De Heilige Schrift,
Petrus
Canisiusvertaling, 1939

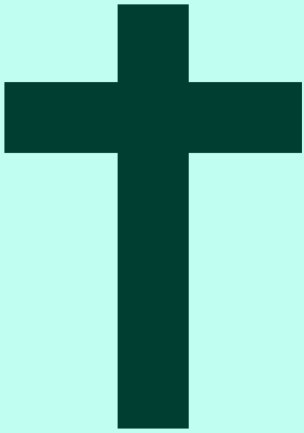

The Holy Bible in Dutch, Petrus Canisius translation, 1939

De Heilige Schrift, Petrus Canisiusvertaling, 1939
The Holy Bible in Dutch, Petrus Canisius translation, 1939

Public Domain

Language: Nederlandse taal (Dutch)

Eerste uitgave: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

De Petrus Canisiusvertaling is een Nederlandse rooms-katholieke bijbelvertaling, waarvan de eerste complete uitgave verscheen in 1939. De volledige naam luidt: "De Heilige Schrift, vertaling uit de grondtekst met aantekeningen, in opdracht van de Apologetische Vereniging 'Petrus Canisius' ondernomen met goedkeuring van de hoogwaardige bisschoppen van Nederland". De Petrus Canisiusvertaling is de eerste Nederlandse katholieke vertaling die gebaseerd is op de grondteksten in hun oorspronkelijke taal. Andere vertalingen gingen uit van de Vulgaat. Het taalgebruik van de uitgave is naar hedendaagse normen licht archaïsch te noemen, maar nog steeds vlot verstaanbaar.

Verantwoording in verband met de auteursrechten

In verband met de auteursrechten is contact opgenomen met de oorspronkelijke uitgever (1), de Katholieke Vereniging voor Oecume (2) en de Katholieke Bijbelstichting (3) en werden geen bezwaren gevonden tegen deze publicatie. Rekening houdend met de wettelijke termijnen, kan deze uitgave beschouwd worden als vrij van auteursrechten.

First publication: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

The translation "Petrus Canisius" is a dutch roman catholic bible translation, that was first published in 1939. Its full title is "The Holy Scripture, translation of the original texts with annotations, commissioned by the Apologetical Society 'Petrus Canisius' and executed with the approval of the most reverend bishops of the Netherlands". The translation "Petrus Canisius" is the first dutch catholic translation that was based on the scripture texts in their original language. Other translations were based on the Vulgate. The language of this edition is to current standards moderately archaic, but still easily understood.

Accountability in relation to copyright

Concerning the copyright contacts have been made with the original publisher (1), the Katholieke Vereniging voor Oecumene (Catholic Society for Ecumenism) (2) and the Katholieke Bijbelstichting (Catholic Bible Foundation) (3) and no objections have been found against this publication. Taking into account the legal terms, this edition can be considered to be in the public domain.

UITGEVERIJ UNIEBOEK | HET SPECTRUM BV, HOUTEN, THE NETHERLANDS KATHOLIEKE VERENIGING VOOR OECUMENE, 'S HERTOGENBOSCH, THE NETHERLANDS

KBS, HOEVEN, THE NETHERLANDS

2023-08-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 12 Feb 2024
f9be311a-50d9-5c7b-9cd7-a28d96daae73

Contents

Genesis 1
Exodus 57
Leviticus 104
Numeri 139
Deuteronomium 186
Jozua 227
Rechters 254
Ruth 281
1 Samuel 285
2 Samuel 322
1 Koningen 353
2 Koningen 388
1 Kronieken 422
2 Kronieken 455
Ezra 495
Nehemia 507
Ester 523
Job 532
Psalmen 561
Spreuken 631
Prediker 656
Hooglied 665
Jesaja 670
Jeremia 722
Klaagliederen 782
Ezechiel 788
Hosea 843
Joel 851
Amos 854
Obadja 861
Jonas 862
Micha 864
Nahum 869
Habakuk 871
Sefanja 874
Haggai 877
Zacharias 879
Maleachi 889
Tobit 892
Judit 904
Daniel 919
Wijsheid 941
Jezussirach 958

Baruch 999
1 Makkabeeen 1007
2 Makkabeeen 1044
Matteus 1072
Marcus 1108
Lucas 1131
Johannes 1169
Handelingen 1198
Romeinen 1236
1 Korintiers 1252
2 Korintiers 1267
Galaten 1278
Efesiers 1284
Filippenzen 1290
Kolossenzen 1294
1 Tessalonicenzen 1298
2 Tessalonicenzen 1302
1 Timoteus 1304
2 Timoteus 1309
Titus 1312
Filemon 1314
Hebreeen 1315
Jacobus 1327
1 Petrus 1331
2 Petrus 1336
1 Johannes 1339
2 Johannes 1343
3 Johannes 1344
Judas 1345
Apokalyps 1347

Genesis

1 In het begin schiep God hemel en aarde. 2 Maar de aarde was nog
ongeordend en leeg, over de wereldzee heerste duisternis, en Gods Geest
zweefde over de wateren. 3 God sprak: Daar zij licht. En er was licht. 4 En
God zag, dat het licht goed was. Nu scheidde God het licht van de duisternis;
5 het licht noemde Hij dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Zo werd
het avond en morgen: de eerste dag. 6 God sprak: Er zij een uitspansel
tussen de wateren, om de wateren van elkander te scheiden. Zo geschiedde.
7 God maakte het uitspansel, en scheidde het water onder het uitspansel
van het water daarboven; 8 het uitspansel noemde God hemel. Weer werd
het avond en morgen: de tweede dag. 9 God sprak: Het water onder de
hemel moet samenvloeien naar één plaats, zodat het droge te voorschijn
komt. Zo geschiedde. 10 Het droge noemde God aarde, het saamgevloeide
water noemde Hij zee. En God zag, dat het goed was. 11 God sprak: De aarde
moet groene planten voortbrengen, zaaddragend gewas en vruchtbomen,
die zaadvruchten dragen op aarde, elk naar zijn soort. Zo geschiedde. 12 De
aarde deed groene planten ontspruiten, zaaddragend gewas, en bomen, die
zaadvruchten dragen, elk naar zijn soort. En God zag, dat het goed was.
13 Weer werd het avond en morgen: de derde dag. 14 God sprak: Er moeten
lichten komen aan het hemelgewelf, om de dag en de nacht van elkaar te
scheiden; zij moeten ook tot tekenen dienen voor vaste tijden, dagen en
jaren; 15 en als lichten staan aan het hemelgewelf, om de aarde te verlichten.
Zo geschiedde. 16 God maakte de beide grote lichten: het grootste licht om
de dag te beheersen, en het kleinste om heerschappij te voeren over de
nacht; bovendien de sterren. 17 God plaatste ze aan het hemelgewelf, om
de aarde te verlichten, 18 om te heersen over de dag en de nacht, en om
licht en duisternis van elkander te scheiden. En God zag, dat het goed was.
19 Weer werd het avond en morgen: de vierde dag. 20 God sprak: Laat het
water krioelen van levend gewemel, en over de aarde de vogels vliegen
langs het hemelgewelf. 21 Toen schiep God de grote zeegedrochten met al
het levend gewemel, waarvan het water krioelt, elk naar zijn soort; en al de
verschillende soorten van gevleugelde dieren. En God zag, dat het goed was.
22 Toen zegende God ze, en sprak: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u;
bevolkt het water der zee, en laat ook de vogels zich op aarde vermeerderen.
23 Weer werd het avond en morgen: de vijfde dag. 24 God sprak: Laat
de aarde levende wezens voortbrengen van allerlei soort; tamme dieren,
kruipende dieren en beesten in het wild, elk naar zijn soort. Zo geschiedde.
25 God maakte de verschillende soorten van wilde en tamme dieren met
al wat over de aarde kruipt. En God zag, dat het goed was. 26 God sprak:
Laat ons den mens maken als ons beeld, op ons gelijkend; hij heerse over de
vissen der zee, de vogels in de lucht, de viervoetige dieren, en over heel de
aarde met alles, wat er op kruipt. 27 En God schiep den mens als zijn beeld.
Als het beeld van God schiep Hij hem; Man en vrouw schiep Hij hen. 28 Toen
zegende God ze, en sprak tot hen: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt
u; bevolkt de aarde en onderwerpt haar; heerst over de vissen der zee, de
vogels in de lucht en over alle levende wezens, die zich op de aarde bewegen.
29 God sprak: Zie, Ik geef u al het zaaddragend gewas op de hele aarde,
met alle bomen, die zaadvruchten dragen; die zullen u tot voedsel dienen.

30 Maar aan alle wilde beesten, aan alle vogels in de lucht, aan al wat beweegt
en leeft op de aarde, geef Ik alle groene planten tot voedsel. Zo geschiedde.
31 En God zag dat alles, wat Hij gemaakt had, zeer goed was. Weer werd het
avond en morgen: de zesde dag.

2

1 Zo werden hemel en aarde voltooid met heel hun heir. 2 En toen God op
de zevende dag het werk had voltooid, dat Hij gemaakt had, rustte Hij op de
zevende dag van al het werk, dat Hij had gedaan. 3 God zegende de zevende
dag, en verklaarde die heilig, omdat God toen rustte van al het werk, dat Hij
geschapen en tot stand had gebracht. 4 Dit is de scheppingsgeschiedenis van
hemel en aarde. Toen Jahweh God aarde en hemel gemaakt had, 5 groeide
er op aarde nog geen enkele struik in het wild, en evenmin ontsproot er gras
op de velden; want Jahweh God had het nog niet laten regenen op aarde, en
er was nog geen mens, om het land te bewerken; 6 maar een damp steeg op
uit de aarde, die heel de aardbodem drenkte. 7 Toen vormde Jahweh God
den mens uit kleiaarde, en blies levensadem in zijn neus; zo werd de mens
een levend wezen. 8 Nu plantte Jahweh God een tuin in Eden, in het oosten,
en plaatste daarin den mens, dien Hij gemaakt had. 9 Uit de bodem liet
Jahweh God allerlei bomen opschieten, prachtig van vorm en met heerlijke
vruchten; en midden in de tuin stond de levensboom, en de boom der kennis
van goed en kwaad. 10 In Eden ontsprong een rivier, die de tuin bevloeide,
en zich verderop in vier takken splitste. 11 De eerste heet de Pisjon; deze
stroomt om het hele land Chawila heen, waar het goud wordt gevonden;
12 het goud van dat land is voortreffelijk; men vindt daar ook balsemhars
en robijnen. 13 De tweede stroom heet de Gichon, en deze omspoelt het hele
land van Koesj. 14 De derde stroom heet de Tigris, en loopt ten oosten van
Assjoer. De vierde is de Eufraat. 15 Daarop plaatste Jahweh God den mens
in de tuin van Eden, om die te bewerken en te bewaken. 16 En Jahweh God
gaf den mens het volgend gebod: Van alle bomen uit de tuin moogt ge eten;
17 maar van de boom der kennis van goed en kwaad moogt ge niet eten; want
wanneer ge daarvan eet, zult ge sterven. 18 En Jahweh God sprak: Het is niet
goed voor den mens, dat hij alleen blijft. Ik zal dus een hulp voor hem maken,
die hem past. 19 Toen vormde Jahweh God uit de klei alle dieren op het land
en alle vogels in de lucht, en voerde ze naar den mens, om te zien, hoe hij ze
zou noemen; want zoals de mens elk levend wezen zou noemen, zo zou het
heten. 20 De mens gaf dan namen aan alle tamme dieren en aan de vogels
in de lucht en aan alle dieren in het wild, maar vond geen hulp, die hem
paste. 21 Nu bracht Jahweh God den mens in een diepe slaap; en terwijl hij
sliep, nam Hij een van zijn ribben, en zette er vlees voor in de plaats. 22 Dan
bouwde Jahweh God een vrouw uit de rib, die Hij uit den mens had genomen,
en leidde haar tot den mens. 23 Toen sprak de mens: Deze is eindelijk been
van mijn gebeente En vlees van mijn vlees. Mannin zal zij heten, Omdat zij
van den man is genomen. 24 Daarom verlaat de man zijn vader en moeder,
en hecht zich geheel aan zijn vrouw; en zij worden één vlees. 25 De mens en
zijn vrouw waren allebei naakt, maar zij schaamden zich niet voor elkander.

3

1 De slang was het sluwste van alle dieren in het wild, die Jahweh God had
gemaakt. Ze sprak tot de vrouw: Heeft God u dan werkelijk verboden, van de
bomen in de tuin te eten? 2 De vrouw gaf de slang ten antwoord: We mogen

de vruchten eten van al de bomen in de tuin; 3 alleen heeft God gezegd: ge
moogt niet de vruchten eten van de boom, die midden in de tuin staat, en
die zelfs niet aanraken; anders zult ge sterven. 4 Maar de slang sprak tot de
vrouw: Ge zult volstrekt niet sterven. 5 Maar God weet, dat uw ogen zullen
opengaan, wanneer ge daarvan eet, en dat ge gelijk aan God zult worden
door de kennis van goed en kwaad. 6 Ook had de vrouw al bemerkt, hoe
goed die boom was om van te eten; hoe hij een lust was voor de ogen, en
hoe verleidelijk, wanneer men inzicht wil verkrijgen. Ze plukte dus van
zijn vrucht en at; ze gaf er ook van aan haar man, die bij haar stond, en
ook hij at er van. 7 Nu gingen hun beiden de ogen open; ze merkten, dat
ze naakt waren. Ze hechtten daarom vijgeblaren aaneen, en maakten er
zich een schaamgordel van. 8 En toen zij Jahweh God in de koelte van de
middag in de tuin hoorden wandelen, verborgen de mens en zijn vrouw
zich voor Jahweh God tussen de bomen van de tuin. 9 Maar Jahweh God
riep den mens, en sprak tot hem: Waar zijt gij? 10 Hij antwoordde: Toen
ik U in de tuin hoorde, werd ik bang, omdat ik naakt ben; en ik heb mij
verborgen. 11 Maar Hij sprak: Wie heeft u verteld, dat ge naakt zijt? Hebt
ge soms van de boom gegeten, waarvan Ik u verboden heb te eten? 12 De
mens antwoordde: De vrouw, die Gij mij tot gezellin hebt gegeven, gaf mij
van de boom, en ik at. 13 Nu sprak Jahweh God tot de vrouw: Wat hebt
ge gedaan? De vrouw gaf ten antwoord: De slang heeft mij verleid, en ik
heb gegeten. 14 Toen sprak Jahweh God tot de slang: Omdat ge dit gedaan
hebt, zijt ge vervloekt Onder alle tamme en wilde dieren; Op uw buik zult ge
kruipen, Stof vreten uw leven lang. 15 Ik zal vijandschap wekken tussen u
en de vrouw, Tussen uw kroost en haar kroost; Dit zal u de kop verpletteren,
Maar gij zult loeren naar zijn hiel. 16 En tot de vrouw sprak Hij: De lasten
uwer zwangerschap zal Ik verzwaren, In smarten zult ge kinderen baren;
Toch zult ge naar uw man verlangen, En hij zal over u heersen. 17 En Hij
sprak tot den mens: Omdat ge naar uw vrouw hebt geluisterd, En van de
boom hebt gegeten, waarvan Ik u verbood te eten; Is om u de aardbodem
vervloekt, Alleen door levenslang zwoegen zult ge er van eten. 18 Distels en
doornen zal hij u voortbrengen, Ofschoon gij u met veldgewas moet voeden;
19 In het zweet van uw aanschijn zult gij uw brood eten, Totdat ge terugkeert
tot de grond, waaruit ge genomen zijt. Want ge zijt stof, En tot stof keert
ge terug! 20 De mens noemde zijn vrouw nu Eva, omdat zij de moeder zou
worden van al wat leeft. 21 En Jahweh God maakte kleren van dierenhuiden
voor den mens en zijn vrouw, en bekleedde hen daarmee. 22 Toen sprak
Jahweh God: Zie, door de kennis van goed en kwaad is de mens geworden
als een van ons. Als hij nu zijn hand maar niet uitstrekt, om te plukken en
te eten van de levensboom, zodat hij ook nog eeuwig blijft leven! 23 Daarom
verdreef Jahweh God hem uit de tuin van Eden, om de grond te bebouwen,
waaruit hij genomen was. 24 Hij joeg den mens weg, en plaatste ten oosten
van Edens tuin de cherubs met de vlam van het bliksemende zwaard, om de
weg naar de levensboom te bewaken.

4

1 De mens had gemeenschap met Eva, zijn vrouw; zij werd zwanger,
baarde Kaïn, en sprak: Met de hulp van Jahweh heb ik een mannelijk kind
ter wereld gebracht. 2 Daarna baarde zij nog zijn broer Abel. Abel werd
schaapherder, en Kaïn landbouwer. 3 Geruime tijd later droeg Kaïn eens aan

Jahweh een offer op van de vruchten der aarde. 4 Ook Abel bracht een offer
van de eerstgeborenen van zijn kudde, en wel van de vetste. En Jahweh
zag genadig neer op Abel en zijn offer, 5 maar op Kaïn en zijn offer sloeg
Jahweh geen acht. Daardoor ontstak Kaïn in heftige toorn, en zag somber
voor zich uit. 6 Jahweh vroeg toen aan Kaïn: Waarom zijt gij vertoornd, en
waarom is uw gelaat zo somber? 7 Indien ge onberispelijk leeft, wordt uw
offer zeker aanvaard; zo niet, dan loert de zonde aan de deur, gaat naar
u haar begeerte, en zult ge ze moeten overwinnen. 8 Maar Kaïn sprak tot
Abel, zijn broer: Kom, laten we het veld ingaan. En toen zij op het veld
waren, viel Kaïn zijn broer Abel aan en sloeg hem dood. 9 Nu sprak Jahweh
tot Kaïn: Waar is Abel uw broer? Hij zeide: Ik weet het niet; moet ik soms
mijn broer nog bewaken? 10 Hij hernam: Wat hebt gij gedaan? Het bloed
van uw broer roept luid tot Mij uit de grond. 11 Wees dan vervloekt door de
grond, die zijn muil heeft opengesperd, om het bloed van uw broer uit uw
hand te ontvangen. 12 Als gij de grond bebouwt, zal hij u geen oogst meer
geven. Een zwerver en vluchteling zult ge zijn op de aarde. 13 Toen sprak
Kaïn tot Jahweh: Mijn schuld is te groot, om vergeven te worden. 14 Zie,
Gij jaagt mij thans van het akkerland weg, en ik zal mij voor uw aanschijn
moeten verbergen; dan zal ik een zwerver en vluchteling zijn op de aarde,
en iedereen die mij vindt, zal mij doden. 15 Maar Jahweh sprak tot hem:
Neen; ieder, die Kaïn doodt, zal het zevenmaal boeten. En Jahweh gaf Kaïn
een teken, opdat niemand, die hem vinden zou, hem zou doden. 16 Daarna
verdween Kaïn voor het aanschijn van Jahweh, en vestigde zich in het land
Nod, ten oosten van Eden. 17 Kaïn had gemeenschap met zijn vrouw; zij
werd zwanger, en baarde Chanok. Hij bouwde later een stad, en noemde
die stad naar Chanok, zijn zoon. 18 Aan Chanok werd Irad geboren, en Irad
verwekte Mechoejaël; Mechoejaël verwekte Metoesjaël, en Metoesjaël weer
Lémek. 19 Lémek nam twee vrouwen: de eerste heette Ada, de andere Silla.
20 Ada baarde Jabal; deze werd de vader van de tentbewoners en veefokkers.
21 Zijn broer heette Joebal; hij werd de vader van allen, die spelen op citer en
fluit. 22 Ook Silla baarde: Toebal-Kaïn, een smid, den vader van alle brons(-
) en ijzersmeden. De zuster van Toebal-Kaïn heette Naäma. 23 Eens sprak
Lémek tot zijn vrouwen: Ada en Silla, hoort mijn stem; Vrouwen van Lémek,
luistert naar mijn woorden: Een man sla ik dood om mijn wonden, Een
jongeling om een striem; 24 Want zevenmaal wordt Kaïn gewroken, Maar
Lémek zeven en zeventig maal. 25 Weer hield Adam gemeenschap met zijn
vrouw; zij baarde een zoon, dien zij Set noemde. Want, zij, God heeft mij een
anderen telg in de plaats van Abel gegeven, omdat Kaïn hem heeft vermoord.
26 Ook Set werd een zoon geboren, dien hij Enos noemde; en deze begon de
naam van Jahweh aan te roepen.

5

1 Dit is de geslachtslijst van Adam. Toen God den mens schiep, maakte Hij
hem op God gelijkend; 2 man en vrouw schiep Hij hen. En op de dag van
hun schepping zegende Hij hen, en noemde hen mens. 3 Adam was honderd
dertig jaar oud, toen hij als zijn beeld, op zich gelijkend, een zoon verwekte,
wien hij de naam Set gaf. 4 En Adam leefde, nadat hij Set verwekt had, nog
achthonderd jaar, en verwekte zonen en dochters. 5 Heel de levensduur van
Adam was negenhonderd dertig jaar. En hij stierf. 6 Set was honderd vijf
jaar oud, toen hij Enos verwekte. 7 En Set leefde, nadat hij Enos verwekt

had, nog achthonderd zeven jaar, en verwekte zonen en dochters. 8 Heel
de levensduur van Set was negenhonderd twaalf jaar. En hij stierf. 9 Enos
was negentig jaar oud, toen hij Kaïnan verwekte. 10 En Enos leefde, nadat
hij Kaïnan verwekt had, nog achthonderd vijftien jaar, en verwekte zonen
en dochters. 11 Heel de levensduur van Enos was negenhonderd vijf jaar.
En hij stierf. 12 Kaïnan was zeventig jaar oud, toen hij Malaleël verwekte.
13 En Kaïnan leefde, nadat hij Malaleël verwekt had, nog achthonderd veertig
jaar, en verwekte zonen en dochters. 14 Heel de levensduur van Kaïnan
was negenhonderd tien jaar. En hij stierf. 15 Malaleël was vijf en zestig
jaar oud, toen hij Járed verwekte. 16 En Malaleël leefde, nadat hij Járed
verwekt had, nog achthonderd dertig jaar, en verwekte zonen en dochters.
17 Heel de levensduur van Malaleël was achthonderd vijf en negentig jaar.
En hij stierf. 18 Járed was honderd twee en zestig jaar oud, toen hij Henok
verwekte. 19 En Járed leefde, nadat hij Henok verwekt had, nog achthonderd
jaar, en verwekte zonen en dochters. 20 Heel de levensduur van Járed was
negenhonderd twee en zestig jaar. En hij stierf. 21 Henok was vijf en zestig
jaar oud, toen hij Matoesala verwekte. 22 Henok leefde vertrouwelijk met
God. En hij leefde, nadat hij Matoesala verwekt had, nog driehonderd jaar,
en verwekte zonen en dochters. 23 Heel de levensduur van Henok was
driehonderd vijf en zestig jaar. 24 En omdat Henok vertrouwelijk met God
had geleefd, nam God hem weg, en men vond hem niet meer. 25 Matoesala
was honderd zeven en tachtig jaar oud, toen hij Lámek verwekte. 26 En
Matoesala leefde, nadat hij Lámek verwekt had, nog zevenhonderd twee en
tachtig jaar, en verwekte zonen en dochters. 27 Heel de levensduur van
Matoesala was negenhonderd negen en zestig jaar. En hij stierf. 28 Lámek
was honderd twee en tachtig jaar oud, toen hij een zoon verwekte. 29 Hij
noemde hem Noë, want hij sprak: Deze zal ons uit de bodem, die Jahweh
vervloekt heeft, verkwikking verschaffen bij ons werken en zwoegen. 30 En
Lámek leefde, nadat hij Noë verwekt had, nog vijfhonderd vijf en negentig
jaar, en verwekte zonen en dochters. 31 Heel de levensduur van Lámek was
zevenhonderd zeven en zeventig jaar. En hij stierf. 32 Noë was vijfhonderd
jaar oud, toen hij Sem, Cham en Jáfet verwekte.

6

1 Toen de mensen talrijk begonnen te worden op de oppervlakte der aarde,
en hun dochters werden geboren, 2 zagen de zonen Gods, hoe schoon de
dochters der mensen waren, en zij namen zich zoveel vrouwen, als zij
maar wilden. 3 Toen sprak Jahweh: Mijn geest zal niet voor altijd bij de
mensen blijven, omdat ze bedorven zijn, en enkel vlees; hun tijd zal nog
maar honderd twintig jaar duren. 4 In die dagen, toen de zonen Gods tot
de dochters der mensen waren gekomen, en deze hun kinderen hadden
gebaard, waren er reuzen op aarde, en ook nog daarna. Dat waren de
krachtmensen uit de oude tijd, beruchte mannen. 5 Toen Jahweh dan zag,
hoe groot op aarde het bederf onder de mensen was geworden, en zij enkel
maar zonnen op slechte dingen, 6 berouwde het Jahweh, dat Hij den mens
op aarde gemaakt had, en kreeg Hij er spijt van. 7 En Jahweh sprak: Ik
zal den mens, dien Ik geschapen heb, van de aarde verdelgen; zowel den
mens als de viervoetige dieren, de kruipende dieren en de vogels in de
lucht; want het spijt Mij, dat Ik ze gemaakt heb. 8 Maar Noë vond genade

in de ogen van Jahweh. 9 Dit is de geschiedenis van Noë. Noë was een
rechtschapen man, en leefde onberispelijk te midden van zijn tijdgenoten;
Noë leefde vertrouwelijk met God. 10 Noë verwekte drie zonen: Sem, Cham
en Jáfet. 11 De aarde was dan bedorven geworden in de ogen van God, en
van ongerechtigheid vol. 12 Toen God dus zag, dat de aarde was bedorven,
omdat alle mensen op aarde waren bedorven, 13 sprak God tot Noë: Ik
heb de ondergang van alle mensen besloten, omdat ze de aarde van hun
ongerechtigheid hebben vervuld. Zie, Ik zal ze met de aarde verdelgen.
14 Maak nu voor u een ark van pijnhout, verdeel die ark in vakken, en
bestrijk ze van binnen en buiten met pek. 15 Zo moet ge ze maken: de ark
moet driehonderd el lang zijn, vijftig el breed, en dertig el hoog. 16 Ge moet
op de ark een dak maken, en een el hoog optrekken. In de lengtezijde moet
ge de deur aanbrengen. Ge moet er ook een benedenruim, en een tweede
en een derde verdek in maken. 17 Want Ik ga de zondvloed-wateren over de
aarde brengen, om alle schepselen met een levende geest onder de hemel te
verdelgen; al wat op aarde is zal sterven. 18 Maar met u zal Ik mijn verbond
sluiten: Gij moet de ark binnengaan: gij zelf en uw zonen, uw vrouw en de
vrouwen uwer zonen met u. 19 Ook moet ge van alle levende wezens een
paar in de ark brengen, om ze met u in het leven te behouden; mannetje en
wijfje moeten het zijn. 20 En van alle verschillende soorten van vogels, van
alle soorten van beesten, van alle soorten van dieren, die kruipen over de
aarde; van alles zal er een paar tot u komen om in het leven te blijven. 21 Ge
moet u ook van alle eetbare spijzen voorzien, en die meenemen, om u en
hun tot voedsel te dienen. 22 Noë deed het; hij deed al wat God hem gebood.

7

1 Toen sprak Jahweh tot Noë: Ga met uw gezin in de ark, want Ik heb
u rechtvaardig voor mijn aanschijn bevonden te midden van dit geslacht.
2 Neem van alle reine dieren zeven paar mee, telkens mannetjes met hun
wijfjes, maar van de onreine dieren een enkel paar, eveneens mannetje
en wijfje; 3 ook van de vogels in de lucht zeven paar, de mannetjes met
hun wijfjes: om hun soort in stand te houden over de hele aarde. 4 Want
over zeven dagen zal Ik het op aarde doen stortregenen, veertig dagen en
veertig nachten; en al wat leeft, en wat Ik gemaakt heb, zal Ik van de aarde
verdelgen. 5 En Noë deed alles, wat Jahweh hem bevolen had. 6 Noë was
zeshonderd jaar oud, toen de zondvloed over de aarde kwam. 7 En voor het
water van de zondvloed vluchtte Noë in de ark met zijn zonen, zijn vrouw en
de vrouwen van zijn zonen. 8 Van de reine en onreine dieren, van de vogels,
en van al wat over de aarde kruipt, 9 kwam telkens een paar, mannetje en
wijfje, naar Noë binnen de ark, zoals God Noë geboden had. 10 En op de
zevende dag stortten de wateren van de zondvloed over de aarde. 11 In
het zeshonderdste levensjaar van Noë, in de tweede maand, op de zeven en
twintigste dag van de maand, toen braken alle kolken los van de geweldige
afgrond, en werden de sluizen van de hemel geopend; 12 er stortte een regen
op de aarde, veertig dagen en veertig nachten. 13 Nog diezelfde dag ging Noë
in de ark met Sem, Cham en Jáfet, de zonen van Noë, met de vrouw van Noë
en de drie vrouwen van zijn zonen; 14 zijzelf met alle soorten van wilde en
tamme dieren, met alle soorten van wat er over de aarde kruipt, met alle
soorten van vogels, alles wat veren en vleugels heeft. 15 In paren kwamen
alle levende wezens naar Noë in de ark: 16 zij kwamen naar het bevel van

God: mannetje en wijfje van al wat leeft. En Jahweh deed de deur achter hen dicht. 17 Toen kwam de zondvloed over de aarde, veertig dagen lang. De wateren stegen, en droegen de ark, zodat zij zich van de aarde verhief. 18 Nog bleef het water wassen en stijgen op aarde, en de ark dreef op het water voort. 19 Hoger en hoger klommen de wateren op aarde, zodat zelfs de hoogste bergen, die onder heel de hemel zijn, werden bedekt. 20 Vijftien ellen steeg het water boven de bergen, zodat ze helemaal bedolven werden. 21 Alle schepselen kwamen om, alles wat zich op de aarde beweegt: vogels, tamme en wilde dieren met al wat over de aarde kruipt; en eveneens alle mensen. 22 Alles stierf, wat op het droge leefde met levensadem in zijn neus. 23 Al wat op aarde bestond, werd verzwolgen; mens, viervoetige dieren, kruipende dieren en vogels in de lucht werden van de aarde verdelgd. Noë alleen, en wat met hem in de ark was, bleef over. 24 De wateren hielden de aarde honderd vijftig dagen bedekt.

8

1 Toen dacht God aan Noë, en aan alle wilde en tamme dieren, die met hem in de ark waren. God deed een wind over de aarde waaien, waardoor het water begon te zakken. 2 De kolken van de afgrond en de sluizen van de hemel werden gesloten, en de regen uit de hemel hield op. 3 Het water vloeide langzaam heen, en zakte na verloop van honderd vijftig dagen van de aarde weg. 4 In de zevende maand, op de zeventiende dag van de maand, liep de ark op het gebergte Ararat vast. 5 Het water bleef geleidelijk zakken tot de tiende maand; op de eerste dag der tiende maand werden de toppen der bergen zichtbaar. 6 En toen er veertig dagen waren verlopen, opende Noë het venster, dat hij in de ark had gemaakt. 7 Hij liet een raaf los, die heen en weer bleef vliegen, tot het water op de aarde was opgedroogd. 8 Daarna liet hij een duif los, om te zien, of het water al van de aarde weg was. 9 Maar de duif vond geen plek voor haar pootjes en keerde naar hem terug in de ark; want het water hield nog de hele oppervlakte der aarde bedekt. Hij stak zijn hand uit, pakte ze beet, en haalde ze naar zich toe in de ark. 10 Nu wachtte hij nog zeven dagen, en liet toen opnieuw een duif uit de ark. 11 De duif keerde tegen de avond naar hem terug, en droeg een frisse olijftak in de bek. Toen begreep Noë, dat het water van de aarde moest zijn weggezakt. 12 Weer wachtte hij nu zeven dagen, en liet toen opnieuw de duif uitvliegen; maar nu keerde ze niet meer naar hem terug. 13 In het zeshonderd eerste levensjaar van Noë, in het begin van de eerste maand, was het water van de aarde opgedroogd. Nu verwijderde Noë het dak van de ark, en keek naar buiten; en zie, de oppervlakte der aarde was droog. 14 In de tweede maand, op de zeven en twintigste dag der maand, was de aarde helemaal droog. 15 Toen sprak God tot Noë: 16 Ga uit de ark; gij met uw vrouw, uw zonen en de vrouwen uwer zonen. 17 En laat ook alle dieren, alle wezens die bij u zijn, tegelijk met u naar buiten komen: de vogels, de viervoetige dieren en al wat op de aarde kruipt; opdat ze zich weer op de aarde bewegen, vruchtbaar zijn, en talrijk worden op aarde. 18 Noë ging er dus uit met zijn zonen, zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen. 19 Ook alle viervoetige dieren, alle vogels en al wat over de aarde kruipt, elk naar zijn soort, kwamen naar buiten uit de ark. 20 Toen bouwde Noë een altaar voor Jahweh; en hij nam van alle reine dieren en van alle reine vogels, en droeg ze op het altaar als brandoffer op. 21 Jahweh rook de aangename geur, en sprak bij Zich zelf: Nooit meer zal Ik

om den mens de aarde vervloeken, want de gedachten van het mensenhart
zijn slecht van zijn jeugd af; en nooit meer zal Ik alle levende wezens treffen,
zoals Ik nu heb gedaan. 22 Zolang de aarde bestaat, Zal er zaai(-) en oogsttijd,
koude en hitte zijn; Zomer en winter, dag en nacht, Nooit houden ze op!

9

1 Toen zegende God Noë met zijn zonen, en sprak tot hen: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u, en bevolkt de aarde. 2 Vrees en schrik voor
u zal heersen bij alle dieren op de aarde en bij alle vogels in de lucht; al
wat over de aarde kruipt en alle vissen in de zee zijn onderworpen aan
uw macht. 3 Alles, wat beweegt en leeft zal u tot voedsel strekken; met het
groene gewas geef Ik dit alles aan u. 4 Alleen het vlees, waarin de ziel nog
woont, die het bloed is, moogt ge niet eten. 5 Maar uw eigen levensbloed zal
Ik wreken; van alle dieren zal Ik het terugeisen, zowel als van de mensen;
van iedereen zal Ik het leven van den evenmens terugvorderen. 6 Wie het
bloed van een mens vergiet, Diens bloed zal door mensen worden vergoten;
Want als zijn beeld heeft God den mens gemaakt. 7 Gij dan weest vruchtbaar
en vermenigvuldigt u; wordt talrijk op de aarde, en bevolkt haar. 8 Daarop
sprak God tot Noë en zijn zonen: 9 Zie, Ik zelf, Ik sluit mijn verbond met u,
en met uw kroost na u, 10 en met alle levende wezens, die bij u zijn: met
de vogels, de viervoetige dieren en alle dieren der aarde, met al wat uit de
ark is gekomen, met al wat op de aarde leeft. 11 Ik sluit met u mijn verbond,
dat nooit meer een schepsel door de wateren van de zondvloed zal worden
verdelgd, en dat er nooit meer een zondvloed zal komen om de aarde te
verwoesten. 12 En God sprak: Dit is het teken van het verbond, Dat Ik sluit
voor alle geslachten, die komen: Tussen Mij en tussen u, En alle levende
wezens, die bij u zijn. 13 Mijn boog zet Ik in de wolken Als een teken van
het verbond tussen Mij en de aarde! 14 Wanneer Ik op de aarde de wolken
samenpak, En de boog verschijnt in de wolken, 15 Dan zal Ik mijn verbond
gedenken Tussen Mij en u en alle levende wezens. De wateren zullen nooit
meer zwellen tot een zondvloed, Om alle vlees te verdelgen. 16 Als de boog
in de wolken staat, Zal Ik hem zien, om het eeuwig verbond te gedenken
Tussen God en alle levende wezens, Alle schepselen, die op aarde zijn. 17 En
God sprak tot Noë: Dit is het teken van het verbond, dat Ik gesloten heb
tussen Mij en alle schepselen, die op aarde zijn. 18 De zonen van Noë, die de
ark verlieten, waren Sem, Cham en Jáfet; Cham was de vader van Kanaän.
19 Dit waren de drie zonen van Noë, en door hen werd de hele aarde bevolkt.
20 Noë begon het land te bebouwen, en plantte een wijngaard. 21 Hij dronk
van de wijn, werd er door bedwelmd, en lag naakt in zijn tent. 22 Toen Cham,
de vader van Kanaän, de schaamte van zijn vader zag, ging hij het buiten aan
zijn twee broers vertellen. 23 Maar Sem en Jáfet haalden een mantel, legden
die allebei op hun schouders, liepen achterwaarts binnen, en met afgewend
gelaat bedekten ze de schaamte van hun vader, zodat ze de schaamte van
hun vader niet zagen. 24 Toen Noë uit zijn roes was ontwaakt, en vernam,
wat zijn jongste zoon hem had gedaan, 25 sprak hij: Vervloekt zij Kanaän,
Een slaaf der slaven zal hij zijn voor zijn broeders. 26 Hij sprak: Gezegend
zij Jahweh, de God van Sem, Kanaän zij hem tot slaaf. 27 Moge God voor
Jáfet ruimte maken, Dat hij wone in de tenten van Sem; Kanaän zij hem tot
slaaf. 28 Noë leefde na de zondvloed nog driehonderd vijftig jaar. 29 Heel de
levensduur van Noë was negenhonderd vijftig jaar. En hij stierf.

10

1 Dit is de geslachtslijst van de zonen van Noë: van Sem, Cham en Jáfet;
want hun werden na de zondvloed zonen geboren. 2 De zonen van Jáfet zijn
Gómer, Magog, Madai, Jawan, Toebal, Mésjek en Tiras. 3 De zonen van Gómer:
Asjkenaz, Rifat en Togarma. 4 De zonen van Jawan: Elisja, Tarsjisj, de Kittiërs
en de Rodiërs; 5 dezen hebben zich over de kustlanden der volken verdeeld.
Dit zijn de zonen van Jáfet volgens hun landen, elk naar zijn taal, zijn stam en
zijn volk. 6 De zonen van Cham zijn Koesj, Egypte, Poet en Kanaän. 7 De zonen
van Koesj zijn Seba, Chawila, Sabta, Rama en Sabteka. De zonen van Rama
zijn Sjeba en Dedan. 8 Koesj verwekte ook Nimrod. Deze begon machtig te
worden op aarde; 9 hij was een geweldig jager voor Jahweh. Daarom zegt
men “Een geweldig jager voor Jahweh als Nimrod”. 10 Aanvankelijk heerste
hij over Babel, Erek, Akkad en Kalne, in het land Sjinar; 11 maar van dat land
rukte hij naar Assjoer op, waar hij Ninive bouwde, Rechobot-Ir en Kálach,
12 en Résen tussen Ninive en Kálach; dit is de grote stad. 13 Egypte bracht de
Loedieten voort, de Anamieten, de Lehabieten en de Naftoechieten, 14 de
Patroesieten en de Kasloechieten, waar de Filistijnen en de Kaftorieten uit
voortgekomen zijn. 15 Kanaän verwekte Sidon, zijn eerstgeborene, en Chet;
16 verder de Jeboesieten, Amorieten en de Girgasjieten, 17 de Chiwwieten,
Arkieten en Sinieten, 18 de Arwadieten, Semarieten en Chamatieten. Later
werden de stammen der Kanaänieten verspreid, 19 zodat het gebied der
Kanaänieten zich uitstrekte van Sidon af in de richting van Gerar tot Gaza toe,
en in de richting van Sodoma, Gomorra, Adma en Seboim tot Lésja toe. 20 Dit
zijn de zonen van Cham volgens hun stammen en talen, naar hun landen
en volken. 21 Ook Sem, den stamvader van de zonen van Eber en oudsten
broer van Jáfet, werden kinderen geboren. 22 De zonen van Sem zijn Elam,
Assjoer, Arpaksad, Loed en Aram. 23 De zonen van Aram zijn Oes, Choel,
Géter en Masj. 24 Arpaksad verwekte Sála, en Sála weer Eber. 25 Eber had twee
zonen; de eerste heette Páleg, omdat in zijn tijd de aarde verdeeld werd; zijn
broer heette Joktan. 26 Joktan verwekte Almodad en Sjélef, Chasarmáwet en
Jérach, 27 Hadoram, Oezal en Dikla, 28 Obal, Abimaël, Sjeba, 29 Ofir, Chawila en
Jobab: allen zonen van Joktan. 30 Zij woonden van Mesja af in de richting van
Sefar, een gebergte in het oosten. 31 Dit zijn de zonen van Sem volgens hun
stammen en talen, naar hun landen en volken. 32 Dit zijn dan de geslachten
van de zonen van Noë naar hun stammen en volken; uit hen zijn de volken
voortgekomen, die zich na de zondvloed over de aarde hebben verspreid.

11

1 Nog sprak heel de aarde eenzelfde taal en dezelfde woorden. 2 Toen
men uit het oosten was opgetrokken, en een vlakte in het land Sjinar had
gevonden, bleef men daar wonen. 3 Nu zeiden ze tot elkander: Komt, laten
we stenen maken, en ze hard bakken in vuur. Die tichels moesten hun tot
bouwsteen dienen, de asfalt tot mortel. 4 Later zeiden ze weer: Komt, laten
we ons een stad bouwen met een toren, waarvan de spits tot in de hemel
reikt; dan maken we ons een herkenningsteken, zodat we niet over heel
de aarde worden verstrooid. 5 Maar Jahweh daalde neer, om de stad en
de toren eens te bezien, die de mensenkinderen bouwden. 6 Want Jahweh
sprak: Zie, zij vormen één volk en spreken één taal. En dit is nog maar
het begin van hun doen; later zal men niets meer kunnen beletten van al
wat zij van plan zijn. 7 Kom, laat ons afdalen, en daar beneden hun spraak

in verwarring brengen, zodat zij elkanders taal niet meer verstaan. 8 Zo
verstrooide Jahweh hen over de hele aarde, en staakten zij de bouw der stad.
9 Daarom noemt men haar Babel, omdat Jahweh daar de spraak van de hele
aarde in verwarring heeft gebracht, en omdat Jahweh hen vandaar over de
hele aarde heeft verstrooid. 10 Dit is de geslachtslijst van Sem. Sem was
honderd jaar oud, toen hij Arpaksad verwekte, twee jaar na de zondvloed.
11 En Sem leefde, nadat hij Arpaksad verwekt had, nog vijfhonderd jaar,
en verwekte zonen en dochters. 12 Arpaksad was vijf en dertig jaar oud,
toen hij Sála verwekte. 13 Arpaksad leefde, nadat hij Sála verwekt had, nog
vierhonderd drie jaar, en verwekte zonen en dochters. 14 Sála was dertig jaar
oud, toen hij Eber verwekte. 15 En Sála leefde, nadat hij Eber verwekt had,
nog vierhonderd drie jaar, en verwekte zonen en dochters. 16 Eber was vier
en dertig jaar oud, toen hij Páleg verwekte. 17 Eber leefde, nadat hij Páleg
verwekt had, nog vierhonderd dertig jaar, en verwekte zonen en dochters.
18 Páleg was dertig jaar, toen hij Ragaoe verwekte. 19 En Páleg leefde, nadat
hij Ragaoe verwekt had, nog tweehonderd negen jaar, en verwekte zonen en
dochters. 20 Ragaoe was twee en dertig jaar oud, toen hij Seroeg verwekte.
21 En Ragaoe leefde, nadat hij Seroeg verwekt had, nog tweehonderd zeven
jaar, en verwekte zonen en dochters. 22 Seroeg was dertig jaar oud, toen hij
Nachor verwekte. 23 En Seroeg leefde, nadat hij Nachor verwekt had, nog
tweehonderd jaar, en verwekte zonen en dochters. 24 Nachor was negen en
twintig jaar oud, toen hij Tara verwekte. 25 En Nachor leefde, nadat hij Tara
verwekt had, nog honderd negentien jaar, en verwekte zonen en dochters.
26 Tara was zeventig jaar oud, toen hij Abram, Nachor en Haran verwekte.
27 En dit is de geslachtslijst van Tara. Tara verwekte Abram, Nachor en
Haran. Haran verwekte Lot. 28 Haran stierf nog bij het leven van Tara, zijn
vader, in zijn geboorteland, in Oer der Chaldeën. 29 Abram en Nachor waren
beiden getrouwd. De vrouw van Abram heette Sarai; de vrouw van Nachor
heette Milka, en was de dochter van Haran, den vader van Milka en Jiska.
30 Sarai was onvruchtbaar en had geen kinderen. 31 Tara nam zijn zoon
Abram en zijn kleinzoon Lot, den zoon van Haran, en zijn schoondochter
Sarai, de vrouw van zijn zoon Abram, met zich mee, en voerde ze weg uit Oer
der Chaldeën, om naar het land Kanaän te trekken. Maar eenmaal in Charan
gekomen, bleven zij daar wonen. 32 Tara werd tweehonderd vijf jaar oud, en
stierf in Charan.

12

1 Jahweh sprak tot Abram: Trek weg uit uw land, Uit uw stam en uit het
huis uws vaders Naar het land, dat Ik u tonen zal. 2 Ik zal een groot volk
van u maken, U zegenen en uw naam beroemd maken, Zodat hij ten zegen
zal zijn. 3 Ik zal zegenen, die u zegent, Vervloeken, die u vervloekt. En in u
zullen alle geslachten der aarde worden gezegend. 4 Toen vertrok Abram,
zoals Jahweh hem bevolen had, en Lot ging met hem mee; Abram was vijf
en zeventig jaar oud, toen hij uit Charan wegtrok. 5 Abram nam Sarai, zijn
vrouw, en zijn neef Lot met zich mee, met heel hun bezit, en al de slaven, die
zij in Charan hadden verworven; ze gingen op weg naar het land Kanaän,
en kwamen daar aan. 6 Abram trok het land door tot de plaats Sikem, en de
eik van More. De Kanaänieten woonden toen nog in het land. 7 Nu verscheen
Jahweh aan Abram, en sprak: Dit land zal Ik aan uw nageslacht geven. Toen
bouwde hij daar een altaar ter ere van Jahweh, die hem verschenen was.

8 Vandaar reisde hij verder naar het bergland ten oosten van Betel, en sloeg
zijn tent op tussen Betel ten westen en Ai ten oosten; daar bouwde hij een
altaar voor Jahweh, en riep de naam van Jahweh aan. 9 Daarna trok Abram
steeds verder naar het zuiden. 10 Toen er in het land eens hongersnood
uitbrak, zakte Abram naar Egypte af, om daar enige tijd te verblijven; want
de hongersnood teisterde het land hevig. 11 Maar op het punt Egypte binnen
te trekken, zeide hij tot Sarai, zijn vrouw: Luister; ik weet, dat gij een mooie
vrouw zijt. 12 Als de Egyptenaren u zien, en denken: dat is zijn vrouw, dan
zullen ze mij vermoorden, maar u in leven laten. 13 Zeg dus, dat gij mijn
zuster zijt, dan zal het mij goed gaan om wille van u, en zal ik om uwentwil
gespaard blijven. 14 Zodra Abram nu in Egypte was gekomen, zagen de
Egyptenaren, hoe buitengewoon mooi die vrouw was. 15 En toen Farao's
hovelingen haar zagen, roemden zij haar bij Farao, met het gevolg, dat de
vrouw in het paleis van Farao werd gehaald. 16 Hij overlaadde Abram om
wille van haar met weldaden, zodat hij schapen, runderen en ezels, slaven
en slavinnen, ezelinnen en kamelen ontving. 17 Maar Jahweh trof Farao en
zijn huis met zware slagen naar aanleiding van Sarai, de vrouw van Abram.
18 Toen ontbood Farao Abram, en zeide: Wat hebt ge mij daar aangedaan;
waarom hebt ge mij niet meegedeeld, dat het uw vrouw is? 19 Waarom hebt
ge gezegd: het is mijn zuster; zodat ik ze mij tot vrouw heb genomen. Daar
hebt ge uw vrouw terug; neem haar mee en vertrek. 20 En Farao gaf aan
enige mannen bevel, om hem en zijn vrouw, met alles wat hem toebehoorde,
uitgeleide te doen.

13

1 Zo trok Abram met zijn vrouw en al zijn bezittingen uit Egypte weg, de
Négeb in, en Lot met hem. 2 Abram was zeer rijk aan vee, aan zilver en goud.
3 Van de Négeb trok hij geleidelijk voort naar Betel, naar de plaats tussen
Betel en Ai, waar al eerder zijn tent had gestaan, 4 en waar hij vroeger een
altaar had gebouwd; daar riep Abram de naam van Jahweh aan. 5 Ook Lot,
die met Abram was meegetrokken, bezat schapen, runderen en tenten. 6 De
landstreek echter liet niet toe, dat zij bij elkaar bleven wonen; want hun
bezittingen waren zo groot, dat zij onmogelijk bij elkaar konden blijven.
7 Telkens rees er twist tussen de veeherders van Abram en de veeherders
van Lot; bovendien woonden ook de Kanaänieten en de Perizzieten nog in die
streek. 8 Daarom zei Abram tot Lot: Laat er toch geen onenigheid zijn tussen
mij en u, tussen mijn en uw herders; want we zijn toch broers van elkaar.
9 Ligt niet het hele land voor u open? Trek dus liever van mij weg; gaat gij
links, dan ga ik rechts; gaat gij rechts, dan ga ik links. 10 Lot sloeg zijn ogen op
en zag, dat de hele Jordaanstreek overvloed van water had; voordat Jahweh
Sodoma en Gomorra had verdelgd, was ze, tot Sóar toe, als de tuin van
Jahweh, als het land van Egypte. 11 Daarom koos Lot de hele Jordaanstreek
voor zich, en trok op naar het oosten. Zo gingen ze uiteen. 12 Abram
bleef in het land Kanaän wonen, maar Lot vestigde zich in de steden van
de Jordaanstreek, en sloeg zijn tenten op tot Sodoma toe, 13 ofschoon de
mannen van Sodoma zeer slecht waren en zwaar zondigden tegen Jahweh.
14 Jahweh sprak tot Abram, nadat Lot zich van hem gescheiden had: Sla uw
ogen op, en blik van de plaats, waar ge staat Naar het noorden en zuiden, het
oosten en westen. 15 Al het land, dat ge ziet, zal Ik geven aan u En uw kroost
voor altijd. 16 Ik zal uw nageslacht talrijk maken Als het stof der aarde. Als

iemand het stof der aarde kan tellen, Dan zal hij ook uw geslacht kunnen tellen. 17 Sta op, doorkruis het land in zijn lengte en breedte, Want aan u zal Ik het geven! 18 Toen brak Abram zijn tenten op, en ging te Hebron wonen bij de eik van Mamre, en bouwde daar een altaar voor Jahweh.

14

1 Het gebeurde in die dagen, dat Amrafel de koning van Sjinar, Arjok de koning van Ellasar, Kedor-Laómer de koning van Elam, en Tidal de koning der volken, 2 oorlog voerden tegen Béra den koning van Sodoma, Birsja den koning van Gomorra, Sjinab den koning van Adma, Sjeméber den koning van Seboim en den koning van Béla (dat is Sóar), 3 en dat al deze laatsten met vereende krachten optrokken naar de vlakte van Siddim, dat is de Zoutzee. 4 Twaalf jaar lang hadden zij Kedor-Laómer gediend, maar in het dertiende jaar waren zij in opstand gekomen. 5 In het veertiende jaar waren Kedor-Laómer en de koningen, die zijn bondgenoten waren, opgerukt, hadden de Refaieten bij Asjterot-Karnáim verslagen, de Zoezieten bij Ham, de Emieten in de vlakte van Kirjatáim, 6 en de Chorieten in het gebergte van Seïr tot aan de eik van Paran, aan de rand der woestijn. 7 Op hun terugtocht waren zij naar En-Misjpat getrokken, dat is Kadesj, en hadden al de vorsten der Amalekieten verslagen en eveneens de Amorieten, die in Chasason-Tamar wonen. 8 Nu trok de koning van Sodoma op met den koning van Gomorra, den koning van Adma, den koning van Seboim en den koning van Béla (dat is Sóar), en gezamenlijk stelden zij zich in de vlakte van Siddim in slagorde 9 tegenover Kedor-Laómer den koning van Elam, Tidal den koning der volken, Amrafel den koning van Sjinar en Arjok den koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf. 10 In de vlakte van Siddim nu waren talrijke asfaltputten; en toen de koningen van Sodoma en Gomorra moesten vluchten, sprongen zij daarin, terwijl de overigen in de bergen ontkwamen. 11 De vijanden maakten alle bezittingen en alle levensmiddelen van Sodoma en Gomorra buit, en trokken af; 12 ook Lot, den zoon van Abrams broer, namen zij met al zijn have en goed op hun terugtocht mee; want hij woonde in Sodoma. 13 Een vluchteling kwam het Abram, den Hebreër, berichten; deze woonde toen bij de eik van Mamre, den Amoriet, den broer van Esjkol en Aner, die bondgenoten waren van Abram. 14 Toen Abram hoorde, dat zijn broer gevangen was meegevoerd, riep hij zijn beproefde mannen op, de driehonderd achttien, die in zijn huis waren geboren, zette de tot Dan achterna, 15 overviel ze des nachts van verschillende kanten met zijn dienaars, versloeg ze en joeg ze na tot Choba, ten noorden van Damascus. 16 Hij heroverde heel de buit, en voerde ook zijn broer Lot met zijn have, met vrouwen en manschappen terug. 17 Toen hij nu terugkeerde van zijn overwinning op Kedor-Laómer en de koningen, die zijn bondgenoten waren, trok de koning van Sodoma hem tegemoet naar de vallei van Sjawe, dat het koningsdal is. 18 En Melkisédek, de koning van Salem, die priester was van den allerhoogsten God, offerde brood en wijn, 19 zegende hem en sprak: Gezegend zijt gij Abram, door den allerhoogsten God, Den Schepper van hemel en aarde. 20 En gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand heeft geleverd. En Abram gaf hem de tienden van alles. 21 Nu sprak de koning van Sodoma tot Abram: Geef mij de mensen terug, dan kunt gij de goederen voor u behouden. 22 Maar Abram zei tot den koning van Sodoma: Ik steek mijn hand tot Jahweh op, den allerhoogsten God, den

Schepper van hemel en aarde: 23 geen draad en geen schoenriem, niets van
wat u toebehoort neem ik aan, opdat gij niet zoudt kunnen zeggen: Ik heb
Abram rijk gemaakt. 24 Dat zij verre van mij! Enkel wat mijn slaven hebben
verteerd, en het deel van Aner, Esjkol en Mamre, de mannen, die met mij
zijn uitgetrokken: dat mogen ze als hun aandeel behouden.

15

1 Na deze gebeurtenissen werd in een gezicht het woord van Jahweh
gericht tot Abram: Vrees niet Abram: Ik ben u tot schild; Overgroot zal uw
loon zijn! 2 Toen zei Abram: Jahweh, mijn Heer, wat kunt Gij me geven?
Kinderloos ga ik heen, en Eliézer uit Damascus zal de bezitter zijn van mijn
huis. 3 En Abram ging voort: Zie, Gij hebt mij geen nazaat gegeven, en
een mijner onderhorigen zal mijn erfgenaam zijn. 4 Weer werd het woord
van Jahweh tot hem gericht: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die
uit uw eigen lichaam wordt geboren, zal uw erfgenaam zijn. 5 Hij voerde
hem naar buiten, en sprak: Zie op naar de hemel en tel de sterren, als ge
dat kunt: zó talrijk zal uw nageslacht zijn, zeide Hij hem. 6 Hij geloofde in
Jahweh, en Deze rekende het hem tot gerechtigheid aan. 7 Daarop sprak
Hij tot hem: Ik ben Jahweh, die u uit Oer der Chaldeën heb geleid, om u dit
land in eigendom te geven. 8 Hij antwoordde: Jahweh, mijn Heer, waaraan
zal ik erkennen, dat ik het eens zal bezitten? 9 Hij zeide: Breng Mij een
driejarige koe en een driejarigen bok en een driejarigen ram, met een tortel
en een jonge duif. 10 Hij haalde die alle, sneed ze middendoor, en legde de
stukken tegenover elkaar; maar de vogels sneed hij niet door. 11 En toen
de roofvogels neerstreken op de dode rompen, joeg Abram ze weg. 12 Bij
het ondergaan der zon werd Abram door een diepe slaap overvallen, en
een sombere, geweldige angst greep hem aan. 13 Toen sprak Hij tot Abram:
Weet wel, dat uw nakomelingen als vreemden in een land zullen toeven,
dat hun niet toebehoort. Zij zullen daar als slaven dienen, en men zal hen
vierhonderd jaar lang verdrukken. 14 Maar van het volk, dat zij als slaven
dienen, zal Ik rekenschap eisen; en daarna zullen zij uittrekken met rijke
buit. 15 Gij zelf zult in vrede tot uw vaderen gaan, en in hoge ouderdom
worden begraven. 16 Eerst het vierde geslacht zal hier terugkeren; want
eerder is de maat van de misdaden der Amorieten niet vol. 17 En toen de
zon was ondergegaan, en er een diepe duisternis heerste, verscheen er een
rokende oven en een brandende fakkel; deze gingen tussen die stukken
door. 18 Op die dag sloot Jahweh met Abram het volgend verbond: Aan uw
nakomelingschap geef Ik dit land in bezit van de beek van Egypte af tot aan
de grote rivier de Eufraat; 19 met de Kenieten, Kenizzieten en Kadmonieten,
20 de Chittieten, Perizzieten en Refaieten, 21 de Amorieten, Kanaänieten,
Girgasjieten en Jeboesieten.

16

1 Sarai, de vrouw van Abram, had hem geen kinderen geschonken. Maar
zij had een egyptische slavin, Hagar genaamd. 2 En Sarai zeide tot Abram:
Zie, Jahweh heeft mijn schoot gesloten; ga dus tot mijn slavin: misschien
krijg ik kinderen van haar. Abram stemde met Sarai in. 3 En Sarai, Abrams
vrouw, nam Hagar, haar egyptische slavin, en gaf ze tot vrouw aan Abram,
haar man; Abram woonde toen al tien jaar in het land Kanaän. 4 Hij hield
gemeenschap met Hagar, en zij werd zwanger. Toen zij bemerkte, dat zij

zwanger was, zag zij minachtend op haar meesteres neer. 5 Daarom sprak
Sarai tot Abram: Gij zijt de schuld van mijn smaad. Ik zelf heb mijn slavin
in uw schoot gelegd, en nu zij ziet, dat ze zwanger is, veracht ze mij. Moge
Jahweh richten tussen mij en u. 6 Abram gaf Sarai ten antwoord: Welnu, uw
slavin is in uw macht; doe met haar wat ge wilt. Toen begon Sarai haar te
kwellen, zodat zij de vlucht voor haar nam. 7 De engel van Jahweh trof haar
bij een waterbron in de woestijn, bij de bron aan de weg naar Sjoer. 8 Hij
sprak: Hagar, dienstmaagd van Sarai, waar komt ge vandaan, en waar gaat
ge heen? Zij zeide: Ik ben op de vlucht voor Sarai, mijn meesteres. 9 De engel
van Jahweh sprak toen tot haar: Keer terug naar uw meesteres, en verneder
u voor haar. 10 En de engel van Jahweh ging voort: Uw kroost zal Ik zó talrijk
maken, dat men het om zijn menigte niet meer kan tellen. 11 Nog sprak de
engel van Jahweh tot haar: Zie, ge zijt zwanger; een zoon zult ge baren,
En hem de naam van Jisjmaël geven; Want Jahweh heeft naar uw schreien
gehoord. 12 Hij zal een menselijke woudezel zijn, Zijn hand zal tegen allen
wezen, En de hand van allen tegen hem; Verwijderd van al zijn broers zal
hij wonen. 13 Toen noemde zij Jahweh, die met haar had gesproken: “Gij
zijt een God, dien ik zie”. Want ze zeide: Waarachtig, ik heb God gezien; en
ik leef nog, nadat ik gezien heb. 14 Die put heet daarom de put Lachai-Roï;
hij ligt tussen Kadesj en Béred. 15 Zo schonk Hagar aan Abram een zoon, en
Abram noemde den zoon, dien Hagar hem baarde, Jisjmaël. 16 Abram was
zes en tachtig jaar oud, toen Hagar hem Jisjmaël baarde.

17

1 Toen Abram negen en negentig jaar oud was, verscheen Jahweh hem,
en sprak tot hem: Ik ben God, de Almachtige: Wandel voor mijn aanschijn,
en wees volmaakt! 2 Dan zal Ik mijn Verbond sluiten tussen Mij en u, En
u talrijk maken uitermate. 3 Toen viel Abram op zijn aangezicht neer, en
God sprak tot hem: 4 Zie, dat is van mijn kant het Verbond met u: Gij zult
de vader worden van een menigte volken! 5 Niet langer zal men u Abram
noemen, Maar uw naam zal Abraham zijn: Want Ik maak u tot vader van
een menigte volken. 6 Zeer vruchtbaar zal Ik u maken: Ik zal u tot volken
doen groeien, En koningen zullen uit u voortspruiten. 7 Ik zal mijn Verbond
gestand doen tussen Mij en u, En uw zaad na u, Van geslacht tot geslacht,
als een eeuwig Verbond: Uw God zal Ik zijn, en van uw kroost na u! 8 Ik
schenk u, en uw zaad na u Het land, waar ge thans als vreemdeling toeft,
Het hele land Kanaän, tot een eeuwig bezit: Hun God zal Ik zijn. 9 Nog sprak
God tot Abraham: Maar gij van úw kant moet mijn Verbond onderhouden,
Gij en uw nazaat van geslacht tot geslacht. 10 Dit is mijn Verbond, dat gij moet
onderhouden, Tussen Mij en tussen u, en uw kinderen na u: Al wat man
onder u is, moet worden besneden, 11 Het vlees van uw voorhuid moet ge
laten besnijden: Dat zal het teken zijn van het Verbond Tussen Mij en tussen
u. 12 Ieder mannelijk kind onder u, dat acht dagen oud is, Moet worden
besneden, van geslacht tot geslacht; Ook de slaaf, die in uw huis is geboren,
Of van vreemden voor geld is gekocht, En niet tot uw nazaten hoort: 13 Ook
zij moeten worden besneden, Die in uw huis zijn geboren, Of voor geld zijn
gekocht. Zo zal mijn verbond in uw vlees Tot een eeuwig Verbond zijn!
14 Maar de man, die onbesneden zal zijn, Wien het vlees van de voorhuid
niet is besneden, Die man zal uitgeroeid worden uit zijn volk, Omdat hij mijn
Verbond heeft verbroken. 15 Nog sprak God tot Abraham: Sarai, uw vrouw,

zal geen Sarai meer heten, Maar Sara zal zij worden genoemd. 16 Ik zal haar
zegenen, En ook uit háár een zoon u schenken; Haar zegenen, zodat zij tot
volken zal worden, En koningen van volken uit haar zullen voortspruiten!
17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht neer, en lachte; want hij dacht bij
zich zelf: kan dan een honderdjarige nog een zoon worden geboren, en kan
Sara nog baren, ofschoon zij negentig jaar oud is? 18 Daarom zei Abraham tot
God: Moge Jisjmaël voor uw aanschijn leven. 19 Toen sprak God: Neen: Sara
uw vrouw zal u een zoon baren, En Isaäk zult ge hem noemen. Met hem zal
Ik mijn Verbond gestand doen voor eeuwig: Zijn God zal Ik zijn, en van zijn
kinderen na hem. 20 Ook aangaande Jisjmaël heb Ik u verhoord: Ik zal hem
zegenen, vruchtbaar maken, zeer talrijk doen zijn: Twaalf vorsten zal hij
verwekken, En een groot volk zal Ik hem maken. 21 Maar mijn Verbond doe
Ik aan Isaäk gestand, Dien Sara u zal baren op deze tijd van het volgende jaar.
22 Toen brak God zijn gesprek met hem af, en steeg op van Abraham weg.
23 Nu nam Abraham zijn zoon Jisjmaël, en alle mannelijke huisgenoten, die
bij hem in huis waren geboren of die hij voor geld had gekocht, en besneed
nog op diezelfde dag het vlees van hun voorhuid, zoals God hem gezegd had.
24 Abraham was negen en negentig jaar oud, toen zijn voorhuid besneden
werd; 25 zijn zoon Jisjmaël was dertien jaar oud, toen zijn voorhuid besneden
werd. 26 Op dezelfde dag werden Abraham en zijn zoon Jisjmaël besneden;
27 en al de mannelijke huisgenoten, die in zijn huis waren geboren of die hij
van vreemden voor geld had gekocht, werden met hem besneden.

18

1 Daarna verscheen Jahweh hem bij de eik van Mamre. Eens, toen hij op
een hete middag in de opening van zijn tent zat, 2 en zijn ogen opsloeg, zag hij
drie mannen voor zich staan. Zodra hij ze zag, liep hij ze van de tentingang
tegemoet, boog zich ter aarde, 3 en sprak: Heer; als ik genade gevonden heb
in uw ogen, ga dan uw dienaar niet voorbij. 4 Sta mij toe, wat water te laten
brengen; dan kunt Gij u de voeten wassen, en uitrusten onder de boom. 5 Ik
zal ook een stuk brood laten halen, om u wat te verkwikken, eer ge verder
trekt; gij zijt nu toch langs uw dienaar gekomen. Zij zeiden: Doe, wat ge zegt.
6 Vlug ging Abraham zijn tent binnen, naar Sara, en sprak: Neem gauw drie
maten fijne bloem, kneed ze en bak er broodkoeken van. 7 Zelf liep Abraham
naar de kudde, om een mals en mooi kalf te halen; hij gaf het aan zijn knecht,
die zich haastte, het klaar te maken. 8 Dan nam hij room en melk met het kalf,
dat hij had laten toebereiden, en diende het op; terwijl zij aten, bleef hij zelf
bij hen onder de boom staan. 9 Nu zeiden zij hem: Waar is Sara, uw vrouw?
Hij antwoordde: Hier in de tent. 10 Toen zeide Hij: Als Ik over een jaar om
deze tijd bij u terugkom, zal uw vrouw Sara een zoon hebben. Sara stond
achter hem te luisteren bij de opening van de tent. 11 Nu waren Abraham en
Sara beiden oud en hoogbejaard, en het ging Sara niet meer naar de wijze
der vrouwen. 12 Daarom moest Sara heimelijk lachen, en dacht: Zal er dan
nog liefdegenot voor mij zijn, nu ik zelf verwelkt ben, en ook mijn heer al
oud is! 13 Maar Jahweh sprak tot Abraham: Waarom lacht Sara toch, en
denkt ze: zal ik dan werkelijk nog baren op mijn oude dag? 14 Is er dan iets
te moeilijk voor Jahweh? Over een jaar om deze tijd kom Ik bij u terug, en
dan heeft Sara een zoon. 15 Sara ontkende het in haar angst, en zei: Ik heb
niet gelachen. Maar Hij sprak: Ge hebt wèl gelachen. 16 Daarop stonden de
mannen op, en namen de richting van Sodoma, terwijl Abraham mee ging,

om ze uitgeleide te doen. 17 Toen dacht Jahweh bij Zichzelf: Waarom zou Ik
voor Abraham geheim houden, wat Ik ga doen? 18 Want Abraham zal zeker
een groot en machtig volk worden, en alle volken der aarde zullen in hem
worden gezegend. 19 Daarom juist heb Ik hem uitverkoren, opdat hij aan zijn
zonen en zijn nageslacht zou bevelen, de weg van Jahweh te bewaren door
gerechtigheid en recht te beoefenen; en Jahweh dus aan Abraham vervullen
kan, wat Hij hem heeft beloofd. 20 Daarom sprak Jahweh: Luid schreit
het wraakgeroep over Sodoma en Gomorra, en hun zonde is buitengewoon
zwaar. 21 Ik wil er heen, om te zien, of zij zich werkelijk zo gedragen, als
het wraakgeroep klinkt, dat tot Mij is doorgedrongen; Ik wil Mij ervan op
de hoogte stellen. 22 Maar toen de mannen vandaar de weg naar Sodoma
wilden inslaan, bleef Abraham voor Jahweh staan, 23 trad nader, en sprak:
Zult Gij nu werkelijk den goede met den kwade verdelgen? 24 Misschien
dat er toch vijftig rechtvaardigen in de stad worden gevonden; zoudt Gij
de plaats dan verdelgen, of zoudt Gij haar niet liever vergiffenis schenken
om die vijftig rechtvaardigen, die er worden gevonden? 25 Het zij verre
van U, zo te handelen, en de goeden met de kwaden te doden, zodat het
den rechtvaardige vergaat als den boze. Neen, dat zij verre van U! Zou Hij,
die heel de aarde richt, geen recht laten gelden? 26 Jahweh sprak: Als Ik
vijftig rechtvaardigen in de stad Sodoma vind, dan zal Ik de hele plaats om
hunnentwil vergiffenis schenken. 27 Abraham hernam: Zie, ik waag het,
tot mijn Heer te spreken, ofschoon ik maar stof ben en as. 28 Misschien
ontbreken er aan de vijftig rechtvaardigen vijf; zoudt Gij dan toch om die vijf
de hele stad verdelgen? Hij sprak: Ik zal ze niet verdelgen, als Ik er maar vijf
en veertig vind. 29 Nu ging hij voort: Misschien worden er veertig gevonden?
Hij sprak: Dan zal Ik het niet doen om wille van die veertig. 30 Nu zeide hij
weer: Laat mijn Heer nu niet toornig worden, als ik blijf spreken; misschien
worden er maar dertig gevonden. Hij sprak: Ik zal het niet doen, als Ik er
dertig vind. 31 Hij zeide opnieuw: Zie, ik heb het nu toch al gewaagd, tot
mijn Heer te spreken; misschien dat er twintig worden gevonden. Hij sprak:
Ik zal ze niet verdelgen om wille van die twintig. 32 Hij hield aan: Laat mijn
Heer niet toornig worden, als ik nu nog één keer spreek; misschien worden
er maar tien gevonden. Hij zeide: Ik zal ze niet verdelgen om die tien. 33 Toen
Jahweh het gesprek met Abraham had beëindigd, ging Hij heen, en keerde
Abraham naar zijn woonplaats terug.

19

1 De beide engelen kwamen tegen de avond te Sodoma aan, terwijl Lot juist
in de poort van Sodoma was gezeten. Toen Lot hen zag, stond hij op, ging
ze tegemoet, boog zich neer met zijn gezicht tegen de grond, 2 en zeide: Ik
bid u, mijne heren; neemt toch uw intrek in het huis van uw dienaar, om
daar te overnachten, en uw voeten te wassen; dan kunt ge morgenvroeg
uw reis vervolgen. Zij gaven ten antwoord: Neen, we zullen liever op straat
overnachten. 3 Maar hij nodigde hen zó dringend uit, dat zij naar zijn huis
gingen, en hun intrek bij hem namen. Hij richtte een maaltijd voor hen aan,
liet ongedesemde broden bakken, en zij aten. 4 Nog hadden ze zich niet ter
ruste gelegd, of de mannen van de stad omringden het huis: de mannen
van Sodoma, jong en oud, het hele volk tot den laatste toe. 5 Zij riepen tot
Lot: Waar zijn de mannen, die vanavond bij u gekomen zijn? Breng ze naar
buiten bij ons, opdat wij er omgang mee hebben. 6 Lot ging naar buiten

naar hen toe, maar sloot de deur achter zich dicht. 7 En hij sprak: Broeders,
dat kwaad moet ge niet doen. 8 Luistert eens: ik heb twee dochters, die
nog nooit bij een man zijn geweest; die wil ik naar buiten tot u brengen,
en ge kunt met haar doen, wat ge wilt. Maar deze mannen moogt ge niets
doen; want zij staan onder de schutse van mijn dak. 9 Zij schreeuwden:
Ruk in! Die komt hier als vreemdeling, en wil ons de les lezen. We konden
je nog wel eens erger krijgen dan die anderen! Onstuimig drongen ze op
tegen den man Lot, en kwamen al dichter en dichter bij, om de deur open
te breken. 10 Toen staken de mannen hun hand uit, trokken Lot naar zich
toe, het huis in, en sloten de deur; 11 en de mannen, die voor de huisdeur
stonden, klein en groot, sloegen zij met verblinding, zodat zij de ingang niet
konden vinden. 12 Nu zeiden de mannen tot Lot: Wie ge nog hier hebt: uw
schoonzoon, uw zonen en dochters en al de uwen hier in de stad, breng
ze hier vandaan. 13 Waarachtig, we gaan deze plaats verdelgen, want het
wraakgeroep over hen schreit luid bij Jahweh; Jahweh heeft ons gezonden,
om haar te vernielen. 14 Lot ging naar buiten, om met zijn schoonzoons
te spreken, die met zijn dochters waren verloofd; en hij zeide: Staat op,
trekt gauw hier vandaan; want Jahweh gaat de stad verdelgen. Doch die
schoonzoons dachten, dat hij maar schertste. 15 Maar toen de dageraad
aanbrak, drongen de engelen bij Lot aan, en zeiden: Vlug; neem uw vrouw
en uw beide dochters mee, die bij u in huis zijn; anders komt ge nog om bij
de bestraffing van de stad. 16 En toen hij nog talmde, namen de mannen
hem, zijn vrouw en zijn twee dochters bij de hand, en brachten hem in
veiligheid buiten de stad, omdat Jahweh hem wilde sparen. 17 En toen zij
hen buiten hadden gebracht, zeiden zij: Vlucht, want het gaat om uw leven;
kijk niet om, blijf nergens in de buurt staan, maar vlucht naar de bergen, als
ge niet mee wilt omkomen. 18 Maar Lot zeide tot hen: Och neen, Heer. 19 Zie,
uw dienaar heeft genade gevonden in uw ogen, en gij hebt me reeds grote
barmhartigheid bewezen, door mijn leven te redden; het is mij onmogelijk,
het gebergte nog te bereiken, eer het onheil mij achterhaalt, en ik sterf. 20 Zie,
het gindse stadje is genoeg dichtbij, om daarheen te vluchten. Het is toch zo
klein. Laat me nu daarheen vluchten, en mijn leven behouden. Ach, het is
toch zo klein! 21 Hij sprak tot hem: Ook deze bede van u heb ik verhoord;
het stadje, dat ge bedoelt, zal ik niet verwoesten. 22 Vlucht er nu haastig
heen; want ik kan niets beginnen, eer ge daar zijt aangekomen. Daarom
wordt die stad Sóar genoemd. 23 Toen de zon over de aarde was opgegaan, en
Lot te Sóar was aangekomen, 24 liet Jahweh zwavel en vuur van Jahweh uit
de hemel regenen over Sodoma en Gomorra. 25 Hij vernietigde die steden
en de hele streek tot de grond toe, met al de bewoners van die steden en
al wat op de akkers stond. 26 De vrouw van Lot, die achter hem aanliep,
keek om, en werd in een zoutklomp veranderd. 27 Vroeg in de morgen begaf
Abraham zich naar de plaats, waar hij voor het aanschijn van Jahweh had
gestaan. 28 Toen hij in de richting van Sodoma en Gomorra en het hele land
in de omtrek keek, zag hij een walm van de aarde opstijgen als de rook
van een smeltoven. 29 Zo was God Abraham indachtig, toen Hij de steden
van die streek verwoestte, en liet Hij ook Lot aan de verdelging ontkomen,
waarmede Hij de steden trof, waarin Lot had gewoond. 30 Daar Lot niet in
Sóar durfde blijven, trok hij uit Sóar weg, ging met zijn twee dochters in het
gebergte wonen, en huisde met zijn beide dochters in een grot. 31 Nu zeide de
oudste tot de jongste: Onze vader wordt oud, en er is geen man in het land,
om op de gebruikelijke manier gemeenschap met ons te houden. 32 Kom, we

moeten onzen vader wijn laten drinken, en bij hem gaan slapen; dan zullen we tenminste van onzen vader kroost verwekken. 33 Zij gaven haar vader die avond dan wijn te drinken, en de oudste ging bij haar vader liggen; maar hij was er zich niet van bewust, noch dat ze ging liggen, noch dat ze opstond. 34 De volgende morgen zei de oudste tot de jongste: Zie, ik heb vannacht bij vader geslapen; laten wij hem vanavond weer wijn geven, en dan moet gij bij hem slapen; dan zullen we van onzen vader kroost verwekken. 35 Ook die avond gaven ze haar vader wijn te drinken, en nu ging de jongste bij hem liggen; maar hij was er zich niet van bewust, noch dat ze ging liggen, noch dat ze opstond. 36 Zo werden de beide dochters van Lot zwanger van haar vader. 37 De oudste baarde een zoon, en noemde hem Moab; hij werd de vader der tegenwoordige Moabieten. 38 Ook de jongste baarde een zoon, en noemde hem Ben-Ammi; hij is de vader der tegenwoordige Ammonieten.

20

1 Abraham trok vandaar de Négeb in, en vestigde zich tussen Kadesj en Sjoer. Zolang Abraham in Gerar verbleef, 2 vertelde hij van zijn vrouw Sara, dat ze zijn zuster was; zo liet Abimélek, de koning van Gerar, Sara schaken. 3 Maar God verscheen Abimélek des nachts in een droom, en sprak tot hem: Zie, ge zult sterven, omdat ge die vrouw hebt geschaakt; want ze is al gehuwd. 4 Abimélek, die haar nog niet was genaderd, sprak: Heer, zoudt Gij dan een rechtschapen man willen doden? 5 Heeft hij mij niet gezegd: Het is mijn zuster; en heeft ook zij zelf niet gezegd: Het is mijn broer? Met onschuldig hart en reine handen heb ik dit gedaan. 6 En God sprak tot hem in de droom: Omdat Ik wist, dat gij dit met onschuldig hart hebt gedaan, heb Ik er u voor bewaard, tegen Mij te zondigen, en u daarom belet, haar aan te raken. 7 Geef nu de vrouw van dien man terug; want hij is een profeet. Hij zal voor u bidden, en ge zult blijven leven; maar als ge haar niet terugzendt, weet dan, dat ge zeker zult sterven, gij en al de uwen: 8 De volgende morgen riep Abimélek al zijn dienaren bijeen, en deelde hun de hele toedracht mee; zijn mannen schrokken er geweldig van. 9 Nu liet Abimélek Abraham roepen, en zei hem: Wat hebt ge ons aangedaan? Wat heb ik tegen u misdreven, dat gij op mij en op mijn koninkrijk zo'n zware schuld hebt geladen. Ge hebt met mij iets gedaan, wat nog nooit is voorgekomen. 10 En Abimélek vervolgde tot Abraham: Wat was eigenlijk uw bedoeling, toen ge dat deedt? 11 Abraham antwoordde: Ik dacht, er mocht eens in deze stad volstrekt geen vrees voor God worden gevonden; dan zou men er mij om mijn vrouw vermoorden. 12 Trouwens ze is ook werkelijk mijn zuster: de dochter van mijn vader, maar niet van mijn moeder; zo is ze mijn vrouw geworden. 13 En toen God mijn rondzwervingen ver van mijn vaderlijk huis liet beginnen, zei ik tot haar: Ge moet me deze liefdedienst bewijzen: overal waar we komen, moet ge van mij vertellen: hij is mijn broer. 14 Toen liet Abimélek schapen en runderen, slaven en slavinnen halen, gaf ze Abraham ten geschenke, en zond hem ook zijn vrouw Sara terug. 15 Abimélek sprak bovendien: Zie, mijn land ligt voor u open; ga wonen, waar het u bevalt. 16 En tot Sara zeide hij: Ziehier, ik geef duizend zilverstukken aan uw broer; dat zal in de ogen van al de uwen een vergoeding voor u zijn; en dan hebt ge in alles voldoening gekregen. 17 Nu bad Abraham tot God; en God genas Abimélek, zijn vrouw en zijn slavinnen, zodat zij kinderen konden krijgen.

18 Want Jahweh had iedere schoot van Abiméleks huis gesloten om Sara, de
vrouw van Abraham.

21

1 En Jahweh trok Zich Sara aan, zoals Hij gezegd had; Jahweh deed Sara
zijn belofte gestand. 2 Zij werd zwanger, en schonk Abraham op zijn oude
dag een zoon, juist op de tijd, die God had voorzegd. 3 Abraham noemde
den zoon, die hem was geboren, en dien Sara hem geschonken had, Isaäk.
4 En Abraham besneed zijn zoon Isaäk, toen hij acht dagen oud was, zoals
God hem bevolen had. 5 Abraham was bij de geboorte van zijn zoon Isaäk
honderd jaar oud. 6 Sara zeide: God heeft mij reden tot lachen gegeven;
en ook iedereen, die het hoort, zal lachen. 7 En zij zeide: Wie had tot
Abraham durven zeggen: Sara zal nog kinderen voeden? Toch heb ik een
zoon gebaard op zijn oude dag. 8 Het kind groeide op, en werd aan de borst
ontwend; en toen Isaäk van de borst werd afgenomen, richtte Abraham een
groot feestmaal aan. 9 Maar toen Sara den zoon, dien Hagar de Egyptische
aan Abraham geschonken had, haar eigen zoon Isaäk zag uitlachen, 10 sprak
ze tot Abraham: Jaag die slavin met haar zoon weg; want de zoon van
die slavin mag geen erfgenaam worden met mijn zoon Isaäk. 11 Dit woord
verdroot Abraham om zijn zoon. 12 Maar God sprak: Wees niet verdrietig
om den knaap en om uw slavin. Willig alles in, wat Sara u zegt; want
alleen wat van Isaäk afstamt, zal uw nakomelingschap worden genoemd.
13 Toch zal Ik ook van den zoon der slavin een volk maken, omdat hij uw
kind is. 14 Daarom nam Abraham de volgende morgen brood en een zak
water, gaf ze aan Hagar, zette het kind op haar schouder, en zond haar
weg. Zij ging heen, maar verdwaalde in de woestijn van Beër-Sjéba. 15 Toen
het water uit de zak op was, legde zij den jongen onder een der struiken
neer. 16 Zelf ging zij op een boogschot afstand daar tegenover zitten; want
ze zei: Ik kan het kind niet zien sterven. En terwijl ze zo tegenover hem
zat, begon ze hardop te snikken. 17 God hoorde ook den knaap schreien;
en de engel van God riep uit de hemel tot Hagar, en zeide tot haar: Wat is
er toch Hagar? Wees maar niet bang; want God heeft het schreien van den
jongen gehoord; dat betekent immers zijn naam. 18 Sta op, neem den knaap
op, en houd hem goed vast; want Ik zal een groot volk van hem maken.
19 Toen opende God haar ogen, zodat zij een waterput zag; zij ging de zak
met water vullen, en gaf den jongen te drinken. 20 En God was met den
knaap. Toen hij groot was geworden, vestigde hij zich in de woestijn, en
werd een boogschutter. 21 Hij woonde in de woestijn van Paran, en zijn
moeder nam hem een vrouw uit het land van Egypte. 22 Het was ongeveer
in dezelfde tijd, dat Abiméleks en zijn legerhoofd Pikol tot Abraham zeiden:
God is met u bij al wat ge doet. 23 Zweer mij hier dus bij God, dat ge mij,
noch mijn geslacht en mijn stam, ontrouw zult worden; maar dat ge mij en
het land, waarin ge als gast verblijft, dezelfde vriendschap zult bewijzen,
als ik u heb getoond. 24 En Abraham zeide: Ik zweer het. 25 Maar tegelijk
deed Abraham bij Abiméleks zijn beklag, dat de knechten van Abiméleks zich
met geweld van zijn waterput hadden meester gemaakt. 26 Abiméleks zeide:
Ik weet niet, wie dat gedaan heeft; ge hebt er mij ook nooit van gesproken,
en ik heb er tot nu toe niets van gehoord. 27 Daarop haalde Abraham
schapen en runderen, gaf ze aan Abiméleks ten geschenke, en zij sloten een
verbond met elkander. 28 Toen Abraham zeven lammetjes had afgezonderd,

29 zei Abimélek tot Abraham: Wat betekenen die zeven lammetjes, die ge
afgezonderd houdt? 30 Hij antwoordde: Zeven lammetjes moet ge van mij
aannemen; dit zal mij tot getuigenis dienen, dat ik die put heb gegraven.
31 Daarom wordt die plaats Beër-Sjéba genoemd, omdat zij daar beiden een
eed hebben gezworen. 32 En nadat zij dus een verbond te Beër-Sjéba hadden
gesloten, brak Abimélek met zijn legeroverste Pikol op, en keerde naar het
land der Filistijnen terug. 33 Abraham plantte een tamarisk te Beër-Sjéba, en
riep daar de naam van Jahweh aan, den eeuwigen God. 34 Nog lang bleef hij
in het land der Filistijnen wonen.

22

1 Enige tijd later stelde God Abraham op de proef. Hij sprak tot hem:
Abraham! Deze antwoordde: Hier ben ik. 2 Hij sprak: Neem Isaäk, uw
enigen zoon, dien ge liefhebt, ga naar het land van de Moria, en offer hem
daar als brandoffer op een van de bergen, die Ik u aanwijs. 3 De volgende
morgen zadelde Abraham zijn ezel, ontbood twee van zijn knechten en zijn
zoon Isaäk, en kloofde brandhout voor het offer. Toen trok hij op, en ging
naar de plaats, die God hem genoemd had. 4 De derde dag sloeg Abraham
zijn ogen op, en zag de plaats in de verte. 5 Nu sprak Abraham tot zijn
knechten: Blijft hier met den ezel; ik en de jongen gaan daarheen, om te
aanbidden; daarna keren we tot u terug. 6 Daarop nam Abraham het hout
voor het offer, en gaf het zijn zoon Isaäk te dragen; zelf droeg hij het vuur
en het mes. Zo gingen ze samen op weg. 7 Maar Isaäk zei tot zijn vader
Abraham: Vader! Hij antwoordde: Wat is er, mijn jongen? Hij zeide: Zie,
we hebben wel vuur en offerhout, maar waar is het schaap voor het offer?
8 Abraham antwoordde: God zelf zal wel voor het offerschaap zorgen, mijn
kind. En samen gingen ze verder. 9 Toen zij aan de plaats waren gekomen,
die God hem genoemd had, bouwde Abraham daar een altaar, en stapelde
het hout op. Dan bond hij zijn zoon Isaäk, en legde hem op het altaar boven
op het hout. 10 En Abraham strekte zijn hand uit, om het mes te grijpen,
en zijn zoon te doden. 11 Daar riep de engel van Jahweh uit de hemel hem
toe, en sprak: Abraham, Abraham! Hij zeide: Hier ben ik. 12 Hij sprak: Sla
uw hand niet aan den knaap, en doe hem geen kwaad. Want nu weet Ik,
dat gij God vreest; want ge hebt Mij uw enigen zoon niet willen onthouden.
13 Nu sloeg Abraham zijn ogen op, en zag een ram, die met zijn horens in
het struikgewas zat verward; Abraham greep den ram, en droeg hem als
brandoffer op, in plaats van zijn zoon. 14 Abraham gaf die plaats de naam:
“Jahweh draagt zorg”, daarom wordt ook nu nog gezegd: “op de berg van
Jahweh wordt zorg gedragen”. 15 Voor de tweede maal riep de engel van
Jahweh Abraham uit de hemel toe, 16 en sprak: Ik zweer bij Mijzelf, Luidt
de godsspraak van Jahweh! Omdat ge dit hebt gedaan, En uw enigen zoon
niet gespaard hebt: 17 Daarom zal Ik u zegenen, En uw nageslacht talrijk
maken als de sterren aan de hemel, En als het zand aan het strand van de
zee; Uw kroost zal de poorten van zijn vijanden bezitten. 18 In uw zaad
zullen alle volken der aarde worden gezegend, Omdat gij naar mijn stem
hebt gehoord. 19 Toen keerde Abraham terug naar zijn knechten; zij trokken
op, en gingen naar Beër-Sjéba terug. Abraham bleef te Beër-Sjéba wonen.
20 Enige tijd later berichtte men Abraham: Ook Milka heeft uw broer Nachor
zonen geschonken. 21 Het waren Oes zijn eerstgeborene, en Boez zijn broer;
verder Kemoeël, de vader van Aram, 22 en Késed, Chazo, Pildasj, Jidlaf en

Betoeël. 23 Deze Betoeël verwekte Rebekka. Deze acht baarde Milka aan
Nachor, den broer van Abraham. 24 En zijn bijvrouw, die Reoema heette,
baarde Tébach en Gácham, Táchasj en Maäka.

23

1 Toen Sara honderd zeven en twintig jaren oud was (dat was de leeftijd
van Sara), 2 stierf Sara te Kirjat-Arba, nu Hebron genoemd, in het land
Kanaän. En nadat Abraham lijkklacht over Sara had gehouden, en haar
had beweend, 3 verliet Abraham zijn afgestorvene, om met de zonen van
Chet te gaan spreken. 4 Hij zeide: Ik leef maar als gast en vreemde bij u;
maar staat mij toch een familiegraf bij u af, waar ik mijn dode, die van
mij is heengegaan, kan begraven. 5 De zonen van Chet gaven Abraham ten
antwoord: 6 Heer, hoor ons aan. Gij zijt een vorst Gods onder ons! Begraaf
dus uw afgestorvene in het mooiste onzer graven; niemand van ons zal u
zijn eigen grafstede weigeren, om er uw afgestorvene in te begraven. 7 Toen
stond Abraham op, boog zich ter aarde voor de Chittieten, de bewoners van
het land, 8 en zeide tot hen: Zo gij er in toestemt, dat ik mijn dode, die van
mij is heengegaan, begraaf, weest mij dan terwille, en doet een goed woord
voor mij bij Efron, den zoon van Sóchar. 9 Laat hij mij de grot van Makpela
verkopen, die zijn eigendom is, en die aan de rand van zijn akker ligt. Laat hij
ze mij in uwe tegenwoordigheid voor de volle prijs tot familiegraf afstaan.
10 Daar ook Efron zelf in de kring der Chittieten zat, stond dus Efron, de
Chittiet, Abraham te woord ten aanhoren van al de zonen van Chet, die naar
de poort van zijn stad waren gekomen. Hij sprak: 11 Zo niet, heer: maar
luister naar mij: Ik geef u het land ten geschenke met de grot, die er op
ligt; in tegenwoordigheid van mijn stamgenoten sta ik ze u af; begraaf er
uw dode. 12 Weer boog Abraham voor de bewoners van het land zich ter
aarde, 13 en sprak tot Efron ten aanhoren van alle bewoners van het land:
Zo gij de eigenaar zijt, hoor mij dan aan: Ik wil toch liever het land betalen;
neem het geld van mij aan, dan kan ik mijn dode daar begraven. 14 Maar
Efron antwoordde weer aan Abraham: 15 Toch niet, heer, maar luister naar
mij: Een stuk land van vierhonderd zilveren sikkels, wat betekent dat nu
voor u of mij; begraaf dus uw dode. 16 Abraham ging in op het aanbod van
Efron, en woog het zilver af, dat Efron ten aanhoren van de zonen van Chet
had gevraagd: vierhonderd zilveren sikkels, zoals ze bij de kooplui gangbaar
zijn. 17 Zo werd de akker van Efron, die in Makpela ten oosten van Mamre
ligt, zowel de akker zelf als de grot, die er op ligt, met de bomen, die op de
akker stonden, en die het hele terrein omringden, 18 Abrahams eigendom in
tegenwoordigheid van al de Chittieten, die naar de poort van zijn stad waren
gekomen. 19 Nu begroef Abraham zijn vrouw Sara in de grot op de akker van
Makpela, ten oosten van Mamre, dat Hebron is, in het land Kanaän. 20 Zo ging
de akker en de grot, die er op ligt, van de zonen van Chet aan Abraham over
als familiegraf.

24

1 Abraham was oud en hoogbejaard, en Jahweh had Abraham in alles
gezegend. 2 Daarom sprak Abraham tot den oudsten dienaar van zijn huis,
die het opzicht had over heel zijn bezit: Leg uw hand onder mijn heup;
3 want ik wil u doen zweren bij Jahweh, den God des hemels en den God
der aarde, dat gij voor mijn zoon geen vrouw zult kiezen uit de dochters

der Kanaänieten, in wier midden ik woon; 4 maar dat gij naar mijn land en
mijn familie zult gaan, om dáár een vrouw voor mijn zoon Isaäk te zoeken.
5 De dienaar antwoordde: Maar als nu de vrouw mij niet wil volgen naar
dit land, moet ik dan uw zoon terugbrengen naar het land, waaruit gij zijt
weggetrokken? 6 Maar Abraham zeide hem: Pas op, dat ge mijn zoon daar
niet terugbrengt. 7 Jahweh, de God des hemels, die mij uit mijn vaderlijk huis
en uit mijn geboorteland heeft geleid, en die mij gezegd en bezworen heeft:
“Aan uw nageslacht geef Ik dit land”: Hij zal zijn engel voor u uit zenden,
en u daar voor mijn zoon een vrouw laten vinden. 8 Mocht die vrouw u
niet willen volgen, dan verplicht mijn eed u niet langer; maar in geen geval
moogt ge mijn zoon daar terugbrengen. 9 Toen legde de dienaar zijn hand
onder de heup van Abraham, zijn meester, en zwoer hem de gevraagde
eed. 10 Nu nam de dienaar tien kamelen uit de kudde van zijn meester,
pakte allerlei kostbaarheden van zijn meester bijeen, trok op en reisde naar
Aram-Naharáim, naar de stad van Nachor. 11 Buiten de stad bij de waterput
liet hij de kamelen neerknielen; het was tegen de avond, dus tegen de tijd,
dat de vrouwen naar buiten gaan, om water te putten. 12 Toen sprak hij:
Jahweh, God van mijn heer Abraham; ik bid U, laat mij nu slagen, en wees
Abraham, mijn meester, genadig. 13 Zie, ik sta bij de bron, en de dochters
van de burgers der stad komen naar buiten, om water te putten. 14 Wanneer
het meisje, tot wie ik zeg: “reik mij uw kruik, om te drinken”, ten antwoord
geeft: “drink, en ook uw kamelen zal ik water geven”; dan zal dàt het meisje
zijn, dat Gij voor uw dienaar Isaäk hebt bestemd; en daaraan zal ik erkennen,
dat Gij mijn heer genadig zijt. 15 Nog had hij niet uitgesproken, of Rebekka
kwam met een kruik op haar schouder naar buiten; zij was de dochter van
Betoeël, den zoon van Milka, de vrouw van Nachor, Abrahams broer. 16 Het
was een bijzonder mooi meisje; een maagd, die nog met geen man omgang
had gehad. Zij daalde af naar de bron, vulde haar kruik, en kwam weer
naar boven. 17 De dienaar liep op haar toe, en sprak: Laat mij een beetje
water drinken uit uw kruik. 18 Zij antwoordde: Drink, heer. En terstond
liet zij de kruik op haar hand zakken, en gaf hem te drinken. 19 En toen zij
hem had laten drinken, zeide zij nog: Ook voor uw kamelen zal ik water
putten, tot ze genoeg hebben. 20 Vlug goot ze haar kruik in de drinkbak
leeg, repte zich weer naar de put, om opnieuw te gaan scheppen, en water
te putten voor al zijn kamelen. 21 Zwijgend nam de man haar nauwkeuriger
op, om te weten, of Jahweh zijn reis had doen slagen, of niet. 22 En nadat
de kamelen volop hadden gedronken, nam de man een gouden neusring ter
waarde van een halve sikkel, stak die in haar neus, deed om haar polsen
twee armbanden ter waarde van tien gouden sikkels, 23 en vroeg: Wiens
dochter zijt gij; vertel me dat eens? Is er in het huis van uw vader plaats
voor ons, om te overnachten? 24 Ze gaf hem ten antwoord: Ik ben de dochter
van Betoeël, den zoon van Milka, dien zij aan Nachor heeft gebaard. 25 En
zij ging voort: We hebben stro en voedsel in overvloed, ook plaats om te
overnachten. 26 Toen viel de man op zijn knieën, aanbad Jahweh, 27 en sprak:
Gezegend zij Jahweh, de God van Abraham, mijn meester, die zijn genade en
trouw aan mijn heer niet onthoudt; want Jahweh heeft mij geleid naar het
huis van den broer van mijn heer. 28 Het meisje was al naar huis gelopen,
en vertelde thuis aan haar moeder, wat er gebeurd was. 29 Nu had Rebekka
een broer, die Laban heette. Laban liep naar den man, die buiten bij de bron
stond; 30 want hij had de neusring gezien met de armbanden om de polsen

van zijn zuster, en zijn zuster Rebekka horen vertellen: zo en zo heeft de man met mij gesproken. Hij trad op hem toe, terwijl hij nog met de kamelen bij de bron stond te wachten, 31 en sprak: Kom, gezegende van Jahweh; waarom blijft ge nog buiten staan, terwijl ik het huis en een plaats voor de kamelen al gereed heb? 32 Hij leidde den man naar huis, zadelde de kamelen af, en gaf ze stro en voer; dan bracht hij voor hem en zijn mannen water, om zich de voeten te wassen. 33 Maar toen hem spijzen werden voorgezet, zeide hij: Ik eet niet, eer ik gezegd heb, wat ik moet zeggen. Hij zeide: Spreek op. 34 En hij sprak: Ik ben de dienaar van Abraham. 35 Jahweh heeft mijn heer overvloedig gezegend, zodat hij rijk is geworden; Hij heeft hem schapen en runderen, zilver en goud, slaven en slavinnen, kamelen en ezels geschonken. 36 En Sara, de vrouw van mijn meester, heeft mijn heer een zoon gebaard, toen ze reeds oud was; en aan hem heeft hij heel zijn bezit vermaakt. 37 Nu heeft mijn meester mij een eed laten zweren: Gij moogt voor mijn zoon geen vrouw nemen uit de dochters der Kanaänieten, in wier land ik woon; 38 maar ge moet naar het huis van mijn vader gaan en naar mijn stam, om daar een vrouw voor mijn zoon te halen. 39 Ik zeide tot mijn heer: Maar als die vrouw mij niet wil volgen? 40 Hij antwoordde mij: Jahweh voor wiens aanschijn ik heb geleefd, Hij zal zijn engel met u zenden, en uw reis doen gelukken; gij zult een vrouw voor mijn zoon krijgen uit mijn stam en uit het huis van mijn vader. 41 Eerst dan zijt gij van de eed, die ik u opleg, ontslagen, als ge bij mijn stam zijt gekomen, en men er u geen geven wil; dan verplicht mijn eed u niet meer. 42 Toen ik dan vandaag bij de bron was gekomen, zeide ik: Jahweh, God van mijn heer Abraham; ach, laat toch de reis gelukken, die ik heb ondernomen. 43 Zie, ik sta nu bij de waterbron. Wanneer de maagd, die naar buiten komt, om water te putten, en tot wie ik zeg: “geef mij een beetje water te drinken uit uw kruik”, 44 mij ten antwoord geeft: “drink, en ook voor uw kamelen zal ik putten”, dan zal zij de vrouw zijn, die Jahweh voor den zoon van mijn heer heeft bestemd. 45 Nog had ik bij mezelf niet uitgesproken, of daar kwam Rebekka naar buiten met haar kruik op haar schouder, en daalde af naar de bron, om te putten. En toen ik haar zeide: “laat mij wat drinken”, 46 liet ze dadelijk haar kruik zakken, en sprak: “drink, en ook uw kamelen zal ik water geven”. Ik dronk, en ze liet ook de kamelen drinken. 47 Ik vroeg haar: Wiens dochter zijt gij? Zij antwoordde: De dochter van Betoeël, den zoon van Nachor, dien Milka hem geschonken heeft. Toen stak ik een ring in haar neus, en deed armbanden om haar polsen. 48 Ik viel op mijn knieën om Jahweh te aanbidden, en ik zegende Jahweh, den God van mijn heer Abraham, die mij op de rechte weg had geleid, om voor zijn zoon de dochter van den broer van mijn meester te gaan halen. 49 Welnu dan, als gij mijn heer liefde en trouw wilt bewijzen, zegt het mij dan; maar zo niet, laat het mij eveneens weten, dan kan ik naar rechts of naar links gaan. 50 Laban en Betoeël gaven ten antwoord: Dit is een beschikking van Jahweh; we kunnen er niets tegen inbrengen. 51 Zie Rebekka staat te uwer beschikking; neem haar met u mee, opdat zij de vrouw wordt van den zoon van uw heer, zoals Jahweh gezegd heeft. 52 Toen de dienaar van Abraham had gehoord wat ze zeiden, wierp hij zich ter aarde voor Jahweh neer. 53 Hij haalde zilveren en gouden sieraden en klederen te voorschijn, en schonk ze aan Rebekka; ook aan haar broer en haar moeder gaf hij kostbare geschenken. 54 Toen eerst aten en dronken hij en zijn mannen, en bleven ze overnachten. Zodra men de volgende morgen

was opgestaan, sprak hij: Laat mij nu terug gaan naar mijn heer. 55 Maar
haar broer en haar moeder zeiden: Laat het meisje nog een dag of tien bij
ons blijven; dan kan ze vertrekken. 56 Maar hij antwoordde hun: Houdt
me niet tegen, nu Jahweh mijn reis heeft doen slagen; staat mij dus toe,
naar mijn heer te vertrekken. 57 Ze zeiden: We zullen het meisje roepen,
en het haar zelf vragen. 58 Zij riepen Rebekka, en vroegen haar: Wilt ge
met dien man meegaan? Zij antwoordde: Ja! 59 Nu lieten ze hun zuster
Rebekka vertrekken, vergezeld van haar min en den dienaar van Abraham
met zijn volk. 60 Zij zegenden Rebekka, en zeiden tot haar: Zuster, moogt
ge tot duizend maal tienduizenden groeien, En moge uw kroost de poorten
bezitten van die het haten. 61 Toen maakten Rebekka en haar dienstmaagd
zich klaar, stegen op de kamelen, en sloten zich aan bij den man; de dienaar
nam Rebekka mee, en vertrok. 62 Intussen was Isaäk naar de woestijn bij
de bron van Lachai-Roï getrokken, en woonde hij in het land van de Négeb.
63 Eens was Isaäk bij het vallen van de avond het veld ingegaan, om zich wat
te verzetten; toevallig sloeg hij zijn ogen op, en zie: daar kwamen kamelen
aan. 64 Ook Rebekka sloeg haar ogen op; en toen zij Isaäk zag, liet zij zich van
haar kameel afglijden, 65 en sprak tot den dienaar: Wie is die man daar, die
ons in het veld tegemoet komt? De dienaar antwoordde: Dat is mijn meester.
Toen nam ze haar sluier, en bedekte zich. 66 En nadat de dienaar alles, wat hij
gedaan had, aan Isaäk had verteld, 67 leidde Isaäk Rebekka naar de tent van
Sara zijn moeder, en nam haar tot vrouw. Isaäk kreeg haar lief, en troostte
zich over de dood van zijn moeder.

25

1 Abraham had nog een andere vrouw genomen, Ketoera geheten. 2 Zij
baarde hem Zimran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisjbak en Sjóeach. 3 Joksjan
verwekte Sjeba en Dedan. De zonen van Dedan waren de Assjoerieten,
de Letoesjieten en de Leoemmieten. 4 De zonen van Midjan waren Efa,
Efer, Chanok, Abida en Eldaä. Dat waren allen nakomelingen van Ketoera.
5 Abraham gaf alles, wat hij bezat aan Isaäk. 6 Aan de zonen van zijn
bijvrouwen gaf Abraham geschenken, en zond ze nog tijdens zijn leven
weg, uit de omgeving van zijn zoon Isaäk naar de overkant, het land van
het oosten. 7 Dit is het getal van Abrahams levensjaren; honderd vijf en
zeventig jaar. 8 Op hoge leeftijd is Abraham ontslapen; oud en afgeleefd
is hij gestorven, en werd hij bij zijn volk verzameld. 9 Zijn zonen Isaäk en
Jisjmaël begroeven hem in de grot van Makpela, die ten oosten van Mamre
ligt, op de akker van Efron, den zoon van Sóchar, den Chittiet. 10 Het was de
akker, die Abraham van de Chittieten gekocht had. Daar liggen Abraham
en zijn vrouw Sara begraven. 11 Toen Abraham gestorven was, zegende
God zijn zoon Isaäk. Isaäk bleef wonen bij de bron van Lachai-Roï. 12 Dit
is de geslachtslijst van Jisjmaël, den zoon van Abraham, dien Hagar, de
egyptische slavin van Sara, Abraham gebaard heeft. 13 Dit zijn de namen
van Jisjmaëls zonen volgens de naam van hun geslacht. De eerstgeborene
van Jisjmaël was Nebajot; verder Kedar, Adbeël en Mibsam, 14 Misjma,
Doema en Massa, 15 Chadad, Tema, Jetoer, Nafisj en Kédma. 16 Dit zijn de
zonen van Jisjmaël, en dat zijn hun namen naar hun nederzettingen en
kampementen: twaalf vorsten overeenkomstig het getal van hun stammen.
17 De levensjaren van Jisjmaël bedroegen honderd zeven en dertig jaar. Toen
ontsliep hij en stierf, en werd bij zijn volk verzameld. 18 Hij woonde van

Chawila tot Sjoer, dat tegenover Egypte ligt, en tot Assjoer toe, verwijderd
van al zijn broeders. 19 Dit is de geslachtslijst van Isaäk, den zoon van
Abraham. Abraham verwekte Isaäk. 20 Toen Isaäk veertig jaar oud was,
huwde hij Rebekka, de dochter van Betoeël, den Arameër van Paddan-Aram,
en zuster van den Arameër Laban. 21 Omdat zijn vrouw onvruchtbaar
bleef, bad Isaäk tot Jahweh voor haar; en Jahweh verhoorde hem, zodat zijn
vrouw Rebekka zwanger werd. 22 Maar toen de kinderen in haar schoot
tegen elkaar opdrongen, zeide zij: Als dit zo moet gaan, waarom blijf ik
dan in leven! Daarom ging zij Jahweh raadplegen. 23 En Jahweh sprak tot
haar: Twee volken draagt gij in uw schoot, Twee naties gaan uiteen van uw
moederlijf af. De ene natie zal machtiger zijn dan de andere, De oudste zal
de jongste dienen. 24 Toen het ogenblik was aangebroken, waarop zij moest
baren, was er inderdaad een tweeling in haar schoot. 25 De eerste, die te
voorschijn kwam, was rossig en helemaal als in een pels gewikkeld; men
noemde hem Esau. 26 Daarna kwam zijn broertje, die met zijn hand de hiel
van Esau vasthield; daarom noemde men hem Jakob. Isaäk was zestig jaar
oud, toen hij hen verwekte. 27 Toen de jongens groot waren geworden, werd
Esau een behendig jager, een buitenmens; maar Jakob was een rustig man,
die in tenten verbleef. 28 Isaäk hield van Esau, omdat zijn wild hem smaakte;
maar Rebekka beminde Jakob. 29 Eens was Jakob een gerecht aan het koken,
toen Esau moe uit het veld thuiskwam. 30 En Esau zeide tot Jakob: Laat me
eens gauw eten van dat rode kooksel daar; want ik ben uitgeput. Daarom
werd hij ook Edom genoemd. 31 Jakob antwoordde: Verkoop me dan eerst
uw eerstgeboorterecht. 32 Esau hernam: Wel, ik ga toch dood; wat heb ik
dan aan een eerstgeboorterecht. 33 Jakob sprak: Zweer het mij eerst! En hij
zwoer het hem. Zo verkocht hij aan Jakob zijn eerstgeboorterecht. 34 Toen
gaf Jakob aan Esau brood met het linzenmoes. Deze at en dronk, stond op en
ging heen. Zo weinig telde Esau het eerstgeboorterecht.

26

1 Toen er eens na de vroegere hongersnood, die in Abrahams dagen had
geheerst, opnieuw hongersnood in het land ontstond, vertrok Isaäk naar
Gerar, naar Abiméleк, den koning der Filistijnen. 2 Daar verscheen hem
Jahweh, en sprak tot hem: Daal niet af naar Egypte, maar blijf in het land,
dat Ik u aanwijs. 3 Vestig u in dit land, en Ik zal met u zijn en u zegenen;
want aan u en uw geslacht zal Ik al deze landen geven, en Ik zal de eed, die
Ik uw vader Abraham gezworen heb, gestand doen. 4 Ik zal uw nageslacht
talrijk maken als de sterren aan de hemel, en aan uw nageslacht al deze
landen schenken. In uw zaad zullen alle volken der aarde worden gezegend,
5 omdat Abraham naar mijn stem heeft gehoord, en mijn gebod en bevelen,
mijn instellingen en wetten heeft onderhouden. 6 Zo bleef Isaäk te Gerar
wonen. 7 Toen nu de inwoners van die stad hem polsten over zijn vrouw,
zeide hij: Het is mijn zuster. Want hij durfde niet zeggen: Het is mijn
vrouw. Hij was bang, dat de inwoners van die stad hem om Rebekka zouden
vermoorden; want zij was een knappe verschijning. 8 Nadat hij daar al
geruime tijd had vertoefd, gebeurde het eens, dat Abiméleк, de koning der
Filistijnen, uit zijn venster keek en zag, dat Isaäk zijn vrouw Rebekka aan
het liefkozen was. 9 Nu liet Abiméleк Isaäk roepen, en zeide hem: Vast
en zeker: het is uw vrouw! Hoe hebt ge dan kunnen zeggen: Het is mijn
zuster! Isaäk gaf hem ten antwoord: Ik was bang, dat ik om haar zou

worden vermoord. 10 Abimélek hernam: Maar wat hebt ge ons gedaan! Hoe
gemakkelijk had iemand van ons volk met uw vrouw gemeenschap kunnen
houden; ge zoudt dan een zware schuld op ons hebben geladen. 11 Toen
liet Abimélek aan heel het volk afkondigen: Wie dezen man of zijn vrouw
enig leed durft doen, zal sterven. 12 Nu begon Isaäk in dat land te zaaien, en
won dat jaar een honderdvoudige oogst; want Jahweh zegende hem. 13 De
man werd al rijker en rijker, totdat hij grote overvloed bezat. 14 Hij had
talrijke schapen en runderen en een groot aantal slaven, zodat de Filistijnen
afgunstig op hem werden. 15 Daarom begonnen de Filistijnen alle putten, die
de knechten van zijn vader in de dagen van zijn vader Abraham gegraven
hadden, te verstoppen en met zand dicht te werpen. 16 En Abimélek zeide
tot Isaäk: Ga van ons heen; want gij wordt ons te machtig! 17 Isaäk trok dus
vandaar weg, sloeg zijn tent op in het dal van Gerar, en bleef daar wonen.
18 Daar groef Isaäk de waterputten weer open, die men tijdens het leven van
zijn vader Abraham had gegraven, maar die de Filistijnen na de dood van
Abraham hadden dichtgeworpen; hij gaf ze weer dezelfde namen als zijn
vader gedaan had. 19 Terwijl dus de knechten van Isaäk in het Gerardal aan
het graven waren, vonden ze daar een put met stromend water. 20 Maar de
herders van Gerar begonnen met de herders van Isaäk te twisten, en zeiden:
Dat water behoort ons. Daarom noemde hij die put Ések, omdat ze daar met
hem hadden getwist. 21 Nu groeven zij een andere put, maar ook daarover
ontstond strijd; men noemde die Sitna. 22 Toen trok hij ook vandaar weg, en
groef weer een andere put, waarover geen twist meer ontstond. Hij noemde
hem Rechobot; want hij zeide: Nu heeft Jahweh ons ruimte gemaakt, zodat
we in het land kunnen groeien. 23 Vandaar trok hij op naar Beër-Sjéba.
24 Daar verscheen Jahweh hem zekere nacht, en sprak tot hem: Ik ben de God
van Abraham, uw vader! Vrees niet, want Ik ben met u. Ik zal u zegenen en
uw geslacht talrijk maken, Om wille van Abraham, mijn dienaar. 25 Daarom
bouwde hij daar een altaar, en riep de naam van Jahweh aan. Isaäk sloeg er
zijn tent op, en zijn knechten groeven er een put. 26 Nu kwam Abimélek van
Gerar uit hem bezoeken in gezelschap van Achoezzat, zijn vertrouweling,
en Pikol, zijn legeroverste. 27 Maar Isaäk zei hem: Waarom komt gij naar mij
toe, terwijl gij mij haat en mij van u hebt weggejaagd? 28 Ze antwoordden:
We hebben nu duidelijk ingezien, dat Jahweh met u is. Daarom hebben we
gedacht: er moest een eedverdrag tussen ons beiden bestaan, tussen ons
en u. Wij willen een verbond met u sluiten, 29 dat gij ons geen kwaad zult
doen, evenmin als wij u enig leed hebben gedaan, maar u enkel vriendschap
hebben bewezen, en u in vrede lieten gaan. Waarachtig, gij zijt door Jahweh
gezegend! 30 Hierop richtte hij een gastmaal voor hen aan, en zij aten en
dronken. 31 De volgende morgen zwoeren zij elkander de eed. Toen liet
Isaäk hen vertrekken, en zij gingen van hem in vrede heen. 32 Nog diezelfde
dag kwamen de knechten van Isaäk hem berichten over een welput, die
zij hadden gegraven, en zeiden hem: We hebben water gevonden. 33 Hij
noemde die Sjiba; en daarom heet die stad Beër-Sjéba tot op de huidige dag.
34 Toen Esau veertig jaar oud was, huwde hij Jehoedit, de dochter van den
Chittiet Beëri, en Basemat, de dochter van den Chittiet Elon. 35 Zij waren de
oorzaak van bitter verdriet voor Isaäk en Rebekka.

27

1 Intussen was Isaäk oud geworden en werden zijn ogen zo zwak, dat hij

niet meer kon zien. Daarom riep hij zijn oudsten zoon Esau, en zei hem: Mijn
zoon! Deze antwoordde: Hier ben ik! 2 Hij sprak: Zie, ik ben oud geworden,
en weet niet, wanneer ik zal sterven. 3 Neem daarom uw jachttuig, pijlkoker
en boog, ga het veld in, en schiet voor mij een stuk wild; 4 maak het smakelijk
voor me klaar, zoals ik het graag heb, en breng het me hier, om op te eten.
Dan zal ik u zegenen, vóór ik sterf. 5 Maar Rebekka had afgeluisterd, wat
Isaäk tot zijn zoon Esau had gezegd. En toen Esau het veld was ingegaan, om
een stuk wild voor zijn vader te schieten, 6 zei Rebekka tot haar zoon Jakob:
Ik heb zo juist uw vader tegen uw broer Esau horen zeggen: 7 “Breng mij een
stuk wild, en maak er een smakelijke schotel van, waarvan ik kan eten; dan
zal ik u zegenen voor het aanschijn van Jahweh, eer ik sterf”. 8 Luister nu
naar mij, mijn jongen, en doe wat ik u zeg. 9 Ga naar de kudde en haal mij
twee malse geitebokjes; dan maak ik daarvan een smakelijke schotel voor
uw vader gereed, zoals hij het gaarne heeft. 10 Die moet ge naar uw vader
brengen, dan kan hij ervan eten. Dan zal hij u zegenen, eer hij sterft. 11 Doch
Jakob zei tot zijn moeder Rebekka: Maar mijn broer Esau is ruig, en ik ben
onbehaard. 12 Als mijn vader mij nu eens betast, zal hij denken, dat ik de spot
met hem drijf; en ik zal vloek over mij brengen in plaats van zegen. 13 Zijn
moeder verzekerde hem: Die vloek over u neem ik op mij, mijn jongen;
luister maar naar mij, en ga ze halen. 14 Hij ging ze dus halen, en bracht
ze naar zijn moeder; en zijn moeder maakte er een smakelijke schotel van,
zoals zijn vader het gaarne had. 15 Daarna nam Rebekka de beste kleren van
haar oudsten zoon Esau, die ze bij zich thuis had, en trok die haar jongsten
zoon Jakob aan; 16 de vellen van de geitebokjes trok ze over zijn handen en
over het onbehaarde deel van zijn hals. 17 Vervolgens reikte zij haar zoon
Jakob de smakelijke schotel met het brood, dat zij gebakken had. 18 Nu ging
hij naar zijn vader en sprak: Vader! Deze antwoordde: Ja, mijn jongen, wie
zijt ge? 19 En Jakob zei tot zijn vader: Ik ben Esau, uw eerstgeborene; ik heb
gedaan, wat ge mij gezegd hebt. Ga dus overeind zitten, en eet van het wild;
dan kunt ge me zegenen. 20 Maar Isaäk vroeg zijn zoon: Hoe hebt ge dat zo
gauw kunnen vinden, mijn jongen? Deze antwoordde: Jahweh, uw God,
heeft het mij tegemoet gestuurd. 21 Maar nu beval Isaäk aan Jakob: Kom
dichter bij, mijn jongen; dan kan ik u eens betasten, of ge werkelijk mijn
zoon Esau zijt of niet. 22 Jakob trad dus op zijn vader Isaäk toe. Deze betastte
hem en sprak: De stem is de stem van Jakob, maar de handen zijn de handen
van Esau. 23 Hij herkende hem niet, omdat zijn handen behaard waren als de
handen van Esau, zijn broer. En toen hij hem wilde zegenen, 24 sprak hij nog:
Ge zijt toch wezenlijk mijn zoon Esau? Hij antwoordde: Ja, dat ben ik. 25 Toen
zei hij: Dien het mij op, en laat mij eten van het wild van mijn zoon; dan zal
ik u zegenen. Hij zette het hem voor, en hij at; daarna bracht hij hem wijn,
die hij dronk. 26 Nu sprak zijn vader Isaäk tot hem: Kom hier, mijn zoon, en
kus mij. 27 Hij trad nader, en kuste hem. En toen hij de geur van zijn kleren
rook, zegende hij hem, en sprak: Zie, de geur van mijn zoon Is als de geur
van een akker, Door Jahweh gezegend. 28 God schenke u dauw van de hemel,
En het vette der aarde, Met overvloed van koren en most. 29 Volken zullen
u dienen, En naties zich voor u buigen. Wees een vorst over uw broeders,
De zonen uwer moeder werpen zich voor u neer. Vervloekt, die u vloekt,
Maar gezegend, die u zegent! 30 Nauwelijks had Isaäk Jakob gezegend, en
was Jakob van zijn vader Isaäk heengegaan, of zijn broer Esau kwam terug
van de jacht. 31 Ook hij maakte een smakelijke schotel gereed, bracht die

naar zijn vader, en sprak tot zijn vader: Kom overeind zitten, vader, en eet
van het wild van uw zoon; dan kunt ge me zegenen. 32 Zijn vader Isaäk
sprak tot hem: Wie zijt gij? Hij antwoordde: Ik ben uw zoon Esau, uw
eerstgeborene. 33 Hevig ontsteld vroeg Isaäk: Maar wie was het dan, die het
wild heeft geschoten en het mij heeft gebracht, zodat ik voor uw komst reeds
volop heb gegeten? Dien heb ik gezegend, en hij blijft gezegend! 34 Toen Esau
dit van zijn vader vernam, brak hij in luide en bittere jammerklachten los,
en zei tot zijn vader: Vader, zegen ook mij! 35 Deze antwoordde: Uw broer
heeft u listig de zegen ontnomen. 36 En hij zeide: Terecht wordt hij Jakob
genoemd; want hij heeft mij reeds tweemaal bedrogen. Hij heeft mij mijn
eerstgeboorterecht ontroofd, en zie, nu steelt hij mijn zegen. En hij ging
voort: Hebt ge voor mij geen zegen meer? 37 Isaäk gaf Esau ten antwoord:
Zie, ik heb hem over u tot vorst gesteld, hem al zijn broeders tot dienaars
gegeven, en koren en most hem geschonken. Mijn jongen, wat kan ik dan
voor ú nog doen? 38 Maar Esau zei tot zijn vader: Was dat dan uw enige
zegen, vader? Ach, vader, zegen ook mij! En Esau snikte het uit. 39 Toen
sprak zijn vader Isaäk tot hem: Zie, ver van het vette der aarde zult ge wonen,
Ver van de hemeldauw uit den hogen, 40 Van uw zwaard zult ge leven! Uw
broeder zult ge dienstbaar zijn; Maar als ge tot macht komt, Schudt ge zijn
juk van uw nek! 41 Esau haatte Jakob om de zegen, die zijn vader over hem
had uitgesproken. En Esau dacht bij zichzelf: De tijd komt spoedig, dat men
rouwt over mijn vader; dan zal ik mijn broer Jakob vermoorden. 42 Toen
men aan Rebekka dit plan van haar oudsten zoon Esau overbracht, liet zij
haar jongsten zoon Jakob roepen, en zei tot hem: Hoor eens, uw broer Esau
wil wraak op u nemen en u vermoorden. 43 Luister nu naar mij, mijn jongen.
Maak u gereed, om naar mijn broer Laban in Charan te vluchten, 44 en blijf
enige tijd bij hem, totdat de woede van uw broer is bekoeld. 45 Wanneer de
toorn van uw broer over u is bedaard, en hij vergeten is, wat ge hem hebt
gedaan, zal ik bericht zenden en u terug laten halen. Waarom zou ik u beiden
op één dag verliezen! 46 Toen zei Rebekka tot Isaäk: Het leven walgt me al om
de dochters van Chet. Als nu ook Jakob een vrouw neemt uit de meisjes van
het land, wat heb ik dan aan mijn leven?

28

1 Toen riep Isaäk Jakob, zegende hem, en beval hem: Neem geen vrouw
uit de kanaänietische meisjes. 2 Maar maak u gereed, om naar Paddan-Aram
te gaan, naar het huis van uw grootvader Betoël; kies u daar een vrouw
uit de dochters van uw oom Laban. 3 Moge de almachtige God u zegenen,
en u vruchtbaar en talrijk maken, zodat gij tot een grote menigte volken
zult uitgroeien. 4 Hij moge de zegen van Abraham aan u en uw nageslacht
schenken, zodat gij het land moogt bezitten, waar ge als vreemdeling woont,
maar dat God aan uw vader Abraham gaf. 5 Zo zond Isaäk Jakob heen,
en deze ging naar Paddan-Aram naar Laban, den zoon van den Arameër
Betoël, en broer van Rebekka, de moeder van Jakob en Esau. 6 Esau had
gemerkt, dat Isaäk Jakob had gezegend en hem naar Paddan-Aram had
gezonden, om daar een vrouw te nemen; dat hij hem ook bij zijn zegening
had verboden, een vrouw uit de kanaänietische meisjes te nemen, 7 en dat
Jakob aan zijn vader en moeder had gehoorzaamd en naar Paddan-Aram
was gegaan. 8 Esau begreep daaruit, dat de kanaänietische vrouwen aan
zijn vader Isaäk mishaagden; 9 daarom begaf hij zich naar Jisjmaël, en nam
Machalat, de dochter van Jisjmaël, Abrahams zoon, de zuster van Nebajot

tot vrouw bij de andere vrouwen, die hij al had. 10 Toen Jakob van Beër-
Sjéba was afgereisd en naar Charan trok, 11 kwam hij op een plaats, waar
hij wilde overnachten, omdat de zon reeds was ondergegaan. Hij legde dus
een van de stenen, die daar lagen, bij wijze van kussen onder zijn hoofd, en
begaf zich op die plaats ter ruste. 12 Daar had hij een droom: zie, op de aarde
stond een ladder, waarvan de top tot de hemel reikte; en de engelen Gods
klommen erop en daalden eraf. 13 En zie, Jahweh stond naast hem, en sprak:
Ik ben Jahweh, de God van uw vader Abraham En de God van Isaäk! Het land,
waarop ge ligt, Zal Ik u en uw nageslacht geven. 14 Uw geslacht zal wezen Als
het stof van de aarde: Gij zult u uitbreiden naar het westen en het oosten,
Naar het noorden en het zuiden; In u en uw zaad Zullen alle geslachten der
aarde worden gezegend! 15 Ik ben met u; Ik zal u behoeden, waar gij ook
gaat, En u terugvoeren naar dit land. Neen, Ik zal u niet verlaten, Totdat
Ik heb volbracht, wat Ik u heb beloofd! 16 Jakob ontwaakte uit zijn slaap,
en sprak: Waarachtig; Jahweh is hier, en ik wist het niet. 17 Hij werd met
ontzetting vervuld, en sprak: Hoe ontzagwekkend is deze plaats; dit is het
huis van God en de poort van de hemel. 18 De volgende morgen nam Jakob
de steen, waarop zijn hoofd had gerust, richtte die tot een gedenksteen op,
en goot er olie over uit. 19 Hij noemde die plaats Betel, terwijl de stad vroeger
Loez had geheten. 20 Daarna deed Jakob de volgende gelofte: Als God met mij
is, mij behoedt op de reis, die ik onderneem, mij voedsel geeft om te eten, een
kleed om mij te kleden, 21 en mij in vrede terugbrengt naar mijn vaderlijk
huis: dan zal Jahweh mij tot God zijn, 22 de steen, die ik als gedenkteken heb
opgericht, een Godshuis worden, en zal ik U het tiende schenken van alles,
wat Gij mij geeft!

29

1 Toen begaf Jakob zich weer op weg, en ging naar het land der Oosterlin-
gen. 2 Daar zag hij in het veld een put, waarbij drie kudden schapen waren
gelegerd; want uit die put werden de kudden gedrenkt. Daar de steen, die
de put bedekte, groot was, 3 rolde men eerst de steen van de opening van
de put, als alle kudden daar waren verzameld; en als men de kudden had
laten drinken, wentelde men de steen weer op zijn plaats, op de opening
van de put. 4 Jakob sprak hen aan: Broeders, waar komt gij vandaan? Zij
antwoordden: Wij zijn van Charan. 5 Hij vervolgde: Kent gij dan Laban,
den zoon van Nachor? Zij zeiden: Ja! 6 Hij vroeg hun: Gaat het hem goed?
Ze zeiden: Uitstekend; zie, daar komt juist zijn dochter Rachel aan met de
kudde. 7 Toen hernam hij: Het is nog volop dag, en nog lang geen tijd, om
de kudden bijeen te drijven; geeft dus de kudden te drinken, en laat ze nog
grazen. 8 Ze zeiden: Dat kunnen we niet, voordat alle kudden bijeen zijn;
dan wordt de steen van de put gewenteld, en kunnen we het vee te drinken
geven. 9 Nog was hij met hen in gesprek, toen Rachel naderde met de kudde
van haar vader; want zij was een herderin. 10 Zodra Jakob Rachel, de dochter
van zijn oom Laban, met de kudde van zijn oom Laban zag, trad hij vooruit,
om de steen van de putopening te wentelen en de kudde van zijn oom Laban
te drenken. 11 Daarop kuste Jakob Rachel, en weende hardop. 12 En toen
Jakob Rachel had meegedeeld, dat hij de neef van haar vader was en de
zoon van Rebekka, ging Rachel het vlug aan haar vader vertellen. 13 Zodra
Laban het nieuws over Jakob, den zoon van zijn zuster, vernam, liep hij
hem tegemoet, omhelsde en kuste hem, en leidde hem zijn huis binnen.

Daar vertelde hij Laban al wat er gebeurd was. 14 En Laban zeide hem:
Waarachtig, gij zijt mijn gebeente en vlees! En hij bleef een volle maand
bij hem. 15 Daarna zei Laban tot Jakob: Zoudt ge, omdat ge mijn broeder
zijt, mij dienen om niet? Zeg me, wat voor loon ge wilt hebben. 16 Nu had
Laban twee dochters: de oudste heette Lea, de jongste Rachel; 17 Lea had
fletse ogen, maar Rachel was kloek van gestalte en knap van uiterlijk. 18 En
daar Jakob Rachel beminde, gaf hij ten antwoord: Ik zal u zeven jaar dienen
voor Rachel, uw jongste dochter. 19 En Laban antwoordde: Ik geef ze liever
aan u dan aan een vreemde; blijf dus bij mij. 20 Zo diende Jakob om Rachel
zeven jaar lang; doch ze leken hem maar enkele dagen, zoveel hield hij van
haar. 21 Toen zei Jakob tot Laban: Geef mij mijn vrouw; want mijn tijd is om,
en ik wil gemeenschap met haar houden. 22 Nu nodigde Laban alle mannen
van de stad uit, en richtte een feestmaal aan. 23 Maar toen het avond was
geworden, haalde hij zijn dochter Lea, en leidde haar tot hem; en hij hield
gemeenschap met haar. 24 Laban gaf zijn dienstmaagd Zilpa mee als slavin
voor zijn dochter Lea. 25 De volgende morgen: daar was het Lea! Nu zei hij
tot Laban: Wat hebt ge me nu gedaan? Heb ik u niet om Rachel gediend?
Waarom hebt ge me dan bedrogen? 26 Laban antwoordde: Het is hier in ons
land geen gewoonte, om de jongste vóór de oudste uit te huwen. 27 Breng dus
eerst maar met deze de bruiloftsweek door, dan zal ik u ook de andere geven,
als ge me opnieuw zeven jaren wilt dienen. 28 Jakob deed het, en bracht
met haar de bruiloftsweek door. Toen gaf Laban hem zijn dochter Rachel
tot vrouw. 29 Laban gaf aan zijn dochter Rachel zijn dienstmaagd Bilha als
slavin mee. 30 Ook met Rachel had Jakob gemeenschap; en hij hield meer van
haar dan van Lea. Zo diende hij hem opnieuw zeven jaren. 31 Toen Jahweh
zag, dat Lea achteruit werd gezet, opende Hij haar schoot, terwijl Rachel
kinderloos bleef. 32 Lea werd zwanger en baarde een zoon. Zij noemde hem
Ruben, want ze zeide: Jahweh heeft mijn ellende gezien; nu zal mijn man
van mij houden. 33 Zij werd een tweede maal zwanger, en baarde een zoon.
Nu sprak zij: Jahweh heeft gehoord, dat ik een verschoppeling ben, en heeft
mij ook dezen gegeven. En ze noemde hem Simeon. 34 Nog eens werd ze
zwanger, en baarde een zoon. En ze sprak: Nu zal mijn man zich toch wel
aan mij hechten; want ik heb hem al drie zonen gebaard. Daarom noemde
zij hem Levi. 35 Opnieuw werd ze zwanger en baarde een zoon. En ze sprak:
Nu loof ik Jahweh! Daarom noemde zij hem Juda. Daarna kreeg zij een geen
kinderen meer.

30

1 Toen Rachel zag, dat zij Jakob geen kinderen schonk, werd zij jaloers op
haar zuster, en zei tegen Jakob: Geef mij zonen, anders ga ik dood. 2 Toornig
gaf Jakob Rachel ten antwoord: Neem ik soms de plaats in van God, die een
vrucht aan uw schoot heeft geweigerd? 3 Nu sprak ze: Hier hebt ge Bilha,
mijn slavin; houd gemeenschap met haar, dan kan zij op mijn knieën baren,
en ook ik door middel van haar uw geslacht opbouwen. 4 Zij gaf hem dus
haar slavin Bilha tot vrouw, en Jakob hield gemeenschap met haar. 5 Bilha
werd zwanger, en baarde Jakob een zoon. 6 En Rachel sprak: God heeft mij
recht gedaan; Hij heeft ook naar mijn smeken geluisterd en mij een zoon
geschonken; daarom noemde ze hem Dan. 7 Weer werd Bilha, de slavin van
Rachel, zwanger en baarde Jakob een tweeden zoon. 8 Nu sprak Rachel: Een
heftige kamp heb ik met mijn zuster gestreden, en ik heb overwonnen. En ze

noemde hem Neftali. 9 Toen Lea zag, dat zij geen kinderen meer kreeg, nam
zij Zilpa haar dienstmaagd, en gaf haar aan Jakob tot vrouw. 10 Ook Zilpa, de
slavin van Lea, baarde Jakob een zoon. 11 En Lea zeide: Wat een weelde! En
ze noemde hem Gad. 12 Nog baarde Zilpa, de slavin van Lea, Jakob een zoon.
13 Nu sprak Lea: Wat een geluk! Nu prijzen de vrouwen mij gelukkig. En ze
noemde hem Aser. 14 Eens ging Ruben in de tijd van de tarweoogst het veld
in, en vond er liefdesappeltjes, die hij naar zijn moeder Lea bracht. Nu vroeg
Rachel aan Lea: Geef mij een paar appeltjes van uw zoon. 15 Maar zij gaf haar
ten antwoord: Is het al niet genoeg, dat ge mij mijn man hebt ontstolen; wilt
ge me nu ook nog de appeltjes van mijn zoon ontroven? Rachel zeide: Dan
mag hij vannacht bij u slapen, in ruil voor de appeltjes van uw zoon. 16 Toen
Jakob dus in de avond van het veld kwam, ging Lea hem tegemoet en sprak:
Bij mij moet ge komen; want ik heb er eerlijk voor betaald met de appeltjes
van mijn zoon. Die nacht sliep hij dus bij haar. 17 En God verhoorde Lea: zij
werd zwanger, en baarde Jakob een vijfden zoon. 18 En Lea sprak: God heeft
mij er voor beloond, dat ik mijn slavin aan mijn man heb gegeven. En zij
noemde hem Issakar. 19 Wederom werd Lea zwanger, en baarde Jakob een
zesden zoon. 20 Nu sprak Lea: God heeft mij een mooi geschenk gegeven;
nu zal mijn man wel bij me blijven, want ik heb hem zes zonen gebaard. En
ze noemde hem Zabulon. 21 Daarna baarde ze nog een dochter, die ze Dina
noemde. 22 Nu gedacht God ook Rachel; Hij verhoorde haar, en opende haar
schoot. 23 Ook zij werd zwanger, en baarde een zoon. Nu zeide ze: God heeft
mijn schande weggenomen. 24 Zij noemde hem Josef; want ze sprak: Jahweh
geve me nog een anderen zoon. 25 Toen Rachel dan Josef had gebaard, zei
Jakob tot Laban: Laat mij nu heengaan, en naar mijn stad en vaderland
trekken. 26 Geef mij mijn vrouwen en kinderen, voor wie ik u heb gediend;
dan kan ik vertrekken. Want ge weet, hoe ik voor u heb gezwoegd. 27 Maar
Laban zeide hem: Laat mij genade vinden in uw ogen; want ik heb de tekens
waargenomen, dat Jahweh mij om uwentwille heeft gezegend. 28 En hij ging
voort: Bepaal zelf het loon, dat ge van mij wilt hebben, en ik zal het u geven.
29 Hij gaf hem ten antwoord: Gij weet, hoe ik u heb gediend, en hoe het onder
mijn hoede met uw kudde is gegaan. 30 Want vóór mijn komst was uw bezit
slechts gering, maar sedert dien is het geweldig vermeerderd; Jahweh heeft
u gezegend bij iedere stap, die ik zette. Wanneer zal ik nu eindelijk eens
voor mijn eigen gezin kunnen zorgen? 31 zeide: Wat moet ik u geven? Jakob
antwoordde: Ge behoeft me eigenlijk helemaal niets te geven; als ge het
volgende voorstel aanvaardt, zal ik opnieuw uw kudde weiden en hoeden.
32 Ik zal vandaag uw hele kudde langs gaan, om alle gevlekte en gespikkelde
geiten en alle zwarte schapen af te zonderen. Alle gespikkelde en gevlekte
geiten en alle zwarte schapen zullen mijn loon zijn. 33 In mijn eerlijkheid leg
ik voor later deze getuigenis af: Wanneer gij mijn loon zult komen bezien,
zal alles, wat niet gevlekt en gespikkeld is onder de geiten en zwart onder
de schapen, als door mij gestolen gelden. 34 Laban ging er op in: Goed,
laat het zijn, zoals ge gezegd hebt. 35 Nog diezelfde dag zonderde Laban de
gestreepte en gespikkelde bokken met alle gevlekte en gespikkelde geiten
af, alles, waar maar iets wits aan was, en eveneens alle zwarte schapen, en
liet ze door zijn zonen hoeden. 36 Hij stelde een afstand van drie dagmarsen
tussen hen en Jakob, die de overige kudde van Laban hoedde. 37 Maar nu
nam Jakob jonge takken van gomboom, amandel en plataan, en schilde ze
zo, dat het spint van de stokken in witte strepen bloot kwam te liggen. 38 Toen

legde hij de stokken, die hij aldus van hun schors had ontdaan, vlak voor de
geiten in de drinkbakken en waterbekkens, waaruit het vee kwam drinken.
En als het vee dan bronstig werd, wanneer het kwam drinken, 39 besprong
het elkaar bij de stokken, en wierp dus gestreepte, gevlekte en gespikkelde
lammeren, 40 die door Jakob werden afgezonderd. Maar de schapen keerde
hij met de koppen naar alle gevlekte en zwarte schapen van de kudde van
Laban. Zo vormde hij een afzonderlijke kudde, die hij niet bij de kudde van
Laban liet komen. 41 Wanneer nu de sterke beesten bronstig waren, legde
Jakob de stokken voor de kudde in de drinkbakken, zodat ze elkander bij de
stokken besprongen. 42 Maar bij de zwakke dieren deed hij dat niet. Op die
manier kreeg Laban de zwakke dieren en Jakob de sterke. 43 Zo werd die
man buitengewoon rijk, en kreeg hij talrijke kudden, slavinnen en slaven,
kamelen en ezels.

31

1 Jakob vernam, dat de zonen van Laban zeiden: Jakob heeft zich meester
gemaakt van heel het vermogen van onzen vader, en zich uit de bezit-
tingen van onzen vader al die rijkdom verworven. 2 Ook zag Jakob aan
Labans gezicht, dat hij hem niet meer zo gunstig gezind was als vroeger.
3 Daarenboven sprak Jahweh tot Jakob: Keer terug naar het land uwer
vaderen en naar uw familie; Ik zal u bijstaan. 4 Toen zond Jakob een
boodschap naar Rachel en Lea, en liet haar naar het veld bij zijn kudde
roepen. 5 Hij zeide tot haar: Ik zie, dat uw vader mij niet meer zo gunstig
gezind is als vroeger; maar de God van mijn vader staat mij bij. 6 Gij weet
zelf, dat ik naar best vermogen uw vader gediend heb, 7 ofschoon uw vader
mij heeft bedrogen, en wel tienmaal mijn loon heeft gewijzigd. Maar God
stond hem niet toe, mij te benadelen. 8 Wanneer hij zeide: de gevlekte
dieren zullen uw loon zijn, wierp de hele kudde gevlekte jongen. En als
hij zeide: de gestreepte dieren zullen uw loon zijn, wierp de hele kudde
gestreepte. 9 Zo ontnam God aan uw vader wat hij bezat, en gaf het aan
mij. 10 Ook gebeurde het eens in de bronstijd der kudde, dat ik in een
droom mijn ogen opsloeg en zag, hoe de gestreepte, gespikkelde en gevlekte
bokken de geiten besprongen. 11 En de engel van Jahweh sprak tot mij in
de droom: Jakob! Ik antwoordde: Hier ben ik! 12 Hij sprak: Sla uw ogen
op en zie, hoe alle bokken, die de geiten bespringen, gestreept, gespikkeld
of gevlekt zijn. Want Ik heb alles gezien, wat Laban u aandoet. 13 Ik ben
de God van Betel, waar gij de gedenksteen hebt gezalfd, en Mij een gelofte
hebt gedaan. Maak u nu gereed, om uit dit land te vertrekken en terug te
keren naar uw geboortegrond. 14 Rachel en Lea antwoordden hem: Hebben
we soms nog deel of erfenis in het huis van onzen vader? 15 Zijn we door
hem niet als vreemden beschouwd. Ja, hij heeft ons verkocht, en bovendien
onze bruidsprijs verteerd. 16 Waarachtig, heel het vermogen, dat God onzen
vader heeft ontnomen, behoort aan ons en onze kinderen. Doe dus alles wat
God u gezegd heeft. 17 Toen stond Jakob op, zette zijn zonen en vrouwen
op kamelen, 18 en voerde zijn vee en al zijn have, die hij bezat, en heel
het vermogen, dat hij in Paddan-Aram had verworven, met zich mee, om
naar zijn vader Isaäk in het land Kanaän te vertrekken. 19 En terwijl Laban
afwezig was, om zijn schapen te scheren, stal Rachel de terafim van haar
vader. 20 Jakob bedroog Laban, den Arameër, door zijn vlucht voor hem
verborgen te houden. 21 Zo nam hij de wijk met alles, wat hij bezat, stak de
rivier over, en sloeg de weg in naar het gebergte van Gilad. 22 Op de derde

dag kwam men Laban boodschappen, dat Jakob de vlucht had genomen.
23 Aanstonds verzamelde hij zijn verwanten, zette hem zeven dagen lang
achterna, en haalde hem bij het gebergte van Gilad in. 24 Maar die nacht
verscheen God in een droom aan Laban, den Arameër, en sprak tot hem: Pas
er voor op, Jakob ook maar iets te verwijten. 25 Laban had Jakob ingehaald,
toen deze zijn tent had gespannen in het gebergte: en nadat ook Laban zijn
tent in het gebergte Gilad had opgeslagen, 26 zei Laban tot Jakob: Wat hebt ge
gedaan, met mij zo te bedriegen en mijn dochters weg te slepen, als waren
ze geroofd met het zwaard in de vuist? 27 Waarom zijt ge heimelijk gevlucht;
waarom hebt ge mij misleid, en mij niets laten weten? Ik zou u uitgeleide
hebben gedaan onder jubel en gezang, met tamboerijn en harp. 28 Ge hebt
me zelfs belet, om mijn zonen en dochters vaarwel te kussen. Hoe dom hebt
ge gedaan! 29 Ik heb het in mijn hand, u kwaad te doen; maar de God van
uw vader zeide deze nacht tot mij: Pas er voor op, Jakob ook maar iets te
verwijten. 30 Maar als ge zijt heengegaan, enkel omdat ge zo vurig naar uw
vaderlijk huis verlangt, waarom hebt ge dan mijn goden gestolen? Toen
gaf Jakob Laban ten antwoord: 31 Omdat ik bang was en dacht, dat gij mij
anders met geweld uw dochters zoudt ontnemen. 32 Maar hij, bij wien gij
uw goden vindt, blijft niet in leven! Onderzoek dus in tegenwoordigheid
van onze verwanten, wat er van u bij mij wordt gevonden, en neem dat
mee. Want Jakob wist niet, dat Rachel ze gestolen had. 33 Laban ging dus
de tent van Jakob binnen, en daarna de tenten van Lea en van de beide
slavinnen, maar hij vond niets. Uit de tent van Lea gekomen, ging hij de
tent van Rachel binnen. 34 Maar Rachel had de terafim weggenomen, ze
in het zadel van haar kameel verstopt, en was er op gaan zitten. Laban
doorzocht de hele tent, maar vond niets. 35 Want ze zei tot haar vader: Mijn
heer neme het mij niet kwalijk, dat ik niet voor u kan opstaan; want het gaat
me naar de wijze der vrouwen. Hoe hij ook zocht, hij vond de terafim niet.
36 Toen ontstak Jakob in toorn, en beet Laban nijdig toe: Wat is eigenlijk mijn
vergrijp en mijn misdaad, dat ge me zo verwoed achtervolgt, 37 en heel mijn
hebben en houden doorsnuffelt? Hebt ge soms iets van uw eigen huisraad
gevonden? Leg het dan neer voor mijn en uw verwanten, en laten zij tussen
ons beiden beslissen. 38 Twintig jaar lang ben ik bij u geweest. Uw schapen
en geiten hebben geen misdracht gehad, de rammen van uw kudden heb
ik niet opgegeten. 39 Wat door wilde dieren verscheurd werd, heb ik op
u niet verhaald, maar het telkens vergoed. Van mij hebt ge terug durven
eisen, wat mij des daags of des nachts werd ontstolen. 40 Overdag verging
ik van hitte en van koude des nachts, en de slaap vluchtte weg van mijn
ogen. 41 Twintig jaar lang ben ik nu in uw huis; veertien jaar diende ik
u om uw twee dochters, zes jaar om uw kudde, en mijn loon hebt ge wel
tienmaal veranderd. 42 Als de God van mijn vader, de God van Abraham
en de Gevreesde van Isaäk, mij niet had geholpen, dan hadt ge me nu met
lege handen laten gaan. Maar God heeft mijn ellende en mijn moeizame
arbeid gezien, en in de afgelopen nacht heeft Hij vonnis gewezen. 43 Toen
nam Laban het woord, en zeide tot Jakob: Het zijn mijn eigen dochters en
zonen, het is mijn eigen vee, en alles wat gij hier ziet, is van mij. Hoe zou ik
dan nu mijn eigen dochters leed kunnen doen, of haar zonen, die zij hebben
gebaard? 44 Kom, laten we liever een verbond met elkaar sluiten; en al is er
ook niemand anders bij, zie God zal getuige zijn tussen mij en u. 45 Toen nam
Jakob een steen, en richtte die als gedenkteken op. 46 En Jakob sprak tot zijn
verwanten: Raapt stenen bijeen. Ze verzamelden dus stenen, maakten een

steenhoop, en hielden daar op die steenhoop een maaltijd. 47 Laban noemde
hem Jegar-Sahadoeta, en Jakob noemde hem Gal-Ed. 48 Nu sprak Laban:
Deze steenhoop zij heden een getuige tussen mij en u. Daarom noemde hij
hem Gal-Ed 49 en Mispa. Want hij ging voort: Jahweh zij de Wacht tussen
mij en u, wanneer we ons van elkander hebben gescheiden: 50 "Ge zult mijn
dochters nooit mishandelen, en geen andere vrouwen nemen buiten mijn
dochters". En al is er ook niemand bij, zie, God is getuige tussen mij en u.
51 En Laban vervolgde tot Jakob: Zie deze steenhoop en deze gedenksteen,
die ik heb opgericht, staan tussen ons in. 52 Deze steenhoop is getuige, en
getuige is ook deze gedenksteen: "Ik zal nooit voorbij deze steenhoop met
kwade bedoelingen naar u toe komen, en gij voorbij deze steenhoop en deze
gedenksteen niet naar mij! 53 De God van Abraham, en de God van Nachor
moge oordelen tussen ons beiden". En Jakob zwoer het bij den Gevreesde
van Isaäk, zijn vader. 54 Nu slachtte Jakob een offerande op de berg, en
nodigde zijn verwanten tot de maaltijd uit; en nadat zij hadden gegeten,
bleven ze op de berg overnachten. 55 De volgende morgen brak Laban op,
kuste zijn zonen en dochters vaarwel, zegende hen en ging heen, om naar
zijn woonplaats terug te keren.

32

1 Toen ook Jakob op weg was gegaan, traden hem Gods engelen tegemoet.
2 Bij hun aanblik riep Jakob uit: Dit is het leger van God! En hij noemde
die plaats Machanáim. 3 Nu zond Jakob boden voor zich uit naar zijn broer
Esau in het land Seïr, dat in het gebied van Edom ligt. 4 Hij beval hen: Aldus
moet ge spreken tot Esau, mijn heer! Zo spreekt uw dienaar Jakob: "Ik
heb bij Laban gewoond, en daar tot nu toe vertoefd. 5 Ik bezit runderen,
ezels en schapen, slaven en slavinnen. Ik bericht dit aan mijn heer, om
genade in uw ogen te vinden". 6 Maar de boden keerden tot Jakob terug
met de tijding: Wij zijn uw broer Esau al tegen gekomen; hij trok u al
met vierhonderd man tegemoet. 7 Toen raakte Jakob in hevige angst en
benauwdheid. Hij verdeelde het volk, dat hem vergezelde, met de schapen,
runderen en kamelen in twee groepen. 8 Want hij dacht: Als Esau de ene
groep overvalt en verslaat, dan zal ten minste de andere ontkomen. 9 En
Jakob sprak: O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Isaäk,
Jahweh, die tot mij hebt gezegd: "Keer terug naar uw land en uw familie,
en Ik zal u weldaden bewijzen!" 10 Ik ben alle weldaden en goedheid niet
waardig, die Gij uw dienaar hebt willen bewijzen; want alleen met mijn stok
trok ik over deze Jordaan, en nu bezit ik twee legerscharen. 11 Ach, red mij
toch uit de hand van mijn broer, uit Esau's hand; want ik ben bang, dat hij
komt, om mij met moeder en kinderen te doden. 12 Gij hebt mij toch beloofd:
"Ik zal u overvloedige gunsten bewijzen, en uw nageslacht maken als het
zand aan de zee, dat niemand vanwege de massa kan tellen". 13 Terwijl hij
daar die nacht nog verbleef, nam hij uit wat hij bezat een geschenk voor
zijn broer Esau: 14 twee honderd geiten en twintig bokken, twee honderd
schapen en twintig rammen, 15 dertig zogende kamelen met haar jongen,
veertig koeien en tien stieren, twintig ezelinnen en tien ezelsveulens. 16 Elke
kudde afzonderlijk vertrouwde hij aan een zijner slaven toe, en zeide hun:
Trekt voor mij uit, en laat een afstand open tussen de verschillende kudden.
17 En hij beval aan den eersten: Wanneer mijn broer Esau u ontmoet en u
vraagt: "wien behoort ge toe, waar gaat ge heen, en van wien is dit alles,
wat gij voor u uitdrijft?" 18 dan moet ge antwoorden: "Het is van Jakob,

uw dienaar; het is een geschenk, dat hij zendt aan Esau, mijn heer; zie, hij
zelf komt achter ons aan." 19 Ook den tweeden, den derden en allen, die
achter de kudde liepen, beval hij: Ge moet juist hetzelfde zeggen, als ge Esau
ontmoet; 20 en ge voegt er ook nog aan toe: "Zie, uw dienaar Jakob komt
achter ons aan". Want hij dacht: ik wil hem eerst door het geschenk, dat mij
vooruitgaat, verzoenen, en hem dan onder de ogen komen; misschien dat
hij mij dan genadig behandelt. 21 Zo trok het geschenk voor hem uit, terwijl
hij zelf die nacht in de legerplaats bleef. 22 Maar nog in diezelfde nacht stond
hij op, nam zijn twee vrouwen, zijn beide slavinnen en zijn elf zonen, en stak
het wed van de Jabbok over. 23 Hij nam ze mee, en zette ze over de stroom;
ook heel zijn bezit bracht hij naar de overkant. 24 Jakob zelf bleef alleen
achter, en een man worstelde met hem tot het morgenrood rees. 25 Toen
deze zag, dat hij hem niet kon overwinnen, stiet hij hem tegen de bovenheup,
zodat de heup van Jakob bij de worsteling werd ontwricht. 26 Nu sprak
de man: Laat mij gaan, want het morgenrood rijst. Maar hij antwoordde:
Ik laat u niet gaan, tenzij ge mij zegent. 27 Hij sprak tot hem: Hoe is uw
naam? Hij antwoordde: Jakob. 28 Hij zeide toen: Voortaan zult ge geen Jakob
meer heten, maar Israël; want ge hebt met God en met mensen gestreden,
en de overwinning behaald. 29 Nu vroeg Jakob: Zeg mij uw naam! Hij
sprak: Hoe vraagt ge nog naar mijn naam. Toen gaf hij hem daar zijn zegen.
30 Jakob noemde die plaats Penoeël; want ik heb God gezien van aanschijn
tot aanschijn, en ben toch in leven gebleven! 31 De zon ging juist op, toen
hij Penoeël voorbij was. Hij bleef echter mank aan zijn heup. 32 Daarom
eten tot heden toe de zonen Israëls de heupspier niet, die aan de bovenheup
ligt; want hij had Jakob tegen de bovenheup gestoten, tegen de spier van het
heupgewricht.

33

1 Nu sloeg Jakob zijn ogen op en keek rond; en zie, daar kwam Esau aan met
vierhonderd man. Toen verdeelde hij zijn kinderen onder Lea, Rachel en
zijn beide slavinnen. 2 De slavinnen met haar kinderen plaatste hij voorop,
Lea met haar kinderen daar achter, en Rachel met Josef achteraan. 3 Zelf
stelde hij zich aan hun spits, boog zich zevenmaal ter aarde neer, tot hij
zijn broer genaderd was. 4 Maar Esau snelde hem tegemoet, en omhelsde
hem; hij viel hem om de hals, en kuste hem wenend. 5 Toen hij zijn ogen
opsloeg en de vrouwen met de kinderen zag, vroeg hij: Wie hebt ge daar?
Hij antwoordde: Het zijn de kinderen, die het God heeft behaagd, aan uw
dienaar te schenken. 6 Nu traden de slavinnen met haar kinderen naar
voren, en bogen zich voor hem neer. 7 Ook Lea trad met haar kinderen
vooruit, en boog zich neer; daarna kwamen ook Josef en Rachel, en bogen
zich neer. 8 Toen sprak hij: Wat moet ge met heel dat leger, dat ik heb
ontmoet? Hij antwoordde: Genade vinden in de ogen van mijn heer! 9 Maar
Esau hernam: Ik bezit meer dan genoeg, mijn broeder; behoud wat ge hebt.
10 Jakob hield aan: Neen, als ik genade gevonden heb in uw ogen, neem dan
het geschenk van mij aan; want, daar gij vriendelijk voor mij waart, heb
ik uw gelaat gezien, zoals men Gods aanschijn aanschouwt. 11 Wil toch het
blijk van mijn hulde aanvaarden, dat ik u heb aangeboden; want God is mij
genadig geweest, zodat ik overvloed heb. Toen hij zo bij hem aandrong, nam
hij het aan. 12 Daarop sprak: Laten we opbreken en verder trekken; ik zal u
dan begeleiden. 13 Maar hij antwoordde: Mijn heer, gij ziet, dat de kinderen
nog zwak zijn. Bovendien moet ik voor de schapen en zogende runderen

zorgen; als die één dag te veel gejaagd worden, gaat heel de kudde te gronde.
14 Laat dus mijn heer zijn dienaar vooruitgaan; ik zal op mijn gemak mijn
tocht vervolgen in de pas van het vee, dat voor mij uittrekt, en in de pas van
de kinderen, tot ik in Seïr kom bij mijn heer. 15 Esau hernam: Dan zal ik
tenminste enkele van de mannen, die mij vergezellen, te uwer beschikking
stellen. Maar hij antwoordde: Waar is dat voor nodig; als ik maar genade
vind in de ogen van mijn heer? 16 Zo keerde Esau nog diezelfde dag naar
Seïr terug. 17 Maar Jakob trok naar Soekkot; hij bouwde daar een huis voor
zichzelf, en maakte er hutten voor zijn vee. Daarom wordt die plaats Soekkot
genoemd. 18 Na zijn terugkeer uit Paddan-Aram kwam Jakob behouden aan
in de stad Sikem, die in het land Kanaän ligt, en legerde zich ten oosten der
stad. 19 Voor honderd goudstukken kocht hij van de zonen van Hemor, den
vader van Sikem, de strook grond, waarop hij zijn tent had gespannen. 20 Hij
richtte daar een altaar op, en riep den God van Israël aan.

34

1 Eens ging Dina, de dochter, die Lea aan Jakob had gebaard, uit, om
de meisjes van het land te bezoeken. 2 Sikem, de zoon van Hemor, den
Chiwwiet, en vorst van dat land, zag haar; hij schaakte haar, ging met haar
slapen en verkrachtte haar. 3 Maar daar Sikem zijn hart aan Dina, de dochter
van Jakob, had verloren, het meisje beminde en het vriendelijk bejegende,
4 zei hij tot zijn vader Hemor: Neem mij dat meisje tot vrouw. 5 Nu had Jakob
wel gehoord, dat zijn dochter Dina onteerd was; maar omdat zijn zonen
met de kudde in het veld waren, hield Jakob zich stil tot hun terugkomst.
6 Hemor, de vader van Sikem, ging dus naar Jakob, om eens met hem te
spreken. 7 Intussen waren de zonen van Jakob van het land teruggekeerd.
Toen de mannen vernamen, wat er gebeurd was, werden ze verontwaardigd
en ontstaken in hevige toorn; door de dochter van Jakob te verkrachten, was
er een schanddaad aan Israël begaan. Zo iets was er nog nooit gebeurd.
8 Hemor sprak tot hen: Mijn zoon Sikem hangt met heel zijn hart aan uw
dochter; geef haar dus aan hem tot vrouw. 9 Laten we onder elkander
huwen; geeft uw dochters aan ons, en neemt gij de onzen. 10 Ge kunt gerust
bij ons blijven wonen; het land ligt voor u open. Blijft hier; trekt er rond,
of neemt er een vaste woonplaats. 11 En Sikem zeide tot haar vader en haar
broeders: Als ik genade vind in uw ogen, zal ik u geven, wat gij vraagt. 12 Ge
moogt de bruidsprijs en het geschenk verhogen, zoveel ge wilt; ik geef wat
ge mij vraagt; maar geeft me het meisje tot vrouw. 13 Toen gaven de zonen
van Jakob, wier zuster Dina onteerd was, aan Sikem en aan zijn vader Hemor
een listig antwoord. 14 Ze zeiden: Wij kunnen daar niet op ingaan; we mogen
onze zuster niet aan een onbesnedene geven, want dat is een schande voor
ons. 15 Alleen op deze voorwaarde geven wij u onze toestemming: ge moet
alle mannen onder u laten besnijden, zoals wij zijn besneden. 16 Dan zullen
wij u onze dochters geven, en wij de uwe nemen, bij u blijven wonen, en
één volk met u vormen. 17 Maar wanneer ge hierop niet ingaat, nemen we
onze dochters mee en gaan heen. 18 Hun voorstel beviel aan Hemor en aan
zijn zoon Sikem, 19 en de jonge man draalde niet, het ten uitvoer te brengen.
Want de dochter van Jakob behaagde hem; ook had hij de meeste invloed in
de familie. 20 Hemor en zijn zoon Sikem gingen dus naar de stadspoort, en
spraken tot hun medeburgers: 21 Deze mannen zijn ons vreedzaam gezind.
Zij willen in het land blijven wonen, en er in rondtrekken; want het land
biedt hun aan alle kanten ruimte genoeg. Laten wij hun dochters tot vrouw

nemen, en de onzen aan hen geven. 22 Maar alleen onder deze voorwaarde
willen die mannen onder ons blijven wonen, en één volk met ons vormen:
wij moeten alle mannen onder ons laten besnijden, zoals zij zelf besneden
zijn. 23 Dan zal hun bezit, hun have en al hun vee ons eigendom worden.
We hoeven slechts op hun voorstel in te gaan, dan blijven ze bij ons. 24 Alle
medeburgers van Hemor en zijn zoon Sikem stemden er in toe, en alle
mannen van de stad lieten zich besnijden. 25 Maar op de derde dag, toen
zij met wondkoorts lagen, grepen Simeon en Levi, de twee zonen van Jakob
en broers van Dina, hun zwaard, overvielen de stad, die zich in veiligheid
waande en vermoordden alle mannen. 26 Ook Hemor en zijn zoon Sikem
joegen zij over de kling, haalden Dina uit het huis van Sikem, en trokken af.
27 Nadat de zonen van Jakob zo de zieken hadden overvallen, plunderden ze
de stad, omdat men hun zuster had onteerd. 28 Hun schapen, hun runderen
en ezels, met alles wat in de stad was of wat op het land stond, roofden ze
weg. 29 Al hun bezittingen met alle kinderen en vrouwen voerden ze mee, en
alles wat in de huizen was, maakten ze buit. 30 Maar Jakob sprak tot Simeon
en Levi: Gij stort mij in het ongeluk, door mij in kwade reuk te brengen bij
de bewoners van het land, de Kanaänieten en de Perizzieten. Ik heb maar
weinig volk; als zij dus tegen mij samenspannen en mij overvallen, word ik
met mijn gezin vernietigd. 31 Zij gaven ten antwoord: Mocht hij dan onze
zuster als een deerne behandelen?

35

1 Nu sprak God tot Jakob: Sta op, vertrek naar Betel, en vestig u daar. Richt
daar een altaar op voor den God, die u is verschenen, toen ge op de vlucht
waart voor uw broer Esau. 2 Daarom sprak Jakob tot zijn gezin en tot allen,
die hem vergezelden: Verwijdert de vreemde goden, die ge bij u hebt; reinigt
u en verwisselt van kleren. 3 Dan trekken we naar Betel op, waar ik een
altaar zal bouwen voor den God, die mij heeft verhoord op de dag van mijn
ellende, en die met mij was op de weg, die ik ging. 4 Toen leverden zij aan
Jakob alle vreemde goden uit, die in hun bezit waren, met de ringen, die ze
in de oren droegen; en Jakob begroef ze onder de eik, die bij Sikem stond.
5 Daarna trokken zij op. En de schrik Gods kwam over alle steden in het
rond, zodat men de zonen van Jakob niet durfde achtervolgen. 6 Zo kwam
Jakob met al het volk, dat hem vergezelde, te Loez, ook Betel genoemd, dat
in het land Kanaän ligt. 7 Hij bouwde daar een altaar, en noemde die plaats
Betel, omdat God zich daar aan hem had geopenbaard, toen hij op de vlucht
was voor zijn broer. 8 Daar stierf Debora, de voedster van Rebekka; zij werd
begraven bij Betel onder de eik, die hij daarom Klaageik noemde. 9 Toen
Jakob dus uit Paddan-Aram was teruggekeerd, verscheen God hem opnieuw,
en zegende hem. 10 En God sprak tot hem: Uw naam is Jakob; voortaan zult
ge geen Jakob meer heten, maar Israël zult ge worden genoemd. Zo gaf Hij
hem de naam Israël. 11 En God sprak tot hem: Ik ben de almachtige God!
Wees vruchtbaar en vermenigvuldig u. Een volk, een reeks van volken komt
uit u voort, En koningen zullen uw lendenen ontspruiten. 12 Het land, dat Ik
aan Abraham en Isaäk schonk, Zal Ik geven aan u; En aan uw kroost na u
Geef Ik dit land in bezit! 13 Toen steeg God op, en verdween uit zijn ogen.
14 Jakob stichtte een stenen gedenkteken op de plaats, waar Hij met hem
had gesproken, stortte er een plengoffer op, en goot er olie over uit. 15 En
Jakob noemde de plaats, waar God met hem had gesproken, Betel. 16 Toen

ze nu ook van Betel waren opgetrokken, en nog slechts op korte afstand van
Efráta waren, beviel Rachel en had een zware verlossing. 17 En terwijl ze
in zware barensnood lag, sprak de vroedvrouw tot haar: Wees maar niet
bang; want ook ditmaal hebt ge een zoon. 18 Onder het sterven nog, want ze
ging dood, noemde ze hem Ben-Oni; maar zijn vader noemde hem Benjamin.
19 Zo stierf Rachel; zij werd begraven op de weg naar Efráta of Betlehem.
20 Jakob plaatste een gedenkteken op haar graf; dit grafmonument van
Rachel staat er tot op de huidige dag. 21 Israël trok nu verder, en spande
zijn tent voorbij Migdal-Éder. 22 Terwijl Israël in deze streek vertoefde, hield
Ruben gemeenschap met Bilha, de bijvrouw van zijn vader. Toen Israël het
vernam, was hij er hoogst verontwaardigd over. De zonen van Jakob waren
twaalf in getal. 23 De zonen van Lea waren: Ruben, Jakobs eerstgeborene,
Simeon, Levi, Juda, Issakar en Zabulon. 24 De zonen van Rachel: Josef en
Benjamin. 25 De zonen van Bilha, de slavin van Rachel: Dan en Neftali. 26 De
zonen van Zilpa, de slavin van Lea: Gad en Aser. Dit waren de zonen van
Jakob, die hem geboren waren in Paddan-Aram. 27 Zo bereikte Jakob zijn
vader Isaäk te Mamre bij Kirjat-Arba, of Hebron, waar Abraham en Isaäk
zich hadden gevestigd. 28 En toen Isaäk honderd tachtig jaar oud was, 29 gaf
hij de geest en stierf; oud en afgeleefd werd hij bij zijn volk verzameld. Zijn
zonen Esau en Jakob begroeven hem.

36

1 Dit zijn de nakomelingen van Esau of Edom. 2 Esau had zich de volgende
vrouwen uit de kanaänietische meisjes genomen: Ada, de dochter van den
Chittiet Elon; Oholibama, de dochter van Ana, de kleindochter van den
Chiwwiet Sibon; 3 Basemat, de dochter van Jisjmaël, de zuster van Nebajot.
4 Ada baarde aan Esau Elifaz; Basemat Reoeël; 5 Oholibama baarde Jeoesj,
Jalam en Kórach. Dit zijn de zonen van Esau, die hem in het land Kanaän
werden geboren. 6 Daarna nam Esau zijn vrouwen, zonen en dochters
en allen, die tot zijn gezin behoorden, met zijn kudde, runderen en al de
bezittingen, die hij in het land Kanaän verworven had, en trok van zijn broer
Jakob weg naar een ander land. 7 Want zij bezaten te veel, om bij elkander
te blijven; het land, waar zij woonden, kon hen wegens hun kudden niet
onderhouden. 8 Esau of Edom ging zich dus in het gebergte Seïr vestigen.
9 Dit is de geslachtslijst van Esau, den vader van Edom, in het gebergte Seïr.
10 Dit zijn de namen van Esau's zonen: Elifaz, de zoon van Esau's vrouw Ada;
Reoeël, de zoon van Esau's vrouw Basemat. 11 De zonen van Elifaz waren
Teman, Omar, Sefo, Gatam en Kenaz. 12 Timna was een bijvrouw van Esau's
zoon Elifaz, en zij baarde aan Elifaz Amalek. Dit waren dus zonen van Esau's
vrouw Ada. 13 Dit waren de zonen van Reoeël: Náchat en Zérach, Sjamma
en Mizza. Ze waren dus zonen van Esau's vrouw Basemat. 14 Dit waren de
zonen van Esau's vrouw Oholibama, de dochter van Ana, en kleindochter
van Sibon. Zij baarde aan Esau Jeoesj, Jalam en Kórach. 15 Dit zijn de
stamhoofden van Esau's zonen: De zonen van Elifaz, den eerstgeborene
van Esau, zijn de stamhoofden van Teman, Omar, Sefo en Kenaz, 16 Kórach,
Gatam en Amalek. Ze zijn de stamhoofden van de groep Elifaz in het
land Edom. Ze zijn zonen van Ada. 17 Dit zijn de zonen van Esau's zoon
Reoeël: De stamhoofden van Náchat, Zérach, Sjamma en Mizza. Ze zijn de
stamhoofden van de groep Reoeël in het land van Edom. Ze zijn zonen van
Esau's vrouw Basemat. 18 Dit zijn de zonen van Esau's vrouw Oholibama.

De stamhoofden van Jeoesj, Jalam en Kórach. Ze zijn de stamhoofden van de groep Oholibama, de dochter van Ana, de vrouw van Esau. 19 Dit zijn dus de zonen van Esau of Edom met hun stamhoofden. 20 En dit zijn de zonen van den Choriet Seïr, de eigenlijke bewoners van het land: Lotan, Sjobal, Sibon, en Ana. 21 Verder Disjon, Éser en Disjan. Ze zijn de stamhoofden van de Chorieten, de zonen van Seïr, in het land Edom. 22 De zonen van Lotan waren Chori en Hemam; de zuster van Lotan was Timna. 23 Dit zijn de zonen van Sjobal: Alwan, Manáchat, Ebal, Sjefo en Onam. 24 Dit zijn de zonen van Sibon: Ajja en Ana; dit is de Ana, die de hete bronnen vond in de woestijn, toen hij de ezels van zijn vader Sibon weidde. 25 Dit zijn de kinderen van Ana: Disjon en Oholibama, de dochter van Ana. 26 Dit zijn de zonen van Disjon: Chemdan, Esjban, Jitran en Keran. 27 Dit zijn de zonen van Éser: Bilhan, Zaäwan en Akan. 28 Dit zijn de zonen van Disjan: Oes en Aran. 29 Dit zijn dus de stamhoofden van de Chorieten: de stamhoofden van Lotan, Sjobal, Sibon, Ana, 30 Disjon, Éser en Disjan. Het zijn de stamhoofden van de verschillende chorietische stammen in het land Seïr. 31 En dit zijn de koningen, die over het land Edom regeerden, eer er een koning heerste over de zonen Israëls. 32 Béla, de zoon van Beor regeerde in Edom; zijn hofstad heette Dinhaba. 33 Na de dood van Béla regeerde Jobab, de zoon van Zérach uit Bosra in zijn plaats. 34 Na de dood van Jobab regeerde Choesjam uit het land der Temanieten in zijn plaats. 35 Na de dood van Choesjam regeerde Hadad, de zoon van Bedad in zijn plaats. Hij was het, die Midjan in de vlakten van Moab versloeg; zijn stad heette Awit. 36 Na de dood van Hadad regeerde Samla uit Masreka in zijn plaats. 37 Na de dood van Samla regeerde Sjaoel uit Rechobot aan de rivier in zijn plaats. 38 Na de dood van Sjaoel regeerde Báal-Chanan, de zoon van Akbor in zijn plaats. 39 Na de dood van Báal-Chanan, den zoon van Akbor, regeerde Hadar in zijn plaats zijn hofstad heette Paoe. Zijn vrouw heette Mehetabel, en was de dochter van Matred en kleindochter van Me-Zahab. 40 En dit zijn de namen van de stamhoofden van Esau volgens hun familie, en naar de naam van hun woonplaats. De stamhoofden van Timna, Alwa en Jetet, 41 Oholibama, Ela en Pinon, 42 Kenaz, Teman en Mibsar, 43 Magdiël en Iram. Dit zijn dus de stamhoofden van Edom volgens hun woonplaats in het land, dat zij in bezit hadden genomen. Tot zover over Esau, den stamvader van Edom.

37

1 Jakob bleef in het land Kanaän wonen, waar ook zijn vader had vertoefd. 2 En dit is de familiegeschiedenis van Jakob: Toen Josef zeventien jaar oud en dus nog een knaap was, en hij met zijn broers, met de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa, de vrouwen van zijn vader, de kudde weidde, bracht hij de kwade geruchten, die over hen liepen, aan hun vader over. 3 Ook hield Israël meer van Josef dan van zijn andere zonen, omdat hij hem nog op zijn oude dag geboren was; daarom liet hij hem een kleurig gewaad maken. 4 Toen zijn broeders dus bemerkten, dat hun vader hem meer beminde dan al zijn broers, begonnen zij hem te haten, en gunden hem geen vriendelijk woord meer. 5 Bovendien had Josef eens een droom, die hij aan zijn broers vertelde, met het gevolg, dat zij hem nog meer gingen haten. 6 Hij sprak tot hen: Luistert eens naar de droom, die ik heb gehad. 7 Ziet, wij waren op het veld aan het schoven binden, toen mijn schoof overeind rees en recht bleef staan, terwijl uw schoven zich er omheen plaatsten, en voor de mijne begonnen te

buigen. 8 Maar zijn broers zeiden tot hem: Wilt ge soms koning over ons
worden, of over ons heersen? En ze haatten hem nog meer om die droom,
die hij had verhaald. 9 Later had hij nog een andere droom, die hij eveneens
aan zijn broers vertelde. Hij sprak: Ik heb een nieuwe droom gehad. Zie,
de zon, de maan en elf sterren bogen zich voor mij neer. 10 Maar toen hij
dit aan zijn vader en zijn broers vertelde, berispte hem zijn vader en zei:
Wat moet dat met die droom, die ge gehad hebt; moeten ik, uw moeder en
broers ons soms voor u ter aarde komen buigen? 11 Maar terwijl zijn broers
nijdig op hem bleven, prentte zijn vader dat verhaal in zijn geheugen. 12 Nu
gebeurde het eens, dat zijn broers naar Sikem waren gegaan, om de kudden
van hun vader te weiden. 13 Toen sprak Israël tot Josef: De broers zijn in
Sikem de kudden aan het weiden; ik wilde u er wel eens heen zenden. Hij
antwoordde: Heel goed! 14 Hij hernam: Ga dan eens zien, of alles in orde is
met uw broers en ook met het vee, en kom het mij dan vertellen. Zo zond hij
hem uit de vallei van Hebron op pad. Toen hij bij Sikem was gekomen, 15 en
daar in de velden ronddoolde, ontmoette hem iemand, die hem vroeg, wat
hij zocht. 16 Hij antwoordde: Ik ben op zoek naar mijn broers; kunt ge me
zeggen, waar zij hun kudde weiden? 17 De man gaf ten antwoord: Zij zijn van
hier weg; want ik heb ze horen zeggen, dat ze naar Dotan wilden gaan. Josef
ging dus zijn broers achterna, en trof hen in Dotan. 18 Zij zagen hem al uit de
verte. En eer hij hen nog had bereikt, hadden ze al het plan beraamd, hem te
doden. 19 Ze zeiden tot elkander: Zie, daar komt de dromer aan! 20 Vooruit
nu, laten we hem vermoorden, in een van de putten gooien, en zeggen, dat
een wild beest hem heeft verslonden; dan zullen we eens zien, wat er van
zijn dromen terecht komt. 21 Toen Ruben dit hoorde, wilde hij hem uit hun
handen redden. Daarom zei hij: We moeten hem niet om het leven brengen.
22 En Ruben vervolgde: Ge moet geen bloed vergieten; werpt hem liever in
die put daar, in de woestijn, maar raakt hem niet aan. Zo wilde hij hem aan
hun handen onttrekken, om hem naar zijn vader terug te brengen. 23 Toen
Josef dan bij zijn broers was gekomen, trokken zij hem het veelkleurig kleed
uit, dat hij aanhad, 24 grepen hem vast, en wierpen hem in de put. De put
was leeg, en er stond geen water in. 25 Terwijl ze daarna zaten te eten, keken
ze op, en bemerkten een karavaan van Jisjmaëlieten, die van Gilad kwam;
hun kamelen waren belast met gom, balsem en hars, en waren op weg naar
Egypte. 26 Nu zei Juda tot zijn broers: Wat hebben we er aan, onzen broer
te vermoorden en zijn bloed te bedekken? 27 Laten we hem liever aan de
Jisjmaëlieten verkopen en niet onze handen aan hem slaan; want hij is toch
onze broer en ons eigen vlees. Zijn broers stemden er in toe. 28 En toen
de midjanietische kooplieden voorbijkwamen, trokken zij Josef uit de put
omhoog, en verkochten hem voor twintig zilverstukken aan de Jisjmaëlieten,
die Josef naar Egypte voerden. 29 Toen Ruben weer naar de put kwam, maar
Josef niet meer in de put was, scheurde hij zijn kleren. 30 Hij liep terug naar
zijn broers, en riep: De jongen is weg, wat moet ik nu gaan beginnen! 31 Nu
namen zij het kleed van Josef, slachtten een geitebokje, en doopten het kleed
in het bloed. 32 Ze stuurden het kleurige kleed naar hun vader, en lieten hem
zeggen: Dit hebben we gevonden; zie eens, of dit het kleed van uw zoon
is, of niet? 33 Hij herkende het en zei: Het is het kleed van mijn zoon; een
wild beest heeft hem verslonden; ach, Josef is in stukken gescheurd! 34 En
Jakob scheurde zijn kleren, deed een zak om zijn lenden, en treurde lange
tijd om zijn zoon. 35 Al zijn zonen en dochters kwamen hem troosten; maar

hij wilde geen troost. Want hij sprak: Treurend daal ik naar mijn zoon in
het dodenrijk af. Zo bleef zijn vader om hem wenen. 36 Intussen hadden de
Midjanieten Josef in Egypte verkocht aan Potifar, een hoveling van Farao, en
overste van de lijfwacht.

38

1 Omstreeks diezelfde tijd verliet Juda zijn broers, en begaf zich naar een
man in Adoellam, Chira genaamd. 2 Daar zag Juda de dochter van een
Kanaäniet, die Sjóea heette; hij nam haar tot vrouw, en hield gemeenschap
met haar. 3 Zij werd zwanger, en baarde een zoon, dien ze Er noemde. 4 Zij
werd nog eens zwanger, en baarde een zoon, dien zij de naam Onan gaf.
5 Daarna baarde zij nog een zoon, dien zij Sjela noemde. Zij bevond zich te
Kezib, toen zij hem baarde. 6 Later nam Juda voor Er, zijn eerstgeborene,
een vrouw, Tamar geheten. 7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was
slecht in de ogen van Jahweh, zodat Jahweh hem deed sterven. 8 Toen zeide
Juda tot Onan: Ga naar de vrouw van uw broer, sluit een zwagerhuwelijk
met haar, en zorg dat ge kinderen verwekt voor uw broer. 9 Maar Onan,
die wist, dat die kinderen niet aan hem zouden behoren, liet telkens, als
hij tot zijn schoonzuster kwam, het zaad op de grond verloren gaan, om
geen kinderen voor zijn broer te verwekken. 10 Zijn gedrag was slecht in
de ogen van Jahweh; zodat Hij ook hem liet sterven. 11 Toen sprak Juda
tot zijn schoondochter Tamar: Blijf als weduwe in uw vaderlijk huis, tot
mijn zoon Sjela volwassen is. Want hij dacht: anders zal ook hij sterven
evenals zijn broers. En Tamar ging heen, en bleef in het huis van haar
vader wonen. 12 Geruime tijd later stierf de dochter van Sjóea, Juda's vrouw.
Toen de rouwtijd voorbij was, ging Juda eens in gezelschap van zijn vriend
Chira uit Adoellam naar Timna, om zijn schapenscheerders te bezoeken.
13 Men bracht Tamar het bericht: Uw schoonvader komt naar Timna, om
zijn schapen te scheren. 14 Nu legde zij haar weduwkleed af, hulde zich in
een sluier, en ging vermomd bij de poort van Enáim zitten, dat op de weg
naar Timna ligt. Want zij wist, dat Sjela groot was geworden, en zij hem
toch niet tot vrouw werd gegeven. 15 Toen Juda haar zag, hield hij haar voor
een deerne, omdat zij haar gelaat had gesluierd. 16 Hij verliet de weg, ging
naar haar toe en sprak: Kom, ik wil met u mee. Hij wist immers niet, dat
het zijn schoondochter was. Zij antwoordde: Wat geeft ge mij, als ge bij me
moogt komen? 17 Hij zeide: Ik zal u een geitebokje van de kudde sturen.
Zij antwoordde: Als ge een pand geeft, tot ge het mij hebt gestuurd. 18 Hij
hernam: Wat voor een pand moet ik u geven? Zij antwoordde: Uw zegel met
snoer en de staf, die ge in uw hand hebt. Hij gaf ze haar, hield gemeenschap
met haar, en zij ontving van hem. 19 Nu stond zij op, en ging heen; ze legde
haar sluier af en trok haar weduwkleed weer aan. 20 Toen Juda nu door zijn
vriend uit Adoellam een geitebokje liet brengen, om het pand uit de handen
van de vrouw terug te krijgen, vond deze haar niet. 21 Hij ondervroeg de
bewoners van die plaats: Waar is de deerne, die hier bij Enáim langs de weg
zit? Maar zij antwoordden: Er is hier geen deerne. 22 Toen keerde hij naar
Juda terug, en zeide: Ik heb haar niet kunnen vinden; en de mensen van die
plaats beweren, dat daar nooit een deerne geweest is. 23 Juda sprak: Dan
moet zij pand maar houden; we kunnen ons toch niet uit laten lachen. Ik
heb het bokje gestuurd, maar gij hebt haar niet kunnen vinden. 24 Ongeveer
drie maanden later werd aan Juda bericht: Uw schoondochter Tamar heeft

ontucht bedreven, en is zwanger geworden. Juda sprak: Brengt ze naar
buiten, om ze te verbranden! 25 Reeds werd ze naar buiten geleid, toen ze
haar schoonvader liet zeggen: Van den man, aan wien deze dingen behoren,
heb ik ontvangen. En zij liet er aan toevoegen: Kijk eens goed, wien dit
zegel met snoer en die staf toebehoren. 26 Juda herkende ze en sprak: Zij
is tegenover mij in haar recht; want ik heb haar niet aan mijn zoon Sjela
gegeven. Maar hij hield verder geen gemeenschap met haar. 27 Toen de tijd
van haar verlossing nabij was, bleek er een tweeling in haar schoot te zijn.
28 Tijdens de verlossing stak er een zijn handje uit. De vroedvrouw greep het
vast, bond er een purperen draad om, en zeide: Deze is het eerst gekomen.
29 Maar hij trok zijn handje terug, en toen kwam zijn broertje te voorschijn.
Nu sprak ze: Wat voor een bres hebt gij u gemaakt! En zij noemde hem Fares.
30 Daarna kwam zijn broertje, die de purperen draad om zijn handje had, en
zij noemde hem Zara.

39

1 Josef was dus naar Egypte gevoerd, waar de Egyptenaar Potifar, een
hoveling van Farao en overste van de lijfwacht, hem van de Jisjmaëlieten,
die hem daarheen hadden gebracht, had gekocht. 2 Maar Jahweh stond Josef
bij, zodat het hem voorspoedig ging, en hij in het huis van zijn egyptischen
meester mocht blijven. 3 En toen zijn meester zag, dat Jahweh met hem was,
en Jahweh alles, wat hij ondernam, deed gelukken, 4 kwam Josef bij hem
in de gunst, en moest hem persoonlijk bedienen. Hij gaf hem het toezicht
over zijn huis, en vertrouwde hem al zijn bezittingen toe. 5 En van het
oogenblik af, dat hij hem over zijn huis en al zijn bezittingen had gesteld,
zegende Jahweh het huis van den Egyptenaar terwille van Josef. En toen
de zegen van Jahweh bleef rusten op heel zijn bezit, in huis en op het land,
6 liet hij tenslotte al zijn bezittingen door Josef beheren, en bemoeide zich
met niets meer, dan met het brood, dat hij at. Josef was kloek van gestalte
en knap van uiterlijk. 7 Zo gebeurde het na enige tijd, dat de vrouw van
zijn meester het oog op Josef liet vallen en zeide: Kom bij mij liggen. 8 Hij
weigerde, en zeide tot de vrouw van zijn meester: Zie, mijn heer bemoeit
zich met niets in zijn huis buiten mij om, en hij heeft mij al zijn bezittingen
toevertrouwd. 9 Hij zelf is hier in huis niet groter dan ik, en niets heeft hij
aan mijn macht onttrokken behalve u, omdat ge zijn vrouw zijt. Hoe zou ik
dan dit grote kwaad kunnen doen en zondigen tegen God? 10 En ofschoon
ze dag in dag uit bij Josef aandrong, dat hij bij haar zou komen liggen, en
haar terwille zou zijn, luisterde hij niet naar haar. 11 Maar op zekere dag
gebeurde het, dat hij naar huis kwam, om zijn werk te verrichten, en er
niemand van de huisgenoten binnen was. 12 Toen greep ze hem bij zijn
kleren vast en zei: Kom bij mij liggen. Doch hij liet zijn kleed in haar handen
achter, en vluchtte haastig naar buiten. 13 Toen zij zag, dat hij zijn kleed in
haar handen had achtergelaten en naar buiten was gevlucht, 14 schreeuwde
zij haar huisgenoten bijeen, en zei hun: Daar hebt ge het nu; men heeft
een Hebreër in huis gebracht, om zijn spel met ons te drijven. Hij is naar
mij toegekomen, om bij mij te liggen; maar ik ben gaan schreeuwen, zo
hard ik kon. 15 Toen hij mij zo hard hoorde schreeuwen en gillen, liet hij
zijn kleed bij mij achter, en vluchtte haastig naar buiten. 16 Ze hield het
kleed bij zich achter, totdat zijn meester thuis kwam. 17 Toen vertelde ze
hem hetzelfde: Die hebreeuwse slaaf, dien ge in huis hebt gehaald, is bij

mij binnengedrongen, om zijn spel met mij te drijven. 18 Maar toen ik hard
begon te schreeuwen en te gillen, liet hij zijn kleed bij mij achter, en vluchtte
haastig naar buiten. 19 Toen de heer van Josef zijn vrouw hoorde vertellen,
hoe zijn slaaf haar zou hebben behandeld, werd hij zeer toornig; 20 hij liet
Josef grijpen en hem in de kerker werpen, waar de gevangenen van den
koning zaten opgesloten. Maar ook toen Josef daar in de gevangenis zat,
21 stond Jahweh hem bij, en strekte zijn genade over hem uit. Hij zorgde er
voor, dat hij bij den gevangenbewaarder in de gunst kwam, 22 zodat deze
al die in de kerker zaten opgesloten aan Josef toevertrouwde, en er niets
geschiedde buiten hem om. 23 De gevangenbewaarder bemoeide zich met
niets, van wat hij Josef had toevertrouwd; want Jahweh stond hem bij, en
wat hij deed, liet Jahweh gelukken.

40

1 Enige tijd daarna begingen de schenker en de bakker van den koning
van Egypte een misdrijf tegen den koning van Egypte, hun heer. 2 En daar
Farao vertoornd was op zijn twee hovelingen, den opperschenker en den
hofbakker, 3 liet hij hen gevangen zetten in het huis van den overste der
lijfwacht, de kerker waar ook Josef zat opgesloten; 4 en de overste van de
lijfwacht stelde Josef bij hen aan, om voor hen te zorgen. Zo bleven ze
geruime tijd gevangen. 5 Eens hadden beiden, de schenker zowel als de
bakker van Egypte's koning, die in de kerker zaten opgesloten, dezelfde
nacht een droom, elk met eigen betekenis. 6 Toen Josef de volgende morgen
bij hen kwam, zag hij aan hen, dat ze terneergeslagen waren. 7 Hij vroeg
toen aan de hovelingen van Farao, die met hem in het huis van zijn meester
in hechtenis zaten: Waarom kijkt ge vandaag zo somber? 8 Zij antwoordden
hem: Wij hebben een droom gehad, en er is niemand, om hem uit te leggen.
Josef zeide hun: God alleen legt dromen uit! Vertelt ze mij eens. 9 De
opperschenker verhaalde toen zijn droom aan Josef, en zeide hem: In mijn
droom zag ik een wijnstok voor mij. 10 Aan die wijnstok zaten drie ranken;
zodra hij begon uit te lopen, zette hij bloesem en droegen zijn trossen rijpe
druiven. 11 Ik had de beker van Farao in mijn hand; ik nam de druiven,
perste ze uit in Farao's beker, en reikte die aan Farao over. 12 Toen zeide
Josef tot hem: Dit is de uitleg ervan: de drie ranken betekenen drie dagen.
13 Over drie dagen zal Farao uw hoofd in de hoogte heffen, door u in uw ambt
te herstellen; dan zult ge Farao de beker weer reiken, zoals vroeger, toen ge
zijn schenker waart. 14 Maar wanneer het u goed gaat, denk dan ook eens
aan mij, en bewijs mij de gunst, een goed woord voor me te doen bij Farao,
en te zorgen, dat ik uit dit huis word bevrijd. 15 Want ik ben weggeroofd
uit het land der Hebreën, en ook hier heb ik niets gedaan, waarvoor men
mij in de gevangenis moest zetten. 16 Toen de hofbakker zag, dat Josef een
gunstige uitleg gaf, zeide hij tot hem: Ook ik heb een droom gehad. Zie, ik zag
drie broodkorven op mijn hoofd. 17 In de bovenste korf bevond zich gebak,
allerlei soorten gerechten voor Farao; maar de vogels pikten het weg uit de
korf op mijn hoofd. 18 Josef gaf hem ten antwoord: Dit is de uitleg ervan:
de drie korven betekenen drie dagen. 19 Over drie dagen zal Farao ook uw
hoofd in de hoogte heffen, door u aan een paal op te hangen; dan zullen de
vogels uw vlees opeten. 20 Op de derde dag, de verjaardag van Farao, richtte
deze voor heel zijn hof een feestmaal aan. Toen hief hij werkelijk het hoofd
van den opperschenker en van den hofbakker te midden van zijn dienaren

omhoog. 21 Den opperschenker herstelde hij in zijn ambt van schenker,
zodat hij Farao weer de beker mocht reiken. 22 den hofbakker hing hij op,
zoals Josef het hun had uitgelegd. 23 De opperschenker echter dacht niet eens
meer aan Josef, maar vergat hem geheel.

41

1 Twee jaren later had ook Farao een droom. Zie, hij stond aan de Nijl.
2 Daar klommen uit de Nijl zeven koeien omhoog, prachtig en vet, die in
het oevergras gingen weiden. 3 Maar zie, daarna klommen zeven andere
koeien uit de Nijl omhoog, lelijk en mager, die naast de eerste gingen staan
aan de oever van de Nijl. 4 De lelijke en magere koeien slokten de zeven
prachtige en vette koeien op. Toen ontwaakte Farao. 5 Hij sliep weer in,
en droomde opnieuw. En zie, zeven aren schoten op uit één halm, zwaar
en prachtig. 6 Maar daarna schoten zeven andere aren op, spichtig en door
de oostenwind verschroeid. 7 En de spichtige aren slokten de dikke en volle
op. Toen ontwaakte Farao, en merkte dat het een droom was geweest. 8 De
volgende morgen was Farao erover verontrust. Hij ontbood alle geleerden
en wijzen van Egypte, en verhaalde hun zijn droom. Maar er was niemand,
die Farao uitleg kon geven. 9 Toen sprak de opperschenker tot Farao: Nu
moet ik eerlijk mijn schuld bekennen. 10 Toen Farao indertijd vertoornd
was op zijn dienaren, had hij mij en den hofbakker gevangen gezet in het
huis van den overste van de lijfwacht. 11 Daar hadden wij in dezelfde nacht
een droom; ieder van ons had een droom met eigen betekenis. 12 Nu was
daar bij ons een hebreeuwse jongeman, een slaaf van den overste van de
lijfwacht. We vertelden hem onze dromen, en hij legde ze voor ons uit,
iedere droom met zijn eigen zin. 13 En zoals hij het ons had uitgelegd, is het
gebeurd. Men heeft mij in mijn ambt hersteld, hem hing men op. 14 Toen
liet Farao Josef roepen. Men haalde hem vlug uit de gevangenis; en nadat
hij zich geschoren had en andere kleren had aangetrokken, begaf hij zich
naar Farao. 15 En Farao sprak Josef toe: Ik heb een droom gehad, en er is
niemand, die hem kan uitleggen. Nu heb ik over u horen zeggen, dat gij een
droom kunt uitleggen, zodra ge hem hoort. 16 Josef gaf Farao ten antwoord:
Ik zelf kan niets; maar God zal Farao openbaren, wat hem tot heil strekt.
17 Toen sprak Farao tot Josef: In mijn droom stond ik aan de oever van de
Nijl. 18 En zie, uit de Nijl klommen zeven koeien omhoog, vet en prachtig,
die in het oevergras gingen weiden. 19 Maar zie, daarna klommen zeven
andere koeien omhoog, schraal, erg lelijk en mager; zo lelijk, als ik ze in
heel Egypte nog nooit heb gezien. 20 De magere en lelijke koeien slokten de
zeven eerste, de vette, op. 21 Ze kwamen in haar buik terecht, maar men
merkte er niets van; ze bleven even lelijk als vroeger. Toen werd ik wakker.
22 Opnieuw zag ik in mijn droom. Zie, zeven aren schoten op uit één halm,
vol en prachtig. 23 Maar daarna schoten zeven andere aren op, dor, spichtig
en door de oostenwind verschroeid. 24 En de spichtige aren slokten de zeven
prachtige op. Ik heb het aan de geleerden verhaald, maar niemand kon mij
uitleg geven. 25 Nu sprak Josef tot Farao: De dromen van Farao zijn één.
God heeft Farao geopenbaard, wat Hij van plan is te doen. 26 De zeven vette
koeien betekenen zeven jaren; de zeven vette aren eveneens zeven jaren.
Het is maar één droom. 27 Ook de zeven magere en lelijke koeien, die na
haar omhoog klommen, betekenen zeven jaren, en de zeven spichtige aren,
door de oostenwind verschroeid, eveneens zeven jaren van hongersnood.

28 Dit bedoelde ik, toen ik tot Farao zeide, dat God aan Farao heeft getoond,
wat Hij van plan is te doen. 29 Zie, er gaan voor Egypte zeven jaren van
grote overvloed komen. 30 Daarna zullen er zeven jaren van hongersnood
aanbreken, waarin heel de overvloed van Egypte zal worden vergeten, en
hongersnood het land zal teisteren. 31 Dan zal men in het land niets meer
van overvloed merken door de hongersnood, die er op volgt; want die zal
zeer hevig zijn. 32 En dat de droom zich voor Farao herhaald heeft, betekent,
dat God het vast heeft besloten en het spoedig ten uitvoer zal brengen.
33 Farao moge dus omzien naar een verstandig en kundig man, en dien over
Egypteland aanstellen. 34 Laat Farao aldus te werk gaan: hij stelle opzichters
aan over het land, om in de zeven jaren van overvloed het vijfde deel te
heffen van de opbrengst van Egypte. 35 Ze moeten in de goede jaren, die
nu gaan komen, allerlei levensmiddelen verzamelen, en in de steden het
koren opslaan en bewaren ter beschikking van Farao. 36 Dan zullen die
levensmiddelen de voorraad vormen voor het land voor de zeven jaren van
hongersnood, die over Egypte gaan komen, en zal het land niet van honger
te gronde gaan. 37 Dit voorstel scheen Farao en heel zijn hof verstandig.
38 En Farao sprak tot zijn hovelingen: Zou er een man zijn te vinden, in
wien Gods geest is als in hem? 39 En Farao zeide tot Josef: Nu God u dat
alles heeft geopenbaard, is er niemand zo verstandig en kundig als gij. 40 Gij
zult dus niet enkel mijn huis besturen, maar heel het volk zal aan uw bevel
gehoorzamen, en alleen door mijn troon zal ik boven u staan. 41 En Farao
vervolgde tot Josef: Hiermee stel ik u aan over heel het land van Egypte! 42 En
Farao trok de zegelring van zijn vinger, stak die aan de hand van Josef, trok
hem een kostbaar linnen gewaad aan, en hing hem een gouden keten om de
hals. 43 Daarna liet hij hem zijn eigen wagen bestijgen, de beste op een na, en
men riep voor hem uit: Op de knieën! Zo stelde Farao Josef aan over heel het
land van Egypte. 44 En hij zeide tot hem: Ik blijf Farao; maar buiten uw wil
zal niemand hand of voet verroeren in heel het land van Egypte. 45 Farao
gaf Josef de naam Safenat-Panéach, en schonk hem Asenat, de dochter van
Poti-Féra, den priester van On, tot vrouw. 46 Josef was dertig jaar oud, toen
hij in dienst trad van Farao, den koning van Egypte. Nu ging Josef van Farao
heen, en doorreisde heel het land van Egypte. 47 En terwijl het land in de
zeven jaren van overvloed volop droeg, 48 verzamelde hij in die zeven jaren,
dat er overvloed was in Egypte, allerlei levensmiddelen. Hij stapelde ze op
in de steden; in iedere stad sloeg hij de oogst op van de velden rondom.
49 En Josef hoopte het koren op als het zand aan de zee; zo ontzaggelijk veel,
dat men ophield met meten, omdat het niet meer te meten was. 50 Nog eer
het jaar van de hongersnood kwam, kreeg Josef twee zonen, die Asenat, de
dochter van Poti-Féra, den priester van On, hem baarde. 51 Josef noemde den
oudste Manasse; want God heeft me al mijn ellende en heel mijn vaderlijk
huis doen vergeten. 52 Den tweede noemde hij Efraïm; want God heeft mij
vruchtbaar gemaakt in het land van mijn ongeluk. 53 Toen nu de zeven jaren
van overvloed, die in Egypte heerste, ten einde waren, 54 braken de zeven
jaren van hongersnood aan, zoals Josef voorspeld had. In alle landen was
er gebrek, maar in heel het land van Egypte was brood. 55 En toen ook heel
Egypte honger begon te krijgen, en het volk tot Farao om brood riep, zeide
Farao tot alle Egyptenaren: Gaat tot Josef, en doet wat hij u zegt. 56 En toen
er hongersnood heerste over het hele land, opende Josef de graanschuren,

en verkocht het koren aan de Egyptenaren. En ofschoon er ook in Egypte
hongersnood woedde, 57 kwamen alle landen naar Egypte, om van Josef
koren te kopen; want de hongersnood teisterde ook de hele wereld.

42

1 Toen Jakob vernam, dat er in Egypte koren was, zeide hij tot zijn zonen:
Wat talmt ge nog? 2 Ik heb gehoord, dat er koren is in Egypte. Trekt daarheen,
en gaat er wat voor ons kopen, zodat we in leven blijven en niet sterven.
3 Tien broeders van Josef gingen dus op weg, om in Egypte graan te kopen.
4 Maar Jakob liet Benjamin, den broer van Josef, niet met de andere broers
meegaan; want hij was bang, dat hem een ongeluk zou overkomen. 5 Zo
kwamen de zonen van Israël, tegelijk met vele anderen, daar aan, om koren
te kopen; want er was hongersnood in het land Kanaän. 6 Josef, die toen het
land bestuurde, verkocht persoonlijk aan al de volken der aarde. Ook de
broers van Josef gingen dus naar hem toe, en bogen zich voor hem ter aarde
neer. 7 Zodra Josef zijn broers zag, herkende hij hen, maar hij maakte zich
zelf aan hen niet bekend. Bars sprak hij hen toe: Waar komt ge vandaan?
Zij antwoordden: Uit het land Kanaän, om koren te kopen. 8 Nu wist Josef
zeker, dat het zijn broers waren, en dat zij hem niet hadden herkend; 9 en
hij herinnerde zich toen de dromen, die hij vroeger had gehad. Hij sprak
tot hen: Gij zijt spionnen; ge zijt gekomen, om de zwakke punten van het
land te verspieden. 10 Zij antwoordden: Neen, heer; uw dienaars zijn enkel
gekomen, om levensmiddelen te kopen. 11 Wij allen zijn zonen van één man,
en wij zijn betrouwbare mensen; uw dienaars zijn geen spionnen. 12 Hij
herhaalde: Niet waar, ge zijt gekomen, om de zwakke punten van het land
te verspieden. 13 Ze zeiden: Uw dienaren zijn twaalf in getal geweest; wij
zijn broeders en zonen van één man uit het land Kanaän. De jongste is bij
onzen vader gebleven, en één is er niet meer. 14 Josef hernam: Ik blijf er bij;
ge zijt spionnen. 15 Dat is nu juist een punt, om u op de proef te stellen; bij
het leven van Farao, gij komt hier niet vandaan, eer uw jongste broer naar
hier is gekomen. 16 Stuur dus een van u, om uw broer te halen; gij blijft
hier gevangen achter. Zo kan worden onderzocht, of ge de waarheid hebt
gesproken. En zo dit niet het geval is: bij het leven van Farao, dan zijt ge
verspieders. 17 Nu liet hij hen drie dagen lang te zamen in de gevangenis
opsluiten. 18 Op de derde dag sprak Josef tot hen: Ge kunt uw leven redden,
zo ge doet wat ik zeg; ook ik ben een godvrezend man. 19 Wanneer gij
betrouwbare mannen zijt, laat dan een van uw broers als gevangene in uw
kerker achter; de anderen van u kunnen vertrekken, en koren meenemen,
om de honger van uw gezinnen te stillen. 20 Maar ge brengt uw jongsten
broeder naar mij toe, om de waarheid van uw woorden te bewijzen; dan zult
ge niet sterven. Daar gingen ze op in. 21 Maar ze zeiden toch onder elkander:
Waarachtig, we hebben het aan onzen broer verdiend. Wij hebben zijn
doodsangst gezien, maar niet naar hem willen luisteren, toen hij ons om
genade smeekte. Daarom komt deze ramp over ons. 22 Ruben voegde er nog
aan toe: Heb ik u niet gezegd, u niet aan den knaap te bezondigen? Maar gij
hebt niet willen luisteren. Zie, nu wordt zijn bloed teruggeëist. 23 Ze wisten
niet, dat Josef hen verstond; want ze hadden zich van een tolk bediend.
24 Josef weende met de rug naar hen toe. Daarna keerde hij zich om, en
onderhield zich met hen. Hij liet Simeon uit hun midden weghalen, en hem
voor hun ogen in boeien slaan. 25 Nu gaf Josef bevel, hun zakken met koren
te vullen, maar in ieders zak het geld terug te leggen, en hun mondvoorraad

mee te geven voor onderweg. Zo deed men. 26 Zij laadden het koren op hun
ezels, en trokken weg. 27 Maar toen een van hen in het nachtverblijf zijn zak
opendeed, om zijn ezel te voeren, vond hij het geld bovenop in de zak. 28 Hij
zei tot zijn broers: Mijn geld is terug; daar ligt het in mijn zak. Zij bestierven
het van schrik, en zeiden tot elkander: Wat laat God ons nu overkomen? 29 Zo
kwamen zij dan bij hun vader Jakob in het land Kanaän terug, en verhaalden
hem alles, wat hun overkomen was. 30 Ze zeiden: Die man, die daar het land
regeert, heeft ons bars toegesproken, en ons uitgemaakt voor verspieders
van het land. 31 Wij hebben hem geantwoord: Wij zijn betrouwbare mensen
en geen spionnen. 32 Wij zijn twaalf broeders geweest, zonen van één vader;
één is er niet meer, en de jongste is bij zijn vader in het land Kanaän gebleven.
33 Maar de man, die daar het land regeert, sprak tot ons: Dit zal voor mij het
bewijs zijn, dat gij betrouwbare mensen zijt; één van uw broers zal bij me
blijven; de anderen van u kunnen vertrekken en koren meenemen, om de
honger van uw gezinnen te stillen. 34 Maar brengt uw jongsten broer tot mij;
dan zal ik weten, dat gij geen verspieders zijt. Als gij betrouwbare mannen
zijt, geef ik uw broer aan u terug, en kunt gij vrij door het land reizen. 35 Toen
zij hun zakken ledigden, vond ieder zijn buidel met geld in zijn zak. Bij het
zien van hun buidels met geld, werden zij, zowel als hun vader, bevreesd.
36 En hun vader Jakob zeide tot hen: Ge maakt me kinderloos; Josef is weg,
Simeon is weg, en nu neemt ge ook nog Benjamin weg; het drukt me allemaal
zwaar. 37 Maar nu zei Ruben tot zijn vader: Ge moogt mijn beide zonen
doden, als ik hem niet bij u terugbreng. Vertrouw hem mij toe; ik breng hem
u terug. 38 Maar hij antwoordde: Mijn zoon gaat niet met u mee; want zijn
broer is dood, en hij alleen is nog over. Overkomt hem een ongeluk op de
reis, die ge onderneemt, dan zoudt ge mijn grijze haren met kommer ten
grave doen dalen.

43

1 Maar de hongersnood bleef het land teisteren. 2 En toen al het koren op
was, dat zij van Egypte hadden meegebracht, zei hun vader tot hen: Gaat
voor ons weer wat levensmiddelen kopen. 3 Maar Juda sprak tot hem: Die
man heeft ons uitdrukkelijk gewaarschuwd: Waagt het niet, mij onder de
ogen te komen, als ge uw broer niet meebrengt. 4 Zo gij dus onzen broer
met ons meegeeft, zullen wij levensmiddelen voor u gaan kopen; 5 maar
zo ge hem niet laat gaan, vertrekken we niet. Want die man heeft ons
gezegd: Waagt het niet, mij onder de ogen te komen, als uw broer niet bij
u is. 6 Israël hernam: Waarom hebt gij mij dit leed aangedaan, met dien
man te vertellen, dat gij nog een broer hadt. 7 Zij antwoordden: Die man
vroeg ons uitdrukkelijk naar ons en onze familie. Hij zeide: Leeft uw vader
nog; hebt gij nog een anderen broer? Alleen op die vragen hebben we hem
geantwoord. Konden we dan weten, dat hij zou zeggen: brengt uw broer
hier? 8 En Juda drong bij zijn vader Israël aan: Geef den jongen maar met mij
mee, en laten we vertrekken; dan kunnen we in leven blijven en behoeven
we niet te sterven, wij, gijzelf en onze kinderen. 9 Ik blijf borg voor hem; van
mij moogt ge hem terugeisen. Als ik hem niet bij u terugbreng en weer voor
u doe staan, blijf ik voor u mijn leven lang schuldig. 10 Hadden we maar niet
zo getalmd, dan waren we al voor de tweede keer terug. 11 Toen sprak hun
vader Israël tot hen: Als het dan moet, doet het dan maar. Neemt het beste
van het land in uw zakken mee, en biedt het dien man als geschenk aan:
wat balsem en honing, wat gom en hars, met pimpernoten en amandelen.

12 Neemt ook een dubbel bedrag aan geld met u mee. Want ge moet het
geld teruggeven, dat boven in uw zakken werd gevonden; misschien was het
maar een vergissing. 13 Neemt dan uw broer mee, en gaat terug naar dien
man. 14 Geve de almachtige God, dat ge genade vindt bij dien man, en dat
hij uw anderen broer en Benjamin met u laat vertrekken. Wat mij betreft,
moet ik kinderloos worden, het zij zo. 15 De mannen namen dus het geschenk
en een dubbel bedrag aan geld met zich mee, vertrokken met Benjamin
naar Egypte, en verschenen voor Josef. 16 Toen Josef hen met Benjamin zag,
beval hij zijn hofmeester: Breng die mannen naar binnen; laat het nodige
slachten, en maak een maaltijd gereed; want die mannen zullen vanmiddag
bij mij eten. 17 De man deed zoals Josef beval, en bracht de mannen naar het
huis van Josef. 18 Toen de mannen naar het huis van Josef werden gebracht,
werden zij bang en zeiden: We worden weggebracht om het geld, dat de
vorige maal in onze zakken is teruggevonden. Men wil ons overrompelen
en overvallen, ons tot slaven maken, en onze ezels in beslag nemen. 19 Zij
traden op den hofmeester van Josef toe, spraken hem aan bij de deur van
het huis, en zeiden tot hem: 20 Met uw verlof, heer; wij waren vroeger al
hier, om koren te kopen. 21 Maar toen wij in het nachtverblijf kwamen
en onze zakken openden, lag ieders geld boven in zijn zak: ons eigen geld
naar het volle bedrag. Dit hebben we nu weer meegebracht, 22 tegelijk met
het andere geld, dat we bij ons hebben, om levensmiddelen te kopen. Wij
weten niet, wie ons geld weer in onze zakken heeft gelegd. 23 Hij gaf hun
ten antwoord: Weest maar gerust, vreest niet; uw God en de God van uw
vader heeft heimelijk een schat in uw zakken gelegd; want ik heb uw geld
ontvangen. Nadat de man ook Simeon bij hen had gebracht, 24 leidde hij hen
naar het huis van Josef, en gaf hun water, om hun voeten te wassen, en voer
voor hun ezels. 25 Zij legden hun geschenken gereed in afwachting van Josef,
die tegen de middag zou komen; want zij hadden gehoord, dat hij daar zou
eten. 26 Toen Josef thuis kwam, boden zij hem de geschenken aan, die zij van
huis hadden meegenomen, en bogen zich voor hem ter aarde neer. 27 Hij
vroeg hun, hoe zij het maakten, en zei: Maakt ook uw oude vader, van wien
ge mij hebt gesproken, het nog goed; is hij nog in leven? 28 Zij antwoordden:
Onze vader, uw dienaar, maakt het goed, en is nog in leven; en weer bogen zij
eerbiedig voor hem ter aarde. 29 Toen hij rondkeek, en zijn broer Benjamin
zag, den zoon van zijn moeder, zei hij: Is dat uw jongste broer, van wien
ge mij hebt gesproken? En hij voegde er aan toe: God zij u genadig, mijn
zoon. 30 Dan snelde Josef weg, om uit te schreien; want bij het zien van
zijn broer was hij diep ontroerd. Hij ging zijn kamer binnen en snikte het
uit. 31 Na zijn gelaat te hebben gewassen, kwam hij weer de kamer uit. Hij
vermande zich en sprak: Dient de maaltijd op! 32 Toen diende men voor
ieder afzonderlijk het eten op, voor Josef, voor hen, en voor de Egyptenaren,
die met hem aten. Want de Egyptenaren mogen niet met de Hebreën eten:
dit is voor de Egyptenaren een gruwel. 33 Zo zaten de mannen tegenover
hem, van den oudste tot den jongste, juist volgens hun leeftijd; verwonderd
keken zij elkaar er op aan. 34 Hij liet hen van de gerechten bedienen, die voor
hem stonden; maar het deel van Benjamin was vijf maal zo groot als dat van
ieder der anderen. Zij dronken met hem, en werden vrolijk.

44

1 Daarna gaf hij zijn hofmeester het volgende bevel: Vul de zakken van

die mannen met levensmiddelen, zoveel als ze maar kunnen dragen, en leg het geld van ieder boven in zijn zak. 2 Maar mijn eigen zilveren beker moet ge boven in de zak van den jongste leggen bij het geld voor zijn koren. Hij deed, wat Josef hem bevolen had. 3 Vroeg in de morgen liet men de mannen met hun ezels vertrekken. 4 Maar zij waren nog niet ver buiten de stad, toen Josef tot zijn hofmeester zeide: Vooruit, jaag die mannen na, en als ge ze ingehaald hebt, zeg hun dan: “Waarom vergeldt ge goed met kwaad? 5 Waarom hebt ge de zilveren beker gestolen, en nog wel die, waar mijn heer uit drinkt en waaruit hij de toekomst voorspelt. Ge hebt daar slecht mee gedaan.” 6 Toen hij hen had ingehaald, sprak hij hen toe, zoals was bevolen. 7 Zij antwoordden: Hoe kan mijn heer nu zo iets zeggen? Zo iets zouden uw dienaren zeker niet doen. 8 Zie, het geld, dat wij boven in onze zakken hadden gevonden, hebben we u uit het land Kanaän teruggebracht. Hoe zouden we dan zilver of goud uit het huis van uw heer durven stelen? 9 Hij, bij wien beker gevonden wordt, zal sterven; en de anderen van ons zullen de slaven zijn van uw heer. 10 Hij zeide toen: Eigenlijk moest het gebeuren, zoals ge zegt. Maar zo zal het wezen: bij wien de beker gevonden wordt, hij zal mijn slaaf zijn; maar de anderen van u gaan vrij uit. 11 Toen zette ieder van hen vlug zijn zak op de grond, en maakte hem open. 12 Hij begon zijn onderzoek bij den oudste om te eindigen bij den jongste; en de beker werd in de zak van Benjamin gevonden. 13 Nu scheurden zij allen hun kleren, laadden hun zak weer op hun ezels, en keerden terug naar de stad. 14 Zo kwamen Juda en zijn broers aan het huis van Josef, waar deze nog altijd vertoefde, en wierpen zich voor hem op de grond. 15 Josef sprak hen aan: Wat hebt ge gedaan; begreept ge dan niet, dat iemand als ik een goed waarzegger is? 16 Juda zeide: Wat zullen we onzen heer antwoorden, wat zullen we zeggen, hoe ons rechtvaardigen? God wreekt de schuld van uw dienaren. Zie, wij zijn de slaven van onzen heer, wij met hem, bij wien de beker is gevonden. 17 Hij sprak: Ik denk er niet aan, zo iets te doen; alleen de man, bij wien de beker is gevonden, zal mijn slaaf zijn, maar gij kunt in vrede naar uw vader gaan. 18 Nu trad Juda naar voren, en sprak: Met uw verlof, heer! Laat uw dienaar een enkel woord tot mijn heer mogen spreken, zonder dat gij toornig wordt op uw dienaar; want gij zijt verheven als Farao! 19 Mijn heer heeft aan zijn dienaars gevraagd: “Hebt gij nog een vader of een broer?” 20 Wij hebben onzen heer toen geantwoord: “Wij hebben een ouden vader en een jongen broer, die hem op zijn oude dag is geboren. Zijn broer is dood, zijn moeder heeft hem alleen nog over, en hij is de lieveling van zijn vader”. 21 Gij hebt toen tot uw dienaars gezegd: “Brengt hem naar mij toe, opdat ik hem met eigen ogen kan zien”. 22 Wij hebben onzen heer geantwoord: “De jongen kan niet weg van zijn vader; zijn vader zou sterven, als hij hem verliet”. 23 Maar gij hebt toen uw dienaars gedreigd: “Waagt het niet, mij onder de ogen te komen, als uw jongste broer niet met u mee komt”. 24 Nadat wij dus waren teruggekeerd naar onzen vader, uw dienaar, hebben wij hem de woorden van onzen heer meegedeeld. 25 En toen onze vader beval: “Gaat weer wat levensmiddelen voor ons kopen” 26 hebben we geantwoord: “Zo kunnen we niet gaan! Alleen als onze jongste broer met ons meegaat, zullen we vertrekken; want we durven dien man niet meer onder de ogen komen, als onze jongste broeder ons niet vergezelt”. 27 Toen sprak mijn vader, uw dienaar, tot ons: “Ge weet, dat mijn vrouw mij maar twee zonen heeft geschonken. 28 De een is van mij heengegaan; ik denk dat

hij verscheurd is, want ik heb hem nooit meer gezien. 29 Als ge nu ook dezen
van mij wegneemt, en hem een ongeluk overkomt, dan zoudt ge mijn grijze
haren met kommer ten grave doen dalen". 30 Wanneer ik nu dus terugkom
bij mijn vader, uw dienaar, en de knaap, aan wien hij met heel zijn ziel hangt,
ons niet vergezelt, 31 dan zal hij sterven, als hij ziet, dat de jongen er niet is,
en uw dienaars zullen de grijze haren van onzen vader, uw dienaar, met
kommer ten grave doen dalen. 32 Waarachtig, uw dienaar is borg gebleven
voor den knaap bij mijn vader, en heeft hem gezegd: "Als ik hem niet bij u
terugbreng, blijf ik mijn leven lang schuldig voor mijn vader." 33 Laat dus
uw dienaar, in plaats van den jongen, als slaaf van mijn heer achterblijven,
maar laat de knaap met zijn broers vertrekken. 34 Want hoe zou ik naar mijn
vader durven terugkeren, als de jongen mij niet vergezelt! Ik zou de smart
niet kunnen aanzien, die mijn vader zou treffen.

45

1 Nu kon Josef zich voor al de omstanders niet langer bedwingen. Hij
riep, dat allen zouden heengaan, zodat er niemand bij was, toen Josef zich
aan zijn broeders bekend maakte. 2 Hij begon hardop te schreien, zodat de
Egyptenaren en het hof van Farao het hoorden. 3 Hij zei tot zijn broers: Ik
ben Josef! Leeft vader nog? Maar zijn broers waren niet in staat, hem te
antwoorden; ze deinsden van schrik voor hem terug. 4 Maar Josef sprak
tot zijn broers: Komt toch dichter bij me! En toen zij dit hadden gedaan,
herhaalde hij: Ik ben Josef, uw broer, dien ge naar Egypte verkocht hebt.
5 Weest niet bedroefd en boos op uzelf, dat ge mij hierheen hebt verkocht.
Neen, God heeft mij voor u uitgezonden, om uw leven te redden. 6 Want
twee jaren heerst er nu al hongersnood in het land, en nog vijf jaar lang
zal men ploegen noch oogsten. 7 God heeft me voor u uitgezonden, om uw
geslacht op aarde te behouden en uw eigen leven te redden. 8 Want niet
gij hebt mij hierheen gezonden, maar God zelf. Hij heeft mij tot een vader
voor Farao gemaakt, tot meester over heel zijn huis en heerser over heel het
land van Egypte. 9 Keert dus terstond terug naar mijn vader, en zegt hem: Zo
spreekt uw zoon Josef! "God heeft mij tot heer over heel Egypte verheven;
talm dus niet, en kom naar mij toe. 10 Gij kunt met uw zonen en kleinzonen,
uw schapen en runderen en al wat u toebehoort in het land Gósjen gaan
wonen, zodat ge dicht bij me zult zijn. 11 Ik zal u met uw huisgezin en heel uw
bezit onderhouden, opdat gij niet tot armoede vervalt; want de hongersnood
zal nog vijf jaren duren." 12 Gij ziet het toch met eigen ogen, en mijn broer
Benjamin ziet het ook, dat ik in eigen persoon tot u spreek. 13 Vertelt dus
mijn vader van al de glorie, die ik in Egypte geniet, en van alles wat gij
hebt gezien, en brengt dan mijn vader zo spoedig mogelijk hier. 14 Toen
omhelsde hij onder tranen zijn broer Benjamin, en ook zijn broer Benjamin
schreide bij de omhelzing. 15 Dan kuste hij wenend al zijn broers. Toen
eerst durfden zijn broers tot hem spreken. 16 Het gerucht, dat de broers
van Josef waren gekomen, drong door tot het paleis van Farao, en Farao en
zijn hof waren erover verheugd. 17 En Farao sprak tot Josef: Zeg aan uw
broers, dat ze zó moeten doen! "Zadelt uw dieren en trekt naar het land
Kanaän, 18 om uw vader en uw gezinnen te halen, en komt naar mij terug.
Dan zal ik u het puik van Egypte schenken, en ge zult het beste genieten,
wat het land opbrengt." 19 Ook dit moet ge hun gelasten: "Neemt uit Egypte
wagens mee voor uw kleine kinderen en vrouwen; vervoert er ook uw vader

mee en komt hierheen. 20 Ge behoeft geen spijt om uw huisraad te hebben;
want het allerbeste, wat Egypte kan bieden, is voor u!" 21 Zo deden de
zonen van Israël; Josef gaf hun op bevel van Farao wagens, en verschafte
hun levensmiddelen voor de reis. 22 Aan ieder van hen schonk hij een stel
feestgewaden, maar aan Benjamin driehonderd zilverstukken en vijf stel
feestgewaden. 23 Eveneens zond hij aan zijn vader tien ezels, die de beste
gaven van Egypte droegen, en tien ezelinnen beladen met koren en brood,
en voedsel als voorraad voor de reis. 24 Zo liet hij zijn broers vertrekken,
en zei hun nog bij hun vertrek: Doet elkaar onderweg geen verwijten. 25 Zij
vertrokken nu uit Egypte, en gingen naar het land Kanaän, naar Jakob hun
vader. 26 Toen zij hem vertelden, dat Josef nog leefde, en over heel Egypte
heerste, bleef hij er ongevoelig voor; want hij geloofde hen niet. 27 Maar
toen zij hem alles hadden verteld, wat Josef tot hen had gesproken, en hij de
wagens zag, die Josef had gezonden, om hem te vervoeren, leefde de geest
van hun vader Jakob weer op. 28 En Israël sprak: Genoeg! Mijn zoon Josef
leeft nog. Ik wil hem gaan zien, eer ik sterf!

46

1 Toen vertrok Israël met al de zijnen, en ging naar Beër-Sjéba. Daar droeg
hij een offer op aan den God van zijn vader Isaäk. 2 En God sprak tot Israël
in een nachtelijk visioen: Jakob, Jakob! Hij antwoordde: Hier ben ik! 3 En
Hij zeide: Ik ben God, de God van uw vader! Vrees niet, naar Egypte te
trekken; want Ik zal daar een groot volk van u maken. 4 Ik zelf ga met u
mee naar Egypte; maar Ik breng u ook terug, en Josef zal u de ogen sluiten.
5 Daarna trok Jakob uit Beër-Sjéba. De zonen van Israël zetten hun vader
Jakob met hun kinderen en vrouwen op de wagens, die Farao gezonden had,
om hen te vervoeren, 6 en namen hun vee en hun bezittingen mee, die ze in
het land Kanaän hadden verworven. Zo trok Jakob met heel zijn geslacht
naar Egypte. 7 Zijn zonen en kleinzonen, zijn dochters en kleindochters,
heel zijn geslacht voerde hij mee naar Egypte. 8 Dit zijn de namen van de
zonen van Israël, die naar Egypte kwamen: Jakob en zijn zonen; de oudste
zoon van Jakob was Ruben. 9 De zonen van Ruben waren Chanok, Palloe,
Chesron en Karmi. 10 De zonen van Simeon: Jemoeël, Jamin, Ohad, Jakin,
Sóchar en Sjaoel, de zoon van een kanaänietische vrouw. 11 De zonen van
Levi: Gersjon, Kehat en Merari. 12 De zonen van Juda: Er, Onan, Sjela,
Fares en Zara. Er en Onan stierven in het land Kanaän. De zonen van Fares
waren Esron en Chamoel. 13 De zonen van Issakar: Tola, Poewwa, Job en
Sjimron. 14 De zonen van Zabulon: Séred, Elon en Jachleël. 15 Dit waren de
zonen van Lea, die zij Jakob in Paddan-Aram had geschonken; bovendien
nog zijn dochter Dina. Allen tezamen drie en dertig zonen en dochters. 16 De
zonen van Gad waren: Sifjon, Chaggi, Sjoeni, Esbon, Eri, Arodi en Areli.
17 De zonen van Aser: Jimna, Jisjwa, Jisjwi en Beria, en Sérach hun zuster.
De zonen van Beria waren Chéber en Malkiël. 18 Dit waren de zonen van
Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea had gegeven; deze zestien had zij Jakob
geschonken. 19 De zonen van Jakobs vrouw Rachel waren Josef en Benjamin.
20 In Egypte werden Manasse en Efraïm aan Josef geboren uit Asenat, de
dochter van Poti-Féra, den priester van On. 21 De zonen van Benjamin waren
Béla, Béker, Asjbel, Gera, Naäman, Echi, Rosj, Moeppim, Choeppim en Ard.
22 Dit waren de zonen van Rachel, die zij Jakob had geschonken. In het
geheel veertien personen. 23 De zoon van Dan was Choesjim. 24 De zonen

van Neftali: Jachseël, Goeni, Jéser en Sjillem. 25 Dit waren de zonen van
Bilha, die Laban aan zijn dochter Rachel had gegeven. Dezen had zij Jakob
geschonken; in het geheel zeven personen. 26 Het volledig aantal personen
uit Jakob geboren, die met hem naar Egypte trokken, bedroeg zes en zestig,
behalve de vrouwen van zijn zonen. 27 De zonen van Josef in Egypte geboren
waren twee in getal. Dus bedroeg het hele geslacht van Jakob, dat naar
Egypte kwam, zeventig personen. 28 Nadat Jakob Juda vooruit had gezonden
naar Josef, om hem bij zich in Gósjen te ontbieden, kwamen zij in het land
Gósjen aan. 29 En Josef spande zijn wagen in, en reed naar Gósjen, om zijn
vader Israël te ontmoeten. Toen hij hem zag, viel hij hem snikkend om de
hals. 30 En Israël sprak tot Josef: Thans kan ik gerust sterven, nu ik u heb
teruggezien, en nu ik weet, dat ge nog leeft! 31 Daarna sprak Josef tot zijn
broers en tot het gezin van zijn vader: Ik zal Farao gaan berichten: “Mijn
broeders en het gezin van mijn vader, die in het land Kanaän woonden, zijn
bij mij aangekomen. 32 De mannen willen hun kudde weiden; want het zijn
veebezitters, en ze hebben hun schapen en runderen met heel hun bezit
met zich meegebracht.” 33 Wanneer Farao u dus ontbiedt en u vraagt, wat
uw beroep is, 34 moet ge antwoorden: “Uw dienaars zijn als onze vaders
veebezitters geweest van onze jeugd af tot heden toe.” Dan zult gij u in het
land Gósjen mogen vestigen; want de Egyptenaren hebben een afkeer van
schaapherders.

47

1 Josef ging dus Farao berichten: Mijn vader en mijn broers zijn met
hun schapen en runderen en met heel hun bezit uit het land Kanaän
aangekomen, en bevinden zich in het land Gósjen. 2 Hij had vijf van zijn
broers meegenomen, en stelde ze aan Farao voor. 3 Farao vroeg aan zijn
broers: Wat is uw beroep? Zij gaven Farao ten antwoord: Uw dienaren zijn
schaapherders, van vader op zoon. 4 En ze vervolgden tot Farao: We zijn
gekomen, om de gastvrijheid van het land te genieten; want uw dienaars
hadden geen weidegrond meer voor hun vee, daar de hongersnood het land
Kanaän heeft geteisterd. Geef uw dienaren verlof, zich in het land Gósjen
te vestigen. 5 Toen sprak Farao tot Josef: Nu uw vader en broers tot u zijn
gekomen, 6 staat het land van Egypte voor u open. Laat uw vader en broers
in het beste deel van het land wonen; ze kunnen in het land Gósjen blijven.
En wanneer ge weet, dat er geschikte mannen onder hen zijn, stel ze dan
tot opzichters over mijn eigen veestapel aan. 7 Nu ging Josef zijn vader
Jakob halen, en stelde ook hem aan Farao voor. Nadat Jakob Farao met
een zegenwens had begroet, 8 sprak Farao tot Jakob: Hoeveel jaren telt ge
reeds? 9 Jakob gaf Farao ten antwoord: Het getal van mijn pelgrimsjaren
bedraagt honderd dertig: weinig in aantal, maar vol van verdriet zijn mijn
levensjaren geweest, en zij hebben niet het getal van die mijner vaderen
bereikt in de dagen van hun pelgrimstocht. 10 Toen zegende Jakob Farao, en
ging van Farao heen. 11 Josef wees zijn vader en broers een woonplaats aan
en gaf hun grondbezit in Egypte, en wel in de streek van Raämses, in het beste
deel van het land, zoals Farao bevolen had. 12 En Josef voorzag zijn vader
en broers van brood, en heel het gezin van zijn vader naar het getal van de
kinderen. 13 Daar intussen de hongersnood hevig bleef woeden, was er in
heel het land geen voedsel meer, en raakten Egypte en Kanaän uitgeput van
honger. 14 Nu kreeg Josef al het geld in handen, dat in Egypte en Kanaän werd

gevonden, in ruil voor het koren, dat men kocht; en al het geld stortte Josef
in de schatkist van Farao. 15 Toen er in Egypte en Kanaän geen geld meer
was, kwamen alle Egyptenaren naar Josef toe, en zeiden: Geef ons brood;
waarom moeten wij voor uw ogen sterven, omdat er geen geld meer is.
16 Josef antwoordde: Als ge geen geld meer bezit, geeft dan uw vee, en ik geef
u daarvoor brood in de plaats. 17 Zij brachten dus Josef hun kudden, en Josef
gaf hun voedsel in ruil voor hun paarden, schapen, runderen en ezels. Dat
jaar voorzag hij hen van brood in ruil voor al hun kudden. 18 Maar toen het
jaar om was, kwamen zij ook in het volgende jaar naar hem toe, en zeiden:
We behoeven het niet voor onzen heer te verbergen, dat het geld op is en de
veestapel reeds in het bezit van onzen heer is gekomen; we hebben dus niets
meer over voor onzen heer, dan onze eigen persoon en onze landerijen.
19 Waarom zouden wij met onze landerijen voor uw ogen te gronde gaan?
Koop onszelf en ons land in ruil voor brood; dan zullen wij met ons land
dienstbaar zijn aan Farao. Geef ook koren, om te zaaien, dan kunnen we in
leven blijven en behoeven we niet te sterven, en zal ook het land niet braak
blijven liggen. 20 Nu kocht Josef al het land van Egypte voor Farao op; want
de Egyptenaren moesten allen hun akkers verkopen, omdat de honger hen
kwelde. Zo werd het land Farao's eigendom. 21 Bovendien bracht hij het hele
volk in lijfeigenschap van het ene eind van Egypte tot het andere. 22 Alleen
het land van de priesters kon hij niet kopen. Want de priesters hadden
een vaste toelage van Farao, en leefden van wat Farao hun gaf; daarom
behoefden zij hun land niet te verkopen. 23 Nu zei Josef tot het volk: Ik heb
nu uw personen en akkers voor Farao gekocht, en gij hebt nu zaaikoren,
om het land te bezaaien. 24 Maar nu moet ge van de opbrengst een vijfde
aan Farao afstaan; vier vijfden moogt ge voor u zelf behouden, om er uw
velden mee te bezaaien, er met uw gezinnen van te leven, en uw kinderen
te onderhouden. 25 Zij zeiden: Gij hebt ons het leven gered! Laat ons genade
vinden in de ogen van onzen heer, en de slaven van Farao zijn. 26 Zo maakte
Josef het tot wet, die nog heden voor de akkers in Egypte geldt, dat een vijfde
aan Farao moet worden opgebracht. Alleen het land van de priesters bleef
uitgezonderd, omdat het niet van Farao was. 27 Zo vestigden de Israëlieten
zich in Egypte, in het land Gósjen. Ze kregen daar vaste bezittingen, waren er
vruchtbaar, en werden zeer talrijk. 28 Jakob leefde in Egypte nog zeventien
jaar, zodat de hele levensduur van Jakob honderd zeven en veertig jaren
bedroeg. 29 Toen de dag van zijn sterven begon te naderen, ontbood hij zijn
zoon Josef, en sprak tot hem: Als ik genade gevonden heb in uw ogen, leg dan
uw hand onder mijn heup als bewijs van uw liefde en trouw, dat ge mij niet
in Egypte zult begraven, 30 maar dat ik bij mijn vaderen zal rusten. Breng me
uit Egypte over, en begraaf mij in hun graf. Hij antwoordde: Ik zal doen, wat
ge zegt. 31 Hij sprak: Zweer het mij dan! En toen hij het hem had gezworen,
boog Israël zich aanbiddend neer op het hoofdeinde van zijn bed.

48

1 Enige tijd later berichtte men Josef: Uw vader is ziek. Terstond ging hij
naar Jakob, en nam zijn beide zonen, Manasse en Efraïm, met zich mee.
2 Toen men Jakob vertelde, dat zijn zoon Josef was gekomen, verzamelde
Israël zijn laatste krachten, en richtte zich in zijn bed overeind. 3 En Jakob
sprak tot Josef: De almachtige God is mij te Loez in het land Kanaän versch-
enen, en heeft mij gezegend. 4 Hij heeft mij gezegd: Ik zal u vruchtbaar en

talrijk maken, u tot een schaar van volken doen groeien, en dit land aan uw nageslacht schenken tot een eeuwig bezit. 5 Welnu, uw beide zonen, die u in Egypte geboren zijn, voordat ik tot u in Egypte kwam, Efraïm en Manasse, gelden als zonen van mij; Efraïm en Manasse staan voor mij gelijk met Ruben en Simeon. 6 Maar de kinderen, die ge na hen zult krijgen, zullen de uwen zijn, en onder de naam van hun broeders hun erfdeel ontvangen. 7 Want toen ik uit Paddan-Aram kwam, is uw moeder Rachel in het land Kanaän op enige afstand van Efráta mij ontvallen, en heb ik haar op de weg naar Efráta, dat nu Betlehem heet, moeten begraven. 8 Toen Israël de zonen van Josef bemerkte, sprak hij: Wie hebt ge daar? 9 Josef gaf zijn vader ten antwoord: Het zijn mijn zonen, die God mij hier heeft gegeven. Hij zeide: Breng ze bij mij; ik wil ze zegenen. 10 Want de ogen van Israël waren verzwakt van ouderdom, zodat hij niet kon zien. Toen Josef ze dus dicht bij hem had gebracht, kuste en omhelsde hij hen. 11 En Israël sprak tot Josef: Ik had niet gedacht, dat ik u nog zou weerzien; en zie, nu laat God mij nog uw kinderen aanschouwen. 12 Nu nam Josef ze van zijn knieën weg, en zij bogen zich ter aarde neer. 13 Dan nam Josef hen bij de hand: Efraïm bij de rechterhand, dus links van Israël; Manasse bij de linkerhand, dus rechts van Israël; zo plaatste hij ze vóór hem. 14 Maar Israël kruiste zijn armen: hij stak zijn rechterhand uit en legde die op het hoofd van Efraïm, ofschoon hij de jongste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse, ofschoon hij de eerstgeborene was. 15 Toen zegende hij hen en sprak: De God, voor wiens aanschijn mijn vaderen hebben gewandeld, Abraham en Isaäk: De God, die mij heeft behoed van mijn geboorte af, Tot heden toe: 16 De Engel, die mij uit alle nood heeft verlost, Zegene deze knapen! Moge in hen mijn naam blijven leven, en de naam van mijn vaderen, Abraham en Isaäk, En mogen zij vruchtbaar en talrijk worden In het land! 17 Josef zag tot zijn ontsteltenis, dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraïm had gelegd. Hij greep de hand van zijn vader, om ze van het hoofd van Efraïm weg te nemen en op het hoofd van Manasse te leggen. 18 En Josef zei tot zijn vader: Zo niet vader; want dit is de oudste: leg uw rechterhand dus op zijn hoofd. 19 Maar zijn vader weigerde het, en sprak: Ik weet het, mijn zoon, ik weet het! Ook hij zal een volk worden, ook hij zal groot zijn; maar zijn jongere broer zal nog groter worden dan hij, en zijn geslacht een ganse schaar van volken. 20 En hij zegende hen op die dag, en sprak: Met uw naam zal Israël zegen wensen en zeggen: God make u als Efraïm en Manasse! Zo stelde hij Efraïm boven Manasse. 21 Nu sprak Israël tot Josef: Zie, ik ga sterven; maar God zal met u zijn, en u terugleiden naar het land uwer vaderen. 22 Ik vermaak u één deel meer dan uw broeders; de bergrug, die ik op de Amorieten met mijn zwaard en mijn boog heb veroverd.

49

1 Daarna riep Jakob zijn zonen en sprak: Verzamelt u en ik zal u verkonden, Wat u in de verre toekomst geschiedt. 2 Komt bijeen en luistert, zonen van Jakob; Hoort naar Israël, uw vader! 3 Ruben, gij mijn eerstgeborene, Mijn kracht en eersteling van mijn mannelijke rijpheid: De eerste moest ge in hoogheid zijn, De eerste in macht. 4 Maar ge zijt een schuimende beek, Gij zult die voorrang niet hebben: Want ge hebt het bed van uw vader beklommen, Toen mijn sponde ontwijd. 5 Simeon en Levi, echte broers: List en geweld zijn hun zwaarden: 6 Mijn geest wil in hun plannen niet

treden, Mijn hart heeft geen deel aan hun raad. Want in hun toorn hebben
zij mannen verslagen, In hun moedwil stieren verminkt! 7 Vervloekt hun
toorn, zo heftig, Hun gramschap, zo fel: Ik zal ze verdelen in Jakob, Ze
verstrooien in Israël! 8 Juda, u prijzen uw broeders; Uw hand drukt op
de nek van uw vijand, De zonen van uw vader buigen zich voor u neer!
9 Juda, als een leeuwenwelp Stijgt gij omhoog na de buit, mijn zoon! Hij
kromt zich, hij vlijt zich neer als een leeuw, En als een leeuwin: wie durft
hem wekken? 10 De schepter zal van Juda niet wijken, De staf niet tussen
zijn voeten, Totdat Hij komt, wien ze behoort, En voor wien de volken zich
bukken. 11 Dan bindt hij zijn lastdier aan de wijnstok, Het veulen van zijn
ezelin aan de wingerd; Dan wast hij zijn kleren in wijn, En in het druivensap
zijn gewaad; 12 Van wijn worden zijn ogen dan donker, Van de melk zijn
tanden wit! 13 Zabulon woont langs de oever der zee, En aan het strand bij
de schepen; Hij keert Sidon de rug toe! 14 Issakar is een bonkige ezel, Die
tussen de kudde blijft liggen; 15 Daar hij het rusten heerlijk vindt, En lieflijk
het land: Kromt hij zijn rug om te dragen, En verricht hij slavendienst!
16 Dan richt zijn volk Als een van Israëls stammen. 17 Dan is een slang op
de weg, Een adder op het pad; Hij bijt het paard in de hielen, En zijn berijder
slaat achterover. 18 - 19 Gad: roverbenden stormen op hem aan, Maar hij
zit hen op de hielen! 20 Aser: heerlijk is zijn brood, Hij biedt koninklijke
lekkernijen. 21 Neftali: een wijdvertakte terebint, Die een prachtige kruin
draagt! 22 Een jonge vruchtboom is Josef, Een jonge vruchtboom aan de
bron: Zijn ranken klimmen over de muur. 23 Hoe men hem uitdaagt en
tart, Hoe de boogschutters hem ook bekampen: 24 Zijn boog blijft sterk, De
spieren van zijn arm blijven lenig: Door de hulp van den Sterke van Jakob,
Door de Naam van zijn Hoeder, Israëls Rots! 25 Van den God van uw vader,
die u helpt, Van den almachtigen God, die u zegent: Stromen zegeningen van
de hemel daarboven, Zegeningen van de diepten beneden, Zegeningen van
borsten en schoot, 26 Zegeningen van uw vader! Ze gaan de zegeningen der
oude bergen te boven, De kostbare gaven der eeuwige heuvelen; Zij dalen
op het hoofd van Josef neer, Op de schedel van den vorst zijner broeders.
27 Benjamin is een roofgierige wolf. Des morgens verslindt hij de buit, En
des avonds verdeelt hij de roof! 28 Dit zijn al de stammen van Israël, twaalf
in getal. En zo sprak hun vader hen toe, toen hij hen zegende, en ieder van
hen zijn bijzondere zegen verleende. 29 Daarna gaf Jakob hun het volgende
bevel: Wanneer ik bij mijn volk ben verzameld, begraaft mij dan bij mijn
vaderen in de grot, op de akker van Efron, den Chittiet. 30 Het is de grot op de
akker van Makpela, ten oosten van Mamre, in het land Kanaän; de akker, die
Abraham als een familiegraf van Efron, den Chittiet, heeft gekocht. 31 Daar
heeft men Abraham en zijn vrouw Sara begraven; daar heeft men Isaäk met
zijn vrouw Rebekka begraven; en daar heb ik ook Lea begraven. 32 Het is
het stuk land, dat van de zonen van Chet is gekocht met de grot, die erop ligt.
33 Toen Jakob de opdracht aan zijn zonen ten einde had gebracht, trok hij zijn
voeten terug op het bed, gaf de geest en werd verzameld bij zijn volk.

50

1 Wenend wierp Josef zich op het gelaat van zijn vader en kuste het.
2 Daarna gaf hij de geneesheren onder zijn dienaars bevel, zijn vader te
balsemen; en de geneesheren balsemden Israël. 3 Veertig dagen gingen er
mee heen; want zolang duurt de balseming. En zeventig dagen bedreven

de Egyptenaren rouw over hem. 4 Toen de rouwtijd voorbij was, sprak Josef
tot het hof van Farao: Als ik genade gevonden heb in uw ogen, wees dan
mijn voorspraak bij Farao, en zeg hem, 5 dat mijn vader mij heeft bezworen:
“Wanneer ik dood ben, moet ge mij begraven in het graf, dat ik voor mij
heb uitgehouwen in het land Kanaän.” Daarom zou ik willen vertrekken, om
mijn vader te begraven; daarna zal ik terugkeren. 6 Farao antwoordde: Ga
heen, om uw vader te begraven, zoals hij u bezworen heeft. 7 Josef vertrok
dus, om zijn vader te begraven. Hij werd begeleid door al de dienaren van
Farao, door zijn voornaamste hovelingen en alle waardigheidsbeklеders
van Egypte; 8 bovendien door het hele gezin van Josef met zijn broers en
het gezin van zijn vader, die alleen hun kleine kinderen, hun schapen en
runderen in het land Gósjen achterlieten. 9 Ook wagens en ruiters reden
met hem mee: het was een indrukwekkende stoet. 10 Toen zij Goren-Haätad
in het Overjordaanse hadden bereikt, hielden zij er een grote en plechtige
rouwklacht; en zeven dagen lang liet hij rouw bedrijven over zijn vader.
11 De inwoners van het land, de Kanaänieten, zagen die rouw in Goren-
Haätad, en zeiden: Dat is een plechtige rouwklacht van Egypte. Daarom
wordt deze plaats Abel-Misraim genoemd. Ze ligt in het Overjordaanse.
12 Daarna deden zijn zonen, wat hij hun had bevolen. 13 Ze brachten hem
naar het land Kanaän over, zoals hij hun had gelast, en begroeven hem in de
grot op de akker van Makpela, ten oosten van Mamre, die Abraham als een
familiegraf had gekocht van Efron, den Chittiet. 14 Na de begrafenis van zijn
vader keerde Josef met al zijn broers en allen, die hem hadden vergezeld, om
zijn vader te begraven, naar Egypte terug. 15 Nu hun vader gestorven was,
werden de broers van Josef bevreesd, en zeiden: Als Josef ons nu maar niet
vijandig behandelt, en ons al het kwaad vergeldt, dat wij hem aangedaan
hebben! 16 Daarom lieten zij Josef berichten: 17 Uw vader heeft voor zijn
dood ons bevolen: “Zo moet ge tot Josef spreken! Vergeef toch de misdaad
en de zonde van uw broers en het leed, dat zij u hebben aangedaan.” Vergeef
dus de misdaad der dienaars van den God van uw vader! Toen men zo tot
hem sprak begon Josef te wenen. 18 Nu kwamen zijn broers zelf, vielen
op hun aangezicht neer, en zeiden: Zie, wij zijn uw slaven! 19 Maar Josef
sprak: Ge behoeft niet te vrezen! Bekleed ik soms de plaats van God? 20 Gij
hebt mij kwaad willen doen, maar God heeft het ten goede gekeerd, om een
talrijk volk in het leven te behouden, zoals nu is geschied. 21 Weest dus
niet bang; ik zal voor u en uw kinderen zorgen. Zo gaf hij hun moed, en
onderhield zich minzaam met hen. 22 Josef bleef in Egypte wonen met het
gezin van zijn vader; hij werd honderd tien jaren oud. 23 En Josef mocht nog
de kleinkinderen van Efraïm aanschouwen; ook de zonen van Makir, den
zoon van Manasse, werden op de knieën van Josef geboren. 24 Daarna sprak
Josef tot zijn broers: Ik ga sterven; maar God zal eenmaal op u neerzien, en
u uit dit land geleiden naar het land, dat Hij aan Abraham, Isaäk en Jakob
onder ede beloofd heeft. 25 En Josef bezwoer de zonen van Israël: Wanneer
God op u heeft neergezien, voert dan mijn gebeente van hier mee. 26 Toen
stierf Josef, honderd tien jaren oud. Men balsemde hem in Egypte, en legde
hem daar in een kist.

Exodus

1 Dit zijn de namen van de zonen van Israël, die met Jakob naar Egypte
waren gekomen, ieder met zijn gezin: 2 Ruben, Simeon, Levi en Juda,
3 Issakar, Zabulon en Benjamin, 4 Dan en Neftali, Gad en Aser. 5 In het geheel
waren het zeventig rechtstreekse afstammelingen van Jakob; Josef was toen
reeds in Egypte. 6 Nadat Josef met al zijn broers en heel dat geslacht was
gestorven, 7 werden de kinderen Israëls vruchtbaar en vermenigvuldigden
zij zich; ze werden zó talrijk en een zó grote menigte, dat het land met
hen overstroomd werd. 8 Toen kwam er een nieuwe koning in Egypte
aan het bewind, die Josef niet meer had gekend. 9 Hij sprak tot zijn
volk: Zie, het volk van Israël is talrijker dan wij en wordt ons te sterk.
10 We moeten dus met beleid tegen hen optreden, anders worden zij nog
talrijker en sluiten ze zich, als wij in oorlog raken, bij onze vijanden aan,
gaan ons bestrijden, en trekken dan weg uit het land. 11 Men stelde dus
slavendrijvers over hen aan, om hen met dwangarbeid er onder te houden;
en zo moesten zij voor Farao de opslagplaatsen Pitom en Raämses bouwen.
12 Maar hoe meer men ze verdrukte, hoe talrijker ze werden en hoe sterker
zij zich vermenigvuldigden, zodat men de Israëlieten begon te vrezen. 13 Zo
maakten de Egyptenaren de kinderen Israëls met geweld tot hun slaven;
14 zij verbitterden hun leven door ze zwaar in leem en tichels te laten werken
en door allerlei veldarbeid: allemaal slavenwerk, waartoe men hen met
geweld dwong. 15 Nu sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen Sjifra
en Poea, die de hebreeuwse vrouwen hielpen: 16 Wanneer gij de hebreeuwse
vrouwen bij de bevalling helpt, let dan op het geslacht van het kind. Als het
een jongen is, moet ge het doden; is het een meisje, dan mag het blijven leven.
17 Maar de vroedvrouwen vreesden God; ze deden niet wat de koning van
Egypte haar had bevolen en lieten ook de jongens in leven. 18 Daarom liet
de koning van Egypte de vroedvrouwen roepen, en zeide tot haar: Waarom
doet gij dit, en laat ge de jongens in leven? 19 De vroedvrouwen gaven
Farao ten antwoord: De hebreeuwse vrouwen zijn niet als die van Egypte,
maar eerder als dieren; voordat de vroedvrouw bij haar is, hebben zij het
kind al gebaard. 20 En God beloonde de vroedvrouwen. En terwijl het volk
zich vermenigvuldigde en hoe langer hoe talrijker werd, 21 maakte God de
vroedvrouwen tot stammoeders, omdat ze Hem hadden gevreesd. 22 Toen
gaf Farao aan heel zijn volk het bevel: Werpt iederen jongen, die bij de
Hebreën geboren wordt, in de Nijl, maar laat de meisjes in leven.

2

1 Nu was er een man uit de stam van Levi, die een levietisch meisje tot
vrouw had genomen. 2 De vrouw werd zwanger, en baarde een zoon; en
daar ze zag, dat het een flinke jongen was, hield ze hem drie maanden
lang verborgen. 3 Maar toen ze hem niet langer kon verbergen, haalde
ze voor hem een biezen mandje, bestreek dat met asfalt en pek, legde het
knaapje daarin, en zette het tussen het riet aan de oever van de Nijl, 4 terwijl
zijn zuster op enige afstand bleef staan, om te weten, wat er met hem zou
gebeuren. 5 Toen nu de dochter van Farao de Nijl inging om te baden, terwijl
haar slavinnen langs de oever van de Nijl op en neer wandelden, zag zij
het mandje tussen het riet, en liet het door haar dienstmeisje halen. 6 Zij

maakte het open en zag, dat er een jongetje in lag te schreien. Zij had er
medelijden mee, en sprak: Dat is zeker een van de hebreeuwse jongetjes.
7 Nu zeide zijn zuster tot de dochter van Farao: Wil ik misschien bij de
hebreeuwse vrouwen een min voor u roepen, om het knaapje voor u te
voeden? 8 De dochter van Farao antwoordde: Doe dat! Het meisje ging
toen de eigen moeder van het kind roepen, 9 en de dochter van Farao zeide
haar: Neem dit kind mee, en voed het voor mij; ik zal u er voor betalen.
De vrouw nam dus het kind mee, en voedde het. 10 Toen de jongen groot
genoeg was, bracht ze hem naar de dochter van Farao, die hem als haar
zoon behandelde. Zij noemde hem Moses; want, zeide ze, ik heb hem uit
het water gehaald. 11 Toen Moses groot was geworden, ging hij eens naar
zijn broeders. Terwijl hij daar naar hun dwangarbeid stond te kijken, zag
hij, hoe een Egyptenaar een Hebreër, een van zijn broeders, neersloeg. 12 Hij
keek naar alle kanten uit, en toen hij niemand zag, sloeg hij den Egyptenaar
dood en verborg hem in het zand. 13 Daags daarop ging hij weer, en zag
twee Hebreën met elkander vechten. Hij zei nu tot hem, die ongelijk had:
Waarom slaat gij uw makker? 14 Hij antwoordde: Wie heeft u tot heer en
rechter over ons aangesteld? Zijt gij soms van plan ook mij te vermoorden,
zoals gij dien Egyptenaar hebt gedood? Nu werd Moses bang, want hij dacht:
Het is dan toch bekend geworden. 15 Toen dan ook Farao er van hoorde,
wilde hij Moses ter dood laten brengen. Maar Moses vluchtte voor Farao,
en zocht een schuilplaats in het land Midjan. Terwijl hij daar neerzat bij een
put, 16 kwamen de zeven dochters van den priester van Midjan om water
te scheppen en de drinkbakken te vullen voor de kudde van haar vader.
17 Maar daar de herders haar kwamen verjagen, sprong Moses haar te hulp,
en gaf haar kudde te drinken. 18 Toen ze bij haar vader Reoeël kwamen,
vroeg hij: Waarom zijt ge vandaag zo vroeg terug? 19 Zij antwoordden: Een
Egyptenaar heeft ons van de herders bevrijd, ook water voor ons geput, en
de kudde laten drinken. 20 Toen zei hij tot zijn dochters: Waar is hij? Waarom
hebt gij dien man daar laten staan? Nodigt hem uit, om mee te eten. 21 Zo
besloot Moses bij dien man te blijven; en deze gaf Moses zijn dochter Sippora
tot vrouw. 22 Zij baarde een zoon, dien hij Gersjom noemde; want hij zeide:
Ik toef als gast in een vreemd land. 23 In die lange tussentijd was de koning
van Egypte wel gestorven, maar de Israëlieten zuchtten en klaagden nog
steeds onder de zware arbeid, en hun geschrei om verlossing uit de slavernij
steeg omhoog tot God. 24 God hoorde hun kermen en was zijn Verbond met
Abraham, Isaäk en Jakob indachtig. 25 God zag neer op Israëls kinderen en
bekommerde Zich om hun lot.

3

1 Eens dat Moses de kudde weidde van zijn schoonvader Jitro, priester
van Midjan, en hij zijn kudde diep de woestijn in had gedreven, en bij de
Horeb, de berg van God, was gekomen, 2 verscheen hem de engel van Jahweh
in een vlammend vuur midden in een braambos. Hij zag op, en ofschoon
het braambos in lichte laaie stond, werd het niet verteerd. 3 Moses dacht
bij zichzelf: Ik moet dat wondere schouwspel toch eens wat nader gaan
bezien en kijken, waarom het braambos niet verbrandt. 4 Toen Jahweh zag,
dat hij dichterbij kwam, om scherper toe te zien, riep God hem midden uit
het braambos toe: Moses, Moses! Hij antwoordde: Hier ben ik! 5 Hij ging
voort: Kom hier niet dichterbij, maar doe uw schoenen van uw voeten;
want de plaats, waar gij staat, is heilige grond. 6 En Hij vervolgde: Ik

ben de God van uw vader; de God van Abraham, de God van Isaäk en de God van Jakob. Toen bedekte Moses zijn gelaat, want hij durfde niet naar God opzien. 7 En Jahweh sprak: Ik heb de ellende van mijn volk in Egypte gezien en zijn noodkreten om zijn verdrukkers gehoord. Waarachtig, zijn lijden is Mij bekend! 8 Daarom ben Ik neergedaald, om het uit de macht van Egypte te verlossen, en om het uit dit land te geleiden naar een schoon en uitgestrekt land: naar een land, dat druipt van melk en honing, de woonplaats van de Kanaänieten en Chittieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten. 9 Ja, het geschrei van Israëls zonen is tot Mij doorgedrongen en Ik heb de verdrukking gezien, waarmede Egypte hen kwelt. 10 Welnu dan, Ik zal u tot Farao zenden; gij moet mijn volk, de kinderen Israëls, uit Egypte leiden. 11 Maar Moses zeide tot God: Wie ben ik, dat ik tot Farao zou gaan, en de Israëlieten uit Egypte zou leiden? 12 Hij hernam: Ik ben met u! En dit zal voor u het teken zijn, dat Ik het ben, die u gezonden heb: wanneer ge het volk uit Egypte zult hebben geleid, zult ge God vereren op deze berg. 13 Toen zei Moses tot God: Wanneer ik nu tot de zonen Israëls ga en hun zeg: "De God uwer vaderen zendt mij tot u", wat moet ik dan antwoorden, als ze vragen: Hoe is zijn Naam? 14 God sprak tot Moses: Ik ben: "Ik ben!" En Hij vervolgde: Dit moet ge aan de Israëlieten antwoorden: "Ik ben" zendt mij tot u! 15 En God sprak verder tot Moses: Dit moet gij aan Israëls kinderen zeggen: "Jahweh, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van Isaäk en de God van Jakob zendt mij tot u!" Dit is voor eeuwig mijn Naam; zo zal Ik heten van geslacht tot geslacht. 16 Ga nu en roep de oudsten van Israël bijeen, en zeg hun: Jahweh, de God uwer vaderen, is mij verschenen; de God van Abraham, Isaäk en Jakob heeft mij gezegd: "Ik heb vol zorg op u nedergezien en gelet op wat men u in Egypte aandoet. 17 Daarom heb Ik besloten: Uit de ellende van Egypte voer Ik u weg naar het land der Kanaänieten en Chittieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten, naar een land, dat druipt van melk en honing!" 18 Zij zullen aan uw oproep gehoor geven. Dan moet gij met de oudsten van Israël naar den koning van Egypte gaan, en hem zeggen: "Jahweh, de God der Hebreën, is ons verschenen; wij moeten drie dagreizen ver de woestijn in, om aan Jahweh, onzen God, een offer te brengen". 19 Maar Ik weet, dat de koning van Egypte u slechts gedwongen zal laten vertrekken. 20 Daarom zal Ik mijn hand uitstrekken, om Egypte te treffen met al mijn wonderen, die Ik in dat land zal verrichten; daarna zal hij u laten gaan. 21 Ik zal de Egyptenaren inschikkelijk maken jegens dit volk, zodat ge bij uw vertrek niet met lege handen zult heengaan. 22 De vrouwen moeten van haar buren en medebewoners zilveren en gouden sieraden en klederen eisen, die ge uw zonen en dochters moet aandoen. Zo zult ge Egypte uitschudden.

4

1 Moses antwoordde: Zie, ze zullen mij niet geloven en niet naar mij luisteren; maar ze zullen zeggen: "Jahweh is u niet verschenen". 2 Toen sprak Jahweh tot hem: Wat hebt ge daar in uw hand? Hij antwoordde: Een staf. 3 Hij sprak: Werp hem op de grond. Hij wierp hem op de grond en de staf werd een slang, waar Moses voor vluchtte. 4 Maar Jahweh sprak tot Moses: Steek uw hand uit en grijp haar bij de staart. Hij stak zijn hand uit en greep haar vast, en zij werd in zijn hand weer een staf. 5 Hierdoor zullen zij geloven, dat Jahweh, de God hunner vaderen, de God van Abraham, Isaäk en Jakob, u is verschenen. 6 Opnieuw sprak Jahweh tot hem: Steek uw hand in

uw boezem. Hij stak zijn hand in zijn boezem, maar toen hij ze terugtrok,
was zijn hand melaats, en leek wel sneeuw. 7 Hij sprak: Steek uw hand
opnieuw in uw boezem. Weer stak hij zijn hand in zijn boezem; en toen hij
ze er uit trok, zie, daar was ze weer als de rest van zijn lichaam. 8 Wanneer ze
u dan niet willen geloven en aan het eerste teken geen gehoor willen geven,
dan zullen ze aan het tweede teken geloven. 9 Maar wanneer ze na die beide
tekenen nog niet geloven en niet naar u luisteren, neem dan water uit de
Nijl, en stort dat op het droge. En het water, dat ge uit de Nijl hebt genomen,
zal op het droge in bloed veranderen. 10 Maar Moses sprak tot Jahweh: Ach,
Heer, ik ben helemaal niet welbespraakt, ik ben het vroeger nooit geweest,
en ben het ook nu nog niet, al hebt Gij tot uw dienaar gesproken; ik ben
slechts een stamelaar. 11 Toen sprak Jahweh tot hem: Wie heeft den mens
een mond gegeven; wie maakt hem stom of doof, ziende of blind; Ik, Jahweh,
niet waar? 12 Ga dus; Ik zal u in het spreken bijstaan en u ingeven, wat
ge moet zeggen. 13 Maar Moses hield aan: Ach Heer, zend toch liever een
ander! 14 Toen ontstak Jahweh in toorn tegen Moses en sprak: Is uw broeder
Aäron, de Leviet, er ook niet? Ik weet, dat hij gemakkelijk spreekt! Zie, hij
komt u al tegemoet, en verheugt er zich op, u weer te zien. 15 Tot hem zult
ge spreken, en hem de woorden in de mond leggen; Ik zal u bijstaan, u en
hem, als ge moet spreken, en u beiden ingeven wat ge moet doen. 16 Hij zal
voor u het woord tot het volk richten; hij zal uw tolk, en gij zult zijn God zijn.
17 Neem deze staf met u mee, om er de tekenen mee te verrichten. 18 Toen
ging Moses naar zijn schoonvader Jitro terug en zei tot hem: Ik zou naar
mijn broeders in Egypte terug willen keren, om te zien, of ze nog in leven
zijn. En Jitro gaf Moses ten antwoord: Ga in vrede! 19 Jahweh sprak tot
Moses in Midjan: Trek op, en keer terug naar Egypte; want allen, die u naar
het leven stonden, zijn dood. 20 Moses nam dus zijn vrouw en zijn zonen,
zette ze op ezels, en keerde naar het land van Egypte terug, Moses nam ook
de staf van God met zich mee. 21 En Jahweh sprak tot Moses: Wanneer ge
teruggekeerd zijt in Egypte, zorg er dan voor, alle wonderen, waartoe Ik u
de macht heb gegeven, ten aanschouwen van Farao te verrichten. Maar Ik
zal zijn hart verharden, zodat hij het volk niet laat gaan. 22 Dan moet gij tot
Farao zeggen: Zo spreekt Jahweh! Israël is mijn eerstgeboren zoon! 23 Ik heb
u gezegd: Laat mijn zoon gaan, om Mij te vereren. Ge hebt geweigerd, hem
te laten vertrekken; daarom dood Ik uw zoon, uw eerstgeborene! 24 Terwijl
hij onderweg in een nachtverblijf toefde, zocht Jahweh hem op, en wilde
hem doden. 25 Maar Sippora nam een scherpe steen, en sneed de voorhuid
van haar zoon af; zij raakte Moses' voeten daarmee aan, en sprak: Een
bloedige bruidegom zijt ge mij. 26 Toen liet Jahweh hem met rust. Zij had
immers bedoeld: een bloedige bruidegom door de besnijdenis. 27 Intussen
had Jahweh tot Aäron gesproken: Ga Moses in de woestijn tegemoet. Hij
ging dus op weg, ontmoette hem bij de berg van God en kuste hem. 28 En
Moses deelde Aäron de hele opdracht van Jahweh mee en alle tekenen, die
Hij hem bevolen had te verrichten. 29 Daarop gingen Moses en Aäron verder
en riepen al de oudsten van de Israëlieten bijeen. 30 Aäron verkondigde alles
wat Jahweh tot Moses gesproken had, en Moses verrichtte de tekenen voor
de ogen van het volk. 31 Het volk geloofde; en toen zij hoorden, dat Jahweh
de kinderen Israëls had bedacht, en hun ellende had aanschouwd, wierpen
zij zich op de knieën en bogen zich ter aarde.

5

1 Nu gingen Moses en Aäron naar Farao en zeiden: Zo spreekt Jahweh,
Israëls God! Laat mijn volk gaan, om Mij ter ere in de woestijn een feest
te vieren. 2 Maar Farao antwoordde: Wie is Jahweh wel, dat ik Hem zou
gehoorzamen en Israël zou laten vertrekken? Ik ken geen Jahweh, en Israël
laat ik niet gaan. 3 Zij zeiden: De God der Hebreën is ons verschenen! Wij
moeten drie dagreizen ver de woestijn in, om Jahweh, onzen God, een offer
te brengen; anders slaat Hij ons met de pest of het zwaard. 4 Maar de koning
van Egypte sprak tot Moses en Aäron: Waarom houdt gij het volk van zijn
werk af? Gaat zelf aan de arbeid. 5 En Farao ging voort: Er is toch al te veel
van dat volk, en nu zoudt ge nog willen, dat ze het werk neerlegden. 6 En
nog diezelfde dag gaf Farao aan de slavendrijvers en onderbazen het bevel:
7 Geeft in het vervolg aan het volk geen stro meer, om tichels te maken, zoals
tot nu toe; ze moeten het zelf maar bij elkaar gaan zoeken. 8 Toch moet ge
evenveel tichels van hen blijven eisen, als zij tot nu toe hebben gemaakt,
en er niets van laten schieten. Want ze zijn lui; en daarom schreeuwen
ze: We willen onzen God een offer brengen. 9 Voor die mannen moet het
werk worden verzwaard; dan zullen ze daarop blijven letten, en niet op
leugens. 10 De slavendrijvers en onderbazen brachten het over aan het volk
en zeiden: Zo spreekt Farao! Ik geef u geen stro meer; 11 ge moet het zelf
maar gaan halen, waar ge het vindt, maar we laten niets schieten van wat ge
moet leveren. 12 Dus moest het volk heel Egypte afzoeken, om strostoppels
te verzamelen. 13 Maar de slavendrijvers hielden er aan vast: Ge moet
iedere dag evenveel blijven leveren, als toen er nog stro werd gegeven. 14 De
slavendrijvers van Farao ranselden de israëlietische onderbazen af, die ze
er voor aansprakelijk hadden gesteld en zeiden: Waarom levert ge nu niet
evenveel tichels als vroeger? 15 De israëlietische onderbazen gingen zich bij
Farao beklagen, en zeiden: Waarom laat ge uw dienaars zo behandelen?
16 Uw dienaars wordt geen stro meer gegeven, en toch beveelt men ons
evenveel tichels te maken. Uw dienaars worden geranseld, maar het is de
schuld van uw eigen volk. 17 Maar hij antwoordde: Lui zijt ge, lui! Daarom
zegt ge: We moeten aan Jahweh een offer gaan brengen. 18 Vooruit aan het
werk! Ge krijgt geen stro, maar hetzelfde aantal stenen zult ge leveren. 19 Zo
raakten de israëlietische onderbazen in moeilijkheid door het bevel, dat zij
het aantal tichels per dag niet mochten verminderen. 20 Toen zij dan ook
van Farao weggingen, en Moses en Aäron ontmoetten, die op hen stonden te
wachten, 21 zeiden ze hun: Jahweh moge het u vergelden en u straffen; want
gij hebt ons gehaat gemaakt bij Farao en zijn dienaars, en hun het zwaard
in de hand gedrukt, om ons te vermoorden. 22 Toen wendde Moses zich tot
Jahweh en zeide: Heer, waarom hebt Gij dit volk kwaad berokkend; waarom
hebt Gij mij eigenlijk gezonden? 23 Want van het ogenblik af, dat ik naar
Farao ben gegaan, om in uw Naam te spreken, is dit volk er nog slechter aan
toe, en Gij hebt uw volk in het geheel niet gered.

6

1 Toen sprak Jahweh tot Moses: Nu zult ge zien, wat Ik Farao zal doen. Door
sterke hand gedwongen zal hij hen laten gaan; door sterke hand gedwongen
zal hij hen zelfs uit zijn land verdrijven. 2 En God sprak tot Moses: Ik
ben Jahweh! 3 Als de almachtige God ben Ik aan Abraham, Isaäk en Jakob
verschenen; maar mijn naam Jahweh heb ik hun niet bekend gemaakt. 4 Ik
heb met hen mijn Verbond gesloten, om hun het land Kanaän te geven,

het land waar zij als vreemdelingen hebben vertoefd; 5 en thans heb Ik
het kermen gehoord van Israëls zonen, die door de Egyptenaren als slaven
worden behandeld. Ik zal dus mijn Verbond gedenken! 6 Zeg daarom tot
de Israëlieten: Ik ben Jahweh! Ik zal u bevrijden van het juk van Egypte, u
uit de slavernij verlossen en u met gespierde arm en onder zware straffen
redden. 7 Ik heb u tot mijn volk gekozen. Ik zal uw God zijn, en gij zult
weten, dat Ik Jahweh, uw God, ben, die u red uit de slavernij van Egypte.
8 Ik zal u brengen naar het land, dat Ik met opgestoken hand aan Abraham,
Isaäk en Jakob beloofd heb. Ik zal het u in eigendom geven, zo waarachtig
als Ik Jahweh ben. 9 Moses bracht die boodschap over; maar de Israëlieten
luisterden niet meer naar Moses, omdat zij de moed hadden verloren en
onder de zware arbeid gingen gebukt. 10 Toen sprak Jahweh tot Moses: 11 Ga
Farao, den koning van Egypte, bevelen, de zonen Israëls uit zijn land te laten
vertrekken. 12 Maar Moses zeide tot Jahweh: Zie, als zelfs de zonen Israëls
niet naar mij willen luisteren, hoe zal Farao dan naar mij luisteren: naar
mij, die onbesneden van lippen ben? 13 En Jahweh sprak tot Moses en Aäron,
en zond hen naar de kinderen Israëls en naar Farao, den koning van Egypte,
met de opdracht, om de Israëlieten uit het land van Egypte te leiden. 14 Dit zijn
de hoofden hunner geslachten. De zonen van Ruben, den eerstgeborene van
Israël, waren Chanok en Palloe, Chesron en Karmi. Dit zijn de geslachten van
Ruben. 15 De zonen van Simeon waren Jemoeël, Jamin, Ohad, Jakin, Sóchar
en Sjaoel, de zoon van een kanaänietische vrouw. Dit zijn de geslachten van
Simeon. 16 Dit zijn de namen van de zonen van Levi naar hun geslachten:
Gersjon, Kehat en Merari; Levi leefde honderd zeven en dertig jaar. 17 De
zonen van Gersjon waren Libni en Sjimi naar hun families. 18 De zonen van
Kehat waren Amram, Jishar, Chebron en Oezziël; Kehat werd honderd drie
en dertig jaar oud. 19 De zonen van Merari waren Machli en Moesji. Dit zijn
de geslachten van Levi naar hun families. 20 Amram nam Jokébed, zijn tante,
tot vrouw, en zij baarde hem Moses en Aäron; Amram leefde honderd zeven
en dertig jaar. 21 De zonen van Jishar waren Kore, Néfeg en Zikri. 22 De zonen
van Oezziël waren Misjaël, Elsafan en Sitri. 23 Aäron nam Elisjéba, de dochter
van Amminadab en zuster van Naässon tot vrouw; zij baarde hem Nadab,
Abihoe, Elazar en Itamar. 24 De zonen van Kore waren Assir, Elkana en
Abiasaf. Dit zijn de families der Korieten. 25 Elazar, de zoon van Aäron, nam
een van de dochters van Poetiël tot vrouw, en zij baarde hem Pinechas. Dit
zijn de stamhoofden der Levieten naar hun geslachten. 26 Het waren deze
Aäron en Moses, tot wie God had gezegd: Voert de legerscharen van Israëls
kinderen uit het land van Egypte. 27 Het waren dezelfde Moses en Aäron, die
tot Farao, den koning van Egypte, hebben gesproken, om de Israëlieten uit
het land van Egypte te leiden. 28 In die tijd, dat Jahweh tot Moses sprak in
het land van Egypte, 29 had Jahweh tot Moses gezegd: Ik ben Jahweh! Zeg
aan Farao, den koning van Egypte, al wat Ik tot u spreken ga. 30 Maar Moses
had Jahweh ten antwoord gegeven: Ik ben onbesneden van lippen; hoe zal
Farao naar mij luisteren!

7

1 En Jahweh sprak tot Moses: Zie, Ik heb u tot God over Farao gesteld, en
Aäron uw broeder zal uw profeet zijn. 2 Ge moet dus aan uw broeder Aäron
alles zeggen, wat Ik u gebieden zal; en deze moet Farao gelasten, de kinderen
Israëls uit zijn land te laten vertrekken. 3 Maar Ik zal het hart van Farao
verharden, om grote tekenen en wonderen in Egypte te wrochten. 4 Want

Ik zal Egypte mijn hand laten voelen, wanneer Farao niet naar u luistert,
en onder zware straffen mijn legerscharen, mijn volk, de kinderen Israëls
uit Egypte wegleiden. 5 Wanneer Ik mijn hand over Egypte uitstrek en de
kinderen Israëls uit hun midden wegleid, zullen de Egyptenaren beseffen,
dat Ik Jahweh ben! 6 Moses en Aäron gehoorzaamden en deden alles, wat
Jahweh hun geboden had. 7 Moses was tachtig en Aäron drie en tachtig
jaar oud, toen zij tegen Farao optraden. 8 Nu sprak Jahweh tot Moses en
Aäron: 9 Wanneer Farao tot u zegt: Doet een wonder voor mij; dan moet
ge Aäron gelasten: Neem uw staf en werp hem Farao voor de voeten; en de
staf zal een slang worden. 10 Toen gingen Moses en Aäron naar Farao, en
deden wat Jahweh hun bevolen had. Aäron wierp zijn staf voor Farao en zijn
hovelingen neer, en de staf werd een slang. 11 Maar Farao riep zijn wijzen
en tovenaars, en de egyptische tovenaars deden door hun toverkunsten
hetzelfde. 12 Iedereen wierp zijn staf op de grond, en ze veranderden in
slangen; doch de staf van Aäron verslond die van hen. 13 Farao echter bleef
hardnekkig en wilde niet naar hen luisteren, zoals Jahweh voorspeld had.
14 Toen sprak Jahweh tot Moses: Het hart van Farao is verhard; hij wil het
volk niet laten vertrekken. 15 Ga dus morgenvroeg, als Farao zich naar het
water begeeft, naar hem toe; treed hem aan de oever van de Nijl tegemoet,
neem de staf, die in een slang werd veranderd, met u mee, 16 en zeg hem:
Jahweh, de God der Hebreën, heeft mij tot u gezonden met het bevel: “Laat
mijn volk vertrekken, om Mij in de woestijn te vereren”. Tot nu toe hebt gij
niet willen luisteren. 17 Maar nu spreekt Jahweh: “Hieraan zult ge weten,
dat Ik Jahweh ben”: Zie, ik sla met mijn staf, die ik hier in mijn hand heb, op
het water van de Nijl, en het zal in bloed veranderen. 18 De vissen in de Nijl
zullen sterven, en het water van de Nijl zal zo stinken, dat de Egyptenaren
het niet kunnen drinken. 19 En Jahweh sprak tot Moses: Zeg aan Aäron:
“Neem uw staf, en strek uw hand uit over het water van Egypte; over de
beken, kanalen, over de plassen, en over alle plaatsen, waar water staat,
en het zal in bloed veranderen. Zo zal het hele land van Egypte vol bloed
zijn, tot in de houten en stenen vaten toe”. 20 Moses en Aäron deden, wat
Jahweh hun bevolen had. Hij hief zijn staf op, sloeg ten aanschouwen van
Farao en zijn hof op het water van de Nijl, en al het water van de Nijl werd
in bloed veranderd. 21 De vissen in de Nijl gingen dood, en de Nijl begon zo
te stinken, dat de Egyptenaren het Nijlwater niet konden drinken. Maar ook
heel het land van Egypte stond vol bloed. 22 Daar de egyptische tovenaars
hetzelfde deden door hun kunsten, bleef Farao hardnekkig, en wilde hij niet
naar hen luisteren, zoals Jahweh voorspeld had. 23 Farao keerde om, en ging
naar huis, zonder er verder acht op te slaan. 24 Maar in de omtrek van de
Nijl moesten alle Egyptenaren naar drinkwater graven; want het Nijlwater
was voor hen niet te drinken. 25 Nadat er zeven volle dagen waren verlopen,
sinds Jahweh op de Nijl had doen slaan,

8

1 sprak Jahweh tot Moses: Ga naar Farao en zeg hem: “Laat mijn volk
vertrekken, om Mij te vereren. 2 Zo ge weigert, het te laten vertrekken,
teister Ik heel uw gebied met een kikvorsenplaag. 3 De Nijl zal wemelen
van kikkers; zij zullen uw paleis binnenspringen, uw slaapvertrek en uw
legerstede, de huizen van uw hovelingen en uw volk, tot in uw ovens en
deegtroggen toe. 4 Maar ook u zelf, uw volk en heel uw hof zullen de kikkers

bespringen.” 5 Jahweh sprak dus tot Moses: Zeg aan Aäron: “Strek uw
hand met uw staf uit over de beken, kanalen en plassen, en laat er kikkers
uit springen over het land Egypte.” 6 En Aäron strekte zijn hand uit over
het water van Egypte, en er sprongen kikvorsen uit op, die het land van
Egypte overdekten. 7 Maar de tovenaars deden door hun kunsten hetzelfde;
ook zij lieten kikvorsen springen over Egypte. 8 Toen riep Farao Moses
en Aäron en zeide: Bidt Jahweh, dat Hij mij en mijn volk van de kikkers
verlost; dan zal ik het volk laten gaan, om een offer aan Jahweh te brengen.
9 Moses gaf Farao ten antwoord: Ge moogt zelf bepalen, wanneer ik voor
u, uw hof en uw volk zal bidden, om u en uw huis van de kikvorsen te
bevrijden, zodat er alleen nog in de Nijl overblijven. 10 Hij zei: Morgen!
En Moses antwoordde: Het zal gebeuren, zoals ge zegt, opdat ge moogt
weten, dat Jahweh, onze God, zijns gelijke niet heeft. 11 Gij en uw huis,
uw hovelingen en uw volk zullen van de kikkers worden verlost, zodat er
alleen nog in de Nijl zullen overblijven. 12 Toen gingen Moses en Aäron van
Farao weg, en Moses bad Jahweh de kikvorsen weg te nemen, waarmee Hij
Farao had bezocht. 13 Jahweh verhoorde het gebed van Moses: de kikvorsen
stierven, en verdwenen uit de huizen, hoven en velden. 14 Men veegde ze op
hopen, zodat het land er van stonk. 15 Maar toen Farao zag, dat het gevaar
was geweken, bleef hij hardnekkig en wilde niet naar hen luisteren, zoals
Jahweh voorspeld had. 16 Toen sprak Jahweh tot Moses: Zeg aan Aäron:
“Hef uw staf omhoog en sla op het stof van de grond, en in heel het land
van Egypte zal het in muggen veranderen”. 17 Ze deden het: Aäron hief zijn
hand met zijn staf omhoog, en sloeg op het stof van de grond; de muggen
kwamen af op mensen en vee, over heel Egypte werd het stof op de grond
in muggen veranderd. 18 De tovenaars deden door hun kunsten hetzelfde;
maar de muggen laten verdwijnen konden ze niet. De muggen bleven op
mensen en vee. 19 Nu zeiden de tovenaars tot Farao: Dat is de vinger Gods!
Maar Farao bleef hardnekkig, en wilde niet naar hen luisteren, zoals Jahweh
voorspeld had. 20 Toen sprak Jahweh tot Moses: Treed morgenvroeg Farao
weer tegemoet, wanneer hij naar het water gaat, en zeg hem: “Zó spreekt
Jahweh! Laat mijn volk vertrekken, om Mij te vereren. 21 Zo ge mijn volk niet
laat vertrekken, zend Ik horzels op u af, op uw hof, uw volk en uw huis. De
huizen der Egyptenaren en zelfs de grond, waarop zij staan, zullen vol zitten
van horzels. 22 Maar Ik zal op die dag een uitzondering maken voor het land
Gósjen, waar mijn volk is gevestigd; daar zullen geen horzels zijn, opdat gij
moogt weten, dat Ik, Jahweh, in dat land vertoef. 23 Ik zal dus onderscheid
maken tussen mijn volk en het uwe. Morgen wordt dit teken gewrocht”.
24 En Jahweh deed het. Dichte zwermen horzels drongen het paleis van
Farao en van zijn hovelingen binnen, en over heel Egypte werd het land door
de horzels verpest. 25 Nu riep Farao Moses en Aäron en zeide: Gaat heen,
en brengt uw God een offer hier in het land. 26 Maar Moses antwoordde:
Dat kunnen we onmogelijk! Want wat wij aan Jahweh, onzen God, als offer
brengen, is een gruwel in de ogen der Egyptenaren. Wanneer we dus een
offer brengen, dat een gruwel is in de ogen der Egyptenaren, zouden ze
ons dan niet stenigen? 27 We moeten drie dagreizen ver de woestijn in, om
Jahweh, onzen God, een offer te brengen, zoals Hij ons heeft bevolen. 28 Toen
zeide Farao: Ik zal u laten vertrekken, om Jahweh, uw God, in de woestijn
een offer te brengen; maar ge moogt u niet te ver verwijderen. Bidt dus voor
mij. 29 Moses antwoordde: Zie, ik ga van u weg, en zal bidden tot Jahweh;

morgen zullen Farao, zijn hof en zijn volk van de horzels zijn verlost. Maar
laat Farao niet opnieuw ons bedriegen, door het volk toch niet te laten gaan,
om Jahweh offers te brengen. 30 Moses ging dus van Farao heen, en bad
Jahweh voor hem. 31 En Jahweh verhoorde het gebed van Moses: Farao,
zijn hof en zijn volk werden van de horzels verlost; geen een bleef er over.
32 Maar Farao bleef ook nu nog hardnekkig, en liet het volk niet vertrekken.

9

1 Toen sprak Jahweh tot Moses: Ga naar Farao en zeg hem: “Zo spreekt
Jahweh, de God der Hebreën! Laat mijn volk vertrekken, om Mij te vereren.”
2 Want zo gij weigert, het te laten vertrekken, en het nog langer weerhoudt,
3 zal de hand van Jahweh uw vee in het veld met een verschrikkelijke pest
slaan: paarden, ezels, kamelen, runderen en schapen. 4 Maar Jahweh zal
onderscheid maken tussen het vee van Israël en dat van Egypte; geen enkel
beest van de Israëlieten zal verloren gaan. 5 Jahweh heeft ook de tijd bepaald:
morgen zal Jahweh dit in het land voltrekken. 6 En de volgende morgen
voltrok Jahweh het ook: al het vee der Egyptenaren kwam om, maar van
de kudden der Israëlieten ging niets verloren. 7 Farao stelde een onderzoek
in; en werkelijk, geen enkel beest van de Israëlieten was omgekomen Maar
Farao bleef hardnekkig, en liet het volk niet vertrekken. 8 Toen sprak
Jahweh tot Moses en Aäron: Neemt uw handen vol roet uit de oven, en laat
Moses het in de lucht strooien voor de ogen van Farao. 9 Het zal over heel
Egypte stuiven, en bij mens en dier in heel Egypte builen verwekken, die in
etterende wonden zullen openbreken. 10 Zij namen dus roet uit de oven, en
terwijl zij voor Farao stonden, wierp Moses het in de lucht; en het verwekte
builen bij mens en dier, die openbraken in etterende wonden. 11 Zelfs de
tovenaars konden het door de builen bij Moses niet uithouden; want ook
zij kregen builen, zoals de rest van Egypte. 12 Maar Jahweh verhardde
het hart van Farao; hij wilde niet naar hen luisteren, zoals Jahweh Moses
voorspeld had. 13 Jahweh sprak tot Moses: Ga morgen vroeg Farao weer
tegemoet, en zeg hem: Zo spreekt Jahweh, de God der Hebreën! Laat mijn
volk vertrekken, om Mij te vereren. 14 Want deze keer zal Ik u, uw hof en
uw volk met al mijn plagen meedogenloos treffen, opdat ge moogt weten,
dat niemand op de hele aarde gelijk is aan Mij. 15 Zeker, thans zou Ik mijn
hand kunnen uitsteken, en u en uw volk met de pest kunnen slaan, zodat
gij van de aarde werdt weggevaagd. 16 Maar Ik laat u in leven, om u mijn
almacht te tonen, en mijn Naam te verkonden over de hele aarde. 17 Zo ge
u dus opnieuw tegen mijn volk durft verzetten, en het niet laat vertrekken,
18 zal Ik het morgen op deze tijd zo vreselijk doen hagelen, als nog nooit in
Egypte is voorgekomen, zolang het bestaat tot de dag van vandaag. 19 Laat
dus uw kudde en alles, wat ge op het veld hebt staan, in veiligheid brengen;
alle mensen en dieren, die zich buiten bevinden en niet onderdak zijn
gebracht, zullen door de hagel worden getroffen en sterven. 20 Wie van
Farao’s hovelingen het woord van Jahweh vreesde, bracht zijn slaven en vee
naar binnen; 21 maar wie niet aan het woord van Jahweh geloofde, liet zijn
slaven en vee buiten. 22 Toen sprak Jahweh tot Moses: Strek uw hand uit
naar de hemel, om het over heel Egypte te laten hagelen op mens en dier
en op het veldgewas van heel Egypte. 23 Moses hief zijn staf naar de hemel,
en Jahweh liet het donderen en hagelen; de bliksem schoot op de aarde, en
Jahweh liet een zware hagel neerkletteren op Egypte. 24 De hagelbui werd

doorschoten van bliksemflitsen; zo vreselijk was de hagelslag, als men, sinds
er in Egypte mensen wonen, nog nooit had beleefd. 25 De hagel teisterde over
heel Egypte mens en dier, die zich buitenshuis bevonden: al het gewas op
het veld werd door de hagel verpletterd, al de bomen op het land braken
middendoor. 26 Alleen in het land Gósjen, waar de Israëlieten woonden,
hagelde het niet. 27 Nu liet Farao Moses en Aäron ontbieden en zei hun: Thans
moet ik wel mijn schuld bekennen; Jahweh is in zijn recht, en ik en mijn volk
hebben ongelijk. 28 Weest dus mijn voorspraak bij Jahweh. Het donderen
en hagelen heeft lang genoeg geduurd. Ik zal u laten vertrekken; gij behoeft
niet langer hier te blijven. 29 Moses antwoordde: Zodra ik buiten de stad ben,
zal ik mijn handen tot Jahweh uitstrekken; het onweer zal ophouden, en er
zal geen hagel meer vallen, opdat gij moogt weten, dat de aarde aan Jahweh
behoort. 30 Maar ik ben er zeker van, dat gij met uw hof ook nu nog den God
Jahweh niet vreest. 31 Het vlas en de gerst waren intussen vernield: want de
gerst rijpte al in de aren, en het vlas stond in bloei. 32 Tarwe en spelt werden
niet neergeslagen, omdat die later in de tijd zijn. 33 Toen Moses van Farao
was heengegaan, en buiten de stad was gekomen, strekte hij zijn handen tot
Jahweh uit. Het onweer en de hagel hielden op, en er stroomde geen regen
meer op de aarde. 34 Toen Farao zag, dat regen, hagel en onweer hadden
opgehouden, bleef hij met zijn hof verstokt in de zonde volharden. 35 Farao
bleef hardnekkig, en liet de Israëlieten niet vertrekken, zoals Jahweh door
Moses voorspeld had.

10

1 Toen sprak Jahweh tot Moses: Ga naar Farao. Waarachtig, Ik heb
zijn hart en dat van zijn dienaars verhard, opdat ik mijn tekenen onder
hen zou kunnen verrichten, 2 opdat gij uw zonen en kleinzonen zoudt
kunnen verhalen, hoe Ik tegen de Egyptenaren ben opgetreden, en welke
wonderen Ik onder hen heb gewrocht, en opdat gij zoudt weten, dat Ik
Jahweh ben. 3 Moses en Aäron gingen dus naar Farao en zeiden tot hem:
Zo spreekt Jahweh, de God der Hebreën! Hoelang weigert gij nog, u aan Mij
te onderwerpen? Laat mijn volk vertrekken, om Mij te vereren. 4 Want zo
ge weigert, mijn volk te laten vertrekken, zal Ik morgen met sprinkhanen
uw gebied overstromen. 5 Zij zullen de bodem van het land bedekken, zodat
men geen grond meer kan zien; zij zullen het overschot, dat u door de hagel
gespaard bleef, tot het laatste toe verslinden, en alle bomen, die op uw
velden groeien, kaal vreten. 6 Uw huizen en de huizen uwer hovelingen en
van alle Egyptenaren zullen er zo vol van zijn, als uw vaders en voorvaders
nooit hebben beleefd al de tijd, dat zij in dit land wonen tot de dag van
vandaag. Toen keerde hij Farao de rug toe, en ging van hem heen. 7 Maar de
hovelingen van Farao zeiden tot hem: Hoelang zal die man ons nog schade
moeten berokkenen? Laat die mensen toch vertrekken, om Jahweh, hun
God, te vereren. Beseft ge nu nog niet, dat Egypte zo te gronde gaat? 8 Nu
werden Moses en Aäron opnieuw bij Farao ontboden, en hij zeide tot hen:
Ge kunt vertrekken, om Jahweh, uw God, te vereren. Maar wie moeten
er allemaal mee? 9 Moses antwoordde: Jong en oud moet mee; we willen
gaan met onze zonen en dochters, met onze schapen en runderen; want
we willen feest vieren ter ere van Jahweh. 10 Hij zeide tot hen: Even zeker
mag Jahweh u bijstaan, als ik u met uw kinderen laat vertrekken. Het is
duidelijk, dat gij kwaad in uw schild voert. 11 Maar het zal niet gebeuren! De
mannen kunnen gaan, om Jahweh te vereren; want dat hebt gij gevraagd.

Zo joeg men hen van Farao weg. 12 Toen sprak Jahweh tot Moses: Strek
uw hand uit over Egypte, om de sprinkhanen te laten komen. Zij zullen
neerstrijken op het land van Egypte, en al het veldgewas wegvreten, dat
de hagel gespaard heeft. 13 En Moses strekte zijn staf uit over Egypte. De
hele dag en de hele nacht liet Jahweh een oostenwind waaien over het
land van Egypte, en in de morgen bracht de oostenwind de sprinkhanen
mee. 14 De sprinkhanen verspreidden zich over heel Egypte en streken neer
op heel het grondgebied van Egypte, in zulke geweldige zwermen, als er
tevoren nooit waren geweest, en ook later nooit meer zullen zijn. 15 Heel
de oppervlakte van het land was er mee bedekt, en de grond zag er zwart
van. Zij verslonden al het veldgewas en vraten alle vruchtbomen kaal, die
door de hagel waren gespaard, zodat er in heel Egypte geen groen aan de
bomen bleef en geen gewas op het veld. 16 Nu liet Farao in allerijl Moses
en Aäron ontbieden en zeide: Ik heb gezondigd tegen Jahweh, uw God, en
tegen u. 17 Vergeef mij deze keer nog mijn zonden, en bidt tot Jahweh, uw
God, dat Hij ten minste deze dodelijke ramp van mij wegneemt. 18 En Moses
ging van Farao heen, en bad tot Jahweh. 19 En Jahweh keerde de wind, en
liet een krachtige westenwind waaien, die de sprinkhanen meevoerde en in
de Rode Zee dreef: op het hele grondgebied van Egypte bleef geen enkele
sprinkhaan meer over. 20 Maar Jahweh verhardde het hart van Farao, zodat
hij de Israëlieten niet liet vertrekken. 21 Toen sprak Jahweh tot Moses: Strek
uw hand uit naar de hemel, en er zal een duisternis over Egypte vallen
zo dicht, dat men ze tasten kan. 22 En Moses strekte zijn hand naar de
hemel uit, en er viel een dikke duisternis over heel Egypte, drie dagen lang,
23 zodat men elkaar niet kon zien, en drie dagen lang niemand van zijn
plaats kon; maar voor de Israëlieten bleef het licht overal, waar zij woonden.
24 Nu liet Farao Moses en Aäron ontbieden, en zeide: Gaat heen, om Jahweh
te vereren. Uw kinderen kunnen met u meegaan, maar uw schapen en
runderen blijven hier. 25 Moses antwoordde: Onmogelijk; ge moet ons toch
slacht(-) en brandoffers mee laten nemen, die wij aan Jahweh, onzen God,
zullen brengen. 26 Daarom moet ook onze kudde met ons mee: geen hoef
zal achterblijven. Want daaruit hebben we een keuze te doen, om Jahweh,
onzen God, te vereren; anders zouden we niet weten, wat we Jahweh, onzen
God, moesten offeren, als we ter plaatse zijn aangekomen. 27 Maar Jahweh
verhardde het hart van Farao, zodat hij weigerde, hen te laten vertrekken.
28 Farao zeide hem: Pak u weg, en waag het niet, mij nog onder de ogen te
komen: want wanneer ge me nog eens onder de ogen komt, zult ge sterven.
29 Moses antwoordde: Zoals ge zegt; ik zal u niet meer onder de ogen komen.

11

1 Jahweh had tot Moses gezegd: Nog één plaag zal Ik over Farao en over
Egypte brengen; dan zal hij u van hier laten gaan. En wanneer hij u eindelijk
laat vertrekken, zal hij u zelfs met geweld verdrijven. 2 Zeg dus aan het volk,
dat ze allen, mannen en vrouwen, van hun kennissen gouden en zilveren
sieraden eisen. 3 Want reeds had Jahweh de Egyptenaren murw geslagen;
bovendien was Moses een man van hoog aanzien in Egypte, zowel bij het
hof van Farao als bij het volk. 4 En Moses vervolgde: Zo spreekt Jahweh! Te
middernacht zal Ik door Egypte trekken. 5 Dan zullen alle eerstgeborenen
in het land van Egypte sterven, van den eerstgeborene van Farao af, die
op zijn troon is gezeten, tot den eerstgeborene van de slavin, die achter de
handmolen zit; en al het eerstgeborene van het vee bovendien. 6 Er zal een

zo luid geschrei over heel Egypte weerklinken, als er nog nooit is geweest,
en ook nooit meer zal zijn. 7 Maar geen hond zal er tegen een van Israëls
kinderen blaffen, tegen mens noch dier; opdat gij moogt weten, dat Jahweh
onderscheid maakt tussen Egypte en Israël. 8 Dan zal heel dit hof hier naar
mij toe komen, zich voor mij ter aarde werpen en zeggen: Ga heen met
al het volk, dat u volgen wil. En dan zal ik gaan! Toen liep hij, ziedend
van toorn, van Farao weg. 9 Want Jahweh had Moses en Aäron voorspeld:
Farao zal niet naar u luisteren, opdat mijn wonderen in Egypte nog groter
worden. 10 Moses en Aäron hadden al deze wonderen voor Farao verricht;
maar Jahweh had het hart van Farao verhard, zodat hij de Israëlieten niet uit
zijn land liet vertrekken.

12

1 Toen sprak Jahweh tot Moses en Aäron in Egypte: 2 Deze maand zal
voor u de beginmaand zijn, de eerste der maanden van het jaar. 3 Beveelt
heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende van deze maand moet ieder
voor zijn familie een lam nemen, één voor elk gezin. 4 Indien het gezin
voor een lam niet talrijk genoeg is, moet hij er zijn naasten buurman bij
uitnodigen; ge moet betreffende het lam het aantal personen berekenen
naar wat ieder gewoon is te eten. 5 Het lam moet zonder gebrek zijn, een
mannelijk dier en één jaar oud; ge moogt het uit de schapen of geiten kiezen.
6 Gij moet het bewaren tot de veertiende dag van deze maand, waarop
heel de gemeenschap van Israël het in de avondschemering moet slachten.
7 Vervolgens moeten zij het bloed ervan nemen, en er de beide deurposten
en de bovendorpel mee bestrijken van de huizen, waar zij het zullen eten.
8 In diezelfde nacht moeten zij het vlees eten, dat in het vuur gebraden moet
zijn, met ongedesemde broden en bittere kruiden er bij. 9 Niets ervan moogt
ge rauw eten of in water gekookt, maar het moet in het vuur zijn gebraden,
kop, poten en romp aan één stuk. 10 Ook moogt ge niets tot de morgen
bewaren, maar wat er van over is, moet ge tegen de morgen verbranden.
11 Zó moet ge het eten: uw lenden omgord, schoenen aan de voeten, uw stok
in de hand; en gij moet het eten met grote haast, want het is het Pascha van
Jahweh. 12 Want in deze nacht zal Ik door Egypte trekken, in Egypte alle
eerstgeborenen slaan van mensen en dieren, en aan alle goden van Egypte
mijn straffen voltrekken: Ik Jahweh! 13 Maar het bloed aan de huizen zal
het teken zijn, dat gij daar woont; en wanneer Ik dat bloed zal zien, zal Ik
genadig aan u voorbijgaan, zodat u geen dodelijke slag zal treffen, als Ik
Egypte teister. 14 Deze dag moet voor u een gedenkdag zijn, die ge als een
feest ter ere van Jahweh moet vieren. Gij zult hem vieren van geslacht tot
geslacht: een eeuwige wet. 15 Dan moet ge zeven dagen lang ongedesemde
broden eten. Reeds op de eerste dag moet ge het zuurdesem uit uw huizen
verwijderen; en iedereen die van de eerste tot de zevende dag gedesemd
brood durft eten, zal van Israël worden afgesneden. 16 Op de eerste dag
zult ge een godsdienstige bijeenkomst houden, en evenzo op de zevende
dag; op die dagen mag geen enkele arbeid worden verricht; ge moogt alleen
bereiden, wat iedereen voor zijn voedsel nodig heeft. 17 Onderhoudt dit
gebod; want op deze dag heb Ik uw legerscharen uit Egypte geleid. Ge
moet deze dag houden van geslacht tot geslacht als een eeuwige wet. 18 In
de eerste maand, van de avond van de veertiende dag af, zult ge dus
ongedesemd brood eten tot aan de avond van de een en twintigste van de
maand. 19 Zeven dagen lang mag in uw huizen geen zuurdesem worden

gevonden; en iedereen, vreemde zowel als landgenoot, die gedesemd brood
durft eten, zal van de gemeenschap van Israël worden afgesneden. 20 Geen
gedesemd brood moogt ge eten, waar ge ook woont, maar enkel ongedesemd
brood. 21 Nu ontbood Moses al de oudsten van Israël, en sprak tot hen: Gaat
heen, haalt de schapen voor uw gezinnen en slacht het paasoffer. 22 Dan
moet ge een bosje hysop nemen, dit in het bloed dopen, dat in een schaal
is opgevangen, en wat bloed uit de schaal aan de bovendorpel en de beide
zijposten strijken; daarna mag niemand van u tot de morgen buiten de
deur van zijn huis komen. 23 Want Jahweh zal rondgaan, om Egypte te
slaan; maar als Hij het bloed op de bovendorpel en op de beide zijposten
ziet, zal Hij die deur genadig voorbijgaan en den verderver beletten, uw
huizen binnen te gaan, om u te treffen. 24 Gij moet dit onderhouden als
een eeuwige wet voor u en uw kinderen. 25 Wanneer gij dus in het land
zijt gekomen, dat Jahweh u zal geven, zoals Hij beloofd heeft, onderhoudt
dan dit voorschrift. 26 En wanneer uw kinderen u vragen, wat dat betekent,
27 moet ge hun zeggen: Dit is het paasoffer van Jahweh, die de huizen
van Israëls kinderen in Egypte genadig voorbijging en onze gezinnen heeft
gespaard, toen Hij de Egyptenaren trof. Toen wierp het volk zich op de
knieën en boog zich ter aarde. 28 Daarna gingen de kinderen Israëls heen,
en volbrachtten nauwkeurig, wat Jahweh aan Moses en Aäron bevolen had.
29 In het holst van de nacht sloeg Jahweh al de eerstgeborenen in het land van
Egypte, van den eerstgeborene van Farao af, die op de troon was gezeten,
tot den eerstgeborene van wie in de gevangenis zat; en eveneens al het
eerstgeborene van het vee. 30 En Farao met heel zijn hof en heel Egypte
vlogen die nacht overeind, en er weerklonk een vreselijk geschrei in Egypte;
want er was geen huis, waar geen dode was. 31 Nog in de nacht ontbood hij
Moses en Aäron en sprak: Maakt u gereed, trekt weg van mijn volk; gaat
heen met de zonen Israëls, om Jahweh te vereren, zoals gij gezegd hebt.
32 Neemt ook uw schapen en runderen mee, zoals ge gevraagd hebt, als ge
maar heen gaat; en bidt ook voor mij om genade. 33 Ook de Egyptenaren
drongen aan, dat het volk toch zo vlug mogelijk uit het land zou vertrekken;
want ze zeiden: Anders zullen we allen sterven! 34 En voordat het deeg
gedesemd was, moest het volk het meenemen: hun baktroggen droegen zij
in hun mantels gewikkeld op hun schouders. 35 Maar de Israëlieten deden,
wat Moses bevolen had, en eisten van de Egyptenaren zilveren en gouden
sieraden en kleren. 36 En daar Jahweh de Egyptenaren murw had gemaakt,
gaven zij het volk, al wat het maar eiste. Zo schudden zij de Egyptenaren
uit. 37 Nu braken de Israëlieten van Raämses op, in de richting van Soekkot;
ongeveer zeshonderd duizend man te voet, de kinderen niet meegerekend;
38 maar ook een menigte vreemden trok met hen mee, behalve nog de
talloze kudden schapen en runderen. 39 Van het deeg, dat zij uit Egypte
hadden meegenomen, moesten zij ongedesemde broden bakken; want ze
hadden geen gedesemd deeg, daar de Egyptenaren hen hadden verjaagd,
zonder hun de tijd te laten, om voedsel voor de reis te bereiden. 40 Het
verblijf van de Israëlieten in Egypte had vier honderd dertig jaren geduurd.
41 Er waren op de dag af vierhonderd dertig jaren verlopen, toen al de
legerscharen van Jahweh uit het land van Egypte trokken. 42 Het was een
nacht van waken voor Jahweh, toen Hij hen uit Egypte deed trekken; dit
is de nacht van Jahweh, de nacht van waken voor alle kinderen Israëls
van geslacht tot geslacht. 43 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: Dit is het
voorschrift voor het Pascha. Geen buitenlander mag er van eten. 44 Iedere

slaaf, die ge voor geld hebt gekocht, en te voren besneden hebt, mag ervan
eten; 45 maar een inboorling en dagloner mogen er niet van eten. 46 In
een en hetzelfde huis moet het worden opgegeten, en van het vlees moogt
ge niets buitenshuis brengen; ook moogt ge de beenderen niet breken.
47 Heel de gemeenschap van Israël moet het toebereiden. 48 En wanneer
een vreemdeling bij u woont en hij wil ter ere van Jahweh het Pascha
vieren, dan moeten eerst al de mannelijke leden van zijn gezin worden
besneden, voor hij mag aanzitten, om het te vieren; hij staat dan gelijk
met een ingezetene. Geen onbesnedene mag ervan eten; 49 dit geldt zowel
voor den ingezetene, als voor den vreemdeling, die in uw midden woont.
50 Alle Israëlieten volbrachten nauwkeurig, wat Jahweh aan Moses en Aäron
bevolen had. 51 Nog op diezelfde dag, dat Jahweh de Israëlieten met hun
legerscharen uit het land van Egypte leidde,

13

1 En Jahweh sprak tot Moses: 2 Wijd Mij alle eerstgeborenen toe. Wat bij
de kinderen Israëls de moederschoot opent, bij mens of dier, behoort Mij!
3 sprak Moses tot het volk: Gedenk deze dag, waarop gij uit Egypte, uit het
slavenhuis, zijt getrokken, omdat Jahweh u met sterke hand van hier heeft
weggevoerd. Er mag geen gedesemd brood worden gegeten 4 op de dag van
de maand Abib, waarop gij zijt weggetrokken. 5 En wanneer Jahweh u in het
land van de Kanaänieten, Chittieten, Amorieten, Chiwwieten en Jeboesieten
heeft gebracht: het land, dat Jahweh u geven zal, zoals Hij uw vaderen heeft
gezworen, het land, dat druipt van melk en honing: volbrengt dan in deze
maand, het volgende gebod: 6 Eet zeven dagen ongedesemde broden, en
op de zevende dag moet het feest zijn ter ere van Jahweh. 7 Gedurende
zeven dagen moeten ongedesemde broden worden gegeten: er mag geen
gedesemd brood worden gegeten: zelfs mag dan in heel uw gebied geen
zuurdesem worden gevonden. 8 En op die dag moet gij uw zoon vertellen:
Dit geschiedt, om wat Jahweh voor mij heeft gedaan, toen ik uit Egypte
trok. 9 Prent het u in als een merk op uw hand en als een teken op uw
voorhoofd, opdat de wet van Jahweh op uw lippen moge blijven; want met
sterke hand heeft Jahweh u uit Egypte geleid. 10 Onderhoudt dit gebod jaar
in jaar uit, op de tijd, die daarvoor is bepaald. 11 Wanneer Jahweh u dus naar
het land der Kanaänieten heeft gebracht, zoals Hij u en uw vaderen heeft
gezworen, en het u heeft gegeven, 12 dan moet ge al wat de moederschoot
opent, aan Jahweh afstaan. Elk eerste jong, dat ge krijgt van het vee, zal
voor Jahweh zijn, als het een mannelijk dier is. 13 Maar elk eerste jong van
een ezelin, moet ge loskopen met een schaap; indien ge het niet wilt lossen,
moet ge het de nek breken. Alle eerstgeborenen van de mensen moet ge
loskopen, als het jongens zijn. 14 En wanneer uw zoon u later vraagt, wat
dat betekent, zeg hem dan: “Met sterke hand heeft Jahweh ons uit Egypte
geleid, uit het slavenhuis. 15 Want toen Farao zich hardnekkig tegen ons
vertrek bleef verzetten, heeft Jahweh alle eerstgeborenen in Egypte gedood,
zowel de eerstgeborenen van de mensen, als van het vee. Daarom breng
ik Jahweh ieder mannelijk dier ten offer, dat de moederschoot opent, en
koop ik iederen eerstgeboren zoon los. 16 Prent het u in als een merk op uw
hand en als een teken op uw voorhoofd; want met sterke hand heeft Jahweh
ons uit Egypte geleid.” 17 Nadat Farao het volk had laten gaan, leidde God
hen niet langs de weg, die naar het land der Filistijnen voerde, hoewel die

de kortste was. Want God dacht, dat het volk wel eens spijt kon krijgen,
wanneer het tegenstand zou ontmoeten, en dan naar Egypte zou willen
terugkeren. 18 Daarom liet God het volk een omweg maken door de woestijn
naar de Rode Zee. In volmaakte orde trokken de Israëlieten op uit het land
van Egypte. 19 Moses nam het gebeente van Josef met zich mee; want Josef
had de kinderen Israëls bezworen: Wanneer God op u heeft neergezien,
voert dan mijn gebeente van hier met u mee. 20 Zo braken zij van Soekkot
op en sloegen hun legerplaats op te Etam aan de rand van de woestijn. 21 En
Jahweh ging voor hen uit, overdag in een wolkkolom, om hun de weg te
wijzen, en des nachts in een vuurzuil, om hen voor te lichten, zodat zij dag
en nacht konden trekken. 22 Overdag week de wolkkolom niet van de spits
van het volk, en de vuurzuil niet in de nacht.

14

1 Nu sprak Jahweh tot Moses: 2 Zeg de kinderen Israëls, dat zij van richting
veranderen en zich moeten legeren bij Pi-Hachirot, tussen Migdol en de
zee; bij de zee recht tegenover Baal-Sefon moet ge uw legerplaats opslaan.
3 Dan zal Farao denken, dat de Israëlieten in het land zijn verdwaald en in de
woestijn zijn blijven steken. 4 En Ik zal het hart van Farao verharden, zodat
hij hen achterna zal zetten. Dan zal Ik mijn heerlijkheid tonen aan Farao en
heel zijn legermacht, en de Egyptenaren zullen weten, dat Ik Jahweh ben.
Zo deden ze dan. 5 Toen dan ook aan den koning van Egypte werd bericht,
dat het volk was gevlucht, sloeg de stemming van Farao en zijn hovelingen
jegens het volk om, en ze dachten: Wat hebben we toch gedaan, dat we Israël
uit onze dienst hebben laten wegtrekken? 6 Hij liet zijn wagen inspannen,
riep zijn krijgsvolk op, 7 en nam zes honderd van de beste strijdwagens,
behalve de overige wagens van Egypte, alle met de dapperste strijders bezet.
8 Want Jahweh had het hart van Farao, den koning van Egypte, verhard,
zodat hij de Israëlieten achtervolgde, ofschoon de kinderen Israëls waren
vertrokken onder de schutse van een machtige hand. 9 De Egyptenaren
joegen hen na met al de paarden en wagens van Farao, met zijn ruiters en
leger, en bereikten hen, terwijl ze nog aan de zee waren gelegerd bij Pi-
Hachirot, tegenover Baal-Sefon. 10 Toen Farao zo dicht was genaderd, en
de Israëlieten hun ogen opsloegen, zagen zij ineens de Egyptenaren achter
zich aan. Nu werden de kinderen Israëls zeer beangst, riepen Jahweh aan,
11 en zeiden tot Moses: Waren er in Egypte geen graven genoeg, dat ge ons
hebt meegenomen, om te sterven in de woestijn? Wat hebt ge gedaan, met
ons uit Egypte weg te voeren! 12 Hebben we u al niet in Egypte gezegd:
Laat ons met rust! We willen de Egyptenaren blijven dienen; want het is
beter, de Egyptenaren te dienen, dan te sterven in de woestijn. 13 Maar
Moses sprak tot het volk: Weest maar niet bang; blijft staan en ge zult de
hulp van Jahweh ondervinden, die Hij u heden verleent. Waarachtig, de
Egyptenaren, die ge op het ogenblik ziet, zult ge nooit meer zien, in der
eeuwigheid niet! 14 Jahweh zal voor u strijden; gij kunt rustig toeschouwen.
15 Nu sprak Jahweh tot Moses: Wat roept ge tot Mij? Beveel de Israëlieten,
op te breken! 16 Steek uw staf in de hoogte, strek uw hand uit over de
zee en splijt haar in tweeën, zodat de kinderen Israëls droogvoets door de
zee kunnen gaan. 17 Zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verharden, zodat
ze achter hen aan zullen trekken; dan zal Ik mijn heerlijkheid tonen aan
Farao en zijn legermacht, aan zijn wagens en ruiters. 18 En wanneer Ik
mijn heerlijkheid aan Farao, zijn wagens en ruiters getoond heb, zullen

de Egyptenaren weten, dat Ik Jahweh ben! 19 Toen veranderde de engel
Gods, die het leger van Israël vooruitging, van plaats, en stelde zich achter
hen; de wolkkolom verliet de plaats aan hun spits en ging achter hen staan.
20 Zo stond de wolk tussen het leger der Egyptenaren en dat van Israël in:
aan de ene kant was zij donker, aan de andere kant verlichtte zij de nacht,
zodat gedurende de hele nacht de een den ander niet kon naderen. 21 Nu
strekte Moses zijn hand uit over de zee. En Jahweh wierp de zee terug door
een sterke oostenwind, die de hele nacht bleef waaien. Hij maakte de zee
droog land; want de wateren waren in tweeën gespleten. 22 En de kinderen
Israëls trokken droogvoets midden door de zee, daar de wateren aan hun
rechter(-) en hun linkerzij als een muur bleven staan. 23 De Egyptenaren
joegen hen na, en alle paarden van Farao met zijn wagens en ruiters trokken
achter hen aan naar het midden der zee. 24 Maar in de morgenstond wierp
Jahweh in de vuur(-) en wolkkolom een blik op het leger der Egyptenaren:
Hij bracht het leger der Egyptenaren in verwarring, 25 liet de raderen van
hun wagens aflopen, en vertraagde hun mars. En de Egyptenaren riepen:
Laat ons vluchten voor Israël; want Jahweh strijdt voor hen tegen Egypte!
26 Nu sprak Jahweh tot Moses: Strek uw hand uit over de zee; dan golven
de wateren terug over de Egyptenaren met hun wagens en ruiters. 27 Moses
strekte zijn hand uit over het water, en tegen de morgen golfde de zee naar
haar oude plaats terug. En toen de Egyptenaren naar de andere kant wilden
vluchten, dreef Jahweh ze terug naar het midden der zee; 28 de wateren
stroomden terug en overstelpten al de wagens en ruiters van het leger van
Farao, die hen in de zee achtervolgden; geen een bleef er over. 29 Maar
Israëls kinderen waren droogvoets midden door de zee getrokken, daar de
wateren aan hun rechter(-) en linkerzij als een muur bleven staan. 30 Zo
redde Jahweh Israël op die dag uit de greep van Egypte, en zag Israël de
lijken der Egyptenaren op het strand der zee. 31 En toen het volk van Israël
het machtige wonder aanschouwde, dat Jahweh aan de Egyptenaren had
gewrocht, kreeg het ontzag voor Jahweh, en vertrouwde het op Jahweh en
op zijn dienaar Moses.

15

1 Toen zongen Moses en Israëls kinderen dit lied ter ere van Jahweh:
Laat ons zingen voor Jahweh, Want hoog is Hij verheven; Paard en ruiter
wierp Hij in zee! 2 Mijn kracht is Jahweh en mijn roem, Want Hij heeft mij
gered. Hij is mijn God, dien ik wil prijzen, De God van mijn vaderen, dien
ik verheerlijk. 3 Een krijgsheld is Jahweh, Jahweh is zijn Naam! 4 Farao's
wagens en zijn leger wierp Hij in zee, In de Rode Zee ligt de bloem zijner
helden verdronken. 5 De golven bedekten hen, Zij zakten als een steen in de
diepte. 6 Uw rechterhand, Jahweh, is heerlijk door kracht, Uw rechterhand,
Jahweh, verplettert den vijand! 7 In de volheid van uw majesteit werpt Gij
uw tegenstanders neer, Laat Gij de vrije loop aan uw toorn, Die als kaf hen
verteert. 8 Door uw briesen hoopten de wateren zich op, Bleven de golven
staan als een dam, Stolden de baren in het midden der zee. 9 De vijand
sprak: Ik zet ze na, haal ze in, Ik verdeel de buit, ik zal mij verzadigen;
Ik trek mijn zwaard, Mijn hand slaat ze neer. 10 Maar Gij hebt met uw
adem geblazen en de zee golfde over hen heen; Zij zonken als lood in de
vreselijke wateren. 11 Wie is als Gij onder de goden, o Jahweh, Wie als
Gij, heerlijk door heiligheid, Geducht om uw roemvolle daden, En om de
wonderen, die Gij wrocht. 12 Gij strekt uw rechterhand uit, En de aarde

verslindt ze! 13 In uw goedheid leidt Gij het volk, dat Gij hebt verlost, In
uw kracht voert Gij het naar uw heilige woning! 14 De volken horen het
en beven, Angst overvalt Filistea's bewoners. 15 De vorsten van Edom zijn
van schrik overmand, De koningen van Moab rillen ervan. Onrust grijpt alle
bewoners van Kanaän aan, 16 Bevangen door angst en ontzetting; Voor uw
geweldige kracht Worden ze stom als een steen, Terwijl uw volk, o Jahweh,
zijn doortocht voltooit, Het volk, dat Gij U hebt verworven, is overgestoken.
17 Nu brengt en plant Gij hen Op de berg van uw erfdeel; Op de plaats
van uw woning, o Jahweh, die Gij U hebt bereid: Heer, in het heilige oord,
Dat uw handen hebben gegrond! 18 Jahweh zal heersen Voor eeuwig en
immer! 19 Want toen de paarden van Farao De zee introkken, met zijn
wagens en ruiters, Bedolf Jahweh hen met de golven der zee; Maar Israëls
kinderen trokken er droogvoets doorheen! 20 En Mirjam de profetes, de
zuster van Aäron, nam de tamboerijn ter hand, en terwijl alle vrouwen met
tamboerijnen haar dansende volgden, 21 herhaalde Mirjam voor hen het
refrein: Laat ons zingen voor Jahweh, Want hoog is Hij verheven, Paard en
ruiter wierp Hij in zee! 22 Daarna liet Moses Israël van de Rode Zee opbreken
en trokken zij naar de woestijn van Sjoer. Toen zij al drie dagreizen ver
de woestijn in waren getrokken, zonder water te vinden, 23 bereikten zij
Mara. Maar ze konden het water van Mara niet drinken, omdat het bitter
was; daarom noemde men het Mara. 24 Toen begon het volk tegen Moses te
morren en zeide: Wat moeten we drinken? 25 Hij bad tot Jahweh, en Jahweh
wees hem een stuk hout aan; hij wierp het in het water, en het water werd
zoet. Op deze plaats gaf hij hun voorschriften en wetten, en stelde hen daar
voor de keus: 26 Zo ge luistert naar de stem van Jahweh, uw God, en doet wat
recht is in zijn ogen, zo ge zijn geboden in acht neemt, en al zijn voorschriften
onderhoudt, zal Ik geen van de kwalen, waarmee Ik Egypte heb geteisterd,
u laten treffen, maar genees Ik u juist; Ik, Jahweh! 27 Vandaar gingen zij
naar Elim, waar twaalf waterbronnen zijn en zeventig palmen staan, en zij
sloegen de legerplaats op aan het water.

16

1 Nadat heel de gemeenschap van Israël van Elim was opgebroken,
trokken zij naar de woestijn van Sin, die tussen Elim en de Sinaï ligt; het
was op de vijftiende dag van de tweede maand na hun uittocht uit Egypte.
2 Weer begon heel de gemeente van Israël in de woestijn tegen Moses en
Aäron te morren, 3 en de kinderen Israëls zeiden tot hen: Waren we maar in
Egypte door de hand van Jahweh gestorven, toen we bij de vleespotten zaten
en volop brood konden eten; waarachtig, ge hebt ons naar deze woestijn
gebracht, om heel deze menigte van honger te doen sterven. 4 Toen sprak
Jahweh tot Moses: Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel doen regenen;
en het volk zal iedere dag zijn dagelijks deel kunnen rapen. Maar Ik stel
het tegelijk op de proef of het mijn Wet wil beleven of niet: 5 Op de zesde
dag moeten ze het dubbele meebrengen en toebereiden, van wat zij iedere
dag rapen. 6 Nu spraken Moses en Aäron tot al de Israëlieten: Hedenavond
zult ge weten, dat Jahweh u uit Egypte heeft geleid, 7 en morgen zult ge
de glorie van Jahweh aanschouwen, ofschoon Jahweh het gemor tegen
Hem heeft gehoord. Want wat betekenen wij, dat gij zoudt morren tegen
ons. 8 En Moses vervolgde: Als Jahweh u vanavond vlees te eten geeft, en
morgenvroeg volop brood, dan is het ondanks uw gemor tegen Jahweh,
dat Hij heeft gehoord! Want wat betekenen wij? Niet tegen ons is uw

morren maar tegen Jahweh. 9 En Moses zeide tot Aäron: Beveel heel de
gemeenschap van Israël: Treedt voor het aanschijn van Jahweh; want Hij
heeft uw morren gehoord. 10 Toen Aäron dit bevel had overgebracht, keerde
heel de gemeenschap van Israël zich in de richting van de woestijn; en zie,
daar verscheen in de wolk de glorie van Jahweh! 11 En Jahweh sprak tot
Moses: 12 Ik heb het morren van Israëls kinderen gehoord. Zeg hun nu:
Bij het vallen van de avond zult ge vlees kunnen eten, en morgenvroeg
volop brood; dan zult ge weten, dat Ik, Jahweh, uw God ben! 13 En tegen de
avond kwamen er kwartels aangevlogen, die de legerplaats bedekten. Des
morgens viel er dauw rondom de legerplaats; 14 toen de dauw, die gevallen
was, optrok, lag daar over de bodem van de woestijn een dunne korrelige
laag, fijn als rijp. 15 Toen de Israëlieten het zagen, zeiden zij tot elkander:
Wat is dat? Want ze wisten niet, wat het was. Maar Moses sprak: Dit is het
brood, dat Jahweh u te eten geeft. 16 En nu beveelt Jahweh: Laat iedereen
ervan rapen, wat hij nodig heeft; een ómer per hoofd moet ge halen, naar
het aantal personen, dat in uw tent woont. 17 De Israëlieten deden dat. De
een raapte meer, de ander minder. 18 Maar toen ze het met de ómer maten,
had hij, die meer had geraapt, niet te veel, en hij, die minder had geraapt,
niet te weinig: iedereen had geraapt, wat hij nodig had. 19 En Moses beval
hun: Niemand mag er iets van tot morgen bewaren. 20 Maar toen sommigen
niet naar Moses luisterden, en er van tot de volgende morgen bewaarden,
was het bedorven; er zaten wormen in, en het stonk. Daarom werd Moses
vertoornd op hen. 21 Zo raapten zij iedere morgen bijeen, wat iedereen nodig
had; want als de zon warm werd, smolt het weg. 22 Maar op de zesde dag
raapten zij een dubbele hoeveelheid bijeen, twee ómer per man. En toen
alle leiders der gemeenschap het aan Moses kwamen vertellen, 23 gaf deze
ten antwoord: Dit is het juist, wat Jahweh gezegd heeft: Morgen is het een
rustdag, een heilige sabbat voor Jahweh! Ge moogt nu bakken zoveel ge
wilt, en koken zoveel ge wilt: en wat er overschiet, bewaart dat tot morgen.
24 Zij bewaarden het dus tot de volgende dag, zoals Moses hun had bevolen;
maar nu stonk het niet en was het niet bedorven. 25 En Moses sprak: Hier
moet ge heden van eten; want vandaag is het sabbat ter ere van Jahweh;
vandaag zult ge dus buiten niets vinden. 26 Zes dagen kunt ge inzameling
houden, maar op de zevende dag is het sabbat, dan is er niets. 27 Toen dan
ook op de zevende dag sommigen van het volk toch naar buiten gingen,
om het te rapen, vonden zij niets. 28 En Jahweh sprak tot Moses: Hoelang
weigert ge nog mijn geboden en mijn wetten te onderhouden? 29 Ziet, omdat
Jahweh voor u de sabbat heeft vastgesteld, daarom geeft Hij u op de zesde
dag brood voor twee dagen. Op de zevende dag blijve dus iedereen thuis, en
mag niemand zijn woonplaats verlaten. 30 Zo hield het volk op de zevende
dag sabbat. 31 En de kinderen Israëls noemden het manna; het was wit als
korianderzaad en het smaakte als honingkoek. 32 En Moses sprak: Zo heeft
Jahweh bevolen! Vult één ómer daarmee, om het voor uw nageslacht te
bewaren, opdat zij het brood mogen zien. dat Ik u in de woestijn tot spijs heb
gegeven, toen Ik u uit het land van Egypte had geleid. 33 Daarom sprak Moses
tot Aäron: Neem een kruik, doe daar een volle ómer manna in, en zet die voor
het aanschijn van Jahweh, om het voor uw nageslacht te bewaren. 34 Aäron
vulde dus een kruik met een volle ómer manna, zoals Jahweh Moses bevolen
had, en zette die ter bewaring voor de ark des Verbonds neer. 35 Veertig jaren
lang bleven de kinderen Israëls het manna eten, tot zij in bewoonde streken

kwamen; zij aten het manna tot ze de grenzen van het land Kanaän hadden bereikt. 36 De ómer is het tiende van een efa.

17

1 Daarna brak heel de gemeenschap van Israëls kinderen op, en trok uit
de woestijn Sin van halte tot halte verder, volgens de aanwijzingen van
Jahweh. Toen zij hun legerplaats te Refidim hadden opgeslagen, bleek daar
geen drinkwater voor het volk te zijn. 2 Het volk begon met Moses te twisten
en zeide: Geef ons water te drinken! Moses antwoordde: Waarom zoekt
ge twist met mij, en stelt ge Jahweh op de proef? 3 Maar het volk, dat daar
naar water smachtte, bleef tegen Moses morren, en zeide: Waarom hebt ge
ons uit Egypte gehaald, om ons, onze kinderen en ons vee te doen sterven
van dorst? 4 Toen riep Moses tot Jahweh: Wat moet ik dan toch met dit volk
beginnen; het scheelt niet veel, of ze stenigen mij! 5 En Jahweh gaf Moses
ten antwoord: Ga met enige oudsten van Israël voor het volk uit, neem de
staf mee, waarmee ge op de Nijl hebt geslagen, en begeef u op weg. 6 Zie,
Ik zal daar vóór u staan op de rots, op de Horeb; dan moet ge op de rots
slaan en er zal water uitkomen, zodat het volk kan drinken. Moses deed dit
ten aanschouwen van Israëls oudsten. 7 Die plaats werd Massa en Meriba
genoemd, omdat de kinderen Israëls daar hadden getwist, en Jahweh op
de proef hadden gesteld door te zeggen: Is Jahweh in ons midden, of is Hij
er niet? 8 Te Refidim ook kwamen de Amalekieten, om Israël te bestrijden.
9 Toen sprak Moses tot Josuë: Kies mannen uit, om tegen Amalek ten strijde
te trekken; ik zelf zal morgen op de top van de heuvel gaan staan met de staf
van God in mijn hand. 10 Josuë deed wat Moses hem had gezegd. Hij trok
uit, om Amalek te bestrijden, terwijl Moses, Aäron en Choer de top van de
heuvel beklommen. 11 Zolang Moses zijn handen omhoog hield, had Israël
de overhand, maar zodra hij zijn handen liet zakken, was Amalek sterker.
12 Maar tenslotte werden de handen van Moses vermoeid. Nu namen zij een
steen, legden die onder hem, en hij ging er op zitten; terwijl Aäron en Choer,
ieder aan een kant, zijn handen ondersteunden, zodat zijn handen gestrekt
bleven tot zonsondergang toe. 13 Zo joeg Josuë de horden der Amalekieten
over de kling. 14 Toen sprak Jahweh tot Moses: Schrijf het ter gedachtenis
in een boek, en prent het Josuë in het geheugen, dat Ik de herinnering aan
Amalek onder de zon zal uitwissen. 15 En Moses bouwde een altaar en
noemde het: Jahweh is mijn banier. 16 Want hij sprak: De hand aan Jahweh's
banier! Jahweh strijdt tegen Amalek Van geslacht tot geslacht.

18

1 Intussen had Jitro, de priester van Midjan, en schoonvader van Moses,
alles vernomen wat God aan Moses en zijn volk had gedaan, en hoe Jahweh
Israël uit Egypte had geleid. 2 Daarom nam Jitro, Moses schoonvader,
Sippora, de vrouw van Moses, die Moses vroeger had teruggezonden, 3 met
haar beide zonen met zich mee. De een heette Gersjom; omdat hij had
gezegd: Ik toef als gast in een vreemd land; 4 de ander heette Eliézer, want:
De God van mijn vader is mijn hulp, daar Hij mij van het zwaard van
Farao heeft gered. 5 En toen Jitro, de schoonvader van Moses, met Moses'
zonen en vrouw hem in de woestijn had bereikt, waar hij gelegerd was
bij de berg van God, 6 liet hij Moses berichten: Ik, uw schoonvader Jitro,
kom u met uw vrouw en haar beide zonen bezoeken. 7 Moses ging zijn
schoonvader tegemoet, boog zich neer en kuste hem. En nadat zij elkander

de vrede hadden toegewenst, gingen zij de tent binnen. 8 Moses verhaalde
zijn schoonvader alles, wat Jahweh ter wille van Israël aan Farao en Egypte
had gedaan, en hoe Jahweh hen uit alle moeilijkheden had gered, die zij
op hun weg hadden ondervonden. 9 Verheugd over al de weldaden, die
Jahweh Israël had bewezen, en dat Hij hen uit de macht van Egypte had
gered, 10 sprak Jitro: Geprezen zij Jahweh, die u uit de macht van Egypte
en uit de hand van Farao heeft gered. 11 Nu weet ik, dat Jahweh groter
is dan alle goden; want omdat de Egyptenaren hen hadden mishandeld,
heeft Hij het volk uit hun macht gered. 12 Daarom droeg Jitro, Moses'
schoonvader, brand(-) en slachtoffers op ter ere van God, en Aäron kwam
met de oudsten van Israël voor het aanschijn van God een offermaal houden
met den schoonvader van Moses. 13 De volgende dag zette Moses zich neer,
om recht te spreken over het volk, dat van de morgen tot de avond voor
Moses stond. 14 Toen de schoonvader van Moses zag, wat hij zo al voor het
volk had te doen, zei hij: Wat hebt ge toch veel werk met dit volk! Waarom
zit ge hier alleen, terwijl al het volk van de morgen tot de avond voor u staat?
15 Moses gaf zijn schoonvader ten antwoord: Het volk komt naar mij toe, om
Jahweh te raadplegen; 16 en wanneer zij iets met elkander hebben, komen zij
eveneens naar mij toe en moet ik scheidsrechter tussen hen zijn; bovendien
moet ik hen nog in de voorschriften en wetten van God onderrichten. 17 Nu
sprak de schoonvader van Moses tot hem: Zo doet ge toch niet verstandig.
18 Ge vermoeit uzelf veel te veel, evenals het volk, dat voor u staat. Neen,
het is voor u veel te zwaar; gij kunt het onmogelijk alleen. 19 Luister dus
naar de raad, die ik u geef, en God sta u bij! Gij moet het volk bij God
vervangen, en aan God hun belangen blijven voorleggen; 20 gij moet hen ook
in de voorschriften en wetten blijven onderrichten en hun de weg blijven
leren, die zij moeten bewandelen, en alles, wat ze moeten doen. 21 Maar
verder moet ge de flinkste mannen kiezen van het hele volk, godvrezende,
betrouwbare en onbaatzuchtige mensen, en die over hen aanstellen als
hoofden van duizend, honderd, vijftig en tien. 22 Die moeten dan op iedere
tijd recht spreken over het volk; zij kunnen de kleinere dingen behandelen,
terwijl zij alle gewichtige zaken aan u moeten voorleggen. Zo kunt ge het
u zelf lichter maken, en zullen zij de last samen met u dragen. 23 Wanneer
ge het zo inricht, en ook God het u zo zal bevelen, kunt gij het volhouden
en gaat ook al dat volk bevredigd naar huis. 24 Moses volgde de raad van
zijn schoonvader en deed alles, wat hij gezegd had. 25 Moses koos dus de
flinkste mannen van heel Israël, en stelde ze aan tot hoofden over het volk,
tot leiders van duizend, honderd, vijftig en tien. 26 Op iedere tijd spraken zij
recht over het volk; de gewichtige zaken brachten zij voor Moses, de kleinere
behandelden zij zelf. 27 Daarna nam Moses afscheid van zijn schoonvader,
en keerde deze naar zijn land terug.

19

1 In de derde maand, juist op dezelfde dag, dat de Israëlieten uit Egypte
waren vertrokken, bereikten zij de woestijn van de Sinaï. 2 Nadat zij van
Refidim opgebroken, en in de woestijn van de Sinaï waren gekomen, sloeg
Israël zijn legerplaats op in de woestijn, en legerde zich daar tegenover de
berg. 3 Nu klom Moses omhoog naar God. En Jahweh riep tot hem van
de berg: Dit moet ge aan het huis van Jakob zeggen, en aan Israëls zonen
verkondigen: 4 "Gij hebt gezien, wat Ik aan Egypte gedaan heb, hoe Ik u
op adelaarsvleugelen heb gedragen en u tot Mij heb gebracht. 5 Zo gij Mij

gehoorzaamt en mijn Verbond onderhoudt, zult gij onder alle volken mijn
bijzonder eigendom zijn; want Mij behoort de hele aarde. 6 Gij zult Mij
een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk". Zo moet ge tot de
zonen Israëls spreken. 7 Toen Moses terug was gekomen, riep hij de oudsten
van het volk bijeen, en bracht hun alle bevelen over, die Jahweh hem had
gegeven. 8 En het hele volk antwoordde eenstemmig: We zullen alles doen
wat Jahweh geboden heeft! Nadat Moses het antwoord van het volk aan
Jahweh had overgebracht, 9 sprak Jahweh tot Moses: Zie, Ik kom tot u in
een donkere wolk, opdat het volk Mij met u zal horen spreken en u voor
altijd zal geloven. Toen Moses het antwoord van het volk aan Jahweh had
overgebracht, 10 sprak Jahweh tot Moses: Ga terug naar het volk, en zorg
er voor, dat zij zich vandaag en morgen reinigen en hun kleren wassen.
11 Ze moeten zich gereed houden voor overmorgen; want op de derde dag
zal Jahweh ten aanschouwen van het hele volk op de berg Sinaï neerdalen.
12 Ook moet gij het volk aan alle kanten op een afstand houden, en zeggen:
Wacht u er voor, de berg te bestijgen of zelfs zijn voet te naderen. Ieder die de
berg nadert, zal sterven. 13 Hij zal worden gestenigd of met pijlen doorboord,
want geen hand mag hem aanraken; of het een dier of mens is, hij blijft niet
in leven. Eerst wanneer de ramshoorn schalt, mogen zij de berg bestijgen.
14 Nu daalde Moses van de berg af naar het volk, zorgde er voor, dat het volk
zich reinigde en zijn kleren waste, 15 en beval hun: Houdt u gereed voor
overmorgen, en laat niemand een vrouw naderen. 16 En op de derde dag
in de morgen: donderslagen en bliksemflitsen; over de berg een donkere
wolk en schetteren van bazuingeschal. Al het volk in de legerplaats rilde
van angst. 17 Maar Moses leidde het volk de legerplaats uit, God tegemoet,
en men schaarde zich aan de voet van de berg. 18 De berg Sinaï stond van
alle kanten in rook door het vuur, waarin Jahweh daar was neergedaald. De
rook steeg omhoog als de rook uit een oven, de hele berg schudde heftig, 19 en
het bazuingeschal schetterde luider en luider. Nu begon Moses te spreken,
en God antwoordde hem in de donder. 20 Want Jahweh was op de berg
Sinaï neergedaald, op de top van de berg. Hij had Moses naar de top van
de berg ontboden, en Moses was naar boven geklommen. 21 Daarna sprak
Jahweh tot Moses: Ga naar beneden, en waarschuw het volk, de omheining
niet te verbreken, om Jahweh te naderen en Hem te aanschouwen; want
velen van hen zouden vallen. 22 Ook moeten de priesters, die tot Jahweh
willen naderen, zich heiligen, anders barst de toorn van Jahweh tegen hen
los. 23 Moses gaf Jahweh ten antwoord: Het volk kan de berg Sinaï niet
bestijgen; want zelf hebt Gij ons dringend bevolen, de berg te omheinen en
voor heilig te houden. 24 Maar Jahweh sprak: Ga naar beneden, en kom dan
weer met Aäron en de priesters naar boven; doch laat het volk de omheining
niet verbreken, om tot Jahweh op te klimmen; anders barst de toorn van
Jahweh tegen hen los. 25 Toen daalde Moses af naar het volk, en bracht het
hun over.

20

1 Toen sprak God alles wat volgt: 2 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit
Egypte, uit het slavenhuis heb geleid; 3 gij zult geen andere goden naast Mij
hebben. 4 Gij zult u geen godenbeeld maken noch enig beeld van wat in
de hemel daarboven, op de aarde beneden, of in het water onder de aarde
is. 5 Gij moogt ze niet aanbidden of dienen. Want Ik, Jahweh, uw God,
ben een naijverige God, die de zonden der vaders wreekt op de zonen, op

het derde en vierde geslacht van hen, die Mij haten, 6 maar die genadig is
aan het duizendste geslacht van hen, die Mij liefhebben en mijn geboden
onderhouden. 7 Gij zult de naam van Jahweh, uw God, niet ijdel gebruiken;
want wanneer iemand de naam van Jahweh ijdel gebruikt, laat Hij dit niet
ongestraft. 8 Gedenk de sabbat, dat gij die heiligt. 9 Zes dagen kunt ge werken
en al uw arbeid verrichten, 10 maar de zevende dag is een sabbat voor
Jahweh, uw God; dan moogt ge geen arbeid verrichten; gijzelf, noch uw zoon
of uw dochter, noch uw slaaf, uw slavin of uw vee, noch de vreemdeling,
die binnen uw poorten woont. 11 Want in zes dagen heeft Jahweh hemel,
aarde en zee gemaakt met al wat er in is; maar op de zevende dag rustte Hij.
Daarom heeft Jahweh de sabbat gezegend, en hem voor heilig verklaard.
12 Eert uw vader en moeder, opdat ge lang moogt blijven in het land, dat
Jahweh, uw God, u zal schenken. 13 Gij zult niet doden. 14 Gij zult geen
overspel doen. 15 Gij zult niet stelen. 16 Gij zult tegen uw naaste geen valse
getuigenis afleggen. 17 Gij zult het huis van uw naaste niet begeren. Gij zult
de vrouw van uw naaste niet begeren, noch zijn slaaf of slavin, zijn rund
of zijn ezel, noch iets van wat uw naaste behoort. 18 Toen heel het volk de
donderslagen en bliksemflitsen, het bazuingeschetter en de rokende berg
gewaar werd, rilde het van angst, en bleef sidderend op een afstand staan.
19 En zij zeiden tot Moses: Spreek gij met ons, dan zullen wij luisteren; maar
laat God niet met ons spreken, anders zullen wij sterven. 20 Maar Moses
sprak tot het volk: Weest maar niet bang; want God is gekomen, om u voor
de keuze te stellen, en u voor altijd zulk ontzag voor Hem in te prenten, dat
ge niet zondigt. 21 Terwijl dus het volk op een afstand bleef staan, trad Moses
nader tot de donkere wolk, waar God in was. 22 En Jahweh sprak tot Moses:
Ge moet het volgende tot de kinderen Israëls zeggen: Gij hebt zelf gezien,
hoe Ik uit de hemel tot u gesproken heb: 23 “Gij zult geen goden maken naast
Mij, u geen afgoden maken van zilver of goud.” 24 Ge moet een altaar van
aarde voor Mij oprichten, en daarop uw brand(-) en vredeoffers opdragen,
uw schapen en runderen, overal, waar Ik mijn Naam doe gedenken, waar Ik
u zal verschijnen en u zal zegenen. 25 Bouwt ge Mij echter een stenen altaar,
dan moogt ge het niet optrekken van gehouwen stenen; want hebt ge ze met
uw beitel bewerkt, dan hebt ge ze ontwijd. 26 Ook moogt ge mijn altaar niet
langs trappen beklimmen, om uw schaamte daarop niet te ontbloten.

21

1 Dit zijn de wetten, die ge hun moet voorhouden: 2 Wanneer gij een
hebreeuwsen slaaf koopt, zal hij u zes jaren dienstbaar zijn; maar in het
zevende jaar kan hij zonder enige vergoeding als vrij man heengaan. 3 Als
hij alleen is gekomen, zal hij alleen weggaan; kwam hij gehuwd, dan moet
ook zijn vrouw met hem mee. 4 Wanneer zijn meester hem een vrouw
heeft gegeven, die hem zonen en dochters heeft geschonken, dan blijft zijn
vrouw met haar kinderen het eigendom van zijn heer, en moet hij alleen
vertrekken. 5 Maar zo de slaaf uitdrukkelijk verklaart: Ik houd van mijn
heer, van mijn vrouw en mijn kinderen, ik wil de vrijheid niet, 6 dan moet
zijn heer hem voor God doen komen, hem vervolgens naar de deur of de
deurpost geleiden, en zijn oor met een priem doorboren; dan blijft hij voor
altijd zijn slaaf. 7 Wanneer iemand zijn dochter als slavin verkoopt, zal zij
niet op dezelfde manier kunnen vertrekken als de slaven. 8 Heeft de heer
haar voor zich zelf bestemd, maar bevalt ze hem niet, dan kan hij een losprijs

voor haar vragen; maar hij heeft niet het recht, haar naar den vreemde
te verkopen, als hij genoeg van haar heeft. 9 Heeft hij haar voor zijn zoon
bestemd, dan moet hij haar als een dochter behandelen. 10 Neemt hij zich
nog een andere vrouw, dan mag hij haar niet te kort doen, wat voedsel,
kleding en huwelijksgemeenschap betreft. 11 Zo hij haar deze drie dingen
niet geeft, mag zij zonder vergoeding en losgeld vertrekken. 12 Wie iemand
zo slaat, dat hij sterft, zal met de dood worden gestraft. 13 Wanneer hij het
niet met opzet deed, doch God zijn hand had laten gaan, dan zal Ik u een
plaats aanwijzen, waar hij heen kan vluchten. 14 Maar zo iemand met boos
opzet en verraderlijk zijn naaste vermoordt, moet ge hem zelfs van mijn
altaar gaan halen, om hem te doden. 15 Wie zijn vader of zijn moeder slaat,
zal met de dood worden gestraft. 16 Wie een mens rooft, hetzij hij hem heeft
verkocht of nog in zijn macht heeft, zal met de dood worden gestraft. 17 Wie
zijn vader of moeder vervloekt, zal eveneens sterven. 18 Wanneer twee
mannen met elkaar vechten, en de een slaat den ander met een steen of met
de vuist, zonder dat hij sterft, maar toch zó, dat hij bedlegerig wordt, 19 dan
zal hij, die hem heeft geslagen, ongestraft blijven, als de ander weer op kan
staan en gesteund op zijn stok buiten kan wandelen. Hij moet hem alleen
zijn verzuim vergoeden en de kosten van de genezing betalen. 20 Wanneer
iemand zijn slaaf of slavin met een stok zo mishandelt, dat hij onder zijn
hand bezwijkt, moet hij ten zwaarste worden gestraft; 21 maar blijft hij nog
een of twee dagen in leven, dan zal hij niet worden gestraft, want het is zijn
eigen bezit. 22 Wanneer mannen met elkaar vechten, en ze raken daarbij
een zwangere vrouw, zodat zij wel ontijdig bevalt, maar het leven er niet
mee gemoeid is, dan zal de schuldige als boete de schadevergoeding moeten
betalen, welke de man van die vrouw hem oplegt. 23 Maar wanneer het leven
er mee is gemoeid, zult ge leven voor leven geven. 24 Oog voor oog, tand voor
tand, hand voor hand, voet voor voet, 25 brandwond voor brandwond, letsel
voor letsel, striem voor striem! 26 Maar wanneer iemand zijn slaaf of slavin
het oog uitslaat, moet hij hun voor het oog de vrijheid geven; 27 zo hij zijn
slaaf of slavin een tand uitslaat, moet hij hun ook voor de tand de vrijheid
geven. 28 Wanneer een stier een man of een vrouw zo hevig stoot, dat de dood
daarop volgt, moet die stier worden gestenigd en zijn vlees mag niet worden
gegeten; doch den eigenaar van den stier treft geen schuld. 29 Maar wanneer
de stier reeds te voren stotig was, en de eigenaar, hoewel gewaarschuwd,
hem niet heeft bewaakt, dan moet niet alleen de stier, die een man of een
vrouw heeft gedood, worden gestenigd, maar ook de eigenaar met de dood
worden gestraft. 30 Eist men losgeld van hem, dan moet hij zoveel voor zijn
persoon betalen, als men hem oplegt. 31 Stoot hij een jongen of een meisje,
dan geldt dezelfde regel. 32 Maar stoot de stier een slaaf of slavin, dan moet
de eigenaar dertig zilveren sikkels aan hun meester betalen, en de stier zal
worden gestenigd. 33 Wanneer iemand een put heeft opengelaten, of een kuil
heeft gegraven zonder hem af te dekken, en een rund of ezel valt er in, 34 dan
moet de eigenaar van de put schadeloosstelling geven, en de prijs betalen
aan den eigenaar van het dier; het dode dier kan hij behouden. 35 Wanneer
iemands stier dien van een ander zo stoot, dat deze sterft, dan moeten ze
den levenden stier verkopen, en de opbrengst ervan, zowel als het gedode
dier, samen delen. 36 Maar was het bekend, dat de stier reeds langere tijd
stotig was, en heeft de eigenaar hem toch niet bewaakt, dan moet hij hem de
volle waarde vergoeden, een stier voor een stier; maar het dode beest mag

hij behouden.

22

1 Wanneer iemand een rund of een schaap steelt, en het slacht of verkoopt,
moet hij vijf runderen vergoeden voor het rund, en vier schapen voor het
schaap. 2 Wordt een dief bij een nachtelijke inbraak betrapt en doodges-
lagen, dan treft wie hem doodt, geen bloedschuld; 3 maar zo de zon reeds
was opgegaan, dan treft hem die wel. De dief zal het volle bedrag moeten
terugbetalen. Bezit hij het niet, dan moet hij worden verkocht, om het
gestolene te vergoeden. 4 Zo het gestolene, rund, ezel of schaap nog levend
in zijn bezit wordt gevonden, zal hij het dubbele moeten geven. 5 Wanneer
iemand bij het afweiden van veld of wijngaard zijn vee los laat rondlopen, en
dit het veld van een ander afgraast, dan moet hij de hoogste opbrengst van
zijn veld en de hoogste opbrengst van zijn wijngaard als schadevergoeding
geven. 6 Wanneer er een vuur wordt aangestoken, om de doornen te
verbranden, en het vernielt de garven, het ongemaaide koren of het hele
veld, dan moet hij, die het vuur heeft aangestoken, het verbrande volledig
vergoeden. 7 Wanneer iemand aan een ander geld of goed in bewaring
heeft gegeven, en het wordt uit het huis van dien man gestolen, dan moet
de dief, als hij wordt ontdekt, het dubbel vergoeden. 8 Wordt de dief niet
ontdekt, dan zal de heer des huizes voor God verschijnen en zweren, dat hij
zich het goed van een ander niet heeft toegeëigend. 9 Als er iets gestolen is,
hetzij een stier, een ezel, een schaap, een kledingstuk of als er iets verloren
is gegaan, en de verliezer zegt daarvan: “Dit is het”, dan moet het geschil
tussen beide betrokkenen voor God worden gebracht; en wien God schuldig
verklaart, moet het dubbele aan den ander vergoeden. 10 Wanneer iemand
een ezel, een stier of een schaap of wat voor dier ook, aan de hoede van
een ander toevertrouwt, en het beest sterft, breekt zijn poten of wordt
weggeroofd, zonder dat iemand het ziet, 11 dan zal een eed voor Jahweh
tussen hen beiden beslissen, of die ander zijn hand niet aan het goed van
zijn naaste heeft geslagen; de eigenaar moet er genoegen mee nemen, en
de ander behoeft niets te vergoeden. 12 Zo het hem is ontstolen, moet hij
het den eigenaar wel vergoeden. 13 Is het door een roofdier verscheurd,
dan kan hij het verscheurde beest als bewijs laten gelden, en behoeft hij
het niet te vergoeden. 14 Wanneer iemand van een ander een rund te leen
vraagt, en het breekt zijn poten of sterft, terwijl de eigenaar er niet bij is,
dan moet hij het vergoeden. 15 Was de eigenaar er bij, dan behoeft hij het
niet te vergoeden. Is het echter gehuurd, dan is de schade in de huurprijs
inbegrepen. 16 Wanneer iemand een meisje, dat nog niet is verloofd, verleidt
en misbruikt, dan moet hij haar huwen en de volle bruidsprijs betalen.
17 Weigert de vader haar te geven, dan moet hij toch zoveel betalen, als de
bruidsprijs voor een meisje bedraagt. 18 Geen tovenares zult ge in leven
laten. 19 Iedereen die een dier misbruikt zal met de dood worden gestraft.
20 Iedereen die aan goden offert, behalve aan Jahweh alleen, zal met de
banvloek worden geslagen. 21 Den vreemdeling moogt ge niet verdrukken
en kwellen; want zelf zijt ge vreemdelingen geweest in het land van Egypte.
22 Weduwen en wezen zult ge nimmer verdrukken. 23 Zo ge hen toch
durft verdrukken en zij vol angst tot Mij roepen, zal Ik hun schreien zeker
verhoren. 24 Mijn toorn zal ontbranden, en met het zwaard zal Ik u doden;

uw vrouwen zullen weduwen worden en uw kinderen wezen. 25 Wanneer
gij geld leent aan een arme van mijn volk onder u, zult ge u tegenover
hem niet als geldschieter gedragen, en geen rente van hem vragen. 26 Zo
ge de mantel van een ander in pand hebt genomen, moet ge hem die voor
zonsondergang teruggeven; 27 want het is zijn enig kleed, de bedekking
voor zijn blote lijf, waarin hij moet slapen. Als hij tot Mij roept, zal Ik
hem verhoren; want Ik ben barmhartig. 28 Gij zult God niet vervloeken, en
de overheid van uw volk niet verwensen. 29 Met de eerstelingen van uw
dorsvloer en perskuip zult ge niet achterstallig blijven. Den eerstgeborene
van uw zonen zult ge Mij afstaan. 30 Hetzelfde zult ge doen met uw runderen
en uw schapen: zeven dagen mag het jong bij zijn moeder blijven, op de
achtste dag zult ge het Mij geven. 31 Reine mensen zult ge Mij zijn. Het vlees
van een dier, dat op het veld ligt verscheurd, moogt ge niet eten; maar ge
moet het voor de honden werpen.

23

1 Ge moogt geen vals gerucht rondstrooien. Ge moogt hem, die ongelijk
heeft, geen hulp verlenen door valse getuigenis. 2 Sluit u in kwade zaken
niet bij de meerderheid aan, en richt bij uw antwoorden in een geding u
niet naar de meerderheid, als ge daardoor het recht zoudt verkrachten.
3 Kies ook in een rechtsgeding niet de partij van den rijke. 4 Wanneer ge een
verdwaalden os of ezel van uw vijand aantreft, moet ge ze terstond naar
hem terugbrengen. 5 Wanneer ge een ezel van uw vijand onder zijn last
ziet bezwijken, zult ge den man uw hulp niet weigeren, maar hem helpen
afladen. 6 Bij een geding moogt ge het recht van den arme niet verkrachten.
7 Ge zult geen oneerlijke uitspraak doen, en geen doodvonnis vellen over
een onschuldige, die in zijn recht is; want ook Ik geef geen gelijk aan hem,
die niet in zijn recht is. 8 Ge moogt ook geen geschenken aannemen; want
geschenken maken zienden blind en verdraaien het recht. 9 Eveneens moogt
ge den vreemdeling niet verdrukken; want ge weet, hoe een vreemdeling
zich moet voelen, daar ge zelf vreemdeling zijt geweest in het land van
Egypte. 10 Zes jaren moogt ge het land bezaaien en de vruchten ervan
oogsten; 11 maar in het zevende jaar moet ge het braak laten liggen en niet
bewerken. Dan zullen de armen onder uw volk er van eten, en de rest zal het
wild tot voedsel dienen. Zo zult ge ook met uw wijngaard en uw olijventuin
doen. 12 Zes dagen moogt ge werken, maar op de zevende dag zult ge rusten,
opdat ook uw rund en uw ezel rust mogen hebben, en de zoon van uw slavin
en de vreemdeling tot rust kunnen komen. 13 Onderhoudt alles, wat Ik u heb
gezegd. De naam van vreemde goden zult ge niet aanroepen; die mag in uw
mond niet worden gehoord! 14 Drie maal per jaar zult ge ter ere van Mij feest
vieren. 15 Ge moet het feest der ongedesemde broden vieren. Dan moet ge
zeven dagen lang op de vastgestelde tijd in de maand Abib ongedesemde
broden eten, zoals Ik u heb bevolen; want in die maand zijt ge uit Egypte
getrokken. 16 Verder het oogstfeest, wanneer de eerstelingen van uw arbeid,
van wat ge op het veld hebt gezaaid, worden geoogst, en het plukfeest op
het eind van het jaar, wanneer ge van het veld de vruchten van uw arbeid
binnenhaalt. 17 Deze drie keren in het jaar moeten alle personen van het
mannelijk geslacht voor Jahweh, den Heer verschijnen en zij mogen niet met
lege handen voor mijn aanschijn komen. 18 Ge moogt het bloed van het dier,
dat Mij wordt geofferd, niet tegelijk met gedesemd brood opdragen. Het vet
van mijn feestoffer mag niet de nacht door tot de volgende morgen worden

bewaard. 19 Het puik der eerstelingen van uw akker zult ge naar het huis
van Jahweh, uw God brengen. Gij moogt het geitje niet koken in de melk
van zijn moeder. 20 Zie, Ik zend mijn engel voor u uit, om u onderweg te
bewaken, en u naar de plaats te leiden, die Ik u heb bereid. 21 Wees voor
hem op uw hoede, luister naar hem, en wees niet weerspannig tegen hem.
Hij zal uw zonden niet vergeven, want in hem woont mijn Naam. 22 Maar zo
ge naar Mij luistert, en alles doet, wat Ik heb gezegd, zal Ik de vijand van uw
vijanden zijn en de verdrukker van uw verdrukkers. 23 Waarachtig, dan zal
mijn engel voor u uitgaan, en u aanvoeren tegen de Amorieten, Chittieten,
Perizzieten, Kanaänieten, Chiwwieten, Jeboesieten, en Ik zal ze vernietigen.
24 Hun goden moogt ge niet aanbidden of dienen, ge moogt hun daden
niet navolgen; maar ge moet ze meedogenloos uitroeien en hun wijstenen
verbrijzelen. 25 Jahweh, uw God, moet ge dienen! Dan zal Ik uw brood en
uw water zegenen, en de ziekte uit uw midden bannen; 26 geen vrouw in
uw land zal een miskraam hebben of onvruchtbaar zijn, en het getal uwer
dagen maak Ik vol. 27 Dan zal Ik mijn verschrikking voor u uitzenden, al de
volken, waar gij komt, in verwarring brengen en uw vijanden voor u op de
vlucht drijven. 28 Dan zal Ik horzels voor u uitzenden, die de Chiwwieten,
Kanaänieten en Chittieten voor u zullen opjagen. 29 Maar Ik drijf ze niet in
een enkel jaar voor u weg; anders zou het land een woestenij worden en
zouden de wilde dieren de overhand krijgen; 30 slechts langzaam aan drijf
Ik hen voor u weg, totdat ge zo zijt aangegroeid, dat ge het land in bezit kunt
nemen. 31 Dan zal Ik uw grenzen trekken van de Rode Zee tot aan de zee der
Filistijnen, en van de woestijn tot aan de Rivier, en alle bewoners van het
land aan u overleveren. Ge moet ze verjagen, 32 en moogt geen verbond met
hen sluiten, noch met hun goden; 33 ze mogen zelfs niet in uw land blijven
wonen. Want anders verleiden ze u tot zonde tegen Mij; zodat gij hun goden
zoudt gaan dienen, en die zouden een valstrik voor u worden.

24

1 Toen sprak Hij tot Moses: Klim op tot Jahweh, gij met Aäron, Nadab en
Abihoe en zeventig van Israëls oudsten. Zij moeten op een afstand blijven
neerknielen; 2 Moses alleen mag tot Jahweh naderen, niet de anderen, en
ook het volk mag niet met hem opstijgen. 3 Toen ging Moses terug naar
het volk, en deelde het alle bevelen en wetten van Jahweh mee. En heel
het volk antwoordde eenstemmig: Alles wat Jahweh gezegd heeft, zullen
we doen! 4 En Moses schreef alle bevelen van Jahweh op. De volgende
morgen bouwde hij aan de voet van de berg een altaar, en richtte twaalf
wijstenen op naar het getal der twaalf stammen van Israël. 5 Vervolgens
gaf hij aan israëlietische jongemannen bevel, om brandoffers op te dragen en
voor Jahweh jonge stieren als vredeoffers te slachten. 6 Toen nam Moses de
helft van het bloed en goot het in schalen; de andere helft sprenkelde hij over
het altaar. 7 Daarna nam hij het verbondsboek en las het voor ten aanhoren
van het volk. Zij herhaalden: Alles, wat Jahweh heeft gezegd, zullen we
doen en daaraan gehoorzamen. 8 Nu nam Moses het bloed, sprenkelde het
over het volk, en sprak: Zie, dit is het bloed van het Verbond, dat Jahweh
met u heeft gesloten: het is gegrond op al deze bevelen. 9 Moses klom dus
omhoog met Aäron, Nadab, Abihoe en de zeventig oudsten van Israël. 10 Daar
mochten zij den God van Israël aanschouwen; onder zijn voeten was iets
als een vloer van saffier, stralend als de hemel zelf. 11 En God strekte zijn

hand niet uit tegen de uitverkorenen onder Israëls kinderen, ofschoon ze
God hadden aanschouwd. Daarna at en dronk men. 12 Vervolgens sprak
Jahweh tot Moses: Kom tot Mij op de berg en blijf daar; dan zal Ik u de stenen
tafelen geven met de wet en de geboden, die Ik tot hun onderrichting heb
opgeschreven. 13 Toen maakte Moses met zijn dienaar Josuë zich gereed, en
besteeg Moses de berg Gods. 14 Hij zei tot de oudsten: Blijft hier, totdat we
tot u terugkeren. Zie, Aäron en Choer blijven bij u. Wie een rechtsgeding
heeft, kan zich tot hen wenden. 15 Zo besteeg Moses de berg, die door de
wolk bedekt was. 16 Want de glorie van Jahweh rustte op de berg Sinaï, en de
wolk hield hem zes dagen lang omhuld. En uit de wolk riep Hij Moses op de
zevende dag. 17 En nu straalde op de top van de berg de glorie van Jahweh
voor de ogen van de Israëlieten als een verterend vuur. 18 Toen Moses de berg
beklom, kwam hij midden in de wolk. En veertig dagen en veertig nachten
bleef Moses op de berg.

25

1 Daar sprak Jahweh tot Moses: 2 Zeg de kinderen Israëls, dat ze Mij
geschenken brengen; van iedereen, wien het hart het ingeeft, zult ge
geschenken aanvaarden. 3 Dit zijn de geschenken, die ge van hen moet
aannemen: goud, zilver en brons, 4 violet, purper, karmozijn, getwijnd
lijnwaad en geitenhaar, 5 roodgeverfde ramsvellen, gelooide huiden en
acaciahout; 6 olie voor de lampen, specerijen voor de zalfolie en voor de
geurige wierook; 7 onyxstenen en andere edelstenen, om er het borstkleed
en de borsttas mee te bezetten. 8 Want ge moet voor Mij een heiligdom
maken, opdat Ik in hun midden kan wonen. 9 En ge moet de tabernakel
met toebehoren nauwkeurig naar de modellen vervaardigen, die Ik u nu ga
tonen. 10 Ge moet een ark vervaardigen van acaciahout, twee en een halve
el lang, anderhalve el breed en anderhalve el hoog. 11 Ge moet haar van
binnen en van buiten met zuiver goud bekleden en er loofwerk van goud
omheen maken. 12 Dan moet ge er vier gouden krammen voor gieten, en
die boven aan de vier poten bevestigen, twee krammen aan iedere kant.
13 Maak vervolgens handbomen van acaciahout, besla ze met goud, 14 en
steek ze in de krammen aan weerskanten van de ark, om daarmee de ark
te dragen. 15 De handbomen moeten in de krammen aan de ark blijven, en
mogen er niet worden uitgetrokken. 16 In de ark moet ge de verbondswet
leggen, die Ik u geven zal. 17 Daarna moet ge ook een verzoendeksel maken
van zuiver goud, twee en een halve el lang en anderhalve el breed. 18 Aan
de beide uiteinden van het verzoendeksel moet ge twee gouden cherubs als
drijfwerk maken. 19 Sla een cherub uit aan het ene einde en een cherub
aan het andere einde; dus in het verzoendeksel zelf moet ge aan beide
uiteinden de cherubs uitslaan. 20 De cherubs moeten hun vleugels omhoog
spreiden, en met hun vleugels het verzoendeksel overspannen; ze moeten
tegenover elkander staan, terwijl hun gezichten naar het verzoendeksel
gericht moeten zijn. 21 Leg dan het verzoendeksel boven op de ark, en de
verbondswet, die Ik u geven zal, erin. 22 Daar zal Ik Mij aan u openbaren,
en boven het verzoendeksel tussen de twee cherubs, die op de ark des
Verbonds staan, zal Ik alles mededelen, wat Ik u voor de Israëlieten heb te
bevelen. 23 Gij moet ook een tafel van acaciahout vervaardigen, twee ellen
lang, een el breed en anderhalve el hoog. 24 Overtrek die met zuiver goud,
en maak er loofwerk van goud omheen. 25 Gij moet daar een lijst van een

hand breed omheen maken, en om die lijst loofwerk van goud. 26 Dan moet
ge vier gouden krammen maken, en die aan de vier hoeken bij de poten
bevestigen. 27 Breng die krammen voor de handbomen van de tafel vlak
bij de lijst aan. 28 De handbomen moet ge van acaciahout maken, en met
goud beslaan; daarmee moet de tafel worden gedragen. 29 Bovendien moet
ge nog de nodige schotels, kannen, bekers en schalen vervaardigen voor het
uitgieten van de plengoffers; ge moet ze maken van zuiver goud. 30 Ook
moet ge er voor zorgen, dat er op de tafel voortdurend toonbroden voor Mij
liggen. 31 Vervolgens moet ge een kandelaar maken van zuiver goud. De
kandelaar moet drijfwerk zijn: zijn voetstuk en schacht, zijn bloemkelken,
knoppen en bloesems uit één stuk. 32 Zes armen moeten terzijde uitsteken,
drie armen aan de ene kant van de kandelaar en drie armen aan de andere
kant. 33 Aan iedere arm moeten drie bloemkelken zitten in de vorm van
amandelbloesem, knoppen en bloesems; dus aan de zes armen, die uit de
kandelaar steken op dezelfde manier. 34 Maar aan de kandelaar zelf moeten
vier bloemkelken zitten in de vorm van amandelbloesem, knoppen en
bloesems; 35 telkens moet één knop onder elk van de drie paar armen zitten,
waar de zes armen uit de kandelaar schieten. 36 De knoppen en armen
moeten met de kandelaar zelf uit één stuk zijn; het geheel één stuk drijfwerk
van zuiver goud. 37 Bovendien moet ge de zeven lampen maken, die er bij
horen, en deze er zo boven op plaatsen, dat het licht naar de voorzijde valt.
38 Ook de snuiters en bakjes moeten van zuiver goud zijn. 39 Een talent zuiver
goud moet men gebruiken voor de kandelaar en voor alles wat er bij hoort.
40 Zorg er voor, dat ge het vervaardigt naar de modellen, die u op de berg zijn
getoond.

26

1 Daarna moet ge de tabernakel vervaardigen uit tien banen van getwijnd
lijnwaad, van violet, purper en karmozijn, met cherubs versierd. 2 Iedere
baan moet acht en twintig el lang zijn en vier el breed; alle banen moeten
dezelfde afmetingen hebben. 3 Vijf aan vijf moeten de banen aan elkander
worden gehecht. 4 Dan moet ge violetkleurige lussen maken aan de zoom
van de eerste baan van het ene stel en eveneens aan de zoom van de laatste
baan van het andere stel. 5 Vijftig lussen moet ge maken aan de baan van
het ene stel, en vijftig aan de zoom van de baan van het andere stel; zodat
de lussen tegenover elkander komen te zitten. 6 Dan moet ge vijftig gouden
haken vervaardigen, waarmee ge de banen aan elkander moet verbinden,
zodat de tabernakel een geheel wordt. 7 Daarna moet gij ook banen van
geitenhaar vervaardigen voor een tent over de tabernakel. Elf van zulke
banen moet ge maken. 8 Elke baan moet dertig el lang en vier el breed
zijn; alle elf dus van dezelfde afmetingen. 9 Vijf van die banen moet ge
afzonderlijk aan elkander hechten, en eveneens de zes andere afzonderlijk;
de zesde baan moet ge aan de voorzijde van de tent omslaan. 10 Dan moet
ge vijftig lussen maken aan de zoom van de eerste baan van het ene stel,
en vijftig lussen aan de zoom van de laatste baan van het andere stel.
11 Vervolgens moet ge vijftig bronzen haken maken, en daarmee de lussen
vasthechten, om de tent zo samen te voegen, dat ze een geheel wordt. 12 Het
gedeelte van de tentbanen, dat in de breedte nog overschiet, moet ge voor
de helft over de achterkant van de tabernakel laten afhangen; 13 terwijl de
el, die aan weerszijden van de tentbanen in de lengte overblijft, aan beide

kanten van de tabernakel moet afhangen, om die te bedekken. 14 Over deze
tent moet ge weer een dek maken van roodgeverfde ramsvellen, en daar
overheen nog een dekkleed van gelooide huiden. 15 Vervolgens moet ge
voor de tabernakel rechtopstaande schotten maken van acaciahout. 16 Ieder
schot moet tien el hoog en anderhalve el breed zijn. 17 Onder ieder schot
moeten twee pennen recht naast elkander worden aangebracht; zo moet
ge met alle schotten van de tabernakel doen. 18 Voor de zuidkant van de
tabernakel moet ge twintig schotten maken, 19 en onder die twintig schotten
veertig zilveren voetstukken; zodat er zich telkens twee onder ieder schot
bevinden voor de beide pennen. 20 Voor de andere wand van de tabernakel,
dus aan de noordkant, eveneens twintig schotten 21 met hun veertig zilveren
voetstukken, telkens twee onder ieder schot. 22 Voor de achterkant van de
tabernakel, dus in het westen, moet ge zes schotten maken. 23 Daarenboven
moet ge voor de beide hoeken van de achterwand van de tabernakel twee
schotten vervaardigen, 24 die van onderen in elkaar grijpen, en evenzo
van boven bij de eerste kram; ze moeten zó zijn, omdat zij beiden de
hoekstukken vormen. 25 Er moeten dus acht schotten zijn met hun zestien
zilveren voetstukken, telkens twee voetstukken onder ieder schot. 26 Ge
moet ook bindlatten maken van acaciahout, vijf voor de schotten van de ene
zijwand van de tabernakel, 27 vijf voor de schotten van de andere zijwand
van de tabernakel, en ook vijf voor de schotten aan de achterwand van de
tabernakel in het westen. 28 De middelste bindlat moet midden over de
schotten lopen van het ene einde tot het andere. 29 De schotten moet ge
met goud bekleden; de krammen, waarin de bindlatten rusten van goud
vervaardigen; de bindlatten zelf weer met goud overtrekken. 30 Zo zult ge
de tabernakel oprichten naar het model, dat u op de berg is getoond. 31 Ge
moet ook een voorhangsel maken van violet, purper, karmozijn en getwijnd
lijnwaad met cherubs versierd. 32 Hang dat met gouden ringen aan vier met
goud beslagen palen van acaciahout, die op vier zilveren voetstukken staan.
33 Het voorhangsel moet ge aan de haken der palen ophangen. Breng dan
de ark des Verbonds binnen het voorhangsel, zodat het voorhangsel een
scheiding vormt tussen het heilige en het heilige der heiligen, 34 en leg het
verzoendeksel op de ark des Verbonds in het heilige der heiligen. 35 Maar de
tafel moet ge aan de buitenkant van het voorhangsel plaatsen; de kandelaar
tegenover de tafel aan de rechterzijde van de tabernakel en de tafel aan
de linkerzijde. 36 Maak ten slotte voor de ingang van de Tent een tapijt
van violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad met fijn borduurwerk
versierd. 37 Voor dat tapijt moet ge vijf palen maken van acaciahout met
goud beslagen; ook de ringen moeten van goud zijn. Ge moet er vijf bronzen
voetstukken voor gieten.

27

1 Vervolgens moet ge het brandofferaltaar maken van acaciahout; het
altaar moet vijf el lang en vijf el breed, dus vierkant zijn, en drie el hoog.
2 Breng op de vier hoeken de hoornen aan, die met het altaar uit één
stuk moeten zijn, en besla ze met brons. 3 Maak ook de nodige bakken
voor het wegruimen van de as, met de schoppen, offerschalen, vorken en
vuurpotten; vervaardig al deze benodigdheden van brons. 4 Maak een
netvormig rasterwerk van brons, en aan de vier hoeken van dat rasterwerk
vier bronzen krammen. 5 Breng dat rasterwerk aan beneden onder het

raam, waarop het altaar rust, zodat het van beneden af tot halverhoogte het altaar reikt. 6 Maak ook handbomen van acaciahout voor het altaar, en besla ze met brons. 7 De handbomen moeten door de krammen worden gestoken, zodat ze zich aan beide zijden van het altaar bevinden, wanneer men het draagt. 8 Ge moet het altaar hol maken en van planken; en het vervaardigen, zoals het u op de berg is getoond. 9 Daarna moet ge nog de voorhof van de tabernakel maken. Aan de zuidkant moet de voorhof worden afgezet met gordijnen van getwijnd lijnwaad; de lengte ervan aan deze ene zijde moet honderd el bedragen. 10 Ze moeten hangen aan twintig palen op twintig bronzen voetstukken; de ringen en banden der palen moeten van zilver zijn. 11 Hang eveneens aan de noordzijde gordijnen over een lengte van honderd el, aan twintig palen op hun twintig bronzen voetstukken; de ringen en de banden der palen moeten eveneens van zilver zijn. 12 Maar hang in de breedte aan de westzijde van de voorhof gordijnen over een lengte van vijftig el aan tien palen op hun tien voetstukken. 13 De breedte van de voorhof aan de voorzijde ten oosten moet eveneens vijftig el bedragen. 14 Aan de ene hoek moet het over een lengte van vijftien el worden afgezet met gordijnen aan drie palen op hun drie voetstukken; 15 zo ook de andere hoek over een lengte van vijftien el met gordijnen aan drie palen op hun drie voetstukken, 16 terwijl aan de ingang van de voorhof aan vier palen op hun vier voetstukken een tapijt van twintig el moet hangen van violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad, met fijn borduurwerk versierd. 17 Al de palen rond de voorhof moeten van zilveren banden zijn voorzien; ook de ringen moeten van zilver zijn, maar de voetstukken van brons. 18 De lengte van de voorhof moet honderd el bedragen, de breedte vijftig en de hoogte vijf el. Het lijnwaad moet getwijnd zijn; de voetstukken van brons. 19 Alle benodigdheden voor de bouw van de tabernakel, al zijn pinnen en de pinnen van de voorhof moeten van brons zijn. 20 Beveel ook aan de Israëlieten, dat zij u zuivere olie uit gestoten olijven voor de kandelaar brengen, om de lamp steeds brandend te houden. 21 Aäron en zijn zonen zullen die van de avond tot de morgen voor het aanschijn van Jahweh onderhouden in de openbaringstent buiten het voorhangsel, dat zich voor de ark des Verbonds bevindt. Dit is een eeuwige verplichting voor de Israëlieten van geslacht tot geslacht.

28

1 Zonder u vervolgens uw broeder Aäron en zijn zonen uit de Israëlieten af, om Mij als priester te dienen: Aäron, met Nadab, Abihoe, Elazar en Itamar, de zonen van Aäron. 2 Gij moet voor uw broeder Aäron heilige gewaden maken, om zijn glorie te doen stralen. 3 Beveel dus aan alle kunstenaars, die Ik met fijne smaak heb begiftigd, dat zij de gewaden voor Aäron vervaardigen, opdat hij gewijd kan worden, om Mij als priester te dienen. 4 De volgende gewaden moeten zij vervaardigen: een borsttas, een borstkleed, een schoudermantel, een geborduurde tuniek, een tulband en een gordel. Voor de heilige gewaden, die ze voor uw broeder Aäron en zijn zonen moeten maken, om Mij als priester te dienen, 5 moeten zij goud, violet, purper, karmozijn, en getwijnd lijnwaad gebruiken. 6 Ze moeten uit goud, violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad een kunstig bewerkt borstkleed vervaardigen. 7 Het moet twee schouderbanden hebben, die onderling verbonden zijn, en aan de beide uiteinden ervan moeten worden

vastgemaakt. 8 De band, die het borstkleed omsluit, moet uit één stuk
zijn en van hetzelfde maaksel: van goud, violet, purper, karmozijn en
getwijnd lijnwaad. 9 Dan moet ge twee onyxstenen nemen, en daarin de
namen van Israëls zonen snijden: 10 zes namen op de ene steen, en zes
op de andere, naar de volgorde van hun geboorte. 11 Als graveerwerk,
dat men in zegelstenen snijdt, moet ge de namen van Israëls zonen in de
beide stenen griffen en ze dan in gouden zettingen vatten. 12 De beide
stenen moet ge op de schouderbanden van het borstkleed hechten als
gedachtenisstenen voor Israëls zonen, zodat Aäron op zijn beide schouders
hun namen voor het aanschijn van Jahweh zal dragen, om hunner indachtig
te zijn. 13 De zettingen moet ge van goud maken. 14 Nog moet ge twee
kettinkjes maken van zuiver goud als koorden gevlochten, en die aan de
zettingen vasthechten. 15 Verder moet ge een borsttas voor het orakel laten
maken, kunstig bewerkt van dezelfde stof als het borstkleed: van goud,
violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad. 16 Ze moet vierkant zijn
en dubbel gevouwen, een span lang en een span breed. 17 Ge moet haar
met vier rijen edelstenen bezetten: op de eerste rij een robijn, een topaas
en een smaragd; 18 op de tweede rij een karbonkel, een saffier en een
sardonix; 19 op de derde rij een hyacint, een agaat en een ametist; 20 en op
de vierde rij een chrysoliet, een onyx en een jaspis. Zij moeten in gouden
zettingen gevat zijn. 21 Deze stenen moeten beantwoorden aan de namen
van Israëls zonen; ze moeten dus evenals hun namen twaalf in getal zijn, en
op iedere steen moet de naam van één der twaalf stammen worden gegrift,
op dezelfde manier als men een zegel snijdt. 22 Aan de borsttas moet ge
kettinkjes maken van zuiver goud, als koorden gevlochten; 23 aan de beide
boveneinden van de borsttas moet ge twee gouden ringen maken; 24 bevestig
dan de twee gouden snoeren aan de beide ringen, die aan de boveneinden
van de borsttas zitten, 25 en maak de beide einden van die twee snoeren aan
de beide zettingen vast, die ge aan de voorkant der schouderbanden van
het borstkleed hebt gehecht. 26 Vervolgens moet ge nog twee gouden ringen
maken, en die aan de beide benedeneinden van de borsttas bevestigen,
en wel aan de binnenrand, die tegen het borstkleed ligt; 27 bovendien nog
twee gouden ringen, die ge onder aan de voorkant van het borstkleed moet
hechten, boven de band van het borstkleed, vlak bij de sluiting; 28 dan moet
ge de ringen van de borsttas met een purperen snoer aan de ringen van het
borstkleed vastbinden, zodat de borsttas boven de band van het borstkleed
blijft hangen en niet op het borstkleed kan verschuiven. 29 Zo zal Aäron,
wanneer hij het heiligdom binnentreedt, de namen van Israëls zonen op
zijn hart aan de orakeltas dragen, om hunner voortdurend indachtig te zijn
voor het aanschijn van Jahweh. 30 En in de orakeltas moet ge de Oerim en
de Toemmim leggen, zodat zij op het hart van Aäron rusten, wanneer hij
voor het aanschijn van Jahweh treedt; en zo zal Aäron altijd het orakel van
Israëls zonen op zijn hart dragen voor het aanschijn van Jahweh. 31 Over het
borstkleed moet ge een schoudermantel maken geheel van violet. 32 In het
midden moet een opening zijn, om het hoofd er door te steken; die opening
moet, als de hals van een wapenrok, rondom met een kunstig geweven
zoom zijn afgezet, zodat ze niet kan inscheuren. 33 Aan de onderrand van
de schoudermantel moet ge rondom violette, purperen en karmozijnen
granaatappeltjes aanbrengen en aan alle kanten daartussen gouden belletjes; 34 om beurt telkens een gouden belletje en een granaatappeltje rond
de onderrand van de schoudermantel. 35 Aäron moet hem dragen als hij

zijn bediening uitoefent, zodat men hem kan horen, wanneer hij voor het aanschijn van Jahweh het heiligdom binnentreedt of verlaat; anders zal hij sterven. 36 Verder moet ge een plaat maken van zuiver goud, en daarin als in een zegel graveren: Aan Jahweh gewijd. 37 Ge moet ze met een purperen snoer aan de tulband vastmaken; en wel aan de voorkant. 38 Zo zal ze tegen het voorhoofd van Aäron liggen, en zal Aäron de fouten op zich nemen, die de kinderen Israëls begaan bij de heilige offers en bij alle heilige gaven, welke zij brengen. Steeds moet zij tegen zijn voorhoofd liggen om hen welgevallig te maken aan Jahweh. 39 Vervolgens moet ge een geborduurde tuniek, een tulband van lijnwaad en een kunstig bewerkte gordel maken. 40 Ook voor de zonen van Aäron moet ge tunieken, gordels en hoofddoeken vervaardigen, om hun glorie te doen stralen; 41 daarmee zult ge uw broeder Aäron en zijn zonen bekleden. Dan zult ge hen zalven, tot priesters aanstellen en wijden, zodat ze voor Mij hun priesterlijke bediening kunnen uitoefenen. 42 Ook moet ge voor hen linnen heupkleren maken, die van hun lenden tot hun dijen reiken om hun schaamte te bedekken. 43 Aäron en zijn zonen moeten ze dragen, wanneer zij de openbaringstent binnengaan of tot het altaar naderen, om in het heiligdom dienst te verrichten; anders zouden zij schuld op zich laden en sterven. Dit is een altijdgeldend voorschrift voor hem en zijn nakomelingschap.

29

1 Deze handelingen moet ge aan hen voltrekken, om hen tot mijn priesters te wijden: Neem één jongen stier en twee rammen, die zonder gebreken zijn; 2 daarbij ongedesemde broden en ongedesemde koeken met olie gemengd en ongedesemde offervlaas met olie bestreken, van tarwebloem bereid. 3 Leg ze in een mand, en breng ze in die mand tegelijk met den jongen stier en de twee rammen. 4 Daarna moet ge Aäron en zijn zonen naar de ingang van de openbaringstent leiden en hen met water wassen. 5 Dan moet ge de gewaden nemen, en Aäron bekleden met de tuniek, de schoudermantel, het borstkleed en de borsttas, hem het borstkleed vastbinden met de band, 6 de tulband op zijn hoofd plaatsen en de heilige diadeem aan de tulband bevestigen. 7 Dan moet ge de zalfolie nemen, die over zijn hoofd uitstorten en hem zalven. 8 Vervolgens moet ge zijn zonen doen toetreden, hen met de tunieken bekleden, 9 de gordel ombinden en de hoofddoeken omdoen. Wanneer ge zo Aäron en zijn zonen tot priesters hebt aangesteld, zullen zij de priesterlijke waardigheid bezitten als een eeuwig recht. 10 Dan moet ge den stier voor de openbaringstent brengen, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op de kop van den stier leggen; 11 daarna moet men den stier voor het aanschijn van Jahweh aan de ingang van de openbaringstent slachten. 12 Neem dan het bloed van den stier, strijk een gedeelte daarvan met uw vinger aan de hoornen van het altaar, en stort de rest tegen het voetstuk van het altaar. 13 Vervolgens moet ge al het vet nemen, dat de ingewanden omgeeft, en de kwab aan de lever, de beide nieren en het niervet, en dat op het altaar in rook doen opgaan; 14 maar het vlees van den stier met zijn vel en darmen moet ge buiten de legerplaats in het vuur verbranden. Dit is het zondeoffer. 15 Dan moet ge een van de rammen nemen, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op de kop van den ram leggen; 16 ge moet den ram slachten, zijn bloed opvangen, en er aan alle kanten het altaar mee besprenkelen. 17 Snijd dien ram vervolgens in stukken, was de ingewanden

en poten af, en leg ze bij de andere stukken en de kop. 18 Den helen ram moet
ge op het altaar in rook doen opgaan. Het is een heerlijk geurend brandoffer
voor Jahweh, een vuuroffer ter ere van Jahweh. 19 Daarna moet ge den
tweeden ram nemen, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op zijn
kop leggen. 20 Dan moet ge hem slachten, met zijn bloed de rechteroorlel,
rechterduim en rechter grote teen van Aäron en zijn zonen bestrijken, en
met het overige bloed aan alle kanten het altaar besprenkelen. 21 Neem
dan wat van het bloed, dat tegen het altaar is gesprenkeld, tegelijk met wat
zalfolie, en besprenkel daarmee Aäron en de gewaden van Aäron, zijn zonen
en de gewaden van zijn zonen, zodat hij en zijn zonen, alsook de gewaden
van beiden zullen gewijd zijn. 22 Vervolgens moet ge het vet van den ram
nemen, met het staartvet en het vet, dat de ingewanden omgeeft, de kwab
aan de lever, de beide nieren met het niervet, dat er om heen zit, en daar
het een wijdingsram is, ook de rechterschenkel; 23 bovendien, uit de mand
met ongedesemde broden, die voor het aanschijn van Jahweh staat, één rond
brood, één met olie bestreken broodkoek en één vla. 24 Dit alles moet ge in de
handen van Aäron leggen en in die van zijn zonen, en als een strekoffer voor
het aanschijn van Jahweh aanbieden. 25 Dan moet ge het uit hun handen
nemen, en het op het altaar in rook doen opgaan te zamen met het heerlijk
geurend brandoffer voor het aanschijn van Jahweh; het is een vuuroffer ter
ere van Jahweh. 26 Vervolgens moet ge het borststuk van Aärons wijdingsram
nemen, en het als een strekoffer voor het aanschijn van Jahweh aanbieden.
Dit zal uw deel zijn. 27 Zo zult ge door het wijdingsram van Aäron en
zijn zonen de borststukken, die als strekoffers worden aangeboden, en de
schenkels, die als hefoffers worden opgedragen, heiligen; 28 volgens een
altijdgeldende wet zullen zij het deel zijn, dat de kinderen Israëls aan Aäron
en zijn zonen moeten afstaan. Want het is een hefoffer, en als zodanig
moet het door Israëls zonen van hun vredeoffers worden afgestaan, als
een gave aan Jahweh. 29 De heilige gewaden van Aäron zullen na hem op
zijn zonen overgaan; daarin moeten zij gezalfd en tot priesters worden
aangesteld. 30 En zeven dagen moet zijn zoon, die hem als priester opvolgt
en de openbaringstent binnentreedt, zich daarmee bekleden, om de dienst
in het heiligdom uit te oefenen. 31 Het vlees van den wijdingsram moet ge op
een heilige plaats koken. 32 En Aäron en zijn zonen zullen het vlees van den
ram en het brood uit de mand eten bij de ingang van de openbaringstent.
33 Zij alleen mogen het eten, omdat zij daardoor de verzoening verkregen,
toen men hen tot priester aanstelde en wijdde; een leek mag er niet van eten,
want het is heilig. 34 En zo er iets van het vlees van het wijdingsoffer of van
het brood tot de volgende morgen zou overblijven, moet ge dat overschot
verbranden; het mag niet worden gegeten, want het is heilig. 35 Voltrek dit
alles aan Aäron en zijn zonen, juist zoals Ik het u heb bevolen. Zeven dagen
moet ge de priesterwijding laten duren. 36 Iedere dag moet ge tot verzoening
een stier opdragen als zondeoffer, en door uw verzoening de onreinheid van
het altaar wegnemen; dan moet ge het zalven, om het te wijden. 37 Zeven
dagen lang zult ge voor het altaar de verzoeningsplechtigheid verrichten,
om het te wijden. Zo zal het altaar hoogheilig zijn, en iedereen, die het
aanraakt, zal als iets heiligs worden behandeld. 38 Regelmatig iedere dag
moet ge twee eenjarig lammeren op het altaar offeren. 39 Het ene lam moet
ge des morgens offeren, het andere tegen de avond. 40 Bij het eerste lam
behoort een issaron meelbloem, gemengd met een kwart hin gestoten olie,

en een plengoffer van een vierde hin wijn. 41 Het andere lam moet ge tegen
de avond offeren. Gij moet er eenzelfde spijs(-) en plengoffer bij doen als des
morgens. Het moet een heerlijk geurend vuuroffer zijn ter ere van Jahweh,
42 een bestendig brandoffer van geslacht tot geslacht, opgedragen aan de
ingang van de openbaringstent en voor het aanschijn van Jahweh, waar Ik
Mij aan u zal openbaren, om tot u te spreken. 43 Daar zal Ik Mij openbaren
aan de zonen Israëls, en die plaats zal door mijn glorie worden geheiligd.
44 Ik zal de openbaringstent heiligen met het altaar, en Aäron heiligen met
zijn zonen, om mijn priesters te zijn. 45 Ik zal wonen te midden van Israëls
kinderen en hun God zijn. 46 Dan zullen zij weten, dat Ik, Jahweh, hun God
ben, die hen uit het land van Egypte heb geleid, om in hun midden te wonen:
Ik Jahweh, hun God!

30

1 Nog moet ge een altaar vervaardigen, om wierook te offeren. Ge moet dat
van acaciahout maken, 2 een el lang en een el breed, dus vierkant, en twee
ellen hoog; zijn hoornen moeten er één geheel mee uitmaken. 3 Ge moet het
met zuiver goud overtrekken, zowel het bovenvlak, als alle zijkanten en de
hoornen, en loofwerk van goud er omheen maken. 4 Onder dat loofwerk
moet ge aan weerskanten twee gouden krammen aanbrengen, die dienen
voor de handbomen, waarmee het gedragen wordt. 5 Die handbomen moet
ge van acaciahout maken, en met goud beslaan. 6 Gij moet het voor het
voorhangsel plaatsen, dat voor de ark des Verbonds en het verzoendeksel
boven de verbondswet hangt, waar Ik Mij aan u zal openbaren. 7 Iedere
morgen, wanneer Aäron de lampen in orde brengt, moet hij daarop geurige
wierook branden; 8 en eveneens wanneer hij tegen de avond de lampen
ontsteekt. Het moet een bestendig reukoffer zijn voor het aanschijn van
Jahweh van geslacht tot geslacht. 9 Ge moogt daarop geen andere wierook
offeren, dan die is voorgeschreven, noch daarop brand(-) en spijsoffers
brengen, of plengoffers daarop uitgieten. 10 Eenmaal per jaar moet Aäron
de verzoeningsplechtigheid verrichten voor de hoornen; met het bloed van
het zondeoffer ter verzoening zal hij dat eens per jaar doen. Zo zal het
hoogheilig zijn voor Jahweh van geslacht tot geslacht. 11 Jahweh vervolgde
tot Moses: 12 Wanneer ge de Israëlieten monstert en ze hoofd voor hoofd
telt, moet ieder van hen bij de monstering aan Jahweh een losprijs voor zijn
leven betalen, opdat geen ramp hen bij de monstering mag treffen. 13 Dit
moet iedereen geven, die op de monsterrol komt: een halve sikkel volgens
het heilig gewicht, met twintig gera's in een sikkel; die halve sikkel is een
belasting voor Jahweh. 14 Iedereen die op de monsterrol komt en twintig
jaar oud is of meer, moet deze belasting voor Jahweh betalen. 15 De rijke
zal niet meer en de arme niet minder dan een halve sikkel betalen, als
belasting voor Jahweh, en als losprijs voor uw leven. 16 Gij zult het losgeld
van Israëls zonen voor de dienst van de tabernakel gebruiken; maar het
zal tevens dienen om Israëls kinderen bij Jahweh in gedachtenis te houden,
en tot een losprijs voor uw leven. 17 Nog sprak Jahweh tot Moses: 18 Maak
ook een bronzen wasbekken met een onderstel van brons, plaats het tussen
de openbaringstent en het altaar en vul het met water. 19 Met dit water
moeten Aäron en zijn zonen hun handen en voeten wassen. 20 Wanneer zij
de openbaringstent binnengaan, moeten zij zich met het water afwassen,
op straffe des doods; of wanneer zij tot het altaar willen naderen, om

hun dienst te verrichten door een vuurofffer voor Jahweh te branden,
21 moeten zij handen en voeten wassen, op straffe des doods. Dit is voor
hen een eeuwige wet, voor hem en zijn nazaat tot in het verste geslacht.
22 Nog sprak Jahweh tot Moses: 23 Voorzie u van de kostbaarste specerijen:
vijfhonderd sikkels vloeibare myrrhe en half zoveel, dus tweehonderd
vijftig sikkels geurige kaneel, tweehonderd vijftig sikkels geurige kalmus,
24 en vijf honderd sikkels laurier; alles volgens het heilig gewicht. Voeg
er een hin olijfolie aan toe, 25 en bereid daarvan de heilige zalfolie. Een
geurig mengsel moet het zijn volgens de regels der kunst; want het is de
heilige zalfolie. 26 Hiermee moet ge de openbaringstent zalven, de ark des
Verbonds, 27 de tafel met haar toebehoren, de kandelaar met alles wat erbij
hoort, het reukofferaltaar, 28 het brandofferaltaar met zijn toebehoren en
het bekken met zijn onderstel. 29 Daardoor zult ge ze wijden, zodat ze
hoogheilig worden, en iedereen, die ze aanraakt, als iets heiligs zal worden
behandeld. 30 Ook Aäron en zijn zonen zult ge er mee zalven, en hen wijden,
om mijn priesters te zijn. 31 Maar tot de Israëlieten zult ge zeggen: Dit zal
voor Mij de heilige zalfolie zijn van geslacht tot geslacht. 32 Ge moogt ze niet
over het lichaam van gewone mensen uitgieten, en zelfs in deze verhouding
geen andere bereiden; want ze is heilig en ook voor u moet ze heilig zijn.
33 Iedereen dus, die een soortgelijk mengsel bereidt of het aan een leek
durft geven, zal van zijn volk worden afgesneden. 34 Nog sprak Jahweh tot
Moses: Voorzie u van geurige specerijen; van amber, kruidnagel en gom,
van kruiden en zuivere hars, alles in gelijke hoeveelheid. 35 Ge moet daarvan
volgens de regels der kunst een geurige wierook bereiden, met wat zout
gemengd, zuiver en heilig. 36 Hier moet ge telkens wat van afnemen, het tot
poeder wrijven en voor de ark des Verbonds in de openbaringstent brengen,
waar Ik Mij aan u zal openbaren. Hij moet hoogheilig voor u zijn. 37 Als
ge wierook voor u zelf wilt maken, moogt ge die niet in deze verhouding
bereiden; ge moet hem als iets heiligs voor Jahweh beschouwen. 38 Iedereen,
die iets dergelijks maakt, om van zijn geur te genieten, zal van zijn volk
worden afgesneden.

31

1 Daarna sprak Jahweh tot Moses: 2 Zie, Ik heb Besalel, den zoon van Oeri,
zoon van Choer, uit de stam van Juda uitverkoren, 3 en hem met Gods geest
vervuld; met wijsheid en inzicht, met kennis en vaardigheid, 4 om ontwer-
pen te maken en uit te voeren in goud, zilver en brons, 5 om edelstenen
te graveren en te zetten, om hout te bewerken, kortom voor elk soort van
werk. 6 Bovendien heb Ik hem Oholiab, den zoon van Achisamak, uit de
stam van Dan als medewerker toegevoegd en aan alle bekwame vaklui heb
Ik kunstvaardigheid geschonken, om alles te maken wat Ik bevolen heb: 7 de
openbaringstent, de ark des Verbonds, het verzoendeksel daarop, en alles
wat bij de tent behoort; 8 de tafel met toebehoren, de kandelaar van zuiver
goud met toebehoren, het reukofferaltaar, 9 het brandofferaltaar met al
zijn toebehoren, het bekken met zijn onderstel; 10 de heilige ambtsgewaden
voor den priester Aäron en die van zijn zonen, om hun dienst te verrichten,
11 de zalfolie en de geurige wierook voor het heiligdom. Dit alles moeten
ze maken, zoals Ik het u heb bevolen. 12 Tenslotte sprak Jahweh tot Moses:
13 Dit moet ge de Israëlieten inprenten! Onderhoudt vooral mijn sabbat;
want hij is een teken tussen Mij en u van geslacht tot geslacht, waardoor

men zal weten, dat Ik, Jahweh, het ben die u heilig. 14 Onderhoudt dus
de sabbat, want hij is heilig voor u. Iedereen die hem schendt, zal met de
dood worden gestraft; iedereen, die op die dag enige arbeid verricht, zal
van zijn volk worden afgesneden. 15 Zes dagen kunt ge werken, maar de
zevende dag is een dag van volkomen rust, aan Jahweh gewijd. Wie op
de sabbat enige arbeid verricht, moet sterven. 16 Zo moeten de Israëlieten
de sabbat onderhouden, en hem vieren van geslacht tot geslacht krachtens
een eeuwig verbond. 17 Hij zal een teken zijn voor eeuwig tussen Mij en de
Israëlieten; want in zes dagen heeft Jahweh hemel en aarde gemaakt, maar
op de zevende dag heeft Hij gerust en herademd. 18 Toen Hij zijn onderhoud
met Moses op de berg Sinaï had beëindigd, gaf Hij hem de beide tafelen van
het Verbond, de stenen tafelen, met Gods eigen vingeren geschreven.

32

1 Toen het volk intussen zag, dat Moses nog maar steeds niet van de berg
afdaalde, liep het rond Aäron te hoop en zei tot hem: Kom, maak ons een
god, die voor ons uittrekt; want we weten niet, wat er met Moses is gebeurd,
den man, die ons uit Egypte heeft geleid. 2 Aäron gaf hun ten antwoord:
Haalt de gouden ringen uit de oren van uw vrouwen, zonen en dochters,
en brengt die bij mij. 3 En al het volk legde de gouden oorringen af, en
bracht ze naar Aäron. 4 Deze nam ze van hen aan, goot ze in een kleivorm,
en maakte er een gegoten kalf van. Nu riepen zij: Israël, daar is uw God,
die u uit Egypte heeft geleid! 5 Toen Aäron dat zag, bouwde hij er een
altaar voor, en kondigde af: Morgen is het feest ter ere van Jahweh! 6 En
de volgende morgen droeg men brand(-) en vredeoffers op, en het volk
zat neer, om te eten en te drinken, en ging zich vermaken. 7 Toen sprak
Jahweh tot Moses: Ga naar beneden, want uw volk, dat ge uit Egypte hebt
geleid, is diep bedorven. 8 Het heeft nu de weg al verlaten, die Ik het heb
voorgeschreven. Zij hebben zich een kalf gegoten, aanbidden het, brengen
het offers, en roepen: Israël, dit is uw God, die u uit Egypte heeft geleid! 9 En
Jahweh vervolgde tot Moses: Ik heb nu gemerkt, wat voor volk het is: een
halsstarrig volk. 10 Laat Mij dus begaan, en mijn woede op hen koelen; Ik zal
ze vernietigen en dan van u een groot volk maken. 11 Maar Moses trachtte
Jahweh, zijn God, te vermurwen, en sprak: Ach, Jahweh, waarom zoudt Gij
uw woede koelen op uw volk, dat Gij met grote kracht en sterke hand uit
Egypte hebt geleid? 12 Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: “Met opzet
heeft Hij hen weggeleid, om hen in de bergen te doen omkomen en hen van
de aarde te verdelgen!” Laat toch uw ziedende gramschap bedaren, en trek
het onheil weer terug van uw volk. 13 Gedenk toch uw dienaren Abraham,
Isaäk en Israël, wien Gij bij Uzelf hebt gezworen: “Ik zal uw kroost talrijk
maken als de sterren aan de hemel, en hun heel dit land schenken, dat Ik hun
heb beloofd, en zij zullen het als erfdeel bezitten voor eeuwig.” 14 Toen kreeg
Jahweh spijt over het onheil, waarmee Hij zijn volk had bedreigd. 15 Nu
daalde Moses af van de berg met de beide tafelen van het Verbond in de
hand, die aan beide zijden, van voren en van achteren, waren beschreven.
16 Die tafelen waren Gods eigen werk, en het schrift in die tafelen gegrift, was
Gods eigen schrift. 17 Toen Josuë het volk hoorde joelen, zei hij tot Moses: Er
is strijdrumoer in de legerplaats. 18 Maar Moses antwoordde: Dit zijn geen
overwinningskreten noch kreten bij een nederlaag; maar ik hoor zingen.
19 Toen Moses de legerplaats was genaderd, en het kalf en de reidansen zag,

barstte zijn gramschap los, wierp hij de tafelen uit zijn handen en smeet ze
tegen de voet van de berg aan stukken. 20 Daarop greep hij het kalf, dat ze
hadden gemaakt, verbrandde het, vergruizelde het tot stof, en strooide dit op
het water, dat hij de Israëlieten liet drinken. 21 Toen zei Moses tegen Aäron:
Wat heeft dit volk u toch gedaan, dat ge het met zulk een zware schuld hebt
beladen? 22 Aäron antwoordde: Laat mijn heer niet toornig worden; gij weet
toch zelf, hoe slecht dat volk is. 23 Ze zeiden tot mij: Maak ons een god, die
voor ons uittrekt; want we weten niet, wat er met Moses is gebeurd, den
man, die ons uit Egypte heeft geleid. 24 Toen sprak ik tot hen: Wie goud
heeft, moet er zich van ontdoen. En ze gaven het mij; ik wierp het in het
vuur, en dit kalf kwam er uit. 25 Toen Moses zag hoe bandeloos het volk
was geworden, omdat Aäron de teugels had laten schieten tot leedvermaak
van hun vijanden, 26 ging hij aan de ingang van de legerplaats staan, en
riep: Wie voor Jahweh is, hierheen! Alle zonen van Levi schaarden zich
om hem heen. 27 Hij sprak tot hen: Zo spreekt Jahweh Israëls God! Gordt
allen uw zwaard aan! Trekt heen en weer de legerplaats door van de ene
poort naar de andere, en slaat broeder, vriend en kennis dood. 28 De zonen
van Levi deden, wat Moses gelastte, en zo vielen er op die dag van het volk
ongeveer drieduizend man. 29 Nu sprak Moses: Ge hebt u heden aan Jahweh
gewijd, iedereen ten koste van zijn zoon en zijn broeder; zo hebt ge u heden
zegen verworven. 30 De volgende dag sprak Moses tot het volk: Ge hebt een
zware zonde bedreven. Maar ik wil omhoog naar Jahweh gaan; misschien
dat ik nog vergiffenis voor uw zonden kan krijgen. 31 En Moses keerde naar
Jahweh terug, en sprak: Ach Jahweh, het volk heeft zwaar gezondigd; zij
hebben zich een god van goud gemaakt. 32 Maar vergeef toch hun zonden,
of schrap mij uit het boek, dat Gij hebt geschreven. 33 Jahweh gaf Moses ten
antwoord: Ik schrap hem uit mijn boek, die tegen Mij heeft gezondigd! 34 Ga
nu, en leid het volk naar de plaats, waarvan Ik u gesproken heb. Zie, een
engel zal wel voor u uitgaan; maar als de dag voor mijn wraak is gekomen,
zal Ik hen voor hun zonden straffen. 35 Zo kastijdde Jahweh het volk, omdat
zij Aäron het kalf hadden laten maken.

33

1 En Jahweh vervolgde tot Moses: Ga, trek op van hier met het volk, dat gij
uit Egypte hebt geleid, naar het land, dat Ik Abraham, Isaäk en Jakob onder
ede beloofd heb aan hun nageslacht te zullen schenken. 2 Ik zal dus een engel
voor u uitzenden, die de Kanaänieten, Amorieten, Chittieten, Perizzieten,
Chiwwieten en Jeboesieten zal verdrijven, 3 en u voeren naar het land, dat
van melk en honing overvloeit. Maar Ik trek zelf niet in uw midden mee,
want ge zijt een weerbarstig volk, en Ik zou u misschien onderweg nog
verdelgen. 4 Toen het volk deze vreselijke tijding vernam, bedreven zij rouw,
en niemand deed zijn sieraden aan. 5 Toen sprak Jahweh tot Moses: Zeg aan
de Israëlieten: Gij zijt een weerbarstig volk; als Ik slechts een ogenblik in uw
midden meetrok, zou Ik u verdelgen; maar leg uw sieraden af, dan zal Ik
zien, wat Ik voor u kan doen. 6 Daarom droegen de Israëlieten van de berg
Horeb af geen sieraden meer. 7 Daarom nam Moses zijn tent, sloeg ze op
enige afstand buiten de legerplaats op, en noemde ze openbaringstent; en
iedereen, die Jahweh wilde raadplegen, moest zich naar de openbaringstent
begeven, die buiten de legerplaats lag. 8 Telkens nu als Moses zich naar de
tent begaf, kwam al het volk aan de ingang van zijn tenten staan en staarde

Moses na, tot hij de tent was binnengegaan. 9 Zodra Moses dan binnen
de tent was gekomen, daalde de wolkkolom neer, en plaatste zich voor de
ingang van de tent, waar Jahweh dan met Moses sprak. 10 Wanneer nu het
hele volk de wolkkolom aan de ingang van de tent zag geplaatst, stond het
hele volk overeind, en wierpen allen zich aan de ingang van hun tenten
neer. 11 Dan sprak Jahweh tot Moses van aanschijn tot aanschijn, zoals
iemand spreekt met zijn vriend; daarna keerde Moses naar de legerplaats
terug, terwijl zijn dienaar, de jeugdige Josuë, de zoon van Noen, de tent
nooit verliet. 12 Moses sprak tot Jahweh: Zie, Gij beveelt mij, dit volk te doen
optrekken, maar Gij laat me niet weten, wien Gij met mij mee zult zenden.
Toch hebt Gij mij gezegd: Ik heb u uitverkoren, en gij hebt genade gevonden
in mijn ogen. 13 Welnu, als ik genade heb gevonden in uw ogen, maak mij
dan uw plannen bekend, opdat ik kan zien, of ik genade heb gevonden in
uw ogen, en wete, of dit volk het uwe nog is. 14 Nu sprak Hij: Moet Ik
dan zelf met u mee, om u tevreden te stellen? 15 Moses antwoordde Hem:
Wanneer Gij zelf niet met ons meegaat, doe ons dan niet van hier vertrekken.
16 Waaraan zal men anders erkennen, dat ik met uw volk genade gevonden
heb in uw ogen, en dat ik en uw volk uitverkoren zijn onder alle volken der
aarde, tenzij Gij met ons optrekt? 17 Toen sprak Jahweh tot Moses: Ook dit
verzoek sta Ik u toe; want gij hebt genade gevonden in mijn ogen, en Ik heb
u uitverkoren. 18 Nu vroeg Moses: Laat mij dan uw Glorie aanschouwen.
19 Hij antwoordde: Ik zal al mijn Majesteit aan u doen voorbijgaan, en ten
aanhoren van u de naam Jahweh uitroepen; want Ik ben genadig, wien Ik
genadig, en barmhartig, wien Ik barmhartig wil zijn. 20 En Hij ging voort:
Mijn aanschijn kunt ge niet aanschouwen, want geen mens kan Mij zien en
in leven blijven. 21 En Jahweh vervolgde: Bij Mij is een plaats, waar gij op
de rots kunt staan. 22 Wanneer mijn Glorie zal voorbijgaan, zal Ik u in een
rotsholte plaatsen, en met mijn hand u bedekken, tot Ik voorbij ben. 23 Dan
neem Ik mijn hand van u weg, en kunt ge Mij van achteren zien; want mijn
aanschijn kan niemand aanschouwen.

34

1 Daarna sprak Jahweh tot Moses: Houw u twee stenen tafelen, zoals
de vorige; dan zal Ik er de woorden opschrijven, die op de vorige tafelen
stonden, welke gij hebt verbrijzeld. 2 Zorg, dat gij tegen de morgen gereed
zijt; bestijg dan de berg Sinaï, en blijf daar op de top van de berg op Mij
wachten. 3 Maar niemand mag met u mee, niemand mag op heel de berg
worden gezien; zelfs mogen er geen schapen en runderen weiden in de
nabijheid van de berg. 4 Moses hakte dus twee stenen tafelen, gelijk aan
de eerste, besteeg vroeg in de morgen de berg Sinaï, zoals Jahweh het hem
had bevolen, en nam de twee stenen tafelen met zich mee. 5 Toen daalde
Jahweh neer in de wolk, terwijl Moses daar op Hem wachtte en Jahweh
aanriep bij zijn Naam. 6 Nu ging Jahweh hem voorbij, en Jahweh riep:
Jahweh is een barmhartige en ontfermende God, lankmoedig, vol van liefde
en trouw, 7 die duizenden genade bewijst, die misdaden, fouten en zonden
vergeeft, zonder ze ongestraft te laten, maar de zonden der vaderen op de
zonen en kleinzonen wreekt tot in het derde en vierde geslacht. 8 Haastig
wierp Moses zich op zijn knieën, boog zich ter aarde, 9 en sprak: Heer, zo
ik genade gevonden heb ik uw ogen, Heer, trek dan mee op, te midden van
ons. Zeker het is een weerbarstig volk; maar vergeef ons onze zonde en

schuld, en neem ons als uw erfdeel aan. 10 Hij sprak: Zie, Ik sluit een Verbond
met u. Ten aanschouwen van heel uw volk zal Ik wonderdaden verrichten,
zoals er nog nooit op de ganse aarde en onder enig volk zijn gewrocht;
en heel het volk, waaronder gij leeft, zal het werk van Jahweh zien. Ja,
ontzaglijk zal het zijn, wat Ik voor u ga verrichten! 11 Onderhoud slechts,
wat Ik u heden gebied; dan drijf Ik de Amorieten, Kanaänieten, Chittieten,
Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten voor u uit. 12 Wacht u ervoor, een
verbond te sluiten met de bewoners van het land, waar gij heen trekt, opdat
zij onder u geen valstrik worden. 13 Neen, gij moet hun altaren verwoesten,
hun wijstenen omverwerpen en hun heilige bomen omhakken. 14 Gij zult
geen vreemden god aanbidden; want Jahweh wordt ijverzuchtig genoemd,
en Hij is een naijverige God. 15 Sluit geen verbond met de inwoners van
het land, die ontuchtig hun goden achterna lopen, en aan hun goden offers
brengen. Want anders nodigen zij u daarbij uit, en zoudt gij van hun altaren
eten; 16 gij zoudt hun dochters als vrouwen voor uw zonen nemen, en hun
dochters, die ontuchtig haar goden achterna lopen, zouden ook uw zonen
daartoe verleiden. 17 Gij moogt u geen gegoten godenbeeld maken. 18 Gij
moet het feest der ongedesemde broden vieren. Op de vastgestelde tijd van
de maand Abib zult ge zeven dagen lang ongedesemd brood eten, zoals Ik
u bevolen heb; want in de maand Abib zijt ge uit Egypte getrokken. 19 Al
wat de moederschoot opent, behoort aan Mij: ieder eerstgeboren mannelijk
dier van uw kudde, zowel van runderen als van schapen; 20 alleen het
eerstgeboren ezelsjong zult ge loskopen met een lam, of het anders de nek
breken. Maar al de eerstgeborenen van uw zonen moet ge loskopen, en
zij zullen niet met lege handen voor Mij verschijnen. 21 Zes dagen moogt
ge werken, maar op de zevende dag zult gij rusten; zelfs in de ploeg(-) en
oogsttijd zult ge dan rusten. 22 Bij de eerstelingen van de tarweoogst zult ge
het feest der weken vieren: en het plukfeest bij de wisseling van het jaar.
23 Drie maal per jaar moeten alle mannen onder u voor den Heer Jahweh,
den God van Israël, verschijnen. 24 En wanneer Ik de heidenen voor u heb
verdreven en u een uitgestrekt grondgebied heb geschonken, zal niemand
uw land zelfs begeren, terwijl gij driemaal per jaar optrekt, om voor Jahweh,
uw God, te verschijnen. 25 Gij zult het bloed van wat Mij is geofferd, niet
tegelijk met gedesemd brood ten offer brengen. Van het paasoffer mag niets
tot de volgende morgen worden bewaard. 26 De eerste vruchten van uw
akkers moet ge naar het huis van Jahweh, uw God, brengen. Gij moogt het
geitje niet koken in de melk van zijn moeder. 27 Nu sprak Jahweh tot Moses:
Schrijf deze geboden op; want op grond van deze geboden, sluit Ik met u
en Israël een Verbond. 28 En Moses bleef daar met Jahweh veertig dagen en
veertig nachten, zonder te eten of te drinken, en Hij schreef op de tafelen de
bepalingen van het Verbond: de tien geboden. 29 Daarna daalde Moses van
de berg Sinaï af, met de tafelen van het Verbond in zijn hand. Terwijl Moses
van de berg afdaalde, wist hij niet, dat de huid van zijn aangezicht straalde,
omdat hij met Jahweh gesproken had. 30 Toen Aäron en al de Israëlieten
zagen, dat de huid van Moses' aangezicht straalde, durfden zij hem niet
naderen. 31 Eerst toen Moses hen riep, kwamen Aäron en al de leiders van de
gemeenschap bij hem, en sprak Moses hun toe. 32 Nu durfden ook de andere
Israëlieten naderen, en deelde Moses hun alles mee, wat Jahweh hem op de
berg Sinaï bevolen had. 33 Toen Moses zijn toespraak beëindigd had, legde
hij een sluier over zijn gelaat. 34 En telkens wanneer Moses voor Jahweh

verscheen om met Hem te spreken, verwijderde hij de sluier, tot hij weer heenging. Maar als hij dan naar buiten trad, om de Israëlieten alle bevelen mede te delen, 35 en dezen zagen hoe de huid van Moses' aangezicht straalde, legde Moses de sluier over zijn gelaat, totdat hij weer naar binnen ging, om met God te spreken.

35

1 Nu riep Moses de hele gemeenschap der Israëlieten bijeen, en sprak: Dit zijn de geboden, die Jahweh u beveelt te onderhouden. 2 Zes dagen kunt ge arbeid verrichten, maar op de zevende dag moet gij een heilige sabbat van volkomen rust ter ere van Jahweh houden. Iedereen, die op die dag arbeid verricht, moet sterven; 3 zelfs geen vuur moogt ge op de sabbat in uw woningen aansteken. 4 En Moses vervolgde tot heel de gemeenschap der Israëlieten: Dit heeft Jahweh bevolen! 5 Gij moet van uw bezit een bijdrage voor Jahweh afstaan. Iedereen, wien het hart het ingeeft, moet Jahweh geschenken brengen: goud, zilver en brons, 6 violet, purper en karmozijn, getwijnd lijnwaad en geitenhaar; 7 roodgeverfde ramsvellen, gelooide huiden en acaciahout; 8 olie voor de lampen en specerijen voor de zalfolie en voor de geurige wierook; 9 onyxstenen en andere edelstenen, om er het borstkleed en de borsttas mee te bezetten. 10 Alle kunstenaars, die er onder u zijn, moeten opkomen, en alles vervaardigen, wat Jahweh bevolen heeft: 11 de tabernakel met zijn tent en bedekking, zijn haken, schotten en bindlatten, zijn palen met hun voetstukken; 12 de ark met haar handbomen, het verzoendeksel en het voorhangsel; 13 de tafel en haar handbomen en al wat er bij hoort, en de toonbroden; 14 de kandelaar met haar benodigdheden, de lampen en de olie voor de kandelaar; 15 het reukofferaltaar met zijn handbomen; de zalfolie en de geurige wierook; het tapijt voor de ingang van de tabernakel; 16 het brandofferaltaar met zijn bronzen rasterwerk, zijn handbomen en al zijn benodigdheden; het bekken met zijn onderstel; 17 de gordijnen rond de voorhof met hun palen en voetstukken, en het tapijt voor de ingang van de voorhof; 18 de pinnen voor de tabernakel en de pinnen voor de voorhof met haar touwen; 19 de ambtsgewaden, om in het heiligdom de priesterdienst te verrichten, de heilige gewaden voor den priester Ääron en de priestergewaden voor zijn zonen. 20 Toen ging heel de gemeenschap der Israëlieten van Moses heen; 21 en iedereen, wien het hart het ingaf en die zich daartoe voelde aangetrokken, kwam Jahweh geschenken brengen voor de bouw van de openbaringstent, voor de eredienst en de heilige gewaden. 22 Zowel mannen als vrouwen brachten geschenken, iedereen, wien het hart het ingaf. Iedereen, die Jahweh een wijgeschenk van goud wilde aanbieden, bracht gespen, oorringen, vingerringen, halsketens en allerlei andere gouden sieraden. 23 Iedereen, die violet, purper en karmozijn, lijnwaad en geitenhaar, roodgeverfde ramsvellen of gelooide huiden bezat, kwam het brengen. 24 Iedereen, die een geschenk van zilver of koper wilde aanbieden, bracht het als een gave voor Jahweh; en iedereen, die acaciahout bezat, dat overal bij het werk nodig kon zijn, bracht dat. 25 Alle kunstzinnige vrouwen begonnen eigenhandig te spinnen, en brachten wat ze gesponnen hadden: violet, purper, karmozijn en lijnwaad; 26 en alle vrouwen, die door haar vaardigheid er lust in vonden, sponnen het geitenhaar. 27 De leiders brachten onyxstenen en edelstenen, om er het borstkleed en de borsttas mee te bezetten; 28 bovendien de specerijen, de olie voor de kandelaar, de

zalfolie en de geurige wierook. 29 Zo brachten de kinderen Israëls Jahweh
hun vrijwillige gaven; alle mannen en vrouwen, wie het hart het ingaf,
om bij te dragen voor heel het werk, dat Jahweh door Moses bevolen
had te verrichten. 30 Daarop sprak Moses tot de Israëlieten: Ziet, Jahweh
heeft Besalel, den zoon van Oeri, zoon van Choer, uit de stam van Juda
uitverkoren, 31 en hem met Gods geest vervuld: met wijsheid en inzicht,
met kennis en vaardigheid, 32 om ontwerpen te maken en in goud, zilver
of brons uit te voeren, 33 om edelstenen te graveren en te zetten, hout te
bewerken, en allerlei kunstzinnige arbeid te verrichten. 34 Hem en Oholiab,
den zoon van Achisamak, uit de stam van Dan, heeft Hij geschikt gemaakt,
om leiding te geven, 35 en vakkennis verleend, om alle soort arbeid te laten
verrichten, zowel het werk van ambachtslieden als van kunstenaars, het
werk van wevers van violet, purper, karmozijn en lijnwaad, als dat van
eenvoudige wevers. Zij zullen dus zowel de uitvoerders zijn van het hele
werk, als de ontwerpers ervan.

36

1 Besalel zal dus het werk voltooien, geholpen door Oholiab en alle
kunstenaars, aan wie Jahweh bekwaamheid en inzicht verleend heeft, om
met beleid alles te vervaardigen voor de bouw van het heiligdom, juist
zoals Jahweh het bevolen heeft. 2 Nu riep Moses Besalel en Oholiab en alle
kunstenaars op, wie Jahweh bekwaamheid had geschonken: allen die zich
bezield gevoelden, om aan het werk te gaan en het uit te voeren. 3 En onder
toezicht van Moses namen zij alle geschenken in ontvangst, die de Israëlieten
brachten voor de bouw van het heiligdom. Maar toen men hem iedere
morgen opnieuw gaven bleef brengen, 4 staakten al de kunstenaars, die de
verschillende werkzaamheden aan het heiligdom moesten verrichten, een
voor een het werk, waarmee zij bezig waren, 5 en zeiden tot Moses: Het
volk brengt veel meer dan nodig is voor de uitvoering van het werk, dat
Jahweh gelast heeft. 6 Daarom beval Moses, in het kamp af te kondigen:
Niemand, man noch vrouw, behoeft nog iets te vervaardigen als geschenk
voor het heiligdom! Zo moest het volk er van worden afgehouden, verdere
geschenken te brengen. 7 Wat al vervaardigd was, was voldoende en meer
dan voldoende, om het hele werk ten uitvoer te brengen. 8 Nu begonnen
alle kunstenaars onder de werklieden de tabernakel te maken. Ze ver-
vaardigden hem uit tien banen van getwijnd lijnwaad, van violet, purper
en karmozijn, met cherubs versierd. 9 De lengte van een baan was acht
en twintig el, de breedte vier el; alle banen hadden dezelfde afmetingen.
10 Men hechtte de banen vijf bij vijf aan elkander, 11 en maakte violetkleurige
lussen aan de zoom van de eerste baan van het ene stel en eveneens aan de
zoom van de laatste baan van het andere stel. 12 Vijftig lussen maakte men
aan de baan van het ene stel en vijftig lussen aan de zoom van de laatste
baan van het andere stel, zodat de lussen tegenover elkander kwamen te
zitten. 13 Vervolgens maakte hij vijftig gouden haken, en hechtte de banen
met die haken aaneen, zodat de tabernakel een geheel werd. 14 Daarna
maakte hij banen van geitenhaar voor de tent over de tabernakel; hij maakte
elf van deze banen. 15 De lengte van een baan bedroeg dertig el en de
breedte vier el; alle elf banen hadden dezelfde afmetingen. 16 Vijf van die
banen hechtte hij afzonderlijk aan elkander vast, en eveneens de zes andere
afzonderlijk. 17 Dan maakte hij vijftig lussen aan de zoom van de laatste
baan van het ene stel en evenzo vijftig lussen aan de zoom van de laatste

baan van het andere stel; 18 vervolgens maakte hij vijftig bronzen haken,
om de tent zo samen te voegen, dat ze een geheel werd. 19 Vervolgens
maakte hij over deze tent een dek van roodgeverfde ramsvellen, en nog een
dekkleed van gelooide huiden daar overheen. 20 Daarna vervaardigde hij
voor de tabernakel rechtopstaande schotten van acaciahout. 21 Ieder schot
was tien el hoog, en anderhalve el breed, 22 en onder ieder schot zaten twee
pennen, recht naast elkaar. Zo deed hij met alle schotten van de tabernakel.
23 Voor de zuidkant van de tabernakel maakte hij twintig schotten, 24 en
onder die twintig schotten maakte hij veertig zilveren voetstukken, zodat
er zich telkens twee onder ieder schot bevonden voor de beide pennen.
25 Voor de andere wand van de tabernakel dus aan de noordkant, maakte hij
eveneens twintig schotten 26 met hun veertig zilveren voetstukken, telkens
twee onder ieder schot. 27 Voor de achterkant van de tabernakel, dus in
het westen, maakte hij zes schotten; 28 daarenboven voor de beide hoeken
van de achterwand van de tabernakel twee schotten, 29 die van onderen in
elkander grepen, en evenzo van boven bij de eerste kram. Zo deed hij voor
die twee, daar zij beiden de hoekstukken vormden. 30 Er waren dus acht
schotten met hun zestien zilveren voetstukken, telkens twee voetstukken
onder ieder schot. 31 Vervolgens maakte hij bindlatten van acaciahout, vijf
voor de schotten van de ene zijwand van de tabernakel, 32 en vijf voor
de schotten van de andere zijwand van de tabernakel, en ook vijf voor
de schotten aan de achterwand van de tabernakel, in het westen. 33 De
middelste bindlat maakte hij zo, dat zij midden over de schotten liep van
het ene einde tot het andere. 34 De schotten bekleedde hij met goud; de
krammen, waarin de bindlatten rustten, maakte hij van goud; de bindlatten
zelf overtrok hij weer met goud. 35 Daarna maakte hij het voorhangsel van
violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad, met cherubs versierd. 36 Hij
maakte daarvoor vier palen van acaciahout, die hij met goud besloeg, met
gouden ringen eraan en goot er vier zilveren voetstukken voor. 37 Ten slotte
vervaardigde hij voor de ingang van de Tent een tapijt van violet, purper,
karmozijn en getwijnd lijnwaad, met fijn borduurwerk versierd; 38 daarbij
de vijf palen met hun ringen. De koppen en banden der palen overtrok hij
met goud, terwijl de vijf voetstukken van brons waren.

37

1 Vervolgens maakte Besalel de ark van acaciahout. twee en een halve
el lang, anderhalve el breed en anderhalve el hoog. 2 Hij bekleedde haar
van binnen en van buiten met zuiver goud, en maakte er loofwerk van
goud omheen. 3 Hij goot er vier gouden krammen voor, boven aan de
vier poten, twee krammen dus aan iedere kant. 4 Hij maakte handbomen
van acaciahout, die hij met goud besloeg. 5 Die handbomen stak hij door
de krammen aan weerskanten van de ark, om daarmee de ark te dragen.
6 Daarna maakte hij een verzoendeksel van zuiver goud, twee en een halve el
lang en anderhalve el breed. 7 Aan de beide uiteinden van het verzoendeksel
maakte hij twee gouden cherubs, als drijfwerk. 8 Een cherub sloeg hij uit
aan het ene einde, en een cherub aan het andere einde; zo sloeg hij in
het verzoendeksel zelf aan beide uiteinden de cherubs uit. 9 De cherubs
spreidden hun vleugels omhoog, en overspanden met hun vleugels het
verzoendeksel; ze stonden tegenover elkander terwijl hun gezichten naar
het verzoendeksel waren gericht. 10 Vervolgens vervaardigde hij de tafel

van acaciahout, twee ellen lang, een el breed en anderhalve el hoog. 11 Hij
overtrok haar met zuiver goud, en maakte er loofwerk van goud omheen.
12 Hij maakte daar een lijst omheen van een hand breed, en om die lijst
loofwerk van goud. 13 Ook goot hij vier gouden krammen en bevestigde
die aan de vier hoeken bij de vier poten. 14 Die krammen zaten vlak bij de
lijst, om er de handbomen door te steken, waaraan de tafel gedragen werd.
15 De handbomen van de tafel maakte hij van acaciahout, en besloeg ze met
goud. 16 Bovendien maakte hij het vaatwerk dat bij de tafel behoort, de
schotels, kannen, schalen en bekers, waarmee men de plengoffers brengt,
van zuiver goud. 17 Daarna maakte hij de kandelaar van zuiver goud.
Hij vervaardigde de kandelaar als drijfwerk: zijn voetstuk, schacht, zijn
bloemkelken, knoppen en bloesems uit één stuk. 18 Zes armen staken
terzijde uit, drie armen aan de ene kant van de kandelaar en drie armen
aan de andere kant. 19 Aan iedere arm zaten drie bloemkelken in de vorm
van amandelbloesem, knoppen en bloesems; dus aan de zes armen, die uit
de kandelaar staken, op dezelfde manier. 20 Aan de kandelaar zelf zaten
vier bloemkelken in de vorm van amandelbloesem, knoppen en bloesems;
21 onder de drie paar armen zat telkens een knop, waar de zes armen uit
de kandelaar schoten. 22 De knoppen en armen waren met de kandelaar
uit één stuk: het geheel één stuk drijfwerk van zuiver goud. 23 Bovendien
maakte hij de zeven lampen, die er bij horen, met de snuiters en bakjes, van
zuiver goud. 24 Hij gebruikte voor het vervaardigen van de kandelaar en
alles wat er bij hoort, een talent zuiver goud. 25 Vervolgens maakte hij het
reukofferaltaar van acaciahout, een el lang en een el breed, dus vierkant, en
twee ellen hoog. De hoornen maakten er één geheel mee uit. 26 Hij overtrok
het met zuiver goud, zowel het bovenvlak als alle zijkanten en de hoornen,
en maakte er loofwerk van goud omheen. 27 Onder dat loofwerk bracht hij
aan weerskanten twee gouden krammen aan, die moesten dienen voor de
handbomen, waarmee het gedragen werd. 28 De handbomen maakte hij van
acaciahout en besloeg ze met goud. 29 Nog bereidde hij de heilige zalfolie en
de wierook van zuivere specerijen, volgens de regels der kunst gemengd.

38

1 Vervolgens maakte hij het brandofferaltaar van acaciahout, vijf ellen
lang en vijf ellen breed, dus vierkant, en drie ellen hoog. 2 Op de vier
hoeken maakte hij de hoornen, die met het altaar uit één stuk waren, en
hij besloeg ze met brons. 3 Hij maakte ook al de benodigdheden voor het
altaar: de bakken, schoppen, schalen, vorken en vuurpotten; al die ben-
odigdheden maakte hij van brons. 4 Hij maakte aan het altaar een netvormig
rasterwerk van brons beneden onder het raam tot halverhoogte. 5 Dan
goot hij vier krammen voor de vier hoeken van het bronzen rasterwerk,
om er de handbomen door te steken; 6 deze maakte hij van acaciahout en
besloeg ze met brons. 7 Hij stak ze door de krammen aan de zijden van
het altaar, om het daarmee te dragen. Het altaar maakte hij hol en van
planken. 8 Daarna maakte hij nog het bronzen bekken met een bronzen
onderstel van de spiegels der vrouwen, die dienst deden aan de ingang van
de openbaringstent. 9 Tenslotte maakte hij de voorhof. Aan de zuidkant
werd hij afgezet met gordijnen van getwijnd lijnwaad over een lengte van
honderd el. 10 Hij hing ze aan twintig palen op twintig bronzen voetstukken;
de ringen en banden der palen waren van zilver. 11 Aan de noordzijde hing

hij eveneens gordijnen over een lengte van honderd el aan twintig palen op hun twintig bronzen voetstukken; de ringen en banden der palen waren van zilver. 12 Aan de westkant hing hij gordijnen over een lengte van vijftig el, aan tien palen op hun tien voetstukken; de ringen en banden der palen waren van zilver. 13 De voorzijde, ten oosten, had een lengte van vijftig el. 14 De ene hoek was afgezet met gordijnen over een lengte van vijftien el aan drie palen op hun drie voetstukken. 15 De andere hoek naast de ingang van de voorhof was eveneens afgezet met gordijnen over een lengte van vijftien el, aan drie palen op hun drie voetstukken. 16 Alle gordijnen rond de voorhof waren van getwijnd lijnwaad; 17 de voetstukken der palen waren van brons, de ringen en banden der palen van zilver; de koppen waren met zilver beslagen, en alle palen van de voorhof waren van zilveren banden voorzien. 18 Het tapijt voor de ingang van de voorhof was een kunstig weefsel van violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad, twintig el lang, en vijf el hoog of breed, evenals de gordijnen van de voorhof. 19 De vier palen met hun voetstukken waren van brons: de ringen, koppen en banden van zilver. 20 Al de pinnen van de tabernakel en van de voorhof rondom waren van brons. 21 Dit is de berekening der kosten van de tabernakel, de verbondstabernakel, die op bevel van Moses door de Levieten onder leiding van Itamar, den zoon van den priester Aäron, werd opgemaakt. 22 Besalel, de zoon van Oeri, zoon van Choer, uit de stam van Juda, had alles vervaardigd, wat Jahweh aan Moses bevolen had; 23 en Oholiab, de zoon van Achisamak, uit de stam van Dan, en de ambachtslieden, kunstenaars en wevers van violet, purper, karmozijn en lijnwaad hadden hem ter zijde gestaan. 24 Al het goud, dat gebruikt werd voor de volledige afbouw van het heiligdom, bestond uit goud, dat vrijwillig bijeen was gebracht, en bedroeg negen en twintig talenten en zeven honderd dertig sikkels volgens het heilig gewicht. 25 Het zilver, dat de monstering van de gemeenschap had opgebracht, bedroeg honderd talenten en zeventienhonderd vijf en zeventig sikkels volgens het heilig gewicht. 26 Het had één beka per hoofd bedragen, de helft van de sikkel, volgens het heilig gewicht, voor iedereen die op de monsterrol was gekomen, dus voor iedereen man van de ouderdom van twintig jaar en daarboven: zeshonderd drie duizend vijfhonderd vijftig man in het geheel. 27 Deze honderd talenten zilver dienden, om de voetstukken van het heiligdom en van het voorhangsel te gieten; honderd talenten voor honderd voetstukken, dus per voetstuk één talent. 28 Van de zeventienhonderd vijf en zeventig sikkels maakte hij de ringen voor de palen, besloeg hij hun koppen, en maakte hij er banden omheen. 29 Het brons dat vrijwillig bijeen was gebracht, bedroeg zeventig talenten en vier en twintig honderd sikkels. 30 Daarvan maakte hij de voetstukken voor de ingang van de openbaringstent, het bronzen altaar, zijn bronzen rasterwerk, en al de benodigdheden voor het altaar; 31 bovendien de voetstukken van de voorhof rondom en de voetstukken voor de ingang van de voorhof, al de pinnen van de tabernakel en de pinnen van de voorhof rondom.

39

1 De ambtsgewaden voor de dienst in het heiligdom vervaardigde men van violet, purper en karmozijn; men vervaardigde de heilige gewaden van Aäron juist zoals Jahweh het Moses bevolen had. 2 Hij maakte het borstkleed van goud, violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad. 3 Zij pletten het

goud tot bladen en sneden het tot draden, om die kunstig tussen het violet,
purper, karmozijn en het lijnwaad te weven. 4 De schouderbanden, die
onderling verbonden waren, hechtte hij aan de twee uiteinden daarvan
vast. 5 De band, die het borstkleed omsloot, was uit één stuk, en van hetzelfde
maaksel: van goud, violet, purper, karmozijn en getwijnd lijnwaad, zoals
Jahweh het Moses bevolen had. 6 De beide onyxstenen, waarin de namen
van Israëls zonen waren gegrift, zoals men in zegelstenen snijdt, vatte
men in gouden zettingen. 7 Hij hechtte ze op de schouderbanden van
het borstkleed als gedachtenisstenen voor Israëls zonen, zoals Jahweh het
Moses bevolen had. 8 Hij maakte de borsttas kunstig bewerkt van dezelfde
stof als het borstkleed: van goud, violet, purper, karmozijn, en getwijnd
lijnwaad. 9 De borsttas was vierkant, en men vouwde haar dubbel; en
dubbelgevouwen was zij een span lang en een span breed. 10 Men bezette
haar met vier rijen edelstenen; op de eerste rij: een robijn, een topaas en
een smaragd; 11 op de tweede rij: een karbonkel, een saffier en een sardonix;
12 op de derde rij: een hyacint, een agaat en een ametist; 13 en op de vierde
rij: een chrysoliet, een onyx en een jaspis. Bij het zetten werden ze in
gouden zettingen gevat. 14 Deze stenen beantwoordden aan de namen van
Israëls zonen; ze waren evenals hun namen twaalf in getal, en in iedere
steen was de naam van één der twaalf stammen gegrift, zoals men een zegel
snijdt. 15 Aan de borsttas maakte men kettinkjes van zuiver goud als koorden
gevlochten. 16 Men vervaardigde ook twee gouden ringen, die men aan de
beide boveneinden van de borsttas vasthechtte. 17 Dan bevestigde men de
twee gouden snoeren aan de beide ringen, die aan de boveneinden van de
borsttas zaten. 18 De beide einden van de twee snoeren maakte men aan
de beide zettingen vast, en hechtte ze aan de voorkant der schouderbanden
van het borstkleed. 19 Vervolgens maakte men nog twee gouden ringen, en
bevestigde die aan de beide benedeneinden van de borsttas en wel aan de
binnenrand, die tegen het borstkleed lag; 20 bovendien nog twee gouden
ringen, die men onder aan de voorkant van het borstkleed hechtte, boven de
band van het borstkleed en vlak bij de sluiting. 21 Dan bond men de ringen
van de borsttas met een purperen snoer aan de ringen van het borstkleed
vast, zodat de borsttas boven de band van het borstkleed bleef hangen, en
niet op het borstkleed kon verschuiven: zoals Jahweh het Moses bevolen
had. 22 Hij maakte over het borstkleed een kunstig geweven schoudermantel, geheel van violet. 23 De opening van de mantel was in het midden
als de hals van een wapenrok, en was rondom gezoomd, zodat ze niet
kon inscheuren. 24 Aan de onderrand van de schoudermantel bracht men
violette, purperen en karmozijnen granaatappeltjes aan. 25 Men maakte
belletjes van zuiver goud, en zette die tussen de granaatappeltjes, rond de
onderrand van de schoudermantel; 26 dus om beurt telkens een belletje en
een granaatappeltje rond de onderrand van de schoudermantel, die voor de
eredienst was bestemd, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 27 Vervolgens
maakte men voor Aäron en zijn zonen de tunieken van lijnwaad, kunstig
bewerkt, 28 de tulband en de hoofddoeken van lijnwaad, de linnen heupkleren van getwijnd lijnwaad, 29 en de kunstig bewerkte gordel van getwijnd
lijnwaad, van violet, purper en karmozijn, zoals Jahweh het Moses bevolen
had. 30 Tenslotte vervaardigde men de plaat, de heilige diadeem, van zuiver
goud, en men grifte daarin, als in een zegel: Aan Jahweh gewijd. 31 Met
een purperen snoer maakte men ze aan de tulband vast, zoals Jahweh

het Moses bevolen had. 32 Zo werd heel het werk van de tabernakel, de
openbaringstent, voltooid en voerden de Israëlieten alles nauwkeurig uit,
zoals Jahweh het Moses bevolen had. 33 Toen brachten zij de tabernakel naar
Moses, de Tent met al haar toebehoren, de haken, schotten en bindlatten, en
de palen met hun voetstukken; 34 het dek van rood geverfde ramsvellen en
het dekkleed van gelooide huiden en het afsluittapijt; 35 de ark des Verbonds
met haar handbomen en het verzoendeksel; 36 de tafel met toebehoren en de
toonbroden; 37 de kandelaar van zuiver goud met zijn lampen er bovenop,
met alle benodigdheden en de olie voor de kandelaar; 38 het gouden altaar,
de zalfolie, de geurige wierook en het tapijt voor de ingang van de Tent;
39 het bronzen altaar met zijn bronzen rasterwerk, zijn handbomen en al
wat er bij hoort; het wasbekken met zijn onderstel; 40 de gordijnen en
palen, met hun voetstukken voor de voorhof; het tapijt voor de ingang
van de voorhof; de touwen en pinnen, en alles wat er nodig was voor de
bouw van de tabernakel, de openbaringstent; 41 de ambtsgewaden voor de
eredienst in het heiligdom, de heilige gewaden voor den priester Aäron, en
de priestergewaden voor zijn zonen. 42 De kinderen Israëls hadden alles
vervaardigd, juist zoals Jahweh het Moses bevolen had. 43 Toen Moses dan
ook al het werk had gezien, en het bleek, dat zij alles volgens de bevelen van
Jahweh hadden vervaardigd, zegende hij hen.

40

1 Toen sprak Jahweh tot Moses: 2 Op de eerste dag van de eerste maand
moet ge de tabernakel, de openbaringstent, oprichten, 3 de ark des Verbonds
daarin plaatsen, en de ark door het voorhangsel aan het oog onttrekken.
4 Breng dan de tafel naar binnen, leg er op neer, wat er op hoort, zet de
kandelaar er in, en ontsteek de lampen; 5 plaats het gouden reukoffer-
altaar voor de ark des Verbonds en hang het tapijt voor de ingang van
de tabernakel. 6 Plaats vervolgens het brandofferaltaar voor de ingang
van de tabernakel, de openbaringstent, 7 zet het bekken neer tussen de
openbaringstent en het altaar, en vul het met water. 8 Richt daar omheen
de voorhof op, en hang het tapijt voor de ingang van de voorhof. 9 Neem
dan de zalfolie, zalf de tabernakel en al wat er in is, en wijd hem en alles
wat er bij hoort; dan zal hij geheiligd zijn. 10 Zalf ook het brandofferaltaar
en al zijn benodigdheden en wijd het altaar; en het zal hoogheilig zijn.
11 Zalf ook het bekken met zijn onderstel, en wijd het. 12 Laat daarna Aäron
en zijn zonen voor de ingang van de openbaringstent treden, en was hen
met water. 13 Bekleed dan Aäron met de heilige gewaden, en zalf en wijd
hem; dan zal hij mijn priester zijn. 14 Laat ook zijn zonen toetreden, en
bekleed hen met de tunieken. 15 Zalf hen, zoals gij hun vader hebt gezalfd;
dan zullen zij mijn priesters zijn en door deze zalving het priesterschap
eeuwig in hun geslacht bezitten. 16 En Moses deed alles, juist zoals Jahweh
het hem bevolen had. 17 En in de eerste maand van het tweede jaar,
op de eerste dag van de maand, werd de tabernakel opgericht. 18 Moses
richtte de tabernakel op; hij plaatste de voetstukken, zette de schotten er
in, bevestigde de bindlatten, en richtte de palen op; 19 hij spande de tent
uit over de tabernakel, en legde het tentdek er over heen, zoals Jahweh
het Moses bevolen had. 20 Dan nam hij de verbondstafelen, legde ze in de
ark, stak de handbomen aan de ark, legde het verzoendeksel op de ark,
21 bracht de ark in de tabernakel, hing het voorhangsel op en onttrok zo

de ark des Verbonds aan het oog, zoals Jahweh het Moses bevolen had.
22 Daarna plaatste hij de tafel in de openbaringstent, aan de noordzijde van
de tabernakel buiten het voorhangsel, 23 schikte daarop de broden voor het
aanschijn van Jahweh, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 24 Hij plaatste
de kandelaar in de openbaringstent tegenover de tafel aan de zuidzijde van
de tabernakel, 25 en zette de lampen er op voor het aanschijn van Jahweh,
zoals Jahweh het Moses bevolen had. 26 Hij plaatste ook het gouden altaar in
de openbaringstent voor het voorhangsel, 27 en ontstak daarop de geurige
wierook, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 28 Vervolgens hing hij het
tapijt voor de ingang van de tabernakel, 29 en plaatste het brandofferaltaar
aan de ingang van de tabernakel, de openbaringstent, en offerde daarop het
brand(-) en spijsoffer, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 30 Het bekken
stelde hij tussen de openbaringstent en het altaar, en vulde het met water
voor de wassingen; 31 en Moses en Aäron en zijn zonen wasten hun handen
en voeten er in, 32 telkens wanneer zij de openbaringstent binnengingen of
tot het altaar naderden, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 33 Rond de
tabernakel en het altaar richtte hij de voorhof op, en hing hij een tapijt voor
de ingang van de voorhof. Zo voltooide Moses het werk. 34 Toen bedekte
de wolk de openbaringstent en vervulde Jahweh's Glorie de tabernakel;
35 en Moses kon de openbaringstent niet binnengaan, omdat de wolk daarop
rustte en Jahweh's Glorie de tabernakel vervulde. 36 En telkens wanneer
de wolk zich boven de tabernakel verhief, braken de Israëlieten op, om hun
tocht te hervatten; 37 maar zolang de wolk zich niet verhief, wachtten zij met
het vertrekken tot het ogenblik, dat zij opsteeg. 38 Want overdag rustte de
wolk van Jahweh op de tabernakel, en des nachts was er een vuur in de wolk
ten aanschouwen van heel het huis van Israël op al zijn tochten.

Leviticus

1 Jahweh riep Moses, en sprak uit de openbaringstent tot hem: 2 Zeg
aan de Israëlieten: Wanneer iemand van u aan Jahweh een offergave wil
brengen uit het vee, moet gij uw offergave kiezen uit de runderen of het
kleinvee. 3 Wanneer iemand een rund als brandoffer wil opdragen, moet hij
een gaaf mannelijk dier offeren. Om het welgevallig aan Jahweh te maken,
moet hij het naar de ingang van de openbaringstent brengen, 4 en zijn
hand op de kop van het brandoffer leggen; dan zal het goedgunstig worden
aanvaard, en vergiffenis voor hem verkrijgen. 5 Daarna moet hij het rund
voor het aanschijn van Jahweh slachten; en de zonen van Aäron, de priesters,
moeten het bloed opdragen, en daarmee het altaar, dat bij de ingang van
de openbaringstent staat, aan alle kanten besprenkelen. 6 Vervolgens moet
hij het brandoffer villen, en in stukken snijden. 7 De zonen van Aäron, de
priesters, moeten vuur op het altaar leggen, hout op het vuur stapelen, 8 en
de stukken met de kop en het vet op het hout leggen, dat op het altaarvuur
ligt. 9 Maar de ingewanden met de poten moet hij met water afwassen; dan
moet de priester alles tezamen op het altaar in rook doen opgaan. Het is
een brandoffer, een welriekend vuuroffer voor Jahweh. 10 Wanneer zijn
gave voor het brandoffer uit kleinvee bestaat, uit een schaap of een geit,
dan moet hij een gaaf mannelijk dier als offergave brengen. 11 Hij moet het
aan de noordzijde van het altaar voor het aanschijn van Jahweh slachten, en
de zonen van Aäron, de priesters, moeten het altaar aan alle kanten met het
bloed besprenkelen. 12 Dan moet hij het in stukken snijden, die de priester
met de kop en het vet op het hout moet leggen, dat op het altaarvuur ligt.
13 De ingewanden met de poten moet hij met water afwassen; dan moet
de priester alles tezamen opdragen en op het altaar in rook doen opgaan.
Het is een brandoffer, een welriekend vuuroffer voor Jahweh. 14 Wanneer
hij gevogelte aan Jahweh als brandoffer wil opdragen, moet hij een tortel
of een jonge duif als offergave brengen. 15 De priester moet die naar het
altaar brengen, haar de kop afknijpen en die op het altaar in rook doen
opgaan. Haar bloed moet tegen de zijde van het altaar worden uitgeperst.
16 Haar krop met de veren moet hij verwijderen, en naast het altaar, aan de
oostkant, op de ashoop werpen. 17 Hij moet de vleugels inscheuren zonder
ze er helemaal af te trekken. Dan moet de priester haar op het altaar, op
het hout boven het vuur, in rook doen opgaan. Het is een brandoffer, een
welriekend vuuroffer voor Jahweh.

2

1 Wanneer iemand een meeloffer als gave aan Jahweh wil brengen, moet
zijn offergave uit meelbloem bestaan, waarover hij olie moet gieten, en
waar hij wierook bij moet voegen. 2 Dit moet hij naar de zonen van Aäron,
de priesters, brengen. Dan moet de priester een handvol van dat meel
met die olie nemen, en bovendien alle wierook, en het als een reukoffer
op het altaar in rook doen opgaan. Het is een welriekend vuuroffer voor
Jahweh. 3 De rest van het spijsoffer is als het hoogheilig deel van Jahweh's
vuuroffers voor Aäron en zijn zonen bestemd. 4 Wanneer ge als spijsoffer
ovengebak wilt brengen, dan moeten het ongedesemde koeken zijn van
meelbloem met olie gemengd, en ongedesemde vlaas, met olie bestreken.

5 Indien uw spijsoffer in de pan is gebakken, moet het van ongedesemde
meelbloem zijn, met olie gemengd. 6 Breek het in stukken en giet er olie over
heen; het is een spijsoffer. 7 Indien uw spijsoffer in de pot is gekookt, moet
het bereid zijn uit meelbloem met olie. 8 Als ge het offer, daaruit bereid,
aan Jahweh brengt, moet ge het den priester overhandigen, die het op het
altaar zal leggen. 9 De priester moet het deel van het spijsoffer, dat voor
reukoffer bestemd is, als een hefoffer aanbieden en het op het altaar als een
welriekend vuuroffer voor Jahweh in rook doen opgaan. 10 De rest van het
spijsoffer is als het hoogheilig deel van Jahweh's vuuroffers voor Aäron en
zijn zonen bestemd. 11 Geen spijsoffer, dat ge aan Jahweh brengt, mag met
zuurdeeg worden bereid, omdat ge van zuurdeeg of honing niets als een
vuuroffer voor Jahweh moogt branden; 12 enkel als eerstelingenoffer moogt
ge ze aan Jahweh brengen, maar als welriekend reukoffer mogen ze niet
op het altaar komen. 13 Ook moet ge al uw spijsoffers zouten, en het zout
van het verbond van uw God nimmer aan uw spijsoffers laten ontbreken;
bij al uw offergaven moet ge dus zout offeren. 14 Wanneer ge aan Jahweh
een spijsoffer van de eerstelingen brengt, moet ge als uw eerstelingenoffer
korenaren, met korrels van het nieuwe graan brengen, die in het vuur zijn
geroosterd. 15 Ge moet er olie op doen en er wierook aan toevoegen; want
het is een spijsoffer. 16 De priester moet een deel der korrels met de olie en
al de wierook, die voor het reukoffer zijn bestemd, als een vuuroffer voor
Jahweh in rook doen opgaan.

3

1 Wanneer iemand als vredeoffer een rund wil opdragen, een stier of een
koe, dan moet hij een gaaf dier aan Jahweh offeren. 2 Hij moet zijn hand
op de kop van zijn offerdier leggen, en het slachten bij de ingang van de
openbaringstent; en de zonen van Aäron, de priesters, moeten het altaar
aan alle kanten met het bloed besprenkelen. 3 Van dit vredeoffer moet hij
het vet, dat de ingewanden bedekt, als een vuuroffer aan Jahweh opdragen;
bovendien al het vet, dat aan de ingewanden vastzit; 4 de beide nieren met
het vet, dat daaromheen in de lenden zit, en de kwab aan de lever, die hij
met de nieren moet wegnemen. 5 De zonen van Aäron moeten het op het
altaar tegelijk met het brandoffer, dat op het hout boven het vuur ligt, als
een welriekend vuuroffer voor Jahweh in rook doen opgaan. 6 Wanneer
iemand als vredeoffer een stuk kleinvee aan Jahweh wil opdragen, moet hij
een gaaf mannetje of wijfje offeren. 7 Wanneer hij een lam als offergave
wil opdragen, moet hij het voor het aanschijn van Jahweh brengen, 8 zijn
hand op de kop van zijn offerdier leggen, en het voor de openbaringstent
slachten; en de zonen van Aäron moeten het altaar aan alle kanten met het
bloed besprenkelen. 9 Van dit vredeoffer moet hij het vet als een vuuroffer
aan Jahweh opdragen: al het staartvet, dat hij dicht bij het staartbeen moet
afsnijden; het vet, dat de ingewanden bedekt, met al het vet, dat aan de
ingewanden vastzit, 10 de beide nieren met het vet, dat daaromheen in de
lenden zit, en de kwab aan de lever, die hij met de nieren moet wegnemen.
11 De priester moet het op het altaar als een vuurofferspijs voor Jahweh in
rook doen opgaan. 12 Wanneer hij echter een geit wil offeren, dan moet hij
ze voor het aanschijn van Jahweh brengen, 13 zijn hand op haar kop leggen,
en ze voor de openbaringstent slachten; en de zonen van Aäron moeten het
altaar aan alle kanten met haar bloed besprenkelen. 14 Als zijn offergave

moet hij daarvan, als een vuuroffer aan Jahweh, het vet opdragen, dat de
ingewanden bedekt; bovendien al het vet, dat aan de ingewanden vastzit;
15 de beide nieren met het vet, dat daaromheen in de lenden zit, en de kwab
aan de lever, die hij met de nieren moet wegnemen. 16 De priester moet dat
op het altaar in rook doen opgaan als een welriekende vuurofferspijs; al het
vet is voor Jahweh. 17 Dit is een altijd geldende wet voor al uw geslachten,
overal waar ge woont: nooit moogt ge vet of bloed nuttigen.

4

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Zeg aan de Israëlieten: Wanneer iemand
zonder opzet een fout begaat, en iets doet, wat Jahweh verboden heeft,
geldt het volgende: 3 Wanneer de gezalfde priester zondigt, en zo schuld op
het volk laadt, moet hij als zondeoffer voor wat hij verkeerd heeft gedaan,
een gaven jongen stier aan Jahweh offeren. 4 Hij moet den stier aan de
ingang van de openbaringstent voor het aanschijn van Jahweh brengen,
zijn hand op de kop van den stier leggen, en den stier voor het aanschijn
van Jahweh slachten. 5 Vervolgens moet de gezalfde priester wat bloed
van den stier nemen, het binnen de openbaringstent brengen, 6 zijn vinger
in het bloed dopen, en zeven maal voor het aanschijn van Jahweh voor
het voorhangsel van het heiligdom wat bloed sprenkelen. 7 Daarna moet
de priester wat van dat bloed aan de hoornen van het reukofferaltaar
strijken, dat voor het aanschijn van Jahweh in de openbaringstent staat, en
de rest van het bloed van den stier uitstorten tegen het voetstuk van het
brandofferaltaar, dat bij de ingang van de openbaringstent staat. 8 Al het
vet van den stier, die als zondeoffer geldt, moet hij eruit nemen: het vet,
dat de ingewanden bedekt met al het vet, dat aan de ingewanden vastzit;
9 de beide nieren met het vet, dat daaromheen in de lenden zit, en de kwab
aan de lever, die hij met de nieren moet wegnemen, 10 zoals bij den stier
van het vredeoffer geschiedt. De priester moet dat op het brandofferaltaar
in rook doen opgaan. 11 De huid van den stier met al het vlees, zijn kop,
poten en darmen, 12 dus de rest van den stier, moet hij buiten de legerplaats
naar een reine plek laten brengen, waar de as wordt gestort, en op een
houtstapel verbranden; op de plek, waar de as wordt gestort, moet het
worden verbrand. 13 Wanneer heel de gemeenschap van Israël een fout
begaat, zonder dat de gemeente het opzettelijk deed, en zij iets hebben
gedaan, wat Jahweh verboden heeft, en dus schuldig zijn geworden; 14 dan
moet de gemeente, zodra ze zich van de overtreding bewust wordt, een stier
als zondeoffer opdragen. Zij moeten dien voor de openbaringstent brengen;
15 de oudsten van de gemeenschap moeten voor het aanschijn van Jahweh
hun handen op de kop van den stier leggen, en den stier voor het aanschijn
van Jahweh slachten. 16 Vervolgens moet de gezalfde priester wat bloed
van den stier binnen de openbaringstent brengen; 17 de priester moet zijn
vinger in het bloed dopen en zeven maal voor het aanschijn van Jahweh
voor het voorhangsel sprenkelen. 18 Daarna moet hij wat van dat bloed
aan de hoornen van het altaar strijken, dat voor het aanschijn van Jahweh
in de openbaringstent staat, en de rest van het bloed uitstorten tegen het
voetstuk van het brandofferaltaar, dat bij de ingang van de openbaringstent
staat. 19 Al het vet moet hij er uitnemen, en op het altaar in rook doen
opgaan. 20 Verder moet hij met den stier doen, zoals hij met den stier van het
zondeoffer gedaan heeft. Zo zal de priester verzoening voor hen verkrijgen
en zal hun vergiffenis worden geschonken. 21 Hij moet den stier buiten de

legerplaats laten brengen en hem verbranden, zoals hij den vorigen stier heeft verbrand. Dit is het zondeoffer voor de gemeente. 22 Wanneer een stamhoofd een overtreding begaat, en zonder opzet tegen een of ander gebod van Jahweh, zijn God, misdoet, en dus schuld op zich laadt, 23 moet hij, zodra hij zich zijn overtreding bewust wordt, een geitebok zonder gebrek als offer opdragen. 24 Hij moet zijn hand op de kop van den bok leggen en dien slachten op de plaats, waar men voor het aanschijn van Jahweh het brandoffer slacht; het is een zondeoffer. 25 Vervolgens moet de priester met zijn vinger wat bloed van het zondeoffer nemen, het aan de hoornen van het brandofferaltaar strijken, en het bloed uitstorten tegen het voetstuk van het brandofferaltaar. 26 Al het vet moet hij op het altaar in rook doen opgaan, zoals met het vet van het vredeoffer geschiedt. Zo zal de priester voor hem verzoening voor zijn zonde verkrijgen, en zal hem vergiffenis worden geschonken. 27 Wanneer iemand van het gewone volk zonder opzet een overtreding begaat, door tegen een der geboden van Jahweh te handelen, en dus schuld op zich laadt, 28 moet hij, zodra hij zich zijn overtreding bewust wordt, voor zijn begane fout een geit zonder gebrek als offer brengen. 29 Hij moet zijn hand op de kop van het zondeoffer leggen, en het slachten op de plaats, waar men het brandoffer slacht. 30 Vervolgens moet de priester met zijn vinger wat van haar bloed nemen, het aan de hoornen van het brandofferaltaar strijken, en de rest van het bloed uitstorten tegen het voetstuk van het altaar. 31 Al het vet moet hij er uitnemen, zoals met het vet van het vredeoffer geschiedt, en de priester moet het op het altaar in rook doen opgaan als een welriekend offer voor Jahweh. Zo zal de priester verzoening voor hem verkrijgen en zal hem vergiffenis worden geschonken. 32 Wanneer iemand voor zijn overtreding een lam wil offeren, moet hij een gaaf ooilam offeren. 33 Hij moet zijn hand op de kop van het zondeoffer leggen, en het als zondeoffer slachten op de plaats, waar men het brandoffer slacht. 34 Vervolgens moet de priester met zijn vinger wat van het bloed van het zondeoffer nemen, het aan de hoornen van het brandofferaltaar strijken, en de rest van het bloed uitstorten tegen het voetstuk van het altaar. 35 Al het vet moet hij er uitnemen, zoals met het vet van het lam voor een vredeoffer geschiedt en de priester moet het op het altaar in rook doen opgaan, tegelijk met de vuuroffers van Jahweh. Zo zal de priester voor hem verzoening voor zijn overtreding verkrijgen en zal hem vergiffenis worden geschonken.

5

1 Wanneer iemand zondigt, door geen verklaring af te leggen, als hij onder bedreiging met vloek wordt opgeroepen, ofschoon hij als getuige kan optreden, omdat hij het zelf heeft gezien of er kennis van heeft gekregen, dan laadt hij schuld op zich. 2 Of wanneer iemand onbewust iets onreins aanraakt, hetzij het kreng van een onrein wild dier, van een stuk onrein vee of van onrein gedierte, dan is hij toch onrein en laadt hij schuld op zich. 3 Of wanneer iemand onbewust de onreinheid van een mens aanraakt, wat dan ook, iets, waardoor men onrein wordt, maar het wordt hem later bekend, dan is hij schuldig. 4 Of wanneer iemand onbewust lichtvaardig zweert iets kwaads of iets goeds te zullen doen, dus al wat een mens ook maar lichtvaardig kan zweren, maar het wordt hem later bekend, dan laadt hij in beide gevallen schuld op zich. 5 Wanneer hij dan door een dezer

dingen schuld op zich heeft geladen, moet hij zijn zonde bekennen, 6 en
als boete voor de begane misslag als zijn zondeoffer aan Jahweh een wijfje
uit het kleinvee offeren, een lam of een geitje. Zo zal de priester voor
hem verzoening voor zijn zonde verkrijgen, en zal hem vergiffenis worden
geschonken. 7 Maar wanneer iemand de kosten voor een stuk kleinvee niet
kan opbrengen, moet hij als zijn zondeoffer, voor wat hij misdeed, twee
tortels of twee jonge duiven aan Jahweh offeren; de een als zondeoffer, de
ander als brandoffer. 8 Hij moet ze naar den priester brengen, en deze moet
eerst de ene offeren, die voor het zondeoffer is bestemd. Hij moet ze de
kop vlak bij de nek afknijpen, maar zonder die er helemaal af te trekken.
9 Een weinig bloed van het zondeoffer moet hij tegen de zijde van het altaar
sprenkelen, en de rest van het bloed moet tegen het voetstuk van het altaar
worden uitgeperst; dit is het zondeoffer. 10 De andere moet hij volgens
de vastgestelde regels als brandoffer opdragen. Zo zal de priester voor
hem verzoening voor zijn zonde verkrijgen, en zal hem vergiffenis worden
geschonken. 11 En wanneer iemand ook de kosten voor twee tortels of voor
twee jonge duiven niet kan opbrengen, moet hij als zijn zondeoffer, voor
hetgeen hij misdeed, een tiende efa meelbloem offeren. Hij mag er geen
olie op doen, en geen wierook aan toevoegen; want het is een zondeoffer.
12 Hij moet het naar den priester brengen; de priester zal er een handvol als
reukoffer afnemen, en het tegelijk met de vuuroffers voor Jahweh op het
altaar in rook doen opgaan. Dit is het zondeoffer. 13 Zo zal de priester voor
hem verzoening voor zijn zonde verkrijgen, die hij tegen een dezer punten
bedreef en zal hem vergiffenis worden geschonken. De rest zal voor den
priester zijn, zoals bij het spijsoffer. 14 Jahweh sprak tot Moses: 15 Wanneer
iemand zich vergrijpt en zonder opzet zich iets toeëigent van wat aan Jahweh
is gewijd, dan moet hij voor zijn schuld Jahweh de waarde van een gaven
ram uit het kleinvee als zijn schuldoffer brengen, geschat in zilveren sikkels
volgens het heilige gewicht; 16 bovendien moet hij vergoeden wat hij zich
van de heilige gaven had toegeëigend, en er nog het vijfde gedeelte aan
toevoegen. Dat moet hij aan den priester geven. Zo zal de priester door
den ram van het schuldoffer verzoening voor hem verkrijgen, en zal hem
vergiffenis worden geschonken. 17 Wanneer iemand onbewust zondigt, en
iets doet, wat Jahweh verboden heeft, is hij toch schuldig en moet hij zijn
straf dragen. 18 Hij moet de waarde van een gaven ram uit het kleinvee als
een schuldoffer naar den priester brengen. De priester zal verzoening voor
hem verkrijgen voor wat hij zonder opzet en onbewust misdeed, en hem zal
vergiffenis worden geschonken. 19 Het is een schuldoffer; want tegenover
Jahweh heeft hij een zware schuld op zich geladen.

6

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Wanneer iemand zondigt en een vergrijp
tegen Jahweh pleegt, door tegenover zijn naaste te loochenen, dat hem iets
is toevertrouwd of in bewaring is gegeven, dat iets door hem is geroofd of
van zijn naaste afgeperst; 3 of door te loochenen, dat hij iets heeft gevonden,
wat verloren was; wanneer hij de loochening van een van deze dingen,
waarin een mens kan zondigen, met een valse eed bekrachtigt, 4 en zo
zondigt en schuld op zich laadt, dan moet hij teruggeven, wat geroofd, of
afgeperst, of hem toevertrouwd was, of wat verloren was en hij terugvond,

5 en waarover hij een valse eed heeft afgelegd. Hij moet het ten volle
vergoeden, met een vijfde der waarde erbij, en het op de dag van zijn
schuldoffer aan den eigenaar betalen. 6 Bovendien moet hij voor Jahweh
de waarde van een gaven ram uit het kleinvee als zijn schuldoffer naar
den priester brengen. 7 Zo zal de priester verzoening voor hem verkrijgen
voor het aanschijn van Jahweh, en zal hem vergiffenis worden geschonken
voor alles, wat hij misdreven heeft. 8 Jahweh sprak tot Moses: 9 Geef aan
Aäron en zijn zonen het volgende bevel: Dit is de wet op het brandoffer! Het
brandoffer moet heel de nacht door tot aan de morgen op de vuurhaard van
het altaar blijven liggen, en het altaarvuur moet daarop blijven branden.
10 Dan moet de priester zijn linnen tuniek aandoen en over zijn lichaam
het linnen heupkleed aantrekken, vervolgens de as wegruimen, waartoe het
brandoffer op het altaar door het vuur is verteerd, en die naast het altaar
werpen. 11 Dan moet hij zijn kleren uittrekken en andere aandoen, en de as
op een reine plek buiten de legerplaats brengen. 12 Het vuur op het altaar
moet brandend blijven, en mag niet worden gedoofd. Iedere ochtend moet
de priester daarop hout ontsteken, het brandoffer erop leggen, en de vette
stukken van de vredeoffers daarop in rook doen opgaan. 13 Altijd moet
het vuur op het altaar blijven branden; het mag nooit worden gedoofd.
14 Dit is de wet op het spijsoffer! De zonen van Aäron moeten het voor het
aanschijn van Jahweh voor het altaar brengen. 15 Dan moet een van hen een
handvol meelbloem van het spijsoffer nemen en iets van de daarbij horende
olie, met al de wierook, die bij het spijsoffer hoort, en het op het altaar
als een welriekend reukoffer voor Jahweh in rook doen opgaan. 16 De rest
moeten Aäron en zijn zonen opeten. Ongedesemd moet het op een heilige
plaats worden gegeten in de voorhof van de openbaringstent; 17 het mag dus
niet gedesemd worden gebakken. Ik sta hun dit af als hun deel van mijn
vuuroffers; het is hoogheilig, evenals het zonde(-) en schuldoffer. 18 Alle
kinderen van Aäron, die van het mannelijk geslacht zijn, mogen het eten.
Het is voor uw nageslacht een eeuwig geldende wet met betrekking tot de
vuuroffers van Jahweh: al wie ze aanraakt, moet als iets heiligs worden
behandeld. 19 Jahweh sprak tot Moses: 20 Dit is de offergave, die Aäron en zijn
zonen Jahweh moeten brengen, wanneer zij worden gezalfd. Als dagelijks
spijsoffer moeten zij een tiende efa meelbloem brengen; de ene helft des
morgens, de andere helft des avonds. 21 In een pan moet het met olie worden
toebereid, ge moet het aangemaakt brengen; daarna moet ge het in stukken
breken, en als een welriekend spijsoffer Jahweh aanbieden.

22 Degene onder zijn zonen, die als zijn opvolger tot priester wordt gezalfd,
moet dat doen; dit is een eeuwig geldende wet. Het moet geheel voor Jahweh
in rook opgaan; 23 want elk spijsoffer van een priester moet helemaal
worden verbrand, en niets mag ervan worden genuttigd. 24 Jahweh sprak
tot Moses: 25 Zeg aan Aäron en zijn zonen: Dit is de wet op het zondeoffer! Op
de plaats, waar het brandoffer wordt geslacht, moet ook het zondeoffer voor
het aanschijn van Jahweh worden geslacht; het is hoogheilig. 26 De priester,
die het zondeoffer opdraagt, moet het ook nuttigen. Op een heilige plaats in
de voorhof van de openbaringstent moet het worden gegeten. 27 Iedereen,
die het vlees ervan aanraakt, zal als iets heiligs worden behandeld; en
wanneer iets van het bloed op een kleed spat, moet ge het bespatte kleed
op een heilige plaats wassen. 28 Wanneer het in een aarden vat is gekookt,
moet dit worden gebroken; wanneer het in een bronzen vat is gekookt, moet

dit worden geschuurd en met water uitgespoeld. 29 Alle mannen onder de
priesters mogen het eten; het is hoogheilig. 30 Maar een zondeoffer, waarvan
het bloed binnen de openbaringstent is gebracht, om er in het heiligdom de
verzoeningsplechtigheid mee te verrichten, mag niet worden gegeten; dit
moet in het vuur worden verbrand.

7

1 Dit is de wet op het schuldoffer: het is hoogheilig. 2 Op de plaats,
waar men het brandoffer slacht, moet men ook het schuldoffer slachten;
en de priester moet het altaar aan alle kanten met zijn bloed besprenkelen.
3 Alle vetdelen ervan moet hij offeren: het staartvet met het vet, dat de
ingewanden bedekt; 4 de beide nieren met het vet, dat daaromheen in
de lenden zit; de kwab aan de lever, die met de nieren moet worden
weggenomen. 5 De priester moet het op het altaar in rook doen opgaan als
een vuuroffer voor Jahweh; het is een schuldoffer. 6 Alle mannen onder de
priesters mogen het eten; op een heilige plaats moet het worden genuttigd;
want het is hoogheilig. 7 Voor het zonde(-) en het schuldoffer geldt dezelfde
wet; het zal den priester behoren, die er de verzoeningsplechtigheid mee
verricht. 8 Ook de huid van iemands brandoffer is voor den priester, die het
opdraagt. 9 Elk spijsoffer, dat in de oven is gebakken of in een pot of pan
is bereid, komt den priester toe, die het opdraagt. 10 Maar op alle andere
spijsoffers, hetzij ze met olie zijn gemengd of droog zijn, hebben alle zonen
van Aäron evenveel recht. 11 Dit is de wet op de vredeoffers, die men aan
Jahweh opdraagt. 12 Wanneer iemand zijn gave uit dankbaarheid brengt,
moet hij bij het dankoffer ongedesemde koeken voegen, gemengd met olie,
ongedesemde vlaas met olie bestreken, en meelbloem met olie aangemaakt.
13 Bij zijn vredeoffer uit dankbaarheid moet hij koeken van gedesemd brood
als offergave voegen. 14 Van al deze soorten van offergaven moet hij Jahweh
één stuk als hefoffer brengen; het zal voor den priester zijn, die het bloed van
het vredeoffer sprenkelt. 15 Het vlees van zijn vredeoffer uit dankbaarheid
gebracht moet op de dag, dat het geofferd wordt, worden gegeten; niets
daarvan mag tot de volgende morgen worden bewaard. 16 Wanneer iemand
een slachtoffer als geloftegave of als vrijwillige gave brengt, dan moet wel
het slachtoffer op de dag van de offerande worden genuttigd; maar wat
overblijft mag ook de volgende dag nog worden gegeten; 17 wat op de derde
dag nog over is van het offervlees, moet in het vuur worden verbrand.
18 Wanneer op de derde dag nog van het vlees van het vredeoffer wordt
gegeten, komt het hem, die het heeft gebracht, niet ten goede, en wordt
het hem niet toegerekend; integendeel dan is het onrein, en iedereen, die
ervan eet, belaadt zich met schuld. 19 Ook als het vlees met iets onreins in
aanraking komt, mag het niet meer worden gegeten, maar moet het worden
verbrand. Iedereen, die rein is, mag het vlees van het vredeoffer eten.
20 Maar iedereen, die het vlees van het vredeoffer van Jahweh eet, terwijl
hij onrein is, zal van zijn volk worden afgesneden. 21 Eveneens zal iedereen,
die iets onreins heeft aangeraakt, iets onreins van een mens of onrein vee of
welk onrein gedierte ook, en die toch van het vlees van het vredeoffer van
Jahweh eet, van zijn volk worden afgesneden. 22 Jahweh sprak tot Moses:
23 Zeg aan de Israëlieten: Het vet van een rund, van een schaap of geit moogt
ge niet eten; 24 het vet van een gestorven of verscheurd dier mag voor alles
worden gebruikt, maar ge moogt het niet eten. 25 Want iedereen, die het vet

van runderen eet, die men als vuuroffers aan Jahweh kan brengen, zal van
zijn volk worden afgesneden. 26 Waar ge ook woont, nooit moogt ge bloed
nuttigen, noch van vogels noch van viervoetige dieren; 27 iedereen, die bloed
nuttigt, van welk beest ook, zal van zijn volk worden afgesneden. 28 Jahweh
sprak tot Moses: 29 Zeg aan de Israëlieten: Wie Jahweh een vredeoffer brengt,
moet zelf zijn gave van dat vredeoffer Jahweh opdragen. 30 Met eigen
handen moet hij de vuuroffers van Jahweh, het vet met de borst opdragen;
de borst om ze als strekoffer voor het aanschijn van Jahweh aan te bieden,
31 terwijl de priester het vet op het altaar in rook moet doen opgaan. De
borst valt dan Aäron en zijn zonen ten deel. 32 De rechterschenkel van uw
vredeoffer moet ge als hefoffer aan den priester geven. 33 Wie van Aärons
zonen het bloed en het vet van het vredeoffer heeft opgedragen, ontvangt
de rechterschenkel als zijn deel. 34 Want de borst, die als strekoffer en de
schenkel, die als hefoffer wordt gebracht, neem Ik van het vredeoffer der
Israëlieten af, om ze den priester Aäron en zijn zonen te geven als het deel, dat
de Israëlieten hun steeds moeten afstaan. 35 Dit is dus het deel van Jahweh's
vuuroffers, dat Jahweh voor Aäron en zijn zonen heeft bestemd op de dag,
dat Hij hen deed aantreden, om zijn priesters te zijn, 36 en dat, zoals Jahweh
op de dag van hun zalving bevolen heeft, de Israëlieten aan hen moeten
afstaan. Het is een eeuwig geldend recht voor hun nageslacht. 37 Dit is dus
de wet op de brand(-) en spijsoffers, op de zonde(-) en schuldoffers, op de
wijdings(-) en vredeoffers, 38 die Jahweh op de berg Sinaï aan Moses heeft
voorgeschreven op de dag, dat Hij hem beval, dat de kinderen Israëls in de
woestijn van de Sinaï hun offergaven aan Jahweh zouden brengen.

8

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Neem Aäron en zijn zonen met de gewaden,
de zalfolie, den stier van het zondeoffer, de twee rammen, de korf met
ongedesemde broden, 3 en roep de hele gemeenschap bij de ingang van de
openbaringstent tezamen. 4 Moses deed, wat Jahweh hem had bevolen. En
toen het volk aan de ingang van de openbaringstent bijeen was gekomen,
5 sprak Moses tot het verzamelde volk: Dit heeft Jahweh bevolen te doen.
6 Toen liet Moses Aäron en zijn zonen toetreden, en waste hen met water.
7 Vervolgens trok hij Aäron de tuniek aan, deed hem de gordel om, bekleedde
hem met de schoudermantel, sloeg hem het borstkleed om, omgordde hem
met de gordel van het borstkleed, en bond het daarmee vast. 8 Hij hing hem
de borsttas om, en legde in de borsttas de Oerim en de Toemmim; 9 hij zette
hem de tulband op, en bevestigde van voren aan de tulband de gouden plaat,
de heilige diadeem, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 10 Daarna nam
Moses de zalfolie, en zalfde de tabernakel met al wat daarin was, om het
te wijden. 11 Hij besprenkelde daarmee zeven maal het altaar, en zalfde
het altaar met toebehoren en het wasbekken met zijn onderstel, om ze te
wijden. 12 Ook op het hoofd van Aäron goot hij een weinig zalfolie uit, en
zalfde hem, om hem te wijden. 13 Nu liet Moses de zonen van Aäron naderbij
komen. Hij bekleedde ze met de tuniek, legde ze de gordel aan, en bond ze
de hoofddoeken om, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 14 Vervolgens liet
hij den stier van het zondeoffer voorbrengen; en Aäron en zijn zonen legden
hun handen op de kop van den stier van het zondeoffer. 15 Daarna liet Moses
hem slachten, nam het bloed, streek het met zijn vinger aan de hoornen
langs alle kanten van het altaar, en nam zo de onreinheid van het altaar weg.

De rest van het bloed goot hij uit aan de voet van het altaar. Zo wijdde hij het, door de verzoeningsplechtigheid er aan te verrichten. 16 Nu nam Moses al het vet, dat aan de ingewanden zat, de kwab aan de lever, de beide nieren met haar vet, en deed het op het altaar in rook opgaan. 17 Den stier zelf met huid, vlees en darmen, verbrandde hij buiten de legerplaats, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 18 Vervolgens liet hij den ram van het brandoffer brengen; en Aäron en zijn zonen legden hun handen op de kop van den ram. 19 Daarna liet Moses hem slachten, besprenkelde het altaar aan alle kanten met het bloed, sneed den ram aan stukken en deed de kop, de stukken en het vet in rook opgaan, 20 - 21 met ingewanden en poten, na die eerst met water te hebben gewassen. Zo deed Moses den helen ram op het altaar in rook opgaan. Het was een welriekend brandoffer, een vuuroffer voor Jahweh, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 22 Vervolgens liet hij den tweeden ram voorbrengen, die voor het wijdingsoffer was bestemd; en Aäron en zijn zonen legden hun handen op de kop van den ram. 23 Daarna deed Moses hem slachten, nam wat van zijn bloed, en streek het aan de rechteroorlel van Aäron, aan zijn rechterduim en aan de grote teen van zijn rechtervoet; 24 daarna liet Moses de zonen van Aäron naderbij komen, en streek eveneens een weinig bloed aan hun rechteroorlel, aan hun rechterduim en aan de grote teen van hun rechtervoet. Met de rest van het bloed besprenkelde hij aan alle kanten het altaar. 25 Nu nam hij het vet, het staartvet en al het vet, dat aan de ingewanden zit, de kwab aan de lever, de beide nieren met haar vet en de rechterschenkel; 26 en uit de korf met ongedesemde broden, die voor het aanschijn van Jahweh stond, nam hij een ongedesemde koek, een met olie bereide broodkoek en een vla, en schikte ze op de vette stukken en de rechterschenkel. 27 Dat alles legde hij in de handen van Aäron en in die van zijn zonen, en liet het als een strekoffer voor het aanschijn van Jahweh aanbieden. 28 Toen nam Moses het weer uit hun handen, en deed het op het altaar tegelijk met het brandoffer in rook opgaan; dit was het welriekend wijdingsoffer, het vuuroffer voor Jahweh. 29 Daarna nam Moses het borststuk, en bood het als een strekoffer voor het aanschijn van Jahweh aan; dit was het deel van den wijdingsram, dat Moses toekwam, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 30 Tenslotte nam Moses een weinig zalfolie en wat bloed, dat aan het altaar zat, en besprenkelde Aäron en zijn gewaden ermee, evenals zijn zonen met hun gewaden. Zo wijdde hij Aäron met zijn gewaden en zijn zonen met hun gewaden. 31 Toen sprak Moses tot Aäron en zijn zonen: Kookt het vlees aan de ingang van de openbaringstent, en eet het daar met het brood, dat in de korf van het wijdingsoffer ligt; want mij is bevolen. dat Aäron en zijn zonen het moeten eten. 32 Wat er overblijft van het vlees en het brood, moet ge in het vuur verbranden. 33 Zeven dagen lang moogt ge u niet van de ingang van de openbaringstent verwijderen, totdat de dagen van uw wijding zijn verstreken; want zeven dagen zal uw wijding duren. 34 Zoals men het heden gedaan heeft, heeft Jahweh het ook voor de toekomst bevolen, om de verzoeningsplechtigheden aan u te verrichten. 35 Blijft dus dag en nacht aan de ingang van de openbaringstent zeven dagen lang, en onderhoudt de voorschriften van Jahweh, opdat ge niet sterft; want zo is het mij bevolen. 36 En Aäron en zijn zonen deden alles, wat Jahweh door Moses bevolen had.

9

1 Op de achtste dag riep Moses Aäron met zijn zonen en de oudsten van

Israël, 2 en sprak tot Aäron: Neem een kalf, het jong van een rund, voor een
zondeoffer, en een ram voor een brandoffer, beide zonder gebrek, en breng
ze voor het aanschijn van Jahweh. 3 En tot de Israëlieten moet ge zeggen:
“Neemt een bok voor een zondeoffer, met een kalf en een schaap, beide een
jaar oud en zonder gebrek, voor een brandoffer; 4 verder een stier met een
ram, om ze voor Jahweh’s aanschijn te slachten als vredeoffer; en tenslotte
een spijsoffer met olie gemengd. Want heden zal Jahweh u verschijnen.”
5 Men bracht dus, wat Moses bevolen had, voor de openbaringstent en
heel de gemeenschap trad naderbij, en plaatste zich voor het aanschijn van
Jahweh. 6 Toen sprak Moses: Dit heeft Jahweh u bevolen te doen, opdat
de glorie van Jahweh u moge verschijnen. 7 En tot Aäron zei Moses: Treed
nader tot het altaar, en draag uw zonde(-) en brandoffer op, om verzoening
voor uzelf en voor het volk te verkrijgen; breng dan de gave van het volk
en verkrijg verzoening voor hen, zoals Jahweh het heeft bevolen. 8 Nu trad
Aäron op het altaar toe, en slachtte het kalf, dat het zondeoffer voor hem zelf
was. 9 De zonen van Aäron brachten hem het bloed; hij doopte er zijn vinger
in, streek het aan de hoornen van het altaar, en goot de rest van het bloed
tegen het voetstuk van het altaar uit. 10 Het vet van het zondeoffer, met de
nieren en de kwab aan de lever, deed hij op het altaar in rook opgaan, zoals
Jahweh het Moses bevolen had; 11 het vlees en de huid verbrandde hij buiten
de legerplaats. 12 Vervolgens slachtte hij het brandoffer. De zonen van Aäron
reikten hem het bloed, en hij sprenkelde het aan alle kanten tegen het altaar.
13 Dan reikten ze hem het brandoffer aan, in stukken gesneden, met de kop
erbij, en hij deed het op het altaar in rook opgaan. 14 De ingewanden en de
poten waste hij, en deed ze tezamen met het brandoffer op het altaar in rook
opgaan. 15 Daarna liet hij de offergave van het volk brengen. Hij nam den
bok van het zondeoffer van het volk, slachtte en offerde hem als zondeoffer,
zoals den vorige. 16 Hij droeg ook het brandoffer op, en deed ermee, zoals
was voorgeschreven. 17 Toen liet hij ook het spijsoffer brengen, nam er een
handvol af en deed het op het altaar in rook opgaan, onverminderd het
morgenoffer. 18 Vervolgens slachtte hij den stier en den ram, als vredeoffer
voor het volk. De zonen van Aäron reikten hem het bloed, en hij sprenkelde
het aan alle kanten tegen het altaar. 19 De vette stukken van den stier en den
ram: het staartvet, het vet, dat de ingewanden bedekt, de nieren, de kwab
aan de lever, 20 legde hij bij de borststukken, en deed die vette stukken op het
altaar in rook opgaan. 21 Maar de borststukken en de rechterschenkel bood
Aäron als een strekoffer aan voor het aanschijn van Jahweh, zoals Moses
het bevolen had. 22 En nadat Aäron de zonde(-), brand(-) en vredeoffers had
opgedragen, strekte hij zijn handen uit over het volk en zegende het. Daarna
daalde hij af. 23 Nu gingen Moses en Aäron de openbaringstent binnen. En
zodra zij weer naar buiten waren gekomen en het volk hadden gezegend,
verscheen aan heel het volk de heerlijkheid van Jahweh. 24 En een vuur
schoot uit het aanschijn van Jahweh, dat het brandoffer met de vette stukken
op het altaar verteerde. Toen het ganse volk dat zag, brak het los in gejubel
en viel op zijn aangezicht neer.

10

1 Nadab en Abihoe, zonen van Aäron, namen beiden hun wierookvat,
deden daar vuur in, en legden er wierook op. Maar zij offerden voor
Jahweh’s aanschijn onwettig vuur, tegen zijn voorschriften in. 2 Toen schoot

er vuur uit het aanschijn van Jahweh, dat hen verteerde; zo stierven zij voor
het aanschijn van Jahweh. 3 Toen zei Moses tot Aäron: Zo spreekt Jahweh!
Door wie Mij naderen, wil Ik als heilig worden erkend, En ten aanschouwen
van heel het volk wil Ik worden geëerd. Terwijl Aäron stom bleef van schrik,
4 riep Moses Misjaël en Elsafan, de zonen van Oezziël, den oom van Aäron, en
beval hun: Komt hier, en draagt uw broeders het heiligdom uit en buiten de
legerplaats. 5 Zij traden toe, om hen in hun tunieken buiten de legerplaats
te brengen, zoals Moses gezegd had. 6 Tot Aäron en zijn zonen Elazar en
Itamar zei Moses: Bindt uw haren niet los en scheurt uw klederen niet;
anders sterft gij, en barst zijn toorn los tegen heel de gemeenschap. Uw
broeders, het hele huis van Israël, mogen de brand bewenen, die Jahweh
ontstak; 7 maar gij moogt op straffe des doods u niet van de ingang van de
openbaringstent verwijderen; want nog rust de zalfolie van Jahweh op u.
En zij deden, wat Moses beval. 8 Jahweh sprak tot Aäron: 9 Gij noch uw
zonen, moogt wijn drinken of sterke drank, wanneer ge de openbaringstent
binnen moet gaan: anders sterft ge. Dit is een altijd geldende wet voor
uw nageslacht. 10 Zo moet ge onderscheid maken tussen het heilige en het
profane, het onreine en het reine, 11 om de Israëlieten alle wetten te leren, die
Jahweh door Moses heeft afgekondigd. 12 En Moses sprak tot Aäron en zijn
nog levende zonen Elazar en Itamar: Neemt het spijsoffer, dat van Jahweh's
vuuroffers is overgebleven, en eet het ongedesemd naast het altaar; want
het is hoogheilig. 13 Ge moet het op een heilige plaats eten; want het is
het deel van Jahweh's vuuroffers, dat u en uw zonen is toegestaan. Zo is
het mij bevolen. 14 Maar het borststuk van het strekoffer en de schenkel
van het hefoffer moogt ge met uw zonen en dochters op iedere reine plaats
nuttigen; want dit is het deel, dat de kinderen Israëls voor u en uw zonen
van hun vredeoffers moeten afstaan. 15 Ze moeten dus de schenkel van het
hefoffer en het borststuk van het strekoffer tegelijk met de vette stukken
van de vuuroffers brengen, om ze als een strekoffer voor het aanschijn van
Jahweh aan te bieden. Dit is het deel, dat u en uw zonen voor altijd toekomt,
zoals Jahweh het bevolen heeft. 16 Toen Moses een onderzoek instelde naar
den bok van het zondeoffer, en het bleek, dat deze verbrand was, werd hij
vertoornd op Elazar en Itamar, de nog levende zonen van Aäron, en zeide:
17 Waarom hebt ge het zondeoffer niet op een heilige plaats genuttigd; want
het is hoogheilig, en Hij heeft het u gegeven, om de gemeenschap van haar
schuld te ontslaan en verzoening voor hen te verkrijgen voor het aanschijn
van Jahweh. 18 Ziet het bloed is niet binnen het heiligdom gebracht; daarom
hadt ge het op een heilige plaats moeten opeten, zoals ik het bevolen heb.
19 Aäron gaf Moses ten antwoord: Zie, ze hebben vandaag hun zonde(-)
en brandoffers voor Jahweh gebracht, terwijl ik zo zwaar getroffen ben.
Als ik heden van een zondeoffer had gegeten, zou dat Jahweh wel hebben
behaagd? 20 Toen Moses dit hoorde, was hij tevreden gesteld.

11

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 Zegt aan de Israëlieten: Van alle
viervoetige dieren, die op aarde zijn, moogt ge deze eten: 3 Alle viervoetige
dieren, die volledig gespleten hoeven hebben, en tevens herkauwers zijn,
moogt ge eten. 4 Maar van de dieren, die herkauwen of gespleten hoeven
hebben, moogt ge de volgende niet eten. De kameel, want hij is wel
herkauwend, maar heeft geen volledig gespleten hoeven; hij is voor u

onrein. 5 De klipdas, want hij is wel herkauwend, maar heeft geen gespleten
hoeven; hij is voor u onrein. 6 De haas, want hij is wel herkauwend, maar
heeft geen gespleten hoeven; hij is voor u onrein. 7 Het zwijn, want het
heeft wel volledig gespleten hoeven, maar het herkauwt niet; het is voor u
onrein. 8 Van hun vlees moogt ge niet eten, en hun krengen niet aanraken;
zij zijn voor u onrein. 9 Van alles wat in het water leeft, moogt ge het
volgende eten: alles wat in het water leeft, in zeeën of rivieren, en vinnen
en schubben heeft, moogt ge eten. 10 Maar alles, wat in het water leeft, in
zeeën of rivieren, doch geen vinnen en schubben heeft, moet een gruwel
voor u zijn: zowel het kleine watergewemel als alle grote waterdieren. 11 Ze
moeten een gruwel voor u zijn; van hun vlees moogt ge niet eten, en hun
krengen moet ge verfoeien. 12 Alles, wat in het water leeft en geen vinnen en
schubben heeft, moet een gruwel voor u zijn. 13 Van de gevleugelde dieren
moet ge de volgende verfoeien; omdat ze een gruwel zijn, mogen ze niet
worden gegeten: de arend, de lammergier en de aasgier, 14 de wouw en
de verschillende soorten valken; 15 alle soorten raven, 16 de struisvogel, de
sperwer, de meeuw, en de verschillende soorten haviken; 17 de steenuil, de
pelikaan, de velduil, 18 de nachtuil, de reiger en de stinkgier; 19 de ooievaar,
de verschillende soorten kraanvogels, de specht en de vleermuis. 20 Ook
de gevleugelde insekten, die vier poten hebben, moeten u een gruwel zijn.
21 Slechts die gevleugelde insekten met vier poten moogt ge eten, die behalve
hun poten nog springpoten hebben, om daarmee over de grond te springen.
22 Ge moogt dus daarvan eten de verschillende soorten sprinkhanen; de
veelvraat in verschillende soorten, de langpoot in verschillende soorten, en
de knaagbek in verschillende soorten. 23 Overigens moeten alle gevleugelde
insekten, die vier poten hebben, u een gruwel zijn. 24 Ge verontreinigt u
aan de volgende dieren. 25 - 26 Alle viervoetige dieren, die geen volledig
gespleten hoeven hebben en niet herkauwen, zijn voor u onrein; wie ze
aanraakt, is onrein. 27 Ook alle teengangers onder de viervoeters zijn voor
u onrein. Wie hun kreng aanraakt, is tot de avond onrein; 28 en wie hun
kreng opneemt, moet zijn kleren wassen, en is tot de avond onrein; want zij
zijn voor u onrein. 29 Van het ongedierte, dat over de grond scharrelt, zijn
de volgende voor u onrein: de wezel, de muis en de verschillende soorten
hagedissen; 30 de veldmuis, de mol, de salamander, de muurhagedis en de
kameleon. 31 Deze zijn onder het ongedierte voor u onrein. Wie ze aanraakt,
als ze dood zijn, is tot de avond onrein. 32 Daarenboven is alles, waarop een
van die dieren valt, wanneer het dood is, onrein. Elk houten voorwerp, een
kleed, een stuk leer, een zak, elk werktuig, waarmee men arbeid verricht,
moet in het water worden gelegd, en is tot de avond onrein; eerst daarna
wordt het weer rein. 33 Valt een van die beesten in een aarden vat, dan is de
inhoud onrein, en het vat zelf moet worden verbrijzeld. 34 Elke eetbare spijs,
waarop water komt uit zulk een vat, is onrein, en elke drank, die genoten
kan worden, wordt in zulk een vat onrein. 35 Alles, waarop zulk een dood
dier valt, is onrein. Een bakoven of een haard moeten worden stukgeslagen;
ze zijn onrein, en moeten door u als onrein worden beschouwd. 36 Alleen
bronnen en regenbakken, waar zich het water vergaart, blijven rein; maar
wie hun kreng, dat er in ligt, aanraakt, is onrein. 37 Wanneer het kreng van
die dieren op zaaikoren valt, dat gezaaid moet worden, wat voor soort dit
ook is, dan blijft dat rein; 38 maar wordt er water op dat koren gedaan, en
valt er dan zulk een kreng op, dan is het voor u onrein. 39 Wanneer een

van de dieren, die u tot voedsel dienen, is dood gegaan, dan is hij, die het kreng ervan aanraakt, tot de avond onrein. 40 En wie ervan eet, moet zijn kleren wassen, en is tot de avond onrein; ook wie het opneemt, moet zijn kleren wassen, en is tot de avond onrein. 41 Alle ongedierte, dat over de grond scharrelt, is een gruwel; het mag niet worden gegeten. 42 Van het ongedierte, dat over de grond scharrelt, hetzij het kruipt op de buik, hetzij het vier of meer poten heeft, moogt ge niets eten; want het is verfoeilijk. 43 Bezoedelt u dus niet en verontreinigt u niet door iets van dat kruipend gedierte, waardoor ge onrein wordt. 44 Want Ik, Jahweh, ben uw God! Gedraagt u dus heilig, en weest heilig, omdat Ik heilig ben. Verontreinigt u niet door al het ongedierte, dat over de grond kruipt; 45 want Ik ben Jahweh, die u uit Egypte heb geleid, om uw God te zijn. Weest heilig, omdat Ik heilig ben. 46 Dit is de wet op de viervoetige dieren, de gevleugelde dieren, alle levende wezens, die in het water wemelen, en alle beesten, die over de grond kruipen; 47 ter onderscheiding van onrein en rein, van dieren, die gegeten mogen worden, en dieren die ge niet moogt eten.

12

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Zeg aan de Israëlieten: Wanneer een vrouw baart en een jongen krijgt, is zij zeven dagen onrein, even onrein als zij is tijdens haar stonden. 3 Op de achtste dag moet haar zoon worden besneden. 4 Daarna moet zij nog drie en dertig dagen in het bloed blijven, waarvan zij gereinigd moet worden; niets heiligs mag zij aanraken noch in het heiligdom komen, eer de dagen van haar reiniging zijn verstreken. 5 Als ze een meisje krijgt, is ze veertien dagen even onrein als tijdens haar stonden; daarna moet ze nog zes en zestig dagen blijven in het bloed, waarvan ze gereinigd moet worden. 6 Wanneer de dagen van haar reiniging, nodig voor een zoon of dochter, zijn verstreken, moet zij een eenjarig lam als brandoffer en een jonge duif of een tortel als zondeoffer naar den priester brengen bij de ingang van de openbaringstent. 7 Deze zal ze voor het aanschijn van Jahweh brengen en voor haar verzoening verkrijgen; zo zal zij van haar bloedvloeiing worden gereinigd. Dit is de wet voor de vrouw, die een jongen of een meisje heeft gebaard. 8 Zo ze geen schaap kan bekostigen, moet ze twee tortels of twee jonge duiven nemen; de een voor het brandoffer, de ander voor het zondeoffer. En de priester zal verzoening voor haar verkrijgen en zo zal ze worden gereinigd.

13

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 Wanneer iemand op zijn huid een roof, uitslag of witte vlek krijgt, die zich op zijn huid tot een melaatse plek ontwikkelt, dan moet hij naar den priester Aäron of naar een van de priesters, zijn zonen, worden gebracht. 3 De priester moet de plek op zijn huid onderzoeken. Is het haar op die plek wit geworden, en ligt die plek opvallend dieper dan de huid, dan is het melaatsheid. Wanneer de priester dit ziet, moet hij hem onrein verklaren. 4 Zo het echter een witte vlek op zijn huid is, die niet opvallend dieper ligt dan de huid, en het haar daarop niet wit is geworden, dan moet de priester den lijder zeven dagen lang opsluiten. 5 Wanneer de priester hem op de zevende dag weer onderzoekt en bemerkt, dat de plek onveranderd is gebleven en zich niet verder over de huid heeft verspreid, dan moet de priester hem opnieuw zeven dagen lang opsluiten. 6 De priester moet hem op de zevende dag nog eens onderzoeken;

en ziet hij, dat de plek dof is geworden en zich niet verder over de huid
heeft verspreid, dan moet de priester hem rein verklaren; het is enkel maar
uitslag. Hij moet zijn kleren wassen, en is dan rein. 7 Maar zo de uitslag
zich verder over zijn huid verspreidt, nadat hij zich reeds aan den priester
heeft vertoond, om rein te worden verklaard, dan moet hij zich opnieuw
door den priester laten onderzoeken. 8 Ziet de priester, dat de uitslag zich
verder over zijn huid heeft verspreid, dan moet de priester hem onrein
verklaren; het is melaatsheid. 9 Wanneer iemand een melaatse plek heeft,
moet hij naar den priester worden gebracht. 10 Ziet de priester, dat er op de
huid een witte roof zit, het haar daarop wit is geworden, en er wild vlees
in die roof groeit, 11 dan is het een verouderde melaatsheid op de huid. De
priester moet hem onrein verklaren zonder hem eerst nog op te sluiten;
want hij is onrein. 12 Wanneer de melaatsheid op zijn huid openbarst, en de
melaatsheid heel de huid van den lijder van het hoofd tot de voeten bedekt,
zover de priester kan nagaan, 13 en ziet de priester, dat de melaatsheid heel
zijn lichaam bedekt, dan moet hij den lijder rein verklaren, als hij geheel wit
is geworden; hij is rein. 14 Maar als zich wild vlees bij hem vertoont, is hij
onrein. 15 Heeft dus de priester het wilde vlees bemerkt, dan moet hij hem
onrein verklaren; het wilde vlees is onrein; het is melaatsheid. 16 Wanneer
echter het wilde vlees weer verdwijnt en hij wit wordt, dan moet hij naar
den priester gaan. 17 Ziet nu de priester, dat die plek wit is geworden, dan
moet hij den lijder rein verklaren; hij is rein. 18 Wanneer iemand een zweer
op zijn huid heeft, die wel is genezen, 19 maar op wier plaats een witte roof
of lichtrode vlek is ontstaan, dan moet hij zich aan den priester vertonen.
20 Bemerkt de priester, dat deze vlek opvallend dieper ligt dan de huid, en dat
het haar daarop wit is, dan moet de priester hem voor onrein verklaren; het
is melaatsheid, die in de zweer is uitgebroken. 21 Maar wanneer de priester
ziet, dat er geen witte haren op zitten, dat ze niet dieper ligt dan de huid
en dof is, dan moet de priester hem zeven dagen opsluiten. 22 Indien de
plek zich verder over de huid verspreidt, dan moet de priester hem onrein
verklaren; het is melaatsheid. 23 Zo de plek onveranderd is gebleven, en
zich niet verder heeft verspreid, dan is het een litteken van de zweer; de
priester moet hem dan rein verklaren. 24 Of wanneer iemand op zijn huid
een brandwonde heeft, en er vormt zich in die brandwonde een lichtrode
of witte vlek, 25 dan moet de priester ze onderzoeken; en is op die vlek
het haar wit geworden, ligt ze opvallend dieper dan de huid, dan is in die
wond melaatsheid uitgebroken; de priester moet hem onrein verklaren; het
is melaatsheid. 26 Maar zo de priester bemerkt, dat zich op die vlek geen
wit haar bevindt, dat ze niet dieper ligt dan de huid en dof is, dan moet de
priester hem zeven dagen lang opsluiten. 27 Op de zevende dag moet de
priester hem onderzoeken. Zo de plek zich over de huid heeft verspreid,
moet de priester hem onrein verklaren; het is melaatsheid. 28 Maar zo de
witte vlek onveranderd is gebleven, zich niet verder over de huid heeft
verspreid en dof is geworden, dan is het een roof van de brandwonde;
de priester moet hem dan rein verklaren, want het is het litteken van de
brandwonde. 29 Wanneer een man of een vrouw een plek heeft op het
hoofd of in de baard, 30 dan moet de priester die plek onderzoeken. Ligt
deze opvallend dieper dan de huid en is het haar daarop geel en dun, dan
moet de priester hem onrein verklaren; het is een kwaadaardige uitslag,
melaatsheid van hoofd of baard. 31 Maar wanneer de priester bemerkt, dat

de plek, door de uitslag aangetast, niet opvallend dieper ligt dan de huid,
maar er toch ook geen zwart haar op zit, dan moet de priester den lijder
aan de uitslag zeven dagen lang opsluiten. 32 Op de zevende dag moet hij de
aangetaste plek opnieuw onderzoeken. Heeft de uitslag zich niet uitgebreid,
is er geen geel haar op gekomen, en ligt de uitslag niet opvallend dieper dan
de huid, 33 dan moet de lijder aan uitslag zich scheren, behalve op de plek
van de uitslag, en de priester moet hem nogmaals zeven dagen opsluiten.
34 Op de zevende dag moet de priester de uitslag opnieuw onderzoeken.
Heeft de uitslag zich niet verder over de huid verspreid en ligt hij niet
opvallend dieper dan de huid, dan moet de priester hem rein verklaren. Hij
moet zijn kleren wassen, en is rein. 35 Maar zo de uitslag zich verder over de
huid heeft verspreid, nadat hij zich reeds aan den priester heeft vertoond,
om rein te worden verklaard, 36 en bemerkt de priester, dat de uitslag zich
werkelijk verder over de huid heeft verspreid, dan behoeft de priester niet
verder te zoeken naar het gele haar; hij is onrein. 37 Wanneer echter de
uitslag onveranderd is gebleven en er zwart haar op groeit, dan is de uitslag
genezen; hij is rein, en de priester moet hem rein verklaren. 38 Wanneer
een man of een vrouw witte vlekken op hun huid hebben, 39 dan moet de
priester ze onderzoeken. Zijn die vlekken op hun huid dofwit, dan is het
slechts een goedaardige uitslag, die op de huid is uitgebroken; ze zijn rein.
40 Wanneer iemand de haren op zijn hoofd verliest, dan is hij alleen maar een
kaalhoofd; hij is rein. 41 Verliest hij zijn haren van voren, dan heeft hij alleen
maar een kaal voorhoofd; hij is rein. 42 Maar zo hij op zijn kaal voor(-) of
achterhoofd een vaalrode plek heeft, dan is dat melaatsheid, die op zijn kaal
voor(-) of achterhoofd is uitgebroken. 43 De priester moet hem onderzoeken.
Is de roof van die plek op zijn kaal voor(-) of achterhoofd lichtrood, en
ziet ze er uit als de melaatsheid van de huid, 44 dan is hij melaats; hij is
onrein. De priester moet hem onrein verklaren; hij heeft melaatsheid op zijn
hoofd. 45 Wie door melaatsheid is getroffen, moet met gescheurde kleren
gaan, het hoofd onbedekt, zijn bovenlip omwonden, en hij moet roepen:
Onrein, onrein! 46 Zo lang hij melaats blijft, is hij volslagen onrein: hij
moet afgezonderd wonen, en buiten de legerplaats verblijven. 47 Wanneer
de melaatsheid zich op een wollen of linnen kledingstuk vertoont, 48 op
geweven of geknoopte stof van linnen of wol, op leer of op een of ander ding
van leer: 49 en die plek op dat kleed of dat leer, op die geweven of geknoopte
stof of op een of ander ding van leer, is groen(-) of roodachtig, dan is die plek
melaats, en moet aan den priester worden getoond. 50 De priester moet die
plek onderzoeken, en het besmette zeven dagen lang wegsluiten. 51 Op de
zevende dag moet hij de plek opnieuw onderzoeken. Heeft deze plek zich
op het kledingstuk, op de geweven of geknoopte stof, op het leer of op een of
ander ding van leer verder verspreid, dan is het kwaadaardige melaatsheid;
het besmette is onrein. 52 Hij moet het kleed, de geweven of geknoopte stof
van wol of linnen, of het een of ander ding van leer, waarop de plek zit,
verbranden. Want het is kwaadaardige melaatsheid; het ding moet in het
vuur worden verbrand. 53 Maar zo de priester bemerkt, dat de plek zich
op het kleed, de geweven of geknoopte stof, of op een of ander ding van
leer niet verder heeft uitgebreid, 54 dan moet de priester bevelen, het ding,
waarop de plek zit, te wassen en het opnieuw zeven dagen lang wegsluiten.
55 Ziet de priester, dat de plek na de wassing van het besmette ding, niet

is veranderd, dan is het onrein; ook al heeft die plek zich niet uitgebreid. Ge moet het verbranden; het is een voortkankerende melaatsheid aan de achter(-) of voorkant. 56 Ziet de priester, dat de besmette plek na de wassing dof is geworden, dan moet hij ze van het kleed, van het leer of van de geweven of geknoopte stof afscheuren. 57 Verschijnt ze opnieuw op het kleed, op de geweven of geknoopte stof, of op een of ander leren ding, dan is het uitbarstende melaatsheid. Gij moet het ding, waarop de plek zit, verbranden. 58 Maar het kleed, de geweven of geknoopte stof of het een of ander ding van leer, waaruit de plek na wassing is verdwenen, moet opnieuw worden gewassen; dan is het rein. 59 Dit is de wet op de melaatsheid van een wollen of linnen kleed, van geweven of geknoopte stof of van een of ander ding van leer. Ze dient om iets rein of onrein te verklaren.

14

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Dit is de wet op den melaatse. Op de dag van zijn reinverklaring moet hij voor den priester worden gebracht, 3 die zich buiten de legerplaats moet begeven. Ziet de priester, dat de melaatse van zijn melaatsheid is genezen, 4 dan moet hij voor hem, die rein verklaard moet worden, twee levende reine vogels laten halen met cederhout, karmozijn en hysop. 5 De priester moet een der vogels boven een aarden vat met levend water laten slachten. 6 Vervolgens moet hij de levende vogel nemen; bovendien het cederhout, het karmozijn en de hysop, en die met de levende vogel in het bloed dopen van de vogel, die boven het levend water is geslacht. 7 Hiermee moet hij zeven maal hem besprenkelen, die van de melaatsheid gereinigd moet worden. Zo reinigt hij hem. Daarna moet hij de levende vogel in het vrije veld loslaten. 8 Vervolgens moet hij, die gereinigd werd, nog zijn kleren wassen, al zijn haar afscheren, en zich baden; dan is hij rein, en mag hij in de legerplaats komen. Maar hij moet nog zeven dagen lang buiten zijn tent blijven. 9 Op de zevende dag moet hij al zijn haar afscheren, zijn hoofdhaar, zijn baard en zijn wenkbrauwen; al zijn haar moet hij wegscheren, zijn kleren wassen en zijn lichaam baden; dan is hij rein. 10 Op de achtste dag moet hij twee gave lammeren nemen en een eenjarig ooilam zonder gebrek; verder drie issaron meelbloem met olie gemengd voor het spijsoffer, en bovendien één log olie. 11 De priester, die de reiniging voltrekt, zal hem, die rein verklaard moet worden, met die gaven voor Jahweh's aanschijn plaatsen aan de ingang van de openbaringstent. 12 Nu moet de priester een van de lammeren nemen, en dit met de log olie als schuldoffer opdragen, en ze als een strekoffer voor het aanschijn van Jahweh aanbieden. 13 Dan moet hij het lam slachten op de heilige plaats, waar men het zonde(-) en brandoffer slacht; want dit schuldoffer komt evenals het zondeoffer den priester toe; het is hoogheilig. 14 Daarna moet de priester wat bloed van het schuldoffer nemen, en het hem, die rein moet worden verklaard op de rechteroorlel strijken, op de rechterduim en op de grote teen van zijn rechtervoet. 15 Vervolgens moet de priester iets van de log olie nemen, op zijn eigen linker handpalm gieten, 16 de vinger van zijn rechterhand in de olie dopen, die op zijn linkerhand ligt, en een weinig van die olie met zijn vinger zeven maal voor het aanschijn van Jahweh sprenkelen. 17 Van de rest van de olie, die op zijn hand ligt, moet de priester iets op de rechteroorlel, op de rechterduim en op de grote teen van de rechtervoet strijken van hem, die rein verklaard moet worden, en wel bovenop het bloed van het schuldoffer. 18 Wat dan nog over is van de olie, die op zijn hand ligt, moet de priester op

het hoofd uitstorten van hem, die rein verklaard moet worden; zo zal de priester verzoening voor hem verkrijgen voor het aanschijn van Jahweh.
19 Vervolgens moet de priester het zondeoffer opdragen, en voor hem, die gereinigd moet worden, verzoening verkrijgen van de onreinheid. Tenslotte moet de priester het brandoffer slachten, 20 en het op het altaar met het spijsoffer opdragen. Zo zal de priester voor hem verzoening verkrijgen, en is hij rein. 21 Wanneer hij te arm is en die kosten niet kan betalen, behoeft hij maar één lam te nemen voor het schuldoffer om het als strekoffer aan te bieden en voor zich verzoening te verkrijgen; bovendien een issaron meelbloem met olie gemengd voor het spijsoffer en een log olie. 22 Verder twee tortels of twee jonge duiven, naar gelang hij kan betalen; de ene voor het zondeoffer, de andere voor het brandoffer. 23 Op de achtste dag moet hij ze voor zijn reiniging naar den priester brengen bij de ingang van de openbaringstent, voor het aanschijn van Jahweh. 24 Nu moet de priester het lam voor het schuldoffer nemen met de log olie, en ze voor het aanschijn van Jahweh als een strekoffer aanbieden; 25 en het lam voor het schuldoffer slachten. Daarna moet de priester wat bloed van dat schuldoffer nemen, het hem, die gereinigd moet worden, op de rechteroorlel strijken, op zijn rechterduim en op de grote teen van zijn rechtervoet. 26 Vervolgens moet de priester wat van de olie op zijn eigen linker handpalm gieten, 27 en met zijn rechtervinger zeven maal een weinig van de olie, die op zijn linkerhand ligt, voor het aanschijn van Jahweh sprenkelen. 28 Van de rest van de olie, die op zijn hand ligt, moet de priester hem, die gereinigd moet worden, iets op de rechteroorlel strijken, op zijn rechterduim en op de grote teen van zijn rechtervoet, en wel boven op het bloed van het schuldoffer. 29 Wat er dan nog over is van de olie, die op de hand van den priester ligt, moet hij op het hoofd van hem, die gereinigd moet worden, uitstorten om voor het aanschijn van Jahweh verzoening te verkrijgen. 30 Vervolgens moet hij een van de tortels of een van de jonge duiven, die hij kon betalen, 31 als zondeoffer, en de andere als brandoffer opdragen tegelijk met het spijsoffer. Zo zal de priester voor het aanschijn van Jahweh verzoening verkrijgen voor hem, die gereinigd moet worden. 32 Dit is de wet voor hem, die door de melaatsheid werd getroffen, en de onkosten van zijn reiniging niet kan betalen. 33 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 34 Wanneer gij in het land Kanaän komt, dat Ik u in bezit zal geven, en Ik op uw grondgebied een huis met melaatsheid sla, 35 dan moet de eigenaar van het huis den priester gaan zeggen: Er is iets in mijn huis, dat op melaatsheid lijkt. 36 En nog voor hij de ziekte komt onderzoeken, zal de priester bevelen, het huis te ontruimen, opdat niet al wat in het huis is, onrein wordt. Daarna zal de priester het huis gaan bezichtigen. 37 Bemerkt hij nu, dat de ziekte werkelijk in de wanden van het huis zit, en er groene of roodachtige kuiltjes in zijn, die opvallend dieper liggen dan het muurvlak, 38 dan moet de priester het huis verlaten, zich naar de deur van het huis begeven, en het huis zeven dagen lang sluiten.
39 Op de zevende dag moet de priester terugkomen. Bemerkt hij nu, dat de ziekte zich verder over de wanden van het huis heeft verspreid, 40 dan moet hij gelasten, de stenen weg te breken waarin de ziekte zit, en die buiten de stad op een onreine plaats te werpen. 41 Vervolgens moet men het huis van binnen aan alle kanten afkrabben, en het afgekrabde leem buiten de stad op een onreine plaats werpen. 42 Daarna moet men andere stenen nemen en ze in de plaats van die stenen zetten, en andere leem, om daarmee het huis te

bestrijken. 43 Wanneer na het wegbreken der stenen en het afkrabben en
het bepleisteren van het huis de ziekte opnieuw in het huis uitbreekt, 44 dan
moet de priester nog eens komen. Bemerkt hij nu, dat de ziekte zich verder
in het huis heeft verspreid, dan is er kwaadaardige melaatsheid in het huis;
het is onrein. 45 Men moet het huis afbreken, en de stenen, de balken en al
het leemwerk van het huis buiten de stad naar een onreine plaats brengen.
46 Wie het huis binnengaat al de tijd, dat men het gesloten heeft, is tot de
avond onrein, 47 en wie in het huis slaapt, of er in eet, moet zijn kleren
wassen. 48 Maar wanneer de priester bij zijn komst bemerkt, dat de ziekte,
nadat men het huis opnieuw heeft bepleisterd, zich niet verder daarin heeft
verspreid, dan moet de priester het huis rein verklaren; want dan is de
ziekte genezen. 49 Om de smet van het huis weg te nemen, moet hij twee
vogels nemen, met cederhout, karmozijn en hysop. 50 Een der vogels moet
hij boven een aarden vat met levend water slachten. 51 Vervolgens moet hij
het cederhout nemen, de hysop met het karmozijn en de levende vogel, ze
in het bloed van de geslachte vogel en in het levende water dompelen, en
er zeven maal het huis mee besprenkelen. 52 Zo moet hij de smet van het
huis wegnemen door het bloed van de vogel, door het levend water, door de
levende vogel, door het cederhout, de hysop en het karmozijn. 53 De levende
vogel moet hij buiten de stad in het vrije veld loslaten. Zo zal hij voor het
huis de verzoeningsplechtigheid verrichten, en wordt het weer rein. 54 Dit
is de wet op alle soorten van melaatsheid en kwaadaardige uitslag, 55 op
de melaatsheid in kleren en huizen, 56 op roof, uitslag en witte vlekken;
57 ze dient om te leren, wanneer iets onrein is of rein. Dit is de wet op de
melaatsheid.

15

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 Zegt tot de kinderen Israëls: Wanneer
een man aan ziekelijke vloeiing lijdt uit zijn vlees, dan is dat vocht onrein.
3 En het is voor zijn onreinheid bij zijn vloeiing gelijk, of zijn vlees het vocht
laat lopen of niet; hij is onrein. 4 Ieder bed, waarop zulk een lijder gaat
liggen, en alles waarop hij gaat zitten, is onrein. 5 Wie zijn bed aanraakt,
moet zijn kleren wassen, een bad nemen, en is tot de avond onrein. 6 En wie
ergens op gaat zitten, waarop zulk een lijder heeft gezeten, moet eveneens
zijn kleren wassen, een bad nemen, en is tot de avond onrein. 7 Ook wie
het lichaam van zulk een lijder aanraakt, moet zijn kleren wassen, een bad
nemen, en is tot de avond onrein. 8 Wanneer iemand, die aan vloeiing lijdt,
op een ander spuwt, die rein is, dan moet die ander zijn kleren wassen, een
bad nemen, en is tot de avond onrein. 9 Elk zadel, waarop zulk een lijder
rijdt, is onrein. 10 Iedereen, die iets aanraakt, wat onder hem is geweest, is
tot de avond onrein; en wie het draagt, moet zijn kleren wassen, een bad
nemen, en is tot de avond onrein. 11 Wanneer zulk een lijder een ander
aanraakt, zonder zijn handen te hebben afgespoeld, dan moet de ander zijn
kleren wassen, een bad nemen, en is tot de avond onrein. 12 Een aarden
vat, dat de lijder aanraakt, moet worden gebroken, en elk houten vat met
water worden afgespoeld. 13 Wanneer zulk een lijder weer van zijn kwaal is
genezen, moet hij nog zeven dagen wachten, eer hij rein is; daarna moet hij
zijn kleren wassen en zich in stromend water baden; dan is hij rein. 14 Op
de achtste dag moet hij twee tortels of twee jonge duiven nemen, voor het
aanschijn van Jahweh bij de ingang van de openbaringstent komen, en ze

aan den priester geven. 15 De priester moet ze offeren; de een als zonde(-), de ander als brandoffer. Zo zal de priester voor hem verzoening verkrijgen voor het aanschijn van Jahweh, en is hij bevrijd van zijn kwaal. 16 Wanneer een man een uitstorting heeft gehad, moet hij heel zijn lichaam baden, en is tot de avond onrein. 17 Elk kledingstuk en leren voorwerp, dat er door wordt bezoedeld, moet worden gewassen, en is tot de avond onrein. 18 Wanneer een man gemeenschap met een vrouw heeft gehad, moeten beiden een bad nemen, en zijn tot de avond onrein. 19 Wanneer een vrouw haar stonden heeft, verkeert zij zeven dagen in staat van onreinheid. Wie haar aanraakt, is tot de avond onrein; 20 alles waarop zij in die toestand gaat liggen of zitten, wordt onrein. 21 Wie haar bed aanraakt, moet zijn kleren wassen, een bad nemen, en is tot de avond onrein; 22 wie iets aanraakt, waarop zij heeft gezeten, moet zijn kleren wassen, een bad nemen en is tot de avond onrein. 23 Zelfs wie iets aanraakt, dat op het bed heeft gelegen, of op iets waarop zij heeft gezeten, is tot de avond onrein. 24 Wanneer een man gemeenschap met haar houdt en door haar wordt bezoedeld, is hij zeven dagen onrein, en elk bed, waarop hij ligt, wordt onrein. 25 Wanneer de vrouw buiten de tijd van haar stonden langere tijd aan vloeiing lijdt, of haar stonden langer dan gewoonlijk duren, dan is zij al die tijd even onrein als tijdens haar stonden. 26 Voor elk bed, waarop zij al de tijd van haar kwaal gaat liggen, zal hetzelfde gelden als voor het bed van haar stonden; en alles, waarop zij gaat zitten, zal even onrein zijn. 27 Wie iets ervan aanraakt, zal onrein zijn; hij moet zijn kleren wassen, een bad nemen, en is tot de avond onrein. 28 Wanneer zij van haar kwaal is genezen, moet ze nog zeven dagen wachten, eer ze weer rein is. 29 Op de achtste dag moet zij twee tortels of twee jonge duiven nemen, en die naar den priester bij de ingang van de openbaringstent brengen. 30 De priester moet de een als zonde(-), de ander als brandoffer opdragen; zo zal de priester voor haar verzoening verkrijgen voor het aanschijn van Jahweh, en is zij bevrijd van haar onreine kwaal. 31 Vermaant dus de kinderen Israëls, zich voor onreinheid te hoeden, opdat zij niet wegens hun onreinheid sterven, door mijn tabernakel, dat te midden van hen staat, te bezoedelen. 32 Dit is de wet voor hem, die aan vloeiing lijdt, of uitstorting heeft, waardoor hij onrein wordt; 33 ook voor haar, die door haar stonden onrein is. Ze geldt zowel voor den man als de vrouw, die aan vloeiing lijdt en voor iedereen, die gemeenschap heeft met de onreine.

16

1 Na de dood van de twee zonen van Aäron, die waren gestorven, toen zij voor het aanschijn van Jahweh wilden naderen, sprak Jahweh tot Moses, 2 en zeide tot hem: Zeg uw broeder Aäron, dat hij niet ten allen tijde in het heiligdom mag komen achter het voorhangsel en voor het verzoendeksel, dat op de ark ligt; anders zal hij sterven. Want Ik verschijn in de wolk boven het verzoendeksel. 3 Slechts dan mag Aäron binnen het heiligdom komen, wanneer een jonge stier als zondeoffer en een ram als brandoffer is opgedragen. 4 Hij moet de heilige tuniek van lijnwaad aantrekken, de linnen heupkleren om zijn lichaam dragen, de linnen gordel omdoen, en zijn hoofd met de linnen tulband omwikkelen. Dit zijn de heilige gewaden. Hij moet ze aantrekken na eerst zijn lichaam met water te hebben gewassen. 5 Van de gemeenschap der Israëlieten moet hij twee bokken nemen voor een zondeoffer, en één ram voor een brandoffer. 6 Dan moet Aäron den stier, die

voor zijn eigen zondeoffer is bestemd, opdragen, om voor zichzelf en zijn
huis verzoening te verkrijgen. 7 Vervolgens moet hij de twee bokken nemen,
ze voor het aanschijn van Jahweh aan de ingang van de openbaringstent
plaatsen, 8 en over de beide bokken het lot werpen: één lot voor Jahweh,
één lot voor Azazel. 9 Den bok, waarop het lot voor Jahweh valt, moet
hij vóór laten brengen en als zondeoffer opdragen. 10 Den bok, waarop
het lot voor Azazel valt, moet hij levend voor het aanschijn van Jahweh
plaatsen, om de verzoeningsplechtigheid aan hem te verrichten, en hem
dan de woestijn in te jagen naar Azazel. 11 Vervolgens moet Aäron den
stier, die voor zijn zondeoffer bestemd is, vóór doen brengen, verzoening
voor zich en zijn huis verkrijgen, en den stier als zijn eigen zondeoffer
slachten. 12 Daarna moet hij een pan vol gloeiende kolen van het altaar, dat
voor het aanschijn van Jahweh staat, met twee volle handen fijne geurige
wierook nemen, die achter het voorhangsel brengen, 13 en de wierook
voor Jahweh's aanschijn op het vuur leggen, zodat de wierookwolken het
verzoendeksel boven de wettafelen omhullen; anders zou hij sterven. 14 Dan
moet hij wat bloed van den stier nemen, dat met zijn vinger aan de voorkant
op het verzoendeksel en zevenmaal vóór het verzoendeksel sprenkelen.
15 Daarna moet hij den bok slachten, die voor het zondeoffer van het volk is
bestemd, zijn bloed achter het voorhangsel brengen, en daarmee handelen
als met het bloed van den stier: het dus op en vóór het verzoendeksel
sprenkelen. 16 Zo moet hij voor het heiligdom de verzoeningsplechtigheid
verrichten en het zuiveren van alle onreinheden en overtredingen der
Israëlieten, welke hun zonden ook zijn. Vervolgens moet hij hetzelfde doen
met de openbaringstent, die bij hen te midden van hun onreinheden staat.
17 Niemand mag in de openbaringstent aanwezig zijn, van het ogenblik af,
dat hij er binnentreedt, om in het heiligdom de verzoeningsplechtigheid te
verrichten, totdat hij ze weer verlaat. 18 Vervolgens moet hij naar buiten
gaan naar het altaar, dat voor het aanschijn van Jahweh staat, om ook
daarvoor de verzoeningsplechtigheid te verrichten. Hij moet wat bloed van
den stier en van den bok nemen, daarmee de hoornen van het altaar aan
alle kanten bestrijken, 19 en met zijn vinger zeven maal wat bloed daarop
sprenkelen. Zo zal hij het zuiveren van de onreinheden der Israëlieten
en het weer heiligen. 20 Wanneer hij de verzoeningsplechtigheid voor het
heiligdom, de openbaringstent en het altaar heeft beëindigd, moet hij den
levenden bok voor laten brengen. 21 Aäron moet zijn beide handen op de kop
van den levenden bok leggen, over hem de belijdenis van de misdaden en
overtredingen der Israëlieten uitspreken, wat hun zonden ook zijn, ze op de
kop van den bok leggen en hem door iemand, die daarvoor is aangewezen,
de woestijn in laten jagen. 22 Deze moet den bok in de woestijn loslaten,
en de bok zal al hun zonden naar de wildernis dragen. 23 Vervolgens
moet Aäron de openbaringstent binnengaan, de linnen gewaden uittrekken,
waarmee hij zich had bekleed, toen hij het heiligdom binnentrad, ze daar
weer neerleggen, 24 zich op een heilige plaats wassen, en zijn eigen kleren
weer aandoen. Dan moet hij naar buiten gaan, en zijn eigen brandoffer en
dat voor het volk opdragen. Zo moet hij voor zichzelf en het volk verzoening
verkrijgen. 25 Het vet van het zondeoffer moet hij op het altaar in rook
doen opgaan. 26 Hij, die den bok voor Azazel heeft weggebracht, moet zijn
kleren wassen en zich baden; dan eerst mag hij in de legerplaats komen.
27 Den stier en den bok van het zondeoffer, wier bloed binnen het heiligdom
is gebracht, om verzoening te verkrijgen, moet men buiten de legerplaats

brengen, en hun huid, hun vlees en de darmen moet men verbranden. 28 Die
ze verbrand heeft, moet zijn kleren wassen en een bad nemen; dan eerst mag
hij in de legerplaats komen. 29 Dit is voor u een eeuwig geldende wet: Op de
tiende dag van de zevende maand moet ge boete doen en u van alle arbeid
onthouden; dit geldt zowel voor den ingezetene als den vreemdeling, die in
uw midden woont. 30 Want op die dag zal men de verzoeningsplechtigheid
voor u verrichten, om u te reinigen, en zult ge van al uw zonden voor het
aanschijn van Jahweh worden bevrijd. 31 Het moet voor u een volkomen
rustdag zijn, waarop ge boete moet doen; dit is een eeuwig geldende wet.
32 De priester, dien men zal zalven en als opvolger van zijn vader tot priester
zal aanstellen, moet de verzoeningsplechtigheid verrichten. Bekleed met de
heilige linnen gewaden, 33 moet hij de verzoeningsplechtigheid verrichten
voor het heilige der heiligen, voor de openbaringstent, voor het altaar, en
eveneens voor de priesters en voor heel de gemeente van het volk. 34 Dit
moet voor u een eeuwig geldende wet zijn, om eenmaal per jaar voor Israëls
kinderen verzoening te verkrijgen en kwijtschelding van hun zonden. En
Aäron deed, zoals Jahweh het Moses bevolen had.

17

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel Aäron en zijn zonen en alle Israëlieten,
en zeg hun: Dit heeft Jahweh bevolen: 3 Iedereen van Israëls huis, die
een stier, een lam of een geit in of buiten de legerplaats slacht, 4 en ze
niet bij bij de ingang van de openbaringstent brengt om voor de woning
van Jahweh een gave aan Jahweh op te dragen, zal het als bloedschuld
worden aangerekend; die man heeft bloed vergoten, en zal van zijn volk
worden afgesneden. 5 Daarom moeten de kinderen Israëls hun slachtoffers,
die zij gewoon zijn in het open veld te slachten, voor Jahweh naar den
priester brengen bij de ingang van de openbaringstent, en als vredeoffers
voor Jahweh slachten. 6 En de priester moet het bloed op het altaar van
Jahweh bij de ingang van de openbaringstent sprenkelen, en het vet als
een heerlijk geurend offer voor Jahweh in rook doen opgaan. 7 Ze mogen
dus hun offers niet meer voor de bosgeesten slachten, die zij ontuchtig
achterna lopen. Dit is voor hen een eeuwig geldende wet van geslacht tot
geslacht. 8 Ge moet hun dus zeggen: Iedereen van Israëls huis en van de
vreemdelingen in uw midden, die een brand(-) of slachtoffer opdraagt, 9 en
het niet naar de openbaringstent brengt, om het Jahweh te offeren, zal van
zijn volk worden afgesneden. 10 Iedereen uit het huis van Israël of van de
vreemdelingen in uw midden, die enig bloed nuttigt, zal Ik om het nuttigen
van dat bloed mijn gramschap doen voelen en hem van zijn volk afsnijden.
11 Want in het bloed zit het leven van een schepsel. Daarom heb Ik het u
enkel voor het altaar gegeven, om voor u verzoening te verkrijgen; want het
bloed verkrijgt verzoening door het leven. 12 Daarom zeg Ik tot de kinderen
Israëls: Niemand van u mag bloed nuttigen; ook de vreemdeling niet, die
in uw midden woont. 13 Iedereen van de Israëlieten en van de vreemden in
uw midden, die wild of gevogelte heeft gejaagd, dat gegeten mag worden,
moet het bloed uitgieten en met aarde bedekken. 14 Want het leven van
elk schepsel zit in zijn bloed. Daarom herhaal Ik tot de Israëlieten: Van
geen enkel schepsel moogt ge het bloed nuttigen; want het leven van ieder
schepsel zit in zijn bloed. Iedereen, die het nuttigt, zal worden afgesneden.
15 Iedereen, zowel de ingezetene als de vreemde, die een gestorven of een
verscheurd dier eet, moet zijn kleren wassen, een bad nemen, en is tot de

avond onrein; daarna is hij weer rein. 16 Als hij zijn kleren niet wast en geen
bad neemt, begaat hij een zonde.

18

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de kinderen Israëls, en zeg hun: Ik ben
Jahweh, uw God! 3 Gij moogt u niet gedragen naar de zeden van Egypte,
waar gij gewoond hebt, noch naar die van Kanaän, waar Ik u heenvoer; naar
hun zeden moogt ge niet leven. 4 Mijn wetten moet ge volbrengen, mijn
voorschriften onderhouden, en uw gedrag daarnaar richten. Ik ben Jahweh,
uw God! 5 Onderhoudt dus mijn voorschriften en mijn wetten. De mens, die
ze volbrengt, zal daardoor het leven behouden. Ik ben Jahweh. 6 Niemand
van u mag zijn naasten bloedverwant naderen, om er gemeenschap mee
te houden. Ik ben Jahweh! 7 Gij moogt geen gemeenschap houden met uw
vader, evenmin met uw moeder; want zij is uw moeder; met haar moogt gij
dus geen gemeenschap hebben. 8 Ge moogt geen gemeenschap houden met
de vrouw van uw vader; want dan onteert ge uw vader. 9 Ge moogt geen
gemeenschap houden met uw zuster, de dochter van uw vader of die van uw
moeder, onverschillig of zij in of buiten uw familie geboren is. 10 Ge moogt
geen gemeenschap houden met de dochter van uw zoon of met die van uw
dochter; want dan onteert ge uzelf. 11 Gij moogt geen gemeenschap houden
met de dochter van uws vaders vrouw, die door uw vader is verwekt; zij
geldt voor uw zuster; houd geen gemeenschap met haar. 12 Gij moogt
geen gemeenschap houden met de zuster van uw vader; zij is de naaste
bloedverwant van uw vader. 13 Gij moogt geen gemeenschap houden met de
zuster van uw moeder; want zij is de naaste bloedverwant van uw moeder.
14 Gij moogt geen gemeenschap houden met den broeder van uw vader.
Ook zijn vrouw moogt ge niet naderen; zij is uw tante. 15 Gij moogt geen
gemeenschap houden met uw schoondochter; zij is de vrouw van uw zoon;
houd geen gemeenschap met haar. 16 Gij moogt geen gemeenschap houden
met de vrouw van uw broer; want dan onteert ge uw broer. 17 Ge moogt
geen gemeenschap houden met een vrouw en tegelijk met haar dochter;
evenmin moogt ge de dochter van haar zoon of die van haar dochter nemen,
om gemeenschap met haar te houden; ze zijn uw bloedverwanten; zo iets is
een schanddaad. 18 Gij moogt geen vrouw als bijvrouw naast haar zuster
nemen, om ook met haar gemeenschap te houden, terwijl de andere nog
leeft. 19 Gij moogt een vrouw, die door haar stonden onrein is, niet naderen,
om gemeenschap met haar te houden. 20 Gij moogt niet slapen bij de vrouw
van uw naaste; daardoor verontreinigt gij u. 21 Geen van uw kinderen zult
ge afstaan, om ze aan den Molok te wijden; want ge moogt de naam van
uw God niet ontheiligen. Ik ben Jahweh! 22 Gij moogt niet bij een man
liggen als bij een vrouw, dit is een gruweldaad. 23 Gij moogt geen enkel
dier misbruiken; daardoor bezoedelt ge u. Ook zal geen vrouw zich door
een dier laten schenden; dit is tegennatuurlijke ontucht. 24 Bezoedelt u dus
niet door dit alles. Want door al deze dingen zijn de volken besmeurd, die Ik
voor u zal uitdrijven; 25 zo is het land verpest geworden, heb Ik zijn misdaad
gewroken, en heeft het land zijn bewoners uitgespuwd. 26 Onderhoudt dus
mijn voorschriften en wetten en laat niemand van de ingezetenen noch van
de vreemdelingen, die in uw midden wonen, een van al die schanddaden
bedrijven. 27 Want al die gruwelen werden bedreven door die vóór u het
land bewoonden, en het land is verpest geworden. 28 Laat het land ook u niet

uitspuwen, omdat ge het bezoedelt, zoals het de volken heeft uitgespuwd, die er vóór u hebben gewoond. 29 Waarachtig allen, die zo iets schandelijks bedrijven, zullen van hun volk worden afgesneden. 30 Onderhoudt dus mijn geboden; gedraagt u niet naar die liederlijke zeden, waarnaar men vóór u heeft geleefd, en bezoedelt u daar niet mee. Ik ben Jahweh, uw God!

19

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel heel de gemeenschap van Israëls kinderen, en zeg hun: Weest heilig; want Ik, Jahweh uw God, ben heilig! 3 Iedereen van u moet eerbied hebben voor zijn moeder en vader, en mijn sabbatten onderhouden. Ik ben Jahweh, uw God! 4 Gij moogt u niet tot de afgoden wenden en u geen gegoten goden maken. Ik ben Jahweh, uw God! 5 Wanneer gij Jahweh een vredeoffer brengt, doet het dan zo, dat het u ten goede komt. 6 Op de dag, dat ge het offert, of op de volgende dag moet het worden gegeten. Wat er op de derde dag nog van over is, moet worden verbrand. 7 Zo het op de derde dag wordt gegeten, is het onrein en niet meer welgevallig. 8 Die het eet, maakt zich schuldig; want hij onteert, wat aan Jahweh is gewijd. Hij zal van zijn volk worden afgesneden. 9 Wanneer gij de oogst maait, die op uw land staat, moet ge uw akker niet tot de uiterste rand afmaaien, en geen nalezing houden van uw oogst. 10 Ook in uw wijngaard moogt ge geen napluk houden, en de afgevallen vruchten van uw wijngaard niet oprapen. Ge moet ze den arme en den vreemde overlaten. Ik ben Jahweh, uw God! 11 Ge zult niet stelen. Ge moogt niet liegen noch elkander bedriegen. 12 Ge moogt niet vals zweren bij mijn Naam, en de Naam van uw God niet ontheiligen. Ik ben Jahweh! 13 Ge zult uw naaste niet afzetten of beroven. Ge zult het loon van den dagloner niet tot de volgende morgen bij u houden. 14 Een dove zult ge niet verwensen, en den blinde geen struikelblok in de weg leggen. Gij zult uw God vrezen; Ik ben Jahweh! 15 Gij zult bij de rechtspraak geen onrecht begaan: den arme niet bevoordelen, maar ook niet de partij van den rijke kiezen; met rechtvaardigheid moet ge uw naaste oordelen. 16 Gij zult geen laster onder uw volk rondstrooien, en niet naar het bloed van uw naaste dorsten. Ik ben Jahweh! 17 Gij moogt tegen uw broeder geen haat koesteren. Gij moet uw naaste terecht wijzen, om niet medeplichtig te worden aan zijn zonde. 18 Neem geen wraak en blijf ook geen wraak koesteren tegen de zonen van uw volk, maar bemin uw naaste gelijk uzelf. Ik ben Jahweh! 19 Onderhoudt mijn voorschriften. Gij moogt geen ongelijksoortige beesten laten paren, geen ongelijksoortig zaad op uw akker zaaien, geen ongelijksoortig kleed, uit verschillende stoffen geweven, dragen. 20 Wanneer een man gemeenschap heeft met een slavin, die aan een ander is toegezegd, maar nog niet is losgekocht of vrijgelaten, dan zal hem een tuchtiging worden toegediend, maar ze zullen niet worden gedood; want ze was nog niet vrijgelaten. 21 Hij moet voor boete Jahweh een ram als schuldoffer brengen aan de ingang van de openbaringstent. 22 De priester moet voor het aanschijn van Jahweh door den ram van het schuldoffer voor hem verzoening verkrijgen voor de zonde, die hij heeft bedreven; dan zal hem de zonde, die hij heeft bedreven, worden vergeven. 23 Wanneer gij in het land zijt gekomen en allerlei vruchtbomen plant, dan moet ge hun vruchten als hun voorhuid beschouwen; drie jaren moeten ze als onbesneden voor u zijn, en mag er niet van worden gegeten. 24 In het vierde jaar moeten al hun vruchten als feestgaven aan God worden gewijd.

25 In het vijfde jaar moogt ge de vruchten ervan eten; zo zult ge de opbrengst
ervan nog vermeerderen. Ik ben Jahweh, uw God! 26 Gij moogt niet op de
bergen eten, en u niet afgeven met waarzeggerij of toverij. 27 Ge moogt uw
haar aan uw slapen niet afscheren, de rand van uw baard niet korten, 28 uw
lichaam niet kerven om een dode, en geen figuren in uw lichaam snijden. Ik
ben Jahweh! 29 Gij zult uw dochter niet ontwijden door ze tot ontucht aan te
zetten, zodat het land losbandig wordt en vol liederlijkheid. 30 Onderhoudt
mijn sabbatdagen, en hebt eerbied voor mijn heiligdom. Ik ben Jahweh!
31 Gij moogt uw toevlucht niet nemen tot spoken en waarzeggende geesten,
en ze niet ondervragen; daardoor verontreinigt ge u. Ik ben Jahweh, uw
God! 32 Sta op voor den grijsaard, heb eerbied voor de ouderdom, en vrees
uw God. Ik ben Jahweh! 33 Wanneer een vreemdeling bij u in het land
woont, moogt ge hem niet verdrukken. 34 Als uw eigen landgenoot moet u de
vreemdeling zijn, die bij u woont, en gij zult hem beminnen als uzelf; want
ook gij zijt vreemdeling in Egypte geweest. Ik ben Jahweh, uw God! 35 Weest
niet oneerlijk bij de rechtspraak; niet oneerlijk in el, gewicht en maat. 36 Een
zuivere weegschaal, juiste gewichten, een juiste efa en hin moet ge hebben.
Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb geleid! 37 Onderhoudt dus al
mijn voorschriften en geboden, en handelt er naar. Ik ben Jahweh!

20

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Zeg tot de kinderen Israëls: Wie van de
Israëlieten en van de vreemden, die in Israël wonen, een van zijn kinderen
aan den Molok offert, moet worden gedood. Het volk van het land moet
hem stenigen. 3 Ik zal zo iemand mijn gramschap doen voelen en hem
van zijn volk afsnijden, omdat hij een van zijn kinderen aan den Molok
heeft geofferd, om mijn heiligdom te verontreinigen en mijn heilige Naam
te ontwijden. 4 En al zouden de bewoners van het land voor zo iemand de
ogen sluiten en hem niet doden, ofschoon hij een van zijn kinderen aan den
Molok heeft geofferd, 5 Ik zal zo iemand en zijn geslacht mijn gramschap
doen voelen, en hem, en allen, die hem volgen in zijn afgodische verering
van den Molok, van hun volk afsnijden. 6 Ook hem, die zijn toevlucht
neemt tot spoken of waarzeggende geesten, en ze achterna loopt, zal Ik
mijn gramschap doen voelen, en hem van zijn volk afsnijden. 7 Gij moet
u heilig gedragen en heilig zijn; want Ik, Jahweh, ben uw God! 8 Gij moet
mijn voorschriften onderhouden, en daarnaar handelen. Ik, Jahweh, ben
het, die u heilig! 9 Iemand die zijn vader of moeder vervloekt, moet worden
gedood. Zo hij zijn vader of moeder heeft vervloekt, rust bloedschuld
op hem. 10 Wie overspel begaat met de vrouw van een ander, moet ter
dood worden gebracht; de echtbreker zowel als de echtbreekster. 11 Wie
gemeenschap heeft met de vrouw van zijn vader, onteert zijn vader; beiden
moeten ter dood worden gebracht: er rust bloedschuld op hen. 12 Wanneer
iemand gemeenschap met zijn schoondochter houdt, moeten beiden ter
dood worden gebracht; zij hebben een schanddaad begaan: er rust bloed-
schuld op hen. 13 Wanneer iemand bij een man ligt als bij een vrouw,
bedrijven beiden een gruweldaad; zij moeten ter dood worden gebracht: er
rust bloedschuld op hen. 14 Wanneer iemand een dochter tegelijk met haar
moeder neemt, begaat hij bloedschande; men moet die beiden verbranden:
bloedschande mag onder u niet voorkomen. 15 Wie een dier misbruikt, moet

ter dood worden gebracht; ook het dier moet worden gedood. 16 Wanneer een vrouw zich door een of ander dier laat schenden, moet gij de vrouw en het dier doden; zij moeten worden gedood: er rust bloedschuld op hen. 17 Wanneer iemand zijn zuster neemt, de dochter van zijn vader of die van zijn moeder, en zij gemeenschap met elkaar houden, dan is dat bloedschande, en zij moeten voor de ogen van hun volksgenoten worden uitgeroeid; zo hij gemeenschap met zijn zuster heeft gehad, moet hij zijn schuld boeten. 18 Wanneer iemand slaapt bij een vrouw in haar stonden en gemeenschap met haar houdt, zodat hij de plaats van haar vloeiing onthult en zij de plaats van haar bloedvloeiing ontbloot, dan moeten beiden van hun volk worden afgesneden. 19 Gij moogt geen gemeenschap houden met de zuster van uw moeder of met die van uw vader; want dan heeft men gemeenschap met zijn naaste bloedverwant: hun schuld zullen ze boeten. 20 Wanneer iemand gemeenschap heeft met zijn tante, onteert hij zijn oom; hun zonde zullen ze boeten en kinderloos sterven. 21 Wanneer iemand de vrouw van zijn broer neemt, bedrijft hij iets afschuwelijks; hij onteert zijn broer; zij zullen kinderloos blijven. 22 Onderhoudt al mijn voorschriften en wetten, en volbrengt ze, opdat het land, waarheen Ik u breng, om er te wonen, u niet uitspuwt. 23 Leeft niet naar de zeden van de volken, die Ik voor u zal verjagen. Want omdat zij dit alles hebben gedaan, heb Ik een afschuw van hen gekregen, 24 en u gezegd: Neemt gij hun land in bezit; Ik geef het u in eigendom, een land, dat druipt van melk en honing: Ik Jahweh, uw God, die u van de volken heb afgezonderd! 25 Maakt dus onderscheid tussen reine en onreine viervoetige dieren, tussen onreine en reine vogels, en bezoedelt u niet aan de viervoetige dieren, de vogels, en aan al wat over de aarde kruipt, die Ik u als onrein heb onthouden. 26 Gij moet heilig voor Mij zijn, omdat Ik, Jahweh, heilig ben en u van de volken heb afgezonderd, om Mij toe te behoren. 27 De man of vrouw, die onder u als tovenaar of waarzegger optreedt, moet worden gedood; men moet hen stenigen, er rust bloedschuld op hen.

21

1 Jahweh sprak tot Moses: Beveel de priesters, de zonen van Aäron, en zeg hun: Niemand van hen mag zich aan een dode van zijn familie verontreinigen, 2 behalve aan zijn naaste verwanten, aan zijn moeder, vader, zoon, dochter en broer. 3 Ook aan zijn zuster mag hij zich verontreinigen, wanneer zij nog maagd is, daar ze dan tot de zijnen behoort en niet aan een man; 4 maar aan een getrouwde vrouw in zijn familie mag hij zich niet verontreinigen en daardoor ontwijden. 5 Zij mogen zich echter nooit het hoofd kaal scheren, de rand van hun baard korten noch hun lichaam kerven. 6 Heilig moeten zij zijn voor hun God, en de Naam van hun God niet ontwijden; want ze dragen de vuuroffers van Jahweh op, de spijs van hun God: daarom moeten zij heilig zijn. 7 Ook mogen zij geen ontuchtige of onteerde vrouw huwen, of een vrouw, die door haar man is verstoten; want hij is aan zijn God toegewijd. 8 Gij moet hem als heilig beschouwen; want hij offert de spijs van uw God. Hij moet voor u heilig zijn, omdat Ik Jahweh, die hen heilig, zelf heilig ben. 9 De dochter van een priester, die zich door een ontuchtig leven onteert, ontwijdt haar vader; zij moet worden verbrand. 10 Maar de priester, die hoger staat dan zijn broeders, op wiens hoofd de zalfolie is uitgestort, en die is aangesteld om de heilige gewaden te dragen, mag zijn haren niet losbinden en zijn kleren niet scheuren. 11 Hij

mag bij geen dode komen, en zich zelfs aan zijn vader of moeder niet
verontreinigen. 12 Hij mag het heiligdom niet verlaten, en het heiligdom
van zijn God niet ontwijden; want hij is gewijd met de zalfolie van zijn
God. Ik ben Jahweh! 13 Hij moet een vrouw nemen, die maagd is. 14 Hij
mag dus geen weduwe, of verstotene, geen onteerde of ontuchtige huwen,
slechts een maagd uit zijn familie mag hij tot vrouw nemen, 15 om zijn
nageslacht in zijn familie niet te ontwijden. Want Ik ben Jahweh, die hem
heilig! 16 Jahweh sprak tot Moses: 17 Zeg aan Aäron: Wanneer iemand van
uw kinderen, ook in uw volgende geslachten, een lichaamsgebrek heeft,
mag hij niet naderbij komen, om de spijs van zijn God te offeren. 18 Want
niemand, die een lichaamsgebrek heeft, mag Mij naderen: geen blinde of
lamme, geen verminkte of vergroeide; 19 niemand met een gebroken been
of arm; 20 geen bult of dwerg; niemand met een witte vlek op zijn oog, of
met uitslag of schurft; niemand ook, die ontmand is. 21 Niemand van het
geslacht van den priester Aäron, die een gebrek heeft, mag naderbij komen,
om de vuuroffers van Jahweh te offeren; heeft hij dus een gebrek, dan mag
hij de spijs van zijn God niet komen offeren. 22 Wel mag hij eten van de spijs
van zijn God, van het hoogheilige en van het heilige; 23 maar hij mag niet
binnen het voorhangsel komen en niet tot het altaar naderen; want hij heeft
een gebrek, en mag mijn heiligdom niet ontwijden. Want Ik ben Jahweh, die
hen heilig! 24 Moses bracht het Aäron, zijn zonen en alle Israëlieten over.

22

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Zeg aan Aäron en zijn zonen, dat zij de
heilige gaven, die de Israëlieten Mij wijden, met gepaste eerbied moeten
behandelen, en mijn heilige Naam niet ontwijden. Ik ben Jahweh! 3 Zeg
hun dus: Iedereen onder uw kinderen van geslacht tot geslacht, die in staat
van onreinheid de heilige gaven, die de Israëlieten Jahweh hebben gewijd,
durft aanraken, zal van mijn aanschijn worden verstoten. Ik ben Jahweh!
4 Niemand van Aärons geslacht, die melaats is of aan vloeiing lijdt, mag van
de heilige gaven eten, eer hij weer rein is. Ook wie iemand heeft aangeraakt,
die door een lijk verontreinigd is of een uitstorting had, 5 of wie een of ander
ongedierte of een mens, waardoor men onrein wordt, heeft aangeraakt, 6 is
tot de avond onrein en mag niet van de heilige gaven eten. Eerst als hij een
bad heeft genomen, 7 en de zon is ondergegaan, is hij weer rein, en mag hij
dus van de heilige gaven eten; want het is zijn levensonderhoud. 8 Ook mag
hij geen gestorven of verscheurde dieren eten; daardoor wordt hij onrein.
Ik ben Jahweh! 9 Zij moeten mijn geboden onderhouden, en geen zonden op
zich laden; want zij zullen sterven, wanneer zij ze ontwijden. Ik ben Jahweh,
die hen heilig! 10 Niemand, die niet tot een priestergezin behoort, mag het
heilige eten. Iemand dus, die bij een priester inwoont of loonarbeider is,
mag het heilige niet eten. 11 Maar wanneer een priester voor geld een slaaf
koopt, mag die ervan eten; evenzo mag de slaaf, die in zijn huis is geboren,
zijn spijzen eten. 12 Wanneer een dochter van een priester met een leek is
gehuwd, mag zij niet meer van de heilige gaven eten. 13 Maar wanneer een
dochter van een priester weduwe wordt of verstoten is, en omdat zij geen
kinderen heeft, naar het huis van haar vader is teruggekeerd, dan mag zij
evenals in haar jeugd, de spijzen van haar vader eten. Dus wie niet tot een
priestergezin behoort, mag daarvan niet eten. 14 Wanneer iemand zonder

opzet iets heiligs eet, moet hij het heilige aan den priester teruggeven met
daarenboven een vijfde van de waarde. 15 Men mag de heilige gaven, die de
Israëlieten aan Jahweh opdragen, niet ontwijden, 16 om geen zondeschuld op
zich te laden, als men van hun heilige gaven eet. Want Ik, Jahweh, heb ze
geheiligd! 17 Jahweh sprak tot Moses: 18 Beveel Aäron en zijn zonen en alle
Israëlieten, en zeg hun: Wanneer iemand uit het huis van Israël of van de
vreemdelingen in Israël zijn gave brengt, krachtens gelofte of vrijwillig, om
ze Jahweh als brandoffer op te dragen, 19 dan moet ze, wil ze u ten goede
komen, uit een gaaf mannelijk dier bestaan uit de runderen, schapen of
geiten. 20 Ge moogt niets offeren, wat enig gebrek heeft; want het zou u
niet ten goede komen. 21 Ook wanneer iemand een vredeoffer aan Jahweh
brengt van runderen of schapen, ofwel om een gelofte te vervullen ofwel
als een vrijwillige gave, dan moet het, wil het hem ten goede komen, een
gaaf dier zijn, zonder enig gebrek. 22 Een blind dier of wat iets gebroken
heeft, wat verminkt is of wonden, schurft of uitslag heeft, moogt ge niet
aan Jahweh offeren, en daarvan geen vuuroffers voor Jahweh op het altaar
leggen. 23 Een rund of een schaap, dat vergroeid of verschrompeld is, moogt
ge als vrijwillige gave brengen; maar als gelofteoffer zou het niet welgevallig
zijn. 24 Een dier, dat door wrijven, pletten, uitrukken of snijden ontmand
is, moogt ge niet aan Jahweh offeren. In uw eigen land moogt ge ze zo niet
behandelen, 25 maar ze ook niet van vreemden kopen, om ze uw God als
spijs te offeren. Want ze zijn verminkt, en hebben een gebrek; ze zouden u
niet ten goede komen. 26 Jahweh sprak tot Moses: 27 Een kalf, een lam of een
geit moeten na hun geboorte zeven dagen bij hun moeder blijven; eerst van
de achtste dag af wordt het aangenomen als een welgevallig vuuroffer voor
Jahweh. 28 Een rund of een schaap moogt ge niet op dezelfde dag slachten
als hun jong. 29 Wanneer ge een dankoffer aan Jahweh brengt, moet ge het
zo offeren, dat het u ten goede komt. 30 Op dezelfde dag moet het worden
gegeten, en ge moogt er niets van tot de volgende morgen bewaren. Ik
ben Jahweh! 31 Onderhoudt dus mijn geboden en handelt er naar. Ik ben
Jahweh! 32 Ontwijdt mijn heilige Naam niet. Ik wil onder Israëls kinderen
als heilig worden vereerd. Ik ben Jahweh, die u heilig, 33 en die u uit Egypte
heb geleid, om uw God te zijn. Ik ben Jahweh!

23

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: De feestdagen
van Jahweh, waarop gij een godsdienstige bijeenkomst moet houden, zijn
mijn volgende feesten. 3 Zes dagen moogt ge arbeiden, maar de zevende
dag is een grote rustdag met een godsdienstige bijeenkomst, waarop ge
geen enkele arbeid moogt verrichten; overal waar ge woont, moet het een
rustdag zijn ter ere van Jahweh. 4 Dit zijn de feestdagen van Jahweh met de
godsdienstige bijeenkomsten, die gij op hun vastgestelde tijden moet vieren.
5 Op de veertiende dag van de eerste maand tegen het vallen van de avond is
het Pasen ter ere van Jahweh. 6 En op de vijftiende dag van dezelfde maand
het feest van de ongedesemde broden ter ere van Jahweh; gedurende zeven
dagen moet ge dan ongedesemde broden eten. 7 Op de eerste dag moet gij
bovendien een godsdienstige bijeenkomst houden, en moogt ge geen enkel
slafelijk werk verrichten. 8 Zeven dagen lang moet ge vuuroffers aan Jah-
weh opdragen, en op de zevende dag weer een godsdienstige bijeenkomst
houden, en moogt ge geen enkel slafelijk werk verrichten. 9 Jahweh sprak

tot Moses: 10 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer ge in het land zijt
gekomen, dat Ik u geven zal, en ge zijn oogst afmaait, dan moet ge de eerste
schoof van uw oogst den priester brengen. 11 Hij moet die schoof voor het
aanschijn van Jahweh als strekoffer aanbieden, opdat het u ten goede kome;
daags na de sabbat moet de priester ze aanbieden. 12 Op de dag, dat ge de
schoof als strekoffer aanbiedt, moet ge een gaaf eenjarig lam als brandoffer
aan Jahweh opdragen, 13 met het daarbij horend spijsoffer, namelijk twee
issaron meelbloem met olie gemengd, als een heerlijk geurend vuuroffer
voor Jahweh; bovendien het vierde van een hin wijn als plengoffer. 14 Tot
deze dag moogt ge geen brood, geen geroosterd of ongeroosterd graan van
de nieuwe oogst eten, eer gij uw gave aan uw God hebt gebracht. Dit is een
eeuwig geldende wet voor al uw geslachten, waar ge ook woont. 15 Van de
dag na de sabbat, waarop ge de schoof als strekoffer hebt aangeboden, moet
ge zeven volle weken tellen; zeven volle weken moeten het zijn, 16 tot aan
de dag na de zevende sabbat; dus vijftig dagen moet ge tellen. Dan moet
ge een nieuw spijsoffer aan Jahweh opdragen. 17 Uit uw woonsteden moet
ge als eerstelingen voor Jahweh twee broden voor een strekoffer brengen;
ze moeten uit twee issaron meelbloem zijn bereid, en gedesemd worden
gebakken. 18 Bij het brood moet ge zeven gave eenjarige lammeren offeren,
een jongen stier en twee rammen; zij zullen met het daarbij behorend
spijs(-) en plengoffer als een brandoffer voor Jahweh dienen, een heerlijk
geurend vuuroffer voor Jahweh. 19 Als zondeoffer moet ge een geitebok
offeren, en als vredeoffer twee eenjarige lammeren; 20 de priester moet
ze voor het aanschijn van Jahweh als een strekoffer aanbieden, tegelijk
met het eerstelingenbrood en de twee lammeren. Zij zullen een heilige
gave voor Jahweh zijn, en den priester ten deel vallen. 21 Op die dag moet
ge een godsdienstige bijeenkomst houden en moogt ge geen slafelijk werk
verrichten. Dit is een eeuwig geldende wet voor al uw geslachten, waar
ge ook woont. 22 Ook moogt ge, wanneer ge de oogst van uw land maait,
uw veld niet tot de uiterste rand afmaaien en geen nalezing van uw oogst
houden; ge moet die voor den arme en den vreemdeling overlaten. Ik
ben Jahweh, uw God! 23 Jahweh sprak tot Moses: 24 Zeg aan de Israëlieten:
De eerste dag van de zevende maand moet een rustdag voor u zijn, een
dag ter gedachtenis met bazuingeschal en een godsdienstige bijeenkomst.
25 Dan moogt ge geen slafelijk werk verrichten, en moet ge een vuuroffer aan
Jahweh opdragen. 26 Jahweh sprak tot Moses: 27 Bovendien valt op de tiende
dag van de zevende maand de verzoendag. Dan moet ge een godsdienstige
bijeenkomst houden, boete doen, en een vuuroffer aan Jahweh brengen.
28 Op die dag moogt ge geen enkele arbeid verrichten; want het is een
verzoendag, om verzoening voor u te verkrijgen voor het aanschijn van
Jahweh, uw God. 29 Iedereen, die op die dag geen boete doet, zal van zijn
volk worden afgesneden. 30 Iedereen, die op die dag enige arbeid verricht,
zal Ik uit zijn volk verdelgen; 31 ge moet u van alle arbeid onthouden. Dit is
een eeuwig geldende wet voor al uw geslachten, waar ge ook woont. 32 Het
moet een grote sabbat voor u zijn, waarop ge boete moet doen; van de avond
van de negende dag der maand tot de volgende avond moet ge uw rustdag
vieren. 33 Jahweh sprak tot Moses. 34 Zeg aan de Israëlieten: Op de vijftiende
dag van de zevende maand begint het loofhuttenfeest, zeven dagen lang, ter
ere van Jahweh. 35 Op de eerste dag moet een godsdienstige bijeenkomst
worden gehouden, en moogt ge geen slafelijk werk verrichten. 36 Zeven

dagen lang moet ge Jahweh een vuuroffer opdragen. Op de achtste dag moet
ge een godsdienstige bijeenkomst houden, en een vuuroffer opdragen ter
ere van Jahweh. Het is een hoogtij, waarop ge geen slafelijk werk moogt
verrichten. 37 Dit zijn de feesten van Jahweh, waarop gij godsdienstige
bijeenkomsten moet houden, en aan Jahweh vuuroffers opdragen: brand(-)
en spijsoffers, slacht(-) en plengoffers, zoals het voor iedere dag is bepaald;
38 onverminderd de sabbatdagen van Jahweh, en behalve uw gaven en
al uw gelofte(-) en vrijwillige offers, die ge aan Jahweh wilt schenken.
39 Op de vijftiende dag van de zevende maand, wanneer ge het ooft van
het land binnenhaalt, moet ge bovendien zeven dagen lang het feest van
Jahweh vieren. De eerste dag moet een rustdag zijn, en de achtste dag
eveneens. 40 Op de eerste dag moet ge kostelijke boomvruchten nemen met
palmtakken, twijgen van loofrijke bomen en laurieren, en u zeven dagen
lang voor het aanschijn van Jahweh, uw God, verheugen. 41 Ieder jaar moet
ge het zeven dagen lang als een feest ter ere van Jahweh vieren; dit is een
eeuwig geldende wet voor al uw geslachten. In de zevende maand moet ge
het vieren, 42 en dan zeven dagen lang in tenten wonen; allen die in Israël
zijn geboren moeten dan in tenten wonen; 43 opdat uw nageslacht moge
weten, dat Ik de Israëlieten in tenten deed wonen, toen Ik hen uit Egypte heb
geleid. Ik ben Jahweh, uw God! 44 Zo maakte Moses de feesten van Jahweh
aan de kinderen Israëls bekend.

24

1 Jahweh sprak tot Moses. 2 Beveel de Israëlieten, dat zij u voor de kande-
laar zuivere olie uit gestoten olijven brengen, om de lamp daarmee voort-
durend te onderhouden. 3 In de openbaringstent buiten het voorhangsel
voor de verbondsark moet Aäron ze voortdurend voor het aanschijn van
Jahweh van de avond tot de morgen onderhouden. Dit is een eeuwig
geldende wet voor al uw geslachten. 4 Op de kandelaar van zuiver goud
moet hij zonder onderbreking de lampen onderhouden voor het aanschijn
van Jahweh. 5 Bovendien moet gij meelbloem nemen, en er twaalf koeken
van bakken; twee issaron voor iedere koek. 6 Ge moet ze in twee stapels
van zes op de tafel van zuiver goud leggen voor het aanschijn van Jahweh.
7 Leg op iedere stapel zuivere wierook; dit is het reukoffer bij het brood,
het vuuroffer voor Jahweh. 8 Onafgebroken moet men ze iedere sabbat
opnieuw voor Jahweh neerleggen; dit is een eeuwige verplichting voor de
kinderen Israëls. 9 Het zal Aäron en zijn zonen ten deel vallen, en zij moeten
het eten op een heilige plaats. Want het is hoogheilig; het is voor eeuwig
zijn wettig deel van de vuuroffers van Jahweh. 10 Eens mengde zich de zoon
van een israëlietische vrouw en van een Egyptenaar onder de Israëlieten, en
kreeg in de legerplaats twist met een Israëliet. 11 En daar de zoon van de
Israëlietische de Naam verwenste en vervloekte, bracht men hem tot Moses.
Zijn moeder heette Sjelomit, en was de dochter van Dibri uit de stam van
Dan. 12 Men zette hem in verzekerde bewaring, tot Moses een beslissing
zou nemen volgens de uitspraak van Jahweh. 13 En Jahweh sprak tot Moses:
14 Breng den godslasteraar buiten de legerplaats; laat allen, die het gehoord
hebben, hun handen op zijn hoofd leggen, en heel de gemeenschap hem
stenigen. 15 En tot de Israëlieten moet ge zeggen: Iedereen, die zijn God
vervloekt, maakt zich schuldig aan zonde; 16 en wie de Naam van Jahweh
lastert, moet worden gedood. Heel de gemeenschap moet hem stenigen;

zowel de vreemdeling als de ingezetene moet worden gedood, wanneer zij
de Naam vervloeken. 17 Wanneer iemand een mens, wien ook, doodt, moet
hij worden gedood; 18 leven voor leven. 19 Wanneer iemand zijn naaste letsel
toebrengt, moet hem worden vergolden, wat hij een ander heeft aangedaan.
20 Breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; het letsel, dat iemand
een ander toebrengt, moet hem worden toegebracht. 21 Wie een dier doodt,
moet het vergoeden; wie een mens doodt, moet worden gedood. 22 Diezelfde
wet moet bij u gelden voor den vreemdeling zowel als voor den ingezetene.
Want Ik ben Jahweh, uw God! 23 Zo sprak Moses tot de Israëlieten. Toen
bracht men den godslasteraar buiten de legerplaats, en stenigde hem; de
Israëlieten deden, wat Jahweh Moses bevolen had.

25

1 Jahweh sprak op de berg Sinaï tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, en zeg
hun: Wanneer ge in het land zijt gekomen, dat Ik u geven zal, dan moet
ook het land ter ere van Jahweh sabbat houden. 3 Zes jaren kunt ge uw
akker bezaaien, zes jaren uw wijngaard snoeien, en de opbrengst ervan
inzamelen. 4 Maar in het zevende jaar moet het land volkomen rust houden,
een sabbat ter ere van Jahweh; uw akker moogt ge dan niet bezaaien en uw
wijngaard niet snoeien. 5 En wat vanzelf opschiet na de vorige oogst moogt
ge niet oogsten, de druiven van uw ongesnoeide wijnstok niet plukken; het
is een jaar van rust voor het land. 6 Wat tijdens de rust van het land vanzelf
groeit, mag echter door u worden gegeten, door u, uw slaaf, uw slavin, uw
dagloner, door den inboorling en vreemdeling onder u; 7 ook door het vee
en het wild in uw land mag heel die opbrengst worden gegeten. 8 Bovendien
moet gij zeven weken van jaren tellen, dus zeven maal zeven jaren, zodat
ge een tijd van zeven jaarweken of negen en veertig jaren krijgt. 9 Dan moet
ge op de tiende dag van de zevende maand bazuingeschal doen klinken; en
op de verzoendag door heel uw land de bazuin laten schallen. 10 Zo moet
ge het vijftigste jaar heiligen! Ge moet in het land bevrijding afkondigen
voor al zijn bewoners; het is een jubeljaar voor u, waarin ieder van u in
zijn bezit moet worden hersteld en naar zijn familie kan terugkeren. 11 Het
vijftigste jaar is een jubeljaar voor u, waarin ge niet moogt zaaien, wat
vanzelf opschiet niet oogsten, en van de ongesnoeide wijnstok niet plukken;
12 want het is een jubeljaar, en het moet heilig voor u zijn. Maar wat op het
veld vanzelf groeit, moogt ge opeten. 13 In dat jubeljaar moet ieder van u in
zijn bezit worden hersteld. 14 Wanneer ge dus iets aan een ander verkoopt of
iets van hem koopt, moogt ge elkaar niet benadelen. 15 Naar het aantal jaren.
dat het jubeljaar nog uitblijft, naar het aantal oogstjaren berekend, zult gij
van een ander kopen, en zal hij ook aan u verkopen. 16 Zijn het nog veel jaren,
dan moet ge naar verhouding een hogere koopprijs geven, maar zijn het er
nog slechts weinig, dan kunt ge die naar verhouding verminderen; want hij
verkoopt u slechts het aantal oogsten. 17 Ge moogt dus elkaar niet benadelen,
maar gij zult uw God vrezen. Want Ik ben Jahweh, uw God! 18 Zo ge naar mijn
wetten leeft, en mijn geboden onderhoudt en volbrengt, zult ge onbezorgd in
het land wonen, 19 en zal het u zijn vruchten geven, zodat ge volop kunt eten
en er onbezorgd kunt wonen. 20 En wanneer ge zegt: Wat zullen we in het
zevende jaar eten, daar we niet mogen zaaien, noch oogsten? 21 dan zal Ik in
het zesde jaar zo mijn zegen over u uitstorten, dat het u een oogst voor drie
jaren zal opleveren. 22 In het achtste jaar zult ge zaaien, en nog van de vorige

oogst kunnen eten; tot de oogst van het negende jaar binnenkomt, zult ge nog van de vorige eten. 23 Ook moogt ge de grond niet voorgoed verkopen; want de grond behoort Mij: gij zijt slechts vreemden en gasten bij Mij. 24 Daarom moet ge in heel het land, dat ge bezit, het recht van terugkoop van de grond laten gelden. 25 Wanneer dus uw broeder is verarmd, zodat hij van zijn bezit moet verkopen, dan moet zijn naaste losser komen, en terugkopen, wat zijn broeder heeft verkocht. 26 Heeft iemand geen losser, maar kan hijzelf de middelen vinden, die voor de terugkoop nodig zijn, 27 dan moet hij, de jaren sinds de verkoop in aanmerking nemend, de overige jaren vergoeden aan hem, wien hij verkocht; zo zal hij in zijn bezit worden hersteld. 28 Wanneer hij geen voldoende middelen kan vinden, om hem te betalen, dan blijft het verkochte tot aan het jubeljaar in het bezit van den koper. Maar in het jubeljaar komt het vrij, en wordt hij weer in zijn bezit hersteld. 29 Wanneer iemand een woonhuis in een ommuurde stad verkoopt, houdt hij het recht van terugkoop, tot er een jaar na de verkoop is verstreken; een jaar duurt dus het recht van terugkoop. 30 Wanneer echter na een vol jaar een huis, dat in een ommuurde stad ligt, nog niet is teruggekocht, blijft het voorgoed het eigendom van den koper en zijn geslacht, en komt ook in het jubeljaar niet vrij. 31 Maar huizen in dorpen, die niet door een muur zijn omringd, moeten tot het akkerland worden gerekend. Daarvoor is terugkoop altijd mogelijk, en in het jubeljaar komen zij vrij. 32 De huizen die de levieten in de levietensteden bezitten, kunnen altijd door hen worden teruggekocht. 33 Koopt echter niemand der levieten het terug, dan komt het verkochte huis zo het in een stad ligt, die aan de levieten behoort, toch in het jubeljaar vrij. Want de huizen van de levietensteden blijven hun bezit te midden van de Israëlieten. 34 De weidegrond, die tot hun steden behoort, mag niet worden verkocht, want die vormt voor hen een onvervreemdbaar bezit. 35 Wanneer uw broeder, die bij u woont, verarmt en in nood raakt, moet ge hem ondersteunen, zodat hij bij u kan leven, evengoed als een vreemdeling of een inboorling. 36 Ge moogt geen rente of woekerwinst van hem nemen; maar ge zult uw God vrezen, en uw broeder bij u laten leven. 37 Geef uw geld niet tegen rente, en leg geen woekerwinst op levensmiddelen. 38 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb geleid, om u het land Kanaän te geven, en uw God te zijn. 39 Wanneer uw broeder, die bij u woont, zo is verarmd, dat hij zich als slaaf aan u heeft verkocht, moogt ge hem toch geen slavendienst laten verrichten, 40 maar moet hij als een loonarbeider, of een inboorling bij u blijven. Tot het jubeljaar zal hij dus bij u in dienst zijn, 41 dan zal hij met zijn zonen vrij van u heengaan, naar zijn familie terugkeren en in zijn vaderlijk bezit worden hersteld. 42 Want ze zijn mijn dienaars, die Ik uit Egypte heb geleid; zij mogen dus niet als slaven worden verkocht. 43 Behandel hen niet met hardheid, maar vrees uw God. 44 Uw slaven en slavinnen, die uw eigendom zullen zijn, kunt ge u kopen uit de volken, die u omringen. 45 Ook van de kinderen der inboorlingen, die onder u wonen, kunt ge er kopen, en uit hun families, die ze bij u in het land hebben verwekt. Dezen zullen uw eigendom zijn, 46 en gij kunt ze aan uw zonen vermaken als erfelijk bezit. Hen moogt ge voor altijd slavendienst laten verrichten; maar de Israëlieten, uw broeders, moogt ge niet met hardheid behandelen. 47 Wanneer een vreemdeling of een inboorling rijk wordt, en uw broeder daarentegen, die bij hem woont, zo verarmt, dat hij zich aan den vreemdeling, den inboorling of aan iemand van hun familie moet verkopen,

48 dan heeft hij, nadat hij zich heeft verkocht, het recht van vrijkoop. Een van
zijn broers kan hem loskopen, 49 of iemand van zijn familie, zijn oom, zijn
neef of een van zijn naaste bloedverwanten. Of zo hij de middelen heeft,
kan hij zichzelf loskopen. 50 Hij moet dan met den koper de tijd berekenen
van het jaar af, dat hij zich aan hem heeft verkocht, tot aan het jubeljaar,
en de som, waarvoor hij zich wil terugkopen, moet in verhouding staan tot
dat aantal jaren: de tijd, dat hij bij hem bleef, moet berekend worden als die
van een loonarbeider. 51 Zo het nog veel jaren zijn, moet hij een evenredig
bedrag van de koopsom als losgeld terugbetalen. 52 Zo er nog maar weinig
jaren over zijn tot aan het jubeljaar, moet hij ze eveneens berekenen, en
naar verhouding van zijn jaren het losgeld betalen. 53 Hij zal dus bij hem
zijn als iemand die per jaar voor loon arbeidt, en door den ander onder
uw ogen niet met hardheid worden behandeld. 54 Maar ook als hij niet op
deze manier wordt vrijgekocht, zal hij toch met zijn zonen in het jubeljaar
vrijkomen. 55 Want de kinderen Israëls zijn mijn dienaren; mijn slaven zijn
het, die Ik uit het land van Egypte heb geleid. Ik ben Jahweh, uw God!

26

1 Gij moogt u geen afgoden maken, geen afgodsbeelden of wijstenen
oprichten, en geen gebeeldhouwde stenen in uw land opstellen, om die te
aanbidden; want Ik ben Jahweh, uw God! 2 Onderhoudt mijn sabbatdagen,
en hebt eerbied voor mijn heiligdom. Ik ben Jahweh! 3 Wanneer ge naar
mijn wetten leeft, mijn geboden onderhoudt en ze volbrengt, 4 dan schenk
Ik u regen op de juiste tijd, zodat het land zijn oogst zal geven en de bomen
van het veld hun vruchten. 5 De dorstijd zal tot de wijnoogst duren, en de
wijnoogst weer tot de zaaitijd. Gij zult uw brood eten tot verzadigens toe,
en onbezorgd in uw land wonen. 6 Dan zal Ik vrede schenken aan het land,
zodat gij u ter ruste kunt leggen, zonder dat iemand u opschrikt. Ik zal de
wilde dieren uit het land verjagen, en geen zwaard trekt uw land binnen.
7 Gij zult uw vijanden verjagen, en zij zullen vallen door uw zwaard. 8 Vijf
van u zullen er honderd doen vluchten, en honderd van u tienduizend; door
uw zwaard zullen uw vijanden vallen. 9 Dan zal Ik mijn blik op u richten, u
vruchtbaar maken en vermenigvuldigen, en mijn Verbond met u gestand
doen. 10 Ge zult nog graan van de oude oogst kunnen eten, en het oude voor
het nieuwe weg moeten doen. 11 Dan zal Ik mijn woning onder u opslaan,
u nimmer verwerpen, 12 en vertrouwelijk met u omgaan. Ik zal uw God,
en gij zult mijn volk zijn. 13 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb
geleid, zodat ge niet langer hun slaven waart; Ik heb de bomen van uw juk
verbroken en u weer recht overeind laten gaan. 14 Maar wanneer ge niet
naar Mij luistert en al deze geboden niet onderhoudt, 15 wanneer ge mijn
voorschriften veracht en mijn wetten versmaadt, mijn geboden verkracht
en mijn Verbond verbreekt, 16 dan zal Ik zo met u handelen: Ik zal u met
ijselijke rampen bezoeken, met tering en koorts, die de ogen doven en de
ziel doen versmachten. Dan zaait ge uw zaad tevergeefs; want uw vijanden
eten het op. 17 Ik zal u mijn gramschap doen voelen, zodat gij door uw
vijanden wordt verslagen, en die u haten, over u zullen heersen, en gij op
de vlucht slaat, ofschoon niemand u achtervolgt. 18 En als ge Mij dan nog
niet gehoorzaamt, dan blijf Ik u tuchtigen voor uw zonden tot zevenmaal
toe. 19 Uw trotse kracht zal Ik breken, de hemel boven u van ijzer maken,
en de grond onder u van koper. 20 Dan put gij uw kracht uit om niet; uw

bodem geeft u geen oogst en de bomen der aarde geen vruchten. 21 En
zo ge u dan nog tegen Mij blijft verzetten, en naar Mij niet wilt luisteren,
dan tuchtig Ik u opnieuw voor uw zonden tot zevenmaal toe. 22 Dan laat
Ik wilde dieren op u los, die u kinderloos maken, uw vee verscheuren, en
uw getal zo doen slinken, dat uw wegen verlaten liggen. 23 En zo ge u nog
altijd niet door Mij laat gezeggen en u tegen Mij blijft verzetten, 24 dan zal
ook Ik Mij tegen u verzetten, en u tuchtigen om uw zonden tot zevenmaal
toe. 25 Dan laat Ik het zwaard op u los, om het Verbond bloedig te wreken.
Kruipt ge in uw steden bijeen, dan zend Ik de pest onder u, zodat ge toch in
de handen van uw vijanden valt. 26 Dan breek Ik de broodstaf bij u, zodat
tien vrouwen uw brood in één oven bakken, het u geven volgens gewicht, en
gij niet eens volop kunt eten. 27 En wanneer ge dan nog niet gehoorzaamt
en u tegen Mij blijft verzetten, 28 dan zal ook Ik in mijn woede Mij tegen u
blijven verzetten, en u tuchtigen om uw zonden tot zevenmaal toe. 29 Dan
zult ge het vlees van uw zonen eten en het vlees van uw dochters. 30 Uw
offerhoogten zal Ik verwoesten en uw huisaltaren vernielen, uw lijken voor
uw afgodsbeelden smijten, en een walg van u krijgen. 31 Ik zal uw steden tot
puinhopen maken, uw heiligdommen vernielen, de heerlijke geuren van uw
reukoffers niet ruiken. 32 Ik zal het land verwoesten, zodat uw vijanden, die
het zullen bewonen, er verstomd over staan. 33 Ik zal u verstrooien onder de
volken, en het zwaard achter u ontbloten. Dan zal uw land een wildernis
worden, en uw steden zullen puinhopen zijn. 34 Al de tijd, dat het land
woest ligt en gij in het land uwer vijanden zijt, haalt het zijn sabbatten in;
dan zal het rusten en krijgt het zijn sabbatjaren vergoed. 35 Al de tijd dat
het woest ligt, zal het rusten, omdat het op uw sabbatjaren geen rust heeft
gehad, zolang gij er bleeft wonen. 36 Dan stort Ik hen, die zijn overgebleven
en in het land hunner vijanden zijn, een verbijsterende schrik in het hart;
het geritsel van een dor blad jaagt hen op, en zij slaan op de vlucht, zoals
men wegrent voor een zwaard. Zij zullen vallen, ofschoon niemand hen
achtervolgt; 37 zij struikelen over elkander als zit hen het zwaard op de
hielen, ofschoon niemand achter hen is. Voor uw vijanden zult ge geen
stand houden, 38 maar onder de volken te gronde gaan, en het land uwer
vijanden zal u verslinden. 39 En wie van u zijn overgebleven, kwijnen weg
om hun zonden in de landen hunner vijanden; ook om de zonden van hun
vaderen kwijnen ze weg. 40 Maar dan zullen zij hun zonde en die hunner
vaderen bekennen, hoe zij ontrouw tegen Mij zijn geweest; hoe zij zich tegen
Mij hebben verzet, 41 en Ik Mij tegen hen moest verzetten, en hen naar het
land hunner vijanden heb gevoerd. En wanneer zij dan hun onbesneden
hart zullen buigen, en boete doen voor hun zonde, 42 zal Ik mijn Verbond
met Jakob gedenken, mijn Verbond met Isaäk en Abraham. Dan zal Ik
het land weer gedenken, 43 het land dat door hen moest worden verlaten
en zijn sabbatten inhaalde; dat om hen verwoest bleef liggen, terwijl zij
hun zonde moesten boeten, daar ze mijn wetten hadden veracht en mijn
voorschriften hadden versmaad. 44 Neen, zelfs in het land hunner vijanden,
verwerp Ik hen niet en stoot ze niet van Mij weg, om hen te verdelgen en
mijn Verbond met hen te verbreken; want Ik ben Jahweh, hun God! 45 Maar
Ik zal voor hen het Verbond met hun vaderen gedenken, die Ik voor de ogen
der volken uit Egypte heb geleid, om hun God te zijn: Ik Jahweh! 46 Dit zijn
de voorschriften, instellingen en wetten, die Jahweh op de berg Sinaï door
Moses heeft gegeven als geldend tussen Hem en de kinderen Israëls.

27

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer
iemand door een gelofte personen naar hun schattingswaarde aan Jahweh
wijdt, dan moet ge ze schatten als volgt. 3 Een man van twintig tot zestig jaar
moet op vijftig zilveren sikkels volgens het heilig gewicht, worden geschat.
4 Zo het een vrouw is, moet zij op dertig sikkels worden geschat. 5 Zo het
iemand is van vijf tot twintig jaar, moet een jongen op twintig sikkels, een
meisje op tien sikkels worden geschat. 6 Is het kind een maand tot vijf
jaar oud, dan moet een knaap op vijf zilveren sikkels, een meisje op drie
worden geschat. 7 Een man van zestig jaar en daarboven moet op vijftien
sikkels worden geschat, een vrouw op tien. 8 Wanneer hij te arm is om
die schatting te betalen, moet men hem voor den priester brengen, en deze
moet hem schatten; en de priester zal het vermogen schatten van hem, die
de gelofte heeft afgelegd. 9 Wanneer het een dier is, dat aan Jahweh als
offergave kan worden gebracht, dan blijft het gewijd, als men het eenmaal
aan Jahweh heeft gegeven. 10 Men mag het niet vervangen, en geen beter
voor een slechter, of een slechter voor een beter verruilen. Zo men toch het
ene dier met het andere verruilt, zijn beide, dus ook het geruilde, gewijd.
11 Wanneer het een of ander onrein dier is, dat niet als offergave aan Jahweh
mag worden gebracht, dan moet men dat dier voor den priester brengen.
12 De priester zal het op zijn juiste waarde schatten, en zoals de priester
het schat, zal de waarde ervan zijn. 13 Zo men het wil inlossen, moet men
nog het vijfde deel van de geschatte waarde er aan toevoegen. 14 Wanneer
iemand zijn huis als heilige gave aan Jahweh wijdt, zal de priester het op zijn
juiste waarde schatten, en zoals de priester het schat, zal de waarde worden
bepaald. 15 Zo hij, die het huis heeft toegewijd, het wil inlossen, moet hij
nog het vijfde deel van de geschatte waarde er aan toevoegen; dan zal het
weer zijn eigendom zijn. 16 Wanneer iemand een stuk land, dat hij bezit, aan
Jahweh wijdt, dan moet het worden geschat naar de hoeveelheid zaad, die er
voor nodig is; een stuk land, waarop een chómer gerst kan worden gezaaid,
op vijftig zilveren sikkels. 17 Wijdt hij zijn akker van het jubeljaar af, dan
moet hij de volle schattingsprijs betalen. 18 Wijdt hij hem na het jubeljaar,
dan moet de priester de prijs berekenen naar het aantal jaren, die nog tot aan
het jubeljaar moeten verlopen, en die moeten worden afgetrokken van de
geschatte som. 19 Zo hij de akker, die hij gewijd heeft, wil inlossen, moet hij
het vijfde deel van de geschatte waarde er aan toevoegen; dan blijft de akker
zijn eigendom. 20 Zo hij de akker niet heeft ingelost, maar hem toch aan een
ander verkoopt, dan mag die later niet meer worden ingelost; 21 en wanneer
de akker met het jubeljaar vrijkomt, zal hij aan Jahweh gewijd blijven, zoals
een akker, die onder de banvloek ligt; hij valt dan den priester ten deel.
22 Wanneer iemand een akker aan Jahweh wijdt, die door koop is verkregen,
en niet tot zijn erfgoed behoort, 23 dan moet de priester hem de waarde
berekenen tot aan het eerst komende jubeljaar, en moet hij het geschatte
bedrag nog dezelfde dag als een gewijde gave aan Jahweh schenken; 24 en
in het jubeljaar keert de akker terug in het bezit van hem, van wien hij hem
heeft gekocht en wiens erfgoed hij was. 25 Al uw schattingen moeten volgens
de heilige sikkel zijn, twintig gera de sikkel. 26 Het eerstgeborene van het
vee, dat reeds als eerstgeborene aan Jahweh behoort, mag door niemand
meer worden toegewijd; noch dat van een rund, noch dat van een schaap.
Het behoort reeds aan Jahweh. 27 Zo het een onrein dier is, kan men het

inlossen naar de schattingswaarde, maar men moet er een vijfde van de prijs
aan toevoegen. Zo het niet wordt gelost, moet het voor de geschatte prijs
worden verkocht. 28 Maar niets wat onder de banvloek ligt, en wat men uit
zijn bezit door de ban aan Jahweh heeft gewijd, mens, dier of een stuk land,
kan worden verkocht of ingelost; het blijft hoogheilig voor Jahweh. 29 Geen
mens, die onder de banvloek ligt, kan worden vrijgekocht; hij moet worden
gedood. 30 Alle tienden van de grond, van wat op het land is gezaaid, en van
de vruchten der bomen, behoren aan Jahweh, en zijn aan Jahweh gewijd.
31 Zo iemand iets van zijn tienden wil lossen, moet hij een vijfde deel daarvan
er aan toevoegen. 32 Ook alle tienden van rundvee en schapen, van alles wat
onder de herdersstaf doorgaat, zijn aan Jahweh gewijd. 33 Men mag geen
keuze doen tussen goede of slechte dieren en ze evenmin ruilen; verruilt
men ze toch, dan zijn beide, dus ook het geruilde, aan Jahweh gewijd. Ze
kunnen dus niet worden ingelost. 34 Dit zijn de geboden, die Jahweh op de
berg Sinaï aan Moses voor de kinderen Israëls heeft gegeven.

Numeri

1 In de woestijn van de Sinaï sprak Jahweh tot Moses in de openbaringstent
op de eerste dag van de tweede maand in het tweede jaar na hun uittocht
uit Egypte: 2 Neemt het getal op van de hele gemeenschap der Israëlieten,
naar hun geslachten en families, door alle mannelijke personen hoofd voor
hoofd te tellen. 3 Alle strijdbare mannen in Israël van twintig jaar af moet
gij monsteren volgens hun legerkorpsen; gij en Aäron 4 moeten het doen, en
uit iedere stam moet één man, een familiehoofd, u helpen. 5 Hier volgen de
namen van de mannen, die u ter zijde moeten staan: Voor Ruben Elisoer,
de zoon van Sjedeoer; 6 voor Simeon Sjeloemiël, de zoon van Soerisjaddai;
7 voor Juda Naässon, de zoon van Amminadab; 8 voor Issakar Netanel,
de zoon van Soear; 9 voor Zabulon Eliab, de zoon van Chelon. 10 Voor
de zonen van Josef, voor Efraïm Elisjama, de zoon van Ammihoed; voor
Manasse Gamliël, de zoon van Pedasoer. 11 Voor Benjamin Abidan, de zoon
van Gidoni; 12 voor Dan Achiézer, de zoon van Ammisjaddai; 13 voor Aser
Pagiël, de zoon van Okran; 14 voor Gad Eljasaf, de zoon van Deoeël; 15 voor
Neftali Achira, de zoon van Enan. 16 Deze moeten uit de gemeenschap
worden opgeroepen, als de vorsten van de stammen hunner vaderen en
stamhoofden van Israël. 17 Moses en Aäron ontboden dus deze mannen,
wier namen zijn opgegeven, 18 en riepen op de eerste van de tweede maand
de hele gemeenschap bijeen. Zij werden naar hun geslachten en families
opgetekend na hoofdelijke telling der personen, die twintig jaar oud waren
en meer. 19 Zo monsterde Moses hen in de woestijn van de Sinaï, zoals
Jahweh het hem bevolen had. 20 De zonen, die van Ruben afstamden,
Israëls eerstgeborene, werden naar hun geslachten en families, hoofd voor
hoofd, met name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af
21 uit de stam van Ruben bedroeg in het geheel zes en veertig duizend
vijfhonderd man. 22 De zonen, die van Simeon afstamden, werden naar
hun geslachten en families, hoofd voor hoofd, met name geteld; het getal
strijdbare mannen van twintig jaar af 23 uit de stam van Simeon bedroeg
in het geheel negen en vijftig duizend driehonderd man. 24 De zonen, die
van Gad afstamden, werden naar hun geslachten en families, met name
geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af 25 uit de stam van Gad
bedroeg in het geheel vijf en veertig duizend zes honderd vijftig man. 26 De
zonen, die van Juda afstamden, werden naar hun geslachten en families,
met name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af 27 uit de
stam van Juda bedroeg in het geheel vier en zeventig duizend zeshonderd
man. 28 De zonen, die van Issakar afstamden, werden naar hun geslachten
en families, met name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar
af 29 uit de stam van Issakar bedroeg in het geheel vier en vijftig duizend
vierhonderd man. 30 De zonen, die van Zabulon afstamden, werden naar
hun geslachten en families, met name geteld; het getal strijdbare mannen
van twintig jaar af 31 uit de stam van Zabulon bedroeg in het geheel zeven
en vijftig duizend vierhonderd man. 32 De zonen van Josef, de zonen,
die van Efraïm afstamden, werden naar hun geslachten en families, met
name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af 33 uit de
stam van Efraïm bedroeg in het geheel veertig duizend vijfhonderd man.

34 De zonen, die van Manasse afstamden, werden naar hun geslachten en
families, met name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af
35 uit de stam van Manasse bedroeg in het geheel twee en dertig duizend
tweehonderd man. 36 De zonen, die van Benjamin afstamden, werden
naar hun geslachten en families, met name geteld; het getal strijdbare
mannen van twintig jaar af 37 uit de stam van Benjamin bedroeg in het
geheel vijf en dertig duizend vierhonderd man. 38 De zonen, die van Dan
afstamden, werden naar hun geslachten en families, met name geteld; het
getal strijdbare mannen van twintig jaar af 39 uit de stam van Dan bedroeg
in het geheel twee en zestig duizend zevenhonderd man. 40 De zonen, die
van Aser afstamden, werden naar hun geslachten en families, met name
geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af 41 uit de stam van Aser
bedroeg in het geheel een en veertig duizend vijfhonderd man. 42 De zonen,
die van Neftali afstamden, werden naar hun geslachten en families, met
name geteld; het getal strijdbare mannen van twintig jaar af 43 uit de stam
van Neftali bedroeg in het geheel drie en vijftig duizend vierhonderd man.
44 Dit waren de mannen, die Moses en Aäron hadden gemonsterd tezamen
met de twaalf vorsten van Israël, één uit elke stam, allen familiehoofden.
45 Het totaal der gemonsterden van de Israëlieten naar hun families, alle
strijdbare mannen in Israël van twintig jaar af, 46 bedroeg zeshonderd drie
duizend vijfhonderd vijftig man. 47 Maar de stam der Levieten werd niet
met hen op de lijst geplaatst. 48 Want Jahweh had tot Moses gezegd: 49 De
stam van Levi moet ge niet monsteren en hun getal niet bij de andere
Israëlieten opnemen. 50 De Levieten moet ge belasten met de zorg voor
de tabernakel van het Verbond, voor al zijn benodigdheden en alles, wat
er toe behoort. Zij moeten de tabernakel dragen en bedienen met alles,
wat er toe behoort, en zich dus rond de tabernakel legeren. 51 Wanneer
de tabernakel op moet trekken, moeten de Levieten hem afbreken, en
wanneer de tabernakel stil houdt, moeten de Levieten hem oprichten; zo
een onbevoegde nadert, moet hij worden gedood. 52 En terwijl de Israëlieten
zich volgens hun legerafdelingen in hun kampement en onder hun eigen
banier moeten legeren, 53 moeten de Levieten zich rond de tabernakel van
het Verbond legeren, om de gramschap van God niet te doen losbarsten
tegen de gemeenschap van Israëls kinderen; de Levieten moeten dus de
dienst van de tabernakel van het Verbond verrichten. 54 De Israëlieten
volbrachten alles nauwkeurig, wat Jahweh Moses bevolen had.

2

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 De Israëlieten moeten zich onder
hun eigen banier en bij de veldtekens van hun familie scharen, en zich op
enige afstand rond de openbaringstent legeren. 3 Zo werd aan de oostkant,
waar de zon opkomt, de banier geplant van het leger van Juda, naar zijn
afdelingen ingedeeld; de aanvoerder der Judeërs was Naässon, de zoon van
Amminadab, 4 en zijn afdeling telde vier en zeventig duizend zeshonderd
man. 5 Daarnaast legerde zich de stam van Issakar; de aanvoerder der
Issakarieten was Netanel, de zoon van Soear, 6 en zijn afdeling telde vier
en vijftig duizend vierhonderd man. 7 Bovendien de stam van Zabulon;
de aanvoerder der Zabulonieten was Eliab, de zoon van Chelon, 8 en zijn
afdeling telde zeven en vijftig duizend vierhonderd man. 9 Het hele aantal
manschappen van het leger van Juda, ingedeeld naar hun afdelingen,

bedroeg honderd zes en tachtig duizend vierhonderd man. Zij trokken
het eerst op. 10 De banier van het leger van Ruben, naar zijn afdelingen
ingedeeld, werd in het zuiden geplant; de aanvoerder der Rubenieten
was Elisoer, de zoon van Sjedeoer, 11 en zijn afdeling telde zes en veertig
duizend vijfhonderd man. 12 Daarnaast legerde zich de stam van Simeon; de
aanvoerder der Simeonieten was Sjeloemiël, de zoon van Soerisjaddai, 13 en
zijn afdeling telde negen en vijftig duizend drie honderd man. 14 Bovendien
de stam van Gad; de aanvoerder der Gadieten was Eljasaf, de zoon van
Deoeël; 15 en zijn afdeling telde vijf en veertig duizend zeshonderd vijftig
man. 16 Het hele aantal manschappen van het leger van Ruben, ingedeeld
naar hun afdelingen, bedroeg honderd een en vijftig duizend vierhonderd
vijftig man. Zij trokken het tweede op. 17 Dan trok de openbaringstent op
met het leger der Levieten, dat zich in het midden der andere legers bevond;
zoals ze gelegerd waren, trokken ze op: ieder op zijn plaats en onder zijn
eigen banier. 18 De banier van het leger van Efraïm, naar zijn afdelingen
ingedeeld, werd in het westen geplant; de aanvoerder der Efraïmieten was
Elisjama, de zoon van Ammihoed, 19 en zijn afdeling telde veertig duizend
vijfhonderd man. 20 Daarnaast legerde zich de stam van Manasse; de
aanvoerder der Manassieten was Gamliël, de zoon van Pedasoer, 21 en zijn
afdeling telde twee en dertig duizend tweehonderd man. 22 Bovendien de
stam van Benjamin; de aanvoerder der Benjamieten was Abidan, de zoon
van Gidoni, 23 en zijn afdeling telde vijf en dertig duizend vierhonderd man.
24 Het hele aantal manschappen van het leger van Efraïm, ingedeeld naar
hun afdelingen, bedroeg honderd acht duizend en honderd man. Zij trokken
het derde op. 25 De banier van het leger van Dan, naar zijn legerafdelingen
ingedeeld, werd aan de noordzijde geplant; de aanvoerder der Danieten
was Achiézer, de zoon van Ammisjaddai, 26 en zijn afdeling telde twee en
zestig duizend zeven honderd man. 27 Daarnaast legerde zich de stam van
Aser; de aanvoerder der Aserieten was Pagiël, de zoon van Okran, 28 en
zijn afdeling telde een en veertig duizend vijfhonderd man. 29 Bovendien
de stam van Neftali; de aanvoerder der Neftalieten was Achira, de zoon
van Enan, 30 en zijn afdeling telde drie en vijftig duizend vierhonderd man.
31 Het hele aantal manschappen van het leger van Dan bedroeg honderd
zeven en vijftig duizend zeshonderd man. Zij trokken met hun banieren
het laatste op. 32 Dit waren de gemonsterden van de Israëlieten naar
hun families. Het volledig aantal manschappen van de legers, ingedeeld
naar hun afdelingen, bedroeg zeshonderd drieduizend vijfhonderd vijftig
man. 33 Maar de Levieten werden niet met de andere Israëlieten op de
lijst geplaatst, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 34 De kinderen Israëls
brachten dus alles ten uitvoer, wat Jahweh Moses bevolen had; zij legerden
zich onder hun banieren, en trokken op met hun eigen geslachten en bij hun
eigen families.

3

1 Dit waren de nakomelingen van Aäron, toen Jahweh op de berg Sinaï
tot Moses sprak. 2 Dit zijn de namen van de zonen van Aäron: Nadab, de
eerstgeborene, Abihoe, Elazar en Itamar; 3 het zijn de namen van Aärons
zonen, die als gezalfde priesters werden aangesteld, om de priesterlijke
bediening uit te oefenen. 4 Nadab en Abihoe waren voor het aanschijn
van Jahweh gestorven, toen zij in de woestijn van de Sinaï voor Jahweh's

aanschijn onwettig vuur offerden. En daar zij geen zonen hadden, oefenden slechts Elazar en Itamar, onder toezicht van hun vader Aäron, het priesterambt uit. 5 Jahweh sprak tot Moses: 6 Roep de stam van Levi op, en stel die ter beschikking van den priester Aäron, om hem te dienen. 7 Zij moeten zorgen voor wat hij en heel de gemeenschap bij de openbaringstent nodig hebben, om de dienst van de tabernakel te laten verrichten. 8 Zij moeten zorg dragen voor alle benodigdheden van de openbaringstent en voor wat de Israëlieten behoeven, om de dienst van de tabernakel te laten verrichten. 9 Gij moet de Levieten onder Aäron en zijn zonen plaatsen, ze van de Israëlieten afzonderen, en ze volkomen te hunner beschikking stellen. 10 Aäron en zijn zonen moet ge aanstellen, om hun priesterambt uit te oefenen; zo een onbevoegde nadert, moet hij worden gedood. 11 Jahweh sprak tot Moses: 12 Zie, Ik heb de Levieten uit de kinderen Israëls uitverkoren, in plaats van alle eerstgeborenen der Israëlieten, die de moederschoot openen. De Levieten behoren aan Mij! 13 Want Mij behoren de eerstgeborenen; op de dag dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland trof, heb Ik Mij alle eerstgeborenen in Israël toegewijd, van mens tot dier. Dus behoren ze Mij; Ik ben Jahweh! 14 Jahweh sprak tot Moses in de woestijn van de Sinaï: 15 Tel de zonen van Levi naar hun families en hun geslachten; alle personen van het mannelijk geslacht van één maand af moet ge inschrijven. 16 Moses schreef hen dus in, zoals het door Jahweh bevolen was. 17 Dit zijn de namen van de zonen van Levi: Gersjon, Kehat en Merari. 18 Dit zijn de namen van de zonen van Gersjon naar hun geslachten: Libni en Sjimi; 19 van de zonen van Kehat naar hun geslachten: Amram en Jishar, Chebron en Oezziël; 20 van de zonen van Merari naar hun geslachten: Machli en Moesji. Dit zijn de geslachten der Levieten naar hun families. 21 Tot Gersjon behoorde het geslacht der Libnieten en dat der Sjimieten; dit waren de geslachten der Gersjonieten. 22 Het volledig aantal mannelijke personen van één maand af, die van hen werden ingeschreven, bedroeg vijf en zeventig honderd. 23 De geslachten der Gersjonieten waren achter de tabernakel, in het westen, gelegerd. 24 Het familiehoofd der Gersjonieten was Eljasaf, de zoon van Laël. 25 De zonen van Gersjon moesten voor de openbaringstent zorgen, voor de tabernakel, de tent, haar bedekking en het tapijt aan de ingang van de openbaringstent, 26 voor de gordijnen van de voorhof en het tapijt aan de ingang van de voorhof, die rond de tabernakel en het altaar ligt, en voor de touwen, met al wat daarbij te doen viel. 27 Tot Kehat behoorde het geslacht der Amramieten, Jisharieten, Chebronieten en Oezziëlieten; dit waren de geslachten der Kehatieten. 28 Het volledig aantal mannelijke personen van één maand af, bestemd voor de dienst van het heiligdom, bedroeg zes en tachtig honderd. 29 De geslachten der Kehatieten waren aan de ene zijde van de tabernakel gelegerd, en wel in het zuiden. 30 Het familiehoofd van de geslachten der Kehatieten was Elisafan, de zoon van Oezziël. 31 Zij moesten zorgen voor de ark, de tafel, de kandelaar, de altaren, voor alle gereedschappen van het heiligdom, nodig bij de dienst, voor het voorhangsel, en al wat daarbij te doen viel. 32 Het opperhoofd van de Levieten was Elazar, de zoon van den priester Aäron; hij had het toezicht over hen, die voor het heiligdom moesten zorgen. 33 Tot Merari behoorde het geslacht der Machlieten en dat der Moesjieten; dit waren de geslachten van Merari. 34 Het volledig aantal mannelijke personen van één maand af, die van hen werden ingeschreven, bedroeg twee en zestig honderd.

35 Het familiehoofd van de geslachten van Merari was Soeriël, de zoon van
Abicháil. Zij waren aan de andere zijde van de tabernakel gelegerd, en dus
in het noorden. 36 De taak der zonen van Merari was te zorgen voor de
schotten, de bindlatten, de palen en voetstukken van de tabernakel, voor
alle gereedschappen en voor al wat daarbij te doen viel, 37 voor de palen
rond de voorhof met hun voetstukken, pinnen en touwen. 38 Aan de oostkant
van de tabernakel, dus vóór de openbaringstent, waren Moses en Aäron met
zijn zonen gelegerd. Zij hadden de zorg voor de dienst in het heiligdom ten
behoeve van de Israëlieten; en zo een onbevoegde naderde, werd hij gedood.
39 Het hele getal van de Levieten, die Moses op bevel van Jahweh volgens
hun geslachten had ingeschreven, dus van alle mannelijke personen van één
maand af, bedroeg twee en twintig duizend. 40 En Jahweh sprak tot Moses:
Tel nu ook al de mannelijke eerstgeborenen der Israëlieten van één maand af,
en neem het getal der personen op. 41 Ik ben Jahweh: Gij moet voor Mij de
Levieten nemen in plaats van alle eerstgeborenen der Israëlieten, en het vee
der Levieten in plaats van al het eerstgeborene onder het vee der Israëlieten.
42 Moses telde dus alle mannelijke eerstgeborenen der Israëlieten, zoals
Jahweh hem bevolen had. 43 Het hele getal der mannelijke eerstgeborenen
van één maand af, die geteld waren, bedroeg twee en twintig duizend
tweehonderd drie en zeventig. 44 Jahweh sprak toen tot Moses: 45 Neem
de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen der Israëlieten, en het vee
der Levieten in plaats van hun vee. De Levieten zullen Mij behoren. Ik
ben Jahweh! 46 Voor de lossing van de tweehonderd drie en zeventig
eerstgeborenen der Israëlieten, die het getal der Levieten overschrijden,
47 moet gij vijf sikkels per hoofd nemen, berekend naar het heilig gewicht,
twintig gera de sikkel, 48 en het geld aan Aäron en zijn zonen geven als
losprijs voor die boventalligen. 49 Moses hief dus het losgeld van hen, die
er te veel waren, om door de Levieten te worden losgekocht. 50 Als losgeld
van deze eerstgeborenen der Israëlieten hief Moses dertienhonderd vijf en
zestig heilige sikkels, 51 en gaf het losgeld aan Aäron en zijn zonen, juist zoals
Jahweh het Moses bevolen had.

4

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 Neemt van de Levieten het volledig
getal der Kehatieten op naar hun geslachten en families, 3 van dertig jaar af
tot vijftig jaar toe, en wel iedereen die in staat is om dienst te verrichten bij
de openbaringstent. 4 De taak der Kehatieten in de openbaringstent strekt
zich tot het hoogheilige uit. 5 Wanneer het kamp wordt opgebroken, moeten
Aäron en zijn zonen naar binnen gaan, het voorhangsel afnemen en de ark
des Verbonds er mee bedekken; 6 daaroverheen moeten zij een dek van
gelooide huiden leggen, daarover nog een geheel violet kleed uitspreiden,
en er de draagstokken aan zetten. 7 Ook over de tafel van de toonbroden
moeten zij een violet kleed spreiden, en daarop de schotels, pannen, schalen
en bekers voor de plengoffers plaatsen, terwijl ook het bestendig brood
daarop moet liggen; 8 daaroverheen moeten zij een karmozijnen kleed
spreiden, het met een dekkleed van gelooide huiden bedekken, en er de
draagstokken aan zetten. 9 Dan moeten zij een violet kleed nemen, de
kandelaar er mee bedekken met zijn lampen, snuiters, tangen, bakjes en
alle vaatwerk voor de olie, waarmee zij hem verzorgen, 10 hem met al zijn
benodigdheden in een dekkleed van gelooide huiden wikkelen, en op een

draagbaar zetten. 11 Ook over het gouden altaar moeten zij een violet kleed
spreiden, het met een dekkleed van gelooide huiden bedekken, en er de
draagstokken aan zetten. 12 Daarna moeten zij alle benodigdheden nemen,
waarmee zij de dienst in het heiligdom verrichten, op een violet kleed zetten,
ze bedekken met een dekkleed van gelooide huiden, en op een draagbaar
zetten. 13 Vervolgens moeten zij het altaar van as reinigen, en er een
purperen kleed over heen spreiden; 14 daarop alle benodigdheden plaatsen,
waarmee zij de dienst aan het altaar verrichten, de vuurpotten, vorken,
schoppen, offerschalen, en alle vaatwerk van het altaar; daaroverheen een
dekkleed van gelooide huiden spreiden, en er de draagstokken aan zetten.
15 Eerst wanneer bij het opbreken van het kamp Aäron en zijn zonen gereed
zijn gekomen met het bedekken van de heilige zaken en al wat daartoe
behoort, mogen de Kehatieten binnen komen, om ze te vervoeren. Zij mogen
de heilige zaken niet aanraken; anders zouden zij sterven. Dit is het gedeelte
van de openbaringstent, dat door de Kehatieten moet worden gedragen.
16 Bovendien moet Elazar, de zoon van den priester Aäron, zorg dragen
voor de olie van de kandelaar, de wierook, het altijddurend spijsoffer en de
zalfolie; hij heeft dus de zorg voor heel de tabernakel en alles wat daarin
is, voor de heilige zaken en haar toebehoren. 17 En Jahweh sprak tot Moses
en Aäron: 18 Zorgt er voor, dat de tak van het Kehatietengeslacht niet uit de
kring der Levieten wordt uitgeroeid. 19 Doet dus voor hen als volgt, opdat
zij leven en niet sterven, wanneer zij het hoogheilige naderen. Ääron en
zijn zonen moeten naar binnen gaan, en ieder van hen aanwijzen, wat hij
te doen heeft, en wat hij moet dragen. 20 Zelf mogen zij niet binnengaan,
om zelfs maar een ogenblik de heilige zaken te zien; anders zouden zij
sterven. 21 Jahweh sprak tot Moses: 22 Neem ook het volledig getal van de
Gersjonieten op naar hun families en hun geslachten; 23 van dertig jaar
af tot vijftig jaar toe moet gij allen inschrijven, die in staat zijn dienst te
verrichten bij de openbaringstent. 24 Dit zal de taak zijn van het geslacht der
Gersjonieten bij de dienst en bij het vervoer. 25 Zij moeten de tentdoeken van
de tabernakel dragen, de openbaringstent, haar dekkleden, de bedekking
van gelooide huiden, die daaroverheen ligt, het tapijt voor de ingang van de
openbaringstent, 26 de gordijnen van de voorhof en het tapijt bij de ingang
der poort van de voorhof, die rond de tabernakel en het altaar ligt, en de
touwen met alle benodigdheden voor het werk; alles wat daarmee moet
gebeuren, zullen zij verrichten. 27 Al het werk van de zonen der Gersjonieten
moet steeds op aanwijzing van Aäron en zijn zonen geschieden, zowel bij
het vervoer, als bij de dienst; al wat ze hebben te dragen, moet ge hun stuk
voor stuk aanwijzen. 28 Dit zal de taak van het geslacht van de zonen der
Gersjonieten zijn bij de openbaringstent, en hun werkzaamheden zullen
onder leiding staan van Itamar, den zoon van den priester Aäron. 29 Ook
de Merarieten moet ge inschrijven naar hun geslachten en families. 30 Van
dertig jaar af tot vijftig jaar toe moet ge allen inschrijven, die in staat zijn,
dienst te verrichten bij de openbaringstent. 31 Dit zal hun taak zijn bij
het vervoer en de werkzaamheden aan de openbaringstent: de schotten
van de tabernakel met de bindlatten, de palen met hun voetstukken, 32 de
palen van de voorhof rondom met hun voetstukken, pinnen en touwen, met
wat er verder toe behoort en al de werkzaamheden daaraan verbonden;
stuk voor stuk moet ge hun aanwijzen, wat ze hebben te dragen. 33 Dit zal
de taak zijn van het geslacht der Merarieten, en al hun werkzaamheden
aan de openbaringstent zullen onder leiding staan van Itamar, den zoon

van den priester Aäron. 34 Daarna schreven Moses, Aäron en de leiders
der gemeenschap alle zonen der Kehatieten in naar hun geslachten en
families, 35 van dertig jaar af tot vijftig jaar toe, die geschikt waren om
de dienst bij de openbaringstent te verrichten. 36 Naar hun geslachten
geteld, bedroeg hun aantal tweeduizend zevenhonderd vijftig man. 37 Dit
waren alle ingeschrevenen der Kehatietengeslachten, die dienst moesten
doen bij de openbaringstent, en die Moses en Aäron hadden ingeschreven,
zoals Jahweh het door Moses bevolen had. 38 Alle ingeschrevenen van de
Gersjonieten naar hun geslachten en families, 39 van dertig jaar af tot vijftig
jaar toe, die geschikt waren om dienst te verrichten bij de openbaringstent,
40 bedroegen tweeduizend zeshonderd dertig man, naar hun geslachten en
families geteld. 41 Dit waren alle gemonsterden van de Gersjonietenges-
lachten, die dienst moesten doen bij de openbaringstent, en die Moses en
Aäron hadden ingeschreven, zoals Jahweh het door Moses bevolen had.
42 Alle ingeschrevenen van de Merarietengeslachten naar hun geslachten
en families, 43 van dertig jaar af tot vijftig jaar toe, die geschikt waren om
dienst te verrichten bij de openbaringstent, 44 bedroegen drieduizend twee-
honderd man, naar hun geslachten geteld. 45 Dit waren de ingeschrevenen
van de Merarietengeslachten, die Moses en Aäron hadden ingeschreven,
zoals Jahweh het door Moses bevolen had. 46 Alle ingeschreven Levieten,
die Moses en Aäron met de leiders van Israël naar hun geslachten en families
hadden ingeschreven, 47 van dertig jaar af tot vijftig jaar toe, en die geschikt
waren voor het dienstwerk, en het vervoer van de openbaringstent, 48 telden
achtduizend vijfhonderd tachtig man. 49 Zoals Jahweh het door Moses
bevolen had, gaf men ieder zijn taak voor de dienst en het vervoer, en
werden zij ingeschreven, zoals Jahweh het Moses bevolen had.

5

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, dat zij alle melaatsen,
allen die aan vloeiing lijden, en allen, die zich aan een lijk verontreinigd
hebben, uit het kamp verwijderen. 3 Zowel mannen als vrouwen moet ge
buiten het kamp sturen, opdat ze hun kamp, waar Ik te midden van hen
woon, niet verontreinigen. 4 De Israëlieten deden het, en zonden ze buiten
het kamp; zoals Jahweh het Moses bevolen had, voerden de Israëlieten
het uit. 5 Jahweh sprak tot Moses: 6 Zeg aan de Israëlieten: Wanneer een
man of vrouw een zonde tegen den evenmens begaat, waardoor hij zich
aan Jahweh vergrijpt en schuld op zich laadt, 7 dan moeten zij de zonde,
die ze hebben begaan, bekennen, de volle waarde van het ontvreemde
vergoeden, het vijfde gedeelte er aan toevoegen, en het teruggeven aan
wien het ontvreemd werd. 8 Wanneer die man geen losser heeft, aan wien
het ontvreemde kan worden teruggegeven, dan moet het ontvreemde aan
Jahweh worden vergoed, en met den ram der verzoening aan den priester
worden gegeven, die verzoening voor hem verkrijgt. 9 Bovendien zullen alle
heilige cijnzen, die de Israëlieten aan Jahweh brengen, den priester behoren.
10 Ook de gewijde zaken, die iemand aan den priester geeft, zullen voor
dezen zijn. 11 Jahweh sprak tot Moses: 12 Beveel de Israëlieten, en zeg hun:
Wanneer een vrouw zich heeft misdragen en aan haar man ontrouw is
geweest, 13 doordat een andere man gemeenschap met haar heeft gehad,
maar het voor haar man verborgen is gebleven, daar zij zich in het geheim
heeft bezoedeld, en er ook geen getuige tegen haar opstaat, daar zij niet

op heterdaad is betrapt; 14 of wanneer de man jaloers wordt, zodat hij zijn
vrouw gaat verdenken, die zich inderdaad heeft bezoedeld: of wanneer
hij jaloers wordt, zodat hij zijn vrouw gaat verdenken, ofschoon zij zich
niet heeft bezoedeld: 15 dan moet die man zijn vrouw voor den priester
leiden. Hij moet voor haar een tiende efa gerst als haar offergave brengen,
maar er geen olie over uitgieten en er geen wierook aan toe voegen; want
het is een spijsoffer der jaloersheid, een herinneringsoffer, dat zonde doet
gedenken. 16 De priester moet haar naar voren doen komen, om haar voor
het aanschijn van Jahweh te plaatsen. 17 Dan moet de priester heilig water
in een aarden vat nemen, wat stof van de vloer van de tabernakel rapen,
en dat in het water doen. 18 Vervolgens moet de priester de vrouw voor het
aanschijn van Jahweh plaatsen, haar hoofdhaar losmaken en het spijsoffer
ter herinnering in haar handen leggen: het is een spijsoffer van ijverzucht.
En terwijl de priester het bittere vloekwater in de hand houdt, 19 zal hij
de vrouw bezweren en tot haar zeggen: Zo geen man gemeenschap met u
heeft gehad, zo ge u niet misdragen en bezoedeld hebt, sinds ge uw man
behoort, zult ge door dit bittere vloekwater niet worden gedeerd! 20 Maar
wanneer ge u misdragen en bezoedeld hebt, sinds ge uw man behoort,
doordat een andere man dan de uwe gemeenschap met u heeft gehad, 21 —
nu zal de priester over de vrouw de vervloeking uitspreken en tot de vrouw
zeggen—”dan zal Jahweh u tot een vloek en een verwensing maken onder
uw volk, door uw heup te doen invallen en uw buik te doen zwellen. 22 Dit
vloekwater zal in uw binnenste dringen, om uw buik te doen zwellen en
uw heup te doen invallen!” En de vrouw moet antwoorden: Amen, Amen!
23 Dan moet de priester deze vervloekingen op een blad schrijven, ze in het
bittere vloekwater uitwissen, 24 om het die vrouw te laten drinken, zodat
het bittere vloekwater in haar binnenste dringt. 25 Daarna moet de priester
het spijsoffer van jaloersheid uit de hand van de vrouw nemen, het Jahweh
als strekoffer aanbieden en naar het altaar brengen; 26 dan moet de priester
van het spijsoffer een handvol als reukoffer nemen, en op het altaar in rook
doen opgaan. Tenslotte zal hij de vrouw het water laten drinken. 27 Heeft
hij haar het water doen drinken, dan zal, zo zij zich bezoedeld heeft en haar
man ontrouw is geweest, haar buik zwellen en haar heup invallen, zodra
het bittere vloekwater in haar binnenste dringt, en die vrouw zal een vloek
worden onder haar volk. 28 Maar zo die vrouw zich niet heeft bezoedeld,
doch rein is, dan blijft ze ongedeerd, en wordt met kinderen gezegend. 29 Dit
is dus de wet op de jaloersheid: Wanneer een vrouw zich heeft misdragen en
bezoedeld, sinds ze aan haar man behoort, 30 of wanneer een man jaloers
wordt, en hij zijn vrouw gaat verdenken, dan zal hij zijn vrouw voor het
aanschijn van Jahweh plaatsen, en de priester zal heel deze wet op haar
toepassen. 31 De man zal dan vrij zijn van schuld, maar de vrouw zal haar
schuld moeten boeten.

6

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer een
man of vrouw een gelofte van nazireaat heeft afgelegd, om zich aan Jahweh
te wijden, 3 dan moet hij zich van wijn en sterke drank onthouden; hij mag
zelfs geen azijn uit wijn of uit sterke drank en geen druivensap drinken,
noch verse of gedroogde druiven eten. 4 Al de tijd van zijn nazireaat mag
hij niets eten, wat van de wijnstok wordt gewonnen, zelfs geen pitten en

schillen. 5 Al de tijd van zijn nazireaatsgelofte mag ook geen scheermes over
zijn hoofd gaan; tot de dagen voorbij zijn, waarvoor hij zich aan Jahweh
gewijd heeft, blijft hij Jahweh toegeheiligd, en moet hij zijn hoofdhaar laten
groeien. 6 Ook mag hij al de tijd, dat hij aan Jahweh is gewijd, bij geen lijk
komen; 7 zelfs aan zijn vader of moeder, broer of zuster mag hij zich na
hun dood niet verontreinigen. Want het nazireaat van zijn God rust op zijn
hoofd; 8 heel de tijd van zijn nazireaat is hij aan Jahweh gewijd. 9 Sterft
er onverwacht iemand in zijn nabijheid, en verontreinigt hij zo zijn gewijd
hoofd, dan moet hij op de zevende dag, de dag waarop hij weer rein wordt,
zijn hoofd scheren. 10 Op de achtste dag moet hij twee tortels of twee jonge
duiven naar den priester brengen bij de ingang van de openbaringstent.
11 De priester zal er een als zondeoffer en een als brandoffer opdragen,
en voor hem verzoening verkrijgen voor de zonde door aanraking van het
lijk. Op dezelfde dag moet hij opnieuw zijn hoofd heiligen, 12 zich weer
evenlang als vroeger als nazireër aan Jahweh wijden, en een eenjarig lam als
schuldoffer brengen. De vorige dagen van zijn nazireaat tellen dus niet mee,
omdat hij zijn nazireaat heeft ontwijd. 13 En dit is de wet voor den nazireër,
als de tijd van zijn nazireaat is geëindigd: men moet hem naar de ingang
van de openbaringstent leiden, 14 en hij moet als zijn gave aan Jahweh
brengen: een gaaf, eenjarig lam als brandoffer, een gaaf, eenjarig ooilam
als zondeoffer, en een gaven ram als vredeoffer; 15 daarenboven een korf
met ongedesemde broden van meelbloem, koeken met olie aangemaakt,
en ongedesemde vlaas met olie bestreken, met het spijs- en plengoffer,
dat daarbij hoort. 16 De priester zal dat voor het aanschijn van Jahweh
brengen, en zijn zonde- en brandoffer opdragen. 17 Den ram en de korf
met ongedesemde broden zal de priester met het spijs- en plengoffer, dat
daarbij hoort, als een vredeoffer aan Jahweh opdragen. 18 Daarna moet de
nazireër bij de ingang van de openbaringstent zijn gewijd hoofd scheren,
het haar van zijn nazireaat nemen en in het vuur werpen, dat onder het
vredeoffer brandt. 19 En zodra de nazireër zich het haar van zijn nazireaat
heeft afgeschoren, moet de priester het gekookte schouderstuk van den ram,
een ongedesemde koek uit de korf en een ongedesemde vla nemen, ze in
de handen van den nazireër leggen, 20 en ze als een strekoffer voor het
aanschijn van Jahweh aanbieden; het valt, met de borst van het strekoffer
en de schenkel van het hefoffer, als iets heiligs den priester ten deel. Daarna
mag de nazireër wijn drinken. 21 Dit is voor den nazireër, die de gelofte heeft
afgelegd, de wet over zijn gave aan Jahweh op grond van zijn nazireaat,
afgezien van wat hij vrijwillig brengt; krachtens de wet van zijn nazireaat,
moet hij alles zo volbrengen, als hij het Jahweh beloofd heeft. 22 Nog sprak
Jahweh tot Moses: 23 Zeg aan Aäron en zijn zonen: Zo moet ge de zegen over
Israëls kinderen uitspreken: 24 Jahweh zegene u, En behoede u; 25 Jahweh
doe zijn aanschijn over u lichten, En zij u genadig; 26 Jahweh wende tot u
zijn gelaat, En schenke u de vrede! 27 Zo zullen zij mijn Naam op de kinderen
Israëls doen rusten, en zal Ik hen zegenen.

7

1 Toen Moses gereed was gekomen met het oprichten van de tabernakel, en
hem, met al wat er bij hoorde, had gezalfd en gewijd, en eveneens het altaar
met heel zijn toebehoren had gezalfd en gewijd, 2 kwamen de aanvoerders
van Israël naderbij. Het waren de familie- en stamhoofden, die over de

gemonsterden stonden. 3 Zij brachten als hun gaven voor het aanschijn
van Jahweh zes overdekte wagens en twaalf runderen; twee aanvoerders
telkens één wagen en ieder één rund. Toen zij ze voor de tabernakel hadden
gebracht, 4 sprak Jahweh tot Moses: 5 Neem ze van hen aan; ze moeten voor
de dienst van de openbaringstent worden bestemd, en ge moet ze aan de
Levieten geven, naar gelang ieder ze voor zijn werk nodig heeft. 6 Moses
nam dus de wagens en de runderen aan, en gaf ze aan de Levieten. 7 Twee
wagens en vier runderen gaf hij aan de zonen van Gersjon, naar verhouding
tot hun werk. 8 Vier wagens en acht runderen gaf hij, naar verhouding
tot hun werk, aan de zonen van Merari, die onder Itamar, den zoon van
den priester Aäron stonden. 9 Aan de zonen van Kehat gaf hij er geen,
omdat zij de heilige zaken, die hun waren toevertrouwd, op hun schouders
moesten dragen. 10 Toen de aanvoerders ook hun wijdingsgave voor het
altaar wilden brengen op de dag, dat het gezalfd werd, en hun gaven voor het
altaar wilden plaatsen, 11 sprak Jahweh tot Moses: Laat iedere aanvoerder
op een afzonderlijke dag zijn gave brengen voor de wijding van het altaar.
12 Op de eerste dag bracht Naässon, de zoon van Amminadab uit de stam
van Juda, zijn gave. 13 Zijn geschenk bestond uit een zilveren schotel ter
waarde van honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig
sikkels volgens het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie
aangemaakt, voor een spijsoffer; 14 uit een schaaltje van tien gouden sikkels
gevuld met wierook; 15 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor
een brandoffer, 16 een geitebok voor een zondeoffer, 17 en twee runderen,
vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer.
Dit was het geschenk van Naässon, den zoon van Amminadab. 18 Op de
tweede dag bracht Netanel, de zoon van Soear, de vorst van Issakar, zijn
gave. 19 Het geschenk, dat hij bracht, bestond uit een zilveren schotel van
honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens
het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt,
voor een spijsoffer; 20 uit een schaaltje van tien gouden sikkels gevuld
met wierook; 21 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor een
brandoffer, 22 een geitebok voor een zondeoffer, 23 en twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit
was het geschenk van Netanel, den zoon van Soear. 24 Op de derde dag
de vorst van de zonen van Zabulon, Eliab, de zoon van Chelon. 25 Zijn
geschenk bestond uit een zilveren schotel van honderd dertig sikkels, en
een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens het heilig gewicht, beide
gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt, voor een spijsoffer; 26 uit een
schaaltje van tien gouden sikkels gevuld met wierook; 27 uit een jongen stier,
een ram, een eenjarig lam voor een brandoffer, 28 een geitebok voor een
zondeoffer, 29 en twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren voor een vredeoffer. Dit was het geschenk van Eliab, den zoon
van Chelon. 30 Op de vierde dag de vorst van de zonen van Ruben, Elisoer,
de zoon van Sjedeoer. 31 Zijn geschenk bestond uit een zilveren schotel van
honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens
het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt,
voor een spijsoffer; 32 uit een schaaltje van tien gouden sikkels gevuld
met wierook; 33 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor een
brandoffer, 34 een geitebok voor een zondeoffer, 35 en twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit was

het geschenk van Elisoer, den zoon van Sjedeoer. 36 Op de vijfde dag de
vorst van de zonen van Simeon, Sjeloemiël, de zoon van Soerisjaddai. 37 Zijn
geschenk bestond uit een zilveren schotel van honderd dertig sikkels, en
een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens het heilig gewicht, beide
gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt, voor een spijsoffer; 38 uit een
schaaltje van tien gouden sikkels gevuld met wierook; 39 uit een jongen stier,
een ram, een eenjarig lam voor een brandoffer, 40 een geitebok voor een
zondeoffer, 41 en twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren voor een vredeoffer. Dit was het geschenk van Sjeloemiël, den
zoon van Soerisjaddai. 42 Op de zesde dag de vorst van de zonen van
Gad, Eljasaf, de zoon van Deoeël. 43 Zijn geschenk bestond uit een zilveren
schotel van honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig
sikkels volgens het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie
aangemaakt, voor een spijsoffer; 44 uit een schaaltje van tien gouden sikkels
gevuld met wierook; 45 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor
een brandoffer, 46 een geitebok voor een zondeoffer, 47 en twee runderen,
vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit
was het geschenk van Eljasaf, den zoon van Deoeël. 48 Op de zevende dag de
vorst van de zonen van Efraïm, Elisjama, de zoon van Ammihoed. 49 Zijn
geschenk bestond uit een zilveren schotel van honderd dertig sikkels, en
een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens het heilig gewicht, beide
gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt, voor een spijsoffer; 50 uit een
schaaltje van tien gouden sikkels gevuld met wierook; 51 uit een jongen stier,
een ram, een eenjarig lam voor een brandoffer, 52 een geitebok voor een
zondeoffer, 53 en twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren voor een vredeoffer. Dit was het geschenk van Elisjama, den zoon
van Ammihoed. 54 Op de achtste dag de vorst van de zonen van Manasse,
Gamliël, de zoon van Pedasoer. 55 Zijn geschenk bestond uit een zilveren
schotel van honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig
sikkels volgens het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie
aangemaakt, voor een spijsoffer; 56 uit een schaaltje van tien gouden sikkels
gevuld met wierook; 57 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor
een brandoffer, 58 een geitebok voor een zondeoffer, 59 en twee runderen,
vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit
was het geschenk van Gamliël, den zoon van Pedasoer. 60 Op de negende dag
de vorst van de zonen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gidoni. 61 Zijn
geschenk bestond uit een zilveren schotel van honderd dertig sikkels en
een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens het heilig gewicht, beide
gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt, voor een spijsoffer; 62 uit een
schaaltje van tien gouden sikkels gevuld met wierook; 63 uit een jongen stier,
een ram, een eenjarig lam voor een brandoffer, 64 een geitebok voor een
zondeoffer, 65 en twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren voor een vredeoffer. Dit was het geschenk van Abidan, den zoon
van Gidoni. 66 Op de tiende dag de vorst van de zonen van Dan, Achiézer, de
zoon van Ammisjaddai. 67 Zijn geschenk bestond uit een zilveren schotel van
honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens
het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt,
voor een spijsoffer; 68 uit een schaaltje van tien gouden sikkels gevuld
met wierook; 69 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor een
brandoffer, 70 een geitebok voor een zondeoffer, 71 en twee runderen, vijf

rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit
was het geschenk van Achiézer, den zoon van Ammisjaddai. 72 Op de elfde
dag de vorst van de zonen van Aser, Pagiël, de zoon van Okran. 73 Zijn
geschenk bestond uit een zilveren schotel van honderd dertig sikkels, en
een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens het heilig gewicht, beide
gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt, voor een spijsoffer; 74 uit een
schaaltje van tien gouden sikkels gevuld met wierook; 75 uit een jongen stier,
een ram, een eenjarig lam voor een brandoffer, 76 een geitebok voor een
zondeoffer, 77 en twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren voor een vredeoffer. Dit was het geschenk van Pagiël, den zoon
van Okran. 78 Op de twaalfde dag de vorst van de zonen van Neftali, Achira,
de zoon van Enan. 79 Zijn geschenk bestond uit een zilveren schotel van
honderd dertig sikkels, en een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens
het heilig gewicht, beide gevuld met meelbloem, met olie aangemaakt,
voor een spijsoffer; 80 uit een schaaltje van tien gouden sikkels gevuld
met wierook; 81 uit een jongen stier, een ram, een eenjarig lam voor een
brandoffer, 82 een geitebok voor een zondeoffer, 83 en twee runderen, vijf
rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren voor een vredeoffer. Dit was
het geschenk van Achira, den zoon van Enan. 84 Dit was dus de wijdingsgave
der aanvoerders van Israël voor het altaar op de dag, dat het gezalfd werd:
twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren schalen, twaalf gouden schaaltjes.
85 Iedere schotel was honderd dertig zilveren sikkels waard, iedere schaal
zeventig; al het zilver der vaten bedroeg vier en twintig honderd sikkels
volgens het heilig gewicht. 86 Twaalf gouden schaaltjes met wierook gevuld,
ieder van tien gouden sikkels volgens het heilig gewicht, al het goud van
die schaaltjes bedroeg honderd twintig gouden sikkels. 87 Het rundvee voor
het brandoffer bedroeg in het geheel twaalf jonge stieren, twaalf rammen,
en twaalf eenjarige lammeren, met de daarbij horende spijsoffers. Voor
het zondeoffer bedroeg het twaalf geitebokken. 88 Het rundvee voor het
vredeoffer bedroeg in het geheel vier en twintig stieren, zestig rammen,
zestig bokken en zestig eenjarige lammeren. Dit was de wijdingsgave voor
het altaar, nadat het gezalfd was. 89 Wanneer Moses de openbaringstent
binnentrad, om met Jahweh te spreken, hoorde hij de stem, die tot hem
sprak, boven het verzoendeksel op de Verbondsark tussen de beide cherubs.
Zo sprak Hij tot hem.

8

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel Aäron en zeg hem:Wanneer ge de lam-
pen opstelt, moeten de zeven lampen naar de voorzijde van de kandelaar
haar licht verspreiden. 3 Aäron deed het, en plaatste de lampen zo, dat
ze naar de voorkant van de kandelaar waren gekeerd, zoals Jahweh het
bevolen had. 4 De kandelaar was uit goud gedreven, zowel zijn schacht als
zijn bloesems waren drijfwerk. Naar het model door Jahweh aan Moses
getoond, had hij de kandelaar gemaakt. 5 Jahweh sprak tot Moses: 6 Zonder
de levieten van de Israëlieten af en reinig ze. 7 Zo zult ge doen, om hen te
reinigen: Ge moet ze met reinigingswater besprenkelen, ze moeten hun hele
lichaam scheren en hun kleren wassen; dan zijn ze rein. 8 Dan moeten ze
een jongen stier gaan halen, en meelbloem, met olie aangemaakt, als het
spijsoffer, dat daarbij hoort, terwijl gij een anderen jongen stier voor het

zondeoffer moet nemen. 9 Vervolgens moet ge de levieten voor de openbaringstent doen treden, en heel de gemeenschap der Israëlieten verzamelen. 10 Doe de levieten dan voor het aanschijn van Jahweh treden, en laten de kinderen Israëls hun de handen opleggen. 11 Dan moet Aäron de levieten als een strekoffer van Israëls kinderen Jahweh aanbieden. Zo zullen zij voor de dienst van Jahweh worden bestemd. 12 Daarna moeten de levieten hun handen op de kop der jonge stieren leggen, en den een moet ge als zondeoffer, den ander als brandoffer aan Jahweh opdragen, om verzoening te verkrijgen voor de levieten. 13 Ten slotte moet ge de levieten voor Aäron en zijn zonen plaatsen, en hen als een strekoffer Jahweh aanbieden. 14 Zo moet ge de levieten van de Israëlieten afzonderen en zullen ze Mij toebehoren! 15 En nadat ge ze zo hebt gereinigd en als een strekoffer hebt aangeboden, mogen de levieten hun dienst bij de openbaringstent beginnen. 16 Want ze zijn uit de Israëlieten genomen, en te mijner beschikking gehouden; in plaats van wat de moederschoot opent, in plaats van alle eerstgeborenen van Israëls kinderen heb Ik ze voor Mijzelf behouden. 17 Want Mij behoren alle eerstgeborenen van Israëls kinderen, mens en dier; op de dag, dat Ik alle eerstgeborenen sloeg in Egypte, heb Ik ze Mij toegewijd. 18 Maar Ik neem de levieten in plaats van alle eerstgeborenen van Israëls kinderen, 19 en Ik neem ze uit de Israëlieten en stel ze ter beschikking van Aäron en zijn zonen, om voor de Israëlieten de dienst in de openbaringstent te verrichten, om verzoening te verkrijgen voor de Israëlieten, en om de kinderen Israëls voor onheil te behoeden, als zij tot het heiligdom zouden naderen. 20 Moses, Aäron en heel de gemeenschap der Israëlieten deden dus met de levieten, zoals Jahweh Moses omtrent de levieten bevolen had. 21 De levieten reinigden zich van zonde, en wasten hun kleren; en Aäron bood ze Jahweh als strekoffer aan, verkreeg verzoening voor hen en reinigde hen. 22 Daarna begonnen de levieten hun dienst bij de openbaringstent onder toezicht van Aäron en zijn zonen. Wat Jahweh omtrent de levieten aan Moses bevolen had, bracht men nauwkeurig ten uitvoer. 23 Jahweh sprak tot Moses: 24 Dit is de wet voor de levieten: Van vijf en twintig jaar af is hij verplicht dienst te verrichten bij de openbaringstent. 25 Na zijn vijftigste jaar is hij van zijn verplichting ontslagen, en behoeft geen dienst meer te doen. 26 Hij mag zijn broeders wel behulpzaam zijn bij de openbaringstent in het uitoefenen van hun ambtsplichten, maar eigenlijk werk behoeft hij niet meer te doen. Deze beschikking zult ge maken omtrent de ambtsplichten der levieten.

9

1 Jahweh sprak in de woestijn van de Sinaï tot Moses in de eerste maand van het tweede jaar na hun uittocht uit Egypte: 2 De Israëlieten moeten het Pascha vieren op de daarvoor vastgestelde tijd. 3 Op de veertiende dag van deze maand, bij het vallen van de avond, moeten zij het op de juiste tijd vieren, en daarbij al de voorschriften en wetten erover in acht nemen. 4 Moses beval dus de Israëlieten, het Pascha te vieren. 5 En de Israëlieten vierden het in de woestijn van de Sinaï op de veertiende dag der eerste maand, bij het vallen van den avond, en zij namen alles in acht, wat Jahweh Moses bevolen had. 6 Maar er waren toen enige mannen, die zich aan een lijk hadden verontreinigd, en dus op die dag het Pascha niet konden vieren. Die mannen verschenen die dag voor Moses en Aäron, 7 en zeiden tot hen: Wij hebben ons aan een lijk verontreinigd. Maar waarom is het ons nu niet vergund, het offer van Jahweh te brengen op de vastgestelde

tijd te midden van de Israëlieten? 8 Moses gaf hun ten antwoord: Blijft
hier wachten; dan ga ik horen, wat Jahweh over u beveelt. 9 En Jahweh
sprak tot Moses: 10 Zeg aan de Israëlieten: Wanneer iemand van u of uw
nageslacht zich aan een lijk heeft verontreinigd, of ver weg is op reis, dan
moet hij toch het Pascha houden ter ere van Jahweh. 11 Ze moeten het dan
vieren in de tweede maand, op de veertiende dag, bij het vallen van de
avond. Ook zij moeten het met ongedesemde broden en bittere kruiden
eten, 12 mogen er niets van tot de volgende morgen bewaren, geen been
er van breken, en moeten alle voorschriften van het Pascha er bij in acht
nemen. 13 Maar wie verzuimt, het Pascha te vieren, ofschoon hij rein is en
niet op reis, zal van zijn volk worden afgesneden, omdat hij het offer van
Jahweh niet op de vastgestelde tijd heeft gebracht. Zo iemand zal zijn zonde
boeten! 14 Wanneer een vreemdeling bij u woont, en het Pascha ter ere van
Jahweh wil vieren, moet ook hij de voorschriften en wetten van het Pascha in
acht nemen. Hetzelfde voorschrift geldt voor u allen, voor den vreemdeling
zowel als voor het kind van het land. 15 Op de dag, dat men de tabernakel
had opgericht, bedekte de wolk de tabernakel van de verbondstent, en des
avonds rustte er als het ware een vuurgloed op de tabernakel tot aan de
morgen. 16 Zo bleef het voortdurend: de wolk bedekte hem overdag, en
een vuurgloed des nachts. 17 Zodra nu de wolk zich boven de tent verhief,
trokken de Israëlieten verder, en op de plaats, waar de wolk zich neerliet,
sloegen zij hun legerplaats op. 18 Op bevel van Jahweh trokken de Israëlieten
verder, op bevel van Jahweh sloegen zij hun legerplaats op, en zolang de
wolk op de tabernakel bleef rusten, bleven zij in hun legerplaats. 19 Wanneer
de wolk langere tijd op de tabernakel bleef rusten, richtten de Israëlieten
zich naar Jahweh's beschikking, en trokken niet verder. 20 Soms bleef de
wolk maar enige dagen boven de tabernakel; ook dan legerden zij zich op
Jahweh's bevel en trokken verder op Jahweh's bevel. 21 Soms bleef de wolk
slechts van de avond tot de morgen; maar als de wolk zich des morgens
verhief, braken zij op. En of het dag was of nacht, als de wolk zich verhief,
braken zij op. 22 En of de wolk twee dagen, of een maand of nog langer, op de
tabernakel bleef rusten, zolang zij daarop bleef rusten, bleven de Israëlieten
gelegerd en braken niet op; eerst als zij opsteeg, trokken zij verder. 23 Dus
op bevel van Jahweh sloegen zij hun legerplaats op, en op bevel van Jahweh
trokken zij verder. Steeds richtten zij zich naar de beschikking van Jahweh,
zoals Jahweh het door Moses bevolen had.

10

1 Nog sprak Jahweh tot Moses: 2 Maak u twee zilveren trompetten van
drijfwerk. Zij zullen dienen, om de gemeenschap bijeen te roepen en
de kampen te doen opbreken. 3 Blaast men op beide, dan moet heel de
gemeenschap zich bij u verzamelen aan de ingang van de openbaringstent.
4 Blaast men er één, dan moeten de aanvoerders, de stamhoofden van
Israël, zich bij u vervoegen. 5 Maar laat ge ze schetteren, dan moeten de
kampen opbreken, die ten oosten zijn gelegerd; 6 laat ge ze voor de tweede
maal schetteren, dan moeten de kampen opbreken, die in het zuiden zijn
gelegerd; laat ge ze voor de derde maal schetteren, dan moeten de kampen
opbreken, die in het westen zijn gelegerd; en laat ge ze voor de vierde
maal schetteren, dan moeten de kampen opbreken, die in het noorden zijn
gelegerd. Het schetteren is dus een teken, om op te breken; 7 om de gemeente
bijeen te roepen, moet ge blazen, maar niet schetteren. 8 De zonen van Aäron,

de priesters, moeten op de trompetten blazen; dit is een eeuwige wet van
geslacht tot geslacht. 9 En wanneer gij in uw land ten strijde trekt tegen den
vijand, die u belaagt, dan moet ge op de trompetten schetteren; zo zult ge
bij Jahweh, uw God, in herinnering worden gebracht, en van uw vijanden
worden verlost. 10 Ook op uw vreugdedagen en feesten, en op de eerste dag
van uw maanden, moet ge bij uw brand- en uw vredeoffers op de trompetten
blazen; zo zullen zij u bij uw God in herinnering brengen. Ik ben Jahweh, uw
God! 11 In het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste dag van de
maand verhief zich de wolk boven de verbondstabernakel. 12 Toen braken
de Israëlieten op, en trokken van halte tot halte uit de woestijn van de Sinaï
weg. Eerst in de woestijn Paran bleef de wolk rusten. 13 Dit was de eerste
keer, dat zij optrokken volgens Jahweh's bevel, dat hun door Moses was
meegedeeld. 14 Het eerst trok de banier van het leger der Judeërs op, naar
hun afdelingen ingedeeld. Over hun eigen afdeling stond Naässon, de zoon
van Amminadab; 15 over de afdeling van de stam der Issakarieten stond
Netanel, de zoon van Soear; 16 over de afdeling van de stam der Zabulonieten
stond Eliab, de zoon van Chelon. 17 Dan werd de tabernakel neergehaald,
en braken de zonen van Gersjon en Merari op, die de tabernakel moesten
dragen. 18 Daarna trok de banier van het leger der Rubenieten op, naar hun
afdelingen ingedeeld. Over hun eigen afdeling stond Elisoer, de zoon van
Sjedeoer; 19 over de afdeling van de stam der Simeonieten stond Sjeloemiël,
de zoon van Soerisjaddai; 20 over de afdeling van de stam der Gadieten
stond Eljasaf, de zoon van Deoeël. 21 Dan braken de zonen van Kehat op,
die de heilige zaken moesten dragen. Als zij ergens aankwamen, had men
de tabernakel weer opgericht. 22 Vervolgens trok de banier van het leger
der Efraïmieten op, naar hun afdelingen ingedeeld. Over hun eigen afdeling
stond Elisjama, de zoon van Ammihoed; 23 over de afdeling van de stam
der Manassieten stond Gamliël, de zoon van Pedasoer; 24 over de afdeling
van de stam der Benjamieten stond Abidan, de zoon van Gidoni. 25 Als
achterhoede van alle legers trok de banier van het leger der Danieten op,
naar hun afdelingen ingedeeld. Over hun eigen afdeling stond Achiézer, de
zoon van Ammisjaddai. 26 Over de afdeling van de stam der Aserieten stond
Pagiël, de zoon van Okran; 27 over de afdeling van de stam der Neftalieten
stond Achira, de zoon van Enan. 28 Dit was de rangschikking der Israëlieten,
ingedeeld naar hun afdelingen. Toen zij vertrokken, 29 sprak Moses tot zijn
schoonvader Chobab, den zoon van Reoeël, den Midjaniet: Wij vertrekken
naar de plaats, die Jahweh ons beloofd heeft te geven. Ga met ons mee, en wij
zullen goed voor u zijn; want Jahweh heeft geluk beloofd aan Israël. 30 Maar
hij gaf hem ten antwoord: Ik ga niet met u mee, maar ik vertrek naar mijn
land en mijn geboortegrond. 31 Hij sprak: Verlaat ons toch niet; want gij
kent de geschikte legerplaatsen voor ons in de woestijn, en gij kunt onze gids
zijn. 32 Wanneer gij met ons meegaat, dan zullen wij ook u in de voorspoed
doen delen, die Jahweh ons zal schenken. 33 Zo trokken zij weg van de berg
van Jahweh drie dagreizen ver. Want de ark van Jahweh's Verbond ging
drie dagen lang voor hen uit, om voor hen een rustplaats te zoeken; 34 ook
toen zij uit de legerplaats waren opgetrokken, bleef de wolk van Jahweh
overdag boven hen. 35 Als de ark dan optrok, sprak Moses: Rijs op, Jahweh,
en uw vijanden stuiven uiteen, Die U haten vluchten weg voor uw aanschijn!
36 En als zij stil hield, sprak hij: Zet U neder, o Jahweh Bij de duizend maal
tienduizenden van Israël!

11

1 Eens begon het volk tegen Jahweh te klagen, dat het hun slecht ging.
Toen Jahweh dat hoorde, ontstak Hij in gramschap; en het vuur van Jahweh
laaide onder hen op, en vernielde een hoek van de legerplaats. 2 Nu riep
het volk tot Moses om hulp; Moses bad tot Jahweh, en het vuur doofde
uit. 3 Hij noemde die plaats Tabera, omdat het vuur van Jahweh onder hen
was ontbrand. 4 Een andere keer liet het uitvaagsel, dat zich onder hen
ophield, zich door zijn begeerlijkheid meeslepen, zodat ook de Israëlieten
weer begonnen te klagen, en zeiden: Gaf men ons maar eens vlees te eten!
5 Wij denken nog terug aan de vis, die we in Egypte voor niets konden eten,
en aan de augurken, meloenen, prei, uien en knoflook; 6 nu drogen we uit, en
krijgen we niets dan dat manna te zien. 7 Het manna leek op korianderzaad,
en zag er uit als geurige hars. 8 Het volk trok er op uit, om het bijeen te
rapen, maalde het met de molen of stampte het fijn in de vijzel, kookte het
in een pot, en maakte er koeken van; en het had de smaak van oliegebak.
9 En wanneer des nachts de dauw op de legerplaats viel, daalde ook het
manna erop neer. 10 Toen Moses het volk hoorde klagen, het ene gezin na
het andere, iedereen bij de ingang van zijn tent, ontstak Jahweh in heftige
toorn. Maar ook Moses werd boos, 11 en hij sprak tot Jahweh: Waarom
doet Gij uw dienaar dit leed aan, en vind ik zo weinig genade in uw ogen,
dat Gij mij de last van heel dit volk maar laat torsen? 12 Heb ik al dat volk
soms ontvangen of gebaard, dat Gij tegen mij zegt: Draag het in uw schoot,
zoals een verpleegster een zuigeling draagt, naar het land, dat Gij aan hun
vaderen onder ede beloofd hebt. 13 Waar haal ik het vlees vandaan, om aan
al dat volk te geven; want het jammert tegen mij: Geef ons toch vlees te eten!
14 Ik kan al dat volk niet alleen dragen: het is mij te zwaar. 15 Wanneer Gij
mij zo blijft behandelen, dood mij dan liever, indien ik genade gevonden
heb in uw ogen, opdat ik mijn ellende niet langer hoef aan te zien. 16 Toen
sprak Jahweh tot Moses: Kies Mij zeventig mannen uit onder de oudsten
van Israël, van wie ge weet, dat ze de oudsten van het volk en zijn leiders
zijn; breng ze bij de openbaringstent en dat zij zich daar met u opstellen.
17 Dan zal Ik afdalen, en daar met u spreken; Ik zal een deel van de geest
nemen, die op u rust, en die over hen uitstorten, zodat zij te zamen met u
de last van het volk kunnen dragen, en gij die niet alleen hoeft te torsen.
18 En tot het volk moet gij zeggen: Heiligt u voor morgen; dan zult gij vlees
eten. Want Jahweh heeft u horen klagen: “Gaf men ons maar eens vlees
te eten; wat hadden we het in Egypte toch goed!” Ja, Jahweh zal u vlees te
eten geven! 19 En ge zult het eten, niet enkel één dag, niet twee, vijf, tien of
twintig dagen, 20 maar een hele maand lang, totdat het uw neus uitkomt en
gij ervan walgt; want gij hebt Jahweh veracht, die in uw midden woont, en
tegen Hem durven klagen: “Waarom zijn wij uit Egypte getrokken?” 21 En
Moses zei: Het volk waaronder ik toef, is zeshonderd duizend man sterk, en
Gij zegt: “Ik zal het een maand lang vlees laten eten!” 22 Kunnen er voor hen
genoeg schapen en runderen worden geslacht; of als men alle vissen uit de
zee voor hen ving, zou dat genoeg voor hen zijn? 23 Jahweh gaf Moses ten
antwoord: Is Jahweh’s hand soms te kort? Nu zult ge zien, of mijn woord
uitkomt, of niet! 24 Toen trad Moses naar buiten, en deelde het volk mee, wat
Jahweh gezegd had. Hij koos zeventig mannen uit onder de oudsten van het
volk, en stelde ze op rond de Tent. 25 Nu daalde Jahweh neer in de wolk,
en sprak tot hem; en Hij nam een deel van de geest, die op Moses rustte,

en stortte die over de zeventig oudsten uit. Zodra de geest op hen rustte,
profeteerden zij en hielden niet op. 26 Nu waren er twee van die mannen in
de legerplaats achtergebleven; de een heette Eldad, de ander Medad. Daar
ze waren opgetekend, rustte de geest ook op hen. En ofschoon ze niet naar
de Tent waren gegaan, profeteerden ze toch in de legerplaats. 27 Een knaap
ging het ijlings aan Moses berichten, en zeide: Eldad en Medad zijn in de
legerplaats aan het profeteren. 28 En Josuë, de zoon van Noen, die Moses van
zijn jeugd af gediend had, drong aan: Moses, mijn meester, belet het hun.
29 Maar Moses gaf hem ten antwoord: Zijt gij afgunstig om mijnentwille?
O, mocht heel het volk van Jahweh profeet zijn, omdat Jahweh zijn geest
op hen had gelegd! 30 Daarna trok Moses zich met de oudsten van Israël
in het legerkamp terug. 31 Daarop zond Jahweh een wind, die uit de zee
kwartels aanvoerde, en ze twee ellen boven de grond over de legerplaats
joeg, en rondom de legerplaats een dagreis ver naar alle kanten. 32 En het
volk bleef heel die dag en die nacht, en nog heel de volgende dag in de
weer, om de kwartels te vangen; die het minst ving had nog tien chómer.
Zij spreidden ze wijd rond de legerplaats uit. 33 Maar nog was het vlees
onverteerd tussen hun tanden of daar barstte Jahweh's gramschap los tegen
het volk, en richtte Jahweh een grote slachting onder hen aan. 34 Daarom
noemde men die plaats Kibrot-Hattaäwa; want men begroef daar het volk,
dat gulzig was geweest. 35 Van Kibrot-Hattaäwa trok het volk naar Chaserot
op, en het bleef te Chaserot.

12

1 Eens maakten Mirjam en Aäron Moses een verwijt over zijn koesjietische
vrouw, die hij zich had genomen; want hij had een vrouw uit Koesj gehuwd.
2 Zij zeiden: Heeft Jahweh soms alleen tot Moses gesproken; heeft Hij
ook niet tot ons gesproken? Jahweh hoorde het. 3 En daar Moses een
zeer deemoedig man was, meer dan iemand ter wereld, 4 sprak Jahweh
ogenblikkelijk tot Moses, Aäron en Mirjam: Gaat met uw drieën naar de
openbaringstent. En zij gingen er met hun drieën heen. 5 Toen daalde
Jahweh in de wolkkolom neer, en ging bij de ingang van de Tent staan. Hij
riep Aäron en Mirjam, en toen beiden naar voren waren getreden, 6 sprak
Jahweh: Hoort mijn woord! Zo er een profeet onder u is, Openbaar Ik Mij
aan hem in een visioen, En spreek tot hem in een droom; 7 Zo niet met
Moses, mijn dienaar, Die getrouw is bevonden in heel mijn huis; 8 Tot hem
spreek Ik van mond tot mond, Niet in visioenen en raadsels: Hij aanschouwt
Jahweh in eigen persoon! Waarom vreest ge dan niet, Mijn dienaar Moses
verwijten te doen? 9 Ziedend van gramschap ging Jahweh heen. 10 En toen
de wolk boven de openbaringstent was opgetrokken, was Mirjam melaats,
en wit als sneeuw en toen Aäron zich tot Mirjam wendde: daar stond een
melaatse. 11 Nu sprak Aäron tot Moses: Ach, heer; wil toch op ons de zonde
niet wreken, die wij in onze dwaasheid hebben begaan. 12 Laat haar niet
op een doodgeborene lijken, wiens vlees voor de helft al verteerd is, als hij
uit de moederschoot komt. 13 En Moses smeekte Jahweh: Ach neen; wil
haar genezen! 14 Jahweh gaf Moses ten antwoord: Als haar vader haar
in het gelaat had gespuwd, zou ze zich dan niet zeven dagen lang hebben
geschaamd? Zo zal ze zeven dagen lang buiten de legerplaats worden
gesloten; daarna mag ze weer worden toegelaten. 15 Mirjam werd dus zeven
dagen lang buiten de legerplaats gesloten; en het volk trok niet op, voor

Mirjam weer was toegelaten. 16 Daarna brak het volk op van Chaserot, en
legerde zich in de woestijn Paran.

13

1 Daar sprak Jahweh tot Moses: 2 Zend mannen uit, om het land Kanaän
te verkennen, dat Ik aan Israëls kinderen zal geven; uit iedere vaderstam
moet ge één man zenden en allen moeten het aanvoerders zijn. 3 Moses zond
hen dus op Jahweh's bevel uit de woestijn Paran op weg. Al die mannen
waren hoofden van de Israëlieten, 4 en dit zijn hun namen: Uit de stam Ruben
Sjammóea, de zoon van Zakkoer; 5 uit de stam Simeon Sjafat, de zoon van
Chori; 6 uit de stam Juda Kaleb, de zoon van Jefoenne; 7 uit de stam Issakar
Jigal, de zoon van Josef; 8 uit de stam Efraïm Hosjéa, de zoon van Noen; 9 uit
de stam Benjamin Palti, de zoon van Rafoe; 10 uit de stam Zabulon Gaddiël,
de zoon van Sodi; 11 uit de stam Josef en wel uit de stam Manasse Gaddi,
de zoon van Soesi; 12 uit de stam Dan Ammiël, de zoon van Gemalli; 13 uit
de stam Aser Setoer, de zoon van Mikaël; 14 uit de stam Neftali Nachbi, de
zoon van Wofsi; 15 uit de stam Gad Geoeël, de zoon van Maki. 16 Dit waren
de namen der mannen, die Moses uitzond, om het land te verkennen; maar
Moses noemde Hosjéa, den zoon van Noen, Josuë. 17 Moses zond ze dus uit,
om het land Kanaän te verkennen, en zei hun: Trekt hier de Négeb in, en
bestijgt het bergland. 18 Ziet, hoe het met het land is gesteld; of het volk,
dat er woont, sterk is of zwak, gering of talrijk; 19 of het land, waarin het
woont, vruchtbaar of dor is: of de steden, die het bewoont, open zijn of
versterkt; 20 of de bodem vet is of schraal; of er bomen zijn of niet; toont, dat
ge moed hebt. Brengt ook wat vruchten van het land mee; het was toen juist
de tijd der eerste druiven. 21 Zij trokken dan uit, om het land te verkennen
van de woestijn Sin tot aan Rechob bij Chamat. 22 Zij trokken de Négeb in,
en bereikten Hebron, waar de Anakskinderen Achiman, Sjesjai en Talmai
woonden; Hebron was zeven jaar eerder gebouwd dan het egyptische Sóan.
23 Zij drongen tot aan de vallei Esjkol door, waar zij een wijnrank met een
druiventros afsneden, die zij met hun tweeën aan een stok moesten dragen;
bovendien nog wat granaatappels en vijgen. 24 Men noemt die plaats Esjkol-
vallei om de druiventros, die de Israëlieten daar hadden afgesneden. 25 Na
het land te hebben verkend, keerden zij veertig dagen later terug, 26 en
gingen naar Moses en Aäron en heel de gemeenschap der Israëlieten in de
woestijn Paran te Kadesj, waar zij hun en heel de gemeenschap verslag
uitbrachten, en hun de vruchten van het land lieten zien. 27 Zij vertelden
hem: Wij zijn dan in het land geweest, waar gij ons hebt heengezonden, en
het druipt werkelijk van melk en honing; hier hebt ge zijn vruchten. 28 Maar
het volk, dat het land bewoont, is sterk en de steden zijn ontoegankelijk
en zeer groot; bovendien hebben wij daar de Anakskinderen gezien. 29 De
Amalekieten wonen in de Négeb; de Chittieten, Jeboesieten en Amorieten in
de bergen: en de Kanaänieten langs de zee en langs de oever van de Jordaan.
30 Kaleb trachtte nog het volk, dat om Moses stond, gerust te stellen, en sprak:
Laat ons zo gauw mogelijk optrekken, en het veroveren; want we kunnen
het gemakkelijk aan! 31 Maar de mannen, die met hem waren opgetrokken,
beweerden: We kunnen niet oprukken tegen dat volk; want het is sterker
dan wij. 32 En nu begonnen ze onder de Israëlieten allerlei praatjes te
vertellen over het land, dat zij hadden verkend, en zeiden: Het land, dat we
hebben doorkruist, om het te verkennen, verslindt zijn bewoners, en al het

volk, dat we daar hebben gezien, is vreselijk groot. 33 We hebben daar zelfs
reuzen gezien, bij wie wij wel sprinkhanen leken, zowel in onze eigen ogen
als in die van hen.

14

1 Toen begon al het volk in die nacht te schreeuwen en te jammeren. 2 Alle
Israëlieten morden tegen Moses en Aäron, en heel de gemeenschap zei tot
hen: Ach, waren we toch in het land van Egypte gestorven, of omgekomen
in deze woestijn! 3 Waarom brengt Jahweh ons naar dit land, waar wij
door het zwaard zullen vallen, en onze vrouwen en kinderen een prooi
zullen worden? Is het niet beter, dat we terugkeren naar Egypte? 4 En
onder elkander spraken zij af: Laten we een aanvoerder kiezen; dan gaan
we terug naar Egypte! 5 Toen wierpen Moses en Aäron zich voor heel de
verzamelde gemeenschap van Israëls kinderen neer. 6 En Josuë, de zoon van
Noen, en Kaleb, de zoon van Jefoenne, die tot de verkenners van het land
hadden behoord, scheurden hun kleren, 7 en riepen tot heel de gemeenschap
der Israëlieten: Het land, dat wij hebben doorkruist, om het te verkennen,
is buitengewoon vruchtbaar. 8 Zo Jahweh ons genadig is, brengt Hij ons
naar dit land, en geeft Hij ons een land, dat druipt van melk en honing.
9 Neen, weest niet weerspannig tegen Jahweh! Ge behoeft de bewoners
van het land niet te vrezen; want ze zijn onze prooi. Hun schaduw is
van hen weggegleden, terwijl Jahweh ons bijstaat, vreest hen dus niet.
10 Maar reeds maakte heel de gemeenschap aanstalten om hen te stenigen,
toen eensklaps de Glorie van Jahweh boven de openbaringstent aan alle
Israëlieten verscheen. 11 En Jahweh sprak tot Moses: Hoe lang zal dit volk
Mij verguizen; hoe lang zal het weigeren in Mij te geloven, ondanks alle
tekenen, die Ik onder hen heb verricht? 12 Ik zal hen slaan met de pest,
en hen uitroeien; dan maak Ik u tot een groter en machtiger volk! 13 Maar
Moses zeide tot Jahweh: De Egyptenaren hebben gehoord, dat Gij door uw
kracht dit volk uit hun midden hebt weggevoerd. 14 Ook de bewoners van
dit land hebben vernomen, dat Gij, Jahweh, te midden van dit volk vertoeft;
dat Gij, Jahweh, voor aller ogen verschijnt, en dat uw wolk boven hen staat,
dat Gij in een wolkkolom overdag en des nachts in een vuurkolom voor
hen uitgaat. 15 Wanneer Gij nu dit volk tot den laatsten man doodt, zullen
de volken, die uw faam hebben gehoord, zeggen: 16 Omdat Jahweh niet
machtig genoeg was, dit volk naar het land te brengen, dat Hij hun onder
ede beloofd had, heeft Hij ze maar in de woestijn vermoord. 17 Toon nu,
Heer, de grootheid van uw kracht, zoals Gij zelf hebt gezegd: 18 Jahweh is
lankmoedig en rijk aan genade. Hij vergeeft de zonden en misdaden wel
maar laat ze niet ongestraft; Hij wreekt de misdaad van de vaderen op de
zonen tot in het derde en vierde geslacht. 19 Ach, vergeef dan de zonde van
dit volk volgens uw grote ontferming, zoals Gij dit volk vergeven hebt van
Egypte tot hier toe. 20 Toen sprak Jahweh: Op uw bede schenk Ik vergiffenis.
21 Maar, zo waarachtig Ik leef, en heel de aarde van de glorie van Jahweh
vervuld is, 22 geen van de mannen, die mijn Glorie hebben aanschouwd, en
mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn heb gewrocht, maar Mij nu
voor de tiende maal tarten en niet naar mijn stem willen luisteren: 23 geen
van hen zal het land aanschouwen, dat Ik hun vaderen onder ede beloofd
heb. Niemand, die Mij heeft verguisd, zal het aanschouwen, 24 maar mijn
dienaar Kaleb, die van een andere geest is bezield en Mij dan ook trouw is
gebleven, zal Ik als beloning in het land brengen, waar hij is binnengetreden,

en zijn nakomelingschap zal het bezitten. 25 (b) Trekt morgen weer de
woestijn in, de richting uit van de Rode Zee. 26 En Jahweh vervolgde tot
Moses en Aäron: 27 Hoe lang zal deze boze gemeenschap nog tegen Mij
morren? Het gemor, dat de Israëlieten tegen Mij hebben aangeheven, heb
Ik vernomen. 28 Zeg hun: Zo waar Ik leef, is de godsspraak van Jahweh!
Zoals zij te mijnen aanhoren hebben gesproken, zo zal Ik met u doen. 29 In
deze woestijn zullen uw lijken vallen: allen, die van u gemonsterd zijn,
allen zonder uitzondering, van twintig jaar af: omdat gij tegen Mij hebt
gemord. 30 Neen, gij komt het land niet binnen, dat Ik u met opgestoken
hand als woonplaats beloofd heb, behalve Kaleb, de zoon van Jefoenne en
Josuë, de zoon van Noen. 31 Maar uw kinderen, die gij al tot een prooi
hebt verklaard, zal Ik er binnenleiden, en zij zullen het land waarderen,
dat gij hebt versmaad. 32 Uw lijken zullen in deze woestijn blijven liggen,
33 en uw zonen zullen veertig jaar lang in de woestijn blijven zwerven en
uw tuchteloos gedrag moeten boeten, totdat uw lijken in de woestijn zijn
vergaan. 34 Zoals gij veertig dagen het land hebt verkend, zo zullen zij veertig
jaren uw misdaden boeten, een jaar voor iedere dag. Zo zult ge beseffen
wat mijn afkeer betekent, 35 Ik, Jahweh, heb het gezegd! Zo zal Ik doen
met heel deze boze gemeenschap, die tegen Mij heeft samengespannen; in
deze woestijn zullen zij omkomen, daar zullen zij sterven. 36 De mannen
nu, die Moses had uitgezonden, om het land te verkennen, en die bij hun
terugkeer heel de gemeenschap tegen Hem hadden doen morren, door
praatjes over dat land te vertellen, 37 de mannen, die dergelijke lasterpraat
hadden verspreid, stierven voor het aanschijn van Jahweh een plotselinge
dood. 38 Van al de mannen, die het land waren gaan verkennen, bleven
alleen Josuë, de zoon van Noen, en Kaleb, de zoon van Jefoenne, in leven.
39 Toen Moses dit alles aan de Israëlieten had overgebracht, werd het volk
diep bedroefd. 40 Vroeg in de volgende morgen wilden zij de top van de berg
beklimmen, en riepen: Zie, we trekken al op naar de plaats, waarvan Jahweh
gesproken heeft; want we hebben gezondigd! 41 Maar Moses sprak: Waarom
overtreedt ge Jahweh's bevel? Het zal u niet lukken. 42 Trekt niet op; want
Jahweh is niet in uw midden. Ge zult zeker door uw vijanden worden
verslagen; 43 want de Amalekieten en Kanaänieten staan daar tegenover u.
Door het zwaard zult ge vallen; want gij hebt u van Jahweh afgekeerd, en
Jahweh staat u niet bij. 44 Maar ze waren vermetel genoeg, om toch de top
van de berg te bestijgen, ofschoon de ark van Jahweh's Verbond en Moses de
legerplaats niet verlieten. 45 Doch de Amalekieten en Kanaänieten, die op de
berg woonden, kwamen naar beneden, versloegen ze, en dreven ze terug tot
Chorma toe. En de Amalekieten en Kanaänieten hielden het laagland bezet.

15

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten en zeg hun: Wanneer
gij het land, waar gij wonen zult en dat Ik u geven zal, zijt binnengegaan,
3 en gij wilt Jahweh een vuuroffer brengen, een brand- of een slachtoffer,
als vervulling van een gelofte, als een vrijwillige gave, of bij uw feesten,
om zo Jahweh uit het rundvee of kleinvee een heerlijke geur te bereiden:
4 dan moet hij, die een lam aan Jahweh offert, als spijsoffer een issaron
meelbloem, gemengd met een vierde hin olie, 5 als plengoffer een vierde
hin wijn bij het brand- of slachtoffer voegen. 6 Bij een ram moet ge als
spijsoffer twee issaron meelbloem, gemengd met een derde hin olie, 7 en

als plengoffer een derde hin wijn opdragen als een heerlijke geur voor
Jahweh. 8 Wanneer gij een jong rund als brand- of slachtoffer wilt brengen,
als vervulling van een gelofte, of als vredeoffer voor Jahweh, 9 dan moet ge
bij het rund als spijsoffer drie issaron meelbloem, gemengd met een halve
hin olie, 10 en als plengoffer een halve hin wijn opdragen als een heerlijk
geurend vuuroffer voor Jahweh. 11 Zo moet ge doen bij iederen stier, bij
iederen ram, bij ieder lam of elke jonge geit. 12 Zoveel dieren ge offert,
zoveel spijsoffers moet ge brengen. 13 Zo moet ieder landskind handelen,
als hij Jahweh een heerlijk geurend vuuroffer wil brengen. 14 Wanneer
een vreemdeling, die tijdelijk bij u vertoeft, of reeds geslachten lang in uw
midden woont, Jahweh een heerlijk geurend vuuroffer wil brengen, dan
moet hij het op dezelfde manier doen als gij. 15 Hetzelfde voorschrift geldt
voor u en voor den vreemdeling, die bij u vertoeft; het is een eeuwig geldend
voorschrift van geslacht tot geslacht. Gij en de vreemdeling zullen voor
Jahweh gelijk zijn. 16 Dezelfde wet en dezelfde bepalingen gelden voor u
en voor den vreemdeling, die bij u vertoeft. 17 Jahweh sprak tot Moses:
18 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer ge in het land zijt gekomen,
waarheen Ik u breng, 19 en gij eet het brood van het land, dan moet gij
een cijns aan Jahweh afstaan. 20 Als eersteling van uw meel moet ge een
koek als cijns afdragen; als een cijns van de dorsvloer moet ge ze brengen.
21 Van uw eerste meel moet gij een cijns aan Jahweh brengen van geslacht
tot geslacht. 22 Wanneer de gemeenschap een misstap begaat, en al deze
geboden, die Jahweh aan Moses heeft gegeven, niet onderhoudt: 23 alles
namelijk wat Jahweh u door Moses heeft geboden van de dag af, dat Jahweh
het u bevolen heeft tot later bij uw nageslacht: 24 maar het buiten weten van
de gemeenschap bij vergissing gebeurt, dan moet heel de gemeenschap een
jongen stier als een heerlijk geurend brandoffer met zijn voorgeschreven
spijs- en drankoffer aan Jahweh opdragen, en een bok als zondeoffer. 25 De
priester zal voor heel de gemeenschap der Israëlieten verzoening verkrijgen,
en hun zal vergiffenis worden geschonken, omdat het een vergissing was,
en omdat zij voor hun vergissing hun gaven als een vuuroffer aan Jahweh
en hun zondeoffer voor het aanschijn van Jahweh hebben gebracht. 26 Heel
de gemeenschap der Israëlieten zal die vergiffenis moeten verkrijgen, met
den vreemdeling, die in uw midden woont; want de vergissing drukt op
heel het volk. 27 Wanneer een enkel persoon bij vergissing een zonde
begaat, moet hij een eenjarig geitje als zondeoffer brengen. 28 De priester
zal voor het aanschijn van Jahweh voor hem, die bij vergissing zonde heeft
begaan, verzoening verkrijgen door de verzoeningsplechtigheid voor hem
te verrichten; dan zal hem vergiffenis worden geschonken. 29 Dezelfde wet
geldt voor u allen, die een vergissing begaat, voor den ingezetene onder
de Israëlieten en voor den vreemdeling in uw midden. 30 Maar wanneer
iemand, een ingezetene of een vreemdeling, met opzet zondigt, dan hoont
hij Jahweh, en zal van zijn volk worden afgesneden. 31 Want hij heeft het
woord van Jahweh veracht, en zijn gebod overtreden; hij zal onherroepelijk
worden afgesneden, en zijn zonde moeten boeten. 32 Terwijl de Israëlieten in
de woestijn vertoefden, betrapten zij een man, die op de sabbat hout aan het
sprokkelen was. 33 Zij, die hem daarbij betrapten, brachten hem voor Moses
en Aäron en heel de gemeenschap. 34 Men zette hem in verzekerde bewaring,
omdat er nog niet duidelijk was bepaald, wat er met hem moest gebeuren.

35 Maar Jahweh sprak tot Moses: Die man moet ter dood worden gebracht;
heel de gemeenschap moet hem buiten de legerplaats stenigen. 36 Heel de
gemeenschap voerde hem dus buiten de legerplaats, en stenigde hem dood,
zoals Jahweh het Moses bevolen had. 37 Jahweh sprak tot Moses: 38 Beveel de
Israëlieten, en zeg hun, dat zij en hun nageslacht kwasten moeten maken aan
de slippen van hun kleren, en aan de slipkwasten een violette draad. 39 Dit
is de bedoeling der kwasten: Wanneer gij ze ziet, zult ge u alle geboden van
Jahweh herinneren, en ze volbrengen, en niet uw harten en ogen volgen, en
u daardoor laten verleiden. 40 Zo zult ge al mijn geboden indachtig zijn, ze
volbrengen, en heilig zijn voor uw God. 41 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit
Egypte heb geleid, om uw God te zijn; Ik ben Jahweh, uw God!

16

1 Kore, de zoon van Jishar, zoon van Kehat, zoon van Levi, en Datan
en Abiram, zonen van Eliab, zoon van Palloe, zoon van Ruben, 2 kwamen
in opstand tegen Moses met twee honderd vijftig israëlietische mannen,
allemaal leiders van de gemeenschap, raadslieden en mannen van aanzien.
3 Zij schoolden samen tegen Moses en Aäron, en zeiden: Nu is het genoeg,
zonen van Levi! Heel de gemeenschap en al haar leden zijn heilig, en
Jahweh is in hun midden. Waarom verheft gij u dan boven de gemeente
van Jahweh? 4 Toen Moses dit hoorde, viel hij op zijn aangezicht neer,
5 en sprak tot Kore en heel zijn aanhang: Morgen zal Jahweh doen weten,
wie Hem behoort, wie heilig is, en tot Hem mag naderen, en wien Hij
uitverkoren heeft, om tot Hem te komen. 6 Laat Kore en heel zijn aanhang
dus het volgende doen: Neemt wierookvaten, 7 legt daar morgen vuur in,
en doet er wierook op voor het aanschijn van Jahweh; wie Jahweh dan zal
uitverkiezen, zal heilig zijn. 8 En Moses vervolgde tot Kore: Luistert, zonen
van Levi! 9 Is het u niet genoeg, dat Israëls God u van de gemeenschap van
Israël heeft afgezonderd, om u tot Zich te doen naderen, de dienst in de
tabernakel van Jahweh te verrichten, en voor de gemeenschap te staan, om
haar te dienen? 10 Hij heeft u met al de zonen van Levi, uw broeders, tot
Zich doen komen, en nu eist ge ook nog het priesterschap? 11 Dus tegen
Jahweh spant gij samen met heel uw aanhang. Want wat is Aäron, dat gij
mort tegen hem! 12 Moses liet nu Datan en Abiram, de zonen van Eliab,
ontbieden. Maar zij antwoordden: We komen niet. 13 Is het u niet genoeg,
dat gij ons hebt weggevoerd uit een land, dat van melk en honing overvloeit,
om ons in de woestijn te doen sterven? Wilt ge ons ook nog tiranniseren?
14 Ge hebt ons niet eens naar een land gebracht, dat van melk en honing
overvloeit, of ons akkers en wijngaarden gegeven. Wilt gij die mannen zand
in de ogen strooien? Wij komen niet! 15 Toen werd Moses zeer vergramd,
en hij sprak tot Jahweh: Neem hun offer niet aan; geen ezel heb ik hun
ontnomen, en niemand hunner kwaad gedaan. 16 Daarna sprak Moses tot
Kore: Zorg, dat gij u morgen met heel uw aanhang voor het aanschijn van
Jahweh bevindt: gij, de anderen en Aäron. 17 Iedereen moet zijn wierookvat
nemen, er wierook in doen, en het voor het aanschijn van Jahweh brengen;
dus twee honderd vijftig wierookvaten, behalve dat van u zelf en Aäron.
18 Iedereen nam dus zijn wierookvat, legde er vuur in, deed er wierook op,
en stelde zich op bij de ingang van de openbaringstent. Zo deden ook Moses
en Aäron. 19 Maar Kore had heel de gemeenschap tegen hen opgeroepen
bij de ingang van de openbaringstent. Toen verscheen de heerlijkheid van
Jahweh aan heel de gemeenschap. 20 En Jahweh sprak tot Moses en Aäron:

21 Zondert u af van deze gemeenschap; want Ik zal ze in een oogwenk
verdelgen. 22 Toen vielen zij op hun aangezicht neer, en zeiden: O God!
God over het leven van alle schepselen! Een enkel man heeft gezondigd,
en Gij zoudt op heel de gemeenschap vergramd zijn! 23 Jahweh gaf Moses
ten antwoord: 24 Beveel de gemeenschap: Verwijdert u van de aanhang van
Kore! 25 Daarop ging Moses zelf naar Datan en Abiram, en de oudsten van
Israël volgden hem. 26 En hij beval de gemeenschap: Verwijdert u van de
tenten dezer booswichten, en raakt niets aan, wat hun toebehoort, opdat ge
niet wordt meegesleept met al hun zonden. 27 En men verwijderde zich van
de woningen van Kore, Datan en Abiram. Intussen waren Datan en Abiram
naar buiten gekomen en met hun vrouwen, zonen en kleine kinderen aan
de ingang van hun tenten gaan staan. 28 Nu sprak Moses: Hieraan zult ge
erkennen, dat Jahweh mij heeft gezonden, om dit alles te doen, en dat het
geen eigen verzinsel is! 29 Zo die daar sterven als alle mensen, en het lot
aller mensen hen treft, dan heeft Jahweh mij niet gezonden. 30 Maar zo
Jahweh iets ongehoords wrocht, zo de grond zijn muil openspert en hen met
al het hunne verslindt, zodat ze levend in het dodenrijk dalen, dan zult ge
erkennen, dat die mannen Jahweh hebben gehoond. 31 Nauwelijks had hij
dit alles gezegd, of de grond onder hen scheurde open. 32 De aarde opende
haar muil, en verslond hen met hun huisgezinnen, met alle mensen, die bij
Kore hoorden en heel hun bezit. 33 Met al de hunnen, daalden ze levend
in het dodenrijk af; de aarde bedekte hen, en ze werden verdelgd uit de
gemeente. 34 Heel Israël, dat hen omringde, vluchtte weg bij hun gillen, want
ze dachten: Anders verslindt de aarde ook ons! 35 Toen ging een vuur uit van
Jahweh, en verteerde de twee honderd vijftig mannen, die wierook stonden
te offeren. 36 Daarna sprak Jahweh tot Moses: 37 Beveel Elazar, den zoon van
den priester Aäron, de wierookvaten uit de brand te redden, en het vuur op
enige afstand te verstrooien; 38 want de wierookvaten dezer boosdoeners,
die hun leven verbeurd hebben, zijn aan het heiligdom vervallen. Slaat
ze tot dunne platen, om het altaar te bekleden; want men heeft ze Jahweh
aangeboden, en daardoor zijn ze aan het heiligdom vervallen. Zo zullen ze
voor de Israëlieten een waarschuwing zijn. 39 De priester Elazar nam dus
de koperen wierookvaten, die zij, die verbrand waren, hadden aangeboden,
en plette ze tot een bekleding van het altaar; 40 als een herinnering voor de
Israëlieten, dat geen onbevoegde, iemand, die niet tot het geslacht van Aäron
behoort, naderbij mag komen, om Jahweh een reukoffer te brengen, opdat
het hem niet zal gaan als Kore en zijn aanhang, zoals Jahweh het hem door
Moses gezegd had. 41 Maar nu sloeg heel de gemeenschap der Israëlieten
de volgende dag tegen Moses en Aäron aan het morren, en zeide: Gij hebt
het volk van Jahweh gedood! 42 En daar de gemeenschap tegen Moses en
Aäron te hoop liep, begaven zij zich naar de openbaringstent: en zie de
wolk overdekte haar, en de heerlijkheid van Jahweh verscheen. 43 Toen
Moses en Aäron voor de openbaringstent waren getreden, 44 sprak Jahweh
tot Moses: 45 Verwijder u van deze gemeenschap; want in een oogwenk zal
Ik ze verdelgen! Maar zij vielen op hun aangezicht neer, 46 en Moses sprak
tot Aäron: Neem het wierookvat, leg er vuur in van het altaar, doe er wierook
op, en loop er gauw mee naar de gemeenschap, om verzoening voor hen te
verkrijgen; want de toorn is van Jahweh's aanschijn uitgegaan, en de straf
is al begonnen. 47 Aäron nam zijn wierookvat, zoals Moses bevolen had, en
snelde midden tussen de gemeente in. En zie, de straf was onder het volk al

begonnen. Hij deed er wierook op, voltrok de verzoeningsplechtigheid over
het volk, 48 en stelde zich tussen de doden en de levenden, zodat de plaag
werd gestuit. 49 Er waren er veertien duizend zevenhonderd door de plaag
gestorven, behalve nog de anderen, die door het gebeurde met Kore waren
omgekomen. 50 Toen keerde Aäron naar Moses bij de openbaringstent terug.
De plaag had opgehouden.

17

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten de staf van al hun
stamvorsten te brengen, van elke stam één, dus twaalf staven. Schrijf
ieders naam op zijn staf. 3 Maar op de staf van Levi moet ge de naam
van Aäron schrijven; want ook voor hun stamhoofd moet er een staf zijn.
4 Leg ze dan in de openbaringstent voor de verbondstafelen neer, waar
Ik Mij aan u openbaar. 5 De staf van den man, dien Ik uitkies, zal gaan
bloeien. Zo zal Ik het gemor van de Israëlieten tegen u tot zwijgen brengen.
6 Moses bracht het aan de Israëlieten over, en al hun stamhoofden gaven
hem ieder een staf; dus twaalf staven, voor iedere stam één; ook de staf
van Aäron bevond zich daarbij. 7 Moses legde die staven voor het aanschijn
van Jahweh in de openbaringstent neer. 8 Toen Moses de volgende dag in
de verbondstent kwam: waarachtig, daar was de staf van Aäron, die aan
de stam van Levi behoorde, gaan bloeien; hij had knoppen en bloesem
en droeg rijpe amandelen. 9 Moses nam al de staven voor het aanschijn
van Jahweh weg, en bracht ze naar alle Israëlieten; deze zagen het ook, en
iedereen nam zijn eigen staf terug. 10 Toen sprak Jahweh tot Moses: Leg
de staf van Aäron weer voor de verbondstafelen neer, om hem te bewaren
als een waarschuwing voor de weerspannigen, en maak daarmee een eind
aan hun morren, opdat zij niet sterven. 11 En Moses deed, wat Jahweh hem
bevolen had. 12 Maar nu zeiden de Israëlieten tot Moses: Ach, wij sterven, wij
gaan te gronde, wij komen allemaal om! 13 Want iedereen sterft, die tot de
tabernakel van Jahweh nadert! Moeten wij dan allen sterven?

18

1 Jahweh sprak tot Aäron: Gij, uw zonen en het huis van uw vader zult
de verantwoording voor het heiligdom dragen; gij en uw zonen zult de
verantwoording voor uw priesterschap dragen. 2 Maar ook uw broeders,
de stam van Levi, de stam van uw vader, moet ge met u doen naderen tot
de verbondstent, om zich bij u aan te sluiten, en u en uw zonen te dienen.
3 Zij moeten verrichten wat voor uw ambt en de hele dienst van de Tent
nodig is; maar zij mogen de heilige zaken en het altaar niet aanraken;
anders sterven zij en ook gijzelf. 4 Zij mogen zich dus bij u aansluiten om
de dienst bij de openbaringstent uit te oefenen, bij alles wat er voor de Tent
valt te doen; maar geen onbevoegde mag u naderen. 5 Gij moet de dienst
van het heiligdom en de dienst van het altaar uitoefenen, opdat de Toorn
niet opnieuw tegen de Israëlieten losbarst. 6 Zie, Ik heb uw broeders, de
levieten, onder de Israëlieten uitgekozen, als een geschenk voor u; zij zijn
ter beschikking van Jahweh gesteld, om de dienst bij de openbaringstent te
verrichten. 7 Maar gij met uw zonen zult het priesterschap uitoefenen, bij
alles wat aan het altaar en achter het voorhangsel moet worden verricht;
als een geschenk geef Ik u het priesterschap; die onbevoegd durft naderen,
moet worden gedood. 8 Jahweh sprak tot Aäron: Zie, wat van mijn offers
overblijft, sta Ik u af; Ik geef het u en uw zonen als uw aandeel van alle

gewijde gaven der Israëlieten, als een eeuwig recht. 9 Van de hoogheilige
offers, voor zover ze niet worden verbrand, zullen al hun gaven aan spijs-
, zonde- en schuldoffers, die zij Mij brengen, voor u zijn; dit hoogheilige
zal voor u en uw zonen zijn. 10 Op een hoogheilige plaats moet gij het
eten; alle mannelijke personen mogen ervan eten. Gij moet het als iets
heiligs beschouwen. 11 Van de geschenken, die men brengt, is het volgende
voor u bestemd: Alle strekoffers der Israëlieten geef Ik u en uw zonen en
dochters als een eeuwig recht; iedereen van uw gezin, die rein is, mag ervan
eten. 12 Ook al het beste van de olie, van de most en het koren, die zij als
eerstelingen aan Jahweh brengen, geef Ik u. 13 Ook de eerste vruchten, die
zij Jahweh brengen, van alles, wat op hun akkers groeit, zijn voor u; iedereen
van uw gezin, die rein is, mag ze eten. 14 Ook al wat in Israël met de ban is
geslagen, is voor u. 15 Eveneens al wat de moederschoot opent van mens
en dier, dat men Jahweh moet offeren, is voor u. Maar het eerstgeborene
van de mensen moet ge laten vrijkopen, evenals het eerstgeborene van de
onreine dieren. 16 Ge moet een kind laten loskopen, als het een maand oud
is, en zijn losgeld zal de vastgestelde prijs bedragen, vijf sikkels volgens het
heilig gewicht, dus twintig gera. 17 Maar het eerstgeborene van runderen,
schapen en geiten, moogt gij niet laten vrijkopen, want zij zijn heilig; hun
bloed moet ge tegen het altaar sprenkelen, en hun vet in rook doen opgaan
als een heerlijk geurend vuuroffer voor Jahweh. 18 Hun vlees is voor u,
evenals de borst van het strekoffer en de rechterschenkel. 19 Al deze heilige
gaven, die de Israëlieten aan Jahweh schenken, geef Ik u en uw zonen en
dochters als een eeuwig recht; het is voor u en uw geslacht een eeuwig
verbond door zout bekrachtigd voor het aanschijn van Jahweh. 20 Maar tot
Aäron zei Jahweh: Gij zult in hun land geen erfbezit ontvangen, en geen
aandeel onder hen krijgen. Ik ben uw aandeel en erfbezit te midden van
Israëls kinderen. 21 Aan de levieten geef Ik alle tienden in Israël tot erfdeel als
vergoeding voor hun dienst, die zij bij de openbaringstent verrichten. 22 De
Israëlieten mogen dus niet langer tot de openbaringstent naderen; zij zouden
daardoor een dodelijke schuld op zich laden. 23 Maar de levieten zullen
de dienst bij de openbaringstent verrichten, en daarvoor verantwoordelijk
zijn; dit is een eeuwige wet van geslacht tot geslacht. Zij zullen onder de
Israëlieten geen erfdeel ontvangen; 24 want de tienden der Israëlieten, die zij
als cijns aan Jahweh moeten opbrengen, geef Ik aan de levieten tot erfdeel.
Daarom heb Ik aangaande hen bepaald: Zij zullen geen erfdeel verkrijgen
onder Israëls kinderen. 25 Jahweh sprak tot Moses: 26 Beveel de levieten, en
zeg hun: Wanneer gij van de Israëlieten de tienden ontvangt, die Ik u als uw
erfdeel heb gegeven, dan moet gij daarvan een cijns aan Jahweh afdragen,
de tienden namelijk van die tienden; 27 dit zal worden beschouwd als uw
cijns van het koren op de dorsvloer, en van de wijn uit de perskuip. 28 Dus
ook gij moet uw cijns aan Jahweh afdragen, en wel van al uw tienden, die gij
van de Israëlieten ontvangt; deze cijns aan Jahweh moet gij aan den priester
Aäron afstaan. 29 Van al wat gij ontvangt moet gij de volle cijns aan Jahweh
brengen, en de heilige gaven moeten het beste deel daarvan zijn. 30 Ge
moet hun dus zeggen: Slechts wanneer gij het beste deel daarvan afdraagt,
zal dit de levieten worden aangerekend als de opbrengst van dorsvloer en
perskuip. 31 De rest moogt ge met uw gezinnen op alle plaatsen eten; want
het is het loon voor uw dienst bij de openbaringstent. 32 Wanneer gij maar
het beste deel afdraagt, zult ge geen schuld op u laden, de heilige gaven der

Israëlieten niet ontwijden, en niet sterven.

19

1 Jahweh sprak tot Moses en Aäron: 2 Dit is het voorschrift van de wet,
die Jahweh geeft: Beveel de Israëlieten, dat zij u een rode koe brengen, gaaf
en zonder gebrek, die nog geen juk heeft gedragen. 3 Ge moet haar aan
den priester Elazar geven, die haar buiten de legerplaats moet brengen,
en daar in zijn tegenwoordigheid laten slachten. 4 Dan moet de priester
Elazar met zijn vinger wat van haar bloed nemen, en het zeven maal
voor de openbaringstent sprenkelen. 5 Daarna moet men de koe in zijn
tegenwoordigheid verbranden; haar huid, vlees, en bloed moet men met
de darmen verbranden. 6 Vervolgens moet de priester cederhout, hysop
en karmozijn nemen, en dat midden op de brandende koe werpen. 7 Dan
moet de priester zijn kleren wassen en een bad nemen, waarna hij in de
legerplaats mag komen; maar de priester blijft tot de avond onrein. 8 Ook de
man, die de koe heeft verbrand, moet zijn kleren wassen, een bad nemen,
en is tot de avond onrein. 9 Nu moet iemand, die rein is, de as van de
koe verzamelen, en die buiten de legerplaats op een reine plaats leggen;
ze moet voor de gemeenschap der Israëlieten worden bewaard, om er het
reinigingswater mee te bereiden; die koe is een zondeoffer. 10 Ook de man,
die de as van de koe heeft verzameld, moet zijn kleren wassen, en is tot de
avond onrein. Voor de Israëlieten zowel als voor den vreemdeling, die in
uw midden woont, geldt voor eeuwig de volgende wet. 11 Wie een lijk van
een mens aanraakt, is zeven dagen onrein. 12 Hij moet op de derde en op
de zevende dag zich met dit water laten reinigen; dan is hij weer rein. Zo
hij zich op de derde en zevende dag niet heeft laten reinigen, is hij niet rein.
13 Iedereen, die het lijk van een mens aanraakt, en zich niet laat reinigen,
bezoedelt de tabernakel van Jahweh, en zal van Israël worden afgesneden.
Zolang het reinigingswater niet op hem is gesprenkeld, is hij onrein, en
blijft hij onrein. 14 Ook dit is wet: Wanneer een mens in een tent sterft, zal
iedereen, die de tent binnentreedt, en alles wat in de tent is, zeven dagen
lang onrein zijn; 15 ook elk open vat, dat niet met een doek is afgedekt, zal
onrein zijn. 16 Zo ook is iedereen, die in het open veld iemand aanraakt,
die door het zwaard is vermoord, of een natuurlijke dood is gestorven, de
beenderen van een mens, of een graf, zeven dagen onrein. 17 Voor zulk een
onreine moet men wat as van het verbrande zondeoffer nemen, en daarop
in een vat levend water doen. 18 Dan moet een rein man hysop nemen, die
in het water dompelen, en de tent besprenkelen, alle voorwerpen en alle
personen, die er in waren, en hem die de beenderen, den vermoorde, den
gestorvene, of het graf heeft aangeraakt. 19 Zo moet de reine den onreine
op de derde en op de zevende dag besprenkelen. Als hij op de zevende
dag is gereinigd, moet hij nog zijn kleren wassen, en een bad nemen; dan
is hij des avonds weer rein. 20 Maar wanneer zulk een onreine zich niet
laat reinigen, zal hij van de gemeente worden afgesneden, omdat hij het
heiligdom van Jahweh bezoedelt. Zolang er geen reinigingswater op hem
is gesprenkeld, blijft hij onrein. 21 Dit is voor u een eeuwige wet. Ook hij,
die het reinigingswater sprenkelt, moet zijn kleren wassen; en die aan het
reinigingswater komt, is tot de avond onrein. 22 Ook wordt alles wat de
onreine aanraakt, onrein; en de persoon, die hem aanraakt, is tot de avond
onrein.

20

1 Toen in de eerste maand heel de gemeenschap der Israëlieten in de
woestijn Sin was gekomen, vestigde het volk zich te Kadesj. Daar stierf
Mirjam, en werd zij begraven. 2 Eens toen de gemeenschap geen water had,
liep men tegen Moses en Aäron te hoop. 3 Het volk zocht twist met Moses, en
zei: Ach, waren we maar gestorven, toen onze broeders omkwamen voor
het aanschijn van Jahweh! 4 Waarom hebt gij de gemeente van Jahweh
naar deze woestijn gevoerd, om ons hier met ons vee te doen omkomen!
5 Waarom hebt gij ons uit Egypte geleid, om ons naar deze dorre streek te
brengen, waar geen plek is, om te zaaien, waar geen vijg is, geen wijnstok
of granaat, zelfs geen water om te drinken! 6 Toen liepen Moses en Aäron
van de gemeente weg naar de ingang van de openbaringstent, en vielen
op hun aangezicht neer. De heerlijkheid van Jahweh verscheen hun, 7 en
Jahweh sprak tot Moses: 8 Neem de staf, en roep met uw broeder Aäron de
gemeenschap bijeen, en gebied in hun bijzijn de rots, water te geven. Gij
moet voor hen water uit de rots doen vloeien, en de gemeente en haar vee
te drinken geven. 9 Moses nam dus de staf voor het aanschijn van Jahweh
weg, zoals Hij hem bevolen had, 10 riep met Aäron de gemeente bijeen voor
de rots en sprak tot haar: Luistert, rebellen! Kunnen wij wel uit deze rots
voor u water doen vloeien! 11 Daarbij hief Moses zijn hand op, en sloeg twee
maal met zijn staf op de rots; toen vloeide er water in overvloed uit, zodat de
gemeenschap met haar vee kon drinken. 12 Maar Jahweh sprak tot Moses en
Aäron: Omdat gij Mij niet hebt geloofd, en Mij voor de ogen van de Israëlieten
niet als heilig behandeld hebt, zult gij deze gemeente niet binnenleiden in
het land, dat Ik hun heb geschonken. 13 Dit is het water van Meriba, waar de
Israëlieten met Jahweh hebben getwist, en Hij Zich aan hen als heilig toonde.
14 Van Kadesj uit zond Moses gezanten naar den koning van Edom met de
boodschap: Zo spreekt uw broeder Israël! Gij kent alle wederwaardigheden,
die wij hebben ondervonden. 15 Onze vaderen zijn naar Egypte getrokken,
en wij hebben lange tijd in Egypte gewoond. Maar de Egyptenaren hebben
ons evenals onze vaderen mishandeld. 16 Wij hebben tot Jahweh geroepen,
en Hij heeft ons gehoord, en zijn engel gezonden, om ons uit Egypte te leiden.
Nu zijn wij in Kadesj, een stad aan de grens van uw gebied, 17 en wij zouden
graag door uw land trekken. Wij zullen niet door uw velden en wijngaarden
gaan, en geen water drinken uit uw putten, maar de koninklijke weg blijven
houden, zonder rechts of links af te wijken, zolang wij door uw gebied
trekken. 18 Maar Edom gaf hem ten antwoord: Gij moogt er bij mij niet
door; anders trek ik u met het zwaard tegemoet. 19 De Israëlieten drongen
bij hem aan: Wij zullen de gebaande wegen houden, en mocht ik of mijn vee
van uw water drinken, dan zal ik daarvoor betalen. Het heeft toch niets te
betekenen, dat ik te voet er doorheen trek. 20 Hij antwoordde: Ge komt er
niet door! En Edom trok hem met veel volk en sterk gewapend tegemoet.
21 Daar Edom dus aan Israël de doortocht weigerde door zijn gebied, moest
Israël om hem heen trekken. 22 Toen heel de gemeenschap der Israëlieten van
Kadesj was opgetrokken, bereikten zij de berg Hor. 23 En op de berg Hor, aan
de grens van het land van Edom, sprak Jahweh tot Moses en Aäron: 24 Aäron
zal bij zijn volk worden verzameld; want hij zal het land, dat Ik de Israëlieten
heb gegeven, niet binnengaan, omdat gij beiden u bij het water van Meriba
tegen mijn bevel hebt verzet. 25 Neem Aäron en zijn zoon Elazar met u mee,
en laat ze de berg Hor bestijgen. 26 Ontdoe Aäron van zijn gewaden, en

bekleed er zijn zoon Elazar mee. Dan zal Aäron daar bij zijn volk worden
verzameld en daar sterven. 27 Moses deed, wat Jahweh hem had bevolen,
en ten aanschouwen van heel de gemeenschap bestegen zij de berg Hor.
28 Moses ontdeed Aäron van zijn gewaden, en bekleedde er zijn zoon Elazar
mee. En Aäron stierf daar op de top van de berg. Toen Moses en Elazar van
de berg afdaalden, 29 en heel de gemeenschap zag, dat Aäron gestorven was,
beweende heel het huis van Israël Aäron dertig dagen lang.

21

1 Toen de kanaänietische koning van Arad, die in de Négeb woonde, hoorde,
dat Israël de weg naar Atarim had ingeslagen, viel hij Israël aan, en nam
enigen hunner gevangen. 2 Toen deed Israël aan Jahweh deze gelofte: Zo
Gij dit volk in mijn hand levert, zal ik hun steden met de ban slaan! 3 Toen
Jahweh Israël had verhoord, en de Kanaänieten had overgeleverd, sloeg men
dan ook hun steden met de ban, en noemde die stad Chorma. 4 Van de
berg Hor braken zij op in de richting van de Rode Zee, om rond het land
van Edom te trekken. Maar door die tocht werd het volk ongeduldig, 5 en
sprak tegen God en Moses: Waarom hebt ge ons uit Egypte geleid, om te
sterven in de woestijn? Want we hebben geen brood en geen water, en we
walgen van die armzalige kost! 6 Daarom zond Jahweh vergiftige slangen
onder het volk, die het beten, zodat er velen van Israël stierven. 7 Toen
liep het volk naar Moses, en sprak: Wij hebben gezondigd; want we zijn
onbeschaamd geweest tegen Jahweh en tegen u! Bid Jahweh toch, dat Hij
de slangen van ons wegneemt. En Moses bad voor het volk. 8 Toen sprak
Jahweh tot Moses: Maak een slang, en bevestig die aan een paal; dan zal
iedereen, die gebeten is en er naar opziet, in leven blijven. 9 Moses maakte
een koperen slang, en bevestigde die aan een paal. En wanneer iemand
door een slang werd gebeten, en hij zag op naar de koperen slang, dan
bleef hij in leven. 10 Toen trokken de Israëlieten verder, en legerden zich te
Obot. 11 Van Obot trokken zij verder, en legerden zich te Ijje-Haäbarim in de
woestijn, ten oosten van Moab. 12 Van daar trokken zij verder, en legerden
zich in het dal Zéred. 13 Van daar trokken zij verder, en legerden zich aan
de overkant van de Arnon, waar hij nog in de woestijn ligt en uit het land
der Amorieten komt; want de Arnon is de grens van Moab tussen Moab en
de Amorieten. 14 Daarom heet het in het boek van de oorlogen van Jahweh:
Waheb in Soefa, En de kloven van de Arnon: 15 De steilste der kloven, Die zich
uitstrekt tot de omgeving van Ar En aanleunt tegen de grenzen van Moab.
16 Van daar trokken zij verder naar Beër; dit is de welput, waar Jahweh tot
Moses heeft gesproken: “Roep het volk bijeen, en Ik zal hun water geven”,
17 en waar Israël toen dit lied heeft gezongen: Wel op, gij put! Zingt hem ter
eer, 18 De put, die koningen hebben gegraven, Vorsten van het volk hebben
gedolven Met hun schepter, met hun staven. Van Beër trok men verder naar
Mattana, 19 van Mattana naar Nachaliël, van Nachaliël naar Bamot, 20 van
Bamot naar het dal in de vlakte van Moab, en naar de top van de Pisga,
die oprijst ten oosten van de woestenij. 21 Nu zond Israël gezanten naar
Sichon, den koning der Amorieten, met de boodschap: 22 Ik zou graag door
uw land trekken. Wij zullen niet door uw velden en wijngaarden gaan, en
geen water drinken uit uw putten, maar de koninklijke weg blijven houden,
zolang we door uw gebied trekken. 23 Maar Sichon stond Israël niet toe,
door zijn gebied te trekken. Sichon verzamelde al zijn volk, trok Israël in de
woestijn tegemoet, rukte op naar Jáhas en greep Israël aan. 24 Israël joeg hem

over de kling, en nam zijn land in bezit van de Arnon af tot de Jabbok, dus tot
aan de Ammonieten toe; want Jazer was de grens der Ammonieten. 25 Israël
veroverde al de steden der Amorieten, en vestigde zich in die steden, tot zelfs
in Chesjbon en al haar onderhorige plaatsen. 26 Want Chesjbon was de stad
van Sichon, den koning der Amorieten, die vroeger tegen den koning van
Moab had gestreden, en hem toen al zijn land had ontrukt tot de Arnon toe.
27 Daarom zeggen de zangers: Komt, om Chesjbon te herbouwen, De stad
van Sichon te versterken! 28 Want een vuur ging uit van Chesjbon, Een vlam
uit Sichons stad: Het verteerde de steden van Moab, Verslond de hoogten
van de Arnon. 29 Wee u, Moab; Gij zijt verloren. volk van Kemosj! Zijn
zonen heeft hij tot vluchtelingen gemaakt, Zijn dochters gevangenen van
Sichon, den Amorietenkoning; 30 Hun spruiten kwamen om, van Chesjbon
tot Dibon: Hun vrouwen tot Nófach, dat bij Medeba ligt. 31 Toen Israël in het
land der Amorieten vaste voet had gekregen, 32 liet Moses Jazer verspieden,
nam het met haar onderhorige plaatsen in, en verdreef de Amorieten, die
daar woonden. 33 Daarna veranderden zij van richting, en sloegen de weg
in naar Basjan. Maar Og, de koning van Basjan, rukte hen met al zijn volk
bij Edréi tegemoet, om hen te bestrijden. 34 Doch Jahweh sprak tot Moses:
Vrees hem niet; want Ik heb hem met heel zijn volk en heel zijn land in uw
hand geleverd: ge moet met hem doen, wat ge met Sichon, den koning der
Amorieten, hebt gedaan, die in Chesjbon woonde. 35 Zij versloegen hem dus
met zijn zonen en heel zijn volk, tot er geen vluchteling meer overbleef, en
zij namen zijn land in bezit.

22

1 Daarna trokken de Israëlieten verder, en legerden zich in de velden van
Moab, aan de overkant van de Jordaan bij Jericho. 2 Maar Balak, de zoon van
Sippor, had alles gezien, wat Israël de Amorieten had berokkend. 3 En Moab
werd zeer bevreesd voor het volk, omdat het heel talrijk was; en vol angst
voor de Israëlieten 4 sprak Moab tot de oudsten van Midjan: Die zwerm zal
nog heel de omtrek kaal vreten, zoals het rund de velden afgraast. Daarom
zond Balak, de zoon van Sippor, die toen koning van Moab was, 5 gezanten
naar Balaäm, den zoon van Beor, te Petor aan de Rivier in het land van zijn
volksgenoten, om hem te ontbieden. Ze moesten zeggen: Daar is een volk uit
Egypte getogen, dat het land overdekt, en zich vlak naast mij heeft genesteld.
6 Kom dus, en vervloek mij dat volk; want het is mij te machtig. Misschien
kan ik het dan verslaan, en het uit het land verdrijven; want ik weet: Wien
gij zegent, is gezegend, en wien gij vervloekt, is vervloekt. 7 De oudsten van
Moab en Midjan gingen dus op weg, en namen het waarzeggersloon met
zich mee. Ze kwamen bij Balaäm aan, en brachten hem het verzoek van
Balak over. 8 Hij gaf hun ten antwoord: Blijft vannacht hier; dan deel ik
u de beslissing mee, die Jahweh mij ingeeft. De vorsten van Moab bleven
dus bij Balaäm overnachten. 9 Nu verscheen God aan Balaäm, en sprak:
Wie zijn deze mannen, die bij u overnachten? 10 Balaäm zeide tot God:
Balak, de zoon van Sippor, de koning van Moab, heeft mij laten berichten:
11 Daar is een volk uit Egypte getogen, dat het land overdekt. Kom dus, en
vervloek het voor mij; misschien kan ik het dan overwinnen en verdrijven.
12 Maar God sprak tot Balaäm: Gij moogt niet met hen meegaan, en dat volk
niet vervloeken; want het is gezegend. 13 Daarom zei Balaäm de volgende
morgen tot de vorsten van Balak: Gaat terug naar uw land; want Jahweh

wil mij niet toestaan, met u mee te gaan. 14 De vorsten van Moab vertrokken
dus, kwamen bij Balak aan, en zeiden: Balaäm heeft geweigerd, met ons mee
te gaan. 15 Toen zond Balak opnieuw vorsten, talrijker en aanzienlijker nog
dan de eersten. 16 Ook dezen kwamen bij Balaäm aan, en zeiden tot hem:
Zo spreekt Balak, de zoon van Sippor! Laat u toch niet weerhouden, tot mij
te komen; 17 want ik zal u vorstelijk belonen, en al wat gij mij zegt, zal ik
doen. Kom slechts, en vervloek mij dat volk. 18 Maar Balaäm antwoordde
de dienaren van Balak: Al gaf Balak mij zijn huis vol zilver en goud, ik kan
het bevel van Jahweh, mijn God, niet overtreden, in het kleine noch in het
grote. 19 Maar blijft ook gij vannacht hier; dan zal ik weten, wat Jahweh mij
verder beveelt. 20 En God verscheen Balaäm des nachts, en sprak tot hem:
Zo die mannen gekomen zijn, om u te ontbieden, ga dan met hen mee; maar
doe slechts, wat Ik u zeg! 21 Balaäm maakte zich dus in de morgen gereed,
zadelde zijn ezelin, en ging met de vorsten van Moab mee. 22 Toch was God
vergramd dat hij ging. Daarom plaatste een engel van Jahweh zich op de
weg, om hem tegen te houden, terwijl hij vergezeld van twee dienaren op
zijn ezelin kwam aangereden. 23 Toen de ezelin den engel van Jahweh met
het getrokken zwaard in de hand op de weg zag staan, week de ezelin van
de weg af, en ging het veld in. Balaäm sloeg de ezelin, om haar weer op
de weg terug te brengen. 24 Nu plaatste de engel zich op een smal pad, dat
tussen de wijngaarden liep, en aan weerskanten een muur had. 25 Toen de
ezelin den engel van Jahweh zag, drong zij zich tegen de muur, en knelde
de voet van Balaäm tegen de muur; hij sloeg haar opnieuw. 26 Daarna ging
de engel van Jahweh verder, en plaatste zich op een nauw punt, waar geen
gelegenheid was, om naar rechts of links uit te wijken. 27 Toen de ezelin den
engel van Jahweh zag, ging ze onder Balaäm liggen. Balaäm werd kwaad, en
ranselde de ezelin met een stok. 28 Maar nu opende Jahweh de bek van de
ezelin, en ze zei tegen Balaäm: Wat heb ik u toch gedaan, dat ge me nu voor
de derde maal slaat? 29 Balaäm antwoordde de ezelin: Omdat ge mij voor de
gek houdt; had ik een zwaard in mijn hand, dan sloeg ik je dood. 30 De ezelin
vervolgde tot Balaäm: Ben ik niet uw ezelin, waarop ge van jongsaf rijdt tot
de dag van vandaag; ben ik gewoon, mij zo tegenover u te gedragen? Hij
antwoordde: Neen. 31 Toen opende Jahweh de ogen van Balaäm, zodat hij
den engel van Jahweh op de weg zag staan met het getrokken zwaard in zijn
hand; hij wierp zich neer, en boog zich met zijn aangezicht ter aarde. 32 De
engel van Jahweh sprak tot hem: Waarom slaat gij uw ezelin nu al voor de
derde maal? Zie, ik ben uitgetrokken, om u tegen te houden; want uw tocht
is tegen mijn wil. 33 De ezelin heeft mij bespeurd, en is drie maal voor mij
uitgeweken; had ze het niet gedaan, dan had ik u gedood, maar haar in leven
gelaten. 34 Toen zei Balaäm tot den engel van Jahweh: Ik heb gezondigd;
ik wist immers niet, dat gij op de weg voor mij stondt. Als het u dus niet
behaagt, keer ik terug. 35 Maar de engel van Jahweh zei tot Balaäm: Ga met
die mannen mee, doch spreek slechts, wat Ik u zeg. Toen ging Balaäm met de
vorsten van Balak mee. 36 Zodra Balak hoorde, dat Balaäm in aantocht was,
trok hij hem tegemoet tot Ar-Moab, dat aan de Arnon ligt, aan de uiterste
grens van het land. 37 En Balak zei tot Balaäm: Heb ik u niet dringend laten
ontbieden? Waarom kwaamt ge dan niet naar mij toe? Gij dacht zeker, dat
ik u niet genoeg kon belonen. 38 Maar Balaäm antwoordde Balak: Zie, ik ben
tot u gekomen, maar ik zal geen ander woord kunnen spreken, dan Jahweh
mij in de mond legt! 39 Balaäm ging met Balak verder, en zij kwamen te

Kirjat-Choesot. 40 Daar offerde Balak runderen en schapen, en liet er van
aan Balaäm brengen en aan de vorsten, die hem vergezelden. 41 De volgende
morgen nam Balak Balaäm met zich mee, en deed hem Bamot-Báal bestijgen,
vanwaar hij het volk tot de uiterste rijen kon overzien.

23

1 Toen sprak Balaäm tot Balak: Bouw hier voor mij zeven altaren, en maak
zeven stieren en zeven rammen voor mij gereed. 2 Balak deed zoals Balaäm
gezegd had, en offerde een stier en een ram op ieder altaar. 3 Nu sprak
Balaäm tot Balak: Blijf hier bij uw offer, terwijl ik heenga. Misschien dat
Jahweh mij verschijnt; dan zal ik u verkondigen, wat Hij mij openbaart.
Toen ging hij naar een kale heuvel, 4 waar God hem verscheen. Balaäm zeide
tot Hem: Ik heb zeven altaren gebouwd, en op ieder altaar een stier en een
ram laten offeren. 5 Nu legde Jahweh Balaäm een woord in de mond, en
sprak: Keer terug naar Balak, en zeg dit. 6 Hij keerde dan naar hem terug,
terwijl hij nog bij zijn offer stond met al de vorsten van Moab. 7 Hij hief zijn
orakel aan en sprak: Uit Aram heeft mij Balak ontboden, Moabs koning uit de
bergen ten oosten: Kom, vloek voor mij Jakob, Kom, verwens Israël! 8 Maar
hoe zal ik vervloeken, Dien God niet vervloekt; Hoe zal ik verwensen Dien
Jahweh niet verwenst! 9 Waarachtig, ik zie het van de top van de rotsen, Ik
aanschouw het van de heuvelen af: Zie, een volk dat in afzondering woont,
En zich niet onder de volken rekent. 10 Maar wie zal het stof van Jakob tellen,
Wie Israëls drommen berekenen? Mocht ik de dood der rechtvaardigen
sterven, Mocht mijn einde zijn als het hunne! 11 Maar Balak zeide tot Balaäm:
Wat doet ge me nu! Ik heb u ontboden om mijn vijanden te vervloeken; en
zie, ge spreekt een zegening uit! 12 Hij gaf hem ten antwoord: Moet ik dan
niet eerlijk spreken, wat Jahweh mij in de mond heeft gelegd? 13 Toen zei
Balak tot hem: Kom met mij naar een andere plaats, vanwaar gij slechts
zijn uiterste rijen kunt zien, en niet het geheel; vandaar zult ge het voor mij
vervloeken. 14 Hij nam hem dus mee naar het Spiedersveld op de top van de
Pisga, waar hij zeven altaren bouwde, en op ieder altaar een stier en een ram
offerde. 15 En Balaäm sprak tot Balak: Blijf hier bij uw offer staan: terwijl ik
heenga, om een nieuwe verschijning te hebben. 16 En Jahweh verscheen aan
Balaäm, legde een woord in zijn mond en sprak: Keer terug naar Balak, en
zeg dit. 17 Hij ging naar hem toe, terwijl deze nog bij zijn offer stond met de
vorsten van Moab. Balak vroeg hem: Wat heeft Jahweh gezegd? 18 Toen hief
hij zijn orakel aan en sprak: Sta op, Balak, en hoor: Luister naar mij, zoon
van Sippor: 19 God is geen mens, die zijn woord breekt, Geen mensenkind,
wien iets berouwt. Zou Hij iets zeggen, dat Hij niet uitvoert; Iets spreken,
dat Hij niet houdt? 20 Zie, ik heb opdracht te zegenen, Ik zegen, en trek het
niet terug: 21 Ik aanschouw geen onheil in Jakob, Zie geen rampen in Israël!
Jahweh, zijn God, is met hem, Koningsjubel klinkt onder hem op. 22 God heeft
hem uit Egypte geleid, Het heeft hoornen als die van een buffel. 23 Neen,
tegen Jakob helpt geen waarzeggerij, Geen wichelarij tegen Israël: Thans
wordt over Jakob gezegd, En over Israël, wat God zal doen. 24 Ziedaar een
volk, dat zich opricht als een leeuwin, En als een leeuw zich verheft; Dat niet
neerligt, eer het zijn buit heeft verslonden, En het bloed der gesneuvelden
heeft gedronken. 25 Nu zei Balak tot Balaäm: Kunt ge het niet vervloeken,
zegen het tenminste niet. 26 Maar Balaäm antwoordde Balak: Heb ik u niet
gezegd: “Al wat Jahweh mij zegt, zal ik doen?” 27 Toen zei Balak tot Balaäm:

Kom, ik zal u naar een andere plaats brengen: misschien behaagt het God,
dat gij het van daaruit vervloekt. 28 Balak nam Balaäm dus mee naar de top
van de Peor, die oprijst ten oosten van de woestenij. 29 Daar sprak Balaäm tot
Balak: Bouw hier voor mij zeven altaren, en maak zeven stieren en zeven
rammen voor mij gereed. 30 Balak deed, wat Balaäm gezegd had, en offerde
een stier en een ram op ieder altaar.

24

1 Maar daar Balaäm inzag, dat het Jahweh behaagde Israël te zegenen, ging
hij niet heen als de vorige keren, om waarzeggende tekens te vinden, doch
liep de woestijn in. 2 Toen Balaäm echter zijn ogen opsloeg en Israël volgens
zijn stammen gelegerd zag, kwam de geest van God op hem. 3 Hij hief zijn
orakel aan, en sprak: Godsspraak van Balaäm, zoon van Beor, Godsspraak
van den man, met het open oog; 4 Godsspraak van een, die Gods woorden
hoort, En de gedachte van den Allerhoogste kent; Die gezichten van den
Almachtige schouwt. En neerzinkt met ontsluierde blik. 5 Hoe schoon zijn
uw tenten, o Jakob, Uw woningen, o Israël: 6 Als dalen strekken zij zich
uit, Als tuinen langs een rivier, Als eiken, door Jahweh geplant, Als ceders
langs waterstromen. 7 Het water vloeit over zijn emmers, Zijn zaad wordt
volop gedrenkt. Boven Agag verheft zich zijn koning, En is zijn koningschap
verheven. 8 God heeft hem uit Egypte geleid; Het heeft hoornen als die van
een buffel. Hij verslindt de volken, die zijn vijanden zijn, Vermorzelt hun
beenderen, verbrijzelt hun lenden, 9 Hij kromt zich, vlijt zich neer als een
leeuw, En als een leeuwin; wie durft hem wekken? Die u zegenen, zijn
gezegend, Die u vervloeken, vervloekt! 10 Maar nu werd Balak woedend op
Balaäm; hij sloeg zijn handen ineen, en zei tegen hem: Ik heb u ontboden, om
mijn vijanden te vervloeken; en zie, tot driemaal toe spreekt ge zegening uit.
11 Maak dat ge wegkomt naar huis. Ik heb beloofd, u vorstelijk te belonen,
maar Jahweh heeft u het loon niet gegund. 12 Balaäm gaf Balak ten antwoord:
Heb ik uw boden, die gij naar mij toezondt, niet gezegd: 13 Al geeft Balak mij
zijn huis vol zilver en goud, ik kan het bevel van Jahweh niet overtreden, en
uit mijzelf iets doen, goed of kwaad; ik spreek slechts, wat Jahweh beveelt.
14 Nu keer ik terug naar mijn volk; maar ik wil u eerst nog verkonden, wat
dit volk aan het uwe zal doen op het einde der tijden. 15 Toen hief hij zijn
orakel aan, en sprak: Godsspraak van Balaäm, zoon van Beor, Godsspraak
van den man, met het open oog; 16 Godsspraak van een, die Gods woorden
hoort, En de gedachte van den Allerhoogste kent; Die gezichten van den
Almachtige schouwt, En neerzinkt met ontsluierde blik! 17 Ik zie Hem, maar
niet in het heden, Ik aanschouw Hem, maar niet van nabij: Een ster rijst
omhoog uit Jakob, Een schepter komt uit Israël op; Hij verbrijzelt de slapen
van Moab, De schedel van al die verwatenen. 18 Edom wordt een wingewest,
Een wingewist Seïr. Israël zal dappere daden verrichten, 19 En heersen uit
Jakob; Zijn vijanden zal Hij verdelgen, De resten van Seïr. 20 Maar toen hij
Amalek zag, hief hij zijn orakel aan, en sprak: De keur der volken is Amalek,
Maar zijn nageslacht is ten ondergang gedoemd! 21 Toen hij den Keniet zag,
hief hij zijn orakel aan, en sprak: Uw woning is stevig, En uw nest is gebouwd
op de rots, 22 Toch zal Kaïn worden verwoest: Wanneer voert Assjoer u weg?
23 Hij vervolgde zijn orakel en sprak: Wee, wie zal leven, als God het voltrekt?
24 Van de kust der Kittiërs komen schepen. Die Assjoer met Eber vernederen;

Ook deze is ten ondergang gedoemd! 25 Toen stond Balaäm op, en keerde
naar zijn woonplaats terug; en ook Balak ging zijns weegs.

25

1 Toen Israël in Sjittim vertoefde, begon het volk ontucht te plegen met
de dochters van Moab, 2 en deze nodigden het volk uit tot de offers van
haar goden. Het volk nam aan die offermaaltijden deel, aanbad haar goden,
3 en Israël diende Báal-Peor. Daarom ontbrandde de toorn van Jahweh tegen
Israël. 4 En Jahweh sprak tot Moses:Neem alle schuldigen onder het volk, en
hang ze voor Jahweh op in de volle zon, opdat Jahweh's gloeiende toorn van
Israël moge wijken. 5 Moses beval dus de rechters van Israël: Ieder moet zijn
mannen doden, die Báal-Peor hebben vereerd. 6 Maar terwijl Moses en heel
de gemeenschap der Israëlieten bij de ingang van de openbaringstent ween-
den, kwam er nog een Israëliet voor hun ogen een midjanietische vrouw
naar de zijnen brengen. 7 Toen Pinechas, de zoon van Elazar, den zoon van
den priester Aäron, dit zag, stond hij op uit de kring der gemeenschap, greep
een speer, 8 ging den Israëliet tot in het slaapvertrek achterna, en doorstak
hen beiden, den Israëliet en de vrouw in het slaapvertrek. Toen hield die
ramp onder de Israëlieten op. 9 Maar door die ramp waren er intussen vier
en twintig duizend gestorven. 10 Nu sprak Jahweh tot Moses: 11 Pinechas, de
zoon van Elazar, den zoon van den priester Aäron, heeft door zijn ijveren
onder hen voor mijn zaak, mijn toorn van de Israëlieten afgewend, zodat
Ik de Israëlieten in mijn ijverzucht niet hoef te verdelgen. 12 Zeg daarom:
Zie, Ik sluit met hem mijn vredesverbond. 13 Het zal een verbond van
een eeuwig priesterschap zijn voor hem en zijn geslacht, omdat hij voor
zijn God heeft geijverd en voor de Israëlieten verzoening heeft verkregen.
14 De gedode Israëliet, die met de Midjanietische doorstoken was, heette
Zimri; hij was de zoon van Saloe, en een familiehoofd der Simeonieten.
15 De gedode midjanietische vrouw heette Kozbi; ze was de dochter van
Soer, die stam- en familiehoofd was in Midjan. 16 Jahweh sprak tot Moses:
17 Behandel de Midjanieten als vijanden en dood ze. 18 Want ze hebben u
als vijand behandeld met hun listige streken, die zij tegen u hebben bedacht
in de geschiedenis met Peor en met hun zuster Kozbi, de dochter van het
midjanietisch stamhoofd, die doorstoken werd op de dag van de ramp om
Peor.

26

1 Na de ramp sprak God tot Moses en tot Elazar, den zoon van den priester
Aäron: 2 Neemt het getal op van heel de gemeenschap der Israëlieten van
twintig jaar af, alle strijdbare mannen in Israël naar hun families. 3 Moses
en de priester Elazar monsterden ze dus in de velden van Moab aan de
Jordaan bij Jericho, 4 van twintig jaar af, zoals Jahweh het Moses bevolen
had. Dit waren de Israëlieten die uit Egypte waren getrokken: 5 Ruben,
Israëls eerstgeborene. De geslachten der Rubenieten waren: Het geslacht
der Chanokieten van Chanok; het geslacht der Palloeïeten van Palloe; 6 het
geslacht der Chesronieten van Chesron; het geslacht der Karmieten van
Karmi. 7 Dit waren de geslachten der Rubenieten; hun gemonsterden telden
drie en veertig duizend zevenhonderd dertig man. 8 De zoon van Palloe was
Eliab. 9 De zonen van Eliab waren: Nemoeël, Datan, en Abiram. Deze Datan
en Abiram waren de voormannen geweest, die met de aanhang van Kore
tegen Moses en Aäron in verzet waren gekomen bij de opstand tegen Jahweh.

10 De aarde had haar muil geopend en hen met Kore verslonden, toen de
bende omkwam, en het vuur de twee honderd vijftig mannen verteerde,
zodat zij een waarschuwend teken werden. 11 De zonen van Kore waren
echter niet omgekomen. 12 De geslachten der Simeonieten waren: Het
geslacht der Nemoeëlieten van Nemoeël; het geslacht der Jaminieten van
Jamin; het geslacht der Jakinieten van Jakin; 13 het geslacht der Zarchieten
van Zérach; het geslacht der Sjaoelieten van Sjaoel. 14 Dit waren de ge-
slachten der Simeonieten; hun gemonsterden telden twee en twintig duizend
tweehonderd man. 15 De geslachten der Gadieten waren: het geslacht der
Sefonieten van Sefon; het geslacht der Chaggieten van Chaggi; het geslacht
der Sjoenieten van Sjoeni; 16 het geslacht der Oznieten van Ozni; het geslacht
der Erieten van Eri; 17 het geslacht der Arodieten van Arod, het geslacht
der Arelieten van Areli. 18 Dit waren de geslachten van de Gadieten; hun
gemonsterden telden veertig duizend vijfhonderd man. 19 De zonen van
Juda waren: Er en Onan. Er en Onan waren in het land Kanaän gestorven.
20 De geslachten van de Judeërs waren: het geslacht der Sjelanieten van Sjela;
het geslacht der Farsieten van Fares; het geslacht der Zarieten van Zara.
21 De zonen van Fares waren: het geslacht der Esronieten van Esron; het
geslacht der Chamoelieten van Chamoel. 22 Dit waren de geslachten van
Juda; hun gemonsterden telden zes en zeventig duizend vijfhonderd man.
23 De geslachten der Issakarieten waren: Het geslacht der Tolaïeten van Tola;
het geslacht der Poewwieten van Poewwa; 24 het geslacht der Jasjoebieten
van Jasjoeb; het geslacht der Sjimronieten van Sjimron. 25 Dit waren de
geslachten van Issakar; hun gemonsterden telden vier en zestig duizend
driehonderd man. 26 De geslachten der Zabulonieten waren: Het geslacht
der Sardieten van Séred; het geslacht der Elonieten van Elon; het geslacht
der Jachleëlieten van Jachleël. 27 Dit waren de geslachten der Zabulonieten;
hun gemonsterden telden zestig duizend vijfhonderd man. 28 De zonen
van Josef waren Manasse en Efraïm. 29 De geslachten der Manassieten
waren: het geslacht der Makirieten van Makir. Makir bracht Gilad voort;
het geslacht der Giladieten van Gilad. 30 Dit waren de zonen van Gilad: het
geslacht der Iëzerieten van Iézer; het geslacht der Chelkieten van Chélek; 31 het
geslacht der Asriëlieten van Asriël; het geslacht der Sjikmieten van Sjékem;
32 het geslacht der Sjemidaïeten van Sjemida; het geslacht der Chefrieten
van Chéfer. 33 Selofchad, de zoon van Chéfer, had geen zonen, maar alleen
dochters; de dochters van Selofchad heetten Machla, Noa, Chogla, Milka
en Tirsa. 34 Dit waren de geslachten van Manasse; hun gemonsterden
telden twee en vijftig duizend zevenhonderd man. 35 De geslachten der
Efraïmieten waren: het geslacht der Sjoetalchieten van Sjoetélach; het ges-
lacht der Bakrieten van Béker; het geslacht der Tachanieten van Táchan.
36 En dit waren de zonen van Sjoetélach: het geslacht der Eranieten van
Eran. 37 Dit waren de geslachten der Efraïmieten; hun gemonsterden telden
twee en dertig duizend vijfhonderd man. Dit waren de zonen van Josef
volgens hun geslachten. 38 De geslachten der Benjamieten waren: het
geslacht der Balieten van Béla; het geslacht der Asjbelieten van Asjbel; het
geslacht der Achiramieten van Achiram; 39 het geslacht der Sjoefamieten
van Sjoefam; het geslacht der Choefamieten van Choefam. 40 De zonen van
Bela waren Ard en Naäman: het geslacht der Ardieten van Ard; het geslacht
der Naämieten van Naäman. 41 Dit waren de geslachten der Benjamieten;

hun gemonsterden telden vijf en veertig duizend zeshonderd man. 42 Dit
waren de geslachten der Danieten: het geslacht der Sjoechamieten van
Sjoecham. Dit waren de geslachten van Dan volgens hun geslachten. 43 Dit
waren alle geslachten der Sjoechamieten; hun gemonsterden telden vier
en zestig duizend vierhonderd man. 44 De geslachten der Aserieten waren:
het geslacht der Jimnaïeten van Jimna; het geslacht der Jisjwieten van
Jisjwi; het geslacht der Beriïeten van Beria. 45 Van de zonen van Beria:
het geslacht der Chebrieten van Chéber; het geslacht der Malkiëlieten van
Malkiël. 46 De dochter van Aser heette Sérach. 47 Dit waren de geslachten
der Aserieten; hun gemonsterden telden drie en vijftig duizend vierhonderd
man. 48 De geslachten der Neftalieten waren: het geslacht der Jachseëlieten
van Jachseël; het geslacht der Goenieten van Goeni; 49 het geslacht der
Jisrieten van Jéser; het geslacht der Sjillemieten van Sjillem. 50 Dit waren de
geslachten van Neftali volgens hun geslachten; hun gemonsterden telden
vijf en veertig duizend vierhonderd man. 51 De gemonsterde Israëlieten
telden dus zes honderd een duizend zevenhonderd dertig man. 52 Jahweh
sprak tot Moses: 53 Onder dezen moet naar het aantal personen het land
in eigendom worden verdeeld. 54 Aan een grote stam moet ge een groot,
aan een kleine een klein erfdeel toewijzen; aan iedereen moet naar het
aantal van zijn gemonsterden een erfdeel worden geschonken. 55 Maar het
land moet door het lot worden verdeeld, hoewel de voorvaderlijke stammen
hun erfdeel zullen ontvangen naar het aantal personen; 56 dus door het
lot moet het erfdeel tussen groot en klein worden verdeeld. 57 Dit waren
de Levieten, die naar hun geslachten werden ingeschreven: het geslacht
der Gersjonieten van Gersjon; het geslacht der Kehatieten van Kehat; het
geslacht der Merarieten van Merari. 58 Dit waren de geslachten van Levi:
het geslacht der Libnieten, het geslacht der Chebronieten, het geslacht der
Machlieten, het geslacht der Moesjieten, het geslacht der Korieten. Kehat
verwekte Amram. 59 De vrouw van Amram heette Jokébed; ze was een
dochter van Levi, die hem in Egypte werd geboren. Zij schonk aan Amram
Aäron, Moses en hun zuster Mirjam. 60 Aan Aäron werden Nadab en Abihoe,
Elazar en Itamar geboren. 61 Nadab en Abihoe stierven, toen zij onwettig
vuur voor Jahweh offerden. 62 Alle ingeschreven mannelijke personen van
één maand af waren drie en twintig duizend. Zij waren niet met de andere
Israëlieten gemonsterd, omdat hun geen erfdeel onder de Israëlieten was
toebedeeld. 63 Dit waren degenen, die door Moses en den priester Elazar
werden geteld, toen zij de Israëlieten monsterden in de velden van Moab aan
de Jordaan bij Jericho. 64 Onder dezen bevond zich niemand van hen, die
door Moses en den priester Aäron waren geteld, toen zij de Israëlieten in de
woestijn van de Sinaï hadden gemonsterd. 65 Want Jahweh had hun gezegd:
Ze zullen in de woestijn sterven, en er zal niemand van hen overblijven,
behalve Kaleb, de zoon van Jefoenne, en Josuë, de zoon van Noen.

27

1 Maar nu traden de dochters van Selofchad, den zoon van Chéfer, den zoon
van Gilad, den zoon van Makir, den zoon van Manasse, den zoon van Josef
naar voren; de namen van zijn dochters waren: Machla, Noa, Chogla, Milka
en Tirsa. 2 Zij plaatsten zich voor Moses en den priester Elazar, en voor de
aanvoerders en heel de gemeenschap bij de ingang van de openbaringstent
en zeiden: 3 Onze vader is in de woestijn gestorven. Maar hij behoorde

niet tot de aanhang van Kore, die opstand maakte tegen Jahweh; maar hij
is om zijn eigen zonde gestorven, zonder zonen na te laten. 4 Waarom moet
nu de naam van onzen vader uit zijn geslacht verdwijnen, omdat hij geen
zoon heeft gehad? Geef ons dus eigendom onder de broeders van onzen
vader. 5 Moses bracht haar rechtsvraag voor Jahweh. 6 En Jahweh sprak
tot Moses: 7 De dochters van Selofchad hebben gelijk. Ge moet haar onder
de broeders van haar vader een erfelijk grondbezit geven, en het erfdeel
van haar vader op haar doen overgaan. 8 En aan de Israëlieten moet ge
zeggen: Wanneer iemand sterft, zonder een zoon na te laten, moet ge zijn
erfdeel op zijn dochters doen overgaan. 9 Zo hij ook geen dochters heeft,
moet gij zijn erfdeel aan zijn broers geven. 10 Heeft hij geen broers, dan
moet gij het aan de broers van zijn vader geven. 11 Had ook zijn vader geen
broers, dan moet gij zijn erfdeel geven aan die hem in zijn geslacht het naast
verwant is; die zal het dan erven. Dit is voor de Israëlieten een wettelijk
voorschrift geworden, zoals Jahweh het Moses bevolen heeft. 12 Jahweh
sprak tot Moses: Bestijg dit Abarimgebergte, en werp een blik op het land,
dat Ik de Israëlieten zal geven. 13 Wanneer ge het gezien hebt, zult ook gij
bij uw volk worden verzameld, evenals uw broeder Aäron, 14 omdat gij u in
de woestijn Sin bij de opstand van de gemeenschap tegen mijn bevel hebt
verzet, en Mij door het water voor hun ogen niet als heilig hebt behandeld.
Dit is het water van Meribat-Kadesj in de woestijn van Sin geweest. 15 Moses
zei tot Jahweh: 16 Jahweh, de God over het leven van alle schepselen, stelle
dan iemand over de gemeenschap aan, 17 die voor hen uitgaat en ingaat, die
hen uitleidt en terugvoert, opdat de gemeenschap van Jahweh niet worde als
schapen zonder herder. 18 Toen sprak Jahweh tot Moses: Neem Josuë, den
zoon van Noen, een man, die met mijn geest is vervuld, en leg hem uw hand
op; 19 plaats hem voor den priester Elazar en voor de hele gemeenschap
der Israëlieten, en draag hem in hun tegenwoordigheid de leiding over.
20 Deel hem iets van uw waardigheid mee, zodat heel de gemeenschap der
Israëlieten hem gehoorzaamt; 21 maar toch zal hij voor den priester Elazar
moeten verschijnen, en deze zal voor hem voor het aanschijn van Jahweh
de uitspraak der Oerim moeten vragen. En op diens uitspraak zal hij met
al de Israëlieten en heel de gemeenschap moeten uittrekken en terugkeren.
22 Moses deed, wat Jahweh hem bevolen had. Hij nam Josuë, plaatste hem
voor den priester Elazar en heel de gemeenschap, 23 legde hem de handen
op, en droeg hem de leiding over; zoals Jahweh het door Moses bevolen had.

28

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Geef de Israëlieten het volgende bevel: Gij
moet er voor zorgen, Mij mijn offergaven, mijn spijs, mijn heerlijk geurende
vuuroffers, op de vastgestelde tijden te brengen. 3 Gij moet hun zeggen:
Dit is het vuuroffer, dat gij dagelijks als een regelmatig brandoffer aan
Jahweh moet brengen: twee gave lammeren van een jaar oud. 4 Het ene
lam moet gij des morgens offeren, het andere lam tegen de avond. 5 Verder
als spijsoffer een tiende efa meelbloem met een vierde hin gestoten olie
gemengd. 6 Dit is het dagelijkse brandoffer, dat op de berg Sinaï is ingesteld,
als een heerlijk geurend vuuroffer voor Jahweh. 7 Verder als plengoffer, dat
bij ieder lam hoort, een vierde hin wijn; in het heiligdom moogt gij slechts
gegiste drank voor Jahweh plengen. 8 Als ge tegen de avond het tweede
lam offert, moet gij het evenals des morgens met een spijsoffer en met het

daarbij horend plengoffer als een heerlijk geurend vuuroffer aan Jahweh opdragen. 9 Op de sabbat bovendien nog twee gave lammeren van een jaar oud met twee issaron meelbloem, met olie gemengd, als spijsoffer, en het daarbij horend plengoffer. 10 Dit is het brandoffer, dat iedere sabbat, behalve het dagelijkse brand- en plengoffer, moet worden opgedragen. 11 Op de eerste van iedere maand moet gij als brandoffer twee jonge stieren, een ram en zeven gave lammeren van een jaar oud aan Jahweh brengen. 12 Als spijsoffer bij iederen jongen stier drie issaron meelbloem, met olie gemengd; als spijsoffer bij iederen ram twee issaron meelbloem, met olie gemengd; 13 en bij ieder lam telkens een issaron meelbloem, met olie gemengd, als spijsoffer. Dit is een brandoffer, een heerlijk geurend vuuroffer voor Jahweh. 14 Vervolgens de plengoffers, die er bij horen; een halve hin wijn bij den jongen stier, een derde hin bij den ram, en een vierde hin bij ieder lam. Dit is dus het brandoffer bij iedere nieuwe maan van alle maanden van het jaar. 15 Bovendien moet buiten het dagelijkse brandoffer nog een geitebok als zondeoffer aan Jahweh worden opgedragen met het daarbij horend plengoffer. 16 Op de veertiende dag van de eerste maand moet het Pascha van Jahweh worden gehouden, 17 en op de vijftiende dag van die maand is het feest; zeven dagen lang moeten ongedesemde broden worden gegeten. 18 Op de eerste dag moet een godsdienstige bijeenkomst worden gehouden, en mag geen slafelijke arbeid worden verricht. 19 Dan moet ge als vuuroffer aan Jahweh een brandoffer opdragen, dat uit twee jonge stieren, een ram en zeven eenjarige lammeren moet bestaan; gave dieren moet ge nemen. 20 Verder moet ge als het daarbij horend spijsoffer bij iederen jongen stier drie issaron meelbloem, met olie gemengd, opdragen, bij den ram twee issaron, 21 en bij ieder van de zeven lammeren telkens een issaron. 22 Bovendien nog een bok als zondeoffer, om verzoening voor u te verkrijgen. 23 Dit alles moet ge opdragen buiten het dagelijkse brandoffer van iedere morgen. 24 Op elk van de zeven dagen moet ge dus buiten het dagelijkse brandoffer, als spijs een heerlijk geurend vuuroffer aan Jahweh opdragen, met het plengoffer dat er bij hoort. 25 Op de zevende dag moet ge een godsdienstige bijeenkomst houden en moogt ge geen slafelijke arbeid verrichten. 26 Op de dag der eerstelingen, op uw feest der weken, wanneer ge een nieuw spijsoffer aan Jahweh brengt, moet ge een godsdienstige bijeenkomst houden, en moogt ge geen slafelijke arbeid verrichten. 27 Dan moet ge een heerlijk geurend brandoffer aan Jahweh opdragen van twee jonge stieren, een ram, en zeven eenjarige lammeren; gave dieren moet ge nemen. 28 Verder als het daarbij horende spijsoffer bij iederen stier drie issaron meelbloem, met olie gemengd, twee issaron bij iederen ram, 29 en telkens een issaron bij ieder van de zeven lammeren. 30 Bovendien nog een geitebok, als zondeoffer om verzoening voor u te verkrijgen. 31 Ge moet dat met de daarbij horende plengoffers opdragen buiten het dagelijkse brand- en spijsoffer.

29

1 Op de eerste dag van de zevende maand moet ge een godsdienstige bijeenkomst houden, en moogt ge geen slafelijke arbeid verrichten; het zal de dag van bazuingeschal voor u zijn. 2 Dan moet ge een heerlijk geurend brandoffer aan Jahweh opdragen, van een jongen stier, een ram en

zeven eenjarige lammeren, gave dieren. 3 Verder als het daarbij horende
spijsoffer, bij den stier drie issaron meelbloem, met olie gemengd, twee
issaron bij den ram, 4 en een issaron bij ieder van de zeven lammeren.
5 Bovendien nog een geitebok als zondeoffer om verzoening voor u te verkrijgen. 6 Dit alles buiten het maandelijkse brandoffer met het daarbij horende
spijsoffer, en buiten het dagelijkse brandoffer en de daarbij voorgeschreven
plengoffers, als een heerlijk geurend vuuroffer voor Jahweh. 7 Op de tiende
van deze zevende maand moet ge een godsdienstige bijeenkomst houden,
vasten en moogt ge generlei arbeid verrichten. 8 Dan moet ge een heerlijk
geurend brandoffer aan Jahweh opdragen van een jongen stier, een ram,
zeven eenjarige lammeren; gave dieren moet ge nemen. 9 Verder als het
daarbij horende spijsoffer, bij den stier drie issaron meelbloem, met olie
gemengd, twee issaron bij den ram, 10 telkens een issaron bij ieder van de
zeven lammeren. 11 Bovendien nog een geitebok als zondeoffer, buiten het
zondeoffer voor de verzoening, en het dagelijkse brandoffer met het daarbij
horende spijsoffer en de plengoffers. 12 Op de vijftiende dag van de zevende
maand moet ge een godsdienstige bijeenkomst houden, en moogt ge geen
slafelijke arbeid verrichten; zeven dagen lang moet ge feest vieren ter ere
van Jahweh. 13 Dan moet ge als een heerlijk geurend vuuroffer aan Jahweh
een brandoffer opdragen van dertien jonge stieren, twee rammen, veertien
eenjarige lammeren; gave dieren moeten het zijn. 14 Verder als het daarbij
horende spijsoffer, bij ieder van de dertien stieren drie issaron meelbloem
met olie gemengd, twee issaron bij ieder van de twee rammen, 15 en telkens
een issaron bij ieder van de veertien lammeren. 16 Bovendien nog een geitebok als zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer met het daarbij
horende spijs- en plengoffer. 17 Op de tweede dag twaalf jonge stieren,
twee rammen, veertien eenjarige lammeren, gave dieren; 18 verder het
spijsoffer en de plengoffers, die volgens voorschrift bij ieder van de stieren,
rammen en lammeren horen; 19 bovendien een geitebok als zondeoffer,
behalve nog het dagelijkse brandoffer met het daarbij horende spijsoffer
en de plengoffers. 20 Op de derde dag elf stieren, twee rammen, veertien
gave, eenjarige lammeren; 21 verder het spijsoffer en de plengoffers, die
volgens voorschrift bij ieder van de stieren, rammen en lammeren horen;
22 bovendien een bok als zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer
met het daarbij horende spijs- en plengoffer. 23 Op de vierde dag tien stieren,
twee rammen, veertien gave, eenjarige lammeren; 24 verder het spijsoffer
en de plengoffers, die volgens voorschrift bij ieder van de stieren, rammen
en lammeren horen; 25 bovendien een geitebok als zondeoffer, behalve nog
het dagelijkse brandoffer met het daarbij horende spijs- en plengoffer. 26 Op
de vijfde dag negen stieren, twee rammen, veertien gave, eenjarige lammeren; 27 verder het spijsoffer en de plengoffers, die volgens voorschrift bij
ieder van de stieren, rammen en lammeren horen; 28 bovendien een bok als
zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer met het daarbij horende
spijs- en plengoffer. 29 Op de zesde dag acht stieren, twee rammen, veertien
gave, eenjarige lammeren; 30 verder het spijsoffer en de plengoffers, die
volgens voorschrift bij ieder van de stieren, rammen en lammeren horen;
31 bovendien een bok als zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer
met het daarbij horende spijs- en plengoffer. 32 Op de zevende dag zeven
stieren, twee rammen, veertien gave, eenjarige lammeren; 33 verder het

spijsoffer en de plengoffers, die volgens voorschrift bij ieder van de stieren, rammen en lammeren horen; 34 bovendien een bok als zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer met het daarbij horende spijs- en plengoffer. 35 Op de achtste dag moet ge een feestvergadering houden, en moogt ge geen slafelijke arbeid verrichten. 36 Dan moet ge als heerlijk geurend vuuroffer aan Jahweh een brandoffer opdragen van een stier, een ram, en zeven eenjarige lammeren, gave dieren; 37 verder het spijsoffer en de plengoffers, die volgens voorschrift bij den stier, den ram en ieder van de lammeren horen; 38 bovendien een bok als zondeoffer, behalve nog het dagelijkse brandoffer en het daarbij horende spijs- en plengoffer. 39 Dit moet ge Jahweh op uw feestdagen offeren, behalve uw brand-, spijs-, pleng- en vredeoffers, die uw gelofteoffers of vrijwillige gaven vormen. 40 En Moses bracht de Israëlieten alles nauwkeurig over, wat Jahweh hem bevolen had.

30

1 Moses sprak tot de stamhoofden der Israëlieten: Jahweh heeft het volgende bevolen: 2 Wanneer men een gelofte aan Jahweh doet, of zich onder ede verplicht, zich van iets te onthouden, dan mag men zijn woord niet breken, maar moet alles volbrengen wat men beloofd heeft. 3 Wanneer een vrouw die als jong meisje nog in het huis van haar vader woont, een gelofte aan Jahweh doet, of een verplichting op zich neemt, zich van iets te onthouden, 4 en haar vader hoort haar gelofte of dergelijke verplichting, die zij op zich neemt, en hij doet er het zwijgen toe, dan zijn al haar geloften en al zulke verplichtingen, die zij op zich heeft genomen, van kracht. 5 Maar wanneer haar vader, als hij het hoort, er zich tegen verzet, dan is geen van haar geloften en geen van zulke verplichtingen, die zij op zich heeft genomen, van kracht, en Jahweh scheldt ze haar kwijt, omdat haar vader er zich tegen verzet heeft. 6 Wanneer zij trouwt, terwijl zij door haar gelofte is gebonden, of door een ondoordacht woord een verplichting op zich heeft genomen, om zich van iets te onthouden, 7 en haar man hoort het, maar doet er het zwijgen toe, als hij het hoort, dan blijven haar geloften en dergelijke verplichtingen, die zij op zich genomen heeft, van kracht. 8 Maar wanneer haar man, als hij het hoort, er zich tegen verzet, dan maakt hij haar gelofte, die op haar rust, en die onbezonnen verplichting, die ze heeft aangegaan, ongeldig, en Jahweh scheldt ze haar kwijt. 9 De gelofte van een weduwe of van een verstoten vrouw, en iedere verplichting, die zij op zich nemen, om zich van iets te onthouden, blijven voor haar van kracht. 10 Wanneer zij in het huis van haar man een gelofte doet of onder ede een verplichting op zich heeft genomen om zich van iets te onthouden, 11 en haar man hoort het, maar doet er het zwijgen toe en verzet er zich niet tegen, dan zijn al haar geloften en al zulke verplichtingen, die zij op zich heeft genomen, van kracht. 12 Maar verklaart haar man, als hij het hoort, ze voor ongeldig, dan is niets, wat zij als gelofte of als dergelijke verplichting heeft aangegaan, van kracht; haar man heeft ze ongeldig gemaakt, en ook Jahweh scheldt ze haar kwijt. 13 Elke gelofte dus en elke eed, waardoor ze zich verplicht, zich van iets te onthouden, kan haar man geldig of ongeldig maken. 14 Zo haar man tegenover haar van de ene dag tot de andere blijft zwijgen, dan erkent hij al haar geloften en al dergelijke verplichtingen, die zij op zich heeft genomen, als geldig; hij heeft ze bekrachtigd, door te blijven zwijgen,

toen hij ze vernam. 15 Verklaart hij ze echter eerst ongeldig, lang nadat hij
er van heeft gehoord, dan maakt hij zich aan zonde schuldig. 16 Dit zijn de
voorschriften, die Jahweh Moses gegeven heeft over de verhouding van den
man tot zijn vrouw, en van den vader tot zijn dochter, die als jong meisje nog
in het huis van haar vader woont.

31

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Nog moet ge voor de kinderen Israëls wraak
nemen op de Midjanieten; daarna zult ge bij uw volk worden verzameld.
3 Moses zei dus tot het volk: Laat een deel van uw mannen zich wapenen,
om tegen Midjan op te rukken, en de wraak van Jahweh aan Midjan te
voltrekken. 4 Van iedere stam van Israël, moet ge duizend man in het
veld brengen. 5 Zo werden uit iedere stam van Israël duizend krijgers
aangemonsterd, dus twaalf duizend in het geheel. 6 En Moses zond die
duizend uit iedere stam ten strijde met Pinechas, den zoon van den priester
Elazar, wien hij de heilige vaten en de krijgstrompetten meegaf. 7 Zij bonden
dus de strijd aan tegen de Midjanieten, zoals Jahweh het Moses bevolen
had, en doodden alle mannen. 8 Behalve de anderen, die zij neersabelden,
doodden zij ook de koningen van Midjan, Ewi, Rékem, Soer, Choer en Réba,
vijf midjanietische koningen; ook Balaäm, den zoon van Beor, doodden zij
met het zwaard. 9 De Israëlieten maakten de vrouwen en kinderen der
Midjanieten krijgsgevangen; al hun vee met al hun have en goed maakten
zij buit; 10 al de steden, die zij bewoonden, met al hun kampementen staken
ze in brand. 11 Al die roof en buit aan mensen en vee namen zij mee, 12 en
brachten de gevangenen met roof en buit naar Moses, en den priester Elazar,
en naar de gemeenschap der Israëlieten in de legerplaats in de velden van
Moab aan de Jordaan bij Jericho. 13 Moses, de priester Elazar en al de leiders
van de gemeenschap trokken hen buiten de legerplaats tegemoet. 14 Maar
Moses werd vertoornd op de aanvoerders van het leger, de hoofdmannen
over duizend en honderd, die van de strijd terugkeerden, 15 en zei tot hen:
Hoe hebt ge al die vrouwen in leven kunnen laten? 16 Zij zijn toch juist op
raad van Balaäm de oorzaak geweest, dat Israël om Peor van Jahweh afviel,
zodat er onder de gemeenschap van Jahweh een ramp ontstond. 17 Ge moet
dus alle jongens doden, en alle vrouwen, die gemeenschap met een man
hebben gehad. 18 Maar alle meisjes, die nog geen gemeenschap met een man
hebben gehad, moogt ge in leven laten en voor u behouden. 19 Bovendien
moet ge zeven dagen lang buiten de legerplaats blijven, en iedereen die een
ander heeft gedood of een gesneuvelde heeft aangeraakt, moet zich op de
derde en zevende dag reinigen, gij zowel als uw krijgsgevangenen. 20 Ook
alle kleren, alle leren voorwerpen, al wat uit geitenhaar is vervaardigd,
en al wat van hout is, moet gij reinigen. 21 En de priester Elazar zeide
tot de krijgslieden, die ten strijde waren getrokken: Dit is het voorschrift
van de wet, die Jahweh Moses heeft gegeven! 22 Goud, zilver, brons, ijzer,
tin en lood, 23 al wat tegen vuur bestand is, moet ge door het vuur halen;
dan zal het rein zijn, en behoeft alleen nog met reinigingswater te worden
ontsmet. Maar al wat niet tegen vuur is bestand, moet ge door het water
halen. 24 Op de zevende dag moet gij uw kleren wassen; dan zijt gij weer rein,
en kunt in de legerplaats terugkeren. 25 Daarna sprak Jahweh tot Moses:
26 Tel met den priester Elazar en de familiehoofden van de gemeenschap
mensen en dieren, die aan buit zijn meegebracht, 27 en verdeel de buit tussen

de krijgers, die ten strijde zijn getrokken, en heel de gemeenschap. 28 Van
de krijgers, die ten strijde zijn getrokken, moet ge als gave voor Jahweh
één op de vijfhonderd heffen van mensen, runderen, ezels en kleinvee;
29 ge moet het van hun helft nemen en het den priester Elazar geven als
een cijns voor Jahweh. 30 Maar van de helft voor de Israëlieten bestemd
moet ge één op de vijftig nemen, van wat voor de hand komt, van mensen,
runderen, ezels en kleinvee, en alle andere beesten, en het aan de levieten
geven, die dienst doen bij de tabernakel van Jahweh. 31 Moses en de priester
Elazar deden, wat Jahweh Moses bevolen had. 32 Het overschot van de
buit, die het krijgsvolk gemaakt en meegebracht had, bedroeg zes honderd
vijf en zeventig duizend schapen, 33 twee en zeventig duizend runderen,
34 een en zestig duizend ezels, 35 en aan mensen, twee en dertig duizend
vrouwen, die geen gemeenschap met een man hadden gehad. 36 De helft, die
toekwam aan hen, die ten strijde waren getrokken, bedroeg: aan schapen
drie honderd zeven en dertig duizend vijfhonderd, 37 en de gave voor
Jahweh daarvan zeshonderd vijf en zeventig; 38 aan runderen, zes en dertig
duizend, en de gave voor Jahweh daarvan twee en zeventig; 39 aan ezels,
dertig duizend vijfhonderd, en de gave voor Jahweh daarvan een en zestig;
40 aan mensen zestien duizend, en de gave voor Jahweh twee en dertig.
41 Moses stelde die gave als cijns voor Jahweh, aan den priester Elazar ter
hand, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 42 De helft, die voor de Israëlieten
was bestemd, en die Moses van het krijgsvolk, dat was uitgetrokken, had
geheven, 43 deze helft voor de gemeenschap bedroeg: aan schapen, drie
honderd zeven en dertig duizend vijfhonderd, 44 aan runderen, zes en dertig
duizend; 45 aan ezels dertig duizend vijfhonderd; 46 en aan mensen, zestien
duizend. 47 Van deze helft, voor de Israëlieten bestemd, nam Moses één op de
vijftig van mensen en vee, zoals het voor de hand kwam, en gaf het aan de
levieten, die dienst deden bij de tabernakel, zoals Jahweh het Moses bevolen
had. 48 Toen traden de aanvoerders van de troepen, de hoofdmannen over
duizend en honderd, op Moses toe, 49 en zeiden tot hem: Uw dienaren
hebben de strijders, die onder ons stonden, geteld en er ontbreekt er niet
één. 50 Daarom brengt ieder van ons de gouden sieraden, die hij heeft
buitgemaakt, gespen, armbanden, zegelringen, oorringen en kralen, als
gave aan Jahweh, om voor ons verzoening te verkrijgen voor het aanschijn
van Jahweh. 51 Moses en de priester Elazar namen al die gouden sieraden
van hen aan. 52 Al het goud, dat zij als cijns aan Jahweh brachten, bedroeg
zestien duizend zeven honderd vijftig sikkels. Dit was van de hoofdmannen
over duizend en honderd; 53 ook de krijgslieden hadden ieder voor zich
nog buit behaald. 54 Moses en de priester Elazar namen het goud van de
hoofdmannen over duizend en honderd in ontvangst en brachten het naar
de openbaringstent, om de Israëlieten bij Jahweh in gedachtenis te houden.

32

1 De zonen van Ruben en Gad bezaten zeer talrijke kudden. En daar de
Rubenieten en Gadieten zagen, dat het land Jazer en het land Gilad een zeer
geschikte streek voor vee was, 2 gingen ze naar Moses, den priester Elazar
en de aanvoerders van de gemeenschap en zeiden: 3 Atarot, Dibon, Jazer,
Nimra, Chesjbon, Elale, Sibma, Nebo en Báal-Meon, 4 het land, dat Jahweh
aan de gemeenschap van Israël heeft onderworpen, is een land van veeteelt,
en uw dienaren oefenen veeteelt uit. 5 En zij vervolgden: Zo wij genade

hebben gevonden in uw ogen, laat dan dit land aan uw dienaren als bezitting
worden gegeven, en voer ons niet over de Jordaan. 6 Maar Moses gaf de
zonen van Gad en Ruben ten antwoord: Wilt gij dan hier blijven wonen,
terwijl uw broeders ten strijde trekken? 7 Waarom wilt ge de Israëlieten de
moed benemen, om naar de overkant te trekken, naar het land, dat Jahweh
hun heeft gegeven? 8 Zo hebben uw vaders gedaan, toen ik hen uitzond van
Kadesj-Barnéa, om het land te verkennen. 9 Zij trokken op tot de Esjkol-vallei,
en zij verkenden het land; maar toen ontnamen zij de kinderen Israëls de
moed, om het land binnen te trekken, dat Jahweh hun had gegeven. 10 Maar
toen ook ontbrandde de gramschap van Jahweh, en zwoer Hij: 11 De mannen
van twintig jaar oud en daarboven, die uit Egypte zijn opgetrokken, zullen
het land niet aanschouwen, dat Ik aan Abraham, Isaäk en Jakob onder ede
beloofd heb, omdat zij Mij niet trouw zijn gebleven! 12 Uitgezonderd werden
Kaleb, de Kenizziet, de zoon van Jefoenne, en Josuë, de zoon van Noen; want
zij bleven Jahweh getrouw. 13 Zo ontstak de toorn van Jahweh tegen Israël en
liet Hij ze veertig jaar lang in de woestijn zwerven, tot heel het geslacht, dat
kwaad had gedaan in de ogen van Jahweh, was gestorven. 14 En nu neemt
gij de plaats van uw vaderen in, zondig gebroed, en roept gij de grimmige
toorn van Jahweh over Israël weer af. 15 Zo ge u van Hem afwendt, zal Hij
het nog langer in de woestijn laten zwerven, en stort gij heel dit volk in het
verderf. 16 Maar zij traden op hem toe, en zeiden: Wij willen hier enkel
schaapskooien bouwen voor onze kudden en steden voor onze kinderen;
17 maar wij zelf zullen strijdvaardig aan de spits van de Israëlieten optrekken,
totdat wij ze naar hun bestemming hebben gebracht; intussen zullen onze
kinderen dan in versterkte steden kunnen blijven, om tegen de bewoners
van het land beveiligd te zijn. 18 Wij keren niet naar huis terug, eer ieder
van Israëls kinderen zijn aandeel heeft bekomen. 19 Ook zullen we geen
erfbezit bij hen krijgen aan de overkant van de Jordaan, zo wij ons erfdeel
hebben gekregen aan deze zijde, ten oosten van de Jordaan. 20 Toen sprak
Moses tot hen: Wanneer gij dit woord gestand doet, en u voor Jahweh ten
strijde gordt, 21 en gij allen welbewapend de Jordaan overtrekt voor het
aanschijn van Jahweh, totdat Hij zijn vijanden voor Zich heeft uitgedreven,
22 en eerst terugkeert als het land aan Jahweh is onderworpen, dan gaat ge
vrij uit voor Jahweh en Israël, en zal dit land voor het aanschijn van Jahweh
uw eigendom zijn. 23 Maar doet ge het niet, dan zondigt ge tegen Jahweh,
en zult ge de gevolgen van uw zonde ondervinden. 24 Bouwt dus steden
voor uw kinderen en kooien voor uw schapen, maar doet, wat ge beloofd
hebt. 25 Toen zeiden de zonen van Gad en Ruben tot Moses: Uw dienaren
zullen doen, zoals mijn heer heeft bevolen. 26 Onze kinderen en vrouwen,
ons vee, en al onze runderen zullen in de steden van Gilad blijven, 27 maar
uw dienaren zullen allen, welbewapend, naar de overkant trekken, om voor
Jahweh te strijden, zoals mijn heer heeft gezegd. 28 Nu gaf Moses den priester
Elazar en Josuë, den zoon van Noen, met de familiehoofden van Israëls
stammen zijn bevelen betreffende hen. 29 Moses zeide: Wanneer de zonen
van Gad en van Ruben, allen welbewapend, met u de Jordaan overtrekken,
om voor Jahweh te strijden, en het land aan u onderworpen is, dan moet ge
hun het land Gilad in eigendom geven; 30 maar zo ze niet welbewapend met
u naar de overkant trekken, dan moeten zij worden gedwongen zich onder u
in het land Kanaän te vestigen. 31 De zonen van Gad en Ruben verzekerden:
Wat Jahweh uw dienaars bevolen heeft, zullen ze doen. 32 Voor Jahweh's

aanschijn zullen wij welbewapend naar het land Kanaän trekken, en eerst
dan zullen we aan deze zijde van de Jordaan vaste bezittingen verkrijgen.
33 Zo gaf Moses aan de zonen van Gad en Ruben en aan de helft van de
stam van Manasse, den zoon van Josef, het rijk van Sichon, den koning
der Amorieten, en het rijk van Og, den koning van Basjan, zowel de steden
van het land als het grondgebied rondom de steden. 34 De zonen van Gad
herbouwden de vestingsteden Dibon, Atarot en Aroër, 35 Atrot-Sjofan, Jazer
en Jogbeha, 36 Bet-Nimra, Bet-Haran met haar schaapskooien. 37 De zonen
van Ruben herbouwden Chesjbon, Elale en Kirjatáim, 38 Nebo, Báal-Meon
(onder een andere naam) en Sibma, en gaven aan de steden, die ze bouwden,
andere namen. 39 De zonen van Makir, den zoon van Manasse, trokken
naar Gilad, veroverden het en verdreven de Amorieten, die daar woonden.
40 Moses gaf Gilad aan Makir, den zoon van Manasse, die zich daar vestigde.
41 Ook Jaïr, de zoon van Manasse, trok op, veroverde hun kampementen en
noemde ze kampementen van Jaïr. 42 Ook Nóbach trok op, veroverde Kenat
met zijn onderhorige plaatsen, en noemde het Nóbach naar zijn eigen naam.

33

1 Dit zijn de halten van de Israëlieten, nadat zij onder leiding van Moses en
Aäron met hun legerscharen uit Egypte waren opgetrokken. 2 Op bevel van
Jahweh schreef Moses hun zwerftochten op volgens de halten, die zij hadden
gemaakt. En dit waren hun verschillende halten, die zij op hun zwerftochten
hadden gemaakt. 3 Op de vijftiende dag van de eerste maand, braken
zij op van Raämses, daags na Pasen trokken de Israëlieten onder machtige
schutse ten aanschouwen van heel Egypte weg, 4 terwijl de Egyptenaren
al de eerstgeborenen begroeven, die Jahweh onder hen had getroffen, en
Jahweh aan hun goden de strafgerichten voltrok. 5 Nadat de Israëlieten van
Raämses waren opgetrokken, legerden zij zich te Soekkot. 6 Van Soekkot
trokken zij verder en legerden zich te Etam, dat op de grens van de woestijn
ligt. 7 Van Etam trokken zij verder, maar sloegen de richting in naar Pi-
Hachirot, dat ten oosten van Báal-Sefon ligt, en legerden zich voor Migdol.
8 Van Pi-Hachirot trokken zij verder, gingen midden door de zee naar de
woestijn, trokken drie dagreizen ver de woestijn Etam in, en legerden zich
te Mara. 9 Van Mara trokken zij verder, en kwamen te Elim; te Elim waren
twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen, en zij legerden zich daar.
10 Van Elim trokken zij verder, en legerden zich aan de Rode Zee. 11 Van
de Rode Zee trokken zij verder, en legerden zich in de woestijn Sin. 12 Van
de woestijn Sin trokken zij verder, en legerden zich te Dofka. 13 Van Dofka
trokken zij verder, en legerden zich te Aloesj. 14 Van Aloesj trokken zij
verder, en legerden zich te Refidim; daar was geen water voor het volk, om te
drinken. 15 Van Refidim trokken zij verder, en legerden zich in de woestijn
van de Sinaï. 16 Van de woestijn Sinaï trokken zij verder, en legerden zich
te Kibrot-Hattaäwa. 17 Van Kibrot-Hattaäwa trokken zij verder, en legerden
zich te Chaserot. 18 Van Chaserot trokken zij verder, en legerden zich te
Ritma. 19 Van Ritma trokken zij verder, en legerden zich te Rimmon-Péres.
20 Van Rimmon-Péres trokken zij verder, en legerden zich te Libna. 21 Van
Libna trokken zij verder, en legerden zich te Rissa. 22 Van Rissa trokken zij
verder, en legerden zich te Keheláta. 23 Van Keheláta trokken zij verder, en
legerden zich bij de berg Sjéfer. 24 Van de berg Sjéfer trokken zij verder, en

legerden zich te Charada. 25 Van Charada trokken zij verder, en legerden
zich te Makhelot. 26 Van Makhelot trokken zij verder, en legerden zich te
Táchat. 27 Van Táchat trokken zij verder, en legerden zich te Térach. 28 Van
Térach trokken zij verder, en legerden zich te Mitka. 29 Van Mitka trokken zij
verder, en legerden zich te Chasjmona. 30 Van Chasjmona trokken zij verder,
en legerden zich te Moserot. 31 Van Moserot trokken zij verder, en legerden
zich te Bene-Jaäkan. 32 Van Bene-Jaäkan trokken zij verder, en legerden zich
te Chor-Haggidgad. 33 Van Chor-Haggidgad trokken zij verder, en legerden
zich te Jotbáta. 34 Van Jotbáta trokken zij verder, en legerden zich te Abrona.
35 Van Abrona trokken zij verder, en legerden zich te Es-jon-Géber. 36 Van
Es-jon-Géber trokken zij verder, en legerden zich in de woestijn Sin, dat is
Kadesj. 37 Van Kadesj trokken zij verder, en legerden zich bij de berg Hor
aan de grens van het land Edom. 38 De priester Aäron besteeg op bevel van
Jahweh de berg Hor, en stierf daar in het veertigste jaar na de uittocht van
de Israëlieten uit Egypte, op de eerste van de vijfde maand. 39 Aäron was
honderd drie en twintig jaar oud, toen hij op de berg Hor stierf. 40 Daar
de kanaänietische koning van Arad, die in de Négeb van het land Kanaän
woonde, vernomen had, dat de Israëlieten in aantocht waren, 41 trokken
zij van de berg Hor verder, en legerden zich te Salmona. 42 Van Salmona
trokken zij verder, en legerden zich te Poenon. 43 Van Poenon trokken zij
verder, en legerden zich te Obot. 44 Van Obot trokken zij verder, en legerden
zich te Ijje-Haäbarim, in het gebied van Moab. 45 Van Ijje-Haäbarim trokken zij
verder, en legerden zich te Dibon-Gad. 46 Van Dibon-Gad trokken zij verder,
en legerden zich te Almon-Diblatáim. 47 Van Almon-Diblatáim trokken zij
verder, en legerden zich bij het gebergte Abarim tegenover Nebo. 48 Van het
gebergte Abarim trokken zij verder, en legerden zich in de velden van Moab
aan de Jordaan bij Jericho. 49 Hun legerplaatsen bij de Jordaan strekten
zich uit van Bet-Hajjesjimot af tot aan Abel-Hassjittim in de velden van
Moab. 50 In de velden van Moab aan de Jordaan bij Jericho sprak Jahweh
tot Moses: 51 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer gij de Jordaan zijt
overgetrokken naar het land Kanaän, 52 dan moet gij al de bewoners van
het land verjagen, en al hun gehouwen beelden stukslaan, al hun gegoten
beelden vernielen en al hun hoogten verwoesten. 53 Dan zult gij het land
in bezit nemen en er u vestigen; want aan u heb Ik het land in eigendom
gegeven. 54 Gij moet het land door loting onder uw geslachten verdelen; aan
een talrijk geslacht moet gij een groot stuk geven, aan een minder talrijk een
klein. Ge moet het dus onder de voorvaderlijke stammen zo verdelen, dat
iedereen krijgt, wat hem door het lot wordt toegewezen. 55 Maar wanneer gij
de bewoners van het land niet verjaagt, dan zullen zij, die gij ervan overlaat,
als doornen in uw ogen zijn en als prikkels in uw zijden; zij zullen u in uw
eigen land verdrukken. 56 En zoals Ik besloten had, hen te behandelen, zo
zal Ik het u doen.

34

1 Jahweh sprak tot Moses: 2 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer ge
in het land Kanaän komt, dan zullen dit de grenzen zijn van het land Kanaän,
dat uw erfdeel is. 3 De zuidgrens zal lopen van de woestijn Sin langs Edom,
en in het oosten beginnen bij het einde van de Zoutzee. 4 Dan zal de grens
zich ten zuiden bij de pas van Akrabbim ombuigen, doorlopen tot Sin, en
Kadesj-Barnéa zal haar meest zuidelijke punt vormen. Vandaar zal zij zich

uitstrekken tot Chasar-Addar en doorlopen tot Asmon. 5 Van Asmon zal de
grens ombuigen naar de beek van Egypte, en haar eindpunt zal de zee zijn.
6 Wat nu de westgrens betreft, zo dient de Grote Zee tegelijk als grens; die
vormt uw westgrens. 7 Dit zal voor u de noordelijke grens zijn: Van de Grote
Zee af moet ge de grenslijn trekken naar de berg Hor, 8 en van de berg Hor
ze doortrekken tot bij Chamat, met Sedad als haar uiterste punt. 9 Vandaar
zal de grens doorlopen naar Zifron met Chasar-Enan als eindpunt. Dit zal
uw noordgrens zijn. 10 Uw oostgrens zult ge trekken van Chasar-Enan naar
Sjefam. 11 Van Sjefam zal de grens afdalen naar Ribla, ten oosten van Ain,
en verder uitlopen op de bergrug ten oosten van het meer van Gennezaret.
12 Dan daalt de grens af naar de Jordaan, en loopt uit op de Zoutzee. Dit
zal uw land zijn met zijn grenzen rondom. 13 Moses beval de Israëlieten, en
zeide: Dit is het land, dat gij door loting moet verdelen, daar Jahweh bevolen
heeft, het aan de negen en halve stam te geven. 14 Want de families van de
stam der Rubenieten en Gadieten en die van de halve stam van Manasse
hebben hun erfdeel al ontvangen. 15 De twee en een halve stam hebben
hun aandeel ontvangen aan de overzijde van de Jordaan bij Jericho, dus aan
de oostkant. 16 En Jahweh sprak tot Moses: 17 De volgende mannen moeten
het land onder u verdelen: De priester Elazar en Josuë, de zoon van Noen;
18 verder moet gij uit iedere stam één stamhoofd nemen, om het land te
verdelen. 19 Dit zijn de namen van die mannen: Van de stam Juda Kaleb, de
zoon van Jefoenne; 20 van de stam der Simeonieten Sjemoeël, de zoon van
Ammihoed; 21 van de stam Benjamin Elidad, de zoon van Kislon; 22 van de
stam der Danieten het stamhoofd Boekki, de zoon van Jogli; 23 van de zonen
van Josef, van de stam der Manassieten het stamhoofd Channiël, de zoon van
Efod, 24 en van de stam der Efraïmieten het stamhoofd Kemoeël, de zoon van
Sjiftan; 25 van de stam der Zabulonieten het stamhoofd Elisafan, de zoon van
Parnak; 26 van de stam der Issakarieten het stamhoofd Paltiël, de zoon van
Azzan; 27 van de stam der Aserieten het stamhoofd Achihoed, de zoon van
Sjelomi; 28 van de stam der Neftalieten het stamhoofd Pedaël, de zoon van
Ammihoed. 29 Aan hen gaf Jahweh bevel het land Kanaän onder de kinderen
Israëls te verdelen.

35

1 Nog sprak Jahweh tot Moses in de velden van Moab aan de Jordaan
bij Jericho: 2 Beveel de Israëlieten, dat zij van hun erfbezit steden aan de
Levieten geven, om daar te wonen, en dat zij ook de weidegronden rond
die steden aan de Levieten afstaan. 3 Die steden zullen hun tot woonplaats
dienen en de weidegronden zullen voor hun kudde, hun lastdieren en al
hun vee zijn bestemd. 4 De weidegronden van de steden, die gij aan de
Levieten zult geven, moeten aan alle kanten van de stadsmuur af tot de
buitenste rand duizend el breed zijn. 5 Gij moet buiten de stad de oostgrens
op twee duizend ellen uitmeten, de zuidgrens op twee duizend ellen, de
westgrens op twee duizend ellen en de noordgrens op twee duizend ellen
met de stad als middelpunt; dit zullen hun weidegronden zijn, die bij de
steden horen. 6 De steden, die gij aan de Levieten moet afstaan, zullen
vooreerst de zes vrijsteden zijn, die gij als vluchtplaats moet aanwijzen voor
hem, die iemand heeft gedood; en daarenboven moet ge hun nog twee en
veertig andere steden afstaan. 7 In het geheel moet ge dus acht en veertig
steden met hun weidegronden aan de Levieten afstaan. 8 Deze steden, die ge
van het bezit der Israëlieten zult afnemen, moeten in een grote stam talrijker

en in een kleine stam minder talrijk zijn; ieder moet naar verhouding van zijn bezit, dat hij kreeg, enige steden aan de Levieten afstaan. 9 Jahweh sprak tot Moses: 10 Beveel de Israëlieten, en zeg hun: Wanneer gij over de Jordaan het land Kanaän zijt binnengetrokken, 11 dan moet gij enige steden aanwijzen, die u als vrijsteden zullen dienen, waarheen iemand vluchten kan, die een ander zonder opzet heeft gedood. 12 Naar die steden zult ge de wijk kunnen nemen voor den bloedwreker, zodat hij, die een ander gedood heeft, niet zal sterven, eer hij voor de gemeenschap terecht heeft gestaan. 13 Gij moet zes van zulke steden, die tot vrijsteden voor u zijn bestemd, aanwijzen: 14 drie steden in het Overjordaanse, en drie steden in het land Kanaän: dat zullen de vrijsteden zijn. 15 Zowel voor de Israëlieten als voor den vreemdeling en den inboorling in uw midden, zullen die zes steden als wijkplaats dienen, zodat ieder, die zonder opzet een mens heeft gedood, daarheen kan vluchten. 16 Wanneer iemand een ander met een ijzeren voorwerp zo slaat, dat hij sterft, dan is hij een moordenaar; de moordenaar moet ter dood worden gebracht. 17 Heeft hij een steen in zijn hand, waarmee men iemand dodelijk kan treffen, en slaat hij hem zo dat hij sterft, dan is hij een moordenaar; de moordenaar moet ter dood worden gebracht. 18 Of heeft hij een houten voorwerp in zijn hand, waarmee men iemand dodelijk kan treffen, en slaat hij hem zo, dat hij sterft, dan is hij een moordenaar; de moordenaar moet ter dood worden gebracht. 19 Dan mag de bloedwreker den moordenaar doden, waar hij hem aantreft. 20 Wanneer iemand een ander uit haat een stoot toebrengt, of uit moordzucht naar hem gooit, zodat hij sterft, 21 of uit vijandschap hem zo met de vuist slaat, dat hij sterft, dan is hij ook een moordenaar, en moet ter dood worden gebracht; de bloedwreker mag den moordenaar doden, waar hij hem aantreft. 22 Maar wanneer hij hem zonder voorbedachte rade en zonder vijandschap een stoot toebrengt, of zonder opzet om te doden een of ander ding naar hem gooit, 23 of uit onoplettendheid een steen, waarmee men iemand dodelijk kan treffen, op hem laat vallen, zodat hij sterft; dus zonder hem vijandig gezind te zijn en zonder hem kwaad te willen, 24 dan zal de gemeenschap tussen hem, die de dood heeft toegebracht en den bloedwreker recht spreken naar de volgende bepalingen. 25 De gemeenschap moet hem, die de dood heeft veroorzaakt, tegen den bloedwreker beschermen, en hem doen terugkeren naar de vrijstad, waarheen hij gevlucht was, en waar hij moet blijven wonen tot aan de dood van den hogepriester, dien men met de heilige olie heeft gezalfd. 26 Zo hij buiten de grens van de vrijstad komt, waarheen hij gevlucht is, 27 en de bloedwreker vindt hem buiten de grens van zijn vrijstad en doodt hem, dan treft den bloedwreker geen bloedschuld; 28 want de ander had tot aan de dood van den hogepriester in zijn vrijstad moeten blijven. Eerst na de dood van den hogepriester kan hij, die gedood heeft, naar zijn grondbezit terugkeren. 29 Deze rechtsbepalingen zullen voor u blijven gelden van geslacht tot geslacht, overal waar gij woont. 30 Wanneer iemand een mens heeft vermoord, dan zal men den moordenaar op het woord van getuigen ter dood brengen; maar één getuige zal niet voldoende zijn, om een mens te doen sterven. 31 Gij moogt voor het leven van een moordenaar, die des doods schuldig is, geen losgeld aannemen; want hij moet ter dood worden gebracht. 32 Evenmin moogt gij voor iemand, die naar een vrijstad gevlucht is, losgeld aannemen, om vóór de dood van den hogepriester terug te keren

en zijn land te bewonen. 33 Neen, gij moogt het land, waar gij woont, niet
ontwijden! Want bloed ontwijdt het land; en voor het land, waarop bloed
is vergoten, kan geen verzoening worden verkregen, dan door het bloed
van hem, die het vergoten heeft. 34 Bezoedelt dus het land niet, waar gij
woont, en waarin ook Ik woon; want Ik, Jahweh, woon te midden van Israëls
kinderen.

36

1 Eens traden de familiehoofden van het geslacht der zonen van Gilad,
den zoon van Makir, den zoon van Manasse, uit de geslachten van de zonen
van Josef, voor Moses en de aanvoerders, de stamhoofden der Israëlieten,
2 en zeiden: Jahweh heeft mijn heer bevolen, het land volgens het lot
onder de Israëlieten tot erfdeel te geven, en mijn heer heeft uit naam van
Jahweh gelast, het erfdeel van Selofchad, onzen broeder, aan zijn dochters
te schenken. 3 Maar wanneer zij nu eens met iemand van de andere
stammen der Israëlieten huwen, dan zou haar erfdeel aan dat onzer vaderen
worden onttrokken, bij het erfdeel van de stam worden gevoegd, waartoe
zij zullen behoren, en dus ons erfbezit, door het lot ons toegewezen, worden
ontvreemd. 4 En breekt voor de Israëlieten het jubeljaar aan, dan zal haar
erfdeel voorgoed bij de bezitting van de stam worden gevoegd, waartoe zij
behoren, en zal haar erfdeel van dat onzer vaderen worden ontvreemd.
5 Toen gaf Moses in opdracht van Jahweh aan de Israëlieten het volgende
bevel: De stam van de zonen van Josef heeft gelijk. 6 Daarom beveelt
Jahweh met betrekking tot de dochters van Selofchad als volgt: Zij kunnen
trouwen met wie ze willen, mits in een familie van de stam van haar vader.
7 Want een erfdeel mag bij de Israëlieten niet van de ene stam op de andere
overgaan, maar iedere Israëliet moet aan het erfdeel van de stam van zijn
vaderen vasthouden. 8 Daarom moet ieder meisje, dat onder de stammen
der Israëlieten een erfdeel ontvangt, in de familie van de stam van haar vader
huwen, zodat alle Israëlieten hun vaderlijk erfdeel behouden. 9 Een erfdeel
mag dus niet van de ene stam op de andere overgaan, maar alle stammen
der Israëlieten moeten aan hun eigen erfdeel vasthouden. 10 De dochters van
Selofchad deden, wat Jahweh Moses bevolen had. 11 Machla, Tirsa, Chogla,
Milka en Noa, de dochters van Selofchad, huwden met de zonen van haar
ooms. 12 Zij huwden dus in de families van de zonen van Manasse, den zoon
van Josef, zodat haar erfdeel aan de stam bleef, waartoe de familie van haar
vader behoorde. 13 Dit zijn de bevelen en voorschriften, die Jahweh door
Moses aan de Israëlieten in de velden van Moab aan de Jordaan bij Jericho
gaf.

Deuteronomium

1 Dit zijn de woorden, die Moses tot heel Israël heeft gesproken in het
Overjordaanse, in de woestijn, in de Araba tegenover de Rode Zee, tussen
Paran en Tófel, Laban, Chaserot en Di-Zahab, 2 gedurende de elf dagreizen
van de Horeb in de richting van het gebergte Seïr tot aan Kadesj-Barnéa.
3 In het veertigste jaar, op de eerste van de elfde maand, bracht Moses
de Israëlieten nauwgezet alles over, wat hem door Jahweh aangaande hen
was opgedragen. 4 Nadat hij dus Sichon, den koning der Amorieten, die in
Chesjbon, en Og, den koning van Basjan, die in Asjtarot en in Edréi woonde,
had verslagen, 5 ging Moses er toe over in het Overjordaanse, in het land
van Moab, de volgende wet af te kondigen. Hij sprak: 6 Jahweh, onze God,
sprak tot ons bij de Horeb: Lang genoeg hebt ge nu bij deze berg vertoefd.
7 Breekt op, begeeft u op weg en trekt naar de bergen der Amorieten, en
naar al hun naburen in de Araba, het bergland, het heuvelland, de Négeb
en langs de zeekust; naar het land der Kanaänieten en het Libanon-gebergte
tot aan de grote rivier, de Eufraat. 8 Ziet, Ik stel het hele land voor u open!
Gaat en neemt het land in bezit, dat Jahweh onder ede heeft beloofd aan
uw vaderen te geven, aan Abraham, Isaäk en Jakob en aan hun nageslacht.
9 In die tijd sprak ik tot u: Ik alleen kan de zorg voor u niet langer meer
dragen. 10 Jahweh, uw God, heeft u zo talrijk gemaakt, dat ge nu reeds het
getal van de sterren aan de hemel nabij komt; 11 en Jahweh, de God uwer
vaderen, moge u nog duizendmaal talrijker maken en u zegenen, zoals Hij
het u heeft beloofd. 12 Maar hoe zal ik dan alleen uw moeilijkheden, lasten
en twisten kunnen torsen? 13 Wijst uit elk uwer stammen wijze, verstandige
en ervaren mannen aan, dan zal ik ze als uw hoofdmannen aanstellen.
14 Gij hebt mij geantwoord: Wat gij voorslaat is goed. 15 Toen heb ik uit uw
midden wijze en ervaren mannen gekozen, en ze als hoofdmannen over u
aangesteld, als aanvoerders over duizend, honderd, vijftig en tien, en als
leiders over uw stammen. 16 Ik heb toen uw rechters geboden: Hoort beide
partijen van uw broeders aan, en beslecht rechtvaardig het geschil, dat
iemand heeft met zijn broeder of met den vreemdeling, die bij hem woont.
17 Gij moogt geen aanzien des persoons bij de rechtspraak doen gelden; naar
den geringe moet ge evengoed horen als naar den grote, en voor niemand
bevreesd zijn; want rechtspreken is iets goddelijks. En wat te moeilijk voor
u is, brengt dat voor mij, en ik zal het aanhoren. 18 Zo heb ik u toen alles
geboden, wat ge moest doen. 19 Toen wij van de Horeb waren opgebroken,
trokken wij door heel die grote en vreselijke woestijn, die gij hebt gezien,
in de richting van het gebergte der Amorieten, zoals Jahweh, onze God, het
ons had bevolen, en bereikten zo Kadesj-Barnéa. 20 Hier sprak ik tot u: Gij
zijt nu aan het bergland der Amorieten gekomen, dat Jahweh, onze God,
ons wil geven. 21 Zie, Jahweh, uw God, heeft het land voor u opengesteld!
Trek op, neem het in bezit, zoals Jahweh, de God uwer vaderen, het u heeft
bevolen; vrees niet en wees maar niet bang. 22 Toen zijt gij allen op mij
toegetreden, en hebt gezegd: Laten we mannen voor ons uitzenden, om voor
ons het land te verkennen, en ons verslag uit te brengen over de weg, die we
moeten nemen, en over de steden, die we zullen ontmoeten. 23 Ik keurde
dat goed, en koos twaalf mannen onder u uit, uit iedere stam één. 24 Zij
gingen op weg, bestegen het gebergte, en drongen door tot de Esjkol-vallei,

die zij verkenden. 25 Zij namen wat vruchten van het land met zich mee, en
brachten ze ons. Zij brachten ons tevens verslag uit, en zeiden: Het land,
dat Jahweh, onze God, ons wil geven, is goed. 26 Maar gij hebt geweigerd op
te trekken, en weerspannig tegen het bevel van Jahweh, uw God, 27 hebt gij
morrend in uw tenten gezegd: Omdat Jahweh ons haat, heeft Hij ons uit het
land van Egypte gevoerd, om ons in de handen der Amorieten te leveren en
ons te verdelgen. 28 Waarheen trekken we nu? Onze broeders hebben ons
de moed benomen; ze hebben gezegd: Het volk is groter en krachtiger dan
wij; de steden zijn groot en met muren tot de hemel; zelfs Anakskinderen
zagen we daar. 29 Ik sprak tot u: Vreest niet, en weest maar niet bang voor
hen! 30 Jahweh, uw God, die aan uw spits gaat, zal voor u strijden: juist zoals
Hij voor uw ogen in Egypte voor u heeft gedaan, 31 en in de woestijn, die gij
hebt gezien, waar Jahweh, uw God, u heel de weg, die gij zijt gegaan, heeft
gedragen, zoals iemand zijn kind draagt, totdat gij deze plaats hebt bereikt.
32 Ondanks dit alles hebt gij toen niet willen geloven in Jahweh, uw God,
33 die onderweg aan uw spits trok, om een legerplaats voor u te zoeken, in
vuur des nachts en in een wolk overdag, opdat gij zoudt kunnen zien op
de weg, die gij gaan moest. 34 Toen Jahweh uw woorden hoorde, werd Hij
vergramd, en zwoer: 35 Niemand van deze mannen, niemand van dit boos
geslacht, zal het heerlijke land zien, dat Ik onder ede aan uw vaderen beloofd
heb te geven; 36 alleen Kaleb, de zoon van Jefoenne, zal het aanschouwen;
hem en zijn zonen zal Ik het land geven, waar hij is binnengetrokken, omdat
hij Jahweh trouw is gebleven, 37 Ook op mij werd Jahweh vergramd om
wille van u, en Hij sprak: Ook gij zult daar niet binnengaan, 38 maar wel
uw dienaar Josuë, de zoon van Noen. Spreek hem dus moed in, want hij
zal Israël in het bezit ervan stellen. 39 Ook uw kleine kinderen, van wie ge
gezegd hebt, dat zij een buit zouden worden en uw zonen, die thans nog geen
goed van kwaad kunnen onderscheiden, zij zullen daar binnengaan; hun zal
Ik het geven, en zij zullen het bezitten. 40 Trekt zelf weer de woestijn in, in de
richting van de Rode Zee! 41 Toen hebt gij mij geantwoord: Wij hebben tegen
Jahweh gezondigd, maar wij trekken nu op ten strijde, juist zoals Jahweh,
onze God, het ons heeft bevolen. En gij hebt allen uw wapenen aangegord,
om roekeloos het gebergte te beklimmen. 42 Maar Jahweh sprak tot mij: Zeg
hun: Gij zult niet ten strijde trekken, want Ik ben niet in uw midden; anders
zult ge door uw vijanden worden verslagen. 43 Ik deelde het u mee, maar gij
hebt niet geluisterd; ge hebt u tegen het bevel van Jahweh verzet, en het toch
durven wagen, het gebergte te beklimmen. 44 Maar de Amorieten, die in het
gebergte woonden, trokken tegen u op, achtervolgden u als een bijenzwerm,
en joegen u in Seïr uiteen tot Chorma toe. 45 En toen gij terugkwaamt, hebt
ge wel voor het aanschijn van Jahweh geweend, maar Jahweh heeft naar uw
kermen niet geluisterd, en u niet willen verhoren. 46 En ge moest in Kadesj
blijven al de lange tijd, dat ge daar hebt gewoond.

2

1 Daarna trokken wij weer de woestijn in, in de richting van de Rode
Zee, zoals Jahweh het mij had gelast, en reisden lange tijd om het Seïr-
gebergte heen. 2 Toen sprak Jahweh tot mij: 3 Gij hebt nu lang genoeg rond
dit gebergte gezworven; wendt u nu naar het noorden. 4 Maar geef het
volk dit bevel: Gij komt nu door het gebied van uw broeders, de zonen van
Esau, die in Seïr wonen, en die bevreesd voor u zijn. Maar wacht u er wel

voor, 5 de strijd met hen aan te binden, want Ik zal u zelfs geen voetbreed
van zijn land geven, daar Ik het Seïr-gebergte als erfelijk bezit aan Esau
heb geschonken. 6 Het voedsel, dat ge nodig hebt, moet ge dus voor geld
van hem kopen en zelfs geld geven voor het nodige water. 7 Waarachtig,
Jahweh, uw God, heeft u gezegend bij al wat ge hebt ondernomen. Hij
droeg zorg voor u bij uw tocht door deze grote woestijn. Jahweh, uw God,
is veertig jaar lang met u geweest, en het heeft u aan niets ontbroken.
8 Zo trokken wij onze broeders, de zonen van Esau, die op het Seïr-gebergte
wonen voorbij, over de weg van de Araba, langs Elat en Es-jon-Géber, en
namen de richting van de steppe van Moab. 9 Toen sprak Jahweh tot mij:
Gij moogt ook Moab niet bestrijden, en geen oorlog met hem beginnen;
want Ik zal u niets van zijn land in eigendom geven, daar Ik Ar aan de
zonen van Lot als erfelijk bezit heb geschonken. 10 Vóór hen woonden
daar de Emieten, een volk groot, talrijk en machtig als de Anakskinderen;
11 ze werden als Refaïeten beschouwd, evenals de Anakskinderen, maar de
Moabieten noemden hen Emieten. 12 In Seïr woonden vroeger de Chorieten,
maar de zonen van Esau hadden hen verdreven en uitgeroeid, en woonden
daar in hun plaats; dus juist zoals Israël met het land heeft gedaan, dat
Jahweh hun in erfelijk bezit heeft gegeven. 13 Op dus, en steekt de beek Zéred
over! En zo zijn wij de beek Zéred overgetrokken. 14 Intussen waren er acht
en dertig jaren verlopen, sinds wij van Kadesj-Barnéa waren vertrokken
en de beek Zéred waren overgestoken; lang genoeg om heel het geslacht
van weerbare mannen in de legerplaats te doen sterven, zoals Jahweh het
hun had gezworen; 15 bovendien was de hand van Jahweh op hen blijven
drukken, om hen tot den laatsten man toe uit de legerplaats te verdelgen.
16 Toen nu alle weerbare mannen onder het volk tot den laatsten toe waren
uitgestorven, 17 sprak Jahweh tot mij: 18 Ge trekt nu Ar, het gebied van
Moab, voorbij, 19 en komt in de buurt van de Ammonieten. Ook hen moogt
ge niet bestrijden, en geen oorlog met hen beginnen; want Ik zal niets
van het land der Ammonieten u in eigendom geven, daar Ik het aan de
zonen van Lot als erfelijk bezit heb geschonken. 20 Ook dit rekende men
tot het land der Refaïeten, daar er vroeger de Refaïeten hadden gewoond,
die door de Ammonieten Zamzoemmieten werden genoemd. 21 Het was een
volk groot, talrijk en machtig als de Anakskinderen. Maar Jahweh had het
voor hen uitgeroeid, zodat zij het hadden verdreven, en daar in zijn plaats
bleven wonen; 22 dus juist zoals Hij voor de zonen van Esau had gedaan,
die in Seïr wonen, en voor wie Hij de Chorieten had uitgeroeid, zodat zij ze
hadden verdreven, en daar tot op de dag van heden in hun plaats bleven
wonen; 23 en zoals ook de Kaftorieten, die uit Kaftor waren weggetrokken,
de Awwieten, die de dorpen bewoonden tot Gaza toe, hadden uitgeroeid,
en daar in hun plaats bleven wonen. 24 Op, trekt verder, en steekt de beek
Arnon over! Zie, Ik heb Sichon, den Amoriet, den koning van Chesjbon,
en zijn land aan u overgeleverd; maak een begin met de verovering, en
bind de strijd met hen aan. 25 Van nu af zal Ik schrik en ontzetting voor u
gaan verspreiden bij de volken onder heel de hemel, die van angst voor u
zullen beven en sidderen, als ze maar van u horen. 26 Toen zond ik uit de
woestijn Kedemot gezanten naar Sichon, den koning van Chesjbon, met het
vredelievend verzoek: 27 Ik zou door uw land willen trekken. Maar ik zal mij
aan de wegen houden, zonder naar rechts of links af te wijken. 28 Verschaf
me tegen betaling het voedsel, dat ik nodig heb, en geef me voor geld het
nodige water. Laat mij er slechts doorheen, 29 zoals de zonen van Esau, die

te Seïr wonen, en de Moabieten in Ar mij dit hebben toegestaan, totdat ik de
Jordaan overtrek naar het land, dat Jahweh, onze God, ons gaat schenken.
30 Maar Sichon, de koning van Chesjbon, wilde ons niet door zijn land laten
trekken; want Jahweh, uw God, had zijn gemoed verstompt en zijn hart
versteend, om hem in uw hand te leveren, zoals thans het geval is. 31 Nu
sprak Jahweh tot mij: Zie, Ik ga Sichon en zijn land aan u overleveren; begin
de verovering, en neem zijn land in bezit. 32 En toen Sichon met al zijn volk
naar Jáhas trok, om ons te bestrijden, 33 leverde Jahweh, onze God, hem aan
ons over, en versloegen wij hem met zijn zonen en al zijn volk. 34 Wij namen
toen al zijn steden, sloegen iedere stad met mannen, vrouwen en kinderen
met de ban, en lieten niemand ontkomen. 35 Alleen het vee en de buit van
de veroverde steden behielden we voor ons zelf. 36 Van Aroër af, dat aan de
rand van het Arnondal ligt, met de stad in het dal, was er tot aan Gilad geen
vesting, die voor ons onneembaar was; Jahweh, onze God, leverde ze allen
aan ons over. 37 Maar het land der Ammonieten, heel het randgebied van
de beek Jabbok en de steden van het gebergte, hebt ge niet bestreden, juist
zoals Jahweh, onze God, het geboden had.

3

1 Toen wij de richting van Basjan insloegen en verder trokken, rukte Og,
de koning van Basjan, met al zijn volk naar Edréi op, om ons te bestrijden.
2 Maar Jahweh sprak tot mij: Vrees hem niet; want Ik heb hem met al zijn
volk en zijn land in uw handen geleverd. Ge moet met hem doen, zoals
gij gedaan hebt met Sichon, den koning der Amorieten, die in Chesjbon
woonde. 3 En Jahweh, onze God, leverde Og, den koning van Basjan, met
al zijn volk in onze handen, en wij versloegen hem, zodat er niemand
ontkwam. 4 Wij namen toen al zijn steden in; er was geen vesting, die wij
niet veroverden. Het waren zestig steden over heel de streek van Argob, dat
het rijk van Og van Basjan vormde; 5 alle versterkt met hoge muren, poorten
en grendels, behalve nog de zeer talrijke open plaatsen. 6 Wij sloegen ze met
de ban, zoals wij met Sichon, den koning van Chesjbon, hadden gedaan, en
troffen er alle steden met mannen, vrouwen en kinderen mee. 7 Al het vee
met de buit van de steden behielden we voor onszelf. 8 Zo veroverden wij
toen op de beide koningen der Amorieten, die in het Overjordaanse waren,
het land van de beek Arnon af tot aan het Hermongebergte, 9 (de Sidoniërs
noemen de Hermon Sirjon, de Amorieten noemen hem Senir), 10 met al de
steden van de vlakte, van heel Gilad en Basjan tot aan Salka en Edréi toe, die
tot het koninkrijk van Og van Basjan behoorden. 11 Og, de koning van Basjan,
was de laatst overgeblevene der Refaïeten; zijn sarcofaag van bazalt bevindt
zich te Rabbat-Ammon, en is negen el lang en vier el breed, naar de gewone
el. 12 Nadat wij toen dat land in bezit hadden genomen, gaf ik het van Aroër
af, dat aan de beek Arnon ligt, en de helft van het Gilad-gebergte met zijn
steden aan de Rubenieten en Gadieten. 13 De rest van Gilad met heel Basjan,
het koninkrijk van Og, dus de hele streek Argob, gaf ik aan de halve stam
van Manasse; (dit hele Basjan werd het land der Refaïeten genoemd). 14 Jaïr,
de zoon van Manasse, ontving heel de streek Argob tot aan het land der
Gesjoerieten en Maäkatieten, en noemde haar naar zijn naam, kampementen
van Jaïr, zoals ze nu nog heten; 15 aan Makir gaf ik het ene gedeelte van Gilad.
16 Aan de Rubenieten en de Gadieten gaf ik het andere gedeelte van Gilad
tot de beek Arnon, halverwege die beek, welke de grens vormde, en tot aan
de beek Jabbok, de grens der Ammonieten; 17 bovendien de Araba, met de

Jordaan als grens, van Gennezaret af tot aan de Araba-Zee, de Zoutzee, onder de hellingen van de Pisga in het oosten. 18 Maar ik gaf u toen het volgende bevel: Jahweh uw God, heeft u wel dit land in bezit gegeven, maar gij moet met alle weerbare mannen, welbewapend aan de spits van uw israëlietische broeders oversteken; 19 alleen uw vrouwen, uw kinderen en uw vee—en ik weet, dat gij veel vee bezit—mogen achterblijven in de steden, die ik u heb gegeven. 20 Eerst als Jahweh aan uw broeders rust heeft verschaft, zoals aan u, en ook zij het land bezitten, dat Jahweh, uw God, hun aan de overzijde van de Jordaan zal schenken, mag ieder van u terugkeren naar zijn bezit, dat ik hem heb gegeven. 21 Ik heb toen Josuë bevolen: Met eigen ogen hebt ge alles aanschouwd, wat Jahweh, uw God, met deze twee koningen heeft gedaan. Zo zal Jahweh ook met alle koninkrijken doen, waartegen gij optrekt. 22 Vrees hen dus niet; want Jahweh, uw God, zal zelf voor u strijden. 23 Ik bad toen Jahweh nog om ontferming, en sprak: 24 Jahweh, mijn Heer, Gij zijt begonnen uw dienaar uw grootheid en uw krachtige hand te laten aanschouwen; want welke God in de hemel of op de aarde wrocht zulke werken en machtige daden als Gij? 25 Ach, laat mij naar de overkant trekken, en het heerlijke land aanschouwen, aan de andere zijde van de Jordaan, dat schone gebergte met de Libanon. 26 Maar Jahweh bleef vergramd tegen mij om uwentwil, en wilde niet naar mij horen. En Jahweh sprak tot mij: Genoeg, ge moogt er Mij niet meer over spreken. 27 Bestijg de top van de Pisga, sla uw ogen op naar het westen en noorden, het zuiden en oosten; ge moogt het aanschouwen, maar gij zult de Jordaan niet oversteken. 28 Draag het bevel over aan Josuë, bemoedig en sterk hem, want hij zal aan de spits van dit volk naar de overkant trekken en hen in bezit stellen van het land dat gij ziet 29 Zo bleven we in de vallei tegenover Bet-Peor.

4

1 Nu dan Israël, gehoorzaam aan de bepalingen en voorschriften, die ik ga leren en volbreng ze, opdat gij moogt leven en het land moogt binnengaan en bezitten, dat Jahweh, de God uwer vaderen, u wil schenken. 2 Gij moogt niets toevoegen aan wat ik u ga bevelen, noch er iets afdoen: maar gij moet de geboden van Jahweh, uw God, die ik u heden geef, onderhouden. 3 Met eigen ogen hebt ge gezien, wat Jahweh gedaan heeft om Báal-Peor. Want iedereen, die Báal-Peor achterna liep, heeft Jahweh, uw God, uit uw midden verdelgd; 4 maar gij, die trouw zijt gebleven aan Jahweh, uw God, zijt allen nog heden in leven. 5 Ziet, ik leer u de bepalingen en voorschriften, zoals Jahweh, mijn God, mij heeft bevolen, om ze getrouw te volbrengen in het land, dat ge nu in bezit gaat nemen. 6 Onderhoudt ze dus en leeft ze na! Want daarin zal uw wijsheid en inzicht bestaan in de ogen der volken, die, als zij al die bepalingen horen, zullen zeggen: Waarachtig, een wijs en verstandig volk is deze machtige natie! 7 Want welke machtige natie heeft een god zo nabij als Jahweh, onze God, ons nabij is, zo vaak wij Hem aanroepen; 8 en welke machtige natie heeft zulke rechtvaardige bepalingen en voorschriften, als heel deze Wet, die ik u heden geef! 9 Waak dus met de grootste zorg, om niets te vergeten, van wat uw eigen ogen hebben aanschouwd; verlies het heel uw leven niet uit uw gedachten, maar prent het uw kinderen en kleinkinderen in. 10 Eens hebt gij op de Horeb voor het aanschijn van Jahweh, uw God, gestaan, terwijl Jahweh tot mij sprak: Verzamel het volk voor Mij; Ik zal hun mijn woorden doen horen, opdat zij leren mogen Mij te vrezen, zolang zij leven op aarde, en het ook hun zonen mogen leren. 11 Toen zijt gij

naderbij gekomen, en aan de voet van de berg gaan staan. En terwijl de
berg in vlammen stond, die oplaaiden tot in het hart van de hemel, en er een
donkere wolk en diepe duisternis hing, 12 sprak Jahweh tot u uit het vuur.
Gij hebt toen de klank van woorden gehoord, alleen maar geluid, doch geen
gedaante aanschouwd. 13 Hij openbaarde u zijn Verbond, de tien geboden,
die Hij u beval te volbrengen, en die Hij op twee stenen tafelen schreef.
14 En aan mij heeft Jahweh toen bevolen, u de bepalingen en voorschriften te
leren, opdat gij ze zoudt volbrengen in het land, dat gij in bezit gaat nemen.
15 En omdat gij dus in het geheel geen gedaante aanschouwd hebt, toen
Jahweh op de Horeb midden uit het vuur tot u sprak, daarom moet gij er
u zorgvuldig voor wachten, 16 misdadig een beeld van een afgod te maken,
onder welke gedaante dan ook: in de vorm van een man of een vrouw,
17 in de vorm van een of ander beest op aarde, in de vorm van gevleugelde
dieren in de lucht, 18 in de vorm van dieren, die over de aarde kruipen,
in de vorm van vissen, die in het water onder de aarde leven. 19 Wacht
u er voor, uw blikken naar de hemel op te slaan en bij het zien van zon,
maan en sterren, heel het heir van de hemel, u te laten verleiden, om hen
te aanbidden en te dienen. Want Jahweh, uw God, heeft die aan alle volken
onder heel de hemel overgelaten; 20 maar u heeft Jahweh uitverkoren en u
uit Egypte, die smeltoven, geleid, om Hem tot een eigen volk te zijn, zoals
thans het geval is. 21 Daar Jahweh om uwentwil vergramd op mij was, heeft
Hij gezworen, dat ik de Jordaan niet zal oversteken en het heerlijke land, dat
Jahweh, uw God, u als erfdeel zal geven, niet zal binnengaan, 22 maar dat ik
in dit land zal moeten sterven. Ik zelf zal dus de Jordaan niet overtrekken,
maar gij zult er over gaan, en dit heerlijke land in bezit nemen. 23 Dan moet
ge u er voor hoeden, het Verbond te vergeten, dat Jahweh, uw God, met u
sloot, en afgoden te maken, onder welke gedaante dan ook, wat Jahweh, uw
God, u verboden heeft. 24 Want Jahweh, uw God, is een verterend vuur,
een naijverige God. 25 Maar wanneer gij kinderen en kleinkinderen zult
hebben verwekt, en reeds lang zult zijn ingeburgerd in het land, dan zult gij
misdadig afgoden maken onder een of andere gedaante, kwaad doen in de
ogen van Jahweh, uw God, en Hem krenken. 26 Doch ik neem heden hemel
en aarde tegen u tot getuigen, dat gij dan spoedig uit het land zult worden
verdelgd, dat gij nu aan de overkant van de Jordaan in bezit gaat nemen.
Dan zult gij daar niet lang blijven wonen, maar tot den laatsten man worden
uitgeroeid. 27 Dan zal Jahweh u onder de volken verstrooien, en slechts
weinigen van u zullen overblijven onder de naties, waar Jahweh u heen
drijft. 28 Daar zult gij goden kunnen dienen, door mensenhanden gemaakt,
hout en steen, die zien noch horen, eten noch ruiken. 29 Maar zodra gij dan
Jahweh, uw God, weer zult zoeken, zult gij Hem vinden, zo ge Hem zoekt
met heel uw hart en heel uw ziel. 30 Wanneer gij in benauwdheid zijt en dit
alles u treft, zult gij u ten laatste bekeren tot Jahweh, uw God, en weer naar
Hem luisteren. 31 Want Jahweh, uw God, is een barmhartige God! Hij zal u
verlaten noch verdelgen, en het Verbond niet vergeten, dat Hij uw vaderen
bezworen heeft. 32 Ondervraag de oude tijden, die u vooraf zijn gegaan,
sinds de dag, dat Jahweh den mens heeft geschapen op aarde; ondervraag
het ene eind van de hemel tot het andere eind, of er ooit zo iets groots is
geschied en ooit zo iets is gehoord; 33 of ooit een volk de stem van een god
heeft gehoord, die uit het vuur heeft gesproken, zoals gij hebt gehoord, en
in leven bleef; 34 of ooit een god het heeft beproefd, midden uit een ander

volk zich een volk te komen halen door rampen, tekenen, wonderen en oorlogen, met sterke hand, gespierde arm en onder grote verschrikkingen, zoals Jahweh, uw God, voor uw eigen ogen met u heeft gedaan in Egypte. 35 U is het getoond, opdat gij zoudt weten, dat Jahweh God is, en geen ander dan Hij. 36 Om u te onderrichten heeft Hij uit de hemel zijn stem laten horen en op de aarde u zijn machtig vuur laten zien, en hebt gij midden uit het vuur zijn woorden gehoord. 37 Omdat Hij uw vaderen heeft bemind en hun nageslacht heeft uitverkoren, omdat Hij u in eigen persoon met grote kracht uit Egypte heeft geleid, 38 om volken, groter en machtiger dan gij, voor u te verdrijven, u in hun land te geleiden en het u als erfdeel te schenken, zoals heden geschiedt: 39 daarom moet gij heden erkennen en in uw hart prenten, dat Jahweh God is in de hemel daarboven en op aarde beneden, en anders geen. 40 Onderhoudt zijn bepalingen en geboden, die ik u heden ga geven, opdat het u en uw zonen na u goed moge gaan, en gij lang het land moogt bewonen, dat Jahweh, uw God, u voor altijd gaat schenken. 41 Toen zonderde Moses in het oosten, in het Overjordaanse, drie steden af, 42 waarheen iemand zou kunnen vluchten, die zijn naaste zonder opzet had gedood, en zonder dat hij hem vroeger had gehaat, en waar hij in leven zou blijven als hij in een van die steden de wijk had genomen. 43 Bij de Rubenieten Béser van de woestijn, in de vlakte, bij de Gadieten Ramot in Gilad, en bij de Manassieten Golan in Basjan. 44 Dit is de wet, die Moses de Israëlieten voorhield, 45 en dit zijn de beschikkingen, bepalingen en voorschriften, die Moses aan de Israëlieten afkondigde, na hun uittocht uit Egypte. 46 Het geschiedde in het Overjordaanse, in de vallei tegenover Bet-Peor in het land van Sichon, den koning der Amorieten, die in Chesjbon woonde, nadat Moses en de Israëlieten, na hun uittocht uit Egypte, hem hadden verslagen, 47 en zijn land en dat van Og, den koning van Basjan, de beide koningen der Amorieten, die ten oosten in het Overjordaanse woonden, in bezit hadden genomen: 48 van Aroër af, dat aan de rand van het Arnon-dal ligt tot aan de berg Sirjon (dat is de Hermon) 49 met heel de Araba aan de oostelijke oever van de Jordaan tot aan de zee van de Araba aan de voet van de hellingen van de Pisga.

5

1 Moses riep heel Israël bijeen, en sprak tot hen: Israël, hoor de bepalingen en voorschriften, die ik u heden verkondig; ge moet ze leren en ze nauwgezet onderhouden! 2 Jahweh, onze God, heeft op de Horeb met ons een Verbond gesloten. 3 Niet met onze vaderen heeft Jahweh dat Verbond aangegaan, maar met ons; met ons allen, die thans hier nog in leven zijn. 4 Van aanschijn tot aanschijn en midden uit het vuur heeft Jahweh op de berg tot u gesproken: 5 ik stond toen slechts tussen Jahweh en u, om u het woord van Jahweh over te brengen, omdat gij bevreesd waart voor het vuur, en de berg niet hadt durven bestijgen. Toen sprak Hij: 6 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb geleid, uit het slavenhuis. 7 Gij zult geen andere goden hebben dan Mij. 8 Gij zult u geen afgodsbeeld maken, geen gestalte van iets aan de hemel daarboven, op de aarde beneden of in het water, dat onder de aarde is. 9 Gij moogt ze aanbidden noch dienen; want Ik Jahweh, uw God, ben een naijverige God, die de zonden der vaderen wreekt op de kinderen en op het derde en vierde geslacht van hen, die Mij haten, 10 maar die genade bewijst aan het duizendste geslacht van die Mij beminnen en mijn geboden onderhouden. 11 Gij zult de naam van Jahweh, uw God, niet ijdel gebruiken;

want Jahweh laat niet ongestraft, die zijn naam ijdel gebruikt. 12 Onderhoud
de sabbatdag en heilig hem, zoals Jahweh, uw God, u bevolen heeft. 13 Zes
dagen moogt ge werken en al uw arbeid verrichten; 14 maar de zevende dag
is een sabbat ter ere van Jahweh, uw God, dan moogt gij, noch uw zoon of
uw dochter, noch uw slaaf of slavin, noch uw rund, uw ezel of een van uw
beesten, noch de vreemdeling binnen uw poorten enige arbeid verrichten,
opdat uw slaaf en slavin kunnen rusten, zoals gijzelf. 15 Denk er aan, dat
gij zelf slaaf zijt geweest in het land van Egypte, dat Jahweh, uw God, u daar
vandaan heeft geleid met sterke hand en gespierde arm, en Jahweh, uw God,
u daarom bevolen heeft de sabbatdag te onderhouden. 16 Eer uw vader en
uw moeder, zoals Jahweh, uw God, u bevolen heeft, opdat gij lang moogt
blijven leven, en het u goed moge gaan in het land, dat Jahweh, uw God, u
zal schenken. 17 Gij zult niet doden. 18 Gij zult geen overspel doen. 19 Gij
zult niet stelen. 20 Gij zult tegen uw naaste geen valse getuigenis afleggen.
21 Gij zult de vrouw van uw naaste niet begeren. Gij zult het huis van uw
naaste niet verlangen, noch zijn akker, noch zijn slaaf of slavin, noch zijn os
of zijn ezel, noch iets wat uw naaste behoort. 22 Tot heel uw gemeente heeft
Jahweh op de berg midden uit het vuur en de donkere wolk met machtige
stem deze woorden gesproken. Hij voegde daar verder niets aan toe, maar
schreef ze op twee stenen tafelen neer, die Hij mij gaf. 23 Want toen gij de
stem uit het donker en van de vlammende berg hadt gehoord, zijt gij met
al uw stamhoofden en oudsten op mij toegetreden, 24 en hebt gezegd: Zie,
Jahweh, onze God, heeft ons zijn glorie en grootheid getoond, en wij hebben
zijn stem gehoord uit het vuur! Zeker, wij hebben heden gezien, dat een
mens in leven kan blijven, ook als God met hem spreekt. 25 Waarom zouden
wij dan ten slotte toch sterven? Want dit machtige vuur zal ons verteren; zo
wij nog langer de stem van Jahweh, onzen God, moeten horen, zullen wij
sterven. 26 Want welk schepsel, dat, zoals wij, de stem van een levenden
God heeft gehoord, die spreekt uit het vuur, kan in leven blijven? 27 Treed
gij naderbij en luister naar al wat Jahweh, onze God, heeft te zeggen; deel
gij ons dan mee al wat Jahweh, onze God, tot u spreekt, en wij zullen het
gehoorzaam volbrengen. 28 Jahweh hoorde, wat gij tot mij hadt gezegd, en
Hij sprak tot mij: Ik heb gehoord wat dit volk tot u heeft gesproken. Hoe
voortreffelijk hebben zij dit alles gezegd! 29 O, mochten zij toch altijd die
gezindheid bewaren, altijd Mij vrezen en mijn geboden onderhouden, opdat
het hun en hun kinderen eeuwig goed moge gaan! 30 Ga dus, en zeg hun:
Keert terug naar uw tenten. 31 Maar blijf gij hier bij Mij; dan zal Ik u al de
geboden, bepalingen en voorschriften verkondigen, waarin Gij hen moet
onderrichten, en die zij moeten volbrengen in het land, dat Ik hun in bezit
zal geven. 32 Volbrengt dus alles zorgvuldig, wat Jahweh, uw God, u bevolen
heeft, en wijkt er noch ter rechter, noch ter linker zijde van af. 33 Bewandelt
alle wegen, die Jahweh, uw God, u heeft aangewezen, opdat gij moogt leven,
het u goed moge gaan, en gij lang het land moogt bewonen, dat gij in bezit
gaat nemen.

6

1 Dit zijn de geboden, de bepalingen en voorschriften, die Jahweh, uw
God, bevolen heeft u te leren, en die gij moet volbrengen in het land, dat
gij thans aan de overkant in bezit gaat nemen: 2 opdat gij met uw kinderen
en kleinkinderen heel uw leven Jahweh, uw God, zoudt vrezen, al zijn

bepalingen en geboden, die ik u geef, zoudt onderhouden, en gij lang zoudt
mogen leven. 3 Israël hoor ze dus aan, en volbreng ze zorgvuldig, opdat het u
goed moge gaan, en gij zeer talrijk moogt worden in het land, dat druipt van
melk en honing, zoals Jahweh, de God uwer vaderen, het u heeft beloofd.
4 Hoor, Israël! Jahweh is onze God, en Jahweh alleen! 5 Bemin Jahweh, uw
God, met heel uw hart, met heel uw ziel, en met heel uw kracht. 6 Deze
woorden, die ik u heden gebied, moeten in uw hart staan geschreven. 7 Prent
ze uw kinderen in; herhaal ze, wanneer ge in uw huis zijt gezeten, of wandelt
op straat, wanneer gij gaat slapen of opstaat; 8 bind ze als een merk op uw
hand en als een teken op uw voorhoofd, 9 en schrijf ze op de deurposten
van uw huis en in uw poorten. 10 En wanneer Jahweh, uw God, u het land
heeft binnengeleid, dat Hij aan uw vaderen, aan Abraham, Isaäk en Jakob
onder ede beloofd heeft, u te zullen geven: een land met grote en prachtige
steden, die gij niet hebt gebouwd, 11 met huizen vol allerlei kostbare zaken,
waarmee gij ze niet hebt gevuld, met uitgehouwen regenbakken, die gij niet
hebt gehouwen, met wijngaarden en olijfbomen, die gij niet hebt geplant:
en wanneer gij zult eten tot verzadigens toe, 12 zorg er dan voor Jahweh niet
te vergeten, die u uit het land van Egypte, uit het slavenhuis heeft geleid!
13 Jahweh, uw God, moet ge vrezen, Hem moet ge dienen, bij zijn Naam
alleen moogt ge zweren. 14 Loopt niet achter vreemde goden, achter de
goden der volken, die u omringen, 15 opdat de toorn van Jahweh, uw God,
niet ontbrandt, en Hij u van de aarde verdelgt; want Jahweh, uw God, die
onder u toeft, is een naijverige God. 16 Stelt Jahweh, uw God, niet op de proef,
zoals gij Hem te Massa op de proef hebt gesteld. 17 Onderhoudt zorgvuldig
de geboden van Jahweh, uw God, zijn beschikkingen en bepalingen, die Hij u
heeft bevolen. 18 Doe wat recht en goed is in de ogen van Jahweh, opdat het
u goed moge gaan, en gij het heerlijke land, dat Jahweh onder ede aan uw
vaderen beloofd heeft, moogt binnengaan en bezitten, 19 en opdat Hij al uw
vijanden voor u moge uitdrijven, zoals Jahweh gezegd heeft. 20 En wanneer
naderhand uw zoon aan u vraagt, wat die beschikkingen, bepalingen en
voorschriften betekenen, die Jahweh, onze God, u bevolen heeft, 21 dan moet
gij hem zeggen: Wij waren in Egypte de slaven van Farao, maar Jahweh heeft
met sterke hand ons uit Egypte geleid. 22 Jahweh heeft voor onze ogen in
Egypte machtige en verschrikkelijke tekenen en wonderen gewrocht tegen
Farao en heel zijn hof; 23 maar ons heeft Hij vandaar weggevoerd, om ons in
het land te brengen en ons het land te geven, dat Hij aan onze vaderen onder
ede beloofd had. 24 Daarom heeft Jahweh ons geboden, al deze bepalingen te
volbrengen, en Jahweh, onzen God, te vrezen, opdat het ons altijd goed moge
gaan, en Hij ons in leven moge behouden, zoals Hij tot heden gedaan heeft.
25 Hierin zal onze gerechtigheid liggen, dat wij nauwgezet al deze geboden
volbrengen voor het aanschijn van Jahweh, onzen God, zoals Hij het ons
heeft bevolen.

7

1 Wanneer Jahweh, uw God, u het land heeft binnengeleid, dat gij thans
in bezit gaat nemen, zal Hij talrijke volken voor u verjagen, de Chittieten,
Girgasjieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesi-
eten, zeven volken talrijker en machtiger dan gij. 2 Maar wanneer Jahweh,
uw God, ze aan u heeft overgeleverd en gij ze verslaat, dan moet ge ze met
de banvloek treffen; ge moogt geen verbond met hen sluiten en hun geen

genade verlenen, 3 en u niet vermaagschappen met hen, uw dochters niet
aan hun zonen geven en hun dochters niet voor uw zonen nemen. 4 Want
zij zouden uw zonen van Mij vervreemden, zodat zij vreemde goden gaan
dienen; dan zou de toorn van Jahweh tegen u ontbranden, en zou Hij u
spoedig verdelgen! 5 Neen, maar zó moet gij met hen handelen: hun altaren
moet ge omverwerpen, hun wijstenen verbrijzelen, hun heilige bomen
omhouwen, hun afgodsbeelden verbranden. 6 Want gij zijt een volk, dat aan
Jahweh, uw God, is gewijd. Jahweh, uw God, heeft u uitverkoren onder alle
volken op aarde, om Hem een eigen volk te zijn. 7 Niet omdat gij talrijker zijt
dan andere volken, heeft Jahweh Zich aan u gehecht en u uitverkoren, want
gij zijt het kleinste van alle volken; 8 maar omdat Jahweh u lief had en zijn
eed wilde houden, die Hij uw vaderen gezworen had, daarom heeft Jahweh
u weggeleid met sterke hand en u bevrijd uit het slavenhuis, uit de macht van
Farao, den koning van Egypte. 9 Erken dus, dat Jahweh, uw God, waarachtig
God is; de getrouwe God, die het Verbond houdt en genade bewijst aan
die Hem beminnen en zijn geboden onderhouden, tot in het duizendste
geslacht, 10 maar die aan den lijve straft en verdelgt die Hem haten; die
geen uitstel verleent aan die Hem haten, maar hen in eigen persoon laat
boeten. 11 Onderhoud dus de geboden, de bepalingen en voorschriften,
waarvan ik u heden de naleving beveel. 12 Want zo ge aan deze voorschriften
gehoorzaamt, ze onderhoudt en volbrengt, dan zal Jahweh, uw God, het
Verbond houden, en u genade bewijzen, zoals Hij het uw vaders gezworen
heeft. 13 Hij zal u beminnen, u zegenen en vermenigvuldigen; Hij zal in het
land, dat Hij aan uw vaderen gezworen heeft, u te zullen geven, zegenen
de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw akker, uw koren, uw most
en uw olie, de dracht uwer runderen en de worp uwer schapen. 14 Boven
alle volken zult gij worden gezegend; geen onvruchtbare zal er onder u zijn,
onder uw mannen of vrouwen, zelfs niet onder uw vee. 15 Jahweh zal iedere
ziekte ver van u houden, en u met geen der afschuwelijke egyptische kwalen
bezoeken, die ge hebt leren kennen, maar ze doen neerkomen op al die
u haten. 16 Gij zult zonder erbarmen alle volken verslinden, die Jahweh,
uw God, u gaat overleveren; ge moogt hun goden niet dienen, want dat
zou een valstrik voor u zijn. 17 Misschien denkt ge bij uzelf: Die volken
zijn talrijker dan ik; hoe zal ik ze kunnen verjagen? 18 Neen, vrees ze niet!
Herinner u steeds, wat Jahweh, uw God, aan Farao en heel Egypte gedaan
heeft: 19 de grote rampen, de tekenen en wonderen, die gij met eigen oog
hebt aanschouwd; de sterke hand en gespierde arm, waarmee Jahweh, uw
God, u heeft weggeleid! Zo zal Jahweh, uw God, alle volken treffen, voor wie
gij bevreesd zijt. 20 Zelfs horzels zendt Jahweh, uw God, op hen af, tot ook
de rest, die zich voor u heeft verborgen, is verdelgd. 21 Neen, gij moet hen
niet vrezen; want Jahweh, uw God, verblijft in uw midden, een machtige
en ontzagwekkende God! 22 Zeker, Jahweh, uw God, zal die volken slechts
langzaam aan voor u verjagen, en gij zult ze niet ineens kunnen verdelgen;
anders krijgen de wilde dieren de overhand op u. 23 Maar Jahweh, uw God,
levert ze aan u over, en houdt ze in grote verwarring, tot ze vernietigd zijn.
24 Hij levert hun koningen aan u uit, en zelfs hun naam zult ge wegvagen
onder de hemel; niemand zal voor u stand kunnen houden, totdat gij ze hebt
verdelgd. 25 Hun afgodsbeelden moet ge verbranden, het zilver en goud, dat
hen bedekt, niet begeren en niet in bezit nemen, opdat het geen valstrik voor
u wordt; want het is een afschuw voor Jahweh, uw God. 26 Een dergelijke
gruwel moogt ge niet in uw huis brengen; anders wordt ge eveneens met de

banvloek getroffen: gij moet er van gruwen en walgen; want het is met de banvloek geslagen.

8

1 Alle geboden, die ik u heden geef, moet ge nauwgezet onderhouden, opdat ge moogt leven, talrijk worden en het land, dat Jahweh aan uw vaderen onder ede beloofd heeft, moogt binnengaan en bezitten. 2 Denk eens terug aan heel de tocht, die Jahweh, uw God, u deze veertig jaren door de woestijn liet maken, en hoe Hij u enkel daarom vernederd heeft en beproefd, om uw gezindheid te kennen, of gij zijn geboden zoudt onderhouden, of niet. 3 Hij heeft u vernederd, en u honger doen lijden; maar Hij heeft u ook met het manna gespijzigd, dat gij nooit hadt gekend, en ook uw vaderen niet kenden, om u te leren, dat de mens niet leeft van brood alleen, maar leeft van al wat komt uit Jahweh's mond. 4 Uw kleed is aan uw lijf niet versleten, en uw voet niet gezwollen al die veertig jaar lang. 5 Gij weet het zelf wel, dat Jahweh, uw God, u slechts heeft getuchtigd, zoals iemand zijn eigen zoon tuchtigt, 6 opdat gij de geboden van Jahweh, uw God, zoudt onderhouden, op zijn wegen zoudt wandelen en Hem zoudt vrezen. 7 Waarachtig, Jahweh, uw God, brengt u naar een heerlijk land, een land van waterbeken, bronnen en stromen, die in de dalen en op de bergen ontspringen; 8 een land van tarwe en gerst, van wijnstok, vijg en granaat, een land van olijfolie en honing; 9 een land, waar ge niet in armoede uw brood zult eten, waar u niets zal ontbreken; een land, waarvan de stenen van ijzer zijn, en waar ge uit de bergen koper kunt delven; 10 waar gij zult eten tot verzadigens toe, en waar gij Jahweh, uw God, zult loven om het heerlijke land, dat Hij u schonk. 11 Zorgt er dus voor, dat ge Jahweh, uw God, niet vergeet, en zijn geboden, zijn voorschriften en bepalingen, die ik u heden geef, niet verwaarloost. 12 En wanneer ge eet tot verzadigens toe, prachtige huizen bouwt en bewoont, 13 wanneer uw runderen en schapen talrijk worden, uw zilver en goud zich ophoopt, en heel uw bezit zich vermeerdert, 14 laat dan uw hart zich niet verheffen! Vergeet toch nimmer Jahweh, uw God, die u uit Egypteland, uit het slavenhuis heeft geleid; 15 die u door die grote woestijn heeft gevoerd, zo vreselijk door giftige slangen en schorpioenen, en door dorre streken zonder water; die water heeft doen ontspringen aan de steenharde rots; 16 die u in de woestijn met manna heeft gevoed, dat uw vaders niet hebben gekend, en die u enkel daarom heeft vernederd en beproefd, om u ten slotte weldaden te bewijzen. 17 En zo gij mocht menen: Mijn eigen kracht en mijn sterke hand hebben mij deze rijkdom verworven: 18 denk er dan aan, dat Jahweh, uw God, u de kracht heeft gegeven, om rijkdom te verwerven, omdat Hij zijn Verbond, dat Hij met uw vaderen heeft gezworen, gestand wilde doen, zoals Hij heden gedaan heeft. 19 En zo gij Jahweh, uw God, vergeet en vreemde goden volgt, ze dient en aanbidt, dan betuig ik u heden, dat gij tot den laatsten man zult worden verdelgd, 20 dat gij te gronde zult gaan als de volken, die Jahweh voor u heeft vernietigd, omdat ge niet hebt geluisterd naar de stem van Jahweh, uw God.

9

1 Hoor, Israël! Thans trekt ge naar de overkant van de Jordaan, om volken te onderwerpen, die groter en sterker zijn dan gij, met steden groot en met muren tot de hemel; 2 om een groot en machtig volk te onderwerpen, de

Anakskinderen, die ge kent, en van wie ge hebt horen zeggen: Wie houdt
stand voor de Anakskinderen? 3 Beseft dan heden, dat het Jahweh, uw God
is, die als een verslindend vuur voor u uitgaat; Hij zal ze verdelgen en voor
u vernederen, zodat gij ze spoedig zult kunnen verdrijven en vernietigen,
zoals Jahweh het u heeft beloofd. 4 Maar wanneer Jahweh, uw God, ze
voor u heeft uitgedreven, meen dan niet bij uzelf: Om mijn gerechtigheid
heeft Jahweh mij hierheen geleid en dit land in bezit laten nemen; want
om de boosheid dezer volken drijft Jahweh ze voor u uit. 5 Neen, niet om
uw gerechtigheid en onberispelijk gedrag gaat ge hun land in bezit nemen;
maar om de boosheid dezer volken drijft Jahweh, uw God, ze voor u uit,
en ook om zijn woord gestand te doen, dat Jahweh aan uw vaderen, aan
Abraham, Isaäk en Jakob heeft gezworen. 6 Begrijpt het dus goed, dat het
niet om uw gerechtigheid is, dat Jahweh, uw God, u dit heerlijke land in bezit
geeft; neen, want ge zijt een hardnekkig volk. 7 Denk er aan en vergeet het
nooit, hoe gij Jahweh, uw God, in de woestijn hebt vergramd; hoe gij sinds de
dag, dat gij uit Egypte zijt getrokken, totdat gij op deze plaats zijt gekomen,
weerspannig zijt geweest tegen Jahweh. 8 Bij de Horeb hebt gij Jahweh zo
hevig vergramd, dat Jahweh in zijn toorn u had willen verdelgen. 9 Ik had
toen de berg beklommen, om de stenen tafelen, de tafelen van het Verbond,
dat Jahweh met u had gesloten, in ontvangst te nemen, en was veertig dagen
en veertig nachten op de berg gebleven, zonder brood te eten of water te
drinken. 10 En Jahweh had mij de twee stenen tafelen gegeven, die door Gods
vinger waren beschreven, en waarop alle geboden stonden, die Jahweh op
de berg midden uit het vuur u had gegeven, op de dag, dat Hij u bijeen
had geroepen. 11 Toen Jahweh dan aan het einde van die veertig dagen en
veertig nachten mij de twee stenen tafelen, de tafelen van het Verbond, had
gegeven, 12 sprak Hij tot mij: Sta op, ga snel van hier naar beneden, want uw
volk, dat gij uit Egypte hebt geleid, is diep bedorven. Het heeft nu de weg
al verlaten, die Ik het heb voorgeschreven, en zij hebben zich een gegoten
beeld gemaakt. 13 En Jahweh vervolgde tot mij: Ik heb nu gemerkt, wat voor
een volk het is, een hardnekkig volk. 14 Laat Mij begaan; Ik zal ze vernietigen
en hun naam onder de hemel verdelgen, en van u een sterker en talrijker
volk maken dan dit. 15 Toen keerde ik om, en daalde af van de berg, die
in vlammen stond, met de beide tafelen van het Verbond in mijn handen.
16 Ik moest het aanschouwen, dat gij hadt gezondigd tegen Jahweh, uw God,
u een gegoten kalf hadt gemaakt, en al spoedig de weg hadt verlaten, die
Jahweh u had voorgeschreven. 17 Toen pakte ik de beide tafelen, slingerde
ze uit mijn handen, smeet ze stuk voor uw ogen. 18 Daarna wierp ik mij
als de eerste maal veertig dagen en veertig nachten, zonder brood te eten
of water te drinken, voor Jahweh neer, om heel uw zondig gedrag, en om
het kwaad, dat ge in de ogen van Jahweh gedaan hadt, door Hem te tarten.
19 Want ik was bang voor de toorn en de gramschap van Jahweh, die zo hevig
op u was verbolgen, dat Hij u wilde verdelgen. En ook ditmaal verhoorde
mij Jahweh. 20 Ook op Aäron was Jahweh zo hevig vergramd, dat Hij ook
hem wilde verdelgen; daarom bad ik toen ook voor Aäron. 21 Het kalf, dat ge
gemaakt hadt, en waarmee ge hadt gezondigd, nam ik weg, en verbrandde
het in het vuur; ik sloeg het aan stukken en stampte het fijn, tot het tot
stof was vergruizeld; toen wierp ik het stof in de beek, die van de berg
stroomt. 22 Ook te Tabera, te Massa en te Kibrot-Hattaäwa, hebt gij de toorn
van Jahweh opgewekt. 23 En toen Jahweh u uitzond van Kadesj-Barnéa en

tot u sprak: “Trekt op, en neemt het land in bezit, dat Ik u heb gegeven”, hebt
gij u verzet tegen het bevel van Jahweh, uw God, niet in Hem geloofd en niet
naar Hem willen luisteren. 24 Gij zijt tegen Jahweh weerspannig geweest van
de dag af, dat ik u ken. 25 Toen ik mij dus, zoals ik zeide, die veertig dagen
en veertig nachten voor Jahweh had neergeworpen, omdat Jahweh gezegd
had, dat Hij u wilde verdelgen, 26 bad ik tot Jahweh en sprak: O Heer, Jahweh,
verdelg uw volk en uw erfdeel toch niet, dat Gij door uw macht hebt bevrijd,
en met sterke hand uit Egypte geleid. 27 Wees uw dienaren, Abraham, Isaäk
en Jakob indachtig, en reken dit volk zijn halsstarrigheid, boosheid en zonde
niet aan. 28 Laat het land, waaruit Gij ons hebt weggeleid, toch niet zeggen:
“Omdat Jahweh niet machtig genoeg was, ze naar het land te brengen, dat
Hij hun had beloofd, en omdat Hij hen haatte, heeft Hij ze weggevoerd, om
ze in de woestijn te doen sterven”. 29 Zij zijn toch uw volk en uw erfdeel, dat
Gij met uw geweldige kracht en uw gespierde arm hebt uitgeleid!

10

1 In die tijd sprak Jahweh tot mij: Houw u twee stenen tafelen, zoals
de vorige, en kom tot Mij op de berg, na u een ark van hout te hebben
vervaardigd. 2 Dan zal Ik op die tafelen de geboden schrijven, die op de
vorige stonden, welke gij hebt verbrijzeld; leg die dan in de ark. 3 Ik maakte
een ark van sjittimhout, hieuw twee stenen tafelen, gelijk aan de vorige, en
besteeg de berg met de beide tafelen in mijn hand. 4 En Jahweh schreef op
de tafelen de tien geboden, die Hij er vroeger op had geschreven, en die Hij
op de berg uit het vuur aan u had gegeven, toen Hij u bijeen had geroepen.
Toen Jahweh ze mij had overgereikt, 5 keerde ik om, daalde van de berg af,
en legde de tafelen in de ark, die ik gemaakt had; daar bleven zij liggen,
zoals Jahweh het mij had bevolen. 6 De Israëlieten trokken van Beërot-Bene-
Jaäkan verder naar Mosera. Daar stierf Aäron en werd hij begraven; zijn
zoon Elazar werd priester in zijn plaats. 7 Vandaar trokken zij verder naar
Goedgóda, en van Goedgóda naar Jotbáta, een land met waterbeken. 8 In die
tijd zonderde Jahweh de stam van Levi af, om de verbondsark van Jahweh te
dragen, om voor het aanschijn van Jahweh te staan, zijn dienst te verrichten
en in zijn Naam te zegenen, zoals tot op heden gebeurt. 9 Daarom heeft Levi
geen deel en geen erfenis met zijn broeders; want Jahweh is zijn erfdeel,
zoals Jahweh, uw God, het hem heeft beloofd. 10 Toen ik dan evenals vroeger
veertig dagen en veertig nachten op de berg was gebleven, verhoorde mij
Jahweh ook deze keer; Jahweh heeft u niet willen verdelgen. 11 Maar Jahweh
sprak tot mij: Sta op, trek op aan de spits van het volk; dan kunnen ze het
land in bezit gaan nemen, dat Ik hun vaderen onder ede beloofd heb, hun te
geven. 12 Nu dan Israël, wat vraagt Jahweh, uw God, anders van u, dan dat
gij Jahweh, uw God vreest, dat gij al zijn wegen bewandelt en Hem bemint,
dat gij Jahweh, uw God, met heel uw hart en heel uw ziel dient, 13 en de
geboden en bepalingen van Jahweh onderhoudt, die ik u heden geef, opdat
het u goed moge gaan? 14 Waarachtig, aan Jahweh, uw God, behoren de
hemel met de hemel der hemelen, en de aarde met al wat daarop is; 15 maar
toch heeft Jahweh slechts in uw vaderen zijn welbehagen gesteld, en hen zo
liefgehad, dat Hij u, hun nageslacht, uit alle volken heeft uitverkoren, zoals
heden geschied is. 16 Besnijdt daarom de voorhuid uws harten, en weest
niet langer hardnekkig! 17 Want Jahweh, uw God, is de God der goden en de
Heer der heren: de grote, sterke en ontzagwekkende God, die geen aanzien

des persoons kent, en geen geschenken aanvaardt. 18 Hij verschaft recht
aan wees en weduwe, Hij bemint den vreemdeling, zodat Hij hem voedsel
en kleding verschaft. 19 Bemint dus den vreemdeling; want zelf waart gij
vreemdeling in het land van Egypte. 20 Vrees Jahweh, uw God; dien Hem,
hecht u aan Hem, en zweer alleen bij zijn Naam. 21 Hij is uw glorie, Hij is
uw God, die voor u die machtige en ontzagwekkende dingen gewrocht heeft,
welke gij met eigen ogen aanschouwd hebt. 22 Met zeventig personen zakten
uw vaderen af naar Egypte, en nu heeft Jahweh, uw God, u talrijk gemaakt
als de sterren aan de hemel.

11

1 Bemin Jahweh, uw God, en onderhoud zijn instellingen, zijn bepalingen,
voorschriften en geboden voor immer. 2 Gij kent toch—want ik spreek niet
tot uw zonen, die de straffen van Jahweh, uw God, niet hebben ervaren, en
zijn grootheid, zijn sterke hand en gespierde arm niet hebben aanschouwd,
— 3 gij kent toch zijn tekenen en werken, die Hij in Egypte aan Farao, den
koning van Egypte, en aan heel zijn land heeft gewrocht: 4 wat Jahweh met
het leger van Egypte heeft gedaan, met zijn paarden en wagens, over wie Hij
de wateren van de Rode Zee heen deed stromen, toen zij u achtervolgden,
en die Hij tot de dag van vandaag heeft vernietigd: 5 wat Hij voor u in de
woestijn heeft gedaan, totdat gij op deze plaats zijt gekomen: 6 wat Hij Datan
en Abiram heeft gedaan, de zonen van Eliab, den zoon van Ruben, toen de
aarde haar muil heeft opengesperd en ze met hun gezinnen, hun tenten
en alles, wat hun behoorde, te midden van heel Israël heeft verslonden.
7 Waarachtig, met uw eigen ogen hebt gij al de grote werken van Jahweh
aanschouwd, die Hij heeft gewrocht. 8 Onderhoudt dan al de geboden, die
ik u heden geef, opdat gij sterk moogt zijn, en het land moogt binnengaan
en bezitten, dat gij aan de overkant gaat veroveren, 9 en opdat gij lang in het
land moogt blijven, dat Jahweh onder ede beloofd heeft, aan uw vaderen
en aan hun kroost te zullen geven, een land dat druipt van melk en honing.
10 Want het land, dat gij in bezit gaat nemen, is niet als het land van Egypte,
dat gij hebt verlaten, en dat gij, wanneer gij gezaaid hadt, als een moestuin
met uw voet water moest geven. 11 Neen, het land, dat gij aan de overkant
in bezit gaat nemen, is een land van bergen en dalen, en het wordt door
de regen van de hemel gedrenkt; 12 een land, waar Jahweh, uw God, zorg
voor draagt; waarop van het begin van het jaar tot het eind voortdurend
de ogen van Jahweh gericht zijn. 13 Wanneer gij gewillig gehoorzaamt aan
de geboden, die ik u heden geef, wanneer gij Jahweh, uw God, bemint en
Hem met heel uw hart en heel uw ziel dient, 14 dan zal Hij op tijd regen aan
uw land schenken, de najaars- en de voorjaarsregen, zodat gij uw graan,
most en olie zult oogsten; 15 dan zal Hij voor uw vee gras op uw weiden
geven, en zult gij eten tot verzadigens toe. 16 Maar zorgt er voor, dat uw
hart zich niet laat verleiden, dat gij niet afdwaalt, en vreemde goden dient
en aanbidt. 17 Want dan ontbrandt de toorn van Jahweh tegen u; dan zal
Hij de hemel sluiten, zodat er geen regen valt en de bodem geen opbrengst
meer levert; dan zult gij spoedig uit het heerlijke land, dat Jahweh u geeft,
worden verdelgd. 18 Prent deze woorden in uw hart en uw ziel, bindt ze als
een merk op uw hand en laten ze als een teken op uw voorhoofd zijn. 19 Prent
ze ook uw kinderen in, herhaalt ze, wanneer gij in uw huis zijt gezeten of
wandelt op straat, wanneer gij gaat slapen of opstaat, 20 en schrijft ze op de

deurposten van uw huis en in uw poorten, 21 opdat gij met uw zonen even
lang in het land moogt verblijven, dat Jahweh onder ede beloofd heeft aan
uw vaderen te zullen geven, als de hemel boven de aarde staat. 22 Zo gij al
deze geboden, die ik u bevolen heb te volbrengen, nauwgezet onderhoudt,
zo gij Jahweh, uw God, bemint, al zijn wegen bewandelt, en aan Hem u
blijft hechten, 23 dan zal Jahweh al deze volken voor u verdrijven, en zult
gij volken verjagen, die in getal en macht u overtreffen. 24 Dan zal elke
plek, die uw voetzool betreedt, u toebehoren; dan zal uw grondgebied zich
uitstrekken van de woestijn tot de Libanon, en van de grote rivier, de rivier
de Eufraat, tot de zee in het westen. 25 Dan zal niemand voor u stand kunnen
houden, en zal Jahweh, uw God, vrees en ontzetting voor u over heel het
land doen komen, dat gij doorkruist, zoals Hij het u heeft beloofd. 26 Ziet,
heden houd ik u zegen voor en vloek. 27 Zegen, zo gij gehoorzaamt aan de
geboden van Jahweh, uw God, die ik u heden ga geven! 28 Vloek, zo gij niet
gehoorzaamt aan de geboden van Jahweh, uw God, maar de weg verlaat, die
ik u heden toon en vreemde goden naloopt, die gij niet kent. 29 En wanneer
Jahweh, uw God, u in het land heeft gebracht, dat gij nu in bezit gaat nemen,
dan moet ge de zegen op de berg Gerizzim vastleggen, en de vloek op de berg
Ebal; 30 zij liggen aan de overkant van de Jordaan achter de westelijke weg,
in het land der Kanaänieten, die in de Araba wonen, en tegenover Gilgal en
naast de eik van More. 31 Waarachtig, gij trekt nu over de Jordaan, om het
land, dat Jahweh, uw God, u geeft, in bezit te gaan nemen! Maar als gij het in
bezit hebt genomen en daar woont, 32 zorgt er dan voor, alle bepalingen en
voorschriften te onderhouden, die ik heden ga geven.

12

1 Dit zijn de bepalingen en voorschriften, die gij, zolang gij op aarde leeft,
nauwgezet moet volbrengen in het land, dat Jahweh, de God uwer vaderen,
u in bezit zal geven. 2 Gij moet alle plaatsen vernielen, waar de volken, die gij
zult verdrijven, hun goden vereren: op de hoge bergen, de heuvels en onder
iedere lommerrijke boom. 3 Hun altaren moet gij verwoesten, hun wijstenen
verbrijzelen, hun heilige bomen in het vuur verbranden, de beelden van
hun goden stuk slaan en hun naam van die plaats doen verdwijnen. 4 Zó
moogt ge Jahweh, uw God, niet vereren, 5 maar gij moet de plaats bezoeken,
die Jahweh, uw God, uit al uw stammen zal uitverkiezen, om zijn Naam daar
te vestigen en daar te wonen. Daar zult gij heen gaan, 6 en uw brand- en uw
slachtoffers brengen, uw tienden en cijnzen, uw gelofte-offers en vrijwillige
gaven, en de eerstelingen van uw runderen en schapen. 7 Daar zult gij met
uw huisgezin voor het aanschijn van Jahweh, uw God, maaltijd houden en
vrolijk zijn over het werk uwer handen, omdat Jahweh, uw God, u heeft
gezegend. 8 Gij moogt dus niet langer meer offeren, zoals ieder van ons hier
heden naar eigen goeddunken doet. 9 Want tot nu toe hebt ge het rustoord en
het erfdeel niet bereikt, dat Jahweh, uw God, u zal geven. 10 Maar wanneer
gij over de Jordaan zijt getrokken, en u in het land hebt gevestigd, dat Jahweh
u tot erfdeel zal schenken, wanneer Hij u rust heeft verschaft van al uw
vijanden in het rond, zodat gij in veiligheid woont, 11 dan zult ge naar de
plaats, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om daar zijn Naam te vestigen,
alles brengen, wat ik u heb bevolen: uw brand- en slachtoffers, uw tienden
en cijnzen, en al het puik van uw gelofte-offers, die gij aan Jahweh beloofd
hebt. 12 Dan zult ge vrolijk zijn voor het aanschijn van Jahweh, uw God,

gij met uw zonen en dochters, uw knechten en dienstmaagden, en met den
leviet, die binnen uw poorten woont, omdat hij geen deel en geen erfbezit
onder u heeft. 13 Zorg er dus voor, dat gij uw brandoffers niet opdraagt
op iedere willekeurige plaats; 14 maar alleen op de plaats, die Jahweh in
een uwer stammen zal uitverkiezen, moogt gij uw brandoffers opdragen,
en daar alles doen wat ik u heb bevolen. 15 Overigens moogt ge slachten
en vlees eten, zoveel ge wilt, en van de zegening genieten, die Jahweh, uw
God, u binnen al uw poorten zal geven. De onreine zowel als de reine mag
daarvan eten, zoals van gazel en van hert. 16 Het bloed echter moogt ge
niet nuttigen, maar gij moet het als water op de aarde uitstorten. 17 Het is
niet geoorloofd, binnen uw poorten de tienden van uw koren, van uw most
en uw olie te nuttigen, of de eerstelingen van uw runderen en kudde, of
iets van uw gelofteoffers, die gij beloofd hebt, of van uw vrijwillige gaven
en cijnzen. 18 Maar deze moet gij eten voor het aanschijn van Jahweh, uw
God, op de plaats, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen: gij met uw zoon
en uw dochter, uw knecht en uw dienstmaagd, en met den leviet, die zich
binnen uw poorten bevindt; daar moet gij vrolijk zijn voor het aanschijn van
Jahweh, uw God, om al het werk uwer handen. 19 Zorg er dan voor den leviet
niet te vergeten, zolang gij leeft in uw land. 20 Wanneer dus Jahweh, uw God,
uw gebied heeft uitgebreid, zoals Hij u heeft beloofd, en gij zegt: “Ik wil vlees
eten”, omdat ge er zin in hebt, dan moogt ge vlees eten zoveel ge wilt. 21 En zo
de plaats, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om er zijn Naam te vestigen,
te ver van u is verwijderd, dan moogt gij van uw runderen en uw kudde, die
Jahweh u heeft gegeven, slachten zoals ik u heb toegestaan, en er binnen
uw poorten van eten zoveel ge wilt. 22 Ge moogt er van eten, zoals men eet
van gazel en van hert; de onreine zowel als de reine mag ervan eten. 23 Doch
zorg er voor, geen bloed te nuttigen; want het bloed is het leven, en het leven
moogt ge niet met het vlees eten. 24 Ge moogt het niet nuttigen, maar ge moet
het als water op de aarde uitstorten; 25 ge moogt het niet nuttigen, opdat
het u en uw kinderen na u goed moge gaan, daar gij doet wat recht is in de
ogen van Jahweh. 26 Maar de heilige gaven, die uw eigendom zijn, en uw
gelofte-offers moet ge naar de plaats brengen, die Jahweh zal uitverkiezen.
27 Bij uw brandoffers moet gij het vlees en het bloed ten offer brengen op
het altaar van Jahweh, uw God; maar bij uw slachtoffers moet het bloed
op het altaar van Jahweh, uw God, worden uitgegoten, en het vlees door u
worden gegeten. 28 Onderhoud gehoorzaam al wat ik u heb geboden, opdat
het u en uw zonen na u voor altijd goed moge gaan, daar gij doet wat goed
en recht is in de ogen van Jahweh, uw God. 29 En wanneer Jahweh, uw God,
de volken, die ge gaat verdrijven, voor u zal hebben uitgeroeid, en gij die
volken zult hebben verjaagd en u in hun land hebt gevestigd, 30 zorg er dan
voor, dat gij u, nadat ze voor uw ogen verdelgd zijn, niet door hun voorbeeld
laat verleiden en gij u niet tot hun goden wendt, en zegt: Hoe hebben deze
volken hun goden gediend? Zo doe ik het ook! 31 Neen, zo moogt ge Jahweh,
uw God, niet vereren. Want al wat Jahweh verafschuwt en haat, hebben zij
voor hun goden bedreven; zelfs hun zonen en dochters hebben zij voor hun
goden in het vuur verbrand. 32 Gij echter moet nauwgezet onderhouden al
wat ik u geboden heb, zonder er iets aan toe te voegen of af te nemen.

13

1 Wanneer een profeet of een dromer onder u opstaat, en een teken of

wonder voor u doet, 2 wanneer zelfs het teken of wonder, waarop hij zich
beroept, in vervulling mocht gaan, als hij zegt: “Laat ons vreemde goden
volgen, die gij niet kent, en ze dienen”; 3 dan moogt ge toch niet naar de
woorden van dien profeet of dien dromer luisteren. Want Jahweh, uw God,
stelt u dan op de proef, om te weten of gij werkelijk Jahweh, uw God, met
heel uw hart en heel uw ziel wilt beminnen. 4 Slechts Jahweh, uw God,
moet ge volgen en vrezen, zijn geboden onderhouden, Hem gehoorzamen
en dienen, en u hechten aan Hem. 5 En die profeet of die dromer moet ter
dood worden gebracht, omdat hij afval gepreekt heeft van Jahweh, uw God,
die u uit Egypte heeft geleid en uit het slavenhuis bevrijd, en omdat hij u
van de weg wil afbrengen, die Jahweh, uw God, u gebood te bewandelen.
Roeit dit kwaad in uw midden uit. 6 Of wanneer uw broer, de zoon van uw
vader, of de zoon van uw moeder, uw zoon of uw dochter, of de vrouw in uw
armen of uw boezemvriend, u in het geheim wil verleiden, en zegt: “Laat
ons vreemde goden gaan dienen”, goden die gij noch uw vaderen hebben
gekend, 7 goden der volken, die rondom u wonen, dicht bij of veraf, van het
ene einde der aarde tot het andere: 8 dan moogt ge daarin niet toestemmen
en niet naar hem luisteren. Ge moogt geen medelijden met hem hebben,
hem niet sparen, en zijn schuld niet verzwijgen; 9 maar breng hem ter dood.
Uw hand moet het eerst tegen hem zijn gericht om hem te doden, nog vóór
de hand van heel het volk. 10 Stenig hem dood, omdat hij u afvallig wilde
maken van Jahweh, uw God, die u uit Egypte, uit het slavenhuis heeft geleid.
11 Heel Israël zal het horen en vrezen en men zal nooit meer een dergelijk
kwaad in uw midden bedrijven. 12 Of wanneer gij hoort, dat er in een van de
steden, die Jahweh, uw God, u tot woonplaats zal geven, 13 Belialskinderen
uit uw midden zijn opgestaan, die hun medeburgers verleiden, en zeggen:
“Laat ons vreemde goden gaan dienen, die gij niet kent”, 14 dan moet gij een
onderzoek instellen, navorsen en nauwgezet navraag doen. En staat het
ontwijfelbaar vast, dat die gruwel onder u is bedreven, 15 dan moet gij de
bewoners dier stad over de kling jagen, de stad, met al wat er in is, met de
banvloek treffen, en zelfs haar vee met het zwaard doden. 16 Al wat daar buit
is gemaakt, moet gij midden op de markt bijeen brengen, en dan de stad met
heel de buit als een brandoffer voor Jahweh, uw God, verbranden; ze moet
eeuwig een puinhoop blijven, en mag niet meer worden herbouwd. 17 Niets
van wat met de ban is geslagen, mag aan uw hand blijven kleven, opdat
Jahweh zijn grimmige toorn mag laten varen en Zich uwer ontfermen. Dan
zal Hij in zijn barmhartigheid u talrijk maken, zoals Hij het aan uw vaderen
heeft gezworen, 18 daar gij hebt geluisterd naar de stem van Jahweh, uw God,
al zijn geboden hebt onderhouden, die ik u heden gaf, en gedaan hebt wat
recht is in de ogen van Jahweh, uw God.

14

1 Gij zijt kinderen van Jahweh, uw God! Gij moogt u daarom om een dode
niet kerven en u aan uw voorhoofd niet kaal scheren: 2 want gij zijt een volk,
dat aan Jahweh, uw God, is gewijd, en dat Jahweh uit alle volken, die op de
aardbodem zijn, tot zijn eigen volk heeft verkoren. 3 Niets wat een gruwel is
moogt ge eten. 4 De volgende dieren moogt ge dus eten: het rund, het schaap
en de geit, 5 het hert, de gazel en het damhert, den steenbok, de antiloop,
den wilden os en de klipgeit; 6 kortom alle viervoetige dieren, die volledig in
tweeën gespleten hoeven hebben en tevens herkauwers zijn, moogt gij eten.

7 Maar van de dieren, die herkauwen of volledig gespleten hoeven hebben,
moogt ge de volgende niet eten: de kameel, de haas, de klipdas; want ze zijn
wel herkauwend, doch hebben geen gespleten hoeven; ze zijn voor u onrein.
8 Evenmin het varken, want het heeft wel volledig gespleten hoeven, maar
het herkauwt niet; het is voor u onrein. Van hun vlees moogt ge niet eten,
en hun krengen niet aanraken. 9 Van al wat in het water leeft, moogt ge alles
eten, wat vinnen en schubben heeft. 10 Maar al wat geen vinnen en schubben
heeft, moogt ge niet eten; het is voor u onrein. 11 Alle reine vogels moogt ge
eten. 12 Maar de volgende moogt ge niet eten: de arend, de lammergier en
de aasgier, 13 de wouw, en de verschillende soorten valken, 14 alle soorten
raven, 15 de struisvogel, de sperwer, de meeuw, en de verschillende soorten
haviken, 16 de steenuil, de velduil en nachtuil, 17 de reiger, de stinkgier en
de pelikaan, 18 de ooievaar, de verschillende soorten kraanvogels, de specht
en de vleermuis. 19 Verder zijn alle gevleugelde insekten voor u onrein;
ze mogen niet worden gegeten. 20 Alle reine vogels moogt ge eten. 21 Gij
moogt geen enkel kreng eten. Gij moogt het echter aan den vreemdeling, die
binnen uw poorten woont, geven om te eten, of het aan een buitenlander
verkopen. Want gij zijt een volk, dat aan Jahweh, uw God, is gewijd. Gij
moogt het bokje niet koken in de melk van zijn moeder. 22 Gij moet ieder jaar
de tienden afzonderen van de hele opbrengst van uw zaad, dat op het veld
groeit. 23 Deze tienden van uw koren, uw most en uw olie, en de eerstelingen
van uw runderen en kudde moet ge voor het aanschijn van Jahweh, uw God,
op de plaats eten, die Hij zal uitverkiezen, om daar zijn Naam te vestigen.
Zo zult gij Jahweh, uw God, heel uw leven lang leren vrezen. 24 Maar zo de
afstand te groot voor u is, en gij het dus niet kunt vervoeren, omdat de plaats,
die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om daar zijn Naam te vestigen, te ver
van u is verwijderd, en omdat Jahweh, uw God, u zo rijk heeft gezegend,
25 dan moet ge het te gelde maken en het geld met u meenemen, en naar
de plaats gaan, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen. 26 Gij kunt met het
geld alles kopen wat gij verlangt: runderen, schapen, wijn en sterke drank,
kortom alles wat ge begeert, en daar met uw gezin voor het aanschijn van
Jahweh, uw God, een maaltijd houden en vrolijk zijn. 27 Ook den leviet, die
binnen uw poorten woont, moogt ge niet vergeten, omdat hij geen deel en
geen erfbezit onder u heeft. 28 Maar om de drie jaren moet ge alle tienden
van uw opbrengst in dat jaar naar uw poorten brengen en ze daar laten
liggen. 29 Dan zullen de leviet, omdat hij geen deel en geen erfbezit onder
u heeft gekregen, en de vreemdeling, de wees en de weduwe, die binnen uw
poorten wonen, ze komen eten en zich verzadigen. Zo zal Jahweh, uw God,
u zegenen bij alle arbeid, die gij verricht.

15

1 Om de zeven jaren moet gij kwijtschelding verlenen. 2 Dit is de wet
omtrent de kwijtschelding: Iedere schuldeiser moet kwijtschelden, wat
hij aan zijn naaste heeft geleend: hij mag zijn naaste en zijn broeder er
niet lastig om vallen, omdat een kwijtschelding is afgekondigd ter ere van
Jahweh. 3 Een buitenlander moogt ge tot betaling dwingen, maar wat ge
bij uw broeder hebt uitstaan, moet ge kwijtschelden. 4 Trouwens er behoeft
onder u geen arme te zijn; want Jahweh, uw God, zal u zegenen in het land,
dat Jahweh, uw God, u als erfbezit gaat geven, 5 zo ge slechts gewillig luistert
naar de stem van Jahweh, uw God, en al die geboden, die ik u heden geef,

nauwgezet onderhoudt. 6 Want Jahweh, uw God, zal u zegenen, zoals Hij
het u heeft beloofd, zodat gij aan vele volken kunt lenen, maar zelf niets
behoeft te lenen, en over vele volken zult heersen, maar niet door hen zult
worden beheerst. 7 Wanneer er onder u in een van uw steden in het land, dat
Jahweh, uw God, u gaat geven, toch een arme medebroeder is, dan moogt
gij niet hardvochtig zijn, en uw hand voor uw armen broeder niet gesloten
houden. 8 Gij moet uw hand wijd voor hem openen, en hem bereidwillig
lenen, wat hij nodig heeft voor zijn behoefte. 9 Zorg er voor, dat ge bij uzelf
niet listig berekent: “Het zevende jaar, het jaar van kwijtschelding is nabij”,
en zo onwillig zoudt worden, uw armen broeder iets te geven. Want hij zou
u aanklagen bij Jahweh, en gij zoudt schuldig staan. 10 Geef hem dus gaarne;
laat uw hart niet bezwaard zijn, wanneer gij hem geeft. Want Jahweh, uw
God, zal u daarvoor zegenen in al uw werken en in heel uw bedrijf. 11 En
omdat het in uw land niet zal ontbreken aan armen, gebied ik u: Open uw
hand voor uw behoeftigen en armen broeder in uw land! 12 Wanneer uw
volksgenoot, een hebreeuwse man of vrouw, zich aan u verkoopt, dan zal
hij u zes jaren dienen; maar in het zevende jaar moet ge hem vrijlaten.
13 En wanneer ge hem vrijlaat, moogt ge hem niet met lege handen laten
vertrekken. 14 Gij moet hem ruimschoots bedelen uit uw kudde, van uw
dorsvloer en kelder, en hem geven naar mate Jahweh, uw God, u heeft
gezegend. 15 Denk er aan, dat gij slaaf zijt geweest in het land van Egypte,
en dat Jahweh, uw God, u bevrijd heeft; daarom geef ik u thans dit gebod.
16 Maar wanneer hij zegt: “Ik wil niet van u heengaan”, omdat hij u en uw
huisgezin liefheeft, en het goed bij u heeft, 17 dan moet gij een priem nemen,
en die door zijn oor in de deur steken; dan is hij voor altijd uw slaaf. Met
uw dienstmaagd zult ge hetzelfde doen. 18 Het mag u niet zwaar vallen,
hem de vrijheid te geven. Want de zes jaren, dat hij u diende, heeft hij voor
u het dubbele loon van een knecht verdiend; bovendien zal Jahweh, uw
God, u zegenen bij al wat gij doet. 19 Alle mannelijke eerstelingen, die bij
uw rundvee of kudde worden geboren, moet gij Jahweh, uw God, wijden.
Ge moogt dus met den eersteling van uw rund geen arbeid verrichten, en
den eersteling van uw kudde niet scheren. 20 Ge moet ze met uw huisgezin
jaarlijks voor het aanschijn van Jahweh, uw God, komen eten, op de plaats,
die Jahweh zal uitverkiezen. 21 Maar wanneer het iets scheelt, wanneer het
lam is of blind, kortom een of ander lelijk gebrek heeft, dan moogt ge het niet
aan Jahweh, uw God, offeren. 22 Dan kunt ge er binnen uw poorten van eten,
de onreine zowel als de reine, zoals van gazel en van hert. 23 Het bloed moogt
ge echter niet nuttigen, maar ge moet het als water op de aarde uitstorten.

16

1 Onderhoud de maand Abib, en vier het Pascha ter ere van Jahweh, uw
God; want in de maand Abib heeft Jahweh uw God, u des nachts uit Egypte
geleid. 2 Dan moet ge uit de kudde en runderen ter ere van Jahweh, uw
God, het Pascha slachten op de plaats, die Jahweh zal uitverkiezen, om er
zijn Naam te vestigen. 3 Ge moogt niets wat gedesemd is daarbij eten, maar
moet daarbij zeven dagen lang ongedesemde broden, het brood der ellende,
eten; want overhaast zijt ge uit Egypte getrokken. Zo zult gij u de dag van
uw uittocht uit Egypte herinneren al de dagen van uw leven. 4 Zeven dagen
lang mag bij u in heel uw gebied geen gist worden aangetroffen. En van het
vlees, dat gij in de avond van de eerste dag offert, mag niets tot de volgende

ochtend worden bewaard. 5 Ook moogt gij het Pascha niet slachten in een
van de steden, die Jahweh, uw God, u zal geven; 6 maar op de plaats, die
Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om er zijn Naam te vestigen, moet gij
tegen de avond, bij het ondergaan der zon, het Pascha slachten, op de tijd,
dat gij uit Egypte getrokken zijt. 7 Gij moet het toebereiden en eten op de
plaats, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen; eerst de volgende morgen
kunt ge naar uw tenten terugkeren. 8 Zes dagen lang moet ge ongedesemde
broden eten, en op de zevende dag moet er een godsdienstige bijeenkomst
ter ere van Jahweh, uw God, worden gehouden, en moogt ge geen arbeid
verrichten. 9 Zeven volle weken moet ge tellen van het ogenblik af, dat ge de
sikkel in het koren slaat. 10 Dan moet ge het feest der weken voor Jahweh,
uw God, vieren, en naar uw vermogen, en naar gelang Jahweh, uw God,
u heeft gezegend, een vrijwillige gave schenken. 11 Dan moet ge met uw
zoon en uw dochter, uw knecht en uw dienstmaagd, met den leviet, die
binnen uw poorten woont, met den vreemdeling, den wees en de weduwe,
die in uw midden wonen, vrolijk zijn voor het aanschijn van Jahweh, uw
God, op de plaats, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om er zijn Naam te
vestigen. 12 Denk er aan, dat ge slaaf zijt geweest in Egypte, en onderhoud al
deze bepalingen met de grootste zorg. 13 Het loofhuttenfeest moet ge zeven
dagen lang vieren, wanneer gij de vruchten van uw dorsvloer en wijnpers
binnenhaalt. 14 Ge moet vrolijk zijn op uw feest met uw zoon en uw dochter,
uw knecht en uw dienstmaagd, met den leviet en den vreemde, den wees
en de weduwe, die binnen uw poorten wonen. 15 Zeven dagen lang zult
ge feest vieren ter ere van Jahweh, uw God, op de plaats, die Jahweh zal
uitverkiezen. Want Jahweh, uw God, zal u zegenen bij heel uw oogst en bij
al het werk uwer handen; daarom moet ge vrolijk zijn. 16 Drie maal per jaar
moeten alle mannen voor het aanschijn van Jahweh, uw God, verschijnen
op de plaats, die Hij zal uitverkiezen: op het feest van de ongedesemde
broden, op het feest der weken, en op het loofhuttenfeest. Maar men mag
niet met lege handen voor Jahweh verschijnen; 17 doch iedereen moet geven
naar vermogen en naar de zegen, die Jahweh, uw God, u geschonken heeft.
18 Ge moet in al uw steden, die Jahweh, uw God, aan uw stammen zal
geven, rechters en ambtslieden over u aanstellen, die voor het volk een
rechtvaardig oordeel zullen vellen. 19 Ge moogt het recht niet verkrachten,
geen aanzien van personen laten gelden, en geen geschenken aannemen;
want geschenken verblinden de ogen der wijzen, en verdraaien de woorden
der rechtvaardigen. 20 Voor gerechtigheid, en voor gerechtigheid alleen
moet ge ijveren, opdat ge moogt leven en het land moogt bezitten, dat
Jahweh, uw God, u gaat geven. 21 Ge moogt geen gewijde bomen planten,
van welke soort dan ook, naast het altaar van Jahweh, uw God, dat gij voor
u zult bouwen, 22 noch een wijsteen oprichten, want Jahweh, uw God, haat
ze.

17

1 Gij moogt Jahweh, uw God, geen rund of schaap offeren, dat een gebrek
heeft, of waaraan iets scheelt, want dit is een gruwel voor Jahweh, uw God.
2 Wanneer in een van uw steden, die Jahweh, uw God, u zal geven, onder
u een man of een vrouw wordt gevonden, die kwaad doet in de ogen van
Jahweh, uw God, en zijn Verbond overtreedt, 3 die vreemde goden gaat
dienen en aanbidden, zon, maan of heel het heir des hemels, wat ik u
verboden heb, 4 dan moet ge, zodra ge bericht ervan krijgt, een zorgvuldig

onderzoek instellen. En wanneer het ontwijfelbaar vaststaat, dat die gruwel
in Israël is gepleegd, 5 dan moet ge dien man of die vrouw, die dat kwaad
heeft bedreven, buiten de poort leiden en ze stenigen tot ze sterven. 6 Op
het woord van twee of drie getuigen zal de schuldige met de dood worden
gestraft; maar hij mag niet worden gedood op het woord van slechts één
getuige. 7 De hand van de getuigen moet het eerst tegen hem worden
geheven, om hem te doden, en daarna de hand van het hele volk. Zo zult
gij dit kwaad uit uw midden uitroeien. 8 Wanneer bij een moordzaak,
een rechtsgeschil, een kwetsuur, of een twistgeding de uitspraak binnen
uw poorten u te moeilijk valt, moet ge de zitting opheffen en naar de
plaats gaan, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen. 9 Daar moet gij u bij
de levietische priesters vervoegen en bij den rechter, die er dan zetelt, en
hen raadplegen; zij zullen u de beslissing geven. 10 En gij moet handelen
volgens de uitspraak, die zij u op de plaats, die Jahweh zal uitverkiezen,
zullen geven, en u nauwgezet houden aan al wat zij voor u zullen beslissen.
11 Gij moet handelen naar de uiteenzetting, die zij u hebben gegeven en
naar het oordeel, dat zij voor u hebben geveld, en noch ter rechter- noch ter
linkerzijde afwijken van de uitspraak, die zij u hebben meegedeeld. 12 De
man, die vermetel genoeg is, niet te luisteren naar den priester, die daar
staat, om Jahweh, uw God, te dienen, of naar den rechter, zal sterven. Zo
zult ge dit kwaad uit Israël uitroeien; 13 want heel het volk zal het horen en
vrezen, en niet meer opstandig zijn. 14 Wanneer gij in het land zijt gekomen,
dat Jahweh, uw God, u zal geven, het in bezit hebt genomen, en u daar
zult hebben gevestigd, en zegt: Ik wil een koning over mij aanstellen, zoals
alle volken, die mij omringen, 15 dan moogt gij slechts als koning over u
aanstellen, dien Jahweh, uw God, zal uitverkiezen. Het moet iemand uit uw
broeders zijn, dien gij als koning over u aanstelt; in geen geval moogt gij
een buitenlander, iemand die niet tot uw broeders behoort, aan uw hoofd
plaatsen. 16 Hij mag geen talrijke paarden gaan houden, en het volk niet
naar Egypte terugvoeren om meer paarden te krijgen; want Jahweh heeft u
gezegd: Nooit keert ge meer terug langs die weg! 17 Ook mag hij geen talrijke
vrouwen nemen, om niet afvallig te worden, en niet veel zilver en goud
ophopen. 18 En zodra hij de koningstroon heeft beklommen, moet hij zich
op een boekrol een afschrift van de Wet laten maken, die bij de levietische
priesters berust, 19 het bij zich houden en er iedere dag van zijn leven in
lezen, om Jahweh, zijn God, te leren vrezen en alle geboden van deze Wet en
deze bepalingen nauwgezet te volbrengen. 20 Zo zal hij zich niet trots boven
zijn broeders verheffen, noch ter rechter- of ter linkerzijde van de geboden
afwijken, en lange tijd met zijn zonen zijn koningschap in Israël behouden.

18

1 De levietische priesters, heel de stam van Levi, zal geen deel en geen
erfbezit verkrijgen met Israël, maar van de vuuroffers van Jahweh en van
zijn aandeel eten. 2 Hij zal geen erfdeel hebben onder zijn broeders: want
Jahweh is zijn erfdeel, zoals Hij het hem heeft beloofd. 3 Het volgende komt
de priesters van de kant van het volk rechtens toe. Zij, die een slachtoffer
opdragen, rund of schaap, moeten aan den priester het schouderstuk geven,
de beide kinnebakken en de maag; 4 bovendien moet ge hem de eerstelingen
van uw koren, most en olie en de eerste wol van uw schapen geven. 5 Want
Jahweh, uw God, heeft hem uit al uw stammen uitverkoren, om met zijn

zonen steeds voor het aanschijn van Jahweh, uw God, te staan, Hem te
dienen en in de Naam van Jahweh te zegenen. 6 En wanneer een leviet
geheel uit eigen beweging uit een der steden van heel Israël, waar hij verblijf
houdt, naar de plaats komt, die Jahweh zal uitverkiezen, 7 dan mag hij dienst
doen in de Naam van Jahweh, zijn God, evenals zijn levietische broeders, die
daar voor het aanschijn van Jahweh staan. 8 Hij zal dan hetzelfde aandeel
genieten, afgezien van wat hij trekt van zijn vaderlijk bezit. 9 Wanneer
gij in het land zijt gekomen, dat Jahweh, uw God, u zal geven, moogt gij
u niet de afschuwelijke praktijken van die volken eigen maken. 10 Er mag
onder u niemand worden gevonden, die zijn zoon of zijn dochter aan het
vuur prijs geeft, niemand die waarzeggerij, toverij, wichelarij, zwarte kunst
11 en hekserij uitoefent; niemand die onderaardse of waarzeggende geesten
raadpleegt, of doden ondervraagt. 12 Want iedereen, die zo iets doet, is
een afschuw voor Jahweh; en juist om deze gruwelen verdrijft Jahweh,
uw God, deze volken voor u. 13 Gij moet onafscheidelijk met Jahweh, uw
God, zijn verbonden; 14 maar deze volken, die gij gaat verjagen, luisteren
naar waarzeggers en tovenaars, en dat staat Jahweh, uw God, u niet toe.
15 Jahweh, uw God, zal uit de kring van uw broeders een profeet opwekken,
gelijk aan mij; naar hem moet gij luisteren! 16 Gij hebt het toch zelf van
Jahweh, uw God, verlangd bij de Horeb, toen ge bijeen waart geroepen en
vroegt: Laat mij de stem van Jahweh, mijn God, nooit meer horen, en dat
grote vuur nooit meer zien, opdat ik niet sterve! 17 En Jahweh zeide tot
mij: Hoe voortreffelijk hebben zij het gezegd! 18 Ik zal een profeet, aan u
gelijk, uit de kring van hun broeders doen opstaan, en mijn woorden in
zijn mond leggen; hij zal tot hen spreken, al wat Ik hem zal bevelen. 19 En
wanneer iemand niet naar zijn woorden, die hij in mijn Naam zal spreken,
luistert, dan zal Ik het op hem wreken. 20 Maar de profeet, die vermetel
genoeg is, in mijn Naam een woord te spreken, wat Ik hem niet heb bevolen,
of die in de naam van vreemde goden durft spreken, zal sterven. 21 En zo
ge bij u zelf denkt: Hoe zullen we weten, dat Jahweh dat woord niet heeft
gesproken? 22 Welnu, wanneer een profeet in de Naam van Jahweh spreekt,
en het woord komt niet uit en wordt niet vervuld, dan kan dat het woord van
Jahweh niet zijn. Dan heeft de profeet vermetel gesproken; gij behoeft dan
geen ontzag voor hem te hebben.

19

1 Wanneer Jahweh, uw God, de volken, wier land Hij u zal geven, heeft
uitgeroeid en verdreven, en gij hun steden en huizen bewoont, 2 dan moet ge
in uw land, dat Jahweh, uw God, u in bezit gaat geven, drie steden aanwijzen.
3 Ge moet de afstand bepalen, en daarnaar het land, dat Jahweh, uw God,
u zal schenken, in drie districten verdelen, zodat iedereen, die een ander
gedood heeft, daarheen kan vluchten. 4 Maar dit is de voorwaarde, waarop
iemand, die een ander gedood heeft en daarheen is gevlucht, in leven mag
blijven: dat hij den ander zonder opzet heeft verslagen en zonder dat hij
hem vroeger haat had toegedragen. 5 Bijvoorbeeld: als iemand met een
ander in het bos hout gaat hakken, en met de bijl zwaait om de boom om
te houwen, doch het ijzer schiet van de steel en treft den ander dodelijk, dan
kan hij naar een van die steden vluchten, om in leven te blijven. 6 Anders
zou de bloedwreker hem, die de dood heeft veroorzaakt, in zijn woede
vervolgen, hem inhalen, omdat de afstand te groot is, en hem om het leven

brengen, ofschoon hij de dood niet verdiende, daar hij hem tevoren niet heeft gehaat. 7 Daarom beveel ik u: wijs drie steden aan. 8 En wanneer Jahweh, uw God, uw gebied heeft vergroot, zoals Hij aan uw vaderen heeft gezworen, en wanneer Hij u heel het land heeft gegeven, dat Hij aan uw vaderen beloofd heeft, 9 als gij alle geboden nauwgezet onderhoudt, die ik u heden beveel, en gij Jahweh, uw God, bemint en altijd zijn wegen bewandelt: dan moet ge bij deze drie steden nog drie andere voegen, 10 opdat er geen onschuldig bloed in uw land wordt vergoten, dat Jahweh, uw God, u tot erfdeel geeft, en er geen bloedschuld op u rust. 11 Maar wanneer iemand zijn naaste haat, hem lagen legt, overvalt en doodslaat, en hij vlucht dan naar een van die steden, 12 dan moeten de oudsten van zijn stad hem vandaar laten weghalen en hem aan den bloedwreker uitleveren, opdat hij sterve. 13 Ge moet geen medelijden met hem hebben, en geen onschuldig bloed op Israël laten rusten. Dan zal het u goed gaan. 14 Gij moogt in het erfdeel, dat gij in het land zult verkrijgen, dat Jahweh, uw God, u in bezit gaat geven, de grens van uw naaste, die de voorvaderen hebben vastgesteld, niet verleggen. 15 Welke misdaad of welke zonde iemand ook heeft misdreven, één getuige zal tegen hem niet gelden, maar de uitspraak moet op de verklaring van twee of drie getuigen berusten. 16 Wanneer een verdachte getuige tegen iemand optreedt, om hem van een vergrijp te beschuldigen, 17 dan moeten de beide mannen, tussen wie het geding gaat, in tegenwoordigheid van de priesters en rechters, die er in die dagen zullen zijn, voor het aanschijn van Jahweh treden. 18 en de rechters moeten dan een zorgvuldig onderzoek instellen. Blijkt nu de getuige een valse getuige te zijn, en heeft hij een valse getuigenis tegen zijn broeder afgelegd, 19 dan zal men hem aandoen, wat hij zijn broeder dacht te berokkenen. Zo zult gij dit kwaad uw uit midden uitroeien; 20 de anderen zullen het horen en vrezen, en nooit meer een dergelijk kwaad in uw midden bedrijven. 21 Ge moet geen medelijden hebben: leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet.

20

1 Wanneer gij tegen uw vijanden ten strijde trekt, en gij ziet paarden, wagens en talrijker krijgsvolk dan gij, dan moet gij toch niet bang voor hen zijn; want Jahweh, uw God, die u uit Egypte heeft geleid, staat u bij. 2 En wanneer gij de strijd gaat beginnen, dan zal de priester naar voren treden, en het volk toespreken, 3 en hun zeggen: Hoor, Israël; gij begint heden de strijd met uw vijanden! Weest niet laf en angstig, niet bang voor hen en bevreesd; 4 want Jahweh, uw God, trekt met u op, om uw vijanden voor u te bestrijden en u te helpen. 5 Dan zullen de leiders het volk toespreken en zeggen: Wie een nieuw huis heeft gebouwd, en het nog niet heeft betrokken, mag naar huis terugkeren; hij zou in de strijd kunnen vallen, en een ander zijn huis betrekken. 6 En wie een wijngaard heeft geplant, en er nog niet van heeft geplukt, mag naar huis terugkeren; hij zou in de strijd kunnen vallen, en een ander van zijn wijngaard plukken. 7 En wie zich met een vrouw heeft verloofd, maar haar nog niet heeft gehuwd, mag naar huis terugkeren; hij zou in de strijd kunnen vallen, en een ander haar huwen. 8 Dan moeten de leiders nog tot het volk zeggen: Wie bang is en laf, moet naar huis terugkeren, om zijn broeder niet als zichzelf de moed te benemen. 9 En wanneer de leiders hun toespraak tot het volk hebben beëindigd, moeten zij legeroversten over het volk aanstellen. 10 Wanneer ge tegen een stad

oprukt om ze te belegeren, moet ge haar eerst de vrede aanbieden. 11 Zo
zij op uw vredesvoorstel ingaat, en haar poorten voor u opent, zal heel
de bevolking, die zich daarbinnen bevindt, herendiensten voor u moeten
verrichten, en u moeten dienen. 12 Maar zo ze geen vrede met u wil, doch
de strijd met u aanbindt, moet ge haar belegeren. 13 En wanneer Jahweh,
uw God, ze in uw hand heeft geleverd, moet gij alle mannen over de kling
jagen; 14 doch vrouwen en kinderen, het vee en alles wat in de stad is,
moogt ge allemaal buit maken; en de buit, op uw vijanden veroverd en
door Jahweh, uw God, u gegeven, voor uzelf gebruiken. 15 Zo moet ge doen
met alle steden, die ver van u zijn verwijderd, en niet tot de steden van
deze naties behoren. 16 Maar van de steden dezer volken, die Jahweh u tot
erfdeel gaat geven, moogt ge geen sterveling in leven laten. 17 De Chittieten,
Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten moet ge
met de banvloek slaan, zoals Jahweh, uw God, u bevolen heeft, 18 opdat
zij u niet verleiden al de gruwelen te bedrijven, die zij voor hun goden
verrichten, en gij zoudt zondigen tegen Jahweh, uw God. 19 Wanneer gij
gedurende langere tijd een stad moet insluiten, om haar te belegeren en
te veroveren, moogt ge haar bomen niet vernielen en de bijl er in slaan;
ge moogt er van eten, maar ze niet vellen. De bomen op het veld zijn toch
geen mensen, die door u worden belegerd? 20 Alleen de bomen, waarvan
gij zeker weet, dat het geen vruchtbomen zijn, kunt ge vernielen en vellen,
om er belegeringswerktuigen van te bouwen tegen de stad, die strijd met u
voert, totdat ze valt.

21

1 Wanneer men in het land, dat Jahweh, uw God, u in bezit zal geven, een
vermoorde in het veld vindt liggen, zonder dat men weet, wie hem heeft
gedood, 2 dan moeten uw oudsten en rechters de afstand naar de steden gaan
opnemen, die in de omtrek van den vermoorde liggen. 3 En de oudsten van
de stad, waar de vermoorde het dichtst bij ligt, moeten een jonge koe nemen,
waarmee nog niet is gewerkt en die nog nooit in een juk heeft getrokken. 4 De
oudsten van die stad moeten de jonge koe naar een dal met altijd stromend
water brengen, waar niet gewerkt of gezaaid wordt, en daar in het dal de
jonge koe de nek breken. 5 Dan moeten de priesters, de zonen van Levi, naar
voren treden, want Jahweh, uw God, heeft hen uitverkoren, om zijn dienst
te verrichten, in de naam van Jahweh te zegenen, en naar hun uitspraak elk
geding over twist of mishandeling te beslechten. 6 Vervolgens moeten alle
oudsten van die stad, waar de vermoorde het dichtst bij lag, hun handen
wassen over de jonge koe, die in het dal de nek is gebroken, 7 en plechtig
getuigen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze ogen hebben
het niet gezien. 8 Verzoen de schuld van uw volk, Israël, dat Gij, Jahweh, hebt
vrijgekocht, en reken uw volk Israël geen onschuldig bloed aan! Zo zullen
zij voor het bloed verzoening verkrijgen, 9 en zal geen onschuldig bloed op
u blijven rusten, omdat gij hebt gedaan, wat recht is in de ogen van Jahweh.
10 Wanneer ge tegen uw vijanden ten strijde trekt, en Jahweh, uw God, levert
ze aan u over en ge voert ze als krijgsgevangenen mee, 11 wanneer ge dan
onder de krijgsgevangenen een mooie vrouw bemerkt, die ge tot echtgenote
wenst te nemen, 12 dan kunt ge haar uw huis binnenleiden. Zij moet haar
hoofd kaal scheren, haar nagels knippen, 13 het kleed afleggen, waarin zij
gevangen werd genomen, en een maand lang in uw huis blijven, om haar
vader en moeder te bewenen. Daarna kunt gij gemeenschap met haar

houden, haar huwen en zal zij uw vrouw zijn. 14 Maar zo ze u later niet meer
bevalt, moet ge haar vrij laten vertrekken en moogt ge haar niet voor geld
verkopen, of als slavin behandelen, omdat ge haar bezeten hebt. 15 Wanneer
een man twee vrouwen heeft, van wie hij de een meer bemint dan de ander,
en de beminde zowel als de mindergeliefde schenkt hem een zoon, maar
de eerstgeborene is van de mindergeliefde, 16 dan mag hij, bij de verdeling
van zijn erfenis onder zijn zonen, den zoon van de beminde niet het deel
van den eerstgeborene geven ten koste van den zoon der mindergeliefde,
die de eerstgeborene is. 17 Hij moet den zoon van de mindergeliefde als
eerstgeborene erkennen, door hem een dubbel aandeel te geven van al
wat hij heeft; want hij is de eersteling van zijn mannelijke kracht, en hem
komt het eerstgeboorterecht toe. 18 Wanneer iemand een weerspannigen en
onhandelbaren zoon heeft, die niet naar zijn vader en moeder wil luisteren,
en ofschoon zij hem tuchtigen, hun toch niet gehoorzaamt, 19 dan moeten
zijn vader en moeder hem laten grijpen, hem naar de oudsten der stad
en naar de poort van zijn woonplaats laten brengen, 20 en tot de oudsten
van zijn stad zeggen: Onze zoon is weerspannig en onhandelbaar; hij
gehoorzaamt ons niet, maar is een losbol en dronkaard. 21 Dan moeten
alle mannen van zijn stad hem doodstenigen. Zo zult ge dat kwaad uit uw
midden verwijderen; want heel Israël zal het horen en vrezen. 22 Wanneer
iemand een misdaad heeft begaan, waarop de doodstraf staat, en hij ter dood
is gebracht en aan een paal is gehangen, 23 dan moogt ge zijn lijk ‘s nachts
niet aan de paal laten hangen, maar moet ge het dezelfde dag nog begraven.
Want een gehangene is door Jahweh gevloekt, en gij moogt het land niet
bezoedelen, dat Jahweh, uw God, u tot erfdeel schenkt.

22

1 Wanneer gij een rund of een schaap van uw naaste ziet ronddwalen,
moogt gij ze niet laten lopen, maar moet gij ze onmiddellijk naar uw naaste
terugbrengen. 2 Zo deze niet in uw nabijheid woont, of gij hem niet kent,
moet gij ze onder uw hoede nemen en bij u houden, totdat uw naaste ze
opeist, en ze dan aan hem teruggeven. 3 Zo moet ge doen met zijn ezel, met
zijn kleed, en met al wat uw naaste verliest; wanneer gij het vindt, moogt
gij het niet zonder meer laten liggen. 4 En wanneer gij een ezel of een rund
van uw naaste op de weg ziet vallen, moogt gij ze niet laten liggen, maar
moet ge hem helpen, ze weer overeind te krijgen. 5 Een vrouw mag geen
mannenkleren dragen, en een man niet het kleed van een vrouw; want
wie zo iets doet, is een afschuw voor Jahweh. 6 Wanneer ge buiten in een
boom of op de grond een vogelnestje vindt met jongen of eieren, terwijl
de moeder op de jongen of op de eieren zit, dan moogt ge de moeder niet
pakken tegelijk met de jongen. 7 Gij moet de moeder laten vliegen, als gij
de jongen uithaalt, opdat het u goed moge gaan, en gij lang moogt blijven
leven. 8 Wanneer gij een nieuw huis bouwt, dan moet ge een muurtje om
het platte dak maken, om geen bloedschuld over uw huis te brengen, als
iemand er afvalt. 9 Gij moogt in uw wijngaard geen ander gewas planten;
anders vervalt alles aan het heiligdom, zowel de vrucht, die gij hebt gezaaid,
als de opbrengst van uw wijngaard. 10 Gij moogt niet met een os en een
ezel in één span ploegen. 11 Gij moogt u niet kleden met iets, wat uit twee
soorten draad is geweven, uit wol en linnen dooreen. 12 Gij moet u kwasten
maken aan de vier slippen van uw kleed, dat gij aantrekt. 13 Wanneer een

man een vrouw huwt en gemeenschap met haar houdt, maar omdat hij afkeer van haar heeft gekregen, 14 haar lelijke dingen verwijt en haar in opspraak brengt door te zeggen: Ik heb deze vrouw gehuwd, maar toen ik gemeenschap met haar hield, bevond ik, dat zij geen maagd meer was: 15 dan moeten de vader en de moeder van de jonge vrouw haar naar de stadspoort brengen en het bewijs van haar maagdelijkheid aan de oudsten der stad voorleggen. 16 En de vader van de jonge vrouw zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijn dochter aan dezen man tot vrouw gegeven: maar daar hij afkeer van haar heeft gekregen. 17 verwijt hij haar lelijke dingen, en zegt: “Ik heb bevonden, dat uw dochter geen maagd was”. Welnu, hier is het bewijs voor de maagdelijkheid van mijn dochter. En zij zullen het kleed voor de oudsten der stad uitspreiden. 18 Dan moeten de oudsten van die stad den man laten grijpen, hem een tuchtiging toedienen, 19 hem bovendien een geldboete opleggen van honderd zilveren sikkels, en die aan den vader van de jonge vrouw geven, omdat hij een israëlietische maagd in opspraak gebracht heeft. Zij zal zijn vrouw blijven, en hij zal haar nooit meer kunnen verstoten. 20 Maar wanneer de beschuldiging op waarheid berust, en de jonge vrouw geen maagd is bevonden, 21 dan moet men de jonge vrouw naar de deur van haar vaderlijke woning brengen, en haar medeburgers zullen haar doodstenigen, omdat zij een misdaad heeft begaan in Israël, door ontucht te bedrijven in het huis van haar vader. Zo moet gij dit kwaad uit uw midden verwijderen. 22 Wanneer iemand erop wordt betrapt, dat hij gemeenschap houdt met een getrouwde vrouw, dan moeten beiden sterven: zowel de man, die gemeenschap hield met de vrouw, als de vrouw zelf. Zo moet gij dit kwaad uit Israël verwijderen. 23 Wanneer een ongerept meisje aan een man is verloofd, en een andere man komt met haar in de stad in aanraking en houdt gemeenschap met haar, 24 dan moet ge ze beiden naar de poort van de stad brengen en ze doodstenigen; het meisje, omdat zij niet om hulp heeft geroepen, ofschoon ze zich in de stad bevond, en de man, omdat hij een andermans vrouw heeft verkracht. Zo moet gij dit kwaad uit uw midden verwijderen. 25 Maar ontmoet die man het verloofde meisje in het veld, maakt hij zich van haar meester, en houdt hij gemeenschap met haar, dan zal de man, die gemeenschap met haar hield, alleen sterven. 26 Het meisje moogt ge niets doen; het meisje heeft de dood niet verdiend. Want dit is eenzelfde geval, als wanneer iemand een ander overvalt en vermoordt. 27 Hij heeft haar in het veld ontmoet, en al zou het verloofde meisje hebben geschreeuwd, dan zou toch niemand haar te hulp zijn gekomen. 28 Wanneer een man een ongerept meisje ontmoet, dat niet is verloofd, zich van haar meester maakt, en gemeenschap met haar houdt, waarbij zij worden betrapt, 29 dan moet de man, die gemeenschap had met het meisje, aan haar vader vijftig zilveren sikkels betalen; zij zal zijn vrouw worden, omdat hij haar heeft onteerd, en hij zal haar nooit kunnen verstoten. 30 Niemand mag de vrouw van zijn vader nemen, en niemand mag het dek zijns vaders opslaan.

23

1 Geen eunuch of ontmande mag tot de gemeente van Jahweh worden toegelaten. 2 Ook mag geen bastaard tot de gemeente van Jahweh worden toegelaten, zelfs niet in het tiende geslacht. 3 Geen Ammoniet en Moabiet mag ooit tot de gemeente van Jahweh worden toegelaten, zelfs niet in hun

tiende geslacht. 4 Want bij uw uittocht uit Egypte hebben zij u onderweg
geen brood en water willen verschaffen, terwijl Moab bovendien Balaäm,
den zoon van Beor, uit Petor van Aram-Naharáim voor geld heeft ontboden,
om u te vervloeken. 5 Wel heeft Jahweh, uw God, niet naar Balaäm willen
luisteren, en de vloek voor u in zegen veranderd, omdat Jahweh, uw God, u
beminde, 6 maar toch moogt gij in der eeuwigheid niet hun geluk en welvaart
bevorderen. 7 Voor den Edomiet behoeft ge geen afschuw te hebben, want
hij is uw broeder; evenmin voor den Egyptenaar, omdat gij als vreemdeling
in zijn land hebt vertoefd. 8 De zonen, die hun worden geboren, mogen in het
derde geslacht tot de gemeente van Jahweh worden toegelaten. 9 Wanneer
gij u in een legerplaats bevindt, om tegen uw vijanden op te trekken, moet
gij er voor zorgen, niets onwelvoegelijks te doen. 10 Wanneer er dus iemand
onder u is, die door wat hem des nachts overkwam, onrein is geworden,
dan moet hij zich uit de legerplaats verwijderen. Hij mag niet in de
legerplaats terugkomen, 11 eer hij zich bij het vallen van de avond met water
heeft gewassen; eerst als de zon is ondergegaan, mag hij in de legerplaats
terugkeren. 12 Ook moet gij buiten het legerkamp een gelegenheid hebben,
waar gij uw behoefte kunt doen. 13 Gij moet ook een pin aan uw gordel
hebben, om een gat te graven, wanneer gij buiten gaat zitten, en om er uw
behoefte weer mee te bedekken. 14 Want Jahweh, uw God, vertoeft in uw
kamp, om u te redden en uw vijanden aan u over te leveren. Uw legerplaats
moet dus heilig zijn, opdat Hij niets onwelvoegelijks daarin ziet, en zich van
u afkeert. 15 Gij moogt een slaaf, die van zijn heer naar u is gevlucht, niet
aan zijn meester uitleveren. 16 Hij zal te midden van u blijven wonen op
een plaats, die hij verkiest, in een van uw steden, naar zijn goeddunken;
ge moogt hem niet verdrukken. 17 Er mag geen tempeldeerne onder de
dochters van Israël zijn, en geen schandjongen onder de zonen van Israël.
18 Gij moogt geen deernen- en hondenloon in de tempel van Jahweh, uw
God, brengen tot voldoening van geloften; want beide zijn een afschuw voor
Jahweh, uw God. 19 Gij moogt van uw broeder geen rente nemen, geen rente
van geld, van levensmiddelen, of van iets, waarvoor men rente kan vragen.
20 Van een buitenlander moogt ge rente nemen, maar niet van uw broeder,
opdat Jahweh, uw God, u moge zegenen bij al wat gij doet in het land, dat
gij nu in bezit gaat nemen. 21 Wanneer ge aan Jahweh, uw God, een gelofte
doet, talm dan niet, ze ook te volbrengen; want Jahweh, uw God, zal ze van u
blijven eisen, en er zal schuld op u rusten. 22 Wanneer ge geen gelofte doet,
rust er ook geen schuld op u; 23 maar uw woord moet ge nauwgezet houden,
juist zoals gij het Jahweh, uw God, vrijwillig beloofd hebt, en het met uw
eigen mond hebt gesproken. 24 Wanneer gij in de wijngaard van uw naaste
komt, moogt ge druiven eten, zoveel ge wilt, tot gij genoeg hebt, maar niets in
uw mand leggen. 25 En wanneer ge door het korenveld van een ander gaat,
moogt ge met uw hand aren plukken, maar niet de sikkel slaan in het koren
van uw naaste.

24

1 Wanneer een man een vrouw huwt, maar omdat hij haar later niet meer
genegen is, daar hij iets schandelijks in haar heeft ontdekt, voor haar een
scheidingsbrief schrijft, haar die ter hand stelt, en haar zijn huis uitzendt:
2 en wanneer zij dan uit zijn huis is vertrokken, naar een anderen man is
gegaan en zijn vrouw is geworden, 3 maar ook die andere man krijgt afkeer

van haar, zodat ook hij haar eén scheidingsbrief schrijft en ter hand stelt,
en haar zijn huis uitzendt: of die andere man, die haar tot vrouw heeft
genomen sterft, 4 dan mag haar eerste man, die haar heeft weggezonden,
haar niet voor de tweede maal huwen, nadat zij zich heeft laten bezitten.
Want dat is een gruwel voor Jahweh, en gij moogt het land niet bezoedelen,
dat Jahweh, uw God, u tot erfdeel geeft. 5 Wanneer een man pas een
vrouw heeft getrouwd, behoeft hij niet te velde te trekken, of een andere
verplichting op zich te nemen. Een jaar lang zal hij vrij zijn voor zijn gezin,
en zal hij zijn vrouw verblijden, die hij heeft gehuwd. 6 Men mag geen beslag
leggen op de handmolen noch op de bovenste molensteen; want dan legt
men beslag op het leven. 7 Wanneer iemand er op wordt betrapt, dat hij een
van zijn broeders, een Israëliet, rooft, hem als slaaf behandelt of verkoopt,
dan moet die dief sterven. Zo moet ge dit kwaad uit uw midden verwijderen.
8 Onderhoudt bij melaatsheid zorgvuldig en nauwgezet, wat de levietische
priesters u voorschrijven: volbrengt zorgvuldig, wat Ik hun heb geboden.
9 Denk aan wat Jahweh, uw God, bij uw uittocht uit Egypte onderweg aan
Mirjam heeft gedaan. 10 Wanneer gij aan uw naaste iets hebt geleend, moogt
ge zijn huis niet binnengaan, om een pand van hem te nemen. 11 Gij moet
buiten blijven staan, en de man, wien ge iets hebt geleend, moet zelf het
pand buiten bij u brengen. 12 Zo het een arme is, moogt ge niet in zijn pand
gaan slapen, 13 maar gij moet het bij zonsondergang teruggeven, zodat hij in
zijn mantel kan slapen. Dan zal hij u zegenen, en zal het u tot gerechtigheid
worden aangerekend voor het aanschijn van Jahweh, uw God. 14 Gij moogt
een armen en behoeftigen dagloner, uw broeder zowel als een vreemde,
die in uw land binnen uw poorten woont, niet te kort doen. 15 Gij moet
hem iedere dag zijn loon uitbetalen, zodat de zon daarover niet ondergaat;
want hij is arm en verlangt er naar. Anders klaagt hij u bij Jahweh aan,
en treft u schuld. 16 Vaders mogen niet worden gedood om de schuld van
de kinderen, en kinderen niet om die van de vaders; maar iedereen zal
voor zijn eigen zonden worden gedood. 17 Gij moogt het recht van den
vreemdeling en van den wees niet verkrachten, en geen beslag leggen op
het kleed van een weduwe. 18 Denk er aan, dat gij slaaf zijt geweest in
Egypte, en Jahweh, uw God, u daaruit heeft bevrijd; daarom beveel ik u, zo
te handelen. 19 Wanneer gij op uw akker aan het oogsten zijt, en een schoof
op de akker vergeet, moogt gij niet terugkeren, om die te gaan halen. Ze
komt den vreemdeling, den wees en de weduwe toe, opdat Jahweh, uw God,
u zegene bij al wat ge doet. 20 En wanneer ge uw olijven afslaat, moogt ge
de takken niet verder afzoeken; dit is voor den vreemdeling, den wees en
de weduwe. 21 Of wanneer gij uw wijngaard plukt, moogt ge geen nalezing
houden; ook dit is voor den vreemdeling, den wees en de weduwe. 22 Denk er
aan, dat gij slaaf zijt geweest in Egypte; daarom beveel ik u, zo te handelen.

25

1 Wanneer mannen een geschil met elkander hebben, en zij brengen het
voor het gerecht, en men doet een uitspraak, dan moet men den onschuldige
vrij spreken, en den schuldige veroordelen. 2 Wanneer de schuldige de
geselstraf heeft verdiend, zal de rechter hem op de grond laten leggen,
en hem in zijn bijzijn een aantal slagen laten toedienen overeenkomstig
zijn misdaad. 3 Hij mag hem nooit meer dan veertig slagen laten geven;
want wanneer hij er hem nog meer liet toedienen, zou uw broeder openlijk

worden onteerd. 4 Gij moogt een rund bij het dorsen niet muilbanden.
5 Wanneer broers tezamen wonen en een van hen sterft, zonder een zoon
na te laten, dan zal de vrouw van den overledene geen vreemden man
buiten de familie huwen; haar zwager moet gemeenschap met haar houden,
haar tot vrouw nemen en zijn zwagerplicht aan haar vervullen. 6 De eerste
zoon dien zij baart, zal de naam van zijn gestorven broer dragen, om diens
naam in Israël niet te laten uitsterven. 7 Zo de man niet genegen is, om
zijn schoonzuster te huwen, moet zijn schoonzuster naar de poort tot de
oudsten gaan en zeggen: Mijn zwager weigert, de naam van zijn broer in
Israël in stand te houden; hij wil zijn zwagerplicht aan mij niet vervullen.
8 Dan zullen de oudsten van zijn stad hem laten roepen, en een onderhoud
met hem hebben. Wanneer hij volhoudt en zegt: “Ik ben niet van zin,
haar te huwen”, 9 dan moet zijn schoonzuster in tegenwoordigheid van de
oudsten op hem toetreden, hem de schoen van zijn voet trekken, in het
gezicht spuwen, en zeggen: “Zo doet men den man, die het huis van zijn
broeder niet opbouwt”. 10 En voortaan zal men hem in Israël noemen:
barrevoetergespuis. 11 Wanneer twee mannen met elkaar aan het vechten
zijn, en de vrouw van den een komt er bij, om haar man te helpen tegen den
ander, die hem slaat, en zij grijpt met haar hand naar diens schaamte, 12 dan
moet ge haar meedogenloos de hand afkappen. 13 Gij zult in uw buidel geen
tweeërlei gewichten hebben, een groot en een klein, 14 en in uw huis geen
tweeërlei maten, een grote en een kleine. 15 Maar ge moet een zuiver en
eerlijk gewicht hebben en een zuivere en eerlijke maat, opdat gij lang moogt
wonen in het land, dat Jahweh, uw God, u zal geven. 16 Want al wie zulke
dingen doet, en onrecht begaat, is een gruwel voor Jahweh. 17 Onthoud, wat
Amalek u bij uw uittocht uit Egypte onderweg heeft berokkend: 18 hoe hij
onderweg op u aftrok, en terwijl gij moe en uitgeput waart uw achterhoede
in de rug overviel, zonder God te vrezen. 19 Wanneer dus Jahweh, uw God,
u in het land, dat Hij u in erfelijk bezit gaat geven, rust heeft verschaft van
al uw vijanden in het rond, dan moet ge zelfs de herinnering aan Amalek
onder de hemel wegvagen. Vergeet het niet.

26

1 Wanneer gij in het land zijt gekomen, dat Jahweh, uw God, u als erfdeel
zal geven, en gij het in bezit hebt genomen en het bewoont, 2 dan moet
ge een keuze doen uit de eerstelingen van alle veldvruchten, die gij oogst
van het land, dat Jahweh, uw God, u zal schenken; ge moet ze in een korf
leggen, en naar de plaats gaan, die Jahweh, uw God, zal uitverkiezen, om
daar zijn Naam te vestigen. 3 Ge moet u dan bij den priester vervoegen, die
er in die dagen zal zijn, en hem zeggen: Ik betuig heden voor Jahweh, mijn
God, dat ik in het land ben gekomen, dat Jahweh aan onze vaderen onder
ede beloofd heeft, ons te geven! 4 Dan zal de priester de korf aannemen, en
voor het altaar van Jahweh, uw God, neerzetten. 5 Vervolgens moet gij voor
het aanschijn van Jahweh, uw God, plechtig betuigen: Mijn vader was een
ronddolend Arameër, die met slechts enkele mensen naar Egypte is afgezakt,
maar terwijl hij daar als vreemdeling vertoefde, tot een groot, machtig en
talrijk volk is aangegroeid. 6 En toen de Egyptenaren ons mishandelden
en verdrukten, ons onder zware arbeid gebukt deden gaan, 7 riepen wij
tot Jahweh, den God onzer vaderen; Jahweh verhoorde ons, en zag onze
vernedering, ellende en verdrukking. 8 En Jahweh heeft ons uit Egypte
geleid met sterke hand en gespierde arm, onder grote verschrikking, onder

tekenen en wonderen. 9 Hij heeft ons naar deze plaats gebracht en ons
dit land geschonken, een land, dat druipt van melk en honing. 10 Zie,
daarom breng ik hier de eerstelingen van de grond, die Gij, Jahweh, mij hebt
geschonken. Dan moet ge de korf voor het aanschijn van Jahweh, uw God,
laten staan, en na Jahweh, uw God, te hebben aanbeden, 11 vrolijk zijn met
den leviet en den vreemdeling, die in uw midden woont, over al het goede,
dat Jahweh, uw God, u en uw gezin heeft geschonken. 12 Wanneer gij in
het derde jaar, het jaar van de tienden, de hele tiende van uw opbrengst
hebt afgeleverd, en ze den leviet, den vreemdeling, den wees en de weduwe
hebt gegeven, om ze in uw woonplaats te eten en zich te verzadigen, 13 dan
moet gij getuigen voor het aanschijn van Jahweh, uw God: Ik heb de heilige
gaven uit mijn huis gebracht, en ze den leviet, den vreemdeling, den wees
en de weduwe gegeven, geheel overeenkomstig uw gebod, dat Gij mij hebt
gegeven. Ik heb uw geboden niet overtreden of vergeten. 14 Ik heb er
niet van gegeten tijdens mijn rouw, er niets van weggebracht in staat van
onreinheid, en er niets van aan een dode gegeven; ik ben gehoorzaam
geweest aan Jahweh, mijn God, en heb alles gedaan, wat Gij mij hebt
geboden. 15 Zie neer uit de hemel, uw heilige woning, en zegen uw volk Israël
en het land, dat Gij ons hebt gegeven, zoals Gij het aan onze vaders onder ede
beloofd hebt, het land, dat druipt van melk en honing. 16 Heden beveelt u
Jahweh, uw God, al deze bepalingen en voorschriften te volbrengen; gij moet
ze dus met heel uw hart en heel uw ziel getrouw onderhouden. 17 Gij hebt
heden aan Jahweh laten betuigen, dat Hij uw God zal zijn, dat gij zijn wegen
wilt bewandelen, zijn bepalingen. geboden en voorschriften onderhouden,
en wilt luisteren naar zijn stem. 18 En Jahweh heeft heden aan u laten
betuigen, dat gij zijn volk en zijn eigendom zult zijn, zoals Hij het u heeft
beloofd, zo gij al zijn geboden onderhoudt; 19 dat Hij u in eer, glorie en roem
hoog boven alle volken zal verheffen, die Hij heeft gemaakt, en dat gij een
volk zult zijn, dat aan Jahweh, uw God, blijft gewijd, zoals Hij beloofd heeft.

27

1 Toen gaf Moses met de oudsten van Israël aan het volk het volgende
bevel: Onderhoudt alle geboden, die ik u geef. 2 En wanneer gij de Jordaan
zijt overgetrokken naar het land, dat Jahweh, uw God, u gaat geven, moet
gij u grote stenen oprichten, ze met kalk bestrijken, 3 en alle woorden van
deze Wet daarop schrijven. En wanneer gij dus zijt overgetrokken, om
in het land te komen, dat Jahweh, uw God, u gaat geven, een land dat
druipt van melk en honing, zoals Jahweh, de God uwer vaderen beloofd
heeft: 4 wanneer gij dus aan de overkant van de Jordaan zijt gekomen,
moet ge die stenen, waarvan Ik u spreek, met kalk bestrijken, en op de
berg Ebal oprichten. 5 Dan moet gij daar voor Jahweh, uw God, een altaar
bouwen. Het moet een altaar van stenen zijn, die ge niet met ijzer moogt
bewerken; 6 ge moet het altaar van Jahweh, uw God, van ongehouwen
stenen bouwen. En nadat gij daarop een brandoffer voor Jahweh, uw God,
hebt opgedragen, 7 moet ge vredeoffers slachten, daar een maaltijd houden
en vrolijk zijn voor het aanschijn van Jahweh, uw God. 8 Dan moet ge op
die stenen alle woorden van deze Wet schrijven, duidelijk en klaar. 9 Nu
spraken Moses en de levietische priesters tot heel Israël: Zwijg Israël, en
luister! Heden zijt gij het volk van Jahweh, uw God, geworden. 10 Luister
dus naar de stem van Jahweh, uw God, en onderhoud zijn geboden en
bepalingen, die ik u heden opleg. 11 Daarna gaf Moses op die eigen dag

het volk het volgende bevel: 12 Wanneer ge de Jordaan zijt overgetrokken,
moeten Simeon, Levi, Juda, Issakar, Josef en Benjamin op de berg Gerizzim
post vatten, om het volk te zegenen; 13 en Ruben, Gad, Aser, Zabulon, Dan
en Neftali op de berg Ebal voor de vervloeking. 14 Dan moeten de levieten
met luider stem aan alle mannen van Israël plechtig verkonden: 15 Vervloekt
de man, die een gesneden of gegoten beeld, zo'n gruwel voor Jahweh, zo'n
kunstenaarsmaaksel, vervaardigt, en het heimelijk opstelt. En heel het volk
zal antwoorden en zeggen: Amen! 16 Vervloekt, die zijn vader en moeder
veracht. En heel het volk zal zeggen: Amen! 17 Vervloekt, die de grens van
zijn naaste verlegt. En heel het volk zal zeggen: Amen! 18 Vervloekt, die
een blinde op een dwaalweg voert. En heel het volk zal zeggen: Amen!
19 Vervloekt, die het recht van vreemdeling, wees en weduwe verkracht. En
heel het volk zal zeggen: Amen! 20 Vervloekt, die gemeenschap houdt met
de vrouw van zijn vader; want hij slaat het dek van zijn vader op. En heel
het volk zal zeggen: Amen! 21 Vervloekt, die een beest misbruikt, welk dan
ook. En heel het volk zal zeggen: Amen! 22 Vervloekt, die gemeenschap
houdt met zijn zuster, de dochter van zijn vader, of die zijner moeder. En
heel het volk zal zeggen: Amen! 23 Vervloekt, die gemeenschap houdt met
zijn schoonmoeder. En heel het volk zal zeggen: Amen! 24 Vervloekt, die
zijn naaste in het geheim vermoordt. En heel het volk zal zeggen: Amen!
25 Vervloekt, die een geschenk aanneemt, om onschuldig bloed te vergieten.
En heel het volk zal zeggen: Amen! 26 Vervloekt, die de woorden van deze
Wet niet gestand doet, en ze niet volbrengt. En heel het volk zal zeggen:
Amen!

28

1 Wanneer gij dus aan Jahweh, uw God, gehoorzaamt, en alle geboden, die
ik u heden geef, zorgvuldig onderhoudt, dan zal Jahweh, uw God, u boven
alle volken der aarde verheffen, 2 en zullen al de volgende zegeningen over
u neerdalen en u ten deel vallen, omdat gij luistert naar Jahweh, uw God.
3 Gezegend gij in de stad, gezegend ook op het land. 4 Gezegend de vrucht
van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht
van uw runderen en de worp van uw schapen. 5 Gezegend uw korf en uw
trog. 6 Gezegend gij bij uw komen, gezegend ook bij uw gaan! 7 Jahweh zal
de vijanden, die tegen u opstaan, voor u verslaan en aan u overleveren; langs
één weg trekken zij tegen u op, langs zeven wegen vluchten ze voor u weg.
8 Jahweh zal voor u zijn zegen ontbieden, over uw voorraadschuren en over
al het werk uwer handen; Hij zal u zegenen in het land, dat Jahweh, uw God,
u gaat geven. 9 Jahweh zal u tot zijn heilig volk maken, zoals Hij u heeft
gezworen, wanneer gij de geboden van Jahweh, uw God, onderhoudt, en
zijn wegen bewandelt; 10 en alle volken der aarde zullen u vrezen, wanneer
ze zien, dat de naam van Jahweh over u is uitgeroepen. 11 Jahweh zal u
een rijke overvloed geven van de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw
vee, de vrucht van uw grond in het land, dat Jahweh aan uw vaderen onder
ede beloofd heeft, u te geven. 12 Jahweh zal voor u de hemel als zijn rijke
schatkamer openen, om op de juiste tijd regen aan uw land te schenken
en al de arbeid uwer handen te zegenen, zodat gij aan talrijke volken kunt
lenen, maar zelf niets ter leen hoeft te vragen. 13 Jahweh zal u tot kop
maken en nimmer tot staart; gij zult alleen maar omhoog gaan en nooit
naar omlaag, wanneer gij gehoorzaamt aan de geboden van Jahweh, uw
God, die ik u heden geef, en ze nauwgezet onderhoudt; 14 wanneer gij niet

afwijkt, rechts noch links, van al wat ik u heden gebied, geen vreemde goden
achterna loopt en dient. 15 Maar wanneer ge niet gehoorzaamt aan Jahweh,
uw God, en zijn geboden en bepalingen, die ik u heden geef, niet nauwgezet
onderhoudt, dan zullen al de volgende vervloekingen u treffen en teisteren.
16 Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt op het land. 17 Vervloekt uw
korf en uw trog. 18 Vervloekt de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw
land, de dracht van uw runderen en de worp van uw schapen. 19 Vervloekt
zult gij zijn bij uw komen, en vervloekt bij uw gaan! 20 Jahweh zal vloek,
verwarring en schrik over u zenden bij al het werk uwer handen, dat gij
verricht, totdat gij verdelgd en spoedig vernietigd zijt om de boosheid van
uw gedrag, omdat gij Mij hebt verlaten. 21 Jahweh zal u de pest op het lijf
jagen, totdat Hij u heeft uitgemoord uit het land, dat gij thans in bezit gaat
nemen. 22 Jahweh zal u slaan met tering, koorts, koudvuur en ontsteking,
met droogte, korenbrand en verdorring; die zullen u achtervolgen, totdat
gij eraan te gronde gaat. 23 De hemel boven uw hoofd zal van koper worden,
de aarde onder uw voeten van ijzer; 24 Jahweh zal zand op uw land laten
regenen, en stof zal van de hemel op u neerslaan, totdat gij verdelgd zijt.
25 Jahweh zal u door uw vijanden laten verslaan; langs één weg zult ge
tegen hen optrekken, langs zeven wegen voor hen wegvluchten. Door alle
koninkrijken der aarde zult ge worden mishandeld. 26 Uw lijken zullen tot
aas strekken aan alle vogels in de lucht en aan de beesten op aarde, en
niemand zal ze verjagen. 27 Jahweh zal u slaan met egyptische zweren, met
builen, uitslag en schurft, waarvan ge niet kunt genezen. 28 Jahweh zal u
slaan met waanzin, blindheid, verdwazing, 29 zodat ge midden op de dag
zult rondtasten, zoals een blinde tast in het duister, en gij op geen uwer
wegen vooruitkomt, maar ge altijd door slechts verdrukt en beroofd wordt,
en niemand u helpt. 30 Ge zult u met een vrouw verloven, maar een ander
zal haar bezitten; een huis bouwen, maar er niet in wonen; een wijngaard
planten, maar er niet van genieten. 31 Uw rund zal voor uw ogen worden
geslacht, maar ge krijgt er niets van te eten; uw ezel zal in uw bijzijn worden
geroofd, en keert niet tot u terug; uw kudde wordt aan uw vijanden gegeven,
zonder dat iemand u helpt. 32 Uw zonen en dochters zullen aan een ander
volk worden uitgeleverd; gij zult het met eigen ogen zien en steeds naar
hen smachten, doch machteloos zijn. 33 Een volk, dat ge niet kent, zal de
vruchten van uw bodem en van al uw arbeid verslinden, terwijl gij altijd
door zó wordt verdrukt en mishandeld, 34 dat ge waanzinnig wordt, van wat
uw ogen aanschouwen. 35 Jahweh zal u slaan met kwaadaardige zweren
op knieën en heupen, waarvan ge niet kunt genezen, van uw voetzool tot
uw schedel. 36 Jahweh zal u en uw koning, dien gij over u aanstelt, naar
een volk laten brengen, dat gij noch uw vaderen hebben gekend. Daar
zult ge vreemde goden moeten dienen van hout en steen, 37 en een hoon,
een schimp en een spot onder alle volken zijn, waar Jahweh u heenvoert.
38 Veel zaad zult ge naar het veld dragen, maar weinig oogsten, want de
sprinkhaan zal het vernielen; 39 wijngaarden planten en bewerken, maar
geen wijn ervan drinken noch opslaan, want de rupsen vreten ze kaal;
40 olijfbomen bezitten over heel uw gebied, maar u niet zalven met olie, want
uw olijven vallen af. 41 Zonen en dochters zult ge verwekken, maar ze niet
kunnen behouden, want ze gaan de gevangenschap in. 42 Al uw bomen en
veldvruchten vallen aan het ongedierte ten prooi. 43 De vreemdeling, die
in uw midden woont, zal zich boven u verheffen, hoger en hoger, maar

gij zult dieper en dieper zinken; 44 hij zal aan u lenen, maar gij niet aan
hem, hij zal de kop zijn, maar gij de staart. 45 Al deze vervloekingen zullen
over u komen, u achtervolgen en treffen, totdat gij verdelgd zijt, omdat gij
niet hebt geluisterd naar Jahweh, uw God, en zijn geboden en bepalingen,
die Hij u gaf, niet onderhieldt. 46 Dan zullen zij de tekenen en wonderen
zijn onder u en uw kroost voor altijd en immer! 47 Omdat gij bij al de
overvloed niet blijmoedig en gaarne Jahweh, uw God, hebt gediend, 48 zult
gij met honger en dorst, in naaktheid en nijpend gebrek uw vijanden moeten
dienen, die Jahweh op u afzendt, en legt Hij een ijzeren juk op uw nek, totdat
Hij u heeft vernietigd. 49 Jahweh zal een volk op u loslaten van de uiterste
grenzen der aarde, en het schiet neer als een arend; een volk waarvan ge
de taal niet verstaat, 50 een meedogenloos volk, dat geen grijsaard ontziet,
en geen erbarmen heeft met den knaap. 51 Het zal de vrucht van uw
vee en de vrucht van uw akker verslinden, totdat gij vernietigd zijt. Het
zal u geen koren, geen most en geen olie overlaten, geen dracht van uw
runderen, geen worp van uw schapen, totdat het u heeft verdelgd. 52 Het
zal u benauwen in al uw poorten, totdat in heel uw land uw hoge en sterke
muren, waarop gij vertrouwt, in puin zijn gevallen; het zal u belegeren
in al de steden van heel uw land, dat Jahweh, uw God, aan u gaf. 53 Dan
zult ge in de benauwdheid en de beklemming, waarmee de vijand u knelt,
de vrucht van uw schoot verslinden, het vlees van uw zonen en dochters
eten, die Jahweh u gaf. 54 De meest verwende en verwijfde onder u zal het
zijn eigen broer misgunnen, het misgunnen aan de vrouw in zijn armen
en zijn andere kinderen, die hij heeft overgelaten, 55 en aan geen hunner
iets van het vlees van zijn telgen afstaan, dat hij verslindt, omdat hem
anders niets rest in de benauwdheid en beklemming, waarmee uw vijand
u binnen al uw poorten beknelt. 56 De meest verwende en vertroetelde
vrouw onder u, zo verwend en vertroeteld, dat zij zelfs haar voet niet op de
grond durft zetten, zal aan haar man in haar armen, aan haar zoon en haar
dochter, 57 de nageboorte uit haar schoot misgunnen, misgunnen het kind,
dat zij baart, omdat zij bij het nijpend gebrek hen zelf heimelijk verslindt
in de benauwdheid en de beklemming, waarmee de vijand u binnen al uw
poorten beknelt. 58 Wanneer ge dus al de woorden van deze Wet, die in
dit boek zijn beschreven, niet nauwgezet onderhoudt, en deze heerlijke
en ontzaglijke Naam van Jahweh, uw God, niet vreest, 59 dan zal Jahweh
u en uw kroost verschrikkelijk treffen met grote en aanhoudende plagen,
met vreselijke en ongeneeslijke kwalen. 60 Dan zal Hij al de egyptische
ziekten, waarvoor ge zo bang zijt, over u uitstorten, en zij laten u niet meer
los. 61 Ook met alle andere ziekten en plagen, die in dit wetboek niet eens
staan vermeld, zal Jahweh u blijven bezoeken, totdat gij vernietigd zijt,
62 en slechts met weinigen zijt overgebleven, in plaats van talrijk te zijn als
de sterren aan de hemel, omdat ge niet hebt geluisterd naar de stem van
Jahweh, uw God! 63 En zoals Jahweh er vreugde in vond, u goed te doen en u
talrijk te maken, zo zal Jahweh er vreugde in vinden, u te vernietigen en te
verdelgen. Dan zult gij weggesleept worden uit het land, dat ge in bezit gaat
nemen. 64 Jahweh zal u onder alle volken verstrooien van het ene uiteinde
der aarde tot het andere, en ge zult daar vreemde goden moeten dienen
van hout en steen, die gij noch uw vaderen hebben gekend. 65 Ook onder
die volken zult ge niet ongestoord kunnen wonen, en zal er geen rust voor
uw voeten zijn. Jahweh zal u daar een sidderend hart, smachtende ogen en
een bekommerd gemoed bezorgen. 66 Gij zult uw leven aan een draad zien

hangen, nacht en dag bevreesd zijn, en uw leven niet zeker. 67 Des morgens
zult ge zeggen: “Ach, was het maar avond!” en des avonds: “Ach, was het
maar morgen!” om de angst, die uw hart vervult en om het schouwspel, dat
ge moet zien. 68 Op schepen brengt Jahweh u terug naar Egypte, de weg,
waarvan ik u heb gezegd, dat ge die nooit meer zult zien; daar zult ge aan
uw vijanden als slaven en slavinnen te koop worden geboden, maar er zal
niet eens een koper zijn.

29

1 Dit zijn de woorden van het Verbond, dat Jahweh Moses beval, met de
Israëlieten te sluiten in het land van Moab, behalve het Verbond, dat Hij met
hen op de Horeb gesloten had. 2 Nu riep Moses heel Israël bijeen, en sprak
tot hen: Zelf hebt gij alles gezien, wat Jahweh voor uw ogen in Egypte aan
Farao, zijn dienaars en heel zijn land heeft gedaan: 3 de grote rampen, de
tekenen en machtige wonderen, die gij met eigen ogen hebt aanschouwd.
4 Maar Jahweh heeft u tot heden toe geen hart gegeven om te verstaan,
geen ogen om te zien, geen oren om te horen. 5 Ik heb u veertig jaren lang
door de woestijn geleid; de kleren zijn niet aan uw lijf, de schoenen niet
aan uw voeten versleten; 6 ge hebt geen brood hoeven te eten en geen wijn
of sterke drank hoeven te drinken, opdat gij zoudt weten, dat Ik, Jahweh,
uw God ben! 7 En toen gij op deze plaats waart gekomen, en Sichon, de
koning van Chesjbon, en Og, de koning van Basjan, tegen ons ten strijde
waren getrokken, versloegen wij hen, 8 namen hun land in bezit, en gaven
het als erfdeel aan de zonen van Ruben en Gad en aan de halve stam van
Manasse. 9 Onderhoudt dus zorgvuldig de woorden van dit Verbond, opdat
ge voorspoed moogt hebben bij al wat ge doet. 10 Heden staat gij allen voor
het aanschijn van Jahweh, uw God: met uw hoofden en rechters, uw oudsten
en leiders, met alle mannen van Israël, 11 met uw kinderen en vrouwen, met
uw vreemdelingen, die in uw kamp vertoeven, van uw houthakker af tot
uw waterdrager toe. 12 Thans treedt gij toe tot het Verbond van Jahweh, uw
God, en tot het eedverdrag, dat Jahweh, uw God, met u sluit, 13 om u heden
tot zijn volk te verheffen en uw God te zijn, zoals Hij het u heeft beloofd en
aan uw vaderen, aan Abraham, Isaäk en Jakob gezworen heeft. 14 Maar niet
met u alleen sluit Ik dit Verbond en dit eedverdrag, 15 maar zowel met hen,
die thans met ons staan voor het aanschijn van Jahweh, onzen God, als met
hen, die heden hier niet met ons zijn. 16 Gij weet toch, hoe wij in het land
van Egypte hebben vertoefd, en midden door de volken gezworven, waar gij
doorheen zijt gekomen, 17 hoe gij hun gruwelen hebt moeten aanschouwen,
en hun schandgoden van hout en steen, van zilver en goud, die zij hadden.
18 Moge er heden onder u geen man en geen vrouw, geen geslacht en geen
stam zijn, die zijn hart afwendt van Jahweh, onzen God, om de goden van
die volken te gaan dienen, en moge er onder u geen wortel zijn, die gift
en bitterheid doet ontspruiten. 19 En wanneer iemand de woorden van dit
eedverdrag hoort en zichzelf in stilte gelukkig durft prijzen en zegt: “Ik zal
vrede genieten, hoewel ik wandel in de verstoktheid mijns harten!” en hij
zo de oorzaak wordt, dat het besproeide met het dorstige wordt uitgerukt,
20 dan zal Jahweh het hem nimmer willen vergeven; maar Jahweh’s toorn en
ijverzucht zullen tegen zo iemand ontbranden, en al de vervloekingen, die
in dit boek staan beschreven, zullen hem verpletteren. Jahweh zal zijn naam
wegvagen onder de hemel, 21 hem uit alle stammen van Israël afzonderen,

om hem in het verderf te storten, naar alle vervloekingen van het Verbond,
die in dit boek staan beschreven. 22 En wanneer het toekomstige geslacht,
uw zonen die na u opstaan, en de buitenlander, die uit een ver land is
gekomen, de plagen van dit land zullen zien, en de ziekten, waarmee Jahweh
het teistert, dan zullen ze zeggen: 23 Heel het land is zwavel en zout en een
brandende puinhoop; niets kan er worden gezaaid, niets schiet er op en geen
kruid kan er groeien; het is een verwoesting als van Sodoma en Gomorra,
Adma en Seboïm, die Jahweh in zijn gramschap en woede ten onderste boven
gekeerd heeft. 24 En als al de volken zullen vragen: Waarom heeft Jahweh
dit land zo behandeld, en waarom is deze grimmige toorn ontstoken? 25 Dan
zal men antwoorden: “Omdat zij het Verbond van Jahweh, den God hunner
vaderen, hebben verzaakt, dat Hij met hen had gesloten, toen Hij hen uit
het land van Egypte leidde; 26 omdat zij vreemde goden hebben gevolgd en
gediend, en goden hebben vereerd, die zij niet hadden gekend, en die Hij
hun niet had gegeven: 27 daarom is de toorn van Jahweh losgebarsten over
dit land, en heeft Hij alle vervloekingen er over uitgestort, die in dit boek
staan beschreven; 28 daarom heeft Jahweh ze in zijn toorn en gramschap
en zijn grimmige woede weggerukt van hun grond, en ze weggeslingerd
naar een ander land, waar ze heden nog zijn!” 29 Wat verborgen is, ligt bij
Jahweh, onzen God; maar wat geopenbaard is, blijft eeuwig voor ons en onze
kinderen van kracht, opdat wij alle woorden van deze Wet onderhouden.

30

1 Maar wanneer al deze woorden met zegen en vloek, die ik u heb voorge-
houden, over u zijn gekomen, en gij ze te midden der volken, waarheen
Jahweh, uw God, u zal hebben verdreven, ter harte zult nemen, 2 wanneer
gij u dan bekeert tot Jahweh, uw God, en gij met uw kinderen van ganser
harte en met heel uw ziel Hem gehoorzaamt in alles, wat ik u heden gebood,
3 dan zal Jahweh, uw God, uw lot ten beste keren, zich uwer ontfermen,
en u weer bijeen brengen uit alle volken, waarheen Jahweh, uw God, u
verstrooide. 4 En al waart ge verbannen naar het eind van de hemel, Jahweh,
uw God, brengt u vandaar bijeen en haalt u vandaar terug. 5 Jahweh, uw
God, zal u terugbrengen naar het land, dat uw vaderen hebben bezeten; gij
zult het bezitten en Hij zal u nog meer weldaden bewijzen en nog talrijker
maken dan uw vaderen. 6 Dan zal Jahweh, uw God, uw hart en dat van
uw kroost besnijden, om Jahweh, uw God, met heel uw hart en heel uw
ziel te beminnen, opdat gij weer opleeft. 7 Dan zal Jahweh, uw God, al deze
vervloekingen over uw vijanden brengen, over hen, die u haten en u hebben
vervolgd; 8 dan zult gij weer naar Jahweh luisteren, en al zijn geboden,
die ik u heden geef, onderhouden. 9 Dan zal Jahweh, uw God, u overvloed
schenken in al het werk uwer handen, in de vrucht van uw schoot, de vrucht
van uw runderen, en de vrucht van uw grond. Want Jahweh zal er weer
vreugde in vinden, u goed te doen, zoals Hij er vreugde in vond, goed te doen
aan uw vaderen, 10 omdat gij luistert naar Jahweh, uw God, zijn geboden en
bepalingen onderhoudt, die in dit wetboek staan opgetekend, en met heel
uw hart en met heel uw ziel u bekeert tot Jahweh, uw God. 11 Waarachtig,
de geboden, die ik u heden geef, zijn voor u niet te hoog of buiten uw bereik.
12 Zij liggen niet in de hemel, zodat gij kunt zeggen: “Wie stijgt voor ons op
naar de hemel, om ze voor ons te gaan halen en ons te verkonden, opdat
wij ze kunnen volbrengen?” 13 Ze liggen niet aan de overkant van de zee,
zodat gij kunt zeggen: “Wie steekt voor ons over naar de andere kant van

de zee, om ze voor ons te gaan halen en ze ons te verkonden, opdat wij ze
kunnen volbrengen?” 14 Neen, het woord is voor u heel dichtbij; het ligt in
uw mond en uw hart, zodat gij het ook kunt volbrengen. 15 Zie, ik heb u
heden leven en geluk, dood en ongeluk voorgehouden. 16 Zo gij luistert naar
de geboden van Jahweh, uw God, die ik u heden geef, zo gij Jahweh, uw God,
bemint, zijn wegen bewandelt en zijn geboden, bepalingen en voorschriften
onderhoudt, dan zult gij leven, en talrijk worden, en zal Jahweh, uw God, u
zegenen in het land, dat gij thans in bezit gaat nemen. 17 Zo gij echter uw hart
afwendt en niet wilt luisteren, zo gij u laat verleiden, om vreemde goden te
aanbidden en te dienen, 18 dan kondig ik u heden aan, dat gij geheel te gronde
zult gaan, en gij niet lang zult blijven in het land, dat gij aan de overkant
van de Jordaan in bezit gaat nemen. 19 Ik roep heden plechtig hemel en
aarde tegen u tot getuigen, dat ik u leven en dood, zegen en vloek heb
voorgehouden! Kies dus het leven, opdat gij en uw kroost het leven moogt
hebben, 20 door Jahweh, uw God, te beminnen, Hem te gehoorzamen, aan
Hem u te hechten. Want daarvan hangt uw leven af en uw lang verblijf in het
land, dat Jahweh onder ede beloofd heeft, aan uw vaderen, aan Abraham,
Isaäk en Jakob te geven.

31

1 Toen Moses zijn rede tot heel Israël had beëindigd, 2 vervolgde hij tot
hen: Ik ben nu honderd twintig jaar oud; ik heb geen kracht meer, om op te
trekken en terug te keren, en Jahweh heeft mij gezegd: “Gij zult de Jordaan
niet oversteken”. 3 Maar Jahweh, uw God, zal voor u uit naar de overkant
gaan, en deze volken voor u vernietigen, zodat gij ze zult onderwerpen.
Josuë zal aan uw spits naar de overkant trekken, zoals Jahweh gezegd
heeft, 4 en Jahweh zal met hen handelen, zoals Hij met Sichon en Og, de
koningen der Amorieten, die Hij heeft verdelgd, en met hun land heeft
gedaan. 5 Jahweh zal ze aan u overleveren, en gij moet met hen handelen,
juist zoals ik het u heb bevolen! 6 Weest moedig en dapper, vreest ze niet
en weest niet bang! Want Jahweh, uw God, trekt zelf met u mee; Hij zal u
zijn hulp niet onthouden, noch u verlaten. 7 Toen riep Moses Josuë, en zei
hem in tegenwoordigheid van heel Israël: Wees moedig en dapper; want
gij zult dit volk het land binnenleiden, dat Jahweh onder ede hun vaderen
beloofd heeft hun te geven; en het onder hen verdelen. 8 Jahweh zal zelf voor
u uitgaan; Hij zal u bijstaan, en u zijn hulp niet onthouden, noch u verlaten.
Vrees dus niet en wees niet kleinmoedig! 9 Daarna schreef Moses deze Wet
op, en gaf ze aan de priesters, de zonen van Levi, die de verbondsark van
Jahweh droegen, en aan alle oudsten van Israël. 10 En Moses gebood hun:
Om de zeven jaren, op de vastgestelde tijd in het jaar van kwijtschelding, op
het loofhuttenfeest, 11 wanneer heel Israël voor het aanschijn van Jahweh,
uw God, verschijnt op de plaats, die Hij zal uitverkiezen, moet gij deze Wet in
tegenwoordigheid en ten aanhoren van heel Israël voorlezen. 12 Dan moet ge
het volk, mannen, vrouwen, en kinderen met de vreemden, die binnen uw
poorten zijn, bijeenroepen, opdat zij het horen en Jahweh, uw God, leren
vrezen, en ieder woord van deze Wet zorgvuldig volbrengen. 13 Zelfs hun
kinderen, die nog geen begrip hebben, moeten toehoren, en Jahweh, uw
God, leren vrezen, zo lang gij leeft in het land, dat gij aan de overkant van
de Jordaan in bezit gaat nemen. 14 Nu sprak Jahweh tot Moses: Zie, de
dag van uw dood is nabij. Roep Josuë en gaat samen de openbaringstent
binnen; dan zal Ik hem in zijn ambt aanstellen. Moses en Josuë gingen

dus de openbaringstent binnen. 15 En Jahweh verscheen in de tent in een
wolkkolom, die aan de ingang van de tent bleef staan. 16 Daarna sprak
Jahweh tot Moses: Zie, wanneer gij bij uw vaderen zult rusten, zal dit volk
in opstand komen en de vreemde goden nalopen van het land, waarheen
het nu optrekt; het zal Mij verlaten, en mijn Verbond verbreken, dat Ik met
hen heb gesloten. 17 Dan zal mijn toorn tegen hen ontbranden; en Ik zal
hen verlaten en mijn aanschijn voor hen verbergen, zodat zij tot een aas
zullen worden, en talloze rampen en noden hen treffen. Op die dag zal
het zeggen: Omdat mijn God niet in mijn midden vertoeft, word ik door
die rampen getroffen. 18 Maar op die dag zal Ik mijn aanschijn verborgen
houden, om al het kwaad, dat het heeft bedreven, door zich tot vreemde
goden te wenden. 19 Nu dan, schrijf het volgende lied voor hen op, leer
het Israëls zonen en leg het hun in de mond, opdat dit lied voor Mij tegen
Israëls kinderen zal kunnen getuigen. 20 Want Ik zal hen in het land brengen,
dat Ik aan hun vaderen onder ede beloofd heb hun te geven, een land, dat
druipt van melk en honing; maar wanneer het zich zat heeft gegeten en vet
is geworden, zal het zich tot vreemde goden wenden, om die te dienen, doch
Mij verachten en mijn Verbond verbreken. 21 Wanneer dan talloze rampen
en noden hen treffen, zal dit lied tegen hen getuigen. Daarom mag het niet
worden vergeten, niet verdwijnen uit de mond van uw kroost. Want Ik ken
hun gedachten, die zij zelfs heden al koesteren, nog eer Ik ze in het land heb
gebracht, dat Ik aan hun vaderen onder ede beloofd heb! 22 Nog op diezelfde
dag schreef Moses dit lied, om het aan Israëls kinderen te leren. 23 Toen
stelde Hij Josuë aan, den zoon van Noen, en sprak: Wees dapper en moedig;
want gij zult de kinderen Israëls het land binnenleiden, dat Ik hun onder ede
beloofd heb, en Ik zal u bijstaan. 24 En toen Moses de woorden van dit lied ten
einde toe te boek had gesteld, 25 gaf hij aan de levieten, die de verbondsark
van Jahweh droegen, het bevel: 26 Neemt dit boek met het lied, en legt het
naast de verbondsark van Jahweh, uw God, om daar tegen u te getuigen.
27 Want ik ken uw weerspannigheid en hardnekkigheid. Zie, terwijl ik nog
levend bij u vertoefde, zijt gij al tegen Jahweh weerspannig geweest; wat zal
het dan wezen na mijn dood. 28 Ontbiedt dus de oudsten van uw stammen en
uw leiders bij mij; ik wil hun deze woorden verkonden, en hemel en aarde
tegen hen tot getuigen nemen. 29 Want ik weet, dat gij na mijn dood zwaar
zult zondigen, en de weg zult verlaten, die ik u heb voorgeschreven, en dat
u later onheil zal treffen, omdat gij kwaad zult doen in de ogen van Jahweh,
en Hem zult tarten door het maaksel uwer handen. 30 Toen zong Moses ten
aanhoren van heel de gemeente van Israël dit lied ten einde toe:

32

1 Hoort hemelen, want ik ga spreken, Luister, aarde, naar de woorden van
mijn mond; 2 Mijn leerdicht strome neer als de regen, Mijn rede druppele
als de dauw, As neerslag op het jonge gras, As een stortbui op het groene
kruid. 3 Want Jahweh's naam wil ik verkonden; Geeft eer aan onzen God!
4 De Rots is Hij, volmaakt in zijn werken, Want al zijn wegen zijn gerecht;
Een God van trouw en zonder bedrog, Rechtvaardig en gerecht is Hij. 5 Maar
zijn ontaarde zonen stonden tegen Hem op, Dat vals en bedorven geslacht!
6 Durft gij Jahweh zó vergelden, Gij dwaas en onverstandig volk? Is Hij
niet uw vader, die u geschapen, Die u gemaakt heeft, en u heeft gegrond?
7 Herinner u de dagen van weleer, Gedenk de jaren van vroegere geslachten;
Vraag het uw vader, hij zal het u melden, Uw grijsaards, zij zullen het u

zeggen: 8 Toen de Allerhoogste aan de volken hun erfdeel gaf, En de kinderen
der mensen scheidde, Toen stelde Hij de grenzen der volken vast, Naar het
aantal der zonen Gods; 9 Maar het deel van Jahweh was zijn volk, Jakob
was zijn erfdeel, 10 Hij vond hem in een woestenij In de eenzaamheid, bij
het huilen der steppe. Hij heeft hem met zorgen omringd, en vertroeteld,
Als de appel van zijn oog hem bewaard; 11 Als een adelaar, die zijn nest
wil lokken, En boven zijn jongen blijft zweven, Zijn vleugels spreidt, en ze
opneemt, Ze draagt op zijn wieken. 12 Alleen Jahweh heeft hem geleid, Geen
vreemde god stond hem bij! 13 Hij liet hem de toppen der aarde bestijgen,
De vruchten eten van het veld, Hem honing zuigen uit een rots, En olie uit
een harde steen. 14 Van de room der runderen en de melk der schapen,
Van het vet van lammeren en rammen, Van de stieren van Basjan, van de
bokken En van het vette merg van graan, Van het druivenbloed, van de wijn,
die ge dronkt, Zijt gij vet geworden, dik en gemest. 15 Toen Jakob gegeten
had, verzadigd was, Jesjoeroen vet was geworden, sloeg hij achteruit, En
verwierp hij zijn God, die hem had geschapen; Versmaadde hij de Rots van
zijn heil. 16 Zij prikkelden Hem met vreemde goden, Met hun gruwelen
tartten zij Hem. 17 Zij offerden aan duivels, aan goden van niets, Goden, die
zij nooit hadden gekend: Nieuwelingen, eerst onlangs gekomen, Voor wie
uw vaderen nooit hadden gevreesd. 18 Maar de Rots, die u verwekte, hebt
ge vergeten, Vergeten den God, die u baarde! 19 God zag het, en verwierp
Uit gramschap zijn zonen en dochters. 20 Hij sprak: Ik zal voor hen mijn
aanschijn verbergen, En wil zien, wat hun einde zal zijn; Want zij zijn een
bedorven geslacht, Trouweloze kinderen! 21 Zij hebben Mij geprikkeld door
een god van niets, Mij door hun ijdelheden getart. Maar Ik zal hen prikkelen
door een volk van niets, Hen tarten door een ijdel volk; 22 Want een vuur
is ontvlamd in mijn woede, Dat tot het diepst van het dodenrijk brandt!
Het zal de aarde met haar gewassen verteren, De grondvesten der bergen
verzengen. 23 Ik zal hen overstelpen met rampen, Mijn pijlen verschieten
tegen hen; 24 Zij zullen uitgeput worden door honger, Verteerd door koorts
en giftige pest. Tanden van wilde beesten laat Ik tegen hen los, Met venijn
van serpenten in het stof; 25 Buiten moordt het zwaard hen uit, De schrik
binnenshuis: Jongemannen als maagden Zuigelingen met grijsaards. 26 Ik
had zeker gezegd: Ik vaag ze weg, Laat zelfs hun gedachtenis onder de
mensen verdwijnen, 27 Zo Ik de hoon van den vijand niet vreesde, Hun
tegenstanders het niet verkeerd zouden verstaan, En zouden zeggen: Het
was onze machtige hand, Niet Jahweh heeft dit alles gedaan! 28 Want ze
zijn een volk, dat het begrip heeft verloren, En zonder verstand; 29 Waren ze
wijs, ze zouden het hebben begrepen, En hun krijgsgeluk hebben verstaan.
30 Hoe toch zou één er duizend hebben vervolgd, En twee er tienduizend op
de vlucht kunnen jagen, Zo hun Rots ze niet had prijsgegeven? En Jahweh ze
niet had overgeleverd? 31 Want niet als onze Rots is de hunne: Dat erkennen
onze vijanden zelf! 32 Neen, van Sodoma's wijnstok stammen hun ranken,
En van Gomorra's wingerd: Hun druiven zijn giftige bessen, Hun trossen vol
bitterheid. 33 Drakengif is hun wijn, Dodelijk addervenijn. 34 Ligt dat niet bij
Mij bewaard In mijn schatkamers verzegeld 35 Voor de dag van wraak en
vergelding, Voor de tijd, dat hun voeten wankelen? Want nabij is de dag
van hun ondergang, Wat hun bereid is, snelt toe! 36 Want Jahweh schaft
recht aan zijn volk En ontfermt zich over zijn dienaars, Wanneer Hij ziet dat
hun kracht is geweken, En er geen slaaf en geen vrije meer is. 37 Dan zal Hij

zeggen: Waar zijn nu hun goden, De rots, tot wie zij hun toevlucht namen:
38 Die het vet van hun slachtoffers aten, En de wijn van hun plengoffers
dronken? Laat hen opstaan en u helpen, Een schutse voor u zijn! 39 Ziet nu,
dat Ik, Ik het ben, En dat er geen God naast Mij is: Ik dood en maak levend,
verbrijzel en heel! En er is niemand, die redt uit mijn hand! 40 Waarachtig,
Ik hef mijn hand naar de hemel, En zeg: Zowaar Ik eeuwig leef! 41 Wanneer
Ik mijn bliksemend zwaard heb gewet, En mijn hand naar het strafgericht
grijpt, Zal Ik mij wreken op mijn vijand, En die Mij haten, doen boeten.
42 Dan maak Ik mijn pijlen dronken van bloed, En mijn zwaard zal vlees
verslinden: Van het bloed der verslagenen en gevangenen, Van het hoofd
der vijandelijke vorsten. 43 Stemt, naties, een jubelzang aan voor zijn volk,
Omdat Hij het bloed van zijn dienaren wreekt, Wraak aan zijn vijanden
oefent Maar het land van zijn volk vergiffenis schenkt! 44 Zo trad Moses met
Josuë, den zoon van Noen, naar voren, en zong al de woorden van dit lied
ten aanhoren van het volk. 45 En toen Moses al deze woorden ten einde toe
voor heel Israël had gesproken, 46 zeide hij hun: Neemt al de vermaningen,
die ik u heden heb ingeprent, ter harte, en beveelt uw zonen, al de woorden
van deze Wet nauwgezet te volbrengen. 47 Want het is geen ijdel woord
voor u, maar het betekent uw leven; slechts door dit woord zult ge lang in
het land kunnen wonen, dat ge aan de overkant van de Jordaan in bezit
gaat nemen. 48 Nog op diezelfde dag sprak Jahweh tot Moses: 49 Bestijg hier
het gebergte Abarim, de berg Nebo in het land Moab en tegenover Jericho,
en werp een blik over het land Kanaän, dat Ik aan de kinderen Israëls in
eigendom ga geven. 50 Dan zult ge op de berg, die ge bestijgt, sterven en
verzameld worden bij uw volk, zoals uw broeder Aäron op de berg Hor is
gestorven en bij zijn volk is verzameld. 51 Want gij beiden zijt Mij ontrouw
geweest te midden van Israëls kinderen bij het water van Meribat-Kadesj
in de woestijn van Sin, en hebt Mij niet als heilig behandeld te midden van
Israëls kinderen. 52 Gij zult het land, dat Ik aan Israëls kinderen zal geven,
voor u zien liggen, maar het niet binnengaan.

33

1 Dit is de zegen, die Moses, de man Gods, voor zijn dood over Israëls
kinderen uitsprak. 2 Hij zeide: Toen Jahweh van de Sinaï kwam, Voor zijn
volk van Seïr oprees, Van het gebergte Paran verscheen, Van Meribat-Kadesj
optrok: Schoot een laaiend vuur uit zijn rechterhand, 3 En vernielde zijn
gramschap de volken. Maar al zijn heiligen waren in uw hand, En zaten neer
aan uw voeten; Het volk nam uw uitspraken aan. 4 En Moses gaf ons een wet.
De gemeente van Jakob werd zijn bezit 5 Hij zelf werd koning in Jesjoeroen
Toen de hoofden van het volk zich verzamelden, De stammen van Israël zich
aaneen sloten. Over Ruben sprak hij: 6 Moge Ruben leven en niet sterven, Al
telt hij slechts weinig mannen. 7 Over Juda sprak hij aldus: Hoor Jahweh het
smeken van Juda, En verenig hem met zijn volk, Strijd voor hem met eigen
hand, En help hem tegen zijn vijand. 8 Over Levi sprak hij: Geef aan Levi
uw Toemmim, Uw Oerim aan uw gunsteling, Die Gij bij Massa op de proef
hebt gesteld, Met wie Gij bij het water van Meriba hebt getwist; 9 Die van
zijn vader en moeder zeide: Ik zie ze niet; Die zijn broeders niet erkende,
En van zijn zoon niets wilde weten. Maar die uw woord hebben bewaard,
Uw Verbond onderhouden! 10 Zij leren aan Jakob uw voorschriften, En
uw Wet aan Israël. Zij brengen wierookgeur in uw neus, En brandoffers
op uw altaar. 11 Jahweh, zegen zijn kracht, Heb welgevallen aan het werk

zijner handen, Verlam de heupen van zijn vijanden Van die hem haten, zodat ze geen stand houden. 12 Over Benjamin sprak hij: De lieveling van Jahweh Zal in veiligheid bij Hem wonen; Hij beschermt hem voor immer, En woont tussen zijn heuvels. 13 Over Josef sprak hij: Zijn land zij door Jahweh gezegend! Het kostelijkste van de hemel daarboven, En van de zee die zich uitstrekt omlaag, 14 Het kostelijkste dat de zon doet ontspruiten, Het kostelijkste dat de manen doen rijpen, 15 Het beste der oude bergen, Het kostelijkste der eeuwige heuvelen, 16 Het kostelijkste der aarde met wat zij bevat, En de genade van Hem, die in een doornstruik woonde, Mogen komen op het hoofd van Josef, Op de schedel van den vorst zijner broeders. 17 Als het eerste jong van een stier is zijn pracht, Met hoornen als die van een buffel; Daarmee stoot hij volken neer, Allen, tot aan de grenzen der aarde. Zo zijn de tienduizenden van Efraïm, Zo de duizenden van Manasse! 18 Over Zabulon sprak hij: Verheug u, Zabulon, over uw tochten, Gij Issakar, over uw tenten. 19 Volken nodigen zij uit op de berg, Om daar gerechte offers te brengen; Want de overvloed der zeeën zuigen zij in, Met de verborgen schatten van het strand. 20 Over Gad sprak hij: Gezegend Hij, die Gad ruimte verschaft, Zodat hij zich neervlijt als een leeuwin, En arm en schedel verscheurt, 21 Maar voor zich het beste deel behoudt, Want een vorstelijk deel lag daar bewaard. Hij kwam met de hoofden van het volk Voltrok de gerechtigheid van Jahweh En zijn gerichten met Israël samen. 22 Over Dan sprak hij: Dan is een jonge leeuw, Die opspringt uit Basjan. 23 Over Neftali sprak hij: Neftali is verzadigd van gunst, En vervuld van de zegen van Jahweh, Het meer met de zuidstreek is zijn bezit. 24 Over Aser sprak hij: De meest gezegende zoon is Aser, De meest begunstigde onder zijn broeders. Hij dompelt zijn voet in de olie. 25 Van ijzer en koper zijn uw sloten, En heel uw leven woont gij veilig. 26 Niemand is gelijk aan God, O Jesjoeroen: Die de hemelen bestijgt om u te helpen, De wolken in zijn majesteit! 27 Een toevlucht is de oude God, Met eeuwig uitgestrekte armen. Hij dreef den vijand voor u uit, En sprak: Verdelg! 28 Zo woonde Israël zonder zorg, Jakobs bron in veiligheid, In een land van koren en most, Waarop zijn hemel dauw laat druppelen. 29 Israël, wie is gelukkig als gij, Een volk door Jahweh gered? Hij is het schild van uw hulp, Het zwaard van uw glorie: Vijanden zullen u vleien En gij zult hun toppen betreden.

34

1 Daarna klom Moses uit de vlakten van Moab omhoog naar de berg Nebo, de top van de Pisga, die tegenover Jericho ligt. Daar toonde Jahweh hem het hele land: Gilad tot Dan, 2 heel Neftali, het land van Efraïm en Manasse, het hele land Juda tot aan de westelijke zee, 3 de Négeb, de Jordaanstreek, de vlakte van Jericho, of Palmenstad, tot Sóar toe. 4 En Jahweh sprak tot hem: Dit is het land, dat Ik aan Abraham, Isaäk en Jakob onder ede beloofd heb: “Aan uw nageslacht zal Ik het geven!” Ik heb het u met eigen ogen laten aanschouwen, maar gij zult daar niet binnengaan. 5 Toen stierf Moses, de dienaar van Jahweh, in het land Moab, zoals Jahweh het hem had gezegd. 6 Men begroef hem in de vallei van het land Moab tegenover Bet-Peor, maar tot op de dag van vandaag weet niemand waar zijn graf is. 7 Moses was honderd twintig jaar oud, toen hij stierf; maar zijn oog was niet verzwakt, en zijn kracht niet gebroken. 8 De Israëlieten beweenden Moses in de vlakte van Moab dertig dagen lang, tot de tijd van de rouwklacht over Moses voorbij

was. 9 Zeker, Josuë, de zoon van Noen, was met de geest van wijsheid
vervuld, daar Moses hem de handen had opgelegd, en de kinderen Israëls
gehoorzaamden hem en deden alles wat Jahweh Moses bevolen had 10 Maar
toch stond er nooit meer een profeet in Israël op, zoals Moses, met wien
Jahweh van aanschijn tot aanschijn heeft verkeerd; 11 zoals blijkt uit alle
tekenen en wonderen, die Jahweh hem opgedragen had in Egypte voor
Farao en al zijn dienaars en heel zijn land te volbrengen; 12 en uit al de macht
en al de schrikwekkende daden, die Moses ten aanschouwen van heel Israël
heeft voltrokken.

Jozua

1 Toen Moses, de dienaar van Jahweh, gestorven was, sprak Jahweh tot
Josuë, den zoon van Noen, die Moses' dienaar was geweest: 2 Mijn dienaar
Moses is gestorven. Op! Trek met heel dit volk de Jordaan hier over naar het
land, dat Ik hun geven zal. 3 Iedere plek, die uw voetzool betreedt, zal Ik u
geven, zoals Ik aan Moses beloofd heb. 4 Van de woestijn tot de Libanon,
en van de grote rivier de Eufraat tot aan de Grote Zee in het westen zal
uw gebied zich uitstrekken. 5 Zolang ge leeft, zal niemand tegen u bestand
zijn! Zoals Ik met Moses was, zo zal Ik ook met u zijn; Ik zal u niet verlaten,
en Mij niet van u terugtrekken. 6 Wees sterk en dapper; want gij zult dit
volk bezit doen nemen van het land, dat Ik hun vaderen onder ede beloofd
heb, hun te geven. 7 Doe slechts uw uiterste best, om in alles nauwgezet
te handelen volgens de wet, die mijn dienaar Moses voorgeschreven heeft;
wijk er ter rechter noch ter linker zijde van af, opdat het u overal, waar ge
heen trekt, goed moge gaan. 8 Dit wetboek mag niet wijken uit uw mond;
dag en nacht moet gij het overwegen, om nauwgezet alles te volbrengen,
wat er in geschreven staat. Dàn zult ge voorspoed hebben op uw weg, dàn
zal het u goed gaan. 9 Ik beveel het u dus: Wees sterk en dapper, vrees niet
en laat u geen schrik aanjagen; want Jahweh, uw God, is met u, overal waar
ge gaat. 10 Toen gaf Josuë aan de leiders van het volk het bevel: 11 Trekt
het kamp door, en gelast het volk: "Maakt proviand gereed; want over drie
dagen moet ge hier de Jordaan oversteken, om het land in bezit te gaan
nemen, dat Jahweh, uw God, u in eigendom geeft." 12 En tot de Rubenieten
en de Gadieten en tot de halve stam van Manasse sprak Josuë: 13 Denkt aan
het bevel, dat Moses, de dienaar van Jahweh, u heeft gegeven. Jahweh,
uw God, heeft u een rustplaats verleend, en u dit land geschonken. 14 Uw
vrouwen, kinderen en vee mogen in het land blijven, dat Moses u in het
Overjordaanse heeft gegeven. Maar gij allen moet als dappere mannen
gewapend voor uw broeders uittrekken en hen helpen, 15 totdat Jahweh
aan uw broeders, als aan u, een rustplaats heeft verleend, en ook zij het
land in bezit hebben genomen, dat Jahweh, uw God, hun wil geven. Dan
moogt ge terugkeren naar het land, dat Moses, de dienaar van Jahweh, u
gegeven heeft aan de overzijde van de Jordaan in het oosten, en het in bezit
nemen. 16 Ze antwoordden Josuë: Alles, wat ge ons beveelt, zullen we doen,
en overal heengaan, waar ge ons zendt. 17 Zoals we Moses in alles hebben
gehoorzaamd, zo zullen we ook gehoorzaam zijn aan u. Moge Jahweh, uw
God, slechts met u zijn, zoals Hij het was met Moses. 18 Iedereen, die zich
tegen uw bevelen verzet en niet luistert naar al wat ge hem oplegt, zal
sterven. Wees dus maar moedig en dapper!

2

1 Daarna zond Josuë, de zoon van Noen, van Sjittim uit heimelijk twee
verkenners met de opdracht: Gaat het land en vooral Jericho verkennen.
Dezen trokken er dus op uit, en namen hun intrek in het huis van een
deerne, die Rachab heette, om er te overnachten. 2 Men berichtte aan den
koning van Jericho: Er zijn vannacht Israëlieten hier gekomen, om het land
te verspieden. 3 Nu liet de koning van Jericho Rachab aanzeggen: Lever de
mannen uit, die naar u toe kwamen, en uw huis zijn binnengegaan; want ze

zijn gekomen, om heel het land te verspieden. 4 Doch de vrouw nam de beide
mannen mee, verborg ze, en zeide: Die mannen zijn wel bij me geweest,
maar ik heb niet geweten, waar ze vandaan kwamen. 5 En juist, toen men
tegen het donker de poort wilde sluiten, zijn die mannen vertrokken; ik weet
niet, waar ze gebleven zijn. Zet ze vlug achterna, dan kunt ge ze nog inhalen.
6 Maar zij had de mannen naar het dak gebracht, en ze verborgen onder
vlasstengels, die zij op het dak had uitgespreid. 7 De mannen achtervolgden
hen dan naar de Jordaan, in de richting van de doorwaadbare plaatsen, en
men sloot de poort, zodra hun vervolgers eruit waren gegaan. 8 Maar eer
de mannen gingen slapen, klom ze bij hen op het dak, 9 en zeide tot hen:
Ik weet, dat Jahweh dit land voor u bestemd heeft, en dat wij angst voor u
hebben, en alle bewoners van het land voor u beven. 10 Want we hebben
vernomen, hoe bij uw uittocht uit Egypte Jahweh het water van de Rode Zee
voor u heeft doen opdrogen, en hoe gij de twee amorietische koningen aan
de overzijde van de Jordaan hebt behandeld, Sichon en Og, die ge met de ban
hebt geslagen. 11 Toen we dat hoorden, is ons de schrik om het hart geslagen,
en is iedereen de moed ontzonken uit angst voor u. Want Jahweh, uw God,
is God in de hemel daarboven en op de aarde beneden. 12 Zweert me nu bij
Jahweh dat gij u over mijn familie zult ontfermen, zoals ik mij over u heb
ontfermd. Geeft me ook een vertrouwbaar teken, 13 dat ge mijn vader en
moeder, mijn broers en zusters, en al de hunnen zult sparen, en ons van
de dood zult redden. 14 De mannen antwoordden haar: Wij staan met ons
leven voor u in. Als gij onze plannen niet aanbrengt, dan zullen wij, wanneer
Jahweh ons het land heeft overgeleverd, ons zeker over u ontfermen. 15 Toen
liet ze hen langs een touw door het venster naar beneden zakken; want
haar huis stond tegen de binnenkant van de stadsmuur, zodat ze eigenlijk
in de muur woonde. 16 Ze sprak tot hen: Gaat het gebergte in, opdat de
vervolgers u niet tegenkomen; houdt u daar drie dagen schuil, totdat ze zijn
teruggekeerd, en gaat dan verder uws weegs. 17 De mannen zeiden tot haar:
18 Als we het land binnentrekken, moet ge dit rode koord aan het venster
binden, waardoor ge ons omlaag hebt gelaten, en uw vader en moeder,
uw broers en heel uw familie in dit huis bij elkaar brengen. 19 Als dan
iemand de deur van uw huis uitgaat, dan komt zijn bloed op zijn eigen hoofd
neer, en zullen wij er geen schuld aan hebben; maar slaat men de hand
aan iemand, die in uw huis is, dan komt zijn bloed op ons hoofd. 20 Als ge
echter onze plannen verraadt, zijn wij van de eed ontslagen, die ge ons hebt
doen zweren. 21 Zij antwoordde: Afgesproken, zoals ge gezegt hebt! Ze liet
hen vertrekken, en bond het rode koord aan het venster. 22 Zij gingen heen,
trokken het gebergte in, en bleven daar drie dagen, totdat de achtervolgers
waren teruggekeerd; dezen hadden overal gezocht, maar niets gevonden.
23 Toen maakten de twee mannen rechtsomkeert, daalden het gebergte af,
trokken de Jordaan over, en begaven zich naar Josuë, den zoon van Noen,
wien ze alles vertelden, wat ze hadden beleefd. 24 En ze zeiden tot Josuë:
Jahweh heeft ons het hele land in handen geleverd; alle bewoners van het
land zijn voor ons met schrik geslagen.

3

1 ‘s Morgens braken Josuë en al de zonen van Israël op, trokken uit Sjittim
weg, en bereikten de Jordaan, waar ze overnachtten, alvorens over te
trekken. 2 Toen de drie dagen ten einde waren, trokken de leiders het kamp
door, 3 en bevalen het volk: Zodra gij ziet, dat de ark des Verbonds van

Jahweh, uw God, door de levietische priesters wordt opgenomen, moet ook
gij van uw plaats opbreken en haar volgen. 4 Er moet echter tussen u en
haar een afstand blijven van ongeveer twee duizend el; komt er dus niet
dichter bij! Dan zult ge de weg leren kennen, die ge moet gaan; want nog
nooit zijt ge langs zo'n weg getrokken. 5 En Josuë sprak tot het volk: Heiligt
u; want morgen zal Jahweh wonderbare dingen onder u doen. 6 En tot de
priesters sprak Josuë: Neemt de ark des Verbonds, en trekt over aan de spits
van het volk. En de priesters namen de ark des Verbonds op, en gingen
vóór het volk uit. 7 Toen sprak Jahweh tot Josuë: Vandaag zal Ik beginnen,
u groot te maken in het oog van heel Israël, opdat ze weten, dat Ik met u
zal zijn, zoals Ik met Moses geweest ben. 8 Beveel aan de priesters, die de
ark des Verbonds dragen: Als gij de oever van de Jordaan hebt bereikt, moet
ge in de Jordaan gaan staan. 9 Nu sprak Josuë tot de kinderen van Israël:
Komt naderbij en hoort, wat Jahweh, uw God, u zegt! 10 En Josuë vervolgde:
Hieraan zult ge erkennen, dat er een levende God in uw midden is, die de
Kanaänieten, Chittieten, Chiwwieten, Perizzieten, Girgasjieten, Amorieten
en Jeboesieten voor u uit zal jagen! 11 Zie, de ark des Verbonds van den Heer
der gehele aarde trekt voor u uit de Jordaan in. 12 - 13 Zodra de voetzolen
der priesters, die de ark van Jahweh, den Heer der gehele aarde, dragen,
het water van de Jordaan zullen aanraken, zal het water van de Jordaan,
het water namelijk dat van boven komt, worden afgesneden en als een dam
blijven staan. 14 Toen dus het volk uit zijn tenten opbrak, om de Jordaan
over te trekken, droegen de priesters de ark des Verbonds voor het volk
uit. 15 En ofschoon de Jordaan gedurende heel de zomertijd buiten zijn
oevers staat, hadden de dragers van de ark nauwelijks de Jordaan bereikt, en
waren de voeten der priesters, die de ark droegen, in de rand van het water
gedompeld, 16 of het water, dat van boven kwam, bleef staan, en rees heel in
de verte omhoog als een dam, bij de stad Adam, die bij Saretan ligt; terwijl
het water, dat naar de Araba-zee, de Zoutzee, vloeit, geheel verdween. Zo
stak het volk tegenover Jericho over. 17 En terwijl heel Israël over het droge
trok, bleven de priesters, die de ark van Jahweh's Verbond droegen, midden
in de Jordaan op het droge staan, totdat het hele volk de overtocht van de
Jordaan had beëindigd.

4

1 Nadat dan het hele volk over de Jordaan was getrokken, sprak Jahweh
tot Josuë: 2 Kiest u uit dit volk twaalf mannen, één uit iedere stam, 3 en
beveelt hun: Neemt hier midden uit de Jordaan, waar de voeten van de
priesters hebben gestaan, twaalf stenen; draagt ze met u mee naar de plek,
waar ge vannacht verblijven zult, en richt ze daar op. 4 Josuë riep dus
twaalf mannen, die hij onder de Israëlieten aanwees, uit elke stam één, 5 en
sprak tot hen: Trekt op tot bij de ark van Jahweh, uw God, in het midden
van de Jordaan, en neemt ieder één steen op uw schouders, naar het getal
van de stammen van Israëls kinderen, 6 opdat die onder u ten teken zijn.
En wanneer dan later uw zonen vragen: "Wat beduiden die stenen voor
u?" 7 zult ge hun antwoorden: "Omdat het water van de Jordaan voor
de ark van Jahweh's Verbond verdween, toen de ark de Jordaan overtrok:
omdat het water van de Jordaan verdween, daarom zijn deze stenen een
altijddurend gedenkteken voor de kinderen Israëls". 8 De Israëlieten deden
dus, zoals Josuë hun had bevolen; ze namen uit het midden van de Jordaan
twaalf stenen op naar het getal der israëlietische stammen, zoals Jahweh

het Josuë bevolen had, droegen ze mee naar het nachtkwartier en richtten ze daar op. 9 Tevens plaatste Josuë twaalf stenen midden in de Jordaan op de plaats, waar de voeten van de priesters, die de ark des Verbonds droegen, hadden gerust; ze zijn daar nog tot op de dag van heden. 10 Intussen waren de priesters, die de ark droegen, midden in de Jordaan blijven staan, totdat alles geschied was, wat Jahweh Josuë had opgedragen, aan het volk te bevelen. In aller ijl trok het volk naar de andere kant; 11 en toen het hele volk over was, trok ook de ark van Jahweh over, en gingen de priesters weer aan de spits van het volk. 12 Ook de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van Manasse trokken over, en gingen gewapend voor Israël uit, zoals Moses het hun had bevolen; 13 ze telden veertigduizend man ongeveer, die voor Jahweh ten strijde uittrokken naar de vlakte van Jericho. 14 Die dag verheerlijkte Jahweh Josuë in de ogen van heel Israël, zodat ze hem heel zijn leven vreesden, zoals ze Moses hadden gevreesd. 15 Nu sprak Jahweh tot Josuë: 16 Beveel de priesters, die de ark des Verbonds dragen, dat ze uit de Jordaan komen. 17 En Josuë beval de priesters: Komt de Jordaan uit. 18 Zodra nu de priesters, die de ark van Jahweh's Verbond droegen, uit het midden van de Jordaan waren gekomen, en de voetzolen der priesters het droge hadden bereikt, hernam het water van de Jordaan zijn loop, en trad weer buiten zijn oevers als vroeger. 19 Op de tiende dag van de eerste maand trok het volk van de Jordaan weg, en sloeg zijn legerplaats te Gilgal op, aan de oostelijke grens van Jericho. 20 De twaalf stenen, die men uit de Jordaan had meegenomen, liet Josuë nu te Gilgal oprichten, 21 terwijl hij tot de Israëlieten sprak: Als later uw zonen aan hun vaders vragen: "Wat hebben deze stenen te beduiden?" 22 moet ge uw zonen vertellen: "Droogvoets trok Israël hier over de Jordaan!" 23 Want Jahweh, uw God, heeft het water van de Jordaan voor u doen opdrogen, totdat ge er over waart, zoals Jahweh, uw God, met de Rode Zee heeft gedaan, die Hij voor ons heeft drooggelegd, totdat wij er over waren: 24 opdat alle volken der aarde zouden weten, dat de hand van Jahweh machtig is, en gij Jahweh, uw God, voor altijd zoudt vrezen!

5

1 Toen al de koningen der Amorieten aan de westelijke oever van de Jordaan, en al de kanaänietische koningen langs de zee hoorden, dat Jahweh het water van de Jordaan voor de Israëlieten zo lang had doen opdrogen, tot ze er over waren, sloeg hun de schrik om het hart, en ontzonk hun de moed uit vrees voor de Israëlieten. 2 In die tijd sprak Jahweh tot Josuë: Maak u stenen messen, en besnijd de kinderen Israëls een tweede maal. 3 En Josuë maakte zich stenen messen, en besneed de Israëlieten bij de Heuvel der voorhuiden. 4 Dit was de reden, dat Josuë hen liet besnijden: Van al het volk van het mannelijk geslacht, dat uit Egypte getrokken was, hadden alle strijdbare mannen op hun uittocht uit Egypte de dood gevonden. 5 Nu was al het volk, dat uitgetrokken was, wel besneden; maar allen, die onderweg in de woestijn waren geboren na de uittocht uit Egypte, waren niet besneden. 6 Want veertig jaar hadden de Israëlieten door de woestijn gezworven, tot er niemand meer over was van heel het volk, van al de strijdbare mannen, die uit Egypte waren getrokken: van allen, die niet naar de stem van Jahweh hadden geluisterd, en aan wie Jahweh gezworen had, dat Hij hun het land niet zou laten zien, dat Hij hun vaderen onder ede beloofd had, ons te zullen geven, een land, dat druipt van melk en honing. 7 Nu had Hij hun zonen in hun plaats gesteld, en hen liet Josuë besnijden; want ze waren

nog onbesneden, omdat men ze onderweg niet had kunnen besnijden.
8 Nadat de besnijdenis van heel het volk was verricht, bleven ze daar in
de legerplaats, tot ze genezen waren. 9 En Jahweh sprak tot Josuë: Heden
heb Ik de smaad van Egypte van u afgewenteld! Daarom noemde hij die
plaats Gilgal; zo heet ze nu nog. 10 Terwijl de Israëlieten in Gilgal legerden,
vierden ze op de avond van de veertiende dag der maand het paasfeest op
de vlakten van Jericho; 11 en daags na het Pascha aten ze van de opbrengst
van het land ongedesemd brood en geroosterd graan. 12 Op dezelfde dag,
dat ze van de opbrengst van het land aten, hield het manna op. De kinderen
Israëls kregen geen manna meer, maar ze aten dat jaar wat het land Kanaän
opbracht. 13 Terwijl Josuë nu bij Jericho vertoefde, gebeurde het eens, dat
hij opkeek, en een man voor zich zag staan met een getrokken zwaard in
zijn hand. Josuë ging op hem af, en vroeg hem: Hoort gij bij ons of bij
onze vijanden? 14 Hij antwoordde: Bij geen van beiden; maar ik ben de
aanvoerder van Jahweh 's heir; ik kom hier dus van pas. Toen viel Josuë plat
ter aarde, huldigde hem, en vroeg hem: Wat heeft mijn Heer tot zijn dienaar
te zeggen? 15 En de aanvoerder van Jahweh's heir gaf Josuë ten antwoord:
Trek uw schoenen uit; want de plaats, waarop ge staat, is heilig. En Josuë
deed het.

6

1 Intussen bleef Jericho nu met het oog op de Israëlieten zorgvuldig ges-
loten; niemand kwam er uit of in. 2 Maar Jahweh sprak tot Josuë: Let op;
Ik lever Jericho met zijn koning en dapperen aan u over. 3 Zes dagen lang
moet gij met alle strijdbare mannen éénmaal rond de stad heen trekken,
4 en moeten zeven priesters zeven bazuinen van ramshorens voor de ark
uit dragen. Maar op de zevende dag moet ge zeven keer om de stad heen
trekken, en moeten de priesters op de bazuinen blazen. 5 Zodra zij dan op
de ramshoren blazen en gij het bazuingeschal hoort, moet het hele volk uit
alle macht beginnen te schreeuwen; dan zal de stadsmuur instorten en het
volk naar boven stormen, iedereen recht voor zich uit. 6 Josuë, de zoon van
Noen, riep dus de priesters, en zeide hun: Neemt de Verbondsark op, en laat
zeven priesters voor de ark van Jahweh uit zeven bazuinen van ramshorens
dragen. 7 En tot het volk zeide hij: Trekt rond de stad; die gewapend zijn,
moeten voor Jahweh's ark uit gaan. 8 Toen Josuë tot het volk had gesproken,
trokken de zeven priesters op, terwijl ze de zeven bazuinen van ramshorens
vóór Jahweh uit droegen en er op bliezen; de ark van Jahweh's Verbond
kwam achter hen aan. 9 Die gewapend waren gingen voor de priesters uit,
die op de bazuinen bliezen, terwijl de tros de ark volgde; en onder het gaan
bleef men op de bazuinen blazen. 10 Maar Josuë beval het volk eveneens:
Schreeuwt niet, en laat uw stem zelfs niet horen; geen woord mag er over
uw lippen komen tot de dag. waarop ik u zeg: Schreeuwt; en dan moet
ge schreeuwen. 11 Hij liet dus de ark éénmaal rond de stad dragen, waarna
men het kamp binnenging en daar overnachtte. 12 Zodra Josuë de volgende
morgen alles geregeld had, namen de priesters de ark van Jahweh weer
op, 13 en gingen de zeven priesters, die de zeven bazuinen van ramshorens
voor Jahweh's ark uit droegen, blazend op de bazuinen op weg, terwijl de
gewapenden voor hen uittrokken, en de tros de ark van Jahweh volgde. En
onder het gaan bleef men voortdurend op de bazuinen blazen. 14 Ook die
tweede dag trokken ze één keer de stad rond, en keerden daarna in het kamp
terug. Zo deden ze zes dagen lang. 15 Maar toen ze zich op de zevende dag

bij het aanbreken van de morgen gereed hadden gemaakt, trokken ze op dezelfde wijze zeven maal rond de stad; dus alleen op die dag zijn ze zeven maal rond de stad getrokken. 16 En toen de priesters bij de zevende keer op de bazuinen bliezen, riep Josuë het volk toe: Schreeuwt; want Jahweh levert u de stad over! 17 Ter ere van Jahweh moet de stad en al, wat erin is, met de banvloek worden geslagen; alleen de deerne Rachab moet met al haar familieleden gespaard blijven, omdat ze de boden, die wij gestuurd hadden, schuil heeft gehouden. 18 Maar weest voorzichtig met de ban, opdat ge niet uit hebzucht iets neemt wat met de ban is geslagen; anders brengt ge het leger van Israël onder de ban, en stort ge het in het ongeluk. 19 Al het zilver en het goud met alle koperen en ijzeren voorwerpen zijn aan Jahweh gewijd, en moeten dus in Jahweh's schatkamer komen. 20 Nu begon het volk te juichen en blies men op de bazuinen; en zodra het volk het bazuingeschal hoorde, schreeuwde het uit alle macht. De stadsmuur stortte in, en het volk stormde naar boven, de stad in, iedereen recht voor zich uit. Ze namen de stad, 21 sloegen allen, die in de stad waren, met de banvloek: mannen en vrouwen, kinderen en grijsaards, met runderen, schapen en ezels, en joegen ze over de kling. 22 Maar tot de beide mannen, die het land hadden verkend, zei Josuë: Gaat naar het huis van de deerne, en haalt de vrouw eruit met allen, die bij haar behoren zoals ge het haar gezworen hebt. 23 De verkenners gingen naar binnen, en haalden Rachab met haar vader, moeder en broers en met al haar verwanten naar buiten. Ze brachten haar hele familie de stad uit, en wezen hun buiten het kamp van Israël een verblijfplaats aan. 24 De stad staken ze in brand met al, wat erin was; alleen het zilver en het goud en alle koperen en ijzeren voorwerpen borg men in de schatkamer van het huis van Jahweh op. 25 Josuë liet Rachab, de deerne, met het huis van haar vader en al haar verwanten in leven; tot op de huidige dag woont haar familie onder de Israëlieten, omdat ze de boden had schuil gehouden, die Josuë gezonden had, om Jericho te verkennen. 26 In die dagen zwoer Josuë: Vervloekt voor Jahweh de man, Die het waagt, deze stad te herbouwen. Op zijn eerstgeborene zal hij Jericho's grondvesten leggen, Op zijn jongsten zoon haar poorten plaatsen! 27 Zo was Jahweh met Josuë; en zijn faam ging door het hele land.

7

1 Maar de Israëlieten hadden zich toch aan de ban vergrepen. Want Akan, de zoon van Karmi, zoon van Zabdi, zoon van Zara, uit de stam Juda, had iets genomen wat met de ban was geslagen, zodat de toorn van Jahweh tegen de Israëlieten ontbrand was. 2 Nu zond Josuë uit Jericho mannen naar Ai, dat bij Bet-Awen ligt ten oosten van Betel, met de opdracht: Gaat het land verkennen! De mannen trokken dus uit, om Ai te verspieden. 3 Bij hun terugkeer zeiden ze tot Josuë: Laat niet het hele volk optrekken; als er twee of drie duizend man gaan, nemen ze Ai wel in. Ge behoeft niet het hele volk te vermoeien; want ze zijn daarginds niet talrijk. 4 Zo trokken ongeveer drie duizend man van het volk er op af. Maar ze moesten vluchten voor de bewoners van Ai, 5 en dezen sloegen er zes en dertig van hen neer, achtervolgden hen buiten de poort tot bij de steengroeven, en versloegen hen op de helling. Toen versmolt het hart van het volk als water. 6 Nu scheurde Josuë zijn kleren, en wierp zich met de oudsten van Israël plat ter aarde voor de ark van Jahweh tot de avond toe. Ze strooiden zich stof op het hoofd, 7 en Josuë sprak: Ach Jahweh, mijn Heer; waarom hebt Gij dit volk dan over de Jordaan gebracht? Om ons aan de Amorieten over te leveren,

om ons in het verderf te storten? Hadden we toch maar besloten, om in
het Overjordaanse te blijven! 8 Ach Heer, wat zal ik zeggen, nu Israël zijn
vijanden de rug heeft toegekeerd? 9 Als de Kanaänieten en alle bewoners
van het land het vernemen, zullen ze ons omsingelen en onze naam van de
aarde uitroeien. En hoe wilt Gij dan zorgen voor uw grote Naam? 10 Jahweh
gaf Josuë ten antwoord: Sta op! Wat ligt ge hier op uw aangezicht neer?
11 Israël heeft gezondigd: ze hebben het verbond geschonden, dat Ik ze had
opgelegd: ze hebben iets weggenomen wat met de ban was geslagen, het
gestolen en stil bij hun huisraad verborgen. 12 Daarom zijn de Israëlieten
niet opgewassen tegen hun vijanden, daarom slaan ze voor hen op de vlucht;
want ze zijn onder de ban gekomen, en Ik zal niet langer met u zijn, tenzij ge
de ban uit uw midden verwijdert. 13 Sta op, heilig het volk en beveel: Heiligt
u voor morgen! Want aldus spreekt Jahweh, Israëls God: "Israël, er is iets
onder u, dat door de ban is getroffen. Ge zult niet opgewassen zijn tegen
uw vijanden, tot gij die ban uit uw midden hebt verwijderd." 14 Ge moet
daarom morgen stam voor stam aantreden; daarna de stam, die Jahweh zal
aanwijzen, geslacht voor geslacht; vervolgens het geslacht, dat Jahweh zal
aanwijzen, familie voor familie; dan de familie, die Jahweh zal aanwijzen,
man voor man. 15 Wie dan wordt aangewezen als schuldig aan de ban, moet
met al, wat hem toebehoort, worden verbrand, omdat hij het verbond met
Jahweh heeft geschonden en een zonde in Israël begaan. 16 Vroeg in de
morgen liet Josuë dus de Israëlieten stam voor stam aantreden; aangewezen
werd de stam Juda. 17 Daarna de geslachten van Juda; en het geslacht Zara
werd aangewezen. Vervolgens het geslacht van Zara naar zijn families; en
aangewezen werd de familie Zabdi. 18 Ten slotte die familie man voor man;
en aangewezen werd Akan, de zoon van Karmi, zoon van Zabdi, zoon van
Zara, uit de stam Juda. 19 Nu sprak Josuë tot Akan: Mijn zoon, geef eer aan
Jahweh, Israëls God, en breng Hem hulde, door mij te bekennen, wat ge
gedaan hebt, zonder mij iets te verzwijgen. 20 En Akan antwoordde Josuë:
Ja, ik heb gezondigd tegen Jahweh, Israëls God. Dit heb ik gedaan. 21 Toen
ik onder de buit een mooie babylonische mantel, twee honderd zilveren
sikkels en een gouden staaf ter waarde van vijftig sikkels bemerkte, wilde
ik die graag hebben, en nam ze mee. Alles is in de grond verstopt midden in
mijn tent, het zilver onderop. 22 Nu liet Josuë een paar mannen vlug naar de
tent gaan; het was inderdaad in de tent verstopt, en het zilver lag onderop.
23 Ze haalden het uit de tent weg, brachten het bij Josuë, en heel Israël legde
het voor Jahweh neer. 24 Toen nam Josuë, en heel Israël met hem, Akan, den
zoon van Zara, met het zilver, de mantel en de gouden staaf, met zijn zonen
en dochters, zijn runderen, ezels en schapen, met zijn tent en heel zijn bezit,
en bracht ze naar de vallei van Akor. 25 En Josuë sprak: Hoe hebt gij ons in
het ongeluk gestort! Daarom stort Jahweh thans u in het ongeluk! Heel Israël
stenigde hem, 26 en stapelde een grote steenhoop boven hem op, die er nu
nog is. Toen bedaarde Jahweh's ziedende toorn. Daarom heet die plaats tot
op de huidige dag: Vallei van Akor.

8

1 Toen sprak Jahweh tot Josuë: Wees niet bang, en verlies de moed niet;
neem al het krijgsvolk met u mee, en maak u gereed, tegen Ai op te trekken.
Zie, Ik lever den koning van Ai met zijn volk, zijn stad en zijn land aan u over.
2 Dan moet ge met Ai en zijn koning doen, wat ge met Jericho en zijn koning
hebt gedaan; maar zijn have en vee moogt ge tot uw eigen buit verklaren.

Leg echter een hinderlaag aan de westkant der stad. 3 Nu maakte Josuë
met al het krijgsvolk zich gereed tot de aanval op Ai. Hij zonderde dertig
duizend dappere mannen af, die hij des nachts uitzond 4 met het bevel: Let
op; ge moet u aan de westkant der stad in hinderlaag leggen, niet te ver
van de stad, en u allen gereed houden. 5 Ik zal met al mijn volk tegen de
stad oprukken, en als ze dan weer tegen ons uittrekken zoals de vorige keer,
nemen we voor hen de vlucht. 6 Ze moeten ons achterna zetten, tot wij ze
van de stad hebben afgesneden. Want ze zullen denken: Ze vluchten voor
ons als de vorige keer. Maar wanneer wij voor hen vluchten, 7 komt gij uit
de hinderlaag, en maakt u meester van de stad; want Jahweh, uw God, levert
ze u over. 8 En zodra ge de stad hebt bezet, steekt ge haar in brand. Zo
moet ge doen naar Jahweh's bevel; zie, ik leg het u op! 9 Toen zond Josuë
hen heen. Ze legden zich in hinderlaag, en legerden zich tussen Betel en
Ai, ten westen van Ai, terwijl Josuë zelf de nacht doorbracht in de vallei.
10 Vroeg in de morgen monsterde Josuë het volk, en trok met de oudsten van
Israël aan de spits van het volk tegen Ai op. 11 Heel de krijgsmacht, die hem
vergezelde, rukte uit, en toen ze vlak bij de stad waren gekomen, legerden
ze zich ten noorden van Ai, zodat het dal tussen hen en Ai lag. 12 Maar
ongeveer vijf duizend man had hij afgezonderd, en in een hinderlaag tussen
Betel en Ai gelegd, ten westen van de stad. 13 Zo stelde men dus het volk op,
nadat Josuë de nacht in de vallei had doorgebracht: de hele krijgsmacht ten
noorden, en haar achterhoede ten westen van de stad. 14 Toen de koning
van Ai dit bemerkte, maakten de mannen der stad zich in allerijl gereed,
en rukten uit om Israël te bestrijden. Met heel zijn volk trok hij op naar
de helling vóór de vlakte, zonder te weten, dat hem aan de westkant van de
stad een hinderlaag was gelegd. 15 Josuë en heel Israël lieten zich door hen
verslaan, en vluchtten in de richting van de woestijn. 16 Nu werd al het volk
opgeroepen, dat in de stad was, om hen achterna te zetten; maar doordat
ze Josuë achtervolgden, sneden ze zich af van de stad. 17 Geen man bleef
in Ai achter; geen man, die niet uittrok, om de Israëlieten te achtervolgen;
zelfs de poorten der stad lieten ze open, en renden maar achter de Israëlieten
aan. 18 Toen sprak Jahweh tot Josuë: Steek de speer, die ge in uw hand
houdt, naar Ai uit; want Ik heb het aan u overgeleverd. En Josuë stak de
speer uit, die hij in zijn hand had, in de richting van Ai. 19 Zodra hij zijn
hand had uitgestrekt, stond het volk, dat in hinderlaag lag, vlug van zijn
plaats op, rende de stad binnen, maakte zich van haar meester, en stak haar
ijlings in brand. 20 En toen de mannen van Ai wilden terugkeren, zagen
ze, dat de rook van de stad ten hemel steeg. Ze hadden geen kans meer,
langs een of andere weg te ontkomen, daar het volk, dat naar de woestijn
was gevlucht, zich nu tegen zijn achtervolgers keerde. 21 Want nauwelijks
hadden Josuë en heel Israël gezien, dat het volk in hinderlaag de stad had
genomen, en dat er al rook uit opsteeg, of ze keerden zich om, en sloegen
in op de mannen van Ai. 22 Nu kwamen ook die anderen hun uit de stad
tegemoet, zodat zij zich midden tussen de Israëlieten bevonden. Van beide
kanten sloegen ze op hen in, zodat er niemand overbleef of ontsnapte. 23 Den
koning van Ai namen ze levend gevangen, en brachten hem voor Josuë. 24 En
toen Israël alle inwoners van Ai op het veld en in de woestijn, waar ze hen
hadden achtervolgd, had omgebracht, en ze allen zonder uitzondering door
het zwaard waren gevallen, keerde heel Israël naar Ai terug, en joeg het over
de kling. 25 Het getal der gesneuvelden, zowel mannen als vrouwen, bedroeg
toen twaalf duizend; het was heel de bevolking van Ai. 26 Eerst nadat Josuë

alle bewoners van Ai met de ban had geslagen, trok hij zijn hand terug,
waarmee hij de speer hield uitgestrekt. 27 Alleen het vee en de have van
die stad eigenden de Israëlieten zich toe volgens het bevel, dat Jahweh aan
Josuë had gegeven. 28 Tenslotte liet Josuë Ai plat branden, en maakte het voor
altijd tot een puinhoop en een woestenij tot op de huidige dag. 29 Den koning
van Ai liet hij tot de avond aan een paal hangen: eerst bij zonsondergang
beval Josuë, het lijk er af te halen. Men wierp het neer bij de ingang van
de stadspoort, en stapelde er een grote steenhoop op, die er nu nog ligt.
30 In die tijd bouwde Josuë op de berg Ebal een altaar voor Jahweh, Israëls
God, 31 zoals Moses, de dienaar van Jahweh, het aan de kinderen Israëls had
bevolen. Het was een altaar van onbehouwen stenen, niet met ijzer bewerkt,
zoals het in het boek van Moses was voorgeschreven. Daarop droeg men
aan Jahweh brandoffers op, en slachtte men vredeoffers. 32 Daarna liet
hij daar, ten aanschouwen van Israëls kinderen op de stenen een afschrift
aanbrengen van de wet, die Moses had opgeschreven. 33 Toen stelde heel
Israël, zowel vreemdelingen als eigen volk, zich op met zijn oudsten, leiders
en rechters aan beide kanten van de ark tegenover de levietische priesters,
die de ark van Jahweh's Verbond droegen. De ene helft was naar de berg
Gerizzim gekeerd, de andere helft naar de berg Ebal; en zoals Moses, de
dienaar van Jahweh, had bevolen, werd vooraf het volk van Israël gezegend.
34 Daarna las hij de hele wet hardop voor, de zegening zowel als de vloek;
alles zoals het beschreven staat in het boek der wet. 35 Geen woord van alles,
wat Moses bevolen had, dat Josuë niet voorlas voor het vergaderde volk van
Israël: voor de mannen, vrouwen en kinderen, en ook voor de vreemden,
die met hen meereisden.

9

1 Toen alle koningen aan de overzijde van de Jordaan, in het bergland,
in de Sjefela en langs heel de kust van de Grote Zee tot de Libanon toe,
dit vernamen, verbonden de Chittieten en Amorieten, de Kanaänieten en
Perizzieten, de Chiwwieten en Jeboesieten 2 zich met elkander, om met
vereende krachten Josuë en Israël te bestrijden. 3 Maar zodra de inwoners
van Gibon hoorden, wat Josuë met Jericho en Ai had gedaan, 4 gingen ook zij
listig te werk. Ze begaven zich vermomd op weg, namen versleten zakken
voor hun ezels, versleten wijnzakken, gescheurd en genaaid, 5 trokken
afgedragen en gelapte sandalen aan hun voeten en versleten kleren aan
het lijf, terwijl al het brood voor onderweg al uitgedroogd en verkruimeld
was. 6 Zo trokken ze naar Josuë in het kamp te Gilgal, en zeiden tot hem
en de Israëlieten: Wij zijn uit een ver land gekomen; sluit dus met ons een
verbond. 7 Maar de Israëlieten zeiden tot de Chiwwieten: Misschien woont
ge wel vlak bij ons; hoe kunnen we dan met u een verbond sluiten? 8 Toen
zeiden ze tot Josuë: We zijn uw dienstknechten. Maar Josuë vroeg hun: Wie
zijt ge, en waar komt ge vandaan? 9 Ze antwoordden hem: Uit een zeer ver
land zijn uw dienaren gekomen, om de faam van Jahweh, uw God. Want we
hebben van Hem gehoord, en van al wat Hij heeft gedaan in Egypte, 10 en
aan de beide amorietische koningen over de Jordaan, Sichon, den koning
van Chesjbon, en Og, den koning van Basjan, te Asjtarot. 11 Daarom zeiden
onze oudsten en al onze landgenoten tot ons: Neemt levensmiddelen voor
onderweg met u mee, gaat hun tegemoet en zegt hun: "We zijn uw dienaars;
sluit dus een verbond met ons." 12 Dit is ons brood; vers namen we het
als proviand uit onze huizen mee, toen we naar u op reis gingen; nu is het

uitgedroogd en verkruimeld. 13 Hier zijn de wijnzakken, die we vulden,
toen ze nog nieuw waren; nu zijn ze gescheurd. En hier zijn onze kleren en
schoenen; ze zijn versleten van de zeer lange reis. 14 Toen namen de mannen
van hun proviand, zonder Jahweh te raadplegen. 15 Ook Josuë wenste hun
de vrede, en sloot met hen een verbond, dat hij hen zou sparen; en de
overheden van het vergaderde volk beloofden het hun onder ede. 16 Drie
dagen, nadat ze met hen het verbond hadden gesloten, hoorden ze echter,
dat ze hun naaste buren waren, en vlak bij hen woonden. 17 Toen braken de
Israëlieten op, en kwamen de derde dag bij hun steden; het waren Gibon,
Kefira, Beërot en Kirjat-Jearim. 18 Toch sloegen de zonen Israëls hen niet
neer, daar de overheden van het vergaderde volk het hun bij Jahweh, Israëls
God, hadden gezworen. Wel begon het hele volk tegen de overheden te
morren, 19 maar al de overheden gaven heel de gemeenschap ten antwoord:
We hebben het hun zelf bij Jahweh, Israëls God, onder ede beloofd, en
kunnen hun dus geen kwaad doen. 20 Dit moeten we doen: We moeten ze
sparen, opdat de toorn niet over ons losbreekt om de eed, die we hun hebben
gezworen. 21 Daarom bepaalden de overheden te hunnen opzichte, dat ze
gespaard zouden blijven, maar dat ze volgens het voorschrift der overheden
hout moesten hakken en water putten voor het hele volk. 22 Josuë ontbood
hen dus, en sprak tot hen: Waarom hebt ge ons bedrogen door te zeggen:
“We wonen heel ver van u af,” terwijl ge toch vlak bij ons woont? 23 Weest
daarom vervloekt! Steeds zullen er van u als slaven hout moeten hakken en
water putten voor het huis van mijn God. 24 Ze gaven Josuë ten antwoord:
Het was aan uw dienaren heel goed bekend, dat Jahweh, uw God, aan zijn
dienaar Moses gezegd had, dat Hij u het hele land geven zou, en al zijn
bewoners voor u zou verdelgen. Daarom werden we zeer bevreesd, dat ge
ons het leven zoudt nemen, en hebben we aldus gehandeld. 25 We staan nu te
uwer beschikking; doe met ons wat u goed en recht lijkt. 26 Zo deed Josuë. Hij
redde hen uit de handen der Israëlieten, zodat ze hen niet doodden; 27 maar
Josuë gaf hun die dag tot taak, hout te hakken en water te putten voor heel
het volk en voor Jahweh’s altaar op de plaats, welke hij zou uitkiezen. En dat
doen ze nu nog.

10

1 Toen Adoni-Sédek, de koning van Jerusalem, hoorde, dat Josuë Ai
genomen en met de ban had geslagen, dat hij met Ai en zijn koning gedaan
had, zoals hij met Jericho en zijn koning had gedaan, en dat de inwoners van
Gibon vrede met Israël hadden gemaakt en zich bij hen hadden aangesloten,
2 werd men zeer bevreesd. Want Gibon was een grote stad, als een van
de steden, die een koning hadden; het was groter nog dan Ai, en al zijn
mannen waren helden. 3 Daarom zond Adoni-Sédek, Jerusalems koning,
aan Hoham, den koning van Hebron, aan Piram, den koning van Jarmoet,
aan Jafia, den koning van Lakisj en aan Debir, den koning van Eglon, deze
boodschap: 4 Komt mij helpen, om Gibon te verslaan, daar het met Josuë
en de Israëlieten vrede heeft gesloten. 5 Hierop rukten de vijf amorietische
koningen, de koning van Jerusalem, de koning van Hebron, de koning van
Jarmoet, de koning van Lakisj en de koning van Eglon, gezamenlijk met heel
hun legermacht uit, legerden zich voor Gibon en vielen het aan. 6 Toen
lieten de Gibonieten aan Josuë in het kamp van Gilgal vragen: Laat uw
dienaren toch niet in de steek, maar kom hier naar toe, om ons te redden en
te helpen; want alle amorietische koningen uit het bergland zijn tezamen
tegen ons opgerukt. 7 Josuë trok dus van Gilgal op met al het krijgsvolk

en met alle dappere helden. 8 En Jahweh sprak tot Josuë: Wees niet bang
voor hen, want Ik lever ze aan u over; niemand van hen zal tegen u
stand kunnen houden. 9 Toen Josuë, die de hele nacht van Gilgal uit was
voortgetrokken, hen dan ook plotseling overviel, 10 bracht Jahweh ze voor
Israël in verwarring. Men bracht hun te Gibon een grote nederlaag toe,
achtervolgde ze langs de bergpas van Bet-Choron, en bleef op hen inslaan
tot Azeka en Makkeda toe. 11 En terwijl ze op de helling van Bet-Choron
voor de Israëlieten wegvluchtten, wierp Jahweh tot Azeka toe uit de hemel
grote stenen op hen neer, waardoor ze gedood werden. Er stierven er meer
door de hagelstenen, dan de Israëlieten met het zwaard konden doden. 12 Op
die dag, toen Jahweh de Amorieten aan de Israëlieten prijs gaf, riep Josuë
Jahweh aan, en sprak in het bijzijn van Israël: Zon, sta stil boven Gibon,
Maan boven Ajjalons dal. 13 En de zon stond stil, De maan bleef staan, Tot
het volk zich op zijn vijanden had gewroken. (Staat dit niet beschreven in
het boek van den Rechtvaardige?) En ongeveer een hele dag lang bleef de
zon midden aan de hemel staan, en repte zich niet ten ondergang. 14 Nooit
is er vroeger of later een dag geweest, waarop Jahweh zó de bede van een
mens heeft verhoord. Waarachtig, het was Jahweh, die voor Israël streed. 15-
16 De vijf genoemde koningen, die op de vlucht waren geslagen, hadden een
schuilplaats gezocht in de grot van Makkeda. 17 Men berichtte het Josuë: De
vijf koningen zijn gevonden, ze houden zich schuil in de grot van Makkeda.
18 Hij zei: Rolt grote stenen voor de ingang van de grot, en plaatst er mannen
voor, om hen te bewaken. 19 Maar ge moogt uzelf niet ophouden; zet uw
vijanden achterna, hakt op hun achterhoede in, en zorgt er voor, dat ze
hun steden niet bereiken; Jahweh, uw God, heeft ze u overgeleverd. 20 Toen
Josuë en de Israëlieten hen geheel verslagen hadden, en hen een geweldige
en volkomen nederlaag hadden doen lijden, zodat slechts enkelen hunner
waren ontsnapt, en de versterkte steden konden bereiken, 21 keerde het hele
volk behouden naar Josuë in het kamp van Makkeda terug. Niemand had
tegen de Israëlieten ook maar zijn tong durven roeren. 22 Nu sprak Josuë:
Maakt de ingang van de grot vrij, haalt die vijf koningen er uit, en brengt
ze bij me. 23 Dit deed men; men haalde de vijf koningen, den koning van
Jerusalem, den koning van Hebron, den koning van Jarmoet, den koning van
Lakisj en den koning van Eglon uit de grot, en bracht ze bij hem. 24 En toen
men die koningen bij Josuë had gebracht, riep deze alle Israëlieten tezamen,
en sprak tot de aanvoerders van het krijgsvolk, die met hem meegetrokken
waren: Komt hier, en zet uw voet op de nek van deze koningen. Ze traden
nader, en zetten hun voet op hun nek. 25 En Josuë sprak: Weest dus niet bang
en moedeloos, maar sterk en flink! Want zo zal Jahweh met al uw vijanden
doen, tegen wie ge zult strijden. 26 Hierop sloeg Josuë ze dood, en liet ze
opknopen aan vijf palen, waaraan ze tot de avond bleven hangen. 27 Bij
zonsondergang beval Josuë, ze van de palen af te halen en ze in de grot te
smijten, waar ze zich hadden verborgen. Voor de ingang stapelde men grote
stenen op, die er nu nog liggen. 28 In die tijd nam Josuë ook Makkeda in,
en joeg het met zijn koning over de kling. Hij sloeg de stad en alle levende
wezens, die erin waren, met de ban, en spaarde niemand; met den koning
van Makkeda deed hij, zoals hij met dien van Jericho had gedaan. 29 Van
Makkeda rukte Josuë met heel Israël verder tegen Libna op, en viel het aan.
30 En Jahweh leverde ook deze stad met haar koning aan Israël over. Hij joeg
haar met alle levende wezens, die erin waren, over de kling, en spaarde er
niemand; met haar koning deed hij, zoals hij ook met dien van Jericho had

gedaan. 31 Van Libna rukte Josuë met heel Israël tegen Lakisj op, belegerde
het en viel het aan. 32 En Jahweh leverde Lakisj aan Israël over. Reeds de
tweede dag nam hij het in, en joeg de stad met alle levende wezens, die erin
waren, over de kling, juist zoals hij met Libna gedaan had. 33 En Horam,
den koning van Gézer, die Lakisj toen nog te hulp kwam, versloeg Josuë, hem
en zijn volk, zonder iemand te sparen. 34 Van Lakisj rukte Josuë met heel
Israël naar Eglon op, belegerde het, en viel het aan. 35 Nog dezelfde dag nam
men het in, en joeg hij de stad met alle levende wezens, die erin waren, over
de kling. Hij sloeg het met de ban, juist zoals hij met Lakisj gedaan had.
36 Van Eglon rukte Josuë met heel Israël tegen Hebron op, en viel het aan.
37 Ze namen het in, en joegen de stad met haar koning, en alle bijbehorende
stadjes, met alle levende wezens, die erin waren, over de kling. Hij spaarde
niemand, juist zoals hij met Eglon had gedaan, maar sloeg de stad en alle
levende wezens, die erin waren, met de ban. 38 Vervolgens keerde Josuë
zich met heel Israël tegen Debir, en viel het aan. 39 Hij nam het in, joeg de
stad met haar koning, en alle bijbehorende stadjes, over de kling, en sloeg
alle levende wezens, die erin waren, met de ban, zonder iemand te sparen.
Zoals hij met Hebron had gedaan, deed hij ook met Debir en zijn koning. 40 Zo
trof Josuë het hele land: het bergland en de Négeb, de Sjefela en de streek
der hellingen, met al hun koningen; niemand spaarde hij, maar al wat adem
had, sloeg hij met de ban, zoals Jahweh, Israëls God, het bevolen had. 41 Josuë
sloeg hen van Kadesj-Barnéa tot Gaza, met het hele land Gósjen tot Gibon toe.
42 In één slag maakte Josuë zich van al die koningen met hun land meester;
want Jahweh, Israëls God, streed voor Israël. 43 Toen keerde Josuë met heel
Israël naar het kamp in Gilgal terug.

11

1 Zodra Jabin, de koning van Chasor, hiervan hoorde, zond hij boden
naar Jobab, den koning van Madon, naar den koning van Sjimron, naar den
koning van Aksjaf, 2 en naar de koningen van het noordelijk bergland, van
de Araba ten zuiden van Gennezaret, van de Sjefela en van het heuvelachtig
gebied van Dor in het westen. 3 Dat waren de Kanaänieten in het oosten en
het westen, de Amorieten, Chittieten en Perizzieten, de Jeboesieten in het
gebergte, en de Chiwwieten aan de voet van de Hermon in het land van
Mispa. 4 Met heel hun legermacht, met drommen, talrijk als het zand aan
het strand van de zee, en met een groot aantal paarden en strijdwagens
rukten zij uit. 5 En toen al die koningen zich hadden verenigd, gingen ze
gezamenlijk hun tenten opslaan bij de wateren van Merom, om Israël te
bestrijden. 6 Maar Jahweh sprak tot Josuë: Wees niet bang voor hen; want
morgen om deze tijd leg Ik ze allen verslagen voor Israël neer; dan moet ge
de pezen van de poten hunner paarden doorsnijden, en hun strijdwagens
verbranden. 7 Toen Josuë dan ook met al zijn krijgsvolk plotseling bij de
wateren van Merom verscheen en op hen aanviel, 8 leverde Jahweh ze
aan Israël over. Zij versloegen ze en achtervolgden ze tot Groot-Sidon en
Misrefot in het westen, en tot de vallei van Mispe in het oosten: zij versloegen
ze, tot er niemand meer overbleef. 9 Josuë deed met hen, zoals Jahweh hem
had gezegd; hun paarden sneed hij de pezen door, en hun strijdwagens
verbrandde hij. 10 Bij zijn terugkeer veroverde Josuë toen Chasor, en joeg
zijn koning over de kling; Chasor stond eertijds aan het hoofd van al die
koninkrijken. 11 Zij sloegen alle levende wezens, die erin waren, met de
ban, en joegen ze over de kling, zodat geen levend wezen ontkwam; Chasor

zelf stak hij in brand. 12 Verder maakte Josuë zich meester van alle steden
dier koningen en van die koningen zelf; hij sloeg ze met de ban, en joeg ze
over de kling, zoals Moses, de dienaar van Jahweh, bevolen had. 13 Doch de
steden, die op de heuvels lagen, staken de Israëlieten niet in brand, behalve
dan Chasor, dat Josuë had laten verbranden. 14 Maar heel de have en het
vee van die steden maakten de Israëlieten buit; alle mensen echter, tot den
laatsten man toe, joegen ze over de kling, en geen levend wezen lieten ze
achter. 15 Wat Jahweh aan zijn dienaar Moses had bevolen, heeft Moses
aan Josuë gelast, en Josuë bracht het ten uitvoer; hij deed stipt, wat Jahweh
aan Moses had voorgeschreven. 16 Zo veroverde Josuë heel dit land: het
gebergte, heel de Négeb, de gehele landstreek Gósjen, de Sjefela, de Araba,
en het israëlietisch bergland met zijn laagten, 17 van het Chalakgebergte af,
dat naar Seïr oploopt, tot Báal-Gad in de Libanonvlakte aan de voet van het
Hermongebergte. Al hun koningen nam hij gevangen en sloeg ze dood.
18 Lange tijd heeft Josuë tegen al die koningen moeten strijden. 19 Er was
geen stad, die met de Israëlieten vrede sloot, behalve die der Chiwwieten,
die in Gibon woonden; alles hebben ze gewapenderhand moeten veroveren.
20 Want Jahweh had het beschikt, dat ze hun hart zouden verstokken, en
vijandelijk tegen de Israëlieten zouden optreden, opdat men hen met de
banvloek zou slaan, en er geen genade voor hen zou wezen, maar opdat men
hen zou kunnen verdelgen, zoals Jahweh het Moses bevolen had. 21 In die
tijd ging Josuë ook nog de Anakieten uitroeien uit het bergland, uit Hebron,
Debir, Anab, en uit het gehele gebergte van Juda en Israël. Met hun steden
sloeg Josuë hen met de ban, 22 zodat er geen Anakieten meer in het land der
Israëlieten overbleven, behalve in Gaza, Gat en Asjdod. 23 Josuë veroverde
dus het gehele land, juist zoals Jahweh het Moses gezegd had. Hij gaf het
aan Israël ten erfdeel, zoals het elk van zijn stammen toekwam. En het land
rustte uit van de strijd.

12

1 Dit zijn de koningen van het land aan de oostzijde van de Jordaan, die
de Israëlieten verslagen hebben, en van wier land ze zich hebben meester
gemaakt: van de beek Arnon tot het Hermongebergte, met de gehele
oostelijke Araba. 2 Vooreerst Sichon, de koning der Amorieten. Hij woonde
in Chesjbon, en heerste over de streek van Aroër af, aan de oever van de beek
Arnon, halverwege die beek; over de helft van Gilad, tot de beek Jabbok,
de grens van het land der Ammonieten; 3 verder over de Araba, tot aan de
oostkant van het meer van Gennezaret, en tot de oostkant van het meer
van de Araba, van de Zoutzee namelijk in de richting van Bet-Hajjesjimot
en aan de voet der hellingen van de Pisga ten zuiden. 4 Vervolgens Og, de
koning van Basjan, één der overgeblevenen van de Refaieten. Hij woonde
in Asjtarot en Edréi, 5 en heerste over het Hermongebergte, en te Salka, over
heel Basjan, tot aan het gebied der Gesjoerieten en Maäkatieten, en over half
Gilad tot aan het gebied van Sichon, den koning van Chesjbon. 6 Moses, de
dienaar van Jahweh, en de Israëlieten hadden ze verslagen, waarna Moses,
de dienaar van Jahweh, het land in bezit had gegeven aan de Rubenieten, de
Gadieten en aan de helft van de stam van Manasse. 7 En dit zijn de koningen,
die Josuë met de Israëlieten aan de andere kant, westelijk van de Jordaan,
heeft verslagen, van Báal-Gad af, in de Libanonvlakte, tot het Chalakgebergte,
dat naar Seïr oploopt; en wier land Josuë aan de Israëlieten, over hun
stammen verdeeld, ten bezit heeft gegeven 8 in het bergland, de Sjefela, de

Araba, op de hellingen, in de woestijn en in de Négeb: de koningen van de
Chittieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten;
9 de koning van Jericho, de koning van Ai in de buurt van Betel, 10 de koning
van Jerusalem, de koning van Hebron. 11 de koning van Jarmoet, de koning
van Lakisj, 12 de koning van Eglon, de koning van Gézer, 13 de koning van
Debir, de koning van Géder, 14 de koning van Chorma, de koning van Arad,
15 de koning van Libna, de koning van Adoellam, 16 de koning van Makkeda,
de koning van Betel, 17 de koning van Tappóeach, de koning van Chéfer, 18 de
koning van Afek, de koning van Sjaron, 19 de koning van Madon, de koning
van Chasor, 20 de koning van Sjimron, de koning van Aksjaf, 21 de koning
van Taänak, de koning van Megiddo, 22 de koning van Kédesj, de koning van
Jokneam op de Karmel, 23 de koning van Dor in het heuvelland van Dor, de
koning van het volk van Gilgal, 24 de koning van Tirsa; in het geheel een en
dertig koningen.

13

1 Toen Josuë een hoge ouderdom had bereikt, sprak Jahweh tot hem: Ge zijt
reeds hoogbejaard, en er valt nog een zeer groot deel van het land in bezit
te nemen. 2 Dit nog overgebleven land omvat: alle gebieden der Filistijnen,
met heel het land der Gesjoerieten 3 van de beek af ten oosten van Egypte tot
de noordgrens van Ekron, die tot Kanaän moeten gerekend worden; het land
der vijf filistijnse vorsten van Gaza, Asjdod, Asjkelon, Gat en Ekron, met dat
der Awwieten 4 in het zuiden; het hele land der Kanaänieten, van de grot af,
die aan de Sidoniërs behoort, tot Afeka en het gebied der Amorieten toe; 5 het
land der Giblieten met de gehele Libanon in het oosten van Báal-Gad, aan de
voet van het Hermongebergte, tot Chamat; 6 heel het land der bergbewoners
van de Libanon tot Misrefot in het westen, met dat der Sidoniërs. Ik zal ze
wel voor de Israëlieten uitdrijven. Wijs dit land Israël maar vast als erfdeel
aan, zoals Ik u bevolen heb, 7 en verdeel het tot erfelijk bezit onder de
negen stammen en de halve stam van Manasse. 8 De andere halve stam van
Manasse ontving met de Rubenieten en Gadieten hun erfdeel, dat Moses hun
oostelijk van de Jordaan had geschonken. Zo had Moses, de dienaar van
Jahweh, het hun gegeven: 9 de streek van Aroër af, aan de oever van de beek
Arnon, met de stad halverwege die beek, en de hele vlakte van Medeba tot
Dibon; 10 dan alle steden van Sichon, den Amorietenkoning, die in Chesjbon
regeerde, tot aan het gebied der Ammonieten; 11 vervolgens Gilad, en het
land der Gesjoerieten. en Maäkatieten met het gehele Hermongebergte
en heel Basjan, tot Salka toe; 12 eveneens het hele koninkrijk van Og in
Basjan, die te Asjtarot en Edréi regeerde en een der overgeblevenen van de
Refaieten was, welke Moses verslagen en verdreven had. 13 De Israëlieten
hebben echter de Gesjoerieten en Maäkatieten niet kunnen verdrijven, zodat
Gesjoer en Maäkat midden in Israël zijn blijven wonen tot op de huidige dag.
14 Alleen aan de stam Levi heeft hij geen erfdeel gegeven; Jahweh, Israëls
God, moest zijn erfdeel zijn, zoals Jahweh het hem had bevolen. 15 Aan
de families van de stam der Rubenieten had Moses haar deel toegewezen.
16 Zij kregen het gebied van Aroër af, aan de oever van de Arnon, met de
stad halverwege die beek, en de gehele vlakte tot Chesjbon, 17 met al zijn
steden op die vlakte: Dibon, Bamot-Báal, en Bet-Báal-Meon, 18 Jáhas, Kedemot
en Mefáat, 19 Kirjatáim, Sibma en Séret-Hassjáchar op het gebergte der vallei,

20 Bet-Peor met de hellingen van de Pisga en Bet-Hajjesjimot; 21 vervolgens
alle steden der vlakte met het hele rijk van den Amorietenkoning Sichon, die
in Chesjbon regeerde, en dien Moses verslagen had met de midjanietische
vorsten: Ewi, Rékem, Soer, Choer en Réba, welke als Sichons vazallen dit land
bewoonden, 22 en tegelijk met den waarzegger Balaäm, den zoon van Beor,
door de Israëlieten met het zwaard waren gedood. 23 De grens van Ruben
was de Jordaanstreek. Dit is het erfdeel van de families der Rubenieten:
de steden met de bijbehorende dorpen. 24 Ook aan de families van de stam
der Gadieten had Moses haar deel toegewezen. 25 Zij kregen het gebied van
Jazer, met alle steden van Gilad, en het halve land der Ammonieten tot aan
Aroër tegenover Rabba; 26 vervolgens het gebied van Chesjbon tot Ramat-
Hammispe en Betonim, en dat van Machanáim tot aan het gebied van Debir;
27 verder in de vlakte: Bet-Haram en Bet-Nimra, Soekkot en Safon met de rest
van het rijk van Sichon, den koning van Chesjbon, en de Jordaanstreek, ten
oosten van de Jordaan tot waar het meer van Gennezaret eindigt. 28 Dit is
het erfdeel van de families der Gadieten: de steden met haar dorpen. 29 Aan
de families van de halve stam van Manasse had Moses eveneens haar deel
toegewezen. 30 Zij kregen heel het gebied van Basjan, van Machanáim af, en
het hele rijk van Og, den koning van Basjan; vervolgens alle kampementen
van Jaïr in Basjan, zestig steden; 31 half Gilad met Asjtarot en Edréi, steden
van het rijk van Og in Basjan, was voor de families der zonen van Makir, den
zoon van Manasse, of liever gezegd van de helft der zonen van Makir. 32 Dit
zijn de erfdelen, die Moses had toegewezen in de vlakte van Moab, aan de
overzijde van de Jordaan, ten oosten van Jericho. 33 Maar aan de stam Levi
heeft Moses geen erfdeel gegeven; Jahweh, Israëls God, moest hun erfdeel
zijn, zoals hij hun had gezegd.

14

1 Dit zijn de erfdelen, die de Israëlieten in het land Kanaän hebben
ontvangen, en die de priester Elazar en Josuë, de zoon van Noen, met de
familiehoofden der stammen aan de Israëlieten hebben toegewezen. 2 Ieder
erfdeel werd door het lot bepaald, zoals Jahweh door Moses met betrekking
tot de negen en een halve stam had bevolen. 3 Want Moses had aan twee en
een halve stam een erfdeel gegeven in het Overjordaanse; aan de Levieten
had hij onder hen geen erfdeel gegeven; 4 maar de zonen van Josef vormden
twee stammen: Manasse en Efraïm. Men gaf dus aan de Levieten geen
aandeel in het land, maar alleen steden, om er te wonen, met bijbehorende
weidegrond voor hun vee en hun have. 5 Zoals Jahweh het Moses bevolen
had, zo hebben de Israëlieten ook gedaan bij de verdeling van hun land.
6 Toen nu de Judeërs bij Josuë te Gilgal kwamen, zei Kaleb, de zoon van
Jefoenne, de Kenizziet, tot hem: Gij weet, wat Jahweh aangaande mij en u tot
Moses, den man van God, te Kadesj-Barnéa heeft gesproken. 7 Ik was veertig
jaar, toen Moses, de dienaar van Jahweh, mij van Kadesj-Barnéa uitzond, om
het land te verspieden, en naar geweten heb ik hem verslag uitgebracht; 8 en
terwijl mijn broeders, die met mij waren opgetrokken, het volk maar angstig
maakten, bleef ik getrouw aan Jahweh, mijn God. 9 Daarom verklaarde
Moses toentertijd onder ede: “Het land, waarop gij uw voet hebt gezet, zal
u en uw zonen voor altijd tot erfdeel zijn, omdat gij Jahweh, mijn God,
trouw zijt gebleven.” 10 Welnu, Jahweh heeft mij naar zijn belofte reeds vijf
en veertig jaar in het leven gespaard, sinds Jahweh aldus tot Moses heeft

gesproken: al die tijd, dat Israël in de woestijn heeft omgezworven. Nu ben
ik vijf en tachtig jaar geworden, 11 maar op de dag van vandaag nog even
sterk, als toen Moses mij uitzond; zoals toen heb ik nu nog de kracht, om te
strijden, om uit te trekken en terug te keren. 12 Geef me nu deze bergstreek,
waarover Jahweh destijds gesproken heeft; want ge hebt toen zelf gehoord,
dat daar Anakieten wonen, en grote versterkte steden zijn. Wellicht zal ik
ze, naar het woord van Jahweh, met zijn hulp kunnen uitdrijven 13 Toen
zegende Josuë Kaleb, den zoon van Jefoenne, en gaf hem Hebron tot erfdeel.
14 Zo is Hebron tot op de huidige dag erfbezit van Kaleb, den zoon van
Jefoenne, den Kenizziet, omdat hij trouw is gebleven aan Jahweh, den God
van Israël. 15 Hebron werd vroeger Kirjat-Arba genoemd; deze Arba was de
grote man onder de Anakieten. En het land rustte uit van de strijd.

15

1 Wat door het lot aan de families van de stam der Judeërs werd
toegewezen, strekte zich uit tot het gebied van Edom, van de woestijn Sin
af tot Kadesj in het zuiden. 2 Hun zuidelijke grens begon onderaan de
Zoutzee, van de baai af, die zuidwaarts loopt; 3 zij boog ten zuiden van het
hoge Akrabbim af, liep dan over Sin, en steeg naar het zuiden van Kadesj-
Barnéa; vervolgens liep ze over Chasar-Addar, en met een bocht naar Karka;
4 verder ging ze naar Asmon, om uit te komen aan de beek van Egypte,
zodat de grens uitliep op de zee. Dit was dus hun zuidelijke grens. 5 De
oostelijke grens was de Zoutzee tot aan de monding van de Jordaan. De
noordelijke grens begon bij de baai aan de uitmonding van de Jordaan;
6 ze steeg naar Bet-Chogla, liep ten noorden van Bet-Haäraba, naar de steen
van Bóhan, den zoon van Ruben, 7 en vervolgens naar Debir, op enige
afstand van de vallei van Akor; daarna boog ze noordwaarts naar Gilgal af,
tegenover de pas van Adoemmim ten zuiden van de beek, en verder naar
de wateren van En-Sjémesj, tot ze uitkwam bij En-Rogel. 8 Daarna steeg de
grens door het Ben-Hinnomdal naar de zuidelijke bergrug der Jeboesieten,
waar Jerusalem lag; verder steeg ze naar de top van de berg, die westelijk
tegenover het Hinnomdal ligt, dat zich aan het noordelijk uiteinde van de
vallei der Refaieten bevindt. 9 Van de top van de berg keerde de grens zich
naar de bron van de wateren van Neftóach, kwam uit bij de steden van het
Efrongebergte, en boog daarna om naar Baäla, ook Kirjat-Jearim geheten.
10 Vervolgens liep de grens van Baäla met een bocht westwaarts naar het
Seïrgebergte, en verder over de bergrug van Jearim naar het noorden, waar
Kesalon lag. Daarna daalde ze af naar Bet-Sjémesj en verder naar Timna,
11 tot het noorden van de bergrug van Ekron; dan boog ze naar Sjikkeron
af, liep door over de berg Baäla, en kwam uit bij Jabneël, zodat de grens aan
de zee eindigde. 12 De westelijke grens was de Grote Zee met haar kust. Dit
zijn dan naar alle zijden de grenzen van de families der Judeërs. 13 Volgens
Jahweh's opdracht gaf Josuë aan Kaleb, den zoon van Jefoenne, een aandeel
midden onder de Judeërs, namelijk Kirjat-Arba of Hebron; deze Arba was de
vader van Anak. 14 Daaruit verdreef Kaleb de drie Anaks-kinderen Sjesjai,
Achiman en Talmai, de zonen van Anak. 15 Vandaar trok hij op tegen de
bevolking van Debir; Debir werd vroeger Kirjat-Séfer genoemd. 16 Toen zei
Kaleb: Wie Kirjat-Séfer aanvalt en inneemt, geef ik mijn dochter Aksa tot
vrouw. 17 Otniël, de zoon van Kenaz, de broer van Kaleb, nam het in; en deze
gaf hem dus zijn dochter Aksa tot vrouw. 18 Maar toen zij aankwam, spoorde

hij haar aan, haar vader akkerland te vragen. Ze boog zich dus van den ezel
neer, zodat Kaleb haar vroeg: Wat is er? 19 Ze zeide: Schenk mij een gift; nu
ge mij eenmaal voor de Négeb bestemd hebt, moet ge mij ook waterbronnen
geven. En hij gaf haar bronnen in het hoogland en laagland. 20 Dit was het
erfdeel der families van de stam der Judeërs. 21 De verst afgelegen steden
van de stam der Judeërs in de Négeb, tegen het gebied van Edom aan, waren
Kabseël, Eder, Jagoer, 22 Kina, Dimona, Adada, 23 Kédesj, Chasor, Jitnan, 24 Zif,
Télem, Bealot, 25 Chasor-Chadatta, Keri-jot-Chesron, dat is Chasor, 26 Amam,
Sjema, Molada, 27 Chasar-Gadda, Chesjmon, Bet-Pélet, 28 Chasar-Sjoeal, Beër-
Sjéba en onderhorige plaatsen; 29 Baäla, Ijjim, Esem, 30 Eltolad, Kesil, Chorma,
31 Sikelag, Madmanna, Sansanna, 32 Lebaot, Sjilchim en En-Rimmon; in het
geheel negen en twintig steden met haar dorpen. 33 In de Sjefela: Esjtaol,
Sora, Asjna, 34 Zanóach, En-Gannim, Tappóeach, Enam, 35 Jarmoet, Adoellam,
Soko, Azeka, 36 Sjaäráim, Aditáim, Gedera en Gederotáim; veertien steden
met haar dorpen. 37 Senan, Chadasja, Migdal-Gad, 38 Dilan, Mispe, Jokteël,
39 Lakisj, Boskat, Eglon, 40 Kabbon, Lachmas, Kitlisj, 41 Gederot, Bet-Dagon,
Naäma en Makkeda; zestien steden met haar dorpen. 42 Libna, Éter, Asjan,
43 Jiftach, Asjna, Nesib, 44 Keïla, Akzib en Maresja; negen steden met haar
dorpen. 45 Ekron met onderhorige plaatsen en dorpen. 46 Van Ekron af naar
de zee alle plaatsen met haar dorpen, terzijde van Asjdod; 47 Asjdod en Gaza
met beider onderhorige plaatsen en dorpen, tot aan de beek van Egypte;
de Grote Zee en de kuststreek waren hier de grens. 48 In het bergland:
Sjamir, Jattir, Soko, 49 Danna, Kirjat-Sanna, ook Debir geheten; 50 Anab,
Esjtemo, Anim, 51 Gósjen, Cholon en Gilo; elf steden met haar dorpen. 52 Arab,
Doema, Esjan, 53 Janim, Bet-Tappóeach, Afeka, 54 Choemta, Kirjat-Arba, ook
Hebron geheten, en Sior; negen steden met haar dorpen. 55 Maon, Karmel,
Zif, Joetta, 56 Jizreël, Jokdeam, Zanóeach, 57 Hakkájin, Giba en Timna; tien
steden met haar dorpen. 58 Chalchoel, Bet-Soer, Gedor. 59 Maärat, Bet-Anot,
Eltekon; zes steden met haar dorpen. Tekóa, Efráta of Betlehem, Peor, Etam,
Kolan, Tetam, Sores, Kérem, Gallim, Béter en Menocho; elf steden met haar
dorpen. 60 Kirjat-Báal, ook Kirjat-Jearim geheten, en Harabba; twee steden
met haar dorpen. 61 In de woestijn: Bet-Haäraba, Middin, Sekaka, 62 Nibsjan,
Ir-Hammélach en En-Gédi; zes steden met haar dorpen. 63 Wat de Jeboesieten
betreft, die in Jerusalem woonden, hen konden de Judeërs niet uitdrijven,
zodat de Jeboesieten tezamen met de Judeërs in Jerusalem wonen tot op de
huidige dag.

16

1 Daarna viel het lot voor de zonen van Josef. Hun zuidelijke grens liep
van de Jordaan bij Jericho, oostelijk van de wateren van Jericho, langs de
woestijn, die van Jericho door het gebergte oploopt naar Betel of Loez, 2 dan
van Betel uit verder naar het gebied der Arkieten tot Atarot; 3 vervolgens
ging ze westwaarts omlaag naar het gebied der Jafletieten tot dat van Laag
Bet-Choron en tot Gézer, en eindigde bij de zee. 4 De zonen van Josef, Efraïm
en Manasse, kregen het volgend erfdeel: 5 Dit was het gebied van de families
der Efraïmieten: De oostelijke grens van hun erfdeel was Atrot-Addar tot
Hoog Bet-Choron. 6 De westelijke grens liep tot Mikmetat in het noorden,
boog dan oostwaarts naar Taänat-Sjilo, en verder tot ten oosten van Janóach;
7 van Janóach daalde ze tot Atarot en Naärata, en ging langs Jericho, tot ze

uitkwam bij de Jordaan. 8 Van Tappóeach liep de grens westwaarts naar de
beek Kana, en eindigde bij de zee. Dit is het erfdeel van de families van
de stam der Efraïmieten. 9 Verder nog de steden, die voor de Efraïmieten
midden in het erfdeel der kinderen van Manasse waren afgezonderd, al
die steden met haar dorpen. 10 Maar de Kanaänieten, die in Gézer woonden,
verdreven ze niet, zodat de Kanaänieten midden in Efraïm bleven wonen tot
op de huidige dag; ze werden echter dienstplichtig.

17

1 Daarna werd door het lot een deel aan Manasse toegewezen; hij was
Josefs eerstgeborene. Makir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van
Gilad, kreeg Gilad en Basjan, daar hij een krijgshaftig man was. 2 Maar ook
de families van de overige zonen van Manasse kregen hun deel. Het waren
de nakomelingen van Abiézer: de zonen van Chélek, Asriël, Sjékem, Chéfer
en Sjemida; dit zijn de mannelijke nakomelingen van Manasse, den zoon
van Josef, naar hun families. 3 Selofchad echter, de zoon van Chéfer, zoon
van Gilad, zoon van Makir, den zoon van Manasse, had geen zonen maar
alleen dochters; ze heetten Machla, Noa, Chogla, Milka en Tirsa. 4 Dezen
verschenen voor den priester Elazar, voor Josuë, den zoon van Noen, en
voor de overheden, en zeiden: Jahweh heeft Moses bevolen, ons een erfdeel
te geven onder onze broeders. En men gaf haar naar Jahweh's voorschrift
een erfdeel te midden van de broeders van haar vader. 5 Zo verviel het
aandeel van Manasse in tien stukken, behalve nog Gilad en Basjan in het
Overjordaanse; 6 want ook de dochters van Manasse kregen een erfdeel
te midden van zijn zonen. Het land Gilad kwam aan de overige zonen
van Manasse. 7 De grens van Manasse liep van Asjer naar Mikmetat, dat
oostelijk van Sikem ligt, en verder zuidwaarts naar de bewoners van En-
Tappóeach. 8 Het land Tappóeach behoorde aan Manasse, maar Tappóeach
zelf, op de grens van Manasse, was van de Efraïmieten. 9 Vervolgens daalde
de grens naar de beek Kana af, zuidelijk van de beek. Genoemde steden
hoorden bij Efraïm, ofschoon ze midden tussen die van Manasse lagen. De
grens van Manasse liep verder ten noorden van de beek, en eindigde bij
de zee. 10 Het zuidelijk deel behoorde dus aan Efraïm, het noordelijk aan
Manasse; de zee was hun grens. In het noorden raakten ze aan Aser, in
het oosten aan Issakar. 11 In Issakar en Aser behoorden bovendien tot
Manasse: Bet-Sjean, Jibleam en de bewoners van Dor met onderhorige
plaatsen; verder de bewoners van En-Dor, van Taänak, van Megiddo met
onderhorige plaatsen: drie heuvelstreken. 12 De kinderen van Manasse
konden die steden echter niet veroveren, zodat de Kanaänieten rustig in dit
land bleven wonen. 13 Eerst toen de Israëlieten machtig geworden waren,
maakten ze de Kanaänieten dienstplichtig; maar verdreven hebben ze hen
niet. 14 Maar nu spraken de zonen van Josef tot Josuë: Waarom hebt gij
mij tenslotte slechts één lot en één deel tot erfbezit gegeven, terwijl ik toch
een zo talrijk volk ben, daar Jahweh mij tot dusver heeft gezegend? 15 Josuë
antwoordde hun: Als ge zulk een talrijk volk zijt, trekt dan zelf op naar het
bosgebied in het land der Perizzieten en Refaieten, en ontgint het, wanneer
het bergland van Efraïm te eng voor u is. 16 Maar de zonen van Josef zeiden:
Het bergland is zeker niet voldoende voor ons; maar al de Kanaänieten, die
in de vlakte wonen, hebben ijzeren strijdwagens, zowel die in Bet-Sjean met
zijn onderhorige plaatsen wonen, als die in de vlakte van Jizreël. 17 Toen

sprak Josuë tot het huis van Josef, tot Efraïm en Manasse: Gij zijt een talrijk volk en beschikt over grote kracht; ge zult niet slechts één lot hebben. 18 Want niet alleen het bergland zal u toebehoren, maar ook het bosgebied met zijn bronnen, dat ge kunt ontginnen. Waarachtig, ge zult de Kanaänieten uitdrijven, ook al hebben ze ijzeren wagens, en al zijn ze nog zo sterk.

18

1 Daarna kwam het gehele israëlietische volk te Sjilo bijeen, waar het de openbaringstent plaatste. Ofschoon het land hun nu volkomen onderworpen was, 2 waren er onder de Israëlieten nog zeven stammen, die hun erfdeel niet hadden verdeeld. 3 Daarom sprak Josuë tot de Israëlieten: Hoelang zult ge nog te traag zijn, om het land binnen te trekken en in bezit te nemen, dat Jahweh, de God van uw vaderen, u heeft gegeven? 4 Wijst nu uit iedere stam drie mannen aan, die ik zal uitzenden. Ze zullen zich gereed maken, het land te doorkruisen, er een beschrijving van geven, zover dit voor hun erfdeel nodig is, en dan bij mij terugkomen. 5 Ge moet het in zeven stukken verdelen; Juda zal zijn gebied in het zuiden, en het huis van Josef zijn gebied in het noorden behouden. 6 Stelt dus een beschrijving van het land in zeven delen op, en brengt die hier bij mij; dan zal ik hier voor het aanschijn van Jahweh, onzen God, het lot voor u werpen. 7 Want de Levieten hebben geen aandeel onder u, daar het priesterschap van Jahweh hun erfdeel is; en Gad en Ruben en de halve stam van Manasse hebben reeds hun erfdeel aan de oostzijde van de Jordaan, dat Moses, de dienaar van Jahweh, hun heeft gegeven. 8 De mannen maakten zich dan gereed en gingen op weg, terwijl Josuë hun bij hun vertrek opdroeg, een beschrijving van het land te maken. Hij zeide: Gaat en doorkruist het land, stelt er een beschrijving van op, en komt dan bij mij terug; dan zal ik hier te Sjilo voor het aanschijn van Jahweh het lot voor u werpen. 9 En de mannen gingen heen, trokken het land door, stelden er een beschrijving in zeven delen van op schrift, stad voor stad, en kwamen bij Josuë in het kamp te Sjilo terug. 10 Toen wierp Josuë te Sjilo voor hen het lot voor het aanschijn van Jahweh, en verdeelde daar het land onder de groepen der Israëlieten. 11 Het eerste lot viel voor de families van de stam der Benjamieten; het gebied, dat het lot hun toewees, lag tussen de zonen van Juda en Josef. 12 Hun noordelijke grens begon bij de Jordaan, liep dan naar boven langs de noordzijde van de bergrug van Jericho, en verder westwaarts het gebergte op, om te eindigen bij de woestijn van Bet-Awen. 13 Vandaar ging de grens verder naar Loez, ten zuiden van de bergrug van Loez, of Betel; en dan omlaag tot Atrot-Addar op het gebergte, ten zuiden van Laag Bet-Choron. 14 Van het gebergte zuidelijk tegenover Bet(-)Choron draaide ze met een bocht in zuidwestelijke richting, en eindigde bij Kirjàt-Báal of Kirjat-Jearim, een stad van de Judeërs. Dit was de westelijke punt. 15 Aan de zuidkant liep de grens van de uiterste punt van Kirját-Jearim in het westen tot bij de bron van de wateren van Neftóach; 16 ze daalde vervolgens tot de uitlopers van het gebergte, dat tegenover het Ben-Hinnomdal en noordelijk van de vallei der Refaieten ligt; dan ging ze verder omlaag naar het Hinnomdal, zuidelijk van de bergrug der Jeboesieten, en nog meer omlaag naar En-Rogel. 17 Daarna boog ze om in noordelijke richting, kwam uit bij En-Sjémesj, vervolgens bij de steenhopen tegenover de bergpas van Adoemmim, en daalde tot de steen van Bóhan, den zoon van Ruben. 18 Verder liep ze ten noorden van de bergketen van Bet-Haäraba, dan omlaag de Araba in; 19 vervolgens ten noorden van de bergrug van Bet-Chogla, om te eindigen

bij de noordelijke baai van de Zoutzee, aan de zuidelijke monding van de Jordaan. Dit was de zuidelijke grens. 20 De Jordaan vormde de oostelijke grens. Dit was het erfdeel van de families der Benjamieten met zijn grenzen aan alle kanten. 21 De steden van de families der Benjamieten waren: Jericho, Bet-Chogla, Émek-Kesis, 22 Bet-Haäraba, Semaráim, Betel, 23 Awwim, Para, Ofra, 24 Kefar-Haämmoni, Ofni en Géba; twaalf steden met haar dorpen. 25 Gibon, Rama, Beërot, 26 Mispe, Kefira, Mosa, 27 Rékem, Jirpeël, Tarala, 28 Séla, Haélef, Jeboes of Jerusalem, Gibat en Kirjat-Jearim; veertien steden met haar dorpen. Dit was het erfdeel van de families der Benjamieten.

19

1 Het tweede lot viel voor Simeon, voor de families van de stam der Simeonieten. Hun erfdeel lag midden tussen dat der Judeërs. 2 In hun erfdeel hadden ze: Beër-Sjéba, Molada, 3 Chasar-Sjoeal, Bala, Ésem, 4 Eltolad, Betoel, Chorma, 5 Sikelag, Bet-Hammarkabot, Chasar-Soesa, 6 Bet-Lebaot en Sjaroechen; dertien steden met haar dorpen. 7 En-Rimmon, Tóken, Éter en Asjan; vier steden met haar dorpen. 8 Ook alle dorpen rondom deze steden, tot Baälat-Beër, het Rama van de Négeb. Dit was het erfdeel van de families van de stam der Simeonieten. 9 Het aandeel der Simeonieten werd van het stuk der Judeërs genomen; want het stuk der Judeërs was voor hen te groot; daarom kregen de Simeonieten een erfdeel in het hunne. 10 Het derde lot viel voor de families der Zabulonieten. De grens van hun erfdeel reikte tot Sarid. 11 Ze liep in westelijke richting op naar Marala, raakte Dabbésjet en vervolgens de rivier tegenover Jokneam. 12 Van Sarid liep ze oostwaarts terug naar het gebied van Kislot-Tabor, kwam uit bij Daberat, en ging verder opwaarts naar Jafia. 13 Vandaar liep ze oostwaarts over Gat-Chéfer naar Et-Kasin, en kwam uit bij Rimmon. Dan boog ze om naar Nea, 14 liep langs het noorden daaromheen naar Channaton, om te eindigen in het dal van Jiftach-El. 15 Kattat, Nahalal, Sjimron, Jidala en Betlehem; twaalf steden met haar dorpen. 16 Deze steden met haar dorpen vormden het erfdeel van de families der Zabulonieten. 17 Het vierde lot viel voor Issakar, voor de families der Issakarieten. 18 Hun gebied omvatte: Jizreël, Kesoellot, Sjoenem, 19 Chafaráim, Sjion, Anacharat, 20 Rabbit, Kisjjon, Ébes, 21 Rémet, En-Gannim, En-Chadda en Bet-Passes. 22 De grens raakte Tabor, Sjachasima en Bet-Sjémesj, en eindigde bij de Jordaan; zestien steden met haar dorpen. 23 Die steden met haar dorpen vormden het erfdeel van de families van de stam der Issakarieten. 24 Het vijfde lot viel voor de families van de stam der Aserieten. 25 Hun grens liep over Chelkat, Chali, Béten, Aksjaf, 26 Alammélek, Amad, Misjal, en raakte in het westen de Karmel en de stroom Libnat. 27 Dan liep ze terug in oostelijke richting naar Bet-Dagon, raakte Zabulon en het dal van Jiftach-El in het noorden, ging verder naar Bet-Haémek en Neïél, en kwam ten noorden van Kaboel uit. 28 Vervolgens liep ze naar Ebron, Rechob, Chammon en Kana, tot Groot-Sidon. 29 Daarna liep de grens terug tot Rama en tot de versterkte stad Tyrus, en verder naar Chosa, om te eindigen aan de zee, aan de kust bij Akziba. 30 Ook Oemma, Afek en Rechob behoorden er toe; twee en twintig steden met haar dorpen. 31 Deze steden met haar dorpen vormden het erfdeel van de families van de stam der Aserieten. 32 Het zesde lot viel voor de Neftalieten, voor de families der Neftalieten. 33 Hun grens liep van Chélef, van de eik van

Saänannim, en over Adami-Hannékeb en Jabneël tot Lakkoem, en eindigde bij de Jordaan. 34 Dan liep ze in westelijke richting terug naar Aznot-Yabor, en kwam vandaar bij Choekkok uit. Ze raakte aan Zabulon in het zuiden, aan Aser in het westen, en aan de Jordaan in het oosten. 35 Versterkte steden waren: Hassiddim, Ser, Chammat, Rakkat, Gennezaret, 36 Adama, Rama, Chasor, 37 Kédesj, Edréi, En-Chasor, 38 Jiron, Migdal-El, Chorem, Bet-Anat en Bet-Sjémesj; negentien steden met haar dorpen. 39 Deze steden met haar dorpen vormden het erfdeel van de families van de stam der Neftalieten. 40 Het zevende lot viel voor de families van de stam der Danieten. 41 De grens van hun erfdeel liep over Sora, Esjtaol, Ir-Sjémesj, 42 Sjaälabbin, Ajjalon, Jitla, 43 Elon, Timnata, Ekron, 44 Elteke, Gibton, Baälat, Jehoed, 45 Bene-Berak, Gat-Rimmon, 46 Me-Hajjarkon en Harakkon, met inbegrip van het gebied tegenover Joppe. 47 Maar toen het gebied der Danieten te eng voor hen werd, trokken ze op, vielen Lésjem aan, namen het in, en joegen het over de kling. Ze namen het in bezit, gingen er wonen, en gaven aan Lésjem de naam Dan, zoals hun vader heette. 48 Deze steden met haar dorpen vormden het erfdeel van de families van de stam der Danieten. 49 Toen de Israëlieten de verschillende gebieden van het land als erfdeel hadden verdeeld, bepaalden zij in hun midden een erfdeel voor Josuë, den zoon van Noen. 50 Op Jahweh's bevel gaven ze hem de stad, waarom hij verzocht had, Timnat-Sérach in het bergland van Efraïm. Hij versterkte die stad, en vestigde er zich. 51 Dit zijn dan de erfdelen, die de priester Elazar en Josuë, de zoon van Noen, met de familiehoofden aan de stammen der Israëlieten door het lot hebben toegewezen te Sjilo voor het aanschijn van Jahweh, aan de ingang van de openbaringstent. En zo kwamen ze gereed met de verdeling van het land.

20

1 Daarna sprak Jahweh tot Josuë: 2 Zeg aan de Israëlieten: Bepaalt nu zelf de vrijsteden, waarover Ik u door Moses gesproken heb, 3 steden, waarheen een moordenaar kan vluchten, die iemand bij ongeluk en zonder opzet gedood heeft, en die voor u een toevluchtsoord zullen zijn tegen den bloedwreker. 4 Wanneer dan iemand naar een van deze steden vlucht, bij de ingang van de stadspoort blijft staan, en ten aanhoren van de oudsten van die stad zijn belangen bepleit, dan moeten ze hem bij zich in de stad opnemen en hem een plaats aanwijzen, waar hij bij hen kan wonen. 5 En als de bloedwreker hem achtervolgt, mogen ze hem den moordenaar niet uitleveren, omdat hij zijn evenmens niet met opzet gedood heeft, en te voren geen wrok tegen hem heeft gekoesterd. 6 Hij zal in die stad mogen blijven, tot hij voor het vergaderde volk terecht heeft gestaan, of tot de dood van den hogepriester, die er dan is. Dan zal de moordenaar weer naar zijn eigen stad en huis kunnen gaan, of naar de stad, van waaruit hij gevlucht was. 7 Zo wezen ze Kédesj aan in Galilea, in het gebergte van Neftali; Sikem in het bergland van Efraïm; Kirjat-Arba of Hebron in het gebergte van Juda. 8 En in het Overjordaanse, ten oosten van Jericho, wezen ze Béser aan in de woestijn op de vlakte uit de stam Ruben; Ramot in Gilad uit de stam Gad; en Golan in Basjan uit de stam Manasse. 9 Dit zijn dus de steden, die voor alle Israëlieten en voor alle onder hen vertoevende vreemdelingen werden aangewezen, en waarheen iedereen, die een ander per ongeluk gedood had, kon vluchten, opdat hij niet door de hand van den bloedwreker zou sterven, alvorens hij voor het vergaderde volk terecht had gestaan.

21

1 Nu verschenen de familiehoofden der Levieten bij den priester Elazar,
bij Josuë, den zoon van Noen, en bij de familiehoofden van de israëlietische
stammen te Sjilo in het land Kanaän, 2 en spraken tot hen: Jahweh heeft
door Moses bevolen, ons steden te geven, om er te wonen, met bijbehorende
weidegrond voor ons vee. 3 Daarom gaven de Israëlieten naar Jahweh's
bevel de volgende steden met haar weidegronden aan de Levieten. 4 Het
lot viel het eerst voor de families der Kehatieten. De zonen van Aäron, den
levietischen priester, kregen door loting dertien steden uit de stammen Juda,
Simeon en Benjamin, 5 terwijl de overige families der Kehatieten door het
lot tien steden ontvingen uit de stammen Efraïm, Dan en de halve stam
van Manasse. 6 De Gersjonieten kregen door het lot dertien steden uit de
stammen Issakar, Aser, Neftali en de halve stam van Manasse in Basjan. 7 De
families der Merarieten kregen twaalf steden uit de stammen Ruben, Gad
en Zabulon. 8 Dit zijn de steden met haar weidegronden, welke de Israëlieten
door het lot aan de Levieten afstonden, zoals Jahweh het door Moses bevolen
had. 9 Uit de stammen van de Judeërs en Simeonieten gaven ze de volgende,
met name genoemde steden: 10 Aan de Aäronieten, een van de geslachten
der Kehatieten, die tot de Levieten behoorden, 11 en voor wie het eerste lot
was gevallen, gaven ze: Kirjat-Arba of Hebron (deze Arba is de vader van
Anak) in het judese bergland met zijn omliggende weidegronden. 12 Het
akkerland van die stad en haar dorpen hadden ze reeds aan Kaleb, den zoon
van Jefoenne. in eigendom gegeven; 13 aan de zonen van den priester Aäron
gaven ze dus Hebron, de vrijstad voor den moordenaar, met haar weide-
gronden. Daarenboven Libna, 14 Jattir, Esjtemóa, 15 Cholon, Debir, 16 Ain,
Joetta, Bet-Sjémesj; te zamen negen steden uit deze beide stammen, allen
met bijbehorende weidegronden. 17 Uit de stam Benjamin: Gibon, Géba,
18 Anatot, Almon, elk met zijn weidegronden; vier steden. 19 In het geheel dus
dertien steden met haar bijbehorende weidegronden voor de aäronietische
priesters. 20 Ook de overige levietische families der Kehatieten, de overige
zonen van Kehat, kregen de hun door het lot toegewezen steden. Uit de
stam Efraïm 21 gaf men hun Sikem, de vrijstad voor den moordenaar, in het
bergland van Efraïm, met Gézer, 22 Kibsáim en Bet-Choron met bijbehorende
weidegronden; vier steden. 23 Uit de stam Dan: Elteke, Gibton, 24 Ajjalon
en Gat-Rimmon met hun weidegronden; vier steden. 25 Uit de halve stam
van Manasse: Taänak en Jibleam met hun weidegronden; twee steden.
26 In het geheel dus tien steden met haar weidegronden voor de families
van de overige Kehatieten. 27 De Gersjonieten, een ander geslacht der
Levieten, kregen uit de halve stam van Manasse: Golan, de vrijstad voor den
moordenaar in Basjan, met Beësjtera en hun weidegronden; twee steden.
28 Uit de stam Issakar: Kisjon, Daberat, 29 Jarmoet en En-Gannim, elk met zijn
weidegronden; vier steden. 30 Uit de stam Aser: Misjal, Abdon, 31 Chelkat
en Rechob met hun weidegronden; vier steden. 32 Uit de stam Neftali:
Kédesj, de vrijstad voor den moordenaar in Galilea, met Chammot-Dor en
Kartan en hun bijbehorende weidegronden; drie steden. 33 In het geheel dus
dertien steden, met haar bijbehorende weidegronden voor de families der
Gersjonieten. 34 De families der Merarieten, de overige Levieten, kregen uit
de stam Zabulon: Jokneam, Karta, 35 Dimna en Nahalal, met bijbehorende
weidegronden; vier steden. 36 Uit de stam Ruben: Béser, Jáhas, 37 Kedemot

en Mefáat, met hun weidegronden; vier steden. 38 Uit de stam Gad: Ramot,
de vrijstad voor den moordenaar in Gilad, met Machanáim, 39 Chesjbon en
Jazer, met hun weidegronden; vier steden.
40 In het geheel dus twaalf steden volgens lot voor de overblijvende
levietische families der Merarieten. 41 Alles tezamen waren er dus te
midden van de bezittingen der Israëlieten acht en veertig Levieten-steden
met bijbehorende weidegronden. 42 Die steden bestonden telkens uit een
stad met weidegrond er om heen; dit geldt voor al die steden. 43 Zo gaf
Jahweh aan Israël het gehele land, dat Hij hun vaderen gezworen had te
zullen geven. Zij namen het in bezit, en gingen er wonen. 44 En Jahweh gaf
hun naar alle kanten rust, juist zoals Hij het hun vaderen onder ede beloofd
had. Geen van hun vijanden kon voor hen stand houden; want Jahweh
leverde hun al hun vijanden uit. 45 Niet één van alle beloften, die Jahweh
het huis van Israël had gedaan, bleef onvervuld; allen werden zij ingelost.

22

1 Toen riep Josuë de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse,
2 en sprak tot hen: Ge hebt u gehouden aan al wat Moses, de dienaar van
Jahweh, u had geboden, en ook mij hebt ge gehoorzaamd in alles, wat ik u
bevolen heb. 3 Lange tijd hebt ge uw broeders niet in de steek gelaten, en tot
de dag van vandaag de voorschriften van Jahweh, uw God, opgevolgd. 4 Nu
echter Jahweh, uw God, aan uw broeders rust heeft verleend, zoals Hij hun
had beloofd, moogt ge terugkeren naar uw tenten en naar uw erfland, dat
Moses, de dienaar van Jahweh, u in het Overjordaanse heeft geschonken.
5 Maar onderhoudt nauwgezet het gebod en de wet, die Moses, de dienaar
van Jahweh, u heeft voorgeschreven: hebt Jahweh, uw God, lief, bewandelt
zijn wegen, geeft acht op zijn geboden, hangt Hem aan, en dient Hem met
heel uw hart en heel uw ziel. 6 Daarop zegende Josuë hen, en liet hen gaan.
En ze gingen naar hun tenten terug. 7 Aan de ene helft van de stam van
Manasse had Moses in Basjan land gegeven, aan de andere helft had Josuë
hetzelfde gedaan ten westen van de Jordaan, evenals aan hun broeders.
Maar toen Josuë hen met zijn zegen naar hun tenten liet gaan, 8 sprak hij tot
hen bovendien: Keert terug naar uw tenten met grote schatten en zeer veel
vee, en met een overvloed van zilver, goud, koper, ijzer en kleren; deelt met
uw broeders de buit, op uw vijanden behaald. 9 Zo keerden de Rubenieten,
Gadieten en de halve stam van Manasse terug, en trokken uit Sjilo, dat in
het land Kanaän ligt, van de Israëlieten weg, om naar het land Gilad te gaan,
dat hun eigendom was, en waar ze zich gevestigd hadden op Jahweh's bevel,
dat hun door Moses was afgekondigd. 10 Toen nu de Rubenieten, Gadieten
en de halve stam van Manasse bij de steenhopen aan de Jordaan, die nog in
het land Kanaän liggen, waren gekomen, bouwden ze daar bij de Jordaan
een altaar, en nog wel een opvallend groot. 11 De Israëlieten hoorden ervan;
want men vertelde: De Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse
hebben bij de grens van het land Kanaän, bij de steenhopen aan de Jordaan,
aan de kant der Israëlieten, een altaar gebouwd. 12 Zodra de Israëlieten deze
geruchten vernamen, kwamen ze allen te Sjilo bijeen, om tegen hen ten
strijde te trekken. 13 Ze zonden den priester Pinechas, den zoon van Elazar,
naar de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse in het land
Gilad. 14 Tien vorsten vergezelden hem, één familievorst uit elke stam van
Israël, en ieder van hen familiehoofd in een van Israëls geslachten. 15 Bij
de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse in het land Gilad

aangekomen, zeiden ze tot hen: 16 Zo zegt het gehele vergaderde volk van
Jahweh: Aan wat ontrouw hebt ge u tegenover den God van Israël schuldig
gemaakt? Door u een altaar te bouwen, keert gij u heden van Jahweh af,
en komt gij in opstand tegen Jahweh. 17 Hebben we nu nog niet genoeg
aan de zonde met Peor, waarvan we ons tot op de dag van vandaag nog
niet hebben gezuiverd, en waarvoor de plaag over het volk van Jahweh is
gekomen! 18 Toch keert ge u heden van Jahweh af! Maar als gij vandaag
tegen Jahweh opstaat, breekt morgen zijn toorn over het hele volk van Israël
los. 19 Als ge denkt, dat uw erfdeel onrein is, komt dan over naar het erfdeel
van Jahweh, waar zijn tabernakel staat, en vestigt u onder ons; maar staat
niet op tegen Jahweh, en evenmin tegen ons, door u een altaar te bouwen
naast het altaar van Jahweh, onzen God. 20 Is niet over het hele volk van
Israël toorn losgebarsten, toen Akan, de zoon van Zérach, zich aan de ban
vergreep? Neen, het was niet enkel die man, die voor zijn misdaad moest
sterven! 21 Maar de Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse
gaven aan de hoofden der stammen van Israël ten antwoord: 22 Bij Jahweh,
den God der goden! Jahweh, de God der goden, weet het, en ook Israël zal het
weten! Als dit opstand of ontrouw jegens Jahweh is, dan redde Hij ons heden
niet. 23 Wij een altaar bouwen, om ons van Jahweh af te keren! Jahweh moge
het wreken, als het onze bedoeling was, daarop brand- of spijs- offers op te
dragen, of vredeoffers te brengen! 24 Neen, enkel uit bezorgdheid hebben
we dit gedaan. We dachten: Later zouden uw kinderen wel eens tot de onze
kunnen zeggen: “Wat hebt gij te maken met Jahweh, Israëls God? 25 Jahweh
heeft toch tussen ons en de kinderen van Ruben en Gad de Jordaan als grens
gesteld? Ge hebt dus geen deel aan Jahweh!” En zo zouden uw kinderen
oorzaak zijn, dat de onze Jahweh niet meer vreesden. 26 Daarom hebben
we gedacht: We bouwen ons een altaar, niet voor brand- of slachtoffers,
27 maar als een getuige tussen ons en u en onze nakomelingen na ons, dat wij
met onze brand-, slacht- en vredeoffers Jahweh’s aanschijn willen dienen,
zodat uw kinderen later tot de onze niet zeggen: “Gij hebt geen deel aan
Jahweh!” 28 We dachten: Als men later tot ons en onze nakomelingen zo
iets zou zeggen, dan antwoorden wij: Let op de vorm van Jahweh’s altaar,
dat onze vaderen hebben gemaakt; dat is niet bestemd voor brand- en
slachtoffers, maar om een getuige te zijn tussen ons en u. 29 We denken er
niet aan, in opstand tegen Jahweh te komen, en ons heden van Jahweh af
te keren, door een altaar voor brand-, spijs- en slachtoffers te bouwen naast
het altaar van Jahweh, onzen God, dat voor zijn tabernakel staat. 30 Toen
de priester Pinechas, de vorsten van het volk en de stamhoofden van Israël,
die hem vergezelden, de Rubenieten, Gadieten en Manassieten zo hoorden
spreken, waren ze tevreden gesteld. 31 En de priester Pinechas, de zoon
van Elazar, sprak tot de Rubenieten, Gadieten en Manassieten: Nu weten
we, dat Jahweh onder ons is; omdat gij u niet aan zulk een ontrouw jegens
Jahweh hebt schuldig gemaakt. Hiermee hebt ge de Israëlieten uit de hand
van Jahweh gered. 32 Daarna keerde de priester Pinechas, de zoon van
Elazar, met de vorsten van de Rubenieten en Gadieten, uit het land Gilad
naar de Israëlieten in het land Kanaän terug, en brachten hun verslag uit.
33 En de Israëlieten waren tevreden gesteld, en loofden God. Ze dachten er
niet meer aan, om tegen hen ten strijde te trekken, en het land te verwoesten,
waar de Rubenieten en Gadieten woonden. 34 En de Rubenieten en Gadieten
noemden het altaar: “Getuige”; want het is getuige tussen ons, dat Jahweh
God is.

23

1 Vele jaren waren er voorbijgegaan, sinds Jahweh Israël rust had verleend
van al zijn vijanden in het rond. En toen Josuë hoogbejaard was geworden,
2 riep hij alle oudsten, hoofden, rechters en leiders van Israël op, en sprak
tot hen: Ik ben nu oud en hoogbejaard. 3 Zelf hebt gij gezien, wat Jahweh,
uw God, met al deze volken heeft gedaan, en hoe Jahweh, uw God, zelf voor
u heeft gestreden. 4 Ziet, die zijn overgebleven van alle naties, welke ik heb
uitgeroeid, van de Jordaan af tot de Grote Zee in het westen, heb ik u als een
erfdeel voor uw stammen toegewezen. 5 Jahweh, uw God, zal zelf ze voor u
verjagen en verdrijven; en gij zult hun land in bezit nemen, zoals Jahweh,
uw God, het u heeft gezegd. 6 Maar dan moet ge uw best doen, zorgvuldig
te onderhouden, al wat er in het boek van Moses' wet staat geschreven, en
daarvan niet afwijken naar rechts of naar links. 7 Ge moogt u niet inlaten
met die nog overgebleven volken, de naam hunner goden niet noemen of
daarbij zweren, noch hen dienen of vereren. 8 Jahweh, uw God, moet ge
aanhangen, zoals ge tot op heden hebt gedaan. 9 Want Jahweh dreef grote en
sterke volken voor u uit, zodat tot op de dag van vandaag niemand het tegen
u heeft kunnen uithouden. 10 Eén van u achtervolgde er duizend; want het
was Jahweh, uw God, die voor u streed, zoals Hij het u had gezegd. 11 Blijft
er dus om uw eigen bestwil steeds voor bezorgd, dat ge Jahweh, uw God,
liefhebt. 12 Want indien ge anders handelt, u afgeeft met het overschot van
de volken, die nog onder u zijn overgebleven, u met hen verzwagert, of u met
hen inlaat, en zij zich met u: 13 weet dan, dat Jahweh, uw God, niet langer die
volken voor u zal uitdrijven, maar dat ze een val en een strik voor u zullen
zijn, een gesel in uw zijden, en doornen in uw ogen, totdat ge verdwenen zijt
uit dit heerlijke land, dat Jahweh u heeft gegeven. 14 Ik ga thans de weg van
al het aardse. Prent het dan diep in uw hart en in uw ziel, dat niet één van
alle beloften, die Jahweh, uw God, u heeft gedaan, onvervuld is gebleven.
Alles is voor u in vervulling gegaan; van zijn kant is geen woord onvervuld
gebleven. 15 Maar gelijk al het goede aan u is vervuld, dat Jahweh, uw God,
u heeft toegezegd, zo zal Jahweh ook al het kwade aan u voltrekken, tot Hij
u heeft weggevaagd uit dit heerlijke land, dat Jahweh, uw God, u gegeven
heeft. 16 Wanneer ge het Verbond durft schenden, dat Jahweh, uw God, met u
heeft gesloten, en ge andere goden gaat dienen en vereren, dan zal Jahweh's
toorn tegen u ontbranden, en zult ge spoedig verdwenen zijn uit dit heerlijke
land, dat Hij u heeft gegeven.

24

1 Daarna bracht Josuë alle stammen van Israël te Sikem bijeen, en riep
ook Israëls oudsten, hoofden, rechters en leiders weer op. En toen het hele
volk zich voor het aanschijn van Jahweh had geplaatst, sprak hij het toe:
2 Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Aan de overkant van de Rivier woonden
in oude tijden uw vaderen, Tara, de vader van Abraham en Nachor: toen
dienden zij vreemde goden. 3 Maar Ik nam uw vader Abraham van de
overkant der Rivier, liet hem heel het land Kanaän doortrekken, maakte
zijn nakomelingschap talrijk en schonk hem Isaäk. 4 Aan Isaäk schonk Ik
Jakob en Esau. Esau gaf Ik het Seïrgebergte tot bezit; Jakob en zijn zonen
trokken af naar Egypte. 5 Toen zij dan een groot, machtig en talrijk volk
waren geworden, en de Egyptenaren hen mishandelden, zond Ik Moses
en Aäron, sloeg Egypte met de tekenen, die Ik daar wrochtte, en deed u

er uitgaan. 6 Toen Ik uw vaderen uit Egypte had geleid, en zij aan de zee
kwamen, en de Egyptenaren uw vaderen met wagens en ruiterij bij de Rode
Zee achtervolgden, 7 riepen zij tot Jahweh, en Hij zette een duisternis tussen
u en de Egyptenaren, en joeg de zee over hen heen, zodat ze hen verzwolg.
Uw eigen ogen hebben gezien, wat Ik in Egypte gedaan heb. En na uw
jarenlang verblijf in de woestijn, 8 bracht Ik u naar het land der Amorieten,
die in het Overjordaanse woonden; zij streden tegen u, maar Ik leverde
hen aan u over, en verdelgde hen voor u, zodat ge hun land in bezit hebt
genomen. 9 Toen stond Balak op, de zoon van Sippor en koning van Moab,
om Israël te beoorlogen; en hij liet Balaäm roepen, den zoon van Beor, om
u te vervloeken. 10 Maar Ik wilde naar Balaäm niet luisteren, en hij sprak
zegen over u uit. Zo redde Ik u uit zijn hand. 11 En toen ge de Jordaan waart
overgetrokken en bij Jericho kwaamt, streden Jericho's burgers met de
Amorieten, Perizzieten, Kanaänieten, Chittieten, Girgasjieten, Chiwwieten
en Jeboesieten tegen u; maar Ik leverde ze aan u over. 12 Ik zond de horzels
voor u uit, en ze joegen zonder uw zwaard of uw boog de twee koningen der
Amorieten voor u op de vlucht. 13 Ik gaf u een land, waarvoor ge niet hebt
gezwoegd; steden, die ge niet hebt gebouwd, en waarin ge toch woont; wijn-
en olijfgaarden, die ge niet hebt geplant, en waarvan ge toch eet. 14 Welnu,
vreest dan Jahweh en dient Hem oprecht en getrouw; doet de goden weg,
die uw vaderen aan de overkant der Rivier en in Egypte hebben gediend,
en dient Jahweh. 15 Maar zo het u niet kan bevallen, Jahweh te dienen,
doet dan heden een keuze, wien ge dan wèl dienen wilt: òf de goden, die
uw vaderen aan de overkant van de Rivier hebben gediend, òf de goden
der Amorieten, van het land, waarin ge woont. Ik en mijn huis, wij dienen
Jahweh! 16 Maar het volk gaf ten antwoord: Wij denken er niet aan, Jahweh
te verlaten en andere goden te dienen! 17 Want het is Jahweh, onze God,
die ons uit Egypteland, uit het slavenhuis heeft geleid, en voor onze eigen
ogen die grote tekenen heeft gewrocht; Hij is het, die over ons heeft gewaakt,
waarheen we ook gingen, en te midden van alle volken, waar we doorheen
zijn getrokken. 18 Het is Jahweh, die al die volken met de Amorieten, die
het land bewoonden, voor ons uit heeft gedreven. Ook wij zullen Jahweh
dienen, want Hij is onze God. 19 Doch Josuë sprak tot het volk: Maar ge
zult Jahweh niet kunnen dienen; want Hij is een heilige God, een naijverige
God, die uw zonden en misslagen niet zal vergeven. 20 Immers wanneer ge
Jahweh verlaat en vreemde goden dient, dan wendt Hij zich af, berokkent
u kwaad en vernietigt Hij u, nadat Hij goed voor u is geweest. 21 Maar het
volk zei tot Josuë: Niets daarvan; want Jahweh willen we dienen! 22 Nu
sprak Josuë tot het volk: Gij zijt dan voor uzelf getuigen, dat ge zelf hebt
gekozen, Jahweh te dienen! 23 Welaan, doet dus de vreemde goden weg, die
onder u zijn, en neigt uw hart tot Jahweh, Israëls God. 24 En het volk zei
tot Josuë: Jahweh, onzen God, zullen we dienen en naar zijn stem zullen
we luisteren! 25 Diezelfde dag sloot Josuë te Sikem een verbond voor het
volk; hij bepaalde voor hen, wat wet was en recht, 26 en schreef dit alles op
in het boek van Gods wet. Toen nam Josuë een grote steen, richtte die ter
plaatse onder de eik in Jahweh's heiligdom op, 27 en sprak tot het hele volk:
Zie, deze steen zal een getuige onder ons zijn; want hij heeft alles gehoord,
wat Jahweh met ons heeft besproken. Hij zal een getuige onder u zijn, dat
ge uw God niet verloochent! 28 Toen liet Josuë het volk gaan, iedereen naar
zijn erfdeel. 29 Na dit alles stierf Josuë, de zoon van Noen, de dienaar van

Jahweh, in de ouderdom van honderd tien jaren. 30 Men begroef hem op
het grondgebied van zijn erfdeel te Timnat-Sérach, dat in het bergland van
Efraïm ligt, ten noorden van de berg Gáasj. 31 En Israël diende Jahweh, zolang
Josuë leefde, en de oudsten er nog waren, die Josuë overleefden, en die
wisten, wat Jahweh voor Israël had gedaan. 32 Het gebeente van Josef, dat
de Israëlieten uit Egypte hadden meegebracht, begroef men te Sikem op het
stuk land, dat Jakob van de zonen van Hemor, den vader van Sikem, voor
honderd goudstukken gekocht had, en dat de zonen van Josef als erfelijk
bezit hadden gekregen. 33 Toen ook Elazar, de zoon van Aäron, gestorven
was, begroef men hem op de heuvel van zijn zoon Pinechas, welke hem in
het bergland van Efraïm was afgestaan.

Rechters

1 Na Josuë's dood raadpleegden de Israëlieten Jahweh en vroegen: Wie van
ons zal het eerst tegen de Kanaänieten ten strijde trekken? 2 Jahweh sprak:
Juda zal optrekken; zie, Ik lever hem het land over. 3 Daarom sprak Juda tot
zijn broeder Simeon: Trek met mij op naar mijn erfdeel, en laat ons samen
tegen de Kanaänieten strijden; dan zal ook ik met u naar uw erfdeel gaan.
En Simeon trok met hem mee. 4 Toen Juda dan uitrukte, leverde Jahweh de
Kanaänieten en Perizzieten in hun handen, zodat ze er te Bézek tien duizend
versloegen. 5 Want in Bézek stietten ze op Adoni-Bézek, bonden de strijd met
hem aan, en versloegen de Kanaänieten en Perizzieten. 6 Adoni-Bézek nam de
vlucht; maar ze gingen hem achterna, namen hem gevangen, en kapten hem
zijn duimen en grote tenen af. 7 En Adoni-Bézek zeide: Zeventig koningen
met afgehouwen duimen en grote tenen raapten de afval van mijn tafel
bijeen; naar mijn werken heeft God me vergolden. Men bracht hem naar
Jerusalem, waar hij stierf. 8 De mannen van Juda belegerden Jerusalem en
namen het in, waarna ze de stad met het zwaard uitmoordden en in brand
staken. 9 Daarna zakten de Judeërs af, om de Kanaänieten te bestrijden, die
in het bergland, de Négeb en de Sjefela verblijf hielden. 10 Zo trok Juda tegen
de Kanaänieten op, die te Hebron woonden; Hebron werd vroeger Kirjat-
Arba genoemd. En hij versloeg Sjesjai, Achiman en Talmai. 11 Vandaar
trok hij op tegen de bevolking van Debir; Debir werd vroeger Kirjat-Séfer
genoemd. 12 Toen zei Kaleb: Wie Kirjat-Séfer aanvalt en inneemt, geef ik
mijn dochter Aksa tot vrouw. 13 Otniël, de zoon van Kenaz, de jongere broer
van Kaleb, nam het in; en deze gaf hem dus zijn dochter Aksa tot vrouw.
14 Maar toen zij aankwam, spoorde hij haar aan, haar vader akkerland te
vragen. Ze boog zich dus van den ezel neer, zodat Kaleb haar vroeg: Wat is
er? 15 Ze zeide hem: Schenk me een gift; nu ge mij eenmaal voor de Négeb
bestemd hebt, moet ge me ook waterbronnen geven. En Kaleb gaf haar
bronnen in het hoogland en laagland. 16 Tezamen met de Judeërs trokken
ook de nakomelingen van Chobab, den Keniet, Moses schoonvader, uit de
Palmenstad naar de woestijn van Juda, waar men afdaalt naar Arad, en
vestigden zich bij de Amalekieten. 17 Daarna trok Juda met zijn broeder
Simeon op, en zij versloegen de Kanaänieten, die te Sefat woonden; ze troffen
de stad met de banvloek, en men noemde ze Chorma. 18 Maar Juda kwam
niet in het bezit van Gaza, Asjkelon en Ekron met bijbehorend gebied. 19 Juda
maakte zich wel van het bergland meester, omdat Jahweh met hem was,
maar de bewoners der vlakte konden ze niet verdrijven, want die hadden
ijzeren wagens. 20 Zoals Moses bepaald had, gaf men Hebron aan Kaleb, die
er de drie Anaks-kinderen uit verdreef. 21 Ook de Benjamieten verdreven
de Jeboesieten niet, die Jerusalem bevolkten, zodat de Jeboesieten er met
de Benjamieten samenwonen tot op de huidige dag. 22 Het huis van Josef
trok op, en wel naar Betel; en Jahweh was met hen. 23 Toen nu het huis
van Josef Betel, dat vroeger Loez heette, liet bespieden, 24 zagen de spionnen
een man uit de stad komen. Ze zeiden hem: Wijs ons, hoe we in de stad
kunnen komen; dan zullen we u sparen. 25 En hij wees hun, waar ze de stad
moesten binnengaan. Daarop joegen ze de stad over de kling, maar dien
man en zijn hele familie lieten ze gaan. 26 De man vertrok naar het land

der Chittieten, en bouwde er een stad, die hij Loez noemde, zoals ze nu nog heet. 27 Maar ook Manasse veroverde Bet-Sjean en Taänak met hun dorpen niet, en verdreef evenmin de bewoners van Dor, Jibleam, Megiddo en hun dorpen, zodat de Kanaänieten zich handhaafden in deze streek. 28 Toen Israël machtiger geworden was, heeft het de Kanaänieten wel dienstbaar gemaakt, maar uitgedreven heeft het ze niet. 29 Ook Efraïm verjoeg de kanaänietische bevolking van Gézer niet; vandaar dat de Kanaänieten midden onder hen bleven wonen. 30 Ook Zabulon verdreef noch de bewoners van Kitron, noch die van Nahalol; de Kanaänieten leefden dus te midden van de Zabulonieten, maar waren dienstplichtig. 31 Aser verjoeg de inwoners van Akko, Sidon, Achlab, Akzib, Chelba, Afek en Rechob niet, 32 zodat de Aserieten midden tussen de Kanaänieten, de landsbevolking, woonden; want verdrijven konden ze die niet. 33 Neftali verjoeg de bevolking van Bet-Sjémesj en die van Bet-Anat niet, maar leefde te midden der Kanaänieten, die in deze streek woonden; de bevolking van Bet-Sjémesj en Bet-Anat was hun echter dienstbaar. 34 De Amorieten drongen de Danieten het bergland in en zorgden ervoor, dat ze niet naar beneden kwamen in de vlakte. 35 Vandaar dat de Amorieten zich handhaafden te Har-Chéres, Ajjalon, en Sjaälbim; maar het huis van Josef kreeg de overhand over hen, zodat ze dienstplichtig werden. 36 Het gebied der Edomieten strekte zich uit van het hoge Akrabbim, vanaf Séla en nog verder.

2

1 Toen trok de engel van Jahweh van Gilgal op naar Betel en sprak: Ik heb u weggevoerd uit Egypte en naar het land gebracht, dat Ik onder ede aan uw vaderen had beloofd, en Ik heb gezegd: Nooit zal Ik mijn Verbond met u verbreken, 2 wanneer gij geen verbond sluit met de bewoners van dit land, doch hun altaren omver haalt. Maar gij hebt niet naar Mij geluisterd. Hoe hebt ge zo kunnen doen! 3 En daarom heb Ik besloten: Ik zal hen niet voor u uitdrijven; zij zullen uw vijanden zijn en hun goden een valstrik voor u. 4 Toen de engel van Jahweh zo tot heel Israël had gesproken, begon het volk luid te wenen; 5 daarom noemde men die plaats Bokim. En men bracht Jahweh daar een offer. 6 Nadat Josuë het volk had laten gaan, trokken de Israëlieten, elk naar zijn erfdeel, om het land in bezit te nemen. 7 En het volk diende Jahweh, zolang Josuë leefde, en de oudsten er nog waren, die Josuë overleefden, en die getuige waren geweest van al het grootse, dat Jahweh voor Israël had gewrocht. 8 Maar Josuë, de zoon van Noen, de dienaar van Jahweh, stierf in de ouderdom van honderd tien jaren, 9 en men begroef hem op het grondgebied van zijn erfdeel te Timnat-Sérach, in het bergland van Efraïm ten noorden van de berg Gáasj. 10 En toen ook heel dat geslacht tot zijn vaderen was verzameld, stond er een ander geslacht op, dat Jahweh niet kende, noch wist wat Hij voor Israël had gedaan. 11 Nu begonnen de Israëlieten kwaad te doen in de ogen van Jahweh, door de Báals te dienen. 12 Ze verlieten Jahweh, den God hunner vaderen, die hen uit Egypte had geleid, en liepen vreemde goden na, de goden der hen omringende volken; hen vereerden ze, maar ze verbitterden Jahweh. 13 Ze verzaakten Jahweh, door den Báal en de Asjtarten te dienen. 14 Toen barstte Jahweh's toorn los tegen Israël; Hij gaf hen prijs aan plunderzieke benden, die hen uitschudden, en leverde hen over aan hun vijanden rondom, zodat ze niet langer tegen hun vijanden waren opgewassen. 15 Bij al wat ze

ondernamen was de hand van Jahweh tegen hen ten verderve gericht, zoals Jahweh gezegd had, zoals Jahweh het hun had gezworen. Maar als ze dan erg verdrukt werden, 16 deed Jahweh Rechters opstaan, om ze uit de greep van die plunderaars te bevrijden. 17 Maar zelfs naar hun Rechters luisterden ze niet. Ontuchtig liepen ze vreemde goden achterna, om die te vereren; dadelijk weken ze af van de weg, door hun vaderen bewandeld, die naar Jahweh's voorschriften hadden geluisterd, wat zij niet deden. 18 Als Jahweh hun Rechters verwekt had, dan was Jahweh ook met den Rechter, en bevrijdde Hij hen van hun vijanden, zolang de Rechter leefde; want hun gejammer om hun verdrukkers en vervolgers ging Jahweh ter harte. 19 Maar nauwelijks was de Rechter gestorven, of ze maakten het nog erger dan hun vaders; ze liepen vreemde goden achterna, dienden en vereerden hen, en lieten niets achterwege, wat in hun handel en wandel verkeerd was geweest. 20 Toen ontstak Jahweh in toorn tegen Israël, en sprak: Omdat dit volk het Verbond, waartoe Ik hun vaderen verplichtte, geschonden en naar Mij niet geluisterd heeft, 21 daarom zal ook Ik geen der volken, die Josuë bij zijn dood heeft overgelaten, meer voor hen verdrijven, 22 om zo door middel van hen de Israëlieten op de proef te stellen, of ze al dan niet ervoor zullen zorgen, Jahweh's wegen te bewandelen, zoals hun vaderen daarvoor hebben gezorgd. 23 Daarom liet Jahweh die volken met rust; Hij heeft ze niet aanstonds verdreven, noch ze in Josuë's hand geleverd.

3

1 Dit zijn de volken, die Jahweh met rust liet, om door hen de Israëlieten, die nog geen der oorlogen van Kanaän hadden leren kennen, op de proef te stellen, 2 en om aan de geslachten der Israëlieten de strijd te leren, voor zover ze die tevoren niet kenden. 3 Het waren de vijf vorsten der Filistijnen, al de Kanaänieten, de Sidoniërs, en de Chittieten, die het Libanon-gebergte bewonen van de berg Hermon af tot bij Chamat. 4 Ze dienden dus, om Israël te beproeven, ten einde te weten, of zij Jahweh's voorschriften, die Hij hun vaders door Moses gegeven had, zouden opvolgen. 5 Maar toen de Israëlieten midden tussen de Kanaänieten, Chittieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten woonden, 6 namen ze zich hun dochters tot vrouw, gaven hun eigen dochters aan hun zonen, en dienden hun goden. 7 Toen dus de Israëlieten kwaad deden in de ogen van Jahweh, den God hunner vaderen vergaten, en de Báals en Asjera's vereerden, 8 werd Jahweh op Israël vertoornd, en leverde Hij het in de macht van Koesjan-Risjatáim, den koning van Edom; en de Israëlieten dienden Koesjan-Risjatáim acht jaar lang. 9 Maar zodra de Israëlieten tot Jahweh riepen, deed Jahweh een redder opstaan om hen te bevrijden, namelijk Otniël, den zoon van Kenaz, den jongeren broer van Kaleb. 10 De geest van Jahweh rustte op hem, en hij was rechter over Israël. En toen hij ten strijde trok, leverde Jahweh Koesjan-Risjatáim, den koning van Edom, in zijn hand, zodat hij Koesjan-Risjatáim overwon. 11 Gedurende veertig jaar genoot het land nu rust. Na de dood van Otniël 12 deden de Israëlieten opnieuw kwaad in de ogen van Jahweh. Daarom maakte Jahweh Eglon, den koning van Moab, sterk tegen Israël, omdat ze kwaad hadden gedaan in de ogen van Jahweh. 13 Deze verenigde zich met de Ammonieten en Amalekieten, trok op, versloeg Israël, en nam bezit van de Palmenstad. 14 En achttien jaar lang dienden de Israëlieten Eglon, den koning van Moab. 15 Maar toen de Israëlieten weer tot Jahweh riepen, verwekte Jahweh hun een redder, Ehoed, den zoon van Gera, een

Benjamiet, die links was. Toen de Israëlieten hem eens de schatting naar
Eglon, den koning van Moab, lieten brengen, 16 maakte Ehoed zich een
tweesnijdend zwaard van één span lengte, en gordde het onder zijn mantel
aan zijn rechterheup. 17 Zo bracht hij de schatting naar Eglon, den koning
van Moab. Deze Eglon was een buitengewoon zwaarlijvig man. 18 Na
de schatting te hebben aangeboden, zond hij de mannen, die de schatting
gedragen hadden, heen, 19 maar hij zelf keerde bij de afgodsbeelden in de
buurt van Gilgal weer om, en zeide: Koning, ik moet u een geheim meedelen.
De koning beval stilte, en liet allen, die bij hem waren, vertrekken. 20 Toen nu
Ehoed bij hem kwam, zat hij alleen in de koele opperzaal. En Ehoed sprak:
Ik heb een godsspraak voor u. Terwijl Eglon van zijn zetel opstond, 21 stak
Ehoed zijn linkerhand uit, trok het zwaard van zijn rechterheup en stiet het
hem in de buik, 22 zodat zelfs het heft er met het lemmet in drong, en het
vet zich om het lemmet sloot; want hij trok het zwaard niet uit zijn buik.
23 Hij klom nu door het venster en ging langs de galerij heen, nadat hij de
deur van de opperzaal achter zich gesloten en gegrendeld had. 24 Toen hij
vertrokken was, kwamen de dienaren terug, maar zagen, dat de deur van
de opperzaal gegrendeld was. Ze dachten: Hij doet zeker zijn behoefte in
het gemak. 25 Ze bleven dus wachten, tot ze er verlegen mee werden. En
toen hij de deur van de opperzaal maar niet opende, haalden ze de sleutel
en deden open; en daar lag hun heer dood op de grond. 26 Maar door hun
talmen was Ehoed ontkomen; hij ging de afgodsbeelden voorbij, en stelde
zich te Seïra in veiligheid. 27 Zodra hij in het land van Israël was aangekomen,
stak hij de bazuin in het bergland van Efraïm, en de Israëlieten daalden met
hem het gebergte af. Hij stelde zich aan hun spits, 28 en sprak hun toe: Volgt
mij; want Jahweh heeft de Moabieten, uw vijanden, in uw hand geleverd. Ze
volgden hem dan, sneden Moab de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan
af, en lieten er niemand overtrekken. 29 In die tijd sloegen ze ongeveer tien
duizend Moabieten neer, allemaal sterke en dappere mannen, en niemand
ontkwam. 30 Zo werd Moab in die dagen door Israël vernederd; en het land
genoot rust voor tachtig jaar. 31 Na hem trad nog Sjamgar op, de zoon van
Anat, die zes honderd Filistijnen versloeg met een ossendrijversstok; ook hij
redde Israël.

4

1 Toen Ehoed gestorven was, deden de Israëlieten opnieuw kwaad in de
ogen van Jahweh. 2 Daarom gaf Jahweh ze prijs aan den kanaänietischen
koning Jabin, die te Chasor regeerde. Sisera was zijn legeroverste, en
woonde in Charósjet-Haggojim. 3 Eindelijk riepen de Israëlieten tot Jahweh;
want daar hij negenhonderd ijzeren strijdwagens bezat, had hij hen twintig
jaar lang zwaar verdrukt. 4 In die tijd sprak Debora, een profetes, en vrouw
van Lappidot, recht over Israël. 5 Ze hield zitting onder de Deborapalm
tussen Rama en Betel in het bergland van Efraïm, en de Israëlieten gingen
naar haar, als ze een rechtszaak hadden. 6 Deze nu liet Barak, den zoon
van Abinóam, uit Kédesj in Neftali ontbieden, en sprak tot hem: Jahweh, de
God van Israël, beveelt: Ruk met tien duizend man van de Neftalieten en
Zabulonieten naar de berg Tabor op. 7 Ik zal Sisera, Jabins legeroverste,
met zijn wagens en drommen bij de beek Kisjon tot u voeren, en in uw
hand leveren. 8 Barak zeide tot haar: Ik zal gaan, als gij met me meegaat;
zo ge mij niet vergezelt, ga ik niet. 9 Hierop antwoordde ze: Ik zal met u
meegaan. Maar nu wacht u geen roem op uw weg; want aan een vrouw zal

Jahweh Sisera overleveren. Toen stond Debora op, en ging met Barak naar
Kédesj. 10 Nu riep Barak Zabulon en Neftali op naar Kédesj, en tien duizend
man trokken achter hem aan. Ook Debora ging met hem mee. 11 Chéber,
de Keniet, die zich had afgescheiden van Kájin, een der nakomelingen van
Chobab, Moses' schoonvader, had toen zijn tenten opgeslagen bij de eik van
Saänannim, in de buurt van Kédesj. 12 Zodra men Sisera berichtte, dat Barak,
de zoon van Abinóam, naar de berg Tabor was opgerukt, 13 riep hij heel
zijn ruiterij, met de negenhonderd ijzeren wagens, en al zijn voetvolk uit
Charósjet-Haggojim bij de beek Kisjon samen. 14 Toen sprak Debora tot Barak:
Trek op; want dit is de dag, waarop Jahweh Sisera in uw handen zal leveren;
waarachtig, Jahweh gaat voor u uit! Terwijl Barak nu aan de spits van zijn
tien duizend man van de berg Tabor afkwam, 15 bracht Jahweh Sisera met
al zijn wagens en heel zijn leger voor de ogen van Barak in verwarring.
Sisera sprong van zijn wagen en vluchtte te voet; 16 en Barak achtervolgde
de ruiterij en heel het leger tot Charósjet-Haggojim. Heel Sisera's strijdmacht
viel door het zwaard, en niet één bleef er over. 17 Sisera was intussen te voet
naar de tent van Jaël, de vrouw van den Keniet Chéber, gevlucht; want er
heerste vrede tussen Jabin, den koning van Chasor, en het huis van Chéber,
den Keniet. 18 Jaël kwam naar buiten, Sisera tegemoet, en zeide tot hem:
Kom binnen, heer; kom bij mij binnen, vrees niet. Hij ging bij haar de tent
binnen, waar ze hem met een kleed bedekte. 19 Toen vroeg hij haar: Geef me
een beetje water te drinken; want ik heb dorst. Ze maakte de melkzak los,
gaf hem te drinken, en bedekte hem weer. 20 Nu zei hij tot haar: Ga bij de
tentopening staan, en als er iemand aankomt en u vraagt, of hier iemand is,
antwoord dan: Neen. 21 Maar Jaël, Chébers vrouw, greep een tentpin, nam
de hamer in haar hand, liep zachtjes op hem toe, en sloeg, terwijl hij vast
sliep, de pin door zijn slaap, zodat ze in de grond drong; hij zonk ineen, en
stierf. 22 En zie, daar kwam Barak aan, die Sisera achtervolgde. Jaël ging
naar buiten, hem tegemoet, en zei hem: Ga mee, dan zal ik u den man laten
zien, dien ge zoekt. Hij ging bij haar binnen; en daar lag Sisera dood, met de
pin door zijn slaap. 23 Zo vernederde God die dag den kanaänietischen koning
Jabin voor de Israëlieten. 24 En de hand van Israël drukte steeds zwaarder
op Jabin, den koning van Kanaän, totdat ze Jabin, den koning van Kanaän,
geheel hadden overwonnen.

5

1 Toen zongen Debora en Barak, de zoon van Abinóam: 2 Toen men in
Israël de haren liet groeien, Jahweh's volk zich aanbood ten strijd, 3 Hoort
koningen, Luistert vorsten: Ik wil zingen ter ere van Jahweh, Spelen voor
Jahweh, Israëls God. 4 Jahweh, toen Gij uittoogt uit Seïr, Wegtrokt van Edoms
veld, Sidderde de aarde, en beefde de hemel, Sloegen de wolken in regen
neer. 5 Schokten de bergen voor Jahweh, Voor Jahweh, Israëls God. 6 In
de dagen van Sjamgar, den zoon van Anat, In de dagen van Jaël, trokken
geen karavanen uit; En die op reis gingen, Sloegen zijpaden in. 7 De leiders
ontbraken, In Israël was er niet één: Tot gij opstondt, Debora, Tot gij opstondt,
moeder in Israël! 8 Omdat men zich nieuwe goden had gekozen, Was het
brood uit de poorten verdwenen, Werd schild noch lans meer bespeurd Voor
de veertig duizend in Israël. 9 Mijn hart gaat uit naar Israëls leiders, Die zich
met Jahweh's volk ten strijde hebben gewijd, 10 Die gevlekte ezelinnen berij-
den, Op tapijten gezeten. Die te voet gaat langs de weg, jubelt het uit, 11 Onder

het juichen van die bij de drinkbakken staan, Waar men Jahweh's gerechte
daden bezingt, Zijn rechtvaardige leiding in Israël. 12 Op, Debora; op, met uw
lied; Doe het volk oprijzen bij duizenden! Op, Barak, in uw kracht; Boei, die u
boeiden, Abinóams zoon! 13 Daar daalt de rest der dapperen af, Jahweh's volk
komt af met zijn helden: 14 Aanvoerders uit Efraïm staan in de vlakte, Uw
broeder Benjamin onder uw drommen. Uit Makir komen de leiders aan, Uit
Zabulon die de bevelstaf zwaaien; 15 Issakars vorsten vergezellen Debora,
Nu Barak zijn voetvolk de valleien injaagt. Maar aan Rubens beken Zijn de
angsten des harten geweldig. 16 Waarom blijft ge tussen de omheiningen
zitten, Luisterend naar het fluiten der herders? 17 Gilad dommelt aan de
overkant van de Jordaan, Dan houdt zich bij zijn schepen op; Aser blijft
zitten aan het strand van de zee, Ingesluimerd aan zijn baaien. 18 Maar
Zabulon is een volk, dat zijn leven waagt, En de dood durft trotseren; Evenals
Neftali, Dat op de hoogvlakten woont. 19 Daar kwamen de koningen, in
slagorde geschaard, Daar streden de koningen van Kanaän Bij Taänak, aan
het water van Megiddo; Maar een buit van zilver behaalden ze niet. 20 Uit
de hemel hebben de sterren de strijd aangebonden, Van haar banen uit
gestreden, Tegen Sisera gevochten: 21 En de stromende Kisjon sleurde ze
mee. De oeroude beek, de beek Kisjon Vertrapte de lijken der helden; 22 Daar
stampten de hoeven der paarden Door het angstig gejaag zijner dapperen.
23 Vervloekt Meroz, sprak de engel van Jahweh, Vervloekt zijn bewoners;
Omdat zij Jahweh niet te hulp zijn gesneld, Met hun dapperen Jahweh niet
hielpen! 24 Maar gezegend zij Jaël onder de vrouwen, Gezegend onder haar,
die in tenten verblijven; 25 Water vraagt hij, ze geeft hem melk, In een
vorstelijke schaal brengt ze hem room. 26 Met de ene hand grijpt ze de
tentpin, Met haar rechter een timmermanshamer; Ze treft Sisera, verbrijzelt
zijn hoofd, Vermorzelt en doorboort zijn slapen. 27 Aan haar voeten heeft
hij zich uitgestrekt, Aan haar voeten is hij in slaap gevallen; Doch waar
hij zich neerlegt, Ligt hij nu dood. 28 Aan het venster door de tralies Tuurt
en weeklaagt Sisera's moeder: Waarom laat zijn strijdkar nog steeds op
zich wachten; Waarom rollen zijn wagens zo langzaam aan? 29 De wijste
harer edelvrouwen geeft haar ten antwoord, Wat ze reeds bij zichzelf had
bedacht: 30 Ze hebben buit gevonden, die ze moeten verdelen; Eén, twee
slavinnen voor iedereen held! Buit: bonte kleren voor Sisera; Buit: bonte
kleurige doeken; Een, twee bonte doeken Als buit voor zijn hals. 31 Zo mogen
omkomen Al uw vijanden, Jahweh! Maar die U liefhebben Mogen zijn als de
opgang der zon in haar kracht! En het land genoot veertig jaar lang rust.

6

1 Toen de Israëlieten kwaad deden in de ogen van Jahweh, leverde Jahweh
hen voor zeven jaar over in de hand der Midjanieten; 2 en de hand van
Midjan drukte zwaar op Israël neer. Om aan de Midjanieten te ontsnappen,
maakten de Israëlieten zich holen en spelonken in de bergen en versterkte
plaatsen. 3 Telkens als de Israëlieten gezaaid hadden, trokken de Midjani-
eten, Amalekieten en stammen uit het oosten tegen hen uit, 4 sloegen bij hen
hun legerplaats op, en vernielden de oogst van het land tot Gaza toe; niets
wat tot levensonderhoud strekt, lieten ze in Israël achter: geen schaap, rund
of ezel. 5 Wanneer ze kwamen opzetten met hun kudden, waren hun tenten
talrijk als sprinkhanen, en zijzelf met hun kamelen ontelbaar. Ze vielen het
land binnen om het te verwoesten, 6 zodat Israël door Midjan zeer verarmde,

en de Israëlieten tot Jahweh begonnen te roepen. 7 Toen de Israëlieten dan om
Midjan Jahweh aanriepen, 8 zond Jahweh een profeet tot de Israëlieten, die
hun zeide: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ik ben het, die u uit Egypte heb
geleid, en u uit het slavenhuis heb gevoerd. 9 Ik heb u verlost uit de hand der
Egyptenaren en van allen, die u verdrukten; Ik heb hen voor u uitgedreven,
en u hun land geschonken. 10 En Ik heb u gezegd: Ik ben Jahweh, uw God; ge
moogt de goden der Amorieten, in wier land ge woont, niet vereren! Maar
ge hebt naar Mij niet geluisterd. 11 Eens kwam de engel van Jahweh, en zette
zich neer onder de terebint in Ofra, dat aan Joasj van Abiézer toebehoorde.
Zijn zoon Gedeon was juist bezig, tarwe te dorsen in de perskuip, om ze voor
de Midjanieten te verbergen. 12 De engel van Jahweh vertoonde zich aan
hem, en sprak hem toe: Jahweh is met u, dappere held! 13 Gedeon gaf ten
antwoord: Och heer, als Jahweh met ons is, waarom overkomt ons dit alles?
Waar zijn dan al zijn wonderdaden, waarvan onze vaderen ons verhaalden,
als ze zeiden: “Jahweh heeft ons uit Egypte gevoerd!” Want nu heeft Jahweh
ons verworpen en in de hand der Midjanieten geleverd. 14 Toen keerde de
engel van Jahweh zich naar hem toe, en sprak: Ga, want nu zijt ge sterk!
Ge zult Israël uit de hand van Midjan bevrijden; zie, Ik zend u. 15 Maar hij
antwoordde: Och heer, hoe zal ik Israël kunnen verlossen? Mijn geslacht is
immers het geringste in Manasse, en ik ben de minste in het huis van mijn
vader. 16 Maar de engel van Jahweh hernam: Waarachtig, Ik zal met u zijn;
ge zult de Midjanieten als één man verslaan. 17 Nu vroeg hij hem: Als ik
genade heb gevonden in uw ogen, geef me dan een teken, dat Gij het zijt,
die met me spreekt. 18 Ga niet weg van hier, vóór ik bij U terug ben met
de gave, die ik U wil aanbieden. Hij antwoordde: Ik blijf hier, tot ge terug
zijt. 19 Gedeon ging heen, maakte een geitebokje klaar, en bakte van een
maat meel ongedesemd brood. Het vlees legde hij op een schotel, en het nat
deed hij in een aarden pot; dit bracht hij naar hem toe onder de terebint,
en bood het hem aan. 20 Maar Gods engel zeide tot hem: Neem het vlees en
het ongedesemde brood, leg het neer op die steen, en giet er het nat over uit.
Toen hij dat gedaan had, 21 strekte de engel van Jahweh de punt van de staf
uit, die hij in zijn hand hield, en raakte er het vlees en het ongedesemd brood
mee aan. En er schoot een vuur uit de steen, dat het vlees en het ongedesemd
brood verteerde. Toen verdween de engel van Jahweh. 22 Nu wist Gedeon,
dat het de engel van Jahweh geweest was. En Gedeon zeide: Ach Jahweh,
mijn Heer; daar heb ik, zo waar, den engel van Jahweh van aanschijn tot
aanschijn gezien! 23 Maar Jahweh sprak: Vrede zij u! Wees niet bang; ge zult
niet sterven. 24 Toen bouwde Gedeon een altaar voor Jahweh, en noemde
het Jahweh-Sjalom. Tot op heden staat het er nog in Ofra van Abiézer. 25 In
diezelfde nacht sprak Jahweh tot hem: Neem het vette kalf van uw vader,
haal het altaar van Báal omver, en hak de asjera, die erbij staat, aan stukken.
26 Bouw dan op de top van deze versterkte plaats een altaar voor Jahweh,
uw God, zoals het behoort; neem het vette kalf en offer het op het hout van
de asjera, die ge hebt stuk geslagen. 27 Gedeon koos tien van zijn knechten
uit, en deed zoals Jahweh hem gezegd had; maar hij was te bang voor zijn
familie en de inwoners der stad, om het overdag te doen, en deed het daarom
des nachts. 28 Toen de burgers der stad de volgende morgen opstonden,
lag het altaar van Báal omver, de asjera, die erbij stond, in stukken, en het
vette kalf als offerande op het nieuw gebouwde altaar. 29 Ze zeiden elkaar:
Wie zou dit hebben gedaan? En toen ze eens navroegen en onderzochten,

zeide men: Gedeon, de zoon van Joasj, heeft het gedaan. 30 Nu zeiden de
burgers der stad tot Joasj: Lever uw zoon uit; hij moet sterven! Want hij heeft
het altaar van Báal omver gehaald, en de asjera, die erbij stond, in stukken
gehakt. 31 Maar Joasj zei tot allen, die hem omringden: Zijt gij het dan, die
Báal moet verdedigen; zijt gij het, die hem moet redden? Die hem durft
verdedigen, zal vóór de morgen sterven. Indien hij God is, zal hij zichzelf
wel verdedigen, als men zijn altaar vernielt. 32 Die dag gaf hij hem de naam
Jeroebbáal, wat betekent: "laat Báal maar tegen hem vechten", omdat hij
zijn altaar heeft vernield. 33 Alle Midjanieten, Amalekieten en stammen uit
het oosten waren gezamenlijk de Jordaan overgetrokken en hadden hun
legerplaats in de vlakte van Jizreël opgeslagen. 34 Toen dan de geest van
Jahweh Gedeon had aangegrepen, stak hij de bazuin; en Abiézer schaarde
zich achter hem. 35 Tevens zond hij boden door heel Manasse, en ook zij
volgden hem. Eveneens zond hij boden naar Aser, Zabulon, en Neftali, die
hem nu tegemoet trokken. 36 Nu sprak Gedeon tot God: Wanneer Gij, zoals
Gij beloofd hebt, werkelijk Israël door mij wilt bevrijden, 37 zie, dan leg ik
een wollen vacht op de dorsvloer neer. Valt er nu dauw alleen op die vacht,
terwijl de hele grond droog blijft, dan weet ik, dat Gij Israël door mij zult
bevrijden, zoals Gij beloofd hebt. 38 Zo geschiedde. En toen hij de volgende
morgen opstond en de vacht uitwrong, kreeg hij er een wateremmer vol
dauw uit. 39 Daarop sprak Gedeon tot God: Laat uw toorn niet tegen mij
ontbranden, wanneer ik U voor een tweede keer vraag: Laat mij nog eens
een proef nemen met de vacht; maar nu blijve de vacht alleen droog, en de
hele grond worde bedauwd. 40 Zo deed God het in die nacht; de vacht alleen
was droog, maar op heel de grond lag dauw.

7

1 Vroeg in de morgen brak Jeroebbáal of Gedeon op met al het volk, dat
bij hem was, en legerde zich te En-Charod, terwijl het kamp van Midjan ten
noorden lag in de vlakte, aan de voet van de heuvel van More. 2 Jahweh
sprak tot Gedeon: Het volk, dat bij u is, is zo talrijk, dat Ik hùn Midjan niet wil
overleveren. Israël mocht zich eens tegen Mij willen beroemen en zeggen:
Eigen macht heeft me bevrijd! 3 Kondig dus ten aanhoren van het volk af:
Wie bevreesd en bang is, kere terug. En Gedeon schiftte hen, zodat er van het
volk twee en twintig duizend terugkeerden, en er tien duizend overbleven.
4 Maar Jahweh sprak tot Gedeon: Nog is er te veel volk. Laat ze omlaag gaan
naar het water, dan zal Ik ze daar voor u keuren. Van wie Ik u zeggen zal, dat
hij met u mee mag, die ga met u mee; maar iedereen van wie Ik u zeg, dat hij
niet mee mag, die ga niet mee. 5 Toen hij het volk dus naar het water had
laten afdalen, sprak Jahweh tot Gedeon: Wie als honden met hun tong uit
het water lekken, moet ge afzonderlijk houden; eveneens die op hun knieën
hurken, om uit hun handen te drinken. 6 En het aantal van hen, die met
hun tong het water oplekten, bedroeg drie honderd man, terwijl heel de rest
van het volk op de knieën hurkte, om uit hun hand water te drinken. 7 Nu
sprak Jahweh tot Gedeon: Door deze drie honderd man, die lekten, zal Ik
u redden en u Midjan in handen leveren; al de anderen kunnen naar huis
gaan. 8 Daarop nam Gedeon het volk de kruiken af, die ze bij zich droegen
met de trompetten, en zond alle Israëlieten weg naar hun tent; alleen de drie
honderd man hield hij bij zich. Terwijl dus het kamp van Midjan beneden
hem lag in de vallei, 9 sprak Jahweh die nacht tot hem: Sta op, en ruk af

op het kamp; want Ik zal het u overleveren. 10 En als ge soms bang zijt, er op af te rukken, ga dan eerst zelf met uw knecht Poera naar het kamp, 11 en luister naar wat ze vertellen; dan zult ge u sterker voelen, om af te rukken op het kamp. Hij ging dus met zijn knecht Poera naar de voorposten van de strijdmacht, die in het kamp was gelegerd. 12 De Midjanieten, de Amalekieten en al de stammen uit het oosten, die in de vlakte lagen, waren talrijk als sprinkhanen, terwijl hun kamelen ontelbaar waren als de zandkorrels aan het strand van de zee. 13 Toen Gedeon naderbij kwam, was juist een man begonnen, zijn kameraad een droom te vertellen. Hij zeide: Ik heb een droom gehad. Een rond gerstebrood rolde het kamp van Midjan in, raakte de tent, stootte ze omver, en deed ze ineenvallen; daar lag de tent. 14 Zijn kameraad antwoordde: Dat kan enkel het zwaard van Gedeon beduiden, den zoon van Joasj, den Israëliet! God heeft hem Midjan en heel het kamp overgeleverd. 15 Toen Gedeon het verhaal van de droom en de verklaring ervan had gehoord, wierp hij zich ter aarde neer. Daarna keerde hij terug naar het kamp van Israël, en zei: Maakt u gereed; want Jahweh heeft u de legerplaats der Midjanieten overgeleverd. 16 Hij verdeelde de drie honderd man in drie troepen, en gaf allen trompetten in hun handen en lege kruiken, met fakkels er in. 17 En hij sprak hen toe: Doet, wat ge mij ziet doen! Wanneer ik aan de grens van het kamp ben gekomen, doet dan juist eender als ik. 18 Wanneer ik met mijn troep op de trompet ga blazen, dan moet ook gij allen het hele kamp rond op uw trompetten blazen, en roepen: Voor Jahweh en Gedeon! 19 Bij het begin der middelste nachtwake, juist toen men de wachten had uitgezet, ging Gedeon met de honderd man, die hem vergezelden, naar de grens van het kamp; daar bliezen ze op de trompetten en sloegen de kruiken, die ze in de hand hadden, stuk. 20 Nu bliezen ook de drie troepen op de trompetten, sloegen de kruiken stuk, grepen met hun linkerhand de fakkels, met de rechter de trompetten om te blazen, en schreeuwden: Voor Jahweh en Gedeon! 21 Ofschoon allen rond het kamp op hun plaats bleven staan, kwam heel de legerplaats in opschudding, en zocht men luid schreeuwend zijn heil in de vlucht. 22 De drie honderd mannen bleven maar op de trompetten blazen, doch Jahweh keerde in heel het kamp het zwaard van den een tegen den ander, zodat het leger naar Bet-Hassjitta vluchtte, in de richting van Séred, tot aan de oever van Abel-Mechola tegenover Tabbat. 23 Nu verzamelden zich de Israëlieten uit Neftali, Aser en heel Manasse, en achtervolgden Midjan, 24 terwijl Gedeon boden zond door heel het bergland van Efraïm met het bevel: Komt af, de Midjanieten tegemoet, en snijdt hun de wateren af van de Jordaan tot Bet-Bara toe. En heel Efraïm liep te hoop, en bezette de wateren tot Bet-Bara toe. 25 Bovendien namen ze de twee aanvoerders der Midjanieten, Oreb en Zeëb, gevangen; Oreb doodden ze op de rots Oreb, en Zeëb in de wijnpers Zeëb. Daarna zetten ze de achtervolging van Midjan voort, maar de hoofden van Oreb en Zeëb brachten ze naar Gedeon aan de overzijde van de Jordaan.

8

1 Maar nu zeiden de Efraïmieten tot hem: Wat is dat voor een manier van doen tegenover ons, dat ge ons niet hebt opgeroepen, toen ge Midjan gingt bestrijden? En ze voeren heftig tegen hem uit. 2 Doch hij zeide tot hen: Wat heb ik dan meer gedaan dan gij? Is Efraïms nalezing niet meer waard dan Abiézers oogst? 3 In uw handen heeft God Oreb en Zeëb, de aanvoerders der Midjanieten, geleverd. Wat heb ik dan meer kunnen doen, dan gij

hebt gedaan? Toen hij zo had gesproken, bedaarde hun verstoordheid op hem. 4 Vermoeid en hongerig kwam Gedeon met zijn drie honderd gezellen bij de Jordaan, en trok die over. 5 Hij zei toen tot de bewoners van Soekkot: Geef toch wat brood aan de mannen, die me volgen; want ze zijn uitgeput, en ik moet de midjanietische koningen Zébach en Salmoenna nog achtervolgen. 6 Maar de overheden van Soekkot zeiden: Hebt ge soms Zébach en Salmoenna al in uw macht, dat wij aan uw leger brood zouden geven? 7 Toen sprak Gedeon: Waarachtig, als Jahweh mij Zébach en Salmoenna heeft overgeleverd, zal ik uw vlees komen dorsen met dorens uit de woestijn en met distels. 8 Vandaar trok hij verder naar Penoeël, en deed aan de burgers van Penoeël hetzelfde verzoek. Zij gaven hem hetzelfde antwoord als de bewoners van Soekkot. 9 Hij sprak dan ook tot de inwoners van Penoeël: Als ik in vrede terugkeer, haal ik deze toren omver. 10 Intussen waren Zébach en Salmoenna met hun leger van ongeveer vijftien duizend man te Karkor gekomen. Het was alles wat er was overgebleven van het hele leger der stammen uit het oosten; honderdtwintig duizend man, die het zwaard hanteerden, waren gevallen. 11 Gedeon trok dus op in de richting der tentbewoners, ten oosten van Nóbach en Jogbeha, en versloeg het leger, dat zich in veiligheid waande. 12 Zébach en Salmoenna namen de vlucht, maar hij zette ze na, nam de beide midjanietische koningen Zébach en Salmoenna gevangen, en bracht heel het leger in verwarring. 13 Toen Gedeon, de zoon van Joasj, van de strijd terugkeerde langs de hoogte van Chéres, 14 nam hij een jongen, een van de inwoners van Soekkot, gevangen, die op zijn verzoek hem de overheden van Soekkot en zijn oudsten opschreef, zeven en zeventig man. 15 En bij de burgers van Soekkot gekomen, sprak hij: Hier zijn nu Zébach en Salmoenna, om wie gij mij honend gezegd hebt: “Hebt ge soms Zébach en Salmoenna al in uw macht, dat wij uw uitgeputte mannen brood zouden geven?” 16 En hij greep de oudsten der stad, nam dorens uit de woestijn en distels, en tuchtigde de inwoners van Soekkot er mee. 17 Ook de toren van Penoeël haalde hij omver, en doodde de burgers der stad. 18 Daarna vroeg hij aan Zébach en Salmoenna: Wat waren dat voor mannen, die ge op de Tabor vermoord hebt? Ze zeiden: Ze leken op u; ze zagen er uit als koningszonen. 19 Hij riep uit: Dan waren het mijn broeders, de zonen van mijn moeder! Zowaar Jahweh leeft: hadt gij hen in het leven gelaten, dan had ik ook u niet gedood! 20 En hij zei tot Jéter, zijn eerstgeborene: Vooruit, sla ze dood! Maar de jongen durfde zijn zwaard niet trekken; hij was bang, omdat hij nog een jongen was. 21 Toen zeiden Zébach en Salmoenna: Kom zelf ons neerslaan, want zoals de man, zo is ook zijn kracht. En Gedeon stond op, en doodde Zébach en Salmoenna; de maantjes, die aan de nekken hunner kamelen hingen, nam hij voor zich. 22 Nu spraken de Israëlieten tot Gedeon: Heers over ons, gij zowel als uw zoon en uw kleinzoon; want gij hebt ons uit de hand van Midjan bevrijd. 23 Maar Gedeon gaf hun ten antwoord: Niet ik zal over u heersen, en mijn zoon evenmin, doch Jahweh zal over u heersen! 24 Maar Gedeon ging voort: Toch wilde ik u iets vragen. Laat ieder van u uit zijn buit mij een ring geven. Want omdat het Ismaëlieten waren, hadden ze gouden ringen gedragen. 25 Ze antwoordden: Die geven we u graag. Zij spreidden een mantel uit, en ieder wierp er een ring uit zijn buit op. 26 Het gewicht der ringen, waarom hij gevraagd had, bedroeg zeventien honderd sikkels in goud, behalve de maantjes, oorbellen en purperen gewaden, die de koningen van Midjan hadden gedragen, met de ketens aan de nekken

hunner kamelen. 27 Hiervan liet Gedeon een efod maken, die hij in zijn
stad Ofra plaatste. Daar pleegde heel Israël er ontucht mee, en zij werd ook
een valstrik voor Gedeon en zijn huis. 28 Zo werd Midjan voor de Israëlieten
vernederd, en stak het hoofd niet meer op. En het land genoot gedurende
veertig jaar rust, al de tijd, dat Gedeon nog leefde. 29 Toen Jeroebbáal, de
zoon van Joasj, naar huis was gegaan, bleef hij daar wonen. 30 Gedeon
had zeventig zonen, uit zijn lenden ontsproten; want hij had vele vrouwen.
31 Bovendien baarde ook zijn bijzit, die hij te Sikem had, hem een zoon, dien
hij Abimélek noemde. 32 Gedeon, de zoon van Joasj, stierf in hoge ouderdom,
en werd begraven in het graf van zijn vader Joasj, in Ofra van Abiézer. 33 Toen
Gedeon gestorven was, begonnen de Israëlieten weer ontuchtig achter de
Báals te lopen, en kozen zich Báal-Berit tot God. 34 De Israëlieten dachten niet
meer aan Jahweh, hun God, die hen verlost had van al hun vijanden, die
hen omringden; 35 evenmin waren ze het huis van Jeroebbáal of Gedeon
erkentelijk voor al het goede, dat hij voor Israël had gedaan.

9

1 Nu begaf Abimélek, de zoon van Jeroebbáal, zich naar Sikem, naar
de verwanten van zijn moeder, en sprak tot hen en tot heel het geslacht
van zijn familie van moederskant: 2 Dit moet ge al de burgers van Sikem
eens duidelijk zeggen: “Wat is beter voor u, dat al de zeventig zonen van
Jeroebbáal over u heersen, of dat één man u regeert? En denkt daarbij, dat
ik van uw gebeente en vlees ben.” 3 In die geest spraken dus zijn verwanten
van moederskant openlijk tot de burgers van Sikem, die wat voor Abimélek
begonnen te voelen. Want ze dachten: Hij is onze broeder. 4 Ze gaven hem
uit de tempel van Báal-Berit zeventig zilveren sikkels, waarvoor Abimélek
enige leeglopers en vlegels huurde, die hem volgden. 5 Toen trok hij op naar
het huis van zijn vader te Ofra, en vermoordde op één steen al zijn zeventig
broers, Jeroebbáals zonen. Jotam alleen, de jongste zoon van Jeroebbáal,
bleef over, daar hij zich verborgen had. 6 Nu kwamen alle burgers van Sikem
en heel Bet-Millo bijeen, en riepen Abimélek tot koning uit bij de eik van de
gedenksteen, die te Sikem was. 7 Toen men dit aan Jotam had bericht, ging
hij op de top van de berg Gerizzim staan, en riep met luider stem: Luistert
naar mij, burgers van Sikem, opdat God luistere naar u! 8 Eens gingen de
bomen op weg, om zich een koning te zalven. En ze zeiden tot de olijf: Wees
koning over ons! 9 Maar de olijf antwoordde: Zou ik ophouden, mijn olie te
geven, die God en mens in mij waarderen, en boven de bomen gaan zweven?
10 Toen zeiden de bomen tot de vijg: Kom, wees gij dan koning over ons!
11 Maar de vijgeboom antwoordde: Zou ik dan ophouden, mijn zoetigheden
en heerlijke vrucht te geven, en boven de bomen gaan zweven? 12 Daarop
zeiden de bomen tot de wijnstok: Kom, wees gij koning over ons! 13 Maar
de wijnstok antwoordde: Zou ik dan ophouden, mijn most te geven, die God
en mensen verblijdt, en boven de bomen gaan zweven? 14 Nu zeiden alle
bomen tot de doornstruik: Welnu dan, wees gij koning over ons! 15 En de
doornstruik gaf aan de bomen ten antwoord: Zo ge mij werkelijk over u tot
koning wilt zalven, dan moogt ge onder mijn schaduw vluchten; zo niet, dan
zal er een vuur van de doornstruik uitgaan, om de ceders van de Libanon te
verteren. 16 Nu dan: hebt ge soms eerlijk en billijk gehandeld, door Abimélek
tot koning te verheffen; hebt ge goed gehandeld ten opzichte van Jeroebbáal
en zijn huis; hebt ge hem vergolden naar zijn werken? 17 Mijn vader heeft

voor u gestreden, zijn leven voor u veil gehad, en u uit de hand van Midjan
verlost; 18 maar gij zijt heden opgestaan tegen het huis van mijn vader,
hebt zijn zeventig zonen op één steen gedood, en Abimélek, den zoon zijner
slavin, tot koning over de burgers van Sikem aangesteld, enkel omdat hij uw
broeder is! 19 Zo ge heden eerlijk en billijk gehandeld hebt met Jeroebbáal en
zijn huis, dan moogt ge u in Abimélek verheugen, en hij mag zich verheugen
in u. 20 Zo niet, dan moge er een vuur van Abimélek uitgaan, om Sikems
burgers en Bet-Millo te verteren, en een vuur van Sikems burgers en Bet-
Millo uitgaan, om Abimélek te verslinden. 21 Daarop maakte Jotam zich uit de
voeten, en vluchtte weg naar Beër, waar hij buiten het bereik van zijn broer
Abimélek bleef wonen. 22 Nadat Abimélek drie jaar zijn macht over Israël
had uitgeoefend, 23 zond God een geest van tweedracht tussen Abimélek en
de burgers van Sikem, en de burgers van Sikem werden Abimélek ontrouw,
24 opdat de gewelddaad tegen de zeventig zonen van Jeroebbáal en hun bloed
zou neerkomen op Abimélek, hun broer, die hen vermoord had, en op de
burgers van Sikem, die hem hadden geholpen, zijn broers te vermoorden.
25 De burgers van Sikem legden hem hinderlagen op de toppen der bergen,
en beroofden een ieder, die op weg hen voorbijging. Dit werd Abimélek
meegedeeld. 26 Toen dan ook Gáal, de zoon van Ébed, met zijn broers naar
Sikem was overgelopen, stelden de burgers van Sikem hun vertrouwen op
hem. 27 Eens gingen ze naar buiten het veld in, om de druiven te oogsten en
te persen, en feest te vieren; daarna gingen ze de tempel van hun god binnen,
aten en dronken, en vervloekten Abimélek. 28 En Gáal, de zoon van Ébed,
sprak: Wie is Abimélek, en wat is Sikem daarentegen, dat wij hem zouden
dienen? Heeft de zoon van Jeroebbáal met zijn bevelhebber Zeboel zelf niet
de mannen van Hemor, Sikems vader, gediend? Wat zouden wij hem dan
dienstbaar zijn? 29 Gaf men mij maar eens de macht over dit volk, dan zou
ik Abimélek wel doen verdwijnen. Ik zou Abimélek zeggen: Breng een groot
leger op de been, en kom maar eens op. 30 Toen Zeboel, de bevelhebber der
stad, vernam, wat Gáal, de zoon van Ébed, gezegd had, ontstak hij in woede.
31 Hij zond boden naar Abimélek in Aroema met de boodschap: Gáal, de zoon
van Ébed, en zijn broers zijn naar Sikem overgelopen, en hitsen de stad tegen
u op. 32 Breek dus vannacht nog op met de mannen, die bij u zijn, en leg u
in hinderlaag in het veld; 33 dan kunt ge morgenvroeg bij zonsopgang een
aanval doen op de stad. En wanneer hij dan met zijn volk tegen u uittrekt,
kunt ge met hem naar omstandigheden handelen. 34 Abimélek brak dus op
in de nacht met al het volk, dat hem volgde, en ze legden zich in vier groepen
in hinderlaag tegenover Sikem. 35 Gáal, de zoon van Ébed, was juist naar
buiten gekomen, en stond bij de ingang der stadspoort, toen Abimélek en
de mannen, die hem vergezelden, uit de hinderlaag te voorschijn kwamen.
36 Gáal, de zoon van Ébed, bemerkte dat volk, en zei tot Zeboel: Kijk, daar
daalt volk van de bergtoppen af. Maar Zeboel zeide hem: Ge ziet de schaduw
der bergen voor mannen aan. 37 Maar Gáal hernam: Zie, daar komt volk
van de navel van het land naar beneden, en nog een andere troep van de
kant van de Wichelaarseik. 38 Nu sprak Zeboel tot hem: Waar is nu uw
grote mond, waarmee ge gepocht hebt: Wie is Abimélek, dat wij hem zouden
dienen? Daar is nu het volk, dat gij veracht hebt. Trek nu maar op, en
bestrijd het. 39 Zo trok Gáal aan de spits van Sikems burgers uit, en streed
tegen Abimélek. 40 Maar Abimélek joeg hem op de vlucht; hij ontkwam, doch

er vielen veel doden tot bij de ingang der poort. 41 Daarop keerde Abimélek naar Aroema terug, terwijl Zeboel Gáal en zijn broers uit Sikem verdreef, zodat ze er niet konden blijven. 42 De volgende morgen ging het volk het veld in, en dit werd Abimélek meegedeeld. 43 Deze nam zijn mannen, splitste ze in drie groepen, en legde zich in hinderlaag op het veld; en toen hij het volk uit de stad zag komen, overviel hij hen en sloeg ze neer. 44 Abimélek zelf deed met de troep, die hem volgde, een aanval, en hield stand bij de ingang der stadspoort, terwijl de beide andere groepen zich richtten tegen allen, die in het veld waren, en ze in de pan hakten. 45 Heel die dag door bleef Abimélek de stad bestormen, totdat hij de stad had veroverd. Hij doodde het volk, dat er in was, verwoestte de stad, en bestrooide haar met zout. 46 Op het bericht hiervan gingen de burgers van de Toren van Sikem naar de grote zaal van de tempel van El-Berit. 47 Toen men nu Abimélek meedeelde, dat al de burgers van de Toren van Sikem bijeen waren, 48 ging Abimélek met al zijn mannen de berg Salmon op, greep een bijl, hakte een boomtak af, tilde hem op zijn schouders, en sprak tot zijn metgezellen: Doet vlug, wat ge mij ziet doen! 49 Allen hakten eveneens takken af, volgden Abimélek, stapelden ze op tegen de grote zaal, en staken daarmee de zaal in brand. Zo vonden ook alle bewoners van de Toren van Sikem, ongeveer duizend mannen en vrouwen, de dood. 50 Vervolgens trok Abimélek naar Tebes, dat hij belegerde en innam. 51 Daar stond in het midden der stad een versterkte toren, waarheen alle burgers der stad, zowel mannen als vrouwen, de wijk namen, er zich in opsloten, en het dak van de toren beklommen. 52 Abimélek drong door tot de toren en belegerde hem. Reeds was hij tot de toegang van de toren genaderd, om hem in brand te steken, 53 toen een vrouw een molensteen op Abiméleks hoofd gooide, die hem de schedel verbrijzelde. 54 Snel riep hij zijn schildknaap, en zei hem: Trek uw zwaard en steek me dood, opdat men niet zal kunnen zeggen: een vrouw heeft hem gedood. En zijn schildknaap stak hem dood. 55 Toen de Israëlieten nu zagen, dat Abimélek gestorven was, gingen ze allen naar huis. 56 Zo vergold God het kwaad, dat Abimélek zijn vader had aangedaan, door zijn zeventig broeders te doden, 57 en liet God ook al het kwaad der inwoners van Sikem op hun eigen hoofd neerkomen. Zo werd de vervloeking van Jotam, den zoon van Jeroebbáal, aan hen vervuld.

10

1 Na Abimélek stond Tola op, de zoon van Poea, den zoon van Dodo, een man uit Issakar, om Israël te redden. Hij verbleef te Sjamir in het bergland van Efraïm, 2 en was drie en twintig jaar lang rechter over Israël. Toen stierf hij, en werd te Sjamir begraven. 3 Na hem stond Jaïr uit Gilad op, die twee en twintig jaar rechter over Israël was. 4 Hij had dertig zonen, die op dertig jonge ezels reden en dertig steden bezaten, die men nu nog Jaïr-kampementen noemt, en in het land van Gilad liggen. 5 Jaïr stierf, en werd begraven in Kamon. 6 Weer deden de Israëlieten kwaad in de ogen van Jahweh: ze dienden de Báals en Asjtarten, de goden van Aram, Sidon en Moab, de goden der Ammonieten en Filistijnen, maar verzaakten Jahweh, en dienden Hem niet. 7 Daarom ontbrandde Jahweh's toorn tegen Israël, en leverde Hij hen over in de handen der Filistijnen en Ammonieten. 8 Achttien jaar lang benauwden en verdrukten zij de Israëlieten, al die Israëlieten namelijk, die aan de overzijde van de Jordaan woonden, in het land der Amorieten, dat

in Gilad ligt. 9 Zelfs trokken de Ammonieten de Jordaan over, om ook Juda,
Benjamin en het huis van Efraïm te bestrijden, zodat Israël in grote nood
verkeerde. 10 Nu begonnen de Israëlieten tot Jahweh te roepen: We hebben
gezondigd tegen U; onzen God hebben we verlaten, en de Báals gediend.
11 Maar Jahweh sprak tot de Israëlieten: Heb Ik u niet uit Egypte bevrijd, uit de
handen der Amorieten, Ammonieten, Filistijnen, 12 Sidoniërs, Amalekieten
en Midjanieten, toen zij u verdrukten, en gij tot Mij riept? 13 En toch hebt
ge Mij verlaten, en vreemde goden gediend; daarom zal Ik u nu niet meer
redden. 14 Gaat de goden maar aanroepen, die ge u gekozen hebt; laat diè u
maar redden, als gij verdrukt wordt. 15 Doch de Israëlieten zeiden tot Jahweh:
We hebben gezondigd; doe met ons als U goeddunkt, zo Gij ons thans maar
verlost. 16 En ze deden de vreemde goden uit hun midden weg en dienden
Jahweh, die nu niet langer Israëls ellende verdragen kon. 17 Eens toen de
Ammonieten zich hadden verenigd en hun kamp opsloegen in Gilad, terwijl
ook de Israëlieten zich verenigden en te Mispa legerden, 18 zei het volk onder
elkander: Wie is de man, die met de Ammonieten de strijd zal aanbinden?
Hij zal aan het hoofd van alle inwoners van Gilad komen staan.

11

1 Nu was Jefte van Gilad zeker een dapper man; maar hij was de zoon van
een ongehuwde vrouw, bij wie Gilad Jefte had verwekt. 2 Ook de vrouw van
Gilad had hem zonen gebaard, en toen haar zonen groot waren geworden,
hadden zij Jefte verjaagd. Ze hadden gezegd: Gij zult niet erven in het huis
van onzen vader; want gij zijt de zoon van een andere vrouw. 3 Daarom was
Jefte voor zijn broers gevlucht, en had hij zich in het land Tob gevestigd.
Lieden, die niets te verliezen hadden, hadden zich bij Jefte gevoegd, en
trokken er met hem op uit. 4 Toen nu enige tijd later de Ammonieten Israël
de oorlog aandeden, 5 en de Ammonieten reeds met de Israëlieten streden,
gingen de oudsten van Gilad Jefte halen uit het land Tob. 6 Ze zeiden tot Jefte:
Kom, en wees onze aanvoerder in onze strijd met de Ammonieten. 7 Maar
Jefte zei tot de oudsten van Gilad: Zijt gij het soms niet, die me hatelijk hebt
weggejaagd uit het huis van mijn vader? Waarom komt ge dan nú naar mij
toe, nu ge in nood verkeert? 8 De oudsten van Gilad gaven Jefte ten antwoord:
Laat dat nu maar; we keren nu immers tot u terug. Ge moet met ons mee
gaan, om tegen de Ammonieten te strijden; dan zult ge aan het hoofd van
alle bewoners van Gilad komen staan. 9 Toen zei Jefte tot de oudsten van
Gilad: Wanneer ge mij terug wilt hebben om de Ammonieten te bestrijden,
en Jahweh ze voor mij op de vlucht slaat, zal ik dan werkelijk aan uw hoofd
komen staan? 10 De oudsten van Gilad verzekerden het Jefte: Jahweh zal
tussen ons richten, zo we niet volgens uw woord zullen handelen. 11 Nu ging
Jefte met de oudsten van Gilad mee, en het volk stelde hem tot hun hoofd
en aanvoerder aan. Het was voor het aanschijn van Jahweh te Mispa, dat
Jefte al deze woorden sprak. 12 Nu zond Jefte boden naar den koning der
Ammonieten met de vraag: Wat hebben we toch met elkander, dat gij mij
in mijn land komt bestrijden? 13 De koning der Ammonieten antwoordde
aan de boden van Jefte: Wel, toen Israël optrok uit Egypte, heeft het bezit
genomen van mijn land, van de Arnon af tot de Jabbok en de Jordaan; geef
het mij dus maar vreedzaam terug. 14 Opnieuw zond Jefte boden tot den
koning der Ammonieten, 15 en liet hem zeggen: Zo spreekt Jefte! Israël heeft
noch het land van Moab, noch dat van Ammon zich toegeëigend. 16 Want

bij zijn uittocht uit Egypte trok Israël de woestijn door tot aan de Rode Zee.
En te Kadesj gekomen, 17 zond Israël boden naar den koning van Edom met
het verzoek: “Ik zou graag door uw land trekken”. Maar de koning van
Edom gaf geen toestemming. Insgelijks zond het boden naar den koning van
Moab; maar ook deze wilde niet. En zo bleef Israël te Kadesj. 18 Daarna ging
het de woestijn door, en trok om het land van Edom en het land van Moab
heen. Ten oosten van het land van Moab gekomen, legerden ze zich aan de
overzijde van de Arnon, en kwamen dus het gebied van Moab niet binnen,
daar de Arnon de grens van Moab was. 19 Vervolgens zond Israël boden naar
Sichon, den Amorieten-koning, die in Chesjbon regeerde, en Israël zeide
hem: “Ik zou graag door uw land naar de plaats van mijn bestemming gaan”.
20 Ook Sichon wilde Israël niet door zijn gebied laten trekken, doch Sichon
verzamelde al zijn volk, dat zich te Jáhas legerde, en bond de strijd met Israël
aan. 21 Maar Jahweh, de God van Israël, leverde Sichon en heel zijn volk
in de hand van de Israëlieten, die hen versloegen; en Israël nam bezit van
heel het land der Amorieten, die deze streek bewoonden. 22 Zij bezetten
dus het gehele land der Amorieten, van de Arnon tot de Jabbok en van de
woestijn tot de Jordaan. 23 En nu Jahweh, Israëls God, de Amorieten voor
zijn volk Israël heeft uitgedreven, zoudt gij ons nu willen verjagen? 24 Bezit
gij zelf niet wat Kemosj, uw God, heeft veroverd; en zouden wij dan niet
heel het land mogen bezitten, waarvan Jahweh, onze God, de bewoners
voor ons heeft uitgedreven? 25 Zijt gij soms meer dan Balak, de zoon van
Sippor, de koning van Moab? Heeft hij soms met Israël twist gezocht, heeft
hij hen bestreden? 26 Wanneer Israël nu al drie honderd jaar te Chesjbon
en Aroër en beider onderhorige plaatsen en in alle steden langs de Arnon
heeft gewoond, waarom hebt ge die dan al die tijd niet bevrijd? 27 Ik heb dus
tegenover u niets misdaan; maar gij doet mij onrecht aan, door tegen mij
te strijden. Moge Jahweh, de Rechter, heden oordelen tussen de zonen van
Israël en Ammon! 28 Maar de koning der Ammonieten wilde niet luisteren
naar wat Jefte hem had doen zeggen. 29 Nu werd over Jefte de geest van
Jahweh vaardig. Hij doorkruiste Gilad en Manasse, trok naar Mispa in Gilad,
en rukte vandaar tegen de Ammonieten op. 30 En Jefte legde deze gelofte
voor Jahweh af: Zo Gij de Ammonieten in mijn hand levert, 31 zal de eerste,
die mij uit de deur van mijn huis tegemoet komt, wanneer ik in vrede van
de Ammonieten terugkeer, aan Jahweh toebehoren; als brandoffer draag ik
hem op. 32 Toen Jefte dan tegen de Ammonieten optrok, om ze te bestrijden,
gaf Jahweh ze in zijn hand. 33 Hij versloeg ze van Aroër tot Minnit, en
moordde twintig steden uit, tot Abel-Keramin toe; het was een geweldige
overwinning. Zo werden de Ammonieten voor de Israëlieten vernederd.
34 Toen Jefte daarop te Mispa thuiskwam, trad zijn dochter naar buiten, om
met tamboerijnen en reidansen hem tegemoet te gaan. Zij was zijn enig
kind; buiten haar had hij zoon noch dochter. 35 Zodra hij haar zag, scheurde
hij zijn kleren, en riep uit: Ach mijn dochter, ge geeft me de slag; gij stort
me in het ongeluk! Ik heb mijn mond voor Jahweh geopend, en kan niet
meer terug. 36 Ze zeide tot hem: Vader, zo ge uw mond hebt geopend voor
Jahweh, handel dan met mij volgens uw gelofte, nu Jahweh u wraak heeft
doen nemen over de Ammonieten, uw vijanden. 37 Toch zeide ze nog tot haar
vader: Sta me dit slechts toe; laat me twee maanden vrij, om rond te dwalen
op de bergen, en met mijn vriendinnen mijn maagdelijkheid te bewenen.
38 Hij antwoordde: Ga maar! En hij liet haar twee maanden vrij. Ze ging heen
met haar vriendinnen, en beweende haar maagdelijkheid in het gebergte.

39 En toen zij aan het einde der twee maanden naar haar vader terugkeerde,
voltrok hij aan haar de gelofte, die hij had afgelegd. Ze heeft dus geen man
gehad. En het werd een gewoonte in Israël, 40 dat de israëlietische meisjes
jaarlijks gedurende vier dagen de dochter van Jefte, den Giladiet, gingen
bewenen.

12

1 Nu verzamelden zich ook de Efraïmieten, en trokken over naar Safon. Ze
zeiden tot Jefte: Waarom zijt ge uitgerukt, om de Ammonieten te bestrijden,
zonder ons op te roepen, om met u mee te gaan? We zullen uw huis boven
uw hoofd in brand steken. 2 Jefte antwoordde hun: Toen ik en mijn volk in
oorlog waren en de Ammonieten mij zwaar verdrukten, heb ik een beroep
op u gedaan, maar ge hebt me niet uit hun handen verlost. 3 Daar ik dus
zag, dat gij toch niet zoudt helpen, heb ik al mijn moed bijeengeraapt en
ben tegen de Ammonieten uitgetrokken. En Jahweh leverde ze in mijn hand.
Wat trekt ge dan nu tegen mij op, om mij te bestrijden! 4 Nu bracht Jefte alle
mannen van Gilad bijeen, en bond de strijd aan met de Efraïmieten. En Gilads
mannen versloegen Efraïm. 5 Gilad sneed Efraïm de wedden van de Jordaan
af, en wanneer de efraïmietische vluchtelingen wilden oversteken, vroegen
de mannen van Gilad: Zijt ge een Efraïmiet? Antwoordde hij: Neen! 6 dan
zeiden ze hem: Zeg dan eens: “sjibbólet”. En wanneer hij dan “sibbólet” zei,
omdat hij het niet goed kon uitspreken, grepen ze hem, en maakten hem af
bij de wedden van de Jordaan. Want ze zeiden: Dan zijt ge vluchtelingen van
Efraïm! Gilad ligt tussen Efraïm en Manasse. Zo vielen er toen van Efraïm
twee en veertig duizend man. 7 Gedurende zes jaren was Jefte rechter over
Israël. Toen stierf Jefte de Giladiet, en werd te Safon in Gilad begraven. 8 Na
hem was Ibsan uit Betlehem rechter over Israël. 9 Hij had dertig zonen; zijn
dertig dochters huwde hij uit naar den vreemde; en voor zijn zonen bracht
hij dertig meisjes van buiten in zijn huis. Gedurende zeven jaren was hij
rechter over Israël. 10 Toen stierf Ibsan, en werd te Betlehem begraven. 11 Na
hem trad Elon uit Zabulon als rechter over Israël op. Gedurende tien jaar
was hij rechter over Israël. 12 Toen stierf Elon uit Zabulon, en werd te Elon
in het land van Zabulon begraven. 13 Na hem was Abdon, de zoon van Hillel,
uit Piraton rechter over Israël. 14 Hij had veertig zonen en dertig kleinzoons,
die op zeventig jonge ezels reden. Gedurende acht jaar was hij rechter over
Israël. 15 Toen stierf Abdon, de zoon van Hillel, uit Piraton, en werd in Piraton
in het land van Efraïm op de Amalekieten-berg begraven.

13

1 Toen de Israëlieten kwaad bleven doen in de ogen van Jahweh, leverde
Jahweh hen voor veertig jaar over in de handen der Filistijnen. 2 Er leefde
toen een man uit Sora van het geslacht Dan, Manóach genaamd, wiens
vrouw onvruchtbaar was en geen kinderen had gebaard. 3 Aan die vrouw
verscheen eens de engel van Jahweh, en sprak tot haar: Zie eens, ge zijt
onvruchtbaar en hebt geen kind; maar ge zult zwanger worden en een
zoon baren. 4 Maar dan moet ge ook zorgen, geen wijn of sterke drank te
drinken, of iets onreins te eten. 5 Want ge zult moeder worden en een zoon
baren, aan wiens hoofd geen scheermes mag raken, omdat de jongen van de
moederschoot af een Godgewijde zal zijn. Hij is het, die een begin zal maken
met Israëls bevrijding uit de hand der Filistijnen. 6 De vrouw ging dit aan
haar man vertellen: Er is een Godsman bij me geweest. Hij zag er uit als de

engel van God vol heerlijkheid; maar ik heb hem niet durven vragen, waar
hij vandaan kwam, en hij heeft mij ook zijn naam niet genoemd. 7 Hij zei
me: “Ge zult moeder worden en een zoon baren. Maar ge moogt geen wijn
of sterke drank drinken, en niets onreins eten; want van de moederschoot
af tot de dag van zijn dood zal die jongen een Godgewijde zijn.” 8 Toen
bad Manóach tot Jahweh: Ach Heer, laat de Godsman, dien Gij gezonden
hebt, nog eens tot ons komen, om ons te leren, wat we voor den jongen, die
geboren zal worden, moeten doen. 9 En God verhoorde Manóach. De engel
van God kwam nog eens bij de vrouw, toen ze zich op het veld bevond. Daar
Manóach, haar man, niet bij haar was, 10 liep de vrouw haastig weg, om het
haar man te vertellen. Ze zei hem: De man, die laatst bij me geweest is,
is mij verschenen. 11 Manóach stond op, en ging mee met zijn vrouw. Bij
den man gekomen, vroeg hij hem: Zijt gij degene, die met mijn vrouw hebt
gesproken? Hij antwoordde: Ja. 12 Manóach hernam: Wanneer uw woord
vervuld wordt, wat moet er dan met den jongen gebeuren, en wat moet
hij doen? 13 De engel van Jahweh gaf Manóach ten antwoord: Uw vrouw
moet zich van alles onthouden, wat ik haar heb opgenoemd; 14 ze mag niets
eten van wat er van de wijnstok komt, geen wijn of sterke drank drinken, of
iets onreins gebruiken. Al wat ik haar bevolen heb, moet ze onderhouden.
15 Nu zei Manóach tot den engel van Jahweh: We zouden u graag nog wat
hier houden, om een geitebokje voor u te bereiden. 16 Maar de engel van
Jahweh sprak tot Manóach: Ook al hieldt ge mij hier, toch zou ik van uw
spijs niet eten. Maar als ge soms een offer wilt brengen aan Jahweh, dan
moogt ge dat doen. Manóach begreep immers maar niet, dat het de engel van
Jahweh was. 17 Daarop vroeg Manóach aan den engel van Jahweh: Hoe is uw
naam? Want als uw woord in vervulling gegaan is, willen we u toch eren.
18 Doch de engel van Jahweh antwoordde: Wat vraagt ge naar mijn naam?
Die is onbegrijpelijk. 19 Manóach nam nu het geitebokje met het meeloffer,
en bracht het op de rots ten offer aan Jahweh, die wonderbare dingen doet;
en Manóach en zijn vrouw zagen toe. 20 En terwijl de vlam van het altaar af
omhoog ging ten hemel, steeg ook de engel van Jahweh met de altaarvlam
omhoog. Manóach en zijn vrouw zagen het, en vielen plat ter aarde neer.
21 Toen de engel van Jahweh zich niet langer aan Manóach en diens vrouw
vertoonde, begreep Manóach, dat het de engel van Jahweh geweest was.
22 En Manóach zei tot zijn vrouw: We zullen zeker sterven, want we hebben
God gezien. 23 Maar zijn vrouw zeide tot hem: Als Jahweh ons had willen
doden, zou Hij uit onze hand geen brand- en spijsoffer hebben aangenomen;
dan had Hij ons dat alles niet laten zien, noch zo iets aangekondigd. 24 En
de vrouw baarde een zoon, en noemde hem Samson. De jongen groeide
op onder de zegen van Jahweh. 25 En de geest van Jahweh begon over hem
vaardig te worden in Machane van Dan, dat tussen Sora en Esjtaol ligt.

14

1 Toen Samson eens naar Timna afdaalde. zag hij daar een filistijns meisje.
2 Bij zijn terugkomst vertelde hij aan zijn vader en moeder: Te Timna heb ik
een filistijns meisje gezien, dat ge voor mij tot vrouw moest nemen. 3 Doch
zijn vader en moeder zeiden hem: Is er dan onder de dochters van uw
verwanten en in heel uw volk geen vrouw te vinden, dat ge er een uit die
onbesneden Filistijnen wilt nemen? Maar Samson antwoordde zijn vader:
Toch moet ge haar voor mij nemen, want zij behaagt me. 4 Zijn vader

en moeder nu wisten niet, dat dit door Jahweh zo was beschikt, en dat
Samson een aanleiding zocht, om met de Filistijnen, die in die tijd Israël
overheersten, in twist te geraken. 5 Samson ging dus met zijn vader en
moeder naar Timna. Vlak bij de wijnbergen van Timna sprong een jonge
leeuw brullend op hem af. 6 De geest van Jahweh grijpt hem aan, en zonder
iets bij de hand te hebben, scheurt hij hem vaneen, zoals men een geitebokje
vaneen scheurt. Aan zijn vader en moeder vertelde hij echter niet wat hij
gedaan had. 7 Samson daalde verder af, sprak met de vrouw, en ze bleef
hem behagen. 8 Toen hij enige tijd later terugkeerde, om haar tot vrouw
te nemen, week hij wat van zijn weg af, om eens naar het kreng van den
leeuw te gaan kijken; en daar zag hij in het geraamte van den leeuw een
zwerm bijen en honing. 9 Hij haalde die er met zijn hand uit, at er onderweg
van, en ging er ook zijn vader en moeder van brengen. Ze aten er van;
maar hij vertelde hun niet, dat hij de honing uit het geraamte van den leeuw
had gehaald. 10 Toen Samson dan bij de vrouw was gekomen, bood hij een
maaltijd aan; want dat was de gewoonte der jongelieden. 11 Maar daar men
bang voor hem was, koos men dertig feestgenoten uit, om bij hem te blijven.
12 Tot hen nu zei Samson: Ik zal u eens een raadsel opgeven. Als gij het
mij gedurende de zeven dagen van het feest oplost, geef ik u dertig onder-
en dertig bovenklederen; 13 kunt ge het mij niet oplossen, dan moet ge mij
dertig onder- en dertig bovenklederen geven. Ze antwoordden: Geef uw
raadsel maar op; we willen het wel eens horen. 14 En hij zei hun: Uit den
vraat kwam spijs te voorschijn, En zoetigheid uit den sterke! Toen ze na drie
dagen het raadsel niet hadden kunnen oplossen, 15 zeiden ze op de vierde
dag tot Samsons vrouw: Praat eens met uw man, dat hij u de oplossing geeft;
anders verbranden we u en het huis van uw vader. Of hebt ge ons soms hier
uitgenodigd, om ons arm te maken? 16 Nu viel Samsons vrouw hem wenend
om de hals, en sprak: Ge hebt het land aan me, ge houdt niet van me; ge
hebt mijn landgenoten een raadsel opgegeven, en mij wilt ge de oplossing
niet zeggen. Maar hij zei haar: Zie, zelfs aan mijn vader en moeder heb ik
die niet verteld, en zou ik ze u dan zeggen? 17 Doch wenend bleef ze bij hem
aandringen al de zeven feestdagen lang, totdat hij het haar op de zevende
dag maar vertelde, omdat zij zo bij hem aanhield. Toen verklapte ze de
oplossing aan haar landgenoten. 18 En op de zevende dag, juist toen hij de
bruidskamer wilde binnengaan, zeiden hem de bewoners der stad: Wat is
zoeter dan honing; Wat is sterker dan een leeuw? Hij gaf hun ten antwoord:
Hadt gij niet met mijn koe geploegd, ge hadt mijn raadsel niet opgelost. 19 Nu
greep de geest van Jahweh hem aan; hij daalde naar Asjkelon af, versloeg er
dertig man, beroofde hen van al wat ze hadden, en gaf hun kleren aan hen,
die het raadsel hadden opgelost. Daarna ging Samson woedend heen naar
het huis van zijn vader, 20 terwijl de vrouw van Samson aan een van zijn
makkers werd gegeven, die zijn feestgenoot was geweest.

15

1 Enige tijd later, bij gelegenheid van de tarweoogst, kwam Samson zijn
vrouw opzoeken, en bracht haar een geitebokje mee. Hij zeide: Ik wil bij
mijn vrouw in haar kamer. Maar haar vader liet hem niet binnen. 2 Haar
vader zei: Ik dacht werkelijk, dat ge erg het land aan haar hadt, en daarom
heb ik ze aan een van uw feestgenoten gegeven. Maar haar jongere zuster is
nog veel knapper dan zij; die kunt ge in haar plaats krijgen. 3 Doch Samson

zei hem: Deze keer heb ik geen schuld, als ik de Filistijnen kwaad doe. 4 En
Samson ging heen. Hij ving drie honderd vossen, nam fakkels, bond de
staarten aaneen, en hing tussen elk paar staarten een fakkel. 5 Toen stak
hij de fakkels aan, joeg de vossen de velden der Filistijnen in, en stak de
schoven in brand met het graan, dat nog op het veld stond, en de wijnbergen
en olijfgaarden. 6 Toen de Filistijnen vroegen, wie dat gedaan had, vertelde
men: Samson, de schoonzoon van een man uit Timna; want die heeft hem
zijn vrouw ontnomen, en aan een van zijn feestgenoten gegeven. Daarom
trokken de Filistijnen op, en staken haar en het huis van haar vader in brand.
7 Maar Samson zeide hun: Al doet ge dit nu, toch houd ik niet op, vóór ik
mij op u heb gewroken. 8 En hij ranselde ze af van boven tot onder, met
geweldige slagen. Daarna trok hij zich bij de rotsspelonk van Etam terug.
9 Toen rukten de Filistijnen op, legerden zich in Juda, en deden een inval
in Léchi. 10 De mannen van Juda vroegen hun: Waarom trekt ge tegen ons
op? Ze antwoordden: Wij trekken op, om Samson te binden, en met hem
te doen, wat hij ons heeft gedaan. 11 Nu daalden drie duizend man uit Juda
naar de rotsspelonk van Etam af, en zeiden tot Samson: Weet ge niet, dat
de Filistijnen ons de baas zijn? Waarom haalt ge ons dit op de hals? Hij
antwoordde: Ik heb ze behandeld, zoals zij mij hebben behandeld. 12 Ze
zeiden hem: We zijn afgekomen, om u te binden en aan de Filistijnen uit te
leveren. Samson hernam: Zweert me, dat ge me niet zelf zult neerslaan. 13 Ze
zeiden hem: Neen, we willen u alleen maar binden en aan hen uitleveren;
doden zullen we u zeker niet. En ze bonden hem met twee nieuwe koorden,
en brachten hem uit de rots naar boven. 14 Zodra hij bij Léchi kwam, en de
Filistijnen hem onder gejuich tegemoet liepen, greep de geest van Jahweh
hem aan; de koorden om zijn armen werden als vlasdraad, dat door het
vuur is verzengd, en zijn strikken gleden hem van de handen. 15 Hij zag
een nog gaaf kinnebak van een ezel liggen: hij strekte zijn hand uit, raapte
het op, en sloeg er duizend man mee neer. 16 En Samson sprak: Met een
ezelskinnebak heb ik ze afgeranseld, Met een ezelskinnebak heb ik duizend
mannen verslagen! 17 En toen hij uitgesproken had, wierp hij het kinnebak
weg, en noemde de plaats Ramat-Léchi. 18 Daar hij nu hevige dorst had
gekregen, riep hij Jahweh aan: Gij hebt door de hand van uw dienaar deze
grote overwinning geschonken! Moet ik nu sterven van dorst, en toch nog in
de handen van die onbesnedenen vallen? 19 Toen kliefde God de rotsspleet
van Léchi, en er kwam water uit; hij dronk ervan, zijn krachten keerden
terug, en hij leefde weer op. Daarom heet die bron En-Hakkore; ze bevindt
zich ook nu nog in Léchi. 20 Zo was hij ten tijde der Filistijnen gedurende
twintig jaar rechter over Israël.

16

1 Eens ging Samson naar Gaza. Daar zag hij een deerne, en ging bij haar
in. 2 Men vertelde het aan de inwoners van Gaza: Samson is hier gekomen!
De hele nacht slopen ze rond, en bleven bij de stadspoort op hem loeren.
Doch zolang het nacht was, wilden ze hem niets doen; want ze dachten: We
moeten wachten, tot het morgen wordt; dan doden we hem! 3 Samson bleef
tot middernacht slapen; toen stond hij op in het holst van de nacht, greep
de deuren van de stadspoort met haar twee stijlen vast, rukte ze los met
grendel en al, legde ze op zijn schouders, en droeg ze naar de top van de
berg, die tegenover Hebron lag. 4 Hierna werd hij verliefd op een vrouw, die
Delila heette, en in het dal van Sjorek woonde. 5 De filistijnse vorsten gingen

naar haar toe, en zeiden haar: Praat eens met hem, om te weten te komen,
waarin zijn grote kracht is gelegen, en hoe wij hem moeten overmeesteren
en binden, om hem te bedwingen; dan geven we u ieder elfhonderd zilveren
sikkels. 6 Delila zei dus tot Samson: Vertel me nu eens, waarin uw grote
kracht is gelegen, en hoe men u zou moeten binden, om u in bedwang te
houden. 7 Samson antwoordde haar: Als men mij bindt met zeven nieuwe,
nog niet gedroogde touwen, dan ben ik mijn kracht kwijt, en word een
gewoon mens. 8 Nu bezorgden de filistijnse vorsten haar zeven nieuwe, nog
niet gedroogde touwen. Ze bond hem daarmee vast, 9 toen er zich enigen
bij haar in de kamer hadden verborgen. Nu riep ze hem toe: Samson, daar
komen de Filistijnen! Maar hij rukte de touwen stuk, zoals een vlasdraad
breekt, als hij het vuur maar ruikt. En zijn kracht bleef een geheim. 10 Nu zei
Delila tot Samson: Ge hebt me bedrogen, en maar wat leugens verteld; zeg
me nu eens eerlijk, hoe ge gebonden moet worden. 11 Hij antwoordde: Als
men mij met nieuwe, nog ongebruikte koorden vastbindt, dan ben ik mijn
kracht kwijt en word een gewoon mens. 12 Delila nam nieuwe koorden, bond
hem er mee vast, en riep hem toe: Samson, daar komen de Filistijnen! Ook
nu hadden zich enigen in de kamer verborgen. Maar hij trok de koorden als
een draad van zijn arm. 13 Weer zei Delila tot Samson: Tot nog toe hebt ge
me maar wat om de tuin geleid en voorgelogen; nu moet ge me eindelijk
eens vertellen, hoe men u binden moet. Hij antwoordde haar: Als ge de
zeven tressen van mijn hoofdhaar met een weeflat in elkaar vlecht, en ze
met een scheerkam vaststeekt, ben ik mijn kracht kwijt en word een gewoon
mens. 14 Ze liet hem dus inslapen, vlocht de zeven tressen van zijn hoofdhaar
met een weeflat in elkaar, en stak ze met een scheerkam vast. Toen riep ze
hem toe: Samson, daar komen de Filistijnen! Hij werd wakker, en rukte
scheerkam en wee flat los. 15 Nu zeide ze hem: Hoe kunt ge zeggen, dat
ge mij liefhebt, terwijl ge geen hart voor mij hebt; ge hebt me nu al drie
maal bedrogen, en niet willen vertellen, waardoor uw kracht zo groot is.
16 Toen ze nu met haar gevlei dag aan dag bij hem bleef aandringen en
zeuren, zodat het hem dodelijk begon te vervelen, 17 vertelde hij haar alles
openhartig, en zei haar: Geen scheermes heeft ooit mijn hoofd aangeraakt,
want ik ben een Godgewijde van de moederschoot af; als men mij scheert,
dan ben ik mijn kracht kwijt, dan ben ik machteloos en een gewoon mens.
18 Nu begreep Delila, dat hij haar alles openhartig verteld had. Ze liet de
filistijnse vorsten ontbieden met de boodschap: Ditmaal moet ge komen,
want hij heeft me alles openhartig verteld. De filistijnse vorsten kwamen
dus naar haar toe, en brachten het geld mee. 19 Ze liet hem op haar knieën
inslapen, en riep iemand, die hem de zeven vlechten van zijn hoofdhaar
afschoor. Zo kreeg ze hem klein, en was hij zijn kracht kwijt. 20 Nu riep
ze: Samson, daar komen de Filistijnen! Hij werd wakker en dacht: Ik zal
mij er wel uit redden, evenals de vorige keren, en ze wel van mij afhouden!
Hij wist niet, dat Jahweh hem had verlaten. 21 Maar de Filistijnen grepen
hem vast, staken hem de ogen uit, en voerden hem naar Gaza. Ze sloegen
hem in dubbele ketens van koper, en lieten hem in de gevangenis de molen
draaien. 22 Intussen begon zijn hoofdhaar, dat was afgeschoren, weer aan
te groeien. 23 Eens kwamen de filistijnse vorsten bijeen, om vol vreugde een
groot offerfeest ter ere van hun god Dagon te vieren. Ze zeiden: Onze god
heeft onzen vijand Samson in onze handen geleverd. 24 Toen het volk hem
zag, loofde het zijn god en riep uit: Onze god heeft onzen vijand, die ons

land verwoestte en er velen vermoordde, in onze handen geleverd. 25 En
vrolijk geworden zeiden ze: Roept Samson, om voor ons op te treden. Ze
lieten Samson uit de gevangenis halen, om voor hen op te treden, en men
plaatste hem tussen de zuilen. 26 Maar Samson zei tot den knecht, die hem
bij de hand hield: Laat me wat rusten en de zuilen vasthouden, waarop de
tempel steunt; dan kan ik er tegen leunen. 27 De tempel nu was vol mannen
en vrouwen; alle filistijnse vorsten waren er bijeen, en op het dak zaten drie
duizend mannen en vrouwen, om naar het optreden van Samson te kijken.
28 Nu riep Samson Jahweh aan, en sprak: Jahweh, mijn Heer; wees mijner
indachtig, o God! Geef me nog voor deze éne keer kracht, om mijn beide ogen
op de Filistijnen te wreken. 29 En Samson greep de beide steunpilaren, die in
het midden van de tempel stonden, zodat hij met zijn rechterhand de ene en
met zijn linker de andere raakte, 30 en riep: Ik wil sterven met de Filistijnen!
Toen rekte hij zich krachtig uit, en de tempel stortte ineen op de vorsten en
op al het volk, dat erin was. Zo doodde hij er bij zijn sterven nog meer, dan hij
er bij zijn leven gedood had. 31 En zijn broeders en heel zijn familie kwamen
af, namen hem op, en voerden hem mee; ze begroeven hem tussen Sora en
Esjtaol, in het graf van zijn vader Manóach. Twintig jaar was hij over Israël
rechter geweest.

17

1 Er was toen een man uit het bergland van Efraïm, Mikajehoe genaamd.
2 Hij sprak tot zijn moeder: De elf honderd zilverstukken, die u ontstolen
waren, en waarover ik u een vervloeking heb horen uitspreken, dat geld
heb ik; ik had het weggenomen, maar nu geef ik het u terug. Zijn moeder
zeide: Moge Jahweh u zegenen, mijn zoon. 3 En toen hij zijn moeder de elf
honderd zilverstukken had teruggegeven, sprak zijn moeder: Ik wijd het
geld aan Jahweh, en geef het uit handen ten bate van mijn zoon, om er een
gegoten beeld van te maken. 4 Nadat hij dus het geld aan zijn moeder had
teruggegeven, nam zij er twee honderd zilverlingen van af, en gaf ze aan den
zilversmid, om er een gegoten beeld van te maken. Dit kwam in het huis van
Mikajehoe te staan. 5 Zo kreeg die man Mika dus een godshuis. Hij maakte
nu nog een efod en terafim, en wijdde een van zijn zoons tot zijn priester.
6 In die dagen was er geen koning in Israël, zodat ieder maar deed, wat hem
goeddacht. 7 Nu was er ook een jonge man uit Betlehem van Juda; daar hij
een leviet was, vertoefde hij daar maar als gast. 8 Deze man nu verliet de
stad Betlehem van Juda, om op goed geluk af elders een onderkomen te gaan
zoeken. Zo kwam hij, zijn weg vervolgend, in het bergland van Efraïm bij
het huis van Mika. 9 Mika vroeg hem: Waar komt ge vandaan? De leviet
antwoordde: Ik kom uit Betlehem van Juda, en ben op weg gegaan, om op
goed geluk af een onderkomen te zoeken. 10 Mika zei hem: Blijf dan bij
mij, om voor mij een vader en priester te zijn; dan zal ik u jaarlijks tien
zilverstukken geven, behalve de nodige kleren en levensonderhoud. 11 De
leviet besloot bij den man te blijven; en de jonge man was hem als een van
zijn zoons. 12 Mika stelde den leviet tot priester aan; de jonge man werd zijn
priester, en verbleef in het huis van Mika. 13 En Mika zeide: Nu weet ik, dat
Jahweh mij goed gezind is; want nu heb ik een leviet tot priester.

18

1 In die dagen, toen er geen koning was in Israël, zag de stam Dan naar een
erfdeel uit, om er zich te vestigen; want tot nog toe was hem geen erfbezit

onder Israëls stammen ten deel gevallen. 2 Daarom zonden de Danieten
vijf van hun stamgenoten uit, de dapperste mannen van Sora en Esjtaol,
om het land te doorkruisen en te verkennen met de opdracht: Gaat het
land verkennen! Zo trokken ze het bergland van Efraïm in tot het huis van
Mika, om er te overnachten. 3 Bij het huis van Mika nu hoorden ze de stem
van den jeugdigen leviet. Ze gingen er heen, en vroegen hem: Wie heeft u
hierheen gebracht, en wat doet ge hier; wat hebt ge hier te maken? 4 Hij
antwoordde hun: Mika heeft een en ander voor me gedaan; hij heeft me
gehuurd, en ik ben zijn priester. 5 Toen zeiden ze hem: Dan moet ge God eens
raadplegen, opdat we weten, of de reis, die we ondernemen, voorspoedig zal
zijn. 6 De priester zei hun: Gaat in vrede; want de reis, die ge onderneemt,
is Jahweh welgevallig. 7 De vijf mannen gingen dus verder, en kwamen te
Láisj. Ze zagen, dat de mensen, die er woonden, onbekommerd leefden naar
de zeden der Sidoniërs, rustig en onbezorgd. Er was aan niets gebrek in dat
land, en het had rijke bronnen van bestaan. Ook waren ze ver verwijderd
van de Sidoniërs, en onderhielden geen betrekkingen met Aram. 8 Toen ze
dan ook bij hun broeders te Sora en Esjtaol terug kwamen, en dezen hun
vroegen, hoe het gegaan was, 9 antwoordden zij: Vooruit, we moeten tegen
hen optrekken. We hebben dat land gezien; het is voortreffelijk. Blijft nu
niet werkeloos talmen, met dat land in bezit te gaan nemen! 10 Want ge komt
bij een volk, dat zich in veiligheid waant, en het land biedt ruimte genoeg.
Waarachtig, Jahweh heeft het u in handen gegeven; het is een plaats, waar
aan niets ter wereld gebrek is. 11 Zo trokken dan zes honderd gewapende
mannen van de stam Dan uit Sora en Esjtaol. 12 Ze trokken op, en legerden
zich bij Kirjat-Jearim in Juda. Daarom noemt men die plaats tegenwoordig
nog Machane van Dan; ze ligt ten westen van Kirjat-Jearim. 13 Vandaar
gingen ze het bergland van Efraïm door, en kwamen bij het huis van Mika.
14 Toen richtten de vijf mannen, die er op uit waren getrokken, om het land
Láisj te verkennen, zich tot hun broeders, en zeiden: Weet ge wel, dat daar in
dat dorp een efod met terafim is en een godenbeeld? Nu moet ge zelf maar
weten, wat u te doen staat. 15 Ze trokken er dus op af, kwamen bij het huis
van den jongen leviet (het huis van Mika), en begroetten hem. 16 Terwijl nu
de zes honderd gewapende Danieten zich bij de ingang opstelden, 17 gingen
de vijf mannen, die het land waren gaan verkennen, er binnen, om het beeld,
de efod en de terafim weg te nemen. De priester stond bij de deur, evenals de
zes honderd gewapende mannen. 18 Toen nu die anderen Mika's huis waren
binnengegaan, en het beeld en de efod met de terafim wilden wegnemen,
vroeg hun de priester: Wat doet ge daar? 19 Ze antwoordden: Zwijg, leg
uw hand op uw mond, en ga met ons mee; wees een vader en priester voor
ons. Of zijt ge soms liever priester voor het huis van één man, dan priester
voor een stam en een geslacht in Israël? 20 De priester stemde toe, nam efod,
terafim en beeld met zich mee, en voegde zich bij het volk. 21 Dit keerde nu
terug en trok weg, kinderen, kudden en bagage voorop. 22 Reeds waren ze
op enige afstand van Mika's huis gekomen, toen de mannen, die in de buurt
van Mika's huis woonden, te hoop liepen, en de Danieten achtervolgden.
23 Dezen keerden zich om, en zeiden tot Mika: Wat scheelt er aan, dat ge zo'n
lawaai maakt? 24 Hij antwoordde: Mijn god, dien ik gemaakt heb, hebt ge
tegelijk met mijn priester geroofd, en ge trekt er mee heen. Wat blijft mij
nog over? Hoe kunt ge me dan vragen: Wat scheelt er aan? 25 Maar de

Danieten zeiden: Zet nu maar niet zo'n grote mond tegen ons op, anders
zouden verbitterde mannen wel eens op u kunnen los gaan, en zoudt ge
met uw huisgenoten het leven kunnen verbeuren. 26 Daarop trokken de
Danieten verder; en Mika, die wel zag, dat ze sterker waren dan hij, keerde
maar naar huis terug. 27 Zij namen dus het maaksel van Mika en zijn priester
met zich mee, en overvielen Láisj met die rustige en onbezorgde bevolking.
Ze joegen ze over de kling, en staken de stad in brand. 28 Niemand kwam
het te hulp: want het lag ver van Sidon, en onderhield geen betrekkingen
met Aram; het lag in de vallei Bet-Rechob. Ze bouwden de stad weer op,
en gingen er wonen. 29 Ze noemden de stad Dan, naar hun vader Dan, die
een zoon van Israël was; maar vroeger heette die stad Láisj. 30 Daar richtten
de Danieten voor zich het beeld op. En Jonatan, de zoon van Gersjom, den
zoon van Moses, bleef met zijn zonen priester van de stam Dan tot de dag,
dat het land werd ontvolkt. 31 Zo richtten ze voor zich het beeld op, dat Mika
gemaakt had, en het bleef er even lang, als het huis van God te Sjilo was.

19

1 In de tijd, dat er geen koning in Israël was, had zich een leviet in het
achterland van het gebergte van Efraïm als vreemdeling gevestigd. Hij had
zich een bijzit uit Betlehem van Juda genomen; 2 maar zijn bijzit was hem
ontrouw geworden, en van hem weggelopen naar het huis van haar vader
in Betlehem van Juda, waar ze vier maanden verbleef. 3 Toen ging haar man
met zijn knecht en een span ezels op weg, en reisde haar achterna, om eens
op haar gemoed te werken en haar terug te brengen. Zodra hij bij het huis
van haar vader kwam, en de vader van het meisje hem zag, ging deze hem
verheugd tegemoet. 4 En omdat zijn schoonvader, de vader van het meisje,
er bij hem nu zo op aandrong, bleef hij drie dagen bij hem. En ze aten,
dronken en overnachtten daar. 5 En toen ze op de vierde dag 's morgens
vroeg zich gereed maakten, en hij opstond om te vertrekken, zei de vader
van het meisje tot zijn schoonzoon: Neem eerst nog een stukje brood, dan
kunt ge daarna vertrekken. 6 Zo bleven ze. Maar nadat ze tezamen gegeten
en gedronken hadden, zei de vader van het meisje tot den man: Toe, besluit
nu, nog één nacht te blijven; neem het er maar eens goed van. 7 En toen de
man zich toch gereed maakte, om te vertrekken, drong zijn schoonvader er
zo bij hem op aan, dat hij er nog een nacht bleef. 8 Ook de vijfde dag stond
hij 's morgens vroeg op, om op pad te gaan; maar weer zei de vader van het
meisje: Doe u eerst nog te goed, en wacht dan tot de dag ten einde loopt.
Maar toen ze tezamen gegeten hadden, 9 en de man aanstalten maakte, om
met zijn bijzit en zijn knecht te vertrekken, zei zijn schoonvader, de vader
van het meisje, tot hem: Zie, de dag spoedt reeds ten einde; breng dus hier
de nacht nog door, en neem het er nog eens van; dan kunt ge u morgenvroeg
voor uw tocht gereed maken, en naar huis gaan. 10 Maar nu wilde de man
niet meer overnachten; hij stond op en ging heen, en kwam met zijn span
ezels, zijn bijzit en zijn knecht tot bij Jeboes, of Jerusalem. 11 Toen ze nu
bij Jeboes waren, neigde de dag ten einde. Daarom zei de knecht tot zijn
heer: Kom, we moesten hier maar naar de stad der Jeboesieten afslaan, en
daar de nacht doorbrengen. 12 Doch zijn heer antwoordde hem: Neen, we
slaan niet af naar die stad van vreemde mensen, die geen Israëlieten zijn;
laten we maar tot Giba doorgaan. 13 En hij zei tot zijn knecht: Kom, we
zullen een andere plaats zien te bereiken, en in Giba of Rama overnachten.
14 Ze gingen dus verder, en vervolgden hun weg. En toen ze dicht bij Giba

waren, dat tot Benjamin behoort, ging de zon onder. 15 Nu sloegen ze van
de weg af, om Giba te bereiken en er te overnachten. Daar aangekomen,
zette hij zich op het stadsplein neer; want er was niemand, die hem voor
de nacht in zijn huis opnam. 16 Maar in de avond kwam er een oude man
van zijn werk uit het veld. Het was iemand uit het bergland van Efraïm,
die slechts als vreemdeling te Giba verblijf hield; want alle inwoners van
die plaats waren Benjamieten. 17 Toen de grijsaard opzag en den reiziger
op het stadsplein bemerkte, vroeg hij: Waar gaat ge heen, en waar komt
ge vandaan? 18 Hij antwoordde hem: We zijn op weg van Betlehem van
Juda naar het achterland van het gebergte van Efraïm; daar kom ik vandaan.
Ik ben naar Betlehem van Juda geweest, en ga nu naar huis. Maar er is
niemand, die me gastvrijheid wil verlenen, 19 ofschoon ik stro en voer heb
voor onze ezels, brood en wijn voor mezelf, voor uw dienstmaagd en den
jongen, dien uw dienaar bij zich heeft, en het ons dus aan niets ontbreekt.
20 Toen zei de oude man: Vrede zij u; op mij rust de plicht, u van het nodige
te voorzien; in geen geval moogt ge op het plein overnachten. 21 Hij bracht
hem dus naar zijn huis, en gaf de ezels te vreten; en ze wasten hun voeten,
aten en dronken. 22 Maar terwijl ze zich te goed deden, omsingelden de
inwoners der stad, een ras van Belialskinderen, het huis, begonnen op de
deur te bonzen, en riepen tot den grijzen eigenaar van het huis: Breng den
man, die uw huis is binnengegaan, naar buiten; we willen gemeenschap met
hem houden. 23 Doch de eigenaar van het huis ging naar hen toe en zei hun:
Neen, broeders, dat kwaad moogt ge niet doen. Die man is nu eenmaal mijn
gast, en ge moogt dus zo iets schandelijks niet doen. 24 Neen, ik zal mijn
dochter, die nog maagd is, met zijn bijzit naar buiten brengen; die kunt ge
verkrachten, en met haar doen, wat ge wilt; maar met dien man moogt ge
die schandelijke dingen niet doen. 25 Toen die lieden maar niet naar hem
wilden luisteren, nam de man zelf zijn bijzit, en liet haar de straat opgaan
naar hen toe. Ze hielden gemeenschap met haar, en koelden heel de nacht
tot de morgen aan haar hun lust; eerst toen de dageraad aanbrak, lieten ze
haar gaan. 26 Bij het aanbreken van de morgen kwam de vrouw terug; maar
voor het huis van den man, bij wien haar heer te gast was, zonk ze neer, en
bleef daar liggen tot het dag was. 27 Toen nu haar heer ‘s morgens opstond
en de huisdeur opende, om naar buiten te gaan en zijn weg te vervolgen, lag
daar zijn bijzit voor de deur van het huis met haar handen op de drempel.
28 Hij sprak tot haar: Sta op, laten we maar verder gaan. Maar hij kreeg geen
antwoord; ze was dood. Toen legde hij haar op zijn ezel, maakte zich klaar,
en ging naar zijn woonplaats. 29 Thuis gekomen, greep hij een mes, nam zijn
bijzit, sneed haar langs de beenderen in twaalf stukken, en zond haar heel
het gebied van Israël door. 30 En iedereen, die het zag, zeide: Nooit is zo iets
gebeurd of gezien, van de dag, dat de Israëlieten uit Egypteland trokken, tot
heden toe. Denkt er over na, beraadt u en spreekt.

20

1 Toen trokken alle Israëlieten uit, en kwam het volk, van Dan tot Beër-
Sjéba en uit het land Gilad, als één man te zamen bij Jahweh te Mispa. 2 Daar
vormden de hoofden van het gehele volk, van alle stammen van Israël, de
raad van Gods volk; ze telden vierhonderd duizend man voetvolk, dat het
zwaard kon hanteren. 3 De Benjamieten moesten dus wel horen, dat de
Israëlieten naar Mispa waren opgetrokken. De Israëlieten zeiden: Spreekt,
hoe is deze misdaad gebeurd? 4 De leviet, de man der vermoorde vrouw,

antwoordde: Toen ik met mijn bijzit te Giba van Benjamin was gekomen, om
er te overnachten, 5 kwamen de burgers van Giba op mij af en omsingelden
's nachts het huis, om mij kwaad te doen. Ze waren van plan mij te doden; en
mijn bijzit hebben ze zo verkracht, dat ze ervan gestorven is. 6 Daarop heb
ik mijn bijzit genomen, haar in stukken gehouwen, en rondgestuurd door
heel het land van Israëls erfdeel. Waarachtig, ze hebben een afschuwelijke
misdaad in Israël bedreven! 7 Welnu dan, Israëlieten, denkt er allen over na,
en schaft raad. 8 Heel het volk stond als één man op, en zeide: Niemand
van ons mag naar zijn tent gaan, niemand naar huis terugkeren. 9 Zo zullen
we met Giba afrekenen: We zullen het lot werpen, 10 en uit alle stammen
van Israël tien man op de honderd, honderd op de duizend, en duizend op
de tien duizend kiezen; die zullen dan proviand gaan halen voor het volk,
voor al de anderen, die moeten optrekken, om met Giba van Benjamin af
te rekenen, zoals het verdient om al de schanddaden, die het in Israël heeft
bedreven. 11 Zo rukten alle Israëlieten als één man tezamen tegen de stad
op. 12 En de stammen van Israël zonden mannen door heel de stam van
Benjamin, en lieten zeggen: Wat is dat voor een schanddaad, die onder u
is bedreven? 13 Lever ons de mannen van Giba uit, die Belialskinderen;
dan brengen wij ze ter dood, en roeien zo het kwaad in Israël uit. Maar de
Benjamieten wilden naar de Israëlieten, hun broeders, niet luisteren; 14 de
Benjamieten rukten uit hun steden tezamen naar Giba op, om tegen de
Israëlieten te velde te trekken. 15 Toen de Benjamieten werden gemonsterd,
telden ze op die dag uit de steden zes en twintig duizend man, die het zwaard
hanteerden, zonder de inwoners van Giba mede te rekenen. 16 Onder al
dat volk had men zeven honderd uitgelezen mannen, die, ofschoon ze allen
links waren, een steen konden slingeren, zonder ook maar een haarbreedte
te missen. 17 Ook de Israëlieten werden gemonsterd, en telden, Benjamin
niet meegerekend, vierhonderd duizend man, die het zwaard hanteerden,
allemaal krijgslieden. 18 Nu gingen de Israëlieten naar Betel op, om God
te raadplegen. Ze vroegen: Wie van ons zal de strijd met de Benjamieten
beginnen? Jahweh antwoordde: Juda zal beginnen. 19 Daarop trokken de
Israëlieten 's morgens vroeg op, en legerden zich tegenover Giba. 20 Maar
toen de Israëlieten waren uitgerukt, om met de Benjamieten te vechten,
en zich tegen hen in slagorde hadden geschaard voor de strijd tegen Giba,
21 deden de Benjamieten een uitval uit Giba, en sloegen die dag twee en
twintig duizend man van Israël neer. 22 De Israëlieten lieten de moed dus niet
zinken, maar schaarden zich opnieuw in slagorde, op dezelfde plaats, waar
ze zich de eerste dag hadden opgesteld. 23 Nu trokken de Israëlieten naar
Betel op; ze bleven tot de avond voor Jahweh wenen en vroegen Hem: Moet
ik opnieuw de strijd aanbinden met mijn broeder Benjamin? En Jahweh
antwoordde: Trekt tegen hem op. 24 Doch toen de Israëlieten de tweede dag
tegen de Benjamieten optrokken, 25 rukten dezen hun die tweede dag van
Giba uit tegemoet, en sloegen er van de Israëlieten nog achttien duizend neer,
allemaal zwaardvechters. 26 Nu begaven alle Israëlieten, het hele volk, zich
naar Betel, en daar aangekomen, zaten ze wenend voor Jahweh, vastten
die dag tot de avond, en brachten Jahweh brand- en vredeoffers. 27 Daarna
raadpleegden zij Jahweh; want in die dagen verbleef daar de ark van Gods
Verbond, 28 en Pinechas, de zoon van Elazar, zoon van Aäron, deed er dienst.
Ze vroegen: Zal ik nog langer tegen mijn broeder Benjamin vechten, of er
mee ophouden? En Jahweh zeide: Trekt op; want morgen lever Ik hen in
uw hand. 29 Nu legde Israël rondom Giba troepen in hinderlaag. 30 En op

de derde dag trokken de Israëlieten tegen de Benjamieten op, en schaarden
zich evenals de vorige keren in slagorde tegen Giba. 31 Ook de Benjamieten
rukten uit tegen het volk, maar werden afgesneden van de stad. Evenals de
vorige keren begonnen ze slachtoffers onder het volk te maken op de wegen,
waarvan de ene omhoog naar Betel, de andere door het veld naar Giba voert:
ongeveer dertig man van Israël. 32 En reeds dachten de Benjamieten: Ze
worden door ons verslagen evenals vroeger! Maar de Israëlieten hadden
afgesproken: We zullen vluchten, en ze van de stad aftrekken, de wegen
op. 33 Heel Israël had dus zijn stelling verlaten, en hield eerst stand bij
Báal-Tamar. Intussen waren de Israëlieten, die zich in hinderlaag hadden
gelegd, uit hun schuilplaats ten westen van Giba opgetrokken, 34 en tot voor
Giba genaderd: het waren tien duizend dappere mannen, de besten uit heel
Israël. Het werd een heftige strijd, en de Benjamieten vermoedden niet, dat
hun gevaar dreigde. 35 Maar Jahweh deed Benjamin voor Israël vluchten,
en de Israëlieten versloegen die dag vijf en twintig duizend Benjamieten,
allemaal zwaardvechters. 36 En de Benjamieten zagen, dat ze de nederlaag
hadden geleden, en dat de Israëlieten hun stelling voor de Benjamieten enkel
hadden ontruimd, omdat ze vertrouwden op de troep, die zich bij Giba in
hinderlaag had gelegd. 37 Deze troep haastte zich dan ook een aanval op Giba
te doen; ze trok er heen, en moordde de hele stad uit. 38 Nu had de troep,
die in hinderlaag lag, met de Israëlieten een afspraak gemaakt, dat zij uit de
stad een rookkolom zou doen opstijgen. 39 Terwijl dus de Israëlieten bij het
gevecht op de loop waren gegaan, en Benjamin reeds begonnen was, een
dertigtal slachtoffers onder de Israëlieten te maken, en dacht, dat ze alweer
door hen geslagen werden, 40 begon de rookkolom uit de stad op te stijgen.
De Benjamieten zagen om, en zie: daar ging heel de stad in vlammen op!
41 En toen de Israëlieten nu rechtsomkeert maakten, werden de Benjamieten
van schrik geslagen; want ze zagen, dat het onheil hen getroffen had. 42 Ze
vluchtten voor de Israëlieten in de richting van de woestijn; maar ze werden
achtervolgd, en die uit de stad kwamen, sloten ze in en sloegen ze neer. 43 Zo
verpletterden ze Benjamin, en zetten ze achterna tot aan de oostzijde van
Giba. 44 En er vielen van Benjamin achttien duizend man, allemaal dappere
mannen. 45 Terwijl ze nu wegvluchtten in de richting der woestijn, naar de
rots Rimmon, werden er op de wegen nog vijf duizend man gedood; maar
men bleef ze achtervolgen, tot ze geheel in de pan waren gehakt; en zo
sloegen ze er nog twee duizend neer. 46 In het geheel waren er dus die dag
vijf en twintig duizend Benjamieten, die het zwaard hanteerden, gevallen,
allemaal dappere mannen; 47 slechts zes honderd mannen vluchtten weg
naar de woestijn, naar de rots Rimmon, waar ze vier maanden bleven. 48 En
toen de Israëlieten naar de Benjamieten waren teruggekeerd, joegen ze al
wat ze aantroffen, mens en dier over de kling; en de steden, waar ze langs
kwamen, staken ze in brand.

21

1 Nu hadden de Israëlieten te Mispa gezworen: Niemand van ons zal
zijn dochter aan een Benjamiet tot vrouw geven. 2 Maar toen het volk te
Betel kwam en er tot de avond voor Gods aanschijn bleef, begon het luid
te jammeren en te schreien: 3 Jahweh, God van Israël; waarom heeft dit
Israël moeten treffen, dat er thans aan Israël één stam gaat ontbreken?
4 En de volgende morgen stond het volk op, bouwde daar een altaar en

bracht brand- en vredeoffers. 5 Daarna zeiden de Israëlieten: Wie uit al de
stammen van Israël is niet ter vergadering tot Jahweh opgekomen? Want
ze hadden een dure eed gezworen: Wie niet opgaat tot Jahweh te Mispa,
zal sterven! 6 Daar de Israëlieten medelijden met hun broeder Benjamin
hadden gekregen, zeiden ze: Nu is er een stam van Israël afgesneden. 7 Hoe
kunnen we de overgeblevenen onder hen toch nog aan vrouwen helpen, nu
we bij Jahweh hebben gezworen, dat we hun onze dochters niet tot vrouw
zullen geven? 8 En ze vroegen: Is er misschien iemand uit de stammen
van Israël niet tot Jahweh te Mispa opgegaan? Nu was er uit Jabesj-Gilad
niemand naar het kamp ter vergadering gekomen. 9 Het volk werd dus
gemonsterd, en er was inderdaad niemand uit Jabesj-Gilad. 10 Nu zond het
vergaderde volk twaalf duizend van de dapperste mannen daarheen met
het bevel: Gaat heen en jaagt de bewoners van Jabesj-Gilad over de kling,
met vrouwen en kinderen; 11 maar doet het zo, dat ge iederen man ombrengt
en iedere vrouw, die gemeenschap heeft gehad met een man, maar dat
ge de maagden spaart. Dit deden ze. 12 Men trof onder de inwoners van
Jabesj-Gilad vier honderd jonge maagden aan, die geen gemeenschap met
een man hadden gehad, en men bracht ze naar de legerplaats te Sjilo in het
land Kanaän. 13 Vervolgens zond heel het vergaderde volk boden naar de
Benjamieten, die bij de rots Rimmon waren, om vrede met hen te sluiten.
14 En toen de Benjamieten waren teruggekeerd, gaf men hun vrouwen uit
die van Jabesj-Gilad, die men in het leven gelaten had. Maar er waren er
niet genoeg. 15 En daar het volk van medelijden met Benjamin was vervuld,
omdat Jahweh een bres in de stammen van Israël had geslagen, 16 zeiden
de oudsten van het vergaderde volk: Hoe kunnen we de overgeblevenen
aan vrouwen helpen, nu er in Benjamin geen vrouwen meer zijn? 17 Ze
vervolgden: Hoe de rest van Benjamin te behouden, zodat er geen stam uit
Israël wordt uitgeroeid? 18 Wij immers kunnen hun geen vrouwen geven uit
onze dochters! Want de Israëlieten hadden gezworen: Vervloekt hij, die een
vrouw aan een Benjamiet geeft. 19 Toen zei men: Wel, men viert thans het
jaarfeest ter ere van Jahweh te Sjilo. Dit ligt ten noorden van Betel, oostelijk
van de weg, die van Betel oploopt naar Sikem, en ten zuiden van Lebona.
20 En men gaf aan de Benjamieten de raad: Gaat op de loer liggen in de
wijngaarden. 21 en let goed op, Wanneer de meisjes van Sjilo naar buiten
komen voor de reidansen, sluipt dan uit de wijngaarden te voorschijn, rooft
u ieder een vrouw uit de meisjes van Sjilo, en keert naar het land van
Benjamin terug. 22 En als haar vaders of broers u erover komen lastig vallen,
dan moet ge hun zeggen: Ge moet het ons maar vergeven; want niemand
van ons heeft zich een vrouw in de strijd kunnen nemen; en wanneer gij ze
zelf hadt gegeven, zoudt ge u bezondigd hebben. 23 De Benjamieten deden
zo, en namen zich uit de dansende meisjes, die ze geschaakt hadden, zoveel
vrouwen als ze nodig hadden. Daarna gingen ze heen, keerden terug naar
hun erfdeel, bouwden de steden weer op, en woonden er in. 24 Ook de
Israëlieten gingen nu vandaar heen, ieder naar zijn eigen stam en geslacht,
en iedereen vertrok naar zijn erfdeel. 25 In die tijd was er geen koning in
Israël, zodat iedereen deed, wat hem goeddacht.

Ruth

1 Eens onder het bestuur der Rechters, toen er hongersnood heerste in
het land, trok een man uit Betlehem van Juda weg, hij met zijn vrouw en
zijn twee zonen, om zich tijdelijk te gaan vestigen in de velden van Moab.
2 De man heette Elimélek, zijn vrouw Noömi, zijn beide zonen Machlon en
Kiljon; het waren Efrateërs uit Betlehem van Juda. En in de velden van Moab
gekomen, woonden ze daar. 3 Elimélek nu, de man van Noömi, stierf, en zij
bleef met haar twee zonen achter. 4 Beiden huwden moabietische vrouwen;
de een heette Orpa, de andere Rut. Toen ze daar ongeveer tien jaar hadden
gewoond, 5 stierven ook Machlon en Kiljon beiden. Zo overleefde de vrouw
haar beide kinderen en haar man. 6 Nu trok zij met haar schoondochters
op, om uit de velden van Moab terug te keren; want ze had in de velden van
Moab gehoord, dat Jahweh Zich over zijn volk had ontfermd en het brood
had gegeven. 7 Nadat ze dus met haar beide schoondochters de plaats had
verlaten, waar ze vertoefd had, en zij op weg waren, om naar het land van
Juda terug te keren, 8 zei Noömi tot haar twee schoondochters: Gaat beiden
nu terug, ieder naar het huis van uw moeder. Moge Jahweh goed voor u
zijn, zoals gij goed zijt geweest voor de doden en voor mij. 9 Moge Jahweh
u beiden een tehuis laten vinden, ieder in het huis van uw man. Toen kuste
ze haar. Maar ze begonnen te schreien, 10 en zeiden haar: We willen met u
terug naar uw volk. 11 Noömi hernam: Keert terug, mijn dochters. Waarom
zoudt gij met mij meegaan? Draag ik dan nog zonen in mijn schoot, die
uw man zouden kunnen worden? 12 Keert terug, mijn dochters; gaat toch,
want ik ben te oud, om nog te huwen. En al dacht ik ook, dat er nog hoop
voor me was, al zou ik vannacht nog een man toebehoren, al zou ik ook
zonen krijgen: 13 zoudt gij dan willen wachten, tot ze groot zijn geworden,
en u ter wille van hen onthouden, door zolang ongehuwd te blijven? Neen,
mijn dochters; ik ben veel te ongelukkig voor u, want de hand van Jahweh
is tegen mij uitgestrekt. 14 Opnieuw begonnen ze te schreien. Toen kuste
Orpa haar schoonmoeder vaarwel, maar Rut bleef bij haar. 15 Nu zei Noömi:
Zie, uw schoonzuster gaat terug naar haar volk en haar god; volg nu uw
schoonzuster. 16 Maar Rut zeide: Dring er bij mij niet op aan, om u te
verlaten of terug te keren; want waar gij heengaat, daar ga ook ik heen, en
waar gij verblijft, daar wil ook ik verblijven; uw volk is mijn volk, en uw
God mijn God. 17 Waar gij sterft, wil ook ik sterven en daar wil ik begraven
worden. Dit mag Jahweh mij doen en nog erger, als niet de dood alleen mij
zal scheiden van u. 18 Toen Noömi zag, dat ze vast besloten was, haar te
vergezellen, sprak ze er haar niet verder over. 19 Zo trokken zij samen voort,
tot ze Betlehem bereikten. Maar toen ze in Betlehem kwamen, geraakte heel
de stad over haar in opschudding. En de vrouwen zeiden: Dat is Noömi!
20 Doch zij zeide haar: Noemt me niet Noömi, maar noemt me Mari, want
de Almachtige heeft mij met bitterheid vervuld. 21 Vol ging ik heen en leeg
heeft Jahweh me teruggebracht. Waarom zoudt gij me nog Noömi noemen,
nu Jahweh hard voor mij is geweest, en de Almachtige mij ongelukkig heeft
gemaakt? 22 Zo keerde Noömi in gezelschap van haar schoondochter Rut, de
moabietische, uit de velden van Moab terug. Het was in het begin van de
gersteoogst, toen ze te Betlehem kwamen.

2

1 Nu had Noömi een bloedverwant van de kant van haar man, een
vermogend man uit Eliméleks geslacht, Bóoz genaamd. 2 Eens zei Rut, de
moabietische, tot Noömi: Ik zal naar het veld gaan, om aren te lezen achter
hem, in wiens ogen ik genade vinden zal. Zij antwoordde: Ga, mijn dochter.
3 Ze ging dus, en begon in het veld achter de maaiers aren te lezen. Nu wilde
het toeval, dat het een akker was van Bóoz uit het geslacht van Elimélek. 4 En
zie, daar kwam Bóoz uit Betlehem aan. Hij groette de maaiers: Jahweh zij
met u! Zij groetten hem terug: Jahweh zegene u! 5 Daarop vroeg Bóoz aan
den opzichter der maaiers: Van wie is dat meisje daar? 6 De opzichter der
maaiers antwoordde: Dat is de jonge moabietische, die met Noömi uit het
land van Moab is teruggekomen. 7 Ze zei: Ik zou graag aren willen lezen
en achter de maaiers bij de schoven gaan rapen. Zo kwam ze, en was van
vanmorgen tot nu toe op de been; geen ogenblik rust heeft ze zich gegund.
8 Nu richtte Bóoz zich tot Rut: Luister eens, mijn kind; ge moet niet op een
andere akker gaan rapen en hier niet vandaan gaan, maar bij mijn knechten
blijven. 9 Ge houdt u aan de akker, die ze maaien, en blijft hen volgen. Ik heb
mijn jongens reeds bevolen, u niet lastig te vallen. En als ge dorst hebt, gaat
ge naar de kruiken, en drinkt ge van wat de jongens scheppen. 10 Toen boog
ze zich plat voor hem ter aarde, en zei: Waarom heb ik genade gevonden
in uw ogen, dat ge u iets aan mij gelegen laat liggen, ofschoon ik maar een
vreemde ben? 11 Bóoz hernam: Men heeft me verteld, wat ge na de dood
van uw man voor uw schoonmoeder gedaan hebt; hoe ge uw vader en uw
moeder verliet en het land, waar ge geboren zijt, om naar een volk te gaan,
dat u vóór die tijd onbekend was. 12 Jahweh vergelde u wat ge gedaan hebt!
Moge Jahweh, de God van Israël, onder wiens vleugelen ge uw toevlucht
zijt komen zoeken, u overvloedig belonen. 13 Rut hernam: Heer, laat me
slechts genade in uw ogen vinden! Gij hebt me moed gegeven en vleiende
woorden tot uw dienstmaagd gesproken, ofschoon ik me niet met een van
uw dienstmaagden vergelijken mag. 14 Toen het etenstijd was, zeide Bóoz
tot haar: Kom hier, dan kunt ge meeëten van onze spijzen, en uw brood
meedopen in de azijn. Ze ging dus bij de maaiers zitten; en hij gaf haar zoveel
geroosterd graan, dat ze volop kon eten en nog overhield. 15 Toen ze opstond,
om weer aren te lezen, beval Bóoz zijn knechten: Laat haar ook wat tussen de
schoven rapen, en hindert haar niet. 16 Ge moet ook met opzet voor haar wat
uit de bossen laten glippen, en als ze het opraapt, niet tegen haar uitvallen.
17 Zo bleef ze tot de avond aren lezen op de akker; toen klopte ze uit, wat
ze geraapt had: Het was bijna een hele efa gerst. 18 Ze nam het mee en
ging naar de stad. Toen haar schoonmoeder zag, wat ze verzameld had, en
Rut haar ook nog verraste met wat zij, na zelf volop gegeten te hebben, had
overgehouden, 19 vroeg haar schoonmoeder haar: Waar hebt ge vandaag
verzameld, en met wien hebt ge te doen gehad? Gezegend hij, die zich over
u heeft ontfermd. Nu vertelde ze haar schoonmoeder, bij wien ze gewerkt
had, en zei: De man, bij wien ik vandaag gewerkt heb, heet Bóoz. 20 Toen zei
Noömi tot haar schoondochter: Moge hij zegen ontvangen van Jahweh, die
in zijn ontferming levenden noch doden vergeet! En ze ging voort: Die man
is ons verwant; hij is een van onze lossers. 21 Rut, de moabietische, hernam:
Hij heeft me ook nog gezegd: “Blijf bij mijn knechten, totdat ze mijn hele
oogst hebben binnengehaald.” 22 En Noömi zei tot haar schoondochter Rut:
Het is goed, mijn dochter, dat ge met zijn knechten meegaat; op een ander
veld kon men u wel eens lastig vallen. 23 Zo bleef ze bij de knechten van Bóoz

aren lezen, tot de gehele gerste- en tarweoogst binnen was. Daarna bleef ze bij haar schoonmoeder thuis.

3

1 Maar eens zei haar schoonmoeder Noömi tot haar: Ik moet toch een
tehuis voor u zoeken, mijn dochter, waarin ge het goed zult hebben. 2 Welnu,
die Bóoz, die bloedverwant van ons, bij wiens knechten ge zijt geweest, gaat
vanavond gerst wannen op het dorsveld. 3 Ga u wassen en zalven; doe dan
uw mantel om, en ga naar het dorsveld. Maar ge moet er voor zorgen, door
den man niet opgemerkt te worden, vóór hij klaar is met eten en drinken.
4 Als hij echter gaat slapen, let dan goed op, waar hij zich neerlegt; ge gaat
er heen, neemt het dek van zijn voeten weg, en legt u daar neer; hij zal
u wel zeggen, wat ge moet doen. 5 Zij antwoordde haar: Ik zal doen, wat
ge gezegd hebt. 6 Daarop ging ze naar het dorsveld, en deed, wat haar
schoonmoeder haar bevolen had. 7 Toen Bóoz gegeten en gedronken had,
en in goede stemming bij de rand van de gersthoop was gaan slapen, sloop
Rut er heen, nam het dek van zijn voeten weg en legde zich neer. 8 Midden
in de nacht nu schrok de man op; hij voelde om zich heen, en zie: daar lag
een vrouw aan zijn voeten! 9 Hij vroeg: Wie zijt ge? Zij antwoordde: Ik
ben Rut, uw dienstmaagd; sla uw mantelslip over uw dienstmaagd heen,
want gij zijt losser. 10 Toen zei hij: Wees door Jahweh gezegend, mijn kind;
dit tweede bewijs van uw goedheid is nog mooier dan het eerste; want ge
zijt geen jonge mannen achterna geloopen, geen arme of rijke. 11 Hebt dus
geen zorgen, mijn kind! Al wat ge me vraagt, zal ik voor u doen; want al
mijn stadgenoten weten, dat ge een deugdzame vrouw zijt. 12 En nu, ik ben
inderdaad losser; maar er is nog een ander losser, die u nader staat dan ik.
13 Blijf voor vannacht nu maar hier. Wanneer morgen die man als losser u
nemen wil, goed, dan doe hij dat; maar wil hij het niet, dan zal ik als losser u
nemen, zowaar Jahweh leeft. Ga nu maar slapen tot morgenvroeg. 14 Ze sliep
dus aan zijn voeten tot de volgende morgen. Maar nog vóór men elkaar kon
herkennen, stond ze reeds op; want hij dacht: Men behoeft niet te weten, dat
de vrouw op het dorsveld geweest is. 15 Daarop zei hij: Geef die doek eens
hier, die ge om hebt, en houd hem op. En terwijl ze hem ophield, schudde
hij er zes maten gerst in uit, en belaadde haar er mee. Zo ging ze naar de
stad, 16 en kwam bij haar schoonmoeder. Deze vroeg: Hoe is het u gegaan,
mijn dochter? Ze vertelde haar al wat de man met haar had gedaan. 17 En ze
vervolgde: Hij heeft mij ook nog deze zes maten gerst gegeven. Hij zeide:Ge
moogt niet met lege handen bij uw schoonmoeder komen. 18 Toen zei Noömi:
Wacht nu maar geduldig af, mijn dochter, tot ge weet, hoe de zaak uitvalt;
want die man zal wel niet rusten, eer hij, vandaag nog, deze aangelegenheid
heeft afgewikkeld.

4

1 Intussen had Bóoz zich naar de stadspoort begeven en was daar gaan
zitten. En zie, daar kwam de losser voorbij, over wien hij gesproken had.
Bóoz riep: Zeg, man, kom hier eens even zitten. En hij kwam naderbij en
zette zich neer. 2 Daarna haalde Booz tien mannen uit de oudsten der stad,
en zeide: Neemt ook gij hier even plaats. En ook zij zetten zich neer. 3 Nu
sprak hij tot den losser: Noömi, die uit de velden van Moab is teruggekeerd,
moet het stuk land van onzen bloedverwant Elimélek verkopen. 4 Ik heb
gemeend, u hiervan op de hoogte te moeten brengen en u te zeggen: Neem

het over in tegenwoordigheid van hen, die hier zitten, en ten overstaan van de oudsten van mijn volk. Wilt ge de losser zijn, goed; maar wilt ge geen losser zijn, zeg het mij, dan weet ik het. Want er is geen andere losser dan gij, en ik na u. Hij antwoordde: Ik zal de losser zijn. 5 Maar Bóoz vervolgde: Wanneer gij van Noömi dit stuk land overneemt, moet ge ook Rut, de moabietische, de vrouw van den overledene nemen, om zijn naam op zijn erfdeel in stand te houden. 6 Toen zei de losser: Dan kan ik voor mij geen losser zijn; anders zou ik mijn eigen erfdeel maar schaden. Maak gij van mijn losrecht gebruik; ik kan hier geen losser zijn. 7 Nu was men oudtijds in Israël bij iedere lossing en ruil gewoon, om ter bekrachtiging van wat dan ook zijn schoen uit te trekken, en hem den ander over te reiken; in Israël was dit de manier, om iets zijn beslag te geven. 8 Toen dan ook de losser tot Bóoz zeide: Neem mijn losrecht maar over, trok hij zijn schoen uit, en gaf hem die. 9 Daarop sprak Bóoz tot de oudsten en heel het volk: Gij zijt thans getuigen, dat ik van Noömi overneem al wat Elimélek, Kiljon en Machlon heeft toebehoord. 10 En ook Rut, de moabietische, de vrouw van Machlon, neem ik als vrouw, opdat de naam van den overledene op zijn erfdeel kan blijven voortbestaan, en niet verloren ga bij zijn bloedverwanten en stadgenoten. Gij zijt er thans de getuigen van. 11 En al het volk bij de poort en de oudsten zeiden: Wij zijn getuigen! Jahweh make de vrouw, die uw huis binnengaat, als Rachel en Lea, die tezamen het huis van Israël hebben gebouwd. Word machtig in Efrata, en in Betlehem beroemd. 12 Als het huis van Fáres, die Tamar aan Juda gebaard heeft, worde uw huis door het kroost, dat Jahweh u schenken zal bij deze jonge vrouw. 13 Zo nam Bóoz Rut tot zijn vrouw. En toen hij zich met haar had verenigd, verleende Jahweh haar zwangerschap, en ze baarde een zoon. 14 Toen zeiden de vrouwen tot Noömi: Gezegend zij Jahweh, die u thans een losser schenkt. Zijn naam zal genoemd worden in Israël! 15 Hij zal u weer jong maken en uw ouderdom steunen; want uw schoondochter, die u liefheeft, en die u beter is dan zeven zonen, heeft hem gebaard. 16 Toen nam Noömi het kind, legde het aan haar boezem en verzorgde het. 17 En de buren gaven het een naam en zeiden: Noömi heeft een zoon gekregen. En ze noemden hem Obed. Hij werd de vader van Jesse, den vader van David. 18 Dit is de geslachtslijst van Fáres. Fáres was de vader van Esron, 19 Esron van Aram, Aram van Amminadab. 20 Amminadab van Naässon, Naässon van Salmon, 21 Salmon van Bóoz, Bóoz van Obed, 22 Obed van Jesse, Jesse de vader van David.

Het eerste boek Samuël

1 Er was eens en man uit Rama, een Soefeër van het Efraïmgebergte, met
name Elkana, een zoon van Jerocham, den zoon van Elihoe, zoon van Tóach,
zoon van Soef: een Efraïmiet. 2 Hij had twee vrouwen, van wie de een
Channa, de andere Peninna heette. Peninna had kinderen, maar Channa
niet. 3 Elk jaar ging die man uit zijn woonplaats op, om zijn hulde en offers
te brengen aan Jahweh der heirscharen in Sjilo, waar de beide zonen van
Eli: Chofni en Pinechas, dienst deden als priesters van Jahweh. 4 Telkens als
Elkana offerde, was hij gewend, om aan zijn vrouw Peninna en al haar zonen
en dochters een groter aandeel te schenken, 5 terwijl hij Channa slechts één
deel gaf. Toch had hij Channa lief, maar Jahweh had haar schoot gesloten.
6 Dan tergde haar mededingster haar met opzet, om haar te prikkelen, dat
Jahweh haar schoot had gesloten. 7 Zo ging het alle jaren; telkens als zij
opgingen naar het huis van Jahweh tergde zij haar. Toen zij dan ook eens
daarover weende en niets kon eten, 8 vroeg Elkana, haar man, haar: Channa,
waarom huilt ge; waarom eet ge niet, en waarom zijt ge bedroefd? Ben ik u
dan niet méér waard dan tien zonen? 9 Toen men dan in Sjilo gegeten en
gedronken had, stond Channa op en ging voor Jahweh's aanschijn staan Eli,
de priester, zat op zijn stoel bij de deurpost van Jahweh's heiligdom. 10 Bitter
bedroefd begon ze tot Jahweh te bidden, en onder een stroom van tranen
11 legde ze deze gelofte af: Jahweh der heirscharen! Als Gij U gewaardigt,
neer te zien op de droefheid van uw dienstmaagd, als Gij aan mij denkt, als
Gij uw dienstmaagd niet vergeet en haar een mannelijk kind wilt schenken,
dan zal ik hem aan Jahweh wijden al de dagen van zijn leven. Geen schaar
zal zijn hoofd aanraken. 12 Toen ze nu zo vurig tot Jahweh bad, en Eli naar
haar mond keek, 13 dacht hij, dat ze dronken was. Want Channa sprak in zich
zelf: haar lippen bewogen wel, maar haar stem was niet hoorbaar. 14 Eli riep
haar toe: Hoe lang blijft ge u aanstellen als een beschonkene? Ga uw roes
uitslapen! 15 Maar Channa antwoordde: Neen heer, ik ben een ongelukkige
vrouw. Ik heb geen wijn of sterke drank gedronken, maar ik stortte mijn
gemoed uit voor Jahweh! 16 Beschouw uw dienstmaagd niet als een dochter
van Belial want om mijn grote zorgen en verdriet heb ik zo lang gebeden.
17 Toen sprak Eli: Ga in vrede! Moge de God van Israël het verzoek verhoren,
dat ge Hem afgebeden hebt. 18 Ze antwoordde: Moge uw dienstmaagd
genade vinden in uw ogen! Toen ging de vrouw heen; ze kon weer eten en
liet haar hoofd niet meer hangen. 19 De volgende morgen stonden ze vroeg
op, bogen zich voor Jahweh neer, en reisden terug naar hun huis in Rama.
Daar hield Elkana gemeenschap met zijn vrouw Channa, en Jahweh gedacht
haar. 20 Want Channa werd zwanger, en bracht een zoon ter wereld, dien ze
Samuël noemde; want ze zeide: Afgesmeekt heb ik hem van Jahweh. Toen
het jaar verstreken was, 21 ging die man Elkana met heel zijn gezin weer op,
om aan Jahweh het jaarlijks offer te brengen en zijn gelofte te vervullen.
22 Channa ging echter niet mee. Want ze zei tot haar man: Eerst als het
kind de borst ontwend is, zal ik het meenemen; dan kan het voor Jahweh's
aanschijn treden, en daar voor altijd blijven. 23 Elkana, haar man, gaf haar
ten antwoord: Doe wat u goeddunkt, en blijf maar hier, totdat ge hem de
borst hebt ontwend; ik hoop maar, dat Jahweh uw woord in vervulling doet

gaan. Dus bleef de vrouw thuis en voedde ze haar zoon, totdat ze hem de
borst had ontwend. 24 Zodra zij hem echter de borst ontwend had, nam zij
hem met zich mee, benevens een driejarigen stier, een efa meel en een zak
wijn. Zo bracht zij het kind naar het huis van Jahweh in Sjilo, toen het nog
jong was. 25 Ze slachtten den stier, en brachten het kind naar Eli. 26 Nu sprak
zij: Ik bid u, heer! Heer, zo waar als gij leeft, ik ben de vrouw, die hier bij u
stond, om tot Jahweh te bidden. 27 Om dit kind heb ik gebeden, en Jahweh
heeft mij geschonken, wat ik Hem heb afgesmeekt. 28 Daarom sta ik hem nu
aan Jahweh af; zolang hij leeft, blijft hij aan Jahweh afgestaan. En ze bogen
zich daar voor Jahweh neer.

2

1 Toen begon Channa te bidden: Mijn hart springt op om Jahweh, Mijn
hoorn verheft zich om mijn God! Ik kan mijn vijanden te woord staan,
Daar ik mij verblijd in uw hulp. 2 Niemand is heilig als Jahweh, Niemand
een rots als onze God! 3 Zit niet voortdurend te zwetsen, Laat uit uw mond
geen vermetelheid komen: Want Jahweh is een God, die alles kent; Door
Hem worden de daden beproefd. 4 De boog der sterken ligt geknakt, Maar
zwakken zijn met kracht omgord; 5 Slempers verhuren zich om brood,
De hongerigen houden op met werken; De kinderloze baart er zeven, Die
kinderen had, is verlept. 6 Jahweh doet sterven en laat leven, Stuurt naar
de onderwereld en haalt er uit op; 7 Jahweh maakt arm en maakt rijk, Hij
vernedert, maar kan ook verheffen. 8 Uit het stof beurt Hij den zwakke
op, Van de mesthoop haalt Hij den behoeftige weg, Om hun een plaats bij
de vorsten te geven, En hun een erezetel te schenken. Want aan Jahweh
behoren de zuilen der aarde: Daarop heeft Hij de aardschijf gegrondvest.
9 De voeten zijner vromen beschermt Hij, Maar de bozen komen om in het
duister. Niet op eigen kracht steunt de mens, 10 Maar Jahweh vernietigt zijn
vijand! De Allerhoogste brult uit de hemel, Jahweh oordeelt de grenzen
der aarde; Hij geeft kracht aan zijn Koning, Hij verheft de hoorn van zijn
Gezalfde! 11 Daarop keerde Elkana terug naar zijn huis in Rama, terwijl
het kind Jahweh bleef dienen onder het toezicht van den priester Eli. 12 Nu
waren de zonen van Eli echte Belialskinderen: ze bekommerden zich niet
om Jahweh, 13 noch om het recht der priesters tegenover het volk. Wanneer
iemand een offer bracht, dan kwam, terwijl men het vlees kookte, een
knecht van den priester met een drietandige vork in zijn hand, 14 prikte
in de ketel, de pot, de pan of de schotel, en alles wat er aan de vork bleef
hangen, behield de priester voor zich. Zo behandelden ze alle Israëlieten,
die daar in Sjilo kwamen. 15 Of voordat men het vet had verbrand, kwam de
knecht van den priester aan hem, die het offer bracht, zeggen: Geef het vlees
maar hier, om het voor den priester te braden; hij wil van u geen gekookt,
maar rauw vlees hebben. 16 En als de man dan tegenwierp: Laat men nu
eerst het vet verbranden, dan kunt ge krijgen zoveel ge wilt, dan zeide hij:
Neen, nu moet ge het geven; anders neem ik het met geweld! 17 Dat was
voor het aanschijn van Jahweh een zeer ernstig vergrijp van die knechten,
omdat de mensen het offer van Jahweh gingen verachten. 18 Intussen diende
Samuël voor Jahweh's aanschijn; als kleine jongen was hij reeds met een
linnen borstkleed omgord. 19 Bovendien maakte zijn moeder elk jaar een
manteltje voor hem, dat ze meebracht, als ze met haar man het jaarlijkse
offer kwam brengen. 20 Dan zegende Eli Elkana met zijn vrouw, en zeide:

Moge Jahweh u uit deze vrouw nog kinderen schenken als vergoeding voor
het pand, dat ze aan Jahweh heeft afgestaan. Dan gingen ze weer naar
hun woonplaats terug. 21 En werkelijk: Jahweh bezocht Channa; ze werd
zwanger en bracht nog drie zonen en twee dochters ter wereld. Intussen
groeide Samuël bij Jahweh op. 22 Toen Eli op zijn oude dag moest horen, hoe
zijn zonen heel Israël behandelden, en hoe zij sliepen met de vrouwen, die
de wacht hielden bij de ingang van de openbaringstent 23 verweet hij hun:
Waarom doet gij die slechte dingen, die ik van heel het volk heb vernomen?
24 Neen, mijn zonen, ze zijn niet fraai, de verhalen, die ik het volk van
Jahweh heb horen verspreiden. 25 Beledigt de ene mens den ander, dan
zal God voor hem bemiddelen; maar als een mens tegen Jahweh opstaat,
wie zal dan voor hem tussenbeide komen? Maar ze luisterden niet naar de
waarschuwingen van hun vader; want Jahweh had besloten, hen te doden.
26 De jonge Samuël echter werd steeds groter en schoner, voor Jahweh zowel
als voor de mensen. 27 Eens kwam een godsman Eli zeggen: Zo spreekt
Jahweh! Ik heb mij duidelijk geopenbaard aan uw voorvaderen, toen zij
in Egypte slaven waren van Farao's huis. 28 Want uit alle stammen van
Israël heb Ik hen uitverkoren als mijn priesters, om mijn altaar te bestijgen,
om wierook te branden en voor mijn aanschijn het borstkleed te dragen.
Bovendien stond Ik aan uws vaders huis alle vuuroffers van Israëls zonen af.
29 Waarom zijt ge dan afgunstig op het offer en de gave, die Ik voor Mijzelf
heb bestemd? Waarom stelt ge uw zonen boven Mij, door u te goed te doen
aan het beste van al wat Israël Mij brengt? 30 Daarom, zegt Jahweh, Israëls
God! Ik had plechtig verzekerd: Uw huis en het huis van uw vader zullen
tot in eeuwigheid voor mijn aanschijn vertoeven. Maar nu zegt Jahweh:
Dat zij verre van Mij! Want eert iemand Mij, dan vereer Ik hem; maar
veracht iemand Mij, dan wordt hij veracht. 31 Zie, de dagen komen, dat
Ik uw arm breek en die van uws vaders huis, zodat er geen grijsaard in
uw familie zal zijn. 32 Als een afgunstige toeschouwer zult ge het moeten
aanzien, hoeveel goed Ik aan Israël doe; maar nooit zal er een grijsaard in uw
familie zijn. 33 Heel uw talrijke familie zal in de mannelijke leeftijd sterven,
behalve één, dien Ik niet van mijn altaar zal verwijderen, om zijn ogen te
laten verkwijnen en zijn geest te laten versmachten. 34 En wat aan uw beide
zonen, Chofni en Pinechas zal overkomen, zal u tot teken zijn: op dezelfde
dag zullen beiden sterven. 35 Daarna zal Ik mij een betrouwbaar priester
aanstellen; iemand die naar mijn wensen en bedoelingen handelt. Hem zal
Ik een duurzaam huis bouwen, opdat hij altijd voor het aanschijn van mijn
gezalfde vertoeven kan. 36 Wie dan nog van uw familie is overgebleven, zal
hem op zijn knieën komen smeken om een dagloon en een stuk brood; en hij
zal hem vragen: Laat mij toch een of andere priesterlijke functie bekleden,
om een stuk brood te eten te hebben.

3

1 Nog altijd verrichtte de jonge Samuël de dienst van Jahweh onder
toezicht van Eli. Nu was in die dagen een woord van Jahweh zeldzaam, en
visioenen kwamen niet dikwijls voor. 2 Maar eens gebeurde het volgende.
Eli lag thuis te slapen, daar zijn ogen zo zwak begonnen te worden, dat
hij niets meer kon zien; 3 de godslamp was nog niet gedoofd en Samuël
lag te rusten in Jahweh's heiligdom, waar de ark van God stond. 4 Toen
riep Jahweh: Samuël! Hij antwoordde: Hier ben ik! 5 Hij liep naar Eli en
zeide: Hier ben ik; gij hebt me immers geroepen? Maar deze antwoordde:

Ik heb niet geroepen; ga weer slapen. Hij ging heen, en legde zich weer te
rusten. 6 En weer riep Jahweh: Samuël! Samuël stond op, ging naar Eli en
zeide: Hier ben ik; gij hebt me immers geroepen? Deze antwoordde: Ik heb
niet geroepen, mijn jongen; ga maar weer slapen. 7 Want Samuël was nog
niet met Jahweh vertrouwd; nog nooit was het woord van Jahweh tot hem
gericht. 8 En weer riep Jahweh, nu voor de derde maal: Samuël! Hij stond
op, liep naar Eli en zeide: Hier ben ik; gij hebt me immers geroepen? Toen
begreep Eli, dat het Jahweh was, die den jongen riep, 9 en hij zeide tot Samuël:
Ga weer slapen; en mocht het gebeuren, dat iemand u roept, antwoord dan:
Spreek Jahweh, uw dienaar luistert. Samuël ging dus heen, en legde zich
op zijn plaats te rusten. 10 Toen kwam Jahweh bij hem staan, en evenals de
vorige malen riep Hij: Samuël, Samuël! Nu antwoordde Samuël: Spreek, uw
dienaar luistert. 11 En Jahweh sprak tot Samuël: Waarachtig, Ik ga in Israël
iets doen; en ieder die het verneemt, zijn beide oren zullen ervan tuiten!
12 Die dag ga Ik van begin tot eind aan Eli alles voltrekken, waarmede Ik
zijn huis heb bedreigd. 13 Ge moet hem verkondigen, dat Ik zijn huis voor
altijd veroordeel, en wel omdat hij, wetend dat zijn zonen God verachtten,
hen niet heeft bestraft. 14 Daarom ook zweer Ik het huis van Eli: Nooit in der
eeuwigheid zal de schuld van Eli's huis door offer of gave worden verzoend.
15 Samuël sliep nu door tot de morgen, en zette toen de deuren van Jahweh's
huis open. Maar Samuël zag er tegen op, om het visioen aan Eli mee te delen.
16 Eli echter riep Samuël, en zeide: Samuël, mijn jongen! Deze antwoordde:
Hier ben ik! 17 Hij vroeg: Wat heeft Hij tot u gesproken? Verberg het mij niet.
Zo mag God met u doen, en nog erger, als ge mij iets verzwijgt van alles wat
Hij u heeft gezegd! 18 Toen deelde Samuël hem alles mee, zonder iets achter
te houden. Waarop hij antwoordde: Het was Jahweh! Hij moge doen, wat
Hem goeddunkt. 19 Samuël groeide op, en Jahweh was met hem; niet één van
zijn woorden liet Hij onvervuld. 20 en van Dan tot Beër-Sjéba erkende heel
Israël, dat Samuël tot profeet van Jahweh was aangesteld. 21 Nog meerdere
malen verscheen Jahweh in Sjilo; want in Sjilo openbaarde Hij Zich aan
Samuël door het woord van Jahweh.

4

1 En het woord van Samuël drong tot heel Israël door, In die dagen trokken
de Filistijnen met vereende krachten tegen Israël ten strijde. De Israëlieten
trokken de Filistijnen tegemoet, om tegen hen slag te leveren; zij sloegen
hun kamp op bij Eben-Haézer terwijl de Filistijnen bij Afek gelegerd waren.
2 De Filistijnen gingen over tot de aanval op Israël, het gevecht breidde zich
uit, en Israël werd door de Filistijnen verslagen; omstreeks vierduizend
man sneuvelden aan het front in het open veld. 3 Toen het volk naar
de legerplaats was teruggekeerd, vroegen de oudsten van Israël: Waarom
heeft Jahweh ons vandaag door de Filistijnen laten verslaan? Laat ons uit
Sjilo de verbondsark van Jahweh hierheen halen. Ze moet in ons midden
komen en ons uit de greep van onze vijanden verlossen! 4 Daarom zond
het volk een boodschap naar Sjilo, en men bracht vandaar de verbondsark
van Jahweh der heirscharen, die op de cherubs troont. De beide zonen van
Eli: Chofni en Pinechas, kwamen mee met de verbondsark van God. 5 Toen
nu de verbondsark van Jahweh de legerplaats binnenkwam, begonnen alle
Israëlieten zo oorverdovend te juichen, dat de grond ervan dreunde. 6 Ook
de Filistijnen hoorden dat gejuich, en vroegen: Wat moet dat oorverdovend
gejuich in het kamp der Hebreeën? Toen de Filistijnen echter vernamen, dat

de ark van Jahweh in het kamp was gekomen, 7 werden ze bevreesd; want
ze meenden: Hun goden zijn in de legerplaats gekomen. Ze riepen: Wee
ons; zo iets is nog nimmer gebeurd! 8 Wee ons; wie zal ons uit de macht
van die ontzagwekkende goden verlossen? Dat zijn immers de goden, die
in de woestijn de Egyptenaren met allerlei plagen hebben geslagen? 9 Moed
Filistijnen; weest mannen! Anders wordt ge de slaven van de Hebreën, zoals
zij het van u zijn geweest. Weert u in de strijd als mannen! 10 Inderdaad
hervatten de Filistijnen het gevecht; Israël werd verslagen, en allen sloegen
op de vlucht naar hun tenten. Het werd een verschrikkelijk bloedbad; van
Israël vielen er dertig duizend man voetvolk. 11 Ook de ark Gods werd
buitgemaakt, en de beide zonen van Eli: Chofni en Pinechas sneuvelden.
12 Een Benjamiet verliet ijlings het slagveld, en met gescheurde klederen
en met aarde op het hoofd3 bereikte hij Sjilo nog diezelfde dag. 13 Bij zijn
aankomst zat Eli op de zetel opzij van de poort in de richting van Mispa; want
hij was ongerust over de ark Gods. Toen de man in de stad het nieuws kwam
berichten, begon de hele stad te jammeren. 14 Eli hoorde dat gejammer,
en vroeg: Wat betekent dat rumoer? Intussen was de man ijlings naderbij
gekomen, om de tijding aan Eli mede te delen. 15 Eli nu was een man van
acht en negentig jaar; zijn ogen stonden star, zodat hij niets kon zien. 16 De
man zei tot Eli: Ik ben vandaag van het slagveld gekomen en van het front
weggelopen. Hij vroeg: Hoe is het gegaan, mijn zoon? 17 De boodschapper
antwoordde: Israël is voor de Filistijnen gevlucht, en het volk heeft een
gevoelige nederlaag geleden; ook uw beide zonen, Chofni en Pinechas, zijn
gesneuveld, en de ark Gods is buitgemaakt! 18 Zodra hij echter van de ark
Gods gewaagde, viel Eli van zijn zetel naast de poort achterover. Hij brak
zijn nek en stierf; want de man was oud en zwaar. Veertig jaar had hij
Israël gericht. 19 Zijn schoondochter, de vrouw van Pinechas, die zwanger
was en elk ogenblik bevallen kon, kromp ineen, toen zij de tijding vernam,
dat de ark van God was buitgemaakt, en haar schoonvader en echtgenoot
gestorven waren; de weeën overvielen haar, en haar kind werd geboren.
20 Als ze nu ging sterven, zeiden de vrouwen, die om haar heen stonden:
Wees maar niet ongerust; ge hebt het leven geschonken aan een zoon. Maar
ze antwoordde niet, en schonk er zelfs geen aandacht aan. 21 Ze noemde
het kind I-Kabod, dat wil zeggen: “Verdwenen is de heerlijkheid uit Israël”;
daarbij doelend op de verovering van Gods ark en op haar schoonvader en
echtgenoot. 22 Daarom zeide zij: Verdwenen is de heerlijkheid uit Israël,
omdat de ark van God is buitgemaakt.

5

1 Nadat de Filistijnen de ark van God hadden buitgemaakt, brachten ze
haar van Ében-Haézer naar Asjdod. 2 De Filistijnen namen de ark van God
op, en plaatsten haar in de tempel van Dagon, waar ze haar naast Dagon
neerzetten. 3 Als nu de inwoners van Asjdod de volgende morgen vroeg in de
tempel van Dagon kwamen, waarachtig, daar lag Dagon voorovergevallen
op de grond, vlak voor de ark van Jahweh! Ze tilden Dagon overeind,
en zetten hem weer op zijn plaats. 4 Maar toen ze een volgende morgen
opstonden, lag Dagon weer voorovergevallen op de grond, vlak voor de ark
van Jahweh; de kop van Dagon en zijn beide handpalmen lagen gebroken op
de drempel, alleen zijn romp was heel gebleven. 5 Daarom stappen in Asjdod
ook nu nog de priesters van Dagon en allen, die de Dagontempel bezoeken,
niet op de drempel van Dagon, maar zij springen er overheen. 6 Bovendien

drukte Jahweh's hand zwaar op de inwoners van Asjdod; Hij teisterde hen
en sloeg hen, Asjdod en omgeving, met aambeien. 7 Toen dus de bewoners
van Asjdod bemerkten, hoe ze er aan toe waren, zeiden ze: De ark van Israëls
God blijft niet bij ons; want zijn hand drukt zwaar op ons en op onzen god
Dagon. 8 Ze riepen dus al de Filistijnse tyrannen bij hen bijeen en vroegen:
Wat moeten we doen met de ark van Israëls God? Zij antwoordden: Laat de
ark van Israëls God naar Gat verhuizen! Ze brachten dus de ark van Israëls
God over. 9 Maar nadat ze haar hadden overgebracht, veroorzaakte de hand
van Jahweh een geweldige verwarring in die stad; Hij sloeg de bewoners
van die stad van groot tot klein, en ook bij hen brak de kwaal der aambeien
uit. 10 Nu stuurden ze de ark van God naar Ekron. Maar nauwelijks was
de ark van God te Ekron aangekomen, of de bewoners van Ekron riepen:
Nu schepen ze mij op met de ark van Israëls God, om mij en mijn volk te
vermoorden. 11 Ze riepen dus alle Filistijnse tyrannen bijeen en zeiden:
Stuurt de ark van Israëls God terug naar de plaats, waar ze thuis hoort, opdat
zij mij en mijn volk niet dode! Want heel de stad stond doodsangst uit, zo
pijnlijk werd daar de hand van God gevoeld. 12 Zij, die niet stierven, werden
met aambeien geslagen; en het hulpgeroep der stad steeg op ten hemel.

6

1 Nadat met dit al de ark van Jahweh zeven maanden op Filistijnse bodem
had vertoefd, 2 riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers bijeen,
en vroegen: Hoe moeten we doen met de ark van Jahweh; zegt ons, hoe
wij ze naar haar plaats terug moeten sturen. 3 Zij antwoordden: Stuurt gij
de ark van Israëls God terug, dan moogt gij haar niet zo maar laten gaan,
maar moet gij haar een zoenoffer brengen. Dan zult gij genezen, en zal het
u duidelijk worden, waarom haar hand van u niet week. 4 Ze zeiden nu:
Wat voor een zoenoffer moeten we haar brengen? Ze antwoordden: Naar
het aantal van de Filistijnse tyrannen: vijf gouden aambeien en vijf gouden
muizen, want dezelfde plaag heeft allen getroffen, volk zowel als tyrannen.
5 Gij moet dus afbeeldingen maken van uw aambeien en afbeeldingen van
uw muizen, die het land verpesten; zo zult ge hulde brengen aan Israëls
God. Misschien trekt Hij dan zijn hand van u terug, en van uw goden en
uw land. 6 Waarom zoudt ge u blijven verzetten, evenals de Egyptenaren
en Farao dit hebben gedaan? Ze moesten hen toch laten gaan, zodra Hij zijn
spel met hen begon te drijven. 7 Maakt dus een nieuwe wagen, haalt twee
zogende koeien, die nog geen juk gedragen hebben, spant de koeien voor
de wagen, en laat haar jongen op stal. 8 Dan moet gij de ark van Jahweh
nemen en haar op de wagen zetten, en de gouden voorwerpen, welke ge
haar als zoenoffer brengt, in een kistje naast haar neerleggen. Laat de ark
dan maar gaan, 9 en let op! Als zij de weg naar haar eigen land inslaat, naar
Bet-Sjémesj, dan is zij het, die ons die vreselijke ramp heeft bezorgd; zo niet,
dan weten we tenminste, dat niet haar hand ons het leed heeft berokkend,
maar dat het ons bij toeval trof. 10 De mensen deden aldus. Ze haalden twee
zogende koeien en spanden die voor de wagen, terwijl ze haar jongen op stal
hielden. 11 Ze laadden de ark van Jahweh op de wagen, eveneens het kistje
met de gouden muizen en de afbeeldingen van hun gezwellen. 12 De koeien
liepen recht voor zich uit in de richting van Bet-Sjémesj; al loeiend liepen
ze altijd rechtdoor, zonder naar rechts of links af te wijken. De tyrannen
der Filistijnen bleven ze volgen tot aan het grondgebied van Bet-Sjémesj.
13 De inwoners van Bet-Sjémesj waren juist bezig met het binnenhalen van

de tarweoogst in de vallei. Toen ze opkeken en de ark bemerkten, liepen
ze haar verheugd tegemoet. 14 Op de akker van Jehosjóea, een inwoner van
Bet-Sjémesj aangekomen, bleef de wagen stilstaan, en omdat zich daar een
grote steen bevond, hakte men de planken van de wagen aan stukken en
droeg de koeien als een brandoffer aan Jahweh op. 15 Het waren de levieten,
die de ark van Jahweh en het bijbehorend kistje met de gouden voorwerpen
aflaadden en op de grote steen plaatsten; en de bevolking van Bet-Sjémesj
bracht die dag brandoffers en slachtoffers aan Jahweh. 16 Toen de vijf
tyrannen der Filistijnen het gezien hadden, keerden ze diezelfde dag naar
Ekron terug. 17 Hier volgt een lijst van de gouden aambeien, die de Filistijnen
als zoenoffer aan Jahweh hadden meegegeven: één van Asjdod, één van
Gaza, één van Asjkelon, één van Gat en één van Ekron. 18 Het getal der
gouden muizen beantwoordde aan dat der Filistijnse steden, die aan de vijf
tyrannen onderhorig waren, vestingen zowel als boerendorpen. De getuige
ervan, de grote steen, waarop men de ark van Jahweh neerliet, bevindt zich
vandaag nog op de akker van Jehosjóea, den Bet-Sjemiet. 19 Maar de zonen
van Jekonja hadden zich niet met de inwoners van Bet-Sjémesj verheugd,
toen zij de ark van Jahweh aanschouwden. Daarom doodde Hij van hen
zeventig man, zodat de bevolking in rouw was gedompeld, omdat Jahweh
zulk een vreselijke slag onder het volk had aangericht. 20 En de inwoners
van Bet-Sjémesj zeiden: Wie kan het bestaan voor Jahweh, dien heiligen God;
naar wien moet Hij nu heen? 21 Toen zonden ze boden naar de bewoners van
Kirjat-Jearim met de uitnodiging: De Filistijnen hebben de ark van Jahweh
teruggebracht. Komt, en vervoert ze naar u.

7

1 Toen kwamen de inwoners van Kirjat-Jearim de ark van Jahweh halen;
ze brachten haar in het huis van Abinadab op de heuvel, en wijdden zijn
zoon Elazar, om de ark van Jahweh te bewaken. 2 Er verliep een geruime
tijd, wel twintig jaar, sinds de ark in Kirjat-Jearim een plaats had gevonden.
Toen nam heel het huis Israël zijn toevlucht tot Jahweh. 3 En Samuël sprak
tot heel het huis Israël: Indien gij u met geheel uw hart tot Jahweh wilt
bekeren, moet gij de vreemde goden, de Báals en de Asjtarten uit uw midden
verwijderen, uw hart op Jahweh richten en Hem alleen dienen; dan zal
Hij u uit de macht der Filistijnen bevrijden. 4 Inderdaad verwijderden de
Israëlieten de Báals en de Asjtarten, en dienden Jahweh alleen. 5 Nu sprak
Samuël: Laat heel Israël bijeenkomen in Mispa; dan zal ik voor u tot Jahweh
bidden. 6 Zo kwamen ze bijeen in Mispa, schepten water en goten het uit
voor het aanschijn van Jahweh, vastten die dag en beleden daar: Wij hebben
tegen Jahweh gezondigd! Zo richtte Samuël de Israëlieten te Mispa. 7 Toen
de Filistijnen hoorden, dat de Israëlieten in Mispa bijeenwaren, trokken de
Filistijnse tyrannen tegen Israël op. De Israëlieten vernamen het, en werden
bevreesd voor de Filistijnen. 8 En de Israëlieten zeiden tot Samuël: Houd
niet op, voor ons tot Jahweh onzen God te bidden, dat Hij ons uit de macht
der Filistijnen bevrijde. 9 En Samuël nam een leplammetje, en terwijl hij
dat als een brandoffer aan Jahweh opdroeg, bad hij voor Israël tot Jahweh.
En Jahweh verhoorde hem. 10 Nog was Samuël bezig, het brandoffer op te
dragen, toen de Filistijnen Israël begonnen aan te vallen. Maar Jahweh liet
die dag tegen de Filistijnen zijn donder kraken, en bracht ze in verwarring,
zodat ze door Israël werden verslagen. 11 De krijgslieden van Israël zetten
uit Mispa de Filistijnen achterna, en hakten tot onder Bet-Kar op hen in.

12 Toen nam Samuël een steen, plaatste die halverwege tussen Mispa en
Sjen, noemden hem: Ében-Haézer, en sprak: “Tot hier toe heeft Jahweh ons
geholpen.” 13 Zo werden de Filistijnen vernederd en waagden het niet meer,
het gebied van Israël binnen te vallen. En zolang Samuël leefde, bleef
de hand van Jahweh op de Filistijnen drukken. 14 Ook de steden, die de
Filistijnen op Israël veroverd hadden, kwamen aan Israël terug; zowel Ekron
als Gat met hun omgeving bevrijdde Israël uit de macht der Filistijnen. Ook
tussen Israël en de Amorieten bleef het vrede. 15 Samuël richtte Israël zolang
hij leefde. 16 Elk jaar maakte hij een rondreis over Betel en Gilgal en Mispa,
en op al die plaatsen sprak hij recht over Israël. 17 Dan keerde hij weer naar
Rama terug, want daar stond zijn huis. Daar richtte hij Israël, en bouwde er
een altaar voor Jahweh.

8

1 Toen Samuël oud begon te worden, stelde hij zijn zonen als rechters
over Israël aan. 2 Zijn oudste zoon heette Joël, de tweede Abija; zij spraken
recht te Beër-Sjéba. 3 Zij volgden echter zijn voorbeeld niet, maar waren op
eigen voordeel uit, namen steekpenningen aan en verkrachtten het recht.
4 Daarom kwamen al de oudsten van Israël bijeen, begaven zich naar Samuël
te Rama, 5 en zeiden tot hem: Gij zijt oud geworden, en uw zonen volgen uw
voorbeeld niet. Geef ons liever een koning, om ons te regeren, zoals ook alle
andere volken hebben. 6 Maar het voorstel, dat ze gedaan hadden: “Geef ons
een koning, om ons te regeren”, was in de ogen van Samuël een misdaad.
Hij bad tot Jahweh, 7 en Jahweh sprak tot Samuël: Wees het volk terwille
in alles wat ze u voorstellen. Want niet u hebben ze verworpen, maar Mij;
Mij willen ze niet meer als Koning over zich hebben. 8 Juist zoals ze met Mij
hebben gedaan van de dag af, dat Ik hen opvoerde uit Egypte tot heden toe,
door Mij te verlaten en vreemde goden te dienen, zo doen ze ook nu met
u. 9 Welnu, geef ze hun zin; alleen moet ge ze uitdrukkelijk waarschuwen,
en hun het recht van den koning voorhouden, die over hen regeren zal.
10 Samuël bracht aan het volk, dat hem een koning had gevraagd, alles over
wat Jahweh gezegd had. 11 Hij sprak tot hen: Aldus is het recht van den
koning, die over u gaat heersen. Over uw zonen mag hij beschikken, om ze
bij zijn wagens en ruiterij onder te brengen, en ze vóór zijn wagen te laten
lopen; 12 om ze in zijn dienst te stellen als hoofdman van duizend en vijftig;
om zijn akker om te ploegen, zijn oogst binnen te halen en zijn oorlogs-
en wapentuig te vervaardigen. 13 Over uw dochters mag hij beschikken
als zalvenmengsters, keukenmeisjes en kooksters. 14 Van uw akkers, uw
wijngaarden en olijftuinen mag hij de beste in beslag nemen, om die weg te
schenken aan zijn dienaars. 15 Van uw zaailanden en uw wijngaarden mag
hij het tiende heffen, om het aan zijn hovelingen en ambtenaren te geven.
16 Uw slaven en slavinnen, uw beste runderen en ezels mag hij opeisen, om
die voor zijn eigen werk te gebruiken. 17 Van uw schapen mag hij het tiende
heffen; en zelf zult gij zijn slaven zijn. 18 En mocht gij in de toekomst u
beklagen over den koning, dien ge u verkozen hebt, dan zal Jahweh u niet
verhoren. 19 Maar het volk wilde niet luisteren naar de waarschuwing van
Samuël, en zeide: Toch moet er een koning over ons zijn! 20 We willen gelijk
zijn aan alle andere volken; onze koning moet ons besturen, aan onze spits
voor ons uitrukken en onze oorlogen voeren. 21 Toen Samuël al de eisen van
het volk had gehoord, bracht hij ze aan Jahweh over. 22 En Jahweh sprak tot

Samuël: Geef ze hun zin, en stel een koning over hen aan. Nu sprak Samuël tot de Israëlieten: Gaat allen terug naar uw stad!

9

1 Nu was er onder de Benjamieten een man, die Kisj heette; hij was een zoon van Abiël, den zoon van Seror, zoon van Bekorat, zoon van Afiach; hij was een Benjamiet, en een welvarend man. 2 Deze had een zoon, Saul genaamd, jong en flink. Niemand van de Israëlieten was zo flink als hij; met kop en schouder stak hij boven heel het volk uit. 3 Eens werden de ezelinnen van Kisj, den vader van Saul, vermist. Kisj zeide dus tot zijn zoon Saul: Neem een van de knechten met u mee, en vooruit, ga de ezelinnen zoeken. 4 Ze doorkruisten het Efraïmgebergte en vervolgens de landstreek Sjalisja, zonder iets te vinden. Daarna zwierven ze door de landstreek Sjaälim, maar ook daar waren ze niet. Ook zochten ze het land van Benjamin af, maar ze vonden niets. 5 Toen ze eindelijk in de landstreek Soef waren gekomen, zei Saul tot zijn knecht, die hem begeleidde: Laat ons maar teruggaan; anders maakt mijn vader zich nog meer bezorgd over ons, dan over de ezelinnen. 6 Hij antwoordde hem: Daar in die stad woont een man Gods, die hoog in aanzien staat; want alles wat hij zegt komt haarfijn uit. Laat ons daarheen gaan; misschien kan hij ons inlichten omtrent de weg, die we hebben te gaan. 7 Saul zei tot den knecht: Wat kunnen we den man dan aanbieden, als we er heen gaan? Het brood in onze zakken is op, en we hebben geen geld; wat kunnen we den godsman dan aanbieden? 8 De knecht hernam en zei tot Saul: Wel, ik heb nog een kwart zilveren sikkel, die ik den godsman zou kunnen aanbieden; dan zal hij ons wel inlichtingen geven over onze reis. 9 (Vroeger zei men namelijk in Israël, als men God ging bevragen: “Kom, laat ons naar den ziener gaan”; want de profeet van vandaag werd vroeger ziener genoemd.) 10 (a) Toen zei Saul tot den knecht: Uw voorstel is goed; kom, laat ons naar den ziener gaan. Ze gingen dus naar de stad waar de godsman woonde. 11 Terwijl ze de helling naar de stad beklommen, kwamen ze meisjes tegen, die water gingen putten. Ze vroegen haar: Is de ziener thuis? 12 Ze antwoordden hun: Ja, de ziener is juist vóór u in de stad aangekomen; want er is vandaag op de hoogte een offer voor het volk. 13 Als gij nu naar de stad gaat, kunt gij hem nog treffen, voordat hij de hoogte beklimt om te eten. Want het volk kan niet beginnen, voordat hij komt; hij moet immers het offer zegenen, dan pas kunnen de gasten eten. Gaat dus naar boven, dan zult gij hem nog juist kunnen treffen. 14 Ze gingen dus naar de stad. Juist toen ze de poort binnenkwamen, liep Samuël hun tegemoet, daar hij naar buiten ging, om zich naar de hoogte te begeven. 15 Nu had Jahweh daags voor de komst van Saul aan Samuël geopenbaard: 16 Morgen om deze tijd zal Ik een man sturen uit het gebied van Benjamin; dien moet ge zalven tot vorst over mijn volk Israël. Hij zal mijn volk verlossen uit de macht der Filistijnen. Want Ik heb op mijn volk neergezien, daar zijn geroep tot Mij is doorgedrongen. 17 Toen nu Samuël Saul bemerkte, zeide Jahweh tot hem: Dat is de man, van wien Ik u gesproken heb; hij zal heersen over mijn volk. 18 Intussen was Saul onder de poort op Samuël toegetreden. Hij vroeg: Wees zo goed, en vertel me, waar het huis van den ziener staat. 19 Samuël gaf Saul ten antwoord: Ik zelf ben de ziener. Ga voor mij uit naar de hoogte, en eet vandaag bij mij; morgen zal ik u uitgeleide doen, en u alles vertellen, wat u op het hart ligt. 20 Wat die ezelinnen betreft, die ge nu sinds drie dagen mist, heb daar geen zorg over; want ze zijn teruggevonden.

Maar aan wien zal ten deel vallen, wat heel Israël zich wenst? Aan wien
anders dan aan u en aan uw gehele familie? 21 Saul antwoordde en sprak:
Ik ben toch maar een Benjamiet, uit de kleinste stam van Israël, en mijn
geslacht is het onbeduidendste onder alle geslachten van de stam Benjamin.
Waarom zegt ge mij dan zo iets? 22 Nu nam Samuël Saul en zijn knecht met
zich mee, en bracht ze naar een kamer, waar hij hun een plaats gaf aan het
hoofd van de ongeveer dertig genodigden. 23 En tot den kok zei Samuël: Dien
het gerecht op, dat ik u gegeven heb, en dat ik u verzocht, apart te houden.
24 De kok diende dus de schenkel op met wat daarbij hoort, en zette die voor
Saul neer. Samuël zeide: Eet wat u wordt voorgezet; want het werd voor
u bestemd, toen ik het volk voor dit feest bijeenriep. Zo at Saul die dag bij
Samuël; 25 daarna daalden zij van de hoogte naar de stad af. Men spreidde
voor Saul een bed op het terras, 26 en hij ging slapen. Zodra de morgen was
aangebroken, riep Samuël tot Saul, die op het terras was: Sta op, dan kan
ik u uitgeleide doen. Saul stond dus op, en ging vergezeld van Samuël naar
buiten. 27 Toen ze tot het einde der stad waren afgedaald, sprak Samuël tot
Saul: Zeg tegen den knecht, dat hij ons vooruit moet lopen. Blijf zelf een
ogenblik stil staan, dan zal ik u Gods woord verkondigen.

10

1 Toen nam Samuël een pul met olie, goot die leeg over zijn hoofd,
omhelsde hem en sprak: Hiermede heeft Jahweh u gezalfd tot leider van
zijn volk Israël. Gij zijt het, die het volk van Jahweh moet beschermen
en het bevrijden uit de macht van zijn vijandige buren. En dit is het
teken. dat Jahweh u tot leider van zijn erfdeel gezalfd heeft: 2 Als ge zo
aanstonds van mij zijt vertrokken, zult ge tegen de middag dicht bij het
graf van Rachel op het grondgebied van Benjamin twee mannen ontmoeten.
Zij zullen u zeggen: De ezelinnen, die ge waart gaan zoeken, zijn terecht;
uw. vader heeft dat geval van de ezelinnen al vergeten, maar hij maakt
zich ongerust over u en vraagt zich af: Wat kan ik voor mijn zoon doen?
3 Als ge vandaar verder trekt en de eik van Debora bereikt, zullen u daar
drie mannen tegemoet komen, die opgaan naar God te Betel: de een met
drie lammeren, de ander met drie ronde broden en de derde met een zak
wijn. 4 Ze zullen u groeten en u twee broden aanbieden, die gij van hen
moet aannemen. 5 Daarna moet ge naar Giba van God gaan, waar de
stadhouder der Filistijnen woont; zodra ge de stad binnenkomt, zult ge een
troep profeten ontmoeten, die met harpen en tamboerijnen, met fluiten en
citers voorop, van de hoogte afkomen en aan het profeteren zijn. 6 Dan
zal de geest van Jahweh zich van u meester maken, zodat ge met hen gaat
profeteren en een ander mens wordt. 7 Wanneer nu deze tekenen zijn
uitgekomen, kunt ge voorlopig doen, wat u het beste lijkt; want God is met u.
8 Daarna moet ge mij voorgaan naar Gilgal, waar ik naar u toe zal komen, om
brandoffers op te dragen en vredeoffers te brengen. Zeven dagen lang moet
ge mijn komst afwachten; dan zal ik u mededelen, wat ge moet doen. 9 Zodra
hij zich had omgekeerd en van Samuël was heengegaan, maakte God van
hem een ander mens, en kwamen al die tekenen nog diezelfde dag uit. 10 En
toen hij verder naar Giba ging, kwam hem een groep profeten tegemoet. Nu
maakte de geest Gods zich van hem meester, en hij begon in hun kring te
profeteren. 11 En allen, die hem van vroeger kenden en zagen, dat hij zowaar
met de profeten meedeed, vroegen elkander: Wat is er nu met den zoon van
Kisj gebeurd? Behoort ook Saul bij de profeten? 12 Maar een van hen gaf ten

antwoord: Maar wat betekent hun vader dan wel? Daarom werd het een
spreekwoord: “Behoort ook Saul bij de profeten.” 13 Toen hij opgehouden
had met profeteren, en in Giba was teruggekomen, 14 vroeg de oom van
Saul aan hem en zijn knecht: Waar zijt gij geweest? Hij antwoordde: De
ezelinnen zoeken; en toen we zagen, dat ze nergens te vinden waren, zijn
we naar Samuël gegaan. 15 De oom van Saul hernam: Vertel me eens, wat
Samuël u gezegd heeft. 16 Saul gaf zijn oom ten antwoord: Hij heeft ons
verzekerd, dat de ezelinnen terecht waren. Maar de geschiedenis van het
koningschap, waarover Samuël gesproken had, vertelde hij hem niet. 17 Nu
riep Samuël het volk bijeen naar Jahweh in Mispa, 18 en hij sprak tot de
Israëlieten: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ik heb Israël uit Egypte geleid,
en u bevrijd uit de macht van de Egyptenaren en van alle koninkrijken, die
u verdrukten. 19 Maar gij hebt heden den God miskend, die u verloste van
al uw plagen en rampen; want gij hebt geroepen: Neen, stel een koning
over ons aan! Het zij zo; treedt volgens uw stammen en families voor het
aanschijn van Jahweh. 20 Eerst liet Samuël dus alle Israëlietische stammen
aantreden; en aangewezen werd de stam Benjamin. 21 Daarna liet hij de
families van de stam Benjamin aantreden; en aangewezen werd de familie
Matri. Tenslotte de familie Matri, man voor man; en aangewezen werd Saul,
de zoon van Kisj. Men ging hem zoeken, maar hij was nergens te vinden.
22 Daarom raadpleegde men Jahweh andermaal: Is de man wel hierheen
gekomen? En Jahweh antwoordde: Hij zit verborgen bij de legertros.
23 Ze haalden hem er vlug vandaan. En toen ze hem in het midden van
het volk hadden geplaatst, en hij met kop en schouder boven al het volk
uitstak, 24 sprak Samuël tot geheel het volk: Ziet gij niet, wien Jahweh heeft
uitverkoren; hij heeft zijns gelijke niet onder heel het volk! En heel het
volk begon te juichen en te roepen: Leve de koning! 25 En nadat Samuël
voor het volk het koningsrecht had uiteengezet en het in een boek had
opgeschreven, dat hij voor Jahweh neerlegde, liet hij het volk naar zijn
woonplaatsen terugkeren. 26 Ook Saul ging huiswaarts naar Giba. En de
dapperen, die Jahweh daartoe had aangezet, sloten zich bij hem aan. 27 Maar
de Belialskinderen meenden: Hoe zou die ons kunnen bevrijden? En omdat
ze hem minachtten, brachten ze hem geen geschenken.

11

1 Ongeveer een maand later trok de Ammoniet Nachasj op, en sloeg het
beleg voor Jabesj van Gilad. De bewoners van Jabesj stelden nu aan Nachasj
voor: Sluit met ons een verdrag, dan zullen wij ons aan u onderwerpen.
2 Maar Nachasj de Ammoniet liet hun zeggen: Ik wil met u een verdrag
sluiten op voorwaarde, dat ieder van u het rechteroog wordt uitgestoken;
die schande wil ik heel Israël aandoen! 3 Toen antwoordden hem de oudsten
van Jabesj: Geef ons zeven dagen de tijd, dat we boden kunnen sturen naar
alle streken van het land Israël. Is er niemand, die ons helpen wil, dan
geven we ons aan u over. 4 Zo kwamen de boden in Giba van Saul. En
toen zij voor het volk de toestand uiteengezet hadden, begon heel het volk
luide te wenen. 5 Juist kwam Saul van de akker achter het vee aanlopen.
Hij vroeg: Wat scheelt het volk, dat ze zo schreien? En men vertelde hem
het verhaal van de bewoners van Jabesj. 6 Nauwelijks had Saul dat verhaal
vernomen, of hij werd door de geest Gods overmeesterd. 7 Ziedend van
woede haalde hij een koppel runderen, hakte ze in stukken en liet ze door
boden in heel Israël rondbrengen met het bevel: Wie Saul en Samuël niet

volgt, met zijn vee zal het zó gaan! En de vrees van Jahweh overviel het volk, en als één man trokken ze uit. 8 Toen hij ze in Bézek monsterde, bleken er driehonderd- duizend Israëlieten en dertigduizend Judeërs te zijn. 9 Aan de boden, die gestuurd waren, gaf hij de boodschap mee: Dit moet gij de bevolking van Jabesj van Gilad zeggen: Morgen, als de zon op haar heetst is, komt er hulp voor u. En toen de boden thuiskwamen en de boodschap aan de bewoners van Jabesj overbrachten, waren ze zeer verheugd. 10 En de bewoners van Jabesj lieten Nachasj weten: Morgen geven we ons over, en kunt ge met ons doen wat ge wilt. 11 De volgende morgen verdeelde Saul het leger in drie groepen. Nog tijdens de morgenwake drongen ze in de legerplaats binnen, en sloegen op de Ammonieten in tot op het heetst van de dag. Zij, die gespaard bleven, werden zo uiteengejaagd, dat er geen twee bij elkander bleven. 12 Nu vroeg het volk aan Samuël: Wie durfde zeggen: Zou Saul onze koning zijn? Lever die mannen uit; we willen ze doden! 13 Maar Saul antwoordde: Vandaag zal niemand sterven; want heden heeft Jahweh in Israël verlossing bewerkt. 14 En Samuël sprak tot het volk: Komt, laat ons naar Gilgal gaan en daar het koningschap inwijden. 15 Zo ging heel het volk naar Gilgal, en stelden daar in Gilgal voor het aanschijn van Jahweh Saul tot koning aan. Men bracht daar dankoffers aan Jahweh, en Saul en alle Israëlieten waren er zeer vrolijk.

12

1 Toen sprak Samuël tot geheel Israël: Ik heb voldaan aan al de wensen, die gij mij kenbaar hebt gemaakt, en een koning over u aangesteld. 2 Dus staat voortaan de koning aan uw hoofd. Want ik ben oud en grijs geworden, en wat mijn zonen aangaat: gij kent ze! Van mijn jeugd af tot op de dag van heden heb ik aan uw hoofd gestaan. 3 Hier sta ik nu! Legt voor Jahweh en voor zijn gezalfde getuigenis over mij af! Wiens rund heb ik genomen of wiens ezel ontvreemd; wien heb ik afgezet of verongelijkt; van wien heb ik geschenken aangenomen, al was het een paar sandalen? Zegt het mij, dan kan ik mij verantwoorden. 4 Maar zij riepen: Néén, ge hebt ons niet afgezet of verongelijkt, en van niemand hebt ge wat dan ook aangenomen. 5 Toen sprak hij tot hen: Is Jahweh uw getuige, en is heden zijn gezalfde getuige, dat gij niets in mijn bezit hebt aangetroffen? En zij antwoordden: Ja! 6 Nu ging Samuël voort tot het volk: Getuige is dus Jahweh, die Moses en Aäron heeft verwekt en uw voorvaderen uit Egypteland heeft gevoerd! 7 Welnu dan, treedt aan; dan zal ik ten overstaan van Jahweh uw rechter zijn, en u alle weldaden voorhouden, die Hij aan u en uw vaderen heeft bewezen. 8 Toen Jakob in Egypte gekomen was en uw vaderen tot Jahweh smeekten, zond Hij Moses en Aäron, die uw vaderen uit Egypte bevrijdden en in dit land deden wonen. 9 Maar omdat zij Jahweh, hun God, vergaten, gaf Hij hen prijs aan Sisera, den legeroverste van Chasor, aan de Filistijnen en aan den koning van Moab, die hen aanvielen. 10 Toen baden zij tot Jahweh en bekenden: Wij hebben gezondigd, door Jahweh te verlaten en de Báals en Asjtarten te dienen; bevrijd ons toch uit de macht van onze vijanden, en U zullen wij dienen. 11 En Jahweh zond Jeroebbáal, Abdon, Jefte en Samuël, en bevrijdde u uit de macht van uw vijandige naburen, zodat gij onbezorgd kondt leven. 12 Maar nu gij bemerkt hebt, dat Nachasj, de Ammonietenkoning, op u afkwam, nu hebt gij, ofschoon Jahweh uw God uw Koning is, tot mij geroepen: Néén, een koning moet over ons heersen!

13 Daar staat dan de koning, dien gij gekozen en om wien gij gevraagd hebt.
Jahweh héέft u een koning gegeven! 14 Welnu, als gij Jahweh vreest en
Hem dient, als gij luistert naar zijn stem en u niet verzet tegen Jahweh's
geboden, als gij zelf zowel als de koning, die over u heerst, Jahweh, uw
God, blijft volgen, dan zult gij leven; 15 maar als gij niet luistert naar de
stem van Jahweh, als gij u verzet tegen zijn geboden, dan zal de hand van
Jahweh op u en uw koning neerkomen tot uw eigen verderf! 16 Blijft nu
nog staan, en let op het grote wonder, dat Jahweh voor uw ogen gaat doen.
17 Want ofschoon wij midden in de tarweoogst zijn, zal Jahweh het op mijn
gebed laten donderen en regenen. Erkent dan, hoe zwaar gij misdaan
hebt in de ogen van Jahweh, door een koning te verlangen. 18 En Samuël
bad tot Jahweh, en Jahweh liet het die dag donderen en regenen, 19 zodat
heel het volk diep bevreesd werd voor Jahweh en Samuël, en aan Samuël
vroeg: Bid voor uw dienaren tot Jahweh, uw God, opdat we niet sterven;
want bij al onze zonden hebben we nog deze misdaad gevoegd, dat we een
koning hebben verlangd. 20 Toen sprak Samuël tot het volk: Weest niet
bevreesd! Zeker, gij hebt al dit kwaad bedreven; maar vervreemdt u thans
niet langer van Jahweh. Blijft Jahweh dienen met geheel uw hart, 21 zonder
af te wijken naar die nietswaardigheden, die, juist omdat ze niets waard zijn,
niet kunnen helpen en redden. 22 Neen, Jahweh zal zijn volk niet verwerpen
terwille van zijn machtige Naam; want Jahweh heeft u tot zijn volk willen
maken! 23 En ik, ik denk er niet aan, om tegen Jahweh te zondigen, door niet
meer voor u te bidden of u de goede en rechte weg te wijzen. 24 Vreest dus
Jahweh en dient Hem oprecht met heel uw hart; ziet, wat grote dingen Hij
aan u heeft gedaan. 25 Maar zo gij in de boosheid volhardt, dan gaat gij ten
onder, gij zowel als uw koning!

13

1 Saul was 1 jaar oud, toen hij koning werd, en... jaar regeerde hij over
Israël. 2 Saul koos drieduizend Israëlieten uit, van wie er tweeduizend bij
hem in Mikmas en het gebergte van Betel bleven, en duizend bij Jonatan in
Giba van Benjamin; de rest van het volk stuurde hij naar zijn woonplaatsen
terug. 3 Daar Jonatan den Filistijnsen stadhouder in Giba doodde, vernamen
de Filistijnen, dat de Hebreën waren afgevallen en dat Saul over heel het
land de krijgstrompet had doen blazen. 4 Maar ook heel Israël hoorde, dat
Saul den Filistijnsen stadhouder gedood had, en dat Israël zich de haat van
de Filistijnen op de hals had gehaald; waarop het volk zich achter Saul
en Jonatan in Gilgal schaarde. 5 Ook de Filistijnen verenigden zich tot de
aanval op Israël; ze hadden drieduizend wagens, zesduizend ruiters, en een
voetvolk zo talrijk als het zand aan het strand van de zee. Ze trokken uit, en
sloegen hun kamp op bij Mikmas, ten oosten van Bet-Awen. 6 De Israëlieten
begrepen, dat het er slecht voor hen uitzag, en dat het volk het zwaar te
verduren zou krijgen. Ze kropen weg in grotten, spelonken, rotsspleten,
ravijnen en putten, 7 of trokken de Jordaan-wedden over naar de landstreek
Gad en Gilad. Saul bevond zich nog in Gilgal, ofschoon heel het volk uit angst
van hem wegliep. 8 Hij wachtte zeven dagen, volgens de termijn, die Samuël
had gesteld. Maar toen Samuël niet in Gilgal kwam en het volk van hem
wegliep, 9 beval Saul: Breng mij het brandoffer en de vredeoffers. En zelf
droeg hij het brandoffer op. 10 Juist had hij het offer opgedragen, of daar
kwam Samuël aan. Saul ging hem tegemoet, om hem te begroeten. 11 Maar
Samuël vroeg: Wat hebt ge gedaan? Saul antwoordde: Wel, ik bemerkte, dat

het volk van mij wegliep. En daar gij niet op de afgesproken tijd kwaamt,
en de Filistijnen zich naar Mikmas samentrokken, 12 dacht ik: Nu komen
de Filistijnen op mij af naar Gilgal, nog eer ik Jahweh gunstig gestemd heb.
Dus hakte ik de knoop maar door, en droeg zelf het offer op. 13 Nu sprak
Samuël tot Saul: Ge hebt dwaas gehandeld! Zo ge het bevel hadt volbracht,
dat Jahweh, uw God, u had gegeven, dan had Jahweh thans uw koningschap
over Israël voor altijd bevestigd. 14 Maar nu zal uw koningschap geen stand
houden. Jahweh zal Zich iemand naar zijn hart zoeken en hem tot vorst
over zijn volk aanstellen, omdat ge niet onderhouden hebt, wat Jahweh u
had bevolen. En Samuël stond op, vertrok uit Gilgal, en ging zijns weegs.
15 Wat er van het volk was overgebleven, volgde Saul ten strijde. Toen zij
te Giba van Benjamin waren gekomen, monsterde Saul het volk, dat zich
bij hem bevond; het waren ongeveer zeshonderd man. 16 Zo stonden dus
Saul met zijn zoon Jonatan en het volk, dat zich bij hen bevond, te Giba
van Benjamin, terwijl de Filistijnen bij Mikmas waren gelegerd. 17 Intussen
verlieten drie plunderende benden het kamp der Filistijnen. De ene trok in
de richting van Ofra, naar het land Sjoeal; 18 de tweede in de richting van
Bet-Choron; en de derde naar het grensgebied, dat over het Hyena-dal op
de steppe uitziet. 19 Nu was er in heel het land Israël geen smid te vinden;
want de Filistijnen hadden gezegd: De Hebreën moeten geen zwaarden of
speren kunnen vervaardigen. 20 Dus moest heel Israël zich tot de Filistijnen
wenden, als men een ploeg, een houweel, een bijl of een sikkel te slijpen
had. 21 En voor het scherpen van ploeg of houweel vroegen de Filistijnen
een derde sikkel, en even zoveel voor het slijpen van bijlen of sikkels. 22 Zo
kwam het, dat in de veldslag bij Mikmas niemand van het volk, dat bij Saul
en Jonatan was, een zwaard of een lans bezat; alleen Saul en zijn zoon
Jonatan waren ermee gewapend. 23 Een wachtpost der Filistijnen hield ook
de bergpas van Mikmas bezet.

14

1 Op zekere dag zei Jonatan, de zoon van Saul, tot zijn wapendrager: Laat
ons oversteken naar de Filistijnenpost daar aan de overkant! Hij had er
echter niets van aan zijn vader verteld. 2 Saul bevond zich toen aan de rand
van Giba onder de granaatappelboom op de dorsvloer. Zijn gevolg bestond
uit ongeveer zeshonderd man; 3 en Achija, de zoon van Achitoeb, die de
broer was van I-Kabod, den zoon van Pinechas, zoon van Eli, den priester
van Jahweh in Sjilo, droeg de efod. Ook het volk wist niet, dat Jonatan was
heengegaan. 4 Tussen de passen, waarlangs Jonatan een doortocht zocht
naar de Filistijnenpost, bevond zich aan weerszijden een rotspunt; de een
heette Boses, de andere Senne; 5 de ene rotspunt stond noordelijk tegenover
Mikmas, de andere zuidelijk tegenover Géba. 6 Jonatan zeide dus tot zijn
wapendrager: Laat ons oversteken naar de post van die onbesnedenen.
Misschien wil Jahweh voor ons ingrijpen; want het maakt voor Jahweh geen
verschil, of Hij met een groot of met een klein aantal de zege verleent. 7 De
wapendrager antwoordde hem: Doe wat uw hart u ingeeft; ik sta tot uw
beschikking, en ik doe wat gij wilt. 8 Jonatan sprak af: Welnu, als we naar
die mannen oversteken, moeten we ons aan hen laten zien. 9 Roepen ze ons
toe: “Halt, totdat we bij u zijn, dan blijven we beneden staan en klimmen
niet naar hen op”. 10 Maar roepen ze: “Kom op!” dan gaan we naar boven;
want dat is voor ons het teken, dat Jahweh ze aan ons heeft overgeleverd.
11 Toen beiden zich nu aan de Filistijnse wachtpost vertoonden, riepen de

Filistijnen: Kijk eens, er komen Hebreën uit de holen gekropen, waarin ze
zich verborgen hadden! 12 En de mannen van de wachtpost daagden Jonatan
en zijn wapendrager uit met de kreet: Kom op! dan zullen we jullie eens
laten zien! Nu sprak Jonatan tot zijn wapendrager: Volg me; want Jahweh
heeft ze aan Israël overgeleverd. 13 Gevolgd door zijn wapendrager kroop
hij op handen en voeten naar boven. En waar Jonatan verscheen, vielen
de Filistijnen neer, en achter hem gaf zijn wapendrager hun de genadeslag.
14 Deze eerste nederlaag, die Jonatan met zijn wapendrager hun toebracht,
kostte hun ongeveer twintig man op een terrein van een halve morgen land.
15 Maar de schrik sloeg ook over op het kamp en het veld. Al het volk, met
de wachtposten en roversbenden werd bang; zelfs de aarde beefde, en er
ontstond een vreselijke paniek. 16 Toen de schildwachten van Saul in Giba
van Benjamin bemerkten, dat de menigte ontsteld in alle richtingen rende,
17 gaf Saul aan zijn gevolg het bevel: Onderzoekt eens, wie ons verlaten
heeft. En bij het onderzoek bleek, dat Jonatan en zijn wapendrager er niet
waren. 18 Toen zei Saul tot Achija: Breng de ark van God hierheen. Want
de ark van God was weer in het bezit van Israël. 19 Maar terwijl Saul met
den priester sprak, werd het rumoer in het kamp der Filistijnen hoe langer
hoe erger. Daarom zei Saul tot den priester: Laat maar! 20 En met al het
volk dat bij hem was, stortte hij als één man zich in het gevecht. Maar zie,
reeds sloeg daar de een op den ander in, en was er een geweldige verwarring
ontstaan. 21 Nu liepen ook de Hebreën over, die het vroeger met de Filistijnen
gehouden hadden en met hen te velde waren getrokken, en kozen de partij
van Israël, dat Saul en Jonatan volgde. 22 Ook de Israëlieten, die zich in het
Efraïmgebergte schuil hadden gehouden, sloten zich allen in het gevecht bij
hen aan, zodra ze vernamen, dat de Filistijnen op de vlucht waren geslagen.
23 Zo werd Israël die dag door Jahweh bevrijd. Het gevecht strekte zich uit tot
over Bet-wen, 24 en het volk, dat zich aan de zijde van Saul schaarde, groeide
aan tot ongeveer tienduizend man. Maar terwijl de strijd zich over heel
het Efraïmgebergte verspreidde, beging Saul die dag een grote dwaasheid.
Want Saul liet het volk zweren: Gevloekt de man, die iets durft eten voor
vanavond, eer ik mij op mijn vijanden gewroken heb. Iedereen onthield
zich dan ook van voedsel over het hele land. 25 Men kwam echter in een bos,
waar de honing zo maar op de grond lag. 26 Toen het volk bij de raten kwam,
was de zwerm eruit verdwenen. Toch was er niemand, die de hand naar
zijn mond bracht; zoveel ontzag had het volk voor de eed. 27 Jonatan echter,
die niet gehoord had, dat zijn vader het volk een eed had doen zweren,
stak de punt van de stok, die hij in zijn hand had, omlaag, doopte die in de
honingraat en bracht de hand naar zijn mond. Zijn ogen begonnen ervan
te schitteren. 28 Maar iemand uit het volk sprak hem aan, en zeide: Uw
vader heeft het volk deze plechtige eed laten zweren: “Gevloekt de man,
die vandaag iets eet!” Daar echter het volk uitgeput was, 29 gaf Jonatan ten
antwoord: Dan heeft mijn vader het land in het ongeluk gestort! Zie maar
eens, hoe mijn ogen schitteren, nu ik een beetje van die honing geproefd
heb! 30 Hoeveel groter zou de nederlaag der Filistijnen geweest zijn, als
het volk vandaag genoeg had gegeten van de buit, die het op zijn vijanden
heeft behaald. 31 Die dag ve rsloeg het volk de Filistijnen van Mikm as tot
Ajjalon. Maar toen was het ook zo uitgeput, 32 dat het zich op de buit stortte,
schapen, runderen en kalveren nam, ze zo maar op de grond slachtte, en
ze met bloed en al opat. 33 Toen men aan Saul berichtte, dat het volk tegen
Jahweh zondigde, door ze met bloed en al te eten, sprak hij tot hen, die

het hem kwamen vertellen: Rol ogenblikkelijk een grote steen hier naar toe. 34 En Saul ging voort: Verspreidt u onder het volk en zegt hun: Laat iedereen zijn rund of schaap bij mij brengen en hierop slachten; dan kunt gij eten en hoeft gij niet tegen Jahweh te zondigen, door ze met bloed en al te eten. Toen bracht iedereen van het volk, wat hij bemachtigd had, daar naar toe, en slachtte het daar. 35 En Saul bouwde een altaar voor Jahweh; dit was het eerste altaar, dat hij voor Jahweh bouwde. 36 Toen sprak Saul: Laat ons vannacht de Filistijnen achtervolgen en ze uitplunderen tot de morgen aanlicht, zonder iemand van hen te sparen. Men antwoordde: Doe wat u goeddunkt! Maar de priester zeide: We moeten ons eerst hier tot God wenden. 37 Saul vroeg dus aan God: Zal ik de Filistijnen achtervolgen, en zult Gij ze aan Israël overleveren? Maar hij kreeg toen geen antwoord. 38 Daarom beval Saul: Aanvoerders van het volk, komt allen hierheen en brengt aan het licht, bij wien de schuld hiervan ligt. 39 Zowaar Jahweh leeft, de bevrijder van Israël, al was het mijn eigen zoon Jonatan, de dood zal hij sterven! Maar niemand van het volk durfde hem antwoorden. 40 Nu sprak hij tot de Israëlieten: Gij moet aan de ene kant gaan staan; ik met mijn zoon Jonatan zullen aan de andere kant blijven. Het volk gaf Saul ten antwoord: Doe wat u goeddunkt. 41 En Saul bad tot Jahweh: God van Israël; waarom hebt Gij heden uw dienaar geen antwoord gegeven? Jahweh, God van Israël, zo de schuld bij mij of mijn zoon Jonatan ligt, geef dan Oerim; zo de schuld bij uw volk Israël ligt, geef dan Toemmim. Jonatan en Saul werden aangewezen, en het volk ging vrij uit. 42 Toen beval Saul: Werpt nu het lot tussen mij en mijn zoon Jonatan. En Jonatan werd aangewezen. 43 Nu sprak Saul tot Jonatan: Vertel me, wat hebt ge gedaan? En Jonatan vertelde hem: Met de punt van de stok, die ik in mijn hand had, heb ik een beetje honing geproefd; ik ben bereid te sterven. 44 Saul sprak: Zo moge God met mij doen en nog erger, als ge de dood niet zult sterven, Jonatan! 45 Maar het volk zeide tot Saul: Moet dan Jonatan sterven, hij, die deze grote overwinning bevochten heeft in Israël? Néén, zo waar Jahweh leeft, geen haar van zijn hoofd zal ter aarde vallen; want met de hulp van Jahweh heeft hij ze heden bevochten! Zo werd Jonatan door het volk bevrijd, en hoefde hij niet te sterven. 46 Saul staakte de achtervolging van de Filistijnen, en de Filistijnen trokken zich in hun woonplaatsen terug. 47 Nadat Saul het koningschap over Israël had aanvaard, voerde hij krijg aan alle kanten tegen zijn vijanden: tegen Moab, tegen de Ammonieten, tegen Edom, tegen de koningen van Soba en tegen de Filistijnen; en wie hij ook aanviel, werd door hem overwonnen. 48 Hij ontplooide zulk een kracht, dat hij zelfs Amalek versloeg, en Israël bevrijdde uit de macht van die het plunderden. 49 De zonen van Saul waren Jonatan, Jisjwi en Malkisjóea; de oudste zijner beide dochters heette Merab, de jongste Mikal. 50 Zijn vrouw heette Achinóam, en was een dochter van Achimáas. Zijn legeroverste heette Abner, en was een zoon van Ner, den oom van Saul. 51 Want Kisj, de vader van Saul, en Ner, de vader van Abner, waren zonen van Abiël. 52 Zolang Saul leefde, was het een harde strijd tegen de Filistijnen; en telkens als Saul een flinke kerel zag of een dapper held, verbond hij hem aan zijn dienst.

15

1 Eens sprak Samuël tot Saul: Jahweh heeft mij gezonden, om u tot koning te zalven over mijn volk Israël; luister dus naar Jahweh's bevel. 2 Zo spreekt

Jahweh der heirscharen! Ik wil wreken, wat Amalek tegen Israël heeft misdreven, door Israël de weg te versperren, toen het optrok uit Egypte. 3 Daarom moet ge Amalek gaan verslaan, en alles wat hem toebehoort met de banvloek treffen; zonder genade moet ge mannen en vrouwen, kinderen en zuigelingen, runderen en schapen, ezels en kamelen doden. 4 Saul riep dus het volk op, en monsterde het in Télam: tweehonderdduizend man voetvolk en tienduizend Judeërs. 5 Hij kwam voor de hoofdstad van Amalek, legde zich in een dal in hinderlaag, 6 en liet aan de Kenieten zeggen: Gaat hier vandaan, trekt u terug en verwijdert u uit Amalek; anders zou ik u tegelijk met hen kunnen treffen, terwijl gij toch de Israëlieten genadig hebt behandeld, toen zij uit Egypte trokken. Zodra de Kenieten zich van Amalek hadden verwijderd, 7 versloeg Saul de Amalekieten van Chawila af tot Sjoer, dat oostelijk van Egypte ligt. 8 Agag, den koning van Amalek, nam hij levend gevangen, en aan de gehele bevolking voltrok hij de banvloek met het zwaard. 9 Maar Saul en het volk spaarden Agag met de beste schapen en runderen, met mestvee en lammeren, met alles wat waarde had, en wilden die niet met de banvloek treffen; alleen het waardeloze en verlopen vee gaven ze aan de banvloek prijs. 10 Toen werd het woord van Jahweh tot Samuël gericht: 11 Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning heb aangesteld; want hij heeft zich van Mij afgewend en mijn bevelen niet ten uitvoer gebracht. Diep bedroefd bad Samuël heel de nacht tot Jahweh. 12 Toen hij echter de volgende morgen Saul wilde ontmoeten, ontving hij de tijding, dat Saul naar Karmel gegaan was, en zich daar een gedenkteken had opgericht; dat hij vandaar was opgebroken, verder gereisd, en naar Gilgal was vertrokken. 13 Toen Samuël bij Saul gekomen was, sprak Saul tot hem: Wees gezegend door Jahweh; het bevel van Jahweh heb ik volbracht. 14 Maar Samuël vroeg: Wat betekent dan dat geblaat van schapen in mijn oren en het geloei van runderen, dat ik verneem? 15 Saul antwoordde: Die zijn van Amalek meegebracht. Want het volk heeft de beste schapen en runderen gespaard, om ze te offeren aan Jahweh, uw God; de rest echter hebben we met de banvloek geslagen. 16 Nu sprak Samuël tot Saul: Zwijg! Ik zal u verkondigen, wat Jahweh deze nacht tot mij heeft gezegd. Hij antwoordde hem: Spreek! 17 En Samuël sprak: Zijt ge niet aan het hoofd van Israëls stammen komen staan, ofschoon ge klein waart in uw eigen ogen? Jahweh heeft u gezalfd tot koning over Israël. 18 Maar Jahweh heeft u ook uitgezonden en bevolen: Trek op, sla de Amalekieten, die zondaars, met de banvloek, en strijd tegen hen, totdat ge ze hebt uitgeroeid. 19 Waarom hebt ge dan niet geluisterd naar het bevel van Jahweh, maar hebt ge u op de buit gestort, en kwaad gedaan in de ogen van Jahweh? 20 Saul gaf Samuël ten antwoord: Ik heb geluisterd naar het bevel van Jahweh, en ben gegaan, waarheen Jahweh mij zond; Agag, den koning van Amalek, heb ik meegebracht en Amalek met de banvloek getroffen. 21 Doch het volk heeft uit de buit schapen en runderen gekozen, het beste van wat onder de banvloek lag, om die in Gilgal te offeren aan Jahweh, uw God. 22 Maar Samuël sprak: Behagen Jahweh brand- en slachtoffers Evenveel als gehoorzaamheid aan zijn stem? Néén, gehoorzaamheid is beter dan slachtoffers, Volgzaamheid beter dan het vet van bokken! 23 Want weerspannigheid is als de zonde van toverij, Weerbarstigheid als het euvel der afgodsbeelden. Omdat ge verworpen hebt het woord van Jahweh, Heeft Jahweh u verworpen als koning! 24 Nu bekende Saul voor Samuël: Ik heb gezondigd, door het bevel van Jahweh

en uw opdracht te overtreden, daar ik uit vrees voor het volk aan hun
verlangen voldeed. 25 Vergeef mijn zonde nu maar, en keer met mij terug,
opdat ik Jahweh kan aanbidden. 26 Maar Samuël sprak tot Saul: Ik keer niet
met u terug; want omdat ge het bevel van Jahweh hebt verworpen, heeft Hij
u verworpen als koning over Israël. 27 En Samuël wendde zich af, om heen
te gaan. Toen greep Saul hem vast aan een slip van zijn mantel, maar die
scheurde af. 28 Nu sprak Samuël tot hem: Afgescheurd heeft nu Jahweh van
u het koningschap over Israël, en het gegeven aan een ander, die beter is
dan gij. 29 Néén, de Glorie van Israël liegt niet, en heeft geen spijt over iets;
want Hij is geen mens, dat Hij spijt over iets krijgt. 30 Maar Saul drong aan:
Al heb ik gezondigd, weiger mij toch in tegenwoordigheid van de oudsten
van mijn volk en in het bijzijn van Israël niet de eer, met mij terug te keren,
opdat ik Jahweh, uw God, kan aanbidden. 31 Daarom keerde Samuël zich om,
en volgde Saul; en Saul boog zich voor Jahweh neer. 32 Toen beval Samuël:
Breng Agag, den koning van Amalek, voor mij. Vrolijk trad Agag op hem toe,
en zeide: Zo is de bittere dood dan geweken! 33 Maar Samuël sprak: Zoals
uw zwaard de vrouwen kinderloos maakte, Zo zal onder de vrouwen uw
moeder kinderloos zijn! En Samuël hakte Agag in stukken voor Jahweh in
Gilgal. 34 Daarna vertrok Samuël naar Rama, en Saul keerde huiswaarts,
naar Giba van Saul. 35 Tot aan zijn stervensdag toe zag Samuël Saul niet
meer terug. Daar Samuël echter over Saul bleef treuren, omdat het Jahweh
berouwd had, dat Hij hem tot koning over Israël had aangesteld.

16

1 sprak Jahweh tot Samuël: Hoe lang nog blijft ge treuren over Saul, terwijl
Ik hem ontzet heb uit het koningschap over Israël? Vul uw kruik met olie
en ga naar Jesse, den Betlehemiet, waarheen Ik u zend; want onder zijn
zonen heb Ik mij een koning uitverkoren. 2 Maar Samuël vroeg: Hoe kan
ik daarheen gaan? Als Saul het hoort, laat hij mij vermoorden! Jahweh
hernam: Ge moet een jong rund met u meenemen en zeggen: Ik kom Jahweh
een offer brengen. 3 Nodig dan Jesse op het offer uit. Ik zal u wel te kennen
geven, wat ge moet doen; hem moet ge zalven, dien Ik u aanwijs. 4 Samuël
deed wat Jahweh bevolen had. Toen hij in Betlehem aankwam, gingen de
oudsten der stad hem ontsteld tegemoet, en vroegen hem: Brengt uw komst
vrede? 5 Hij antwoordde: Ja, ik kom Jahweh een offer brengen. Heiligt u dus;
dan kunt ge aan het offer deelnemen. En hij heiligde Jesse met zijn zonen,
en nodigde hen uit op het offer. 6 Toen zij bij elkaar waren gekomen, en hij
Eliab zag, dacht hij: Nu wijst Jahweh zeker zijn gezalfde aan! 7 Maar Jahweh
sprak tot Samuël: Let niet op zijn uiterlijk of op zijn rijzige gestalte; hèm wil
Ik niet. Want God ziet niet als een mens; de mens ziet het uiterlijk, maar
Jahweh ziet het hart. 8 Toen riep Jesse Abinadab en stelde hem aan Samuël
voor. Deze dacht: Hèm heeft Jahweh evenmin uitverkoren. 9 Ook van
Sjamma, die daarop aan Samuël voorgesteld werd, dacht hij: Ook hèm heeft
Jahweh niet uitverkoren. 10 Zo stelde Jesse zijn zeven zonen aan Samuël
voor; maar Samuël zei tot Jesse: Geen van hen heeft Jahweh uitverkoren.
11 Daarop vroeg hij hem: Zijn dat al uw zonen? Jesse antwoordde: De jongste
ontbreekt nog; die is bij de kudde. Maar Samuël sprak tot Jesse: Laat hem
dan halen; want wij gaan niet aan tafel, voordat hij hier is. 12 Hij liet hem dus
halen. Het bleek een blonde jongeman te zijn, met mooie ogen en een prettig
voorkomen. Nu sprak Jahweh: Sta op. Hem moet ge zalven; want hij is het!
13 Samuël nam dus de oliekruik, en zalfde hem in de kring van zijn broeders.

En van die dag af rustte de geest van Jahweh op David. Daarna keerde
Samuël naar Rama terug. 14 De geest van Jahweh was van Saul geweken;
nu kwelde hem een boze geest, door Jahweh gezonden. 15 Daarom zeiden
de dienaren van Saul tot hem: Zie toch, hoe een boze geest van God u kwelt.
16 Als onze heer het verlangt, staan uw dienaren voor u gereed, om iemand
te zoeken, die citer kan spelen. Mocht de boze geest van God u overvallen,
dan zal zijn spel u goed doen. 17 Daarop gaf Saul aan zijn dienaars bevel:
Ziet eens voor mij naar iemand uit, die goed kan spelen, en brengt hem bij
me. 18 Een van zijn hovelingen antwoordde: Wel, ik ken een zoon van Jesse,
den Betlehemiet, die spelen kan. Het is een dapper man en een echt soldaat,
welbespraakt en flink van gestalte, en Jahweh is met hem. 19 Saul zond dus
boden naar Jesse met het verzoek: Stuur mij uw zoon David, die bij de kudde
is. 20 Daarop nam Jesse een ezel, belaadde hem met brood, een leren zak
wijn en een geitebokje, en liet dat door zijn zoon David naar Saul brengen.
21 Zo kwam David bij Saul en werd hij zijn dienaar. En zoveel hield Saul van
hem, dat hij hem tot zijn wapendrager benoemde, 22 en aan Jesse liet vragen:
Laat David mijn dienaar blijven; want hij heeft genade gevonden in mijn
ogen. 23 En telkens als de geest van God Saul overviel, nam David de citer en
speelde erop; dan kalmeerde Saul en voelde zich beter, omdat de boze geest
van hem week.

17

1 Eens verzamelden de Filistijnen hun troepen ten strijde; zij trokken zich
samen bij Soko, dat tot Juda behoort, en sloegen hun kamp op tussen Soko en
Azeka, bij Éfes-Dammim. 2 Ook Saul en de Israëlieten trokken zich samen; ze
sloegen hun kamp op in het Terebintendal, en maakten front tegenover de
Filistijnen. 3 Zo stonden de Filistijnen aan de ene kant tegen het gebergte, de
Israëlieten aan de andere kant, en het dal lag tussen hen in. 4 Daar trad uit de
rijen der Filistijnen een kampvechter naar voren. Hij heette Goliat, en was
afkomstig uit Gat. Hij was zes el en een span lang, 5 had een koperen helm
op zijn hoofd en droeg een schubbenpantser, dat aan koper vijfduizend
sikkels woog; 6 aan zijn benen had hij koperen scheenplaten, en op zijn
schouders rustte een koperen speer. 7 De schacht van zijn lans leek wel een
weversboom, en de spits ervan woog aan ijzer zes honderd sikkels. Zijn
schilddrager ging voor hem uit. 8 Hij bleef staan, en riep tot de slagorden
van Israël: Waarom zijt gij uitgetrokken? Om oorlog te voeren? Nu dan; ik
ben de Filistijn en gij zijt slaven van Saul! Wijst dus iemand aan, die op mij af
durft komen. 9 Als hij mij aan kan en mij verslaat, dan zullen wij uw slaven
zijn; maar als ik hem aan kan en hem versla, dan zult gij ónze slaven zijn
en óns dienen! 10 En de Filistijn ging voort: Ik tart vandaag de slagorden
van Israël; zend me iemand, om het uit te vechten! 11 Toen Saul en alle
Israëlieten die uitdaging van den Filistijn hoorden, schrokken ze en waren
doodsbenauwd. 12 David was de zoon van een Efrateër uit Betlehem in Juda,
die Jesse heette en acht zonen had. Deze man was ten tijde van Saul reeds
op hoge leeftijd gekomen. 13 De drie oudste zonen van Jesse waren met Saul
ten strijde getrokken. Deze drie zonen, die aan de strijd deelnamen, heetten:
de eerstgeborene Eliab, de tweede Abinadab en de derde Sjamma. 14 David
was de jongste. Omdat dus de drie oudsten met Saul waren meegetrokken,
15 was David van Saul naar Betlehem teruggekeerd, om de schapen van
zijn vader te hoeden. 16 Nadat de Filistijn reeds veertig dagen lang iedere
morgen en avond opnieuw vooruit was getreden, en zich in postuur had

gezet, 17 beval Jesse zijn zoon David: Neem voor uw broers een efa van
die geroosterde korrels en deze tien broden mee, en breng ze vlug in het
legerkamp naar uw broers; 18 deze tien kazen moet ge aan den hoofdman
van duizend afleveren. Vraag dan, of uw broers het goed maken, en neem
hun kwijting in ontvangst. 19 Saul staat met hen en met alle Israëlieten in het
Terebintendal, om tegen de Filistijnen te strijden. 20 De volgende morgen
maakte David zich gereed, vertrouwde de kudde aan een bewaker toe, nam
zijn vracht op en begaf zich op weg, zoals Jesse het bevolen had. Hij kwam in
de legerplaats aan, juist toen het leger uittrok naar het front, de strijdkreet
werd aangeheven 21 en Israëlieten en Filistijnen zich tegenover elkander
in slagorde stelden. 22 David gaf dus zijn vracht aan den oppasser van de
legertros in bewaring, en spoedde zich naar het front, om daar zijn broers
te gaan groeten. 23 Maar terwijl hij met hen stond te praten, daagde uit de
Filistijnse rijen de kampvechter op: Goliat, de Filistijn uit Gat. Hij kwam
met zijn bekend voorstel, en David hoorde het. 24 Bij het zien van den man
vluchtten alle Israëlieten weer doodsbenauwd weg. 25 Een van de Israëlieten
sprak: Zien jullie den man, die daar optreedt en Israël komt uitdagen? Die
hem verslaat, zal door den koning rijk worden begiftigd; hij zal hem ook zijn
dochter geven, en aan zijn familie vrijdom van belasting schenken in Israël.
26 David vroeg aan de mannen, die bij hem stonden: Wat zal er met den man
gebeuren, die dezen Filistijn verslaat en de schande van Israël wegneemt?
Wat moet die onbesneden Filistijn, dat hij de slagorde van den levenden God
durft tarten! 27 Het volk antwoordde hem zoals gezegd: Dat zal er gebeuren
met den man, die hem verslaat. 28 Toen Eliab, zijn oudste broeder, hem zo
met de mannen hoorde spreken, werd hij nijdig op David en zei: Waarom zijt
ge eigenlijk hier gekomen, en onder wiens hoede hebt ge die paar schapen
in de woestijn achtergelaten? Ik ken uw roekeloosheid en vermetel hart; ge
zijt hier gekomen, om naar het vechten te kijken! 29 David antwoordde: Wat
heb ik misdaan? Het is toch maar een vraag! 30 Hij keerde zich van hem
af, en vroeg hetzelfde aan anderen; en het volk gaf hem hetzelfde antwoord
als straks. 31 Maar toen het bekend werd, wat David gezegd had, werd het
aan Saul oververteld, en deze liet hem halen. 32 En David sprak tot Saul:
Laat mijn heer omwille van dien Filistijn de moed niet verliezen; uw dienaar
zal met hem gaan vechten! 33 Saul gaf David ten antwoord: Ge kunt met
dien Filistijn niet gaan vechten; ge zijt nog maar een knaap, en hij is van
jongs af aan vechten gewend. 34 Maar David sprak tot Saul: Als uw dienaar
de schapen van zijn vader hoedde, en er kwam een leeuw, die een lam
van de kudde weghaalde, 35 dan ging ik hem achterna, sloeg hem neer en
redde het lam uit zijn muil. En wilde hij mij aanvallen, dan greep ik hem
bij zijn manen en sloeg hem dood. 36 Leeuwen en beren heeft uw dienaar
neergelegd; die onbesneden Filistijn zal hetzelfde lot ondergaan als zij, want
hij tart de slagorde van den levenden God. 37 Jahweh, die mij bevrijd heeft
uit de klauw van leeuw en beer, Hij zal mij bevrijden uit de hand van dien
Filistijn. Nu sprak Saul tot David: Vooruit dan, en moge Jahweh met u zijn.
38 Hij liet David zijn eigen kleren aantrekken, zette hem een koperen helm op
het hoofd, deed hem een pantser aan, 39 en gordde hem zijn zwaard aan over
zijn kleren. Maar David was niet in staat, daarin vooruit te komen; want hij
had het nog nooit geprobeerd. Daarom zei David tot Saul: Daarin kan ik niet
lopen; ik heb het nog nooit geprobeerd. David trok dus alles uit, 40 nam zijn
stok in zijn hand, koos uit de beek vijf van de gladste stenen, deed ze in zijn

herderstas, die hem voor slingertas diende, en met een slinger in de hand
ging hij op den Filistijn af. 41 Ook de Filistijn trad vooruit, voorafgegaan door
zijn schilddrager, en kwam hoe langer hoe dichter bij David. 42 Maar toen de
Filistijn David gewaar werd en hem opnam, lachte hij hem uit, omdat hij zo
jong en blond was, en zo'n knap gezicht had. 43 En de Filistijn riep David
toe: Ben ik soms een hond, dat ge met stokken op mij af komt? David riep
hem terug: Neen, je bent nog minder dan een hond. Nu begon de Filistijn
David bij zijn goden te vervloeken, 44 en hij riep hem toe: Kom hier, dan
geef ik uw vlees aan de vogels in de lucht en aan de dieren op het veld!
45 Maar David sprak tot den Filistijn: Ge komt op mij af met zwaard, speer
en lans; maar ik kom op u af in de naam van Jahweh der heirscharen, den
God van Israëls legers, dien gij getart hebt. 46 Vandaag zal Jahweh u aan mij
overleveren; ik zal u neerslaan, de kop van uw romp scheiden, en uw lijk
met de lijken van het Filistijnse leger vandaag nog aan de vogels geven in
de lucht en aan de dieren op het veld. Dan zal heel de aarde weten, dat
er een God in Israël is; 47 en heel dit leger zal weten, dat de zege niet komt
door zwaard of lans, maar dat het Jahweh is, die de strijd beslist, en dat Hij
u in onze hand heeft gegeven. 48 Toen nu de Filistijn vooruittrad en David
tegemoet ging, liep David vlug uit de slagorde den Filistijn tegemoet. 49 Hij
deed een greep in de tas, nam er een steen uit, slingerde hem weg en trof
den Filistijn er mee op het voorhoofd. De steen drong door de helm in zijn
voorhoofd, en hij viel voorover op de grond. 50 Zo won David het van den
Filistijn met slinger en steen; hij had den Filistijn dodelijk getroffen, zonder
dat hij een zwaard bij zich had! 51 Nu rende David naar den Filistijn en ging
bij hem staan; hij greep diens zwaard, rukte het uit de schede, onthoofdde
hem en maakte hem af. Toen de Filistijnen zagen, dat hun held dood was,
sloegen zij op de vlucht. 52 Maar nu sprongen de mannen van Israël en Juda
op, hieven de strijdkreet aan, en achtervolgden de Filistijnen tot aan Gat en
tot de poorten van Ekron; en van Sjaäráim tot Gat en Ekron lagen de gevallen
Filistijnen langs de weg! 53 Toen keerden de Israëlieten van de achtervolging
der Filistijnen terug, en plunderden hun kampen. 54 David nam het hoofd
van den Filistijn en bracht het naar Jerusalem; maar zijn wapens legde
hij in zijn tent. 55 Toen Saul David den Filistijn tegemoet zag gaan, vroeg
hij aan Abner, den legeroverste: Wiens zoon is die knaap, Abner? Abner
antwoordde: Zowaar gij leeft, koning, ik weet het niet. 56 Daarom beval de
koning: Ga dan eens vragen, van wien die jongen de zoon is. 57 Toen David
dus van zijn overwinning op den Filistijn terugkeerde, nam Abner hem mee,
en bracht hem, met het hoofd van den Filistijn in zijn hand, voor Saul. 58 Saul
vroeg hem: Wiens zoon zijt ge, mijn jongen? David antwoordde: De zoon
van uw dienaar Jesse, den Betlehemiet.

18

1 Toen David het gesprek met Saul geëindigd had, Ook Jonatan voelde zich
tot David aangetrokken, en hield van hem als van zichzelf. 2 nam Saul hem
nog die eigen dag in zijn dienst, en liet hem niet meer naar zijn ouderlijk
huis teruggaan. 3 En omdat Jonatan evenveel van David hield als van zich
zelf, sloot hij vriendschap met hem. 4 Hij trok de mantel uit, die hij droeg,
en gaf die aan David, met zijn wapenrusting en zwaard, met zijn boog en
zijn gordel. 5 Als David iets ondernam, dan slaagde hij, wat Saul hem ook
opdroeg. Daarom stelde Saul hem aan het hoofd van de soldaten, en werd

hij bemind door heel het volk, zelfs door de dienaren van Saul. 6 Maar toen
David eens van een overwinning op de Filistijnen terugkeerde, en zij hun
intocht hielden, trokken uit alle steden van Israël de vrouwen met liederen
en reidansen, met feestelijke tamboerijnen en handpauken koning Saul
tegemoet. 7 En de dansende vrouwen hieven een beurtzang aan en zeiden:
Saul sloeg ze bij duizenden neer, Maar David bij tienduizenden! 8 Saul
werd daarover zeer verstoord. Dat gezang beviel hem niet, en hij sprak:
De tienduizenden kennen ze aan David toe, aan mij slechts de duizenden;
het ontbreekt er nog maar aan, dat ze hem koning noemen! 9 En van die
dag af was Saul jaloers op David. 10 Nu gebeurde het reeds de volgende
dag, dat Saul door een boze geest van God overvallen werd, zodat hij in huis
als een razende rondliep. Daarom begon David zoals gewoonlijk te spelen.
Maar Saul, die zijn lans in zijn hand had, 11 hief deze omhoog en riep: Ik
zou David wel aan de wand willen priemen! Doch David ontweek hem tot
tweemaal toe. 12 Maar nu begon Saul beducht voor David te worden; Jahweh
stond David bij, terwijl Hij van Saul geweken was. 13 Daarom verwijderde hij
hem uit zijn omgeving, en benoemde hem tot hoofdman van duizend, zodat
hij aan de spits van het volk in- en uittrok. 14 En David was voorspoedig
in alles wat hij ondernam, daar Jahweh met hem was. 15 Saul zag, dat
hij zeer voorspoedig was, en vreesde hem nu. 16 Maar bij heel Israël en
Juda was David bemind, omdat hij aan hun spits in- en uittrok. 17 Eens
sprak Saul tot David: Ge kent mijn oudste dochter Merab; haar zal ik u tot
vrouw geven, op voorwaarde, dat ge u dapper gedraagt, en de oorlogen
van Jahweh voert. Want Saul dacht: Niet ik, maar de Filistijnen moeten
de hand aan hem slaan! 18 Doch David sprak tot Saul: Wie ben ik, en wat
betekent in Israël het geslacht van mijn vader, dat ik de schoonzoon van
den koning zou worden? 19 Toen dan ook de tijd daar was, dat Merab, de
dochter van Saul, aan David gegeven zou worden, werd zij aan Adriël, den
Mecholatiet, uitgehuwelijkt. 20 Maar Mikal, een dochter van Saul, hield van
David. Toen dit aan Saul bekend werd, stond het hem wel aan. 21 Want
Saul dacht: Ik zal ze hem geven; maar ze moet voor hem een valstrik zijn,
en de Filistijnen moeten de hand aan hem slaan. Dus sprak Saul voor de
tweede maal tot David: Nu kunt ge mijn schoonzoon worden. 22 En aan
zijn dienaren gaf Saul de opdracht: Zeg eens in vertrouwen tot David: “Zie,
de koning is op u gesteld en al zijn dienaren mogen u graag; ge moet dus
maar de schoonzoon van den koning worden.” 23 Maar toen de dienaren
van Saul hem in vertrouwen dat voorstel deden, sprak David: Denkt ge, dat
het zo gemakkelijk is, om schoonzoon van den koning te worden? Ik ben
toch maar een arm en onbeduidend man! 24 Toen de dienaren van Saul
hem meldden, wat David had geantwoord, 25 beval Saul hen, tegen David
te zeggen: De koning verlangt geen huwelijksgift, alleen maar honderd
voorhuiden van Filistijnen, om zich op s konings vijanden te wreken. Want
Saul rekende er op, dat hij David zo in handen van de Filistijnen zou spelen.
26 Zijn dienaren deelden aan David dit voorstel mee. En daar het David
wel aanstond, om de schoonzoon van den koning te worden, 27 trok hij
nog binnen de voorgestelde termijn er met zijn mannen op uit, versloeg
tweehonderd man van de Filistijnen, bracht hun voorhuiden mee, en gaf
den koning het volle getal, om ‘s konings schoonzoon te worden. Daarop
gaf Saul hem zijn dochter Mikal tot vrouw. 28 Zo bemerkte Saul duidelijk,
dat Jahweh met David was, en dat heel Israël hem liefhad. 29 Daarom werd
Saul nog meer beducht voor David en bleef hij heel zijn leven lang David

vijandig gezind. 30 Want als de Filistijnse vorsten uitrukten, was David
telkens voorspoediger dan de dienaren van Saul, en werd zijn naam hoe
langer hoe meer beroemd.

19

1 Saul sprak er daarom met zijn zoon Jonatan en met al zijn dienaren
over, dat hij David wilde doden. Maar Jonatan, de zoon van Saul, die David
bijzonder genegen was, 2 bracht het David over, en sprak: Saul, mijn vader,
zoekt u te doden; neem u dus in acht! Ga morgenvroeg in een schuilplaats
zitten, en houd u verborgen. 3 Ik zal naar buiten komen, en vlak naast mijn
vader gaan staan op het terrein, waar gij zijt. Dan zal ik met mijn vader
over u spreken, zien hoe het staat, en het u vertellen. 4 Jonatan pleitte dus
voor David bij zijn vader Saul, en hij zeide tot hem: Laat de koning zich
toch niet bezondigen aan zijn dienaar David! Want hij heeft niets tegen u
misdaan, maar integendeel zich voor u zeer verdienstelijk gemaakt. 5 Hij
heeft zijn leven op het spel gezet en den Filistijn verslagen; en Jahweh heeft
door hem voor heel Israël een grote zege bewerkt. Gij hebt het gezien, en
hebt u erover verheugd. Waarom zoudt ge u dan bezondigen aan onschuldig
bloed, door David zonder enige reden te doden? 6 Saul luisterde naar de
stem van Jonatan en hij zwoer: Zo waar Jahweh leeft, hij zal niet sterven.
7 Nu riep Jonatan David en deelde hem heel het onderhoud mee. En Jonatan
bracht David bij Saul terug, en David diende hem, evenals vroeger. 8 Maar
toen de oorlog opnieuw was uitgebroken, en David er op uit was getrokken,
om tegen de Filistijnen te strijden, bracht hij hun een gevoelige nederlaag
toe, zodat ze de vlucht voor hem namen. 9 Daardoor kwam er weer een
boze geest van Jahweh over Saul. Hij zat thuis met zijn lans in de hand;
en terwijl David de citer bespeelde, 10 trachtte hij David met zijn lans aan
de wand te priemen. Maar deze week voor hem uit, zodat Saul de lans in
de wand slingerde. Door de vlucht stelde David zich in veiligheid. Maar
nog dezelfde nacht 11 stuurde Saul boden naar het huis van David, om hem
te bewaken en hem de volgende morgen te doden. Mikal, de vrouw van
David, waarschuwde hem echter en zeide: Als ge vannacht uw leven niet
in veiligheid brengt, zult ge morgen dood zijn. 12 Mikal liet David dus door
het venster naar beneden; hij ging op de vlucht en stelde zich in veiligheid.
13 Daarop nam Mikal den huisgod, legde dien op het bed, spreidde een net
van geitenhaar over het hoofdeinde, en dekte hem met een mantel toe. 14 En
toen Saul boden zond om David gevangen te nemen, sprak zij: Hij is ziek!
15 Maar Saul stuurde de boden terug, om zich van Davids toestand op de
hoogte te stellen, met het bevel: Brengt hem met bed en al bij me; hij moet
dood! 16 De boden gingen dus naar binnen, en daar lag zowaar de huisgod
op het bed, met een net van geitenhaar over het hoofdeinde. 17 Saul vroeg
aan Mikal: Waarom hebt ge me aldus bedrogen, door mijn vijand te laten
ontsnappen? Mikal gaf Saul ten antwoord: Hij heeft tegen mij gezegd: “Laat
me gaan, of ik sla je dood!” 18 Intussen was David gevlucht en had hij zich
in veiligheid gesteld. Hij kwam bij Samuël in Rama, vertelde hem alles wat
Saul hem had aangedaan en nam met Samuël zijn intrek in het profetenhuis
te Rama. 19 Doch men berichtte aan Saul, dat David in het profetenhuis te
Rama vertoefde; 20 daarom zond Saul boden, om David gevangen te nemen.
Maar toen zij de groep profeten zagen profeteren met Samuël als leider aan
het hoofd, kwam de geest van God over de boden van Saul, en begonnen
ook zij te profeteren. 21 Toen dit aan Saul bekend werd, zond hij andere

boden, die eveneens profeteerden. Voor de derde maal zond Saul boden; maar ook zij gingen profeteren. 22 Daarom ging hij zelf naar Rama. Bij de grote put in Sekoe aangekomen, vroeg hij: Waar zijn Samuël en David? Men antwoordde hem: In het profetenhuis te Rama. 23 Hij ging dus vandaar naar het profetenhuis te Rama. Maar toen kwam ook op hem de geest van God; al voortgaande profeteerde hij, totdat hij in het profetenhuis te Rama aankwam. 24 Daar rukte hij zich de klederen van het lijf, profeteerde in het bijzijn van Samuël, en bleef heel die dag en nacht naakt liggen. Daarom zegt men: Behoort ook Saul bij de profeten?

20

1 Uit het profetenhuis te Rama vluchtend, verscheen David voor Jonatan en sprak: Wat heb ik toch misdaan? Waaraan ben ik schuldig en wat voor kwaad heb ik jegens uw vader bedreven, dat hij mij naar het leven staat? 2 Hij antwoordde hem: Dat moet ge niet zeggen; ge zult niet sterven. Zie, mijn vader doet niets, belangrijk of niet, of hij zegt het mij. Waarom zou mijn vader mij juist dit voornemen verbergen? Geen sprake van! 3 Maar David bezwoer hem nog eens: Uw vader weet heel goed, dat ik bij u in de gunst sta. Hij zal dus denken: Jonatan moet dit niet weten; anders wordt hij bedroefd. Hoe het ook zij: zowaar Jahweh leeft en zowaar gij leeft, er staat maar een stap tussen mij en de dood! 4 Jonatan verzekerde David: Wat ge ook voorstelt, zal ik voor u doen. 5 Nu sprak David tot Jonatan: Wel, morgen is het nieuwe maan, dan moest ik beslist bij den koning blijven eten. Maar gij moet me verontschuldigen. Ik zal mij tot overmorgenavond buiten verschuilen. 6 Als uw vader mijn afwezigheid opmerkt, moet ge hem zeggen: David heeft mij dringend verlof gevraagd, om even naar Betlehem, zijn woonplaats, te gaan, omdat heel zijn familie daar het jaarlijks offer houdt. 7 Zegt hij dan “goed”, dan is uw dienaar veilig; maar wordt hij er boos om, dan kunt gij er zeker van zijn, dat het kwaad bij hem vaststaat. 8 Bewijs uw dienaar deze dienst; want met een verbond van Jahweh hebt ge uw dienaar aan u verbonden. Ben ik echter schuldig, dood me dan zelf, maar lever mij niet aan uw vader uit. 9 Jonatan antwoordde: Maak u niet ongerust. Want als ik er zeker van ben, dat mijn vader besloten heeft, u kwaad te doen, zal ik het u beslist laten weten. 10 Toen zeide David tot Jonatan: Maar hoe kom ik te weten, of uw vader u bars heeft geantwoord? 11 Jonatan gaf David ten antwoord: Kom, laat ons naar buiten gaan, het veld in. En samen gingen ze naar buiten, het veld in. 12 Nu sprak Jonatan tot David: Jahweh, de God van Israël is getuige, dat ik morgen om deze tijd mijn vader zal uithoren. Staat het dan goed voor David, en stuur ik u geen boodschap, om u in te lichten, 13 dan moge Jahweh zo aan Jonatan doen en nog erger! Als echter mijn vader van plan is, u kwaad te doen, dan zal ik u eveneens inlichten, en maken dat ge u in veiligheid kunt stellen. Moge Jahweh dan met u blijven, zoals Hij geweest is met mijn vader! 14 Ben ik dan nog in leven, och, bewijs me dan Jahweh’s gunst; en ben ik gestorven, 15 onthoud dan in der eeuwigheid uw gunst niet aan mijn nageslacht. Als Jahweh dus Davids vijanden één voor één van de aardbodem heeft verdelgd, 16 dan moge Jonatan niet uit Davids huis worden verwijderd, en Jahweh het op David verhalen. 17 Ten tweede male zwoer Jonatan aan David bij zijn genegenheid voor hem; want hij hield van hem als van zichzelf. 18 En Jonatan sprak tot hem: Morgen is het nieuwe maan. Ge zult dus gemist worden, als uw plaats onbezet blijft;

19 zeker wordt ge overmorgen gemist. Begeef u dus naar de plek, waar ge
op die bewuste dag een schuilplaats gevonden hebt, en blijf in de buurt van
die steenhoop. 20 Dan zal ik overmorgen er pijlen langs afschieten, alsof ik
op een doel wil mikken, 21 en den jongen gelasten, de pijlen te gaan oprapen.
Zeg ik dan tot den jongen: “Hé, de pijl ligt meer naar deze kant toe, raap ze
op, kom dan voor de dag; want dan zijt ge veilig en is er geen gevaar, zowaar
Jahweh leeft!” 22 Maar roep ik tot den jongen: “Hé, de pijl ligt verder op”,
ga dan heen; want dan zendt Jahweh u weg. 23 En wat de afspraak betreft
tussen u en mij, daarvan zal Jahweh voor eeuwig getuige zijn! 24 David hield
zich dus schuil op het veld. En toen het nieuwemaan was geworden, zette
de koning zich aan de maaltijd. 25 Zoals gewoonlijk zat de koning op zijn
zetel tegen de muur; Jonatan ging tegenover hem, Abner naast Saul zitten,
en de plaats van David bleef leeg. 26 Maar Saul zei er die dag nog niets van;
want hij dacht: Er zal hem iets overkomen zijn, waardoor hij niet rein is;
en hij zal zich niet hebben gereinigd. 27 Maar toen de volgende dag, dus de
tweede dag van de nieuwe maan, de plaats van David weer onbezet bleef,
vroeg Saul aan zijn zoon Jonatan: Waarom is de zoon van Jesse vandaag en
gisteren niet aan de maaltijd verschenen? 28 Jonatan gaf Saul ten antwoord:
David heeft van mij dringend verlof gevraagd voor Betlehem. 29 Hij zeide:
“Wil mij verontschuldigen; want wij hebben een familieoffer in de stad,
en mijn broers hebben mij uitgenodigd. Als ge mij dus gunstig gezind zijt,
verontschuldig me dan; dan kan ik mijn broers gaan bezoeken”. Daarom is
hij niet aan ‘s konings tafel verschenen. 30 Toen werd Saul kwaad op Jonatan
en zeide tot hem: Straatmeidenjong! ik weet heel goed, dat ge het met den
zoon van Jesse houdt tot uw eigen schande en tot schande van de schaamte
van uw moeder. 31 Want zolang de zoon van Jesse op aarde leeft, zijt ge van
uw koningschap niet zeker. Laat hem derhalve bij mij brengen, want hij
heeft de dood verdiend. 32 Jonatan gaf zijn vader ten antwoord: Waarom
moet hij sterven; wat heeft hij misdaan? 33 Maar Saul slingerde de lans
naar hem toe, om hem te vermoorden. Jonatan begreep dus, dat het bij zijn
vader vaststond, David te doden. 34 Verontwaardigd stond hij van tafel op,
en ook die tweede dag van de nieuwe maan gebruikte hij niets; hij had met
David te doen, omdat zijn vader hem zo schandelijk behandelde. 35 Volgens
afspraak met David trok Jonatan de volgende morgen het veld in, en een
kleine jongen ging met hem mee. 36 Hij zeide tot zijn knechtje: Vooruit; ga
de pijlen oprapen, die ik afschiet! En terwijl de jongen vooruitliep, schoot
Jonatan een pijl af, over hem heen. 37 Toen de jongen op de plek kwam, waar
de pijl lag, die Jonatan had afgeschoten, riep Jonatan den jongen achterna:
Hé, de pijl ligt verderop! 38 En hij riep den jongen nog na: Vooruit een beetje;
sta niet te suffen. Het knechtje van Jonatan raapte de pijl op, en kwam
naar zijn meester. 39 Maar de jongen begreep er niets van; enkel Jonatan en
David kenden het teken. 40 Nu gaf Jonatan zijn schiettuig aan zijn knechtje,
en zeide hem: Ga dat naar de stad brengen. 41 De jongen ging heen. Nu
kwam David uit zijn schuilhoek naast de steenhoop te voorschijn, wierp zich
op de grond, en boog zich driemaal neer. Zij kusten elkaar en lange tijd
weenden zij met elkander. 42 En Jonatan sprak tot David: Ga in vrede; wat
wij samen bezworen hebben bij de naam van Jahweh: daarvan zal Jahweh
voor eeuwig getuige zijn tussen mij en u, tussen mijn geslacht en het uwe.

21

1 Toen stond David op en vertrok, terwijl Jonatan naar de stad terug-
keerde. David ging nu naar Nob, naar den priester Achimélek. Ontsteld
liep Achimélek David tegemoet, en vroeg hem: Waarom zijt ge alleen, en
is er niemand bij u? 2 David gaf den priester Achimélek ten antwoord:
De koning heeft mij iets opgedragen en tot mij gezegd: “Niemand mag
ook maar iets weten van de zaak, waarvoor ik u uitzend, en die ik u heb
opgedragen”. Daarom heb ik mijn knechten naar die en die plaats besteld.
3 Nu iets anders; wat hebt gij in voorraad? Geef mij vijf broden mee, of
wat ge bij de hand hebt. 4 De priester antwoordde David: Gewoon brood
heb ik niet in voorraad; wel is er heilig brood. Maar hebben de knechten
zich wel van vrouwen onthouden? 5 David verzekerde den priester: Ja;
vrouwen zijn ons ontzegd. Want steeds als ik uittrek, zijn de knechten op
dat punt rein; en dan is dat nog maar een gewone tocht. Hoeveel te meer
zullen ze dan nu op dat punt rein zijn. 6 Toen gaf de priester hem heilig
brood; want er was geen ander brood, dan de toonbroden, die uit Jahweh’s
tegenwoordigheid worden weggenomen, om ze dan telkens door vers brood
te vervangen. 7 Nu was daar die dag één van Sauls dienaren, die voor het
aanschijn van Jahweh moest blijven. Het was Doëg, de Edomiet, het hoofd
van de wachters van Saul. 8 Daarna vroeg David aan Achimélek: Is hier niet
een lans of een zwaard bij de hand; want er was zoveel haast bij de opdracht
des konings, dat ik zwaard noch wapenen heb kunnen meenemen. 9 De
priester antwoordde: Ja, het zwaard van Goliat, den Filistijn, dien ge in het
Terebintendal verslagen hebt. Daar staat het, in een doek gewikkeld achter
de efod. Als ge dat wilt, neem het dan mee; want hier is geen ander. En
David sprak: Er is geen beter; geef het me mee. En hij gaf het hem. 10 Nog
diezelfde dag maakte David zich uit de voeten; en op zijn vlucht voor Saul
kwam hij bij Akisj, den koning van Gat. 11 Nu zeiden de dienaren van Akisj:
Dat is toch David, de koning van het land! Op hem hebben ze toch in reidans
gezongen: Saul sloeg ze bij duizenden neer, Maar David bij tienduizenden!
12 Die woorden knoopte David in het oor, en in zijn grote angst voor Akisj,
den koning van Gat, 13 stelde hij zich openlijk als een waanzinnige aan,
en deed hij als een dolleman, toen ze hem grepen. Hij trommelde op de
poortdeuren en kwijlde in zijn baard, 14 zodat Akisj zijn dienaren verweet:
Ziet ge niet, dat het een dolleman is? Waarom brengt ge hem bij me? 15 Heb
ik dan geen gekken genoeg, dat ge mij met dezen dolleman opscheept? Moet
die soms in mijn huis komen?

22

1 David trok daar dus weg, en vond een schuilplaats in de grot van
Adoellam. Dit hoorden zijn broers en heel zijn familie, en ze kwamen daar
bij hem. 2 Ook sloten zich bij hem tal van mannen aan, die in moeilijkheden
zaten of door een schuldeiser achtervolgd werden, en allerlei ontevredenen;
en hij werd hun leider. Zo waren er ongeveer vierhonderd man bij hem.
3 Vandaar vertrok David naar Mispe in Moab. Hij vroeg aan den koning
van Moab: Laat mijn vader en mijn moeder bij u blijven, totdat ik weet,
wat God met mij voor heeft. 4 Hij liet hen dus bij den koning van Moab,
en ze bleven bij hem, zolang David in de bergvesting was. 5 Maar David
werd door den profeet Gad gewaarschuwd: Blijf niet in de bergvesting;
ga liever naar het land Juda. Zo vertrok David, en kwam hij in het bos
van Chéret terecht. 6 Maar terwijl Saul in Giba onder de terebint op de

heuvel zat, met zijn lans in zijn hand en al zijn dienaren om zich heen, vernam hij, dat David en de mannen, die bij hem waren, een bende hadden gevormd. 7 Daarom sprak Saul tot zijn dienaren, die om hem heen stonden: Luistert eens, Benjamieten! De zoon van Jesse zal natuurlijk aan u allen landerijen en wijngaarden schenken, en u allen aanstellen tot hoofdmannen van duizend en honderd! 8 Want allen hebt ge tegen mij samengespannen. Niemand was er, die mij op de hoogte bracht, toen mijn zoon partij koos voor den zoon van Jesse; niemand van u, die zich om mij bekommerde en mij liet weten, dat mijn zoon een van mijn knechten tot verraad tegen mij opstookte, zoals nu blijkt. 9 Maar Doëg, de Edomiet, die bij de dienaren van Saul stond, nam het woord en sprak: Ik heb den zoon van Jesse te Nob zien komen, bij Achiмélek, den zoon van Achitoeb. 10 Die heeft Jahweh voor hem geraadpleegd, hem proviand bezorgd, en het zwaard van Goliat, den Filistijn, gegeven. 11 Daarom ontbood de koning den priester Achiмélek, den zoon van Achitoeb, met heel zijn priesterfamilie uit Nob. Zij kwamen met hen allen bij den koning, 12 en Saul begon: Luister eens, zoon van Achitoeb. Deze antwoordde: Tot uw dienst, heer! 13 En Saul vroeg hem: Waarom hebt gij met den zoon van Jesse tegen mij samengespannen, door hem proviand en een zwaard te geven, en God voor hem te ondervragen, zodat hij jegens mij verraad kon plegen, zoals nu is gebleken? 14 Achiмélek gaf den koning ten antwoord: Maar wie is er van al uw dienaren zo betrouwbaar als David: de schoonzoon des konings, het hoofd van uw lijfwacht, en geëerd in uw huis? 15 Is het vandaag soms de eerste maal, dat ik God voor hem raadpleeg? Immers neen! Laat dus de koning zijn dienaar en heel zijn familie geen verwijt maken; want uw dienaar heeft in heel dat voorval niet het minste kwaad gezien. 16 Maar de koning besliste: Gij zult sterven, Achiмélek; gijzelf en heel uw familie. 17 En hij gaf bevel aan de wachten, die om hem heen stonden: Vooruit, doodt de priesters van Jahweh! Want zelfs zij steunen David; ofschoon ze wisten, dat hij op de vlucht was, hebben ze mij niet op de hoogte gebracht. Maar de dienaars van den koning wilden geen hand uitsteken, om de priesters van Jahweh neer te stoten. 18 En daarom sprak de koning tot Doëg, den Edomiet: Vooruit, gij dan; stoot de priesters neer! En Doëg de Edomiet trad vooruit, stootte de priesters neer, en doodde die dag vijf en tachtig man, die het linnen borstkleed droegen. 19 Ook de priesterstad Nob werd neergesabeld; mannen en vrouwen, kinderen en zuigelingen, met rundvee, ezels en schapen werden over de kling gejaagd. 20 Slechts één zoon van Achiмélek, den zoon van Achitoeb, namelijk Ebjatar wist te ontkomen. Hij vluchtte naar David, 21 en vertelde David, dat Saul de priesters van Jahweh vermoord had. 22 En David zeide tot Ebjatar: Ik verwachtte het al, toen Doëg de Edomiet daar was, dat hij het aan Saul zou verraden. Ik ben dus aansprakelijk voor het leven van geheel uw familie. 23 Blijf bij mij, en maak u niet ongerust; want wie u naar het leven staat, staat ook mij naar het leven. Bij mij zijt ge veilig.

23

1 Op zekere dag bracht men David de tijding: Zie, de Filistijnen belegeren Keïla, en plunderen de dorsvloeren leeg. 2 Toen vroeg David aan Jahweh: Zal ik uitrukken en die Filistijnen verslaan? En Jahweh antwoordde David: Ruk uit, versla de Filistijnen en ontzet Keïla. 3 Maar de mannen van David zeiden: Hier in Juda zitten we al in de angst; en zouden we dan naar Keïla trekken, waar de Filistijnen in slagorde staan? 4 Daarom ondervroeg David Jahweh

nog eens; en Jahweh antwoordde hem: Trek gerust naar Keïla, want Ik lever
de Filistijnen aan u over. 5 Nu trok David met zijn mannen naar Keïla. Hij viel
de Filistijnen aan, dreef hun vee weg en bracht hun een gevoelige nederlaag
toe. Zo ontzette David de bewoners van Keïla. 6 Nu had Ebjatar, de zoon
van Achimélek, toen hij naar David vluchtte en David naar Keïla begeleidde,
de efod met zich meegenomen. 7 Toen men nu aan Saul meldde, dat David
zich in Keïla bevond, dacht Saul: God heeft hem aan mij overgeleverd; want
door een stad met deuren en grendels binnen te gaan, heeft hij zichzelf
opgesloten. 8 Saul riep dus al de manschappen tot de strijd op, om naar Keïla
te trekken en David met zijn mannen in te sluiten. 9 Maar David kwam te
weten, dat Saul vijandige plannen tegen hem smeedde. Daarom zeide hij tot
Ebjatar, den priester: Breng de efod hier. 10 En David bad: Jahweh, God van
Israël; uw dienaar heeft vernomen, dat Saul van plan is, naar Keïla te komen,
en om mijnent wil de stad te verwoesten. 11 Zal Saul oprukken, zoals uw
dienaar vernomen heeft? Jahweh, God van Israël, laat het uw dienaar weten.
En Jahweh antwoordde: Ja. 12 Daarna vroeg David: Zullen de burgers van
Keïla mij en mijn mannen aan Saul uitleveren? En Jahweh antwoordde: Ja.
13 Toen brak David met zijn mannen op; het waren er ongeveer zeshonderd.
Ze verlieten Keïla, en zwierven op goed geluk rond. En daar Saul de tijding
ontving, dat David uit Keïla ontsnapt was, zag hij van de opmars af. 14 Nu
ging David in bergholen wonen, in de woestijn. Hij verbleef op het gebergte
in de woestijn van Zif; en ofschoon Saul hem voortdurend zocht, liet God
niet toe, dat David hem in handen viel. 15 Toch was deze bevreesd, omdat
Saul er op uit was, hem uit de weg te ruimen. Terwijl David zich te Chóresj in
de woestijn van Zif bevond, 16 besloot Jonatan, de zoon van Saul, naar David
te gaan, en hem te sterken door vertrouwen op God. 17 Hij sprak tot hem:
Maak u niet bezorgd, want ge zult mijn vader Saul niet in handen vallen.
Ge zult heersen over Israël, en ik zal eerst de tweede zijn; ook Saul, mijn
vader, ziet dat in. 18 En zij sloten samen een verbond voor het aanschijn van
Jahweh. David bleef in Chóresj wonen, terwijl Jonatan huiswaarts keerde.
19 Maar nu kwamen Zifieten naar Saul in Giba, en zeiden: David verschuilt
zich bij ons in de bergholen bij Chóresj, op de heuvel van Chakila ten zuiden
van de wildernis. 20 Welnu, als het u, o koning, behaagt, er heen te gaan,
doe het dan; wij zullen zorgen, dat hij aan den koning wordt uitgeleverd.
21 Saul sprak: Weest gezegend door Jahweh, omdat gij met mij medevoelt.
22 Gaat u nog eens vergewissen en achterhaalt nauwkeurig de plek, waar
hij zich ophoudt, en wie hem daar heeft gezien; want men heeft mij gezegd,
dat hij buitengewoon slim is. 23 Onderzoekt nog eens goed in alle grotten,
waar hij zich schuil kan houden, en komt bij mij terug, om mij in te lichten.
Dan zal ik met u meegaan. En mocht hij in het land zijn, dan zal ik hem
vinden uit alle duizenden van Juda! 24 Zij trokken er dus op uit, en gingen
Saul voor naar Zif. David bevond zich toen met zijn mannen in de woestijn
van Maon, in de steppe, zuidelijk van de wildernis. 25 Maar toen hij vernam,
dat Saul met zijn mannen hem kwam zoeken, daalde hij af naar de rots in
de woestijn van Maon. Saul hoorde het, en ging David in de woestijn van
Maon achterna. 26 Saul marcheerde aan de ene kant van de berg, en David
met zijn mannen aan de andere kant. David spoedde zich angstig voort, om
Saul te ontlopen. En reeds omsingelde Saul met zijn mannen David met de
zijnen, om hen gevangen te nemen, 27 toen er eensklaps bij Saul een bode
verscheen met de tijding: Vertrek ogenblikkelijk; want de Filistijnen zijn het

land binnengevallen. 28 Saul staakte dus de achtervolging van David en ging
de Filistijnen tegemoet. Daarom heeft men deze plaats Rots der Scheiding
genoemd. 29 Vandaar week David uit naar de spelonken van En-Gédi.

24

1 Maar nauwelijks was Saul van zijn krijgstocht tegen de Filistijnen
teruggekeerd en had hij de tijding ontvangen, dat David zich in de woestijn
van En-Gédi ophield, 2 of hij koos drieduizend van de beste krijgers uit
heel Israël, en ging oostelijk van de Steenbokrotsen David met zijn mannen
zoeken. 3 Zo kwam Saul bij de schaapskooien langs de weg. Daar was een
spelonk, waar hij binnenging, om zijn behoefte te doen; David met zijn
mannen echter zaten achter in de spelonk! 4 En de mannen van David zeiden
tot hem: Dit is de dag, waarop Jahweh u zegt: Zie, Ik geef u den vijand in uw
macht, om met hem naar believen te handelen. David stond op, en sneed
ongemerkt de slip van Sauls mantel af. 5 Maar het hart begon hem te bonsen,
alleen reeds door het afsnijden van Sauls slip. 6 En daarom zeide hij tot zijn
mannen: Jahweh beware mij ervoor, zo iets mijn heer, den gezalfde van
Jahweh, aan te doen, of zelfs mijn hand tegen hem op te heffen; want hij
is de gezalfde van Jahweh. 7 Zo bedaarde David zijn mannen, en liet niet
toe, dat ze Saul aanrandden. Toen Saul de spelonk had verlaten, en zijn
weg vervolgde, 8 stond David aanstonds op, verliet de spelonk en riep Saul
achterna: Heer koning! En toen Saul omkeek, wierp David zich uit eerbied
op zijn knieën, met het gezicht naar de grond. 9 En David sprak tot Saul:
Waarom luistert gij naar de praatjes der mensen, als zou David uw ongeluk
willen? 10 Ge kunt nu met eigen ogen zien, dat Jahweh u in de spelonk aan mij
had overgeleverd. Maar ik wilde u niet doden; ik heb u gespaard en gezegd:
Ik zal mijn hand niet opheffen tegen mijn heer; want hij is de gezalfde van
Jahweh. 11 Mijn vader, zie, zie de slip van uw mantel, die ik in mijn hand heb!
Ja, de slip van uw mantel heb ik afgesneden, maar u niet gedood. Erken dus,
dat ik geen boze of misdadige bedoelingen heb. Ik heb u niets willen doen,
terwijl gij het op mijn leven gemunt hebt. 12 Jahweh zal oordelen tussen
mij en u, Jahweh zal mij op u wreken; maar mijn hand wordt niet tegen
u opgeheven! 13 Want zoals het oude spreekwoord zegt: Van bozen komt
boosheid voort! Daarom wordt mijn hand niet tegen u opgeheven. 14 Tegen
wien is eigenlijk de koning van Israël opgerukt? Wien achtervolgt gij? Een
dode hond, een vlo! 15 Jahweh zal rechter zijn, en oordelen tussen mij en
u; Hij zal toezien, mijn zaak verdedigen, en mij recht verschaffen tegen u.
16 Toen David deze toespraak tot Saul had beëindigd, vroeg Saul: Is dat niet
uw stem, mijn zoon David? En nu begon Saul luidkeels te wenen. 17 En
hij sprak tot David: Gij zijt beter dan ik; want gij hebt het kwaad, dat ik
u deed, met goed vergolden. 18 Vandaag hebt gij getoond, dat ge mij goed
gezind zijt. Jahweh heeft mij in uw macht gegeven, en ge hebt mij niet
gedood. 19 Want als iemand zijn vijand ontmoet, laat hij hem dan rustig
gaan? Daarom zal Jahweh u belonen voor wat gij vandaag aan mij hebt
gedaan. 20 Ja, ik weet, dat gij koning wordt, en dat het koningschap van
Israël in uw handen bestendig zal zijn. 21 Welnu, zweer mij dan bij Jahweh,
dat ge mijn nageslacht niet zult verdelgen en mijn naam niet zult uitwissen
uit het huis van mijn vader. 22 En David bezwoer het hem. Toen ging Saul
huiswaarts, en David keerde met zijn mannen naar de bergvesting terug.

25

1 Intussen stierf Samuël. Heel Israël kwam bijeen voor de dodenklacht,
en men begroef hem in zijn huis te Rama. David trok verder, en week
naar de woestijn van Maon uit. 2 Nu was er in Maon een man, die zijn
bedrijf in Karmel had. De man was zeer vermogend, en de eigenaar van
drieduizend schapen en duizend geiten. Bij gelegenheid van het scheren
der schapen bevond hij zich toen in Karmel. 3 Hij heette Nabal, zijn vrouw
Abigil. Terwijl de vrouw een vlug begrip had en een. knap uiterlijk, was
de man hardvochtig en kwaadaardig; het was een Kalebiet. 4 Toen nu
David in de woestijn vernomen had, dat bij Nabal de schapen geschoren
werden, 5 zond hij tien knechten met de opdracht: Gaat naar Karmel en
vervoegt u bij Nabal; ge moet hem namens mij begroeten en dit tegen mijn
broeder zeggen: 6 De vrede aan u, vrede aan uw gezin, vrede aan allen, die
u toebehoren! 7 Ik heb vernomen, dat men bij u de schapen scheert. Welnu,
wij hebben uw herders, die in onze nabijheid waren, niet gehinderd, en
nooit, zolang ze in Karmel waren, hebben ze ook maar iets vermist; 8 vraag
het uw knechten, en ze zullen het bevestigen. Laat daarom mijn knechten
een gunstig onthaal bij u vinden, omdat we op een feestdag komen, en geef
aan uw dienaren en aan uw zoon David wat ge kunt missen. 9 Zo kwamen
de knechten van David, brachten Nabal de boodschap namens David over,
en wachtten af. 10 Maar Nabal gaf Davids dienaars ten antwoord: Wie is die
David? Wie is die zoon van Jesse? Het wemelt tegenwoordig van knechten,
die van hun meester zijn weggelopen! 11 En dan zou ik mijn brood en mijn
water en het vlees, dat ik voor mijn scheerders geslacht heb, gebruiken,
om het aan lieden te geven, van wie ik niet eens weet, waar ze vandaan
komen? 12 Davids knechten maakten dus rechtsomkeer en vertelden hem
bij hun terugkomst, hoe ze ontvangen waren. 13 Toen beval David zijn
mannen: Laat ieder zijn zwaard in de gordel steken! En iedereen stak zijn
zwaard in de gordel. Ook David omgordde zich met zijn zwaard, en terwijl
tweehonderd man bij de legertros bleven, gingen er ongeveer vierhonderd
met David mee. 14 Intussen had Abigil, Nabals vrouw, van een der knechten
de boodschap gekregen: David heeft uit de woestijn boden gezonden, om
onzen heer te begroeten; maar hij heeft hen uitgescholden. 15 Toch zijn die
lieden zeer goed voor ons geweest. Toen we buiten waren, hebben we van
hen geen hinder ondervonden, en zolang we met hen omgingen, hebben we
niets vermist. 16 Nacht en dag waren zij voor ons een muur, zolang wij in
hun nabijheid de schapen hoedden. 17 Welnu, denk eens na, of gij er iets
aan kunt doen; want de wraak op onzen heer en heel zijn huis kan niet
uitblijven. Hij is nu eenmaal een Belialskind; er valt met hèm niet te praten.
18 Terstond haalde Abigáil tweehonderd broden en twee zakken wijn, vijf
toebereide schapen, vijf maten geroosterd graan, en honderd rozijnen-en
tweehonderd vijgenkoeken. 19 Zij liet dat alles op ezels laden, en zonder iets
aan haar man te vertellen, sprak zij tot haar knechten: Gaat mij vooruit;
ik kom achter u aan. 20 Toen zij nu, rijdend op haar ezel, langs een holle
weg de bergen afdaalde, kwam David met zijn mannen aan de andere kant
naar beneden, zodat ze hen moest ontmoeten. 21 David dacht juist: Dus
heb ik voor niets op alles gepast, wat dien kerel in de woestijn toebehoort!
Van al zijn eigendom is er niet het minste vermist, en nu gaat hij mij goed
met kwaad vergelden! 22 God mag David zo doen en nog erger, als er
morgenvroeg van al de zijnen nog één mannelijk wezen over is! 23 Zodra
Abigáil David zag, gleed zij van haar ezel en boog zich eerbiedig voor David

ter aarde neer. 24 Ze bleef aan zijn voeten liggen en sprak: Heer, op mij
rust de schuld! Maar laat uw dienstknecht tot u spreken, en luister naar
de worden van uw dienstmaagd 25 Laat mijn heer zich toch niet storen aan
dien deugnietmvan een Nabal; want zoals hij heet, zo is hij: “dwaas” is zijn
naam en dwaasheid is zijn faam. Ik, uw dienares, heb de knechten niet
gezien, die mijn heer had gestuurd. 26 Welnu, mijn heer, zowaar Jahweh
leeft: Jahweh heeft niet toegelaten, dat ge u in bloedschuld verwikkelde en
u zelf met de vuist recht verschafte. Moge het met Nabal gaan als met al uw
vijanden en met allen, die uw ongeluk willen! 27 Aanvaard dit huldeblijk,
dat uw dienstmaagd voor mijn heer heeft meegebracht, en laat het gegeven
worden aan de knechten, die mijn heer op zijn schreden volgen. 28 Wil zo
de onachtzaamheid van uw dienstmaagd vergeven. Waarachtig, Jahweh zal
het huis van mijn heer bestendigen; want mijn heer voert Jahweh’s krijg, en
heel uw leven is er geen kwaad in u gevonden! 29 Wel is er iemand opgestaan,
om u te vervolgen en uw leven te belagen; maar dank zij Jahweh, uw God,
zal het leven van mijn heer geborgen zijn in de buidel des levens4, terwijl
het leven van uw vijanden wordt weggeslingerd uit de holte van de slinger.
30 En wanneer Jahweh aan mijn heer al het goed zal hebben volbracht,
dat Hij hem heeft beloofd, wanneer Hij u tot leider van Israël zal hebben
gesteld, 31 moge het dan nooit voor u, mijn heer, een reden tot ongerustheid
en gewetenswroeging zijn, dat mijn heer nodeloos bloed heeft vergoten en
zichzelf recht heeft verschaft! En wanneer Jahweh mijn heer voorspoed zal
hebben geschonken, laat hij dan aan zijn dienstmaagd denken. 32 Toen sprak
David tot Abigáil: Gezegend zij Jahweh, de God van Israël, die u heden op
mijn weg gezonden heeft! 33 Gezegend uw doorzicht en gezegend gijzelf,
dat gij mij heden verhinderd hebt, mij in bloedschuld te verwikkelen en
mijzelf met de vuist recht te verschaffen. 34 Want zowaar Jahweh leeft, de
God van Israël, die mij verhinderd heeft, u kwaad te doen: waart gij mij
niet aanstonds tegemoet gekomen, dan was er bij de dageraad geen man van
Nabal overgebleven! 35 En David nam van haar aan, wat zij voor hem had
meegebracht, en hij sprak tot haar: Ga in vrede naar huis! Zie, ik heb naar
uw verzoek geluisterd en ben u gunstig gestemd. 36 Toen Abigáil naar Nabal
terugkeerde, was er waarachtig in zijn huis een feest als een koningsmaal.
En daar Nabal zeer vrolijk was en zwaar beschonken, vertelde zij hem vóór
de volgende morgen niet het minste of geringste. 37 Maar toen de volgende
morgen Nabal zijn roes had uitgeslapen, en zijn vrouw hem vertelde, wat
er gebeurd was, stokte zijn hart en hij werd als een steen. 38 En een dag
of tien later sloeg Jahweh hem, en Nabal stierf. 39 Toen David vernam, dat
Nabal dood was, zeide hij: Gezegend zij Jahweh, die de mij aangedane smaad
op Nabal heeft gewroken, zijn dienaar van een misstap weerhield en de
fout van Nabal op zijn eigen hoofd heeft doen neerkomen! En David zond
boden naar Abigáil, om haar voor zich tot vrouw te vragen. 40 De dienaren
van David kwamen dus bij Abigáil in Karmel, en zeiden tot haar: David
heeft ons tot u gezonden; want hij wil u tot vrouw nemen. 41 Zij stond op,
boog zich diep ter aarde, en sprak: Hier hebt ge uw dienstmaagd tot slavin,
om de voeten van mijns meesters knechten te wassen. 42 En aanstonds
maakte Abigáil zich gereed; ze ging op haar ezel zitten, en door haar vijf
dienstmaagden gevolgd, reed zij achter de boden van David aan. En ze
werd zijn vrouw. 43 Daarenboven huwde David Achinóam uit Jizreël, zodat
ze beiden zijn vrouw waren. 44 Saul had echter zijn dochter Mikal, Davids

vrouw, aan Palti gegeven, den zoon van Láisj uit Gallim.

26

1 Eens kwamen de Zifieten bij Saul in Giba met de tijding: Ge weet toch,
dat David zich verscholen houdt bij de heuvel van Chakíla tegenover de
wildernis? 2 Daarom rukte Saul uit, begeleid door drieduizend van de
voortreffelijkste manschappen uit Israël, en daalde af naar de woestijn van
Zif, om David daar op te sporen. 3 Saul sloeg zijn kamp op langs de weg, bij
de heuvel van Chakíla, die tegenover de wildernis ligt. David, die zich in
de woestijn ophield, bemerkte, dat Saul hem tot in de woestijn was gevolgd.
4 Hij zond dus verkenners uit, en kreeg de zekerheid, dat Saul te Nakon
gekomen was. 5 Nu trok David op, en bij de plek gekomen, waar Saul zijn
kamp had opgeslagen, ontdekte hij de plaats, waar Saul lag te slapen met
zijn legeroverste Abner, den zoon van Ner; Saul lag in het legerkamp, en het
volk kampeerde in een kring om hem heen. 6 Nu sprak David tot Achimélek,
den Chittiet, en tot Abisjai, den zoon van Seroeja en broer van Joab: Wie
durft met mij tot Saul in de legerplaats doordringen? Abisjai antwoordde:
Ik! 7 Zo drong David met Abisjai 's nachts tot de troep door. En zie, daar lag
Saul in het legerkamp te slapen; aan zijn hoofdeinde stond zijn lans in de
grond gestoken, en Abner lag met het volk in een kring om hem heen. 8 En
Abisjai zei tot David: Nu heeft God uw vijand in uw hand overgeleverd! Laat
mij hem nu met zijn eigen lans in één stoot aan de grond vastpriemen; een
tweede zal niet nodig zijn! 9 Maar David sprak tot Abisjai: Doe hem geen
leed; want hoe kan iemand ongestraft de hand slaan aan den gezalfde van
Jahweh? 10 En David ging voort: Zo waar Jahweh leeft; Jahweh alleen zal
hem slaan, hetzij dat zijn dag komt en hij sterft, hetzij dat hij ten oorlog trekt
en sneuvelt. 11 Jahweh beware mij ervoor, dat ik mijn hand zou uitstrekken
naar den gezalfde van Jahweh! Neem echter de lans, die aan zijn hoofdeinde
staat met de waterkruik, en laat ons dan heengaan. 12 En David nam de lans
met de waterkruik van het hoofdeinde van Saul weg, en ze gingen heen,
zonder dat ook maar iemand het zag of bemerkte, zonder dat ook maar
iemand wakker werd; want allen lagen zij te slapen: een slaap van Jahweh
had hen overvallen. 13 Aan de andere zijde gekomen, ging David ver weg op
de top van de berg staan, zodat er een flinke afstand tussen hen was. 14 Nu
riep hij tot het volk en tot Abner, den zoon van Ner: Geeft ge geen antwoord,
Abner? Abner riep terug: Wie zijt ge, die daar den koning durft roepen?
15 En David zeide tot Abner: Gij zijt toch een man, en niemand is u in Israël
gelijk! Waarom hebt ge dan uw heer en koning niet bewaakt? Want er is
een van de mannen gekomen, om uw heer en koning te doden. 16 Fraai is
het niet, zoals ge u gedragen hebt. Zowaar Jahweh leeft, gij zijt kinderen des
doods, omdat gij niet gewaakt hebt over uw heer, den gezalfde van Jahweh!
Ge moet maar eens kijken, waar de lans van den koning is en de waterkruik,
die aan zijn hoofdeinde stond. 17 Saul herkende de stem van David en vroeg:
Is dat niet uw stem, mijn zoon David? David antwoordde: Ja, heer koning.
18 En hij vervolgde: Waarom blijft toch mijn heer zijn knecht achtervolgen?
Wat heb ik gedaan en waaraan ben ik schuldig? 19 Maar laat mijn heer en
koning nu luisteren naar de woorden van zijn dienaar: Als het Jahweh is,
die u tegen mij opzet, moge Hij dan de geur van een offer aanvaarden. Maar
als het mensen zijn, mogen zij dan gevloekt zijn voor Jahweh, omdat ze mij
thans verdreven hebben en uitgesloten van Jahweh's erfdeel, en mij hebben

gezegd: “Ga andere goden dienen!” 20 Neen, laat mijn bloed de grond niet
drenken, terwijl ik verre ben van het aanschijn van Jahweh. Want de koning
van Israël is uitgetrokken, om mij naar het leven te staan, gelijk men een
patrijs in het bergland jaagt! 21 Saul sprak: Ik heb verkeerd gedaan! Kom
terug, mijn zoon David; ik zal u geen kwaad meer doen, omdat heden mijn
leven hoge waarde heeft gehad in uw ogen. Ja, ik heb zeer dwaas gehandeld
en ik heb me schromelijk vergist. 22 Maar David antwoordde: Hier is de lans
van den koning. Laat een van de manschappen hierheen komen, om hem
te halen. 23 Jahweh zal aan ieder van ons zijn rechtschapenheid en trouw
vergelden. Want ofschoon Jahweh u heden in mijn hand had geleverd, heb
ik mijn hand niet geslagen aan den gezalfde van Jahweh. 24 Welnu, zoals
heden uw leven een hoge waarde had in mijn ogen, zo zal mijn leven een
hoge waarde hebben in de ogen van Jahweh, en zal Hij mij redden uit iedere
nood. 25 En Saul sprak tot David: Gezegend zijt gij, mijn zoon David; grote
daden zult ge verrichten, en veel tot stand kunnen brengen. Toen vervolgde
David zijn weg, en Saul keerde naar zijn woonplaats terug.

27

1 Maar David dacht bij zichzelf: Op een of andere dag val ik toch nog in
handen van Saul. Er blijft voor mij dus niets anders over, dan dat ik de
wijk neem naar het Filistijnenland; dan zal Saul het wel opgeven, nog langer
heel Israël naar mij af te zoeken, en ben ik uit zijn greep gered. 2 Dus trok
David op, en met de zeshonderd man die bij hem waren, liep hij over naar
Akisj, den zoon van Maok, en koning van Gat. 3 Zo vestigde David zich bij
Akisj in Gat, hij en zijn mannen, elk met zijn gezin, en David met zijn twee
vrouwen: Achinóam uit Jizreël, en Abigáil, de vrouw van Nabal uit Karmel.
4 En toen Saul vernam, dat David naar Gat was gevlucht, vervolgde hij hem
niet langer. 5 Nu deed David aan Akisj het voorstel: Als ik bij u in de gunst
sta, laat men mij dan een woonplaats aanwijzen in een van de steden van
het platteland, om mij daar te vestigen; want waarom zou uw dienaar bij u
in de hofstad wonen? 6 Akisj wees hem toen Sikelag aan; vandaar dat Sikelag
tot op heden toe aan de koningen van Juda behoort. 7 De tijd, die David
in het land der Filistijnen doorbracht, bedroeg een jaar en vier maanden.
Gedurende die tijd 8 trok David er met zijn mannen geregeld op uit, om
strooptochten te houden bij de Gesjoerieten, de Girzieten en de Amalekieten,
die de bewoners van de landstreek waren, welke zich uitstrekt van Télem
tot Sjoer, en verder naar Egypte. 9 Had David het land geteisterd, dan liet
hij man noch vrouw in leven, maar met een buit van schapen, runderen,
ezels, kamelen en kledingstukken keerde hij terug, en meldde zich bij Akisj.
10 Vroeg Akisj dan: “Bij wie hebt ge vandaag een inval gedaan?” dan zeide
David: In de Négeb van Juda, of in de Négeb van Jerachmeël, of in de Négeb
van de Kenieten. 11 Mannen en vrouwen, die hij anders naar Gat moest
brengen, liet David dus niet in leven; want hij dacht: Anders verraden ze
mij en zeggen: Dat en dat heeft David gedaan! Zo ging hij al de tijd te werk,
dat hij op Filistijnse bodem vertoefde. 12 En Akisj had veel vertrouwen in
David; want hij dacht: Hij heeft zich gehaat gemaakt bij zijn volk Israël; hij
zal nu altijd mijn dienaar blijven.

28

1 Toen dan ook in die dagen de Filistijnen hun troepen op de been
brachten, om met Israël te strijden, sprak Akisj tot David: Ge weet dus, dat

ge aan mijn zijde ten strijde moet trekken, gij met uw mannen. 2 David gaf
Akisj ten antwoord: Goed; dan zult ge ondervinden, wat uw dienaar zal
doen. En Akisj verzekerde David: Best, dan stel ik u voor altijd tot mijn
lijfwacht aan. 3 Intussen was Samuël gestorven; heel Israël had over hem
gerouwd, en men had hem te Rama in zijn woonplaats begraven. En Saul
had de geestenbezweerders en waarzeggers uit het land verwijderd. 4 Toen
dan de verenigde Filistijnen aanrukten en hun kamp bij Sjoenem opsloegen,
riep ook Saul heel Israël onder de wapens, en ze legerden zich op de Gilbóa.
5 Maar bij het aanschouwen van het leger der Filistijnen sloeg Saul de schrik
om het hart. 6 Hij raadpleegde Jahweh; maar Jahweh antwoordde hem niet,
noch in dromen noch met de Oerim, noch door profeten. 7 Daarom sprak
Saul tot zijn dienaren: Zoek me een vrouw op, die geesten bezweert; dan
ga ik erheen, om ze te ondervragen. Zijn dienaren antwoordden hem: Te
En-Dor woont een vrouw, die geesten bezweert. 8 Daarop maakte Saul zich
onkenbaar, door andere kleren aan te trekken. Begeleid door twee mannen
begaf hij zich op weg, en in de nacht kwamen ze bij de vrouw aan. En hij
sprak: Roep voor mij den geest op, dien ik u zal zeggen, en laat hem voor
mij de toekomst voorspellen. 9 De vrouw antwoordde hem: Wel, ge weet
toch, dat Saul de geestenbezweerders en waarzeggers uit het land heeft
verdreven; waarom wilt ge me dan een valstrik leggen, om me te doden?
10 Maar Saul bezwoer haar bij Jahweh: Zo waar Jahweh leeft, om deze zaak
zal geen schuld u treffen. 11 Nu vroeg de vrouw: Wien moet ik voor u
oproepen? Hij zeide: Roep Samuël voor mij op. 12 En de vrouw zag Samuël.
Maar nu begon ze luidkeels te gillen, en vroeg aan Saul: Waarom hebt ge mij
bedrogen; ge zijt Saul zelf! 13 De koning antwoordde haar: Wees maar niet
bang; zeg liever, wat ge ziet. En de vrouw sprak tot Saul: Een geest zie ik uit
de aarde opkomen. 14 Hij vroeg haar: Hoe ziet hij er uit? Ze antwoordde: Een
man, een oude man komt op, in een mantel gehuld. Toen begreep Saul, dat
het Samuël was; en zijn gelaat ter aarde buigend wierp hij zich neer. 15 En
Samuël sprak tot Saul: Waarom hebt ge mij gestoord, door mij op te roepen?
Saul antwoordde: Ik ben ten einde raad. De Filistijnen vechten tegen mij, en
God is van mij geweken; Hij antwoordt mij niet meer, noch door profeten
noch in dromen. Daarom heb ik u geroepen, om mij te verkondigen, wat ik
moet doen. 16 Samuël sprak: Maar waarom mij nog ondervragen, als Jahweh
van u geweken is en uw vijand is geworden? 17 Jahweh heeft met u gedaan,
zoals Hij door mij heeft voorzegd: Jahweh heeft het koningschap aan u
ontnomen, en het aan een ander, aan David, gegeven. 18 Omdat ge niet hebt
geluisterd naar het bevel van Jahweh en zijn gloeiende toorn op Amalek niet
hebt gekoeld, daarom laat Jahweh u dit alles thans overkomen: 19 Jahweh
geeft u en Israël met u in de macht der Filistijnen; gij en uw zonen zullen
morgen bij mij zijn; zelfs het kamp van Israël laat Jahweh in de handen der
Filistijnen vallen. 20 Diep verslagen viel Saul in zijn volle lengte op de grond;
want hij was van Samuëls woorden bang geworden, en zijn krachten waren
uitgeput, daar hij de ganse dag en de ganse nacht geen voedsel had gebruikt.
21 De vrouw kwam op Saul toe, en ziende, dat hij erg van streek was, sprak
zij tot hem: Zie, uw dienstmaagd heeft naar uw wens geluisterd; ik heb mijn
leven op het spel gezet om te volbrengen, wat gij me gevraagd hebt. 22 Luister
gij dus ook naar de wens van uw dienstmaagd; eet een stuk brood, dat ik
u wil voorzetten, opdat gij in staat zult zijn, uw weg te vervolgen. 23 Maar
hij weigerde en zeide: Ik wil niet eten. Eerst toen ook zijn dienaren met de
vrouw bij hem aandrongen, gaf hij toe; hij stond van de grond op, en zette

zich neer op de rustbank. 24 Daarop slachtte de vrouw in allerijl het mestkalf,
dat ze op stal had staan, haalde meel en kneedde het, bakte er ongedesemde
broden van, 25 en diende het voor Saul en zijn dienaren op. En na gegeten te
hebben, stonden ze op, en gingen diezelfde nacht nog weg.

29

1 De Filistijnen trokken nu al hun troepen samen naar Afek, terwijl Israël
zijn kamp opsloeg bij de bron, die zich bij Jizreël bevindt. 2 Toen nu de Fi-
listijnse tyrannen aan de spits van honderden en duizenden voorbijtrokken,
en David met zijn manschappen in de achterhoede met Akisj voorbijtrok,
3 vroegen de vorsten der Filistijnen: Wat moeten die Hebreën? En Akisj
antwoordde de Filistijnse vorsten: Dat is David, de onderdaan van Saul, den
koning van Israël, die sinds jaren en dagen bij mij is. En van de dag af, dat
hij naar mij overliep, tot op de dag van heden heb ik niets op hem aan te
merken gehad. 4 Maar de Filistijnse vorsten voeren tegen hem uit, en zeiden
tot hem: Stuur dien man weg, en laat hem terugkeren naar de plaats, waar
ge hem gevestigd hebt. Neen, hij trekt niet met ons ten strijde; hij zal ons
in de strijd niet verraden! Want hoe kan hij zich beter bij zijn meester in de
gunst werken dan met de hoofden van deze mannen? 5 Dat is toch die David,
tot wiens eer in rondedans werd gezongen: Saul sloeg ze bij duizenden neer,
Maar David bij tienduizenden! 6 Toen ontbood Akisj David, en zeide: Zowaar
Jahweh leeft, gij zijt een eerlijk man, en ik stel er prijs op, dat gij aan mijn
zijde het kamp in-en uitgaat. Want sinds de dag, dat ge bij me zijt gekomen,
tot op de dag van heden had ik niets op u aan te merken. Maar in de ogen
van de tyrannen zijt ge minder gewenst. 7 Keer dus terug en ga in vrede; doe
niets, wat de Filistijnse tyrannen mishaagt. 8 Maar David sprak tot Akisj: Wat
heb ik gedaan, en wat hebt ge uw dienaar te verwijten, sinds ik bij u kwam
tot de dag van vandaag, dat ik niet mee mag strijden tegen de vijanden van
mijn heer en koning? 9 Akisj verzekerde David: Ge weet, dat ik u hoogacht als
waart ge een engel van God; maar de vorsten der Filistijnen hebben beslist:
Hij mag niet met ons mee in de strijd. 10 Trek dus morgenvroeg op met de
dienaren van uw heer, die met u mee zijn gekomen, en begeef u naar de
plaats, waar ik u gevestigd heb; laat u niet leiden door gevoelens van wraak,
want ik acht u hoog1. Maak u dus morgenvroeg gereed en vertrek, zodra
het dag wordt. 11 David trok dus met zijn manschappen vroeg in de morgen
op, en keerde terug naar het land der Filistijnen, terwijl de Filistijnen naar
Jizreël oprukten.

30

1 Toen David met zijn mannen de derde dag in Sikelag aankwam, hadden
de Amalekieten een overval gedaan op de Négeb en op Sikelag. Ze hadden
Sikelag ingenomen en in brand gestoken, 2 de vrouwen en alle inwoners,
groot en klein, gevankelijk weggevoerd, en zonder iemand te doden hun
tocht voortgezet. 3 Toen dus David en zijn manschappen de stad bereikten,
en zagen, dat ze in brand was gestoken en dat hun vrouwen met hun zonen
en dochters gevangen waren, 4 begonnen David en het volk, dat bij hem
was, luidkeels te wenen, totdat ze er geen kracht meer toe hadden. 5 Ook
de beide vrouwen van David, Achinóam uit Jizreël, en Abigáil, de vrouw van
Nabal uit Karmel, waren gevangen genomen. 6 David was ten einde raad;
want het volk wilde hem stenigen, zo bitter was de stemming onder heel
het volk over het verlies van hun zonen en dochters. Maar David hervond

zijn kracht in Jahweh, zijn God. 7 Hij sprak tot den priester Ebjatar, den
zoon van Achimélek: Breng mij de efod! En Ebjatar bracht de efod bij David.
8 Toen vroeg David aan Jahweh: Zal ik die bende achterna zetten, en ze
inhalen? Hij antwoordde hem: Ja, zet ze na; want ge zult ze inhalen en buit
bemachtigen! 9 David ging dus met de zeshonderd man, die hem volgden, op
weg. Bij de beek Besor aangekomen, 10 zette David met vierhonderd man de
achtervolging voort, terwijl de overige tweehonderd man, die te vermoeid
waren, om de beek Besor over te trekken, achterbleven. 11 Op de vlakte
troffen ze een Egyptenaar aan, dien ze bij David brachten. Ze gaven hem
brood, waarvan hij at, en lieten hem water drinken; 12 ook gaven ze hem
vijgen-en twee druivenkoeken. Toen hij gegeten had, kwam hij weer bij;
hij had namelijk in drie dagen en drie nachten geen voedsel gebruikt en
geen water gedronken! 13 David vroeg hem: Wien behoort ge toe, en waar
komt ge vandaan? Hij antwoordde: Ik ben een Egyptische jongen, de slaaf
van een Amalekiet; mijn heer heeft me, omdat ik ziek werd, eergisteren aan
mijn lot overgelaten. 14 We hebben een overval gedaan op de Négeb van de
Keretieten, op het grondgebied van Juda en de Négeb van Kaleb, en Sikelag
hebben we in brand gestoken. 15 David vroeg hem: Wilt ge ons de weg wijzen
naar die bende? Hij antwoordde: Zweer mij bij God, dat gij me niet zult
doden of aan mijn meester zult uitleveren, en ik zal u de weg wijzen naar
die bende. 16 En hij wees hun de weg. En zie, daar lagen ze over de gehele
streek verspreid, etend en drinkend en fuivend van heel die grote buit, die
ze uit het Filistijnenland en het judese land hadden opgedaan. 17 En David
sloeg op hen in van de dageraad af tot de avond van de volgende dag; niet
één ontkwam, behalve vierhonderd jongemannen, die de kamelen bestegen
en de vlucht namen. 18 Alles wat de Amalekieten hem ontnomen hadden,
kreeg David terug. Ook zijn beide vrouwen kreeg David terug. 19 Niets werd
hun in handen gelaten: klein en groot, zonen en dochters, de buit, en alles
wat ze hadden geroofd; dat alles bracht David terug. 20 Bovendien nam
David al hun schapen en rundvee. Men stelde die aan de spits van wat men
veroverd had, en zeide: Dit is Davids aandeel. 21 Toen David terugkwam bij
de tweehonderd man, die te vermoeid waren geweest, om David te volgen,
en die hij aan de beek Besor had achtergelaten, gingen dezen David en het
volk, dat bij hem was, tegemoet. David trad op het volk toe, en groette
het vriendelijk; 22 maar alle kwade en ongure elementen uit het gevolg
van David beweerden: Omdat ze niet met ons zijn meegegaan, mag hun
niets gegeven worden van de buit, die wij veroverd hebben. Laat ieder zijn
vrouw en kinderen terug nemen, en maken dat hij weg komt. 23 Maar David
sprak: Zo moet gij niet doen, nadat Jahweh aan ons dit alles gegeven heeft,
ons heeft beschermd, en de bende, die ons overvallen had, aan ons heeft
overgeleverd! 24 Wie zou ook maar naar uw voorstel willen luisteren? Neen,
die ten strijde trekt, krijgt niet meer dan die bij de legertros blijft; ze moeten
gelijk opdelen. 25 Zo is het sedert dien gebleven; hij stelde het vast als wet
en recht in Israël, tot op de dag van heden. 26 In Sikelag teruggekomen, zond
David aan de oudsten van het naburige Juda een gedeelte van de buit met
de boodschap: Hier is voor u een geschenk uit de buit, op Jahweh's vijanden
behaald. 27 Het waren de oudsten van Betoeël, van Rama uit de Négeb, van
Jattir, 28 van Aroër, van Sifmot, van Esjtemóa, 29 van Karmel, van de steden
der Jerachmeëlieten, van de steden der Kenieten, 30 van Chorma, van Bor-
Asjan, van Atak, 31 van Hebron en van alle plaatsen, waar David met zijn

mannen had rondgezworven.

31

1 Intussen waren de Filistijnen de strijd tegen Israël begonnen. De Israëlieten sloegen voor de Filistijnen op de vlucht en vielen dodelijk getroffen
op het gebergte van Gilbóa. 2 De Filistijnen zaten Saul en zijn zonen op de
hielen. En toen zij Jonatan, Abinadab en Malkisjóea, de zonen van Saul,
hadden gedood, 3 richtte zich heel de strijd tegen Saul. Enige boogschutters
kregen hem onder schot, en verwondden hem in het onderlijf. 4 Nu sprak
Saul tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard en doorsteek me ermee; anders
komen die onbesnedenen hun spel met me drijven. Maar zijn wapendrager
wilde niet, omdat hij teveel ontzag voor hem had. Daarom nam Saul het
zwaard, en stortte zich erin. 5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood
was, stortte ook hij zich in zijn zwaard, en stierf aan zijn zijde. 6 Zo stierf
Saul met zijn drie zonen en zijn wapendrager op een en dezelfde dag.
7 Toen de Israëlieten, die in de steden van het dal en van het Overjordaanse
woonden, bemerkten, dat de Israëlieten waren gevlucht en Saul met zijn
zonen gestorven, verlieten zij de steden en namen de vlucht; waarop de
Filistijnen kwamen en ze bezetten. 8 Toen de Filistijnen de volgende dag de
gesneuvelden kwamen uitplunderen, vonden ze Saul met zijn drie zonen
op het gebergte van Gilbóa liggen. 9 Ze sloegen hem het hoofd af, trokken
hem zijn wapenrusting uit, en zonden boden rond in het Filistijnenland, om
het blijde nieuws in hun afgodstempels en onder het volk te verspreiden.
10 Ze plaatsten zijn wapenrusting in de tempel van Asjtarte, en sloegen zijn
lijk aan de muur van Bet-Sjean. 11 Toen de bewoners van Jabesj in Gilad
hoorden, wat de Filistijnen met Saul gedaan hadden, 12 rukten alle weerbare
mannen uit. Ze trokken de gehele nacht door, haalden Sauls lijk en dat van
zijn drie zonen van de muur van Bet-Sjean, brachten ze naar Jabesj over en
verbrandden ze daar. 13 Ze verzamelden het gebeente, en begroeven het
onder de terebint in Jabesj; daarna vastten ze zeven dagen.

Het tweede boek Samuël

1 Na de dood van Saul bleef David, toen hij terug was van zijn overwinning
op de Amalekieten, twee dagen in Sikelag. 2 Daar verscheen op de derde dag
iemand uit de legerplaats van Saul: zijn kleren waren gescheurd en aarde
lag op zijn hoofd. Bij David aangekomen, viel hij ter aarde en boog zich tot
op de grond voor hem neer. 3 David vroeg hem: Waar komt ge vandaan?
Hij antwoordde: Ik ben uit de legerplaats van Saul ontsnapt. 4 David zeide
tot hem: Vertel me toch, wat er gebeurd is! Hij sprak: Het volk is gevlucht
uit de strijd, velen van het volk zijn gesneuveld, en ook Saul en zijn zoon
Jonatan zijn dood! 5 Toen vroeg David den jongen man, die met die tijding
kwam: Hoe weet ge, dat Saul en zijn zoon Jonatan dood zijn? 6 En de jonge
man, die met die tijding kwam, antwoordde: Heel toevallig was ik op het
gebergte Gilbóa. Daar stond Saul, leunend op zijn lans; en de wagens en
de ruiters waren al vlak bij hem. 7 Hij keek om, en toen hij mij bemerkte,
riep hij mij. Ik antwoordde: Hier ben ik. 8 Hij vroeg me: Wie zijt ge? Ik
antwoordde hem: Ik ben een Amalekiet. 9 Hij zeide tot mij: Kom hier, en
steek me dood; want een kramp heeft mij beet, ofschoon ik al mijn krachten
nog heb. 10 Ik ging naar hem toe, en daar ik wist, dat hij zijn val niet zou
overleven, stak ik hem dood. Ik nam de diadeem, die op zijn hoofd stond,
en de armband, die aan zijn arm hing; ik heb ze meegebracht voor mijn
heer. 11 Toen greep David zijn klederen en scheurde ze vaneen; en heel
zijn gevolg deed eveneens. 12 Wenend en vastend rouwden zij tot de avond
over Saul en zijn zoon Jonatan, over het volk van Jahweh en het huis Israël,
omdat zij door het zwaard waren gevallen. 13 Daarop sprak David tot den
jongen man, die met die tijding kwam: Wat is uw afkomst? Hij antwoordde:
Ik ben de zoon van een vreemdeling uit Amalek. 14 David zeide tot hem:
Hoe is het dan mogelijk, dat ge er niet voor zijt teruggeschrokken, uw hand
uit te steken en den gezalfde van Jahweh te doden! 15 Daarop gaf David
aan een van de soldaten het bevel: Kom hier, sla hem neer! Deze sloeg
hem dood, 16 terwijl David tot hem sprak: Uw bloed kome neer op uw eigen
hoofd; ge hebt uw eigen oordeel geveld met te zeggen: Ik heb den gezalfde
van Jahweh gedood! 17 Toen dichtte David op Saul en op zijn zoon Jonatan
een klaaglied, 18 dat de Judeërs op zijn bevel moesten leren. Het staat in
het boek van den Rechtvaardige. Hij sprak: 19 Op uw hoogten, o Israël,
liggen de besten gesneuveld; Ach, hoe zijn nu de helden gevallen! 20 Bericht
het niet in Gat, Verkondigt het niet in Asjkelons straten; Anders juichen de
dochters der Filistijnen, Jubelen de dochters der onbesnedenen! 21 Geen
dauw en geen regen, bergen van Gilbóa, Dale op uw velden, o bergen des
doods; Want daar ligt het schild der helden verroest, Het schild van Saul
niet met olie gewreven! 22 Zonder het bloed van verslagenen En het vet van
helden Week de boog van Jonatan nimmer terug, Keerde het zwaard van
Saul niet ledig weer. 23 Saul en Jonatan waren bemind en geliefd, In leven en
dood niet gescheiden! Ze waren sneller dan adelaars, Sterker dan leeuwen.
24 Dochters van Israël, weent over Saul, Die u hulde in karmozijn en batist, En
op uw gewaad gouden sieraden hechtte: 25 Hoe zijn de helden gevallen in de
strijd? Ach Jonatan, ik ben zeer bedroefd om uw dood, 26 Om u zo verslagen,
Jonatan, mijn broeder! Gij waart mij zo dierbaar, Uw liefde telde ik meer dan

de liefde van vrouwen. 27 Ach, hoe zijn nu de helden gevallen, Hoe gingen de wapenen verloren!

2

1 Na dit alles raadpleegde David Jahweh: Moet ik optrekken naar een of andere stad in Juda? Jahweh antwoordde hem: Ja. David hernam: Waarheen moet ik optrekken? Hij antwoordde: Naar Hebron. 2 Zo trok David daarheen, met zijn beide vrouwen Achinóam uit Jizreël, en Abigáil, de vrouw van Nabal uit Karmel. 3 Ook de manschappen, die hem gevolgd waren, liet David er heen trekken, ieder met zijn gezin; en zij vestigden zich in de verschillende wijken van Hebron. 4 Toen kwamen de Judeërs, en zalfden David daar tot koning over het huis Juda. Toen David hoorde, dat de burgers van Jabesj in Gilad Saul begraven hadden, 5 zond hij boden naar de burgers van Jabesj in Gilad en liet hun zeggen: Gezegend zijt gij door Jahweh, omdat gij uw heer Saul deze liefdedienst bewezen en hem begraven hebt. 6 Moge Jahweh u daarom liefde betonen en trouw! Maar ook ik zal u belonen, omdat gij deze daad hebt verricht. 7 Houdt goede moed en gedraagt u als helden; want al is uw heer Saul gestorven, het huis Juda heeft mij tot koning over hen gezalfd. 8 Abner, de zoon van Ner, de legeroverste van Saul, had de partij van Isj-Bósjet, den zoon van Saul, gekozen. Hij liet hem naar Machanáim overkomen, 9 en verhief hem tot koning over Gilad en de Aserieten, over Jizreël, Efraïm en Benjamin, kortom over geheel Israël. 10 Isj-Bósjet, de zoon van Saul, was veertig jaar oud, toen hij koning van Israël werd, en twee jaar heeft hij geregeerd. Alleen dus het huis Juda hield het met David. 11 De tijd, dat David te Hebron over het huis Juda regeerde, bedroeg zeven jaar en zes maanden. 12 Eens trok Abner, de zoon van Ner, met de dienaren van Isj-Bósjet, den zoon van Saul, van Machanáim naar Gibon. 13 Ook Joab, de zoon van Seroeja, was met de aanhangers van David uitgerukt. Zij stietten op elkaar bij de vijver van Gibon. Daar ze elk één kant van de vijver bezet hielden, 14 deed Abner aan Joab het voorstel: Laat de soldaten onder ons toezicht een steekspel houden! Joab zeide: Goed! 15 En volgens een overeengekomen getal traden twaalf Benjamieten van Isj-Bósjet, den zoon van Saul, en twaalf van de aanhangers van David vooruit, en stelden zich tegenover elkander op. 16 Ze grepen elkaar bij de haren, en daar ieder zijn zwaard in de lenden van zijn tegenstander dreef, vielen ze allen tegelijkertijd neer. Vandaar dat die plek “Veld der Lenden” heet; ze ligt bij Gibon. 17 Maar daarop ontstond toen een buitengewoon heftig gevecht, waarbij Abner met de manschappen van Israël de nederlaag leed voor de aanhangers van David. 18 Nu waren de drie zonen van Seroeja daarbij tegenwoordig: Joab, Abisjai en Asaël. En daar Asaël vlug ter been was als een gazel op de vlakte, 19 rende hij Abner achterna, en liet rechts noch links van Abner af. 20 Omkijkend riep Abner: Zijt gij dat, Asaël? Hij riep terug: Ja! 21 Abner riep hem toe: Ga rechts of links, pak den een of ander van de sol daten aan, en ontneem hèm zijn wapenrusting. Maar Asaël wilde niet van hem wijken. 22 Daarom riep Abner tot Asaël nog eens: Ga toch van mij weg; anders moet ik u neerslaan, en hoe kan ik dan nog voor uw broer Joab verschijnen? 23 Toen hij nu nog niet wilde wijken, trof Abner hem met een achterwaartse beweging zo in de buik, dat de lans er van achteren weer uitkwam; hij viel neer en bleef op de plek dood. En iedereen, die bij de plek kwam, waar Asaël gevallen en gestorven was,

bleef er bij stil staan. 24 Ook Joab en Abisjai zetten Abner achterna. Tegen
zonsondergang bereikten ze Gibat-Amma, dat tegenover Giach ligt, op de
weg naar de woestijn van Gibon, 25 waar de Benjamieten zich om Abner
hadden verzameld, en in gesloten rijen op de top van Gibat-Amma hadden
postgevat. 26 Toen riep Abner tot Joab: Moet het zwaard nu eeuwig woeden?
Voelt ge dan niet dat het tenslotte verkeerd moet aflopen? Hoe lang wacht
ge nog, het volk te bevelen, de achtervolging van hun broeders te staken?
27 Joab antwoordde: Zo waar God leeft; zo ge niet gesproken hadt, ja dan
zou het volk eerst morgenvroeg de achtervolging hebben opgegeven. 28 Toen
blies Joab de trompet, en het hele volk maakte halt. Het achtervolgde Israël
niet langer, en de strijd werd gestaakt. 29 Abner met zijn manschappen
trokken heel die nacht door de Jordaanvlakte verder, staken de Jordaan
over en bereikten na een mars van een halve dag Machanáim. 30 Toen Joab
de achtervolging van Abner had opgegeven en al het volk had verzameld,
werden er van de aanhangers van David behalve Asaël negentien man
vermist; 31 maar de aanhangers van David hadden van Benjamin, dus van
Abners manschappen, drie honderd zestig man verslagen. 32 Men droeg
Asaël weg, en begroef hem in het graf van zijn vader te Betlehem. Daarna
trok Joab met zijn manschappen heel de nacht verder, en bereikte Hebron,
toen het dag werd.

3

1 Het werd een langdurige oorlog tussen de familie van Saul en de familie
van David. Maar terwijl David steeds machtiger werd, verzwakte de familie
van Saul hoe langer hoe meer. 2 Te Hebron kreeg David de volgende
kinderen. De oudste was Amnon, van Achinóam uit Jizreël; 3 de tweede Kilab,
van Abigáil, de vrouw van Nabal uit Karmel; de derde Absalom, een zoon van
Maäka, een dochter van Talmai, den koning van Gesjoer; 4 de vierde Adonija,
de zoon van Chaggit; de vijfde Sjefatja, de zoon van Abital; 5 de zesde Jitream,
van Davids vrouw Egla. Deze kinderen kreeg David te Hebron. 6 Terwijl
de oorlog tussen de familie van Saul en de familie van David voortduurde,
werd Abner geleidelijk heer en meester in het huis van Saul. 7 Nu had Saul
een bijvrouw gehad, Rispa genaamd, de dochter van Ajja, welke Abner zich
tot vrouw had genomen. Isj-Bósjet verweet Abner dan ook: Waarom hebt
ge u afgegeven met de bijvrouw van mijn vader? 8 Hevig verontwaardigd
over het verwijt van Isj-Bósjet, gaf Abner ten antwoord: Ben ik soms een
Judese hondsvot? Juist ben ik bezig, aan de familie van uw vader Saul, aan
zijn broers en verwanten een dienst te bewijzen, door u niet in handen van
David te laten vallen, en nu komt ge me verwijten doen over een vrouw!
9 God moge Abner zo doen en nog erger, als ik niet voor David waar maak,
wat Jahweh hem bezworen heeft: 10 het koningschap aan de familie van Saul
te ontnemen en de troon van David op te richten over Israël en Juda. Van
Dan tot Beër-Sjéba. 11 En Isj-Bósjet durfde Abner geen woord meer zeggen,
zo bang was hij voor hem. 12 Toen stuurde Abner achter hem om boden
naar David, en liet hem zeggen: Wie is feitelijk meester in het land? Sluit
dus een verbond met mij; ik kan u helpen, om heel Israël uw partij te doen
kiezen. 13 Hij antwoordde: Goed, ik zal een verbond met u sluiten, maar op
één voorwaarde: Ge behoeft niet voor mij te verschijnen, of ge moet Mikal,
de dochter van Saul, meebrengen, wanneer ge bij mij uw opwachting maakt.
14 Daarna zond David boden naar Isj-Bósjet, den zoon van Saul, en liet hem

zeggen: Geef mij mijn vrouw Mikal terug, die ik mij verworven heb voor
honderd voorhuiden van Filistijnen. 15 En Isj-Bósjet liet haar weghalen van
haar man Paltiël, den zoon van Láisj. 16 Haar man ging met haar mee, en
volgde haar al wenend tot Bachoerim. Maar toen beet Abner hem toe: Maak
dat je weg komt. En hij keerde terug. 17 Intussen had Abner met de oudsten
van Israël als volgt onderhandeld en hun gezegd: Al vroeger hebt gij David
als koning over u willen hebben. 18 Welnu dan, zet dat plan door; want
Jahweh heeft tot David gesproken: Door de hand van mijn dienaar David zal
Ik mijn volk uit de macht van de Filistijnen en van al zijn vijanden bevrijden.
19 Ook met Benjamin had Abner onderhandeld. Nu ging Abner aan David in
Hebron alles mededelen, wat Israël en geheel het volk van Benjamin hadden
besloten. 20 En toen Abner met een gevolg van twintig man bij David in
Hebron gekomen was, en David voor Abner en zijn gevolg een feestmaal
had aangericht, 21 zeide Abner tot David: Ik wil heengaan, en heel Israël bij
mijn heer en koning brengen, om een verbond met u te sluiten; zo zult gij
koning zijn, juist zoals gij het wenst. Daarop liet David Abner ongehinderd
vertrekken. 22 Maar zie, daar kwam juist Joab met de manschappen van
David van een strooptocht thuis, met een grote buit bij zich. Abner was
toen niet meer in Hebron bij David, want deze had hem ongehinderd laten
vertrekken. 23 Toen dan Joab met zijn gevolg was aangekomen, en men
hem vertelde, dat Abner, de zoon van Ner, bij den koning geweest was, en
dat deze hem ongehinderd had laten vertrekken, 24 meldde Joab zich bij
den koning en zeide: Wat hebt gij gedaan? Daar is Abner bij u geweest!
Waarom toch hebt gij hem laten vertrekken? 25 Begrijpt gij dan niet, dat
Abner, de zoon van Ner, gekomen is, om u te misleiden, om uw doen en
laten te bespieden, en alles te weten te komen wat gij onderneemt? 26 En
van David heengegaan, zond Joab boden achter Abner aan, die hem, zonder
dat David het wist, terugriepen van de Sira-put. 27 Toen Abner naar Hebron
terugkeerde, trok Joab hem in de poort terzijde, als wilde hij rustig met
hem spreken. Daar stak hij hem in de buik en vermoordde hem, om het
bloed van zijn broer Asaël te wreken. 28 Toen David het later vernam, zeide
hij: Ik en mijn koninkrijk zullen voor Jahweh voor altijd onschuldig zijn
aan het bloed van Abner, den zoon van Ner. 29 Het moge neerkomen op
het hoofd van Joab en van heel zijn familie. Steeds moge er in de familie
van Joab iemand zijn, die aan vloeiing of melaatsheid lijdt, die op krukken
gaat, door het zwaard komt te vallen of broodsgebrek heeft! 30 Joab en
zijn broer Abisjai hebben Abner vermoord, omdat hij bij Gibon Asaël, hun
broer, in het gevecht had gedood. 31 En David sprak tot Joab en tot heel
zijn gevolg: Scheurt uw klederen, slaat een zak om uw middel, en treurt om
Abner! Zelf ging koning David achter de baar, 32 toen men Abner in Hebron
begroef. De koning weende aan het graf van Abner met luider stem en alle
aanwezigen waren bedroefd. 33 Toen hief de koning een klaagzang aan op
Abner en sprak: Moest Abner als een goddeloze sterven? 34 Uw handen
waren nimmer geboeid, Uw voeten nimmer in ketenen geklonken! Moest gij
vallen, zoals booswichten vallen? Daardoor betreurde heel het volk Abner
nog meer. 35 En toen heel het volk, terwijl het nog dag was, David tot eten
wilde bewegen, zwoer David: Zo mag God met mij doen, en nog erger, als ik
voor zonsondergang brood of wat dan ook aanraak. 36 Heel het volk merkte
het, en het maakte een goede indruk op hen, zoals trouwens alles wat de
koning deed door heel het volk werd toegejuicht. 37 Die dag erkende heel het
volk en heel Israël, dat het niet van den koning was uitgegaan, om Abner, den

zoon van Ner, te vermoorden. 38 Bovendien sprak de koning tot zijn gevolg:
Begrijpt gij niet, dat heden een vorst en edelman aan Israël is ontvallen?
39 Nu ben ik nog te zwak, ofschoon ik tot koning gezalfd ben; die lieden, de
zonen van Seroeja, zijn mij te sterk. Moge dus Jahweh de boosdoeners naar
hun boosheid vergelden.

4

1 Toen Isj-Bósjet, de zoon van Saul, vernam, dat Abner in Hebron vermoord
was, ontzonk hem de moed, en sloeg heel Israël de schrik om het hart. 2 Nu
had Isj-Bósjet, de zoon van Saul, een tweetal bendeleiders in zijn dienst:
de een heette Baäna, de andere Rekab. Het waren zonen van Rimmon uit
Beërot, en Benjamieten. Want ook Beërot wordt tot Benjamin gerekend,
3 daar de Beërotieten naar Gittáim gevlucht zijn en daar tot op heden als
vreemdelingen verblijven. 4 Jonatan, de zoon van Saul, had een zoon, die
slecht ter been was. Want toen hij vijf jaar oud was, en uit Jizreël de tijding
kwam aangaande Saul en Jonatan, had zijn verpleegster hem opgenomen,
om met hem te vluchten; maar in haar opwinding om weg te komen, was hij
komen te vallen, en kreupel geworden. Hij heette Mefibósjet. 5 Deze Rekab
en Baäna, de zonen van Rimmon uit Beërot, begaven zich naar het paleis
van Isj-Bósjet, en kwamen daar aan op het heetst van de dag, terwijl deze
zijn middagslaap hield. 6 De portierster van het paleis was bij het ziften der
tarwe in slaap gevallen, zodat Rekab en zijn broer Baäna langs haar heen
konden glippen. 7 Ze drongen het paleis binnen, en staken hem dood, terwijl
hij in zijn slaapkamer op bed lag. Ze hieuwen hem het hoofd af, namen
dat mee en spoedden zich, de Jordaanvlakte volgend, heel de nacht voort.
8 Zij brachten het hoofd van Isj-Bósjet bij David in Hebron, en zeiden tot den
koning: Hier is het hoofd van Isj-Bósjet, den zoon van Saul, uw vijand, die
u naar het leven stond. Heden heeft Jahweh mijn heer en koning op Saul
en zijn geslacht gewroken! 9 Maar David gaf Rekab en zijn broer Baäna,
de zonen van Rimmon uit Beërot, ten antwoord: Zo waar Jahweh leeft, die
mij bevrijd heeft uit alle nood! 10 Den man, die mij kwam melden: “Saul is
dood”, en meende, een goede tijding te brengen, heb ik te Sikelag gegrepen
en gedood, ofschoon ik hem bodeloon had moeten geven. 11 En nu een paar
booswichten een onschuldig mens op zijn bed hebben vermoord, in zijn
eigen huis, moet ik dan zijn bloed niet van u opeisen en u van de aardbodem
verdelgen? 12 Hierop gaf David de soldaten bevel, hen te doden. Ze deden
het, hakten hun de handen en voeten af, en hingen ze op bij de vijver in
Hebron. Maar het hoofd van Isj-Bósjet droegen zij weg, en begroeven het
in het graf van Abner te Hebron.

5

1 Toen kwamen alle stammen van Israël tot David in Hebron en zeiden:
Zie, wij zijn uw vlees en bloed! 2 Reeds vroeger, toen Saul nog koning over
ons was, waart gij het, die Israël te velde deed trekken en terugbracht. En
tot u heeft Jahweh gezegd: “Gij zult mijn volk Israël weiden; gij zult de leider
van Israël zijn!” 3 Toen alle oudsten van Israël dus tot den koning in Hebron
gekomen waren, sloot koning David met hen een verbond voor het aanschijn
van Jahweh, en werd David door hen tot koning over Israël gezalfd. 4 David
was dertig jaar, toen hij koning werd, en veertig jaar lang heeft hij geregeerd.
5 Zeven jaar en zes maanden regeerde hij over Juda in Hebron, en drie en
dertig jaar over heel Israël en Juda in Jerusalem. 6 Nu trok de koning met

zijn manschappen naar Jerusalem op, tegen de Jeboesieten, de inheemse
bevolking. Dezen riepen tot David: Hier komt ge niet binnen; blinden en
kreupelen zouden het u kunnen beletten! Daarmee bedoelden ze: David kan
hier onmogelijk in. 7 Maar David veroverde de Sionsvesting, de zogenaamde
Davidstad. 8 Bij die gelegenheid sprak David: Wie het eerst de Jeboesieten
verslaat, en door de tunnel daar binnendringt, wordt opperste bevelhebber,
want David haat die blinden en kreupelen! Vandaar dat men zegt: Blinden
en kreupelen komen niet binnen! 9 Daarna vestigde David zich in de vesting,
die hij Davidstad noemde, en hij bouwde de stad in heel haar omvang van
het Millo af tot het paleis. 10 David werd nu hoe langer hoe machtiger, daar
Jahweh, de God der heirscharen, met hem was. 11 Daarom zond Chirom,
de koning van Tyrus, gezanten tot David; ook cederhout, timmerlieden en
steenhouwers, om voor David een paleis te bouwen. 12 Zo begreep David, dat
Jahweh hem tot koning van Israël had bevestigd, en dat Hij zijn koningschap
verheven had terwille van Israël, zijn volk. 13 Nadat David uit Hebron
gekomen was, nam hij ook in Jerusalem nog bij- en hoofdvrouwen, en
kreeg nog meer zonen en dochters. 14 Hier volgen de namen van hen, die
hem te Jerusalem geboren werden: Sjammóea, Sjobab, Natan en Salomon,
15 Jibchar, Elisjóea, Néfeg en Jafia, 16 Elisjama, Eljada en Elifélet. 17 Maar toen
de Filistijnen vernamen, dat men David tot koning van Israël had gezalfd,
trokken alle Filistijnen op, om zich van David meester te maken. Bij het
vernemen hiervan, trok David zich terug in de vesting. 18 Toen de Filistijnen
gekomen waren en zich over het dal der Refaïeten verspreid hadden, 19 vroeg
David aan Jahweh: Moet ik oprukken tegen de Filistijnen; zult Gij ze aan
mij overleveren? Jahweh antwoordde David: Trek op; want Ik lever de
Filistijnen aan u over. 20 Zo kwam David bij Báal-Perasim; hij versloeg ze
daar en zeide: Zoals water door een dam breekt, is Jahweh aan mijn spits
door mijn vijanden heen gebroken! Vandaar dat die plaats Báal-Perasim heet.
21 De afgodsbeelden, die de Filistijnen in de steek gelaten hadden, namen
David en zijn manschappen mee. 22 Toen de Filistijnen andermaal waren
opgerukt en zich over het dal der Refaïeten hadden verspreid, 23 raadpleegde
David Jahweh opnieuw. Hij antwoordde: Val niet aan, maar maak een
omtrekkende beweging naar hun achterhoede, en ga op hen af van de kant
der balsemstruiken. 24 Als gij in de toppen der balsemstruiken het geruis
van schreden verneemt, maak u dan ijlings gereed; want dan gaat Jahweh u
vóór, om het leger der Filistijnen te verslaan. 25 David deed juist zoals Jahweh
het hem bevolen had, en hij versloeg de Filistijnen van Géba af, tot in de
nabijheid van Gézer.

6

1 Daarna verzamelde David alle strijdbare mannen in Israël, wel dertig-
duizend man. 2 David trok op, en ging met al het volk, dat bij hem was,
naar Baäla van Juda, om vandaar Jahweh's ark te halen, wier naam naar de
Naam van Jahweh der heirscharen, die op de cherubs troont, is genoemd.
3 Nadat men de ark van God had uitgedragen uit het huis van Abinadab,
dat op de heuvel lag, vervoerde men haar op een nieuwe wagen, die door
Oezza en Achjo, de zonen van Abinadab, werd begeleid. 4 Oezza ging naast
de ark van God, Achjo ging voor de ark uit; 5 David en heel het volk van Israël
dansten geestdriftig voor Jahweh uit, onder gezang en het spelen van citers,
harpen, tamboerijnen, bekkens en cymbalen. 6 Maar bij de dorsvloer van

Nakon gekomen, stak Oezza zijn hand uit naar de ark van God en hield haar
tegen, omdat de runderen haar lieten kantelen. 7 Toen ontbrandde de toorn
van Jahweh tegen Oezza, en God sloeg hem aldaar om die onachtzaamheid,
zodat hij daar dood bleef liggen naast de ark van God. 8 David was diep
bedroefd, omdat Jahweh zo heftig tegen Oezza was losgebroken. En men
noemde die plek Péres-Oezza: zo heet ze nog. 9 David kreeg toen vrees voor
Jahweh, en sprak: Hoe zou de ark van Jahweh naar mij kunnen komen? 10 En
hij wilde de ark niet bij zich opnemen in de Davidstad, maar gaf haar een
onderdak in het huis van Obed-Edom, den Gatiet. 11 Drie maanden bleef de
ark van Jahweh in het huis van Obed-Edom, den Gatiet, en Jahweh zegende
Obed-Edom met heel zijn gezin. 12 Toen nu aan koning David bekend werd,
dat Jahweh het huis van Obed-Edom, en alles wat van hem was, zegende
terwille van de ark van God, trok David op, en bracht op feestelijke wijze de
ark van God uit het huis van Obed-Edom naar de Davidstad over. 13 Nadat de
dragers van Jahweh's ark zes schreden gezet hadden, slachtte hij een stier en
een mestkalf. 14 Geestdriftig danste David voor Jahweh uit, slechts met een
linnen borstkleed omhangen. 15 En onder gejuich en hoorngeschal bracht
David met heel het volk van Israël de ark van Jahweh over. 16 Toen de ark
van Jahweh in de Davidstad aankwam, gluurde Mikal, de dochter van Saul,
door het venster. Zij zag koning David springend en dansend voor Jahweh
uitgaan, en verachtte hem in haar hart. 17 Men bracht de ark van Jahweh
binnen, en zette haar op haar plaats, midden in de tent, die David voor haar
had gespannen. Daarna droeg David brand- en vredeoffers voor Jahweh op;
18 en toen hij de brand- en vredeoffers had opgedragen, zegende hij het volk
in de Naam van Jahweh der heirscharen. 19 Tenslotte hield hij voor heel het
volk, voor heel de menigte van Israël, een uitdeling; en allen, mannen als
vrouwen, kregen een broodkoek, een stuk vlees en een druivenkoek. Toen
ging heel het volk naar huis. 20 Toen David terugkeerde, om zijn gezin te
begroeten, ging Mikal, de dochter van Saul, hem tegemoet en zeide: Wat
heeft de koning van Israël vandaag een eerbied afgedwongen, door zich
heden onder de ogen van zijn minste slavinnen te ontbloten, zoals de eerste
de beste van het gepeupel doet! 21 Maar David zeide tot Mikal: Het was voor
Jáhweh, dat ik danste! Zo waar Jahweh leeft, die mij uitverkoren heeft boven
uw vader en boven heel zijn familie, en mij heeft aangesteld tot leider van
Israël, het volk van Jahweh: voor Jahweh zal ik blijven dansen, 22 en mij nog
dieper vernederen; zal ik verachtelijk zijn in uw ogen, maar in ere bij de
genoemde slavinnen. 23 En Mikal, de dochter van Saul, bleef kinderloos tot
aan de dag van haar dood.

7

1 Toen Jahweh den koning rust had verleend van al zijn vijanden in het
rond, en de koning zijn paleis had betrokken, 2 sprak hij tot Natan den
profeet: Zie eens, zelf woon ik in een paleis van cederhout, en de ark van
God staat onder tentdoek! 3 Natan zeide tot den koning: Breng alles ten
uitvoer, wat gij van plan zijt; want Jahweh is met u. 4 Maar in diezelfde
nacht werd het woord van Jahweh tot Natan gericht: 5 Ga aan mijn dienaar
David zeggen: Zo spreekt Jahweh! Wilt ge Mij een huis bouwen, waarin
Ik kan wonen? 6 Ik heb toch nimmer in een huis gewoond van de dag
af, dat Ik de Israëlieten uit Egypte voerde, tot de dag van heden, maar Ik
ben rondgetrokken in een tent en tabernakel. 7 En heb Ik ooit, zolang Ik

met alle Israëlieten rondtrok, tot een van de Rechters, die Ik tot leiders
aanstelde van Israël, mijn volk, gezegd: Waarom bouwt ge Mij geen huis
van cederhout? 8 Daarom moet ge mijn dienaar David zeggen: Zo spreekt
Jahweh der heirscharen! Ik heb u uit de weide gehaald, achter de schapen
vandaan, om de leider te zijn van Israël, mijn volk, 9 en Ik was met u op al
uw tochten, en heb al uw vijanden voor u verdelgd. Welnu, Ik zal u een
naam schenken zo groot, als slechts de grootsten der aarde bezitten; 10 Ik
zal een plek vaststellen voor Israël, mijn volk, waar het wortel kan schieten,
en waar het kan wonen, zonder ooit meer te worden opgeschrikt of door
booswichten verdrukt, zoals in vroegere tijden 11 en sinds de dag, dat Ik
Rechters heb aangesteld over Israël, mijn volk. En Ik zal zorgen, dat al uw
vijanden u met rust zullen laten. Ook kondigt Jahweh u aan, dat Hij u een
huis zal bouwen. 12 Wanneer uw dagen ten einde zijn, en gij bij uw vaderen
te ruste zult gaan, dan zal Ik het kind, dat van u is uitgegaan, tot uw nazaat
verheffen en zijn koningschap bestendig doen zijn. 13 Hij zal mijn Naam een
tempel bouwen, en Ik zal zijn koningstroon voor altijd bestendigen. 14 Ik
zal voor hem een vader zijn, en hij Mij een zoon. Mocht hij verkeerd doen,
dan zal Ik hem tuchtigen met stokslagen en plagen, zoals mensen dat doen;
15 maar nooit zal Ik hem mijn gunst onthouden, zoals Ik dat gedaan heb
met Saul, dien Ik van mijn aanschijn heb verwijderd. 16 Uw huis en uw
koningschap zullen tot in eeuwigheid bestendig zijn voor mijn aanschijn;
uw troon zal vast staan voor eeuwig. 17 Toen Natan al deze woorden en
openbaringen trouw aan David had overgebracht, 18 ging koning David
heen, zette zich voor Jahweh neer en sprak: Wie ben ik, Heer Jahweh, en
wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe hebt gebracht! 19 Maar ook dit was
nog te gering in uw ogen, Jahweh, mijn Heer. Ook voor de verre toekomst
hebt Gij over het huis van uw dienaar gesproken, Jahweh, mijn Heer, en
mij, een mens, de toekomstige glorie doen zien. 20 Wat kan David dan nog
meer tot U zeggen, tot U, Heer Jahweh, die uw dienaar kent? 21 Terwille
van uw belofte en naar de neiging uws harten hebt Gij gehandeld, en tevens
uw dienaar al die grootheid geopenbaard. 22 Daarom, Heer Jahweh, zijt Gij
zo groot! Er is niemand als Gij, en geen God buiten U, juist als onze oren
altijd hebben gehoord. 23 En wie kan vergeleken worden met Israël, uw
volk? Het is het enige volk ter wereld, dat God kwam vrijkopen, om het
tot zijn volk te verkiezen, om het beroemd te maken, en om er die grote en
opzienbarende dingen voor te wrochten, door volken en goden voor uw volk
te verdrijven, dat Gij uit Egypte hebt vrijgekocht. 24 Voor eeuwig hebt Gij
Israël, uw volk tot uw volk gemaakt, en zijt Gij, Jahweh, hun God. 25 Welnu
dan, Heer Jahweh, laat voor eeuwig het woord in vervulling gaan, dat Gij
over uw dienaar en over zijn huis hebt gesproken, en doe zoals Gij beloofd
hebt. 26 Dan zal uw Naam groot zijn in eeuwigheid, en zal men zeggen:
Jahweh der heirscharen is Israëls God, en het huis van David, uw dienaar,
is bestendig voor uw aanschijn. 27 Jahweh der heirscharen, Israëls God, zelf
hebt Gij het uw dienaar geopenbaard: Ik zal u een huis bouwen! Daarom
heeft uw dienaar het aangedurfd, dit smeekgebed tot U te richten. 28 Welnu
dan Jahweh, mijn Heer, Gij zijt God en uw woord is waarachtig, en Gij hebt
deze weldaad aan uw dienaar beloofd. 29 Begin dan van nu af het huis van
uw dienaar te zegenen, opdat het altijd bestendig zij voor uw aanschijn.
Want Gij, Heer Jahweh, hebt gesproken, en met uw zegen zal het huis van
uw dienaar gezegend zijn tot in eeuwigheid!

8

1 Daarna versloeg David de Filistijnen. Hij onderwierp ze, en ontnam hun
Gat met onderhorige steden. 2 Ook de Moabieten versloeg hij. Hij legde ze
plat op de grond, en nam met een snoer hun aantal op; twee derde van de
snoerlengte was ten dode gedoemd, een volle derde mocht blijven leven.
Zo werden de Moabieten aan David schatplichtig. 3 Vervolgens versloeg
David Hadadézer, den zoon van Rechob en koning van Soba, juist toen
deze op weg was, zijn zegeteken aan de Rivier op te richten. 4 David nam
zeventienhonderd van zijn ruiters en tienduizend man van zijn voetvolk
gevangen, en van alle paarden, op honderd na, sneed hij de pezen door. 5 En
daar de Arameën van Damascus Hadadézer, den koning van Soba, te hulp
waren gekomen, doodde David van de Arameën twee en twintigduizend
man. 6 Hij stelde in Aram van Damascus stadhouders aan, en het werd aan
David schatplichtig. Zo werd David op al zijn tochten door Jahweh geholpen.
7 De gouden schilden, die Hadadézers soldaten droegen, maakte David buit
en bracht ze naar Jerusalem, 8 terwijl hij uit Bétach en Berotai, twee steden
van Hadadézer, een zeer grote hoeveelheid koper meenam. 9 Toen Tói, de
koning van Chamat, vernam, dat David de gehele legermacht van Hadadézer
had verslagen, 10 zond hij zijn zoon Joram naar koning David, om hem te
groeten en geluk te wensen met zijn overwinning op Hadadézer. Hadadézer
was namelijk een tegenstander van Tói. Joram bracht zilveren, gouden en
koperen voorwerpen mede, 11 en ook deze wijdde koning David aan Jahweh,
zoals hij gedaan had met het zilver en goud van alle door hem onderworpen
volken, 12 (van Edom, Moab, de Ammonieten, de Filistijnen en Amalekieten),
en met de buit, op Hadadézer behaald, den zoon van Rechob en koning van
Soba. 13 Verder heeft David zich beroemd gemaakt, door, bij zijn terugkeer
van de overwinning op Aram, in de Zoutvallei achttienduizend Edomieten
te verslaan. 14 Hij stelde in heel Edom stadhouders aan, zodat heel Edom
aan David bleef. Zo werd David op al zijn tochten door Jahweh geholpen.
15 David regeerde dus over geheel Israël, en handelde met heel zijn volk naar
wet en recht. 16 Joab, de zoon van Seroeja, stond over het leger; Jehosjafat,
de zoon van Achiloed, was kanselier; 17 Sadok, de zoon van Achitoeb, en
Ebjatar, de zoon van Achimélek, waren priesters; Seraja was schrijver;
18 Benajáhoe, de zoon van Jehojada, ging over de Kretenzen en Peletiërs; de
zonen van David waren priesters.

9

1 Eens vroeg David: Is er van de familie van Saul nog iemand overge-
bleven, aan wien ik barmhartigheid zou kunnen bewijzen, omwille van
Jonatan? 2 Nu behoorde aan de familie van Saul een knecht, die Siba heette.
Deze werd bij David ontboden, en de koning zeide tot hem: Zijt gij Siba? Hij
antwoordde: Uw dienaar! 3 Toen zeide de koning: Is er nog niet iemand
van de familie van Saul, aan wien ik Gods barmhartigheid zou kunnen
bewijzen? Siba sprak tot den koning: Ja, er is nog een zoon van Jonatan;
hij is aan beide benen lam. 4 Toen vroeg de koning: Waar woont hij? Siba
antwoordde den koning: In het huis van Makir, den zoon van Ammiël, in
Lo-Debar. 5 Daarop liet David hem uit Lo-Debar, uit het huis van Ammiël,
ontbieden. 6 Toen Mefibósjet, de zoon van Jonatan, den zoon van Saul, bij
David kwam, en hem met een diepe buiging had gehuldigd, sprak David:
Mefibósjet! Hij antwoordde: Uw dienaar! 7 David zeide tot hem: Vrees niet,

want ik wil voor u barmhartig zijn omwille van uw vader Jonatan. Ik zal
u alle landerijen van uw vader Saul teruggeven, en ge zult geregeld aan
mijn tafel eten. 8 Hij boog zich neer en zeide: Wat is uw dienaar, dat ge
u bekommert om een doden hond gelijk ik? 9 Daarop liet de koning Siba
komen, den knecht van Saul, en zeide tot hem: Al wat aan Saul toebehoort,
en aan zijn gehele familie, geef ik aan den zoon van uw heer. 10 Met uw
kinderen en dienaren moet gij voor hem het land bewerken, en hem de
opbrengst afdragen voor het levensonderhoud van het gezin van uw heer.
Mefibósjet zelf, de zoon van uw heer, zal geregeld aan mijn tafel eten. Nu
had Siba vijftien kinderen en twintig knechten. 11 Siba sprak tot den koning:
Alwat mijn heer en koning zijn dienaar beveelt, zal uw dienaar ten uitvoer
brengen. Zo at Mefibósjet aan Davids tafel als een van s konings eigen
kinderen. 12 Mefibósjet had een zoon, die nog jong was, en Mika heette; allen,
die in het huis van Siba woonden, waren slaven van Mefibósjet. 13 Zelf bleef
Mefibósjet dus te Jerusalem wonen, omdat hij geregeld aan ‘s konings tafel
at. Hij was aan beide benen lam.

10

1 Toen enige tijd later de koning der Ammonieten te overlijden kwam, en
door zijn zoon Chanoen werd opgevolgd, 2 dacht David: Laat mij vriend-
schappelijke betrekkingen aanknopen met Chanoen, den zoon van Nachasj,
zoals zijn vader dat met mij heeft gedaan. Daarom liet David hem door enige
afgevaardigden zijn deelneming betuigen met zijn vader. Maar toen de
afgevaardigden van David in het land der Ammonieten waren aangekomen,
3 zeiden de hooggeplaatste Ammonieten tot Chanoen, hun heer: Denkt gij,
dat David uw vader wil eren, omdat hij u zijn deelneming laat betuigen?
Neen, David stuurt u zijn mensen alleen maar, om de stad te verspieden,
haar geheimen uit te vorsen, en haar later te kunnen verwoesten. 4 Daarop
liet Chanoen de afgevaardigden van David gevangen nemen, hun baarden
voor de helft wegscheren, hun kleding halverwege, tot aan het zitvlak,
afknippen, en stuurde ze zo weg. 5 Toen dat aan David bekend werd, zond
hij die zwaar beledigde mannen boden tegemoet, en liet hun zeggen: Blijft
in Jericho, totdat uw baard weer is aangegroeid, en komt dan terug. 6 Daar
de Ammonieten wel begrepen, dat ze het bij David verbruid hadden, gingen
ze onderhandelen, en namen Aram van Bet-Rechob en Aram van Soba met
twintigduizend man voetvolk in hun dienst, en de koningen van Maäka en
Tob met twaalfduizend man. 7 Toen David dat vernam, zond hij Joab met
heel zijn leger en het keurkorps er op uit. 8 Ook de Ammonieten rukten uit,
en stelden zich op voor de poort van hun stad, terwijl de Arameën van Soba
en Rechob met de manschappen van Tob en Maäka een afzonderlijke groep
vormden in het open veld. 9 Daar Joab bemerkte, dat hem zowel van voren
als van achteren een aanval dreigde, koos hij een deel van Israëls krijgers uit,
en stelde die op tegen de Arameën, 10 terwijl hij de rest van de manschappen
aan zijn broer Abisjai toevertrouwde en tegen de Ammonieten opstelde.
11 Hij zeide: Als de Arameën mij te sterk worden, moet ge mij helpen; worden
de Ammonieten u te sterk, dan zal ik u te hulp komen. 12 Wees flink, en
laat ons dapper zijn voor ons volk en onzen God, en Jahweh zal doen wat
Hem goeddunkt. 13 Daarop bond Joab met zijn manschappen de strijd aan
met de Arameën, en dezen sloegen voor hem op de vlucht. 14 En toen de
Ammonieten bemerkten, dat de Arameën gevlucht waren, sloegen ook zij
voor Abisjai op de vlucht en trokken zich terug in de stad. Daarom staakte

Joab de strijd tegen de Ammonieten, en keerde naar Jerusalem terug. 15 Toen
de Arameën zagen, dat ze door Israël waren verslagen, trokken zij al hun
krachten tezamen, 16 en liet Hadadézer zelfs de Arameën van de overzijde
der Rivier uitrukken. En met Sjobek, den legeroverste van Hadadézer, aan
hun spits, trokken ze naar Chelam op. 17 Toen David dit vernam, riep hij
geheel Israël op, trok over de Jordaan en bereikte Chelam. De Arameën
stelden zich op tegen David en streden met hem, 18 maar moesten voor
Israël wijken. En David doodde zevenhonderd paarden van de Arameën
en veertigduizend hunner ruiters; ook Sjobek, hun legeroverste, werd op
de plek doodgeslagen. 19 Nu begrepen alle koningen, die van Hadadézer
afhankelijk waren, dat ze het tegen Israël moesten afleggen; ze sloten dus
vrede met Israël en onderwierpen zich. Voortaan wachtte Aram zich wel,
om nog eens de Ammonieten te helpen.

11

1 Bij de jaarwisseling, de tijd waarop de koningen gewoonlijk te velde
trekken, zond David Joab met zijn eigen soldaten en geheel Israël er op uit;
ze teisterden de Ammonieten en sloegen het beleg om Rabba. David zelf
was echter in Jerusalem achtergebleven. 2 Nu gebeurde het eens tegen de
avond, dat David, van zijn rustbed opgestaan en rondwandelend op het dak
van het koninklijk paleis, van het dak af een vrouw zag, die een bad nam;
het was een zeer mooie vrouw. 3 David liet onderzoeken, wie de vrouw
was. Men zeide hem: Het is Bat-Sjéba, de dochter van Eliam, de vrouw van
Oerija, den Chittiet. 4 Toen liet David haar halen. Ze kwam bij hem en hij had
gemeenschap met haar, juist nadat ze zich gezuiverd had van haar stonden;
daarna keerde ze naar haar woning terug. 5 Maar de vrouw was zwanger
geworden, en liet David weten, dat ze zwanger geworden was. 6 Daarom
gaf David aan Joab het bevel: Stuur Oerija, den Chittiet, naar mij toe. En
Joab stuurde Oeri-ja naar David. 7 Toen Oerija bij hem gekomen was, vroeg
David, hoe het ging met Joab en het volk en of de strijd voorspoedig verliep.
8 Daarna zeide hij tot Oerija: Ga maar naar huis, en was uw voeten. Zelfs
werd Oeri-ja, toen hij het koninklijk paleis had verlaten, een ereschotel van
den koning achterna gebracht. 9 Maar Oerija ging slapen aan de ingang van
het koninklijk paleis, bij al de andere dienaren van zijn heer, en hij ging
niet naar huis. 10 Toen men David vertelde, dat Oeri-ja niet naar huis was
gegaan, zeide David tot hem: Ge komt toch van een reis terug; waarom zijt
ge dan niet naar huis gegaan? 11 Oerija gaf David ten antwoord: De ark
en Israël met Juda zijn in hutten ondergebracht; mijn meester Joab en de
eigen soldaten van mijn heer hebben hun kamp in de open lucht; en zou ik
dan thuis gaan eten en drinken, en met mijn vrouw gaan slapen? Zowaar
Jahweh leeft en bij uw leven, dat doe ik niet! 12 Nu zeide David tot Oerija:
Blijf vandaag nog hier, dan zal ik u morgen laten vertrekken. Zo bleef Oerija
die dag in Jerusalem. 13 De volgende dag nodigde David hem uit, om bij
hem te eten en te drinken; maar ofschoon de koning hem dronken maakte,
ging hij ‘s avonds slapen op zijn plekje bij de andere dienaren des konings,
en hij ging niet naar huis. 14 De volgende morgen schreef David aan Joab
een brief, die hij door Oerija liet overbrengen. 15 Hij schreef in die brief:
Geeft Oerija een vooruitgeschoven post, waar de strijd het gevaarlijkst is,
en trekt u dan van hem terug, opdat hij getroffen wordt en sneuvelt. 16 Joab
plaatste dus bij het beleg van de stad Oerija op een punt, waarvan hij wist,
dat er geduchte krijgers stonden; 17 en toen de burgers van de stad een uitval

deden, en slaags raakten met Joab, vielen er enigen van het krijgsvolk en
Davids eigen soldaten; ook Oerija sneuvelde, de Chittiet. 18 Daar Joab aan
David verslag moest uitbrengen over het verloop van het gevecht, 19 gaf
hij aan den boodschapper deze opdracht mee: Als ge het verloop van het
gevecht hebt verteld, 20 en de koning soms kwaad wordt, Waarom hebt gij
ook zo dicht bij de stad gevochten? Gij weet toch wel, dat ze boven van de
muur met stenen gooien? 21 Wie heeft Abimélek getroffen, den zoon van
Jeroebbósjet? Een vrouw nietwaar, die van de muur af een molensteen op
hem neerwierp, waardoor hij de dood vond in Tébes. Waarom zijt gij dan zo
dicht bij de muur gekomen? dan moet ge zeggen: Ook uw dienaar Oerija,
de Chittiet, is gesneuveld. 22 De boodschapper ging dus op weg, en bij David
gekomen, bracht hij hem het bericht over, dat Joab hem had meegegeven,
en het gehele verloop van de strijd. David werd kwaad en sprak tot den
boodschapper: 23 De boodschapper gaf David ten antwoord: De mannen
waren ons te sterk; ze deden een uitval tegen ons in het open veld. En toen
wij ze terugsloegen tot vlak voor de poort, 24 schoten de schutters van de
muur af op uw eigen soldaten, zodat er enigen van 's konings eigen soldaten
zijn gesneuveld; ook uw dienaar Oerija, de Chittiet, is gesneuveld. 25 Toen
zeide David tot den boodschapper: Zeg maar tegen Joab, dat hij zich dat
voorval niet te hard aantrekt. Want het zwaard woedt nu hier, dan daar.
Doe nog een krachtiger aanval op de stad, en maak haar met de grond gelijk.
Zo moet ge hem moed inspreken. 26 Toen de vrouw van Oerija vernam, dat
Oerija, haar man, gestorven was, droeg ze rouw over haar heer. 27 En toen
de rouwtijd voorbij was, liet David haar in zijn paleis opnemen. Zij werd zijn
vrouw en schonk hem een zoon. Maar wat David gedaan had, was kwaad in
de ogen van Jahweh.

12

1 Daarom zond Jahweh den profeet Natan tot David. Hij kwam bij hem
en sprak tot hem: Er woonden eens twee mannen in dezelfde stad; de een
was rijk, de andere arm. 2 De rijke had schapen en runderen in overvloed,
3 de arme bezat niets anders dan één enkel lammetje, dat hij gekocht en in
leven had weten te houden. Het was met hem en met z'n kinderen samen
opgegroeid; het at van zijn bord, het dronk uit zijn nap, het sliep in zijn
schoot; het was voor hem zoveel als een eigen dochter geworden. 4 Toen
kwam er bezoek voor den rijken man, en omdat hij het niet over zijn hart
kon verkrijgen, een van zijn eigen schapen of runderen toe te bereiden voor
den vreemdeling die hem bezocht, nam hij het ooilam van den arme weg en
maakte dit klaar voor zijn bezoek. 5 Hevig verontwaardigd over dien man
sprak David tot Natan: Zowaar Jahweh leeft; de man, die dat heeft gewaagd,
is des doods schuldig! 6 Hij moet het lam zevenvoudig vergoeden, omdat hij
dat stuk heeft durven bestaan, en zo harteloos is geweest. 7 Maar nu sprak
Natan tot David: Gij zelf zijt die man! Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ik heb
u gezalfd tot koning van Israël, Ik heb u bevrijd uit de hand van Saul, 8 Ik heb
u het huis van uw heer gegeven en de vrouwen van uw heer in de schoot
gelegd, Ik heb u het huis van Israël en Juda gegeven, en als dat te weinig is,
dan wil Ik er nog wel evenveel bijdoen. 9 Waarom hebt ge dan het woord
van Jahweh geminacht, en gedaan wat Hem mishaagt? Oerija, den Chittiet,
hebt ge vermoord en zijn vrouw u tot vrouw genomen en hemzelf door het
zwaard van de Ammonieten te laten vermoorden. 10 Welnu dan, het zwaard
zal nimmermeer uit uw huis wijken, omdat ge Mij hebt geminacht, door de

vrouw van Oerija, den Chittiet, tot vrouw te nemen, 11 Zo spreekt Jahweh: Ja,
uit uw eigen huis zal Ik de rampen tegen u oproepen! Voor uw eigen ogen zal
Ik uw vrouwen weghalen en aan een ander geven, die in het volle daglicht
met uw vrouwen zal slapen. 12 Gij hebt in het geheim gehandeld, maar
Ik zal mijn bedreiging uitvoeren ten aanschouwen van heel Israël, in het
volle licht! 13 Toen zeide David tot Natan: Ik heb tegen Jahweh gezondigd!
En Natan sprak tot David: Jahweh vergeeft u uw zonde; gij zult dus niet
sterven. 14 Maar omdat gij door deze daad Jahweh geminacht hebt, moet het
kind, dat u geboren is, sterven. 15 Toen Natan naar huis was gegaan, sloeg
Jahweh het kind, dat de vrouw van Oerija aan David geschonken had, met
een zware ziekte. 16 David smeekte tot God voor het kind; hij vastte streng
en bracht de nachten door op de grond. 17 En als zijn oudste dienaren bij
hem kwamen, om hem tot opstaan te bewegen, weigerde hij; ook wilde hij
niet met hen eten. 18 Toen het kind dan ook de zevende dag stierf, zagen de
dienaren van David er tegen op, om hem mede te delen, dat het kind was
gestorven. Want ze dachten: Toen het kind nog in leven was, wilde hij al
niet naar ons luisteren, als we hem iets zeiden; wat gaat er gebeuren als
we hem zeggen, dat het kind dood is? Hij begaat nog een ongeluk! 19 Maar
toen David zijn dienaren geheimzinnig zag fluisteren, begreep hij, dat het
kind dood was. En daarom vroeg hij zijn dienaren: Is het kind gestorven?
En zij antwoordden: Ja. 20 Nu stond David op van de grond, nam een bad,
zalfde zich, verwisselde van kleren en trad het huis van Jahweh binnen, om
te bidden. Thuis gekomen liet hij zich een maal gereed maken, en at. 21 Zijn
dienaren zeiden tot hem: Wat moet dat toch betekenen, wat gij doet? Zolang
het kind in leven was, hebt gij gevast en geweend: zodra het gestorven is,
staat gij op en gij eet. 22 Hij antwoordde: Toen het kind nog in leven was,
heb ik gevast en geweend; want ik dacht: misschien zal Jahweh mij genadig
zijn, en blijft het kind leven. 23 Maar waarom zou ik vasten, nu het gestorven
is? Kan ik het soms nog terughalen? Ik zal wel tot hèm gaan, maar hij komt
niet bij mij terug. 24 Daarna troostte David zijn vrouw Bat-Sjéba; hij ging
naar haar toe, en had gemeenschap met haar. Zij schonk hem een zoon,
dien hij Salomon noemde. En daar Jahweh het kind liefhad, 25 liet Hij het
door den profeet Natan op bevel van Jahweh Jedidja noemen. 26 Intussen
had Joab de strijd tegen Rabba der Ammonieten voortgezet. Toen hij de
stadswijk aan het water had ingenomen, 27 liet hij aan David boodschappen:
Ik heb Rabba bestormd en de wijk aan het wate reeds ingenomen. 28 Wil
dus de rest van het leger bijeenroepen, het beleg om de stad slaan en haar
innemen; anders moet ik de stad veroveren en wordt zij naar mij genoemd.
29 Daarom riep David heel het leger bijeen; hij ging naar Rabba, bestormde
de stad en nam haar in. 30 De kroon van Milkom, die een talent aan goud
woog, en waarin een kostbare steen zat, nam hij Milkom van het hoofd, en
droeg hem voortaan zelf; bovendien sleepte hij een ontzaglijke buit uit de
stad. 31 Ook haar burgers voerde hij weg; hij gebruikte ze aan de zaag, de
ijzeren houwelen en de ijzeren bijlen, en liet ze tichelstenen maken. Zo deed
hij met alle steden van de Ammonieten. Daarna keerde David met heel zijn
leger naar Jerusalem terug.

13

1 Enige tijd later gebeurde het volgende. Absalom, een zoon van David,
had een zuster, een knap meisje, dat Tamar heette en op wie Amnon, een
andere zoon van David, verliefd werd. 2 Tot ziekwordens toe tobde Amnon

zich af over zijn zuster Tamar; want daar zij ongehuwd was, zag Amnon
geen kans, haar ook maar iets te doen. 3 Nu had Amnon een vriend, die
Jonadab heette, een zoon van Sjima, den broer van David; deze Jonadab was
een geslepen mens. 4 Hij vroeg hem: Prins, waarom ziet gij er met de dag
ellendiger uit? Wilt ge het me niet vertellen? Amnon bekende hem: Ik ben
verliefd op Tamar, de zuster van mijn broer Absalom. 5 Jonadab gaf hem
de raad: Dan moet ge op bed blijven en u ziek houden; en als uw vader u
komt bezoeken, zeg dan tegen hem: Kon mijn zuster Tamar maar komen,
en mij iets te eten geven! Als ze het eten voor mijn ogen klaar wilde maken,
zodat ik het zien kon, zou ik het van haar wel opeten. 6 Amnon bleef dus
te bed, en hield zich ziek. En toen de koning hem kwam bezoeken, zeide
Amnon tot hem: Kon mijn zuster Tamar maar komen, en voor mijn ogen
een paar koeken bakken; dan zou ik ze wel opeten. 7 Daarom zond David
iemand naar huis, om aan Tamar te zeggen: Ga eens naar de woning van
uw broer Amnon, om hem wat eten klaar te maken. 8 Tamar ging dus naar
de woning van haar broer Amnon, waar deze te bed lag. Zij nam deeg,
kneedde het, maakte er voor zijn ogen koeken van, en bakte ze; 9 vervolgens
nam zij de plaat en goot de koeken voor hem uit de vorm. Maar Amnon
wilde niet eten en zeide: Stuurt iedereen weg. Toen allen van hem waren
heengegaan, 10 zeide Amnon tot Tamar: Breng het eten nu maar hier in de
kamer, dan eet ik het wel van u op. En Tamar nam de koeken, die ze had
klaargemaakt, en bracht ze bij haar broer Amnon in de kamer. 11 Maar toen
ze hem het eten aanreikte, greep hij haar vast en zeide tot haar: Zuster, kom
bij me liggen. 12 Zij antwoordde hem: Neen broer, onteer me niet; zo iets
doet men in Israël niet. Doe toch niet zo iets schandelijks! 13 Ik zou niet
weten, waar ik met mijn schande heen moest, en gij zoudt in Israël als de
eerste de beste dwaas bekend staan. Spreek liever eens met den koning; hij
zal me aan u niet weigeren. 14 Maar hij wilde niet naar haar luisteren; hij
overmande en verkrachtte haar, en had gemeenschap met haar. 15 Maar nu
kreeg Amnon plotseling een geweldige afkeer van haar; ja, de afkeer, die
hij van haar kreeg, was nog sterker dan de liefde, waarmede hij haar had
bemind. Daarom zeide hij haar: Vooruit; maak, dat ge weg komt.

16 Zij sprak tot hem: Maar broer dan toch; mij weg te jagen zou nog groter
kwaad zijn dan het andere, dat ge mij hebt aangedaan. Maar hij wilde niet
naar haar luisteren. 17 Hij riep zijn oppasser en beval: Zet dat schepsel
op straat, en doe de deur achter haar dicht. 18 En ofschoon ze het kleurig
gewaad aan had, waarmede van oudsher de ongehuwde prinsessen waren
gekleed, zette zijn oppasser haar het huis uit en deed de deur achter haar
dicht. 19 Toen strooide Tamar stof op haar hoofd, scheurde het kleurig
gewaad, dat ze aan had, vaneen, sloeg de hand op haar hoofd, en ging
schreiend heen. 20 Haar broer Absalom zeide tot haar: Is uw broer Amnon
u te na gekomen? Zwijg er maar over, zuster; het blijft uw broer. Trek u
die geschiedenis maar niet te veel aan! Zo bleef Tamar als een verstoten
vrouw in het huis van haar broer Absalom. 21 Toen koning David heel die
geschiedenis vernam, werd hij wel erg kwaad, maar wilde toch zijn zoon
Amnon niets doen, omdat hij zijn eerstgeborene was, en hij veel van hem
hield. 22 Maar Absalom sprak geen woord meer tegen Amnon, goed noch
kwaad; hij haatte Amnon, omdat hij zijn zuster onteerd had. 23 Twee jaar
later, toen bij Absalom de schapen werden geschoren in Báal-Chasor nabij
Efraïm, nodigde hij alle prinsen daarbij uit. 24 Hij kwam dus bij den koning
en zeide: Gij weet, dat bij uw dienaar de schapen worden geschoren; moge

nu de koning en zijn hof met uw dienaar meegaan. 25 Maar de koning zeide
tot Absalom: Neen, mijn jongen; laat ons maar niet allen meegaan, om u
geen overlast te bezorgen. En hoe hij ook bij hem aandrong, hij wilde niet
mee. Toen hij Absalom dan goede reis had gewenst. 26 zeide deze: Laat dan
tenminste mijn broer Amnon met ons meegaan. De koning antwoordde:
Waarom zou hij met u meegaan? 27 Toch liet hij, toen Absalom bij hem
aandrong, Amnon en alle prinsen met hem vertrekken. 28 Absalom richtte
nu een vorstelijke maaltijd aan, maar hij gaf zijn dienaren het bevel: Let op;
als Amnon vrolijk wordt van de wijn, en ik zeg u: “Slaat Amnon neer”, dan
moet gij hem doodslaan. Weest maar niet bang; ik ben het immers, die u het
bevel geef. Houdt u dus goed en weest flink. 29 Toen nu Absaloms dienaren
met Amnon deden, zoals Absalom bevolen had, sprongen alle prinsen
overeind, bestegen hun muildieren en sloegen op de vlucht. 30 Terwijl ze
nog onderweg waren, drong het gerucht tot David door: Absalom heeft alle
prinsen vermoord; niet één is er in leven gebleven! 31 De koning sprong op,
scheurde zijn klederen en legde zich neer op de grond; ook al de dienaren,
die om hem heen stonden, scheurden hun klederen. 32 Maar Jonadab, de
zoon van Sjima, Davids broer, nam het woord en zeide: Laat mijn heer
en koning niet zeggen, dat ze alle prinsen hebben vermoord; want alleen
Amnon is dood. Dat was op het gezicht van Absalom te lezen, sinds de dag,
dat zijn zuster Tamar onteerd werd. 33 Mijn heer en koning moet zich niet
ongerust maken en denken, dat alle prinsen zijn vermoord; alleen Amnon
is dood, 34 en Absalom zal wel gevlucht zijn. Een knecht, die op de uitkijk
stond, sloeg zijn ogen op, en daar zag hij een massa volk op de weg naar
Choronáim de berg afkomen. Hij kwam het den koning berichten en zeide:
Ik heb mannen op de weg naar Choronáim gezien. 35 Toen zeide Jonadab
tot den koning: Dat zullen de prinsen zijn; het komt precies uit, zoals uw
dienaar gezegd heeft. 36 Nauwelijks had hij uitgesproken, of daar kwamen
de prinsen, die luid begonnen te wenen. Ook de koning en heel zijn hof
begonnen hardop te schreien. 37 Absalom had intussen de vlucht genomen
en zich begeven naar Talmai, den zoon van Ammichoer en koning van
Gesjoer; al die tijd treurde de koning over zijn zoon. 38 Maar toen Absalom
drie jaar in Gesjoer vertoefd had, waarheen hij de vlucht had genomen,
39 was de koning niet langer op Absalom vergramd, daar hij zich met de dood
van Amnon had verzoend.

14

1 Toen dan ook Joab, de zoon van Seroeja, bemerkte, dat het hart van den
koning naar Absalom trok, 2 liet hij uit Tekóa een vrouw komen, die als zeer
schrander bekend stond. Hij zeide tot haar: Ge moet u voordoen, alsof ge in
de rouw zijt. Trek rouwkleren aan, en gebruik geen zalfolie, zodat ge eruit
ziet als een vrouw, die al jarenlang een dode betreurt. 3 Vervoeg u dan bij
den koning, en spreek tot hem als volgt. En Joab legde haar de woorden
in de mond. 4 Bij den koning toegelaten, wierp de vrouw uit Tekóa zich vol
eerbied op de grond en sprak: Help mij, o koning! 5 De koning vroeg haar
wat er aan scheelde. Zij hernam: Ach, ik ben een weduwvrouw. Toen mijn
man stierf, 6 had uw dienstmaagd twee zonen; op het veld kregen ze samen
twist, en omdat er niemand was, die tussenbeide kon komen, sloeg de een
den ander dood. 7 En nu eist de hele familie van uw dienstmaagd: Lever
den broedermoordenaar uit! We willen zijn leven voor dat van zijn broer,
dien hij vermoord heeft, en willen ook den erfgenaam uit de weg ruimen!

Zo willen ze de vonk uitdoven, die mij nog rest, en gunnen mijn man naam
noch nakroost op aarde. 8 De koning zei tot de vrouw: Ga maar naar huis;
ik zal uitspraak doen in uw zaak. 9 Maar de vrouw uit Tekóa zeide tot den
koning: Ja maar, mijn heer en koning, de bloedschuld komt op mij neer en
op mijn familie; de koning en zijn troon hebben er geen hinder van. 10 De
koning antwoordde: Als iemand iets van u wil, moet ge hem maar naar mij
toe sturen; dan zal hij het niet meer wagen, u lastig te vallen. 11 Toen zeide de
vrouw: Laat de koning bij Jahweh, uw God, verzekeren, dat de bloedwreker
geen kwaad zal stichten, en dat mijn zoon niet uit de weg wordt geruimd!
En hij beloofde: Zowaar Jahweh leeft; geen haar van uw zoon zal gekrenkt
worden. 12 Nu sprak de vrouw: Mag uw dienstmaagd mijn heer en koning
nog iets zeggen? Hij antwoordde: Spreek. 13 En de vrouw hernam: Waarom
zijt gij dan iets dergelijks van plan met het volk van God? Nu de koning
deze beslissing heeft genomen, verklaart hij als het ware zichzelf schuldig,
wanneer hij niet laat terugkeren dien hij verstoten heeft. 14 Want wij sterven
toch; en evenmin als water, dat op de grond gemorst is, nog teruggehaald
kan worden, zo geeft God geen leven terug. Laat de koning dus maatregelen
nemen, om den verstotene niet langer van zich te verwijderen. 15 De reden,
waarom ik den koning dit alles ben komen vertellen, is, dat de mensen mij
bang maakten. Toen dacht uw dienstmaagd: Laat ik eens met den koning
gaan praten; misschien doet de koning wel wat zijn dienstmaagd vraagt.
16 De koning zal wel luisteren en zijn dienstmaagd redden uit de greep van
den man, die mij zowel als mijn zoon wil uitstoten uit het erfdeel van God.
17 Daarom dacht uw dienstmaagd: Het woord van mijn heer en koning zal
wel een geruststelling zijn; want mijn heer en koning is als een engel van
God, die geduldig naar alles wil luisteren. Moge Jahweh, uw God, met u
zijn! 18 De koning hernam en sprak tot de vrouw: Verzwijg nu eens niet, wat
ik u thans ga vragen. De vrouw antwoordde: Mijn heer en koning spreke.
19 De koning vroeg: Heeft Joab hier soms de hand in gehad? De vrouw
antwoordde: Zo waar gij leeft, mijn heer en koning, rechts noch links is er
een uitweg, als mijn heer en koning iets vraagt! Ja, uw dienaar Joab was het,
die mij de opdracht gaf; hij was het ook, die al deze woorden in de mond
van uw dienares heeft gelegd. 20 Uw dienaar Joab heeft dat gedaan, om de
zaak een ander voorkomen te geven; maar mijn heer is zo wijs als een engel
van God, die alles weet, wat er op aarde gebeurt. 21 Toen sprak de koning
tot Joab: Goed dan! Ik doe wat ge me voorstelt; ge kunt den jongen Absalom
terughalen. 22 Joab wierp zich vol eerbied op de grond, wenste den koning
geluk en zeide: Nu weet uw dienaar, mijn heer en koning, dat ik bij u in de
gunst sta, omdat de koning gedaan heeft, wat uw dienaar hem vroeg. 23 En
Joab vertrok, ging naar Gesjoer en bracht Absalom naar Jerusalem terug.
24 Maar de koning beval: Hij mag zich naar zijn woning begeven, maar mij
niet onder de ogen komen! Absalom begaf zich dus naar zijn woning, en
kwam den koning niet onder de ogen. 25 Nu was er in heel Israël niemand,
die zozeer om zijn schoonheid geprezen werd als Absalom; van top tot teen
viel er niets op hem aan te merken. 26 Eens per jaar liet hij zijn hoofdhaar
knippen; want dan was het zo'n vracht, dat hij het wel moest laten korten.
Als hij dan zijn hoofdhaar liet knippen, woog het tweehonderd sikkel, naar
koninklijk gewicht. 27 Absalom had drie zonen gekregen; bovendien een
dochter, die Tamar heette en een zeer mooie vrouw was. 28 Toen Absalom
twee jaar in Jerusalem gewoond had, zonder den koning onder de ogen te
zijn gekomen, 29 ontbood hij Joab met de bedoeling, hem tot den koning

te zenden. Maar deze wilde niet bij hem komen. Hij ontbood hem nog
eens, maar hij weigerde weer. 30 Daarom zeide hij tot zijn dienaren: Naast
het land van mij ligt een stuk land van Joab, waarop hij gerst heeft staan;
gaat dat in brand steken. Toen de dienaren van Absalom het stuk land in
brand hadden gestoken, 31 begaf Joab zich eindelijk naar de woning van
Absalom en zeide tot hem: Waarom hebben uw dienaren mijn akker in
brand gestoken? 32 Absalom gaf Joab ten antwoord: Wel, ik heb u laten
verzoeken, eens bij me te komen. Ik wilde u aan den koning laten vragen:
Waarom ben ik eigenlijk uit Gesjoer gekomen? Het zou beter voor me
zijn, als ik daar was gebleven. Nu wil ik ofwel door den koning ontvangen
worden, óf hij moet me maar doden, als ik nog schuld heb. 33 Joab ging dus
naar den koning, en toen hij hem alles verteld had, liet hij Absalom roepen.
Deze begaf zich naar den koning, en boog zich voor den koning ter aarde
neer. En de koning kuste Absalom.

15

1 Toen dit alles geregeld was, schafte Absalom zich paard en wagen aan,
en vijftig man, die voor hem uit moesten lopen. 2 En iedere morgen stond
Absalom vroeg aan de kant van de weg naar de poort en sprak iedereen aan,
die een klacht had en naar den koning om recht ging. Hij vroeg hen, uit welke
plaats ze kwamen, en als ze antwoordden: “Uit die en die stam van Israël
komt uw dienaar”, 3 dan zeide Absalom tot hen: Ja, uw zaak ziet er goed
en billijk uit; maar de koning heeft niemand, die naar u luistert. 4 Absalom
vervolgde: Was er maar iemand, die mij tot rechter in het land aanstelde,
zodat iedereen, die een klacht of rechtszaak had, tot mij kon komen; ik
zou hem wel recht verschaffen! 5 En kwam iemand naderbij, om zich voor
hem neer te buigen, dan stak hij de hand uit, trok hem naar zich toe, en
kuste hem. 6 Door zo te doen met alle Israëlieten, die om recht kwamen,
palmde Absalom heel Israël in. 7 Toen er zo vier jaar waren verlopen, zeide
Absalom eens tot den koning: Ik zou wel graag in Hebron een gelofte gaan
inlossen, die ik aan Jahweh gedaan heb. 8 Want toen uw dienaar te Gesjoer
in Aram verbleef, heb ik de gelofte gedaan, dat ik Jahweh in Hebron zou
eren, als Hij mij veilig naar Jerusalem liet terugkeren. 9 De koning zeide
tot hem: Ga in vrede. Hij vertrok dus en begaf zich naar Hebron, 10 nadat
hij door ijlboden aan alle stammen in Israël had laten zeggen: Wanneer ge
bazuingeschal hoort, moet ge uitroepen: “Absalom is koning geworden in
Hebron!” 11 Met Absalom gingen tweehonderd man uit Jerusalem mee; het
waren genodigden, die te goeder trouw meekwamen, zonder ergens van af
te weten. 12 Bovendien liet Absalom den Giloniet Achitófel, een raadsheer
van David, uit zijn woonplaats Gilo bij het opdragen der offers ontbieden.
Zo won de samenzwering aan kracht, en sloten steeds meer mensen zich
bij Absalom aan. 13 Toen dan ook een boodschapper aan David kwam
berichten, dat heel Israël partij had gekozen voor Absalom, 14 gaf David aan
heel zijn hof, dat bij hem in Jerusalem was gebleven, het bevel: Vooruit,
op de vlucht; er blijft ons geen ander middel over, om aan Absalom te
ontkomen. Haast u, om te vertrekken; anders haast hij zich, haalt ons in,
laat het onheil op ons los, en sabelt de hele stad neer. 15 En het hof van
David zei tot den koning: Zoals onze heer en koning verkiest; wij staan tot
uw dienst. 16 Zo vertrok de koning, gevolgd door heel zijn huis; alleen tien
bijvrouwen liet hij in Jerusalem achter, om het paleis te bewaken. 17 Maar
bij hun vertrek maakten de koning en al het volk, dat hem volgde, halt bij het

laatste huis. 18 Daar trok hem heel het leger voorbij, met al de Kretenzen en
Peletiërs. Ook Ittai met alle Gatieten, wel zes honderd man, die den koning
waren gevolgd uit Gat, trokken hem voorbij. 19 Maar de koning zeide tot Ittai,
den Gatiet: Waarom gaat ook gij met ons mee? Keer liever terug en blijft bij
den nieuwen koning; want ge zijt een buitenlander, en bovendien uit uw
woonplaats verbannen. 20 Pas zijt ge hier gekomen, en nu zou ik u al met
ons mee laten dwalen, terwijl ik zelf niet eens weet, waar ik heen ga? Neen,
keer terug, neem uw broeders met u mee, en Jahweh betone u zijn genade en
trouw! 21 Maar Ittai gaf den koning ten antwoord: Zowaar Jahweh leeft, en
zowaar mijn heer en koning leeft; op de plaats waar mijn heer en koning is,
in dood of leven, daar zal ook uw dienaar zijn. 22 Toen zeide David tot Ittai:
Trek dan voorbij. En Ittai, de Gatiet, trok voorbij met al zijn manschappen
en al de kinderen, die bij hem waren. 23 De hele bevolking begon luidkeels
te wenen, toen heel het leger voorbijtrok. Terwijl dus de koning bij de
beek Kedron stond en al het volk langs hem heen trok in de richting van
de woestijn, 24 kwam daar ook Sadok met alle levieten, die de verbondsark
van God droegen. Ze zetten de ark van God neer, en Ebjatar droeg offers
op, totdat al het volk uit de stad was getrokken. 25 Maar de koning sprak
tot Sadok: Breng de ark van God naar de stad terug. Als ik genade vind
in Jahweh's ogen, zal Hij mij terug laten keren, en mij de ark laten zien
en de plaats waar zij staat; 26 maar als Hij zegt, dat Hij niets van mij wil
weten, welnu, dan moet Hij maar met mij doen, zoals het Hem goeddunkt.
27 En de koning vervolgde tot Sadok, den priester, en Ebjatar: Keert rustig
naar de stad terug, en neemt uw beide kinderen mee, Achimáas, uw zoon,
en Jehonatan, den zoon van Ebjatar. 28 Ik blijf wachten bij de overgangen
naar de woestijn, totdat een boodschap van u mij van de stand van zaken
op de hoogte stelt. 29 Daarom brachten Sadok en Ebjatar de ark van God
naar Jerusalem terug, en bleven daar. 30 Nu besteeg David al wenend de
Olijfberg, het gezicht bedekt, en barrevoets; ook heel zijn gevolg had het
gezicht bedekt en trok wenend mee. 31 Maar toen men David meldde, dat
ook Achitófel zich onder de samenzweerders bij Absalom bevond, zuchtte
hij: Moge Jahweh de raad van Achitófel verijdelen! 32 En zie, nauwelijks was
David op de top gekomen, waar men zich neerbuigt voor God, of daar trad
Choesjai, de Arkiet, hem tegemoet met gescheurde klederen en stof op het
hoofd. 33 David sprak tot hem: Als ge met mij mee trekt, zijt ge mij slechts
tot last; 34 maar als ge naar de stad terugkeert en tot Absalom zegt: "Koning,
ik wil uw dienaar zijn; vroeger was ik de dienaar van uw vader, nu wil ik
uw dienaar zijn, dan zult ge de raad van Achitófel in mijn voordeel kunnen
verijdelen. 35 Bovendien zijn daar de priesters Sadok en Ebjatar bij de hand.
Deel dus alles, wat ge uit het paleis verneemt, aan de priesters Sadok en
Ebjatar mede. 36 Die hebben hun twee zonen bij zich, Achimáas van Sadok en
Jehonatan van Ebjatar; en alles, wat ge verneemt, kunt ge mij door hen laten
weten". 37 Zo kwam Choesjai, de vriend van David, in de stad, toen Absalom
zijn intocht in Jerusalem hield.

16

1 Toen David even voorbij de top was gekomen, kwam Siba, de dienaar
van Mefibósjet, hem tegemoet met een koppel gezadelde ezels, beladen met
tweehonderd broden, honderd rozijnenkoeken, honderd zomervruchten
en een zak wijn. 2 De koning vroeg aan Siba, wat hij daarmee wilde. Siba

antwoordde hem: Op de ezels kan het hof van den koning rijden, het brood
en de vruchten kunnen de soldaten eten, de wijn kan worden gedronken
door hen, die uitgeput raken in de woestijn. 3 Daarop vroeg de koning: En
waar is de zoon van uw meester? Siba antwoordde den koning: Die is in
Jerusalem achtergebleven; hij denkt natuurlijk, dat het huis Israël hem nu
herstellen zal in het koningschap van zijn vader. 4 Toen zeide de koning tot
Siba: Zo; dan is alles, wat aan Mefibósjet behoort, voor u! Siba antwoordde:
Ik betuig u mijn hulde, mijn heer en koning; moge ik genade vinden in uw
ogen! 5 Toen koning David Bachoerim bereikt had, kwam iemand van het
geslacht van Sauls familie uit die plaats gelopen; hij heette Sjimi, en was
een zoon van Gera. Al vloekend kwam hij naar buiten gelopen, 6 en gooide
met stenen naar David en naar alle dienaren van koning David, hoewel al
het volk en heel de keurbende aan zijn rechter- en linkerhand gingen. 7 En
dit kregen ze van den vloekenden Sjimi te horen: Eruit, bloedhond; eruit,
Belialskind! 8 Jahweh wreekt op u al het bloed van het huis van Saul, dien
ge als koning hebt verdrongen; nu geeft Jahweh het koningschap over aan
uw zoon Absalom. Ja, nu zit ge in de ellende, omdat ge een bloedhond zijt!
9 Toen zeide Abisjai, de zoon van Seroeja, tot den koning: Waarom moet die
dode hond mijn heer en koning vloeken? Zal ik er heen gaan, om hem de
kop af te slaan? 10 Maar de koning sprak: Dat is mijn zaak niet, noch de
uwe, zonen van Seroeja! Als hij vloekt, omdat Jahweh hem heeft ingegeven,
David te vloeken, wie mag dan zeggen: Waarom doet ge dat? 11 En David
vervolgde tot Abisjai en tot heel zijn hof: Mijn bloedeigen kind staat mij
naar het leven, laat staan dan deze Benjamiet! Laat hem maar vloeken;
want Jahweh heeft het hem ingegeven. 12 Misschien ziet Jahweh neer op
mijn ellende, en vergeldt Hij mij die vloek van vandaag met iets goeds. 13 En
David trok met zijn manschappen verder, terwijl Sjimi op de flank van de
berg gelijk met hem op ging, vloekend, met stenen gooiend, en stof opjagend.
14 Uitgeput bereikte de koning met heel zijn gevolg de Jordaan, waar hij
adem schepte. 15 Intussen was Absalom, vergezeld van Achitófel, met heel
Israël te Jerusalem aangekomen. 16 Zodra Choesjai, de Arkiet, de vriend
van David, bij Absalom kwam, riep hij Absalom toe: Leve de koning, leve
de koning! 17 Absalom vroeg Choesjai: Is dat nu uw trouwe vriendschap?
Waarom zijt ge niet met uw vriend meegegaan? 18 Choesjai gaf Absalom ten
antwoord: Neen, ik behoor aan hem, die door Jahweh en dit volk en alle
Israëlieten is uitverkoren, en bij hèm blijf ik. 19 Bovendien, aan wien kan ik
beter mijn diensten aanbieden, dan aan zijn zoon? Zoals ik in dienst van uw
vader geweest ben, zo wil ik het ook in de uwe zijn. 20 Nu sprak Absalom
tot Achitófel: Overlegt met elkaar, wat we moeten doen. 21 En Achitófel
gaf Absalom de raad: Begeef u naar de bijvrouwen van uw vader, die hij
achtergelaten heeft, om het paleis te bewaken. Als heel Israël verneemt, dat
ge u bij uw vader onmogelijk hebt gemaakt, zullen al uw aanhangers moed
vatten. 22 Daarom werd er voor Absalom een tent gespannen op het dak,
en begaf Absalom zich ten aanschouwen van heel Israël tot de bijvrouwen
van zijn vader. 23 Immers, een raad, die Achitófel gaf, gold in die dagen
zoveel, als vroeg men een uitspraak van God; zoveel waarde had elke raad
van Achitófel, zowel bij David als bij Absalom.

17

1 Daarop stelde Achitófel aan Absalom voor: Laat mij met twaalfduizend

uitgelezen manschappen vannacht nog de achtervolging van David beginnen. 2 Door hem te overvallen, als hij nog uitgeput en krachteloos is, jaag
ik hem schrik op het lijf; heel zijn aanhang zal vluchten en ik hoef alleen
met den koning af te rekenen. 3 Dan zal ik maken, dat al het volk zich tot u
keert, zoals een bruid terugkeert tot haar man; zo kost het alleen het leven
van den enen man dien ge zoekt, en blijft al het volk behouden! 4 Ofschoon
dit voorstel de goedkeuring wegdroeg van Absalom en van alle oudsten in
Israël, 5 zeide Absalom toch: Roep ook Choesjai, den Arkiet, en laat ons
eens horen, wat ook hij heeft te zeggen. 6 Choesjai werd dus bij Absalom
toegelaten, en Absalom zeide tot hem: Zo en zo is het voorstel van Achitófel.
Moeten we zijn plan uitvoeren? Zo niet, doe gij dan een voorstel. 7 Nu sprak
Choesjai tot Absalom: Ditmaal is het geen goede raad, die Achitófel gegeven
heeft. 8 En Choesjai vervolgde: Gij weet, dat uw vader en zijn manschappen
dappere mannen zijn, en thans verbeten als een loslopende berin, die haar
jongen kwijt is. Bovendien is uw vader een ervaren krijger, die met het
volk niet in de open lucht overnacht. 9 Hij heeft zich nu beslist in een of
andere grot of plaats verdekt opgesteld. Er kunnen dus aanstonds enige
slachtoffers vallen; en dan zal men het vernemen en zeggen, dat de aanhang
van Absalom een grote nederlaag heeft geleden. 10 En al is men dan nog zo
dapper, en heeft men het hart van een leeuw, dan zal men toch zeker de
moed verliezen. Want heel Israël weet, dat uw vader een held is, en zijn
medestrijders dappere mannen. 11 Neen, mijn raad is deze: Laat heel Israël
van Dan tot Beër-Sjéba zich rond u verzamelen, zo talrijk als het zand aan
de zee, en trek in eigen persoon met hen op. 12 Dan overvallen we hem op
de plaats, waar we hem treffen, strijken we op hem neer als de dauw op
de grond, en laten van hem en zijn manschappen geen enkele over. 13 En
trekt hij zich terug in een stad, welnu, dan zal heel Israël touwen binden aan
die stad, en slepen we haar naar de stroom, totdat er geen steen meer van
over is. 14 Toen zeiden Absalom en alle Israëlieten: De raad van Choesjai, den
Arkiet, is beter dan die van Achitófel. Want Jahweh had het beschikt, dat de
goede raad van Achitófel verijdeld werd. Hij wilde Absalom in het ongeluk
storten. 15 Nu liet Choesjai aan de priesters Sadok en Ebjatar zeggen: Die en
die raad heeft Achitófel aan Absalom en de oudsten van Israël gegeven, en
zo en zo heb ik geraden. 16 Laat nu zo vlug mogelijk aan David berichten,
dat hij de nacht niet moet doorbrengen bij de overgangen naar de woestijn,
maar dat hij er dadelijk over moet trekken; anders wordt de koning met heel
zijn aanhang vernietigd. 17 Intussen stonden Jehonatan en Achimáas bij de
bron Rogel te wachten. Een dienstmaagd bracht hun de boodschap over,
die ze aan koning David moesten brengen; want daar ze zich niet mochten
vertonen, konden ze de stad niet binnengaan. 18 Toch had een jongen hen
opgemerkt, en het aan Absalom bericht. Ze maakten beiden dus gauw, dat
ze wegkwamen. Ze vluchtten in het huis van iemand in Bachoerim, die in
zijn hof een put had; daar kropen ze in. 19 En de vrouw nam een dekkleed,
spreidde het uit over de put, en strooide er graankorrels op, zodat er niets
van te merken viel. 20 Toen dan ook de dienaren van Absalom bij de vrouw
binnen kwamen, en vroegen, waar Achimáas en Jehonatan waren, zeide
de vrouw: Die zijn de bergstroom overgestoken! Ze gingen op zoek; maar
toen ze niets vonden, keerden ze naar Jerusalem terug. 21 Nadat zij waren
afgetrokken, klommen ze uit de put, en gingen koning David de boodschap
overbrengen. Ze zeiden tot David: Rukt op en trekt vlug het water over; want

die en die raad heeft Achitófel omtrent u gegeven. 22 David rukte dus op met
heel zijn aanhang; zij staken de Jordaan over, en bij het aanbreken van de
morgen waren allen aan de overkant, tot den laatsten man. 23 Toen Achitófel
bemerkte, dat zijn raad niet werd opgevolgd, zadelde hij zijn ezel en begaf
zich op weg naar huis in zijn woonplaats. Daar stelde hij orde op zijn zaken
en hing zich op. Zo stierf Achitófel; hij werd begraven in het graf van zijn
vader. 24 Zo was David reeds te Machanáim aangekomen, toen Absalom
de Jordaan overstak, met alle Israëlieten, die hem volgden. 25 In plaats van
Joab had Absalom Amasa over het leger aangesteld. Deze Amasa was de
zoon van een Isjmaëliet, die Jitra heette, en zich verenigd had met Abigal,
de dochter van Nachasj, de zuster van Seroeja, de moeder van Joab. 26 En
de Israëlieten, die Absalom volgden, sloegen hun kamp op in het land Gilad.
27 Toen David te Machanáim was aangekomen, brachten Sjobi, een zoon van
Nachasj uit Rabba der Ammonieten, en Makir, een zoon van Ammiël uit Lo-
Debar, en Barzillai, de Giladiet uit Rogelim, 28 rustbedden en dekens, schalen
en aardewerk, tarwe en gerst, bloem en geroosterd graan, bonen en linzen,
29 honing en boter, en kaas van schapen en koeien. Ze boden het aan als
proviand voor David en zijn aanhangers; want ze zeiden: Het volk zal in de
woestijn hongerig, uitgeput en dorstig geworden zijn.

18

1 Toen David zijn aanhang gemonsterd had, en onder leiding gesteld van
onderbevelhebbers over duizend en honderd, 2 verdeelde hij het volk in
drieën: een derde onder bevel van Joab, een derde onder bevel van Abisjai,
den zoon van Seroeja en broer van Joab, en een derde onder bevel van Ittai,
den Gatiet. En de koning sprak tot het volk: Ook ik wil met u meetrekken.
3 Maar het volk antwoordde: Doe dat niet! Want als wij op de vlucht slaan,
let niemand op ons; en al zou ook de helft van ons sneuvelen, men let niet op
ons. Want gij telt evenveel als tienduizend van ons; bovendien is het beter,
dat gij ons van de stad uit te hulp kunt komen. 4 Toen sprak de koning tot
hen: Ik zal doen, wat u het beste lijkt. Toen nam de koning plaats opzij van
de poort. En terwijl heel het volk in afdelingen van duizend en honderd
naar buiten trok, 5 gaf de koning aan Joab, Abisjai en Ittai bevel: Behandel
den jongen Absalom genadig! En heel het volk hoorde, hoe de koning aan
alle oversten zijn bevelen over Absalom gaf. 6 Zo trok het volk tegen Israël
te velde, en de slag vond plaats in het woud van Efraïm. 7 Daar werd het
volk van Israël door de aanhang van David verslagen, en het kwam daar
die dag tot een geweldige slachting van twintigduizend man. 8 De strijd
sloeg over op die gehele streek, en het woud maakte onder het volk meer
slachtoffers, dan het zwaard die dag had gedaan. 9 Terwijl Absalom op zijn
muildier wegreed, stiet hij plotseling op de getrouwen van David. En toen
het muildier onder het lover van een hoge eik doorging, raakte Absalom met
zijn hoofdhaar in de eik vast, en bleef hij tussen hemel en aarde hangen,
terwijl het dier onder hem doorschoot. 10 Iemand, die het gezien had, ging
aan Joab vertellen: Daar heb ik Absalom aan een eik zien hangen! 11 En Joab
sprak tot den man, die het hem kwam berichten: Waarom hebt ge hem dan
niet meteen tegen de grond geslagen? Ik had er tien zilverstukken en een
gordel voor over gehad! 12 Maar de man gaf Joab ten antwoord: Al had men
mij duizend zilverstukken in mijn handen geteld, dan zou ik mijn hand nog
niet uitgestoken hebben naar den zoon van den koning; want we hebben
met eigen oren gehoord, dat de koning aan u, aan Abisjai en Ittai bevel gaf:

Spaart mij den jongen Absalom! 13 Had ik mij aan zijn leven vergrepen, dan
was de koning er zeker achter gekomen, en gij hadt u afzijdig gehouden!
14 Joab zeide: Neen, ik had het voor u in orde gebracht. Toen nam Joab drie
pieken mee, en boorde ze Absalom in de borst. Daar Absalom echter nog
levend aan de eik bleef hangen, 15 stormden tien knapen, die de wapens
van Joab droegen, van alle kanten op Absalom los, en sloegen hem dood.
16 Daarop liet Joab, die het volk wilde sparen, de trompet blazen, en het volk
staakte de achtervolging van Israël. 17 Ze namen Absalom op, wierpen hem
in een diepe kuil in het woud, en stapelden er een geweldige hoop stenen
boven op. Intussen was heel Israël naar zijn tenten gevlucht. 18 En Absalom
had nog wel tijdens zijn leven voor zichzelf het monument laten oprichten,
dat in de Koningsvallei staat! Want hij had gedacht: Ik heb geen zoon, om
mijn naam in herinnering te houden. Daarom had hij het monument naar
zichzelf genoemd. Ook heden heet het nog: Absaloms gedenkteken. 19 Toen
sprak Achimáas, de zoon van Sadok, tot Joab: Ik zal den koning eens gauw de
blijde tijding gaan brengen, dat Jahweh hem recht heeft verschaft tegenover
zijn vijanden. 20 Maar Joab zeide tot hem: Gij moet vandaag maar geen
tijding gaan overbrengen, dat kunt ge doen op een andere dag; heden brengt
ge geen blijde tijding, want de zoon des konings is dood! 21 Daarop gaf Joab
aan een Ethiopiër bevel, den koning te berichten, wat hij gezien had. De
Ethiopiër boog zich voor Joab neer, en rende weg. 22 Maar Achimáas, de zoon
van Sadok, zei nog eens tot Joab: Gebeure wat wil, ik ga achter den Ethiopiër
aan! Joab sprak: Waarom zoudt ge zo'n haast maken, mijn jongen; het is
heus geen bericht, waar ge voordeel van trekt. 23 Maar toen hij volhield:
"Gebeure wat wil, ik loop er heen!" riep Joab hem toe: Loop er dan heen! En
daar Achimáas de weg door de Jordaanstreek koos, kwam hij den Ethiopiër
voor. 24 David zat juist tussen de beide poorten, toen de schildwacht, die
over de muur naar het dak van de poort was geklommen, daar rondkeek,
en iemand zag aanrennen, geheel alleen. 25 De schildwacht riep den koning
het nieuws toe. En de koning zeide: Als hij alleen is, heeft hij goed nieuws!
Maar terwijl de een hoe langer hoe dichterbij kwam, 26 zag de schildwacht
boven de poort nog een ander aan komen rennen, en hij riep: Daar komt
nog een ander aanrennen, geheel alleen! De koning antwoordde: Ook die
heeft goed nieuws. 27 Nu riep de schildwacht: Ik herken de loop van den
voorste; het is de loop van Achimáas, den zoon van Sadok. En de koning
hernam: Een beste man; die komt met goed nieuws! 28 Achimáas kwam
aanlopen, en riep tot den koning: Goed nieuws! Toen boog hij zich voor den
koning neer op de grond, en sprak: Gezegend zij Jahweh, uw God, die allen,
welke hun hand tegen mijn heer den koning hadden opgeheven, in de steek
heeft gelaten! 29 Maar de koning vroeg: Is de jonge Absalom ongedeerd?
Achimáas antwoordde: Juist toen Joab uw dienaar wegstuurde, zag ik een
geweldige oploop, maar ik weet niet, wat er gebeurd is. 30 Toen zeide de
koning: Ga opzij en blijf daar staan. En terwijl hij opzij ging en wachtte,
31 kwam de Ethiopiër aan. En deze sprak: Mijn heer en koning moge de blijde
tijding ontvangen, dat Jahweh u heden recht gedaan heeft tegenover allen,
die tegen u waren opgestaan! 32 Maar de koning vroeg aan den Ethiopiër: Is
de jonge Absalom ongedeerd? Toen zeide de Ethiopiër: Moge het de vijanden
van mijn heer en koning, en allen die tegen u zijn opgestaan, op dezelfde
wijze vergaan als die jongeman! 33 Diep geschokt ging de koning naar het
vertrek boven de poort; daar liep hij wenend heen en weer en riep aldoor:

Mijn zoon, Absalom mijn zoon, Absalom mijn zoon! Ach, was ik zelf maar in uw plaats gestorven, Absalom mijn zoon, mijn zoon!

19

1 Men berichtte aan Joab, dat de koning weende en weeklaagde over
Absalom. 2 En de overwinning van die dag veranderde in rouw voor heel
het volk, daar het volk die dag had vernomen, dat de koning bedroefd
was om zijn zoon. 3 Tersluiks sloop het volk die dag de stad binnen, zoals
volk komt binnensluipen, dat zich moet schamen, omdat het in de strijd
is gevlucht. 4 Maar de koning hield zijn gelaat bedekt en bleef luidkeels
wenen: Mijn zoon, Absalom, Absalom mijn zoon, mijn zoon! 5 Daarom ging
Joab bij den koning binnen en sprak: Vandaag hebt gij al uw aanhangers
teleurgesteld: de mensen, die heden het leven gered hebben van u, van uw
zonen en dochters en van uw vrouwen en bijvrouwen! 6 Die u haten, trekt
ge voor; die van u houden stelt ge achter. Vandaag hebt ge laten merken,
dat legeroversten en soldaten bij u niet in tel zijn. Heden heb ik begrepen,
dat het u dán naar de zin zou zijn, als Absalom leefde, en wij allen vandaag
maar waren gesneuveld! 7 Welnu dan, sta op, ga naar buiten, en spreek uw
mannen vriendelijk toe. Want ik zweer u bij Jahweh; als ge niet naar buiten
gaat, blijft er vannacht geen man bij u! Dat zou een grotere ramp voor u
zijn, dan al het onheil, dat u van uw jeugd af tot vandaag heeft getroffen.
8 Nu stond de koning op en nam plaats in de poort. En toen heel het volk
de tijding vernam, dat de koning in de poort had plaats genomen, liep al
het volk voor den koning te hoop. 9 Nadat de Israëlieten dus allen naar hun
woonplaatsen waren gevlucht, ontstond er onder alle stammen van Israël
een algemene ontevredenheid. Men zeide: De koning heeft ons uit de hand
van onze vijanden bevrijd en ons gered uit de hand der Filistijnen; en toch
heeft hij voor Absalom uit het land moeten vluchten. 10 Maar nu is Absalom,
dien we tot koning gezalfd hebben, in de strijd gesneuveld. Waarom draalt
gij dan nog, om den koning terug te halen naar zijn paleis? 11 Toen koning
David van die stemming onder heel Israël hoorde, liet hij aan de priesters
Sadok en Ebjatar weten: Gij moet tot de oudsten van Juda zeggen: Waarom
zoudt gij de laatsten zijn, om den koning terug te halen naar zijn paleis?
12 Gij zijt mijn broeders, gij zijt mijn vlees en bloed; waarom zoudt gij dan
de laatsten zijn, om den koning terug te halen? 13 En tot Amasa moet gij
zeggen: Ook gij zijt mijn vlees en bloed. God moge zo met mij doen en
nog erger: gij zult voortaan als legeroverste in mijn dienst staan, in plaats
van Joab. 14 Zo won hij het hart van alle Judeërs, en ze vroegen eensgezind
aan den koning: Kom terug met heel uw aanhang! 15 Toen begaf de koning
zich op de terugweg, en bereikte de Jordaan. En de Judeërs waren naar
Gilgal gekomen, om den koning tegemoet te gaan, en hem te helpen bij zijn
overtocht over de Jordaan. 16 Behalve de Judeërs had ook Sjimi, de zoon
van Gera, de Benjamiet uit Bachoerim, zich haastig op weg begeven, en
was koning David 17 met duizend man uit Benjamin tegemoet getrokken.
Ook Sjiba, de dienaar van het huis van Saul, spoedde zich met zijn vijftien
zonen en twintig knechten naar den koning bij de Jordaan, 18 en stak de
overgang over, om de koninklijke familie bij de overtocht te helpen en naar
's konings wensen te handelen. Toen Sjimi, de zoon van Gera, de Jordaan
was overgestoken, viel hij voor den koning neer, 19 en sprak tot den koning:
Moge mijn heer mij de schuld niet aanrekenen, en niet denken aan wat
uw dienaar misdaan heeft, toen mijn heer en koning uit Jerusalem trok.

Dat de koning er geen aandacht aan schenke; 20 want uw dienaar weet,
dat hij misdaan heeft. Daarom ben ik nu ook de eerste van heel het huis
Josef, die mijn heer en koning tegemoet is gesneld. 21 Abisjai, de zoon van
Seroeja, verzette zich ertegen en zeide: Neen, Sjimi moet sterven, omdat
hij den gezalfde van Jahweh gevloekt heeft! 22 Maar David sprak: Wat
moet dat betekenen, zonen van Seroeja? Waarom zoudt gij mij vandaag
willen tegenwerken? Mag vandaag iemand in Israël sterven; vandaag, nu
ik weet, dat ik weer koning ben? 23 En tot Sjimi sprak de koning: Ge zult
niet sterven! En de koning bezwoer het hem zelfs. 24 Ook Mefibósjet, de
zoon van Saul, was den koning tegemoet gekomen. Hij had zijn voeten
niet verzorgd, zijn baard niet gekamd, en zijn kleren niet gewassen van de
dag af, dat de koning heenging, tot de dag, dat hij ongedeerd terugkwam.
25 Toen hij nu uit Jerusalem den koning tegemoet kwam, zeide deze tot hem:
Waarom zijt ge niet met mij meegegaan, Mefibósjet? 26 Hij antwoordde:
Mijn heer en koning, mijn knecht heeft mij bedrogen! Want uw dienaar
had hem bevolen, een ezelin te zadelen, om daarop den koning te volgen;
want uw dienaar is kreupel. 27 Hij heeft dus uw dienaar bij mijn heer en
koning belasterd. Maar mijn heer en koning is als een engel van God! Doe
dus wat u goeddunkt. 28 Want ofschoon het gehele huis van mijn vader
niets anders van u te verwachten had dan de dood, hebt gij uw dienaar een
plaats gegeven bij uw tafelgenoten. Wie zou me dus beter recht verschaffen?
Zo bleef hij bij den koning maar aanhouden. 29 Maar de koning sprak tot
hem: Waarom nog zoveel woorden verspild? Bij deze bepaal ik: Gij en
Siba moeten het grondbezit delen. 30 En Mefibósjet sprak tot den koning:
Hij mag alles nemen, nu mijn heer en koning behouden is teruggekeerd.
31 ok Barzillai, de Giladiet, was uit Rogelim gekomen, om den koning bij
de overtocht over de Jordaan te helpen, en hem aan de Jordaan uitgeleide
te doen. 32 Barzillai was zeer oud, een man van tachtig jaar. Hij was het,
die den koning tijdens zijn verblijf te Machanáim van levensmiddelen had
voorzien; want hij was een zeer welvarend man. 33 de koning sprak tot
Barzillai: Ge moet met mij oversteken; dan zal ik bij mij in Jerusalem op
uw oude dag voor u zorgen. 34 Maar Barzillai gaf den koning ten antwoord:
Hoeveel jaren heb ik nog te leven, dat ik met den koning naar Jerusalem
zou gaan? 35 Ik ben nu tachtig jaar. Kan ik nog iets onderscheiden; proeft
uw dienaar nog iets van wat hij eet en drinkt; luister ik nog naar zangers
en zangeressen? Waarom zou uw dienaar mijn heer en koning tot last
zijn? 36 Uw dienaar zou ternauwernood met den koning de Jordaan kunnen
oversteken. Waarom zou de koning mij dus op deze wijze belonen? 37 Laat
uw dienaar terugkeren, en laat mij sterven in mijn woonplaats, bij het graf
van mijn vader en moeder. Maar hier is uw dienaar Kimham; laat hem
met mijn heer en koning oversteken, en doe met hem wat u goeddunkt!
38 Toen sprak de koning: Kimham zal met mij oversteken, en ik zal met hem
doen wat u goeddunkt, en al uw wensen vervullen. 39 Terwijl al het volk de
Jordaan overstak, bleef de koning nog staan, kuste Barzillai en nam afscheid
van hem; en deze keerde naar zijn woonplaats terug. 40 Toen stak ook de
koning over naar Gilgal, vergezeld van Kimham; en al het volk van Juda met
een deel van het volk van Israël hielp den koning bij de overtocht. 41 Maar nu
kwamen alle Israëlieten tot den koning, en zeiden tot hem: Waarom hebben
onze broeders, de Judeërs, u ingepalmd en den koning met zijn familie over
de Jordaan gebracht, ofschoon álle mannen van David zijn volk zijn? 42 En

heel Juda gaf Israël ten antwoord: Omdat de koning aan ons verwant is! Waarom zijt gij daar kwaad over? Hebben wij soms iets van den koning genoten, of heeft hij ons soms geschenken gebracht? 43 Maar Israël viel tegen de Judeërs uit: Tien delen van den koning behoren aan mij; bovendien ben ik met meer recht de eerstgeborene dan gij. Waarom hebt gij mij dan vernederd? Heb ik niet het eerst besloten, mijn koning terug te halen? Maar het antwoord van de Judeërs was nog heftiger, dan wat de Israëlieten hadden gezegd.

20

1 Nu bevond zich daar een Belialswicht, een zekere Sjéba, de zoon van Bikri, een Benjamiet. Hij stak de bazuin, en riep uit: Wij hebben niets te maken met David, Niets uit te staan met den zoon van Jesse: Iedereen naar zijn tenten, Israël! 2 Nu trokken alle Israëlieten van David weg en volgden Sjéba, den zoon van Bikri; maar de Judeërs bleven hun koning volgen van de Jordaan af tot Jerusalem. 3 Toen David in zijn paleis te Jerusalem was teruggekeerd, liet de koning de tien bijvrouwen, die hij achtergelaten had, om het paleis te bewaken, in een huis van bewaring zetten; hij onderhield ze wel, maar had geen gemeenschap met haar, zodat ze tot haar dood als onbestorven weduwen bleven opgesloten. 4 Daarop sprak de koning tot Amasa: Roep de Judeërs bijeen; binnen drie dagen moet ge weer hier zijn! 5 Amasa vertrok dus, om Juda bijeen te roepen. Maar toen hij langer dan de vastgestelde tijd uitbleef, 6 sprak David tot Abisjai: Nu zal Sjéba, de zoon van Bikri, ons nog gevaarlijker worden dan Absalom! Neem dus de eigen soldaten van uw heer en zet Sjéba achterna; anders verovert hij nog versterkte steden en ontsnapt hij ons. 7 Zo trokken onder het bevel van Amasa zowel Joab als de Kretenzen en Peletiërs en de hele keurbende uit, en verlieten Jerusalem, om Sjéba, den zoon van Bikri, te achtervolgen. 8 Toen ze bij de grote steen in Gibon waren gekomen, kwam Amasa hun tegemoet. Nu had Joab onder zijn gewaad een dolk gegord. Maar boven zijn gordel had Joab over zijn heup een zwaard gebonden, dat in de schede stak; en terwijl Joab dit eruit liet glijden, zodat het op de grond viel, 9 sprak hij tot Amasa: Gaat het u goed, mijn broeder? En met de rechterhand greep hij Amasa bij de baard, om hem te omhelzen. 10 Daar Amasa niet bedacht was op de dolk, die Joab in de linkerhand hield, stak deze hem er zo mee in de buik, dat zijn ingewanden uitpuilden tot over de grond, en hij zonder een tweede stoot dood was. Daarop zetten Joab en zijn broer Abisjai de achtervolging voort van Sjéba, den zoon van Bikri. 11 Een van Joabs soldaten ging bij Amasa staan, en riep: Al wie het houdt met Joab en David, volge Joab! 12 Maar daar Amasa badend in zijn bloed midden op de weg lag, bleef iedereen, die voorbij kwam, staan kijken. Toen de soldaat dus bemerkte, dat al het volk bleef stilstaan, sleepte hij Amasa van de weg af, de berm op, en wierp een kleed over hem heen. 13 Zodra hij nu van de weg was verwijderd, trokken alle manschappen verder achter Joab aan, om Sjéba, den zoon van Bikri, te achtervolgen. 14 Deze had alle stammen van Israël doorkruist, maar men wilde niets van hem weten; zo kwam hij te Abel-Bet-Maäka, gevolgd door al de Bikrieten. 15 Maar de mannen van Joab kwamen hem in Abel-Bet-Maäka belegeren, wierpen een wal om de stad, en ondermijnden de muur, om hem te laten instorten. 16 Toen ging een wijze vrouw uit de stad op de verschansing staan, en riep: Luistert, luistert! Zegt tegen Joab, dat hij hierheen komt; ik moet met hem spreken! 17 Toen deze

naderbij was gekomen, vroeg de vrouw: Zijt gij Joab? Hij antwoordde: Ja! Ze zeide tot hem: Luister dan naar uw dienstmaagd. Hij antwoordde: Ik luister. 18 Toen begon ze: Vroeger was men gewend te zeggen: Laat men in Abel en Dan gaan vragen, of er ooit afgeschaft wordt, 19 wat de echte Israëlieten hebben vastgesteld. Wilt gij dus een stad vernietigen, die als een moederstad geldt in Israël? Waarom wilt ge het erfdeel van Jahweh vernielen? 20 Joab antwoordde: Ik denk er niet aan, iets te vernietigen of te vernielen; 21 dit is mijn bedoeling niet. Maar iemand uit het gebergte van Efraïm, Sjéba genaamd en zoon van Bikri, heeft zijn hand opgeheven tegen koning David. Hem alleen hebt ge uit te leveren; dan trek ik weg van de stad. Toen zeide de vrouw tot Joab: Wacht maar; zijn hoofd zal u over de muur worden toegeworpen. 22 De vrouw keerde terug naar de stad, en wist met al haar slimheid de bevolking te overreden; ze sloegen Sjéba het hoofd af, en wierpen het Joab toe. Toen liet deze de trompet steken; en allen trokken weg van de stad naar hun woonplaats, en Joab keerde naar den koning in Jerusalem terug. 23 Joab stond over heel de legermacht van Israël; Benaja, de zoon van Jehojada, over de Kretenzen en de Peletiërs; 24 Adoram over de herendiensten. Jehosjafat, de zoon van Achiloed was kanselier; 25 Sjewa was schrijver, en Sadok en Ebjatar waren priesters. 26 Ook Ira, de Jaïriet, was priester voor David.

21

1 Tijdens de regering van David heerste er eens een hongersnood, drie jaren achtereen. En toen David Jahweh daarover raadpleegde, sprak Jahweh: Op Saul en zijn huis rust een bloedschuld, omdat hij de Gibonieten gedood heeft 2 Toen ontbood de koning de Gibonieten en onderhield zich met hen. Deze Gibonieten waren geen Israëlieten, maar een overblijfsel van de Amorieten; de Israëlieten hadden zich onder ede met hen verbonden, maar in zijn ijver voor Israël en Juda had Saul getracht, ze uit te roeien. 3 David zeide tot de Gibonieten: Wat moet ik voor u doen, en hoe kan ik het goed maken, opdat gij zegen afroept over het erfdeel van Jahweh? 4 De Gibonieten antwoordden hem: We hebben van Saul en zijn familie geen goud of zilver nodig; van de andere kant is het ons niet geoorloofd, iemand in Israël te doden. Hij vroeg daarop: Wat bedoelt gij dan, dat ik voor u doen zal? 5 Toen zeiden ze tot den koning: De man, die ons heeft uitgemoord, en ons geheel wilde uitroeien, zodat we in geen enkele streek van Israël meer zouden voorkomen, 6 van dien man moet men ons zeven nakomelingen uitleveren! We willen ze ophangen voor Jahweh in Gibon, op de berg van Jahweh. De koning beloofde: Ik zal ze geven. 7 De koning wilde echter Mefibósjet sparen, den zoon van Jonatan, den zoon van Saul, omdat David en Jonatan, de zoon van Saul, een eed bij Jahweh aan elkander hadden gezworen. 8 Daarom koos de koning twee kinderen, Armoni en Mefibósjet, die Rispa, de dochter van Ajja, aan Saul geschonken had, met de vijf kinderen, die Merab, de dochter van Saul, geschonken had aan Adriël, den zoon van Barzillai, den Mecholatiet. 9 Hij liet ze uitleveren aan de Gibonieten, die ze voor Jahweh op de berg ophingen. Zo kwamen alle zeven tegelijk om het leven. Het was in de eerste dagen van de oogst, bij het begin van de gerstenoogst, dat ze ter dood werden gebracht. 10 Toen nam Rispa, de dochter van Ajja, het rouwkleed, spreidde het op de rots uit, en bleef er op zitten van het begin van de gerstenoogst af, totdat het hemelwater op hun lijken neerstroomde. Zo belette ze, dat overdag de vogels uit de

lucht, en s nachts de wilde dieren er op aanvielen. 11 Toen David vernam
wat Rispa, de dochter van Ajja en bijvrouw van Saul, gedaan had, 12 liet
hij bij de burgers van Jabesj-Gilad het gebeente weghalen van Saul en zijn
zoon Jonatan, die door hen waren weggenomen van het plein in Bet-Sjean,
waar de Filistijnen ze hadden opgehangen, toen ze Saul op de Gilbóa hadden
verslagen. 13 En toen het gebeente van Saul en zijn zoon Jonatan vandaar
was overgebracht, legde men er het gebeente van de gehangenen bij, 14 en
begroef het met het gebeente van Saul en zijn zoon Jonatan te Sela, in het
land van Benjamin, in het graf van zijn vader Kisj. Nadat men alles volgens
voorschrift van den koning had volbracht, erbarmde Jahweh Zich over het
land. 15 Toen er weer eens oorlog was tussen de Filistijnen en Israël, en
David en zijn manschappen uitrukten, bezetten ze Gob, en raakten slaags
met de Filistijnen. 16 Daar stond iemand op van de Refaïeten! Zijn lans woog
driehonderd sikkels aan koper, en hij was met een nieuw pantser omgord.
Toen hij David dreigde neer te slaan, 17 werd hem dat belet door Abisjai, den
zoon van Seroeja, die den Filistijn doodsloeg. Maar Davids manschappen
bezwoeren hem: Gij moogt niet meer met ons ten strijde trekken; anders
dooft gij het licht van Israël nog uit! 18 Later kwam het in Gob nog eens
tot een gevecht met de Filistijnen. Bij die gelegenheid versloeg Sibbekai, de
Choesjatiet, een zekeren Saf, die tot de Refaïeten behoorde. 19 Toen de strijd
met de Filistijnen weer in Gob losbarstte, versloeg Elchanan, de zoon van
Jaïr den Betlehemiet, Goliat den Gatiet, ofschoon de schacht van zijn lans
gelijk een weversboom was. 20 En toen er weer oorlog uitbrak in Gat, was er
een reus, die aan zijn handen zes vingers, aan zijn voeten zes tenen had, in
het geheel dus vier en twintig. Ook hij behoorde tot de Refaïeten. 21 Toen hij
Israël uitlachte, sloeg Jonatan, de zoon van Sjamma, den broer van David,
hem neer. 22 Deze vier waren allen Refaïeten uit Gat; zij vielen door de hand
van David en zijn manschappen.

22

1 Ook heeft David tot Jahweh de woorden van dit lied gericht, toen Jahweh
hem verlost had uit de hand van al zijn vijanden en ook uit de hand van
Saul. 2 En hij sprak: 3 Jahweh, mijn toevlucht, mijn burcht en mijn veste;
Mijn God, mijn rots, waarop ik kan schuilen. Mijn schild, de hoorn van
mijn heil, mijn schutse en mijn toevlucht, Mijn redder heeft mij uit de
verdrukking verlost. 4 Ik roep: Geprezen zij Jahweh! En ben van mijn
vijand verlost. 5 De branding van de dood had mij al gegrepen, De golven
van de onderwereld sloegen over mij heen; 6 De strikken van het dodenrijk
hielden mij vast, De klemmen van de dood lagen voor mij gereed: 7 Maar
ik riep tot Jahweh in mijn nood, En tot God verhief ik mijn stem. En Hij
hoorde mijn stem in zijn vorstelijke woning, Mijn hulpgeroep drong door
tot zijn oren: 8 Daar schudde en beefde de aarde, Rilden en dreunden
de fundamenten des hemels; Want Hij was in woede ontstoken. 9 Rook
steeg op uit zijn neus, Verslindend vuur spoot uit zijn mond, En gloeiende
kolen spatten er uit. 10 Hij boog de hemel, en daalde neer, Grauwe wolken
onder zijn voeten. 11 Hij besteeg den cherub en vloog in het rond, Zwevend
op de windewieken. 12 Hij sloeg de duisternis als een dek om zich heen,
Donkere nevels, dreigende wolken waren zijn tent. 13 En door de gloed,
die voor Hem uitging, Braakten zijn wolken vurige kolen. 14 En in de
hemel donderde Jahweh, Verhief de Allerhoogste zijn stem; 15 Hij schoot zijn

pijlen en strooide ze rond, Slingerde bliksems en joeg ze uiteen: 16 Open
lag de bedding der zee, Het fundament van de aarde kwam bloot; Door
het dreigen van Jahweh, Door het snuivend gebries van zijn neus. 17 Van
boven boog Hij Zich neer, greep mij vast, En trok mij weg uit de onstuimige
wateren; 18 Hij verloste mij van mijn grimmigen vijand En van mijn haters,
want ze waren te machtig. 19 Ze waren uitgetrokken op de dag van mijn
rampspoed, Maar Jahweh was mijn beschermer; 20 Hij beveiligde mij, En
bracht mij redding, omdat Hij mij liefhad. 21 Toen werd mijn gerechtigheid
door Jahweh beloond, Mijn reinheid van handen vergolden: 22 Want ik had
de wegen van Jahweh bewandeld, Niet gezondigd tegen mijn God; 23 Ik had
al zijn geboden voor ogen gehouden, Niet zijn wetten ontweken; 24 Ik was
voor Hem zonder smet, Had mij zuiver van zonde bewaard. 25 Daarom
werd mijn gerechtigheid door Jahweh beloond, En mijn reinheid in zijn
ogen. 26 Want voor getrouwen toont Gij U trouw, Voor rechtschapenen
rechtschapen, 27 Rein voor den reine, Maar voor de listigaards listig; 28 Want
Gij redt het deemoedige volk, Maar vernedert hovaardige blikken. 29 Gij zijt,
o Jahweh, mijn lamp, Mijn God, die licht in mijn duisternis straalt; 30 Met U
durf ik de stormloop beginnen, Met mijn God de wallen bespringen. 31 God!
Volmaakt zijn Zijn wegen, Jahweh's woord is gelouterd. Hij is voor allen
een schild, Die vluchten tot Hem. 32 Wie toch is God, dan Jahweh alleen;
Wie een rots, dan alleen onze God! 33 God! Hij omgordt mij met kracht,
En baant mij een veilige weg; 34 Hij maakt mijn voeten vlug als hinden,
En doet mij de hoogste toppen beklimmen; 35 Hij oefent mijn handen ten
strijde, Mijn armen tot het spannen van de koperen boog. 36 Zo hebt Gij
mij het schild van uw heil gereikt; Uw goedheid maakte mij groot. 37 Gij
hebt een weg voor mijn stappen gebaand, En mijn voeten wankelden niet.
38 Ik vervolgde mijn vijanden, haalde ze in, En keerde niet terug, eer ik ze
had verslagen. 39 Ik heb ze verslagen, verpletterd, zodat ze niet opstaan,
Maar onder mijn voet blijven liggen. 40 Gij hebt mij met kracht omgord
tot de strijd, Mijn tegenstanders voor mij doen bukken; 41 Gij liet mij de
rug van mijn vijanden zien. Mijn haters heb ik verdelgd. 42 Nu huilen
ze, maar niemand helpt: Tot Jahweh zelfs, maar Hij antwoordt hun niet;
43 Ik vermaal ze als stof der aarde, Vertrap en vertreed ze als slijk op de
straten. 44 Gij hebt mij gered uit de strijd met de volkeren. En mij aan
het hoofd van de naties gesteld: Volkeren, die ik niet kende, werden mij
dienstbaar, 45 Vreemden brachten mij hulde; Nauwelijks hadden ze van
mij gehoord, Of ze gehoorzaamden mij; 46 Anderen lagen uitgeput neer, En
kropen sidderend uit hun burchten. 47 Leve Jahweh! Gezegend mijn Rots;
Hoogverheven de God, de Rots van mijn heil! 48 Gij hebt mij gewroken,
o God, Volkeren aan mij onderworpen; 49 Mij van mijn grimmigen vijand
verlost, Zege over mijn bestrijders verleend, mij van geweldenaars bevrijd.
50 Daarom wil ik U prijzen, o Jahweh, Uw naam verheerlijken onder de
volken! 51 Machtige hulp verleent Hij zijn koning, En genade aan zijn
Gezalfde, Aan David en zijn geslacht Voor altijd!

23

1 Hier volgen de laatste woorden van David: Een spreuk van David, den
zoon van Jesse; Een spreuk van den held, zo hoog verheven: Den gezalfde
van Jakobs God, Den zanger van Israëls psalmen. 2 De geest van Jahweh

heeft door mij gesproken, Zijn woord ligt nog op mijn tong; 3 Gesproken heeft
de God van Jakob, Tot mij heeft Israëls Rots gezegd: “Wie rechtvaardig de
mensen regeert, En heerst in de vreze des Heren; 4 Hij is als het morgenlicht
bij het stralen der zon Op een wolkenloze morgen; Als de zonneschijn na
de regen, Die het groen uit de grond doet ontluiken.” 5 Zo blijft mijn huis
bestendig voor God, Want Hij sloot met mij een eeuwig verbond; Onder ieder
opzicht vast en verzekerd Is heel mijn geluk, zijn al mijn verlangens. 6 Maar
Belialskinderen zal Hij niet doen gedijen, Als doornen werpt men ze allen
weg: Men vat ze niet met de hand, 7 En niemand grijpt ze vast, Tenzij met
ijzer en hout, Om ze tenslotte in de vlammen te werpen. 8 Hier volgen de
namen van Davids helden. Isj-Bósjet uit Chakmon was de aanvoerder van
de Drie. Hij zwaaide zijn bijl tegen achthonderd man, die hij in één keer
versloeg. 9 Na hem kwam Elazar, de zoon van Dodo, den Achochiet, ook
een van de drie helden. Hij bevond zich met David te Pas-Dammim, toen de
Filistijnen zich daar verzameld hadden voor de strijd. En toen de Israëlieten
voor hen terugtrokken, 10 sprong hij op, en sloeg de Filistijnen, totdat zijn
spieren zo stijf waren, dat hij zijn zwaard niet meer los kon laten. Die dag
verleende Jahweh een grote overwinning; het volk sloot zich weer bij hem
aan, maar het was toch alleen om te plunderen. 11 Na hem kwam Sjamma, de
zoon van Aga uit Harari. Eens, toen de Filistijnen zich voor de strijd te Lechi
verzameld hadden, waar een stuk land was, vol met linzen, was het volk
voor de Filistijnen op de vlucht geslagen. 12 Maar hij ging midden op het veld
staan, en wist het te behouden, door de Filistijnen te verslaan. Zo verleende
Jahweh een grote overwinning. 13 Een andere keer daalden ze met hun
drieën af, en kwamen tegen de oogst bij David in de spelonk van Adoellam,
terwijl een bende Filistijnen in de vallei der Refaïeten gelegerd was. 14 David
bevond zich toen in de bergvesting, en de Filistijnen hadden Betlehem bezet.
15 Toen nu David eens het verlangen te kennen gaf, of iemand hem water
te drinken kon geven uit de bron bij de poort van Betlehem, 16 drongen de
drie helden in de legerplaats van de Filistijnen, putten water uit de bron bij
de poort van Betlehem, namen het mee en brachten het bij David. Maar hij
wilde het niet drinken, en goot het uit voor Jahweh, 17 terwijl hij uitriep: Bij
Jahweh; ik denk er niet aan, zo iets te doen. Dat is het bloed van de mannen,
die met gevaar van hun eigen leven er op uit zijn gegaan! Daarom wilde hij
het niet drinken. Zulke dingen deden de drie helden. 18 Abisjai, de broer van
Joab en de zoon van Seroeja, was de aanvoerder van de Dertig. Hij zwaaide
zijn lans tegen driehonderd man, die hij doodde. 19 Ongetwijfeld was hij
beroemder dan de Dertig, zodat hij hun aanvoerder werd; maar tegen de
Drie kon hij niet op. 20 Benaja, de zoon van Jehojada, was een dapper man uit
Kabseël, met een rijke staat van dienst. Hij versloeg de twee zonen van Ariël
uit Moab. Ook doodde hij midden in een kuil een leeuw op een dag, dat er
sneeuw lag. 21 Verder versloeg hij een Egyptenaar, een man van ongewone
afmetingen, die met een lans was gewapend; hij ging met een stok op hem
af, wrong hem de lans uit de vuist en stak hem met zijn eigen lans dood.
22 Zulke dingen deed Benaja, de zoon van Jehojada! 23 Daardoor was hij
beroemder dan de Dertig, maar tegen de Drie kon hij niet op. Hem stelde
David over zijn lijfwacht aan. 24 Tot de Dertig behoorden Asaël, de broer
van Joab; Elchanan, de zoon van Dodo uit Betlehem; 25 Sjamma uit Charod;
Elika uit Charod; 26 Chéles uit Bet-Pélet; Ira de zoon van Ikkesj uit Tekóa;
27 Abiézer uit Anatot; Meboennai uit Choesja; 28 Salmon uit Achochi; Maharai
uit Netófa; 29 Chéleb, de zoon van Baäna uit Netófa; Ittai, de zoon van Ribai

uit Géba der Benjamieten; 30 Benajáhoe uit Piraton; Hiddai uit Nachale-Gáasj;
31 Abibáal uit Bet-Arba; Azmáwet uit Bachoerim; 32 Eljachba uit Sjaälbon;
Jasjen uit Goen; Jehonatan; 33 Sjamma uit Harar; Achiam, de zoon van Sjarar,
uit Harar; 34 Elifélet, de zoon van Achasbai, uit Bet-Maäka; Eliam, de zoon van
Achitófel, uit Gilo; 35 Chesrai uit Karmel; Paärai uit Arbi; 36 Jigal, de zoon van
Natan, uit Soba; Bani uit Gad; 37 Sélek, de Ammoniet; Nacharai uit Beërot, de
wapendrager van Joab, den zoon van Seroeja; 38 Ira uit Jéter; Gareb uit Jéter;
39 Oerija de Chittiet. In het geheel waren er dus zeven en dertig.

24

1 Nog eens ontbrandde de toorn van Jahweh tegen Israël. Daarom zette
Hij David tegen hen op. Hij sprak: Ga een volkstelling houden in Israël en
Juda. 2 Toen zeide de koning tot Joab en de bevelhebbers van zijn leger: Ge
moet onder alle stammen van Israël rondgaan, van Dan af tot Beër-Sjéba,
en een volkstelling houden. Ik wil weten, hoe talrijk het volk is. 3 Joab
antwoordde den koning: Jahweh, uw God, moge het volk nog honderdmaal
talrijker maken, en het mijn heer en koning laten beleven! Maar waarom
heeft mijn heer en koning zijn zinnen gezet op een volkstelling? 4 Daar zij
zich echter tegen het bevel van den koning niet konden verzetten, verlieten
Joab en de bevelhebbers van de legermacht den koning, om een telling te
houden van het volk Israël. 5 Na de Jordaan overgestoken te zijn, begonnen
zij met Aroër, en de stad die midden in het dal ligt, en trokken over Gad
verder naar Jazer. 6 Vervolgens bereikten ze Gilad, daarna Kadesj in het land
der Chittieten. Vandaar gingen ze naar Dan, en van Dan ombuigend naar
Sidon. 7 Vervolgens kwamen ze aan de vesting Tyrus en alle chiwwietische
en kanaänietische steden. Tenslotte vertrokken ze naar Beër-Sjéba in de
Négeb van Juda. 8 Nadat zij zo het gehele land hadden doorkruist, kwamen
zij na verloop van negen maanden en twintig dagen in Jerusalem terug.
9 Joab gaf de uitslag van de volkstelling aan den koning op: Israël telde
achthonderdduizend weerbare mannen, die het zwaard konden hanteren;
het aantal Judeërs bedroeg vijfhonderdduizend man. 10 Maar toen David
de volkstelling had laten houden, begon hem het geweten te knagen; en
hij zeide tot Jahweh: Ik heb zwaar gezondigd met wat ik gedaan heb! Ach
Jahweh, vergeef de zonde van uw dienaar; want ik ben dwaas geweest.
11 Nu werd het volgende woord van Jahweh gericht tot den profeet Gad, den
ziener van David: 12 Ga aan David zeggen: Zo spreekt Jahweh! Drie dingen
stel Ik u voor, waar ge uw keus uit kunt doen; daarmee zal Ik u treffen!
13 Toen David dan de volgende morgen opstond, begaf Gad zich naar David,
bracht hem het woord van Jahweh over, en sprak tot hem: Wilt ge drie jaar
lang hongersnood in uw land laten heersen; of wilt ge drie maanden lang
vluchten voor uw vijanden, die u op de hielen zitten; of wilt ge drie dagen
lang de pest in uw land laten woeden? Bedenk u, en overleg, wat ik moet
antwoorden aan Hem, die mij zendt. 14 Toen zeide David tot Gad: Ik weet
geen raad; maar ik wil toch liever vallen in de hand van Jahweh, wiens
barmhartigheid groot is, dan in de hand van mensen! Zo koos David de
pest. 15 Daarom liet Jahweh van die morgen af tot aan de vastgestelde tijd de
pest los op Israël, waardoor van Dan tot Beër-Sjéba zeventigduizend mensen
stierven. 16 Ook naar Jerusalem zond Jahweh den engel, om er verderf te
stichten. Toen kreeg Jahweh spijt over het onheil, en Hij sprak tot den engel,
die onder het volk verderf stichtte: Genoeg nu, trek uw hand terug! De
engel van Jahweh bevond zich toen nabij de dorsvloer van Arawna, den

Jeboesiet. 17 En bij het zien van den engel die het volk sloeg, sprak David tot
Jahweh: Ach Heer, ik heb gezondigd, ik deed verkeerd; maar wat hebben
deze schapen voor schuld? Keer liever uw hand tegen mij en tegen het
huis van mijn vader! 18 Nog diezelfde dag ging Gad naar David en sprak
tot hem: Ga voor Jahweh een altaar oprichten op de dorsvloer van Arawna,
den Jeboesiet. 19 Op het woord van Gad ging David op weg, zoals Jahweh
het bevolen had. 20 Toen Arawna, die juist aan het dorsen was, rondkeek en
den koning met zijn gevolg naar hem toe zag komen, trad hij vooruit en boog
zich voor den koning neer tot op de grond. 21 Arawna vroeg: Met welk doel is
mijn heer en koning bij zijn dienaar gekomen? David antwoordde: Om van u
de dorsvloer te kopen en een altaar voor Jahweh te bouwen, opdat de plaag
van het volk moge wijken. 22 Nu sprak Arawna tot David: Laat mijn heer
en koning nemen en offeren wat hem goeddunkt! Daar staan de runderen
voor het brandoffer, en de dorssleden en jukken kunnen voor brandhout
dienen; 23 dit alles, o koning, geeft Arawna den koning om niet. En Arawna
besloot: Moge Jahweh, uw God, u welgevallig zijn! 24 Maar de koning sprak
tot Arawna: Neen, kópen wil ik het van u, en wel voor de volle prijs; ook wil ik
aan Jahweh, mijn God, geen offers opdragen, die mij niets kosten. Zo kocht
David de dorsvloer en de runderen voor vijftig zilveren sikkels. 25 Hij liet
daar een altaar voor Jahweh oprichten; en toen hij brand- en vredeoffers
had opgedragen, erbarmde Jahweh Zich over het land, en de plaag week van
Israël.

Het eerste boek Koningen

1 Toen koning David heel oud geworden was, kon hij maar niet warm
worden, hoe men hem ook met dekens toedekte. 2 Daarom zeiden zijn
hovelingen tot hem: Laat men voor mijn heer en koning een jonge maagd
zoeken, die hem voortdurend ten dienste staat, hem verzorgt en bij hem
slaapt; dan zal mijn heer en koning wel warm worden. 3 In het hele
gebied van Israël zocht men nu naar een mooi meisje, en vond Abisjag van
Sjoenem, die men bij den koning bracht. 4 Het was een bijzonder mooi
meisje; ze verzorgde den koning en diende hem, maar de koning hield geen
gemeenschap met haar. 5 Intussen dacht Adoni-ja, de zoon van Chaggit, in
zijn overmoed: Ik zal koning worden. Daarom schafte hij zich een wagen en
ruiters aan, en vijftig man, die voor hem uitliepen; 6 ondanks dit alles viel
zijn vader hem nooit lastig met de vraag:Waarom doet ge dat? Bovendien
was Adoni-ja zeer knap van uiterlijk, en volgde in leeftijd op Absalom. 7 Hij
onderhandelde dus met Joab, den zoon van Seroeja, en den priester Ebjatar,
en dezen kozen de partij van Adoni-ja. 8 Maar de priester Sadok, Benajáhoe,
de zoon van Jehojada, de profeet Natan en Sjimi met zijn krijgsmakkers,
Davids helden, hielden het niet met Adoni-ja. 9 Toen Adoni-ja dan ook
schapen runderen en mestvee bij de Slangensteen naast de bron Rogel
offerde, en daarbij al zijn broers en al de koninklijke beambten uit de stam
van Juda uitnodigde, 10 vroeg hij den profeet Natan, Benajáhoe, de helden en
zijn broer Salomon niet. 11 Toen sprak Natan tot Bat-Sjéba, de moeder van
Salomon: Hebt ge niet gehoord, dat Adoni-ja, de zoon van Chaggit, buiten
medeweten van onzen heer David koning is geworden? 12 Laat mij u nu
een raad geven, hoe gij uw eigen leven en dat van uw zoon Salomon kunt
redden. 13 Ga binnen bij koning David en zeg hem: Hebt gij, mijn heer
en koning, uw dienstmaagd niet onder ede beloofd “Uw zoon Salomon zal
na mij koning worden en op mijn troon zitten?” Waarom is Adoni-ja dan
koning geworden? 14 Terwijl gij dan nog met den koning spreekt, zal ik
na u binnenkomen en uw woorden kracht bijzetten. 15 Bat-Sjéba ging dus
het vertrek van den koning binnen; de koning was zeer oud en Abisjag van
Sjoenem diende hem. 16 Bat-Sjéba boog voor den koning, en wierp zich voor
hem neer. Hij zeide tot haar: Wat verlangt ge? 17 Zij antwoordde: Mijn heer,
gij hebt uw dienares bij Jahweh, uw God, gezworen: “Uw zoon Salomon
zal na mij koning worden en op mijn troon zitten”. 18 En zie, nu is Adoni-
ja koning geworden, zonder dat gij, mijn heer en koning, het weet. 19 Hij
heeft een grote menigte runderen, mestvee en schapen geofferd, en al de
zonen des konings genodigd, met den priester Eb-jatar en den legeroverste
Joab, maar uw dienaar Salomon niet. 20 Thans zijn de ogen van heel Israël
op u gericht, mijn heer en koning, opdat gij het te kennen geeft, wie na
u op de troon van mijn heer en koning moet zitten. 21 Anders zullen ik
en mijn zoon Salomon als misdadigers behandeld worden, wanneer mijn
heer en koning bij zijn vaderen zal te ruste gaan. 22 Terwijl zij nog met
den koning sprak, kwam de profeet Natan; 23 en men meldde den koning:
Daar is de profeet Natan. Deze kwam bij den koning binnen, wierp zich
voor hem op zijn aangezicht ter aarde, 24 en sprak: Mijn heer en koning,
gij hebt dus gezegd, dat Adoni-ja na u koning zal worden en op uw troon

zal zitten? 25 Want hij is vandaag een grote menigte runderen, mestvee
en schapen gaan offeren, en heeft daarbij al de zonen des konings met de
legeroversten en den priester Ebjatar uitgenodigd; nu eten en drinken ze
bij hem en roepen: Leve koning Adoni-ja! 26 Maar mij, uw dienaar, en den
priester Sadok, heeft hij niet uitgenodigd; evenmin Benajáhoe, den zoon van
Jehojada, en uw dienaar Salomon. 27 Is dit alles werkelijk op last van mijn
heer en koning gebeurd, zonder dat gij uw dienaar hebt laten weten, wie na
u op de troon van mijn heer en koning zal zitten? 28 Nu sprak koning David:
Roept Bat-Sjéba hier. Toen zij binnen gekomen was en voor den koning
stond, 29 zwoer hij: Zo waar Jahweh leeft, die mij uit alle nood heeft gered;
30 wat ik u bij Jahweh, Israëls God, gezworen heb, dat uw zoon Salomon na
mij koning zal worden en in mijn plaats op mijn troon zal zitten, dat breng
ik vandaag nog ten uitvoer. 31 Toen boog Bat-Sjéba het aangezicht ter aarde,
wierp zich voor den koning neer en zeide: Leve mijn heer, koning David.
in eeuwigheid! 32 Nu sprak koning David: Roept den priester Sadok, den
profeet Natan en Benajáhoe, den zoon van Jehojada. Toen dezen voor den
koning waren verschenen, 33 zeide hij hun: Neemt de dienaren van uw heer
mee, zet mijn zoon Salomon op mijn eigen muildier, en leidt hem naar de
Gichon 34 Daar moeten de priester Sadok en de profeet Natan hem tot koning
over Israël zalven. Steekt dan de bazuin en roept: Leve koning Salomon!
35 Trekt daarop in zijn gevolg de stad binnen, en laat hem dan op mijn troon
gaan zitten. Zo zal hij koning zijn in mijn plaats; want hem stel ik aan tot
vorst over Israël en Juda. 36 Toen sprak Benajáhoe, de zoon van Jehojada, tot
den koning: Zo zij het! Moge Jahweh de woorden van mijn heer en koning
bekrachtigen. 37 Zoals Jahweh met mijn heer en koning geweest is, zo moge
Hij ook met Salomon zijn, en zijn troon nog verhevener maken dan die van
mijn heer en koning David. 38 Toen gingen de priester Sadok, de profeet
Natan en Benajáhoe, de zoon van Jehojada, met de Kretenzen en de Peletiërs
heen, zetten Salomon op het muildier van koning David, en leidden hem
naar de Gichon. 39 Daar nam de priester Sadok de hoorn met olie, die hij
uit de verbondstent had meegenomen, en zalfde Salomon. Nu stak men
de bazuin, en heel het volk riep: Leve koning Salomon! 40 Daarop trok al
het volk achter hem aan de stad in, en men speelde op de fluit en jubelde
van vreugde, zodat de grond er van dreunde. 41 Adoni-ja en al de gasten,
die bij hem waren, hoorden dit, juist toen de maaltijd ten einde was. Ook
Joab hoorde de klank der bazuinen en vroeg: Vanwaar dat luid gejoel in
de stad? 42 Terwijl hij nog sprak, kwam Jonatan, de zoon van den priester
Ebjatar aangelopen, en Adoni-ja riep: Kom hier; ge zijt een flink man, en zult
wel een goede tijding brengen. 43 Maar Jonatan antwoordde: Integendeel;
onze heer, koning David, heeft Salomon koning gemaakt. 44 Hij heeft hem
den priester Sadok, den profeet Natan, en Benajáhoe, den zoon van Jehojada
met de Kretenzen en de Peletiërs meegegeven. Dezen hebben hem op het
muildier van den koning gezet, 45 en de priester Sadok en de profeet Natan
hebben hem bij de Gichon tot koning gezalfd. Vandaar zijn ze jubelend
de stad ingegaan, die in rep en roer geraakte. Dit is het rumoer, dat ge
gehoord hebt. 46 Salomon heeft zich op de koninklijke troon neergezet, 47 en
de dienaren van den koning zijn binnengekomen, om onzen heer, koning
David, geluk te wensen. Ze zeiden: Moge uw God de naam van Salomon
nog roemrijker maken dan de uwe, en zijn troon nog verhevener dan uw
troon. En de koning boog zich op zijn rustbed neer 48 en sprak: Gezegend

zij Jahweh, Israëls God, die heden een van mijn zonen op mijn troon heeft
geplaatst, en het mij met eigen ogen heeft laten zien. 49 Toen stonden de
gasten van Adoni-ja ontsteld op, en zochten allen een goed heenkomen.
50 Ook Adoni-ja liep uit vrees voor Salomon weg, en greep de hoornen van
het altaar 51 En men berichtte aan Salomon, dat Adoni-ja uit vrees voor
koning Salomon de hoornen van het altaar had vastgegrepen en gezegd:
Eerst moet koning Salomon mij zweren, dat hij zijn dienaar niet met het
zwaard zal doden. 52 Maar Salomon zei: Wanneer het blijkt, dat hij een
eerlijk man is, zal geen haar van hem ter aarde vallen; maar wordt hij op
iets slechts betrapt, dan zal hij sterven. 53 Daarop liet koning Salomon hem
van het altaar halen; hij kwam en wierp zich voor koning Salomon neer. En
Salomon sprak tot hem: Ga naar huis.

2

1 Toen Davids einde naderde, gaf hij zijn zoon Salomon deze vermaningen:
2 Ik ga de weg van al wat leeft. Wees sterk, en toon u een man! 3 Let op uw
plichten jegens Jahweh, uw God; bewandel zijn wegen en onderhoud zijn
wetten, geboden, verordeningen en voorschriften, zoals die in de wet van
Moses beschreven staan, opdat Hij u voorspoed schenke bij al wat ge doet
en waarheen ge ook gaat. 4 Dan zal Jahweh het woord gestand doen, dat Hij
tot mij gesproken heeft, toen Hij zeide: Wanneer uw zonen acht geven op
hun gedrag, en getrouw voor mijn aanschijn wandelen met geheel hun hart
en geheel hun ziel, dan zal op Israëls troon nooit een afstammeling van u
ontbreken. 5 Overigens weet gij zelf, wat Joab, de zoon van Seroeja, mij heeft
aangedaan, toen hij de beide veldheren van Israël, Abner, den zoon van Ner,
en Amasa, den zoon van Jéter, vermoordde, om oorlogsbloed te wreken in
vredestijd, en daardoor de gordel om mijn lenden en de schoenen aan mijn
voeten met onschuldig bloed bevlekte. 6 Handel naar uw wijsheid en laat
zijn grijze haren niet in vrede ten grave dalen. 7 Voor de zonen van Barzillai
uit Gilad moet ge goed zijn. Laat ze tot uw disgenoten behoren; ze hebben
ook mij geholpen, toen ik voor uw broer Absalom vluchtte. 8 Dan hebt ge
nog den Benjamiet Sjimi, den zoon van Gera uit Bachoerim. Hij heeft mij
op onbeschaamde wijze vervloekt, toen ik naar Machanáim ging. Toen hij
mij bij de Jordaan tegemoet kwam, heb ik hem bij Jahweh gezworen, dat ik
hem niet met het zwaard zou doden, 9 maar gij moogt hem niet onbestraft
laten. Want ge zijt een wijs man en zult dus wel weten, wat u te doen staat,
om zijn grijze haren bebloed naar het dodenrijk te zenden. 10 Toen ging
David te ruste bij zijn vaderen en werd in de Davidstad begraven. 11 De
tijd, die David over Israël geregeerd heeft, bedroeg veertig jaren; zeven
jaren regeerde hij te Hebron, en drie en dertig te Jerusalem. 12 En Salomon
besteeg de troon van zijn vader David, en zijn koningschap bleef onbetwist.
13 Eens kwam Adoni-ja, de zoon van Chaggit, bij Bat-Sjéba, de moeder van
Salomon. Zij vroeg hem: Komt ge als vriend? Hij antwoordde: Ja. 14 En
hij vervolgde: Ik zou u wel eens willen spreken. Ze zeide: Spreek. 15 En
hij sprak: Gij weet, dat het koningschap mij toekwam, en dat heel Israël mij
als den toekomstigen koning beschouwde; maar het koningschap is buiten
verwachting mijn broer ten deel gevallen, omdat Jahweh het voor hem had
bestemd. 16 Nu heb ik u echter een verzoek te doen; wijs mij niet af. Ze
antwoordde hem: Spreek. 17 En hij sprak: Zeg aan koning Salomon, dat hij
mij Abisjag van Sjoenem tot vrouw geeft; u zal hij dat niet weigeren. 18 En

Bat-Sjéba zei: Goed; ik zal voor u met den koning spreken. 19 Toen nu Bat-Sjéba bij koning Salomon kwam, om hem over Adoni-ja te spreken. stond de koning op, liep haar tegemoet en wierp zich voor haar neer; daarna ging hij op zijn troon zitten, en liet voor de koningin-moeder een zetel plaatsen; deze zette zich aan zijn rechterhand. 20 Nu sprak zij: Ik heb u een klein verzoek te doen; wijs me niet af. De koning antwoordde: Vraag maar moeder, want u weiger ik niets. 21 Toen sprak zij: Geef Abisjag van Sjoenem aan uw broer Adoni-ja tot vrouw. 22 Maar koning Salomon antwoordde zijn moeder: Hoe kunt ge Abisjag van Sjoenem voor Adoni-ja vragen? Vraag liever het koningschap voor hem; hij is toch mijn oudere broer, en de priester Ebjatar en Joab, de zoon van Seroeja, houden het met hem. 23 En koning Salomon zwoer bij Jahweh: Zo mag God met mij doen en nog erger, als Adoni-ja dit niet met de dood bekoopt. 24 Zo waar Jahweh leeft, die mij aangesteld en op de troon van mijn vader David geplaatst heeft, en mij een huis heeft gesticht, zoals Hij beloofd had; vandaag nog zal Adoni-jáhoe sterven. 25 Daarop beval koning Salomon Benajáhoe, den zoon van Jehojada, hem neer te stoten. Zo stierf hij. 26 Tot den priester Ebjatar zei de koning: Ga naar uw landgoed te Anatot; want al zijt ge de dood schuldig, toch zal ik u thans nog niet doen sterven, omdat gij de ark van Jahweh voor mijn vader David gedragen en al het leed van mijn vader gedeeld hebt. 27 Zo verdreef Salomon Ebjatar uit Jahweh's priesterschap, opdat vervuld zou worden, wat Jahweh te Sjilo over het huis van Heli gezegd had. 28 Toen Joab dit alles hoorde, vluchtte hij naar de tent van Jahweh en greep de hoornen van het altaar; want Joab had partij gekozen voor Adoni-ja, hoewel hij het voor Absalom niet had gedaan. 29 Nu berichtte men aan koning Salomon, dat Joab naar de tent van Jahweh was gevlucht, en bij het altaar stond. Daarom zond Salomon Benajáhoe, den zoon van Jehojada, er heen met de opdracht: Ga en stoot hem neer. 30 Benajáhoe kwam bij de tent van Jahweh en zei tot Joab: De koning beveelt u, naar buiten te komen. Maar deze antwoordde: Neen, want hier wil ik sterven. Benajáhoe bracht dit antwoord aan den koning over en zeide: Zo en zo heeft Joab gesproken en mij geantwoord. 31 Toen beval hem de koning: Doe zoals hij gezegd heeft; sla hem neer en begraaf hem. Zo zult ge het onschuldige bloed, dat Joab vergoten heeft, van mij en het huis mijns vaders wegnemen, 32 en zal Jahweh zijn bloed op zijn eigen hoofd doen neerkomen, omdat hij twee mannen, eerlijker en beter dan hij, heeft neergeslagen en buiten weten van mijn vader David met het zwaard heeft vermoord: Abner, den zoon van Ner, den legeroverste van Israël, en Amasa, den zoon van Jéter, den legeroverste van Juda. 33 Zo zal hun bloed voor altijd neerkomen op het hoofd van Joab en zijn nakomelingen; maar met David en zijn nakomelingen, zijn huis en zijn troon, zal het heil van Jahweh in eeuwigheid zijn! 34 Toen ging Benajáhoe, de zoon van Jehojáda, heen, sloeg Joab neer en doodde hem; hij werd in zijn huis in de woestijn begraven. 35 En de koning stelde Benajáhoe, den zoon van Jehojada, in Joabs plaats over het leger aan, en den priester Sadok in de plaats van Ebjatar. 36 Nu ontbood de koning Sjimi, en zeide hem: Bouw u een huis te Jerusalem en vestig u daar; gij moogt de stad volstrekt niet uitgaan, waarheen dan ook. 37 Want wanneer gij de stad verlaat, al was het maar even over het Kedrondal, dan kunt ge er zeker van zijn, dat ge sterven zult, en dan komt uw bloed op uw eigen hoofd neer. 38 Sjimi zei tot den koning: Goed; wat mijn heer en koning bevolen heeft, zal uw dienaar doen. En Sjimi bleef geruime tijd te Jerusalem wonen. 39 Maar na verloop van drie jaar

vluchtten eens twee slaven van Sjimi naar Akisj, den zoon van Maäka, den
koning van Gat. Toen Sjimi het bericht ontving, dat zijn slaven zich in Gat
bevonden, 40 stond hij op, zadelde zijn ezel en begaf zich naar Akisj te Gat, om
zijn slaven te halen; daarna verliet Sjimi Gat en bracht zijn slaven naar huis
terug. 41 Maar toen Salomon vernomen had, dat Sjimi uit Jerusalem naar
Gat gegaan en weer teruggekeerd was, 42 ontbood hij hem en zeide: Heb ik
niet bij Jahweh gezworen en u uitdrukkelijk gewaarschuwd: Wanneer ge
Jerusalem verlaat, waarheen dan ook, dan kunt ge er zeker van zijn, dat ge
sterven zult? Toen hebt gij gezegd: Goed; ik heb het gehoord. 43 Waarom
hebt ge u dan niet gestoord aan de eed bij Jahweh en aan het gebod, dat
ik u gegeven heb? 44 En de koning vervolgde tot Sjimi: Gij kent zelf al het
kwaad, dat uw geweten u ten aanzien van mijn vader David verwijt. Jahweh
doet uw boosheid op uw eigen hoofd neerkomen; 45 maar koning Salomon
zal gezegend zijn, en Davids troon vast staan voor Jahweh's aanschijn in
eeuwigheid! 46 Daarop beval de koning Benajáhoe, den zoon van Jehojada,
hem buiten neer te slaan. Zo stierf hij. Nadat de koninklijke macht in de
hand van Salomon verzekerd was,

3

1 verbond hij zich door een huwelijk met Farao, den koning van Egypte.
Hij huwde Farao's dochter en bracht haar naar de Davidstad, totdat hij de
bouw van zijn paleis, van de tempel van Jahweh en de muren om Jerusalem
zou hebben voltooid. 2 Nog offerde het volk op de offerhoogten; want er was
toen nog geen tempel voor de Naam van Jahweh gebouwd. 3 En ofschoon
Salomon Jahweh liefhad en zich daarom aan de voorschriften van zijn vader
David hield, offerde ook hij en brandde hij reukwerk op de hoogten. 4 Zo ging
de koning dan naar Gibon, om daar te offeren; want dat was de voornaamste
offerhoogte. Nadat Salomon duizend brandoffers op het altaar te Gibon had
opgedragen, 5 verscheen Jahweh hem s nachts in een droom, en God sprak:
Doe een verzoek; wat zal Ik u geven? 6 Salomon antwoordde: Gij zijt mijn
vader, uw dienaar David, zeer goedgunstig geweest, omdat hij trouw en
rechtschapen en met een oprecht hart voor U heeft geleefd. En Gij hebt hem
ook deze grote gunst bewezen, dat Gij hem een zoon hebt geschonken, die nu
zetelt op zijn troon. 7 Maar nu hebt Gij, Jahweh mijn God, uw dienaar in de
plaats van mijn vader David tot koning gemaakt, ofschoon ik toch maar een
jeugdige knaap ben, die nog niet weet, hoe hij handelen moet. 8 Zo staat uw
dienaar te midden van uw volk, dat Gij hebt uitverkoren: een talrijk volk,
dat om zijn grootte niet is te tellen, niet is te schatten. 9 Geef dus uw dienaar
een opmerkzaam hart, om uw volk te kunnen oordelen, en onderscheid te
maken tussen goed en kwaad; want wie is anders in staat, dit machtig volk
van U te besturen? 10 Dit verzoek van Salomon behaagde den Heer. 11 En God
sprak tot hem: Omdat gij Mij dit verzoek hebt gedaan, en Mij niet een lang
leven of rijkdom, noch de dood uwer vijanden gevraagd hebt, maar inzicht,
om het recht te verstaan: 12 daarom voldoe Ik aan uw verlangen, en geef Ik
u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke voor u niet geleefd heeft en
na u niet meer zal opstaan. 13 Maar ook wat ge niet gevraagd hebt, zal Ik u
geven: rijkdom en roem, zodat geen koning aan u gelijk zal zijn, zolang gij
leeft. 14 En wanneer ge mijn wegen bewandelt, en mijn verordeningen en
geboden onderhoudt, zoals uw vader David gedaan heeft, dan zal Ik u ook
nog een lang leven schenken. 15 Toen ontwaakte Salomon en bemerkte, dat
het een droom was. Hij begaf zich naar Jerusalem, ging voor de verbondsark

van den Heer staan, droeg brandoffers en vredeoffers op, en richtte een feestmaal aan voor heel zijn hof. 16 Eens kwamen er twee lichte vrouwen bij den koning, om voor hem te verschijnen. 17 De ene vrouw zei: Met uw verlof, mijn heer! Ik en deze vrouw wonen in één huis. Nu kreeg ik bij haar in huis een kind, 18 en drie dagen na mij kreeg ook deze vrouw een kind. Wij waren samen in huis, en er was niemand bij ons; alleen wij tweeën waren in huis. 19 Nu stierf 's nachts de zoon van deze vrouw; want ze was op hem gaan liggen. 20 Maar midden in de nacht stond ze op, en terwijl uw dienstmaagd sliep, nam ze mijn zoon bij mij weg en legde hem in haar arm, doch haar doden zoon legde ze mij in de arm. 21 Toen ik nu 's morgens opstond, om mijn zoon te voeden, vond ik hem dood; maar toen ik hem bij het licht goed bekeek, zag ik, dat het mijn zoon niet was, dien ik ter wereld had gebracht. 22 Maar de andere vrouw verzekerde: Niet waar; de levende is mijn zoon, en de dode is van u. De eerste echter hield vol: Neen, de dode is van u, en de levende is mijn zoon. En zo bleven ze voor den koning kijven. 23 Toen sprak de koning: De een zegt: Deze, die leeft, is mijn zoon, en de dode is van u; en de andere zegt: Neen, de dode is uw zoon, en de levende is van mij. 24 En de koning ging voort: Haal mij een zwaard. En men bracht den koning een zwaard. 25 Nu sprak hij: Hakt het levende kind in tweeën, en geeft ieder de helft. 26 Maar de vrouw, van wie het levende kind was en wier hart ineenkromp om haar zoon, riep tot den koning: Ach mijn heer; geef haar het levende kind dan maar, en dood het niet. Maar de andere sprak: Noch ik noch zij moet het dan maar hebben; hakt het maar door! 27 Toen zei de koning: Geeft haar het levende kind, en doodt het niet; zij is de moeder. 28 Heel Israël hoorde het vonnis, dat de koning geveld had, en had ontzag voor den koning; want men begreep, dat hij goddelijke wijsheid bezat, om recht te spreken.

4

1 Koning Salomon heerste over heel Israël. 2 Dit waren zijn rijksgroten: Azarjáhoe, de zoon van Sadok, was priester; 3 Elichóref en Achi-ja, de zonen van Sjisja, waren geheimschrijvers; Jehosjafat, de zoon van Achiloed, was kanselier; 4 Benajáhoe, de zoon van Jehojada, was legeroverste; 5 Azarjáhoe, de zoon van Natan, was opperlandvoogd; Zaboed, de zoon van Natan, was koninklijk raadsman; 6 Achisjar was hofmeester, en Adoniram, de zoon van Abda, was leider van de herendiensten. 7 Bovendien had Salomon twaalf landvoogden over geheel Israël, die den koning en zijn hof van alles moesten voorzien; één maand in het jaar moest ieder van hen daarvoor zorgen. 8 Hun namen waren: De zoon van Choer in het gebergte van Efraïm. 9 De zoon van Déker te Makas, Sjaälbim, Bet-Sjémesj, Elon en Bet-Chanan. 10 De zoon van Chésed te Aroebbot; tot zijn gebied behoorde Soko en het hele land van Chéfer. 11 De zoon van Abinadab over het hele heuvelland van Dor; hij had Tafat, een dochter van Salomon, tot vrouw. 12 Baäna, de zoon van Achiloed, over Taänak, Megiddo en geheel Bet-Sjean, dat bij Sartana ligt; dus het gebied beneden Jizreël van Bet-Sjean af tot Abel-Mechola, tot nog voorbij Jokmeam. 13 De zoon van Géber over Ramot in Gilad; tot zijn gebied behoorde de kampementen van Jaïr. De zoon van Manasse over Gilad en de landstreek Argob in Basjan; over zestig grote steden met muren en koperen sluitbomen. 14 Achinadab, de zoon van Iddo, over Machanáim. 15 Achimáas in Neftali; ook hij had een dochter van Salomon, Basemat,

tot vrouw genomen. 16 Baäna, de zoon van Choesjai, over Aser en Bealot.
17 Jehosjafat, de zoon van Paróeach, over Issakar. 18 Sjimi de zoon van Ela,
over Benjamin. 19 Géber, de zoon van Oeri, over het land van Gilad, het
land van Sichon, den koning der Amorieten, en dat van Og, den koning
van Basjan. En er was één landvoogd in het land van Juda. 20 Juda en
Israël waren talrijk als het zand aan de zee; zij aten en dronken en waren
vrolijk. 21 Want Salomon heerste over al de koninkrijken van de Rivier af
tot aan het land der Filistijnen en tot aan de grens van Egypte; zij brachten
Salomon schatting en waren hem onderdanig, zolang hij leefde. 22 De
mondbehoefte van Salomon, voor één dag, bedroeg dertig kor bloem en
zestig kor meel, 23 tien vetgemeste en twintig gewone runderen en honderd
schapen, behalve de reeën, gazellen, herten en het gemeste pluimvee. 24 En
daar hij het hele gebied aan deze zijde van de Rivier, van Tifsach tot Gaza
toe, met al de koningen van dat gebied in bedwang hield, had hij vrede aan
alle kanten, 25 en zaten zowel de Judeërs als de Israëlieten, van Dan tot Beër-
Sjéba, onbezorgd onder hun wijnstok en hun vijgeboom, zolang Salomon
leefde. 26 Bovendien had Salomon vier duizend span paarden voor zijn
strijdwagens en twaalfduizend rijpaarden. 27 Genoemde landvoogden nu
voorzagen, ieder gedurende een maand, koning Salomon en allen, die aan
de koninklijke tafel aanzaten van het benodigde, en zorgden er voor, dat
niets ontbrak. 28 Het gerst en het stro voor de rij- en wagenpaarden brachten
zij, ieder op zijn beurt, naar de plaats, waar het wezen moest. 29 Bovendien
gaf God aan Salomon een zeer grote wijsheid, scherpzinnigheid en inzicht,
zo groot als het zandige strand aan de zee. 30 De wijsheid van Salomon was
groter dan die van alle Oosterlingen en alle Egyptenaren. 31 Hij was wijzer
dan alle mensen, wijzer zelfs dan Etan, de Ezrachiet, en dan Heman, Kalkol
en Darda, de zonen van Machol, zodat hij beroemd was bij alle volkeren in
het rond. 32 Salomon dichtte drieduizend spreuken en schreef vijfduizend
liederen. 33 Hij sprak over alle boomsoorten, van de ceder op de Libanon tot
de hysop, die uit de muren schiet; ook over viervoeters, vogels, kruipende
dieren en vissen. 34 Van alle volkeren stroomde men dan ook toe, om naar
Salomons wijsheid te luisteren en hij ontving geschenken van alle koningen
der aarde, die van zijn wijsheid hadden gehoord.

5

1 Toen Chirom, de koning van Tyrus, gehoord had, dat Salomon in plaats
van zijn vader David koning was geworden, zond hij hem een gezantschap;
want hij was altijd met David bevriend geweest. 2 Hierop zond Salomon aan
Chirom deze boodschap: 3 Gij weet, dat mijn vader David voor de Naam van
Jahweh, zijn God, geen tempel heeft kunnen bouwen wegens de oorlogen,
waarmee men hem van alle kanten belaagde, totdat Jahweh zijn vijanden
onder zijn voetzolen neerlegde. 4 Nu echter heeft Jahweh, mijn God, mij van
alle kanten rust gegeven; er is geen tegenstander meer en er dreigt geen
gevaar. 5 Daarom heb ik besloten, voor de Naam van Jahweh, mijn God,
een tempel te bouwen, zoals Jahweh aan mijn vader David gezegd heeft:
Uw zoon, die Ik in uw plaats op uw troon zal zetten, zal een tempel bouwen
voor mijn Naam. 6 Laat daarom ceders voor mij vellen op de Libanon; mijn
werkvolk kan zich bij het uwe voegen. Ik zal u het loon voor uw volk betalen,
zoveel gij verlangt; want gij weet, dat er bij ons niemand is, die bomen kan
vellen zoals de Sidoniërs. 7 Toen Chirom dit verzoek van Salomon vernam,

was hij zeer verheugd, en zei: Gezegend zij Jahweh, de God van Israël, omdat
Hij aan David een wijzen zoon gegeven heeft over dit talrijke volk. 8 En hij
liet Salomon antwoorden: Ik heb uw boodschap vernomen. Wat de ceder- en
cypressenstammen betreft, zal ik geheel aan uw verlangen voldoen. 9 Mijn
volk zal ze van de Libanon naar zee brengen. Daarna zal ik ze aan vlotten
over zee laten vervoeren naar de plaats, die gij mij zult aanwijzen. Daar zal
ik ze uit elkaar laten slaan, en kunt gij ze in ontvangst nemen. Voldoe gij
nu ook aan mijn verlangen en lever levensmiddelen voor mijn hof. 10 Zo
leverde Chirom aan Salomon zoveel ceder- en cypressenstammen, als hij
verlangde, 11 Salomon leverde aan Chirom twintig duizend kor tarwe en
twintig duizend kor fijne olijfolie tot onderhoud van zijn hof. Ieder jaar
leverde Salomon dit aan Chirom. 12 En daar Jahweh volgens zijn belofte
aan Salomon wijsheid had geschonken, heerste er vrede tussen Chirom en
Salomon en sloten zij samen een verbond. 13 Nu liet koning Salomon uit heel
Israël verplichte arbeiders opkomen; de lichting bedroeg dertig duizend
man. 14 Elke maand zond hij er tien duizend naar de Libanon; één maand
bleven ze dan op de Libanon en twee maanden waren ze thuis. De leider van
de arbeidsdienst was Adoniram. 15 Verder had Salomon zeventig duizend
lastdragers en tachtig duizend steenhouwers in het gebergte, 16 behalve
de drieduizend driehonderd hoofdopzichters over de arbeid, die toezicht
hielden op het volk, dat het werk verrichtte. 17 Op last van den koning
werden er grote gave stenen uitgehouwen, om met gelijkgekapte stenen de
grondslagen van de tempel te vormen. 18 De bouwlieden van Salomon en
Chirom en de Giblieten hieuwen ze op maat, en maakten zowel de stenen
als het hout pasklaar voor de bouw van de tempel.

6

1 In het jaar vierhonderd tachtig na de uittocht van de Israëlieten uit
Egypte, in het vierde jaar van Salomons regering over Israël, in de maand
Ziw, dat is de tweede maand, begon hij de tempel van Jahweh te bouwen.
2 De tempel, die koning Salomon voor Jahweh bouwde, was zestig el lang,
twintig el breed en dertig el hoog. 3 De voorhal voor het Heilige van de
tempel was twintig el lang, dus even lang als de tempel breed was, en tien
el diep in de richting van de lengte van de tempel. 4 Verder maakte hij in de
tempel vensters met tralieramen. 5 Rondom het Heilige en het Allerheiligste,
tegen de tempelmuur aan, plaatste hij een uitbouw, en maakte daarin cellen
in het rond. 6 De onderste verdieping van de uitbouw was vijf el breed, de
middelste zes el, en de derde zeven; want men had de muren van de tempel
aan de buitenkant langs alle zijden iets laten inspringen, om geen gaten
in de tempelmuren te moeten breken. 7 Bij het opbouwen van de tempel
gebruikte men stenen, die klaar van de groeve kwamen; geen hamer, geen
houweel of een ander ijzeren werktuig werd er bij het bouwen in de tempel
gehoord. 8 De ingang van de onderste verdieping van de uitbouw was rechts
van de tempel; met een wenteltrap klom men naar de tussenverdieping,
en vandaar naar de derde. 9 Toen de tempel was afgebouwd, bedekte
hij hem met ribben en een plafond van cederhout; 10 de vijftien el hoge
uitbouw, die hij in het rond tegen de tempel had aangebouwd, greep zich
eveneens met cederbalken in de tempel vast. 11 Toen sprak Jahweh tot
Salomon: 12 Wanneer gij volgens mijn wetten handelt, mijn voorschriften
en geboden onderhoudt en uw leven daarnaar inricht, dan zal Ik jegens
u het woord gestand doen, dat Ik tot uw vader David gesproken heb over

de tempel, die gij hebt gebouwd: 13 Te midden van Israëls kinderen zal
Ik wonen, en Israël, mijn volk, niet verlaten! 14 Toen Salomon de bouw
van de tempel voltooid had, 15 bekleedde hij de binnenwanden, van de
grond tot de balken van het plafond, met een betimmering van cederhout;
de vloer van de tempel bedekte hij met cypressenhout. 16 Het achterste
gedeelte van de tempel, ter grootte van twintig el, schoot hij af met een wand
van cederhout, van de vloer tot de balken van het plafond. Dit werd het
Allerheiligste. 17 Zo bleef er nog veertig el van de tempel over; dit was het
Heilige, dat zich voor het Allerheiligste bevond. 18 Het cederhout binnen
in de tempel was versierd met snijwerk van kolokwinten en bloemslingers.
Alles wat men er zag was cederhout; nergens was er een steen te zien. 19 Het
Allerheiligste achter in de tempel richtte hij in, om er de verbondsark van
Jahweh te plaatsen; 20 het was twintig el lang, twintig el breed en twintig
el hoog, en met zuiver goud bekleed. Voor het Allerheiligste plaatste hij
een altaar van cederhout; dit werd eveneens met goud bekleed. 21 Ook
de binnenkant van het Heilige bekleedde hij met zuiver goud, en behing
het met gouden bloemslingers. 22 Zo bekleedde hij heel de tempel tot
zelfs het kleinste onderdeel met goud; ook het altaar bij het Allerheiligste.
23 Verder maakte hij in het Allerheiligste twee cherubs van olijfhout. 24 De
ene vleugel van den cherub was vijf el breed, en vijf el was ook zijn andere
vleugel; tezamen dus tien el van het ene einde van zijn vleugels tot aan
het andere. 25 Ook die van de andere cherub waren tien el; want beide
cherubs hadden dezelfde maat en dezelfde gestalte. 26 De ene cherub was
tien el hoog; ook de andere cherub was tien el hoog. 27 Deze cherubs met
uitgespreide vleugels plaatste hij achter in de tempel. Eén vleugel van
de ene cherub raakte de ene muur, en één vleugel van de tweede cherub
raakte de andere muur; hun andere vleugels raakten elkaar midden in de
tempel. 28 Ook de cherubs bekleedde hij met goud. 29 In al de muren in
het rond, zowel van de binnenvertrekken als van de tempelvoorhal, liet
hij cherubs, palmbomen en bloemslingers snijden. 30 Zelfs de vloer van
de tempel in de binnenvertrekken en de voorhal bekleedde hij met goud.
31 Aan de ingang van het Allerheiligste maakte hij deuren van olijfhout:
het deurkozijn daarvan vormde een vijfhoek. 32 Op de beide deuren van
olijfhout sneed hij cherubs, palmbomen en bloemslingers, die hij met goud
bekleedde; ook de cherubs en de palmbomen werden met goud bekleed.
33 Aan de ingang van het Heilige maakte hij een rechthoekig deurkozijn van
olijfhout 34 met twee deuren van cypressenhout, die elk twee toeslaande
vleugels hadden; 35 hij sneed er cherubs, palmbomen en bloemslingers in,
en belegde dit beeldhouwwerk met dun geslagen goud. 36 Ook bouwde hij
de ringmuur van het binnenvoorhof: drie lagen gehouwen steen met één
laag balken van cederhout. 37 In het vierde jaar, in de maand Ziw, werden
de grondslagen van de tempel van Jahweh gelegd, 38 en in het elfde jaar, in de
maand Boel, dat is de achtste maand, was de tempel met al zijn bijgebouwen
en geheel zijn inrichting voltooid. Zeven jaren had hij er dus aan gebouwd.

7

1 Aan zijn eigen paleis bouwde Salomon dertien jaar, eer het helemaal
gereed was. 2 Vooreerst bouwde hij het huis Libanonwoud. Dit was honderd
el lang, vijftig el breed en dertig el hoog; het rustte op vier rijen zuilen van
cederhout, met cederhouten schraagbalken. 3 De bovenbouw, die op de

zuilen stond, werd met een cederhouten dak bedekt. Er waren in het geheel
vijf en veertig vertrekken, vijftien op elke verdieping. 4 De vensters lagen in
drie rijen recht boven elkaar; 5 alle ingangen hadden rechthoekige posten,
en lagen op de drie verdiepingen eveneens recht boven elkaar. 6 Verder
bouwde hij een zuilenhal; zij was vijftig el lang en vijftig el breed, evenals
de hal, die er tegenover lag. Aan de gevel bevond zich een voorportaal.
7 Daarbij bouwde hij de troonhal, waar hij recht sprak, de gerechtshal;
deze bekleedde hij met cederhout, van de vloer tot de zolderbalken. 8 Het
paleis waar hij zelf woonde, had een eigen voorhof, en lag nog achter de
gerechtshal; het was in dezelfde stijl opgetrokken. Ook het paleis van de
dochter van Farao, met wie Salomon gehuwd was, had dezelfde stijl als
de gerechtshal. 9 Al deze gebouwen waren, van de grondslagen tot de
kroonlijst, opgetrokken met gave, op maat gehouwen stenen, die zowel aan
de binnen- als aan de buitenkant gelijk waren gezaagd. Van de buitenmuren
van die gebouwengroep tot de grote ringmuur van de voorhof 10 lag een
geplaveide plaats van grote gave stenen: sommige daarvan waren tien
el, andere acht el. 11 Hierop verhieven zich de gebouwen van op maat
gehouwen gave steen en cederhout. 12 De grote ringmuur om de voorhof was
gebouwd uit drie lagen gehouwen stenen en een laag balken van cederhout,
juist als de ringmuur van de binnenste voorhof van Jahweh's tempel en
die van de paleishal. 13 Nu ontbood koning Salomon een zekeren Choeram
uit Tyrus. 14 Hij was de zoon van een weduwe uit Neftali; zijn vader was
een bronsbewerker uit Tyrus. Hij was een onderlegd en kundig vakman,
en zeer bekwaam in het maken van allerlei bronswerk. Hij kwam bij
koning Salomon en voerde al de opdrachten uit, die deze hem gaf. 15 Hij
goot de twee bronzen zuilen bij de voorhal van de tempel. Eén zuil was
achttien el hoog, en had een omvang van twaalf el; er waren gleuven in
van vier vingers diepte. De andere zuil was juist zo. 16 Ook maakte hij twee
kapitelen, om boven op die zuilen te zetten; ze waren beide uit brons gegoten
en vijf el hoog. 17 Verder maakte hij twee vlechtwerken van gedraaide
snoeren, om er de kapitelen op de beide zuilen mee te bedekken; één voor
elk kapiteel. 18 Bovendien maakte hij twee rijen bronzen granaatappels
rond dat vlechtwerk. 19 De kapitelen boven de beide zuilen droegen een
vier el hoge lotuskelk als bekroning; 20 deze bevond zich boven het netwerk
om de kapitelen, dat tot aan de schacht van de zuilen reikte. Als aan een
snoer geregen hingen er zo twee honderd granaatappels om elk der beide
kapitelen. 21 Deze zuilen richtte hij bij de voorhal van het Heilige op; de
rechtse zuil noemde hij Jakin, en de linkse Bóaz. 22 Zo werd het werk aan
de zuilen voltooid. 23 Ook maakte hij de gegoten zee. Haar kom was tien
el breed, van rand tot rand gemeten. Ze was helemaal rond en vijf el diep;
men kon haar slechts met een koord van dertig el omspannen. 24 Onder
de rand waren, over de gehele omtrek van dertig el, twee rijen ontloken
bloemen aangebracht, die in de gietvorm zelf gegoten waren. 25 Zij werd
gedragen door twaalf ossen, waarvan er drie naar het noorden, drie naar
het westen, drie naar het zuiden en drie naar het oosten keken, terwijl
hun achterdelen naar de binnenkant waren gekeerd. 26 Haar wand was
een handbreed dik; haar rand was als die van een beker, en had de vorm
van een lotuskelk. Ze had een inhoud van tweeduizend bat. 27 Verder
maakte hij tien bronzen wagentjes. Deze waren vier el in het vierkant en
drie el hoog. 28 De samenstelling er van was als volgt: Zij bestonden uit

een omlijsting, waartussen panelen waren bevestigd; 29 op die panelen, dus
tussen de omlijsting, waren leeuwen, cherubs en palmen aangebracht; en op
de omlijsting, dus boven en onder de leeuwen, cherubs en palmen, hingen
bloemslingers. 30 (a) Verder had iedere wagen vier bronzen wielen met
bronzen assen; (b) Iedere wagen had vier poten met steunstangen, welke
beneden het bekken, vlak bij de slingers, waren vastgegoten; 31 hij stond
op een lijst, die niet rond maar vierkant was. 32 de vier wielen bevonden
zich onder de omlijsting, en zaten met grijpers aan de wagentjes vast; ze
waren anderhalve el hoog, 33 en juist als gewone wagenwielen gemaakt; de
grijpers zowel als de velgen, spaken en naven waren gegoten. 34 de vier
steunstangen waren onder aan de wagen aan de vier. hoeken bevestigd
en maakten er een geheel mee uit. 35 Boven op de wagentjes bevond zich
een ronde band van een halve el hoogte, die aan de rand was bewerkt.
(b) Deze lijst was vastgemaakt op de omlijsting van de wagentjes, waaraan
ook de handvaten bevestigd waren. 36 Deze band was verdeeld in vakken,
waarin cherubs, leeuwen en palmen waren uitgesneden; hij was in het
rond met bloemslingers versierd; 37 Zo maakte hij de tien wagentjes; ze
waren allen op dezelfde wijze gegoten, en hadden dus dezelfde maat en
dezelfde vorm. 38 Ook maakte hij tien bronzen bekkens, voor elke wagen
één. Zij hadden een middellijn van vier el, en konden veertig bat bevatten.
39 Vijf van de wagentjes plaatste hij aan de zuidzijde van de tempel en
vijf aan de noordzijde. Maar de zee zette hij rechts van de tempel in het
zuidoosten. 40 Nadat Choeram ook nog potten, schoppen en offerschalen
gemaakt had, was al het werk voltooid, dat hij in opdracht van koning
Salomon voor de tempel van Jahweh had moeten vervaardigen. 41 Het
bestond uit: Twee zuilen met bolvormige kapitelen, twee vlechtwerken
rondom de bolvormige kapitelen der zuilen; 42 vier honderd granaatappels
voor de twee vlechtwerken, die in dubbele rijen om de vlechtwerken hingen,
welke de beide bolvormige kapitelen op de zuilen bedekten. 43 Verder tien
wagentjes met bekkens er op, 44 en één zee, door twaalf runderen gedragen.
45 Tenslotte de potten, schoppen en offerschalen. Al deze voorwerpen,
die Choeram in opdracht van koning Salomon voor de tempel van Jahweh
had vervaardigd, waren van zuiver brons. 46 In de Jordaanvlakte, tussen
Soekkot en Saretan, had de koning alles in lemen vormen laten gieten; 47 het
gewicht van het brons was wegens de overgrote massa niet vast te stellen.
48 Bovendien liet Salomon al de verdere benodigdheden voor de tempel
van Jahweh vervaardigen: het gouden altaar met de gouden tafel voor de
toonbroden; 49 de luchters van zuiver goud met de gouden lampenhouders,
lampen en snuiters; vijf rechts en vijf links van het Allerheiligste. 50 Verder
de schotels, messen, offerschalen, pannen en bekkens, allen van zuiver
goud. En ten slotte het gouden beslag aan de deuren van het binnenste
tempelvertrek, namelijk het Allerheiligste, en aan de deuren van het Heilige.
51 Toen heel het werk, dat koning Salomon voor de tempel van Jahweh had
laten verrichten, gereed was, bracht hij de wijgeschenken van zijn vader
David, het goud, het zilver en de vaten naar de schatkamer van de tempel
van Jahweh.

8

1 Nu riep koning Salomon de oudsten van Israël en alle stamhoofden en
familievorsten der Israëlieten bij zich naar Jerusalem, om de verbondsark
van Jahweh uit de Davidstad, of de Sion, naar haar plaats te brengen. 2 Zo

trokken alle mannen van Israël naar koning Salomon op voor het feest,
dat in de maand Etanim, de zevende maand, werd gevierd. 3 Toen nu al
de oudsten van Israël gekomen waren, namen de priesters de ark op, 4 en
brachten haar met de openbaringstent en al de heilige voorwerpen, die
in de tent waren, naar boven; de levieten droegen met de priesters mee.
5 Koning Salomon zelf ging met al de Israëlieten, die zich bij hem hadden
gevoegd, voor de ark uit, en offerde zoveel schapen en runderen, dat ze niet
meer te tellen of te berekenen waren. 6 Daarop brachten de priesters de
verbondsark van Jahweh naar haar plaats in het binnenste van de tempel, in
het Allerheiligste, en zetten haar onder de vleugels der cherubs. 7 De cherubs
spreidden dus hun vleugels over de ark uit, en overschaduwden de ark en
haar draagstangen. 8 Deze waren zo lang, dat men de uiteinden ervan in het
Heilige, dat voor het Allerheiligste lag, kon zien, maar daarbuiten niet meer;
ze zijn daar gebleven tot op deze dag. 9 In de ark was niets dan de twee stenen
tafelen, die Moses op de berg Horeb erin had gelegd; het waren de tafelen
van het Verbond, dat Jahweh bij de uittocht uit Egypte met de Israëlieten
gesloten had. 10 Zodra de priesters het Heilige hadden verlaten, vervulde
een wolk het huis van Jahweh. 11 Door die wolk konden de priesters niet
blijven staan, om hun dienstwerk te verrichten; want de glorie van Jahweh
vervulde de tempel van Jahweh. 12 Nu sprak Salomon: De zon heeft Jahweh
aan de hemel geplaatst, Maar zelf besloot Hij, in een wolk te vertoeven. 13 Zo
kon ik het wagen, U een tempel te bouwen. Een huis, waar Gij eeuwig zult
wonen! (Het staat in het Liederenboek.) 14 Hierop keerde de koning zich
om, en zegende heel de gemeenschap van Israël. En terwijl allen overeind
gingen staan, 15 sprak hij: Geprezen zij Jahweh, Israëls God, wiens hand heeft
volbracht, wat zijn mond tot mijn vader David heeft gesproken: 16 “Sinds de
dag, dat Ik mijn volk Israël uit Egypte heb geleid, heb Ik geen enkele stad van
al de stammen van Israël uitverkoren, om Mij daar een tempel te bouwen,
waarin mijn Naam zou wonen. Maar Jerusalem heb Ik uitverkoren, om daar
mijn Naam te doen wonen; en David heb Ik uitgekozen, om over mijn volk
te heersen!” 17 Daarom wilde mijn vader David een tempel bouwen voor
de Naam van Jahweh, Israëls God. 18 Maar Jahweh sprak tot mijn vader
David: “Het was goed van U, het plan op te vatten, om een tempel te bouwen
voor mijn Naam. 19 Maar niet gij zult de tempel bouwen; doch uw zoon,
die uit uw lenden voortkomt, zal een tempel bouw voor mijn Naam.” 20 En
Jahweh heeft zijn belofte vervuld. Want ik ben mijn vader David opgevolgd
en heb mij neergezet op de troon van Israël, zoals Jahweh gezegd had. En
nu heb ik voor Jahweh, Israëls God, een tempel gebouwd, 21 en daarin een
plaats bereid voor de ark, waar het Verbond berust, dat Jahweh met onze
vaderen gesloten heeft, toen Hij hen uit Egypteland leidde. 22 Toen ging
Salomon ten aanschouwen van heel de gemeenschap van Israël voor het
altaar van Jahweh staan, strekte zijn handen naar de hemel uit, 23 en sprak:
Jahweh, God van Israël! Geen god boven in de hemel of beneden op aarde is
gelijk aan U; want in goedertierenheid houdt Gij U aan het verbond met uw
dienaren, die met geheel hun hart voor uw aanschijn wandelen. 24 Ook aan
uw dienaar David, mijn vader, hebt Gij vervuld wat Gij hem hebt gezegd.
Wat uw mond beloofde, heeft uw hand volbracht, zoals blijkt op deze dag.
25 Welnu dan, Jahweh, Israëls God, vervul aan uw dienaar David, mijn vader,
ook de belofte, die Gij hem deedt: “Nooit zal het U aan een man ontbreken,
die voor mijn aanschijn op Israëls troon is gezeten, indien uw zonen slechts
op hun gedrag willen letten en voor mijn aanschijn wandelen, zoals gij voor

mijn aanschijn gewandeld hebt." 26 Jahweh, God van Israël, moge ook deze
belofte, die Gij mijn vader David, uw dienaar, gedaan hebt, toch worden
vervuld! 27 Maar zou God dan werkelijk op aarde wonen? Zie de hemel,
zelfs de hemel der hemelen, kan U niet bevatten; hoe dan dit huis, dat ik
heb gebouwd! 28 Jahweh, mijn God, luister naar het bidden en smeken van
uw dienaar, en hoor het geroep en het gebed, dat uw dienaar vandaag tot
U richt. 29 Moge uw ogen dag en nacht over dit huis blijven waken, over
de plaats, waarvan Gij gezegd hebt: "Mijn Naam zal daar wonen!" Hoor
het gebed, dat uw dienaar op deze plaats tot U opzendt; 30 luister naar de
smeekbede, die uw dienaar en Israël, uw volk, op deze plaats tot U richten.
En wanneer Gij ze hoort, in de hemel, uw woonstede, verhoor ze dan ook,
en schenk vergiffenis. 31 Wanneer iemand tegen zijn naaste misdoet, en
deze hem een eed oplegt als bewijs voor zijn onschuld, en hij voor die eed
in dit huis verschijnt voor uw altaar: 32 luister dan in de hemel, en richt
uw dienaren; veroordeel den schuldige, door zijn daad op zijn hoofd te
doen neerkomen. maar stel den onschuldige in het gelijk, door hem voor
zijn onschuld te belonen. 33 Wanneer Israël, uw volk, omdat het tegen U
heeft gezondigd, door zijn vijand wordt verslagen, maar het bekeert zich
tot U, prijst uw Naam en bidt en smeekt tot U in dit huis: 34 luister dan in
de hemel, vergeef de zonden van Israël, uw volk, en laat het terugkeren
naar het land, dat Gij aan zijn vaderen hebt geschonken. 35 Wanneer de
hemel gesloten blijft en er geen regen valt, omdat ze tegen U zondigen,
maar ze bidden dan op deze plaats, prijzen uw Naam en bekeren zich van
hun zonden, omdat Gij ze vernedert: 36 luister dan in de hemel, vergeef de
zonden van uw dienaar en van Israël, uw volk; wijs het de goede weg, die
het bewandelen moet, en geef weer regen op uw land, dat Gij aan uw volk
hebt geschonken als erfdeel. 37 Wanneer het land wordt geteisterd door
hongersnood of pest, door korenbrand of verdorring, door sprinkhaan of
knaagbek; wanneer het volk in een van zijn poorten door den vijand wordt
benauwd, of bezocht wordt door plagen en ziekten; 38 wanneer iemand
van uw volk Israël, in het bijzonder, in droefheid of leed komt bidden en
smeken, en zijn handen uitstrekt naar dit huis: 39 luister dan in de hemel, uw
woonstede, en schenk vergiffenis; grijp in en vergeld eenieder zijn werken.
Want Gij kent de harten; Gij alleen kent het hart aller mensen. 40 Dan
zullen zij U vrezen heel hun leven in het land, dat Gij aan onze vaderen
hebt geschonken. 41 Zelfs wanneer een vreemdeling, die niet tot uw volk
Israël behoort, terwille van uw Naam uit een ver land zal komen, en in dit
huis verschijnt, om te bidden, 42 omdat hij van uw grote Naam, uw sterke
hand en uw gespierde arm heeft gehoord: 43 luister dan in de hemel, uw
woonstede, en doe wat deze vreemdeling U vraagt; opdat alle volkeren der
aarde uw naam mogen kennen, U vrezen als Israël, uw volk, en mogen
ondervinden, dat de tempel, die ik voor U heb gebouwd, uw Naam draagt.
44 Wanneer uw volk op uw bevel tegen den vijand ten strijde trekt, en zij
bidden tot Jahweh in de richting van de stad, die Gij hebt uitverkoren, en
van het huis, dat ik voor uw Naam heb gebouwd: 45 luister dan in de hemel
naar hun bidden en smeken, en verschaf hun recht. 46 Wanneer ze tegen
U zondigen—want er is niemand, die niet zondigt—en Gij levert ze in uw
toorn aan een vijand over, zodat ze gevangen worden weggevoerd naar
het land van dien vijand, veraf of dichtbij; 47 wanneer ze dan in het land
hunner ballingschap tot nadenken komen, zich bekeren en in het land van
hen, die ze wegvoerden, smekend tot U zeggen: "We hebben gezondigd, en

slecht en goddeloos gehandeld”; 48 wanneer ze zich met geheel hun hart
en geheel hun ziel tot U bekeren in het land hunner vijanden, die hen
hebben weggevoerd, en ze bidden tot U in de richting van het land, dat Gij
aan hun vaderen hebt geschonken, in de richting van de stad, die Gij hebt
uitverkoren, en van het huis, dat ik voor uw Naam heb gebouwd: 49 luister
dan in de hemel, uw woonstede, naar hun bidden en smeken, en verschaf
hun recht. 50 Schenk vergiffenis aan het volk, dat tegen U misdeed, en
vergeef hun al de zonden, die ze tegen U bedreven; laat ze genade vinden bij
hun ontvoerders, opdat dezen zich over hen ontfermen. 51 Want ze zijn uw
volk en uw erfdeel; Gij hebt ze uit die smeltoven, uit Egypte, geleid! 52 Houd
dus uw ogen open voor het gebed van uw dienaar en van Israël, uw volk, en
verhoor hen steeds, wanneer ze tot U smeken. 53 Want uit alle volkeren der
aarde hebt Gij ze tot uw erfdeel verkoren, zoals Gij door uw dienaar Moses
gezegd hebt, toen Gij onze vaderen uit Egypte hebt geleid, o Jahweh, mijn
Heer! 54 Toen Salomon heel dit smeekgebed tot Jahweh had opgezonden,
stond hij op van Jahweh’s altaar, waarvoor hij geknield had gelegen, de
handen naar de hemel uitgestrekt. 55 En rechtovereind sprak hij met luider
stem deze zegen over heel de gemeenschap van Israël uit: 56 Gezegend zij
Jahweh, die, zijn belofte getrouw, zijn volk Israël rust heeft gegeven. Niet
één woord van al de beloften, die Hij door zijn dienaar Moses gedaan heeft,
is onvervuld gebleven. 57 Moge Jahweh, onze God, met ons zijn, zoals Hij
met onze vaderen geweest is, en ons nooit verlaten, ons nooit verwerpen.
58 Moge Hij onze harten tot Zich neigen, opdat wij al zijn wegen bewandelen,
en zijn geboden, wetten en voorschriften onderhouden, die Hij aan onze
vaderen heeft gegeven. 59 Moge de bede, die ik smekend tot Jahweh, onzen
God, heb gericht, dag en nacht voor zijn aanschijn blijven, opdat Hij zijn
dienaar en Israël, zijn volk, dagelijks geve wat zij behoeven, 60 en alle
volkeren der aarde weten, dat Jahweh God is en anders geen. 61 Mogen
uw harten steeds onverdeeld aan Jahweh, onzen God, toebehoren, zodat
gij volgens zijn wetten blijft leven, en evenals nu zijn geboden onderhoudt.
62 Nu bracht de koning met heel Israël offers aan Jahweh; 63 twee en twintig
duizend runderen en honderd twintig duizend schapen droeg Salomon als
vredeoffer aan Jahweh op. Zo wijdde de koning met al de Israëlieten de
tempel van Jahweh in. 64 Bij die gelegenheid wijdde de koning het middelste
gedeelte van de voorhof voor de tempel van Jahweh, omdat men ook daar
brandoffers, spijsoffers en het vet van de vredeoffers moest opdragen. Want
op het bronzen altaar voor het aanschijn van Jahweh was geen plaats genoeg
voor al die brand- en spijsoffers en voor het vet van al die vredeoffers.
65 Daarna vierde Salomon met al de Israëlieten, die van de weg naar Chamat
af tot aan de beek van Egypte in grote menigte tezamen waren gekomen,
zeven dagen lang het feest voor het aanschijn van Jahweh, onzen God. 66 Op
de achtste dag liet hij het volk gaan. Zij namen afscheid van den koning, en
gingen met opgewekt hart naar huis, blij als ze waren over al het goede, dat
Jahweh voor David, zijn dienaar, en voor Israël, zijn volk, had gedaan.

9

1 Toen Salomon de tempel van Jahweh, het koninklijk paleis en alle an-
dere ontworpen gebouwen voltooid had, 2 verscheen Jahweh hem, evenals
vroeger te Gibon. 3 En Hij sprak tot hem: Ik heb de smeekbede, die gij
tot Mij opzondt, gehoord en de tempel, die gij gebouwd hebt, geheiligd.
Mijn Naam zal Ik er voor eeuwig doen wonen, mijn ogen en mijn hart

zullen er altijd op gericht zijn. 4 Wanneer gij, juist als David, uw vader, in
oprechtheid en onschuld des harten voor mijn aanschijn blijft wandelen,
volgens mijn geboden leeft en mijn wetten en voorschriften onderhoudt,
5 dan zal Ik uw koningstroon over Israël voor altijd bevestigen, zoals Ik
aan uw vader David beloofd heb, toen Ik hem zeide: “Nooit zal het u aan
een man op de troon van Israël ontbreken!” 6 Maar wanneer gij en uw
zonen u van Mij afkeert, de geboden en wetten, die Ik u gaf, niet meer
onderhoudt, en andere goden gaat dienen en u voor hen neerwerpt, 7 dan
zal Ik Israël wegvagen uit het land, dat Ik hun heb gegeven, en de tempel,
die Ik voor mijn Naam heb geheiligd, verwerpen. Israël zal een schimp en
een schande worden voor alle volkeren, 8 en deze tempel een puinhoop,
waarbij iedereen, die voorbijgaat, blijft stilstaan en sist. En wanneer men zal
vragen: Waarom heeft Jahweh zó met dit land en met deze tempel gedaan,
9 dan zal het antwoord zijn: Omdat zij Jahweh, hun God, die hen uit Egypte
voerde, hebben verlaten, om zich aan andere goden te hechten, zich voor
hen neer te werpen en hen te dienen; daarom heeft Jahweh al deze ellende
over hen gebracht! 10 Toen Salomon na verloop van twintig jaar de beide
bouwwerken, de tempel van Jahweh en het koninklijk paleis, had voltooid,
11 schonk hij twintig steden in Galilea aan Chirom, den koning van Tyrus,
omdat deze hem cederen cypressenhout en goud geleverd had, zoveel hij
wenste. 12 Maar toen Chirom er van Tyrus heen ging, om de steden te
zien, die Salomon hem geschonken had, was hij er niet tevreden over, 13 en
zeide: Zijn dat nu de steden, die ge mij hebt gegeven, mijn broeder? En hij
noemde ze het land Kaboel; zo heten ze tot op deze dag. 14 Toch zond Chirom
nog honderd twintig talenten goud aan den koning. 15 Ziehier, hoe het
stond met de verplichte arbeiders, die koning Salomon liet opkomen voor
de bouw van de tempel van Jahweh, zijn eigen paleis, het Millo, de muur
van Jerusalem en van Chasor, Megiddo en Gézer. 16 Farao, de koning van
Egypte, was opgetrokken en had Gézer ingenomen, het in brand gestoken en
de Kanaänieten, die er woonden, gedood. Nu had hij de stad als huwelijksgift
geschonken aan zijn dochter, de vrouw van Salomon. 17 Daarom herbouwde
Salomon Gézer. Verder bouwde hij Laag-Bet-Choron, 18 Baälat en Tamar in de
woestijn van Juda; 19 bovendien nog al zijn voorraadsteden, wagensteden en
ruitersteden en alle ontworpen gebouwen in Jerusalem, op de Libanon en in
geheel zijn rijksgebied. 20 Heel de overgebleven bevolking der Amorieten,
Chittieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jeboesieten, die niet tot de Israëlieten
behoorden, liet Salomon voor de arbeidsdienst opkomen. 21 Het waren
de nakomelingen van hen, die in het land waren overgebleven, en die de
Israëlieten niet hadden kunnen uitroeien. Zo is het gebleven tot op deze
dag. 22 Maar van de Israëlieten maakte hij niemand tot arbeider; zij waren
zijn soldaten, hovelingen, legeroversten, bevelvoerders, wagenmenners en
ruiters. 23 Tot hen behoorden ook de vijf honderd vijftig hoofdopzichters, die
over het werk van Salomon stonden, en toezicht hielden over het volk, dat
het werk moest verrichten. 24 Toen de dochter van Farao uit de Davidstad
het paleis had betrokken, dat Salomon voor haar had gebouwd, trok hij
het Millo op. 25 En nadat Salomon de tempel voltooid had, offerde hij drie
maal per jaar brand- en vredeoffers op het altaar, dat hij voor Jahweh had
gebouwd, en brandde hij reukwerk voor het aanschijn van Jahweh. 26 Ook
rustte Salomon een vloot uit te Esjon-Géber bij Elat, aan de oever van de
Rode Zee, in het land van Edom. 27 Op deze vloot plaatste Chirom zijn

ervaren scheepslieden naast het scheepsvolk van Salomon. 28 Zij gingen
naar Ofir, waar ze vier honderd twintig talenten goud haalden, dat ze bij
koning Salomon brachten.

10

1 De koningin van Sjeba, die veel van Salomon gehoord had, kwam om hem
met raadsels op de proef te stellen. 2 Vergezeld van een zeer groot gevolg,
trok ze met een tros kamelen, die met reukwerken, edelstenen en heel veel
goud beladen waren, naar Jerusalem. Bij Salomon aangekomen, vroeg ze
hem alles, wat haar in de gedachte kwam. 3 Maar Salomon verklaarde haar
de zin van al haar woorden; niets bleef voor den koning verborgen, zodat
hij het haar niet verklaren kon. 4 Toen nu de koningin van Sjeba bemerkte,
hoe wijs Salomon was, en zij het paleis zag, dat hij gebouwd had, 5 de spijzen
van zijn tafel, de aanzittende hovelingen, de rijen bedienden in hun kledij
en de schenkers, verder nog de slachtoffers, die hij opdroeg in de tempel
van Jahweh, raakte ze buiten zichzelf, 6 en sprak tot den koning: Het is dus
waar geweest, wat ik in mijn land over uw bezit en uw wijsheid gehoord
heb. 7 Ik geloofde het niet, voordat ik het met eigen ogen zag. Maar waarlijk,
nog niet de helft heeft men mij verteld; want gij bezit meer wijsheid en
rijkdom dan ik gehoord heb. 8 Gelukkig uw vrouwen, gelukkig uw dienaren
hier, die altijd voor u mogen staan, om uw wijsheid te horen. 9 Gezegend
zij Jahweh, uw God, die u zo heeft liefgehad, dat Hij u op Israëls troon
heeft geplaatst, en u in zijn onvergankelijke liefde voor Israël tot koning
heeft aangesteld, om volgens recht en billijkheid te regeren. 10 Toen gaf zij
den koning honderd twintig talenten goud, edelstenen en ontzaglijk veel
reukwerk. Nooit meer is er zoveel reukwerk aangevoerd, als de koningin
van Sjeba toen aan Salomon heeft geschonken. 11 Bovendien bracht de vloot
van Chirom, die goud uit Ofir haalde, edelstenen en heel veel sandelhout
uit Ofir mee. 12 Van dit sandelhout maakte de koning bijzondere meubels
voor de tempel van Jahweh en zijn eigen paleis, en verder nog citers en
harpen voor de zangers. Tot op heden is er nooit meer zoveel sandelhout
aangevoerd of bij elkaar gezien. 13 Van zijn kant gaf koning Salomon aan de
koningin van Sjeba al wat ze maar wenste en vroeg, behalve wat hij haar
met koninklijke mildheid uit eigen beweging schonk. Hierop aanvaardde
zij de terugreis, en ging met haar dienaren naar haar land. 14 Het gewicht
van het goud, dat jaarlijks bij Salomon binnenkwam, bedroeg zes honderd
zes en zestig talenten. 15 Hierbij kwamen de inkomsten van de kooplieden
en kramers en van alle koningen tot aan de Eufraat, en van de stadhouders
van het land. 16 Daarenboven vervaardigde koning Salomon twee honderd
beukelaars van geslagen goud; zes honderd sikkels goud waren voor iedere
beukelaar nodig. 17 Verder drie honderd schilden eveneens van geslagen
goud; drie mana goud waren er nodig voor elk schild. De koning hing ze
op in het huis Libanonwoud. 18 Ook maakte de koning een grote ivoren
troon, die hij met fijn goud bekleedde. 19 Deze troon had zes treden. De
rugleuning was van boven rond, en aan beide kanten van de zitting waren
armleuningen aangebracht. Daarnaast stonden twee leeuwen. 20 Op de zes
trappen stonden twaalf leeuwen, aan weerskanten één op iedere trap. Voor
geen enkel koninkrijk werd ooit zo iets gemaakt. 21 Al de drinkschalen van
koning Salomon waren van goud; zelfs het gerief van het huis Libanonwoud
was van zuiver goud. Zilver was er niet; dat was in Salomons tijd niet in tel.

22 Want de koning had een Tarsjisjvloot op zee, met schepen van Chirom;
en eens in de drie jaar kwam die Tarsjisjvloot binnen met een lading goud,
behalve het zilver en ivoor, de apen en pauwen. 23 Zo stak koning Salomon
in rijkdom en wijsheid boven alle koningen der aarde uit, 24 en iedereen
verlangde koning Salomon te zien, om de wijsheid te horen, die God in
zijn hart had gestort. 25 Een ieder bracht dan geschenken mee: zilveren en
gouden voorwerpen, gewaden, wapens, reukwerk, paarden en muildieren.
En dit geschiedde jaar in jaar uit. 26 Ook schafte Salomon strijdwagens
aan, en zorgde hij voor een ruiterij. Hij had veertien honderd strijdwagens
en twaalf duizend ruiters, die hij onderbracht in de wagensteden en de
koninklijke gebouwen te Jerusalem. 27 Door het beleid van den koning
werd het zilver te Jerusalem zo overvloedig als stenen, en het cederhout zo
overvloedig als de moerbei op de kustvlakte. 28 De paarden van Salomon
werden uit Moesri en Kóa betrokken; de kooplieden van den koning gingen
ze in Kóa kopen. 29 Ook de strijdwagens werden in Moesri gekocht en kostten
zes honderd zilveren sikkels; voor een paard werden er honderdvijftig
betaald. Voor deze prijs werden ze door hen ook aan al de koningen der
Chittieten en de koningen van Aram geleverd.

11

1 Koning Salomon had, behalve de dochter van Farao, nog vele andere
vreemde vrouwen lief: moabietische, ammonietische, aramese, edomieti-
sche, sidonietische, chittietische en amorietische. 2 Ze waren dus uit de
volkeren, over wie Jahweh tot de kinderen van Israël had gezegd: Gij moogt
u niet met hen inlaten, noch zij met u; anders zullen zij u tot de dienst
hunner goden verleiden. Toch gaf Salomon zich aan haar over; 3 hij had
zeven honderd vrouwen als vorstinnen en drie honderd bijvrouwen. Die
vrouwen brachten hem van het goede pad. 4 Op zijn oude dag werd Salomon
door zijn vrouwen tot de dienst van vreemde goden verleid, zodat zijn hart
niet altijd onverdeeld aan Jahweh, zijn God, toebehoorde, zoals het hart
van zijn vader David. 5 Salomon begon Asjtarte, de godin der Sidoniërs, en
Milkom, de gruwel der Ammonieten, te vereren; 6 hij deed dus wat slecht
was in de ogen van Jahweh, en bleef Hem niet altijd trouw, zoals zijn vader
David. 7 Zelfs bouwde Salomon een offerhoogte voor Kemosj, de gruwel van
Moab, op de berg ten oosten van Jerusalem, en een voor Molok, de gruwel
der Ammonieten. 8 Hetzelfde deed hij voor al zijn vreemde vrouwen, die
voor haar goden wierook wilden branden en offeren. 9 Toen werd Jahweh
vergramd op Salomon. omdat hij zijn hart had afgewend van Jahweh, Israëls
God, die hem tot tweemaal toe was verschenen, 10 en hem uitdrukkelijk had
geboden, geen vreemde goden te dienen. En omdat Salomon zich niet aan
Jahweh's gebod had gehouden, 11 sprak Jahweh tot hem: Omdat het met u
zover is gekomen, dat gij u niet gehouden hebt aan mijn verbond, noch aan
de wetten, die Ik u gaf, daarom zal Ik u het koninkrijk ontnemen en het geven
aan uw knecht. 12 Terwille van David, uw vader, zal Ik het echter niet bij uw
leven doen; maar Ik neem het af van uw zoon. 13 Ook zal Ik niet het hele
koninkrijk afnemen, maar één stam aan uw zoon geven, terwille van mijn
dienaar David en van Jerusalem, dat Ik mij heb uitverkoren. 14 Daarom deed
Jahweh tegen Salomon een bestrijder opstaan in den Edomiet Hadad, die uit
de koninklijke familie van Edom stamde. 15 Toen David Edom verslagen had
en de legeroverste Joab was uitgetrokken, om de gesneuvelden te begraven,
had deze alle mannen van Edom vermoord; 16 zes maanden was Joab

met heel Israël in Edom gebleven, totdat hij alle mannen had uitgemoord.
17 Maar Hadad, toen nog heel jong, was met enige Edomieten uit het gevolg
van zijn vader naar Egypte gevlucht. 18 Zij waren uit Midjan vertrokken en
naar Paran gegaan; vandaar hadden ze mannen meegenomen en waren
in Egypte gekomen bij Farao, den koning van Egypte. Deze schonk hem
een huis, voorzag in zijn onderhoud, en gaf hem ook land. 19 Hadad kwam
in zo'n hoge gunst bij Farao te staan, dat deze hem de zuster van zijn
vrouw, de zuster namelijk van koningin Tachpenes, ten huwelijk gaf; 20 en
toen de zuster van Tachpenes hem een zoon, Genoebat, had geschonken,
voedde Tachpenes hem op in Farao's paleis, en verbleef Genoebat daar bij
de kinderen van Farao. 21 Toen Hadad nu in Egypte hoorde, dat David bij zijn
vaderen was te ruste gegaan, en dat ook de legeroverste Joab gestorven was,
zei hij tot Farao: Laat mij gaan, ik wil terug naar mijn land. 22 Maar Farao
zei tot hem: Wat ontbreekt u bij mij, dat ge terug wilt naar uw land? Hij
antwoordde: Niets; toch bid ik u, mij te laten vertrekken. Hadad keerde dus
naar zijn land terug. 23 Daarenboven verwekte God hem een tegenstander
in Rezon, den zoon van Eljada, die zijn heer Hadadézer, den koning van
Soba, ontvlucht was. 24 Toen David de Arameën had verslagen, verzamelde
Rezon mannen om zich heen, werd bendeleider en nam Damascus in. Daar
vestigde hij zich, en werd koning van Damascus. 25 Hij was een tegenstander
van Israël, zolang Salomon leefde. En dit is het kwaad dat Hadad deed: Hij
drong Israël terug en werd koning over Edom. 26 Ook Jeroboam, de zoon
van Nebat, een Efraïmiet uit Sereda en beambte van Salomon, wiens moeder
Seroea heette en een weduwe was, stond tegen den koning op. 27 Dit is
het verloop van deze opstand tegen den koning: Toen Salomon het Millo
bouwde, en de bouwvallige delen van de muur van de Davidstad, de stad
van zijn vader, herstelde, 28 toonde Jeroboam zich daar een flinke kracht.
En daar Salomon zag, dat de jonge man zijn werk uitstekend verrichtte,
bevorderde hij hem tot opzichter over de hele arbeidsdienst van het huis
Josef. 29 Toen nu Jeroboam in die tijd eens van Jerusalem kwam, ontmoette
hij den profeet Achi-ja uit Sjilo. Deze droeg een nieuwe mantel. En toen ze
samen alleen op het veld waren, 30 greep Achija de nieuwe mantel, die hij
om had, en scheurde hem in twaalf stukken. 31 En hij sprak tot Jeroboam:
Neem tien stukken voor u! Want zo spreekt Jahweh, Israëls God: Zie, Ik
scheur het koninkrijk uit de hand van Salomon, en geef tien stammen aan
u; 32 slechts één stam mag hij behouden, terwille van mijn dienaar David en
terwille van Jerusalem, de stad, die Ik Mij uit alle stammen van Israël heb
uitverkoren. 33 Want hij heeft Mij verzaakt, om zich neer te werpen voor
Asjtarte, de godin der Sidoniërs, voor Kemosj, den god van Moab, en voor
Milkom, den god der Ammonieten; hij heeft mijn wegen niet bewandeld,
niet gedaan wat recht was in mijn oog, en mijn wetten en voorschriften niet
onderhouden, zoals David, zijn vader. 34 Toch wil Ik hèm het koninkrijk niet
ontnemen, maar hem heel zijn leven aan de regering laten, terwille van mijn
dienaar David, dien Ik heb uitverkoren, omdat hij mijn geboden en wetten
onderhield. 35 Maar zijn zoon zal Ik het koninkrijk ontnemen, en het geven
aan u. 36 Eén stam echter geef Ik aan zijn zoon, opdat mijn dienaar David
altijd een licht voor mijn aanschijn zal hebben te Jerusalem, de stad, die Ik
Mij heb uitverkoren, om er mijn Naam te doen wonen. 37 U kies Ik uit, om
naar believen te heersen; gij zult koning zijn over Israël. 38 En wanneer gij
trouw naar mijn bevelen luistert, mijn wegen bewandelt en doet wat recht
is in mijn oog; wanneer gij mijn wetten en geboden onderhoudt, zoals mijn

dienaar David gedaan heeft, dan zal Ik met u zijn en een duurzaam huis voor
u bouwen, zoals Ik voor David gedaan heb. Aan u zal Ik Israël geven, 39 en
daartoe het geslacht van David vernederen, maar niet voor altijd. 40 Daarom
trachtte Salomon Jeroboam te doden; maar deze trok weg, en vluchtte naar
Egypte, naar Sjisjak, den koning van Egypte. Daar bleef hij tot aan de dood
van Salomon. 41 De verdere geschiedenis van Salomon, met al zijn daden en
wijsheid, is beschreven in het boek der geschiedenis van Salomon. 42 Veertig
jaar regeerde Salomon te Jerusalem over geheel Israël. 43 Toen ging Salomon
bij zijn vaderen te ruste. Hij werd in de Davidstad, de stad van zijn vader,
begraven, en zijn zoon Roboam volgde hem op.

12

1 Daar heel Israël nu te Sikem bijeenkwam, om Roboam tot koning uit
te roepen, ging ook deze er heen. 2 Zodra Jeroboam, de zoon van Nebat,
die nog steeds in Egypte verbleef, waar hij voor Salomon was gevlucht, dit
alles vernam, keerde hij zo haastig mogelijk uit Egypte terug, en begaf zich
naar zijn vaderstad Sereda, in het gebergte van Efraïm. 3 Maar ze zeiden
tot Roboam: 4 Uw vader heeft ons een zwaar juk opgelegd; verlicht gij nu
de harde dienstbaarheid, waartoe uw vader ons dwong, en het zware juk,
dat hij ons heeft opgelegd, en wij zullen u dienen. 5 Hij antwoordde: Gaat
heen tot overmorgen, en komt dan bij mij terug. Toen het volk weg was,
6 ging koning Roboam te rade bij de bejaarde mannen, die bij het leven
van koning Salomon diens vertrouwelingen waren geweest, en vroeg hun:
Wat raadt gij mij, dit volk te antwoorden? 7 Ze zeiden hem: Wanneer ge
dit volk nu ter wille zijt en het een goedgunstig antwoord geeft, zal het u
voor altijd dienen. 8 Maar hij verwierp de raad, die de bejaarde mannen
gegeven hadden, en ging te rade bij de jongelieden, die met hem waren
opgegroeid, en nu zijn vertrouwelingen waren. 9 Hij zeide hun: Wat raadt
gij mij, dit volk te antwoorden, dat mij heeft durven zeggen: “Verlicht het
juk, dat uw vader ons heeft opgelegd.” 10 En de jonge mannen, die met hem
waren opgegroeid, zeiden hem: Dit moet ge antwoorden aan dit volk, dat
tot u durfde zeggen: “Uw vader heeft ons een zwaar juk opgelegd; maak gij
het nu lichter! “Zo moet ge tot hen spreken: Mijn pink is dikker dan mijns
vaders middel. 11 Heeft mijn vader u een zwaar juk opgelegd, ik zal uw juk
nog verzwaren; heeft mijn vader u met zwepen getuchtigd, ik zal het met
schorpioenen doen. 12 Toen nu heel het volk, op het bevel van den koning,
overmorgen bij hem terug te komen, na drie dagen bij Roboam kwam, 13 gaf
de koning een hard antwoord aan het volk. Want hij stoorde zich niet aan de
raad, die de bejaarde mannen hem hadden gegeven; 14 maar volgens de raad
der jongelieden zeide hij hun: Heeft mijn vader u een zwaar juk opgelegd,
ik zal het nog verzwaren; heeft mijn vader u met zwepen getuchtigd, ik zal
het met schorpioenen doen. 15 De koning was dus het volk niet ter wille;
want Jahweh had het zo beschikt, om zijn belofte te houden, die Hij door
Achi-ja van Sjilo aan Jeroboam, den zoon van Nebat, had gedaan. 16 Toen
heel Israël dus zag, dat de koning hun niet ter wille was, riep het volk den
koning toe: Wat hebben wij met David te maken? We hebben niets uit te
staan met den zoon van Jesse. Terug naar uw tenten, Israël! David, zorg voor
uw eigen huis! Israël trok zich dus terug. 17 En Roboam werd koning alleen
over de Israëlieten, die in de steden van Juda woonden. 18 Wel vaardigde
koning Roboam den leider van de arbeidsdienst, Adoniram, nog af, maar

heel Israël stenigde hem dood, en koning Roboam moest overhaast zijn
wagen bestijgen, om nog naar Jerusalem te kunnen vluchten. 19 Zo scheurde
Israël zich van het huis van David los; dit bleef zo tot op de huidige dag.
20 Toen heel Israël nu hoorde, dat Jeroboam was teruggekeerd, lieten ze hem
naar een volksvergadering ontbieden en riepen hem tot koning uit over
heel Israël. Alleen de stam Juda bleef David trouw. 21 Zodra Roboam nu te
Jerusalem was aangekomen, verzamelde hij heel het huis van Juda en de
stam Benjamin, wel honderdtachtig duizend strijdbare mannen, om tegen
het huis van Israël oorlog te voeren en het koningschap voor Roboam, den
zoon van Salomon, terug te winnen. 22 Maar het woord van God werd tot den
Godsman Sjemaja gericht: 23 Zeg aan Roboam, den zoon van Salomon, en
koning van Juda, en aan heel het huis van Juda en Benjamin en het overige
volk: 24 Zo spreekt Jahweh! Trekt niet op en voert geen oorlog tegen uw
broeders, de zonen van Israël! Iedereen kere terug naar zijn huis; want
door Mij is dit alles beschikt. Zij luisterden naar Jahweh en keerden terug,
zoals Hij bevolen had. 25 Jeroboam versterkte nu Sikem in het gebergte van
Efraïm, en vestigde zich daar. Later trok hij er weg, en versterkte Penoeël.
26 Maar Jeroboam dacht bij zichzelf: Tenslotte zal het koninkrijk toch weer
aan het huis van David komen. 27 Want wanneer dit volk naar Jerusalem
blijft trekken, om in de tempel van Jahweh offers op te dragen, dan zal het
hart van het volk zich weer hechten aan Roboam, den koning van Juda, zijn
heer; dan vermoorden ze mij en keren tot Roboam, den koning van Juda,
terug. 28 Na rijp beraad liet de koning twee gouden kalveren maken. Toen
sprak hij tot het volk: Lang genoeg zijt gij naar Jerusalem gegaan. Ziehier,
Israël, uw goden, die u uit Egypte hebben geleid! 29 Het ene plaatste hij
te Betel, en het andere bracht hij naar Dan. 30 En dit werd voor Israël de
oorzaak van zijn zonde; want het volk ging nu eens naar Dan, om bij het ene,
en dan weer naar Betel, om bij het andere te bidden. 31 Verder bouwde hij
tempels op de offerhoogten, en stelde uit het gewone volk priesters aan, die
geen levieten waren. 32 Bovendien voerde Jeroboam op de vijftiende dag van
de achtste maand een feest in, gelijk aan het feest, dat in Juda gevierd werd.
Dan besteeg hij het altaar, dat hij te Betel had opgericht, om aan de kalveren
te offeren, die hij had laten vervaardigen. Te Betel plaatste hij de priesters,
die hij voor de offerhoogten had aangesteld. 33 Zo besteeg hij eens op de
vijftiende dag van de achtste maand, die hij zelf voor het feest der Israëlieten
had aangewezen, het altaar, dat hij te Betel had opgericht. Maar toen hij op
het altaar was gaan staan om te offeren,

13

1 kwam er op Jahweh's bevel een godsman uit Juda naar Betel, juist op
het ogenblik, dat Jeroboam op het altaar stond, om het offer te ontsteken.
2 En op last van Jahweh riep hij tot het altaar: Altaar, altaar! Zo spreekt
Jahweh: Zie, in het huis van David zal een zoon geboren worden; hij zal de
priesters der offerhoogten, die op u durven offeren, op u vermoorden en
mensenbeenderen op u verbranden. 3 Ook kondigde hij een teken aan en
sprak: Dit is het teken, dat het Jahweh is, die gesproken heeft! Het altaar
zal bersten, en het offervet, dat er op ligt, wordt er af geworpen. 4 Toen
de koning hoorde, wat de godsman tegen Betels altaar riep, strekte hij van
het altaar af zijn hand uit, en sprak: Grijpt hem! Maar de hand, die hij
tegen den godsman uitstrekte, verstijfde, zodat hij haar niet meer terug kon

trekken. 5 Tegelijk berstte ook het altaar, en werd het vet er af geworpen,
zoals de godsman op Jahweh's bevel had gezegd. 6 Nu sprak de koning tot den
godsman: Smeek toch Jahweh, uw God, om genade, en bid voor mij, dat ik
mijn hand kan terugtrekken. En de godsman smeekte Jahweh om genade; de
koning kon zijn hand terugtrekken, en deze was weer als voorheen. 7 Daarop
sprak de koning tot den godsman: Kom met mij mee naar huis, om u wat te
verkwikken; dan zal ik u ook een geschenk meegeven. 8 Maar de godsman
gaf den koning ten antwoord: Al geeft gij mij de helft van uw vermogen, ik
ga niet met u mee naar binnen; ik eet hier geen brood en drink hier geen
water. 9 Want aldus heeft Jahweh mij bevolen: "Eet er geen brood en drink
er geen water; keer niet terug langs dezelfde weg, die gij zijt gekomen."
10 Hierop sloeg hij een andere weg in, en keerde niet terug langs dezelfde
weg, waarlangs hij naar Betel gekomen was. 11 Nu woonde er te Betel een
bejaard profeet; zijn zonen kwamen hem alles vertellen, wat de godsman
die dag te Betel gedaan en tot den koning gezegd had. Toen ze dit aan hun
vader hadden verteld, 12 vroeg hij hun: Langs welke weg is hij heengegaan?
En zijn zonen wezen hem de weg, die de godsman van Juda had ingeslagen.
13 Nu beval hij hun: Zadelt den ezel voor mij. En toen zij den ezel gezadeld
hadden, besteeg hij hem, 14 ging den godsman achterna, en trof hem onder
een terebint gezeten. Hij sprak tot hem: Zijt gij de godsman uit Juda? Hij
antwoordde: Ja. 15 Nu nodigde hij hem uit: Ga met mij mee naar huis;
dan kunt ge wat eten. 16 Maar de godsman antwoordde: Ik mag niet met u
terugkeren, en hier ook geen brood eten of water drinken. 17 Want Jahweh
heeft mij gezegd: "Gij moogt daar geen brood eten en geen water drinken,
noch terugkeren langs dezelfde weg, die gij zijt gegaan." 18 Doch de ander
verzekerde: Ook ik ben een profeet, evenals gij; en een engel heeft mij op
last van Jahweh gezegd: "Breng hem terug naar uw huis; dan kan hij brood
eten en water drinken." Hij loog hem dit voor. 19 Daarop keerde de godsman
met hem terug, en at en dronk in zijn huis. 20 Maar nog zaten zij aan tafel,
toen het woord van Jahweh werd gericht tot den profeet, die hem tot de
terugkeer had bewogen. 21 En hij riep den godsman uit Juda toe: Zo spreekt
Jahweh! Omdat gij u tegen het gebod van Jahweh hebt verzet, en u niet hebt
gehouden aan het bevel, dat Jahweh, uw God, u gaf, 22 maar teruggekeerd
zijt, en brood hebt gegeten en water gedronken op de plaats, waar Hij u
verboden had, brood te eten en water te drinken: daarom zal uw lijk niet
in het graf uwer vaderen komen! 23 Toen de godsman gegeten en gedronken
had, zadelde hij zijn ezel, 24 en ging heen. Maar onderweg ontmoette hij een
leeuw, die hem doodde. Zijn lijk bleef op de weg liggen; de ezel stond er
naast, en de leeuw bleef eveneens naast het lijk staan. 25 Toevallig kwamen
er enige mannen voorbij, die het lijk op de weg zagen liggen, met den leeuw
er naast. Zij gingen het vertellen in de stad, waar de oude profeet woonde.
26 En toen de profeet, die hem op zijn weg had doen terugkeren, dit vernam,
zeide hij: Het is de godsman, die zich tegen het gebod van Jahweh verzet
heeft. Daarom heeft Jahweh hem aan den leeuw overgeleverd, die hem
verscheurd en gedood heeft, zoals Jahweh het hem had voorspeld. 27 En hij
beval zijn zonen: Zadelt den ezel voor mij. Zij deden het. 28 Toen ging hij
heen, en vond het lijk op de weg liggen, met den ezel en den leeuw er naast.
De leeuw had het lijk niet verslonden, en evenmin den ezel verscheurd.
29 Nu nam de profeet het lijk van den godsman op, legde het op den ezel en
bracht het naar de stad terug, om rouw te bedrijven en hem te begraven.

30 Hij legde het lijk in zijn eigen graf, en men hief de klaagzang over hem aan:
Ach mijn broeder!
31 Na de begrafenis beval hij zijn zonen:
Begraaf mij na mijn dood in het graf, waarin de godsman begraven ligt;
legt mij naast zijn gebeente neer,
opdat mijn gebeente met het zijne gespaard blijve.
32 Want ongetwijfeld zal het woord vervuld worden,
dat hij op last van Jahweh heeft uitgeroepen tegen het altaar te Betel
en tegen al de tempels der offerhoogten in de steden van Samaria.
33 Ondanks dit alles bekeerde Jeroboam zich niet van zijn slecht gedrag;
integendeel, hij koos nog meer priesters voor de offerhoogten uit het gewone volk.
Al wie maar wilde, stelde hij tot priester aan.
34 Dit werd de zonde van het huis van Jeroboam,
en daarom zou het vernietigd worden en van de aardbodem verdelgd.

14

1 Eens werd Abi-ja, de zoon van Jeroboam, ziek.
2 Daarom zei Jeroboam tot zijn vrouw:
Ga u verkleden, zodat niemand kan merken, dat gij de vrouw van Jeroboam zijt,
en ga dan naar Sjilo;
want daar woont de profeet Achi-ja,
die mij voorspeld heeft, dat ik koning over dit volk zou worden.
3 Neem tien broden mee, een paar koeken en een kruik honing,
en ga naar hem toe.
Hij zal u zeggen, wat er met den jongen gebeuren zal.
4 Jeroboams vrouw deed het;
zij stond op, ging naar Sjilo en trad het huis van Achi-ja binnen.
Achijáhoe nu kon niet meer zien;
want zijn ogen stonden star van ouderdom.
5 Maar Jahweh sprak tot hem:
Daar is de vrouw van Jeroboam.
Zij komt u een godsspraak vragen over haar zoon;
want die is ziek.
Zo en zo moet ge tot haar spreken.
Toen zij nu, als een onbekende vermomd, binnenkwam,
6 en Achi-jáhoe het geluid harer voetstappen in de deur hoorde, zeide hij:
Kom binnen, vrouw van Jeroboam;
waarom doet gij u als een onbekende voor?
Ik heb opdracht u een harde boodschap over te brengen.
7 Ga en zeg aan Jeroboam:.
Zo spreekt Jahweh, Israëls God!
Om u boven het gewone volk te verheffen
en u tot koning aan te stellen over Israël, mijn volk,
8 heb Ik het koninkrijk aan het huis van David ontnomen
en het aan u gegeven.
Maar gij zijt niet geweest als mijn dienaar David,
die mijn geboden onderhield,
Mij van ganser harte diende,
en enkel deed wat goed was in mijn ogen.
9 Neen, ge hebt groter kwaad bedreven dan allen,
die u vooraf zijn gegaan;
om Mij te tergen hebt ge andere goden en gegoten beelden gemaakt,
en Mij vol verachting verworpen.
10 Daarom zal Ik onheil over het huis van Jeroboam brengen.
Al wat man is in Jeroboams huis, slaaf of vrij, zal Ik uit Israël verdelgen;
want Ik wil het huis van Jeroboam wegvagen,
zoals men vuilnis wegwerpt, totdat er niets meer van overblijft.
11 Sterft iemand van Jeroboam in de stad,
dan zullen de honden hem verslinden;
en sterft iemand van hem op het land,
dan zullen de vogels uit de lucht het doen;
want Jahweh heeft het gezegd!
12 Wat u betreft, sta op en ga naar huis.
Op het ogenblik, dat uw voeten de stad betreden, zal de jongen sterven.
13 Heel Israël zal hem bij zijn begrafenis bewenen;
want hij is de enige van het geslacht van Jeroboam,
die in een graf zal worden gelegd,
omdat hij de enige is in Jeroboams huis,
in wien iets goeds werd gevonden voor het aanschijn van Jahweh, Israëls God.
14 En de man, die het huis van Israël zal uitroeien,
zal door Jahweh tot koning over Israël worden verheven.
15 Dit geldt het heden, maar er is nog meer!
Want Jahweh zal ook Israël slaan,
zoals men een riet in het water zwiept.
Hij zal de kinderen van Israël uitroeien uit het heerlijke land,
dat Hij aan hun vaderen gaf,
en ze verstrooien aan de andere zijde van de Rivier,

omdat zij heilige palen hebben gemaakt, om Hem te tergen. 16 Dan zal Hij
Israël prijsgeven om de zonden, die Jeroboam zelf heeft bedreven, en die hij
Israël deed bedrijven. 17 Toen stond de vrouw van Jeroboam op, en vertrok.
Maar toen zij, in Tirsa aangekomen, de drempel van het huis betrad, stierf
de knaap. 18 Heel Israël treurde bij zijn begrafenis, zoals Jahweh door zijn
dienaar, den profeet Achi-jáhoe, voorspeld had. 19 De verdere geschiedenis
van Jeroboam, met zijn oorlogen en zijn regering, is beschreven in het boek
der kronieken van de koningen van Israël. 20 Jeroboam regeerde twee en
twintig jaar; toen ging hij bij zijn vaderen te ruste. Zijn zoon Nadab volgde
hem op. 21 Roboam, de zoon van Salomon, werd koning over Juda. Hij
was een en veertig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde zeventien
jaar te Jerusalem, de stad, die Jahweh uit al de stammen van Israël had
uitverkoren, om er zijn Naam te doen wonen. Zijn moeder heette Naäma, en
was een ammonietische. 22 Juda deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh;
meer dan hun vaderen prikkelden zij zijn ijverzucht door de zonden, die
zij bedreven; 23 want op iedere hoge heuvel en onder iedere groene boom
richtten zij offerhoogten, heilige zuilen en heilige palen op. 24 Zelfs waren er
verminkten in het land. Zo volgden zij al de gruwelen na van de volkeren,
die Jahweh voor de kinderen van Israël verdreven had. 25 In het vijfde
jaar der regering van Roboam trok Sjisjak, de koning van Egypte, tegen
Jerusalem op. 26 Hij roofde de kostbaarheden van de tempel van Jahweh
en van het koninklijk paleis. Alles nam hij mee, ook al de gouden schilden,
die Salomon had laten vervaardigen. 27 In de plaats daarvan liet koning
Roboam bronzen schilden maken, welke hij toevertrouwde aan de oversten
der soldaten, die de wacht hielden aan de ingang van het koninklijk paleis.
28 De soldaten droegen ze, telkens als de koning naar de tempel van Jahweh
ging; daarna brachten zij ze terug naar het soldatenverblijf. 29 De verdere
geschiedenis van Roboam, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der
kronieken van de koningen van Juda. 30 Er was voortdurend oorlog tussen
Roboam en Jeroboam. 31 Roboam ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in
de Davidstad begraven. Zijn zoon Abias volgde hem op.

15

1 In het achttiende regeringsjaar van Jeroboam, den zoon van Nebat,
werd Abias koning van Juda. 2 Hij regeerde drie jaar te Jerusalem. Zijn
moeder heette Maäka, en was de dochter van Oeriël uit Giba. 3 Hij bedreef
al de zonden, die vroeger zijn vader gedaan had, en zijn hart behoorde niet
onverdeeld aan Jahweh, zijn God, zoals het hart van zijn vader David. 4 Maar
terwille van David schonk Jahweh, zijn God, hem een licht te Jerusalem, door
zijn zoon na hem aan te stellen en Jerusalem te laten voortbestaan. 5 Want
David had steeds gedaan wat goed was in de ogen van Jahweh, en was zijn
leven lang niet afgeweken van al zijn geboden. 6 - 7 De verdere geschiedenis
van Abias, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Juda. Ook tussen Abias en Jeroboam werd oorlog
gevoerd. 8 Abias ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in de Davidstad
begraven. Zijn zoon Asa volgde hem op. 9 In het twintigste jaar der regering
van Jeroboam over Israël werd Asa koning van Juda5. 10 Hij regeerde een en
veertig jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Maäka, en was de dochter van
Abisjalom. 11 Evenals zijn vader David deed Asa wat goed was in de ogen
van Jahweh. 12 Hij verdreef de verminkten uit het land en verwijderde al de
schandgoden, die zijn vaderen gemaakt hadden. 13 Ook zette hij zijn moeder

Maäka als gebiedster af, omdat zij een schandbeeld van Asjera gemaakt had. Asa sloeg dit schandbeeld neer en verbrandde het in het Kedrondal. 14 En ofschoon de offerhoogten niet werden afgeschaft, bleef Asa toch zijn leven lang Jahweh onverdeeld trouw. 15 Met de wijgeschenken van zijn vader bracht hij ook zijn eigen wijgeschenken naar de tempel van Jahweh: zilver, goud en andere voorwerpen. 16 Er was voortdurend oorlog tussen Asa en Basja, den koning van Israël. 17 Eens trok Basja, de koning van Israël, naar Juda op, en versterkte Rama, om te beletten, dat er nog iemand van Asa, den koning van Juda, het land in- of uitging. 18 Maar Asa nam al het zilver en het goud, dat nog in de schatkamers van de tempel van Jahweh en van het koninklijk paleis was overgebleven, en zond er zijn beambten mee naar Ben-Hadad, den zoon van Tabrimmon, den zoon van Chezjon, den koning van Aram, die te Damascus woonde. Hij liet hem zeggen: 19 Laat ons een verbond sluiten, zoals er een bestond tussen mijn vader en uw vader. Hierbij zend ik u een geschenk in zilver en goud. Verbreek dus uw verbond met Basja, den koning van Israël; dan zal hij wel van mij wegtrekken. 20 Ben-Hadad willigde het verzoek van koning Asa in; hij zond zijn legeroversten naar de steden van Israël, en overweldigde Ijjon, Dan, Abel-Bet-Maäka, heel Gennezaret met het hele land van Neftali. 21 Toen Basja dit hoorde, hield hij op Rama te versterken, en keerde naar Tirsa terug. 22 Nu riep Asa heel Juda op; niemand werd vrijgesteld. Zij droegen de stenen en het hout, waar Basja mee aan het bouwen was geweest, van Rama weg, en koning Asja verstrekte daarmee Géba van Benjamin, en Mispa. 23 De verdere geschiedenis van Asa, met al zijn daden en krijgsverrichtingen, en de steden, die hij heeft gebouwd, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda. Op zijn oude dag kreeg hij een ziekte aan zijn voeten. 24 Hij ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in de stad van zijn vader David begraven. Zijn zoon Josafat volgde hem op. 25 In het tweede jaar der regering van Asa over Juda werd Nadab, de zoon van Jeroboam, koning van Israël. Hij regeerde twee jaar over Israël. 26 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh; hij volgde het wangedrag van zijn vader, en beging de zonden, waartoe deze Israël had verleid. 27 Basja, de zoon van Achi-ja, uit het huis van Ossakar, smeedde een samenzwering tegen hem. Hij vermoordde Nadab bij Gibbeton, een filistijnse stad, terwijl Nadab met heel Israël Gibbeton belegerde. 28 Basja doodde hem in het derde jaar der regering van Asa over Juda, en werd koning in zijn plaats. 29 Zodra hij aan de regering kwam, moordde hij het hele huis van Jeroboam uit; hij vernietigde heel zijn geslacht, en liet er geen levend wezen van over. Dit geschiedde volgens het woord, dat Jahweh door zijn dienaar Achi-ja uit Sjilo gesproken had, 30 wegens de zonden, die Jeroboam had begaan, en waartoe hij Israël had verleid, om Jahweh, den God van Israël, te tergen. 31 De verdere geschiedenis van Nadab, met al zijn daden, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Israël. 32 - 33 In het derde jaar der regering van Asa over Juda, werd Basja, de zoon van Achi-ja, koning van Israël. Hij regeerde vier en twintig jaar te Tirsa. 34 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh; hij volgde het wangedrag van Jeroboam, en beging de zonde, waartoe deze Israël had verleid.

16

1 Daarom werd het woord van Jahweh gericht tot Jehoe, den zoon van Chanani, tegen Basja: 2 Ofschoon Ik u uit het stof heb verheven, om u tot vorst aan te stellen over Israël, mijn volk, hebt gij het wangedrag van

Jeroboam gevolgd, en mijn volk Israël verleid, om Mij door hun zonden
te tergen. 3 Daarom zal Ik Basja en zijn huis wegvagen. Ik zal uw huis
behandelen, zoals dat van Jeroboam, den zoon van Nebat. 4 Sterft iemand
van Basja in de stad, dan zullen de honden hem verslinden; en sterft iemand
van hen op het land, dan zullen de vogels uit de lucht het doen. 5 De
verdere geschiedenis van Basja, met al zijn daden en krijgsverrichtingen,
is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Israël. 6 Basja
ging bij zijn vaderen te ruste, en werd te Tirsa begraven. Zijn zoon Ela volgde
hem op. 7 Daarin staat ook het woord, dat Jahweh door den profeet Jehoe,
den zoon van Chanani, tot Basja en zijn huis heeft gesproken, om al het
kwaad, dat hij in de ogen van Jahweh heeft gedaan, door Hem, naar het
voorbeeld van het huis van Jeroboam, met het maaksel van zijn handen
te tergen, en door zijn moord op dat huis. 8 In het zes en twintigste jaar
der regering van Asa over Juda werd Ela, de zoon van Basja, koning van
Israël. Hij regeerde twee jaar te Tirsa. 9 Toen smeedde een zijner beambten,
Zimri, de bevelhebber van de helft der strijdwagens, een samenzwering
tegen hem. Terwijl hij eens te Tirsa, bij zijn hofmaarschalk Arsa, dronken
aan tafel zat, 10 kwam Zimri binnen, sloeg hem dood en werd koning in zijn
plaats. Dit geschiedde in het zeven en twintigste regeringsjaar van koning
Asa van Juda. 11 Zodra hij aan de regering gekomen was en de troon had
bestegen, moordde hij heel het huis van Basja uit; geen enkele man liet hij
er van over, zelfs geen naastbestaande of vriend. 12 Zimri verdelgde heel
het huis van Basja volgens het woord, dat Jahweh door den profeet Jehoe
tot Basja gesproken had, 13 om al de zonden, die Basja en zijn zoon Ela
bedreven hadden, en waartoe zij Israël hadden verleid, om Jahweh, den God
van Israël, met hun waangoden te tergen. 14 De verdere geschiedenis van
Ela, met al wat hij gedaan heeft, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Israël. 15 In het zeven en twintigste jaar der regering
van Asa over Juda werd Zimri koning. Hij regeerde zeven dagen te Tirsa,
terwijl het volk de filistijnse stad Gibbeton belegerde. 16 Toen het volk in
het legerkamp hoorde, dat Zimri een samenzwering gesmeed en den koning
vermoord had, riep heel Israël Omri, den opperbevelhebber van het leger, in
het kamp tot koning van Israël uit. 17 Hierop trok Omri met geheel Israël van
Gibbeton weg, en sloeg het beleg voor Tirsa. 18 Toen Zimri zag, dat de stad
was ingenomen, ging hij het hoofdgebouw van het koninklijk paleis binnen,
en stak het paleis boven zijn hoofd in brand. Zo stierf hij 19 om de zonden,
die hij bedreven had, en om het kwaad, dat hij in de ogen van Jahweh had
gedaan, door het wangedrag van Jeroboam na te volgen, en de zonden te
bedrijven, waartoe deze Israël had verleid. 20 De verdere geschiedenis van
Zimri, met de samenzwering die hij heeft gesmeed, is beschreven in het boek
der kronieken van de koningen van Israël. 21 Toen kwam er verdeeldheid
onder het volk van Israël. De ene helft van het volk wilde Tibni, den zoon
van Ginat, koning maken, en de andere helft hield het met Omri. 22 Tenslotte
kregen de aanhangers van Omri de overhand over die van Tibni, den zoon
van Ginat. En toen Tibni gesneuveld was, werd Omri koning. 23 In het
een en dertigste jaar der regering van Asa over Juda werd Omri koning
van Israël. Hij regeerde twaalf jaar. Eerst regeerde hij zes jaar te Tirsa.
24 Toen kocht hij van Sjémer voor twee talenten zilver de berg Samaria, en
bouwde daarop een stad, die hij naar Sjémer, den eigenaar van de berg,
Samaria genoemd. 25 Omri deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh; hij

maakte het erger dan al zijn voorgangers. 26 Hij volgde het wangedrag van
Jeroboam, den zoon van Nebat, en bedreef de zonde, waartoe deze Israël had
verleid, om Jahweh, den God van Israël, met hun waangoden te tergen. 27 De
verdere geschiedenis van Omri, met al zijn daden en krijgsverrichtingen, is
beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Israël. 28 Omri
ging bij zijn vaderen te ruste, en werd te Samaria begraven. Zijn zoon Achab
volgde hem op. 29 Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israël in het
acht en dertigste jaar der regering van Asa over Juda. Achab, de zoon van
Omri, heeft twee en twintig jaar te Samaria over Israël geregeerd. 30 Achab,
de zoon van Omri, deed meer kwaad in de ogen van Jahweh dan al zijn
voorgangers. 31 Alsof het hem niet genoeg was, in de zonden te leven van
Jeroboam, den zoon van Nebat, nam hij Izébel, een dochter van Etbáal, den
koning der Sidoniërs, tot vrouw, en begon hij Báal te dienen en te aanbidden.
32 Hij richtte voor Báal een altaar op in de Báalstempel, die hij te Samaria
gebouwd had. 33 Ook liet hij een Asjerabeeld en andere ergerlijke dingen
vervaardigen, om Jahweh, den God van Israël, nog gruwelijker te tergen dan
al de koningen van Israël, die hem vooraf waren gegaan. 34 In zijn tijd heeft
Achiël, uit Betel, Jericho herbouwd; op Abiram, zijn eerstgeborene, legde hij
de grondvesten, en op Segoeb, zijn jongsten zoon, plaatste hij de poorten,
zoals Jahweh door de mond van Josuë, den zoon van Noen, had voorspeld.

17

1 Eens sprak de Tisjbiet Elias, uit Tisjbe in Gilad, tot Achab: Zo waar Jahweh
leeft, Israëls God, voor wiens aanschijn ik sta; in de eerstvolgende jaren zal er
geen dauw of regen zijn, tenzij op mijn woord. 2 Toen werd het woord van
Jahweh tot hem gericht: 3 Vertrek van hier, ga naar het oosten en verberg
u in het dal Kerit, tegenover de Jordaan. 4 Uit de beek kunt ge drinken, en
aan de raven heb Ik bevolen, u daar van voedsel te voorzien. 5 Hij ging en
deed wat Jahweh gezegd had. En toen hij zich in het dal Kerit, tegenover
de Jordaan, had gevestigd, 6 brachten de raven hem ‘s morgens brood en s
avonds vlees, en hij dronk uit de beek. 7 Maar na verloop van tijd droogde
de beek op, omdat het in het land niet meer regende. 8 Toen werd het woord
van Jahweh tot hem gericht: 9 Sta op, ga naar Sarepta bij Sidon, en blijf daar;
want Ik heb daar een weduwe bevolen, u van voedsel te voorzien. 10 Hij
stond dus op, en ging naar Sarepta. Toen hij bij de ingang der stad kwam,
was daar juist een weduwe hout aan het sprokkelen. Hij riep haar en zei:
Haal mij in uw kruik wat water, opdat ik kan drinken. 11 En terwijl zij het
ging halen, riep hij haar nog achterna: Breng mij dan meteen een stuk brood
mee. 12 Zij antwoordde: Zo waar Jahweh, uw God, leeft; ik heb geen brood
meer; alleen nog maar een handvol meel in de pot en een beetje olie in de
kruik. Ik ben nu een paar houtjes aan het sprokkelen; dan ga ik naar huis,
om wat klaar te maken voor mij en mijn zoon. Hebben we dat gegeten, dan
moeten we sterven. 13 Elias sprak tot haar: Wees niet bezorgd; ga naar huis
en doe, wat ge van plan waart. Maar maak eerst een klein broodje voor mij,
en breng dat hier; daarna kunt ge voor uzelf en uw zoon iets klaar maken.
14 Want zo spreekt Jahweh, Israëls God! Het meel in de pot raakt niet op, en
de kruik met olie raakt niet leeg, eer Jahweh regen geeft op het land! 15 Toen
ging ze heen, en deed wat Elias gezegd had. Hij at, en ook zij met haar gezin,
dag in, dag uit. 16 Want het meel in de pot raakte niet op, en de kruik met olie
raakte niet leeg, zoals Jahweh door de mond van Elias beloofd had. 17 Enige
tijd daarna werd de zoon van deze vrouw, de meesteres van het huis, ziek; en

de ziekte werd zo erg, dat hij de laatste adem uitblies. Toen sprak ze tot Elias:
18 Man Gods, hoe heb ik het nu met u? Zijt ge hier gekomen, om mij voor mijn
schuld te doen boeten, en mijn zoon te doen sterven? 19 Maar Elias sprak tot
haar: Geef uw zoon hier. Hij nam hem uit haar armen, bracht hem naar het
bovenvertrek, waar hij woonde, en legde hem neer op zijn bed. 20 Nu riep
hij tot Jahweh: Jahweh, mijn God, hebt Gij nu zelfs over de weduwe, bij wie
ik als gast woon, onheil gebracht, door haar zoon te doen sterven? 21 Daarop
strekte hij zich tot driemaal toe over den jongen uit, en smeekte Jahweh:
Jahweh, mijn God, laat de ziel van dit kind in hem terugkeren! 22 En Jahweh
verhoorde Elias: de ziel van den knaap keerde in hem terug, en hij leefde
weer. 23 Nu nam Elias het kind, bracht het uit het bovenvertrek naar binnen,
gaf het aan zijn moeder terug en sprak: Ziehier, uw zoon leeft. 24 Toen zei de
vrouw tot Elias: Nu weet ik, dat gij een godsman zijt, en dat het woord, door
u gesproken, werkelijk van Jahweh is.

18

1 Geruime tijd later, in het derde jaar, werd het woord van Jahweh tot
Elias gericht: Ga en verschijn voor Achab; Ik wil weer regen geven over de
aarde. 2 Elias vertrok dus, om voor Achab te verschijnen. Intussen was de
hongersnood in Samaria zeer hevig geworden. 3 Daarom ontbood Achab
zijn hofmeester Obadjáhoe. Deze Obadjáhoe was een ijverig dienaar van
Jahweh; 4 en toen Izébel de profeten van Jahweh uitroeide, had hij honderd
profeten onder zijn bescherming genomen, ze in twee groepen van vijftig
in spelonken verborgen, en van spijs en drank voorzien. 5 Achab nu zei
tot Obadjáhoe: Kom, laat ons het land doortrekken, naar alle waterbronnen
en beken; misschien vinden we gras, om de paarden en muildieren in het
leven te houden, zodat we niet al onze beesten verliezen. 6 Ze verdeelden
dus het land onder elkaar, om het te doorkruisen. Achab ging de ene kant
uit, en Obadjáhoe de andere. 7 Terwijl Obadjáhoe op weg was, ontmoette hij
opeens Elias. Hij herkende hem, viel voor hem neer, en zei: Zijt gij het, heer
Elias? 8 Hij antwoordde hem: Ja; ga dus maar aan uw meester zeggen, dat
Elias er is. 9 Maar Obadjáhoe zeide: Wat heb ik misdaan, dat gij mij, uw
dienaar, aan Achab overlevert, om mij te doden? 10 Zo waar Jahweh, uw
God leeft; er is geen volk of koninkrijk, of Achab heeft er u laten zoeken. En
wanneer men verzekerde, dat gij er niet waart, dan liet hij dat koninkrijk
of dat volk zweren, dat het u niet vinden kon. 11 En nu zegt gij: “Ga aan uw
meester zeggen, dat Elias er is.” 12 Weet ge, hoe het zal gaan? Wanneer ik
hier weg ben, neemt de geest van Jahweh u op, wie weet waarheen. En als
ik dat bericht aan Achab heb gebracht, en hij vindt u niet, dan vermoordt hij
mij. Ik, uw dienaar, ben toch een vereerder van Jahweh van mijn jeugd af.
13 Heeft men u, mijn heer, dan niet verteld, wat ik gedaan heb, toen Izébel de
profeten van Jahweh vermoordde; dat ik toen honderd profeten van Jahweh
in twee groepen van vijftig in een grot heb verborgen, en ze van spijs en
drank heb voorzien? 14 En nu zegt gij: “Ga aan uw meester zeggen, dat Elias
er is.” Hij vermoordt mij zeker. 15 Maar Elias verzekerde: Zo waar Jahweh
der heirscharen leeft, voor wiens aanschijn ik sta: ik verschijn vandaag nog
voor Achab. 16 Nu ging Obadjáhoe naar Achab, om het hem te berichten. En
Achab begaf zich op weg naar Elias. 17 Zodra hij hem zag, riep hij hem toe:
Zijt gij daar eindelijk, onheilstichter in Israël? 18 Maar hij antwoordde: Niet
ik heb onheil over Israël gebracht, maar gij en het huis van uw vader; want

gij hebt Jahweh verlaten, om de Báals te dienen. 19 Maar laat heel Israël op
de berg Karmel bijeen roepen, tegelijk met de vierhonderd vijftig profeten
van Báal, die aan de tafel van Izébel eten. 20 Achab liet toen heel Israël met
al de profeten op de berg Karmel bijeenroepen. 21 Nu verscheen Elias voor
het verzamelde volk en sprak: Hoe lang blijft ge nog op twee gedachten
hinken? Als Jahweh God is, dien Hem dan; is het Báal, dan moet ge Báal
dienen. Het volk wist er niets op te antwoorden. 22 Toen sprak Elias tot
het volk: Ik sta hier alleen als de enig overgebleven profeet van Jahweh; de
profeten van Báal zijn vierhonderd vijftig man sterk. 23 Geef ons nu twee
stieren; laat hen er een uitkiezen, hem in stukken houwen en op het hout
leggen, maar zonder vuur aan te steken; dan zal ik den anderen stier gereed
maken en op het hout leggen, ook zonder vuur aan te steken. 24 Roept gij
dan uw god aan; en ik zal Jahweh aanroepen. Hij, die antwoordt door het
vuur, die is God! Heel het volk riep: Dat is goed! 25 Nu sprak Elias tot
de Báalsprofeten: Kiest gij nu het eerst een stier uit, en maakt hem gereed;
want gij zijt het talrijkst. Roept dan uw god aan, maar zonder vuur aan te
steken. 26 Zij namen dus een stier, maakten hem gereed en riepen Báal aan
van de morgen tot de middag. Ze schreeuwden: Geef ons antwoord; Báal,
geef ons antwoord! Maar er kwam geen geluid en geen antwoord, hoe ze
ook sprongen om het altaar, dat ze hadden gebouwd. 27 Toen het middag
geworden was, begon Elias de spot met hen te drijven en zei: Roept toch wat
harder; hij is immers een god. Hij zal in gedachten verzonken zijn, of aan het
werk, of wel op reis; misschien slaapt hij wel en moet hij gewekt worden!
28 Intussen bleven ze schreeuwen, en kerfden ze zich naar gewoonte met
zwaarden en lansen, zodat het bloed langs hen afdroop. 29 Zo ging de middag
voorbij; en nog bleven ze razen tot aan de tijd voor het avondoffer; maar er
kwam geen geluid en geen antwoord, geen teken van leven. 30 Nu sprak Elias
tot het verzamelde volk: Komt dichterbij. En heel het volk kwam naar hem
toe. Toen richtte hij het altaar van Jahweh weer op, dat men vernield had.
31 Hij nam twaalf stenen volgens het getal van de stammen der kinderen
van Jakob, tot wien Jahweh gesproken had: Ge zult Israël heten. 32 Van die
stenen bouwde hij een altaar voor Jahweh. Daarna maakte hij rondom het
altaar een groeve, waarin ruimte genoeg was voor twee maten zaaikoren.
33 Vervolgens stapelde hij het hout op, hakte den stier in stukken en legde
hem op het hout. 34 Nu beval hij: Vult vier kruiken met water, en giet die over
het brandoffer uit en over het hout. Toen ze dit gedaan hadden, zeide hij:
Nog eens. Daarna: Nu voor de derde keer. En ze deden het tot driemaal toe,
35 zodat het water langs alle kanten van het altaar stroomde. Toen liet hij ook
nog de groeve met water vullen. 36 Nu trad de profeet Elias vooruit en sprak:
Jahweh, God van Abraham, Isaäk en Israël; toon heden, dat Gij God zijt in
Israël, en dat ik uw dienaar ben, die dit alles op uw bevel heb gedaan. 37 Geef
mij antwoord; Jahweh, geef mij antwoord, opdat dit volk wete, dat Gij God
zijt, o Jahweh, en dat Gij weer hun hart tot u trekt! 38 En het vuur van Jahweh
sloeg neer, verteerde het brandoffer met het hout, de stenen en het stof, en
slurpte zelfs het water weg, dat in de groeve stond. 39 Toen de Israëlieten dit
zagen, vielen ze aanbiddend neer, en riepen: Jahweh is God; Jahweh is God!
40 Nu gaf Elias bevel: Grijpt de profeten van Báal, en laat niemand van hen
ontsnappen. Ze grepen hen, en Elias liet ze naar de beek Kisjon brengen,
waar hij ze doodde. 41 Daarna sprak Elias tot Achab: Ga nu eten en drinken;
want ik hoor reeds het ruisen van regen. 42 Terwijl Achab heenging, om te

eten en te drinken, beklom Elias de top van de Karmel, boog zich ter aarde
en legde zijn aangezicht tussen de knieën. 43 Vervolgens sprak hij tot zijn
knecht: Ga nog wat hoger, en kijk in de richting van de zee. Hij ging hogerop
kijken, maar kwam zeggen, dat er niets te zien was. Maar Elias beval hem
tot zevenmaal toe, te gaan kijken. 44 En de zevende maal zei de knecht: Ik zie
een wolkje uit zee opkomen, niet groter dan een mensenhand. Nu beval hij,
aan Achab te gaan zeggen: Span in en rijd weg, anders zal de regen het u nog
beletten. 45 En terwijl Achab in zijn wagen steeg en naar Jizreël reed, werd
de hemel opeens met jagende wolken bedekt en begon het hevig te regenen.
Achab steeg in zijn wagen en reed naar Jizreël. 46 Maar toen kwam de hand
van Jahweh op Elias; deze omgordde zijn lenden, en liep voor de wagen van
Achab uit, tot hij Jizreël bereikte.

19

1 Toen Achab nu aan Izébel vertelde, wat Elias gedaan had, en hoe hij al de
profeten met het zwaard had gedood, 2 zond Izébel een bode naar Elias met
de boodschap: Zo mogen de goden mij doen en nog erger, als ik u morgen
niet vermoord, zoals gij hen. 3 Toen werd hij bevreesd en ging haastig heen,
om zijn leven te redden. Te Beër-Sjéba in Juda aangekomen, liet hij daar zijn
knecht achter, 4 en trok zelf een dagreis ver de woestijn in. Hier zette hij
zich onder een bremstruik neer, en bad om de dood. Hij verzuchtte: Nu is
het genoeg, Jahweh! Neem mij het leven; want ik ben niet beter dan mijn
vaderen. 5 En hij legde zich onder de bremstruik neer en sliep in. Maar
opeens stiet een engel hem aan, en sprak tot hem: Sta op en eet. 6 Hij keek
op, en daar stond aan zijn hoofdeinde een geroosterd brood en een kruik
water! Hij at en dronk, en sliep weer in. 7 Maar opnieuw stiet de engel van
Jahweh hem aan, en sprak: Sta op en eet; want anders is de reis u te lang.
8 Nu stond hij op, at en dronk; en door de kracht van die spijs liep hij veertig
dagen en veertig nachten, tot hij de godsberg Horeb bereikte. 9 Daar ging hij
een grot binnen, om er te overnachten. Nu werd het woord van Jahweh tot
hem gericht: Wat komt gij hier doen, Elias? 10 Hij antwoordde: Ik heb vurig
geijverd voor Jahweh, den God der heirscharen. Want de Israëlieten hebben
U verlaten, uw altaren verwoest, en uw profeten met het zwaard gedood; ik
alleen ben overgebleven, en nu willen ze ook mij het leven benemen. 11 Maar
Jahweh sprak: Kom naar buiten, en ga op de berg staan voor het aanschijn
van Jahweh. En opeens ging Jahweh voorbij. Voor Hem uit ging een hevige
storm, die bergen kraakte en rotsen verbrijzelde; maar in de storm was
Jahweh niet. Op de storm volgde een aardbeving; ook in de aardbeving was
Jahweh niet. 12 Op de aardbeving volgde de bliksem; ook in de bliksem was
Jahweh niet. Maar na het bliksemen suisde er een zachte bries. 13 Zodra
Elias dit hoorde, bedekte hij zijn gelaat met zijn mantel. En er klonk een
stem hem tegen, die sprak: Wat komt ge hier doen Elias? (b) En hij ging naar
buiten, en bleef staan aan de ingang van de grot. 14 Hij antwoordde: Ik heb
vurig geijverd voor Jahweh, den God der heirscharen. Want de Israëlieten
hebben U verlaten; zij hebben uw altaren verwoest en uw profeten met het
zwaard gedood; ik alleen ben overgebleven, en nu willen ze ook mij het
leven benemen. 15 Nu sprak Jahweh tot hem: Keer op uw schreden terug,
en ga Chazaël zalven tot koning van Aram. 16 Dan moet ge Jehoe, den zoon
van Nimsji, tot koning van Israël zalven, en daarna Eliseüs, den zoon van
Sjafat uit Abel-Mechola, tot profeet in uw plaats. 17 Wie dan aan het zwaard
van Chazaël ontkomt, zal door Jehoe worden gedood; en wie aan het zwaard

van Jehoe ontkomt, dien zal Eliseus doden. 18 Maar zeven duizend man zal
Ik in Israël sparen; allen die voor Báal hun knieën niet hebben gebogen, en
hem met hun mond niet hebben gekust. 19 Toen hij vandaar was vertrokken,
trof hij Eliseus, den zoon van Sjafat, terwijl deze aan het ploegen was. Twaalf
koppel ossen gingen voor hem uit; hij zelf bevond zich bij het twaalfde. En
terwijl Elias hem voorbijging, wierp hij hem zijn mantel om. 20 Terstond
verliet Eliseus de ossen, liep Elias achterna, en sprak: Laat mij eerst mijn
vader en moeder vaarwel kussen, dan zal ik u volgen. Hij antwoordde: Ga,
maar keer onmiddellijk terug; ge weet, wat ik u heb gedaan. 21 Hierop liep
hij terug, nam de koppel ossen, slachtte ze, kookte ze op het ploeghout, en gaf
het vlees aan de knechten. Toen ze gegeten hadden, stond hij op, en volgde
Elias, om hem te dienen.

20

1 Daarna trok Ben-Hadad, de koning van Aram, heel zijn legermacht
samen, terwijl twee en dertig koningen zich met hun paarden en strijdwa-
gens bij hem aansloten. Zo rukte hij op, belegerde Samaria en bestormde
het. 2 Toen zond hij gezanten naar de stad tot koning Achab van Israël, 3 en
liet hem zeggen: Zo spreekt Ben-Hadad! Uw zilver en uw goud behoren
mij, maar uw vrouwen en kinderen moogt ge behouden. 4 De koning van
Israël antwoordde: Zoals ge zegt, mijn heer en koning; met al het mijne
behoor ik u toe. 5 Maar de gezanten keerden terug en zeiden: Zo spreekt
Ben-Hadad! Niet alleen uw goud en uw zilver, maar ook uw vrouwen en
kinderen moet ge mij geven; 6 anders stuur ik morgen om deze tijd mijn volk,
om uw paleis en de huizen uwer dienaren te doorzoeken; en dan grijpen
ze alles, wat hun ogen begeren, en nemen het mee. 7 Toen riep de koning
van Israël al de oudsten bijeen en sprak: Thans ziet gij duidelijk, dat hij ons
kwaad wil; want nu stuurt hij om mijn vrouwen en kinderen, terwijl ik hem
toch mijn zilver en goud niet geweigerd heb. 8 Al de oudsten en heel het volk
antwoordden hem: Ga niet op het voorstel in en geef niet toe. 9 Daarom
sprak hij tot de gezanten van Ben-Hadad: Zegt aan mijn heer en koning:
Al wat gij uw dienaar de eerste keer hebt laten bevelen, zal ik doen; maar
dit kan ik niet. Daarop gingen de gezanten heen, en brachten het antwoord
over. 10 Nu liet Ben-Hadad hem echter melden: Zo mogen de goden mij doen
en nog erger, als het puin van Samaria voldoende zal zijn, om de holle hand
te vullen van al het volk, dat ik onder mijn bevelen heb. 11 Maar de koning
van Israël antwoordde: Er is een spreekwoord: “Iemand die aangespt moet
niet juichen als iemand die losgespt.” 12 Zodra Ben-Hadad, die juist met
de koningen in de tenten zat te drinken, dit antwoord vernam, zeide hij
tot zijn dienaren: In het gelid! En ze stelden zich in slagorde op tegen de
stad. 13 Maar toen kwam er een profeet bij Achab, den koning van Israël, en
zeide: Zo spreekt Jahweh! Ziet gij heel deze grote menigte? Welnu, vandaag
nog lever Ik ze aan u over. Zo zult ge weten, dat Ik Jahweh ben. 14 Hierop
vroeg Achab: Door wien? Hij antwoordde: Zo spreekt Jahweh! Door de
manschappen van de landvoogden. Hij vroeg verder: Wie zal de strijd
beginnen? Het antwoord luidde: Gij. 15 Nu monsterde hij de manschappen
van de landvoogden; er waren er tweehonderd twee en dertig. Daarna
monsterde hij heel het volk; in het geheel zeven duizend Israëlieten. 16 ‘s
Middags, terwijl Ben-Hadad met de twee en dertig koningen, die hem te hulp
gekomen waren, in de tenten beschonken aan tafel zat, deden zij een uitval;
17 de manschappen van de landvoogden gingen voorop. Terstond liet men

Ben-Hadad berichten, dat er mannen uit Samaria kwamen. 18 Hij beval:
Hetzij ze met vredelievende bedoelingen komen, hetzij om te strijden, grijpt
ze levend. 19 Intussen trok achter de manschappen van de landvoogden
ook de tros van het leger de stad uit, 20 en iedereen versloeg zijn man. De
Arameën namen de vlucht, doch de Israëlieten zetten hen achterna. Maar
Ben-Hadad, de koning van Aram, ontkwam te paard met enige ruiters.
21 Toen trok ook de koning van Israël uit, veroverde de paarden en de
strijdwagens, en richtte onder de Arameën een grote slachting aan. 22 Nu
kwam de profeet weer bij den koning van Israël en sprak tot hem: Maar u nu
sterk en overleg goed, wat u te doen staat; want over een jaar trekt de koning
van Aram weer tegen u op. 23 Maar de hovelingen van den koning van Aram
zeiden tot hem: Hun god is een berggod; daarom waren ze sterker dan wij.
Wanneer we echter in de vlakte tegen hen strijden, zullen we zeker sterker
zijn. 24 Doe nu zo: Zet de koningen af en vervang ze door stadhouders;
25 dan kunt gij een even groot leger monsteren als gij verloren hebt, met
evenveel paarden en strijdwagens. En als we dan in de vlakte tegen hen
strijden, zullen we zeker overwinnen. Hij luisterde naar hun raad en deed
het. 26 Het volgende jaar riep Ben-Hadad de Arameën weer op en trok naar
Afek, om tegen Israël te strijden. 27 Ook de Israëlieten werden gemonsterd
en van levensmiddelen voorzien, en trokken hun tegemoet. Maar toen
de Israëlieten tegenover hen lagen, leken ze wel een paar troepjes geiten,
terwijl de Arameën het land overstroomden. 28 Toen kwam de godsman
weer bij den koning van Israël en zeide: Zo spreekt Jahweh! Omdat de
Arameën gezegd hebben: “Jahweh is een berggod en geen dalgod”, dáárom
zal Ik heel deze grote menigte aan u overleveren. Zo zult gij weten, dat Ik
Jahweh ben! 29 Nadat ze zeven dagen tegenover elkaar hadden gelegen,
kwam het op de zevende dag tot een treffen, waarbij de Israëlieten op één dag
honderdduizend man voetvolk van de Arameën neersloegen. 30 De overigen
vluchtten naar Afek, de stad in; maar de stadsmuur stortte neer op de zeven
en twintig duizend man, die waren overgebleven. Ook Ben-Hadad was naar
de stad gekomen, en vluchtte van de ene schuilplaats naar de andere. 31 Toen
zeiden zijn hovelingen tot hem: We hebben gehoord, dat de koningen van
het huis van Israël genadige koningen zijn. Laat ons daarom met een zak
om de lenden en een touw om de hals naar den koning van Israël gaan.
Misschien spaart hij uw leven. 32 Ze bonden dus een zak om de lenden en
een touw om de hals, gingen naar den koning van Israël, en zeiden: Uw
dienaar Ben-Hadad smeekt: Spaar toch mijn leven. Hij antwoordde: Leeft
hij nog? Hij is mijn broeder! 33 De mannen beschouwden dit als een gunstig
teken, gingen terstond op dit antwoord in, en zeiden: Ja, Ben-Hadad is uw
broeder. Hij hernam: Gaat hem halen. En toen Ben-Hadad bij hem gekomen
was, liet hij hem in zijn wagen stijgen. 34 Ben-Hadad stelde hem nu voor: De
steden, die mijn vader van uw vader heeft afgenomen, geef ik u terug; ook
moogt gij u in Damascus een eigen stadswijk aanleggen, zoals mijn vader in
Samaria gedaan heeft. Achab antwoordde: Op die voorwaarde laat ik u vrij.
Zo sloot hij een verbond met hem, en liet hem gaan. 35 Maar nu sprak een
profetenzoon op last van Jahweh tot een anderen: Ransel mij af! En toen
deze weigerde, hem te slaan 36 sprak hij tot hem: Omdat ge niet naar het
bevel van Jahweh hebt geluisterd, zult ge, zodra ge zijt heengegaan, door
een leeuw worden gedood. En werkelijk, zodra hij bij hem vandaan was,
ontmoette hij een leeuw, die hem doodde. 37 Daarna trof hij een anderen,
en sprak: Ransel mij af! En deze sloeg hem zo hevig, dat hij gewond werd.

38 Nu ging de profeet heen, om den koning onderweg op te wachten; maar hij
had zijn hoofddoek over zijn ogen getrokken en zich zo onkenbaar gemaakt.
39 Toen de koning voorbij kwam, riep hij hem jammerend toe en zeide: Toen
uw dienaar het strijdgewoel had verlaten, kwam er een aanvoerder met een
man naar mij toe, en zeide: “Bewaak dezen man; als hij vermist wordt, komt
gij voor hem in de plaats, of ge betaalt een talent zilver.” 40 Maar terwijl uw
dienaar het een en ander te doen had, was hij opeens spoorloos verdwenen.
De koning van Israël antwoordde hem: Dan krijgt ge ook volgens uw eigen
woorden uw verdiende loon! 41 Nu deed hij vlug de hoofddoek van zijn
ogen weg, waardoor de koning van Israël hem als een profeet herkende.
42 En hij zeide tot den koning: Zo spreekt Jahweh! Omdat gij den man hebt
vrijgelaten, die onder mijn banvloek stond, komt ge voor hem in de plaats,
en uw volk voor zijn volk. 43 Hierop ging de koning van Israël verdrietig en
toornig naar huis; zo kwam hij in Samaria aan.

21

1 Enige tijd later gebeurde het volgende: Een zekere Nabot uit Jizreël
bezat een wijngaard naast het paleis van Achab, den koning van Samaria.
2 Daarom sprak Achab tot Nabot: Geef mij uw wijngaard, dan maak ik er
een moestuin van; want hij ligt vlak bij mijn paleis. Ik geef er u een betere
voor terug, of wanneer ge dit liever hebt, de waarde in geld. 3 Maar Nabot
gaf Achab ten antwoord: Jahweh beware mij er voor, u het erfdeel van
mijn vaderen te geven. 4 Hierop ging Achab verdrietig en toornig naar huis,
omdat Nabot uit Jizreël hem had gezegd: Ik geef u het erfdeel van mijn
vaderen niet. Hij ging op zijn bed liggen, wendde het hoofd af en wilde niet
eten. 5 Toen kwam zijn vrouw Izébel bij hem en vroeg: Waarom zijt ge toch
zo verdrietig, en eet ge niet? 6 Hij antwoordde haar: Ik heb met Nabot uit
Jizreël gesproken en hem gezegd: “Verkoop mij uw wijngaard, of wanneer
ge dit liever hebt, dan geef ik er u een andere voor in de plaats.” En hij
antwoordde: “Ik geef u mijn wijngaard niet.” 7 Maar zijn vrouw Izébel zeide
tot hem: Gij zijt me ook een koning van Israël! Sta op en eet, en zit er maar
niet over in; ik bezorg u de wijngaard van Nabot wel. 8 Daarop schreef zij een
brief uit Achabs naam, sloot die met zijn zegel, en zond hem aan de oudsten
en de leiders, die bij Nabot in de stad woonden. 9 Ze schreef in de brief
als volgt: Kondigt een vasten af en laat Nabot vooraan zitten, als het volk
bijeen is. 10 Dan moet ge een paar deugnieten tegen hem laten optreden, die
hem er van betichten, dat hij God en den koning heeft gelasterd. Leidt hem
daarna weg, en stenigt hem dood. 11 Zijn medeburgers, de oudsten en de
leiders, deden wat Izébel hun had bevolen in de brief, die ze hun geschreven
had. 12 Zij kondigden een vasten af, en toen het volk bijeen was, plaatsten
ze Nabot vooraan. 13 Nu kwamen er een paar deugnieten, die tegen hem
optraden, en ten overstaan van het volk getuigden: Nabot heeft God en den
koning gelasterd! En men bracht hem buiten de stad, waar hij dood werd
gestenigd. 14 Toen berichtten zij aan Izébel: Men heeft Nabot gestenigd; hij
is dood. 15 Zodra Izébel vernam, dat Nabot gestenigd en dood was, sprak
ze tot Achab: Sta op, en neem de wijngaard van Nabot uit Jizreël in bezit,
die hij u niet voor geld wilde afstaan; want Nabot leeft niet meer, maar is
dood. 16 Toen Achab hoorde, dat Nabot dood was, ging hij heen, en nam de
wijngaard van Nabot uit Jizreël in bezit. 17 Maar nu werd het woord van
Jahweh tot Elias uit Tisjbe gericht: 18 Sta op en ga naar Achab, den koning

van Israël, die te Samaria woont; hij is in de wijngaard van Nabot, die hij
in bezit is gaan nemen. 19 Zeg tot hem: Zo spreekt Jahweh! Komt ge na de
moord de erfenis in bezit nemen? Zo spreekt Jahweh! Op de plaats, waar de
honden het bloed van Nabot hebben gelikt, zullen ze ook het uwe oplikken.
20 Maar Achab snauwde Elias toe: Weet mijn vijand mij weer te vinden?
Hij antwoordde: Ja; maar enkel omdat ge u vermeten hebt, kwaad te doen
in de ogen van Jahweh. 21 En nu, zo spreekt Jahweh! Ik zal onheil over u
brengen en u wegvagen; al wat man is in Achabs huis, slaaf of vrije, zal Ik
uit Israël verdelgen. 22 Met uw huis zal Ik handelen als met het huis van
Jeroboam, den zoon van Nabat, en als met het huis van Basja, den zoon van
Achi-ja, omdat ge Mij hebt getergd en Israël tot zonde hebt verleid. 23 En
tot Izébel spreekt Jahweh: De honden zullen Izébel verslinden op de open
plaats voor Jizreël! 24 Sterft er iemand van Achab in de stad, dan zullen de
honden hem verslinden; en sterft iemand van hem op het land, dan zullen
de vogels uit de lucht het doen! 25 Want nooit heeft iemand zich als Achab
vermeten, om kwaad te doen in de ogen van Jahweh, hiertoe verleid door
Izébel, zijn vrouw; 26 schandelijk heeft hij zich gedragen door waangoden
te dienen, juist zoals de Amorieten deden, die Jahweh voor Israël heeft
verjaagd. 27 Toen Achab deze bedreiging vernam, scheurde hij zijn klederen,
trok een boetekleed aan en vastte; hij legde zich zelfs in het boetekleed te
ruste, en liep peinzend rond. 28 Nu werd het woord van Jahweh tot Elias uit
Tisjbe gericht: 29 Hebt gij gezien, hoe Achab zich voor Mij heeft vernederd?
Omdat hij zich voor Mij heeft vernederd, zal Ik hem het onheil niet tijdens
zijn leven overzenden, maar onder zijn zoon zal Ik het over zijn huis doen
neerkomen.

22

1 Drie jaren bleef het nu rustig, en was er geen oorlog tussen Aram en
Israël. 2 Maar toen in het derde jaar koning Josafat van Juda bij den koning
van Israël op bezoek was, 3 sprak de koning van Israël tot zijn hof: Weet gij
wel, dat Rama in Gilad van ons is? En wij blijven maar rustig zitten, in plaats
van het den koning van Aram te ontnemen. 4 En hij vroeg Josafat: Wilt gij
met mij ten strijde trekken naar Rama in Gilad? En Josafat verzekerde den
koning van Israël: Ik en gij zijn één; mijn volk is uw volk en mijn paarden zijn
uw paarden! 5 Toch verzocht Josafat den koning van Israël: Vraag echter
eerst, wat Jahweh zegt. 6 Toen ontbood de koning van Israël de profeten,
tezamen ongeveer vier honderd man. Hij vroeg hun: Zal ik tegen Rama
in Gilad ten strijde trekken, of niet? Zij antwoordden: Trek op; Jahweh
levert het aan den koning over. 7 Maar Josafat vroeg: Is hier geen profeet
van Jahweh meer, dien we kunnen raadplegen? 8 De koning van Israël
antwoordde: Er is nog één man, door wien wij Jahweh kunnen raadplegen.
Maar ik heb een hekel aan hem; want hij voorspelt mij nooit iets goeds,
altijd maar kwaad. Het is Mikájehoe, de zoon van Jimla. Maar Josafat zei:
De koning moet zo iets niet zeggen. 9 Toen riep de koning van Israël een
kamerdienaar en zei: Haal vlug Mikájehoe, den zoon van Jimla. 10 Intussen
waren de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, in ambtsgewaad
op hun tronen gaan zitten, op de open plaats bij de poort van Samaria, en
bleven al de profeten voor hen profeteren. 11 Een zekere Sidki-ja, de zoon
van Kenaäna, had zich ijzeren horens gemaakt, en zeide: Zo spreekt Jahweh!
Hiermee zult gij de Arameën neerstoten tot verdelgens toe. 12 Al de andere

profeten profeteerden hetzelfde en riepen: Trek op naar Rama in Gilad! Gij zult zeker slagen; want Jahweh heeft het aan den koning overgeleverd. 13 De bode, die Mikájehoe was gaan roepen, zeide tot hem: Zie eens; eenstemmig hebben de profeten den koning een gunstig antwoord gegeven; laat ook uw antwoord zijn als het hunne, en voorspel iets goeds. 14 Maar Mikájehoe zeide: Zo waar Jahweh leeft; wat Jahweh mij zegt, zal ik spreken! 15 Toen hij nu bij den koning gekomen was, zeide deze tot hem: Mikájehoe, zullen wij naar Rama in Gilad ten strijde trekken of niet? Hij antwoordde hem: Trek op; ge zult zeker slagen; want Jahweh heeft het aan u overgeleverd. 16 De koning snauwde hem toe: Hoe dikwijls moet ik u bezweren, mij in de naam van Jahweh niets dan de waarheid te zeggen? 17 Maar nu sprak hij: Ik zag heel Israël over de bergen verstrooid als schapen zonder herder! En Jahweh sprak: Ze hebben geen heer; laat ze rustig naar huis terugkeren! 18 Toen zei de koning van Israël tot Josafat: Heb ik het u niet gezegd? Hij voorspelt mij nooit iets goeds, altijd maar kwaad. 19 Maar Mikájehoe sprak: Dat is niet waar! Luister niettemin naar het woord van Jahweh! Ik zag Jahweh op zijn troon, met het hemelse heir rechts en links om Hem heen. 20 Jahweh vroeg: Wie wil Achab overhalen, naar Rama in Gilad op te trekken, om daar te sneuvelen? En de een zei zus, de ander zo. 21 Toen trad er een geest naar voren, ging voor Jahweh staan en zeide: Ik wil hem overhalen. Jahweh vroeg hem: Hoe? 22 Hij antwoordde: Ik ga een leugengeest worden in de mond van al zijn profeten. Toen sprak Jahweh: Ge moogt hem bewerken, en ge zult slagen ook; ga heen en doe het. 23 Welnu, thans heeft Jahweh een leugengeest in de mond van al uw profeten gelegd, omdat Jahweh uw verderf heeft besloten. 24 Maar nu trad Sidki-jáhoe, de zoon van Kenaäna, vooruit, gaf Mikájehoe een slag in het gezicht, en zeide: Wat; zou de geest van Jahweh mij hebben verlaten, om te spreken tot u? 25 Mikájehoe antwoordde: Dat zult ge gewaar worden, wanneer ge van huis tot huis zult vluchten, om u te verbergen. 26 Nu sprak de koning van Israël: Neem Mikájehoe gevangen, en breng hem bij de stadsvoogd Amon en bij prins Joasj. 27 Zeg hun: De koning beveelt, hem gevangen te houden en hem slecht eten en drinken te geven, tot hij ongedeerd terugkomt. 28 Maar Mikájehoe sprak: Als gij ongedeerd terugkomt, heeft Jahweh niet door mij gesproken. 29 Zo trok dus de koning van Israël, met koning Josafat van Juda, naar Rama in Gilad. 30 Maar de koning van Israël zei tot Josafat: Ik wil verkleed de strijd ingaan, doch gij kunt uw eigen kleren wel aanhouden. Hierop verkleedde de koning van Israël zich, voor hij ten strijde trok. 31 Nu had de koning van Aram zijn twee en dertig bevelhebbers van de strijdwagens de opdracht gegeven: Valt niemand aan, wie het ook zij, maar alleen den koning van Israël. 32 Toen zij nu Josafat zagen, dachten ze: Dat is zeker de koning van Israël. En ze vielen op hem aan. Maar Josafat hief een krijgsgeschreeuw aan, 33 waardoor ze bemerkten, dat hij de koning van Israël niet was. Daarom lieten zij hem met rust. 34 Intussen richtte iemand op goed geluk af zijn boog, en trof den koning van Israël tussen de voegen van het pantser. Deze beval toen zijn wagenmenner: Wend de teugels, en breng mij van het slagveld; want ik ben gewond. 35 Maar omdat de strijd toen juist op zijn hevigst was, moest de koning tegenover de Arameën rechtop in zijn wagen blijven staan, ofschoon het bloed uit zijn wonde in de bak van de wagen neersijpelde. Tegen de avond echter stierf hij. 36 En nog voor zonsondergang ging de kreet door het leger: Iedereen terug naar zijn stad, iedereen terug naar zijn land; 37 de

koning is dood! In Samaria aangekomen, begroef men den koning; 38 en
toen men de wagen uitspoelde bij de vijver van Samaria, waar lichtekooien
aan het baden waren, likten de honden zijn bloed op. Zo werd het woord
vervuld, dat Jahweh gesproken had. 39 De verdere geschiedenis van Achab,
met al wat hij deed, ook de bouw van het ivoren paleis en de versterking
der steden, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van
Israël. 40 Achab ging bij zijn vaderen te ruste, en zijn zoon Achazja volgde
hem op. 41 In het vierde jaar der regering van Achab over Israël werd Josafat,
de zoon van Asa, koning van Juda. 42 Josafat was vijf en dertig jaar oud,
toen hij koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaar te Jerusalem. Zijn
moeder heette Azoeba, en was de dochter van Sjilchi. 43 In alles volgde hij
het voorbeeld van zijn vader Asa, zonder daarvan af te wijken; zo deed hij
wat recht was in de ogen van Jahweh. Alleen werden de offerhoogten niet
afgeschaft, zodat het volk er bleef offeren en wierook branden. 44 Josafat
leefde in vrede met den koning van Israël. 45 De verdere geschiedenis
van Josafat, met de heldendaden, die hij verrichtte, en de oorlogen, die hij
voerde, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda.
46 De verminkten, die tijdens de regering van zijn vader Asa nog waren
overgebleven, verwijderde hij uit het land. 47 Er was toen geen koning
in Edom, maar een stadhouder 48 van koning Josafat. Deze bouwde een
Tarsjisjvloot, om daarmee naar Ofir te varen om goud. Maar hij voer niet uit,
daar de vloot schipbreuk leed bij Esjon-Géber. 49 Toen zei Achazja, de zoon
van Achab, tot Josafat: Laat mijn volk met het uwe de schepen bemannen;
maar Josafat weigerde. 50 Josafat ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in
de stad van zijn vader David bij zijn vaderen begraven. Zijn zoon Joram
volgde hem op. 51 In het zeventiende jaar der regering van Josafat over Juda
werd Achazja, de zoon van Achab, te Samaria koning van Israël. Twee jaar
regeerde hij over Israël. 52 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh,
en volgde het wangedrag na van zijn vader en moeder en dat van Jeroboam,
den zoon van Nebat, die Israël tot zonde had verleid. 53 Hij diende Báal en
boog zich voor hem neer; zo tergde hij Jahweh, Israëls God, juist zoals zijn
vaderen het hadden gedaan.

Het tweede boek Koningen

1 Na de dood van Achab maakte Moab zich van Israël onafhankelijk. 2 Toen
Achazja tengevolge van een val uit het tralievenster van zijn opperzaal te
Samaria, ziek lag, zond hij boden uit met de opdracht: Gaat Báal-Zeboeb, den
god van Ekron, raadplegen, of ik van deze ziekte zal genezen. 3 Daarom
sprak een engel van Jahweh tot Elias uit Tisjbe: Sta op, ga de boden van den
koning van Samaria tegemoet, en zeg hun: Is er geen God in Israël meer,
dat ge Báal-Zeboeb, den god van Ekron, gaat raadplegen? 4 Daarom spreekt
Jahweh: Van het bed, waarop ge ligt, zult ge niet meer opstaan; want ge
zult sterven. En Elias ging heen. 5 Toen de boden bij Achazja terugkwamen,
vroeg hij hun: Wat; zijt gij al terug? 6 Zij antwoordden: We zijn een man
tegengekomen, die ons zeide: “Keert terug naar den koning, die u gezonden
heeft, en zegt hem: Zo spreekt Jahweh! Is er geen God in Israël meer, dat ge
boden uitzendt, om Báal-Zeboeb, den god van Ekron, te raadplegen? Daarom
zult ge van het bed, waarop ge ligt, niet meer opstaan; want ge zult sterven.”
7 Hij vroeg hun: Wat was het voor een man, die u tegemoet kwam, en zo tot u
sprak? 8 Zij antwoordden: Hij had lang haar, en droeg een leren riem om zijn
middel. Toen sprak hij: Dat was Elias uit Tisjbe. 9 Nu zond hij een hoofdman
van vijftig met vijftig man op hem af. Deze ging naar Elias toe, terwijl hij op
de top van een heuvel zat, en zeide tot hem: Man Gods, de koning beveelt u
te komen. 10 Maar Elias gaf hem ten antwoord: Als ik een godsman ben, dale
er vuur uit de hemel neer, en verslinde u en uw mannen. En opeens sloeg
het vuur uit de hemel neer, en verslond hem en zijn mannen. 11 Opnieuw
zond de koning een hoofdman van vijftig met vijftig man op hem af. Ook
deze ging naar hem toe en zei: Man Gods, de koning beveelt u, terstond te
komen. 12 Maar Elias antwoordde: Als ik een godsman ben, dan dale er
vuur uit de hemel neer, en verslinde u en uw mannen. En weer sloeg er
vuur uit de hemel neer, en verslond hem en zijn mannen. 13 Toen zond
de koning voor de derde maal een hoofdman van vijftig met vijftig man.
Maar toen deze boven kwam, viel hij voor Elias op zijn knieën neer en
smeekte hem: Man Gods, spaar toch mijn leven en dat der vijftig mannen,
uw dienaars! 14 Want er is vuur uit de hemel neergeslagen, en het heeft de
twee vorige hoofdmannen van vijftig met hun mannen verslonden; spaar
dus mijn leven. 15 Nu sprak de engel van Jahweh tot Elias: Ga met hem
mee en vrees hem niet. Toen stond hij op, en ging met hem mee naar den
koning. 16 En hij zeide tot hem: Zo spreekt Jahweh! Omdat gij boden hebt
uitgezonden, om Báal-Zeboeb te raadplegen, den god van Ekron, daarom zult
ge van het bed, waarop ge ligt, niet meer opstaan; want ge zult sterven. 17 En
hij stierf, zoals Jahweh hem door Elias voorspeld had. En omdat hij geen
zoon had, volgde zijn broer Joram hem op1. 18 De verdere geschiedenis van
Achazja, met wat hij gedaan heeft, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Israël.

2

1 Toen Jahweh Elias in een stormwind ten hemel wilde opnemen, vertrok
Elias van Gilgal, en Eliseus ging met hem mee. 2 Elias sprak echter tot
Eliseus: Blijf hier; want Jahweh heeft mij naar Betel gezonden. Maar Eliseus

antwoordde: Zo waar Jahweh leeft, en bij uw leven; ik verlaat u niet. Toen
zij te Betel aankwamen, 3 gingen de profetenzonen uit Betel naar Eliseus,
en zeiden tot hem: Weet gij, dat Jahweh thans uw heer, boven uw hoofd
uit, gaat wegnemen? Hij antwoordde: Ik weet het; houdt u maar stil. 4 Nu
sprak Elias tot hem: Eliseus, blijf hier; want Jahweh heeft mij naar Jericho
gezonden. Maar hij antwoordde: Zo waar Jahweh leeft, en bij uw leven; ik
verlaat u niet. Toen zij te Jericho aankwamen, 5 gingen de profetenzonen
van Jericho naar Eliseus, en zeiden tot hem: Weet gij, dat Jahweh uw heer,
boven uw hoofd uit, gaat wegnemen? Hij antwoordde: Ik weet het; houdt
u maar stil. 6 Nu sprak Elias tot hem: Blijf hier; want Jahweh heeft mij naar
de Jordaan gezonden. Maar hij antwoordde: Zo waar Jahweh leeft, en bij
uw leven; ik verlaat u niet. Daarop gingen ze samen verder. 7 Vijftig van de
profetenzonen volgden hen, maar bleven in de verte staan, toen ze samen
bij de Jordaan stil hielden. 8 Nu nam Elias zijn mantel, rolde hem op, en
sloeg er mee op het water. En dit verdeelde zich in tweeën, zodat zij beiden
droogvoets konden oversteken. 9 Aan de overkant aangekomen, sprak Elias
tot Eliseus: Doe nu een verzoek; wat moet ik voor u doen, eer ik van u word
weggenomen. Eliseus antwoordde: Dat ik een dubbel deel van uw geest mag
ontvangen. 10 Elias sprak: Ge vraagt heel veel; maar als ge mij ziet, wanneer
ik van u word weggenomen, wordt uw bede vervuld; ziet ge me niet, dan
geschiedt het niet. 11 Terwijl ze nu al sprekende verder gingen, kwam er
opeens een vurige wagen met vurige paarden; ze werden van elkander
gescheiden, en Elias voer in een stormwind ten hemel. 12 Toen Eliseus dit
zag, riep hij uit: Vader, mijn vader; Israëls strijdwagens en ruiterij! Maar
hij zag hem niet meer; en hij greep zijn klederen, en scheurde ze vaneen.
13 Nu raapte hij de mantel op, die Elias had laten vallen, keerde terug en
bleef bij de Jordaanoever staan. 14 Daar nam hij de mantel van Elias, en
sloeg er mee op het water; maar het verdeelde zich niet. Toen riep hij
uit: Waar is Jahweh dan toch, de God van Elias? En weer sloeg hij op het
water; nu verdeelde het zich in tweeën, zodat hij kon oversteken. 15 Toen
de profetenzonen van Jericho dit uit de verte zagen, zeiden ze: De geest van
Elias rust op Eliseus! Ze gingen hem tegemoet, en wierpen zich voor hem
ter aarde neer. 16 Toen zeiden ze tot hem: Er zijn onder uw dienaren vijftig
flinke mannen. Laat die toch naar uw meester gaan zoeken; misschien heeft
de geest van Jahweh hem opgenomen, en hem ergens op een berg of in
een dal neergezet. Maar hij antwoordde: Laat ze niet zoeken. 17 Toen ze
echter maar bleven aandringen, zei hij eindelijk: Stuur ze dan maar. Ze
zonden dus vijftig mannen uit, die drie dagen lang naar Elias zochten; maar
ze vonden hem niet. 18 Toen ze bij Eliseus in Jericho terugkeerden, sprak hij
tot hen: Heb ik u niet gezegd, dat gij niet behoefde te gaan? 19 Nu zeiden
de bewoners der stad tot Eliseus: De ligging van de stad is goed, zoals mijn
heer zelf kan zien; maar het water is slecht, zodat het land onvruchtbaar
is. 20 Hij antwoordde: Haalt mij een nieuwe schotel met zout. Toen ze die
hadden gebracht, 21 ging hij naar de bron, wierp het zout erin, en zei: Zo
spreekt Jahweh! Ik maak dit water gezond; het zal nu niet langer dood en
onvruchtbaarheid brengen. 22 Zo werd op het woord, dat Eliseus sprak, het
water goed tot op deze dag. 23 Vandaar ging Eliseüs naar Betel. Toen hij
de weg daarheen opging, kwamen er kleine jongens uit de stad, die hem
spottend toeriepen: Kom hier, kaalkop! Kom hier, kaalkop! 24 Eliseus keerde
zich om, en toen hij ze zag, vervloekte hij ze in de naam van Jahweh. En

onmiddellijk kwamen er uit het bos twee berinnen, die twee en veertig van die jongens verscheurden. 25 Vandaar ging hij naar de berg Karmel, en keerde toen naar Samaria terug.

3

1 In het achttiende jaar der regering van Josafat over Juda werd Joram, de zoon van Achab, te Samaria koning van Israël. Hij regeerde twaalf jaar. 2 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, maar niet zo erg als zijn vader en moeder; want hij verwijderde de heilige zuilen van Báal, die zijn vader had opgericht. 3 Maar hij brak niet met de zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had verleid. 4 Mesja, de koning van Moab, die een herdersvorst was, moest aan den koning van Israël als schatting jaarlijks honderdduizend lammeren en de wol van honderdduizend schapen betalen. 5 Maar na de dood van Achab had de koning van Moab zich van den koning van Israël onafhankelijk gemaakt. 6 Daarom verliet koning Joram op zekere dag Samaria, om heel Israël te gaan monsteren. 7 Tegelijk liet hij aan koning Josafat van Juda berichten: De koning van Moab heeft zich van mij los gemaakt; wilt gij met mij tegen Moab ten strijde trekken? Hij antwoordde: Ik ga mee; want ik en gij zijn één; mijn volk is uw volk, en mijn paarden zijn uw paarden. 8 En hij vroeg: Welke weg zullen we gaan? Het antwoord luidde: Door de woestijn van Edom. 9 Daarop trok de koning van Israël met de koningen van Juda en Edom te velde; maar na een tocht van zeven dagen was er geen water meer voor het leger en de dieren, die hen volgden. 10 Toen sprak de koning van Israël: Wee; nu heeft Jahweh ons, drie koningen, hierheen geroepen, om ons aan Moab over te leveren. 11 Maar Josafat vroeg: Is er hier geen profeet van Jahweh, door wien we Hem kunnen raadplegen? Iemand uit het gevolg van den koning van Israël antwoordde: Eliseus is hier, de zoon van Sjafat, die op Elias' handen water goot. 12 Josafat verzekerde: Bij hem is het woord van Jahweh. De koning van Israël ging dus met Josafat en den koning van Edom naar hem toe. 13 Maar Eliseus sprak tot den koning van Israël: Wat heb ik met u te maken? Ga naar de profeten van uw vader en moeder! De koning van Israël antwoordde: Maak toch, dat Jahweh ons drieën niet hierheen heeft geroepen, om tenslotte aan Moab te worden overgeleverd. 14 Toen sprak Eliseus: Zo waar Jahweh der heirscharen leeft, voor wiens aanschijn ik sta; als ik me niet in acht nam tegenover Josafat, den koning van Juda, dan keek ik u nog niet eens aan. 15 Doch haalt mij nu maar een citerspeler. Zodra de citerspeler begon te tokkelen, kwam de hand van Jahweh op Eliseüs. 16 En hij sprak: Zo spreekt Jahweh! Graaft in dit dal overal kuilen. 17 Want zo spreekt Jahweh! Gij zult geen wind en regen zien, maar dit dal zal met water worden gevuld, zodat gij met uw leger en uw lastdieren kunt drinken. 18 En dit betekent nog maar weinig voor Jahweh. Want Hij zal Moab aan u overleveren; 19 gij zult alle versterkte steden overweldigen, alle vruchtbomen vellen, alle waterbronnen verstoppen en alle goede akkers met stenen bederven. 20 En de volgende morgen omtrent de tijd van het offer, kwam er van de kant van Edom plotseling een watervloed opzetten, die het land overstroomde. 21 Intussen hadden de Moabieten gehoord, dat de koningen tegen hen ten strijde waren getrokken. Daarom waren alle strijdbare mannen opgeroepen, en aan de grens opgesteld. 22 Maar toen de zon 's morgens vroeg over het water straalde, zagen de Moabieten uit

de verte het water bloedrood gekleurd. 23 En ze riepen: Dat is bloed! De
koningen zijn elkaar te lijf gegaan, en hebben elkander verslagen. Moab,
op; naar de buit! 24 En ze renden op het kamp der Israëlieten af. Maar
de Israëlieten hadden zich te weer gesteld, en sloegen op de Moabieten in,
die voor hen de vlucht moesten nemen. Doch de Israëlieten zetten hen
achterna, en sloegen er voortdurend op in. 25 Ze verwoestten al hun steden,
wierpen alle goede akkers vol stenen, verstopten alle bronnen en hakten alle
vruchtbomen om. Ten slotte bleef alleen Kir-Charésjet met zijn bezetting nog
over; maar ook deze stad werd door de slingeraars omsingeld en beschoten.
26 Toen de koning van Moab nu zag, dat de strijd hem te machtig werd,
trachtte hij met zeven honderd strijders bij den koning van Edom door te
breken; maar het lukte hun niet. 27 Daarom nam hij zijn eerstgeboren zoon,
die hem moest opvolgen, en offerde hem als brandoffer op de stadsmuur.
Nu barstte er een hevige toorn tegen de Israëlieten los, zodat ze moesten
opbreken en naar hun land terugkeren.

4

1 Eens riep de vrouw van een der profetenzonen Eliseus, en zei: Uw
dienaar, mijn man, is gestorven; gij weet, dat uw dienaar godvrezend was.
En nu komt een schuldeiser mijn twee jongens halen, om er slaven van te
maken. 2 Eliseus sprak tot haar: Wat kan ik voor u doen? Zeg mij eens:
Wat hebt ge in huis? Zij zeide: Uw dienares heeft niets anders in huis dan
een kruik olie. 3 Toen sprak hij: Ga bij al uw buren lege vaten vragen, maar
vooral niet te weinig. 4 Dan moet ge naar huis gaan, en de deur achter u en
uw jongens sluiten. Giet dan olie in al die vaten, en zet de volle op zij. 5 Nadat
ze van hem was weggegaan, sloot ze de deur achter zich en haar jongens, en
terwijl dezen de vaten aanreikten, bleef zij ze maar vol gieten. 6 Toen de
vaten vol waren, zei ze tot haar zoon: Geef me nog een ander vat. Maar hij
antwoordde haar: Er is geen meer. En nu hield de olie op met vloeien. 7 Ze
ging het aan den godsman vertellen, en deze sprak: Ga de olie verkopen en
uw schuld betalen; van het overschot kunt ge met uw zonen leven. 8 Toen
Eliseus op zekere dag te Sjoenem kwam, werd hij daar door een voorname
vrouw aan tafel genodigd. En wanneer hij in het vervolg daar voorbijkwam,
ging hij er altijd heen, om te eten. 9 Daarom zei de vrouw tot haar man: Zie
eens; ik heb gemerkt, dat de gast, die altijd bij ons komt, een heilige godsman
is. 10 Laat ons boven een klein kamertje voor hem inrichten, en er een bed,
een tafel, een stoel en een lamp neerzetten; dan kan hij daar zijn intrek
nemen, wanneer hij bij ons komt. 11 Toen Eliseus dus op zekere dag weer
aankwam, kon hij de bovenkamer betrekken en ging er rusten. 12 Daarna
beval hij zijn dienaar Gechazi: Roep de Sjoenamietische. Hij riep haar, en
ze kwam bij hem. 13 Te voren had Eliseüs al tot Gechazi gezegd, haar te
vragen: Ge hebt nu zo uitstekend voor ons gezorgd; wat kunnen wij nu voor
u doen? Misschien een goed woordje bij den koning of bij den legeroverste?
Maar ze had geantwoord: Ik woon te midden van mijn volk. 14 Hierop had
hij aan Gechazi gevraagd: Maar kunnen we dan helemaal niets voor haar
doen? En deze had geantwoord: Wel zeker; ze heeft geen zoon, en haar man
is oud. 15 Toen had Eliseüs gezegd: Roep haar. Zo was Gechazi haar gaan
roepen, en nu stond ze aan de deur. 16 En Eliseus sprak: Het volgend jaar om
deze tijd drukt ge een zoon aan uw hart. Ze antwoordde: Neen heer; man
Gods, misleid uw dienares toch niet. 17 Maar de vrouw werd zwanger, en het
volgende jaar om dezelfde tijd baarde zij een zoon, zoals Eliseus voorspeld

had. 18 Toen de jongen wat groter geworden was, ging hij eens met zijn vader
mee naar de maaiers. 19 Daar riep hij opeens tot zijn vader: Mijn hoofd, mijn
hoofd! Deze zei tot een knecht: Neem hem op, en breng hem bij zijn moeder.
20 De knecht nam hem op, en bracht hem bij zijn moeder. Tot de middag lag
hij op haar schoot; toen stierf hij. 21 Nu ging zij naar boven, legde hem op het
bed van den godsman, en deed de deur achter hem toe. Toen liep ze naar
buiten, 22 riep haar man en zei: Stuur me een van de knechts met een ezelin;
ik wil dadelijk naar den godsman, en kom gauw terug. 23 Hij zei: Waarom
gaat ge nu vandaag naar hem toe? Het is toch geen nieuwe maan of sabbat.
Maar ze antwoordde: Tot ziens! 24 Ze zadelde de ezelin, en beval den knecht:
Drijf ze maar gedurig aan en houd nergens stil, tenzij ik het u zeg. 25 Zo ging
ze op weg, en begaf zich naar den godsman op de berg Karmel. Toen de
godsman haar in de verte zag aankomen, zei hij tot zijn dienaar Gechazi:
Daar is die Sjoenamietische. 26 Ga haar tegemoet, en vraag haar, hoe het
gaat met haarzelf, haar man en haar kind. Zij antwoordde: Goed. 27 Maar
toen ze bij den godsman op de berg was gekomen, omklemde ze zijn voeten.
Gechazi trachtte haar weg te duwen, maar de godsman sprak: Laat haar
begaan, want ze is diep bedroefd; Jahweh houdt het voor mij verborgen, en
heeft het mij niet geopenbaard. 28 Nu sprak zij: Heer, heb ik u soms om een
zoon gevraagd? Heb ik u niet gezegd: Misleid mij toch niet! 29 Toen beval
hij Gechazi: Omgord uw lenden, neem mijn staf in de hand, en ga hem op
den jongen leggen; en als ge iemand ontmoet, groet hem niet, en wanneer
men u groet, antwoord dan niet. 30 Maar de moeder van den jongen zei: Zo
waar Jahweh leeft en bij uw leven; ik verlaat u niet. Toen stond hij zelf op, en
ging met haar mee. 31 Gechazi, die hun vooruit was gegaan, legde de staf op
den knaap; maar deze gaf geen geluid of teken van leven. Daarom keerde
hij terug. En toen hij Eliseus tegenkwam, zei hij hem: De jongen is niet
ontwaakt. 32 Nu trad Eliseus het huis binnen, en zag den jongen dood op zijn
bed liggen. 33 Hij ging de kamer in, deed de deur achter hen beiden toe, en
bad tot Jahweh. 34 Daarna strekte hij zich uit op het kind, en legde de mond
op zijn mond, de ogen op zijn ogen, en de handen op zijn handen. Zo bleef
hij op hem uitgestrekt, totdat het lichaam van het kind warm was geworden.
35 Toen liep hij eenmaal in huis op en neer, ging weer naar boven, en strekte
zich nogmaals op hem uit. Nu begon de jongen te niezen, tot zeven maal toe,
en eindelijk deed hij zijn ogen open. 36 Eliseus riep Gechazi en sprak: Roep de
Sjoenamietische. Hij riep haar, en ze kwam. En Eliseus zeide tot haar: Hier
hebt ge uw zoon. 37 Ze liep naar hem toe, zonk neer aan zijn voeten, en boog
zich diep ter aarde; daarna nam ze haar kind op en ging heen. 38 Terwijl er in
het land hongersnood heerste, kwam Eliseus weer eens naar Gilgal. En toen
de profetenzonen bij hem zaten, beval hij zijn dienaar: Zet de grote pot op,
en kook wat moes voor de profetenzonen. 39 Daarom ging er iemand het veld
in, om groenten te zoeken. Hij vond een slingerplant op het veld, en plukte
daarvan wilde komkommers, zijn mantel vol. Thuis gekomen, sneed hij ze in
de pot met moes; want hij kende ze niet. 40 Nu schepte men voor de mannen
op; maar nauwelijks waren ze van de moes aan het eten, of ze schreeuwden
het uit: Man Gods, de dood is in de pot! En ze durfden er niet meer van eten.
41 Maar Eliseus sprak: Haal wat meel! Dit wierp hij in de pot, en sprak: Schep
nu op voor het volk, en laat ze er rustig van eten. En werkelijk, er was niets
schadelijks meer in de pot. 42 Eens kwam er iemand uit Báal-Sjalisja, die voor
den godsman twintig gerstebroden als eerstelingenbrood en een zak vers

koren had meegebracht. Eliseus beval: Geef het aan het volk te eten. 43 Zijn
dienaar antwoordde: Hoe kan ik dit nu aan honderd man voorzetten? Maar
Eliseus hernam: Geef het aan het volk te eten; want zo spreekt Jahweh! Ge
zult eten, en nog overhouden. 44 Nu zette hij het hun voor; en toen ze gegeten
hadden, hielden ze nog over, zoals Jahweh gezegd had.

5

1 Er leefde toen een zekere Naäman, die legeroverste was van den koning
van Aram. Hij was een man van invloed, en stond in hoog aanzien bij
zijn heer, omdat Jahweh door hem aan de Arameën een overwinning
geschonken had. Maar de man was melaats. 2 Nu waren er vroeger in het
land van Israël aramese benden op strooptocht geweest, en hadden daar
een nog jong meisje geroofd. Dit was nu in dienst bij de vrouw van Naäman.
3 Ze zei tot haar meesteres: Was mijn meester maar eens bij den profeet in
Samaria; die zou hem wel van zijn melaatsheid genezen. 4 Nu ging Naäman
naar zijn heer en sprak: Zo en zo heeft het meisje uit het land van Israël
gezegd. 5 Toen zei de koning van Aram: Ga er dan heen; ik zal een schrijven
zenden aan den koning van Israël. Hij ging dus op weg, en nam tien talenten
zilver, zesduizend gouden sikkels en tien stel feestgewaden mee. 6 Aan den
koning van Israël bracht hij een schrijven over van de volgende inhoud:
Tegelijk met deze brief zend ik u mijn dienaar Naäman, opdat gij hem van
zijn melaatsheid geneest. 7 Zodra de koning van Israël de brief had gelezen,
scheurde hij zijn klederen en sprak: Ben ik dan een God, die kan doden
en levend maken, dat hij een man naar mij toe stuurt, om hem van zijn
melaatsheid te genezen? Ziet ge nu wel, dat hij een voorwendsel tegen me
zoekt? 8 Toen de godsman Eliseus hoorde, dat de koning van Israël zijn
klederen gescheurd had, liet hij den koning zeggen: Waarom scheurt ge uw
klederen? Laat hem bij mij komen; dan zal hij zien, dat er een profeet is
in Israël. 9 Naäman ging dus met zijn paarden en wagens naar Eliseus, en
hield stil voor de ingang van zijn huis. 10 Maar Eliseus liet hem door een
boodschapper zeggen: Ga u zeven maal wassen in de Jordaan; dan wordt
uw vlees weer gezond en rein. 11 Hierover verstoord liep Naäman weg en
riep uit: Ik had gedacht, dat hij zelf wel naar buiten zou komen, om over
mij de naam van Jahweh, zijn God, aan te roepen, met zijn hand over de
plek te strijken, en zo de melaatsheid te genezen. 12 Zijn de rivieren van
Damascus, de Albana en de Parpar, soms niet beter, dan al de wateren van
Israël! Kan ik daar niet gaan baden, om rein te worden? En hij keerde zich
om, en ging toornig heen. 13 Maar zijn dienaren trachtten hem te overreden,
en zeiden: Vader, wanneer de profeet u iets moeilijks had voorgeschreven,
dan hadt ge het zeker gedaan. Waarom dan niet, nu hij zegt: “Was u en ge
wordt rein.” 14 Toen ging hij naar de Jordaan, en dompelde zich daar zeven
maal onder, zoals de godsman gezegd had. En zijn lichaam werd weer als
dat van een kind; hij was rein. 15 Nu keerde hij met heel zijn gevolg naar
den godsman terug. Hij ging binnen, trad eerbiedig naar voren en sprak:
Nu weet ik, dat er op de hele aarde geen God is tenzij in Israël! Wil daarom
een huldeblijk van uw dienaar aanvaarden. 16 Maar Eliseus antwoordde:
Zo waar Jahweh leeft, voor wiens aanschijn ik sta; ik neem niets aan. En hoe
Naäman ook aandrong, iets aan te nemen, hij bleef weigeren. 17 Toen zeide
Naäman: Zoals ge wilt; maar verleen aan uw dienaar de gunst, zoveel aarde
mee te nemen, als een koppel muildieren kan dragen; want uw dienaar wil
geen brand- of slachtoffer meer opdragen aan een anderen God, dan aan

Jahweh alleen1. 18 Dit ene moge Jahweh uw dienaar vergeven: Wanneer
mijn meester naar de tempel van Rimmon gaat, om hem daar te aanbidden,
steunt hij op mijn arm, zodat ik mij wel moet neerbuigen in de tempel van
Rimmon, wanneer hij er zich neerbuigt; dit moge Jahweh mij dus vergeven.
19 Eliseus zeide hem: Ga in vrede! Maar toen Naäman een eind op weg was,
20 zeide Gechazi, de dienaar van den godsman Eliseus, bij zichzelf: Mijn heer
heeft dien Arameër Naäman wel gespaard, door niets van hem aan te nemen
van al wat hij meebracht. Zo waar Jahweh leeft; ik loop hem achterna, en
zie wat van hem te krijgen. 21 Gechazi ging Naäman dus achterna. En toen
Naäman zag, dat hij hem achterop kwam, sprong hij van zijn wagen, liep
hem tegemoet en vroeg: Is alles wel? 22 Hij antwoordde: Ja; maar mijn
meester stuurt mij met deze boodschap: Zo juist zijn van het gebergte van
Efraïm twee jonge mannen, profetenzonen, bij mij aangekomen; wees zo
goed, en geef hun een talent zilver en twee stel feestgewaden. 23 Naäman
antwoordde: Doe mij een genoegen en neem twee talenten. En hij bleef er
op aandringen. Ten slotte deed hij twee talenten zilver in twee buidels, en
gaf ze met twee stel feestgewaden aan twee knechten, die ze voor Gechazi
uitdroegen. 24 Bij de heuvel gekomen, nam deze ze van hen over, borg ze in
zijn woning op, en zond de mannen weg. 25 Daarna begaf hij zich naar zijn
heer. Maar zodra hij voor Eliseus verscheen, vroeg deze hem: Waar komt ge
vandaan, Gechazi? Hij antwoordde: Uw dienaar is nergens heen geweest.
26 Maar Eliseus sprak tot hem: Vergezelde mijn geest u niet, toen de man
van zijn wagen sprong, en u tegemoet liep? Nu hebt ge geld aangenomen,
waar ge kleren, olijftuinen en wijngaarden, schapen en runderen, slaven en
slavinnen voor kunt kopen; 27 maar de melaatsheid van Naäman zal u en uw
nageslacht voor altijd bijblijven. En hij ging van hem weg, sneeuwwit van
melaatsheid.

6

1 Eens zeiden de profetenzonen tot Eliseus: Zie eens; de ruimte, die wij met
u bewonen, is te bekrompen voor ons. 2 Laat ons daarom naar de Jordaan
gaan, en er ieder een balk halen, dan kunnen we daar een woning bouwen.
Hij antwoordde: Goed. 3 Maar een van hen zeide: Doe uw dienaren een
genoegen, en ga met ons mee. Hij antwoordde: Goed, ik ga mee. 4 Hij ging
dus mee; en aan de Jordaan gekomen, begonnen ze bomen te vellen. 5 Maar
terwijl er een met een bijl sloeg, vloog het ijzeren blad in het water. Hij riep:
Ach heer; en het is nog wel een geleende. 6 De godsman vroeg: Waar is het
gevallen? En de man wees de plaats aan. Toen sneed Eliseus een stuk hout
af, wierp het erheen, en deed het ijzer boven drijven. 7 Nu sprak hij: Haal
het er uit. En de ander stak zijn hand uit en greep het. 8 Toen de koning
van Aram met Israël in oorlog was, sprak hij bij een beraadslaging tot zijn
bevelvoerders: Daar en daar moet gij u in een hinderlaag leggen. 9 Maar de
godsman liet den koning van Israël berichten: Wees op uw hoede, dat gij die
plaats niet voorbij trekt; want daar liggen de Arameën in hinderlaag. 10 En
de koning van Israël zond een waarschuwing naar de plaats, die de godsman
genoemd had, en men was op zijn hoede. Daar dit herhaaldelijk gebeurde,
11 werd de koning van Aram er woedend over. Hij riep zijn bevelvoerders
bijeen, en zeide hun: Kunt gij me dan niet zeggen, wie ons aan den koning
van Israël verraadt? 12 Maar een van hen gaf ten antwoord: Er is geen
verraad, mijn heer en koning; maar de profeet Eliseus in Israël bericht aan
den koning van Israël zelfs wat gij in uw slaapkamer zegt. 13 Toen beval de

koning: Trekt er op uit, om te weten te komen, waar hij is; dan zal ik hem
gevangen doen nemen. En toen hem gemeld werd, dat de profeet zich te
Dotan bevond, 14 zond hij er een machtig leger met paarden en strijdwagens
op af, dat ‘s nachts aankwam en de stad omsingelde. 15 Toen de dienaar van
den godsman de volgende morgen opstond en naar buiten ging, zag hij, dat
er een leger met paarden en strijdwagens om de stad lag. En hij riep tot
Eliseüs: Ach heer, wat moeten we nu beginnen? 16 Maar deze antwoordde:
Wees niet bang; want de onzen zijn talrijker dan zij. 17 En hij bad: Jahweh,
open zijn ogen, opdat hij kan zien. En Jahweh opende de ogen van den
dienaar, en hij zag het gebergte, dat Eliseus omringde, vol vurige paarden
en strijdwagens. 18 Nu kwamen de Arameën op Eliseus af. Maar hij bad tot
Jahweh: Sla dit volk met blindheid! En op het gebed van Eliseus werd het
met blindheid geslagen. 19 Toen sprak Eliseus tot hen: Dit is de weg niet, en
de stad evenmin! Volgt mij maar, dan breng ik u bij den man, dien gij zoekt.
Maar hij bracht ze naar Samaria. 20 Zodra zij in Samaria waren aangekomen,
sprak Eliseus: Jahweh, open hun de ogen, opdat zij zien. En Jahweh opende
hun de ogen, en nu zagen ze, dat ze in Samaria waren. 21 Toen de koning
van Israël ze zag, vroeg hij Eliseus: Vader, zal ik ze neerslaan? 22 Maar hij
antwoordde: Neen; die ge met zwaard en boog gevangen hebt genomen,
kunt ge neerslaan. Maar dezen moet ge spijs en drank verschaffen; dan
kunnen ze eten en drinken en daarna teruggaan naar hun heer. 23 Hij
bereidde hun dus een grote maaltijd; en nadat ze gegeten en gedronken
hadden, liet hij ze naar hun heer vertrekken. Ze gingen naar hun heer,
en sinds die tijd drongen er geen aramese benden meer in het gebied van
Israël. 24 Enige tijd later riep koning Ben-Hadad van Aram heel zijn leger
bijeen, trok tegen Samaria op, en sloot het in. 25 En het beleg duurde zo lang,
dat er in Samaria een grote hongersnood ontstond, en een ezelskop tachtig
zilverlingen, een kwart maatje schillen1 vijf zilverlingen kostte. 26 Toen nu
de koning eens op de muur voorbijging, riep een vrouw hem smekend toe:
Heer en koning, help toch! 27 Hij antwoordde: Als Jahweh u niet helpt, hoe
zal ik het dan kunnen? Soms met iets van de dorsvloer of perskuip2? 28 De
koning vroeg verder: Wat hebt ge eigenlijk? Zij antwoordde: Deze vrouw
hier heeft tot mij gezegd: “Geef uw zoon, om hem vandaag op te eten; dan
eten we morgen den mijne op.” 29 Zo hebben we dus mijn zoon gekookt en
gegeten; maar toen ik haar de volgende dag zei, haar zoon te geven, om hem
op te eten, had ze hem verborgen. 30 Toen de koning de vrouw dit hoorde
vertellen, scheurde hij zijn klederen, en daar hij op de muur liep, zag het
volk, dat hij onder zijn kleed op het blote lijf een boetekleed droeg. 31 En hij
riep uit: Zo moge Jahweh mij doen en nog erger3, als het hoofd van Eliseus,
den zoon van Sjafat, morgen nog op zijn romp staat4. 32 Terwijl de koning
iemand voor zich uitzond, zat Eliseus in zijn woning met enigen van de
oudsten om zich heen. Maar eer die bode Eliseus bereikt had, sprak deze tot
de oudsten: Ziet ge; dat moordenaarskind heeft er iemand op uitgestuurd,
om mij het hoofd af te slaan! Pas op; sla de deur dicht, als die bode wil
binnenkomen, en duw hem met de deur naar buiten. Maar hoor ik daar
niet de voetstappen van zijn meester achter hem aan? 33 En terwijl hij nog
sprak, kwam de koning al naar hem toe en riep: Zie, zo groot is het onheil,
dat Jahweh ons heeft berokkend! Wat zou ik nog langer op Jahweh hopen?

7

1 Maar Eliseus sprak: Hoort het woord van Jahweh! Zo spreekt Jahweh!

Morgen om deze tijd kost bij de poort van Samaria een maat meel een sikkel,
en twee maten gerst evenveel. 2 Maar de hopman, op wiens arm de koning
leunde, riep den godsman toe: Al maakt Jahweh sluizen in de hemel, dan
gebeurt dat nog niet! Eliseus hernam: Ge zult het met eigen ogen zien, maar
er niet van eten. 3 Nu bevonden zich buiten de stadspoort vier melaatse
mannen. Dezen zeiden tot elkander: Waarom zouden we hier blijven zitten,
tot we dood zijn? 4 Besluiten we de stad in te gaan, dan sterven we daar van
de honger; blijven we hier, dan sterven we ook. We moesten dus maar naar
het kamp der Arameën overlopen. Laten ze ons in het leven, dan blijven
we leven; doden ze ons, dan sterven we maar. 5 Zo stonden ze dan tegen
het vallen van de avond op, om naar het kamp der Arameën te gaan. Maar
toen ze de rand van het kamp der Arameën hadden bereikt, vonden ze daar
niemand. 6 Want de Heer had in het kamp der Arameën het gedruis van
een groot leger met paarden en wagens doen horen, zodat ze tot elkander
riepen: De koning van Israël heeft de koningen der Chittieten en van Moesri
bezoldigd, om ons te overvallen! 7 Zo waren ze bij het vallen van de avond
op de vlucht geslagen; ze hadden hun tenten, hun paarden en ezels met het
kamp, zoals het was, achtergelaten, en vluchtten nu om lijfsbehoud. 8 Toen
de melaatsen dus aan de rand van het kamp waren aangekomen, gingen
ze daar een tent binnen. Na gegeten en gedronken te hebben, namen ze er
goud, zilver en kleren uit mee, en gingen heen, om het te verbergen. Daarna
keerden ze terug, liepen een andere tent binnen, namen ook daar het een
en ander weg, en gingen ook dat verbergen. 9 Toen zeiden ze echter tot
elkaar: Wij handelen niet zoals het behoort. Vandaag is een dag van blijde
verrassing, en wij houden ons stil. Wanneer wij wachten, tot het licht is,
worden we strafbaar. Laat ons dus heengaan, om het aan het koninklijk
paleis te berichten. 10 Bij de stad gekomen, riepen ze de poortwachters toe:
We zijn naar het kamp der Arameën geweest, maar er was geen mens te
horen of te zien; alleen de paarden en de ezels stonden er vastgebonden,
en de tenten waren verlaten. 11 Toen maakten de poortwachters alarm, en
gaven het bericht door aan het koninklijk paleis. 12 Ofschoon het nog nacht
was, stond de koning op, en zei tot zijn hovelingen: Ik zal u zeggen, wat
de Arameën hebben gedaan. Ze weten, dat wij honger lijden; daarom zijn
ze het kamp uitgegaan, en hebben zich in het veld verborgen. Ze denken:
Nu komen ze zeker de stad uit, en kunnen wij ze levend grijpen en de stad
binnentrekken. 13 Maar een van de hovelingen antwoordde: Laat men een
vijftal van de paarden nemen, die hier nog over zijn; ze zijn er toch niet veel
beter aan toe, dan de troep, die al dood is. Laat ons die er aan wagen, om
te zien wat er gaande is. 14 Ze kozen nu een paar ruiters uit, en de koning
zond die het leger der Arameën achterna met het bevel, te gaan zien wat
er aan de hand was. 15 Zij reden hun dus achterna tot aan de Jordaan, en
zagen, dat heel de weg vol lag met kleren en wapens, die de Arameën bij
hun overijlde vlucht hadden weggeworpen. Daarop keerden zij terug, en
meldden het den koning. 16 Toen liep het volk de stad uit, en plunderde het
kamp der Arameën. En nu kostte inderdaad een maat meel en eveneens
twee maten gerst slechts een sikkel, zoals Jahweh gezegd had. 17 De koning
had den hopman, op wiens arm hij leunde, met het toezicht over de poort
belast; maar het volk liep hem in de poort onder de voet. Zo stierf hij,
zoals de godsman voorspeld had, toen de koning bij hem was gekomen.
18 Toen immers de godsman tot den koning gezegd had, dat de volgende
dag om dezelfde tijd in de poort van Samaria een maat meel en eveneens

twee maten gerst slechts een sikkel zouden kosten, 19 had de hopman den
godsman toegeroepen: Al maakt Jahweh sluizen in de hemel, dan gebeurt
dat nog niet! En deze had toen geantwoord: Gij zult het met eigen ogen zien,
maar er niet van eten. 20 Zo is het ook gebeurd; want hij werd in de poort
door het volk onder de voet gelopen en stierf.

8

1 Eliseus had in een gesprek met de vrouw, wier zoon hij ten leven had
opgewekt, gezegd: Vertrek, en ga met uw gezin voor enige tijd ergens in
het buitenland wonen; want Jahweh dreigt met hongersnood. Die is er
trouwens reeds, en zal zeven jaar duren. 2 En de vrouw was vertrokken
en had gedaan, wat de godsman gezegd had; zij was heengegaan met haar
gezin, en had zeven jaar in het land der Filistijnen vertoefd. 3 Na verloop
van zeven jaar was de vrouw uit het land der Filistijnen teruggekeerd, en
nu ging zij naar den koning, om zijn hulp in te roepen voor haar huis en
haar land. 4 De koning was toen in gesprek met Gechazi, den dienaar van
Eliseus. Hij zeide: Vertel me toch al de wonderen, die Eliseus gedaan heeft.
5 En juist was hij den koning aan het vertellen, hoe Eliseüs een dode had
opgewekt, toen de vrouw, wier zoon hij het leven had weergegeven, bij
den koning kwam smeken om haar huis en haar land. Gechazi zeide: Mijn
heer en koning, daar hebt gij de vrouw met haar zoon, dien Eliseus heeft
opgewekt. 6 Nu ondervroeg de koning de vrouw, en zij vertelde hem alles.
Toen gaf de koning haar een kamerling mee met de opdracht: Zorg er voor,
dat zij heel haar eigendom terugkrijgt, met heel de opbrengst van de akker
sinds het ogenblik, waarop zij het land verliet, tot heden toe. 7 Eliseus kwam
eens te Damascus, ter, wijl koning Ben-Hadad van Aram ziek lag. Toen
men den koning berichtte, dat de godsman in de stad was aangekomen,
8 zeide hij tot Chazaël: Neem geschenken mee en ga naar den godsman, om
door zijn bemiddeling Jahweh te raadplegen, en Hem te vragen, of ik van
deze ziekte genezen zal. 9 Chazaël ging er dus heen, en nam als geschenk
veertig kameellasten met allerlei kostbaarheden van Damascus mee. Bij
den godsman aangekomen, maakte hij zijn opwachting, en zeide: Uw zoon
Ben-Hadad, de koning van Aram, zendt mij tot u, om u te vragen, of hij van
zijn ziekte genezen zal. 10 Eliseus antwoordde: Ga hem maar zeggen, dat hij
zal genezen; doch Jahweh heeft mij geopenbaard, dat hij zeker zal sterven.
11 Maar nu verstarde het gelaat van den godsman; hij werd hevig ontsteld,
en begon ten slotte te wenen. 12 Chazaël vroeg hem: Heer, waarom weent
gij? Hij antwoordde: Omdat ik weet, hoeveel kwaad gij de Israëlieten zult
aandoen; hun vestingen zult gij in brand steken, hun jonge mannen met het
zwaard doden, hun kleine kinderen verpletteren en hun zwangere vrouwen
openrijten. 13 Chazaël zeide: Maar hoe kan uw dienaar, een dode hond,
zo iets geweldigs verrichten? Eliseus antwoordde: Jahweh heeft mij u als
koning van Aram doen zien. 14 Zo ging hij van Eliseus heen. Toen hij bij
zijn heer was aangekomen, vroeg deze hem: Wat heeft Eliseus u gezegd? Hij
antwoordde: Hij heeft mij gezegd, dat gij genezen zult. 15 Maar de volgende
dag nam hij een laken, doopte het in water en drukte het Ben-Hadad op het
gezicht. Deze stierf, en Chazaël werd koning in zijn plaats. 16 In het vijfde
jaar der regering van Joram, den zoon van Achab, over Israël, werd Joram,
de zoon van Josafat, koning van Juda. 17 Hij was twee en dertig jaar oud,
toen hij koning werd, en regeerde acht jaar te Jerusalem. 18 Hij volgde het
wangedrag van de koningen van Israël, evenals het huis van Achab; want

hij was met een dochter van Achab gehuwd. Hij deed wat kwaad was in
de ogen van Jahweh. 19 Toch wilde Jahweh Juda niet vernietigen terwille
van David, zijn dienaar, tot wien Hij gezegd had, dat Hij hem voor altijd
een licht zou geven voor zijn aanschijn. 20 Tijdens zijn regering maakten de
Edomieten zich onafhankelijk van Juda, en stelden een eigen koning aan.
21 Daarom trok Joram met al zijn strijdwagens naar Saïr. Maar toen hij 's
nachts een aanval waagde, werd hij door de Edomieten omsingeld en met
de aanvoerders van zijn strijdwagens verslagen, en het volk vluchtte naar
huis. 22 Zo werd Edom van Juda onafhankelijk, en is het gebleven tot heden
toe. Ook Libna ging bij die gelegenheid verloren. 23 De verdere geschiedenis
van Joram, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Juda. 24 Joram ging bij zijn vaderen te ruste, en werd
in de Davidstad bij zijn vaderen begraven. Zijn zoon Achazja volgde hem
op. 25 In het twaalfde jaar der regering van Joram, den zoon van Achab,
over Israël, werd Achazja, de zoon van Joram, koning van Juda. 26 Achazja
was twee en twintig jaar, toen hij koning werd, en regeerde één jaar te
Jerusalem. Zijn moeder heette Ataljáhoe, en was de dochter van Amri. 27 Hij
volgde het wangedrag van het huis van Achab en deed wat kwaad was in
de ogen van Jahweh, juist als het huis van Achab; hij was trouwens met
het huis van Achab verwant. 28 Toen Joram, de zoon van Achab, ten strijde
trok tegen koning Chazaël van Aram, werd hij bij Rama in Gilad door de
Arameën gewond. 29 Daarom keerde koning Joram terug, om te Jizreël te
herstellen van de wonden, die de Arameën hem in de oorlog met Chazaël,
den koning van Aram, bij Rama hadden toegebracht. En bij die gelegenheid
kwam Achazja, de zoon van Joram en koning van Juda, den zieken Joram,
den zoon van Achab, te Jizreël bezoeken.

9

1 Nu ontbood de profeet Eliseus een van de profetenzonen, en beval hem:
Omgord uw lenden, en ga met deze kruik olie naar Rama in Gilad. 2 Daar
aangekomen, moet ge uitzien naar Jehoe, den zoon van Jehosjafat, zoon van
Nimsji. En wanneer ge hem gevonden hebt, moet ge hem uit de kring van
zijn gezellen roepen, en hem in een binnenkamer brengen. 3 Neem dan
de kruik met olie, giet die over zijn hoofd uit, en zeg: "Zo spreekt Jahweh!
Ik zalf u tot koning over Israël." Open daarna de deur, en loop hard weg.
4 De jonge profeet ging dus naar Rama in Gilad, en 5 kwam daar juist aan,
toen de legeroversten bij elkander zaten. Hij sprak: Overste, ik heb u iets te
zeggen. Jehoe vroeg: Wien van ons allen? Hij antwoordde: U, overste. 6 Nu
stond Jehoe op, en toen hij binnen was, goot de jonge profeet de olie over
zijn hoofd, en zeide tot hem: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ik zalf u tot
koning over Israël, het volk van Jahweh. 7 Gij moet het huis van Achab, uw
meester, verdelgen. Want Ik zal het bloed van mijn dienaars, de profeten,
en van al de dienaars van Jahweh wreken op Izébel 8 en op heel het huis van
Achab; Ik zal al wat man is in Achabs huis, slaaf of vrij, in Israël uitroeien,
9 en met het huis van Achab handelen, zoals Ik met het huis van Jeroboam,
den zoon van Nebat, en met dat van Basja, den zoon van Achi-ja, gedaan heb.
10 En Izébel zullen de honden verslinden op de open plaats voor Jizreël, en
niemand zal haar begraven. Toen opende hij de deur, en liep weg. 11 Toen
Jehoe bij de dienaren van zijn meester terugkwam, vroegen zij hem: Is er
iets aan de hand? Wat kwam die razende doen? Hij antwoordde hun: Ge

kent zulke mensen en hun manier van doen. 12 Maar ze zeiden: Uitvluchten;
vertel het ons. Toen zei Jehoe: Hij heeft mij letterlijk gezegd: “Zo spreekt
Jahweh! Ik zalf u tot koning over Israël”. 13 Terstond namen nu allen hun
mantels, en spreidden die boven op de trap onder hem uit, staken de bazuin
en riepen: Jehoe is koning! 14 Zo kwam Jehoe, de zoon van Jehosjafat, zoon
van Nimsji, tegen Joram in opstand. Deze had toen met heel Israël Rama in
Gilad bezet tegen Chazaël, den koning van Aram, 15 maar was nu naar Jizreël
teruggekeerd, om daar te herstellen van de wonden, die de Arameën hem
in de strijd tegen Chazaël, den koning van Aram, hadden toegebracht. Nu
sprak Jehoe: Wanneer ge er niets op tegen hebt, laten we niemand uit de
stad ontsnappen, om het in Jizreël te gaan melden. 16 Toen besteeg hij zijn
wagen en reed naar Jizreël; want daar lag Joram ziek, en koning Achazja
van Juda was bij hem op bezoek. 17 De wachter op de toren van Jizreël zag
de bende van Jehoe aankomen en riep: Ik zie een grote troep volk. Joram
beval: Neem een ruiter en stuur hun die tegemoet om te vragen, wat er
gaande is. 18 De ruiter reed hem dus tegemoet, en zeide: De koning vraagt,
wat er gaande is. Jehoe antwoordde: Gij hebt er niets mee te maken, wat
er gaande is. Keer om en volg mij! Nu berichtte de wachter: De bode heeft
hen bereikt, maar keert niet terug. 19 Toen stuurde Joram er een anderen
ruiter op af. Ook deze kwam bij hem, en zeide: De koning vraagt, wat er
gaande is. Jehoe antwoordde: Gij hebt er niets mee te maken, wat er gaande
is. Keer om en volg mij! 20 En weer berichtte de wachter: De bode heeft hen
bereikt, maar keert niet terug. Maar dat rijden daar lijkt wel het rijden van
Jehoe, den zoon van Nimsji; want hij rijdt als een razende. 21 Nu beval Joram:
Span in! En toen de paarden waren ingespannen, reden koning Joram van
Israël en koning Achazja van Juda, elk op zijn eigen wagen, de stad uit, Jehoe
tegemoet; en juist bij de akker van Nabot uit Jizreël ontmoetten ze hem.
22 Zodra Joram Jehoe zag, vroeg hij: Jehoe, wat is er toch gaande? Deze
antwoordde: Wat er gaande is? Dat de afgoderij van uw moeder Izébel en
haar duivelskunsten nog altijd voortduren! 23 Met een ruk wendde Joram de
teugel, vluchtte weg, en schreeuwde tot Achazja: Verraad, Achazja! 24 Maar
Jehoe spande zijn boog, en trof Joram tussen de schouderbladen; de pijl
doorboorde hem het hart, en hij zonk in zijn wagen ineen. 25 Nu beval
Jehoe Bidkar, zijn hoofdman: Neem hem op, en werp hem op de akker van
den Jizreëliet Nabot. Want ik herinner mij, dat, toen wij samen achter zijn
vader Achab reden, Jahweh deze godsspraak tot hem richtte: 26 “Zo spreekt
Jahweh! Gisteren heb ik het bloed van Nabot en zijn zonen gezien! Zo
spreekt Jahweh! Op deze eigen akker vergeld Ik het u! “Neem hem dus op,
en werp hem op de akker, naar het woord van Jahweh. 27 Toen Achazja, de
koning van Juda, dit zag, vluchtte hij weg in de richting van Bet-Haggan;
maar Jehoe zette hem achterna en riep: Nu hem; schiet hem neer! Zij
schoten hem in zijn wagen neer in de pas van Goer, bij Jibleam. Hij kon nog
juist naar Megiddo vluchten, maar daar stierf hij. 28 Zijn dienaren legden
hem nu in zijn wagen, en brachten hem naar Jerusalem; daar begroeven
zij hem in zijn eigen graf bij zijn vaderen in de Davidstad. 29 In het elfde
jaar der regering van Joram, den zoon van Achab, was Achazja koning van
Juda geworden. 30 Nu ging Jehoe naar Jizreël. Zodra Izébel dit hoorde, verfde
zij haar ogen, maakte haar kapsel in orde, en ging door het venster staan
kijken. 31 En toen Jehoe de poort binnenreed, riep zij: Hoe gaat het, Zimri;
hoe gaat het den moordenaar van zijn heer? 32 Hij keek op naar het venster,
en riep: Wie houdt het met mij; wie? En tot een paar kamerlingen, die naar

hem keken, 33 riep hij: Gooit ze er uit! Dezen wierpen haar naar beneden;
haar bloed spatte tegen de muur en tegen de paarden, die haar vertrapten.
34 Daarop ging Jehoe de stad binnen; en toen hij gegeten en gedronken had,
gaf hij bevel: Gaat kijken naar die vervloekte, en begraaft haar; want zij
is tenslotte een koningsdochter. 35 Maar toen men heenging, om haar te
begraven, vond men niets meer van haar dan de schedel, de voeten en de
handen. 36 Ze keerden terug, om het aan Jehoe te melden. Hij riep uit: Zo
heeft het Jahweh door zijn dienaar Elias uit Tisjbe voorspeld: “Op de plaats
van Jizreël zullen de honden het vlees van Izébel verslinden; 37 het lijk van
Izébel zal zijn als mest op het land, zodat men niet zal kunnen zeggen: Daar
ligt Izébel!”

10

1 Nu had Achab zeventig zonen in Samaria wonen. Daarom schreef Jehoe
brieven naar Samaria, die hij aan de bevelhebbers en de oudsten der stad, en
aan de opvoeders van Achabs zonen richtte. De inhoud luidde aldus: 2 Bij u
bevinden zich de zonen van uw heer; verder hebt gij strijdwagens, paarden,
een sterke muur en wapenvoorraad. 3 Wanneer deze brief u bereikt, ziet dan
uit naar den beste en bekwaamste onder de zonen van uw heer, plaatst hem
op de troon van zijn vader, en begint de strijd voor het huis van uw heer.
4 Maar zij werden uitermate bevreesd, en zeiden: Twee koningen hebben
hem niet kunnen weerstaan; hoe zouden wij het dan kunnen. 5 Daarom
lieten de hofmeester, de stadsvoogd, de oudsten en de opvoeders Jehoe
berichten: Wij zijn uw dienaren, en al wat gij ons beveelt, zullen wij doen;
wij zullen niemand koning maken; gij kunt dus doen, wat gij wilt. 6 Nu
schreef hij hun een tweede brief van de volgende inhoud: Wanneer gij het
met mij houdt en naar mijn bevelen wilt luisteren, neemt dan de hoofden
der zonen van uw heer, en brengt mij die morgen om deze tijd te Jizreël.
Nu waren er zeventig koningszonen bij de aanzienlijkste burgers der stad
gehuisvest, waar ze werden opgevoed. 7 Zodra men de brief ontving, nam
men de koninklijke prinsen gevangen, en vermoordde ze alle zeventig. Men
deed hun hoofden in manden, en zond ze naar Jizreël. 8 Een bode kwam
Jehoe berichten, dat men de hoofden van de koninklijke prinsen gebracht
had. Hij beval: Legt ze in twee hopen voor de poort tot morgenvroeg. 9 De
volgende morgen ging hij naar buiten, trad voor het verzamelde volk en
sprak: Gij zijt rechtvaardig; ik heb een samenzwering gesmeed tegen mijn
heer en hem gedood, maar wie heeft deze allen omgebracht? 10 Hieruit ziet
ge, dat het woord, door Jahweh tegen het huis van Achab gesproken, niet
onvervuld blijft; Jahweh heeft volbracht, wat Hij door zijn dienaar Elias
gezegd heeft. 11 Hierop doodde Jehoe allen, die te Jizreël van Achabs huis nog
waren overgebleven, met diens rijksgroten, vertrouwelingen en priesters,
totdat er niemand meer over was. 12 Nu ging Jehoe heen, en begaf zich
naar Samaria. In Bet-Ékec der herders, dat op zijn weg lag, 13 trof hij de
verwanten van Achazja, den koning van Juda. Hij vroeg hun: Wie zijt gij? Zij
antwoordden: Wij zijn de verwanten van Achazja, en zijn gekomen, om de
zonen van den koning en die van de koningin-moeder te begroeten. 14 Toen
beval hij: Grijpt ze levend. En zijn soldaten grepen ze levend, en doodden
ze bij de vijver van Bet-Éked. Ze waren met twee en veertig man; niemand
van hen liet hij over. 15 Iets verder trof hij Jehonadab, den zoon van Rekab,
die hem tegemoet kwam. Hij groette hem en vroeg: Meent gij het even goed

met mij, als ik met u? Jehonadab antwoordde: Ja. Toen sprak Jehoe: Geef mij
dan de hand. Hij deed het. Jehoe liet hem bij zich op de wagen plaats nemen,
en zeide: 16 Kom mee, dan zult gij mijn ijver voor Jahweh zien. Hij liet hem
dus op zijn wagen meerijden. 17 Te Samaria aangekomen, doodde hij allen,
die van Achab te Samaria waren overgebleven, totdat hij zijn geslacht had
uitgeroeid, naar het woord, dat Jahweh tot Elias gesproken had. 18 Nu riep
Jehoe heel het volk bijeen en sprak: Achab heeft Báal maar matig gediend;
Jehoe zal hem eens beter dienen. 19 Roept daarom alle Báalsprofeten en
Báalspriesters bij mij; niemand mag ontbreken, want ik wil Báal een groot
offer brengen. Iedereen, die wegblijft, verbeurt zijn leven! Dit was een
list van Jehoe, om al de dienaars van Báal te kunnen ombrengen. 20 Nu gaf
Jehoe bevel: Schrijft een hoogtij uit ter ere van Báal. Zij deden het; 21 en
Jehoe liet het door heel Israël afkondigen. Zo kwamen alle dienaars van
Báal; niemand bleef weg. Zij gingen de Báaltempel binnen, en heel de tempel
liep vol. 22 Toen beval de magazijnmeester: Haal een feestgewaad voor al
de dienaars van Báal. En deze bracht voor ieder van hen een gewaad. 23 Nu
ging Jehoe met Jehonadab, den zoon van Rekab, naar de Báaltempel, en zei tot
de dienaars van Báal: Kijkt goed uit, dat zich hier onder u geen dienaars van
Jahweh bevinden, maar enkel dienaars van Báal. 24 Hierop ging ook Jehoe
naar binnen, om de slacht- en brandoffers op te dragen. Tevoren echter had
hij buiten tachtig man opgesteld, en hun gezegd: Wie een van de mannen,
die gij moet bewaken, laat ontsnappen, boet het met zijn leven. 25 Toen Jehoe
met het offer klaar was, beval hij de soldaten en de aanvoerders: Dringt naar
binnen en slaat ze neer; niemand mag ontsnappen. En de soldaten en de
aanvoerders joegen ze over de kling en wierpen de lijken er uit. Daarna
drongen ze door tot in het allerheiligste van de Báaltempel, 26 smeten de
heilige palen van Báal naar buiten, en verbrandden ze; 27 de heilige zuil van
Báal sloegen ze stuk. Tenslotte verwoestten ze de Báaltempel, en maakten er
een mestvaalt van. Zo is het gebleven tot op deze dag. 28 Zo roeide Jehoe Báal
in Israël uit. 29 Toch maakte ook Jehoe geen einde aan de zonde, waartoe
Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had verleid met de gouden kalveren
te Betel en Dan. 30 Nu sprak Jahweh tot Jehoe: Gij hebt goed gehandeld, en
gedaan wat recht is in mijn ogen; want wat Ik tegen Achab had besloten, hebt
gij ten uitvoer gebracht. Daarom zullen uw zonen tot in het vierde geslacht
op de troon van Israël zetelen. 31 Maar Jehoe gaf zich geen moeite, om heel
zijn leven in te richten naar de wet van Jahweh, Israëls God; hij maakte geen
einde aan de zonde, waartoe Jeroboam Israël had verleid. 32 Daarom begon
Jahweh in die tijd het gebied der Israëlieten in te perken; Chazaël versloeg
Israël over heel zijn gebied 33 ten oosten van de Jordaan en veroverde heel
het land Gilad, dat aan Gad, Ruben en Manasse behoorde, van Aroër aan
het Arnondal af; dus zowel Gilad als Basjan. 34 De verdere geschiedenis van
Jehoe, met al zijn daden en krijgsverrichtingen, is beschreven in het boek
der kronieken van de koningen van Israël. 35 Jehoe ging bij zijn vaderen te
ruste, en werd te Samaria begraven. Zijn zoon Joachaz volgde hem op. 36 De
regering van Jehoe over Israël heeft acht en twintig jaar geduurd.

11

1 Toen Atalja, de moeder van Achazja, zag, dat haar zoon gestorven was,
roeide zij de hele koninklijke familie uit. 2 Maar Jehosjéba, de dochter van
koning Joram en zuster van Achazja, nam Joasj, den zoon van Achazja,

heimelijk weg uit de kring der prinsen, die ten dode waren opgeschreven,
en bracht hem met zijn voedster naar een slaapkamer, waar zij hem voor
Atalja verborg. Zo ontsnapte hij aan de dood. 3 Zes jaar lang bleef hij bij
haar in het huis van Jahweh verborgen, terwijl Atalja het land regeerde.
4 Maar in het zevende jaar liet Jehojada de honderdmannen der Kariërs en
de soldaten bij zich ontbieden. Hij bracht ze binnen de tempel van Jahweh,
en sloot met hen een verbond, dat hij hen voor het aanschijn van Jahweh
met een eed liet bezweren. Toen toonde hij hun den zoon van den koning.
5 Daarop gaf hij hun het volgende bevel: Ziehier wat ge moet doen! Een
derde van hen, die aanstaande sabbat voor het koninklijk paleis de wacht
gaan betrekken, moet post vatten bij de hoofdingang; 6 een derde bij de
poort van Soer, en een derde bij de soldatenpoort. Die bewaken dan het
koninklijk paleis. 7 De beide afdelingen van u, die aanstaande sabbat de
tempelwacht betrekken of worden afgelost, 8 moeten zich tezamen rond
den koning scharen met de wapens in de hand, en iedereen doden, die de
gelederen tracht te verbreken. Die blijven bij den koning, waar hij ook
gaat of staat. 9 De honderdmannen nu volbrachten alles wat de priester
Jehojada hun bevolen had. Ieder van hen nam zijn mannen mee, die op
bedoelde sabbat de wacht kwamen aflossen of afgelost werden, en ging
naar den priester Jehojada toe; 10 en deze reikte aan de honderdmannen
speren en de schilden van koning David uit, die in de tempel van Jahweh
werden bewaard. 11 En toen de soldaten, met de wapens in de hand, rechts
en links van de tempel hadden post gevat, met het gezicht naar het altaar
en de tempel gekeerd, om zo den koning te kunnen omringen, 12 bracht
Jehojada den zoon van den koning naar buiten, zette hem een diadeem
op het hoofd, deed hem de armbanden aan, en zalfde hem tot koning. En
allen klapten in de handen en riepen uit: Leve de koning! 13 Toen Atalja
het volk hoorde juichen, liep zij naar de samengeschoolde menigte in de
tempel van Jahweh. 14 En zodra zij daar den koning volgens gebruik op
een verhoging zag staan, omringd door de krijgsoversten en trompetters en
heel het gewone volk onder jubel en trompetgeschal, scheurde Atalja haar
klederen en riep: Verraad, verraad! 15 Maar de priester Jehojada gelastte
de bevelvoerende honderdmannen: Leidt haar tussen de gelederen door
buiten de tempel, en doodt met het zwaard iedereen, die haar wil volgen.
Want de priester had zich voorgenomen, haar niet in de tempel van Jahweh
te doden. 16 Ze namen haar dus gevangen, en toen ze door de ingang der
paarden het koninklijk paleis had bereikt, werd zij daar gedood. 17 Nu
sloot Jehojada een verbond tussen Jahweh en den koning met net volk,
dat net weer een volk van Jahweh zou zijn. 18 Toen liep al het gewone
volk naar de tempel van Báal en verwoestte hem; zij vernielden de altaren,
sloegen de beelden kort en klein, en doodden den Báalpriester Mattan voor
het altaar. Nadat de priester Jehojada wachtposten in de tempel van Jahweh
had geplaatst, 19 geleidde hij, vergezeld van de honderdmannen, de Kariërs,
de soldaten en de hele volksmenigte, den koning uit de tempel van Jahweh
door de soldatenpoort naar het koninklijk paleis, waar de koning plaats nam
op de troon. 20 Heel het volk verheugde zich, en de stad bleef rustig, daar
Atalja in het koninklijk paleis met het zwaard was gedood. 21 Joasj was zeven
jaar oud, toen hij koning werd.

12

1 Het was in het zevende regeringsjaar van Jehoe. Hij regeerde veertig

jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Sibja, en was afkomstig uit Beër-
Sjéba. 2 Zijn leven lang deed Joasj wat recht was in de ogen van Jahweh,
zoals hij van den priester Jehojada geleerd had. 3 Maar ook hij schafte de
offerhoogten niet af, zodat het volk nog altijd op de hoogten bleef offeren
en wierook branden. 4 Joasj had tot de priesters gezegd: Al het geld, dat als
wijgeschenk in de tempel van Jahweh geofferd wordt, zowel wat iedereen
als schatting is opgelegd, als ook de vrijwillige bijdragen voor de tempel
van Jahweh, 5 mogen de priesters, van wie het hun ter hand stelt, ten
eigen bate aannemen; maar dan moeten zij ook de bouwvallige delen van
de tempel, die zij bemerken, herstellen. 6 Doch in het drie en twintigste
regeringsjaar van Joasj hadden de priesters de bouwvallige delen van de
tempel nog niet hersteld. 7 Daarom ontbood koning Joasj den priester
Jehojada met de andere priesters bij zich, en zeide hun: Waarom blijft gij
in gebreke, de bouwvallige delen van de tempel te herstellen? Voortaan
moogt gij van gevers geen geld meer ten eigen bate aannemen, maar moet
gij het voor de bouwvallige delen van de tempel afstaan. 8 De priesters
stemden er in toe, geen geld meer van het volk aan te nemen, maar dan
ook de bouwvallige delen van de tempel niet te herstellen. 9 Toen nam de
priester Jehojada een kist, maakte een gleuf in het deksel, en zette ze naast
de zuil, rechts van de ingang van de tempel van Jahweh; daarin moesten de
priesters-dorpelwachters al het geld werpen, dat voor de tempel van Jahweh
binnenkwam. 10 Wanneer dezen nu zagen, dat er veel geld in de kist was,
kwam de kanselier van den koning met den hogepriester, om het geld, dat
zich in de tempel van Jahweh bevond, mee te nemen en te tellen. 11 En
als zij het hadden afgewogen, stelden zij het ter hand aan de opzichters
der werklieden, die met het toezicht over de tempel belast waren. Dezen
betaalden het uit aan de timmerlieden, de bouwmeesters, de steenhouwers
en de bouwlieden, die aan de tempel van Jahweh werkten; 12 of zij kochten
er hout en gehouwen steen voor, en bestreden er alle verdere uitgaven mee,
die voor het herstel van de bouwvallige delen van de tempel van Jahweh
gedaan moesten worden. 13 Maar zilveren bekkens, messen, offerschalen,
trompetten en andere gouden en zilveren voorwerpen, die voor de tempel
nodig waren, werden van het geld, dat voor de tempel van Jahweh werd
opgebracht, niet gemaakt; 14 want het werd uitbetaald aan de werklieden,
die daarvoor de tempel van Jahweh moesten herstellen. 15 De mannen, aan
wie het geld ter hand werd gesteld, om het aan de werklieden uit te betalen,
behoefden geen rekenschap af te leggen; want het waren vertrouwde
mensen. 16 Maar het geld voor schuld- en zondeoffers werd niet voor de
tempel afgedragen; dit bleef voor de priesters bestemd. 17 In die tijd trok
Chazaël, de koning van Aram, op, deed een aanval op Gat en veroverde het.
Daarna maakte hij aanstalten, om tegen Jerusalem op te trekken. 18 Daarom
nam koning Joasj van Juda alle wijgeschenken, die zijn vaderen Josafat,
Joram en Achazja, koningen van Juda, en hijzelf geofferd hadden, en al het
goud, dat in de schatkamers van de tempel van Jahweh en van het koninklijk
paleis lag opgeborgen, en zond het aan Chazaël, den koning van Aram. Deze
liet toen Jerusalem met rust. 19 De verdere geschiedenis van Joasj, met al wat
hij deed, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda.
20 Enigen van Joasj' hovelingen smeedden een samenzwering tegen hem en
doodden hem, terwijl hij zich naar de Milloburcht begaf. 21 De moordenaars
waren zijn hovelingen Jozakar, de zoon van Sjimat, en Jehozabar, de zoon
van Sjomer. Hij werd bij zijn vaderen in de Davidsstad begraven. Zijn zoon

Amas-ja volgde hem op.

13

1 In het drie en twintigste jaar der regering van Joasj, den zoon van
Achazja, over Juda, werd Joachaz, de zoon van Jehoe, koning van Israël. Hij
regeerde zeventien jaar te Samaria. 2 Hij deed wat kwaad was in de ogen
van Jahweh en brak niet met de zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van
Nebat, Israël had verleid. 3 Daarom ontstak Jahweh in toorn tegen Israël, en
leverde Hij het voortdurend over aan koning Chazaël van Aram en aan zijn
zoon Ben-Hadad. 4 Maar Joachaz vermurwde Jahweh, en Jahweh verhoorde
hem; want Hij zag, hoe de koning van Aram Israël verdrukte. 5 Daarom gaf
Jahweh aan de Israëlieten een redder, die hen uit de handen der Arameën
verloste, zodat ze weer in hun tenten woonden als vroeger. 6 Toch hielden
ze niet op met de zonde, waartoe het huis van Jeroboam Israël had verleid.
Daarin bleven ze volharden. Ook de heilige zuil te Samaria bleef staan.
7 Behalve vijftig ruiters, tien strijdwagens en tienduizend voetknechten,
liet de koning van Aram aan Joachaz geen krijgsvolk; hij had de rest te
gronde gericht en als stof vertrapt. 8 De verdere geschiedenis van Joachaz,
met al zijn daden en krijgsverrichtingen, is beschreven in het boek der
kronieken van de koningen van Israël. 9 Joachaz ging bij zijn vaderen te
ruste, en werd te Samaria begraven. Zijn zoon Joasj volgde hem op. 10 In
het zeven en dertigste jaar der regering van Joasj over Juda, werd Joasj, de
zoon van Joachaz, koning van Israël. Hij regeerde zestien jaar te Samaria.
11 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en brak niet met de
zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had verleid, maar hij
bleef er mee voortgaan. 12 De verdere geschiedenis van Joasj, met al zijn
daden en krijgsverrichtingen, en met de oorlog, die hij tegen Amas-ja, den
koning van Juda, heeft gevoerd, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Israël. 13 Joasj ging bij zijn vaderen te ruste, en
Jeroboam besteeg zijn troon. Joasj werd te Samaria bij de koningen van
Israël begraven. 14 Toen Eliseus was aangetast door de ziekte, waaraan
hij sterven zou, kwam koning Joasj van Israël hem bezoeken, en riep al
wenende uit: Vader, vader, Israëls strijdwagens en ruiterij! 15 Eliseus beval
hem: Neem pijl en boog! Joasj deed het. 16 En hij vervolgde tot den koning
van Israël: Span met uw hand de boog! Ook dit deed hij. Nu legde Eliseus
zijn handen op die van den koning, 17 en sprak: Open het venster aan de
oostkant. En toen het venster open stond, beval hij: Schiet! De koning
schoot, en Eliseus sprak: Een overwinningspijl van Jahweh; een pijl van
overwinning op Aram! Gij zult de Arameën bij Afek verslaan. 18 Nu sprak
hij: Neem de pijlen! En toen de koning van Israël ze in de hand had, zeide
hij: Sla er mee op de grond! Drie maal sloeg de koning er mee op de grond;
toen hield hij op. 19 Verstoord sprak de godsman: Hadt ge vijf of zes maal
geslagen, dan zoudt ge de Arameën verslagen hebben tot verdelgens toe; nu
zult ge ze slechts drie maal verslaan. 20 Eliseus stierf en werd begraven.
In die tijd drongen er elk jaar moabietische benden in het land. 21 Toen
nu enige mannen eens bezig waren, iemand te begraven, zagen zij opeens
zulk een bende. Daarom wierpen zij den dode in het graf van Eliseus, en
liepen weg. Maar zodra de man het gebeente van Eliseus aanraakte, werd hij
weer levend, en stond recht overeind. 22 Chazaël, de koning van Aram, bleef
de Israëlieten verdrukken, zolang Joachaz leefde. 23 Daarna kreeg Jahweh
medelijden met hen en zag genadig op hen neer, ter wille van zijn verbond

met Abraham, Isaäk en Jakob. Hij wilde hen niet verdelgen; want Hij had
hen nog niet van zijn aanschijn verworpen. 24 Na de dood van Chazaël, den
koning van Aram, volgde zijn zoon Ben-Hadad hem op. 25 Toen heroverde
Joasj, de zoon van Joachaz, op Ben-Hadad, den zoon van Chazaël, de steden
die Ben-Hadads vader op Joachaz in de oorlog veroverd had. Joasj versloeg
hem tot driemaal toe, en heroverde de israëlietische steden.

14

1 In het tweede jaar der regering van Joasj, den zoon van Joachaz, over
Israël, werd Amas-ja, de zoon van Joasj, koning van Juda. 2 Hij was vijf
en twintig jaar, toen hij koning werd, en regeerde negen en twintig jaar te
Jerusalem. Zijn moeder heette Jehoaddin en was afkomstig uit Jerusalem.
3 Hij deed wat recht was in de ogen van Jahweh, maar niet zoals zijn
vader David. In alles volgde hij zijn vader Joasj na. 4 Ook schafte hij de
offerhoogten niet af, zodat het volk nog altijd op de hoogten bleef offeren
en wierook branden. 5 Zodra hij de koninklijke macht stevig in handen had,
doodde hij zijn hovelingen, die zijn vader hadden vermoord. 6 Maar de
kinderen van de moordenaars doodde hij niet, volgens het voorschrift in
het wetboek van Moses, waarin Jahweh geboden heeft: Vaders mogen niet
gedood worden om de schuld van hun kinderen, en kinderen niet om die van
hun vaders; maar iedereen zal voor zijn eigen zonde worden gedood. 7 Hij
versloeg de Edomieten, die tienduizend man sterk waren, in het Zoutdal.
Ook veroverde hij Séla gewapenderhand; hij noemde het Jokteël, zoals het
nu nog heet. 8 Daarna zond Amas-ja gezanten naar Joasj, den zoon van
Joachaz, zoon van Jehoe, den koning van Israël, en liet hem zeggen: Kom, laat
ons elkaar in de ogen zien. 9 Maar Joasj, de koning van Israël, zond aan Amas-
ja, den koning van Juda, dit antwoord: Een distel op de Libanon zond aan een
ceder op de Libanon deze boodschap: “Geef uw dochter aan mijn zoon tot
vrouw.” Intussen liep het wild gedierte van de Libanon over de distel heen,
en vertrapte ze. 10 Nu gij de Edomieten verslagen hebt, zijt ge overmoedig
geworden; geniet van uw roem en blijf thuis. Waarom zoudt ge uw ongeluk
tegemoet lopen, en uzelf met Juda ten val brengen? 11 Maar Amas-ja wilde
niet luisteren. Toen rukte Joasj, de koning van Israël, uit, en bij Bet-Sjémesj
in Juda zagen hij en koning Amas-ja van Juda elkaar in de ogen; 12 de Judeërs
leden de nederlaag tegen Israël, en vluchtten naar huis. 13 Koning Joasj van
Israël, nam koning Amas-ja van Juda, den zoon van Joasj, zoon van Achaz-ja,
bij Bet-Sjémesj gevangen. Daarna trok hij Jerusalem binnen, en brak een stuk
van vierhonderd el uit de muur, van de Efraïmpoort af tot aan de Hoekpoort.
14 Bovendien nam hij al het goud en zilver en het vaatwerk, dat in de tempel
van Jahweh en in de schatkamers van het koninklijk paleis lag opgeborgen,
en keerde met gijzelaars naar Samaria terug. 15 De verdere geschiedenis
van Joasj, met al zijn daden en krijgsverrichtingen en met de oorlog, die
hij tegen koning Amas-ja van Juda gevoerd heeft, is beschreven in het boek
der kronieken van de koningen van Israël. 16 Joasj ging bij zijn vaderen te
ruste, en werd te Samaria bij de koningen van Israël begraven. Zijn zoon
Jeroboam volgde hem op. 17 Na de dood van Joasj, den zoon van Joachaz, den
koning van Israël, leefde Amas-ja, de zoon van Joasj en koning van Juda, nog
vijftien jaar. 18 De verdere geschiedenis van Amas-ja is beschreven in het
boek der kronieken van de koningen van Juda. 19 Toen er te Jerusalem een
samenzwering tegen hem werd gesmeed, vluchtte hij naar Lakisj; maar men

zond hem mannen achterna, die hem te Lakisj doodden. 20 Vandaar werd
hij op paarden naar Jerusalem vervoerd, en bij zijn vaderen in de Davidstad
begraven. 21 Hierop koos heel het volk van Juda den zestienjarigen Azarja,
en riep hem in de plaats van zijn vader Amas-ja tot koning uit. 22 Nadat
de koning bij zijn vaderen te ruste was gegaan, heeft Azarja Elat versterkt
en het weer bij Juda in gelijfd. 23 In het vijftiende jaar der regering van
Amas-ja, den zoon van Joasj over Juda, werd Jeroboam, de zoon van Joasj,
koning van Israël. Hij regeerde een en veertig jaar te Samaria. 24 Hij deed
wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en brak niet met de zonden, waartoe
Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had verleid. 25 Hij heroverde het gebied
van Israël van de weg naar Chamat af tot aan de zee der laagvlakte, zoals
Jahweh, Israëls God, het door zijn dienaar, den profeet Jonas, den zoon van
Amittai uit Gat-Hachéfer, had voorspeld. 26 Want Jahweh had gezien, hoe
bitter de ellende van Israël was, hoe slaaf en vrije wegkwijnde, en dat er
geen redder kwam. 27 En omdat Jahweh nog niet besloten had, de naam van
Israël onder de hemel te verdelgen, bracht Hij redding door Jeroboam, den
zoon van Joasj. 28 De verdere geschiedenis van Jeroboam, met al zijn daden
en krijgsverrichtingen, hoe hij oorlog voerde tegen Damascus en Jahweh's
toorn van Israël afwendde, is beschreven in het boek der kronieken van de
koningen van Israël. 29 Jeroboam ging bij zijn vaderen te ruste, en werd te
Samaria bij de koningen van Israël begraven. Zijn zoon Zekarja volgde hem
op.

15

1 In het zeven en twintigste jaar der regering, van Jeroboam over Israël,
werd Azarja, de zoon van Amas-ja, koning van Juda. 2 Hij was zestien jaar
oud, toen hij koning werd, en regeerde twee en vijftig jaar te Jerusalem.
Zijn moeder heette Jekoljáhoe, en was afkomstig uit Jerusalem. 3 Hij deed
wat recht was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader Amas-ja gedaan
had. 4 Maar ook hij schafte de offerhoogten niet af, zodat het volk op de
hoogten bleef offeren en wierook branden. 5 Jahweh sloeg den koning,
en hij werd melaats tot op de dag van zijn dood. Daarom trok hij zich in
afzondering in zijn paleis terug, terwijl zijn zoon Jotam het bestuur van het
paleis waarnam en over het volk recht sprak. 6 De verdere geschiedenis
van Azarja, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Juda. 7 Azarja ging bij zijn vaderen te ruste, en werd
in de Davidstad begraven. Zijn zoon Jotam volgde hem op. 8 In het acht
en dertigste jaar der regering van Azarja over Juda werd Zekarja, de zoon
van Jeroboam, koning van Israël. Hij regeerde zes maanden te Samaria.
9 Evenals zijn vaderen deed hij wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en
brak niet met de zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had
verleid. 10 Sjalloem, de zoon van Jabesj, smeedde een samenzwering tegen
hem, doodde hem te Jibleam, en werd koning in zijn plaats. 11 De verdere
geschiedenis van Zekarja is beschreven in het boek der kronieken van de
koningen van Israël. 12 Toen werd het woord vervuld, dat Jahweh tot Jehoe
gesproken had: Uw zonen zullen tot in het vierde geslacht op de troon van
Israël zetelen. 13 Sjalloem, de zoon van Jabesj, werd koning in het negen en
dertigste jaar van de regering van Ozias over Juda. Hij regeerde een volle
maand te Samaria. 14 Toen trok Menachem, de zoon van Gadi, van Tirsa naar
Samaria op, drong de stad binnen, versloeg Sjalloem, den zoon van Jabesj,
en doodde hem. Hij werd koning in zijn plaats. 15 De verdere geschiedenis

van Sjalloem, met de samenzwering, die hij smeedde, is beschreven in het
boek der kronieken van de koningen van Israël. 16 Van Tirsa uit verwoestte
Menachem de stad Tifsach en haar onderhorig gebied, omdat zij hem haar
poorten niet geopend had. Hij vermoordde al de inwoners, en liet de
zwangere vrouwen openrijten. 17 In het negen en dertigste jaar der regering
van Azarja over Juda werd Menachem, de zoon van Gadi, koning van Israël.
Hij regeerde tien jaar te Samaria. 18 Hij deed wat kwaad was in de ogen
van Jahweh, en brak niet met de zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van
Nebat, Israël had verleid. 19 In zijn tijd drong Poel koning van Assjoer, in
het land. Want Menachem had aan Poel duizend talenten zilver beloofd,
indien deze hem zou helpen, om het koningschap in handen te krijgen.
20 Menachem hief dit geld van Israël; iedere man van stand moest voor den
koning van Assjoer vijftig sikkels zilver opbrengen. Toen trok de koning van
Assjoer af, en bleef niet langer in het land. 21 De verdere geschiedenis van
Menachem, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Israël. 22 Menachem ging bij zijn vaderen te ruste, en
zijn zoon Pekachja volgde hem op. 23 In het vijftigste jaar der regering van
Azarja over Juda werd Pekachja, de zoon van Menachem, koning van Israël.
Hij regeerde twee jaar te Samaria. 24 Hij deed wat kwaad was in de ogen
van Jahweh, en brak niet met de zonde, waartoe Jeroboam, de zoon van
Nebat, Israël had verleid. 25 Zijn hoofdman Pékach, de zoon van Remaljáhoe,
smeedde een samenzwering tegen hem, en doodde hem tegelijk met Árgob
en Haärje, in het hoofdgebouw van het koninklijk paleis te Samaria, daarbij
geholpen door vijftig man van de Giladieten. Hij werd koning in zijn plaats.
26 De verdere geschiedenis van Pekachja, met al wat hij deed, is beschreven
in het boek der kronieken van de koningen van Israël. 27 In het twee en
vijftigste jaar der regering van Azarja over Juda werd Pékach, de zoon van
Remaljáhoe, koning van Israël. Hij regeerde twintig jaar te Samaria. 28 Hij
deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en brak niet met de zonde,
waartoe Jeroboam, de zoon van Nebat, Israël had verleid. 29 Tijdens de
regering van koning Pékach van Israël deed Tiglat Piléser, koning van Assjoer,
een inval, en veroverde Ijjon, Abel-Bet-Maäka, Janóach, Kédesj, Chasor, Gilad,
Galilea en heel het land van Neftali. De bewoners voerde hij in ballingschap
naar Assjoer. 30 Hosjéa, de zoon van Ela, smeedde een samenzwering tegen
Pékach, den zoon van Remaljáhoe, en doodde hem. Hij werd koning in
zijn plaats. 31 De verdere geschiedenis van Pékach, met al wat hij deed, is
beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Israël. 32 In het
tweede jaar der regering van Pékach, den zoon van Remaljáhoe, over Israël,
werd Jotam, de zoon van Ozias, koning van Juda. 33 Hij was vijf en twintig
jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaar te Jerusalem. Zijn
moeder heette Jeroesja, en was de dochter van Sadok. 34 Hij deed wat recht
was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader Ozias. 35 Maar ook hij
schafte de offerhoogten niet af, zodat het volk op de hoogten bleef offeren
en wierook branden. Hij heeft de Bovenpoort van de tempel van Jahweh
gebouwd. 36 De verdere geschiedenis van Jotam, met al wat hij deed, is
beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda. 37 In die
tijd begon Jahweh Resin, den koning van Aram, en Pékach, den zoon van
Remaljáhoe, op Juda los te laten. 38 Jotam ging bij zijn vaderen te ruste, en
werd in de stad van zijn vader David begraven. Zijn zoon Achaz volgde hem
op.

16

1 In het zeventiende jaar der regering van Pékach, den zoon van Remaljáhoe, werd Achaz, de zoon van Jotam, koning van Juda. 2 Achaz was twintig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaar te Jerusalem. Hij deed niet wat recht was in de ogen van Jahweh, zijn God, zoals zijn vader David, 3 maar volgde het wangedrag van de koningen van Israël. Zelfs heeft hij zijn zoon in het vuur geofferd volgens de afschuwelijke gebruiken van de volkeren, die Jahweh voor de Israëlieten had uitgedreven. 4 Ook offerde en brandde hij wierook op hoogten en heuvels en onder elke groene boom. 5 In zijn tijd trokken Resin, de koning van Aram, en Pekach, de zoon van Remaljanoe en koning van Israël, tegen Jerusalem op. Zij belegerden Achaz, maar konden geen overwinning op hem behalen. 6 Terzelfdertijd heroverde Resin, de koning van Aram, Elat voor de Edomieten. Hij verdreef de Judeërs uit Elat, waarop de Edomieten er zich kwamen vestigen, die er gebleven zijn tot op deze dag. 7 Daarom zond Achaz gezanten naar koning Tiglat-Piléser van Assjoer met het verzoek: Ik ben uw dienaar en uw zoon; trek op, om mij te verlossen uit de greep van den koning van Aram en den koning van Israël, die als vijanden tegenover mij staan. 8 En Achaz nam het goud en het zilver, dat in de tempel van Jahweh en in de schatkamers van het koninklijk paleis lag opgeborgen, en zond het aan den koning van Assjoer ten geschenke. 9 De koning van Assjoer willigde zijn verzoek in, trok naar Damascus op en veroverde het; de bevolking voerde hij gevangen weg, en Resin doodde hij. 10 Toen koning Achaz nu naar Damascus ging, om bij Tiglat-Pileser, den koning van Assjoer, zijn opwachting te maken, zag hij het altaar van Damascus. Hij zond er een model van aan den priester Oeri-ja, met een afbeelding van alle bijzonderheden. 11 De priester Oeri-ja bouwde nu een altaar volgens de gegevens, die koning Achaz hem uit Damascus gezonden had, en kwam met het werk klaar, nog eer koning Achaz uit Damascus terug was. 12 Toen de koning dus uit Damascus was teruggekeerd, en het altaar had bezien, trad hij toe, om op het altaar te offeren; 13 hij ontstak zijn brand- en spijsoffer, goot zijn plengoffer uit, en besprenkelde het altaar met het bloed van het vredeoffer, dat hij gebracht had. 14 Het bronzen altaar, dat voor Jahweh was blijven staan, tussen het nieuwe altaar en de tempel, liet hij voor het tempelgebouw weghalen en aan de noordkant van het nieuwe altaar plaatsen. 15 Hierop gaf koning Achaz aan den priester Oeri-ja bevel: Op het grote altaar moet ge ‘s morgens het brandoffer en ‘s avonds het spijsoffer opdragen, met de brand- en spijsoffers van den koning en de brand-, spijs- en plengoffers van het gewone volk, en al het bloed van de brand- en slachtoffers er op sprenkelen. Het bronzen altaar behoud ik mij voor, om de godheid te raadplegen. 16 En de priester Oeri-ja deed al wat koning Achaz hem bevolen had. 17 Verder liet koning Achaz de panelen uit de wagentjes snijden, en nam er de waterbekkens af. Ook lichtte hij de zee van de bronzen runderen af, en zette haar op een stenen plaveisel. 18 Tenslotte liet hij de rustzetel, die in de tempel gebouwd was, en de buitenste koninklijke toegangspoort tot de tempel verwijderen. Dit geschiedde terwille van den koning van Assjoer. 19 De verdere geschiedenis van Achaz, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda. 20 Achaz ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in de Davidstad begraven. Zijn zoon Ezekias volgde hem op.

17

1 In het twaalfde jaar der regering van Achaz over Juda werd Hosjéa, de
zoon van Ela, koning van Israël. Hij regeerde negen jaar te Samaria. 2 Hij
deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, ofschoon niet zo erg als de
koningen van Israël, die hem vooraf waren gegaan. 3 Daarom trok koning
Sjalmanéser van Assjoer tegen Hosjéa op, en Hosjéa moest zich onderwerpen
en schatting betalen. 4 En toen de koning van Assjoer later ontdekte, dat
Hosjéa tegen hem samenspande, gezanten naar koning So van Egypte had
gezonden en de jaarlijkse schatting voor den koning van Assjoer niet meer
opbracht, nam de koning van Assjoer hem gevangen en sloot hem op in een
kerker. 5 Na een veldtocht door het hele land trok de koning van Assjoer
tenslotte naar Samaria, dat hij drie jaar lang belegerde. 6 In het negende jaar
van Hosjéa nam de koning van Assjoer Samaria in. De Israëlieten voerde hij
in ballingschap naar Assjoer, en wees hun Chalach, met een gebied aan de
Chabor, een kanaal in Gozar, en enige steden van Medië, tot woonplaats aan.
7 Dit alles gebeurde, omdat de Israëlieten gezondigd hadden tegen Jahweh,
hun God, die hen uit de macht van Farao, den koning van Egypte, verlost
en uit Egypte geleid had. Zij waren andere goden gaan dienen, 8 en hadden
volgens de gebruiken der volkeren geleefd, die Jahweh voor de Israëlieten
had uitgedreven. 9 Tegenover Jahweh, hun God, hadden de Israëlieten
zich vele ongerechtigheden veroorloofd. In al hun steden, zowel in de
wachttorens als in de vestingen, hadden zij offerhoogten gebouwd, 10 op elke
hoge heuvel en onder elke groene boom heilige zuilen en palen geplaatst.
11 Daar hadden zij wierook gebrand, evenals de volkeren, die Jahweh bij
hun komst had weggevoerd, en schandelijke dingen gedaan, om Jahweh
te tarten. 12 Zo hadden zij de schandgoden gediend, ofschoon Jahweh hun
dit nadrukkelijk had verboden. 13 Toch had Jahweh zowel Israël als Juda
door al zijn profeten en zieners gewaarschuwd, en hun gezegd: Bekeert
u van uw wangedrag, en onderhoudt de geboden en voorschriften van de
wet, die Ik aan uw vaderen gegeven heb, en door mijn dienaars de profeten
heb ingescherpt. 14 Maar ze wilden niet luisteren en waren hardnekkig
evenals hun vaderen, die ook niet op Jahweh, hun God, hadden vertrouwd.
15 Zij stoorden zich niet aan zijn geboden, evenmin als aan het verbond, dat
Hij met hun vaderen gesloten had, en verachtten de vermaningen, die Hij
hun gaf. Zo zijn ze nietigheden gaan dienen, om zelf tot niet te vervallen,
evenals de heidenen, die hen omringden, ofschoon Jahweh hun verboden
had te doen, zoals zij. 16 Ze hebben al de geboden van Jahweh, hun God,
overtreden! Ze maakten zich gegoten beelden, twee kalveren en heilige
zuilen. Ze aanbaden heel het hemelse heir, en dienden Báal. 17 Hun zonen en
dochters wierpen ze ten offer in het vuur, en lieten zich in met waarzeggerij
en wichelarij. Zo gaven ze zich over aan al wat kwaad was in de ogen
van Jahweh, om Hem te tarten. 18 Daarom werd Jahweh hevig op Israël
vergramd, en dreef Hij het van zijn aanschijn weg. Alleen de stam Juda
bleef over. 19 Maar ook Juda hield zich niet aan de geboden van Jahweh, zijn
God, en volgde de practijken van Israël na. 20 Daarom zou Jahweh heel het
geslacht der Israëlieten versmaden; Hij zou het vernederen, aan plunderaars
overleveren, en het tenslotte van zijn aanschijn verwerpen. 21 Reeds toen
Israël zich van het huis van David afscheurde, en Jeroboam, den zoon van
Nebat, tot koning uitriep, had Jeroboam het van Jahweh weggetroond, en
het tot een grote zonde verleid. 22 En de Israëlieten waren al de zonden, die

Jeroboam gedaan had, blijven bedrijven, zonder er ooit mee op te houden,
23 totdat Jahweh hen tenslotte van zijn aanschijn wegwierp, zoals Hij door
zijn dienaars, de profeten, voorspeld had. En Israël werd uit zijn land
in ballingschap naar Assjoer weggevoerd; daar bleef het tot op deze dag.
24 Nu bracht de koning van Assjoer volk uit Babel, Koeta, Awwa, Chamat en
Sefarwáim naar de steden van Samaria, en liet hen daar wonen in de plaats
van de Israëlieten. Dezen namen Samaria in bezit, en vestigden zich daar
in de steden. 25 In de eerste tijd, dat zij er woonden, vereerden zij Jahweh
niet. Toen zond Jahweh leeuwen op hen af, die velen van hen verscheurden.
26 Nu berichtte men aan den koning van Assjoer: De volkeren, die gij naar
Samaria hebt weggevoerd, om zich daar in de steden te vestigen, kennen
de dienst van den god van dat land niet; daarom heeft hij leeuwen op
hen afgestuurd, die hen doden, omdat ze zijn dienst niet kennen. 27 Toen
beval de koning van Assjoer: Zendt er een van de priesters heen, die ik
van daar heb weggevoerd. Deze moet er zich gaan vestigen, om hen de
dienst van dien god te leren. 28 Zo kwam dus een van de priesters, die
uit Samaria waren weggevoerd, terug. Hij vestigde zich te Betel, en leerde
hen, hoe zij Jahweh moesten vereren. 29 Tegelijkertijd echter maakten de
verschillende volkeren hun eigen goden en plaatsten ze in de tempels op
de offerhoogten, die de Samaritanen gebouwd hadden in de steden, waar
die volkeren zich nu hadden gevestigd. 30 De Babyloniërs maakten Soekkot-
Benot, de Koetiërs een Nergal, de Chamatieten een Asjima, 31 de Awwieten
een Nibchaz en een Tartak en de Sejarwieten verbrandden hun kinderen
voor Adrammélek en Anammélek, de goden van Sefarwáim. 32 Zij vereerden
ook Jahweh, maar stelden uit de gewone standen priesters aan, die voor hen
dienst moesten doen in de tempels op de offerhoogten. 33 En ofschoon zij
Jahweh vereerden, dienden ze ook hun eigen goden volgens de gebruiken
der volkeren, waaruit ze waren weggevoerd. 34 Tot op deze dag leven ze
volgens hun oude gebruiken. Zij vreesden Jahweh dus niet; want ze leefden
niet volgens de instellingen en voorschriften, de wet en de geboden, die
Jahweh gegeven heeft aan de kinderen van Jakob, dien Hij Israël noemde.
35 Met hen toch heeft Jahweh een verbond gesloten en hun gezegd: Gij
zult geen andere goden vereren, aanbidden en dienen, en hun geen offers
brengen. 36 Alleen Jahweh, die u met geweldige kracht en met gespierde arm
uit Egypte geleid heeft, moogt gij vereren en aanbidden; Hem alleen moogt
gij offers brengen. 37 De instellingen en voorschriften, de wet en de geboden,
die Hij voor u heeft neergeschreven, moet gij ten allen tijde onderhouden,
en geen andere goden vereren. 38 Ook moogt gij het verbond niet vergeten,
dat Ik met u heb gesloten. Gij moogt geen vreemde goden vereren, 39 maar
Jahweh, uw God, alleen; dan zal Hij u uit de handen van al uw vijanden
verlossen. 40 Maar zij luisterden niet en hielden hun vroegere gebruiken
in stand. 41 Deze volkeren vereerden dus Jahweh, terwijl ze tegelijkertijd
hun afgodsbeelden dienden; en hun kinderen en kindskinderen zijn het
voorbeeld hunner vaderen blijven volgen tot op de dag van vandaag.

18

1 In het derde jaar der regering van Hosjéa, den zoon van Ela over Israël,
werd Ezekias, de zoon van Achaz, koning van Juda. 2 Hij was vijf en twintig
jaar oud, toen hij koning werd, en heeft negen en twintig jaar te Jerusalem
geregeerd. Zijn moeder heette Abi, en was de dochter van Zekarja. 3 Hij

deed wat recht was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader David.
4 Hij schafte de offerhoogten af, verbrijzelde de heilige zuilen en hakte
de heilige palen om. Zelfs sloeg hij de koperen slang, die Moses gemaakt
had, aan stukken; want tot dan toe hadden de Israëlieten daarvoor wierook
gebrand, en haar Nechoesjtan genoemd. 5 Hij vertrouwde op Jahweh, en
had daarin zijns gelijke niet, noch voor noch na hem, onder al de koningen
van Juda. 6 Hij bleef aan Jahweh verknocht en verliet Hem niet, maar
onderhield de geboden, die Jahweh aan Moses gegeven had. 7 Daarom was
Jahweh met hem, en slaagde hij in al zijn ondernemingen. Hij kwam in
opstand tegen den koning van Assjoer, en bleef hem niet dienstbaar. 8 Ook
sloeg hij de Filistijnen tot Gaza terug, en veroverde het gebied der stad met
wachttorens en vestingen. 9 In het vierde jaar der regering van Ezekias, dat
is het zevende jaar der regering van Hosjéa, den zoon van Ela, over Israël,
trok Sjalmanéser, de koning van Assjoer, tegen Samaria op. Hij belegerde
het, 10 en nam het na verloop van drie jaar in. De inname van Samaria
geschiedde in het zesde jaar van Ezekias, dat is het negende jaar der regering
van Hosjéa over Israël. 11 De koning van Assjoer voerde de Israëlieten in
ballingschap naar Assjoer en liet hen wonen in Chalach, aan de Chabor,
een kanaal van Gozan, en in enige steden van Medië. 12 Dit alles gebeurde,
omdat zij niet naar de stem van Jahweh, hun God, hadden geluisterd, zijn
verbond hadden verlaten, niet hadden gehoorzaamd aan al wat Moses, de
dienaar van Jahweh, had bevolen, en er niet naar hadden geleefd. 13 In
het veertiende regeringsjaar van Ezekias trok Sinacherib, de koning van
Assjoer, tegen alle versterkte steden van Juda op, en maakte zich daarvan
meester. 14 Toen zond Ezekias, de koning van Juda, gezanten naar den
koning van Assjoer te Lakisj, en liet hem zeggen: Ik heb misdreven! Trek
weer van mij weg; dan zal ik opbrengen wat gij me oplegt. Nu vorderde
de koning van Assjoer van Ezekias, den koning van Juda, driehonderd
talenten zilver en dertig talenten goud. 15 En Ezekias gaf hem al het geld,
dat in de tempel van Jahweh en in de schatkamers van het koninklijk
paleis lag opgeborgen. 16 Bij die gelegenheid liet Ezekias van de deuren
van Jahweh's tempel en van de pijlers, die hij zelf had overtrokken, het
goud afsnijden, om het aan den koning van Assjoer te geven. 17 Nu zond
de koning van Assjoer, van Lakisj uit, een Tartan, een opperkamerling en
een opperbevelhebber met een sterke krijgsmacht naar Jerusalem tegen
koning Ezekias. Toen zij zich na hun aankomst bij het kanaal van de
Bovenvijver op de weg van het Blekersveld hadden opgesteld, 18 en om den
koning riepen, ging de hofmaarschalk Eljakim, de zoon van Chilki-jáhoe naar
hen toe, vergezeld van den schrijver Sjebna en den kanselier Joach, den
zoon van Azaf. 19 De opperbevelhebber zeide tot hen: Gaat aan Ezekias
berichten: Dit zegt de Opperkoning, de koning van Assjoer! Waar haalt ge
toch uw vertrouwen vandaan? 20 Denkt ge misschien, dat woorden alleen
alkrijgsbeleid en krijgsmacht zijn? Op wien vertrouwt ge dan wel, om u
tegen mij te verzetten? 21 Zie, ge vertrouwt op Egypte, op die geknakte
rietstok, die iemand de hand doorboort en wondt, als hij er op steunt; ja,
dat is Farao, de egyptische koning voor iedereen, die op hem vertrouwt.
22 Misschien zult ge mij zeggen: Wij vertrouwen op Jahweh, onzen God.
Maar heeft Ezekias dan zijn offerhoogten en altaren niet laten verwijderen,
en tot Juda en Jerusalem gezegd: "Alleen voor dit altaar te Jerusalem moogt
gij u neerwerpen?" 23 Welnu, ga eens een weddenschap aan met den koning
van Assjoer, mijn meester. Ik zal u twee duizend paarden leveren; maar

ik wed, dat gij er niet eens de ruiters voor hebt. 24 Maar hoe zult ge dan
weerstand kunnen bieden aan de geringste onderbevelhebbers van mijn
heer? Of vertrouwt ge op Egypte voor strijdwagens en ruiters? 25 Maar
ben ik dan, zonder dat Jahweh het wilde, tegen dit land opgetrokken, om
het te verwoesten? Neen, Jahweh heeft mij gezegd: “Trek op naar dit land
en verwoest het.” 26 Eljakim, de zoon van Chilki-jáhoe, Sjebna en Joach
zeiden tot den opperbevelhebber: Spreek maar aramees met uw dienaars;
wij verstaan dat wel. Maar spreek geen joods tegen ons; want dan verstaat
het volk op de muur het ook. 27 Maar de opperbevelhebber gaf hun ten
antwoord: Heeft mijn meester mij soms met deze boodschap alleen tot u en
uw koning gezonden; of ook tot die mannen daar op de muur, die hun eigen
drek met u zitten te eten, en die hun eigen water drinken? 28 Daarom kwam
de opperbevelhebber nog dichterbij en riep hardop in het Joods: Hoort
het woord van den Opperkoning van Assjoer! 29 Dit zegt de koning: Laat
Ezekias u niet bedriegen; want hij kan u niet redden uit mijn hand. 30 En
laat Ezekias u ook niet op Jahweh doen rekenen en zeggen: Jahweh zal ons
zeker verlossen; deze stad zal niet in de handen van den koning van Assjoer
vallen! 31 Luistert niet naar Ezekias; want dit zegt de koning van Assjoer:
Sluit vrede met mij, en geeft u over; dan zal iedereen de vrucht van zijn
wijnstok en vijgeboom eten, en het water drinken uit zijn put, 32 totdat ik
u kom meenemen naar een land, dat op het uwe gelijkt: een land van koren
en wijn, van brood en wijngaarden, van olijfbomen en honing; zo zult gij
leven en niet sterven. Luistert niet naar Ezekias; hij misleidt u, wanneer
hij zegt: Jahweh zal ons verlossen. 33 Hebben soms de goden van de andere
volkeren hun land uit de macht van den assyrischen koning verlost? 34 Waar
zijn de goden van Chamat en Arpad, waar de goden van Sefarwáim, Hena en
Iwwa? Waar zijn de goden van het land van Samaria; hebben zij Samaria uit
mijn hand kunnen redden? 35 Wie is er onder de goden van al die landen, die
zijn gebied uit mijn macht heeft verlost? Zou Jahweh dan Jerusalem uit mijn
hand kunnen redden? 36 Men zweeg en antwoordde hem geen woord; want
de koning had bevel gegeven: Ge moet hem niets terugzeggen. 37 Maar de
hofmaarschalk Eljakim, de zoon van Chilki-jáhoe, de schrijver Sjebna en de
kanselier Joach, de zoon van Azaf, scheurden hun klederen en gingen naar
Ezekias, om hem de woorden van den opperbevelhebber over te brengen.

19

1 Toen koning Ezekias dit hoorde, scheurde hij zijn klederen, sloeg het
boetekleed om, en ging naar de tempel van Jahweh. 2 Tegelijkertijd zond
hij Eljakim, den hofmaarschalk, met den schrijver Sjebna en de oudsten der
priesters, in boeteklederen gehuld, naar den profeet Isaias, den zoon van
Amos. 3 Ze moesten hem zeggen: Dit zegt Ezekias! Deze dag is een dag van
benauwing, van straf en van smaad; de kinderen openen de moederschoot
al, maar de kracht om te baren ontbreekt. 4 Maar wellicht heeft Jahweh,
uw God, acht geslagen op de woorden van den opperbevelhebber, die door
zijn heer, den koning van Assjoer, gezonden werd, om den levenden God
te honen, en straft Jahweh, uw God, hem om de woorden die Hij gehoord
heeft. Zend dus een bede omhoog voor het overschot, dat er nog is! 5 Toen
dan de dienaren van koning Ezekias bij Isaias waren gekomen, 6 sprak Isaias
tot hen: Dit moet ge tot uw meester zeggen: Zo spreekt Jahweh! Wees
niet bang voor de woorden, die gij gehoord hebt, en waarmee de knechten

van den assyrischen koning Mij hebben gehoond. 7 Zie, Ik zal een geest in
hem zenden, waardoor hij terugkeert naar zijn land, zodra hij geruchten
verneemt; en in zijn land zal Ik hem door het zwaard doen vallen! 8 De
opperbevelhebber keerde nu naar den koning van Assjoer terug. En daar
hij vernomen had, dat deze Lakisj al had verlaten, trof hij hem bij Libna
aan, dat juist door hem belegerd werd. 9 En toen deze hoorde: “Tirháka,
de koning van Koesj, is tegen u ten strijde getrokken,” zond hij opnieuw
gezanten naar Ezekias met de volgende opdracht: 10 Zegt dit aan Ezekias,
den koning van Juda: Laat uw God, op wien gij vertrouwt, u niet bedriegen
en zeggen: Jerusalem zal niet worden overgeleverd aan den assyrischen
koning. 11 Zie, ge hebt toch gehoord, dat de koningen van Assjoer alle landen
ten ondergang hebben gedoemd; en zoudt gij dan ontsnappen? 12 Hebben de
goden de volkeren gered, die door mijn vaderen werden vernield: Gozan,
Charan, Résef, en de bewoners van Éden in Telassar? 13 Waar is de koning
van Chamat gebleven, en de koning van Arpad, de koning van Sefarwáim,
Hena en Iwwa? 14 Toen Ezekias van de gezanten de brief had ontvangen,
en hem had gelezen, ging hij naar de tempel, legde hem open voor Jahweh
neer, 15 en bad tot Jahweh: Jahweh, Israëls God, die op de cherubs troont;
Gij alleen zijt God over alle koninkrijken der aarde; Gij hebt hemel en aarde
geschapen! 16 Ach Jahweh, neig toch uw oor, en luister; open uw ogen, o
Jahweh, en zie: Verneem, wat Sinacherib mij gemeld heeft, om den levenden
God te honen. 17 Ach Jahweh, het is waar: de koningen van Assjoer hebben
de volkeren met hun landen verwoest. 18 Ze hebben ook hun goden in het
vuur geworpen en vernield; want ze waren geen god, maar enkel het werk
van mensenhanden, van hout en van steen. 19 Ach Jahweh, onze God, red
ons nu uit zijn handen, opdat alle koninkrijken der aarde erkennen, dat Gij
alleen God zijt, o Jahweh! 20 Toen liet Isaias, de zoon van Amos, aan Ezekias
zeggen: Dit zegt Jahweh, Israëls God! Ik heb de bede gehoord, die gij tot
Mij hebt opgezonden om Sinacherib, den assyrischen koning. 21 Dit is het
woord, dat Jahweh tegen hem gesproken heeft: Ze veracht en bespot u, De
jonkvrouw, de dochter van Sion; Meewarig schudt ze het hoofd achter u,
Jerusalems dochter! 22 Wien hebt ge gehoond en beschimpt, Tegen wien
een hoge toon aangeslagen. En uw trotse blikken geheven? Tegen Israëls
Heilige! 23 Door uw boden hebt ge den Heer gehoond, En gezegd: Met mijn
tallooze wagens Heb ik de toppen der bergen bestegen, En de flanken van
de Libanon. Ik heb zijn rijzige ceders geveld, En zijn schoonste cypressen;
Zijn hoogste toppen bereikt, Zijn dichtste wouden. 24 Ik heb geboord en
gedronken De wateren van vreemde landen, En opgedroogd met de zool van
mijn voeten Alle stromen van Masor. 25 Hebt ge dan niet vernomen, Hoe
Ik dit vroeger al had beschikt? Wat Ik al lang had besloten, Heb Ik thans
in vervulling doen gaan. Tot puinhopen moesten Versterkte steden worden
verwoest; 26 Haar bewoners machteloos zijn, Verschrikt en beschaamd. Ze
moesten zijn als kruid op het veld, Als tengere planten; Als gras op het dak,
Dat verdort, eer het opschiet. 27 Maar Ik ken uw opstaan en zitten, Uw gaan
en uw komen; 28 Uw razen steeg tot Mij op, Uw tieren kwam Mij ter ore.
Daarom sla Ik mijn ring door uw neus, Leg mijn toom aan uw lippen; En
voer u terug langs de weg, Die gij kwaamt. 29 En dit is het teken voor u:
Dit jaar zult ge nog nawas eten, Het volgend jaar wat er groeit in het wild;
Maar in het derde jaar zult ge zaaien en oogsten, Wijngaarden planten en de
vrucht er van eten. 30 Wat er van u overblijft, En wat er van het huis van Juda
nog rest. Zal wortel schieten naar omlaag, En vruchten dragen naar boven.

31 Want de Rest zal zich uit Jerusalem verspreiden, Wat er overbleef uit de
Sion; De ijver van Jahweh der heerscharen Brengt het tot stand! 32 Daarom
spreekt Jahweh over den koning van Assjoer: Hij zal deze stad niet binnen
komen, Geen pijl er op afschieten; Met geen schild ze bestormen, Met geen
wal ze omringen. 33 Hij keert terug langs de weg, die hij kwam; Deze stad
komt hij niet binnen, zegt Jahweh! 34 Ik zal deze stad beschutten en redden
Terwille van Mij, en van David, mijn dienaar! 35 Nog dezelfde nacht ging
de engel van Jahweh uit en doodde in het assyrische leger honderd vijf en
tachtig duizend man; 's morgens bij het ontwaken zag men enkel nog lijken.
36 Nu brak Sinacherib, de koning van Assjoer, op, nam de terugtocht en bleef
in Ninive. 37 En toen hij eens aan het bidden was in de tempel van Nisrok,
zijn god, werd hij met het zwaard doorstoken door zijn zonen Adrammélek
en Saréser, die naar het land Ararat vluchtten. Zijn zoon Ésar-Chaddon volgde
hem op.

20

1 In die dagen werd Ezekias dodelijk ziek. De profeet Isaias, de zoon van
Amos, ging naar hem toe, en sprak tot hem: Dit zegt Jahweh! Maak uw
zaken in orde; want ge moet sterven en zult niet langer leven. 2 Toen keerde
Ezekias zijn gezicht naar de muur en bad tot Jahweh: 3 Ach Jahweh, denk
er toch aan, hoe ik trouw en in oprechtheid des harten voor U heb geleefd,
en steeds heb gedaan, wat U aangenaam was. En Ezekias barstte in tranen
uit. 4 Isaias had de binnenhof nog niet verlaten, of het woord van Jahweh
werd tot hem gericht: 5 Keer terug, en zeg tot Ezekias, den vorst van mijn
volk: Zo spreekt Jahweh, de God van David, uw vader! Ik heb uw smeken
gehoord en uw tranen gezien. Zie, Ik zal u genezen; overmorgen zult ge
naar de tempel van Jahweh gaan. 6 En Ik zal uw leven met vijftien jaren
verlengen; ook zal Ik u en deze stad uit de macht van den assyrischen koning
bevrijden, en deze stad in bescherming nemen ter wille van Mijzelf en van
David, mijn dienaar. 7 Toen sprak Isaias: Haal een vijgenkoek. Ze deden
het en legden hem op het gezwel. En Ezekias genas. 8 Ezekias vroeg Isaias:
Wat is het teken, dat Jahweh mij zal genezen, en dat ik binnen drie dagen
naar de tempel van Jahweh zal gaan? 9 Isaias zeide: Dit is voor u het teken
van Jahweh, dat Jahweh wat Hij beloofd heeft, zal doen. Moet de schaduw
tien graden vooruit, of tien graden teruggaan? 10 Ezekias zeide: Het zegt niet
veel, wanneer de schaduw tien graden naar beneden gaat; neen zij moet
teruggaan, tien graden achteruit. 11 Nu riep de profeet Isaias Jahweh aan,
en de schaduw op de zonnewijzer van Achaz ging tien graden terug, juist
zoveel als zij reeds gedaald was. 12 In die tijd zond Merodak-Baladan, de
zoon van Baladan en koning van Babel, gezanten naar Ezekias met brieven
en geschenken; want hij had van zijn ziekte gehoord. 13 In zijn vreugde
hierover liet Ezekias hun heel zijn schatkamer zien met het zilver en het
goud, de specerijen en de kostbare olie: heel zijn tuighuis en al wat er in zijn
magazijnen lag opgestapeld. Er was niets in zijn paleis en heel zijn gebied,
wat Ezekias hun niet liet zien. 14 Toen ging de profeet Isaias naar koning
Ezekias toe, en zeide tot hem: Wat hebben deze mannen gezegd, en waar
vandaan zijn ze tot u gekomen? Ezekias antwoordde: Uit een ver land zijn
ze mij komen bezoeken, uit Babel. 15 Hij vroeg: Wat hebben ze in uw paleis
gezien? Ezekias antwoordde: Ze hebben alles gezien wat in mijn paleis is; en
er is ook niets in mijn magazijnen, wat ik hun niet heb getoond. 16 Toen sprak

Isaias tot Ezekias: Hoor dan het woord van Jahweh! 17 Zie, de dagen zullen
komen, waarin al wat zich in uw paleis bevindt en al wat uw vaderen tot
heden toe hebben opgestapeld, naar Babel zal worden overgebracht; niets
blijft er over, zegt Jahweh! 18 En uit uw zonen, uw eigen kinderen, die gij
zult verwekken, zal men er kiezen, om ze tot eunuchen te maken in het
paleis van den koning van Babel. 19 Toen zeide Ezekias tot Isaias: Het woord
van Jahweh, dat gij gesproken hebt, is goed! Hij dacht: dan is er althans
in mijn tijd bestendige vrede. 20 De verdere geschiedenis van Ezekias, met
al zijn krijgsverrichtingen, en hoe hij de vijver en het kanaal maakte en zo
het water in de stad bracht, is beschreven in het boek der kronieken van de
koningen van Juda. 21 Ezekias ging bij zijn vaderen te ruste, en zijn zoon
Manasses volgde hem op.

21

1 Manasses was twaalf jaar oud, toen hij koning werd. Hij regeerde vijf en
vijftig jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Chefsiba. 2 Hij deed wat kwaad
was in de ogen van Jahweh, en volgde de verfoeilijke practijken van de
volkeren, die Jahweh voor de Israëlieten had uitgedreven. 3 Hij herbouwde
de offerhoogten, die zijn vader Ezekias had verwoest, richtte altaren op
voor Báal, en maakte een heilige zuil, zoals Achab, de koning van Israël,
gedaan had. Ook wierp hij zich ter aarde voor heel het hemelse heir, en
diende het. 4 Zelfs bouwde hij altaren in de tempel van Jahweh, waarvan
Jahweh gezegd had: Te Jerusalem zal Ik mijn Naam doen wonen! 5 In beide
voorhoven van de tempel van Jahweh richtte hij altaren op voor heel het
hemelse heir. 6 Zijn zoon heeft hij in het vuur geofferd; hij maakte zich
schuldig aan waarzeggerij en wichelarij, en stelde geestenbezweerders en
toekomstvoorspellers aan. Hij deed dus al wat maar kwaad was in de ogen
van Jahweh, om Hem te tergen. 7 Zelfs maakte hij een Asjerabeeld, en
plaatste het in de tempel, waarvan Jahweh tot David en zijn zoon Salomon
gezegd had: “In dit huis en te Jerusalem, dat Ik uit al de stammen van Israël
heb verkoren, zal Ik mijn Naam voor altijd doen wonen. 8 En wanneer de
kinderen van Israël mijn geboden en de wet, die Ik door mijn dienaar Moses
heb afgekondigd, getrouw onderhouden, zal Ik hen nooit meer verjagen uit
het land, dat Ik aan hun vaderen gegeven heb.” 9 Maar ze hebben niet willen
luisteren; want Manasses heeft ze verleid, om meer kwaad te bedrijven,
dan de volkeren, die Jahweh bij de komst van de Israëlieten had uitgeroeid.
10 Daarom sprak Jahweh door zijn dienaren de profeten: 11 Omdat Manasses,
de koning van Juda, deze verfoeilijkheden heeft bedreven, waardoor hij
meer kwaad deed dan vroeger de Amorieten, en omdat hij ook Juda met
zijn schandgoden heeft doen zondigen, 12 daarom spreekt Jahweh, Israëls
God! Ik ga zulk een onheil brengen over Jerusalem en Juda, dat de oren van
iedereen, die het hoort, zullen tuiten. 13 Ik zal het meetsnoer van Samaria
en het schietlood van Achabs huis over Jerusalem trekken, en Jerusalem
uitwassen, zoals men een schotel wast en omlegt. 14 Het overschot van
mijn erfdeel zal Ik verstoten en het aan zijn vijanden overleveren, om door
hen beroofd en uitgeplunderd te worden. 15 Want zij hebben gedaan wat
kwaad was in mijn ogen, en Mij voortdurend getart, van de dag af, dat hun
vaderen uit Egypte trokken, tot de dag van vandaag. 16 Bovendien heeft
Manasses, afgezien van de zonden, waartoe hij de Judeërs verleidde, en
waardoor zij zich tegenover Jahweh misdroegen, nog stromen onschuldig
bloed vergoten, zodat Jerusalem er boordevol van werd. 17 De verdere

geschiedenis van Manasses, met al wat hij deed, en de zonden, die hij bedreef, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda.
18 Hij ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in de tuin van zijn paleis, de tuin van Oezza, begraven. Zijn zoon Amon volgde hem op. 19 Amon was twee en twintig jaar oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Mesjoellémet, en was de dochter van Charoes uit Jotba. 20 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, zoals zijn vader Manasses. 21 In alles volgde hij zijn vader na. Hij diende de schandgoden, die zijn vader gediend had, en wierp zich voor hen neer. 22 Maar Jahweh, den God zijner vaderen, verliet hij, en bewandelde de weg van Jahweh niet.
23 De hovelingen van koning Amon smeedden een samenzwering tegen hem, en doodden hem in zijn paleis. 24 Maar het gewone volk vermoordde allen, die tegen koning Amon hadden samengespannen, en riep zijn zoon Josias tot koning uit in zijn plaats. 25 De verdere geschiedenis van Amon, met wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda.
26 Hij werd in het graf van zijn vader in de tuin van Oezza begraven. Zijn zoon Josias volgde hem op.

22

1 Josias was acht jaar oud, toen hij koning werd, en hij regeerde een en dertig jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Jedida, en was de dochter van Adaja uit Boskat. 2 Hij deed wat goed was in de ogen van Jahweh, en volgde in alles het voorbeeld van zijn vader David, zonder rechts of links daarvan af te wijken. 3 In het achttiende jaar van zijn regering zond koning Josias den geheimschrijver Sjafan, den zoon van Asaljáhoe, zoon van Mesjoellam, naar de tempel van Jahweh met de opdracht: 4 Ga naar den hogepriester Chilki-jáhoe, en laat hem het offergeld te voorschijn halen, dat de dorpelwachters in de tempel van Jahweh bij het volk hebben ingezameld. 5 Het moet aan de opzichters der werklieden van de tempel van Jahweh ter hand worden gesteld. Dezen moeten het aan de werklieden uitbetalen, die aan de tempel van Jahweh werken, om de bouwvallige delen te herstellen: 6 aan de steenhouwers, de bouwmeesters, de bouwlieden en de timmerlieden; bovendien moeten zij er hout en gehouwen steen voor de herstellingswerken aan de tempel voor kopen. 7 Over het geld, dat hun ter hand wordt gesteld, behoeven ze geen rekenschap af te leggen; want het zijn vertrouwde mensen. 8 Maar nu sprak de hogepriester Chilki-jáhoe tot den geheimschrijver Sjafan: Ik heb in de tempel van Jahweh het boek der wet gevonden. Hij reikte het aan Sjafan over, en deze las het. 9 Daarop ging de geheimschrijver Sjafan aan den koning verslag uitbrengen, en zeide: Uw dienaren hebben het geld, dat zich in de tempel bevond, te voorschijn gehaald, en het aan de opzichters en werklieden van de tempel van Jahweh gegeven. 10 Tegelijkertijd deelde de geheimschrijver Sjafan den koning mee: De priester Chilki-ja heeft mij een boek gegeven. En Sjafan las het den koning voor. 11 Toen de koning hoorde, wat er in het boek der wet stond geschreven, scheurde hij zijn klederen. 12 En aanstonds gaf hij aan den priester Chilki-ja, aan Achikam, den zoon van Sjafan, aan Akbor, den zoon van Mikaja, en aan den geheimschrijver Sjafan en den hofbeambte Asaja de opdracht: 13 Gaat voor mij en het volk van heel Juda Jahweh raadplegen over de inhoud van dit teruggevonden boek; want Jahweh moet wel in hevige toorn tegen ons zijn ontstoken, omdat onze vaderen niet geluisterd

hebben naar de bevelen van dit boek, en zich niet hebben gestoord aan
al wat er in geschreven staat. 14 Daarom ging de priester Chilki-jáhoe met
Achikam, Akbor, Sjafan en Asaja naar de profetes Choelda, de vrouw van
den magazijnmeester Sjalloem, den zoon van Tikwa, zoon van Charchas, die
in de voorstad van Jerusalem woonde, om de zaak met haar te bespreken.
15 Zij zeide tot hen: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Zegt aan den man, die u
tot Mij heeft gezonden: 16 Zo spreekt Jahweh! Ik ga onheil brengen over deze
plaats en haar bewoners: al wat in het boek staat geschreven, dat de koning
van Juda gelezen heeft. 17 Omdat zij Mij hebben verlaten en voor andere
goden hebben geofferd, om Mij met het maaksel van hun handen te tergen,
daarom zal mijn toorn tegen deze plaats ontvlammen en niet meer worden
gedoofd. 18 Maar aan den koning van Juda, die u gezonden heeft, om Jahweh
te raadplegen, kunt ge dit zeggen: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Omdat
bij het horen der bedreigingen 19 uw hart werd ontsteld; omdat gij u voor
Jahweh hebt vernederd, toen gij vernaamt, hoe Ik tegen deze plaats en haar
bewoners gezegd had, dat zij een hoon en een vloek zouden worden; omdat
gij uw klederen gescheurd en voor mijn aanschijn geweend hebt: daarom
heb Ik u verhoord, is de godsspraak van Jahweh! 20 (a) Ik zal u tot uw vaderen
verzamelen, en gij zult in vrede worden bijgezet in uw graf; want uw ogen
zullen niets van het onheil aanschouwen, dat Ik over deze plaats ga brengen!
Toen zij dit antwoord aan den koning hadden meegedeeld,

23

1 liet hij al de oudsten van Juda en Jerusalem bij zich ontbieden. 2 En nadat
de koning met al de mannen van Juda en al de bewoners van Jerusalem,
met de priesters en de profeten, en met het gewone volk, armen als rijken,
naar de tempel van Jahweh was opgegaan, las hij hun heel het verbondsboek
voor, dat in de tempel van Jahweh was teruggevonden. 3 Daarna ging de
koning op een verhevenheid staan, en vernieuwde het verbond voor het
aanschijn van Jahweh. Voortaan zouden zij Jahweh dienen en met hart
en ziel zijn geboden, instellingen en wetten onderhouden, en het verbond,
dat in dit boek stond beschreven, gestand doen. En heel het volk trad tot
het verbond toe. 4 Nu gaf de koning aan den hogepriester Chilki-jáhoe, aan
den plaatsvervangenden hogepriester en aan de dorpelwachters bevel, al de
voorwerpen, die voor de eredienst van Báal, Asjera en heel het hemelse heir
bestemd waren, uit de tempel van Jahweh te verwijderen. Zij verbrandden
ze buiten Jerusalem, in de velden van het Kedrondal, en brachten de as naar
Betel. 5 Verder zette hij de priestersbent af, die de koningen van Juda hadden
aangesteld, om op de hoogten in de steden van Juda en in de omgeving van
Jerusalem te offeren; ook de wierookbranders van Báal, van de zon, de maan
en de sterrenbeelden en van heel het hemelse heir werden afgezet. 6 Het
beeld van Asjera bracht hij uit de tempel van Jahweh naar het Kedrondal
buiten Jerusalem, waar hij het verbrandde en vergruisde; het stof wierp
hij op de begraafplaats van het gewone volk. 7 Het verblijf der verminkten
in de tempel van Jahweh, waar vrouwen klederen weefden voor Asjera,
brak hij af. 8 Hij riep al de priesters uit de steden van Juda terug, en
verontreinigde van Géba tot Beër-Sjéba de offerhoogten, waar deze priesters
geofferd hadden. Ook sloopte hij de tempel der bokken bij de ingang van
de poort van den stadsoverste Jehosjóea, en wel links van de stadspoort,
wanneer men naar binnen komt. 9 De priesters der offerhoogten mochten
het altaar van Jahweh te Jerusalem niet beklimmen; wel mochten ze met

hun ambtsbroeders van de ongedesemde broden eten. 10 Hij verontreinigde
de Tófet in het Ben-Hinnomdal, opdat niemand zijn zoon of dochter meer
door het vuur aan Molok zou offeren. 11 Ook verwijderde hij de paarden, die
de koningen van Juda ter ere van de zon aan de ingang van de tempel van
Jahweh hadden geplaatst, bij het vertrek van den kamerling Netan-Mélek,
dat zich in de bijgebouwen bevond; de zonnewagen verbrandde hij. 12 De
altaren, welke de koningen van Juda op het dak van de opperzaal van Achaz
hadden opgericht, met die, welke Manasses in de beide voorhoven van de
tempel van Jahweh gebouwd had, werden door den koning gesloopt; het
puin liet hij weghalen en in het Kedrondal werpen. 13 De offerhoogten op de
zuidelijke top van de Olijfberg tegenover Jerusalem, die Salomon, de koning
van Israël, voor Asjtarte, de gruwel der Sidoniërs, voor Kemosj, de gruwel
van Moab, en voor Milkom, de schande der Ammonieten, had laten bouwen,
werden door den koning verontreinigd. 14 Hij verbrijzelde de heilige zuilen,
hakte de heilige palen om, en smeet de plaats, waar ze gestaan hadden, vol
mensenbeenderen 15 Het altaar te Betel en de offerhoogte, welke Jeroboam,
de zoon van Nebat, had opgericht, en waarmee hij Israël had verleid, brak
hij af; en nadat het altaar met de hoogte gesloopt was, verbrijzelde hij de
stenen, vergruisde ze tot stof, en verbrandde de heilige paal. 16 Toen Josias
zich nu omkeerde, en de graven in de berg bemerkte, liet hij de beenderen
eruit nemen en op het altaar verbranden. Zo ontwijdde hij dit volgens het
woord van Jahweh, dat de godsman had gesproken, toen Jeroboam op het
feest bij het altaar stond. Maar toen hij zijn blikken sloeg op het graf van den
godsman, die dit alles voorspeld had, 17 vroeg hij: Wat is dat daar voor een
grafsteen? De bewoners van de stad antwoordden hem: Dat is het graf van
den godsman uit Juda, die tegen het altaar van Betel heeft voorspeld, wat gij
nu gedaan hebt. 18 Daarop gebood de koning: Laat hem met rust; niemand
mag zijn gebeente aanraken. Zo spaarde men zijn gebeente tegelijk met dat
van den profeet uit Samaria. 19 Ook de andere tempels der offerhoogten
in de steden van Samaria, die de koningen van Israël hadden opgericht,
om Jahweh te tergen, liet Josias verwijderen, en deed er hetzelfde mee, als
hij te Betel gedaan had. 20 En al de priesters der offerhoogten, die er zich
bevonden, doodde hij op de altaren, en verbrandde er mensenbeenderen
op. Daarna keerde hij naar Jerusalem terug. 21 Nu gelastte de koning heel het
volk: Viert het paasfeest voor Jahweh uw God, zoals het in het verbondsboek
is voorgeschreven. 22 Want zo was het paasfeest niet meer gehouden sinds
de tijd van de rechters, die Israël bestuurden, en onder de regering van de
koningen van Israël en Juda. 23 Eerst in het achttiende regeringsjaar van
Josias werd zo het paasfeest voor Jahweh te Jerusalem gevierd. 24 Tenslotte
liet Josias ook de dodenbezweerders en de toekomstvoorspellers verwi-
jderen, evenals de terafim en de afgodsbeelden en alle andere gruwelen,
die in het land van Juda en in Jerusalem werden aangetroffen. Zo volgde
hij de voorschriften der wet op, die opgetekend staan in het boek, dat de
priester Chilki-jáhoe in de tempel van Jahweh had teruggevonden. 25 Zo is
er vóór noch na hem een koning geweest, die evenals hij met hart en ziel en
met al zijn krachten en helemaal volgens Moses' wet zich tot Jahweh heeft
bekeerd. 26 En toch kwam de hevige toorn van Jahweh, die door het gedurig
tergen van Manasses tegen Juda ontvlamd was, niet tot bedaren. 27 Jahweh
sprak: Ook Juda zal Ik uit mijn aanschijn verdrijven, zoals Ik Israël heb
weggevaagd; en Jerusalem zal Ik verstoten, de stad, die Ik heb uitverkoren,
met de tempel, waar Ik mijn Naam heb gevestigd! 28 De verdere geschiedenis

van Josias, met al wat hij deed, is beschreven in het boek der kronieken
van de koningen van Juda. 29 Gedurende zijn regering rukte Farao Neko, de
koning van Egypte, naar de rivier de Eufraat tegen den koning van Assjoer
op. Koning Josias trok tegen hem op, maar sneuvelde reeds bij de eerste
ontmoeting te Megiddo. 30 Zijn dienaren brachten zijn lijk op een wagen van
Megiddo naar Jerusalem, waar hij in zijn graf werd bijgezet. Het gewone
volk koos nu Joachaz, den zoon van Josias, zalfde hem, en stelde hem in
de plaats van zijn vader tot 31 Joachaz was drie en twintig jaar oud, toen
hij koning werd. Hij regeerde drie maanden te Jerusalem. Zijn moeder
heette Chamoetal, en was de dochter van Jirmejáhoe uit Libna. 32 Hij deed
wat kwaad was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vaderen hadden
gedaan. 33 Farao Neko zette hem te Ribla in het land van Chamat gevangen,
en stiet hem van de troon van Jerusalem; verder legde hij het land een boete
op van honderd talenten zilver en tien talenten goud. 34 Daarna stelde hij
Eljakim, den zoon van Josias, in de plaats van zijn vader Josias tot koning
aan, en veranderde zijn naam in Jehojakim. Joachaz echter nam hij mee
naar Egypte, waar hij stierf. 35 Jehojakim betaalde het zilver en het goud aan
Farao, en legde het land een schatting op, om het geld, door Farao opgeëist, te
kunnen geven. Zo dwong hij een ieder, volgens schatting, goud en zilver af te
dragen, om het aan Farao Neko te geven. 36 Jehojakim was vijf en twintig jaar
oud, toen hij koning werd. Hij regeerde elf jaar te Jerusalem. Zijn moeder
heette Zebida, en was de dochter van Pedaja uit Roema. 37 Hij deed wat
kwaad was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vaderen hadden gedaan.

24

1 Tijdens de regering van Jehojakim trok Nabukodonosor, de koning
van Babel, op en onderwierp hem. Maar na drie jaren kwam hij in
opstand. 2 Daarom zond Nabukodonosor chaldese, aramese, moabietische
en ammonietische benden op hem af. Hij stuurde ze naar Juda, om het
te verwoesten, zoals Jahweh door zijn dienaren de profeten voorspeld
had. 3 Want het was de gramschap van Jahweh, die dit over Juda deed
komen, omdat Hij het uit zijn aanschijn wilde verwerpen om al de zonden,
die Manasses bedreven had, 4 en om het onschuldige bloed, dat hij had
vergoten en waarmee hij Jerusalem had vervuld. Jahweh heeft dat niet
willen vergeven. 5 De verdere geschiedenis van Jehojakim, met al wat hij
deed, is beschreven in het boek der kronieken van de koningen van Juda.
6 Jehojakim ging bij zijn vaderen te ruste en zijn zoon Jehojakin volgde hem
op. 7 De koning van Egypte trok nu niet langer meer op uit zijn land; want
de koning van Babel had heel het gebied van de beek van Egypte af tot
aan de rivier de Eufraat op den koning van Egypte veroverd. 8 Jehojakin
was achttien jaar oud, toen hij koning werd. Hij regeerde drie maanden te
Jerusalem. Zijn moeder heette Nechoesjta en was de dochter van Elnatan
uit Jerusalem. 9 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, juist
zoals zijn vaderen hadden gedaan. 10 Tijdens zijn regering trokken de
dienaren van Nabukodonosor, den koning van Babel, naar Jerusalem, en
belegerden de stad. 11 En terwijl zijn dienaren haar belegerden, verscheen
Nabukodonosor zelf voor de stad. 12 Nu begaf Jehojakin, de koning van Juda,
zich met zijn moeder, zijn hovelingen, legeroversten en kamerlingen naar
den koning van Babel. Deze nam hem in het achtste jaar van zijn regering
gevangen. 13 Hij voerde alle schatten van de tempel van Jahweh en van het

koninklijk paleis weg, en beroofde alle voorwerpen, die koning Salomon voor de tempel van Jahweh had laten vervaardigen, van hun goud, zoals Jahweh voorzegd had. 14 Alle voorname personen en weerbare mannen van Jerusalem, tezamen tienduizend man, voerde hij met alle smeden en bankwerkers in ballingschap weg; alleen de heffe van het volk bleef achter. 15 Jehojakin voerde hij weg naar Babel; ook de moeder van den koning, zijn vrouwen en kamerlingen en de voornaamste burgers voerde hij van Jerusalem in ballingschap naar Babel. 16 Bovendien voerde de koning van Babel alle weerbare mannen, tezamen zevenduizend, en duizend smeden en bankwerkers, allen, die voor de strijd gebruikt konden worden, in ballingschap naar Babel. 17 Ten slotte stelde de koning van Babel Mattanja, een oom van Jehojakin, in diens plaats tot koning aan, en veranderde zijn naam in Sidki-jáhoe. 18 Sidki-jáhoe was een en twintig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde elf jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Chamital, en was de dochter van Jirmejáhoe uit Libna. 19 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, juist zoals Jehojakim had gedaan. 20 Daarom moest de gramschap van Jahweh wel tegen Jerusalem en Juda losbarsten, totdat Hij ze van zijn aanschijn zou hebben verworpen. Daar Sidki-jáhoe tegen den koning van Babel in opstand was gekomen,

25

1 trok Nabukodonosor, de koning van Babel, in het negende jaar zijner regering, op de tiende dag van de tiende maand met heel zijn strijdmacht tegen Jerusalem op. Hij belegerde het, en wierp er een wal omheen. 2 Zo bleef de stad ingesloten tot aan het elfde regeringsjaar van koning Sidki-jáhoe. 3 Op de negende dag van de vierde maand, toen de hongersnood in de stad al zo nijpend was geworden, dat het gewone volk geen brood meer had, 4 werd er een bres in de stad geslagen. Nu namen al de strijders de vlucht. Ofschoon de Chaldeën rond de stad waren gelegerd, verlieten zij des nachts de stad door de poort tussen de beide muren bij de koninklijke tuin, en sloegen de weg naar de Arabal in. 5 Maar het leger der Chaldeën zette de koning achterna, en haalde hem op de vlakte van Jericho in, nadat al zijn troepen hem hadden verlaten. 6 Ze namen den koning gevangen, en brachten hem voor den koning van Babel te Ribla. Daar sprak deze het vonnis over hem uit. 7 Hij liet de zonen van Sidki-jáhoe voor zijn ogen vermoorden; hemzelf liet hij de ogen uitsteken, in boeien slaan en naar Babel brengen. 8 Op de zevende dag van de vijfde maand, in het negentiende regeringsjaar van koning Nabukodonosor, den koning van Babel, trok Neboe-Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, dienaar van den koning van Babel, Jerusalem binnen. 9 Hij stak de tempel van Jahweh, het koninklijk paleis en alle huizen van Jerusalem, al de grotere althans, in brand. 10 Al de troepen der Chaldeën, die het hoofd van de lijfwacht ten dienste stonden, haalden de muren van Jerusalem overal neer. 11 Al wat er van de bevolking der stad was overgebleven, met de overlopers, die zich aan den koning van Babel hadden overgegeven, en de verdere rest van het volk voerde Neboe-Zaradan in ballingschap weg. 12 Alleen het armste landvolk liet het hoofd van de lijfwacht als wijngaardeniers en landbouwers achter. 13 De Chaldeën sloegen de bronzen zuilen, met de wagentjes en de bronzen zee van de tempel van Jahweh aan stukken, en sleepten het brons ervan naar Babel mee. 14 Ook de potten, schoppen, messen en schalen en al de bronzen vaten, die men nodig had voor de tempeldienst, namen zij mee.

15 De gouden en zilveren vuurbekkens en offerschalen behield het hoofd van
de lijfwacht voor zich. 16 Van de twee zuilen, het bekken, de voetstukken en
al de benodigdheden, welke Salomon voor de tempel van Jahweh had laten
vervaardigen, was het brons niet te wegen. 17 De één zuil was achttien el
hoog. Ze had een bronzen kapiteel, vijf el hoog; rond het kapiteel was een
vlechtwerk met granaatappelen aangebracht, alles van brons. Zo was ook
de andere zuil. 18 Het hoofd van de lijfwacht nam den hogepriester Seraja en
den plaatsvervangenden hogepriester Sefanjáhoe met drie dorpelwachters
gevangen. 19 Uit de stad nam hij een eunuch gevangen, die aanvoerder was
der soldaten, met vijf mannen van het koninklijk hof, die in de stad werden
aangetroffen; eveneens den kanselier van den legeroverste, die het landvolk
had te monsteren, en zestig mannen uit het gewone volk, die zich in de stad
bevonden. 20 Neboe-Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, bracht ze gevangen
naar Ribla voor den koning van Babel.

21 De koning van Babel liet ze te Ribla in de landstreek Chamat ver-
moorden. Juda werd uit zijn land in ballingschap weggevoerd. 22 Over
het volk, dat Nabukodonosor, de koning van Babel, in het land van Juda
achterliet, stelde hij Gedaljáhoe, den zoon van Achikam, zoon van Sjafan, tot
landvoogd aan. 23 Toen nu de legeroversten en hun manschappen hoorden,
dat de koning van Babel Gedaljáhoe tot landvoogd had aangesteld, begaven
zij zich allen tot hem te Mispa; het waren Jisjmaël, de zoon van Netanja,
Jochanan, de zoon van Karéach, Seraja, de zoon van Tanchóemet uit Netofa,
en Jaäzanjáhoe, de zoon van den Maäkatiet, met hun mannen. 24 Gedaljáhoe
verzekerde hun en hun mannen onder ede: Gij behoeft niet bang te zijn
voor de chaldese bezetting; zet u neer in het land, en onderwerpt u aan
den koning van Babel; dan zal het u goed gaan. 25 Maar in de zevende
maand kwam Jisjmaël, de zoon van Netanja, zoon van Elisjama, die van
koninklijke bloede was, met tien man, en vermoordde Gedaljáhoe en al
de Judeërs en Chaldeën, die zich bij hem te Mispa bevonden. 26 Hierop
ging heel het volk, arm en rijk, met de legeroversten naar Egypte; want
ze waren bang voor de Chaldeën. 27 In het zeven en dertigste jaar der
ballingschap van Jehojakin, den koning van Juda, op de zeven en twintigste
dag der twaalfde maand, begenadigde Ewil-Merodak bij gelegenheid van
zijn troonbestijging Jehojakin, den koning van Juda, en ontsloeg hem uit de
kerker. 28 Hij ging vriendschappelijk met hem om, en stelde zijn zetel hoger
dan die van andere koningen, die bij hem te Babel vertoefden. 29 Hij mocht
zijn gevangeniskleding afleggen, en tot het eind van zijn leven steeds bij hem
aan tafel zitten. 30 En zolang hij leefde, werd door den koning van Babel
dagelijks in zijn onderhoud voorzien.

Het eerste boek Kronieken

1 Adam Set, Enos, 2 Kaïnan, Malaleël, Járed, 3 Henok, Matoesala, Lámek,
4 Noë. Sem, Cham en Jáfet. 5 De zonen van Jáfet waren: Gómer, Magog,
Madai, Jawan, Toebal, Mésjek en Tiras. 6 De zonen van Gómer: Asjkenaz,
Rifat en Togarma. 7 De zonen van Jawan: Elisja, Tarsjisj, de Kittiërs en de
Dodanieten. 8 De zonen van Cham waren: Koesj, Egypte, Poet en Kanaän.
9 De zonen van Koesj waren: Seba, Chawila, Sabta, Rama en Sabteka.
De zonen van Rama: Sjeba en Dedan. 10 Koesj verwekte ook Nimrod.
Deze begon machtig te worden op aarde. 11 Egypte bracht de Loedieten
voort, de Anamieten, de Lehabieten, de Naftoechieten, 12 de Patroesieten en
de Kasloechieten, waar de Filistijnen en de Kaftorieten uit voortgekomen
zijn. 13 Kanaän verwekte Sidon, zijn eerstgeborene, en Chet; 14 verder de
Jeboesieten, Amorieten en de Girgasjieten, 15 de Chiwwieten, Arkieten en
Sinieten, 16 de Arwadieten, Semarieten en Chamatieten. 17 De zonen van
Sem waren: Elam, Assjoer, Arpaksad, de Lydiërs, Aram, Oes, Choel, Géter en
Mésjek. 18 Arpaksad verwekte Sála, en Sála weer Éber. 19 Éber had twee zonen:
de eerste heette Páleg, omdat in zijn tijd de wereld verdeeld werd; zijn broer
heette Joktan. 20 Joktan verwekte Almodad en Sjélef, Chasarmáwet en Jérach,
21 Hadoram, Oezal en Dikla, 22 Ebal, Abimaël, Sjeba, 23 Ofir, Chawila en Jobab:
allen zonen van Joktan. 24 Sem, Arpaksad, Sála, 25 Éber en Páleg; Ragaoe,
26 Seroeg, Nachor, Tara 27 en Abram; dat is dezelfde als Abraham. 28 De
zonen van Abraham waren Isaäk en Jisjmaël. 29 Hier volgt de lijst van hun
afstammelingen. De eerstgeborene van Jisjmaël was Nebajot; verder Kedar,
Adbeël en Mibsam, 30 Misjma, Doema en Massa, Chadad, Tema, 31 Jetoer,
Nafisj en Kédma. Dit zijn de zonen van Jisjmaël. 32 Ketoera, de bijvrouw van
Abraham, kreeg de volgende kinderen: Zimran, Joksjan, Medan, Midjan,
Jisjbak en Sjóeach. Joksjan verwekte Sjeba en Dedan. 33 De zonen van Midjan
waren: Efa, Éfer, Chanok, Abida en Eldaä. Dat waren allen nakomelingen
van Ketoera. 34 Abraham was de vader van Isaäk. De zonen van Isaäk waren
Esau en Israël. 35 De zonen van Esau waren: Elifáz, Reoeël, Jeoesj, Jalam en
Kórach. 36 De zonen van Elifaz waren: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz,
Timna en Amalek. 37 De zonen van Reoeël waren: Náchat en Zérach, Sjamma
en Mizza. 38 De zonen van Seïr waren: Lotan. Sjobal, Sibon en Ana; verder
Disjon, Éser en Disjan. 39 De zonen van Lotan waren Chori en Homam; de
zuster van Lotan was Timna. 40 De zonen van Sjobal waren: Aljan, Manáchat,
Ebal, Sjefi en Onam. De zonen van Sibon waren Ajja en Ana. 41 De zoon
van Ana was Disjon. De zonen van Disjon waren: Chamran, Esjban, Jitran
en Keran. 42 De zonen van Éser waren: Bilhan, Zaäwan en Akan. De zonen
van Disjan waren Oes en Aran. 43 En dit zijn de koningen, die over het land
Edom regeerden, eer er een koning heerste over de zonen Israëls. Béla, de
zoon van Beor; zijn hofstad heette Dinhaba. 44 Na de dood van Béla regeerde
Jobab, de zoon van Zérach uit Bosra in zijn plaats. 45 Na de dood van Jobab
regeerde Choesjam uit het land der Temanieten in zijn plaats. 46 Na de dood
van Choesjam regeerde Hadad, de zoon van Bedad, in zijn plaats. Hij was
het, die Midjan in de vlakten van Moab versloeg; zijn stad heette Awit. 47 Na
de dood van Hadad regeerde Samla uit Masreka in zijn plaats. 48 Na de dood

van Samla regeerde Sjaoel uit Rechobot aan de rivier in zijn plaats. 49 Na
de dood van Sjaoel regeerde Báal-Chanan, de zoon van Akbor, in zijn plaats.
50 Na de dood van Báal-Chanan regeerde Hadad in zijn plaats; zijn hofstad
heette Paï; zijn vrouw heette Mehetabel, en was de dochter van Matred en
kleindochter van Me-Zahab. 51 Na de dood van Hadad waren er de volgende
stamhoofden in Edom: die van Timna, Alja en Jetet, 52 Oholibama, Ela en
Pinon, 53 Kenaz, Teman en Mibsar, 54 Magdiël en Iram. Dit waren dus de
stamhoofden van Edom.

2

1 Hier volgen de zonen van Israël: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issakar,
Zabulon, 2 Dan, Josef, Benjamin, Neftali, Gad en Aser. 3 De zonen van Juda
waren Er, Onan en Sjela; deze drie werden hem geschonken door Bat-
Sjóea, de kanaänietische. Er, Juda's oudste zoon, deugde niet in Jahweh's
ogen; daarom strafte Hij hem met de dood. 4 Zijn schoondochter Tamar
schonk hem Fáres en Zara. Juda had dus in het geheel vijf kinderen. 5 De
zonen van Fáres waren Chesron en Chamoel. 6 De zonen van Zara waren:
Zimri, Etan, Heman, Kalkol en Déra; in het geheel vijf. 7 De zoon van Zimri
was Karmi; de zoon van Karmi was Akar, die Israël in het verderf stortte,
omdat hij zich aan de ban vergreep. 8 De zoon van Etan was Azarja. 9 De
zonen, die Chesron kreeg, waren Jerachmeël, Ram en Keloebai. 10 Ram
verwekte Amminadab; Amminadab verwekte Naässon, het opperhoofd der
Judeërs; 11 Naässon verwekte Salma; Salma verwekte Bóoz, 12 Bóoz verwekte
Obed; Obed verwekte Jesse. 13 Jesse verwekte Eliab zijn eerstgeborene,
Abinadab zijn tweede, Sjima zijn derde, 14 Netanel zijn vierde, Raddai zijn
vijfde, 15 Osem zijn zesde, en David zijn zevende zoon. 16 Hun zusters
heetten Seroeja en Abigáil. De zonen van Seroeja waren Absjai, Joab en
Asaël, in het geheel drie. 17 Abigáil bracht Amasa ter wereld; de vader van
Amasa was Jéter, de Jisjmaëliet. 18 Kaleb, de zoon van Chesron, kreeg van
zijn vrouw Azoeba een dochter, Jeriot genaamd; haar zonen waren: Jésjer,
Sjobab en Ardon. 19 Na de dood van Azoeba trouwde Kaleb met Efrat; deze
schonk hem Choer. 20 Choer verwekte Oeri, Oeri verwekte Besalel. 21 Later
hield Chesron gemeenschap met de dochter van Makir, den stamvader van
Gilad; hij huwde haar, ofschoon hij al zestig was, en zij schonk hem Segoeb.
22 Segoeb verwekte Jaïr; hij beschikte over drie en twintig steden in het land
Gilad. 23 Maar Gesjoer en Aram ontnamen hun de kampementen van Jaïr,
namelijk Kenat met bijbehorende plaatsen; in het geheel zestig plaatsen,
allemaal stichtingen van Makir, den stamvader van Gilad. 24 Na de dood van
Chesron hield Kaleb gemeenschap met de vrouw van zijn vader Chesron, en
zij schonk hem Asjchoer, den stichter van Tekóa. 25 De zonen van Jerachmeël,
den oudsten zoon van Chesron waren: Ram, de oudste, en zijn broers Boena,
Oren, en Osem. 26 Ook had Jerachmeël nog een andere vrouw, die Atara
heette; zij was de moeder van Onam. 27 De zonen van Ram, den oudsten
zoon van Jerachmeël, waren: Máas, Jamin en Éker. 28 De zonen van Onam
waren Sjammai en Jada. De zonen van Sjammai waren Nadab en Abisjoer.
29 De vrouw van Abisjoer heette Abicháil; zij schonk hem Achban en Molid.
30 De zonen van Nadab waren Séled en Appáim. Séled stierf zonder kinderen,
31 maar Appáim verwekte Jisji. De zoon van Jisji was Sjesjan. De zoon van
Sjesjan was Achlai. 32 De zonen van Jada, den broer van Sjammai, waren
Jéter en Jonatan. Jéter stierf zonder kinderen, 33 maar Jonatan verwekte

Pélet en Zaza. Dit waren de afstammelingen van Jerachmeël. 34 Sjesjan had
alleen maar dochters, geen zonen. Sjesjan bezat echter een egyptischen
slaaf, die Jarcha heette; 35 daarom gaf Sjesjan zijn dochter tot vrouw aan zijn
slaaf Jarcha; zij schonk hem Attai. 36 Attai verwekte Natan; Natan verwekte
Zabad; 37 Zabad verwekte Eflal; Eflal verwekte Obed; 38 Obed verwekte
Jehoe; Jehoe verwekte Azarja; 39 Azarja verwekte Chéles; Chéles verwekte
Elasa; 40 Elasa verwekte Sismai; Sismai verwekte Sjalloem; 41 Sjalloem
verwekte Jekamja; Jekamja verwekte Elisjama. 42 De oudste zoon van Kaleb,
den broer van Jerachmeël, was Mesja; deze was de vader van Zif en van de
zonen van Maresja, den vader van Hebron. 43 De zonen van Hebron waren
Kórach, Tappóeach, Rékem en Sjéma. 44 Sjéma verwekte Rácham, den vader
van Jorkeam; Rékem verwekte Sjammai. 45 De zoon van Sjammai was Maon;
Maon was de vader van Bet-Soer. 46 Efa, de bijvrouw van Kaleb, schonk het
leven aan Charan, Mosa en Gazez. Charan verwekte Jodai. 47 De zonen van
Jodai waren: Régem, Jotam, Gesjan, Pélet, Efa en Sjáaf. 48 Maäka, een bijvrouw
van Kaleb, schonk het leven aan Sjéber en Tirchana; 49 ook baarde zij Sjáaf,
den vader van Madmanna, en Sjewa, den vader van Makbena en Giba.
Aksa was de dochter van Kaleb. 50 Dit waren de afstammelingen van Kaleb.
De zonen van Choer, den oudsten zoon van Efrat, waren Sjobal de vader
van Kirjat-Jearim, 51 Salma de vader van Betlehem, en Charef de vader van
Bet-Gader. 52 Sjobal, de vader van Kirjat-Jearim, had nog andere kinderen,
namelijk: Reaja, het halve geslacht Manáchat. 53 In Kirjat-Jearim woonden
de volgende geslachten: dat van Jéter, van Poet, van Sjoema en van Misjra;
hieruit kwamen weer de lieden van Sora en Esjtaol voort. 54 De zonen van
Salma waren Betlehem, het geslacht van Netofa, Atrot-Bet-Joab, het halve
geslacht Manáchat, de Sorieten, 55 en de geslachten der schriftgeleerden, die
te Jabes woonden, namelijk die van Tira, van Sjima en van Sjoeka. Dit waren
de Kinieten, die van Chammat afstammen, den vader van de familie Rekab.

3

1 Hier volgen de zonen van David1, die hem in Hebron geboren werden.
De eerstgeborene was Amnon, de zoon van Achinóam uit Jizreël; 2 de tweede
was Daniël, de zoon van Abigáil uit Karmel; de derde Absalom, de zoon van
Maäka, de dochter van Talmai, den koning van Gesjoer; de vierde Adonija, de zoon van Chaggit; 3 de vijfde Sjefatja, de zoon van Abital; de zesde
Jitream, de zoon van zijn vrouw Egla. 4 Zes zonen kreeg hij te Hebron, waar
hij zeven jaar en zes maanden regeerde. In Jerusalem regeerde hij drie en
dertig jaar. 5 Daar kreeg hij Sjima, Sjobab, Natan en Salomon: alle vier van
Bat-Sjóea. de dochter van Ammiël. 6 Verder nog deze negen zonen: Jibchar,
Elisjama, Elifélet, 7 Nóga, Néfeg, Jafia, 8 Elisjama, Eljada en Elifélet. 9 Dit waren
al de zonen van David, afgezien van die der bijvrouwen. Ze hadden een
zuster, die Tamar heette. 10 De zoon van Salomon was Roboam; die van
Roboam was Abias; die van Abias was Asa; die van Asa was Josafat; 11 die
van Josafat was Joram; die van Joram was Achazjáhoe; die van Achazjáhoe
was Joasj; 12 die van Joasj was Amas-jáhoe; die van Amasjáhoe was Azarja;
die van Azarja was Jotam; 13 die van Jotam was Achaz; die van Achaz was
Ezekias; die van Ezekias was Manasses; 14 die van Manasses was Amon;
die van Amon was Josias. 15 De oudste zoon van Josias was Jochanan, de
tweede was Jojakim, de derde Sidki-jáhoe, de vierde Sjalloem. 16 De zoon van

Jojakim was Jekonias, die van Jekonias was Sidki-ja. 17 De zonen van den
gevangen Jekonias waren Sjealtiël, 18 Malkiram, Pedaja, Sjenassar, Jekamja,
Hosjama en Nedabja. 19 De zonen van Pedaja waren Zorobabel en Sjimi. De
zonen van Zorobabel waren Mesjoellam en Chananja; ze hadden een zuster,
die Sjelomit heette. 20 Verder nog vijf anderen: Chasjoeba, Ohel, Berekja,
Chasadja en Joesjab-Chésed. 21 De zonen van Chananja waren Pelatja en
Jesjaja. De zoon van Pelatja was Refaja, die van Refaja was Arnon, die van
Arnon was Obadja, die van Obadja was Sjekanja. 22 De zonen van Sjekanja
waren: Sjemaja, Chattoesj, Jigal, Bariach, Nearja en Sjafat, in het geheel zes.
23 De zonen van Nearja waren: Eljoënai, Chizki-ja en Azrikam, in het geheel
drie. 24 De zonen van Eljoënai waren: Hodawjáhoe, Eljasjib, Pelaja, Akkoeb,
Jochanan, Delaja en Anani, in het geheel zeven.

4

1 De zonen van Juda waren: Fáres, Chesron, Karmi, Choer en Sjobal.
2 Reaja, de zoon van Sjobal, verwekte Jáchat; Jáchat verwekte Achoemai
en Láhad. Dit zijn de geslachten van Sora. 3 De zonen van Choer, den
vader van Etam, waren: Jizreël, Jisjma en Jidbasj; ze hadden een zuster,
die Hasselelponi heette; 4 verder nog Penoeël, de stamvader van Gedor, en
Ézer, de stamvader van Choesja. Dit waren de afstammelingen van Choer,
den oudsten zoon van Efrat en stamvader van Betlehem. 5 Asjchoer de
stamvader van Tekóa, had twee vrouwen: Chela en Naära. 6 Naära schonk
hem Achoezzam, Chéfer, Temeni en Achasjtari; allen kinderen van Naära.
7 De zonen van Chela waren Séret, Jischar en Etnan. 8 Kos was de vader
van Anoeb en Hassobeba, en van de geslachten van Acharchel, den zoon
van Haroem. 9 Jabes was voornamer dan zijn broers; zijn moeder had
hem Jabes genoemd, omdat zij hem met moeite ter wereld had gebracht.
10 Jabes bad tot den God van Israël: Als Gij mij werkelijk wilt zegenen en mijn
gebied uitbreiden, moet uw hand met mij zijn, en moet Gij het volvoeren
zonder rampen, zonder mij leed te doen. En God verhoorde zijn gebed.
11 Keloeb, de broer van Sjoecha, verwekte Mechir, den vader van Esjton.
12 Esjton verwekte Bet-Rafa, Paséach en Techinna, den vader van Ir-Nachasj.
Dit waren de mannen van Reka. 13 De zonen van Kenaz waren Otniël en
Seraja; de zoon van Otniël was Chatat. 14 Meonotai verwekte Ofra en Seraja.
Deze verwekte Joab, den stamvader van het Dal der Handwerkers; ze waren
namelijk handwerkers. 15 De zonen van Kaleb den zoon van Jefoenne,
waren:Iroe, Ela en Náam. De zoon van Ela was Kenaz. 16 De zonen van
Jehallelel waren: Zif, Zifa, Tireja en Asarel. 17 De zonen van Esra waren
Jéter, Méred, Éfer en Jalon. Hier volgen de kinderen van Bitja, een dochter
van Farao, die Méred gehuwd had; ze werd zwanger van Mirjam, Sjammai
en Jisjbach, den vader van Esjtemóa. 18 Zijn joodse vrouw schonk hem Jéred
den vader van Gédor, Chéber den vader van Soko, en Jekoetiël den vader van
Zanóach. 19 De kinderen van de vrouw van Hodi-ja, de zuster van Nácham,
waren: de stamvader van Keïla uit Gérem, en Esjtemóa uit Maäka. 20 De zonen
van Sjimon waren: Amnon, Rinna, Ben-Chanan, en Tilon. De zonen van Jisji
waren Zochet en de zoon van Zochet. 21 De zonen van Sjela, den zoon van
Juda, waren: Er, de stamvader van Leka; Lada, de stamvader van Maresja en
van de geslachten der byssus-wevers van Bet-Asjbéa; 22 Jokim en de mannen
van Kozeba; Joasj en Saraf, die zich meester maakten van Moab en naar
Léchem terugkeerden. Maar dat is een oude geschiedenis. 23 Het waren

pottebakkers, die hun woonplaats hadden in Netaïm en Gedera. Ze woonden
daar in dienst des konings. 24 De zonen van Simeon waren: Nemoeël, Jamin,
Jarib, Zébach en Sjaoel. 25 De zoon van Sjaoel was Sjalloem; die van Sjalloem
was Mibsam, die van Mibsam was Misjma. 26 De zonen van Misjma waren de
volgende: zijn eigen zoon was Chamoeël; die van Chamoeël was Zakkoer; die
van Zakkoer was Sjimi. 27 Wel had Sjimi zestien zonen en zes dochters, maar
zijn broers hadden niet veel kinderen; daarom was hun gehele stam niet zo
talrijk als die van de Judeërs. 28 Ze hadden hun woonplaatsen in Beër-Sjéba,
Molada, Chasar-Sjoeal, 29 Bilha, Ésem, Tolad, 30 Betoeël, Chorma, Sikelag,
31 Bet-Hammarkabot, Chasar-Soesim, Bet-Biri en Sjaäráim. Dat waren hun
woonplaatsen tot aan de regering van David. 32 Hun dorpen waren Etam,
Ain, Rimmon, Tóken en Asjan: in het geheel vijf nederzettingen; 33 verder al
de dorpen in de omgeving van genoemde nederzettingen tot Báal toe. Dit
waren hun woonplaatsen. Zij hadden hun eigen stamregister. 34 Bovendien
waren er nog: Mesjobab, Jamlek, Josja de zoon van Amasja, 35 Joël en Jehoe,
de zoon van Josjibja, den zoon van Seraja, zoon van Asiël. 36 Verder nog
Eljoënai, Jaakóba, Jesjochaja, Asaja, Adiël, Jesimiël, Benaja, 37 en Ziza, de zoon
van Sjifi, den zoon van Allon, zoon van Jedaja, zoon van Sjimri, zoon van
Sjemaja. 38 De zo juist met name genoemden waren de hoofden van hun
geslachten. Hun families breidden zich zo sterk uit, 39 dat ze in de richting
van Gerar trokken tot oostelijk van het dal, om weidegrond te zoeken voor
hun schapen. 40 Inderdaad vonden ze een malse en geschikte weidegrond.
Het land was ruim genoeg, vreedzaam en welvarend; want de vroegere
bewoners stamden van Cham. 41 De zo juist met name genoemden deden
daar tijdens de regering van koning Ezekias van Juda een inval, vernielden
hun tenten, sloegen de daar aanwezige Meoenieten tot op deze dag met de
ban, en vestigden zich daar in hun plaats; daar was namelijk weidegrond
voor hun schapen. 42 Ook trokken er vijf honderd Simeonieten naar het Seïr-
gebergte, onder aanvoering van Pelatja, Nearja, Refaja en Oezziël, zonen van
Jisji. 43 Ze versloegen het laatste restje van de Amalekieten, en wonen daar
tot op de dag van heden.

5

1 Dit zijn de zonen van Ruben, den oudsten zoon van Israël. Ruben was
wel de eerstgeborene, maar omdat hij de sponde van zijn vader ontwijd had,
ging zijn eerstgeboorterecht over aan de zonen van Josef, den zoon van Is-
raël, zonder dat dezen met de rang van eerstgeborene waren ingeschreven.
2 Zo kwam Josef aan het eerstgeboorterecht, ofschoon Juda eigenlijk de
voornaamste van zijn broeders was, en hun leider. 3 De zonen dus van
Ruben, den oudsten zoon van Israël, waren: Chanok, Palloe, Chesron en
Karmi. 4 De zoon van Karmi was Joël; die van Joël was Sjemaja; die van
Sjemaja was Gog; die van Gog was Sjimi; 5 die van Sjimi was Mika; die
van Mika was Reaja; die van Reaja was Báal; 6 die van Báal was Beëra.
Deze laatste werd weggevoerd door Tiglat-Pilnéser, den koning van Assjoer;
hij was toen het hoofd der Rubenieten. 7 De verschillende stamgenoten
met hun geslachten, die volgens hun afkomst in het stamregister werden
opgeschreven, waren Jeïel, die het hoofd was, Zekarjáhoe, 8 en Béla, de
zoon van Azaz, den zoon van Sjéma, zoon van Joël. Deze laatste had zijn
woonplaats bij Aroër, tot de Nebo en Báal-Meon, 9 en oostwaarts tot aan de
rand van de woestijn, die bij de rivier de Eufraat begint; zij hadden namelijk

talrijke kudden lopen in het land Gilad. 10 Tijdens de regering van Saul
voerden ze oorlog met de Hagrieten, die verslagen werden, en vestigden zich
in hun tenten over heel het oosten van Gilad. 11 Tegenover hen, in het land
Basjan tot Salka, hadden de zonen van Gad hun woonplaats. 12 Hun hoofd
was Joël; de tweede was Sjafam; in Basjan woonden nog Janai en Sjafat. 13 De
verschillende families van hun stamgenoten waren: Mikaël, Mesjoellam,
Sjébe, Jorai, Jakan, Zia en Éber, in het geheel zeven. 14 Het waren zonen
van Abicháil, den zoon van Choeri, zoon van Jaróach, zoon van Gilad, zoon
van Mikaël, zoon van Jesjisjai, zoon van Jachdo, zoon van Boez. 15 Achi, de
zoon van Abdiël, den zoon van Goeni, was het hoofd van hun families. 16 Zij
hadden hun woonplaats in Gilad, in Basjan met bijbehorende streken, en
op alle weidegronden van de Sjaron met hun uitlopers. 17 Allen werden ze
in het stamregister opgenomen tijdens de regering van Jotam, den koning
van Juda, en van Jeroboam, den koning van Israël. 18 De Rubenieten, de
Gadieten en de halve stam Manasse waren dappere mannen. Ze telden niet
minder dan vier en veertig duizend zevenhonderd zestig krijgers, gewapend
met schild en zwaard, in staat de boog te hanteren, en gehard in de strijd.
19 Ze voerden oorlog met de Hagrieten, en met Jetoer, Nafisj en Nodab.
20 Ofschoon de Hagrieten in die strijd geholpen werden, vielen ze met al hun
bondgenoten in hun handen. Want tijdens het gevecht baden zij tot God,
en omdat zij op Hem vertrouwden, verhoorde Hij hen. 21 Ze namen hun
kudden mee: vijftigduizend kamelen, tweehonderd vijftigduizend schapen,
tweeduizend ezels; en bovendien honderdduizend gevangenen. 22 Want
daar het een strijd was, door God bevolen, waren er vele slachtoffers
gevallen. Ze bleven daar in hun plaats tot aan de ballingschap gevestigd.
23 De zonen van de halve stam Manasse hadden hun woonplaatsen in de
streek van Basjan af tot Báal-Chermon, de Senir en het Hermongebergte; ze
waren zelfs in de Libanon doorgedrongen. 24 Hun familiehoofden waren:
Éfer, Jisji, Eliël, Azriël, Jirmeja, Hodawja en Jachdiël; het waren dappere en
beroemde mannen, hoofden van hun families. 25 Maar ze waren ontrouw
aan den God hunner vaderen, en hielden het met de goden van de inheemse
bevolking, die door God om hunnentwille was uitgeroeid. 26 Daarom gaf
de God van Israël aan Poel, den koning van Assjoer, en Tiglat-Pilnéser, den
koning van Assjoer, de gedachte in, de Rubenieten, de Gadieten en de halve
stam Manasse in ballingschap weg te voeren. Zij brachten ze naar Chalach,
Chabor, Hara en de rivier Gozan, waar ze ook nu nog wonen.

6

1 De zonen van Levi waren: Gersjon, Kehat en Merari. 2 De zonen van
Kehat waren: Amram, Jishar, Chebron en Oezziël. 3 De kinderen van
Amram waren: Aäron, Moses en Mirjam. De zonen van Aäron waren
Nadab, Abihoe, Elazar en Itamar. 4 Elazar verwekte Pinechas; Pinechas
verwekte Abisjóea; 5 Abisjóea verwekte Boekki; Boekki verwekte Oezzi;
6 Oezzi verwekte Zerachja; Zerachja verwekte Merajot; 7 Merajot verwekte
Amarja; Amarja verwekte Achitoeb; 8 Achitoeb verwekte Sadok: Sadok ver-
wekte Achimáas; 9 Achimáas verwekte Azarja; Azarja verwekte Jochanan;
10 Jochanan verwekte Azarja. Deze laatste was priester in de tempel,
die Salomon te Jerusalem bouwde. 11 Azarja verwekte Amarja; Amarja
verwekte Achitoeb; 12 Achitoeb verwekte Sadok; Sadok verwekte Sjalloem;
13 Sjalloem verwekte Chilki-ja; Chilki-ja verwekte Azarja; 14 Azarja verwekte

Seraja; Seraja verwekte Jehosadak. 15 Jehosadak trad af, toen Jahweh Juda
en Jerusalem door Nabukodonosor in ballingschap liet wegvoeren. 16 De
zonen van Levi waren dus Gersjon, Kehat en Merari. 17 De zonen van
Gersjon heetten Libni en Sjimi; 18 die van Kehat heetten Amram, Jishar,
Chebron en Oezziël; 19 die van Merari heetten Machli en Moesji. Hier volgen
de verschillende geslachten der Levieten naar hun families: 20 De zoon van
Gersjon was Libni; die van Libni was Jáchat; die van Jáchat was Zimma; 21 die
van Zimma was Joach; die van Joach was Iddo; die van Iddo was Zérach; die
van Zérach was Jeaterai. 22 De zonen van Kehat waren: zijn eigen zoon was
Amminadab; de zoon van Amminadab was Kórach; die van Kórach was Assir;
23 die van Assir was Elkana; die van Elkana was Ebjasaf; die van Ebjasaf
was Assir; 24 die van Assir was Táchat; die van Táchat was Oeriël; die van
Oeriël was Oezzi-ja; die van Oezzi-ja was Sjaoel. 25 De zonen van Elkana
waren: Amasai, Achimot 26 en Elkana. De zonen van dezen laatsten Elkana
waren: zijn eigen zoon was Sofai; de zoon van Sofai was Náchat; 27 die van
Náchat was Eliab; die van Eliab was Jerocham; die van Jerocham was Elkana.
28 De zonen van Samuël waren: Joël, de oudste, en Abi-ja, de tweede. 29 De
zonen van Merari waren: zijn eigen zoon was Machli; de zoon van Machli
was Libni; die van Libni was Sjimi; die van Sjimi was Oezza; 30 die van
Oezza was Sjima; die van Sjima was Chaggi-ja; die van Chaggi-ja was Asaja.
31 Hier volgen degenen, die door David belast waren met de verzorging van
de muziek in het huis van Jahweh als de ark daar geplaatst zou zijn. 32 Ze
verzorgden de muziek voor de tabernakel van de openbaringstent, totdat
Salomon in Jerusalem de tempel van Jahweh zou hebben gebouwd, en ze
hun dienst volgens voorschrift zouden kunnen volbrengen. 33 Dit waren dan
de dienstdoenden met hun zonen: Van de Kehatieten was het: Heman de
zanger, de zoon van Joël, den zoon van Samuël, 34 zoon van Elkana, zoon van
Jerocham, zoon van Eliël, zoon van Tóach, 35 zoon van Soef, zoon van Elkana,
zoon van Machat, zoon van Amasai, 36 zoon van Elkana, zoon van Joël, zoon
van Azarja, zoon van Sefanja, 37 zoon van Táchat, zoon van Assir, zoon van
Ebjasaf, zoon van Kórach, 38 zoon van Jishar, zoon van Kehat, zoon van Levi,
zoon van Israël. 39 Zijn ambtgenoot, die aan zijn rechterhand stond, was een
Gersjoniet, namelijk Asaf. Deze was de zoon van Berekjáhoe, den zoon van
Sjima, 40 zoon van Mikaël, zoon van Baäseja, zoon van Malki-ja, 41 zoon van
Etni, zoon van Zérach, zoon van Adaja, 42 zoon van Etan, zoon van Zimma,
zoon van Sjimi, 43 zoon van Jáchat, zoon van Gersjon, zoon van Levi. 44 Zijn
ambtgenoot, die aan zijn linkerhand stond, was een Merariet, namelijk
Etan. Deze was de zoon van Kisji, den zoon van Abdi zoon van Malloek,
45 zoon van Chasjabja, zoon van Amas-ja, zoon van Chilki-ja, 46 zoon van
Amsi, zoon van Bani, zoon van Sjémer, 47 zoon van Machli, zoon van Moesji,
zoon van Merari, zoon van Levi. 48 De levieten, hun ambtgenoten, waren
belast met allerlei diensten in de tabernakel van het Godshuis. 49 Maar Aäron
met zijn zonen waren belast met de offerdienst op het brandofferaltaar en
het reukofferaltaar, met allerlei plichten in het Allerheiligste, en moesten
verzoening voor Israël bewerken, juist zoals Moses, de dienaar van God,
het had voorgeschreven. 50 Hier volgen de afstammelingen van Aäron. Zijn
eigen zoon was Elazar; die van Elazar was Pinechas; die van Pinechas
was Abisjóea; 51 die van Abisjóea was Boekki; die van Boekki was Oezzi;
die van Oezzi was Zerachja; 52 die van Zerachja was Merajot; die van
Merajot was Amarja; die van Amarja was Achitoeb; 53 die van Achitoeb was

Sadok; die van Sadok was Achimáas. 54 En dit waren hun woonplaatsen
met hun kampementen op hun grondgebied. Aan de zonen van Aäron, een
der geslachten der Kehatieten, voor wie het eerste lot was gevallen, 55 gaf
men Hebron in het land Juda, met de omliggende weidegronden. 56 Het
akkerland van die stad en haar dorpen had men reeds aan Kaleb, den zoon
van Jefoenne, in eigendom gegeven. 57 Aan de zonen van Aäron gaf men
dus de vrijstad Hebron; daarenboven Libna, Jattir, Esjtemóa, 58 Cholon,
Debir, 59 Asjan en Bet-Sjémesj, alle met bijbehorende weidegronden. 60 Uit
de stam Benjamin: Géba, Alémet en Anatot, elk met zijn weidegronden.
In het geheel dus dertien steden met haar bijbehorende weidegronden.
61 Onder de overige geslachten der Kehatieten werden tien steden verloot
uit de stammen Efraïm, Dan en de helft van Manasse. 62 De geslachten
der Gersjonieten kregen uit de stammen Issakar, Aser, Neftali en Manasse
dertien steden in Basjan. 63 Onder de geslachten der Merarieten werden
twaalf steden verloot uit de stammen Ruben, Gat en Zabulon. 64 Dit waren
dus de steden met bijbehorende weidegronden, welke de levieten van de
Israëlieten hebben gekregen. 65 Uit de stammen der Judeërs, Simeonieten en
Benjamieten waren bovengenoemde steden verloot. 66 Aan de geslachten
der Kehatieten werden door het lot de volgende steden toegewezen: Uit de
stam Efraïm 67 kregen ze de vrijstad Sikem op het Efraïmgebergte, met Gézer,
68 Jokmeam, Bet-Choron, 69 Ajjalon en Gat-Rimmon, alle met bijbehorende
weidegronden. 70 Uit de halve stam van Manasse waren Aner en Bilam,
met bijbehorende weidegronden voor de overige geslachten der Kehatieten
bestemd. 71 Aan de geslachten der Gersjonieten werden toegewezen: Uit
de ene helft van de stam Manasse: Golan in Basjan, en Asjtarot, met bijbe-
horende weidegronden. 72 Uit de stam Issakar: Kédes, Daberat, 73 Ramot en
Anem, met bijbehorende weidegronden. 74 Uit de stam Aser: Masjal, Abdon,
75 Choekok en Rechob, met bijbehorende weidegronden. 76 Uit de stam
Neftali: Kédesj in Galilea, Chammon en Kirjatáim, met bijbehorende weide-
gronden. 77 Aan de overige levieten, de Merarieten, werden toegewezen
uit de stam Zabulon: Rimmon en Tabor, met bijbehorende weidegronden.
78 In het Overjordaanse, tegenover Jericho oostelijk van de Jordaan, kregen
ze uit de stam Ruben: Béser in de woestijn, Jahsa, 79 Kedemot en Mefáat,
met bijbehorende weidegronden. 80 Uit de stam Gad: Ramot in Gilad,
Machanáim, 81 Chesjbon en Jazer, met bijbehorende weidegronden.

7

1 De zonen van Issakar waren: Tola, Poea, Jasjoeb en Sjimron, in het
geheel vier. 2 De zonen van Tola waren: Oezzi, Refaja, Jeriël, Jachmai,
Jibsam en Sjemoeël. Ze waren familiehoofden van het geslacht Tola, en
dappere mannen; het aantal van hun afstammelingen bedroeg ten tijde
van David twee en twintigduizend zeshonderd. 3 De zoon van Oezzi was
Jizrachja; de zonen van Jizrachja waren: Mikaël, Obadja, Joël en Jisji-ja;
in het geheel vijf opperhoofden. 4 Tot de verschillende families van hun
afstammelingen behoorden zes en dertigduizend man krijgsvolk; zoveel
vrouwen en kinderen hadden ze! 5 Al hun stamgenoten, die van Issakar
afstamden, waren dappere mannen; in het geheel werden er zeven en
tachtigduizend in het stamregister opgenomen. 6 De zonen van Benjamin
waren: Bela, Béker en Je-diaël, in het geheel drie. 7 De zonen van Bela

waren: Esbon, Oezzi, Oezziël, Jerimot en Iri, in het geheel vijf. Ze waren
familiehoofden en dappere mannen; twee en twintigduizend vier en dertig
stonden er in het stamregister. 8 De zonen van Béker waren: Zemira, Joasj,
Eliézer, Eljoënai, Omri, Jeremot, Abi-ja, Anatot en Alémet; allen zonen van
Béker en familiehoofden. 9 Hun afstammelingen waren dappere mannen;
twintigduizend tweehonderd stonden er in het stamregister. 10 De zoon
van Jediaël was Bilhan; de zonen van Bilhan waren: Jeöesj, Binjamin,
Ehoed, Kenaäna, Zetan, Tarsjisj en Achisjáchar: 11 allen zonen van Jediaël en
familiehoofden. Hun afstammelingen waren dappere mannen, en telden
zeventienduizend tweehonderd dienstplichtigen. 12 Sjoeppim en Choeppim
waren zonen van Ira; Choesjim was de zoon van Acher. 13 De zonen van
Neftali waren: Jachaziël, Goeni, Jéser en Sjalloem; ze waren kinderen van
Bilha. 14 De zonen van Manasse waren vooreerst Asriël, die een ongenoemde
hem schonk. Dan schonk zijn aramese bijvrouw hem Makir, den stamvader
van Gilad. 15 Makir nam een vrouw voor Choeppim en Sjoeppim; zijn
ene zuster heette Maäka, de andere Selofchad. Selofchad kreeg dochters,
16 maar Maäka, de vrouw van Makir, kreeg een zoon, dien ze Péresj noemde;
zijn broer heette Sjéres, en zijn zonen: Oelam en Rékem. 17 De zoon van
Oelam was Bedan. Dit waren de afstammelingen van Gilad, den zoon van
Makir, zoon van Manasse. 18 Zijn zuster Hammoléket schonk het leven aan
Isjhod, Abiézer en Machla. 19 De kinderen van Sjemida heetten Achjan,
Sjekem, Likchi en Aniam. 20 De zoon van Efraïm was Sjoetélach. De zoon
van Sjoetélach was Béred; die van Béred was Táchat; die van Táchat was
Elada; die van Elada was Táchat; die van Táchat was Zabad; 21 die van Zabad
waren Sjoetélach, Ézer en Elad. Dezen werden door de burgers van Gat, de
inheemse bevolking, gedood, toen ze uitgetrokken waren, om hun vee te
roven. 22 Efraïm, hun vader, betreurde ze lange tijd; maar toen zijn broeders
hem waren komen troosten, 23 had hij weer gemeenschap met zijn vrouw.
Zij werd zwanger, en schonk het leven aan een zoon, dien zij Beria noemde,
omdat zij in zijn huis een kwade tijd had beleefd. 24 De dochter van Beria
was Sjeëra; zij bouwde Boven- en Beneden Bet-Choron en Oezzen-Sjeëra.
25 De zoon van Beria was Réfach; die van Réfach waren Résjef en Télach; die
van Télach was Táchan; 26 die van Táchan was Ladan; die van Ladan was
Ammihoed; die van Ammihoed was Elisjama; 27 die van Elisjama was Non;
die van Non was Jehosjóea. 28 Hun erfgoed en woonplaatsen waren Betel
met bijbehorende plaatsen; verder Naäran in het oosten, en Gézer, Sikem
en Ajja in het westen, alle met bijbehorende plaatsen. 29 In het bezit van
de Manassieten waren ook Bet-Sjean, Taänak, Megiddo en Dor, alle met
bijbehorende plaatsen; in deze steden waren de zonen van Josef gevestigd,
den zoon van Israël. 30 De zonen van Aser waren: Jimna, Jisjwa, Jisjwi en
Beria; ze hadden een zuster Sérach. 31 De zonen van Beria waren Chéber
en Malkiël. Malkiël was de vader van Birzáit. 32 Chéber was de vader van
Jaflet, Sjomer en Chotam; dezen hadden een zuster Sjóea. 33 De zonen van
Jaflet waren: Pasak, Bimhal en Asjwat, allen zonen van Jaflet. 34 De zonen
van Sjomer waren: Achi, Rogga, Jechoebba en Aram. 35 De zonen van
Chélem, zijn broeder, waren: Sofach, Jimna, Sjélesj en Amal. 36 De zonen van
Sofach waren: Sóeach, Charnéfer, Sjoeal, Beri, Jimra, 37 Béser, Hod, Sjamma,
Sjilsja, Jitran en Beëra. 38 De zonen van Jéter waren: Jefoenne, Pispa en
Ara; 39 die van Oella waren: Arach, Channiël en Ris-ja. 40 Het waren allen

zonen van Aser: uitstekende familiehoofden, dappere mannen en hoofden der vorsten. In hun stamregister stond een aantal van zes en twintigduizend dienstplichtigen.

8

1 Benjamin verwekte Béla, zijn eerstgeborene, Asj-bel als tweede, Achrach
als derde. 2 Nocha als vierde, Rafa als vijfde. 3 Béla had de volgende
kinderen: Addar, Gera, Abihoed, 4 Abisjóea, Naäman en Achóach. 5 Gera,
Sjefoefam en Choeram 6 waren zonen van Echoed; ze waren familiehoofden
van de bewoners van Géba, en werden verbannen naar Manáchat. 7 Het
was Gera met Naäman en Achi-ja, die ze verbande. Gera verwekte Oezza
en Achihoed. 8 Sjacharáim verwekte in de velden van Moab, nadat hij zijn
vrouwen Choesjim en Baraä had weggezonden, 9 bij zijn vrouw Chódesj:
Jobab, Sibja, Mesja, Malkam, 10 Jeoes, Sakeja en Mirma; dit waren zijn
zonen, allen familiehoofden. 11 Van Choesjim had hij Abitoeb en Elpáal
gekregen. 12 De zonen van Elpáal waren: Éber, Misjam en Sjemed; dezen
bouwden Ono en Loed met bijbehorende plaatsen. 13 Beria en Sjéma waren
de familiehoofden van de bewoners van Ajjalon. Zij joegen de bewoners
van Gat op de vlucht; 14 hun broeders heetten Elpáal, Sjasjak en Jerimot.
15 Zebadja, Arad, Eder, 16 Mikaël, Jisjpa en Jocha waren zonen van Beria.
17 Zebadja, Mesjoellam, Chizki, Cheber, 18 Jisjmerai, Jizlia en Jobab waren
zonen van Elpáal. 19 Jakim, Zikri, Zabdi, 20 Eliënai, Silletai, Eliël, 21 Adaja,
Beraja en Sjimrat waren zonen van Sjimi. 22 Jisjpan, Éber, Eliël, 23 Abdon,
Zikri, Chanan, 24 Chananja, Elam, Antoti-ja, 25 Jifdeja en Penoeël waren
zonen van Sjasjak. 26 Sjamsjerai, Sjecharja, Atalja, 27 Jaäresjja, Eli-ja en Zikri
waren zonen van Jerocham. 28 Dit waren de familiehoofden naar hun
geslachten, die in Jerusalem woonden. 29 In Gibon woonde de stamvader
van Gibon; zijn vrouw heette Maäka. 30 Zijn oudste zoon was Abdon; verder
Soer, Kisj, Báal, Ner, Nadab, 31 Gedor, Achjo, Zéker en Miklot. 32 Miklot
verwekte Sjima; ook dezen woonden bij hun stamgenoten in Jerusalem,
in hun nabijheid. 33 Ner verwekte Kisj; Kisj verwekte Saul; Saul verwekte
Jonatan, Malkisjóea, Abinadab en Esjbáal. 34 De zoon van Jonatan was Merib-
Báal; Merib-Báal verwekte Mika. 35 De zonen van Mika waren: Piton, Mélek,
Taréa en Achaz. 36 Achaz verwekte Jehoadda; Jehoadda verwekte Alémet,
Azmáwet en Zimri; Zimri verwekte Mosa; 37 Mosa verwekte Bina. Diens
zoon was Rafa; die van Rafa was Elasa; die van Elasa was Asel. 38 Asel
had zes kinderen, die aldus heetten: Azrikam, Bokeroe, Jisjmaël, Sjearja,
Obadja en Chanan; allen zonen van Asel. 39 De zonen van zijn broer Ésjek
waren Oelam de oudste, Jeöesj de tweede en Elifélet de derde. 40 De zonen
van Oelam waren dappere mannen, die de boog konden spannen en veel
kinderen en kleinkinderen hadden, wel honderd vijftig. Dit waren allemaal
afstammelingen van Benjamin.

9

1 Zo stond de gehele bevolking van Israël ingeschreven in de familie-
registers, die opgenomen werden in het boek van de koningen van
Israël. De Judeërs werden later om hun afval naar Babel verbannen. 2 De
vroegere bewoners, die zich toen weer op hun bezittingen in de steden
vestigden, waren: de gewone Israëlieten, de priesters, de levieten en de

tempelknechten. 3 In Jerusalem woonden nu afstammelingen van Juda,
Benjamin, Efraïm en Manasse. 4 De volgende Judeërs: Oetai, zoon van Ammi-
hoed, den zoon van Omri, zoon van Imri, zoon van Bani, een afstammeling
van Fáres, den zoon van Juda. 5 Verder enige afstammelingen van Sjilo:
namelijk Asaja de oudste, met zijn zonen. 6 Ook enige afstammelingen
van Zára; namelijk Jeoeël met zijn stamgenoten. In het geheel zeshonderd
negentig man. 7 Bovendien de volgende Benjamieten: Salloe, de zoon van
Mesjoellam, den zoon van Hodawja, zoon van Hassenoea; 8 Jibneja, de zoon
van Jerocham; Ela, de zoon van Oezzi, den zoon van Mikri; en Mesjoellam,
de zoon van Sjefatja, den zoon van Reoeël, zoon van Jibneja. 9 Met hun
stamgenoten naar hun geslachten telden ze negenhonderd zes en vijftig
man. Deze mannen waren allen familiehoofden. 10 De volgende priesters:
Jedaja, Jehojarib, Jakin. 11 Verder Azarja, de zoon van Chilki-ja, den zoon van
Mesjoellam, zoon van Sadok, zoon van Merajot, zoon van Achitoeb; deze was
de opzichter van het Godshuis. 12 Verder nog Adaja, de zoon van Jerocham,
den zoon van Pasjchoer, zoon van Malki-ja; en Masai, de zoon van Adiël, den
zoon van Jachzéra, zoon van Mesjoellam, zoon van Mesjillemot, zoon van
Immer. 13 Tezamen met hun stamgenoten, die familiehoofden waren. vor-
mden ze een groep van zeventienhonderd zestig mannen, geschikt voor het
dienstwerk in het Godshuis. 14 De volgende levieten: Sjemaja, de zoon van
Chas-sjoeb, den zoon van Azrikam, zoon van Chasjabja, een afstammeling
van Merari. 15 Verder Bakbakkar, Chéresj en Galal. Ook Mattanja, de zoon
van Mika, den zoon van Zikri, zoon van Asaf. 16 Verder nog Obadja, de zoon
van Sjemaja, den zoon van Galal, zoon van Jedoetoen. Ook nog Berekja,
de zoon van Asa, den zoon van Elkana, die in de dorpen der Netofatieten
woonachtig was. 17 De poortwachters waren Sjalloem, Akkoeb, Talmon en
Achiman, met hun verwanten. Sjalloem was hun hoofd; 18 evenals tot nu
had hij zijn standplaats in de koningspoort, aan de oostzijde. Zij waren
vroeger de poortwachters in het kamp der levieten. 19 Sjalloem, de zoon van
Kore, den zoon van Ebjasaf, zoon van Kórach, en zijn verwanten, leden van
de familie der Korachieten, deden dienst als drempelwachters van de tent.
Want hun voorouders hadden in het kamp van Jahweh de ingang bewaakt;
20 Pinechas, de zoon van Elazar (moge Jahweh met hem zijn), was vroeger
hun hoofd geweest. 21 Zakarja, de zoon van Mesjelemja, was poortwachter
van de openbaringstent. 22 Het totale aantal van hen, die uitverkoren waren
tot drempelwachters, bedroeg tweehonderd twintig; in hun dorpen stonden
ze in het stamregister ingeschreven, en ze werden door David en den profeet
Samuël voorgoed in hun ambt bevestigd. 23 Met hun zonen bewaakten zij
de poorten van het verblijf van Jahweh, de tabernakel. 24 Ze stonden aan
vier zijden op wacht: aan de oostkant, de westkant, de noordkant en de
zuidkant 25 Hun verwanten uit hun dorpen moesten hen van tijd tot tijd
voor zeven dagen behulpzaam zijn; 26 want de vier voornaamste wachters
moesten voortdurend op hun post zijn. Deze levieten gingen ook over
de cellen en de schatkamers van het Godshuis; 27 Ze brachten de nacht
door in de nabijheid van het Godshuis, omdat zij met de bewaking belast
waren, en elke morgen de poorten moesten openen. 28 Anderen moesten
voor het benodigde dienstgerei zorgen; een bepaald aantal brachten ze
daarvan binnen, en ook weer weg. 29 Anderen zorgden voor de gewijde
voorwerpen en vaten, alsmede voor de meelbloem, de wijn, de olie, de
wierook en de specerijen. 30 Enige priesterzonen waren de bereiders van

de welriekende zalven. 31 Mattitja, een van de levieten, de oudste zoon
van den Korachiet Sjalloem, was belast met het bakwerk, 32 terwijl enige
Kehatieten, zijn verwanten, elke sabbat voor het toonbrood moesten zorgen.
33 Dit waren dus de zangers, familiehoofden der levieten, die in de cellen
geen dienst behoefden te doen, omdat ze elders dag en nacht bezig waren.
34 Dit waren de familiehoofden der levieten, volgens hun geslacht, die in
Jerusalem woonden. 35 In Gibon woonde Jeïël, de stamvader van Gibon; zijn
vrouw heette Maäka. 36 Zijn oudste zoon was Abdon, verder Soer, Kisj, Báal,
Ner, Nadab, 37 Gedor, Achjo, Zekarja en Miklot. 38 Miklot verwekte Sjimam.
Ook dezen woonden bij hun stamgenoten in Jerusalem, in hun nabijheid.
39 Ner verwekte Kisj; Kisj verwekte Saul; Saul verwekte Jonatan, Malkisjóea,
Abinadab en Esjbáal. 40 De zoon van Jonatan was Merib-Báal; Merib-Báal
verwekte Mika. 41 De zonen van Mika waren Piton, Mélek, Tachréa en Achaz.
42 Achaz verwekte Jara; Jara verwekte Alémet, Azmáwet en Zimri. Zimri
verwekte Mosa; 43 Mosa verwekte Bina. De zoon van Bina was Refaja; die
van Refaja was Elasa; die van Elasa was Asel. 44 Asel had zes kinderen, die
aldus heetten: Azrikam, Bokeroe, Jisjmaël, Sjearja, Obadja en Chanan; allen
zonen van Asel.

10

1 Eens voerden de Filistijnen oorlog met Israël. De Israëlieten sloegen
voor de Filistijnen op de vlucht, en vielen dodelijk getroffen op het gebergte
van Gilbóa. 2 De Filistijnen zaten Saul en zijn zonen op de hielen. En toen
zij Jonatan, Abinadab en Malkisjóea, de zonen van Saul, hadden gedood,
3 richtte zich heel de strijd tegen Saul. Enige boogschutters kregen hem
onder schot; hij werd bang voor hen, 4 en sprak tot zijn wapendrager: Trek
uw zwaard en doorsteek mij ermee; anders komen die onbesnedenen hun
spel met me drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, omdat hij teveel
ontzag voor hem had. Daarom nam Saul het zwaard, en stortte zich erin.
5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, stortte ook hij zich in zijn
zwaard en stierf. 6 Zo stierf Saul met zijn drie zonen, en viel heel zijn
gezin gelijk met hem. 7 Toen de Israëlieten uit de vlakte bemerkten, dat de
Israëlieten gevlucht waren, en Saul met zijn zonen gesneuveld, verlieten ze
allen de steden en namen de vlucht; waarop de Filistijnen kwamen en ze
bezetten. 8 Toen de Filistijnen de volgende dag de gesneuvelden kwamen
uitplunderen, vonden zij Saul met zijn zonen op het gebergte van Gilbóa
liggen. 9 Ze plunderden hem uit, sloegen hem het hoofd af, trokken hem zijn
wapenrusting uit, en zonden boden rond in het Filistijnenland, om het blijde
nieuws onder hun goden en onder het volk te verspreiden. 10 Ze plaatsten
zijn wapenrusting in de tempel van hun goden, en hingen zijn hoofd op in
de tempel van Dagon. 11 Toen de bewoners van Jabesj in Gilad hoorden,
wat de Filistijnen allemaal met Saul gedaan hadden, 12 rukten alle weerbare
mannen uit, haalden Sauls lijk en dat van zijn zonen weg, brachten ze naar
Jabesj over en begroeven ze onder de terebint in Jabesj; daarna vastten zij
zeven dagen. 13 Zo vond Saul de dood, omdat hij van Jahweh was afgevallen,
daar hij het voorschrift van Jahweh niet had onderhouden, en zelfs een
dodengeest ter ondervraging had opgeroepen, 14 inplaats van Jahweh. Om
die reden strafte Hij hem met de dood, en gaf Hij het koningschap over aan
David, den zoon van Jesse.

11

1 Toen kwam heel Israël tot David in Hebron en zeide: Zie, wij zijn uw
vlees en bloed! 2 Reeds vroeger, toen Saul nog koning was, waart gij het,
die Israël te velde deedt trekken en terugbracht. En tot u heeft Jahweh,
uw God, gezegd: “Gij zult mijn volk Israël weiden; gij zult de leider van
mijn volk Israël zijn!” 3 Toen alle oudsten van Israël dus bij den koning in
Hebron gekomen waren, sloot David met hen in Hebron een verbond voor
het aanschijn van Jahweh, en werd David door hen tot koning over Israël
gezalfd, juist zoals Jahweh door Samuël had voorspeld. 4 Nu trok David met
heel Israël naar Jerusalem op, dat wil zeggen: Jeboes, waar de Jeboesieten
woonden, de inheemse bevolking. 5 De bewoners van Jeboes riepen tot
David: Hier komt ge niet binnen! Maar David veroverde de Sionsvesting,
de zogenaamde Davidstad. 6 Bij die gelegenheid sprak David: Wie het eerst
een Jeboesiet neerslaat, wordt opperste bevelhebber. En Joab was het, de
zoon van Seroeja, die het eerst naar boven kroop, en bevelhebber werd.
7 Daarna vestigde David zich in de vesting, die hij Davidstad noemde, 8 en
hij bouwde de stad in heel haar omvang van het Millo af tot aan het paleis.
De rest van de stad werd door Joab gerestaureerd. 9 Zo werd David hoe
langer hoe machtiger, daar Jahweh der heirscharen met hem was. 10 Hier
volgen de aanvoerders van Davids helden, die zich verdienstelijk maakten
voor zijn heerschappij over heel Israël, en hem hielpen koning te worden
van Israël, naar het woord van Jahweh. 11 Hier volgt dus een op somming
van Davids helden. Jasjobam, de zoon van Chakmoni, was de aanvoerder
der Drie. Hij zwaaide zijn lans tegen driehonderd man, die hij in één keer
versloeg. 12 Na hem kwam Elazar, de zoon van Dodo, den Achochiet, ook
een van de drie helden. 13 Hij bevond zich met David te Pas-Dammim, toen
de Filistijnen zich daar verzameld hadden voor de strijd. Na hem kwam
Sjamma, de zoon van Age uit Harari. Eens, toen de Filistijnen zich voor de
strijd te Lechi verzameld hadden, waar een stuk land was, geheel met gerst
beplant, was het volk voor de Filistijnen op de vlucht geslagen; 14 maar hij
ging midden op het veld staan en wist het te behouden, door de Filistijnen te
verslaan. Zo verleende Jahweh hun een grote overwinning. 15 Een andere
keer daalden drie van de dertig aanvoerders af, en kwamen bij David in de
spelonk van Adoellam, terwijl een bende Filistijnen in de vallei der Refaïeten
gelegerd was. 16 David bevond zich toen in de bergvesting, en de Filistijnen
hadden Betlehem bezet. 17 Toen nu David eens het verlangen te kennen gaf,
of iemand hem water te drinken kon geven uit de bron bij de poort van
Betlehem, 18 drongen de Drie door de legermacht der Filistijnen heen, putten
water uit de bron bij de poort van Betlehem, namen het mee en brachten
het bij David. Maar David wilde er niet van drinken, en goot het uit ter ere
van Jahweh, terwijl hij uitriep: 19 Bij Jahweh; ik denk er niet aan, zo iets
te doen. Ik zou het bloed en het leven van die drie mensen drinken; want
ze hebben hun leven gewaagd, om het mij te kunnen brengen! Daarom
wilde hij het niet drinken. Zulke dingen deden de drie helden. 20 Absjai, de
broeder van Joab, was de aanvoerder van de Dertig. Hij zwaaide zijn lans
tegen driehonderd man, die hij doodde. Hij was bekend bij de Drie, 21 en
om twee feiten was hij beroemder dan de Dertig, zodat hij hun aanvoerder
werd; maar tegen de Drie kon hij niet op. 22 Benaja, de zoon van Jehojada,
was een dapper man uit Kabseël, met een uitstekende staat van dienst. Hij
versloeg de twee zonen van Ariël uit Moab. Ook doodde hij midden in een
kuil een leeuw op een dag, dat er sneeuw lag. 23 Verder versloeg hij een

Egyptenaar, een man van ongewone afmetingen, vijf el lang, die met een lans als een weversboom was gewapend; hij ging met een stok op hem af, wrong hem de lans uit de vuist, en stak hem met zijn eigen lans dood. 24 Zulke dingen deed Benaja, de zoon van Jehojada! Daardoor was hij bekend bij de Drie. 25 Maar ofschoon hij beroemder was dan de Dertig, tegen de Drie kon hij niet op! Hem stelde David over zijn lijfwacht aan. 26 Tenslotte de helden: Asaël, de broer van Joab; Elchanan, de zoon van Dodo uit Betlehem; 27 Sjammot uit Harar; Chéles uit Bet-Pélet; 28 Ira, de zoon van Ikkesj uit Tekóa; Abiézer uit Anatot; 29 Sibbekai uit Choesja; Ilai uit Achoch; 30 Maharai uit Netófa; Chéled, de zoon van Baäna uit Netófa; 31 Itai, de zoon van Ribai uit Géba der Benjamieten; Benaja uit Piraton; 32 Choerai uit Nachale-Gáasj; Abiël uit Araba; 33 Azmáwet uit Bachoerim; Eljachba uit Sjaälbon; 34 Hasjem uit Gizo: Jonatan, de zoon van Sjage uit Harar; 35 Achiam, de zoon van Sakar uit Harar; Elifal, de zoon van Oer; 36 Chéfer uit Mekera; Achi-ja uit Gilo; 37 Chesro uit Karmel; Naärai, de zoon van Ezbai; 38 Joël, de broer van Natan; Mibchar, de zoon van Hagri; 39 Sélek, de Ammoniet; Nacharai uit Berota, de wapendrager van Joab, den zoon van Seroeja; 40 Ira uit Jéter; Gareb uit Jéter; 41 Oeri-ja de Chittiet; Zabad, de zoon van Achlai; 42 Adina, de zoon van Sjiza van de stam Ruben, de aanvoerder der Rubenieten, met dertig man; 43 Chanan, de zoon van Maäka; Josjafat uit Mitna; 44 Oezzi-ja uit Asjtarot; Sjama en Jeïël, zonen van Chotam uit Aroër; 45 Jediaël, de zoon van Sjimri; Jocha, zijn broer uit Tisi; 46 Eliël uit Machawa; Jeribai en Josjawja, zonen van Elnáam; Jitma de Moabiet; 47 Eliël, Obed en Jaäsiël, uit Soba.

12

1 Hier volgen degenen, die zich bij David aansloten in Sikelag, toen hij nog uitgestoten was door Saul, den zoon van Kisj. Ook zij behoorden tot de helden, die hem ondersteunden. 2 Het waren geoefende boogschutters; ze konden zowel met de rechter- als met de linkerhand stenen slingeren en pijlen afschieten. Van de stam Benjamin behoorden de volgende stamgenoten van Saul er toe: 3 Achiézer, de aanvoerder, en Joasj, zonen van Sjemaä uit Giba; Jeziël en Pélet, zonen van Azmáwet; Beraka en Jehoe uit Anatot; 4 Jisjmaja uit Gibon, een van de heldhaftigsten onder de Dertig; Jirmeja, Jachaziël, Jochanan en Jozabad uit Gedera; 5 Eloezai, Jerimot, Bealja, Sjemarjáhoe en Sjefatjáhoe, die van Charif stamden; 6 Elkana, Jissji-jáhoe, Azarel, Joézer en Jasjobam, afstammelingen van Kórach; 7 joëla en Zebadja, zonen van Jerocham uit Gedor. 8 van de stam Gad liepen naar David in de woestijn geoefende strijders over: dappere mannen, gewapend met schild en lans, met koppen als leeuwen en zo snel als gazellen op de bergen. Het waren: 9 ézer, de aanvoerder; Obadja, de tweede; Eliab, de derde; 10 Misjmanna, de vierde; Jirmeja, de vijfde; 11 Attai, de zesde; Eliël, de zevende; 12 Jochanan, de achtste; Elzabad, de negende; 13 Jirmejáhoe, de tiende; Makbannai de elfde. 14 Zij behoorden tot de afstammelingen van Gad en waren aanvoerders; de kleinste kon er alleen wel honderd aan, de grootste wel duizend. 15 Zij waren het dan ook, die de Jordaan overstaken in de eerste maand, dus toen hij buiten zijn oevers getreden was, en die al de bewoners van het dal in oost en west op de vlucht joegen. 16 En toen er nog anderen uit de stammen Benjamin en Juda bij David in de burcht kwamen, 17 ging hij ze tegemoet. Hij nam het woord, en sprak tot hen: Als gij met goede bedoelingen bij mij komt, om mij namelijk te helpen, wil ik

mij van harte bij u aansluiten; maar als gij mij aan mijn tegenstanders wilt
verraden, hoewel er geen onrecht aan mijn handen kleeft, dan moge de
God onzer vaderen het aanschouwen en wreken! 18 Toen kwam de geest
over Amasai, het hoofd van de Dertig, en hij riep: David, u behoren wij toe;
Zoon van Jesse, wij zijn met u! Heil u, heil u; Heil wie u helpt; Want uw
hulp is uw God! Nu nam David hen aan, en stelde ze aan het hoofd van
de troepen. 19 Ook van Manasse kozen er voor David partij, toen hij met de
Filistijnen tegen Saul te velde was getrokken, maar niet met hen mee mocht
vechten. De tyrannen der Filistijnen stuurden hem namelijk met opzet
terug, daar ze meenden, dat hij ten koste van hun hoofden naar zijn meester
Saul zou overlopen! 20 Toen hij dus naar Sikelag ging, kozen de volgende
Manassieten zijn partij: Adna, Jozabad, Jediaël, Mikaël, Jozabad, Elihoe en
Silletai, bevelhebbers van duizend in Manasse. 21 Zij hielpen David tegen de
roverbenden; want het waren allemaal dappere mannen en aanvoerders
van het leger. 22 Dagelijks kwamen er dus nieuwe hulptroepen voor David,
totdat het een leger was geworden, zo machtig als een leger van God. 23 Hier
volgt een opsomming van de afdelingen weerbare mannen, die in Hebron
tot David kwamen, om, naar het woord van Jahweh, het koningschap van
Saul op hem over te dragen. 24 Van de stam Juda zesduizend achthonderd
weerbare mannen, gewapend met schild en speer. 25 Van de stam Simeon
zevenduizend en honderd dappere mannen, geoefend in de strijd. 26 Van de
stam Levi vierduizend zeshonderd man, 27 met Jehojada, den leider van de
Aäronieten, aan het hoofd van drieduizend zevenhonderd man, 28 en met den
jongen Sadok, een dapper held, vergezeld van twee en twintig stamhoofden
uit zijn familie. 29 Van de stam Benjamin, de stamgenoten van Saul, slechts
drieduizend man, daar de meesten van hen het voorlopig nog met de
familie van Saul hielden. 30 Van de stam Efraïm twintigduizend achthonderd
dappere mannen, de meest beroemden van hun familie. 31 Van de halve
stam Manasse achttienduizend man, die met name waren aangewezen, om
David tot koning te gaan verheffen. 32 Van de stam Issakar, die zijn tijd
begreep en wist wat Israël te doen stond, tweehonderd stamhoofden met al
de stamgenoten, die onder hun bevelen stonden. 33 Van de stam Zabulon
vijftigduizend dienstplichtigen, die met volledige uitrusting voor de strijd
gewapend waren, en bereid, om eensgezind hulp te bieden. 34 Van de stam
Neftali duizend aanvoerders, die onder hun bevelen zeven en dertigduizend
man hadden, gewapend met schild en speer. 35 Van de stam Dan acht
en twintigduizend zeshonderd welbewapende mannen. 36 Van de stam
Aser veertigduizend dienstplichtigen, welbewapende mannen. 37 Uit het
Overjordaanse kwamen er van de stammen Ruben, Gad en de halve stam
van Manasse, honderd twintigduizend man, volledig toegerust. 38 Dit waren
allemaal strijdvaardige mannen, in regelmatig verband; ze kwamen met
de beste bedoelingen naar Hebron, om David te verheffen tot koning van
heel Israël. Ook de overige Israëlieten wilden eendrachtig David tot koning
verheffen. 39 Zij waren daar drie dagen bij David, en aten en dronken; hun
stamgenoten hadden voor hen gezorgd. 40 Want zelfs uit Issakar, Zabulon
en Neftali werden door hun stamverwanten op ezels, kamelen, muildieren
en runderen levensmiddelen aangevoerd: grote hoeveelheden meelspijzen,
vijgen, rozijnen, wijn en olie, runderen en schapen. Zo'n vreugde heerste er
in Israël!.

13

1 Nadat David met de bevelhebbers van duizend en honderd en met alle
andere leiders overlegd had, 2 sprak hij tot al het vergaderde volk van Israël:
Als het u goed dunkt en het aan Jahweh, onzen God, welgevallig is, laat ons
dan onze volksgenoten, die in alle oorden van Israël achtergebleven zijn,
en de priesters met de levieten in de plaatsen, waar hun gronden liggen,
verwittigen, dat ze zich bij ons voegen, 3 om de ark van onzen God naar
ons over te brengen. Want in de dagen van Saul hebben we er ons niet om
bekommerd. 4 En daar heel het volk met dit voorstel instemde, besloten alle
aanwezigen, dat men zo doen zou. 5 Daarom riep David heel Israël bijeen,
van de grensrivier van Egypte af, tot de weg naar Chamat toe, om de ark
van God uit Kirjat-Jearim over te brengen. 6 Met heel Israël ging David op
naar Baäla, dat wil zeggen Kirjat-Jearim van Juda, om van daar de ark van
God te halen, welke naar de Naam van Jahweh der heirscharen, die op de
cherubs troont, is genoemd. 7 Nadat men de ark had uitgedragen uit het huis
van Abinadab, vervoerde men haar op een nieuwe wagen, die door Oezza
en Achjo werd begeleid. 8 David en heel Israël dansten geestdriftig onder
gezang ter ere van God, en het spelen van citers, harpen, tamboerijnen,
bekkens en trompetten. 9 Maar bij de dorsvloer van Kidon aangekomen, stak
Oezza zijn hand uit naar de ark en hield haar tegen, omdat de runderen haar
lieten kantelen. 10 Toen ontbrandde de toorn van Jahweh tegen Oezza, en
Hij sloeg hem, omdat hij zijn hand naar de ark had uitgestoken, zodat hij
daar dood bleef liggen, vlak voor God. 11 David was diep bedroefd, omdat
Jahweh zo heftig tegen Oezza was losgebroken. En men noemde die plek
Péres-Oezzal; zo heet ze nog. 12 David kreeg toen vrees voor Jahweh, en sprak:
Hoe zou de ark van God naar mij kunnen komen? 13 En hij wilde de ark niet
bij zich opnemen in de Davidstad, maar gaf haar een onderdak in het huis
van Obed-Edom, den Gatiet. 14 Drie maanden bleef de ark van God in het
huis van Obed-Edom, en Jahweh zegende Obed-Edom met heel zijn gezin.

14

1 Chirom, de koning van Tyrus, zond gezanten tot David; ook cederhout,
timmerlieden en steenhouwers, om voor hem een paleis te bouwen. 2 Zo
begreep David, dat Jahweh hem tot koning van Israël had bevestigd, en
dat Hij zijn koningschap verheven had terwille van zijn volk Israël. 3 Ook
te Jerusalem nam David nog vrouwen, en kreeg hij nog meer zonen en
dochters. 4 Hier volgen de namen van hen, die hem te Jerusalem geboren
werden: Sjammóea, Sjobab, Natan, Salomon, 5 Jibchar, Elisjóea, Elpélet,
6 Nóga, Néfeg, Jafia, 7 Elisjama, Beëljada en Elifélet. 8 Maar toen de Filistijnen
vernamen, dat men David tot koning van heel Israël had gezalfd, trokken
alle Filistijnen op, om zich van David meester te maken. Bij het vernemen
hiervan ging David hun tegemoet. 9 Toen de Filistijnen gekomen waren
en zich over het dal der Refaïeten verspreid hadden, 10 vroeg David aan
God: Moet ik oprukken tegen de Filistijnen; zult Gij ze aan mij overleveren?
Jahweh antwoordde: Trek op; want Ik lever ze aan u over. 11 Zo kwam David
bij Báal-Perasim; hij versloeg ze daar, en zeide: Zoals water door een dam
breekt, zo heeft God mij door mijn vijanden heen laten breken! Vandaar dat
die plaats Báal-Perasim heet. 12 Ze lieten daar hun goden achter, die op bevel
van David verbrand werden. 13 Toen de Filistijnen zich andermaal over het
dal der Refaïeten hadden verspreid, 14 raadpleegde David God opnieuw. God
antwoordde: Val niet aan, maar maak een omtrekkende beweging naar hun

achterhoede, en ga op hen af van de kant der balsemstruiken. 15 Als ge in de
toppen der balsemstruiken het geruis van schreden verneemt, maak u dan
gereed; want dan gaat God u vóór, om het leger der Filistijnen te verslaan.
16 David deed juist zoals God het hem bevolen had, en het leger der Filistijnen
werd verslagen van Gibon tot Gézer. 17 Vandaar dat de naam van David in
alle landen bekend werd, en door de hulp van Jahweh alle volken ontzag
voor hem kregen.

15

1 Toen David voor zichzelf paleizen had gebouwd in de Davidstad, stelde
hij een plaats vast voor de ark van God en spande haar een tent. 2 Maar
nu beval David, dat de ark van God alleen gedragen zou worden door de
levieten, daar Jahweh hen had uitverkoren, om de ark van God te dragen
en Hem voor altijd te dienen. 3 Nu liet David heel Israël naar Jerusalem
komen, om de ark van Jahweh over te brengen naar de plaats, die hij
daarvoor had vastgesteld. 4 Hij riep de zonen van Aäron en de levieten
bijeen; 5 van de afstammelingen van Kehat: Oeriël, het hoofd, met honderd
twintig stamgenoten; 6 van de afstammelingen van Merari: Asaja, het
hoofd, met tweehonderd twintig stamgenoten; 7 van de afstammelingen
van Gersjom: Joël, het hoofd, met honderd dertig stamgenoten; 8 van
de afstammelingen van Elisafan: Sjemaja, het hoofd, met tweehonderd
stamgenoten; 9 van de afstammelingen van Chebron: Eliël, het hoofd, met
tachtig stamgenoten; 10 van de afstammelingen van Oezziël: Amminadab,
het hoofd, met honderd twintig stamgenoten. 11 Daarna ontbood David de
priesters Sadok en Ebjatar, en de levieten Oeriël, Asaja, Joël, Sjemaja, Eliël
en Amminadab, 12 en zeide tot hen: Gij, de familiehoofden der levieten,
moet uzelf en uw broeders heiligen, om de ark van Jahweh, den God van
Israël, over te brengen naar de plaats, die ik daarvoor heb vastgesteld.
13 Want de vorige keer, toen gij er niet waart, is Jahweh heftig tegen ons
losgebroken, omdat wij niet voor Hem hadden gezorgd, zoals het behoort.
14 De priesters en levieten heiligden zich dus, om de ark van Jahweh, den
God van Israël, over te brengen. 15 De levieten zouden nu de ark van
God met stangen op hun schouders dragen, zoals Moses op Gods bevel had
bepaald. 16 Ook gaf David aan de hoofden der levieten het bevel, de zangers
onder hun stamgenoten met de muziekinstrumenten, harpen, citers en
cymbalen op te stellen, om feestelijke klanken te laten horen. 17 De levieten
wezen dus Heman aan, den zoon van Joël, met zijn stamgenoot Asaf, den
zoon van Berekjáhoe, en van de Merarieten, hun ambtgenoten, Etan, den
zoon van Koesjajáhoe. 18 Verder hun ambtgenoten van de tweede rang:
de poortwachters Zekarjáhoe, Jaäziël, Sjemiramot, Jechiël, Oenni, Eliab,
Benajáhoe, Maäsejáhoe, Mattitjáhoe, Elifeléhoe, Miknejáhoe, Obed-Edom en
Jeïël. 19 Bovendien de zangers Heman, Asaf en Etan met koperen cymbalen
voor de feestmuziek; 20 Zekarja, Aziël, Sjemiramot, Jechiël, Oenni, Eliab,
Maäsejáhoe, Benajáhoe met harpen, hooggestemd; 21 Mattitjáhoe, Elifeléhoe,
Miknejáhoe, Obed-Edom, Jeïël en Azazjáhoe met citers, om een octaaf lager
te begeleiden. 22 Kenanjáhoe had bij het vervoer het toezicht op de levieten,
en daar hij deskundig was, de leiding bij het vervoer. 23 Berekja en Elkana
hielden de wacht bij de ark. 24 De priesters Sjebanjáhoe, Josjafat, Netaneël,
Amasai, Zekarjáhoe, Benajáhoe en Eliézer bliezen op de trompetten voor
de ark van God, en Obed-Edom en Jechi-ja hielden de wacht bij de ark.

25 Nu ging David met de oudsten van Israël en de bevelhebbers van duizend
de verbondsark van Jahweh op feestelijke wijze uit het huis van Obed-
Edom overbrengen. 26 En toen bleek, dat God de levieten bijstond, die de
verbondsark van Jahweh droegen, werden zeven stieren en zeven rammen
geofferd. 27 David was daarbij gekleed in een mantel van fijn lijnwaad, gelijk
alle levieten, die de ark droegen, en zoals de zangers, Kenanja, de leider van
het vervoer, en de muzikanten; verder was David slechts met een linnen
borstkleed bedekt. 28 Zo bracht Israël de verbondsark van Jahweh over, met
gejubel en bazuingeschal, terwijl de trompetten, cymbalen, harpen en citers
hun feestklanken lieten horen. 29 Toen de verbondsark van Jahweh in de
Davidstad aankwam, gluurde Mikal, de dochter van Saul, door het venster.
Zij zag koning David dansend en springend, en verachtte hem in haar hart.

16

1 Toen de ark van God aangekomen was, zette men haar op haar plaats,
midden in de tent, die David voor haar had gespannen. Daarna droeg David
brand- en vredeoffers aan God op; 2 en toen hij de brand- en vredeoffers had
opgedragen, zegende hij het volk in de Naam van Jahweh. 3 Tenslotte hield
hij voor alle Israëlieten een uitdeling; en allen, mannen als vrouwen, kregen
ieder een broodkoek, een stuk vlees en een druivenkoek. 4 Daarna belastte
hij enige levieten met de dienst van de ark van Jahweh: ze moesten Jahweh,
den God van Israël, danken, loven en prijzen. 5 Het waren Asaf, het hoofd,
en zijn plaatsvervanger Zekarja; verder Jeïël, Sjemiramot, Jechiël, Mattitja,
Eliab, Benajáhoe, Obed-Edom en Jeïël. Dezen moesten met harpen en citers,
Asaf met cymbalen, 6 en de priesters Benajáhoe en Jachaziël met trompetten
voortdurend feestelijke klanken laten horen voor de verbondsark van God.
7 Die dag liet David voor de eerste maal Asaf en zijn ambtgenoten het “Looft
Jahweh” zingen: 8 Looft Jahweh, verkondigt zijn Naam, Maakt onder de
volken zijn daden bekend; 9 Zingt en juicht Hem ter ere, En verhaalt al zijn
wonderen! 10 Roemt in zijn heilige Naam: Vreugd moet er zijn in de harten
der Jahweh-vereerders! Wendt u tot Jahweh en zijn macht, 11 Houdt niet
op, zijn aanschijn te zoeken; 12 Denkt aan de wonderen, die Hij deed, Aan
zijn tekenen, aan zijn gerichten: 13 Gij kinderen van Israël, zijn dienaar;
Gij zonen van Jakob, zijn vriend! 14 Hij, Jahweh, is onze God; Voor heel de
aarde gelden zijn wetten! 15 Hij blijft zijn verbond voor eeuwig indachtig, En
zijn belofte in duizend geslachten: 16 Het verbond met Abraham gesloten,
De belofte, aan Isaäk gezworen. 17 En Hij heeft die belofte aan Jakob
bekrachtigd, Aan Israël het eeuwig verbond: 18 Hij zeide: “Aan u zal Ik geven
Het land van Kanaän als uw erfdeel”. 19 Toch waren ze daar maar gering in
getal, Nog zonder aanzien en vreemd. 20 En toen ze nog zwierven van volk
tot volk, Van het ene rijk naar het andere, 21 Duldde Hij niet, dat iemand ze
kwelde, Maar tuchtigde koningen om hunnentwil: 22 “Raakt mijn gezalfden
niet aan, En doet mijn profeten geen leed!” 23 Heel de aarde, zingt Jahweh
ter eer! Verkondigt zijn heil iedere dag; 24 Meldt aan de naties zijn glorie,
Aan alle volken zijn wonderen! 25 Want groot is Jahweh, hoog te prijzen, En
boven alle goden te vrezen. 26 Ja, alle goden der volkeren zijn niets, Maar
Jahweh heeft de hemel gemaakt. 27 Glans en glorie zijn voor zijn aanschijn,
Kracht en vreugde in zijn woonplaats. 28 Brengt Jahweh, geslachten der
volken, Brengt Jahweh glorie en lof. 29 Brengt Jahweh de eer van zijn Naam,
En treedt met offers voor zijn aanschijn; Werpt u neder voor Jahweh in

zijn heilige woning, 30 Heel de aarde, beef voor zijn aanschijn! Hij houdt
de weegschaal der wereld, zodat ze niet schommelt. 31 Laat de hemelen
juichen, de aarde jubelen, Laat de volken roepen: Jahweh is koning! 32 Laat
bulderen de zee met wat ze bevat. Laat jubelen het veld, met wat er op
groeit, 33 In het woud de bomen juichen Voor het aanschijn van Jahweh,
want Hij komt, Hij komt, om de aarde te richten! 34 Looft Jahweh, want Hij is
goed, En zijn genade duurt eeuwig! 35 Zegt tot hem: Ach, red ons, God, onze
steun, Red ons, en breng ons uit het land der heidenen samen: Opdat wij
uw heilige Naam mogen danken, En uw heerlijkheid prijzen! 36 Gezegend
zij Jahweh, Israëls God, Van eeuwigheid tot eeuwigheid! En heel het volk
riep: Amen! Halleluja! 37 Toen liet hij daar Asaf en zijn ambtgenoten voor de
verbondsark van Jahweh, om zonder ophouden dienst te doen voor de ark,
zoals het voor iedere dag was voorgeschreven; en als poortwachters Obed-
Edom, 38 den zoon van Jedoetoen, en Chosa, met acht en zestig stamgenoten.
39 Maar den priester Sadok met zijn ambtgenoten, de priesters, stelde hij
aan bij de tabernakel van Jahweh op de hoogte van Gibon. 40 Op het
brandofferaltaar moesten ze zonder onderbreking ‘s morgens en ‘s avonds
brandoffers opdragen voor Jahweh, juist zoals het geschreven staat in de
wet, die Jahweh aan Israël gegeven had. 41 Bij hen bevonden zich Heman
en Jedoetoen en de overigen, die uitverkoren en met name aangewezen
waren, om ter ere van Jahweh het “Looft Jahweh, want eeuwig duurt zijn
barmhartigheid” te zingen. 42 Bij Heman en Jedoetoen berustte de zorg
voor de trompetten en cymbalen, voor de muziekinstrumenten en voor
de godsdienstige liederen. De zonen van Jedoetoen bewaakten de poort.
43 Daarna ging heel het volk naar huis, en David keerde terug, om zijn gezin
te begroeten.

17

1 Zodra David zijn paleis had betrokken, sprak hij tot Natan, den profeet:
Zie eens; zelf woon ik in een paleis, en de verbondsark van Jahweh staat
onder tentdoek! 2 Natan zeide tot David: Breng alles ten uitvoer, wat gij
van plan zijt; want God is met u. 3 Maar in dezelfde nacht werd het woord
van God tot Natan gericht: 4 Ga aan mijn dienaar David zeggen: Zo spreekt
Jahweh! Gij zult Mij geen huis bouwen, waarin Ik kan wonen! 5 Ik heb
toch nimmer in een huis gewoond van de dag af, dat Ik Israël uit Egypte
voerde, tot de dag van heden, maar Ik ben rondgetrokken in een tent en
tabernakel. 6 En heb Ik ooit, zolang Ik met alle Israëlieten rondtrok, tot een
van de rechters, die Ik tot leiders aanstelde van Israël, mijn volk, gezegd:
Waarom bouwt ge Mij geen huis van cederhout? 7 Daarom moet ge mijn
dienaar David zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Ik heb u uit
de weide gehaald, achter de schapen vandaan, en u gemaakt tot leider van
Israël, mijn volk; 8 en Ik was met u op al uw tochten, en heb al uw vijanden
voor u verdelgd. Welnu, Ik zal u een naam schenken, zo groot, als slechts de
grootsten der aarde bezitten. 9 Ik zal een plek vaststellen voor Israël, mijn
volk, waar het wortel kan schieten en waar het kan wonen, zonder ooit meer
te worden opgeschrikt of door booswichten te worden verdrukt, zoals in
vroegere tijden, 10 en sinds de dag, dat Ik rechters heb aangesteld over Israël,
mijn volk. Ik zal al uw vijanden aan u onderwerpen. Ook kondig Ik u aan, dat
Jahweh u een huis zal bouwen. 11 Wanneer uw dagen ten einde zijn, en gij
bij uw vaderen te ruste zult gaan, dan zal Ik een van uw zonen tot uw nazaat
verheffen, en zijn koningschap bestendig doen zijn. 12 Hij zal Mij een tempel

bouwen, en Ik zal zijn troon voor altijd bestendigen. 13 Ik zal voor hem een
vader zijn, en hij Mij een zoon. Nooit zal ik hem mijn gunst onthouden, zoals
Ik dat gedaan heb met uw voorganger. 14 Voor eeuwig zal Ik hem aanstellen
over mijn tempel en over mijn koninkrijk, en zijn troon zal vaststaan voor
eeuwig! 15 Toen Natan al deze woorden en openbaringen trouw aan David
had overgebracht, 16 ging koning David heen, zette zich voor Jahweh neer
en sprak: Wie ben ik, Jahweh, o God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot
hiertoe hebt gebracht! 17 Maar ook dit was nog te gering in uw ogen, o
God. Ook voor de verre toekomst hebt Gij over het huis van uw dienaar
gesproken, en mij, een mens, de toekomstige glorie doen zien, Jahweh, mijn
God! 18 Wat kan David dan nog meer tot U zeggen, tot U, die uw dienaar
kent? 19 Jahweh, terwille van uw dienaar, en naar de neiging uws harten
hebt Gij gehandeld, en tevens uw dienaar al die grootheid geopenbaard.
20 Daarom, Jahweh, er is niemand als Gij, en geen God buiten U, juist als
onze oren het altijd hebben gehoord. 21 En wie kan vergeleken worden met
Israël, uw volk? Het is het enige volk ter wereld, dat God kwam vrijkopen,
om het tot zijn volk te verkiezen, om U een grote en ontzagwekkende naam
te geven, door volken voor uw volk te verdrijven, dat Gij uit Egypte hebt
vrijgekocht. 22 Voor eeuwig hebt Gij Israël, uw volk, tot uw volk gemaakt, en
zijt Gij Jahweh, hun God. 23 Welnu dan Jahweh, laat voor eeuwig het woord
in vervulling gaan, dat Gij over uw dienaar en over zijn huis hebt gesproken,
en doe, zoals Gij beloofd hebt. 24 Dan zal uw Naam vaststaan en groot zijn
in eeuwigheid, en zal men zeggen: Jahweh der heirscharen, de God van
Israël, is waarlijk Israëls God, en het huis van David, uw dienaar, is bestendig
voor uw aanschijn. 25 Mijn God, zelf hebt Gij het uw dienaar geopenbaard:
Ik zal u een huis bouwen! Daarom heeft uw dienaar het aangedurfd, dit
smeekgebed tot U te richten. 26 Welnu dan Jahweh, Gij zijt God. Gij hebt deze
weldaad aan uw dienaar beloofd. 27 Begin dan, van nu af, het huis van uw
dienaar te zegenen, opdat het voor altijd bestendig zij voor uw aanschijn.
Want wat Gij hebt gezegend, o Jahweh, is gezegend in eeuwigheid!.

18

1 Daarna versloeg David de Filistijnen. Hij onderwierp ze, en ontnam hun
Gat met onderhorige steden. 2 Ook de Moabieten versloeg hij; sindsdien
waren de Moabieten aan David schatplichtig. 3 Vervolgens versloeg hij
Hadadézer, den koning van Soba, te Chamat, juist toen deze op weg was,
zijn zegeteken aan de rivier de Eufraat op te richten. 4 David ontnam
hem duizend strijdwagens, zevenduizend van zijn ruiters en tienduizend
man van zijn voetvolk, en van alle paarden, op honderd na, sneed hij
de pezen door. 5 En daar de Arameën van Damascus koning Hadadézer
van Soba te hulp waren gekomen, doodde David van de Arameën twee en
twintigduizend man. 6 Hij stelde in Aram van Damascus stadhouders aan,
en het werd aan David schatplichtig. Zo werd David op al zijn tochten door
Jahweh geholpen. 7 De gouden schilden, die Hadadézers soldaten droegen,
maakte David buit, en bracht ze naar Jerusalem, 8 terwijl hij uit Tibchat
en Koen, twee steden van Hadadézer, een zeer grote hoeveelheid koper
meenam; daarvan maakte Salomon de koperen zee, de zuilen en de koperen
vaten. 9 Toen Tóoe, de koning van Chamat, vernam, dat David de gehele
legermacht van Hadadézer, den koning van Soba, had verslagen, 10 zond hij
zijn zoon Hadoram naar David, om hem te groeten en geluk te wensen met
zijn overwinning op Hadadézer. Hadadézer was namelijk een tegenstander

van Tóoe. Hadoram bracht gouden, zilveren en koperen voorwerpen mede,
11 en ook deze wijdde David aan Jahweh, zoals hij gedaan had met het
zilver en goud, dat hij buitgemaakt had op alle volken: op Edom, Moab,
de Ammonieten, de Filistijnen en de Amalekieten. 12 Absjai, de zoon van
Seroeja, versloeg achttien duizend Edomieten in het Zoutdal. 13 David stelde
in heel Edom stadhouders aan, zodat heel Edom aan David bleef. Zo werd
David op al zijn tochten door Jahweh geholpen. 14 David regeerde dus over
geheel Israël, en handelde met heel zijn volk naar wet en recht. 15 Joab, de
zoon van Seroeja, stond over het leger; Jehosjafat, de zoon van Achiloed,
was kanselier; 16 Sadok, de zoon van Achitoeb, en Abiméleк, de zoon van
Ebjatar, waren priesters; Sjawsja was geheimschrijver; 17 Benaja, de zoon
van Jehodaja, ging over de Kretenzen en Peletiërs; de zonen van David waren
de voornaamste raadgevers van den koning.

19

1 Toen enige tijd later Nachasj, de koning der Ammonieten, te overlijden
kwam, en door zijn zoon werd opgevolgd, 2 dacht David: Laat mij vriend-
schappelijke betrekkingen aanknopen met Chanoen, den zoon van Nachasj,
zoals zijn vader dat met mij heeft gedaan. Daarom liet David hem door enige
afgevaardigden zijn deelneming betuigen met zijn vader. Maar toen de
afgevaardigden van David in het land der Ammonieten waren aangekomen,
om Chanoen hun deelneming te betuigen, 3 zeiden de hooggeplaatste Am-
monieten tot Chanoen: Denkt gij, dat David uw vader wil eren, omdat hij
u zijn deelneming laat betuigen? Neen, zijn mensen zijn alleen maar bij
u gekomen, om het land te verspieden, zijn geheimen te achterhalen, en
het later te kunnen veroveren. 4 Daarop liet Chanoen de afgevaardigden
van David gevangen nemen en scheren, hun kleding halverwege, tot aan
de dijen, afknippen, en stuurde ze zo weg. 5 Toen dat aan David bekend
werd, zond hij die zwaar beledigde mannen boden tegemoet, en liet hun
zeggen: Blijft in Jericho, tot uw baard weer is aangegroeid, en komt dan
terug. 6 Daar de Ammonieten wel begrepen, dat zij het bij David verbruid
hadden, besteedden Chanoen en de Ammonieten duizend talenten zilver,
om strijdwagens en ruiters te huren van Aram Naharáim, Aram Maäka en
Soba, 7 en kregen de beschikking over twee en dertigduizend strijdwagens
en over den koning van Soba met zijn leger. Dezen rukten uit en sloegen
hun kamp op voor Medeba, terwijl ook de Ammonieten hun woonplaatsen
verlieten, en gezamenlijk ten strijde trokken. 8 Toen David dat vernam,
zond hij Joab met heel zijn leger en het keurkorps er op uit. 9 Ook de
Ammonieten rukten uit, en stelden zich op voor de poort van hun stad,
terwijl de koningen, die te hulp gekomen waren, een afzonderlijke groep
vormden in het open veld. 10 Daar Joab bemerkte, dat hem zowel van
voren als van achteren een aanval dreigde, koos hij een deel van Israëls
krijgers uit, en stelde die op tegen de Arameën, 11 terwijl hij de rest van
het krijgsvolk aan zijn broer Absjai toevertrouwde. Dezen stelden zich op
tegen de Ammonieten. 12 Hij zeide: Als de Arameën mij te sterk worden,
moet gij mij helpen; worden de Ammonieten u te sterk, dan zal ik u te hulp
komen. 13 Wees flink, en laat ons dapper zijn voor ons volk en onzen God,
en Jahweh zal doen wat Hem goeddunkt. 14 Daarop bond Joab met zijn
manschappen de strijd aan met de Arameën, en dezen sloegen voor hen op
de vlucht. 15 En toen de Ammonieten bemerkten, dat de Arameën gevlucht
waren, sloegen ook zij op de vlucht voor Joabs broer Absjai, en trokken zich

terug in de stad. Toen keerde Joab naar Jerusalem terug. 16 Toen de Arameën zagen, dat zij door Israël waren verslagen, lieten zij zelfs de Arameën van de overzijde van de Rivier uitrukken onder aanvoering van Sjofak, den legeroverste van Hadadézer. 17 Toen David dit vernam, riep hij geheel Israël op, en trok de Jordaan over. Hij stootte op hen, en stelde zich tegen hen te weer. Toen David zich tegen de Arameën te weer had gesteld, raakten zij slaags met hem, 18 maar moesten voor Israël wijken. En David doodde zevenduizend paarden van de Arameën en veertigduizend man voetvolk; ook Sjofak, de legeroverste, werd gedood. 19 Nu begrepen allen, die van Hadadézer afhankelijk waren, dat ze het tegen Israël moesten afleggen; ze sloten dus vrede met David en onderwierpen zich. Voortaan wachtte Aram zich wel, om nog eens de Ammonieten te helpen.

20

1 Bij de jaarwisseling, de tijd, waarop de koningen gewoonlijk te velde trekken, bracht Joab de legermacht in het veld. Hij verwoestte het land der Ammonieten, rukte op, en sloeg het beleg rond Rabba; David zelf was echter in Jerusalem achtergebleven. Toen Joab Rabba veroverd en met de grond gelijk had gemaakt, 2 nam David Milkom de kroon van het hoofd, die een talent aan goud woog, en waarin een kostbare steen zat, en droeg hem voortaan zelf; bovendien sleepte hij een ontzaglijke buit uit de stad. 3 Ook haar burgers voerde hij weg; hij gebruikte ze aan de zaag, de ijzeren houwelen en de bijlen. Zo deed David met alle steden der Ammonieten. Daarna keerde David met heel het leger naar Jerusalem terug. 4 Later kwam het in Gézer tot een gevecht met de Filistijnen. Bij die gelegenheid versloeg Sibbekai, de Choesjatiet, een zekeren Sipai, die tot de Refaïeten behoorde. Zo werden ze onderworpen. 5 Toen de strijd met de Filistijnen weer losbarstte, versloeg Elchanan, de zoon van Jaïr, een zekeren Lachmi, een broer van Goliat uit Gat, ofschoon de schacht van zijn lans gelijk een weversboom was. 6 En toen er weer oorlog uitbrak in Gat, was er een reus, die zes vingers en zes tenen had, in het geheel dus vier en twintig. Ook hij behoorde tot de Refaïeten. 7 Toen hij Israël uitlachte, sloeg Jehonatan, de zoon van Sjimi, den broer van David, hem neer. 8 Deze waren allen Refaïeten; zij vielen door de hand van David en zijn manschappen.

21

1 Eens stond er een tegenstander tegen Israël op, die David aanspoorde, een volkstelling te houden in Israël. 2 En David gaf aan Joab en aan de hoofden van het volk bevel: Gaat de bevolking van Israël tellen van Beër-Sjéba af tot Dan toe, en brengt me de uitslag; ik wil weten hoe talrijk het volk is. 3 Joab antwoordde:Heer koning, moge Jahweh het volk nog honderdmaal talrijker maken! Ze zijn toch allen mijn heer en koning onderdanig? Waarom wil mijn heer en koning dat nagaan; waarom wil hij een schuld laden op Israël? 4 Daar hij zich echter tegen het bevel des konings niet kon verzetten, ging Joab heen, kwam na een rondreis door geheel Israël te Jerusalem terug, 5 en deelde de uitslag van de volkstelling aan David mede:Israël telde in het geheel een millioen honderdduizend, en Juda vierhonderd zeventigduizend weerbare mannen. 6 Bij Levi en Benjamin had hij echter geen telling gehouden; zo was Joab tegen het bevel van den koning gekant. 7 Omdat deze geschiedenis aan God mishaagde, strafte Hij Israël. 8 En David riep tot God: Ik heb zwaar gezondigd met wat

ik gedaan heb; ach, vergeef de zonde van uw dienaar, want ik ben dwaas geweest. 9 Toen sprak Jahweh tot Gad, den ziener van David: 10 Ga aan David zeggen: Zo spreekt Jahweh! Drie dingen leg Ik u voor, waar ge een keus uit kunt maken; daarmede zal Ik u straffen! 11 Zo kwam Gad bij David en zeide tot hem: Zo spreekt Jahweh! Gij kunt kiezen: 12 òfwel drie jaar lang hongersnood; ofwel drie maanden lang vluchten voor uw vijanden, waarbij het zwaard van uw vijanden u achterhalen zal; ofwel drie dagen lang het zwaard van Jahweh, namelijk een pest in het land, terwijl de engel van Jahweh in heel het gebied van Israël verderf zaait. Bedenk u en overleg, wat ik moet antwoorden aan Hem, die mij zendt. 13 Toen zeide David tot Gad: Ik weet geen raad; maar ik wil toch liever vallen in de hand van Jahweh, wiens barmhartigheid groot is, dan in de hand van mensen! 14 Daarom liet Jahweh de pest los op Israël, waardoor van Israël zeventigduizend mensen stierven. 15 Ook naar Jerusalem zond God den engel, om er verderf te stichten. (b) Toen kreeg Jahweh spijt over het onheil, en Hij sprak tot den verderfengel: Genoeg nu; trek nu uw hand terug! De engel van Jahweh bevond zich toen nabij de dorsvloer van Ornan, den Jeboesiet. 16 David had de ogen opgeslagen en den engel van Jahweh tussen hemel en aarde zien staan, met een getrokken zwaard in de hand, dat hij over Jerusalem zwaaide. In zakken gehuld, viel David met de oudsten voorover, 17 en riep tot God: Ik heb bevel gegeven, een volkstelling te houden; ik heb gezondigd, ik deed verkeerd; maar wat hebben deze schapen voor schuld? Jahweh mijn God, keer liever uw hand tegen mij en tegen het huis van mijn vader; laat het geen ramp worden voor uw volk! 18 Nu sprak de engel van Jahweh tot Gad: Zeg aan David, dat hij voor Jahweh een altaar gaat oprichten op de dorsvloer van Ornan, den Jeboesiet. 19 Op het woord van Gad ging David op weg, zoals Jahweh het bevolen had. 20 Toen Ornan, die juist de tarwe aan het dorsen was, zich omkeerde, had hij den engel gezien en zich met zijn vier kinderen geborgen. 21 Daar kwam David op Ornan toe. Toen Ornan opkeek, en David zag, verliet hij de dorsvloer en boog zich voor David neer tot op de grond. 22 En David zeide tot Ornan: Sta mij het terrein van de dorsvloer af; ik wil er een altaar voor Jahweh op bouwen. Ge moet het mij voor de volle prijs afstaan, opdat de plaag van het volk moge wijken. 23 Nu sprak Ornan tot David: Laat mijn heer en koning nemen en doen wat hem goed dunkt! Daar staan de runderen voor het brandoffer, de dorssleden voor brandhout, en de tarwe voor spijsoffers; dat alles sta ik u af. 24 Maar koning David sprak tot Ornan: Neen, kópen wil ik het, en wel voor de volle prijs; ook wil ik voor Jahweh niet iets wegnemen, wat u toebehoort, en brandoffers opdragen, die mij niets kosten. 25 David betaalde toen aan Ornan voor het terrein een waarde van zeshonderd gouden sikkels. 26 Hij liet daar een altaar voor Jahweh oprichten, droeg brandoffers op en dankoffers, en toen hij Jahweh aanriep, antwoordde Hij hem door het vuur, dat Hij uit de hemel op het brandoffer liet neerdalen. 27 Daarop gaf Jahweh den engel een bevel, en hij trok zijn zwaard terug in de schede. 28 Daar David bij die gelegenheid ondervonden had, dat Jahweh hem verhoorde op de dorsvloer van Ornan, den Jeboesiet, begon hij daar te offeren. 29 De tabernakel van Jahweh met het brandofferaltaar, die Moses in de woestijn had vervaardigd, bevond zich toenmaals wel op de hoogte van Gibon, 30 maar David waagde het niet meer, God daar te gaan vereren: zo'n ontzag had hij gekregen voor het zwaard van den engel van God.

22

1 Daarom besliste David: Dit is voortaan het huis van Jahweh, den Heer,
en het brandofferaltaar van Israël. 2 Nu bepaalde David, dat men de
vreemdelingen moest oproepen, die in het land Israël woonden; en hij
nam hen in dienst als steenhouwers, om steenblokken te houwen voor
de bouw van de tempel van God. 3 Ook bracht David een grote voorraad
ijzer bijeen voor de nagels van de poortdeuren en de krammen, benevens
een onoverzienbare hoeveelheid koper; 4 daarenboven ontelbare ceders,
die door de Sidoniërs en Tyriërs in grote hoeveelheden aan David werden
geleverd. 5 David dacht namelijk: Mijn zoon Salomon is nog jong en
tenger, en de tempel, die voor Jahweh gebouwd wordt, moet zo groots
zijn, dat hij in alle landen bekend en beroemd wordt; laat mij dus alvast
de voorbereidende maatregelen treffen. Zo trof David voor zijn dood
ontzaglijke voorbereidingen. 6 Hij riep zijn zoon Salomon bij zich en gaf hem
de opdracht, een tempel te bouwen voor Jahweh, den God van Israël. 7 En
David zeide tot Salomon: Mijn zoon, ik ben zelf van plan geweest, een tempel
te bouwen voor de Naam van Jahweh, mijn God. 8 Maar ik kreeg van Jahweh
ten antwoord: Gij hebt veel bloed vergoten en zware oorlogen gevoerd. Gij
kunt geen tempel bouwen voor mijn Naam; daarvoor hebt ge voor mijn
aanschijn te veel bloed ter aarde gestort. 9 Zie, een zoon wordt u geboren,
die een vreedzaam mens zal zijn; en Ik zal zorgen, dat al zijn vijanden in
het rond hem met vrede laten. Want Salomon zal zijn naam zijn, en vrede
en rust zal Ik tijdens zijn regering aan Israël schenken. 10 Hij is het, die een
tempel zal bouwen voor mijn Naam. Hij zal mijn zoon zijn, en Ik een vader
voor hem. Ik zal zijn koningstroon in Israël voor altijd bestendigen. 11 Welnu
dan, mijn zoon, moge Jahweh met u zijn, en moogt gij er in slagen, een tempel
te bouwen voor Jahweh, uw God, zoals Hij het over u heeft beloofd. 12 Ja,
Jahweh moge u wijsheid geven en doorzicht, wanneer Hij u aanstelt over
Israël, om de wet te onderhouden van Jahweh, uw God. 13 Want dan alleen
zult ge slagen, als ge de wetten en voorschriften onderhoudt, die Jahweh
voor Israël aan Moses gegeven heeft. Wees kloek en sterk; vrees niet en
laat u niet afschrikken. 14 Zie, met al mijn zwoegen heb ik voor de tempel
van Jahweh honderdduizend talenten goud bijeengebracht, een millioen
talenten zilver, en een hoeveelheid koper en ijzer zo groot, dat ze niet te
berekenen valt. Ook heb ik een voorraad hout en stenen opgeslagen, die ge
zelf nog kunt aanvullen. 15 Bovendien hebt ge de beschikking over een groot
aantal werklieden, steenhouwers, metselaars en timmerlieden, en over een
ontelbaar aantal kunstenaars 16 voor de meest verschillende bewerking van
goud, zilver, koper en ijzer. Welnu dan, sla de hand aan het werk, en moge
Jahweh met u zijn! 17 Verder gaf David aan alle overheden van Israël bevel,
zijn zoon Salomon te helpen. 18 Hij sprak: Jahweh, uw God, is met u; Hij
heeft gezorgd, dat gij langs alle kanten met rust wordt gelaten. Want Hij
heeft de bewoners van het land aan mij overgeleverd, zodat het land aan
Jahweh en zijn volk onderworpen is. 19 Richt thans dus uw hart en uw geest
op de dienst van Jahweh, uw God; slaat de hand aan het werk, en bouwt een
heiligdom voor Jahweh, den Heer, opdat de verbondsark van Jahweh en de
heilige Godgewijde vaten kunnen worden overgebracht naar de tempel, die
voor de Naam van Jahweh zal worden gebouwd.

23

1 Toen David oud was geworden en hoogbejaard, verhief hij zijn zoon

Salomon tot koning van Israël, 2 en riep alle bestuurders van Israël met
de priesters en levieten bijeen. 3 En toen de levieten boven de dertig jaar
waren geteld, bleek het aantal mannelijke personen acht en dertigduizend
te bedragen. 4 En David beval, dat vier en twintigduizend van hen zouden
worden belast met de dienst in het heiligdom van Jahweh, dat zesduizend
zouden worden aangesteld als beambten en rechters, 5 en dat vierduizend
Jahweh zouden loven op de instrumenten, die hij daartoe had laten ver-
vaardigen. 6 Bovendien deelde David hen in groepen in, naar gelang ze
afstamden van Gersjon, Kehat en Merari, de zonen van Levi. 7 De zonen
van Gersjon waren Ladan en Sjimi. 8 De zonen van Ladan waren Jechiël,
het opperhoofd, met Zetam en Joël, in het geheel drie; 9 die van Sjimi waren
Sjelomit, Chaziël en Haran, in het geheel drie. Dit waren de familiehoofden
van het geslacht Ladan. 10 De zonen van Sjimi waren Jáchat, Zina, Jeösj en
Beria; dit waren de zonen van Sjimi, in het geheel vier. 11 Jáchat was het
opperhoofd, en Zina de tweede; Jeösj en Beria werden in hun familie als
een ambtsgroep gerekend, omdat ze weinig kinderen hadden. 12 De zonen
van Kehat waren Amram, Jishar, Chebron en Oezziël, in het geheel vier. 13 De
zonen van Amram waren Aäron en Moses. Aäron zelf en zijn afstammelingen
waren voor immer afgezonderd en voor de hoogheilige bediening gewijd,
om voor altijd offers op te dragen aan Jahweh, Hem te dienen en in zijn
Naam te zegenen. 14 Moses was de man Gods, maar de zonen van Moses
werden weer tot de stam der levieten gerekend. 15 Het waren Gersjom
en Eliézer. 16 De zoon van Gersjom was Sjeboeël, een opperhoofd; 17 die
van Eliézer was Rechabja, eveneens een opperhoofd. Eliézer zelf had geen
andere kinderen, maar Rechabja had er zeer veel. 18 De zoon van Jishar
was Sjelomit, een opperhoofd. 19 De zonen van Chebron waren Jeri-jáhoe,
het opperhoofd, Amarja, de tweede, Jachaziël de derde, Jekamam de vierde.
20 De zonen van Oezziël waren Mika, het opperhoofd, en Jissji-ja, de tweede.
21 De zonen van Merari waren Machli en Moesji. De zonen van Machli
waren Elazar en Kisj. 22 Elazar stierf zonder zonen na te laten; hij had alleen
maar dochters, die door hun neven, de zonen van Kisj, werden gehuwd.
23 De zonen van Moesji waren Machli, Éder en Jeremot, in het geheel drie.
24 Dit waren dus de familiehoofden boven de dertig jaar van de gemonsterde
levietische families, die met name en persoonlijk waren aangewezen, om
de dienst te verrichten in de tempel van Jahweh. 25 David bepaalde: Nu
Jahweh, de God van Israël, zijn volk rust heeft geschonken, en voor altijd in
Jerusalem woont, 26 behoeven de levieten niet meer de tabernakel te dragen
met heel zijn toebehoren voor de eredienst. 27 Later werd volgens de laatste
aanwijzingen van David het aantal levieten berekend van twintig jaar af en
ouder. 28 Nu konden zij de zonen van Aäron behulpzaam zijn bij de dienst
in het huis van Jahweh, door het toezicht op de voorhoven en zalen, het
rein houden van alle gewijde voorwerpen, en het verrichten van de andere
werkzaamheden die in het huis Gods te doen vielen. 29 Bovendien moesten
ze zorgen voor de toonbroden, de meelbloem voor het spijsoffer, en de
ongezuurde vladen, voor het bakwerk en de mengsels, en voor alle inhouds-
en lengtematen. 30 Verder moesten ze elke morgen, en ‘s avonds eveneens,
gereed staan, om Jahweh lof en dank te zingen. 31 Daarenboven moesten
ze zorgen voor al wat er nodig was voor de brandoffers, die aan Jahweh
werden opgedragen op sabbatten, nieuwe manen en hoogtijden, opdat er

voortdurend zoveel aan Jahweh werden opgedragen, als voorgeschreven was. 32 Zo moesten ze de dienst waarnemen bij de openbaringstent en bij het Heilige, en hun broeders, de zonen van Aäron, behulpzaam zijn bij de dienst in het huis van Jahweh.

24

1 Ook de zonen van Aäron werden in groepen ingedeeld. De zonen van Aäron waren Nadab, Abihoe, Elazar en Itamar. 2 Nadab en Abihoe stierven eerder dan hun vader, en lieten geen kinderen na, zodat alleen Elazar en Itamar als priesters dienst deden. 3 Ze werden volgens hun ambtsbezigheden in groepen ingedeeld door David, en door Sadok, die van Elazar stamde, en door Achimélek, die van Itamar stamde. 4 Het bleek, dat het aantal familiehoofden, die van Elazar afstamden, groter was dan dat van de afstammelingen van Itamar. Daarom werden ze in deze verhouding ingedeeld, dat er op zestien familiehoofden, die van Elazar afstamden, acht van Itamar stonden. 5 De indeling zelf geschiedde door het lot, beurt om beurt; want er waren zowel onder de afstammelingen van Elazar als onder die van Itamar heilige en door God begenadigde bestuurders. 6 De geheimschrijver Sjemaja, de zoon van Netanel en eveneens een leviet, schreef ze op, in tegenwoordigheid van den koning, van de bestuurders, den priester Sadok, Achimélek den zoon van Ebjatar, en de familiehoofden der priesters en levieten. Telkens werd er om beurten één familie van Itamar en twee van Elazar door het lot aangewezen. 7 Het eerste lot viel op Jehojarib, het tweede op Jedaja, 8 het derde op Charim, het vierde op Seorim, 9 het vijfde op Malki-ja, het zesde op Mi-jamin, 10 het zevende op Hakkos, het achtste op Abi-ja, 11 het negende op Jesjóea, het tiende op Sjekanjáhoe, 12 het elfde op Eljasjib, het twaalfde op Jakim, 13 het dertiende op Choeppa, het veertiende op Jesjebab, 14 het vijftiende op Bilga, het zestiende op Immer, 15 het zeventiende op Chezir, het achttiende op Happisses, 16 het negentiende op Petachja, het twintigste op Jecheskel, 17 het een en twintigste op Jakin, het twee en twintigste op Gamoel, 18 het drie en twintigste op Delajáhoe, het vier en twintigste op Maäzjáhoe. 19 Dit was de indeling volgens hun ambtsbezigheden, die hierin bestonden, dat zij het heiligdom van Jahweh zouden betreden naar de verordeningen, die hun stamvader Aäron op bevel van Jahweh, den God van Israël, had uitgevaardigd. 20 Wat de overige levieten betreft: De zonen van Amram waren Sjoebaël en Rechabjáhoe; die van Sjoebaël was Jechdejáhoe; 21 die van Rechabjáhoe was het opperhoofd Jissji-ja. 22 De zoon van Jishar was Sjelomot, die van Sjelomot was Jáchat. 23 De zonen van Chebron waren Jeri-jáhoe het opperhoofd; Amarjáhoe, de tweede; Jachaziël, de derde; en Jekamam, de vierde. 24 De zoon van Oezziël was Mika; de zoon van Mika was Sjamir; 25 de broer van Sjamir was Jissji-ja. De zoon van Jissji-ja was Zekarjáhoe. 26 De zonen van Merari waren Machli en Moesji. 27 De zonen van Merari, langs zijn zoon Jaäzi-jáhoe, waren Sjoham, Zakkoer en Ibri. 28 De zoon van Machli was Elazar; deze had geen kinderen. 29 Van Kisj: de zoon van Kisj was Jerachmeël. 30 De zonen van Moesji waren Machli, Éder en Jerimot. Dit waren de verschillende families der levieten. 31 Zij wierpen evengoed het lot als hun broeders, de zonen van Aäron, en wel in tegenwoordigheid van den koning, van Sadok en Achimélek en van

de familiehoofden der priesters en levieten. En de mindere families deden het evengoed als de voornamere.

25

1 De zonen van Asaf, Heman en Jedoetoen werden door David en de
legeroversten aangewezen, om op de citers, harpen en cymbalen te spe-
len. Hier volgt een opsomming van hen, die met deze tak van dienst
werden belast. 2 De groep van Asaf: Zakkoer, Josef, Netanja, Asjaréla; het
waren de zonen van Asaf, die onder leiding van Asaf de door den koning
voorgeschreven muziek vol begeestering moesten uitvoeren. 3 De groep van
Jedoetoen: Gedaljáhoe, Soeri, Jesjajáhoe, Chasjabjáhoe en Mattitjáhoe, in het
geheel zes zonen van Jedoetoen, die onder leiding van hun vader Jedoetoen
bij het loven en prijzen van Jahweh vol begeestering de citer moesten
spelen. 4 De groep van Heman: Boekki-jáhoe, Mattanjáhoe, Oezziël, Sjeboeël,
Jerimot, Chananja, Chanani, Elijáta, Giddalti, Romamti-Ézer, Josjbekásja,
Mallóti, Hotir en Machaziot, zonen van Heman; 5 ze waren allen zonen van
Heman, den ziener, die den koning Gods woorden vertolkte; want om zijn
aanzien te verhogen, had God aan Heman veertien zonen en drie dochters
geschonken. 6 Naar koninklijke verordening moesten ze allen onder leiding
van hun vader Asaf, Jedoetoen en Heman met cymbalen, harpen en citers
in het heiligdom van Jahweh de liederen begeleiden bij de eredienst in het
huis van God. 7 Hun ambtgenoten meegerekend, die in de liederen van
Jahweh waren geoefend, telden ze in het geheel tweehonderd acht en tachtig
kunstenaars. 8 Om hun beurt vast te stellen wierpen zij het lot, de minderen
evengoed als de voornamen, de deskundigen evengoed als de leerlingen.
9 Het eerste lot viel op Josef, met zijn zonen en broeders twaalf man; het
tweede op Gedaljáhoe, met zijn zonen en broeders twaalf man; 10 het derde
op Zakkoer, met zijn zonen en broeders twaalf man; 11 het vierde op Jisri,
met zijn zonen en broeders twaalf man;, 12 het vijfde op Netanjáhoe, met
zijn zonen en broeders twaalf man; 13 het zesde op Boekki-jáhoe, met zijn
zonen en broeders twaalf man; 14 het zevende op Jesjaréla, met zijn zonen en
broeders twaalf man; 15 het achtste op Jesjajáhoe, met zijn zonen en broeders
twaalf man; 16 het negende op Mattanjáhoe, met zijn zonen en broeders
twaalf man; 17 het tiende op Sjimi, met zijn zonen en broeders twaalf man;
18 het elfde op Azarel, met zijn zonen en broeders twaalf man; 19 het twaalfde
op Chasjabja, met zijn zonen en broeders twaalf man; 20 het dertiende
op Sjoebaël, met zijn zonen en broeders twaalf man; 21 het veertiende
op Mattitjáhoe, met zijn zonen en broeders twaalf man; 22 het vijftiende
op Jeremot, met zijn zonen en broeders twaalf man; 23 het zestiende op
Chananjáhoe, met zijn zonen en broeders twaalf man; 24 het zeventiende
op Josjbekásja, met zijn zonen en broeders twaalf man; 25 het achttiende
op Chanani, met zijn zonen en broeders twaalf man; 26 het negentiende op
Mallóti, met zijn zonen en broeders twaalf man; 27 het twintigste op Eli-játa,
met zijn zonen en broeders twaalf man; 28 het een en twintigste op Hotir, met
zijn zonen en broeders twaalf man; 29 het twee en twintigste op Giddalti, met
zijn zonen en broeders twaalf man; 30 het drie en twintigste op Machaziot,
met zijn zonen en broeders twaalf man; 31 het vier en twintigste op Romamti,
met zijn zonen en broeders twaalf man.

26

1 Wat de groepen der poortwachters betreft: Tot de Korachieten behoorde
Mesjelemjáhoe, de zoon van Kore, den zoon van Ebjasaf. 2 De zonen van
Mesjelemjáhoe waren: Zekarjáhoe de oudste; Jediaël, de tweede; Zebadjáhoe,
de derde; Jatniël, de vierde; 3 Elam, de vijfde; Jehochanan, de zesde;
Eljehoënai, de zevende. 4 De zonen van Obed-Edom waren Sjemaja, de
oudste; Jehozabad, de tweede; Joach, de derde; Sakar, de vierde; Netanel,
de vijfde; 5 Ammiël, de zesde; Jissakar, de zevende; Peöelletai, de achtste;
zo was hij door Jahweh gezegend! 6 Zijn zoon Sjemaja kreeg kinderen,
die familiehoofden werden; want het waren kloeke mannen. 7 Het waren
Otni, Refaël, Obed, Elzabad en Achjo, kloeke mannen; bovendien Elihoe en
Semakjáhoe. 8 Met hun zonen en broeders, twee en zestig in getal, waren
het allen afstammelingen van Obed-Edom; kloeke mannen, voor hun ambt
berekend. 9 Ook Mesjelemjáhoe had zonen en broeders, kloeke mannen, in
het geheel achttien. 10 Tot de Merarieten behoorde Chosa. Zijn zonen waren
Sjimri, het opperhoofd, die door zijn vader als opperhoofd aangesteld was,
ofschoon hij niet de oudste was; 11 Chilki-jáhoe was de tweede; Tebaljáhoe,
de derde; Zekarjáhoe, de vierde; in het geheel had Chosa zestien zonen en
broeders. 12 De familiehoofden van deze groepen poortwachters kregen
een taak toegewezen in de dienst van het huis van Jahweh, evenals hun
andere stamgenoten. 13 Om de verschillende poorten werd door de families
het lot geworpen, door de mindere evengoed als door de voorname. 14 Het
oosten werd door het lot toegewezen aan Sjelemj hoe. Ook voor zijn
zoon Zekarjáhoe, een verstandig raadsman, werd het lot geworpen; zijn
lot viel op het noorden. 15 Obed-Edom lootte het zuiden, zijn zonen het
magazijn. 16 Chosa lootte twee wachtposten naast elkaar in het westen bij
de Sjalléketpoort aan de helling. 17 Aan de oostkant stonden de hele dag zes
levieten, aan de noordkant vier, aan de zuidkant vier, bij de magazijnen
telkens twee, 18 en bij de bijgebouwen aan de westkant vier aan de weg en
twee bij de gebouwen. 19 Dit waren de groepen poortwachters uit de ge-
slachten Kore, en Merari. 20 Hun andere levietische stamgenoten beheerden
de schatten van het huis Gods en de kostbare verzameling wijgeschenken.
21 De zoon van Ladan, den Gersjoniet, die met ladanietische familiehoofden
door Ladan van Gersjon afstamde, was Jechiël. 22 De zonen van Jechiël
waren Zetam en zijn broeder Joël. Dezen beheerden de schatten van het huis
van Jahweh. 23 Onder de afstammelingen van Amram, Jishar, Chebron en
Oezziël, 24 had Sjeboeël, een nakomeling van Gersjom, den zoon van Moses,
het oppertoezicht op de voorraden. 25 De zoon van zijn neef Eliézer was
Rechabjáhoe; de zoon van Rechabjáhoe was Jesjajáhoe; die van Jesjajáhoe was
Joram; die van Joram was Zikri; die van Zikri was Sjelomit. 26 Deze Sjelomit
beheerde met zijn broeders heel de kostbare verzameling wijgeschenken,
die koning David, de familiehoofden, de hoofden van duizend en van hon-
derd, en de legeraanvoerders aan Jahweh gewijd hadden, 27 en die ze uit de
oorlogsbuit als heilige gave hadden afgezonderd, om er het huis van Jahweh
mee te verrijken. 28 Ook alle wijgeschenken van den ziener Samuël, en van
Saul den zoon van Kisj, en van Abner den zoon van Ner, en van Joab den zoon
van Seroeja, kortom alle wijgeschenken werden beheerd door Sjelomit en
zijn broeders. 29 Van de familie Jishar hadden Kenanjáhoe en zijn zonen een
wereldlijk ambt in Israël: ze waren ambtenaren en rechters. 30 Van de fam-

ilie Chebron waren Chasjabjáhoe en zijn stamgenoten, zeventienhonderd kloeke mannen, belast met het bestuur van Israël, westelijk van de Jordaan, zowel voor alle aangelegenheden van Jahweh als voor de dienst des konings; 31 van de familie Chebron was Jeri-ja het hoofd van de geslachten en families, die van Chebron stamden. In het veertigste jaar van Davids regering werd er bij dezen een onderzoek ingesteld, en ze bleken over kloeke mannen te beschikken in Jazer van Gilad. 32 Ook zijn stamgenoten waren kloeke mannen, zeven en twintighonderd familiehoofden in het geheel. Koning David belastte hen met het bestuur van de stam Ruben en Gad en de halve stam Manasse, voor alle aangelegenheden van God en den koning.

27

1 Hier volgt een opsomming van de israëlietische familiehoofden, de aanvoerders van duizend en honderd, met hun beambten, die den koning dienden in alle aangelegenheden der legerkorpsen, welke alle maanden van het jaar maandelijks in en uitrukten. Elk korps telde vier en twintigduizend man. 2 Het eerste korps voor de eerste maand stond onder Jasjobam, den zoon van Zabdiël; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 3 Hij stamde af van de zonen van Fáres, en was het hoofd van alle legeraanvoerders van de eerste maand. 4 Het korps voor de tweede maand stond onder Dodai, uit de familie Achóach. De aanvoerder van zijn korps was Miklot; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 5 De legeraanvoerder voor de derde maand was Benajáhoe, de zoon van Jehojada, den opperpriester; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 6 Deze Benajáhoe was een van de dertig helden en aanvoerder van de Dertig; over zijn korps ging zijn zoon Ammizabad. 7 De vierde voor de vierde maand was Asaël, de broer van Joab. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Zebadja; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 8 De vijfde voor de vijfde maand was de vorst Sjamhoet van de familie Zara; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 9 De zesde voor de zesde maand was Ira, de zoon van Ikkesj uit Tekóa; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 10 De zevende voor de zevende maand was Chéles uit Bet-Pélet, die van Efraïm stamde; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 11 De achtste voor de achtste maand was Sibbekai van de familie Choesja uit het geslacht van Zara; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 12 De negende voor de negende maand was Abiézer uit Anatot, de Benjamiet; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 13 De tiende voor de tiende maand was Maharai uit Netofa, uit het geslacht Zara; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 14 De elfde voor de elfde maand was Benaja uit Piraton, die van Efraïm stamde; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 15 De twaalfde voor de twaalfde maand was Cheldai uit Netofa, die van Otniël stamde; zijn korps telde vier en twintigduizend man. 16 De hoofden van de stammen Israëls waren: Eliëzer, de zoon van Zikri, van de stam Ruben; Sjefatjáhoe, de zoon van Maäka, van de stam Simeon; 17 Chasjabja, de zoon van Kemoeël, van de levieten, en Sadok van de aäronieten; 18 Elihoe, een van Davids broers, van de stam Juda; Omri, de zoon van Mikaël, van de stam Issakar; 19 Jisjmajáhoe, de zoon van Obadjáhoe, van Zabulon; Jerimot, de zoon van Azriël, van Neftali; 20 Hosjéa, de zoon van Azazjáhoe, van de zonen van Efraïm; Joël, de zoon van Pedajáhoe, van de halve stam Manasse; 21 Jiddo, de zoon van Zekarjáhoe, van de helft van Manasse in Gilad; Jaäsiël, de zoon van Abner, van Benjamin; 22 Azarel, de zoon van Jerocham, van

Dan. Dit waren de stamhoofden van Israël. 23 Het aantal van hen, die
onder de twintig jaar waren, heeft David niet laten opnemen, omdat Jahweh
beloofd had, de zonen Israëls zo talrijk te maken als de sterren aan de hemel.
24 Wel was Joab, de zoon van Seroeja, begonnen met een volkstelling, maar
omdat er tengevolge van deze poging een ramp over Israël was gekomen,
kwam hij niet klaar. Daarom is dat aantal ook niet opgenomen in het
boek der kronieken van koning David. 25 De schatten des konings werden
beheerd door Azmawet, den zoon van Adiël; de bezittingen op het land, in
de steden, de dorpen en de vestingen door Jehonatan, den zoon van Oezzi-
jáhoe. 26 Opzichter van de landarbeiders, die de grond bewerkten, was Ezri,
de zoon van Keloeb. 27 Over de wijngaarden ging Sjimi uit Rama; over
de voorraden in de wijngaarden en de wijnkelders ging Zabdi, de Sjifmiet.
28 Over de olijf- en moerbeiplantingen in de Sjefela ging Báal-Chanan uit
Gader, over de voorraden Joasj. 29 Het vee, dat in de Sjaronvlakte weidde,
werd verzorgd door Sjitrai uit Sjaron; het vee in de dalen door Sjafat, den
zoon van Adlai. 30 Voor de kamelen zorgde Obil, de Jisjmaëliet; voor de ezels
Jechdejáhoe uit Meronot; 31 voor de schapen Jaziz van de stam Hagri. Al
dezen beheerden de bezittingen van koning David. 32 Jonatan, een oom van
David en een kundig man, was raadsman en geheimschrijver; Jechiël was
belast met de opvoeding der koningskinderen. 33 Achitófel was eveneens
koninklijk raadsman, en Choesjai, van de familie Arki, de vertrouwensman
van den koning. 34 Na Achitófel waren het Jehojada, de zoon van Benajáhoe,
en Ebjatar. De legeroverste des konings was Joab.

28

1 David riep de voornaamste Israëlieten in Jerusalem bijeen, namelijk de
stamhoofden, de hoofden der korpsen, die in dienst des konings stonden,
de aanvoerders van duizend en van honderd, en de opzichters van alle
domeinen en kudden des konings, benevens zijn zonen, de hovelingen, het
keurkorps en alle aanzienlijken. 2 Toen verhief koning David zich van zijn
zetel, en hield de volgende toespraak: Mijn broeders en mijn volk, luistert
naar mij! Ik heb het plan gehad, zelf een tempel te bouwen, waar de
verbondsark van Jahweh kon rusten, en dat een voetbank zou zijn voor
de voeten van onzen God; zelfs ben ik met de voorbereidingen voor de
bouw al begonnen. 3 Maar God heeft mij gezegd: “Niet gij moet een huis
bouwen ter ere van mijn Naam; want gij zijt een oorlogsman, en hebt
bloed vergoten.” 4 Toch had Jahweh, Israëls God, van heel mijn familie mij
uitverkoren, om voor altijd koning te zijn van Israël; want Juda koos Hij
als leider, en in de stam Juda het huis van mijn vader, en van alle zonen
van mijn vader heeft het Hem behaagd, mij te verheffen tot koning van
heel Israël. 5 Maar uit de vele zonen, die Jahweh mij schonk, heeft Hij mijn
zoon Salomon uitverkoren, om op Jahweh’s koningstroon te zetelen over
Israël. 6 Hij heeft tot mij gezegd: ”Uw zoon Salomon is het, die mijn huis en
mijn voorhoven zal bouwen. Hem heb Ik uitverkoren als mijn zoon, voor
hem zal Ik een vader zijn; 7 Ik zal zijn heerschappij voor altijd bevestigen,
wanneer hij voortgaat, zooals nu, mijn wetten en geboden te onderhouden.”
8 Daarom vermaan ik u ten aanschouwen van heel Israël, de gemeenschap
van Jahweh, en ten aanhoren van onzen God: Onderhoudt alle geboden
van Jahweh, uw God, opdat gij dit heerlijke land moogt blijven bezitten,
en het aan uw nakomelingen voor altijd kunt nalaten. 9 En gij, mijn zoon
Salomon, belijd den God van uw vader, en dien Hem met een bereidwillig

hart en een volgzame geest. Want Jahweh doorzoekt alle harten, en alle
voornemens doorziet Hij. Als ge Hem zoekt, zal Hij Zich door u laten vinden;
maar als ge Hem verlaat, zal Hij u voor eeuwig verwerpen. 10 Zie, hoe
Jahweh u heeft uitverkoren, om Hem een heilige tempel te bouwen. Sla
dus vastberaden de hand aan het werk! 11 Daarop overhandigde David
aan zijn zoon Salomon het plan van de voorhal met de eigenlijke tempel,
van de schatkamers, opperzalen en binnenkamers, en van de plaats van
het verzoendeksel. 12 Verder het plan van al wat hem voor de geest had
gestaan: het plan van de voorhoven van Jahweh's tempel en alle gebouwen
daar omheen, van de schatten van het godshuis en de kostbare verzameling
wijgeschenken; 13 het plan van de afdelingen der priesters en levieten,
van de eredienst in het huis van Jahweh en van alle voorwerpen voor de
eredienst in het huis van Jahweh. 14 Hij overhandigde hem het gewicht
aan goud voor de verschillende benodigdheden van de eredienst, en het
gewicht aan zilver voor al wat er nodig was bij ieder onderdeel van de
eredienst. 15 Verder het gewicht aan goud voor de gouden luchters en hun
lampen, zoveel er nodig was voor de afzonderlijke luchters en hun lampen;
en het gewicht aan zilver voor de zilveren luchters, zoveel er nodig was
voor iedere luchter en lamp, overeenkomstig het doel van de afzonderlijke
luchters. 16 Verder het benodigde goud voor de beide tafels der toonbroden,
en het zilver voor de zilveren tafels; 17 het fijn goud voor de vorken, de
plengvaten en de drinkschalen; het goud en het zilver voor de kannen,
zoveel als er nodig was voor elke kan. 18 Verder zoveel gelouterd goud,
als er voor het reukofferaltaar nodig was. Tenslotte het plan voor de ark
en de gouden cherubs, die met uitgespreide vleugelen de verbondsark van
Jahweh bedekken. 19 Want over al wat nodig was voor de uitvoering van het
plan, had Jahweh hem ingelicht door het geschrift van zijn hand. 20 Daarna
sprak David tot zijn zoon Salomon: Sla vastberaden en kloek de hand aan
het werk; wees niet kleinmoedig en laat u niet afschrikken. Want Jahweh,
mijn God en Heer, is met u; Hij laat u niet in de steek, voordat ge alle
werkzaamheden aan de tempel van Jahweh voltooid hebt. 21 Bovendien zijn
de afdelingen der priesters en levieten voor de eredienst reeds gevormd; ge
kunt bij geheel het werk over volgzame kunstenaars beschikken, die voor
hun taak zijn berekend, en de voornamen met geheel het volk zullen uw
aanwijzingen opvolgen.

29

1 Daarna sprak koning David tot al het vergaderde volk: Mijn zoon
Salomon, die door Jahweh werd uitverkoren, is nog jong en tenger, en de
taak is zwaar; want niet voor een mens is de bouw bestemd, maar voor
Jahweh, den Heer. 2 Daarom heb ik reeds voor het huis van mijn God,
zoveel ik maar kon, goud bijeengebracht voor de gouden, zilver voor de
zilveren, brons voor de bronzen, ijzer voor de ijzeren, en hout voor de
houten benodigdheden; verder een verzameling onyxstenen, karbonkels,
jaspis en chrysoliet; een overvloed van kostbare steensoorten en marmer.
3 Maar nu wil ik daarenboven uit liefde voor het huis van mijn God ook nog
mijn persoonlijk bezit aan goud en zilver afstaan voor het huis van mijn God,
en het voegen bij al wat ik reeds voor het heiligdom heb vergaard; 4 namelijk
drieduizend talenten goud uit Ofir afkomstig, en zevenduizend talenten
gelouterd zilver, voor het overtrekken van de wanden der gebouwen, 5 voor

de verschillende gouden en zilveren voorwerpen en voor alle verdere kunstwerken. Wie wil er nu eveneens vandaag een gave aan Jahweh offeren?
6 Nu boden de familiehoofden, de stamhoofden van Israël, de aanvoerders
van duizend en van honderd, en de beambten in dienst van den koning
hun vrijwillige gave aan, 7 en schonken voor de bouw van het Godshuis
vijfduizend talenten en tienduizend darieken goud, tienduizend talenten
zilver, achttienduizend talenten brons en honderdduizend talenten ijzer.
8 Ook stonden zij nog hun persoonlijk bezit aan edelstenen af voor de schat
van Jahweh's tempel en stelden die den Gersjoniet Jechiël ter hand. 9 Het
volk verheugde zich over hun vrijgevigheid, en over hun bereidwillige gave
aan Jahweh; ook koning David was uitermate verheugd. 10 Toen richtte
David in tegenwoordigheid van heel het vergaderde volk een dankgebed tot
Jahweh en sprak: Gezegend zijt Gij Jahweh, God van Israël onzen vader,
van eeuwigheid tot eeuwigheid! 11 Jahweh, U is de grootheid en macht,
de heerlijkheid, de roem en de majesteit; want U behoort alles, wat zich
in de hemel en op de aarde bevindt. Jahweh, U is de heerschappij; U,
die U als heerser over alles verheft. 12 Rijkdom en aanzien komen van U;
Gij regeert over alles. In uw hand ligt macht en kracht; alle grootheid en
sterkte komen van U. 13 Daarom prijzen wij U, onzen God, en loven uw
heerlijke Naam. 14 Want wie ben ik zelf, en wat is mijn volk, dat wij in
staat zouden zijn, zoveel gaven te offeren? Neen, van U komt dit alles,
en wij offeren U slechts wat uit uw hand is gekomen. 15 Voor U zijn wij
enkel vreemden en gasten, evenals onze vaderen; als een schaduw zijn
onze dagen op aarde, zonder enig vooruitzicht. 16 Jahweh, onze God, al
de rijkdom, die wij hebben vergaard, om een huis te bouwen ter ere van
uw heilige Naam, komt uit uw hand, aan U behoort alles. 17 Ik weet, mijn
God, dat Gij de harten toetst, en dat U oprechtheid behaagt. Welnu, met
een oprecht hart heb ik dit alles geschonken en met vreugde gezien, hoe uw
volk, hier aanwezig, U zijn gaven heeft gebracht. 18 Jahweh, God van onze
vaderen, van Abraham, Isaäk en Israël, maak, dat deze bereidwilligheid
steeds moge blijven in het hart van uw volk, en richt hun harten op U. 19 Geef
aan mijn zoon Salomon een gewillig hart, om uw geboden en voorschriften
en wetten te onderhouden, alles ten uitvoer te brengen, en de bouw te
voltooien, die ik heb opgezet. 20 Daarna sprak David tot al het vergaderde
volk: Looft nu Jahweh, uw God! En al het vergaderde volk loofde Jahweh,
den God van hun vaderen; zij knielden neer en bogen zich voor Jahweh en
den koning ter aarde. 21 Zij slachtten offers voor Jahweh, en droegen de
volgende dag voor heel Israël ter ere van Jahweh brandoffers op:duizend
varren, duizend rammen, duizend lammeren, met de daarbij behorende
plengoffers en nog vele andere offers. 22 In feestelijke stemming aten en
dronken zij voor het aanschijn van Jahweh; en nadat zij Salomon, den zoon
van David, andermaal tot koning hadden uitgeroepen, zalfden zij hem voor
Jahweh tot koning, en Sadok tot priester. 23 Zo besteeg Salomon na David,
zijn vader, als koning de troon van Jahweh. Hij slaagde er in, heel Israël
aan zich te onderwerpen; 24 ook de overheidspersonen, het keurkorps en
zelfs de andere zonen van koning David boden aan koning Salomon hun
onderwerping aan. 25 En Jahweh schonk Salomon een buitengewoon groot
aanzien bij heel Israël, en maakte zijn regering zo luisterrijk, als nog geen
enkele koning van Israël vóór hem had gehad. 26 Zo heeft David, de zoon van
Jesse, over geheel Israël geregeerd. 27 De tijd, dat hij over Israël regeerde,
bedroeg veertig jaar; zeven jaar te Hebron, en drie en dertig in Jerusalem.

28 Hij overleed in gezegende ouderdom, rijk aan jaren, fortuin en aanzien;
en zijn zoon Salomon volgde hem op. 29 De geschiedenis van koning David,
de vroegere zowel als de latere, staat beschreven in de Geschiedenis van
den ziener Samuël, in die van den profeet Natan, en in die van den ziener
Gad; 30 hierin vindt men ook een beschrijving van heel zijn bestuur, zijn
heldendaden, en de verdere gebeurtenissen uit die tijd, welke hemzelf,
Israël en alle koninkrijken der aarde zijn overkomen.

Het tweede boek Kronieken

1 Toen Salomon, de zoon van David, het bewind vast in handen had,
doordat Jahweh, zijn God, met hem was en hem steeds machtiger maakte,
2 riep hij heel Israël bij zich, de aanvoerders van duizend en van honderd,
de rechters, de familiehoofden en de meest vooraanstaanden in heel Israël,
3 en ging met al het vergaderde volk naar de offerhoogte in Gibon; want
daar bevond zich de openbaringstent van God, die Moses, de dienaar van
Jahweh, in de woestijn had laten bouwen. 4 Wel had David de ark van God
uit Kirjat-Jearim overgebracht naar de plaats, die hij ervoor had ingericht,
en er in Jerusalem een tent voor gespannen, 5 maar het bronzen altaar, dat
vervaardigd was door Besalel, den zoon van Oeri, zoon van Choer, bevond
zich voor de tabernakel van Jahweh. Daarheen richtten Salomon en het
vergaderde volk hun schreden. 6 Daar, op het bronzen altaar, dat voor
Jahweh stond, en tot de openbaringstent behoorde, droeg Salomon duizend
brandoffers op. 7 In diezelfde nacht verscheen God aan Salomon, en zeide
tot hem: Doe uw verzoek; wat zal Ik u geven? 8 Salomon antwoordde God:
Gij zijt mijn vader, uw dienaar David, zeer goedgunstig geweest; en nu hebt
Gij mij koning gemaakt in zijn plaats. 9 Laat dan, Jahweh mijn God, de
belofte worden vervuld, die Gij aan mijn vader David gedaan hebt. Gij hebt
mij koning gemaakt over een volk, dat zo talrijk is als het stof der aarde;
10 verleen mij nu ook wijsheid en kennis, opdat ik dit volk zal kunnen leiden.
Hoe zou ik anders in staat zijn, dit machtig volk van U te besturen? 11 En
God sprak tot Salomon: Omdat ge Mij dit verzoek hebt gedaan, en Mij niet
rijkdom, schatten en aanzien, of de dood uwer vijanden en zelfs niet een
lang leven gevraagd hebt, maar gebeden hebt om wijsheid en kennis, om
het volk te besturen, waarover Ik u tot koning heb aangesteld: 12 daarom
worden u wijsheid en kennis geschonken, en geef Ik u bovendien zo grote
rijkdom, schatten en aanzien, als geen vorige of latere koning ze ooit heeft
gehad, of zal hebben. 13 Toen keerde Salomon van de openbaringstent op
de offerhoogte in Gibon naar Jerusalem terug, en aanvaardde de regering
over Israël. 14 Ook schafte Salomon strijdwagens aan, en zorgde hij voor een
ruiterij. Hij had veertienhonderd strijdwagens en twaalfduizend ruiters,
die hij onderbracht in de wagensteden en de koninklijke gebouwen te
Jerusalem. 15 Door het beleid van den koning werd het zilver en goud te
Jerusalem zo overvloedig als stenen, en het cederhout zo overvloedig als de
moerbei in de kustvlakte. 16 De paarden van Salomon werden uit Moesri en
Kóa betrokken; de kooplieden van den koning gingen ze in Kóa kopen. 17 Ook
de strijdwagens werden in Moesri gekocht, en kostten zeshonderd zilveren
sikkels; voor een paard werden er honderd vijftig betaald. Voor deze prijs
werden ze door hen ook aan al de koningen der Chittieten en de koningen
van Aram geleverd.

2

1 Toen Salomon besloten had, een tempel te bouwen ter ere van de
Naam van Jahweh, en een koninklijk paleis, 2 kon hij beschikken over
zeventigduizend lastdragers, tachtigduizend steenhouwers, en zes en der-
tighonderd opzichters. 3 Hij richtte zich nu tot Chirom, den koning van
Tyrus, met het volgende verzoek: Gij zijt zo goed geweest, aan mijn vader

David cederstammen te leveren, om zich een woonhuis te kunnen bouwen.
4 Nu heb ik besloten, voor de Naam van Jahweh, mijn God, een tempel
te bouwen, om Hem die toe te wijden, om daar te zijner ere welriekende
wierook te branden en regelmatig de toonbroden neer te leggen, om 's
morgens en s avonds op sabbatten, nieuwe manen en de hoogfeesten van
Jahweh, onzen God, brandoffers op te dragen, zoals dat voor altijd in
Israël is voorgeschreven. 5 De tempel, die ik wil bouwen, moet groots
zijn; want onze God is de grootste van alle goden. 6 Wie is eigenlijk in
staat, een huis voor Hem te bouwen, wanneer de hemel, ja de hemel der
hemelen Hem nog niet kan bevatten? Hoe zou ik Hem dus een tempel
bouwen, tenzij om daar voor Hem te offeren? 7 Wees daarom zo goed,
mij iemand af te staan, die op de hoogte is met de bewerking van goud,
zilver, brons en ijzer, van purper, violet en karmozijn, en die de kunst
verstaat, figuren te snijden; dan kan hij samenwerken met de vakmensen,
waarover ik beschik in Juda en Jerusalem, en die mijn vader David mij heeft
verschaft. 8 Stuur mij ook cederstammen, cypressen en sandelhout van de
Libanon; want ik weet, hoe goed uw onderdanen bomen van de Libanon
kunnen vellen. Mijn werklieden zullen met de uwen samenwerken, 9 om
mij een groot aantal bomen te bezorgen; want de tempel, die ik ga bouwen,
moet groots, en heel iets bijzonders worden. 10 Van mijn kant zal ik als
onderhoud van de houthakkers, die de bomen vellen, twintigduizend kor
tarwe, twintigduizend kor gerst, twintigduizend bat wijn en twintigduizend
bat olie leveren. 11 Daarop zond Chirom, de koning van Tyrus, schriftelijk het
volgende antwoord aan Salomon: Uit liefde voor zijn volk heeft Jahweh u tot
koning over hen aangesteld. 12 En Chirom ging voort: Gezegend zij Jahweh,
de God van Israël, die hemel en aarde gemaakt heeft, omdat Hij aan koning
David een zoon heeft geschonken, die begaafd is met wijsheid, verstand en
inzicht, om een tempel te bouwen voor Jahweh en een koningspaleis voor
zichzelf. 13 Daarom zend ik u een begaafd kunstenaar. Het is een zekere
Choeram-Abi, 14 de zoon van een vrouw uit Dan en van een vader uit Tyrus.
Hij is op de hoogte met de bewerking van goud, zilver, brons, ijzer, steen
en hout, van purper, violet, byssus en karmozijn; hij verstaat de kunst,
allerlei figuren te snijden, en kan een plan ontwerpen van alles wat hem
wordt opgedragen. Hij zal samenwerken met de vaklieden van u en van
uw vader David, mijn heer. 15 De tarwe en gerst, de olie en wijn, waarvan
mijn heer gewag heeft gemaakt, gelieve hij aan zijn dienaren te zenden.
16 Wij zullen bomen vellen van de Libanon, zoveel gij nodig hebt, en ze per
vlot over zee naar Joppe brengen; en gij kunt ze vandaar naar Jerusalem
vervoeren. 17 Daarop liet Salomon een telling houden van alle mannelijke
vreemdelingen, die in het land Israël woonden; het was de eerste telling na
die van David, zijn vader. Men kwam tot een getal van honderd drie en
vijftigduizend zeshonderd man. 18 Zeventigduizend ervan gebruikte hij als
lastdragers, tachtigduizend als steenhouwers, en zes en dertighonderd als
opzichters over het werkvolk.

3

1 Toen begon Salomon met de bouw van de tempel van Jahweh in
Jerusalem, op de berg Moria, waar Jahweh aan zijn vader David verschenen
was, en waar David de dorsvloer van Ornan, den Jeboesiet, daartoe in orde
had gemaakt. 2 Hij begon met de bouw op de tweede dag van de tweede
maand, in het vierde jaar van zijn regering. 3 De volgende afmetingen legde

Salomon aan de bouw van het Godshuis ten grondslag: de lengte, berekend
naar ellen van de oude afmeting, bedroeg zestig el, de breedte twintig, en de
hoogte honderd twintig el. 4 De voorhal, voor het Heilige, was twintig el lang,
dus even lang als de tempel breed was; hij bekleedde hem van binnen met
zuiver goud. 5 De grote ruimte liet hij met cypressenhout beschieten, dat met
zuiver goud was bekleed, waarop slingers waren aangebracht. 6 Ook werd
de grote ruimte met kostbare stenen versierd. Het goud was afkomstig van
Párwaim. 7 Ook de balken, drempels, muren en deuren van dit gebouw liet
hij met goud beleggen en op zijn wanden cherubs snijden. 8 Vervolgens liet
hij de ruimte van het Allerheiligste inrichten. De lengte, langs de korte zijde
van het gebouw, bedroeg twintig el, en de diepte eveneens twintig el. Het
werd met zuiver goud overtrokken tot een gewicht van zeshonderd talenten.
9 Alleen al voor de nagels gebruikte hij vijftig sikkels goud; want de koppen
werden met goud overtrokken. 10 In de ruimte van het Allerheiligste werden
twee cherubs geplaatst van olijfhout, dat met goud overtrokken was. 11 De
vleugels der cherubs hadden een gezamenlijke lengte van twintig el. De ene,
vijf el lange vleugel van den enen cherub raakte de wand van het gebouw;
de andere, vijf el lange vleugel raakte de vleugel van den anderen cherub.
12 De ene, vijf el lange vleugel van den anderen cherub raakte eveneens de
wand van het gebouw; de andere, vijf el lange vleugel raakte de vleugel van
den eersten cherub. 13 De vleugels van die cherubs hadden dus een vlucht
van twintig el. De cherubs stonden recht overeind, met hun gelaat naar het
Heilige gekeerd. 14 Ook liet hij een voorhangsel vervaardigen van purper
en violet, karmozijn en byssus, waarin cherubs waren geweven. 15 Vóór het
gebouw liet hij twee zuilen plaatsen van vijf en dertig el hoogte, met een
kapiteel van vijf el op de top. 16 Hij liet er slingers als kransen voor maken,
die op de top der zuilen werden aangebracht, en honderd granaatappels, die
aan de slingers werden opgehangen. 17 De zuilen liet hij aan de voorkant van
het Heilige opstellen: een aan de rechter- en een aan de linkerkant. De ene
noemde hij Jakin, de andere Bóaz.

4

1 Hij liet een bronzen altaar vervaardigen van twintig el lengte, twintig
el breedte, en tien el hoogte. 2 Ook maakte hij de gegoten zee. Haar kom
was tien el breed, van rand tot rand gemeten. Zij was helemaal rond en
vijf el diep; men kon haar slechts met een koord van dertig el omspannen.
3 Onder de rand waren over de gehele omtrek van dertig el twee rijen
ontloken bloemen aangebracht, die in de gietvorm zelf gegoten waren.
4 Zij werd gedragen door twaalf ossen, waarvan er drie naar het noorden,
drie naar het westen, drie naar het zuiden en drie naar het oosten keken,
terwijl hun achterdelen naar de binnenkant waren gekeerd. 5 Haar wand
was een handbreed dik; haar rand was als die van een beker, en had de
vorm van een lotuskelk. Ze had een inhoud van drieduizend bat. 6 Verder
liet hij tien wasbekkens gieten, waar van er vijf aan de rechter- en vijf
aan de linkerzijde geplaatst werden; zij dienden voor de wassingen. Men
spoelde daarin de benodigdheden voor het offer af, terwijl de priesters zich
in de zee reinigden. 7 Ook liet hij tien gouden luchters vervaardigen, het
voorgeschreven aantal, en in het Heilige zetten: vijf aan de rechter- en
vijf aan de linkerkant. 8 Eveneens tien tafels, die in het Heilige geplaatst
werden: vijf aan de rechter- en vijf aan de linkerzijde. Bovendien honderd

gouden plengschalen. 9 Hij liet de voorhof der priesters bouwen en de grote
voorhof met de poorten naar die voorhof, wier deuren met brons werden
overtrokken. 10 De zee zette hij rechts van de tempel in het zuidoosten.
11 Nadat Choeram ook nog potten, schoppen en offerschalen gemaakt had,
was al het werk voltooid, dat hij in opdracht van koning Salomon voor het
Godshuis had moeten vervaardigen. 12 Het bestond uit: twee zuilen met
bolvormige kapitelen aan de kop der zuilen; twee vlechtwerken rondom
de bolvormige kapitelen der zuilen; 13 vierhonderd granaatappels voor
de twee vlechtwerken, die in dubbele rijen om de vlechtwerken hingen,
welke de beide bolvormige kapitelen op de zuilen bedekten. 14 Verder tien
wagentjes, met bekkens er op; 15 en één zee, door twaalf runderen gedragen.
16 Tenslotte de potten, schoppen en offerschalen. Al deze voorwerpen, die
Choeram-Abi in opdracht van koning Salomon voor de tempel van Jahweh
had vervaardigd, waren van echt brons. 17 In de Jordaanvlakte, tussen
Soekkot en Sereda, had de koning alles in lemen vormen laten gieten; 18 en
Salomon liet al die voorwerpen in zo'n groot aantal vervaardigen, dat het
gewicht van het brons niet vast te stellen was. 19 Bovendien liet Salomon
al de verdere benodigdheden voor de tempel vervaardigen: het gouden
altaar met de gouden tafels voor de toonbroden; 20 de luchters van zuiver
goud met de gouden lampen, die volgens voorschrift voor het Allerheiligste
moesten branden; 21 verder de gouden bloemkelken, lampen en snuiters,
alles van het fijnste goud; 22 de messen, offerschalen, pannen en bekkens,
alles van zuiver goud. En tenslotte het gouden beslag aan de deuren van het
binnenste tempelvertrek, namelijk van het Allerheiligste, en aan de deuren
van het Heilige.

5

1 Toen heel het werk, dat Salomon voor de tempel van Jahweh had laten
verrichten, gereed was, bracht hij de wijgeschenken van zijn vader David,
het goud, het zilver en de vaten, naar de schatkamers van de tempel van
God. 2 Nu riep Salomon de oudsten van Israël en alle stamhoofden en de
familievorsten der Israëlieten bij zich naar Jerusalem, om de verbondsark
van Jahweh uit de Davidstad, of de Sion naar haar plaats te brengen. 3 Zo
trokken alle mannen van Israël naar den koning op voor het feest, dat
in de zevende maand werd gevierd. 4 Toen nu al de oudsten van Israël
gekomen waren, namen de levieten de ark op, 5 en brachten haar met de
openbaringstent en al de heilige voorwerpen, die in de tabernakel waren,
naar boven. De levieten droegen met de priesters mee. 6 Koning Salomon
zelf ging met al de Israëlieten, die zich bij hem hadden gevoegd, voor de
ark uit, en offerde zoveel schapen en runderen, dat ze niet meer te tellen
of te berekenen waren. 7 Daarop brachten de priesters de verbondsark
van Jahweh naar haar plaats, in het binnenste van de tempel, in het
Allerheiligste, en zetten haar onder de vleugels der cherubs. 8 De cherubs
spreidden dus hun vleugels over de ark uit, en overschaduwden de ark en
haar draagstangen. 9 Deze waren zo lang, dat men de uiteinden ervan in het
Heilige, dat voor het Allerheiligste lag, kon zien, maar daarbuiten niet meer;
ze zijn daar gebleven tot op deze dag. 10 In de ark was niets anders dan de
twee tafelen, die Moses op de Horeb erin had gelegd; het waren de tafelen
van het Verbond, dat Jahweh bij de uittocht uit Egypte met de Israëlieten
gesloten had. 11 Toen alle aanwezige priesters, die zonder op hun beurt

te letten zich hadden geheiligd, het heiligdom verlaten hadden, 12 stelden
alle levietische zangers, namelijk Asaf, Heman en Jedoetoen met hun zonen
en ambtgenoten in linnen gewaden gekleed, zich met cymbalen, harpen en
citers, oostelijk van het altaar op, naast de honderd twintig priesters, die
op de trompet moesten blazen. 13 Maar zodra de blazers en de zangers, als
één man, eenstemmig de muziek inzetten, om Jahweh te loven en te prijzen,
en de trompetten en cymbalen en andere muziekinstrumenten het loflied
lieten weerschallen: “Looft Jahweh; want Hij is goed, en eeuwig duurt zijn
barmhartigheid”, vervulde een wolk het huis van Jahweh. 14 Door die wolk
konden de priesters er niet meer blijven, om hun dienstwerk te verrichten;
want de glorie van Jahweh vervulde de tempel van God.

6

1 Nu sprak Salomon: De zon heeft Jahweh aan de hemel geplaatst, Maar
Zelf besloot Hij, in een wolk te vertoeven; 2 Zo kon ik het wagen, U een
tempel te bouwen, Een huis, waar Gij eeuwig zult wonen! 3 Hierop keerde
de koning zich om, en zegende heel de gemeenschap van Israël. En terwijl
allen overeind gingen staan, 4 sprak hij: Geprezen zij Jahweh, Israëls God,
wiens hand heeft volbracht, wat zijn mond tot mijn vader David heeft
gesproken: 5 “Sinds de dag, dat Ik mijn volk uit het land van Egypte heb
geleid, heb Ik geen enkele stad van alle stammen van Israël uitverkoren, om
Mij daar een tempel te bouwen, waarin mijn Naam zou wonen, en heb Ik
niemand uitverkoren, om over mijn volk Israël te heersen. 6 Maar Jerusalem
heb Ik uitverkoren, om daar mijn Naam te doen wonen; en David heb Ik
uitgekozen, om over mijn volk Israël te heersen!” 7 Daarom wilde mijn
vader David een tempel bouwen voor de Naam van Jahweh, Israëls God.
8 Maar Jahweh sprak tot David: “Het was goed van u, het plan op te vatten,
om een tempel te bouwen voor mijn Naam. 9 Maar niet gij zult de tempel
bouwen, doch uw zoon, die uit uw lenden voortkomt, zal een tempel bouwen
voor mijn Naam.” 10 En Jahweh heeft zijn belofte vervuld. Want ik ben
mijn vader David opgevolgd, en heb mij neergezet op de troon van Israël,
zoals Jahweh gezegd had. En nu heb ik voor de Naam van Jahweh, Israëls
God, een tempel gebouwd, 11 en daarin een plaats bereid voor de ark, waar
het Verbond berust, dat Jahweh met de Israëlieten gesloten heeft. 12 Toen
ging Salomon ten aanschouwen van heel de gemeenschap van Israël voor
het altaar van Jahweh staan en strekte zijn handen uit. 13 Want Salomon
had een bronzen spreekgestoelte laten maken, van vijf el lang, vijf el breed
en drie el hoog, en het midden in de voorhof geplaatst; daarop was hij
gaan staan. Nu knielde hij neer ten aanschouwen van al de vergaderde
Israëlieten, strekte zijn handen naar de hemel uit, 14 en sprak: Jahweh, God
van Israël; geen god boven in de hemel of beneden op aarde is gelijk aan
U; want in goedertierenheid houdt Gij U aan het verbond met uw dienaren,
die met heel hun hart voor uw aanschijn wandelen. 15 Ook aan uw dienaar
David, mijn vader, hebt Gij vervuld wat Gij hem hebt gezegd. Wat uw
mond beloofde, heeft uw hand volbracht, zoals blijkt op deze dag. 16 Welnu
dan, Jahweh, Israëls God, vervul aan uw dienaar David, mijn vader, ook de
belofte, die Gij hem deedt: “Nooit zal het u aan een man ontbreken, die op
Israëls troon is gezeten, indien uw zonen slechts op hun gedrag willen letten
en voor mijn aanschijn wandelen, zoals gij voor mijn aanschijn gewandeld
hebt.” 17 Jahweh, God van Israël, moge ook deze belofte, die Gij aan uw
dienaar David gedaan hebt, toch worden vervuld. 18 Maar zou God dan

werkelijk bij de mensen op aarde wonen? Zie, de hemel, zelfs de hemel
der hemelen kan U niet bevatten; hoe dan dit huis, dat ik heb gebouwd!
19 Jahweh, mijn God, luister naar het bidden en smeken van uw dienaar,
en hoor naar het geroep en het gebed, dat uw dienaar vandaag tot U richt.
20 Mogen uw ogen nacht en dag over dit huis blijven waken, over de plaats,
waarvan Gij gezegd hebt: “Mijn Naam zal daar wonen!” Hoor het gebed, dat
uw dienaar op deze plaats tot U opzendt. 21 Luister naar de smeekbede, die
uw dienaar en Israël uw volk op deze plaats tot U richten. En wanneer Gij ze
hoort in de hemel, uw woonstede, verhoor ze dan ook, en schenk vergiffenis.
22 Wanneer iemand tegen zijn naaste misdoet, en deze hem een eed oplegt,
als bewijs voor zijn onschuld, en hij voor die eed in dit huis verschijnt voor
uw altaar: 23 luister dan in de hemel, en richt uw dienaren; veroordeel
den schuldige, door zijn daad op zijn eigen hoofd te doen neerkomen, maar
stel den onschuldige in het gelijk, door hem voor zijn onschuld te belonen.
24 Wanneer Israël, uw volk, omdat het tegen U heeft gezondigd, door zijn
vijand wordt verslagen, maar ze bekeren zich, prijzen uw Naam, en bidden
en smeken tot U in dit huis: 25 luister dan in de hemel, vergeef de zonden van
Israël, uw volk, en laat hen terugkeren naar het land, dat Gij aan hen en hun
vaderen hebt geschonken. 26 Wanneer de hemel gesloten blijft en er geen
regen valt, omdat zij tegen U zondigen, maar ze bidden dan op deze plaats,
prijzen uw Naam, en bekeren zich van hun zonden, omdat Gij ze vernedert:
27 luister dan in de hemel, vergeef de zonden van uw dienaren en van Israël,
uw volk, wijs het de goede weg die het bewandelen moet, en geef weer regen
op uw land, dat Gij aan uw volk hebt geschonken als erfdeel. 28 Wanneer
het land wordt geteisterd door hongersnood of pest, door korenbrand of
verdorring, door sprinkhaan of knaagbek, wanneer het volk in een van zijn
poorten door den vijand wordt benauwd, of bezocht wordt door plagen en
ziekten; 29 wanneer iemand van uw volk Israël in het bijzonder, in droefheid
of leed, komt bidden en smeken, en zijn handen uitstrekt naar dit huis:
30 luister dan in de hemel, uw woonstede, en schenk vergiffenis, grijp in, en
vergeld eenieder zijn werken. Want Gij kent de harten, Gij alleen kent het
hart aller mensen. 31 Dan zullen zij U vrezen en op uw wegen wandelen,
zolang ze leven op het land, dat Gij aan onze vaderen hebt geschonken.
32 Zelfs wanneer een vreemdeling, die niet tot uw volk Israël behoort, ter
wille van uw Naam uit een ver land zal komen, en in dit huis verschijnt, om
te bidden, omdat hij van uw grote Naam, uw sterke hand en uw gespierde
arm heeft gehoord: 33 luister dan in de hemel, uw woonstede, en doe, wat
deze vreemdeling U vraagt; opdat alle volkeren der aarde uw Naam mogen
kennen, U vrezen, evenals Israël, uw volk, en mogen ondervinden, dat de
tempel, die ik voor U heb gebouwd, uw Naam draagt. 34 Wanneer uw volk op
uw bevel tegen den vijand ten strijde trekt, en zij bidden tot U in de richting
van de stad, die Gij hebt uitverkoren, en van het huis, dat ik voor uw Naam
heb gebouwd: 35 luister dan in de hemel naar hun bidden en smeken, en
verschaf hun recht. 36 Wanneer ze tegen U zondigen-want er is niemand,
die niet zondigt-en Gij levert ze in uw toorn aan een vijand over, zodat
ze gevangen worden weggevoerd naar het land van dien vijand, veraf of
dichtbij; 37 wanneer ze dan in het land hunner ballingschap tot nadenken
komen, zich bekeren en in het land van hen, die ze wegvoerden, smekend
tot U zeggen: “Wij hebben gezondigd, en slecht en goddeloos gehandeld”;
38 wanneer ze zich met geheel hun hart en geheel hun ziel tot U bekeren in
het land hunner vijanden, die hen hebben weggevoerd, en ze bidden tot U

in de richting van het land, dat Gij aan hun vaderen hebt geschonken, in de richting van de stad, die Gij hebt uitverkoren, en van het huis, dat ik voor uw Naam heb gebouwd: 39 luister dan in de hemel, uw woonstede, naar hun bidden en smeken, en verschaf hun recht. Schenk vergiffenis aan het volk, dat tegen U misdeed. 40 Welnu dan, mijn God, mogen uw ogen geopend zijn, en uw oren luisteren naar het gebed op deze plaats! 41 Jahweh, God, trek thans op naar uw rustplaats, Gijzelf en de ark uwer glorie! Jahweh, God, mogen uw priesters met uw heil worden bekleed, En uw vromen zich over uw goedheid verheugen! 42 Jahweh, God, wijs het gebed van uw gezalfde niet af; Gedenk uw gunsten aan David, uw dienaar!

7

1 Toen Salomon zijn gebed had beëindigd, daalde er vuur van de hemel, dat het brandoffer en de slachtoffers verteerde, en werd het gebouw vervuld van de glorie van Jahweh. 2 De priesters konden het huis van Jahweh niet ingaan, daar de glorie van Jahweh zijn tempel vervulde. 3 En toen alle Israëlieten aanschouwden, hoe het vuur neerdaalde en de glorie van Jahweh de tempel vervulde, bogen zij allen in aanbidding hun gelaat op het plaveisel ter aarde neer, en weerklonk de lofzang: “Looft Jahweh, want Hij is goed, en eeuwig duurt zijn barmhartigheid!” 4 Nu bracht de koning met al het volk offers aan Jahweh; 5 koning Salomon offerde wel twee en twintigduizend runderen en honderd twintigduizend schapen; zo werd het Godshuis door den koning en al het volk ingewijd. 6 En terwijl de priesters hun dienst verrichtten, stonden de levieten met de muziekinstrumenten van Jahweh, die koning David had laten vervaardigen om het loflied te spelen: “Looft Jahweh, want eeuwig duurt zijn barmhartigheid”, en hieven ze het loflied van David aan; tegenover hen bliezen de priesters op de bazuin, en heel Israël stond recht overeind. 7 Nu verklaarde Salomon ook het middengedeelte van de voorhof, die voor de tempel van Jahweh ligt, voor heilig, omdat hij daar brandoffers en het vet van vredeoffers moest opdragen. Want op het bronzen altaar, dat Salomon gemaakt had, was geen plaats genoeg voor al de brand- en spijsoffers en voor het vet. 8 Daarna vierde Salomon een feest van zeven dagen, en heel Israël met hem; want een zeer groot aantal feestgangers was van de weg naar Chamat tot aan de beek van Egypte saamgekomen. 9 Op de achtste dag hielden ze een hoogtij; want de inwijding van het altaar met het gehele feest had zeven dagen geduurd. 10 Op de dertiende dag van de zevende maand liet hij het volk naar zijn woonplaatsen terugkeren, blij en opgeruimd om al het goede, dat Jahweh voor David, voor Salomon en Israël, zijn volk, had gedaan. 11 Toen Salomon de tempel van Jahweh en het koningspaleis voltooid had, en op een voorspoedige wijze in de tempel van Jahweh en in zijn eigen paleis alles tot stand had gebracht, wat hij had ontworpen, 12 verscheen Jahweh in een nacht aan Salomon. En Hij sprak tot hem: Ik heb uw gebed verhoord, en Mij deze tempel als offerplaats uitverkoren. 13 Wanneer Ik de hemel sluit, zodat er geen regen valt, of Ik gebied de sprinkhanen het land kaal te vreten, of Ik zend een pestziekte onder mijn volk: 14 en het volk, waarover mijn Naam is uitgeroepen, buigt zich neer en bidt, zoekt mijn aanschijn en bekeert zich van zijn boze wandel: dan zal Ik het in de hemel verhoren, hun zonden vergeven, en hun land doen opleven. 15 Mijn ogen zullen geopend zijn en mijn oren zullen luisteren naar het gebed, dat op deze

plaats wordt gestort. 16 Thans heb Ik deze tempel uitverkoren en geheiligd.
Mijn Naam zal daar voor eeuwig wonen, en mijn ogen en mijn hart zullen
daar voor altijd verwijlen. 17 En wanneer gij, juist als David, uw vader, voor
mijn aanschijn blijft wandelen, volgens mijn geboden leeft, en mijn wetten
en voorschriften onderhoudt: 18 dan zal Ik uw koningstroon voor altijd
bevestigen, zoals Ik aan uw vader David beloofd heb, toen Ik hem zeide:
“Nooit zal het u aan een afstammeling op de troon van Israël ontbreken!”
19 Maar wanneer gij u van Mij afkeert, de geboden en wetten, die Ik u gaf, niet
meer onderhoudt, en andere goden gaat dienen en u voor hen neerwerpt,
20 dan zal Ik ze wegvagen uit het land, dat Ik hun heb gegeven, het huis, dat
Ik voor mijn Naam heb geheiligd, verwerpen, en het maken tot een schimp
en een schande voor alle volken. 21 Dan zal deze tempel, die zo’n indruk
maakte, elken voorbijganger doen huiveren. En wanneer men zal vragen:
Waarom heeft Jahweh zó met dit land en deze tempel gedaan, 22 dan zal het
antwoord zijn: Omdat zij Jahweh, den God van hun vaderen, die hen uit
Egypte voerde, hebben verlaten, om zich aan andere goden te hechten, zich
voor hen neer te werpen en hen te dienen; daarom heeft Hij al deze ellende
over hen gebracht!

8

1 Toen Salomon na verloop van twintig jaar de tempel van Jahweh en
zijn eigen paleis had voltooid, 2 begon hij de steden, die Chirom aan hem
had afgestaan, te versterken, en er Israëlieten in te vestigen. 3 Daarna trok
Salomon tegen Chamat-Soba op, en veroverde deze stad. 4 Ook versterkte
hij Tadmor, dat in de woestijn ligt, en alle andere voorraadsteden, die hij
in Chamat gebouwd had. 5 Hij versterkte Hoog- en Laag-Bet-Choron tot
vestingen met muren, poorten en grendels; 6 verder bouwde hij Baälat
en alle voorraadsteden, wagensteden en ruitersteden, en alle ontworpen
gebouwen in Jerusalem, op de Libanon en in heel zijn rijksgebied. 7 Heel de
overgebleven bevolking der Chittieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwwieten
en Jeboesieten, die niet tot de Israëlieten behoorden, liet Salomon voor de
arbeidsdienst opkomen. 8 Het waren de nakomelingen van hen, die in
het land waren overgebleven, en die de Israëlieten niet hadden kunnen
uitroeien. Zo is het gebleven tot op deze dag. 9 Maar van de Israëlieten
maakte Salomon niemand tot arbeider; zij waren zijn soldaten, hovelingen,
legeroversten, bevelvoerders, wagenmenners en ruiters. 10 Tot hen beho-
orden ook de tweehonderd vijftig hoofdopzichters, die Salomon aangesteld
had, en toezicht hielden op het volk. 11 De dochter van Farao liet Salomon
uit de David. stad verhuizen naar het paleis, dat hij voor haar had laten
bouwen. Want hij dacht: Het past niet, dat een van mijn vrouwen in het
huis van David, den koning van Israël, woont; want de plaatsen, waar de ark
van Jahweh geweest is, zijn heilig! 12 Toen begon Salomon de brandoffers
ter ere van Jahweh te offeren op het altaar van Jahweh, dat hij opgericht
had aan de voorkant van de voorhal. 13 Het aantal, dat dagelijks geofferd
werd, stemde overeen met de voorschriften van Moses; zo ook de sabbatten,
de nieuwe manen en de drie jaarlijkse feesten: het feest der ongedesemde
broden, het feest der weken en het loofhuttenfeest. 14 Daarenboven regelde
hij overeenkomstig de voorschriften van zijn vader David de dienst van de
priesterafdelingen en de taak der levieten, namelijk de gewijde muziek en
het bijstaan van de priesters in hun dagelijkse dienst. Ook verdeelde hij
de afdelingen poortwachters over de verschillende poorten; want zo had

David, de man Gods, het verordend. 15 En in geen enkel opzicht, ook niet
in het beheer der schatten, werd er afgeweken van de voorschriften des
konings aangaande de priesters en levieten. 16 Zo kwam al het werk van
Salomon tot stand, van de dag af, dat Salomon de grondslag legde voor de
tempel van Jahweh, totdat hij de tempel van Jahweh voltooid had. 17 In die
tijd trok Salomon naar Es-jon-Géber en naar Elat, aan de kust van de zee in
het land Edom. 18 Chirom zond hem namelijk met medewerking van zijn
onderdanen schepen en ervaren zeelui, die met de mensen van Salomon
naar Ofir voeren, waar ze vierhonderd vijftig talenten goud haalden, dat ze
bij koning Salomon brachten.

9

1 De koningin van Sjeba, die veel van Salomon gehoord had, kwam om hem
met raadsels op de proef te stellen. Vergezeld van een groot gevolg trok ze
met een tros kamelen, die met reukwerken en heel veel goud en edelstenen
beladen waren, naar Jerusalem. Bij Salomon aangekomen, vroeg ze hem
alles, wat haar in de gedachte kwam. 2 Maar Salomon verklaarde haar de
zin van al haar woorden; niets bleef voor den koning verborgen, zodat hij
het haar niet verklaren kon. 3 Toen nu de koningin van Sjeba bemerkte, hoe
wijs Salomon was, en zij het paleis zag, dat hij gebouwd had, 4 de spijzen
van zijn tafel, de aanzittende hovelingen, de rijen bedienden in hun kledij
en de schenkers, verder nog de slachtoffers, die hij opdroeg in de tempel
van Jahweh, raakte zij buiten zichzelf, 5 en sprak tot den koning: Het is dus
waar geweest, wat ik in mijn land over uw bezit en uw wijsheid gehoord
heb. 6 Ik geloofde het niet, voordat ik hier kwam en het met eigen ogen zag.
Maar waarlijk, nog niet de helft heeft men mij verteld; want gij bezit meer
wijsheid en rijkdom, dan ik gehoord heb! 7 Gelukkig uw onderdanen, en
gelukkig uw dienaren hier, die altijd voor u mogen staan, om uw wijsheid
te horen. 8 Gezegend zij Jahweh, uw God, die u zo heeft liefgehad, dat Hij u
op zijn troon heeft geplaatst, als plaatsvervanger van Jahweh, uw God, en
u, in zijn onvergankelijke liefde voor Israël, tot koning heeft aangesteld, om
volgens recht en billijkheid te regeren. 9 Toen gaf zij den koning honderd
twintig talenten goud, edelstenen en ontzaglijk veel reukwerk. Nooit is er
zoveel reukwerk aangevoerd, als de koningin van Sjeba toen aan koning
Salomon heeft geschonken. 10 Bovendien bracht de vloot van Chirom en
die van Salomon, welke goud uit O fir haalde, ook sandelhout en edelstenen
mee. 11 Van dit sandelhout maakte de koning bijzondere meubels voor de
tempel van Jahweh en zijn eigen paleis, en verder nog citers en harpen voor
de zangers. Tot op heden is er nooit meer zoveel sandelhout in het land Juda
bij elkaar gezien. 12 Van zijn kant gaf Salomon aan de koningin van Sjeba al
wat ze maar wenste en vroeg, behalve wat hij haar met koninklijke mildheid
uit eigen beweging schonk. Hierop aanvaardde zij de terugreis, en ging met
haar dienaren weer naar haar land.

13 Het gewicht van het goud, dat jaarlijks bij Salomon binnenkwam,
bedroeg zeshonderd zes en zestig talenten. 14 Hierbij kwamen de inkomsten
van de kooplieden en kramers, en van alle koningen der Arabieren, en van
de stadhouders van het land, die goud en zilver aan Salomon brachten.
15 Daarenboven vervaardigde koning Salomon tweehonderd beukelaars
van geslagen goud; zeshonderd sikkels goud waren voor iedere beuke-
laar nodig. 16 Verder driehonderd schilden, eveneens van geslagen goud;
driehonderd sikkels goud waren er nodig voor elk schild. De koning hing

ze op in het huis Libanonwoud. 17 Ook maakte de koning een grote ivoren troon, die hij met fijn goud bekleedde. 18 Deze troon had zes treden. De rugleuning was van boven rond, en aan beide kanten van de zitting waren armleuningen aangebracht. Daarnaast stonden twee leeuwen. 19 Op de zes trappen stonden twaalf leeuwen, aan weerskanten één op iedere trap. Voor geen enkel koninkrijk werd ooit zo iets gemaakt! 20 Al de drinkschalen van Salomon waren van goud, zelfs het gerief van het huis Libanonwoud was van zuiver goud. Zilver was er niet; dat was in Salomons dagen niet in tel. 21 Want de koning had een Tarsjisjvloot op zee met schepen van Chirom; en eens in de drie jaar kwam die Tarsjisjvloot binnen met een lading goud, behalve het zilver en ivoor, de apen en de pauwen. 22 Zo stak Salomon in rijkdom en wijsheid boven alle koningen der aarde uit, 23 en iedereen verlangde Salomon te zien, om de wijsheid te horen, die God in zijn hart had gestort. 24 Een ieder bracht dan geschenken mee, gouden en zilveren voorwerpen, gewaden, wapens, reukwerk, paarden en muildieren. En dit geschiedde jaar in, jaar uit. 25 Salomon bezat vierduizend span paarden en wagens, en twaalfduizend ruiters, die hij onderbracht in de wagensteden en de koninklijke gebouwen te Jerusalem. 26 Hij heerste over alle koningen, van de Rivier af tot aan het land der Filistijnen en de grens van Egypte. 27 Door het beleid van den koning werd het zilver te Jerusalem zo overvloedig als stenen, en het cederhout zo overvloedig als de moerbei op de kustvlakte. 28 De paarden van Salomon werden uit Moesri en allerlei andere landen betrokken. 29 De verdere geschiedenis van Salomon, de vroegere zowel als de latere, staat beschreven in de Geschiedenis van den profeet Natan, in de profetie van Achi-ja van Sjilo, en in de visioenen van den ziener Jedo over Jeroboam, den zoon van Nebat. 30 Veertig jaren regeerde Salomon te Jerusalem over heel Israël. 31 Toen ging hij bij zijn vaderen te ruste. Hij werd in de stad van zijn vader David begraven, en zijn zoon Roboam volgde hem op.

10

1 Daar heel Israël nu te Sikem bijeenkwam, om Roboam tot koning uit te roepen, ging ook deze er heen. 2 Zodra echter Jeroboam dat vernam, de zoon van Nebat, die zich in Egypte ophield, waarheen hij voor koning Salomon uitgeweken was, keerde hij uit Egypte terug. 3 Men liet hem ontbieden, en zo kwamen hij en alle Israëlieten voor Roboam en zeiden: 4 Uw vader heeft ons een zwaar juk opgelegd; verlicht gij nu de harde dienstbaarheid, waartoe uw vader ons dwong, en het zware juk, dat hij ons heeft opgelegd, en wij zullen u dienen. 5 Hij antwoordde: Gaat heen tot overmorgen, en komt dan bij mij terug. Toen het volk weg was, 6 ging koning Roboam te rade bij de bejaarde mannen, die bij het leven van zijn vader Salomon diens vertrouwelingen waren geweest, en vroeg hun: Wat raadt gij mij, dit volk te antwoorden? 7 Ze zeiden hem: Wanneer gij dit volk nu terwille zijt, en het een goedgunstig antwoord geeft, zal het u voor altijd dienen. 8 Maar hij verwierp de raad, die de bejaarde mannen hem gegeven hadden, en ging te rade bij de jongelieden, die met hem waren opgegroeid en nu zijn vertrouwelingen waren. 9 Hij zeide hun: Wat raadt gij mij, dit volk te antwoorden, dat mij heeft durven zeggen: “Verlicht het juk, dat uw vader ons heeft opgelegd.” 10 En de jongemannen, die met hem waren opgegroeid, zeiden hem: Dit moet ge antwoorden aan dit volk, dat tot u durfde zeggen:

“Uw vader heeft ons een zwaar juk opgelegd; maak gij het nu lichter!” Zo
moet ge tot hen spreken: Mijn pink is dikker dan mijns vaders middel.
11 Heeft mijn vader u een zwaar juk opgelegd, ik zal uw juk nog verzwaren;
heeft mijn vader u met zwepen getuchtigd, ik zal het met schorpioenen doen.
12 Toen Jeroboam met al het volk op bevel van den koning, om overmorgen
bij hem terug te komen, na drie dagen bij den koning kwam, 13 gaf de
koning een hard antwoord aan het volk. Want koning Roboam stoorde zich
niet aan de raad, die de bejaarde mannen hem hadden gegeven, 14 maar
volgens de raad der jongelieden zeide hij hun: Heeft mijn vader u een zwaar
juk opgelegd, ik zal het nog verzwaren. Heeft mijn vader u met zwepen
getuchtigd, ik zal het met schorpioenen doen. 15 De koning was dus het volk
niet terwille; want Jahweh had het zo beschikt om zijn belofte te houden,
die Hij door den profeet Achijáhoe van Sjilo aan Jeroboam, den zoon van
Nebat, had gedaan. 16 Toen Israël dus zag, dat de koning hun niet ter wille
was, riep heel het volk den koning toe: Wat hebben wij met David te maken?
Wij hebben niets uit te staan met den zoon van Jesse! Terug naar uw tenten,
Israël! David, zorg voor uw eigen huis! Heel Israël trok zich dus terug naar
zijn tenten, 17 en Roboam werd koning alleen over de Israëlieten, die in de
steden van Juda woonden. 18 Wel vaardigde koning Roboam den leider van
de arbeidsdienst Hadoram nog af, maar Israël stenigde hem dood, en koning
Roboam moest overhaast zijn wagen bestijgen, om nog naar Jerusalem te
kunnen vluchten. 19 Zo scheurde Israël zich van het huis van David los; dit
bleef zo tot op de huidige dag.

11

1 Zodra Roboam nu te Jerusalem was aangekomen, verzamelde hij uit de
stammen Juda en Benjamin wel honderd tachtigduizend strijdbare man-
nen, om tegen Israël oorlog te voeren en het koningschap voor Roboam terug
te winnen. 2 Maar het woord van Jahweh werd tot den godsman Sjemajáhoe
gericht: 3 Zeg aan Roboam, den zoon van Salomon, den koning van Juda:
4 Zo spreekt Jahweh! Trekt niet op, en voert geen oorlog tegen uw broeders!
Iedereen kere terug naar zijn huis; want door Mij is dit alles beschikt. Zij
luisterden naar Jahweh, en zagen er van af, tegen Jeroboam op te trekken.
5 Roboam bleef dus in Jerusalem wonen en verbouwde verschillende steden
in Juda tot vesting. 6 Zo bracht hij Betlehem, Etam, Tekóa, 7 Bet-Soer, Soko,
Adoellam, 8 Gat, Maresja, Zif, 9 Adoráim, Lakisj, Azeka, 10 Sora, Ajjalon en
Hebron, die in Juda en Benjamin lagen, in staat van verdediging, 11 maakte
er sterke vestingen van, stelde er bevelhebbers aan en sloeg er voorraden op
van proviand, olie en wijn; 12 en daar in die verschillende steden schilden en
lansen aanwezig waren, maakte hij ze buitengewoon sterk. Zo bleven Juda
en Benjamin voor hem behouden. 13 De priesters en levieten die in Israël
woonden verhuisden uit hun woonplaatsen, en vestigden zich bij hem.
14 De levieten moesten namelijk hun landerijen en bezittingen verlaten en
naar Juda en Jerusalem uitwijken, omdat Jeroboam met zijn zonen hen
had afgezet als priesters van Jahweh, 15 en zelf priesters aanstelde op de
offerhoogten, bij de bokken- en kalverbeelden, die hij gemaakt had. 16 Zij
werden gevolgd door velen uit alle stammen van Israël, die vastbesloten
waren, Jahweh te blijven vereren, den God van Israël, en die naar Jerusalem
kwamen, om Jahweh te offeren, den God van hun vaderen. 17 Zij versterkten
het koninkrijk Juda, en waren drie jaar lang een steun voor Roboam, den
zoon van Salomon; want drie jaar lang bewandelde hij de weg van David

en Salomon. 18 Roboam nam Abicháil tot vrouw, de dochter van Eliab,
den zoon van Jerimot, zoon van David, zoon van Jesse. 19 Zij schonk hem
de zonen Jeöesj, Sjemarja en Záham. 20 Na haar nam hij Maäka tot vrouw,
de dochter van Absalom; zij schonk hem Abias, Attai, Ziza en Sjelomit.
21 Roboam hield van Maäka, de dochter van Absalom, veel meer dan van
al zijn andere vrouwen en bijvrouwen; hij had namelijk achttien vrouwen
en zestig bijvrouwen, en was de vader van acht en twintig zonen en zestig
dochters. 22 Roboam stelde Abias, den zoon van Maäka, als kroonprins aan
het hoofd van zijn broers; want hem wilde hij koning maken. 23 Hij was
echter zo verstandig, enkelen van zijn andere zonen in alle streken van Juda
en Benjamin over de verschillende vestingen te verdelen, waar hij hun een
rijk bestaan verleende en veel vrouwen verschafte.

12

1 Maar toen het gezag van Roboam gevestigd was en hij machtig begon
te worden, viel hij af van de wet van Jahweh, en heel Israël met hem.
2 En omdat zij van Jahweh waren afgevallen, trok in het vijfde jaar van
Roboams regering Sjisak, de koning van Egypte, tegen Jerusalem op, 3 met
twaalfhonderd strijdwagens en zestigduizend ruiters, en met een talloos
leger van Lybiërs, Soeki-jieten en Koesjieten, dat met hem uit Egypte kwam.
4 Hij veroverde de vestingen van Juda, en verscheen voor Jerusalem. 5 Toen
kwam de profeet Sjemaja bij Roboam en de voornaamsten van Juda, die
zich uit vrees voor Sjisak in Jerusalem hadden teruggetrokken, en zeide tot
hen: Zo spreekt Jahweh! Gij hebt Mij verlaten; daarom verlaat Ik ook u, en
lever u over aan Sjisak. 6 Maar de voornaamsten van Israël en de koning
vernederden zich en erkenden: Jahweh is rechtvaardig! 7 En toen Jahweh
zag, dat ze zich hadden vernederd, werd het woord van Jahweh tot Sjemaja
gericht: Omdat ze zich vernederd hebben, zal Ik ze niet in het verderf storten
en hun een weinig uitkomst brengen. Mijn toorn zal zich niet door Sjisak
over Jerusalem voltrekken, 8 maar ze zullen hem onderdanig moeten zijn,
om het verschil te ondervinden tussen mijn dienst en de dienst van aardse
heerschappijen. 9 Koning Sjisak van Egypte rukte dus tegen Jerusalem op, en
roofde de kostbaarheden van de tempel van Jahweh en van het koninklijk
paleis. Alles nam hij mee; ook al de gouden schilden, die Salomon had laten
maken. 10 In de plaats daarvan liet Roboam bronzen schilden maken, welke
hij toevertrouwde aan de oversten der soldaten, die de wacht hielden aan
de ingang van het koninklijk paleis. 11 De soldaten droegen ze telkens als
de koning naar de tempel van Jahweh ging; daarna brachten zij ze terug
naar het soldatenverblijf. 12 Maar omdat hij zich vernederd had, liet Jahweh
zijn toorn van hem af, en stortte hem niet geheel en al in het verderf. Er
was trouwens in Juda nog veel goeds. 13 Koning Roboam wist zijn gezag
in Jerusalem te herstellen, en zijn koningschap te behouden. Roboam was
een en veertig jaar, toen hij koning werd, en regeerde zeventien jaar in
Jerusalem, de stad, die Jahweh uit alle stammen van Israël had uitverkoren,
om er zijn Naam te doen wonen. Zijn moeder heette Naäma, en was een
moabietische. 14 Hij deed kwaad, omdat hij niet vasthield aan de verering
van Jahweh. 15 De verdere geschiedenis van Roboam, de vroegere zowel
als de latere, staat beschreven in de Kronieken van den profeet Sjemaja en
in die van den ziener Iddo. Er was voortdurend oorlog tussen Roboam en
Jeroboam. 16 Roboam ging bij zijn vaderen te ruste en werd in de Davidsstad
begraven. Zijn zoon Abias volgde hem op.

13

1 In het achttiende jaar der regering van Jeroboam werd Abias koning
van Juda. 2 Drie jaar heeft hij in Jerusalem geregeerd. Zijn moeder heette
Mikajáhoe, en was de dochter van Oeriël uit Giba. Er brak oorlog uit tussen
Abias en Jeroboam. 3 Abias bond de strijd aan met een heldenschaar
van vier honderdduizend uitgelezen manschappen; Jeroboam stelde zich
met acht honderdduizend krijgers, eveneens dappere helden, tegen hem
op. 4 Nu ging Abias op de berg Semaráim staan, die tot het Efraïmgebergte
behoort, en sprak: Luistert naar mij, Jeroboam en heel Israël! 5 Gij weet
heel goed, dat Jahweh, de God van Israël, op grond van een verbond, door
zout bekrachtigd, het koningschap over Israël voor eeuwig aan David en
zijn nageslacht heeft verleend. 6 Maar toen is Jeroboam opgestaan, de
zoon van Nebat, een onderdaan van Salomon, den zoon van David, en in
opstand tegen zijn heer gekomen. 7 Een aantal leeglopers en Belialskinderen
hebben zich bij hem gevoegd, en hij wist Roboam, den zoon van Salomon,
te trotseren, omdat Roboam veel te jong en onzelfstandig was, om zijn
gezag tegenover hem te kunnen handhaven. 8 En nu meent gij, dat gij u
kunt verzetten tegen het koninkrijk van Jahweh, door Davids nageslacht
bestuurd, omdat gij over een groot leger beschikt en de gouden kalveren
hebt meegebracht, die Jeroboam u als uw goden heeft gegeven! 9 Gij hebt de
priesters van Jahweh, de zonen van Aäron en de levieten verdreven, en zelf
priesters aangesteld, juist als de volken van vreemde landen; en iedereen,
die met een jongen stier en zeven bokken kwam, om zich te laten wijden,
werd priester van die zogenaamde goden. 10 Maar wij hebben Jahweh,
onzen God; wij hebben Hem niet verlaten; onze priesters, de zonen van
Aäron, dienen Jahweh en de levieten staan hen bij. 11 Elke morgen en elke
avond offeren zij brandoffers en geurige wierook ter ere van Jahweh, leggen
de toonbroden op de reine tafel, en branden elke avond de gouden luchter
met haar lampen. Wij onderhouden dus de dienst van Jahweh, onzen God;
maar gij hebt Hem verlaten. 12 Zie, bij ons staat God aan de spits, en zijn
priesters, met de blaastrompetten, om die tegen u te laten weerschallen.
Israëlieten, voert toch geen krijg tegen Jahweh, den God van uw vaderen;
gij zult niets bereiken! 13 Maar intussen had Jeroboam een deel van zijn
troepen een omsingelende beweging laten maken, om hen in de rug aan te
vallen, zodat een deel van zijn leger front tegen Juda maakte en een ander
gedeelte in hinderlaag achter hen lag. 14 Toen de Judeërs dan ook de toestand
overzagen en bemerkten, dat ze zowel van voren als van achteren werden
aangevallen, baden zij tot Jahweh, bliezen de priesters op de bazuin, 15 en
hieven de Judeërs de strijdkreet aan. En nauwelijks hadden de Judeërs de
strijdkreet aangeheven, of God sloeg Jeroboam en heel Israël voor Abias
en Juda. 16 De Israëlieten namen de vlucht, maar God leverde hen aan de
Judeërs over. 17 Abias en zijn volk richtten een groot bloedbad onder hen
aan, en er sneuvelden van Israël wel vijf honderdduizend krijgers. 18 Zo
werden de Israëlieten bij die gelegenheid vernederd, en kregen de Judeërs
de overhand, omdat zij hun toevlucht hadden genomen tot Jahweh, den God
van hun vaderen. 19 Abias achtervolgde Jeroboam, en nam hem enige steden
af, namelijk Betel met onderhorigheden, Jesjana met onderhorigheden en
Efron met onderhorigheden. 20 Zolang Abias leefde, kon Jeroboam zich niet
meer herstellen; hij werd door Jahweh getroffen en stierf. 21 Zo werd Abias
steeds machtiger. Hij nam veertien vrouwen, en werd de vader van twee
en twintig zonen en zes en twintig dochters. 22 De overige geschiedenis van

Abias, van zijn handel en wandel, staat beschreven in het Leerboek van den profeet Iddo.

14

1 Abias ging bij zijn vaderen te ruste, en werd in de Davidstad begraven. Zijn zoon Asa volgde hem op. In zijn dagen had het land tien jaar lang rust.
2 Asa deed wat goed en recht was in de ogen van Jahweh, zijn God: 3 hij ruimde de vreemde altaren en de offerhoogten op, sloeg de heilige zuilen stuk, hakte de heilige palen om, 4 en scherpte de Judeërs in, dat zij Jahweh moesten vereren, den God hunner vaderen, en zijn wet en geboden moesten onderhouden. 5 Ook uit alle steden van Juda verwijderde hij de offerhoogten en de reukaltaren. Onder hem had het rijk rust. 6 Daar het land vrede had, en hij in die jaren geen oorlog hoefde te voeren, omdat Jahweh hem rust verleende, bouwde hij verschillende vestingen in Juda. 7 En hij zeide tot Juda: Laat ons deze steden versterken, en ze met een muur en torens, met poorten en grendels omgeven. Nog zijn wij baas in eigen land, omdat wij Jahweh, onzen God, vereren; want omdat wij Hem vereren, schenkt Hij ons rust naar alle kanten. En ze brachten de bouw tot een gelukkig einde.
8 Het leger van Asa bestond uit driehonderdduizend Judeërs, gewapend met schild en lans, en tweehonderdduizend Benjamieten, gewapend met schilden en vertrouwd met de boog; allemaal dappere mannen. 9 Eens rukte Zérach, de Koesjiet, tegen hem op met een leger van een millioen man en driehonderdduizend strijdwagens. Toen hij Maresja had bereikt, 10 ging Asa hem tegemoet, en zij stelden zich in het dal Sefata bij Maresja in slagorde op. 11 Nu riep Asa tot Jahweh, zijn God, en sprak: Jahweh; Gij alleen kunt helpen in de strijd van een machteloze tegen een sterke! Help ons, Jahweh, onze God; want wij nemen onze toevlucht tot U, en in uw Naam trekken wij tegen dit geweldige leger op, Jahweh, Gij zijt onze God; tegen U is niemand bestand! 12 En Jahweh bracht de Koesjieten voor Asa de nederlaag toe. De Koesjieten sloegen op de vlucht, 13 en Asa met zijn manschappen achtervolgden hen tot Gerar. Er sneuvelden zoveel Koesjieten, dat ze zich niet konden herstellen; ze werden door Jahweh en zijn leger volkomen vernietigd. De Judeërs bemachtigden een zeer grote buit, 14 en overweldigden alle steden in de omgeving van Gerar; zo diep zat de schrik voor Jahweh er in! Zij plunderden al die steden, omdat er veel buit te behalen viel; 15 zelfs de tenten der veehoeders haalden zij omver, en maakten een groot aantal schapen en kamelen buit. Toen keerden ze naar Jerusalem terug.

15

1 Nu kwam de geest van God over Azarjáhoe, den zoon van Oded. 2 Hij verscheen voor Asa, en sprak tot hem: Asa, en heel Juda en Benjamin, luistert naar mij! Jahweh is met u, als gij met Hem zijt. Wanneer gij Hem zoekt, zal Hij Zich door u laten vinden, maar verlaat gij Hem, dan verlaat Hij ook u. 3 Lange tijd was Israël zonder den waren God, zonder priesters, die hen onderrichtten, en zonder Wet. 4 Maar wanneer zij dan in nood geraakten, bekeerden zij zich tot Jahweh, Israëls God; dan zochten zij Hem, en Hij liet Zich door hen vinden. 5 In zulke tijden was niemand veilig, of hij uitging of terugkwam; maar er heerste een geweldige onrust onder de bewoners dezer streken. 6 Het ene volk lag overhoop met het andere, de ene stad met de andere; want God bracht hen in verwarring, en in allerlei

nood. 7 Weest gij dus sterk, laat uw handen niet verslappen; want gij zult
voor uw moeite worden beloond. 8 Zodra Asa deze woorden en de profetie
van den profeet Azarjáhoe, den zoon van Oded, vernam, vatte hij moed, liet
de gruwelen opruimen in heel het land Juda en Benjamin en uit de steden
op het Efraïmgebergte, die hij veroverd had, en vernieuwde het altaar van
Jahweh, dat voor de voorhal van Jahweh stond. 9 Hij riep heel Juda en
Benjamin bijeen, met de mannen uit Efraïm en Manasse en Simeon, die
zich onder hen hadden gevestigd, omdat zij in grote getale van Israël naar
Juda waren overgegaan, toen zij zagen, dat Jahweh, zijn God, met hem was.
10 Zij kwamen bijeen te Jerusalem in de derde maand van het vijftiende
jaar der regering van Asa, 11 en brachten die dag uit de buit zevenhonderd
runderen en zevenduizend schapen aan Jahweh ten offer. 12 Zij verbonden
zich, om Jahweh, den God hunner vaderen, te vereren met heel hun hart
en heel hun ziel, 13 en iedereen te doden, die Jahweh, den God van Israël,
niet vereerde, kleinen als groten, mannen als vrouwen. 14 Dit bezwoeren zij
Jahweh met luider stem en onder het geschal van trompetten en bazuinen.
15 Heel Juda verheugde zich erover, dat zij deze eed van ganser harte hadden
gezworen; zij vereerden Jahweh onverdeeld. Daarom liet ook Jahweh Zich
door hen vinden, en schonk hun rust aan alle kanten. 16 Ook zette koning Asa
zijn moeder Maäka af als gebiedster, omdat zij een schandbeeld van Asjera
gemaakt had. Asa sloeg dit schandbeeld neer, en verbrandde het in het
Kedrondal. 17 En ofschoon de offerhoogten in Israël niet werden afgeschaft,
bleef Asa toch zijn leven lang trouw. 18 Met de wijgeschenken van zijn vader
bracht hij ook zijn eigen wijgeschenken naar de tempel van God: zilver, goud
en andere voorwerpen. 19 Tot het vijf en dertigste regeringsjaar van Asa was
er geen oorlog geweest;

16

1 maar in het zes en dertigste regeringsjaar van Asa trok koning Basja van
Israël tegen Juda op, en versterkte Rama, om te beletten, dat er nog iemand
van koning Asa van Juda het land in- of uitging. 2 Maar Asa nam zilver en
goud uit de schatkamers van de tempel van Jahweh en van het koninklijk
paleis, en zond er zijn beambten mee naar Ben-Hadad, den koning van
Aram, die te Damascus woonde. Hij liet hem zeggen: 3 Laat ons een verbond
sluiten, zoals er een bestond tussen mijn vader en uw vader. Hierbij zend
ik u zilver en goud. Verbreek dus uw verbond met Basja, den koning van
Israël, dan zal hij wel van mij wegtrekken. 4 Ben-Hadad willigde het verzoek
van koning Asa in; hij zond zijn legeroversten naar de steden van Israël,
en overweldigde Ijjon, Dan, Abel-Máim en alle opslagplaatsen in Neftali.
5 Toen Basja dit hoorde, hield hij op met Rama te versterken en liet hij het
werk rusten. 6 Nu riep koning Asa heel Juda op, om de stenen en het hout
weg te halen, waarmee Basja Rama had willen versterken en versterkte
daarmee Géba en Mispa. 7 Bij die gelegenheid kwam de ziener Chanani
bij koning Asa van Juda, en sprak tot hem: Omdat gij op den koning van
Aram gerekend hebt, en uw toevlucht niet hebt genomen tot Jahweh, uw
God, daarom is de legermacht van den koning van Aram aan uw handen
ontglipt. 8 Hadden dan de Koesjieten en de Lybiërs soms geen groot aantal
strijdwagens en een talrijke ruiterij? Maar omdat gij toen uw toevlucht tot
Jahweh hebt genomen, heeft Hij ze aan u overgeleverd. 9 Want de ogen van
Jahweh doorvorsen de gehele aarde, om hen te helpen, wier hart onverdeeld
op Hem is gericht. Gij hebt hiermede dwaas gehandeld; en van nu af aan

zult ge oorlogen moeten voeren. 10 Maar Asa ergerde zich aan den ziener,
en was om die vermaning zo boos op hem, dat hij hem in de gevangenis
liet zetten. Bij die gelegenheid mishandelde Asa nog andere mensen uit
het volk. 11 De geschiedenis van Asa de vroegere zowel als de en Israël.
12 In het negen en dertigste jaar van zijn regering kreeg Asa een voetkwaal
van ernstige aard; doch zelfs in zijn ziekte zocht hij geen hulp bij Jahweh,
maar bij geneesheren. 13 Asa ging bij zijn vaderen te ruste: hij stierf in het
een en veertigste jaar van zijn regering. 14 Hij werd begraven in het graf
dat hij voor zich zelf had uitgehouwen in de Davidstad; men legde hem
op een rustbed, dat men geheel had belegd met welriekende kruiden en
verschillende soorten specerijen, kunstig gemengd, en ontstak ter ere van
hem een buitengewoon groot dodenvuur.

17

1 Asa werd opgevolgd door zijn zoon Josafat. Deze wapende zich tegen
Israël; 2 hij legde een garnizoen in alle vestingen van Juda, en bezettingen in
het land Juda en in de steden, die zijn vader Asa had ingenomen. 3 Jahweh
was met Josafat; want hij volgde het voorbeeld, dat zijn vader in de eerste
tijd had gegeven, en vereerde geen Báals, 4 maar den God zijner vaderen,
en deed niet als de Israëlieten, maar onderhield zijn geboden. 5 Jahweh
bevestigde het koninklijke gezag van Josafat in zijn hand, zodat heel Juda
hem geschenken bracht, en rijkdom en aanzien hem in ruime mate ten deel
viel. 6 Hierdoor steeg zijn moed, om de wegen van Jahweh te bewandelen, en
de offerhoogten en de heilige palen in Juda op te ruimen. 7 In het derde jaar
van zijn regering gaf hij opdracht aan de leiders Ben-Cháil, Obadja, Zekarja,
Netaneël en Mikájehoe, om onderricht te geven in de steden van Juda. 8 Zij
waren vergezeld van de levieten Sjemajáhoe, Netanj hoe, Zebadjáhoe, Asaël,
Sjemiramot, Jehonatan, Adoni-jáhoe, Tobi-jáhoe en Tob-Adoni-jáhoe, en de
priesters Elisjama en Jehoram. 9 Zij gaven onderricht in Juda, aan de hand
van het wetboek van Jahweh, en gingen rond in alle steden van Juda, om het
volk te onderrichten. 10 Bij alle vreemde koninkrijken, die in de omgeving
van Juda lagen, zat de schrik voor Jahweh er zo levendig in, dat ze niet met
Josafat durfden strijden. 11 De Filistijnen brachten Josafat geschenken en
een schatting aan zilver; ook de Arabieren brachten hem een schatting van
zeven en zeventighonderd rammen en zeven en zeventighonderd bokken.
12 Zo werd Josafat voortdurend machtiger. Hij bouwde in Juda burchten
en opslagplaatsen; 13 in de steden van Juda had hij geweldige voorraden,
en in Jerusalem dappere ervaren krijgers. 14 Hier volgt een opsomming
van hun verschillende families. Tot Juda behoorden de volgende bevel-
hebbers van duizend: Adna, de legeraanvoerder, met driehonderdduizend
dappere mannen; 15 hem stond terzijde de legeraanvoerder Jehochanan,
met tweehonderd en tachtigduizend man; 16 deze werd terzijde gestaan
door Amas-ja, den zoon van Zikri, die zich vrijwillig aan Jahweh gewijd had,
met tweehonderdduizend dappere mannen. 17 Tot Benjamin behoorde de
heldhaftige Eljada, met tweehonderdduizend man, gewapend met boog en
schild; 18 hij werd bijgestaan door Jehozabad, met honderd tachtigduizend
dienstplichtigen. 19 Dat waren de krijgers, die in ‘s konings dienst stonden,
afgezien nog van hen, die de koning in de verschillende vestingen van Juda
had gelegd.

18

1 Nu Josafat zo rijk en aanzienlijk geworden was, werd hij de zwager van
Achab. 2 Toen hij dan ook enige jaren later naar Achab in Samaria ging,
slachtte Achab ter ere van hem en zijn gevolg een groot aantal schapen
en runderen, en trachtte hij hem over te halen tot een krijgstocht tegen
Ramot in Gilad. 3 Koning Achab van Israël stelde aan koning Josafat van
Juda voor: Wilt ge met mij ten strijde trekken naar Ramot Gilad? Deze
verzekerde hem: Ik en gij zijn één; uw leger is mijn leger; ik trek met u mee
ten strijde. 4 Toch verzocht Josafat den koning van Israël: Vraag echter eerst,
wat Jahweh zegt. 5 Toen ontbood de koning van Israël de profeten, tezamen
ongeveer vierhonderd man. Hij vroeg hun: Zal ik tegen Ramot Gilad ten
strijde trekken, of niet? Zij antwoordden: Trek op; God levert het aan den
koning over. 6 Maar Josafat vroeg: Is er geen profeet van Jahweh meer, dien
wij kunnen raadplegen? 7 De koning van Israël antwoordde Josafat: Er is
nog één man, door wien wij Jahweh kunnen raadplegen. Maar ik heb een
hekel aan hem; want hij voorspelt mij nooit iets goeds, altijd maar kwaad.
Het is Mikájehoe, de zoon van Jimla. Maar Josafat zeide: De koning moet zo
iets niet zeggen! 8 Toen riep de koning van Israël een kamerdienaar en zei:
Haal vlug Mikájehoe, den zoon van Jimla. 9 Intussen waren de koning van
Israël en Josafat, de koning van Juda, in ambtsgewaad op hun tronen gaan
zitten, op de open plaats bij de poort van Samaria, en bleven al de profeten
voor hen profeteren. 10 Een zekere Sidki-jáhoe, de zoon van Kenaäna, had
zich ijzeren horens gemaakt, en zeide: Zo spreekt Jahweh! Hiermede zult
gij de Arameën neerstoten, tot verdelgens toe! 11 Al de andere profeten
profeteerden hetzelfde en riepen: Trek op naar Ramot Gilad! Gij zult zeker
slagen; want Jahweh heeft het aan den koning overgeleverd. 12 De bode, die
Mikájehoe was gaan roepen, zeide tot hem: Zie eens; eenstemmig hebben de
profeten den koning een gunstig antwoord gegeven; laat ook uw antwoord
zijn als het hunne, en voorspel iets goeds! 13 Maar Mikájehoe zeide: Zo waar
Jahweh leeft; wat Jahweh mij zegt, zal ik spreken! 14 Toen hij nu bij den
koning gekomen was, zeide deze tot hem: Mika, zullen wij naar Ramot Gilad
ten strijde trekken, of niet? Hij antwoordde hem: Trek op; gij zult zeker
slagen; ze zullen aan u worden overgeleverd! 15 De koning snauwde hem
toe: Hoe dikwijls moet ik u bezweren, mij in de naam van Jahweh niets dan
de waarheid te zeggen? 16 Maar nu sprak hij: Ik zag Israël over de bergen
verstrooid, als schapen zonder herder. En Jahweh sprak: Zij hebben geen
heer; laat ze rustig naar huis terugkeren! 17 Toen zei de koning van Israël
tot Josafat: Heb ik het u niet gezegd? Hij voorspelt mij nooit iets goeds, altijd
maar kwaad. 18 Maar hij sprak: Dat is niet waar! Luister niettemin naar het
woord van Jahweh! Ik zag Jahweh op zijn troon, met het hemelse heir rechts
en links om Hem heen. 19 Jahweh vroeg: Wie wil Achab overhalen, den
koning van Israël, naar Ramot Gilad op te trekken, om daar te sneuvelen?
En de een zei zus, de ander zo. 20 Toen trad er een geest naar voren, ging
voor Jahweh staan, en zeide: Ik wil hem overhalen. Jahweh vroeg hem:
Hoe? 21 Hij antwoordde: Ik ga een leugengeest worden in de mond van al
zijn profeten. Toen sprak Hij: Gij moogt hem bewerken, en ge zult slagen
ook; ga heen en doe het. 22 Welnu, thans heeft Jahweh een leugengeest in de
mond van deze profeten gelegd, omdat Jahweh uw verderf heeft besloten2.
23 Maar nu trad Sidki-jáhoe, de zoon van Kenaäna, vooruit, gaf Mikájehoe
een slag in het gezicht, en zeide: Wat; zou de geest van Jahweh mij hebben

verlaten, om te spreken tot u? 24 Mikájehoe antwoordde: Dat zult ge gewaar
worden, wanneer ge van huis tot huis zult vluchten, om u te verbergen. 25 Nu
sprak de koning van Israël: Neem Mikájehoe gevangen, en breng hem bij
den stadsvoogd Amon en bij prins Joasj, 26 en zeg hun: De koning beveelt,
hem in de gevangenis te houden, en hem slecht eten en drinken te geven,
totdat hij ongedeerd terugkomt. 27 Maar Mikájehoe sprak: Als gij ongedeerd
terugkomt, heeft Jahweh niet door mij gesproken3. 28 Zo trok dus de koning
van Israël, met koning Josafat van Juda, naar Ramot Gilad. 29 Maar de koning
van Israël zeide tot Josafat: Ik wil verkleed de strijd ingaan; doch gij kunt uw
eigen kleren wel aanhouden. Hierop verkleedde hij zich, voor hij ten strijde
trok. 30 Nu had de koning van Aram zijn bevelhebbers van de strijdwagens
de opdracht gegeven: Valt niemand aan, wie het ook zij, maar alleen den
koning van Israël. 31 Toen zij nu Josafat zagen, dachten ze: Dat is zeker de
koning van Israël. En ze vielen op hem aan. Maar Josafat riep tot Jahweh,
en Hij kwam hem te hulp, en leidde de aandacht van hem af. 32 Toen de
bevelhebbers van de strijdwagens bemerkten, dat hij de koning van Israël
niet was, lieten zij hem met rust. 33 Intussen richtte iemand op goed geluk
af zijn boog, en trof den koning van Israël tussen de voegen van het pantser.
Deze beval toen zijn wagenvoerder: Wend de teugels, en breng mij van het
slagveld; want ik ben gewond. 34 Maar omdat de strijd toen juist op het
hevigst was, moest de koning van Israël tegenover de Arameën rechtop in
zijn wagen blijven staan tot de avond toe. Tegen zonsondergang echter stierf
hij.

19

1 Koning Josafat van Juda keerde echter ongedeerd naar huis in Jerusalem
terug. 2 Daar verscheen voor hem de ziener Jehoe, de zoon van Chanani,
en sprak tot koning Josafat: Moest gij een booswicht helpen, en bevriend
zijn met hen, die Jahweh haten? Daarom zal de toorn van Jahweh u treffen,
3 ofschoon er nog iets goeds in u wordt gevonden, omdat gij de heilige palen
uit het land hebt verwijderd en uw hart er op hebt gezet, God te vereren.
4 Nadat Josafat enige tijd in Jerusalem was gebleven, trok hij er wederom op
uit, om het volk, van Beër-Sjéba tot het Efraïmgebergte, terug te brengen tot
Jahweh, den God hunner vaderen. 5 Ook stelde hij rechters aan in het land
en in alle vestingen van Juda, stad voor stad. 6 En hij sprak tot de rechters:
Let wel op hetgeen gij doet; want niet op last van mensen spreekt gij recht,
maar in naam van Jahweh. Hij is bij u, wanneer gij recht spreekt. 7 Hebt
dus een heilig ontzag voor Jahweh, en gaat eerlijk te werk; want bij Jahweh,
onzen God, bestaat er geen onrecht, geen partijdigheid en geen omkoperij.
8 Ook in Jerusalem stelde Josafat enige levieten, priesters en familiehoofden
van Israël aan, om Jahweh's rechten te handhaven, en de geschillen tussen
de burgers van Jerusalem te beslechten. 9 En hij beval hun: Doet uw plicht
in ontzag voor Jahweh, in oprechtheid en met een onverdeeld hart. 10 Bij
alle rechtszaken, die door uw broeders, die in hun steden wonen, voor
u worden gebracht over doodslag of over de uitleg van wetten, geboden,
bepalingen en voorschriften, moet gij een vermaning voegen, dat ze zich
niet tegen Jahweh bezondigen, en gij met uw broeders niet door zijn toorn
wordt getroffen. Zo moet gij optreden; anders maakt gij u zelf schuldig. 11 De
opperpriester Amarjáhoe zal uw voorzitter zijn in alle aangelegenheden van
Jahweh; en Zebadjáhoe, de zoon van Jisjmaël, het hoofd van de stam Juda,

in alle aangelegenheden des konings; en de levieten zullen als beambten te uwer beschikking staan. Gaat vastberaden aan het werk, en moge Jahweh met den deugdzame zijn.

20

1 Na dit alles trokken de Moabieten en Ammonieten met enige afdelingen
Meoenieten tegen Josafat ten strijde. 2 En men kwam Josafat berichten:
Een geweldig leger Edomieten trekt tegen u op uit het Overjordaanse; ze
staan reeds in Chasason-Tamar, of En-Gédi. 3 In zijn angst nam Josafat zijn
toevlucht tot Jahweh, en kondigde voor heel Juda een vasten af. 4 Daarom
kwam Juda bijeen, om hulp te zoeken bij Jahweh; ja. uit alle steden van
Juda kwam men bijeen, om hulp te zoeken bij Jahweh. 5 Toen ging Josafat
voor het vergaderde volk van Juda en Jerusalem bij de nieuwe voorhof van
de tempel van Jahweh staan, 6 en bad: Jahweh, God onzer vaderen! Gij
zijt de God in de hemel, Gij heerst over alle koninkrijken der volken; in
uw hand is macht en kracht, en niemand kan U weerstaan. 7 Gij zijt onze
God, die de bewoners van dit land voor Israël, uw volk, hebt uitgedreven,
en die het land voor altijd hebt geschonken aan het kroost van Abraham,
uw vriend. 8 Zij hebben er zich gevestigd, daar een heiligdom gebouwd ter
ere van uw Naam, en hebben gezegd: 9 Als een ramp ons mocht treffen:
zwaard, strafgericht, pest of hongersnood, dan zullen wij voor deze tempel
en voor uw aanschijn komen staan; want uw Naam woont in deze tempel.
Dan zullen wij U aanroepen in onze nood, en Gij zult ons verhoren en helpen.
10 Daar zijn nu de zonen van Ammon en Moab en van het Seïrgebergte! Gij
hebt Israël de toegang tot hun land verboden, toen zij uit Egypte trokken,
zodat zij hen met rust moesten laten, en ze niet hebben uitgeroeid. 11 En
zie, dat vergelden ze ons, door bij ons binnen te vallen en ons te verjagen
van uw erfdeel, dat Gij ons hebt geschonken. 12 O God, zult Gij hen niet
straffen? Want wij zijn machteloos tegenover dat geweldige leger, dat tegen
ons optrekt; wij weten niet wat wij moeten doen, maar op U zijn onze ogen
gevestigd. 13 Terwijl heel Juda zo voor Jahweh stond met kinderen, vrouwen
en zonen, 14 kwam midden onder het vergaderde volk de geest van Jahweh
over Jachaziël, den zoon van Zekarjáhoe, zoon van Benaja, zoon van Jeïël,
zoon van Mattanja, een leviet uit het geslacht van Asaf. 15 En hij sprak:
Luistert allen aandachtig, Judeërs, burgers van Jerusalem, en gij ook, koning
Josafat. Zo spreekt Jahweh tot u! Weest niet bang, en laat u niet afschrikken
door dat geweldige leger; want gij voert de strijd niet, maar God. 16 Rukt
morgen tegen hen op! Zie, ze zullen trekken door de pas van Sis, en gij zult
op hen stoten aan het einde van het dal, ten oosten van de woestijn van
Jeroeël. 17 Gij zult niet eens hoeven te strijden. Stelt u maar op, en blijft
staan; dan zult gij zien, hoe Jahweh u redt, Juda en Jerusalem. Weest dus
niet bang en laat u niet afschrikken; trekt ze morgen tegemoet, en Jahweh
zal met u zijn! 18 Toen boog Josafat zijn gelaat ter aarde, en al de Judeërs
vielen met de burgers van Jerusalem in aanbidding voor Jahweh neer. 19 En
de levieten van het geslacht Kehat en Kore begonnen met luider stem de
lof te zingen van Jahweh, Israëls God. 20 De volgende morgen trokken zij
in alle vroegte naar de woestijn van Tekóa. En terwijl zij uitrukten, ging
Josafat voor hen staan, en sprak: Juda, en gij burgers van Jerusalem, luistert
naar mij! Vertrouwt op Jahweh, uw God, en gij blijft behouden; vertrouwt
op zijn profeten en slaagt! 21 Toen overlegde hij met het volk, en bepaalde,

dat de zangers van Jahweh en de muzikanten in de heilige feestgewaden
voor de soldaten uit moesten gaan en zingen: “Looft Jahweh; want eeuwig
duurt zijn barmhartigheid!” 22 En zodra zij begonnen met juichen en loven,
liet Jahweh tegen de zonen van Ammon, Moab en van het Seïrgebergte, die
naar Juda oprukten, twiststokers los, zodat zij op elkander begonnen in
te slaan. 23 De zonen van Ammon en Moab keerden de wapens tegen de
bewoners van het Seïrgebergte, om hen uit te roeien en te verdelgen; en
toen zij met de bewoners van Seïr klaar waren, hielpen zij elkander in het
verderf. 24 Toen Juda dus op de hooggelegen zoom van de woestijn was
gekomen, en naar het leger uitkeek, zagen zij enkel lijken op de grond; er
was niemand ontkomen! 25 Nu trok Josafat met zijn volk er op af, om de
buit te bemachtigen, en zij vonden bij hen een overvloed aan vee, klederen
en kostbare voorwerpen. Ze ontnamen hun zoveel, dat ze het niet konden
vervoeren; drie dagen waren ze bezig met het binnenhalen van de buit: zo
geweldig was die. 26 De vierde dag werden ze bijeengeroepen in de vallei
Beraka, waar ze Jahweh zegenden; daarom werd die plek vallei Beraka
genoemd, zoals ze nog heet. 27 Daarna keerden alle mannen van Juda en
Jerusalem, met Josafat aan de spits, vol vreugde naar Jerusalem terug; want
Jahweh had hun vreugde verschaft over hun vijanden. 28 En met harpen,
citers en trompetten trokken ze Jerusalem binnen, en begaven zich naar de
tempel van Jahweh. 29 Een geweldige vrees maakte zich meester van alle
vreemde koninkrijken, toen men hoorde, dat Jahweh tegen den vijand van
Israël gestreden had. 30 Sindsdien heerste er vrede in het rijk van Josafat;
zijn God schonk hem rust aan alle kanten. 31 Zo regeerde Josafat over Juda.
Hij was vijf en dertig jaar, toen hij koning werd, en regeerde vijf en twintig
jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Azoeba en was een dochter van Sjilchi.
32 In alles volgde hij het voorbeeld van zijn vader Asa, zonder daarvan af
te wijken; zo deed hij wat recht was in de ogen van Jahweh. 33 Alleen
werden de offerhoogten niet afgeschaft; want nog steeds richtte het volk
zijn hart niet op den God zijner vaderen. 34 De verdere geschiedenis van
Josafat, de vroegere zowel als de latere, staat beschreven in de Kronieken
van Jehoe, den zoon van Chanani, die opgenomen zijn in het boek van
de koningen van Israël. 35 Na dit alles sloot koning Josafat van Juda een
verbond met den goddelozen koning Achazja, den koning van Israël; 36 en
hij kwam met hem overeen, schepen te bouwen, die naar Tarsjisj zouden
varen. De schepen werden inderdaad te Es-jon-Géber gebouwd. 37 Maar
Eliézer, de zoon van Dodawáhoe, uit Maresja, profeteerde tegen Josafat en
sprak: Omdat gij een verbond gesloten hebt met Achazjáhoe, zal Jahweh uw
werk vernielen. Inderdaad werden de schepen vernield, en konden zij niet
naar Tarsjisj varen.

21

1 Josafat ging bij zijn vaderen te ruste, en werd bij zijn vaderen begraven in
de Davidstad. Josafat werd opgevolgd door zijn zoon Joram. 2 Deze had enige
broeders, zonen van Josafat, namelijk Azarja, Jechiël, Zekarjáhoe, Azarjáhoe,
Mikaël en Sjefatjáhoe: allen zonen van koning Josafat van Israël. 3 Hun
vader had hun rijke geschenken in zilver en goud en andere kostbaarheden
gegeven, benevens enige vestingen in Juda; maar het koningschap had hij
voor Joram bestemd, omdat deze de oudste was. 4 Zodra echter Joram het
koningschap van zijn vader had aanvaard, en zijn gezag had gevestigd, liet
hij al zijn broers met enkele voorname Israëlieten vermoorden. 5 Joram

was twee en dertig jaar, toen hij koning werd, en regeerde acht jaar te
Jerusalem. 6 Hij volgde het wangedrag van de koningen van Israël, evenals
het huis van Achab; want hij was met een dochter van Achab gehuwd.
Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh. 7 Toch wilde Jahweh
het huis van David niet vernietigen, terwille van het verbond, dat Hij met
David gesloten had, en omdat Hij hem gezegd had, dat Hij hem en zijn
zonen voor altijd een licht zou geven. 8 Tijdens zijn regering maakten de
Edomieten zich onafhankelijk van Juda, en stelden een eigen koning aan.
9 Daarom trok Joram er met zijn legeraanvoerders en alle strijdwagens heen,
en bij een nachtelijke aanval versloeg hij de Edomieten, die hem en zijn
wagenvoerders hadden omsingeld. 10 Toch werd Edom onafhankelijk en
is het gebleven tot heden toe. Ook Libna ging bij die gelegenheid verloren,
omdat Joram Jahweh had verlaten, den God zijner vaderen. 11 Ook maakte
hij offerhoogten op de bergen van Juda, verleidde de burgers van Jerusalem
tot afgoderij, en bracht Juda af van het rechte pad. 12 Daarom ontving hij
het volgend schrijven van den profeet Elias: Zo spreekt Jahweh, de God
van uw vader David! Omdat ge het voorbeeld van uw vader Josafat en
dat van uw vader Asa, den koning van Juda, niet hebt gevolgd, 13 maar
het wangedrag van de koningen van Israël, en Juda met de burgers van
Jerusalem tot afgoderij hebt verleid, zoals het huis Achab gedaan heeft;
omdat ge ook uw broers hebt vermoord, het huis van uw vader, die beter
waren dan gij: 14 daarom zal Jahweh een geweldige slag toebrengen aan
uw volk, en aan uw zonen, uw vrouwen en al uw bezittingen; 15 zelf zult
ge door een vreselijke ziekte worden getroffen, namelijk door een kwaal in
de ingewanden, totdat tengevolge der ziekte na twee jaar uw ingewanden
uit uw lijf zullen komen. 16 Daarom wakkerde Jahweh de strijdlust van de
Filistijnen en van de Arabieren, die bij de Koesjieten wonen, tegen Joram
aan. 17 Zij trokken tegen Juda op, versloegen het, en sleepten heel de have,
die in het koninklijk paleis werd aangetroffen, met zijn zonen en vrouwen
weg, zodat Joram, behalve Jehoachaz, zijn jongsten zoon, geen enkel kind
meer overhield. 18 Na dit alles sloeg Jahweh hem met een ongeneselijke
ziekte in de ingewanden. 19 En enige tijd later, toen het tweede jaar ten einde
liep, drongen tengevolge der ziekte de ingewanden uit zijn lijf, en stierf hij
onder hevige pijnen. Zijn volk ontstak echter voor hem geen dodenvuren,
zoals het voor zijn vaderen had gedaan. 20 Hij was twee en dertig jaar, toen
hij koning werd, en heeft acht jaar in Jerusalem geregeerd. Onbemind ging
hij heen; men begroef hem in de Davidstad, maar niet in de graven der
koningen.

22

1 De burgers van Jerusalem riepen nu zijn jongsten zoon Achazjáhoe tot
zijn opvolger uit; want al de oudere zonen waren vermoord door de troep,
die met de Arabieren in de legerplaats was binnengedrongen. Zo werd
Achazjáhoe, de zoon van koning Joram, koning van Juda. 2 Achazjáhoe
was twee en twintig jaar, toen hij koning werd, en regeerde één jaar te
Jerusalem. Zijn moeder heette Atalj hoe, en was de dochter van Omri. 3 Ook
hij volgde het wangedrag van het huis van Achab; want zijn moeder was zijn
goddeloze raadgeefster. 4 Zo deed hij wat kwaad was in de ogen van Jahweh,
evenals het huis Achab; want die waren na de dood van zijn vader zijn
raadsmannen, tot zijn eigen verderf. 5 Het was dan ook op hun aanraden,
dat hij met Joram, den zoon van koning Achab van Israël, ten strijde trok

tegen koning Chazaël van Aram naar Ramot Gilad. Maar Joram werd door
de Ramieten gewond. 6 Daarom keerde deze terug, om te Jizreël te herstellen
van de wonden, die men hem in de oorlog met Chazaël, den koning van
Aram, bij Rama had toegebracht. Bij deze gelegenheid kwam Achazjáhoe,
de zoon van Joram, den koning van Juda, den zieken Joram, den zoon van
Achab, te Jizreël bezoeken. 7 Het was echter door God tot de ondergang van
Achazjáhoe beschikt, dat deze bij Joram zou komen en na zijn aankomst met
Joram zou uittrekken, om Jehoe, den zoon van Nimsji, tegemoet te gaan, die
door Jahweh gezalfd was, om het huis Achab uit te roeien. 8 Want toen Jehoe
met het huis Achab had afgerekend, stiet hij op enige voorname Judeërs en
neven van Achazjáhoe, die in dienst stonden van Achazjáhoe, en ook hen
liet hij vermoorden. 9 Daarna liet hij Achazjáhoe zoeken. Men nam hem
gevangen in Samaria, waar hij zich verborgen had, en bracht hem voor
Jehoe, die hem ter dood liet brengen. Men begroef hem echter, omdat men
er rekening mee hield, dat hij een zoon was van Josafat, die Jahweh van
ganser harte had vereerd. Nu was er in het huis van Achazjáhoe niemand
meer in staat, de regering te aanvaarden. 10 Toen Ataljáhoe, de moeder van
Achazjahoe, zag, dat haar zoon gestorven was, roeide ze de hele koninklijke
familie van het huis Juda uit. 11 Maar Jehosjabat, een dochter des konings,
nam Joasj, den zoon van Achazjáhoe, heimelijk weg uit de kring der prinsen,
die ten dode waren opgeschreven, en bracht hem met zijn voedster naar
een slaapkamer, waar hij voor Ataljáhoe verborgen gehouden werd door
Jehosjabat, een dochter van koning Joram en de vrouw van den priester
Jehojada; zij was namelijk een zuster van Achazjáhoe. Zo ontsnapte hij aan
de dood. 12 Zes jaar lang bleef hij bij haar in de tempel van God verborgen,
terwijl Atalja het land regeerde.

23

1 Maar in het zevende jaar1 nam Jehojada een moedig besluit. Hij sloot
een overeenkomst met de bevelhebbers over honderd, namelijk Azarjáhoe,
den zoon van Jerocham, Jisjmaël den zoon van Jehochanan, Azarjáhoe den
zoon van Omed, Maäsejáhoe den zoon van Adajáhoe, en Elisjafat den zoon
van Zikri. 2 Zij gingen rond in Juda, en riepen uit alle steden van Juda
de levieten en de familiehoofden van Israël bijeen. Toen zij in Jerusalem
gekomen waren, 3 sloot al het vergaderde volk in de tempel van God een
verbond met den koning, en Jehojada zeide tot hen: De zoon des konings
moet koning worden, zoals Jahweh omtrent de zonen van David beloofd
heeft. 4 Nu moet gij aldus te werk gaan: Een derde van de priesters en
levieten, die op sabbat inrukken, moet post vatten bij de drempels, 5 een
derde gedeelte bij het koninklijk paleis, een derde bij de Jesod-poort, en al
het volk moet de voorhoven van de tempel van Jahweh bezetten. 6 De tempel
van Jahweh zelf mag echter alleen door de priesters en de dienstdoende
levieten worden betreden. Zij mogen hem betreden, omdat zij gewijd zijn;
al het overige volk moet de voorschriften van Jahweh in acht nemen. 7 De
levieten moeten zich rond den koning scharen met de wapens in de hand,
en hem begeleiden, waar hij ook gaat. Wie de tempel binnendringt, zal
sterven. 8 De levieten en heel Juda volbrachten dus, wat de priester Jehojada
hun bevolen had. 9 Aan de honderdmannen reikte de priester Jehojada
de lansen, schilden en pijlkokers van koning David uit, die in de tempel
van God werden bewaard. 10 En toen al de soldaten, met de wapens in de

hand, rechts en links van de tempel hadden postgevat, met het gezicht naar het altaar en de tempel gekeerd, om zo den koning te kunnen omringen,
11 bracht men den zoon van den koning naar buiten, zette hem een diadeem op het hoofd, gaf hem het wetboek in de hand, en riep hem tot koning uit. Jehojada en zijn zonen zalfden hem, en riepen: Leve de koning!
12 Toen Ataljáhoe het volk hoorde toelopen en den koning toejuichen, liep zij naar de samengeschoolde menigte in de tempel van Jahweh.
13 En zodra zij daar den koning op zijn plaats aan de ingang zag staan, omringd door de zangers en de trompetters en heel het gewone volk, onder jubel en trompetgeschal, terwijl de zangers met de muziekinstrumenten het teken gaven een lo fzang aan te heffen, scheurde Ataljáhoe haar klederen en riep: Verraad! verraad!
14 Maar de priester Jehojada gelastte de bevelvoerende honderdmannen:Leidt haar tussen de gelederen door buiten de tempel, en doodt met het zwaard iedereen, die haar wil volgen. Want de priester had zich voorgenomen, haar niet in de tempel van Jahweh te doden.
15 Ze namen haar dus gevangen, en toen ze door de ingang der paarden het koninklijk paleis had bereikt, werd zij daar gedood.
16 Nu sloot Jehojada een verbond tussen hemzelf en al het volk en den koning, dat het weer een volk van Jahweh zou zijn.
17 Toen liep al het volk naar de tempel van Báal en verwoestte hem; zij vernielden de altaren, sloegen de beelden kort en klein3, en doodden den Báalspriester Mattan voor het altaar.
18 Intussen had Jehojada als wachtposten bij de tempel van Jahweh de priesters en levieten opgesteld, die David voor de tempel van Jahweh in klassen had ingedeeld, om naar de verordening van David met jubeltonen en gezangen de brandoffers op te dragen ter ere van Jahweh, zoals geschreven staat in de wet van Moses;
19 en bij de poorten van de tempel van Jahweh had hij de poortwachters opgesteld, opdat niemand zou binnenkomen, die om een of andere reden onbevoegd was.
20 Nadat hij nu de bevelhebbers van honderd, de voormannen, en de andere machthebbers van het volk en al het gewone volk om zich heen had verzameld, geleidde hij den koning uit de tempel van Jahweh. Onder de Hoge Poort van het koninklijk paleis gekomen, deden zij den koning plaats nemen op de koningstroon.
21 Het gewone volk verheugde zich, en de stad bleef rustig, daar Ataljáhoe was gedood.

24

1 Joasj was zeven jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde veertig jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Sibja, en was afkomstig uit Beër-Sjéba.
2 Joasj deed wat goed was in de ogen van Jahweh, zolang de priester Jehojada leefde.
3 Jehojada koos twee vrouwen voor hem, en hij werd de vader van zonen en dochters.
4 Enige tijd later vatte hij het plan op, de tempel van Jahweh te herstellen.
5 Hij riep de priesters en levieten bijeen, en zeide tot hen: Ge moet naar de steden van Juda gaan, en geld bij heel Israël ophalen, om van jaar tot jaar de tempel van uw God te kunnen herstellen. Zet spoed achter het werk. Maar de levieten zetten geen spoed achter het werk.
6 Daarom ontbood de koning den opperpriester Jehojada, en sprak tot hem: Waarom hebt gij er niet voor gezorgd, dat de levieten in Juda en Jerusalem de heffing innen, die Moses, de dienaar van Jahweh, de gemeenschap van Israël heeft opgelegd voor de openbaringstent?
7 Dat goddeloze schepsel Ataljáhoe en haar zonen hebben de tempel van God laten onderkomen, en alle wijgeschenken van de tempel van Jahweh voor de Báals gebruikt.
8 Toen maakte men op aanwijzing des konings een kist, die buiten de poort van de

tempel van Jahweh gezet werd, 9 en liet men in Juda en Jerusalem bekend
maken, dat men voor Jahweh de heffing moest opbrengen, die Moses, de
dienaar Gods, in de woestijn aan Israël had voorgeschreven. 10 Alle voor-
namen en heel het volk kwamen nu tot den laatsten man met vreugde hun
gave in de offerkist werpen. 11 Telkens als men de kist bij de levieten bracht,
die op last des konings toezicht moesten houden, en dezen zagen, dat er veel
geld in was, kwam de kanselier van den koning met een opzichter van den
opperpriester, om de kist te ledigen en haar weer op haar plaats te zetten. Dit
hadden ze iedere dag te doen, zodat ze veel geld bijeen kregen. 12 De koning
en Jehojada gaven het aan de opzichters, die het werk aan de tempel van
Jahweh hadden te leiden; en dezen namen steenhouwers en timmerlieden
in dienst, om de tempel van Jahweh nog hechter te maken, en smeden en
koperslagers, om de tempel van Jahweh te herstellen. 13 De arbeiders deden
hun werk, en het werk vorderde onder hun handen; zij herstelden de tempel
van God in zijn oorspronkelijke toestand, en brachten hem in goede staat.
14 Toen zij klaar waren, bracht men den koning en Jehojada de gelden, die
nog over waren; daarvoor liet hij het gerief voor de tempel van Jahweh
vervaardigen, met schalen en andere gouden en zilveren voorwerpen, die
nodig waren voor de dienst en de offers. Zolang Jehojada leefde, bracht
men voortdurend brandoffers in de tempel van Jahweh. 15 Maar Jehojada
werd oud en hoogbejaard en stierf. Bij zijn dood was hij honderd dertig
jaar. 16 Men begroef hem in de Davidstad bij de koningen, omdat hij zich
voor Israël en voor God en zijn tempel zo verdienstelijk had gemaakt. 17 Na
de dood van Jehojada kwamen echter de voormannen van Juda zich voor
den koning neerbuigen. De koning luisterde naar hen, 18 en men begon
de tempel van Jahweh, den God hunner vaderen, te verwaarlozen, en de
heilige palen en de afgodsbeelden te vereren. Om deze misdaad kwam er
een strafgericht over Juda en Jerusalem. 19 En Jahweh zond profeten tot
hen, om ze tot Zich terug te brengen; dezen waarschuwden hen, maar ze
luisterden niet. 20 Toen kwam de geest Gods over Zekarja, den zoon van
den priester Jehojada. Hij ging voor het volk staan, en zeide tot hen: Zo
spreekt God! Waarom overtreedt gij de geboden van Jahweh en vertrapt
gij uw eigen geluk? Want nu gij Jahweh verlaat, verlaat Hij ook u! 21 Maar
zij spanden tegen hem samen, en stenigden hem op bevel des konings in de
voorhof van de tempel van Jahweh. 22 Zo weinig dacht de koning aan al het
goede, dat zijn vader Jehojada voor hem gedaan had, dat hij zijn zoon liet
vermoorden. Stervend riep deze uit: Jahweh ziet het, en zal het wreken!
23 Bij de jaarwisseling trok het leger van Aram tegen hem op. Zij drongen J
uda en J erusalem binnen, brachten alle leiders van het volk om het leven,
en zonden al hun buit naar den koning van Damascus. 24 Want ofschoon het
leger van Aram slechts uit een gering aantal manschappen bestond, leverde
Jahweh het zeer talrijke leger van Juda aan hen over, omdat ze Jahweh
hadden verlaten, den God hunner vaderen. Ook aan Joasj voltrokken zij hun
strafgericht. 25 Toen zij van hem waren weggetrokken, en hem onder hevige
pijnen hadden achtergelaten, spanden zijn hovelingen samen, om het bloed
van den zoon van den priester Jehojada te wreken, en vermoordden hem
op zijn bed. Zo stierf hij. Men begroef hem in de Davidstad, maar niet
in de graven der koningen. 26 Dit zijn de mannen, die tegen hem hebben
samengespannen: Zabad, de zoon van Sjimat den Ammoniet, en Jehozabad,
de zoon van Sjimrit den Moabiet. 27 Over zijn zonen, de grootte van de
schatting die hij moest opbrengen en het herbouwen van de tempel van

God staat geschreven in het Leerboek van het boek der koningen. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Amas-jáhoe.

25

1 Amas-jáhoe was vijf en twintig jaar, toen hij koning werd, en regeerde
negen en twintig jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Jehoaddan, en was
afkomstig uit Jerusalem. 2 Hij deed wat recht was in de ogen van Jahweh,
maar niet met een onverdeeld hart. 3 Zodra hij de koninklijke macht stevig
in handen had, doodde hij zijn hovelingen, die den koning, zijn vader, ver-
moord hadden. 4 Maar hun kinderen doodde hij niet, volgens het voorschrift
in het wetboek van Moses, waarin Jahweh geboden heeft: Vaders mogen niet
worden gedood om de schuld van hun kinderen, en kinderen niet om die van
hun vader; maar iedereen zal om zijn eigen zonde worden gedood. 5 Amas-
jáhoe riep Juda bijeen, en deelde hen in naar families, onder bevelhebbers
van duizend en honderd; en toen hij de manschappen van boven de twintig
jaar gemonsterd had, bevond hij, dat er driehonderdduizend uitgelezen
weerbare mannen waren, gewapend met schild en lans. 6 Daarenboven
nam hij van Israël voor honderd talenten zilver honderdduizend dappere
mannen in dienst. 7 Maar een man Gods verscheen voor hem, en sprak:
Koning, laat het leger van Israël niet met u uittrekken; want Jahweh is niet
met Israël, met al die zonen van Efraïm. 8 Trek er zelf onversaagd op uit;
want anders zal God u voor den vijand ten val brengen. God is immers in
staat, om te helpen, maar ook om ten val te brengen. 9 Amas-jáhoe maakte
bij den man Gods het bezwaar; En wat dan met die honderd talenten, die ik
voor de troepen uit Israël heb betaald? De man Gods antwoordde: Jahweh
kan u veel meer geven dan dat! 10 Toen Amas-jáhoe dan ook de troepen
afdankte, die uit Efraïm tot hem waren gekomen en ze verlof gaf, naar hun
woonplaats te gaan, werden ze zeer kwaad op Juda, en keerden ze ontstemd
naar hun woonplaats terug. 11 Nu leidde Amas-jáhoe zijn volk moedig ten
strijde, rukte op naar het Zoutdal en versloeg tienduizend mannen van Seïr.
12 Tienduizend anderen vielen de Judeërs levend in handen; zij brachten hen
boven op een rots, en wierpen ze van boven van de rots naar beneden, zodat
ze allen te pletter vielen. 13 Intussen hadden de manschappen van de troep,
die Amas-jáhoe had teruggestuurd, en niet met hem mee mochten strijden,
een aanval gedaan op de steden van Juda, van Samaria af tot Bet-Choron; zij
hadden daar drieduizend man verslagen, en een grote buit behaald. 14 Toen
Amas-jáhoe van zijn overwinning op de Edomieten terugkeerde, bracht hij
de goden van de zonen van Seïr mee; hij stelde ze op als zijn eigen goden
knielde voor hen neer, en bracht hun offers. 15 Daarom ontbrandde de toorn
van Jahweh tegen Amas-jahoe. Hij zond hem een profeet, en liet hem zeggen:
Waarom vereert gij goden van een volk, die hun eigen volk nog niet eens
uit uw hand konden redden? 16 Maar hij onderbrak den spreker, en beet
hem toe: Hebben wij u soms tot koninklijk raadsheer aangesteld? Houd
uw mond, anders slaat men u neer. De profeet berustte, maar sprak eerst
nog: Ik weet, dat Jahweh besloten heeft, u in het verderf te storten, omdat
gij aldus hebt gehandeld, en niet naar mijn raad hebt geluisterd. 17 Eens liet
koning Amas-jáhoe van Juda zich beraden, gezanten te zenden naar Joasj,
den zoon van Jehoachaz, den zoon van koning Jehoe van Israël, en liet hem
zeggen: Kom, laat ons elkaar in de ogen zien. 18 Maar Joasj, de koning van
Israël, zond aan Amas-jáhoe, den koning van Juda, dit antwoord: Een distel
op de Libanon zond aan een ceder op de Libanon deze boodschap: “Geef

uw dochter aan mijn zoon tot vrouw." Intussen liep het wild gedierte van
de Libanon over de distel heen, en vertrapte ze. 19 Zo is het ook met u. Nu
ge de Edomieten verslagen hebt, zijt ge overmoedig geworden; geniet van
uw roem en blijf thuis. Waarom zoudt ge uw ongeluk tegemoetlopen, en
uzelf met uw volk ten val brengen? 20 Maar Amas-jáhoe wilde niet luisteren;
want God had besloten, ze aan Joasj over te leveren, omdat ze de goden
van Edom vereerd hadden. 21 Toen rukte Joasj, de koning van Israël, uit
en bij Bet-Sjémesj in Juda zagen hij en koning Amas-jahoe van Juda elkaar
in de ogen; 22 de Judeërs leden de nederlaag tegen Israël en vluchtten naar
huis. 23 Koning Joasj van Israël nam koning Amas-jáhoe van Juda, den zoon
van Joasj, zoon van Jehoachaz, bij Bet-Sjémesj gevangen. Hij bracht hem
naar Jerusalem, en brak een stuk van vierhonderd el uit de muur van
Jerusalem, van de Efraïmpoort af tot aan de Hoekpoort. 24 Bovendien nam
hij al het goud en zilver en het vaatwerk, dat door Obed-Edom in de tempel
van God en in de schatkamers van het koninklijk paleis bewaard werd, en
keerde met gijzelaars naar Samaria terug. 25 Na de dood van Joasj, den zoon
van koning Joachaz van Israël. leefde koning Joasj van Juda nog vijftien
jaar. 26 De verdere geschiedenis van Amas-jáhoe, de vroegere zowel als
de latere, staat beschreven in het boek der koningen van Juda en Israël.
27 Van het ogenblik af, dat Amas-jáhoe van Jahweh was afgevallen, werd er
in Jerusalem tegen hem samengezworen. Hij moest naar Lakisj vluchten;
maar men achterhaalde hem in Lakisj en vermoordde hem daar. 28 Hij werd
op paarden overgebracht, en bij zijn vaderen in de Davidstad begraven.

26

1 De gehele bevolking van Juda koos Ozias, ofschoon hij nog maar zestien
jaar oud was, en riep hem uit als opvolger van zijn vader Amas-jáhoe.
2 Onmiddellijk nadat hij den koning bij zijn vaderen te ruste gelegd had,
begon hij Elat te versterken, en het weer aan Juda te brengen. 3 Ozias
was zestien jaar, toen hij koning werd, en regeerde twee en vijftig jaar te
Jerusalem. Zijn moeder heette Jekolja, en was afkomstig uit Jerusalem. 4 Hij
deed wat goed was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader Amas-
jáhoe gedaan had. 5 Zolang Zekarjáhoe leefde, die hem in de vreze Gods
had opgevoed, vereerde hij Jahweh; en zolang hij Jahweh vereerde, schonk
God hem voorspoed. 6 Hij trok ten strijde tegen de Filistijnen, sloopte de
muur van Gat, Jabne en Asjdod, en bouwde steden in de omgeving van
Asjdod en in het filistijnse gebied. 7 Behalve tegen de Filistijnen hielp God
hem tegen de Arabieren, die in Goer-Báal wonen, en tegen de Meoenieten.
8 Ook de Ammonieten brachten schatting aan Ozias, en zijn faam verbreidde
zich tot de grens van Egypte om de grote kracht, waarmee hij optrad.
9 In Jerusalem liet Ozias torens bouwen aan de Hoekpoort, de Dalpoort
en op de Hoek, en versterkte ze; 10 ook bouwde hij torens in de woestijn.
Bovendien liet hij een groot aantal bronnen slaan; want hij bezat een grote
veestapel, en had landbouwers in de kustvlakte en op de hoogvlakte, en
wijngaardeniers op het gebergte en de Karmel; hij was namelijk een liefheb-
ber van landbouw. 11 Ozias had een leger, dat krijgsdienst verrichtte en
uittrok in zoveel afdelingen, als de schrijver Jeïël en de beambte Maäsejáhoe
onder toezicht van Chananjáhoe, een van 's konings opperste beambten,
gemonsterd hadden. 12 Het aantal familiehoofden, de dappere mannen,
bedroeg zes en twintighonderd in het geheel. 13 Onder hun bevel stond

een legermacht van driehonderd zevenduizend vijfhonderd strijdvaardige mannen in hun volle kracht, om den koning tegen den vijand te helpen. 14 Voor heel het leger liet Ozias schilden, lansen, helmen, pantsers, bogen en slingerstenen aanschaffen. 15 Ook liet hij in Jerusalem oorlogswerktuigen vervaardigen, die door een vakman waren uitgevonden, en op de torens en op de hoeken werden gebruikt, om pijlen en grote stenen weg te slingeren. Zo werd zijn faam wijd en zijd bekend; want hij werd op wonderbaarlijke wijze geholpen, totdat hij sterk genoeg was geworden. 16 Maar toen hij machtig geworden was, werd hij hoogmoedig tot zijn eigen verderf; want hij vergreep zich aan Jahweh, zijn God, en betrad de tempel van Jahweh, om een offer te brengen op het reukofferaltaar. 17 De priester Azarjáhoe, vergezeld van tachtig priesters van Jahweh, onverschrokken mannen, volgde hem naar binnen, 18 ging bij koning Ozias staan en sprak tot hem: Ozias, het komt u niet toe, aan Jahweh te offeren; dat is de taak van de priesters, de zonen van Aäron, die voor de offerdienst zijn gewijd. Verlaat dus het heiligdom; want gij bezondigt u, en legt er zeker geen eer mee in bij Jahweh, uw God. 19 Maar toen Ozias, met het wierookvat in de hand, in razende woede tegen de priesters uitbarstte, verscheen eensklaps ten aanschouwen der priesters voor het reukofferaltaar in de tempel van Jahweh de melaatsheid op zijn voorhoofd. 20 Azarjáhoe, de opperpriester, en al de andere priesters onderzochten hem; en toen zij er zeker van waren, dat hij aan het voorhoofd melaats was, verwijderden zij hem vol ontzetting. Maar ook zelf had hij haast, om weg te komen, omdat Jahweh hem getroffen had. 21 Koning Ozias bleef melaats tot aan zijn dood. En daar hij buiten de tempel van Jahweh was gesloten, trok hij zich als een melaatse in een huis van afzondering terug, terwijl zijn zoon Jotam het bestuur van het paleis overnam, en recht sprak over het volk in het land. 22 De verdere geschiedenis van Ozias, de vroegere zowel als de latere, heeft de profeet Isaias, de zoon van Amos, beschreven. 23 Ozias ging bij zijn vaderen te ruste. Men begroef hem bij zijn vaderen op het veld, waar de begraafplaats der koningen lag; want men zeide: Hij is melaats. Zijn zoon Jotam volgde hem op.

27

1 Jotam was vijf en twintig jaar, toen hij koning werd, en heeft zestien jaar in Jerusalem geregeerd. Zijn moeder heette Jeroesja, en was de dochter van Sadok. 2 Hij deed wat goed was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader Ozias gedaan had; behalve dan, dat hij het heiligdom van Jahweh niet binnendrong. Maar het volk bleef zich nog altijd slecht gedragen. 3 Hij liet de Hoge Poort van de tempel van Jahweh bouwen, en de muur van de Ofel versterken. 4 Hij liet verder steden bouwen op het gebergte van Juda, en in de wouden burchten en torens aanleggen. 5 Hij voerde oorlog met den koning der Ammonieten, en overwon hen. De Ammonieten moesten hem dat jaar een schatting betalen van honderd talenten zilver, tienduizend kor tarwe en tienduizend kor gerst; dit betaalden de Ammonieten hem ook in de beide volgende jaren. 6 Zo werd Jotam steeds machtiger, omdat hij de paden van Jahweh, zijn God, bleef bewandelen. 7 De verdere geschiedenis van Jotam, met al zijn oorlogen en ondernemingen, staat opgetekend in het boek van de koningen van Israël en Juda. 8 Hij was vijf en twintig jaar, toen hij koning werd, en heeft zestien jaar in Jerusalem geregeerd. 9 Toen ging

Jotam bij zijn vaderen te ruste; men begroef hem in de Davidstad. Zijn zoon Achaz volgde hem op.

28

1 Achaz was twintig jaar, toen hij koning werd, en heeft zestien jaar in
Jerusalem geregeerd. Hij deed niet wat recht was in de ogen van Jahweh, en
volgde het voorbeeld van zijn vader David niet. 2 Hij volgde het wangedrag
van de koningen van Israël en liet zelfs gegoten beelden van de Báals
vervaardigen. 3 Hij offerde in het Ben-Hinnomdal, en liet daar zijn zonen
verbranden volgens de afschuwelijke gebruiken der volken, die Jahweh
voor de Israëlieten had uitgedreven. 4 Ook offerde en brandde hij wierook op
hoogten en heuvels en onder elke groene boom. 5 Daarom leverde Jahweh,
zijn God, hem over aan den koning van Aram, die hem versloeg en velen
van zijn volk gevangen naar Damascus bracht. Ook werd hij overgeleverd
aan den koning van Israël, die hem een gevoelige nederlaag toebracht; 6 op
één dag werden er door Pékach, den zoon van Remaljáhoe, in Juda honderd
twintigduizend dappere mannen vermoord, omdat zij Jahweh, den God
hunner vaderen, hadden verlaten. 7 Bovendien doodde Zikri, een held
uit Efraïm, den prins Maäsejáhoe, den hofmaarschalk Azrikam, en Elkana,
den plaatsvervanger des konings. 8 Verder namen de Israëlieten van hun
broeders tweehonderdduizend vrouwen, jongens en meisjes gevangen, en
bemachtigden een rijke buit, die ze naar Samaria brachten. 9 Maar nu
was er in Samaria een profeet van Jahweh, Oded genaamd. Deze ging het
leger, dat daar zijn intocht zou houden, tegemoet, en sprak tot hen: Omdat
Jahweh de God uwer vaderen, op Juda vertoornd was, heeft Hij hen in uw
handen overgeleverd. Gij hebt echter onder hen gemoord met een woede,
die ten hemel om wraak roept. 10 En nu denkt gij, Juda en Jerusalem te
kunnen vertrappen als uw slaven en slavinnen. Maar rust er ook op u
dan geen schuld tegenover Jahweh, uw God? 11 Luistert dus naar mij, en
laat de gevangenen, die gij uw broeders ontroofd hebt, weer vrij; anders
zal de toorn van Jahweh tegen u ontbranden! 12 Nu traden ook enigen
van de voornaamste Efraïmieten voor het terugkerende leger; het waren
Azarjáhoe, de zoon van Jehochanan, Berekjáhoe, de zoon van Mesjillemot, en
Jechizki-jáhoe, de zoon van Sjalloem, en Amasa, de zoon van Chadlai. 13 En ze
zeiden tot hen: Brengt de gevangenen niet hierheen! Zijt gij van plan, onze
schuld tegenover Jahweh nog te vergroten door een nieuwe zonde en een
nieuwe schuld? Onze schuld is al groot genoeg, om de Toorn tegen Israël
te laten ontbranden. 14 Daarop lieten de soldaten de gevangenen vrij, ten
aanschouwen van de voormannen en het gehele vergaderde volk. 15 En de
zojuist met name genoemde mannen boden zich aan, om de gevangenen te
helpen; die onvoldoende gekleed waren, verstrekten zij kleding en schoeisel
uit de buit; ze gaven hun te eten en te drinken, zalfden hen, lieten de meest
vermoeiden op ezels zetten, en begeleidden hen tot Jericho, de Palmenstad,
in de buurt van hun landgenoten. Toen keerden ze naar Samaria terug.
16 In die tijd liet koning Achaz aan de koningen van Assjoer verzoeken, of
zij hem helpen wilden. 17 Want de Edomieten waren opgerukt, hadden
Juda verslagen en krijgsgevangenen gemaakt; 18 ook de Filistijnen hadden
een inval gedaan in de steden van de Kustvlakte en de Négeb van Juda,
en Bet-Sjémesj, Ajjalon, Gederot, Soko met onderhorigheden, Timna met
onderhorigheden, en Gimzo met onderhorigheden veroverd, en zich zelf
daar gevestigd. 19 Jahweh immers had Juda vernederd, om koning Achaz

van Juda te straffen, die in Juda een tuchteloosheid had ontketend, en van Jahweh was afgevallen. 20 Maar inplaats van hem te helpen, rukte koning Tiglat-Pilnéser van Assjoer tegen hem op, en dreef hem in het nauw. 21 En al plunderde Achaz ook de tempel van Jahweh en de paleizen van koning en vorsten, en al gaf hij dat ook aan den koning van Assjoer, het hielp hem niets. 22 Ja, toen hij in het nauw werd gedreven, viel diezelfde koning Achaz altijd maar verder van Jahweh af. 23 Hij droeg offers op ter ere van de goden van Damascus, die hem nog wel verslagen hadden, en zeide: De goden van de koningen van Aram hebben hen geholpen; laat ook ik hun dus een offer brengen, dan helpen ze ook mij. Maar zij hebben hem en heel Israël enkel nog dieper doen vallen. 24 Achaz liet alle benodigdheden van het Godshuis bijeenbrengen en er het goud van afsnijden. Hij sloot de poorten van de tempel van Jahweh, en liet altaren oprichten op elke straathoek in Jerusalem; 25 en in de andere steden van Juda liet hij offerhoogten aanleggen, om ter ere van vreemde goden te offeren. Zo tergde hij Jahweh, den God zijner vaderen. 26 Zijn verdere geschiedenis en daden, de vroegere zowel als de latere, staan opgetekend in het boek der koningen van Juda en Israël. 27 Achaz ging bij zijn vaderen te ruste; hij werd te Jerusalem in de stad begraven, maar niet in de graven der koningen van Israël bijgezet. Zijn zoon Ezekias volgde hem op.

29

1 Ezekias werd koning op vijf en twintigjarige leeftijd, en heeft negentien jaar in Jerusalem geregeerd. Zijn moeder heette Abi-ja, en was de dochter van Zekarjáhoe. 2 Hij deed wat recht was in de ogen van Jahweh, juist zoals zijn vader David gedaan had. 3 In het eerste jaar van zijn regering, in de eerste maand, opende hij de poorten van de tempel van Jahweh, en bracht ze weer in goede staat. 4 Hij liet de priesters en levieten op het oostplein bijeenkomen, 5 en sprak tot hen: Luistert naar mij, levieten! Heiligt uzelf, en heiligt de tempel van Jahweh, den God uwer vaderen, en verwijdert alle onreinheid uit het heiligdom. 6 Want onze vaderen zijn afgevallen en hebben kwaad gedaan in de ogen van Jahweh, onzen God; zij hebben Hem verlaten, hun gelaat afgewend van de woonplaats van Jahweh, en haar de rug toegekeerd. 7 Zelfs hebben zij de poorten van de voorhal gesloten, de lichten uitgedoofd, en in het heiligdom geen reuk- of brandoffers opgedragen aan Israëls God. 8 Daarom is de toorn van Jahweh over Juda en Jerusalem gekomen, en heeft Hij ze ten afschrik gemaakt, tot een bespotting en schande, zoals gij met uw eigen ogen kunt zien. 9 Daarom zijn onze vaderen door het zwaard gevallen, en onze zonen, dochters en vrouwen gevangen weggevoerd. 10 Welnu, ik heb het voornemen gemaakt, een verbond te sluiten met Jahweh, den God van Israël, opdat zijn brandende toorn van ons wijke. 11 Mijn zonen, weest thans niet langer nalatig; want u heeft Jahweh uitverkoren, om in zijn dienst te staan als zijn dienaren en offerpriesters. 12 Toen stonden de volgende levieten op: Máchat, de zoon van Amasai; Joël, de zoon van Azarjáhoe, uit het geslacht Kehat; Kisj, de zoon van Abdi, en Azarjáhoe, de zoon van Jehallelel, uit het geslacht Merari; Joach, de zoon van Zimma, en Éden, de zoon van Joach, uit het geslacht Gersjon; 13 Sjimri en Jeïël uit de familie Elisafan; Zekarjáhoe en Mattanjáhoe, uit het geslacht Asaf; 14 Jechiël en Sjimi uit het geslacht Heman; Sjemaja en Oezziël, uit het geslacht Jedoetoen. 15 Zij riepen hun ambtgenoten

bijeen, heiligden zichzelf, en begonnen op bevel des konings de tempel
van Jahweh te reinigen, zoals door Jahweh was voorgeschreven. 16 De
priesters begonnen het inwendige van de tempel van Jahweh te reinigen,
en wierpen alle onreinheid, die ze in het heiligdom van Jahweh aantroffen,
op de voorhof van de tempel van Jahweh, waar de levieten het ophaalden,
om het naar buiten, in het Kedrondal te brengen. 17 Nadat zij op de eerste
van de eerste maand met het heiligingswerk waren begonnen, waren zij
op de achtste dag van de maand tot de voorhal van Jahweh gevorderd, en
heiligden de tempel van Jahweh acht dagen lang; op de zestiende van de
eerste maand waren ze dus gereed. 18 Toen lieten ze zich bij koning Ezekias
aandienen, en zeiden: Wij hebben de gehele tempel van Jahweh gereinigd,
met het brandofferaltaar en toebehoren, met de tafel der toonbroden en toe-
behoren. 19 Ook al de andere dingen, die koning Achaz tijdens zijn goddeloos
bestuur had ontwijd, hebben we weer in orde gebracht en geheiligd; ze staan
voor het altaar van Jahweh. 20 Toen riep de koning de volgende morgen
de voormannen van de stad bijeen, en ging op naar de tempel van Jahweh.
21 Nadat men zeven jonge stieren, zeven rammen, zeven lammeren en zeven
geitebokjes had aangebracht als een zondeoffer voor het koninklijk huis,
voor het heiligdom en voor Juda, beval hij de priesters, de zonen van Aäron,
ze op het altaar van Jahweh te offeren. 22 Men slachtte de stieren, en de
priesters vingen het bloed op en streken het aan het altaar; daarna slachtten
zij de rammen en streken het bloed aan het altaar; vervolgens werden
de lammeren geslacht en het bloed aan het altaar gestreken. 23 Tenslotte
stelden zij de zondebokjes op voor den koning en het vergaderde volk, die
er de handen op legden; 24 en de priesters slachtten ze, en offerden het
bloed als een zondeoffer op het altaar, om vergiffenis te verkrijgen voor
geheel Israël; want voor geheel Israël had de koning het brandoffer en het
zondeoffer bestemd. 25 Nu stelde hij bij de tempel van Jahweh de levieten
op, met cymbalen, harpen en citers, naar het voorschrift van David en Gad,
den ziener des konings, en van den profeet Natan, want door bemiddeling
van zijn profeten had Jahweh het voorschrift uitgevaardigd. 26 En toen
de levieten met de muziekinstrumenten van David, en de priesters met de
trompetten waren opgesteld, 27 beval Ezekias, het brandoffer op te dragen
op het altaar. Op hetzelfde ogenblik, dat men met het brandoffer begon,
begonnen ook de gezangen ter ere van Jahweh en de trompetten, begeleid
door de muziekinstrumenten van David, den koning van Israël. 28 En al
het vergaderde volk bleef neergebogen, de zangen bleven weerklinken en
de trompetten schallen, tot het brandoffer geheel was verteerd. 29 Toen
het offeren geëindigd was, bogen de koning en al de aanwezigen de knieën,
en wierpen zich in aanbidding neer. 30 Nu gaven koning Ezekias en de
voormannen aan de levieten bevel, het loflied te zingen ter ere van Jahweh
op de woorden van David en van den ziener Asaf. Vol vreugde hieven zij
het loflied aan, en bogen zich in aanbidding neer. 31 Toen nam Ezekias
het woord, en sprak: Nu zijt gij weer aan Jahweh gewijd! Treedt dus
naderbij, en laat slacht- en dankoffers opdragen in de tempel van Jahweh.
En al het vergaderde volk liet slacht- en dankoffers opdragen; al wie het
wilde ook brandoffers. 32 Het aantal brandoffers, dat het vergaderde volk
liet opdragen, bedroeg zeventig stieren, honderd rammen en tweehonderd
lammeren: allemaal brandoffers ter ere van Jahweh; 33 de wijgeschenken
bestonden uit zeshonderd stieren en drieduizend schapen. 34 Er waren zelfs

priesters te weinig, om al de brandoffers te kunnen ver werken. Daarom werden ze door de levieten bijgestaan, tot de plechtigheid ten einde zou zijn, en de priesters zich hadden geheiligd; de levieten hadden zich namelijk met meer ijver geheiligd dan de priesters. 35 Want behalve de talrijke brandoffers was er nog het vet der dankoffers, en de bij het brandoffer behorende plengoffers. Zo werd de dienst in de tempel van Jahweh hervat. 36 Ezekias en heel het volk verheugden zich over wat God voor het volk had gewrocht; zo plotseling was de verandering gekomen.

30

1 Daarna richtte Ezekias een uitnodiging aan heel Israël en Juda, en schreef er zelfs brieven over aan Efraïm en Manasse, om in de tempel van Jahweh te Jerusalem het paasfeest te komen vieren ter ere van Jahweh. 2 In overleg met zijn beambten en al het vergaderde volk in Jerusalem besloot de koning het paasfeest in de tweede maand te vieren. 3 Zij hadden het namelijk niet op de gebruikelijke tijd kunnen doen, omdat de priesters zich toen nog niet in voldoende aantal hadden geheiligd, en het volk niet in Jerusalem bijeen was gekomen. 4 Toen het plan de goedkeuring van den koning en van heel de gemeenschap had weggedragen, 5 besloten zij, een uitnodiging te richten tot heel Israël, van Beër-Sjéba tot Dan, om in Jerusalem het paasfeest te komen vieren ter ere van Jahweh, Israëls God; want men had het niet onder massale deelneming gevierd, zoals voorgeschreven staat. 6 De boden, met de brieven van de hand des konings en zijner beambten, trokken dus heel Israël en Juda door, zoals de koning bepaald had, en zeiden: Israëlieten, bekeert u tot Jahweh, den God van Abraham, Isaäk en Israël, opdat Hij zich kere tot u, tot de Rest, die aan de hand van de koningen van Assjoer zijt ontsnapt. 7 Doet niet als uw vaderen en uw broeders, die afgevallen zijn van Jahweh, den God hunner vaderen, en die Hij tot een schande heeft gemaakt, zoals gij met eigen ogen kunt zien. 8 Weest niet hardnekkig als uw vaderen, maar reikt Jahweh de hand, komt naar het heiligdom, dat Hij voor altijd heeft gewijd, en dient Jahweh, uw God, opdat zijn gloeiende toorn van u worde afgewend. 9 Want als gij u tot Jahweh bekeert, zullen uw broeders en uw zonen genade vinden in de ogen van hen, die ze gevangen hebben weggevoerd, en keren ze terug naar dit land. Want Jahweh, uw God, is genadig en barmhartig; Hij wendt van u zijn aanschijn niet af, als gij u tot Hem bekeert. 10 Toen de boden echter het land Efraïm en Manasse, tot Zabulon toe, van stad tot stad doorkruisten, werden ze uitgelachen en bespot; 11 alleen uit Aser, Manasse en Zabulon verootmoedigden zich enkelen, die naar Jerusalem kwamen. 12 Maar in Juda werkte de hand van God, zodat zij eensgezind besloten, aan de oproep van koning en voormannen op Jahweh's bevel gehoor te geven. 13 Zo stroomde een talrijke schare naar Jerusalem, om in de tweede maand het feest der ongedesemde broden te vieren; het was een geweldige massa. 14 Zij begonnen met de altaren op te ruimen, die in Jerusalem stonden; ook verwijderden zij alle reukofferaltaren, en wierpen ze in het Kedrondal. 15 Daarna slachtten zij het pascha op de veertiende dag van de tweede maand. De priesters en de levieten, die zich beschaamd hadden gevoeld en zich intussen hadden geheiligd, droegen nu de brandoffers op in de tempel van Jahweh. 16 Zij gingen op hun post staan, zoals het voorgeschreven was door de wet van Moses, den man Gods, en de priesters plengden het bloed, dat de levieten hun aanreikten. 17 Want omdat een groot gedeelte van het vergaderde volk niet rein was, waren de levieten belast met het slachten van

het pascha voor allen, die niet rein waren, om ze zelf aan Jahweh te wijden.
18 Ook kon het grootste gedeelte van het talrijke volk uit Efraïm en Manasse,
Issakar en Zabulon, het pascha niet eten, zoals was voorgeschreven, omdat
het niet rein was. Maar Ezekias bad voor hen, en zeide: 19 Jahweh moge
vergiffenis schenken aan ieder, die vastbesloten is, Jahweh te vereren, den
Heer en God zijner vaderen, al doet hij het niet met een reinheid, die bij
het heilige past. 20 En Jahweh verhoorde Ezekias, en was het volk genadig.
21 Zo vierden de Israëlieten, die zich in Jerusalem bevonden, zeven dagen
lang onder grote blijdschap het feest der ongedesemde broden, terwijl
de priesters en levieten dag aan dag uit volle borst Jahweh's lof bleven
zingen. 22 En Ezekias sprak de levieten, die zoveel ijver toonden in de
dienst van Jahweh, hartelijk toe. Toen zij gedurende de vastgestelde zeven
dagen dankoffers hadden opgedragen en Jahweh hadden geprezen, den
God hunner vaderen, 23 besloot al het vergaderde volk, nog zeven dagen
feest te vieren. Zo vierden ze nog zeven dagen een vreugdefeest. 24 Want
koning Ezekias van Juda had aan het vergaderde volk duizend stieren en
zevenduizend schapen geschonken, en de voormannen duizend stieren en
tienduizend schapen. En daar de priesters zich nu ook in groten getale
hadden geheiligd, 25 verheugde zich al het vergaderde volk van Juda met
de priesters en de levieten, met al het vergaderde volk, dat uit Israël was
samengestroomd, en met de vreemdelingen, die uit het land Israël kwamen
of in Juda woonden. 26 Er heerste in Jerusalem een grote vreugde; want sinds
de dagen van Salomon, den zoon van David, den koning van Israël, was zo
iets in Jerusalem niet meer gebeurd. 27 Toen verhieven zich de priesters en
levieten, en zegenden het volk. En Jahweh luisterde naar hen, en hun gebed
steeg op naar de hemel, zijn heilige woning.

31

1 Toen dit alles was afgelopen, trokken alle aanwezige Israëlieten naar
de steden van Juda, sloegen de heilige zuilen stuk, hakten de heilige palen
om, en haalden de offerhoogten met de altaren in heel Juda, Benjamin,
Efraïm en Manasse omver, tot de laatste toe. Daarna keerden de Israëlieten
allen naar hun bezittingen in hun woonplaatsen terug. 2 Daarna stelde
Ezekias de afdelingen der priesters en levieten vast, en deelde iedereen
bij een afdeling in, naar de aard van zijn bediening als priester of leviet:
namelijk voor het brandoffer of de vredeoffers, voor de lofzang of het
jubellied, of voor de verdere dienst binnen de poorten van Jahweh's leg-
erplaatsen. 3 Verder stelde hij de bijdrage uit het persoonlijk bezit van
den koning voor de brandoffers vast: voor de brandoffers van 's morgens
en s avonds, voor de brandoffers op sabbatten, nieuwe manen en andere
feesten, zoals is voorgeschreven in de wet van Jahweh. 4 Bovendien beval
hij het volk en de bewoners van Jerusalem, het wettelijk aandeel der
priesters en levieten op te brengen, opdat ze de wet van Jahweh trouw
zouden blijven vervullen. 5 Zodra dit bevel alom bekend werd, schonken de
Israëlieten edelmoedig het beste van het koren, de most, de olie, de honing
en van alle andere voortbrengselen van de akker; van alles brachten ze
edelmoedig de tienden op. 6 De zonen van Israël en Juda, die in de andere
steden van Juda woonden, brachten eveneens de tienden van runderen en
schapen. Bovendien bracht men nog de wijgeschenken, die gewijd waren
aan Jahweh hun God, en legde die op stapels neer. 7 In de derde maand
begonnen ze er de stapels van aan te leggen, en in de zevende maand

hielden ze er mee op. 8 Toen Ezekias en de voormannen die stapels kwamen
bezichtigen, zegenden zij Jahweh en Israël, zijn volk. 9 En toen Ezekias
aan de priesters en de levieten inlichtingen vroeg over die stapels, 10 gaf
de opperpriester Azarjáhoe, uit de familie van Sadok, hem ten antwoord:
Sinds men begonnen is, de heffing te brengen in de tempel van Jahweh,
hebben we genoeg kunnen eten en nog veel kunnen overhouden; deze grote
stapel is over, omdat Jahweh het volk heeft gezegend. 11 Daarom beval
Ezekias, voorraadkamers in te richten in de tempel van Jahweh. Toen ze
ingericht waren, 12 bracht men de heffing, de tienden en de wijgeschenken
plichtgetrouw daarin. Als opzichter daarover werd de leviet Kananjáhoe
aangesteld, en zijn broeder Sjimi als zijn plaatsvervanger; 13 bovendien
hielden in opdracht van koning Ezekias en van Azarjáhoe, den opzichter
van het Godshuis, Jechiël, Azazjáhoe, Náchat, Asaël, Jerimot, Jozabad, Eliël,
Jismakj hoe, Máchat en Benajáhoe toezicht onder leiding van Kananj hoe en
zijn broer Sjimi. 14 Kore, de zoon van den leviet Jimna en poortwachter
aan het oosten, beheerde de gaven, die vrijwillig aan God werden gebracht,
en deelde de gave, aan Jahweh gebracht, en de heilige wijgeschenken uit.
15 Hij werd in de priestersteden bijgestaan door Éden, Binjamin, Jesjóea,
Sjemajáhoe, Amarjáhoe en Sjekanjáhoe, die hun ambtgenoten, groot en klein,
volgens hun verschillende afdelingen, plichtgetrouw hun aandeel moesten
uitreiken. 16 Niemand werd uitgezonderd van de mannelijke personen
van drie jaar af, die in het geslachtsregister waren opgenomen, en die op
vastgestelde dagen in de tempel van Jahweh de dienst kwamen verrichten,
waartoe zij volgens hun afdelingen waren verplicht. 17 De opname van
de priesters in de geslachtslijsten geschiedde naar hun families; die van
de levieten, van twintig jaar af, naar hun bijzondere taak en hun afdeling.
18 Hun gehele stand moest in het geslachtsregister worden opgenomen,
met al hun kinderen, vrouwen, zonen en dochters; want ze deelden allen
met evenveel recht in de heilige gaven. 19 Ook werden van stad tot stad
enige mannen met name aangewezen, om aan alle mannelijke personen
in de priesterlijke stand, de zonen van Aäron, die op de weidegronden van
hun steden woonden, en aan alle ingeschreven levieten hun aandeel uit te
reiken. 20 Zo deed Ezekias in heel Juda. Hij deed wat goed en recht en eerlijk
was voor het aanschijn van Jahweh, zijn God. 21 Al het werk, dat hij naar wet
en geboden ondernam voor de dienst in de tempel, om zijn God te vereren,
heeft hij met volle toewijding en met gunstige uitslag verricht.

32

1 Na deze blijken van trouw rukte Sinacherib, de koning van Assjoer
op, en drong in Juda binnen; hij sloeg het beleg om de vestingen, en eiste
dat ze zich zouden overgeven. 2 Toen Ezekias bemerkte, dat Sinacherib
aanstalten maakte, om Jerusalem aan te vallen, 3 besloot hij in overleg
met zijn voormannen en legeroversten, het water af te sluiten van de
bronnen buiten de stad. Toen ze hem hun medewerking hadden toegezegd,
4 kwam een talrijke menigte bijeen, en verstopte alle bronnen met de beek,
die midden door het land stroomt. Want men zeide: Als de koning van
Assjoer hierheen komt, behoeft hij toch geen overvloed van water te vinden?
5 Zelf ging hij vastberaden aan het werk; hij herstelde de muur overal
waar hij scheuren vertoonde, bouwde er torens op, legde buiten de muur
nog een andere aan, versterkte het Millo van de Davidsstad, en liet een

grote voorraad werpspiesen en schilden vervaardigen. 6 Daarna stelde hij
krijgsoversten aan over het volk, liet het bij zich komen op het plein van
de stadspoort en hield op vriendelijke toon de volgende toespraak: 7 Weest
moedig en dapper; weest niet bang en laat u niet afschrikken door den
koning van Assjoer en heel het leger, dat met hem optrekt. Want wij hebben
een Sterker Hulp dan hij! 8 Met hem is enkel een arm van vlees; maar
met ons is Jahweh, onze God, die ons helpt en onze oorlogen voert. En de
moed van het volk leefde op door de woorden van Ezekias, den koning van
Juda. 9 Hierop zond koning Sinacherib van Assjoer, die zelf met zijn gehele
krijgsmacht voor Lakisj stond, enige gezanten naar Jerusalem tot koning
Ezekias van Juda en tot alle Judeërs in Jerusalem, en liet hun zeggen: 10 Zo
spreekt Sinacherib, de koning van Assjoer! Waar vertrouwt ge eigenlijk op,
dat ge belegerd in Jerusalem blijft zitten? 11 Ezekias is een bedrieger; hij zal
u nog dood laten hongeren en dorsten met zijn praatjes van: “Jahweh onze
God zal ons verlossen uit de macht van den koning van Assjoer.” 12 Heeft die
Ezekias soms niet zijn offerhoogten en altaren laten verwijderen, en niet tot
Juda en Jerusalem gezegd: “Voor één altaar moet gij u neerbuigen en daarop
offeren?” 13 Weet gij dan niet, wat ik en mijn vaderen gedaan hebben met
alle andere volken der aarde? Hebben soms de goden van de andere volken
der aarde hun land uit mijn macht kunnen redden? 14 Wie van de goden
dezer volken, die door mijn vaderen werden geteisterd, heeft zijn volk uit
mijn macht kunnen redden? Zou dan uw God u uit mijn macht kunnen
redden? 15 Neen, laat Ezekias u niet bedriegen en u niet op een dwaalspoor
brengen. Gelooft hem niet! Want als geen enkele andere god van geen
enkel volk of koninkrijk zijn volk uit mijn macht of uit de macht mijner
vaderen heeft kunnen redden, dan zal zeker úw God u niet uit mijn macht
kunnen redden! 16 Zo bleven zijn gezanten tegen Jahweh, den Heer, en zijn
dienaar Ezekias schimpen. 17 Ook schreef hij een brief, waarin hij Jahweh
hoonde, Israëls God, en waarin hij schimpte: Evenmin als de goden van de
andere volken der aarde hun volk hebben kunnen redden uit mijn macht,
evenmin zal de God van Ezekias zijn volk uit mijn macht kunnen redden.
18 En hardop riepen zij het ook in het joods tot het volk van Jerusalem op
de muur, om het schrik aan te jagen en wankelmoedig te maken, en zo de
stad te veroveren. 19 Zij beschimpten den God van Jerusalem op dezelfde
wijze als de goden van de andere volkeren der aarde, die het maaksel zijn
van mensenhanden. 20 Maar toen koning Ezekias en de profeet Isaias, de
zoon van Amos, deswege begonnen te bidden en tot de hemel te schreien,
21 zond Jahweh een engel, die alle strijders, bevelhebbers en voormannen in
het kamp van den koning van Assjoer verdelgde, zodat hij met beschaamde
kaken naar zijn land moest terugkeren, en daar door zijn eigen kinderen
met het zwaard werd doodgestoken, terwijl hij de tempel van zijn god
binnentrad. 22 Zo verloste Jahweh Ezekias en de bewoners van Jerusalem
uit de macht van Sinacherib, den koning van Assjoer, en uit de macht van
alle anderen, en schonk Hij hun rust naar alle kanten. 23 En velen brachten
geschenken aan Jahweh in Jerusalem en kostbaarheden aan koning Ezekias
van Juda, die voortaan bij alle volken in hoog aanzien stond. 24 In die
dagen werd Ezekias dodelijk ziek. Hij bad tot Jahweh, en Hij verhoorde
hem, en gaf hem een wonderteken. 25 Ezekias toonde zich echter niet
dankbaar voor de bewezen weldaad; integendeel, hij werd hoogmoedig.
Daarom zou er een strafgericht over hem, over geheel Juda en Jerusalem
zijn gekomen. 26 Maar Ezekias verootmoedigde zich na zijn overmoed,

en de bewoners van Jerusalem met hem. Daarom werd het strafgericht van Jahweh niet reeds tijdens het leven van Ezekias aan hen voltrokken.
27 Daar Ezekias grote rijkdom en luister bezat, richtte hij schatkamers in voor het zilver en goud, de edelstenen en reukwerken, de schilden en allerlei andere kostbare voorwerpen; 28 opslagplaatsen voor de opbrengst van het koren, de most en de olie; stallen voor allerlei soorten vee, en kooien voor de schapen. 29 Hij vormde grote kudden schapen en runderen; want God had hem zeer veel bezittingen geschonken. 30 Deze Ezekias heeft ook de bovengrondse uitmonding van het Gichon-water afgesloten, en het water onder de grond door westwaarts naar de Davidstad geleid. Hij was voorspoedig in alles wat hij ondernam. 31 Zelfs in het geval van de tolken van Babels vorsten, die tot hem gezonden waren, om inlichtingen in te winnen omtrent het wonderteken, dat in zijn land was gebeurd, heeft God hem enkel verlaten, om hem te beproeven en zijn hart te doorgronden. 32 De verdere geschiedenis van Ezekias en zijn vroom bestuur staan beschreven in het visioen van den profeet Isaias, den zoon van Amos, en in het boek van de koningen van Juda en Israël. 33 Ezekias ging bij zijn vaderen te ruste; men begroef hem op de helling naar de graven van de zonen van David, en heel Juda en alle bewoners van Jerusalem bewezen hem bij zijn dood de laatste eer. Zijn zoon Manasses volgde hem op.

33

1 Manasses was twaalf jaar, toen hij koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaar te Jerusalem. 2 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en volgde de verfoeilijke practijken van de volken, die Jahweh voor de Israëlieten had uitgedreven. 3 Hij herbouwde de offerhoogten, die zijn vader Ezekias had verwoest, richtte altaren op voor Báal, maakte heilige zuilen wierp zich ter aarde voor heel het hemelse heir, en diende het. 4 Zelfs bouwde hij altaren in de tempel van Jahweh, waarvan Jahweh gezegd had: In Jerusalem zal Ik mijn Naam doen wonen. 5 In de beide voorhoven van de tempel van Jahweh richtte hij altaren op voor heel het hemelse heir. 6 Zijn zoon heeft hij in het vuur geofferd in het Ben-Hinnomdal; hij maakte zich schuldig aan waarzeggerij, toverij en wichelarij, en stelde geestenbezweerders en toekomstvoorspellers aan. Hij deed dus al wat maar kwaad was in de ogen van Jahweh, om Hem te tergen. 7 Zelfs maakte hij een beeld der ijverzucht, en plaatste het in de tempel, waarvan God tot David en zijn zoon Salomon gezegd had: In dit huis en te Jerusalem, dat Ik uit al de stammen van Israël heb verkoren, zal Ik mijn Naam voor altijd doen wonen. 8 En wanneer de kinderen van Israël mijn geboden en de wet, die Ik door mijn dienaar Moses heb afgekondigd, getrouw onderhouden, zal Ik hen nooit meer verjagen uit het land, dat Ik aan hun vaderen gegeven heb.
9 Maar Manasses verleidde Juda en de bewoners van Jerusalem, om meer kwaad te bedrijven dan de volkeren, die Jahweh bij de komst der Israëlieten had uitgeroeid. 10 Wel sprak Jahweh tot Manasses en zijn volk, maar zij luisterden niet. 11 Daarom liet Jahweh de legeraanvoerders van den koning van Assjoer tegen hem oprukken; zij namen Manasses met haken gevangen en voerden hem, in ijzeren ketens geboeid, naar Babel. 12 Toen smeekte hij in zijn benauwdheid tot Jahweh, zijn God, vernederde zich diep voor den God zijner vaderen, 13 en bad tot Hem. En Jahweh liet Zich door hem verbidden, verhoorde zijn gebed en bracht hem als koning naar Jerusalem terug. Zo ondervond Manasses, dat Jahweh God is. 14 Daarna heeft hij

voor de Davidstad, westelijk van de Gichon in het dal en tot de ingang van de Vispoort, een hoge buitenmuur gebouwd, die de Ofel omgaf. Verder stelde hij bevelhebbers aan in alle vestingen van Juda. 15 Hij verwijderde de vreemde goden, het beeld der ijverzucht uit de tempel van Jahweh, en alle altaren, die hij op de berg van Jahweh's tempel en in Jerusalem had opgericht, en wierp ze buiten de stad. 16 Hij richtte het altaar van Jahweh weer op, en offerde daarop dank- en lofoffers, en gaf bevel, dat Juda Jahweh, Israëls God, zou vereren. 17 Wel bleef het volk nog gewoon op de hoogten offeren, maar ze deden het tenminste voor Jahweh, hun God. 18 De verdere geschiedenis van Manasses, met zijn gebed tot God, en de woorden, die de zieners in naam van Jahweh, Israëls God, tot hem richtten, sta at opgetekend in de kronieken der koningen van Israël. 19 Zijn gebed en het feit, dat God Zich door hem liet verbidden; óók al zijn misdaden en zijn ontrouw; de plaatsen, waar hij offerhoogten bouwde en heilige zuilen en beelden plaatste, voordat hij zich verootmoedigde: dat alles staat beschreven in de kronieken der zieners. 20 Manasses ging bij zijn vaderen te ruste, en men begroef hem in zijn paleis. Zijn zoon Amon volgde hem op. 21 Amon was twee en twintig jaar oud, toen hij koning werd, en regeerde twee jaar te Jerusalem. 22 Hij deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh, zoals zijn vader Manasses. Aan alle schandbeelden, die zijn vader Manasses gemaakt had, bracht Amon offers, en diende ze. 23 Maar hij vernederde zich niet voor Jahweh, zoals zijn vader Manasses; integendeel: deze Amon maakte zijn schuld nog groter. 24 Zijn hovelingen smeedden een samenzwering tegen hem, en doodden hem in zijn paleis. 25 Maar het gewone volk vermoordde allen, die tegen koning Amon hadden samengespannen, en riep zijn zoon Josias tot koning uit in zijn plaats.

34

1 Josias was acht jaar, toen hij koning werd, en hij regeerde een en dertig jaar te Jerusalem. 2 Hij deed wat goed was in de ogen van Jahweh, en volgde het voorbeeld van zijn vader David, zonder ooit rechts of links daarvan af te wijken. 3 In het achtste jaar van zijn regering, dus toen hij nog jong was, begon hij te ijveren voor den God van zijn vader David, en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jerusalem te zuiveren van de offerhoogten, de heilige palen, de schandbeelden en alle andere gegoten beelden. 4 Men wierp in zijn tegenwoordigheid de altaren der Báals omver, en de zonnezuilen, die er boven op stonden, haalde men neer; de heilige palen, schandbeelden en andere gegoten beelden sloeg men tot pulver, en liet het stof over de graven strooien van hen, die daaraan hadden geofferd; 5 de gebeenten der priesters verbrandde men op hun altaren. Zo zuiverde hij Juda en Jerusalem. 6 Ook in de steden van Manasse, Efraïm en Samaria, en zelfs in Neftali, die rondom in puin lagen, 7 wierp hij de altaren omver, sloeg de heilige palen en de schandbeelden tot pulver, en haalde alle zonnezuilen neer in heel het land van Israël. Toen keerde hij naar Jerusalem terug. 8 In het achttiende jaar van zijn regering, toen hij het land en de tempel gezuiverd had, gaf hij Sjafan, den zoon van Asalj hoe, en den stadsoverste Maäsejáhoe en den kanselier Joach, den zoon van Joachaz, de opdracht, de tempel te herstellen van Jahweh, zijn God. 9 Zij kwamen bij den hogepriester Chilki-jáhoe en overhandigden hem het geld, dat in het Godshuis was opgehaald, en dat de levietische dorpelwachters bij Manasse en Efraïm, bij heel de overgebleven bevolking

van Israël, en bij heel Juda en Benjamin en de burgers van Jerusalem hadden ingezameld. 10 Zij stelden het aan de opzichters der werklieden ter hand, die het toezicht hadden in de tempel van Jahweh. 11 Dezen betaalden het uit aan de werklieden, die in de tempel van Jahweh met de vernieuwing en herstellingswerkzaamheden waren belast: aan timmerlieden en metselaars; bovendien moesten zij er gehouwen stenen voor kopen, en hout zowel voor de binten, als voor de zoldering der vertrekken, die de koningen van Juda verwaarloosd hadden. 12 Deze mannen vervulden hun taak op goed vertrouwen; ze stonden onder het voortdurende toezicht van de levieten Jáchat en Obadjáhoe uit het geslacht Merari, en van Zekarja en Mesjoellam uit het geslacht Kehat. 13 Alle levieten, die muziekinstrumenten konden bespelen, hadden het toezicht over de lastdragers, en leidden ook alle andere arbeiders bij hun verschillende werkzaamheden; weer andere levieten waren schrijvers, beambten en poortwachters. 14 Toen zij nu het geld, dat in de tempel was opgehaald, eruit wilden nemen, vond de priester Chilkijáhoe het wetboek van Jahweh, van Moses afkomstig. 15 Chilkijáhoe deelde het den geheimschrijver Sjafan mee en zeide:Ik heb in de tempel van Jahweh het wetboek van Jahweh gevonden. En Chilkijáhoe reikte het boek aan Sjafan over. 16 Sjafan nam het boek naar den koning mee, en bracht het volgende verslag uit: Alles wat uw dienaren opgedragen is, hebben ze uitgevoerd. 17 Zij hebben het geld, dat zich in de tempel van Jahweh bevond, te voorschijn gehaald, en het aan de opzichters der werklieden overhandigd. 18 Tegelijkertijd deelde de geheimschrijver Sjafan den koning mede: Chilki-jáhoe, de priester, heeft mij een boek gegeven. En Sjafan las het den koning voor. 19 Toen de koning hoorde, wat er in het boek der wet stond geschreven, scheurde hij zijn klederen. 20 En aanstonds gaf hij aan Chilki-jáhoe, aan Achikam, den zoon van Sjafan, aan Abdon, den zoon van Mika, en aan den geheimschrijver Sjafan en den hofbeambte Asaja de opdracht: 21 Gaat voor mij en het volk, dat in Israël en Juda is overgebleven, Jahweh raadplegen over de inhoud van dit teruggevonden boek; want Jahweh moet wel in hevige toorn tegen ons zijn ontstoken, omdat noch wij, noch onze vaderen geluisterd hebben naar de bevelen van Jahweh, en zich niet hebben gestoord aan al, wat er in dit boek geschreven staat. 22 Daarom ging Chilki-jáhoe met al degenen, die de koning aangewezen had, naar de profetes Choelda, de vrouw van den magazijnmeester Sjalloem, den zoon van Tokhat, zoon van Chasra, die in de voorstad van Jerusalem woonde, om de zaak met haar te bespreken. 23 En zij zeide tot hen: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Zegt aan den man, die u tot Mij heeft gezonden: 24 Zo spreekt Jahweh! Ik ga onheil brengen over deze plaats en haar bewoners:alwat in het boek staat geschreven, dat men den koning van Juda heeft voorgelezen. 25 Omdat zij Mij hebben verlaten en voor andere goden hebben geofferd, om Mij met maaksel van hun handen te tergen, daarom zal mijn toorn tegen deze plaats ontvlammen en niet meer worden gedoofd. 26 Maar aan den koning van Juda, die u gestuurd heeft, om Jahweh te raadplegen, kunt ge dit zeggen: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! 27 Omdat bij het horen der bedreigingen uw hart werd ontsteld; omdat gij u voor God vernederd hebt, toen gij vernaamt, wat Hij tegen deze plaats en haar bewoners gezegd had; omdat gij u voor Mij vernederd hebt, uw kleren gescheurd en voor mijn aanschijn geweend hebt: daarom heb Ik u verhoord, is de godsspraak van Jahweh! 28 Ik zal u tot uw vaderen verzamelen, en gij zult in vrede bijgezet worden in uw graf; want uw ogen zullen niets van al het onheil

aanschouwen, dat Ik over deze plaats en haar bewoners ga brengen. Toen zij
dit antwoord aan den koning hadden mede gedeeld, 29 liet hij al de oudsten
van Juda en Jerusalem bij zich ontbieden. 30 En nadat de koning met al de
mannen van Juda en al de bewoners van Jerusalem, met de priesters en de
levieten, en met al het volk, armen en rijken, naar de tempel van Jahweh
was opgegaan, las hij hun heel het verbondsboek voor, dat in de tempel van
Jahweh was teruggevonden. 31 Daarna ging de koning op een verhevenheid
staan, en vernieuwde het verbond voor het aanschijn van Jahweh. Voortaan
zouden zij Jahweh dienen, en met hart en ziel zijn geboden, instellingen
en wetten onderhouden, en het verbond, dat in dit boek stond geschreven,
gestand doen. 32 En hij liet allen, die in Jerusalem en Benjamin aanwezig
waren, tot dit verbond toetreden. En de bewoners van Jerusalem handelden
overeenkomstig het verbond van God, den God hunner vaderen. 33 Josias
liet alle gruwelen verwijderen uit alle landstreken, die aan de Israélieten
behoorden, en verplichtte allen, die in Israël woonden, om Jahweh te
dienen, hun God. En zolang hij leefde, weken ze niet af van Jahweh, den
God hunner vaderen.

35

1 Hierop vierde Josias in Jerusalem het paasfeest ter ere van Jahweh. Op
de veertiende dag van de eerste maand slachtte men het pascha. 2 Hij liet de
priesters hun post innemen, en spoorde hen aan tot de dienst van de tempel
van Jahweh. 3 En tot de levieten, die heel Israël moesten onderrichten en
aan Jahweh waren gewijd, sprak hij: Brengt de heilige ark in de tempel,
die Salomon, de zoon van David, den koning van Israël, heeft gebouwd. Gij
hoeft haar niet meer op de schouders te dragen; wijdt u daarom aan Jahweh,
uw God, en aan Israël, zijn volk. 4 Houdt u gereed naar uw families en
afdelingen, zoals die door David, den koning van Israël, en door zijn zoon
Salomon zijn ingeschreven, 5 en laat telkens een groep van een levietische
familie in het heiligdom ter beschikking staan van de familiegroepen uwer
broeders, de leken. 6 Slacht het pascha, na u geheiligd te hebben, en maakt
het voor uw broeders gereed, en volgt daarbij het voorschrift op, door
Jahweh aan Moses gegeven. 7 Josias stelde uit zijn koninklijk bezit voor
alle aanwezige leken dertigduizend stuks schapen, lammeren en geitjes, en
drieduizend runderen beschikbaar, alles voor het pascha. 8 Ook zijn voor-
mannen schonken bereidwillig hun gaven aan het volk, aan de priesters en
de levieten. Chilki-ja, Zekarj hoe en Jechiël, de leiders van het Godshuis,
schonken aan de andere priesters zes en twintighonderd paasoffers en
driehonderd runderen. 9 Konanjáhoe en Sjemajáhoe met Netanel, zijn
broers en Chasjabjáhoe, Jeïël en Jozabad, de voornaamste levieten, schonken
aan de andere levieten vijfduizend paasoffers en vijfhonderd runderen.
10 De dienst werd aldus geregeld. De priesters stonden op hun post, en
eveneens de verschillende afdelingen der levieten, volgens het voorschrift
des konings. 11 Men slachtte het pascha, en de priesters sprengden met hun
handen het bloed, terwijl levieten het dier de huid afstroopten. 12 De tot het
brandoffer bestemde delen zonderden ze af, om die aan de familiegroepen
der leken te geven, die ze aan Jahweh moesten offeren, zoals geschreven
staat in het boek van Moses. Eveneens deden zij met de runderen. 13 Daarna
braadden zij het pascha op het vuur, zoals het is voorgeschreven, kookten de
heilige stukken in potten, ketels en pannen, en haastten zich er mee naar de
leken. 14 Daarna bereidden ze het voor zichzelf en voor de priesters; want

daar de priesters, de zonen van Aäron, tot de nacht toe werk hadden met
het opdragen van de brandoffers en het vet, bereidden de levieten het voor
zichzelf en voor de priesters, de zonen van Aäron. 15 De zangers, de zonen
van Asaf, konden op hun post blijven staan naar het voorschrift van David,
Asaf, Heman en Jedoetoen, de zieners des konings; de poortwachters bij de
verschillende poorten; niemand behoefde zijn post te verlaten, want hun
ambtgenoten de levieten zorgden voor hen. 16 Zo werd die dag de gehele
dienst van Jahweh met betrekking tot het bereiden van het pascha en het
opdragen der brandoffers op het altaar van Jahweh naar het voorschrift van
koning Josias geregeld. 17 En zo vierden de aanwezige Israëlieten op die dag
het paasfeest, en daarna gedurende zeven dagen het feest der ongedesemde
broden. 18 Sinds de dagen van den profeet Samuël was het paasfeest nog
nooit op deze wijze gevierd: geen enkele koning van Israël had een paasfeest
gevierd, zoals koning Josias het vierde met de priesters en de levieten, en
met alle aanwezige Judeërs en Israëlieten en de burgers van Jerusalem. 19 Dit
paasfeest werd gevierd in het achttiende jaar van koning Josias. 20 Nadat
Josias zo de tempel weer in orde had gebracht, rukte Neko, de koning van
Egypte op, om een veldslag te leveren bij Karkemisj aan de Eufraat. Toen
Josias hem tegemoet trok, 21 zond hij gezanten naar hem toe, en liet hem
zeggen: Wat hebben wij met elkander te maken, koning van Juda? Ik
ruk ditmaal niet op tegen u, maar naar mijn hoofdkwartier; God heeft mij
bevolen, haast te maken. Verzet u niet tegen God, die met mij is; anders
stort Hij u in het verderf. 22 Maar Josias liet hem niet met rust; hij was zo
overmoedig, met hem te strijden, en niet te luisteren naar de woorden van
Neko, die hem door God waren ingegeven. Toen echter koning Josias in
de vallei van Megiddo slag ging leveren, 23 werd hij door de boogschutters
getroffen. En de koning zeide tot zijn dienaren: Brengt me weg; want ik ben
zwaar gewond. 24 Zijn dienaren droegen hem weg uit de wagen, legden hem
in zijn andere wagen, en vervoerden hem naar Jerusalem. Hier stierf hij, en
werd in de graven van zijn vaderen bijgezet. Heel Juda en Jerusalem treurde
om Josias. 25 Jeremias dichtte een klaagzang op Josias, en alle zangers en
zangeressen herdachten hem in hun klaagliederen, zoals ze op de huidige
dag nog doen; want ze werden in Israël ingevoerd, en zijn verzameld in de
Klaagliederen. 26 De verdere geschiedenis van Josias, met zijn vrome daden
overeenkomstig de voorschriften van Jahweh's wet, 27 en zijn andere daden,
de vroegere zowel als de latere, staat opgetekend in het boek der koningen
van Israël en Juda.

36

1 Het gewone volk koos nu Jehoachaz, den zoon van Josias, en riep hem
in Jerusalem uit als opvolger van zijn vader Josias. 2 Joachaz was drie en
twintig jaar, toen hij koning werd, en heeft drie maanden in Jerusalem
geregeerd. 3 De koning van Egypte zette hem af als koning van Jerusalem,
en legde het land een boete op van honderd talenten zilver en een talent
goud. 4 Toen verhief de koning van Egypte zijn broer Eljakim tot koning
over Juda en Jerusalem, en veranderde zijn naam in Jehojakim. Zijn broer
Joachaz werd door Neko gevangen genomen en naar Egypte overgebracht.
5 Jehojakim was vijf en twintig jaar oud, toen hij koning werd, en heeft
elf jaar in Jerusalem geregeerd. Hij deed wat kwaad was in de ogen van
Jahweh, zijn God. 6 Nabukodonosor, de koning van Babel, rukte tegen hem

op, en nam hem, met ijzeren ketenen geboeid, naar Babel mee. 7 Ook nam
Nabukodonosor een deel der vaten uit de tempel van Jahweh naar Babel
mee, en zette die in zijn eigen paleis te Babel. 8 De verdere geschiedenis
van Jehojakim, met de gruwelen, die hij bedreef, en al wat hem overkomen
is, staat geschreven in het boek van de koningen van Israël en Juda. Zijn
zoon Jehojakin volgde hem op. 9 Jehojakin was achttien jaar, toen hij koning
werd, en heeft drie maanden en tien dagen in Jerusalem geregeerd. Hij
deed wat kwaad was in de ogen van Jahweh. 10 In het begin van het jaar
liet koning Nabukodonosor hem met enige kostbare voorwerpen uit de
tempel van Jahweh naar Babel brengen, en verhief zijn oom Sidki-jáhoe tot
koning over Juda en Jerusalem. 11 Sidki-jáhoe was een en twintig jaar oud
toen hij koning werd, en heeft elf jaar te Jerusalem geregeerd. 12 Hij deed
wat kwaad was in de ogen van Jahweh, en onderwierp zich niet aan den
profeet Jeremias, die in opdracht van Jahweh profeteerde. 13 Ook kwam
hij in opstand tegen koning Nabukodonosor, ofschoon hij hem voor God
trouw had gezworen. Hij bleef halsstarrig en verstokt, en bekeerde zich
niet tot Jahweh, den God van Israël. 14 Maar ook de voornaamste priesters
en het volk vielen in groten getale af, en maakten zich schuldig aan alle
gruwelijke practijken der heidenen, en ontwijdden de tempel van Jahweh,
die Hij in Jerusalem geheiligd had. 15 Wel liet Jahweh, de God hunner
vaderen, hen onophoudelijk door zijn gezanten waarschuwen, omdat Hij
medelijden had met zijn volk en zijn woonstede; 16 maar zij verachtten de
gezanten van God, sloegen zijn waarschuwing in de wind en spotten met
zijn profeten. Zo barstte eindelijk de toorn van Jahweh tegen zijn volk los,
en er was geen verbidden meer aan. 17 Hij liet den koning der Chaldeën
tegen hen oprukken, die hun jongemannen in het heiligdom met het zwaard
doodstak en jongens spaarde noch meisjes, grijsaards noch hoogbejaarden:
allen leverde Hij aan hem over. 18 Alle vaten uit het Godshuis, grote en
kleine, alle schatten uit de tempel van Jahweh, alle schatten van den koning
en zijn voormannen nam hij mee naar Babel. 19 Zij lieten de tempel van
God in vlammen opgaan, sloopten de muur van Jerusalem, en staken zijn
paleizen in brand, zodat alle kostbaarheden verloren gingen. 20 En wie aan
het zwaard waren ontsnapt, voerde hij gevangen naar Babel, waar zij hem
en zijn zonen als slaven moesten dienen, totdat het perzische rijk aan de
macht kwam. 21 Zo werd het woord van Jahweh vervuld, door de mond
van Jeremias gesproken: Totdat het land zijn sabbatten heeft ingehaald,
zal het al de tijd blijven liggen; het zal moeten rusten, totdat er zeventig
jaren voorbij zijn. 22 In het eerste jaar van Cyrus, den koning van Perzië,
bewoog Jahweh de geest van Cyrus, den koning van Perzië, om het woord in
vervulling te doen gaan, dat Jahweh door de mond van Jeremias gesproken
had. Daarom liet deze in heel zijn rijk mondeling en schriftelijk afkondigen:
23 Zo spreekt Cyrus, de koning van Perzië! Jahweh, de God des hemels, heeft
mij alle koninkrijken der aarde gegeven. Hij is het, die mij bevolen heeft,
Hem een tempel te bouwen in Jerusalem van Juda. Laat dus ieder van u, die
tot zijn volk behoort, onder de schutse van zijn God optrekken!

Ezra

1 In het eerste jaar van Cyrus, koning van Perzië, bewoog Jahweh de geest
van Cyrus, den koning van Perzië, om het woord in vervulling te doen
gaan, dat Jahweh door de mond van Jeremias gesproken had. Daarom liet
deze door heel zijn rijk mondeling en schriftelijk afkondigen: 2 Zo spreekt
Cyrus, de koning van Perzië! Jahweh, de God des hemels, heeft mij alle
koninkrijken der aarde gegeven, en heeft mij bevolen, Hem een tempel te
bouwen in Jerusalem van Juda. 3 Laat dus ieder van u, die tot zijn volk
behoort, onder de schutse van zijn God naar Jerusalem in Juda trekken
en het huis van Jahweh bouwen, Israëls God; want Hij is de God, die in
Jerusalem woont. 4 En al wie achterblijft, moet, waar hij ook toeft, de
mensen, die uit zijn plaats vertrekken, een ondersteuning meegeven in
zilver en goud, have en vee, behalve nog de offergaven voor het huis van God
in Jerusalem. 5 Daarom maakten de familiehoofden van Juda en Benjamin,
met de priesters, de levieten en allen, wier geest Jahweh daartoe had
opgewekt, zich gereed, om op te trekken en het huis van Jahweh in Jerusalem
te bouwen. 6 En allen, die in hun omgeving woonden, steunden hen zo
goed mogelijk met zilver en goud, met have en vee, en gaven daarenboven
nog allerlei kostbaarheden als offergift mee. 7 Bovendien liet koning Cyrus
het vaatwerk van de tempel van Jahweh teruggeven, dat Nabukodonosor
uit Jerusalem had weggevoerd en in de tempel van zijn god had geplaatst.
8 Cyrus, de koning van Perzië, stelde het den schatmeester Mitredat ter
hand, en deze droeg het aan Sjesjbassar, den vorst van Juda, over. 9 Ziehier
het getal: dertig gouden en duizend zilveren kommen; negen en twintig
offerpannen; 10 dertig gouden en tweeduizend vierhonderd en tien zilveren
bekers; en duizend andere vaten. 11 Het hele getal gouden en zilveren
vaten bedroeg vier en vijftighonderd. Dit alles nam Sjesjbassar mee, toen
de ballingen wegtrokken van Babel naar Jerusalem.

2

1 Dit zijn de bewoners der provincie, die weggetrokken zijn uit de
ballingschap in Babel, waarheen Nabukodonosor, de koning van Babel,
hen had weggevoerd, en die zijn teruggekeerd naar Jerusalem in Juda,
iedereen naar zijn eigen stad. 2 Het zijn degenen, die teruggekomen zijn
met Zorobabel, Jesjóea, Nehemias, Seraja, Reëlaja, Mordekai, Bilsjan, Mispar,
Bigwai, Rechoem en Baäna. Het aantal mannen uit het volk van Israël was
als volgt: 3 de zonen van Parosj telden een en twintighonderd twee en
zeventig man; 4 de zonen van Sjefatja, driehonderd twee en zeventig; 5 de
zonen van Arach, zevenhonderd vijf en zeventig; 6 de zonen van Páchat-
Moab, de zonen namelijk van Jesjóea en Joab, acht en twintighonderd en
twaalf; 7 de zonen van Elam, twaalfhonderd vier en vijftig; 8 de zonen van
Zattoe, negenhonderd vijf en veertig; 9 de zonen van Zakkai, zevenhonderd
zestig; 10 de zonen van Bani, zeshonderd twee en veertig; 11 de zonen van
Bebai, zeshonderd drie en twintig; 12 de zonen van Azgad, twaalfhonderd
twee en twintig; 13 de zonen van Adonikam, zeshonderd zes en zestig;
14 de zonen van Bigwai, tweeduizend zes en vijftig; 15 de zonen van Adin,
vierhonderd vier en vijftig; 16 de zonen van Ater, uit de familie van Chizki-
ja, acht en negentig; 17 de zonen van Besai, driehonderd drie en twintig; 18 de

zonen van Jora, honderd en twaalf; 19 de zonen van Chasjoem, tweehonderd
drie en twintig; 20 de zonen van Gibbar, vijf en negentig; 21 de burgers
van Betlehem, honderd drie en twintig; 22 de burgers van Netofa, zes en
vijftig; 23 de burgers van Anatot, honderd acht en twintig; 24 de burgers
van Azmáwet, twee en veertig; 25 de burgers van Kirjat-Jearim, Kefira en
Beërot, zevenhonderd drie en veertig; 26 de burgers van Rama en Géba,
zeshonderd een en twintig; 27 de burgers van Mikmas, honderd twee en
twintig; 28 de burgers van Betel en Ai, tweehonderd drie en twintig; 29 de
burgers van Nebo, twee en vijftig; 30 de zonen van Magbisj, honderd zes en
vijftig; 31 de zonen van den anderen Elam, twaalfhonderd vier en vijftig;
32 de zonen van Charim, driehonderd en twintig; 33 de burgers van Lod,
Chadid en Ono, zevenhonderd vijf en twintig; 34 de burgers van Jericho,
driehonderd vijf en veertig; 35 de zonen van Senaä, zes en dertighonderd
dertig. 36 De priesters: de zonen van Jedaja, uit het geslacht van Jesjóea
telden negenhonderd drie en zeventig man; 37 de zonen van Immer, duizend
twee en vijftig; 38 de zonen van Pasjchoer, twaalfhonderd zeven en veertig;
39 de zonen van Charim, duizend zeventien. 40 De levieten: de zonen van
Jesjóea, Kadmiël en Hodawja telden vier en zeventig man. 41 De zangers: de
zonen van Asaf telden honderd acht en twintig man. 42 De poortwachters:
de zonen van Sjalloem, de zonen van Ater, de zonen van Talmon, de zonen
van Akkoeb, de zonen van Chatita en de zonen van Sjobai telden tezamen
honderd negen en dertig man. 43 De tempelknechten waren: de zonen van
Sicha; de zonen van Chasoefa; de zonen van Tabbaot; 44 de zonen van Keros;
de zonen van Siaha; de zonen van Padon; 45 de zonen van Lebana; de zonen
van Chagaba; de zonen van Akkoeb; 46 de zonen van Chagab; de zonen van
Sjamlai; de zonen van Chanan; 47 de zonen van Giddel; de zonen van Gáchar;
de zonen van Reaja; 48 de zonen van Resin; de zonen van Nekoda; de zonen
van Gazzan; 49 de zonen van Oezza; de zonen van Paséach; de zonen van
Besai; 50 de zonen van Asna; de zonen van Meoenim; de zonen van Nefoesim;
51 de zonen van Bakboek; de zonen van Chakoefa; de zonen van Charchoer;
52 de zonen van Basloet; de zonen van Mechida; de zonen van Charsja;
53 de zonen van Barkos; de zonen van Sisera; de zonen van Témach; 54 de
zonen van Nesiach; de zonen van Chatifa. 55 De zonen van Salomons slaven
waren: de zonen van Sotai; de zonen van Soféret; de zonen van Perida;
56 de zonen van Jaäla; de zonen van Darkon; de zonen van Giddel; 57 de
zonen van Sjefatja; de zonen van Chattil; de zonen van Pokéret-Hassebajim;
de zonen van Ami. 58 De tempelknechten telden met de zonen van Salomons
slaven tezamen driehonderd twee en negentig man. 59 De volgende zijn
wel mee opgetrokken uit Tel-Mélach, Tel-Charsja, Keroeb, Addon en Immer,
maar ze konden hun familie- en stamboom niet overleggen als bewijs, dat
zij tot Israël behoorden. Het waren: 60 de zonen van Delaja; de zonen van
Tobi-ja; de zonen van Nekoda: zeshonderd twee en vijftig man. 61 Uit de
priesterzonen: de zonen van Chabaja; de zonen van Hakkos; de zonen van
Barzillai, die getrouwd was met een der dochters van Barzillai uit Gilad,
en naar hem werd genoemd. 62 Daar zij, hoe ze ook zochten, hun ge-
slachtsregister niet konden vinden, werden zij van de priesterlijke bediening
uitgesloten, 63 en verbood hun de landvoogd, van de heilige spijzen te eten,
totdat er een priester met de Oerim en Toemmim zou optreden. 64 De hele
gemeente bestond uit twee enveertigduizend driehonderd zestig personen.
65 Hierbij kwamen nog zevenduizend driehonderd zeven en dertig slaven

en slavinnen, en tweehonderd zangers en zangeressen. 66 Men bezat
zevenhonderd zes en dertig paarden, tweehonderd vijf en veertig muilezels,
67 vierhonderd vijf en dertig kamelen en zesduizend zevenhonderd twintig
ezels. 68 Toen men bij de tempel van Jahweh te Jerusalem was aangekomen,
brachten sommige familiehoofden vrijwillige schenkingen voor de tempel
van God, om hem op zijn plaats te doen herrijzen. 69 Ook droeg men naar
vermogen bij aan het fonds, dat voor de eredienst was bestemd: voor een en
zestigduizend drachmen7 aan goud, voor vijfduizend mina aan zilver, en
honderd priestergewaden. 70 Daarna gingen de priesters, de levieten met
een deel van het volk, de zangers, de poortwachters en de tempelknechten
zich te Jerusalem vestigen, en de rest van Israël in hun steden.

3

1 Toen Israël in zijn steden woonde, en de zevende maand was genaderd,
kwam het volk als één man te Jerusalem bijeen. 2 Nu sloegen Jesjóea, de
zoon van Josadak met zijn medepriesters, en Zorobabel, de zoon van Salatiël,
met zijn broeders, de hand aan het werk, om het altaar van Israëls God te
bouwen en er de brandoffers op te dragen, zoals dit voorgeschreven staat in
de Wet van Moses, den man Gods. 3 Maar daar ze bevreesd waren voor de
landsbevolking, bouwden ze enkel het altaar op zijn vroegere grondslagen,
en brachten daarop brandoffers aan Jahweh, morgen- en avondoffers. 4 Ook
vierden zij het Loofhuttenfeest, zoals het voorgeschreven was, en brachten
iedere dag van het feest brandoffers, zoals dat voor elke dag was bepaald.
5 Van toen af droegen zij ook het dagelijks brandoffer op, evenals de offers
bij gelegenheid van de nieuwe maan en van alle heilige hoogfeesten van
Jahweh, met de offers van al wie een vrijwillige gave aan Jahweh bracht.
6 Ofschoon men dus sinds de eerste dag der zevende maand begonnen was,
offers aan Jahweh te brengen, waren toch de fundamenten van de tempel
van Jahweh nog niet gelegd. 7 Daarom gaf men geld voor de steenhouwers
en timmerlieden, en spijs en drank en olie voor de Sidoniërs en Tyriërs,
om ceders van de Libanon over zee naar Joppe te brengen, zoals Cyrus,
de koning der Perzen, het hun had toegestaan. 8 En in de tweede maand
van het tweede jaar na hun aankomst bij het huis van God te Jerusalem,
maakten Zorobabel, de zoon van Salatiël, en Jesjóea, de zoon van Josadak,
met hun broeders, de overige priesters en levieten, en allen die uit de
gevangenschap naar Jerusalem waren gekomen, een begin met het werk,
en stelden zij de levieten van twintig jaar en daarboven aan, om toezicht
te houden op de werkzaamheden aan het huis van Jahweh. 9 Zo hielden
Jesjóea met zijn zonen en broers, Kadmiël met zijn zonen, de zonen van
Hodawja en de zonen van Chenadad met hun zonen en broers, die allen
levieten waren, tezamen toezicht op de arbeiders aan het huis van God.
10 Toen de bouwlieden het fundament van de tempel van Jahweh hadden
gelegd, stelden zich de priesters in ambtsgewaad met de trompetten op, en
de levieten, de zonen van Asaf, met de cymbalen, om Jahweh te loven naar
de voorschriften van David, koning van Israël. 11 Ze hieven aan: “Prijst en
looft Jahweh; want Hij is goed, en zijn goedheid voor Israël duurt eeuwig!”
En heel het volk jubelde mee bij die lofzang ter ere van Jahweh, omdat het
fundament van Jahweh’s huis was gelegd. 12 Maar terwijl de menigte juichte
en jubelde van vreugde, begonnen velen van de oudere priesters, levieten en
familiehoofden, die de vroegere tempel nog hadden gezien, te jammeren,

toen hun ogen de fundamenten van dit huis aanschouwden. 13 Doch men
kon door de jubelkreten van het volk het gejammer der schare niet horen;
want het volk juichte luid, zodat het gejoel in de verte gehoord werd.

4

1 Maar toen de vijanden van Juda en Benjamin vernamen, dat de ballingen
bezig waren, een tempel voor Jahweh, den God van Israël, te bouwen,
2 gingen zij naar Zorobabel en de familiehoofden toe, en zeiden tot hen: Laat
ons met u meebouwen; want ook wij vereren uw God evenals gij, en brengen
Hem offers sinds de tijd van Esar-Chaddon, den koning van Assjoer, die ons
hierheen heeft gevoerd. 3 Maar Zorobabel, Jesjóea en de andere familiehoof-
den van Israël antwoordden hun: Wij kunnen niet samen met u het huis
van onzen God bouwen; wij alleen moeten het bouwen voor Jahweh, den
God van Israël, zoals Cyrus, de koning der Perzen, heeft bevolen. 4 Maar nu
begon de landsbevolking het volk van Juda de handen te binden, en hen af
te schrikken van de bouw. 5 Zij kochten enige raadslieden tegen hen om,
om hun plan te doen mislukken; en hierin slaagden zij ook zolang Cyrus,
de koning der Perzen, nog leefde, en tot aan de regering van Darius, den
koning der Perzen. 6 Onder de regering van Achasjwerosj, en wel in het
begin van zijn bestuur, schreven zij een aanklacht tegen de bewoners van
Juda en Jerusalem. 7 Ook ten tijde van Artaxerxes richtten Bisjlam, Mitredat
en Tabeël met hun overige ambtgenoten een schrijven aan Artaxerxes, den
koning der Perzen. De brief was geschreven in het aramees, maar er was
een vertaling bij (aramees) 8 Rechoem, de landvoogd4, en Sjimsjai, zijn
geheimschrijver, schreven eveneens aan Artaxerxes over Jerusalem een
brief van de volgende inhoud: 9 Rechoem, landvoogd, Sjimsjai, geheimschri-
jver, met hun overige ambtgenoten, de perzische rechters, generaals en
commissarissen over de bewoners van Érek, Babel, Sjoesjan, die Elamieten
zijn, 10 en over de andere volkeren, welke de grote en roemrijke Asenappar
heeft weggevoerd, en in de stad Samaria en in de andere steden aan de
overzijde van de Rivier heeft gevestigd. En zo voort. 11 Dit is de tekst van de
brief, die zij aan koning Artaxerxes zonden: Uw dienaren, die de overzijde
van de Rivier bewonen: en zo voort. 12 Het zij den koning gemeld, dat de
Joden, die van u hierheen zijn getrokken, in Jerusalem zijn aangekomen.
Zij herbouwen de opstandige en valse stad, richten de muren weer op, en
herstellen de fundamenten. 13 Nu wete de koning, dat, wanneer deze stad
is herbouwd en de muren hersteld, men geen belasting, schatting of tol
meer zal betalen; wat een schade voor den koning zou zijn. 14 Daar wij nu
het zout van het paleis eten, en het ons dus niet past, de schade van den
koning lijdelijk aan te zien, zenden wij onze inlichtingen aan den koning.
15 Men raadplege eens het archief uwer vaderen, en gij zult daarin tot de
bevinding komen, dat deze stad een opstandige stad is geweest, die aan de
koningen en de provincies moeite genoeg heeft berokkend, en dat men er
van oudsher oproer heeft gemaakt. Daarom werd die stad dan ook verwoest.
16 Wij waarschuwen dus den koning, dat gij aan de overzijde van de Rivier
heel uw gezag zult verliezen, zo deze stad wordt herbouwd en de muren
worden hersteld. 17 De koning antwoordde: Aan Rechoem, den landvoogd,
Sjimsjai, den geheimschrijver, en de overige ambtgenoten in Samaria en
de andere plaatsen aan de overzijde van de Rivier, Heil, en zo voort. 18 De
brief, die gij ons hebt gezonden, is mij duidelijk voorgelezen. 19 Ik heb bevel
gegeven, een onderzoek in te stellen, en men heeft bevonden, dat deze stad

inderdaad zich van oudsher tegen de koningen verzet, en dat men er oproer
en opstand kweekt. 20 Er zijn in Jerusalem zelfs machtige koningen geweest,
die heel het gebied aan de overzijde van de Rivier hebben beheerst, en aan
wie men belasting, schatting en tol heeft betaald. 21 Gelast dus die mensen,
het werk te staken, zodat die stad niet herbouwd wordt, eer ik daartoe
bevel zal geven. 22 Brengt dit met grote zorg ten uitvoer, opdat dit euvel
aan de koningen geen groter schade moge berokkenen. 23 Zodra de brief
van den koning Artaxerxes aan Rechoem, zijn geheimschrijver Sjimsjai en
hun ambtgenoten was voorgelezen, spoedden zij zich naar de Joden in
Jerusalem, en dwongen hen met kracht en geweld de werkzaamheden te
staken. 24 Zo werd het werk aan het huis van God te Jerusalem stil gelegd,
en bleef het rusten tot aan het tweede jaar van de regering van Darius, den
koning der Perzen.

5

1 Maar toen de profeten Aggeus en Zakarias, de zoon van Iddo, onder
de Joden, die in Juda en Jerusalem woonden, in de naam van Israëls God
profeteerden, 2 hervatten Zorobabel, de zoon van Salatiël, en Jesjóea, de
zoon van Josadak, de bouw van de tempel te Jerusalem, en Gods profeten
ondersteunden hen daarbij. 3 Maar aanstonds kwamen Tattenai, de stad-
houder van het gebied aan de overzijde van de Rivier, en Sjetar-Bozenai
en hun ambtgenoten naar hen toe, en zeiden tot hen: Wie heeft u verlof
gegeven, dit huis te bouwen en zijn muren te herstellen? 4 En ze vroegen
hun nog: Hoe heten de mannen, die deze bouw zijn begonnen? 5 Maar het
oog van hun God rustte op de oudsten der Joden; men dwong ze niet, de
werkzaamheden te staken, voordat er een beslissing van Darius zou zijn
afgekomen. Daarom zouden zij over deze aangelegenheid een schrijven
verzenden. 6 (Tekst van de brief, die Tattenai, de stadhouder van het gebied
aan de overzijde van de Rivier, en Sjetar-Bozenai met hun ambtsgenoten, de
generaals van de overzijde der Rivier, aan koning Darius hebben gezonden).
7 Zij zonden hem een verslag van de volgende inhoud: Aan koning Darius,
alle heil! 8 Het zij den koning bekend, dat wij ons naar de landstreek
Juda hebben begeven, naar de tempel van den groten God. Deze wordt
opgebouwd met steenblokken, en de wanden worden met hout bekleed;
het werk wordt met zorg uitgevoerd, en vordert onder hun hand. 9 Wij
hebben toen de oudsten daar ondervraagd, en hun gezegd: Wie heeft u
verlof gegeven, dit huis te bouwen en deze muren te herstellen? 10 Wij
hebben hen ook naar hun namen gevraagd, om u op de hoogte te brengen,
en u schriftelijk de namen der mannen op te geven, die aan hun hoofd
staan. 11 Zij hebben ons het volgende geantwoord: Wij zijn de dienaren
van den God van hemel en aarde, en wij herbouwen het huis, dat vele
jaren geleden gebouwd werd, en door een groot koning van Israël werd
opgetrokken en voltooid. 12 Maar omdat onze vaderen den God des hemels
hadden vertoornd, heeft Hij hen aan den Chaldeër Nabukodonosor, den
koning van Babel, overgeleverd, en deze heeft deze tempel verwoest en
het volk naar Babel weggevoerd. 13 Maar in het eerste jaar van Cyrus, den
koning van Babel, heeft koning Cyrus een bevel uitgevaardigd, om dit huis
weer op te bouwen. 14 Bovendien heeft koning Cyrus de gouden en zilveren
vaten van het Godshuis, welke Nabukodonosor uit de tempel van Jerusalem
had weggenomen en naar de tempel van Babel had overgebracht, uit de
tempel van Babel laten halen en aan Sjesjbassar overhandigen, dien hij

tot stadhouder had aangesteld. 15 Hij zeide hem: Neem deze vaten, ga ze
terugbrengen naar de tempel van Jerusalem, en laat het huis van God op
zijn vroegere plaats herbouwen. 16 Toen is Sjesjbassar hierheen gekomen,
heeft de grondslagen van Jerusalems tempel gelegd, en van die tijd af is er
tot nu toe aan gebouwd, zonder dat hij werd voltooid. 17 Indien de koning het
goedvindt, laat men dan een onderzoek instellen in het koninklijk archief te
Babel, of er inderdaad door koning Cyrus verlof is gegeven, om deze tempel
van Jerusalem te herbouwen. Dan moge de koning ons zijn beslissing doen
toekomen.

6

1 Toen deed men op bevel van koning Darius een onderzoek in de boekerij
van Babel, waar het archief werd bewaard. 2 En men vond te Ecbátana, een
vesting in de provincie Medië, een rol, waarin het inderdaad beschreven
stond. 3 Oorkonde: In het eerste jaar van koning Cyrus heeft koning Cyrus dit
bevel gegeven: De tempel van Jerusalem: Dit huis moet weer tot offerplaats
op stevige grondslagen worden gebouwd. Het zal zestig el hoog zijn en zestig
el breed, 4 met drie lagen gehouwen steen en een laag hout. De kosten zullen
door de koninklijke schatkist worden betaald. 5 Daarenboven zal men de
gouden en zilveren vaten van het Godshuis teruggeven, die Nabukodonosor
uit de tempel van Jerusalem heeft weggenomen en naar Babel gevoerd, en ze
naar de tempel van Jerusalem op hun vroegere plaats in het Godshuis bren-
gen. 6 Daarom moet gij, Tattenai, stadhouder van het gebied aan de overzijde
van de Rivier, en gij, Sjetar-Bozenai met uw ambtgenoten, de generaals van
de overzijde der Rivier, 7 van die plaats wegblijven en de werkzaamheden
aan de tempel laten doorgaan. De stadhouder der Joden en hun oudsten
mogen de tempel op zijn vroegere plaats herbouwen. 8 Bovendien is door
mij bepaald, hoe gij met de oudsten der Joden aan de bouw van deze
tempel moet medewerken. De kosten moeten aan die mannen stipt en
zonder uitstel worden betaald uit het koninklijk inkomen aan belastingen
van de overzijde der Rivier. 9 De jonge stieren, rammen en lammeren, die
nodig zijn voor de brandoffers aan den God des hemels, met tarwe, zout,
wijn en olie, naar het voorschrift der priesters van Jerusalem, moeten hun
dagelijks en stipt worden verstrekt, 10 zodat zij heerlijk geurende offers
kunnen opdragen aan den God des hemels, en bidden voor het leven van
den koning en zijn zonen. 11 En wanneer iemand iets verandert aan deze
beschikking, dan beveel ik, dat een balk uit zijn woning zal worden gerukt,
waaraan hij moet worden opgehangen en vastgeslagen, en dat van zijn huis
een mesthoop moet worden gemaakt. 12 En de God, die daar zijn Naam heeft
gevestigd, moge alle koningen en volken nederstoten, die de hand durven
uitsteken, om hierin wijziging te brengen, of de tempel van Jerusalem te
verwoesten. Ik, Darius, heb dit bevel gegeven; het moet stipt worden
uitgevoerd. 13 Daarop hebben Tattenai, de stadhouder van de overzijde der
Rivier, en Sjetar-Bozenai met hun ambtgenoten zich prompt gehouden aan
wat koning Darius hun had bevolen. 14 De oudsten van Israël gingen voort
met de bouw, terwijl de profeten Aggeus en Zakarias, de zoon van Iddo,
bleven profeteren. Zij voltooiden de bouw volgens het bevel van Israëls God
en in opdracht van Cyrus, Darius en Artaxerxes, den koning der Perzen.
15 En op de derde dag van de maand Adar, in het zesde jaar der regering
van koning Darius, was de tempel gereed. 16 Nu vierden de kinderen Israëls,
de priesters, de levieten en de andere ballingen met vreugde de inwijding

van deze tempel. 17 Zij offerden bij de inwijding van deze tempel honderd stieren, tweehonderd rammen en vierhonderd lammeren; bovendien als zondeoffer voor heel Israël nog twaalf bokken naar het getal van Israëls stammen. 18 En voor de dienst van den God, die in Jerusalem woont, stelden zij de priesters aan in verschillende klassen, en de levieten in groepen, zoals dit in het boek van Moses staat voorgeschreven. 19 En op de veertiende dag van de eerste maand vierden de ballingen het paasfeest. 20 Want de priesters hadden zich gereinigd en ook de levieten waren rein tot den laatsten man; ze konden dus het pascha slachten voor al de ballingen, voor hun medepriesters en voor zichzelf. 21 Zo aten de kinderen Israëls, die uit de ballingschap waren teruggekeerd, het pascha met allen, die zich van de onreinheid der landsbevolking hadden afgescheiden, en zich bij hen hadden aangesloten, om Jahweh, den God van Israël, te dienen. 22 Zij vierden in blijdschap gedurende zeven dagen het feest der ongedesemde broden; want Jahweh had hun vreugde bereid, door het hart van Assjoers koning gunstig voor hen te stemmen, om hen te helpen bij de arbeid aan de tempel van Israëls God.

7

1 Na deze gebeurtenissen trok Esdras onder de regering van Artaxerxes, den koning der Perzen, uit Babel weg. Hij was de zoon van Seraja, zoon van Azarja, zoon van Chilki-ja, 2 zoon van Sjalloem, zoon van Sadok, zoon van Achitoeb, 3 zoon van Amarja, zoon van Azarja, zoon van Merajot, 4 zoon van Zerachja, zoon van Oezzi, zoon van Boekki, 5 zoon van Abisjóea, zoon van Pinechas, zoon van Elazar, zoon van den hogepriester Aäron. 6 Hij was een schriftgeleerde, en zeer bedreven in de wet van Moses, die Jahweh, de God van Israël, gegeven heeft. En daar de hand van Jahweh, zijn God, op hem rustte, willigde de koning al zijn wensen in. 7 Daarom trokken in het zevende jaar van koning Artaxerxes verschillende Israëlieten met enige priesters, levieten, zangers, poortwachters en tempelknechten naar Jerusalem op. 8 En in de vijfde maand van het zevende jaar van den koning kwamen zij in Jerusalem aan. 9 Op de eerste dag van de eerste maand begon hij zijn terugtocht uit Babel, en op de eerste dag van de vijfde maand kwam hij te Jerusalem aan. Want de hand van zijn God rustte vol goedheid op hem, 10 daar Esdras zich met heel zijn hart had toegelegd op het onderzoek van Jahweh's Wet, zowel om zelf haar in beoefening te brengen, als om haar instellingen en voorschriften aan Israël te leren. 11 Dit is de tekst van de brief, die koning Artaxerxes meegaf aan Esdras, den priester en schriftgeleerde, bedreven in Jahweh's geboden en instellingen voor Israël. 12 Artaxerxes, koning der koningen, aan den priester Esdras, den schriftgeleerde in de Wet van den God des hemels: heil, en zo voort. 13 Hiermee bepaal ik, dat iedereen van het volk van Israël, van zijn priesters en levieten in mijn koninkrijk, die naar Jerusalem wenst te vertrekken, met u mag meegaan. 14 Want gij wordt door den koning en zijn zeven raadsheren uitgezonden, om in Juda en Jerusalem een onderzoek in te stellen aan de hand van de wet van uw God, die gij meedraagt; 15 bovendien om het zilver en het goud over te brengen, dat de koning en zijn raadsheren vrijwillig aan den God van Israël, die te Jerusalem woont, hebben geschonken, 16 met al het zilver en goud, dat gij zult verzamelen in heel de provincie van Babel, en met al de vrijwillige gaven door volk en priesters bijeengebracht voor het huis van hun God in Jerusalem. 17 Voor dit geld moet gij zorgvuldig stieren, rammen

en lammeren kopen met de daarbij behorende spijs- en plengoffers, en ze offeren op het altaar van het huis van uw God in Jerusalem. 18 De rest van het zilver en goud moogt gij besteden, zoals het u en uw broeders goeddunkt, en uw God het verlangt. 19 De vaten, die men u heeft gegeven voor de dienst in het huis van uw God, moet gij voor den God van Jerusalem bestemmen. 20 Wat gij voor andere benodigdheden van het huis van uw God hebt uit te geven, kunt gij uit de koninklijke schatkist betalen. 21 Verder wordt door mij, koning Artaxerxes, last gegeven aan alle schatmeesters aan de overzijde van de Rivier: Al wat de priester Esdras, de schriftgeleerde in de Wet van den God des hemels, u zal vragen, moet prompt worden afgeleverd 22 tot een bedrag van honderd talenten zilver, honderd kor tarwe, honderd bat wijn, honderd bat olie, en een onbepaalde hoeveelheid zout. 23 Al wat door den God des hemels is voorgeschreven, moet nauwgezet voor het huis van den God des hemels worden uitgevoerd. Want waarom zou er gramschap ontbranden tegen de regering van den koning en van zijn zonen? 24 Wij laten u ook weten, dat het niet geoorloofd is, belasting, schatting of tol te heffen van een priester, leviet, zanger, poortwachter, tempelknecht of dienaar van deze tempel, wie het ook is. 25 Gij, Esdras, moet naar de wijsheid van uw God, die gij bezit, schepenen en rechters aanstellen, om recht te spreken over heel het volk aan de overzijde van de Rivier: over allen, die de wetten van uw God reeds kennen; en die ze niet kennen, moet gij ze leren. 26 Iedereen, die de wet van uw God of de wet van den koning niet onderhoudt, zal het strengste recht geschieden: hij moet ter dood, tot verbanning, tot boete of gevangenis worden veroordeeld. 27 Gezegend zij Jahweh, de God onzer vaderen, die den koning ingaf, zó de tempel van Jahweh in Jerusalem te eren, 28 en die mij genade deed vinden bij den koning, zijn raadsheren en al de machtige koninklijke magistraten. Ik voelde mij sterk, daar de hand van Jahweh, mijn God, op mij rustte, en bracht Israëls leiders bijeen, om met mij weg te trekken.

8

1 Dit zijn de familiehoofden met hun stamlijst, die met mij uit Babel zijn weggetrokken onder de regering van koning Artaxerxes. 2 Van de zonen van Pinechas: Gersjom; van de zonen van Itamar: Daniël; van de zonen van David: Chattoesj, 3 de zoon van Sjekanja; van de zonen van Parosj: Zekarja en met hem honderd vijftig man, die in de stamlijst stonden ingeschreven. 4 Van de zonen van Pachat-Moab: Eljehoënai, de zoon van Zerachja met tweehonderd man; 5 van de zonen van Sjekanja: de zoon van Jachaziël met driehonderd man; 6 van de zonen van Adin: Ébed, de zoon van Jonatan met vijftig man. 7 Van de zonen van Elam: Jesjaja, de zoon van Atalja met zeventig man; 8 van de zonen van Sjefatja: Zebadja, de zoon van Mikaël met tachtig man; 9 van de zonen van Joab: Obadja, de zoon van Jechiël met tweehonderd achttien man; 10 van de zonen van Sjelomit: de zoon van Josifja met honderd zestig man; 11 van de zonen van Bebai: Zekarja, de zoon van Bebai met acht en twintig man; 12 van de zonen van Azgad: Jochanan, de zoon van Hakkatan met honderd en tien man. 13 Van de zonen van Adonikam: enige hoofden van mindere rang, Elifélet, Jeïël en Sjemaja genaamd, met zestig man. 14 Van de zonen van Bigwai: Oetai en Zakkoer met zeventig man. 15 Ik verzamelde hen bij de rivier, die naar Ahawa stroomt, en wij kampeerden daar drie dagen. Maar toen ik daar volk en priesters

overzag, ontdekte ik niemand van de zonen van Levi. 16 Daarom zond ik
de hoofden Eliézer, Ariël, Sjemaja, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Zekarja,
Mesjoellam en de schriftgeleerden Jojarib en Elnatan 17 met een boodschap
voor Iddo, het hoofd in de plaats Kasifja, en legde de woorden in hun mond,
die ze spreken moesten tot Iddo, zijn broeders en de tempelknechten van
Kasifja, om ons bedienaren voor het huis van onzen God te zenden. 18 En
daar de hand van onzen God vol goedheid op ons rustte, zonden zij ons
verstandige mannen. Van de zonen van Machli, zoon van Levi, zoon van
Israël: Sjerebja met zijn zonen en broeders, achttien man. 19 Van de zonen
van Merari: Chasjabja en Jesjaja, 20 met hun broeders en zonen, twintig
man. Van de tempelknechten, die David en de vorsten voor de dienst
der levieten hadden geschonken: tweehonderd twintig tempelknechten,
allen met name vermeld. 21 Nu kondigde ik daar, bij de rivier Ahawa,
een vasten af, om ons voor onzen God te vernederen, en een gelukkige
reis van Hem af te smeken voor ons, onze kinderen en voor onze have.
22 Want ik schaamde mij, den koning soldaten en ruiters te vragen, om
ons onderweg tegen den vijand te beschermen. Want wij hadden aan
den koning gezegd: De hand van onzen God rust vol goedheid op allen,
die Hem zoeken, maar zijn macht en toorn zijn tegen allen gericht, die
Hem verlaten. 23 Daarom vastten wij en riepen onzen God aan; en Hij
heeft ons verhoord. 24 Daarna koos ik twaalf priesterhoofden uit: Sjerebja
en Chasjabja met tien van hun broeders. 25 Ik woog hun het zilver, het
goud en het vaatwerk af, dat de koning, zijn raadsheren en magnaten, en
heel Israël, dat zich daar nog bevond, geschonken hadden als offergave
voor het huis van onzen God. 26 Na het afgewogen te hebben, stelde ik
hun zeshonderd vijftig talenten aan zilver ter hand, voor honderd talenten
zilveren vaten, honderd talenten aan goud, 27 twintig gouden bekers ter
waarde van duizend darieken, en twee prachtige vaten van geglansd koper,
zo kostbaar als goud. 28 En ik sprak tot hen: Gij zijt Jahweh toegewijd; maar
ook de vaten zijn heilig, en het zilver en goud is een vrijwillige gave aan
Jahweh, den God uwer vaderen. 29 Bewaart ze dus zorgvuldig, totdat gij
ze kunt afwegen en overdragen aan de hoofden der priesters en levieten,
en aan de familiehoo fden van Israël te Jerusalem in de vertrekken van de
tempel van Jahweh. 30 Toen namen de priesters en levieten het afgewogen
zilver en goud en de vaten in ontvangst, om ze naar Jerusalem te brengen,
naar de tempel van onzen God. 31 Op de twaalfde dag van de eerste maand
vertrokken wij van de rivier Ahawa, om naar Jerusalem te gaan. De hand
van onzen God bleef op ons rusten, en behoedde ons onderweg voor vijand
en rover. 32 Zo kwamen wij te Jerusalem aan. En nadat wij er drie dagen
rust hadden genomen, 33 werden op de vierde dag in het huis van onzen
God het zilver, goud en het vaatwerk gewogen, en den priester Meremot,
den zoon van Oeri-ja ter hand gesteld, in tegenwoordigheid van Elazar, den
zoon van Pinechas, en van de levieten Jozabad, den zoon van Jesjóea, en
Noadja, den zoon van Binnoej. 34 Alles werd geteld en gewogen, en het hele
gewicht werd opgetekend. 35 Terzelfdertijd droegen de ballingen, die uit de
gevangenschap waren teruggekeerd, twaalf stieren voor heel Israël als een
brandoffer op aan Israëls God; daarenboven zes en negentig rammen, zeven
en zeventig lammeren, twaalf bokken voor een zondeoffer: alles als een
brandoffer voor Jahweh. 36 Ook overhandigden zij de bevelschriften van
den koning aan de koninklijke satrapen en de landvoogden van de overzijde

der Rivier, en dezen verleenden hun steun aan het volk, en aan de tempel van God.

9

1 Zodra men hiermede gereed was, kwamen de leiders naar mij toe, en zeiden: Het volk van Israël, zelfs de priesters en levieten hebben zich niet afgezonderd gehouden van de landsbevolking en van de gruwelen der Kanaänieten, Chittieten, Perizzieten, Jeboesieten, Ammonieten, Moabieten, Egyptenaren en Amorieten. 2 Want zij hebben uit hun dochters vrouwen genomen voor zich en hun zonen; het heilig geslacht heeft zich vermengd met de landsbevolking, en de leiders en oversten hebben het slechte voorbeeld gegeven. 3 Toen ik dat hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijn mantel, rukte de haren uit hoofd en baard, en ontsteld zat ik neer. 4 Allen, die om de bedreiging van Israëls God rilden van angst over de misdaad der ballingen, schaarden zich om mij heen. Zo bleef ik zitten tot aan het avondoffer, helemaal terneer geslagen. 5 Maar toen het avondoffer werd opgedragen, stond ik uit mijn vernedering op, kleed en mantel gescheurd; ik viel op de knieën, strekte de handen uit naar Jahweh, mijn God, 6 en sprak: Mijn God, ik ben te beschaamd en verlegen, om mijn gelaat naar U op te heffen, mijn God! Want onze misdaden zijn ons boven het hoofd gewassen, en onze zonde reikt tot de hemel. 7 Van de dagen onzer vaderen af tot op deze dag toe gaan wij diep onder zonde gebukt; om onze misdaden zijn wij, met onze vorsten en priesters, aan de koningen der landen overgeleverd, aan zwaard en gevangenschap, aan plundering en schande, zoals op de dag van vandaag. 8 En nu heeft Jahweh, onze God, ons een ogenblik zijn barmhartigheid getoond, ons een overschot gelaten, en ons in zijn heilige plaats een toevlucht verleend, om onze ogen te doen stralen, en ons een weinig verademing in onze slavernij te schenken. 9 Want al blijven wij knechten, toch heeft onze God ons in onze slavernij niet verlaten. Hij heeft ons genade doen vinden bij de koningen van Perzië, zodat zij ons in staat wilden stellen, het huis van onzen God te herbouwen en zijn puinen op te richten, en ons vestingwallen hebben geschonken in Juda en Jerusalem. 10 Onze God: wat zullen wij verder nu zeggen? Want wij hebben uw geboden verzaakt, 11 die Gij door de profeten, uw dienaars, hebt afgekondigd. Zij hebben gezegd: Het land, dat gij in bezit gaat nemen, is een land, bezoedeld door de liederlijkheid der landsbevolking en door de gruwelen, waarmee zij het van het ene einde tot het andere in haar onreinheid heeft verpest. 12 Geeft dus uw dochters niet aan hun zonen, neemt hun meisjes niet voor uw jongens, en zoekt nimmer hun vriendschap of gunst. Dan wordt gij sterk, en zult gij het goede van het land mogen eten, en het voor altijd aan uw kinderen kunnen vermaken. 13 En zouden wij, na wat ons is overkomen om onze ongerechtigheid en grote schuld, en nu Gij, onze God, ons gespaard hebt, meer dan onze zonden verdienen, en ons deze rest hebt gelaten: 14 zouden wij nu opnieuw uw geboden verbreken en ons met deze schandelijke volken verbinden? Zoudt Gij dan niet zó vergramd op ons worden, dat Gij ons uitroeit zonder overschot of rest? 15 Jahweh, God van Israël, Gij zijt rechtvaardig! Ja, thans zijn wij er nog als een rest. Maar hier staan wij voor U met onze zonde; neen, zó houden wij geen stand voor uw aanschijn!

10

1 Terwijl Esdras bad en schuld beleed, en schreiend zich neerwierp voor
de tempel van God, had zich een zeer grote schare van Israëlieten, man-
nen, vrouwen en kinderen, bij hem gevoegd. En toen het volk in tranen
uitbarstte, 2 nam Sjekanja, de zoon van Jechiël, uit de zonen van Elam, het
woord en sprak tot Esdras: Zeker, wij hebben gezondigd tegen onzen God,
door vreemde vrouwen uit de landsbevolking te huwen. Toch is er ook nu
voor Israël nog hoop. 3 Laat ons een verbond sluiten met onzen God, dat wij
alle vrouwen met de kinderen, die uit haar zijn geboren, zullen wegzenden
volgens de raad van mijn heer en van hen, die sidderen om het gebod van
onzen God. Laat ons handelen volgens de Wet! 4 Sta op; want op u rust de
taak, maar wij staan aan uw zijde; wees sterk en tast door. 5 Nu stond Esdras
op, en liet de hoofden van priesters, levieten en heel Israël zweren, dat er
volgens dit woord zou worden gehandeld; en ze zwoeren het. 6 Toen verliet
Esdras de plaats voor de tempel, en ging naar de kamer van Jehochanan, den
zoon van Eljasjib. Daar bleef hij zonder brood te eten of water te drinken,
omdat hij rouw bedreef over de zonde der ballingen. 7 Nu deed men in
Juda en Jerusalem een oproep aan al de ballingen, om in Jerusalem bijeen
te komen. 8 Wie niet binnen drie dagen opkwam, van hem zouden al de
bezittingen volgens besluit van leiders en oudsten met de banvloek worden
getroffen, en hijzelf zou buiten de gemeenschap der ballingen worden
gesloten. 9 Daarom kwamen alle mannen van Juda en Benjamin binnen
drie dagen in Jerusalem bijeen. Het was de twintigste dag van de negende
maand. Het hele volk stond op het plein van de tempel, rillend zowel om de
zaak als door de regen. 10 De priester Esdras stond op, en sprak tot hen: Gij
hebt gezondigd, door vreemde vrouwen te huwen, en de schuld van Israël
nog te vergroten. 11 Welnu, brengt eerherstel aan Jahweh, den God uwer
vaderen, en doet wat Hij verlangt: hebt dus geen gemeenschap meer met de
landsbevolking en met de vreemde vrouwen. 12 En de hele vergadering riep
uit: Wij moeten doen, zoals gij gezegd hebt. 13 Maar er is veel volk en het
is regentijd, zodat het buiten niet is uit te houden. Dit is ook geen zaak, die
in een of twee dagen kan worden geregeld, daar wij op dit punt veel kwaad
hebben gedaan. 14 Laat dus onze leiders voor de hele gemeente optreden en
laat alle bewoners van onze steden, die vreemde vrouwen hebben genomen,
met de oudsten en rechters van hun eigen stad op bepaalde dagen hierheen
komen, om op dit punt de ziedende toorn van onzen God van ons af te
wenden. 15 Alleen Jonatan, de zoon van Asaël, en Jachzeja, de zoon van
Tikwa, kwamen hier tegen op, en Mesjoellam en de leviet Sjabbetai vielen
hun bij. 16 Maar de ballingen hielden voet bij stuk, en de priester Esdras
zonderde enige mannen af, de familiehoofden van elke familie, allen met
name vermeld. Op de eerste dag van de tiende maand begonnen ze zitting
te houden, om de zaak te onderzoeken; 17 en op de eerste dag van de eerste
maand kwamen ze klaar met al de mannen, die vreemde vrouwen hadden
gehuwd. 18 Men bevond, dat er zelfs zonen van priesters waren, die vreemde
vrouwen hadden genomen. Onder de zonen van Jesjóea waren het: de zoon
van Josadak met zijn broers, Maäseja, Eliézer, Jarib en Gedalja. 19 Zij gaven er
hun hand op, dat zij hun vrouwen zouden wegzenden, en verplichtten zich
tot het zoenoffer van een ram. 20 Onder de zonen van Immer waren het:
Chanani en Zebadja; 21 onder de zonen van Charim: Maäseja, Eli-ja, Sjemaja,
Jechiël en Oezzi-ja; 22 onder de zonen van Pasjchoer: Eljoënai, Maäseja,
Jisjmaël, Netanel, Jozabad en Elasa. 23 Onder de levieten waren het: Jozabad,

Sjimi, Kelaja of Kelita, Petachja, Juda en Eliézer. Onder de zangers was het
Eljasjib. 24 Onder de deurwachters waren het: Sjalloem, Télem en Oeri. 25 De
volgende uit Israël. Onder de zonen van Parosj: Ramja, Jizzi-ja, Malki-ja, Mi-
jamin, Elazar, Malki-ja en Benaja. 26 Onder de zonen van Elam: Mattanja,
Zekarja, Jechiël, Abdi, Jeremot en Eli-ja. 27 Onder de zonen van Zattoe:
Eljoënai, Eljasjib, Mattanja, Jeremot, Zabad en Aziza. 28 Onder de zonen van
Bebai: Jehochanan, Chananja, Zabbai, Atlai. 29 Onder de zonen van Bani:
Mesjoellam, Malloek, Adaja, Jasjoeb, Sjeal en Ramot. 30 Onder de zonen van
Pachat-Moab: Adna, Kelal, Benaja, Maäseja, Mattanja, Besalel, Binnoej en
Menassje. 31 Onder de zonen van Charim: Eliézer, Jissjija, Malki-ja, Sjemaja,
Sjimon, 32 Binjamin, Malloek en Sjemarja. 33 Onder de zonen van Chasoem:
Mattenai, Mattatta, Zabad, Elifélet, Jeremai, Menassje en Sjimi. 34 Onder
de zonen van Bani: Maädai, Amram, Oeël, 35 Benaja, Bedeja, Keloehoe,
36 Wanja, Meremot, Eljasjib, 37 Mattanja, Mattenai, Jaäsai, 38 Bani, Binnoej,
Sjimi, 39 Sjelemja, Natan, Adaja, 40 Maknadbai, Sjasjai, Sjarai, 41 Azarel,
Sjelemjáhoe, Sjemarja, 42 Sjalloem, Amarja en Josef. 43 Onder de zonen van
Nebo: Jeïël, Mattitja, Zabad, Zebina, Jaddai, Joël en Benaja. 44 Deze allen
hadden vreemde vrouwen gehuwd; maar zij zonden de vrouwen van zich
weg, en gaven haar de kinderen mee.

Nehemia

1 Kronieken van Nehemias, den zoon van Cha-kalja. Toen ik in de maand
Kislew van het twintigste jaar mij in de vesting Sjoesjan bevond, 2 kwam
Chanáni, een van mijn broeders, met enige mannen uit Juda daar aan.
Ik polste hem dus over de rest van de Joden, die aan de ballingschap
waren ontkomen, en over Jerusalem zelf. 3 Ze vertelden mij: Die aan de
ballingschap zijn ontkomen, leven daar in de provincie in grote ellende
en schande; en de muren van Jerusalem liggen verwoest, zijn poorten
verbrand. 4 Toen ik dat hoorde, zette ik mij neer en barstte in tranen uit;
dagen lang bleef ik rouwen en vasten, en smeekte ik tot den God des hemels.
5 Ik sprak: Ach Jahweh, God des hemels, grote en ontzaglijke God, die het
verbond en de genade gestand doet aan hen, die Hem liefhebben en zijn
geboden onderhouden! 6 Laat uw oor toch luisteren en uw ogen zich openen,
om acht te slaan op het gebed van uw dienaar, dat ik thans tot u opstier, dag
en nacht, voor Israëls kinderen, uw dienaars. Ik belijd de zonden van Israëls
kinderen, die wij tegen U hebben bedreven: ja, ikzelf en het huis van mijn
vader, wij hebben gezondigd! 7 Wij hebben schandelijk misdaan tegen U, en
de geboden, instellingen en voorschriften overtreden, die Gij hebt gegeven
aan Moses, uw dienaar. 8 Ach, gedenk toch het woord, dat Gij Moses, uw
dienaar, gelast hebt te spreken Zo gij ontrouw zijt, zal Ik u onder de volken
verstrooien. 9 Maar zo gij u tot Mij bekeert en mijn geboden nauwgezet
onderhoudt, dan breng Ik uw verstrooiden bijeen, al waren ze ook aan de
rand van de hemel, en leid Ik ze terug naar de plaats, die Ik heb uitverkoren,
om mijn Naam daar te doen wonen. 10 Ze zijn toch uw dienaars: uw volk, dat
Gij door uw geweldige kracht en machtige arm hebt verlost! 11 (a) Ach Heer,
laat uw oor toch luisteren naar het gebed van uw knecht, naar het gebed
van uw dienaars, die uw Naam willen vrezen. Laat het toch aan uw dienaars
gelukken, genade te vinden in het oog van dien man! (b) Daar ik de schenker
des konings was,

2

1 had ik in de maand Nisan van het twintigste jaar van koning Artaxerxes
de zorg voor de wijn; ik bracht hem den koning, en reikte hem over. Maar
nog nooit was ik zo droevig geweest. 2 De koning zei dus tot mij: Waarom
kijkt ge zo treurig; ge zijt toch niet ziek? Dat kan niet anders dan harteleed
zijn. Ik begon te rillen van angst, 3 en sprak tot den koning: De koning
leve voor eeuwig! Hoe zou ik niet treuren, daar de stad ligt verwoest, waar
de graven van mijn vaderen zijn, en daar haar poorten door het vuur zijn
verteerd? 4 De koning antwoordde mij: Wat zoudt ge dan willen? Ik bad tot
den God des hemels, 5 en sprak tot den koning: Zo het den koning behaagt,
en gij uw dienaar daartoe geschikt acht, zend mij dan naar Juda, om de
stad te herbouwen, waar de graven van mijn vaderen zijn. 6 De koning en
zijn gemalin, die naast hem zat, zeiden tot mij: Hoe lang duurt uw tocht,
en wanneer komt ge terug? Ik noemde hem een termijn, en het behaagde
den koning, mij de opdracht te geven. 7 Nu sprak ik tot den koning: Zo het
den koning behaagt, moge hij mij brieven meegeven voor de stadhouders
aan de overzijde van de Rivier, dat ze mij doortocht verlenen, totdat ik Juda
bereik; 8 bovendien een brief voor Asaf, den koninklijken houtvester, dat
hij mij hout moet leveren, om de poorten van de burcht te overkappen, die

tot de tempel behoort, en voor de stadsmuur en de woning, waar ik mijn
intrek zal nemen. En de koning verleende ze mij, daar de hand van God
vol goedheid op mij rustte. 9 Vergezeld van de legeroversten en ruiters, die
de koning mij meegaf, kwam ik bij de stadhouders aan de overzijde van de
Rivier, en reikte hun de brieven van den koning over. 10 Maar toen Sanbállat,
de Choroniet, en Tobi-ja, de ammonietische slaaf, het vernamen, waren zij er
hevig over ontstemd, dat er iemand gekomen was, om Israëls kinderen goed
te doen. 11 De herbouw van Jerusalems muren. Toen ik te Jerusalem was
aangekomen, en daar drie dagen vertoefd had, 12 stond ik in de volgende
nacht op. Ik nam slechts enkele mannen met mij mee, en vertelde aan
niemand, wat mijn God mij had ingegeven, voor Jerusalem te doen; ook was
er geen ander rijdier bij, dan dat ik zelf bereed. 13 In de nacht ging ik door
de Dalpoort naar buiten, en trok in de richting van de Drakenbron naar de
Aspoort; intussen onderzocht ik Jerusalems muren, die in puin lagen, en
zijn poorten, die door het vuur waren verteerd. 14 Vandaar ging ik verder
naar de Bronpoort en de Koningsvijver; maar hier was geen ruimte meer
voor het dier, dat ik bereed, om er doorheen te komen. 15 Door het dal ging
ik dus opwaarts in de nacht, telkens de muur onderzoekend. Daarna sloeg
ik af, en keerde door de Dalpoort terug naar huis. 16 Zelfs de voormannen
wisten niet, waar ik heen was gegaan en wat ik beoogde; want ik had er
aan Joden noch priesters, aan edelen noch regenten, noch aan de overigen,
die het werk moesten doen, tot nu toe iets van gezegd. 17 Maar nu sprak ik
tot hen: Gij ziet de ellende, waarin wij verkeren; hoe Jerusalem in puinen
ligt, en zijn poorten door het vuur zijn verteerd. Komt, laat ons Jerusalems
muren herbouwen, en niet langer meer worden bespot. 18 En ik vertelde
hun, hoe de hand van God vol goedheid op mij had gerust, en wat de koning
mij had gezegd. Ze gaven ten antwoord: We willen beginnen te bouwen!
En vol moed sloegen ze de hand aan het heerlijke werk. 19 Toen Sanbállat,
de Choroniet, Tobi-ja, de ammonietische slaaf, en Gésjem, de Arabier, het
hoorden, lachten ze ons uit, en bespotten ons. En ze zeiden: Wat moet dat
betekenen; maakt ge soms opstand tegen den koning? 20 Maar ik stond hun
te woord, en sprak tot hen: De God des hemels zal ons doen slagen; wij, zijn
dienaars, beginnen de bouw. Maar gij hebt in Jerusalem geen deel en geen
recht, zelfs geen naam!

3

1 Toen begonnen Eljasjib, de hogepriester, met zijn medepriesters het
werk. Ze bouwden de Schaapspoort, wijdden haar in, en plaatsten er
de deuren in; ze bouwden tot aan de toren Mea, en vervolgens tot de
Chananel-toren. 2 Naast hen bouwden de burgers van Jericho, en daarnaast
bouwde Zakkoer, de zoon van Imri. 3 De Vispoort bouwden de zonen van
Senaä; ze overkapten haar, en voorzagen haar van deuren, sluitbomen en
grendels. 4 Naast hen bouwde Meremot, de zoon van Oeri-ja, zoon van
Hakkos; naast hem Mesjoellam, de zoon van Berekja, zoon van Mesjezabel;
daarnaast Sadok, de zoon van Baäna. 5 Naast hen bouwden burgers van
Tekóa; maar hun edelen zetten hun schouders niet onder het werk van hun
Heer. 6 De Oude Poort bouwden Jojada, de zoon van Paséach, en Mesjoellam,
de zoon van Besodeja; ze overkapten haar, en voorzagen haar van deuren,
sluitbomen en grendels. 7 Naast hen bouwden Melatja, de Giboniet, en
Jadon, de Meronotiet, burgers van Gibon en Mispa, tot aan het paleis van den
stadhouder aan de overzijde van de Rivier. 8 Naast hen bouwde de goudsmid

Oezziël, de zoon van Charhaja, en daarnaast Chananja, de balsembereider;
zij herstelden Jerusalem tot aan de Brede Muur. 9 Naast hen bouwde Refaja,
de zoon van Choer en overste van het halve distrikt Jerusalem. 10 Naast
hem bouwde Jedaja, de zoon van Charoemaf, tegenover zijn huis; daarnaast
Chattoesj, de zoon van Chasjabneja. 11 Het tweede gedeelte met de Bakoven-
toren bouwden Malki-ja, de zoon van Charim, en Chassjoeb, de zoon van
Pachat-Moab. 12 Naast hen bouwde Sjalloem, de zoon van Hallochesj en
overste van het halve distrikt Jerusalem, met zijn dochters. 13 De Dalpoort
bouwde Chanoen met de burgers van Zanóach; ze trokken haar op, en
voorzagen haar van deuren, sluitbomen en grendels; bovendien bouwden
zij duizend el van de muur tot aan de Aspoort. 14 De Aspoort bouwde
Malki-ja, de zoon van Rekab en overste van het distrikt Bet-Hakkérem; hij
trok haar op, en voorzag haar van deuren, sluitbomen en grendels. 15 De
Bronpoort bouwde Sjalloem, de zoon van Kol-Choze en overste van het
distrikt Mispa; hij trok haar op overkapte haar, en voorzag haar van deuren,
sluitbomen en grendels; bovendien bouwde hij de muur bij de vijvers van
de waterleiding bij de koningstuin tot aan de trappen, die van de Stad van
David omlaag gaan. 16 Vervolgens bouwde Nechemja, de zoon van Azboek
en overste van het halve distrikt Bet-Soer, tot het punt tegenover de graven
van David, en tegenover de kunstmatige vijver en de kazerne der soldaten.
17 Vervolgens bouwden de levieten Rechoem, de zoon van Bani, en naast
hem Chasjabja, de overste van het halve distrikt Keïla, voor rekening van zijn
distrikt. 18 Daarna bouwde zijn ambtgenoot Bawwai, de zoon van Chenadad
en overste van het halve distrikt Keïla. 19 Naast hem bouwde Ézer, de zoon
van Jesjóea en overste van Mispa, een tweede gedeelte, namelijk de hoek
tegenover de opgang naar het arsenaal. 20 Vervolgens bouwde Baroek, de
zoon van Zabbai, een ander stuk, van de hoek af tot waar het huis van den
hogepriester Eljasjib begint. 21 Daarna bouwde Meremot, de zoon van Oeri-
ja, zoon van Hakkos, een ander gedeelte, van het punt af, waar het huis van
Eljasjib begint, tot aan het eind van diens huis. 22 Vervolgens bouwden de
priesters, die daar in de buurt woonden; 23 daarna Binjamin en Chassjoeb
tegenover hun huis; dan Azarja, de zoon van Maäseja, zoon van Ananja, in de
buurt van zijn huis. 24 Vervolgens bouwde Binnoej, de zoon van Chenadad,
een ander gedeelte van het huis van Azarja af tot aan de hoek van het terras;
25 daarnaast Palal, de zoon van Oezai, tegenover de hoek en de hoge toren,
die uitspringt van het koninklijk paleis bij de gevangenhof; dan Pedaja, de
zoon van Parosj; 26 daarna de tempelknechten, die op de Ofel woonden,
tot het punt tegenover de oostelijke Waterpoort en de vooruitspringende
toren. 27 Vervolgens bouwden burgers van Tekóa het tweede gedeelte van
het punt af tegenover de grote vooruitspringende toren tot aan de muur
van de Ofel. 28 Van de Paardenpoort af bouwden de priesters, iedereen
tegenover zijn eigen huis. 29 Vervolgens bouwde Sadok, de zoon van Immer,
tegenover zijn huis; daarna Sjemaja, de zoon van Sjekanja en bewaker van
de Oostpoort. 30 Vervolgens bouwden Chananja, de zoon van Sjelemja, en
Chanoen, de zesde zoon van Salaf, een ander gedeelte; daarna Mesjoellam,
de zoon van Berekja, tegenover zijn kamer. 31 Vervolgens bouwde de
goudsmid Malki-ja tot aan het huis van de tempelknechten en dat van de
handelaars tegenover de Wachtpoort en tot aan de bovenbouw van het
terras. 32 Tussen de bovenbouw van het terras tot aan de Schaapspoort
bouwden de goudsmeden en de handelaars.

4

1 Toen Sanbállat hoorde, dat wij bezig waren, de muur te herbouwen,
ontstak hij in gramschap en woede. Hij begon, de spot met de Joden te
2 drijven, en sprak voor zijn ambtgenoten en de bezetting van Samaria:
Wat voeren die stakkers van Joden toch uit? Willen ze het God laten doen,
en maar offers brengen, het vandaag nog voltooien? Willen zij de stenen,
die door het vuur zijn verkoold, uit de hopen stof doen verrijzen? 3 En
Tobi-ja, de Ammoniet, die bij hem stond, vervolgde: Wat ze ook bouwen,
als er een jakhals tegen springt, slaat hij een bres in hun stenen muur!
4 Hoor, onze God, hoe wij worden gehoond! Werp hun smaad op hun eigen
hoofd terug, en maak ze tot een prooi in hun ballingsoord. 5 Neen, bedek
hun misdaad niet, en wis hun zonde niet weg voor uw aanschijn; want ze
hebben de bouwers gekrenkt! 6 Intussen bouwden wij voort aan de muur,
en weldra was hij over de hele afstand tot halver hoogte hersteld; want het
volk had hart voor het werk. 7 Toen Sanbállat en Tobi-ja met de Arabieren,
Ammonieten en de bewoners van Asjdod dan ook vernamen, dat de bouw
van Jerusalems muren vorderde, en dat de bressen zich begonnen te sluiten,
werden ze woedend. 8 Allen staken de hoofden bijeen, om Jerusalem te gaan
bestrijden, en er verwarring te stichten. 9 Doch wij baden tot onzen God, en
lieten, daar we ze vreesden, dag en nacht tegen hen een wacht betrekken.
10 Maar ook Juda zeide: De kracht der dragers schiet te kort, en puinen zijn
er genoeg; we zijn niet in staat, de muur te herbouwen. 11 Onze vijanden
dachten: Ze moeten niets weten en merken, voordat we in hun midden
verschijnen, ze doden en het werk stopzetten. 12 Maar de Joden, die in hun
nabijheid woonden, kwamen ons wel tien keer zeggen: Ze rukken uit alle
plaatsen, waar ze wonen, tegen ons op! 13 Daarop wierp ik op de lager
gelegen plaatsen achter de muren verschansingen op, en plaatste daar het
volk in familiegroepen met hun zwaarden, lansen en bogen. 14 En toen ik
zag, hoe bang ze waren, sprong ik op, en sprak tot de edelen, de voormannen
en de rest van het volk: Vreest ze niet, maar denkt aan den groten en
ontzaglijken Heer, en strijdt voor uw broeders, uw zonen en dochters, voor
uw vrouwen en voor uw gezinnen! 15 Toen onze vijanden hoorden, dat we
op de hoogte waren gebracht, en dat God hun plan had verijdeld, konden wij
allen naar de muren terugkeren, en ieder weer aan zijn werk gaan. 16 Toch
bleef van die dag af slechts de éne helft van mijn gevolg aan het werk, terwijl
de andere helft met lansen, schilden, bogen en pantsers waren gewapend,
en de leiders achter de bevolking van Juda bleven staan, 17 dat aan de muur
voortbouwde. De dragers, die de lasten sleepten, verrichtten het werk met
de éne hand, terwijl de andere de werpspies hield; 18 de metselaars hadden
onder het bouwen allen het zwaard aan de lenden gegord. Den bazuinblazer
hield ik bij mij. 19 En ik sprak tot de edelen, de hoofdmannen en tot de rest
van het volk: Het werk is omvangrijk en uitgestrekt, zodat wij over de muren
zijn verspreid en ver van elkaar staan. 20 Waar ge dus het signaal hoort
van de bazuin, daar moet ge u met ons verenigen, en onze God zal voor ons
strijden. 21 Zo werkten we voort, de helft van hen met lansen gewapend, van
het gloren van de dageraad af, totdat de sterren verschenen. 22 Ook dan nog
sprak ik tot het volk: Iedereen moet met zijn knechten binnen Jerusalem
overnachten. Zo waren zij ons des nachts tot een wacht, overdag tot een
werkploeg. 23 Ikzelf en mijn broers, mijn gevolg en mijn lijfwacht waren
nooit uit de kleren, en hielden allen de werpspies in de rechterhand.

5

1 Maar er ontstond een ernstige klacht van het volk en hun vrouwen
tegen de Joden, hun eigen broeders. 2 Sommigen zeiden: We moeten onze
zonen en dochters verpanden, om koren te kopen, te eten en in het leven
te blijven. 3 Anderen zeiden: We moeten onze akkers, wijngaarden en
huizen verpanden, om koren te kopen tegen de honger. 4 Weer anderen: We
hebben op onze akkers en wijngaarden geld opgenomen voor de belasting
aan den koning. 5 Maar ons lijf is toch even goed als dat onzer broeders,
onze kinderen zijn toch even goed als de hunnen. Toch moeten wij onze
zonen en dochters als slaven verkopen, en zijn er al dochters van ons als
slavinnen verkocht, zonder dat wij er iets aan kunnen doen; ook onze akkers
en wijngaarden zijn in andere handen overgegaan. 6 Toen ik hun klacht en
beschuldiging hoorde, werd ik er hevig over ontstemd. 7 Na bij mijzelf te
hebben overlegd, riep ik de edelen en voormannen ter verantwoording, en
sprak tot hen: Gij drijft woeker tegenover uw broeders! Ik belegde een grote
vergadering tegen hen, 8 en sprak hun toe: Wij hebben onze joodse broeders,
die aan de heidenen waren verkocht, zoveel we konden, vrijgekocht; en nu
gaat gij uw eigen broeders verkopen, en worden zij onder ons verkocht!
Ze zwegen, en wisten geen antwoord. 9 Ik vervolgde: Het is niet goed, wat
gij doet. Moet gij niet leven in de vrees van onzen God, om de smaad der
heidenen, onze vijanden, te ontgaan? 10 Ook ikzelf, mijn broers en mijn
gevolg, hebben geld en koren aan hen geleend; maar wij zien af van die
schuld. 11 Geeft ook gij hun nog heden hun akkers, wijngaarden, olijfbomen
en huizen terug, met wat gij aan geld of koren, aan most of olie van hen hebt
te vorderen. 12 Ze gaven ten antwoord: We geven het terug, en zullen niets
van hen vorderen; we zullen doen, wat ge zegt. Nu riep ik de priesters, en
liet ze zweren, dat ze zó zouden doen. 13 Daarbij schudde ik mijn mantel
uit, en sprak: Zo moge God iedereen uit zijn huis en have schudden, die dit
woord niet gestand doet; zo moge hij worden uitgeschud en berooid! De
hele vergadering antwoordde: Amen! Het volk loofde God, en deed naar dit
woord. 14 Ook heb ik sinds de dag, dat koning Artaxerxes mij tot stadhouder
over het land van Juda heeft aangesteld, van het twintigste tot het twee en
dertigste jaar van den koning, dus twaalf jaar lang, met mijn broers niet het
onderhoud van een stadhouder willen trekken. 15 En terwijl de vroegere
stadhouders, die mij vooraf waren gegaan, het volk ten laste waren geweest,
en veertig zilveren sikkels per dag van hen hadden geëist voor brood en
wijn, en hun gevolg bovendien het volk had verdrukt, heb ik voor mij zó
niet gehandeld, omdat ik God vreesde. 16 Ook heb ik mijn steun verleend aan
de bouw van de muur, en geen stuk grond voor mijzelf genomen, ofschoon
toch heel mijn gevolg bij het werk was betrokken. 17 Steeds had ik honderd
vijftig man van de Joden en voormannen aan tafel, behalve nog hen, die van
de omliggende volken tot ons kwamen. 18 Wat iedere dag werd toebereid:
een rund, zes van de beste schapen en het gevogelte: kwam op mijn kosten;
bovendien om de tien dagen nog vele zakken met wijn. Toch heb ik niet
het onderhoud van een stadhouder willen eisen, omdat die verplichting te
zwaar op het volk zou drukken. 19 Mijn God, reken mij ten goede, wat ik voor
het volk heb gedaan!

6

1 Toen Sanbállat, Tobi-ja, de Arabier Gésjem en onze andere vijanden
vernamen, dat ik de muur had voltooid, en er geen bres was overge-

bleven, ofschoon ik toen nog geen deuren in de poorten had opgehangen,
2 zonden Sanbállat en Gésjem mij de volgende boodschap: Kom, laat ons een
samenkomst met elkander hebben te Kefirim in het Ono-dal. Daar ze echter
kwaad tegen mij in het schild voerden, 3 zond ik boden tot hen terug met
het antwoord: Ik heb een groot werk onder handen, en kan dus niet komen.
Het werk zou zeker stil blijven liggen, als ik mij er van terugtrok, om tot u te
komen. 4 Tot vier keer toe zonden ze mij dezelfde boodschap, maar telkens
gaf ik hun hetzelfde antwoord. 5 Daarop zond Sanbállat mij voor de vijfde
maal een dienaar met hetzelfde verzoek; maar nu bracht deze een open
brief met zich mee, 6 waarin stond geschreven: Onder de volken loopt het
gerucht, en het wordt door Gésjem bevestigd, dat gij en de Joden van plan
zijt, oproer te maken, en dat gij de muur herbouwt, omdat gij koning over
hen wilt worden, of iets van die aard; 7 ook dat gij profeten hebt aangesteld,
om u in Jerusalem tot koning van Juda uit te roepen. Zo iets wordt zeker
den koning bekend! Kom dus, en laat ons met elkander beraden. 8 Maar ik
liet hem antwoorden: Geen woord is er waar, van al wat ge zegt; ge verzint
het zelf. 9 Want allen wilden ons vrees aanjagen, en dachten: Dan zullen
hun handen bij het werk verslappen, en komt het nimmer tot stand. Het
was dus zaak, om sterk te staan. 10 Een andere keer ging ik het huis van
Sjemaja binnen, den zoon van Delaja, zoon van Mehetabel. Ofschoon het
goed gesloten kon worden, sprak hij tot mij: Laat ons samen naar het huis
van God gaan en binnen de tempel, en de deuren van de tempel gesloten
houden; want men komt u vermoorden, vannacht nog komt men u doden.
11 Maar ik gaf ten antwoord: Zou een man, als ik, op de vlucht slaan? En wie,
zoals ik, zou in leven blijven, als hij binnen de tempel kwam? Neen, ik ga
er niet heen! 12 Want ik begreep, dat God hem niet had gezonden, maar dat
Tobi-ja en Sanbállat hem hadden omgekocht, om deze voorspelling tot mij te
richten. 13 Hij was omgekocht, om mij vrees aan te jagen. Dan zou ik wel iets
dergelijks doen en een zonde begaan; en dan hadden ze gelegenheid, mijn
naam te bekladden, en mij in opspraak te brengen. 14 Mijn God, reken Tobi-
ja en Sanbállat dit drijven aan, maar ook Noadja, de profetes, en de andere
profeten, die mij bang wilden maken! 15 Op de vijf en twintigste van Eloel
was de muur in twee en vijftig dagen voltooid. 16 Toen al onze vijanden
het hoorden, en alle omliggende volken het zagen, scheen het een machtig
wonder in hun ogen, en begrepen ze, dat dit werk door onzen God was
gewrocht. 17 Maar ook toen nog bleven sommige edelen van Juda brieven
aan Tobi-ja zenden, en kwamen er brieven van Tobi-ja bij hen aan. 18 Want
hij had vele bondgenoten in Juda, daar hij de schoonvader was van Sjekanja,
den zoon van Arach, en zijn zoon Jehochanan gehuwd was met de dochter
van Mesjoellam, den zoon van Berekja. 19 En ofschoon Tobi-ja herhaaldelijk
brieven schreef, om mij vrees aan te jagen, durfden zij mij veel goeds van
hem vertellen, en brachten mijn woorden aan hem over.

7

1 Toen de muur was voltooid, liet ik ook de deuren aanbrengen, en werden
er poortwachters aangesteld, tegelijk met de zangers en levieten. 2 Ik droeg
het bestuur van Jerusalem op aan Chanáni, mijn broer, en aan Chananja,
den bevelhebber van de burcht, daar deze boven veel anderen betrouwbaar
was en een godvrezend man. 3 Ik zeide tot hen: De poorten van Jerusalem
mogen niet worden geopend, eer de zon al warm is geworden, en terwijl ze
nog aan de hemel staat, moeten de deuren worden gesloten en gegrendeld;

dan moet gij de bewoners van Jerusalem als wachten uitzetten, iedereen op
zijn eigen post en tegenover zijn huis. 4 Ofschoon de stad veel ruimte bood
en groot van omvang was, woonde er maar weinig volk, en werden er geen
huizen gebouwd. 5 Daarom gaf God het mij in, de edelen, voormannen en het
volk volgens hun geslachtsregister bijeen te trekken. Bij deze gelegenheid
vond ik het geslachtsregister van hen, die het eerst waren opgetrokken; en
ik vond daar geschreven: 6 Dit zijn de bewoners der provincie, die weg
getrokken zijn uit de ballingschap, waarheen Nabukodonosor, de koning
van Babel, hen had weggevoerd, en die zijn teruggekeerd naar Jerusalem
en Juda, iedereen naar zijn eigen stad. 7 Het zijn zij, die teruggekomen zijn
met Zorobabel, Jesjóea, Nechemja, Azarja, Raämja, Nachamáni, Mordokai,
Bilsjan, Mispéret, Bigwai, Nechoem en Baäna. Het aantal mannen uit het volk
van Israël was als volgt: 8 De zonen van Parosj, een en twintighonderd twee
en zeventig man; 9 de zonen van Sje fatja, driehonderd twee en zeventig;
10 de zonen van Arach, zeshonderd twee en vijftig; 11 de zonen van Pachat-
Moab, de zonen namelijk van Jesjóea en Joab, acht en twintighonderd en
achttien; 12 de zonen van Elam, twaalfhonderd vier en vijftig; 13 de zonen van
Zattoe, achthonderd vijf en veertig; 14 de zonen van Zakkai, zevenhonderd
zestig; 15 de zonen van Binnoej, zeshonderd acht en veertig; 16 de zonen
van Bebai, zeshonderd acht en twintig; 17 de zonen van Azgad, drie en
twintighonderd twee en twintig; 18 de zonen van Adonikam, zeshonderd
zeven en zestig; 19 de zonen van Bigwai, tweeduizend zeven en zestig; 20 de
zonen van Adin, zeshonderd vijf en vijftig; 21 de zonen van Ater, uit de
familie Chizki-ja, acht en negentig; 22 de zonen van Chasjoem, driehonderd
acht en twintig; 23 de zonen van Besai, driehonderd vier en twintig; 24 de
zonen van Charif, honderd twaalf; 25 de zonen van Gibon, vijf en negentig;
26 de burgers van Betlehem en Netofa, honderd acht en tachtig; 27 de burgers
van Anatot, honderd acht en twintig; 28 de burgers van Bet-Azmáwet, twee
en veertig; 29 de burgers van Kirjat-Jearim, Kefira en Beërot, zevenhonderd
drie en veertig; 30 de burgers van Rama en Géba, zeshonderd een en twintig;
31 de burgers van Mikmas, honderd twee en twintig; 32 de burgers van Betel
en Ai, honderd drie en twintig; 33 de burgers van het andere Nebo, twee en
vijftig; 34 de zonen van den anderen Elam, twaalfhonderd vier en vijftig;
35 de zonen van Charim, driehonderd twintig; 36 de burgers van Jericho,
driehonderd vijf en veertig; 37 de burgers van Lod, Chadid en Ono, zeven-
honderd een en twintig; 38 de zonen van Senaä, negen en dertighonderd
dertig. 39 De priesters: de zonen van Jedaja, uit het geslacht van Jesjóea,
telden negenhonderd drie en zeventig man; 40 de zonen van Immer, duizend
twee en vijftig; 41 de zonen van Pasjchoer, twaalfhonderd zeven en veertig;
42 de zonen van Charim, duizend zeventien. 43 De levieten: de zonen van
Jesjóea, Kadmiël en Hodeja telden vier en zeventig man. 44 De zangers: de
zonen van Asaf telden honderd acht en veertig man. 45 De poortwachters: de
zonen van Sjalloem, de zonen van Ater, de zonen van Talmon, de zonen van
Akkoeb, de zonen van Chatita en de zonen van Sjobai telden honderd acht
en dertig man. 46 De tempelknechten waren: de zonen van Sicha; de zonen
van Chasoefa; de zonen van Tabbaot; 47 de zonen van Keros; de zonen van
Sia; de zonen van Padon; 48 de zonen van Lebana; de zonen van Chagaba;
de zonen van Salmai; 49 de zonen van Chanan; de zonen van Giddel; de
zonen van Gáchar; 50 de zonen van Reaja; de zonen van Resin; de zonen van

Nekoda; 51 de zonen van Gazzam; de zonen van Oezza; de zonen van Paséach;
52 de zonen van Besai; de zonen van Meoenim; de zonen van Nefoesjesim;
53 de zonen van Bakboek; de zonen van Chakoefa; de zonen van Charchoer;
54 de zonen van Basloet; de zonen van Mechida; de zonen van Charsja;
55 de zonen van Barkos; de zonen van Sisera; de zonen van Támach; 56 de
zonen van Nesiach; de zonen van Chatifa. 57 De zonen van Salomons slaven
waren: de zonen van Sotai; de zonen van Soféret; de zonen van Perida; 58 de
zonen van Jaäla; de zonen van Darkon; de zonen van Giddel; 59 de zonen
van Sjefatja; de zonen van Chattil; de zonen van Pokéret-Hassebajim; de zonen
van Amon. 60 De tempelknechten telden met de zonen van Salomons slaven
tezamen driehonderd twee en negentig man. 61 De volgenden zijn wel mee
opgetrokken uit Tel-Mélach, Tel- Charsja, Keroeb, Addon en Immer, maar
ze konden hun familie- en stamboom niet overleggen als bewijs, dat zij tot
Israël behoorden. 62 Het waren: De zonen van Delaja; de zonen van Tobi-ja;
de zonen van Nekoda: zeshonderd twee en veertig man. 63 Uit de priesters:
de zonen van Chobaja; de zonen van Hakkos; de zonen van Barzillai, die
getrouwd was met een dochter van Barzillai, en naar hem werd genoemd.
64 Daar zij, hoe ze ook zochten, hun geslachtsregister niet konden vinden,
werden ze van de priesterlijke bediening uitgesloten, 65 en verbood hun
de landvoogd, van de allerheiligste spijzen te eten, totdat er een priester
met de Oerim en Toemmim zou optreden. 66 De hele gemeente bestond uit
twee en veertig duizend driehonderd zestig personen. 67 Hierbij kwamen
nog zevenduizend driehonderd zeven en dertig slaven en slavinnen, en
tweehonderd vijf en veertig zangers en zangeressen. 68 - 69 Er waren
vierhonderd vijf en dertig kamelen, en zesduizend zevenhonderd twintig
ezels. 70 Sommige familiehoofden schonken een som, die voor de eredienst
was bestemd. De landvoogd gaf voor het fonds: duizend drachmen aan
goud, vijftig plengschalen en vijfhonderd dertig priestergewaden. 71 Enige
familiehoofden gaven voor het fonds, dat voor de eredienst was bestemd:
twintigduizend drachmen aan goud, en twee en twintighonderd mina aan
zilver. 72 De rest van het volk gaf: twintigduizend drachmen aan goud, twee-
duizend mina aan zilver, en zeven en zestig priestergewaden. 73 Daarna
gingen de priesters, de levieten, de poortwachters, de zangers, met een deel
van het volk en de tempelknechten zich te Jerusalem vestigen, en de rest van
Israël in hun steden. Toen de kinderen Israëls zich in hun steden hadden
gevestigd, brak de zevende maand aan.

8

1 Nu verzamelde zich het hele volk als één man op het plein vóór de
Waterpoort. En men verzocht Esdras, den schriftgeleerde, het boek te gaan
halen van Moses' Wet, die Jahweh aan Israël gegeven had. 2 Esdras, de
priester, legde dus de gemeente de Wet voor: aan mannen en vrouwen, aan
allen, die ze maar konden verstaan. Het was de eerste dag der zevende
maand. 3 En terwijl hij van de vroege morgen tot de middag op het plein
voor de Waterpoort aan het voorlezen bleef aan mannen en vrouwen, aan
allen, die het maar konden verstaan, bleef ook het volk een en al oor voor
het boek van de Wet. 4 Esdras, de schriftgeleerde, had een houten verhoging
beklommen, die voor deze gelegenheid was opgeslagen. Rechts van hem
stonden Mattitja, Sjéma, Anaja, Azarja, Oeri-ja, Chilki-ja en Maäseja; links
Pedaja, Misjaël, Malki-ja, Chasjoem, Chasjbaddána, Zekarja en Mesjoellam.
5 Toen Esdras dus het boek opende, konden allen het zien, omdat hij boven

heel de menigte uitstak. Zodra hij het opende, stond heel de menigte op.
6 Esdras ving aan, met Jahweh te loven, den groten God; en heel het volk
antwoordde: Amen, Amen! Ze staken de handen omhoog, wierpen zich
op de knieën en aanbaden Jahweh, het gelaat tegen de grond. 7 Daarna
gingen de levieten Jesjóea, Bani, Sjerebeja, Jamin, Akkoeb, Sjabbetai, Hodi-
ja, Maäseja, Kelita, Azarja, Jozabad, Chanan en Pelaja het volk in de Wet
onderrichten, terwijl dit op zijn plaats bleef staan. 8 Ze lazen duidelijk
voor uit het boek van Gods Wet, en voegden er de verklaring aan toe zodat
men ook begreep, wat er werd voorgelezen. 9 Toen sprak Nehemias, de
landvoogd, met Esdras, den priester en schriftgeleerde, en de levieten,
die het volk hadden onderricht, tot heel het volk: Deze dag is heilig voor
Jahweh, uw God; gij moogt dus niet treuren en wenen! Want al het volk was
begonnen te schreien, toen het de geboden der Wet had gehoord. 10 En hij
ging voort: Gaat lekkere spijzen eten en zoete dranken drinken, en stuurt
geschenken rond aan hen, die niets hebben. Want deze dag is heilig voor
onzen Heer. Weest dus niet treurig; want de vreugde in Jahweh is uw kracht!
11 Ook de levieten kalmeerden het volk, en herhaalden: Weest maar gerust,
want deze dag is heilig; weest niet bedroefd! 12 Toen ging heel de menigte
heen, om te eten en te drinken, om geschenken te zenden en uitbundige
vreugde te tonen. Want ze hadden begrepen, wat men hun te verstaan
had gegeven. 13 De volgende dag verzamelden zich de familiehoofden van
heel het volk, met de priesters en levieten, bij Esdras, den schriftgeleerde,
om de voorschriften der Wet te bestuderen. 14 En nu vonden ze in de
Wet geschreven, welke Jahweh door Moses gegeven had, dat de kinderen
Israëls op het feest van de zevende maand onder loofhutten moesten wonen.
15 Daarom lieten zij in al hun steden en in Jerusalem uitroepen en luide
verkonden: Trekt het gebergte in, en haalt takken van de olijf en de oleaster,
van mirten, palmen en lommerrijke bomen, om hutten te maken, zoals is
voorgeschreven. 16 En het volk ging ze halen, en allen maakten zich hutten
op hun eigen dak of hun hoven, op de voorhoven van de tempel, op het plein
voor de Waterpoort of het plein van de Efraïmpoort. 17 Heel de gemeente,
die uit de ballingschap was teruggekeerd, maakte zich hutten en woonde
daar in. Neen, sinds de dagen van Josuë, den zoon van Noen, tot op deze
dag hadden de kinderen Israëls het nog nooit zo gedaan, en had er zo'n
uitbundige vreugde geheerst. 18 Dag aan dag las men voor uit het boek van
Gods Wet, van de eerste dag tot de laatste. Zeven dagen lang vierde men
feest, en op de achtste dag werd een feestelijke bijeenkomst gehouden, zoals
dat voorgeschreven staat.

9

1 Maar op de vier en twintigste van dezelfde maand kwamen de kinderen
Israëls bijeen, om in zak en as te vasten. 2 Het zaad van Israël scheidde
zich van alle vreemdelingen af; en zij traden vooruit, om hun eigen zonden
te belijden en de schuld hunner vaderen. 3 Gedurende een vierde deel
van de dag lazen zij, overeind op hun plaats, uit het wetboek van Jahweh,
hun God; gedurende een ander vierde deel legden ze hun belijdenis af,
en wierpen zich neer voor Jahweh, hun God. 4 Op de verhoging der
levieten stonden Jesjóea, Bani, Kadmiël, Sjebanja, Boenni, Sjerebeja, Bani
en Kenáni, en smeekten met luider stem tot Jahweh, hun God. 5 En de
levieten Jesjóea, Kadmiël, Bani, Chasjabneja, Sjerebeja, Hodi-ja, Sjebanja,
Petachja antwoordden: Op, zegent Jahweh, uw God, in de eeuwen der

eeuwen! En men loofde de heerlijke Naam, die alle lof en roem te boven
gaat. 6 Nu sprak Esdras: Gij, Jahweh, Gij alleen hebt de hemel gemaakt,
de hemel der hemelen met heel zijn heir, de aarde met al wat er op is, de
zeeën met alles erin. Gij zijt het, die alles in leven houdt, en voor wien het
heir van de hemel zich buigt. 7 Gij, Jahweh, zijt de God, die Abram hebt
uitverkoren, uit Oer der Chaldeën geleid, en hem Abraham hebt genoemd.
8 Gij hebt zijn hart trouw voor uw aanschijn bevonden, en met hem een
verbond gesloten, om aan zijn kroost het land der Kanaänieten, Chittieten,
Amorieten, Perizzieten, Jeboesieten en Girgasjieten te geven. En Gij hebt
uw woord gestand gedaan, omdat Gij gerecht zijt. 9 Gij hebt de ellende
onzer vaderen in Egypte aanschouwd, en hun kermen gehoord bij de Rode
Zee. 10 En Gij hebt tekenen en wonderen gewrocht aan Farao, aan al zijn
dienaars en aan het ganse volk van zijn land; want Gij wist, hoe zij hen
hadden mishandeld. Zo hebt Gij U een naam bereid, zoals Gij thans nog bezit.
11 De zee hebt Gij voor hen in tweeën gekloofd, zodat ze droogvoets door de
zee konden trekken; maar hun vervolgers hebt Gij in de kolken geslingerd,
als een steen in de geweldige wateren. 12 In een wolkkolom hebt Gij hen
geleid overdag, in een vuurkolom in de nacht, om hun weg te verlichten,
die ze hadden te gaan. 13 Op de berg Sinaï zijt Gij nedergedaald, hebt
van de hemel uit tot hen gesproken, en hun rechtvaardige voorschriften,
betrouwbare wetten, voortreffelijke instellingen en geboden geschonken.
14 Gij hebt hun uw heilige sabbat verkondigd door uw dienaar Moses, hun
geboden, instellingen en wetten gegeven. 15 Gij hebt hun brood uit de hemel
tegen de honger geschonken, en water uit de rots doen stromen tegen hun
dorst. Gij hebt hun gezegd, het land in bezit te gaan nemen, dat Gij met
opgestoken hand hadt beloofd, hun te geven. 16 Maar onze vaderen waren
opstandig, hardnekkig, en wilden naar uw geboden niet luisteren. 17 Ze
weigerden te gehoorzamen, en dachten niet terug aan de wonderen, die
Gij voor hen hadt gewrocht; hardnekkig en koppig wilden ze terug naar
de slavernij van Egypte. Maar Gij waart een God vol vergeving, genadig,
barmhartig, lankmoedig en van grote ontferming, en Gij liet hen niet in
de steek. 18 Zelfs toen ze zich een gegoten kalf hadden gemaakt, en in
vreselijke godslastering hadden gezegd: “Dit is uw god, die u uit Egypte
heeft geleid”, 19 zelfs toen nog hebt Gij in uw grote ontferming ze in de
woestijn niet verlaten. De wolkkolom week niet van hen overdag, om hen
op de weg te geleiden, en de vuurkolom niets des nachts, om hun weg te
verlichten, die ze hadden te gaan; 20 Gij zijt uw goede geest blijven schenken,
om hen te onderrichten; Gij hebt uw manna aan hun mond niet ontzegd,
en water voor hun dorst gegeven; 21 veertig jaar lang zijt Gij hen in de
woestijn blijven verzorgen, zodat het hun aan niets heeft ontbroken, hun
kleren niet waren versleten, hun voeten niet waren gezwollen. 22 Gij hebt
hun koninkrijken en volkeren overgeleverd, en ze stuk voor stuk verdeeld;
zo hebben zij het land van Sichon, den koning van Chesjbon, veroverd, en
het land van Og, den koning van Basjan. 23 Hun kinderen hebt Gij talrijk
gemaakt als de sterren aan de hemel, en ze naar het land gebracht, dat Gij
hun vaderen bevolen hadt, in bezit te gaan nemen. 24 En die kinderen zijn in
het land gekomen, en hebben het veroverd; en Gij hebt de Kanaänieten, die
het land bewoonden, aan hen onderworpen en ze in hun macht gegeven,
koningen zowel als de landsbevolking, om met hen te doen, wat ze wilden.
25 Ze hebben versterkte steden en vette akkers veroverd, huizen genomen
met heel de have erin, uitgehouwen vijvers en wijngaarden, olijven en

vruchtbomen zonder tal. Maar toen zij hadden gegeten, verzadigd waren
en vet, en van al uw goede gaven hadden genoten, 26 zijn ze weerbarstig
geworden, en tegen U in opstand gekomen, hebben zij uw Wet achter de
rug gesmeten en uw profeten vermoord, die hen vermaanden, zich tot U
te bekeren, en vreselijke godslasteringen uitgebraakt. 27 Toen hebt Gij hen
aan hun verdrukkers overgeleverd, die hen benauwden. Doch als zij in
hun tijd van benauwing maar weer tot U riepen, hebt Gij van de hemel uit
hen verhoord, en hun in uw grote ontferming redders geschonken, die hen
uit de macht hunner verdrukkers verlosten. 28 Maar nauwelijks hadden ze
rust herkregen, of ze deden weer kwaad voor uw aanschijn. Dan bracht
Gij ze onder de macht van hun vijand, die ze vertrapte. Doch riepen ze
weer tot U, dan hebt Gij van de hemel uit hen verhoord, en in uw grote
ontferming hen talloze malen verlost. 29 Gij zijt ze blijven vermanen, om
ze tot uw Wet te bekeren. Maar zij bleven opstandig, gehoorzaamden niet
aan uw geboden, en zondigden tegen uw voorschriften, wier vervulling
den mens het leven behoudt; ze maakten hun schouder onwillig, en star
hun nek, en wilden niet horen. 30 Jaren lang hadt Gij geduld met hen, en
bleeft Gij ze vermanen door uw geest, die Gij hun door uw profeten zondt;
maar zij luisterden niet. Toen hebt Gij ze overgeleverd aan de volken der
landen. 31 Maar ook toen nog hebt Gij ze in uw grote ontferming niet geheel
vernietigd, niet geheel verlaten; want Gij zijt een genadige en barmhartige
God! 32 Nu dan Jahweh, onze God: grote, sterke, ontzagwekkende God, die
het Verbond en de genade gestand doet: tel toch al de rampen niet licht,
die ons, onze koningen en leiders, priesters en profeten, onze vaderen en
uw ganse volk hebben getroffen sinds de tijd der koningen van Assjoer tot
de dag van vandaag! 33 Gij waart rechtvaardig bij al wat ons is geschied;
want Gij hieldt uw trouw, maar wij deden kwaad. 34 Onze koningen, leiders
en priesters, onze vaderen hebben uw wet niet volbracht, niet geluisterd
naar uw geboden en waarschuwingen, die Gij hun hebt gegeven. 35 Toen zij
het koningschap hadden, hebben zij trots de rijke zegen, die Gij hun hadt
gegeven, trots de uitgestrektheid en vruchtbaarheid van het land, dat Gij
hun hadt geschonken, U niet gediend, en zich van hun zondig gedrag niet
bekeerd. 36 Daarom zijn wij nu slaven in het land, dat Gij aan onze vaderen
hebt geschonken, om er de vruchten en het goede van te genieten. Ja, slaven
zijn wij in het land; 37 en de koningen, die Gij om onze zonden over ons hebt
gesteld, halen de rijke oogst ervan in. Zij beschikken naar willekeur over
ons lijf en ons vee, en wij verkeren in grote ellende! 38 Daarom gaan wij
heden een schriftelijke verbintenis aan, bezegeld door onze leiders, levieten
en priesters.

10

1 Bezegeld door den landvoogd Nehemias den zoon van Chakalja, en
door Sidki-ja. 2 Door Seraja, Azarja, Jirmeja, 3 Pasjchoer, Amarja, Malki-ja,
4 Chattoesj, Sjebanja, Malloek, 5 Charim, Meremot, Obadja, 6 Daniël, Gin-
neton, Baroek, 7 Mesjoellam, Abi-ja, Mi-Jamin, 8 Maäzja, Bilgai en Sjemaja;
dit zijn de priesters. 9 Door de levieten Jesjóea, den zoon van Azana; door
Binnoej, uit de zonen van Chenadad, en Kadmiël, 10 met hun broeders Sje-
banja, Hodi-ja, Kelita, Pelaja, Chanan, 11 Mika, Rechob, Chasjabja, 12 Zakkoer,
Sjerebeja, Sjebanja, 13 Hodija, Bani en Beninoe. 14 Door de volkshoofden
Parosj, Pachat-Moab, Elam, Zattoe, Bani, 15 Boenni, Azgad, Bebai, 16 Adoni-

ja, Bigwai, Adin, 17 Ater, Chizki-ja, Azzoer, 18 Hodi-ja, Chasjoem, Besai,
19 Charif, Anatot, Nebai, 20 Magpiasj, Mesjoellam, Chezir, 21 Mesjezabel,
Sadok, Jaddóea, 22 Pelatja, Chanan, Anaja, 23 Hosjéa, Chananja, Chassjoeb,
24 Hallochesj, Pilcha, Sjobek, 25 Rechoem, Chasjabna, Maäseja, 26 Achi-ja,
Chanan, Anan, 27 Malloek, Charim en Baäna. 28 Het gewone volk, de priesters,
levieten, poortwachters, zangers en tempelknechten, allen, die zich hebben
afgezonderd van de landsbevolking en zich hebben aangesloten bij de Wet
van God, met hun vrouwen, zonen en dochters, voor zover zij tot de jaren
van verstand zijn gekomen, 29 in overeenstemming met hun broeders, de
adel: zijn overeengekomen onder vloek en eed, te leven naar de Wet van
God, die Hij ons heeft gegeven door Moses, Gods dienaar, en nauwgezet
alle geboden, voorschriften en instellingen van Jahweh, onzen Heer, te
onderhouden. 30 Verder, dat wij onze dochters niet aan de landsbevolking
zullen geven, en hun dochters niet voor onze zonen zullen nemen. 31 Dat
wij op sabbat of feestdag van de landsbevolking geen waren of koren zullen
kopen, als zij die op de sabbat ter markt brengt. Dat wij in het zevende jaar
afstand zullen doen van de oogst en van iedere schuldvordering. 32 Verder,
dat wij de verplichting op ons nemen, jaarlijks een derde sikkel te geven voor
de eredienst in het huis van onzen God: 33 voor het toonbrood, het dagelijks
spijs- en brandoffer, voor de offers op sabbat, nieuwe maan en hoogfeest,
voor het dank- en zondeoffer, om verzoening voor Israël te verkrijgen, en
voor de verdere dienst in het huis van God. 34 Dat wij, priesters, levieten en
volk, het lot zullen werpen, om jaarlijks op vaste tijden in familiegroepen
hout te leveren en naar het huis van God te brengen tot brandstof op het
altaar van Jahweh, onzen God, zoals het in de Wet is bepaald. 35 Verder,
dat wij de eerstelingen van onze akker en de eerstelingen van al onze
vruchtbomen jaarlijks naar het huis van Jahweh zullen brengen. 36 Dat wij
de eerstgeborenen van onze zonen en van ons lastvee, zoals in de Wet is
bepaald, met de eerstgeborenen van onze runderen en schapen naar het
huis van onzen God zullen brengen voor de priesters, die dienst verrichten
in het huis van onzen God. 37 Dat wij voor de priesters de keur van ons meel,
van onze hefoffers, van alle boomvruchten, van most en olie naar de kamers
van het huis van onzen God zullen brengen, en voor de levieten de tienden
van onze akker. Dat de levieten de tienden in al onze landbouwplaatsen
zullen innen, 38 maar dat de priester, de zoon van Aäron, bij de levieten
zal zijn, als zij de tienden ophalen. Dat de levieten het tiende deel van de
tienden naar het huis van onzen God zullen brengen in de kamers van de
opslagplaats. 39 Dat de kinderen Israëls en de zonen van Levi het hefoffer
aan koren, most en olie naar die kamers zullen brengen, waar de vaten voor
het heiligdom, voor de dienstdoende priesters en voor de poortwachters en
zangers zijn. Dat wij ook het huis van onzen God niet zullen verwaarlozen.

11

1 De leiders van het volk vestigden zich te Jerusalem. De rest van het volk
wierp het lot, om een tiende deel aan te wijzen, dat zich in Jerusalem, de
heilige stad, moest vestigen, terwijl de negen andere tienden in de overige
steden konden wonen. 2 Het volk zegende echter allen, die zich vrijwillig
aanboden, om zich in Jerusalem te vestigen. 3 Dit zijn de hoofden van de
provincie, die zich in Jerusalem vestigden. De hoofden van Israël, van de
priesters, levieten, tempelknechten en zonen van Salomons slaven gingen
ook in de steden van Juda wonen, iedereen op zijn eigen erfdeel in die

steden, 4 terwijl die van de Judeërs en Benjamieten zich in Jerusalem vestigden. Van de Judeërs: Ataja, de zoon van Oezzi-ja, zoon van Zekarja, zoon van Amarja, zoon van Sjefatja, zoon van Mahalalel, uit de zonen van Fáres. 5 Vervolgens Maäseja, de zoon van Baroek, zoon van Kol-Choze, zoon van Chazaja, zoon van Adaja, zoon van Jojarib, zoon van Zekarja, zoon van den Sjeloniet. 6 De zonen van Fáres, die in Jerusalem woonden, telden tezamen vierhonderd acht en zestig weerbare mannen. 7 Dit zijn de Benjamieten: Salloe, de zoon van Mesjoellam, zoon van Joëd, zoon van Pedaja, zoon van Kolaja, zoon van Maäseja. zoon van Itiël, zoon van Jesjaja, 8 en zijn broeders, negenhonderd acht en twintig weerbare mannen. 9 Joël, de zoon van Zikri, stond aan hun hoofd, en Jehoeda, de zoon van Hassenoea was het tweede hoofd van de stad. 10 Van de priesters: Jedaja, de zoon van Jojarib, zoon van Jakin, 11 en Seraja, de zoon van Chilki-ja, zoon van Mesjoellam, zoon van Sadok, zoon van Merajot, zoon van Achitoeb stonden aan het hoofd van de tempel; 12 met hun broeders, die dienst in de tempel verrichtten, telden zij achthonderd twee en twintig man. Vervolgens Adaja, de zoon van Jerocham, zoon van Pelalja, zoon van Amsi, zoon van Zekarja, zoon van Pasjchoer, zoon van Malki-ja, 13 en zijn broeders, die familiehoofden waren, telden tweehonderd twee en veertig man, Amasai, de zoon van Azarel, zoon van Achzai, zoon van Mesjillemot, zoon van Immer, 14 en zijn broeders telden honderd acht en twintig weerbare mannen; hun hoofd was Zabdiël, de zoon van Haggedolim. 15 Van de levieten: Sjemaja, de zoon van Chassjoeb, zoon van Azrikam, zoon van Chasjabja, zoon van Boenni. 16 Sjabbetai en Jozabad behoorden tot de hoofden der levieten, en waren belast met het toezicht op de uitwendige aangelegenheden van de tempel. 17 Mattanja, de zoon van Mika, zoon van Zabdi, zoon van Asaf, was de leider van het lofgezang bij het gebed, en Bakboekja was de tweede onder zijn broeders. Verder Abda, de zoon van Sjamóea, zoon van Galal, zoon van Jedoetoen. 18 In het geheel telden de levieten in de heilige stad tweehonderd vier en tachtig man. 19 De poortwachters waren: Akkoeb, Talmon en hun broeders, die de wacht hielden in de poorten; ze telden honderd twee en zeventig man. 20 De overige Israëlieten, priesters en levieten woonden in de verschillende steden van Juda, iedereen op zijn erfdeel. 21 De tempelknechten woonden op de Ofel; Sicha en Gisjpa stonden aan het hoofd der tempelknechten. 22 Het hoofd der levieten te Jerusalem was Oezzi, de zoon van Bani, de zoon van Chasjabja, zoon van Mattanja, zoon van Mika; hij behoorde tot de zonen van Asaf, de zangers bij de dienst in de tempel. 23 Want er bestond aangaande hen een koninklijk besluit, dat aan de zangers een dagelijkse toelage verzekerde. 24 Petachja, de zoon van Misjezabel, uit de zonen van Zara, den zoon van Juda, was gevolmachtigde van den koning3 in alle aangelegenheden van het volk. 25 Wat hun dorpen buiten betreft: Judeërs woonden in Kirjat-Arba en onderhorige plaatsen; in Dibon en onderhorige plaatsen; in Jekabseël en zijn dorpen; 26 in Jesjóea, Molada, Bet-Pélet, 27 Chasar-Sjoeal en Beër-Sjéba met onderhorige plaatsen; 28 in Sikelag en Mekona met onderhorige plaatsen; 29 in En-Rimmon, Sora, Jarmoet, 30 Zanóach, Adoellam en hun dorpen; in Lakisj met zijn velden; in Azeka met onderhorige plaatsen. Ze woonden dus van Beër-Sjéba tot het Hinnom-dal. 31 De Benjamieten waren in Géba, Mikmas, Ajja, Betel met onderhorige plaatsen; 32 in Anatot, Nob, Ananja, 33 Chasor, Rama, Gittáim, 34 Chadid, Seboïm, Neballat, 35 Lod, Ono en het Handwerkersdal. 36 Van de levieten woonden afdelingen zowel in Juda als

in Benjamin.

12

1 Dit zijn de priesters en levieten, die met Zorobabel, den zoon van Salatiël,
en met Jesjóea zijn opgetrokken: Seraja, Jirmeja, Ezra, 2 Amarja, Malloek,
Chattoesj, 3 Sjekanja, Rechoem, Meremot, 4 Iddo, Ginnetoj, Abi-ja, 5 Mi-jamin,
Maädja, Bilga, 6 Sjemaja, Jojarib, Jedaja, 7 Salloe, Amok, Chilki-ja en Jedaja;
dit waren de hoofden van de priesters en van hun broeders ten tijde van
Jesjóea. 8 Dit waren de levieten: Jesjóea, Binnoej, Kadmiël, Sjerebeja, Jehoeda
en Mattanja, die met zijn broeders de leiding had bij het lofgezang. 9 Verder
Bakboekja en Oenni met hun broers, die bij de gezangen tegenover hen
stonden. 10 Jesjóea verwekte Jojakim, Jojakim verwekte Eljasjib, Eljasjib ver-
wekte Jojada. 11 Jojada verwekte Jonatan, Jonatan verwekte Jaddóea. 12 Ten
tijde van Jojakim waren priesters: de familiehoofden van Seraja, Meraja,
Jirmeja, Chananja; 13 die van Ezra, Mesjoellam, Amarja, Jehochanan; 14 die
van Malloeki, Jonatan, Sjebanja, Josef: 15 die van Charim, Adna, Merajot,
Chelkai; 16 die van Iddo, Zekarja, Ginneton, Mesjoellam; 17 die van Abi-
ja, Zikri, Minjamin, Moadja, Piltai; 18 die van Bilga, Sjammóea, Sjemaja,
Jehonatan; 19 die van Jojarib, Mattenai, Jedaja, Oezzi; 20 die van Sallai,
Kallai, Amok, Éber; 21 die van Chilki-ja, Chasjabja, Jedaja en Netanel. 22 De
levieten, familiehoofden, uit de tijd van Eljasjib, Jojada, Jochanan en Jaddóea
staan opgeschreven; de priesters tot aan de regering van Darius, den Pers.
23 De levieten, familiehoofden, tot aan de tijd van Jochanan, den zoon van
Eljasjib, staan opgeschreven in het boek der Kronieken. 24 De hoofden der
levieten waren: Chasjabja, Sjerebja, Jesjóea, Binnoej en Kadmiël; en hun
broeders, die tegenover hen stonden, om afdeling tegenover afdeling het
prijs- en loflied aan te heffen, zoals David, de man Gods, dit had bepaald,
waren: 25 Mattanja, Bakboekja, Obadja. De poortwachters, die de wacht
hielden bij de voorraadkamers der poorten, waren: Mesjoellam, Talmon en
Akkoeb. 26 Dezen leefden ten tijde van Jojakim, den zoon van Jesjóea, zoon
van Josadak, en ten tijde van Nehemias, den stadhouder, en van Esdras,
den priester-schriftgeleerde. De inwijding van Jerusalems muren. 27 Voor
de inwijding van Jerusalems muren ontbood men de levieten uit al hun
woonplaatsen, en bracht ze naar Jerusalem, om de inwijding te voltrekken
met jubel, loflied en gezang, met cymbalen, harpen en citers. 28 Zo kwamen
de zangers bijeen, zowel uit de streek rond Jerusalem als uit de dorpen
der Netofaieten, 29 uit Bet-Haggilgal, en uit de velden van Géba en Azmáwet;
want de zangers hadden zich rond Jerusalem dorpen gebouwd. 30 En nadat
de priesters en levieten zich hadden gereinigd, reinigden zij ook het volk,
daarna de poorten en de muur. 31 Nu liet ik de hoofden van Juda de muur
beklimmen, en stelde ik twee grote koren op. Het één trok naar het zuiden
over de muur in de richting van de Aspoort. 32 Daarachter gingen Hosjaäja
en de helft der hoofden van Juda; 33 vervolgens Azarja, Ezra, Mesjoellam,
34 Jehoeda, Binjamin, Sjemaja en Jirmeja. 35 Dan enige priesterzonen met
trompetten; daarna Zekarja, de zoon van Jonatan, zoon van Sjemaja, zoon
van Mattanja, zoon van Mikaja, zoon van Zakkoer, zoon van Asaf, 36 met zijn
broeders Sjemaja, Azarel, Milalai, Gilalai, Maäi, Netanel, Jehoeda en Chanáni
met muziekinstrumenten voor de muziek van David, den man Gods. Esdras,
de schriftgeleerde, ging aan hun spits. 37 Voorbij de Bronpoort sloegen zij af,
en trokken de trappen op van de stad van David, de helling van de muur,

en verder langs het paleis van David tot aan de Waterpoort in het oosten.
38 Het andere koor, dat door mijzelf en de helft van het volk werd gevolgd,
trok naar het noorden over de muur. Het ging langs de Bakoventoren tot
aan de Brede Muur, 39 over de Efraïmpoort, de Oude Poort en de Vispoort,
voorbij de Chananel-toren en de toren Mea tot de Schaapspoort, en hield
halt bij de Gevangenispoort. 40 Daarna stelden de beide koren zich op in
de tempel; ook ikzelf met de helft van de hoofden. 41 De priesters Eljakim,
Maäseja, Minjamin, Mikaja, Eljoënai, Zekarja en Chananja bliezen op de
trompetten, 42 met Maäseja, Sjemaja, Elazar, Oezzi, Jehochanan, Malkija,
Elam en Ézer. Ook de zangers lieten zich horen onder leiding van Jizrachja.
43 Die dag werden er talrijke offers gebracht. Men juichte van blijdschap,
omdat God hun grote vreugde had bereid; ook de vrouwen en de kinderen
juichten, zodat Jerusalems jubel tot in de verte werd gehoord. 44 In die tijd
werden er mannen aangesteld, die belast waren met het toezicht over de
kamers voor de voorraden, hefoffers, eerstelingen en tienden, om daarin
de wettelijke cijnzen, naar de verhouding van de landerijen der steden,
voor de priesters en levieten te bergen. Want Juda beleefde nu vreugde
aan de dienstdoende priesters en levieten; 45 want ze onderhielden de
verplichtingen jegens God en de reinheidsvoorschriften. Ook de zangers
en poortwachters onderhielden, wat David en zijn zoon Salomon hadden
voorgeschreven; 46 want de oorsprong van de zangers en van het lof- en
jubellied voor God ligt in de oude tijden van David en Asaf. 47 Heel Israël
bracht dus in de tijd van Zorobabel en in de tijd van Nehemias de cijns voor
de dagelijkse behoeften der zangers en poortwachters op, en wijdde gaven
aan de levieten, die daarvan wederom aan de zonen van Aäron wijdden.

13

1 Toen in die tijd uit het boek van Moses aan het volk werd voorgelezen,
vond men daarin voorgeschreven: Geen Ammoniet of Moabiet mag ooit
tot de gemeente Gods toetreden; 2 want zij hebben de kinderen Israëls niet
aan brood en water geholpen, maar hebben Balaäm gehuurd, om hen te
vervloeken, ofschoon onze God de vloek in zegening heeft veranderd. 3 Toen
men deze wet had gehoord, zonderde men allen, die van gemengd ras
waren, van Israël af. 4 Maar reeds vroeger was de priester Eljasjib, die met
het toezicht over de kamers van het huis van onzen God was belast, aan Tobi-
ja verwant geworden. 5 Daarom had hij hem een grote kamer ingeruimd,
waar men vroeger het spijsoffer, de wierook, de vaten, de tienden van koren,
most en olie, als de cijns voor de levieten, zangers en poortwachters, en
het hefoffer der priesters had opgeborgen. 6 Toen dit alles voorviel, was ik
echter niet in Jerusalem; want in het twee en dertigste jaar van Artaxerxes,
den koning van Babel, was ik naar den koning gegaan, en eerst enige tijd
later had ik den koning verlof gevraagd, 7 om naar Jerusalem terug te keren.
Toen ik bemerkte, wat kwaad Eljasjib had gedaan, door voor Tobi-ja een
kamer in te ruimen op de voorhoven van het huis van God, 8 was ik er
hevig over verontwaardigd. Ik liet al het huisraad van Tobi-ja naar buiten
smijten, 9 gelastte, de kamer te reinigen, en liet er de tempelvaten met het
spijsoffer en de wierook in terugbrengen. 10 Ook vernam ik, dat de cijnzen
voor de levieten niet. werden opgebracht, en dat daarom de levieten met
de zangers, die voor de eredienst moesten zorgen, naar hun eigen akkers
waren teruggetrokken. 11 Ik beklaagde mij erover bij de voormannen, en
sprak: Waarom heeft men het huis van God verwaarloosd? Ik riep ze dus

terug, en stelde ze weer op hun post; 12 en al de Judeërs brachten weer de
tienden aan koren, most en olie naar de voorraadkamers. 13 Vervolgens
stelde ik den priester Sjelemja, den schriftgeleerde Sadok en den leviet
Pedaja aan, om toezicht op de voorraadkamers te houden, en als hun
helper Chanan, den zoon van Zakkoer, zoon van Mattanja; en daar zij voor
eerlijke lieden golden, werd hun de taak opgedragen, de uitkering aan hun
broeders te doen. 14 Mijn God, wees hierom mijner indachtig, en wis mijn
goede daden niet uit, die ik voor het huis van God en zijn eredienst heb
verricht! 15 In die tijd bemerkte ik, dat sommigen in Juda op de sabbat de
perskuipen traden en vrachten koren binnenhaalden, en dat zij zelfs op
de sabbat wijn, druiven, vijgen en allerlei koopwaar op ezels laadden en
naar Jerusalem brachten. Hen waarschuwde ik, zodra zij levensmiddelen
verkochten. 16 Maar toen ook de Tyriërs, die in Jerusalem woonden, op de
sabbat vis en allerlei koopwaar begonnen aan te voeren en aan de Judeërs
verkochten, 17 beklaagde ik mij daarover bij de edelen van Juda, en sprak
tot hen: Beseft gij niet, wat kwaad gij doet, door zó de sabbat te ontheiligen?
18 Hebben uw vaderen niet hetzelfde gedaan, en heeft onze God daarom niet
over ons en deze stad al die rampen gebracht? Gaat gij nu de gramschap
over Israël nog erger doen woeden, door de sabbat te ontheiligen? 19 En ik
beval, bij het begin van de sabbat, zodra de poorten van Jerusalem in het
donker lagen, de deuren te sluiten, en ze niet te openen, voordat de sabbat
voorbij was. Ik stelde enigen van mijn mannen bij de poorten op wacht,
zodat er op de sabbat geen last naar binnen kon worden gebracht. 20 Toen nu
echter de kramers en kooplieden in allerlei waren buiten Jerusalem bleven
overnachten, 21 waarschuwde ik hen en sprak tot hen: Hoe durft gij vlak
bij de muur overnachten! Zo gij het nog eens durft wagen, zal ik mijn hand
aan u slaan. Sinds die tijd zijn ze op de sabbat niet meer gekomen. 22 Toch
beval ik de levieten, zich te reinigen, en de poorten te komen bewaken, om
de sabbat heilig te houden. Mijn God, wees mij ook hierom indachtig, en
ontferm U mijner naar de rijkdom van uw genade. 23 In die tijd bemerkte ik
ook, dat er Joden waren, die vrouwen uit Asjdod, Ammon en Moab hadden
getrouwd, 24 en wier kinderen voor de helft geen joods konden spreken,
maar wel asjdodietisch of de taal van een of ander volk. 25 Ik verweet het
hun en vervloekte hen, ranselde sommigen hunner af en trok ze de haren
uit. Ik bezwoer ze bij God: Neen, gij moogt uw dochters niet aan hun
zonen geven, en hun dochters niet voor uw zonen nemen of voor uzelf!
26 Is Salomon, Israëls koning, niet om vreemde vrouwen in zonde gevallen?
Ofschoon er onder de grote volken geen koning was zoals hij, ofschoon hij
een gunsteling was van zijn God, die hem tot koning over heel Israël had
aangesteld, hebben zij hem tot zonde verleid. 27 Is het dan niet ongehoord,
dat gij zo'n groot kwaad durft bedrijven, en ontrouw wordt aan onzen God,
door vreemde vrouwen te huwen? 28 En een der zonen van Jojada, den
zoon van den hogepriester Eljasjib, die de schoonzoon van Sanbállat, den
Choroniet, was geworden, joeg ik uit mijn omgeving weg. 29 Mijn God, reken
hun de ontwijding van het priesterschap en het verbond der priesters en
levieten aan! 30 Zo reinigde ik hen van al wat uitheems was, regelde de
dienst van priesters en levieten, zodat ieder zijn eigen taak had, 31 en regelde
de levering van hout op vaste tijden, en de eerstelingen. Mijn God, gedenk
mijner ten goede!

Ester

1 Hierna gebeurde het, dat Achasjwerosj, die van Hoddoe tot Koesj over
honderd zeven en twintig provincies regeerde, 2 en op zijn koninklijke
troon in de vesting Sjoesjan zetelde, 3 in het derde jaar zijner regering
een feest gaf voor al zijn vorsten en hovelingen. De leger oversten der
Perzen en Meden, de adel en de vorsten der provincies waren daarbij
tegenwoordig, en 4 honderd tachtig dagen lang spreidde hij de rijkdom van
zijn koninklijke heerlijkheid en de luistervolle pracht van zijn grootheid ten
toon. 5 Op het einde daarvan richtte de koning voor al het volk, dat zich
in de vesting Sjoesjan bevond, van den aanzienlijksten tot den geringsten,
in de tuin van het koninklijk paleis een feestmaal aan, dat zeven dagen
duurde. 6 Over zilveren bogen, die op marmeren zuilen rustten, was wit
linnen gespannen, en met rode en witte koorden waren daaraan bonte en
violette doeken bevestigd. Daaronder stonden op een mozaiekvloer van
wit en gekleurd marmer, van paarlemoer en kostbare steen, gouden en
zilveren rustbedden. 7 In gouden bekers, de een al mooier dan de andere,
schonk men met koninklijke mildheid kostelijke wijn in overvloed. 8 Maar
op koninklijk bevel werd niemand tot drinken gedwongen; want de koning
had al zijn hofmeesters last gegeven, dat men iedereen moest bedienen,
zoals hij verkoos. 9 Intussen had ook koningin Wasjti in het paleis van koning
Achasjwerosj een maaltijd aangericht voor de vrouwen. 10 Toen de koning
nu, op de zevende dag, vrolijk was van de wijn, beval hij Mehoeman, Bizta,
Charbona, Bigta, Abagta, Zetar en Karkas, de zeven kamerlingen, die bij
koning Achasjwerosj dienst deden, 11 koningin Wasjti met de koninklijke
kroon op het hoofd voor den koning te geleiden, om haar schoonheid aan de
volken en vorsten te tonen; want ze was bijzonder mooi. 12 Koningin Wasjti
verzette zich echter tegen het bevel van den koning, dat haar door de kamer-
lingen werd overgebracht, en weigerde te komen. Toen ontstak de koning
in vreselijk heftige toorn, 13 en raadpleegde terstond de wijzen, die de tijden
berekenen. Want in zulke gevallen overlegt de koning met alle kenners van
recht en wet, 14 die aan zijn hof zijn; het waren Karsjena, Sjetar, Admata,
Tarsjisj, Méres, Marsena en Memoekan, de zeven vorsten der Perzen en
Meden, vertrouwelingen van den koning, die de eerste plaatsen in het rijk
bekleedden. 15 Hij vroeg hun, wat men volgens het recht met koningin
Wasjti moest doen, nu zij niet gehoorzaamd had aan het bevel van koning
Achasjwerosj, dat haar door de kamerlingen was overgebracht. 16 Hierop zei
Memoekan tot den koning en de vorsten: Niet alleen tegen den koning heeft
koningin Wasjti misdreven, maar ook tegen alle vorsten en volkeren in alle
provincies van koning Achasjwerosj. 17 Want het optreden van de koningin
zal aan alle vrouwen bekend worden, en zij zullen ongezeglijk worden voor
haar mannen, wanneer men vertelt: Koning Achasjwerosj heeft koningin
Wasjti bevolen, voor hem te verschijnen, maar zij is niet gekomen. 18 Ook
de vorstinnen der Perzen en Meden zullen het optreden van de koningin
vernemen, en het onmiddellijk aan al de vorsten van den koning vertellen;
en het gevolg zal zijn: ongezeglijkheid en nukken. 19 Wanneer het dus den
koning behaagt, worde namens hem een koninklijk bevel uitgevaardigd en
in de wetten van Perzen en Meden opgenomen, zodat het onherroepelijk is:
dat Wasjti niet meer voor Achasjwerosj mag verschijnen, en dat de koning

haar koninklijke waardigheid overdraagt op een andere, die beter is dan zij. 20 Wanneer deze beslissing, door den koning genomen, in heel zijn koninkrijk, hoe groot dit ook is, bekend wordt, zullen alle vrouwen, van de aanzienlijkste tot de geringste, haar mannen eerbiedigen. 21 De raad van Memoekan vond bijval bij den koning en de vorsten, en de koning handelde er naar. 22 Hij zond brieven naar alle koninklijke provincies, naar iedere provincie in haar eigen schrift en naar ieder volk in zijn eigen taal, dat iedere man heer en meester zou zijn in zijn eigen huis, en bevelen kon wat hem goed dacht.

2

1 Toen enige tijd later zijn toorn was bedaard, begon koning Achasjwerosj over Wasjti te tobben, over wat zij had gedaan en over de beslissing, die men tegen haar had getroffen. 2 Daarom zeiden de jongemannen, die den koning bedienden: Men moet voor den koning bekoorlijke jonge meisjes gaan zoeken. 3 De koning stelle dus in alle provincies van zijn rijk beambten aan, die alle bekoorlijke jonge meisjes moeten opzoeken en naar de vesting Sjoesjan in het vrouwenpaleis brengen, onder de hoede van ‘s konings kamerling Hege, die de vrouwen bewaakt. Men moet haar de nodige schoonheidsmiddelen bezorgen, 4 en het meisje, dat den koning behaagt, zal koningin worden in plaats van Wasjti. Deze raad beviel den koning, en hij volgde hem op. 5 Nu woonde er in de vesting Sjoesjan een Jood, Mordokai genaamd, de zoon van Jaïr, den zoon van Sjimi, zoon van Kisj, een Benjamiet. 6 Deze was tegelijk met de ballingen, die met koning Jekonias van Juda waren vertrokken, door den babylonischen koning Nabukodonosor uit Jerusalem weggevoerd. 7 Mordokai was voogd over Hadassa, ook Ester geheten, die de dochter was van zijn oom, maar vader noch moeder meer had. Zij was schoon van gestalte en bekoorlijk van gelaat. Mordokai had haar bij de dood van haar vader en moeder als dochter aangenomen. 8 Toen dus het bevel en de verordening van den koning werd afgekondigd, en men vele meisjes in de vesting Sjoesjan onder de hoede van Hege bijeenbracht, werd ook Ester naar het koninklijk paleis meegenomen en onder de hoede van Hege, den bewaker der vrouwen, gesteld. 9 En daar het meisje hem behaagde en zijn gunst verwierf, haastte hij zich, haar schoonheidsmiddelen met spijs en drank te verschaffen; ook stelde hij zeven handige meisjes uit het koninklijk paleis ter harer beschikking, en liet haar met deze meisjes verhuizen naar het beste gedeelte van het vrouwenverblijf. 10 Ester had niet over haar volk en haar afkomst gesproken; want Mordokai had haar dit verboden. 11 Dagelijks wandelde Mordokai langs de voorhof van het vrouwenverblijf, om te vernemen, hoe Ester het maakte, en wat er met haar zou gebeuren. 12 Elk meisje kwam aan de beurt, om bij koning Achasjwerosj te komen, nadat het twaalf maanden volgens de verordening voor de vrouwen verzorgd was. Want zo lang duurde de voorbereiding; zes maanden werd zij behandeld met mirreolie en zes maanden met verschillende balsems en schoonheidsmiddelen voor vrouwen. 13 Als dan zo’n meisje naar den koning ging, werd haar al wat zij vroeg, uit het vrouwenverblijf naar het paleis van den koning meegegeven. 14 ‘s Avonds ging zij er heen, keerde ‘s morgens terug en bleef dan onder de hoede van ‘s konings kamerling Sjaäsjgaz, die de bijvrouwen bewaakte; dan kwam zij niet meer bij den koning terug, tenzij de koning dit wenste, en zij persoonlijk geroepen werd. 15 Toen nu Ester, de dochter van Abicháil, den oom van Mordokai, die haar als dochter had

aangenomen, aan de beurt was, om naar den koning te gaan, vroeg zij niets
dan wat Hege, de kamerling des konings, die de vrouwen bewaakte, haar
aanbeval; maar met dat al viel zij bij iedereen, die haar zag, in de smaak.
16 Zo werd Ester tot koning Achasjwerosj geleid in de maand Tebet, de tiende
maand, in het zevende jaar van zijn regering. 17 En de koning kreeg Ester
meer lief dan alle andere vrouwen; want zij behaagde en bekoorde hem
meer dan alle andere meisjes. Daarom plaatste hij de koninklijke kroon
op haar hoofd, en verhief haar tot koningin in plaats van Wasjti. 18 Daarop
richtte de koning een groot feestmaal aan voor al zijn vorsten en hovelingen,
het Estermaal; hij verordende in de provincies kwijtschelding van straffen,
en deelde met koninklijke mildheid geschenken uit. 19 Toen er nu voor de
tweede maal meisjes werden bijeengebracht, zat Mordokai in de koninklijke
poort. 20 Ester had op bevel van Mordokai niets over haar afkomst en haar
volk verteld; want zij gehoorzaamde hem, alsof zij nog onder zijn voogdij
stond. 21 Terwijl Mordokai dus in de koninklijke poort zat, kwamen twee
koninklijke kamerlingen-dorpelwachters, Bigtan en Téresj, tegen koning
Achasjwerosj in opstand en trachtten de hand aan hem te slaan. 22 Mordokai
kwam dit te weten, en maakte het aan koningin Ester bekend. Deze vertelde
het in naam van Mordokai aan den koning. 23 Toen de zaak onderzocht
en waar bevonden was, werden de twee samenzweerders aan een paal
opgehangen. Dit feit werd in het koninklijk kroniekboek opgetekend.

3

1 Enige tijd later verhief koning Achasjwerosj dezen Haman, den Agagiet,
den zoon van Hammedata, tot de hoogste waardigheid en plaatste zijn zetel
hoger dan die der andere vorsten, die bij hem waren. 2 En alle dienaren
van den koning, die zich in het koninklijke poortgebouw bevonden, bogen
voor Haman en wierpen zich voor hem neer; want dit had de koning ter
ere van Haman gelast. Maar Mordokai boog niet, en wierp zich niet ter
aarde neer. 3 Daarom zeiden de dienaren van den koning, die zich in het
koninklijke poortgebouw bevonden tot Mordokai: Waarom overtreedt gij
het bevel van den koning? 4 Maar toen hij niet naar hen wilde luisteren,
ofschoon ze hem dagen lang hetzelfde zeiden, gingen zij het aan Haman
vertellen, om te zien, of Mordokai dit vol kon houden; want hij had hun
geantwoord, dat hij een Jood was. 5 Toen Haman dus zag, dat Mordokai niet
boog en zich niet voor hem neerwierp, werd hij hevig vertoornd. 6 Maar
het was hem te min, de hand alleen aan Mordokai te slaan; want men had
hem verteld, tot welk volk Mordokai behoorde. Daarom zocht Haman naar
een middel, om al de Joden, het volk van Mordokai, in heel het rijk van
Achasjwerosj te vernietigen. 7 In de eerste maand, dat is de maand Nisan,
in het twaalfde regeringsjaar van koning Achasjwerosj, werd in het bijzijn
van Haman het Poer of lot geworpen, en daardoor bepaald, in welke maand
en op welke dag het geslacht van Mordokai in een enkele dag zou worden
uitgeroeid. En het lot viel op de dertiende dag van de maand Adar, de
twaalfde maand. 8 Nu sprak Haman tot koning Achasjwerosj: Er is een heel
eigenaardig volk, dat in al de provincies van uw rijk onder de volkeren
is verstrooid, maar toch afgezonderd van hen leeft. Het heeft andere
wetten dan alle andere volkeren, en gehoorzaamt niet aan de wetten des
konings. Het is dus niet goed, dat de koning het ongemoeid laat. 9 Wanneer
de koning het goed vindt, worde een schriftelijk bevel uitgevaardigd, om
het uit te roeien, en ik zal aan de beambten tien duizend talenten zilver

afwegen ten bate van de koninklijke schatkist. 10 Hierop nam de koning
zijn zegelring van zijn hand, gaf die aan den Agagiet Haman, den zoon
van Hammedata, den doodsvijand der Joden, 11 en sprak tot hem: Dat geld
is voor u, en met dat volk kunt ge doen wat ge wilt. 12 Zo werden dan
op de dertiende dag van de eerste maand de koninklijke geheimschrijvers
ontboden, en schreven al wat Haman beval aan de koninklijke stadhouders,
de landvoogden der provincies en de vorsten der verschillende volkeren,
aan iedere provincie in haar eigen schrift en aan ieder volk in zijn eigen
taal. Het werd in naam des konings geschreven, en met de zegelring van den
koning verzegeld. 13 De brieven werden met ijlboden naar alle koninklijke
provincies verzonden; zij hielden het bevel in, dat men alle Joden moest
doden, verdelgen en uitroeien, van jong tot oud, met vrouwen en kinderen,
en wel op één en dezelfde dag, namelijk de dertiende van Adar, de twaalfde
maand, en dat men hun bezittingen kon plunderen. 14 Dit bevelschrift,
dat in alle provincies als wet zou worden uitgevaardigd, moest bij alle
volkeren worden voorgelezen, opdat men zich op de bepaalde dag gereed
kon houden. 15 De ijlboden vertrokken dus op koninklijk bevel. En terwijl
de wet ook in de vesting Sjoesjan werd uitgevaardigd, en de stad Sjoesjan in
beroering kwam, zaten de koning en Haman rustig te drinken.

4

1 Toen Mordokai vernam, wat er allemaal was gebeurd, scheurde hij zijn
klederen, deed een boetekleed aan, strooide as op zijn hoofd, en liep luid
en bitter schreiend de stad door. 2 Voor het koninklijke poortgebouw bleef
hij staan; want men mocht het in een rouwgewaad niet binnengaan. 3 Ook
in de provincies brak bij de Joden overal een luid gejammer los, zodra
het bevelschrift bekend werd; zij vastten, weenden en klaagden, en velen
sliepen in zak en as. 4 Toen de meisjes en de kamerlingen van koningin
Ester het haar kwamen melden, verschrok zij hevig. Zij zond klederen voor
Mordokai, om ze in plaats van zijn boetekleed aan te trekken; maar hij nam
ze niet aan. 5 Toen riep Ester een van ‘s konings kamerlingen, Hatak, die
voor haar persoonlijke dienst was aangewezen, en beval hem, Mordokai
te vragen, wat er gaande was en waarom hij dit deed. 6 Hatak ging dus
naar Mordokai op het stadsplein voor de koninklijke poort. 7 Deze deelde
hem mede, wat hem overkomen was, en welk bedrag aan zilver Haman
beloofd had, ten bate van de koninklijke schatkist te zullen afwegen, als hij
de Joden mocht ombrengen. 8 Ook gaf hij hem een afschrift van het bevel
tot uitroeiing der Joden, dat te Sjoesjan was uitgevaardigd. Dit moest hij
aan Ester laten zien, haar de zaak uiteenzetten en haar bevelen, naar den
koning te gaan, om hem medelijden en genade voor haar volk af te smeken.
9 Hatak ging dus naar Ester, en vertelde haar wat Mordokai gezegd had.
10 Maar Ester stuurde hem naar Mordokai terug, en liet hem zeggen: 11 Alle
dienaren des konings en ook de bewoners der koninklijke provincies weten,
dat iedere man of vrouw, die ongeroepen bij den koning in de binnenhof
komt, volgens de wet moet sterven, tenzij de koning hem als tegen van
begenadiging de gouden schepter toereikt. En ik ben al sinds dertig dagen
niet meer bij den koning ontboden. 12 Toen hij met deze boodschap van
Ester bij Mordokai kwam, 13 liet deze haar antwoorden: Beeld u niet in, dat
gij alleen van alle Joden gespaard zult blijven, omdat gij u in het koninklijk
paleis bevindt. 14 Wanneer gij nu nog blijft zwijgen, zal er voor de Joden wel
op een of andere wijze uitkomst en redding komen, maar dan zult gij met

het huis van uw vader te gronde gaan. Wie weet, of ge niet juist voor een tijd als deze tot de koninklijke waardigheid verheven zijt. 15 Nu liet Ester aan Mordokai berichten: 16 Ga alle Joden uit Sjoesjan bijeen roepen, om voor mij te vasten. Eet en drinkt niet gedurende drie dagen en drie nachten. Ook ik zal met mijn meisjes vasten, en daarna tegen de wet in bij den koning binnengaan. Moet ik dan sterven, dan sterf ik maar. 17 Mordokai ging dus rond, en deed al wat Ester hem bevolen had.

5

1 De derde dag bekleedde Ester zich met een koninklijk gewaad, begaf zich naar de binnenhof van het koninklijk paleis, en bleef tegenover de ingang van de troonzaal staan. Daar zat de koning tegenover de ingang der zaal op zijn koningstroon. 2 Maar zodra hij koningin Ester in de voorhof zag staan, was hij haar goedgunstig gezind, en reikte haar de gouden schepter toe, die hij in de hand had. Daarop kwam Ester naderbij en raakte de punt van de schepter aan. 3 Daarop sprak de koning haar toe: Wat hebt ge koningin Ester, en wat verlangt ge? Al is het de helft van mijn koninkrijk, het zal u worden gegeven. 4 Ester antwoordde: Als het den koning behaagt, kome hij vandaag met Haman aan de maaltijd, die ik voor hem heb bereid. 5 De koning beval: Gaat onmiddellijk Haman halen, opdat wij aan Esters verlangen kunnen voldoen. Zo kwam de koning met Haman aan de maaltijd. die Ester bereid had. 6 En bij het wijndrinken vroeg de koning aan Ester: Wat is uw verlangen? Het wordt ingewilligd. Al wat ge vraagt, al was het ook de helft van mijn rijk, het zal u worden gegeven. 7 Ester antwoordde: Mijn verlangen en bede? 8 Als ik bij den koning genade heb gevonden en het hem behaagt, mijn wens te vervullen en mijn bede te verhoren, dan kome hij met Haman morgen weer aan de maaltijd, die ik hem zal bereiden; dan zal ik ‘s konings vraag beantwoorden. 9 Die dag verliet Haman vrolijk en welgemoed het paleis; maar toen hij in het koninklijke poortgebouw Mordokai zag, die niet opstond en zich niet voor hem verroerde, werd hij woedend op Mordokai. 10 Hij bedwong zich echter en ging naar huis. Daar liet hij zijn vrienden en zijn vrouw Zéresj bij zich komen, 11 en pochte voor hen op zijn grote rijkdom en zijn talrijke zonen, op de grootheid, waartoe hij door ‘s konings gunst gekomen was, en zijn verheffing boven alle vorsten en koninklijke beambten. 12 En hij zeide: Zelfs koningin Ester heeft niemand anders dan mij uitgenodigd tot een maaltijd, die zij bereid had; ook voor morgen ben ik weer met den koning bij haar gevraagd. 13 Maar dat alles is niets, zolang ik dien jood Mordokai in het koninklijke poortgebouw zie zitten. 14 Daarom gaven zijn vrouw Zéresj en al zijn vrienden hem de raad: Laat een hoge paal maken, vijftig el hoog, en vraag morgenvroeg den koning verlof, daar Mordokai aan op te hangen; dan kunt ge vrolijk met den koning naar de maaltijd gaan. Deze raad beviel Haman, en hij liet de paal oprichten.

6

1 In diezelfde nacht kon de koning niet slapen. Daarom liet hij het gedenkboek, het boek der kronieken halen, en er zich uit voorlezen. 2 Zo kwam men aan de plaats, waar vermeld stond, dat Mordokai aangifte had gedaan van de aanslag, die de twee koninklijke kamerlingen-dorpelwachters, Bigtan en Téresj, tegen koning Achasjwerosj hadden gesmeed. 3 De koning vroeg: Welke eer en onderscheiding heeft Mordokai

daarvoor ontvangen? De jongemannen, die den koning bedienden, antwoordden: Hij heeft niets ontvangen. 4 Toen sprak de koning: Wie is er in de voorhof? Nu was Haman juist in de buitenhof van het koninklijk paleis gekomen, om den koning te vragen, of hij Mordokai mocht laten ophangen aan de paal, die hij voor hem had opgericht. 5 De bedienden van den koning antwoordden: Haman staat in de voorhof. En de koning beval, hem binnen te roepen. 6 Toen Haman was binnengekomen, vroeg de koning hem: Wat moet er gebeuren met den man, wien de koning eer wil bewijzen? Haman dacht bij zichzelf: Wien zou de koning anders willen eren dan mij? 7 Daarom gaf hij den koning ten antwoord: Wat er moet gebeuren met den man, wien de koning eer wil bewijzen? 8 Men brenge een koninklijk gewaad, dat door den koning zelf wordt gedragen, en een paard, dat de koning zelf berijdt, en dat op zijn kop de koninklijke tekenen voert. 9 Dat kleed en dat paard moet aan iemand van de rijksgroten worden gegeven, die tot de hoogste adel behoort, en deze moet den man, dien de koning wil eren, met dat gewaad bekleden, hem op dat paard rondleiden door de straten der stad, en voor hem uit roepen: Dit moet gebeuren met den man, dien de koning wil eren! 10 Nu sprak de koning tot Haman: Haal terstond dat kleed en dat paard, en doe, zoals ge gezegd hebt, met den jood Mordokai, die in het koninklijke poortgebouw zit. Laat niets achterwege van wat ge gezegd hebt. 11 Haman haalde nu het kleed en het paard, trok Mordokai het kleed aan, en geleidde hem te paard door de straten der stad, terwijl hij voor hem uitriep: Dit moet gebeuren met den man, dien de koning wil eren! 12 Daarna keerde Mordokai naar het koninklijke poortgebouw terug. Maar Haman spoedde zich naar huis, het hart vol spijt en het hoofd bedekt, 13 en verhaalde aan zijn vrouw Zéresj en al zijn vrienden wat er gebeurd was. Zijn raadgevers en zijn vrouw Zéresj gaven hem enkel ten antwoord: Als Mordokai, tegen wien ge het nu verloren hebt, tot het geslacht der Joden behoort, zijt ge niet tegen hem opgewassen, maar is uw ondergang zeker. 14 Terwijl zij nog met Haman spraken, kwamen ‘s konings kamerlingen hem haastig halen voor de maaltijd, die Ester bereid had.

7

1 En weer gingen de koning en Haman ter maaltijd bij koningin Ester. 2 Ook de tweede dag vroeg de koning bij het drinken van de wijn aan Ester: Wat is uw verlangen, koningin Ester; het wordt ingewilligd. Al wat ge vraagt, al was het ook de helft van mijn rijk, het zal u worden gegeven. 3 Toen sprak koningin Ester: Als ik genade heb gevonden bij den koning, en het den koning behaagt, dan spare hij. op mijn verzoek en mijn bede, mijn leven en dat van mijn volk. 4 Want ik en mijn volk zijn verkocht, om gedood te worden, verdelgd en uitgeroeid. Waren we nog als slaven en slavinnen verkocht, ik zou. hebben gezwegen; want dan was de ramp niet groot genoeg, om den koning erover lastig te vallen. 5 Toen vroeg koning Achasjwerosj aan koningin Ester: Wie en waar is die man, die zo iets heeft durven bestaan? 6 Ester antwoordde: Die belager en vijand is Haman, die lelijke booswicht daar! En van schrik kromp Haman ineen voor de blik van den koning en de koningin. 7 Woedend stond de koning van tafel op, en liep de tuin in van het paleis. Maar Haman bleef bij koningin Ester, om haar voor zijn leven te smeken; want hij begreep, dat bij den koning zijn ondergang vaststond. 8 Toen de koning daarop uit de tuin van het paleis naar de eetzaal terugkeerde, vond hij Haman op het rustbed, waarop Ester

lag. En de koning riep uit: Wat, nu de koningin in mijn eigen huis nog
geweld aandoen! Nauwelijks was dit woord den koning over de lippen,
of men bedekte Hamans gelaat. 9 En Charbona, een van de dienstdoende
kamerlingen zei tot den koning: Zie, er staat juist bij het huis van Haman een
paal, vijftig el hoog, welke Haman heeft laten maken voor Mordokai, die in
's konings belang heeft gesproken. En de koning beval: Hangt hem daaraan
op. 10 Zo werd Haman opgehangen aan de paal, die hij voor Mordokai had
opgericht. Toen eerst bedaarde de woede van den koning.

8

1 Nog diezelfde dag gaf koning Achasjwerosj aan koningin Ester het huis
van Haman, den Jodenvervolger. En toen Ester verteld had, in welke
betrekking zij tot Mordokai stond, moest deze voor den koning verschijnen;
2 en de koning nam de zegelring, die hij Haman had afgenomen, van
zijn vinger, en reik te hem aan Mordokai over, terwijl Ester Mordokai
over het huis van Haman aanstelde. 3 Daarna trad Ester nogmaals als
middelares bij den koning op; zij viel aan zijn voeten neer, en smeekte
hem onder tranen, dat hij het boze plan, dat de Agagiet Haman tegen de
Joden beraamd had, zou verijdelen. 4 Toen de koning haar de gouden
schepter had toegereikt, stond zij op, ging voor den koning staan, 5 en
sprak: Wanneer het den koning behaagt en ik genade bij hem heb gevonden,
wanneer het den koning billijk voorkomt en ik hem welgevallig ben, laat
hij dan een bevelschrift uitvaardigen, om de brieven te herroepen, die de
Agagiet Haman, de zoon van Hammedata, geschreven heeft met het doel,
alle Joden in de koninklijke provincies te verdelgen. 6 Want hoe zou ik
het onheil, dat mijn volk overkomt, kunnen aanzien, en de ondergang van
mijn geslacht kunnen aanschouwen? 7 Toen sprak koning Achasjwerosj
tot koningin Ester en den Jood Mordokai: Zie, ik heb het huis van Haman
aan Ester gegeven en hemzelf aan een paal laten ophangen, omdat hij
de hand naar de Joden had uitgestoken. 8 Schrijft gij nu in naam des
konings ten gunste van de Joden wat u goeddunkt, en verzegelt het met
's konings zegelring; want wat in naam des konings geschreven en met 's
konings zegelring verzegeld is, kan niet meer herroepen worden. 9 Nog
diezelfde dag, de drie en twintigste van Siwan, de derde maand, werden de
koninklijke geheimschrijvers ontboden, en dezen schreven al wat Mordokai
gelastte, aan de Joden, aan de stadhouders, de landvoogden en de vorsten
der provincies van Hoddoe tot Koesj, tezamen honderd zeven en twintig
provincies, en wel aan iedere provincie in haar eigen schrift, en aan ieder
volk in zijn eigen taal, ook aan de Joden in hun eigen schrift en hun eigen taal.
10 Het bevelschrift werd in naam van koning Achasjwerosj ui tgevaardigd en
met het koninklijke zegel verzegeld. en de brieven door bereden ijlboden, op
vorstelijke raspaarden gezeten, naar hun bestemming gebracht. 11 Daarin
stond de koning aan de Joden van alle steden toe, zich te verenigen, voor hun
leven op te komen en al de manschappen uit volkeren en provincies die hen
zouden mishandelen, met hun vrouwen en kinderen te doden, te verdelgen
en uit te roeien, en hun bezit buit te maken; 12 en wel in alle provincies van
koning Achasjwerosj op een en dezelfde dag, namelijk op de dertiende van
Adar, de tweede maand. 13 Dit bevelschrift, dat in alle provincies als wet zou
worden uitgevaardigd, moest bij alle volkeren worden voorgelezen, opdat
de Joden zich tegen die dag gereed konden houden, om zich op hun vijanden
te wreken. 14 Zo vertrokken op 's konings bevel in alle haast de ijlboden,

op vorstelijke paarden gezeten, terwijl ook in de vesting Sjoesjan de wet werd afgekondigd. 15 Daarna verliet Mordokai den koning in een koninklijk gewaad van violet en wit, met een grote gouden diadeem, en een mantel van byssus en purper. De stad Sjoesjan jubelde van blijdschap, 16 en bij de Joden was het nu licht en blijdschap, vreugde en glorie. 17 Ook in alle provincies en steden, waar het bevelschrift van den koning aankwam, heerste bij de Joden vreugde en blijdschap, en er werden maaltijden gehouden en feesten gevierd. Zelfs gingen velen van de bevolking tot het Jodendom over; zo bang was men nu voor de Joden geworden!

9

1 Op de dertiende van Adar, de twaalfde maand, de dag, waarop de verordening van den koning ten uitvoer moest worden gebracht, en waarop de vijanden der Joden gehoopt hadden, zich van hen meester te maken, geschiedde dus juist het tegenovergestelde: de Joden overweldigden hun vijanden! 2 De Joden verzamelden zich in hun steden in alle provincies van koning Achasjwerosj, en sloegen de hand aan allen, die hun ongeluk hadden gezocht. Niemand kon hun weerstaan; want alle volkeren waren voor hen met schrik bevangen. 3 Alle vorsten der provincies, de stadhouders, de landvoogden en de koninklijke beambten ondersteunden de Joden, daar zij bang waren voor Mordokai. 4 Want Mordokai had grote invloed aan het koninklijk hof, en daar hij steeds machtiger werd, verbreidde zijn roem zich in alle provincies. 5 Zo joegen de Joden al hun vijanden over de kling, en brachten hun dood en verderf; ze deden met hun vijanden juist wat ze wilden. 6 In de vesting Sjoesjan doodden en verdelgden de Joden vijfhonderd man, 7 onder wie ook Parsjandata, Dalfon, Aspata, 8 Porata, Adalja, Aridata, 9 Parmasjta, Arisai, Aridai en Waizata, 10 de tien zonen van den Jodenvervolger Haman, den zoon van Hammedata; maar ze staken hun handen niet uit naar hun bezit. 11 Toen men die dag het getal der vermoorden in de vesting Sjoesjan aan den koning had medegedeeld, 12 zeide hij tot koningin Ester: In de vesting Sjoesjan hebben de Joden vijfhonderd man gedood en verdelgd, met de tien zonen van Haman. Wat zullen ze dan wel in de overige koninklijke provincies hebben gedaan! Hebt ge nu soms nog een verlangen? Het zal vervuld worden. Wenst ge nog iets? Het zal gebeuren. 13 Nu sprak Ester: Wanneer het den koning goeddunkt, worde aan de Joden van Sjoesjan toegestaan, morgen te herhalen wat ze vandaag hebben gedaan, en hange men bovendien de zonen van Haman aan palen ten toon. 14 En de koning gaf order, dat dit zou gebeuren; de verordening voor Sjoesjan werd uitgevaardigd, en de tien zonen van Haman werden ten toon gehangen. 15 De Joden van Sjoesjan verzamelden zich dus ook op de veertiende dag van de maand Adar, en doodden toen te Sjoesjan nog driehonderd man; maar naar hun bezit staken zij de handen niet uit. 16 De andere Joden, die in de koninklijke provincies woonden, en zich verenigd hadden, om voor hun leven te strijden, hadden zich dus van hun vijanden ontdaan, en vijf en zeventigduizend man van hun vervolgers gedood, zonder de hand aan hun bezit te slaan. 17 Dit was gebeurd op de dertiende dag van de maand Adar; op de veertiende dag rustten ze uit, en maakten die tot een dag van vreugde en maaltijden. 18 Maar de Joden van Sjoesjan hadden zich op de dertiende en de veertiende van de maand verenigd; zij rustten daarom op de vijftiende uit, en maakten van die dag een dag van vreugde en maaltijden. 19 Daarom vieren de Joden op

het land, die in de open steden wonen, de veertiende van de maand Adar
als een dag van vrolijkheid en maaltijden, als een feestdag, waarop men
elkaar geschenken stuurt. 20 Daarna schreef Mordokai dit alles op, en zond
brieven naar alle Joden in alle provincies van koning Achasjwerosj, ver en
dichtbij, 21 om hen te verplichten, jaarlijks de veertiende en de vijftiende
van de maand Adar feest te vieren. 22 Want op die dagen hadden ze zich
van hun vijanden ontdaan, en in die maand was hun droefheid in vreugde
veranderd hun rouw in een feest. Daarom moesten ze op die dagen feest
vieren en maaltijden houden, elkaar geschenken sturen en de armen met
gaven bedenken. 23 De Joden moesten dus als een instelling aanvaarden,
wat ze zelf reeds begonnen waren te doen, en wat Mordokai hun nu
schriftelijk beval. 24 Want de Agagiet Haman, de zoon van Hammedata, de
vervolger van alle Joden, had besloten, de Joden te verdelgen, en daarom
het Poer, of lot geworpen, om hen op te jagen en uit te roeien. 25 Maar toen
Ester bij den koning kwam, heeft deze mondeling en schriftelijk bevolen,
dat het boze plan dat Haman tegen de Joden beraamd had, op zijn eigen
hoofd zou neerkomen, en dat hij met zijn zonen aan palen zou worden
opgehangen. 26 Daarom moest men deze dagen Poerim noemen, naar het
woord Poer. Zowel om de inhoud van de brief, als om wat zij zelf hadden
gezien en ondervonden, 27 aanvaardden de Joden voor zichzelf, voor hun
nakomelingen en voor allen, die zich bij hen zouden aansluiten. voor altijd
de verplichting, jaarlijks twee dagen feest te vieren op de tijd, die door het
schrijven was vastgesteld, 28 en deze dagen van geslacht tot geslacht door
alle families in alle provincies en steden te laten herdenken en vieren. Zo
zouden deze Poerimdagen bij de Joden niet verdwijnen, en de viering ervan
ook bij het nageslacht in ere blijven. 29 Bovendien schreven koningin Ester,
de dochter van Abicháil, en de Jood Mordokai nog een tweede brief, waarin
zij er krachtig op aandrongen, dat men zich aan het schrijven over de Poerim
zou houden. 30 Hij zond beide brieven naar alle Joden van de honderd zeven
en twintig provincies van het rijk van Achasjwerosj met betuigingen van
vriendschap en trouw, 31 om hen op te wekken, dat ze zich zouden houden
aan de vastgestelde tijd der Poerimdagen, zoals deze door koningin Ester
en den Jood Mordokai was vastgelegd, en aan de voorschriften, die zij zelf
over het vasten en de daarbij behorende weeklachten voor zich en hun
nakomelingen hadden vastgesteld. 32 Zo werden de Poerimvoorschriften
door een uitspraak van Ester geregeld en in een boek opgeschreven.

10

1 Koning Achasjwerosj maakte zowel de eilanden als het vaste land schat-
plichtig. 2 Al zijn geweldige en machtige daden, met het bericht over de
waardigheid, waartoe de koning Mordokai verhief, staan beschreven in het
boek der Kronieken van de koningen der Meden en Perzen. 3 Want de Jood
Mordokai bleef de eerste na koning Achasjwerosj. Ook stond hij in aanzien
bij de Joden, en was bemind bij zijn talrijke broeders; want hij meende het
goed met zijn volk, en zocht het welzijn van heel zijn geslacht.

Job

1 Er was eens een man in het land van Oes, Job geheten. Deze man was
onberispelijk en rechtschapen; hij vreesde God en schuwde het kwaad.
2 Hij had zeven zonen en drie dochters gekregen; 3 bovendien bezat hij een
kudde van zevenduizend schapen, drieduizend kamelen, vijfhonderd span
ossen, vijfhonderd ezelinnen en een groot aantal slaven, zodat hij wel de
aanzienlijkste man was van alle bewoners van het oosten. 4 Zijn zonen
waren gewoon, om elk op zijn beurt en in zijn eigen huis een feestmaal te
houden, waarop zij ook hun drie zusters uitnodigden, om met hen te eten
en te drinken. 5 Maar zodra dan de dagen van het feestmaal voorbij waren,
liet Job ze bij zich ontbieden, om hen te heiligen, en droeg dan in de vroege
morgen voor ieder van hen een brandoffer op. Want Job dacht: Misschien
hebben mijn kinderen gezondigd en God vervloekt in hun hart. Zo deed Job
geregeld. 6 Het gebeurde nu op zekere dag, dat de zonen Gods voor Jahweh
verschenen, en dat ook de satan zich in hun midden bevond. 7 En Jahweh
sprak tot satan: Waar komt ge vandaan? Satan gaf Jahweh ten antwoord:
Van een zwerfen speurtocht over de aarde. 8 Jahweh vroeg Satan: Hebt ge
daarbij gelet op mijn dienaar Job, en hoe er op aarde zijns gelijke niet is: geen
zo onberispelijk en rechtschapen, geen die God vreest en het kwaad schuwt,
als hij? 9 Maar satan gaf Jahweh ten antwoord: Is Job soms godvrezend
om niet? 10 Hebt Gij hem, zijn gezin en al wat hij heeft, niet van alle kant
met een haag omringd; hebt Gij het werk zijner handen niet gezegend, en
overstroomt niet zijn kudde het land? 11 Maar strek uw hand eens tegen hem
uit, en tast hem eens aan in wat hij bezit: dan vloekt hij U in het aangezicht!
12 Daarop sprak Jahweh tot satan: Ge moogt doen wat ge wilt met heel zijn
bezit; maar hemzelf raakt ge met de hand niet aan! Zo ging satan van Jahweh
heen. 13 Toen nu enige tijd later de zonen en dochters van Job in het huis
van hun oudsten broer zaten te eten en wijn te drinken, 14 kwam hem een
bode berichten: De Sjabeërs hebben een inval gedaan, terwijl uw ossen aan
het ploegen waren, en de ezelinnen vlak bij hen graasden; 15 zij hebben ze
weggeroofd en uw knechten over de kling gejaagd; ik alleen ben ontsnapt,
en kom het u melden! 16 Nog was hij niet uitgesproken, of een tweede kwam
binnen en riep: De bliksem is uit de hemel geslagen, en heeft uw kudde
met de herders verbrand en verteerd; ik alleen ben ontsnapt, en kom het
u melden! 17 Nog was deze niet uitgesproken, of een derde kwam binnen
en riep: De Chaldeën, in drie benden gesplitst, hebben zich op uw kamelen
geworpen, ze weggeroofd, en uw knechten over de kling gejaagd; ik alleen
ben ontsnapt, en kom het u melden! 18 En nog was hij niet uitgesproken,
of weer een ander kwam binnen en riep: Terwijl uw zonen en dochters
zaten te eten en wijn te drinken in het huis van hun oudsten broer, 19 stak
er eensklaps een geweldige storm op uit de richting van de woestijn, die het
huis aan al de vier hoeken deed schudden; het stortte boven de kinderen in,
en zij stierven; ik alleen ben ontsnapt, en kom het u melden! 20 Toen stond
Job op en scheurde zijn kleed; hij schoor zijn hoofd en wierp zich plat ter
aarde neer. 21 Maar hij sprak: Naakt kwam ik uit de schoot van mijn moeder;
Naakt keer ik er terug! Het was Jahweh, die gaf; het was Jahweh, die nam:

De Naam van Jahweh zij gezegend! 22 Dus ondanks dit alles heeft Job niet gezondigd, en geen onvertogen woord tot God gericht.

2

1 Weer gebeurde het op zekere dag, dat de zonen Gods voor Jahweh verschenen, en dat ook de satan zich in hun midden bevond, en voor Jahweh stond. 2 En Jahweh sprak tot satan: Waar komt ge vandaan? Satan gaf Jahweh ten antwoord: Van een zwerf- en speurtocht over de aarde. 3 Jahweh vroeg satan: Hebt ge daarbij gelet op mijn dienaar Job, en hoe er op aarde zijns gelijke niet is: geen zo onberispelijk en rechtschapen, geen die God vreest en het kwaad schuwt, als hij. Nog blijft hij volharden in zijn deugd; tevergeefs hebt ge Mij dus tegen hem opgehitst, om hem tot de bedelstaf te brengen. 4 Maar Satan gaf Jahweh ten antwoord: Huid voor huid tenslotte geeft de mens al, wat hij heeft, voor zijn leven. 5 Strek uw hand eens tegen hem uit, en tast hem eens aan in zijn gebeente en vlees: dan vloekt hij U in het aangezicht! 6 Daarop sprak Jahweh tot satan: Ge moogt met hem doen, wat ge wilt; maar zijn leven moet ge ontzien. 7 Zo ging satan van Jahweh heen. Nu sloeg hij Job met kwaadaardige zweren van het hoofd tot de voeten; 8 en deze moest een potscherf nemen, om er zich mede te krabben. En terwijl hij op de ashoop zat, 9 viel zijn vrouw tegen hem uit: Volhardt ge ook nu nog in uw deugd? Blijf God dan zegenen, en sterf! 10 Maar hij sprak tot haar: Ge praat als een dwaas! Zouden we wel het goede van God willen aannemen, maar het kwade niet? Dus ondanks dit alles heeft Job zelfs niet met zijn lippen gezondigd. 11 Toen nu de drie vrienden van Job van al de rampen hoorden, die Job hadden getroffen, verlieten zij allen hun woonplaats. Het waren: Elifaz van Teman Bildad van Sjóeach, en Sofar van Naäma. Ze spraken met elkander af, om hem te gaan beklagen en troosten. 12 Maar toen zij op enige afstand de ogen opsloegen, kenden ze hem niet meer terug. Nu begonnen ze hardop te wenen, scheurden hun kleren en strooiden zich as op het hoofd. 13 En zeven dagen en zeven nachten bleven ze op de grond naast hem zitten, zonder dat iemand een woord tot hem sprak; want ze zagen, hoe vreselijk zijn smart was.

3

1 Daarna opende Job zijn mond, om zijn geboorte dag te verwensen 2 En Job hief aan en sprak: 3 De dag verga, waarop ik geboren werd; De nacht, die sprak: Er is een knaapje ontvangen! 4 Die dag: hij worde duisternis, God in den hoge zij er niet om bekommerd; Geen lichtglans moge hem bestralen, 5 Maar duisternis en schaduw des doods hem bedekken; Mogen wolken zich boven hem samenpakken, En zonsverduistering hem verschrikken! 6 Die nacht: het donker rove hem weg, Hij telle niet mee onder de dagen van het jaar, En trede niet op in het getal van de maanden. Mogen de sterren van zijn ochtendschemering worden gedoofd; Hij hope op licht, dat niet daagt, Hij aanschouwe de wimpers van het morgenrood niet! 7 Ja, troosteloos blijve die nacht, Geen juichtoon dringe tot hem door; 8 Laat de dagbeheksers hem vervloeken, Gereed, om Liwjatan tegen hem op te hitsen: 9 Mogen de sterren van zijn ochtendschemering worden gedoofd; Hij hope op licht, dat niet daagt, Hij aanschouwe de wimpers van het morgenrood niet! 10 Want hij sloot mij de deuren niet dicht van de schoot, Hij verborg niet het leed voor mijn ogen! 11 Waarom stierf ik niet, toen ik uit de moederschoot kwam,

Ging ik niet dood, toen ik haar lichaam verliet; 12 Waarom wachtten twee knieën mij op, Waarom twee borsten, om mij te zogen; 13 Dan lag ik nu neer, en had rust; Ik zou slapen, en door niets meer worden gestoord: 14 Naast koningen en rijksbestuurders, Die zich grafmonumenten hebben gebouwd; 15 Naast vorsten, badend in goud, En die hun paleizen vulden met zilver. 16 Waarom werd ik niet weggestopt als een misdracht, Als kinderkens, die het licht niet aanschouwen? 17 Daar, waar de bozen hun tieren staken, Waar rust vindt, wiens kracht is bezweken; 18 Waar de gevangenen allemaal vrede genieten, En de stem van de drijvers niet horen; 19 Waar kleinen en groten gelijk zijn, De slaven van hun meesters bevrijd. 20 Waarom het licht aan een rampzalige geschonken, Aan zielsbedroefden het leven: 21 Aan hen, die de dood verbeiden, die niet komt, Die met groter vlijt naar hem dan naar schatten graven; 22 Die met blijdschap zouden juichen, En jubelen, wanneer zij het graf zouden vinden? 23 Aan den man, wiens pad in de duisternis ligt, Wien God elke uitweg heeft afgesneden! 24 Want als mijn brood komt mijn zuchten, En als water stort zich mijn jammerklacht uit; 25 Wanneer ik bang voor iets ben, overvalt het mij, Mij treft, wat ik ducht! 26 Neen, geen rust voor mij, geen heil en geen vrede, Maar altijd weer tobben!

4

1 Elifaz van Teman nam het woord, en sprak: 2 Zullen wij het woord tot u richten, tot u, zo verslagen? Maar wie zou zijn woorden kunnen bedwingen? 3 Zie, zelf hebt ge velen terecht gewezen, En slappe handen gesterkt; 4 Uw woorden hebben struikelenden opgericht, Knikkende knieën hebt ge spierkracht verleend: 5 Maar nu het ú overkomt, nu zijt ge verslagen, Nu het ú treft, verbijsterd! 6 Was dan uw vroomheid niet uw hoop, Uw onberispelijke wandel niet uw vertrouwen? 7 Denk eens na: wie kwam ooit onschuldig om, Of waar ter wereld werden rechtvaardigen verdelgd? 8 Ik heb altijd gezien: Die onheil ploegen En rampspoed zaaien, die oogsten ze ook! 9 Door Gods adem gaan ze te gronde, Door zijn ziedende gramschap komen ze om: 10 Het gebrul van den leeuw en het gehuil van den luipaard verstomt. De tanden der leeuwenwelpen worden stuk gebroken; 11 De leeuwin komt om bij gebrek aan prooi, De jongen van de leeuwinnen worden uiteen gejaagd! 12 Eens drong een woord in het diepste geheim tot mij door En mijn oor ving er het gefluister van op. 13 Het was in een nachtgezicht, uit dromen geboren, Wanneer een diepe slaap de mensen bevangt: 14 Schrik en siddering grepen mij aan, En al mijn beenderen rilden van angst; 15 Een ademtocht streek langs mijn gelaat, En deed mijn haren ten berge rijzen. 16 Daar stond er één voor mij, Wiens gelaat ik niet kon herkennen; Een gestalte zweefde voor mijn oog, En ik hoorde het fluisteren van een stem: 17 Is een mens ooit rechtvaardig voor God, Een mensenkind rein voor zijn Schepper? 18 Zie, zelfs op zijn dienaars kan Hij niet bouwen, Zelfs in zijn engelen ontdekt Hij gebreken. 19 Hoeveel te meer in hen, die lemen hutten bewonen, Wier fundament in het stof is gelegd, En die als motten worden doodgetrapt, 20 Van ‘s morgens tot ‘s avonds te pletter gedrukt; Die zonder dat men er acht op slaat, Voor eeuwig vergaan; 21 Die, als hun tentpin wordt uitgerukt, Gaan sterven, eer zij het weten!

5

1 Roep maar: er is niemand, die u antwoord geeft; Tot wien van de

heiligen wilt ge u wenden? 2 Het is dus de wrevel, die den dwaas vermoordt,
De gramschap doodt dus den zot. 3 Ik heb den dwaas wel wortel zien
schieten, Maar plotseling verrotte zijn akker; 4 Zijn kinderen werden van
hulp verstoken, Reddeloos vertrapt in de poort; 5 Wat zij hebben geoogst,
eet een hongerige op, En de dorstige rooft en drinkt de melk van hun kudde
6 Want het kwaad schiet niet op uit het stof, En de rampspoed ontspruit uit
de aarde niet: 7 Maar het is de mens, die zichzelf de rampspoed verwekt,
Zoals de vonken naar boven spatten! 8 Ik, ik wend mij tot God, En leg mijn
zaak aan de Godheid voor: 9 Hij, die grootse en ondoorgrondelijke dingen
wrocht En ontelbare wonderen; 10 Die regen over de aarde zendt, En water
over de velden giet; 11 Die de nederigen op de hoogte verheft, En treurenden
het hoogste geluk doet smaken. 12 Die de plannen der sluwen verijdelt, Zodat
hun handen de ontwerpen niet ten uitvoer brengen; 13 Die de wijzen vangt in
hun eigen list, Zodat de toeleg der slimmen mislukt, 14 En midden op de dag
zij op duisternis stuiten, En rondtasten op klaarlichte dag, zoals in de nacht;
15 Maar die de geplaagden redt uit hun hand, Den arme uit de greep van den
sterke: 16 Zodat er weer hoop voor den zwakke is, En het onrecht de mond
sluit. 17 Gelukkig, gij mens, dien God kastijdt: Versmaad dus de straf van den
Almachtige niet! 18 Want Hij wondt, maar verbindt, Hij kwetst, maar zijn
handen genezen. 19 Uit zes noden zal Hij u redden, En in de zevende treft u
geen kwaad: 20 In hongersnood redt Hij u van de dood, In de oorlog uit de
greep van het zwaard; 21 Gij zijt veilig voor de gesel der tong, Zonder vrees
voor het dreigend geweld. 22 Met geweld en gebrek zult ge lachen, Voor wilde
beesten niet vrezen: 23 Want ge hebt een verbond met de stenen op het veld,
En het wild gedierte leeft in vriendschap met u 24 Dan weet ge, dat uw tent
in vrede is, Ge niets vermist, als ge uw woning doorzoekt; 25 Dan weet ge, dat
uw nageslacht talrijk zal zijn, Uw spruiten als het gras op het veld. 26 Eerst in
uw ouderdom daalt ge ten grave, Zoals de schoof wordt binnengehaald, als
het tijd is! 27 Zie, dit hebben we nagespeurd, en zó is het; Luister er naar, en
neem het ter harte!

6

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Ach, mocht mijn wrevel worden gewogen,
Maar tegelijk met mijn leed op de weegschaal gelegd: 3 Want omdat het
zwaarder is dan het zand aan de zee, Daarom gingen ook mijn woorden de
perken te buiten. 4 Ja, de pijlen van den Almachtige blijven in mij steken,
Mijn geest zuigt er het gif van op; De verschrikkingen Gods Stellen zich
tegen mij in slagorde op! 5 Balkt soms de woudezel bij het gras Of loeit
het rund bij zijn kribbe? 6 Kan het laffe zonder zout worden gegeten, Of
is er smaak aan het wit van een ei? 7 Neen, ik weiger, het aan te raken,
Ze zijn voor mij een walgelijke spijs! 8 Ach, dat mijn bede werd verhoord,
En dat God mijn wens mocht vervullen; 9 Dat het God behaagde, mij te
verpletteren, Zijn hand zich bewoog, om mij weg te maaien. 10 Dat zou
een troost voor mij zijn, En ik danste ondanks mijn leed: “Hij spaart mij
niet, Omdat ik den Heilige mijn wens niet verzweeg!”. 11 Want wat is mijn
kracht, dat ik nu nog zou wachten, Wat mijn uitzicht, dat ik langer zou leven?
12 Is mijn kracht soms als die van een steen, Is mijn vlees soms van brons?
13 Ben ik niet geheel van redding verstoken, Is iedere hulp mij niet ontzegd?
14 Maar wie zijn vriend barmhartigheid weigert, Verzaakt de vrees voor den

Almachtige! 15 Toch zijn mijn broeders als een beek onbetrouwbaar, Als een stortbeek, die wegstroomt: 16 Die bedekt zijn met ijs, Of bedolven onder sneeuw; 17 Zodra de hitte komt, drogen zij uit, Zodra het warm wordt, zijn ze verdwenen. 18 Ze buigen af van de weg, die ze gaan, En verliezen zich in de woestijn; 19 De karavanen van Tema zien er naar uit, De convooien van Sjeba hebben er hun hoop op gevestigd: 20 Maar ze worden in hun verwachting beschaamd, Staan bij hun aankomst te schande. 21 Zo zijt gij voor mij nu geworden: Gij aanschouwt mijn ellende, en beangst deinst gij terug! 22 Heb ik gevraagd: Geeft mij iets ten geschenke, Of staat mij van uw vermogen iets af; 23 Of redt mij uit de hand van den vijand, Bevrijdt mij uit de greep der tyrannen? 24 Neen, onderricht mij, en dan zal ik zwijgen; Laat mij inzien, waarin ik heb gedwaald! 25 Hoe zoet zijn woorden, die oprecht zijn gemeend, Maar hoe grievend de berisping van u! 26 Meent gij, mijn woorden te moeten berispen: Woorden van een wanhopige, die in de wind zijn gesproken? 27 Wilt gij het lot over een onschuldige werpen, En de staf breken over uw vriend? 28 Welnu dan, wilt mij aanhoren:Ik lieg u toch niet in het gezicht. 29 Bezint u, en laat er geen onrecht geschieden; Bezint u, mijn onschuld zal blijken! 30 Is er soms onrecht op mijn tong, Of kan mijn gehemelte de rampen niet proeven;

7

1 Heeft de mens niet een krijgsdienst op aarde, Gelijken zijn dagen niet op die van een knecht? 2 Zoals een slaaf, die naar de schaduw verlangt, Zoals een knecht, die op zijn loon staat te wachten: 3 Zo werden maanden van ellende mijn deel, En nachten van lijden mijn lot; 4 Ga ik slapen, dan denk ik: wanneer wordt het dag, Als ik opsta: wanneer wordt het avond? Maar de avond blijft zich eindeloos rekken, En ik blijf vol onrust tot aan de morgen; 5 Mijn vlees is met maden en korsten bedekt, Mijn huid splijt open en draagt; 6 Mijn dagen zijn sneller dan een weversspoel, En lopen af, bij gebrek aan draad. 7 Bedenk, dat mijn leven een ademtocht is, Dat mijn oog nooit meer het geluk zal aanschouwen; 8 Dat het oog van hem, die mij ziet, mij niet meer zal speuren, En wanneer gij uw blik op mij richt, ik er niet meer zal zijn. 9 Zoals een wolk vervliegt en verdwijnt, Zo stijgt, die in het dodenrijk daalt, er niet meer uit op; 10 Hij keert naar zijn huis niet meer terug, En zijn eigen woonplaats kent hem niet langer! 11 En daarom zal ik mijn mond niet snoeren, Maar spreken in de benauwdheid van mijn geest, En klagen in de bitterheid van mijn ziel: Gij dwingt mij er toe! 12 Ik ben toch geen zee, of geen monster der zee Dat gij mij een slot oplegt! 13 Wanneer ik denk: mijn bed brengt mij troost, Mijn sponde zal mijn zuchten verlichten: 14 Dan gaat Gij mij door dromen verschrikken, En jaagt mij door visioenen ontsteltenis aan; 15 Zodat ik nog liever word gewurgd, En de dood boven mijn smarten verkies. 16 Ik verdwijn, ik blijf niet altijd in leven, Laat mij met rust, want mijn dagen zijn enkel een zucht! 17 Wat is de mens, dat Gij zoveel belang in hem stelt, En hem uw aandacht blijft wijden; 18 Dat Gij morgen aan morgen hem nagaat, En hem elk ogenblik toetst? 19 Wanneer wendt Gij eindelijk eens uw oog van mij af, En laat Gij mij tijd, om mijn speeksel te slikken? 20 Heb ik gezondigd: wat deed ik U, Gij Mensenbewaker! Waarom hebt Gij mij tot uw mikpunt gemaakt, En ben ik U maar tot last; 21 Waarom niet liever mijn

zonde vergeven, En mijn misdaad vergeten? Want weldra lig ik neer in het stof: Dan kunt Gij me zoeken, maar ik ben er niet meer!

8

1 Nu nam Bildad van Sjóeach het woord, en sprak: 2 Hoe lang nog gaat ge zó voort, En zullen uw woorden als een stormwind loeien? 3 Zou God het recht soms verkrachten, De Almachtige de gerechtigheid schenden: 4 Wanneer uw kinderen tegen Hem hebben gezondigd, Dan heeft Hij hun slechts hun misdaad vergolden! 5 Maar als gij uw toevlucht neemt tot God, En rein en oprecht tot den Almachtige smeekt: 6 Dan zal Hij van stonde af over u waken, En schenkt Hij u weer een rechtschapen gezin; 7 Dan schijnt uw vroeger lot slechts gering, Wordt ver door uw nieuwe staat overtroffen. 8 Ja, vraag het maar aan het voorgeslacht Geef acht op de bevinding van hun vaderen! 9 Want wij zijn van gisteren, en weten niets, Ons leven op aarde is enkel een schaduw; 10 Maar zij zullen u leren, het u vertellen, En woorden spreken uit hun hart: 11 Schiet het riet op buiten het moeras, Groeien de biezen buiten het water? 12 Het wordt afgesneden, terwijl het nog bloeit, En verdort vóór ieder ander gewas: 13 Zo vergaat het allen, die God vergeten, Wordt de hoop van de bozen te schande! 14 Een herfstdraad is zijn vertrouwen, Zijn toeverlaat een spinneweb; 15 Hij steunt op zijn web, maar dit houdt het niet uit, Hij grijpt het vast, maar het houdt geen stand. 16 Vol sappen staat hij in de zon, Zijn ranken verspreiden zich over zijn hof; 17 Zijn wortels kronkelen zich over het grint, En tussen de stenen grijpt hij zich vast. 18 Maar rukt men hem weg van zijn plaats, Dan verloochent ze hem:ik heb u nooit gezien! 19 Zo vergaat zijn leven door de mot Uit het stof ervan schieten anderen op. 20 Neen, God verwerpt den brave niet, En reikt den boze geen hand. 21 Nog wordt uw mond met lachen vervuld, En uw lippen met jubel; 22 Maar uw haters worden met schande bedekt, De tent der bozen verdwijnt!

9

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Zeker, ik weet wel, dat het zo is; Maar hoe kan een mens tegenover God in zijn recht zijn? 3 Wanneer hij Hem ter verantwoording wil roepen, Geeft Hij niet eens op de duizendmaal antwoord; 4 Wie heeft den Alwijze en den Almachtige Ooit ongedeerd getrotseerd? 5 Hem, die bergen verzet, en ze merken het niet, Ze onderstboven keert in zijn toorn; 6 Die de aarde op haar plaats doet schudden, Haar zuilen trillen ervan; 7 Die de zon bevel geeft, niet te stralen, En de sterren onder een zegel legt! 8 Die de hemel uitspant, Hij alleen, En voortschrijdt over de golven der zee; 9 Die Grote Beer en Orion schiep, Plejaden en het Zuiderkruis; 10 Die grootse, ondoorgrondelijke dingen wrocht, En talloze wonderen! 11 Zie, Hij gaat mij voorbij, en ik zie het niet, Hij glijdt langs mij heen, ik bemerk het niet; 12 Rooft Hij: Wie zal Hem weerhouden? Wie Hem zeggen: Wat doet Gij? 13 God, die zijn gramschap niet weerhoudt: Zelfs Ráhabs helpers moesten zich onder Hem krommen! 14 Hoe zou ik Hem dan ter verantwoording roepen, Mijn woorden tegenover Hem vinden? 15 Ik, die geen antwoord krijg, al heb ik ook recht, Maar mijn Rechter om genade moet smeken; 16 En al gaf Hij mij antwoord, als ik riep, Dan geloof ik niet, dat Hij naar mij zou luisteren. 17 Hij, die mij vertrapt om een kleinigheid En mijn smarten vermeerdert om niet; 18 Hij, die mij niet op adem laat komen, Maar mij met bitter wee

overstelpt. 19 Gaat het om kracht: Hij is er, de Sterke! Gaat het om recht:
Wie klaagt Hem aan? 20 Al had ik ook recht, zijn mond veroordeelde mij;
Al was ik onschuldig, Hij verklaarde mij schuldig! 21 Ben ik onschuldig? Ik
weet het zelf nu niet meer. Ik verfoei mijn bestaan: Het is mij allemaal één!
22 Maar daarom roep ik het uit: Onschuldigen en schuldigen slaat Hij neer!
23 Wanneer zijn gesel plotseling doodt, Lacht Hij met de vertwijfeling van
de onschuldigen; 24 Is het land aan bozen overgeleverd, Hij bindt nog een
blinddoek op het gelaat van de rechters: Want zo Hij het niet doet, Wie doet
het dan wel? 25 Zo vliegen mijn dagen voorbij, Sneller nog dan een ijlbode;
Zo vluchten ze weg, Zonder geluk te aanschouwen; 26 Ze schieten heen als
schepen van riet, Als een adelaar, die zich werpt op zijn prooi. 27 Denk ik,
ik wil mijn jammer vergeten, Weer vrolijk schijnen en blij, 28 Dan ben ik
weer bang voor al mijn smarten, Wetend, dat Gij mij niet voor onschuldig
houdt. 29 En wanneer ik dan toch schuldig moet zijn, Waarom doe ik mijn
best, om niet? 30 Al was ik mij nog zo schoon met sneeuw, En reinig mijn
handen met zeep, 31 Toch ploft Gij mij neer in het vuil, Zodat mijn kleren van
mij walgen. 32 Neen, Gij zijt geen mens, zoals ik, dien ik ter verantwoording
roep, Zodat wij te zamen voor de rechtbank verschijnen! 33 Ach, mocht er
een scheidsrechter tussen ons zijn, Die zijn hand op ons beiden kon leggen;
34 Die Gods roede van mij weg zou nemen, Zodat de schrik voor Hem mij
niet deerde: 35 Dan zou ik spreken zonder Hem te vrezen; Maar nu er geen
is, neem ik het op voor mijzelf!

10

1 Ik walg nu toch van het leven, En laat dus de vrije loop aan mijn klagen;
Ik spreek in de bitterheid van mijn ziel, 2 En zeg tot God: Behandel mij niet
als een schuldige; Laat mij weten, waarom Gij tegen mij strijdt! 3 Brengt
het U voordeel, dat Gij verdrukt, Dat Gij het werk uwer handen verwerpt,
Maar de plannen der bozen begunstigt? 4 Hebt Gij ogen van vlees, Ziet Gij,
zoals mensen dat doen; 5 Zijn uw dagen als die van een sterveling, Uw jaren
als de levensduur van een mens: 6 Dat Gij op zoek zijt naar mijn schuld, En
naar mijn zonden blijft vorsen, 7 Ofschoon Gij weet, dat ik niet schuldig ben,
En niemand mij uit uw hand kan redden? 8 Uw eigen handen hebben mij
gevormd en gewrocht, En nu zoudt Gij me weer gaan vernielen? 9 Bedenk
toch, dat Gij mij als leem hebt gekneed: En Gij voert mij terug naar het
stof? 10 Hebt Gij me niet als melk laten vloeien, En als kaas laten stremmen;
11 Mij niet bekleed met huid en met vlees, Met beenderen en spieren
samengeweven? 12 In uw goedheid hebt Gij mij het leven geschonken Uw
zorg heeft mijn adem bewaakt, 13 Maar dit was uw heimelijke toeleg daarbij,
Ik weet, dat Gij dit hadt besloten: 14 Als ik zondigde, mij in het oog te houden,
En mij mijn misdaad niet te vergeven; 15 Was ik schuldig: Wee mij! En was
ik onschuldig, Toch zou ik mijn hoofd niet mogen verheffen, Zat van smaad
en gedrenkt met ellende! 16 Hief ik het op, Gij zoudt jacht op mij maken, als
een luipaard, Mij telkens uw wondere macht laten voelen, 17 Uw vijandschap
jegens mij weer vernieuwen; Gij zoudt uw toorn op mij nog verdubbelen, Gij
riept troepen en legers tegen mij op! 18 Waarom hebt Gij mij dan uit de schoot
laten komen, Gaf ik de geest niet, eer een oog mij aanschouwde? 19 Dan
was ik nu, als had ik nimmer bestaan, En was van de schoot naar het graf
gedragen. 20 Ach, mijn levensdagen zijn maar gering, Laat mij met rust, dat

ik een weinig vreugde beleef, 21 Eer ik heenga, vanwaar ik niet terugkom,
Naar het land van duisternis en schaduw des doods; 22 Naar het sombere
land, waar wanorde heerst, De dag als een stikdonkere nacht!

11

1 Daarop nam Sofar van Naäma het woord, en sprak: 2 Zo'n praatvaar
zou onbeantwoord blijven, Zo'n held met de lippen in het gelijk gesteld;
3 Uw zwetsen zou anderen tot zwijgen brengen, Uw onzinnig gebrabbel door
niemand worden beschaamd? 4 Gij zegt tot God: Mijn wandel is rein, Ik ben
onberispelijk in uw oog! 5 Wilde God maar eens spreken, Zijn lippen tegen
u openen, 6 U de geheimen der Wijsheid ontvouwen, Die zo moeilijk zijn
te verstaan: Dan zoudt ge erkennen, dat God van u eist, Wat uw misdaad
verdient. 7 Zoudt ge de diepten Gods kunnen peilen, De alwetendheid van
den Almachtige doorgronden? 8 Zij is hoger nog dan de hemelen: Wat
kunt ge beginnen; Dieper nog dan de onderwereld: Wat kunt ge begrijpen;
9 Haar meetsnoer is langer dan de aarde, En breder nog dan de zee! 10 Als
hij iets laat passeren, het verborgen houdt, Of het ruchtbaar maakt: wie
zal Hem weerhouden? 11 Want Hij doorschouwt de bedriegelijke mensen;
Hij kent het kwaad, het ontgaat Hem niet! 12 Maar een leeghoofd zal dit
eerst begrijpen, Als het jong van een ezel een mensenkind wordt! 13 Maar
wanneer gij er acht op wilt slaan, En tot Hem uw handen verheft, 14 De
misdaad uit uw hand verwijdert, En in uw tenten geen onrecht laat wonen:
15 Dan heft ge smetteloos het hoofd omhoog, Dan staat ge vast, en behoeft
niet te vrezen. 16 Ja, dan zult ge de ellende vergeten, Er aan denken als aan
water, dat voorbij is gestroomd; 17 Dan rijst uw leven klaarder nog dan de
middag, En uw duisternis zal als de morgen zijn; 18 Dan zult ge vertrouwen,
Want er is weer hoop! Dan gaat ge weer slapen onder veilige hoede, 19 Dan
legt ge u neer, en schrikt niemand u op; Dan dingen velen naar uw gunst,
20 Terwijl de ogen der bozen versmachten: Want die blijven van iedere
toevlucht verstoken, Hun enige hoop is hun laatste zucht!

12

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Ja zeker, gij vertegenwoordigt het volk, En
met u sterft de wijsheid uit! 3 Ik heb evenveel verstand als gij Wie zou
trouwens dit alles niet weten? 4 Laat mij de spot zijn van mijn vriend; Ik
roep Jahweh aan, Hij zal mij verhoren! Bespotting voor de deugd van de
vromen, 5 Verachting voor de beproefden: denkt het gelukskind, En een trap
voor hen, wier voeten wankelen; 6 Maar vrede voor de tenten der rovers,
Onbezorgdheid voor hen, die God durven tarten, En die God naar hun hand
willen zetten! 7 Ondervraag slechts het vee: het zal het u leren; De vogels uit
de lucht; zij vertellen het u; 8 Of het kruipend gedierte op aarde: zij zullen
het zeggen; De vissen der zee: zij lichten u in. 9 Wie onder die allen, die het
niet weet, Dat de hand van Jahweh dit wrocht! 10 Hij, die iedere levende
ziel in zijn hand heeft, En de adem van alle menselijk vlees! 11 Of kan het
oor geen woorden meer toetsen, Het gehemelte geen spijzen meer proeven;
12 Is er geen wijsheid meer bij bejaarden, Op hoge leeftijd geen inzicht?
13 Bij Hem is wijsheid en macht, Bij Hem beleid en verstand. 14 Haalt Hij
omver, men bouwt niet op, Dien Hij kerkert, doet men niet open. 15 Houdt
Hij de wateren tegen, ze drogen op; Laat Hij ze los, ze woelen het land om.
16 Bij Hem is kracht en vernuft, Hem behoort de verleide met den verleider;

17 Raadsheren laat Hij barrevoets gaan, En rechters maakt Hij tot dwazen;
18 De boeien der koningen maakt Hij los, En legt een koord om hun eigen
heup. 19 De priesters laat Hij barrevoets gaan, En oude geslachten brengt Hij
ten val; 20 Aan vertrouwbare mannen ontneemt Hij de spraak, En ontrooft
de grijsaards hun oordeel; 21 Hij stort verachting over edelen uit, En rukt de
gordel der machtigen los. 22-23 Hij maakt naties groot, en richt ze ten gronde,
Breidt volken uit, en stoot ze neer; 24 Hij berooft de vorsten der aarde van
hun verstand, En laat ze in de ongebaande wildernis dolen; 25 Ze tasten in
de duisternis rond, zonder licht, Ze waggelen als een dronken man.

13

1 Zie, dit alles heb ik met eigen ogen aanschouwd, Mijn oor heeft het
gehoord en verstaan. 2 Wat gij weet, weet ik even goed: Ik doe niet onder
voor u. 3 Daarom wil ik tot den Almachtige spreken, Mijn zaak bepleiten
voor God! 4 Want gij zijt leugensmeden, En kwakzalvers allemaal! 5 Als
gij er nu maar het zwijgen toe deedt, Rekende men het u als wijsheid aan.
6 Luistert dus liever naar mijn pleit, En geeft acht op het pleidooi mijner
lippen. 7 Moogt gij leugens spreken, om God te believen, Ter wille van
Hem onwaarheid zeggen; 8 Moogt gij partijdig voor Hem zijn, Wanneer gij
voor God denkt te pleiten? 9 Loopt dit goed voor u af, wanneer Hij u in
verhoor neemt; Of denkt gij Hem te bedriegen, zoals men mensen bedriegt?
10 Ten zwaarste zal Hij u straffen, Zo gij partijdig zijt in het geniep. 11 Zal
zijn Majesteit u dan niet ontstellen, Zijn verschrikkingen u niet overvallen?
12 Want uw uitspraken zijn spreuken van as, Uw betogen, betogen van leem!
13 Zwijgt derhalve, en laat mij spreken; Laat er van komen wat wil! 14 Ik pak
mijn vlees tussen mijn tanden, En neem mijn leven in mijn hand. 15 Wil Hij
me doden, ik wacht Hem af; Maar ik verdedig mijn wandel voor Hem! 16 Dit
zal reeds een triomf voor mij zijn; Want de boze durft niet eens voor zijn
aanschijn treden! 17 Luistert dus goed naar mijn woord, Leent het oor aan
mijn rede. 18 Zie, ik heb mijn pleit gereed, Ik ben mij bewust van mijn recht!
19 Wie brengt er iets tegen mij in? Ik zou aanstonds zwijgen en sterven.
20 Twee dingen moet Gij mij echter besparen, Dan verschuil ik mij niet voor
uw aanschijn: 21 Neem uw hand van mij weg, En verbijster mij niet door uw
verschrikking. 22 Daag mij dus uit, en ik zal antwoorden; Of laat mij spreken,
en antwoord Gij: 23 Hoeveel fouten en zonden heb ik bedreven, Noem mij
mijn misdaden en zonden op! 24 Waarom verbergt Gij uw aanschijn, En
beschouwt Gij mij als uw vijand? 25 Wilt gij een weggewaaid blad nog
verschrikken, Een verdorde halm nog vervolgen: 26 Dat Gij zo'n bitter lot
mij bestemt, En de fouten wreekt van mijn jeugd; 27 Mijn voeten steekt in
een blok, al mijn gangen bewaakt, En mijn voetzolen bespiedt? 28-

14

1 De mens, geboren uit een vrouw, Leeft korte tijd en vol ellende; 2 Hij
ontluikt en verwelkt als een bloem, Vliedt heen als een schaduw, en houdt
geen stand: 3 En op zo een vestigt Gij uw oog, En daagt Gij voor uw gericht!
4 Kan een reine uit een onreine komen? Niet een! 5 Maarwanneer dus zijn
dagen zijn vastgesteld, Het getal zijner maanden door U is bepaald, Gij hem
zijn grens hebt gesteld, die hij niet overschrijdt: 6 Wend dan uw blik van
Hem af, en laat hem met rust, Tot hij zijn dagtaak als een huurling volbracht

heeft! 7 Ja, voor een boom is er hoop, als hij wordt omgehakt: Hij loopt
weer uit, en zijn loten houden niet op. 8 Al is ook zijn wortel in de bodem
verouderd, Afgestorven zijn tronk in het stof: 9 Hij bot weer uit, zodra hij
het water maar ruikt, Schiet takken als een jonge plant. 10 Maar sterft een
mens, ontzield blijft hij liggen Geeft hij de geest, hij is er niet meer. 11 Zoals
water wegvloeit uit de zee, De rivier leegloopt en uitdroogt: 12 Zo legt de
mens zich neer, en staat niet meer op En wordt niet wakker uit zijn slaap.
14:12b Zolang de hemel bestaat, ontwaken zij niet! 13 Ach, als Gij mij in het
dodenrijk mocht verschuilen, Mij verbergen, tot uw toorn is bedaard, Mij
een tijdstip bepalen, en dan aan mij denken, 14 Den mens na zijn dood deedt
herleven: Dan zou ik al de dagen van mijn harde dienst blijven wachten, Tot
mijn aflossing komt! 15 Hoe zou ik dan antwoorden, als Gij riept Als Gij het
werk uwer handen verlangend kwaamt zoeken! 16 Terwijl Gij thans mijn
schreden telt, Zoudt Gij niet langer op mijn zonden meer loeren, 17 Maar in
een buidel mijn overtreding verzegelen, En mijn fouten bedekken! 18 Maar
zoals een berg ineenstort, Een rots van haar plaats wordt gerukt, 19 Het water
de stenen uitholt, Een stortregen de aardbodem wegspoelt: Zo slaat Gij de
hoop der mensen de bodem in, 20 Gij slaat hem neer, hij gaat heen voor altijd;
Gij verbleekt zijn gelaat, en zendt hem weg. 21 Zijn zonen mogen worden
geëerd: hij ziet het niet; Tot schande komen: hij bemerkt het niet. 22 Slechts
over zijn eigen lichaam voelt hij smart, Blijft over zijn eigen ziel in droefheid
gedompeld!

15

1 Elifaz van Teman nam het woord en sprak: 2 Antwoordt een wijze met
bluf, En blaast hij zich op met oostenwind; 3 Verdedigt hij zich met beuzel-
praat En met holle frasen? 4 Gij breekt zowaar de godsvrucht af, En verstoort
de overpeinzing voor het aanschijn van God. 5 Daar uw schuldig geweten uw
mond onderricht, En gij de taal van bedriegers kiest, 6 Is het uw eigen mond,
die u vonnist: niet ik, Zijn het uw eigen lippen, die tegen u getuigen. 7 Zijt gij
als eerste der mensen geboren, Nog vóór de heuvelen ter wereld gebracht;
8 Luistert ge toe in de raad van God, En hebt ge beslag op de Wijsheid gelegd?
9 Wat weet gij, wat wij niet weten, Wat begrijpt gij, wat wij niet verstaan?
10 Ook onder ons zijn bejaarden en grijsaards, Ouder van dagen nog dan uw
vader! 11 Zijn soms voor ú de vertroostingen Gods te gering, Het woord, met
zachtheid tot u gesproken? 12 Hoe sleept uw hartstocht u mee, En hoe rollen
uw ogen: 13 Dat ge uw wrevel tegen God durft keren, En zulke woorden
aan uw mond laat ontglippen! 14 Wat is een mens, dat hij rein zou zijn,
Rechtschapen, die uit een vrouw is geboren? 15 Zie, zelfs op zijn Heiligen kan
Hij niet bouwen, En de hemel is niet rein in zijn oog; 16 Hoeveel minder de
mens, afschuwelijk, bedorven, Die de ongerechtigheid als water drinkt! 17 Ik
zal het u tonen, luister naar mij; Wat ik gezien heb, u gaan vertellen. 18 Het
is hetzelfde, wat de wijzen verkonden, En wat hun vaderen hun niet hadden
verborgen, 19 Aan wie alleen het land was geschonken, En bij wie nog geen
vreemde was binnengedrongen 20 De goddeloze verkeert heel zijn leven in
angst, De tyran al de jaren, die voor hem zijn bedongen; 21 Schrikgeluiden
treffen zijn oren, In volle vrede stormt de plunderaar op hem af. 22 Hij
hoopt niet eens, aan de duisternis te ontsnappen, En is bestemd voor het
zwaard; 23 Hij wordt als een aas voor de gieren geworpen, En weet, dat

sombere dagen hem wachten. 24 Benauwdheid en angst grijpt hem aan,
Als een koning ten aanval gereed: 25 Want hij heeft zijn hand tegen God
opgeheven, Den Almachtige durven trotseren; 26 Is met trotse nek op Hem
afgestormd, Met zijn zwaar beslagen rondas! 27 Omdat hij zijn gelaat met vet
heeft bedekt, En een vetlaag gelegd op zijn lenden: 28 Daarom vestigt hij zich
in verwoeste steden, In onbewoonbare huizen, die tot puin zijn vervallen;
29 Hij blijft niet rijk, En zijn vermogen houdt geen stand; 30 Zijn schaduw
breidt zich niet uit op de grond, En hij ontsnapt de duisternis niet; Het vuur
zal zijn loten verschroeien, De wind zijn bloesem verwaaien! 31 Laat hem
niet op zijn gestalte vertrouwen, Hij komt bedrogen uit, ze is enkel schijn.
32 Zijn ranken verdorren vóór de tijd, En zijn twijgen groenen niet meer;
33 Hij is als de wijnstok, die zijn druiven laat vallen, En als de olijf, die zijn
bloesem verliest! 34 Ja, de bent der goddelozen is onvruchtbaar, En het vuur
verteert de tenten der omkoperij; 35 Ze gaan zwanger van ellende, en baren
onheil, Hun schoot draagt ontgoocheling!

16

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Zulke beweringen heb ik nu al meer dan
genoeg gehoord; Gij zijt allemaal onuitstaanbare troosters! 3 Komt er dan
nooit een eind aan die bluf, Wat prikkelt u toch, om te praten? 4 Ik zou
juist eender als gij kunnen spreken, Waart gij in mijn plaats; Mooie woorden
tegen u kunnen zeggen, Het hoofd over u kunnen schudden; 5 U met de mond
kunnen troosten, En met de lippen beklagen. 6 Als ik spreek, wordt mijn
leed er niet door verminderd; Maar wat komt er van mij, als ik zwijg? 7 De
kwaadwillige zou mij aanstonds weerloos maken En heel zijn bent greep
mij aan; 8 Mijn lasteraar zou tegen mij getuigen, Tegen mij optreden, mij
aanklagen; 9 Zijn toorn verscheurt en bestookt mij, Hij knerst de tanden
tegen mij! Mijn tegenstanders zouden mij met hun ogen doorboren, 10 Hun
monden tegen mij opensperren, Smadelijk mij op de wangen slaan, Als één
man tegen mij optrekken! 11 Want God levert mij aan deugnieten over,
En werpt mij in de handen der bozen; 12 Ik leefde in vrede: Hij heeft me
gebroken, Bij de nek gegrepen en neergesmakt; Hij heeft mij tot zijn doelwit
gemaakt, 13 Zijn pijlen snorren om mij heen; Meedogenloos doorboort Hij
mijn nieren, En stort mijn gal over de bodem uit. 14 Hij schiet mij de ene
bres na de andere, Als een krijgsheld stormt Hij op mij los; 15 Ik heb een
rouwkleed over mijn huid genaaid, Mijn hoorn in het stof laten zakken;
16 Mijn gelaat is rood van het wenen, En over mijn wimpers ligt de schaduw
des doods. 17 Maar omdat er geen geweld aan mijn handen kleeft, Klinkt
mijn rein gebed naar omhoog: 18 Aarde, houd mijn bloed niet bedekt En
smoor mijn jammerklacht niet! 19 Maar nog leeft mijn Getuige in de hemel,
Mijn pleitbezorger in den hoge! 20 Mijn jammeren dringt door tot God, Mijn
oog stort tranen voor zijn aanschijn. 21 O, mocht er een scheidsrechter zijn
tussen den mens en God, Als tussen den mens en zijn naaste! 22 Want luttel
zijn de jaren, die mij nog resten, Eer ik de weg bewandel, waarlangs men
niet terugkeert.

17

1 Mijn geest gebroken, mijn dagen geblust, Mij rest slechts het graf! 2 Ben ik
niet het mikpunt van spot, Verkwijnt niet mijn oog door de bittere verwijten?
3 Stel Uzelf bij U tot borg voor mijl; Wie anders zou voor mij handslag

geven? 4 Want hùn hart hebt Gij voor inzicht gesloten, En daarom steken
zij de hand niet uit; 5 Men beklaagt het lot van zijn vrienden Terwijl de
ogen versmachten van de eigen kinderen; 6 Men heeft mij tot spreekwoord
gemaakt bij de mensen, Ik ben een, wien men in het aangezicht spuwt!
7 Mijn oog is dof van verdriet, Mijn leden zijn tot een schaduw vervluchtigd!
8 De braven ontstellen ervan, De onschuldige is jaloers op den boze: 9 Moet
de rechtvaardige toch zijn weg maar bewandelen, Wie rein van handen
is, zijn kracht nog verdubbelen? 10 En daarom, hoe gij u allen wendt of
keert, Een wijze vind ik onder u niet; 11 Mijn levensdagen zijn voorbij, Mijn
plannen, mijn hartewensen vernield! 12 Men maakt een dag van de nacht,
Van duisternis het morgenlicht! 13 Kan ik nog hopen? Het dodenrijk is mijn
huis, In de duisternis heb ik mijn leger gespreid; 14 Tot het graf geroepen: Gij
zijt mijn vader, Tot de wormen: Gij zijt mijn moeder en zusters! 15 Waar is
mijn hoop, Mijn geluk, wie kan het ontdekken: 16 Zullen ze met mij in het
dodenrijk dalen, Zinken wij samen neer in het stof?

18

1 Nu nam Bildad van Sjóeach het woord, en sprak: 2 Wanneer maakt gij
eindelijk eens een eind aan uw praten, Wordt gij verstandig, en laat ons aan
het woord; 3 Waarom worden wij als vee beschouwd, En zijn wij zo dom in
uw ogen? 4 Gij, die in uw woede uzelf verscheurt: Zou om uwentwil de aarde
worden ontvolkt, Een rots van haar plaats verwijderd, Een berg van zijn
grondslag gerukt? 5 Waarachtig, het licht van den boze dooft uit, De vlam
van zijn vuur blijft niet schijnen; 6 Het licht wordt donker in zijn tent, De
lamp gaat boven hem uit. 7 Zijn krachtige tred wordt verlamd, Zijn eigen
beleid doet hem struikelen; 8 Want door zijn eigen voeten wordt hij in het
net gedreven, En wandelt hij over de mazen. 9 Een klem grijpt zijn hiel, een
net houdt hem vast. 10 Zijn strik ligt in de grond verborgen, een val op zijn
pad; 11 Verschrikkingen beangstigen hem van alle kant, En vervolgen hem,
stap voor stap. 12 Het onheil hongert naar hem, De rampspoed staat aan zijn
zijde gereed; 13 Zijn huid wordt door ziekte verteerd, De eersteling van de
dood slokt zijn leden op. 14 Hij wordt uit zijn tent gerukt, waar hij zich veilig
waande, En zij sleept hem naar den vorst der verschrikking 15 Zij woont in
zijn tent, die hem niet langer behoort, En over zijn woning wordt zwavel
gestrooid. 16 Van onderen verdorren zijn wortels, Van boven verwelken zijn
twijgen; 17 Zijn gedachtenis verdwijnt uit het land, Zelfs in de steppe heeft
hij geen naam. 18 Men stoot hem uit het licht de duisternis in, Men jaagt hem
uit de wereld weg; 19 Hij heeft onder zijn volk geen kroost, geen geslacht, In
zijn woonplaats geen, die hem rest. 20 Over zijn lot staat het Westen ontsteld,
En het Oosten siddert er van: 21 Waarachtig, zo gaat het met het verblijf van
den boze, Met de woonplaats van hem, die God miskent!

19

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Hoe lang nog blijft gij mij krenken, En mij
onder woorden verpletteren? 3 Tien keer beschimpt gij mij reeds, En kwelt
gij mij schaamteloos. 4 Zelfs al had ik mij werkelijk misdragen, Dan raakt
het wangedrag mij alleen; 5 Gij mist het recht, een grote mond tegen mij
op te zetten, Mijn schande mij te verwijten! 6 Erkent toch eindelijk, dat
God mij kastijdt, En mij in zijn net heeft verstrikt! 7 Zie, ik roep: “Geweld!”

maar vind geen verhoring, Ik roep om hulp: mij geschiedt geen recht! 8 Hij
heeft mijn weg versperd: ik kan niet voorbij, En duisternis op mijn paden
gelegd; 9 Mijn eer heeft Hij mij ontroofd, De kroon mij van het hoofd gerukt.
10 Hij heeft mij van alle kant ondermijnd: en daar ga ik heen; Mijn hoop
ontworteld als een boom, 11 Zijn gramschap tegen mij laten woeden, Mij als
zijn vijand behandeld. 12 Als één man rukken zijn benden aan, En banen
hun weg naar mij heen; Ze legeren zich rond mijn tent, Ze zijn zonder
genade! 13 Mijn broeders houden zich verre van mij, Mijn bekenden zijn
vreemden voor mij; 14 Mijn verwanten verdwenen, Mijn gasten zijn mij
vergeten. 15 Mijn slavinnen zien mij aan voor een vreemde, Ik ben een
onbekende voor haar; 16 Ik roep mijn slaaf: hij geeft mij geen antwoord,
Zelfs al smeek ik er om. 17 Mijn vrouw walgt van mijn adem, En ik stink voor
mijn zonen; 18 Zelfs de kinderen minachten mij, En brutaliseren mij, als ik
optreed. 19 Al mijn getrouwen verafschuwen mij, Die ik liefhad, keren zich
van mij af; 20 Mijn vlees teert weg in mijn huid Met mijn tanden knaag ik mijn
beenderen af. 21 Erbarming, erbarming: gij tenminste, mijn vrienden, Want
de hand van God heeft mij geraakt; 22 Waarom mij als een hert vervolgen,
Nooit verzadigd aan mijn vlees! 23 O, werden mijn woorden opgeschreven,
Opgetekend in een boek, 24 Met een stift van ijzer en lood Voor eeuwig op
een rots gegrift: 25 Ik weet, dat mijn Verlosser leeft, En ten leste op de aarde
verschijnt; 26 Dat ik mij zal oprichten achter mijn huid, En van mijn vlees
uit, God zal aanschouwen! 27 Ja, ik zal Hem aanschouwen, Mijn ogen zullen
Hem zien, maar niet meer als vijand; Mijn nieren smachten in mijn schoot,
28 En wanneer gij dan zegt: Hoe vervolgen we hem, Welk voorwendsel zullen
we tegen hem vinden; 29 Ducht dan het zwaard voor uzelf, Want dan zal de
Gramschap de bozen verdelgen! Om te weten, of er gerechtigheid is!

20

1 Daarop nam Sofar van Naäma het woord en sprak: 2 Mijn inzicht dwingt
mij tot antwoord, Omdat het in mij stormt, 3 Nu ik een grievend verwijt moet
horen, En domme bluf mij antwoord geeft. 4 Weet ge dan niet, dat van de
vroegste tijd af, Sinds de mens op de aarde werd geplaatst, 5 Het gejuich
van den boze slechts korte tijd duurt, De vreugde van den goddeloze een
ogenblik? 6 Al verheft zijn gestalte zich hemelhoog, En reikt zijn hoofd tot
de wolken: 7 Als zijn eigen drek verdwijnt hij voor immer, Die hem zagen,
roepen: Waar is hij? 8 Spoorloos vervluchtigt hij als een droom, Wordt
weggevaagd als een nachtgezicht; 9 Het oog, dat hem zag, bespeurt hem
niet langer, De plaats, waar hij woonde, aanschouwt hem niet meer. 10 Zijn
zonen bedelen bij armen, Zijn kinderen geven zijn rijkdom af; 11 En al is
zijn gebeente vol jeugdige kracht, Het legt zich neer bij hem in het graf.
12 Hoe zoet het slechte in zijn mond mag smaken, Hoe hij het onder zijn
tong ook verbergt, 13 Hoe hij het smekt en niet doorslikt, En het tegen zijn
gehemelte houdt: 14 Toch verschaalt zijn spijs in zijn ingewanden, Wordt in
zijn binnenste adderengif; 15 Hij slokt schatten in, maar braakt ze uit, God
drijft ze weer uit zijn buik. 16 Adderengif moet hij drinken, Een slangentong
zal hem doden; 17 Hij zal geen beken van olie genieten, Geen stromen van
honing en boter. 18 Zijn winst geeft hij terug, en slokt ze niet door, Verheugt
zich niet in de vrucht van zijn handel; 19 Want hij heeft de armen verdrukt
en verlaten, Hun huis geroofd, niet gebouwd. 20 Omdat hij voor zijn buik

geen verzadiging vond, Niets aan zijn eetlust ontsnapte, 21 En niets aan zijn
vraatzucht ontging: Daarom houdt zijn voorspoed geen stand! 22 Op het
toppunt van zijn geluk wordt het hem bang, Wordt hij door al de slagen
van rampspoed getroffen; 23 Terwijl hij zijn buik vult, laat God zijn ziedende
toorn op hem los, Laat schichten regenen op zijn ingewanden. 24 Als hij
vlucht voor de ijzeren wapenrusting, Doorboort hem de koperen boog,
25 Puilt de schicht uit zijn rug, De bliksemende pijl uit zijn gal. Dan overvalt
hem de doodschrik, 26 De diepste duisternis houdt hem omvangen; Een vuur
verslindt hem, dat niet is ontstoken, Vreet weg wat nog leeft in zijn tent.
27 De hemelen openbaren zijn schuld, En de aarde staat tegen hem op; 28 Een
stortvloed spoelt zijn woning weg, Een vloedgolf op de dag van zijn toorn!
29 Dit is het lot van den boze, door God hem bedeeld, Het erfdeel, dat de
Godheid hem toewijst!

21

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Luistert aandachtig naar wat ik ga zeggen;
En dat uw troost zich daartoe bepale! 3 Laat mij uitspreken op mijn beurt,
Wanneer ik klaar ben, kunt ge spotten! 4 Heb ik me soms over mensen
beklaagd, Of heb ik geen grond, om mismoedig te zijn? 5 Ziet mij aan, en
staat verstomd, En legt uw hand op de mond! 6 Wanneer ik er aan denk,
sta ik verbijsterd, En huivert mijn vlees: 7 “Waarom blijven de bozen in
leven Worden zij oud en groeien in kracht?” 8 Hun kroost gedijt voor hun
aanschijn, Hun geslacht houdt stand voor hun ogen; 9 Hun huizen zijn veilig
en zonder vrees, Gods roede valt er niet op neer. 10 Hun stier bespringt en
bevrucht, Hun koeien kalven en hebben geen misdracht; 11 Als een kudde
laten ze hun jongens naar buiten, En hun kinderen springen rond. 12 Ze
zingen bij pauken en citer, Vermaken zich bij de tonen der fluit; 13 Ze slijten
hun dagen in weelde, En dalen in vrede ten grave. 14 Toch zeggen ze tot
God: Blijf verre van ons, We willen uw wegen niet kennen! 15 Wat is de
Almachtige, dat we Hem zouden dienen; Wat baat het ons, te smeken tot
Hem? 16 Ligt hun geluk niet in hun eigen hand, Bemoeit Hij Zich wel met
de plannen der bozen? 17 Hoe dikwijls gaat de lamp der bozen wel uit, En
stort er rampspoed op hen neer? Hoe dikwijls vernielt Hij de slechten in zijn
toorn, Grijpen de weeën hen aan in zijn gramschap; 18 Worden zij als stro
voor de wind, Als kaf, opgejaagd door de storm? 19 Gij zegt: God wreekt zijn
misdaad op zijn kinderen, En zal hem zo zijn wraak laten voelen! 20 Maar
zijn eigen ogen moesten zijn rampspoed aanschouwen, Zelf moest hij de
toorn van den Almachtige drinken! 21 Want wat bekommert hij zich om zijn
gezin na zijn dood, Wanneer het getal zijner maanden ten einde is? 22 Zou
men soms God de les willen lezen, Hij, die de hemelingen richt? 23 En de een
gaat dood, geheel voldaan, Volkomen gelukkig en rustig, 24 Zijn lenden vol
vet, Het merg in zijn beenderen nog fris. 25 De ander sterft met een verbitterd
gemoed, Zonder ooit het geluk te hebben gesmaakt! 26 Tezamen liggen ze
neer in het stof, Door de wormen bedekt! 27 Zeker, ik ken uw gedachten,
En de bedenkingen, die gij tegen mij aanvoert; 28 Gij zegt: “Waar is het
huis van den tyran, Waar de tent, waar de bozen in wonen?” 29 Hebt gij
de reizigers dan nooit ondervraagd, Of aanvaardt gij hun getuigenis niet:
30 “De boze blijft gespaard op de dag van verderf, En ontsnapt op de dag
van de gramschap!” 31 Wie houdt hem zijn wandel voor ogen, Wie zet hem

betaald wat hij deed? 32 Hij wordt ten grave gedragen, En een tombe houdt
er de wacht. 33 Zacht ligt hij neer Op de kluiten in het dal; Heel de wereld
trekt achter hem aan, Talloos velen lopen uit voor zijn stoet. 34 Wat is uw
vertroosting dus schraal, Uw antwoord anders dan leugens!

22

1 Weer nam Elifaz van Teman het woord, en sprak: 2 Handelt de mens soms
ten bate van God? Neen, ten eigen bate is men wijs. 3 Heeft de Almachtige er
voordeel van, als ge vroom zijt, Of profijt, zo ge onberispelijk leeft? 4 Bestraft
Hij u soms om uw godsvrucht, Daagt Hij u daarom voor het gerecht? 5 Is
het niet om uw grote boosheid, Om uw fouten, zonder eind? 6 Ja, zonder
noodzaak neemt ge pand van uw broeders, En trekt de berooiden de kleren
uit; 7 Den dorstige geeft ge geen water, Den hongerige onthoudt ge zijn
brood. 8 Den man met de vuist moet het land toebehoren, En de gunsteling
moet het bewonen; 9 Maar de weduwen zendt ge zonder iets heen, De
armen der wezen slaat ge stuk! 10 En daarom zijt ge van strikken omringd,
Plotseling verbijsterd van schrik; 11 Is uw licht verduisterd, zodat ge niet
ziet, Slaat de stortvloed over u heen! 12 Woont God niet hoog in de hemel?
Zie eens, hoe hoog de sterren staan! 13 Maar gij besluit er uit: Wat kan God
weten, Of richten door de wolken heen? 14 Het zwerk is een sluier voor
Hem, zodat Hij niet ziet, Hij wandelt rond op het hemelgewelf. 15 Wilt ge de
weg van vroeger bewandelen Die de boosdoeners hebben betreden: 16 Die
vóór hun tijd zijn weggesleurd, Toen de vloed hun grondvesten wegspoelde?
17 Die tot God durfden zeggen: Weg van ons! Wat kan de Almachtige
ons doen? 18 Hij had hun huizen met voorspoed gevuld, En Zich niet met
de plannen der bozen bemoeid. 19 De vromen zien het met vreugde, De
onschuldige drijft de spot met hen: 20 “Waarachtig, hun have vernield, Hun
overvloed door het vuur verteerd!” 21 Verzoen u met Hem, dan leeft ge in
vrede, Dan wordt uw rijkdom weer groot; 22 Neem de onderrichting aan uit
zijn mond, En bewaar zijn woord in uw hart. 23 Wanneer ge vol ootmoed
u tot den Almachtige bekeert, De ongerechtigheid uit uw tent verwijdert:
24 Dan zult ge het goud als stof gaan schatten, Het Ofirgoud als kiezel der
beken. 25 Want de Almachtige zal het fijnste goud voor u zijn, En stapels
van zilver; 26 Dan zult ge u in den Almachtige verlustigen, En uw aanschijn
verheffen tot God. 27 Dan zult ge Hem roepen: Hij zal u verhoren, En ge zult
Hem dankoffers brengen; 28 Onderneemt ge iets, het komt tot stand, En het
licht zal uw wegen bestralen! 29 Want Hij vernedert de trots, Maar redt, wie
de ogen neerslaat; 30 Hij verlost den onschuldige: Door de reinheid uwer
handen wordt ook gij dus verlost!

23

1 Job antwoordde, en sprak: 2 Al weer heet mijn klagen verzet: Maar
zijn hand dwingt mij tot zuchten! 3 Ach, dat ik Hem vinden kon, En voor
zijn troon kon verschijnen! 4 Dan zette ik Hem mijn zaak uiteen, En vulde
mijn mond met bewijzen; 5 Dan kende ik de woorden, waarmee Hij mij
antwoordt, Vernam ik, wat Hij mij zegt. 6 Zou Hij zijn macht in het geding
moeten brengen? Neen, als Hij slechts naar mij hoorde! 7 Dan zou Hij
bemerken dat er bij Hem een onschuldige pleit, En ik was voorgoed van
mijn Rechter bevrijd! 8 Maar ga ik naar het oosten, Hij is er niet, Of naar

het westen, ik bespeur Hem niet; 9 Ik zoek Hem ten noorden, ik vind Hem
niet, Wend mij naar het zuiden, ik zie Hem niet. 10 Het is, omdat Hij mijn
wandel kent Omdat ik als goud te voorschijn zou treden, als Hij mij toetst:
11 Want mijn voet bleef steeds in zijn spoor, Ik hield zijn pad, en verliet het
nooit! 12 Van het bevel zijner lippen week ik niet af, Het woord van zijn mond
heb ik in mijn boezem bewaard: 13 Maar wil Hij iets, wie kan Hem beletten,
Begeert Hij iets, Hij voert het uit! 14 Ja, Hij volbrengt, wat Hij over mij heeft
besloten, Met al het andere, wat Hij heeft beschikt: 15 En daarom ben ik voor
Hem zo bang, Sidder ik, als ik aan Hem denk. 16 Het is God, die mijn hart
murw heeft geslagen, De Almachtige, die mij verschrikt; 17 Neen, niet door
de duisternis ben ik ontsteld Niet door het donker, dat mijn gelaat bedekt!

24

1 Job antwoordde, en sprak Waarom zijn er door den Almachtige dan
geen tijden bepaald, En aanschouwen zij, die Hem kennen, zijn dagen niet?
2 Waarom verzetten dan de bozen de grensstenen, En beroven zij kudde en
herder? 3 Ze voeren den ezel der wezen weg, En leggen beslag op het rund
van de weduwe; 4 De berooiden worden van de weg gedrongen, De armen
in het land moeten zich allen verbergen; 5 Als wilde ezels in de woestijn
Trekken ze uit, om te zwoegen. Ze zoeken tot de avond naar buit, Maar geen
brood voor hun kinderen! 6 Ze roven des nachts de oogst van het veld, En
zoeken de wijngaard der rijken af. 7 Naakt overnachten zij, zonder kleed, En
zonder dekking tegen de kou; 8 Ze worden nat door de stortvloed der bergen,
Drukken zich tegen de rotsen, omdat de schuilplaats ontbreekt 9 Ze rukken
den wees van de moederborst af En nemen den zuigeling der armen tot
pand. 10 Naakt lopen ze rond, ongekleed, Zelf hongerig, moeten ze schoven
torsen; 11 Ze persen de olie tussen twee stenen, Treden de perskuip, maar
lijden dorst. 12 Uit de stad stijgt het kermen der stervenden op, En roept
de ziel der gewonden om hulp; Maar God luistert niet naar hun smeken,
Hùn schenkt Hij geen aandacht! 13 En schuwen het licht; Ze kennen zijn
wegen niet, En blijven niet op zijn paden. 14 Eer het licht wordt, maakt
zich de moordenaar op, Om armen en berooiden te doden; En terwijl het
nog nacht is, Sluipt hij rond als een dief. 15 Het oog van den overspeler
maakt van de schemering gebruik; Hij denkt: Geen oog, dat mij ziet; Hij
slaat zich een sluier voor het gezicht, 16 En breekt in het donker de huizen
in. Maar zij sluiten zich op overdag, En willen van het daglicht niet weten;
17 Voor hen allen is de morgen als de schaduw des doods, Zodra het licht
wordt, overvalt hen de doodschrik! 18 Die anderen vluchten weg voor de
dag Zijn erfdeel ligt vervloekt in het land, Geen druiventreder trekt naar zijn
wijnberg; 19 Zoals droogte en hitte het sneeuwwater slurpen, Zo slurpt de
onderwereld den zondaar op. 20 Door de moederschoot wordt hij vergeten,
De wormen smullen van hem; Zijn naam wordt niet langer herdacht, Zijn
ongerechtigheid geknakt als een boom. 21 Hij mishandelt de onvruchtbare,
haar die niet baart, En behandelt de weduwe niet goed: 22 Maar Hij, die
tyrannen verplettert, Zal het wreken door zijn kracht! 23 Hij is van zijn leven
niet zeker, Gebroken de steun, waarop hij zich stut, En op zijn wegen ellende:
24 Een korte tijd rijst hij omhoog, dan is hij niet meer. Hij verdort als een
kwijnende plant, Verlept als de top van een aar! 25 Is het niet waar, wie
overtuigt mij van leugen, En wie ontzenuwt mijn betoog?

25

1 Nu nam Bildad van Sjóeach het woord, en sprak: 2 Hem is de macht en de
schrik, Hem, die vrede gebiedt in zijn hoge hemel! 3 Zijn soms zijn legioenen
te tellen, Tegen wien staan zijn troepen niet op! 4 Hoe kan dan een mens
tegen God in zijn recht zijn, Of rein, die uit een vrouw is geboren? 5 Zie,
zelfs de maan is niet helder, De sterren zijn niet rein in zijn ogen: 6 Hoeveel
minder een mens, een aas, Een mensenkind, een worm!

26

1 Job antwoordde, en sprak 2 Hoe goed weet ge den zwakke te helpen, De
krachteloze arm te stutten? 3 Hoe weet ge den onwetende raad te geven, En
wat wijze lessen spreidt ge ten toon? 4 Met wiens hulp hebt ge uw woord
gesproken Wiens geest is van u uitgegaan? 5 De schimmen beven onder de
aarde De wateren sidderen met die erin wonen; 6 Het dodenrijk ligt naakt
voor zijn oog, De onderwereld zonder bedekking. 7 Hij spant het Noorden
over de baaierd, Hangt de aarde boven het niet; 8 Hij knevelt de wateren in
zijn zwerk, De wolken bersten niet onder haar last; 9 Hij bedekt het gelaat
der volle maan, En spreidt er zijn nevel over uit. 10 Hij trekt een kring langs
de waterspiegel, Waar het licht aan de duisternis grenst; 11 De zuilen van de
hemel staan te waggelen, Rillen van angst voor zijn donderende stem. 12 Hij
zwiept de zee door zijn kracht, Ranselt Ráhab door zijn beleid; 13 Zijn adem
blaast de hemel schoon, Zijn hand doorboort de vluchtende Slang! 14 Is dit
nog enkel de zoom van zijn wegen Hoe weinig verstaan wij ervan, En wie
begrijpt dan de kracht van zijn donder?

27

1 - 2 Zo waar God leeft, die mij gerechtigheid weigert, De Almachtige, die
mijn leven verbittert: 3 Zolang er nog een zucht in mij is, En Gods adem in
mijn neus 4 Zullen mijn lippen geen valsheid spreken, En zint mijn tong geen
bedrog! 5 Ik denk er niet aan, u gelijk te geven, Tot mijn laatste snik houd ik
mijn onschuld vol; 6 Ik houd vast aan mijn vroomheid, en geef ze niet op,
Mijn hart schaamt zich over geen van mijn dagen! 7 Moge het mijn vijand
vergaan als den boze, Mijn hater als den goddeloze! 8 Wat hoopt de boze,
als hij bidt, Als hij zijn ziel tot de Godheid verheft? 9 Zal God zijn schreien
horen, Wanneer de rampspoed hem treft; 10 Kan hij zich in den Almachtige
verlustigen, Ten allen tijde roepen tot God? 11 Daarna nam Sofar van Naäma
het woord, en sprak: Ik zal u Gods werken leren kennen, De plannen van
den Almachtige u niet verzwijgen: 12 Zie, gij hebt het allen zelf aanschouwd:
Waarom zo'n ijdele raad gegeven? 13 Dit is, naar Gods bestel, het lot van
den boze, Het deel der tyrannen, door den Almachtige hun toegewezen.
14 Krijgt hij veel zonen, ze zijn bestemd voor het zwaard, En zijn kroost lijdt
gebrek; 15 Die hem overblijven, worden door de pest ten grave gesleept, En
zijn weduwen bedrijven geen rouw. 16 Al hoopt hij zilver op als stof, En
stapelt kleren op als slijk, 17 Hij stapelt ze op, maar de vrome bekleedt er
zich mee, En de onschuldige erft zijn geld. 18 Hij trekt zijn woning op als een
spin, Aan de hut gelijk, die wachters bouwen; 19 Rijk legt hij zich neer: het is
de laatste maal, Hij opent zijn ogen: hij is er niet meer. 20 Verschrikkingen
grijpen hem aan overdag, En 's nachts sleurt een stormwind hem weg; 21 De
oostenwind neemt hem op: daar gaat hij heen, Hij vaagt hem weg van zijn

plaats. 22 Zonder erbarmen slingert God zijn pijlen op hem af, Zodat hij voor
zijn slagen moet vluchten; 23 Men klapt over hem in de handen, En fluit hem
uit zijn woonplaats na.

28

1 Zeker, er is een plaats, waaruit het zilver komt, Een oord, waar het
goud wordt gewassen, 2 Het ijzer uit de bodem gehaald, De steen tot koper
gesmolten; 3 Waar men in de uiterste duisternis doordringt, En de diepste
plekken doorvorst. In de rotsen, duister en somber. 4 Worden schachten
gehakt door een volk, dat er niet hoort, Dat door de wandelaars wordt
vergeten, Daar ver van de mensen hangt en zweeft; 5 En de aarde, waaruit
het brood ontspruit, Wordt in haar ingewanden omgewoeld als door vuur.
6 Haar rotsen zijn de plaats van saffier, Haar stof bevat goud; 7 De arend
kent er de weg niet heen, Het valkenoog bespeurt hem niet; 8 De roofdieren
betreden hem niet, De luipaard gaat er niet heen. 9 De mens slaat zijn hand
aan de harde steen, Woelt de bergen om van hun grondslag af, 10 Breekt
gangen in de rotsen uit, Niets kostbaars ontsnapt aan zijn oog; 11 Hij zoekt de
bronnen der stromen af, En brengt wat verborgen lag aan het licht. 12 Maar
de wijsheid, waar is zij te vinden, En waar is het oord van het inzicht? 13 De
mens kent er de weg niet heen, In het land der levenden bevindt ze zich
niet. 14 De afgrond roept: In mij is ze niet! De zee herhaalt: Ze is niet bij
mij! 15 Zij wordt niet gekocht voor het fijnste goud, Geen zilver gewogen, om
haar te betalen; 16 Zij wordt niet geschat tegen goud van Ofir, Tegen kostbare
onyx, noch saffier; 17 Geen goud, geen glaswerk kan haar evenaren, Geen
gouden vaas is haar prijs. 18 Paarlen en kristal zijn naast haar niet in tel, Het
vinden der wijsheid gaat dat van koralen te boven; 19 Topaas van Koesj kan
het niet bij haar halen, Het zuiverst goud weegt niet tegen haar op. 20 De
wijsheid, waar komt zij vandaan; Het inzicht, waar is zijn plaats? 21 Zij ligt
verborgen voor het oog van al wat leeft, Verscholen voor de vogels in de
lucht; 22 De onderwereld en dood roepen uit: Onze oren hebben enkel van
haar bij geruchte gehoord. 23 Het is God, die de weg naar haar kent, Hij alleen
weet, waar zij toeft. 24 Want Hij blikte tot aan de grenzen der aarde, Zag al
wat onder de hemel bestond: 25 Toen Hij het gewicht van de wind bepaalde,
De maat voor het water bestemde; 26 Toen Hij de regen zijn wet gaf, En de
donder zijn weg. 27 Toen aanschouwde Hij haar en verkondigde haar, Kende
Hij haar en doorgrondde haar; 28 Maar Hij sprak tot den mens: Zie, de vreze
des Heren is wijsheid, En het kwade te mijden is inzicht!

29

1 Job vervolgde zijn rede, en sprak 2 Ach, was ik als in vroeger maanden,
In de tijd, toen God mij behoedde, 3 Toen Hij zijn lamp boven mijn hoofd liet
stralen, En ik bij zijn licht door de duisternis ging; 4 Zoals ik was in mijn beste
dagen Toen God mijn tent nog beschutte! 5 Toen de Almachtige nog met mij
was, Mijn kinderen mij nog omringden; 6 Toen mijn voeten zich baadden
in boter, De rots, waar ik stond, beken olie liet stromen; 7 Als ik uitging
naar de poort van de stad, En op het plein mijn zetel liet zetten: 8 Trokken
de jongemannen zich terug, zodra ze mij zagen, Rezen de grijsaards op
en bleven staan, 9 Staakten de edelen hun gesprek En legden de hand op
hun mond. 10 De stem der leiders verstomde, Hun tong kleefde aan hun

gehemelte vast; 11 Toen het oor, dat het hoorde, mij gelukkig prees En het
oog, dat het zag, mij bijval schonk! 12 Want ik hielp den arme, die om bijstand
riep, Den wees, die geen helper meer had; 13 Dien de ondergang dreigde,
zegende mij, Het hart der weduwe vrolijkte ik op; 14 Rechtschapenheid
trok ik aan als een kleed, Mijn gerechtigheid als een mantel en kroon.
15 Ik was de ogen voor blinden, De voeten voor kreupelen; 16 Voor armen
was ik een vader, Voor onbekenden onderzocht ik het pleit. 17 Maar den
boosdoener brak ik de tanden, En rukte hem de prooi uit zijn kaken. 18 Ik
dacht bij mijzelf: Oud zal ik sterven Mijn dagen zullen talrijk zijn als het
zand; 19 Mijn wortel zal openstaan voor het water, De dauw op mijn takken
vernachten; 20 Mijn eer blijft steeds nieuw, Mijn boog wint aan jeugdige
kracht in mijn hand! 21 Ze luisterden zwijgend naar mij En wachtten mijn
beslissing af; 22 Had ik uitgesproken, dan nam niemand het woord, Maar
mijn rede druppelde op hen neer. 23 Ze verlangden naar mij als naar regen,
Met open mond als naar een late bui. 24 Lachte ik hun toe, ze durfden het niet
geloven, En vingen het stralen van mijn aangezicht op. 25 Bezocht ik hen, ik
zat bovenaan, Troonde als een vorst bij zijn troepen, als een die treurenden
troost.

30

1 Maar thans lachen jongere mensen mij uit, Lieden, wier vaders te min
voor mij waren, Om ze bij mijn herdershonden te zetten; 2 Wier sterke hand
mij zelfs niet kan dienen, Daar al hun kracht verloren ging, 3 Door gebrek
en honger is uitgeput. Lieden, die de stronken afknagen in de woestijn,
In het land der steppe en wildernis; 4 Die zilte kruiden van de struiken
plukken, En zich voeden met de wortels der brem; 5 Die uit de samenleving
zijn weggejaagd, En die men naschreeuwt als dieven. 6 Lieden, die in
de krochten van afgronden wonen, In aardholen en rotsen; 7 Die balken
tussen de struiken, Samenhokken onder de netels; 8 Die als een dwaas en
naamloos broed Weggezweept zijn uit het land. 9 En thans ben ik hun
spotlied geworden, En de stof voor hun praat. 10 Vol afschuw blijven ze op
een afstand staan, En ontzien zich niet, mij in het gezicht te spuwen. 11 Zij
mishandelen mij, nu ze hun teugel hebben losgerukt Hun breidel hebben
afgeworpen. 12 Aan mijn rechterhand verheft zich dat broed, Mijn voeten
stoten hen weg; Ze banen tegen mij hun onheilspaden, 13 En vernielen mijn
weg, om mij te verderven. Ze trekken op, er is niemand, die hen weerhoudt,
14 Als door een wijde bres rukken ze aan. Onder de puinhopen kwam ze
aangerold 15 Keerde zich tegen mij de verschrikking; Als een stormwind
waaide mijn aanzien weg, Mijn geluk dreef voorbij als een wolk. 16 En thans
stort zich mijn ziel in mij uit, Grijpen de dagen van rampspoed mij aan!
17 Des nachts wordt mijn gebeente doorboord, En nemen mijn knagende
pijnen geen rust; 18 Door het grote geweld is mijn vlees ontredderd, Het knelt
mij als de kraag van mijn kleed. 19 God heeft mij in de modder geworpen,
Ik zie er uit als stof en as. 20 Ik roep tot U, maar Gij antwoordt niet; Ik
sta overeind, maar Gij let niet op mij. 21 Gij zijt wreed tegen mij, Met uw
krachtige hand bestookt Gij mij; 22 Gij heft mij op, jaagt mij voort op de wind,
Een noodweer lost mij in water op. 23 Ja, ik weet, Gij leidt mij ten dode, Naar
de verzamelplaats van al wat leeft. 24 Maar steekt een drenkeling de hand
niet uit, Roept men in zijn ellende niet om hulp? 25 Heb ik zelf niet geweend

over den zwaar beproefde, Was ik over den arme niet zielsbedroefd? 26 Ja, ik hoopte op geluk, maar het onheil kwam; Ik verwachtte het licht, maar het duister viel in. 27 Mijn binnenste kookt, en komt niet tot rust, Dagen van jammer treden mij tegen. 28 Zwart loop ik rond, maar niet van de zon; Sta ik op in de gemeente, ik roep om hulp! 29 Ik ben een broer van de jakhalzen, Een makker der struisen; 30 Mijn huid is zwart, en laat van mij los, Mijn beenderen branden van koorts; 31 Mijn citer is voor rouwklacht gestemd, Mijn fluit voor geween!.

31

1 Toch had ik een verbond met mijn ogen gesloten, Om niet te kijken naar een maagd. 2 Want wat is het lot, door God in den hoge beschikt, Het erfdeel door den Almachtige daarboven bepaald? 3 Het is de ondergang voor den ongerechte, Voor den boosdoener onheil! 4 Slaat Hij mijn wegen niet gade, En telt Hij al mijn schreden niet? 5 Ben ik ooit met leugens omgegaan, Of heeft zich mijn voet gerept tot bedrog? 6 God wege mij slechts op een eerlijke schaal, En Hij zal mijn onschuld moeten erkennen! 7 Indien mijn tred is afgeweken Van het rechte pad; Mijn hart mijn ogen achterna is gelopen, Of smetten aan mijn handen kleven: 8 Dan moge ik zaaien, een ander het eten, En wat ik geplant heb, worde uitgerukt! 9 Indien mijn hart is verleid door een vrouw, Ik geloerd heb aan de deur van mijn naaste: 10 Dan moge mijn vrouw voor een ander malen, En mogen anderen haar bezitten; 11 Want dat zou een schanddaad zijn, En een halszaak voor het gerecht! 12 Dan brande een vuur tot het dodenrijk En vertere heel mijn bezit! 13 Indien ik het recht van mijn slaaf heb verkracht, Of van mijn slavin, met mij in geschil: 14 Wat zou ik doen, als God Zich verhief, Wat Hem antwoorden, als Hij de zaak onderzocht? 15 Heeft Hij, die mij in de moederschoot schiep, ook hen niet gemaakt, Heeft niet Een en Dezelfde ons in haar lichaam gevormd? 16 Heb ik ooit een arme een bede geweigerd, De ogen van een weduwe laten versmachten; 17 Heb ik ooit alleen mijn brood genuttigd, En de wees daarvan niet mee laten eten? 18 Neen, van kindsbeen af bracht ik hem groot als een vader, Van de moederschoot af ben ik haar leidsman geweest. 19 Heb ik ooit een zwerver zonder kleding gezien, Of een arme zonder bedekking; 20 Hebben zijn lendenen mij niet moeten zegenen, Werd hij niet verwarmd door de wol mijner schapen? 21 Indien ik mijn hand tegen een rechtschapene ophief, Omdat ik bemerkte, dat men mij in de poort ondersteunde: 22 Dan valle mijn schouder uit het gewricht, Worde mijn arm uit het gelid gerukt; 23 Dan treffe mij de verschrikking van God, En ik houde geen stand voor zijn Majesteit! 24 Indien ik op goud mijn vertrouwen heb gesteld, Het fijnste goud mijn hoop heb genoemd; 25 Mij verheugd heb ik in de macht van mijn rijkdom, En in de geweldige winst van mijn hand: 26 Indien ik heb opgestaard naar de stralende zon, Naar de glanzende maan, die haar weg vervolgde, 27 Zodat mijn hart in het geheim werd verleid, En mijn hand mijn mond heeft gekust 28 Ook dat zou een halszaak voor het gerecht zijn geweest, Omdat ik God in den hoge had verloochend! 29 Heb ik mij in het ongeluk van mijn vijand verheugd, Of gejubeld, omdat onheil hem trof; 30 Heb ik mijn gehemelte niet verboden te zondigen, En door een verwensing zijn leven te eisen; 31 Hebben mijn tentgenoten niet gezegd: Wie verzadigt zich niet aan het vlees van zijn vijand? 32 De zwerver behoefde niet buiten te overnachten

Voor den reiziger heb ik de deuren geopend. 33 Indien ik mijn misdaad voor
de mensen bedekt heb, In mijn boezem mijn schuld heb verborgen, 34 Omdat
ik de grote menigte vreesde, En bang was voor de verachting der geslachten:
Dan moge ik verstommen, en de deur niet meer uitgaan, 35 Wie zou er dan
nog naar mij horen! Zie hier mijn handtekening! De Almachtige antwoorde
mij; Mijn beschuldiger schrijve zijn aanklacht neer! 36 Waarachtig, ik wil ze
op mijn schouder nemen Er mij als met een krans mee omhangen; 37 Ik zal
Hem mijn schreden een voor een tonen, En voor zijn aanschijn treden als
een vorst! 38 Indien mijn akker tegen mij klaagde Zijn voren gezamenlijk
weenden; 39 Indien ik zijn vrucht heb genoten, zonder te betalen, En zijn
bezitter liet zuchten: 40 Dan mogen doornen opschieten inplaats van tarwe,
En stinkend onkruid inplaats van gerst! Hier eindigen de woorden van Job.

32

1 Toen deze drie mannen het hadden opgegeven, Job te antwoorden,
omdat hij zich in hun ogen gerechtvaardigd had, 2 ontbrandde de toorn van
Elihoe den zoon van Barakel, den Boeziet, uit het geslacht van Ram. Tegen
Job ontbrandde zijn toorn, omdat hij zich tegenover God in het gelijk had
gesteld; 3 tegen zijn drie vrienden ontbrandde zijn toorn, omdat zij het juiste
antwoord niet hadden gevonden, en daardoor God hadden beschuldigd.
4 Zolang zij met Job spraken, had Elihoe gewacht, omdat zij ouder waren
dan hij. 5 Maar nu Elihoe bemerkte, dat er uit de mond van de drie mannen
geen antwoord meer kwam, ontbrandde zijn toorn. 6 En Elihoe, de zoon van
Barakel, den Boeziet, nam het woord en sprak: Ik ben jong van dagen, En
gij zijt bejaard; Daarom was ik beschroomd en bevreesd, U mijn mening
te zeggen. 7 Ik dacht: Laat de ouderdom spreken, De hoge leeftijd de
wijsheid verkonden! 8 Maar het is Gods geest in den mens, De adem van
den Almachtige, die hem inzicht verleent; 9 Het zijn dus niet de bejaarden,
die wijs zijn, Niet de grijsaards, die weten wat recht is. 10 Daarom zeg ik:
Luistert naar mij; Ik zal u verkonden, wat ik weet. 11 Zie, ik heb gewacht op
wat gij zoudt zeggen, En geluisterd naar uw betoog; Tot gij de juiste woorden
zoudt vinden, 12 Heb ik u al mijn aandacht gewijd. Maar zie, niemand van
u heeft Job weerlegd, Niemand zijn betoog beantwoord! 13 Zegt nu niet:
We zijn op de wijsheid gestuit God, geen mens kan hem verslaan! 14 Tegen
mij heeft hij nog geen bewijzen gebracht, En met de uwen weerleg ik hem
niet. 15 Zij zijn verslagen, weten niets meer te zeggen, De woorden laten
hen in de steek. 16 Ik heb gewacht, maar zij spreken niet, Ze staan daar, en
hebben geen antwoord meer; 17 Nu wil ik antwoorden op mijn beurt, Wil ik
verkonden, wat ik weet! 18 Want ik ben geladen met woorden, En de geest
in mijn binnenste prest mij er toe. 19 Zie, mijn geest is als wijn, die niet kan
gisten, En die nieuwe zakken doet bersten; 20 Ik moet spreken, om wat lucht
te krijgen, Mijn lippen openen, en antwoord geven. 21 Ik wil niemand naar
de ogen zien, En niemand vleien, wie het ook is; 22 Want ik heb geen verstand
van vleierij: Mijn Schepper rukte mij dan aanstonds weg!

33

1 Luister nu, Job, naar mijn rede, En leen het oor aan heel mijn betoog.
2 Zie, ik heb mijn mond geopend, Mijn tong in mijn gehemelte spreekt; 3 Mijn
hart stort woorden van wijsheid uit, Mijn lippen verkonden duidelijke taal!
4 De geest van God heeft mij gemaakt, De adem van den Almachtige mij het

leven geschonken; 5 Antwoord mij dus, zo ge kunt; Houd u gereed, stel u
tegen mij op! 6 Ik ben dus voor God aan u gelijk, Ook ik ben gekneed uit
leem: 7 Dus behoeft u geen vrees voor mij te verschrikken Mijn hand niet
zwaar u te drukken. 8 Ge hebt voor mijn eigen oren verklaard, En ik heb uw
woorden verstaan: 9 "Ik ben rein, zonder zonde, Ik ben zuiver, op mij rust
geen schuld!" 10 "Toch vindt Hij klachten tegen mij, En behandelt mij als zijn
vijand; 11 Hij steekt mijn voeten in het blok, Bespiedt al mijn gangen. 12 Zie,
als ik roep, antwoordt Hij niet Want God is groter dan een mens!" 13 Hoe
hebt ge Hem durven verwijten, Dat Hij op geen van uw woorden antwoord
geeft? 14 Het is, omdat God slechts eenmaal spreekt, En het geen tweede
keer herhaalt: 15 In een droom, in een nachtelijk visioen In de sluimering
op de sponde. 16 Dan opent Hij het oor van de mensen, En verschrikt hen
door zijn visioenen, 17 Om den mens van trots te weerhouden, Den man voor
hoogmoed te behoeden; 18 Om zo zijn ziel voor de groeve te bewaren, Zijn
leven voor de gang naar het graf. 19 Dan kastijdt Hij hem door smart op zijn
sponde, Door een koorts in zijn beenderen zonder eind, 20 Zodat zijn leven
van het brood gaat walgen, Zijn ziel van de begeerlijkste spijs; 21 Zijn vlees
slinkt zienderogen weg, Zijn gebeente, eens onzichtbaar, ligt bloot. 22 Maar
zelfs als zijn ziel het graf al nabij is, Zijn leven het oord van de doden: Zo hij
besluit in zijn hart, zich tot God te keren En hij zijn dwaasheid erkent: 23 Dan
treedt er voor hem een engel op, Een tolk, een uit de duizend. Dan wijst hij
den mens op zijn plicht, 24 Ontfermt zich zijner, en spreekt: Laat hem toch
niet in de groeve dalen, Ik heb zijn losprijs gevonden 25 Zijn vlees worde
frisser dan in zijn jeugd, Hij kere tot zijn jonkheid terug! 26 Dan laat God Zich
verbidden; genadig neemt Hij hem aan, Doet hem zijn aanschijn met jubel
aanschouwen, En schenkt den mens zijn gerechtigheid terug. 27 Dan juicht
hij het uit voor de mensen, en zegt: Ik heb gezondigd, het recht verdraaid,
Maar Hij heeft het niet op mij gewroken! 28 Zo behoedt Hij zijn ziel voor de
gang naar het graf, En verlustigt zijn leven zich in het licht! 29 Zie, dit alles
doet God Tweemaal, driemaal met een mens: 30 Hij brengt zijn leven terug
van het graf, En bestraalt hem met het levenslicht! 31 Luister dus, Job, en
hoor naar mij; Zwijg stil, en laat het spreken aan mij. 32 Hebt ge dan iets te
zeggen, antwoord mij; Spreek dan, want ik geef u gaarne gelijk. 33 Zo niet,
luister naar mij, En zwijg, ik zal u wijsheid leren!

34

1 Elihoe vervolgde en sprak: 2 Gij wijzen, hoort naar mijn rede; Verstandi-
gen, luistert naar mij: 3 Want het oor toetst de woorden, Zoals het gehemelte
spijzen keurt. 4 We moeten zelf onderzoeken, wat recht is, Onder elkander
beslissen wat goed is. 5 Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtschapen, Maar
God onthoudt mij mijn recht; 6 Ondanks mijn recht moet ik lijden, Mijn
wonde is ongeneeslijk, al ben ik niet schuldig! 7 Is er wel iemand als Job,
Die godslastering als water drinkt, 8 Die het gezelschap van boosdoeners
opzoekt En met slechte lieden omgang heeft? 9 Want hij zegt: Wat baat het
den mens, In God zijn behagen te stellen! 10 Verstandige lieden, hoort dus
naar mij: Onmogelijk; God doet geen kwaad, de Almachtige geen onrecht;
11 Want Hij vergeldt de mensen hun daden, Behandelt iedereen naar zijn
gedrag! 12 Waarachtig, God kan geen onrecht begaan, De Almachtige het
recht niet verkrachten! 13 Wie heeft de aarde onder zijn leiding gesteld

Wie Hem met de hele wereld belast? 14 Trekt Hij hun geest tot Zich terug,
Neemt Hij tot Zich hun levensadem, 15 Dan sterft onmiddellijk alle vlees,
Keert de mens terug tot stof! 16 Zijt ge verstandig, luister hiernaar, En
leen het oor aan mijn rede: 17 Kan Hij, die het recht zou haten, besturen;
Kan de Alrechtvaardige onrecht bedrijven? 18 Hij, die tot den koning zegt:
Belial Tot de edelen: Booswicht; 19 Die vorsten niet voortrekt, Den arme
niet achterstelt bij den rijke. Neen, ze zijn allen het werk zijner handen,
20 En sterven plotseling, midden in de nacht; Rijken worden opgeschrikt, en
gaan heen, Machtigen verdwijnen, al steekt men er de hand niet naar uit.
21 Want zijn ogen zijn op de wegen der mensen gericht, En Hij ziet al hun
schreden; 22 Er bestaat geen duister of donker, Waarin de boosdoeners zich
kunnen verbergen. 23 Neen, geen vaste tijd voor den mens, Om voor God
ten gericht te verschijnen; 24 Hij verplettert den machtige zonder verhoor,
En stelt anderen voor hem in de plaats. 25 Hij geeft dus acht op hun daden,
Hij stort ze omver in de nacht; 26 Ze worden verbrijzeld tot straf voor hun
boosheid, Hij tuchtigt ze op de plaats, waar allen het zien. 27 Want van Hem
zijn ze afgeweken, En hebben op geen van zijn paden gelet; 28 Ze hebben het
kermen der armen tot Hem doen komen, Zodat Hij het klagen der ellendigen
hoort. 29 Hield Hij Zich stil, wie zou ze beschuldigen Bedekte Hij zijn gelaat,
wie wees hen terecht? Neen, Hij houdt volk en eenling in het oog, 30 Opdat
geen boze regeert, het volk niet zondigt. 31 Maar als de boze tot God zegt: Ik
heb gedwaald, Doch ik wil niet meer zondigen; 32 Onderricht mij, totdat ik
tot inzicht kom; Heb ik misdaan, ik doe het niet meer! 33 Moet Hij, volgens u,
het dan toch maar vergelden, Omdat gij zijn gerechtigheid anders misprijst?
Gij hebt te beslissen, niet ik; Spreek dus uit, wat ge meent! 34 Verstandige
mensen zullen mij zeggen, Met den wijzen man, die mij hoort: 35 Job heeft
niet verstandig gesproken, Zijn rede getuigt niet van inzicht. 36 Waarachtig,
Job zal ten einde toe worden beproefd, Om zijn antwoorden, boosdoeners
waardig; 37 Want hij heeft bij zijn zonde de misdaad gevoegd, Ons te honen,
en tegen God een grote mond op te zetten!

35

1 Elihoe vervolgde, en sprak: 2 Houdt ge dit voor behoorlijk, Noemt ge
dit “mijn rechtvaardiging voor God”, 3 Als ge vraagt: Wat baat het mij, Wat
voordeel heb ik, als ik niet zondig? 4 Ik zal u antwoord geven op uw vraag,
En aan uw vrienden met u. 5 Blik naar de hemel op, en zie, Aanschouw
de wolken, hoog boven u uit! 6 Wanneer ge zondigt, wat deert het Hem;
Zijn uw misdrijven talrijk, wat doet het Hem; 7 Zijt ge rechtschapen, wat
schenkt ge Hem, Of wat ontvangt Hij van u? 8 Uw boosheid raakt enkel
den mens, als gij, Uw gerechtigheid het mensenkind! 9 Men klaagt wel over
allerhande verdrukking En jammert onder de macht der tyrannen, 10 Maar
men zegt niet: Waar is God, die ons schiep, Die ons visioenen geeft in de
nacht, 11 Die ons onderricht door de dieren der aarde Door de vogels in de
lucht ons wijsheid leert. 12 Zo roept men wel, maar Hij antwoordt niet, Om
de hoogmoed der bozen. 13 Maar als God niet luistert naar ijdel geroep,
De Almachtige er geen aandacht aan schenkt, 14 Hoeveel te minder, als ge
beweert, dat ge Hem niet bespeurt, Dat ge een proces met Hem aangaat, en
gij op Hem wacht; 15 Of zelfs, dat zijn gramschap niet straft, En dat Hij niet

eens de misdaad kent! 16 Job opent zijn mond tot ijdel gezwets, Spreekt grote
woorden in onverstand.

36

1 Vierde rede: mag de mens God ter verantwoording roepen? Elihoe
vervolgde, en sprak: 2 Heb nog een weinig geduld, en ik zal u onderrichten,
Want er valt nog genoeg ten gunste van de Godheid te zeggen; 3 Ik wil
mijn kennis tot het uiterste voeren, Om mijn Schepper te rechtvaardigen.
4 Neen, mijn woorden liegen niet: Ge hebt met iemand te doen, die het eerlijk
meent. 5 Ja, God is groot: Hij veracht den rechtschapene niet; 6 Machtig:
Hij laat den boze niet leven! Hij verschaft aan de verdrukten hun recht,
7 Van de rechtvaardigen wendt Hij zijn ogen niet af; Hij zet ze bij koningen
op de troon, Hoog plaatst Hij hun zetel voor eeuwig! 8 Maar worden zij
in boeien geklonken, In koorden van ellende gevangen, 9 Dan brengt Hij
hun daardoor hun gedrag onder het oog, En hun zonden uit hoogmoed
ontstaan; 10 Zo opent Hij hun oor ter belering, En vermaant ze, zich van
hun ongerechtigheid te bekeren. 11 Wanneer ze dan luisteren, en Hem weer
dienen, Dan slijten ze hun dagen in geluk, Hun jaren in weelde; 12 Maar
wanneer ze niet willen horen, Dan gaan ze heen naar het graf, En komen
om door onverstand. 13 En de verstokten, die er toornig om worden, En niet
smeken, als Hij ze bindt: 14 Zij sterven al in hun jeugd, Hun leven vliedt
heen in de jonge jaren. 15 Hij redt dus den ellendige door zijn ellende, En
opent zijn oor door zijn nood! 16 Zo trekt Hij ook u uit de muil van ellende
Inplaats daarvan zal het onbekrompen overvloed zijn, En het genot van een
dis, met vette spijzen beladen. 17 Maar oordeelt gij geheel als een boze zijn
gericht zal u treffen, 18 Pas dus op, dat de wrevel u geen straf komt brengen,
Waarvan de grootste losprijs u niet zou ontslaan; 19 Uw smeken tot Hem
in de nood niets bereiken Al doet ge het ook uit al uw kracht. 20 Laat de
dwaasheid u toch niet bedriegen Om u te verheffen met hen, die wijs willen
zijn; 21 Wacht u ervoor, u tot de zonde te wenden, Want hierdoor juist werdt
gij door ellende bezocht! 22 Zie, God is groot door zijn kracht: Wie is heerser
als Hij? 23 Wie schrijft Hem zijn weg voor, Wie zegt: Gij handelt verkeerd?
24 Denk er aan, dat ook gij zijn daden verheft, Die de stervelingen moeten
bezingen, 25 Die iedere mens moet overwegen, Ieder mensenkind van verre
beschouwt. 26 Zie, God is groot: wij begrijpen Hem niet, Het getal van zijn
jaren is zelfs niet te schatten! 27 Hij trekt uit de zee de druppels omhoog,
Vervluchtigt de regen tot zijn nevel, 28 Die de wolken naar beneden doet
stromen, En op alle mensen doet storten; 29 Wie begrijpt de sprei van de
wolken En de gedaante van zijn tent? 30 Zie, Hij spreidt zijn nevel uit over
de zee, En houdt haar kolken bedekt. 31 Want daarmee spijst Hij de volken
En geeft Hij voedsel in overvloed. 32 In zijn handen verbergt Hij de bliksem,
En zendt hem af op zijn doel; 33 Zijn strijdkreet kondigt Hem aan, Zijn woede
ontketent de storm!

37

1 Ja, hierover siddert mijn hart, En springt op van zijn plaats. 2 Hoort, hoort
het bulderen van zijn stem, Het gebrom, dat komt uit zijn mond. 3 Langs heel
de hemel slingert Hij zijn bliksem, En tot de grenzen der aarde. 4 Zijn stem
gromt achter Hem aan, Hij dondert met zijn machtige kreet; Hij houdt de
bliksem niet terug, Wanneer zijn stem zich laat horen. 5 Maar ook wonderen

wrocht God door zijn stem, Doet grote, onbegrijpelijke dingen! 6 Hij spreekt
tot de sneeuw: Val op aarde neer; Tot de regenstromen: Weest hevig! 7 Dan
sluit Hij alle mensen op, Opdat ieder sterveling zijn werk erkent; 8 Ook de
dieren zoeken hun schuilplaats op, En leggen zich neer in hun holen. 9 Uit
zijn kamer komt de wervelwind, Uit zijn voorraadschuren de koude; 10 Door
de adem Gods wordt het ijs gestolten, De watervlakte in boeien gelegd;
11 Het zwerk belaadt Hij met dampen, En spreidt zijn lichtende wolken uit.
12 Ze zweven naar alle kanten rond, En gaan, zoals Hij het beschikt, Om
te volbrengen, wat Hij hun gebiedt, Op de oppervlakte der aarde: 13 Is het
tot straf, ze volbrengen zijn wil; Is het tot zegen, ze voeren hem uit. 14 Job,
schenk er uw aandacht aan, Houd op, en let op Gods wonderen! 15 Begrijpt
ge, hoe God ze gebiedt, En het licht van zijn wolken doet flitsen; 16 Begrijpt ge
iets van het zweven der wolken, Van de wonderwerken van den Alwetende?
17 Gij, wiens kleren te warm zijn, Als de aarde amechtig van de zuidenwind
ligt: 18 Kunt gij, evenals Hij, het zwerk tot een uitspansel strijken, Vast als een
spiegel van gegoten metaal? 19 Laat mij weten, wat wij Hem zullen zeggen,
Wij, die door de duisternis hulpeloos staan! 20 Zal deze wijken wanneer
ik het zeg; Worden weggevaagd, als de mens het beveelt? 21 Neen, thans
aanschouwt men geen licht, Het is door de wolken verduisterd; Maar een
wind steekt op, en bezemt ze weg: 22 En uit het Noorden breekt de goudglans
door! God is van ontzagwekkende luister omringd: 23 Wij dringen dus niet
tot den Almachtige door! Hij is groot in kracht en gerechtigheid; Hij is de
Heer van het recht, die nimmer verdrukt! 24 Daarom moeten de mensen
Hem vrezen, Doorgronden Hem al de wijzen niet!

38

1 Nu nam Jahweh het woord, en sprak tot Job in de storm: 2 Wie zijt gij, die
de Voorzienigheid duister maakt Door woorden zonder verstand? 3 Omgord
uw lenden als een man, Ik zal u vragen stellen, gij moogt Mij leren! 4 Waar
waart ge, toen Ik de aarde grondde: Vertel het, zo ge er iets van weet! 5 Wie
heeft haar grootte bepaald: gij weet het zo goed; Wie het meetsnoer over
haar gespannen? 6 Waarop zijn haar zuilen geplaatst, Of wie heeft haar
hoeksteen gelegd: 7 Onder het gejuich van het koor der morgensterren, Het
jubelen van de zonen Gods? 8 Wie heeft de zee achter deuren gesloten,
Toen zij bruisend uit de moederschoot kwam; 9 Toen Ik haar de wolken
gaf als een kleed, De nevel als haar windsels; 10 Toen Ik haar grenzen heb
gesteld, Slagboom en grendels haar gaf; 11 Toen Ik sprak: Ge komt tot hier
en niet verder, Hier wordt de trots van uw golven gebroken! 12 Hebt gij
ooit in uw leven de morgen ontboden, De dageraad zijn plaats bestemd,
13 Om de zomen der aarde te bezetten En er vlammen uit te schudden?
14 Zij flonkert als een kostbare zegelsteen, Wordt bontgeverfd als een kleed,
15 Totdat de stralen hun licht wordt ontnomen, Hun opgeheven arm wordt
gebroken. 16 Zijt ge doorgedrongen tot de bronnen der zee, Hebt ge de
bodem van de Oceaan bewandeld; 17 Zijn u de poorten des doods getoond,
De wachters der duisternis u verschenen; 18 Hebt ge de breedten der aarde
omvat: Zeg op, wanneer ge dit allemaal weet! 19 Waar is de weg naar de
woning van het licht, En waar heeft de duisternis haar verblijf, 20 Zodat gij
ze naar hun plaats kunt brengen, En hun de paden naar huis kunt leren?
21 Ge weet het toch, want toen werdt ge geboren, Het getal van uw jaren is

immers zo groot! 22 Zijt ge doorgedrongen tot de schuren der sneeuw, Hebt
ge de opslagplaatsen van de hagel aanschouwd, 23 Die Ik heb opgespaard
voor de tijd van benauwing, Voor de dag van aanval en strijd? 24 Waar is
de weg, waar de kou zich verspreidt, Waar de oostenwind over de aarde
giert? 25 Wie heeft voor de stortvloed kanalen gegraven, En paden voor
de donderwolken, 26 Om regen te geven op onbewoond land, Op steppen,
waar zich geen mens bevindt; 27 Om woestijn en wildernis te verzadigen,
Uit de dorre grond het gras te doen spruiten? 28 Heeft de regen een vader,
Of wie heeft de druppels van de dauw verwekt; 29 Uit wiens schoot is het
ijs te voorschijn gekomen, Wie heeft het rijp in de lucht gebaard? 30 De
wateren worden hard als steen, De vlakte van de Afgrond sluit zich aaneen!
31 Kunt gij de banden der Plejaden knopen, Of de boeien van de Orion slaken;
32 Kunt gij de maan op tijd naar buiten doen treden, Leidt gij de Beer met
zijn jongen? 33 Schrijft gij de hemel de wetten voor, Stelt gij zijn macht
over de aarde vast; 34 Verheft gij uw stem tot de wolken, Gehoorzaamt ù de
watervloed? 35 Zendt gij de bliksems uit, en ze gaan; Zeggen ze tot u: Hier zijn
we terug? 36 Wie heeft inzicht aan den reiger gegeven Verstand geschonken
aan den haan; 37 Wie telt met wijsheid de wolken af, En giet de zakken van de
hemel leeg: 38 Wanneer de bodem hard is als ijzer, De kluiten aan elkander
kleven? 39 Jaagt gij een prooi voor de leeuwin, Stilt gij de honger der welpen,
40 Wanneer ze in hun holen liggen, Of loeren tussen de struiken? 41 Wie geeft
ze tegen de avond haar buit, Wanneer haar jongen tot de Godheid roepen,
En zonder voedsel rond blijven snuffelen, Op zoek naar spijs?

39

1 Kent gij de tijd, waarop de gemzen springen, Neemt gij het jongen der
hinden waar; 2 Telt gij de maanden van haar dracht, Bepaalt gij de dag, dat
zij werpen? 3 Ze krommen zich, drijven haar jongen uit, En haar weeën zijn
heen; 4 Haar jongen worden sterk, groeien op in de steppe, Lopen weg, en
keren niet tot haar terug! 5 Wie heeft den woudezel in vrijheid gelaten, Wie
dien wilde de boeien geslaakt, 6 Hem, wien Ik de woestijn tot woning gaf, De
zilte steppe tot verblijf; 7 Die spot met het lawaai van de stad, Die zich niet
stoort aan het razen der drijvers; 8 Die de bergen als zijn weide doorsnuffelt,
En naar al wat groen is, neust. 9 Wil de woudos ù dienen, Aan ùw krib
overnachten; 10 Slaat gij een touw om zijn nek, Egt hij de voren achter ú?
11 Vertrouwt ge op hem om zijn geweldige kracht, Laat ge aan hem uw arbeid
over; 12 Rekent ge op hem, om uw oogst te gaan halen, En uw graan op uw
dorsvloer te brengen? 13 Vrolijk klapwiekt de struis, De moeder van kostbare
veren en pennen, 14 Maar die haar eieren stopt in de grond, En ze uitbroeien
laat op het zand. 15 Ze vergeet, dat een voet ze vertrappen kan, Dat de wilde
beesten ze kunnen verpletteren; 16 Ze is hard voor haar jongen, alsof het de
hare niet zijn, Het deert haar niet, al is haar moeite vergeefs: 17 Want God
heeft haar de wijsheid onthouden, Geen verstand haar geschonken. 18 Toch
rent ze weg, zodra de boogschutters komen, En spot met het paard en zijn
ruiter! 19 Geeft gij het paard zijn heldenmoed, Hebt gij zijn nek met kracht
bekleed; 20 Laat gij als een sprinkhaan het springen, Laat gij het hinniken,
geweldig en fier? 21 Het draaft door het dal, het juicht in zijn kracht, En
stormt op de wapenen aan; 22 Het spot met angst, wordt nimmer vervaard,
En deinst niet terug voor het zwaard. 23 Boven op zijn rug rammelt de koker

met pijlen, Bliksemt de lans en de speer; 24 Ongeduldig, onstuimig verslindt
het de bodem, Niet meer te temmen, als de bazuinen weerschallen. 25 Bij
iedere trompetstoot roept het: Hoera! Van verre reeds snuift het de strijd,
De donderende stem van de leiders, Het schreeuwen der krijgers! 26 Stijgt
de sperwer op door uw beleid, En slaat hij zijn vleugels uit naar het zuiden?
27 Neemt op uw bevel de gier zijn vlucht, En bouwt hij zijn nest in de hoogte?
28 Hij woont en nestelt op rotsen, Op steile en ontoegankelijke klippen; 29 Van
daar beloert hij zijn prooi, Uit de verte spieden zijn ogen. 30 Zijn jongen
slurpen bloed, Waar lijken liggen, hij is er terstond!

40

1 Nu vervolgde Jahweh tot Job, en sprak: 2 Zal nu de bediller van den
Almachtige zwijgen; Of weet de vitter op God hier nog antwoord op? 3 Maar
Job antwoordde Jahweh, en sprak: 4 Ik ben lichtzinnig geweest: Wat zou
ik hierop kunnen zeggen; Ik leg mijn hand op mijn mond. 5 Ik heb eens
gesproken, maar doe het niet weer; Tweemaal, maar ik begin niet opnieuw!
6 Maar Jahweh vervolgde, en sprak tot Job in de storm 7 Omgord uw lenden
als een man, Ik zal u vragen stellen, gij moogt Mij leren! 8 Wilt ge ook nu
nog mijn gerechtigheid loochenen, Mij in het ongelijk stellen, om gelijk te
hebben? 9 Hebt ge dan een arm, zoals God, Kunt ge donderen met een stem
als de zijne? 10 Tooi u dan eens met grootheid en luister, Bekleed u met glorie
en majesteit! 11 Stort eens uw toorn in stromen uit, En verneder, wat trots is,
met uw blik; 12 Zie op alle hoogmoedigen neer, en trap ze ineen, Verpletter
de bozen terstond; 13 Stop ze allen weg in de grond, Zet ze gevangen in het
verborgen oord: 14 Dan zal Ik de eerste zijn, die u prijst, Omdat het uw
rechterhand is, die u helpt! 15 Maar zie, daar staat het Nijlpaard, dat Ik
heb geschapen, Het vreet gras als een rund. 16 Zie eens, wat kracht in zijn
lenden, Wat sterkte in de spieren van zijn buik! 17 Hij spant zijn staart als
een ceder, De spieren van zijn dijen tot een bundel; 18 Zijn schonken zijn
koperen buizen, Zijn knoken als ijzeren staven. 19 Hij is het meesterwerk van
God Gemaakt, om over zijn buurtschap te heersen! 20 Ja, de bergen brengen
hem schatting, Met al het wild, dat daar speelt; 21 Onder de lotus vleit hij zich
neer, Verscholen in riet en moeras; 22 Lotusstruiken beschutten hem met
hun schaduw, De waterwilgen staan om hem heen; 23 Al raast de stroom, hij
is niet bang, Onverschrokken, al stijgt de Jordaan tot zijn muil. 24 Wie durft
hem bij zijn ogen grijpen, Zijn neus met harpoenen doorboren!

41

1 Vangt gij den Krokodil met de angel, Bindt ge hem de tong met koorden
vast; 2 Steekt ge hem een stok door de neus, Haalt ge een ring door zijn kaken;
3 Zal hij heel veel tot u smeken, Of lieve woordjes tot u richten? 4 Zal hij een
contract met u sluiten, En neemt ge hem voorgoed in uw dienst; 5 Kunt ge
met hem als met een vogeltje spelen, Bindt ge hem voor uw dochtertjes vast;
6 Kunnen uw makkers hem verhandelen, En onder de venters verdelen?
7 Kunt ge zijn huid met spiesen beplanten, Zijn kop met een vissersharpoen?
8 Probeer eens, de hand op hem te leggen, Maar denk aan de strijd; ge doet
het zeker niet weer, 9 Want uw hoop komt vast bedrogen uit! Reeds bij zijn
aanblik wordt men neergeslagen 10 Er is niemand vermetel genoeg, hem te
wekken. Wie houdt voor hem stand, 11 Wie treedt tegen hem op, en blijft
ongedeerd: Onder de ganse hemel Is er niet één! 12 Ik wil niet zwijgen over

zijn leden, Maar spreken over zijn nooit geëvenaarde kracht. 13 Wie heeft
ooit zijn kleed opgelicht, Is doorgedrongen tussen zijn dubbel kuras? 14 Wie
opent de dubbele deur van zijn muil; Rondom zijn tanden verschrikking!
15 Zijn rug is als rijen van schilden, Die als een muur van steen hem
omsluiten 16 Het een ligt vlak naast het ander, Geen tocht kan er door; 17 Ze
grijpen aan elkander vast, En sluiten onscheidbaar aaneen. 18 Door zijn
niezen danst het licht, Zijn ogen zijn als de wimpers van het morgenrood;
19 Uit zijn muil steken toortsen, En schieten vuurvonken uit; 20 Er stijgt rook
uit zijn neusgaten op, Als uit een dampende en ziedende ketel. 21 Zijn adem
zet kolen in vuur, Uit zijn bek stijgen vlammen omhoog; 22 In zijn nek zetelt
kracht, Ontsteltenis danst voor hem uit; 23 Zijn vleeskwabben sluiten stevig
aaneen, Onbeweeglijk aan hem vastgegoten; 24 Zijn hart is vast als een kei,
Hecht als een onderste molensteen: 25 Voor zijn majesteit sidderen de baren
Trekken de golven der zee zich terug. 26 Het zwaard, dat hem treft, is er
niet tegen bestand, Geen lans, geen speer en geen schicht. 27 Hij rekent het
ijzer voor stro, Voor vermolmd hout het koper; 28 Geen pijlen jagen hem op
de vlucht, Slingerstenen zijn hem maar kaf; 29 Een werpspies schijnt hem
een riet, Hij lacht om het suizen der knots. 30 Onder zijn buik zitten puntige
scherven, Als een dorsslee krabt hij ermee op het slijk; 31 Hij doet de afgrond
koken als een ketel, Verandert de zee in een wierookpan; 32 Achter hem aan
een lichtend spoor, Als had de afgrond zilveren lokken. 33 Zijns gelijke is er
op aarde niet; Geschapen, om niemand te vrezen; 34 Op al wat trots is, ziet
hij neer, Hij is koning over alle verscheurende beesten!

42

1 En Job antwoordde Jahweh, en sprak: 2 Ik weet, dat Gij alles vermoogt,
En geen uwer plannen wordt verijdeld. 3 Ja, wie zou de Voorzienigheid
duister maken Door woorden zonder verstand? Ik heb dus zonder inzicht
gesproken, Over dingen, te wonderbaar voor mijn begrip! 4 Ach, luister
toch, als ik spreek; En leer mij, als ik U vragen stel! 5 Door horen zeggen
heb ik van U vernomen, Maar thans heeft mijn eigen oog U aanschouwd:
6 Daarom herroep ik, wat ik gezegd heb, En doe ik boete in stof en as! 7 Toen
Jahweh tot Job dit betoog had gehouden, sprak Hij tot Elifaz van Teman: Mijn
gramschap is tegen u en uw beide vrienden ontstoken, omdat gij over Mij de
waarheid niet hebt gezegd, evenals mijn dienaar Job. 8 Neemt daarom zeven
stieren en zeven rammen, en gaat ermee naar mijn dienaar Job; draagt
ze voor u als een brandoffer op, en laat mijn dienaar Job voor u bidden.
Dan zal Ik terwille van hem u niet straffen voor de dwaasheid, dat gij over
Mij de waarheid niet hebt gezegd, evenals mijn dienaar Job. 9 Elifaz van
Teman, Bildad van Sjóeach en Sofar van Naäma gingen dus heen, en deden
wat Jahweh hun bevolen had. En Jahweh was Job terwille. 10 Nadat Job dus
voor zijn vrienden gebeden had, herstelde hem Jahweh niet alleen in zijn
vroegere staat, maar schonk hem het dubbele van wat hij vroeger bezat.
11 Nu kwamen al zijn broers en zusters, en al zijn vroegere kennissen naar
hem toe, en hielden maaltijd met hem in zijn huis; zij beklaagden hem en
troostten hem over al het leed, dat Jahweh over hem had gebracht, en gaven
hem allen een gouden munt en een gouden ring ten geschenke. 12 En Jahweh
zegende het verder leven van Job nog meer dan het vroegere: hij kreeg
veertienduizend schapen en zesduizend kamelen, duizend koppel runderen
en duizend ezelinnen. 13 Ook kreeg hij twee maal zeven zonen en drie

dochters; 14 de eerste noemde hij Jemima, de tweede Kesia en de derde Kéren-Happoek. 15 In heel het land werden geen vrouwen gevonden, zo schoon als de dochters van Job; haar vader gaf haar een erfdeel evenals aan haar broers 16 Daarna leefde Job nog honderd veertig jaar, en mocht niet alleen zijn kinderen aanschouwen, maar ook zijn kleinkinderen tot in het vierde geslacht. 17 En Job stierf oud en hoogbejaard.

De psalmen

1

1 Gelukkig de man, Die de raad der goddelozen niet volgt, Niet de weg der
zondaars betreedt, Niet neerzit in de kring van de spotters; 2 Maar die zijn
vreugde vindt in Jahweh's wet, En dag en nacht zijn wet overweegt. 3 Hij
is als een boom, aan stromend water geplant, Die zijn vrucht geeft op tijd,
Waarvan het blad niet verwelkt: Al wat hij doet zal gedijen. 4 De goddelozen
zal het heel anders gaan: Als kaf opgejaagd door de wind! 5 Daarom houden
de bozen het bij het oordeel niet uit, De zondaars niet in de gemeenschap der
vromen. 6 Want Jahweh kent het pad der rechtvaardigen, Maar de weg der
goddelozen loopt uit op verderf.

2

1 Waarom razen de volken, Bluffen de naties, 2 Komen de koningen der
aarde bijeen, Spannen de vorsten samen tegen Jahweh en zijn Gezalfde:
3 "Laat ons hun ketens verbreken, Ons van hun boeien ontslaan!" 4 Die in de
hemelen woont, lacht hen uit, Jahweh bespot ze; 5 Dan dreigt Hij ze toornig,
Doet ze rillen voor zijn gramschap: 6 "Ik zelf stel Mij een koning aan, Op
Sion, mijn heilige berg!" 7 Nu wil Ik Jahweh's beslissing verkonden; Hij heeft
Mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt. 8 Vraag Mij: dan
geef Ik U de volkeren tot erfdeel, En de grenzen der aarde tot uw bezit; 9 Gij
moogt ze vermorzelen met ijzeren knots, En stuk slaan als een aarden pot.
10 Koningen, bedenkt het dus wel; Weest gewaarschuwd, wereldregeerders!
11 Dient Jahweh in vreze; Beeft, en kust Hem de voeten! 12 Anders ontsteekt
Hij in toorn, en loopt gij uw verderf tegemoet, Want licht kan zijn gramschap
ontvlammen. Gelukkig, wie tot Hem zijn toevlucht neemt!

3

1 Een psalm van David, bij zijn vlucht voor zijn zoon Absalom. Jahweh,
hoe talrijk zijn mijn belagers, Hoe talrijk, die tegen mij opstaan; 2 Hoe velen,
die van mij zeggen: Voor hem geen heil bij zijn God! 3 Toch zijt Gij, Jahweh,
het schild dat mij dekt, Mijn glorie en trots! 4 Ik behoef maar tot Jahweh te
roepen, Dan verhoort Hij mij van zijn heilige berg. 5 Ik leg mij neer, slaap
rustig in, Ontwaak, want Jahweh beschut mij. 6 Zo vrees ik de duizenden
niet, Die van alle kant mij omringen. 7 Sta op dan, Jahweh; Red mij, mijn God!
Want Gij slaat al mijn vijanden in het gezicht, Stoot de bozen hun tanden
stuk. 8 Bij U, Jahweh, is redding; Op uw volk rust uw zegen.

4

1 Voor muziek begeleiding: met harpen. Een psalm van David. Verhoor
mij, als ik roep, Mijn rechtvaardige God! Breng mij verlichting in mijn
benauwdheid; Ontferm U mijner, en hoor mijn gebed. 2 Kinderen, hoe
lang nog zwaarmoedig; Waarom ijdele verwachting, bedriegelijke hoop
nagejaagd? 3 Beseft toch, dat Jahweh wonderen doet voor die Hem bemint,
Dat Jahweh luistert, als ik Hem roep. 4 Moogt gij al uit het veld zijn
geslagen, zondigt niet; Op uw sponde pruilen, blijft zwijgen. 5 Brengt uw
verschuldigde offers, En stelt uw vertrouwen op Jahweh. 6 Velen zeggen:

“Wie verleent ons geluk; Laat het licht van uw aanschijn over ons opgaan!”
7 Jahweh, Gij bereidt mijn hart groter vreugd, Dan hùn door overvloed van
koren en most. 8 In vrede leg ik mij neer, En aanstonds sluimer ik in; Want
Gij alleen, Jahweh, Laat mij zonder zorgen rusten.

5

1 Voor muziekbegeleiding: met fluiten. Een psalm van David. Jahweh,
hoor naar mijn roepen, Let op mijn zuchten; 2 Luister naar mijn schreien,
Mijn Koning en God. 3 Want tot U richt ik mijn bede, o Jahweh, Reeds in
de vroegte hoort Gij mijn smeken; ‘s Morgens leg ik het voor U neer, En zie
vertrouwend naar U op. 4 Gij zijt geen God, wien de boosheid behaagt, Nooit
is de zondaar U welkom; 5 Geen goddeloze mag Voor uw ogen verschijnen!
Gij haat al wie ongerechtigheid pleegt, 6 En leugenaars richt Gij te gronde;
De man van bloed en bedrog Is een afschuw voor Jahweh. 7 Maar door uw
grote genade Mag ìk uw huis binnengaan, En naar uw heilige tempel gericht,
U vol eerbied aanbidden. 8 Geleid mij, o Jahweh, Naar uw gerechtigheid; En
om wille van die mij belagen, Baan mij de weg voor uw aanschijn. 9 Neen,
in hun mond is geen waarheid, En hun hart is bedorven; Een open graf is
hun keel, Ze huichelen met hun tong. 10 Laat ze boeten, o God, Aan eigen
sluwheid te gronde gaan; Stoot ze weg om hun talrijke zonden, Want ze zijn
weerbarstig tegen U. 11 Dan verheugen zich allen, Die tot U vluchten; Jubelen
eeuwig, Daar Gij ze beschermt; En juichen in U, Die uw Naam beminnen.
12 Want Gij zegent den rechtvaardige, Jahweh; Als een schild dekt hem uw
liefde.

6

1 Voor muziekbegeleiding: met harpen en bassen. Een psalm van David.
Jahweh, straf mij niet in uw toorn, En tuchtig mij niet in uw gramschap.
2 Ontferm U, Jahweh, want ik verkwijn; Schenk mij genezing, o Jahweh.
Want mijn beenderen rillen, 3 Mijn ziel is hevig ontsteld. Jahweh, hoe lang
nog; 4 Jahweh, houd op! Spaar mijn leven, En kom mij te hulp om uw
goedheid. 5 Want in de dood denkt niemand aan U; Wie prijst U nog in het
dodenrijk? 6 Ik ben afgetobd Door mijn kreunen; Nacht aan nacht besproei
ik mijn sponde, Bevochtig mijn kussen met tranen; 7 Mijn oog is dof van
verdriet, Mat van al die mij kwellen. 8 Booswichten, weg van mij, allen!
Want Jahweh heeft mijn schreien gehoord, 9 Jahweh heeft naar mijn smeken
geluisterd, Jahweh verhoort mijn gebed. 10 Al mijn vijanden zullen worden
beschaamd en hevig ontstellen, Plotseling vluchten, met schande bedekt.

7

1 Een klaaglied van David, dat hij Jahweh toezong naar aanleiding van
Koesj, den Benjamiet. Jahweh, mijn God, tot U neem ik mijn toevlucht; Help
mij, en verlos mij van al mijn vervolgers, 2 Opdat ze mij niet als leeuwen
verscheuren, En wegslepen, reddeloos verloren. 3 Jahweh, mijn God, als ik
dat zelf heb gedaan, Als er onrecht kleeft aan mijn handen, 4 Als ik kwaad
heb vergolden hem, die het mij aandeed, Heb uitgeplunderd, die mij zonder
reden bestreed: 5 Laat dan de vijand mij achtervolgen, Totdat hij me grijpt;
Mijn leven op de grond vertrappen, Mijn eer vergooien in het slijk. 6 Maar
nu, o Jahweh, sta op in uw toorn, Verhef U tegen mijn grimmigen vijand;
Waak op tot het oordeel, dat Gij zelf hebt gewild, 7 Laat de scharen der

volken U omringen! Span de vierschaar over haar in den hoge, 8 Als rechter
der volken, o Jahweh; Doe mij recht, Jahweh, naar mijn gerechtigheid En
naar de onschuld mijns harten. 9 Maak een einde aan de boosheid der
zondaars, Maar laat de rechtvaardige blijven bestaan! Gij zijt het, die harten
en nieren doorgrondt, Rechtvaardige God! 10 Het is God, die mijn schild
draagt, Die redt de oprechten van hart; 11 Maar ook een rechtvaardig rechter
is God, Een God, wiens gramschap voortdurend blijft dreigen. 12 Bekeert
men zich niet, dan scherpt Hij zijn zwaard, Dan spant en richt Hij zijn
boog, 13 Houdt moordende wapens gereed, Maakt zijn pijlen als brandende
schichten. 14 Ziet, die met valsheid bevrucht is en zwanger van onheil, Baart
enkel ontgoocheling; 15 Die een put graaft en uitdiept, Valt in de kuil, die hij
delft. 16 Zo keert zijn onrecht op zijn eigen hoofd terug, Valt op eigen schedel
zijn misdaad! 17 Dan zal ik Jahweh om zijn gerechtigheid prijzen, De naam
van Jahweh, den Allerhoogste, bezingen!

8

1 Voor muziekbegeleiding: met de gittiet. Een psalm van David. Jahweh,
onze Heer, Hoe heerlijk is uw Naam over heel de aarde! Laat mij uw glorie
bezingen hoog aan de hemel: 2 Uit de mond van kind en zuigeling stemt Gij U
een loflied aan, Om uw vijand te verstommen, Uw tegenstanders en haters.
3 Als ik de hemelen zie, het werk uwer vingers, De maan en de sterren, die Gij
een plaats hebt bereid: 4 Wat is dan een mens, dat Gij hem zoudt gedenken,
Een mensenkind, dat Gij acht op hem slaat? 5 Toch hebt Gij hem haast tot
een godheid gemaakt, Hem met glorie en luister gekroond. 6 Gij hebt hem
gesteld over het werk uwer handen, En alles aan zijn voeten gelegd: 7 Al de
schapen en runderen, En de beesten in het wild; 8 De vogels in de lucht en
de vissen in zee, Al wat de paden der zeeën bewandelt. 9 Jahweh, onze Heer,
Hoe heerlijk is uw Naam over heel de aarde!

9

1 Voor muziekbegeleiding. Wijze: De dood van den zoon. Een psalm van
David. Met heel mijn hart wil ik U loven, o Jahweh En al uw wonderen ver-
melden; 2 In U mij verheugen en juichen, Uw Naam, Allerhoogste, bezingen!
3 Want mijn vijanden hebben de vlucht moeten nemen, Ze zijn gestruikeld
en kwamen om voor uw blik; 4 Want Gij hebt mijn pleit en belangen behar-
tigd, Als rechtvaardig Rechter uw troon bestegen. 5 De heidenen hebt Gij
bestraft, De goddelozen vernietigd, Zelfs hun naam uitgewist Voor altijd en
immer. 6 De vijanden werden tot zwijgen gebracht, Voor goed hun zwaarden
gebroken; Hun steden hebt Gij verwoest, Zelfs de herinnering er aan ging
verloren. 7 Ziet, Jahweh troont in eeuwigheid, Houdt zijn rechterstoel voor
het oordeel gereed; 8 Rechtvaardig richt Hij de wereld, Vonnist de volken,
zoals ze verdienen. 9 Zo bleef Jahweh een toevlucht voor de verdrukten, Een
wijkplaats in tijden van nood; 10 Die uw Naam kennen, mochten steeds op
U hopen, Want nooit verliet Gij, die U zochten, o Jahweh! 11 Zingt nu voor
Jahweh, die de Sion bewoont, Roept tot de volken zijn daden; 12 Want de
Bloedwreker blijft de verdrukten gedenken, Vergeet hun noodkreten niet.
13 Jahweh, wees mij genadig; zie mijn ellende, door mijn haters berokkend,
Trek mij omhoog uit de poorten des doods, 14 Opdat ik overal uw lof mag
verkonden, Om uw redding juichen in de poorten der dochter van Sion. 15 De
heidenen zinken weg in de kuil, die ze groeven, Hun voet is gevangen in het

net, dat ze spanden; 16 Jahweh heeft Zich doen kennen, en vonnis gewezen:
De goddeloze ligt in zijn eigen daden verstrikt. 17 Zó mogen ook de zondaars
naar het dodenrijk varen, Alle heidenen, die God niet gedenken; 18 Maar
de arme worde niet eeuwig vergeten, De hoop der verdrukten niet altijd
beschaamd. 19 Sta op dan, Jahweh! Laat zich de mens niet vermeten, Maar
laat de heidenen worden gericht voor uw aanschijn. 20 Jahweh, geef hun een
les, Waaruit de heidenen leren, dat ze maar mens zijn.

10

1 Waarom, Jahweh, zoudt Gij veraf blijven staan, U verbergen in tijden van
nood? 2 Waarom zou de arme zich ergeren aan de trots van den boze, In de
listen worden verstrikt, die hij spon? 3 Zie, de goddeloze pocht op zijn lusten,
De woekeraar prijst zich gelukkig, 4 De zondaar trekt honend zijn neus op
voor Jahweh, En denkt maar: “Hij straft niet; er is geen God!” 5 Zijn wandel
is altijd krom uw wetten gooit hij ver van zich af, En wie hem weerstaat, fluit
hij uit; 6 Hij zegt bij zich zelf: “Nooit zal ik wankelen; Van geslacht tot geslacht
treft mij ongeluk noch vloek!” 7 Zijn mond zit vol bedrog en geweld, Verderf
en onheil kleven aan zijn tong. 8 Hij legt zich in hinderlaag achter de heggen,
Om heimelijk de onschuld te moorden. Zijn ogen begluren den zwakke, 9 Hij
ligt op de loer als een leeuw in zijn hol; Hij besluipt den ongelukkige, om hem
te bespringen, Grijpt hem vast, en sleept hem weg in zijn net. 10 Dan slaat hij
hem neer, kromt zich over hem heen, En de ongelukkige valt in zijn klauwen.
11 En hij zegt bij zich zelf: “God vergeet het! Hij verbergt zijn gelaat; Hij ziet
het niet eens!” 12 Sta op dan Jahweh! Steek uw hand uit, o God; Vergeet
de ongelukkigen niet! 13 Waarom zou de booswicht God blijven honen, Bij
zichzelf blijven zeggen: “Toch vergeldt Gij het niet!” 14 Gij ziet toch het leed
en de ellende; Gij blikt er op neer, om ze te wreken! De zwakke verlaat zich
op U, En een wees hebt Gij altijd geholpen! 15 Verbrijzel de arm van zondaar
en boze; Vergeld hem zijn misdaad, laat ze niet ongestraft. 16 Jahweh, wees
Koning voor eeuwig en immer; Weg met de heidenen, weg uit zijn land!
17 Hoor het smachtend verlangen der armen, o Jahweh; Luister naar de roep
van hun hart: 18 Om recht te verschaffen aan wees en verdrukte, Zodat ze
niemand ter wereld meer vrezen.

11

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Tot Jahweh neem ik
mijn toevlucht! Hoe durft gij dan tot mij zeggen: Vogels, gauw de bergen
in; 2 Want de bozen houden hun boog al gespannen, En zetten pijlen op de
pees, Om geniepig onschuldige harten te treffen! 3 Al storten zelfs de pijlers
der aarde ineen, En zou de rechtvaardige radeloos staan: 4 Jahweh blijft
in zijn heilige tempel, Jahweh houdt in de hemel zijn troon; Zijn ogen zijn
op de wereld gericht, Zijn wimpers doorvorsen de kinderen der mensen.
5 Jahweh stelt den gerechte wel op de proef, Maar Hij haat den boze en
die onrecht bemint; 6 Op de zondaars regent Hij vurige kolen en solfer,
En een verschroeiende wind is het deel van hun beker. 7 Want Jahweh is
rechtvaardig, en heeft de gerechtigheid lief; De vromen zullen zijn aanschijn
aanschouwen.

12

1 Voor muziekbegeleiding; met bassen. Een psalm van David. Help
toch Jahweh; want de trouw is verdwenen, De waarheid is zoek onder

de kinderen der mensen. 2 Men liegt elkander maar voor, Met valse harten, maar vleiende lippen. 3 Jahweh snijde al die vleiende lippen af, De verwaande tongen van allen die zeggen: 4 "Met onze tong zijn we sterk! We hebben onze lippen; wie kan ons aan!" 5 Om de nood der verdrukten En het kermen der armen Ga Ik opstaan, zegt Jahweh, Om redding te brengen aan wie er naar smacht! 6 Het woord van Jahweh Is zuiver als zilver, In een aarden smeltkroes gelouterd, Gereinigd tot zevenmaal toe. 7 Gij zult het gestand doen, o Jahweh, En ons altijd beschermen tegen dit ras: 8 Al zijn de bozen nog zo verwaand, En de mensen nog zo gemeen!

13

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Hoe lang nog, Jahweh, zult Gij me blijven vergeten, Hoe lang nog voor mij uw aanschijn verbergen? 2 Hoe lang draag ik wee in mijn ziel, altijd kommer in mijn hart; Hoe lang zal de vijand nog over mij juichen! 3 Zie op mij neer; verhoor mij, Jahweh, mijn God! Straal glans in mijn ogen, opdat ik niet wegslaap in de dood, 4 En mijn vijand niet zegt: "Ik heb hem er onder", Mijn tegenstanders niet juichen over mijn wankelen. 5 Ik blijf op uw goedheid vertrouwen, Mijn hart zal jubelen over uw hulp; 6 Ik zal zingen ter ere van Jahweh, Omdat Hij goed voor mij is!

14

1 Voor muziekbegeleiding. Van David. De dwaas zegt bij zichzelf: "Er is geen God!" Slecht en schandelijk is zijn gedrag; Er is niemand, die het goede behartigt. 2 Jahweh blikt uit de hemelen neer Op de kinderen der mensen: Om te zien, of er niet één verstandige is, Niet één, die God zoekt. 3 Maar àllen zijn ze afgedwaald, Allen even bedorven; Er is niemand, die het goede behartigt, Geen enkele zelfs! 4 Worden al die zondaars dan nimmer verstandig: Ze blijven mijn volk maar verslinden, En het brood van Jahweh wel eten, Maar ze vereren Hem niet. 5 Maar, dan zullen ze beven van angst, Als Jahweh het opneemt voor het vrome geslacht; 6 De wijsheid van den eenvoudige zal hem beschamen, Omdat deze op Jahweh zijn hoop heeft gesteld. 7 Ach, dat uit Sion Israëls redding mocht dagen, Als Jahweh het lot van zijn volk ten beste keert: Dan zal Jakob jubelen, En Israël juichen!

15

1 Een psalm van David. Jahweh, wie mag uw gast zijn in uw tent, Wie wonen op uw heilige berg? 2 Die onberispelijk is van wandel, En van rechtschapen gedrag; Die in zijn hart de waarheid spreekt, 3 En met zijn tong niet lastert. Die zijn naaste geen kwaad doet, Geen smaad op zijn evenmens werpt; 4 In wiens oog een vervloekte verachtelijk is, Maar die eert, wie Jahweh vreest. Die zijn naaste een eed heeft gezworen, En hem niet breekt; 5 Die zijn geld niet uitleent met woeker, Geen steekpenning neemt, om de onschuld te schaden. Wie zó doet, Wankelt in eeuwigheid niet!

16

1 Een puntdicht van David. Behoed mij, o God, want tot U neem ik mijn toevlucht; 2 Ik zeg tot Jahweh: Gij zijt mijn Heer, buiten U geen geluk! 3 Aan de heiligen, die zijn land bewonen, Schenkt Hij de volheid zijner genade. 4 Zìj hopen zich ellende op, Die achter vreemde goden lopen. Neen, ik pleng hun bloedige offers niet mee, Zelfs hun naam komt mij niet op de lippen! 5 Gij

zijt mijn erfdeel, o Jahweh, en het deel van mijn beker, Gij zijt het, die het lot
voor mij wierpt: 6 Mijn meetsnoer lag in lieflijke dreven, Een prachtig stuk
viel mij toe. 7 Ik zegen Jahweh, want Hij is mijn raadsman: Zelfs 's nachts
word ik door mijn nieren vermaand. 8 Jahweh houd ik altijd voor ogen; Staat
Hij mij ter zijde, dan wankel ik niet. 9 Zo verheugt zich mijn hart, En jubelt
mijn geest; Ook mijn vlees is vol moed, 10 Want Gij geeft mij niet prijs aan
het dodenrijk. Gij laat uw vrome het graf niet aanschouwen, 11 Maar toont
mij de weg naar het leven, Overvloedige vreugd voor uw aanschijn, Aan uw
rechterhand eeuwig geluk.

17

1 Gebed van David. Jahweh, hoor naar de stem van het recht, Luister naar
mijn smeken; Verhoor mijn gebed, Van eerlijke lippen gevloeid. 2 Van uw
aanschijn gaat mijn oordeel uit, Uw ogen zien scherp; 3 Gij peilt mijn hart,
doorzoekt het des nachts, Beproeft mij: maar iets verkeerds vindt Gij niet.
4 Ik overtrad uw gebod niet, zoals de mensen dat doen, Maar volbracht het
bevel uwer lippen; 5 Op het pad uwer wetten heb ik mijn schreden gezet,
Mijn voet heeft nooit op uw wegen gewankeld. 6 Nu roep ik tot U; want
Gij zult mij verhoren, o God; Luister naar mij, en hoor naar mijn smeken!
7 Doe wonderen van goedheid, o Redder van die op U hopen, En die op uw
rechterhand steunen. 8 Behoed mij als de appel van uw oog, Verberg mij
in de schaduw uwer vleugelen: 9 Voor de bozen, die mij bespringen, Voor
mijn vijanden, die mij woedend omringen. 10 Ze hebben hun hart met vet
afgesloten, En blijven zwetsen met hun mond; 11 Ze omsingelen mij, waar
ik ook ga, Loerend, om mij ter aarde te werpen. 12 Ze zijn als een leeuw,
die hunkert naar buit, Als een leeuwenwelp, dat in hinderlaag ligt. 13 Op,
Jahweh, hem tegemoet, stort hem neer, En red mijn ziel van den boze! 14 Uw
zwaard moge ze doden, Jahweh, uw hand ze van de aarde verdelgen! Dit
zij hun deel in het leven; En hebt Gij nog meer, vul er hun buik mee; Laat
hun zonen er zich aan vergasten, En de rest aan hun kinderen vermaken.
15 Maar laat mij door mijn gerechtigheid uw aanschijn aanschouwen, Mij
aan uw glorie verzadigen na het ontwaken!

18

1 Voor muziekbegeleiding. Van den Dienaar van Jahweh; van David, die
tot Jahweh de woorden van dit lied heeft gericht, toen Jahweh hem had
verlost uit de hand van al zijn vijanden en ook uit de hand van Saul. En
hij sprak: Ik heb U lief, o Jahweh, mijn kracht; 2 Jahweh, mijn toevlucht,
mijn burcht en mijn veste; Mijn God, mijn rots, waarop ik kan schuilen,
Mijn schild, de hoorn van mijn heil, en mijn schutse. 3 Ik roep: Geprezen zij
Jahweh! En ben van mijn vijand verlost. 4 De branding van de dood had mij
al gegrepen, De golven der onderwereld sloegen over mij heen; 5 De strikken
van het dodenrijk hielden mij vast, De klemmen van de dood lagen voor mij
gereed: 6 Maar ik riep tot Jahweh in mijn nood, En schreide om hulp tot mijn
God. En Hij hoorde mijn stem in zijn vorstelijke woning, Mijn hulpgeroep
drong door tot zijn oren: 7 Daar schudde en beefde de aarde, Rilden en
dreunden de fundamenten der bergen; Want Hij was in woede ontstoken,
8 Rook steeg op uit zijn neus, Verslindend vuur spoot uit zijn mond, En
gloeiende kolen spatten er uit. 9 Hij boog de hemel, en daalde neer, Grauwe
wolken onder zijn voeten; 10 Hij besteeg den Cherub en vloog in het rond,

Zwevend op de windewieken. 11 Hij sloeg de duisternis als een dek om Zich
heen, Donkere nevels, dreigende wolken waren zijn tent; 12 En door de gloed,
die voor Hem uitging, Braakten zijn wolken hagel en vurige kolen. 13 En in
de hemel donderde Jahweh, Verhief de Allerhoogste zijn stem; 14 Hij schoot
zijn pijlen en strooide ze rond, Slingerde zijn bliksems, en joeg ze uiteen.
15 Open lag de bedding der zee, Het fundament van de aarde kwam bloot:
Door uw dreigen, o Jahweh, Door het snuivend gebries van uw neus. 16 Van
boven boog Hij Zich neer, greep mij vast, En trok mij weg uit de onstuimige
wateren; 17 Hij verloste mij van mijn grimmigen vijand En van mijn haters,
want ze waren te machtig. 18 Ze waren uitgetrokken op de dag van mijn
rampspoed, Maar Jahweh was mijn beschermer; 19 Hij beveiligde mij, En
bracht mij redding, omdat Hij mij liefhad. 20 Toen werd mijn gerechtigheid
door Jahweh beloond, Mijn reinheid van handen vergolden: 21 Want ik had
de wegen van Jahweh bewandeld, Niet gezondigd tegen mijn God; 22 Ik had
al zijn geboden voor ogen gehouden, Niet zijn wetten ontweken; 23 Ik was
voor Hem zonder smet, Had mij zuiver van zonde bewaard; 24 Daarom werd
mijn gerechtigheid door Jahweh beloond, En mijn reinheid van handen in
zijn ogen. 25 Want voor getrouwen toont Gij U trouw, Voor rechtschapenen
rechtschapen; 26 Rein voor den reine, Maar voor de listigaards listig. 27 Ja,
Gij redt het deemoedige volk, Maar vernedert hovaardige blikken; 28 Gij zijt,
o Jahweh, mijn lamp, Mijn God, die licht in mijn duisternis straalt; 29 Met U
durf ik de stormloop beginnen, Met mijn God de wallen bespringen. 30 God!
Volmaakt zijn zijn wegen, Jahweh's woord is gelouterd. Hij is voor allen een
schild, Die vluchten tot Hem. 31 Wie toch is God, dan Jahweh alleen; Wie
een rots, dan alleen onze God! 32 God! Hij omgordt mij met kracht, En baant
mij een veilige weg; 33 Hij maakt mijn voeten vlug als hinden, En doet mij
de hoogste toppen beklimmen; 34 Hij oefent mijn handen ten strijde, Mijn
armen tot het spannen van de koperen boog. 35 Zo hebt Gij mij het schild
van uw heil gereikt; Uw rechterhand heeft mij gestut, uw goedheid maakte
mij groot. 36 Gij hebt een weg voor mijn stappen gebaand, En mijn voeten
wankelden niet. 37 Ik vervolgde mijn vijanden, haalde ze in, En keerde
niet terug, eer ik ze had verslagen; 38 Ik heb ze verpletterd, zodat ze niet
opstaan, Maar onder mijn voet blijven liggen. 39 Gij hebt mij met kracht
omgord tot de strijd, Mijn tegenstanders voor mij doen bukken; 40 Gij liet
mij de rug van mijn vijanden zien, Mijn haters heb ik verdelgd. 41 Nu huilen
ze, maar niemand helpt: Tot Jahweh zelfs, maar Hij antwoordt hun niet;
42 Ik vermaal ze als stof voor de wind, En vertrap ze als slijk op de straten.
43 Gij hebt mij gered uit de strijd met de volkeren, En mij aan het hoofd
van de naties gesteld: 44 Volkeren, die ik niet kende, werden mij dienstbaar,
Vreemden brachten mij hulde; Nauwelijks hadden ze van mij gehoord, Of ze
gehoorzaamden mij; 45 Anderen lagen uitgeput neer, En kropen sidderend
uit hun burchten. 46 Leve Jahweh! Gezegend mijn Rots; Hoogverheven
de God van mijn heil! 47 Gij hebt mij gewroken, o God, Volkeren aan mij
onderworpen; 48 Mij van mijn grimmigen vijand verlost, Zege over mijn
bestrijders verleend, mij van geweldenaars bevrijd! 49 Daarom wil ik U
prijzen, o Jahweh, Uw Naam verheerlijken onder de volken! 50 Machtige
hulp verleent Hij zijn Koning, En genade aan zijn Gezalfde: Aan David en
zijn geslacht voor altijd!

19

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. De hemelen verhalen
de glorie van God, Het firmament verkondigt het werk zijner handen; 2 De
dag roept het toe aan de andere dag, En de nacht meldt het weer aan de
nacht. 3 Geen taal en geen woorden, Hun stem hoort men niet; 4 Toch galmen
over heel de aarde hun klanken, Tot aan de grenzen der wereld hun tonen.
5 Hij heeft voor de zon een tent opgeslagen In het midden der zee; Ze is als
een bruidegom, die uit de bruidskamer treedt, Stralend van vreugd als een
held, die zijn loopbaan begint. 6 Haar opgang is aan het eind van de hemel,
Haar kringloop tot aan het andere eind; Niets blijft verborgen Voor haar
gloed. 7 Jahweh's wet is volmaakt: een verkwikking der ziel; Jahweh's gebod
betrouwbaar: een wijsheid voor eenvoudigen; 8 Jahweh's bevelen recht-
vaardig: een vreugd voor het hart; Jahweh's voorschrift onberispelijk: een
licht voor de ogen; 9 Jahweh's woord zonder smet: voor eeuwig bestendig;
Jahweh's oordelen waarheid: alle rechtvaardig! 10 Kostbaarder zijn ze dan
goud en edel metaal; Zoeter dan honing en zeem uit de raten. 11 Ook uw
dienaar weet ze naar waarde te schatten: Wie ze trouw onderhoudt, wordt
rijk beloond. 12 Maar wie kan al zijn fouten kennen? Vergeef mij ook, die ik
me niet ben bewust. 13 Maar behoed ook uw dienaar voor zelfoverschatting;
Laat die niet over mij heersen! Dan zal ik altijd smetteloos blijven, En rein
van grote zonden; 14 Dan zal het woord van mijn mond U behagen, Met het
gepeins van mijn hart, o Jahweh, mijn Rots en Redder!

20

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Moge Jahweh op de
dag van nood u verhoren, De naam van Jakobs God u beschermen, 2 Uit
het heiligdom u hulp verlenen, En uit Sion u bijstaan. 3 Hij gedenke al uw
offergaven, En neme genadig uw brandoffers aan; 4 Hij schenke u wat uw
hart maar begeert, En doe al uw plannen gelukken. 5 Dan zullen wij om uw
zegepraal juichen, In de Naam van onzen God de feestbanier heffen! 6 Nu
reeds ben ik er zeker van, Dat Jahweh zijn Gezalfde de zegepraal schenkt,
En Hem uit zijn heilige hemel verhoort Door de reddende kracht van zijn
rechterhand. 7 Anderen gaan trots op wagens en paarden, Wij op de Naam
van Jahweh, onzen God; 8 Maar zij storten neer, en blijven liggen, Wij rijzen
op en staan vast! 9 Jahweh, geef den Koning de zege, En verhoor nog heden
ons smeekgebed!

21

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Jahweh, in uw schutse
verheugt zich de koning; Hoe blijde juicht hij om uw hulp! 2 Gij hebt zijn
hartewens vervuld, De bede zijner lippen niet afgewezen. 3 Neen, Gij tradt
hem tegen met rijke zegen, En zette hem een gouden kroon op het hoofd.
4 Léven vroeg hij U: Gij hebt het hem geschonken, Lengte van dagen: voor
eeuwig en immer. 5 Groot is zijn majesteit door uw hulp, Gij hebt hem met
glorie en luister getooid; 6 Want Gij hebt hem overstelpt met zegen voor
immer, Hem met vreugde overstroomd voor uw aanschijn. 7 Ja, de koning
blijft op Jahweh vertrouwen, Op de gunst van den Allerhoogste, zonder te
wankelen! 8 Uw hand zal al uw vijanden treffen, Uw rechterhand al die u
haten; 9 Gij zult ze doen blozen als een gloeiende oven, Wanneer gij maar
een blik op hen werpt. Jahweh zal in zijn toorn ze verslinden, En het vuur ze

verteren. 10 Hun vrucht zult gij van de aarde verdelgen, Hun kroost onder
de kinderen der mensen. 11 En als ze u kwaad willen doen, Of boze plannen
beramen, bereiken zij niets; 12 Want gij zult ze de hielen doen lichten, En met
uw boog op hen mikken. 13 Sta op dan, Jahweh, in uw kracht; Dan zingen en
prijzen wij uw macht!

22

1 Voor muziekbegeleiding; wijze: De hinde van de dageraad. Een psalm
van David. Mijn God, mijn God, zie op mij neer; Waarom hebt Gij mij
verlaten? Waarom houdt Gij U ver van mijn hulp, Ver van mijn jammerk-
lachten, mijn God? 2 Ik roep overdag, Gij antwoordt niet; Des nachts, maar
ik vind geen rust. 3 Toch troont Gij in het heiligdom, Gij, Israëls hoop! 4 Op U
hebben onze vaderen vertrouwd, Op U zich verlaten, Gij hebt ze verlost; 5 Tot
U geroepen, ze werden gered, Op U gerekend, ze zijn niet beschaamd. 6 Doch
ik ben maar een worm en geen mens, Door de wereld bespot, veracht door
het volk; 7 Al die mij zien, lachen mij uit, Grijnzen, en schudden meewarig
het hoofd: 8 "Hij heeft op Jahweh vertrouwd. Laat Die hem nu helpen, En
hem verlossen, wanneer Hij hem liefheeft!" 9 Ja, Gij zijt het, die mij uit
de schoot hebt genomen, Die mij veilig deedt rusten aan de borst mijner
moeder; 10 Bij mijn geboorte werd ik op uw knieën gelegd, Gij zijt mijn God
van de moederschoot af. 11 Blijf dus niet verre van mij, Want de nood is
nabij, en er is niemand die helpt! 12 Bonkige stieren staan om mij heen,
Buffels van Basjan omsingelen mij; 13 Ze sperren hun muil naar mij open
Als verscheurende, brullende leeuwen. 14 Als water ben ik uitgegoten, Al
mijn beenderen zijn ontwricht; Mijn hart is als was, Smelt weg in mijn borst.
15 Mijn keel is droog als een scherf, Mijn tong kleeft aan mijn gehemelte vast;
En in het stof van de dood Strekt Gij mij neer. 16 Dan komen honden om
mij heen, Een bende boosdoeners houdt mij omlegerd; Ze doorboren mijn
handen en voeten, 17 Al mijn beenderen kan ik tellen. Ze werpen begerige
blikken, En gluren mij aan; 18 Verdelen mijn kleren onder elkander, En loten
om mijn gewaad. 19 O Jahweh, blijf toch niet in de verte; Mijn Sterkte, snel
mij te hulp! 20 Bescherm mijn leven tegen het zwaard, Het enige, dat mij nog
rest, tegen de honden; 21 Red mij uit de muil van den leeuw, Mij arme, van de
hoornen der buffels. 22 Dan zal ik uw Naam aan mijn broeders verkonden, In
de kring der gemeente U prijzen: 23 "Looft Jahweh, gij die Hem vreest, Heel
Jakobs geslacht; Brengt Hem ere en siddert voor Hem, Alle kinderen van
Israël!" 24 "Want nimmer heeft Hij versmaad of veracht De ellende van den
verdrukte; Zijn aanschijn voor hem niet verborgen, Maar hem verhoord, als
hij Hem riep!" 25 Dit zal mijn danklied voor U zijn In de grote gemeente!
Dan zal ik ook mijn belofte vervullen Aan hen, die Hem vrezen: 26 De armen
zullen eten, En worden verzadigd; Die Jahweh zoeken, zullen Hem loven.
En hun hart zal eeuwig worden verkwikt. 27 Alle grenzen der aarde zullen
het gedenken, En zich tot Jahweh bekeren, Alle stammen der heidenen Hem
aanbidden! 28 Want Jahweh komt het koningschap toe, Hij is de Heerser
der volken; 29 Hem alleen moeten huldigen alle machten der aarde! Dan
buigen zich ook voor Hem neer, die in het stof zijn gezonken, En geen leven
meer hebben. 30 Dan zal ook mijn zaad Hem dienen, En van den Heer gaan
vertellen aan het volgend geslacht, 31 Zijn goedheid verhalen aan het volk,
dat nog geboren moet worden: Dat het Jahweh was, die het volbracht!

23

1 Een psalm van David. Mijn Herder is Jahweh! het ontbreekt mij aan
niets: 2 Hij laat mij rusten in groene beemden; 3 Hij voert mij naar vredige
wateren, verkwikt mijn ziel, En leidt mij in het rechte spoor, om wille van
zijn Naam. 4 Al moet ik door donkere krochten heen, Ik ben voor geen onheil
bevreesd: Want Gij staat me bij, Uw staf en stok zijn mijn stut! 5 Gij bereidt
mij een dis Voor het oog van mijn vijand; Met olie zalft Gij mijn hoofd, En
mijn beker vloeit over. 6 Voorspoed en zegen zullen mij volgen Mijn leven
lang; In het huis van Jahweh mag ik wonen In lengte van dagen!

24

1 Een psalm van David. Aan Jahweh behoort de aarde, met wat ze bevat,
De wereld en die er op wonen; 2 Want Hij heeft ze op de zeeën gegrond,
En geplant op de stromen. 3 Wie mag de berg van Jahweh bestijgen, Wie
zijn heilige stede betreden? 4 Die rein is van handen, en zuiver van hart; In
wiens ziel geen bedrog is, en die geen valse eden zweert. 5 Hij zal zegen van
Jahweh ontvangen, En loon van den God van zijn heil: 6 Die behoort tot hen,
die Jahweh vereren, En het aangezicht zoeken van Jakobs God. 7 Poorten,
heft uw kroonlijsten op; Eeuwige posten, rekt u omhoog: De Koning der
glorie gaat binnen! 8 Wie is de Koning der glorie? Jahweh, krachtig en sterk,
Jahweh, de held in de strijd! 9 Poorten, heft uw kroonlijsten op; Eeuwige
posten, rekt u omhoog: De Koning der glorie gaat binnen! 10 Wie is de Koning
der glorie? Jahweh der heirscharen Is de Koning der glorie!

25

1 Van David. Tot U verhef ik mijn ziel, O Jahweh, mijn God! 2 Op U blijf
ik hopen; laat mij niet worden beschaamd, En den vijand niet de spot met
mij drijven. 3 Neen, niemand die op U vertrouwt, wordt beschaamd; Alleen
de afvalligen worden te schande. 4 Jahweh, toon mij uw wegen, En maak
mij uw paden bekend; 5 Laat mij wandelen in uw waarheid, Onderricht
mij, want Gij zijt de God van mijn heil. Op U blijf ik altijd vertrouwen,
Om uw goedheid, o Jahweh! 6 Gedenk uw barmhartigheid, Jahweh; En uw
ontferming, want ze zijn eeuwig! 7 Wees niet de zonden mijner jeugd en mijn
fouten indachtig, Maar blijf mij gedenken naar uw genade. 8 Jahweh is goed
en minzaam: Daarom wijst Hij de zondaars terecht. 9 De nederigen houdt
Hij in het rechte spoor, Den eenvoudige toont Hij zijn pad; 10 Alle wegen
van Jahweh zijn goedheid en trouw, Voor wie zijn Verbond en zijn Wet
onderhoudt. 11 O Jahweh, om wille van uw Naam, Vergeef mij mijn schuld,
hoe groot zij ook is. 12 Iedereen, die Jahweh vreest, Leert Hij, welke weg hij
moet kiezen: 13 Hijzelf zal steeds in voorspoed leven, Zijn kinderen zullen
het Land bezitten. 14 Jahweh's vriendschap geldt hun, die Hem vrezen, Hij
maakt hen deelachtig aan zijn Verbond. 15 Mijn ogen zijn altijd op Jahweh
gericht; Want Hij trekt mijn voet uit de strikken. 16 Wend U tot mij, en
wees mij genadig, Want ik ben eenzaam, ellendig. 17 Verlicht de druk van
mijn hart, En bevrijd me van mijn benauwdheid! 18 Blik neer op mijn
ellende en jammer, En vergeef mij al mijn zonden. 19 Zie, hoe talrijk mijn
vijanden zijn, En hoe diep ze mij haten. 20 Behoed mij, en red mij; Laat
mijn vertrouwen op U niet worden beschaamd! 21 Maar mogen onschuld en

deugd mij beschermen; Want op U blijf ik hopen, o Jahweh! 22 Verlos Israël uit al zijn ellenden, o God!

26

1 Van David. Wees mijn Rechter, o Jahweh! Want mijn wandel is rein; Altijd heb ik op Jahweh vertrouwd, Nooit gewankeld! 2 Beproef mij, en toets mij, o Jahweh; Doorgrond mijn nieren en hart. 3 Want uw liefde houd ik voor ogen, En in uw waarheid heb ik geleefd; 4 Ik heb geen gemeenschap met veinzers, Met gluipers ga ik niet om; 5 Ik haat het gezelschap der bozen, En met slechtaards zit ik niet aan. 6 Maar ik was mijn handen in onschuld, En sta rond uw altaar, 7 O Jahweh, om U een loflied te zingen, En al uw wonderen te melden. 8 Jahweh, ik bemin het huis, waar Gij toeft, De woonplaats van uw heerlijkheid. 9 Werp mij niet weg met de zondaars, Mijn leven niet met moordenaars, 10 Aan wier handen misdaad kleeft, Wier rechterhand is omgekocht. 11 Neen, ik wandel in onschuld; Red mij dus, Jahweh, en wees mij genadig! 12 Mijn voet staat in de gerechtigheid vast; Ik zal U loven, o Jahweh, in de volle gemeente!

27

1 Van David. Jahweh is mijn licht en mijn heil: Wien zou ik vrezen? Jahweh is de schuts van mijn leven: Wien zou ik duchten? 2 Al rukken de bozen tegen mij op, Om mijn vlees te verslinden Het zijn mijn verdrukkers en haters, Die struikelen en vallen! 3 Al stelt zich een krijgsmacht tegen mij op: Mijn hart kent geen vrees; Al ontbrandt ook de strijd tegen mij: Toch blijf ik gerust! 4 Eén ding heb ik Jahweh gevraagd, dit slechts begeerd: In het huis van Jahweh te wonen al de dagen mijns levens, Jahweh's zoetheid te smaken, En in zijn tempel te overwegen! 5 Want in zijn tabernakel laat Hij mij schuilen In tijden van nood; Hij beschut mij onder het dek van zijn tent, En plaatst mij veilig op de Rots. 6 Zo hef ik fier mijn hoofd omhoog Boven mijn vijanden rondom mij heen, Breng in zijn tent de offers van jubel, Wil zingen en spelen voor Jahweh! 7 Jahweh, luister naar mijn smeken, Ontferm U mijner, en wil mij verhoren. 8 Gij hebt het toch zelf mij gezegd: "Ge moet mijn aangezicht zoeken!" 9 Nu zoek ik uw aanschijn, o Jahweh; Verberg het mij niet. Wijs uw dienaar niet af in uw gramschap: Gij zijt toch mijn hulp! Verstoot mij niet, verlaat mij niet, O God van mijn heil! 10 Neen, al verlaten mij vader en moeder, Jahweh trekt Zich mij aan. 11 Wijs mij, o Jahweh, uw weg, Geleid mij op het pad der deugd; En om wille van mijn verdrukkers, o Jahweh, 12 Geef mij niet prijs aan de haat van mijn vijand! Want valse getuigen staan tegen mij op, En brengen leugens tegen mij in. 13 O, als ik er eens niet zeker van was, Nog in het land der levenden Jahweh's goedheid te zien! 14 Vertrouw maar op Jahweh; wees welgemoed! Sterk zij uw hart; blijf hopen op Jahweh!

28

1 Van David. Tot U roep ik, Jahweh, mijn Rots! Ach, houd U voor mij niet doof: Opdat ik, als Gij blijft zwijgen, Niet gelijk word aan hen, die in het graf zijn gedaald. 2 Hoor, Jahweh, mijn zuchten, Nu ik tot U smeek, En mijn handen hef Naar uw heilige woning. 3 Werp mij niet weg met de bozen, Niet weg met de zondaars, Die lief doen tegen hun naaste, Maar met venijn in het hart. 4 Zet ze hun werken betaald, En hun schandelijk gedrag; Vergeld ze het werk hunner handen, En geef hun wat ze verdienen.

5 Want ze begrijpen niets van Jahweh's daden, Niets van wat door zijn hand
werd verricht; Daarom breekt Hij ze af, En bouwt ze niet op! 6 Geprezen zij
Jahweh! Want Hij heeft mijn smeken gehoord; 7 Jahweh is mijn schuts en
mijn schild. Als mijn hart op Hem hoopt, word ik zeker geholpen; Daarom
jubelt mijn hart, en zegen ik Hem met mijn lied! 8 Jahweh is een schuts voor
zijn volk, En voor zijn Gezalfde een machtige hulp. 9 Red dus uw volk en
zegen uw erfdeel; Weid hen en leid hen voor eeuwig!

29

1 Een psalm van David. Brengt Jahweh, zonen Gods, Brengt Jahweh glorie
en lof. 2 Brengt Jahweh de eer van zijn Naam; Huldigt Jahweh in heilige
feestdos! 3 De stem van Jahweh over de wateren! De God van majesteit,
Jahweh, dondert over de onmetelijke plassen! 4 De stem van Jahweh vol
kracht, De stem van Jahweh vol glorie! 5 De stem van Jahweh verbrijzelt de
ceders, Jahweh slaat de ceders van de Libanon te pletter. 6 Als een kalf laat
Hij de Libanon huppelen, De Sjirjon als het jong van een buffel. 7 De stem
van Jahweh braakt vurige flitsen; En in zijn paleis roept iedereen: Glorie!
8 De stem van Jahweh laat de wildernis beven, Jahweh schokt de steppe van
Kadesj; 9 De stem van Jahweh wringt eiken krom, En ontbladert de wouden.
10 Jahweh zetelt op de orkaan, Jahweh troont er als Koning voor eeuwig!
11 Jahweh geeft kracht aan zijn volk; Jahweh zegent zijn volk met de vrede!

30

1 Een psalm. Een lied der tempelwijding. Van David. Ik wil U prijzen,
o Jahweh; want Gij trokt mij omhoog, Opdat mijn vijanden niet over mij
juichen. 2 Ik riep tot U: "O Jahweh, mijn God!" En Gij hebt mij genezen, o
Jahweh! 3 Gij trokt mij uit het dodenrijk op, Ten leven uit het midden van
die in het graf zijn gezonken. 4 Jahweh's vromen, zingt Hem een lied, En
verheerlijkt zijn heilige Naam: 5 Want zijn toorn duurt maar een ogenblik,
Zijn goedheid levenslang; 's Avonds komt er geween, Maar 's morgens is
er weer vreugd. 6 In zelfgenoegzaamheid had ik gezegd: "Nooit zal ik
wankelen!" 7 Neen, Jahweh, door uw goedheid alleen Hadt Gij kracht
verleend aan mijn geest; Maar nauwelijks hadt Gij uw aanschijn verborgen,
Of plotseling zonk ik ineen! 8 Jahweh, toen riep ik U aan, En ik bad tot mijn
Heer: 9 "Wat kan mijn verstomming U baten, En dat ik zink in het graf; Kan
het stof U soms loven, En uw trouw nog verkonden?" 10 En Jahweh heeft het
gehoord, en Zich mijner ontfermd; Jahweh heeft mij geholpen. 11 Gij hebt
mijn gejammer in een reidans veranderd, Mijn rouwkleed verscheurd, met
vreugd mij omgord: 12 Opdat mijn geest U zou prijzen, en nooit meer zou
zwijgen, U eeuwig zou loven, o Jahweh, mijn God!

31

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Tot U neem ik mijn
toevlucht, o Jahweh, Laat mij nooit beschaamd komen staan. Geef mij
uitkomst door uw genade, 2 Hoor mij aan, en red mij snel! Wees mij een
veilige rots, Een veste, om mij te redden; 3 Want Gij zijt mijn steun en mijn
sterkte, Om wille van uw Naam. Gij zijt mijn gids en mijn leider, 4 En bevrijdt
mij uit het net, dat men mij had gespannen; Want Gij zijt mijn toevlucht, 5 In
úw handen beveel ik mijn geest. Gij verlost mij, Jahweh, trouwe God, 6 Maar
Gij haat, die op nietige afgoden hopen. Neen, ik blijf op Jahweh vertrouwen,

7 Wil juichen en jubelen in uw genade. Want Gij ziet mijn ellende, En kent
de angst van mijn ziel. 8 Neen, Gij geeft mij niet prijs aan de macht van den
vijand, Maar zet mijn voeten op veilige grond. 9 Ach Jahweh, ontferm U over
mij, Want het is mij zo bang om het hart; Van verdriet kwijnt mijn oog, Mijn
ziel en mijn lichaam. 10 Mijn leven vliedt in jammer heen, In kermen mijn
jaren; Mijn kracht is gebroken door mijn ellende, Mijn gebeente verdord.
11 Voor al mijn vijanden Ben ik een spot; Voor mijn buren een afschuw, Voor
bekenden een schrik. Die mij op straat ziet, Vlucht voor mij weg; 12 Als
een dode ben ik uit de harten verbannen, Weggegooid als een pot. 13 Ik
hoor ze met elkander al fluisteren; Overal schrik om mij heen! Ze steken de
hoofden bijeen, En smeden plannen, om mij te doden. 14 Maar ik blijf op U
hopen, o Jahweh, En zeggen: Gij zijt mijn God! 15 Mijn lot blijft in uw handen
liggen; Verlos mij van mijn vijand en vervolgers. 16 Laat uw aanschijn lichten
over uw dienaar; Red mij door uw genade. 17 Jahweh, laat mij toch niet
beschaamd komen staan: Want U roep ik aan. Neen, laat de bozen worden
beschaamd en in het dodenrijk varen; 18 Laat de leugenlippen verstommen,
Die den gerechte durven tergen Met trots en verachting. 19 Hoe groot is uw
goedheid, o Jahweh, Die Gij hebt weggelegd voor hen, die U vrezen, Die Gij
bewijst aan wie tot U vluchten, Voor het oog aller mensen. 20 Gij beschermt
ze in de schuts van uw aanschijn Voor het sarren der mensen; Gij stelt ze
veilig in uw tent Voor het kijven der tongen. 21 Gezegend zij Jahweh! Want
Hij heeft wonderen verricht Van zijn goedheid voor mij Ten tijde van nood.
22 Ik had in mijn angst al gezegd: “Ik ben uit uw ogen verstoten!” Maar Gij
hebt mijn smeken verhoord, Toen ik om hulp tot U riep. 23 Hebt Jahweh dus
lief Gij allen, zijn vromen; Want Jahweh behoedt de getrouwen, Maar met
woeker vergeldt Hij de trotsen. 24 Houdt moed, weest onverschrokken van
hart, Gij allen, die op Jahweh hoopt!

32

1 Van David; een leerdicht. Gelukkig hij, wiens schuld is vergeven, Wiens
zonde is bedekt; 2 Gelukkig de mens, wiens misdaad Jahweh niet langer
gedenkt, In wiens geest geen onoprechtheid meer woont. 3 Zolang ik bleef
zwijgen, werd mijn gebeente verteerd Door mijn kreunen heel de dag;
4 Want uw hand drukte dag en nacht op mij neer, En mijn merg droogde weg
in verschroeiende gloed. 5 Maar toen ik U mijn zonde beleed, Mijn schuld
niet verheelde, En sprak: “Ik wil Jahweh mijn misdaad bekennen”; Toen
hebt Gij de schuld mijner zonde vergeven. 6 Daarom moeten alle vromen
U om vergiffenis smeken, Zolang Gij U nog vinden laat; Dan zullen bij de
stortvloed de onstuimige wateren Hèn niet bereiken. 7 Gij zijt mijn schutse,
en behoedt mij voor rampspoed, Gij omringt mij met jubel van heil! 8 Nu
wil ik u onderricht geven, De weg wijzen, die ge moet gaan; Ik wil u raden,
En mijn oog op u richten. 9 Wees niet als paarden Of muilezels zonder
verstand, Die men moet mennen met toom en gebit, Of ze gehoorzamen
niet. 10 Veel kommer valt den boze ten deel, Maar de genade omringt wie
op Jahweh vertrouwt. 11 Verblijdt u in Jahweh en jubelt, gij vromen, Juicht
allen, oprechten van hart!

33

1 Gij rechtvaardigen, heft Jahweh een jubelzang aan; De psalm is een
lust voor de vromen! 2 Looft Jahweh met citers, Bespeelt voor Hem de

tiensnarige harp; 3 Stemt een nieuw lied voor Hem aan, Tokkelt de lieren,
lustig en luid! 4 Want Jahweh's woord is waarachtig, Onveranderlijk al zijn
daden. 5 Gerechtigheid en recht heeft Hij lief; Van Jahweh's goedheid is de
aarde vol. 6 Door het woord van Jahweh zijn de hemelen gemaakt, Door de
adem van zijn mond heel hun heir; 7 Hij verzamelde het water der zee in een
zak, Legde de oceanen in schuren op. 8 Heel de aarde moet Jahweh vrezen,
Al de bewoners der wereld Hem duchten. 9 Want Hij sprak: en het was;
Hij gebood: en het stond. 10 De raadslagen der volken gooit Jahweh omver,
Hij verijdelt de plannen der naties; 11 Maar Jahweh's raadsbesluit staat in
eeuwigheid vast: Wat zijn hart heeft bedacht, van geslacht tot geslacht.
12 Gelukkig de natie, die Jahweh tot God heeft, Het volk, dat Hij Zich tot
erfdeel verkoos! 13 Jahweh ziet neer uit de hemel, Richt zijn blik op alle
kinderen der mensen. 14 Hij let van de plaats, waar Hij troont, Op alle
bewoners der aarde: 15 Hij, die aller hart heeft geschapen, En al hun daden
doorgrondt. 16 Geen koning overwint door de macht van zijn heir, Geen held
wordt gered door geweldige kracht; 17 Ook het ros kan de zege niet schenken,
Door zijn grote snelheid niet redden. 18 Maar het oog van Jahweh rust op
hen, die Hem vrezen, En die op zijn goedheid vertrouwen: 19 Om ze te redden
van de dood, Ze in het leven te houden bij hongersnood. 20 Onze ziel blijft
opzien tot Jahweh: Hij is onze hulp en ons schild; 21 In Hem verheugt zich
ons hart, Wij vertrouwen op zijn heilige Naam. 22 Uw genade, o Jahweh, dale
over ons neer, Naarmate wij op U blijven hopen!

34

1 Van David, toen hij zich voor Abimé als een krankzinnige had aangesteld,
door hem was weggejaagd, en was heengegaan. Altijd wil ik Jahweh prijzen,
Steeds trilt zijn lofzang in mijn mond. 2 Mijn ziel zal roemen in Jahweh;
Bedrukten zullen het horen, en juichen. 3 Verheerlijkt Jahweh met mij, Laat
ons te zamen zijn Naam verheffen: 4 Ik heb Jahweh gesmeekt; Hij heeft mij
verhoord, En mij van al mijn angsten bevrijd. 5 Ziet naar Hem op, dan straalt
gij van vreugde, En uw gelaat zal niet blozen van schaamte. 6 Hier is een
rampzalige, die om hulp heeft geroepen: Jahweh heeft hem gehoord, en van
al zijn ellende verlost. 7 De engel van Jahweh slaat zijn legerplaats op Rond
die Hem vrezen, om ze te redden! 8 Smaakt en beseft dan de goedheid van
Jahweh; Gelukkig de man, die zijn hoop op Hem stelt. 9 Vreest Jahweh, zijn
vromen, Want die Hem duchten, ontbreekt het aan niets; 10 Rijken kunnen
verarmen en hongeren, Die Jahweh zoekt, komt niets te kort. 11 Komt nu,
kinderen, en luistert naar mij! Ik leer u, hoe men Jahweh moet vrezen,
12 En wie het is, die van het leven geniet, Lengte van dagen zich wenst, om
het goede te zien: 13 Bewaar uw tong voor het kwaad, En uw lippen voor
leugen; 14 Vlucht het kwaad, doe enkel wat goed is; Zoek de vrede, en jaag
hem na! 15 De ogen van Jahweh zijn op de vromen gericht, Zijn oren naar
hun smeken gekeerd; 16 Maar Jahweh's aanschijn blikt grimmig tegen de
bozen, Om hun gedachtenis van de aarde te delgen. 17 De vromen roepen, en
Jahweh verhoort hen, En verlost ze van al hun ellende; 18 Gebroken harten
blijft Jahweh nabij, Vermorzelde zielen komt Hij te hulp. 19 Hoe talrijk de
rampen van den rechtvaardige ook zijn, Jahweh redt hem er uit; 20 Jahweh
is voor al zijn beenderen bezorgd, Niet één daarvan wordt gebroken. 21 De
zonde brengt den boze de dood, En wie den rechtvaardige haat, moet het

boeten. 22 Maar zijn dienaars spaart Jahweh het leven; Wie tot Hem vlucht,
zal het nimmer berouwen.

35

1 Van David. Bestrijd, o Jahweh, die mij bestrijden, Kamp tegen hen, die
mij bekampen! 2 Grijp schild en beukelaar, Sta op, mij te hulp; 3 Trek speer
en strijdbijl tegen mijn vervolgers, Zeg tot mijn ziel: "Uw redding ben Ik!"
4 Laat smaad en schande hen treffen, die mijn leven belagen, Vol schaamte
vluchten, die boze plannen tegen mij smeden. 5 Ze mogen worden als kaf
voor de wind, Wanneer de Engel van Jahweh ze opjaagt; 6 Hun weg zij
donker en glad, Wanneer de Engel van Jahweh ze nazet. 7 Want zonder
reden hebben ze mij hun netten gespannen, Zonder aanleiding een kuil mij
gegraven. 8 Moge hem de ondergang treffen, Eer hij het weet; Laat het net,
dat hij spande, hem vangen, Laat hem vallen in zijn eigen kuil! 9 Dan zal mijn
ziel in Jahweh juichen, Zich over mijn redding verheugen; 10 En heel mijn
gebeente zal zeggen: "Jahweh, wie is U gelijk? Gij beschermt den zwakke
tegen den sterke, Den zwakke en arme tegen zijn berovers!" 11 Ze staan
tegen mij op Als valse getuigen; En wat ik mij niet ben bewust, Brengen ze
tegen mij in. 12 Goed met kwaad vergelden ze mij, En leggen het op mijn
leven aan. 13 En toch, toen zìj ziek lagen, Trok ik het boetekleed aan, Putte
mij door vasten uit, En het gebed was niet weg uit mijn hart; 14 Ik liep rond,
als gold het mijn broer of mijn vriend, Onder droefheid gebukt, als in rouw
voor mijn moeder. 15 Maar nu ik zelf dreig te vallen, worden ze vrolijk,
Lopen te hoop en scholen tegen mij samen; Als vreemden, die ik niet ken,
Gaan ze tegen mij schelden, 16 Honen mij met bittere spot, En knarsetanden
tegen mij. 17 Hoe lang nog, o Heer, Zult Gij dit aanzien? Verlos mij toch
van hun brullen, Het enige, dat mij nog rest, uit de macht van de leeuwen!
18 Dan zal ik U loven in de grote gemeente, Voor een talloze schare U prijzen.
19 Laat toch mijn valse vijand niet om mij lachen, Geen knipoogjes geven,
die mij onverdiend haten. 20 Want nooit spreken ze woorden van vrede,
Doch verzinnen maar leugens tegen het vreedzame volk; 21 Ze zetten een
grote mond tegen mij op, En zeggen: Ha, ha! We hebben het met eigen
ogen gezien! 22 Jahweh! Gìj hebt het gezien; blijf niet zwijgen! Heer; houd
U niet verre van mij! 23 Ontwaak en sta op, om mij recht te verschaffen,
Om mij te verdedigen, mijn God en mijn Heer. 24 Schaf mij recht naar uw
gerechtigheid, Jahweh, mijn God; Laat ze niet over mij juichen. 25 Laat ze
niet denken: "Ha, nu zijn wij tevreden!" Niet zeggen: "We hebben hem
onder de voet!" 26 Neen, laat ze allen blozen van schaamte, Die zich vrolijk
maken over mijn ongeluk; Met smaad en schande worden bedekt, Die een
hoge toon tegen mij aanslaan. 27 Maar mogen juichen en jubelen Die van
mijn goed recht zijn doordrongen; Zonder ophouden zeggen: "Jahweh is
groot, Die enkel het heil van zijn dienaar beoogt!" 28 Dan zal mijn tong uw
gerechtigheid prijzen, En elke dag uw lof verbreiden.

36

1 Voor muziekbegeleiding. Van David, den dienaar van Jahweh. De
zonde fluistert den boze haar inblazingen toe. In het diepst van zijn hart;
Geen vreze Gods Staat hem voor ogen. 2 Want ze heeft hem met blindheid
geslagen, Zodat hij zijn misdaad kent noch haat. 3 Het woord van zijn mond
Is leugen en bedrog. Hij weigert, zich verstandig en goed te gedragen; 4 Zelfs

op zijn sponde bedenkt hij nog slechtheid. Het verkeerde pad gaat hij op, En
wendt zich niet af van het kwaad. 5 Maar uw goedheid, o Jahweh, reikt tot de
hemel, En tot aan de wolken uw trouw; 6 Uw gerechtigheid is als de bergen
Gods, Als de onmetelijke oceaan uw gericht. Mensen en dieren helpt Gij, o
Jahweh; 7 Hoe heerlijk is uw genade, o God! Daarom zoeken de kinderen der
mensen Hun toevlucht in de schaduw uwer vleugelen; 8 Zij verzadigen zich
met het vet van uw woning, Gij laaft ze aan uw stroom van geneugten. 9 Want
bij U is de bron van het leven, In ùw licht aanschouwen wij licht. 10 Blijf
uw goedertierenheid tonen aan hen, die U vrezen, Uw gerechtigheid aan de
oprechten van hart; 11 Laat geen trotse voet mij vertrappen, Geen goddeloze
vuisten mij slaan. 12 Maar waar de zondaars vallen, Laat ze daar liggen, en
nimmermeer opstaan.

37

1 Van David. Wees niet afgunstig op zondaars, En benijd de boosdoeners
niet; 2 Want snel versmachten zij als gras, Verkwijnen als het groen gewas.
3 Vertrouw op Jahweh, doe enkel wat goed is, Blijf in het land en wees trouw;
4 Dan zult gij uw vreugde in Jahweh vinden, En Hij schenkt u wat uw hart
maar begeert. 5 Laat Jahweh uw weg maar bestieren, Verlaat u op Hem: Hij
zal hem banen; 6 Als de dageraad doet Hij uw gerechtigheid stralen, En als
de middagzon uw recht. 7 Berust in Jahweh, En blijf op Hem hopen. Benijd
niet den man, wien het goed gaat, Ofschoon hij bedriegt. 8 Word niet toornig
en maak u niet boos, Wind u niet op: gij maakt het maar erger; 9 Want de
zondaars worden vernietigd, Maar die op Jahweh vertrouwen, bezitten het
Land! 10 Een ogenblik maar: en de zondaar is er niet meer; Gij zoekt naar
zijn plaats: hij is weg. 11 Maar de rechtschapenen bezitten het Land, En
genieten een heerlijke vrede. 12 De zondaar belaagt den rechtvaardige, En
knarst tegen hem op zijn tanden; 13 Maar de Heer lacht hem uit, Want Hij ziet
zijn Dag al nabij. 14 De bozen trekken hun zwaard en spannen hun boog, Om
ongelukkigen en armen te doden, en vromen te slachten; 15 Maar het zwaard
dringt in hun eigen hart, En hun bogen worden gebroken. 16 Beter het
weinige, dat de rechtvaardige heeft, Dan de geweldige rijkdom der bozen;
17 Want de arm der bozen wordt gebroken, Maar voor de rechtvaardigen is
Jahweh een stut. 18 Jahweh zorgt voor de dagen der vromen, En hun erfdeel
blijft eeuwig bijeen; 19 Ze staan niet verlegen in tijden van rampspoed, Maar
worden verzadigd bij hongersnood. 20 Maar de goddelozen gaan zeker te
gronde, En hun kinderen bedelen om brood; Jahweh's vijanden vergaan als
de glorie der velden, En verdwijnen als rook. 21 De boze moet lenen, en kan
niet betalen, De gerechte kan mild zijn en geven; 22 Want wien Hij zegent,
bezit het Land, Maar wien Hij vervloekt, wordt vernietigd. 23 Jahweh leidt de
schreden der mensen, Hij richt overeind, wiens gedrag Hem behaagt; 24 En
mocht hij al wankelen, toch zal hij niet vallen, Want Jahweh houdt hem bij de
hand. 25 Ik was jong, en nu ben ik oud: Maar nooit heb ik een vrome verlaten
gezien; 26 Steeds kan hij nog mild zijn en aan anderen lenen, Zijn nageslacht
tot zegen zijn. 27 Houd u ver van het kwaad, en doe enkel wat goed is, Dan
woont gij veilig voor eeuwig; 28 Want Jahweh heeft de gerechtigheid lief, En
nimmer verlaat Hij zijn vromen. De bozen worden voor eeuwig vernietigd,
En het geslacht van de zondaars vergaat; 29 Maar de rechtvaardigen bezitten
het Land, En blijven er altijd in wonen. 30 De mond van den rechtvaardige

verkondigt de wijsheid, En zijn tong spreekt wat recht is. 31 Hij draagt de
Wet van zijn God in zijn hart; Nooit wankelen zijn schreden. 32 De boze loert
op den vrome, En zoekt hem te doden; 33 Maar Jahweh laat hem niet in zijn
macht, En duldt geen veroordeling, als men hem richt. 34 Blijf op Jahweh
vertrouwen, En bewandel zijn wegen; Dan stelt Hij u in het bezit van het
Land, En zult gij de verdelging der zondaars aanschouwen. 35 Ik heb een
zondaar gezien in zijn vermetele trots, Hoog als een Libanon-ceder; 36 Ik
ging voorbij: zie, hij was er niet meer; Ik zocht hem, hij was niet te vinden.
37 Geef acht op den vrome en let op den brave: Het kroost van dien man leeft
in vrede; 38 Maar de zondaars gaan allen te gronde, De kinderen der bozen
worden vernietigd. 39 Jahweh is het heil van de vromen, Hun toevlucht in
tijden van nood; 40 Jahweh helpt en beschermt hen tegen de bozen, Hij redt
hen, als ze vluchten tot Hem!

38

1 Van David; bij het herinneringsoffer. Jahweh, tuchtig mij niet in uw
toorn, Kastijd mij niet in uw gramschap: 2 Want uw pijlen hebben mij
getroffen, Uw hand drukt zwaar op mij neer. 3 Er is geen gezonde plek aan
mijn vlees om uw toorn, Niets gaafs aan mijn gebeente om mijn zonden;
4 Want mijn misdaden stapelen zich op mijn hoofd, En drukken mij neer als
een loodzware last. 5 Mijn wonden stinken en dragen Om mijn verdwazing;
6 Ik ga gebukt en geknakt, Loop heel de dag maar treurend rond. 7 Mijn
lenden zijn aan alle kanten ontstoken, Geen gezonde plek aan mijn vlees;
8 Ik ben uitgeput en gebroken, En snik het uit door het gekerm van mijn hart.
9 Heer, al mijn jammeren is U bekend, Mijn zuchten voor U niet verborgen;
10 Wild bonst mijn hart, de kracht ontzinkt mij, Zelfs het licht van mijn ogen
is heen. 11 Mijn vrienden en makkers keren zich af om mijn plagen, En mijn
verwanten staan op een afstand te spotten; 12 Die mijn leven belagen en mijn
ongeluk zoeken, Bespreken mijn val, en belasteren mij de hele dag. 13 Maar
ik ben als een dove, die het niet hoort, Als een stomme, die zijn mond niet
opent, 14 Als een man, die niet luistert, En wiens mond geen antwoord meer
weet. 15 Neen, Jahweh, ik verlaat mij op U: Antwoord Gij, mijn Heer en mijn
God; 16 Want ik vrees, dat men zich vrolijk over mij maakt, Een grote mond
tegen mij zet, nu mijn voeten wankelen. 17 Ja, ieder ogenblik dreig ik te
vallen, Mijn ellende staat mij steeds voor de geest; 18 Want ik moet wel mijn
misdaad bekennen, En bekommerd zijn over mijn schuld. 19 En machtig
zijn ook, die zonder reden mijn vijanden zijn, Talrijk, die mij onverdiend
haten, 20 Die goed vergelden met kwaad, Mij ondanks mijn beste bedoeling
bestrijden. 21 Jahweh, verlaat mij dus niet; Mijn God, blijf niet verre van mij!
22 Kom mij spoedig te hulp, Mijn Heer en mijn Heil!

39

1 Voor muziekbegeleiding; voor Jedoetoen: een psalm van David. Ik had
wel gezegd: “Goed wil ik op mijn woorden letten, Om niet te zondigen met
mijn tong; Mijn mond beteugelen, Als de boze er bij staat.” 2 Ik zweeg, bleef
sprakeloos en stom, Hoe fel mijn smart ook mocht zijn. 3 Maar nu kookt mijn
hart in mijn boezem over, En als ik er aan denk, laait het vuur in mij op. Nu
snik ik het uit: 4 Jahweh, laat mij mijn einde maar zien; Ik wil weten, hoeveel
tijd mij nog rest, En wanneer het met mij is gedaan! 5 Zie, Gij hebt mijn dagen
een paar handbreedten lengte gegeven, En de duur van mijn leven is voor U

als niets; 6 Iedere mens is enkel een zucht, En als een schaduwbeeld wandelt
hij rond; Voor niets maakt hij zich druk en verzamelt zich schatten, Zonder
te weten, wie ze zal krijgen. 7 Wat zou ik dan nog verwachten, o Heer! Alleen
op U kan ik nog hopen! 8 Verlos mij van al mijn zonden, En maak mij niet
tot spot voor den dwaas. 9 Ik zwijg, en doe mijn mond niet open: Want Gij
zelf deedt het mij aan. 10 Ach, neem uw plaag van mij weg, Want ik bezwijk
onder de druk van uw hand. Alleen om de zonde te straffen, 11 Slaat Gij
den mens, Verteert Gij als de motten zijn glorie, En is iedere mens maar een
zucht. 12 Jahweh, hoor mijn gebed en luister naar mijn smeken, Zwijg niet
stil bij mijn tranen; Want ik ben toch uw gast, En bij U op bezoek als al mijn
vaderen. 13 Houd op; opdat ik nog vreugde mag hebben, Eer ik heenga, en er
niet meer zal zijn!

40

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Vol vertrouwen heb ik
op Jahweh gehoopt; Hij boog tot mij neer, en verhoorde mijn smeken. 2 Hij
trok mij uit de poel van bederf, uit modder en slijk, Zette mijn voeten op
een rots, en gaf mij weer een vaste stap: 3 Hij legde een nieuw lied in mijn
mond, Een jubelzang voor onzen God! Mogen velen het zien vol ontzag,
En met vertrouwen op Jahweh worden vervuld! 4 Gelukkig de man, die op
Jahweh vertrouwt, En zich niet tot monsters wendt en tot valse gedrochten.
5 Ontzaglijke wonderen hebt Gij gewrocht, O Jahweh, mijn God; En in uw
raadsbesluiten over ons Kan niemand zich met U meten. Ik zou ze willen
verhalen en melden, Maar ze zijn niet te tellen. 6 Slacht- en spijsoffers wilt
Gij niet, Maar Gij hebt mij de oren geopend; Brand- en zoenoffers eist Gij niet,
7 Daarom zeg ik: “Zie, ik kom!” In de boekrol staat mij voorgeschreven, 8 Uw
wil te volbrengen: Mijn God, dit is mijn hartewens, En in mijn boezem draag
ik uw Wet. 9 Uw goedertierenheid heb ik verkondigd In de grote gemeente;
Ik hield mijn lippen niet gesloten, Jahweh, Gij weet het! 10 Uw gerechtigheid
verborg ik niet in mijn hart, Uw trouw en hulp sprak ik openlijk uit; Uw
liefde en gunst heb ik nimmer verzwegen Voor de talloze schare! 11 Jahweh,
onthoud mij nu ook uw barmhartigheid niet, Maar laat uw liefde en gunst
mij altijd behoeden. 12 Want van alle kanten omringen mij rampen: Ik kan
ze niet tellen; Mijn zonden hebben mij achterhaald: Ik kan ze niet overzien;
Ze zijn talrijker dan het haar op mijn hoofd, Zodat de moed mij ontzinkt.
13 Gewaardig U, Jahweh, mij te verlossen; Jahweh, snel mij te hulp! 14 Laat
smaad en ontering hen treffen, Die mijn leven belagen; Laat ze vluchten
met schande, Die zich vrolijk over mijn ongeluk maken, 15 En verstarren
van schaamte, Die tot mij roepen: “Ha, ha!” 16 Maar in U mogen jubelen en
juichen, Al die U zoeken; Zonder ophouden zeggen: “Jahweh is groot!” Die
verlangend zijn naar uw heil. 17 Ik ben wel ellendig en arm, Maar de Heer
zal mijner gedenken. Gij zijt mijn helper en redder: Toef niet, mijn God!

41

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Heil, die bezorgd is voor
zwakken en armen: Op de dag van rampspoed zal Jahweh hem redden.
2 Jahweh behoedt en behoudt hem, maakt hem gelukkig op aarde, En geeft
hem niet prijs aan de haat van zijn vijand. 3 Jahweh zal hem op zijn ziekbed
verkwikken, En zijn lijdenssponde verlichten. 4 Ik bid wel: “Jahweh, wees
mij genadig; Genees mijn ziel, want ik heb gezondigd tegen U!” 5 Maar mijn

vijand verwenst mij: “Wanneer gaat hij dood, en verdwijnt ook zijn naam!”
6 En komt er een op bezoek, dan huichelt zijn hart, Verzint hij leugens, en
gaat ze buiten vertellen. 7 Al die mij haten, smoezelen onder elkander, En
denken het ergste van mij: 8 “Een helse pest kleeft hem aan; Waar hij ligt,
blijft hij liggen!” 9 Zelfs mijn vriend, op wien ik vertrouwde, En die mijn
brood heeft gegeten, heft de hiel tegen mij op. 10 Maar wees Gij mij genadig,
o Jahweh; Richt mij weer op, om het hun te vergelden. 11 Hieraan erken
ik, dat Gij mij bemint: Als mijn vijand niet over mij juicht, 12 Maar als ik
gezond word, en Gij mij behoudt, En mij eeuwig voor uw aangezicht plaatst.
13 Geloofd zij Jahweh, lsraëls God Van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen,
Amen!

42

1 Voor muziekbegeleiding. Een leerdicht; van de zonen van Kore. Zoals
een hert smacht naar de stromende wateren. Zo smacht mijn ziel naar U,
o God! 2 Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God: Wanneer mag
ik opgaan, en Gods aanschijn aanschouwen? 3 Dag en nacht zijn de tranen
mijn brood, Omdat mij almaar gezegd wordt: “Waar blijft toch uw God!”
4 Ik denk er met diepe weemoed aan terug, Hoe ik optrok in vorstelijke stoet
naar Gods huis, Onder gejuich en gejubel En het gejoel van de schare. 5 Mijn
ziel, wat zijt gij bedroefd, En wat kreunt gij in mij? Vertrouw toch op God:
Dan zal ik Hem eens mogen danken Als mijn Helper en God! 6 Mijn ziel is
bedroefd, daarom denk ik aan U terug, In het land van Jordaan en Hermon
en in het lage gebergte. 7 Afgrond dreunt tegen afgrond door het gebruis van
uw stromen. Al uw golven en baren slaan over mij heen. 8 Overdag blijf ik
uitzien naar Jahweh om zijn genade, ‘s Nachts klinkt mijn lied als een gebed
tot den levenden God. 9 Ik zeg tot mijn God en mijn Rots: “Waarom zijt Gij mij
vergeten; Waarom ga ik in rouw door de druk van mijn vijand?” 10 De hoon
van mijn haters schrijnt als een steek in mijn beenderen, Omdat mij almaar
gezegd wordt: “Waar blijft toch uw God!” 11 Mijn ziel, wat zijt gij bedroefd,
En wat kreunt gij in mij? Vertrouw toch op God: Dan zal ik Hem eens mogen
danken Als mijn Helper en God!

43

1 God, schaf mij recht, kom tegen een goddeloos volk voor mij op, 2 Verlos
mij van den man van leugen en misdaad. Gij zijt toch mijn toevlucht, o God!
Waarom verstoot Gij mij dan; Waarom ga ik in rouw door de druk van mijn
vijand? 3 Zend uw licht en uw trouw: Zij zullen mij leiden, En voeren naar
uw heilige berg en uw woning. 4 Dan zal ik naar Gods altaar mogen gaan,
Naar den God mijner jubelende vreugde; En met de citer U loven, Mijn Heer
en mijn God! 5 Mijn ziel, wat zijt gij bedroefd, En wat kreunt gij in mij?
Vertrouw toch op God: Dan zal ik Hem eens mogen danken Als mijn Helper
en God!

44

1 Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een leerdicht. O
God, wij hebben het met eigen oren gehoord, Onze vaderen hebben het
ons verteld, Wat Gij gedaan hebt in hun dagen, Met eigen hand in vroeger
tijd. 2 Naties hebt Gij uitgeroeid om hèn te planten, Volkeren geveld, om
hèn te doen groeien. 3 Neen, niet met hun zwaard namen zij bezit van het
Land, Niet hun arm bracht hun zege: Maar het was uw rechterhand en uw

arm En het licht van uw aanschijn, omdat Gij ze lief hadt. 4 Gij waart het,
mijn Koning en God, Die Jakob de zege verleende; 5 Met úw hulp sloegen wij
onze vijanden neer, Door úw Naam trapten wij onze haters tegen de grond;
6 Neen, ik heb niet vertrouwd op mijn boog, En mijn zwaard kon de zege
niet schenken. 7 Maar Gij hebt ons van onze verdrukkers verlost, En onze
haters te schande gemaakt; 8 In God mochten we steeds blijven roemen, En
uw Naam in eeuwigheid prijzen! 9 Maar nú hebt Gij ons verstoten, ons te
schande gemaakt, En trekt niet meer met onze heirscharen op; 10 Gij laat
ons vluchten voor onze verdrukkers, En onze haters roven ons leeg! 11 Gij
levert ons als slachtvee uit, En verstrooit ons onder de naties; 12 Verkoopt
uw volk voor een spotprijs, En geeft het bijna voor niet! 13 Gij maakt ons
tot smaad onzer buren, Tot spot en hoon voor die ons omringen; 14 Gij laat
de heidenen over ons schimpen, De volkeren meewarig het hoofd over ons
schudden. 15 Mijn schande staat mij altijd voor ogen, En de schaamte bedekt
mijn gelaat, 16 Om de praatjes van schimper en spotter, Om de blik van vijand
en hater. 17 En dit alles trof ons, ofschoon wij U niet hebben vergeten, En
uw Verbond niet hebben verbroken. 18 Ons hart is niet afvallig geworden,
Onze schreden dwaalden niet af van uw pad; 19 Toch hebt Gij ons naar het
oord der jakhalzen verwezen, En ons met de schaduw des doods overdekt.
20 Of, hadden wij de Naam van onzen God soms vergeten, Onze handen naar
vreemde goden geheven: 21 Zou God het misschien niet hebben geweten,
Hij, die de hartsgeheimen doorgrondt? 22 Neen, om Uwentwil blijft men
ons wurgen, En worden wij als slachtvee behandeld! 23 Sta op dan; waarom
zoudt Gij slapen, o Heer! Ontwaak; blijf ons niet altijd verstoten! 24 Waarom
zoudt Gij uw aanschijn verbergen, Onze nood en ellende vergeten? 25 Want
onze ziel ligt gebukt in het stof, En ons lichaam kleeft vast aan de grond. 26 Sta
op, ons te hulp! Red ons om wille van uw genade!

45

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze van: “Leliën” Van de zonen van
Kore; een minnelied. Een heerlijk lied ontwelt aan mijn hart, Ik wil den
Koning mijn zang doen horen; Mijn tong is als een vlotte pen: 2 Gij zijt de
schoonste onder de kinderen der mensen, Aanminnigheid ligt op uw lippen,
Zo heeft God U voor eeuwig gezegend. 3 Gord uw zwaard om de heupen, o
held, Omkleed U met glorie en luister; 4 Vol moed op uw ros voor waarheid,
onschuld en recht! Uw rechterhand lere U machtige daden; 5 Scherp zijn
uw pijlen: volkeren liggen onder uw voet, ‘s Konings vijanden ontzinkt de
moed! 6 Uw troon staat vast in de eeuwen der eeuwen, Uw koningsschepter
is een schepter van recht; 7 Gij hebt de gerechtigheid lief, maar haat de
boosheid. Daarom heeft Jahweh, uw God, U gezalfd Met vreugde-olie als
geen uwer broeders; 8 Al uw kleren geuren van mirre, aloë en laurier. Uit
ivoren paleizen juichen de harpen U toe, 9 Koningsdochters staan onder uw
schonen; Daar treedt de Koningin aan uw rechter in ofir-brocaat! 10 Hoor,
Dochter! Zie, en neig uw oor, Vergeet uw volk en het huis van uw vader:
11 Laat de Koning uw schoonheid begeren; Breng Hem uw hulde, want Hij
is uw Heer! 12 Dan komt de dochter van Tyrus tot U met geschenken, En
zoeken de rijkste volken uw gunst. 13 Enkel lieftalligheid ligt op het gelaat
der koninklijke Dochter, Met goud doorweven is haar ornaat; 14 Over bonte
tapijten wordt zij voor den Koning geleid, Als bruidsmeisjes volgen haar de

vriendinnen; 15 En onder gejuich en gejubel Trekken zij in het paleis van den
Koning! 16 Dan worden in plaats van uw vaderen U zonen geboren, En Gij
stelt ze over heel de aarde tot koningen aan. 17 Zij zullen uw Naam doen
gedenken Van geslacht tot geslacht; En volken zullen U prijzen Voor eeuwig
en immer!

46

1 Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore. Met sopraanstemmen.
Een lied. God is onze toevlucht en sterkte Een machtige hulp in de nood:
2 Dus vrezen wij niets, al wordt de aarde uit haar voegen gerukt, En
schudden de bergen in het diepst van de zee; 3 Al bruisen en schuimen haar
wateren, En rillen de bergen door haar geweld! Jahweh der heirscharen is
met ons, Onze burcht is Jakobs God! 4 Een vloed met zijn stromen brengt
de Godsstad in vreugde, De heilige stede van den Allerhoogste. 5 God is
daarbinnen, nooit zal zij wankelen; God zal haar helpen, als de dageraad
komt: 6 Al woeden de volken, al wankelen de staten, Al beeft de aarde door
de stem van zijn donder! 7 Jahweh der heirscharen is met ons, Onze burcht
is Jakobs God! 8 Komt dan, en ziet de werken van Jahweh, Die wonderen op
de aarde wrocht: 9 Die de oorlogen bant buiten de grenzen der aarde, De
bogen breekt, de lansen vernielt, de wagens verbrandt. 10 Houdt op! Erkent,
dat Ik God ben, Hoog boven de volkeren, verheven op aarde! 11 Jahweh der
heirscharen is met ons, Onze burcht is Jakobs God!

47

1 Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een psalm. Volkeren,
klapt allen in de handen; Juicht en jubelt ter ere van God! 2 Want ontzaglijk
is Jahweh, de Allerhoogste, Een machtig Koning over heel de aarde. 3 Hij
legt de volken voor ons neer, En naties onder onze voeten; 4 Hij kiest het
erfdeel voor ons uit, De trots van Jakob, zijn beminde. 5 God stijgt ten troon
met jubelzang, Jahweh met bazuingeschal! 6 Zingt en jubelt ter ere van God,
Zingt en juicht voor onzen Koning! 7 Want Hij is Koning van heel de aarde;
Zingt dus een hymne ter ere van God! 8 God heeft het koningschap over
de volkeren aanvaard, God heeft zijn heilige troon bestegen; 9 De vorsten
der volkeren sluiten zich aan Bij het volk van Abrahams God. Want Gode
behoren de heersers der aarde; Hoog verheven is Hij alleen!

48

1 Een lied; een psalm van de zonen van Kore. Groot is Jahweh, hoog
geprezen In de stad van onzen God! 2 Lieflijk verheft zich zijn heilige berg,
Voor heel de aarde een vreugde. De Sionsberg is de Spits van het Noorden,
De stad van een machtigen Koning; 3 God woont in haar burchten, En toont
zich een veilige schuts. 4 Want zie, de koningen hadden zich met elkander
verbonden, En rukten gezamenlijk aan; 5 Maar toen ze haar zagen, stonden
ze stom van ontzetting, En stoven verschrokken uiteen. 6 Vreselijke angst
greep hen aan, En wee als een barende vrouw: 7 Ineens als een storm uit het
oosten, Die de Tarsjisj-schepen vernielt. 8 Wat we vroeger hadden gehoord,
Hebben we nu ook gezien: Jahweh der heirscharen woont in de stad, Onze
God woont in de stad, en laat haar eeuwig bestaan! 9 Wij gedenken uw
goedheid, o God, Binnen uw tempel. 10 Uw lof, o God, reikt als uw Naam Tot
aan de grenzen der aarde. Vol gerechtigheid is uw rechterhand, 11 Sions berg

is er over verheugd; En Juda's dochteren juichen van vreugde, O Jahweh, om uw gericht. 12 Trekt rond de Sion, loopt er omheen: Telt zijn torens, 13 Let op zijn wallen Ziet naar zijn burchten; Om aan een volgend geslacht te vertellen, 14 Dat God hier woont, Dat onze God ons leidt Voor eeuwig en immer!

49

1 Met sopraanstemmen; Voor muziekbegeleiding. Van de zonen van Kore; een psalm. Volkeren, hoort dit allen aan, Luistert allen, bewoners der aarde; 2 Kinderen uit het volk en edelgeborenen, Rijken en armen, allen te zamen! 3 Mijn mond gaat diepe wijsheid verkonden, Mijn hart verstandige dingen bepeinzen; 4 Ik spits mijn oren voor een moeilijk probleem, En bij snarenspel los ik mijn raadsel op. De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. 5 Waarom zou ik de dagen der bozen benijden, En de levenskracht van mijn belagers, die mij omringen; 6 Van allen, die op hun schatten vertrouwen, En op hun grote rijkdommen pochen? 7 Ach, er is niemand, die zich vrij kan kopen, Of aan God zijn losgeld betalen: 8 Te hoog is de prijs van zijn leven, Ontoereikend voor eeuwig. De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. 9 Of zou hij eeuwig blijven leven, En zijn graf niet aanschouwen? 10 Neen, men ziet de wijzen sterven, Den dwaas met den domoor vergaan; 11 Hun graf is voor altijd hun woning, Hun verblijf van geslacht tot geslacht; En al hebben ze hele landen hun eigen genoemd, Toch laten ze hun schatten voor anderen achter. 12 De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. 13 Dit is het lot van wie daarop bouwen, Het einde van die daarover snoeven: 14 Als schapen worden ze het graf ingejaagd, Het is de dood, die ze weidt; Regelrecht zinken ze neer in de kuil, En hun gestalte gaat over tot de ontbinding van de dood. 15 Neen, God alleen kan de prijs voor mijn leven betalen. Hij alleen mij uit de macht van het dodenrijk redden! De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt. 16 Dus wees niet afgunstig, als iemand rijkdommen krijgt, En de schat van zijn huis zich vermeerdert; 17 Want niets van dit alles neemt hij mee bij zijn dood, En de schat volgt hem niet in het graf. 18 Al prijst hij zich bij zijn leven gelukkig, En roemt zich, omdat het hem goed gaat: 19 Toch komt hij in het verblijf van zijn vaderen, En nooit meer aanschouwt hij het licht. 20 De mens in weelde, die het niet wil begrijpen, Lijkt op vee, dat geslacht wordt.

50

1 Een psalm van Asaf. De God der goden, Jahweh, spreekt en roept tot de aarde Van de opgang tot de ondergang der zon! 2 Van Sion, de kroon der schoonheid, straalt God zijn heerlijkheid uit: 3 Hij komt, onze God, en zwijgt niet meer! Verterend vuur gaat voor Hem uit, De stormwind woedt om Hem heen! 4 Hij nodigt de hemelen uit, daarboven, En de aarde, om zijn volk te richten: 5 "Brengt Mij mijn getrouwen bijeen, Die door offers het Verbond met Mij sloten!" 6 En de hemelen verkondigen zijn gerechtigheid; Want God begint het gericht. 7 Hoor, mijn volk, en laat Mij spreken; Het u betuigen, Israël: Ik Jahweh, uw God: 8 Niet om uw offers spreek Ik u vrij, Of om uw brandoffers, Mij zonder ophouden gebracht. 9 Neen, Ik heb den stier uit uw stallen niet nodig, En geen bokken uit uw kooien. 10 Want Mij behoren alle dieren in het woud, Het vee en het wild op de bergen; 11 Ik ken alle vogels

in de lucht, Van Mij is wat zich beweegt op het veld. 12 Had Ik honger, Ik
behoefde het ú niet te zeggen, Want Mij behoort de aarde met wat ze bevat.
13 Of zou Ik soms stierenvlees eten, En bokkenbloed drinken? 14 Neen, breng
als uw offer een loflied aan God, Onderhoud uw geloften, den Allerhoogste
gebracht, 15 En roep Mij aan in tijden van nood: Dan zal Ik u redden, en gij
zult Mij eren. 16 Hoe waagt gij het, over mijn geboden te spreken, En uw
mond vol te hebben van mijn Verbond, 17 Terwijl gij toch de tucht veracht, En
mijn woord in de wind slaat? 18 Ziet gij een dief, gij loopt terstond met hem
mee, En met echtbrekers gaat gij vriendschappelijk om. 19 Uw mond vloeit
over van boosheid, En uw tong weeft bedrog; 20 Gij spreekt schande over uw
broeder, En werpt smaad op den zoon van uw moeder. 21 Dit hebt gij gedaan;
en omdat Ik bleef zwijgen, Dacht gij nog: Ik ben niet beter dan gij. Daarom
waarschuw Ik u, En breng het u onder het oog. 22 Godvergetenen, neemt het
ter harte; Anders verscheur Ik u, en er is niemand, die u zal redden! 23 Wie
een loflied offert, eert Mij waarachtig, En wie deugdzaam leeft, hem toon Ik
Gods heil!

51

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David, nadat de profeet Natan
bij hem was gekomen, omdat hij gemeenschap met Bat-Sjéba had gehad.
Erbarm U mijner naar uw genade, o God; Delg mijn misdaden uit naar uw
grote ontferming; 2 Was mij vlekkeloos schoon van mijn schuld, En reinig
mij van mijn zonde. 3 Want ik ben mij mijn misdaad bewust, En mijn zonde
staat mij steeds voor de geest: 4 Tegen U, ach, tegen U heb ik gezondigd,
En kwaad in uw ogen gedaan. Zo zult Gij rechtvaardig zijn in uw vonnis,
En onberispelijk in uw gericht: 5 Want in ongerechtigheid ben ik geboren,
En mijn moeder ontving mij in zonde. 6 Zie, Gij bemint de oprechtheid des
harten: Daarom brengt Gij mijn geweten tot inkeer; 7 Gij besprengt mij met
hysop, en weer ben ik rein, Gij wast mij schoon, en ik ben blanker dan
sneeuw. 8 Laat mij weer vreugde en blijdschap genieten, En mijn beenderen
juichen, die Gij hebt verbrijzeld; 9 Bedek uw gelaat voor mijn zonden, En
delg al mijn misdaden uit. 10 Schep mij een zuiver hart, o mijn God, En
leg in mijn boezem een nieuwe, standvastige geest; 11 Verstoot mij niet van
uw aanschijn, En neem uw heilige geest niet van mij weg. 12 Schenk mij
terug de vreugd van uw heil, En versterk in mij de gewillige geest; 13 Dan
zal ik de bozen uw wegen doen kennen, En de zondaars zullen zich tot U
bekeren. 14 Bevrijd mij van bloedschuld, o Jahweh, God van mijn heil, En
mijn tong zal uw barmhartigheid loven; 15 Open mijn lippen, o Heer, En mijn
mond verkondigt uw lof. 16 Neen, slachtoffers behagen U niet, En zo ik U
brandoffers bracht, Gij zoudt ze niet willen; 17 Maar een vermorzeld gemoed
is een offer voor God, Een verbrijzeld en deemoedig hart versmaadt Gij niet,
o mijn God! 18 Wees Sion naar uw goedheid genadig, En bouw de muren
van Jerusalem weer op; 19 Dan zullen brand- en zoenoffers U als waarachtige
offers behagen, En brengt men weer varren op uw altaar.

52

1 Voor muziekbegeleiding. Een leerdicht van David, nadat Doëg, de
Edomiet aan Saül was gaan melden: “David is in het huis van Achiméłek
gekomen.” Wat pocht gij op boosheid, En snoeft gij op onrecht, 2 Broedt gij
voortdurend op onheil, Is uw tong als een vlijmscherp, verraderlijk mes?

3 Gij kiest wat kwaad is boven het goede, De leugen boven de waarheid; 4 Gij
houdt alleen van verwarrende woorden, En bedriegelijke taal. 5 Daarom zal
God u vernielen, U weggooien eens en voor al, U wegsleuren uit uw tent,
Uw wortel uit het land der levenden rukken. 6 De rechtvaardigen zullen het
huiverend zien, en over hem lachen: 7 "Daar is nu de man, die zijn kracht
niet in God heeft gezocht, Maar die op zijn grote rijkdom vertrouwde, En
zich op zijn schatten beroemde!" 8 Maar ik ben als een bloeiende olijf in Gods
huis, En vertrouw op Gods goedheid voor eeuwig en immer. 9 Eeuwig zal ik
U danken, omdat het úw werk is geweest, En de goedheid van uw Naam voor
uw vromen verkonden!

53

1 Voor muziekbegeleiding; op de fluit. Een leerdicht van David. De dwaas
zegt bij zichzelf: "Er is geen God!" Slecht en schandelijk is zijn gedrag; Er
is niemand, die het goede wil doen. 2 God blikt uit de hemelen neer Op de
kinderen der mensen: Om te zien, of er niet één verstandige is, Niet één,
die God zoekt. 3 Maar allen zijn ze afgedwaald, Allen even bedorven; Er is
niemand, die het goede wil doen, Geen enkele zelfs. 4 Worden de zondaars
dan nimmer verstandig: Ze blijven mijn volk maar verslinden, En het brood
van God wel eten, Maar zij roepen Hem niet aan. 5 Maar dan zullen ze eens
beven van angst, Want God zal hun gebeente verstrooien; Die u omsingelen,
zult gij beschamen, Want God heeft ze verworpen. 6 Ach, dat uit Sion Israëls
redding mocht dagen, Als God het lot van zijn volk ten beste keert! Dan zal
Jakob jubelen, En Israël juichen!

54

1 Voor muziekbegeleiding; met harpen. Een leerdicht van David, toen de
Zifieten Saül kwamen melden: "David houdt zich bij ons schuil." O God, kom
mij te hulp door uw Naam, En verschaf mij recht door uw kracht. 2 Hoor
naar mijn smeken, o God, Luister naar het gebed van mijn mond. 3 Want
vreemden staan tegen mij op, En geweldenaars belagen mijn leven; Neen, ze
houden God niet voor ogen. 4 Zie, God is mijn Helper; Het is de Heer, die mijn
leven behoudt! 5 Wend de rampen op mijn vijanden af, Verniel ze om wille
van uw trouw. 6 Dan zal ik U gaarne offers brengen, En danken, o Jahweh, de
goedertierenheid van uw Naam; 7 Omdat hij mij uit alle nood heeft verlost,
En mijn oog zich aan mijn vijand verlustigt.

55

1 Voor muziekbegeleiding; met harpen. Een leerdicht van David. Hoor
toch, o God, naar mijn bidden, En wend U niet af van mijn smeken; 2 Luister
naar mij, en schenk mij verhoring: Van ellende loop ik radeloos rond. 3 Ik
sidder voor het geschreeuw van den vijand, En het gehuil van den boze;
Want ze storten rampen over mij uit, En bestoken mij grimmig. 4 Mijn hart
krimpt in mijn boezem, En doodsangst bekruipt mij; 5 Vrees en ontzetting
houden mij beklemd, En de schrik grijpt mij aan. 6 Ik dacht: Had ik maar
vleugels als een duif, Dan vloog ik heen, om een wijkplaats te vinden; 7 Ver,
ver weg zou ik vluchten, En een rustoord zoeken in de woestijn. 8 Ik zou mij
haastig in veiligheid stellen Voor de razende storm, 9 Voor de wervelstorm,
Heer, En voor de stortvloed van hun tongen. Want ik zie geweld ontketend,
En de strijd tegen de stad; 10 Dag en nacht trekken ze om haar heen, Over

haar wallen. Daarbinnen heerst onrecht en knevelarij, 11 En de misdaad
troont in haar midden; En van haar pleinen wijkt Geweld noch bedrog. 12 En
was het een vijand, die mij beschimpte, Ik zou het verdragen; Of een van
mijn haters, die mij hoonde, Ik zou mij verschuilen. 13 Maar gij, een man
van mijn stam, Mijn vriend en mijn makker, 14 Met wien ik vertrouwelijk
omging, Eendrachtig leefde in Gods huis! 15 Moge de dood ze verrassen,
Zodat ze levend in het dodenrijk dalen! Want boosheid heerst in hun
woning, En slechtheid in hun gemoed. 16 Maar ìk roep tot God, En Jahweh
komt mij te hulp. 17 ‘s Avonds, ‘s morgens en ‘s middags klaag ik en zucht ik,
En Hij hoort naar mijn smeken. 18 Hij zal mij vrede schenken, mij van mijn
belagers bevrijden, Al staan ze nog zo talrijk tegen mij op. 19 God verhoort
mij: Hij zal ze vernederen, Hij, die van eeuwigheid op zijn troon is gezeten.
Want ze zijn onverbeterlijk, En vrezen God niet; 20 Ze slaan de hand aan
hun vrienden, En schenden hun trouw. 21 Hun mond is gladder dan boter,
Maar vijandig hun hart; Hun woorden zijn zachter dan olie, Maar steken
als dolken. 22 Werp daarom uw kommer op Jahweh, Hij zal voor u zorgen;
En nooit zal Hij dulden, Dat de rechtvaardige wankelt. 23 Maar stort in het
diepst van het graf, o mijn God, Die mannen van bloed en bedrog; Laat ze de
helft van hun dagen niet zien, Doch laat mìj op U blijven hopen!

56

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “Een duif van ver verwijderde
terebinten.” Een puntdicht van David, toen de Filistijnen hem in Gat
gevangen hielden. Ontferm U mijner, o God; want de mensen grijpen mij
aan, Bekampen en kwellen mij iedere dag; 2 Mijn vijanden bestoken mij
altijd door, Want talrijk zijn mijn belagers. 3 Maar verre van mij, dat ik ooit
zou vrezen; Op U heb ik mijn vertrouwen gesteld. 4 In Jahweh’s belofte kan
ik jubelen; Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen
mij doen? 5 Ze blijven mij krenken, altijd door, Tegen mij zijn al hun boze
plannen gericht; 6 Ze loeren en spieden, en belagen mijn hielen, Omdat ze
mij naar het leven staan. 7 Vergeld ze hun misdaad, En werp in uw toorn
de volkeren neer, o mijn God! In Jahweh’s belofte kan ik jubelen; Op God
vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen? 8 Gij hebt
mijn ellende geteld, Mijn tranen in uw kruik verzameld. Hebt Gij het zelf niet
beloofd, 9 Dat mijn vijand zal vluchten, als ik U aanroep? Zo weet ik zeker,
Dat God met mij is! 10 In Jahweh’s belofte kan ik jubelen; 11 Op God vertrouw
ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen mij doen? 12 O God, Gij hebt mij
uw belofte gehouden, Ik breng U daarvoor mijn dank; 13 Want Gij hebt mijn
ziel behoed voor de dood, Zelfs mijn voet voor het stoten: Opdat ik voor Gods
aanschijn blijf wandelen In het licht van het leven. In Jahweh’s belofte kan
ik jubelen; Op God vertrouw ik, zonder te vrezen! Wat kunnen de mensen
mij doen?

57

1 Voor muziekbegeleiding: “verderf niet.” Een puntdicht van David, toen
hij voor Saül in de spelonk vluchtte. Ontferm U mijner, o God; ontferm U
mijner, Want ik neem mijn toevlucht tot U. In de schaduw uwer vleugelen
zoek ik een schuilplaats, Totdat het onheil voorbij is. Verhef U boven
de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! 2 Ik roep tot God, den
Allerhoogste, Tot God, zo goedertieren voor mij; 3 Hij zendt mij hulp uit

de hemel, en beschaamt mijn belager, God zendt mij zijn liefde en trouw.
Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! 4 Zo leg ik
mij neer te midden van leeuwen, Van mensen met vlammende ogen, Wier
tanden spitsen en pijlen zijn, Scherp is hun tong als een zwaard. 5 Verhef
U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde! 6 Ze spanden een
net voor mijn voeten, Maar hun eigen voet werd er in verstrikt; Ze groeven
mij kuilen, Zelf vielen zij er in. Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie
vervulle de aarde! 7 Mijn hart is gerust, o mijn God; mijn hart is gerust; Ik wil
zingen en spelen. 8 Word wakker mijn lofzang: harp en citer, ontwaak; Ik
wil het morgenrood wekken! Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie
vervulle de aarde! 9 Ik wil U loven onder de volken, o Heer, U verheerlijken
onder de naties; 10 Want uw goedheid reikt tot de hemel, En tot de wolken uw
trouw! 11 Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie vervulle de aarde!

58

1 Voor muziekbegeleiding; “Verderf niet.” Een puntdicht van David.
Meent gij nu werkelijk recht te spreken, En met rechtvaardigheid de mensen
te richten? 2 Neen, in uw hart pleegt gij onrecht, En uw handen banen
de weg voor geweld in het land. 3 De schurken: ze zijn ontaard van hun
moederschoot af; De leugenaars: sinds hun geboorte bedorven! 4 Ze zijn
venijnig als giftige adders; Ze stoppen hun oren als dove slangen, 5 Die niet
luisteren naar de stem van bezweerders, En van bekwame belezers. 6 O
God, sla ze de tanden stuk in hun mond; Jahweh, ruk uit het gebit van dat
broed! 7 Laat ze verdwijnen als wegzinkend water, Als gras langs de weg,
dat verdort, 8 Als een slak, die zich oplost in slijm, Als een misdracht, die het
zonlicht niet ziet; 9 Voordat de doornen hun ketels verhitten: Onverbrand of
verbrand, Hij vaagt ze weg. 10 De rechtvaardige zal zich verheugen, Als hij
die wraak mag aanschouwen, En met zijn voeten plassen in het bloed van
die schurken. En de mensen zullen dan zeggen: 11 “Toch heeft het zijn nut,
rechtvaardig te zijn; Toch is er een God, die recht doet op aarde!”

59

1 Voor muziekbegeleiding; “Verderf niet.” Een puntdicht van David, toen
Saül het huis liet bewaken, om hem te doden. Red mij van mijn vijanden,
o mijn God, Bescherm mij tegen mijn verdrukkers; 2 Bevrijd mij van de
woestelingen, Verlos mij van de bloeddorstigen. 3 Want zie, ze belagen
mijn leven, En geweldenaars grijpen mij aan; 4 O Jahweh, ofschoon ik niets
kwaads of verkeerds heb gedaan, En geen schuld er aan heb, lopen zij uit en
wachten mij op. Sta op! Snel mij te hulp en zie toe, 5 Jahweh der heirscharen,
Israëls God! Ontwaak, om al die trotsaards te straffen, Spaar geen van die
valse verraders! 6 Iedere avond komen ze terug. En lopen de stad rond,
jankend als honden. 7 Zie, ze kwijlen smaad uit hun mond, En het ligt op
hun lippen: “Wie wil er wat horen!” 8 Maar Jahweh, Gij lacht ze uit, En
drijft met al die trotsaards de spot! 9 Mijn Sterkte, aan U klamp ik mij
vast, Want Gij zijt mijn toevlucht, o God! 10 Mijn God, uw goedheid trede
mij tegen, En doe mij op mijn vijanden neerzien, o God. 11 Neen, spaar ze
niet, opdat ze mijn volk niet verleiden; Maar doe ze vallen, en stort ze neer
door uw kracht. 12 Vergeld hun, o Heer, het kwaad van hun mond En het
woord hunner lippen; Laat ze in hun eigen trots zich verstrikken, Om de
vloeken en leugens, die ze hebben gesproken. 13 Maak een eind aan hun

woede, Maak een eind aan hun trots, Opdat ze erkennen, dat God heerst in
Jakob Tot aan de grenzen der aarde. 14 Laat ze terugkomen, iedere avond
opnieuw, En door de stad lopen, jankend als honden, 15 Rondzwervend, om
vreten te zoeken, En blaffen, wanneer ze niet vol zijn. 16 Maar ìk zal uw
almacht bezingen, Elke morgen uw goedertierenheid prijzen; Want Gij zijt
mijn schuts, Mijn toevlucht in tijden van nood. 17 Mijn Sterkte, U wil ik loven;
Want Gij zijt mijn toevlucht, o God, mijn genadige God!

60

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “De lelie der wet.” Een punt- en
leerdicht van David, toen, na zijn oorlog tegen Aram van Mesopotamië en
Aram-Soba, Joab terugkeerde, en in het Zoutdal twaalfduizend Edomieten
versloeg. O God, Gij hebt ons verstoten, Onze gelederen verbroken; Gij waart
vertoornd, En hebt ons doen vluchten. 2 Gij hebt het land laten kraken en
scheuren; Het stortte ineen, en ligt nu in puin. 3 Gij hebt uw volk harde
dingen doen slikken, En ons een koppige wijn laten drinken! 4 Maar voor uw
vromen hadt Gij een banier opgericht, Om zich daar omheen te verzamelen
tegen de boog; 5 En om uw geliefden te redden, Strek uw rechterhand uit, en
verhoor ons. 6 Bij zijn heiligheid heeft God beloofd: Juichend zal ik Sikem
verdelen, En het dal van Soekkot meten; 7 Mij behoort Gilad, van mij is
Manasse. Efraïm is de helm van mijn hoofd, Juda mijn schepter, 8 Moab is
mijn voetenbekken; Op Edom werp ik mijn schoeisel, Over Filistea hef ik
mijn zegekreet aan. 9 Maar wie brengt mij nu binnen de vesting, Wie zal
mij naar Edom geleiden: 10 Moet Gij het niet zijn, die ons hebt verstoten, o
God, En niet langer met onze heirscharen optrekt, o God? 11 Ach, help ons
dan tegen den vijand, Want hulp van mensen is ijdel; 12 Maar met God zijn
wij sterk, Hij zal onze verdrukkers vertrappen!

61

1 Voor muziekbegeleiding; met harpen. Van David. Hoor toch, o God, mijn
gejammer, En let op mijn smeken: 2 Van het einde der aarde roep ik tot U
In de beklemmende angst van mijn hart. Stel mij hoog op de Rots, en laat
mij daar rusten, 3 Want Gij zijt mijn toevlucht en sterkte tegen den vijand;
4 Laat mij in uw woontent voor eeuwig uw gast zijn, En mij verbergen in
de schaduw uwer vleugelen. 5 Want Gij hoort mijn beloften, o mijn God, En
vervult de wens van hen, die uw Naam vrezen: 6 Vermeerder de dagen des
konings, En zijn jaren van geslacht tot geslacht; 7 Moge hij altijd voor Gods
aangezicht tronen, En liefde en trouw hem behoeden. 8 Dan zal ik uw Naam
in eeuwigheid prijzen, Dag aan dag U mijn dankoffer brengen!

62

1 Voor muziekbegeleiding; voor Jedoetoen. Een psalm van David.
Vertrouw rustig op God, mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; 2 Hij alleen
is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! 3 Hoe
lang nog stormt gij op een ander los, En stoot hem met u allen omver Als een
hellende wand, Of een vallende muur? 4 Ze leggen het op zijn ondergang
aan, En liegen er op los, om hem in het ongeluk te storten; Ze zegenen wel
met hun mond, Maar vervloeken met hun hart. 5 Vertrouw rustig op God,
mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; 6 Hij alleen is mijn rots en mijn
redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! 7 Bij God is mijn heil en mijn

eer, God is mijn sterkte en mijn stut. 8 Blijf altijd op God vertrouwen, mijn volk, Stort uw hart voor Hem uit: onze toevlucht is God! 9 Maar de mens is enkel een zucht, De kinderen der mensen een leugen; In de weegschaal gaan ze allen omhoog, Ze zijn lichter dan lucht. Vertrouw rustig op God, mijn ziel, Want van Hem komt mijn heil; Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht: nooit zal ik wankelen! 10 Ook in afpersing stelt geen vertrouwen. Op diefstal geen ijdele hoop; En als de rijkdom vermeerdert, Hecht uw hart er niet aan. 11 Eén woord heeft God gesproken, En deze twee heb ik gehoord: Bij God is de macht; 12 bij U de genade, o Heer! En: Gij vergeldt iedereen naar zijn werken!

63

1 Een psalm van David, toen hij in de woestijn van Juda vertoefde. God, wat verlang ik naar U; mijn God, naar U dorst mijn ziel, Naar U smacht mijn lichaam als een dor en droog land naar het water. 2 Ik blik naar U op in uw heilige woning, Om uw macht en uw glorie te aanschouwen! 3 Ja, uw genade is kostelijker nog dan het leven: Daarom moeten mijn lippen U loven, 4 En wil ik U al mijn dagen prijzen, Mijn handen opheffen in uw Naam. 5 Gij verzadigt mij als met vet en met merg, En mijn mond juicht U toe met jubelende lippen; 6 Nog op mijn legerstede moet ik aan U denken, En in mijn nachtwaken over U peinzen. 7 Want Gij zijt mijn Helper, Ik nestel in de schaduw uwer vleugelen; 8 Mijn ziel klampt zich aan U vast, En uw rechterhand is mij een stut. 9 Maar zij, die mijn ondergang zoeken, Zullen in de diepten der aarde verzinken; 10 Ze vallen ten prooi aan het zwaard, En worden een buit van de jakhalzen. 11 Doch de Koning zal zich verheugen in God, En wie Hem trouw zweert, zal juichen; Maar de mond van de leugenaars wordt gestopt!

64

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Hoor, o God, mijn luid gejammer, Bevrijd mijn leven van de schrik voor den vijand; 2 Bescherm mij tegen de aanslag der bozen, En tegen het woelen van schurken. 3 Want ze scherpen hun tong als een zwaard, Richten als pijlen hun bittere woorden; 4 En om in het geniep den onschuldige te treffen, Leggen ze onverhoeds en onvervaard op hem aan. 5 Ze stellen hun boze plannen vast, En overleggen, hoe hun strikken te zetten; Ze zeggen: Wie ziet het; 6 Wie achterhaalt onze streken? We zijn met onze plannen gereed, De list is gelukt! Het binnenste van iederen mens is een graf, Een afgrond zijn hart! 7 Daar schiet God zijn pijl op hen af, En de slagen vallen onverwacht op hen neer; 8 Hun eigen tong brengt ze ten val: Wie ze ziet, schudt meewarig het hoofd. 9 En allen zullen vol diep ontzag Gods daden verkonden, Erkennen, dat het zijn werk is geweest; 10 De brave zal zich in Jahweh verheugen, en op Hem hopen, Alle oprechten van hart zullen juichen!

65

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David; een lied. U komt een lofzang toe In Sion, o God! U moet een dankoffer worden gebracht, In Jerusalem, Heer! 2 Gij verhoort het gebed, Alle vlees komt tot U; 3 En al drukt onze schuld ons nog zo zwaar, Gij vergeeft onze zonden. 4 Gelukkig, dien Gij uitverkiest en aanneemt, Om in uw voorhof te wonen: Die ons laven aan het goede van uw huis, Van uw heilige tempel! 5 Met wonderen verhoort Gij ons

in uw trouw, O God van ons heil; Gij, de hoop van alle grenzen der aarde, En
ongenaakbare zeeën! 6 Gij, die de bergen door uw kracht hebt gegrond, En
met macht zijt omgord; 7 Die het bulderen der zeeën bedaart, En het gebruis
van haar golven. Ontsteld staan de volken, 8 Vol vrees, die de grenzen der
aarde bewonen: Voor uw tekenen daar, waar de morgen gloort, En waar Gij
de avond doet juichen. 9 Gij draagt zorg voor de aarde, En drenkt ze volop;
Gij stort er een rijke zegen op uit, Gods vloed heeft altijd water genoeg. Gij
maakt haar gereed voor haar koren, Zó maakt Gij ze klaar: 10 Gij drenkt
haar voren, bevochtigt haar kluiten, En maakt ze door regenslag week. Dan
zegent Gij haar kiemen, 11 En zet de kroon op het jaar van uw goedheid: Uw
voetstappen druipen van vet, 12 Zelfs de vlakten der steppen druipen er van.
De heuvels zijn met gejubel omgord, 13 De weiden met kudden bekleed, De
dalen met koren getooid: Ze juichen en zingen!

66

1 Voor muziekbegeleiding. Een lied; een psalm. 2 Juich, heel de aarde,
God ter ere, En prijs de glans van zijn Naam; Hef een heerlijk loflied aan,
3 En zeg tot God: Hoe ontzaglijk uw werken! Om uw almacht moeten uw
vijanden U vleien, 4 En moet heel de aarde U aanbidden, U ter eer een lofzang
zingen, Glorie brengen aan uw Naam! 5 Komt, en ziet de werken van God,
Zijn wondere daden voor de kinderen der mensen: 6 De zee legde Hij droog,
En ze trokken te voet door de stroom! Laat ons in Hem ons verheugen,
7 Hij, die eeuwig heerst door zijn kracht; Hij houdt zijn oog op de volkeren
gericht, En geen weerspannige durft tegen Hem opstaan. 8 Zegent, volkeren,
onzen God, Laat zijn loflied luid weerschallen; 9 Hij is het, die ons in het
leven hield, Onze voet niet liet wankelen. 10 Toch hebt Gij ons beproefd, o
mijn God, Ons gelouterd, als men zilver loutert; 11 Gij hebt ons in ellende
gedompeld, Ons rampen op de heupen gelegd. 12 Gij hebt anderen ons op
het hoofd doen zitten, We zijn door vuur en water gegaan: Maar eindelijk
toch Hebt Gij ons uitkomst gebracht. 13 Zo treed ik met offers binnen uw
huis, Om te volbrengen wat ik U heb beloofd: 14 Wat mijn lippen hebben
gesproken, Wat mijn mond in mijn nood heeft gezegd. 15 Vette lammeren
draag ik U Als brandoffers op; En met de offergeur van rammen, Bied ik U
runderen en bokken aan. 16 Komt nu en hoort, ik wil u allen verkonden, U,
die God vreest, wat Hij aan mij heeft gedaan: 17 Nauwelijks riep ik Hem aan
met mijn mond, Of ik had een danklied op mijn tong! 18 Was ik mij kwaad
bewust in mijn hart, Dan had de Heer mij niet verhoord: 19 Maar nu heeft
God naar mij geluisterd, En op mijn smeken gelet! 20 Gezegend zij God, die
mijn bede niet afwees, Mij zijn genade niet onthield!

67

1 Voor muziekbegeleiding; met harpen. Een psalm; een lied. God zij ons
genadig, en zegene ons, En doe zijn aanschijn over ons lichten; 2 Opdat men
op aarde zijn wegen erkenne, Onder alle volken zijn heil. 3 De volkeren
moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven! 4 De volkeren
zullen juichen en jubelen, Omdat Gij de wereld rechtvaardig regeert, Met
gerechtigheid de volkeren richt, En de naties op aarde bestuurt. 5 De
volkeren moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven! 6 De aarde
heeft haar oogst gegeven, De Heer, onze God, ons gezegend; 7 Moge God ons

blijven zegenen, En alle grenzen der aarde Hem vrezen. De volkeren moeten U prijzen, o God; Alle naties moeten U loven!

68

1 Voor muziekbegeleiding van David. Een psalm; een lied. God staat op: zijn vijanden stuiven uiteen, Zijn haters vluchten voor Hem weg! 2 Zoals rook spoorloos verdwijnt, En was wegsmelt in vuur, Zo vergaan de bozen Voor het aanschijn van God. 3 Maar de rechtvaardigen mogen juichen en jubelen, Zich verheugen en verblijden in God! 4 Zingt God ter ere, en verheerlijkt zijn Naam, Jubelt voor Hem, die door de woestijn kwam gereden; Verheugt u in Jahweh, En juicht voor zijn aanschijn! 5 Hij is de Vader der wezen, de Beschermer der weduwen, Hij is God in zijn heilige tent; 6 God, die de eenzame zwervers naar huis geleidde, Maar de weerspannigen bleven in de wildernis achter! 7 Bij uw uittocht, o God, aan de spits van uw volk, En bij uw opmars door de woestijn: 8 Beefde de aarde, dropen de hemelen voor het aanschijn van God, Rilde de Sinaï voor het aanschijn van Jahweh, Israëls God! 9 Een regen van gaven hebt Gij uitgestort, o God, En toen uw erfdeel uitgeput was, hebt Gij het gesterkt; 10 Uw beesten lieten zich onder hen neer, De uitgehongerden hebt Gij, o God, in uw goedheid verkwikt. 11 Toen heeft de Heer zijn belofte vervuld, En een leger van vrouwen kwam het blijde verkonden: 12 Machtige koningen slaan met haast op de vlucht, En het schone geslacht verdeelt de buit! 13 Nu moogt gij gaan rusten in uw beemden: Zilverwit als de vleugels der duif, met goud overtrokken; 14 Want de Almachtige heeft de koningen verstrooid, Zoals het sneeuwt op de Salmon! 15 Bergen van Basjan, godengebergte met uw spitsen: 16 Bergen en toppen, waarom kijkt gij scheel Naar de berg, die God tot woonplaats verkoos, En waar Jahweh eeuwig zal wonen? 17 Op de wagens van God: tienduizenden, duizend maal duizend, Trokt Gij van de Sinaï uw heiligdom binnen, o Heer; 18 Gij hebt de hoogte beklommen, De gevangenen meegevoerd, Van de mensen geschenken aanvaard, Van weerspannigen zelfs, voor de woonplaats van God! 19 Geloofd zij de Heer, die ons altijd beschermt, de God van ons heil; 20 Gij, die ons redt; Jahweh, die nog uitwegen kent van de dood; 21 God, die de kop van zijn vijand verplettert, De harde schedel van hem, die in ongerechtigheid leeft! 22 De Heer heeft gezegd: Ik sleep ze uit Basjan, Haal ze naar boven uit de diepten der zee, 23 Opdat gij in hun bloed met uw voeten kunt plassen, Ook de tong van uw honden haar deel van de vijanden krijgt! 24 Ziet, daar nadert de feeststoet van God, De feeststoet naar het heiligdom van mijn God en mijn Koning! 25 Voorop gaan de zangers, de harpspelers volgen; 26 In het midden de maagden met pauken: in koren loven ze God. Dan de heersers, uit Israëls bronnen ontsprongen: 27 Benjamin de jongste vooraan, Met de vorsten van Juda in machtige drommen, En de vorsten van Zabulon en Neftali's vorsten! 28 Toon nu uw almacht, o God, die Gij ons hebt betuigd, 29 Van uw heiligdom uit voor Jerusalems heil! Laat koningen U geschenken brengen: 30 Jonge schapen, kudden stieren en kalveren uit Patros; Met staven van zilver en goud Als vrijwillige schatting der volken; 31 Laat Egypte zijn vette gaven brengen, Koesj zijn handen vullen voor God! 32 Koninkrijken der aarde, zingt ter ere van God, En stemt een loflied aan voor den Heer: 33 Die de hoogste hemel der hemelen bestijgt, En met zijn stem de machtige donder doet rollen! 34 Geeft glorie aan Israëls God, Wiens macht en kracht in de

wolken reikt! 35 Ontzaglijk is God in zijn heilige woning: Hij, Israëls God,
Die kracht en sterkte geeft aan het volk: Gezegend zij God!

69

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “De leliën.” Van David. Red mij,
o God! Want het water staat aan mijn lippen; 2 Ik zink in een modderpoel
weg, En voel geen grond meer onder de voeten; Ik ben in peilloze wateren
geraakt, En de stroom sleurt mij mee. 3 Ik ben afgemat van mijn schreien en
schor is mijn keel; Mijn ogen staan mat van het staren naar God. 4 Talrijker
dan de haren op mijn hoofd, zijn zij, die mij onverdiend haten. Talrijker dan
mijn beenderen, die mij bestrijden zonder enige grond; En wat ik niet heb
geroofd, Vordert men nog van mij terug. 5 Gij zoudt het weten, o God, als
ik iets dwaas had gedaan, En als ik schuld had, was het U niet verborgen!
6 Laat dus in mij niet worden beschaamd, Die op U hopen, Heer, Jahweh
der heirscharen; In mij niet te schande worden, Die U zoeken, Israëls God!
7 Neen, om Uwentwil moet ik schande verduren, En bedekt het schaamrood
mijn gelaat! 8 Ik ben een vreemdeling voor mijn broeders geworden, Een
onbekende voor de zonen mijner moeder: 9 Want de ijver voor uw huis heeft
mij verteerd, Op mij valt de smaad van hen, die U smaden. 10 Als ik ween, en
mij door vasten kastijd, Wordt het mij tot schande gerekend; 11 Trek ik het
boetekleed aan, Men gaat er mee spotten; 12 Die in de poort zitten, praten
over mij, En de slempers maken er liedjes op. 13 Maar tot U richt ik mijn bede,
o Jahweh, In de tijd der genade, o God. Verhoor mij om uw grote ontferming,
En om de trouw van uw hulp; 14 Red mij uit de modderpoel en laat mij er niet
in verzinken; Verlos mij, en trek mij uit de diepe wateren omhoog! 15 Laat
de watervloed mij niet overstelpen, de kolken verzwelgen, De afgrond zijn
mond niet boven mij sluiten. 16 Red mij, Jahweh, naar de goedertierenheid
uwer genade, En zie op mij neer naar uw grote ontferming; 17 Verberg uw
aanschijn niet voor uw dienaar, Verhoor mij spoedig, want het is mij bang
om het hart! 18 Wees mij nabij, en kom mij te hulp, Verlos mij om wille
van mijn vijand! 19 Gij kent toch mijn smaad, mijn schaamte en schande,
En al mijn verdrukkers staan U voor ogen; 20 Gij weet, hoe de smaad mij
het hart heeft gebroken, En hoe vertwijfeld ik ben. Ik wachtte op een, die
medelijden had, maar er was er geen, Op troosters, maar ik vond ze niet.
21 Ze gaven mij gal in plaats van spijs, En lesten mijn dorst met azijn. 22 Hun
tafel worde hun tot een val, Hun offergelagen een strik; 23 Laat hun ogen
worden beneveld, zodat ze niet zien, En ontwricht hun lenden voor immer;
24 Stort uw gramschap over hen uit, Uw woede moge hen treffen! 25 Laat
hun kamp tot steppe worden, En niemand hun tenten bewonen. 26 Neen,
ze vervolgden nog, dien Gij hadt geslagen, En vergrootten de smarten van
die door U was gewond; 27 Stapel de ene schuld op de andere, Zodat ze
niet tot uw gerechtigheid komen; 28 Laat ze uit het boek des levens worden
geschrapt, Niet worden opgeschreven met de rechtvaardigen. 29 Maar hoe
ook geplaagd en bedroefd, Uw hulp, o God, zal mij redden! 30 Dan zal ik
de Naam van God in liederen prijzen, En Hem loven en danken! 31 Dit zal
Jahweh meer aangenaam zijn dan stieren, Meer dan varren met horens en
hoeven. 32 Verheugt u, ongelukkigen, wanneer gij dit ziet; Zoekt naar God,
en uw hart leeft weer op. 33 Want Jahweh hoort de behoeftigen aan, En
versmaadt de geknevelden niet. 34 Hemel en aarde moeten Hem loven, De
zeeën, met wat er in leeft! 35 Want God zal Sion verlossen, En de steden van

Juda herbouwen. Men zal daarin terugkeren, En ze bezetten; 36 Het geslacht
van zijn dienaars zal ze erven, En wie zijn Naam liefheeft, daar wonen!

70

1 Voor muziekbegeleiding. Van David. Bij het reukoffer. Gewaardig U,
mij te verlossen, o God; Jahweh, snel mij te hulp! 2 Laat smaad en ontering
hen treffen, Die mijn leven belagen; Laat ze vluchten met schande, Die zich
vrolijk over mijn ongeluk maken, 3 En verstarren van schaamte, Die tot mij
roepen: “Ha, ha!” 4 Maar in U mogen jubelen, Al die U zoeken; Zonder
ophouden zeggen: “God is groot!” Die verlangend zijn naar uw heil. 5 Ik ben
ellendig en arm, God, kom mij te hulp! Gij zijt mijn helper en redder: Toef
niet, o Jahweh!

71

1 Tot U neem ik mijn toevlucht, o Jahweh; Laat mij toch nooit beschaamd
komen staan. 2 Bevrijd en verlos mij door uw genade, Hoor mij aan, en kom
mij te hulp. 3 Wees mij een veilige, altijd toegankelijke rots; Gewaardig U, mij
te helpen, want Gij zijt mijn toevlucht en schuts! 4 Mijn God, red mij uit de
hand van den boze, Uit de vuist van tyran en verdrukker. 5 Want Gij, o Heer,
zijt mijn hoop, Van kindsbeen af mijn vertrouwen, o Jahweh; 6 Ik steunde
op U van de moederschoot af, Reeds vóór mijn geboorte waart Gij mijn
beschermer. In U heb ik altijd gejubeld, 7 Zodat ik velen een voorbeeld kon
zijn. Gij zijt mijn machtige toevlucht geweest, 8 Mijn mond bleef vervuld van
uw lof; Zo heb ik uw glorie bezongen, Uw heerlijkheid iedere dag! 9 Verstoot
mij niet, nu ik oud ben; Verlaat mij niet, nu de kracht mij ontzinkt. 10 Want
mijn vijanden houden al beraad over mij, En die mijn leven belagen, smeden
samen hun plannen. 11 Ze zeggen: “God heeft hem verlaten; vervolgt en
grijpt hem; Want er is niemand, die hem kan redden!” 12 O God, blijf niet
ver van mij af; Mijn God, kom mij spoedig te hulp! 13 Laat schaamte en
schande hen treffen, Die mijn leven belagen; Hoon en smaad hen bedekken,
Die mijn ongeluk zoeken. 14 Maar ìk wil standvastig vertrouwen, En al uw
glorie blijven verkonden: 15 Mijn mond zal uw gerechtigheid melden, En
altijd uw heil, want ik ken er geen maat van; 16 Ik zal de machtige daden des
Heren verhalen, Jahweh, uw gerechtigheid roemen, de uwe alleen! 17 Gij
hebt mij van jongsaf geleid, o mijn God, En tot nu toe heb ik uw wonderen
verkondigd; 18 Wil mij ook thans, nu ik oud ben en grijs, Toch nimmer
verlaten, o God; Dan zal ik dit geslacht uw arm doen kennen, Heel het
komend geslacht uw kracht. 19 Uw rechtvaardigheid reikt tot de hemel, o
God; Want Gij hebt grote dingen gedaan: wie is U gelijk, o mijn God! 20 Wel
liet Gij mij veel smarten en rampen verduren, Maar Gij zult mij nu doen
herleven, 21 Mij optrekken uit de diepten der aarde, Nog meer mij verhogen,
en troosten. 22 Dan zal ik op harpen U danken voor uw trouw, o mijn God; U,
Israëls Heilige, op de citer bezingen. 23 Mijn lippen zullen bij mijn lofzangen
jubelen, Met mijn ziel, die Gij hebt verlost; 24 Ook mijn tong zal iedere dag
uw rechtvaardigheid melden, Als schaamte en schande hen treffen, die mijn
ongeluk zochten!

72

1 Van Salomon. Geef aan den Koning uw rechtsmacht, o God, En uw
gerechtigheid aan den Zoon van den Koning; 2 Opdat Hij uw volk met

rechtvaardigheid richte, En uw misdeelden volgens recht. 3 De bergen
zullen de vrede brengen, De heuvelen gerechtigheid voor het volk; 4 Hij
zal recht verschaffen aan het volk in verdrukking, De armen helpen, maar
den verdrukker vertrappen. 5 Hij zal leven, zolang de zon blijft stralen,
Met de maan van geslacht tot geslacht; 6 Hij zal neerdalen als regen op
de beemden, Als een bui, die de aarde besproeit. 7 In zijn dagen zal de
gerechtigheid bloeien, En een volheid van vrede, totdat de maan niet meer
schijnt. 8 Van zee tot zee zal Hij heersen, Van de Eufraat tot de grenzen der
aarde. 9 Zijn tegenstanders zullen de knie voor Hem buigen, Zijn vijanden
in het stof moeten bijten; 10 De koningen van Tarsjisj en zijn kusten, Zullen
Hem geschenken brengen. De koningen van Sjeba en Seba Zullen Hem hun
schatting betalen; 11 Alle vorsten Hem huldigen, Alle volken Hem dienen.
12 Want Hij zal den arme tegen den rijke beschermen, En den verdrukte, die
geen helper meer heeft; 13 Zich over den zwakke en arme ontfermen, En
uitkomst brengen aan de misdeelden. 14 Hij zal ze verlossen van druk en
geweld, En hun bloed zal kostbaar zijn in zijn ogen; 15 Hij zal ze doen leven,
en het goud van Sjeba hun schenken, Steeds voor hen bidden, ze iedere dag
zegenen. 16 Dan zal er een overvloed van koren zijn in het land, Het zal
wuiven op de toppen der bergen; Zijn aren zullen als de Libanon bloeien, En
de halmen als het kruid op het veld. 17 Zijn Naam zij voor eeuwig gezegend,
Zolang de zon schijnt, heerse zijn Naam: Alle volkeren zullen zich daarmee
zegenen, Alle geslachten der aarde hem loven! 18 Gezegend zij Jahweh,
Israëls God, Die wonderen doet, Hij alleen! 19 Gezegend voor eeuwig zijn
heerlijke Naam, Heel de aarde worde vervuld van zijn glorie! Amen, Amen!
20 Einde der gebeden van David, den zoon van Jesse.

73

1 Psalm van Asaf. Waarachtig; God is goed voor den rechtvaardige, Jahweh
voor de reinen van hart! 2 Toch waren haast mijn voeten gestruikeld, Mijn
schreden bijna uitgegleden! 3 Want ik was jaloers op de bozen, Omdat ik de
voorspoed der zondaars zag; 4 Voor hen toch bestaat er geen lijden, Gezond
en vol kracht is hun lijf. 5 Ze hebben geen zorgen als andere mensen, Worden
niet als anderen geplaagd; 6 Daarom hangen ze hoogmoed om als een keten,
Bedekt hen geweld als een mantel. 7 De misdaad puilt uit hun vet, Hun
hart loopt over van slechte gedachten; 8 Ze honen en lasteren, En dreigen
op hoge toon met geweld. 9 Ze zetten een mond op tegen de hemel, En
hun tong gaat zich tegen de aarde te buiten. 10 Daarom lopen de dwazen
achter hen aan, En slurpen begerig hun woorden op. 11 Ze zeggen: “Hoe
zou God er iets van weten, De Allerhoogste er kennis van hebben?” 12 Zie,
zo gaat het de zondaars: Ze zijn altijd gelukkig, en hopen zich rijkdommen
op! 13 Heb ik dan mijn hart vergeefs in reinheid bewaard, En mijn handen
in onschuld gewassen: 14 De ganse dag word ik geplaagd, Iedere morgen
opnieuw geslagen! 15 Dacht ik: Zo wil ik spreken! Dan brak ik de trouw van
het geslacht uwer kinderen; 16 Maar als ik ging peinzen, om het te vatten,
Dan bleef het een raadsel in mijn oog. 17 Totdat ik in Gods raadsbesluiten
drong, En op hun einde ging letten: 18 Ja, Gij hebt ze op een glibberige
bodem gezet, Ze gestort in hun eigen verderf! 19 Hoe zijn ze in een oogwenk
vernietigd, Verdwenen, in verschrikkelijke rampen vergaan: 20 Heer, als
een droom, die bij het ontwaken vervliegt, Wiens beeld we bij het opstaan

verachten! 21 Als dus mijn hart nog verbitterd zou zijn, En mijn nieren
bleven geprikkeld, 22 Dan was ik een dwaas en een zot, Een stuk vee in uw
oog. 23 Want ik blijf altijd bij U, Gij houdt mij bij de rechterhand; 24 Gij leidt
mij naar uw raadsbesluit, En herstelt mij in ere! 25 Wat heb ik toch in de
hemel; Ook op aarde verlang ik niets buiten U! 26 Al bezwijken mijn vlees en
mijn hart, God is voor eeuwig de Rots van mijn hart en mijn erfdeel. 27 Maar
die U verlaten, gaan zeker te gronde, Gij vernietigt wie van U afvalt; 28 Doch
mij is het goed, in Gods nabijheid te blijven, En mijn vertrouwen te stellen
op Jahweh, mijn Heer!

74

1 Een leerdicht van Asaf. O God, waarom zoudt Gij ons voor altijd ver-
stoten, Zou uw toorn blijven woeden tegen de kudde uwer weide? 2 Gedenk
toch uw volk, dat Gij U eens hebt verworven, De stam, die Gij hebt verlost als
uw erfdeel, De Sionsberg, Die Gij U tot woonplaats verkoost! 3 Ach, richt toch
uw schreden naar de onherstelbare puinen; Heel het heiligdom is door den
vijand vernield. 4 Uw haters joelden in uw heilige tent, En hebben er hun
banieren geplant. 5 Ze hakten de friezen boven de ingangen stuk, Zoals een
bijl in het kreupelhout woedt. 6 Ze hebben het drijfwerk in stukken geslagen,
Met bijl en houweel het vernield; 7 Uw heiligdom in brand gestoken, De
woonplaats van uw Naam tot de grond toe ontwijd. 8 Ze zeiden: “Wij zullen
alles verwoesten, Alle godshuizen verbranden door ‘t hele land!” 9 Wij zien
geen voortekens meer, en er is geen profeet, Niemand onder ons, die kan
zeggen: Hoelang nog! 10 Ja, hoelang nog, o God, zal de vijand U honen, De
vijand maar altijd uw Naam blijven lasteren? 11 Waarom trekt Gij uw hand
van ons terug, En houdt Gij uw rechter in uw boezem verborgen? 12 Gij
zijt toch van ouds onze Koning, o God, Die op aarde altijd de zege bevocht:
13 Gij hebt de zee opgezweept door uw kracht, Op het water de schedels der
draken verpletterd; 14 Gij hebt Liwjatan zijn koppen verbrijzeld, En hem
een prooi der jakhalzen gemaakt. 15 Gij liet bronnen en beken ontspringen,
Maar eeuwige stromen verdrogen. 16 Door U kwam de dag, door U kwam
de nacht, Gij hebt de maan en de zon haar plaatsen bereid. 17 Gij hebt al de
grenzen der aarde gesteld, Zomer en winter, Gij hebt ze gemaakt! 18 Denk
aan dit alles, o Jahweh, als de vijand blijft honen, Een waanzinnig volk uw
Naam blijft lasteren! 19 Geef, die U loven, niet prijs aan de beesten, En
vergeet uw ongelukkigen niet voor altoos. 20 Zie neer op uw verbond, en
houd het gestand: Het rampzalige Land is een oord van verdrukking! 21 Laat
de vertrapte niet onverhoord gaan, Maar de verdrukte en arme uw Naam
verheerlijken. 22 Sta op, o God, en verdedig uw zaak, Gedenk, hoe die dwazen
U steeds blijven honen; 23 Vergeet het geschreeuw van uw vijanden niet, Het
geloei van uw haters, dat altijd maar raast!

75

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “Verderf niet.” Een psalm van
Asaf; een lied. Wij loven U, God, en prijzen U, Wij roepen uw Naam aan,
en vermelden uw wonderen! 2 Als Ik de tijd acht gekomen, Zal Ik een
rechtvaardig oordeel houden: 3 Al wankelt de aarde met al haar bewoners,
Ik zet haar zuilen weer recht! 4 Daarom roep ik de hoogmoedigen toe: Weest
niet trots, De goddelozen: Steekt de hoorn niet omhoog! 5 Steekt uw hoorn

tegen de hemel niet op, En spreekt niet hooghartig tegen de Rots! 6 Want
niet uit het oosten of westen, Niet uit de woestijn komt de glorie! 7 Neen, het
is God, die zal richten, Den een vernederen, den ander verheffen! 8 Want
in Jahweh's hand is een beker Met schuimende wijn vol bittere kruiden!
Hij schenkt hem leeg tot de droesem toe: Alle bozen der aarde moeten
slurpen en drinken. 9 Maar ìk zal in eeuwigheid jubelen, Den God van Jakob
mijn loflied zingen: 10 Alle hoornen der bozen worden gebroken, Maar de
hoornen der rechtvaardigen steken omhoog!

76

1 Voor muziekbegeleiding; met harpen. Een psalm van Asaf; een lied. God
heeft Zich in Juda doen kennen, Ontzaglijk is in Israël zijn Naam! 2 Zijn tent
staat in Sjalem, Zijn woning op Sion: 3 Daar sloeg Hij de schichten van de
boog, Schild en zwaard en strijdknots stuk! 4 Vol majesteit straalt Gij Uit
de eeuwige bergen 5 Kloeke harten werden ontmoedigd en vielen in slaap,
De arm ontzonk alle dappere strijders; 6 God van Jakob, door uw dreigen
Werden ruiters en paarden versuft. 7 Geweldig zijt Gij! Wie houdt voor
U stand, Als uw toorn is ontstoken? 8 Toen Gij uit de hemel uw vonnis
deedt horen, Werd de aarde stil van ontzetting: 9 Toen Gij opstondt ten
oordeel, o God, Om alle ongelukkigen in het Land te redden. 10 Alle stammen
der mensen moeten U prijzen, Wat uw toorn heeft gespaard, U feestelijk
loven! 11 Doet geloften aan Jahweh, uw God, en blijft ze trouw, Brengt Hem
geschenken, gij allen, die rond Hem moogt wonen: 12 Den Geweldige, die
de hoogmoed der vorsten vernedert, Die door de koningen der aarde wordt
gevreesd!

77

1 Voor muziekbegeleiding; voor Jedoetoen. Een psalm van Asaf. Luide
roep ik tot Jahweh; Luide tot God, opdat Hij mij hore! 2 Overdag zoek ik
in mijn benauwdheid den Heer, 's Nachts strekken mijn handen zich uit,
onvermoeid. 3 Mijn ziel weigert troost: denk ik aan God, ik moet kreunen;
Peins ik na, mijn geest is verslagen. 4 Ik kan mijn ogen niet sluiten, En van
onrust niet spreken. 5 Ik denk aan de oude dagen terug, En herinner me
weer de vroegere jaren; 6 Ik lig er 's nachts over te peinzen, Te klagen, en in
mijn gedachten te tobben. 7 Zou de Heer dan voor altijd verstoten, En nooit
genadig meer zijn; 8 Zou zijn liefde voorgoed zijn verdwenen, Zijn belofte
verbroken, die Hij deed van geslacht tot geslacht; 9 Zou God zijn vergeten,
Zich te ontfermen, Of in zijn toorn zijn hart hebben gesloten? 10 Maar ik
sprak: Neen, dìt werp ik ver van mij af, Dat de hand van den Allerhoogste
veranderd zou zijn! 11 Ik dacht dus aan uw daden, o Jahweh, Dacht terug
aan uw vroegere wonderen; 12 Peinsde over al uw werken, Overwoog, wat
door U is verricht. 13 Ja, uw weg was heilig, o God; Welke God was ontzaglijk
als Jahweh! 14 Gij waart de God, die wonderen wrochtte, En uw macht aan
de heidenen toonde! 15 Gij hebt door uw arm uw volk verlost, De zonen
van Jakob en Josef! 16 De wateren zagen U, o God, De wateren zagen U en
beefden, Zelfs de zeeën begonnen te rillen; 17 De wolken goten stromen neer,
Het zwerk daverde en dreunde, Langs alle kant vlogen uw schichten rond.
18 Uw donder kraakte en rolde, Uw bliksems verlichtten de wereld, De aarde
rilde en beefde! 19 Uw weg liep midden door de zee, Uw pad door onstuimige

wateren; Toch bleven uw sporen onzichtbaar! 20 Zo hebt Gij uw volk als
schapen geleid, Door de hand van Moses en Aäron!

78

1 Een leerdicht van Asaf. Luister naar mijn onderrichting, mijn volk,
Geef acht op de woorden van mijn mond; 2 Ik ga mijn mond voor een
leerdicht openen, Diepzinnige lessen uit oude tijden verkonden! 3 Wat wij
hebben gehoord en vernomen, En onze vaders ons hebben verteld, 4 Dat
willen wij niet voor hun kinderen verbergen, Maar het verhalen aan een
volgend geslacht: Jahweh's heerlijke daden en macht, En de wonderen, die
Hij deed. 5 Hij gaf zijn geboden aan Jakob, Schonk aan Israël een wet; Hij
beval onze vaderen, ze hun kinderen te leren, 6 Opdat een volgend geslacht
ze zou kennen, En de kinderen, die hun werden geboren, Ze weer aan hun
kinderen zouden vertellen. 7 Zij moesten vertrouwen stellen in God, Niet
vergeten Gods werken, zijn geboden onderhouden; 8 Niet worden als hun
vaderen, Een lichtzinnig en opstandig geslacht: Een geslacht, onstandvastig
van hart, En trouweloos van geest jegens God. 9 Maar Efraïms zonen waren
ontrouw als schutters, Die terugtreden op de dag van de strijd. 10 Ze deden
het verbond met God niet gestand, En weigerden, zijn wet te beleven. 11 Ze
vergaten zijn machtige werken, De wonderen, die Hij hun had getoond.
12 Toch had Hij ook voor hun vaderen Wondertekenen gewrocht In het land
van Egypte, In de vlakte van Sóan: 13 Hij kliefde de zee en voerde hen er
doorheen, Zette de wateren overeind als een dam. 14 Hij leidde hen overdag
door een wolk, Door een lichtend vuur heel de nacht. 15 Hij spleet in de
woestijn de rotsen vaneen, En drenkte de steppen met plassen; 16 Uit de
klippen liet Hij beken ontspringen, En er water uit vloeien bij stromen.
17 Maar ze zondigden opnieuw tegen Hem, En tartten den Allerhoogste in
de woestijn; 18 Ze stelden God in hun hart op de proef, Door spijs voor hun
leeftocht te eisen. 19 En krenkend spraken ze over God: "Zou God een tafel
in de woestijn kunnen dekken?" 20 "Zeker, Hij heeft wel de rotsen geslagen,
En de steppen met plassen gedrenkt, Zodat er water uit vloeide, En er beken
uit stroomden: Maar zal Hij ook brood kunnen schenken, En vlees aan zijn
volk kunnen geven?" 21 Toen Jahweh dit hoorde, Ontstak Hij in gramschap;
Er ontbrandde een vuur tegen Jakob, En tegen Israël woedde zijn toorn:
22 Omdat ze niet in God geloofden, En niet vertrouwden op zijn hulp. 23 Toch
gaf Hij de wolken daarboven bevel, En ontsloot de poorten des hemels;
24 Hij regende manna als spijs op hen neer, En schonk hun het hemelse
koren: 25 De mensen aten het brood der engelen, Hij zond hun voedsel tot
verzadiging toe. 26 Hij liet ook aan de hemel de oostenwind waaien, En
zweepte de zuidenwind op door zijn kracht: 27 Hij regende vlees als stof op
hen neer, Gevleugelde vogels als het zand van de zee; 28 Hij liet ze midden
in hun legerplaats vallen, En rond hun tenten. 29 Zij aten, en werden ten
volle verzadigd: Hij had hun geschonken, wat ze begeerden; 30 Maar nog
was hun lust niet voldaan, en de spijs in hun mond, 31 Of Gods gramschap
barstte tegen hen los; Hij richtte een slachting aan onder hun sterksten, En
velde de bloem van Israël neer. 32 Ondanks dit alles, bleven ze in hun zonden
volharden, En niet aan zijn wonderen geloven. 33 Toen liet Hij doelloos
hun dagen verlopen, En in ontgoocheling hun jaren. 34 Ze zochten Hem
enkel, wanneer Hij ze sloeg; Dan bekeerden ze zich, en vroegen naar God.
35 Maar zelfs als ze gedachten, dat God hun Rots was, De allerhoogste God

hun Verlosser, 36 Ook dan nog vleiden ze Hem met hun mond, En belogen
Hem met hun tong. 37 Neen, hun hart was Hem toch niet verknocht, Ze
bleven zijn verbond niet getrouw. 38 Maar Hij bleef barmhartig, Vergaf hun
de schuld en vernielde ze niet. Hoe dikwijls bedwong Hij zijn toorn, En liet
zijn volle gramschap niet woeden: 39 Hij dacht er aan, dat ze maar vlees
zijn, Een zucht,; die vervliegt, en niet keert. 40 Hoe dikwijls nog hebben ze
in de woestijn Hem verbitterd, En Hem in de steppe gekrenkt; 41 Hebben ze
God beproefd, Israëls Heilige gegriefd? 42 Neen, ze dachten niet terug aan
de macht van zijn hand, Aan de dag, waarop Hij ze van den vijand verloste.
43 En toch, wat voor tekenen had Hij in Egypte gedaan, En wonderen in de
vlakte van Sóan! 44 Hun stromen had Hij in bloed veranderd, En hun beken
ondrinkbaar gemaakt; 45 Gulzige muggen op hen afgezonden, En kikvorsen,
om ze te gronde te richten. 46 Hij had hun gewas aan den sprinkhaan
gegeven, En aan den schrokker hun vruchten; 47 Hun ranken door hagel
vernield, Hun moerbei door ijzel; 48 Hun vee een prooi der pest gemaakt,
Hun kudde een buit der besmetting. 49 En op henzelf had Hij zijn ziedende
gramschap losgelaten, Zijn toorn, zijn woede en kwelling; Verderf-engelen
op hen afgezonden, De vrije loop aan zijn gramschap gelaten: 50 Hij had ze de
dood niet laten ontsnappen, Maar hun leven prijs gegeven aan de pest. 51 Hij
had alle eerstgeborenen in Egypte geslagen, De eerstelingen der mannelijke
kracht in de tenten van Cham. 52 Maar zijn volk had Hij weggeleid als
een kudde, En als schapen door de steppe gevoerd; 53 Hij had ze veilig
doen gaan, ze behoefden niemand te vrezen: Want de zee had hun vijand
bedekt. 54 Zo bracht Hij hen naar zijn heilige grond, Naar de berg, die zijn
rechterhand had veroverd. 55 Hij dreef de volkeren voor hen uit, Gaf ze bij
lot als erfdeel weg; En in hun tenten liet Hij wonen. Israëls stammen. 56 Maar
ook daar beproefden en tartten ze God, En onderhielden de geboden van den
Allerhoogste niet. 57 Trouweloos vielen ze af als hun vaderen, Wispelturig
als een onbetrouwbare boog; 58 Ze tergden Hem door hun offerhoogten,
En prikkelden Hem met hun beelden. 59 God merkte het, en ziedde van
gramschap, En Israël begon Hem te walgen: 60 Hij gaf zijn woning in Sjilo
prijs, De tent, waar Hij onder de mensen verkeerde; 61 Zijn majesteit gaf
Hij gevangen, Zijn glorie in de hand van den vijand. 62 Hij wierp zijn volk
ten prooi aan het zwaard, En grimde van toorn op zijn erfdeel: 63 Zijn
jonge mannen werden verteerd door het vuur, Zijn maagden kregen geen
huwelijkslied; 64 Zijn priesters vielen door het zwaard, En zijn weduwen
beweenden ze niet. 65 Maar eindelijk ontwaakte de Heer, als iemand die
slaapt, En als een krijgsman, bevangen door wijn: 66 Hij sloeg zijn vijanden
achteruit, En bracht ze voor eeuwig tot schande. 67 Toch bleef Hij de tent van
Josef versmaden, En koos de stam van Efraïm niet uit! 68 Neen, Juda's stam
koos Hij uit, Sions berg, die Hij liefhad; 69 Hij bouwde zijn heiligdom hoog als
de hemel, Vast als de aarde voor eeuwig. 70 En Hij stelde zijn keuze In David,
zijn dienaar! Hij nam hem van de schaapskooien weg, 71 En haalde hem
van de zogende schapen, Opdat hij Jakob, zijn volk, zou weiden, En Israël,
zijn erfdeel. 72 Hij heeft ze geweid, rechtschapen van hart, En met bekwame
hand ze geleid!

79

1 Een psalm van Asaf. Ach God, de heidenen zijn in uw erfdeel gedrongen,

Hebben uw heilige tempel ontwijd, En Jerusalem tot een puinhoop gemaakt!
2 Ze hebben de lijken van uw dienaren Als spijs toegeworpen aan de vogels
in de lucht, En aan de wilde dieren het vlees uwer vromen; 3 Ze hebben hun
bloed als water vergoten Rondom Jerusalem; en niemand heeft ze begraven.
4 Wij zijn een smaad voor onze buren geworden, Een spot en een hoon voor
onze omgeving! 5 Hoelang nog, Jahweh, blijft Gij altijd maar toornen, En
zal uw ijverzucht branden als vuur? 6 Neen, stort uw gramschap over de
heidenen uit, die U niet kennen, Over de koninkrijken, die uw Naam niet
vereren; 7 Want ze hebben Jakob verslonden, En zijn woonplaats verwoest!
8 Ach, reken ons de vroegere zonden niet toe; Uw ontferming trede ons snel
tegemoet, Want onze ellende is groot! 9 Help ons, o God van ons heil, En red
ons om de eer van uw Naam; Vergeef onze zonden om wille van uw Naam!
10 Waarom zouden de heidenen zeggen: “Waar is nu hun God?” Neen, laat
de heidenen voor onze ogen de wraak ondergaan Voor het vergoten bloed
van uw dienaars; 11 Laat het gekerm van den gevangene voor uw aangezicht
komen: Verlos de ten dode gewijden door de kracht van uw arm. 12 Werp in
de schoot onzer buren tot zevenmaal toe De smaad, o Heer, waarmee ze U
hebben gehoond. 13 Maar wij blijven uw volk en de kudde uwer weide; Wij
prijzen U eeuwig, en verkonden uw lof van geslacht tot geslacht.

80

1 Voor muziekbegeleiding; op de wijze: “Liliën der Wet.” Een psalm van
Asaf. Herder van Israël, ach, wil toch horen: Gij, die Josef leidt als een kudde;
Die troont op de Cherubs, laat stralen uw licht 2 Over Efraïm, Benjamin en
Manasse; Doe uw kracht weer ontwaken, En kom ons te hulp! 3 O God, richt
ons weer op; Laat uw aanschijn lichten, dat we worden gered! 4 God der
heirscharen, Jahweh, Hoelang nog blijft Gij vergramd ondanks het gebed
van uw volk! 5 Hoelang nog laat Gij ons tranenbrood eten, En tranen drinken
bij stromen; 6 Maakt Gij ons tot twistappel voor onze buren, En zal onze
vijand de spot met ons drijven? 7 God der heirscharen, richt ons weer op;
Laat uw aanschijn lichten, dat we worden gered! 8 Een wijnstok hebt Gij
uit Egypte overgebracht, Volkeren uitgetrokken, om hem te planten; 9 Gij
hebt hem plaats gemaakt, zodat hij wortel kon schieten, En het hele land
kon begroeien. 10 Zijn lommer bedekte de bergen, Zijn ranken Gods ceders;
11 Hij strekte zijn takken uit tot de Zee, Zijn loten naar de Rivier. 12 Maar
waarom hebt Gij dan zijn omheining vernield, Zodat iedereen, die voorbij
gaat, hem leeg plukt, 13 Het everzwijn uit het woud hem ontwortelt, Het
veldgedierte hem kaal vreet? 14 Jahweh der heirscharen, ach, keer toch
terug, Blik neer uit de hemel, zie toe; Zoek deze wijnstok weer op, 15 De stek,
die uw rechterhand heeft geplant! 16 Laat, die hem als vuilnis verbranden,
Vergaan voor uw dreigende blik! 17 Maar laat uw hand op de man blijven
rusten, Uw rechter op het mensenkind, dat Gij groot hebt gebracht; 18 Laat
ons toch nimmermeer van U wijken, Maar doe ons weer leven, en wij eren
uw Naam! 19 God der heirscharen, Jahweh, richt ons weer op; Laat uw
aanschijn lichten, dat we worden gered!

81

1 Voor muziekbegeleiding; op de gittiet. Van Asaf. Jubelt voor God, onze
sterkte, Juicht den God van Jakob ter eer; 2 Stemt lofzangen aan, slaat de
pauken, Met lieflijke citer en harp; 3 Steekt deze maand de bazuinen, Bij

volle maan voor de dag van ons feest! 4 Want dit is een voorschrift aan
Israël, En een bevel van Jakobs God: 5 Een gebod, aan Josef gegeven, Na
zijn tocht uit het land van Egypte, Toen hij een woord vernam, Dat hij nooit
had gehoord: 6 Ik heb de last van uw schouders genomen, En uw handen
werden van de draagkorf bevrijd. 7 Gij riept in de nood, En Ik heb u verlost,
In donderwolken u verhoord, Bij de wateren van Meriba u beproefd. 8 Hoor,
mijn volk, Ik ga het u plechtig verkonden; Israël, ach, luister naar Mij: 9 Geen
andere god mag er onder u zijn; Geen vreemden god moogt gij aanbidden!
10 Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte heb geleid, En die uw mond heb
gevuld, toen hij wijd was geopend! 11 Maar mijn volk luisterde niet naar mijn
stem, En Israël gehoorzaamde niet; 12 Toen gaf ik ze prijs aan verstoktheid
des harten, En iedereen ging zijn eigen weg. 13 Ach, had mijn volk naar Mij
toch geluisterd, En Israël mijn wegen bewandeld! 14 Hoe snel had Ik dan zijn
vijand vernederd, Mijn hand op zijn verdrukkers doen komen; 15 Al hadden
Jahweh's haters Hem nog zo gevleid, Hun tijd was voor eeuwig gekomen!
16 Maar u zou Ik spijzen met de bloem van de tarwe, En verzadigen met
honing uit de rotsen.

82

1 Een lied van Asaf. God staat op in de goddelijke raad, Houdt gericht te
midden der goden! 2 Hoelang nog zult gij onrechtvaardige vonnissen vellen,
En voor de bozen partij blijven trekken? 3 Neemt het op voor zwakken
en wezen, Geef den geringe en verdrukte zijn recht: 4 Redt den behoeftige
en arme, En rukt ze uit de handen der bozen! 5 Maar ze hebben verstand
noch begrip; ze tasten in duisternis rond, En brengen alle grondslagen der
aarde aan het wankelen! 6 Ik had gezegd: Gij zijt goden, Zonen van den
Allerhoogste, gij allen; 7 Maar gij zult sterven als mensen, En als een der
afgoden vallen! 8 Sta op, o God, en richt de aarde; Want alle volkeren
behoren U toe!

83

1 Een lied; een psalm van Asaf. O God, houd U niet stil, Niet rustig en
werkeloos, o God! 2 Want zie, uw vijanden razen, En uw haters steken hun
hoofden omhoog. 3 Ze smeden listige plannen tegen uw volk, En spannen
tegen uw beschermelingen samen: 4 "Komt, laat ons ze uitroeien uit de
rij van de volken, Zodat men zelfs Israëls naam niet meer noemt!" 5 Ja,
eensgezind hebben ze samengezworen, En een verbond gesloten tegen U:
6 De tenten van Edom en van de Jisjmaëlieten, Van Moab en de zonen van
Hagar. 7 En Gebal, Ammon en Amalek, Filistea met de bewoners van Tyrus,
8 Zelfs Assjoer sluit zich bij hen aan, En leent zijn arm aan de zonen van Lot.
9 Doe met hen als met Midjan, Als met Sisera en Jabin bij de beek Kisjon, 10 Die
bij En-Dor werden vernietigd, En tot mest voor het veld zijn gemaakt. 11 Zet
het hun vorsten betaald als Oreb en Zeëb, Als Zébach en Salmoenna, 12 Met al
hun groten, die zeggen: Laat ons het land van God gaan bezetten! 13 Maak
ze aan dwarrelende blaren gelijk, o mijn God, En aan kaf voor de wind!
14 En zoals het vuur de bossen verteert, De vlammen de bergen verzengen:
15 Zo moogt Gij hen met uw stormwind vervolgen, In verwarring brengen
door uw orkaan! 16 Bedek met smaad hun gelaat, Opdat ze uw Naam mogen
eren, o Jahweh; 17 Laat ze beschaamd staan en verbijsterd voor eeuwig, En

in schande vergaan! 18 Dan zullen zij weten, dat “Jahweh” uw Naam is; Dat
Gij de Allerhoogste zijt op heel de aarde, Gij alleen!

84

1 Voor muziekbegeleiding; op de gittiet. Een psalm van de zonen van Kore.
Hoe lieflijk is uw woning, Jahweh der heirscharen! 2 Mijn ziel smacht van
verlangen Naar de voorhoven van Jahweh; Mijn hart en mijn lichaam heffen
een jubelzang aan Voor den levenden God! 3 Ook de mus vindt een woning,
De zwaluw een nest, waar ze haar jongen kan leggen: Bij uw altaren, Jahweh
der heirscharen, Mijn Koning en God. 4 Gelukkig, die in uw huis mogen
wonen, En eeuwig U loven! 5 Gelukkig de mensen, die hun kracht in U
vinden, Als ze met blijdschap ter bedevaart gaan! 6 Het dorre dal wordt
hun een bron, En de lenteregen bedekt het met vijvers; 7 Zo gaan ze steeds
krachtiger voort, Totdat ze voor God op de Sion verschijnen. 8 Jahweh der
heirscharen, hoor mijn gebed; Jakobs God, ach, luister toch! 9-10 Waarachtig,
één dag in uw voorhoven Is beter dan duizend daarbuiten; Liever wil ik op
de drempel van Gods huis blijven staan, Dan wonen in de tenten der bozen.
11 Want Jahweh is een zon en een schild; God geeft genade en glorie. Nooit
weigert Jahweh een weldaad aan hen, Die onberispelijk leven. 12 Jahweh der
heirscharen: Gelukkig de mens, die op U blijft vertrouwen!

85

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van de zonen van Kore. Jahweh,
Gij hebt weer uw land begenadigd, En het lot van Jakob ten beste gekeerd;
2 Gij hebt uw volk zijn schuld vergeven, En al zijn zonden bedekt, 3 Heel uw
gramschap laten varen, Geblust de gloed van uw toorn. 4 Richt ons dan op,
o God van ons heil, En leg uw wrevel over ons af! 5 Of zoudt Gij voor eeuwig
op ons vertoornd willen zijn, Verbolgen blijven van geslacht tot geslacht,
6 En niet liever ons laten herleven, Opdat uw volk zich in U kan verheugen?
7 Toon ons uw goedheid, o Jahweh, En schenk ons uw heil! 8 Ik wil horen wat
Jahweh mij zegt; Want Hij spreekt woorden van vrede Voor zijn volk en zijn
vromen, Voor die op Hem blijven hopen! 9 Waarachtig; zijn heil is nabij aan
hen, die Hem vrezen, En zijn heerlijkheid woont in ons Land. 10 Genade en
trouw ontmoeten elkander, Gerechtigheid en vrede omhelzen elkaar: 11 De
trouw ontspruit aan de aarde, De gerechtigheid blikt uit de hemel. 12 Jahweh
zelf schenkt zijn zegen, En ons Land geeft zijn oogst; 13 Gerechtigheid gaat
voor Hem uit, En geluk volgt zijn schreden!

86

1 Een gebed van David. Luister toch Jahweh, en wil mij verhoren, Want
ik ben zo ellendig en arm. 2 Wees mijn behoeder, want ik ben uw vrome
vereerder; Mijn God, kom uw dienaar te hulp, die op U hoopt. 3 Ontferm U
mijner, o Heer; Want ik roep tot U de ganse dag. 4 Stort vreugde in de ziel
van uw dienaar, Want tot U verhef ik mijn geest, o mijn Heer; 5 Want Gij,
o Heer, zijt goed en barmhartig, Rijk aan genade voor al wie U aanroept.
6 Jahweh, hoor mijn gebed, zie neer op mijn smeken; 7 Ik roep tot U op de
dag van mijn nood, daar Gij mij verhoort! 8 Heer, geen der goden komt U
nabij, En niets gelijkt op uw werken! 9 Alle volkeren, die Gij hebt geschapen,
o Heer, Moeten U komen aanbidden en uw Naam verheerlijken! 10 Want Gij
zijt groot, Gij doet wonderen; Waarachtig, Gij alleen zijt God! 11 Jahweh, toon

mij uw weg, opdat ik wandele in uw waarheid, Vervul enkel mijn hart van
de vrees voor uw Naam; 12 Dan zal ik U hartelijk danken, mijn Heer en mijn
God, En uw Naam verheerlijken voor eeuwig! 13 Want dan toont Gij mij uw
grote ontferming, En redt Gij mij uit het diepst van de afgrond! 14 Mijn God,
onbeschaamden staan tegen mij op, Een bende geweldenaars bedreigt mijn
leven; Want ze houden U niet voor ogen! 15 Maar Gij zijt een barmhartig
en genadig God, o mijn Heer, Lankmoedig en rijk aan goedheid en trouw:
16 Wend U tot mij, en wees mij genadig! Verleen uw dienaar bescherming,
En red den zoon van uw dienstmaagd. 17 Geef mij een teken van heil; Opdat
mijn haters tot hun beschaming aanschouwen, Dat Gij het zijt, Jahweh, Die
mij bijstaat en troost!

87

1 Een psalm van de zonen van Kore; een lied. Zijn stichting op de
heilige bergen Heeft Jahweh lief; 2 De poorten van Sion nog meer Dan alle
woonsteden van Jakob! 3 Heerlijke dingen zegt Hij van u, Stad van God: 4 Ik
zal Rahab en Babel tellen Bij mijn belijders; Zie, Filistea, Tyrus en Koesj; Hier
zijn ze geboren! 5 Ja, van Sion zal men eens zeggen: “Man voor man is daar
geboren!” En de Allerhoogste zal het bevestigen, 6 Jahweh het schrijven In
het boek van de volkeren: “Hier zijn ze geboren!” 7 Dan zullen ze allen in
reidans zingen: “In U is mijn woning!”

88

1 Een lied; een psalm van de zonen van Kore. Voor muziekbegeleiding; met
de fluit. Een klaag- en leerdicht van Heman, den Ezrachiet. Jahweh, mijn
God, overdag roep ik om hulp, En schrei des nachts voor uw aanschijn. 2 Laat
mijn gebed voor uw aangezicht dringen; Luister toch naar mijn klagen.
3 Want mijn ziel is zat van ellende, Mijn leven het rijk der doden nabij;
4 Men telt mij bij hen, die ten grave dalen, Ik ben als een man, aan het eind
van zijn kracht. 5 Ik ben als de doden verstoten, Als lijken, die in het graf
zijn gelegd: Aan wie Gij niet langer meer denkt, En die aan uw hand zijn
onttrokken. 6 Gij hebt mij in de diepe grafkuil gestort, In duisternis en in de
schaduw des doods; 7 Uw toorn drukt zwaar op mij neer, Al uw golven slaan
over mij heen. 8 Gij hebt mijn vrienden van mij vervreemd, En ze van mij
laten walgen; Ik zit in de knel, en kan er niet uit, 9 Mijn oog versmacht van
ellende. De ganse dag, Jahweh, roep ik U aan, En strek mijn handen naar
U uit: 10 Of doet Gij aan de doden nog wonderen, Staan de schimmen soms
op, om U te loven? 11 Zal men in het graf van uw goedheid gewagen, Van uw
trouw in de afgrond; 12 Zal men in de duisternis uw wondermacht kennen,
Uw gerechtigheid in het land van vergeten? 13 Daarom, Jahweh, roep ik U
aan, Treedt iedere morgen mijn bede U tegen. 14 Waarom zoudt Gij mij dan
verstoten, o Jahweh, En mij uw aanschijn verbergen? 15 Van jongsaf ben ik in
ellende en zorgen gedompeld, Ik ben radeloos onder de last van uw plagen;
16 Uw gramschap slaat over mij heen, Uw verschrikkingen overstelpen mij.
17 Als water omringen ze mij iedere dag, En sluiten mij helemaal in; 18 Gij
hebt vrienden en makkers van mij vervreemd, En mijn bekenden door mijn
ellende.

89

1 Een leerdicht van Etan, den Ezrachiet. Uw genade, o Jahweh, wil ik
eeuwig bezingen, Uw trouw verkonden van geslacht tot geslacht! 2 Want
Gij hebt gesproken: Mijn genade duurt eeuwig, Mijn trouw staat als de
hemel onwankelbaar vast. 3 Ik heb een verbond met mijn uitverkorene
gesloten, Een eed gezworen aan David, mijn dienaar: 4 Voor eeuwig zal Ik
uw nazaat behouden, Uw troon doen staan van geslacht tot geslacht! 5 De
hemelen loven uw wondermacht, Jahweh, En uw trouw in de gemeenschap
der heiligen; 6 Want wie in de wolken kan zich meten met Jahweh, Wie van
Gods zonen is aan Jahweh gelijk? 7 Geweldig is God in de gemeenschap
der heiligen, Machtig, ontzaglijk boven allen om Hem heen! 8 God der
heirscharen, Jahweh, wie komt U nabij; Uw almacht en trouw omringen U,
Jahweh! 9 Gij beheerst de onstuimige zee, En bedaart de bruisende golven;
10 Gij hebt Ráhab weggetrapt als een kreng, Uw vijanden uiteen gejaagd door
uw machtige arm. 11 Van U is de hemel, van U is de aarde; Gij hebt de wereld
gegrond met wat ze bevat. 12 Het Noorden en Zuiden, Gij hebt ze geschapen;
Tabor en Hermon prijzen uw Naam! 13 Aan U de arm met heldenkracht; Uw
hand is sterk, uw rechter verheven. 14 Recht en gerechtigheid dragen uw
troon, Genade en trouw gaan voor uw aangezicht uit! 15 Gelukkig het volk,
dat nog jubelen kan, En wandelen in het licht van uw aanschijn, o Jahweh;
16 Dat zich altijd verheugt in uw Naam, En in uw gerechtigheid roemt.
17 Want Gij zijt onze heerlijke schutse, Door uw goedheid heft onze hoorn
zich omhoog: 18 Want Jahweh is ons tot schild, Israëls Heilige tot Koning!
19 Eens hebt Gij in visioenen gesproken, En tot uw getrouwe gezegd: Ik heb
een dapperen strijder gekroond, Hoog verheven een jongeman uit het volk.
20 Ik heb David, mijn dienaar, gevonden, Hem met mijn heilige olie gezalfd;
21 Mijn hand houdt hem vast, En mijn arm zal hem stutten! 22 Geen vijand
zal hem bespringen, Geen booswicht benauwen; 23 Ik leg zijn vijanden voor
hem neer, En sla zijn haters tegen de grond. 24 Mijn trouw en genade zullen
hem steeds vergezellen, Door mijn Naam zal zijn hoorn zich verheffen; 25 Ik
leg zijn hand op de zee, Zijn rechter op de rivieren. 26 Hij mag tot Mij roepen:
Mijn Vader zijt Gij, Mijn God en de Rots van mijn heil; 27 En Ik zal hem tot
eerstgeborene verheffen, Hoog boven de koningen der aarde. 28 Eeuwig zal
Ik hem mijn genade behouden, Onverbreekbaar zal mijn verbond met hem
zijn: 29 Ik zal zijn geslacht laten duren voor eeuwig, Zijn troon als de dagen
des hemels! 30 En mochten zijn zonen mijn wet verzaken, En niet wandelen
naar mijn geboden, 31 Mijn voorschriften schenden, Mijn bevel overtreden:
32 Dan zal Ik wel met de roede hun misdaad bestraffen, En met slagen hun
schuld, 33 Maar hèm zal Ik mijn gunst niet onthouden, En mijn trouw niet
verloochenen. 34 Mijn verbond zal Ik nimmer verbreken, Nooit veranderen
wat Ik eens heb gezegd; 35 Bij mijn heiligheid heb Ik het eens en voor altijd
gezworen, En nooit breek Ik David mijn woord! 36 Zijn geslacht zal eeuwig
bestaan, En zijn troon als de zon voor mijn aanschijn; 37 Als de maan, die
stand houdt voor eeuwig, En trouw in de wolken blijft staan. 38 En nu hebt
Gij toch uw Gezalfde versmaad en verstoten, Tegen hem uw gramschap
ontstoken; 39 Het verbond met uw dienaar verbroken, Zijn kroon vertrapt
op de grond. 40 Al zijn wallen hebt Gij geslecht, Zijn vestingen in puin
gelegd; 41 Iedereen plundert hem, die er voorbij gaat, En zijn buren spotten
met hem. 42 Gij hebt de rechterhand van zijn verdrukkers verhoogd, En al

zijn vijanden van blijdschap doen juichen, 43 Doen wijken de kling van zijn
zwaard, Hem geen stand doen houden in de strijd. 44 Gij hebt hem van zijn
glorie beroofd, Zijn troon ter aarde geworpen; 45 De dagen verkort van zijn
jeugdige kracht, En hem met schande bedekt. 46 Hoe lang nog, Jahweh, zult
Gij U maar altijd verbergen, En zal uw gramschap laaien als vuur? 47 Bedenk
toch, wat het leven is, Hoe vergankelijk Gij den mens hebt gemaakt. 48 Waar
leeft de man, die de dood niet zal zien, Zijn leven kan redden uit de klauw
van het graf? 49 Heer, waar zijn dan uw vroegere gunsten gebleven, Die Gij
David bij uw trouw hadt bezworen? 50 Ach Heer, gedenk toch de smaad van
uw dienaar, De hoon der volken, die ik in mijn boezem verkrop, 51 Waarmee
uw vijanden schimpen, o Jahweh, En uw Gezalfde tergen bij iedere stap!
52 Gezegend zij Jahweh in eeuwigheid; Amen, Amen!

90

1 Een gebed van Moses, den man Gods. Heer, Gij waart ons een schuts
van geslacht tot geslacht, 2 Voordat de bergen waren geboren; Eer aarde en
wereld werden gebaard, Zijt Gij, o God, in de eeuwen der eeuwen! 3 Maar
de mensen laat Gij tot stof vergaan, En zegt: Keert er toe terug, gij kinderen
der mensen! 4 Ja, duizend jaren zijn als de dag van gisteren in uw oog, En als
een nachtwaak, wanneer ze voorbij is. 5 Gij laat ze verdwijnen als slaap in
de morgen, En als het welig tierende gras, 6 Dat 's morgens opgroeit en bloeit,
Maar 's avonds verwelkt en verdort. 7 Want wij komen om door uw toorn,
Verdwijnen plotseling door uw gramschap. 8 Gij hebt U onze zonden voor
ogen gesteld, Onze geheime fouten in het licht van uw aanschijn: 9 Zo snellen
door uw toorn onze dagen voorbij, En vliegen onze jaren heen als een
zucht. 10 Ons leven duurt maar zeventig jaren, Of zijn we krachtig, tachtig
jaar. Het meeste daarvan is nog onheil en jammer, Want de verzwakking
komt snel, en dan vlieden we heen. 11 Ach, mochten we toch de kracht
van uw gramschap beseffen, En uw toorn leren vrezen! 12 Leer ons dan
zó onze dagen tellen, Dat we er verstandig van harte door worden. 13 Ach
Jahweh, wend U eindelijk toch eens tot ons, En ontferm U over uw dienaars;
14 Verzadig ons met uw genade, als we nog jong zijn, Opdat we heel ons leven
mogen jubelen en juichen. 15 Geef ons vreugde, even lang als Gij ons hebt
gekastijd; Evenveel jaren als wij ellende doorstonden. 16 Laat uw dienaars
uw machtige daden aanschouwen, En hun kinderen uw glorie! 17 Moge
de goedheid van Jahweh, onzen God, met ons blijven, En het werk onzer
handen doen gedijen!

91

1 Wie onder de hoede van den Allerhoogste verblijft, En in de schaduw
van den Almachtige woont, 2 Mag zeggen tot Jahweh: "Mijn toevlucht
en sterkte, Mijn God, op wien ik vertrouw!" 3 Want Hij behoedt u voor
de strik van den jager, En voor de verraderlijke kuil; 4 Hij zal met zijn
vleugelen u dekken, En onder zijn wieken vindt gij een schuilplaats. 5 Gij
hebt de verschrikkingen van de nacht niet te vrezen, Geen pijl, die vliegt
overdag; 6 Geen pest, die in de duisternis rondsluipt, Geen besmetting, die 's
middags haar verwoestingen aanricht. 7 Al vallen er duizend aan uw zijde,
Tienduizend aan uw rechterhand, U treffen ze niet; Zijn trouw is een schild
en een pantser! 8 Ja, met eigen ogen zult gij het zien, En de vergelding der

bozen aanschouwen; 9 Want úw toevlucht is Jahweh, Den Allerhoogste hebt
gij u tot beschermer gekozen. 10 Geen onheil zal u dus treffen, Geen plaag
uw tenten bereiken; 11 Want Hij zal voor u zijn engelen ontbieden, Om u
op al uw wegen te hoeden. 12 Zij zullen u op de handen dragen, Opdat gij
aan geen steen uw voeten zult stoten; 13 Op slang en adder zult gij treden,
Leeuwenwelp en draak vertrappen. 14 "Omdat hij Mij liefheeft, zal Ik hem
redden, En omdat hij mijn Naam kent, hem beschermen; Roept hij Mij aan,
Dan antwoord Ik hem." 15 Ik zelf sta hem bij in de nood; Ik red hem en herstel
hem in ere: 16 Lengte van dagen zal Ik hem schenken, En hem mijn heil doen
aanschouwen!

92

1 Een psalm; een lied voor de Sabbat. Heerlijk is het, Jahweh te loven, Uw
Naam te prijzen, Allerhoogste, 2 's Morgens vroeg uw goedheid te roemen,
En uw trouw in de nacht: 3 Op lier en harp, Met citerslag. 4 Want Gij hebt mij
verblijd door uw daden, o Jahweh, En ik juich om het werk uwer handen.
5 Hoe groot zijn uw werken, o Jahweh, Hoe peilloos diep uw gedachten!
6 Dom, wie dàt niet erkent; Dwaas, wie dàt niet begrijpt. 7 Wanneer dan
de zondaars groeien als gras, En al de boosdoeners bloeien: Dan is het, om
voor altijd te gronde te gaan, 8 Maar Gij, Jahweh, blijft eeuwig verheven!
9 Ja, uw vijanden, Jahweh, lopen hun bederf tegemoet, En alle boosdoeners
worden verstrooid. 10 Maar mijn hoorn heft zich op als die van een buffel,
Met verse olie word ik gezalfd; 11 Vol vreugde ziet mijn oog op mijn vijanden
neer, Hoort mijn oor van die mij bestrijden. 12 Maar de rechtvaardige groeit
als een palm, Als de ceder op de Libanon rijst hij omhoog. 13 Zij worden
in Jahweh's tempel geplant, En bloeien in de voorhoven van onzen God;
14 Zij dragen nog vrucht als ze oud zijn, En blijven nog sappig en fris. 15 Zo
verkondigen ze, dat Jahweh gerecht is, Mijn Rots, aan wien geen onrecht
kleeft!

93

1 Jahweh is Koning! Jahweh heeft Zich met hoogheid bekleed, En met
kracht Zich omgord. De aarde staat onwankelbaar vast, 2 Maar vóór alle tijd
staat uw troon; Gij zijt van eeuwigheid af! 3 De stromen verheffen, o Jahweh,
De stromen verheffen hun stem, De stromen verheffen hun bruisen. 4 Maar
boven het druisen der machtige wateren, Boven de ontzaglijke branding der
zee, Zijt Gij ontzaglijk in den hoge, o Jahweh! 5 Onveranderlijk blijven uw
wetten, Heiligheid past aan uw huis, Tot in lengte van dagen, o Jahweh!

94

1 Jahweh, wrekende God, God der wrake, treed op; 2 Verhef U, Rechter
der aarde, Vergeld de trotsen wat ze verdienen! 3 Hoelang nog zullen de
zondaars, o Jahweh, Hoelang nog zullen de boosdoeners juichen? 4 Al die
booswichten pochen en snoeven, En een hoge toon slaan ze aan! 5 Jahweh,
ze vertrappen uw volk, En verdrukken uw erfdeel; 6 Ze doden weduwen
en wezen, Vermoorden die bij ons kwamen wonen. 7 En dan zeggen ze
nog: Jahweh ziet het niet eens, De God van Jakob merkt het niet! 8 Domme
kudde, word toch verstandig; Gij dwazen, wanneer wordt gij wijs? 9 Zou
Hij het niet horen, die het oor heeft geplant, Niet zien, die het oog heeft
geschapen; 10 Zou Hij, die de volkeren tuchtigt, niet straffen, Onwetend zijn,

die den mens onderricht? 11 Neen, Jahweh kent de gedachten der mensen,
Hij weet, dat het hersenschimmen zijn. 12 Jahweh, gelukkig de man, dien Gij
onderricht, En dien Gij leert uit uw wet: 13 Hoe hij gelaten moet zijn in dagen
van rampspoed, Totdat voor den boze het graf is gedolven; 14 Hoe Jahweh
zijn volk niet verstoot, En nooit zijn erfdeel verlaat; 15 Hoe de brave zijn recht
weer verkrijgt, Alle oprechten van hart weer geluk! 16 Wie anders neemt het
voor mij tegen de boosdoeners op, Wie staat mij tegen de booswichten bij?
17 Wanneer Jahweh mij niet te hulp was gekomen, Dan lag ik misschien al
lang in het graf. 18 Maar als ik denk: nú wankelt mijn voet, Dan steunt mij
uw goedheid, o Jahweh; 19 En wanneer zware zorgen mij innerlijk drukken,
Dan verkwikt uw vertroosting mijn ziel. 20 Zoudt Gij iets gemeen hebben met
de zetel van onrecht, Die onheil sticht op gezag van de wet; 21 Met hen, die
het leven der braven belagen, En onschuldig bloed durven straffen? 22 Neen,
voor mij is Jahweh een toevlucht, Mijn God een veilige Rots; 23 Maar hùn
vergeldt Hij hun onrecht, En vernielt ze om hun boosheid: Jahweh, onze
God!

95

1 Komt, laat ons juichen ter ere van Jahweh, Jubelen voor de Rots van ons
heil; 2 Laat ons met lofzangen voor zijn aangezicht treden, En onze liederen
voor Hem zingen: 3 Want Jahweh is een machtige God! Hij is Koning, boven
alle goden verheven: 4 Hij houdt in zijn hand de diepten der aarde, En
de toppen der bergen behoren Hem toe; 5 Van Hem is de zee, Hij heeft ze
geschapen, Het vaste land, dat zijn hand heeft gemaakt! 6 Komt, buigen en
werpen wij ons neer, Knielen wij voor Jahweh, die ons heeft geschapen;
7 Want Hij is onze God, Wij het volk, dat Hij leidt, En de kudde aan zijn hand!
Als gij dan heden mijn stem verneemt, 8 Verstokt uw hart als bij Meriba niet;
Als op de dag van Massa in de woestijn, 9 Toen uw vaders Mij tartten en
beproefden, Ofschoon ze mijn werken hadden aanschouwd! 10 Veertig jaar
lang was dat geslacht Mij een walg, En Ik sprak: Steeds dwaalt hun hart van
Mij af, En mijn wegen kennen ze niet. 11 Daarom zwoer Ik in mijn toorn:
Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust!

96

1 Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Heel de aarde, zingt Jahweh ter
eer! 2 Zingt voor Jahweh, en zegent zijn Naam, Verkondigt zijn heil iedere
dag; 3 Meldt aan de naties zijn glorie, Aan alle volkeren zijn wonderen!
4 Want groot is Jahweh, hoog te prijzen, En boven alle goden te vrezen! 5 Ja,
alle goden der volkeren zijn niets, Maar Jahweh heeft de hemel gemaakt;
6 Glans en glorie zijn voor zijn aanschijn, Kracht en luister in zijn heilige
woning. 7 Brengt Jahweh, geslachten der volken, Brengt Jahweh glorie en lof.
8 Brengt Jahweh de eer van zijn Naam, En treedt met offers zijn voorhoven
binnen; 9 Werpt u neder voor Jahweh in zijn heilige woning, Heel de aarde,
beef voor zijn aanschijn! 10 Roept het onder de volkeren uit, “Jahweh is
Koning! Hij houdt de weegschaal der wereld, zodat ze niet schommelt, En de
volkeren richt Hij naar recht!” 11 Laat de hemelen juichen, de aarde jubelen,
Laat bulderen de zee met wat ze bevat. 12 Laat jubelen het veld, met wat er
op groeit, In het woud alle bomen juichen 13 Voor het aanschijn van Jahweh,
want Hij komt, Hij komt, om de aarde te richten! Met rechtvaardigheid richt
Hij de wereld, En de volkeren naar zijn trouw.

97

1 Jahweh is Koning! Laat de aarde jubelen, De ontelbare eilanden juichen!
2 Donkere wolken pakken zich om Hem heen, Recht en gerechtigheid schragen zijn troon. 3 Vuur gaat voor zijn aangezicht uit, En het vlamt om zijn schreden; 4 Zijn bliksems verlichten de wereld, De aarde ziet het, en beeft!
5 De bergen smelten als was voor het aanschijn van Jahweh, Voor den Heer van de volheid der aarde; 6 De hemelen kondigen zijn gerechtigheid aan, Alle volken aanschouwen zijn glorie. 7 Alle beeldenaanbidders worden te schande, Die zich op hun goden beroemen; En diep in het stof werpen alle afgoden Zich voor Hem neer. 8 Sion hoort het vol vreugde, Juda's dochteren juichen, Jahweh, om uw gericht; 9 Want Gij zijt de Allerhoogste op heel de aarde, o Jahweh, Hoog boven alle goden verheven! 10 Jahweh heeft lief Die de ongerechtigheid haat; Hij behoedt het leven van zijn getrouwen, En redt ze uit de handen der bozen. 11 Een licht straalt over de rechtvaardigen uit, En blijdschap over de oprechten van hart; 12 De vromen zullen zich in Jahweh verheugen, En loven zijn heilige Naam!

98

1 Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Want wonderen heeft Hij gewrocht; Zijn rechterhand heeft Hem geholpen, Zijn heilige arm Hem gesteund. 2 Jahweh heeft zijn redding doen zien, Voor het oog der volken zijn goedheid getoond; 3 Hij was zijn liefde voor Jakob indachtig, En zijn trouw aan Israëls huis. Ziet nu, alle grenzen der aarde, De redding, door God ons gebracht! 4 Jubelt voor Jahweh, heel de aarde, Juicht, weest vrolijk en zingt;
5 Speelt op de citer voor Jahweh, Op citer en harp, 6 Op trompet en bazuin: Jubelt voor Jahweh, den Koning! 7 Laat daveren de zee met wat ze bevat, De aarde met wat er op woont, 8 De stromen in hun handen klappen, De bergen tezamen juichen: 9 Voor het aanschijn van Jahweh, Want Hij komt, om de aarde te richten! Met rechtvaardigheid richt Hij de wereld, En de volkeren volgens recht.

99

1 Jahweh is Koning: de volkeren rillen; Hij troont op de Cherubs: de aarde beeft. 2 Jahweh is groot op de Sion, Hoog boven alle volkeren verheven;
3 Ze prijzen uw grote, ontzaglijke Naam: Hij is heilig en machtig! 4 Gij zijt een Koning, die de gerechtigheid liefhebt, Gij handhaaft het recht; Recht en gerechtigheid hebt Gij in Jakob gegrond. 5 Prijst dan Jahweh, onzen God, En werpt u neer voor zijn voetbank: Want heilig is Jahweh, onze God! 6 Een Moses en Aäron waren onder zijn priesters, Een Samuël onder de belijders van zijn Naam: Ze riepen tot Jahweh, en Hij heeft ze verhoord, 7 En in een wolkkolom tot hen gesproken. Ze hadden zijn geboden volbracht, De wet, die Hij hun had gegeven: 8 Daarom hebt Gij, Jahweh, onze God, hen verhoord; Gij waart hun een God, die vergiffenis schonk, En hun daden niet strafte. 9 Prijst dan Jahweh, onzen God, En werpt u neer voor zijn heilige berg: Want heilig is Jahweh, onze God!

100

1 Een psalm bij het dankoffer. Juicht Jahweh ter eer, heel de aarde, 2 Dient Jahweh met vreugde, Treedt jubelend voor zijn aangezicht. 3 Erkent het: Jahweh is God; Hij heeft ons gemaakt, Hem behoren wij toe, Als zijn volk

en de kudde zijner weide. 4 Treedt zijn poorten met dankzegging binnen,
Zijn voorhoven met jubelzang, Brengt Hem glorie, en zegent zijn Naam.
5 Want Jahweh is goed, Zijn genade duurt eeuwig, Zijn trouw van geslacht
tot geslacht!

101

1 Een psalm van David. Van vroomheid en recht wil ik zingen, U loven,
o Jahweh! 2 Op de wandel der vromen gaan dichten: Ach, mocht hij mijn
deel zijn! Rein van hart wil ik leven Binnen mijn huis; 3 Voor mijn ogen niets
dulden Wat slecht is. Uitspatting haat ik, En neem er geen deel aan; 4 Een
bedorven hart blijft verre van mij, En van kwaad wil ik niets weten. 5 Wie
heimelijk zijn naaste belastert, Doe ik verstommen; De hoogmoedige blik en
het trotse hart Kan ik niet uitstaan. 6 Mijn ogen zijn gericht op de getrouwen
in het land, Om ze bij mij te doen wonen; En wie een onberispelijk leven
leidt, Mag mij dienen. 7 Maar niemand blijft in mijn huis, Die zich schuldig
maakt aan bedrog; En wie leugens spreekt, Houdt geen stand voor mijn
ogen. 8 Iedere morgen delg ik Alle boosdoeners uit in den lande; En drijf
uit Jahweh's stad Alle misdadigers weg.

102

1 Gebed van een ongelukkige, als de moed hem ontzinkt, en hij voor
Jahweh zijn jammerklacht uitstort. Jahweh, hoor mijn gebed, Mijn jam-
merklacht dringe tot U door! 2 Verberg voor mij uw aanschijn niet, Wanneer
het mij bang wordt; Luister naar mij, als ik roep, En verhoor mij toch snel!
3 Want als rook gaan mijn dagen voorbij; En mijn gebeente gloeit als een
oven; 4 Mijn hart is verdroogd en verdord als het gras, Want ik denk er
niet aan, mijn brood nog te eten; 5 En door mijn klagen en kermen, Kleeft
mijn gebeente aan mijn vlees. 6 Ik ben als een pelikaan der woestijn, En
als een uil tussen puinen; 7 Ik kan niet meer slapen, en zit maar te klagen,
Als een eenzame mus op het dak. 8 Mijn vijanden houden niet op, mij te
honen, En tegen mij te razen en te vloeken. 9 Ja, ik eet as als mijn brood,
En met tranen meng ik mijn drank; 10 Want Gij hebt om uw gramschap en
toorn Mij opgenomen en weggeslingerd! 11 Mijn dagen vlieden heen als
een schaduw, Ik kwijn weg als het gras. 12 Maar Gij, Jahweh, blijft eeuwig,
En uw Naam van geslacht tot geslacht! 13 Gij zult opstaan, en U over Sion
ontfermen: Het is tijd, hem genadig te zijn; het uur is gekomen! 14 Want
uw dienaars hebben zijn stenen lief, En hebben deernis met zijn puinen.
15 Dan zullen de heidenen de Naam van Jahweh vrezen, Alle vorsten der
aarde uw majesteit: 16 Omdat Jahweh Sion herbouwt, En Zich openbaart
in zijn glorie; 17 Zich tot de bede der verlatenen neigt, En hun gebed niet
versmaadt! 18 Men schrijve dit op voor een volgend geslacht, Opdat het volk,
door Jahweh herschapen, Hem zal prijzen: 19 Als Jahweh weer neerziet Uit
zijn heilige woning, En uit de hemel Weer neerblikt op aarde: 20 Om het
gekerm der gevangenen te horen, Te verlossen, die ten dode zijn gewijd;
21 En om Jahweh's Naam in Sion te melden, In Jerusalem zijn lof, 22 Wanneer
de volkeren zich verzamelen, En de koninkrijken, om Jahweh te dienen!
23 Wel heeft Hij midden op mijn weg mijn krachten gebroken, En mijn dagen
verkort; maar toch blijf ik bidden: 24 Mijn God, neem mij niet weg op de helft
mijner dagen; Uw jaren duren van geslacht tot geslacht. 25 In den beginne
hebt Gij de aarde gegrond, En de hemelen zijn het werk uwer handen! 26 Zij

zullen vergaan, maar Gij blijft; Als een kleed zullen zij allen verslijten. 27 Gij verwisselt ze als een mantel, zij zullen verdwijnen; Maar Gij blijft dezelfde, en uw jaren nemen geen einde. 28 Zo blijven ook de zonen uwer dienaars bestaan, En hun kroost houdt stand voor uw aanschijn!

103

1 Van David. Loof Jahweh, mijn ziel, Heel mijn binnenste zijn heilige Naam; 2 Loof Jahweh, mijn ziel, En vergeet zijn talloze weldaden niet! 3 Hij is het, die al uw zonden vergeeft, En al uw zwakheid geneest; 4 Die uw leven behoedt voor het graf, U kroont met genade en ontferming; 5 Die al uw verlangens bevredigt, En als een adelaar uw jeugd verjongt! 6 Jahweh oefent gerechtigheid uit, Schaft recht aan alle verdrukten: 7 Hij toonde Moses zijn wegen, Aan de kinderen van Israël zijn machtige werken! 8 Maar Jahweh is ook barmhartig en genadig, Lankmoedig en rijk aan ontferming: 9 Hij toornt niet voor immer, En wrokt niet voor eeuwig; 10 Hij vergeldt ons niet naar onze zonden, En straft ons niet naar onze schuld. 11 Neen, zo hoog als de hemel Zich boven de aarde verheft, Zo groot is zijn goedheid Voor hen, die Hem vrezen! 12 Zo ver het oosten staat van het westen, Werpt Hij onze schuld van Zich af; 13 Zoals een vader zich over zijn kinderen ontfermt, Ontfermt Zich Jahweh over hen, die Hem vrezen: 14 Want Hij kent onze aard, En bedenkt, dat wij stof zijn. 15 Als het gras zijn de dagen der mensen, Ze bloeien als een bloem op het veld: 16 Waait er een wind overheen, ze is weg, En men weet niet meer, waar ze stond. 17 Maar van eeuwigheid is de goedheid van Jahweh, En tot in eeuwigheid blijft zij bestaan; Zijn barmhartigheid is voor hen, die Hem vrezen, En voor de kinderen van hun zonen: 18 Voor hen, die zijn Verbond onderhouden, Zijn geboden gedenken en ze volbrengen. 19 In de hemel heeft Jahweh zijn troon opgeslagen, En zijn koningschap beheerst het heelal; 20 Jahweh's engelen zingen Hem glorie, De sterke helden, die zijn geboden volbrengen, Die gehoorzamen aan zijn bevelen! 21 Looft Jahweh dan, al zijn legerscharen, Zijn dienaars, die zijn wil volbrengt; 22 Looft Jahweh, al zijn werken, In iedere plaats van zijn rijk; Loof Jahweh, mijn ziel!

104

1 Halleluja! Loof Jahweh, mijn ziel: Jahweh, mijn God, hoog zijt Gij verheven! Gij hebt U met glorie en luister omkleed, 2 En hult U in het licht als een mantel; Gij spant de hemelen uit als een tent, 3 En legt op de wateren uw opperzalen. Gij maakt van de wolken uw wagen, Zweeft op de vleugels van de wind; 4 Stelt de stormen aan tot uw boden, Laaiend vuur tot uw knechten. 5 Gij hebt de aarde op haar pijlers gegrond, Zodat ze voor eeuwig niet wankelt. 6 De Oceaan bedekte haar als een kleed, Nog boven de bergen stonden de wateren: 7 Maar ze namen de vlucht voor uw dreigen, Rilden van angst voor de stem van uw donder; 8 Toen rezen de bergen, en zonken de dalen Op de plaats, die Gij hun hadt bestemd. 9 Gij hebt ze grenzen gesteld, die ze niet overschreden, Ze mochten niet meer de aarde bedekken; 10 Gij zendt de bronnen in de dalen, En tussen de bergen stromen ze voort; 11 Ze laven al de wilde dieren, En de woudezel lest er zijn dorst; 12 Daar nestelen de vogels uit de lucht, En fluiten er tussen de struiken. 13 Uit uw zalen drenkt Gij de bergen, Door het sap van uw nevel wordt de aarde verzadigd; 14 Gij

laat voor het vee het gras ontspruiten, En het groen voor wat de mensen
dient. Gij roept het graan uit de aarde te voorschijn, 15 En de wijn, die het
hart van de mensen verheugt; Olie, om het gelaat te doen glanzen, Brood,
dat het hart van de mensen verkwikt. 16 Jahweh's bomen drinken zich vol,
De Libanon-ceders, die Hij heeft geplant: 17 Waar de vogels zich nestelen, In
wier toppen de ooievaar woont. 18 De hoogste bergen zijn voor de gemzen,
De klippen een schuilplaats voor bokken. 19 Gij schiept de maan, om de tijd
te bepalen, De zon weet, wanneer ze onder moet gaan. 20 Maakt Gij het
donker, dan wordt het nacht, En sluipen de wilde beesten rond, 21 Brullen
de leeuwen om buit, En vragen God om hun voedsel. 22 De zon gaat op: ze
kruipen weg, En leggen zich neer in hun holen; 23 Maar de mens tijgt aan
zijn werk, En aan zijn arbeid tot aan de avond. 24 Hoe ontzaglijk zijn uw
werken, o Jahweh: Gij hebt ze allen met wijsheid gewrocht! De aarde is
vol van uw schepselen, 25 Niet minder de zee; Die is groot en geweldig, En
het wemelt daarin zonder tal: Beesten, kleine en grote, 26 Monsters trekken
er door, Liwjatan dien Gij hebt geschapen, Om er mede te spelen. 27 Allen
zien naar U uit, Om voedsel, elk op zijn tijd. 28 Geeft Gij het: ze eten het op;
Gij opent uw hand: ze worden van het goede verzadigd. 29 Maar verbergt
Gij uw aanschijn: Ze verstarren van schrik; Gij ontneemt hun de adem: Ze
sterven en keren terug tot hun stof. 30 Maar Gij zendt weer uw geest: en
ze worden geschapen, En Gij vernieuwt het aanschijn der aarde! 31 Eeuwig
dure de glorie van Jahweh, En blijve Jahweh Zich in zijn werken verheugen;
32 Hij, die de aarde beziet: en ze beeft; Die de bergen aanraakt: ze roken!
33 Heel mijn leven zal ik zingen voor Jahweh, Mijn God blijven loven, zolang
ik besta! 34 Moge mijn zang Hèm behagen, En ìk mij in Jahweh verblijden;
35 Maar mogen de zondaars van de aarde verdwijnen, En de goddelozen niet
blijven bestaan! Loof Jahweh, mijn ziel!

105

1 Halleluja! Looft Jahweh, verkondigt zijn Naam, Maakt onder de volken
zijn daden bekend; 2 Zingt en juicht Hem ter ere, En verhaalt al zijn
wonderen! 3 Roemt in zijn heilige Naam: Vreugd moet er zijn in de harten
der Jahweh-vereerders! 4 Wendt u tot Jahweh en zijn macht, Houdt niet
op, zijn aanschijn te zoeken; 5 Denkt aan de wonderen, die Hij deed, Aan
zijn tekenen, aan zijn gerichten: 6 Gij kinderen van Abraham, zijn dienaar;
Gij zonen van Jakob, zijn vriend! 7 Hij, Jahweh, is onze God; Voor heel de
aarde gelden zijn wetten! 8 Hij blijft zijn verbond voor eeuwig indachtig, En
zijn belofte in duizend geslachten: 9 Het verbond, met Abraham gesloten,
De belofte, aan Isaäk gezworen. 10 En Hij heeft die belofte aan Jakob
bekrachtigd, Aan Israël het eeuwig verbond: 11 Hij zeide: "Aan u zal Ik geven
Het land van Kanaän als uw erfdeel." 12 Toch waren ze daar maar gering in
getal, Nog zonder aanzien en vreemd. 13 En toen ze nog zwierven van volk
tot volk, Van het ene rijk naar het andere, 14 Duldde Hij niet, dat iemand ze
kwelde, Maar tuchtigde koningen om hunnentwil: 15 "Raakt mijn gezalfden
niet aan, En doet mijn profeten geen leed!" 16 En toen Hij honger in het land
had ontboden, Alle broodstokken stuk had geslagen, 17 Zond Hij een man
voor hen uit, Werd Josef verkocht als een slaaf; 18 Men sloeg zijn voeten
in boeien, In ijzeren ketens werd hij gekluisterd. 19 Maar toen eindelijk
zijn voorzegging vervuld was, En Jahweh's uitspraak hem in het gelijk had

gesteld, 20 Beval de koning, hem te bevrijden, Liet de heerser der volken hem
los; 21 Hij stelde hem aan tot heer van zijn huis, Tot bestuurder van heel
zijn bezit. 22 En terwijl hij diens vorsten door zijn geest onderrichtte, En
wijsheid leerde aan zijn oudsten, 23 Trok Israël Egypte binnen, Werd Jakob
gast in het land van Cham. 24 Daar liet Hij zijn volk heel vruchtbaar worden,
Veel talrijker dan zijn verdrukkers. 25 Maar toen hun hart verstarde, en
zij zijn volk gingen haten, En trouweloos zijn dienaren kwelden, 26 Zond
Hij Moses, zijn dienstknecht, Aäron, dien Hij zelf had gekozen; 27 En zij
verrichtten zijn tekenen onder hen, En wonderen in het land van Cham.
28 Hij zond duisternis af, en maakte het donker; Maar men achtte niet op
zijn bevel. 29 Hij veranderde hun wateren in bloed, En doodde hun vissen.
30 Hun land krioelde van kikkers, Tot in de zalen zelfs van hun koning. 31 Hij
sprak: Daar kwamen de muggen, Muskieten over heel hun gebied. 32 Hij
gaf hun hagel voor regen, En het vuur laaide op in hun land. 33 Hij sloeg
hun wijnstok en vijg, En knakte de bomen op hun grond. 34 Hij sprak: Daar
kwamen de sprinkhanen aan, En ontelbare slokkers; 35 Ze verslonden al
het gewas op het veld, En schrokten de vruchten weg van hun akker. 36 Hij
sloeg alle eerstgeborenen in hun land, Al de eersten van hun mannenkracht.
37 Toen voerde Hij hen uit met zilver en goud, En geen van hun stammen
bleef struikelend achter. 38 Egypte was blij, dat ze gingen; Want de schrik
voor hen had ze bevangen. 39 En Hij spreidde een wolk uit tot dek, Een
vuur, om de nacht te verlichten. 40 Zij baden: Hij liet de kwakkels komen,
En verzadigde hen met brood uit de hemel; 41 Hij spleet de rotsen: daar
borrelden de wateren, En vloeiden door de woestijn als een stroom: 42 Want
Hij was zijn heilige belofte indachtig, Aan Abraham, zijn dienaar, gedaan!
43 Zo leidde Hij zijn volk met gejubel, Zijn uitverkorenen onder gejuich. 44 Hij
schonk hun de landen der heidenen, En ze erfden het vermogen der volken:
45 Opdat ze zijn geboden zouden volbrengen, En zijn wetten onderhouden!

106

1 Halleluja! Looft Jahweh, want Hij is goed En zijn genade duurt eeuwig!
2 Wie kan Jahweh's machtige daden vermelden, En heel zijn glorie verkon-
den? 3 Gelukkig hij, die de wet onderhoudt, En altijd het goede blijft doen!
4 Wees ons indachtig, o Jahweh, Om uw liefde voor uw volk; Zoek ons
op met uw heil, 5 Opdat wij het geluk uwer vrienden aanschouwen, Met
uw blijde volk ons verblijden, Met uw erfdeel mogen roemen! 6 Ach, wij
hebben gezondigd met onze vaderen, Wij hebben misdreven en kwaad
gedaan! 7 Onze vaderen in Egypte Hebben al niet op uw wonderen gelet;
En zonder aan uw talrijke gunsten te denken, Zich bij de Rode Zee tegen den
Allerhoogste verzet! 8 Toch redde Hij hen om wille van zijn Naam, En om
zijn almacht te tonen: 9 Hij bedreigde de Rode Zee, ze liep droog, Hij leidde
hen tussen de golven als door een uitgedroogd land. 10 Hij redde hen uit
de hand van hun haters, Verloste hen uit de macht van hun vijand; 11 De
wateren spoelden over hun vijanden heen, En geen bleef er over! 12 Toen
sloegen ze geloof aan zijn woorden, En zongen zijn lof. 13 Maar spoedig
waren ze weer zijn werken vergeten, En wachtten zijn raadsbesluiten niet
af; 14 Ze gaven zich in de woestijn aan hun gulzigheid over, En stelden God
op de proef in de steppe. 15 Hij schonk hun wat ze Hem vroegen, Maar Hij
liet ze er spoedig van walgen. 16 Daarna werden ze in hun kamp afgunstig

op Moses, En op Aäron, aan Jahweh gewijd. 17 Maar de aarde spleet open,
zwolg Datan in, En bedolf de bent van Abiram; 18 Vuur verbrandde hun
aanhang, Vlammen verteerden de bozen! 19 Dan maakten ze een kalf bij
de Horeb, En wierpen zich voor een afgietsel neer; 20 Ze verruilden hun
Glorie Voor het beeld van een grasvretend rund. 21 Ze vergaten God, hun
Verlosser Die grote dingen in Egypte had gedaan, 22 Wonderwerken in het
land van Cham, Ontzaglijke daden bij de Rode Zee. 23 En zeker had Hij
hun verdelging beslist, Als Moses, zijn geliefde, er niet was geweest; Maar
deze stelde zich tegen Hem in de bres, Om Hem te weerhouden, hen in zijn
toorn te vernielen. 24 Later versmaadden ze het heerlijke land, En sloegen
geen geloof aan zijn woord; 25 Ze begonnen in hun tenten te morren, En
luisterden niet naar Jahweh's stem. 26 Toen stak Hij zijn hand tegen hen
op: Hij zou ze neerslaan in de woestijn, 27 Hun zaad verstrooien onder de
volken, Ze over vreemde landen verspreiden! 28 Dan weer koppelden ze zich
aan Báal-Peor, En aten de offers van levenloze wezens; 29 Ze tergden Hem
door hun gedrag, Zodat er een slachting onder hen woedde. 30 Toen trad
Pinechas op, om de misdaad te wreken, En de slachting hield op; 31 Het werd
hem tot verdienste gerekend, Van geslacht tot geslacht voor altijd. 32 Ook
bij de wateren van Meriba hebben ze Hem getergd, En ging het Moses om
hunnentwil slecht: 33 Want ze hadden zijn stemming verbitterd, Zodat hem
onbezonnen woorden ontsnapten. 34 Ook verdelgden ze de volkeren niet,
Zoals Jahweh het hun had bevolen; 35 Maar ze vermengden zich met de
heidenen, En leerden hun gewoonten aan: 36 Ze vereerden hun beelden,
en die werden hun strik; 37 Ze brachten hun zonen en dochters aan de
goden ten offer; 38 Ze gingen onschuldig bloed vergieten, Het bloed van hun
zonen en dochters; Ze offerden het aan de beelden van Kanaän, En het land
werd door hun bloedschuld ontwijd. 39 Zo bezoedelden ze zich door eigen
maaksels, En dreven overspel met het werk hunner handen! 40 Toen werd
Jahweh vergramd op zijn volk, En zijn erfdeel begon Hem te walgen: 41 Hij
leverde ze aan de heidenen uit, En hun haters werden hun meesters; 42 Ze
werden verdrukt door hun vijand, Moesten bukken onder hun macht. 43 En
al bracht Hij hun telkens verlossing, Ze bleven in hun opstand volharden!
Maar werden ze door hun misdaad vermorzeld, 44 Dan zag Hij neer op hun
nood, zodra Hij hun smeken vernam; 45 Dan was Hij voor hen zijn verbond
weer indachtig, Had deernis met hen naar zijn grote ontferming; 46 Dan liet
Hij hen genade vinden, Bij die hen hadden weggevoerd. 47 Ach, red ons
Jahweh, onze God, En breng ons uit het land der heidenen samen: Opdat wij
uw heilige Naam mogen danken, En uw heerlijkheid prijzen! 48 Gezegend
zij Jahweh, Israëls God, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Laat heel het volk
het herhalen: Amen! Halleluja!

107

1 Brengt Jahweh dank, want Hij is goed, En zijn genade duurt eeuwig! 2 Zo
moeten getuigen, die door Jahweh verlost zijn, En door Hem uit de nood zijn
gered; 3 Die Hij van alle kant hierheen heeft gebracht, Van oost en west, van
noord en zuid. 4 Sommigen doolden in woestijn en wildernis rond, Zonder
de weg naar hun woonplaats te vinden; 5 Ze leden honger en dorst, En hun
leven verkwijnde. 6 Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste
hen van hun angsten: 7 Hij bracht ze weer op de veilige weg, Zodat ze hun

woonplaats bereikten. 8 Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken,
En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: 9 Want den dorstige
heeft Hij gelaafd, Den hongerige heeft Hij verzadigd! 10 Anderen zaten in
duister en donker, In ellende en boeien gekluisterd; 11 Want ze hadden zich
tegen Gods geboden verzet, En de vermaning van den Allerhoogste veracht;
12 Zo was door rampspoed de moed hun ontzonken, En reddeloos stortten
ze neer. 13 Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen
van hun angsten: 14 Hij haalde ze uit het duister en donker, En verbrak
hun boeien. 15 Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En voor zijn
wonderen voor de kinderen der mensen: 16 Want metalen poorten heeft
Hij verbrijzeld, Ijzeren grendels in stukken geslagen! 17 Anderen werden
ziek door hun zondige wandel, Hadden smarten te lijden om hun schuld;
18 Alle voedsel begon hun te walgen, En ze stonden al dicht bij de poorten
des doods. 19 Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen
van hun angsten. 20 Hij sprak: en ze werden genezen, En Hij ontrukte hen
weer aan het graf. 21 Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan danken, En
voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: 22 Laat ze dankoffers
brengen, En jubelend zijn werken vermelden! 23 Anderen staken op schepen
in zee, Om handel te drijven op de onmetelijke wateren. 24 Ook zij hebben
Jahweh's werken aanschouwd, In de kolken zijn wonderen. 25 Hij sprak: en
er stak een stormwind op, Die zwiepte de golven omhoog; 26 Ze vlogen op
naar de hemel, ploften neer in de diepten, En vergingen van angst; 27 Ze
rolden en tuimelden, als waren ze dronken, En al hun zeemanschap was
tevergeefs. 28 Maar ze riepen Jahweh aan in hun nood, En Hij verloste hen
van hun angsten: 29 Hij bedaarde de storm tot een bries, En de golven legden
zich neer; 30 Wat waren ze blij, toen het kalm was geworden, En Hij hen
naar de verbeide haven geleidde! 31 Laat ze Jahweh voor zijn goedheid dan
danken, En voor zijn wonderen voor de kinderen der mensen: 32 Hem in
de volksgemeente roemen, Hem in de raad der oudsten prijzen! 33 Rivieren
maakt Hij tot steppe, Waterbronnen tot dorstige grond; 34 Vruchtbaar land
tot zilte bodem, Om de boosheid van zijn bewoners. 35 Maar van de steppe
maakt Hij een vijver, Waterbronnen van het dorre land; 36 Daar zet Hij de
hongerigen neer, Om er zich een woonplaats te stichten. 37 Ze bezaaien hun
akkers, beplanten hun gaarden, En oogsten hun vruchten. 38 Hij zegent hen:
ze worden zeer talrijk, En Hij vermeerdert hun vee. 39 En nemen ze af in
getal, en gaan ze ten onder Door verdrukking, ellende en jammer: 40 Dan
geeft Hij de tyrannen prijs aan de schande, En laat ze door de wildernis
dolen. 41 Maar den arme heft Hij uit de ellende weer op, En maakt zijn
geslacht weer talrijk als kudden: 42 De vromen zien het, en juichen; Maar
wat boos is, zwijgt stil. 43 Wie wijs is, neemt het ter harte, En beseft de
goedheid van Jahweh!

108

1 Een lied; een psalm van David. Mijn hart is gerust, o mijn God; Ik wil
zingen en spelen: 2 Word wakker, mijn lofzang; harp en citer ontwaak; Ik
wil het morgenrood wekken! 3 Ik wil U loven onder de volken, o Jahweh, U
verheerlijken onder de naties; 4 Want uw goedheid reikt tot de hemel, En
tot de wolken uw trouw. 5 Verhef U boven de hemelen, o God; Uw glorie
vervulle de aarde! 6 Wil uw geliefden dan redden, Strek uw rechterhand uit,

en verhoor ons! 7 Bij zijn heiligheid heeft God het beloofd: Juichend zal ik
Sikem verdelen, En het dal van Soekkot meten; 8 Mij behoort Gilad, van mij
is Manasse. Efraïm is de helm van mijn hoofd, Juda mijn schepter, 9 Moab
is mijn voetenbekken; Op Edom werp ik mijn schoeisel, Over Filistea hef ik
mijn zegekreet aan. 10 Maar wie brengt mij nu binnen de vesting, Wie zal
mij naar Edom geleiden; 11 Moet Gij het niet zijn, die ons hebt verstoten, o
God, En niet langer met onze heirscharen optrekt, o God? 12 Ach, help ons
dan tegen den vijand, Want hulp van mensen is ijdel. 13 Maar met God zijn
wij sterk; Hij zal onze verdrukkers vertrappen!

109

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Mijn God, tot wien mijn
loflied klinkt, Zwijg toch niet stil! 2 Want men zet een mond vol boosheid en
bedrog tegen mij op, En belastert mij met leugentongen; 3 Men bestookt mij
met woorden van haat, En bestrijdt mij zonder enige grond; 4 Men belaagt
mij tot loon voor mijn liefde, En tot loon voor mijn bidden; 5 Men vergeldt
mij kwaad voor goed, En haat voor mijn liefde. 6 Stel een gewetenloos
rechter over hem aan, En aan zijn rechterhand trede een valse aanklager
op; 7 Voor het gerecht worde hij schuldig bevonden, En smeke hij tevergeefs
om genade. 8 Mogen zijn dagen maar kort zijn, En zijn ambt aan een ander
vervallen. 9 Zijn kinderen mogen wezen, Zijn vrouw een weduwe worden;
10 Mogen zijn zonen als bedelaars zwerven, Zelfs uit hun krotten worden
verjaagd. 11 De woekeraar legge beslag op heel zijn bezit, En vreemden
mogen met zijn verdiensten gaan strijken. 12 Laat niemand zich zijner
ontfermen, Niemand zich over zijn wezen erbarmen; 13 Laat zijn kroost ten
ondergang worden gedoemd, Zijn naam al verdwijnen in het eerste geslacht.
14 Moge Jahweh de misdaad zijner vaderen gedenken, En de schuld van zijn
moeder nooit worden gedelgd; 15 Jahweh houde ze altijd voor ogen, Zodat
zelfs hun aandenken van de aarde verdwijnt. 16 Want hij dacht er niet aan,
barmhartig te zijn, Maar vervolgde den ellendige, arme en bedroefde ten
dode. 17 Hij hield van vervloeking: die treffe hem dan; Geen zegen wilde
hij spreken: die blijve hem verre! 18 De vloek trok hij aan als een kleed:
Die dringe hem als water in het lijf, als olie in zijn gebeente; 19 Die worde
de mantel, waarin hij zich hult, De gordel, die hij altijd moet dragen. 20 Zó
moge Jahweh mijn haters vergelden, En die laag van mij lasteren! 21 Maar
treed Gìj voor mij op, o Jahweh, mijn Heer, En red mij omwille van uw Naam
naar de rijkdom uwer genade! 22 Want ik ben arm en ellendig, En mijn hart
krimpt ineen in mijn borst; 23 Ik zink weg als een verdwijnende schaduw,
Word voortgejaagd als een sprinkhanenzwerm; 24 Van het vasten knikken
mijn knieën, En mijn vermagerd lichaam schrompelt ineen. 25 Zó ben ik
hun een bespotting geworden; Die mij zien, schudden meewarig het hoofd.
26 Help mij, Jahweh, mijn God, En red mij naar uw genade; 27 Opdat men
erkenne, dat het uw hand is, Jahweh: dat Gij het volbracht! 28 Laat hèn dan
maar vloeken, als Gìj mij wilt zegenen; Mijn vijand zich schamen, maar uw
knecht zich verheugen; 29 Mogen mijn tegenstanders met smaad worden
bekleed, En zich in hun schande hullen als in een mantel! 30 Dan zal ik
Jahweh juichend danken, En voor een talloze schare Hem prijzen; 31 Omdat
Hij aan de rechterhand van den ongelukkige staat, Om hem te redden, van
die hem verdoemen!

110

1 Een psalm van David. Jahweh spreekt tot mijn Heer: “Zet U aan mijn
rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg als een voetbank voor uw voeten!”
2 Jahweh zal U een machtige schepter verlenen: Treed uit Sion als Heerser
te midden uwer vijanden! 3 Gij draagt de offers ten dage van uw mannelijke
kracht, Zijt met de heilige gewaden bekleed Van de moederschoot af, Sinds
de morgendauw uwer jeugd. 4 Jahweh heeft gezworen, en het zal Hem
nimmer berouwen: “Gij zijt Priester voor eeuwig, zoals Melkisédek was!”
5 De Heer zal aan uw rechterhand blijven staan, En de vorsten vermorzelen
op de dag van zijn toorn; 6 Vol majesteit de volkeren richten, De koppen
verpletteren tegen de grond! 7 Maar U alleen zal Hij een kostbaar erfdeel
schenken, En daarom fier uw hoofd verheffen!

111

1 Halleluja! Ik wil Jahweh loven met heel mijn hart In de kring en de
gemeente der vromen: 2 Groot zijn de werken van Jahweh, En door allen
gezocht, die hun vreugd erin vinden. 3 Zijn daden stralen van glorie en
luister, En zijn gerechtigheid houdt eeuwig stand. 4 Door zijn wonderen
heeft Hij het in de herinnering gegrift: “Genadig en barmhartig is Jahweh!”
5 Hij gaf voedsel aan hen, die Hem vreesden, En bleef zijn Verbond voor
eeuwig indachtig; 6 Hij heeft zijn volk zijn machtige daden getoond, Door
hun het erfdeel der heidenen te schenken. 7 Waarheid en recht zijn het werk
zijner handen, Onveranderlijk al zijn geboden: 8 Onwrikbaar voor altijd en
eeuwig, Gedragen door trouw en door recht. 9 Hij heeft zijn volk verlossing
gebracht, Zijn Verbond voor eeuwig bekrachtigd; Heilig, ontzaglijk is zijn
Naam! 10 Het begin van de wijsheid is de vreze van Jahweh, En die haar
beoefent, zal helder inzicht bekomen; Voor eeuwig zij Hij geprezen!

112

1 Halleluja! Heil den man, die Jahweh vreest, En zijn geboden van harte
bemint: 2 Zijn kroost zal machtig op aarde zijn, Het geslacht der vromen
zal worden gezegend. 3 Welvaart en rijkdom bewonen zijn huis, En zijn
gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand; 4 De vromen gaat een licht in
de duisternis op, Hem, die genadig, barmhartig en rechtvaardig zal zijn.
5 Heil den man, die weggeeft en leent, En zijn zaken beheert volgens recht;
6 Want in eeuwigheid zal de rechtvaardige niet wankelen, En hij blijft in de
herinnering voor eeuwig. 7 Voor kwade geruchten is hij niet bang; Zijn hart
blijft rotsvast op Jahweh vertrouwen, 8 Onverstoorbaar, onbevreesd, Totdat
hij op zijn vijanden neerziet. 9 Milddadig deelt hij aan de armen uit: Zijn
gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand, En zijn hoorn verheft zich in ere.
10 De boze ziet het vol afgunst, En knarsetandend gaat hij te gronde: Nooit
wordt de wens der bozen vervuld!

113

1 Halleluja! Looft, dienaars van Jahweh, Looft Jahweh’s Naam! 2 Gezegend
zij de Naam van Jahweh Van nu af tot in eeuwigheid; 3 Van de opgang tot de
ondergang der zon Zij de Naam van Jahweh geprezen! 4 Hoog boven alle
volkeren is Jahweh verheven, Hoog boven de hemelen zijn glorie! 5 Wie is
Jahweh gelijk, onzen God: Die troont in de hoogte, 6 En schouwt in de diepte,
In hemel en aarde? 7 Den geringe verheft Hij uit het stof, Den arme beurt Hij

uit het slijk: 8 Om hem een plaats bij de vorsten te geven, Bij de vorsten van
zijn volk; 9 En de onvruchtbare herstelt Hij in ere, Als een blijde moeder van
zonen!

114

1 Halleluja! Toen Israël uit Egypte trok, Jakobs huis uit een volk van
barbaren, 2 Werd Juda zijn heiligdom, En Israël zijn rijk. 3 De zee zag het,
en sloeg op de vlucht, De Jordaan deinsde terug; 4 Als rammen sprongen
de bergen weg, Als lammeren de heuvels. 5 Zee, wat was er, dat gij
gingt vluchten, Jordaan, dat gij achteruit zijt geweken; 6 Bergen, dat gij
wegsprongt als rammen, Gij heuvels als lammeren? 7 Voor den Heer kromp
de aarde ineen, Voor het aangezicht van Jakobs God; 8 Die de rots in een
vijver herschiep, De klip in een borrelende bron!

115

1 Niet ons, o Jahweh, niet ons, Maar uw Naam geef eer om uw goedheid
en trouw! 2 Waarom zouden de heidenen zeggen: “Waar is toch hun God?”
3 De God van ònsis in de hemel, En Hij doet wat Hij wil; 4 Doch hùn goden
zijn maar zilver en goud, Door mensenhanden gemaakt. 5 Ze hebben een
mond, maar kunnen niet spreken; Ogen, maar kunnen niet zien; 6 Oren,
maar kunnen niet horen; Een neus, maar kunnen niet ruiken. 7 Hun
handen kunnen niet tasten, Hun voeten niet gaan; Ze geven geen geluid met
hun keel, En hebben geen adem in hun mond. 8 Aan hen worden gelijk,
die ze maken, En allen, die er op hopen! 9 Maar Israël blijft op Jahweh
vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild; 10 Het huis van Aäron blijft op
Jahweh vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild; 11 Die Jahweh vrezen,
blijven op Jahweh vertrouwen: Hij is hun hulp en hun schild! 12 En Jahweh
zal ons gedenken, Ons zijn zegen verlenen: Het huis van Israël zegenen, Het
huis van Aäron zegenen, 13 Die Jahweh vrezen zegenen, Kleinen en groten;
14 En Jahweh zal u blijven zegenen, U en uw kinderen! 15 Weest dan gezegend
door Jahweh, Die hemel en aarde heeft gemaakt: 16 De hemel blijft de hemel
van Jahweh, Maar de aarde gaf Hij aan de kinderen der mensen. 17 De doden
zullen Jahweh niet prijzen, Niemand, die in het oord van Stilte is gedaald:
18 Maar wij, wij zullen Jahweh loven, Van nu af tot in eeuwigheid!

116

1 Halleluja! Ik heb Jahweh lief, Want Hij hoort naar mijn smeken! 2 Hij
luisterde naar mij, toen ik riep 3 En de strikken des doods mij omknelden;
Toen doodsangst mij kwelde, Nood en jammer mij troffen. 4 Ik riep de
Naam van Jahweh aan: “Ach, Jahweh, spaar toch mijn leven!” 5 En Jahweh
was genadig en trouw, Onze God vol ontferming: 6 Jahweh waakt over de
zwakken; Ik was uitgeput, maar Jahweh heeft mij gered! 7 Wees dan gelaten,
mijn ziel; Want Jahweh blijft voor u zorgen: 8 Hij heeft mij gered van de dood,
Mijn ogen van tranen, mijn voeten van stoten; 9 Nog mag ik voor Jahweh's
aanschijn wandelen In de landen der levenden! 10 Ik blijf dus vertrouwen,
al roep ik ook uit: “Ik ben diep ongelukkig!” 11 Al zou ik in mijn ellende
ook zeggen: “Er is geen mens te vertrouwen!” 12 Hoe zal ik Jahweh kunnen
vergelden Al het goede, dat Hij mij deed? 13 De kelk der redding hef ik
omhoog, En roep de Naam van Jahweh aan; 14 Ik zal mijn gelofte aan Jahweh
volbrengen Ten overstaan van heel het volk: 15 Want te duur was in de ogen

van Jahweh De dood zijner vromen. 16 Ach Jahweh, ik ben maar uw knecht,
de zoon van uw dienstmaagd, Toch hebt Gij mijn boeien verbroken: 17 Ik
breng U dan een offer van dank, En roep de Naam van Jahweh aan, 18 - 19 In
de voorhoven van Jahweh's huis, Binnen uw muren, Jerusalem!

117

1 Hallejuja! Looft Jahweh, alle volken, Verheerlijkt Hem, alle naties; 2 Want
machtig toont zich voor ons zijn genade, En in eeuwigheid duurt Jahweh's
trouw!

118

1 Halleluja! Brengt Jahweh dank, want Hij is goed: Zijn genade duurt
eeuwig! 2 Laat Israël herhalen: Zijn genade duurt eeuwig! 3 Laat het huis van
Aäron herhalen: Zijn genade duurt eeuwig! 4 Die Jahweh vrezen, herhalen:
Zijn genade duurt eeuwig! 5 In mijn benauwdheid riep ik tot Jahweh; En
Jahweh heeft mij verhoord en verkwikt. 6 Voor mij neemt Jahweh het op:
Niets heb ik te vrezen; Wat zouden de mensen mij doen! 7 Voor mij neemt
Jahweh het op: Hij komt mij te hulp; Zo zie ik op mijn vijanden neer! 8 Beter
tot Jahweh te vluchten, dan op mensen te bouwen; 9 Beter tot Jahweh te
vluchten, dan te bouwen op vorsten! 10 Al houden mij alle volken omsingeld:
In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! 11 Al hebben ze mij van alle kanten
omringd: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! 12 Al zwermen ze als
wespen om mij heen: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! Al laaien ze
op als vuur in de doornen: In de Naam van Jahweh sla ik ze neer! 13 Ik
ben gestompt en geslagen, om te vallen, Maar Jahweh heeft mij gestut;
14 Jahweh is mijn kracht en mijn schuts, Hij heeft mij de zege verleend! 15 Een
jubel van blijdschap en zege Juicht onder de tenten der vromen: Jahweh's
rechterhand brengt de victorie; 16 Jahweh's rechter overwint! 17 Neen, ik
zal niet sterven, maar leven, Om Jahweh's daden te melden! 18 Wel heeft
Jahweh mij streng gekastijd, Maar Hij gaf mij niet prijs aan de dood. 19 Doet
dan de poorten der gerechtigheid open: Ik wil er doorheen, om Jahweh
te danken! 20 - 21 Ik wil U danken, want Gij hebt mij verhoord, Gij hebt
mij de zege verleend! 22 De steen, die de bouwlieden hadden verworpen,
Is hoeksteen geworden; 23 Jahweh heeft het gedaan: Een wonder was het
in onze ogen! 24 Dit is de dag, die Jahweh gemaakt heeft: Laat ons thans
jubelen en juichen! 25 Ach Jahweh, blijf ons toch helpen; Ach Jahweh, maak
ons gelukkig! 26 Gezegend, die komt in de Naam van Jahweh:7 Uit Jahweh's
woning bidden wij zegen u toe! 27 Jahweh is God: Hij doet ons stralen van
vreugde; Bindt dan de feestslingers tot de hoornen van het altaar! 28 Gij zijt
mijn God: U wil ik loven; Gij zijt mijn God: U wil ik roemen! 29 Brengt Jahweh
dank, want Hij is goed: Zijn genade duurt eeuwig!

119

1 Gelukkig, die onberispelijk zijn in hun wandel, En leven volgens Jah-
weh's wet; 2 Gelukkig, die op zijn vermaningen letten, Hem zoeken met
geheel hun hart; 3 Zij ook, die geen ongerechtigheid plegen, Maar blijven
leven naar zijn woord. 4 Gij zelf hebt uw bevelen gegeven, Opdat men ze
trouw zou volbrengen; 5 Ach, mocht mijn gedrag zo onwankelbaar zijn, Dat
ik uw inzettingen trouw onderhield. 6 Dan zal ik nooit beschaamd komen
staan, Als ik het oog richt op al uw geboden; 7 Maar in oprechtheid des harten

zal ik U danken, Als ik uw rechtvaardige voorschriften leer. 8 Ik houd mij
vast aan uw bestel: Verlaat mij dan niet voor altoos! 9 Hoe kan een jongeman
zijn reinheid bewaren? Door zich te houden aan uw woord! 10 Ik heb U met
heel mijn hart gezocht, Laat mij nooit uw geboden verlaten; 11 Ik bewaar
uw bestel in mijn hart, Om nooit te zondigen tegen U. 12 Geprezen zijt Gij,
o Jahweh, Leer mij uw inzettingen kennen; 13 Dan zal ik met mijn lippen
verbreiden Al de voorschriften van uw mond. 14 Ik verheug mij over de
weg, die uw vermaning mij wees, Meer dan over alle schatten; 15 Uw bevelen
wil ik overwegen, En op uw paden blijven letten; 16 Ik wil mij aan uw wet
verkwikken, En nimmermeer uw woord vergeten! 17 Laat uw dienstknecht
leven, En ik zal uw woord onderhouden; 18 Neem de sluier van mijn ogen,
Opdat ik de wonderen van uw wet aanschouwe. 19 Al ben ik maar een
zwerver op aarde, Verberg mij uw bevelen niet; 20 Want mijn ziel wordt
verteerd van verlangen Naar uw voorschriften, altijd door. 21 Gij bedreigt
de hoogmoedigen, Vervloekt, die uw geboden verlaat; 22 Wend dan smaad
en hoon van mij af, Want uw vermaningen neem ik ter harte. 23 Al spannen
ook vorsten tegen mij samen, Uw dienstknecht peinst over uw inzettingen
na; 24 Ja, uw bestel is mij een lust, En mijn berader. 25 Reeds ligt mijn ziel
aan het stof gekluisterd: Wek mij ten leven naar uw woord. 26 Mijn leven
heb ik U open gelegd: Gij hebt mij gehoord, Leer mij thans uw inzettingen
kennen; 27 Onderricht mij, hoe ik naar uw bevelen moet leven, En ik zal
uw wonderen vermelden. 28 Mijn ziel kwijnt weg van ellende: Richt mij
naar uw bestel weer op. 29 Houd de weg der leugen ver van mij af, En
schenk mij genadig uw wet; 30 Ik heb de weg der waarheid gekozen, Uw
voorschriften mij voor ogen gesteld. 31 Ik klamp mij aan uw vermaningen
vast, Maak mij niet te schande, o Jahweh; 32 De weg uwer geboden zal ik
bewandelen, Als Gij mijn hart maar verblijdt. 33 Leer mij, Jahweh, naar uw
inzettingen leven, Opdat ik ze ten einde toe onderhoud; 34 Geef mij inzicht
om uw wet te volbrengen, En met heel mijn hart te beleven; 35 Laat mij het
pad uwer geboden betreden, Want dat is mijn vreugd. 36 Neig mijn hart naar
uw vermaningen, En niet naar gewin; 37 Wend mijn ogen van de ijdelheid
af, En laat mij leven naar uw woord. 38 Doe uw bestel aan uw dienstknecht
gestand, Dat Gij beschikt hebt voor hen, die U vrezen; 39 Wentel de smaad, die
ik ducht, van mij weg, Want uw voorschriften blijven voortreffelijk. 40 Zie,
ik hunker naar uw bevelen, Laat mij door uw gerechtigheid leven! 41 Moge
uw genade mijn deel zijn, o Jahweh, En uw heil naar uw bestel; 42 Dan zal
ik mijn lasteraars te woord kunnen staan, Want ik vertrouw op uw woord;
43 Neem het woord der waarheid niet geheel uit mijn mond, Want ik wacht
uw voorschriften af. 44 Uw wet wil ik steeds onderhouden, Voor eeuwig en
immer; 45 Dan zal ik ongestoord kunnen leven, Omdat ik naar uw bevelen
vraag. 46 Zelfs koningen zal ik van uw vermaningen spreken, En mij er nooit
over schamen; 47 Ik zal mij aan uw geboden verkwikken, Die ik van harte
bemin; 48 Tot U zal ik mijn handen verheffen, En uw inzettingen overwegen.
49 Gedenk het woord, tot uw dienstknecht gesproken, En waarop Gij mijn
hoop hebt gesteld; 50 Dit is mijn troost in mijn ellende, Dat uw bestel mij het
leven behoudt. 51 Al bespotten de bozen mij nog zo vijandig, Toch wijk ik niet
af van uw wet; 52 Ik blijf uw aloude voorschriften indachtig, En voel mij er
door getroost, o Jahweh; 53 Maar gramschap maakt zich van mij meester, Om

de zondaars, die uw geboden verlaten. 54 Uw inzettingen ruisen als zangen
mij tegen In het huis van mijn ballingschap; 55 Des nachts, o Jahweh, gedenk
ik uw Naam, En volg uw vermaningen op; 56 Want dit is mijn plicht: Dat ik
uw bevelen volbreng. 57 Gij zijt mijn erfdeel, o Jahweh: Ik heb beloofd, uw
woord te volbrengen; 58 Van ganser harte zoek ik uw aanschijn, Wees mij
genadig naar uw bestel. 59 Ik overleg bij mijzelf, welke weg ik moet gaan,
En naar uw vermaningen richt ik mijn schreden; 60 Ik haast mij, zonder ooit
te talmen, Om uw geboden te onderhouden; 61 En al houden mij de strikken
der bozen gevangen, Nooit vergeet ik uw wet; 62 Midden in de nacht sta ik op,
Om U voor uw rechtvaardige voorschriften te danken. 63 Ik ben de vriend
van al, die U vreest, En die uw bevelen volbrengt; 64 De aarde is vol van
uw goedheid, o Jahweh, Leer mij maar uw inzettingen kennen. 65 Gij hebt
uw dienstknecht wèl gedaan, O Jahweh, naar uw woord; 66 Schenk mij een
helder oordeel en inzicht, Want ik heb vertrouwen in uw geboden. 67 Eer ik
vernederd werd, dwaalde ik af, Maar nu houd ik mij aan uw bestel; 68 Gij zijt
goed en doet wèl: Leer mij dan uw inzettingen kennen. 69 Onbeschaamden
belasteren mij, Want van ganser harte neem ik uw bevelen in acht; 70 Lomp
als vet is hun hart, Maar ik vind mijn vreugd in uw wet; 71 En het was
mij goed, te worden vernederd, Om uw vermaningen te leren verstaan;
72 Want de voorschriften van uw mond schat ik hoger, Dan duizenden in
goud en zilver! 73 Uw handen hebben mij gemaakt en gevormd, Geef mij ook
inzicht, om uw geboden te kennen; 74 Dan zien, die U vrezen, met vreugd
op mij neer, Omdat ik vertrouw op uw woord. 75 Ik weet, dat uw oordeel
rechtvaardig is, Jahweh, En dat Gij mij naar verdienste kastijdt; 76 Maar uw
genade zij mij tot troost, Naar uw bestel voor uw knecht; 77 Uw ontferming
dale op mij neer, en doe mij herleven, Want uw wet is mij een verkwikking.
78 Schande voor de trotsen, die onverdiend mij verdrukken, Daar ik uw
bevelen bedenk; 79 Maar mijn vrienden mogen zijn, die U vrezen, En die
uw vermaningen kennen; 80 Door uw inzettingen worde mijn hart zonder
smet, Zodat ik niet beschaamd hoef te staan. 81 Mijn ziel smacht naar uw
heil, Ik vertrouw op uw woord; 82 Mijn ogen hunkeren naar uw bestel,
En vragen: Wanneer brengt Gij mij troost? 83 Al ben ik als een leren zak
in de rook, Toch vergeet ik uw inzettingen niet. 84 Ach, hoelang zal uw
dienstknecht nog leven, En wanneer voltrekt Gij aan mijn vervolgers uw
oordeel? 85 Onbeschaamden hebben mij kuilen gegraven, Want ze leven
niet naar uw wet. 86 Al uw geboden zijn waarachtig, Maar men vervolgt
mij met leugens: Ach kom mij te hulp; 87 Men had mij haast van de aarde
verdelgd, Toch had ik mij niet aan uw bevelen onttrokken; 88 Behoud mij
in het leven naar uw genade, En de vermaningen van uw mond volg ik op!
89 Uw woord blijft eeuwig, o Jahweh, Het staat vast als de hemel; 90 Uw bestel
houdt stand van geslacht tot geslacht, Staat vast als de aarde, die Gij hebt
gegrond; 91 En naar uw voorschriften blijven ze ook nu nog bestaan, Want
het heelal is uw dienstknecht! 92 Wanneer uw wet mij niet had verkwikt, Dan
was ik in mijn ellende te gronde gegaan; 93 Nimmer zal ik dan uw bevelen
vergeten, Want juist daardoor doet Gij mij leven. 94 Ik ben de uwe: Ach, kom
mij te hulp, Want ijverig spoor ik uw voorschriften na; 95 De bozen loeren,
om mij te verdelgen, Maar ik blijf uw vermaningen achten. 96 Aan alles
zie ik een eind, al is het nog zo volmaakt, Maar uw gebod is onbegrensd!
97 Hoe lief toch heb ik uw wet, Ik overweeg ze de hele dag door! 98 Uw

gebod maakt mij wijzer dan mijn vijanden zijn, Want het vergezelt mij voor
eeuwig; 99 Ik heb meer verstand dan al mijn meesters, Want ik denk over
uw vermaningen na; 100 En ik heb helderder inzicht dan de oudsten, Want
ik neem uw bevelen in acht. 101 Van alle slechte paden houd ik mijn voeten,
Om uw woord te volbrengen; 102 En van uw voorschriften wijk ik niet af,
Want Gij hebt ze mij zelf onderwezen. 103 Hoe zoet voor mijn gehemelte is
uw bestel, Meer dan honing voor mijn mond; 104 Door uw inzettingen ben
ik verstandig geworden, En haat dus ieder leugenpad. 105 Uw woord is een
lamp voor mijn voeten, En een licht op mijn pad; 106 Ik heb gezworen, en zal
het gestand doen, Uw rechtvaardige voorschriften te onderhouden. 107 Ach,
Jahweh, ik ga zo diep gebukt, Wek mij ten leven naar uw bestel; 108 Wil de
offeranden van mijn mond aanvaarden, o Jahweh, En onderricht mij in uw
geboden. 109 Al zweeft mijn leven in voortdurend gevaar, Toch vergeet ik
nimmer uw wet; 110 En al leggen de bozen mij strikken, Van al uw bevelen
wijk ik niet af. 111 Uw vermaningen blijven mijn erfdeel voor eeuwig, Want
ze zijn de vreugd van mijn hart; 112 En ik heb er mijn hart op gezet, Naar
uw inzettingen te leven voor eeuwig en immer! 113 Ik haat halfslachtige
wezens, Maar uw wet heb ik lief; 114 Gij zijt mijn schuts en mijn schild, Ik
vertrouw op uw woord; 115 Weg van mij, zondaars, Laat mij de geboden van
mijn God onderhouden! 116 Sterk mij naar uw bestel, opdat ik blijf leven,
En laat mijn hoop niet worden beschaamd; 117 Stut mij, opdat ik worde
gered, En mij altijd aan uw bevelen verkwikke. 118 Wie uw inzettingen
verlaten, zijn U een gruwel, Want ze bedenken enkel leugens; 119 En als
afval veracht Gij alle bozen op aarde, Daarom heb ik uw vermaningen
lief. 120 Mijn lichaam beeft voor U van schrik, En ik ben bevreesd voor
uw oordeel! 121 Een rechtvaardig oordeel hebt Gij geveld, Lever mij niet
over aan mijn verdrukkers; 122 Uw woord blijve borg voor uw dienaar, Laat
geen onbeschaamde mij kwellen. 123 Mijn ogen smachten naar uw heil,
En naar uw rechtvaardig bestel; 124 Handel met uw dienstknecht naar uw
genade, En leer mij uw inzettingen kennen; 125 Ik ben uw dienstknecht:
ach, geef mij verstand, Opdat ik uw vermaningen moge begrijpen. 126 Het
is tijd om te handelen, Jahweh: Men verkracht uw wet; 127 Daarom heb
ik uw geboden lief, Boven goud en edel metaal; 128 Daarom richt ik mij
naar al uw bevelen, En haat ik ieder leugenpad. 129 Uw vermaningen zijn
wondervol, Mijn ziel neemt ze daarom in acht; 130 De openbaring van uw
woord straalt licht van zich uit, En geeft wijsheid aan de eenvoudigen; 131 En
smachtend open ik mijn mond, Want ik hunker naar uw geboden. 132 Keer
U tot mij, en wees mij genadig, Naar uw beschikking voor hen, die uw Naam
beminnen; 133 Richt mijn schreden naar uw bestel, En laat geen onheil mij
treffen. 134 Bevrijd mij van de verdrukking der mensen, Opdat ik trouw uw
bevelen volbrenge; 135 Laat uw aangezicht stralen over uw dienstknecht,
En leer mij uw inzettingen kennen. 136 Stromen van tranen ontwellen mijn
ogen, Omdat men uw wet niet beleeft. 137 Rechtvaardig zijt Gij, o Jahweh,
En ook uw voorschriften zijn volgens recht; 138 In gerechtigheid hebt Gij
uw vermaningen gegeven, En in volledige trouw. 139 Ik word door ergernis
verteerd, Omdat mijn vijanden uw woord vergeten; 140 Maar uw bestel is
beproefd als in vuur, En uw dienstknecht heeft het lief; 141 En al ben ik maar
klein en gering, Nooit wil ik uw bevelen vergeten. 142 Ongerept blijft uw

gerechtigheid voor eeuwig en immer, En waarachtig uw wet; 143 Al treffen
mij nood en ellende, Uw geboden zijn mijn verkwikking. 144 Uw inzettingen
zijn rechtvaardig voor eeuwig; Onderricht mij er in, opdat ik blijf leven!
145 Ik roep met heel mijn hart: Jahweh verhoor mij! Uw inzettingen wil
ik trouw onderhouden; 146 Ik roep U aan: ach, kom mij te hulp, Om uw
vermaningen te beleven. 147 Ik ben met mijn smeken de dageraad vóór, Want
ik smacht naar uw woord; 148 En mijn ogen voorkomen de nachtwake, Om
op te zien naar uw bestel. 149 Hoor in uw goedheid mijn smeken, o Jahweh,
En wek mij naar uw beschikking ten leven; 150 Mijn listige vervolgers zijn al
nabij, Maar ze houden zich ver van uw wet; 151 Maar Gij ook, Jahweh, zijt
nabij, En waarachtig zijn al uw geboden; 152 Van oudsher ken ik uw bevelen,
Want Gij hebt ze gegeven voor eeuwig! 153 Aanschouw mijn ellende, en
kom mij te hulp, Want nooit vergeet ik uw wet; 154 Wees mijn verdediger
en mijn beschermer, En doe mij leven naar uw bestel. 155 Het heil blijft ver
van de bozen verwijderd, Want ze zoeken uw inzettingen niet; 156 Maar uw
barmhartigheid, Jahweh, is groot, Wek mij ten leven naar uw woord. 157 Al
zijn mijn vervolgers en vijanden talrijk, Van uw vermaningen wijk ik niet af;
158 Het walgt mij, als ik trouwelozen aanschouw, Die uw geboden niet willen
volbrengen. 159 Zie, hoe ik uw bevelen liefheb, o Jahweh, Laat mij dan leven
naar uw genade; 160 Uw woord is een en al waarheid, En eeuwig houden
al uw rechtvaardige voorschriften stand. 161 Vorsten vervolgen mij zonder
enige grond, Maar mijn hart is enkel beducht voor uw woord. 162 Ik verheug
mij over uw bestel, Als iemand, die rijke buit heeft gemaakt; 163 Leugen en
haat verfoei ik, Maar uw inzettingen heb ik lief. 164 Zeven maal daags zing
ik uw lof, Om uw rechtvaardige voorschriften; 165 Die uw wet beminnen,
genieten een heerlijke vrede, En struikelen nooit. 166 Jahweh, ik smacht
naar uw heil, En onderhoud uw geboden; 167 Ik volg uw vermaningen op, En
bemin ze van harte; 168 Ik volbreng uw bevelen, Ja, heel mijn leven ligt voor
U bloot! 169 Jahweh, mijn smeken dringe tot U door, Geef mij inzicht naar uw
woord; 170 Moge mijn gebed voor uw aangezicht komen, Breng mij redding
naar uw bestel. 171 Dan zal een lofzang mijn lippen ontstromen, Omdat Gij
uw inzettingen mij hebt geleerd; 172 En mijn tong zal uw waarachtigheid
loven, Want al uw vermaningen zijn gerecht. 173 Uw hand zij bereid, mij te
helpen, Want uw bevelen heb ik verkoren; 174 Jahweh, ik smacht naar uw
heil, En uw wet is mij een verkwikking. 175 Mijn ziel moge leven, om U te
loven, En uw voorschriften mogen mij helpen; 176 Als een verloren schaap
dool ik rond: zoek uw dienaar weer op, Want nimmer heb ik uw geboden
vergeten!

120

1 Een bedevaartslied. Tot Jahweh riep ik in mijn nood, En Hij heeft mij
verhoord. 2 Verlos mij, Jahweh, van leugenlippen En lastertongen! 3 Wat
kan een lastertong u al brengen, En wat er nog bij doen: 4 Scherpgepunte
oorlogspijlen, Met gloeiende houtskool! 5 Wee mij, dat ik moet toeven In de
tenten van Mésjek, En dat ik moet wonen In de tenten van Kedar! 6 Reeds te
lang leef ik samen Met vredeverstoorders; 7 Als ìk over vrede wil spreken,
Zoeken zij strijd!

121

1 Een bedevaartslied. Ik hef mijn ogen omhoog naar de bergen: “Vanwaar
komt mijn hulp?” 2 Mijn hulp komt van Jahweh, Die hemel en aarde heeft
gemaakt! 3 Neen, Hij laat uw voeten niet struikelen, Hij slaapt niet, uw
Wachter; 4 Neen, Hij sluimert noch dommelt, Israëls Beschermer! 5 Jahweh
is uw Behoeder, Uw schaduw aan uw rechterhand: 6 Overdag zal de zon u
niet hinderen, En de maan niet des nachts. 7 Jahweh behoedt u voor iedere
ramp, Hij is bezorgd voor uw leven; 8 Jahweh waakt over uw komen en gaan
Van nu af tot in eeuwigheid.

122

1 Een bedevaartslied. Wat was ik verheugd, toen men zeide: “Wij trekken
op naar Jahweh’s huis!” 2 En nu staan onze voeten Al binnen uw poorten,
Jerusalem! 3 Jerusalem, als stad herbouwd, Met burgers, vast aaneen
gesloten; 4 Waar de stammen naar opgaan, De stammen van Jahweh. Daar
is het Israël een wet, De Naam van Jahweh te loven; 5 Daar staan de zetels
voor het gericht, En het troongestoelte van Davids huis. 6 Jerusalem, die
u liefhebben, Wensen u vrede en heil; 7 Vrede zij binnen uw muren, Heil
binnen uw burchten! 8 Om mijn broeders en vrienden Bid ik de vrede over
u af; 9 Om het huis van Jahweh, onzen God, Wil ik smeken voor uw heil!

123

1 Een bedevaartslied. Tot U hef ik mijn ogen omhoog, Tot U, die troont in
de hemel! 2 Zie, als de ogen van slaven op de hand hunner meesters, En het
oog der slavin op de hand van haar gebiedster: Zo zijn ònze ogen op Jahweh
gericht, Onzen God, totdat Hij Zich onzer erbarmt. 3 Ontferm U onzer, o
Jahweh. Ach, erbarm U over ons! Want we zijn met hoon overkropt, 4 En
onze ziel is er zat van: Door de spot van de snoevers, Door de smaad van de
trotsen.

124

1 Een bedevaartslied; van David. Was Jahweh niet vóór ons geweest:
Laat Israël getuigen, 2 Toen de mensen tégen ons waren, 3 Dan hadden zij
ons levend verslonden, In hun ziedende woede; 4 Dan hadden de wateren
ons verzwolgen, Had ons een stortvloed bedolven; 5 Dan waren over ons
heengeslagen De bruisende golven. 6 Maar geprezen zij Jahweh, Die ons
geen prooi voor hun tanden heeft gemaakt! 7 Levend zijn wij ontsnapt,
Als een vogel uit het net van den vinker: Het net is gescheurd, En wij zijn
ontkomen! 8 Onze hulp is in de Naam van Jahweh, Die hemel en aarde heeft
gemaakt!

125

1 Een bedevaartslied. Die op Jahweh vertrouwen, zijn als de berg Sion,
Die niet wankelt, maar eeuwig blijft staan. 2 Zoals Jerusalem van bergen is
omringd, Omringt Jahweh zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid! 3 Neen,
de schepter der bozen Mag niet blijven drukken op het erfdeel der vromen:
Opdat ook de braven ten leste Hun handen niet aan ongerechtigheid slaan.
4 Wees dan goed voor de vromen, o Jahweh, En voor de oprechten van hart;
5 Maar die een kronkelpad gaan, moge Jahweh verdelgen, Tegelijk met de
bozen: Over Israël vrede!

126

1 Een bedevaartslied. Toen Jahweh Sion uit de ballingschap bracht, Was het ons als een droom; 2 Toen werd onze mond met lachen gevuld, Onze tong met gejubel. Toen zei men onder de volken: “Jahweh heeft hun grote dingen gedaan!” 3 Ja, grote dingen heeft Jahweh ons gedaan; En daarom zijn wij verheugd! 4 Ach Jahweh, wend ons lot weer ten beste, Als voor de dorre greppels van Négeb: 5 Die nu zaaien met tranen, Laat ze maaien met jubel! 6 Met geween trekt men op, Om het zaad uit te strooien: Maar met gejuich keert men terug, Met schoven beladen!

127

1 Een bedevaartslied; van Salomon. Wanneer Jahweh het huis niet bouwt, Is het zwoegen der bouwlieden ijdel; Wanneer Jahweh de stad niet behoedt, Waken de wachters vergeefs. 2 Dan heeft het geen zin, vroeg op te staan, Of laat u te ruste te leggen; Gij eet dan het brood in uw zweet: Maar dien Hij liefheeft, geeft Hij het ook in de slaap. 3 Waarachtig; zonen zijn geschenken van Jahweh, De vrucht van de schoot een beloning! 4 Als pijlen in de hand van den strijder, Zijn de zonen, verwekt in de jeugd; 5 Gelukkig de man, Die er zijn koker van vol heeft: Hij hoeft niet verlegen te staan, Als hij onder de poort met zijn vijanden twist.

128

1 Een bedevaartslied. Gelukkig hij, die Jahweh vreest, En zijn wegen bewandelt. 2 Want van uw arbeid zult gij eten, Voorspoedig en gelukkig zijn! 3 Uw vrouw zal zijn als een vruchtbare wingerd Binnen uw huis; Uw zonen als ranken van de olijf Rondom uw dis. 4 Zie, zó wordt de man gezegend, Die Jahweh vreest; 5 Zó zal Jahweh uit Sion U zegen bereiden! Dan moogt gij Jerusalems heil aanschouwen Al de dagen uws levens; 6 Nog de kinderen van uw kinderen zien: De vrede over Israël!

129

1 Een bedevaartslied. Van jongs af heeft men wreed mij mishandeld, Mag Israël wel zeggen; 2 Mij hardvochtig gekweld sinds mijn jeugd, Maar nooit mij gebroken. 3 Ploegers hebben mijn rug beploegd, En lange voren getrokken; 4 Maar Jahweh bleef trouw: De riemen der bozen sneed Hij stuk. 5 Beschaamd moeten vluchten Alle haters van Sion. 6 Ze zullen worden als gras op de daken, Dat vóór het opschiet, verdort; 7 Waarmee geen maaier zijn hand kan vullen, Geen hooier zijn arm. 8 En niemand zal in het voorbijgaan zeggen: “De zegen van Jahweh over u; Wij zegenen u in Jahweh’s Naam!”

130

1 Een bedevaartslied. Uit de diepten, o Jahweh, roep ik tot U, 2 Heer, hoor mijn klagen; Laat uw oren toch luisteren Naar mijn bidden en smeken! 3 Ach Jahweh, zo Gij de zonde gedenkt, Ach Heer, wie zou het bestaan? 4 Neen, bij U is vergeving, Opdat ik vol hoop U zou vrezen, o Jahweh. 5 Mijn ziel schouwt hunkerend naar zijn belofte, Mijn ziel smacht naar den Heer; 6 Meer dan wachters naar de morgen, 7 Ziet Israël naar Jahweh uit. Want bij Jahweh is ontferming, En overvloed van verlossing; 8 Hij zal Israël bevrijden Van al zijn zonden!

131

1 Een bedevaartslied. Van David. Jahweh, mijn hart is niet trots, Niet
hovaardig mijn ogen; Ik houd mij niet op met geweldige plannen, Met
dingen, die te hoog voor mij zijn. 2 Neen, ik voel mij zo klein, En beeld mij
niets in; Zoals de zuigeling aan de borst van zijn moeder, Ben ik een kindje
voor U. 3 Israël, stel uw hoop op Jahweh, Van nu af tot in eeuwigheid!

132

1 Een bedevaartslied. Blijf David gedenken, o Jahweh, En alle moeite,
die hij zich troostte, 2 Omdat hij Jahweh had gezworen, Jakobs Sterke had
beloofd: 3 Ik zal mijn woontent niet ingaan, Mijn legerstede niet beklimmen,
4 Mijn ogen geen slaap gunnen, Mijn wimpers geen sluimer: 5 Voordat ik
een plaats heb gevonden voor Jahweh, Voor Jakobs Sterke een woning!
6 Zie, wij hoorden, dat zij in Efráta was, Wij vonden haar weer in de velden
van Jáar; 7 Laat ons naar zijn Woning gaan, En ons voor zijn voetbank
werpen! 8 Jahweh, trek op naar uw rustplaats, Gij zelf en de ark uwer glorie!
9 Mogen uw priesters met gerechtigheid worden bekleed, En uw vromen een
jubellied zingen! 10 Om wille van David, uw dienaar, Wijs het gebed van
uw gezalfde niet af! 11 En Jahweh heeft aan David gezworen, Een trouwe
Belofte, waarvan Hij niet afwijkt: Van de vrucht van uw schoot Zet Ik er
een op uw troon! 12 En zo uw zonen mijn verbond onderhouden, En de
vermaningen, die Ik hun gaf, Dan zullen ook hùn zonen voor eeuwig Op uw
troon blijven zitten! 13 Want Jahweh heeft Sion verkoren, En Zich tot woning
begeerd! 14 "Hij is mijn rustplaats voor eeuwig; Hier wil Ik wonen, want hèm
heb Ik verkoren! 15 Zijn mondkost zal Ik ruimschoots zegenen, Zijn armen
verzadigen met brood; 16 Zijn priesters zal Ik met heil bekleden. Zijn vromen
zullen een jubellied zingen! 17 Hier zal Ik David een Hoorn doen ontspruiten,
Een lamp ontsteken voor mijn Gezalfde; 18 Zijn vijanden zal Ik met schande
bedekken, Mijn kroon zal schitteren op zijn hoofd!"

133

1 Een bedevaartslied. Van David. Zie, hoe goed en lieflijk het is, Als
broeders eendrachtig samen zijn: 2 Het is als kostelijke balsem op het hoofd,
Die afdruipt op de baard; Als de baard van Aäron, Die neergolft over de hals
van zijn kleed; 3 Als de dauw van de Hermon, Die neerslaat op de bergen van
Sion! Want daar geeft Jahweh zijn zegen, En leven tot in eeuwigheid!

134

1 Een bedevaartslied. Welaan dan, zegent nu Jahweh, Gij allen, dienaars
van Jahweh: Die in het huis van Jahweh verblijft, En 's nachts in zijn
voorhoven toeft! 2 Heft uw handen naar het heiligdom op, En zegent nu
Jahweh; 3 En uit Sion zal Jahweh u zegenen, Die hemel en aarde heeft
gemaakt!

135

1 Halleluja! Looft Jahweh's Naam, Looft Hem, dienaars van Jahweh: 2 Gij,
die in het huis van Jahweh staat, In de voorhoven van het huis van onzen
God! 3 Looft Jahweh: want Jahweh is goed, Verheerlijkt zijn Naam: want die
is zo lieflijk; 4 Want Jahweh heeft Zich Jakob verkoren, En Israël tot zijn bezit!
5 Ja, ik weet het: Jahweh is groot, Onze Heer boven alle goden verheven;

6 Jahweh doet wat Hij wil In hemel en aarde, in zeeën en diepten. 7 Hij laat de
wolken verrijzen Aan de kimmen der aarde; Smeedt de bliksem tot regen,
Haalt de wind uit zijn schuren. 8 Hij was het, die Egypte's eerstgeborenen
sloeg, Van mensen en vee; 9 Die tekenen en wonderen deed in uw midden,
Egypte, Tegen Farao en al die hem dienden; 10 Die talrijke volken versloeg,
En machtige koningen doodde: 11 Sichon, den vorst der Amorieten, En Og,
den koning van Basjan. Hij was het, die alle vorsten vernielde En alle
koninkrijken van Kanaän; 12 En die hun land ten erfdeel gaf, Tot bezit aan
Israël, zijn volk. 13 Uw Naam duurt eeuwig, o Jahweh, Uw roem, o Jahweh,
van geslacht tot geslacht; 14 Want Jahweh schaft recht aan zijn volk, En
ontfermt Zich over zijn dienaars. 15 Maar de goden der volken zijn zilver en
goud, Door mensenhanden gemaakt: 16 Ze hebben een mond, maar kunnen
niet spreken; Ogen, maar kunnen niet zien; 17 Oren, maar kunnen niet
horen; Ze hebben geen adem in hun mond. 18 Aan hen worden gelijk, die
ze maken, En allen, die er op hopen! 19 Huis van Israël, zegent dan Jahweh;
Huis van Aäron, zegent dan Jahweh; 20 Huis van Levi, zegent dan Jahweh; Die
Jahweh vrezen, zegent dan Jahweh; 21 Gezegend zij Jahweh uit Sion, Hij, die
in Jerusalem woont!

136

1 Halleluja! Looft Jahweh, want Hij is goed: Zijn genade duurt eeuwig!
2 Looft den God der goden: Zijn genade duurt eeuwig! 3 Looft den Heer der
heren: Zijn genade duurt eeuwig! 4 Die grote wonderen doet, Hij alleen:
Zijn genade duurt eeuwig! 5 Die met wijsheid de hemelen schiep: Zijn
genade duurt eeuwig! 6 De aarde op de wateren legde: Zijn genade duurt
eeuwig! 7 De grote lichten heeft gemaakt: Zijn genade duurt eeuwig! 8 De
zon, om over de dag te heersen: Zijn genade duurt eeuwig! 9 Maan en
sterren, om te heersen over de nacht: Zijn genade duurt eeuwig! 10 Die
Egypte in zijn eerstgeborenen sloeg: Zijn genade duurt eeuwig! 11 En Israël
uit zijn midden voerde: Zijn genade duurt eeuwig! 12 Met sterke hand, en
vaste arm: Zijn genade duurt eeuwig! 13 Die de Rode Zee in tweeën kliefde:
Zijn genade duurt eeuwig! 14 Israël erdoor deed gaan: Zijn genade duurt
eeuwig! 15 Maar Farao in de Rode Zee heeft gestort met zijn heir: Zijn genade
duurt eeuwig! 16 Die zijn volk door de woestijn heeft geleid: Zijn genade
duurt eeuwig! 17 Machtige vorsten versloeg: Zijn genade duurt eeuwig!
18 Beroemde koningen doodde: Zijn genade duurt eeuwig! 19 Sichon, den
vorst der Amorieten: Zijn genade duurt eeuwig! 20 Og, den koning van
Basjan: Zijn genade duurt eeuwig! En alle vorsten van Kanaän: Zijn genade
duurt eeuwig! 21 Die hun land ten erfdeel gaf: Zijn genade duurt eeuwig!
22 Tot bezit aan Israël; zijn dienaar: Zijn genade duurt eeuwig! 23 Die in onze
vernedering ons gedacht: Zijn genade duurt eeuwig! 24 En ons van onzen
vijand verloste: Zijn genade duurt eeuwig! 25 Die voedsel geeft aan al wat
leeft: Zijn genade duurt eeuwig! 26 Looft den God der hemelen: Zijn genade
duurt eeuwig!

137

1 Aan Babels stromen zaten wij schreiend Bij de gedachte aan Sion; 2 En
aan de wilgen, die daar stonden, Hingen wij onze harpen op. 3 Ja, daar
durfden onze rovers Ons nog liederen vragen; En onze beulen: "Zingt ons

vrolijke wijsjes Uit de zangen van Sion!" 4 Ach, hoe zouden wij Jahweh's liederen zingen Op vreemde bodem! 5 Jerusalem, zo ik u zou vergeten, Ik vergat mijn rechterhand nog eer; 6 Mijn tong mag aan mijn gehemelte kleven, Zo ik u niet gedenk: Zo ik niet meer van Jerusalem houd, Dan van het toppunt van vreugde. 7 Jahweh, reken de zonen van Edom De dag van Jerusalem toe; Die riepen: Smijt ze neer, smijt ze neer; Neer met haar op de grond! 8 En gij, dochter van Babel, moordenares: Heil hem, die u vergeldt wat gij ons hebt gedaan; 9 Heil hem, die uw kinderen grijpt, En tegen de rots te pletter slaat!

138

1 Van David. Van ganser harte wil ik U danken, o Jahweh, U roemen hoog boven de goden: Want Gij hebt mijn smeken gehoord. 2 Ik werp mij neer, naar uw heilige tempel gericht, En verheerlijk uw Naam, Om uw genade en trouw. 3 Gij hebt onnoemelijk meer gedaan, dan Gij hebt beloofd; Gij hebt mij verhoord, toen ik tot U riep, En mijn zielskracht vermeerderd. 4 Alle koningen der aarde zullen U loven, o Jahweh; En als zij uw belofte vernemen, 5 Zullen zij de wegen van Jahweh bezingen. Waarachtig, groot is de glorie van Jahweh; 6 Hoog verheven is Jahweh: toch ziet Hij op de nederigen neer, En kent de trotsen van verre! 7 Gij behoedt mijn leven, als ik in ellende verkeer, Steekt uw hand uit, als mijn vijanden woeden, En uw rechter komt mij te hulp. 8 Jahweh, volbreng het voor mij ten einde toe: Jahweh laat uw genade duren voor eeuwig; Laat het werk uwer handen niet onvoltooid!

139

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Jahweh, Gij doorschouwt mij volmaakt, Gij zijt het, die mij doorgrondt; 2 Gij kent mijn zitten en staan, En verstaat mijn gedachten van verre. 3 Gij meet mijn lopen en liggen, Zijt met al mijn wegen vertrouwd; 4 Ja, er komt geen woord op mijn tong, Of Gij kent het nauwkeurig, o Jahweh! 5 Gij omsluit mij van achter en voren, En houdt mij geheel in uw hand. 6 Te wonderlijk is mij uw weten, Te hoog: ik kan het niet vatten. 7 Waar zou ik ooit uw geest ontlopen, Uw aanschijn kunnen ontvluchten? 8 Stijg ik ten hemel: Gij zijt er; Daal ik in het dodenrijk af: Gij zijt er! 9 Sla ik de wieken als het morgenrood uit, En laat ik mij neer aan de grenzen der zee: 10 Ook daar nog leidt mij uw hand, En houdt uw rechter mij vast. 11 Al zeg ik: Ha, de duisternis zal mij bedekken, De nacht mij verschuilen: 12 Dan maakt duisternis zelfs het niet donker voor U, Straalt de nacht als de dag, het donker als licht! 13 Want Gij hebt mijn nieren geschapen, Mij in de schoot van mijn moeder gevormd: 14 Ik dank U voor het ontzaglijk wonder van mijn ontstaan, En voor uw heerlijke werken. 15 Gij hebt ook mijn ziel zorgvuldig gekend, En mijn gebeente bleef voor U niet verborgen, Toen ik in dat geheimvolle oord werd geschapen, Kunstig bewerkt in de diepten der aarde. 16 Uw ogen hebben mijn vormeloze leden aanschouwd, In uw boek stonden ze allen beschreven: Ook de dagen, waarop ze werden gemaakt, Voordat er nog één van bestond. 17 Maar hoe ondoorgrondelijk zijn ùw gedachten voor mij, Hoe overweldigend is haar getal, o mijn God; 18 Ga ik ze tellen, ze zijn talrijker nog dan het zand, En als ik ontwaak, is mijn geest met U bezig! 19 Dood dan de bozen, o God, En laat de bloeddorstigen ver van mij blijven: 20 Die zich tegen uw plannen

verzetten, En uw raadsbesluiten willen verijdelen. 21 Zou ik niet haten, die
U haten, o Jahweh, Niet walgen van wie tegen U opstaan? 22 Ik haat ze zo fel,
als ik haten kan, Mijn eigen vijanden zullen ze zijn! 23 Beproef mij, o God,
en doorgrond mijn hart, Toets mij, en ken mijn gedachten: 24 Zie, of ik op de
weg der ongerechtigheid ben; Breng mij dan terug op het eeuwige pad!

140

1 Voor muziekbegeleiding. Een psalm van David. Red mij, Jahweh, uit de
macht van de bozen, Behoed mij voor den man van geweld: 2 Die kwaad
verzinnen in hun hart, Dag in, dag uit blijven twisten; 3 Die scherpe tongen
hebben als slangen, En adderengif op hun lippen. 4 Bescherm mij, Jahweh,
tegen de macht van den boze, Behoed mij voor den man van geweld, Die
mij de voet trachten te lichten, 5 Mij klemmen en strikken durven leggen,
Netten spannen langs mijn weg, En een val voor mij zetten. 6 Ik zeg tot
Jahweh: Gij zijt mijn God, Hoor naar mijn smeken, o Jahweh! 7 Jahweh,
mijn Heer, Gij zijt mijn machtige Helper, Gij beschut mijn hoofd op de dag
van de strijd. 8 Jahweh, laat de opzet der bozen niet slagen, Hun aanslag
niet lukken. 9 Laat mijn belagers hun hoofd niet verheffen, Maar de vloek
van hun eigen lippen ze treffen; 10 Laat het vurige kolen op hen regenen, In
kuilen hen vallen, waaruit ze niet opstaan. 11 Moge de kwaadspreker geen
voorspoed genieten op aarde, Maar onheil den geweldenaar meedogenloos
vervolgen! 12 Ik weet, dat Jahweh den ongelukkige recht zal verschaffen, En
gerechtigheid aan de armen; 13 Dan zullen de vromen uw Naam verheerlijken, De deugdzamen voor uw aangezicht wonen!

141

1 Een psalm van David. Ik roep tot U, Jahweh; ach, snel mij te hulp, Hoor
naar mijn klagen, wanneer ik U smeek; 2 Laat mijn gebed voor U als een
reukoffer gelden, Mijn opgeheven handen als een avondoffer zijn. 3 Jahweh,
zet een wacht voor mijn mond, Een post voor de deur van mijn lippen;
4 Laat mijn hart zich naar het kwade niet neigen, Om slechte dingen te
doen. Met zondaars zoek ik geen omgang, En van hun lekkernijen wil ik niet
eten; 5 Maar de rechtvaardige, zelfs als hij slaat, is een zegen, En als hij mij
tuchtigt, nog balsem op het hoofd. Mijn hoofd zal niet schudden, wanneer ze
vermanen, En als ze kastijden, stijgt mijn gebed nog omhoog; 6 En al word ik
door mijn rechters gestenigd, Zij horen van mij enkel vriendelijke woorden.
7 Als barsten en scheuren in de akker Liggen mijn beenderen verstrooid aan
de rand van het graf: 8 Maar op U, Jahweh mijn Heer, blijven mijn ogen
gericht, Tot U neem ik mijn toevlucht: giet mijn leven niet weg! 9 Behoed
mij voor het net, dat men mij heeft gespannen, En voor de strikken der
zondaars; 10 Laat de bozen in hun eigen kuilen verzinken, Maar ìk er alleen
aan ontsnappen!

142

1 Een leerdicht van David, toen hij zich in de spelonk bevond. Een gebed.
Luide roep ik tot Jahweh, Innig smeek ik tot Jahweh; 2 Ik stort mijn klacht
voor Hem uit, En klaag Hem mijn nood. 3 Voor mijn geest hangt een nevel,
Maar Gij kent mijn weg: Op het pad, dat ik ga, Heeft men mij heimelijk
strikken gelegd. 4 Al kijk ik naar rechts en naar links, Er is niemand, die
acht op mij slaat; Nergens vind ik een toevlucht, Niet een, die om mij zich

bekommert. 5 Daarom roep ik tot U, Ach Jahweh, en bid ik tot U; Gij zijt mijn
toevlucht, Mijn erfdeel in het land van de levenden. 6 Ach, hoor naar mijn
smeken: Want ik voel mij zo zwak; Red mij van die mij vervolgen, Want ze
zijn veel sterker dan ik. 7 Bevrijd mij uit mijn benauwing, Opdat ik uw Naam
moge danken, En de vromen mij blijde omringen, Omdat Gij zo goed voor mij
zijt!

143

1 Een psalm van David. Jahweh, hoor mijn gebed, En geef acht op mijn
smeken. Verhoor mij om uw trouw En om uw barmhartigheid; 2 Treed niet
in het gericht met uw dienstknecht, Want geen levende is voor úw aanschijn
rechtvaardig. 3 Zie, de vijand vervolgt mij, En trapt mijn leven tegen de
grond; Hij maakt het nacht om mij heen, Als voor hen, die al lang zijn
gestorven. 4 Zo hangt er een floers voor mijn geest, En mijn hart is ontsteld
in mijn borst. 5 Ik denk terug aan de vroegere dagen, Overweeg wat Gij
deedt; Ik peins over het werk uwer handen, 6 En strek mijn handen naar
U uit; Naar U smacht mijn ziel Als een dorstende bodem. 7 Verhoor mij
toch spoedig, o Jahweh, Want mijn geest gaat bezwijken. Verberg mij uw
aangezicht niet, Anders word ik als die in het graf zijn gezonken; 8 Laat mij
spoedig uw goedertierenheid smaken, Want op U blijf ik hopen! Toon mij de
weg, die ik volgen moet, Want tot U verhef ik mijn geest. 9 Verlos mij van mijn
vijanden, Jahweh, Want ik neem mijn toevlucht tot U. 10 Leer mij, uw wil te
volbrengen, want Gij zijt mijn God; En uw goede geest leide mij op het veilige
pad! 11 Jahweh, terwille van uw Naam, Laat mij leven door uw genade, En
verlos mijn ziel uit de nood; 12 Maar verniel in uw goedheid mijn vijand, En
vernietig al mijn verdrukkers: Want ik ben uw dienstknecht!

144

1 Van David. Geprezen zij Jahweh, Mijn Rots; Die mijn handen leert
strijden, En mijn vingers leert kampen. 2 Mijn sterkte en burcht, Mijn
schuilplaats en toevlucht, Mijn schild, waarop ik vertrouw: Die de volkeren
aan mij onderwerpt. 3 Jahweh, wat is de mens, dat Gij acht op hem slaat;
Een mensenkind, dat Gij om hem U bekommert? 4 De mens lijkt enkel een
zucht, Zijn dagen een vluchtige schaduw. 5 Jahweh, buig uw hemel omlaag,
en daal neer, Raak de bergen aan, en ze roken; 6 Slinger uw bliksems, en
strooi ze in het rond, Schiet uw pijlen, en jaag ze uiteen. 7 Reik mij uw hand
uit den hoge, En verlos mij uit de macht der barbaren, 8 Wier mond alleen
maar leugentaal spreekt, En wier rechter een hand van bedrog is. 9 Dan
zal ik een nieuw lied voor U zingen, o God, Op de tiensnarige harp voor U
spelen: 10 Voor U, die aan koningen de zege verleent, Die redding brengt aan
David, uw dienaar. 11 Ja, Hij héέft mij gered van het moordende zwaard,
Mij verlost uit de macht der barbaren, Wier mond alleen maar leugentaal
spreekt, En wier rechter een hand van bedrog is. 12 Nu zijn onze zonen als
planten, Zorgvuldig gekweekt in hun jeugd; Onze dochters als zuilen, Voor
de bouw van paleizen gehouwen. 13 Onze schuren gevuld, Boordevol van
allerlei vrucht; Onze schapen bij duizenden werpend, 14 De runderen in
onze weiden bij tienduizenden drachtig. Geen bres en geen stormloop, Op
onze pleinen geen kermen: 15 Gelukkig het volk, wat zo'n lot is beschoren;
Gelukkig het volk, waarvan Jahweh de God is!

145

1 Een loflied van David. Ik wil U verheffen, mijn God en mijn Koning
Uw Naam in eeuwigheid loven; 2 Ik wil U zegenen iedere dag, Uw Naam
verheerlijken voor altijd en eeuwig. 3 Groot is Jahweh, en hooggeprezen,
Zijn majesteit is niet te doorgronden! 4 Van geslacht tot geslacht zal men
uw werken verheffen, En uw machtige daden vermelden; 5 Van de heerlijke
luister van uw Majesteit spreken, En uw wonderen bezingen; 6 Van de
macht uwer ontzaglijke daden gewagen, En uw grootheid verkonden! 7 Men
zal de roem van uw onmetelijke goedheid verbreiden, En over uw goed-
ertierenheid jubelen: 8 "Genadig en barmhartig is Jahweh, Lankmoedig, vol
goedheid; 9 Goedertieren is Jahweh voor allen, Zijn barmhartigheid strekt
zich over al zijn schepselen uit!" 10 Al uw werken zullen U loven, o Jahweh,
En uw vromen zullen U prijzen; 11 Ze zullen de glorie van uw Koningschap
roemen, En uw almacht verkonden: 12 Om de kinderen der mensen uw
kracht te doen kennen, En de heerlijke glans van uw Rijk. 13 Uw Koningschap
is een koningschap voor alle eeuwen, Uw heerschappij blijft van geslacht
tot geslacht! Trouw is Jahweh in al zijn beloften, En in al zijn werken vol
goedheid. 14 Jahweh stut die dreigen te vallen, En die gebukt gaan, richt Hij
weer op. 15 Aller ogen zien naar U uit, Gij geeft voedsel aan allen, elk op
zijn tijd; 16 Gij opent uw handen, En verzadigt naar hartelust al wat leeft!
17 Goedertieren is Jahweh in al zijn wegen, En in al zijn werken vol liefde.
18 Jahweh is allen, die Hem roepen, nabij: Allen, die oprecht tot Hem bidden.
19 Hij vervult de wensen van hen, die Hem vrezen; Hij hoort hun smeken,
en komt ze te hulp. 20 Jahweh behoedt wie Hem liefheeft, Maar vernielt alle
bozen! 21 Mijn mond zal de lof van Jahweh verkonden; Alle vlees zijn heilige
Naam zegenen voor eeuwig!

146

1 Halleluja! Loof Jahweh mijn ziel! 2 Zolang ik leef, wil ik Jahweh prijzen,
Mijn God verheerlijken, zolang ik besta! 3 Vertrouwt niet op vorsten, Op
mensen, die niet kunnen helpen: 4 Is hun adem heen, ze keren terug tot het
stof, En het is met hun plannen gedaan. 5 Gelukkig, wien de God van Jakob
blijft helpen, Wiens hoop is gevestigd op Jahweh, zijn God: 6 Die hemel en
aarde heeft gemaakt, De zee met wat ze bevat. Jahweh, die trouw blijft voor
eeuwig, 7 De verdrukten verdedigt, Brood aan de hongerigen reikt, En de
gevangenen bevrijdt! 8 Jahweh opent de ogen der blinden, Jahweh richt de
gebukten weer op; Jahweh heeft de rechtvaardigen lief, 9 Jahweh draagt zorg
voor de zwervers. Hij is een steun voor weduwen en wezen, Maar de bozen
richt Hij te gronde: 10 Jahweh is Koning voor eeuwig; Uw God, o Sion, van
geslacht tot geslacht!

147

1 Halleluja! Looft Jahweh: want het is goed, Hem te prijzen, Onzen God:
want het is lieflijk en schoon, Hem te roemen! 2 Jahweh bouwt Jerusalem
weer op, En brengt de verstrooiden van Israël bijeen. 3 Hij is het, die de
gebroken harten geneest, En hun wonden verbindt; 4 Die het getal van de
sterren bepaalt, En ze allen roept bij haar naam. 5 Groot is onze Heer,
geweldig zijn macht, Zijn wijsheid oneindig; 6 Jahweh richt de nederigen
op, Maar de bozen werpt Hij ter aarde. 7 Heft Jahweh een jubelzang aan

Speelt op de citer voor onzen God: 8 Die de hemel met wolken bedekt, En
de regen bereidt voor de aarde. Die op de bergen gras doet ontspruiten,
En groen voor de beesten, die den mens moeten dienen; 9 Die aan het vee
zijn voedsel geeft, En aan de jonge raven, die er om roepen. 10 Hij vindt
geen vreugde in de sterkte der paarden, Hem verheugen geen krachtige
schenkels; 11 Maar Jahweh heeft behagen in hen, die Hem vrezen, En die
smachten naar zijn genade! 12 Breng Jahweh lof, Jerusalem; Sion, loof uw
God! 13 Want Hij heeft de grendels van uw poorten versterkt, Uw zonen
binnen uw muren gezegend, 14 De vrede aan uw grenzen geschonken, U met
de bloem der tarwe verzadigd. 15 Hij is het, die de aarde zijn bevelen stuurt,
En haastig rept zich zijn woord: 16 Die sneeuw als wolvlokken zendt, Zijn
ijzel rondstrooit als as. 17 Hij werpt zijn hagel bij brokken, En voor zijn koude
stollen de wateren; 18 Maar Hij stuurt zijn bevel, en ze smelten: Zijn winden
waaien, weer stromen de wateren. 19 Hij maakte Jakob zijn geboden bekend,
Israël zijn bevelen en wetten: 20 Zo deed Hij voor geen ander volk, Nooit heeft
Hij hùn zijn wetten geleerd! Halleluja!

148

1 Halleluja! Looft Jahweh in de hemel, Looft Hem in den hoge; 2 Looft Hem
al zijn engelen, Looft Hem heel zijn heir! 3 Looft Hem, zon en maan, Looft
Hem allen, flonkerende sterren; 4 Looft Hem hoogste gewesten, De wateren
boven de hemel! 5 De Naam van Jahweh moeten ze loven, Want Hij gebood,
en ze werden geschapen; 6 Hij wees hun een plaats voor altijd en eeuwig, Hij
gaf hun een wet, die ze niet overtreden. 7 Looft Jahweh op aarde: Monsters
der zee en alle oceanen, 8 Vuur en hagel, sneeuw en ijzel, Stormwind, die zijn
bevelen volbrengt! 9 Alle bergen en heuvels, Alle vruchtbomen en ceders;
10 Alle beesten, wilde en tamme, Kruipende dieren en gevleugelde vogels!
11 Alle koningen en volken der aarde, Alle vorsten en wereldbestuurders;
12 Jonge mannen en maagden, Grijsaards en kinderen! 13 De Naam van
Jahweh moeten ze loven: Want zijn Naam is verheven; Zijn glorie alleen Gaat
hemel en aarde te boven! 14 Hij heeft de hoorn van zijn volk weer verhoogd,
En de roem van al zijn getrouwen: Van Israëls zonen, Van het volk, van zijn
vrienden! Halleluja!

149

1 Halleluja! Zingt een nieuw lied ter ere van Jahweh, Zijn lof in de
gemeenschap der vromen. 2 Laat Israël zich in zijn Schepper verheugen,
Sions kinderen zich in hun Koning verblijden; 3 Zijn Naam met reidansen
vieren, Hem verheerlijken met pauken en citer! 4 Want Jahweh heeft zijn
volk begenadigd, De verdrukten met zege gekroond; 5 Laat de vromen nu
hun krijgsroem bezingen, En jubelen over hun wapens: 6 Met Gods lof in
hun keel, En een tweesnijdend zwaard in hun hand! 7 Zich op de heidenen
wreken, De volken richten, 8 Hun koningen in ketenen slaan, Hun vorsten in
ijzeren boeien, 9 Aan hen het vonnis voltrekken, zoals het geveld is: Dit is de
glorie van al zijn vromen! Halleluja!

150

1 Halleluja! Looft Jahweh in zijn heiligdom, Looft Hem in het firmament
zijner glorie; 2 Looft Hem om zijn machtige daden, Looft Hem om zijn

ontzaglijke grootheid! 3 Looft Hem met bazuingeschal, Looft Hem met harp
en citer; 4 Looft Hem met pauken en koren, Looft Hem op snaren en fluit!
5 Looft Hem met schelle cimbalen, Looft Hem met kletterende bekkens!
6 Looft Jahweh, alles wat ademt! Halleluja!

Spreuken

1 Spreuken van Salomon, den zoon van David, Den koning van Israël: 2 Ze
leren u kennen wijsheid en tucht, Ze geven u begrip voor verstandige woor-
den; 3 Ze voeden u op tot heilzame tucht, Rechtschapenheid, plichtsbesef en
oprechtheid. 4 Aan de onnozelen schenken ze ervaring, Aan jonge mensen
doordachte kennis. 5 Als een wijze ze hoort, zal hij zijn inzicht verdiepen,
Een verstandig mens zal er ideeën door krijgen; 6 Spreuk en strikvraag
zal hij doorzien, De woorden der wijzen en hun problemen. 7 Het ontzag
voor Jahweh is de grondslag der wijsheid; Maar ongelovigen lachen om
wijsheid en tucht. 8 Mijn zoon, luister dus naar de wenken van uw vader,
Sla niet in de wind, wat uw moeder u leerde; 9 Want het siert uw hoofd
als een krans, Uw hals als een snoer. 10 Mijn zoon, als zondaars u willen
verleiden, stem niet toe, 11 Als ze u zeggen: Ga met ons mee, Laat ons loeren
op bloed, Laat ons zo maar onschuldigen belagen, 12 Gelijk de onderwereld
hen levend verslinden, Als zij, die ten grave dalen, geheel en al; 13 Allerlei
kostbare schatten zullen we vinden, Onze huizen vullen met buit; 14 Ge
moogt meeloten in onze kring, Eén buidel zullen we samen delen! 15 Mijn
zoon, ga dan niet met hen mee, En houd uw voet af van hun pad; 16 Want
hun voeten ijlen naar het kwade, En haasten zich, om bloed te vergieten.
17 Maar zoals het niet geeft, of het net wordt gespannen, Terwijl alle vogels
het zien: 18 Zo loeren ze slechts op hun eigen bloed, En belagen ze hun eigen
leven! 19 Zo gaat het allen, die uit zijn op oneerlijke winst: Deze beneemt
zijn bezitters het leven. 20 De wijsheid roept luid in de straten, Op de pleinen
verheft ze haar stem; 21 Ze roept op de tinne der muren, En spreekt aan
de ingang der poorten: 22 Hoe lang nog, dommen, blijft gij liever onnozel,
Blijven de eigenwijzen verwaand, Willen de dwazen van geen wijsheid
horen? 23 Keert u tot mijn vermaning; Dan stort ik mijn geest over u uit, En
maak u mijn woorden bekend. 24 Maar zo ge weigert, als ik roep, En niemand
er op let, als ik mijn hand verhef; 25 Zo ge mijn raad geheel en al in de wind
slaat, En van mijn vermaning niet wilt weten: 26 Zal ik lachen, wanneer het u
slecht gaat, Zal ik spotten, wanneer uw verschrikking komt als een onweer;
27 Wanneer uw ongeluk nadert als een orkaan, Wanneer benauwdheid en
angst u overvallen! 28 Dan zal men mij roepen, maar zal ik niet antwoorden,
Zal men mij zoeken, maar mij niet vinden! 29 Omdat ze van wijsheid niets
wilden weten, En het ontzag voor Jahweh niet hebben verkozen, 30 Van mijn
raad niets moesten hebben, En al mijn vermaan in de wind hebben geslagen:
31 Zullen ze eten de vrucht van hun wandel, Verzadigd worden met wat ze
beraamden. 32 Want de onnozelen komen door hun onverschilligheid om,
De dwazen storten door hun lichtzinnigheid in het verderf; 33 Maar die naar
mij luistert, zal in veiligheid wonen, Bevrijd van de vrees voor de rampen!

2

1 Mijn zoon, als ge mijn woorden aanvaardt, En mijn wenken ter harte
neemt, 2 Uw oren te luisteren legt naar de wijsheid, Uw aandacht richt op
ervaring; 3 Ja, als ge om wijsheid roept, En om inzicht uw stem verheft;
4 Als ge er naar streeft als naar geld, En er naar zoekt als naar schatten:
5 Dan zult ge de vreze voor Jahweh begrijpen, Zult ge vinden de kennis van

God. 6 Want Jahweh schenkt wijsheid, Van zijn lippen komen kennis en
inzicht; 7 Hij houdt hulp bereid voor de braven, Is een schild voor mensen
van onberispelijke wandel; 8 Hij beschermt de paden des rechts, En beveiligt
de weg van zijn dienaars! 9 Dan zult ge verstaan wat recht is en plicht,
Recht vooruit gaan op elk goed pad. 10 Want de wijsheid zal haar intrede
doen in uw hart, De kennis zoet zijn voor uw ziel; 11 Het overleg zal over u
waken, Het verstand de wacht bij u houden. 12 Zij zullen u behoeden voor
de weg van het kwaad, Voor den man, die leugentaal spreekt; 13 Voor hen,
die het rechte pad hebben verlaten, En wandelen op duistere wegen; 14 Voor
hen, wie de misdaad een vreugde is, En die om boze plannen juichen, 15 Die
kronkelwegen gaan, En afdwalen op hun paden. 16 Zij zullen u behoeden
voor een vreemde vrouw, Voor een onbekende met haar gladde taal, 17 Die
den vriend van haar jeugd heeft verlaten, Het verbond van haar God heeft
vergeten. 18 Want haar pad helt naar de dood, Naar de schimmen leiden haar
wegen. 19 Wie zich met haar inlaat, keert nooit weerom, Bereikt nimmer de
paden des levens! 20 Zo zult ge het pad der braven bewandelen, En de weg
der rechtvaardigen houden. 21 Want de vromen zullen de aarde bewonen,
Alleen de onberispelijken blijven er op; 22 Maar de bozen worden van de
aarde verdelgd, De afvalligen eruit weggevaagd!

3

1 Mijn zoon, vergeet mijn onderricht niet, Neem mijn wenken ter harte.
2 Ze schenken u lengte van dagen, jaren van leven, En overvloedige wel-
vaart! 3 Liefde en trouw mogen u nimmer verlaten, Hang ze om uw hals,
schrijf ze op de tafel van uw hart; 4 Dan zult ge goed en verstandig zijn, In
de ogen van God en de mensen. 5 Vertrouw op Jahweh met heel uw hart,
Verlaat u niet op uw eigen inzicht; 6 Denk aan Hem op al uw wegen, Dan zal
Hij uw paden effenen. 7 Wees niet wijs in uw eigen ogen, Heb ontzag voor
Jahweh en vermijd het kwaad: 8 Het zal genezing brengen voor uw lichaam,
Verkwikking voor uw gebeente. 9 Eer Jahweh met heel uw bezit, Met het
beste van al uw inkomsten: 10 Dan zullen uw schuren vol koren zijn, Uw
kuipen bersten van most. 11 Mijn zoon, sla de lessen van Jahweh niet in de
wind, Heb geen afkeer van zijn bestraffing; 12 Want Jahweh tuchtigt hem,
dien Hij liefheeft, Kastijdt het kind, dat Hij mag. 13 Gelukkig de mens, die
wijsheid verkreeg, De man die inzicht bekwam; 14 Want haar voordelen zijn
groter dan die van zilver, Wat zij opbrengt is beter dan goud. 15 Zij is meer
waard dan juwelen; Geen van uw kostbaarheden komt haar nabij! 16 Met de
rechterhand schenkt ze lengte van dagen, Met de linker rijkdom en aanzien.
17 Haar wegen zijn liefelijke wegen, Al haar paden leiden tot vrede; 18 Zij is
een boom des levens voor wie haar vatten, En wie haar vasthoudt, is zalig
te prijzen! 19 Met wijsheid heeft Jahweh de aarde gegrond, Met inzicht de
hemel gewelfd; 20 Naar zijn kennis rollen de zeeën aan, En druppelen de
wolken van dauw. 21 Mijn zoon, verlies ze dus niet uit het oog, Maar doe alles
met beleid en verstand; 22 Laat ze het leven zijn voor uw ziel, Een sieraad
voor uw hals. 23 Dan zult ge veilig uw weg bewandelen, En zult ge uw voeten
niet stoten; 24 Dan behoeft ge niet te vrezen, als ge u neerlegt, Kunt ge rustig
sluimeren, als ge wilt slapen. 25 Dan behoeft ge niet te vrezen, voor wat de
dommen verschrikt, Of als het onweer komt, dat de bozen overvalt; 26 Want
Jahweh zal zijn op al uw wegen, Uw voet behoeden voor de strik. 27 Weiger

het goede niet, aan wien het toekomt, Zolang het in uw macht is, het te doen.
28 Zeg niet tot uw naaste: “Ga heen en kom nog eens terug”; Of “Mórgen
krijgt ge iets”, terwijl ge het nú hebt! 29 Smeed geen kwaad tegen uw naaste,
Terwijl hij, niets duchtend, bij u verblijft; 30 Zoek geen twist met iemand om
niets, Als hij u geen kwaad heeft gedaan. 31 Wees niet jaloers op een tyran,
Laat geen zijner wegen u gevallen; 32 Want Jahweh heeft een afschuw van
den zondaar, Maar met de rechtvaardigen gaat Hij vertrouwelijk om. 33 De
vloek van Jahweh rust op het huis van den boze, Zijn zegen op de woning
der rechtvaardigen; 34 Met spotters drijft Hij de spot, Maar aan de nederigen
schenkt hij genade. 35 Wijzen zullen achting verwerven, Dwazen schande
verkrijgen!

4

1 Luistert kinderen, naar wat vader leert; Let op, om inzicht te krijgen. 2 Ik
prent u een gezonde leer in; Sla dus mijn lessen niet in de wind. 3 Toen ik
voor mijn vader nog een kind was, Een teer en enig kind onder het oog van
mijn moeder, 4 Gaf hij mij onderricht en zeide tot mij: Neem mijn woorden
ter harte, Neem mijn wenken in acht, en leef; 5 Doe wijsheid, en doe inzicht
op, Vergeet mijn woorden niet, En wijk er nimmer van af! 6 Verwaarloos
haar niet, zij zal u behoeden, Als ge haar liefhebt, u beschermen. 7 Aanvang
der wijsheid is: doe wijsheid op, Doe inzicht op, zoveel ge kunt; 8 Zij zal u
verheffen, als ge haar hooghoudt, U aanzien verlenen, als ge haar omhelst;
9 Zij vlecht om uw hoofd een sierlijke krans, En verrijkt u met een prachtige
kroon! 10 Luister mijn zoon, neem mijn woorden aan, Opdat ge lange jaren
moogt leven. 11 Ik wijs u de weg van de wijsheid, Doe u de paden van het
recht betreden. 12 Gaat ge daarop, dan zal men uw tred niet belemmeren,
Snelt ge daar voort, dan struikelt ge niet. 13 Houd onverzwakt vast aan
de tucht, Neem haar in acht, want zij is uw leven. 14 Begeef u niet op de
weg der bozen, Ga niet voort op het pad der zondaars; 15 Laat ze liggen,
ga er niet overheen, Mijd ze, ga ze voorbij! 16 Want ze rusten niet, of ze
moeten kwaad kunnen doen, Ze gaan niet slapen, eer ze iemand hebben
doen struikelen; 17 Ze eten het brood der boosheid, En drinken de wijn der
geweldenarij. 18 Maar de weg der deugdzamen is als het morgenlicht, Dat
gaandeweg opklaart, tot het dag is geworden. 19 De weg der bozen gelijkt
op een donkere nacht, Ze weten niet, waarover ze struikelen; 20 Mijn zoon,
schenk uw aandacht aan wat ik ga zeggen, Leg uw oor te luisteren naar
mijn woorden; 21 Laat ze niet wijken uit uw ogen, Bewaar ze diep in uw
hart; 22 Want ze zijn het leven voor hem, die ze vindt, Voor heel zijn lichaam
genezing. 23 Bewaak dus uw hart met de uiterste zorg, Want daar ligt de
oorsprong des levens. 24 Verwijder van u een onbetrouwbare mond, Houd
verre van u venijnige lippen; 25 Laat uw ogen vrij voor zich uitzien, Uw
wimpers zich richten recht voor u uit. 26 Effen de weg voor uw voet, Geef
richting aan uw wegen; 27 Wijk niet af naar rechts of naar links, Houd uw
voet verre van het kwaad.

5

1 Mijn zoon, schenk uw aandacht aan mijn wijsheid, Neig uw oor tot mijn
inzicht; 2 Dat overleg en ervaring u mogen behoeden, En u bewaren voor de
lippen van een vreemde vrouw. 3 Want al druipen de lippen der vreemde

van honing, En is haar gehemelte gladder dan olie, 4 Ten slotte is zij bitter
als alsem, En scherp als een tweesnijdend zwaard. 5 Haar voeten dalen af
naar de dood, Tot de onderwereld leiden haar schreden; 6 Ze bakent de weg
des levens niet af, Maar haar paden kronkelen ongemerkt! 7 Welnu dan
kinderen, luistert naar mij, Keert u niet af van mijn woorden. 8 Houd uw
weg verre van haar, Nader niet tot de deur van haar huis: 9 Anders moet ge
aan anderen uw frisheid afstaan, Uw jaren offeren aan een ongenadig mens
10 Verrijken zich vreemden met uw vermogen, En komt uw zuurverdiend
loon in het huis van een ander. 11 Dan slaat ge ten slotte aan 't jammeren,
En moet ge, als heel uw lichaam op is, bekennen: 12 Hoe heb ik toch de tucht
kunnen haten, En de vermaning in de wind kunnen slaan? 13 Waarom heb
ik niet geluisterd naar hen, die mij onderwezen, Geen aandacht geschonken
aan hen, die mij leerden? 14 Nu hebben mij haast alle rampen getroffen
Midden in de kring van mijn volk! 15 Drink water uit uw eigen bron, Een
koele dronk uit uw eigen put 16 Zoudt ge úw wellen over de rand laten
stromen, Uw watergolven over de straten? 17 Néén, u alleen behoren zij toe,
Niet aan vreemden nevens u. 18 Houd dus uw bron voor u zelf, En geniet
van de vrouw uwer jeugd: 19 Die aanminnige hinde, Die bevallige gems;
Haar borsten mogen u ten allen tijde bevredigen. Aan haar liefde moogt
ge u voortdurend bedwelmen. 20 Waarom, mijn zoon, zoudt ge u aan een
vreemde te buiten gaan, De boezem strelen van een onbekende? 21 Voor de
ogen van Jahweh liggen de wegen van iedereen open, Hij let op de paden van
allen: 22 De boze wordt in zijn eigen wandaden verstrikt, In de banden van
zijn zonden gevangen; 23 Zijn losbandigheid brengt hem om het leven, Door
zijn vele dwaasheden komt hij om.

6

1 Mijn zoon, als ge voor een ander borg zijt gebleven, Uw handslag hebt
gegeven ten bate van een vreemde, 2 Verstrikt zijt geraakt in uw eigen
woorden, In uw eigen beloften gevangen: 3 Doe dan, mijn zoon, wat ik zeg,
en red u eruit; Want ge zijt in de macht van uw naaste! Ga heen zonder
talmen, Dring aan bij uw naaste; 4 Gun uw ogen geen rust, Uw wimpers
geen slaap; 5 Ruk u los als een gazelle uit de strik, Als een vogel uit de hand
van den vogelaar. 6 Luiaard, ga kijken naar de mier; Zie, hoe ze zwoegt, en
word wijs! 7 Al heeft ze geen leider, Geen opzichter, geen heerser, 8 Toch
zorgt ze in de zomer voor haar spijs, Zoekt ze in de oogsttijd haar voedsel
bijeen. 9 Luiaard, hoe lang blijft ge liggen, Wanneer zult ge ontwaken uit
uw slaap? 10 Nog even slapen, nog even soezen, Nog even in bed de handen
over elkaar: 11 En de armoe overvalt u als een zwerver, Het gebrek als een
rover! 12 Een nietsnut is het, een booswicht, Die omgaat met bedrieglijke
taal; 13 Die met de ogen knipt, met de voeten wenkt, En tekens geeft met
de vingers; 14 Die boze plannen smeedt in zijn hart, Steeds kwaad beraamt
en ruzie zoekt! 15 Daarom zal hem de tegenspoed plotseling treffen, Zal hij
met één slag bezwijken, zonder kans op herstel. 16 Zes dingen zijn er die
Jahweh haat, Van zeven heeft hij een afschuw: 17 Van brutale ogen; van
een valse tong; Van handen, die onschuldig bloed vergieten; 18 Van een hart,
dat boze plannen beraamt; Van voeten, die ten kwade spoeden; 19 Van een
valsen getuige, die leugens verspreidt; Van iemand, die broedertwist stookt.
20 Mijn zoon, onderhoud het gebod van uw vader, Sla niet in de wind wat

uw moeder u leerde; 21 Prent het voor altijd in uw hart, Wind het als een
snoer om uw hals. 22 Als ge wandelt, moge het u geleiden, Over u waken,
als ge slaapt, Tot u spreken, wanneer ge ontwaakt. 23 Want het gebod is een
lamp, Het onderricht een licht, De straffe tucht een weg ten leven. 24 Het
zal u behoeden voor de vrouw van een ander, Voor de gladde tong van een
vreemde. 25 Zet uw hart niet op haar schoonheid, Laat ze u niet met haar
wimpers verleiden; 26 Want de prijs van een deerne is een stuk brood, Maar
de getrouwde vrouw maakt jacht op een kostelijk leven 27 Kan iemand soms
vuur in zijn voorschoot nemen, Zonder dat hij zijn kleren schroeit; 28 Of
kan hij op gloeiende kolen lopen, Zonder dat hij zijn voeten brandt? 29 Zo
vergaat het hem, die zich afgeeft met de vrouw van een ander: Niemand die
haar aanraakt, komt er straffeloos van af. 30 Men veracht geen dief, zo hij
enkel steelt, Om zijn maag te vullen, als hij honger heeft; 31 Toch moet hij,
eenmaal betrapt, zevenvoudig vergoeden, Alles geven wat hij in huis heeft.
32 Kortzichtig de man, die overspel pleegt met een vrouw: Wie zijn eigen
ondergang wil, moet zo iets niet doen; 33 Schade en schande zal zo iemand
belopen, Zijn slechte naam raakt hij nimmer meer kwijt. 34 Want de jaloezie
van den man wekt de woede bij hem op, En op de dag van de wraak zal hij
niemand ontzien; 35 Dan slaat hij op losgeld geen acht, Hij wil het niet, al
biedt ge hem nog zo veel!

7

1 Mijn zoon, neem mijn woorden in acht, En neem mijn wenken ter harte;
2 Onderhoud mijn geboden, opdat ge moogt leven, Let op mijn wenken als
op de appel van uw oog. 3 Leg ze als een band om uw vingers, Schrijf ze
op de tafel van uw hart 4 Zeg tot de wijsheid: “gij zijt mijn zuster”, Noem
het verstand: “een bekende”; 5 Opdat ze u behoeden voor een vreemde
vrouw, Voor een onbekende met haar gladde taal. 6 Want kijkend door het
venster van mijn woning Door de tralies heen, 7 Lette ik op het onervaren
volk, En zag onder de jongemannen een onverstandigen knaap. 8 Hij ging
langs de straat, dicht bij haar hoek, En sloeg de richting in naar haar huis,
9 In de schemering, toen de avond viel En het nachtelijk duister. 10 Daar
komt de vrouw op hem af, Opzichtig gekleed met duidelijke bedoelingen.
11 Wat ziet ze er losbandig en lichtzinnig uit, In huis kunnen haar voeten
het niet houden; 12 Ze loopt de straat, de pleinen op, En bij elke hoek staat
ze op wacht! 13 Ze grijpt hem vast, geeft hem een kus, En zegt tot hem met
een onbeschaamd gezicht: 14 Dankoffers had ik te brengen, Vandaag heb
ik mijn geloften betaald; 15 Daarom ging ik naar buiten, u tegemoet, Om
u te zoeken, en ik hèb u gevonden. 16 Dekens heb ik op bed gelegd, Bonte
dekens van egyptisch lijnwaad; 17 Ik heb mijn bed met myrrhe besprenkeld,
Met aloë en kaneel. 18 Kom, laat ons dronken worden van minne, En tot
de morgen zwelgen in liefde. 19 Mijn man is niet thuis, Hij is op een verre
reis; 20 Een buidel geld heeft hij bij zich gestoken, Dus komt hij met volle
maan pas terug. 21 Door haar radde taal verleidde ze hem, Met haar gladde
tong troonde ze hem mee. 22 Daar loopt de sukkel met haar mee, Als een
stier, die naar de slachtbank gaat; Als een hert, dat huppelt naar het net,
23 Totdat een pijl hem het hart doorboort; Als een vogel, die scheert naar de
strik, En niet vermoedt, dat het om zijn leven gaat. 24 Welnu dan, kinderen,
luistert naar mij, Schenkt uw aandacht aan mijn woorden. 25 Laat u niet

op haar wegen verleiden, Dwaalt niet op haar paden rond. 26 Want talrijke
slachtoffers heeft ze gemaakt, Velen heeft ze om hals gebracht; 27 Een weg
naar de onderwereld is haar huis, Vandaar daalt men af naar het dodenrijk.

8

1 Waarachtig, de wijsheid roept, De schranderheid verheft haar stem!
2 Zij staat langs de weg op de toppen der hoogten, Op het kruispunt der
wegen, 3 Opzij van de poorten, aan de ingang der stad, Waar men de poorten
betreedt, predikt zij luid: 4 Ik roep tot u, mannen, Ik spreek tot de kinderen
der mensen: 5 Leert toch, onnozelen, wat schranderheid is, Verstaat toch,
dwazen, wat wijsheid betekent! 6 Luistert, want wat ik zeg is zeker, Wat over
mijn lippen komt is juist; 7 Mijn mond spreekt de waarheid, Van leugentaal
hebben mijn lippen een afschuw. 8 Al mijn woorden zijn oprecht, Niet één
ervan is misleidend of vals; 9 Voor wie ze verstaat, zijn ze allen treffend,
Voor wie ze wil begrijpen, allen juist. 10 Neemt liever mijn tucht aan dan
zilver, Geeft aan kennis de voorkeur boven het fijnste goud; 11 Want de
wijsheid is meer waard dan juwelen, Geen kostbaarheid komt haar nabij!
12 Ik, wijsheid, ben met overleg vertrouwd, En beschik over weloverwogen
kennis; 13 Maar hoogmoed en trots, een slechte levenswandel, En een
wispelturige tong zijn een afschuw voor mij. 14 Ik beschik over raad en
beleid, Ik bezit doorzicht en kracht; 15 Door mij zijn de koningen koning,
En bepalen de leiders wat recht is; 16 Door mij zijn de vorsten vorst, En zijn
alle rechtvaardige rechters in aanzien. 17 Die mij beminnen heb ik lief, En
die mij zoeken, zullen mij vinden. 18 Ik beschik over rijkdom en aanzien,
Over duurzame welvaart en voorspoed; 19 Mijn vrucht is meer waard dan
het edelste goud, Meer dan het fijnste zilver mijn oogst. 20 Ik wandel op de
weg der gerechtigheid, Midden op de paden van het recht: 21 Om die mij
beminnen, met bezit te verrijken, En hun schatkamers te vullen. 22 Jahweh
schiep mij als zijn eerste gewrocht, Als het eerste werk, dat Hij ooit heeft
gemaakt; 23 Van oudsher ben ik gevormd, Van den beginne, vóór de eerste
tijden der aarde. 24 Toen er nog geen oceanen waren. was ik geboren, Toen
er nog geen bronnen, rijk aan water, bestonden; 25 Eer de bergen waren
neergelaten, Eer de heuvels ontstonden, werd ik geboren, 26 Eer Hij de aarde
had gemaakt en de velden, En alle grondstoffen der wereld. 27 Toen Hij de
hemel welfde, was ik aanwezig, Toen Hij een kring trok rond het vlak van de
oceaan; 28 Toen Hij daarboven de wolken bevestigde, En de bronnen van de
oceaan begonnen te stromen; 29 Toen Hij de zee haar grenzen stelde, Dat de
wateren haar oevers niet zouden overschrijden; Toen Hij de fundamenten
der aarde legde: 30 Was ik bij Hem als een troetelkind, Was ik elke dag
zijn vermaak, Dartelde ik heel de tijd onder zijn ogen, 31 Spelend op zijn
wereldrond, En mij vermakend met de kinderen der mensen. 32 Welnu dan
kinderen luistert naar mij; Gelukkig zij, die mijn wegen bewaren; 33 Hoort
naar de lessen, weest wijs, en verwerpt ze niet. En de wacht houden aan de
posten van mijn poorten. 34 Gelukkig de mens, die naar mij luistert, Die elke
dag aan mijn deuren waken, 35 Wie mij vindt, heeft het leven gevonden, En
welbehagen verkregen van Jahweh; 36 Maar wie mij mist, benadeelt zichzelf,
En al wie mij haten, beminnen de dood!

9

1 De wijsheid heeft zich een huis gebouwd, Haar zeven zuilen opgericht,
2 Haar vee geslacht, haar wijn gemengd, Haar dis ook bereid. 3 Nu laat ze
haar dienstmaagden noden Op de hoogste punten der stad: 4 Wie onervaren
is, kome hierheen, Wie onverstandig is, tot hem wil ik spreken. 5 Komt, eet
van mijn spijzen, En drinkt van de wijn die ik mengde; 6 Laat de onnozelheid
varen, opdat gij moogt leven, Betreedt de rechte weg van het verstand!
7 Wie een spotter vermaant, berokkent zich schande, En wie een booswicht
bestraft, op hem komt een smet. 8 Ge moet geen spotter bestraffen, hij zal
u erom haten, Bestraf een wijze, hij zal er u dankbaar voor zijn. 9 Deel
mee aan een wijze: hij wordt nog wijzer, Onderricht een rechtvaardige:
hij zal zijn inzicht verdiepen. 10 Ontzag voor Jahweh is de grondslag der
wijsheid, Den Heilige kennen is inzicht. 11 Want door Jahweh worden uw
dagen vermeerderd. Worden jaren van leven u toegevoegd. 12 Zijt ge wijs,
ge zijt wijs tot uw eigen voordeel; Zijt ge eigenwijs, gij alleen moet ervoor
boeten! 13 De dwaasheid is een wispelturige vrouw, Een verleidster, die geen
schaamte kent. 14 Ze zit aan de deur van haar huis, In een zetel op de hoogten
der stad; 15 Zij nodigt de voorbijgangers uit, Hen die recht huns weegs willen
gaan: 16 Wie onervaren is, kome hierheen, Wie onverstandig is, tot hem
wil ik spreken! 17 Gestolen water is zoet, Heimelijk gegeten brood smaakt
lekker! 18 Maar men vermoedt niet, dat de schimmen daar wonen, Dat haar
gasten diep in het dodenrijk komen!

10

1 Spreuken van Salomon. Een verstandig kind is een vreugde voor zijn
vader; Een kind, dat niet oppast, bezorgt zijn moeder verdriet. 2 Oneerlijk
verkregen rijkdom zal niet baten, Alleen de rechtvaardigheid redt uit de
dood. 3 Jahweh zal een rechtvaardige geen honger doen lijden, Maar de
begeerlijkheid der bozen wijst Hij af. 4 Een vadsige hand kweekt armoe,
De hand der vlijtigen maakt rijk. 5 Wie in de zomer voorraad opdoet, is
wijs; Wie in de oogsttijd slaapt, wordt beschaamd. 6 Zegen rust op het hoofd
van den rechtvaardige, Maar geweld zal het gezicht der bozen bedekken
7 De nagedachtenis van den rechtvaardige wordt gezegend, De naam der
bozen vervloekt. 8 Wie wijs is van harte, neemt voorschriften aan; Wie
dwaze dingen zegt, komt ten val. 9 Hij gaat veilig, die onberispelijk wandelt;
Maar wie zich op dwaalwegen waagt, wordt betrapt. 10 Wie een oogje
toedoet, veroorzaakt droefheid; Wie vrijmoedig terechtwijst, sticht vrede.
11 Een bron van leven is de mond van den rechtvaardige, De mond der
bozen verbergt geweld. 12 De haat verwekt twist, Maar de liefde bedekt alle
overtredingen. 13 Op de lippen van een wijze vindt men wijsheid, Op de
rug van een onverstandig mens dient de stok. 14 Wijzen houden de kennis
voor zich, Maar de mond van een dwaas is een dreigend onheil. 15 Het
bezit is voor den rijke een sterke burcht, De armoede voor de behoeftigen
een ongeluk. 16 Wat een rechtvaardige verdient, strekt ten leven; Maar de
winst van een boze tot zonde. 17 Wie de tucht in ere houdt, betreedt de weg
ten leven; Wie vermaningen in de wind slaat, verdwaalt. 18 Eerlijke lippen
houden hatelijkheden binnen; Wie lasterpraatjes verspreidt, is een dwaas.
19 In een vloed van woorden wordt licht een fout begaan; Wijs dus hij, die zijn
lippen opeenknijpt! 20 Het fijnste zilver is de tong van een rechtvaardige,

Het hart der bozen is weinig waard. 21 De lippen van een rechtvaardige
kunnen velen leiden, Maar de bozen gaan aan hun onverstand dood. 22 Het
is de zegen van Jahweh, die rijk maakt; Eigen beslommering voegt er niets
aan toe. 23 Voor den dwaze is kwaaddoen een genot, Voor een man van
inzicht het betrachten van wijsheid. 24 Wat de boze ducht, dat overkomt
hem; Wat een rechtvaardige verlangt, wordt hem geschonken. 25 Steekt
er een storm op, dan is de boze verdwenen; Maar de rechtvaardige staat
blijvend vast. 26 Azijn voor de tanden en rook voor de ogen, Dàt is de luiaard
voor wie hem een boodschap laat doen. 27 Het ontzag voor Jahweh verlengt
het leven, Maar de jaren der bozen zijn kort. 28 De hoop der rechtvaardigen
eindigt in vreugde, De verwachting der bozen loopt uit op niets. 29 Jahweh is
een steun voor wie onberispelijk wandelen, Maar een verschrikking voor
allen, die kwaad doen. 30 De rechtvaardige zal in der eeuwigheid niet
wankelen, De bozen zullen de aarde niet blijven bewonen. 31 De mond
van een rechtvaardige brengt wijsheid voort, Maar een sluwe tong wordt
uitgerukt. 32 De lippen van een rechtvaardige weten wat welgevallig is, Maar
de mond der bozen heeft slinkse streken.

11

1 Van een valse weegschaal heeft Jahweh een afschuw, Hij houdt van een
zuiver gewicht. 2 Komt de overmoed, dan komt ook de schande; Alleen bij
ootmoedigen is wijsheid. 3 De vromen worden door hun deugd geleid; Hun
eigen valsheid stort de zondaars in het verderf. 4 Op de dag van gramschap
kan rijkdom niet baten, Alleen de rechtvaardigheid redt van de dood. 5 De
weg van den rechtvaardige wordt door zijn deugd geëffend, Maar de boze
komt door zijn boosheid ten val. 6 De rechtvaardigen worden door hun
deugd gered, Maar de zondaars lopen door hun begeerlijkheid in de val. 7 Als
een boosdoener sterft, vervliegt zijn hoop; De verwachting der zondaars
loopt uit op niets 8 De rechtvaardige wordt uit de verdrukking gered, En de
boze komt in zijn plaats. 9 Met zijn mond tracht de onverlaat zijn naaste
te gronde te richten, Maar door hun kennis worden de rechtvaardigen
gered. 10 Om de voorspoed der rechtvaardigen jubelt de stad, Maar er
wordt gejuicht bij de ondergang der bozen. 11 Door de zegenbeden der
deugdzamen komt een stad tot bloei, Door de mond der bozen wordt ze
verwoest. 12 Een onverstandig mens smaalt op zijn naaste, Een man van
inzicht zwijgt. 13 Wie lasterend rondgaat, verraadt licht een geheim; Een
betrouwbaar karakter houdt de zaak vóór zich. 14 Bij gebrek aan overleg
komt een volk ten val, De redding berust op veel beraad. 15 Slecht vergaat
het hem, die borg blijft voor een vreemde; Maar wie de handslag mijdt,
leeft gerust. 16 Een lieve vrouw dwingt eerbied af; Maar een vrouw, die
oprechtheid haat, is een schandvlek. De luiaards krijgen geen vermogen
Stoere werkers geraken tot welstand. 17 Een vriendelijk mens doet zich
zelven goed, Een wreedaard kwelt zijn eigen vlees. 18 Een boze maakt
winst, die niet gedijt; Maar wie gerechtigheid zaait, oogst waarachtig gewin.
19 Een deugdzaam mens gaat ten leven; Maar wie het kwade najaagt, zoekt
zijn eigen dood. 20 Jahweh heeft een afschuw van valse karakters, Maar
welbehagen in hen, die onberispelijk wandelen. 21 De hand erop: een boze
zal zijn straf niet ontlopen, Maar het geslacht der rechtvaardigen wordt
behouden. 22 Een gouden ring in een varkenssnuit, Is een knappe vrouw,
die geen hersens heeft. 23 De wens der rechtvaardigen loopt uit op geluk,

De verwachting der bozen op toorn. 24 Er zijn mensen, die maar uitdelen,
en nòg worden ze rijker; Anderen, die maar oppotten, en ze gaan achteruit.
25 Iemand, die weldoet, wordt welgedaan; En wie iemand te drinken geeft,
zal worden gelaafd. 26 Wie het koren inhoudt, wordt door het volk verwenst,
Maar een zegenbede daalt op het hoofd van wie het verkoopt. 27 Wie naar het
goede streeft, vindt welbehagen; Wie het kwaad najaagt, hem zal het treffen.
28 Wie op rijkdom vertrouwt, zal verwelken; Maar de rechtvaardigen botten
als bladeren uit. 29 Wie zijn huis verwaarloost, oogst storm; Een dwaas
wordt slaaf van een verstandig mens. 30 De vrucht der gerechtigheid is
een levensboom, Het onrecht echter verwoest mensenlevens. 31 Als een
rechtvaardige op aarde krijgt wat hem toekomt, Hoeveel te meer dan de
boze en de zondaar!

12

1 Wie op tucht gesteld is, is op kennis gesteld; Wie geen vermaning kan
velen, is als redeloos vee. 2 De deugdzame geniet het welbehagen van
Jahweh, Doortrapte mensen veroordeelt Hij. 3 Door misdaad houdt de mens
geen stand, Maar de wortel der rechtvaardigen is onwrikbaar. 4 Een flinke
vrouw is de kroon van haar man; Een die zich misdraagt, een kanker in zijn
gebeente. 5 Wat rechtvaardigen overleggen is recht, Wat bozen uitdenken
bedrog. 6 In de woorden der bozen loert levensgevaar, Maar de mond der
vromen brengt redding. 7 De bozen worden omvergeworpen, en ze zijn er
niet meer; Het huis der rechtvaardigen houdt stand. 8 Naar de mate van zijn
doorzicht wordt men geprezen, Maar een nar is niet in tel. 9 Beter onder-
schat te worden en over een knecht beschikken, Dan voornaam te doen en
broodgebrek hebben. 10 De rechtvaardige kent de noden zelfs van zijn vee,
Maar het hart der bozen is zonder erbarmen. 11 Wie zijn akker bebouwt,
heeft eten genoeg; Maar wie zijn tijd verbeuzelt, lijdt gebrek. 12 De burcht
der bozen stort in puin, De wortel der rechtvaardigen is onwrikbaar. 13 Door
zijn tong te misbruiken loopt de boze in de val, Maar de rechtvaardige
ontkomt uit de benauwdheid. 14 Wat van iemands lippen komt, wordt hem
rijkelijk vergolden; En wat iemands handen doen, valt terug op hemzelf.
15 De dwaze houdt zijn weg voor recht; Alleen wie naar raad luistert, is
wijs. 16 Een dwaas laat ogenblikkelijk zijn woede blijken, Wijs is hij, die een
belediging doodzwijgt. 17 Wie waarheid spreekt, verbreidt recht; Maar een
valse getuige pleegt bedrog. 18 Sommigen laten zich woorden ontvallen als
dolkstoten, Maar de tong der wijzen verzacht. 19 Het woord der waarheid
houdt eeuwig stand, Een leugentong slechts een ogenblik. 20 Ontgoocheling
is het lot van wie kwaad beramen; Maar bij hen, die heilzame raad geven,
heerst vreugde. 21 Geen kwaad zal den rechtvaardige treffen, Maar de bozen
worden door het ongeluk achtervolgd. 22 Jahweh heeft een afschuw van
leugentaal, Maar welbehagen in hen, die de waarheid betrachten. 23 Een
wijze houdt zijn wetenschap voor zich, Een dwaas loopt met zijn domheid
te koop. 24 De hand der vlijtigen zal regeren, Vadsigheid leidt tot slavernij.
25 Kommer in het hart maakt een mens neerslachtig, Een goed woord fleurt
hem weer op. 26 Een rechtvaardige vindt zijn weide wel, Maar de weg
der bozen voert hen op een dwaalspoor. 27 Een vadsig mens zal geen wild
verschalken, Een ijverig mens verwerft een kostbaar bezit. 28 Op de weg der
deugd is leven, Het pad der boosheid leidt naar de dood.

13

1 Een verstandig kind volgt de tucht van zijn vader, Een deugniet is
doof voor verwijten. 2 De goede geniet van de vrucht der gerechtigheid
Het verlangen der zondaars gaat uit naar geweld. 3 Wie op zijn mond
let, behoedt zichzelf; Maar wie zijn lippen openspalkt, hèm dreigt gevaar.
4 De begeerte van den luiaard blijft onvervuld, Het verlangen der vlijtigen
wordt ruimschoots bevredigd. 5 De rechtvaardige heeft een afkeer van
leugentaal, Maar de boze smaadt en schimpt. 6 De deugd beschermt hem,
die onberispelijk wandelt, De boosheid brengt de zondaars ten val. 7 Er zijn
er, die zich rijk houden, maar alles ontberen; Ook, die zich arm voordoen,
en kapitalen bezitten. 8 Met rijkdom kan men zijn leven kopen, Maar
de arme kan geen losprijs vinden. 9 Het licht der rechtvaardigen brandt
lustig, De lamp der bozen gaat uit. 10 Overmoed geeft enkel twist, Alleen bij
ootmoedigen is wijsheid. 11 Snel verworven rijkdom slinkt even vlug weg;
Alleen wie gestadig verzamelt, wordt rijk. 12 Langdurig wachten sloopt het
hart, Maar een vervulde wens is een boom des levens. 13 Wie het bevel niet
telt, wordt ervoor gestraft; Wie het voorschrift eerbiedigt, wordt beloond.
14 Het onderricht van den wijze is een bron van leven; Men vermijdt er mee
de strikken des doods. 15 Gezond verstand maakt bemind, Het gedrag der
veinzaards leidt tot hun eigen verderf. 16 Een wijze doet alles met beleid,
Maar een zot kraamt zijn dwaasheid uit. 17 Een onbekwaam boodschapper
brengt ongeluk aan, Een betrouwbaar gezant wendt het af. 18 Armoe en
schande voor wie de berisping niet telt; Maar wie een vermaning ter harte
neemt, wordt geëerd. 19 Een vervulde wens is zoet voor de ziel, Het kwaad te
mijden is voor de bozen een gruwel. 20 Wie met wijzen omgaat wordt wijs;
Wie het met dwazen houdt, vergaat het slecht. 21 De zondaars zit het ongeluk
op de hielen, Welvaart is het deel der rechtvaardigen. 22 De deugdzame
laat zijn kleinkinderen een erfenis na, Wat een zondaar bezit, is voor den
rechtvaardige bestemd. 23 Veel voedsel geeft het braakland der armen, Maar
door onrecht gaat het meeste verloren. 24 Wie de roede spaart, houdt niet
van zijn kind; Want wie het liefheeft, kastijdt het. 25 De rechtvaardige kan
eten tot verzadigens toe, De maag der bozen komt te kort.

14

1 De wijsheid bouwt zich een huis, De dwaasheid breekt het eigenhandig
af. 2 Wie Jahweh vreest, gaat de rechte weg; Wie Hem veracht, gaat
kronkelwegen. 3 In de mond van een dwaas ligt een stok voor zijn rug, De
wijzen worden door hun lippen beschermd. 4 Waar geen runderen zijn,
blijft de kribbe schoon; Rijke inkomsten dankt men aan de kracht van den
os. 5 Een eerlijk getuige liegt niet, Een vals getuige verspreidt leugens.
6 De spotter zoekt wijsheid, maar tevergeefs; Voor een wijze is de kennis
gemakkelijk te vinden. 7 Blijf uit de buurt van een dwaas, Want verstandige
taal bespeurt ge er niet. 8 De wijsheid der schranderen wijst hun de weg,
Maar de dommen worden door hun dwaasheid op een dwaalspoor geleid.
9 Het zoenoffer spot met de dwazen, Maar bij rechtvaardigen woont de
genade. 10 Het hart kent zijn eigen droefheid alleen; Ook in zijn vreugde kan
een vreemde zich niet mengen. 11 Het huis der bozen wordt verwoest, De
tent der rechtvaardigen richt zich op. 12 Soms houdt iemand een weg voor
de rechte, Die tenslotte uitloopt op de dood. 13 Ook als iemand lacht, kan

hij verdriet hebben; Blijdschap loopt soms op droefheid uit. 14 Een zondaar
krijgt uit zijn wandel ruimschoots zijn deel, Maar ook een deugdzaam mens
uit zijn daden. 15 De onnozele gelooft alles wat er gezegd wordt; De wijze
let op het antwoord, dat hij ontvangt. 16 De wijze is behoedzaam en mijdt
het kwaad, De dwaas is zorgeloos en gaat er op in. 17 De lichtgeraakte haalt
dwaasheden uit, Een beleidvol mens is verdraagzaam. 18 De onnozelen
valt dwaasheid ten deel, De wijze wordt met kennis gekroond. 19 De bozen
moeten zich voor de deugdzamen buigen, De snoodaards voor de poorten
der rechtvaardigen staan. 20 Zelfs bij zijn buur is een arme gehaat, Maar
de vrienden van een rijkaard zijn talrijk. 21 Een zondaar geeft niet om zijn
naaste; Zalig hij, die zich over de armen ontfermt! 22 Wie kwaad beramen,
geraken op een doolweg; Die op het goede bedacht zijn, ondervinden liefde
en trouw. 23 Van alle inspanning komt gewin, Praten brengt alleen maar
gebrek. 24 Bedachtzaamheid is de kroon der wijzen, Dwaasheid de krans der
dommen. 25 Een betrouwbaar getuige redt mensenlevens; Maar wie leugen
verspreidt, pleegt verraad. 26 Op het ontzag voor Jahweh mag de sterke
vertrouwen, Ook zijn kinderen vinden daarin een toevlucht. 27 Het ontzag
voor Jahweh is een bron van leven; Daardoor vermijdt men de strikken
des doods. 28 Trots gaat een vorst op een talrijke bevolking, Gebrek aan
volk is het eind van een heerser. 29 De lankmoedige is rijk aan doorzicht,
De ongeduldige stapelt dwaasheden op. 30 Een kalme natuur doet het
lichaam goed, Hartstocht is een kanker voor het gebeente. 31 Die een arme
verdrukt, smaadt zijn Schepper; Maar wie zich over hem ontfermt, brengt
Hem eer. 32 Door zijn boosheid wordt de zondaar voortgejaagd, Maar de
rechtvaardige vindt een toevlucht in zijn deugd. 33 In het hart van een
verstandige vindt de wijsheid een rustplaats, In het binnenste der dwazen
is zij niet bekend. 34 Rechtvaardigheid verheft een volk, De zonde brengt de
naties tot schande. 35 De koning heeft behagen in een verstandig dienaar,
Maar zijn toorn doodt hem, die zich misdraagt.

15

1 Een vriendelijk antwoord ontwapent de toorn, Een krenkend gezegde
jaagt de woede op. 2 De tong der wijzen druipt van wijsheid, De mond
der dommen stort dwaasheid uit. 3 Jahweh's ogen waren overal rond,
Nauwkeurig lettend op slechten en goeden. 4 Rustige taal is een boom des
levens, Heftige woorden wonden de ziel. 5 Een dwaas slaat het vermaan
van zijn vader in de wind; Verstandig hij, die op een waarschuwing let. 6 In
het huis van den rechtvaardige heerst grote welvaart, Maar het gewin der
zondaars gaat teloor. 7 De lippen der wijzen verspreiden de kennis, Het
hart der dwazen doet het niet. 8 Jahweh heeft een afschuw van het offer
der bozen, Maar welbehagen in het gebed der rechtvaardigen. 9 Jahweh
verafschuwt de weg van een boosdoener; Hij houdt van hem, die naar
rechtvaardigheid streeft. 10 Strenge straf wacht hem, die het rechte pad
verlaat; Wie niets van bestraffing wil weten, zal sterven. 11 Onderwereld
en dodenrijk liggen open voor Jahweh, Hoeveel te meer de harten van
de kinderen der mensen! 12 De spotter houdt er niet van, dat men hem
vermaant; Daarom gaat hij niet met wijzen om. 13 Een vrolijk hart maakt
een blij gezicht, Verdriet in het hart slaat de geest terneer. 14 Een verstandig
hart streeft naar kennis, De mond der dommen vermeit zich in dwaasheid.

15 Een neerslachtig mens heeft steeds kwade dagen, Voor een blijmoedig
karakter is het altijd feest. 16 Beter weinig te bezitten en Jahweh te vrezen,
Dan vele schatten met wroeging erbij. 17 Beter een schoteltje groente, waar
liefde heerst, Dan een gemeste stier met haat erbij. 18 Een driftkop stookt
ruzie, Een lankmoedig mens bedaart de twist. 19 De weg van een luiaard is
als een doornheg, Het pad der vlijtigen is gebaand. 20 Een verstandig kind
is een vreugde voor zijn vader, Een dwaas mens minacht zijn moeder. 21 In
dwaasheid vindt een onverstandig mens zijn genoegen, Een man van inzicht
houdt de rechte weg. 22 Bij gebrek aan overleg mislukken de plannen, Na
rijp beraad komen ze tot stand. 23 Men kan plezier hebben in zijn eigen
antwoord; Maar hoe treffend is een woord, dat van pas komt! 24 De wijze
gaat de weg des levens omhoog, Hij wil het dodenrijk beneden ontwijken.
25 Jahweh haalt het huis der hoogmoedigen neer, Maar zet de grenspaal van
een weduwe vast. 26 Jahweh heeft een afschuw van snode plannen, Maar
vriendelijke woorden zijn Hem rein. 27 Wie oneerlijke winst maakt, schaadt
zijn eigen huis; Maar wie van omkoperij niets moet hebben, blijft leven.
28 Een rechtvaardig mens overweegt wat hij zegt, De mond der bozen stort
onheil uit. 29 Jahweh is verre van de zondaars, Maar Hij hoort het gebed
der rechtvaardigen. 30 Stralende ogen verblijden het hart, Een goede tijding
verkwikt het gebeente. 31 Wie naar heilzame vermaning luistert, Woont in
de kring der wijzen. 32 Wie de tucht niet telt, telt zich zelven niet; Wie naar
vermaning luistert, krijgt inzicht. 33 Het ontzag voor Jahweh voedt op tot
wijsheid, Aan de eer gaat ootmoed vooraf.

16

1 Wel kan de mens bij zichzelf overleggen, Maar van Jahweh komt het
antwoord van de mond. 2 Al denkt de mens, dat al zijn wegen onschuldig
zijn, Het is Jahweh, die de harten toetst! 3 Wentel uw zorgen op Jahweh
af, Dan komen uw plannen ten uitvoer. 4 Jahweh heeft alles gemaakt
met een doel, Zo ook den zondaar voor de dag van het onheil. 5 Jahweh
verafschuwt alle hooghartige mensen; De hand erop: ze ontkomen niet
aan hun straf. 6 Door oprechte liefde wordt de zonde uitgeboet, Uit vrees
voor Jahweh leert men het kwaad mijden. 7 Als Jahweh behagen heeft in
iemands wegen, Maakt Hij zelfs diens vijanden met hem bevriend. 8 Beter
weinig met eerlijke middelen, Dan rijke inkomsten door onrecht. 9 Al kan de
mens bij zichzelf overleggen, Het is Jahweh, die zijn schreden richt. 10 Van ‘s
konings lippen komt een orakel, Bij een rechtszaak faalt zijn uitspraak niet.
11 Een juiste balans en weegschaal zijn van Jahweh, En iedere gewichtssteen
is zijn werk. 12 Koningen moeten een afschuw van misdaden hebben;
Alleen door rechtvaardigheid staat een troon sterk. 13 Een koning heeft
welbehagen in eerlijke taal, En houdt van iemand, die waarheid spreekt.
14 De toorn eens konings is de bode van de dood; Een wijs man weet hem
te ontwapenen. 15 Een vriendelijk gezicht van den koning betekent leven,
Zijn welgevallen is als een wolk vol lenteregen. 16 Wijsheid verwerven is
beter dan goud, Ervaring krijgen verkieslijker dan zilver. 17 Het pad der
deugdzamen weet het kwaad te vermijden; Wie op zijn weg let, beschermt
zichzelf. 18 Hoogmoed komt vóór de val, Hooghartigheid, voordat men
struikelt. 19 Beter deemoedig te zijn met armen, Dan met hovaardigen buit te
delen. 20 Wie op zijn woorden let, heeft het goed; Gelukkig hij, die op Jahweh

vertrouwt! 21 Een wijze geest wordt verstandig genoemd, Maar met goede
woorden bereikt men nog meer. 22 Inzicht is een levensbron voor wie het
bezit, Dwazen worden met dwaasheid bestraft. 23 Een wijze geest spreekt
verstandige taal, Hij maakt, dat zijn woorden overtuigen. 24 Vriendelijke
woorden zijn een honingraat, Zoet voor de ziel en verkwikkend voor het
gebeente. 25 Soms houdt men een weg voor de rechte, Die tenslotte uitloopt
op de dood. 26 De honger zet den arbeider aan tot werken; Zijn mond dwingt
hem ertoe. 27 Een man, die niet deugt, is een oven van boosheid; Op zijn
lippen brandt als het ware een vuur. 28 Een wispelturig mens stuurt op ruzie
aan, Een lastertong brengt onenigheid tussen vrienden. 29 Een booswicht
tracht zijn naaste te verleiden, En hem te brengen op een weg, die niet deugt.
30 Wie zijn ogen toeknijpt, is iets vals van plan; Wie zijn lippen opeenperst,
heeft het kwaad al gedaan. 31 Het grijze haar is een heerlijke kroon, Die op
het pad der deugd wordt verkregen. 32 Een lankmoedig man is meer waard
dan een krachtmens; Wie zichzelf beheerst, staat hoger, dan wie een stad
bedwingt. 33 Wel wordt het lot in de schoot geworpen Maar wat het uitwijst,
komt van Jahweh.

17

1 Beter een droog stuk brood met vrede erbij, Dan een huis vol feestmaaltij-
den en twist. 2 Een verstandige knecht heeft meer te zeggen dan een
ontaarde zoon, En deelt met diens broeders de erfenis. 3 De smeltkroes
voor het zilver, de oven voor het goud; Maar de harten toetst Jahweh! 4 De
boosdoener luistert naar zondige taal, De valsaard heeft oor voor heilloze
woorden. 5 Wie een arme bespot, smaadt zijn Schepper; Wie leedvermaak
heeft, blijft niet ongestraft. 6 Kleinkinderen zijn de kroon der grijsaards,
Vaders de trots van hun kinderen. 7 Als oprechte taal een dwaas niet staat,
Past een edelman zeker geen leugentaal. 8 Het geschenk is een toversteen
voor wie het geeft; Waarheen hij zich wendt, hij heeft succes. 9 Wie een
misdaad bemantelt, zoekt de vrede te bewaren; Wie de zaak weer ophaalt,
brengt onenigheid tussen vrienden. 10 Op een verstandig mens maakt één
vermaning meer indruk, Dan honderd slagen op een dwaas. 11 Een boze
zoekt enkel verzet; Daarom stuurt men een wreden bode op hem af. 12 Beter
een berin te ontmoeten, van haar jongen beroofd, Dan een dwaas in zijn
dwaasheid. 13 Als iemand goed met kwaad vergeldt, Zal van zijn huis het
kwaad niet wijken. 14 Als ruzie ontstaat, is het hek van de dam; Bind dus in,
voor de twist losbarst. 15 Wie een boosdoener vrijspreekt en een onschuldige
veroordeelt, Zijn beiden een even grote gruwel voor Jahweh. 16 Waartoe
dient geld in de hand van een dwaas, Om wijsheid te kopen, als hij toch
geen verstand heeft? 17 Een vriend laat altijd zijn genegenheid blijken, In
tijd van nood toont hij zich als een broeder. 18 Hoe kortzichtig de mens, die
handslag geeft, En zich borg stelt voor zijn naaste. 19 Wie op ruzie gesteld
is, is op zonde gesteld; Wie hooghartig spreekt, zoekt zijn eigen val. 20 Een
vals karakter zal geen zegen ondervinden; Wie zijn woorden verdraait, zal
in het ongeluk storten. 21 Wie een domoor verwekt heeft, heeft zich hartzeer
bezorgd; De vader van een zot kent geen vreugde. 22 Een blij hart doet het
lichaam goed, Neerslachtigheid verdort het gebeente. 23 De boze neemt een
geschenk uit de buidel aan, Om de wegen van het recht te verdraaien. 24 De
verstandige houdt de wijsheid voor ogen, De ogen van een domoor dwalen

af naar de uithoeken der aarde. 25 Een dom kind is een ergernis voor zijn
vader, Een verdriet voor haar, die het baarde. 26 Onschuldigen beboeten is
al niet goed; Maar edele mensen slaan, gaat alle perken te buiten! 27 Wie
verstandig is, is spaarzaam met zijn woorden; Een man van ervaring is
koelbloedig. 28 Als hij zwijgt, geldt zelfs een dwaze voor wijs; Als hij zijn
mond maar houdt, voor verstandig.

18

1 Wie zich afscheiden wil, zoekt een voorwendsel; Met alle middelen
stuurt hij op ruzie aan. 2 Een domoor houdt niet van wijsheid, Maar zegt
toch gaarne zijn mening. 3 Met de misdaad komt ook de minachting, Op de
schanddaad volgt de smaad. 4 De woorden van sommige mensen zijn diepe
wateren, Een bruisende beek, een bron van leven. 5 Het is onverantwoord,
partij te kiezen voor een boosdoener, of een onschuldige voor het gerecht
te verdringen. 6 Wat een dwaas zegt, leidt tot twist; Zijn mond roept om
slaag. 7 Wat een dwaas zegt, stort hem in het ongeluk; Zijn woorden zijn een
valstrik voor hemzelf. 8 Woorden van een lastertong zijn als lekkernijen, Ze
glijden af naar het diepste van de maag. 9 Wie ook maar slap is in zijn werk,
Is al een broer van de vernielgeest. 10 De naam van Jahweh is een sterke
burcht; De rechtvaardige ijlt erheen, en is veilig. 11 Het vermogen is voor
den rijke een sterke vesting, In zijn verbeelding een hoge muur. 12 Vóór de
val is men hooghartig, Maar aan de eer gaat ootmoed vooraf. 13 Geeft iemand
antwoord, eer hij heeft geluisterd, Dan strekt hem dit tot dwaasheid en
schande. 14 Geestkracht houdt iemand staande in zijn lijden, Maar wie beurt
een gebroken geest weer op? 15 Een verstandig hart doet inzicht op, Het oor
der wijzen spitst zich op kennis. 16 Een geschenk verschaft iemand ruimte,
Het geeft hem toegang tot de groten. 17 Wie het eerst zijn zaak bepleit, krijgt
gelijk; Maar dan komt zijn buur en zet hem recht. 18 Het lot maakt een einde
aan twisten, En scheidt machtigen van elkaar. 19 Een verongelijkte broer
is ontoegankelijker dan een sterke vesting; Ruzie is als de grendel van een
burcht. 20 Door de vrucht van de mond wordt iemands maag gevuld; Van de
oogst zijner lippen wordt hij verzadigd 21 Dood en leven zijn in de macht van
de tong; Wie haar veel gebruikt, moet haar vrucht dan ook eten. 22 Wie een
vrouw heeft gevonden, heeft iets goeds gevonden, En de gunst van Jahweh
gewonnen. 23 Al klaagt een arme nog zo smekend, De rijke antwoordt met
hardheid. 24 Er zijn makkers, die iemand in het ongeluk storten; Maar ook
vrienden, die aanhankelijker zijn dan een broer.

19

1 Beter een arme, die onberispelijk wandelt, Dan een rijke, die verkeerde
wegen gaat. 2 Zonder verstand deugt zelfs de ijver niet; Wie te haastig loopt,
doet een misstap. 3 Door zijn dwaasheid komt de mens op het verkeerde
pad, Maar hij zelf wijt het aan Jahweh! 4 Rijkdom maakt vele vrienden,
Een arme raakt zijn vrienden kwijt. 5 Een onbetrouwbaar getuige blijft niet
ongestraft; Wie leugens verspreidt, zal niet ontkomen. 6 Velen dingen naar
de gunst van een voorname; Wie geschenken geeft, heeft allen tot vriend.
7 Als een arme al door zijn broers wordt gehaat, Hoever zullen zijn vrienden
zich dan van hem terugtrekken! Wie te veel spreekt, wordt een meester in
de boosheid; Wie woorden najaagt, ontkomt niet. 8 Wie verstand verwerft,

heeft zichzelven lief; Wie inzicht bewaart, zal het goede ondervinden. 9 Een onbetrouwbaar getuige blijft niet ongestraft; Wie leugens verspreidt, zal omkomen. 10 Weelde staat een dwaas evenmin, Als een knecht het heersen over vorsten. 11 Wijsheid maakt den mens lankmoedig; Hij gaat er groot op, een misstap te vergeven. 12 Een toornig koning brult als een leeuw, Maar als dauw op het groen is zijn gunst. 13 Een dwaas kind is een ramp voor zijn vader, Het getwist van een vrouw een gestadig druppelend lek. 14 Huis en have worden van vader geërfd, Maar een verstandige vrouw komt van Jahweh. 15 Luiheid verwekt een diepe slaap, Een trage geest moet honger lijden. 16 Wie de geboden in acht neemt, behoedt zichzelf; Wie niet past op zijn wandel, zal sterven. 17 Wie goed is voor een arme, leent aan Jahweh; Hij zal hem zijn weldaad vergelden. 18 Tuchtig uw kind, zo lang er nog hoop is; Maar laat u niet vervoeren tot toorn. 19 Een driftig mens zal moeten boeten; Wilt ge hem helpen, ge maakt het nog erger. 20 Luister naar raad, en neem vermaning aan, Opdat ge tenslotte wijs moogt zijn. 21 Vele plannen gaan er om in den mens, Maar het besluit van Jahweh, dàt komt tot stand. 22 Goedheid strekt den mens tot gewin, Beter arm te zijn dan wreed 23 Het ontzag voor Jahweh leidt ten leven; Men rust dan tevreden, niet door rampen bezocht. 24 Als een luiaard zijn hand in de schotel heeft gestoken, Brengt hij haar nog niet eens naar de mond. 25 Slaat ge een spotter, dan wordt de onervarene wijs; Vermaant ge een verstandig mens, hij leert er nog uit. 26 Wie zijn vader mishandelt, zijn moeder verjaagt, Is een kind, dat beschaamt en te schande maakt. 27 Mijn zoon, houdt ge op, naar vermaning te luisteren, Dan dwaalt ge af van verstandige taal. 28 Een kwaadwillige getuige spot met het recht, De mond der bozen stort onrecht uit. 29 Voor de spotters liggen roeden gereed, En slagen voor de rug van de dwazen.

20

1 De wijn is een spotter, de drank luidruchtig; Onwijs is hij, die zich eraan te buiten gaat. 2 Een toornig koning brult als een leeuw; Wie hem prikkelt, vergrijpt zich aan zichzelf. 3 Het is een eer voor den mens, buiten twisten te blijven; Alleen dwazen zoeken ruzie. 4 Als een luiaard in de herfst niet wil ploegen, Zoekt hij in de oogsttijd tevergeefs. 5 Diep water is het, wat iemand bij zichzelf overlegt; Maar een verstandig mens weet het te putten. 6 Velen worden vriendelijke mensen genoemd; Waar vindt men echter iemand, die betrouwbaar is? 7 Een deugdzaam mens, die onberispelijk wandelt: Ook na zijn dood gaat het zijn kinderen goed. 8 De koning, die op zijn rechterstoel zit, Zift met zijn ogen al wat slecht is. 9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart rein gehouden, Ik ben vrij van zonde? 10 Tweeërlei gewicht en tweeërlei maat: Jahweh heeft van beide een afschuw. 11 Zelfs uit het gedrag van een kind kan men opmaken, Of zijn daden zuiver zijn en oprecht. 12 Een oor dat hoort, en een oog dat ziet: Jahweh heeft ze beide gemaakt. 13 Wees niet verzot op slapen, anders wordt ge arm; Houd uw ogen open, en ge krijgt eten genoeg. 14 Slecht! Slecht! klaagt de koper; Maar als hij is weggegaan, gaat hij er groot op 15 Er is goud, er zijn veel juwelen, Maar het kostbaarst bezit zijn verstandige lippen. 16 Ontneem hem zijn kleed, want hij bleef borg voor een ander; Eis een pand van hem, terwille van vreemden. 17 Gestolen brood smaakt iemand wel goed, Maar achteraf heeft hij een mond vol zand. 18 Alleen door beraad komen plannen ten uitvoer;

Voer dus de strijd met beleid. 19 Wie altijd maar babbelt, verraadt licht een
geheim; Bemoei u dus niet met een praatvaar. 20 Als iemand zijn vader en
moeder vervloekt, Gaat zijn lamp uit, wanneer de duisternis intreedt. 21 Een
bezit, te spoedig verkregen, Brengt tenslotte geen zegen. 22 Zeg niet: Ik zal
u het kwaad vergelden! Vertrouw op Jahweh; Hij zal u helpen. 23 Tweeërlei
gewicht is een gruwel voor Jahweh, Een valse weegschaal is kwaad. 24 Door
Jahweh zijn de schreden der mensen bepaald; Hoe zou ook de mens zijn
weg kunnen zien? 25 In de val loopt hij, die ijlings “Heilig” roept En eerst
ná zijn geloften overlegt. 26 Een wijs koning zift de bozen uit, En laat het rad
over hen heengaan. 27 Jahweh slaat de geest der mensen gade En doorzoekt
alle schuilhoeken der ziel. 28 Liefde en trouw beschermen den koning, Op
rechtvaardigheid stut hij zijn troon. 29 Het sieraad der jongemannen is hun
kracht, Grijze haren zijn de pronk van de ouderdom. 30 Bloedige striemen
polijsten het hart, Slagen de schuilhoeken der ziel.

21

1 In Jahweh’s hand is het hart van een koning als een beekje; Hij leidt het,
waarheen Hij wil. 2 Al denkt de mens, dat al zijn wegen recht zijn, Het is
Jahweh, die de harten toetst. 3 Rechtvaardigheid beoefenen en billijkheid, Is
Jahweh meer waard dan offers. 4 Een hooghartige blik, een opgeblazen hart,
De aanplant der bozen is zonde 5 De plannen van een ijverig mens brengen
louter voordeel, Maar wie zich overhaast, krijgt enkel gebrek. 6 Wie met
leugens schatten wil verwerven, Jaagt ijdelheid na en de strikken des doods.
7 Bozen worden door hun gewelddaden meegesleept; Want zij weigeren,
recht te doen. 8 Kronkelig is de weg van een bedrieger; Wie eerlijk is, handelt
oprecht. 9 Beter te wonen op de punt van het dak, Dan met een snibbige
vrouw in de echtelijke woning. 10 Een slecht karakter haakt naar kwaad;
Zelfs zijn naaste vindt geen genade in zijn ogen. 11 Straft ge een spotter, dan
wordt de onervarene wijs; Leest men een wijze de les, hij leert er nog uit.
12 De Rechtvaardige let op het huis van den boze, En stort de boosdoeners in
het verderf. 13 Wie zich doof houdt voor de smeekbede van een arme, Zal ook
zelf roepen en geen antwoord krijgen. 14 Toorn wordt door een stille gift ont-
wapend, Hevige gramschap door een geschenk in de buidel. 15 Dat er recht
wordt gedaan, is voor den rechtvaardige een vreugde, Voor de boosdoeners
een ramp. 16 De mens, die afdwaalt van het pad der wijsheid, Mag in de kring
der schimmen uitrusten. 17 Wie van feestvieren houdt, vervalt tot gebrek;
Wie veel wijn en olie verbruikt, wordt niet rijk. 18 De boze is een losprijs
voor den rechtvaardige, Zondaars komen voor de deugdzamen in de plaats.
19 Beter in een woestijn te wonen, Dan bij een snibbige en humeurige vrouw.
20 In de woning van een wijze blijven kostbare schatten, Maar de domoor
jaagt ze erdoor. 21 Wie naar rechtvaardigheid en goedheid streeft, Zal leven
vinden en aanzien. 22 De wijze beklimt een stad van helden, En werpt
het bolwerk neer, waarop zij vertrouwen. 23 Wie let op zijn mond en zijn
tong, Bespaart zich moeilijkheden. 24 “Spotter” noemt men een overmoedig,
vermetel mens, Een die handelt in mateloze trots. 25 Een luiaard komt nog
om door zijn ondeugd, Want zijn handen weigeren te werken. 26 Heel de
dag zit de zondaar te hunkeren, Maar de rechtvaardige deelt rijkelijk uit.
27 Het offer der bozen is iets afschuwelijks; Hoeveel te meer, als hij het brengt
voor een wandaad. 28 Een leugenachtig getuige gaat te gronde; Iemand die

luistert, mag altijd spreken. 29 Wel trekt een boosdoener een brutaal gezicht,
Maar een rechtvaardige doorziet zijn gedrag. 30 Er is geen wijsheid, geen
beraad, Geen verstand tegenover Jahweh. 31 Wel worden paarden getuigd
voor de dag van de strijd, Maar de zege hangt van Jahweh af.

22

1 Een goede naam is meer waard dan een groot vermogen, Bemind te zijn
is beter dan zilver en goud. 2 Rijk en arm ontmoeten elkaar, Jahweh is hun
aller Schepper. 3 De wijze ziet onheil en trekt zich terug; De onnozelen
lopen door, en moeten ervoor boeten. 4 Het loon voor ootmoed en vreze
voor Jahweh Is rijkdom, aanzien en leven. 5 Doornen en strikken liggen
op de weg van den valsaard; Wie zijn leven liefheeft, blijft er ver vandaan.
6 Oefen kinderen in de weg, die ze moeten gaan, Dan wijken ze ook in hun
ouderdom er niet van af. 7 Wie rijk is, heerst over de armen; Wie leent, wordt
de slaaf van wie uitleent. 8 Wie onrecht zaait, zal onheil oogsten; De vrucht
van zijn arbeid gaat te niet. 9 Een vriendelijk mens wordt gezegend, Want
hij deelt met den arme zijn brood. 10 Jaag den spotter weg, en het twisten
houdt op, Er komt een eind aan vechten en schimpen. 11 De zuivere van
harte wordt door Jahweh bemind, De vleier is de vriend van den koning.
12 De ogen van Jahweh houden vol kennis de wacht; Hij verijdelt de woorden
van den zondaar. 13 De luiaard zegt: Buiten loopt een leeuw, Midden op
straat word ik nog verscheurd! 14 Een diepe kuil is de mond van vreemde
vrouwen; Op wien Jahweh vertoornd is, die valt erin. 15 Al zit de dwaasheid
in het hart van een kind geworteld, De tuchtroede haalt ze er uit! 16 Wie
een arme verdrukt, brengt hem voordeel; Wie aan een rijkaard iets geeft,
veroorzaakt gebrek 17 Woorden van wijzen Neig uw oor en luister naar mijn
woorden; Zet uw aandacht erop, om ze te leren kennen. 18 Het is goed, als
ge ze ter harte neemt, En ze allen bestendig op uw lippen hebt. 19 Opdat
ge in Jahweh uw vertrouwen moogt stellen, Maak ik ze heden bekend, ook
aan u! 20 Een dertigtal heb ik er voor u opgeschreven: Ze bevatten goede
raad en ervaring; 21 Ze leren u de waarheid en betrouwbare woorden, Zodat
ge een goed antwoord kunt geven aan hen die u ondervragen 22 Buit een
arme niet uit, omdat hij arm is, Trap in de poort niet op den kleinen man;
23 Want Jahweh zal het voor hen opnemen, En die hèn beroven, van het
leven beroven. 24 Sluit geen vriendschap met een driftkop, Laat u niet in
met een heethoofd; 25 Anders raakt ge vertrouwd met hun wegen, En zet ge
een valstrik voor uzelf. 26 Behoor niet tot hen, die handslag geven, En borg
blijven voor schulden; 27 Als ge niets hebt om te betalen, Haalt men het bed
onder u weg. 28 Raak niet aan de eeuwenoude grenzen, Die uw voorvaderen
hebben getrokken. 29 Ziet ge iemand die handig is met zijn werk, Hij komt
bij koningen in dienst; Het gewone volk hoeft hij niet te dienen!

23

1 Als ge bij den koning aan tafel zit, Let dan enkel op wat voor u staat,
2 En zet een mes op uw keel Als ge een goede eetlust hebt; 3 Wees niet belust
op zijn lekkernijen, Want ze zijn een bedriegelijke spijs. 4 Doe geen moeite,
om rijkdom te verwerven, Zie van uw voornemen af; 5 Zodra ge uw zinnen
daarop zet, Is hij al heen! Want hij maakt zich vleugels, En vliegt als een
arend de lucht in. 6 Ga niet eten bij een vrek, Wees niet belust op zijn

lekkernijen; 7 Want het is iemand, die bij zichzelf zit te rekenen, Die “Eet
en drink” tot u zegt, maar het niet meent. 8 De spijs, die ge gegeten hebt,
spuwt ge weer uit, En uw vriendelijke woorden hebt ge verspild. 9 Spreek
niet ten aanhoren van een dwaas; Hij geeft niets om uw wijze woorden.
10 Verleg de grenzen van weduwen niet En raak niet aan de akker van wezen;
11 Want hun Losser is sterk, Hij neemt het voor hen tegen u op. 12 Neem
een vermaning wel ter harte Open uw oren voor verstandige taal. 13 Ge
moet een knaap geen vermaning sparen, Al slaat ge hem met een stok,
hij gaat er niet van dood; 14 Want als ge hem met een stok hebt geslagen,
Hebt ge hem van de onderwereld gered. 15 Mijn kind, als úw hart wijs is,
Zal ook mijn hart zich verheugen; 16 Mijn ziel zal jubelen, Als uw lippen
juiste dingen zeggen. 17 Laat uw hart niet jaloers zijn op zondaars, Maar
ijveren voor de vrees voor Jahweh, iedere dag; 18 Als ge die bewaart, is er
toekomst, En zal uw verwachting niet worden beschaamd. 19 Mijn zoon,
luister en wees wijs, Breng uw hart op het rechte pad. 20 Doe niet mee
met wijnslempers, Met hen, die zich aan vlees te buiten gaan; 21 Want een
drinker en een veelvraat verarmt, De roes hult iemand in lompen. 22 Luister
naar uw vader, die u heeft verwekt, Minacht uw moeder niet, als ze oud is
geworden. 23 Verwerf u waarheid, en verkoop ze niet, Wijsheid, tucht en
inzicht. 24 Innig verheugt zich de vader van een rechtschapene, Wie een
wijze baarde, beleeft genoegen aan hem: 25 Zo moge uw vader zich over u
verheugen, Zij zich verblijden, die u ter wereld bracht. 26 Mijn zoon, schenk
mij uw hart, Laat uw ogen op mijn wegen letten; 27 Want een deerne is een
diepe kuil, Een vreemde vrouw een nauwe put. 28 Ja, zij ligt op de loer als een
rover, En maakt vele mensen ontrouw. 29 Waar klinkt ach, en waar klinkt
wee; Waar heerst twist, waar nijpen de zorgen? Waar worden zonder reden
wonden geslagen, Waar worden de blikken beneveld? 30 Waar men nog laat
aan de wijn zit, Waar men komt, om de drank te keuren. 31 Zie niet om naar
de wijn, hoe rood hij is, Hoe hij fonkelt in het glas. Wel glijdt hij zachtjes
naar binnen, Vloeiend langs lippen en tanden. 32 Maar ten leste bijt hij als
een slang, Is hij giftig als een adder. 33 Uw ogen zien vreemde dingen, Uw
hart slaat wartaal uit; 34 Ge voelt u als iemand, die dobbert op zee, Als een
matroos bij zware storm: 35 “Ze hebben me geslagen, en ik voelde het niet,
Ze hebben me gebeukt, en ik merkte het niet! Wanneer ben ik weer wakker?
Dan ga ik er nog eens op uit!”

24

1 Wees niet afgunstig op booswichten, Verlang niet naar hun gezelschap;
2 Want wat zij willen is geweld, Wat zij bespreken, is onheil. 3 Door wijsheid
wordt een huis gebouwd, Door inzicht houdt het stand; 4 Door kunde worden
de kamers vol Van allerlei kostbaar en prettig bezit. 5 Een wijze is meer
waard dan een sterke, Een man van ervaring meer dan een krachtmens;
6 Want alleen met overleg wordt een oorlog gevoerd, De zege bevochten
door rijp beraad. 7 Voor een dwaas is de wijsheid te hoog; Daarom doet hij
in de poort zijn mond niet open. 8 Wie op kwaad zint, Wordt een gluiperd
genoemd. 9 De gedachten van een dwaas zijn zondig, Een spotter is voor de
mensen een gruwel. 10 Gedraagt ge u slap, als het u goed gaat, Dan schieten
in moeilijke tijden uw krachten te kort. 11 Red hen, die ter dood worden
gebracht; Bevrijd hen, die naar de plaats van terechtstelling wankelen. 12 Al

zegt ge: “Och, we wisten het niet,” Zou Hij, die de harten peilt, het niet
merken, Hij, die uw leven beschermt, het niet weten, En den mens niet naar
zijn werken vergelden? 13 Mijn zoon, eet honing, want die smaakt goed;
Honingzeem is zoet voor het gehemelte: 14 Zo is ook de kennis goed voor
uw hart, En de wijsheid voor uw ziel. Vindt ge haar, dan is er toekomst, En
wordt uw verwachting niet beschaamd. 15 Booswicht, loer niet op de woning
van den rechtvaardige, Beproef niet, zijn verblijf te vernielen; 16 Want al
valt de rechtvaardige zevenmaal, hij staat weer op, Maar de bozen blijven
liggen in het kwaad. 17 Als uw vijand valt, moet ge u niet verheugen, Als hij
struikelt, u niet verblijden; 18 Want als Jahweh het ziet, mishaagt het Hem,
En wendt Hij zijn gramschap van hem op u af. 19 Erger u niet over hen, die
kwaad doen, Wees niet jaloers op booswichten; 20 Want voor den booswicht
is er geen toekomst, De lamp der bozen gaat uit. 21 Mijn zoon, vrees Jahweh
en den koning, Houd u niet met nieuwlichters op; 22 Want plotseling daagt
hun ongeluk, Wie weet, wat hun einde zal zijn? 23 Ook de volgende spreuken
zijn van wijzen. Partijdigheid in een rechtszaak is nooit goed 24 Wie tot
een schuldige zegt: ge hebt gelijk, De volkeren zullen hem verwensen, De
naties hem vloeken. 25 Maar die hem bestraffen, gaat het goed, Op hen rust
zegen en voorspoed; 26 Een kus op de lippen krijgt hij, Die een rechtvaardige
uitspraak doet. 27 Stel orde op uw werk buitenshuis, Maak, dat het klaar is
op uw akker; Neem dan eerst een vrouw En bouw u een huis. 28 Leg geen
valse getuigenis af tegen uw naaste, Waarom zouden uw lippen bedriegen?
29 Zeg niet: “Zoals hij mij heeft gedaan, zal ik hem doen; Ik zet den man zijn
daden betaald.” 30 Ik kwam eens langs de akker van een luiaard, Langs de
wijngaard van een dwaas; 31 En zie: hij was geheel met onkruid begroeid,
De grond met distels bedekt, En de stenen muur lag in puin. 32 Toen ik dat
zag, nam ik het ter harte; Toen ik dat merkte, heb ik er deze les uit getrokken:
33 Nog even slapen, nog even soezen, Nog even in bed de handen over elkaar;
34 Dan overvalt u de armoe als een zwerver, Het gebrek als een rover.

25

1 Ook de volgende spreuken zijn van Salomon; ze zijn verzameld door
de beambten van Ezekias, den koning van Juda. 2 Het is de glorie van
God, iets verborgen te houden, De glorie der koningen, het uit te zoeken.
3 Zoals de hoogte der hemelen, en de diepte der aarde, Zo is ook het hart der
koningen: ondoorgrondelijk. 4 Worden de slakken uit het zilver verwijderd,
Dan slaagt de kunstenaar in zijn werk; 5 Verjaagt men de bozen uit de tegen-
woordigheid van den koning, Dan staat zijn troon door rechtvaardigheid
sterk. 6 Dring u niet op bij den koning, En ga niet staan op de plaats van
voornamen; 7 Het is beter, dat men tot u zegt: “Neem hier plaats, hogerop,”
Dan dat men u voor een aanzienlijke vernedert. Wat uw ogen hebben
gezien, 8 Moet ge niet terstond voor het gerecht gaan brengen; Wat zult ge
na afloop doen, Als uw naaste u in het ongelijk heeft gesteld? 9 Beslecht uw
eigen zaak met den naaste, Maar maak daarbij het geheim van een derde
niet openbaar; 10 Anders zal hij, die het hoort, u beschimpen, En houdt ge
voor altijd een slechte naam. 11 Gouden vruchten op zilveren schalen: Zijn
woorden, te pas gesproken. 12 Een gouden ring en een sieraad van edel
metaal: Is een wijs vermaner voor een luisterend oor. 13 Als koele sneeuw bij
de hitte van de oogst Is een trouwe bode voor hem, die hem stuurt: Hij fleurt

zijn meester weer op. 14 Wolken en wind, en toch geen regen: Dat is iemand,
die praalt op een gift, waar toch niets van komt. 15 Door lankmoedigheid
laat een vorst zich vermurwen, Milde taal breekt beenderen stuk. 16 Hebt
ge honing gevonden, eet dan niet meer dan ge aan kunt; Anders staat het
u tegen, en geeft ge het over. 17 Kom niet te dikwijls in het huis van uw
naaste; Anders krijgt hij genoeg van u, en gaat hij u haten. 18 Een knots,
een zwaard en een scherpe pijl: Is iemand, die valse getuigenis geeft tegen
zijn naaste. 19 Een slechte tand en een zwikkende voet: Is de steun van
een trouweloze in moeilijke tijden. 20 Als azijn op hoofdzeer Zo werkt het
zingen van liederen op een slecht humeur. 21 Heeft uw vijand honger, geef
hem brood te eten, Heeft hij dorst, laat hem water drinken; 22 Zo stapelt ge
vurige kolen op zijn hoofd, En Jahweh zal het u vergelden. 23 Noordenwind
brengt een stortvloed, Een geniepige tong maakt boze gezichten. 24 Beter te
wonen op de punt van het dak, Dan met een snibbige vrouw in de echtelijke
woning. 25 Een koele dronk voor een dorstige keel: Is goede tijding uit een
ver land. 26 Een bedorven bron, een vervuilde wel: Is een rechtvaardige, die
voor den boze wankelt. 27 Te veel honing eten is niet gezond; Wees daarom
spaarzaam met vleiende woorden. 28 Als een stad met een bres, zonder
muren: Is iemand zonder zelfbeheersing.

26

1 Als sneeuw bij zomer, en regen bij oogst: Zo slecht past eerbetoon bij
een dwaas. 2 Als een vogel, die fladdert, en een zwaluw, die vliegt: Zo is een
onverdiende verwensing; zij treft geen doel. 3 Voor het paard een zweep,
voor den ezel een toom, Voor de rug der dwazen een stok. 4 Antwoord een
dwaas niet naar zijn dwaasheid, Anders mocht ge zelf eens op hem lijken.
5 Antwoord een dwaas naar zijn dwaasheid, Anders denkt hij nog, dat hij
wijs is 6 Men snijdt zich de voeten af en mishandelt zichzelf, Wie een dwaas
een boodschap laat doen. 7 Voor een lamme hebben zijn benen geen nut;
Zo is het met een spreuk in de mond van dwazen. 8 Als iemand, die een
kei bij een edelsteen legt, Is hij, die eerbetoon schenkt aan een dwaas 9 Als
een doornstok in de hand van een dronkaard, Is een spreuk in de mond
van dwazen. 10 Als een schutter, die alle voorbijgangers verwondt, Is hij,
die een dwaas en een dronkaard in dienst neemt. 11 Als een hond, die naar
zijn braaksel terugkeert, Is een dwaas, die zijn dwaasheid herhaalt. 12 Als ge
iemand ziet, die meent dat hij wijs is: Dan is er meer hoop voor een dwaas
dan voor hem. 13 De luiaard zegt: “Er loopt een wild beest op de weg, Er
is een leeuw in de straten!” 14 Zoals een deur draait op haar hengsels, Zo
draait een luiaard zich om in zijn bed. 15 Al heeft een luiaard zijn hand in
de schotel gestoken, Hij is nog te traag, om haar naar de mond te brengen.
16 Een luiaard denkt, dat hij wijzer is Dan zeven mensen, die verstandige
antwoorden geven. 17 Als iemand, die een hond bij zijn staart pakt, Is hij,
die zich bemoeit met een twist, die hem niet raakt. 18 Als iemand, die als
een dolleman Dodelijke fakkels en pijlen wegslingert, 19 Zo is de man, die
zijn naaste bedriegt, En dan zegt: Ik deed het maar voor de grap! 20 Bij
gebrek aan hout gaat het vuur uit; Waar geen lastertong is, bedaart de
twist. 21 Een blaasbalg bij gloeiende kolen, en hout op het vuur: Zo is een
twistziek mens bij het ruziestoken. 22 De woorden van een lastertong zijn als
lekkernijen, Ze glijden af naar het diepst van de maag. 23 Als een aarden pot,

met zilverglazuur overtrokken, Zijn vleiende woorden, als het hart ze niet meent. 24 De vijand veinst met zijn lippen, Maar innerlijk bergt hij bedrog. 25 Al spreekt hij vriendelijk, vertrouw hem niet; Want zeven gruwelen zijn in zijn hart. 26 Al weet iemand zijn haat bedriegelijk te verbergen, Zijn slechtheid komt in de vergadering aan het licht. 27 Wie een kuil graaft, valt er zelf in; Wie een steen voortwentelt, op hem rolt die terug. 28 Een leugentong haat oprechtheid, Een gladde tong verwekt onrust.

27

1 Wil de dag van morgen niet prijzen: Ge weet niet, wat hij u brengt. 2 Laat een ander u prijzen, niet uw eigen mond; Een vreemde, niet uw eigen lippen. 3 Plomp is een steen, en zwaar het zand; Zwaarder dan beide is het humeur van een dwaas. 4 Wreed is de wraak, een stortvloed de toorn; Maar wie houdt het uit voor de jaloezie? 5 Beter een terechtwijzing in het openbaar, Dan liefde, die zich niet uit. 6 Goed bedoeld zijn de wonden, door een vriend geslagen; Verraderlijk de kussen van een vijand. 7 Iemand die genoeg heeft, geeft niet om honing; Als iemand honger heeft, is al het bittere zoet. 8 Als een vogel, die uit het nest fladdert, Zo is een man, die rondzwerft ver van zijn huis. 9 Olie en wierook verheugen het hart; De raad van een vriend verblijdt de ziel. 10 Laat uw eigen vriend en dien van uw vader niet in de steek; Maar betreed niet het huis van uw broeder, als het u slecht gaat, Beter een vriend dichtbij. Dan een broer veraf. 11 Mijn zoon, wees wijs, en verblijd mijn hart; Dan kan ik te woord staan hem, die mij hoont. 12 De wijze ziet onheil en trekt zich terug; De onnozelen lopen door, en moeten ervoor boeten. 13 Ontneem hem zijn kleed, want hij bleef borg voor een ander; Eis pand van hem terwille van een vreemde vrouw. 14 Als iemand zijn naaste op de vroege morgen luidruchtig begroet, Dan wordt het als een vloek beschouwd 15 Een gestadig druppelend lek op een stortregen-dag, En een snibbige vrouw, ze gelijken op elkaar. 16 De noordenwind is een ruwe wind, Toch wordt hij geluksbode genoemd 17 Zoals ijzer ijzer scherpt, Zo scherpt de ene mens den ander. 18 Wie op zijn vijgeboom past, zal zijn vruchten eten; Wie voor zijn meester zorgt, wordt rijk beloond. 19 Zoals het ene gezicht op het andere lijkt, Zo lijkt ook het ene mensenhart op het andere. 20 Dodenrijk en onderwereld krijgen nooit genoeg; De ogen der mensen zijn nimmer bevredigd. 21 Voor het zilver de smeltkroes, de oven voor het goud: De mens wordt beproefd naar zijn goede naam. 22 Al stampt ge den dwaas in een vijzel, Tussen de gerstekorrels met een stamper: Ge krijgt er zijn dwaasheid niet uit. 23 Let goed op, hoe uw schapen eruit zien, En volg uw kudde met aandacht; 24 Want welvaart duurt niet eeuwig, Een schat niet van geslacht op geslacht. 25 Als het hooi binnen is, de nawas verschijnt, En het groen der bergweide wordt ingezameld, 26 Dan verschaffen de lammeren u kleding, De bokken u de prijs van een akker; 27 Dan is er geitenmelk genoeg tot voedsel van u en uw gezin, En levensonderhoud voor uw dienstboden.

28

1 De boze vlucht, ook al wordt hij niet vervolgd; De rechtvaardige voelt zich veilig als een leeuw. 2 De misdaad van tyrannen doet twisten ontstaan; Door een verstandig man worden ze bijgelegd 3 Een man, die rijk is, maar de armen verdrukt, Is een regen, die wegspoelt, geen brood geeft. 4 Die om de wet niet geven, prijzen den boze; Die de wet onderhouden, zijn kwaad

op hem. 5 Slechte mensen verstaan geen recht, Maar die Jahweh zoeken
begrijpen alles. 6 Beter een arme, die onberispelijk wandelt, Dan een rijke,
die verkeerde wegen gaat. 7 Het kind, dat de Wet onderhoudt, is verstandig;
Maar gaat het om met verkwisters, het maakt zijn vader beschaamd. 8 Wie
zijn bezit vermeerdert met rente en toeslag, Spaart het op voor hem, die
goed is voor de armen. 9 Wie weigert, naar de Wet te luisteren, Is een
gruwel, zelfs als hij bidt. 10 Wie brave mensen op het slechte pad brengt,
Valt zelf in zijn eigen kuil. Deugdzamen zullen het goede verwerven 11 Een
rijkaard denkt, dat hij wijs is; Een arme, maar verstandige drommel doorziet
hem. 12 Als de rechtvaardigen juichen, is de welvaart groot; Krijgen bozen
de macht, dan zijn de mensen zoek. 13 Wie zijn zonden verheimelijkt, zal
geen voorspoed hebben; Wie ze belijdt en laat varen, zal vergiffenis krijgen.
14 Gelukkig de mens, die altijd angstvallig is; Wie zijn hart afstompt, valt
in het kwaad. 15 Een brullende leeuw en een roofzuchtige beer: Dat is een
goddeloos heerser over een behoeftig volk. 16 Een kortzichtig vorst maakt
zich aan veel afpersing schuldig; Haat hij oneerlijke winst, dan leeft hij
lang. 17 Een mens, die bezwaard is door bloedschuld, Moet tot het graf een
vluchteling blijven, door niemand geholpen. 18 Wie onberispelijk wandelt,
wordt gered; Wie verkeerde wegen gaat, valt in een kuil. 19 Wie een akker
bebouwt, heeft eten genoeg; Wie zijn tijd verbeuzelt, zit volop in de armoe.
20 Een eerlijk mens wordt rijkelijk gezegend; Wie te spoedig rijk wil worden,
blijft niet ongestraft. 21 Partijdigheid is altijd verkeerd: Voor een stuk
brood kan iemand een misdrijf begaan. 22 Een boosaardig mens wil spoedig
rijk worden, Niet vermoedend, dat het gebrek hem wacht. 23 Wie iemand
vermaant, oogst later dank, Meer dan iemand met een gladde tong. 24 Wie
zijn vader en moeder berooft, en zegt: “Het is niet verkeerd”, Is een gezel
van den misdadiger. 25 Een hebzuchtig mens stookt ruzie; Wie op Jahweh
vertrouwt, heeft het goed. 26 Wie op zichzelf vertrouwt, is een domoor;
Wie in wijsheid wandelt, wordt gered. 27 Wie aan een arme geeft, krijgt
geen gebrek; Wie zijn ogen voor hem sluit, wordt diep vervloekt. 28 Krijgen
bozen de macht, dan bergt zich de mens; Als zij ten onder gaan, worden de
rechtvaardigen talrijk.

29

1 Iemand die hardnekkig blijft, ondanks vermaning, Wordt plotseling
onherstelbaar gebroken. 2 Als rechtvaardigen heersen, verheugt zich het
volk; Als de boze regeert, zuchten de mensen. 3 Een man, die de wijsheid
liefheeft, is een vreugde voor zijn vader; Wie zich ophoudt met deernen,
verkwist zijn vermogen. 4 Door rechtvaardigheid houdt een koning het land
in stand; Wie veel belastingen heft, put het uit. 5 Iemand die zijn naaste
vleit, Spant een strik voor zijn voeten. 6 Op het pad van een booswicht ligt
een valstrik, Maar de rechtvaardige loopt vrolijk voort. 7 De rechtvaardige
houdt rekening met de rechten der armen, De boze echter verstaat geen
reden. 8 Spotters steken een stad in brand, Wijzen bedaren het oproer. 9 Als
een dwaas een rechtszaak heeft met een wijze, Is hij luidruchtig en vrolijk,
maar heeft geen rust. 10 Bloeddorstige mensen haten den deugdzame, De
goeden zijn bezorgd voor zijn leven. 11 De dwaas laat zijn toorn de vrije
loop, De wijze houdt zijn gramschap inl. 12 Als een vorst geloof schenkt aan
leugentaal, Worden al zijn dienaren slecht. 13 Een arme en een geldschieter

ontmoeten elkaar: Jahweh schenkt beiden het licht der ogen. 14 Als een
koning de armen billijk behandelt, Staat zijn troon voor altijd sterk. 15 Een
stok en een vermaning schenken wijsheid; Een kind, dat aan zichzelf is
overgelaten, maakt zijn moeder te schande. 16 Als de bozen regeren,
tiert de misdaad; Als zij vallen, zien de rechtvaardigen met vreugde toe.
17 Tuchtig uw zoon, dan geeft hij u rust, En bezorgt hij u vreugde. 18 Is er
geen openbaring dan verwildert het volk; Gelukkig is het, als het de Wet
onderhoudt! 19 Niet met woorden alleen moet ge een slaaf vermanen; Hij
verstaat ze wel, maar doet er niet naar. 20 Ziet ge iemand, die overijld
spreekt: Voor een dwaas is er meer hoop dan voor hem. 21 Wie zijn slaaf van
jongsaf verwent, Wordt tenslotte met ondank beloond. 22 Een opvliegend
karakter sticht ruzie, Een driftkop misdraagt zich vaak. 23 Hoogmoed brengt
een mens ten val, Ootmoed brengt hem tot eer. 24 Wie met een dief deelt, is
zijn eigen vijand: Omdat hij de vloek hoort, en de zaak toch niet aangeeft
25 Menselijk opzicht spant een strik; Maar wie op Jahweh vertrouwt, is veilig.
26 Velen dingen naar de gunst van den koning, Maar Jahweh geeft ieder wat
hem toekomt. 27 De rechtvaardigen hebben een afschuw van zondaars, De
bozen een afschuw van een eerlijk man. Aanhangsel. Woorden van Agoer.

30

1 Woorden van Agoer, den zoon van Jake, uit Massa De mens spreekt: Ik
heb mij afgemat, o God; Ik heb mij afgemat, o God; ik ben op! 2 Ik ben
de domste van alle mensen, Ik bezit geen mensenverstand; 3 Maar God
heeft mij wijsheid geleerd Nu bezit ik kennis van den Heilige! 4 Wie steeg
ten hemel op, en daalde weer neer; Wie ving de wind in zijn holle hand;
Wie bond het water in zijn mantel; Wie stelde de grenzen der aarde vast?
Hoe is zijn naam, hoe de naam van zijn zoon? Zeg het mij, wanneer ge
het weet. 5 Elk woord van God is vertrouwd; Hij is een schild, voor wie
op Hem bouwen. 6 Voeg aan zijn woorden niets toe, Anders berispt Hij
u, en blijkt ge een leugenaar. 7 Twee dingen wil ik van U vragen, Weiger
mij die niet, eer ik sterf: 8 Onwaarheid en leugentaal, Houd ze verre van
mij! Geef mij armoede noch rijkdom, Maar schenk mij het voedsel, dat ik
nodig heb, 9 Opdat ik U in mijn overvloed niet verloochene En zeggen durf:
“Wie is Jahweh!” Of in mijn armoede niet tot stelen kom, En mij vergrijp
aan de Naam van mijn God. 10 Belaster een knecht niet bij zijn meester;
Anders vloekt hij u, en boet gij ervoor. 11 Wee het geslacht, dat zijn vader
vloekt, En zijn moeder niet eert; 12 Het geslacht, dat zich onschuldig waant,
Maar niet eens is schoongewassen van zijn vuil; 13 Het geslacht dat uit de
hoogte neerziet, En de wenkbrauwen optrekt; 14 Het geslacht, met tanden als
zwaarden En kiezen als messen, Om den arme van de aarde weg te vreten,
En den behoeftige weg van zijn grond. 15 De bloedzuiger heeft twee dochters,
Ze heten: Hap, hap! Drie dingen zijn niet te verzadigen; Vier dingen zeggen
nimmer: genoeg! 16 De onderwereld, De onvruchtbare moederschoot, Het
land, dat water te kort komt, Het vuur, dat nooit “genoeg” zegt. 17 Een oog,
dat met vader spot, En met de gehoorzaamheid aan moeder lacht: De raven
van het dal zullen het uitpikken, De jonge arenden het opvreten. 18 Drie
dingen zijn mij te wonderlijk, Vier dingen begrijp ik niet: 19 De weg van een
arend door de lucht, De weg van een slang over de rots, De weg van een schip
midden door zee, En de weg van een man naar een meisje. 20 Maar dit is de

weg van een overspelige vrouw: Ze eet, veegt zich de mond af, En zegt: Ik
heb geen kwaad gedaan. 21 Onder drie dingen beeft de aarde, Onder vier
dingen houdt ze het niet uit: 22 Onder een slaaf, wanneer hij koning wordt;
Onder een dwaas, als hij genoeg te eten heeft; 23 Onder een oude vrijster, die
nog een man vindt; En onder een slavin, die haar meesteres verdringt 24 Vier
dingen zijn de kleinste op aarde; Toch zijn ze wijzen te slim af! 25 De mieren:
het is een volk zonder kracht, Maar ‘s zomers vergaart het zijn voedsel; 26 De
klipdassen: het zijn zwakke dieren, Maar ze hebben hun hol in de rots; 27 De
sprinkhanen: ze hebben geen koning, Maar hun zwerm trekt ordelijk uit;
28 Een hagedis: ze laat zich met de handen vatten, Maar ze woont in de
paleizen des konings. 29 Drie dingen hebben een statige tred; Vier dingen
hebben een statige gang: 30 Een leeuw, de held onder de dieren, Voor niets
schrikt hij terug; 31 Een haan, die trots voor de kippen uitloopt; Een bok, die
de geiten voorafgaat; Een koning aan het hoofd van zijn troepen. 32 Moogt ge
dwaas zijn of verstandig: Als ge u verheffen wilt, hand op de mond! 33 Want
een druk op melk geeft boter, Een druk op de neus geeft bloed, Een druk op
de gramschap geeft twist!

31

1 Wenken voor Lemoeël, den koning van Massa, die zijn moeder hem gaf.
2 Mijn zoon, wat zal ik u zeggen; Wat, kind van mijn schoot; Wat, kind van
mijn geloften! 3 Verkwist uw geld niet aan vrouwen, Schenk uw hart niet aan
haar, die koningen verderven; 4 Dat past geen koningen, Lemoeël! Het past
geen koningen, wijn te drinken; Vorsten mogen niet verzot zijn op drank.
5 Anders vergeten zij al drinkend de wet, En verdraaien het recht van alle
verdrukten. 6 Geef de drank maar aan hen, die ontredderd zijn, Schenk wijn
aan bedroefden: 7 Al drinkend vergeten ze hun armoe, En denken niet meer
aan hun zorgen. 8 Kom op voor hen, die niets weten te zeggen, Voor het
recht van allen, die verkwijnen; 9 Open uw mond, geef een billijk vonnis,
Verschaf recht aan armen en tobbers. 10 Een flinke vrouw! Men vindt haar
niet licht; Haar waarde is hoger dan die van juwelen! 11 Haar man kan vast
op haar bouwen, Hem ontgaat geen winst. 12 Ze brengt hem voordeel, zolang
hij leeft, Nimmer zal ze hem schaden; 13 Ze haalt wol en linnen in huis, En
verwerkt die met willige handen. 14 Als een handelsschip haalt ze van verre
haar spijs, 15 En als het nog nacht is, staat ze al op, Bereidt ze het eten voor
haar gezin, En wijst haar dienstboden de dagtaak aan. 16 Na rijp beraad
koopt ze een akker, Van wat ze verdiende plant ze een wijngaard; 17 Ze
gordelt haar lenden met kracht, De handen steekt ze uit de mouwen. 18 Ze
onderzoekt, of haar huishouden loopt, Zelfs in de nacht gaat haar lamp niet
uit; 19 Ze slaat de hand aan het spinnewiel, Haar vingers grijpen de klos. 20 Ze
is vrijgevig voor den arme, Den behoeftige stopt ze iets toe; 21 Voor haar gezin
hoeft ze de kou niet te vrezen, Want heel haar gezin heeft een dubbel stel
kleren. 22 Zelf maakt ze haar mantels, Ze gaat in lijnwaad en purper gekleed;
23 Ook haar man valt op in de poorten, Waar hij zetelt met de oudsten van het
land. 24 Ze verkoopt de eigengemaakte gewaden, En levert den handelaar
gordels; 25 Ze is met kracht en voornaamheid bekleed, En kent geen angst
voor de komende dag. 26 Haar mond is vol wijsheid, Een vriendelijke wenk
ligt op haar tong: 27 Zo gaat ze de gangen na van haar gezin, Niet in ledigheid
eet ze haar brood! 28 Haar zonen staan op, en prijzen haar gelukkig, Haar

man ook geeft haar deze lof: 29 “Menige vrouw weert zich dapper, Maar gij
hebt ze allen overtroffen!” 30 Bedriegelijk is de bevalligheid, en broos is de
schoonheid; Maar een vrouw, die Jahweh vreest, blijft geëerd. 31 Laat haar
genieten van wat haar handen wrochtten, In de poorten zullen haar daden
haar prijzen!

Prediker

1 De woorden van den Prediker, den zoon van David, koning in Jerusalem.
2 Ijdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, Ijdelheid der ijdelheden; alles is
ijdel! 3 Wat voor nut heeft de mens van al het zwoegen, Dat hij doet onder
de zon? 4 Het ene geslacht gaat, het andere komt; Alleen de aarde blijft. 5 De
zon gaat op, de zon gaat onder, Zij ijlt naar haar plaats, en komt daar weer
op; 6 Zij gaat naar het zuiden, En keert zich naar het noorden. Rusteloos
wentelend jaagt de wind, Op zijn eigen wentelen keert de wind terug. 7 Alle
stromen lopen naar zee, Maar de zee wordt er niet vol van; Naar de plaats
van hun uitgang keren zij terug, Om opnieuw te vloeien. 8 Al die rusteloos
werkende dingen Vermag de mens niet op te sommen. Het oog wordt nooit
verzadigd van zien, Het oor heeft nooit genoeg van het horen. 9 Wat geweest
is, komt terug; Wat gebeurd is, gebeurt opnieuw; Niets nieuws is er onder
de zon! 10 Is er eens iets, waarvan men zegt: Zie, dat is nieuw, Het was er
reeds lang in de eeuwen vóór ons. 11 Men denkt niet meer aan de mensen
van vroeger; Evenmin blijft een volgend geslacht In herinnering bij hen, die
later komen. 12 Ik, de Prediker, was koning Over Israël, in Jerusalem. 13 Ik
legde mij er op toe, met wijsheid te onderzoeken En na te vorsen alles wat
er gebeurt onder de zon. Deze treurige bezigheid heeft God gegeven Aan
de mensen, om zich er mee af te tobben. 14 Ik zag, wat er gezwoegd wordt
onder de zon: En zie, alles is ijdelheid en jagen naar wind; 15 Het kromme
kan men niet recht maken, En het onvolmaakte niet volmaakt. 16 Ik dacht
bij mijzelf: Zie, ik heb veel groter wijsheid verworven, Dan allen, die vóór
mij over Jerusalem heersten, En mijn hart heeft veel wijsheid en kennis
doorschouwd. 17 Ik heb getracht, wijsheid en kennis Te onderscheiden van
dwaasheid en onverstand; Maar ik heb begrepen, Dat ook dit slechts jagen
naar wind is. 18 Want hoe groter de wijsheid, hoe groter de kwelling; En wie
kennis vermeerdert, vermeerdert de smart.

2

1 Toen dacht ik bij mijzelf: Kom, ik wil het met de vreugde beproeven
En het goede genieten; Maar zie, ook dat was ijdelheid. 2 Van het lachen
zei ik: Dwaas, En van de vreugde: Wat heeft het voor nut. 3 Ik vatte het
plan op, mijn lichaam met wijn te verkwikken, Maar tevens mijn hart te
laten leiden door de wijsheid, En zo de dwaasheid te zoeken, Totdat ik zou
weten, wat goed is voor de mensen, Om het heel hun leven te doen onder de
zon. 4 Grote werken bracht ik tot stand: Ik bouwde mij huizen, plantte mij
wijngaarden; 5 Ik legde mij tuinen en lusthoven aan, En plantte daar allerlei
vruchtbomen in. 6 Ik liet mij watervijvers graven, Om er een woud van jonge
bomen mee te besproeien. 7 Ik kocht slaven en slavinnen, En lijfeigenen
behoorden mij toe. Ook bezat ik veel meer runderen en schapen, Dan allen,
die vóór mij in Jerusalem waren. 8 Ik stapelde zilver op en goud, Schatten van
koningen en wingewesten; Ik schafte zangers aan en zangeressen, En vele
vrouwen, het genot der mensen. 9 Zo werd ik groter en rijker, dan allen vóór
mij in Jerusalem, Behalve nog, dat ik mijn wijsheid behield. 10 Nooit heb ik
mijn ogen geweigerd, wat zij verlangden; Ik ontzegde mijn hart geen enkele
vreugd. Mijn hart kon genieten van al mijn zwoegen; Maar dat was ook àl,
wat ik had van mijn werken. 11 Want toen ik al het werk van mijn handen

beschouwde, En al het zwoegen, dat ik met moeite volbracht had, Zag ik,
hoe het alles ijdelheid was en jagen naar wind; Men heeft er geen blijvend
gewin van onder de zon. 12 Zo ging ik de wijsheid vergelijken Met dwaasheid
en onverstand. Wat zal de opvolger van den koning gaan doen Met alles,
wat deze vroeger gemaakt heeft? 13 Wel begreep ik, dat wijsheid voordeel
heeft boven dwaasheid, Zoals licht boven duisternis gaat: 14 De wijze heeft
ogen in zijn hoofd, De dwaas echter tast in het duister. Maar ik bevond van
de andere kant, Dat hetzelfde lot hen beiden treft. 15 Daarom dacht ik bij
mijzelf: Als het lot van den dwaas ook mij treft, Wat baat mij dan al mijn
wijsheid? En ik zeide bij mijzelf: Ook dat is ijdel. 16 Want de wijze blijft
evenmin in herinnering als de dwaas, Op de duur raakt in de toekomst alles
vergeten; Moet immers de wijze niet sterven juist als de dwaas? 17 Daarom
kreeg ik een afkeer van het leven; Ja, al wat er verricht wordt onder de zon,
begon mij te walgen; Want het is allemaal ijdel en jagen naar wind. 18 Zo
kreeg ik een afkeer van al het werk, Dat ik met moeite tot stand bracht onder
de zon. Ik moet het toch achterlaten aan hem, die mij opvolgt; 19 Wie weet,
of het een wijze zal zijn of een dwaas! Toch zal hij heer en meester zijn van
alles, Wat ik met moeite en wijsheid tot stand bracht onder de zon. Ook dat
is ijdelheid. 20 Ja, ik gaf mijn hart aan vertwijfeling over Om al de moeite,
die ik mij getroostte onder de zon. 21 Want wie met wijsheid, verstand en
beleid heeft gewerkt, Moet het achterlaten aan hem, die er geen moeite voor
deed. Ook dat is ijdelheid en een grote ramp. 22 Wat heeft dan de mens van
zijn zwoegen en jagen, Waarmee hij zich afslooft onder de zon? 23 Want al
zijn dagen zijn smart, En louter kwelling is al wat hij doet; Zelfs ‘s nachts
komt zijn hart niet tot rust. Ook dat is ijdelheid. 24 Niets is er dus beter voor
den mens dan eten en drinken, En zelf genieten van zijn werk. Want ik heb
begrepen, dat dit uit Gods hand komt: 25 Wie toch kan eten, wie kan genieten
buiten Hem om? 26 Want aan den mens, die Hem welgevallig is, Schenkt Hij
wijsheid, kennis en vreugde; Maar den zondaar laat Hij moeizaam vergaren
en ophopen, Om het te geven aan hem, die aan Gods oog behaagt. Ook dat is
ijdelheid en jagen naar wind!

3

1 Alles heeft zijn uur; Voor al wat er onder de hemel gebeurt, is er een vaste
tijd: 2 Een tijd van baren, en een tijd van sterven; Een tijd van planten, en een
tijd van ontwortelen; 3 Een tijd van moorden, en een tijd van genezen; Een
tijd van afbreken, en een tijd van opbouwen; 4 Een tijd van schreien, en een
tijd van lachen; Een tijd van rouwen, en een tijd van dansen. 5 Een tijd van
stenen wegwerpen, een tijd van stenen rapen; Een tijd van omhelzen, en een
tijd van gescheiden zijn; 6 Een tijd van zoeken, en een tijd van verliezen; Een
tijd van bewaren, en een tijd van verspillen; 7 Een tijd van scheuren, en een
tijd van naaien; Een tijd van zwijgen, en een tijd van spreken; 8 Een tijd van
beminnen, en een tijd van haten; Een tijd van oorlog, en een tijd van vrede.
9 Wat heeft de zwoeger dan nog voor nut Van de moeite, die hij zich getroost?
10 Ik begreep, hoe God aan de mensen hun taak heeft gegeven, Om er zich
mee af te tobben. 11 Al wat Hij maakte, is goed op zijn tijd; En al heeft Hij
ook de eeuwigheid gelegd in het hart van den mens, Toch kan de mens de
daden van God Niet van het begin tot het einde doorgronden. 12 Zo begreep
ik, dat er niets beter is voor den mens, Dan zich verheugen en zich te goed
doen in het leven. 13 Want als iemand kan eten en drinken En van al zijn

zwoegen genieten, Dan is dat een gave van God! 14 Ik begreep, dat al wat God
doet, voor altijd blijft; Daar kan men niets aan toevoegen of van afdoen: God
maakt het zo, dat men Hem vreest. 15 Wat thans bestaat, was er reeds lang;
En wat er zijn zal, bestond al vroeger; Want God zoekt wat voorbij is, telkens
weer op. 16 Ook zag ik onder de zon, Dat het onrecht zetelt op de plaats van
het recht, En de boze op de plaats van den vrome. 17 Maar ik dacht bij mijzelf:
Eens zal God den vrome en den boze richten; Want ieder ding en ieder werk
heeft bij Hem zijn tijd. 18 Maar als ik mijn gedachten over de mensen liet
gaan, Zag ik, dat zij wel door God zijn geschapen, Maar feitelijk gelijk zijn
aan het dier; 19 Want mens en dier hebben hetzelfde lot. De één moet sterven
even goed als de ander; Want beiden hebben zij dezelfde adem. De mens
heeft niets vóór boven het dier; Waarachtig, alles is ijdelheid! 20 Zij gaan
beiden naar dezelfde plaats; Beiden kwamen zij voort uit stof, En beiden
keren zij terug tot stof. 21 Wie weet of 's mensen levensadem opstijgt naar
boven, En die van het dier naar beneden gaat in de grond? 22 Zo begreep ik,
dat er niets beter is voor den mens, Dan te genieten van zijn werken; want
dat komt hem toe. Wie toch kan hem zekerheid geven Van wat de toekomst
hem brengt?

4

1 Dan weer beschouwde ik alle verdrukkingen, Die er onder de zon
voorkomen: Ik zag de tranen der verdrukten, en niemand gaf troost; De
onderdrukkers pleegden geweld, en niemand bood hulp. 2 Daarom prees
ik de doden gelukkig, reeds lang ontslapen, Boven hen, die nog in leven zijn;
3 En gelukkiger nog dan hen beiden Degenen, die nog niet hebben bestaan.
Want zij zagen nog niet het boze gedoe, Dat er plaats heeft onder de zon.
4 Verder zag ik van alle moeite en inspanning, Dat ze worden aangewend
uit naijver jegens elkander; Ook dat is ijdelheid en jagen naar wind. 5 Wel
is het een dwaas, die de hand in de schoot legt En zijn eigen vlees verteert;
6 Maar toch is een handvol rust meer waard, Dan beide handen vol tobben
en jagen naar wind. 7 Nog zag ik een andere dwaasheid onder de zon: 8 Al
staat iemand geheel alleen, En heeft hij geen kinderen of verwanten. Toch
komt er aan zijn zwoegen geen einde, En zijn oog heeft nooit rijkdom genoeg.
Voor wien dan sloof ik mij uit, En ontzeg ik mij alle genot? Ook dit is dwaas
en een ellendig bestaan. 9 Met tweeën is beter dan alleen; Dat geeft beiden
een groot voordeel bij het werk. 10 Want als de één komt te vallen, Helpt
de ander hem op. Maar wee den eenling, als hij valt; Want hij heeft geen
makker, die hem opbeurt. 11 Zo ook, slapen er twee bij elkander. Dan hebben
beiden het warm. Maar hoe krijgt de eenling het warm? 12 En wanneer men
den één overvalt, Bieden zij samen weerstand: Een drievoudig snoer breekt
niet licht. 13 Beter een verstandige jongeman, al is hij ook arm. Dan een
oude en onverstandige koning, Die niet meer naar raad weet te luisteren:
14 Al komt de eerste uit de gevangenis op de troon, En is hij arm geboren in
zijn eigen rijk. 15 Ik zag, hoe alle levenden, Die er rondliepen onder de zon,
De zijde kozen van den eerste, den jonge, Die de plaats wilde innemen van
den ander; 16 Ontelbaar was de menigte, Die zich bij hem aansloot. Toch zal
het nageslacht geen vreugd aan hem beleven; Ook dat is ijdel en jagen naar
wind.

5

1 Let op uw wandel, Als ge opgaat naar Gods huis. Want wie daarheen

gaat, om te luisteren, Doet beter dan de dwazen, die wel offeren, Maar niet
weten, wanneer zij kwaad doen. 2 Wees niet gauw met uw mond, En laat
uw hart geen overijlde woorden uiten voor God; Want God is in de hemel,
gij hier op aarde. Wees dus spaarzaam met uw woorden; 3 Want zoals
dromen uit veel beslommeringen ontstaan, Zo komt er van veel spreken
onverstandige taal. 4 Wanneer gij aan God iets belooft, Stel dan de vervulling
niet uit; Want lichtzinnigen behagen Hem niet. Volbreng dus wat gij belooft;
5 Beter is het niet te beloven, Dan uw belofte niet te volbrengen. 6 Laat uw
mond geen schuld op u werpen, Door voor Gods afgezant te zeggen: Het was
onbewust. Waarom zou God om uw woord in toorn ontsteken, En het werk
uwer handen vernielen? 7 Want zoals er in veel dromen dwaasheid schuilt,
Zo ook in veelheid van woorden. Vrees daarentegen God. 8 Wanneer de
arme verdrukt wordt, En recht en wet worden verkracht: Zo ge dat ziet in
het land, Verwonder u hierover dan niet. Want de ene beambte helpt den
ander, En de hogere helpt hen beiden; 9 Het enige voordeel, dat het land eruit
trekt, Is, dat de koning door zijn land wordt gediend. 10 Wie het geld bemint,
heeft nooit genoeg; En wie aan rijkdom hangt, heeft er geen voordeel van:
Ook dit is ijdelheid. 11 Waar rijkdom is, zijn vele klaplopers; De bezitter zelf
heeft er geen genot van Dan wat lust van de ogen. 12 Zoet is de rust van
den werkman, Of hij weinig of veel te eten heeft; Maar de overvloed van
den rijke Stoort hem nog in de slaap. 13 Een droevig kwaad zag ik onder de
zon: Rijkdom door den bezitter bewaard tot eigen ongeluk. 14 Die rijkdom
gaat verloren door tegenspoed; En de kinderen, die hij verwekte, bezitten
niets meer. 15 Zoals hij voortkwam uit de schoot van zijn moeder, Zo gaat hij
heen, naakt als hij kwam; Niets neemt hij mee van zijn zwoegen: 16 Ook dit
is een droevig kwaad. Juist zoals men komt, gaat men heen. Wat voor nut
heeft het dan, dat men zich aftobt voor wind? 17 Enkel dat men zijn dagen
in duisternis doorbrengt, In veel kommer, verdriet en ontstemming. 18 Zie,
zo leerde ik begrijpen, Dat het goed is te eten en te drinken, En te genieten
van het werk, Waarmee men zich aftobt onder de zon, Al de levensdagen, die
God iemand geeft: Want dit komt hem toe. 19 Geeft God iemand rijkdom en
schatten, Stelt Hij hem in staat ervan te gebruiken, Zijn deel ervan te nemen,
van zijn arbeid te genieten: Dan is ook dit een gave Gods. 20 Dan denkt hij niet
veel aan de kortheid des levens, Omdat God zijn hart met vreugde vervult.

6

1 Nog een ander kwaad zag ik onder de zon, Dat loodzwaar drukt op den
mens! 2 God geeft iemand rijkdom, schatten en eer, Zodat er niets aan zijn
verlangens ontbreekt; Doch God staat hem niet toe, er gebruik van te maken,
Maar een vreemde bedient zich er van: Dat is ijdel, een smartelijk lijden. 3 Al
had iemand honderd kinderen, Bereikte hij ook een zeer hoge leeftijd, En
waren zijn dagen nog zo talrijk: Maar hij was van geluk niet verzadigd En
geen begrafenis viel hem ten deel: Ik zou een misgeboorte gelukkiger achten
dan hem. 4 Want zo iets komt vluchtig, gaat in duisternis heen, Zijn naam
blijft in het donker verscholen; 5 Het heeft geen licht gezien, geen kennis
bezeten, Maar rust heeft het meer dan de ander. 6 Al leefde hij tweeduizend
jaar, maar zonder geluk: Gaan beiden niet naar dezelfde plaats? 7 Al het
zwoegen van den mens geldt zijn mond; Toch wordt zijn begeerte er niet
door verzadigd. 8 Wat heeft dan de wijze vóór op den dwaas; Wat de arme,
al verstaat hij de kunst om te leven? 9 Beter is wat de ogen zien, dan het

smachten der begeerte; Ook dat is ijdel en jagen naar wind. 10 Al wat bestaat,
werd al lang met name genoemd; Het is bepaald, dat het maar een mens is,
Die niet in gericht kan treden Met Hem, die groter is dan hijzelf. 11 Ja, veel er
over spreken vermeerdert nog de dwaasheid; Wat zou het den mens kunnen
baten? 12 Wie zal den mens kunnen zeggen, Wat goed voor hem is in het
leven, In het gering getal van zijn dagen, Die als een schaduw voorbijgaan.
Wie zal den mens kunnen zeggen, Wat er na hem gebeurt onder de zon.

7

1 Een goede naam gaat de fijnste olie te boven, De sterfdag de dag der
geboorte. 2 Beter gaat men naar een huis, waar men rouwt, Dan naar een
huis, waar feest wordt gevierd. Want dat is het einde van iederen mens;
Iedere levende neme het ter harte. 3 Beter te treuren dan te lachen; Want
een bedrukt gelaat wekt medelijden. 4 Het hart der wijzen is in het huis,
waar men rouwt, Het hart der dwazen in het huis van de vreugd. 5 Beter
te luisteren naar de berisping der wijzen, Dan te horen naar het lied van
de dwazen. 6 Want zoals het knetteren der doornen onder de ketel, Zo is
het lachen der dwazen; beide zijn ijdel. 7 Verdrukking maakt van den wijze
een dwaas, En geschenken bederven het hart. 8 Beter het einde van iets
dan het begin; Beter lankmoedig van hart dan hoogmoedig. 9 Word niet
spoedig vergramd in uw geest, Want gramschap huist in de boezem der
dwazen. 10 Vraag niet, waarom vroeger de tijden beter waren dan nu; Want
niet uit wijsheid vraagt ge zo iets. 11 Wijsheid staat in waarde gelijk met
een erfenis, Een groot goed is het voor hen, die het zonlicht aanschouwen;
12 Want wijsheid beschermt, en rijkdom beschermt, Maar de kennis der
wijsheid geeft bovendien leven aan wie haar bezit. 13 Geef acht op het
werk van God; Want wie kan recht buigen, wat Hij krom heeft gemaakt?
14 Als het dus goed gaat, wees dan blij; Gaat het slecht, wil dan bedenken:
Zowel het een als het ander heeft God gemaakt, Opdat de mens niet op de
toekomst rekent. 15 Beide heb ik gezien in mijn vluchtig leven: Soms komt
een rechtvaardige om, ondanks zijn deugd, En de boze leeft lang, ondanks
zijn zonde. 16 Overdrijf dus uw braafheid niet, en wees niet te wijs; Waarom
zoudt gij teleurgesteld worden? 17 Maar leef er ook niet op los, en wees geen
dwaas; Waarom zoudt gij sterven vóór uw tijd? 18 Beter is, dat ge het ene
vasthoudt, En het andere niet laat varen; Want wie God vreest, zal beide
volbrengen. 19 De wijsheid helpt den wijze meer, Dan tien prinsen in de
stad; 20 Maar niemand is er op aarde zo braaf, Dat hij steeds goed doet en
nooit kwaad. 21 Let ook niet op alles, wat er gezegd wordt, Opdat ge uw
knecht u niet hoort vervloeken. 22 Ge zijt toch uzelf wel bewust, Dat ook
gij vaak anderen hebt vervloekt. 23 Dat alles heb ik met wijsheid doorzocht;
Maar hoe meer ik naar de wijsheid streefde, Hoe verder zij van mij week.
24 Al wat er gebeurt, is zo ongenaakbaar en diep, Zo diepzinnig; wie kan het
doorgronden? 25 En toch heb ik mij er op toegelegd, Om kennis en doorzicht
te verwerven, Om wijsheid te bekomen en inzicht, Om te begrijpen, dat de
zonde een dwaasheid is, En wangedrag een zotheid moet zijn. 26 En ik vond,
dat de vrouw bitterder is dan de dood, Want zij is een valstrik; Haar hart
is een net, haar handen zijn boeien. Wie Gode behaagt, ontsnapt er aan;
Maar de zondaar wordt er door gevangen. 27 Zie, zegt de Prediker, dit heb ik
gevonden: (Alles heb ik beproefd, om een verklaring te vinden, 28 Maar mijn
ziel zoekt nog altijd vergeefs;) Eén man vond ik op duizend; Maar een vrouw

heb ik er niet onder gevonden. 29 Alleen dit heb ik gevonden: God heeft de
mensen rechtschapen gemaakt, Maar zelf zoeken zij allerlei slechtheid.

8

1 Wie is er aan den wijze gelijk; Wie kent de verklaring der dingen? ‘s
Mensen wijsheid doet zijn aangezicht stralen, En verandert de stuursheid
van zijn gelaat. 2 Neem het bevel van den koning in acht, Om de aan God
gezworen eed; 3 Val niet roekeloos van hem af, En laat u niet in met gevaarlijke
zaken. Want de koning doet, wat hij wil; Zijn woord is oppermachtig;
4 Wie kan hem zeggen: wat doet gij? 5 Wie de wet onderhoudt, zal geen
kwaad ondervinden. Een verstandig mens denkt aan de tijd van het oordeel;
6 Want de tijd van het oordeel breekt voor iedereen aan. Maar de boosheid
legt een benauwende druk op den mens; 7 Want hij weet niet, wat hem nog
wacht, En niemand kan hem zeggen, wanneer het zal komen. 8 Geen mens
is meester van zijn leven, Niemand heeft de levensgeest in zijn macht; Hij
is geen heer over de dag van zijn dood. Niemand wordt vrijgesteld van
die strijd, En zeker wordt niemand gered door zijn slechtheid. 9 Dit alles
heb ik gezien, Toen ik aandacht schonk aan alles, Wat er onder de zon
gebeurt. Soms gebruikt de mens zijn macht tot nadeel van anderen. 10 Zo
zag ik, dat goddelozen een begrafenis kregen, Terwijl zij, die goed hadden
gehandeld, Ver van de heilige plaats moesten wegtrekken, En in de stad
werden vergeten. Ook dat is ijdelheid! 11 Omdat de straf niet onmiddellijk
op de zonde volgt, Daarom zint het hart van den mens op kwaad. 12 Maar
al blijft soms de zondaar lange tijd leven, Ofschoon hij honderdmaal kwaad
doet: Toch weet ik zeker, dat het hùn goed gaat, Die Gods aanschijn vrezen.
13 Maar den zondaar gaat het niet goed; Zijn dagen worden vluchtig als een
schaduw, Omdat hij Gods aanschijn niet vreest. 14 Toch doet zich op aarde
deze ijdelheid voor: Soms gaat het de braven naar de werken der bozen,
En de zondaars soms naar de werken der braven. En ik dacht: ook dat is
ijdelheid. 15 Daarom prees ik de vreugde; Want er is voor den mens geen
ander geluk onder de zon, Dan te eten en te drinken en zich te verheugen.
Moge dit bij zijn zwoegen hem steeds vergezellen Alle levensdagen, die God
hem geeft onder de zon. 16 Toen ik mij beijverde, wijsheid te verwerven, En
de moeite bezag, die de mens zich op aarde getroost, En hoe dag en nacht
zijn ogen geen slaap zien: 17 Toen begreep ik, dat het enkel Gods werk is, En
dat de mens geen verklaring kan vinden Van wat er plaats grijpt onder de
zon. Daarom tobt de mens zich af met zoeken, Maar hij zal het niet vinden;
En al meent de wijze het ook te verstaan, Hij kan het niet vatten.

9

1 Dit alles heb ik wèl overwogen, Dit alles doorvorst: Dat wijzen en dwazen
met al hun werk In de hand zijn van God. Geen mens weet, of hem liefde
wacht of haat; Alles wat voor hem ligt, is ijdel. 2 Ja, allen treft hetzelfde lot:
Rechtvaardige of zondaar, goede of kwade; Rein en onrein, of men offers
brengt of niet; Braaf en slecht, of men zweert of de eed vermijdt. 3 Dit is juist
de ramp bij al wat er onder de zon geschiedt, Dat hetzelfde lot hen allen treft.
Daarom is het hart der mensen vol slechtheid, En hun gemoed lichtzinnig,
zolang zij leven; Dan volgt de dood. 4 Toch is er hoop, zolang men tot de
levenden hoort; Daarom beter een levende hond dan een dode leeuw. 5 De
levenden weten tenminste nog, dat zij eens zullen sterven, Maar de doden
weten helemaal niets. Voor hen bestaat er geen loon, Want hun aandenken

wordt vergeten; 6 Ook hun liefde, haat en afgunst zijn reeds lang voorbij. Zij
hebben voor eeuwig geen deel meer Aan al wat er onder de zon geschiedt.
7 Welaan dan, eet uw brood in vreugde, Drink met opgeruimd hart uw wijn,
Wanneer God in uw werk behagen vindt. 8 Laat uw klederen altijd wit zijn,
En de balsem nooit op uw hoofd ontbreken; 9 Geniet van het leven met de
vrouw, die gij liefhebt, Al de dagen van uw ijdel bestaan, die Hij u geeft onder
de zon. Want dat komt u toe van het leven Voor de moeite, die gij u getroost
onder de zon. 10 Doe al wat uw hand in staat is te doen; Want geen werken
of peinzen, Geen kennis of wijsheid is er meer In de onderwereld, waarheen
ge gaat. Zevende reeks. Ijdel is het talent. 11 Ook dit nog zag ik onder de zon:
Evenmin als de wedloop gewonnen wordt door de vlugsten, Of de oorlog
door de sterksten, Evenmin ontvangen de wijzen hun brood, De geleerden
rijkdom, Of vinden de schranderen gunst. Want alles hangt af van tijd en
toeval; 12 De mens weet zelfs niet wanneer. Zoals de vis wordt gevangen in
de noodlottige fuik, En de vogel gestrikt met het net, Zo wordt de mens door
het ongeluk getroffen, Als het onverhoeds hem overvalt. 13 Ook dit nog zag
ik van de wijsheid onder de zon, En het drukte me zwaar: 14 Er was eens
een kleine stad met slechts weinig mannen; Een machtig koning rukte tegen
haar op, Sloot ze in, en richtte grote verschansingen op. 15 Maar er was daar
een arme, schrandere man, En deze redde de stad door zijn wijsheid. Toch
denkt er geen mens meer aan dien arme. 16 Toen dacht ik: Ofschoon wijsheid
meer waard is dan kracht, Wordt toch de wijsheid van een arme versmaad,
En naar zijn woorden wordt niet geluisterd. 17 Woorden van wijzen, met
kalmte aanhoord, Zijn beter dan geschreeuw van een veldheer tot dwazen.
18 Wijsheid is meer waard dan wapentuig; Want een enkele domheid bederft
veel goeds.

10

1 Dode vliegen verpesten welriekende balsem; Zo verliest de edelste
wijsheid door een weinig dwaasheid haar roem. 2 Het hart van den wijze zit
rechts, Het hart van den dwaze zit links. 3 Welke weg de dwaas ook gaat, zijn
verstand schiet te kort; Maar van iedereen zegt hij: Wat een dwaas! 4 Als de
toorn van een vorst u bedreigt, Loop dan niet weg van uw post; Want kalmte
brengt grote opwinding tot bedaren. 5 Nog een ander kwaad zag ik onder
de zon: Vergissingen door vorsten begaan. 6 De dwaas wordt op hoge posten
geplaatst, En vele aanzienlijken blijven ten achter; 7 Dienstknechten zag ik te
paard, En prinsen gingen als slaven te voet. 8 Wie een kuil graaft, valt er zelf
in; Wie een muur doorbreekt, wordt door een slang gebeten. 9 Wie stenen
draagt, bezeert zich er aan; Wie hout klooft, loopt gevaar, zich te wonden.
10 Is het ijzer stomp geworden, En slijpt men de snede niet, Dan moet men
zijn krachten verdubbelen; Zo biedt de wijsheid een voordeel. 11 En als de
slang bijt, omdat ze niet wordt bezworen, Heeft de slangenbezweerder geen
nut van zijn kunde. 12 Aangenaam zijn woorden uit de mond van een wijze;
Maar de lippen van een dwaas brengen hem verderf. 13 Reeds het begin
van zijn woorden is dwaasheid, En het einde ervan barre onzin; 14 Want
de dwaas verspilt vele woorden. Niemand weet, wat de toekomst brengt;
Want wie kan hem zeggen, wat er later komt? 15 De domme slooft zich
af bij zijn werk, Omdat hij niet eens de weg naar de stad kent. 16 Wee u,
land, als uw koning een kind is, En uw prinsen in de morgenstond slempen.
17 Heil u, land, als uw koning een edelman is, En uw prinsen op tijd maaltijd

houden, Stevig, maar zonder zich te bedrinken. 18 Bij luiheid verzakken de
balken, En het huis wordt lek door traagheid van handen. 19 Om te genieten
legt men maaltijden aan, En wijn vervrolijkt het leven; Voor geld is alles te
krijgen. 20 Vloek den koning zelfs niet op uw sponde, En scheld zelfs in uw
slaapvertrek niet op den rijke; Want de vogels in de lucht kraaien het rond,
En de fladderaars brengen het uit.

11

1 Werp uw brood op het water; Want op de lange duur vindt ge het
terug. 2 Deel uw vermogen in zeven of acht delen; Want gij weet niet, welke
rampen u op de wereld nog wachten. 3 Als de wolken vol zijn, Storten zij
regen op aarde; En als een boom valt, naar het zuiden of noorden, Blijft
hij liggen op de plaats, waar hij valt. 4 Wie maar steeds op de wind let,
Begint nooit te zaaien; En wie voortdurend naar de lucht kijkt, Zal nimmer
maaien. 5 Evenmin als ge weet, hoe er leven komt In het gebeente in de
moederschoot, Evenmin kunt ge de werken kennen van God, Die alles tot
stand brengt. 6 Begin ‘s morgens al met zaaien, En gun geen rust aan uw
hand tot de avond. Want ge weet niet, of het een of het ander zal slagen;
Misschien ook vallen beide goed uit. 7 Maar het licht is aangenaam, En het
doet de ogen goed, de zon te zien. 8 Laat dus de mens zich altijd verheugen,
Hoe lang hij ook leeft; Hij bedenke, dat de dagen der duisternis Nog talrijk
genoeg zullen zijn. Alles, wat komt, is ijdel. 9 Geniet dus, jongeling, van uw
jeugd, Uw hart zij vrolijk in uw jonge jaren; Volg de lusten van uw hart En de
begeerten van uw ogen. Maar bedenk daarbij, dat over dit alles God u eens
verantwoording vraagt. 10 Drijf de zorg uit uw hart, houd het leed van uw
lijf; Want vluchtig is de jeugd als de morgenstond.

12

1 Denk aan uw Schepper in de dagen van uw jeugd, Eer de kwade dagen
komen, En de jaren, waarvan gij zegt: Zij bevallen mij niet. 2 Eer verduisterd
worden De zon en het licht, De maan en de sterren; En de één bui op
de andere volgt. 3 Eer de bewakers van het huis beginnen te beven, De
gespierde mannen verkrommen; Zij, die malen, gaan staken, omdat hun
getal is verminderd, Zij, die door de vensters schouwen, versuffen. 4 Eer
de vleugels van de straatdeur zich sluiten, En het geknars van de molen
verzwakt, Het geluid van de vogel vermindert, En alle zangen verstommen.
5 Eer men opziet tegen iedere hoogte, En men bang is op straat; De amandel
niet meer smaakt, de sprinkhaan te zwaar ligt, En het kapperkruid niet meer
bekomt. Eer men op weg is naar zijn eeuwige woning, En de klagers al
rondgaan op straat; 6 De zilveren snoer wordt verbroken, En de gouden lamp
naar beneden komt. Eer de kruik bij de bron wordt stuk gebroken, En het rad
kapot slaat boven de put; 7 Het stof naar de aarde gaat, waar het vandaan
kwam, En de levensgeest terugkeert naar God, die hem gaf. 8 Ijdelheid der
ijdelheden, zegt de Prediker, Alles is ijdel! 9 De Prediker was niet alleen een
wijs man voor zichzelf, Hij leerde ook wijsheid aan zijn volk; Veel spreuken
heeft hij gewikt, overdacht en gedicht. 10 De Prediker wist puntige gezegden
te vinden, En rake spreuken op schrift te stellen. 11 Want als prikkels zijn
de woorden der wijzen, Als krammen in de muur, waaraan men alles kan
ophangen; Door één en denzelfden Leidsman zijn zij gegeven! 12 Tenslotte,
mijn zoon, wees voorzichtig: Men kan boeken schrijven zonder eind, Maar

veel studeren vermoeit het vlees. 13 Alles wel overwogen, is dit de conclusie:
Vrees God en onderhoud zijn geboden; Want dat is eerst de hele mens. 14 Van
ieder werk, al is het nog zo verborgen, Zal God oordelen, of het goed was of
kwaad!

Hooglied

1 Het hooglied van Salomon. 2 Drenk mij met de kussen van uw mond;
Want uw liefde is zoeter dan wijn. 3 Heerlijk is de geur van uw balsem, Uw
naam is het kostbaarst aroom. Daarom hebben de meisjes u lief. 4 Neem
mij mede, laat ons vluchten; Want de koning heeft mij in zijn vertrekken
gebracht! Wij willen juichen, in u ons verblijden, Uw liefde roemen, hoger
dan wijn, Terecht beminnen zij u! 5 Wel ben ik donker, Maar toch nog
schoon, Jerusalems dochters: Als de tenten van Kedar, De paviljoenen van
Sjalma. 6 Let er niet op, dat ik zwart ben, En van de zon ben verbrand; Want
de zonen van mijn moeder waren boos op mij, En lieten mij de wijngaarden
bewaken....Maar mijn eigen wijngaard bewaakte ik niet! 7 Bericht mij
toch, mijn zielsbeminde, Waar ge uw kudde laat weiden, Waar ge ze in de
middag laat rusten? Want waarom zou ik gaan zwerven Bij de kudden
uwer vrienden? 8 Als ge het niet weet, Schoonste der vrouwen, Volg dan
het spoor van de kudde, En hoed uw geiten Bij de tenten der herders. 9 Met
het span van Farao's wagens Vergelijk ik u, liefste; 10 Hoe bekoorlijk uw
wangen tussen de hangers, Uw hals in de snoeren. 11 Gouden hangers laten
we u maken, Met plaatjes van zilver. 12 Zolang de koning in zijn harem
verbleef, Straalde mijn nardus haar geur. 13 Want mijn beminde is mij een
bundeltje mirre, Dat op mijn boezem blijft rusten; 14 Mijn beminde is mij
een cyper-tros, Van Engédi's gaarden. 15 Wat zijt ge verrukkelijk, mijn liefste,
Uw ogen zijn duiven. 16 Wat zijt ge verrukkelijk schoon, mijn beminde Ons
rustbed is in het groen! 17 De binten van ons paleis zijn ceders, Onze wanden
cypressen.

2

1 Maar ik ben een crocus van Sjaron, Een lelie der dalen! 2 Als een lelie
tussen de doornen, Is mijn liefste onder de meisjes. 3 Als een appelboom
tussen de bomen in het woud, Is mijn beminde onder de jongemannen; Ik
smacht er naar, in zijn schaduw te zitten, Zijn vrucht is zoet voor mijn mond.
4 Brengt mij naar het huis van de wijn, Ontplooit over mij de standaard der
liefde; 5 Verkwikt mij met druivenkoeken, Versterkt mij met appels. Want ik
ben krank, Ben krank van liefde! 6 Zijn linker moet rusten onder mijn hoofd,
Zijn rechter houde mij omstrengeld! 7 Ik bezweer u, Jerusalems dochters, Bij
de gazellen en de hinden in het veld: Wekt en lokt de liefde niet, Voordat het
haar lust! ... 8 Maar hoor, mijn beminde! Zie, hij komt! Hij springt over de
bergen, Hij huppelt over de heuvels. 9 Mijn beminde gelijkt een gazel, Of het
jong van een hert. Zie, daar staat hij reeds Achter onze muur. Hij staart door
het venster, En blikt door de tralies; 10 Mijn beminde heft aan, En spreekt tot
mij! Sta op, mijn geliefde, Mijn schone, kom mede! 11 Want zie, de winter is
voorbij, De regen is voorgoed verdwenen. 12 De bloemen prijken op het land,
Men hoort de duiven al kirren; 13 De vijg kleurt reeds zijn jonge vrucht, De
wingerds bloeien en geuren. Sta op, mijn geliefde, Mijn schone, kom mede;
14 Mijn duifje in de spleten der rotsen, In de holen der klippen! Laat mij zien
uw gelaat, Laat mij horen uw stem; Want uw stem is zo zoet, Uw gelaat is
zo lief. 15 Vangt ons de jakhalzen De kleine vossen, Die de tuinen vernielen,
Ofschoon onze wijngaard al bloeit. 16 Want mijn beminde is mijn, en ik van

hem: Hij is het, die in de leliën weidt, 17 Totdat de dag is afgekoeld En de
schaduwen vlieden! Blijf hier, mijn beminde, En doe zoals de gazel Of het
jong van het hert Op de balsembergen!

3

1 Des nachts op mijn sponde Zocht ik naar mijn zielsbeminde; Ik zocht
naar hem, Maar vond hem niet! 2 Ik wil opstaan, rondgaan door de stad,
Mijn zielsbeminde zoeken op straten en pleinen; Ik zocht naar hem, Maar
vond hem niet! 3 Zo troffen mij de wachters der stad bij hun rondgang: “Hebt
gij mijn zielsbeminde gezien?” 4 Maar nauwelijks was ik hun voorbij, Of ik
vond mijn zielsbeminde terug. Ik greep hem vast, En liet hem niet los, Tot
ik hem gebracht had in het huis van mijn moeder, In de kamer van haar,
die mij baarde. 5 Ik bezweer u, Jerusalems dochters, Bij de gazellen en de
hinden in het veld: Wekt en lokt de liefde niet, Voordat het haar lust! ...
6 Maar wat stijgt daar op uit de steppe, Aan een rookzuil gelijk, Geurend
van mirre en wierook, Van allerlei kruiden der kramers? 7 Zie, het is de
draagkoets van Salomon, Door zestig van Israëls helden omringd: 8 Allen
omgord met het zwaard, En ten strijde geoefend; Iedereen met het zwaard
op zijn heup, Om de vrees voor de nacht. 9 Koning Salomon heeft zich een
draagkoets gemaakt Van Libanon-hout: 10 De stijlen liet hij van zilver maken,
Haar leuning van goud, De zitting van purper, Met ebbenhout van binnen
bekleed. 11 Jerusalems dochters, loopt uit, Gaat kijken, dochters van Sion:
Het is koning Salomon met de kroon, Waarmee zijn moeder hem kroonde
Op de dag van zijn huwelijk, Op de dag van de vreugde zijns harten!

4

1 Wat zijt ge verrukkelijk, mijn liefste: Uw ogen liggen als duiven achter
uw sluier, Uw lokken zijn als een kudde geiten, Die neergolft van Gilads
gebergte. 2 Uw tanden als een kudde, die pas is geschoren, En zo uit het
bad; Die allen tweelingen hebben, Waarvan er geen enkel ontbreekt. 3 Als
een band van purper uw lippen, Aanminnig uw mond; Als granatenhelften
blozen uw wangen Door uw sluier heen. 4 Uw hals als de toren van David,
Gebouwd met kanté len: Duizend schilden hangen er aan, Louter rondassen
van helden. 5 Uw beide borsten twee welpen, Tweelingen van de gazel, die
in de leliën weiden, 6 Totdat de dag is afgekoeld En de schaduwen vlieden. Ik
wil naar de berg van mirre gaan En naar de heuvel van wierook; 7 Want alles
is schoon aan u, liefste, Geen vlek op u! ... 8 Van de Libanon, mijn bruid, Met
mij zijt ge van de Libanon gekomen, Hebt ge Amana’s top verlaten, De top
van Senir en de Hermon: De holen der leeuwen, De bergen der panters. 9 Gij
hebt mij betoverd, mijn zuster, bruid, Betoverd met één blik van uw ogen,
Met één lijn van uw hals!. 10 Hoe schoon is uw liefde, mijn zuster, bruid, Hoe
strelend uw minne meer dan de wijn, Hoe heerlijk uw geuren, lieflijker nog
dan de balsem. 11 Van honingzoet druipen Uw lippen, o bruid; Honing en
melk Zijn onder uw tong; De geur uwer kleren Is als Libanon-geur. 12 Een
gegrendelde hof is mijn zuster, bruid, Een gesloten wel, Een verzegelde
bron: 13 Uw lusthof is een paradijs van granaten, Met allerlei kostelijke
vruchten, Met hennabloemen en nardusplanten, 14 Saffraan, kaneel en
muskaat, Met wierookgewassen, mirre en aloë, En een keur van heerlijke
balsem! 15 Een bron in de tuinen Een wel van levend water, Dat van de
Libanon stroomt. 16 Waak op, noordenwind, Zuidenwind, kom! Waai door

mijn hof, Laat zijn balsemgeur stromen: Opdat mijn beminde in zijn lusthof kome, Er zijn kostelijke vruchten mag smaken.

5

1 Ik kom in mijn hof, mijn zuster, bruid; Ik pluk er mijn mirre en balsem, Ik eet er mijn raat en mijn honing, Ik drink er mijn wijn en mijn melk! “Eet vrienden, en drinktl, En wordt dronken van liefde!” 2 Ik sluimerde, maar mijn hart was wakker: Daar hoorde ik mijn beminde kloppen! “Doe open, mijn zuster, Mijn liefste, mijn duifje, mijn schoonste; Want mijn hoofd is nat van de dauw, Mijn lokken zijn klam van de nacht.” 3 “Maar ik heb mijn kleed al uitgetrokken; Moet ik het nu dan weer aandoen? Ik heb mijn voeten al gewassen, Moet ik ze nu opnieuw gaan besmeuren?” 4 Maar mijn beminde stak reeds zijn hand Door de kier van de deur; 5 Ik stond op, om mijn beminde open te doen: Daar dropen mijn handen van mirre, Van vloeiende mirre mijn vingers Op de knop van de grendel. 6 Ik deed open voor mijn beminde...Maar mijn beminde was heen, was verdwenen...Ik zocht naar hem, ik vond hem niet, Ik riep, hij gaf mij geen antwoord. Ik verloor mijn bezinning, toen hij zo sprak En het stormde in mijn hart. 7 Weer troffen mij de wachters der stad bij hun rondgang, Ze sloegen mij en wondden mij; Mijn mantel namen ze mij af, De wachters der muren. 8 Ik bezweer u, Jerusalems dochters, Als gij mijn beminde vindt, Wat zult gij hem melden: Ach, dat ik krank ben van liefde! 9 Wat is uw beminde dan meer dan een ander, Schoonste der vrouwen; Wat is uw beminde dan meer dan een ander, Dat ge zó ons bezweert? 10 Mijn beminde is glanzend en blozend. Steekt boven tienduizenden uit; 11 Zijn hoofd het allerfijnste goud, Zijn lokken palmtakken, zwart als een raaf. 12 Zijn ogen als duiven Aan de waterbeken, Die zich baden in melk Aan de volle vijver gezeten. 13 Zijn wangen zijn als balsembedden, Waar geurige kruiden op groeien; Zijn lippen zijn lelies, En druipen van vloeiende mirre. 14 Zijn armen zijn gouden cilinders, Met Tarsjisjstenen bezet; Zijn lijf een kolom van ivoor, Met saffieren bedekt. 15 Zijn schenkels zijn zuilen van marmer, Op gouden voetstukken rustend; Zijn gestalte is als de Libanon, En machtig als ceders. 16 Zijn keel is vol zoetheid, Een en al kostelijk.... Zo is mijn beminde, zo is mijn vriend, Jerusalems dochters!

6

1 Maar waarheen is uw beminde gegaan, Schoonste der vrouwen; Waarheen is uw beminde geweken, Wij willen met u hem gaan zoeken! 2 Mijn beminde is naar zijn lusthof gegaan, Naar de balsembedden, Om in de lusthof te weiden En lelies te plukken. 3 Maar mijn beminde blijft mijn, en ik van hem: Hij is het, die in de leliën weidt, Totdat de dag is afgekoeld en de schaduwen vlieden! 4 Schoon zijt gij, mijn liefste Heerlijk als Tirsa Bekoorlijk als Jerusalem, Maar ook geducht als een leger. 5 Wend uw ogen van mij af, Want ze brengen mij in verwarring; Uw lokken zijn als een kudde geiten, Die neergolft van Gilad. 6 Uw tanden zijn als een kudde schapen, Zo juist uit het bad, Die allen tweelingen hebben Waarvan er geen enkel ontbreekt. 7 Als een band van purper uw lippen, Aanminnig uw mond; Als granatenhelften blozen uw wangen Door uw sluier heen. 8 Koninginnen zijn er zestig En bijvrouwen tachtig, Jonge meisjes ontelbaar: Maar mijn duifje, mijn schoonste is énig! 9 Zij was al enig voor haar moeder, De lieveling van haar, die haar baarde; Als de meisjes haar zagen, dan roemden ze

haar. Koninginnen en bijvrouwen prezen haar. 10 Wie rijst daar op als het
morgenrood, Schoon als de maan, En klaar als de zon, Maar ook geducht als
een leger? 11 Naar de notenhof wilde ik gaan, Om de bloemen in het dal te
aanschouwen, Om te zien, of de wijnstok al uitbot, De granaten al bloeien.
12 En zonder dat ik het wist, Hebt gij mij in de vorstelijke draagkoets gezet...
13 terug, kom terug, Sjoelammiet; Terug, kom terug, wij willen u zien! Wat
gaapt gij de Sjoelammietische aan, Als een zwaarddanseres?

7

1 Hoe sierlijk uw passen In de sandalen, vorstendochter; Uw wiegende he-
upen als snoeren, Door meesterhanden gemaakt. 2 Uw navel een welgerond
bekken, Waarin geen wijn mag ontbreken; Uw lijf een tarweschelf, Van lelies
omringd. 3 Uw beide borsten twee hertenwelpen, Tweelingen van een gazel;
4 Uw hals een toren van ivoor, Uw ogen als de vijvers van Chesjbon, Bij de
poort der volkrijke stad; Uw neus als de Libanon-spits, Die naar Damascus
ziet. 5 Het hoofd op u als de Karmel. Uw lokken als purper, In uw vlechten
ligt een koning gevangen. 6 Wat zijt ge schoon, wat zijt ge bevallig, Een liefste
vol bekoorlijkheid! 7 Uw slanke leest is als een palm, Uw borsten trossen
van druiven. 8 Ik dacht: Ik wil de palm beklimmen, Zijn dadels grijpen.
Uw borsten mogen voor mij zijn Als druiventrossen uit de wingerd; De geur
van uw adem als appels, 9 Uw mond als de edelste wijn....Die rechtens naar
mijn beminde stroomt, Maar afgeleefde lippen ontvliedt! 10 Neen, ik blijf
van mijn beminde, En zijn verlangen gaat uit naar mij! ... 11 Ach kom, mijn
beminde, Gaan wij uit naar het veld; Laat ons overnachten in dorpen, Gaan
wij vroeg de wijngaarden in. 12 Laat ons zien, of de wijnstok al uitbot, Of
de bloesems zijn opengegaan, Of de granaten al bloeien: Daar zal ik u mijn
liefde schenken! 13 De liefdeappelen verspreiden hun geur, Boven onze deur
hangen de kostelijkste vruchten, Jonge vruchten en oude: Ik spaarde ze voor
u, mijn beminde!

8

1 Ach waart ge mijn broeder, Gezoogd aan de borst van mijn moeder: Vond
ik u buiten, dan kon ik u kussen, En men zou er mij niet om verachten. 2 Dan
leidde ik u naar het huis van mijn moeder, Naar de kamer van haar, die
mij baarde; Dan laafde ik u met geurige wijn, Met de most van granaten.
3 Maar zijn linker moet rusten onder mijn hoofd Zijn rechter houde mij
omstrengeld! 4 “Ik bezweer u, Jerusalems dochters, Bij de gazellen en de
hinden in het veld: Hoe hebt gij de liefde durven wekken en lokken, Voordat
het haar lust?” 5 Wie stijgt daar op uit de steppe Op haar beminde geleund?
Onder de appelboom heb ik uw liefde gewekt: Daar, waar uw moeder u
ontving, U baarde met smarten. 6 Leg mij op uw hart als een zegel, Om
uw arm als een band: Want sterk als de dood is de liefde! Onverbiddelijk
als het graf is haar gloed, Zij laait op als het flitsende vuur, Haar vlammen
zijn vlammen van Jahweh! 7 Watergolven missen de kracht, Om de liefde
te blussen, En stromen verzwelgen haar niet. Al bood iemand ook al zijn
schatten, Zelfs zijn paleis voor de liefde, Smadelijk wees men hem af! 8 Wij
hadden een jeugdige zuster, Nog zonder borsten: Wat moesten we met
onze zuster doen Wanneer men haar vroeg? 9 Was zij een muur Dan
konden we er een zilveren borstweer op bouwen; Was zij een poort, We
sloten haar af met een cederbalk. 10 Ja, ik wàs een muur, En torens waren

mijn borsten: Juist daarom werd ik in zijn ogen Een toegang van vrede!
11 Salomon heeft een wijngaard in Báal-Hamon, Hij heeft hem onder de hoede
van wachters gesteld; Elk moet voor zijn vruchten Duizend zilveren sikkels
betalen. 12 Mijn wijngaard is van mij alleen, En zijn vrucht is voor mij! Die
duizend, Salomon, gun ik u, En de wachters tweehonderd. 13 O gij, die in de
lusthof toeft: De vrienden luisteren; Laat mij horen uw stem, Uw wensen
vernemen. 14 Snel, mijn beminde, En doe zoals de gazel, Of het jong van het
hert Op de balsembergen!

Jesaja

1 De visioenen, die Isaias, de zoon van Amos, over Juda en Jerusalem zag
in de dagen van Ozias, Jotam, Achaz en Ezekias. 2 Hemelen hoort, en aarde
luister: Want het is Jahweh, die spreekt! Ik bracht kinderen groot, en voedde
ze op: Maar ze zijn Mij ontrouw geworden. 3 Een os kent zijn meester, Een
ezel de krib van zijn heer: Maar Israël kent zo iets niet, Mijn volk begrijpt
het niet eens. 4 Wee die zondige natie, Dat volk, beladen met schuld; Dat
goddeloos ras, Dat bedorven broed! Ze hebben Jahweh verlaten, Israëls
Heilige verloochend, Hem de rug toegekeerd. 5 Waar wilt ge nú nog worden
geslagen, Dat ge u altijd verzet? Het hoofd is helemaal ziek, Het hart kwijnt
heel en al weg. 6 Van voetzool tot schedel geen gave plek; Maar builen,
striemen en verse wonden: Niet uitgedrukt, niet verbonden, Niet met olie
verzacht. 7 Uw land verwoest, Uw steden verbrand; Uw akkers onder uw
ogen door vreemden verteerd, Vernield, als onder een stortvloed bedolven.
8 Eenzaam de dochter van Sion, als een hut in de wijngaard, Als een hok in
de moestuin, een belegerde stad! 9 Ach, zo Jahweh der heirscharen ons geen
rest had gelaten, Wij waren als Sodoma, en aan Gomorra gelijk! 10 Hoort dan
het woord van Jahweh, vorsten van Sodoma, Volk van Gomorra, luister naar
de les van onzen God: 11 Wat geef Ik om uw talloze offers, Spreekt Jahweh!
Ik ben zat van de offers van rammen, En van het vet van kalveren; Het bloed
van stieren, van lammeren en bokken, Ik lust het niet meer. 12 Opgaan, om
mijn aanschijn te zien, Mijn voorhof betreden: wie eist het van u? 13 Neen,
brengt geen nutteloze spijsoffers meer; De wierook walgt Mij. Nieuwe maan,
sabbat of hoogtij: Ik duld geen feesten tezamen met misdaad; 14 Ik haat uw
stonden en tijden, Ze zijn Mij een last; Ik ben moe ze te dragen. 15 Heft gij
uw handen omhoog, Ik sluit mijn ogen voor u, Ik luister niet eens, hoeveel
gij ook bidt: Uw handen druipen van bloed; 16 Wast u eerst, en wordt rein!
Weg uw boosheid uit mijn ogen, 17 Houdt op met kwaad, leert het goede
doen; Behartigt het recht, en helpt den verdrukte, Geef den wees wat hem
toekomt, neemt het voor de weduwe op! 18 Komt, dan maken wij er met
elkander een eind aan, Spreekt Jahweh! Al zijn uw zonden als scharlaken,
ze zullen wit zijn als sneeuw, Of rood als purper, ze zullen blank zijn als wol.
19 Zo ge gewillig zijt en gehoorzaam, Zult ge het vette der aarde genieten;
20 Maar zo ge blijft weigeren, en u verzetten, Zal het zwaard u verslinden,
zegt Jahweh's mond. 21 Ach, hoe is de trouwe, rechtschapen Stad ontuchtig
geworden, Waar eens rechtvaardigen, nu moordenaars wonen. 22 Uw zilver
is in afval veranderd, Uw wijn met water vervalst. 23 Uw vorsten rebellen,
en heulend met dieven, Allen tuk op geschenken, en loerend op fooi; Den
wees geven ze niet wat hem toekomt, Voor de weduwe neemt niemand het
op. 24 Daarom luidt de godsspraak des Heren, Van Jahweh der heirscharen,
Israëls Sterke: Ha, Ik zal mijn woede koelen aan die Mij weerstreven, Mij op
mijn vijanden wreken; 25 En op u zal Ik zwaar mijn hand laten drukken, U
in de vuuroven louteren: De afval zuiveren Van al uw lood. 26 Dan zal Ik
uw rechters weer maken als vroeger, Uw raadsheren weer als voorheen;
Dan zult gij weer Stad der Gerechtigheid heten, Een veste van trouw! 27 Dan
zal Sion door gerechtigheid worden verzoend, Door rechtschapenheid zijn
bewoners; 28 Maar de afvalligen en zondaars worden allen verpletterd, Die

Jahweh verzaken, vernield. 29 Dan zult ge u over de eiken schamen, waar ge
zo naar verlangt, En over uw lusthoven blozen, 30 Wanneer ge zult zijn als
een eik zonder blaren, Als een hof, die geen water meer heeft. 31 De rijkdom
zal zijn als de pluizen van vlas, Die hem heeft opgestapeld, de vonk; Beiden
zullen verbranden, En niemand zal blussen.

2

1 - 2 Maar op het einde der tijden zal de Berg van Jahweh's tempel Boven
de toppen der bergen staan, zich verheffen boven de heuvels. Alle volken
stromen er heen, 3 Talloze naties maken zich op. Komt, zeggen ze, trekken
we naar de Berg van Jahweh, Naar het huis van Jakobs God: Hij zal ons
zijn wegen doen kennen, Wij zullen zijn paden betreden. Want uit Sion
komt de wet, Uit Jerusalem Jahweh's woord. 4 Hij zal tussen de volkeren
scheidsrechter zijn, En recht verschaffen aan machtige naties: Dan smeden
ze hun zwaarden tot ploegijzers om, En hun lansen tot sikkels; Geen volk
trekt zijn zwaard meer tegen een ander, En niemand oefent zich voor de
strijd. 5 Op, huis van Jakob; Laat ons wandelen in Jahweh's licht! 6 Maar
Jahweh heeft zijn volk verstoten, Het huis van Jakob. Want het is vol van
waarzeggerij uit het oosten, Vol tovenaars als Filistea; En van de kinderen
der barbaren Is het geheel overstroomd. 7 Hun land is vol zilver en goud:
Geen eind aan hun schatten; Hun land is vol paarden: Geen eind aan hun
wagens; 8 Hun land is vol goden: Geen eind aan hun beelden; Ze werpen
zich neer voor het werk hunner handen, Voor hun eigen maaksel. 9 Maar
die mensen worden te schande, Die mannen vernederd, nooit staan ze meer
op! 10 Ze sluipen weg in de rotsen, en kruipen diep in de grond, Uit angst voor
Jahweh, en de glans van zijn luister. 11 De trotse blik van die mensen moet
neer, De hoogmoed dier mannen gebroken: Hoog verheven blijft Jahweh
alleen Op die dag! 12 Want de dag van Jahweh der heirscharen komt Tegen
al wat verwaand is en trots; Tegen al wat zich opheft, Wat hoog is zal vallen.
13 Tegen alle rijzige Libanon-ceders, En alle hoge eiken van Basjan; 14 Tegen
alle reusachtige bergen, En alle geweldige heuvels. 15 Tegen alle machtige
torens, En alle ongenaakbare wallen; 16 Tegen alle schepen van Tarsjisj, En
alle fiere galjoenen. 17 Dan wordt de trots van die mensen gebroken, De
hoogmoed dier mannen vernederd: Hoog verheven blijft Jahweh alleen
Op die dag! 18 Ook de goden zullen allen verdwijnen, 19 Wegsluipen in de
spelonken en in de holen der aarde, Uit angst voor Jahweh en de glans van
zijn luister, Als Hij opstaat, om de aarde met ontzetting te slaan. 20 En op die
dag gooien de mensen Hun zilveren goden weg met hun goden van goud,
Die ze maakten om ze te aanbidden: Weg, voor de ratten en muizen. 21 Als
ge dan wegsluipt in de spelonken En in de spleten der klippen, Uit angst
voor Jahweh en de glans van zijn luister, Als Hij opstaat, om de aarde met
ontzetting te slaan: 22 Dan moet ge wel ophouden, Op mensen te steunen,
Die enkel in hun neus wat adem hebben; Wat zouden ze dan voor waarde
bezitten?

3

1 Want zie, de Heer, Jahweh der heirscharen, Neemt van Jerusalem weg en
van Juda Alle steun en alle stut, Alle verkwikking van brood en van water;
2 Held, krijgsman en rechter, Profeet, waarzegger en oudste, 3 Hoofdman,
adel en raadsheer, Tovenaar en bezweerder. 4 Tot vorsten stel Ik knapen
aan, En kinderen zullen over hen heersen: 5 Dan zal het volk beginnen

te vechten, Man tegen man, En vriend tegen vriend; Kwajongens vallen
grijsaards aan, En vlegels mannen van aanzien; 6 Ja, de ene broer stormt
los op den ander! De eigen familie zal zeggen: Gij hebt nog een mantel;
Wees dus ons hoofd, En neem deze puinen onder uw hoede. 7 Maar de ander
schreeuwt het uit op die dag: Ik wil de meester niet zijn, Ik heb geen brood en
geen kleren in huis; Plaats mij niet aan het hoofd van het volk! 8 Ja, Jerusalem
wankelt, En Juda valt! Want hun woord en hun daden zijn tegen Jahweh
gericht, Om de blik van zijn Majesteit te tarten. 9 Hun onbeschaamd gezicht
klaagt ze aan, Als Sodoma lopen ze openlijk met hun zonden te koop: Wee
over hen; Want ze bereiden hun eigen verderf! 10 Heil den rechtvaardige,
want hém gaat het goed: Hij eet de vrucht van zijn werken; 11 Maar wee den
boze, want hèm gaat het slecht: Hij zal krijgen wat hij verdiende. 12 Mijn
volk wordt door uitzuigers verdrukt, En door afpersers gedrild; Mijn volk:
die u leiden, zijn uw misleiders, Die u de weg moeten wijzen, laten u dolen.
13 Daar richt Jahweh zich op, om vonnis te vellen, Staat gereed, om zijn volk
te gaan richten; 14 Daar komt Jahweh ten oordeel Tegen de oudsten, tegen
de vorsten van zijn volk: Gij hebt de wijngaard gestolen, De buit der armen
in uw huizen gesleept; 15 Met welk recht vertrapt ge mijn volk, verschopt
ge den arme, Is de godsspraak des Heren, van Jahweh der heirscharen!
16 En Jahweh spreekt: Omdat de dochters van Sion zo trots zijn, Rondlopen
met het hoofd in de nek, En met lonkende ogen, Met trippelende pasjes,
Met rinkelende ringen aan haar voeten: 17 Daarom scheert de Heer de
schedel van Sions dochters kaal, Zal Jahweh haar schaamte ontbloten. 18 Op
die dag neemt Jahweh de sieraden weg: Voetringen, zonnen en maantjes,
19 Oorbellen, ketens en sluiers, 20 Hoofddoeken, armbanden, linten en
flesjes, 21 Amuletten, halssnoer en ringen, 22 Feestkleren, mantels en doeken,
23 Tasjes en spiegels, Kapsels, mutsen en sjaals. 24 En dan zal het wezen: In
plaats van balsemgeur, stank: Voor gordel, een strop; Voor haarvlechten,
schurft; Voor statie, een zak; Voor schoonheid, een brandmerk! 25 Uw
mannen zullen vallen door het zwaard, Uw helden door krijg; 26 Dan zullen
ze klagen en rouwen onder haar poorten, En eenzaam zitten op de grond.

4

1 Zeven vrouwen zullen vechten om één man op die dag, En zeggen: ons
eigen brood willen we eten, Onze eigen kleren wel dragen, Als we maar naar
u mogen heten: neem de smaad van ons weg! 2 Maar op die dag zal de Spruit
van Jahweh Tot glorie en heerlijkheid worden, De Vrucht van het land tot
roem en luister Van wie in Israël zal worden gered; 3 En de rest van Juda En
wat in Jerusalem gespaard bleef, Zal heilig worden genoemd, Iedereen in
Jeruzalem, die staat opgeschreven ten leven. 4 Als de Heer de smet van Sions
dochters heeft uitgewist, En de bloedschuld uit Jerusalem weggespoeld,
Door de stormwind van oordeel, Door de orkaan van verwoesting: 5 Dan
schept Jahweh over heel de bergrug van Sion, En over heel zijn omgeving,
Een wolk van rook overdag, En een gloed van laaiende vlammen des nachts.
Dan zal de glorie van Jahweh ze allen bedekken Als een schutdak en tent,
6 Tot schaduw tegen de hitte op de dag, Tot toevlucht en schuilplaats tegen
stortvloed en regen!

5

1 Ik wil zingen van mijn Geliefde: Het lied van mijn Vriend en zijn
wijngaard. Mijn vriend had een wijngaard op een vruchtbare helling; 2 Hij

spitte hem om, en raapte er de stenen uit weg. Hij beplantte hem met
edelwingerd, Bouwde er een wachttoren in, en kapte perskuipen uit. Nu
verwachtte hij, dat hij druiven zou dragen: Maar hij bracht enkel bocht!
3 Burgers van Jerusalem en mannen van Juda: Richt nu tussen mij en mijn
wijngaard! 4 Wat was er meer voor mijn wijngaard te doen, Wat ik misschien
heb verzuimd? Waarom bracht hij dan enkel bocht, Toen ik verwachtte,
dat hij druiven zou dragen? 5 Ik zal u zeggen, wat ik met mijn wijngaard
zal doen! Ik neem weg zijn omheining: hij wordt kaal gevreten; Ik verniel
zijn muur: hij wordt vertrapt; 6 Ik zal hem tot wildernis maken, besnoeid
noch gespit; Distels en doornen schieten er op, De wolken verbied ik, hem
te besproeien. 7 Welnu, de wijngaard van Jahweh der heirscharen Is Israëls
huis; De mannen van Juda Zijn bevoorrechte planten. Hij hoopte op recht:
en zie, het was onrecht; Betrachten van recht: het was verkrachten van
recht. 8 Wee, die het ene huis neemt na het ander, Die akker koppelt aan
akker; Totdat geen plaats meer overblijft, En gij alleen in het land bezit hebt.
9 Zo klinkt in mijn oren de eed Van Jahweh der heirscharen! Die talloze
huizen worden verwoest, De grootste en schoonste zijn zonder bewoners.
10 Ja, tien morgen wijnland geeft niet meer dan één kruik, Een hele zak
zaad niet meer dan één maat. 11 Wee, die zich al vroeg in de morgen
bedrinken, En tot laat in de avond zich verhitten door wijn; 12 Die bij citer en
harp, bij pauke en fluit Wijn blijven slempen; Maar die op Jahweh's daden
niet letten, Het werk zijner handen niet zien. 13 Daarom zal mijn volk in
ballingschap gaan, Eer zij er aan denken; Zal zijn adel sterven van honger,
Zijn scharen versmachten van dorst; 14 Daarom is het dodenrijk dubbel
gulzig geworden, En spert het wagenwijd zijn kaken op. Zo gaat de glorie van
Sion ten onder, Zijn joelen, zijn juichen, zijn jubel; 15 Zo worden die mensen
onteerd, die mannen vernederd, Moeten die trotse blikken omlaag. 16 Zo
toont Jahweh der heirscharen door het oordeel zijn grootheid, De heilige
God zijn heiligheid door het gericht! 17 Lammeren zullen er weiden, als was
het hun veld, Geiten vreten zich vet tussen hun puinen. 18 Wee, die met
ossentouwen de straf tot zich trekken, En met wagenkoorden het loon voor
hun zonde; 19 Die zeggen: Laat Hij zich haasten, Zijn werk bespoedigen, dat
we 't nog zien; Laat het raadsbesluit van Israëls Heilige maar komen, En zich
voltrekken, dan weten we 't meteen. 20 Wee, die wat kwaad is, goed durven
noemen, En het goede kwaad; Die duisternis maken tot licht, En licht weer
tot duister; Die wat bitter is, laten doorgaan voor zoet, En het zoete voor
bitter. 21 Wee, die wijs zijn in eigen ogen, En naar eigen mening verstandig!
22 Wee, die helden zijn in het drinken van wijn, En flink in het mengen van
dranken! 23 Wee, die om fooi den schuldige in het gelijk durven stellen, En
onschuldigen hun recht onthouden! 24 Daarom worden ze verteerd als kaf
door het vuur, En vergaan ze als stro in de vlammen; Hun wortel vermolmt,
Hun bloesem verstuift als het stof. Want ze hebben de wet van Jahweh der
heirscharen veracht, Het woord van Israëls Heilige versmaad! 25 Daarom
is Jahweh tegen zijn volk in woede ontstoken, En strekt Hij zijn hand tegen
hen uit; Hij slaat ze, dat de bergen er van rillen, En hun lijken als vuil op
de straten liggen! Toch legt zijn toorn zich niet neer, Maar zijn hand blijft
gestrekt. 26 Hij steekt de krijgsbanier voor een volk, ver weg, Hij fluit het van
de grenzen der aarde bijeen. Zie, daar komt het, haastig en vlug, 27 Geen,
die vermoeid is of struikelt, die sluimert of slaapt; Geen gordel raakt los van
zijn lenden, Geen schoenriem gaat stuk. 28 Zijn pijlen zijn scherp, Al zijn

bogen gespannen; De hoeven van zijn paarden als keien, Zijn raderen als een wervelwind. 29 Het brult als een leeuw, gromt en bromt als leeuwenwelpen, Het grijpt zijn prooi, sleept ze weg, reddeloos verloren. 30 Op die dag breekt een geloei over hen los, Al het razen der zee. Radeloos blikt men over het land: Overal duisternis en schrik; Het licht is verdonkerd Door asgrauwe dampen!

6

1 In het sterfjaar van koning Ozias aanschouwde ik den Heer, gezeten op een hoge en heerlijke troon; de sleep van zijn mantel bedekte heel de tempel. 2 Serafs stonden om Hem heen, elk met zes vleugels; twee om het gelaat, twee om de voeten te bedekken, en twee om te vliegen. 3 En ze riepen elkander toe: “Heilig, heilig, heilig is Jahweh der heirscharen; de hele aarde is vol van zijn glorie!” 4 Van hun juichen trilden de drempels in hun voegen, en het hele huis stond vol rook. 5 Ik riep uit: Wee mij, ik ben verloren! Want ik heb met mijn ogen den Koning, Jahweh der heirscharen, aanschouwd, ofschoon ik een mens ben met onreine lippen, en onder een volk met onreine lippen verblijf. 6 Maar één der serafs vloog op mij af; met een gloeiende kool, die hij met een tang van het altaar had genomen, 7 raakte hij mijn mond aan, en sprak: Zie, zij heeft uw lippen geraakt; nu is uw schuld verdwenen, uw zonde vergeven. 8 Nu hoorde ik de stem van den Heer: Wien zal Ik zenden, en wie zal gaan uit onze naam? Ik zeide: Hier ben ik; zend mij! 9 Toen sprak Hij: Ga heen, en zeg aan dit volk: Gij zult altijd weer horen, Maar nimmer verstaan; Scherp zult gij zien, Maar niet inzien. 10 Verstomp het hart van dit volk, Verstop zijn oren, verblind zijn ogen: Opdat ze met hun ogen niet zien, Met hun oren niet horen, Met hun hart niet verstaan, Zich niet bekeren noch worden genezen. 11 Ik zeide: Hoe lang zal dit duren, o Heer? Hij sprak: Tot de steden vernield zijn, En geen bewoners meer hebben; De huizen ontvolkt, Het land verwoest en verlaten; 12 Tot Jahweh de mensen heeft weggevoerd, Op het land grote eenzaamheid ligt, 13 En het tiende, dat restte, ook is verdelgd. Maar gelijk een stronk blijft staan, Waar terebint of eik zijn geveld, Zo blijft er een heilig zaad als zijn wortel!

7

1 In de tijd, dat Achaz, de zoon van Jotam, zoon van Ozias, over Juda regeerde, trok Resin, de koning van Aram, met Pekach, den zoon van Remaljáhoe en koning van Israël, tegen Jerusalem op, om het te belegeren. Ze hebben het niet kunnen overwinnen. 2 Toen men het huis van David berichtte, dat Aram zich met Efraïm had verbonden, beefde zijn hart en dat van zijn volk, zoals de bomen in het woud door stormvlagen trillen. 3 Maar Jahweh sprak tot Isaias: Ga met uw zoon “Een-rest-bekeert-zich” naar de monding van het kanaal in de Bovenvijver, op de weg naar het Blekersveld, om Achaz daar te ontmoeten. 4 Ge moet hem zeggen: Blijf kalm en wees niet bang, En laat uw hart niet ontsteld worden Voor die twee stompen rokend brandhout, Voor de woede van Resin van Aram en den zoon van Remaljáhoe: 5 Omdat Aram kwaad tegen u smeedt Met Efraïm en den zoon van Remaljáhoe, en zegt: 6 Laat ons naar Juda trekken, het benauwen, overmeesteren, En het den zoon van Tabeël tot koning geven! 7 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Het zal niet gebeuren, het zal niet bestaan! 8 Want het hoofd van Aram is Damascus, Het hoofd van Damascus is Resin, 9 Het hoofd van Efraïm is Samaria, Het hoofd van Samaria de zoon van Remaljáhoe: Over

vijf en zestig jaar is Efraïm verwoest en ontvolkt: Vertrouwt ge het niet, dan
houdt ge het niet! 10 En Isaias vervolgde tot Achaz: 11 Vraag een teken van
Jahweh, uw God: diep in het dodenrijk, of hoog aan de hemel. 12 Maar Achaz
zeide: Ik zal er geen vragen, en Jahweh niet tarten. 13 Toen sprak hij: Luister
dan, huis van David! Is het u niet genoeg, mensen ongeduldig te maken, dat
gij ook het geduld van mijn God op de proef stelt? 14 Daarom geeft de Heer
zelf u een teken: Zie, de maagd zal ontvangen, en een zoon baren; zij zal
hem noemen: “God-met-ons”. 15 Stremsel van melk en wilde honing zal hij
eten, totdat hij het kwade weet te verwerpen, en het goede te kiezen. 16 Maar
voordat de knaap het kwade weet te verwerpen en het goede te kiezen, zal
het land ontvolkt zijn, waarvan gij de twee koningen vreest. 17 Jahweh zal
dagen doen komen Over u en uw volk En over het huis van uw vader, Zoals
er nog nooit zijn geweest, Sinds Efraïm afviel van Juda: “Den koning van
Assjoer!” 18 Op die dag fluit Jahweh de muskieten Van de verre stromen
van Egypte bijeen, Met de wespen uit het land van Assjoer. 19 Ze komen en
strijken in drommen neer In de kloven der dalen, in de spleten der rotsen,
Op alle struiken en dreven. 20 Op die dag scheert de Heer Met een mes, dat Hij
huurt Aan de overkant van de Eufraat: “Den koning van Assjoer”, De hoofd-
en schaamharen af, En de baard neemt Hij weg. 21 Op die dag zal een ieder
Een koetje en een paar geiten houden, 22 En van de melk, die overschiet, Het
stremsel gebruiken. Ja, men zal stremsel van melk en wilde honing moeten
eten, Iedereen, die overblijft in het land. 23 Op die dag zal iedere plek, Waar
duizend wijnstokken stonden, En die duizend sikkels kostte, Bedekt zijn met
doornen en distels. 24 Enkel met pijlen en boog Trekt men daar rond. Ja het
hele land zal bedekt zijn met doornen en distels, 25 En alle bergen, die met de
spade werden bewerkt. Men zal er niet heengaan Uit vrees voor de doornen
en distels; Ze zullen enkel nog dienen, om er het vee in te jagen, En door de
schapen te worden vertrapt.

8

1 Jahweh heeft mij gezegd: Neem een groot schrijftablet, en schrijf daarop
het duidelijk schrift: “Spoedig-buit-roof-nabij”. 2 Ik nam er twee vertrouwde
getuigen bij: Oeri-ja, den priester, en Zekarjáhoe, den zoon van Jebérekjáhoe.
3 Daarop ging ik tot de profetes; ze werd zwanger en baarde een zoon. En
Jahweh zeide tot mij: Noem hem “Spoedig-buit-roof-nabij”. 4 Want voordat
de knaap “vader en moeder” kan zeggen, zal men de schatten van Damascus
en de buit van Samaria voor den koning van Assjoer brengen. 5 Maar Jahweh
zeide mij ook: 6 Omdat dit volk heeft veracht Het rustig vloeiend water
van Siloë, En siddert van angst voor Resin en den zoon van Remaljáhoe:
7 Zie, daarom brengt de Heer over hen De geweldige en vreselijke wateren
van de Eufraat, Den koning van Assjoer met heel zijn macht! Over al hun
dijken zullen ze stuwen, En buiten al hun oevers treden, 8 In Juda dringen,
het geheel overstromen, Tot ze aan de hals komen staan; En met hun
uitgespreide vleugels Zullen ze uw hele land overstelpen. 9 God is met ons!
Verneemt het volken, en staat versteld; Hoort het allen, verre landen! Gordt
u ten strijde: ge wordt overwonnen, Gordt u aan: ge wordt overmeesterd;
10 Smeedt plannen: ze worden verijdeld, Neemt een besluit: het wordt niet
volbracht; Want God is met ons! 11 Zo heeft Jahweh tot mij gesproken, Toen
Hij mijn hand heeft gevat, En mij heeft vermaand, De weg van dit volk
niet te gaan. 12 Hij zeide: Noemt geen bedreiging, Wat dit volk bedreiging

heet; Weest niet bang waarvoor zij vrezen, En laat het u niet verontrusten.
13 Neen, noemt Jahweh der heirscharen alleen uw bedreiging, Voor Hem
moet ge vrezen en beven; 14 Hij is het, die dreigt; de steen, waaraan men
zich stoot; Voor de beide huizen van Israël De rots, waarover men struikelt,
Het net en de strik voor Jerusalems burgers. 15 Ja, velen van hen zullen
wankelen, vallen en breken, Worden verstrikt en gevangen. 16 Bewaar deze
lessen zorgvuldig, En verzegel de lering, die ik u gaf: 17 Ik blijf op Jahweh
vertrouwen, Op Hem blijf ik hopen, al verbergt Hij zich voor Jakobs huis!
18 Zie, ik en de kinderen, die Jahweh mij gaf, Zijn tekens en zinnebeelden
in Israël, Gegeven door Jahweh der heirscharen, Die woont op de Sion. 19 En
wanneer men u zegt: Ondervraagt de geesten der doden, En de waarzeggers,
die lispelen en fluisteren; Moet een volk niet zijn goden ondervragen, Niet
zijn doden voor de levenden vragen Naar lering en lessen: 20 Waarachtig, die
zo iets durft zeggen, Voor hem komt geen dageraad meer! 21 Hij zal blijven
zwerven, Ellendig en hongerig; En door honger vertwijfeld, Zijn koning
vervloeken en God. Radeloos schouwt hij omhoog, 22 Dan blikt hij omlaag
naar de grond: Zie, het zal schrik zijn en donker, Duister en angst.

9

1 Maar eenmaal zal de nacht verdwijnen, Zal er geen donker meer zijn,
voor wie nu nog beangst is! Wel heeft Hij smaad gebracht over Zabulons
land, Over het land van Neftali in vroegere tijden: Maar in de eindtijd
herstelt Hij in ere De weg naar de zee, De overkant van de Jordaan, Het
gewest van de heidenen. 2 Het volk, dat in duisternis wandelt, Zal dan een
helder licht aanschouwen; Die wonen in het dal van de schaduw des doods,
Een glans zal over hen stralen! 3 Gij zult hun vreugde vermeerderen, hun
blijdschap vergroten; Vrolijk zullen ze zijn voor uw aanschijn, Zoals men
vrolijk is bij de oogst, Zoals men blij is bij het verdelen van buit! 4 Want
het juk, dat hem drukte, Het blok op zijn schouders, De stok van zijn drijver
Breekt Gij als op de dag van Midjan stuk. 5 Alle dreunend stampende laarzen
En in bloed geverfde mantels Zullen worden verbrand, Door de vlammen
verteerd. 6 Want een Kind is ons geboren, een Zoon ons geschonken; De
heerschappij wordt op zijn schouders gelegd. En zijn naam wordt genoemd:
Wonderbaar raadsman, Goddelijke held, Vader voor immer, Vorst van de
vrede! 7 Grote macht zal Hij brengen, en eindeloze vrede Aan Davids huis
en zijn rijk. Hij zal het steunen en stutten met recht en gerechtigheid Nu en
voor immer: De ijver van Jahweh der heirscharen brengt het tot stand! 8 De
Heer heeft een woord tot Jakob gezonden, En het valt in Israël neer; 9 Het
hele volk zal het ondervinden: Efraïm en de bewoners van Samaria! Want
ze hebben gezegd in hun trots, En in de hoogmoed des harten: 10 De baksteen
gevallen: we herbouwen met hardsteen; De moerbei geveld: ceders planten
wij in haar plaats! 11 Jahweh vuurde de verdrukkers van Resin tegen hen
aan, En hitste de vijanden tegen hen op; 12 Aram ten oosten, de Filistijnen
ten westen Hebben Israël verslonden met gulzige mond; Maar toch bedaart
zijn gramschap niet, Zijn hand blijft naar hen uitgestrekt! 13 Want het volk
bekeerde zich niet tot Hem, die het sloeg, En zocht Jahweh der heirscharen
niet. 14 Daarom heeft Jahweh Israël kop en staart afgehouwen, Palmtak en
riet op één dag: 15 De oudsten en edelen waren de kop, De leugenprofeten
de staart; 16 Die dit volk moesten leiden, zijn zijn verleiders, Die geleid
moesten worden, zijn op een doolweg gebracht. 17 Daarom spaarde de Heer

hun jongelingen niet, Ontfermde zich niet over hun weduwen en wezen;
Want ze zijn allen godvergeten en boos, En iedere mond spreekt goddeloze
taal; Maar toch bedaart zijn gramschap niet, Zijn hand blijft tegen hen
uitgestrekt! 18 Want de goddeloosheid brandt als een vuur, Dat doornen
en distels verteert, Het dichte woud in vlammen zet, En in dwarrelende
rookwolken hult. 19 Door de gramschap van Jahweh is het land ontredderd,
Het volk tot menseneters verlaagd: 20 Men hapt naar rechts, en nog heeft
men honger, Men bijt naar links, en wordt niet verzadigd. Niemand spaart
zijn eigen broer, En allen verslinden het vlees van hun kroost: 21 Manasse
Efraïm, Efraïm Manasse, En met elkander weer Juda. Maar toch bedaart zijn
gramschap niet. Zijn hand blijft tegen hen uitgestrekt!

10

1 Wee, die onrechtvaardige wetten maken, En drukkende bevelen uitschrijven: 2 Om de zwakken hun eis te onthouden, De armen onder mijn volk
van hun recht te beroven; Om de weduwen tot hun prooi te maken, En de
wezen te plunderen. 3 Wat zult ge doen op de dag der vergelding, Bij de
storm, die dreigt uit de verte; Tot wien zult ge vluchten om hulp, Waar uw
rijkdommen laten, 4 Wanneer gij u in boeien kromt, Of neerligt onder de
doden? Maar toch bedaart zijn gramschap niet, Zijn hand blijft tegen hen
uitgestrekt! 5 Wee! Assjoer is de roede van mijn toorn, In zijn hand ligt de
stok van mijn woede! 6 Tegen een goddeloze natie zond Ik hem uit, Tegen
het volk van mijn gramschap riep Ik hem op; Om het leeg te plunderen en
buit te maken, Om het te vertrappen als slijk op de straten. 7 Maar zó bedoelt
hij het niet, Zó meent hij het niet; Zijn opzet is enkel: vernielen, Talloze
naties verdelgen! 8 Want hij zegt: Zijn al mijn magnaten geen vorsten; 9 Is het
Kalno niet als Karkemisj gegaan Chamat als Arpad Samaria als Damascus?
10 Waarachtig, ik heb op koninkrijken Mijn hand kunnen leggen, Wier goden
en beelden veel talrijker waren Dan die van Jerusalem en Samaria. 11 En
wat ik met Samaria en zijn goden heb gedaan, Zou ik dat met Juda en zijn
beelden niet doen? 12 Wanneer de Heer heel zijn werk heeft volbracht Aan
de berg Sion en Jerusalem, Dan zal Hij de hoogmoed van Assjoers koning
vergelden, En de verwaande trots van zijn ogen. 13 Hij zegt: Ik heb het
gedaan door eigen kracht, Door eigen wijsheid was ik zo knap! Ik heb de
grenzen der volken verlegd, Hun schatten geplunderd, machtige vorsten
doen vallen. 14 Als een vogelnestje hield ik De rijkdom der volken in mijn
hand; Zoals men verlaten eieren raapt, Heb ik de hele aarde genomen;
Niemand verroerde zijn vlerken, Deed zijn snavel open en piepte! 15 Maar
zal de bijl dan pochen Tegen wie er mee hakt; De zaag zich verheffen Tegen
wie ze hanteert; Beweegt de roede hem die haar zwaait, Heft de stok hem, die
geen stuk hout is, omhoog? 16 Daarom zal de Heer, Jahweh der heirscharen,
De tering zenden in zijn vet, En onder zijn lever een gloed ontsteken, Als
het vuur van een brand. 17 Dan wordt Israëls Licht een vuur, zijn Heilige
een vlam, Die op één dag zijn doornen en distels geheel verbrandt; 18 Die
de pracht van zijn woud en zijn wijngaard verslindt, Ze vernielt met wortel
en tak, zodat ze verkwijnen; 19 Zo weinig bomen blijven er staan in zijn
woud, Dat een kind ze kan tellen! 20 Op die dag zullen zij, die van Israël zijn
overgebleven, En die in het huis van Jakob zijn gespaard, Niet langer meer
steunen Op hem, die ze sloeg; Maar steunen op Jahweh, Op Israëls Heilige,
in oprechtheid des harten. 21 Een rest bekeert zich, De rest van Jakob tot den

machtigen God! 22 Ja, al was uw volk weggevaagd, Israël, Als het zand aan
de zee: Een rest bekeert zich tot Hem, Als de verdelging voltooid is. Weer
zal de gerechtigheid stromen, 23 Als vernieling en vonnis Door den Heer,
door Jahweh der heirscharen, Over heel dit land is voltrokken! 24 Daarom
zó spreekt de Heer, Jahweh der heirscharen: Mijn volk, dat de Sion bewoont,
Vrees Assjoer niet, al slaat hij u met de stok, En heft hij zijn roede tegen u op
naar de trant van Egypte. 25 Want enkel nog een korte tijd, Een ogenblik nog:
Dan is mijn gramschap ten einde, En verniel Ik hem in mijn toorn. 26 Dan zal
Jahweh der heirscharen de gesel over hem zwaaien, Zoals Hij bij de rots van
Oreb Midjan sloeg; Dan heft Hij zijn roede tegen hem op, Als over de zee en
tegen Egypte. 27 Op die dag zal het geschieden, Dat zijn last van uw schouder
glijdt, Zijn juk van uw nek, Met de draagriem, vet van de olie! 28 Daar komt
hij bij Ajját, trekt Migron voorbij, Mikmas vertrouwt hij zijn legertros toe;
29 Ze trekken de pas door, Slaan hun kamp op in Géba; Rama siddert van
angst, Géba van Saul neemt de vlucht! 30 Gil, dochter van Gallim, Lajsja let
op! Anatot bukt zich, Madmena vlucht. 31 Het volk van Gebim stuift weg,
32 Vandaag nog is hij in Nob; Hij balt zijn vuist al tegen de berg van Sions
dochter, Tegen Jerusalems heuvel! 33 Maar zie, daar slaat de Heer, Jahweh
der heirscharen, De takken af met de bijl; De toppen worden gekapt, De
kruinen komen omlaag; 34 Het dichte woud wordt door het ijzer geveld, De
Libanon valt met zijn pracht!

11

1 Dan zal een twijg aan de stronk van Jesse ontspruiten, Een scheut uit
zijn wortel ontkiemen. 2 De geest van Jahweh zal op Hem rusten: De geest
van wijsheid en verstand, De geest van raad en sterkte, De geest van kennis
en godsvrucht, 3 En de vrees voor Jahweh Zal hem vervullen. Niet naar
uiterlijke schijn zal Hij richten, Geen vonnis vellen op horen-zeggen alleen;
4 Den zwakke zal Hij recht verschaffen, Eerlijk uitspraak doen voor de
armen in het land. Maar den tyran zal Hij striemen met de gesel van zijn
mond, Den boosdoener doden met de adem van zijn lippen. 5 Gerechtigheid
is de gordel om zijn heupen, Waarachtigheid de band om zijn lenden. 6 Dan
huist de wolf bij het lam, Vlijt de panter zich naast de geit; Samen grazen
kalf en leeuw, Een kind kan ze weiden. 7 Koe en berin wonen samen, haar
jongen liggen bijeen, En de leeuw vreet hooi als het rund; 8 De zuigeling
speelt bij het hol van de adder, Het kind steekt zijn hand in het nest van
de slang! 9 Dan doet niemand meer zonde of kwaad Op heel mijn heilige
berg; Want het land is vervuld van de kennis van Jahweh, Zoals de bodem
der zee is bedekt door het water. 10 Op die dag zal de wortel van Jesse, Als
een banier voor de naties verheven, Door de volkeren worden gezocht, En
zijn rustplaats zal glorievol zijn! 11 Op die dag heft de Heer nogmaals zijn
hand, Om het overschot van zijn volk te bevrijden: Wat is overgebleven
in Assjoer, Egypte, Patros en Koesj, Elam, Sjinar, Chamat en de kusten der
zee. 12 Hij steekt zijn banier onder de volken omhoog, Brengt de ballingen
van Israël bijeen, Verzamelt de verstrooiden van Juda Van de vier uiteinden
der aarde! 13 Dan zal Efraïms naijver wijken, Zullen Juda's vijanden worden
vernield; Efraïm benijdt Juda niet langer, Juda bestrijdt Efraïm niet meer.
14 Maar samen vliegen ze op Filistea's heuvels aan zee, En plunderen de
zonen van het oosten; Hun hand ligt op Edom en Moab, De zonen van
Ammon gehoorzamen hen! 15 Jahweh verdroogt de tong der Egyptische

zee, Zwaait woedend zijn hand over de Eufraat: In zeven beekjes slaat Hij
hem stuk, Men trekt er geschoeid overheen. 16 Zo komt er een pad voor het
overschot van zijn volk, Voor die in Assjoer bleven behouden: Zoals Israël
voorheen had gekregen, Toen het optrok uit het land van Egypte!

12

1 Op die dag zult ge zeggen: Jahweh, ik dank u! Gij waart verbolgen op
mij; Maar uw toorn is voorbij, Gij beurt mij weer op. 2 Zie, God is mijn hulp:
onverschrokken blijf ik vertrouwen; Want Jahweh is mijn kracht en mijn
jubel, Hij is 't, die mij redt! 3 Met vreugde zult gij water putten Uit de bronnen
van heil! 4 Op die dag zult ge zeggen: Brengt Jahweh dank, roept Hem aan,
Maakt aan de volken zijn daden bekend, En verkondigt zijn verheven Naam!
5 Zingt Jahweh lof om de wonderen, die Hij deed, En laat de hele aarde ze
kennen! 6 Juicht en jubelt, bewoners van Sion, Israëls Heilige is groot onder
u!

13

1 De godsspraak over Babel, die Isaias, de zoon van Amos, ontving: 2 Plant
een banier op een open berg; Schreeuwt het hun toe, En wenkt met de
hand, Dat ze de poorten der tyrannen binnenrukken! 3 Ikzelf in mijn
woede Heb mijn heilige troepen ontboden, Opgeroepen mijn helden, Mijn
triomferende strijders! 4 Een donderend geraas op de bergen, Als van een
geweldige legertros; Het rommelen van vorstendommen, Van volken, die
zich verzamen! Jahweh der heirscharen monstert zijn troepen, 5 Van verre
gekomen, van de grenzen des hemels: Jahweh met de werktuigen van zijn
toorn, Om de hele aarde te teisteren! 6 Huilt! Want de dag van Jahweh
is nabij; Hij komt als een stortvloed van den Almachtige! 7 Alle handen
verslappen er van, Elk mensenhart smelt er van weg; 8 Ze schokken van
krampen, en weeën grijpen hen aan, Ze wringen zich als een barende vrouw;
Verbijsterd zien ze elkander aan, Hun gezichten gloeien als vlammen. 9 Zie,
de dag van Jahweh komt, Wreed, verbolgen en woedend: Om de aarde in
een woestijn te veranderen, Haar zondaars te moorden. 10 De hemelsterren
en haar wachters Laten haar licht niet meer stralen; De zon is bij haar
opgang al donker, En de maan geeft geen glans. 11 Ik zal de wereld haar
boosheid vergelden, En de zondaars hun schuld, Een eind aan het zwetsen
der grootsprekers maken, En de trots der geweldenaars breken. 12 Het volk
maak Ik schaarser nog dan het goud, De mannen zeldzamer dan de metalen
van Ofir; 13 De hemelen trillen er van, De aarde wordt uit haar voegen
gerukt: Om de gramschap van Jahweh der heirscharen Op de dag van zijn
gloeiende toorn! 14 Als een opgejaagd hert, Als een kudde, die niemand
bijeenhoudt, Keert iedereen terug naar zijn eigen volk, En vlucht weg naar
zijn land. 15 Wie men ontdekt, wordt doorboord, Wie wordt gegrepen, valt
door het zwaard; 16 Hun kinderen worden voor hun ogen verpletterd, Hun
huizen geplunderd, hun vrouwen onteerd. 17 Zie, Ik hits de Meden tegen hen
op, Die zilver niet tellen, en goud niet begeren! 18 De knapen worden door
de bogen getroffen, De meisjes verkracht; Geen erbarmen voor de vrucht
van de schoot, Geen genade voor kinderen! 19 Dan wordt Babel, de parel
der koninkrijken, Het pronkjuweel der Chaldeën, Door God tot de grond
toe verwoest, Als Sodoma en Gomorra. 20 Het blijft voor immer verlaten,
Ontvolkt van geslacht tot geslacht; De Arabieren slaan er hun tenten niet
op, De herders legeren er niet. 21 Maar jakhalzen hebben er hun holen, En

uilen vullen hun huizen; De struisen komen er nestelen, Baarlijke duivels dansen er rond. 22 In hun burchten janken de honden, In hun lustpaleizen de wolven: Zijn tijd is gekomen, Zijn dag niet verschoven!

14

1 Want Jahweh zal zich over Jakob ontfermen, Israël weer aannemen, in zijn eigen land laten wonen. Vreemden zullen zich bij hem voegen, En zich aan het huis van Jakob hechten. 2 Volken zullen ze komen halen, Om ze naar hun woonplaats te brengen; Het huis van Israël neemt ze in dienst Als knechten en maagden in het land van Jahweh! Dan vangen zij hun gevangenbewaarders, Verdrukken zij hun verdrukkers! 3 En als Jahweh u rust heeft geschonken Van uw kwelling en angsten, En van de hardheid van uw slavernij, Waarmee men u heeft geknecht: 4 Op die dag zult ge dit spotlied zingen Op den koning van Babel, en zeggen: Hoe, is het met den tyran nu gedaan, En neemt de verdrukking een einde? 5 Gebroken heeft Jahweh de schepter der bozen, De staf der tyrannen: 6 Die naties in hun woede sloegen, En rusteloos striemden; Die in hun gramschap volkeren knechtten, En onmeedogend vervolgden! 7 De hele aarde heeft vrede en rust, En barst in juichtonen los; Zelfs de cypressen maken zich vrolijk om u 8 Met de Libanon-ceders: “Sinds gij zijt gevallen, Klimt niemand meer op, om òns te vellen!” 9 Het dodenrijk in de diepte is in beroering gekomen, En snelt ù tegemoet; Het heeft om u de schimmen gewekt, Alle heersers der aarde; Van hun tronen gehaald Alle vorsten der volken. 10 Allen heffen ze aan, En zeggen tot u: Ook gij zijt gebroken als wij, En aan ons gelijk geworden! 11 Uw glorie is in het graf gesmeten, Met het geruis van uw citers; De wormen spreiden uw bed, De maden worden uw dek. 12 Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, Gij morgenster, en zoon van de ochtend: Hoe zijt gij op de aarde gesmeten, Gij volkentemmer! 13 Gij, die in uw hart hebt gezegd: Ik klim naar de hemel; Boven de sterren van God Verhef ik mijn troon; Ik zet mij neer op de godenberg, In het hoge noorden; 14 Ik stijg op de toppen der wolken omhoog, Den Allerhoogste gelijk! 15 Ha! in de onderwereld zinkt gij neer. Diep in de grond! 16 De toeschouwers gapen u aan, Om u beter te zien: Is dat nu de man, die de aarde liet beven, En koninkrijken beroerde; 17 Die de wereld tot een woestijn heeft gemaakt, Haar steden verwoestte, haar gevangenen vasthield? 18 Alle vorsten der volken rusten in ere, Elk in zijn tombe: 19 Maar gij wordt weggegooid, zonder graf, Als een naamloze misdracht. Het omhulsel der doden, die door het zwaard zijn gevallen, Wordt in een praalgraf gelegd: 20 Gij wordt weggetrapt als een kreng, en bij hen niet begraven Want gij hebt uw eigen land verwoest, uw volk vermoord! Nooit zal iemand nog spreken Van het geslacht van dien booswicht! 21 Maar men maakt voor zijn zonen een slachtbank gereed, Om de schuld van hun vader; En nooit meer rukken ze op, om de aarde te veroveren, En de wereld met puin te bedekken. 22 Ik zal tegen hen opstaan, Is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! Ik zal Babel verdelgen, met naam en geslacht, Met kroost en met spruit, is de godsspraak van Jahweh! 23 Ik maak het tot een reigersnest, En tot een stinkend moeras, Vaag het met de bezem der vernieling weg, Is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! 24 Zo heeft Jahweh der heirscharen Gezegd en gezworen: Waarachtig, zoals Ik het uitdacht, zal het geschieden, Zoals Ik beslist heb, zal het gebeuren! 25 Ik zal Assjoer breken in mijn land, En op mijn bergen hem vertrappen; Zijn

juk zal worden afgenomen, Zijn last hen van de schouders glijden: 26 Dit
is het besluit voor de hele aarde, Dit is de hand, over alle volken gestrekt!
27 En als Jahweh der heirscharen het heeft besloten, Wie zal het beletten;
Als zijn hand is gestrekt, Wie trekt ze terug! 28 In het sterfjaar van koning
Achaz werd deze godsspraak uitgesproken: 29 Wees niet zo uitgelaten en
blij, Filistea, Omdat de stok, die u sloeg, is gebroken; Want uit de wortel
der adder schiet een ratelslang op, En haar vrucht is een vliegende draak.
30 De zwaksten vinden nog weide, De armen een veilige rustplaats, Maar
uw wortel zal Ik van honger doen sterven, En wat van u overblijft, doden.
31 Huilt, poorten; stad, schreeuw het uit, Filistea, sidder van boven tot onder;
Want een rookwolk komt uit het noorden, Geen van haar zuilen blijft achter.
32 Wat antwoord wordt er gegeven Aan de boden van uw volk: Dat Jahweh
Sion heeft gegrond, Daar vindt het benarde volk een toevlucht!

15

1 De godsspraak over Moab. Ach, in één nacht is Ar overweldigd, Moab
verwoest, Ach, in één nacht is Kir overmeesterd, Moab vernield! 2 De dochter
van Dibon heeft de hoogten beklommen, Om er te wenen, En over Nebo
en Medeba Heft Moab zijn klaagzangen aan. Alle hoofden zijn kaal, Alle
baarden geschoren; 3 Men draagt de rouwzak op straat, En treurt op de
daken. Alles jammert op zijn pleinen, Barst uit in geween; 4 Chesjbon en
Elale snikken, Tot Jáhas hoort men ze schreien. De lenden van Moab rillen er
van, En zijn ziel is onthutst; 5 Moab snikt het uit in zijn hart, Ontredderd, tot
Sóar en Eglat. Ach, de bergpas van Loechit Bestijgt men al schreiend; Ach, op
de weg van Choronáim Stoot men een jammerklacht uit! 6 Want de wateren
van Nimrim Zijn een steppe geworden: Het gras is verdroogd, het kruid is
verdord, Het groen is verdwenen. 7 Ja, wat men gespaard En opgelegd had,
Brengt men in veiligheid De Wilgenbeek over! 8 Ach, het gejammer trekt
rond Door de landen van Moab; Geklaag tot Egláim, Tot Beër-Elim gehuil.
9 Want de wateren van Dimon staan al vol bloed, Over Dimon breng Ik
nieuwe rampen; Ik zal er de rest van Moab mee drenken, En vernielen wat
er overschiet!

16

1 Nu zendt men de zonen Van den vorst van het land Van Petra in de
woestijn Naar de berg van de dochter van Sion; 2 En als vluchtende vogels
Uit een opgejaagd nest Staan de dochters van Moab Aan de passen van de
Arnon! 3 Ach, schaf ons toch raad, En kom ons te hulp; Maak uw schaduw
tot nachtelijk duister Op klaarlichte dag; Verberg de vervolgden, Verraad
de vluchtenden niet; 4 Laat bij U schuilen De verjaagden van Moab! Wees
hun een toevlucht tegen den verdelger, Tot de verdrukking voorbij is, De
verwoesting ten einde, De vernieler weg uit het land; 5 Dan zal uw troon
door die goedheid worden bevestigd, En Een zal er bestendig op zetelen
in Davids tent: Een rechter, een vriend van het recht, Een, die voor de
gerechtigheid ijvert! 6 Maar wij hebben van Moabs hoogmoed gehoord, En
van zijn grenzeloze trots, Van zijn waan, zijn bluffen en pralen, Zijn ijdel
gezwets. 7 Daarom houdt het gejammer van Moab aan, Wordt Moab door
allen beklaagd; Snakken ze naar de rozijnkoek van Kir-Charéset, Geheel ver-
slagen! 8 Want de wingerd van Chesjbon ligt uitgeput neer, Met de wijnstok
van Sibma: Die de heersers der volken Met hun vrucht konden temmen;
Die reikten tot Jazer, En in de steppen verdoolden; Wier ranken zich verder

en verder verspreidden, En hingen tot over de zee. 9 Daarom beween ik met Jazer de wijnstok van Sibma Besproei ik u met tranen, Chesjbon, Elale; Want over uw oogst en gewas Schalt het hoezee der soldaten. 10 Weg is de blijdschap en vreugd uit uw gaarden, Op uw wijnbergen geen jubelen en juichen; Men treedt er geen wijn in de kuipen, Het hoezee van de persers verstomt. 11 Daarom trilt mijn hart als een harp over Moab, En heel mijn binnenste over Kir-Cháres; 12 Want al ziet men Moab Op de hoogten zijn best doen, Al treedt het zijn heiligdom binnen, om er te bidden: Het zal niet meer baten! 13 Dit is het woord, Door Jahweh vanouds over Moab gesproken. 14 Maar nu spreekt Jahweh: In drie jaren tijds, De diensttijd van een soldaat, Zal de glorie van Moab verdwijnen Met heel zijn ontzaglijke rijkdom; Maar weinig blijft er van over, Vervallen en weerloos!

17

1 De godsspraak over Damascus en Samaria: Zie, Damascus wordt uit de rij der steden gevaagd, En Samaria zal enkel puinhopen worden; 2 Hun steden worden voor eeuwig verlaten, En zijn voor de kudden bestemd, Die er ongestoord zullen liggen. 3 In Efraïm zal geen vesting meer zijn, Geen koningschap meer in Damascus; Met Arams resten zal het gaan Als met de glorie van Israëls zonen: Is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! 4 En het zal gebeuren op die dag, Dat de glorie van Jakob zal tanen, Het vet van zijn lichaam zal slinken. 5 Het zal zijn, of een maaier de halmen grijpt, En zijn arm er de aren van afsnijdt; Of men aren leest in het Refaïm-dal, 6 Of een restje blijft hangen, als men olijven afslaat: Twee, drie olijven nog hoog in de top, Vier of vijf aan de takken der bomen: Is de godsspraak van Jahweh, Israëls God! 7 Op die dag zullen de mensen naar hun Schepper opzien, Met hun ogen staren naar Israëls Heilige; 8 Niet meer omkijken naar de altaren, Het werk hunner handen; Niet omzien naar wat hun vingers hebben gemaakt, Naar heilige palen en zonnezuilen. 9 Op die dag liggen uw steden verlaten, Als de ruïnen der Chiwwieten en Amorieten, Waaruit zij gevlucht zijn voor Israëls zonen, En die een woestenij zijn geworden. 10 Want gij hebt vergeten den God van uw heil, Hebt niet gedacht aan de Rots van uw redding! In plaats daarvan hebt ge wellust-tuinen geplant, En uitheemse stekken gepoot. 11 Wel groeiden ze reeds op de dag van het planten, Bloeiden al 's morgens, toen ze door u zijn gepoot: Maar weg is de oogst op de dag van het onheil, Een ongeneeslijke smart! 12 Ha, het woelen van machtige volken, Die razen als het bruisen der zee; Het tieren der naties, Die bulderen als geweldige wateren! 13 Maar al brullen de volken als machtige wateren: Hij dreigt ze, ver vluchten ze weg; Opgejaagd als het kaf in de wan voor de wind, Als wolken stof voor de storm. 14 Tegen de avond brengen ze schrik, Maar vóór de morgen zijn ze verdwenen: Dit is het deel van die ons plunderen, Het lot van die ons beroven.

18

1 Ha, het land van de gonzende vleugels, Aan de overzijde der stromen van Koesj, 2 Dat gezanten zendt over zee, In rieten boten over het water. Keert terug, snelle boden, naar het rijzige, glanzende volk, Naar de natie, heinde en verre geducht, Naar het volk van kracht en victorie, Wiens land is doorsneden van stromen. 3 Gij allen, die de wereld bewoont, En de aarde bevolkt, Ziet toe, als de banier wordt geplant op de bergen, Luistert, als de bazuin wordt gestoken! 4 Want dit heeft Jahweh mij gezegd: Rustig zie Ik toe

in mijn woning, Als de stralende gloed van de zon, Als een nevel van dauw
in de oogst. 5 Want vóór de oogst, als de bloeitijd voorbij is, En de bloesems
rijpende druiven worden, Snijdt Hij de ranken af met het mes, En kapt Hij
de takken weg. 6 Beiden worden aan de gieren der bergen gelaten, En aan de
beesten der vlakte; Daar brengen de gieren de zomer door, Al de beesten der
vlakte de winter. 7 Dan zullen er offers worden gebracht Voor Jahweh der
heirscharen Door het rijzige, glanzende volk, Door de natie, heinde en verre
geducht; Door het volk van kracht en victorie, Wiens land is doorsneden van
stromen: Naar de plaats van de Naam van Jahweh der heirscharen, Naar de
berg Sion!

19

1 Godsspraak over Egypte. Zie, Jahweh bestijgt een vlugge wolk, En rijdt
Egypteland binnen: Egypte's goden beven voor Hem, Het hart van Egypte
smelt weg in zijn borst. 2 Ik hits Egypte op tegen Egypte, Ze vechten tegen
elkander: Vriend tegen vriend, en stad tegen stad, En rijk tegen rijk! 3 Egypte
verliest zijn bezinning, Zijn plannen gooi Ik dooreen; Ze vragen hun goden
en bezweerders om raad, Hun schimmen en waarzeggers. 4 Maar Ik lever
Egypte over aan een grimmigen meester, Een wrede koning zal over hen
heersen: Is de godsspraak des Heren, Van Jahweh der heirscharen! 5 De
wateren der zee zinken weg, De stroom wordt leeg en droogt uit, 6 De
kanalen worden moerassen, De Nijlarmen van Egypte verzanden, staan
droog. Riet en bies verwelken, 7 Met het oevergras langs de Nijl; En al
wat de Nijl deed ontkiemen, Verdort, verwaait en verdwijnt. 8 De vissers
klagen en treuren, Allen, die in de Nijl komen hengelen; En die de netten
werpen, Zitten aan het water te kwijnen. 9 De vlasbewerkers staan verlegen,
Spinsters en kammers bleek van ontzetting, 10 De wevers verslagen, Alle
loonarbeiders onthutst. 11 Enkel dwazen zijn de vorsten van Sóan, Farao's
wijzen een domme raad; Hoe durft ge nog tot Farao zeggen: Ik ben een
zoon der wijzen, der oude vorsten? 12 Waar, waar blijven uw wijzen?
Laten ze u toch eens zeggen en melden, Wat Jahweh der heirscharen Over
Egypte besloot! 13 Verdwaasd staan de vorsten van Sóan, Verbijsterd de
vorsten van Nof, De stamhoofden sleuren Egypte maar rond, 14 Want Jahweh
heeft ze duizelig gemaakt. Ze laten Egypte tasten bij al wat het doet, Zoals
een dronkaard in zijn uitbraaksel tuimelt; 15 Geen enkel werk komt in
Egypte tot stand, Van kop of staart, van palmtak of riet. 16 Op die dag zal
Egypteland Sidderen en beven als vrouwen: Voor de dreigende hand van
Jahweh der heirscharen, Die Hij tegen hem opheft. 17 En Juda's bodem zal
een verschrikking zijn voor Egypte; Het beeft al, wanneer er maar iemand
van spreekt: Om het raadsbesluit van Jahweh der heirscharen, Dat Hij over
hen heeft gewezen. 18 Maar eens zullen er vijf steden zijn in het land van
Egypte, Die Kanaäns taal zullen spreken, En aan Jahweh der heirscharen
trouw zullen zweren: En één er van zal Zonnestad heten. 19 Op die dag zal
een altaar voor Jahweh staan Midden in het land van Egypte, En op zijn
grenzen een zuil Ter ere van Jahweh! 20 Dit zal een teken zijn en getuige
Voor Jahweh der heirscharen in het land van Egypte: Wanneer ze dan tot
Jahweh roepen om hun verdrukkers, Zal Hij hun een Verlosser zenden, een
Wreker, die hen zal redden. 21 Zo zal Jahweh zich aan Egypte openbaren,
En Egypte Jahweh erkennen op die dag; Het zal Hem dienen met offers
en gaven, Gelofte afleggen aan Jahweh, en trouw ze volbrengen. 22 Zo zal
Jahweh Egypte kastijden: Het slaan ter genezing! En wanneer ze zich dan tot

Jahweh bekeren, Zal Hij zich laten verbidden, en hen weer genezen! 23 Op
die dag zal er een heirbaan ontstaan Van Egypte naar Assjoer; Assjoer zal
naar Egypte komen, Egypte naar Assjoer, En Egypte zal samen met Assjoer
hem dienen! 24 En op die dag Zal Israël als derde Met Egypte en Assjoer een
zegen ontvangen In het midden der aarde! 25 Jahweh der heirscharen zal ze
zegenen, En zeggen: Gezegend Egypte, mijn volk; Assjoer, het werk mijner
handen; Israël, mijn erfdeel!

20

1 In het jaar, dat de Tartan op last van Sargon, den koning van Assjoer,
tegen Asjdod optrok, het belegerde en innam: 2 in die tijd sprak Jahweh
door Isaias, den zoon van Amos: Ga heen, maak de mantel los van uw
lenden, en trek de schoenen van uw voeten. Hij deed het, en liep ontkleed en
barrevoets rond. 3 En Jahweh sprak: Zoals Isaias, mijn dienaar, rondloopt,
Ontkleed en barrevoets, drie jaren lang, Als een teken en zinnebeeld Tegen
Egypte en Koesj: 4 Zo voert de koning van Assjoer Egypte's gevangenen
weg, Met de ballingen van Koesj, jong en oud; Naakt en barrevoets, het
achterste ontbloot, Tot schande van Egypte! 5 Dan zullen ze vol angst zich
schamen Over Koesj, waarop ze vertrouwden, En over Egypte, waarmede
ze pronkten. 6 En die deze kusten bewonen zullen zeggen: Daar hebt ge ze
nu, op wie wij vertrouwden, Bij wie wij een toevlucht hebben gezocht, Om
hulp en bescherming tegen den koning van Assjoer! Hoe zullen wij zelf dan
ontkomen!

21

1 Godsspraak over de woestijn aan de zee. Als een orkaan, in het zuiden
ontketend, Komt het uit de woestijn, het oord van verschrikking! 2 Een
vreselijk schouwspel wordt mij getoond: De woesteling woedt, de vernieler
vernielt; Elam rukt uit, Medië dringt op, Geen meelijden meer! 3 Mijn lenden
zijn er vol krampen van, Weeën grijpen mij aan als een barende vrouw; Ik
krimp ineen van het horen, ben ontdaan van het zien, 4 Mijn hart bonst, en
de angst overmant mij; De nacht, waarnaar ik verlangde, Vervult mij met
schrik. 5 Nog tafels dekken, tapijten spreiden, Eten en drinken? Op vorsten:
de schilden gesmeerd! 6 Waarachtig, dit heeft de Heer mij gezegd: Zet een
wachter uit, die meldt wat hij spiedt. 7 Ziet hij ruiters te paard, twee aan
twee, Ruiters op ezels, ruiters op kemels: Zo gauw hij ze maar even merkt,
8 Moet hij roepen: Ik zie ze! Zo houd ik de wacht van mijn Heer, heel de
dag, Sta op mijn post iedere nacht. 9 Zie, daar komen de ruiters te paard,
twee aan twee, Ruiters op ezels, ruiters op kemels; Ze schreeuwen: Gevallen,
gevallen is Babel, Al zijn afgodsbeelden liggen verbrijzeld tegen de grond!
10 Mijn volk, gebeukt en op de dorsvloer geslagen: Wat ik van Jahweh der
heirscharen hoorde, Van Israëls God, dat verkondig ik u! 11 Godsspraak
over Edom. Men roept mij uit Seïr: Wachter, hoe ver is de nacht; Wachter,
hoe ver is de nacht? 12 De wachter zegt: de morgen komt, maar dan weer
de nacht! En als ge nog verder wilt vragen, Komt dan een andermaal
terug! 13 Verstopt u tussen de struiken der steppe, Karavanen van Dedan!
14 Bewoners van Tema, brengt den dorstige water, Geeft den vluchteling
brood; 15 Want ze vluchten voor het zwaard, het dreigende zwaard, Voor
de boog, al gespannen, voor de oorlogsverschrikking! 16 Want dit heeft de
Heer mij gezegd: Binnen een jaar, de diensttijd van een soldaat, Zal heel
de glorie van Kedar verdwijnen; 17 En van de dappere schutters der zonen

van Kedar Blijft maar een klein restje over! Waarachtig, Jahweh, Israëls God heeft gesproken!

22

1 De godsspraak over de Openbaringsvallei. Wat hebt ge dan wel, Dat gij allen de daken beklimt, 2 Gij joelende, woelende stad, Gij dartele veste! Niet door het zwaard zijn uw gewonden getroffen, Niet in de strijd uw doden gevallen; 3 Uw veldheren zijn allen gevlucht, op de loop voor de boog, Al uw krijgers renden heen, liepen al weg uit de verte! 4 Neen, ik zeg: Wendt de blik van mij af, En laat mij bittere tranen schreien; Dringt mij uw troost maar met op Over de ondergang van de dochter van mijn volk. 5 Want een dag van beroering, Van verwarring, ontzetting, Zendt de Heer, Jahweh der heirscharen, Over de Openbaringsvallei. Rammeien van muren, Krijgsrumoer op de berg; 6 Elam neemt de pijlkoker op, Aram stijgt op zijn rossen; Kir heeft het schild al ontbloot, 7 Vol wagens staat de keur uwer dalen; Ruiters zijn aan uw poorten gelegerd, 8 Men heeft Juda zijn dekking ontroofd. Dan monstert ge wel het wapentuig In het huis van het woud; 9 Ziet ge de talrijke bressen na van Davids stad, Vangt het water van de Benedenwel op; 10 Telt Jerusalems huizen, breekt de woningen af, Om de muur te versterken; 11 Houwt een bekken binnen de wallen, Voor het water van de oude kom. Maar ge houdt de blik niet gericht Op Hem, die het u aandeed; Naar Hem, die het lang te voren beschikte, Ziet ge niet om. 12 De Heer, Jahweh der heirscharen, Spoorde u aan op die dag, Te wenen, te zuchten, U kaal te scheren en het rouwkleed te dragen! 13 Maar zie, daar is gejoel en gedartel, Runderen doden, schapen slachten, Vlees gaan eten en wijn gaan drinken: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen we sterven! 14 Jahweh der heirscharen heeft het mij geopenbaard: Neen, deze zonde vergeeft Hij u niet, Voordat ge sterft, Zegt de Heer, Jahweh der heirscharen. 15 Aldus spreekt de Heer, Jahweh der heirscharen: Ga naar dien baas toe, Naar Sjebna, het kopstuk van het paleis, 16 Die zich een tombe in de hoogte laat hakken, Zich een rustplaats houwt in de rots: Wat moet ge hier, wien hebt ge hier, Dat gij u hier een graftombe houwt? 17 Ach man; Jahweh slingert u weg met geweld, En laat u rollen en rollen; 18 Hij gooit u weg als een bal Naar een uitgestrekt land. Daar zult ge sterven, daar is uw praalgraf, Gij schandvlek van het huis van uw heer. 19 Hij stoot u weg van uw plaats, Jaagt u voort van uw post! 20 Dan roep Ik mijn dienaar, Eljakim, den zoon van Chilki-jáhoe, 21 Bekleed hem met uw mantel, omgord hem met uw sjerp, En draag hem uw waardigheid over. Hij zal een vader zijn voor Jerusalems burgers, En voor het huis van Juda; 22 De sleutel van Davids huis leg Ik hem op de schouders, Opent hij, niemand die sluit; sluit hij, niemand doet open. 23 Ik zal hem slaan als een kram op een stevige plaats, Hij zal de eretroon zijn voor het huis van zijn vader. 24 Heel de glorie daarvan zal aan hem blijven hangen, Alle spruiten en loten, alle bekers, kommen en kruiken. 25 Maar op die dag, is de godsspraak van Jahweh, Zal de kram het begeven, al zat hij op een stevige plaats; Hij breekt en valt, en de last, die hij droeg, wordt vernield: Waarachtig, Jahweh heeft het gezegd!

23

1 Godsspraak over Tyrus. Jammert, schepen van Tarsjisj; Uw haven is weg! Bij hun thuiskomst uit het land der Kittieten, Hebben ze die tijding

vernomen. 2 Verstomt, bewoners der kusten, kooplui van Sidon, 3 Wiens
boden de onmetelijke wateren doorploegen, Die het zaad van Sjichor vervoert en de oogst van de Nijl: De marktplaats der volken. 4 Schaam u, Sidon,
want de zee roept u toe, En de zeevesting antwoordt: Ik zal geen weeën
meer hebben, noch baren: Ik breng geen zonen groot, voedt geen dochters
meer op! 5 Wanneer Egypte het hoort, Zal het rillen van de geruchten uit
Tyrus; 6 De Tarsjisj-vaarders zullen jammeren Over de bewoners der kusten.
7 Is dit nu de dartele stad, Die haar oorsprong had in het grijze verleden;
Wier voeten haar droegen, Om op verre plaatsen te wonen? 8 Wie heeft zo
iets durven beslissen Tegen Tyrus, dat kronen verdeelde, Wiens kooplieden
golden voor vorsten, Wiens handelaars over heel de aarde waren geëerd'
9 Jahweh der heirscharen heeft het beslist: Om de hoogmoed te fnuiken,
Alle glans te verdoven, Al wat geëerd wordt op aarde! 10 Men overstroomt
uw land als de Nijl, Geen dam meer, dochter van Tarsjisj: 11 Hij heeft zijn
hand gestrekt naar de zee, En koninkrijken doen beven. 12 Over Kanaän
heeft Jahweh gelast, Zijn havens geheel te vernielen. Hij heeft u gezegd: Ge
zult niet meer dartelen, Geschandvlekte maagd, Gij dochter van Sidon. Steek
maar over naar de Kittieten, Ook daar vindt ge geen rust! 13 Zie, hier ligt uw
land vernield, Geen mensen wonen er meer; Assjoer heeft er een woestenij
van gemaakt, En er zijn torens gebouwd; Het heeft zijn burchten gesloopt,
En in puinen gelegd. 14 Jammert, schepen van Tarsjisj: Uw haven is weg!
15 Op die dag zal Tyrus in vergetelheid raken, Zeventig jaar, als de tijd van
één koning. Maar op het eind van die zeventig jaar, Zal het Tyrus gaan naar
het deernen-lied: 16 Neem de lier op en ga door de stad, Verlopen meid; Speel
maar mooi en zing maar goed, Dan wordt er nog aan je gedacht. 17 Want
op het eind van die zeventig jaar, Zal Jahweh Tyrus gedenken; Dan krijgt
ze haar schandegeld terug, En zal met alle wereldrijken op aarde boeleren.
18 Maar haar winst en haar loon worden Jahweh gewijd, Haar verdiensten
niet opgespaard en gepot: Maar gegeven aan die voor Jahweh's aangezicht
wonen, Tot overvloedige spijs en prachtige kleding!

24

1 Zie, Jahweh ontvolkt En vernielt de aarde; Hij keert haar onderstboven,
Verstrooit haar bewoners! 2 Het zal den priester vergaan als het volk, Den
slaaf als zijn meester, Slavin als gebiedster, Verkoper als koper, Borger als
lener, Schuldeiser als schuldenaar. 3 Ja, de aarde wordt geheel ontvolkt,
En schoongebezemd heel en al; Want Jahweh heeft het gezegd, Dit woord
gesproken. 4 De aarde treurt en verkwijnt, De wereld verwelkt en versmacht, De hemel vergaat met de aarde. 5 Want de aarde is onder haar
bewoners bezoedeld: Ze hebben de wet overtreden, de geboden verkracht,
Verbroken het eeuwig verbond. 6 Daarom verslindt de vervloeking de aarde,
En moeten haar bewoners het boeten; De bewoners der aarde worden
verteerd, Weinig mensen blijven er over. 7 De wijntros kwijnt, de wingerd
versmacht, Wat dartel is, zucht; 8 Het gejubel der pauken verstomt, Weg
is het vrolijk gejoel, het juichen der citers; 9 Men drinkt geen wijn meer
bij gezang, De drank smaakt bitter aan den drinker. 10 De steden liggen in
puin en verlaten, Alle huizen gesloten, versperd; 11 In de straten gejammer
om wijn, Weg alle vreugd en blijdschap op aarde! 12 In de steden zijn
enkel puinhopen over, De poorten liggen vertrapt en verbrijzeld. 13 Ja, zó
zal het wezen op aarde Te midden der volken: Als na het afslaan van de

olijven, Als bij ‘t nalezen op het eind van de oogst! 14 Dan zal men jubelen,
En de grootheid van Jahweh bezingen! Men juicht in het westen, 15 Tot
aan de grens van het oosten: Brengt eer aan Jahweh Op de kusten der
zee, Aan de Naam van Jahweh, Israëls God! 16 En van het einde der aarde
horen wij zingen: Glorie den vrome! Maar er wordt ook geroepen: Ik ben
verloren, Wee mij, verloren! De afvalligen vallen, De verraders storten
verraderlijk neer. 17 Verschrikking, kuilen en strikken Voor u, bewoners
der aarde. 18 Wie de verschrikking ontvlucht, Hij valt in de kuil; Wie de
kuil nog ontsnapt, Wordt in de strikken gevangen! Ja, de sluizen des hemels
Staan boven al open. De fundamenten der aarde worden geschokt; 19 De
aarde gaat splijten en bersten, Versplintert en scheurt, Wankelt en tuimelt,
20 Waggelt als een beschonkene, Sliert heen en weer als een hangmat. Haar
misdaden drukken haar neer, Ze valt, en staat niet meer op. 21 Op die dag zal
Jahweh bestraffen Het hemels heir in de lucht, Met de vorsten der wereld op
aarde. 22 Ze worden gebonden, gesperd in een kuil, In een kerker gevangen,
Voor lange tijden gestraft! 23 De maan zal blozen, de zon zich schamen,
Want Jahweh der heirscharen zal heersen als Koning Op de berg Sion, in
Jerusalem; En voor zijn oudsten zal zijn heerlijkheid stralen!

25

1 Jahweh, Gij zijt mijn God: Ik verhef en prijs uw Naam; Want Gij
hebt wonderen gewrocht, Oude raadsbesluiten waarachtig vervuld! 2 Ja,
Gij hebt van de steden een puinhoop gemaakt, Van de versterkte vesting
een bouwval; De burcht der bozen verwoest, Nooit wordt hij herbouwd.
3 Daarom zullen machtige volken U eren, De steden van geweldige naties U
vrezen! 4 Want Gij waart voor den zwakke een toevlucht, Voor den arme
in zijn benauwing een hulp; Een schuilplaats tegen de storm, Een schaduw
tegen de hitte. Ja, het geraas van tyrannen Is als een storm in de winter, 5 En
als de hitte in een dorstige streek Is het tieren der bozen: Maar Gij tempert
de hitte door de schaduw der wolken, En verstomt het brullen der bozen.
6 Dan zal Jahweh der heirscharen Op deze berg voor alle volken Een maaltijd
bereiden van vette gerechten en dranken: Mergrijke spijzen, parelende
wijnen! 7 Op deze berg scheurt Hij de sluier, die alle volken bedekt, Het
floers, dat alle naties omhult, 8 En doet de dood voor eeuwig te niet. Jahweh
der heirscharen wist de tranen van alle gezichten, Neemt over de hele aarde
de schande weg van zijn volk! Waarachtig, Jahweh heeft het gezegd! 9 Op
die dag zal men zeggen: Dit is onze God, Op wien wij hoopten, dat Hij ons
zou verlossen; Dit is Jahweh, op wien wij vertrouwden: Laat ons juichen en
jubelen in zijn hulp! 10 Want de hand van Jahweh zal op deze berg blijven
rusten: De vijand zal worden vertrapt als stro op de mestvaalt; 11 En slaat hij
zijn handen daarin uit, als een zwemmer, Hij drukt hem neer als hij opkomt,
en zijn handen opsteekt. 12 Zijn steden en hoge wallen gooit Hij omver, Hij
stort ze neer, en smijt ze in het stof op de grond!

26

1 Op die dag zal men dit lied In het land van Juda zingen: Wij hebben
een sterke stad, Hij bouwt de beschermende muren en wallen! 2 Opent
de poorten: een vroom volk gaat er binnen, Dat de trouw heeft bewaard,
standvastig van hart. 3 Gij schenkt het een heerlijke vrede, Omdat het op
U heeft gehoopt. 4 Ja, blijf altoos op Jahweh vertrouwen: Want Jahweh is de
eeuwige Rots; 5 Hij vernedert die hoog zijn gezeten, De trotse steden stort Hij

omver; Hij gooit ze neer op de grond, En smijt ze weg in het stof; 6 Ze worden
onder de voeten vertrapt, De voeten der armen, de treden der zwakken!
7 Maar het pad der vromen is effen, En voor den rechtvaardige baant Gij
een weg; 8 Zelfs op het pad van uw straffen, o Jahweh, Blijven ze nog op U
hopen! Naar uw Naam en uw glorie Verlangt onze ziel; 9 Mijn ziel hunkert
naar U in de nacht, Mijn geest smacht naar U in de morgen. Want als uw
straffen De aarde treffen, Leren de bewoners der wereld Wat gerechtigheid
is. 10 Maar als de boze genade verkrijgt, Leert hij de gerechtigheid nooit; Dan
verdraait hij op aarde het recht, En bekommert zich niet om de grootheid
van Jahweh! 11 Uw hand was opgeheven, o Jahweh, Maar ze bespeurden het
niet. Laat ze uw ijver voor uw volk ondervinden, en blozen, En het vuur uw
vijand verslinden. Straf hen, Jahweh, 12 Maar schenk ons de vrede; Want al
wat ons ooit overkwam, Hebt Gij ons gedaan! 13 Jahweh, onze God: Andere
meesters dan Gij hebben over ons geheerst, Maar wij erkennen er geen
buiten U, Verheerlijken enkel uw Naam! 14 Ze zijn dood, en herleven niet,
Schimmen, en staan niet meer op; Want Gij hebt ze bestraft en vernield, Zelfs
ieder aandenken aan hen doen verdwijnen. 15 Jahweh, vermeerder uw volk,
en verheerlijk U zelf: Zet alle grenzen uit van het land. 16 Jahweh, in onze
benauwing zochten wij U, Riepen U aan, als uw kastijding ons trof. 17 Zoals
een vrouw, wier barensuur nadert, Zich wringt en kermt in haar weeën,
Zo waren wij, Jahweh, voor U: 18 We waren zwanger en kermden, maar
baarden slechts wind! Neen, wij hebben geen redding gebracht aan het
land, En er werden geen wereldbewoners geboren; 19 Maar laat uw doden
herleven, Hun gestorven lichamen verrijzen! Laat ze ontwaken en juichen,
Die in het stof zijn begraven; Want uw dauw is een dauw ter genezing: Zo
geeft de aarde haar doden weer! 20 Ga nu, mijn volk, treed uw woonvertrek
binnen, En sluit de deuren achter u; Verberg u nog een korte tijd, Tot de
gramschap voorbij is. 21 Want zie, Jahweh verlaat zijn woning reeds, Om
de misdaad van de bewoners der aarde te wreken. En de aarde zal haar
bloedschuld bekennen, Niet langer bedekken, die op haar zijn vermoord.

27

1 Op die dag zal Jahweh bestraffen Met zijn groot, geweldig en machtig
zwaard Liwjatan, de vluchtende draak, Liwjatan, de kronkelende slang; Hij
zal vermoorden Het monster der zee! 2 Op die dag zal men van de lieflijke
wijngaard zingen: 3 Ik, Jahweh, verzorg hem, Blijf hem altijd besproeien,
Opdat zijn blaren niet vallen. Ik waak over hem dag en nacht, 4 Niet langer
ben Ik vertoornd! En vind Ik nog doornen en distels, Ik trek er tegen ten
strijde, En zal ze allen verbranden! 5 Dan klampt hij zich vast aan mijn
sterkte, En maakt vrede met Mij, Maakt vrede met Mij! 6 Dan zal in die dagen,
Jakob weer wortel schieten, Israël bloeien en vruchten dragen, En de aarde
vullen met zijn oogst. 7 Of zou Hij hem slaan, zoals Hij slaat, die hèm slaan,
Hem doden, zoals Hij doodt, die hèm doden? 8 Zou Hij hem zijn volle wraak
doen gevoelen, Hem verwerpen, wegvagen door zijn ziedende toorn Op de
dag van de storm? 9 Neen, zo bedoelt Hij het niet! Maar de misdaad van
Jakob moet worden verzoend, De verdelging zijner zonde moet de vrucht
er van zijn: Als hij alle altaarstenen als brokken kalk heeft verbrijzeld, En
er geen heilige palen en zonnezuilen meer staan. 10 Wel zal de machtige
stad nog eenzaam zijn, Een ontvolkte plaats, verlaten als een woestijn. De
kalveren zullen er weiden, Tussen haar struiken liggen, en ze vernielen;
11 Haar takken zullen verdorren en knappen, De vrouwen komen, En steken

ze in brand. Want nog is dit volk niet tot inzicht gekomen; Zijn Maker heeft
dus voor hem geen erbarmen, Zijn Schepper geen ontferming voor hem.
12 Maar op die dag zal Jahweh oogsten Van de oever van de Eufraat tot
de stroom van Egypte; En gij zult weer worden verzameld, Een voor een,
Israëls zonen! 13 Op die dag Zal schallen de grote bazuin: En die in het land
van Assjoer waren verloren, Of naar het land van Egypte waren verstoten,
Zullen Jahweh komen aanbidden In Jerusalem, op de heilige berg!

28

1 Wee de trotse kroon van Efraïms drinkers, De verwelkte bloem van zijn
prachtige krans, Op het hoofd van het welige dal, beschonken door wijn!
2 Zie, een machtige en sterke, door Jahweh gezonden, Als een stortbui van
hagel, een vernielende storm, Als een vloed van bruisende, onstuimige
wateren, Slaat hem met geweld tegen de grond. 3 Onder de voeten vertrapt
Ligt de trotse kroon van Efraïms drinkers! 4 En de verwelkte bloem van zijn
prachtige krans, Op het hoofd van het welige dal, Zal het gaan als de vijg, al
rijp vóór de oogst: Als iemand ze ziet, Slokt hij ze op, zó uit de hand. 5 Op die
dag zal Jahweh der heirscharen De schitterende kroon zijn, En de prachtige
krans voor het overschot van zijn volk; 6 Een geest van gerechtigheid Voor
wie op de rechterstoel zetelt; Een heldenkracht voor hen, Die de strijd naar
de poorten verdringen. 7 Ook hier is men bevangen door wijn en suf van het
drinken: Priester en ziener zijn beneveld door drank, En verdwaasd door de
wijn. Suf van het drinken, zijn ze in hun visioenen verward, En waggelen,
als ze recht moeten spreken; 8 Alle tafels liggen vol braaksel, Geen plek
onbezoedeld. 9 "Wien wil hij eigenlijk wijsheid leren, Wien de godsspraak
verklaren: Aan pas gespeende kinderen misschien, Zo juist van de borst?
10 Het is maar: Saw lasaw, saw lasaw, Kaw lakaw, kaw lakaw, Zeïr sjam, zeïr
sjam!" 11 Welzeker! Met brabbeltaal En vreemde tongval Zal Hij spreken tot
dit volk! 12 Hij die hun eens had gezegd: Hier is de rust, laat de vermoeiden
rusten, Hier is verkwikking! Maar ze wilden niet horen. 13 Nu zal ook
Jahweh's woord voor hen zijn: Saw lasaw, saw lasaw, Kaw lakaw, kaw
lakaw, Zeïr sjam, zeïr sjam; Opdat ze struikelen onder het gaan, Achterover
vallen en breken, Worden verstrikt en gevangen. 14 Hoort dan het woord
van Jahweh, gij spotters, Grappenmakers van dit Jerusalemse volk! 15 Gij
zegt: We hebben een verbond met de dood gesloten, Met het dodenrijk een
verdrag aangegaan. Als de storm zich ontketent, zal hij ons niet bereiken,
Want we hebben ons de leugen tot toevlucht gemaakt, En verschuilen ons in
het bedrog. 16 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Zie, in Sion heb Ik een steen,
Een stevige steen, een kostbare hoeksteen, Als grondslag gelegd; Wie er op
steunt, zal niet wankelen. 17 En het recht heb Ik tot meetsnoer genomen,
Tot paslood de gerechtigheid! Maar de hagel zal de toevlucht van leugen
vernielen, En de watervloed spoelt de schuilplaatsen weg; 18 Uw verbond
met de dood zal worden verbroken, Uw verdrag met het dodenrijk geen
stand kunnen houden. De storm zal worden ontketend, En wanneer hij over
u heen zal loeien, Zult ge door hem worden plat geslagen! 19 Zo vaak hij
voorbij jaagt, grijpt hij u vast, Morgen aan morgen, Overdag en des nachts.
Dan zal louter ontzetting U het spreekwoord leren verstaan: 20 "Het bed is
te kort, om te liggen; De deken te smal, om te dekken!" 21 Want als op de
Perasim-berg zal Jahweh opstaan, En woeden als in het Gibon-dal: Om zijn
werk te verrichten, een ongekend werk, Zijn daad te volbrengen, een daad,
ongehoord! 22 Spot er niet mee, anders worden uw straffen nog zwaarder;

De verwoesting van het hele land is beslist: Ik heb het gehoord van den
Heer, Jahweh der heirscharen! 23 Luistert en hoort naar mijn stem, Let op
en hoort naar mijn woord! 24 Als de landman wil zaaien, blijft hij altijd dan
ploegen, Zijn akker spitten en eggen? 25 Neen, als hij de grond gelijk heeft
gemaakt, Strooit hij kervel, en zaait hij lavendel, Legt de tarwe en gerst in
vakken, En de haver er langs. 26 Het is zijn God, die het hem heeft geleerd,
Hem onderwezen, wat hij moet doen. 27 En de kervel wordt niet met de slede
gedorst, Het wagenrad niet over lavendel gewenteld; Maar de kervel wordt
geklopt met een stok, Met een knuppel lavendel. 28 Ook wordt het koren
niet aldoor getreden, Niet maar altoos gedorst; Men wentelt het rad van zijn
wagen er over, Woelt het los, maar verplettert het niet. 29 Ook dit gaat van
Jahweh der heirscharen uit: Hij is wonderbaar in zijn raad, en zijn wijsheid
is groot!

29

1 Wee Offerhaard, Gods Offerhaard, Stad, waar David zijn tenten opsloeg!
Voegt nog een jaar bij de jaren, En laat de feesten hun kringloop volbrengen:
2 Dan zal Ik Gods Offerhaard benauwen, Doen kreunen en kermen, En maak
er een echte offerhaard van! 3 Ik zal u van alle kant belegeren, U met
wallen omringen, En verschansingen tegen u bouwen. 4 Dan zult ge op
de grond liggen roepen, Uw woord zal worden verstikt door het stof; Uw
stem zal uit de aarde komen als die van een spook, Uw spreken knarsen
uit het zand. 5 De zwerm uwer vijanden zal zijn als een stofwolk, De drom
der verdrukkers als opstuivend kaf; En plotseling, heel onverwacht 6 Zult
ge door Jahweh der heirscharen worden bezocht: Met donder, geraas en
gedaver, Met wervelwind en orkaan, Met verslindende vlammen. 7 En
als een droom en een nachtmerrie Zal het heir aller volken, die tegen
Offerhaard strijden, Al zijn burchten en torens benauwen. 8 Het zal hem
gaan als een hongerige, die droomt, dat hij eet, Maar zijn maag is leeg
bij het ontwaken, Of als een dorstige, die droomt, dat hij drinkt, Maar die
ontwaakt, uitgeput en versmacht: Zo zal hem het heir aller volken zijn, die
Sion bekampen! 9 Verhardt, opdat ge verstart, Wordt blind, opdat ge niet
ziet; Weest dronken, maar niet van wijn, Waggelt, maar niet van drank.
10 Want Jahweh heeft over u uitgestort Een geest van verdoving; Hij heeft
uw ogen gesloten, profeten, Zieners, uw hoofden gesluierd. 11 Zo wordt
u dit hele visioen Als de inhoud van een verzegeld boek: Men geeft het
iemand, die lezen kan, En zegt: ge moet het eens lezen; Dan antwoordt hij:
Ik kan niet, want het boek is verzegeld. 12 Of men geeft het boek iemand,
die niet leest, En zegt: ge moet het eens lezen; Dan antwoordt hij: Ik kan
niet lezen. 13 En de Heer zegt: Omdat dit volk Mij nadert met de mond, En
Mij eert met de lippen alleen, Maar zijn hart heel ver van Mij houdt, En
zijn vrees voor Mij enkel bestaat Uit mensenwijsheid, van buiten geleerd;
14 Daarom blijf Ik heel wonderlijke dingen doen aan dit volk: De wijsheid
zijner wijzen vergaat, Het vernuft van zijn verstandigen verduistert. 15 Wee
hun, die diep voor Jahweh Hun plannen willen verbergen; Die hun werken
in het duister verrichten, En zeggen: wie ziet ons, wie kent ons! 16 Wat
dwaasheid! Is dan de pottenbakker gelijk aan het leem, Dat het maaksel van
zijn maker zou zeggen: Hij vormde mij niet; En de pot van den pottenbakker
zou zeggen: Hij heeft er geen verstand van? 17 Doch het is nog maar een
korte tijd, En de Libanon zal in een boomgaard veranderen, De boomgaard
lijken op een woud! 18 Dan zullen de doven horen wat in het boek staat

geschreven, De blinde ogen zien, van donker en duister verlost; 19 De
ongelukkigen zich telkens meer in Jahweh verheugen, De armsten onder
de mensen in Israëls Heilige juichen. 20 Want de tyran is verdwenen, de
spotter is weg; Allen vernield, die onheil brouwen, En anderen op hun
woord beschuldigen; 21 Die den rechter strikken leggen onder de poort, En
de onschuldigen door leugen verdringen. 22 Daarom spreekt Jahweh, De God
van het huis van Jakob, Hij, die Abraham heeft verlost: Niet langer zal Jakob
worden beschaamd, Niet langer zijn aangezicht blozen; 23 Maar wanneer
zijn kinderen Het werk mijner handen in hun midden aanschouwen, Dan
zullen zij mijn Naam vereren, Den Heilige Jakobs aanbidden, Den God van
Israël vrezen; 24 En de dolenden zullen inzicht bekomen, De mopperaars
zullen de lessen verstaan!

30

1 Wee de weerspannige zonen, is de godsspraak van Jahweh, Die plannen
beramen, maar buiten Mij om, Verbonden sluiten, maar tegen mijn geest,
Om zonde op zonde te stapelen; 2 Die naar Egypte trekken, Zonder Mij te
hebben geraadpleegd, Om onder Farao's schutse te vluchten, In Egypte's
schaduw te schuilen. 3 Maar Farao's schuts zal een smaad voor u zijn, De
vlucht in Egypte's schaduw een schande. 4 Want al gaan ook uw vorsten
naar Sóan, En trekken uw boden tot Chanes, 5 Allen komen bedrogen uit Bij
een volk, dat hen toch niet kan helpen; Dat hulp brengt noch redding, Maar
enkel schande en smaad. 6 Door de gloeiende Négeb trekken ze heen, Door
het land van benauwing en angst, Van leeuwinnen en brullende leeuwen,
Van adders en vliegende draken. Ze dragen hun rijkdom op de ruggen der
ezels, Op kemel-bulten hun schatten, naar een volk, dat niet helpt, 7 Naar
Egypte, wiens hulp ijdel en leeg is, Dat ik genoemd heb: Slapende Ráhab!
8 Ga nu, en schrijf het voor hen op een blad, En teken het op in een boek,
Opdat het in de komende tijden Een getuigenis blijve voor eeuwig: 9 Ze
zijn een weerbarstige natie, Ontrouwe zonen, Kinderen, die niet willen
horen Naar Jahweh's gebod. 10 Tot de zieners zeggen ze: Ziet niet; Tot de
profeten: voorspelt ons geen waarheid; Maar zegt ons enkel wat aangenaam
is, Voorspelt ons wat ons kan strelen. 11 Wijkt af van de weg, Buigt af van het
pad, En laat ons met rust, en verveelt ons niet Met Israëls Heilige! 12 Daarom
zegt Israëls Heilige: Omdat gij dit woord veracht, En vertrouwt en steunt
op leugen en bedrog, 13 Zal deze zonde u zijn als een wankel stuk van een
hoge muur, Dat overhelt en plotseling omlaag stort. 14 Het breekt, zoals een
aarden kruik wordt verbrijzeld, Meedogenloos, zodat er geen scherf van
heel blijft: Om vuur te halen uit de haard, Of water uit de put te scheppen.
15 Want zo heeft Jahweh gesproken, De Heer, Israëls Heilige: In bekering
en berusting Ligt uw redding; In stilte en vertrouwen Ligt uw kracht; Maar
gij hebt niet willen horen, 16 Ge hebt gezegd: Neen! Op paarden willen we
vluchten; Ja, ge zúlt moeten vluchten! Op dravers zullen we rennen; Ja,
uw vervolgers rennen achter u aan! 17 Duizend van u slaan op de vlucht
voor het dreigen van één, Tienduizend voor het dreigen van vijf; Totdat
uw overschot zal zijn als een mast op een bergtop, Als een banier op een
heuvel. 18 Toch blijft Jahweh wachten op u, om u genadig te zijn, Verheft Hij
zich, om zich over u te ontfermen; Want Jahweh is een rechtvaardig God:
Gelukkig allen, die op Hem hopen! 19 Ja, volk van Sion, dat in Jerusalem
woont: Gij zult niet altijd hoeven wenen; Zodra gij roept, zal Hij zich uwer

ontfermen, Zodra Hij u hoort, u verhoren. 20 Al reikt ook de Heer u het
brood der benauwing, En het water van nood, Uw Leraar zal zich niet altijd
verbergen. Uw ogen zullen uw Leidsman aanschouwen; 21 Uw oren zullen
de woorden horen, Die achter u worden gesproken: Dit is de weg; blijft hem
bewandelen, Al zoudt ge ook rechts of links willen gaan; 22 Dan zult ge het
zilver, dat uw goden bedekt, En het gouden beslag uwer beelden Als onrein
beschouwen, en verwerpen als drek: Weg er mee, zult ge zeggen! 23 Dan
zal Hij regen schenken voor uw zaad, Waarmede gij uw akker bezaait; En
het koren, dat aan uw bodem ontspruit, Zal mals zijn en sappig. Dan zal
uw kudde op ruime weiden grazen, 24 Met uw ossen en ezels, die de akker
bewerken, En veevoer eten, met hartige kruiden vermengd, Met zeef en wan
gezift. 25 Dan zullen op alle hoge bergen en heuvels De beken stromen van
water! En als de grote slachting begint, en torens vallen, 26 Zal het licht der
maan als zonnelicht stralen. Het licht der zon zal zevenmaal krachtiger zijn,
En als het licht van zeven dagen schitteren, Wanneer Jahweh de wonden
van zijn volk zal verbinden, De striemen geneest, die Hij sloeg. 27 Zie, daar
nadert de Naam van Jahweh van verre, In laaiende woede en dichte rook;
Zijn lippen vol gramschap, Verslindende vlammen zijn tong; 28 Zijn adem
als een bruisende stroom, Die reikt tot de hals. Hij zal de naties ziften met
de wan der vernieling, En de toom van verderf om de kaken der volkeren
slaan! 29 En terwijl bij u de zangen weerschallen, Als in de nacht, dat er feest
wordt gevierd, En er vreugd in uw hart is, als gij optrekt met fluiten, Om
naar de berg van Jahweh te gaan, Israëls Rots: 30 Dan zal Jahweh de majesteit
van zijn donder doen horen, En zijn dreigende arm laten zien, In grimmige
toorn en verslindende vlammen, In orkaan en stortvloed en hagelstenen.
31 Ja, Assjoer zal sidderen voor Jahweh's stem, Als Hij hem met de roede zal
slaan; 32 En iedere stokslag, waarmee Jahweh hem tuchtigt, Zal hem raken
bij pauken, citer en dans! 33 Want al lang staat zijn Tófet gereed, Diep en
breed als voor Molok; Zijn brandstapel ligt vol stoppels en hout, Als een
zwavelstroom steekt de adem van Jahweh hem aan!

31

1 Wee, die naar Egypte trekken om hulp, Die enkel op paarden vertrouwen,
Zich op het grote getal der wagens verlaten, En op de geweldige kracht
van de ruiters: Maar die niet opzien naar Israëls Heilige, En Jahweh niet
zoeken! 2 Maar ook Hij is vernuftig, Om onheil te brengen; En wat Hij gezegd
heeft, Neemt Hij niet terug. Hij zal zich tegen het huis van de zondaars
verheffen, En tegen de helpers der bozen. 3 Ook Egypte is mens en geen god,
Zijn paarden maar vlees en geen geest: Strekt Jahweh zijn hand uit, Dan
struikelt de helper, En die geholpen wordt, valt; Beiden gaan ze te gronde.
4 Maar dit zegt Jahweh tot mij: Zoals een leeuw en zijn jong Blijven brullen
over hun prooi, Al verzamelt zich tegen hen de hele troep herders; Zoals ze
voor hun schreeuwen niet schrikken, En voor hun gillen niet wijken: Zo zal
Jahweh der heirscharen nederdalen, Om op de berg Sion en zijn heuvel te
strijden; 5 En als fladderende vogels Zal Jahweh der heirscharen Jerusalem
beschutten, Beschermen en redden, Beschutten, verlossen. 6 Dan zullen
Israëls kinderen zich bekeren Tot Hem, van wien ze zo ver zijn geweken; 7 Ja,
op die dag zullen zij allen verachten Hun goden van zilver en goud, Die gij u
hebt gemaakt Met uw zondige handen. 8 Assjoer zal vallen door het zwaard
van een, die geen mens is, En het zwaard, maar niet van een mens, zal hem
verslinden. Hij vlucht voor het zwaard, zijn krijgers worden geknecht, 9 Zijn

vorsten verlaten de wallen vol schrik, vol angst hun banier: Is de godsspraak van Jahweh, die zijn vuur heeft op Sion, In Jerusalem zijn offerhaard!

32

1 Zie, dan zal een Koning met gerechtigheid heersen, En de vorsten zullen besturen met recht. 2 Ieder van hen zal zijn als een beschutting tegen de wind, En als een schuilplaats tegen de regen; Als een waterbeek in de steppe, Als de schaduw van een machtige rots op het dorstige land. 3 Dan blijven de ogen der zienden niet langer gesloten, En de oren der horenden luisteren weer; 4 Het onbezonnen verstand leert begrijpen, De stamelende tong spreekt vloeiend en klaar; 5 De dwaas wordt niet langer voor edel gehouden, De sluwerd geen man van aanzien genoemd. 6 Want de dwaas spreekt maar dwaasheid En zijn hart zint op boosheid: Om vermetel te worden, En tegen Jahweh te lasteren; Om den hongerige gebrek te doen lijden, Den dorstige een dronk te onthouden. 7 En de sluwerd verzint listige streken, Beraamt boze plannen, Om ongelukkigen door leugen in het verderf te storten, Den arme door zijn beschuldiging voor het gerecht. 8 Maar een edel mens vormt nobele plannen, En brengt ze ten uitvoer. 9 Lichtzinnige vrouwen, hoort naar mijn stem, Luchthartige dochters, luistert naar mijn woord! 10 Na jaar en dag Zult ge beven, luchthartigen: Want dan is 't gedaan met de wijn, En geen oogst is er meer. 11 Siddert lichtzinnigen, beeft luchthartigen, Ontkleedt en ontbloot u; Gordt de rouw om uw lenden, 12 En slaat op uw borsten: Om de lieflijke velden, De vruchtbare wijnstok. 13 Doornen en distels woekeren op de grond van mijn volk In alle lustpaleizen der dartele veste; 14 Want de burcht ligt eenzaam, verlaten de woelige stad, Ofel en toren verwoest: Holen voor eeuwig, Een lustoord voor ezels, een weide der kudde. 15 Dan stort Hij voor eeuwig een geest uit de hoge over ons uit, En wordt de steppe een boomgaard, de boomgaard een woud. 16 Het recht zal in de steppe vertoeven, De gerechtigheid in de boomgaard wonen; 17 En vrede zal de winst der gerechtigheid zijn, Rust en veiligheid de vrucht van het recht voor altoos! 18 Mijn volk zal in een oord van vrede wonen, In veilige woningen in zorgeloze rust. 19 Maar het woud zal worden geveld en vernield, De stad tot de grond geslecht. 20 Heil u! Gij zult aan alle wateren zaaien, En rund en ezel daar vrij laten lopen.

33

1 Wee u verwoester, zelf niet verwoest, Rover, dien men nog niet heeft beroofd: Zijt ge klaar met verwoesten, dan wordt ge verwoest, Hebt ge voldoende geroofd, dan berooft men ook u! 2 O Jahweh, wees ons genadig, Wij vertrouwen op U; Wees iedere morgen opnieuw onze hulp, Onze redding in tijden van nood. 3 Voor uw machtige donder vluchten de naties, Als Gij opstaat, stuiven de volken uiteen; 4 Dan oogst men buit, zoals de sprinkhanen oogsten, Dan valt men er als de vraten op aan. 5 Verheven zijt Gij, o Jahweh, die woont in de hoge, Die Sion met recht en gerechtigheid hebt vervuld; 6 Uw onwankelbare trouw was hem een weelde van heil, Wijsheid en kennis, en de vreze van Jahweh waren zijn schat. 7 Maar nu staan de Offerhaard-mannen buiten te jammeren. De vredeboden bitter te wenen: 8 "Hij heeft de verdragen geschonden, De steden beschimpt, en niemand ontzien!" De wegen liggen verlaten, geen reizigers meer, 9 Het land treurt en kwijnt, de Libanon schaamt zich; Als een wildernis ligt de Sjaron verdord,

Basjan en Karmel staan kaal. 10 Maar nu zal Ik opstaan, spreekt Jahweh; Nu
rijs Ik omhoog, nu richt Ik mij op: 11 Gij gaat zwanger van stro, en kaf zult
ge baren, Mijn adem zal als een vuur u verslinden! 12 De volkeren zullen
verbranden als kalk, Worden uitgetrokken als doornen, en verteerd door
het vuur. 13 Die verre zijt, hoort wat Ik doe, Beseft, die nabij zijt, mijn kracht!
14 En op Sion zullen de zondaars sidderen, De godvergetenen rillen: “Wie
onzer kan ‘t houden bij het verslindende vuur, Wie onzer kan ‘t houden
bij de eeuwige gloed!” 15 Maar die in gerechtigheid wandelt, niet veinst bij
zijn spreken, Afgeperste winsten versmaadt, zijn handen dichtknijpt voor
omkoperij; Die zijn oren stopt, om geen moordplan te horen, Zijn ogen
sluit, om geen misdaad te zien: 16 Zo een zal op de hoogten wonen, De
burcht op de rotsen zijn toevlucht zijn; Brood zal hem worden gereikt, Water
hem nimmer ontbreken. 17 Dan zullen uw ogen den Koning in zijn glorie
aanschouwen, En een land van onmetelijke omvang zien; 18 Dan denkt uw
hart aan de verschrikkingen terug: Waar is de schatter, de ijker; waar hij
die torens kwam tellen? 19 Dan zult ge dat brutale volk niet meer zien, Dat
volk met zijn duistere, onbegrijpelijke taal, Met zijn brabbelende tong, Die
ge niet kondt verstaan. 20 Maar ge zult Sion aanschouwen, de stad waar
wij één zijn; Uw ogen zullen Jerusalem zien, de veilige stede, De tent die
nooit wordt verplaatst, Wier pinnen niet worden uitgerukt, wier koorden
niet springen. 21 Neen, Jahweh zal daar onze Machtige zijn, In plaats van
stromen en brede rivieren, Waarop geen galjoenen meer varen, Geen trotse
bodems meer stevenen. 22 Want Jahweh zal onze rechter zijn, Jahweh onze
bestuurder en koning: 23 Hij zal ons redden, al hangen uw touwen slap, Al
houden ze de masten niet vast, en spannen de zeilen niet uit. Dan maken
zelfs blinden nog buit, En plunderen de lammen. 24 En niemand der burgers
zal zeggen: Ik ben ziek; Het volk, dat er woont, is zijn zonde vergeven!

34

1 Treedt nader volken, om te horen, Naties, geeft acht; Laat de aarde
luisteren met wat ze bevat, De wereld met wat er op tiert. 2 Want Jahweh is
op alle volken vergramd, Op heel hun heir verbolgen; Hij heeft ze ten dode
gedoemd, En ter slachting gewijd. 3 Hun doden worden weggesmeten, Hun
lijken liggen te rotten; De bergen vloeien weg in hun bloed, 4 Alle heuvels
smelten er van. De hemel wordt opgerold als een boekrol, Heel zijn heir
stort omlaag, Zoals het blad van de wijnstok valt, Het verdorde loof van de
vijg. 5 Want Jahweh’s zwaard Is in de hemel gewet; Zie, het suist op Edom
neer, Op het volk ten oordeel gewijd. 6 Jahweh’s zwaard zit vol bloed, En
het druipt van vet: Bloed van lammeren en bokken, Vet uit de nieren der
rammen. Want Jahweh houdt een offer in Bosra, Een geweldige slachting in
het land van Edom: 7 Buffels storten met varren neer, En ossen met stieren.
Hun land is dronken van bloed, Hun bodem druipt van vet: 8 Want het is voor
Jahweh een dag van wraak, Een jaar van straf voor den hater van Sion. 9 Zijn
beken worden veranderd in teer, Zijn bodem in zwavel, zijn land in pek,
Dat dag en nacht brandt, 10 En nooit wordt geblust. Zijn rook stijgt eeuwig
omhoog, Van geslacht tot geslacht; Het ligt verwoest voor altijd en immer,
Niemand trekt er doorheen. 11 Kraai en reiger nemen het in hun bezit, Uil en
raaf gaan er wonen: Het meetsnoer der woestheid is er overheen getrokken,
En het paslood der leegheid. 12 Seïr is zonder bewoners geworden, Zijn adel
is er niet meer; Niemand, die men tot koning kan kiezen, Al zijn vorsten

zijn heen. 13 Doornen woekeren in zijn paleizen, In zijn burchten netels en
distels; Het is een hol voor de jakhals, En een park voor de struisen. 14 Wilde
katten ontmoeten er honden, Baarlijke duivels treffen elkaar; De schimmen
spoken er rond, En vinden hun rust. 15 Daar nestelt de slang, en legt er haar
eieren, Bedekt ze en broedt ze; Daar komen ook de gieren bijeen, En zoeken
elkaar. 16 Jahweh roept ze in volle getale, Er ontbreekt er geen een, er wordt
niemand gemist; Want zijn mond heeft ze ontboden, En zijn geest brengt ze
bijeen. 17 Hij heeft voor hen het lot geworpen, Zijn hand met het snoer hun
deel gemeten; Ze zullen het eeuwig bezitten, Van geslacht tot geslacht erin
wonen.

35

1 Dan zal de steppe juichen met de woestijn, En de wildernis jubelen en
bloeien; 2 Zij zal tieren welig als lelies, Jubelen, juichen en zingen. Dan valt
haar de pracht van de Libanon ten deel, De luister van Karmel en Sjaron: Ze
zullen de glorie van Jahweh aanschouwen, De heerlijkheid van onzen God.
3 Maakt dan de slappe handen krachtig, Stevigt de knikkende knieën; 4 Zegt
tot de harten in angst: Houdt moed, hebt geen vrees! Ziet, hier is uw God;
Hij komt, om de wraak te voltrekken! God zal vergelden; Zelf zal Hij komen,
om u te verlossen! 5 Dan worden de ogen der blinden ontsloten, En de oren
der doven gaan open; 6 De lamme springt op als een hert, De tong van den
stomme zal juichen! Zelfs in de steppe borrelen de wateren omhoog, En de
beken in de woestijn; 7 De gloeiende bodem wordt een plas, Het dorre land
een fontein. En op de plek, waar de jakhalzen liggen, En de struisvogels
wonen, Schiet het riet met de biezen omhoog, 8 Een gebaande weg zal er
zijn! Een heilige weg zal hij heten, Geen onreine zal hem begaan; Alleen zijn
volk hem bewandelen, Geen goddeloze er zwerven. 9 Geen leeuwen zullen
er zijn, Wilde dieren komen er niet, en treft men er niet; Maar die verlost
zijn, zullen hem begaan, 10 Die door Jahweh bevrijd zijn, keren er op terug.
Zij komen in Sion onder gejubel, Het hoofd met eeuwige vreugde gekroond;
Overstelpt van vreugde en blijdschap: Verdwenen zijn kommer en zuchten!

36

1 In het veertiende regeringsjaar van Ezekias trok Sinacherib, de koning
van Assjoer, tegen alle versterkte steden van Juda op, en maakte zich er van
meester. 2 En van Lakisj uit zond de assyrische koning zijn opperbevelheb-
ber met een sterke krijgsmacht naar Jerusalem tegen koning Ezekias. Toen
de opperbevelhebber zich bij het kanaal van de Bovenvijver had opgesteld
op de weg van het Blekersveld, 3 ging de hofmaarschalk Eljakim, de zoon van
Chilki-jáhoe, naar hem toe, vergezeld van den schrijver Sjebna en van den
kanselier Joach, den zoon van Asaf. 4 De opperbevelhebber zeide tot hen:
Gaat Ezekias berichten. Dit zegt de Opperkoning, de koning van Assjoer:
Waar haalt ge toch uw vertrouwen vandaan? 5 Denkt ge misschien, dat
woorden alleen al krijgsbeleid en krijgsmacht zijn? Op wien vertrouwt
ge dan wel, om u tegen mij te verzetten? 6 Zie, ge vertrouwt op Egypte,
die geknakte rietstok, die iemand de hand doorboort en wondt, als hij
er op steunt; ja, dat is Farao, de egyptische koning, voor iedereen die op
hem vertrouwt. 7 Misschien zult ge zeggen: Wij vertrouwen op Jahweh,
onzen God! Maar heeft Ezekias dan zijn offerhoogten en altaren niet laten
verwijderen, en tot Juda en Jerusalem gezegd: Voor dit altaar alleen moet
gij u neerwerpen. 8 Welnu, ga eens een weddenschap aan met den koning

van Assjoer, mijn meester: Ik zal u tweeduizend paarden geven; maar ik wed, dat gij er niet eens ruiters voor hebt. 9 En wanneer ge dit al den geringsten bevelhebber en dienaar van mijn meester moet weigeren, hoe kunt ge dan nog voor wagens en ruiters op Egypte vertrouwen! 10 En ben ik soms, zonder dat Jahweh het wil, tegen dit land opgetrokken, om het te verwoesten? Neen, Jahweh heeft mij gezegd: Trek op naar dit land, en verwoest het! 11 Eljakim, Sjebna en Joach zeiden tot den opperbevelhebber: Spreek maar aramees met uw dienaars; wij verstaan dat wel. Maar spreek geen joods tegen ons; want dan verstaat het volk op de muur het ook. 12 Maar de opperbevelhebber gaf hun ten antwoord: Heeft mijn meester mij soms met deze boodschap alleen tot u en uw koning gezonden, of ook tot die mannen daar op de muur, die hun eigen drek met u zitten te eten, en die hun eigen water drinken? 13 Daarop kwam de opperbevelhebber nog dichter bij, en riep hardop in het joods: Hoort het woord van den Opperkoning van Assjoer! 14 Dit zegt de koning: Laat Ezekias u niet bedriegen; want hij kan u niet redden. 15 En laat Ezekias u ook niet op Jahweh doen rekenen, en zeggen: Jahweh zal ons zeker verlossen; deze stad zal niet in de handen van den koning van Assjoer vallen! 16 Luistert niet naar Ezekias; want dit zegt de koning van Assjoer: Sluit vrede met mij, en geeft u over; dan zal iedereen de vrucht van zijn wijnstok en vijgeboom eten, en het water drinken uit zijn put, 17 totdat ik u kom medenemen naar een land, dat op het uwe gelijkt: een land van koren en wijn, een land van brood en wijnbergen. 18 Neen, laat Ezekias u niet misleiden, en zeggen: Jahweh zal ons verlossen! Hebben soms de goden van de andere volken hun land uit de macht van den assyrischen koning verlost? 19 Waar zijn de goden van Chamat en Arpad, waar de goden van Sefarwáim en van het land van Samaria? Hebben zij Samaria uit mijn hand kunnen redden? 20 Wie is er onder al de goden dier landen, die zijn gebied uit mijn macht heeft verlost? Zou Jahweh dan Jerusalem uit mijn hand kunnen redden! 21 Men zweeg, en antwoordde hem met geen woord; want de koning had bevel gegeven: Ge moet hem niets terugzeggen. 22 Maar de hofmaarschalk Eljakim, de zoon van Chilki-jáhoe, en Sjebna de schrijver, en de kanselier Joach, de zoon van Asaf, scheurden hun kleren, en ging naar Ezekias terug, om hem de woorden van den opperbevelhebber over te brengen.

37

1 Toen koning Ezekias dit hoorde, scheurde hij zijn kleren, sloeg het boetekleed om, en ging naar de tempel van Jahweh. 2 Tegelijkertijd zond hij Eljakim, den hofmaarschalk, met den schrijver Sjebna en de oudsten der priesters, in boetekleren gehuld, naar den profeet Isaias, den zoon van Amos. 3 Ze moesten hem zeggen: Dit zegt Ezekias. Deze dag is een dag van benauwing, van straf en van smaad; de kinderen openen de moederschoot al, maar de kracht om te baren ontbreekt. 4 Maar misschien zal Jahweh, uw God, die de woorden van den opperbevelhebber heeft gehoord, dien de assyrische koning, zijn meester, gezonden heeft, om den levenden God te honen, hem straffen voor de woorden, die Jahweh, uw God, heeft gehoord. Stier dus een bede omhoog voor het overschot, dat er nog is. 5 Toen dan de dienaren van koning Ezekias bij Isaias waren gekomen, 6 sprak Isaias tot hen: Dit moet ge tot uw meester zeggen. Zoo spreekt Jahweh: Wees niet bang voor de woorden, die gij gehoord hebt, en waarmee de knechten

van den assyrischen koning Mij hebben gehoond. 7 Zie, Ik zal een geest in
hem zenden, waardoor hij terugkeert naar zijn land, zodra hij geruchten
verneemt; en in zijn land zal Ik hem door het zwaard doen vallen! 8 De
opperbevelhebber keerde nu naar den koning van Assjoer terug. En daar
hij vernomen had, dat deze Lakisj al had verlaten, trof hij hem bij Libna
aan, dat door hem werd belegerd. 9 En toen deze hoorde "Tirhaka, de koning
van Koesj, is tegen u ten strijde getrokken", zond hij opnieuw gezanten naar
Ezekias met de volgende opdracht: 10 Zegt dit aan Ezekias, den koning van
Juda. Laat uw God, op wien gij vertrouwt, u niet bedriegen, en zeggen:
Jerusalem zal niet worden overgeleverd in de hand van den assyrischen
koning. 11 Zie, ge hebt toch gehoord, hoe de koningen van Assjoer alle landen
ten ondergang hebben gedoemd; en zoudt gij dan ontsnappen! 12 Hebben
de goden de volken gered, die door mijn vaderen werden vernield: Gozan,
Charan. Résef en de bewoners van Eden in Telassar? 13 Waar is de koning van
Chamat gebleven, en de koning van Arpad, de koning van Laïr, Sefarwaïm,
Hena en Iwwa? 14 Toen Ezekias van de gezanten de brief had ontvangen
en hem had gelezen, ging hij naar de tempel van Jahweh, legde hem open
voor Jahweh neer, 15 en bad tot Jahweh: 16 "Jahweh der heirscharen, Israëls
God, die op de Cherubim troont: Gij alleen zijt God over alle koninkrijken
der aarde; Gij hebt hemel en aarde geschapen! 17 Ach Jahweh, neig toch uw
oor en luister; open uw ogen, o Jahweh, en zie. Verneem al wat Sinacherib
mij heeft gemeld, om den levenden God te honen. 18 Ach Jahweh, 't is waar:
de koningen van Assjoer hebben alle volken met hun landen verwoest. 19 Ze
hebben ook hun goden in het vuur geworpen en vernield; want ze waren
geen God, maar enkel het werk van mensenhanden, van hout en van steen.
20 Ach Jahweh, red ons nu uit zijn handen, opdat alle koninkrijken der aarde
erkennen, dat Gij alleen God zijt, o Jahweh!" 21 Toen liet Isaias, de zoon van
Amos, aan Ezekias zeggen: Dit zegt Jahweh, Israëls God. Ik heb de bede
gehoord, die gij tot Mij hebt opgezonden om Sinacherib, den assyrischen
koning. 22 Dit is het woord, dat Jahweh tegen hem heeft gesproken: Ze
veracht en bespot u, De jonkvrouw, de dochter van Sion; Meewarig schudt
ze het hoofd achter u, Jerusalems dochter! 23 Wien hebt ge gehoond en
beschimpt, Tegen wien een hogen toon aangeslagen, En uw trotse blikken
geheven? Israëls Heilige! 24 Door uw knechten hebt ge den Heer gehoond, En
gezegd: Met mijn talloze wagens Heb ik de toppen der bergen bestegen, De
flanken van de Libanon. Ik heb zijn rijzige ceders geveld, En zijn schoonste
cypressen; Zijn hoogste toppen bereikt, Zijn dichtste wouden. 25 Ik heb
geboord en gedronken De wateren van vreemde landen, En opgedroogd
met de zool van mijn voeten Alle stromen van Masor. 26 Hebt ge dan niet
vernomen, Hoe Ik dit vroeger al had beschikt: Wat Ik al lang had besloten,
Heb Ik thans in vervulling doen gaan! Tot puinhopen moesten Versterkte
steden worden verwoest; 27 Haar bewoners machteloos zijn, Verschrikt en
beschaamd. Ze moesten zijn als het kruid op het veld, Als tengere planten;
Als gras op het dak, Dat verdort, eer het opschiet. 28 Maar Ik ken uw opstaan
en zitten, Uw gaan en uw komen; 29 Uw razen steeg tot Mij op, Uw tieren
kwam Mij ter ore. Zo sla Ik mijn ring door uw neus, Leg mijn toom aan uw
lippen, En voer u terug langs de weg, Die gij kwaamt. 30 En dit is het teken
voor u: Dit jaar zult ge nog nawas eten, Het volgend jaar wat er groeit in het
wild; Maar in het derde zult ge zaaien en oogsten, Wijngaarden planten, de
vrucht er van eten. 31 En wat er van u overblijft, En wat van het huis van
Juda nog rest, Zal wortel schieten omlaag, En vruchten dragen naar boven.

32 Want de Rest zal zich uit Jerusalem verspreiden, Met wat er overbleef uit
de Sion: De ijver van Jahweh der heirscharen Brengt het tot stand! 33 En
daarom spreekt Jahweh tot den koning van Assjoer: Hij zal deze stad niet
binnen komen, Geen pijl er op af schieten; Met geen schild ze bestormen,
Met geen wal ze omringen. 34 Hij keert terug langs de weg, die hij kwam;
Deze stad komt hij niet binnen, zegt Jahweh! 35 Ik zal deze stad beschutten
en redden, Terwille van Mij, en van David, mijn dienaar! 36 En de engel van
Jahweh ging uit, en doodde in het assyrische leger honderd vijf en tachtig
duizend man; 's morgens bij het ontwaken zag men enkel nog lijken. 37 Nu
brak Sinacherib de koning van Assjoer op, nam de terugtocht en bleef in
Ninive. 38 En toen hij eens aan het bidden was in de tempel van Nisrok,
zijn god, werd hij met het zwaard doorstoken door zijn zonen Adrammélek
en Saréser, die naar het land van Ararat vluchtten. Zijn zoon Esar-Chaddon
volgde hem op.

38

1 In die dagen werd Ezekias dodelijk ziek. De profeet Isaias, de zoon van
Amos, ging naar hem toe, en sprak tot hem: Dit zegt Jahweh! Maak uw zaken
in orde; ge moet sterven, en zult niet langer leven. 2 Toen keerde Ezekias zijn
gezicht naar de muur, en bad tot Jahweh: 3 Ach Jahweh, denk er toch aan,
hoe ik trouw en in oprechtheid des harten voor U heb geleefd, en steeds heb
gedaan wat U aangenaam was. En Ezekias barstte in tranen uit. 4 Toen sprak
Jahweh tot Isaias: 5 Ga Ezekias zeggen: Zo spreekt Jahweh, de God van David,
uw vader! Ik heb uw smeken gehoord, uw tranen gezien. Zie, Ik zal uw leven
met vijftien jaren verlengen; 6 ook zal Ik u en deze stad uit de macht van
den assyrischen koning bevrijden, en deze stad in bescherming nemen. 7 Hij
zeide: Dit is voor u het teken van Jahweh, dat Jahweh, wat Hij beloofd heeft,
zal doen. 8 Zie, Ik zal de schaduw tien graden doen teruggaan, evenveel als
zij op de zonnewijzer van Achab reeds afgelegd heeft. En de zon ging op
de zonnewijzer de tien graden terug, die zij reeds afgelegd had. 9 Gedicht
van Ezekias, den koning van Juda, toen hij van zijn ziekte hersteld was: 10 Ik
had al gezegd: In de bloei van mijn leven ga ik heen, Binnen de poorten van
het rijk der doden ontboden Voor de rest van mijn jaren. 11 Ik dacht: Niet
langer zal ik Jahweh aanschouwen In het land der levenden, Geen mensen
meer zien Onder de bewoners der wereld. 12 Mijn levensloop is afgebroken,
Opgerold als een herderstent; Als een wever heb ik mijn leven gesponnen,
Van de schering snijdt Hij mij af. Dag en nacht put Gij mij uit, 13 En ik kerm
tot de morgen; Als een leeuw hebt Gij Al mijn beenderen vermorzeld. 14 Ik
tjilp als een zwaluw, En kir als een duif; Mijn ogen zien smachtend omhoog:
Ach Jahweh, sta mij toch bij in mijn nood. 15 Wat zal ik zeggen, en nog tot
Hem spreken: Hij heeft het zelf toch gedaan! Troosteloos sleep ik al mijn
jaren voort, Om de smart van mijn ziel. 16 Heer, toch blijft mijn hart op U
hopen, Mijn geest naar U zuchten: Gij maakt mij gezond en doet mij weer
leven, 17 Zie, mijn smart is in vrede verkeerd! Gij hebt mijn leven behoed
Voor de kuil der vernieling; Ja, achter uw rug Al mijn zonden geworpen.
18 Want het dodenrijk zal U niet prijzen, De dood U niet roemen; Die in het
graf is gedaald Op uw trouw niet meer hopen! 19 Neen, alleen de levenden
zullen U prijzen, Zoals ik het heden nog doe; En de vader zal uw trouw Aan
zijn zonen verkonden. 20 Ach Jahweh, wil mij toch redden! Dan slaan wij de
harpen Al de dagen van ons leven Bij de tempel van Jahweh! 21 Daarop liet

Isaias een vijgenkoek brengen, om hem op het gezwel te leggen. En Ezekias genas. 22 Ezekias vroeg: Wat is het teken, dat ik naar de tempel van Jahweh zal opgaan?

39

1 In die tijd zond Merodak-Baladan, de zoon van Baladan en koning van Babel, gezanten naar Ezekias met brieven en geschenken; want hij had van zijn ziekte en genezing gehoord. 2 In zijn vreugde hierover liet Ezekias hen zijn schatkamer zien met het zilver en goud, de specerijen en kostbare olie: heel zijn tuighuis en al wat in zijn magazijnen lag opgestapeld. Er was niets in zijn paleis en heel zijn gebied, wat Ezekias hen niet liet zien. 3 Toen ging de profeet Isaias naar koning Ezekias toe, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en waar vandaan zijn ze tot u gekomen? Ezekias antwoordde: Uit een ver land zijn ze mij komen bezoeken, uit Babel. 4 Hij vroeg: Wat hebben ze in uw paleizen gezien? Ezekias antwoordde: Ze hebben alles gezien, wat er in mijn paleis is; en er is ook niets in mijn magazijnen, dat ik hun niet heb getoond. 5 Toen sprak Isaias tot Ezekias: Hoor dan het woord van Jahweh der heirscharen! 6 Zie de dagen komen, waarin al wat zich in uw paleis bevindt en al wat uw vaders tot heden toe hebben opgestapeld, naar Babel zal worden overgebracht; niets blijft er over, zegt Jahweh! 7 En uit uw zonen, uw eigen kinderen, die gij zult verwekken, zal men er kiezen, om ze tot eunuchen te maken in het paleis van den koning van Babel. 8 Toen zeide Ezekias tot Isaias: Het woord van Jahweh, dat gij gezegd hebt, is goed! Hij dacht: dan is er althans in mijn tijd bestendige vrede.

40

1 Troost, troost toch mijn volk, Zegt uw God; 2 Spreekt Jerusalem moed in het hart, En roept het hem toe: Dat zijn ellende voorbij is, Zijn schuld is geboet; Dat hij uit Jahweh's hand heeft ontvangen Heel de straf voor zijn zonden. 3 Daar roept men: Baant Jahweh een weg in de steppe, Effent een pad in de woestijn voor onzen God; 4 Elk dal moet gevuld, alle bergen en heuvels geslecht, De krochten moeten een vlakte worden, de klip een vallei. 5 Dan zal de glorie van Jahweh zich tonen, Alle vlees ze aanschouwen; Allen zullen Gods heerlijkheid zien. De mond van Jahweh heeft het gezegd! 6 Daar klinkt een stem: Roep het uit! Ik zeide: Wat moet ik gaan roepen? Alle vlees is als gras, Heel zijn glorie als de bloem op het veld! 7 Het gras verdort, de bloem verwelkt, Als er Jahweh 's adem op blaast; Ja, de mens is als gras, 8 Maar het woord van onzen God houdt in eeuwigheid stand! 9 Bestijg de hoogste berg, Gij vreugdebode van Sion; Verhef uw stem met kracht, Jerusalems vreugdegezant. Laat luid ze weerschallen, En wees niet bevreesd; Roep tot de steden van Juda: Hier is uw God! 10 Zie, Jahweh, de Heer, komt met kracht, En zijn arm voert de macht; Zijn vergelding komt met Hem mee, Zijn beloning gaat voor Hem uit. 11 Als een herder weidt Hij zijn kudde, Neemt de schaapjes op in zijn arm; Hij legt ze neer in zijn schoot, En leidt er de moeders naar toe. 12 Wie heeft de wateren gepeild in zijn vuist, De hemel omspannen met de palm van zijn hand; Wie het stof van de aarde in een maatje gemeten, De bergen op een weegschaal gewogen, de heuvels op een balans? 13 Wie heeft de geest van Jahweh geleid, Wie was zijn raadsman, die Hem onderricht gaf; 14 Wien heeft Hij gevraagd, Hem te leren, de juiste weg te wijzen, Hem kennis te brengen, en het pad der

wijsheid te tonen? 15 Zie, de volken zijn als een drup aan de emmer, Niet meer dan een stofje op de balans; Zie, de eilanden wegen niet zwaarder Dan een korreltje zand! 16 De Libanon is niet toereikend voor brandhout, Zijn wild niet voor offers; 17 Alle naties zijn als niets voor zijn aanschijn, Nog minder voor Hem dan leegte en lucht! 18 Met wien dan zoudt ge God vergelijken, Welk beeld in zijn plaats willen stellen? 19 De gieter giet het afgodsbeeld, De goudsmid beslaat het met goud; Men smeedt er zilveren kettingen aan, 20 En kiest voor zijn voetstuk hout, dat niet rot. Dan zoekt men een handigen werkman, Om het beeld vast te zetten, zodat het niet wankelt! 21 Weet ge het niet, en hoort ge het niet, Is het u niet van de aanvang bekend; Begrijpt ge het niet, Sinds de aarde gegrond werd? 22 Hij troont op het gewelf van de aarde, Zodat haar bewoners als sprinkhanen zijn; Hij spreidt de hemelen uit als een tentdoek, En spant ze als een tent, waarin men gaat wonen! 23 Hij richt de vorsten te gronde, Vaagt weg de rechters der aarde. 24 Nauwelijks zijn ze geplant, Ternauwernood zijn ze gezaaid, Nog eer hun stam in de bodem Heeft wortel geschoten, Blaast Hij er op: ze verdorren, En de storm verjaagt ze als kaf. 25 Met wien vergelijkt ge Mij dan, Zegt de Heilige: op wien zou Ik lijken? 26 Heft uw ogen omhoog: Zie, wie heeft dat geschapen? Wie telde hun heir, en liet het marcheren, Wie riep ze allen bij naam, Door zijn grote macht en geweldige sterkte, Zodat er niet één aan ontbrak? 27 Waarom zegt ge dan, Jakob, Waarom spreekt ge dan, Israël: Mijn weg ligt voor Jahweh verborgen, Mijn recht ontgaat aan mijn God! 28 Hebt ge het dan niet gehoord en vernomen: Jahweh is een eeuwige God, Schepper van de grenzen der aarde! Hij wordt moede noch mat, Zijn wijsheid is niet te doorgronden! 29 Hij versterkt den vermoeide, En verdubbelt de kracht van den zwakke. 30 Jonge mannen worden nog moede en mat, Forse knapen kunnen bezwijken: 31 Maar die op Jahweh vertrouwen, vernieuwen hun kracht, Slaan hun vleugels als adelaars uit; Ze lopen, maar worden niet moe, Ze rennen, maar worden niet mat!

41

1 Eilanden, hoort Mij zwijgend aan, Wacht, volken, mijn bestraffing af. Laat ze komen en spreken, Wij samen voor de vierschaar treden! 2 Wie heeft in het oosten den zegerijke verwekt, Hem geroepen, zijn schreden te volgen; Wie heeft hem de volken overgeleverd, En koningen hem onderworpen? Zijn zwaard vergruizelt ze tot stof, Zijn boog tot dwarrelend kaf; 3 Hij jaagt ze na, dringt ongedeerd voort, Op wegen, die hij nog nooit had betreden. 4 Wie heeft het gedaan, wie bracht het tot stand? Ik, die van de aanvang af de eeuwen riep; Ik, Jahweh, die de Eerste ben, En die bij de laatsten zal zijn! 5 Sidderend zien de eilanden toe, De grenzen der aarde rillen er van; 6 Ze snellen elkander te hulp, En roepen elkander: Houd moed! 7 De gieter bemoedigt den goudsmid, De pletter, hem die het aambeeld slaat. Men zegt: het soldeersel is goed; Maar met spijkers slaat men het vast, dat het niet losgaat! 8 Maar gij, Israël, Mijn dienstknecht, Jakob, dien Ik heb uitverkoren, Kroost van Abraham, mijn vriend; 9 Dien Ik van de grenzen der aarde heb gehaald, En van haar eindpaal geroepen: Ik heb u gezegd: Gij zijt mijn dienstknecht, U heb ik verkoren en nimmer versmaad! 10 Ge moet niet vrezen, want Ik sta u bij; Niet radeloos rondzien, want Ik ben uw God! Ik maak u sterk, Ik kom u te hulp; Ik zal u steunen met de rechter van mijn ontferming! 11 Zie, die u bestoken, worden met schaamte en schande

bedekt; Ze worden vernield en verdelgd, die tegen u strijden. 12 Ge zult ze
zoeken, die met u twisten, maar ze niet vinden; Die u bekampen, zullen
vergaan en verdwijnen. 13 Want Ik ben Jahweh, uw God, Ik houd u vast
bij de rechterhand; Ik zeg u: Wees niet bang, Ik zal u helpen! 14 Wees niet
angstig, wormpje van Jakob, Israël, mijn kindje; Ik ben uw helper, spreekt
Jahweh, Ik uw verlosser, Israëls Heilige! 15 Zie, Ik maak een dorsslee van u,
Nieuw geslepen, met scherpe punten: Bergen zult ge dorsen en pletten, En
heuvels hakken tot kaf; 16 Ge zult ze wannen, en de wind waait ze weg, De
stormwind zal ze verstrooien; Maar gij zult u in Jahweh verblijden, En in
Israëls Heilige roemen! 17 De armen en ellendigen zoeken water, ze vinden
het niet, En hun tong is verdroogd van de dorst. Ik. Jahweh, zal ze verhoren,
Ze niet verlaten, Israëls God. 18 Op kale rotsen laat Ik stromen ontspringen,
En bronnen te midden der krochten; Ik maak een vijver van de woestijn,
Van het dorstige land een fontein. 19 Ik zal de steppe met ceders beplanten.
Met acacia, oleaster, olijf; In de wildernis cypressen zetten, Naast platanen
en dennen: 20 Opdat ze zien en erkennen, Het begrijpen en het verstaan,
Dat de hand van Jahweh het doet, Israëls Heilige het wrocht! 21 Komt uw
goed recht nu eens bepleiten, Spreekt Jahweh; En brengt dan uw afgoden
mee, Zegt Jakobs Koning. 22 Laat ze komen en ons verkonden, Wat in de
toekomst geschiedt, Of wat ze vroeger hebben voorspeld:Dan kunnen we
dat eens onderzoeken. Laat ons de toekomst eens horen, 23 En zegt ons wat
er later gebeurt; Als we het dan in vervulling zien gaan, Dan weten we, dat
gij goden zijt. Ja doet maar iets, of goed of kwaad, Dan kunnen we zien, en
ons meten! 24 Maar zelf zijt ge niets, en uw werken zijn niets: Schande voor
die ‘t met u houdt! 25 Maar Ik heb er een uit het noorden verwekt: en hij
kwam, Uit het oosten hem bij zijn naam geroepen: daar is hij gekomen; Als
slijk vertrapt hij de vorsten, Zoals een pottenbakker het leem. 26 Wie heeft nu
vroeger voorspeld, wat we thans zien gebeuren, Tevoren: zodat we zeggen:
‘t komt uit? 27 Ik heb het ‘t eerst aan Sion verkondigd: En zie, hier is hij;
En aan Jerusalem de blijde boodschap gebracht! Maar niemand uwer heeft
het voorspeld, Niemand van u het verkondigd; Niemand heeft uw woorden
gehoord, 28 Niemand van al die Ik zie. Neen, niemand der goden weet raad,
Niemand, dien Ik kan vragen en antwoord bekomen. 29 Ze zijn allemaal
niets, en hun werken zijn niets, Hun beelden enkel wind en lucht.

42

1 Ziet nu mijn Dienaar, wien Ik verknocht ben, Mijn Uitverkorene, die
Mij behaagt! Ik heb op Hem mijn geest gelegd, En de volken zal Hij de wet
verkonden. 2 Men hoort Hem schreeuwen noch roepen, Zelfs zijn stem niet
verheffen op straat; 3 Hij zal het geknakte riet niet breken, De kwijnende
vlaspit niet doven. Trouw draagt Hij de wet voor zich uit, 4 Onvermoeid en
nooit gebroken, Totdat Hij op aarde de wet heeft gevestigd, En de landen
zijn lering verbeiden! 5 Zo spreekt Jahweh, die de hemelen schiep en ze
spande, Die de aarde vormde met wat er groeit, Die adem geeft aan het volk,
dat er woont, En levensgeest aan die er wandelen. 6 Ik Jahweh, heb U in
mijn ontferming geroepen, U bij de hand gevat en beschut; U gesteld tot
Verbond met het volk, En tot Licht voor de naties: 7 Om blinden de ogen te
openen, Om gevangenen uit de kerker te verlossen, En uit donkere krochten
Die in duisternis zitten. 8 Ik ben Jahweh; Dit is mijn Naam! Mijn glorie sta
Ik niemand af, Aan geen beelden mijn eer. 9 Zie, vervuld is wat vroeger

voorspeld was, Thans kondig Ik nieuwe dingen aan; Nog eer ze ontkiemen,
Heb Ik ze ù laten weten! 10 Zingt een nieuw lied Ter ere van Jahweh; Heft
een lofzang voor Hem aan Op de grenzen der aarde: Gij die de zee beploegt
en bevolkt, Met de eilanden, en die er op wonen! 11 De steppe jubele met
haar steden, De legerplaats waar Kedar woont; Laat de bewoners van Séla
juichen, Jubileren van de toppen der bergen: 12 Laat hen glorie brengen
aan Jahweh, Aan de eilanden zijn lof verkonden! 13 Jahweh rukt uit als een
held, Als een krijger blakend van strijdlust; Bulderend heft Hij de strijdkreet
aan, En daagt zijn vijanden uit: 14 Lang heb Ik gezwegen, Mij stil gehouden,
en bedwongen! Maar nu zal Ik gillen als een barende vrouw, Nu zal Ik
briesen en snuiven; 15 Ik zal bergen en heuvels verschroeien, En al hun
groen doen verdorren; Ik maak de stromen tot steppen, Leg de waterplassen
droog. 16 Maar de blinden zal Ik leiden Op wegen, die ze niet kennen; En
op onbekende paden Doe Ik ze gaan; De duisternis voor hen uit verkeer Ik
in licht, De krochten in vlakten. Al deze dingen zal Ik volbrengen, Daarvan
laat Ik niet af! 17 Dan zullen wijken, blozend van schaamte, Die op de goden
vertrouwen, En die tot de afgoden zeggen: Gij zijt onze God! 18 Gij, doven,
hoort; Gij blinden, opent de ogen en ziet! 19 Wie is er blind als mijn dienaar,
Wie zo doof als die over hem heersen; Wie zo blind als mijn vertrouwde, Wie
doof als de dienaar van Jahweh! 20 Grootse dingen hebt gij gezien, Maar er
geen acht op geslagen; Uw oren waren geopend, Maar ge hebt niet gehoord:
21 Het had Jahweh in zijn goedheid behaagd, Een wet u te schenken, groots
en verheven! 22 Toch werd het een volk, berooid en beroofd, Allen in holen
gestoken, in kerkers verborgen; Ze werden tot buit, en er was niemand,
die hielp, Leeggeplunderd, en er zei niemand: Geef terug. 23 Wie heeft
onder u toen geluisterd, Er acht op geslagen, het voor de toekomst verstaan?
24 Wie gaf Jakob aan de plundering prijs, En Israël aan de berovers? Was het
Jahweh niet, Tegen wien ze hadden gezondigd; Wiens wegen ze niet wilden
gaan, Wiens bevelen ze niet wilden horen? 25 Toen goot Hij zijn ziedende
toorn over hem uit, En het geweld van de krijg; Hij zette hem aan alle kanten
in vlammen, Maar hij kwam niet tot inzicht; Hij stak hem in brand, Maar hij
wilde het niet ter harte nemen!

43

1 Maar nu spreekt Jahweh, Die u heeft geschapen, o Jakob, Die u heeft
gevormd, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u vrij gekocht; Bij uw naam u
geroepen: Gij zijt de mijne! 2 Toen ge door de wateren trokt, was Ik met u,
Of door stromen: ze konden u niet overstelpen; Al moest ge door vuur, ge
kondt niet verbranden, En de vlammen verzengden u niet. 3 Want Ik ben
Jahweh, uw God, Israëls Heilige, Uw Redder! Ik gaf voor u Egypte prijs, En
Koesj en Seba in ruil; 4 Want ge waart kostbaar in mijn ogen, Hooggeschat,
Ik had u lief; Landen gaf Ik voor u weg, Volken tot pand voor uw leven!
5 Wees dus niet bang, Want Ik ben met u! Van het oosten zal Ik uw kroost
laten komen, Ik breng u weer van het westen bijeen; 6 Tot het noorden zeg
Ik: Geef op, Tot het zuiden: Weerhoud ze niet! Breng terug van verre mijn
zonen, Mijn dochters van de grenzen der aarde: 7 Allen, die naar mijn Naam
zijn genoemd, Die Ik schiep tot mijn glorie, die Ik vormde en maakte. 8 Laat
gaan het volk, dat ogen heeft, maar blind was geworden, De doven, ofschoon
ze oren hebben! 9 Laat alle volken samen komen, De naties bijeen! Wie
van de goden kan zoiets voorspellen, Het verkonden vooraf? Dat ze hun

getuigen brengen, en hun beweringen staven; Men zal ze horen, en zeggen:
't Is waar! 10 Maar mijn getuigen, zegt Jahweh, zijt gij, Mijn dienaars, die
Ik heb uitverkoren; Opdat zij erkennen, in Mij geloven, En goed begrijpen,
dat Ik het ben: Dat vóór Mij geen god heeft bestaan, En ná Mij geen ander
zal zijn! 11 Ik, Ik ben Jahweh; Er is geen ander redder dan Ik! 12 Ik ben het
ook, die de redding voorspelde, En verkondde vooraf! Ik ben geen vreemde
onder u, En gij zijt mijn getuigen, is de godsspraak van Jahweh! Ik ben God
van eeuwigheid af, 13 En zal het in de toekomst ook zijn! Niemand, die uit
mijn hand kan redden; Als Ik het doe, wie zal het beletten? 14 Zo spreekt
Jahweh, uw Verlosser, Israëls Heilige. 15 Om uwentwil zal Ik er een naar
Babel zenden, En alle grendels doen vallen, De Chaldeën vernielen, Hun
jubel in weeklacht verkeren: Ik, Jahweh, uw Heilige, Ik, Israëls Schepper, uw
Koning! 16 Zo spreekt Jahweh, die een weg door de zee had gebaand, Een pad
door de onstuimige wateren; 17 Die wagens en paarden er over liet gaan, Met
krijgsmacht en strijders: Maar ze lagen neer, en stonden niet op, Uitgedoofd
als een kwijnende pit! 18 Blijft nu niet staren op wat vroeger gebeurde, En
staat bij het verleden niet stil; 19 Zie, Ik ga iets nieuws beginnen: Het is al
ontloken, bemerkt ge het niet? Thans maak Ik door de stèppe een weg, En
stromen in de woestijn! 20 De wilde beesten zullen Mij loven, Jakhalzen en
struisen: Want Ik breng water in de woestijn, En in de wildernis stromen,
Om mijn uitverkoren volk te drenken, 21 Het volk dat Ik Mij vormde, en dat
mijn lof zal verkonden! 22 Toch Jakob, hebt ge Mij niet aangeroepen, Israël, u
om Mij niet bekommerd; 23 Gij hebt Mij geen schapen ten offer gebracht, Met
uw slachtoffers Mij niet geëerd; Met spijsoffers ben Ik u niet lastig gevallen,
Om wierook plaagde Ik u niet! 24 Ge hebt Mij geen reukwerk gekocht met uw
geld, Mij niet met het vet van uw offers verzadigd: Met uw zonden zijt ge Mij
lastig gevallen, Met uw misdaden hebt ge Mij geplaagd! 25 Neen, Ik, Ikzelf
delg uw misdaden uit, Uit eigen beweging gedenk Ik uw zonden niet meer!
26 Kom mijn geheugen te hulp, en laat ons pleiten tegen elkaar; Spreek op, zo
gij u rechtvaardigen wilt! 27 Uw eerste vader heeft tegen Mij al gezondigd, En
uw leiders waren Mij ontrouw! 28 Daarom heb Ik de heilige vorsten onteerd,
Jakob met banvloek, Israël met schande geslagen!

44

1 Maar hoor nu, Jakob. mijn dienaar, Israël, dien Ik heb uitverkoren; 2 Zo
spreekt Jahweh, uw Schepper, Die u vormde en hielp van de moederschoot
af: Vrees niet, Jakob, mijn dienaar, Jesjoeroen, dien Ik heb uitverkoren! 3 Ja,
Ik giet water over den smachtende uit, En stromen over het droge: Mijn geest
stort Ik uit op uw kroost, Mijn zegen over uw spruiten; 4 Ze zullen tieren
als gras aan de beken, Als wilgen aan de kabbelende wateren! 5 De één zal
zeggen: Ik ben van Jahweh! De ander zich noemen Met Jakobs Naam! Een
derde schrijft op zijn hand: "Van Jahweh", En neemt de naam van Israël aan!
6 Zo spreekt Jahweh, Israëls Koning, Jahweh der heirscharen, zijn Verlosser!
Ik ben de Eerste en de Laatste; Buiten Mij is geen god. 7 Wie is aan Mij gelijk:
Hij trede vooruit; Laat het hem zeggen, en zich met Mij meten! Wie heeft
van oudsher de toekomst voorzegd, En u voorspeld de dingen die komen?
8 Neen, loochent het niet, Misleidt u niet! Heb Ik ze niet tevoren verkondigd,
En ze u laten horen! Gij zijt mijn getuigen: Is er een god buiten Mij, Een
rots soms, die Ik niet ken? 9 Neen, de beeldenmakers zijn allemaal niets,
En hun lievelingsbeelden dienen tot niets. Hùn getuigen kunnen niet zien,

Begrijpen niets, tot hun eigen beschaming. 10 Wie een god heeft gemaakt, en
een beeld heeft gegoten, Zal er geen enkel voordeel uit trekken. 11 Zie, die
ze volgen, zullen zich schamen, En die ze maken, zijn mensen; Laat ze allen
maar komen, naar voren treden: Ze zullen sidderen, met schande bedekt!
12 De smid bewerkt het met zijn moker, En smeedt het in gloeiende kolen;
Hij fatsoeneert het met hamers, En beukt het met krachtige arm. Maar dan
krijgt hij honger, is aan 't eind van zijn krachten, En drinkt hij geen water,
dan versmacht hij van dorst. 13 De timmerman legt het meetsnoer aan, En
tekent het uit met zijn stift; Hij bewerkt het met beitels, Meet het af met de
passer. Zo geeft hij het een mensengestalte Naar een mooi mensenmodel.
En om het een woning te geven, 14 Hakt men ceders omver, Haalt pijnboom
en eik; Men beproeft zijn kracht op de bomen van het woud, Die de mens had
geplant, En de regen deed groeien. 15 De mens gebruikt het voor brandhout,
Neemt er een deel van, om zich te warmen, Of verstookt het, om er brood
mee te bakken. Van de rest maakt hij een afgod, om te aanbidden, Snijdt
er een beeld uit, En knielt er voor neer. 16 De helft verbrandt hij in vuur,
Op de houtskool roostert hij vlees om te eten; Is hij verzadigd, dan gaat hij
zich warmen, en zegt: Ha, ik ben warm en voel vuur! 17 Van het overschot
maakt hij een afgod, Een beeld, waarvoor hij kan knielen. Dan werpt hij
zich aanbiddend neer, En zegt: Kom mij te hulp; Want gij zijt mijn god! 18 Ze
verstaan het niet, en hebben geen inzicht; Er ligt een waas op hun ogen,
zodat ze niet zien, Op hun harten, die er niets van begrijpen. 19 Men denkt
er niet verder op na, En ziet het niet eens; Men heeft geen oordeel genoeg
om te zeggen: Ik heb de helft in vuur verbrand, Brood op de houtskool
gebakken, Vlees geroosterd en opgegeten. Van het overschot maak ik een
gruwel, Voor een blok hout kniel ik neer, 20 Wat enkel stof is, jaag ik na! Hun
afgedwaald hart verleidt hen er toe; Men kan er zich niet aan onttrekken,
en zeggen: Houd ik geen leugen in mijn hand? 21 Jakob, denk aan dit alles;
Israël, want gij zijt mijn dienaar, Ik heb u geschapen, om Mij te dienen; Israël,
vergeet Mij toch niet! 22 Als een nevel vaag Ik uw misdaden weg, als een
wolk uw zonden; Keer tot Mij terug, want Ik heb u verlost! 23 Jubelt hemelen,
want Jahweh heeft het gedaan; Juicht, gij diepten der aarde; Bergen, schalt
uw jubelzang uit, Gij woud met al uw geboomte: Want Jahweh heeft Jakob
verlost, En Israël zijn glorie getoond! 24 Zo spreekt Jahweh, uw Verlosser,
Die u vormde van de moederschoot af: Ik ben Jahweh, die alles gemaakt
heeft, Die de hemelen spande, Ik alleen; Die de aarde grondde: Wie stond
Mij bij? 25 Die de tekens der zieners verijdelt, De voorspellers als zotten laat
staan; Die de wijzen doet vluchten, Hun wetenschap tot dwaasheid maakt;
26 Maar die het woord van zijn dienaars gestand doet, En de raad van zijn
boden volbrengt. Die tot Jerusalem spreekt: Gij moet worden bewoond;
Tot de tempel zegt: Gij moet worden gegrond; Tot de steden van Juda: Gij
moet worden gebouwd, Ik richt haar puinen weer op. 27 Die tot de afgrond
spreekt: Droog uit, Uw stromen laat Ik verzanden; 28 Hij is het, die tot Cyrus
spreekt: Mijn vriend, die heel mijn wil zal volbrengen, En tot Jerusalem
zal zeggen: Gij moet worden herbouwd; Tot de tempel: Gij moet worden
gegrond!

45

1 Zo spreekt Jahweh tot zijn gezalfde, Tot Cyrus, die Hij bij de rechterhand
heeft gevat: Om volken voor hem neer te werpen, En vorsten de gordel van

de lenden te trekken; Om deuren voor hem los te rukken, Geen poorten
blijven gesloten. 2 Ik zelf ga voor u uit, En zal de hoogten voor u slechten;
Bronzen poorten trap Ik in, Ijzeren grendels sla Ik stuk; 3 Verborgen schatten
zal Ik u geven, En goed verstopte fortuinen. Opdat ge moogt weten, dat Ik,
Jahweh, het ben, Ik, Israëls God, die u riep bij uw naam! 4 Terwille van Jakob,
mijn dienaar, Van Israël, mijn uitverkorene, Heb Ik u bij uw naam geroepen,
U een titel geschonken, zonder dat ge Mij kent. 5 Ik ben Jahweh, er is geen
ander; Buiten Mij bestaat er geen god. Ik heb u omgord, zonder dat ge Mij
kent: 6 Opdat men zou weten Van het oosten tot het westen, Dat er geen ander
bestaat buiten Mij! Ik ben Jahweh, er is geen ander! 7 Ik vormde het licht,
En heb het duister geschapen; Het heil verwekt, En het onheil gesticht: Ik,
Jahweh, heb dit alles gedaan! 8 Hemelen, dauwt uit de hoge, Wolken, laat de
gerechtigheid stromen; Aarde open uw schoot, Om vrucht van verlossing te
dragen, En gerechtigheid te laten ontspruiten: Ik, Jahweh, heb het gewrocht!
9 Wee, die met hun Schepper twisten: De scherven met den pottenbakker!
Zegt het leem soms tot hem, die het kneedt: Wat maakt ge? Uw handen staan
er niet naar. 10 Wee, die tot zijn vader durft zeggen: waarom verwekt ge; Of
tot een vrouw: waarom hebt ge barensweeën? 11 Zo spreekt Jahweh, Israëls
Heilige en Schepper: Durft ge Mij rekenschap vragen van wat gaat gebeuren,
Mij bevelen geven over het werk mijner handen? 12 Ik heb de aarde gemaakt,
en den mens er geschapen, Met eigen hand de hemel gespannen, heel zijn
heir er besteld! 13 Ik zelf heb hem in mijn goedheid verwekt, En al zijn
paden geëffend; Hij is het, die mijn stad zal herbouwen, En mijn ballingen
zal laten gaan Zonder losprijs, zonder geschenken: Spreekt Jahweh der
heirscharen! 14 Zo spreekt Jahweh: Egypte's slaven en de kooplui van Koesj
Met de mannen van Seba, hoog van gestalte, Zullen overgaan in ùw hand, U
toebehoren, en achter u aangaan, En in ketens u dienen. Ze zullen voor u ter
aarde vallen, En tot u smeken: Alleen bij u is een God, Nergens zijn er andere
goden; 15 Alleen bij u is een God, die beschermt, De God van Israël is een
Verlosser! 16 Ze worden allen beschaamd en met schande bedekt, Verlegen
druipen ze af, die makers van beelden. 17 Israël, gij wordt door Jahweh
verlost Met een redding voor eeuwig; Gij zult niet worden beschaamd en te
schande gemaakt, In alle eeuwigheid niet! 18 Want zo spreekt Jahweh, Die de
hemelen schiep, De God, die de aarde boetseerde, Haar maakte en grondde;
Die haar niet schiep als een baaierd, Maar vormde, om te worden bewoond.
19 Ik ben Jahweh; geen ander! Ik heb niet in het verborgen gesproken, Of
in een duistere hoek van de aarde; Tot Jakobs kroost niet gezegd: Zoekt Mij
tevergeefs! Neen, Ik ben Jahweh, die rechtuit spreekt, En die de waarheid
voorspelt. 20 Verzamelt u, komt, treedt allen bijeen Die van de volken zijn
overgebleven; Die in onverstand houten afgoden draagt, En bidt tot een god,
die niet redt. 21 Spreekt op, brengt uw bewijzen naar voren, En beraadt u
onder elkander. Wie heeft dit van oudsher verkondigd, En het lang te voren
voorspeld? Ben Ik het niet, Jahweh, Buiten wien geen andere god bestaat?
Neen, een rechtvaardige en reddende God Is er buiten Mij niet! 22 Wendt u
tot Mij, dan wordt gij gered, alle grenzen der aarde; Want Ik ben God, er is
geen ander! 23 Ik zweer bij Mijzelf, uit mijn mond komt de waarheid, Het
woord, dat nooit wordt herroepen. Voor Mij moet iedere knie zich buigen,
Iedere tong bij Mij zweren. 24 Van Mij zal men zeggen: Bij Jahweh alleen
is zege en kracht! Tot Hem komen terug, met schaamte bedekt, Allen, die
Hem weerstonden; 25 Maar in Jahweh zal verwinnen en juichen Heel Israëls
geslacht!

46

1 Bel wankelt al, en Nebo valt; Hun beelden worden op beesten en ossen
gelegd, Getorst en gedragen, een vermoeiende last, 2 Waaronder allen zich
bukken en krommen. Maar ze kunnen hun last niet in veiligheid brengen,
Zelf zullen ze in ballingschap gaan! 3 Huis van Jakob, luister naar Mij, Wie
overbleven van Israëls huis, Die sinds hun geboorte door Mij zijn getorst,
Gedragen van de moederschoot af! 4 Tot uw ouderdom ben Ik dezelfde, tot
uw grijsheid blijf Ik u torsen. U dragen, zoals Ik gedaan heb, u torsen en
redden. 5 Naast wien soms wilt gij Mij stellen en meten, Op wiens beeld
Mij doen lijken? 6 Ze schudden goud uit hun buidel, Wegen zilver af op
de schaal, Huren een goudsmid, om er een god van te maken, En buigen
aanbiddend zich neer. 7 Ze tillen hem op de schouders En dragen hem rond,
Zetten hem neer op een voetstuk: daar staat hij, Hij komt van zijn plaats
niet meer af; Hij geeft geen antwoord, als men hem roept, Redt niemand
uit zijn ellende. 8 Denkt daaraan, weest verstandig, rebellen, 9 Neemt het ter
harte, en herinnert u wat vroeger is gebeurd. Ja, ik ben God, er is geen ander,
God, die zijns gelijke niet heeft; 10 Die van de beginne het einde voorzegde,
Tevoren, wat nog niet was geschied. Ik spreek: Mijn raadsbesluit zal worden
volbracht, Wat Ik gewild heb, breng Ik tot stand; 11 Uit het oosten roep Ik den
roofvogel op, Uit verre landen den man van mijn plannen! Zoals Ik gezegd
heb, zal Ik het schikken, Zoals Ik besloten heb, zal Ik het doen. 12 Moedelozen,
luistert naar Mij, Die u nog ver van het heil meent verwijderd: 13 Mijn heil
doe Ik naderen, het is niet verre meer af, Mijn redding laat zich niet wachten;
Aan Sion breng Ik verlossing, Aan Israël mijn glorie!

47

1 Kom af, zet u neer in het stof, Gij jonkvrouw, dochter van Babel; Zit neer
op de grond, zonder troon, Gij dochter van de Chaldeën; Want niet langer zal
men u noemen Verwend en vertroeteld. 2 Ga de handmolen halen, om meel
te malen, Doe uw sluier af, uw sleep omhoog; Ontbloot uw benen, Om door
stromen te waden, 3 Naakt zij uw schaamte, Uw schande te pronk! Wraak
zal Ik nemen, onverbiddelijk, spreekt onze Redder, 4 Israëls Heilige, Jahweh
der heirscharen is zijn Naam! 5 Houd u maar stil, en ga in de duisternis
zitten, Dochter van de Chaldeën; Want nooit meer zal men u noemen De
souverein van koninkrijken! 6 Omdat Ik op mijn volk was vergramd, Heb
Ik mijn erfdeel ontwijd, in uw handen geleverd. Maar gij hebt hun geen
medelijden getoond, Zelfs op grijsaards zwaar uw juk laten drukken. 7 Gij
hebt gezegd: Souverein zal ik zijn voor altijd en eeuwig, Uw einde kwam
niet eens bij u op, gij dacht er niet aan. 8 Hoor dan, wellustige, Die zorgeloos
neerzit; Die denkt bij uzelf: Dat ben ik, en geen ander; Nooit blijf ik als
weduwe zitten, Nooit zal ik zonder kinderen zijn. 9 Maar juist deze twee
rampen zullen u treffen, Plotseling, op één enkele dag; Kinderloosheid en
weduwschap Zullen in al haar zwaarte op u vallen: Ondanks uw talloze
toverkunsten, En de grote macht van uw bezweerders. 10 Ge hebt op uw
boosheid vertrouwd, En gezegd: Niemand doorziet mij. Uw wijsheid en
kunde Hebben u op een dwaalspoor gebracht; Zodat ge dacht bij uzelf: Dat
ben ik, en geen ander! 11 Maar een onheil zal over u komen, Dat ge niet weet
weg te toveren; Een ramp op u vallen, Die ge niet kunt bezweren; Plotseling
een vernieling u treffen, Geheel onverwacht! 12 Houd maar vol met uw
bezweringen En met uw talloze toverkunsten, Waarmee ge u hebt afgesloofd
Van uw prilste jeugd. Misschien nog kunt ge er baat bij vinden, Of jaagt ge er

anderen schrik mee aan. 13 Ge hebt u vermoeid met uw vele beraders, Laat
ze nu opstaan; Laat ze u redden, de hemelbezweerders, En sterrenkijkers,
Die u elke maand laten weten, Wat er voor u zal gebeuren. 14 Zie, ze worden
als kaf, Dat het vuur zal verbranden; Ze kunnen zichzelf niet redden Uit de
greep van de vlammen. Neen, 't is geen vuur, om zich te warmen, Geen
haard, om er voor te gaan zitten. 15 Dat hebt ge nu van uw bezweerders, En
van uw tovenaars, zonder tal, Waarmee ge u hebt afgesloofd Van uw prilste
jeugd: Ze stuiven langs alle kanten uiteen, Niet één, die u redt!

48

1 Huis van Jakob, wil dit horen: Die de naam van Israël dragen, en uit
Juda ontsproten; Die bij de Naam van Jahweh zweren, Den God van Israël
belijden, maar zonder waarheid en deugd; 2 Toch noemen zij zich naar de
heilige stad, Steunen op Israëls God: Jahweh der heirscharen is zijn Naam!
3 Wat thans gebeurd is, heb Ik vroeger voorspeld; Uit mijn mond ging het uit,
Ik heb het verkondigd: Plotseling voerde Ik het uit, en het kwam! 4 Want Ik
wist, dat gij halsstarrig waart, Uw nek een ijzeren stang, Uw voorhoofd van
koper. 5 Ik had het u tevoren verkondigd; En eer het gebeurde, het u laten
horen; Opdat ge niet zeggen zoudt: Mijn afgod heeft het gedaan, Mijn beeld
en gietsel heeft het bevolen! Gij hebt dat alles gehoord en gezien: 6 Moet ge
het zelf niet bekennen? Maar van nu af ga Ik u nieuwe dingen verkonden,
Geheimen, die ge niet kent; 7 Nu eerst zijn ze geschapen, niet vroeger, Vóór
deze dag hadt gij er nooit van gehoord; Opdat ge niet zegt: Zie, dat wist ik al
lang. 8 Neen, ge hebt er niets van gehoord of geweten, Voorheen was uw oor
niet geopend; Want Ik wist, dat gij trouweloos waart, Een afvallige heet van
de moederschoot af. 9 Ik bleef lankmoedig alleen terwille van mijn Naam,
Terwille van mijn glorie spaarde ik u, en vernielde u niet! 10 Maar thans
heb Ik u gereinigd, niet om zilver te krijgen, En u gelouterd in de smeltkroes
van jammer! 11 Ik heb het gedaan om Mijnentwil, Terwille ook van mijn
Naam; Want hoe mocht die worden ontwijd: Mijn glorie geef Ik geen ander!
12 Jakob, och, luister naar Mij, Israël, dien Ik heb geroepen: Ik ben de Eerste,
Ik ben de Laatste; 13 Mijn hand was het ook, die de aarde heeft gegrond; Mijn
rechterhand heeft de hemel gespannen, Ik riep ze: Daar stonden ze allen!
14 Verzamelt u allen, en hoort: Wie heeft onder u dit voorspeld? De geliefde
van Jahweh gaat zijn wil volbrengen Over Babel en het ras der Chaldeën!
15 Ik heb het gezegd, Ik heb hem geroepen, Ik heb hem doen komen, en zijn
plannen doen slagen! 16 Nadert tot Mij, En wilt hiernaar horen: Van de
aanvang af heb Ik niet in 't verborgen gesproken, En nu 't gaat gebeuren, ben
Ik er bij; Thans zend Ik hem, Ik Jahweh de Heer, Thans zend Ik hem met zijn
geest! 17 Zo spreekt Jahweh, Uw Verlosser, Israëls Heilige: Ik ben Jahweh, uw
God, Die u leert tot uw heil; Die u leidt op de weg, die gij bewandelen moet:
18 Ach, neemt toch mijn geboden ter harte! Dan zal uw vrede zijn als een
stroom, Uw heil als de golven der zee; 19 Uw zaad als het zand, Uw kroost als
zijn korrels; Nooit wordt dan uitgeroeid noch verdelgd Uw naam voor mijn
aanschijn! 20 Trekt weg uit Babel, Ontvlucht de Chaldeën! Verkondigt het
met het gejubel, En maakt het bekend, Draagt het uit tot het einde der aarde:
Zegt: Jahweh heeft Jakob, zijn dienaar, verlost! 21 Neen, zij lijden geen dorst,
Die Hij door de steppe laat trekken! Hij laat water voor hen uit de rotsen
stromen, Splijt de rotsen vaneen, en de wateren vloeien! 22 Maar geen vrede
voor de goddelozen, Spreekt Jahweh!

49

1 Eilanden, luistert naar Mij; Hoort aandachtig, verre volken: Jahweh
heeft van mijn geboorte af Mij geroepen, Van de moederschoot af mijn naam
genoemd. 2 Hij maakte mijn mond een vlijmend zwaard, Hield Mij in de
schaduw van zijn hand verborgen; Hij wette Mij tot een scherpe pijl, En stak
Mij weg in zijn koker. 3 Hij sprak tot Mij: Gij zijt mijn Dienaar, Door wien
Ik Mij glorie bereid. Zo werd Ik geëerd in de ogen van Jahweh, En mijn God
was mijn kracht. 4 Ik zeide: Ik zwoeg tevergeefs, Voor niets en vruchteloos
verspil Ik mijn kracht; Mijn aanspraak is echter bij Jahweh, Mijn loon bij
mijn God! 5 Maar nu spreekt Jahweh, Die tot zijn Dienaar Mij vormde van
de moederschoot af, Om Jakob tot Hem terug te brengen, En Israël voor
Hem te verzamelen: 6 Hij spreekt: Het is te gering, mijn Dienaar te zijn, Om
Jakobs stammen op te richten en Israëls resten terug te brengen: Ik stel U
tot Licht voor de heidenen, Om mijn heil te doen reiken tot de grenzen der
aarde! 7 Zo spreekt Jahweh, Israëls Heilige en Verlosser, Tot Hem, die door
het volk wordt veracht en verfoeid, Tot den slaaf der tyrannen! Koningen
rijzen omhoog, wanneer ze U zien, En vorsten werpen zich neer; Omdat
Jahweh getrouw is, Israëls Heilige U uitverkoos! 8 Zo spreekt Jahweh: Ik
verhoor U in de tijd der genade, En sta U bij op de dag van het heil; Ik heb
U gevormd en bestemd Tot een Verbond met het volk: Om het land weer
op te richten, De braak liggende erven te verdelen; 9 Om tot de gevangenen
te zeggen: Trekt uit! Die in duisternis zitten: Komt tot het licht! Langs alle
wegen zullen ze weiden, Op iedere rots hun grasveld vinden; 10 Ze zullen
honger lijden noch dorst, Geen verzengende wind of zon zal ze kwellen!
Want hun Ontfermer zal ze geleiden, Ze naar de waterbronnen voeren;
11 Van al mijn bergen maak Ik een weg, En al mijn paden worden gebaand!
12 Zie, de één komt uit het oosten, De andere komt uit het noorden, Anderen
weer uit het westen, Anderen uit het land der Sinieten: 13 Jubelt, hemelen,
verheugt u, aarde, Bergen, barst in juichkreten los; Want Jahweh ontfermt
zich over zijn volk, Heeft medelijden met zijn ellende! 14 Maar Sion zegt:
Jahweh heeft mij verlaten, De Heer mij vergeten! 15 Kan dan een vrouw
soms haar kindje vergeten, Zich niet ontfermen over den zoon van haar
schoot? En al zou ook zij het vergeten, Ik, Ik vergeet u nooit! 16 Zie, Ik heb u
gegrift in de palm van mijn handen, En uw muren staan Mij steeds voor de
geest! 17 Die u uit uw puinen herbouwen, snellen al toe, Nu uw vernielers
zijn weggetrokken. 18 Sla uw ogen op, en zie rond: Ze zijn allen bijeen, en
komen tot u! Zo waarachtig Ik leef, Spreekt Jahweh: Als een feestgewaad
trekt gij ze allen aan, Gij omgordt u er mee als een bruid. 19 Want uw ruïnen
en puinen En uw land, dat verwoest ligt, Waarachtig, nu worden ze voor de
bewoners te eng, En die u vernielen, zijn verre! 20 Weer zullen ze het u in
de oren roepen, De zonen van u, die kinderloos waart: De ruimte is veel
te klein voor mij; Maak plaats, opdat ik kan wonen! 21 Dan zult ge zeggen
bij uzelf: Wie heeft mij dezen gebaard? Ik had toch geen kinderen, Ik was
toch onvruchtbaar! Ik was verbannen en verstoten: Wie dan heeft ze groot
gebracht; Zie, alleen was ik overgebleven: Waar komen ze dan vandaan?
22 Zo spreekt de Heer, Jahweh, uw God: Zie, Ik hef mijn hand op naar de
naties, Steek mijn banier omhoog naar de volken: Uw zonen brengen ze aan,
aan hun boezem gedrukt, Uw dochters worden op de schouders gedragen;
23 Koningen zullen uw opvoeders zijn, Hun vorstinnen uw voedsters! Ze
werpen zich voor u neer, het gezicht op de grond, En likken het stof van uw

voeten; Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben, Dat wie op Mij hopen, niet worden beschaamd! 24 Zal dan den sterke zijn prooi nog worden ontrukt, De gevangene zijn tyran nog ontsnappen? 25 Ja! Zelfs den sterke wordt de gevangene ontrukt, De prooi zal den tyran nog ontsnappen! Want zo spreekt Jahweh: Ikzelf zal uw bestrijders bekampen En uw zonen verlossen; 26 Uw verdrukkers zal Ik hun eigen vlees laten eten, En dronken zullen ze worden van hun eigen bloed als van most. Dan zullen alle mensen weten, Dat Ik, Jahweh, het ben, die u redt, Jakobs Sterke, uw Verlosser!

50

1 Zo spreekt Jahweh: Waar is de scheidingsbrief van uw moeder, Waarmee Ik haar zou hebben verstoten; Of aan wien van mijn schuldeisers zou Ik u hebben verkocht? Neen, om uw misdaden zijt ge verkocht, Om uw zonden is uw moeder verstoten! 2 Waarom was er niemand meer, toen Ik kwam; Gaf niemand antwoord, toen Ik riep? Of was mijn hand soms te kort om te verlossen, Of miste Ik de kracht om te redden? Zie, de zee leg Ik droog door mijn dreigen, Verander de stromen in een woestijn; Hun vissen versmachten, omdat het water ontbreekt, En zij sterven van dorst; 3 De hemelen sla Ik het rouwkleed om, En geef hun als mantel een zak! 4 Jahweh, de Heer, heeft Mij de tong van een leerling gegeven, Om tot de ontmoedigden te kunnen spreken; 5 Jahweh, de Heer, heeft Mij het oor geopend, Om als een leerling te horen. 50:4c Elke morgen wekt Hij mijn woord, Elke morgen wekt Hij mijn oor: En Ik spreek niet tegen, Keer Mij niet af. 6 Mijn rug bied Ik hun, die Mij slaan, Mijn wangen, die Mij de baard uitrukken; Ik houd mijn gelaat niet verborgen Voor smaad en bespuwing. 7 Want Jahweh, de Heer, staat Mij bij, Daarom schaam Ik Mij niet; Daarom heb Ik mijn gelaat als een keisteen verhard, En weet, dat Ik niet te schande zal staan. 8 Mijn verdediger is nabij! Wie is mijn tegenpartij: Laten wij ons met elkander meten; Wie klaagt Mij aan: Hij trede tegen Mij op! 9 Zie, Jahweh, de Heer, is mijn helper: Wie zal Mij schuldig verklaren? Neen, ze zullen allen vergaan als een kleed, En de mot vreet ze weg! 10 Wie van u dan Jahweh vreest, Hij luistere naar de stem van zijn Dienaar: Wie in duisternis wandelt, En geen lichtstraal meer ziet, Laat hij op de Naam van Jahweh vertrouwen, En steun gaan zoeken bij zijn God. 11 Maar gij allen, die een vuur hebt ontstoken, En fakkels doet branden: Weg met u in de gloed van uw vuur, In de fakkels, die gij ontsteekt; Door mijn eigen hand zal u dit overkomen, Op het bed van smarten zult ge liggen!

51

1 Luistert naar Mij, die naar gerechtigheid streeft, En die Jahweh wilt zoeken! Ziet naar de rots, waaruit gij gehouwen, De groeve, waaruit gij gegraven zijt; 2 Ziet op naar Abraham, uw vader, Naar Sara, die u heeft gebaard: Hoe Ik hem heb geroepen, toen hij alleen stond, Hem heb gezegend en vermeerderd. 3 Want Jahweh heeft medelijden met Sion, Mededogen met al zijn puinen:Hij zal zijn steppe in een Eden veranderen, Zijn woestenij in Jahweh's tuin; Men zal er vreugde en blijdschap in vinden, Lofgezang en muziek! 4 Hoor naar Mij, o mijn volk, Mijn natie, luister naar Mij: Want van Mij gaat de wet uit, Mijn recht als een licht voor de volken; 5 Snel nadert mijn gerechtigheid, mijn redding verschijnt, Mijn armen zullen de volkeren richten; Op Mij zullen de eilanden hopen, Verlangend uitzien naar mijn arm. 6 Heft uw ogen omhoog naar de hemel, En blikt naar de aarde omlaag: De hemel zal in rook vervliegen, De aarde slijten als een kleed,

En die er op wonen, Zullen sterven als muggen; Maar mijn heil zal duren
voor eeuwig, Mijn gerechtigheid zal nimmer vergaan! 7 Hoort dan naar Mij,
die de gerechtigheid kent, Volk, dat mijn wet bewaart in zijn hart: Weest
niet bevreesd voor de hoon van de mensen, Niet beducht voor hun smaad.
8 Want de mot vreet ze weg als een kleed. De worm verteert ze als wol;
Maar mijn gerechtigheid zal duren voor eeuwig, Mijn heil van geslacht tot
geslacht! 9 Op, arm van Jahweh; op, en bekleed u met kracht, Op, als van
ouds, als in vroegere tijden! Waart gij het niet, die Ráhab vanéén spleet, En
het monster doorboorde; 10 Waart gij het niet, die de zee liet verdrogen, De
wateren van de onmetelijke vloed; Die de diepten der zee tot een weg hebt
gemaakt, Tot een doortocht voor de verlosten? 11 Die door Jahweh worden
bevrijd, keren terug, En trekken juichend naar Sion; Het hoofd met eeuwige
vreugde gekroond, Overstelpt van vreugde en blijdschap. Verdwenen zijn
kommer en zuchten; 12 Ik ben het zelf, die u troost! Hoe kunt ge dan vrezen
voor mensen, die sterven, Voor een mensenkind, dat vergaat als het gras?
13 Hoe kunt ge Jahweh, uw Schepper, vergeten, Die de hemelen spande, de
aarde grondde; Hoe immerdoor beven voor de woede van den verdrukker,
Als bezat hij de macht, om u te vernielen? Waar is toch de woede van
uw verdrukker? 14 De in boeien gekromde wordt spoedig bevrijd; Hij zal
niet sterven in de kerker, Het brood zal hem nimmer ontbreken! 15 Ik ben
Jahweh, uw God, Die de zee beroert, En de golven doet bruisen; Die Jahweh
der heirscharen wordt genoemd! 16 Ik legde mijn woorden in uw mond,
Hield in de schaduw van mijn hand u verborgen: Om opnieuw de hemel
te spannen, en de aarde te gronden, En tot Sion te zeggen: Gij zijt mijn
volk! 17 Ontwaak, ontwaak; Jerusalem, sta op: Die uit Jahweh's hand de
kelk van zijn toorn hebt gedronken, De zwijmelbeker tot de bodem toe hebt
geleegd! 18 Er is niemand geweest, die haar leidde, Van al de zonen, die zij
had gebaard; Niet één, die haar bij de hand heeft gevat, Van al de zonen, die
zij groot had gebracht. 19 Deze twee rampen hebben u getroffen; Wie klaagt
er om u: Verwoesting en puinen, honger en zwaard; Wie kan u troosten?
20 Uw zonen liggen beschonken op alle hoeken der straten, Als een gazel in
de strik: Dronken van de gramschap van Jahweh, Van het dreigen van onzen
God. 21 Rampzalige, luister toch; Beschonkene, maar niet van de wijn! 22 Zo
spreekt Jahweh, uw Heer, Uw God, die pleit voor zijn volk: Zie, Ik neem weg
uit uw hand De kelk der bezwijming; De kelk van mijn gramschap Zult gij
langer niet drinken! 23 Ik plaats hem in de handen van uw verdrukkers, In
de handen van uw tyrannen, Die tot u zeggen: Buk u neer, Opdat wij over
u heen kunnen lopen; Maak uw rug tot een bodem, Tot een straat om te
wandelen.

52

1 Ontwaak, ontwaak! Sion, bekleed u met kracht, Jerusalem, heilige stad,
trek uw feestgewaad aan; Want nooit meer treedt bij u binnen Onbesnedene
of onreine! 2 Schud het stof van u af, en sta op, Gevangene, Jerusalem;
Slaak de boeien van uw hals, Gevangen dochter van Sion! 3 Want zó spreekt
Jahweh, de Heer; Om niet zijt ge verkocht; Niet voor de prijs van zilver Zult
ge worden gelost! 4 Want zó spreekt Jahweh, de Heer: Mijn volk trok eertijds
naar Egypte, Om daar te verblijven, En Assjoer heeft het zonder reden
verdrukt. 5 Maar hier, zegt Jahweh, wat heb Ik hier nog te doen? Mijn volk is
er heengesleept zonder enige grond; Zijn tyrannen razen, zegt Jahweh; Dag
in, dag uit wordt mijn Naam er gelasterd! 6 Waarachtig, mijn volk zal er mijn

Naam leren kennen; Ja, op die dag zal het weten, Dat Ik het ben, die zegt:
Hier ben Ik! 7 Hoe lieflijk zijn op de bergen De voeten van den vreugdebode,
Die vrede meldt, de blijmare brengt, het heil verkondigt, Tot Sion zegt:
Uw God gaat heersen! 8 Al uw wachters verheffen hun stem En jubelen
in koren; Want ze zien met hun ogen, Dat Jahweh terugkeert naar Sion.
9 Juicht en jubelt in koren Puinen van Jerusalem; Want Jahweh erbarmt zich
over zijn volk, En gaat Jerusalem verlossen. 10 Jahweh ontbloot zijn heilige
arm Voor het oog aller volken; En alle grenzen der aarde aanschouwen Het
heil van onzen God! 11 Terug, terug! Trekt er uit weg; Raakt niet aan wat
onrein is; Trekt weg uit zijn midden, en maakt u weer rein, Die Jahweh's
vaten moet dragen! 12 Maar trekt niet weg in wilde haast, En snelt niet als
vluchteling heen: Want Jahweh gaat aan uw spits, Uw achterhoede is Israëls
God! 13 Zie, mijn Dienaar zal stijgen in aanzien, En worden verhoogd en
verheven; Even hoog zal Hij stijgen, Als velen verslagen over Hem stonden.
14 Nu is zijn gelaat wel onmenselijk verwrongen, En heeft zijn gestalte niets
menselijks meer; 15 Maar eens zullen vele volken bij zijn aanblik ontroeren,
En koningen hun mond voor Hem sluiten. Want dan zullen ze zien wat hun
nooit was verkondigd, Aanschouwen wat ze nimmer nog hadden gehoord;

53

1 Wie toch zou geloven, wat ònS is voorspeld, Wien is Jahweh's arm
geopenbaard? 2 Als een vormeloos rijsje schiet Hij omhoog, Als een wortel
uit dorstige grond; Zonder gestalte of luister, waar we naar opzien, Zonder
gratie, die ons behaagt. 3 Veracht, en door de mensen verstoten, Man van
smarten, met lijden bezocht: Voor wien wij ons het gelaat bedekken, Dien
wij versmaden en verachten. 4 En toch, Hij draagt ònze kwalen, En torst ònze
smarten; Maar wij beschouwen Hem als een melaatse, Geslagen, vernederd
door Gòd. 5 Om ònze zonden wordt Hij doorboord, Om ònze misdaden
wordt Hij gebroken; Op Hem rust de straf, ons ten heil, Door zijn striemen
komt òns genezing. 6 Als schapen doolden wij allen rond, En ieder van
ons ging zijns weegs; Maar Jahweh laat Hem ontmoeten Ons aller schuld.
7 Hij wordt mishandeld, maar verdraagt het geduldig, En opent zijn mond
niet: Als een lam, naar de slachtbank geleid, Als een schaap, dat verstomt
voor zijn scheerders. 8 Men sleept Hem uit kerker en rechtzaal ter dood,
Wie bekommert zich nog om zijn lot; Uit het land der levenden wordt Hij
gestoten, Ter dood gebracht om de schuld van zijn volk. 9 Bij de goddelozen
plaatst men zijn graf, Bij de zondaars zijn tombe; Toch had Hij geen onrecht
gepleegd, Nooit was er bedrog in zijn mond. 10 Neen, maar het had Jahweh
behaagd, Hem door lijden te breken, En als waarachtig zoenoffer Zijn leven
te nemen. Nu zal Hij zijn kroost zien in lengte van dagen, Als Hij volbracht
heeft wat Jahweh behaagt; 11 Hij zal het leven aanschouwen, van smarten
bevrijd, En verzadigd worden van kennis. Zelf rechtvaardig, zal mijn
Dienaar velen tot gerechtigheid brengen, Wier ongerechtigheid Hij heeft
gedragen; 12 Zo zal Ik Hem velen tot erfdeel schenken, Zal Hij talrijke scharen
ontvangen als deel van zijn buit. Daarom geeft Hij zijn leven prijs aan de
dood, En laat zich onder de boosdoeners tellen; Draagt Hij de misdaad van
velen, En bidt voor de zondaars!

54

1 Jubel, onvruchtbare, die nooit hebt gebaard, Breek uit in gejuich en
gejubel, die geen barensnood kent; Want talrijker zullen de zonen der

verlatene zijn, Dan die der gehuwde, spreekt Jahweh! 2 Kies ruime plaats
voor uw tent, Span wijd uw tentdoeken uit; Maak langer uw koorden, Sla
vaster uw pinnen! 3 Want naar rechts en naar links Breekt gij uit; Uw kroost
zal naties bezitten, Verwoeste steden bevolken. 4 Heb dus geen vrees, want
ge komt niet te schande, Bloos niet, want ge wordt niet beschaamd. Neen, ge
moet de schande uwer jeugd maar vergeten, De smaad van uw weduwschap
niet langer gedenken. 5 Want uw Schepper zelf wordt uw gade, Jahweh der
heirscharen is zijn Naam; Israëls Heilige wordt uw Verlosser, God van heel
de aarde wordt Hij genoemd. 6 Ja, als een eenzame vrouw, van droefheid
verslagen, Heeft Jahweh u geroepen; Als een vrouw, van haar jeugd af
versmaad, Zegt uw God! 7 Wel heb Ik u voor een korte stonde verlaten, Maar
in grote ontferming neem Ik u terug; 8 In ziedende gramschap een ogenblik
lang U mijn aanschijn verborgen, Maar in eeuwig erbarmen ontferm Ik Mij
over u, Spreekt Jahweh, uw Verlosser! 9 Waarachtig, als in de dagen van Noë
Zal 't nu voor Mij zijn! Zoals Ik toen heb gezworen, Dat Noë's wateren nooit
meer de aarde zouden bedekken: Zo zweer Ik, op u niet te toornen, Niet
langer u te bedreigen. 10 En al wijken de bergen, Al wankelen de heuvels:
Mijn genade wijkt niet van u, Mijn Bond van Vrede wankelt niet, zegt
Jahweh, uw Ontfermer! 11 Gij arme, gejaagde en troosteloze, Zie, uw grond-
vesten leg Ik met jaspis, Uw fundament met saffieren; 12 Van robijnen maak
Ik uw tinnen, Van karbonkels uw poorten, Al uw wallen van edelgesteente;
13 En al die u bouwen, Worden door Jahweh zelf onderricht! Een heerlijke
vrede valt uw zonen ten deel, 14 Als gij in gerechtigheid zijt bevestigd. Verban
dus de vrees: ge hebt niets te duchten; En de verschrikking: zij nadert u niet.
15 Zie, die u aangrijpt, Krijgt zijn einde van Mij; Die ù overvalt, Zal over ù
vallen. 16 Zie, Ik zelf schiep den smid, Die het kolenvuur aanblaast, En naar
zijn ambacht er wapens uit smeedt: Maar Ik schiep ook den verdelger, om
ze te vernielen. 17 Neen, geen wapen zal treffen, dat tegen u is gesmeed; Elke
tong, die u beschuldigt, zult ge in 't ongelijk stellen: Dit is het erfdeel van de
dienaars van Jahweh, Hun aanspraak bij Mij: is de godsspraak van Jahweh!

55

1 Gij allen, die dorst lijdt: ach, komt tot de wateren; Die geen geld hebt,
komt wijn en melk kopen, en eten om niet. 2 Waarom weegt ge uw zilver
voor iets wat geen brood is, Uw zwaarverdiend geld voor wat niet verzadigt?
Luistert naar Mij, dan eet ge het goede, En uw ziel zal in overvloed zwelgen;
3 Spitst uw oren en nadert tot Mij, Hoort, en uw ziel leeft weer op! Ik sluit
met U een eeuwig Verbond, En schenk u de gunsten aan David verzekerd:
4 Zie, hèm heb Ik tot getuige voor de volken gesteld, Tot vorst en gebieder
der naties; 5 Maar gij roept volkeren op, die ge niet hebt gekend, En naties,
die u niet kenden, spoeden zich naar ù toe: Terwille van Jahweh, uw God,
Israëls Heilige, die u verheerlijkt. 6 Zoekt Jahweh, nu Hij zich vinden laat,
Roept Hem aan, nu Hij dichtbij is: 7 Laat de zondaar toch zijn wegen verlaten,
De slechtaard zijn boze gedachten; Laat hij zich tot Jahweh bekeren, Opdat
Hij zich zijner ontfermt; Tot onzen God zich bekeren, Want Hij is mild in
vergeven! 8 Neen, mijn gedachten Zijn niet uw gedachten; Uw wegen zijn
mijn wegen niet, Is de godsspraak van Jahweh! 9 Want zoals de hemel
zich boven de aarde verheft, Zo liggen mijn wegen boven de uwen, Mijn
gedachten veel hoger Dan uw gedachten! 10 Want zoals regen en sneeuw
uit de hemel valt, En daar niet terugkeert zonder de aarde te drenken, Haar
vruchtbaar te maken, en met groen te bedekken, Zaad om te zaaien te geven,

en brood om te eten: 11 Zo is het ook met het woord uit mijn mond; Niet ledig
keert het tot Mij terug, Maar wat Mij behaagt, richt het uit, Het volbrengt,
waartoe Ik het zond! 12 Dan zult ge vertrekken in vreugde, En in vrede
worden geleid; Bergen en heuvels zullen uitbreken in jubel, u tegemoet.
Alle bomen op het veld in de handen klappen. 13 Voor doornen schieten
cypressen op, Voor distels een mirt: Het zal een glorie wezen voor Jahweh,
Een eeuwig teken, niet te verdelgen!

56

1 Zo spreekt Jahweh: Onderhoudt het recht, En beoefent de gerechtigheid:
Want mijn heil is nabij, Mijn gerechtigheid wordt spoedig geopenbaard.
2 Gelukkig de mens, die er naar handelt, Het mensenkind, dat er aan hecht;
De sabbat houdt, en niet schendt, Zijn hand bewaart van allerlei kwaad!
3 Laat dan de vreemde, die zich aansloot bij Jahweh, niet zeggen: Heel zeker
snijdt Jahweh mij af van zijn volk; Laat de eunuch ook niet zeggen: Zie, ik
ben maar een dorre boom! 4 Want zo spreekt Jahweh tot de eunuchen: Wie
mijn sabbat onderhouden, En verkiezen wat Mij behaagt, Getrouw blijven
aan mijn Verbond: 5 Hun geef Ik een gedenkzuil in mijn huis en binnen
mijn muren, Een naam, veel beter dan zonen en dochters: Ik geef hun
een eeuwige naam, Die nooit zal vergaan! 6 En tot de vreemden, Die zich
aansloten bij Jahweh, om Hem te dienen, Jahweh's Naam te beminnen, En
zijn dienaars te zijn: Wie de sabbat houden, niet schenden, En trouw blijven
aan mijn Verbond: 7 Hen zal Ik brengen naar mijn heilige berg, Ze vreugde
doen smaken in mijn huis van gebed. Hun brand- en slachtoffers Zullen
welkom zijn op mijn altaar; Waarachtig, mijn huis zal worden genoemd:
Een huis van gebed voor àlle volken. 8 Zo spreekt Jahweh, mijn Heer, Die de
verstrooiden van Israël verzamelt: Bij hen, die al bijeen zijn gebracht, Voeg
Ik nog anderen! 9 Wilde beesten, komt allen verslinden, Met al de dieren in
het woud: 10 Mijn wachters zijn allemaal blind, Ze letten niet op. Het zijn
allemaal stomme honden, Die niet eens kunnen blaffen; Dromerig liggen ze
neer, En slapen maar liefst. 11 Vratige, nooit verzadigde honden, Dat zijn de
leiders, die achteloos zijn, Die hun eigen weg zoeken, allemaal, Hun eigen
belang, tot den laatste toe. 12 "Komt, we moeten wijn gaan halen, En ons
bedrinken: Morgen is het weer als vandaag, Nog veel beter!"

57

1 Intussen komt de rechtvaardige om, En er is niemand, die er op let; Wor-
den de vromen weggerukt, En er is niemand, die inziet: Dat de rechtvaardige
aan onheil ontrukt wordt, 2 En heengaat in vrede; Dat hij op zijn rustplaats
gaat rusten, Die de rechte weg heeft bewandeld. 3 En gij, komt gij maar eens
hier Gij heksenwichten, Ras van overspeler en hoer! 4 Over wien waagt ge
het, u vrolijk te maken, Tegen wien de mond op te zetten, En uw tong uit te
steken? Zijt ge geen kinderen der zonde, En leugenbroed? 5 Gij ligt verhit
van lust bij de eiken En onder elke groene boom; Gij slacht de kinderen in
de dalen, En in de spelonken der rotsen. 6 De glibberige stenen in het dal
zijn uw deel, Die behoren u toe; Daarop giet gij uw plengoffer uit, en breng
gij uw gave: En zou Ik er genoegen mee nemen? 7 Op grote en hoge bergen
Hebt gij uw leger gespreid; Daar klimt gij omhoog, Om uw offers te brengen.
8 En achter deuren en posten Zet gij uw man-beeld; Uw dek slaat gij op, en
beklimt het, En maakt er plaats voor in bed. Gij koopt voor u Wier bijslaap
gij wenst; Gij bedrijft er veel overspel mee, En kijkt naar hun schaamte. 9 Gij

zalft u met olie voor Molok, Met alle soorten van balsem; En zendt uw boden
naar verre gewesten, Naar de diepten zelfs van het dodenrijk. 10 En als ge
uitgeput zijt door uw jachten, Dan zegt ge nog niet: Ik houd er mee op; Ge
vindt bevrediging in uw lust, En daarom geeft ge 't niet op. 11 Wien vreest ge
nog, wien ducht ge nog, Dat ge zo trouweloos zijt, En aan Mij niet meer denkt,
U om Mij niet bekommert? Is het misschien, omdat Ik zweeg en mijn ogen
sloot, Dat ge geen angst voor Mij hadt? 12 Dan stel Ik thans uw gerechtigheid
aan de kaak, Met uw werken daarbij; 13 Dan zal uw godentroep u niet baten,
En u niet redden, als ge roept; De wind neemt ze allemaal op, Een zucht
vaagt ze weg! Maar wie op Mij vertrouwt, zal het Land ontvangen, En mijn
heilige Berg bezitten; 14 Ik zal zeggen: Baant, baant, effent het pad, Neemt
het struikelblok weg van het pad van mijn volk. 15 Waarachtig, zo spreekt
de Allerhoogste, Hij, die hoog is verheven; Die in eeuwigheid troont, En
de Heilige heet! Ik woon in een hoge en heilige woning, Maar ook bij de
vermorzelde, ootmoedige geest: Om de geest der ootmoedigen ten leven
te wekken, Het hart der vermorzelden weer te doen leven. 16 Neen, niet
eeuwig blijf Ik vergramd, Niet altoos vertoornd; Want dàn zou hun geest
voor mijn aanschijn versmachten, De zielen, die Ik zelf heb geschapen. 17 In
mijn gramschap heb Ik mijn aanschijn verborgen, Zodat hij ging dolen, waar
't hart hem dreef. 18 Maar nu heb Ik zijn wegen gezien: Ik zal hem genezen en
leiden; Hèm troosten, en die met hem treuren, 19 Een danklied op de lippen
leggen. Vrede, vrede, voor hem die ver is, En voor hem, die nabij is: Spreekt
Jahweh: Ik zal hem genezen! 20 Maar de bozen zijn als een onstuimige zee,
Die nimmer eens tot rust kan komen, Wier golven slijk en modder braken:
21 Geen vrede voor de goddelozen, spreekt Jahweh!

58

1 Galm het uit, en houd u niet in, Laat schallen uw stem als bazuinen; Maak
mijn volk zijn misdaden bekend, Het huis van Jakob zijn zonden! 2 Zeker,
ze zoeken Mij iedere dag, En hunkeren er naar, mijn wegen te kennen: Als
waren ze een volk, dat gerechtigheid oefent, En de wet van zijn God niet
verzaakt. Zelfs durven ze Mij rechtvaardige oordelen vragen, En naar de
Komst van God verlangen; 3 "Waarom ziet Gij niet, dat wij vasten; Weet Gij
niet, dat we ons vernederen!" Ziet, op uw vastendag zoekt gij uw voordeel,
En beult gij al uw arbeiders af. 4 Ziet, gij vast onder kijven en twisten, En
slaat er ruw met de vuisten op in. Neen, zoals ge nù vast, Zal uw stem in
de hoge niet worden gehoord! 5 Is dit soms een vasten, die Mij aangenaam
is, Een dag, waarop de mens zich vernedert? Zijn hoofd laten hangen als
een riet, In zak en as gaan liggen: Noemt ge dat soms vasten, Dat soms
een dag, die Jahweh behaagt? 6 Is dit niet een vasten, Zoals Ik het wil; Is
de godsspraak van Jahweh, den Heer: Zondige boeien slaken, Knellende
banden ontbinden; Verdrukten de vrijheid geven, Ieder juk verbreken?
7 Is dat niet een vasten: Den hongerige uw brood reiken, Arme zwervers
in huis opnemen; Den naakte kleden, dien gij ziet, Uw eigen broeder niet
verstoten? 8 Dan eerst zal uw licht als de dageraad gloren, En uw wonde
spoedig genezen, Uw gerechtigheid voor u uitgaan, De glorie van Jahweh u
volgen; 9 Dan eerst zal Jahweh u verhoren, Als ge Hem aanroept; En als ge
om hulp smeekt, U zeggen: Hier ben Ik: Wanneer ge niemand knecht in uw
midden, Met de vinger nawijst, of kwaad van hem spreekt; 10 Wanneer ge
uw hart voor den hongerige opent, En den versmachtende verzadigt! Dan
zal uw licht in de duisternis stralen, Uw nacht zal zijn als klaarlichte dag;

11 Dan zal Jahweh u steeds blijven leiden, Uw ziel overstromen met heldere
glans. Hij zal kracht aan uw gebeente geven, Als een welbesproeide tuin zult
ge zijn, Als een borrelende bron, Waarvan het water nooit opdroogt. 12 Dan
bouwt ge uw oude ruïnen weer op, Herstelt de grondslagen der vroegere
geslachten; Dan zal men u noemen: Hersteller van bressen, Herbouwer
van puinen! 13 Wanneer ge de sabbat niet schendt, Uw voordeel niet zoekt
op mijn heilige dag; Maar de sabbat uw lust noemt, Jahweh's heilige dag
eerbiedwaardig; Wanneer ge hem hoog houdt, Door uw bezigheden niet te
verrichten, Geen zaken te doen, Geen overeenkomst te sluiten; 14 Dan zult ge
u in Jahweh verheugen: In zegetocht voer Ik u over de toppen der aarde, En
laat u het erfdeel van Jakob, uw vader, genieten! Waarachtig! De mond van
Jahweh heeft het gezegd!

59

1 Neen, Jahweh's hand is niet te kort om te redden, Zijn oor is niet doof
om te horen; 2 Maar uw misdaden graven een klove tussen u en uw God,
Uw zonden bedekken zijn aanschijn voor u, zodat Hij niet hoort. 3 Want
uw handen zijn bezoedeld met bloed, Uw vingers met misdaad; Uw lippen
spreken leugentaal, Uw tong lispelt boosheid. 4 Niemand klaagt aan volgens
recht, En niemand pleit eerlijk; Men steunt op verzinsels, spreekt valsheid,
Gaat zwanger van gekonkel, baart onheil. 5 Addereneieren broeden zij uit,
En spinnewebben weven ze aaneen: Wie van hun eieren eet, gaat dood;
Breekt men ze open, een slang schiet er uit. 6 Van hun webben kan men geen
kleren maken, En zich met hun maaksels niet dekken; Hun daden zijn enkel
onheilsdaden, En hun handen plegen geweld. 7 Hun voeten reppen zich naar
het kwaad, En rennen, om onschuldig bloed te vergieten; Hun gedachten
zijn onheilsgedachten, Verwoesting en vernieling bedekken hun paden. 8 De
weg van de vrede kennen ze niet, En in hun sporen vindt men geen recht;
Hun paden maken ze krom, Wie ze betreedt, vindt geen vrede. 9 Daarom
blijft het recht ook verre van ons, En kan ons het heil niet bereiken; Wij
wachten op licht, en zie, het blijft donker, Op zonnegloren, en wij wandelen
in duisternis rond. 10 Als blinden tasten we langs de wand, Weifelend als die
geen ogen hebben; Wij struikelen op klaarlichte dag, alsof het schemering
was, Zijn in de bloei van het leven als doden. 11 Wij grommen allen als beren,
En klagen als kirrende duiven; Wij wachten op recht, maar het wil niet
komen, Op redding, maar zij blijft verre van ons. 12 Ja, onze misdaden zijn
voor uw aanschijn zo talrijk, En onze zonden leggen tegen ons getuigenis
af; Onze schuld staat ons altijd voor ogen, We zijn ons onze misdrijven
bewust. 13 Het is altijd: Jahweh verzaken, verloochenen, Ontrouw worden
aan onzen God, Verzet en overtreding preken, Zwanger van leugentaal gaan,
en die uit het binnenste stoten. 14 Het recht wordt achteruitgedrongen,
Gerechtigheid blijft op een afstand staan; De waarheid struikelt op straat, De
eerlijkheid komt nergens binnen; 15 De goede trouw is verbannen, En wie
het kwade mijdt, stelt zich aan plundering bloot! Jahweh heeft het gezien,
en is verontwaardigd, Omdat er geen recht meer bestaat. 16 Maar toen Hij
zag, dat er niemand was, Vol verbazing, dat niemand kwam helpen: Toen
heeft zijn eigen arm Hem geholpen, Zijn gerechtigheid Hem gesteund. 17 Hij
gordde de gerechtigheid om als een pantser, Zette de helm van het heil op
zijn hoofd, Trok de wraak als een wapenrok aan, Sloeg de ijverzucht om
als een mantel. 18 Naar de werken zal Hij vergelden: Gramschap voor zijn
tegenstanders, Wraak over zijn vijanden, En de kustlanden geeft Hij hun

loon. 19 Dan zal men de Naam van Jahweh vrezen in het westen, En zijn
glorie aan de opgang der zon: Want Hij komt als een bruisende stroom,
Voortgezweept door de adem van Jahweh. 20 Maar voor Sion komt een
Verlosser, Voor wie zich in Jakob van hun zonde bekeren, spreekt Jahweh,
21 En dit zal mijn Verbond met hen zijn, zegt Jahweh: Mijn geest, die op u
rust, De woorden, die Ik in uw mond heb gelegd, Zullen uit uw mond niet
wijken, noch uit die van uw kroost, Noch uit de mond van het zaad van uw
kroost, Zegt Jahweh: van nu af tot in eeuwigheid!

60

1 Sta dan op, word verlicht, want uw licht is gekomen, De glorie van
Jahweh gaat over u op! 2 Want zie, terwijl de duisternis de aarde bedekt,
En het donker de volken: Is Jahweh over u opgegaan, En straalt zijn glorie
over u uit; 3 Nu komen de volkeren naar uw licht, En koningen naar uw
stralenglans! 4 Sla uw ogen op, en zie om u heen: Ze zijn allen verzameld,
en gaan naar u op; Van verre snellen uw zonen toe, Uw dochters worden
op de heup gedragen. 5 Gij zult het zien, en stralen van blijdschap, En uw
hart zal bonzen van vreugd: Want dan stromen de schatten der zee naar
u toe, De rijkdom der volken komt op u af. 6 Een vloed van kamelen zal u
bedekken, Dromedarissen van Midjan en Efa; Uit Sjeba trekken ze allen met
goud en met wierook, En verkondigen blijde Jahweh's lof. 7 Al de schapen
van Kedar zijn voor u samengedreven, En Nebajots rammen staan voor u
klaar; Ze bestijgen mijn altaar als een aangenaam offer, Om het huis van
mijn glorie te eren. 8 Wie komen als een wolk daar aangevlogen, En als
duiven naar hun til? 9 De bodems der kustlanden liggen voor Mij al bijeen,
De schepen van Tarsjisj voorop: Om uw zonen van verre te brengen, Tegelijk
met hun zilver en goud, Voor de Naam van Jahweh, uw God, Voor Israëls
Heilige, die u glorie bereidt. 10 Dan bouwen de vreemden uw muren op,
En hun koningen zullen u dienen; Want al heb Ik u in mijn gramschap
geslagen, In mijn liefde ontferm Ik Mij over u. 11 Uw poorten zullen altijd
open staan, Nooit worden gesloten bij dag of bij nacht: Opdat de volken u
hun rijkdommen brengen, Begeleid door hun vorsten. 12 - 13 De glorie van
de Libanon zal tot u komen: Cypressen, platanen en dennen tezamen, Om
mijn heilige stede te sieren, De plek voor mijn voeten te eren. 14 Deemoedig
komen de zonen van uw tyrannen tot u, Voor uw voetzolen werpen al, die u
versmaadden, zich neer, Ze zullen u noemen: de Stad van Jahweh, De Sion
van Israëls Heilige! 15 Van de verlatene, die gij waart, Van de gehate, waar
niemand doorheen trok, Maak Ik een trots voor de eeuwen, Een lust van
geslacht op geslacht. 16 De melk der volkeren zult ge drinken, En koninklijke
borsten zuigen. Dan zult ge weten, dat Ik, Jahweh, het ben, die u redt, Jakobs
Sterke, die u verlost! 17 Voor koper breng Ik u goud, en zilver voor ijzer,
Koper voor hout, en ijzer voor stenen. Vrede stel Ik aan tot uw leiders,
En gerechtigheid tot uw heersers. 18 Van geweld wordt in uw land niet
langer gehoord, Van verwoesting noch puinen binnen uw grenzen; Maar
uw muren zult ge Redding noemen, En Glorie uw poorten. 19 De zon zal des
daags uw licht niet meer zijn, De glans der maan u 's nachts niet beschijnen;
Maar Jahweh zal een eeuwig Licht voor u zijn, En uw God wordt uw Luister!
20 Uw zon gaat nimmer meer onder, En uw maan neemt niet af; Want Jahweh
zal een eeuwig Licht voor u zijn: Uw dagen van rouw zijn ten einde! 21 Uw
volk zal enkel rechtvaardigen zijn, En het land voor eeuwig bezitten: De
loot, die Ik plantte, Het werk mijner handen, om Mij te verheerlijken. 22 De

kleinste wordt een geslacht, De geringste een machtige natie. Ik, Jahweh, heb het gezegd; Te zijner tijd zal Ik het haastig volbrengen!

61

1 De geest van Jahweh, mijn Heer, rust op Mijl, Want Jahweh heeft Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om armen de blijde boodschap te brengen, Om te verbinden wiens hart is gebroken, Aan gevangenen verlossing te melden, Aan geboeiden bevrijding; 2 Om het genadejaar van Jahweh te preken, De dag der wraak van onzen God. Om alle bedroefden te troosten, 3 En Sions treurenden op te richten; Om hun een diadeem te schenken In plaats van as, Vreugde-olie voor rouwgewaad, En jubel voor wanhoop; Opdat men ze noeme: Gerechtigheids-eiken, Door Jahweh geplant tot zijn glorie. 4 Dan zullen ze hun oude puinen herbouwen, De ruïnen van vroeger herstellen, De verwoeste steden vernieuwen, In puin van geslacht tot geslacht. 5 Vreemden zullen uw kudden weiden, Buitenlanders uw akker en wijngaard bewerken; 6 Maar gij zult priesters van Jahweh worden genoemd, Bedienaars heten van onzen God. De schatten der volkeren zult ge verteren, En met hun luister gaan pronken. 7 In plaats van hun dubbele schande, Van hun aandeel in smaad en verachting, Zullen zij in hun land een dubbel aandeel bezitten, En eeuwige vreugde genieten; 8 Want Ik, Jahweh, bemin het recht, Maar haat onrecht en roof. Eerlijk zal Ik ze belonen, En een eeuwig Verbond met hen sluiten; 9 Hun kroost zal beroemd zijn onder de naties, Hun geslacht te midden der volken! Al die ze ziet, zal hen erkennen Als het zaad, door Jahweh gezegend; 10 En Ik zal juichen en jubelen in Jahweh, Mijn ziel zich verheugen in mijn God. Want Hij heeft Mij gehuld in het kleed van het Heil, Mij de mantel der Gerechtigheid omgeslagen: Zoals een bruidegom zich kroont met een krans, Een bruid zich tooit met haar pronk. 11 Want zoals de aarde haar gewas doet ontluiken, En een tuin zijn zaad doet ontkiemen: Zo zal Jahweh, de Heer, gerechtigheid laten ontspruiten, En glorie voor het oog aller volken.

62

1 Om wille van Sion Mag Ik niet zwijgen, Om wille van Jerusalem Mag Ik niet rusten: Tot zijn gerechtigheid als de dageraad glanst, Zijn heil als een brandende fakkel; 2 En de volkeren uw gerechtigheid zien, Alle vorsten uw glorie! Met een nieuwe naam zal men u noemen, Die Jahweh's mond zal bepalen; 3 Gij zult een erekroon zijn In de hand van Jahweh, Een koninklijke diadeem In de hand van uw God. 4 Men zal u niet langer "Verlatene" noemen, En uw land niet "Verwoesting". Neen, gij zult heten: "Mijn welbehagen", En uw land: "De Gehuwde"! Want Jahweh heeft behagen in u, En uw land wordt gehuwd. 5 Zoals een jongeman zijn meisje trouwt, Zal Hij, die u opbouwt, u huwen; En zoals een bruidegom zich verheugt in zijn bruid, Zal uw God zich verheugen in u. 6 Op uw muren, Jerusalem, Heb Ik wachters geplaatst; De ganse dag, de ganse nacht, Geen ogenblik mogen ze zwijgen! Gij, die Jahweh moet manen, houdt u niet stil, 7 En laat Hem geen rust: Totdat Hij Jerusalem heeft hersteld, En tot glorie der aarde gemaakt! 8 Bij zijn rechterhand heeft Jahweh gezworen, En bij zijn machtige arm: Nooit geef Ik uw koren tot spijs voor uw vijand, Nooit drinken vreemden uw most, de vrucht van uw zwoegen; 9 Maar die graan binnenhalen, zullen het eten, En Jahweh loven; Die de wijn oogsten, zullen hem drinken In mijn heilige hallen. 10 Trekt weg, trekt weg door de poorten, Baant een weg voor het volk; Maakt effen,

maakt effen de heirbaan, En verwijdert de stenen; Steekt de banier Voor de volkeren omhoog: 11 Zie, Jahweh laat het verkonden Tot aan de grenzen der aarde! Zeg tot de dochter van Sion: Zie, Hij komt, uw Verlosser! Zijn beloning komt met Hem mee, Zijn vergelding gaat voor Hem uit! 12 Hèm zal men noemen: “Het heilige volk, Door Jahweh verlost”; En gij zult heten: “De lang gezochte, De stad, die nooit wordt verlaten”!

63

1 Wie is het, die van Edom komt, In bloedrode kleren van Bosra, Stralend in zijn feestgewaad, Fier in zijn geweldige kracht? Ik ben het, wiens woord gerechtigheid is, Die machtig is, om te redden! 2 Waarom is dan uw feestgewaad rood, Uw kleren, alsof Gij de wijnpers treedt? 3 Ik, Ik alleen heb de wijnpers getreden, En geen enkel volk stond Mij bij; Ik heb ze vertreden in mijn toorn, Ze vertrapt in mijn gramschap. Toen spatte hun bloed op mijn kleren, En besmeurde Ik heel mijn gewaad; 4 Want Ik had een dag van wraak beraamd, Gekomen was mijn jaar van verlossing! 5 Ik keek rond: Geen helper daar! Stond verbaasd: Er was niemand, die steunde! Toen heeft mijn eigen arm Mij geholpen, En mijn gerechtigheid Mij gesteund. 6 Ik vertrapte de volkeren in mijn toorn, Maakte ze dronken van mijn gramschap; En Ik liet hun bloed Op de aarde stromen! 7 Ik wil de gunsten van Jahweh herdenken, De roemruchte werken van Jahweh: Al wat Jahweh voor ons heeft gedaan, Zijn grote goedheid voor Israëls huis; Wat Hij in zijn ontferming voor ons deed, En naar de volheid van zijn genade; 8 Hoe Hij zeide: Ze zijn toch mijn volk, Kinderen, die hun trouw niet verbreken! 9 Hij was hun een Redder in al hun benauwdheid; Geen bode of engel: Hijzelf heeft ze gered. In zijn liefde en ontferming heeft Hij zelf ze verlost, Hen opgenomen, gedragen heel de vroegere tijd. 10 Maar zij waren weerspannig, En bedroefden zijn heilige geest; Zo is Hij hun vijand geworden, Heeft Hij zelf ze bestreden. 11 Toen dacht zijn volk aan de vroegere dagen, Aan de dagen van Moses! Waar blijft Hij, die uit de wateren trok Den herder zijner kudde? Waar blijft Hij, die in diens hart Zijn heilige geest heeft gelegd; 12 Die Moses met zijn rechterhand heeft geleid, En met zijn heerlijke arm? Die voor hen uit de wateren kliefde, Om zich een eeuwige naam te bereiden; 13 Hen door de watervloeden deed gaan, Zonder te struikelen, als een ros over de steppe? 14 Als een kudde, die naar de vlakte daalt, Heeft Jahweh’s geest hen geleid; Zó hebt Gij uw volk willen leiden, Dat Gij u een heerlijke naam hebt bereid! 15 Ach, blik neer uit de hemel, Zie neer uit uw heilige en heerlijke woning! Waar blijft nu uw ijver en kracht, uw ontroering, ontferming? 16 Onthoud ze ons niet: want Gij zijt onze Vader! Neen, Abraham kent ons niet eens, En Israël herkent ons niet meer; Maar Gij, Jahweh, blijft onze Vader, Gij heet onze Verlosser van ouds! 17 Waarom, Jahweh, hebt Gij ons van uw wegen laten verdwalen, Ons hart afgestompt, om U niet te vrezen? Ach, Heer, keer terug omwille van uw dienaars, Terwille van de stammen, die uw erfdeel zijn. 18 Waarom hebben de goddelozen uw tempel beschimpt, Onze vijanden uw heilige woning vertreden; 19 Zijn wij geworden, als hadt Gij nooit over ons geregeerd, Als waren wij nooit naar U genoemd?

64

1 Ach, scheur toch de hemel vaneen, en daal neer, Zodat de bergen voor uw aangezicht rillen; 2 Als een vuur, dat brandhout doet vlammen, Een vuur,

dat het water doet stomen: Om uw vijanden uw Naam te doen kennen,
En volken voor U te doen beven, 3 Als Gij de grootse dingen doet, waarop
we niet durfden hopen, 4 En waarvan men nog nooit had gehoord! Neen,
geen oor heeft gehoord, Geen oog ooit gezien: Een God, buiten U, Die helpt,
die op U hopen; 5 Die vreugde bereidt voor wie gerechtigheid doet, En uw
wegen gedenkt! Maar nu zijt Gij toornig: wij hebben gezondigd; Zo lang al
vergramd: wij waren afvallig. 6 Allen zijn wij als onreinen geworden, Heel
onze deugd als een doek, door stonden bezoedeld; Als bladeren vallen wij
allemaal af, Onze zonden jagen ons voort als de wind. 7 Er is niemand, die
uw Naam nog aanroept, Of die op U nog durft steunen; Want Gij hebt voor
ons uw aanschijn verborgen, Ons prijs gegeven aan onze schuld. 8 Toch blijft
Gij, Jahweh, onze Vader! Wij zijn het leem, Gij onze boetseerder; Wij allen
het werk uwer handen! 9 Ach, Jahweh, wees toch niet al te vergramd, Niet
altijd onze misdaad indachtig. Ach, zie op ons neer: Wij blijven toch allen
uw volk! 10 Uw heilige steden zijn een steppe geworden, Sion een wildernis,
Jerusalem een woestijn. 11 Onze heilige en heerlijke tempel, Waarin onze
vaderen U hebben geloofd, Is een prooi der vlammen geworden; Al wat ons
dierbaar was, ligt in puin! 12 Kunt Gij dit alles maar toezien, o Jahweh; Maar
zwijgen, ten einde toe ons vernederen?

65

1 Ik was bezorgd voor wie Mij niet vroegen, Liet Mij vinden door wie Mij
niet zochten; Ik zeide: Hier ben Ik; hier ben Ik! Tot een volk, dat mijn
Naam niet eens aanriep. 2 Heel de dag hield Ik mijn handen gestrekt Naar
een onhandelbaar volk, Dat verkeerde wegen bewandelt, Zijn eigen nukken
volgt; 3 Naar een volk, dat Mij tergt Aldoor voor mijn aanschijn. Dat offers
opdraagt in tuinen, En wierook offert op stenen; 4 Dat in grafmonumenten
blijft hokken, In geheime spelonken overnachten; Dat zwijnevlees eet,
Wiens schotels vol zijn van onreine brokken; 5 Dat zegt: Blijf waar gij zijt,
En raak me niet aan, anders maak ik u heilig! Ja, zij zijn de rook in mijn
neus, Het vuur, dat de hele dag brandt! 6 Zie, het staat voor mijn aanschijn
geschreven: Ik zal niet rusten, Eer Ik wraak heb genomen, En in hun schoot
heb betaald 7 Hun misdaden en die van hun vaders, Allen tezamen, spreekt
Jahweh! Die wierook branden op de bergen, En Mij op de heuvelen honen,
Hun meet Ik het loon van vroeger toe, En betaal het hun uit in hun schoot:
8 Zo spreekt Jahweh! Zoals men nog most in een druiventros vindt, En
zegt: Werp hem niet weg, want er zit nog zegen in: Zo zal Ik handelen
terwille van mijn dienaars, En niet alles vernielen; 9 Maar uit Jakob zal Ik
een zaad doen ontspruiten, En uit Juda een erfgenaam van mijn bergen.
Mijn uitverkorenen zullen ze erven, En mijn dienaars daar wonen; 10 En
Sjaron zal een weide zijn voor de kudde, Het Akor-dal een kamp voor het
vee van het volk, dat Mij zoekt! 11 Maar gij, die Jahweh verzaakt, En mijn
heilige Berg hebt vergeten; Die een tafel aanricht voor Gad. En de beker
voor Meni vult: 12 Voor u bestem Ik het zwaard, En afgeslacht wordt gij allen,
Omdat gij geen antwoord gaaft, toen Ik riep, Niet hebt geluisterd, toen Ik
sprak; Maar kwaad hebt gedaan in mijn ogen, Gezocht hebt, wat Mij niet
behaagt. 13 Waarachtig, zo spreekt Jahweh, de Heer: Zie, mijn dienaars
zullen eten, Maar gij zult honger moeten lijden; Zie, mijn dienaars zullen
drinken, Maar gij zult versmachten van dorst; Zie, mijn dienaars zullen
zich verheugen, Maar gij beschaamd komen staan; 14 Zie, mijn dienaars

zullen naar hartelust juichen, Maar gij zult van harteleed schreien, En
jammeren van wanhoop! 15 Gij zult u een naam achterlaten, Die door mijn
uitverkorenen zal worden vervloekt; Jahweh, de Heer, zal u doden, Maar
een nieuwe naam aan zijn dienaren schenken. 16 Dan zal al wie zich zegen
toewenst op aarde, Zich zegenen bij den waarachtigen God; En wie een eed
zweert op aarde, Zal zweren bij den waarachtigen God! Dan worden de
vroegere noden vergeten, En voor mijn ogen verborgen! 17 Want zie, Ik zal
een nieuwe hemel En een nieuwe aarde scheppen! Aan de vroegere denkt
men niet terug, Ze komen niet weer in de gedachten op; 18 Maar men zal zich
verheugen en eeuwig verblijden Over wat Ik zal scheppen. Zie, Jerusalem
schep Ik om in gejubel, In vreugde zijn volk; 19 En Ik zal over Jerusalem
juichen, In mijn volk Mij verblijden! Men zal er niet langer meer horen Het
geklaag van geween of geschrei. 20 Vandaar zal niet heengaan De zuigeling
van enkele dagen; De grijsaard niet heengaan, Die zijn dagen niet vol heeft
gemaakt. Want men sterft er als knaap, Al wordt men honderd jaar oud; En
die de honderd jaar niet bereikt, Zal als een vervloekte worden beschouwd!
21 Ze zullen huizen bouwen, en er in wonen, Wijngaarden planten, en de
vrucht er van eten; 22 Neen, zij zullen niet bouwen, en anderen er in wonen,
Niet planten, en anderen er van eten. Want even lang als van bomen Zal de
levensduur zijn van mijn volk; En wat hun handen hebben gemaakt, Zullen
mijn uitverkorenen zelf verbruiken; 23 Ze zullen zich niet vermoeien voor
niets, Geen kinderen baren voor een vroegtijdige dood. Want ze zijn een
geslacht door Jahweh gezegend, Hun nakomelingschap eveneens. 24 Eer ze
nog roepen, geef Ik hun antwoord, Terwijl ze nog spreken, verhoor Ik hen
reeds. 25 Dan zullen wolf en lam eendrachtig grazen, De leeuw vreet hooi als
het rund, De slang zal zich voeden met stof: Ze zullen geen kwaad of onheil
stichten Op heel mijn heilige berg, Spreekt Jahweh!

66

1 Zo spreekt Jahweh: De hemel is mijn troon, En de aarde mijn voetbank!
Waar wilt ge dan een huis voor Mij bouwen, En waar is de plaats, waar
Ik zou rusten? 2 Mijn eigen hand heeft dat alles gemaakt, Van Mij is dit
alles, spreekt Jahweh! Neen, slechts op hem zie Ik neer, Die nederig is en
deemoedig van hart, Die van vrees voor mijn woord is vervuld! 3 Maar wie
een stier slacht, doodt ook een mens; Die een schaap offert, wurgt ook een
hond; Wie een spijsoffer brengt, draagt ook zwijnebloed op; Wie wierook
brandt, vereert ook een afgod. Welnu, zoals zij hun eigen wegen verkiezen,
En hun lust in hun gruwelen vinden, 4 Zo zal Ik hun onheil verkiezen En
gruwelen over hen brengen. Want niemand gaf antwoord, toen Ik riep; Zij
luisterden niet, toen Ik sprak. 5 Hoort Jahweh's woord, Gij die van ontzag
voor zijn woord zijt vervuld! Uw eigen broeders, die u haten, En om mijn
Naam u verstoten, hebben gezegd: Laat Jahweh zijn glorie eens tonen, Dan
kunnen wij uw vreugde eens zien; Maar ze zullen beschaamd komen staan!
6 Hoort, geraas uit de stad, gerommel uit de tempel: Het is de donder van
Jahweh, Die wraak op zijn vijanden neemt! 7 Maar Sion zal baren, eer zij
krijt, Brengt haar zonen ter wereld, eer de weeën over haar komen! 8 Wie
heeft er ooit van gehoord, Ooit zo iets mogen zien; Werd ooit een land op
één dag gebaard, Een volk op eenmaal geboren? Maar als Sion weeën krijgt,
heeft zij haar zonen al gebaard! 9 Of zou Ik de moederschoot openen, En niet
laten baren, spreekt Jahweh; Hem sluiten, Ik die laat baren, zegt uw God?
10 Verheugt u met Jerusalem, En jubelt met haar, Gij allen, die haar bemint;

Juicht van blijdschap met haar, Gij allen, die over haar treurt; 11 Opdat ge tot
verzadiging moogt zuigen Aan de borst van haar troost, En met verrukking
moogt zwelgen Aan de boezem van haar glorie. 12 Waarachtig, Jahweh heeft
het gezegd! Zie, Ik leid haar de vrede toe als een stroom, De glorie der volken
als een bruisende vloed. Haar zuigelingen worden op de heup gedragen, En
op de knieën vertroeteld. 13 Zoals men door zijn moeder getroost wordt, zal
Ik u troosten, En zult gij in Jerusalem worden verkwikt. 14 Als ge het ziet,
zal uw hart zich verheugen, Uw gebeente bloeien als het jonge groen. Dan
zal Jahweh's hand worden geopenbaard aan zijn dienaars, Maar zijn toorn
aan zijn vijanden! 15 Want zie, Jahweh komt als een vuur, Zijn wagens als
een orkaan, Om zijn gramschap te tonen in vuur, zijn dreigen in vlammen;
16 Want te vuur en te zwaard houdt Jahweh gericht over alle vlees, En onder
de slagen van Jahweh vallen tallozen neer. 17 En zij die zich heiligen en
reinigen, om naar de tuinen te gaan, Achter een leider, die zich in hun
midden bevindt; Die zwijnevlees eten, ongedierte en muizen, Ook zij zullen
gelijk met hun werken en plannen vergaan: Is de godsspraak van Jahweh!
18 Maar dan zal Ik komen, om te verzamelen Alle volken en tongen! Ze zullen
komen, en mijn glorie aanschouwen, 19 En zal Ik tekenen onder hen doen. En
die onder hen zijn gespaard, zal Ik tot de volken zenden, Naar Tarsjisj, Poet
en Loed, naar Mésjek en Rosj, Naar Toebal en Jawan en verwijderde kusten,
Die nog nooit mijn Naam hebben gehoord, Nooit mijn glorie aanschouwd:
En zij zullen mijn glorie onder de volken verkonden! 20 Dan brengen ze
al uw broeders weer terug, Met een offer voor Jahweh van alle volken,
Op paarden, wagens, karossen, Op muildier en dromedarissen, Naar mijn
heilige berg, Naar Jerusalem, spreekt Jahweh: Juist zoals Israëls zonen hun
spijsoffer brengen, In reine vaten naar het huis van Jahweh! 21 En ook uit
hen zal Ik Mij priesters kiezen, En levieten, zegt Jahweh! 22 Want zoals de
nieuwe hemel, En de nieuwe aarde, die Ik ga scheppen, Voor mijn aanschijn
blijven bestaan: is de godsspraak van Jahweh; Zo zal ook uw kroost blijven
bestaan en uw naam! 23 En van maan tot maan, van sabbat tot sabbat Zal
al wat leeft Mij komen aanbidden, zegt Jahweh! 24 En als zij opgaan, zullen
ze de lijken aanschouwen Van de mannen, die Mij hebben verzaakt: Want
hun worm zal niet sterven, hun vuur niet worden geblust; Een gruwel zijn
ze voor al wat leeft!

Jeremia

1 De prediking van Jeremias, den zoon van Chilkijáhoe, uit het priestergeslacht van Anatot in het land van Benjamin. 2 Tot hem werd het woord van
Jahweh gericht in het dertiende jaar der regering van Josias, den zoon van
Amon en koning van Juda. 3 En het bleef gericht onder de regering van
Jojakim, den zoon van Josias en koning van Juda, tot het einde van het elfde
jaar van Sedekias, den zoon van Josias en koning van Juda, totdat Jerusalem
in de vijfde maand in ballingschap ging. 4 Het woord van Jahweh werd tot
mij gericht: 5 Voordat Ik u in de moederschoot vormde, kende Ik u; Eer ge
geboren werdt, heiligde Ik u, En bestemde Ik u tot profeet voor de volken! 6 Ik
zeide: Ach, Jahweh, mijn Heer: Zie, ik kan nog niet spreken, Ik ben maar een
kind! 7 Maar Jahweh sprak tot mij: Zeg niet, ik ben maar een kind! Neen, ge
moet overal heengaan, waar Ik u zend, En alles verkondigen, wat Ik u opleg.
8 Wees voor niemand bevreesd, Want Ik ben met u, en zal u beschermen:
Is de godsspraak van Jahweh! 9 Toen strekte Jahweh zijn hand naar mij
uit, raakte mijn mond aan, en sprak tot mij: Zie, Ik leg u mijn woorden in
de mond! 10 Heden geef Ik u volmacht Over volken en koninkrijken: Om
uit te roeien en af te breken, Om te vernielen en te verwoesten, Om op
te bouwen en te planten! 11 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht:
Jeremias, wat ziet ge? Ik antwoordde: Ik zie een amandel-tak. 12 En Jahweh
sprak tot mij: Ge hebt goed gezien: want Ik ben wakker, om mijn woord
ten uitvoer te brengen! 13 Andermaal werd het woord van Jahweh tot mij
gericht: Wat ziet ge? Ik antwoordde: Ik zie een ziedende ketel; zijn opening
gaapt uit het noorden. 14 En Jahweh sprak tot mij: Uit het noorden barst het
onheil los Over alle bewoners van het land! 15 Zie, Ik roep alle stammen der
koninkrijken uit het noorden op: Is de godsspraak van Jahweh! Ze komen
allen, om hun troon op te slaan Voor Jerusalems poorten, Voor al de muren,
die haar omringen, Voor al de steden van Juda. 16 Dan vel Ik hun vonnis om al
hun boosheid: Omdat ze Mij hebben verlaten, Voor vreemde goden wierook
gebrand, Hun eigen maaksel hebben aanbeden. 17 Maar gij moet uw lenden
omgorden, Opstaan en tot hen spreken al wat Ik u zal bevelen. Ge moet niet
bang voor hen zijn, Ik zal zorgen, dat ge ze niet hoeft te vrezen. 18 Zie, Ik
maak thans een vesting van u, Een ijzeren zuil, een bronzen muur tegen het
hele land: Tegen de koningen en vorsten van Juda, Tegen zijn priesters en
het volk van het land. 19 Zeker, ze zullen strijd met u voeren, Maar u niets
kunnen doen; Want Ik ben met u, om u te beschermen: Is de godsspraak van
Jahweh!

2

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Ga, en roep het Jerusalem
toe: Zo spreekt Jahweh! Ik denk terug aan de liefde uwer jeugd, Aan de min
van uw bruidstijd, Toen ge Mij in de woestijn zijt gevolgd, In een onbebouwd
land. 3 Toen was Israël nog Jahweh's heilig bezit, De eersteling van zijn oogst;
Allen die er van aten, moesten het boeten, Rampen zouden hen treffen,
spreekt Jahweh! 4 Hoort dan het woord van Jahweh, Huis van Jakob En alle
geslachten van Israëls huis: 5 Zo spreekt Jahweh! Wat onrecht hebben uw
vaderen in Mij wel ontdekt, Dat ze Mij hebben verlaten, Om nietigheden
te volgen, En zelf een niet te worden? 6 Ze vroegen niet meer: Waar is

Jahweh toch, Die ons uit Egypteland voerde, En ons geleid heeft door de
woestijn? Een land van steppe en ravijnen, Een land van dorheid en donker,
Een land, waar niemand doorheen trekt, Waar niemand wil wonen. 7 Ik
heb u in een land van tuinen gebracht, Om er de heerlijkste vruchten te
eten; Maar na uw intocht hebt ge mijn land verpest, Mijn erfdeel tot een
gruwel gemaakt. 8 Zelfs de priesters vroegen niet meer: Waar is Jahweh
toch? Die de wet moesten handhaven, kenden Mij niet, De leiders werden
Mij ontrouw. De profeten voorspelden in den naam van den Báal, En liepen
machteloze afgoden na. 9 Daarom zal Ik u richten, zegt Jahweh, En de
kinderen van uw zonen nog straffen. 10 Gaat naar de eilanden der Kittiërs
kijken, Zendt boden naar Kédar; Onderzoekt het nauwkeurig, En ziet, of zo
iets ooit is gebeurd! 11 Heeft ooit een volk zijn goden verruild; En dat zijn
niet eens goden! Maar mijn volk heeft zijn Glorie verruild, Voor machteloze
afgoden. 12 Hemelen, huivert er van, Beeft en verstart van ontzetting, Is
de godsspraak van Jahweh: Mijn volk heeft een dubbele misdaad begaan!
13 Mij hebben ze durven verlaten, Mij, de bron van levende wateren: Om
zich gebarsten putten te slaan, Die geen water kunnen houden. 14 Israël
was toch geen knecht, Hij was toch geen slaaf? Waarom is hij dan een prooi
geworden 15 Waarover leeuwen briesen en brullen. Men heeft zijn land tot
een steppe gemaakt, Zijn steden verwoest en ontvolkt; 16 Ja, de mannen van
Nof en Tachpanches Hebben uw schedel kaal gegraasd. 17 Hebt ge dit u zelf
niet berokkend, Door Mij te verlaten, Toen Ik u nog wilde leiden, Spreekt
Jahweh, uw God? 18 Wat hadt ge dan naar Egypte te lopen, Om water uit de
Nijl te drinken; Wat hadt ge naar Assjoer te gaan, Om water uit de Eufraat
te slurpen? 19 Neen, het was uw misdaad, die u sloeg, En uw afval, die
u bestrafte; Opdat ge zoudt weten en inzien, hoe kwaad en bitter het is,
Jahweh, uw God te verlaten! Maar ge vreest Mij niet meer, Spreekt de Heer,
Jahweh der heirscharen! 20 Want lang reeds hebt gij uw juk verbroken, Uw
banden verscheurd. Ge hebt gezegd: Ik wil U niet dienen! Maar op iedere
hoge heuvel, En onder elke groene boom Zijt ge gaan liggen als een deerne!
21 Ik had u geplant als een edele wijnstok, Van het zuiverste ras: Hoe zijt ge
dan tot bocht verbasterd, Een wilde wingerd? 22 Al zoudt ge u wassen met
loog, Met zeep, zoveel ge maar wilt, Vuil blijft uw schuld in mijn ogen: Is
de godsspraak van Jahweh, den Heer! 23 Hoe durft ge zeggen: Ik ben niet
bezoedeld, Ik liep de Báals niet na; Kijk maar eens naar uw gedoe in het
Dal, Denk terug aan wat ge daar hebt gedaan! Vlugge kameel, die steeds
heen en weer draaft, 24 Wilde ezelin, aan de steppe gewend, Die in haar
geilheid naar lucht snapt: Wie tempert haar bronst? Wie haar wil vangen,
hoeft zich niet te vermoeien, In haar bronsttijd vindt men ze wel: 25 Pas
op, dat ge uw voeten niet doorloopt, Dat uw keel niet verdroogt! Maar ge
antwoordt: ‘t Is onmogelijk; ‘t is tevergeefs; Want ik houd van de vreemden,
Hèn loop ik na! 26 Zoals een dief, die betrapt wordt, zich schaamt, Wordt
het huis van Israël te schande: Zij met hun koningen en vorsten, Met hun
priesters en hun profeten. 27 Die tot een stuk hout durven zeggen: Gij zijt
mijn vader; Tot een blok steen: Gij hebt mij verwekt; Die Mij de nek toekeren,
niet hun gelaat; Die enkel in tijden van rampspoed roepen: Op, ons te hulp!
28 Waar zijn toch uw goden, die gij u hebt gemaakt: Laat ze opstaan, als ze u
kunnen helpen in tijden van nood. Want even talrijk als uw steden, Zijn uw
goden, o Juda! 29 Hoe durft ge nog over Mij klagen: Ge zijt Mij allen ontrouw
geworden, spreekt Jahweh! 30 Tevergeefs heb Ik uw vaders geslagen, Gij

hebt er niets uit geleerd. Het zwaard heeft uw profeten verslonden Als een
verscheurende leeuw; 31 Broed, dat ge zijt, Hebt ge ooit naar het woord van
Jahweh geluisterd? Ben Ik voor Israël een woestijn geweest, Of een land
van akelig donker? Waarom zegt dan mijn volk: We lopen weg, We komen
niet bij U terug? 32 Vergeet een meisje haar opschik, Een bruid soms haar
gordel? Maar Mij heeft mijn volk wèl vergeten, Sinds onafzienbare tijden.
33 Hoe goed verstaat ge het toch, Naar liefde te zoeken, En daarom uw wandel
Aan misdaad te wennen! 34 Ja, aan uw handen kleeft bloed, Het leven van
onschuldige kleinen: Ik heb ze niet in de groeve gevonden, Maar overal
onder de eiken. 35 En dan durft ge nog zeggen: Ik ben onschuldig; Zijn
gramschap is van mij weg! Hier ben Ik, om u te kastijden, Omdat ge nog
zegt: Ik hèb niet gezondigd! 36 Waarom maakt ge zo'n haast, Om van weg
te veranderen: Ook Egypte zal u beschamen, Zoals Assjoer het deed! 37 Ook
vandaar komt ge terug Met het hoofd in uw handen; Want Jahweh heeft uw
stut verstoten, Daar zult ge geen vreugd aan beleven!

3

1 Als een man zijn vrouw heeft verstoten, Of ze gaat van hem weg, En
wordt de vrouw van een ander: Keert hij dan ooit naar haar terug? Hebt ge
dit land niet verpest, Met uw talloze vrienden ontucht bedreven: En zoudt
ge tot Mij terugkeren, Is de godsspraak van Jahweh! 2 Sla uw ogen op naar de
hoogten, en zie: Waar hebt gij u niet laten schenden? Langs de wegen zat ge
naar hen te loeren, Als een Arabier in de steppe. Zo hebt ge het land bevuild
Met uw ontucht en boosheid; 3 En uw talloze minnaars Zijn u een valstrik
geworden. Gij hebt het voorhoofd van een meid, Nooit hebt ge schaamte
gekend; 4 En nu zoudt ge roepen: Gij zijt mijn vader, De vriend van mijn
jeugd? 5 Zal Hij immerdoor wrokken, Ten einde toe toornen? Dàt zijn uw
woorden, Maar uw daden zijn boos, zoveel ge kunt. 6 En Jahweh sprak tot mij
in de dagen van koning Josias: Hebt ge gezien, wat Israël, de Afvallige, deed:
Hoe ze naar iedere hoge berg en onder elke groene boom is gegaan, om daar
ontucht te doen? 7 Ik dacht bij Mijzelf: Als ze van dit alles genoeg heeft, keert
ze wel tot Mij terug; maar ze deed het niet. Haar zuster Juda, de Trouweloze,
heeft gezien, 8 hoe Ik Israël, de Afvallige, om heel haar ontuchtig gedrag
heb verstoten, en haar de scheidingsbrief gaf. Maar haar zuster Juda, de
Trouweloze, kende geen vrees: ook zij ging heen, om ontucht te doen; 9 door
haar lichtzinnig overspel heeft ze het land bezoedeld, en echtbreuk gepleegd
met steen en hout. 10 Ondanks dit alles bekeerde haar zuster Juda, de
Trouweloze, zich niet van ganser harte tot Mij, doch alleen maar in schijn: is
de godsspraak van Jahweh! 11 En Jahweh zeide tot mij: Nog vlekkeloos staat
Israël, de Afvallige, vergeleken bij Juda, de Trouweloze. 12 Ga heen, en roep
deze woorden het noorden in, en spreek: Bekeer u, Israël, Afvallige: spreekt
Jahweh; Ik zal geen toornige blik op u werpen, Want Ik ben genadig, spreekt
Jahweh. 13 Ik wrok niet voor eeuwig, als gij uw schuld maar bekent! Want
ge zijt ontrouw geweest aan Jahweh, uw God, Hebt onder iedere groene
boom met vreemden gezworven, Maar naar mijn stem niet geluisterd: Is de
godsspraak van Jahweh! 14 Bekeert u, afvallige kinderen: Is de godsspraak
van Jahweh! Want Ik ben uw Heer, Ik neem genadig u aan. Van elke stad één,
en twee uit een stam Zal Ik van u naar Sion brengen; 15 U herders geven naar
mijn hart, Die u weiden met kennis en wijsheid. 16 En wanneer ge dan groeit
in het land, En vruchtbaar wordt in die dagen, spreekt Jahweh: Dan zal

niemand meer spreken Van de ark van Jahweh's verbond! Ze zal niemand
in de gedachten meer komen, En niemand zal er aan denken; Niemand zal
haar nog missen, Geen andere wordt er gemaakt! 17 In die dagen wordt
Jerusalem "Troon van Jahweh" genoemd, Waar alle volken zich verzamelen,
Om de Naam van Jahweh in Jerusalem te eren, En hun afgestompt boos hart
niet te volgen. 18 In die dagen zal het huis van Juda Zich met het huis van
Israël verenigen; En tezamen uit het Noorderland trekken naar het land,
Dat Ik ten erfdeel gaf aan hun vaderen! 19 Want Ik had al gedacht: Hoe
zal Ik u vertroetelen als mijn kinderen, En een heerlijk land u schenken:
Het prachtigste erfdeel onder de volken! Ik dacht: "Mijn Vader" zult ge
Mij noemen, En Mij nooit meer verlaten; 20 Maar, zoals een vrouw ontrouw
wordt aan haar minnaar, Waart ge Mij ontrouw, huis van Israël, spreekt
Jahweh! 21 Maar dan zal men op de hoogten horen jammeren, Het snikken
en smeken van Israëls zonen: Omdat zij de verkeerde weg zijn gegaan, En
Jahweh, hun God, zijn vergeten. 22 "Bekeert u, opstandige kinderen; Dan
zal Ik uw ontrouw genezen!" "Hier zijn wij! Wij komen tot U; Want Gij zijt
Jahweh, onze God!" 23 Waarachtig, de hoogten waren bedrog, Bedrog het
lawaai op de bergen! Neen, bij onzen God, bij Jahweh alleen Ligt Israëls
heil! 24 De schandgod heeft het vermogen onzer vaderen verslonden, Hun
schapen en runderen, hun zonen en dochters; 25 In schande liggen wij neer,
En de smaad is ons dek! Want we hebben gezondigd tegen Jahweh, onzen
God, Wij zelf en onze vaderen, Van onze prilste jeugd af tot heden toe; Niet
geluisterd naar Jahweh, onzen God!

4

1 Israël, zo ge u waarachtig bekeert, Moogt ge u weer tot Mij wenden,
spreekt Jahweh; En wanneer ge uw gruwelen wegdoet, Hoeft ge mijn
aanschijn niet langer te vluchten. 2 Wanneer ge zweert: "Bij het leven van
Jahweh!" En ge doet het waarachtig, eerlijk, oprecht: Dan zullen de volkeren
in u zich zegenen, In u zich beroemen. 3 Want zo spreekt Jahweh Tot de
mannen van Juda en Jerusalem: Ge moet een nieuw land gaan ontginnen,
Niet langer tussen doornen zaaien. 4 Besnijdt u voor Jahweh, uw God, Neemt
de voorhuid weg van uw hart: Mannen van Juda, Bewoners van Jerusalem!
5 Anders laait mijn gramschap op als een vuur, Verbrandt, en niemand kan
blussen, Om de boosheid van uw werken: Is de godsspraak van Jahweh!
Roept het in Juda, meldt het in Jerusalem, Blaast de bazuin in het land;
Schreeuwt het overal uit: Verzamelt u; We vluchten de versterkte steden
in! 6 Neemt de banier op en vlucht naar de Sion, Redt u, en houdt u niet
op; Want uit het noorden laat Ik een onheil komen, Een ontzettende ramp!
7 De leeuw is uit zijn struiken gesprongen, De volkenverslinder is opgerukt
uit zijn hol, Om uw land tot een steppe te maken, Uw steden te verwoesten
en te ontvolken. 8 Kleedt u in zakken, Jammert en huilt; Want Jahweh's
ziedende gramschap Wijkt niet van ons. 9 Op die dag: is de godsspraak van
Jahweh: Zullen koning en vorsten radeloos staan, De priesters wanhopig,
De profeten ontsteld. 10 Ze roepen: Ach Jahweh, mijn Heer, Gij hebt dus dit
volk en Jerusalem bedrogen. Gij hebt gezegd: Ge zult vrede hebben; En het
zwaard bedreigt nu ons leven. 11 In die tijd zal men roepen Tot dit volk en
Jerusalem: Een verschroeiende wind uit de dorre woestijn Breekt los op de
dochter van mijn volk. 12 Niet om te wannen, niet om te ziften: Een rukwind
komt, door Mij gestuurd; Want nu is de beurt aan Mij gekomen, Om hun
vonnis te vellen. 13 Zie, als onweerswolken daagt hij op, Als een wervelwind

rollen zijn wagens, Vlugger dan adelaars rennen zijn paarden: Wee ons, we zijn verloren! 14 Jerusalem, reinig uw hart toch van boosheid, Opdat ge nog redding moogt vinden. Hoe lang toch zullen in uw borst Uw zondige gedachten nog wonen? 15 Hoort; een tijding uit Dan, Een ongeluksbode uit Efraïms bergen! 16 Meldt het aan Sion: "Daar zijn ze!" Bericht het in Jerusalem! Belegeraars komen uit verre landen, Heffen hun strijdkreet aan tegen de steden van Juda, 17 Omsingelen het als veldbewakers: Omdat het Mij heeft getart, is de godsspraak van Jahweh! 18 Uw handel en wandel Hebben u dit verdiend; Uw eigen boosheid maakt het zo bitter, En wondt u het hart. 19 Mijn borst, mijn borst; ik krimp ineen, O, de wand van mijn hart; Hoe bonst mijn hart, Ik kan het niet stillen! Want ik hoor het geschal der trompetten, Het lawaai van de krijg; 20 Ruïne dreunt neer op ruïne, Het hele land is verwoest. Plotseling liggen mijn tenten vernield, In een oogwenk mijn zeilen; 21 Hoe lang nog moet ik de krijgsbanier zien, De bazuin horen schallen! 22 Want mijn volk is verdwaasd: ze kennen Mij niet; Onverstandige kinderen, zonder begrip; Volleerd alleen in de boosheid, Maar te dom, om het goede te doen. 23 Ik zie de aarde al: ze is woest en leeg; De hemel: weg is zijn licht; 24 Ik zie de bergen: ze rillen, En al de heuvels: ze beven. 25 Ik zie: geen mensen meer over, Alle vogels in de lucht zijn gevlogen; 26 Ik zie: de boomgaard een steppe, alle steden verwoest, Door Jahweh, om zijn ziedende toorn. 27 Want zo spreekt Jahweh: Het hele land zal worden verwoest, Al verniel Ik het niet voor altijd; 28 De aarde zal er om treuren, De hemel daarboven om rouwen. Want Ik heb het gezegd, En heb het besloten; Ik heb er geen spijt van, Ik kom er niet meer op terug. 29 Voor het geschreeuw van ruiters en schutters Is het hele land op de vlucht; Ze kruipen in struiken, en klimmen op rotsen, Alle steden liggen verlaten, niemand die er meer woont. 30 En gij wordt verwoest, wat ge ook doet: Al steekt ge u in purper, omhangt u met goud, Al puilen uw ogen door smink: Tevergeefs dirkt ge u op. Uw minnaars stoten u weg, Ze eisen uw leven; 31 Ik hoor al het gillen als van een vrouw in haar weeën, Het krijten als bij een eerste kind. Het is het kermen van de dochter van Sion, Die naar adem snakt, de handen wringt. Wee mij! O, ik bezwijk Onder de slagen der beulen!

5

1 Trekt door Jerusalems straten, Kijkt rond en ziet uit; Zoekt op zijn pleinen, of ge iemand kunt vinden, Nog één die gerechtigheid wil, En waarachtigheid zoekt: Dan zou Ik het sparen! 2 Maar al zeggen ze: "Bij het leven van Jahweh!" ze zweren vals! 3 Jahweh, Gij wilt toch waarachtigheid zien? Gij hebt ze geslagen, maar ze sidderen niet; Gij hebt ze vernield, maar ze willen niet leren. Ze verharden hun voorhoofd erger nog dan een kei, En weigeren, zich te bekeren. 4 Ik dacht: Het zijn de kleinen alleen, die zo dwaas zijn, Omdat ze Jahweh's weg niet kennen, de dienst van hun God; 5 Ik zal tot de groten gaan spreken, Want zij kennen Jahweh's weg, de dienst van hun God. Maar ze hebben allemaal samen het juk verbroken, De banden aan flarden gescheurd. 6 Daarom vermoordt hen de leeuw uit het woud, Verslindt hen de wolf uit de steppe, Loert de panter bij hun steden, Wie er uitgaat, wordt verscheurd. Want hun zonden zijn talrijk, Hun afval ontstellend. 7 Hoe zou Ik u dit alles vergeven: Uw zonen verlaten Mij, zweren bij al wat geen god is. Ik heb ze verzadigd, zij breken hun trouw, En zwermen naar de bordelen: 8 Allemaal vette, geile hengsten, Hinnekend achter de

vrouw van een ander. 9 Zou Ik zo iets niet straffen, spreekt Jahweh; Op zulk
een volk Mij niet wreken? 10 Klimt zijn wijnbergen op en gaat ze vernielen,
Maar verwoest ze niet voor altoos; Rukt af zijn ranken, Want ze behoren
Jahweh niet toe. 11 Want het huis van Israël is Mij ontrouw geworden, Met
het huis van Juda, spreekt Jahweh! 12 Ze hebben tegen Jahweh gelogen,
Gezegd: Hij doet immers niets; Over ons komt geen onheil, Wij zullen
zwaard noch honger aanschouwen! 13 De profeten zijn lucht; Ze hebben
geen godsspraak: het zal hunzelf overkomen! 14 Daarom spreekt Jahweh
der heirscharen: Omdat zijl zulke woorden spreken, Maak Ik mijn woorden
in uw mond tot een vuur, En dit volk tot brandhout, dat het verteert! 15 Zie,
Ik laat uit de verte een volk op u los, Huis van Israël: is de godsspraak van
Jahweh! Een onverwoestbaar volk, Een eeuwenoud volk, Een volk, waarvan
ge de taal niet kent, En de spraak niet verstaat. 16 Zijn strot gelijkt op een
open graf, Het is een leger van helden: 17 Het verslindt uw oogst en uw
brood, Het verslindt uw zonen en dochters; Het verslindt uw kudde en vee,
Het verslindt uw wingerd en vijg. Het verwoest uw vestingen, Waarop ge
vertrouwt, Te vuur en te zwaard: 18 Al zal Ik dan ook in die dagen U niet
voor immer verdelgen: Is de godsspraak van Jahweh! 19 Maar als ze dan
vragen: Waarom heeft Jahweh, onze God, ons dit alles gedaan? Dan zult
ge hun zeggen: Zoals ge Mij hebt verlaten, En vreemde goden in uw land
hebt gediend, Moet ge vreemden dienen in een land, dat het uwe niet is!
20 Verkondigt het in het huis van Jakob, En meldt het in Juda: 21 Hoort dit
eens goed, Gij dwaas en harteloos volk, Dat ogen heeft, maar niet ziet, Dat
oren heeft, maar niet hoort. 22 Mij wilt ge niet vrezen, zegt Jahweh; Voor
mijn aanschijn niet beven? Ik, die de duinen gezet heb als grens voor de zee,
Een slagboom voor eeuwig, die ze niet overschrijdt; Al klotsen haar golven,
ze blijven onmachtig, Hoe ze ook stormen, ze slaan er niet over. 23 Maar
dit volk heeft een bandeloos en onhandelbaar hart; Ze vallen maar af, en
lopen maar weg. 24 Ze denken niet eens bij zichzelf: Laat ons Jahweh toch
vrezen, onzen God, Die ons regen schenkt op zijn tijd, in herfst en in lente,
Die ons trouw vaste weken brengt voor de oogst. 25 Uw misdaden hebben
dit alles verstoord, Uw zonden u van die gunsten beroofd! 26 Want er zijn
schurken onder mijn volk, Die in hinderlaag liggen, als vogelaars loeren;
Die strikken zetten, Om mensen te vangen. 27 Als een mand vol vogels, Zijn
hun huizen gepropt met oneerlijk goed. Zo zijn ze machtig en rijk geworden,
28 En glimmen van vet; De boosheid puilt van hen uit Ze kennen geen recht.
Voor de wezen pleiten ze niet, Ze nemen het niet voor de armen op! 29 En
zou Ik dit alles niet straffen: Is de godsspraak van Jahweh; Op zulk een volk
Mij niet willen wreken? 30 Ontzettende en gruwelijke dingen Gebeuren er in
het land: 31 De profeten profeteren maar leugens, De priesters regeren voor
hun eigen belang. Zo heeft mijn volk het gewild; Maar wat zult ge doen, als
het einde komt?

6

1 Redt u, Benjamins zonen Buiten Jerusalems muren; Blaast de bazuin
in Tekóa Hijst het signaal in Bet-Hakkérem! Want uit het noorden komt
onheil, Een ontzettende ramp; 2 De bekoorlijke en wufte, De dochter van
Sion ga Ik verdelgen. 3 De herders trekken er Met hun kudden op af; Ze
slaan om haar hun tenten op, En allen weiden hun gronden af. 4 Rust u
ten strijde tegen haar uit; Vooruit, bestormen we haar overdag! Helaas,

de dag gaat al voorbij, De avond-schaduw wordt langer. 5 Vooruit, dan
bestormen we haar in de nacht, En vernielen haar burchten; Want Jahweh
der heirscharen Heeft het bevolen! 6 Hakt haar bomen neer, En werpt een
wal tegen Jerusalem op; Het is een stad vol bedrog, Binnen haar muren
heerst enkel geweld. 7 Zoals een bron haar water laat stromen, Zo stroomt
ook zij haar boosheid uit; Men hoort er slechts van geweld en verdrukking,
Steeds zie Ik wonden en striemen. 8 Jerusalem, laat u gezeggen, Opdat Ik van
u niet ga walgen, En een woestijn van u maak, Een onbewoond land. 9 Zo
spreekt Jahweh der heirscharen: Lees nu als laatste tros aan de wingerd Het
overschot van Israël na; Steek uw hand er naar uit, Zoals de wijngaardenier
naar de ranken. 10 Tot wien moet ik spreken, Wien nog vermanen, zodat ze
luisteren; Zie hun oor is onbesneden, Ze kunnen niet horen! Ja, het woord
van Jahweh is hun een bespotting, Ze willen er niet meer naar horen: 11 Al
lang ben ik vol van Jahweh's toorn, Nu houd ik hem niet langer in. Stort hem
dan uit over het kind op de straat, Over heel de kring van jonge mannen!
Waarachtig, mannen en vrouwen worden getroffen, Grijsaards en ouden
van dagen! 12 Hun huizen gaan aan vreemden over, Met akkers en vrouwen
er bij; Want Ik heb mijn hand al uitgestrekt Tegen de bewoners van het land,
spreekt Jahweh! 13 Want van klein tot groot Azen allen op winst, Profeet
en priester Plegen allen bedrog; 14 Ze menen, de wonde van mijn volk te
genezen, Door luchthartig te roepen: Vrede, vrede! En er is geen vrede!
15 Ze worden te schande, omdat ze zich schandelijk gedragen, Omdat ze niet
blozen en geen schaamte meer kennen; Daarom zullen ze vallen, als alles
ineen valt, Struikelen, als Ik op hen afkom, spreekt Jahweh! 16 Zo spreekt
Jahweh: Gaat op de wegen staan, Ziet uit, en vraagt naar de paden van
vroeger: Waar de goede weg is te vinden; Bewandelt die, dan vindt ge rust
voor uw ziel! Maar ze zeiden: We volgen hem niet! 17 Toen stelde Ik wachters
over hen aan, Die riepen: Hoort het geschal der bazuinen! Maar ze zeiden:
We willen niet horen! 18 Hoort gij het dan, volken, En verneemt mijn besluit,
Wat er met hen gaat gebeuren: 19 Hoort gij het ook, aarde! Zie, Ik ga rampen
brengen over dit volk: De vrucht van hun afval. Want ze hebben naar
mijn woord niet geluisterd, Mijn wet veracht. 20 Wat geeft Mij de wierook
uit Sjeba, De geurige kalmus uit verre landen; Uw brandoffers wil Ik niet
meer, Uw slachtoffers behagen Mij niet. 21 Daarom spreekt Jahweh: Zie,
Ik leg voor dit volk Een blok, waarover het struikelt, Waaraan vaders en
zonen, Buren en vrienden te gronde gaan. 22 Zo spreekt Jahweh: Zie, daar
komt een volk uit het land van het noorden, Een grote natie rukt aan van
de grenzen der aarde: 23 Met boog en lansen gewapend, Wreed en zonder
erbarmen. Hun kreten loeien als de zee, Op rossen jagen ze voort, Toegerust
als oorlogsmannen, Tegen u, dochter van Sion. 24 We horen wat er van hen
wordt verteld, En onze handen hangen er slap van; Angst grijpt ons aan,
Weeën als van een barende vrouw. 25 Gaat niet naar buiten, Loopt de wegen
niet op, Want het zwaard van den vijand Brengt schrik allerwege! 26 Dochter
van Sion, steek u in zakken, En wentel in as; Rouw als over een enig kind,
stoot bittere klachten uit: Want plotseling komt over ons de verwoester! 27 Ik
heb u bevolen, mijn volk te toetsen, Om hun gedrag te kennen en te keuren:
28 Allen zijn ze weerbarstig, Allen even ongedurig; Louter koper en ijzer,
Allen even bedorven! 29 De blaasbalg puft, Het lood smelt weg door het vuur;
Tevergeefs gelouterd: De slakken gaan er niet uit. 30 Afgekeurd zilver zal
men ze noemen, Want Jahweh heeft ze afgewezen!

7

1 Het woord, dat Jahweh tot Jeremias richtte! 2 Ge moet in de poort van
het huis van Jahweh gaan staan, en daar het volgende verkonden: Hoort
het woord van Jahweh, gij allen, mannen van Juda, die deze poorten bin-
nentreedt, om Jahweh te aanbidden. 3 Zo spreekt Jahweh der heirscharen,
Israëls God! Draagt zorg voor een goede handel en wandel; dan zal Ik bij u
in deze plaats blijven wonen. 4 Maar stelt geen vertrouwen in bedriegelijke
leuzen: De tempel van Jahweh, de tempel van Jahweh, de tempel van
Jahweh is hier! 5 Neen, draagt zorg voor een goede handel en wandel: wees
strikt rechtvaardig jegens elkander; 6 verdrukt geen vreemden, wezen en
weduwen; vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats; loopt geen vreemde
goden achterna tot uw eigen verderf. 7 Dan alleen zal Ik bij u in deze
plaats blijven wonen, in het land, dat Ik uw vaderen heb gegeven voor
eeuwig! 8 Maar gij vertrouwt op bedriegelijke leuzen, die geen waarde
bezitten! 9 Wat? Stelen, moorden, echtbreuk plegen en meineed zweren,
aan Báal offeren en achter vreemde goden lopen, die ge niet kent: 10 en
dan durft ge voor mijn aanschijn treden in deze tempel, waarover mijn
Naam is uitgeroepen, en zeggen: We zijn geborgen! En dan gaat ge met al
die gruwelen door! 11 Is dan dit huis, waarover mijn Naam is uitgeroepen,
in uw ogen een moordenaarshol geworden? Goed; dan bezie ook Ik het
niet anders, is de godsspraak van Jahweh! 12 Gaat eens naar mijn stede in
Sjilo, waar Ik eertijds mijn Naam heb doen wonen, en ziet wat Ik er mee
heb gedaan, om de boosheid van Israël, mijn volk. 13 Welnu dan, omdat
ge dit alles gedaan hebt, spreekt Jahweh: omdat ge niet hebt geluisterd,
toen Ik tijdig genoeg tot u sprak, en niet hebt geantwoord, toen Ik u riep:
14 daarom zal Ik juist hetzelfde doen met het huis, waarover mijn Naam is
uitgeroepen en waarop gij vertrouwt; juist hetzelfde met de plaats, die Ik
u en uw vaderen heb gegeven, als Ik gedaan heb met Sjilo. 15 Ik zal u van
mijn aanschijn verstoten, zoals Ik met al uw broeders, het hele geslacht van
Efraïm, heb gedaan! 16 Neen, ge moet voor dit volk niet bidden, geen klaag-
of smeekbede voor hen opstieren, en niet bij Mij aandringen; want Ik kan
u toch niet verhoren. 17 Ziet ge dan niet, wat ze in de steden van Juda en
zelfs in de straten van Jerusalem durven doen? 18 De kinderen sprokkelen
hout, de vaders ontsteken het vuur, en de vrouwen kneden het deeg, om
koeken te bakken voor de Koningin des hemels; en men draagt plengoffers
op aan vreemde goden, om Mij verdriet aan te doen. 19 Maar doen ze
Mij wel verdriet aan, spreekt Jahweh? Neen, enkel zichzelf, tot hun eigen
beschaming! 20 En daarom spreekt Jahweh, de Heer: Zie, mijn ziedende
toorn wordt uitgestort over deze plaats: over mensen en vee, over de bomen
op het veld en de vruchten op het land; branden zal hij, en niet meer worden
geblust! 21 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God: Vermeerdert uw
brand- en slachtoffers maar, en eet het vlees ervan op. 22 Toen Ik uw vaders
uit het land van Egypte heb geleid, heb Ik hun met geen woord gesproken
en geen enkel gebod gegeven over brand- en slachtoffers. 23 Maar dit gebod
heb Ik hun gegeven: Luistert naar Mij, dan zal Ik uw God, en gij zult mijn
volk zijn; heel de weg moet ge houden, die Ik u voorschrijf, dan zal het u goed
gaan. 24 Maar ze hebben niet willen horen, niet willen luisteren. Ze volgden
hun lusten en de verstoktheid van hun bedorven hart; ze hebben Mij de nek
toegekeerd, niet hun gelaat. 25 Van de dag af, dat hun vaders uit het land
van Egypte zijn getrokken, tot heden toe, heb Ik hun al de profeten, mijn
dienaars, gezonden: iedere dag opnieuw, ‘s morgens vroeg en ‘s avonds laat.

26 Maar ze hebben niet naar Mij willen horen, niet willen luisteren; ze bleven
hardnekkig, erger nog dan hun vaders. 27 Maar al gaat ge hun dit alles ook
zeggen, ze zullen niet naar u horen; al zoudt ge ze roepen, ze geven u geen
antwoord. 28 Neen, dit moet ge hun zeggen: Dit is een volk, dat niet luistert
naar Jahweh, zijn God, en zich niet laat gezeggen; de trouw is verdwenen,
uit hun mond verbannen! 29 Scheer uw haren af, en werp ze weg, hef een
klaaglied aan op de kale toppen; want Jahweh heeft het geslacht van zijn
gramschap verstoten en verworpen! 30 Waarachtig, de kinderen van Juda
hebben gruwelen gedaan in mijn ogen, is de godsspraak van Jahweh! Ze
hebben hun walgelijke goden geplaatst in het huis, waarover mijn Naam
is uitgeroepen, om het te bezoedelen. 31 Ze hebben ook op de offerhoogte
in het Ben-Hinnom-dal de Tófet gebouwd, om hun zonen en dochters te
verbranden; wat Ik dan toch zeker niet heb geboden, en Mij nooit in de
gedachte is gekomen. 32 Daarom zullen de dagen komen, spreekt Jahweh,
dat men niet meer van Tófet zal spreken of van het Ben-Hinnom-dal; maar
men zal het “Moord-dal” noemen, en in de Tófet begraven bij gebrek aan
plaats. 33 Dan zullen de lijken van dit volk het aas zijn voor de vogels uit
de lucht en voor de beesten op aarde, en niemand zal ze verjagen. 34 Dan zal
Ik in de steden van Juda en in Jerusalems straten de kreten van vreugde en
blijdschap verstommen, de jubel van bruidegom, de jubel der bruid; want
het hele land zal een wildernis zijn!

8

1 In die tijd, spreekt Jahweh, zal men het gebeente van Juda’s koningen en
vorsten uit de graven halen, met het gebeente der priesters en profeten, met
het gebeente van Jerusalems burgers. 2 Men zal ze uitstallen voor zon en
maan en heel het heir van de hemel, waarvan ze zoveel hebben gehouden,
die ze hebben gediend en gevolgd, die ze hebben gezocht en aanbeden. Ze
zullen niet worden verzameld, niet worden begraven, maar ze blijven liggen
als mest op het land. 3 En de dood zal welkom zijn boven het leven voor de
hele rest, die overblijft van dit boze geslacht, overal waar Ik ze heendrijf, is
de godsspraak van Jahweh! 4 Ge moet hun zeggen: Zo spreekt Jahweh! Staat
iemand, die valt, nooit meer op; Keert iemand, die heengaat, niet terug?
5 Waarom valt dan dit volk, Valt dan Jerusalem altijd af? Waarom houden
ze dan aan leugens vast, En weigeren ze, zich te bekeren? 6 Ik luisterde en
hoorde toe: Nooit spreken ze waarheid; Niemand heeft berouw van zijn
boosheid, En zegt: Wat heb ik gedaan? Allen draven ze weg, Als een ros, dat
stormt naar de strijd. 7 Zelfs de ooievaar in de lucht Kent zijn vaste tijden;
Trekduif, zwaluw en gans Houden vast aan de tijd van hun komst. Maar
mijn volk weet niet eens, Wat het Jahweh verplicht is! 8 Hoe durft ge zeggen:
We zijn wijs, Wij hebben de wet van Jahweh toch? Zeker, maar ze is in leugen
veranderd Door de leugenstift der schriftgeleerden. 9 De wijzen worden
te schande, verslagen, verstrikt; Ze hebben Jahweh’s woord veracht: wat
wijsheid hebben ze dan? 10 Daarom geef Ik hun vrouwen aan vreemden,
Hun akkers aan nieuwe bezitters; Want van klein tot groot Azen allen op
winst, Profeet en priester, Plegen allen bedrog; 11 Ze menen, de wonde van
mijn volk te genezen, Door lichtzinnig te roepen: Vrede, vrede! En er is geen
vrede! 12 Ze worden te schande, omdat ze zich schandelijk gedragen, Omdat
ze niet blozen, en geen schaamte meer kennen. Daarom zullen ze vallen,
als alles ineen valt; Struikelen, als Ik op hen afkom, spreekt Jahweh! 13 Nu
haal Ik de oogst bij hen in: Is de godsspraak van Jahweh! Aan de wijnstok

geen druiven, Aan de vijgeboom geen vijgen, De blaren verdord: Ik geef
ze aan de voorbijgangers weg! 14 Waarom blijven we zitten? Verzamelt u;
wij vluchten de vestingen in, En komen daar om; Want Jahweh, onze God,
laat ons sterven. Hij geeft ons een gifdrank te drinken, Omdat wij tegen
Jahweh hebben gezondigd. 15 Op heil nog hopen? Geen goed te verwachten!
Op een tijd van genezing? Neen, van verschrikking! 16 Uit Dan hoort men
reeds Het gesnuif van zijn paarden; Van het gebries zijner hengsten Davert
heel het land. Ze komen het land, met wat er op staat, verslinden, De stad
met die er in wonen. 17 Want zie, Ik laat giftige slangen op u los, Waartegen
geen bezwering zal baten; Die zullen u bijten: Is de godsspraak van Jahweh!
18 Ongeneeslijk mijn smart, Mijn hart is zo ziek, 19 Hoort het jammeren van
de dochter van mijn volk Uit verre gewesten: Is Jahweh dan niet meer in
Sion, Is zijn Koning daar niet? Waarom hebben ze Hem toch getart met
hun beelden, Met die nietigheden uit de vreemde? 20 De oogst is voorbij, de
zomer ten einde, En we zijn nòg niet gered. 21 Ik ben gewond door de wonde
van de dochter van mijn volk, In rouw, en met ontzetting geslagen. 22 Is er
geen balsem, geen geneesheer in Gilad; Waarom is de wonde van de dochter
van mijn volk niet genezen?

9

1 Ach, mocht mijn hoofd een stortvloed worden, Mijn oog een bron van
tranen: Dat ik dag en nacht kon bewenen De doden van de dochter van
mijn volk! 2 Ach, had ik in de woestijn Maar een afgelegen verblijf: Dan
verliet ik mijn volk, En ging van hen heen; Want allen zijn het overspelers,
Een trouweloos rot. 3 Ze spannen hun tong Als een boog met hun leugens;
Niet op eerlijke wijze verkrijgen ze macht in het land, Maar van het ene
kwaad vervallen ze in het andere; Mij kennen ze niet: Is de godsspraak van
Jahweh! 4 Wees voor uw vriend op uw hoede, En niemand vertrouwe zijn
broer; Want alle broers zijn bedriegers, Een lasteraar iedere vriend; 5 Ze
liegen maar tegen elkander, Nooit spreken ze waarheid. Ze hebben hun
tong leren liegen, En putten zich uit in geveins, 6 In geweld op geweld, In
bedrog op bedrog; Mij willen ze niet kennen: Is de godsspraak van Jahweh!
7 Daarom zegt Jahweh der heirscharen: Zie, Ik ga ze smelten en keuren;
Wat kan Ik anders doen Met de dochter van mijn volk? 8 Want hun tong
is een moordende pijl, Het woord in hun mond is bedrog. Vrede! roept
men zijn vrienden toe, Maar in zijn binnenste legt men ze strikken. 9 En
zou Ik dit alles niet straffen: Is de godsspraak van Jahweh: Op zulk een
volk Mij niet wreken! 10 Heft een wee- en jammerklacht aan op de bergen,
Een klaaglied op de dreven der steppe: Want ze liggen verlaten, er trekt
niemand doorheen, Men hoort er niet meer het blaten der kudde; De vogels
uit de lucht met het vee Zijn weggevlucht en verdwenen. 11 Van Jerusalem
ga Ik een puinhoop maken, een jakhalzen-hol; Van de steden van Juda een
wildernis zonder bewoners! 12 Wie wijs is, hij zal het begrijpen, Tot wien
Jahweh's mond heeft gesproken, hij zal het verkonden: Waarom dit land
te gronde moet gaan, Verlaten als een woestijn, waar niemand doorheen
trekt! 13 Jahweh zegt: Omdat ze mijn wet hebben verlaten, Die Ik hun had
gegeven; Naar mijn stem niet hebben geluisterd, En er niet naar hebben
geleefd; 14 Maar hun afgestompt hart zijn gevolgd, En de Báals, zoals hun
vaders het hen hadden geleerd. 15 Daarom zegt Jahweh der heirscharen,
Israëls God: Zie, Ik ga dit volk met alsem voeden, en drenken met gif; 16 Ik ga
ze verstrooien onder de volken, Die zijzelf noch hun vaders hebben gekend;

En Ik zend hun het zwaard achterna, Totdat Ik ze geheel heb vernield! 17 Dit
zegt Jahweh der heirscharen: Gaat klaagvrouwen zoeken, laat ze komen;
De bekwaamsten ontbieden, Dat ze komen, zich spoeden; 18 Laat ze een
klaaglied over ons jammeren, Dat onze ogen stromen van tranen, Onze
wimpers druipen van water. 19 Hoort! Een jammerklacht Wordt uit Sion
vernomen: Hoe zijn we vernield, Hoe diep beschaamd; Want we moeten
het land verlaten. Men heeft onze huizen verwoest. 20 Ach vrouwen, hoort
het woord van Jahweh, Laat uw oren luisteren naar het woord van zijn
mond; Leert uw dochters een treurzang, Elkander een klaaglied; 21 Want de
dood is door onze vensters geklommen, En onze paleizen binnengedrongen!
Hij maait de kinderen weg van de straat, De jeugd van de pleinen; 22 De
mensenlijken liggen neer Als mest op de akker; Als halmen achter den
maaier, Die niemand leest! 23 Zo spreekt Jahweh: De wijze roeme niet op
zijn wijsheid, De sterke roeme niet op zijn sterkte, De rijke roeme niet op zijn
rijkdom. 24 Wie roemen wil, moet hierin roemen: Dat hij verstandig is, en
Mij erkent, Dat Ik Jahweh ben, die genade oefent, Recht en gerechtigheid op
aarde; Want daarin heb Ik behagen, spreekt Jahweh! 25 Zie, de dagen komen,
spreekt Jahweh, Dat Ik op alle besnedenen afkom, die onbesneden bleven:
26 Op Egypte, Juda en Edom, Op de zonen van Ammon en Moab; Op allen ook,
die zich de slapen scheren En de steppe bewonen! Want alle heidenen zijn
onbesneden, Maar heel Israëls huis is onbesneden van hart!

10

1 Hoort het woord, dat Jahweh tot u spreekt, huis van Israël! 2 Zo spreekt
Jahweh: Leert de gebruiken der heidenen niet aan; Weest niet bevreesd
voor hemeltekens, Omdat de heidenen er bang voor zijn. 3 Wat de heidenen
vrezen is louter waan, Een blok hout, in de bossen gekapt, Door den
werkman met de bijl gehouwen, 4 Met zilver en goud overtrokken. Met
spijkers en hamers slaat men ze vast, Opdat ze niet waggelen. 5 Ze zijn als
vogelverschrikkers op het veld, Die niet eens kunnen spreken; Altijd moet
men ze dragen, Want ze kunnen niet gaan; Vreest ze niet: ze kunnen geen
kwaad doen, Maar goed evenmin. 6 Jahweh! Aan U is niemand gelijk, Gij
alleen zijt groot; Groot en machtig is uw Naam: 7 Wie zou U niet vrezen,
Koning der volken! Waarachtig, U alleen komt dit toe: Want onder alle
wijzen der naties En in heel hun gebied Is niemand, die zich kan meten met
U! 8 Allemaal zijn ze dom en dwaas, Die zich laten leiden door een nietig
stuk hout, 9 Door plaatzilver uit Tarsjisj, Door goud uit Ofir gehaald. Het is
allemaal werk van den smid, En werk van den gieter, Bekleed met paars en
purper, Allemaal kunstenaars-maaksel. 10 Maar Jahweh is de waarachtige
God, De levende God, de eeuwige Koning; De aarde rilt van zijn toorn, De
volken houden het voor zijn gramschap niet uit! 11 Dit moet ge hun zeggen:
De goden, die hemel en aarde niet hebben gemaakt, Zullen van de aarde
verdwijnen En van onder de hemel! 12 Maar Jahweh heeft de aarde gemaakt
door zijn kracht, De wereld gegrond door zijn wijsheid, Door zijn verstand
de hemel gespannen. 13 Als Hij zijn donder laat rollen, En de wateren in
de hemel doet bruisen, Als Hij de wolken omhoogtrekt van de grenzen der
aarde, Zijn bliksems omsmeedt in regen, En de storm uit zijn schatkamers
haalt: 14 Staan alle mensen verstomd en verbluft, Schaamt elke gieter zich
over zijn beeld! Want zijn gietsel is leugen, Geen geest woont er in. 15 Ze
zijn maar een waan, een belachelijk maaksel, Die te gronde gaan, als hun
tijd is gekomen. 16 Neen, aan hen is Jakobs Deel niet gelijk, Want Hij is

de Schepper van alles, En Israël is zijn stam en zijn erfdeel, Jahweh der heirscharen is zijn Naam! 17 Neem uw pak op van de grond, Benauwde veste; Want zo spreekt Jahweh: 18 Zie, deze keer slinger Ik weg De bewoners van het land; Ik ga ze in benauwing brengen, Opdat ze het boeten, En Mij mogen vinden. 19 Wee mij, om mijn slagen, Mijn schrijnende wonde! En ik had nog gedacht: Dit lijden kan ik wel dragen. 20 Mijn tent ligt vernield, al mijn koorden zijn stuk, Mijn kinderen en kudden zijn heen; Niemand meer, om mijn tent te spannen, Mijn zeildoek te hijsen. 21 Ja, de herders waren zo dwaas, Om Jahweh niet te zoeken; Daarom hadden ze geen geluk, Is heel hun kudde verstrooid. 22 Hoor, daar komt een geraas, Een geweldig dreunen uit het land van het noorden, Om van Juda's steden een steppe te maken, Een jakhalzen-hol! 23 Jahweh, ik weet, dat de mens zijn eigen weg niet bepaalt, Geen wandelaar zijn eigen schreden kan richten. 24 Tuchtig mij, Jahweh, maar niet ongenadig, Niet naar uw gramschap, om mij te vernielen. 25 Neen, stort uw gramschap over de naties uit, die U niet kennen, Over de stammen, die uw Naam niet vereren: Want ze hebben Jakob verslonden en verteerd, Zijn dreven verwoest!

11

1 Het woord, dat Jahweh tot Jeremias richtte: 2 Hoor de woorden van dit Verbond, en predik ze aan de mannen van Juda en de bewoners van Jerusalem. 3 Dit moet ge hun zeggen: Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Vervloekt een ieder, die niet luistert naar de woorden van dit Verbond, 4 dat Ik uw vaderen heb voorgeschreven, toen Ik ze uit het land van Egypte, die ijzeroven, heb geleid. Ik heb toen gezegd: Luistert naar Mij, en doet al wat Ik u gebied; dan zult ge mijn volk, en Ik zal uw God zijn. 5 Zo heb Ik de eed gestand gedaan, die Ik aan uw vaderen heb gezworen, om hun een land te geven, dat druipt van melk en honing, zoals het heden nog is. Ik gaf ten antwoord: Zo is het, Jahweh! 6 En Jahweh zeide tot mij: Verkondig dit alles aan de steden van Juda en in Jerusalems straten! Dit moet ge zeggen: Luistert naar de woorden van dit Verbond, en onderhoudt ze ook. 7 Want sinds Ik uw vaderen uit Egypteland leidde, tot heden toe, heb Ik 's morgens vroeg en 's avonds laat ze steeds maar bezworen: Luistert naar Mij! 8 Maar ze hebben niet geluisterd, niet willen horen; allen zijn de verstoktheid gevolgd van hun boos gemoed. Daarom bracht Ik over hen al de bedreigingen van dit Verbond, dat Ik hun had voorgeschreven, maar dat ze niet onderhielden. 9 En weer sprak Jahweh tot mij: Er bestaat een complot onder de mannen van Juda en de bewoners van Jerusalem. 10 Ze zijn teruggekeerd tot de vroegere zonden van hun vaders, die naar mijn woorden niet wilden horen; ook zij zijn vreemde goden nagelopen, om die te dienen. Het huis van Israël en het huis van Juda hebben het Verbond verkracht, dat Ik met hun vaders had gesloten. 11 Daarom spreekt Jahweh: Ik zal ze! Ik zal rampen over hen brengen, waaraan men niet kan ontsnappen. En als ze dan tot Mij roepen, zal Ik niet naar hen horen. 12 Dan zullen de steden van Juda en de bewoners van Jerusalem tot de goden schreeuwen, voor wie ze wierook hebben gebrand; maar die zullen ze niet kunnen redden, als hun ramp is gekomen. 13 Juda, al hebt ge dan evenveel goden als steden; Jerusalem, al richt ge zoveel altaren op als ge straten bezit: altaren voor de Schande, altaren om aan Báal te offeren! 14 En ook gij moet dan niet voor dit volk gaan bidden, geen klaag- of smeekbede voor hen opstieren; want Ik luister niet, wanneer ze tot Mij roepen, als hun

ramp is gekomen. 15 Wat heeft mijn geliefde in mijn huis te maken, Als ze
schanddaden doet? Of zouden gelofte en heilig vlees Uw rampspoed ver
van u houden, Dat gij u zo zeker voelt? 16 Een groene olijf met heerlijke
vruchten Had Jahweh u genoemd; Maar onder donderend geraas Heeft Hij
vuur gelegd aan zijn blaren, En verbranden zijn takken! 17 Jahweh der
heirscharen, die u had geplant, Bedreigt u met rampen: Om de misdaad van
het huis van Israël en Juda, Die ze bedreven, om Mij te tergen, Door wierook
voor Báal te branden! 18 Jahweh, Gij hebt het mij bekend gemaakt, zodat ik
het weet, Gij hebt mij hun toeleg doen zien; 19 Ik zelf was als een argeloos
lam, Dat naar de slachtbank wordt geleid. Ik wist niet eens, dat zij aanslagen
tegen mij smeedden: Komt, laten we de boom in zijn volle kracht vellen,
Hem uit het land der levenden rukken, Zodat zijn naam niet meer wordt
genoemd. 20 Jahweh der heirscharen, rechtvaardige Rechter, Die harten
en nieren doorgrondt: Laat mij zien, hoe Gij wraak op hen neemt, Want U
vertrouw ik mijn recht toe. 21 Daarom spreekt Jahweh van de mannen van
Anatot, Die mijn leven belagen, en zeggen: Niet langer zult ge in Jahweh's
Naam profeteren, Zo ge door onze hand niet wilt sterven. 22 Waarachtig, zo
spreekt Jahweh der heirscharen: Zie, Ik kom op hen af; Hun jongemannen
zullen sterven door het zwaard, Hun zonen en dochters van honger. 23 Niets
blijft van hen over, Wanneer Ik rampen ga brengen Over Anatots mannen
In hun jaar van vergelding!

12

1 Jahweh, Gij zijt te rechtvaardig, om met U te twisten; Toch leg ik U
een rechtsvraag voor: Waarom hebben de goddelozen geluk, Leven al de
trouwelozen in vrede? 2 Gij hebt ze geplant; ze hebben wortel geschoten, Ze
groeien, en dragen ook vrucht: Toch waart Gij enkel dichtbij in hun mond,
Maar ver van hun hart. 3 Jahweh, Gij kent en doorschouwt mij, Gij toetst
mijn gezindheid voor U: Sleep ze dus weg als schapen ter slachting, Bestem
ze voor de dag van de dood! 4 Hoelang zal het land blijven treuren, En
al het veldgewas kwijnen, Zullen vee en vogels vergaan om de boosheid
van zijn bewoners? Ze durven nog zeggen: Hij zal ons einde niet zien!
5 Als u de wedloop met voetgangers afmat, Hoe houdt ge de paarden dan
bij; En als ge u niet veilig voelt in een vredig land, Wat doet ge dan in het
kreupelhout van de Jordaan? 6 Want zelfs uw broeders en het huis van
uw vader Zijn u ontrouw geworden, en schreeuwen u na; Vertrouw ze dus
niet, Al spreken ze u nog zo vriendelijk toe! 7 Ik heb mijn huis al verlaten,
Mijn erfdeel verstoten, Mijn zielsgeliefde overgeleverd In de hand van haar
vijanden. 8 Mijn erfdeel is tegen Mij opgestaan Als een leeuw in het woud;
Het brulde Mij tegen, En daarom ging Ik het haten. 9 Mijn erfdeel is in mijn
oog een bonte vogel geworden, Van alle kanten door roofvogels omringd.
Op, drijft de wilde beesten samen, Haalt ze bijeen, om het op te slokken.
10 Een bende herders heeft mijn wijngaard vernield, Mijn erfdeel vertrapt,
Mijn kostelijke akker In een woeste steppe veranderd. 11 Ze hebben er een
woestijn van gemaakt, Treurend en eenzaam voor mijn aanschijn; Het hele
land ligt verwoest, Niemand, die er zich om bekommert. 12 Over alle toppen
der steppe Zijn de rovers gekomen; Want het zwaard van Jahweh verslindt
aan het éénе einde, En tot het andere eind van het land is geen sterveling
veilig. 13 Ze hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid, Zich vruchteloos
afgesloofd; Nu staan ze beschaamd om hun oogst Door Jahweh's ziedende
toorn. 14 Zo spreekt Jahweh: Al mijn boze buren, die mijn erfdeel hebben

aangerand, Dat Ik Israël, mijn volk, had geschonken: Zie, Ik ruk ze weg van
hun grond, En het huis van Juda uit hun midden. 15 Maar als Ik ze heb
weggerukt, Zal Ik Mij weer hunner ontfermen; Dan breng Ik ze allen terug
naar hun erfdeel, Allen weer terug naar hun eigen land. 16 En als zij de
wegen van mijn volk leren kennen, Bij mijn Naam leren zweren: “Bij het
leven van Jahweh!” Zoals ze mijn volk bij Báal leerden zweren: Dan krijgen
ze een plaats in de kring van mijn volk. 17 Maar zo ze niet willen horen, Zal
Ik dit volk vernielen, Vernielen en verdelgen: Is de godsspraak van Jahweh!

13

1 Jahweh sprak tot mij: Ga u een linnen gordel kopen, en doe die om uw
midden; maar laat er geen water bij komen. 2 Ik kocht een gordel, zoals
Jahweh gezegd had, en sloeg hem mij om. 3 Toen werd het woord van Jahweh
voor de tweede maal tot mij gericht: 4 Neem de gordel, die ge gekocht hebt,
en die ge om uw midden draagt; trek op naar de Eufraat, en begraaf hem
daar in een rotsspleet. 5 Ik ging heen, en begroef hem bij de Eufraat, zoals
Jahweh mij bevolen had. 6 Geruime tijd later sprak Jahweh tot mij: Trek op
naar de Eufraat, en haal er de gordel vandaan, die Ik u geboden heb, daar
te begraven. 7 Weer ging ik naar de Eufraat, en groef de gordel op van de
plaats, waar ik hem had begraven. En zie, de gordel was verrot, en deugde
nergens meer voor. 8 Nu werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 9 Zo
spreekt Jahweh! Zo zal Ik de geweldige trots van Juda en van Jerusalem
laten rotten. 10 Dat boze volk, dat weigert naar mijn woorden te luisteren,
dat zijn afgestompt hart blijft volgen, en achter vreemde goden loopt, om ze
te dienen en te aanbidden: het zal als deze gordel worden, die nergens voor
deugt. 11 Want zoals de gordel aan iemands midden wordt gehecht, zo had
Ik het hele huis van Israël en het hele huis van Juda aan Mij willen hechten,
spreekt Jahweh: om mijn volk te zijn, mijn roem, mijn glorie en eer; maar ze
luisterden niet. 12 Ook het volgende moet ge hun zeggen: Zo spreekt Jahweh,
Israëls God! Kruiken worden met wijn gevuld! En als ze u antwoorden: Dat
weten we zelf wel, dat kruiken met wijn worden gevuld; 13 dan moet ge hun
zeggen: Zo spreekt Jahweh! Zie, Ik ga alle bewoners van dit land, en de
koningen, die op Davids troon zijn gezeten, en de priesters, profeten en alle
bewoners van Jerusalem met een zwijmeldrank vullen; 14 en dan sla Ik ze
tegen elkander te pletter, de vaders tegelijk met de zonen, spreekt Jahweh:
vernielen zal Ik ze zonder genade, zonder ontferming, zonder erbarmen.
15 Hoort en luistert, weest niet trots: Want het is Jahweh, die spreekt! 16 Geeft
eer aan Jahweh, uw God, Eer het avond gaat worden, Eer ge uw voeten zult
stoten Aan sombere bergen; Eer Hij het licht, dat ge wacht, tot duisternis
maakt, En in donker verandert. 17 Maar zo ge niet luistert, Zal ik wenen
in stilte om uw trots; Zal mijn oog bitter schreien en stromen van tranen,
Omdat de kudde van Jahweh in ballingschap gaat. 18 Zeg tot den koning
en tot de gebiedster: Ge moet lager gaan zitten; Want van uw hoofd is Uw
stralende kroon gevallen! 19 De steden van de Négeb zijn ingesloten, En
niemand, die ze ontzet; Heel Juda gaat de ballingschap in, Is geheel ontvolkt!
20 Sla uw ogen op, en zie rond: Wie zijn er uit het noorden gekomen? Waar
is de kudde, u toevertrouwd, Waar zijn uw prachtige schapen? 21 Wat zegt
ge ervan, dat ze als meesters over u heersen, Die ge hadt aangehaald als uw
minnaars; Grijpen u de weeën niet aan Als een barende vrouw? 22 Vraagt
ge dan nog bij uzelf: Waarom overkomt mij dit alles? Om de grootheid van

uw misdaad gaan uw slippen omhoog, Worden uw hielen ontbloot! 23 Of
kan een moor zijn huid nog veranderen, Een panter zijn vlekken: Kunt gij
het goede nog doen, Die aan het kwaad zijt verslaafd? 24 Neen, Ik zal u
verstrooien als kaf, Dat wegstuift voor de wind van de steppe; 25 Dit zal uw
lot en uw deel zijn, Dat Ik u toemeet, spreekt Jahweh! Omdat ge Mij hebt
vergeten, En op leugens hebt vertrouwd: 26 Daarom licht Ik uw slippen op
tot uw hoofd, Komt uw schaamte te kijk! 27 Uw echtbreuk, uw hunkeren, uw
schandelijke ontucht, Uw gruwelen op de heuvels der vlakte heb Ik gezien.
Wee u, Jerusalem! Nooit wordt ge meer rein, Hoe lang het ook duurt!

14

1 Het woord, dat Jahweh tot Jeremias richtte naar aanleiding van de
droogte: 2 Juda treurt, Zijn poorten versmachten, En liggen in rouw op de
grond. Een jammerklacht stijgt uit Jerusalem op! 3 De rijken zenden hun
knechten om water, Ze gaan naar de putten, maar vinden het niet. Met
lege kruiken keren ze terug, Beschaamd en verlegen, het hoofd bedekt. 4 De
akkerbouw is gestaakt, Want op het veld valt geen regen; Beschaamd staan
de boeren, En bedekken hun hoofd. 5 Ja, zelfs de hinde op het veld, Die haar
jong heeft geworpen; Laat het in de steek, Omdat er geen gras is. 6 De wilde
ezels staan op de klippen, Naar lucht te happen als jakhalzen; Hun ogen
versmachten, Omdat er geen groen is. 7 Al klagen onze zonden ons aan, Ach
Jahweh, geef uitkomst terwille van uw Naam! Ja, talloos zijn onze schulden,
Waarmee wij tegen U hebben misdaan: 8 Tegen Jahweh, Israëls Hoop, Zijn
Redder in tijden van nood! Waarom zoudt Gij als een vreemdeling zijn
in het land, Als een reiziger, die alleen overnacht? 9 Waarom zoudt Gij
staan als een hulpeloos man, Als een held, die de kracht mist tot redding?
Gij zijt toch in ons midden, o Jahweh; Wij dragen uw Naam: verlaat ons
niet! 10 Maar zo spreekt Jahweh over dit volk: Ze hielden zoveel van
losbandig leven. En rusteloos waren hun voeten. Maar nu houdt Jahweh
niet langer van hen, Maar gedenkt Hij hun schuld, En vergeldt Hij hun
zonden. 11 En Jahweh zeide tot mij: Smeek geen genade voor dit volk! 12 Al
vasten ze ook: Ik luister niet naar hun bidden; Al dragen ze brandoffers
op, Of spijsoffers: Ik wil ze niet meer! Neen, met zwaard en honger en
pest Maak Ik ze af! 13 Ik zeide: Ach Jahweh, mijn Heer! Zie, de profeten
zeggen hun toch: Geen zwaard zult ge zien, Geen hongersnood lijden; Maar
Ik zal u bestendige vrede geven In deze plaats! 14 Maar Jahweh zeide tot mij:
Leugens voorspellen ze in mijn Naam, die profeten! Ik zond ze niet, heb
hun geen opdracht gegeven, En tot hen niet gesproken. Leugen-visioenen,
waan-orakels, En eigen verzinsels: Dat profeteren ze u! 15 Daarom spreekt
Jahweh over die profeten: Die in mijn Naam profeteren, Al zond Ik ze niet;
En die durven zeggen, Geen zwaard en geen honger teistert dit land: Door
het zwaard en de honger zullen ze sterven, Die leugen-profeten! 16 En het
volk, waarvoor zij profeteren, Zal in Jerusalems straten worden geworpen
Door de hongersnood en het zwaard, En niemand zal het begraven. Op hen,
op hun vrouwen, hun zonen en dochters, Stort Ik hun eigen boosheid uit!
17 Dit moet ge hun zeggen: Mijn ogen stromen van tranen Nacht en dag, en
vinden geen rust; Want met een vreselijke ramp Is de jonkvrouw geslagen,
De dochter van mijn volk Met een smartelijke wonde. 18 Ga ik het veld in:
Daar liggen ze, vermoord door het zwaard; Kom ik in de stad: Uitgemergeld
door de honger; Zelfs profeet en priester Lopen radeloos rond door het land.
19 Hebt Gij dan Juda voor altoos verworpen, Hebt Gij zo'n afkeer van Sion?

Ach, waarom slaat Gij ons toch, Waarom is er geen genezing voor ons? Wij
hopen op vrede: geen zegen, Op een tijd van genezing: ontzetting! 20 Ach
Jahweh, wij erkennen onze misdaad, En de schuld onzer vaderen: Ja, wij
hebben gezondigd tegen U! 21 Verwerp ons niet terwille van uw Naam, Geef
de Zetel uwer Glorie niet prijs; Gedenk uw Verbond met ons, en verbreek het
toch niet! 22 Zijn er onder de goden der heidenen, die 't laten regenen, Of kan
de hemel soms buien geven? Zijt Gij het niet alleen, o Jahweh, onze God, Op
wien wij nog hopen, Omdat Gij dit alles verricht?

15

1 Maar Jahweh zeide tot Mij: Al stonden Moses en Samuël voor mijn
aanschijn, Ik bekommerde Mij niet om dit volk; jaag ze weg uit mijn ogen,
ze moeten heen! 2 En als ze u vragen, waar zullen we heen; dan moet ge
hun zeggen: Zo spreekt Jahweh! Wie voor de dood is bestemd: naar de
dood; wie voor het zwaard: naar het zwaard; wie voor de honger: naar de
honger; wie voor de ballingschap: naar de ballingschap! 3 Vier machten laat
Ik op hen los, is de godsspraak van Jahweh: Het zwaard om te moorden, de
honden om weg te slepen, de vogels uit de lucht om te verslinden, de beesten
op aarde om te vernielen! 4 Ik maak ze ten afschrik voor alle koninkrijken
der aarde, om wat Manasses, de zoon van Ezekias, en koning van Juda, in
Jerusalem heeft gedaan. 5 Jerusalem, wie zal nog deernis met u hebben, Wie
u beklagen; Wie maakt er een omweg, Om naar uw welstand te vragen?
6 Ge hebt Mij verworpen, spreekt Jahweh, Mij de rug toegekeerd. Daarom
steek Ik mijn hand tegen u uit, om u te vernielen, Ik ben het zat, Mij nog
te ontfermen. 7 Ik ga ze wannen Voor de poorten van het land; Kinderloos
maak Ik mijn volk, en richt het te gronde, Omdat ze zich niet hebben
bekeerd. 8 Hun weduwen maak Ik talrijker nog Dan het zand van de zee;
Over de moeders van hun jongens Breng Ik ontzetting op klaarlichte dag, En
stort geheel onverwacht Angst en verschrikking over haar uit. 9 Die zeven
kinderen baarde, bezwijmt, En zinkt in onmacht neer; Haar zon gaat onder
midden op de dag, In beschaming en schande. En wat er overblijft, geef
Ik prijs aan het zwaard, Aan hun vijanden, is de godsspraak van Jahweh!
10 Wee mij, mijn moeder, dat ge mij hebt gebaard, Een man, met wien de hele
wereld wil kijven en twisten; Ik ben niemands schuldeiser, ben niemand
iets schuldig, En ze verwensen mij allen. 11 Toch, Jahweh, heb ik U trouw
gediend, Bij U voor mijn vijand ten beste gesproken In tijden van onheil en
nood: 12 Maar kan men ijzer uit 't noorden en koper breken? 13 - 14 - 15 Gij
weet het Jahweh! Wees mijner indachtig, Kom mij te hulp, en wreek mij
op die mij vervolgen; Stort door uw lankmoedigheid mij niet in 't verderf,
Gedenk, dat ik gehoond word om U! 16 Zodra ik uw woorden ontving, heb
ik ze verslonden, Uw woord was mij een vreugde en blijdschap des harten;
Want uw Naam is over mij uitgeroepen, o Jahweh, God der heirscharen!
17 Nooit zat ik in vrolijke kringen, Nooit heb ik blijdschap gekend; Door ùwe
hand zat ik eenzaam, Want Gij hebt mij met gramschap vervuld. 18 Waarom
is er dan geen eind aan mijn smart, En schrijnt mijn wonde, ongeneeslijk?
Waarom zijt Gij voor mij als een onbetrouwbare beek, Waar men nooit op
water kan rekenen? 19 Daarom spreekt Jahweh: Wanneer gij aan Mij u
overgeeft, Dan geef Ik u weer, Dat ge voor mijn aanschijn moogt staan. En
wanneer ge waardige woorden spreekt, niets minderwaardig, Dan moogt
ge mijn mond zijn: Zij moeten zich richten naar u, Gij moet u niet richten
naar hen! 20 Dan maak Ik u tegenover dit volk Tot een onneembare koperen
muur; En wanneer zij tegen u strijden, Kunnen ze u niet overwinnen. Dan

blijf Ik bij u, om u te helpen, Om u te redden, spreekt Jahweh; 21 Dan zal Ik u
redden uit de hand van de bozen, U bevrijden uit de greep van uw beulen!

16

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Ge moogt u geen vrouw
nemen, Geen zonen en dochters hebben in deze plaats; 3 Want zo spreekt
Jahweh over de zonen en dochters, Die in deze plaats geboren worden, Over
de moeders, die ze baren, Over de vaders, die ze in dit land verwekken:
4 Een smartelijke dood zullen ze sterven, Niet worden betreurd, niet worden
begraven; Ze blijven liggen als mest op de akker, Door zwaard en honger
komen ze om. Hun lijken worden tot aas geworpen Voor de vogels uit
de lucht en de beesten der aarde. 5 Zo spreekt Jahweh: Ge moogt geen
sterfhuis binnengaan, Geen rouw bedrijven, Ze niet gaan beklagen. Want
Ik heb dit volk mijn vrede onttrokken, Mijn genade en ontferming, spreekt
Jahweh: 6 Groot en klein zal sterven in dit land! Men zal ze begraven noch
betreuren, Zich niet voor hen kerven, zich de haren niet scheren; 7 Men
zal geen rouw-brood met hen breken, Om ze over de doden te troosten;
Men zal ze geen troostbeker reiken Voor hun vader en moeder. 8 Ge moogt
naar geen feestgelag gaan, Niet met hen aanzitten, om te eten of te drinken!
9 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God: Want Ik zal in deze
plaats doen verstommen, Voor uw ogen en in uw dagen, De kreten van
blijdschap en vreugde, De jubel van bruidegom en bruid! 10 Wanneer ge
dit volk dit alles verkondigt, dan zullen ze u vragen: Waarom dreigt Jahweh
ons toch met al deze geweldige rampen; waarin bestaat onze schuld, onze
zonde, die wij tegen Jahweh, onzen God, zouden hebben bedreven? 11 Dan
moet ge hun zeggen: Omdat uw vaderen Mij hebben verlaten, spreekt
Jahweh; Achter vreemde goden gelopen, ze hebben gediend en aanbeden,
Mij hebben verzaakt, niet mijn wet onderhouden; 12 En omdat gij het nog
erger hebt gemaakt dan uw vaderen, Alleen uw afgestompt, boos gemoed
zijt gevolgd, Maar niet naar Mij hebt geluisterd! 13 Daarom slinger Ik u
weg uit dit land, Naar een land, dat ge niet hebt gekend, Noch gij, noch uw
vaders! Daar kunt ge vreemde goden gaan dienen. Overdag en des nachts:
Want dan ontferm Ik Mij uwer niet meer. 14 - 15 - 16 Zie, Ik ga talrijke vissers
ontbieden, Is de godsspraak van Jahweh: Die zullen ze vangen. Dan laat Ik
talloze jagers op hen los, Die jagen ze op van iedere berg, Van iedere heuvel
en rotskloof. 17 Want mijn ogen zijn al op hun wegen gericht, Ze blijven voor
Mij niet verborgen, Hun schuld kan zich niet aan mijn ogen onttrekken. 18 Ik
zal ze hun vroegere en latere schuld en zonde vergelden, Omdat ze mijn
land hebben ontwijd met het aas van hun monsters En mijn erfdeel met
hun gruwelen hebben vervuld! 19 Jahweh, mijn sterkte en mijn burcht, Mijn
toevlucht in tijden van nood; Tot u komen de volkeren zelfs Van de grenzen
der aarde. Ze zeggen: Onze vaderen hebben enkel leugens bezeten, En ijdele
waan, die niemand kan helpen. 20 Of kan de mens zich goden maken; Die zijn
toch geen god! 21 Daarom zal Ik u laten merken, Ditmaal doen voelen Mijn
hand en mijn kracht; En weten zullen ze, dat Jahweh mijn Naam is!

17

1 De zonde van Juda staat opgeschreven Met ijzeren stift, Met diamanten
spits gegrift Op de tafel van hun hart. Op de hoornen van hun altaren,
2 Als een gedachtenis voor hun zonen: Op hun altaren, heilige stammen,
groene bomen, 3 Op hun hoge heuvels en bergen in de vlakte. Uw rijkdom

en al uw schatten geef Ik prijs Tot straf voor uw zonde in heel uw gebied,
4 En uw erfdeel zal u ontvallen, Dat Ik u had geschonken. Dan maak Ik u
tot slaaf van uw vijanden In een land, dat ge niet hebt gekend; Want ge
hebt het vuur van mijn gramschap ontstoken, Dat eeuwig blijft branden.
5 Zo spreekt Jahweh! Vervloekt de man, die op mensen vertrouwt, En
steun zoekt bij vlees, Maar wiens hart zich afwendt van Jahweh. 6 Hij is
als een struik in de woestijn, Die nimmer zegen ziet komen, Maar op de
verschroeide bodem der steppe blijft staan, Op brak en onbewoonbaar land.
7 Maar gezegend de man, die op Jahweh vertrouwt, En die zijn hoop stelt
op Jahweh. 8 Hij is als een boom, aan het water geplant, Die zijn wortels
schiet in de beek; Die dreigende hitte niet vreest, Wiens blad niet verwelkt;
Die in droge jaren niet kwijnt, Maar altijd vruchten blijft dragen. 9 Het hart
is het listigst van allen, Vol boosheid, wie kan het kennen? 10 Ik, Jahweh,
doorgrond het hart, En peil de nieren, Om iedereen naar zijn gedrag te
vergelden, En naar de vrucht van zijn werken. 11 Een veldhoen legt eieren,
die ze niet uitbroedt: Die onrechtvaardige schatten verzamelt, Moet ze
midden in zijn leven verlaten, En aan het eind van zijn leven blijkt hij een
dwaas. 12 Troon der heerlijkheid, voor eeuwig verheven, In onze heilige
stede: 13 Jahweh, hoop van Israël! Die U verlaten, komen te schande, Die
tegen mij zich verzetten, staan opgeschreven ten dode, Omdat ze Jahweh
verzaken, de bron van de levende wateren! 14 Genees mij, Jahweh, dan
word ik gezond; Kom mij te hulp, dan word ik gered: Want Gij zijt mijn
glorie! 15 Zie, ze zeggen tot mij: Waar blijft dan toch het woord van Jahweh?
Ach, laat het in vervulling gaan! 16 Ik heb niet aangedrongen Op onheil bij
U, Naar de dag van jammer niet verlangd, Gij weet het! Wat mij over de
lippen kwam, Was afkomstig van U! 17 Wees Gij dan mijn ondergang niet, Gij
mijn toevlucht op de dag van jammer. 18 Laat mijn vervolgers beschaamd
staan, niet ik; Zij worden gebroken, niet ik. Breng over hen de dag van
jammer, Verpletter ze ten einde toe. 19 Jahweh sprak tot mij: Ga in de “poort
van de kinderen van het volk” staan, waardoor de koningen van Juda in-
en uitgaan, en in alle andere poorten van Jerusalem. 20 Dan moet ge hun
zeggen: Hoort het woord van Jahweh, koningen van Juda en heel Juda, en
gij allen, bewoners van Jerusalem, die door deze poorten komt! 21 Zo spreekt
Jahweh: Neemt u angstvallig in acht, op de sabbatdag geen lasten te dragen
en door Jerusalems poorten naar binnen te brengen. 22 Ge moogt op de dag
van de sabbat geen lasten ook uit uw huizen dragen, en geen andere arbeid
verrichten. Neen, ge moet de sabbatdag heiligen, zoals Ik uw vaderen heb
bevolen. 23 Maar die hebben niet gehoord en niet willen luisteren; ze waren
hardnekkig, gehoorzaamden niet, en lieten zich niet gezeggen. 24 Welnu,
indien ge Mij gehoorzaamt, spreekt Jahweh, en op de sabbatdag geen lasten
door deze stadspoorten draagt, maar de sabbatdag heiligt en op die dag
geen arbeid verricht: 25 dan zullen de koningen en vorsten, die op Davids
troon zijn gezeten, door deze stadspoorten op wagens en paarden komen
gereden: zijzelf en hun vorsten met de mannen van Juda en de bewoners
van Jerusalem; en dan blijft deze stad voor immer bewoond. 26 Dan zal
men ook uit de steden van Juda, uit de omtrek van Jerusalem en uit het
land van Benjamin blijven komen: uit de vlakten en bergen en Négeb, om
brand- en slachtoffers, spijsoffers en wierook te brengen, en dankoffers op
te dragen in het huis van Jahweh. 27 Maar zo ge niet naar Mij luistert, de
sabbat niet heiligt, en met lasten beladen op de dag van de sabbat door de
poorten van Jerusalem trekt, dan zal Ik een vuur in zijn poorten ontsteken,

dat Jerusalems burchten verslindt, en dat niet wordt geblust.

18

1 Het woord, dat Jahweh tot Jeremias richtte! 2 Sta op, en ga naar het huis
van den pottenbakker beneden; daar zal Ik u mijn opdracht doen horen. 3 Ik
ging naar beneden naar het huis van den pottenbakker. Deze was juist bezig,
een pot te draaien op de dubbele schijf. 4 Maar de pot, die de pottenbakker uit
leem wilde maken, mislukte onder zijn hand; toen begon de pottenbakker
opnieuw en maakte er een andere pot van, juist als hij wilde. 5 Nu werd het
woord van Jahweh tot mij gericht: 6 Zou Ik niet als deze pottenbakker met
u kunnen handelen, huis van Israël, spreekt Jahweh? Waarachtig, als leem
in de hand van den pottenbakker zijt gij in mijn handen, huis van Israël!
7 Het éne ogenblik besluit Ik, een volk en een rijk uit te roeien, omver te
werpen en te vernielen; 8 maar als het volk, tegen wien Ik dit besluit heb
getroffen, zich van zijn boosheid bekeert, dan heb Ik weer spijt over het
onheil, dat Ik het wilde berokkenen. 9 Het andere ogenblik besluit Ik, een
volk en een rijk op te bouwen en te planten; 10 Maar als het kwaad doet in
mijn ogen en naar Mij niet wil horen, dan heb Ik spijt van het goede, dat Ik
besloten had, het te doen. 11 Welnu dan, zegt tot de mannen van Juda en de
bewoners van Jerusalem: Zo spreekt Jahweh! Zie, Ik ben een onheil tegen
u aan het kneden, en zit een plan tegen u te vormen; keert allen dus terug
van uw boze weg, en verbetert uw handel en wandel. 12 Maar ze zeggen:
Vergeefse moeite! We willen onze eigen zin blijven doen, en allemaal ons
afgestompt, boos hart blijven volgen. 13 Daarom spreekt Jahweh: Vraagt het
de volken, Wie ooit zo iets heeft gehoord? Iets huiveringwekkends Heeft
de jonkvrouw van Israël bedreven! 14 Smelt ooit van de machtige spitsen
De Libanon-sneeuw; Drogen ooit haar bruisende, Kille en ruisende wateren
op? 15 Maar mijn volk heeft Mij vergeten, Voor waangoden wierook gebrand.
Die hebben ze op hun wegen doen struikelen, Op de oeroude banen, Zodat
ze zijpaden gaan, En ongeëffende wegen. 16 Zo maakten ze hun land tot
een steppe, Tot bespotting voor eeuwig; Wie er doorheen trekt, verstomt,
Schudt meewarig het hoofd. 17 Als een oostenwind Zal Ik ze voor hun vijand
verstrooien; Ik zal ze met de nek bezien, niet met het gelaat, Op de dag van
hun nood! 18 Toen zeiden zij: Komt, laat ons een aanslag tegen Jeremias
beramen: “Neen, den priester is de wet niet ontnomen, Den wijze de raad
niet, Den profeet niet het Godswoord!” Vooruit, laten we hem doden voor
zo’n taal, En niet luisteren naar zijn woorden! 19 Jahweh, luister Gij dan
naar mij, En hoor wat mijn bestrijders zeggen. 20 Mag men dan goed met
kwaad vergelden, Dat ze mij een kuil mogen graven? Gedenk toch, dat ik
bij U voor hen stond te pleiten, Om uw gramschap van hen af te wenden.
21 Geef dus hun kinderen prijs aan de honger, En lever ze uit aan het zwaard;
Laat hun vrouwen kinderloos blijven, En weduwen worden, Hun mannen
sterven aan de pest, Hun jongens sneuvelen door het zwaard! 22 Laat het
krijgsgehuil Uit hun huizen weerklinken, Wanneer Gij benden van rovers
Onverwacht op hen afstuurt; Want ze hebben een kuil gegraven, om mij
te vangen, En strikken voor mijn voeten gezet. 23 Maar Jahweh, Gij kent
alle moordplannen, Die ze tegen mij smeden. Vergeef ze dus hun misdaad
niet, En wis hun zonden niet uit voor uw aanschijn; Stort ze neer voor uw
aanschijn, Reken met hen af in de tijd van uw gramschap!

19

1 Jahweh sprak: Ge moet met enige oudsten van het volk en der priesters
een aarden kruik kopen, 2 naar het Ben-Hinnom-dal gaan tegenover de
Schervenpoort, en daar de woorden verkondigen, die Ik tot u ga spreken.
3 Ge moet hun zeggen: Hoort het woord van Jahweh, koningen van Juda
en bewoners van Jerusalem! Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls
God! Zie, Ik ga rampen brengen over deze plaats, waarvan de oren tuiten
van iedereen die het hoort. 4 Want ze hebben Mij verlaten, deze plaats van
Mij vervreemd, en daar wierook gebrand voor vreemde goden, die zijzelf,
noch hun vaderen, noch Juda's koningen hebben gekend. Zij hebben deze
plaats met het bloed van onschuldigen gedrenkt, 5 en offerhoogten voor Báal
gebouwd, om hun zonen en dochters als offer voor Báal te verbranden; wat
Ik toch zeker niet heb geboden, en wat Mij nooit in de gedachte is gekomen.
6 Daarom zullen de dagen komen, spreekt Jahweh, dat men deze plaats niet
meer Tófet zal noemen en Ben-Hinnom-dal, maar "Moord-dal". 7 Want Ik
zal Juda en Jerusalem radeloos maken op deze plaats, ze voor hun vijanden
doen vallen door het zwaard en door de hand van hen, die hun naar het
leven staan, en hun lijken tot aas werpen voor de vogels uit de lucht en voor
de beesten op aarde. 8 Ik zal van deze stad een wildernis maken en een
bespotting; wie er voorbijgaat, verstart, en zal met haar plagen gaan spotten.
9 Ik zal ze het vlees van hun zonen en dochters doen eten; ze zullen elkanders
vlees verslinden in de nood en benauwdheid, waarin hun vijanden, en die
hun naar het leven staan, hen zullen brengen. 10 Daarna moet ge de kruik
verbrijzelen voor de ogen der mannen, die met u mee zijn gegaan, 11 en tot
hen zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Ik zal het volk en deze stad
verbrijzelen, zoals men een aarden pot verbrijzelt, die men niet meer kan
maken. In de Tófet zal men begraven bij gebrek aan plaats. 12 Zo zal Ik ook
deze plaats en haar bewoners behandelen, is de godsspraak van Jahweh,
en van deze stad een Tófet maken. 13 En Jerusalems huizen en de paleizen
van Juda's koningen zullen even onrein zijn als de plaats van de Tófet: al
die huizen, waar men op het dak wierook gebrand heeft voor heel het heir
aan de hemel, en plengoffers voor vreemde goden heeft gebracht. 14 Daarna
ging Jeremias weg van de Tófet, waar Jahweh hem had heengezonden om te
profeteren. Hij ging in de voorhof staan van het huis van Jahweh, en zeide
nu tot heel het volk: 15 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Zie, Ik
ga over deze stad en alle omliggende steden al de rampen brengen, waarmee
Ik ze heb bedreigd; want ze blijven hardnekkig, en luisteren niet naar mijn
woorden!

20

1 Toen nu de priester Pasjchoer, de zoon van Immer, die het oppertoezicht
had in de tempel van Jahweh, Jeremias deze profetie hoorde spreken, 2 liet
hij den profeet Jeremias geselen, en sloot hem in het blok in de noordelijke
Benjamin-poort van Jahweh's tempel. 3 Eerst de volgende morgen liet
Pasjchoer Jeremias uit het blok. Maar nu sprak Jeremias tot hem: Jahweh
noemt u geen Pasjchoer, maar "Verschrikking-alom". 4 Want zo spreekt
Jahweh: Zie, Ik maak u tot een "Verschrikking", voor u zelf en al uw
vrienden; zij zullen vallen door het zwaard van hun vijand, en ùw ogen
zullen het zien. Heel Juda lever Ik uit aan den koning van Babel; hij zal ze
naar Babel brengen, ze slaan met het zwaard. 5 Heel de rijkdom dezer stad
geef Ik prijs, heel haar have en goed; al de schatten van Juda's koningen lever

Ik aan hun vijanden uit; ze zullen ze plunderen en roven, en ze naar Babel
gaan brengen. 6 En gij, Pasjchoer, zult met heel uw gezin in ballingschap
gaan. In Babel zult ge komen en sterven, daar worden begraven: gij met al
uw vrienden, wien ge leugens hebt voorspeld! 7 Jahweh, Gij hebt mij verlokt,
en ik liet mij verlokken; Gij waart mij te sterk, Gij hebt overwonnen: De
hele dag word ik uitgelachen, Iedereen hoont mij. 8 Zo dikwijls ik spreek,
moet ik schreeuwen, Geweld en verwoesting verkonden; Het woord van
Jahweh Brengt iedere dag mij smaad en bespotting. 9 Nam ik mij voor: Ik
wil er niet meer aan denken, Het niet meer prediken in zijn Naam, Dan werd
het een laaiend vuur in mijn hart, In mijn gebeente een brand. Ik doe mijn
best, het uit te houden, Maar ik kan het niet langer; 10 Want ik hoor velen al
mompelen: Laat ons ook hem "Verschrikking-alom" gaan verkonden! Allen,
met wie ik in vriendschap leefde, Loeren op mijn val: "Misschien laat hij
zich vangen en verschalken, En kunnen we wraak op hem nemen!" 11 Maar
Jahweh staat mij terzijde als een machtige held: Mijn vervolgers zullen
vallen en machteloos zijn; Ze zullen blozen van schaamte, omdat hun toeleg
mislukt, Van eeuwige, onvergetelijke schande! 12 Jahweh der heirscharen,
Gij toetst den rechtvaardige, Gij doorgrondt nieren en hart; Laat mij zien,
hoe Gij wraak op hen neemt, Want U vertrouw ik mijn recht toe. 13 Zingt
Jahweh ter eer, Brengt Jahweh lof: Want Hij redt het leven der armen Uit de
handen der bozen! 14 Vervloekt de dag, Waarop ik werd geboren; De dag,
waarop mijn moeder mij baarde, Ontvange geen zegen!

15 Vervloekt de man, Die mijn vader kwam melden: Een kind, een jongen
is u geboren; En die hem geluk er mee wenste! 16 Het ga dien man als
de steden, Die Jahweh meedogenloos heeft vernield: 's Morgens hore hij
angstgeschrei, Krijgsrumoer in de middag. 17 Vervloekt de man, Die mij niet
in de moederschoot doodde: Dan was mijn moeder mijn graf geworden,
Haar schoot voor eeuwig zwanger gebleven. 18 Waarom ben ik uit de
moederschoot Ter wereld gekomen, Om kommer en jammer te zien, En mijn
dagen in schande te slijten?

21

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias gericht werd, toen koning
Sedekias Pasjchoer, den zoon van Malki-ja, en den priester Sefanja, den zoon
van Maäseja, naar hem toezond met het verzoek: 2 Raadpleeg Jahweh voor
ons; want Nabukodonosor, de koning van Babel, valt ons aan. Zal Jahweh
voor ons al zijn vroegere wonderen herhalen, zodat hij van ons wegtrekt?
3 Jeremias gaf hun ten antwoord: Dit moet ge Sedekias gaan zeggen! 4 Zo
spreekt Jahweh, Israëls God! Zie, Ik sla buiten de muren de wapenen terug,
die gij voert, en waarmee gij den koning van Babel en de Chaldeën, die
u belegeren, bestrijdt; Ik jaag ze in deze stad op een hoop. 5 Ik ga zelf u
bestrijden met gespierde vuist, met sterke arm, met ziedende gramschap
en grimmige woede. 6 Ik sla de bewoners dezer stad, mensen en dieren:
ze zullen sterven aan een hevige pest. 7 Dan lever Ik, is de godsspraak
van Jahweh, Sedekias uit, den koning van Juda, met zijn hovelingen, het
volk en al wat pest, zwaard en honger in deze stad heeft gespaard, aan
Nabukodonosor, den koning van Babel, aan hun vijanden en die hun naar
het leven staan. Men zal ze doden met de punt van het zwaard: zonder
genade, zonder medelijden, zonder erbarmen. 8 En tot dit volk moet ge
zeggen: Zo spreekt Jahweh! Zie, Ik laat u de keus tussen de weg ten leven
en de weg naar de dood. 9 Wie in de stad blijft, zal sterven door het zwaard,

door honger of pest; maar wie ze verlaat, en zich overgeeft aan de Chaldeën,
die u belegeren, zal blijven leven: zijn buit zal lijfsbehoud zijn. 10 Want
Ik bezoek deze stad voor haar ongeluk en niet voor haar welzijn, is de
godsspraak van Jahweh! Ze zal worden overgeleverd aan den koning van
Babel; die zal ze verbranden! 11 Juda's koninklijk huis, Hoort Jahweh's
woord; 12 Huis van David: dit zegt Jahweh! Spreekt iedere morgen eerlijk
recht, En bevrijdt den verdrukte uit de macht der verdrukkers; Anders slaat
mijn gramschap uit als een vuur, Dat zal branden en niet worden geblust
Om uw boze werken. 13 Ik zal u! Bewoners van de vallei, Van de rots in de
vlakte, spreekt Jahweh; Die zeggen durft: Wie komt op ons af, Wie dringt
onze schuilhoeken binnen? 14 Ik zal u vergelden naar de vrucht van uw
werken, Is de godsspraak van Jahweh; Een vuur ontsteken in haar woud,
Dat heel haar omgeving verslindt!

22

1 Jahweh sprak: Ga naar het paleis van den koning van Juda beneden, en
spreek daar dit woord: 2 Verneem het woord van Jahweh, koning van Juda,
die op Davids troon zijt gezeten; gijzelf en uw hovelingen, met het volk dat
door deze poorten komt! 3 Zo spreekt Jahweh! Doet recht en gerechtigheid;
bevrijdt den verdrukte uit de macht der verdrukkers; kwelt en plaagt geen
vreemdeling, geen wees en weduwe; vergiet geen onschuldig bloed in deze
plaats. 4 Want wanneer ge trouw dit gebod volbrengt, dan zullen de konin-
gen, die op Davids troon zijn gezeten, op wagens en paarden door de poorten
van dit paleis blijven rijden: zijzelf, hun hovelingen en hun volk. 5 Maar
wanneer ge naar deze woorden niet luistert, dan zweer Ik u bij Mijzelf, is
de godsspraak van Jahweh, dat dit paleis een puinhoop zal worden. 6 Want
dit zegt Jahweh over Juda's koninklijk huis: Al waart ge een Gilad voor Mij,
Een Libanon-top: Waarachtig, Ik maak van u een woestijn, Een onbewoonde
ruïne. 7 Ik roep vernielers tegen u op, Elk met zijn werktuig; Die houwen
de keur van uw ceders omver, En smijten ze in het vuur. 8 En als talrijke
volken langs deze stad zullen komen, En tot elkaar zullen zeggen: Waarom
heeft Jahweh zo gehandeld Met deze machtige stad; 9 Dan zal men zeggen:
Omdat ze hebben verzaakt Het Verbond van Jahweh, hun God, Vreemde
goden hebben aanbeden, En die hebben gediend. 10 Weent niet over een
dode, en beklaagt hem niet, Maar schreit om hem, die in ballingschap ging;
Want hij komt niet meer terug, Om zijn geboorteland nog te zien. 11 Zo
spreekt Jahweh over Sjalloem, den koning van Juda en zoon van Josias, die
na zijn vader Josias regeerde: Die uit deze plaats is vertrokken, Keert er
nimmermeer terug; 12 Hij zal sterven, waar men hem in ballingschap bracht,
Dit land zal hij nooit meer aanschouwen! 13 Wee hem, die zijn huis met
ongerechtigheid bouwt, Zijn zalen met onrecht; Die zijn naaste laat zwoegen
om niet, Hem zijn loon niet betaalt. 14 Die zegt: Een groot huis wil ik bouwen,
Met luchtige zalen, Met brede vensters, panelen van ceders, Met vermiljoen-
rood beschilderd. 15 Zijt ge koning geworden, Om met ceders te pronken?
Zeker, ook uw vader heeft gegeten en gedronken, Maar hij deed er recht
en gerechtigheid bij: 16 Hij hielp den zwakke en arme aan hun recht, Toen
ging het hem goed. Heet dat niet: Mij kennen, Is de godsspraak van Jahweh!
17 Maar gij hebt geen oog en geen hart Dan voor uw voordeel alleen, Voor het
vergieten van onschuldig bloed, Voor geweld en verkrachting. 18 En daarom
spreekt Jahweh Over Jojakim, den zoon van Josias, Den koning van Juda:
Wee, over dien man! Voor hem geen klaagzang: "Ach mijn broer, ach mijn

zuster!" Voor hem geen schreien: "Ach meester, ach hoogheid!" 19 Neen,
zoals men een ezel begraaft, Zal hij worden begraven: Men sleept hem weg
en gooit hem neer Buiten Jerusalems poorten. 20 Klim de Libanon op en
schreeuw, Laat het galmen in Basjan, Gilt het van de Abarim uit: Want al uw
minnaars liggen verslagen! 21 Ik sprak tot u in tijden van voorspoed, Ge hebt
geantwoord: Ik wil niet horen; Dat was van jongsaf uw gedrag, Gij luistert
niet naar mijn stem! 22 De storm zal al uw leiders verstrooien, Uw minnaars
zullen in ballingschap gaan; Dan zult ge beschaamd staan, En over al uw
leiders blozen. 23 Gij, die op de Libanon troont, In de ceders genesteld: Hoe
zult ge krijten als uw weeën komen, En smarten als van een barende vrouw?
24 Zo waarachtig Ik leef, is de godsspraak van Jahweh: Konjáhoe, Jojakims
zoon, en koning van Juda, Al waart ge de zegelring aan mijn rechterhand,
Ik trok er u af. 25 Ik lever u uit aan die uw leven belagen, In de macht van
hen, die ge vreest, Aan Nabukodonosor, den koning van Babel, In de macht
der Chaldeën. 26 Ik slinger u weg met uw moeder, die u baarde, Naar het
land, waar ge niet zijt geboren: daar zult ge sterven; 27 En naar het land,
waarnaar ze zo vurig verlangen, Keren ze nimmermeer terug. 28 Is die man
dan een armzalige, verbrijzelde kruik, Konjáhoe een pot, die niemand wil
hebben, Dat men hem weggooit, hem en zijn kroost, Wegsmijt naar een land,
dat ze niet kennen? 29 Land, land, land, Hoor Jahweh's woord! 30 Zo spreekt
Jahweh: Teken dien man als kinderloos op, Als een man, wien niets in het
leven gelukt; Want van zijn kroost zal het niemand gelukken, Op Davids
troon zich te zetten, En weer over Juda te heersen!

23

1 Wee de herders, die vernielen en verstrooien De kudde mijner weide,
spreekt Jahweh! 2 Daarom spreekt Jahweh, Israëls God, Over de herders, die
mijn volk moesten leiden: Gij hebt mijn schapen verspreid en verstrooid, En
die niet willen zoeken; Nu kom ik ù zoeken om de boosheid uwer werken, Is
de godsspraak van Jahweh! 3 Ikzelf zal de rest van mijn schapen verzamelen,
Uit alle landen, waarheen Ik ze heb verstrooid; Ik breng ze weer terug naar
hun weide, Waar ze gedijen en groeien. 4 Dan stel Ik herders over hen
aan, die ze weiden, Zodat ze niet vrezen of beven, En niet langer worden
vermist: Is de godsspraak van Jahweh! 5 Zie, de dagen komen, spreekt
Jahweh, Dat Ik David een rechtvaardige Spruit zal verwekken, Een Koning,
die met wijsheid zal heersen, En recht en gerechtigheid doen in het land.
6 In zijn dagen zal Juda worden verlost, En Israël in veiligheid wonen; En
dit is de Naam, waarmee men Hem noemt: Jahweh, onze gerechtigheid!
7 Want zie, de dagen komen, Is de godsspraak van Jahweh, Dat men niet
meer zal zeggen: Bij het leven van Jahweh, Die Israëls kinderen uit Egypte
heeft geleid! 8 Maar: Bij het leven van Jahweh, Die Israëls kroost uit het
noorderland heeft geleid, Uit alle landen, waarheen Hij hen had verstrooid,
En ze weer naar hun eigen grond heeft gebracht! 9 Over de profeten: Mijn
hart is verscheurd in mijn borst, Al mijn beenderen rillen er van; Ik ben als
een beschonken man, Als een, die door wijn is bevangen: Want voor Jahweh
en zijn heilig woord 10 Ligt het hele land vol overspelers! Want door hun
schuld is het land in rouw, Liggen de dreven der steppe verdord, Jagen de
mensen de boosheid na, Zoeken ze in de leugen hun kracht. 11 Want profeet
en priester zijn even bedorven, Zelfs in mijn tempel vind Ik hun boosheid,
zegt Jahweh! 12 Daarom wordt de weg, die ze gaan, Als een glibberig pad
in het donker, Waarop ze struikelen en vallen. Want Ik ga rampen over

hen brengen In hun jaar van vergelding: Is de godsspraak van Jahweh!
13 Bij Samaria's profeten Heb Ik verdwazing aanschouwd: Ze profeteerden
door Báal, En misleidden Israël, mijn volk; 14 Maar bij Jerusalems profeten
Heb Ik gruwelen ontdekt. Door hun overspel En hun omgaan met leugens
Versterken ze de bozen nog in hun kwaad: Zodat niemand zich van zijn
boosheid bekeert. En allen voor Mij als Sodoma werden, Als Gomorra al haar
bewoners. 15 Daarom zegt Jahweh der heirscharen Over die profeten: Zie, Ik
spijs ze met alsem, En drenk ze met gif; Want van Jerusalems profeten Komt
het bederf over het hele land! 16 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: Luistert
niet naar het woord dier profeten, Die voor u de toekomst voorzeggen: Zij
verdwazen u slechts, Ze verkonden visioenen van eigen vinding, Niet op
Jahweh's bevel! 17 Ze beloven aan die het woord van Jahweh verachten: Ge
zult vrede genieten! En aan allen, die hun afgestompt hart blijven volgen:
Geen rampen zullen u treffen! 18 Wie hunner heeft in de raad van Jahweh
gestaan, Zijn woord gezien en gehoord, wie het begrepen? 19 Neen, de storm
van Jahweh zal komen, De gramschap barst los als een wervelwind, Op het
hoofd der bozen stort zij zich uit! 20 De toorn van Jahweh legt zich niet
neer, Eer Hij zijn plannen heeft ten uitvoer gebracht: Ten leste zult ge het
zelf ondervinden! 21 Ik heb die profeten niet gezonden: toch gaan ze hun
gang, Tot hen niet gesproken: toch profeteren ze er op los! 22 Hadden zij
in mijn raad gestaan, Dan zouden ze mijn volk mijn woorden doen horen,
Hen van hun boze wandel bekeren, En van de slechtheid hunner werken.
23 Ben Ik enkel een God van dichtbij, spreekt Jahweh; Geen God uit de verte?
24 Kan iemand zich in een schuilhoek verbergen, Zodat Ik hem niet zou
bespeuren, spreekt Jahweh? Vervul Ik niet hemel en aarde: Is de godsspraak
van Jahweh! 25 Ik heb gehoord wat de profeten verkonden, Die leugens
voorspellen in mijn Naam, En zeggen: Ik had een droom, ik had een droom!
26 Hoe lang nog zijn die profeten van zin, Leugenprofeten te blijven, Profeten
van hun eigen verzinsels? 27 Zijn ze van plan, Mijn volk mijn Naam te laten
vergeten Door de dromen, die ze vertellen De een aan den ander: Zoals
hun vaderen mijn Naam Voor Báal hebben vergeten? 28 De profeet, die een
droom heeft, vertelle zijn droom, Maar die mijn woord heeft ontvangen,
Moet het naar waarheid verkonden! Wat heeft het stro met het koren
gemeen, spreekt Jahweh? 29 Is mijn woord niet als vuur, Als een hamer, die
de rotssteen vergruizelt? 30 Daarom: Ik zal die profeten, Is de godsspraak
van Jahweh, Die mijn woorden stelen, de een van den ander! Ik zal die
profeten, 31 Die hun tong maar gebruiken, Om orakels te spreken! 32 Ik zal
die profeten van valse dromen, Die mijn volk misleiden door hun vertelsels,
Door hun leugens en zwetsen; Die Ik niet heb gezonden, geen opdracht
gegeven, En dit volk van geen nut zijn: Is de godsspraak van Jahweh! 33 En
wanneer dit volk u komt vragen, Of een profeet of een priester: Waar is dan
toch "de Last van Jahweh", Dan moet ge hun zeggen: Gijzelf zijt die last, En
Ik werp u af, is de godsspraak van Jahweh! 34 En de profeet, de priester of
leek, Die zeggen durft: "Een Last van Jahweh", Dien zal Ik straffen, hem en
zijn huis! 35 Dit moogt ge alleen tot elkander zeggen: "Wat heeft Jahweh
geantwoord, Wat heeft Jahweh gezegd?" 36 Ge moogt niet meer spreken
van "Last van Jahweh"; Want die "Last" berust op uw eigen woord, En gij
verdraait de woorden van den levenden God, Van Jahweh der heirscharen,
onzen God. 37 Zo moet ge den profeet ondervragen: "Wat heeft Jahweh
geantwoord, wat heeft Jahweh gezegd?" 38 Maar zo ge nog spreekt van "Een

Last van Jahweh", Waarachtig, dan zal Jahweh u zeggen: Omdat ge dit woord durft gebruiken: "Een Last van Jahweh", Ofschoon Ik u toch liet zeggen: Ge moogt niet meer spreken van "Een Last van Jahweh": 39 Daarom pak Ik u op als een last, En slinger u weg tegelijk met de stad, Die Ik u en uw vaderen gaf: Weg uit mijn ogen! 40 En Ik zal eeuwige schande over u brengen, Eeuwige, onvergetelijke smaad!

24

1 Jahweh schonk mij een visioen: Zie, daar stonden twee manden met vijgen voor de tempel van Jahweh. Het gebeurde, nadat Nabukodonosor, de koning van Babel, Jekonias, den zoon van Jojakim en koning van Juda, met de magistraten van Juda en de smeden en bankwerkers uit Jerusalem had weggevoerd en naar Babel gebracht. 2 In de ene mand waren uitstekende vijgen als van de eerste pluk; in de andere mand heel slechte vijgen, te slecht om te eten. 3 En Jahweh zeide tot mij: Jeremias, wat ziet ge? Ik antwoordde: Vijgen; de goede vijgen zijn uitstekend, en de slechte zijn bijzonder slecht, te slecht om te eten. 4 Toen werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 5 Zo spreekt Jahweh, Israëls God: Zoals men deze goede vijgen beziet, Zo zal Ik de ballingen van Juda, Die Ik uit deze plaats heb verbannen Naar het land der Chaldeën, goedgunstig aanzien. 6 Ik zal een genadige blik op hen werpen, En breng ze weer terug in dit land; Ik bouw ze op, en breek ze niet af, Ik plant ze, en ruk ze niet uit. 7 Ik schenk hun een hart, om te erkennen, Dat Ik Jahweh ben; Zij zullen mijn volk, Ik zal hun God zijn, Wanneer ze zich van ganser harte tot Mij bekeren. 8 Maar zoals met slechte vijgen, Te slecht om te eten, spreekt Jahweh: Zo zal Ik handelen met Sedekias, den koning van Juda, Met al zijn vorsten en die in Jerusalem werden gespaard, Die in dit land zijn achtergebleven, Of die in Egypteland wonen. 9 Ik maak ze ten afschrik Voor alle koninkrijken der aarde, Tot smaad en spreekwoord, tot spot en vloek Op alle plaatsen, waar Ik ze heendrijf; 10 Ik laat het zwaard op hen los, Met honger en pest, Tot ze zijn uitgeroeid uit het land, Dat Ik hun en hun vaderen heb gegeven!

25

1 Dit was het woord, dat in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josias en koning van Juda, en het eerste jaar van Nabukodonosor, den koning van Babel, tot Jeremias over het hele volk van Juda gericht was, 2 en dat de profeet Jeremias voor het hele volk van Juda en al de bewoners van Jerusalem had gesproken: 3 Van het dertiende jaar van Josias, den zoon van Amon en koning van Juda, tot de dag van heden, drie en twintig jaar lang, is het woord van Jahweh tot mij gericht, en heb ik van de vroege morgen tot de late avond tot u gesproken; maar ge hebt niet gehoord. 4 Bovendien heeft Jahweh 's morgens vroeg en 's avonds laat al zijn dienaars, de profeten, tot u gezonden; maar ge hebt niet gehoord, niet willen luisteren. 5 Hij sprak: Bekeert u toch allen van uw boze handel en wandel; dan zult ge voor eeuwig blijven wonen op de grond, die Jahweh u en uw vaders heeft geschonken. 6 Loopt geen vreemde goden na, om ze te dienen en te aanbidden, en tart Mij niet met het werk uwer handen, opdat Ik u geen onheil berokken. 7 Maar ge hebt niet willen luisteren, is de godsspraak van Jahweh, en Mij getart met uw maaksels tot uw eigen schade. 8 Daarom spreekt Jahweh der heirscharen: Omdat ge naar mijn woorden niet hebt geluisterd, 9 daarom heb Ik mijn dienaar Nabukodonosor, den koning van

Babel, ontboden, en zal Ik alle volksstammen uit het noorden gaan halen, is
de godsspraak van Jahweh, om ze los te laten op dit land en zijn bewoners,
en op alle omliggende volken. Ik zal ze met de banvloek slaan, en ze tot een
afschrik maken, tot een bespotting en eeuwige schande; 10 Ik zal uit hun
midden de tonen van vreugde en blijdschap, de jubel van bruidegom en
bruid, het knarsen van de molen en het licht van de lamp doen verdwijnen.
11 Heel dit land zal een puinhoop worden en steppe, en deze volken zullen
den koning van Babel dienstbaar worden, zeventig jaar lang. 12 Maar als
die zeventig jaar zijn verlopen, zal Ik den koning van Babel en dat volk zijn
misdaad vergelden, is de godsspraak van Jahweh, het land der Chaldeën
gaan straffen, en er een eeuwige steppe van maken. 13 Dan zal Ik over
dat land al mijn bedreigingen in vervulling doen gaan, die Ik er tegen heb
uitgesproken, en alles wat in dit boek staat geschreven, en wat Jeremias over
alle volken heeft voorspeld. 14 Want ook zij zullen dienstbaar worden aan
machtige volken en grote koningen: zo zal Ik ze hun daden vergelden en
het werk hunner handen! 15 En nu spreekt Jahweh, de God van Israël, tot
mij: Neem deze beker met de wijn van gramschap uit mijn hand, en laat
alle volken er uit drinken, tot wie Ik u zend; 16 ze zullen hem drinken en
waggelen, en dol worden door het zwaard, dat Ik op hen loslaat. 17 Ik nam
de beker uit de hand van Jahweh aan, en liet er alle volken uit drinken, tot
wie Jahweh mij zond: 18 Jerusalem en de steden van Juda met hun koningen
en magistraten, om er een puinhoop en een woestenij van te maken, een
spot en een vloek, zoals ze op de dag van vandaag zijn geworden; 19 Farao,
den koning van Egypte met zijn hovelingen en magistraten en heel zijn
volk; 20 geheel de gemengde bevolking en alle koningen van het land van
Oes; al de koningen van het land der Filistijnen met Asjkelon, Gaza, Ekron
en wat er van Asjdod is overgebleven; 21 Edom, Moab en de Ammonieten;
22 alle koningen van Tyrus, alle koningen van Sidon met de koningen van
het kustgebied aan de andere kant van de zee; 23 Dedan, Tema, Boez, met
allen die zich de slapen scheren; 24 alle koningen van Arabië, met heel de
gemengde bevolking, die de steppe bewoont; 25 alle koningen van Zimri, alle
koningen van Elam en alle koningen van Medië; 26 alle koningen van het
noorden, dichtbij of ver van elkander; alle koninkrijken op de oppervlakte
der aarde; het laatst zal de koning van Sjesjak drinken. 27 Ge moet hun
zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Drinkt, tot ge er
dronken van wordt en gaat braken, tot ge er bij neervalt en niet overeind
kunt door het zwaard, dat Ik op u afzend. 28 En wanneer ze weigeren,
de beker van u aan te nemen en te drinken, dan moet ge hun zeggen: Zo
spreekt Jahweh der heirscharen! Drinken zult ge! 29 Of denkt ge nog, dat
ge gespaard blijft, terwijl Ik al begonnen ben, rampen te brengen over de
stad, die naar mijn Naam is genoemd? Neen, ge blijft niet gespaard; want Ik
heb het zwaard al ontboden tegen alle bewoners der aarde, is de godsspraak
van Jahweh der heirscharen! 30 Ge moet hun dit alles profeteren, en tot hen
zeggen: Jahweh brult uit de hoge, Laat zijn donder rollen uit zijn heilige
woning; Hij buldert tegen zijn stede, Stoot een jubelkreet uit, als die de
wijnpers treden, Tegen alle bewoners der aarde. 31 De strijdkreet dreunt tot
de grenzen der aarde, Want Jahweh gaat alle volken richten, Vonnis vellen
over alle vlees: De bozen worden aan het zwaard geregen, Is de godsspraak
van Jahweh! 32 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: Zie, een jammer waart
rond Van volk tot volk; Een geweldige storm barst los Uit de hoeken der
aarde! 33 Dan zullen zij, die door Jahweh worden geslagen, Van het ene

einde der aarde tot het andere liggen; Ze zullen niet worden betreurd, Niet
worden verzameld, niet worden begraven, Maar dienen tot mest op het veld.
34 Jammert herders en klaagt, Bestrooit u met as, gij leiders der schapen:
Want uw tijd is gekomen, Om geslacht te worden en afgemaakt; Als vette
bokken zult ge vallen. 35 Dan zal er geen vluchten meer zijn voor de herders,
Geen ontkomen voor de leiders der schapen; 36 Men zal de herders horen
jammeren, De leiders der schapen horen klagen, Omdat Jahweh hun kudde
vernielt. 37 De vredige beemden liggen verwoest, Door Jahweh's ziedende
toorn; 38 De leeuw heeft zijn schuilplaats verlaten, Hun land is een steppe
geworden Door het moordend zwaard!

26

1 In het begin der regering van Jojakim, den zoon van Josias en koning
van Juda, werd dit woord door Jahweh tot Jeremias gericht. 2 Zo spreekt
Jahweh! Ge moet in de voorhof van Jahweh's tempel gaan staan, en tot
alle bewoners van Juda, die in de tempel van Jahweh komen aanbidden,
al de woorden spreken, die Ik u bevolen heb, hun te zeggen; ge moogt er
geen enkel van binnenhouden. 3 Misschien dat ze nog luisteren, en zich
van hun boze werken bekeren, zodat Ik spijt van het onheil krijg, dat Ik van
plan ben, hun om hun boze daden te berokkenen. 4 Ge moet hun zeggen:
Zo spreekt Jahweh! Wanneer ge Mij niet gehoorzaam zijt, niet leeft naar
mijn wet die Ik u heb gegeven, 5 en niet luistert naar de woorden van de
profeten, mijn dienaars, die Ik u van de vroege morgen tot de late avond
heb gezonden, maar waarnaar ge niet hebt gehoord: 6 dan zal Ik met deze
tempel doen, zoals Ik met Sjilo gedaan heb, en maak Ik deze stad tot een
vloek voor alle volken der aarde. 7 De priesters, de profeten en heel het
volk hoorden Jeremias aan, toen hij die woorden in de tempel van Jahweh
verkondde. 8 Maar nauwelijks had Jeremias alles gezegd wat Jahweh hem
bevolen had, voor heel het volk te verkonden, of priesters, profeten en
heel het volk grepen hem vast, en riepen: De dood zult ge sterven! 9 Hoe
durft ge in Jahweh's Naam profeteren, dat het deze tempel als Sjilo zal
gaan, en dat deze stad zal worden verwoest, en zonder bewoners zal zijn!
En het hele volk stoof op Jeremias af in de tempel van Jahweh. 10 Toen
de aanvoerders van Juda hoorden wat er te doen was, kwamen zij uit het
paleis van den koning naar boven, naar de tempel van Jahweh, en zetten
zich neer voor de nieuwe poort van de tempel van Jahweh. 11 Nu riepen
de priesters en de profeten tot de aanvoerders en tot het hele volk: Deze
man heeft de dood verdiend, omdat hij tegen deze stad profeteert, zoals
ge met eigen oren gehoord hebt. 12 Maar nu nam Jeremias het woord, en
sprak tot alle aanvoerders en het hele volk: Jahweh heeft mij gezonden,
om alles, wat ge gehoord hebt, te profeteren tegen dit huis en tegen deze
stad. 13 Verbetert liever uw handel en wandel, en luistert naar Jahweh,
uw God; dan krijgt Jahweh nog spijt van het onheil, waarmee Hij u heeft
bedreigd. 14 Wat mijzelf betreft: ik ben in uw handen, en ge kunt met
mij doen wat ge wilt! 15 Maar weet het wel, als ge mij vermoordt, dat ge
onschuldig bloed op u laadt: op uzelf, op deze stad en die er in wonen; want,
waarachtig, Jahweh heeft mij tot u gezonden, om u dit alles te verkonden.
16 Toen zeiden de aanvoerders en heel het volk tot de priesters en profeten:
Deze man heeft de dood niet verdiend; want hij heeft tot ons in de Naam
van Jahweh gesproken! 17 Nu stonden ook enige mannen op uit de oudsten

van het land, en spraken voor heel het verzamelde volk: 18 Ook Mikeas, de
man van Morésjet, profeteerde ten tijde van Ezekias, den koning van Juda,
en hij heeft tot heel het volk van Juda durven zeggen: Zo spreekt Jahweh
der heirscharen! Sion zal worden omgeploegd als een akker, Jerusalem zal
een puinhoop worden, De tempelberg een heuvel met struiken! 19 Heeft
Ezekias, de koning van Juda, of iemand uit Juda, hem daarom vermoord?
Is men niet eerder Jahweh gaan vrezen, en Jahweh genade gaan smeken,
zodat Jahweh spijt heeft gekregen van het onheil, waarmee Hij hen had
bedreigd? En zouden wij onze ziel met zo'n grote misdaad bezwaren? 20 Er
was toen echter nog een andere man, die in Jahweh's Naam profeteerde. Het
was Oeri-ja, de zoon van Sjemajáhoe uit Kirjat-Jearim; ook hij profeteerde
tegen deze stad en dit land juist hetzelfde als Jeremias. 21 Maar toen koning
Jojakim met al zijn officieren en aanvoerders van zijn preken had gehoord,
wilde de koning hem doden. Oeri-ja vernam het, en vluchtte in zijn angst
naar Egypte. 22 Doch koning Jojakim zond hem enige mannen naar Egypte
achterna, namelijk Elnatan, den zoon van Akbor, met zijn mannen, 23 die
Oeri-ja uit Egypte haalden, en voor koning Jojakim brachten. Deze doodde
hem met het zwaard, en liet zijn lijk op de begraafplaats van het gewone
volk werpen. 24 Het was dan ook alleen aan Achikam, den zoon van Sjafan,
te danken, dat Jeremias niet aan het volk werd uitgeleverd, om te worden
gedood.

27

1 In het begin der regering van Sedekias, den zoon van Josias en koning
van Juda, werd dit woord door Jahweh tot Jeremias gericht. 2 Jahweh sprak
tot mij: Ge moet u riemen en jukstangen maken, en die om uw hals doen. 3 Ge
moet die ook aan den koning van Edom, den koning van Moab, den koning
der Ammonieten, den koning van Tyrus en den koning van Sidon zenden
door bemiddeling van hun gezanten, die naar Jerusalem bij Sedekias, den
koning van Juda, zijn gekomen, 4 en hun de volgende opdracht voor hun
meesters meegeven: Dit moet ge tot uw meesters zeggen: Zo spreekt Jahweh
der heirscharen, Israëls God! 5 Door mijn geweldige kracht en gespierde
arm heb Ik de aarde geschapen met de mensen en dieren, die op de aarde
zijn; en Ik geef ze dus aan wien Ik wil. 6 Welnu, thans heb Ik al deze landen
aan mijn dienaar Nabukodonosor, den koning van Babel, gegeven; zelfs de
wilde beesten heb Ik hem gegeven, om hem dienstbaar te zijn. 7 Alle volken
zullen hem, zijn zoon en zijn kleinzoon dienen, totdat ook voor zijn land
de tijd is gekomen, dat machtige volken en grote koningen het aan zich
zullen onderwerpen. 8 En wanneer een volk of een koninkrijk zich niet
aan Nabukodonosor, den koning van Babel, wil onderwerpen, en zijn nek
niet in het juk van den koning van Babel wil steken, dan zal Ik dat volk
met zwaard, honger en pest komen straffen, spreekt Jahweh, totdat Ik ze
geheel en al onder zijn heerschappij heb gebracht. 9 Luistert dus niet naar
uw profeten, waarzeggers en dromers, naar uw wichelaars en tovenaars,
die tot u zeggen: Ge moet u niet onderwerpen aan den koning van Babel!
10 Want ze profeteren u leugens; ze bereiken alleen, dat ze u van uw bodem
verjagen, en dat Ik u zal verstoten en gij te gronde zult gaan. 11 Maar het
volk, dat zijn nek in het juk van den koning van Babel steekt en hem dient,
zal Ik rustig in zijn land laten blijven, spreekt Jahweh, om het te bebouwen
en te bewonen. 12 Ook tot Sedekias, den koning van Juda, sprak Ik in dezelfde
geest: Steekt uw hals in het juk van den koning van Babel, en onderwerpt u

aan hem en zijn volk; dan blijft ge in leven. 13 Waarom zoudt gij en uw volk
willen sterven door zwaard, honger of pest, waarmee Jahweh het volk heeft
bedreigd, dat zich niet onderwerpt aan den koning van Babel? 14 Luistert
niet naar het woord der profeten, die u zeggen: Ge moet u niet onderwerpen
aan den koning van Babel. Want ze profeteren u leugens. 15 Ik heb hun
geen zending gegeven, spreekt Jahweh; ze profeteren leugens in mijn Naam,
en bereiken alleen, dat Ik u zal verstoten, en dat gij te gronde zult gaan,
gijzelf en de profeten, die voor u profeteren. 16 En tot de priesters en heel
dit volk sprak ik: Zo spreekt Jahweh! Luistert niet naar het woord van uw
profeten, die u voorspellen: De vaten uit de tempel van Jahweh komen nu
spoedig van Babel terug. Want zij profeteren u leugens. 17 Luistert niet naar
hen, maar onderwerpt u aan den koning van Babel, dan blijft ge in leven.
Waarom zou deze stad een puinhoop worden? 18 Als zij werkelijk profeten
zijn en het woord van Jahweh bezitten, laat hen dan liever bij Jahweh der
heirscharen aandringen, dat ook de vaten, die in de tempel van Jahweh,
in het paleis van den koning van Juda en in Jerusalem zijn overgebleven,
niet eveneens naar Babel gaan. 19 Want zo spreekt Jahweh der heirscharen
over de zuilen, het bekken, de voetstukken en de rest van het vaatwerk,
die in deze stad zijn overgebleven, 20 en die Nabukodonosor, de koning van
Babel, niet heeft meegenomen, toen hij Jekonias, den zoon van Jojakim en
koning van Juda, met al de voornaamsten van Juda en Jerusalem vandaar
naar Babel in ballingschap bracht; 21 waarachtig, zo spreekt Jahweh der
heirscharen, Israëls God, over de vaten, die in de tempel van Jahweh, in
het paleis van Juda's koning en in Jerusalem zijn overgebleven: 22 Naar
Babel gaan ze, en daar zullen ze blijven, tot Ik weer naar hen omzie, spreekt
Jahweh, en ze weer terugbreng naar deze plaats!

28

1 In hetzelfde jaar: het was in het begin der regering van Sedekias,
koning van Juda, in de vijfde maand van het vierde jaar, sprak de profeet
Chananja, de zoon van Azzoer uit Gibon, in de tempel van Jahweh en in
tegenwoordigheid van de priesters en van heel het volk tot mij: 2 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen, Israëls God! Ik breek het juk van den koning van
Babel! 3 Binnen twee jaren breng Ik alle vaten van Jahweh's tempel, die
Nabukodonosor, de koning van Babel, uit deze plaats heeft weggenomen
en naar Babel gebracht, weer naar deze plaats terug. 4 Ook Jekonias, den
zoon van Jojakim en koning van Juda, met alle ballingen van Juda, die naar
Babel gegaan zijn, breng Ik weer terug naar deze plaats, is de godsspraak van
Jahweh; want Ik breek het juk van den koning van Babel! 5 Maar de profeet
Jeremias diende den profeet Chananja van antwoord in tegenwoordigheid
van de priesters en van heel het volk, dat zich in de tempel van Jahweh
bevond. 6 En de profeet Jeremias zeide: Amen; zo beschikke het Jahweh!
Moge Jahweh het woord, dat ge daar profeteert, in vervulling doen gaan,
en de vaten van de tempel van Jahweh met alle ballingen uit Babel naar
deze plaats terugbrengen. 7 Maar ge moet ook eens luisteren naar dit woord,
dat ik ten aanhoren van u en van heel het volk heb te zeggen: 8 De oude
profeten, die mij en u zijn voorafgegaan, hebben tegen machtige landen
en grote rijken slechts oorlog, honger en pest voorspeld. 9 De profeet, die
dus vrede voorspelt, zal eerst door de uitkomst van zijn woord als profeet
worden erkend, dien Jahweh waarachtig heeft gezonden. 10 Maar nu trok de
profeet Chananja het juk van de hals van den profeet Jeremias, en brak het

in stukken. 11 En in tegenwoordigheid van heel het volk voegde Chananja
er aan toe: Zo spreekt Jahweh! Op dezelfde manier zal Ik het juk van
Nabukodonosor, den koning van Babel, breken; binnen twee jaren is het
van de nek van alle volken af! Toen ging de profeet Jeremias maar heen.
12 Maar nadat de profeet Chananja het juk had gebroken, dat de profeet
Jeremias om de hals had, werd het woord van Jahweh tot Jeremias gericht.
13 Ge moet Chananja gaan zeggen: Zo spreekt Jahweh! Een houten juk hebt
ge stuk gebroken; een ijzeren juk maak Ik er voor in de plaats! 14 Want zo
spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God: Een ijzeren juk leg ik om de
nek van al deze volken, om ze dienstbaar te maken aan Nabukodonosor,
den koning van Babel; ze zullen hem dienen; zelfs de wilde beesten heb Ik
in zijn macht geleverd! 15 En tot den profeet Chananja zelf sprak de profeet
Jeremias: Luister Chananja; Jahweh heeft u niet gezonden, maar gij hebt de
verwachting van dit volk op leugens gegrond. 16 Daarom spreekt Jahweh:
Ik stoot u van de aarde weg; eer het jaar voorbij is, zult ge sterven; want ge
hebt opstand tegen Jahweh gepreekt. 17 En de profeet Chananja stierf nog in
hetzelfde jaar in de zevende maand.

29

1 Dit is de inhoud van de brief, die de profeet Jeremias uit Jerusalem
zond aan de nog levende oudsten onder de ballingen, en aan de priesters,
profeten en heel het volk, dat Nabukodonosor van Jerusalem naar Babel
had overgebracht, 2 nadat koning Jekonias met de gebiedster, de hovelingen
en de magistraten van Juda en Jerusalem, met de smeden en bankwerkers
Jerusalem hadden moeten verlaten. 3 Hij gaf hem mee aan Elasa, den zoon
van Sjafan, en Gemarja, den zoon van Chilki-ja, die Sedekias, de koning van
Juda, naar Babel zond tot Nabukodonosor, den koning van Babel. Hij luidde:
4 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God, tot alle ballingen, die Ik
van Jerusalem naar Babel heb overgebracht! 5 Bouwt huizen, en gaat er
in wonen; legt tuinen aan, en geniet van hun vruchten. 6 Neemt vrouwen,
en verwekt zonen en dochters; kiest vrouwen ook voor uw zonen, en huwt
eveneens uw dochters uit, opdat zij zonen en dochters baren; vermeerdert
u daar, in plaats van in getal te verminderen. 7 Werkt voor de welvaart der
stad, waarheen Ik u heb verbannen, en bidt Jahweh voor haar; want van
haar welvaart hangt de uwe af. 8 Want zo spreekt Jahweh, Israëls God: Laat u
door de profeten, die in uw midden vertoeven, en door uw waarzeggers niet
misleiden, en luistert niet naar uw dromers, die ge maar moet laten dromen.
9 Want ze profeteren u leugens in mijn Naam; Ik heb ze niet gezonden, is de
godsspraak van Jahweh. 10 Want zo spreekt Jahweh: Eerst als de zeventig
jaren van Babel voorbij zijn, zal Ik weer naar u omzien, en u mijn belofte
gestand doen, om u terug te brengen naar deze plaats. 11 Ik ken toch zelf
wel de plannen, die Ik over u heb gemaakt, is de godsspraak van Jahweh!
Het zijn plannen van heil en niet van rampen; plannen, om u een hoopvolle
toekomst te schenken. 12 Als ge dan tot Mij roept en tot Mij komt bidden,
dan zal Ik u horen; 13 als ge Mij zoekt, met heel uw hart zoekt, dan zult ge
Mij vinden. 14 Ja, dan zal Ik Mij door u laten vinden, is de godsspraak van
Jahweh: aan uw ballingschap een einde maken, u verzamelen uit alle volken
en plaatsen, waarheen Ik u heb verstrooid, is de godsspraak van Jahweh, en
u terugvoeren naar de plaats, waaruit Ik u heb verbannen. 15 Waarachtig,
dan zult ge zeggen: Jahweh heeft ons in Babel profeten verwekt! 16 Maar
zo spreekt Jahweh over den koning, die op Davids troon is gezeten, en over

heel het volk, dat in deze stad is blijven wonen, over uw broeders, die niet
met u in ballingschap zijn gegaan: 17 Zo spreekt Jahweh der heirscharen!
Zie, Ik laat het zwaard, de honger en de pest op hen los, en zal er mee
doen als met rotte vijgen, te slecht om te eten. 18 Ik zal ze vervolgen met
het zwaard, met honger en pest, en zal ze ten afschrik maken voor alle
koninkrijken der aarde, tot een vloek en ontzetting, tot spot en hoon onder
alle volken, waaronder Ik ze zal verstrooien. 19 Want ze hebben niet naar
mijn woorden geluisterd, spreekt Jahweh; niet geluisterd naar de profeten,
mijn dienaars, die Ik hun 's morgens vroeg en 's avonds laat heb gezonden,
is de godsspraak van Jahweh. 20 Luistert gij dan, ballingen, naar het woord
van Jahweh, gij allen, die Ik van Jerusalem naar Babel zond. 21 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen, Israëls God, over Achab, den zoon van Kolaja en
Sidki-jáhoe, den zoon van Maäseja, die u leugens profeteren in mijn Naam:
Zie, Ik lever ze uit aan Nabukodonosor, den koning van Babel, die ze voor
uw ogen zal doden. 22 Men zal een vloek van hen maken bij alle ballingen
van Juda, die zich in Babel bevinden: "Jahweh doe met u als met Sidki-jáhoe
en Achab, die de koning van Babel in het vuur heeft geroosterd!" 23 Want
ze hebben een schanddaad in Israël bedreven, door overspel te begaan met
vrouwen van anderen, en leugenwoorden te spreken in mijn Naam, daar Ik
hun geen opdracht gaf. Ik weet het, en kan het getuigen, is de godsspraak
van Jahweh! 24 En tot Sjemajáhoe, den Nechelamiet, moet ge zeggen: 25 Zo
spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Omdat gij op eigen gezag
een brief hebt gezonden aan heel het volk van Jerusalem, aan den priester
Sefanja, den zoon van Maäseja, en aan alle andere priesters... 26 Hij luidde:
Jahweh heeft u tot priester aangesteld in plaats van den priester Jehojada,
om in de tempel van Jahweh toezicht te houden op iederen geestdrijver, die
aan het profeteren slaat, en dien in stok en boeien te zetten. 27 Waarom
laat ge dan Jeremias van Anatot ongemoeid, die onder u profeteert? 28 Hij
heeft bovendien ons in Babel een boodschap gezonden: Nog lang zal het
duren! Bouwt huizen, en gaat er in wonen; legt tuinen aan, en geniet
van hun vruchten! 29 Toen de priester Sefanja deze brief aan den profeet
Jeremias had voorgelezen, 30 werd het woord van Jahweh tot Jeremias
gericht: 31 Zend alle ballingen deze boodschap! Zo spreekt Jahweh over
Sjemaja, den Nechelamiet: Omdat Sjemaja onder u profeteert, zonder dat
Ik hem heb gezonden, en omdat hij onder u valse verwachtingen wekt,
32 daarom spreekt Jahweh! Zie, Ik zal Mij op Sjemaja, den Nechelamiet, en
zijn nageslacht wreken; geen van de zijnen zal een plaats krijgen in de kring
van dit volk, om het geluk te aanschouwen, dat Ik mijn volk zal bereiden, is
de godsspraak van Jahweh; omdat hij opstand tegen Jahweh heeft gepreekt.

30

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias werd gericht: 2 Zo spreekt
Jahweh, Israëls God! Schrijf alle woorden, die Ik tot u ga spreken, op in een
boek. 3 Want zie, de dagen zullen komen, is de godsspraak van Jahweh, dat
Ik een einde zal maken aan de ballingschap van Israël en Juda, mijn volk,
zegt Jahweh; dat Ik ze terugbreng naar het land, dat Ik hun vaderen heb
geschonken, en dat ze het in bezit zullen nemen. 4 Dit zijn de woorden,
die Jahweh over Israël en Juda heeft gesproken: 5 Zo spreekt Jahweh! Een
angstgeschrei wordt gehoord, Benauwende schrik! 6 Vraagt en ziet, Of
mannen soms baren? Waarom dan zie ik iederen man Met de handen op
de heupen als een barende vrouw? Waarom zijn alle gezichten vertrokken,

Doodsbleek geworden? 7 Wee, hoe geweldig die dag; Zo is er geen ander!
Een angsttijd voor Jakob: Maar hij zal er uit worden gered! 8 Op die dag:
spreekt Jahweh der heirscharen, Breek Ik het juk van hun nek, En scheur
hun banden vaneen. Niet langer zullen vreemden ze knechten; 9 Maar
Jahweh zullen ze dienen, hun God, En David, hun koning, dien Ik hun
zal verwekken. 10 Jakob, mijn dienaar, wees niet bang, Spreekt Jahweh;
Israël, ge behoeft niet te vrezen; Want Ik ga u verlossen uit verre gewesten,
Uw kroost uit het land hunner ballingschap! Jakob keert terug, en vindt
weer zijn rust, Onbekommerd, door niemand verschrikt. 11 Want Ik ben
met u, om u te redden, spreekt Jahweh! Ja, Ik ga alle volken vernielen,
Waaronder Ik u heb verstrooid. Maar u zal Ik nimmer vernielen, Ik tuchtig
u enkel, zoals ge verdient; 12 Neen, Ik laat u niet ongestraft! Zo spreekt
Jahweh: Uw plaag is ontzettend, En schrijnend uw wonde; 13 Niemand wil
uw zweren verbinden, Geneesmiddelen helpen u niet. 14 Al uw minnaars
zijn u vergeten, En bekommeren zich niet meer om u. Want Ik heb u als een
vijand onbarmhartig geslagen, Om uw grote schuld, en uw talloze zonden.
15 Wat krijt ge dan zo om uw wonden, En uw ontzettende plaag? Om uw
grote schuld, en uw talloze zonden Heb Ik u dit berokkend! 16 Waarachtig,
die u verslinden, Worden allen verslonden; En al uw verdrukkers Zullen in
ballingschap gaan; Uw plunderaars worden geplunderd, Uw rovers zal Ik
beroven! 17 Dan sluit Ik uw wonde, En genees uw kwalen, Is de godsspraak
van Jahweh; Omdat men u Verstoteling noemt: Dit is Sion, om wien zich nie-
mand bekommert! Zo spreekt Jahweh! 18 Zie, Ik maak de tenten van Jakob
gelukkig, En ontferm Mij over zijn stulpen; De stad wordt herbouwd op haar
heuvel, De burcht troont weer op zijn oude plaats;, 19 Er stijgen jubelzangen
uit op, En vrolijke kreten. Ik vermeerder ze weer: zij verminderen niet;
Ik herstel ze in ere: men veracht ze niet meer; 20 Zijn zonen zullen weer
worden als vroeger, Zijn gemeente zal voor mijn aangezicht staan; Al zijn
verdrukkers zal Ik bestraffen, Hij wordt weer sterker dan zij! 21 Zijn vorst
staat uit zijn midden op; Ik laat hem komen: hij mag Mij naderen; Wie
anders zou zijn leven wagen, Om Mij te naderen, spreekt Jahweh! 22 Zo zult
gij mijn volk, En Ik zal uw God zijn! 23 Zie, de storm van Jahweh komt, De
gramschap barst los als een wervelwind, Op het hoofd van de bozen stort zij
zich uit. 24 De toorn van Jahweh legt zich niet neer, Eer Hij zijn plannen heeft
ten uitvoer gebracht: Ten leste zult ge het zelf ondervinden!

31

1 In die tijd, is de godsspraak van Jahweh, Zal Ik voor Israëls stammen
een God zijn, En zij zullen mijn volk zijn, spreekt Jahweh. 2 In de steppe
vindt het volk weer genade, Dat door het zwaard bleef gespaard: Israël,
op weg naar zijn rust. 3 Reeds uit de verte treedt Jahweh het tegen: Met
een eeuwige liefde heb Ik u lief; Daarom neem Ik genadig u aan, en bouw
u weer op. 4 Jonkvrouw van Israël, gij wordt herbouwd; Weer zult gij u
tooien met pauken, Opgaan in vrolijke reien! 5 Weer zult ge wijngaarden
planten op Samaria's bergen, En die ze planten, zullen er de vruchten van
oogsten. 6 Ja, de dag zal komen, dat de wachters Op Efraïms bergen roepen:
Komt, laat ons opgaan naar Sion, Naar Jahweh, onzen God! 7 Want zo spreekt
Jahweh: Jubelt van vreugd over Jakob, Juicht over den heerser der volken;
Verkondigt het blijde, en roept het uit Jahweh heeft zijn volk verlost, Al
wat van Israël bleef gespaard! 8 Zie, Ik leid ze terug Uit het land van het

noorden, En breng ze bijeen van de grenzen der aarde: Met blinden en
lammen in hun kring, Met zwangere en barende vrouwen: In machtige
drommen keren ze terug! 9 Wenend schrijden ze voort, Maar troostend
zal Ik ze leiden, En ze naar de waterbeken brengen Langs effen wegen,
waarop ze niet struikelen; Want Ik zal Israël een vader, Efraïm zal mijn
eerstgeborene zijn. 10 Volkeren, hoort het woord van Jahweh, Verkondigt
het op verre kusten: Die Israël verstrooide, verzamelt het weer, En hoedt
ze, als een herder zijn kudde! 11 Waarachtig, Jahweh heeft Jakob verlost,
Hem uit de greep van zijn overwinnaar bevrijd. 12 Juichend bereiken ze de
toppen van Sion, Stralend van vreugde om de goedheid van Jahweh. Om
het koren, de most en de olie, Om de schapen en runderen. Hun ziel is
als een bevloeide tuin, Ze zullen nooit meer versmachten. 13 Dan zullen de
meisjes dansen van vreugde, Jongemannen in de kring van grijsaards; Dan
zal Ik hun rouw in vreugde veranderen, Ze troosten en verblijden, omdat
hun kommer voorbij is; 14 De priesters zal Ik vette offers in overvloed geven,
Mijn volk zal zwelgen van mijn goedheid, spreekt Jahweh! 15 Zo spreekt
Jahweh: Een jammerklacht wordt in Rama gehoord, Een bitter geween:
Rachel schreit om haar zonen, Ze wil zich niet laten troosten, Want haar
kinderen zijn niet meer. 16 Zo spreekt Jahweh: Houd op met schreien, En
droog uw tranen, Want er is troost voor uw tobben, spreekt Jahweh: Ze
keren terug uit het land van den vijand; 17 Er is hoop voor de toekomst,
spreekt Jahweh, De kinderen keren terug naar hun grond. 18 Ik heb toch
gehoord, Hoe Efraïm klaagt: Gij hebt mij streng getuchtigd Als een ongetemd
rund. Ach, breng mij tot inkeer, ik wil mij bekeren, Gij zijt toch Jahweh, mijn
God! 19 Ja, na mijn afval, Kreeg ik berouw; En toen ik het inzag, Sloeg ik mij
de heupen. Nu bloos ik van schaamte, Want ik boet de schanddaden van
mijn jeugd. 20 Is Efraïm dan mijn lievelingszoon, Mijn troetelkind, Dat zo
gauw Ik hem dreig, Ik hem aanstonds gedenk? Is daarom mijn hart over
hem zo ontroerd, En moet Ik Mij zijner ontfermen, spreekt Jahweh? 21 Richt
u mijlpalen op, Zet u wegwijzers neer; Let op het pad, Op de weg, die ge gaat.
Jonkvrouw van Israël, keer terug, Hier terug naar uw steden! 22 Hoe lang
zult ge talmen, Ontrouwe dochter! Waarachtig een nieuw geslacht Schept
Jahweh op aarde: De vrouw keert terug Tot haar man! 23 Zo spreekt Jahweh
der heirscharen, Israëls God! Weer zal men zeggen In het land en de steden
van Juda, Wanneer Ik hun weer geluk heb geschonken: Jahweh zegene u,
Zetel van Gerechtigheid, Heilige Berg! 24 Dan zal Juda daar wonen met al
zijn steden, Met landbouwers en herders der kudde; 25 Die uitgeput zijn zal
Ik verkwikken, Al de versmachtenden laven: 26 Dan waak Ik op, en blik om
Mij heen, Mijn slaap is voorbij! 27 Zie, de dagen komen, Is de godsspraak
van Jahweh: Dat Ik het huis van Israël En het huis van Juda bestrooi Met
het zaad van mensen En het zaad van vee. 28 En zoals Ik op hen heb gelet,
Om uit te roeien en te verdelgen, Te verwoesten, te vernielen en onheil te
brengen: Zo zal Ik ook op hen letten, Om op te bouwen en te planten, Is de
godsspraak van Jahweh! 29 In die dagen zegt men niet meer: De vaders eten
onrijpe druiven, De tanden der kinderen worden er stroef van! 30 Neen,
iedereen sterft om zijn eigen misdaad de dood: Die onrijpe druiven eet,
Krijgt zelf stroeve tanden. 31 Zie, de dagen komen, Is de godsspraak van
Jahweh, Dat Ik een verbond zal sluiten Met Israëls huis En het huis van
Juda: Een nieuw verbond! 32 Niet als het verbond, dat Ik met hun vaderen
sloot, Toen Ik ze bij de hand heb gevat, Om ze uit Egypte te leiden: Mijn
verbond, dat ze hebben verbroken, Zodat Ik een afschuw van hen kreeg,

Is de godsspraak van Jahweh! 33 Maar dit is het verbond, dat Ik sluit Met Israëls huis na deze dagen, spreekt Jahweh: Ik zal mijn wet in hun boezem leggen, Ik zal ze schrijven op hun hart; En Ik zal hun God, Zij zullen mijn volk zijn! 34 Dan behoeven ze elkander niet meer te leren, De een tot den ander niet te zeggen: Leert Jahweh kennen. Neen, dan zullen zij allen Mij kennen, Kleinen en groten, spreekt Jahweh; Want dan zal Ik ze hun misdaad vergeven, Hun zonde niet langer gedenken. 35 Zo spreekt Jahweh, Die de zon heeft geplaatst tot een licht overdag, De maan en de sterren tot een licht in de nacht, Die de zee beroert, Dat haar golven bruisen: Jahweh der heirscharen is zijn Naam! 36 Wanneer ooit deze wetten Voor mijn aangezicht wankelen, Is de godsspraak van Jahweh: Dan houdt het zaad van Israël op, Een volk voor mijn aanschijn te zijn Voor altijd en immer! 37 Zo spreekt Jahweh: Zo waar als de hemelen daarboven niet worden gemeten, De grondvesten der aarde beneden niet worden gepeild, Evenmin zal Ik heel Israëls geslacht verwerpen Om al wat ze hebben misdaan, Is de godsspraak van Jahweh! 38 Zie, de dagen komen, Is de godsspraak van Jahweh, Dat de stad ter ere van Jahweh zal worden herbouwd, Van de toren Chananel tot de Hoekpoort; 39 Dan loopt het meetsnoer verder tot de heuvel van Gareb, En het keert zich naar Goa. 40 En het hele dal met lijken en as, Alle dodenakkers tot de Kedronbeek, Tot de hoek van de Paardenpoort in het oosten, Zullen aan Jahweh worden gewijd; Ze zullen niet worden verwoest of vernield, In eeuwigheid niet!

32

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias gericht werd in het tiende jaar van Sedekias, koning van Juda, en het achttiende jaar van Nabukodonosor. 2 Het was in de tijd, dat het leger van den koning van Babel Jerusalem belegerde, en dat de profeet Jeremias in hechtenis zat in de gevangenhof van het paleis van den koning van Juda. 3 Want Sedekias, de koning van Juda, had hem gevangen gezet, en hem beschuldigd: Waarom hebt ge geprofeteerd: Zo spreekt Jahweh! Zie, Ik lever deze stad in de macht van den koning van Babel, en die neemt haar in. 4 En Sedekias, de koning van Juda, zal niet ontsnappen aan de Chaldeën, maar hij zal aan den koning van Babel worden overgeleverd, van mond tot mond met hem spreken, en hem zien van oog tot oog. 5 Sedekias zal door hem naar Babel worden gebracht, en daar blijven, totdat Ik naar hem zal omzien, is de godsspraak van Jahweh. En wanneer gij tegen de Chaldeën wilt vechten, zult ge het niet winnen! 6 Jeremias dan sprak: Ik heb een woord van Jahweh ontvangen: 7 Zie, Chanamel, de zoon van uw oom Sjalloem, komt naar u toe met het aanbod: Koop van mij de akker in Anatot; want als goël hebt ge recht op de koop. 8 Mijn neef Chanamel kwam inderdaad naar mij toe in de gevangenhof, zoals Jahweh gezegd had, en hij sprak tot mij: Koop van mij de akker in Anatot in het land van Benjamin, want gij hebt er erfrecht op en recht van goël; koop hem derhalve. Nu begreep ik, wat Jahweh bedoeld had. 9 Ik kocht dus de akker in Anatot van Chanamel, mijn neef, en woog hem het geld, ter waarde van zeventien zilversikkels af. 10 Ik schreef het contract, verzegelde het onder getuigen, en woog het geld op de weegschaal af. 11 Daarna nam ik het koopcontract, zowel het verzegelde met voorwaarden en waarborgen, als het open contract, 12 en gaf het aan Baruk, den zoon van Neri-ja, zoon van Machseja, in tegenwoordigheid van mijn neef Chanamel, van de getuigen, die het koopcontract ondertekend hadden, en van al de Joden, die zich in

de gevangen-hof bevonden. 13 En in het bijzijn van allen gaf ik Baruk bevel:
14 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Neem deze oorkonden,
het verzegelde koopcontract zowel als het open, en sluit ze in een klei-
omhulsel, opdat ze lange tijd goed blijven. 15 Want zo spreekt Jahweh der
heirscharen, Israëls God: Eens zullen er weer huizen, akkers en wijngaarden
in dit land worden gekocht! 16 Maar toen ik het koopcontract aan Baruk, den
zoon van Neri-ja, had overgereikt, begon ik tot Jahweh te bidden: 17 Ach
Jahweh, mijn Heer! Gij zijt het, die hemel en aarde hebt geschapen door
uw grote kracht en gespierde arm: geen wonder is voor U te groot. 18 Gij
zijt het, die aan duizenden genade bewijst, maar die ook de schuld van de
vaderen in de schoot van hun nageslacht uitbetaalt: grote en sterke God, die
Jahweh der heirscharen wordt genoemd. 19 Gij, die groot in beleid zijt en
machtig in werken, wiens ogen steeds zijn geopend voor alle wegen van de
kinderen der mensen, om iedereen zijn gedrag te vergelden en de vrucht
van zijn werken. 20 Gij, die tekenen en wonderen deedt in het land van
Egypte, en tot heden toe U een Naam hebt gemaakt in Israël en onder de
mensen, zoals die thans is bekend. 21 Gij hebt Israël, uw volk, uit het land van
Egypte geleid met tekenen en wonderen, met sterke hand, gespierde arm en
geweldige schrik. 22 Gij hebt hun dit land gegeven, dat Gij hun vaderen onder
ede hadt beloofd: een land, dat druipt van melk en honing. 23 Maar toen
zij er waren gekomen, en het in bezit hadden genomen, luisterden ze niet
naar uw stem, leefden ze niet naar uw wet, en volbrachten ze niets van wat
Gij hun bevolen hadt; daarom hebt Gij al deze rampen over hen uitgestort.
24 Zie, nu liggen de belegeringswallen al om de stad, om haar in te nemen;
en door zwaard, honger en pest staat de stad op het punt, in de handen der
Chaldeën te vallen, die haar belegeren. Waarmee Gij gedreigd hebt, wordt
nu voltrokken: Gij ziet het toch zelf. 25 En terwijl de stad in de macht der
Chaldeën wordt overgeleverd, zegt Gij mij nog, Jahweh, mijn Heer: Koop u
de akker voor geld, en neem er getuigen bij! 26 Toen werd het woord van
Jahweh tot mij gericht: 27 Waarachtig. Ik ben Jahweh, de God van alle vlees;
is er voor Mij een wonder te groot? 28 Daarom spreekt Jahweh: Zie, Ik lever
deze stad in de handen der Chaldeën, en in de hand van Nabukodonosor,
den koning van Babel; die neemt haar in. 29 De Chaldeën, die deze stad
belegeren, komen er in, en zullen deze stad in vlammen doen opgaan, en
ook de huizen verbranden, waar men op het dak aan Báal wierook heeft
gebrand, en plengoffers voor vreemde goden heeft uitgegoten, om Mij te
tarten. 30 Waarachtig, de zonen van Israël en Juda hebben van hun prilste
jeugd af nog nooit iets anders gedaan, dan wat kwaad is in mijn ogen;
Israëls kinderen hebben Mij enkel getart door hun eigen maaksels, is de
godsspraak van Jahweh. 31 Ja, van de dag, dat deze stad werd gebouwd,
tot heden toe, heeft zij mijn toorn en gramschap geprikkeld, zodat Ik ze
verwerpen moet uit mijn aanschijn, 32 om al het kwaad, dat de zonen van
Israël en Juda hebben bedreven, om Mij te tarten: zijzelf met hun koningen
en aanvoerders, met hun priesters en profeten, de mannen van Juda en
Jerusalems burgers. 33 Ze hebben Mij de nek toegekeerd, niet het gelaat; en
ofschoon Ik ze de les heb gelezen van ‘s morgens vroeg tot ‘s avonds laat,
hebben ze toch niet willen horen, zich niet laten gezeggen. 34 Ze hebben hun
gruwelen gezet tot in de tempel, waarover mijn Naam is uitgeroepen, om
die te bezoedelen; 35 ze hebben offerhoogten voor Báal gebouwd in het Ben-
Hinnom-dal, om hun zonen en dochters te verbranden ter ere van Molok;
dat had Ik hun toch zeker niet bevolen, en het was Mij niet in de gedachte

gekomen, dat zij zulke gruwelen zouden bedrijven, en Juda tot zonde zouden verleiden. 36 Maar nu spreekt Jahweh, Israëls God over deze stad, waarvan gij zegt, dat ze door zwaard, honger en pest in de macht van den koning van Babel is overgeleverd: 37 Zie, Ik breng ze uit alle landen bijeen, waarheen Ik ze in mijn toorn, mijn gramschap en grote woede ga verstrooien; Ik breng ze terug naar deze plaats, en zal ze er veilig doen wonen. 38 Dan zullen zij mijn volk, en Ik zal hun God zijn; 39 Ik maak ze één van hart en één van zin, om Mij voor immer te vrezen, tot heil van zichzelf en van hun kinderen na hen. 40 Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten: dat Ik nooit zal ophouden, hun goed te doen; en dat Ik de vrees voor Mij in hun hart zal leggen, om nooit meer van Mij af te wijken. 41 Dan zal Ik er een genot in vinden, hun goed te doen, en ze stevig in dit land te planten, met heel mijn hart en heel mijn ziel. 42 Want zo spreekt Jahweh: Zoals Ik al deze grote rampen over dit volk heb gebracht, zo zal Ik over hen ook al het goede doen komen, wat Ik hun nu beloof. 43 Er zullen weer akkers worden gekocht in dit land, waarvan ge zegt, dat het een wildernis is, zonder mensen en vee, overgeleverd in de macht der Chaldeën. 44 Men zal weer akkers kopen voor geld, oorkonden schrijven en onder getuigen verzegelen in het land van Benjamin, rondom Jerusalem, in de steden van Juda, in de steden van het bergland, van de vlakte en van de Négeb. Waarachtig, Ik zal ze weer gelukkig maken, is de godsspraak van Jahweh!

33

1 Terwijl Jeremias nog gevangen zat in de gevangen-hof, werd voor de tweede maal het woord van Jahweh tot hem gericht: 2 Zo spreekt Jahweh, die de aarde gemaakt heeft, Haar gevormd en een vaste plaats heeft gegeven: Jahweh is zijn Naam! 3 Roep tot Mij, en Ik zal u verhoren, U grote dingen verkonden, Geheimen, die ge niet kent. 4 Want zo spreekt Jahweh, Israëls God, Over de huizen van deze stad, En over de paleizen van Juda's koningen, Die ineengestort liggen voor krijgswal en zwaard, En waar de Chaldeën komen vechten, Om ze met mensenlijken te vullen: 5 Deze stad, die Ik in mijn ziedende toorn heb geslagen, Voor wie Ik om al hun boosheid mijn aanschijn verberg: 6 Zie, Ik ga haar wonde sluiten, Ze weer genezen; Hun open Ik de schatten weer Van duurzame vrede. 7 Ik maak Juda en Israël weer gelukkig, En bouw ze op als weleer; 8 Ik reinig ze van al hun zonden, Die ze tegen Mij bedreven; Ik vergeef hun al hun misdaden weer, Die ze begingen door hun afval van Mij. 9 En het zal mijn roem zijn en vreugde, Mijn lof en mijn glorie Bij alle volken der aarde, Die de weldaden horen, die Ik hun breng, Die zullen beven en sidderen van al het goede, Van heel de vrede, die Ik hun schenk. 10 Zo spreekt Jahweh: In deze plaats, waarvan men zegt: Ze is eenzaam, zonder mensen en vee, En in Juda's steden en Jerusalems straten, Die liggen verwoest, zonder mensen, bewoners en vee, 11 Zal men de kreten weer horen van blijdschap en vreugde, De jubel van bruidegom en bruid. De stem van hen die zeggen: Looft Jahweh der heirscharen; Want Jahweh is goed, zijn genade duurt eeuwig! De stem van hen, die dankoffers brengen In de tempel van Jahweh. Want Ik maak het land weer gelukkig, Zoals het vroeger was, zegt Jahweh! 12 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: Dan zal er weer in deze plaats, Die eenzaam is, zonder mensen en vee, En in alle steden van Juda Een weideplaats zijn voor de herders, Waar ze hun kudde laten rusten. 13 In de steden der bergen, in de steden der vlakte, In de steden van de Négeb, En in Benjamins land, Rondom Jerusalem en in de steden van Juda

Zullen de schapen weer onder de hand gaan Van hem, die ze telt, spreekt Jahweh! 14 Zie, de dagen komen, Is de godsspraak van Jahweh, Dat Ik de Belofte vervul, Die Ik gedaan heb Aan het huis van Israël En aan het huis van Juda! 15 In die dagen en in die tijd Zal Ik David een rechtvaardige Spruit doen ontkiemen, Die recht en gerechtigheid doet in het land! 16 In die dagen zal Juda worden verlost, En Jerusalem in veiligheid wonen; Men zal Hem noemen: Jahweh, onze Gerechtigheid! 17 Want zo spreekt Jahweh: Nooit zal het David ontbreken Aan een, die op de troon van Israëls huis is gezeten; 18 Ook de priesters van Levi zal het nimmer ontbreken Aan een man voor mijn aanschijn, Die brandoffers brengt en spijsoffers brandt, En slachtoffers opdraagt, voor altijd en immer. 19 Het woord van Jahweh werd tot Jeremias gericht: 20 Zo spreekt Jahweh! Wanneer mijn verbond met de dag wordt verbroken, Of mijn verbond met de nacht, Zodat het op tijd geen dag en geen nacht wordt: 21 Dan zal ook het verbond Met David, mijn dienaar, worden verbroken. Dan heeft hij geen zoon meer, die heerst op zijn troon, Zijn er geen priesters van Levi, om Mij te dienen. 22 Neen, zoals men het hemels heir niet kan tellen, Het zand aan de zee niet kan meten: Zo zal Ik het zaad van David, mijn dienaar, vermeerderen, Met de Levieten, die Mij dienen. 23 Het woord van Jahweh werd tot Jeremias gericht: 24 Hebt ge niet bemerkt, Wat die lieden daar zeggen: “De beide geslachten, door Jahweh verkoren, Heeft Hij verworpen”; En hoe zij mijn volk blijven honen, Dat het geen natie meer is in hun oog. 25 Zo spreekt Jahweh: Zo waar Ik mijn verbond met de dag en de nacht, En de wetten van hemel en aarde heb gesteld: 26 Verwerp Ik het kroost van Jakob niet en van David, mijn dienaar; Maar blijf Ik uit zijn kroost de heersers kiezen Over het geslacht van Abraham, Isaäk en Jakob, En zal hen gelukkig maken, Mij hunner ontfermen!

34

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias werd gericht, terwijl Nabukodonosor, de koning van Babel, met heel zijn leger en alle koninkrijken van het gebied, waarover hij heerste, en met alle volken Jerusalem met al haar steden belegerde: 2 Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ge moet tot Sedekias, den koning van Juda, gaan zeggen: Zo spreekt Jahweh! Zie, Ik lever deze stad in de macht van den koning van Babel; hij zal ze in vlammen doen opgaan. 3 Gijzelf zult aan zijn hand niet ontsnappen, maar gevangen worden genomen en aan hem worden overgeleverd; gij zult den koning van Babel aanschouwen van oog tot oog, en hij zal van mond tot mond met u spreken; dan zult ge naar Babel gaan. 4 Maar hoor nu ook het woord van Jahweh, Sedekias, koning van Juda! Zo spreekt Jahweh met betrekking tot u: Gij zult niet sterven door het zwaard! 5 In vrede zult ge sterven; en zoals men voor uw vaderen, de vroegere koningen die u vooraf zijn gegaan, doden-vuren heeft ontstoken, zo zal men ze ook voor u ontsteken, en de dodenklacht over u aanheffen: “Ach Heer!” Waarachtig, Ik heb het gezegd, is de godsspraak van Jahweh! 6 Dit alles werd door den profeet Jeremias in Jerusalem tot Sedekias, den koning van Juda, gesproken, 7 terwijl het leger van den koning van Babel Jerusalem, Lakisj en Azeka belegerde, de enige overgebleven steden van Juda; want dit waren de enige vestingsteden van Juda, die nog stand hadden gehouden. 8 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias werd gericht, nadat koning Sedekias met heel de bevolking van Jerusalem zich verbonden had, een vrijlating onder hen af te kondigen. 9 Iedereen zou zijn hebreeuwse slaaf en slavin de vrijheid schenken, en geen

joodsen broeder meer in slavendienst houden. 10 Alle aanvoerders en heel het volk, die zich verbonden hadden, hun slaven en slavinnen vrij te laten en ze niet meer in dienst te houden, hadden er gevolg aan gegeven, en hun de vrijheid geschonken. 11 Maar later waren ze er weer op teruggekomen, en hadden hun slaven en slavinnen, die ze al hadden vrijgelaten, teruggehaald, en ze weer met geweld tot hun slaven en slavinnen gemaakt. 12 Toen werd het woord van Jahweh tot Jeremias gericht: 13 Zo spreekt Jahweh, Israëls God! Ik heb een verbond met uw vaderen gesloten, toen Ik ze uit het land van Egypte, hun slavenverblijf, heb geleid, en hun gezegd: 14 Na zeven jaren moet ieder van u zijn hebreeuwsen broeder, die zich aan u heeft verkocht, de vrijheid schenken; zes jaren mag hij u dienen, dan moet ge hem laten gaan. Maar uw vaderen hebben niet naar Mij gehoord, hebben niet willen luisteren! 15 Nu waart gijzelf tot inkeer gekomen, en hebt gedaan wat goed is in mijn ogen, door onder elkander een vrijlating af te kondigen, en voor mijn aanschijn een verbintenis daartoe aan te gaan in het huis, waarover mijn Naam is uitgeroepen. 16 Maar ge zijt daar weer op teruggekomen, en hebt daardoor mijn Naam ontwijd: iedereen heeft zijn slaaf en slavin, die ge hadt laten gaan waarheen ze wilden, teruggehaald, en ze weer met geweld tot zijn slaven en slavinnen gemaakt. 17 Daarom spreekt Jahweh: Ge hebt niet naar Mij willen luisteren, om de vrijlating af te kondigen voor uw broeder en naaste. Welnu, dan kondig Ik ù een vrijlating aan, is de godsspraak van Jahweh: “voor het zwaard, de pest en de honger”; en Ik maak u ten afschrik voor alle koninkrijken der aarde. 18 Ik zal met de mannen, die mijn verbond overtraden en die zich aan de verbintenis niet hielden, die zij voor mijn aanschijn hebben aangegaan, handelen als met het kalf, dat ze in twee stukken hebben gehouwen, waar zij tussendoor zijn gelopen. 19 De aanvoerders van Juda en Jerusalem, de hovelingen en priesters en heel het mindere volk, die tussen de stukken van het kalf zijn gelopen, 20 zal Ik in de macht van hun vijanden leveren en van hen die ze naar het leven staan, en hun lijken zullen het aas zijn voor de vogels in de lucht en de beesten op aarde. 21 Ook Sedekias, den koning van Juda, met al zijn aanvoerders lever Ik aan hun vijanden uit en aan hen die ze naar het leven staan, aan het leger van den koning van Babel, dat nu van u is weggetrokken. 22 Zie, Ik ontbied ze opnieuw, is de godsspraak van Jahweh, en breng ze terug naar deze stad; ze zullen haar belegeren, innemen, en in vlammen doen opgaan. En van de steden van Juda zal Ik een wildernis maken, waar niemand meer woont!

35

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias gericht werd in de dagen van Jojakim, den zoon van Josias en koning van Juda. 2 Ge moet naar de Rekabieten-familie gaan en een onderhoud met hen hebben; ge moet ze naar de tempel van Jahweh brengen, en hun in een der zalen wijn voorzetten. 3 Ik ging dus Jaäzanja halen, den zoon van Jirmejáhoe, zoon van Chabassinja, met zijn broers en al zijn zonen, en het hele geslacht der Rekabieten, 4 en bracht ze naar de tempel van Jahweh in de zaal der zonen van Chanan, den zoon van den godsman Jigdaljáhoe, die naast het vertrek der aanvoerders ligt en boven het vertrek van den dorpelwachter Maäsejáhoe, den zoon van Sjalloem. 5 Ik zette de leden van het Rekabieten-geslacht kannen met wijn en bekers voor, en sprak tot hen: Drinkt wijn! 6 Maar zij gaven ten antwoord: Wij drinken geen wijn! Want onze vader Jonadab, de zoon van Rekab, heeft het ons verboden, en gezegd: Nooit

moogt ge wijn drinken, gij noch uw kinderen; 7 gij moogt u ook geen
huizen bouwen, geen koren zaaien, geen wijngaarden planten of bezitten;
maar altijd moet ge in tenten wonen, opdat ge lang moogt blijven leven
op de grond, waar ge rondzwerft. 8 Wij zijn onzen vader Jehonadab, den
zoon van Rekab, gehoorzaam gebleven in alles wat hij ons heeft bevolen:
wijzelf, onze vrouwen, onze zonen en dochters drinken ons leven lang
geen wijn, 9 bouwen geen huizen om er in te wonen, en bezitten geen
wijngaard, geen akker of bouwland. 10 Wij zijn in tenten blijven wonen,
en houden ons gehoorzaam aan al wat onze vader Jonadab ons heeft
voorgeschreven. 11 Alleen toen Nabukodonosor, de koning van Babel, tegen
het land was opgetrokken, hebben we tot elkander gezegd: Komt, laten we
naar Jerusalem vluchten voor het leger der Chaldeën en Arameërs. En zo
wonen we nu in Jerusalem. 12 Toen werd het woord van Jahweh tot Jeremias
gericht: 13 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Ga, en spreek
tot de mannen van Juda en de bewoners van Jerusalem: Zult gij u dan
nimmer laten gezeggen, en naar mijn woorden luisteren, is de godsspraak
van Jahweh? 14 De voorschriften van Jehonadab, den zoon van Rekab, die
zijn zonen verboden heeft wijn te drinken, zijn trouw onderhouden; ze
hebben geen wijn gedronken tot de dag van vandaag, maar zijn gehoorzaam
gebleven aan het gebod van hun vader. En Ik ben tot u blijven spreken van ‘s
morgens vroeg tot ‘s avonds laat, maar gij hebt niet naar Mij willen luisteren.
15 Ik heb u al mijn profeten, mijn dienaars, gezonden, en u voortdurend
laten vermanen: Bekeert u toch allen van uw boze wandel, verbetert toch
uw gedrag, loopt geen vreemde goden na om die te vereren; dan zult ge op
de grond blijven wonen, die Ik u en uw vaderen heb geschonken. Maar ge
hebt niet willen horen, naar Mij niet geluisterd. 16 Waarachtig, de zonen
van Jehonadab, den zoon van Rekab, hebben het gebod in ere gehouden,
dat hun vader hun had gegeven; maar dit volk heeft niet naar Mij willen
luisteren! 17 Daarom spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Zie,
Ik zal over Juda en alle bewoners van Jerusalem alle rampen brengen,
waarmee Ik ze heb bedreigd, omdat ze niet geluisterd hebben, toen Ik tot
hen sprak, geen antwoord hebben gegeven, toen Ik ze riep! 18 Maar tot het
Rekabieten-geslacht sprak Jeremias: Zo spreekt Jahweh der heirscharen,
Israëls God! Omdat ge geluisterd hebt naar het voorschrift van Jehonadab,
uw vader, al zijn geboden hebt opgevolgd en alles volbracht hebt wat hij
u heeft bevolen: 19 Daarom spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God!
Nooit zal het Jehonadab, den zoon van Rekab, aan een man ontbreken, die
voor mijn aangezicht staat: in eeuwigheid niet!

36

1 In het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josias en koning van Juda,
werd dit woord van Jahweh tot Jeremias gericht: 2 Neem een boekrol, en
schrijf daarop al wat Ik over Israël en Juda en over alle volken heb gezegd,
sinds Ik tot u begon te spreken van de tijd van Josias af tot heden toe.
3 Misschien bekeert zich het huis van Juda nog van zijn zondige wandel, als
ze alle rampen vernemen, die Ik van plan ben hun te berokkenen, zodat Ik
hun schuld en hun zonde nog kan vergeven. 4 Jeremias liet Baruk ontbieden,
den zoon van Neri-ja; en Baruk schreef op een boekrol al wat Jahweh tot
Jeremias had gesproken, en Jeremias hem mondeling opgaf. 5 Daarop gaf
Jeremias aan Baruk de opdracht: Men verhindert mij, naar het huis van
Jahweh te gaan. 6 Gij moet er dus heen gaan, en uit de boekrol, die ge

geschreven hebt, zoals ik u opgaf, op de vastendag in de tempel van Jahweh
het volk voorlezen wat Jahweh gezegd heeft; ook aan alle Judeërs, die uit
hun steden zullen komen, moet ge het voorlezen. 7 Misschien leggen ze
dan hun smeekbede neer voor het aanschijn van Jahweh, en bekeren allen
zich nog van hun zondige wandel; want geweldig is de grimmige toorn,
waarmede Jahweh dit volk heeft bedreigd. 8 Baruk, de zoon van Neri-ja,
deed al wat de profeet Jeremias hem had bevolen, en ging in de tempel
van Jahweh uit het boek de woorden van Jahweh voorlezen. 9 Het was in
het vijfde jaar van Jojakim, den zoon van Josias en koning van Juda, en
in de negende maand, dat men al het volk van Jerusalem, en al het volk,
dat uit de steden van Juda naar Jerusalem was gekomen, voor Jahweh had
samengeroepen, om een vasten te houden. 10 Toen las Baruk in de tempel
van Jahweh, in het vertrek van den schrijver Gemarjáhoe, den zoon van
Sjafan, op de bovenste voorhof en bij de ingang van de nieuwe poort van
Jahweh's tempel ten aanhoren van heel het volk de woorden van Jeremias
voor uit het boek. 11 Toen Mikájehoe, de zoon van Gemarjáhoe, zoon van
Sjafan, al de woorden van Jahweh uit het boek had gehoord, 12 liep hij naar
het koninklijk paleis beneden de kanselarij in, waar juist alle aanvoerders
zitting hielden: de kanselier Elisjama, Delajáhoe de zoon van Sjemajáhoe,
Elnatan de zoon van Akbor, Gemarjáhoe de zoon van Sjafan, en Sidkijáhoe
de zoon van Chananjáhoe, met alle andere aanvoerders. 13 En Mikájehoe
vertelde hun al wat hij Baruk aan het volk uit het boek had horen voorlezen.
14 Toen stuurden alle aanvoerders Jehoedi, den zoon van Netanjáhoe, zoon
van Sjelemjáhoe, zoon van Koesji naar Baruk toe met het bevel: Kom zelf
hierheen, en breng de rol mee, waaruit ge het volk hebt voorgelezen. En
Baruk, de zoon van Neri-ja, nam de rol met zich mee, en ging naar hen
toe. 15 Ze zeiden tot hem: Ga zitten, en lees het ons voor. Baruk deed
het. 16 En toen ze alles hadden gehoord, keken ze elkaar ontsteld aan, en
zeiden tot Baruk: We moeten den koning dit alles berichten. 17 Maar eerst
ondervroegen ze Baruk nog: Vertel ons eens, hoe komt ge aan al wat ge
hebt opgeschreven? 18 Baruk gaf hun ten antwoord: Jeremias heeft mij dit
alles mondeling opgegeven, en ik heb het met inkt in het boek geschreven.
19 Toen zeiden de aanvoerders: Ga u dan maar met Jeremias verbergen, en
laat niemand weten, waar ge blijft! 20 Ze lieten de rol in het vertrek van den
kanselier Elisjama achter, gingen in allerijl naar den koning en berichtten
hem al wat er gebeurd was. 21 De koning liet Jehoedi de rol halen; en toen
Jehoedi ze uit het vertrek van den kanselier Elisjama gehaald had, las hij
ze voor aan den koning en aan alle aanvoerders, die zich om den koning
hadden geschaard. 22 De koning bewoonde toen het winterverblijf en daar
het in de negende maand was, brandde er voor hem een vuur in een pot.
23 Telkens als Jehoedi drie of vier kolommen gelezen had, liet hij ze met
een schrijfmes afsnijden en in het vuur van de pot gooien, totdat de hele
rol in het vuur van de pot was verteerd. 24 Noch de koning, noch een van
zijn hovelingen was ontsteld, of scheurde zijn kleren bij het horen van al
die woorden. 25 Zelfs wilde de koning niet eens naar Elnatan, Delajáhoe en
Gemarjáhoe luisteren, toen ze hem smeekten, de rol toch niet te verbranden.
26 Integendeel, de koning gaf prins Jerachmeël, Serajáhoe den zoon van
Azriël, en Sjelemjáhoe den zoon van Abdeël bevel, om Baruk den schrijver en
den profeet Jeremias gevangen te nemen. Maar Jahweh hield ze verborgen.
27 Nadat dus de koning de rol had verbrand met de woorden, die Baruk

volgens mondelinge opgave van Jeremias daarop had geschreven, werd het
woord van Jahweh tot Jeremias gericht: 28 Neem een nieuwe rol, en schrijf er
alles weer op, wat op de eerste rol heeft gestaan, die Jojakim, de koning van
Juda, heeft verbrand. 29 En over Jojakim, den koning van Juda, moet ge er
aan toevoegen: Zo spreekt Jahweh! Ge hebt deze rol verbrand, en gezegd:
"Waarom hebt ge er op geschreven, dat de koning van Babel zal komen,
het hele land zal verwoesten, en er mens en vee zal verdelgen?" 30 Daarom
spreekt Jahweh over Jojakim, den koning van Juda: Hij zal niemand hebben,
die op de troon van David zal zetelen, en zijn lijk zal worden weggesmeten,
overdag in de hitte en 's nachts in de kou. 31 Ik zal op hem en zijn kroost en op
zijn dienaars hun misdaad wreken, en over hen, en over de bewoners van
Jerusalem en over de mannen van Juda alle rampen uitstorten, waarmee Ik
ze heb bedreigd, zonder dat ze hebben geluisterd. 32 Jeremias nam dus een
nieuwe rol, en stelde ze Baruk den schrijver, den zoon van Neri-ja, ter hand.
Deze schreef volgens mondelinge opgave van Jeremias er de hele inhoud in
op van het boek, dat Jojakim, de koning van Juda, in het vuur had verbrand,
en hij voegde er nog vele andere woorden aan toe van dezelfde strekking.

37

1 Sedekias, de zoon van Josias, was door Nabukodonosor, den koning
van Babel, tot koning over het land van Juda aangesteld, en regeerde in
plaats van Konjáhoe, den zoon van Jojakim. 2 Hij met zijn hovelingen noch
het mindere volk luisterden naar de woorden van Jahweh, die door den
profeet Jeremias werden verkondigd. 3 Niettemin zond koning Sedekias
eens Jehoekal, den zoon van Sjelemja, en den priester Sefanjáhoe, den zoon
van Maäseja, naar den profeet Jeremias met het verzoek: Bid voor ons tot
Jahweh, onzen God! 4 Het was in de tijd, dat Jeremias nog niet gevangen
was gezet, maar zich vrij onder het volk bewoog, 5 en dat de Chaldeën,
die Jerusalem belegerden, van Jerusalem waren weggetrokken, toen ze
hoorden, dat er een leger van Farao uit Egypte was opgerukt. 6 Nu werd het
woord van Jahweh tot Jeremias gericht: 7 Zo spreekt Jahweh, Israëls God!
Dit moet ge den koning van Juda zeggen, die u hierheen heeft gezonden,
om mij te raadplegen: Zie, het leger van Farao, dat is uitgetrokken om
u te helpen, keert naar zijn land, naar Egypte, terug. 8 Dan komen de
Chaldeën terug; ze zullen deze stad weer belegeren, haar innemen en in
vlammen doen opgaan. 9 Zo spreekt Jahweh: Maakt uzelf maar niets wijs
met te denken: De Chaldeën zijn voorgoed van ons weg; want dat zijn ze
niet. 10 Neen, al zoudt gij het hele leger der Chaldeën verslaan, die tegen
u strijden, zodat er maar enkele gewonden in hun tenten bleven liggen,
dan zouden die opstaan, en deze stad in vlammen doen opgaan. 11 Terwijl
het leger der Chaldeën dus voor de krijgsmacht van Farao van Jerusalem
was weggetrokken, 12 wilde Jeremias eens Jerusalem uitgaan, en zich naar
het land van Benjamin begeven, om daar onder zijn familie een erfenis
te verdelen. 13 Maar toen de profeet Jeremias bij de Benjaminpoort was
gekomen, hield de wachtmeester, een zekere Jiri-ja, de zoon van Sjelemja,
zoon van Chananja, hem aan, en zeide: Ge wilt overlopen naar de Chaldeën!
14 Jeremias antwoordde: Dat is gelogen; ik loop niet over naar de Chaldeën!
Maar zonder naar Jeremias te luisteren, greep Jiri-ja hem vast, en bracht
hem voor de aanvoerders. 15 De aanvoerders, die woedend op Jeremias
waren, lieten hem geselen, en zetten hem gevangen in het huis van den
schrijver Jehonatan, dat men tot kerker had ingericht. 16 Men bracht

Jeremias in een gewelfde kelder, waar hij lange tijd verbleef. 17 Eens
liet koning Sedekias hem halen, om hem in zijn paleis in het geheim te
ondervragen. Hij zeide: Is er soms een woord van Jahweh? Jeremias
antwoordde: Ja! En hij vervolgde: Gij zult in de macht van den koning van
Babel worden overgeleverd! 18 En Jeremias voegde koning Sedekias nog toe:
Wat heb ik tegen u, uw hovelingen en dit volk toch misdaan, dat gij mij in de
gevangenis zet? 19 Waar zijn nu uw profeten, die u hebben voorspeld: De
koning van Babel rukt niet op tegen u en tegen dit land! 20 Wees mij terwille,
mijn heer en koning, en laat mijn smeken gehoor bij u vinden: Stuur mij
niet terug naar het huis van den schrijver Jehonatan; anders zal ik daar
sterven. 21 Toen zette men Jeremias op last van koning Sedekias gevangen in
de gevangen-hof, en gaf hem dagelijks een brood uit de Bakkerstraat, totdat
er geen brood in de stad meer was. Zo bleef Jeremias dus in de gevangen-hof.

38

1 Maar Sjefatja de zoon van Mattan, Gedaljáhoe de zoon van Pasjchoer,
Joekal de zoon van Sjelemjáhoe, en Pasjchoer de zoon van Malki-ja hoorden
wat Jeremias aan heel het volk bleef verkonden: 2 Zo spreekt Jahweh! Wie
in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, de honger en pest; maar
die naar de Chaldeën vlucht, zal blijven leven: zijn buit zal lijfsbehoud zijn!
3 Want zo spreekt Jahweh: Deze stad zal aan het leger van den koning van
Babel worden overgeleverd, en dat zal ze veroveren. 4 Daarom zeiden de
aanvoerders tot den koning: Deze man moet worden gedood; want door
zó te spreken, ontmoedigt hij de soldaten, die in de stad zijn overgebleven,
en het hele volk bovendien. Neen, die man beoogt niet het heil, maar het
ongeluk van dit volk! 5 Koning Sedekias gaf ten antwoord: Hij is in uw
hand overgeleverd. Want de koning durfde hun niets weigeren. 6 Toen
lieten ze Jeremias halen, en in de put van prins Malki-jáhoe werpen, in de
gevangen-hof. Met touwen lieten ze er Jeremias in af; en daar er in de
put geen water stond, maar enkel slijk, zakte Jeremias weg in de modder.
7 Zodra de Ethiopiër Ebed-Mélek, een der eunuchen in het koninklijk paleis,
hoorde, dat men Jeremias in de put had geworpen, 8 verliet hij het koninklijk
paleis, daar de koning zich bij de Benjaminpoort ophield, en sprak tot den
koning: 9 Mijn heer en koning; die mannen hebben onder ieder opzicht
den profeet Jeremias gemeen behandeld, door hem in de put te werpen,
waar hij van honger zal sterven; want er is geen brood meer in de stad.
10 Daarop gaf de koning den Ethiopiër Ebed-Mélek bevel: Neem drie mannen
van hier met u mee, en haal den profeet Jeremias uit de put, eer hij sterft.
11 Ebed-Mélek nam de mannen met zich mee, liep naar het magazijn van
het koninklijk paleis, zocht er wat oude lappen en lompen bijeen, en liet
ze aan touwen naar Jeremias af in de put. 12 En de Ethiopiër Ebed-Mélek
riep Jeremias toe: Leg die oude lappen en lompen tussen de touwen onder
uw oksels. Jeremias deed het. 13 Nu trokken ze Jeremias met de touwen
omhoog, en haalden hem uit de put. Jeremias bleef nu in de gevangen-
hof. 14 Eens liet koning Sedekias den profeet Jeremias bij zich ontbieden
aan de derde ingang van Jahweh's huis. Daar sprak de koning tot Jeremias:
Ik wilde u wat vragen; verberg mij dus niets. 15 Jeremias gaf Sedekias ten
antwoord: Als ik het u zeg, dan zult gij mij doden; en wanneer ik u raad
geef, luistert gij niet. 16 Toen zwoer koning Sedekias Jeremias in het diepste
geheim: Zo waarachtig Jahweh leeft, die ons dit leven heeft geschonken: ik

zal u niet doden, en u ook niet overleveren aan de mannen, die uw leven belagen. 17 Toen zeide Jeremias tot Sedekias: Zo spreekt Jahweh, de God der heirscharen, Israëls God! Wanneer gij u onverwijld naar de aanvoerders van den koning van Babel begeeft, zal uw leven blijven gespaard, en deze stad niet in vlammen opgaan; gij met uw gezin zult het leven behouden. 18 Maar wanneer gij niet naar de aanvoerders van den koning van Babel wilt gaan, dan zal deze stad in de macht der Chaldeën worden overgeleverd, en door hen worden verbrand; en dan zult gijzelf hun niet ontkomen! 19 Maar koning Sedekias hield bij Jeremias aan: Ik ben bang, dat de Chaldeën mij zullen overleveren aan de Judeërs, die naar hen zijn overgelopen, en dat die de spot met mij zullen drijven. 20 Jeremias antwoordde: Dat zullen ze zeker niet doen. Luister dus naar de stem van Jahweh, die door mij tot u spreekt; dan zal het u goed gaan, en blijft uw leven gespaard. 21 Maar als gij weigert heen te gaan, dan is dit het woord, dat Jahweh mij heeft geopenbaard: 22 Zie alle vrouwen, die in het paleis van den koning van Juda zijn overgebleven, worden naar de aanvoerders van den koning van Babel gebracht, terwijl ze zingen: Ge zijt bedrogen en bedot Door uw beste vrienden; Nu uw voeten in de modder steken, Gaan ze er vandoor! 23 Al uw vrouwen en kinderen zal men uitleveren aan de Chaldeën; gijzelf zult hun niet ontsnappen, maar door den koning van Babel gevangen worden genomen; en deze stad zal worden verbrand. 24 Nu sprak Sedekias tot Jeremias: Laat niemand iets te weten komen van wat wij hebben besproken; anders sterft ge. 25 En wanneer de aanvoerders horen, dat ik met u gesproken heb, en ze komen u vragen: “Vertel ons, wat gij tot den koning, en wat de koning tot ù heeft gezegd; verberg het ons niet, anders doden wij u”; 26 dan moet ge hun antwoorden: Ik heb den koning verzocht, mij niet meer naar het huis van Jehonatan te laten brengen, om daar te sterven. 27 Toen dus al de aanvoerders bij Jeremias kwamen, om hem uit te horen, gaf hij hun het antwoord, dat de koning hem had bevolen; en nu lieten ze hem met rust, want er was niets van uitgelekt. 28 Jeremias bleef in de gevangen-hof, totdat Jerusalem werd ingenomen.

39

1 In het negende jaar van Sedekias, den koning van Juda, in de tiende maand, was Nabukodonosor, de koning van Babel, met heel zijn leger tegen Jerusalem opgerukt, en was de belegering begonnen. 2 In het elfde jaar van Sedekias, op de negende dag van de vierde maand werd er een bres in de stad geslagen, 3 en trokken al de aanvoerders van den koning van Babel er binnen, en vatten post bij de Midden-poort; het waren Neboe-Zaradan het hoofd van de lijfwacht, Neboe- Sjazban de opperbevelhebber, Nergal-Saréser de generaal, met alle aanvoerders van den koning van Babel. 4 Toen Sedekias, de koning van Juda, en al de strijders hen zagen, namen ze de vlucht, verlieten des nachts de stad in de richting van de koninklijke tuin, door de poort tussen de beide muren, en sloegen de weg naar de Araba in. 5 Maar het leger der Chaldeën zette hen achterna, haalde Sedekias op de vlakte van Jericho in, nam hem gevangen, en bracht hem naar Nabukodonosor, den koning van Babel, die te Ribla in het landschap Chamat vertoefde. Daar velde de koning van Babel zijn vonnis. 6 Hij liet in Ribla de zonen van Sedekias voor zijn ogen vermoorden; ook al de edelen van Juda slachtte de koning van Babel af. 7 Daarna liet hij Sedekias de ogen uitsteken, en in boeien slaan, om hem naar Babel te brengen. 8 De Chaldeën staken het koninklijk paleis en de huizen der burgerij in brand, en haalden de muren

van Jerusalem neer. 9 Wat er van de bevolking der stad was overgebleven,
met de overlopers, die zich aan hen hadden overgegeven en de verdere
rest van het volk, bracht Neboe- Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, naar
Babel in ballingschap. 10 Alleen een deel van het armste volk, dat niets
bezat, liet Neboe- Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, toen in het land
van Juda achter, en gaf hun wijngaarden en akkers. 11 Met betrekking tot
Jeremias gaf Nabukodonosor, de koning van Babel, aan Neboe-Zaradan het
hoofd van de lijfwacht, het volgend bevel: 12 Ge moet hem onder uw hoede
nemen, en hem geen leed berokkenen; maar met hem doen, zoals hijzelf
u zal zeggen. 13 Daarom lieten Neboe-Zaradan het hoofd van de lijfwacht,
Neboe-Sjazban de opperbevelhebber, en Nergal- Saréser de generaal, en alle
aanvoerders van den koning van Babel, 14 Jeremias uit de gevangen-hof
halen, en vertrouwden hem toe aan Gedaljáhoe, den zoon van Achikam,
zoon van Sjafan, om hem in vrijheid naar huis te brengen. Zo bleef hij te
midden van het volk. 15 Terwijl Jeremias nog gevangen zat in de gevangen-
hof was het woord van Jahweh tot hem gericht: 16 Ge moet aan den Ethiopiër
Ebed-Mélek gaan zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God!
Zie, Ik ga mijn woorden over deze stad ten uitvoer brengen, tot haar ongeluk
en niet tot haar heil; op die dag zullen ze voor uw ogen worden voltrokken.
17 Maar u zal Ik redden op die dag, is de godsspraak van Jahweh; gij zult niet
aan de mannen worden overgeleverd, waarvoor ge beducht zijt. 18 Neen,
Ik zal u laten ontkomen; ge zult niet vallen door het zwaard, maar uw buit
zal lijfsbehoud zijn, omdat ge op Mij hebt vertrouwd, is de godsspraak van
Jahweh!

40

1 Het woord, dat door Jahweh tot Jeremias werd gericht, nadat Neboe-
Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, hem uit Rama had laten vertrekken,
waar hij hem in boeien had aangetroffen te midden der ballingen van
Jerusalem en Juda, die naar Babel werden gebracht. 2 Het hoofd van de
lijfwacht liet Jeremias voor zich ontbieden, en zeide tot hem: Jahweh, uw
God, had deze plaats met dit onheil bedreigd. 3 Nu heeft Jahweh het ook
voltrokken, en gedaan wat Hij gezegd heeft. Want gij hebt tegen Jahweh
gezondigd, en naar Hem niet geluisterd; daarom heeft dit lot u getroffen.
4 Maar u bevrijd ik thans van de boeien aan uw handen. Zo ge met mij naar
Babel wilt gaan, kunt ge meegaan; dan zal ik u onder mijn hoede nemen.
Zo ge niet met bij naar Babel wilt gaan, kunt ge blijven; zie, het hele land
ligt voor u open: ge kunt gaan, waarheen ge zelf maar wilt. 5 En toen hij
in zijn besluit volhardde, vervolgde hij: Keer dan terug naar Gedalja, den
zoon van Achikam, zoon van Sjafan, dien de koning van Babel over de steden
van Juda heeft aangesteld; blijf bij hem te midden van het volk, of ga heen,
waar ge wilt. Daarop gaf het hoofd van de lijfwacht hem levensmiddelen
en geschenken, en liet hem vertrekken. 6 Zo kwam Jeremias bij Gedalja, den
zoon van Achikam, die zich te Mispa bevond, en bleef bij hem te midden van
het volk, dat in het land werd achtergelaten. 7 Toen de legeroversten, die met
hun mannen nog rondzwierven, hoorden, dat de koning van Babel Gedalja,
den zoon van Achikam, tot landvoogd had aangesteld, en hem de mannen,
vrouwen en kinderen van de arme bevolking, die niet naar Babel waren
verbannen, had toevertrouwd, 8 begaven zij zich naar Gedalja te Mispa; het
waren: Jisjmaël de zoon van Netanjáhoe, Jochanan en Jonatan de zonen van

Karéach, Seraja de zoon van Tanchóemet, de zonen van Efai uit Netofa, en
Jezanjáhoe de zoon van den Maäkatiet, met hun mannen. 9 Gedaljáhoe, de
zoon van Achikam, zoon van Sjafan, verzekerde hun en hun mannen onder
ede: Ge behoeft niet bang te zijn voor de Chaldeeuwse beambten; zet u neer
in het land, en onderwerpt u aan den koning van Babel; dan zal het u goed
gaan. 10 Ik zelf blijf in Mispa, om ter beschikking te staan van de Chaldeën,
die tot ons zullen komen. Gaat gij uw wijn, ooft en olie maar oogsten, en in
uw vaten opleggen; blijft in uw steden, waar ge u hebt gevestigd. 11 Toen ook
de andere Judeërs, die in Moab, onder de Ammonieten, in Edom of elders
vertoefden, hoorden, dat de koning van Babel een gedeelte van Juda had
gespaard, en Gedaljáhoe, den zoon van Achikam, zoon van Sjafan, daarover
had aangesteld, 12 keerden allen uit de plaatsen terug, waarheen ze waren
verstrooid, en trokken op naar het land van Juda naar Gedaljáhoe te Mispa.
En ze hadden een rijke oogst in wijn en vruchten. 13 Een tijd later kwamen
Jochanan, de zoon van Karéach, en alle legeroversten die rondgezworven
hadden, naar Gedaljáhoe te Mispa. 14 Ze zeiden hem: Weet ge wel, dat
Baälis, de koning der Ammonieten, Jisjmaël, den zoon van Netanja, heeft
gestuurd, om u om het leven te brengen? Maar Gedaljáhoe, de zoon van
Achikam, geloofde hen niet. 15 Toch deed Jochanan, de zoon van Karéach,
Gedaljáhoe te Mispa heimelijk dit voorstel: Als ge wilt, zal ik Jisjmaël, den
zoon van Netanja, gaan doden, zonder dat iemand er iets van bemerkt;
waarom u door hem laten vermoorden, en alle Judeërs, die zich om u hebben
verzameld, weer laten verstrooien, en wat er van Juda gespaard is gebleven
ten ondergang doemen? 16 Maar Gedaljáhoe, de zoon van Achikam, gaf
Jochanan, den zoon van Karéach, ten antwoord: Dat moogt ge niet doen;
want het is niet waar, wat ge van Jisjmaël zegt.

41

1 Zo kwam Jisjmaël, de zoon van Netanja, zoon van Elisjama, die van
koninklijke bloede was en tot de koninklijke aanvoerders had behoord, in de
zevende maand met tien mannen naar Gedaljáhoe, den zoon van Achikam,
die zich te Mispa bevond. En terwijl ze daar in Mispa tezamen aan tafel
zaten, 2 sprongen Jisjmaël, de zoon van Netanja, en de tien mannen, die
hem vergezelden, overeind, en staken Gedaljáhoe, den zoon van Achikam,
zoon van Sjafan, aan het zwaard. Zo vermoordde Jisjmaël den landvoogd
van den koning van Babel. 3 Bovendien doodde hij al de Judeërs, die bij
Gedaljáhoe te Mispa waren, en de Chaldeeuwse soldaten, die zich eveneens
daar bevonden. 4 Daags na de moord op Gedaljáhoe, en toen niemand
er nog iets van wist, 5 kwamen er tachtig mannen uit Sikem, Sjilo en
Samaria aan, die zich de baard hadden afgeschoren, de kleren gescheurd
en verwondingen toegebracht; ze droegen offergaven en wierook met zich
mee, om ze naar de tempel van Jahweh te brengen. 6 Jisjmaël, de zoon
van Netanja, ging ze al wenend uit Mispa tegemoet, en toen hij bij hen
was, zeide hij hun: 7 Komt even bij Gedaljáhoe aan, den zoon van Achikam!
Maar nauwelijks waren ze in de stad gekomen, of Jisjmaël, de zoon van
Netanja, met de mannen die bij hem waren, slachtten ze af, en wierpen
ze in de put. 8 Maar tien van die mannen riepen Jisjmaël toe: Dood ons
niet; want wij hebben in het veld geheime voorraden van koren, gerst, olie
en honing. Daarom liet hij ze ongemoeid, en vermoordde ze niet met de
anderen. 9 De put, waarin Jisjmaël al de lijken van de mannen liet werpen,

die hij vermoord had, was de grote put, die koning Asa had laten graven
bij zijn strijd tegen Basja, den koning van Israël; die vulde Jisjmaël, de zoon
van Netanjáhoe, met de lijken. 10 Daarna voerde Jisjmaël heel de rest der
bevolking van Mispa weg, met de dochters van den koning en al het volk
dat zich in Mispa had gevestigd, en die Neboe-Zaradan, het hoofd van de
lijfwacht, aan Gedaljáhoe, den zoon van Achikam, had toevertrouwd; hij trok
op, om naar de Ammonieten over te lopen. 11 Toen Jochanan, de zoon van
Karéach, en al de legeroversten die bij hem waren, hoorden wat al onheil
Jisjmaël, de zoon van Netanja, had gesticht, 12 riepen ze al hun mannen
bijeen, en rukten uit, om tegen Jisjmaël, den zoon van Netanja, te gaan
vechten. Ze stieten op hem bij de grote vijver van Gibon. 13 Al het volk, dat bij
Jisjmaël was, verheugde zich, toen ze Jochanan, den zoon van Karéach, zagen
met al de legeroversten, die bij hem waren; 14 en al het volk, dat Jisjmaël
uit Mispa had weggevoerd, liep over en voegde zich weer bij Jochanan,
den zoon van Karéach. 15 Jisjmaël zelf, de zoon van Netanja, wist met acht
mannen Jochanan te ontsnappen, en week naar de Ammonieten uit. 16 Nu
verzamelde Jochanan, de zoon van Karéach, met al de legeroversten die bij
hem waren, de hele rest der bevolking, die Jisjmaël, de zoon van Netanja,
uit Mispa had weggevoerd, nadat hij Gedalja, den zoon van Achikam, had
vermoord, maar die Jochanan uit Gibon had teruggebracht: mannen en
weerbare lieden, vrouwen, kinderen en eunuchen. 17 Ze trokken weg, en
maakten eerst halt in Geroet-Kimham bij Betlehem, om voor de Chaldeën
naar Egypte te vluchten. 18 Want ze waren bang voor hen, omdat Jisjmaël, de
zoon van Netanja, Gedaljáhoe, den zoon van Achikam, had vermoord, dien
de koning van Babel tot landvoogd had aangesteld.

42

1 Nu traden alle legeroversten met Jochanan den zoon van Karéach, en
Azarja den zoon van Hosjaäja, met heel het volk, van klein tot groot, 2 op den
profeet Jeremias toe, en zeiden tot hem: Doe toch wat wij u vragen, en smeek
voor ons tot Jahweh, uw God, voor ons allen die zijn overgebleven; want wij
zijn nog maar een kleine rest van de grote menigte, zoals ge met eigen ogen
kunt zien. 3 Laat Jahweh, uw God, ons de weg doen kennen, die wij hebben
te volgen, en de beslissing, die wij moeten nemen. 4 De profeet Jeremias
gaf hun ten antwoord: Goed dan! Ik zal voor u tot Jahweh bidden, zoals ge
verzocht hebt; en al wat Jahweh u antwoordt, zal ik u mededelen, zonder iets
te verzwijgen. 5 Ze verzekerden Jeremias: Jahweh zij onze waarachtige en
getrouwe getuige, dat wij alles zullen doen, wat Jahweh, uw God, door u ons
beveelt. 6 Of het ons goed schijnt of kwaad: naar de stem van Jahweh onzen
God, tot wien wij u zenden, zullen we luisteren, opdat het ons goed gaat;
waarachtig, naar de stem van Jahweh zullen we horen! 7 Tien dagen later
werd het woord van Jahweh tot Jeremias gericht. 8 Toen riep hij Jochanan,
den zoon van Karéach, met al de legeroversten die bij hem waren, en heel het
volk van klein tot groot om zich heen, 9 en zeide tot hen: Zo spreekt Jahweh,
Israëls God, tot wien ge mij hebt gezonden, om Hem uw bede voor te dragen!
10 Als ge rustig in dit land blijft wonen, dan bouw Ik u op, en breek u niet
af, dan plant Ik u neer, en ruk u niet uit, want Ik heb spijt van het onheil,
dat Ik u heb berokkend. 11 Weest niet bang voor den koning van Babel, voor
wien ge beducht zijt; vreest hem niet, is de godsspraak van Jahweh; want
Ik ben met u, om u te verlossen, en u uit zijn macht te bevrijden. 12 Ik zal u

bij hem genade doen vinden; hij zal zich uwer ontfermen, en u op uw eigen
grond laten wonen. 13 Maar als ge zegt: Wij willen niet in dit land blijven
wonen, niet luisteren naar Jahweh, uw God; 14 neen, we willen naar het land
van Egypte, waar wij geen oorlog meer zien, geen krijgsbazuin horen, geen
broodsgebrek hebben; dáár willen we wonen: 15 hoort dan ook het woord
van Jahweh, Juda's rest! Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God:
Wanneer ge blijft bij uw plan, om naar Egypte te trekken, om daar te gaan
wonen, 16 dan zal het zwaard, waarvoor ge beducht zijt, u daar in het land
van Egypte achterhalen; zal de honger, waarvoor ge zo bang zijt, u daar in
Egypte achtervolgen, en daar zult ge sterven. 17 Alle mannen, die koppig
vasthouden, naar Egypte te trekken, om daar te gaan wonen, zullen sterven
door het zwaard, de honger en pest, en niemand van hen zal het onheil
ontvluchten, het onheil ontsnappen, dat Ik hun zal berokkenen! 18 Want
zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God: Zoals Ik mijn grimmige
toorn over de bewoners van Jerusalem heb uitgestort, zo zal Ik mijn woede
aan u koelen, als ge naar Egypte durft gaan; dan wordt ge een vloek en
een afschrik, een verwensing en spot, en nimmer zult ge deze plaats meer
aanschouwen! 19 Het is Jahweh, die tot u spreekt, Juda's rest! Trekt niet
op naar Egypte! Denkt er aan, dat ik u heden gewaarschuwd heb, en dat
ge uw leven verspeelt. 20 Zelf hebt ge mij tot Jahweh, uw God, gezonden,
en gezegd: Smeek voor ons tot Jahweh, onzen God; verkondig ons al wat
Jahweh, onze God, zal zeggen; en wij zullen er naar handelen. 21 Ik heb het u
heden verkondigd. Luistert ge niet naar de stem van Jahweh, uw God, naar
al wat Hij mij voor u heeft gelast: 22 denkt er dan aan, dat ge sterven zult door
het zwaard, door honger en pest, op de plaats, waar ge wilt heen gaan, om
er te wonen!

43

1 Maar toen Jeremias tot heel het volk al de woorden van Jahweh, hun
God, had gesproken, al de woorden, die Jahweh, hun God, hem voor hen had
gelast, 2 riepen Azarja de zoon van Hosjaäja, Jochanan de zoon van Karéach,
en al die koppige lieden Jeremias toe: Gij liegt! Jahweh, onze God, heeft u
niet gezonden, en niet gezegd: Ge moogt niet in Egypte gaan wonen! 3 Neen,
Baruk, de zoon van Neri-ja, heeft u tegen ons opgestookt, om ons over te
leveren in de macht der Chaldeën, ons te doen sterven, of in ballingschap
naar Babel te brengen! 4 Jochanan, de zoon van Karéach, met al de legeroversten en heel het volk, luisterden dus niet naar het bevel van Jahweh, om
in het land van Juda te blijven. 5 Maar Jochanan, de zoon van Karéach, en
al de legeroversten riepen allen bijeen die van Juda waren overgebleven,
of die van de verschillende volken, waarheen ze zich hadden verstrooid,
waren teruggekeerd, om in Juda te wonen. 6 Mannen, vrouwen en kinderen,
de dochters van den koning, en allen die Neboe-Zaradan, het hoofd van
de lijfwacht, aan Gedaljáhoe, den zoon van Achikam, zoon van Sjafan, had
toevertrouwd, namen zij mee; ook den profeet Jeremias en Baruk, den zoon
van Neri-ja. 7 En in plaats van naar Jahweh te luisteren, trokken zij op
naar het land van Egypte, en bereikten Tachpanches. 8 Ook in Tachpanches
werd het woord van Jahweh tot Jeremias gericht: 9 Ge moet grote stenen
halen, en die in tegenwoordigheid van alle judese mannen in het plaveisel
graven voor de ingang van Farao's paleis in Tachpanches. 10 Dan moet ge
hun zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Zie, Ik ga mijn
dienaar Nabukodonosor, den koning van Babel, ontbieden. Hij zal zijn troon

opslaan op deze stenen, die ge hebt ingegraven, en zijn baldakijn daarboven uitspannen. 11 Hij zal het land van Egypte komen slaan: wie voor de dood is bestemd, tot de dood; wie voor de ballingschap, tot de ballingschap; wie voor het zwaard, door het zwaard. 12 Hij zal vuur leggen aan de tempels der goden van Egypte, en hun goden verbranden of in ballingschap voeren. 13 Hij zal de obelisken van de zonnetempel verbrijzelen in het land van Egypte, de godentempels van Egypte in vlammen doen opgaan. Hij zal Egypteland afvlooien, zoals een herder het doet met zijn kleed; dan trekt hij weer ongemoeid heen.

44

1 Het woord, dat tot Jeremias gericht werd voor al de Judeërs, die in Egypte
woonden: in Migdol, Tachpanches, Nof en in het land Patros! 2 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen, Israëls God! Gij hebt al de rampen aanschouwd, die
Ik over Jerusalem en over alle steden van Juda gebracht heb. Thans liggen
ze in puin, en er is niemand, die er nog woont: 3 om de boosheid, die ze
begingen, Mij te tarten, wierook te branden en vreemde goden te dienen,
die zij niet kenden, en gij en uw vaderen evenmin. 4 Van ‘s morgens vroeg
tot ‘s avonds laat heb Ik u al mijn dienaars, de profeten, gezonden, die u
vermaanden: Bedrijft die gruwel toch niet, die Ik haat! 5 Maar ze hebben
niet gehoord, niet willen luisteren, om zich van hun boosheid te bekeren, en
geen wierook voor vreemde goden te branden. 6 Toen barstte mijn grimmige
toorn los, en laaide op in de steden van Juda en in Jerusalems straten: en zij
werden een eenzame puinhoop, zoals ze heden nog zijn. 7 En nu spreekt
Jahweh, de God der heirscharen, Israëls God: Waarom wilt ge uzelf toch
zo’n groot onheil berokkenen, en uit Juda mannen, vrouwen, kinderen en
zuigelingen verdelgen, zodat er niemand van u overblijft? 8 Waarom Mij
tarten door eigen maaksels, voor vreemde goden wierook branden in het
land van Egypte, waar ge kwaamt wonen, en zo uzelf uitroeien, tot een
vloek maken en spot onder alle volken der aarde? 9 Zijt ge de zonden van
uw vaderen dan al vergeten, de zonden van Juda’s koningen en die van
uw leiders, uw eigen zonden en die van uw vrouwen, die bedreven zijn in
het land van Juda en op Jerusalems straten? 10 Neen, ze hebben zich niet
vermorzeld tot op de dag van vandaag; ze hebben geen vrees gekend, niet
naar mijn wetten en geboden geleefd, die Ik u en uw vaderen had gegeven.
11 Daarom spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God: Zie, Ik heb besloten,
u kwaad te berokkenen, en heel Juda te vernielen. 12 Wat van Juda bleef
gespaard, roei Ik uit: allen, die hun eigen wil hebben doorgezet, om naar
Egypte te trekken, en daar te gaan wonen. Allen komen ze in Egypteland
om; ze zullen vallen door het zwaard, van honger bezwijken; van klein
tot groot zullen ze sterven door het zwaard en de honger; ze worden een
vloek en een afschrik, een verwensing en spot. 13 Ik ga Mij wreken op hen,
die in Egypteland wonen, zoals Ik Mij op Jerusalem heb gewroken door
zwaard, door honger en pest. 14 Van allen, die in Juda bleven gespaard, en
in het land van Egypte kwamen wonen, zal niemand ontkomen, niemand
ontsnappen, om weer naar het land van Juda te gaan, ofschoon ze er naar
zullen snakken, daar terug te keren en te wonen. Neen, ze keren niet terug,
behalve enkele vluchtelingen! 15 Maar al de mannen, die wisten, dat hun
vrouwen voor vreemde goden wierook brandden, en alle vrouwen, die in
grote groepen tegenwoordig waren, en al het volk, dat in Patros woonde in
het land van Egypte, riepen Jeremias toe: 16 We luisteren toch niet naar het

woord, dat ge in de Naam van Jahweh tot ons spreekt! 17 Neen, wij willen
enkel doen, wat we hebben beloofd, en wierook branden voor de Koningin
des Hemels en haar plengoffers brengen, zoals wijzelf, onze vaders, onze
koningen en aanvoerders in de steden van Juda en op Jerusalems straten
hebben gedaan. Toen hadden we brood in overvloed, waren we gelukkig,
en kenden geen rampen. 18 Maar sinds we hebben opgehouden, wierook
te branden voor de Koningin des hemels en haar plengoffers te brengen,
hebben we aan alles gebrek, en sterven we door het zwaard en de honger.
19 En de vrouwen riepen: Zeker, ook wij hebben wierook gebrand voor
de Koningin des hemels en haar plengoffers gebracht; maar we hebben
haar toch zeker geen koeken gebakken met haar beeld er op, en haar geen
plengoffers gebracht, zonder dat onze mannen het wisten! 20 Toen sprak
Jeremias tot heel het volk, tot de mannen en vrouwen, tot allen die hem
van antwoord hadden gediend: 21 Is het juist niet de wierook geweest, die
gij in de steden van Juda en op Jerusalems straten hebt gebrand, gij, uw
vaders, uw koningen, uw aanvoerders en het gewone volk: is het niet de
wierook geweest, waaraan Jahweh gedacht heeft, en die Hem ter harte is
gegaan? 22 Niet langer kon Jahweh uw zondig gedoe nog verdragen, niet
langer de gruwelen, die gij bedreeft. Zo is uw land een puinhoop geworden,
een gevloekte wildernis zonder bewoners, zoals het heden nog is! 23 Omdat
ge wierook hebt gebrand en tegen Jahweh hebt gezondigd, omdat ge naar
de stem van Jahweh niet hebt geluisterd, en naar zijn wetten, geboden en
voorschriften niet hebt geleefd, daarom heeft u dit onheil getroffen, zoals
het nu voortwoedt. 24 En tot al die vrouwen ging Jeremias verder: Luistert
naar Jahweh's woord! 25 Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God:
Gij vrouwen, gij hebt het beloofd met uw mond, en met uw handen vervuld:
Wij willen onze beloften volbrengen, die wij hebben afgelegd, om voor de
Koningin des hemels wierook te branden en haar plengoffers te brengen.
Volbrengt uw geloften dan maar, en doet wat ge beloofd hebt! 26 Hoort
derhalve het woord van Jahweh, heel Juda, dat in Egypteland woont! Zie,
Ik zweer bij mijn machtige Naam, spreekt Jahweh: In heel Egypte zal nooit
meer mijn Naam door iemand van Juda op de lippen worden genomen, en
nooit meer zal worden gezegd: Bij het leven van Jahweh, den Heer! 27 Ja,
Ik blijf wakker, om over hen onheil te brengen, geen zegen. De mannen
van Juda, die in Egypteland wonen, zullen omkomen door het zwaard en de
honger, totdat ze allen zijn uitgeroeid. 28 En de weinigen, die aan het zwaard
nog ontkomen, zullen uit Egypte trekken naar het land van Juda! Dan zullen
allen, die in Juda bleven gespaard en in Egypte zijn komen wonen, weten,
wiens woord wordt vervuld, dat van Mij of van hen! 29 En dit zal u het
teken zijn, is de godsspraak van Jahweh, dat Ik Mij in deze plaats op u zal
wreken, en waaraan gij zult weten, dat mijn bedreigingen tegen u worden
vervuld. 30 Zo spreekt Jahweh: Zie, Ik lever den Farao Chofra, den koning
van Egypte, in de macht van zijn vijand en van hen, die zijn leven belagen,
zoals Ik Sedekias, den koning van Juda, aan zijn vijand heb overgeleverd:
aan Nabukodonosor, den koning van Babel, die zijn leven belaagde!

45

1 Het woord, dat de profeet Jeremias tot Baruk sprak, den zoon van Neri-ja,
toen deze in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josias en koning van
Juda, deze woorden volgens mondelinge opgave van Jeremias te boek had
gesteld. 2 Zo spreekt Jahweh, Israëls God, over u, Baruk! 3 Gij zegt: Wee mij!

Want Jahweh hoopt nog smart op mijn jammer; Ik ben uitgeput van mijn
zuchten, En rust vind ik niet! 4 Dit moet ge hem zeggen: Zo spreekt Jahweh!
Zie, wat Ik gebouwd heb, breek Ik weer af, Wat Ik geplant heb, ruk Ik uit! Zo
handel Ik met heel de aarde: 5 En gij zoudt grote dingen vragen? Verlang ze
toch niet! Zie, wat Ik gebouwd heb, breek Ik weer af, Is de godsspraak van
Jahweh! Maar u geef Ik lijfsbehoud tot uw buit, Op alle plaatsen, waar ge
ook gaat!

46

1 Het woord van Jahweh tegen de volken, dat tot den profeet Jeremias werd
gericht. 2 Over Egypte. Over het leger van den Farao Neko, den koning van
Egypte, dat aan de Eufraat bij Karkemisj stond, en dat Nabukodonosor, de
koning van Babel, in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josias en
koning van Juda, heeft verslagen. 3 Klaar met schild en rondas; op, tot de
strijd, 4 De paarden gespannen, de rossen bestegen; In het gelid, de helmen
op, De lansen gewet, de pantsers aan! 5 Wat: ze beven, ze wijken; Hun helden
worden verslagen, Ze vluchten, zonder om te zien? Verschrikking alom, is
de godsspraak van Jahweh! 6 Zelfs de vlugge kan niet ontsnappen, De held
zich niet redden; In het noorden, aan de oever van de Eufraat, Wankelen
ze, en storten ze neer! 7 Wie golft daar aan als de Nijl, Als stromen met
bruisende wateren? 8 Egypte golft aan als de Nijl, Als stromen met klotsende
golven! Het roept: Omhoog wil ik stijgen, Om de aarde te overstromen; Ik
wil steden vernielen, Met de bewoners er in. 9 Paarden vooruit; wagens
raast door, De helden naar voren: Ethiopiërs en Poetiërs, het schild in de
hand, Lydiërs, de bogen gespannen en gericht! 10 Maar dit is de dag van
den Heer, Van Jahweh der heirscharen: Een dag van vergelding, Om zich
te wreken op zijn bestrijders! Het zwaard verslindt, tot zijn honger gestild
is, Het drinkt zich zat aan hun bloed; Want Jahweh richt een offer aan In
het land van het noorden, aan de Eufraat. 11 Trek op naar Gilad, om balsem
te halen, Jonkvrouw, dochter van Egypte! Vergeefs verspilt gij medicijnen;
Geen genezing voor u. 12 De volken horen uw schande, De aarde is vol van
uw klagen; Want de ene held is over den ander gestruikeld, En beiden zijn
ze gevallen! 13 Het woord, dat Jahweh tot den profeet Jeremias sprak over
de veldtocht van Nabukodonosor, den koning van Babel, om het land van
Egypte te teisteren! 14 Verkondigt het in Egypte, meldt het in Migdol, Bericht
het in Nof en Tachpanches; Roept: Stel u te weer, en houd u gereed, Want
het zwaard verslindt om u heen! 15 Wat: uw sterke gevallen, hij houdt geen
stand? Neen, Jahweh heeft hem neergestoten. 16 Ook zijn huurtroepen
struikelen en vallen, De een op den ander. Ze roepen: Voort, terug naar
ons volk, Naar ons geboorteland voor het moordende zwaard! 17 Noemt
Farao, den koning van Egypte: “Lawaai, dat zijn tijd liet voorbijgaan!” 18 Zo
waar Ik leef, is de godsspraak des Konings, Jahweh der heirscharen is zijn
Naam: Als een Tabor onder de bergen, Als een Karmel aan zee rukt er een
aan. 19 Maak uw pak voor de ballingschap klaar, Bevolking, dochter van
Egypte; Want Nof zal een wildernis worden, Vernield en ontvolkt. 20 Egypte
is een prachtige koe: Maar een horzel uit het noorden valt op haar aan;
21 Ook op haar troepen in haar land Als op vetgemeste kalveren. Waarachtig,
allen lopen ze weg, Ze vluchten heen, en houden geen stand; Want hun
onheilsdag is gekomen, De tijd van hun straf! 22 Hoort, als een sissende
slang Schuiven ze voort langs het strand; Met bijlen gewapend, Trekken

ze als houthakkers op haar af. 23 Ze vellen haar woud, is de godsspraak
van Jahweh, Hoe ondoordringbaar het is; Want ze zijn talrijker nog dan
een sprinkhanen-zwerm, Ze zijn niet te tellen. 24 De dochter van Egypte
wordt te schande gemaakt, Overgeleverd aan het volk uit het noorden:
25 Jahweh der heirscharen, Israëls God heeft het gezegd! Ik ga Mij wreken
op Amon in No, Op Farao en op Egypte, Op zijn goden en vorsten, Op allen,
die op hem vertrouwen! 26 Ik lever ze uit aan wie hun leven belagen,
Aan Nabukodonosor, den koning van Babel, en zijn vazallen. Eerst later
wordt het weer vredig bewoond Als in vroegere dagen: is de godsspraak
van Jahweh! 27 Jakob, mijn dienaar, wees niet bang, Israël, gij behoeft
niet te vrezen; Want Ik ga u verlossen uit verre gewesten, Uw kroost uit
het land hunner ballingschap. Jakob keert terug, en vindt weer zijn rust,
Onbekommerd, door niemand verschrikt. 28 Jakob, mijn dienaar, wees niet
bang; want Ik ben met u, spreekt Jahweh! Ja, Ik ga alle volken vernielen,
Waaronder Ik u heb verstrooid. Maar u zal Ik nimmer vernielen; Ik tuchtig
u enkel, zoals ge verdient; Neen, Ik laat u niet ongestraft!

47

1 Het woord van Jahweh, dat tot den profeet Jeremias over de Filistijnen
werd gericht, eer Farao Gaza overweldigde. 2 Zo spreekt Jahweh! Zie, de
wateren rollen aan uit het noorden, Een onstuimige vloed; Ze overstromen
het land met al wat er op staat, De steden met die er in wonen. De mensen
jammeren, Al de inwoners huilen: 3 Om het stampen der hoeven van zijn
hengsten, Het gedreun van zijn wagens, het geratel der wielen. De vaders
zien naar hun kinderen niet om, Zo hangen hun handen verslapt: 4 Omdat de
dag is gekomen, Waarop alle Filistijnen worden verdelgd. Beroofd worden
Tyrus en Sidon Van hun laatste helpers; Want Jahweh gaat de Filistijnen
vernielen, Het overschot van het kustland van Kaftor. 5 Gaza heeft zich kaal
geschoren, Asjkelon is met stomheid geslagen; Overschot der Enakieten,
Hoe lang zult gij u kerven? 6 Ha, zwaard van Jahweh, Wanneer komt ge tot
rust? Keer terug in uw schede, Word rustig en stil! 7 Hoe zou het tot rust
kunnen komen; Want Jahweh heeft het besteld Tegen Asjkelon en tegen de
kusten der zee: Daar heeft Hij het ontboden!

48

1 Over Moab. Zo spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls God! Wee over
Nebo, want het is verwoest, Kirjatáim te schande gemaakt en veroverd, De
vesting vernield, met schande bedekt, 2 De glorie van Moab verdwenen!
Tegen Chesjbon hebben ze onheil beraamd: “Komt, laat ons het verdelgen
uit de rij van de volken!” Dimon, ook gij wordt verwoest, Het zwaard
rent achter u aan. 3 Hoort, uit Choronáim gejammer: Verwoesting en grote
vernieling; 4 Gebroken is Moab, Zijn kreten weerklinken tot Sóar. 5 Ach, de
bergpas van Loechit Bestijgt men al schreiend; Op de helling van Choronáim
Klinkt het gejammer om de vernieling. 6 Vliedt heen, redt uw leven, Als de
wilde ezel in de woestijn; 7 Ge hebt op uw maaksels en schatten vertrouwd;
Daarom wordt gij zelf gevangen genomen, Zal Kemosj in ballingschap gaan,
Met hem zijn priesters en vorsten. 8 De vernieler trekt op tegen iedere
stad, Geen enkele blijft er gespaard; Het dal wordt vernield, de vlakte
verwoest: Want Jahweh heeft het gezegd! 9 Geeft vleugels aan Moab, Want
snel moet het vluchten. Zijn steden zullen een wildernis worden, Waar
niemand woont. 10 Vervloekt, wie het werk van Jahweh ten halve volbrengt,

Vervloekt, wie bloed durft weigeren aan zijn zwaard! 11 Rust heeft Moab
gekend Van zijn prilste jeugd af; Het lag ongestoord Op zijn droesem. Nooit
werd het in een ander vat overgegoten, Nooit ging het in ballingschap; Zo
heeft het steeds zijn smaak behouden, Is zijn geur niet vervlogen. 12 Maar
daarom zullen de dagen komen, Is de godsspraak van Jahweh: Dat Ik tappers
zend, die het af zullen tappen, Zijn vaten legen, zijn kruiken verbrijzelen!
13 Dan zal Moab om Kemosj beschaamd komen staan, Zoals het huis van
Israël Te schande is geworden om Betel, Waarop het vertrouwd had. 14 Hoe
durft ge nog zeggen: Helden zijn wij, Dappere mannen in de strijd! 15 De
vernieler van Moab trekt tegen hem op, De keur van zijn knapen wordt
naar de slachtbank gesleept. 16 Dit is de godsspraak des Konings, Jahweh
der heirscharen is zijn Naam: De val van Moab is nabij, Zijn onheil nadert
met spoed! 17 Beklaagt het allen, gij zijn buren, Gij allen, die het kent bij
zijn naam. Zegt: Hoe is zijn machtige schepter gebroken, Zijn heerlijke staf?
18 Daal af van uw glorie, zit neer in de drek, Bewoners van Dibon; Want de
verwoester van Moab komt op u af, En vernielt uw burchten. 19 Ga aan de
weg staan uit te kijken, Bewoners van Aroër; Vraagt aan hen die ontvlucht
en ontsnapt zijn: Zegt; wat is er gebeurd? 20 “Moab vernield, met schande
bedekt: Jammert en huilt; Meldt het de Arnon, Dat Moab verwoest is!” 21 Het
oordeel wordt aan de vlakte voltrokken, Aan Cholon, Jasa, Mefáat, 22 Aan
Dibon, Nebo, Bet-Diblatáim, 23 Aan Kirjatáim, Bet-Gamoel, Bet-Meon. 24 Aan
Keri-jot, en aan Bosra, Aan alle steden van Moab, veraf of dichtbij: 25 De
hoorn van Moab wordt afgehouwen, Zijn arm gebroken, is de godsspraak
van Jahweh! 26 Maakt het dronken, Omdat het zich tegen Jahweh verhief,
Zodat het in zijn eigen uitbraaksel plast, En tot bespotting zal worden. 27 Of
is Israël voor u geen bespotting geweest, Werd het niet onder de dieven
gerekend? Ja, zo dikwijls gij het over hem hadt, Hebt ge meewarig het hoofd
geschud! 28 Verlaat nu de steden, en huist in spelonken, Bewoners van Moab;
Doet als de duif, die zich nestelt Aan de rand van de afgrond. 29 Wij hebben
van Moabs hoogmoed gehoord, Van zijn grenzeloze trots, Van zijn waan, zijn
bluffen en pochen, Van de hovaardij van zijn hart. 30 Ik ken zijn snoeven, Is
de godsspraak van Jahweh: Zijn ijdel gezwets, Zijn ijdel gedoe. 31 Daarom
moet ik over heel Moab wel jammeren, Klagen en zuchten over de mannen
van Kir-Chéres, 32 Meer dan over Jazer geweend is, over u wenen, Wijnstok
van Sibma! Uw ranken hingen over de zee, En reikten tot Jazer; Maar op uw
gewas en uw oogst Is de vernieler gevallen! 33 Weg is de blijdschap en vreugd
uit uw gaarden, En uit Moabs gebied; Ik laat de wijn uit de kuipen lopen, De
perser treedt en juicht er niet meer. 34 Het huilen van Chesjbon dringt tot
Elale door, Men hoort ze schreien tot Jáhas, Van Sóar tot Choronáim en Eglat,
Want zelfs de wateren van Nimrim zijn een steppe geworden. 35 En uit Moab
verdelg Ik, Is de godsspraak van Jahweh, Al wie de offerhoogten bestijgt,
En wierook brandt voor zijn god. 36 Daarom kermt mijn hart Als een fluit
over Moab; Kermt mijn hart over de mannen van Kir-chéres: Want wat men
gespaard heeft, is verloren gegaan. 37 Ja, alle hoofden zijn kaal, Alle baarden
geschoren, Alle handen gekerfd, Om alle lenden een zak. 38 Op alle daken
en straten van Moab Niets dan gejammer, Want Ik heb Moab verbrijzeld als
een waardeloze pot, Is de godsspraak van Jahweh! 39 Hoe is het vernield,
en staat het te snikken, Hoe wendt Moab vol schaamte zich af, Hoe is Moab
tot spot en tot afschuw geworden, Voor al zijn buren? 40 Want zo spreekt
Jahweh: Zie, als een adelaar schiet hij toe, Slaat zijn vleugels naar Moab

uit: 41 De steden worden ingenomen, De burchten worden veroverd Op die
dag wordt het hart van Moabs helden Als het hart van een vrouw in haar
weeën; 42 Verdelgd wordt Moab uit de rij van de volken, Omdat het zich tegen
Jahweh verhief. 43 Verschrikking, kuilen en strikken voor u, Bewoners van
Moab, is de godsspraak van Jahweh: 44 Wie de verschrikking ontkomt, valt
in de kuil, Wie de kuil ontsnapt, wordt in de strikken gevangen. Waarachtig,
dit alles zal Ik Moab berokkenen, In het jaar van zijn straf, is de godsspraak
van Jahweh! 45 Dan blijven in de schaduw van Chesjbon De vluchtelingen
uitgeput staan. Dan zal er een vuur uit Chesjbon laaien, En een gloed uit de
muren van Sichon: Het zal de slapen van Moab verzengen, De schedel van
die druktemakers! 46 Wee u, Moab, Ge zijt verloren, volk van Kemosj; Want
uw zonen worden gevangen gemaakt, Uw dochters gaan de ballingschap in.
47 Wel keer Ik nog eenmaal het lot van Moab ten beste, Op het einde der
dagen, Is de godsspraak van Jahweh: Maar tot dan duurt het gericht over
Moab!

49

1 Over de Ammonieten. Zo spreekt Jahweh: Heeft Israël zelf geen
kinderen, Heeft het geen erfgenaam meer? Waarom heeft Milkom dan
Gad verdrongen, Zijn volk zich in diens steden gezet? 2 Daarom gaan de
dagen komen, Is de godsspraak van Jahweh: Dat Ik tegen Rabbat-Ammon
Het krijgsrumoer laat weergalmen. Het zal een woeste puinhoop worden,
Zijn dochtersteden zullen worden verbrand; Dan zal Israël verdringen, die
hém verdrongen, Spreekt Jahweh! 3 Jammer, Chesjbon; want de stad is
verwoest; Kermt, dochtersteden van Rabba, Doet een zak om uw lenden
en klaagt, Loopt radeloos in de schaapskooien rond: Want Milkom zal in
ballingschap gaan, Tegelijk met zijn priesters en vorsten! 4 Wat pocht ge
op uw valleien, Op de overvloed van uw dalen, opstandige dochter; Wat
durft ge op uw schatten vertrouwen, En zeggen: Wie kan mij bereiken?
5 Ik ga verschrikking over u brengen, Is de godsspraak des Heren, Van
Jahweh der heirscharen: Van alle kant om u heen. Een voor een wordt
gij allen verstrooid, En niemand brengt die zwervers bijeen; 6 Eerst later
zal Ik het lot van de zonen van Ammon Ten beste keren, is de godsspraak
van Jahweh! 7 Over Edom. Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Is er geen
wijsheid meer in Teman, Is het met het beleid der verstandigen uit, Is hun
doorzicht spoorloos verdwenen? 8 Vlucht, loopt weg, verschuilt u diep,
Bewoners van Dedan; Want Ik ga onheil over Esau brengen, In de tijd van
zijn straf. 9 Ja, wijnlezers komen op u af, Geen tros laten ze hangen; Dieven
komen in de nacht, En roven, zoveel ze kunnen. 10 Want zelf heb Ik Esau
ontbloot, Zijn schuilhoeken opengelegd; Hij kan zich niet langer verbergen,
Uitgeroeid wordt zijn kroost. Onder zijn broeders en buren Is niemand, die
helpt, of die zegt: 11 Uw wezen zal Ik verzorgen, Uw weduwen mogen op
Mij vertrouwen. 12 Want zo spreekt Jahweh: Die de beker niet hoefden te
drinken, hebben gedronken; En gij zoudt blijven gespaard: Neen, ook gij
zult hem drinken! 13 Want Ik heb bij Mijzelf gezworen, Is de godsspraak
van Jahweh: Bosra zal ten afschrik worden, een hoon en een vloek, Al
zijn steden een puinhoop voor eeuwig! 14 Een tijding heb Ik van Jahweh
vernomen, Een bode is onder de volken gezonden: Verzamelt u, en rukt op
hem af, Op, tot de strijd! 15 Waarachtig, klein maak Ik u onder de volken,
Verachtelijk onder de mensen; 16 Uw hoogmoed heeft u bedrogen, Met de
overmoed van uw hart. Gij, die in rotskloven woont, En de steilste toppen

bezet: Al bouwt ge uw nest zo hoog als de arend, Ik haal u omlaag, is de
godsspraak van Jahweh! 17 Edom zal ten afschrik worden; En ieder, die er
doorheen trekt, Zal zich verbazen en blazen Over al zijn rampen. 18 Zoals
Sodoma en Gomorra werden verwoest, Met hun zustersteden, zegt Jahweh:
Zo zal er niemand wonen, Geen mensenkind er vertoeven. 19 Zie, zoals
een leeuw uit het kreupelhout van de Jordaan Naar de altijd groene weide
schiet: Zo jaag Ik het plotseling daaruit weg, En stel er over aan, wien Ik
wil. Want wie is Mij gelijk, Wie durft Mij rekenschap vragen; En wie is
de herder, Die Mij kan weerstaan? 20 Hoort dus het besluit van Jahweh,
Dat Hij over Edom nam, De plannen, die Hij beraamde Over de bewoners
van Teman. Waarachtig, als kleine schaapjes sleurt men ze weg, Ja, hun
weide zal van hen schrikken; 21 De aarde beeft van het gedreun van hun
val, Hun jammeren klinkt tot de Rode Zee. 22 Zie, als een adelaar stijgt hij
op, en schiet toe, Slaat zijn vleugels uit naar hun land: Op die dag wordt het
hart van Edoms helden Als het hart van een vrouw in haar weeën! 23 Over
Damascus. Chamat en Arpad staan beschaamd, Want ze hebben een droeve
tijding vernomen, Onrustig zijn ze als een woelige zee, En kunnen maar
niet bedaren. 24 Damascus, radeloos Slaat op de vlucht; Het is bevangen
van schrik, Angst en weeën grijpen het aan als een barende vrouw. 25 Hoe
ligt zij verlaten, de roemrijke stad, De vrolijke vesting! 26 Zo vallen zijn
jongemannen neer, Met al zijn strijders op straat; Ze komen om op die dag:
Is de godsspraak van Jahweh! 27 Ik heb vuur aan de muren van Damascus
gelegd, Dat Ben-Hadads paleizen verslindt. 28 Over Kedar en de koninkrijken
van Chasor, die Nabukodonosor, de koning van Babel, verslagen heeft.
Zo spreekt Jahweh: Op, rukt tegen Kedar uit, Plundert de zonen van het
oosten leeg! 29 Men neme hun tenten en kudde mee, Hun zeilen met al hun
gerief; Men berove ze van hun kamelen, En roepe ze toe: Verschrikking
alom! 30 Vlucht, loopt weg, verschuilt u diep, Bewoners van Chasor, Is de
godsspraak van Jahweh. Want Nabukodonosor, de koning van Babel, Heeft
tegen u een plan beraamd, Een aanslag gesmeed. 31 Op, rukt uit tegen een
zorgeloos volk, Dat zich veilig waant, is de godsspraak van Jahweh; Dat
deuren noch grendels bezit, En in de eenzaamheid woont. 32 Hun kamelen
worden uw buit, Hun talrijke kudde uw prooi. Naar alle winden ga Ik die
geschoren slapen verstrooien, Van alle kant het verderf op hen brengen,
spreekt Jahweh! 33 Chasor zal een hol van jakhalzen worden, Een steppe
voor eeuwig; Niemand zal er wonen, Geen mensenkind er vertoeven. 34 Het
woord van Jahweh, dat tot den profeet Jeremias over Elam gericht werd in
het begin der regering van Sedekias, den koning van Juda. 35 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen: Zie, Ik breek de boog van Elam aan stukken, De
keur van zijn kracht. 36 De vier winden laat Ik op Elam los Uit de vier hoeken
van de hemel; Ik ga ze verspreiden naar al die winden, Geen volk zal er
zijn, waar Elams verstrooiden niet komen. 37 Ik laat Elam voor zijn vijanden
beven, En voor hen, die zijn leven belagen; Ik ga rampen over hen brengen:
Mijn grimmige toorn, is de godsspraak van Jahweh; Ik zend hun het zwaard
achterna, Tot Ik ze geheel heb vernield! 38 Dan richt Ik mijn troon in Elam
op, En roei daar koning en vorsten uit, Is de godsspraak van Jahweh. 39 Eerst
op het einde der dagen Keer Ik het lot van Elam ten beste, Is de godsspraak
van Jahweh!

50

1 Het woord, dat Jahweh door den profeet Jeremias over Babel en over

het land der Chaldeën heeft gesproken: 2 Meldt en verkondigt het onder
de volken; Omhoog de banier! Laat het horen, zonder iets te verbergen,
Roept uit: Babel gevallen! Bel staat beschaamd, en Mardoek verschrikt;
Hun beelden blozen, hun schandgoden beven! 3 Want een volk uit het
noorden trekt tegen hem op; Het zal van zijn land een wildernis maken,
Waar niemand woont, Waaruit mens en beest zijn gevlucht en verdwenen.
4 In die dagen en in die tijd, Is de godsspraak van Jahweh: Zullen de kinderen
van Israël komen, Tezamen met de kinderen van Juda; Al wenend zullen ze
gaan, Om Jahweh te zoeken, hun God; 5 Ze zullen de weg naar Sion vragen,
Want dàt is hun doel: "Komt, laten we ons aan Jahweh hechten, Door een
eeuwig, onvergetelijk verbond!" 6 Een verdoolde kudde was mijn volk, Hun
herders hebben ze op een dwaalspoor gebracht, En lieten ze zwerven op de
bergen; Van berg tot heuvel trokken ze rond, En vergaten hun kooi. 7 Al die
ze vonden, slokten ze op, Hun vijanden zeiden: "Wij hebben geen schuld!"
Want ze hadden gezondigd Tegen Jahweh, de weideplaats der gerechtigheid,
Tegen Jahweh, de hoop hunner vaderen. 8 Vlucht Babel uit, trekt weg uit het
land der Chaldeën, Als bokken aan het hoofd van de kudde! 9 Want zie, Ik
ga tegen Babel verwekken Een drom van machtige volken uit het land van
het noorden. Die stellen zich daar in slagorde op, en nemen het in; Hun
pijlen als van beproefde helden Keren nimmer ledig terug. 10 Chaldea zal
worden uitgeplunderd; Die het beroven, krijgen genoeg, Is de godsspraak
van Jahweh! 11 Ja, verheugt u maar, en jubelt van vreugde, Gij plunderaars
van mijn erve; Huppelt als kalveren in de weide, En hinnikt als hengsten:
12 Uw moeder ligt in de diepste schande, Die u baarde, is beschaamd; Ze
wordt de minste onder de volken, Een wildernis, een dorre steppe; 13 Door
Jahweh's toorn blijft ze onbewoond, Heel en al een woestijn! 14 Op, rondom
in het gelid tegen Babel, Allen, die de boog kunt spannen; Beschiet het, spaart
de pijlen niet, Want het heeft tegen Jahweh gezondigd. 15 Heft in 't rond
de juichkreet over hem aan: Het geeft zich al over; Zijn torens vallen, Zijn
muren storten ineen! Die Babel voorbijtrekt, zal zich verbazen, En blazen
over al zijn rampen. Ja, dat is de wraak van Jahweh! Wreekt u er op; Zoals
het zelf heeft gedaan, Moet ge het vergelden. 16 Roeit uit Babel den zaaier
uit, En wie de sikkel zwaait In de tijd van de oogst! Voor het moordende
zwaard Keert iedereen terug naar zijn volk, Vluchten allen weg naar hun
eigen land. 17 Israël is een opgejaagd schaap, Door leeuwen vervolgd; Eerst
heeft de koning van Assjoer het verslonden, Daarna heeft Nabukodonosor,
De koning van Babel, zijn beenderen gebroken. 18 Daarom spreekt Jahweh
der heirscharen, Israëls God: Zie, Ik zal Mij wreken Op den koning van Babel
en op zijn land, Zoals Ik wraak heb genomen op den koning van Assjoer!
19 Dan leid Ik Israël terug naar zijn dreven, Het zal weer weiden op Karmel en
Basjan; Op Efraïms bergen, En in Gilad verzadiging vinden. 20 In die dagen
en in die tijd, Is de godsspraak van Jahweh, Zal men de schuld van Israël
zoeken, maar ze is er niet meer, En de zonde van Juda, maar men vindt ze
niet langer: Want dan zal Ik vergiffenis schenken Aan hen, die Ik spaarde!
21 Kom uit tegen het land "Dubbel-Verzet", En tegen de bewoners van "Straf":
Zwaard, sla dood en verniel ze; Doe wat Ik u zeg, is de godsspraak van
Jahweh! 22 Krijgsrumoer in het land en grote verwoesting! 23 Hoe ligt ge
gebroken, in stukken, Hamer der gehele aarde? Hoe is Babel een gruwel
geworden onder de volken? 24 Ik legde u strikken, gij liet u vangen, Babel,
eer gij het wist; Gij zijt verrast en gegrepen, Want gij hebt Jahweh getart.
25 Jahweh heeft zijn tuighuis geopend, De wapens van zijn gramschap te

voorschijn gehaald; Want Jahweh, de Heer, heeft een werk te verrichten In
het land der Chaldeën! 26 Trekt er op af, tot den laatsten man, Doet open zijn
schuren; Gooit het op hopen als schoven, Verniel het, laat er niets meer van
over. 27 Doodt al zijn stieren, Naar de slachtbank er mee; Wee hun, want hun
dag is gekomen, De tijd van hun straf! 28 Hoort; de vluchtelingen, uit het land
van Babel ontsnapt, Verkonden in Sion De wraak van Jahweh, onzen God, De
wraak voor zijn tempel! 29 Roept tegen Babel de boogschutters op, Allen, die
de boog kunnen spannen; Sluit het van alle kant in, Zodat niemand ontsnapt,
Vergeldt het zoals het verdient, Doet er mee, als het zelf heeft gedaan; Want
het is onbeschaamd tegen Jahweh geweest, Tegen Israëls Heilige! 30 Daarom
vallen zijn jonge mannen Met al zijn strijders op straat; Ze komen om op
die dag, Is de godsspraak van Jahweh! 31 Onbeschaamde; zie, Ik kom op
u af, Spreekt de Heer, Jahweh der heirscharen; Want uw dag is gekomen.
De tijd van uw straf! 32 De Onbeschaamde wankelt en valt, Niemand richt
zijn muren weer op; Ik ontsteek een vuur in zijn steden. Dat heel zijn
omgeving verteert. 33 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: De kinderen van
Israël Worden met die van Juda mishandeld; Die ze in ballingschap voerden,
houden ze vast, En weigeren, ze te laten vertrekken. 34 Maar de Bevrijder
is machtig: Jahweh der heirscharen is zijn Naam! Hij neemt het met kracht
voor hen op, Om rust te brengen aan de aarde, Maar onrust aan de bewoners
van Babel. 35 Het zwaard tegen de Chaldeën, Is de godsspraak van Jahweh:
Tegen de bewoners van Babel, Tegen zijn vorsten en wijzen! 36 Het zwaard
tegen de zwetsers: zij worden verdwaasd; Het zwaard tegen zijn helden: zij
rillen; 37 Het zwaard tegen zijn paarden en wagens, Tegen alle vreemden
binnen zijn muren: zij worden als vrouwen! Het zwaard tegen zijn schatten:
zij worden geplunderd; 38 Het zwaard tegen zijn wateren: zij drogen op;
Want het is een land van afgodsbeelden, Door monsters zijn ze verdwaasd.
39 Daarom zullen daar wolven en jakhalzen liggen, En struisen er schuilen;
Nooit meer zal het worden bewoond, Verlaten van geslacht tot geslacht.
40 Zoals God Sodoma en Gomorra verwoestte, Met hun zustersteden. spreekt
Jahweh: Zo zal er niemand wonen, Geen mensenkind er vertoeven. 41 Zie,
daar komt een volk uit het noorden, een grote natie, Machtige koningen
rukken aan van de grenzen der aarde, 42 Met boog en lansen gewapend,
Wreed en zonder erbarmen. Hun kreten loeien als de zee, Op rossen jagen
ze voort, Toegerust als oorlogsmannen Tegen u, dochter van Babel! 43 De
koning van Babel hoort wat van hen wordt verteld, Zijn handen hangen er
slap van; Angst grijpt hem aan, Weeën als van een barende vrouw. 44 Zoals
een leeuw uit het kreupelhout van de Jordaan Naar de altijd groene weide
schiet, Zo jaag Ik ze plotseling daaruit weg, En stel er over aan, wien Ik
wil. Want wie is Mij gelijk, Wie durft Mij rekenschap vragen; En wie is
de herder, Die Mij kan weerstaan? 45 Hoort dus het besluit van Jahweh,
Dat Hij over Babel nam, De plannen, die Hij beraamde Over het land der
Chaldeën. Waarachtig, als kleine schaapjes sleurt men ze weg, Ja, hun weide
zal van hen schrikken; 46 De aarde beeft van het gedreun van hun val, Hun
jammeren klinkt onder de volken!

51

1 Zo spreekt Jahweh: Zie, Ik ga tegen Babel verwekken, En tegen de
bewoners van “Hart-mijner-bestrijders”, Een geest van vernieling. 2 Ik
ga tegen Babel wanners ontbieden, Om het te wannen, zijn land leeg te
schudden; Ze zullen het van alle kanten omsingelen Op zijn ongeluksdag!

3 De schutter spanne zijn boog, En steke zich in zijn pantser: Ge moet zijn
jonge mannen niet sparen, Maar heel zijn leger vernielen! 4 Ze moeten
worden neergesabeld in het land der Chaldeën, Op zijn straten worden
doorstoken; 5 Israël wordt niet als weduwe achtergelaten, Juda niet door zijn
God, Door Jahweh der heirscharen! Want hun land is beladen met schuld
Tegen Israëls Heilige! 6 Vlucht allen uit Babel, redt uw leven, Komt niet om
door zijn schuld; Want het is de tijd van Jahweh's wraak, Hij vergeldt het,
wat het verdient. 7 Een gouden beker in Jahweh's hand is Babel geweest: De
hele aarde maakte het dronken; De volken slurpten van zijn wijn, Ze zijn
er dol van geworden. 8 Maar plotseling is Babel gevallen, gebroken! Heft er
een weeklacht over aan; Gaat balsem halen voor zijn pijn, Misschien geneest
het nog. 9 We willen Babel genezen, Maar het is niet te helpen. Laat het
liggen; gaat heen, Ieder van ons naar zijn eigen land! Want zijn misdaad
reikt tot de hemel, En verheft zich tot aan de wolken: 10 Maar Jahweh laat
ons recht wedervaren! Komt, laten we in Sion verkonden, Het werk van
Jahweh, onzen God: 11 De pijlen gescherpt, de kokers gevuld! Jahweh heeft
den koning van Medië in woede ontstoken; Want Hij heeft de verwoesting
van Babel besloten: Dat is Jahweh's wraak, de wraak voor zijn tempel! 12 De
banier tegen Babels wallen geheven, de wachten versterkt, De posten uit, de
verspieders geplaatst! Want Jahweh voltrekt wat Hij heeft besloten, Wat Hij
tegen de bewoners van Babel heeft beslist. 13 Gij, die aan machtige wateren
woont, In overvloedige weelde: Uw einde is gekomen, Uw schrapen is uit!
14 Want Jahweh der heirscharen Heeft bij Zichzelven gezworen: Al heb Ik
u met mensen volgepropt als met kevers, Men heft de zegekreet over u
aan! 15 Hij heeft de aarde gemaakt door zijn kracht, De wereld gegrond
door zijn wijsheid, Door zijn verstand de hemel gespannen. 16 Als Hij zijn
donder laat rollen, En de wateren in de hemel doet bruisen, Als Hij de wolken
omhoogtrekt van de grenzen der aarde, Zijn bliksems omsmeedt in regen,
En de storm uit zijn schatkamers haalt: 17 Staan alle mensen verstomd en
verbluft, Schaamt elke gieter zich over zijn beeld! Want zijn gietsel is leugen,
Geen geest woont er in. 18 Ze zijn maar een waan, een belachelijk maaksel,
Die te gronde gaan, als hun tijd is gekomen. 19 Neen, aan hen is Jakobs
Deel niet gelijk, Want Hij is de Schepper van alles, En Israël is zijn stam en
zijn erfdeel, Jahweh der heirscharen is zijn Naam! 20 Tot moker zult ge Mij
dienen, Tot knots in de strijd: Ik vermorzel volkeren met u, Ik verbrijzel
koninkrijken met u; 21 Ik vermorzel paarden en ruiters met u, Ik vermorzel
wagen en menner met u, 22 Ik vermorzel mannen en vrouwen met u, Ik
vermorzel grijsaards en kinderen met u! Ik vermorzel jongens en meisjes
met u, 23 Ik vermorzel herders en kudde met u, Ik vermorzel boeren en
ossen met u, Ik vermorzel landvoogd en stadvoogd met u! 24 Zo zal Ik Babel
vergelden, En alle bewoners van Chaldea, Al het kwaad, dat zij tegen Sion
hebben bedreven, Voor onze ogen, is de godsspraak van Jahweh! 25 Ik zal
u, Berg, die de hele aarde vergruisde! Ik steek mijn hand naar u uit: Ik
rol u van de rotsen omlaag, En maak van u een vlammende berg. 26 Men
zal uit u geen hoeksteen halen, Geen steen voor een grondslag; Maar ge
zult een eeuwige wildernis zijn, Is de godsspraak van Jahweh! 27 Heft de
banier in het land, Steekt de bazuin onder de naties; Voert volken tegen
hem aan voor de heilige strijd, Roept koninkrijken tegen hem op. Ararat,
Minni, Asjkenaz: Stuurt er de horden op af, Jaagt er de paarden op aan
Als stekende kevers. 28 Voert volken tegen hem aan voor de heilige strijd:
Den koning van Medië, Met zijn landvoogden en alle gebieders, Met heel het

land, waarover hij heerst. 29 Daar beeft en siddert de aarde; Want Jahweh's
plannen tegen Babel worden voltrokken: Om het land van Babel tot een
steppe te maken, Waar niemand woont. 30 De helden van Babel staken de
strijd, En sluiten zich op in de burchten; Hun moed is verdwenen, vrouwen
zijn ze geworden, De krijgers van schrik overmand. 31 De ene renner volgt op
den ander, Bode na bode, Om den koning van Babel te melden, Dat zijn stad
van alle kant is genomen. 32 Dat de veren bezet zijn De kanalen verdroogd,
Zijn paleizen in brand, Zijn grendels gebroken. 33 Want zo spreekt Jahweh
der heirscharen, Israëls God! Babels dochter is een dorsvloer, Wanneer
men dien stampt; Nog een korte tijd, Dan komt haar oogst! 34 De koning
van Babel heeft ons verslonden en verteerd, Ons weggegooid als een lege
kruik, Als een draak ons naar binnen geslokt, Met onze beste stukken zijn
buik gevuld en ons uitgeworpen. 35 Mijn gemarteld vlees kome over Babel,
Zegt de bevolking van Sion; Mijn bloed over Chaldea's bewoners, Mag
Jerusalem zeggen. 36 Daarom spreekt Jahweh: Ik neem het voor u op, en
zal u wreken; Zijn zee leg Ik droog, zijn bron put Ik uit. 37 Babel zal een
puinhoop worden, een jakhalzen-hol, Een verschrikking en hoon, en zonder
bewoners. 38 In koor zullen ze brullen als jonge leeuwen, En grommen als
leeuwenwelpen; 39 In hun brandende dorst richt Ik een drinkgelag voor
hen aan, En maak ze dronken, tot ze bedwelmd zijn. Dan blijven ze slapen
voor eeuwig, En ontwaken niet meer, is de godsspraak van Jahweh; 40 Ik
sleep ze ter slachtbank als lammeren, Als rammen en bokken. 41 Hoe is
Sjesjak, de roem van heel de aarde, genomen, veroverd; Hoe is Babel een
afschuw onder de volken geworden! 42 De zee slaat over Babel heen, Het
ligt onder haar bruisende baren bedolven. 43 Zijn steden zijn een steppe
geworden, Een dorre en verlaten woestijn, Een land, waar niemand woont,
Waar geen mens meer doorheen trekt. 44 Zo zal Ik Bel in Babel straffen:
Ik ruk zijn prooi uit zijn muil; De volken stromen niet meer naar hem
heen, De muur van Babel blijft liggen. 45 Er uit, mijn volk, redt allen uw
leven Voor de grimmige woede van Jahweh! 46 Houdt moed, en weest niet
bevreesd Voor de geruchten in het land, die ge hoort. Want het éne jaar
komt het éne gerucht, Het volgend jaar weer een ander: "Geweld in het land,
Tyran tegenover tyran!" 47 Waarachtig, de dagen gaan komen, Dat Ik de
afgodsbeelden van Babel bestraf, Dat heel zijn land zal stinken Van al zijn
lijken, die er op liggen. 48 Dan heffen hemel en aarde met wat ze bevatten
Een juichlied aan over Babel, Als uit het noorden de vernielers op hem af
zijn gekomen, Is de godsspraak van Jahweh! 49 Ja, Babel zal vallen Voor
Israëls doden, Zoals voor Babel de doden vielen Over heel de aarde. 50 Gij,
die aan het zwaard zijt ontkomen, Trekt weg, en houdt u niet op; Herinnert
u Jahweh in verre gewesten, Denkt aan Jerusalem terug! 51 Thans staan wij
te schande, en horen de smaad, En bedekt de schaamte ons gelaat, Omdat
vreemdelingen zijn binnengedrongen In het heiligdom van Jahweh's huis.
52 Maar waarachtig, de dagen gaan komen, Is de godsspraak van Jahweh,
Dat Ik zijn afgodsbeelden zal straffen, Dat de gewonden kermen over heel
zijn gebied. 53 Al verheft zich Babel tot de hemel, Al maakt het zijn burcht
ontoegankelijk hoog: Ik zend de vernielers op hem af, Is de godsspraak van
Jahweh! 54 Hoort, gejammer uit Babel, Grote verwoesting in het land der
Chaldeën; 55 Want Jahweh heeft Babel vernield, En al zijn drukte verstomd.
Daar bruisen hun golven Als machtige wateren, Daar davert reeds hun
krijgsgeschreeuw; 56 De vernieler valt op Babel aan! Zijn helden gevangen,

Zijn bogen in stukken: Want Jahweh is een God der vergelding, Die loon geeft
naar werken. 57 Ik maak zijn vorsten en wijzen dronken, Zijn landvoogden,
bestuurders en helden; Ze slapen voor eeuwig en ontwaken niet meer, Is
de godsspraak des Konings: Jahweh der heirscharen is zijn Naam! 58 De
dikke muren van Babel worden gesloopt tot de grond, Zijn hoge poorten
door het vuur verteerd: Zo hebben de volken voor niets gezwoegd, De naties
zich afgetobd voor het vuur! 59 De opdracht, die de profeet Jeremias gaf
aan Seraja, den zoon van Neri-ja, zoon van Machseja, toen deze namens
Sedekias, den koning van Juda, in het vierde jaar zijner regering naar Babel
ging. Seraja was schattingbeambte. 60 Jeremias had al de rampen, die Babel
zouden treffen, in een boek opgetekend: het waren al de woorden, die hij
over Babel geschreven had. 61 Nu zeide Jeremias tot Seraja: Wanneer ge
in Babel zijt aangekomen, moet ge al deze woorden hardop lezen. 62 Dan
moet ge zeggen: "Jahweh, Gij zelf hebt deze plaats met vernieling bedreigd,
zodat er niets, geen mens en geen beest, meer zal wonen, maar het een
eeuwige steppe zal zijn!" 63 Zodra ge het boek hebt uitgelezen, moet ge er
een steen aan binden, het midden in de Eufraat werpen, 64 en zeggen: "Zo
zal Babel verzinken, en niet weer bovenkomen door het onheil, dat Ik er over
uitstort!" Tot zover de woorden van Jeremias.

52

1 Sedekias was een en twintig jaar oud, toen hij koning werd, en hij
regeerde elf jaar te Jerusalem. Zijn moeder heette Chamital, en was de
dochter van Jirmejáhoe uit Libna. 2 Hij deed wat kwaad was in de ogen van
Jahweh, juist zoals Jojakim had gedaan. 3 Daarom moest de gramschap van
Jahweh wel over Jerusalem en Juda losbarsten, tot Hij ze uit zijn aanschijn
zou hebben verworpen. Daar Sedekias in opstand tegen den koning van
Babel was gekomen, 4 trok Nabukodonosor, de koning van Babel, in het
negende jaar zijner regering, op de tiende dag van de tiende maand, met
heel zijn strijdmacht tegen Jerusalem op. Ze belegerden het, en wierpen
er een wal omheen. 5 Zo bleef de stad ingesloten tot het elfde jaar van
koning Sedekias. 6 Op de negende dag van de vierde maand, toen de
hongersnood in de stad al zo nijpend was geworden, dat het gewone volk
geen brood meer had, 7 werd er een bres in de stad geslagen. Nu namen al
de strijders de vlucht. Ofschoon de Chaldeën rond de stad waren gelegerd,
verlieten zij des nachts de stad door de poort tussen de beide muren bij
de koninklijke tuin, en sloegen de weg naar de Araba in. 8 Maar het leger
der Chaldeën zette den koning achterna, en haalde Sedekias op de vlakte
van Jericho in, nadat al zijn troepen hem hadden verlaten. 9 Ze namen
den koning gevangen, en brachten hem voor den koning van Babel, die
te Ribla in het landschap Chamat vertoefde. Daar sprak deze het vonnis
over hem uit. 10 De koning van Babel liet de zonen van Sedekias voor zijn
ogen vermoorden; ook al de aanvoerders van Juda slachtte hij in Ribla af.
11 Daarna liet de koning van Babel Sedekias de ogen uitsteken, in boeien
slaan, en naar Babel brengen, waar hij hem gevangen hield tot aan zijn
dood. 12 Op de tiende dag van de vijfde maand, in het negentiende jaar
van koning Nabukodonosor, den koning van Babel, trok Neboe-Zaradan,
het hoofd van de lijfwacht, als plaatsvervanger van den koning van Babel
Jerusalem binnen. 13 Hij stak de tempel van Jahweh, het koninklijk paleis en
alle huizen van Jerusalem, al de grotere althans, in brand. 14 Al de troepen
der Chaldeën, die het hoofd van de lijfwacht ten dienste stonden, haalden

de muren van Jerusalem overal neer. 15 Met uitzondering van een deel van
het armste volk voerde Neboe-Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, al wat
er van de bevolking der stad was overgebleven, met de overlopers die zich
aan den koning van Babel hadden overgegeven, en de verdere rest van het
volk in ballingschap weg. 16 Alleen het armste volk van het land liet Neboe-
Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, als wijngaardeniers en landbouwers
achter. 17 De Chaldeën sloegen de bronzen zuilen van de tempel van Jahweh,
met de voetstukken en het bronzen bekken van de tempel van Jahweh aan
stukken, en sleepten al het brons ervan naar Babel mee. 18 Ook de potten,
schoppen, messen, schotels en schalen met al de bronzen vaten, die men
nodig had voor de tempeldienst, namen zij mee. 19 De gouden en zilveren
schalen, pannen, kommen, kannen, kandelaars, schotels en bekers behield
het hoofd van de lijfwacht voor zich. 20 Van de twee zuilen, het bekken,
de twaalf bronzen runderen onder het bekken, de voetstukken en al de
benodigdheden, welke koning Salomon voor de tempel van Jahweh had
laten vervaardigen, was het brons niet te wegen. 21 Wat de zuilen betreft:
De één was achttien el hoog, en had een omvang van twaalf ellen; ze was hol
en de wand was vier vingers dik. 22 Ze had een bronzen kapiteel, vijf el hoog;
rond het kapiteel was een vlechtwerk met granaatappelen aangebracht,
alles van brons. Zo was het ook bij de andere zuil. 23 Er waren zes en
negentig granaatappelen zichtbaar, maar in het geheel hingen er honderd
granaatappelen rondom aan het vlechtwerk. 24 Het hoofd van de lijfwacht
nam den hogepriester Seraja en den plaatsvervangenden priester Sefanja
met drie dorpelwachters gevangen. 25 Uit de stad nam hij een eunuch
gevangen, die aanvoerder was der soldaten, met zeven mannen van het
koninklijk hof, die in de stad werden aangetroffen; eveneens den kanselier
van den legeroverste, die het landvolk had te monsteren, en zestig mannen
uit het gewone volk, die zich in de stad bevonden. 26 Neboe-Zaradan, de
overste van de lijfwacht, bracht ze gevangen naar Ribla voor den koning van
Babel. 27 En de koning van Babel liet ze te Ribla in de landstreek Chamat
vermoorden. Juda werd uit zijn land in ballingschap weggevoerd. 28 Het
aantal personen, die Nabukodonosor in ballingschap wegvoerde, bedroeg in
het zevende jaar van Nabukonosor drieduizend drie en twintig Judeërs; 29 in
het achttiende jaar van Nabukodonosor achthonderd twee en dertig perso-
nen uit Jerusalem; 30 en in het drie en twintigste jaar van Nabukodonosor
voerde Naboe-Zaradan, het hoofd van de lijfwacht, nog zevenhonderd vijf
en veertig Judeërs weg; in het geheel vier duizend zeshonderd personen.
31 In het zeven en dertigste jaar der ballingschap van Jehojakin, de koning
van Juda, op de vijf en twintigste dag der twaalfde maand, begenadigde Ewil-
Merodak bij gelegenheid van zijn troonsbestijging, Jehojakin, den koning
van Juda, en ontsloeg hem uit de kerker. 32 Hij ging vriendschappelijk met
hem om, en stelde zijn zetel hoger dan die van andere koningen, die bij hem
in Babel vertoefden. 33 Hij mocht zijn gevangeniskleding afleggen, en tot het
eind van zijn leven steeds bij hem aan tafel zitten. 34 En zolang hij leefde,
werd door den koning van Babel dagelijks in zijn onderhoud voorzien, tot
aan de dag van zijn dood.

Klaagliederen

1 Ach, hoe eenzaam zit ze neer De eens zo volkrijke stad; Hoe blijft ze
als weduwe achter De machtige onder de volken, En moet de vorstin der
landouwen Slavendienst doen 2 De hele nacht weent ze en snikt ze, Stromen
de tranen over haar wangen. Niemand troost haar Van al haar minnaars;
Al haar vrienden werden haar ontrouw, En zijn nu haar vijand. 3 Ontvolkt
is Juda door ellende En harde dienst; Onder de heidenen moet het wonen,
Maar vindt geen rust. Al zijn vervolgers haalden het in, Van angsten
omringd. 4 De wegen van Sion treuren, Want niemand trekt op naar het
feest; Al haar poorten liggen in puin, Haar priesters zuchten, Haar maagden
jammeren, Zelf is zij bitter bedroefd. 5 Haar verdrukkers zegepralen, Haar
haters juichen, Want Jahweh heeft haar in jammer gestort Om haar talloze
zonden; Haar kinderen moesten in ballingschap, Voor hun vijanden uit.
6 Verdwenen voor de dochter van Sion Al haar glorie! Haar vorsten als
rammen, Die geen weideplaats vinden, Lopen uitgeput, Voor den drijver uit.
7 Nog altijd denkt Jerusalem terug Aan haar tijd van ellende en nood: Toen
haar bevolking viel door de hand van den vijand, En niemand haar hielp;
Toen de verdrukkers met een grijnslach Haar verwoesting aanschouwden.
8 Gezondigd, zwaar heeft Jerusalem gezondigd, Daarom is ze onrein als een
vrouw in haar stonden; Verachten haar allen, die haar vroeger vereerden,
Nu zij haar naaktheid aanschouwen; Daarom blijft ze altijd maar zuchten,
Met afgewend gelaat. 9 De onreinheid hangt aan haar slippen: Nooit had
ze zoo'n einde voorzien. Peilloos diep zonk zij weg, Niemand, die haar
kwam troosten. Ach Jahweh, zie toch neer op mijn nood, Want de vijand
braveert! 10 De vijand heeft zijn hand gelegd Op alles wat haar dierbaar was;
Ja, ze heeft het moeten aanschouwen, Dat heidenen binnen haar heiligdom
trokken, Ofschoon Gij hun hadt verboden, In uw gemeente te komen. 11 Heel
haar bevolking loopt zuchtend Te zoeken naar brood; Hun schatten geven
ze weg voor spijs, Om het leven te rekken. Ach Jahweh, blik neer en zie toe,
Hoe diep vernederd ik ben! 12 Wee! Gij allen, die mij voorbijgaat, Schouwt
rond en ziet toe, Of er een smart is gelijk aan de smart, Die mij overstelpt,
Waarin Jahweh mij heeft gedompeld, Op de dag van zijn ziedende toorn!
13 Uit de hoge heeft Hij een vuur geslingerd In het diepst van mijn gebeente;
Hij heeft een net voor mijn voeten gespannen, Mij achterover gestort; Mij
tot vertwijfeling gebracht, Immerdoor in ellende. 14 Zwaar drukt mij het
juk van mijn zonden, Dat Hij met eigen hand heeft gestrengeld; Het is
neergelegd op mijn nek, Mijn krachten heeft het gebroken. Ja, de Heer
heeft mij in handen geleverd, Waaronder ik niet overeind kan komen. 15 Al
mijn dapperen heeft de Heer Uit mijn midden gevaagd; Hij heeft tegen mij
een bende ontboden, Om mijn jonge mannen te breken: De Heer heeft de
wijnpers getreden Voor de jonkvrouw, de dochter van Juda. 16 Daarom
ween ik immerdoor, En stromen mijn ogen van tranen. Neen, geen trooster
voor mij, Die mij opbeurt; Mijn zonen zijn met ontzetting geslagen, Want de
vijand heeft de zege behaald. 17 Sion breidt haar handen uit, Maar ze heeft
niemand die troost. Jahweh heeft tegen Jakob van alle kant Zijn verdrukkers
ontboden; Jerusalem is in hun kring Onrein als een vrouw in haar stonden.
18 En toch is Jahweh rechtvaardig, Want ik had zijn bevel getrotseerd! Hoort
dan allen, gij volken, En aanschouwt mijn smart: Mijn jonge dochters en

mannen Moesten in ballingschap. 19 Ik riep om mijn minnaars, Maar ze
lieten mij staan; Mijn priesters en oudsten Versmachtten in de stad, Op zoek
naar voedsel, Om het leven te rekken. 20 Ach Jahweh, zie toch hoe bang het
mij is, Hoe het stormt in mijn borst. Mijn hart krimpt ineen in mijn boezem,
Want ik ben opstandig geweest: Buiten werd ik kinderloos door het zwaard,
Binnenshuis door de dood. 21 Men hoort, hoe ik zucht, Maar niemand die
troost. Neen, als mijn vijanden van mijn ongeluk horen, Verheugen zich
allen, dat Gij het mij hebt berokkend. Laat komen de dag der vergelding,
Waarop zij mijn lot zullen delen! 22 Laat al hun boosheid Voor uw aangezicht
treden; Doe hun, zoals Gij met mij hebt gedaan. Om al mijn zonden! Ach,
ontelbaar blijven mijn zuchten, Mijn hart doet zo wee!

2

1 Wee, hoe heeft de Heer in zijn toorn. Donkere wolken over de dochter
van Sion samengepakt; Hoe heeft Hij uit de hemel ter aarde geworpen
Israëls glorie; Zijn voetbank niet langer bedacht. Op de dag van zijn
gramschap? 2 De Heer heeft zonder erbarmen Alle dreven van Jakob
vernield; Gesloopt in zijn woede De vesten der dochter van Juda; Onteerd
en ter aarde geworpen Haar koning en vorsten! 3 In zijn grimmige toorn
brak Hij Alle hoornen van Israël stuk; Trok zijn rechterhand terug, Toen
de vijand verscheen; Woedde in Jakob als een laaiend vuur, Dat aan alle
kanten verslindt. 4 Als een vijand heeft Hij zijn boog gespannen, Zijn rechter
gebald als een vechter, Vermoord al de lust voor de ogen In de tent van
de dochter van Sion, Zijn verbolgenheid uitgestort Als een vuur. 5 Ja, de
Heer is een vijand geworden, Die Israël verslond; Hij heeft al zijn burchten
vernield, Zijn vesten gesloopt; De dochter van Juda vervuld Met kreunen en
steunen. 6 Jahweh haalde zijn tent als een tuinmuur omver, En vernielde
zijn heilige plaats; Gaf in Sion aan de vergetelheid prijs Hoogtij en sabbat;
En in zijn grimmige toorn versmaadde Hij Koning en priester. 7 Jahweh
verstiet zijn altaar, En ontwijdde zijn heiligdom; Liet in de macht van den
vijand De wal van zijn vesting: Men schreeuwde in Jahweh's huis, Of het
feestdag was. 8 Jahweh had besloten, de muur te vernielen Van de dochter
van Sion; Hij had het meetsnoer gespannen, trok zijn hand niet meer terug
Van het werk der verwoesting. De wal en de muur liet Hij treuren, Te zamen
kwijnden zij weg. 9 Haar poorten liggen op de grond, Haar grendels heeft
Hij vernield en verbroken! Haar koning en vorsten zijn onder de heidenen:
Geen wet is er meer; Ook haar profeten moeten De visioenen van Jahweh
ontberen. 10 Sprakeloos zitten ze op de grond De oudsten der dochter van
Sion; Ze hebben as op hun hoofd gestrooid, Met een zak zich omgord; Het
hoofd ter aarde gebogen De dochters van Jerusalem. 11 Mijn ogen vervloeien
in tranen, Het stormt in mijn borst; Mijn lever vliedt weg op de grond Om
de val van de dochter van mijn volk, Om het versmachten van kinderen
en zuigelingen In de straten der stad. 12 Ze vragen hun moeders: Waar
is koren en wijn? In onmacht zinken ze neer In de straten der stad, Of
geven de geest Op de schoot van hun moeders. 13 Wat zal ik u raden, voor u
bedenken, Dochter van Jerusalem; Waarmee u helpen, waarmee u troosten,
Jonkvrouw, dochter van Sion: Want onmetelijk als de zee is uw jammer, Wie
kan u genezen? 14 Uw profeten schouwden voor u Enkel leugen en waan;
Ze hebben u uw schuld niet getoond, Om u te bekeren; Neen, ze hebben
voor u visioenen geschouwd Vol bedrog en misleiding. 15 Ze klappen in de
handen, Allen, die u voorbijgaan; Ze grijnzen en schudden meewarig het

hoofd Over de dochter van Jerusalem: Is dat nu de stad, die het toppunt van
schoonheid moest heten, De wellust van de hele aarde? 16 Ze sperren de muil
tegen u op Allen, die uw vijanden zijn; Ze grijnzen en knersen de tanden,
En schreeuwen: Wij hebben ze vernield! Dit is de dag, waarop wij hadden
gehoopt; Wij hebben hem mogen beleven en zien! 17 Zo heeft Jahweh zijn
plannen ten uitvoer gebracht, Zijn woord in vervulling doen gaan, Waarmee
Hij van ouds had gedreigd: Zonder ontferming heeft Hij gesloopt, Over u
den vijand doen juichen, De hoorn van uw bestrijder verhoogd! 18 Roep
toch met heel uw hart tot den Heer, Jammer, dochter van Sion; Laat tranen
stromen als een beek Overdag en des nachts; Neen, gun u geen rust, Uw
schreien houde niet op. 19 Sta op, en jammer in de nacht, Van het begin van
de nachtwaak; Stort uw hart uit als water Voor het aanschijn des Heren;
Hef tot Hem uw handen omhoog Voor het leven van uw kinderen! 20 Ach
Jahweh, blik neer en zie toe: Wien hebt Gij zo iets berokkend? Moeten
vrouwen haar eigen vrucht dan verslinden, De wichtjes op haar arm; In
het heiligdom van den Heer Priester en profeet worden vermoord? 21 Ter
aarde liggen op straat Knapen en grijsaards, Mijn jonge dochters en mannen
Gevallen door het zwaard! Gij hebt ze gedood op de dag van uw gramschap,
Ze zonder genade geslacht. 22 Als voor een feestdag riept Gij van alle kant
Mijn landgenoten bijeen; En op de dag van Jahweh's toorn Was er niet één,
die ontkwam en ontsnapte: Die ik had verzorgd en groot gebracht Heeft mijn
vijand verdelgd!

3

1 Ik ben de man, die ellende aanschouwde Door de roede van zijn ver-
bolgenheid; 2 Hij heeft mij gedreven en opgejaagd De diepste duisternis in;
3 Telkens keerde Hij zijn hand tegen mij, Elke dag opnieuw. 4 Hij heeft mijn
vlees en huid doen verkwijnen, Mijn beenderen gebroken; 5 Overal rond mij
opgestapeld Gal en kommer; 6 Mij in het donker doen zitten Als de doden
uit aloude tijden. 7 Hij metselde mij in, zodat ik niet kon ontsnappen, En
verzwaarde mijn ketens; 8 Hoe ik ook klaagde en schreide, Hij bleef doof
voor mijn smeken; 9 Hij versperde mijn wegen met stenen, Vernielde mijn
paden. 10 Hij loerde op mij als een beer, Als een leeuw, die in hinderlaag
ligt; 11 Hij sleurde mij van mijn wegen, om mij te verscheuren, En stortte
mij in het verderf; 12 Hij spande zijn boog, En maakte mij doel van de pijl.
13 Hij schoot door mijn nieren De pijlen van zijn koker. 14 Voor alle volken
werd ik een hoon, Een spotlied altijd herhaald. 15 Hij heeft met bitterheid
mij verzadigd, Met alsem gedrenkt. 16 Op kiezel heeft Hij mijn tanden
doen bijten, Met as mij gespijsd; 17 De vrede werd mijn ziel ontroofd, Wat
geluk is, ken ik niet meer. 18 Ik zeide: Weg is mijn roemen, Mijn hopen
op Jahweh! 19 Gedenk toch mijn nood en mijn angst, Mijn alsem en gal!
20 Ja, Gij zult zeker gedenken, Hoe mijn ziel gaat gebukt: 21 Dit blijf ik altijd
bepeinzen, Hierop altijd vertrouwen! 22 Neen, Jahweh's genaden nemen
geen einde, Nooit houdt zijn barmhartigheid op: 23 Iedere morgen zijn ze
nieuw, En groot is uw trouw. 24 Mijn deel is Jahweh! zegt mijn ziel, En
daarom vertrouw ik op Hem! 25 Goed is Jahweh voor die op Hem hopen,
Voor iedereen, die Hem zoekt; 26 Goed is het, gelaten te wachten Op redding
van Jahweh; 27 Goed is het den mens, zijn juk te dragen Van de prilste jeugd
af! 28 Hij moet in de eenzaamheid zwijgen, Wanneer Hij het hem oplegt;
29 Zijn mond in het stof blijven drukken. Misschien is er hoop; 30 Zijn wangen

bieden aan hem, die hem slaat, Verzadigd worden met smaad. 31 Neen,
de Heer verlaat niet voor immer De kinderen der mensen! 32 Neen, na de
kastijding erbarmt Hij zich weer, Naar zijn grote ontferming: 33 Want niet
van harte plaagt en bedroeft Hij De kinderen der mensen! 34 Dat men onder
de voeten treedt, Allen, die in het land zijn gevangen: 35 Dat men het recht
van een ander verkracht Voor het aanschijn van den Allerhoogste: 36 Dat
men den naaste geen recht laat geschieden: Zou de Heer dat niet zien?
37 Neen, op wiens bevel het ook is geschied, Heeft de Heer het niet geboden?
38 Komt niet uit de mond van den Allerhoogste Het kwaad en het goed? 39 Wat
klaagt dan de mens bij zijn leven: Laat iedereen klagen over zijn zonde!
40 Laten wij ons gedrag onderzoeken en toetsen, En ons tot Jahweh bekeren;
41 Heffen wij ons hart op de handen omhoog Tot God in de hemel! 42 Wij
bleven zondigen, en waren opstandig: Gij kondt geen vergiffenis schenken!
43 Toen hebt Gij in toorn u gepantserd en ons achtervolgd, Meedogenloos
ons gedood; 44 U gehuld in een wolk, Waar geen bidden doorheen kon; 45 Tot
vuil en uitschot ons gemaakt Te midden der volken. 46 Nu sperren allen de
mond tegen ons op, Die onze vijanden zijn; 47 Nu liggen wij in schrik en strik,
Verwoesting, vernieling; 48 Nu storten onze ogen beken van tranen Om de
ondergang van de dochter van mijn volk. 49 Rusteloos stromen mijn ogen En
zonder verpozing, 50 Totdat Jahweh neerblikt, Uit de hemel toeziet. 51 Mijn
oog doet mij wee Van al het schreien over mijn stad. 52 Als een vogel maakten
ze jacht op mij, Die zonder reden mijn vijanden zijn; 53 Zij smoorden mij
levend in een put, En wierpen mij nog stenen na; 54 Het water stroomde
over mijn hoofd, Ik dacht: Nu ben ik verloren! 55 Toen riep ik uw Naam aan,
o Jahweh, Uit het diepst van de put! 56 Gij hebt mijn smeken gehoord, uw
oor niet gesloten Voor mijn zuchten en schreien; 57 Gij zijt gekomen, toen
ik U riep, En hebt gesproken: Wees niet bang! 58 Heer, Gij naamt het voor
mij op, En hebt mijn leven gered! 59 Jahweh, Gij hebt mijn verdrukking
gezien, Mij recht verschaft; 60 Gij hebt hun wraakzucht aanschouwd, Al
hun plannen tegen mij. 61 Jahweh, Gij hebt hun spotten gehoord, Al hun
plannen tegen mij. 62 Mijn vijand heeft lippen zowel als gedachten Altijd
tegen mij gericht. 63 Zie toe; want of ze zitten of staan, Een spotlied ben ik
voor hen! 64 Jahweh, vergeld ze hun daden, Het werk hunner handen! 65 Sla
hun hart met verblinding, Henzelf met uw vloek; 66 Vervolg en verniel ze in
gramschap Onder uw hemel, o Jahweh!

4

1 Hoe heeft het goud zijn glans verloren, Hoe dof is het edel metaal; Hoe
werden de heilige stenen Op alle hoeken der straten gesmeten. 2 Hoe werden
de kostelijke zonen van Sion, Waard hun gewicht aan het fijnste goud, Als
aarden kruiken behandeld, Het maaksel van den pottenbakker. 3 Zelfs
jakhalzen reiken de borst, En zogen haar welpen: Maar de dochter van
mijn volk was hardvochtig Als de struisen in de woestijn. 4 De tong van de
zuigeling kleefde van dorst Aan zijn gehemelte vast; De kinderen vroegen
om brood, Maar niemand, die het hun brak. 5 Die van lekkernijen smulden,
Versmachtten op straat; Die op purper werden gedragen, Omarmden de
mesthoop. 6 Want de schuld van de dochter van mijn volk Is groter dan
de zonde van Sodoma: En dàt werd in een oogwenk vernield, Zonder dat
iemand de hand er aan sloeg. 7 Haar vorsten waren witter dan sneeuw

En blanker dan melk, Hun lijven roder dan koralen, Hun lokken glansden als saffier. 8 Maar hun gelaat werd zwarter dan roet, Men kende ze in de straten niet meer; Hun huid lag verschrompeld om hun gebeente, Verdroogd als hout. 9 Die het zwaard had doorboord, voeren beter, Dan die door de honger werden gekweld, Zij versmachtten en werden gemarteld, Omdat ze geen veldvruchten oogstten. 10 Tedere vrouwen hebben met eigen hand Haar kinderen gekookt; Ze dienden haar tot voedsel Bij de ondergang van de dochter van mijn volk. 11 Jahweh heeft zijn volle gramschap doen woeden, Uitgestort zijn grimmige toorn, Een vuur ontstoken in Sion, Dat zijn grondslagen heeft verteerd. 12 Nooit konden de koningen der aarde geloven, Nooit iemand ter wereld: Dat de verdrukker en vijand Binnen Jerusalems poorten zou rukken. 13 Het was om de zonden van de profeten, Om de schuld van zijn priesters, Die binnen zijn muren Onschuldig bloed hadden vergoten. 14 Ze zwierven als melaatsen op straat, Bezoedeld met bloed; Men mocht hen niet aanraken, Zelfs niet bij hun kleren. 15 Op zij; onrein! riep men ze toe; Terug, terug, raakt ze niet aan! Neen, ze moeten vluchten, onder de heidenen zwerven; Hier mogen ze langer niet blijven! 16 Het aanschijn van Jahweh heeft ze verstrooid, Het blikt niet meer op hen neer; Het heeft de priesters niet ontzien, De oudsten niet gespaard. 17 Toch keken wij nog smachtend uit Naar redding: maar tevergeefs; Op onze wachtpost bleven wij staren Naar een volk, dat ons toch niet zou helpen. 18 Men bespiedde ons bij iedere stap, Zelfs op onze pleinen konden we niet gaan. Nabij was ons einde, onze dagen voorbij; Ja, ons eind was gekomen! 19 Onze vervolgers waren nog sneller Dan adelaars in de lucht; Ze zetten ons na op de bergen, Belaagden ons in de woestijn. 20 Onze levensadem, de gezalfde van Jahweh, Werd in hun kuilen gevangen; Hij, van wien wij hadden gedacht: In zijn schaduw leven wij onder de volken. 21 Jubel en juich maar, dochter van Edom, Die het land van Oes bewoont: Ook u zal de beker worden gereikt; Ge zult u bedrinken, en u ontbloten! 22 Uw schuld is ten einde, dochter van Sion: Hij zal u nooit meer verbannen! Maar ùw schuld zal Hij straffen, dochter van Edom, Uw zonden openbaren!

5

1 Gedenk toch, Jahweh, wat wij verduren, Zie toe, en aanschouw onze smaad: 2 Ons erfdeel is aan anderen vervallen, Onze huizen aan vreemden. 3 Wezen zijn wij, vaderloos, Als weduwen zijn onze moeders; 4 Ons water drinken wij voor geld, Wij moeten ons eigen hout betalen. 5 Voortgezweept, met het juk om de hals, Uitgeput, maar men gunt ons geen rust! 6 Naar Egypte steken wij de handen uit, Naar Assjoer om brood! 7 Onze vaderen hebben gezondigd: zij zijn niet meer, Wij dragen hun schuld: 8 Slaven zijn onze heersers, En niemand, die ons uit hun handen verlost. 9 Met gevaar voor ons leven halen wij brood, Voor het dreigende zwaard der woestijn; 10 Onze huid is heet als een oven, Door de koorts van de honger. 11 De vrouwen worden in Sion onteerd, De maagden in de steden van Juda; 12 Vorsten door hen opgehangen, Geen oudsten gespaard. 13 De jongens moeten de molensteen torsen, De knapen bezwijken onder het hout; 14 Geen grijsaards meer in de poorten, Geen jonge mannen meer met hun lier. 15 Geen blijdschap meer voor ons hart, Onze reidans veranderd in rouw, 16 Gevallen de kroon van ons hoofd: Wee onzer, wij hebben gezondigd! 17 Hierom is ons hart verslagen, Staan onze ogen zo dof: 18 Om de Sionsberg, die ligt verlaten, Waar enkel

jakhalzen lopen. 19 Maar Gij zetelt in eeuwigheid, Jahweh; Uw troon van
geslacht tot geslacht! 20 Waarom zoudt Gij ons dan altijd vergeten, Ten einde
toe ons verlaten? 21 Ach Jahweh, breng ons tot U terug: wij willen bekeren;
Maak onze dagen weer als voorheen! 22 Neen, Gij hebt ons niet voor immer
verworpen, Gij blijft op ons niet zo hevig verbolgen!

Ezechiël

1 In het dertigste jaar, op de vijfde van de vierde maand, terwijl ik mij
onder de ballingen aan de Kebar-rivier bevond, ging de hemel open en
schouwde ik goddelijke visioenen. 2 Op de vijfde der maand, het was het
vijfde jaar van koning Jojakims verbanning, 3 werd het woord van Jahweh
gericht tot Ezekiël, den zoon van den priester Boezi, in het land der Chaldeën
aan de Kebar-rivier. Daar raakte de hand van Jahweh mij aan; 4 en toen ik
opkeek, zag ik een stormwind uit het noorden opkomen: een dikke wolk met
flikkerend vuur; er lag een glans om heen, en midden in het vuur blonk een
glanzend metaal. 5 Daaruit tekenden zich af de vormen van vier wezens, die
er aldus uitzagen: Ze hadden een menselijke gestalte; 6 ieder van hen had
vier gezichten en vier vleugels; 7 hun benen waren recht, hun voeten hadden
de vorm van een kalfshoef, en blonken als de glans van glimmend koper;
8 en aan hun vier zijden hadden ze mensenhanden onder hun vleugels. De
gezichten van het viertal 9 wendden zich niet, als ze zich voortbewogen:
ieder ging recht voor zich uit. 10 Hun gezichten hadden deze vorm: Een
mensengezicht aan de buitenkant, een leeuwenkop aan de rechterzijde van
het viertal, een stierenkop aan de linkerzijde van het viertal, en bij alle vier
een adelaarskop aan de binnenkant. 11 Hun vleugels waren naar boven
uitgespreid; ieder had er twee die elkander raakten, en twee die hun lijven
bedekten. 12 Ieder ging recht voor zich uit: ze gingen waarheen de geest hen
dreef, zonder zich bij die beweging te keren. 13 Tussen de wezens was iets,
dat op brandende kolen vuur, op fakkels leek, en dat tussen de wezens heen
en weer schoot. Het vuur blonk, en van het vuur schoot een bliksemstraal
uit; 14 en de wezens gingen heen en weer als de bliksem. 15 Ik beschouwde
de wezens, en zie: naast elk der vier wezens stond er op de grond een wiel.
16 De wielen en hun onderdelen blonken als de glans van chrysoliet. Ze
hadden alle vier dezelfde vorm, en ze leken zó en waren zó gemaakt, als
stond er een wiel in het wiel. 17 Als ze zich voortbewogen, konden ze zich
naar hun vier zijden bewegen, zonder zich bij die beweging te keren. 18 Ik
zag toe en bemerkte, dat ze velgen hadden, en dat de velgen bij alle vier
aan alle kanten met ogen waren bezet. 19 Als de wezens zich voortbewogen,
draaiden de wielen met hen mee, en als de wezens zich van de grond
verhieven, werden ook de wielen opgelicht; 20 als ze gingen waarheen de
geest hen dreef, werden de wielen tegelijk met hen opgelicht; want de geest
der wezens beheerste de wielen. 21 Wanneer de wezens zich bewogen, dan
gingen ook de wielen mee; stonden de wezens stil, dan bleven ook de wielen
staan; en als de wezens zich van de grond verhieven, werden ook de wielen
tegelijk met hen opgelicht; want de geest der wezens beheerste de wielen.
22 Boven de hoofden der wezens was als het ware een gewelf, dat blonk als
verblindend kristal, en dat boven hun hoofden was uitgespannen; 23 onder
het gewelf waren hun vleugels recht met elkander verbonden, en elk had
er nog twee, om hun lijven te bedekken. 24 Als ze zich bewogen, hoorde ik
het geklapper van hun vleugels als het ruisen van vele wateren, als de stem
van den Almachtige, en als het gedreun van een leger; als ze stilstonden,
lieten ze hun vleugels neer. 25 En er klonk een stem van boven het gewelf,
dat op hun hoofden rustte. 26 Boven het gewelf, dat op hun hoofden rustte,
was iets dat er uitzag als saffiersteen: het had de vorm van een troon. En

boven wat op een troon geleek, bevond zich een gestalte, die er uitzag als een mens. 27 Boven hetgeen op zijn heupen geleek zag ik het blinken als glanzend metaal, als vuur waar een scherm omheen staat; en onder hetgeen op zijn heupen geleek zag ik iets, dat met vuur overeenkwam. Er hing een glans omheen; 28 en die glans daaromheen geleek op de boog, die op een regendag in de wolken staat. Zo zag ik de gedaante van Jahweh's heerlijkheid. En toen ik ze zag, viel ik plat ter aarde, en hoorde ik de stem van iemand die sprak.

2

1 Hij zeide tot mij: Mensenkind, ga recht overeind staan, dan zal Ik met u spreken. 2 Zodra Hij tot mij gesproken had, kwam er een geest in mij, die mij recht overeind deed staan. En ik hoorde Hem, die tot mij sprak 3 zeggen: Mensenkind, Ik zend u tot de Israëlieten, tot het opstandige volk, dat zich tegen Mij heeft verzet; zij zowel als hun vaderen hebben tot op deze eigen dag tegen Mij gezondigd, 4 en de kinderen hebben een stug gelaat en een ontembaar hart. Tot hen zend Ik u, en tot hen moet ge zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! 5 En of ze het horen willen of niet, want ze zijn een onhandelbaar volk, in ieder geval zullen ze weten, dat er een profeet onder hen is. 6 Mensenkind, ge moet niet bang voor hen zijn, en voor hun woorden niet vrezen; want ofschoon ze u gaan weerstreven en belagen, en ofschoon ge op schorpioenen zult zitten, moet ge voor hun woorden niet vrezen en voor hun gezichten niet schrikken, want ze zijn een onhandelbaar volk. 7 Ge moet mijn woorden voor hen herhalen, of ze luisteren willen of niet; want ze zijn een onhandelbaar volk. 8 Mensenkind, ge moet luisteren naar wat Ik u zeg, en niet halsstarrig zijn, zoals dit onhandelbare volk; open uw mond, en eet wat Ik u geef. 9 Ik keek op, en zag een hand naar mij uitgestrekt, die een boekrol vasthield. 10 Hij ontrolde ze voor mijn ogen; ze was van voren en van achteren beschreven, en wat er op geschreven stond waren klaagliederen, weeklachten en treurzangen.

3

1 Hij sprak tot mij: Mensenkind, ge moet eten, wat u daar aangeboden wordt; eet deze rol op, en ga tot het huis van Israël spreken. 2 Ik opende mijn mond; Hij gaf mij die rol te eten, 3 en sprak tot mij: Mensenkind, laat uw buik eten en uw lichaam zich vullen met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik ze op, en ze werd in mijn mond als honing zo zoet. 4 Toen sprak Hij tot mij: Mensenkind, begeef u naar het huis van Israël, en herhaal mijn woorden voor hen. 5 Want ge wordt niet naar een volk gezonden met een moeilijke taal of een lastige tongval, maar naar Israëls huis; 6 ook niet naar talrijke volken met een moeilijke taal of een lastige tongval, wier woorden ge niet kunt verstaan. Zond Ik u tot hen, dan zouden zij wel naar u luisteren; 7 maar het volk van Israël zal niet naar u willen luisteren, omdat het ook naar Mij niet wil luisteren; want heel het huis van Israël heeft een stug voorhoofd en een ontembaar hart. 8 Welnu, Ik maak uw gelaat onbewogen als het hunne, en uw voorhoofd even stug als het hunne; 9 als diamant, nog harder dan keisteen maak Ik uw voorhoofd. Vrees niet voor hen, en schrik niet voor hun gezichten; want ze zijn een onhandelbaar volk. 10 Verder sprak Hij tot mij: Mensenkind, ge moet goed letten op al de woorden, die Ik tot u ga spreken, en scherp luisteren. 11 Begeef u naar de ballingen, naar uw volksgenoten, en spreek tot hen en zeg tot hen: Zo spreekt Jahweh, de Heer;

of ze dan willen luisteren of niet. 12 Toen hief een geest mij omhoog. En
ik hoorde achter mij een zwaar gedreun, daar de heerlijkheid van Jahweh
zich van haar plaats verhief; 13 het was het geruis van de tegen elkaar
slaande vleugels der wezens en het geruis van de wielen naast hen: een
zwaar gedreun. 14 Een geest hief mij omhoog en nam mij mee, en bitter en
grimmig ging ik heen, terwijl de hand van Jahweh zwaar op mij woog. 15 Zo
kwam ik bij de ballingen van Tel-Abib, die aan de Kebar-rivier woonden,
en zeven dagen lang zat ik verstomd in hun midden. 16 Na verloop van
zeven dagen werd het woord van Jahweh tot mij gericht: Mensenkind, als
wachter heb Ik u aangesteld over Israëls huis. 17 Zo dikwijls ge van Mij een
woord verneemt, moet ge hen waarschuwen namens Mij. 18 Als Ik tot den
goddeloze zeg: Ge zult zeker sterven, en ge waarschuwt hem niet, en ge
zegt geen woord, om den goddeloze voor zijn gedrag te waarschuwen en
hem zo in leven te houden: dan zal die goddeloze sterven om zijn schuld,
maar van u zal Ik zijn bloed opvorderen. 19 Hebt ge echter den goddeloze
wèl gewaarschuwd, en bekeert hij zich niet van zijn goddeloos gedrag, dan
zal hij sterven om zijn schuld, maar gij hebt uw leven gered. 20 En wijkt een
rechtvaardige af van zijn rechtschapenheid en gaat hij slecht leven, zodat
Ik een struikelblok voor hem neerzet, dan zal hij sterven; omdat ge hem
niet gewaarschuwd hebt, zal hij sterven om zijn schuld, en zijn deugdzaam
verleden zal hem niet worden aangerekend; maar van u zal Ik zijn bloed
opvorderen. 21 Hebt ge daarentegen den rechtvaardige wèl gewaarschuwd,
dat hij niet zondigen moest, en zondigt de rechtvaardige ook niet, dan zal
hij zeker in leven blijven, omdat hij zich heeft laten gezeggen, en gij hebt uw
leven gered. 22 Eens raakte daar de hand van Jahweh mij aan, en Hij sprak
tot mij: Sta op, en ga naar de vallei: daar zal Ik met u spreken. 23 Ik stond
op, en ging naar de vallei; en zie: daar stond de heerlijkheid van Jahweh,
zoals ik haar aan de Kebar-rivier had gezien. Ik viel plat ter aarde neer;
24 maar er kwam een geest in mij, die mij recht overeind deed staan. En
Hij zeide tot mij: Ga u in uw huis opsluiten; 25 want, mensenkind, men zal
u banden aanleggen en u daarmee vastbinden, zodat ge u niet onder hen
kunt begeven. 26 Uw tong zal Ik vastkleven aan uw verhemelte, zodat ge
stom wordt, en voor hen geen strafprediker meer kunt zijn; want ze zijn een
onhandelbaar volk. 27 Maar wanneer Ik tot u spreek, zal Ik uw mond openen,
en ge zult tot hen zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Die dan horen wil,
hore, en die het niet wil, moet het maar laten; want ze zijn een onhandelbaar
volk.

4

1 Mensenkind, haal een tegel; leg die voor u neer en teken er een stad op:
Jerusalem. 2 Sla het beleg er omheen, werp er verschansingen op, leg er een
wal om, richt er legerkampen in, en stel aan alle zijden stormrammen op.
3 Dan moet ge een ijzeren plaat nemen, die opstellen als een muur van ijzer
tussen u en de stad, en er onafgebroken naar kijken. Zo zal ze ingesloten
zijn, zo zult ge haar belegeren; zo wordt het tot een teken voor het huis
van Israël. 4 Ga vervolgens op uw linkerzijde liggen, om de schuld van het
huis van Israël te dragen: zoveel dagen als ge daarop blijft liggen, zult ge
hun schuld dragen. 5 Want de jaren van hun schuld laat Ik u in een getal
van dágen uitdrukken: drie honderd en negentig dagen. Zolang moet ge de
schuld van het huis van Israël dragen! 6 Als ge daarmee klaar zijt, moet ge op
uw rechterzijde gaan liggen, om veertig dagen lang de schuld van het huis

van Juda te dragen: voor ieder jaar leg Ik u telkens één dag op. 7 Ge moet
onafgebroken uw blik en uw ontblote arm naar het belegerde Jerusalem
richten en tegen haar profeteren! 8 Ook bind Ik u met touwen vast, opdat
ge u niet van de ene zijde op de andere kunt keren, voordat de dagen dat
gij haar belegert, voorbij zijn. 9 Ook moet ge tarwe halen en gerst bonen
en linzen, gierst en spelt. Doe dat in éne schaal, en bereid daar uw brood
van; zolang ge op uw zijde ligt, drie honderd en negentig dagen, moet ge
dat eten. 10 Het voedsel, dat ge eet, moet ge wegen: twintig sikkel per dag
moogt ge op vastgestelde tijden gebruiken. 11 Ook het water moet ge bij
de maat gebruiken: het zesde van een hin moogt ge op vastgestelde tijden
drinken. 12 Ook moet ge een gerstenkoek eten, en die voor hun ogen op
mensendrek bakken. 13 En Jahweh verklaarde: Zó zullen ook de Israëlieten
hun onreine spijzen eten onder de volken, waarheen Ik ze ga verstrooien.
14 Maar ik zeide: Ach Jahweh, mijn Heer, ik heb mij nog nooit verontreinigd;
van gestorven of verscheurde dieren heb ik van mijn jeugd af tot nu toe nooit
gegeten; en in mijn mond is nog geen bedorven vlees gekomen! 15 Toen
sprak Hij: Welnu, dan sta Ik u toe, rundermest in plaats van mensendrek
te gebruiken; daarop kunt ge uw brood bereiden. 16 En Hij sprak tot mij:
Mensenkind, Ik ga in Jerusalem de broodstok breken. Ze zullen hun brood
bij het gewicht en met bezorgdheid eten, en het water bij de maat en in
vertwijfeling drinken, 17 opdat ze bij gebrek aan brood en water elkander
angstig zullen aanzien, en in hun schuld verkwijnen.

5

1 Mensenkind, ge moet een scherp zwaard nemen, het als een scheermes
gebruiken, en het over uw hoofd en baard laten gaan. Haal dan een
weegschaal, om de haren nauwkeurig te verdelen. 2 Een derde deel moet
ge in de stad verbranden, als de dagen der belegering voorbij zijn; een
derde deel in haar omgeving neersabelen, en een derde deel in de wind
verstrooien. 3 Maar daaruit moet ge er een paar, een zeker aantal opvangen,
en ze binden in de zomen van uw kleed. 4 Zelfs daarvan moet ge er nog
afnemen, om ze midden in het vuur te werpen en te verbranden. Zeg dan tot
heel het huis van Israël: 5 Zo spreekt Jahweh, de Heer: Dàt is nu Jerusalem!
Midden tussen de volken heb Ik het geplaatst met de landen er omheen.
6 Maar het verzette zich goddeloos tegen mijn geboden meer dan de volken,
en tegen mijn wetten meer dan de landen die het omringen; want mijn
geboden hebben zij veracht, en volgens mijn wetten zich niet gedragen.
7 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Omdat ge nog weerspanniger geweest zijt
dan de volken om u heen, u niet volgens mijn wetten hebt gedragen, en mijn
geboden niet hebt onderhouden, maar naar de zeden van de volken om u
heen hebt geleefd: 8 daarom zegt Jahweh, de Heer, kom Ik zelf op u af, ga
Ik binnen uw muren gericht houden ten aanschouwen der volken, 9 ga Ik
u treffen, zoals Ik het nog nooit heb gedaan, en zoals Ik het nimmer meer
doen zal. 10 Om uw stuitend gedrag zullen binnen uw muren de vaders hun
kinderen, en de kinderen hun vader verslinden; Ik ga wraakgericht houden,
en wat er van u overblijft naar alle winden verstrooien. 11 Zowaar Ik leef,
spreekt Jahweh, de Heer, Ik zal u! Omdat ge mijn heiligdom ontwijd hebt
met al uw afgoden en uw gruwelen, ga ook Ik scheren zonder mededogen,
zonder erbarming. 12 Het derde deel van u zal sterven aan de pest, en van
de honger omkomen binnen uw muren; een derde deel zal in uw omtrek
neergesabeld worden; een derde deel zal Ik naar alle winden verstrooien, en

ze met het zwaard vervolgen. 13 Zo zal mijn toorn bedaren, zal Ik mijn woede op hen koelen; zo zullen ze erkennen, dat Ik, Jahweh, in mijn ijverzucht heb gesproken, als Ik mijn woede op hen koel. 14 Ik zal u tot een puinhoop maken, en tot hoon van de volken om u heen, zodat ieder die voorbijgaat het ziet. 15 Ge zult het mikpunt worden voor hun spot en hoon, een heilzaam voorbeeld en een reden tot bezinning voor de volken die u omringen, als Ik aan u het wraakgericht in woede en gramschap en met grimmige straffen voltrek: Ik, Jahweh, heb het gezegd! 16 En als Ik mijn venijnige pijlen op u heb afgeschoten om u te verderven, dan zal Ik bij u de broodstok breken. 17 Dan stuur Ik de honger en de wilde dieren op u af, om u te ontvolken; pest en bloed zullen onder u rondwaren, en Ik zal het zwaard over u brengen: Ik, Jahweh, heb het gezegd!

6

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet uw aangezicht naar Israëls bergen wenden, en aldus tegen hen profeteren: 3 Bergen van Israël, luistert naar het woord van Jahweh! Dit zegt Jahweh, de Heer, tot de bergen en heuvelen, de ravijnen en dalen: waarachtig, Ik kom met een zwaard op u af, en maak uw hoogten gelijk met de grond. 4 Uw altaren zullen worden vernield, uw zuilen verbrijzeld; uw doden zal Ik voor uw afgodsbeelden neerwerpen, 5 en uw beenderen rond uw altaren strooien. 6 Overal waar gij woont, zullen de steden verwoest worden en de hoogten geslecht, opdat uw altaren verlaten liggen, uw afgodsbeelden in stukken gaan, uw zuilen worden neergeworpen en uw maaksels verdwijnen. 7 En er zullen doden onder u vallen, opdat ge zult erkennen, dat Ik Jahweh ben! 8 Wel zal Ik enigen onder u sparen, die aan het zwaard zullen ontsnappen, maar ze zullen onder de volken geraken, en over de landen worden verstrooid. 9 En die van u gespaard blijven, zullen aan Mij denken onder de volken waar zij wonen, wanneer Ik hun overspelig hart heb gebroken, dat van Mij afweek, en hun overspelige ogen, die hun goden achterna hebben gestaard. Dan zullen zij zich schamen over het kwaad dat ze bedreven, en over hun stuitend gedrag; 10 dan zullen zij erkennen dat Ik, Jahweh, niet voor niets gedreigd heb, hun dit onheil te berokkenen! 11 Zo zegt Jahweh, de Heer: Klap in uw handen, stamp met uw voeten, en roep wee over alle gruwelen van Israëls huis; door het zwaard, de hongersnood en de pest komen zij om! 12 Wie ver weg is, zal sterven aan de pest; wie dichtbij is, zal vallen door het zwaard; en wie belegerd wordt, zal sterven van honger. Zo zal Ik mijn wraak op hen koelen; 13 zo zullen zij erkennen, dat Ik Jahweh ben, als hun doden tussen de afgodsbeelden rond hun altaren liggen: op elke hoge heuvel, op elke bergtop, onder elke groene boom, onder elke bladerrijke eik: overal waar ze geurige offers aan al hun afgoden brachten. 14 Ik zal mijn hand tegen hen opheffen, en het land tot een woeste steppe maken, van de woestijn tot aan Ribla, overal waar zij wonen. Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben!

7

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer, tot Israëls grond! Het einde komt, nabij is het einde voor de vier hoeken van het land. 3 Nu is voor u het einde nabij; want Ik ga mijn woede op u koelen; u vonnissen naar uw gedrag, al uw gruwelen u vergelden. 4 Zonder mededogen of erbarming zal Ik uw gedrag

vergelden, en uw gruwelen zullen op u drukken; zo zult ge erkennen, dat
Ik Jahweh ben! 5 Zo spreekt Jahweh, de Heer: Voorwaar, de één ramp komt
na de andere! 6 Het einde komt, het einde is nabij; waarachtig, het einde
komt over u! 7 Het noodlot komt over u, die in het land woont; de tijd is
gekomen, de dag is nabij: de dag van krijgsrumoer en niet van vreugderoep
op de bergen. 8 Nu zal het niet lang meer duren, of Ik ga mijn woede op u
koelen, mijn toorn aan u stillen; want naar uw gedrag zal Ik u vonnissen, en
al uw gruwelen u vergelden. 9 Zonder mededogen of erbarming zal Ik uw
gedrag vergelden en uw gruwelen zullen op u drukken; zo zult ge erkennen,
dat Ik Jahweh ben! 10 Daar komt de dag, daar nadert hij; het noodlot is nabij!
De schepter heeft bloesem geschoten, de hoogmoed draagt vrucht, 11 de
tyrannie is gegroeid tot een stam van bederf; maar het is uit met hen, gedaan
met hun drukte, gedaan met hun rijkdom, gedaan met hun roem! 12 De tijd
is daar, nabij is de dag! Laat de koper niet juichen, de verkoper niet treuren;
want mijn toorn ontbrandt over al hun drukte. 13 De verkoper krijgt toch zijn
waren niet terug, al leeft hij nog zo lang; want mijn toorn ontbrandt over al
hun drukte. En ook de koper zal zijn bezit niet behouden: iedereen zal om
zijn schuld verkwijnen en de moed verliezen. 14 Blaast maar op de trompet,
en maakt alles gereed! Er is toch immers niemand, die ten strijde trekt; want
mijn toorn ontbrandt over al hun drukte. 15 Het zwaard woedt buiten de
stad, de pest en honger daarbinnen; wie op het veld is, wordt neergesabeld,
en wie zich in de stad bevindt, komt om van honger en pest. 16 En als er
van hen ontsnappen en naar de bergen vluchten als kirrende duiven, dan
zal de dood hen allen om hun schuld achterhalen. 17 Alle handen worden
verlamd, slap staan alle knieën. 18 Ze slaan het treurgewaad om, en de angst
bedekt ze; de schaamte staat op hun gelaat te lezen, alle hoofden zijn kaal.
19 Hun zilver smijten ze weg op straat, hun goud geldt voor drek, want hun
zilver en goud kunnen hen toch niet redden op de dag van Jahweh's toorn;
hun honger kunnen ze er niet mee stillen, hun buik er niet mee vullen;
het was de oorzaak van hun zonde! 20 Hun sieraden hebben ze in een
opperwezen veranderd, en er hun gruwelijke beelden, hun schandgoden uit
vervaardigd; daarom maak Ik ze drek voor hen, 21 geef Ik ze aan de vijanden
prijs, laat Ik ze als buit voor de goddelozen der aarde. 22 En als Ik mijn
gelaat van hen afwend, zal men mijn heerlijkheid ontwijden: rovers zullen
er heiligschennend binnendringen, 23 en de afsluiting stuk slaan; want het
land is vol van bloedschuld, de stad loopt over van geweld! 24 Daarom ga Ik
de ruwste volken ontbieden, om hun huizen te bezetten, maak Ik een einde
aan hun trotse pracht, en worden hun heiligdommen ontwijd. 25 Het onheil
komt: ze hunkeren naar redding, maar tevergeefs! 26 De ene ramp komt na
de andere, de ene mare haalt de vorige in! Ze vragen den profeet vergeefs
om een godsspraak, den priester om bescheid, den oudsten om raad. 27 De
koning treurt, de vorst is bevangen van schrik, de handen van het volk zijn
verlamd. Naar hun gedrag zal Ik hen behandelen en naar hun daden hen
vonnissen; zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben!

8

1 In het zesde jaar, de vijfde van de zesde maand, was ik in mijn huis,
en zaten Juda's ouden voor mij, toen daar de hand van Jahweh op mij
kwam. 2 Ik aanschouwde een gedaante, die op een man geleek; het gedeelte
beneden zijn heupen was vuur, en het gedeelte boven zijn heupen was
als het ware een hemelse gloed, blinkend als glanzend metaal. 3 Hij stak

de vorm van een hand uit, en greep me bij een haarlok vast; een geest verhief me tussen hemel en aarde, en bracht me in goddelijke visioenen naar Jerusalem, naar de ingang van de noordelijke binnenpoort. 4 En zie, daar stond de heerlijkheid van Israëls God, zoals ik die in de vallei aanschouwd had. 5 Hij sprak tot mij: Mensenkind, sla uw ogen op naar het noorden; en toen ik naar het noorden keek, aanschouwde ik ten noorden van de poort het altaar van het beeld der ijverzucht, dat daar aan de ingang stond! 6 Toen vroeg Hij mij: Mensenkind, ziet ge wat men doet; de enorme gruwelen, die het huis van Israël hier bedrijft? Moet Ik dan niet uit mijn heiligdom heengaan? Maar ge zult nog erger gruwelen aanschouwen! 7 Daarop bracht Hij mij naar de ingang van de voorhof; en toen ik een scheur in de muur ontwaarde, 8 sprak Hij tot mij: Mensenkind, breek maar door de muur heen! Ik brak door de muur heen, en daar zag ik een deur. 9 Nu sprak Hij tot mij: Kom de erge gruwelen zien, die men hier bedrijft! 10 Ik ging naar binnen, en aanschouwde allerlei afbeeldingen van kruipend en afschuwelijk gedierte aan alle kanten op de wand gegrift: allemaal schandgoden van Israëls huis. 11 Zeventig mannen van de oudsten uit het huis van Israël, waaronder ook Jaäzanja, de zoon van Sjafan, stonden daarvoor overeind, ieder met zijn wierookpan in de hand, zodat een dikke wierookwalm opsteeg. 12 En Hij sprak tot mij: Ziet ge, mensenkind, wat de oudsten van Israëls huis in het donker doen; hoe ieder zijn beelden bewierookt? Want ze denken: “Jahweh ziet ons niet; Jahweh heeft het land verlaten!” 13 Maar, ging Hij voort, ge zult nog erger gruwelen zien, dan zij hier bedrijven! 14 Daarna bracht Hij mij naar de ingang van de noordelijke poort van Jahweh’s huis: daar zaten de vrouwen den Tammoez te bewenen! 15 En Hij sprak tot mij: Ziet ge dit, mensenkind? Ge zult nog erger gruwelen dan deze aanschouwen! 16 Ten slotte bracht Hij mij naar de binnenvoorhof van Jahweh’s huis; daar stonden aan de ingang van Jahweh’s heiligdom, tussen het voorportaal en het altaar, ongeveer vijf en twintig man; ze hadden de rug naar Jahweh’s heiligdom gekeerd, en naar het oosten starend, bogen ze zich neer naar de zon in het oosten. 17 Weer sprak Hij tot mij: Ziet ge dit, mensenkind? Zijn de gruwelen, die men hier bedrijft, voor het volk van Juda niet voldoende; moeten ze dan nog het land met tyrannie vervullen, en steeds opnieuw Mij gaan tergen? Zie, ze jagen hun stank naar Mij op. 18 Daarom zal Ik naar mijn woede handelen, zonder mededogen of erbarming. En al roepen ze Mij luidkeels aan, Ik zal ze niet verhoren.

9

1 Toen weerklonk een machtige stem in mijn oren: “Ze zijn in aantocht, de rampen van de stad!”, 2 En zie, daar kwamen zes mannen aan, uit de richting van de noordelijke bovenpoort, ieder met zijn knots in de hand; maar er was er één bij, in linnen gewaad, met schrijfgereedschap aan zijn gordel. Ze traden nader, en gingen naast het koperen altaar staan. 3 Intussen was de heerlijkheid van Israëls God opgerezen van de cherub waar ze op stond, en was naar de drempel van de tempel gegaan. Daar riep Jahweh den man in het linnen gewaad en met schrijfgereedschap aan zijn gordel, 4 en Hij zeide tot hem: Trek door de stad, midden door Jerusalem heen, en zet een teken op het voorhoofd van allen, die jammeren en klagen over al de gruwelen, welke binnen haar muren bedreven worden. 5 Maar de anderen beval Hij, zodat ik het hoorde: Trekt achter hem aan door de stad, en slaat

er meedogenloos en zonder genade op in! 6 Oud en jong, maagden, kinderen
en vrouwen, slaat ze onbarmhartig dood; maar raak niemand aan, op wiens
voorhoofd het teken staat! Ge moet bij mijn tempel beginnen! En aanstonds
begonnen ze met de mannen, die vóór de tempel stonden. 7 Ook beval Hij
hen nog: Verontreinigt de tempel, vult de voorhoven met lijken, en trekt dan
naar buiten! En moordend gingen ze door de stad. 8 Terwijl ze nu aan het
moorden waren, en ik alleen achterbleef, viel ik plat ter aarde en snikte het
uit: Ach Jahweh, mijn Heer, gaat Gij dan de hele rest van Israël vernielen,
als Ge uw toorn over Jerusalem laat woeden? 9 Hij sprak tot mij: De schuld
van het huis van Israël en Juda is vreselijk groot; ze hebben het land met
bloed vervuld, en de stad is vol geweld; want ze dachten: Jahweh heeft het
land verlaten, Jahweh ziet het niet eens. 10 Daarom zal Ik zonder mededogen
of ontferming hun daden op hun hoofd doen komen. 11 En zie, daar kwam
de man in het linnen gewaad en met het schrijfgereedschap aan zijn gordel
zeggen: Ik heb gedaan, zoals Gij mij hebt bevolen.

10

1 Ik keek op, en boven de vloer, die op het hoofd der cherubs rustte, zag
ik iets als saffiersteen; het had de vorm van een troon, die zich daarboven
vertoonde. 2 Daarop sprak Hij tot den man in het linnen gewaad: Ga tussen
het raderwerk onder de cherubs door, haal een handvol gloeiende kolen
uit de ruimte tussen de cherubs, en strooi die over de stad. Ik zag hem
erheen gaan. 3 Toen nu de man erheen ging, stonden de cherubs ten zuiden
van het tempelhuis, terwijl de wolk de binnenhof vervulde. 4 Intussen
had de heerlijkheid van Jahweh zich van de cherubs verheven, en was
naar de drempel van de tempel gegaan, waardoor de tempel van de wolk
werd vervuld, en de binnenvoorhof vol was van de glans van Jahweh's
heerlijkheid. 5 Het ruisen van de vleugelen der cherubs was tot in den
buitenvoorhof hoorbaar, alsof de stem van den almachtigen God weerklonk.
6 Toen Hij nu den man in het linnen gewaad had bevolen: "Haal vuur uit
de ruimte tussen het raderwerk, uit de ruimte tussen de cherubs", en deze
naast het wiel kwam staan, 7 stak de cherub zijn hand uit naar het vuur,
in de ruimte tussen de cherubs, en legde het in de handen van den man in
het linnen gewaad; deze nam het aan, en trok zich terug. 8 Want onder de
vleugels der cherubs was de vorm van een mensenhand zichtbaar. 9 Ook
zag ik vier wielen naast de cherubs, naast elke cherub één, die blonken als de
glans van chrysoliet. 10 Alle vier hadden ze éénzelfde vorm: als stond er een
wiel in het wiel. 11 Als ze zich voortbewogen, konden ze in vier richtingen
rijden, zonder bij die beweging te draaien; want in welke richting het
voorste wiel zich ook bewoog, volgden de anderen, zonder bij die beweging
te draaien. 12 Hun hele lijf, hun rug, hun handen en vleugels, alsook de
wielen, waren bij alle vier aan alle kanten met ogen bezet. 13 Ik hoorde,
hoe hun wielen het raderwerk werden genoemd. 14 Elke cherub had vier
gezichten: het ene was een cherubsgezicht, het tweede een mensengezicht,
het derde een leeuwenkop, het vierde een adelaarskop. 15 De cherubs waren
dezelfde wezens, die ik aan de Kebar-rivier gezien had. 16 Telkens als zij zich
verhieven en vooruitgingen, draaiden ook de wielen met hen mee, en als
de cherubs hun vleugels uitsloegen om van de grond op te stijgen, weken
ook de wielen niet van hun zijde; 17 bleven de cherubs staan, dan stonden
ook de wielen stil; verhieven zij zich, dan gingen ook de wielen omhoog;
want de geest der wezens beheerste hen. 18 Toen verliet de heerlijkheid

van Jahweh de drempel van de tempel, en ging op de cherubs staan. 19 En
de cherubs sloegen hun vleugels uit, en verhieven zich gelijktijdig met de
wielen van de grond, om halt te maken bij de ingang van de oostelijke poort
van Jahweh's huis, terwijl de heerlijkheid van Israëls God boven op hen
stond. 20 Het waren dezelfde wezens, die ik onder Israëls God aan de Kebar-
rivier gezien had; maar nú wist ik, dat het cherubs waren. 21 Ze hadden
namelijk ieder vier gezichten en vier vleugels, met daaronder de vorm van
een mensenhand; 22 en hun gezichten waren juist als die ik aan de Kebar-
rivier gezien had; ieder ging recht voor zich uit.

11

1 Daarna nam een geest mij op, om me te brengen naar de oostelijke poort
van Jahweh's huis, die op het oosten ligt; en toen ik aan de ingang van
de poort vijf en twintig mannen zag staan, waaronder zich de volksleiders
Jaäzanja, de zoon van Azzoer, en Pelatjáhoe de zoon van Benajáhoe bevonden,
sprak Hij tot mij: 2 Mensenkind, dat zijn nu de mannen, die in deze stad
kwaad beramen en slechte raad geven, 3 omdat ze denken: "Zijn de huizen
niet pas herbouwd? Zij is de pot, en wij zijn het vlees!" 4 Daarom moet ge
tegen hen profeteren. Profeteer, mensenkind! 5 Toen viel op mij de geest
van Jahweh, en Hij beval mij: Spreek! Dit zegt Jahweh: Zeker, zo denkt ge,
huis van Israël; want Ik weet heel goed, wat in uw hoofden omgaat. 6 Maar
omdat ge in deze stad talrijke slachtoffers gemaakt hebt, en haar straten met
lijken hebt bedekt, 7 daarom zegt Jahweh, de Heer: De slachtoffers, die ge
binnen haar muren gemaakt hebt, die zijn het vlees en zij is de pot, maar
ú haal Ik eruit. 8 Gij vreest het zwaard? Daarom zal Ik met een zwaard
op u afkomen, spreekt Jahweh, de Heer. 9 Ik haal u uit de stad vandaan,
lever u over aan de vreemden, en voltrek aan u het strafgericht; 10 door het
zwaard zult ge vallen, en op de grond van Israël zal Ik u vonnissen. Zo zult
ge erkennen, dat Ik Jahweh ben. 11 Neen, voor u is zij geen pot, gij zijt niet
het vlees daarin; want op de grond van Israël zal Ik u vonnissen. 12 Zo zult
ge erkennen, dat Ik Jahweh ben, wiens wetten ge niet opgevolgd en wiens
geboden ge niet onderhouden hebt, om naar de zeden van de volken om u
heen te leven! 13 Terwijl ik zo profeteerde, stortte Pelatjáhoe, de zoon van
Benaja, dood neer; waarop ik plat ter aarde viel, het luid uitsnikte en riep:
Ach Jahweh, mijn Heer, gaat Gij dan de rest van Israël vernielen? 14 Maar het
woord van Jahweh werd tot mij gericht: 15 Mensenkind, uw broeders, uw
ware broeders, zijn uw medeballingen; zij vormen heel het huis van Israël,
van wie de inwoners van Jerusalem denken: Ze zijn ver van Jahweh; òns is
het land in bezit gegeven! 16 Daarom moet ge zeggen: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! Juist omdat Ik ze verwijderd heb onder de volken, en ze verstrooid heb
over de landen, zodat Ik maar een nietig heiligdom voor hen beteken in de
landen waar ze kwamen, 17 daarom moet ge zeggen: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! Ik zal u verzamelen uit de volken, u samenbrengen uit de landen waar
gij verstrooid zijt, en zal u het land Israël geven. 18 Ze zullen daar terugkeren,
en al zijn gruwelen en zijn schandgoden daaruit verwijderen. 19 Dan zal Ik
hun een nieuw hart schenken, een nieuwe geest in hun binnenste leggen,
het stenen hart uit hun lichaam nemen en hun een hart van vlees geven,
20 opdat zij mijn wetten mogen opvolgen en mijn geboden nauwkeurig
onderhouden. Zo zullen zij mijn volk, en zal Ik hun God zijn. 21 Maar zij daar,
wier hart aan hun gruwelen en hun schandgoden gehecht is: hun gedrag zal
Ik op hun eigen hoofd doen komen, zegt Jahweh, de Heer. 22 Toen sloegen de

cherubs hun vleugelen uit, en stegen van de grond omhoog gelijktijdig met
de wielen, terwijl de heerlijkheid van Israëls God boven op hen stond. 23 Zo
trok de heerlijkheid van Jahweh weg uit de stad, en ging op de berg staan,
die oostelijk van de stad is gelegen. 24 Mij echter hief een geest omhoog, en
bracht mij in goddelijke visioenen naar de bannelingen in Chaldea, waar het
visioen, dat ik aanschouwd had, verdween. 25 Daar verkondigde ik aan de
ballingen alles wat Jahweh mij had laten zien.

12

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge woont
midden onder een onhandelbaar ras, dat ogen heeft om te kijken maar niet
ziet, oren om te horen maar niet hoort; want het is een onhandelbaar ras.
3 Daarom, mensenkind, moet ge overdag, onder hun ogen, aanschaffen,
wat men bij een verbanning nodig heeft. Verhuis onder hun ogen van uw
woonplaats naar een ander oord; misschien erkennen ze dan, wat voor
onhandelbaar ras ze zijn. 4 Overdag moet ge uw pak, de uitrusting voor
een verbanning, onder hun ogen naar buiten brengen, en bij avond zelf
zo opvallend mogelijk vertrekken, als iemand die in ballingschap gestuurd
wordt; 5 hak voor hun ogen een gat in de muur, en ga er doorheen. 6 Neem
voor hun ogen uw pak op de schouder, en vertrek in het donker met bedekt
gelaat, zodat ge de grond niet ziet; want Ik maak u tot een voorteken voor
Israëls huis. 7 Ik deed, zoals mij bevolen was; overdag bracht ik mijn pak,
de uitrusting voor een verbanning, naar buiten, en bij avond hakte ik met
geweld een gat in de muur; ik vertrok in het donker voor hun ogen, met het
pak op mijn schouder. 8 De volgende morgen kwam het woord van Jahweh
tot mij: 9 Mensenkind, heeft het huis van Israël, dat onhandelbare ras, u niet
gevraagd: Wat doet ge daar? 10 Spreek tot hen: Dit zegt Jahweh, de Heer:
Dit pak is de vorst in Jerusalem, met heel het huis van Israël, dat binnen zijn
muren woont! 11 Spreek: Ik ben een voorteken voor u: zoals ik gedaan heb,
zo zal met hen gebeuren; in ballingschap, in gevangenschap zullen ze gaan!
12 De vorst, die in hun midden woont, zal zijn pak op de schouder dragen, en
in het donker vertrekken; men zal een gat in de muur hakken, om hem door
te laten, en hij zal zijn gelaat bedekken, zodat zijn ogen de grond niet zien.
13 Mijn jachtnet werp Ik over hem heen, houd hem in mijn strik gevangen en
zal hem naar Babel brengen, naar het land der Chaldeën, zonder dat hij het
ziet; dáár zal hij sterven. 14 En allen die tot zijn gevolg behoren, zijn lijfwacht
en al zijn troepen, zal Ik verstrooien over alle windstreken, en het zwaard
achter hen trekken. 15 Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! En als Ik
ze over de volken verstrooid heb, en over de landen verspreid, 16 dan zal Ik
enkelen van die mannen aan zwaard en hongersnood en pest ontrukken, om
ze van al hun gruwelen te laten vertellen onder de volken waar ze komen.
Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! 17 Het woord van Jahweh werd tot
mij gericht: 18 Mensenkind, uw brood moet ge al bevend eten, en het water
drinken onder siddering en angst. 19 Dan moet ge tot de bevolking zeggen: Zo
spreekt Jahweh, de Heer, tot de bewoners van Jerusalem, tot Israëls grond:
Hun brood zullen ze eten met angst, en het water drinken in ontzetting;
want hun land ligt van zijn overvloed beroofd om de misdaad van al zijn
bewoners. 20 Uw dichtbevolkte steden zullen verwoest worden, en het land
zal een wildernis zijn. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben. 21 Het woord
van Jahweh werd tot mij gericht! 22 Mensenkind, wat is dat toch voor een
gezegde bij u in het land Israël: “De tijd verstrijkt, geen enkele profetie komt

uit!” 23 Daarom moet ge hun zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ik maak
een eind aan zo’n gezegde; men zal het in Israël niet meer gebruiken! Zeg
liever tot hen: “De tijd is daar, en elke profetie wordt waar!” 24 In het huis
van Israël zal geen loze profetie of een valse voorspelling meer voorkomen.
25 Want Ik, Jahweh, zal spreken; alwat Ik zeg, wordt zonder uitstel vervuld.
Waarachtig, onhandelbaar ras, in úw dagen zal Ik mijn woord verkondigen
en vervullen, zegt Jahweh, de Heer. 26 Het woord van Jahweh werd tot mij
gericht: 27 Mensenkind, ge ziet, hoe het huis van Israël beweert: Het gezicht,
dat die man daar schouwde, duurt een eeuwigheid nog; hij profeteert voor
de verre toekomst! 28 Daarom moet ge hun zeggen: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! Geen van mijn woorden wordt uitgesteld; elk woord, dat Ik verkondig,
zal in vervulling gaan, zegt Jahweh, de Heer.

13

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht! 2 Mensenkind, profeteer
tegen de profeten van Israël, en zeg tot hen, die eigenmachtig profeteren:
Luistert naar het woord van Jahweh; 3 dit zegt Jahweh, de Heer! Wee de
dwaze profeten, die hun inbeelding nalopen, zonder dat ze iets hebben
gezien! 4 Als vossen op de puinhopen, zo zijn uw profeten, Israël! 5 Gij
zijt niet in de bres gesprongen, hebt geen muur rond het huis van Israël
opgetrokken, opdat het staande zou blijven in de strijd op de dag van
Jahweh. 6 Loze zieners en valse voorspellers zijn het; ze roepen “godsspraak
van Jahweh”, terwijl Jahweh ze niet gezonden heeft; en dan verwachten
ze nog, dat Hij het woord zal vervullen! 7 Hebt ge soms geen loos gezicht
aanschouwd en geen valse voorspelling gegeven, toen ge riept “godsspraak
van Jahweh”, zonder dat Ik gesproken had? 8 Daarom, zegt Jahweh, de
Heer: Omdat ge leugens voorspeld en een waanbeeld geschouwd hebt,
daarom zal Ik u treffen, zegt Jahweh, de Heer. 9 Neerkomen zal mijn hand
op de profeten, die een waanbeeld schouwden en leugens voorspelden; in
de kring van mijn volk worden ze niet toegelaten, in het boek van Israëls
huis niet ingeschreven, op Israëls grondgebied komen ze niet. Zo zult ge
erkennen, dat Ik Jahweh ben. 10 Juist omdat ze mijn volk misleid hebben,
door “Vrede” te roepen, terwijl het geen vrede was, en toen men een muur
had gebouwd, die zowaar met kalk bepleisterden, 11 daarom moet ge tot die
kalkstrijkers zeggen: Hij zal vallen; een regenvlaag komt, de hagelstenen
slaan neer, een windhoos breekt los! 12 En als de muur is ingezakt, zal men u
dan niet vragen: Waar is de kalk, die gij erop hebt gestreken? 13 Waarachtig,
zo spreekt Jahweh, de Heer: Ik zal in mijn woede een stormwind ontketenen,
in mijn toorn een regenvlaag neerjagen, in mijn drift zullen hagelstenen
vallen en alles vernielen. 14 Verwoesten zal Ik de muur, die ge met kalk
bepleisterd hebt; ter aarde laat Ik hem storten; zijn onderbouw wordt
blootgelegd en zakt ineen, en gij wordt eronder verpletterd! Zo zult ge
erkennen, dat Ik Jahweh ben! 15 Mijn woede zal Ik op de muur gaan koelen,
maar ook op hen, die hem met kalk bepleisterden. Dan zal Ik vragen: Waar is
de muur; waar zijn ze, die hem bepleisterden; 16 waar de profeten van Israël,
die over Jerusalem profeteerden, die vrede voor haar schouwden, terwijl
het geen vrede was? Zo spreekt Jahweh, de Heer. 17 Mensenkind, vestig uw
blikken op de dochters van uw volk, die eigenmachtig profeteren; ge moet
tegen haar profeteren 18 en zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Wee haar,
die om zielen te vangen, toverstrikken naaien om ieders handgewricht, en

sluiers draaien om het hoofd van groot en klein. Denkt ge de zielen van
mijn volk te verstrikken, en uw eigen zielen in leven te houden? 19 Ge
hebt Mij bij mijn volk ontwijd voor een handvol gerst en voor een paar
korsten brood, door zielen te doden die niet mochten sterven, en zielen in
leven te houden, die niet mochten leven, door mijn volk te misleiden, dat
naar leugens luistert. 20 Daarom spreekt Jahweh, de Heer: Ik kom op uw
toverstrikken af, waarmee ge de zielen als vogels vangt; Ik ruk ze af van uw
armen, en laat de zielen, die gij jaagt, als vogels vrij; 21 Ik ruk de sluiers van
u af, bevrijd mijn volk uit uw macht, en laat het niet langer als wild in uw
macht zijn. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben! 22 Omdat ge met leugens
het hart van den rechtvaardige opschrikt, dien Ik niet wil verschrikken, en
de handen van den zondaar stijft, opdat hij zich niet bekeert van zijn slecht
gedrag en in leven blijft: 23 daarom zult ge geen waanbeeld meer schouwen
of leugens voorspellen, en zal Ik mijn volk uit uw macht bevrijden. Zo zult
ge erkennen, dat Ik Jahweh ben!

14

1 Eens kwamen enigen van Israëls oudsten naar mij toe; en toen ze voor
mij zaten, 2 werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 3 Mensenkind, deze
mensen dragen hun schandgoden hoog in het hart, en ze houden de ogen
niet af van wat hen tot zonde prikkelt; en zou Ik Mij dan door hèn laten
ondervragen? 4 Spreek daarom tot hen en zeg hun: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! Alwie uit het huis van Israël zijn schandgoden hoog in het hart draagt,
en zijn ogen niet afhoudt van wat hem tot zonde prikkelt, en dan toch naar
den profeet durft lopen: dien zal Ik, Jahweh, van antwoord dienen, ondanks
zijn talrijke schandgoden; 5 om het hart te wonden van Israëls huis, van
allen, die voor hun schandgoden van Mij zijn weggelopen. 6 Daarom moet
ge tot het huis van Israël zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Bekeert u,
komt terug van al uw schandgoden, wendt uw gelaat af van al uw gruwelen.
7 Want alwie uit Israëls huis, of van de vreemdelingen die in Israël verblijven,
zich van Mij afwendt, zijn schandgoden hoog in het hart draagt, en zijn
ogen niet afhoudt van wat hem tot zonde prikkelt, en dan toch naar den
profeet durft lopen, om hem naar Mij te ondervragen:dien zal Ik, Jahweh,
zelf van antwoord dienen! 8 Zo iemand zal Ik in het oog blijven houden, hem
stellen tot een voorbeeld en spreekwoord, en hem uit de kring van mijn volk
verbannen. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben! 9 En mocht de profeet
zich laten verleiden, om zelf een uitspraak te doen, dan heb Ik, Jahweh, dien
profeet verleid. Ik zal mijn hand tegen hem uitstrekken, en hem uit de kring
van mijn volk Israël verstoten. 10 Beiden zullen zij schuldig zijn: de vrager
zal even schuldig zijn als de profeet. 11 Zo zal het huis van Israël niet langer
van Mij afdwalen, en zich door al zijn wandaden niet langer bezoedelen;
maar zij zullen Mij een volk, en Ik voor hen een God zijn, spreekt Jahweh,
de Heer. 12 Dit woord van Jahweh werd tot mij gericht: 13 Mensenkind,
gesteld: een land heeft door trouweloze afval tegen Mij gezondigd, en Ik
strek mijn hand ertegen uit, breek er de broodstok, zend er hongersnood
heen, en verdelg er mens en vee; 14 en gesteld ook, dat deze drie mannen er
zouden wonen: Noë, Daniël en Job; dan zouden zij, maar ook zij alleen, door
hun rechtvaardigheid hun leven redden, zegt Jahweh, de Heer! 15 Of Ik laat
wilde dieren op dat land los, die het ontvolken, en het wordt zó eenzaam,
dat uit vrees voor de dieren niemand het durft betreden; 16 en die drie

mannen zouden er wonen: zowaar Ik leef, zegt Jahweh, de Heer, geen zoon of dochter zouden ze redden; zij alleen zouden ontkomen, en het land zou een wildernis worden. 17 Of Ik kom met een zwaard op dat land af, en roep: “Zwaard, trek door het land!” en Ik vaag er mens en dier uit weg; 18 en die drie mannen zouden er wonen: zowaar Ik leef, zegt Jahweh, de Heer, geen zoon of dochter zouden ze redden; zij alleen zouden ontkomen. 19 Of Ik laat een pest op dat land los en stort er mijn bloedige gramschap op uit, om mens en dier eruit te verdelgen; 20 en Noë, Daniël en Job zouden er wonen: zowaar Ik leef, spreekt Jahweh, de Heer, geen zoon of dochter zouden ze redden; zij alleen zouden om hun rechtvaardigheid hun leven behouden. 21 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Als Ik echter mijn ergste strafgerichten: zwaard, hongersnood, wilde dieren en pest op Jerusalem heb losgelaten, om er mens en dier uit te verdelgen, 22 dan zal er toch een rest uit overblijven, die zonen en dochters meebrengt en naar u toe komt. Als ge dan hun gedrag en hun gedoe aanschouwt, zult ge berusten in het kwaad, dat Ik Jerusalem aandeed, in alles wat Ik het heb berokkend. 23 Zij zullen u doen berusten, als ge hun gedrag en hun gedoe aanschouwt; en ge zult erkennen, dat Ik niet zonder reden gedaan heb, wat Ik daar deed, spreekt Jahweh, de Heer.

15

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, wat heeft het hout van de wijnstok voor Op ander rankendragend gewas Onder de bomen van het woud? 3 Kan men zijn hout soms gebruiken, Om het tot iets te verwerken? Kan men er een pin van maken, Om er iets aan op te hangen? 4 En als het als brandstof in het vuur is geworpen, De vlam de beide einden heeft verteerd, Het middenstuk is verkoold: Zal het dan nog ergens voor deugen? 5 Neen, toen het nog gaaf was, Was het al voor niets te gebruiken; Maar nu het vuur het verteerd en verkoold heeft, Zou het nu nog ergens voor dienen? 6 Daarom, zegt Jahweh, de Heer, zoals met het hout van de wijnstok onder de bomen van het woud, dat Ik als brandstof in het vuur heb geworpen, zo handel Ik ook met de bewoners van Jerusalem! 7 Ik zal ze in het oog blijven houden; en al zijn ze ook aan het vuur ontsnapt, toch zal het vuur hen verteren. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben. Als Ik ze in het oog blijf houden, 8 maak Ik het land tot een steppe; want ze hebben hun trouw gebroken, zegt Jahweh, de Heer.

16

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge moet Jerusalem haar gruwel doen kennen 3 en zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer, tot Jerusalem! Uw land van afkomst en geboorte is Kanaän; uw vader was een Amoriet, uw moeder een Hittiet. 4 Op deze manier zijt ge ter wereld gekomen: Toen ge geboren werdt, heeft niemand uw navelstreng afgeknipt, of u met water schoongewassen; met zout werdt ge niet ingewreven, niet in doeken gewikkeld. 5 Geen oog ontfermde zich over u, om uit medelijden u een van die zorgen te wijden. Neen, op de dag van uw geboorte werdt ge te vondeling gelegd op het vrije veld, omdat men uw leven niets waard vond. 6 Toen kwam Ik u voorbij, en zag u spartelen in uw bloed. Ik sprak tot u, terwijl ge met bloed waart besmeurd: Blijf leven! 7 fris als een veldbloem maakte Ik u. Ge groeide op en werdt groot; ge bereikte de leeftijd der stonden: uw borsten waren ontwikkeld, uw haar begon te groeien; maar

ge waart nog altijd bloot en naakt. 8 Weer kwam Ik langs u, en bemerkte, dat
de tijd der liefde voor u was gekomen; Ik spreidde mijn mantelslip over u
uit, en bedekte uw schaamte. Ik zwoer u trouw, en sloot een verbond met u,
zegt Jahweh, de Heer; zo werdt gij de mijne! 9 Ik wies u met water, spoelde
uw bloed van u af, en zalfde u met olie; 10 Ik deed u bonte kleren aan, gaf u
schoeisel van het fijnste leder, bond u een hoofddoek om van damast, hulde
u in een sluier van zijde. 11 Ik smukte u met sieraden, deed armbanden
aan uw polsen, een snoer om uw hals; 12 Ik gaf u een ring door uw neus
en hangers aan uw oren een prachtige kroon op uw hoofd. 13 Zo waart ge
getooid met goud en zilver; uw kleren waren van damast en zijde en bonte
weefsels. Het fijnste meel en honing en olie mocht ge eten. Ge werdt een
stralende schoonheid, geschikt voor het koningschap! 14 Van uw schoonheid
ging een roep uit onder de volken, want die was volmaakt door de opschik,
waarmee Ik u begiftigd had, spreekt Jahweh, de Heer! 15 Maar ge werdt
vrijmoedig met uw schoonheid, en uw gevierdheid hadt ge veil. Iedereen,
die voorbij kwam, hebt ge uw lust getoond, aan hem u overgegeven. 16 Ge
hebt uw kleren misbruikt, om er bonte hoogten van te maken: daarop
hebt ge de deerne gespeeld, onbeschaamd en onbevreesd. 17 Ge hebt uw
sieraden gehaald, het goud en zilver, dat Ik u had geschonken; ge hebt er
mannenbeelden van gemaakt, en daarmee ontucht bedreven. 18 Ge hebt uw
bonte gewaden genomen, en ze daarmee bekleed; mijn olie en wierook hebt
ge er voor neergezet. 19 Het voedsel dat Ik u gegeven had, het fijnste meel,
olie en honing, die Ik u tot spijs had geschonken, hebt ge hun aangeboden
tot een liefelijke offergeur: zo was het, spreekt Jahweh, de Heer. 20 Zelfs
hebt ge de zonen en de dochters, die ge Mij geschonken hadt, niet gespaard,
maar ze hun ten offer gebracht, opdat zij ze konden verslinden. Was uw
ontucht nog niet erg genoeg, 21 dat ge mijn zonen moest slachten, ze door
het vuur deedt gaan, en ze zo hebt opgeofferd? 22 Nooit hebt ge bij al die
gruwelen en ontucht eens teruggedacht aan de dagen van uw jeugd, toen
ge naakt waart en ontbloot, en in uw bloed lag te trappelen. 23 Na al die
boosheid: wee u, wee u! spreekt Jahweh, de Heer: 24 hebt ge u een bordeel
gebouwd, en uw kraam geopend in elke straat; 25 op elke straathoek hebt
ge uw kraam gebouwd, uw schoonheid onteerd, aan elken voorbijganger u
aangeboden, en voortdurend ontucht gepleegd. 26 Ge hebt ontucht bedreven
met de Egyptenaren, uw geile buren; voortdurend hebt ge ontucht gepleegd,
om Mij te tergen. 27 Zie, toen strekte Ik mijn hand al naar u uit, Ik kortte uw
erfdeel in, en gaf u over aan de haat van uw vijandinnen, aan de Filistijnse
meisjes, die zich schaamden over uw schandelijk gedrag. 28 Daarna hebt ge
u aan de Assyriërs vergooid, omdat ge nog niet bevredigd waart; ook met
hen hebt ge ontucht bedreven, en ge kondt er maar niet genoeg van krijgen.
29 Zonder ophouden hebt ge ontucht bedreven met het handelsland Chaldea,
maar ook daar werdt ge niet bevredigd. 30 Hoe heftig was uw hartstocht, zegt
Jahweh, de Heer, dat ge dit alles, dit gedoe van een onbeschaamde deerne,
volhieldt, 31 dat ge uw bordeel hebt gebouwd op elke straathoek, aan elke
weg uw kraam hebt geopend, en toch geen echte deerne waart, die het enkel
voor geld doet. 32 O overspelige vrouw, in plaats van uw eigen man neemt
ge vreemden; 33 en terwijl men aan alle deernen een vergoeding geeft, hebt
gij geschenken aan al uw minnaars uitgedeeld: ge hebt ze omgekocht, om
van alle kanten met ontuchtige bedoelingen tot u te komen. 34 Ge deedt
juist het omgekeerde van de andere vrouwen: ge waart een deerne, maar

men behoefde u niet achterna te lopen; gij gaaft geschenken, maar u werd geen vergoeding gegeven; juist het omgekeerde hebt ge gedaan! 35 Daarom deerne, luister naar het woord van Jahweh! 36 Dit zegt Jahweh, de Heer: Omdat ge voor uw minnaars en voor al uw gruwelijke schandgoden in uw ontucht uw schaamte ontbloot en uw naaktheid onthuld hebt, en het bloed van uw zonen aan hen hebt geofferd, 37 daarom breng Ik al uw minnaars bijeen, voor wie ge zo lief waart; zowel hen die ge bemind hebt, als hen die ge hebt achtergesteld. Ik breng ze van alle kanten rond u samen, om voor hen uw schaamte te onthullen, zodat ze u in heel uw naaktheid kunnen aanschouwen! 38 Ik zal aan u het vonnis voltrekken van een vrouw, die trouw breekt en bloed vergiet, en zo mijn toorn en jaloezie op u koelen. 39 Ik zal u aan hen overleveren; zij zullen uw bordeel afbreken, uw kramen omvertrekken, u de kleren van het lijf rukken, uw sieraden afnemen, en u naakt en bloot laten liggen. 40 Zij zullen een vergadering over u houden, u met keien stenigen, en met hun zwaard u in stukken houwen. 41 Dan steken ze uw huizen in brand, en zullen ten aanschouwen van talrijke vrouwen het vonnis aan u voltrekken. Zo maak Ik een einde aan uw ontucht, en zult ge geen geschenken meer uitdelen! 42 Ik zal mijn woede op u koelen, mijn jaloezie op u stillen, en Ik zal voldaan zijn en niet meer ontstemd. 43 Omdat ge nooit eens terugdacht aan de dagen van uw jeugd, maar Mij door dat alles hebt blijven prikkelen, daarom zal ook Ik uw gedrag op uw hoofd laten neerkomen, spreekt Jahweh, de Heer, en zult ge bij al uw gruwelen tenminste geen ontucht meer doen! 44 Zie, elke spreukendichter past op u het gezegde toe: Zo moeder, zo dochter! 45 Een echte dochter zijt ge van uw moeder, die haar man en haar kinderen verliet; ge zijt het evenbeeld van uw zusters, die niets om haar man en om haar kinderen gaven. Uw moeder was een Hittiet, uw vader een Amoriet. 46 Uw oudste zuster, die aan uw linkerhand woont, is Samaria met haar dochters; uw jongste zuster, die aan uw rechterhand woont, is Sodoma met haar dochters. 47 Ge hebt u niet tevreden gesteld, in haar voetspoor te treden, en gruwelen als zij te bedrijven: heel uw gedrag was stuitender nog dan het hare! 48 Zo waar Ik leef, zegt Jahweh, de Heer: Uw zuster Sodoma met haar dochters heeft het zo bont niet gemaakt als gij met uw dochters. 49 Dit was enkel de zonde van Sodoma, uw zuster: zij met haar dochters leden aan overmoed, aan zwelgerij en zorgeloze rust; den misdeelde en behoeftige ondersteunden zij niet; 50 ze waren hovaardig, en bedreven gruwelen in mijn ogen. Toch heb Ik ze verstoten, zoals ge gezien hebt. 51 Ook Samaria heeft nog niet de helft misdaan van wat gij hebt bedreven. Ge hebt veel erger gruwelen bedreven dan zij beiden, en door uw stuitend gedrag uw zusters nog in een gunstig daglicht geplaatst. 52 Draag dan ook gij uw schande, gij die voor uw zusters in de bres zijt gesprongen; want door uw veel zwaardere zonden zijn zij bij u vergeleken onschuldig. Schaam u dus en draag uw schande, dat ge uw zusters nog verontschuldigt. 53 Ik zal haar lot ten beste keren: het lot van Sodoma met haar dochters, en het lot van Samaria met haar dochters, 54 opdat ge uw schande moogt dragen en u moogt schamen over al wat ge misdreven hebt, en gij die beiden berusting kunt brengen. 55 Uw zuster Sodoma zal met haar dochters in haar vroegere staat worden hersteld, en Samaria zal met haar dochters terugkeren tot haar vroegere toestand. 56 Was uw zuster Sodoma niet tot een schimpwoord op uw lippen, ten tijde van uw overmoed, 57 voordat uw schaamte ontbloot werd? Nu zijt ge net als zij de spot der vrouwen van Edom met heel zijn omgeving, de spot

der Filistijnse vrouwen, die van alle kanten u honen. 58 Uw ontucht en uw
schanddaad, ge zult ze dragen, zegt Jahweh, de Heer. 59 Zo spreekt Jahweh,
de Heer: Eerst als Ik met u gedaan heb, zoals gij met Mij hebt gedaan: met
u, die de eed zo gering acht, dat ge het verbond hebt verbroken: 60 dan zal
Ik het verbond weer gedenken, dat Ik in uw jeugd met u aanging, en zal
Ik een eeuwigdurend verbond met u sluiten. 61 Dan zult ge met schaamte
terugdenken aan uw gedrag, als Ik uw oudere zusters met uw jongere
zusters neem, en ze u tot dochters geef, zonder het aan u verplicht te zijn.
62 Ik zal mijn verbond met u aangaan, en gij zult erkennen, dat Ik Jahweh
ben; 63 opdat ge tot inkeer komt en bloost, en van schaamte geen woord durft
zeggen, als Ik u alles vergeef wat ge misdreven hebt, zegt Jahweh, de Heer.

17

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, geef aan
het huis van Israël een raadsel op, draag het een gelijkenis voor 3 en zeg:
Zo spreekt Jahweh, de Heer! De grote arend met brede vleugels En lange
wieken, Dik in de veren en bontgekleurd, Vloog naar de Libanon. Hij knakte
de kruin van de ceder, 4 De top van zijn takken brak hij af; Hij bracht dat
naar een handelsland, En zette het in een koopmansstad. 5 Toen nam hij
een spruit van het land, En plantte die op een zaaiveld, Zette hem op een
waterrijke plek, Plaatste hem aan de oever: 6 Om uit te lopen en een wijnstok
te worden Met brede kroon, met korte stam; Zijn ranken moesten naar hem
zijn gekeerd, Zijn wortels onder hèm blijven. 7 Maar er was nog een andere
grote arend, Met brede vleugels, dik in de veren; En zie, die wijnstok strekte
zijn wortels naar hem uit, En boog zijn ranken naar hem toe, Opdat hij hem
bevochtigen zou, Meer dan het bed, waarop hij geplant was. 8 Toch was hij
geplant op goede grond, aan rijkelijk water, Om loten te schieten, vruchten
te dragen, Een pracht van een wijnstok te worden. 9 Zeg, zal hij gedijen,
zo spreekt Jahweh, de Heer; Zullen zijn wortels niet uitgerukt worden, Zijn
vruchten niet worden afgesneden, Zodat zijn frisse loof geheel verdort?
10 Nog staat hij geplant, maar zal hij gedijen? Als een Oostenwind hem
verzengt, Zal hij dan niet geheel verdorren Op het bed, waarop hij geplant
is? 11 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 12 Vraag eens aan het
onhandelbare ras: Begrijpt ge niet, wat dat betekent? Verklaar dan: Zie, de
koning van Babel is naar Jerusalem gekomen: zijn koning en groten heeft
hij weggevoerd, en ze met zich meegenomen naar Babel. 13 Toen koos hij
iemand van koninklijk geslacht, sloot met hem een verbond, en verplichtte
hem onder ede. De voornaamsten van het land nam hij mee, 14 opdat het
een onbeduidend koninkrijk zou zijn, niet in staat zich te verheffen, maar
dat zijn verbond zou naleven en het gestand doen. 15 Maar hij kwam tegen
hem in opstand door gezanten naar Egypte te zenden, om hem paarden te
geven en veel troepen. Zal hij slagen? Zal iemand, die zo doet, ontkomen; die
het verbond heeft verbroken, ontsnappen? 16 Zo waar Ik leef, zegt Jahweh,
de Heer: in de woonplaats van den koning, die hem op de troon verhief,
maar wiens eed hij schond en wiens verbond hij brak: midden in Babel
zal hij sterven. 17 Neen, Farao zal hem niet met een grote krijgsmacht en
een talrijk leger in de strijd ondersteunen, als hij een wal heeft aangelegd,
verschansingen heeft gebouwd, en vele mensenlevens opoffert. 18 Hij is
meinedig geworden door het verbond te breken. Zie, hij heeft zijn hand
erop gegeven, en toch doet hij dit alles! Néén, hij zal niet ontkomen!
19 Daarom, zegt Jahweh, de Heer: Zo waar ik leef, de bij Mij gezworen eed

die hij schond, en het voor Mij gesloten verbond dat hij brak, zal Ik op
zijn hoofd doen neerkomen. 20 Mijn jachtnet werp Ik over hem heen, en
in mijn strik wordt hij gevangen; Ik zal hem naar Babel brengen en daar
vonnissen voor de trouwbreuk, waardoor hij zich aan Mij heeft vergrepen.
21 Al zijn keurtroepen in al zijn legers zullen vallen door het zwaard; en
die ontsnappen, zullen naar alle windstreken worden verstrooid. Zo zult ge
erkennen, dat Ik, Jahweh, gesproken heb. 22 Dit zegt Jahweh, de Heer: Van
de top des ceders zal Ik zelf een takje plukken, Van de spits zijner takken
een tenger twijgje breken. Op een hoge en verheven berg zal Ik het planten,
23 Op Israëls hoogste toppen zal Ik het zetten; Het zal loten schieten, vrucht
vormen, En groeien tot een geweldige ceder. Daaronder zullen alle vogels
rusten, Al wat vleugels heeft, zal in de schaduw van zijn takken nestelen.
24 En alle bomen van het veld zullen erkennen, Dat Ik, Jahweh, een hoge
boom vernederd, Een lage boom verheven heb; Een frisse boom verdroogd,
Een dorre boom tot bloei heb gebracht. Ik, Jahweh, heb gesproken, en zal
het doen!

18

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Hoe komt ge er toe,
bij u op Israëls grond dit puntdicht aan te halen: “De vaderen eten zure
druiven, maar de kinderen krijgen er stroeve tanden van”? 3 Zowaar Ik leef,
zegt Jahweh, de Heer: laat niemand van u dit spotwoord nog ooit in Israël
gebruiken! 4 Zie, alle mensen zijn voor Mij gelijk, vader en zoon zijn voor
Mij gelijk; alleen de mens die zondigt, zal sterven! 5 Gesteld, dat iemand een
rechtvaardige is: hij handelt naar wet en recht; 6 op de bergen houdt hij geen
offermaal, naar de schandgoden van Israëls huis slaat hij zijn ogen niet op;
hij onteert de vrouw van zijn medemens niet, hij heeft geen gemeenschap
met een vrouw in haar stonden; 7 hij zet niemand af, het onderpand, dat
men hem afstond, geeft hij eerlijk terug; hij eigent zich andermans goed
niet toe, deelt zijn voedsel met den hongerige en verschaft den naakte
kleding; 8 hij leent niet uit op woekerrente, en eist geen toeslag; hij onthoudt
zich van onrecht, en doet eerlijk uitspraak tussen twee partijen; 9 hij leeft
naar mijn voorschriften, en onderhoudt stipt mijn geboden: zo iemand is
rechtvaardig; hij zal zeker in leven blijven, zegt Jahweh, de Heer. 10 Maar nu
verwekt hij een onverlaat van een zoon, die bloed vergiet, en die, ofschoon
hij zelf dit alles vermeed, in een of ander punt misdoet: 11 doordat hij wèl
op de bergen een offermaal houdt, en de vrouw van zijn evenmens onteert;
12 den misdeelde en den behoeftige afzet, zich andermans goed toeëigent,
een onderpand niet teruggeeft, en naar de schandgoden zijn ogen opslaat;
die gruwelen bedrijft, 13 op woekerrente uitleent en toeslag eist: zal die in
leven blijven? Neen, hij heeft al die wandaden bedreven, dus zal hij zeker
sterven; zijn bloed komt op hem neer. 14 Maar nu verwekt hij een zoon, die al
het kwaad aanschouwt, dat zijn vader gedaan heeft, maar daarvan afschrikt
en dat kwaad niet navolgt: 15 die op de bergen geen offermaal houdt, zijn
ogen niet opslaat naar de schandgoden van het volk van Israël; de vrouw
van zijn evenmens niet onteert, 16 niemand afzet, geen onderpand eist,
zich andermans goed niet toeëigent; zijn voedsel met den hongerige deelt
en den naakte kleding verschaft; 17 zijn hand van onrecht afhoudt, geen
woekerrente of toeslag verlangt, mijn geboden onderhoudt en naar mijn
voorschriften leeft: zo iemand zal om de schuld van zijn vader niet sterven;

hij zal zeker in leven blijven. 18 Maar zijn vader, die een afzetter was,
andermans goed in beslag nam, en onder mijn volk onbehoorlijke dingen
deed, die is om zijn schuld terecht gestorven. 19 Ge zegt: “Waarom boet dan
de zoon niet voor de schuld van zijn vader?” Welnu, de zoon heeft toch
naar wet en recht gehandeld, en al mijn voorschriften stipt onderhouden;
hij zal zeker in leven blijven! 20 Alleen de mens, die zondigt, zal sterven;
het kind hoeft niet te lijden onder de schuld van den vader, en de vader
hoeft niet te boeten voor de schuld van het kind. Neen, den rechtvaardige
wordt zijn deugd vergolden, den zondaar zijn ondeugd. 21 En wanneer een
slecht mens zich bekeert van zijn zondig verleden, mijn voorschriften gaat
onderhouden, en naar wet en recht handelt: zo iemand zal zeker in leven
blijven; hij zal niet sterven. 22 Van zijn vroegere wandaden zal hem niets
toegerekend worden, maar omwille van zijn rechtschapen gedrag zal hij in
leven blijven. 23 Of zou Ik behagen scheppen in de dood van een zondaar,
zegt Jahweh, de Heer; en niet veel liever zien, dat hij zijn wandel verbetert,
en leeft? 24 Maar als een rechtvaardige zijn deugd verlaat, en zich even slecht
gaat gedragen als de zondaar, zal zo iemand dan in leven blijven? Neen,
op zijn rechtschapen verleden zal niet worden gelet; maar hij zal sterven
tot straf voor zijn ontrouw, en om de zonden, die hij bedrijft. 25 Ge zegt
misschien: Dan is de weg des Heren niet recht! Luister toch, huis van Israël:
Is mijn weg niet recht? Neen, úw wegen zijn krom! 26 Als een rechtvaardige
zijn deugd verlaat, en slecht gaat leven, dan sterft hij toch om het kwaad,
dat hij doet. 27 En als een zondaar zich bekeert van zijn slecht verleden,
en gaat leven naar wet en recht, dan redt zo iemand zijn leven; 28 is hij tot
beter inzicht gekomen, en bekeert hij zich van zijn zondig verleden, dan zal
hij zeker in leven blijven en niet sterven. 29 En dan zegt het huis van Israël:
De weg des Heren is niet recht! Zijn mijn wegen niet recht, huis van Israël?
Neen, úw wegen zijn krom! 30 Waarachtig, Ik zal ieder van u naar zijn eigen
gedrag oordelen, huis van Israël, zegt Jahweh, de Heer. Bekeert u dus vlug
van al uw afdwalingen, dat ze geen oorzaak van schuld worden. 31 Werpt
van u af de wandaden, waarmee ge u bezondigd hebt; vormt een nieuw hart
en een nieuwe geest. Waarom zoudt ge sterven, huis van Israël? 32 Want
Ik vind geen behagen in de dood van hem, die sterft, zegt Jahweh, de Heer.
Bekeert u dus en leeft!

19

1 Ge moet een klaagzang aanheffen over de vorsten van Israël, en 2 zeggen:
Wat een prachtleeuwin was uw moeder Onder de leeuwen; Liggend tussen
haar jongen, Bracht zij haar welpen groot. 3 Een van haar welpen voedde
zij op: Een echte jonge leeuw! Hij leerde zijn prooi zoeken, Mensen
verscheurde hij. 4 Maar men riep volken tegen hem op, En in hun kuil werd
hij gevangen; Ze sleurden hem met haken Naar het land van Egypte. 5 Toen
zij zag, dat haar wachten vergeefs, En haar hoop was vervlogen, Koos zij een
van haar welpen, Bestemde hem tot jonge leeuw. 6 Met leeuwen ging hij
samenleven: Een echte jonge leeuw! Hij leerde zijn prooi zoeken, Mensen
verscheurde hij. 7 Hij maakte veel weduwen En ontvolkte hun steden; Het
land en zijn bewoners stonden versteld Van zijn dreigend gebrul! 8 Maar
volken spanden hem strikken Aan alle kanten; Wierpen hun net over hem
heen, In hun kuil werd hij gevangen. 9 Ze zetten hem in een kooi, Sleurden
hem met haken voor Babels koning, de burchten in, Opdat zijn gebrul
niet meer zou worden gehoord Op Israëls bergen. 10 Uw moeder stond als

een wingerd In uw wijngaard aan het water geplant; Ze was bloeiend en
vruchtbaar Door de rijkdom van water. 11 Ze kreeg een krachtige tak Tot
konings-schepter, Wiens top zich tot in de wolken verhief, Die opviel door
zijn hoogte en talrijke twijgen. 12 Maar in woede werd zij uitgerukt, Op de
grond geworpen. Een oostenwind verdroogde haar: Haar vrucht viel af.
Haar krachtige tak verdorde: Het vuur verslond hem. 13 Nu staat ze geplant
in de steppe, In een streek van dorheid en dorst; 14 Er schoot een vlam uit de
tak, Die haar ranken en vruchten verteerde. Nu heeft ze geen krachtige tak
meer over, Geen konings-schepter meer! Dit is een klaaglied, dat men nog
altijd jammert.

20

1 In het zevende jaar, op de tiende van de vijfde maand, kwamen enigen
van Israëls oudsten Jahweh raadplegen. En toen zij voor mij zaten, 2 werd
het woord van Jahweh tot mij gericht: 3 Mensenzoon, spreek Israëls oudsten
toe, en zeg hun: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Komt ge Mij soms raadplegen?
Zo waar Ik leef, Ik laat Mij door u niet raadplegen, zegt Jahweh, de Heer.
4 Mensenkind, wilt ge hen vonnissen, wilt ge hen vonnissen? Wijs hen
dan op de gruwelen van hun vaderen, en zeg hun: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! 5 Toen Ik Israël uitverkoos, heb Ik mijn hand opgestoken voor de
kinderen van Jakobs stam; Ik heb Mij aan hen geopenbaard in het land van
Egypte, en mijn hand voor hen opgestoken met de woorden: Ik ben Jahweh,
uw God! 6 In die tijd heb Ik hun met opgestoken hand beloofd, om ze uit
Egypte te leiden naar een uitgezocht land, dat droop van melk en honing:
de parel van alle landen. 7 En Ik sprak tot hen: Laat een ieder zijn ogen
van de gruwelbeelden afhouden, en niemand verontreinige zich aan de
schandgoden van Egypte; Ik, Jahweh, ben uw God! 8 Maar ze verzetten zich
tegen Mij, en wilden niet naar Mij luisteren: niemand hield zijn ogen van
de gruwelbeelden af, en ze lieten de schandgoden van Egypte niet varen.
Daarom wilde Ik mijn toorn over hen uitstorten, mijn woede op hen koelen
midden in het land van Egypte. 9 Maar Ik deed het niet terwille van mijn
Naam, opdat die niet ontwijd zou worden in de ogen van de volken, in wier
midden zij woonden, in wier bijzijn Ik Mij aan hen geopenbaard had, om
ze uit Egypte te leiden. 10 Dus leidde Ik hen uit Egypte, en bracht hen in
de woestijn. 11 Ik gaf hun mijn wetten en openbaarde hun mijn geboden,
die de mens moet onderhouden, om te blijven leven. 12 Ook gaf Ik hun
mijn sabbatten: het teken tussen Mij en hen, waaraan zij zouden erkennen,
dat Ik, Jahweh, het ben, die hen heilig maak. 13 Maar het huis van Israël
verzette zich tegen Mij in de woestijn; naar mijn wetten leefden ze niet;
ze verachtten mijn geboden, die de mens moet onderhouden om te blijven
leven, en mijn sabbatten hebben ze schromelijk ontwijd. Daarom wilde Ik
in de woestijn mijn toorn over hen uitstorten, en ze verdelgen. 14 Maar Ik
deed het niet terwille van mijn Naam, opdat die niet ontwijd zou worden in
de ogen van de volken, in wier bijzijn Ik hen had weggeleid. 15 Wel stak Ik in
de woestijn mijn hand tegen hen op, dat Ik ze niet zou brengen in het land,
dat Ik hun had toegedacht: dat druipt van melk en honing, de parel van alle
landen; 16 omdat ze mijn geboden verachtten, naar mijn wetten niet leefden,
mijn sabbatten ontwijdden, en hun hart aan hun schandgoden gehecht was.
17 Maar Ik zag er van af, hen te verdelgen; en zo heb Ik ze niet afgemaakt in de
woestijn. 18 Daarna sprak Ik in de woestijn tot hun kinderen: Naar de wijze
van uw ouders moogt ge niet leven, aan hun gewoonten niet vasthouden, en

aan hun schandgoden u niet verontreinigen. 19 Ik, Jahweh, ben uw God; leeft
volgens mijn wetten, onderhoudt nauwkeurig mijn geboden, 20 houdt mijn
sabbatten heilig, opdat ze een teken zijn tussen u en Mij, waaraan gij erkent,
dat Ik, Jahweh, uw God ben. 21 Maar ook de kinderen verzetten zich tegen
Mij: ze leefden niet naar mijn wetten, ze hebben mijn geboden veracht,
die de mens moet onderhouden om te blijven leven, en mijn sabbatten
hebben ze ontwijd. Daarom wilde Ik mijn toorn over hen uitstorten, in de
woestijn mijn woede op hen koelen. 22 Maar Ik trok mijn hand terug, en
deed het niet terwille van mijn Naam, opdat die niet ontwijd zou worden
in de ogen der volken, in wier bijzijn Ik hen uitgeleid had. 23 Wel stak Ik in
de woestijn mijn hand tegen hen op, om ze onder de volken te verstrooien en
ze over de landen te verspreiden; 24 omdat zij mijn geboden niet opvolgden,
mijn wetten verachtten, mijn sabbatten ontwijdden, en hun ogen aan de
schandgoden van hun ouders bleven gehecht. 25 Ook gaf Ik hun wetten,
die niet goed waren, geboden waarbij ze niet leven konden: 26 door hun
geschenken, door hun overgave van al wat de moederschoot opent, heb Ik
hen verontreinigd, opdat ze zelf versteld zouden staan en erkennen, dat Ik
Jahweh ben. 27 Spreek daarom, mensenkind, tot het huis van Israël en zeg:
Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ook in een ander opzicht hebben uw vaderen
Mij gehoond door hun trouweloze afval. 28 Want toen Ik hen naar het land
had geleid, dat Ik hun met opgestoken hand beloofd had te geven, en ze
al de hoge heuvels zagen en al de schaduwrijke bomen, slachtten ze daar
hun offers, brachten daar hun ergerlijke geschenken, ontstaken daar hun
welriekend offervuur, en plengden daar hun drankoffers. 29 En Ik sprak
tot hen: Wat moet die hoogte, waar gij heen gaat? Daarom heet die nu nog
“bama”. 30 Zeg daarom tot het huis van Israël: Zo spreekt Jahweh, de Heer!
Verontreinigt gij u soms niet op dezelfde manier als uw vaderen; loopt ook
gij hun gruwelbeelden niet achterna; hebt ge u niet aan al uw schandgoden
tot de dag van heden verontreinigd, 31 door uw gaven te brengen en uw
kinderen door het vuur te doen gaan? En zou Ik mij dan door u laten
raadplegen, huis van Israël? Zowaar Ik leef, zegt Jahweh de Heer, Ik laat
Mij door u niet raadplegen! 32 Waarachtig: de verlangens van u zullen niet
worden bevredigd, van u die zegt: wij willen hout en steen dienen, evenals
de volken, evenals de stammen van andere landen. 33 Zowaar Ik leef, zegt
Jahweh, de Heer; met krachtige hand, met uitgestrekte arm en in vlagen
van toorn zal Ik u mijn macht doen gevoelen. 34 Ik zal u wegvoeren uit
de volken, en u samenbrengen uit de landen waarover ge verstrooid zijt,
met krachtige hand, met uitgestrekte arm, en in vlagen van toorn. 35 Naar
de woestijn der volken zal Ik u brengen, daar zal Ik u vonnissen van man
tot man. 36 Zoals Ik in de woestijn van Egypte uw vaderen gevonnist heb,
zo zal Ik u vonnissen, zegt Jahweh, de Heer. 37 Onder de knuppel zal Ik u
door laten gaan en tuchtigen. 38 Zo zal Ik uit u verwijderen oproerlingen
en kwaadwilligen; uit het land waar ze als vreemden vertoeven, zal Ik ze
uitleiden, maar in het land van Israël komen ze niet. Zo zult ge erkennen,
dat Ik Jahweh ben! 39 Maar gij, huis van Israël, spreekt Jahweh, de Heer:
werpt al uw schandgoden weg, en luistert voortaan naar Mij. Dan zult
ge mijn heilige Naam met uw gaven en door uw schandgoden niet meer
ontwijden. 40 Want op mijn heilige berg, op Israëls verheven top, zegt
Jahweh, de Heer, daar zal heel het huis van Israël Mij dienen; daar zal Ik
mijn vreugde aan hen beleven, daar naar uw gaven verlangen, naar uw
eerstelingoffers met alles wat ge Mij toewijdt. 41 Als aan een welriekende

geur zal Ik aan u mijn vreugde beleven, als Ik u heb weggevoerd uit de volken, en u heb samengebracht uit de landen waarover gij verstrooid zijt; want zo zal Ik door u mijn heiligheid bewijzen in de ogen der volken. 42 Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben. En als Ik u op Israëls grondgebied heb gebracht, in het land, dat Ik met opgestoken hand aan uw vaderen beloofd heb, 43 dan zult ge daar terugdenken aan uw gedrag en uw daden, waardoor ge verontreinigd werdt; dan zal de schande op uw gelaat te lezen staan om al uw vroegere boosheid. 44 Zo zult ge, volk van Israël, erkennen, dat Ik Jahweh ben, doordat Ik met u gehandeld heb terwille van mijn Naam, en niet volgens uw slecht gedrag en uw boze daden, zegt Jahweh, de Heer. 45 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 46 Mensenkind, wend uw gelaat naar het zuiden, en laat uw woord kletteren tegen het zuiden; profeteer tegen het woud in het zuiden, 47 en zeg tot het woud in het zuiden: Luister naar het woord van Jahweh! Zo spreekt Jahweh, de Heer: Zie, Ik ga in u een vuur ontsteken, dat al uw groene en dorre bomen verteren zal. De laaiende vlam zal niet uitdoven; aller gelaat van zuid tot noord zal erdoor worden geschroeid. 48 Zo zullen alle schepselen inzien, dat Ik, Jahweh, het aangestoken heb! Neen, geblust wordt het niet! 49 Maar ik sprak: Ach, Heer Jahweh, ze zeggen van mij: hij spreekt ook altijd in raadsels!

21

1 Toen werd dit woord van Jahweh tot mij gericht: 2 Mensenkind, richt dan uw gelaat naar Jerusalem, en laat uw woorden kletteren tegen hun heiligdom; profeteer tegen Israëls bodem, 3 en zeg tot het land van Israël: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ik kom op u af; Ik trek mijn zwaard uit de schede, en delg uit u weg zowel goeden als kwaden. 4 Om uit u te verdelgen zowel goeden als kwaden, daarom gaat mijn zwaard uit de schede tegen alle schepselen van zuid tot noord. 5 Dan zullen alle schepselen erkennen, dat Ik, Jahweh, mijn zwaard uit de schede heb getrokken! Neen, het gaat er niet meer in terug! 6 Mensenkind. ge moet in hun bijzijn gaan kreunen; kreunen alsof u de lenden breken, alsof ge weeën lijdt. 7 En als ze u dan vragen: Waarom kreunt ge? moet ge zeggen: Over een tijding die komt, waardoor aller hart het besterft, hun handen slap hangen, hun moed versaagt, hun knieën knikken. Waarachtig, het komt, het zal gebeuren, zegt Jahweh, de Heer! 8 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 9 Menschenzoon, profeteer en zeg: Zo spreekt Jahweh: Een zwaard, een zwaard is geslepen, Een zwaard is gewet; 10 Om te slachten is het geslepen, Om te bliksemen is het gewet! Het slaat onheelbare wonden, Het spot met elke knuppel. 11 Het is geslepen, om het in de vuist te vatten, Gewet, om het een moordenaar in de hand te drukken. 12 Schreeuw en jammer, mensenkind, Want het keert zich tegen mijn volk, En tegen alle vorsten van Israël: Aan het zwaard zijn ze vervallen, tegelijk met mijn volk! 13 Daarom, sla op uw heup, Want de proef is genomen; En als de knuppel het begeeft, Het zwaard doet het niet, zegt Jahweh, de Heer! 14 En gij, mensenkind, profeteer, En klap in uw handen; Verdubbel het zwaard in tweeën en drieën, Dat het een moordzwaard mag zijn! Het grote moordzwaard suist om hen heen, 15 Opdat aller hart het besterft, En tallozen vallen: Aan al hun poorten heb Ik een slachtbank gezet! Gij zwaard, gevormd om te bliksemen, En om te slachten gewet, 16 Sla achteruit en naar rechts, Naar voren, naar links. Waarheen uw snede zich richt, 17 Klap ook Ik in mijn handen, En koel Ik mijn woede: Ik, Jahweh, heb het gezegd! 18 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 19 Mensenkind,

leg twee wegen aan, waarlangs het zwaard van Babels koning kan komen; van één land moeten ze beiden uitgaan. Zet een handwijzer aan het beginpunt van de weg naar de stad. 20 Eén weg moet ge banen, waarlangs het zwaard naar Rabba der Ammonieten komt; en een andere weg, waarlangs het naar Juda met haar middelpunt Jerusalem komt. 21 Want de koning van Babel staat aan de tweesprong, aan de kop der beide wegen, om een orakel uit te lokken. Hij schudt de pijlen, ondervraagt de huisgoden, en bekijkt de lever. 22 In zijn rechterhand heeft hij het lot "Jerusalem" gekregen, en nu heft hij een moordgeroep aan, en stoot hij de oorlogskreet uit, om aan de poorten stormrammen te plaatsen, een wal op te werpen en verschansingen te bouwen. 23 En ofschoon het in hun ogen maar een loos orakel is: want hùn zijn de heiligste eden; toch brengt het hun schuld in herinnering, opdat ze gegrepen worden. 24 Daarom, zegt Jahweh, de Heer: Daar gij aan uw schuld hebt herinnerd, omdat uw zonden openbaar zijn geworden en het slechte in al uw daden aan de dag is gekomen, daarom zult ge met de vuist gegrepen worden! 25 En gij, verworpeling, misdadiger, vorst van Israël, wiens tijd gekomen is, nu de schuld het toppunt bereikt heeft: 26 Zo spreekt Jahweh, de Heer! Weg met de diadeem en weg met de kroon! Dat is het echte niet! Het lage omhoog; het hoge omlaag! 27 Omkeer, omkeer, omkeer zal Ik bewerken. Wee over haar! Zo zal ze blijven, totdat Hij komt, die er recht op heeft; Hem zal Ik ze geven. 28 Mensenkind, ge moet profeteren en zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer, over de Ammonieten en hun schande: Een zwaard, een zwaard is getrokken om te slachten, Gewet om af te maken, gewet om te bliksemen: 29 Terwijl men loze visioenen voor u schouwt, En valse voorspellingen doet. Men zal het aan de hals der verdoemden leggen, En van goddelozen: Wier dag is gekomen, Nu de schuld haar toppunt bereikt! 30 Keer terug naar uw steden, Naar de plek waar ge werdt geschapen; Want in het land van uw oorsprong Zal Ik u richten! 31 Ik zal u mijn woede laten voelen, Met mijn gloeiende toorn op u blazen, U overleveren in de macht van barbaren, Die verderf zullen smeden. 32 Het vuur zult ge tot brandstof dienen, Uw bloed zal midden in uw land stromen, En niemand zal meer aan u denken: Waarachtig, Ik, Jahweh. heb het gezegd.

22

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, wilt ge vonnissen; wilt ge de bloedstad vonnissen? Wijs haar dan op al haar gruwelen, 3 en zeg: Zo spreekt Jahweh, de Heer! O stad, die binnen haar muren bloed vergiet, waardoor haar einde komt; en die tot eigen verderf gruwelbeelden vervaardigt, waardoor zij onrein wordt! 4 Door het bloed, dat ge vergoten hebt, staat ge schuldig, en om de gruwelbeelden, die ge vervaardigt, zijt ge onrein: ge verhaast uw dagen en bespoedigt de tijd van uw jaren! Daarom heb Ik u gemaakt tot het mikpunt der volken, tot een bespotting voor alle landen. 5 Van nabij en van verre bespot men u; uw naam is geschandvlekt, uw verwarring is groot. 6 Want zie: bij u zijn de vorsten van Israël; en allen zijn er op uit, om bloed te vergieten zoveel ze kunnen. 7 Vader en moeder worden bij u geminacht, de vreemdeling wordt in uw midden hardvochtig behandeld, wees en weduwe verschopt men bij u. 8 Wat Mij heilig is, acht ge gering, en mijn sabbatten hebt ge ontwijd! 9 Aanbrengers onder u loeren er op, om bloed te vergieten! Op de bergen wordt bij u gegeten, en schandelijke ontucht komt onder u voor. 10 Men ontbloot bij u de schaamte des vaders; die onrein is door stonden, verkracht

men bij u. 11 Bij u misbruikt de een de vrouw van zijn naaste, onteert een ander zijn schoondochter door bloedschande, verkracht een derde zijn zuster, de eigen dochter van zijn vader. 12 Steekpenningen worden bij u aangenomen, om bloed te vergieten; woekerwinst en toeslag hebt ge geëist, en uw evenmens hebt ge afgezet; maar Mij hebt ge vergeten, zegt Jahweh, de Heer! 13 Welnu, Ik klap in mijn handen over de vuile winst die ge maakt, en over het bloed dat in uw midden stroomt. 14 Zal uw hart het uithouden, of zullen uw handen sterk genoeg zijn voor de dagen, dat Ik aan u mijn vonnis voltrek? Ik Jahweh heb het gezegd, Ik zal het doen. 15 Ik ga u verstrooien onder de volken, u over de landen verspreiden, een einde maken aan uw onreinheid. 16 Zo zult ge door uzelf in de ogen der volken worden onteerd, en zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben! 17 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 18 Mensenkind, het volk van Israël is voor Mij een hoop slakken geworden; allemaal slakken van koper en tin, van ijzer en lood en van zilver, midden in de oven! 19 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Omdat ge met u allen een hoop slakken zijt geworden, ga Ik u ophopen midden in Jerusalem. 20 Zoals men zilver en koper, ijzer, lood en tin midden in een oven dooreengooit, en er een vuur onder aanblaast om het te smelten, zo zal Ik in mijn toorn en mijn woede u opeenhopen, u erin gooien en smelten. 21 Ik ga u opeenhopen, en over u het vuur van mijn toorn aanblazen, zodat ge er midden in wordt gesmolten. 22 Zoals het zilver in een oven gesmolten wordt, zo zult ge binnen haar muren worden gesmolten, en zult ge erkennen, dat Ik, Jahweh, mijn toorn over u uitstort! 23 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 24 Mensenkind, zeg tot haar: Ge zijt een land, waarop het niet heeft geregend, en dat in de regentijd niet opgefrist werd. 25 Zijn vorsten verteren levende mensen als een brullende, prooi zoekende leeuw; wat mooi en kostbaar is nemen ze af, en vergroten het aantal weduwen. 26 Zijn priesters verkrachten mijn wet, en ontwijden wat Mij heilig is; tussen heilig en profaan maken ze geen onderscheid, tussen rein en onrein leren ze geen verschil, en voor mijn sabbatten houden ze de ogen gesloten; zo word Ik in hun midden onteerd! 27 Zijn prinsen zijn er als prooizoekende wolven op uit, om bloed te vergieten, om mensen in het verderf te storten, om zich onrechtmatig te verrijken. 28 Zijn profeten bestrijken hen met kalk: loze zieners en valse voorspellers, die zeggen: “Zo spreekt Jahweh, de Heer”, terwijl Jahweh niet gesproken heeft! 29 De burgers handelen hardvochtig, en eigenen zich andermans goed toe; zij verschoppen den misdeelde en behoeftige, onderdrukken de vreemdelingen als rechtelozen. 30 Ik zocht onder hen naar een man, die de muur versperde, of tegenover Mij op de bres ging staan ten gunste van het land, opdat Ik het niet zou verwoesten, maar Ik vond er niet één. 31 Nu stort Ik mijn woede over hen uit, in mijn brandende toorn reken Ik met hen af; hun gedrag zal Ik op hun hoofden doen neerkomen, zegt Jahweh, de Heer!

23

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, er waren eens twee vrouwen, dochters van dezelfde moeder. 3 Toen ze nog jong waren, pleegden ze al ontucht in Egypte; daar bevoelde men haar borsten, daar werden haar meisjesborsten betast. 4 De oudste heette Ohola, haar zuster Oholiba. Zij werden de mijnen, en schonken Mij zonen en dochters. Samaria werd Ohola, Jerusalem Oholiba genoemd. 5 Ohola begon achter mijn rug ontuchtig te worden: zij hunkerde naar haar minnaars, naar Assjoer, de

hovelingen 6 in purper gekleed; naar landvoogden en stadhouders, allemaal
knappe jonge mannen, ruiters, hoog op hun paarden. 7 Met hen allen, de
keur van de zonen van Assjoer, bedreef zij haar ontucht, en zij onteerde
zich aan de gruwelbeelden van allen naar wie ze hunkerde. 8 Maar ook
haar ontucht met de Egyptenaren gaf ze niet op; want die hadden al met
haar geslapen, toen ze nog jong was; die hadden haar meisjesborsten betast,
en aan haar hun lusten bevredigd. 9 Daarom heb Ik haar overgeleverd in
de macht van haar minnaars, in de macht van de zonen van Assjoer, naar
wie ze verlangd had. 10 Die hebben haar schaamte ontbloot, haar zonen
en dochters meegenomen, en haarzelf met het zwaard afgemaakt, zodat ze
berucht werd bij de vrouwen. Zo voltrok men haar vonnis. 11 Ofschoon
haar zuster Oholiba het gezien had, toonde ze haar lust nog brutaler, en
was haar ontucht nog erger dan die van haar zuster. 12 Ze hunkerde naar
de zonen van Assjoer, de landvoogden en stadhouders, de hovelingen in
volle wapenrusting gekleed, naar de ruiters, hoog op hun paarden: allemaal
knappe jonge mannen. 13 En Ik zag dat ze onteerd werd, dat beiden zich
eender gedroegen. 14 Maar zij ging in haar ontucht nog verder, toen ze
mannen op de wand gegrift zag: afbeeldingen van Chaldeën met menie
getekend, 15 met een gordel om hun middel, met overhangende mutsen
op het hoofd, die allen op ridders geleken: zo zagen de zonen van Babel
eruit, wier geboorteland Chaldea is. 16 Toen ze dat had gezien, begon ze
ook naar hèn te hunkeren, en zond ze boden naar hen toe, naar Chaldea.
17 Toen kwamen de zonen van Babel om met haar gemeenschap te houden;
ze onteerden haar door hun wellust, maar toen ze onteerd was kreeg ze
een afkeer van hen. 18 Nu hing ze openlijk de deerne uit, en ontblootte
haar schaamte; Ik walgde van haar, zoals Ik ook van haar zuster gewalgd
had. 19 Talloze malen pleegde ze ontucht, denkend aan de dagen van haar
jeugd, toen ze in Egypte al ontucht bedreef; 20 en ze verlangde naar hun
zwelgers, die heet zijn als ezels en driftig als hengsten. 21 Zo hebt ge volhard
in de ontucht van uw jeugd, toen de Egyptenaren uw borsten bevoelden,
uw meisjesborsten betastten. 22 Daarom Oholiba, dit zegt Jahweh, de Heer:
Let op! De minnaars, van wie ge een afkeer hebt, hits Ik tegen u op; van
alle kanten breng Ik ze naar u toe: 23 de zonen van Babel en alle Chaldeën,
Pekoed en Sjóa en Kóa en alle zonen van Assjoer met hen: knappe jonge
mannen, allemaal landvoogden en stadhouders, ridders en hovelingen,
allemaal hoog op hun paarden. 24 Met ratelende wagens en wielen en met
geweldige drommen komen ze naar u toe; met schild, rondas en helm stellen
ze zich tegen u op. Ik zal hun het rechtsgeding voorleggen, en door hun eigen
vonnis zullen ze u richten. 25 Zo zal Ik u mijn jaloezie laten voelen! Ze zullen
u kwaadaardig behandelen; uw neus en oren snijden ze af, en wat er van
u overblijft, wordt neergesabeld; uw zonen en dochters nemen ze mee, en
wat er van u overblijft, wordt door het vuur verteerd. 26 Ze rukken u de
kleren van het lijf, en nemen uw sieraden mee. 27 Zo zal Ik een eind aan
uw ontucht maken, en aan uw wellust sinds de tijd van Egypte; ge zult uw
ogen niet meer tot hen opslaan, niet meer terugdenken aan Egypte. 28 Want
dit zegt Jahweh, de Heer: Zie, Ik geef u over in de macht van hen die ge haat,
in de macht van hen, van wie ge afkerig zijt; 29 die zullen u hun haat laten
voelen; ze nemen al uw bezittingen mee, en ze laten u achter, naakt en bloot.
Zo wordt uw wellustige schaamte ontbloot, komt uw ontucht en uw wellust
aan het licht. 30 Dat zal men u aandoen om uw ontucht met volken, aan wier

gruwelbeelden ge u hebt onteerd. 31 Ge hebt het voorbeeld van uw zuster
gevolgd: dan geef Ik u ook haar beker in de hand. 32 Dit zegt Jahweh, de
Heer: De beker van uw zuster zult ge drinken, de diepe en wijde, die zóveel
kan bevatten, die vol is van kommer en wee. 33 Een beker van ontzetting
en verdelging is de beker van uw zuster Samaria; 34 ge zult hem drinken
en uitslurpen, en op zijn scherven zult ge knagen. Ge zult u de borsten
openrijten, het mikpunt zijn van spot en hoon, want Ik heb gesproken, zegt
Jahweh, de Heer! 35 Daarom, zegt Jahweh, de Heer: omdat ge Mij vergeten
hebt, en Mij links hebt laten liggen, moet ook gij de straf voor uw ontucht
en uw wellust ondervinden. 36 Jahweh sprak tot mij: Mensenkind, wilt ge
Ohola en Oholiba vonnissen? Wijs haar dan op haar gruwelen. 37 Want zij
hebben haar trouw gebroken, en er kleeft bloed aan haar handen; met haar
gruwelbeelden hebben zij overspel bedreven, en zelfs de kinderen die ze Mij
hadden gebaard, hebben ze hun tot spijs gebracht. 38 Ook dit nog hebben
ze Mij aangedaan: mijn heiligdom hebben ze ontwijd, en mijn sabbatten
ontheiligd. 39 Dezelfde dag dat ze haar kinderen voor de gruwelbeelden
offerden, kwamen ze naar mijn heiligdom, om het te ontwijden. Waarachtig,
zo hebben ze in mijn huis gehandeld! 40 Ja, zelfs stuurden ze om mannen, die
van ver moesten komen, en die al kwamen, zodra hun een bode gestuurd
werd. Voor hen hebt ge u gebaad, uw ogen geschminkt, uw sieraden
aangedaan. 41 Ge zijt op uw pronkbed gaan liggen, waarvoor de tafel stond
gedekt, waarop ge mijn wierook en olie hebt gezet. 42 Dan zong men voor
haar met daverende stem, en bij mannen uit de heffe des volks voegden
zich dronkaards uit de woestijn; die deden armbanden om haar polsen, en
zetten een prachtige kroon op haar hoofd. 43 Ik dacht: komen die overspelers
nu aan die verlepte hun lust bevredigen; want dat is ze toch? 44 Ja, ze
kwamen bij haar, zoals men naar een deerne gaat, zo kwamen zij bij Ohola
en Oholiba, de ontuchtige vrouwen. 45 Maar de rechtschapen mannen, die
zullen over haar het vonnis vellen van overspelige vrouwen, en het vonnis
van vrouwen, die bloed vergieten; want ze zijn overspelige vrouwen, en er
kleeft bloed aan haar handen. 46 Want zo spreekt Jahweh, de Heer: Roept
tegen haar een volksvergadering bijeen, en levert haar over, om mishandeld
en geplunderd te worden. 47 De hele menigte zal haar met keien stenigen,
en haar met zwaarden in stukken houwen; haar zonen en dochters zullen
ze vermoorden, en haar huizen in brand steken. 48 Zo zal Ik de ergernis uit
het land doen verdwijnen, en het zal voor alle vrouwen een les zijn, om uw
ontuchtig gedrag niet na te volgen. 49 Men zal u uw ontucht laten voelen, en
voor de zonden met uw gruwelbeelden zult ge worden gestraft. Zo zult ge
erkennen, dat Ik Jahweh ben!

24

1 In het negende jaar, op de tiende der tiende maand, werd het woord
van Jahweh tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge moet u de datum van de dag,
juist van deze dag, opschrijven; want op deze eigen dag heeft de koning van
Babel zich op Jerusalem geworpen. 3 Dan moet ge het onhandelbare ras
een gelijkenis voordragen, en tot hen zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer!
De pot opgezet, de pot opgezet, En water erin gegoten; 4 De stukken vlees
erin gestopt: Al de beste stukken! Met lende en schouder, En vette kluiven
hem gevuld; 5 Het beste der kudde gekozen, En blokken eronder gestapeld!
Laat zieden de stukken, Kook ook de kluiven erin; 6 Daarom zegt Jahweh, de

Heer: Wee de bloedstad, De pot waar de aanslag aan zit, En waar de roest
niet vanaf gaat! Haal stuk voor stuk er dan uit, En loot er niet om! 7 Want
haar bloed stroomt in haar midden, Op de naakte rots liet ze het vloeien;
Ze goot het niet uit op de grond, Om het met aarde te bedekken. 8 Om mijn
toorn op te voeren En mijn wraak te gaan koelen, Heb Ik haar bloed op de
naakte rots laten vloeien, Opdat het niet zou worden bedekt. 9 Daarom zegt
Jahweh, de Heer: Wee de bloedstad! Ook Ik ga een grote stookplaats maken;
10 Haal nog meer hout! Laat laaien het vuur, Laat koken het vlees, Dat het
vleesnat verdampt, En de kluiven verbranden. 11 Zet hem leeg op de kolen,
Dat hij heet wordt, en zijn koper gaat gloeien, Dat van binnen zijn aanslag er
afsmelt, En zijn roestlaag verdwijnt. 12 Maar de moeite is vergeefs, Want de
aanslag gaat er van binnen niet af; Zijn roestlaag stinkt Van uw onreinheid
en ontucht. 13 Omdat Ik u reinigen wilde, maar ge niet rein werdt, Zult ge
van uw onreinheid niet meer worden gezuiverd; Totdat Ik mijn woede aan
u heb gekoeld, 14 Ik, Jahweh, heb het gezegd! Het komt: Ik ga het voltrekken,
Zonder genade of erbarming, Ik laat niet af; Naar uw handel en wandel zal Ik
u richten: Is de godsspraak van Jahweh, den Heer! 15 Het woord van Jahweh
werd tot mij gericht: 16 Mensenkind, waarachtig, Ik ga u met een zware
slag de lust uwer ogen ontnemen; maar ge moogt niet rouwen en wenen,
of uw tranen laten vloeien. 17 Als ge zucht, doe het in stilte, en maak geen
rouwmisbaar; knoop uw hoofddoek om, en laat uw sandalen aan uw voeten;
bedek uw baard niet en eet geen treurbrood. 18 Des morgens sprak ik tot het
volk, en ‘s avonds stierf mijn vrouw; en de volgende morgen deed ik zoals
mij bevolen was. 19 Maar het volk vroeg mij: Zoudt gij ons niet verklaren,
wat dat voor ons betekent, dat ge zo doet? 20 En ik sprak tot hen: Het woord
van Jahweh werd tot mij gericht. 21 Ge moet tot het huis van Israël zeggen: Zo
spreekt Jahweh, de Heer! Waarachtig, Ik ga mijn heiligdom ontwijden: uw
fiere trots, de lust uwer ogen, uw zielsverlangen; en uw zonen en dochters,
die ge hebt achtergelaten, zullen neergesabeld worden. 22 Dan moet ge doen,
zoals ik gedaan heb: uw baard moogt ge niet bedekken, en treurbrood niet
eten; 23 uw hoofddoek moet op uw hoofden en uw sandalen aan uw voeten
blijven; ge moogt niet rouwen of wenen, maar ge zult verkwijnen om uw
schuld, en tegen elkander maar zuchten. 24 Ezekiël is uw voorbeeld: als het
komt, moet ge hem in alles navolgen. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh
ben! 25 En wat uzelf betreft, mensenkind: op de dag, dat Ik hun ontneem hun
bolwerk, hun trotse vreugde, de lust van hun ogen, hun zielsverlangen, hun
zonen en dochters; 26 op die dag zal eer een vluchteling naar u toe komen, om
u de tijding te brengen. 27 Op de dag zal uw mond geopend worden, zodra
de vluchteling komt, en zult ge sprekken, niet stom meer zijn Zo zult ge voor
hen een voorbeeld zijn, opdat ze erkennen, dat Ik Jahweh ben.

25

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, richt uw
gelaat naar de Ammonieten, en profeteer tegen hen. 3 Ge moet tot de
Ammonieten zeggen: Luistert naar het woord van Jahweh, den Heer! Dit
zegt Jahweh, de Heer: Daar ge ha-ha hebt geroepen over mijn heiligdom,
omdat het ontwijd is, en over het land Israël, omdat het verwoest is, en over
het huis van Juda, omdat het in ballingschap is gegaan: 4 daarom lever Ik
u uit aan de Oosterlingen. Die gaan bij u hun tenten opslaan, bij u hun
woningen bouwen; zij zullen uw vruchten opeten, zij uw melk drinken.

5 Want Rabba maak Ik tot een grasland voor kamelen, en Ammons steden
tot een weideplaats voor schapen. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben!
6 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Omdat ge in uw handen hebt geklapt en
met uw voeten hebt getrappeld, u met leedvermaak in het hart vrolijk hebt
gemaakt over het land Israël, 7 daarom strek Ik mijn hand tegen u uit, lever
Ik u aan de heidenen over, verdelg Ik u uit de volken, vaag Ik u weg uit de
landen, en zal Ik u verwoesten. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben! 8 Dit
zegt Jahweh, de Heer! Omdat Moab gezegd heeft: Het volk van Juda is net
als andere volken, 9 daarom stel Ik Moabs bergkam open, zodat de steden er
verdwijnen: Aroër aan zijn grens, Bet-Hajjesjimot de parel des lands, Baäl-
Meon en Kirjatáim. 10 Ik lever hun land uit aan de Oosterlingen als een toegift
bij de Ammonieten, opdat het, met de Ammonieten, vergeten raakt onder
de volken. 11 Ook in Moab ga Ik gericht houden! Zo zullen ze erkennen,
dat Ik Jahweh ben! 12 Dit zegt Jahweh, de Heer! Omdat Edom wraakzuchtig
heeft gehandeld jegens het huis van Juda, zich zwaar bezondigd en zich op
hen heeft gewroken, 13 daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik strek mijn hand
tegen Edom uit, vaag er mens en dier uit weg, en maak het een puinhoop
van Teman tot Dedan; door het zwaard zullen ze vallen. 14 Ik zal mijn
wraak op Edom in de handen leggen van mijn volk Israël, en dat zal Edom
behandelen, zoals mijn woede en mijn toorn dat eisen. Mijn wraak zullen
ze ondervinden, zegt Jahweh, de Heer! 15 Dit zegt Jahweh, de Heer! Omdat
de Filistijnen wraakzuchtig hebben gehandeld, en wraak genomen hebben
met leedvermaak in het hart om een eeuwenoude vijandschap bot te vieren,
16 daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik strek mijn hand tegen de Filistijnen
uit, verdelg de Kretenzen, en vaag de rest van het zeestrand weg. 17 Met
grimmige straffen zal Ik een geweldige wraak op hen nemen. Zo zullen ze
erkennen, dat Ik Jahweh ben, als Ik mijn wraak op hen koel!

26

1 In het elfde jaar, op de eerste van de maand, werd het woord van
Jahweh tot mij gericht: 2 Mensenkind, omdat Tyrus over Jerusalem uitriep:
Haha! opengebroken Is de poort der volken; Aan mij gaat over, Heel zijn
heerlijkheid! 3 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Tyrus, Ik kom op u af, Voer
tegen u aan Talrijke volken, Zoals de zee haar golven aanspoelt. 4 Die
zullen Tyrus' muren slopen, Zijn torens omverhalen. Ik spoel de grond
van hem af, En maak het tot een kale rots. 5 Het wordt een droogplaats
van netten Midden in zee! Want Ik heb het gezegd, Is de godsspraak van
Jahweh, den Heer! Het zal een prooi der volken worden, 6 Zijn dochters
op het vasteland Zullen met het zwaard worden vermoord; Zo zullen ze
erkennen, dat Ik Jahweh ben! 7 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Zie, Ik
ontbied Nabukodonosor naar Tyrus, Den koning van Babel, den koning der
koningen uit het noorden: Met paarden, wagens en ruiters, Met een leger
van talloze drommen. 8 Uw dochters op het vasteland Maakt hij af met het
zwaard; Tegen u zelf werpt hij verschansingen op, Legt een wal om u heen,
Een schilddak heft hij tegen u op! 9 De stoot van zijn stormram richt hij op
uw muren, En met zijn breekijzers sloopt hij uw torens; 10 Door de drom
van zijn paarden opgejaagd, Zal het stof u bedekken. Door het geratel van
ruiters, van wielen en wagens Beginnen uw muren te dreunen, Wanneer
hij uw poorten binnenrijdt, Zoals men door de bressen trekt van een stad.
11 Met de hoeven van zijn paarden Slaat hij al uw plaveisels aan stukken; En
uw bevolking maakt hij af met het zwaard. Uw trotse gedenktekens Smijt

hij tegen de grond; 12 Hij plundert uw rijkdom, Maakt uw handelswaar buit.
Hij haalt uw muren omver, Breekt uw praalhuizen af; Uw stenen en balken
en puin Werpt hij midden in zee. 13 Ik zal doen verstommen De klank uwer
liederen; En het getokkel uwer harpen Zal nimmermeer worden gehoord.
14 Ik zal een kale rots van u maken, Ge wordt een droogplaats van netten;
Nooit wordt ge meer opgebouwd, Want Ik heb het gezegd, spreekt Jahweh,
de Heer! 15 Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ja, door de dreun van uw val, Door
het gekreun der gewonden, En het trekken der zwaarden binnen uw muren,
Zullen de eilanden beven! 16 Van hun tronen dalen ze neer Alle gebieders
der zee; Hun mantels leggen ze af, Hun bonte gewaden trekken ze uit. Ze
trekken hun rouwkleding aan, Zetten zich neer op de grond; Elk ogenblik
schrikken ze op, Star van ontzetting om u! 17 Dan heffen ze een klaagzang
over u aan, En zeggen tot u: Hoe zijt ge gevallen, van de zeeën verdwenen,
Gij hooggeprezen stad! Gij, die machtig waart op de oceaan: Gijzelf en uwe
bevolking; Die de schrik aanjoegt Bij al zijn bewoners. 18 Nu ontstellen de
kustlanden Op de dag van uw val, Staan de eilanden der zee verbijsterd Over
uw lot. 19 Want zo spreekt Jahweh, de Heer: Als Ik van u een verwoeste
stad heb gemaakt, Aan onbewoonde steden gelijk; Als Ik de oceaan over u
heen heb gedreven, En diepe wateren u bedekken: 20 Dan stoot Ik u neer,
naar die in het graf zijn gedaald, Naar het volk van weleer; Geef u een plaats
in de diepte der aarde, In de oeroude puinen. Bij hen, die in het graf zijn
gezonken; Opdat ge niet terugkeert, Geen plaats meer inneemt, In het land
der levenden. 21 Ik maak een spookbeeld van u: ge zijt niet meer; Men zal
u zoeken, maar u niet vinden, In eeuwigheid niet! Is de godsspraak van
Jahweh, den Heer!

27

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet over
Tyrus een klaagzang aanheffen, 3 en zeggen tot Tyrus, dat de toegangen der
zee beheerst, en handel drijft met de volken op vele kusten: Zo spreekt Jah-
weh, de Heer! Tyrus, ge dacht bij u zelf: Ik ben het toppunt van schoonheid!
4 Op de hoge zee lag uw domein, Uw bouwers voerden uw schoonheid ten
top! 5 Van cypressen uit Senir Hebben ze al uw ribben getimmerd; Ze kozen
een Libanon-ceder, Om een mast op u te bouwen. 6 Van eiken uit Basjan
Maakten ze uw riemen; Uw kajuitwand van ivoor; in pijnhout gezet, Van de
eilanden der Kittiërs. 7 Bont-gestikte damast uit Egypte Was uw zeildoek, en
diende u als wimpel; Blauw en purper uit de eilanden van Elisja Kleurden
uw tentdak. 8 Burgers van Sidon en Arwad waren uw roeiers, De wijzen van
Simirra uw stuurlui; 9 De oudsten van Gebal met haar wijzen Stopten uw
naden. Alle schepen der zee met hun matrozen waren bij u, om uw waren te
ruilen: 10 Perzen, Lydiërs en de mannen van Poet Stonden als krijgers op uw
wallen; Schild en helm hingen ze aan u op, En verleenden u aanzien. 11 De
zonen van Arwad en Chalcis stonden op uw muren, Op uw torens de mannen
van Gamaäd; Hun schilden hingen ze op rond uw muren, Zij voerden uw
schoonheid ten top. 12 Tarsjisj was afnemer van uw grote voorraden; het
leverde zilver, ijzer, tin en lood op uw markt. 13 Jawan, Toebal en Mésjek
dreven handel met u: slaven en koperwaren gaven ze u in ruil. 14 Uit
Bet-Togarma werden trekpaarden, rijpaarden en muildieren op uw markt
aangevoerd. 15 De zonen van Dedan dreven handel met u, vele eilanden
sloten met u een handelsverdrag: olifantstanden en ebbenhout gaven ze

u in betaling. 16 Aram was afnemer van uw vele produkten: karbonkel,
purper, borduursels, byssus, koralen en robijnen leverde het op uw markt.
17 Juda en het land Israël dreven handel met u: Minnit-tarwe, was, honing,
olie en balsem leverden ze in ruil. 18 Damascus was afnemer van uw vele
produkten en uw grote voorraden: van wijn uit Chelbon en wol uit Sáchar
voorzag het uw markt. 19 Uit Oezal kwam smeedijzer, specerijen en riet in
ruil. 20 Dedan handelde met u in kostbare zadeldekken. 21 Arabië en de
vorsten van Kedar sloten met u een handelsverdrag: in bokken, rammen
en ezelinnen handelden ze met u. 22 Sjeba en Rama dreven handel met
u: van de allerbeste balsem, allerlei kostbare stenen en goud voorzagen
ze uw markt. 23 Charan, Kanne en Eden, de kooplieden van Sjeba, Assjoer
en heel Medië handelden met u: 24 zij verhandelden prachtgewaden en
violette en bontgestikte mantels; ook in kleurige tapijten van geknoopte en
duurzame draden handelden zij met u. 25 Tarsjisj-schepen vervoerden uw
waren. Ge waart bevracht en zwaar beladen Midden op de oceaan. 26 Naar
diepe wateren voerden u Zij, die u roeiden. Maar een oostenwind heeft u
gekraakt Midden op de oceaan; 27 Met uw schatten, uw waren, uw lading,
Uw matrozen en stuurlui. Met uw breeuwers, uw handelaars En al uw
soldaten, Met heel uw bemanning, Die gij aan boord hadt. Ze zinken weg
in de diepten der zee Op de dag van uw ondergang; 28 Van de noodkreten
van uw stuurlui Gaat de zeespiegel beven. 29 Ze verlaten hun schepen Alwie
de riemen hanteren; Alle matrozen en stuurlui Stappen aan wal. 30 Ze
heffen een gejammer over u aan, En klagen verdrietig; Ze strooien as op hun
hoofden, Wentelen zich in het stof. 31 Om u scheren ze zich kaal, Doen ze
rouwkleren aan; Om u wenen ze met hartgrondige droefheid, Met bittere
rouw. 32 Dan heffen ze op u hun klaaglied aan, En zingen een treurzang om
u: Wie was aan Tyrus gelijk Midden op de oceaan? 33 Als uw waren de zeeën
verlieten, Hebt ge talloze volken verzadigd; Met uw eindeloze schatten en
waren Hebt ge de vorsten der aarde verrijkt. 34 Nu ligt ge gekraakt, van de
oceaan verdwenen, Op de bodem der zee! Uw waren en heel uw bemanning
Zijn, binnen uw wanden, gezonken. 35 Alle bewoners der eilanden Staan
star van ontzetting over u; Van hun koningen rijzen de haren ten berge, Valt
het aangezicht in. 36 De handeldrijvende volken Fluiten u uit; Ge zijt een
spookbeeld geworden, Verdwenen voor eeuwig!

28

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet tot
den vorst van Tyrus zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Uw hart was
hoogmoedig; Ge hebt gemeend: Ik ben een god! Een godenwoning bezit
ik Midden in zee! En hoewel ge maar een mens zijt, geen god, Verbeeldt
ge u, god te zijn: 3 Wijzer dan Daniël te wezen, Zodat geen geheim u
verborgen blijft. 4 Door uw wijsheid en doorzicht Hebt ge u vermogen
verworven, En goud en zilver opgehoopt In uw schatkamers. 5 Omdat ge
zoveel verstand hadt van handel, Hebt ge uw vermogen vermeerderd, En
zijt ge hoogmoedig geworden Op uw rijkdom. 6 Daarom spreekt Jahweh,
de Heer: Omdat ge u inbeeldt, Een god te zijn: 7 Daarom laat Ik vreemden
op u los, De meest-barbaarse volken. Die trekken hun zwaarden tegen uw
heerlijke wijsheid, En zullen uw luister besmeuren; 8 In de groeve werpen
ze u neer, In volle zee zult ge worden verslagen en sterven. Zult ge dan
nog roepen: Ik ben god! 9 Wanneer ge voor uw beulen staat; Terwijl ge
maar een mens blijkt te zijn, geen god, In de handen van uw moordenaars?

10 De dood der onbesnedenen zult ge sterven Door de handen van vreemden!
Waarachtig, Ik heb het gezegd, Is de godsspraak van Jahweh! 11 Het woord
van Jahweh werd tot mij gericht. 12 Mensenkind, ge moet over den koning
van Tyrus een klaaglied aanheffen, en hem zeggen: Zo spreekt Jahweh,
de Heer! Gij waart de keur der schepping, Van wijsheid vervuld, van
volmaakte schoonheid. 13 Gij bevondt u in Eden, de godentuin; Uw gewaad
was met allerlei kostbare stenen bezet. Robijn, topaas, jaspis, chrysoliet,
Onyx, jaspis, saffier, karbonkel, In goud gevat en gekast, Werden u opgezet
op de dag uwer schepping. 14 Een cherub met uitgespreide vleugels Had
Ik u tot schutse gegeven; Ge waart op de heilige godenberg, En wandelde
tussen vurige stenen. 15 Ge waart onberispelijk sinds de dag uwer schepping,
Totdat ge op onrecht werdt betrapt, 16 En door uw uitgebreide handel U
aan onrechtvaardige winst hebt bezondigd. Daarom heb Ik u onteerd,
Verdreef Ik u van de heilige godenberg; En heeft de beschermende cherub
u verjaagd, Uit het midden der vurige stenen. 17 Uw hart ging groot op uw
pracht, En uw wijsheid hebt ge vergooid om uw luister; Daarom heb Ik u
ter aarde geworpen, U voor het gezicht van koningen te kijk gesteld. 18 Door
uw grote schuld en slechte praktijken Hebt ge uw heiligdommen ontwijd;
Daarom riep Ik een vuur uit u op, dat u verteerde, Legde Ik u in as op de
aarde, voor de ogen van al die u zagen. 19 En allen, die u kenden onder de
volken, Staan stom van ontzetting om u; Een spookbeeld zijt ge geworden,
Verdwenen voor eeuwig! 20 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht.
21 Mensenkind, ge moet uw gelaat richten naar Sidon; profeteer tegen haar
22 en zeg: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Sidon, Ik kom op u af, en zal Mij in uw
midden verheerlijken, opdat men erkenne, dat Ik Jahweh ben, als Ik in haar
gerichten voltrek, aan haar mijn heiligheid bewijs. 23 Pest stuur Ik op haar
af, en bloed op haar straten. Binnen haar midden zullen verslagenen vallen,
als het zwaard aan alle kanten tegen haar woedt. Zo zullen ze erkennen,
dat Ik Jahweh ben! 24 Dan zal er voor het huis van Israël geen pijnlijke
prikkel en geen smartelijke doorn meer zijn van de kant van alle omliggende
volken, die het verachten. Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! 25 Dit
zegt Jahweh, de Heer: Als Ik het huis van Israël uit de volken, waaronder
ze verstrooid zijn, bijeen heb gebracht, dan zal Ik door hen mijn heiligheid
bewijzen ten aanschouwen van de volken, en zullen zij zich vestigen op hun
eigen grond, die Ik aan mijn dienaar Jakob gegeven heb. 26 Daar zullen ze
veilig wonen en huizen bouwen, wijngaarden planten en zich veilig voelen,
als Ik de strafgerichten heb voltrokken aan al hun buren, die hen veracht
hebben. Zo zullen zij erkennen, dat Ik, Jahweh, hun Heer ben!

29

1 In het tiende jaar, de twaalfde van de tiende maand, werd het woord van
Jahweh tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge moet uw gelaat richten op Farao,
den koning van Egypte, en tegen hem en tegen heel Egypte profeteren. 3 Zo
moet ge spreken: Dit zegt Jahweh, de Heer! Ik kom op u af, Farao, koning
van Egypte, gij grote krokodil, die neerligt in uw stromen en pocht: Van mij
is mijn Nijl, ik heb hem zelf gemaakt! 4 Ik ga haken slaan in uw kaken, de
vissen van uw stromen aan uw schubben plakken, u ophalen midden uit
uw stromen, met alle vissen van uw stromen, die kleven aan uw schubben.
5 Dan slinger Ik u weg in de steppe, u en al de vissen uit uw stromen, op de
barre grond kwakt ge neer; niemand die u weghaalt, niemand die u opraapt!
Aan de wilde dieren en de vogels in de lucht geef Ik u te verslinden. 6 Zo

zullen alle inwoners van Egypte erkennen, dat Ik Jahweh ben! Want ge zijt
een rietstok voor het huis van Israël: 7 grijpt hun hand u vast, dan knakt ge,
en rijt ge heel hun hand open; steunen ze op u, dan breekt ge en verlamt
aller heupen. 8 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik kom met een zwaard op
u af, vaag mens en dier uit u weg, 9 zodat Egypte een kale steppe wordt.
Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! Omdat gij pocht: Van mij is
de Nijl, ik heb hem zelf gemaakt: 10 daarom zàl Ik u en uw Nijl! Ik maak
Egypte tot een kale steppe, platgelopen van Migdol tot Syene en de grens
van Ethiopië. 11 Geen mensenvoet of dierenhoef zal het betreden, en veertig
jaren zal het onbewoond blijven. 12 Veertig jaar laat Ik Egypte braak liggen
tussen geteisterde landen, en zijn steden als een puinhoop tussen verwoeste
steden; de Egyptenaren zal Ik onder de volken verspreiden, en ze over
de landen verstrooien. 13 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Na verloop van
veertig jaar zal Ik de Egyptenaren samenbrengen uit de volken, waaronder
ze verspreid zijn, 14 en zal Ik Egypte's lot ten beste keren; Ik breng ze terug
naar het land Patros, het land waar ze vandaan komen. Maar ze zullen een
onbeduidend rijkje vormen; 15 kleiner dan andere rijken zal het zijn, en zich
nimmer boven de volken kunnen verheffen. Ik zal ze klein houden, opdat
ze de volken niet kunnen regeren. 16 Dan zullen ze voor het huis van Israël
geen houvast meer zijn, en niet hun schuld in herinnering brengen, omdat
zij zich daaraan hebben vastgeklampt. Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh
ben! 17 In het zeven en twintigste jaar, op de eerste van de eerste maand,
werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 18 Mensenkind, Nabukodonosor,
de koning van Babel, heeft zijn leger zware dienst laten doen tegen Tyrus;
alle hoofden zijn kaal geworden en alle schouders zijn ontveld; maar noch
voor hem, noch voor zijn leger viel er uit Tyrus iets te halen voor de moeite,
die hij eraan besteed heeft. 19 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik ga aan
Nabukodonosor, den koning van Babel, Egypte geven; daaruit zal hij de
schatten wegslepen, de rijkdom plunderen, het bezit buitmaken. Dat zal de
beloning voor zijn leger zijn. 20 Voor de moeite, die hij aan Tyrus besteed
heeft, geef Ik hem Egypte; want ze hebben voor Mij gewerkt, zegt Jahweh,
de Heer. 21 Op die dag laat Ik aan het volk van Israël een hoorn ontspruiten;
en voor u zal Ik bewerken, dat ge in hun midden vrij uw mond kunt openen.
Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben!

30

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet
profeteren en zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Roep jammerend: Wee,
die dag! 3 Want nabij is de dag, de dag van Jahweh! Een dag van wolken zal
hij zijn, Het eind der volken! 4 Er zal een zwaard in Egypte komen, Ethiopië
zal doodsangsten uitstaan: Als er doden in Egypte vallen, Men zijn rijkdom
wegsleept, zijn fundamenten omverhaalt. 5 Ethiopië, Poet en Loet, Alle
bastaarden en Lybiërs En de zonen van Kreta Worden met hen neergesabeld.
6 Egypte's schragen zullen vallen, Zijn trotse overmoed zal zinken; Van
Migdol tot Syene zullen ze vallen door het zwaard: Is de godsspraak van
Jahweh, den Heer! 7 Braak zal het liggen tussen geteisterde landen, Zijn
steden tussen verwoeste plaatsen; 8 Als Ik Egypte in brand heb gestoken, En
al zijn helpers zijn verlamd. 9 Die dag zullen zijn ijlboden uitgaan, Om het
onbezorgde Ethiopië schrik aan te jagen; Doodsangsten zullen ze uitstaan
Op de dag van Egypte, want zie: het komt! 10 Dit zegt Jahweh, de Heer:
Ik zal een eind maken aan Egypte's drommen, Door Nabukodonosor, Den

koning van Babel! 11 Hij met zijn volk, een volk van barbaren, Worden
uitgestuurd, om het land te vernielen; Ze zullen hun zwaard tegen Egypte
ontbloten, Het land met doden bedekken. 12 Ik zal de stromen droogleggen,
Het land aan herders verkopen, Het land met zijn rijkdom door vreemden
verwoesten: Ik, Jahweh, heb het gezegd! 13 Zo spreekt Jahweh, de Heer: Ik
sla de gruwelbeelden stuk, Verwijder de prulgoden uit Nof, En de vorst van
Egypte komt nooit meer terug! 14 Ik sla Egypte met schrik, En Patros met
verwoesting; Steek Sóan in brand, Voltrek het vonnis in No. 15 Ik stort mijn
toorn over Syene uit, Het bolwerk van Egypte; En vaag de drommen weg Van
No-Ammon. 16 Ik steek Egypte in brand, En Syene krimpt ineen van pijn; No
wordt een gerammeide stad, In haar muren worden bressen geslagen. 17 De
knapen van On en Bubastis worden neergesabeld, Hun dochters gaan de
ballingschap in; 18 In Tachpanches wordt de dag verduisterd, Als Ik Egypte's
schepter daar breek. 19 Dan komt er een einde aan zijn overmoedige trots,
En wordt het bedekt door een wolk! Zo zal Ik in Egypte vonnis vellen, En
zullen zij erkennen, dat Ik Jahweh ben! 20 In het elfde jaar, de zevende van de
eerste maand, werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 21 Mensenkind,
Ik heb de arm van Farao, den koning van Egypte, gebroken. Waarachtig,
hij wordt niet verbonden om genezing te brengen, er wordt geen verband
opgelegd, om hem te verbinden, opdat hij na herwonnen kracht het zwaard
zou kunnen hanteren. 22 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik kom op Farao,
den koning van Egypte, af en ga zijn beide armen breken, de gezonde en de
gebroken arm, om hem het zwaard uit zijn vuist te slaan. 23 De Egyptenaren
zal Ik onder de volken verstrooien, en ze over de landen verspreiden.
24 Maar de armen van Babels koning zal Ik krachtig maken, en hem mijn
zwaard in de vuist drukken; de armen van Farao zal Ik breken, zodat hij
als een getroffene voor hem zal kermen. 25 Ja, de armen van Babels koning
maak Ik krachtig, maar de armen van Farao hangen slap neer. Zo zullen
zij erkennen, dat Ik Jahweh ben, als Ik mijn zwaard in de vuist van Babels
koning druk, en hij het over Egypte zwaait. 26 En de Egyptenaren zal Ik
onder de volken verstrooien, en ze over de landen verspreiden. Zo zullen
ze erkennen, dat Ik Jahweh ben!

31

1 In het elfde jaar, op de eerste van de derde maand, werd het woord
van Jahweh tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet tot Farao en tot zijn
drommen zeggen: Aan wie waart ge in uw grootheid gelijk? 3 Zie, Ik maakte
u tot een Libanon-ceder, Met mooie takken, schaduwrijk loof en rijzige
stam; Tussen de wolken reikte zijn kruin. 4 Water deed hem gedijen, De
oceaan liet hem groeien; Die liet zijn stromen vloeien over zijn wortels, Liet
zijn kanalen lopen over het hele veld. 5 Daarom rees zijn stam Boven alle
bomen des velds, Kreeg hij veel takken, lange twijgen: Van het vele water
in zijn scheuten. 6 In zijn takken nestelden alle vogels uit de lucht, Onder
zijn twijgen wierpen alle wilde dieren haar jongen; En in zijn schaduw
zetten Allerlei talrijke volken zich neer. 7 Hij was een prachtige boom om
zijn hoogte, En door de lengte van zijn takken; Want zijn wortels stonden
Aan overvloedige wateren. 8 De ceders in Gods tuin evenaarden hem niet,
Cypressen konden niet op tegen zijn twijgen; Geen plataan had zulke takken
als hij, Geen boom in Gods tuin bereikte zijn pracht! 9 Ik had hem heerlijk
gemaakt, Met zijn talloze takken; Hij werd door alle bomen van Eden benijd,
Die in Gods tuin staan. 10 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Omdat hij groot ging

op zijn stam, Omdat hij zijn kruin tussen de wolken stak, En hij trots werd
op zijn lengte: 11 Daarom geef Ik hem in de macht Van een geweldige onder
de volken; Die zal de hand aan hem slaan; Ik ruk hem uit om zijn boosheid.
12 Vreemde, barbaarse volken houwen hem om, En smakken hem neer op de
bergen; In alle dalen vallen zijn takken, Zijn geknakte twijgen in alle kloven
der aarde. Alle volken der aarde vluchten weg uit zijn schaduw, En smijten
hem weg; 13 Op zijn gevelde stam laten allerlei vogels uit de lucht zich neer,
Allerlei wilde dieren zitten op zijn twijgen. 14 Zo gaat geen rijkbevloeide
boom meer groot op zijn stam, Steekt zijn kroon niet meer tussen de wolken;
En geen zal er zich meer op zijn grootheid verheffen, Van alles wat water
opzuigt. Want ze zijn allen bestemd voor de dood, Voor de diepten der aarde;
Temidden van de kinderen der mensen, Die al in het graf zijn gedaald. 15 Dit
zegt Jahweh, de Heer: Op de dag dat hij naar de onderwereld afdaalde, Liet
Ik de oceaan in rouwkleed om hem treuren, Heb Ik zijn oevers verstopt,
En het overvloedige water hield op. Ik hulde om hem de Libanon in rouw,
En alle bomen van het veld verlepten; 16 Door de dreun van zijn val heb
Ik volken verschrikt, Toen Ik hem de diepte instiet, bij hen die in het graf
zijn gedaald. Nu troosten zich in de diepte der aarde Alle bomen van Eden,
Het puik en de keur van de Libanon, Alles wat water opzuigt. 17 Ook zij
moesten met hem mee, het dodenrijk in, Naar hen, die door het zwaard
zijn getroffen: Naar zijn bondgenoten, die in zijn schaduw zaten Te midden
der volken. 18 Op wien gelijkt ge nu nog in pracht En in grootheid onder
de bomen van Eden? Gij zijt neergesmakt met de bomen van Eden, In de
diepten der aarde. Tussen onbesnedenen ligt ge nu neer, Bij hen, die door
het zwaard zijn getroffen. Zo gaat het Farao met al zijn drommen, Is de
godsspraak van Jahweh, den Heer!

32

1 In het twaalfde jaar, op de eerste van de twaalfde maand, werd het
woord van Jahweh tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet een klaagzang
aanheffen over Farao, den koning van Egypte, en tot hem zeggen: Ge waart
als een krokodil in de wateren, Ge liet ze uit uw neusgaten spuiten; Met uw
poten hebt ge het water bevuild, Al zijn stromen drabbig gemaakt. 3 Dit
zegt Jahweh, de Heer: Ik zal mijn net over u uitwerpen, In het bijzijn
van talrijke volken u ophalen in mijn fuik; 4 Ik zal u neersmakken op het
droge, U neerwerpen op het open veld. Alle vogels uit de lucht zal Ik op u
neerlaten, Alle dieren der aarde zullen zich aan u zat vreten; 5 Ik zal uw
vlees op de bergen werpen, De dalen vullen met uw aas. 6 De aarde zal
Ik drenken Met het vocht dat van u wegvloeit; Uw bloed zal tot de bergen
reiken, En met uw water zal Ik de ravijnen laten vollopen. 7 Als uw licht
wordt gedoofd, bedek Ik de hemel, Verduister Ik haar sterren; De zon zal
Ik achter de wolken verschuilen, En de maan zal haar licht niet meer geven.
8 Alle stralende lichten aan de hemel Zal Ik om u verdonkeren, En op aarde
laat Ik het duister worden: Is de godsspraak van Jahweh, den Heer! 9 Ik
zal het hart van vele volken schokken, Als Ik gevangen u wegvoer onder
de naties, Naar de landen, die gij niet kent; 10 En vele volken zal Ik over u
met ontzetting slaan. Hun koningen zullen de haren te berge rijzen, Als Ik
mijn zwaard langs hun gelaat laat zwaaien! Voortdurend zullen ze voor
hun eigen leven vrezen, Wanneer gij eenmaal gevallen zijt. 11 Want dit
zegt Jahweh, de Heer: Het zwaard van Babels koning zal u treffen; Een
volkenleeuw komt op u af, Dan zijt ge verloren! 12 Uw drommen zal Ik

neerslaan onder het zwaard van helden, Barbaarse volken allemaal; Die
zullen de trots van Egypte breken, En al zijn drommen verdelgen. 13 Al zijn
vee zal Ik verjagen Van het overvloedige water; Geen mensenvoet zal het
meer vertroebelen, Geen dierenhoef het bevuilen! 14 Dan zal Ik hun wateren
laten zakken, Hun rivieren doen stromen Traag als olie: Is de godsspraak
van Jahweh, den Heer! 15 Als Ik Egypte tot een steppe heb gemaakt, Het
land heb beroofd van zijn rijkdom, Al zijn bewoners heb neergeslagen: Dan
zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! 16 Dit is een klaaglied; men moet
het zingen. De meisjes der volken zullen het zingen over Egypte; over heel
zijn mensenmenigte zullen ze het zingen, zegt Jahweh, de Heer. 17 In het
twaalfde jaar, op de vijftiende van de maand, werd het woord van Jahweh
tot mij gericht: 18 Mensenkind, ge moet weeklagen over de drommen van
Egypte, en ze neerstoten in de onderwereld, tussen machtige volken, bij hen
die ten grave gedaald zijn. 19 "zijt gij soms beter dan een ander? Kom naar
beneden, en laat u een plaats aanwijzen bij de onbesnedenen!" 20 Temidden
van hen die aan het zwaard zijn geregen zullen ze neerkomen, zal Egypte
met al zijn drommen een plaats krijgen. 21 Dan zullen de aanvoerders der
helden onder in het dodenrijk tot hen zeggen: En met zijn bondgenoten zal
het naar beneden komen, en plaats nemen bij de onbesnedenen, bij hen
die aan het zwaard zijn geregen. 22 Daar ligt Assjoer met al zijn drommen
rondom zijn graf; allen zijn ze gesneuveld, getroffen door het zwaard, 23 en
hebben hun graven gekregen in het diepste van de groeve. Zijn drommen
liggen om zijn graf; allen zijn ze gesneuveld, getroffen door het zwaard, hoe
schrikwekkend ze ook waren in het land der levenden. 24 Daar ligt Elam met
al zijn drommen rondom zijn graf. Allen zijn ze gesneuveld, getroffen door
het zwaard, en als onbesnedenen zijn ze naar de onderwereld afgedaald;
schrikwekkend waren ze in het land der levenden, maar nu moeten ze
hun schande dragen bij hen die ten grave zijn gedaald. 25 Temidden van
gesneuvelden heeft het een plaats gekregen, met al zijn drommen ligt het
rondom zijn graf; allen zijn het onbesnedenen, die door het zwaard zijn
getroffen. Want in het land der levenden waren ze wel schrikwekkend,
maar nu moeten ze hun schande dragen bij hen, die ten grave zijn gedaald;
temidden van getroffenen heeft het zijn plaats gekregen. 26 Daar liggen
Mesjek en Toebal met al hun drommen: allen als onbesnedenen, die door
het zwaard zijn getroffen, hoe schrikwekkend ze ook waren in het land der
levenden. 27 Maar ze liggen niet bij de helden, die in oude tijden gevallen
zijn, die naar het dodenrijk zijn afgedaald met hun wapenrusting, wier
zwaarden men onder hun hoofd, wier schilden men op hun gebeente gelegd
heeft; want men heeft die helden gevreesd in het land der levenden. 28 Gij
echter moet te midden van onbesnedenen begraven worden, en een plaats
krijgen bij hen, die door het zwaard zijn getroffen. 29 Daar ligt Edom met
zijn koningen en al zijn vorsten, die een rustplaats gekregen hebben bij hen,
die door het zwaard zijn getroffen; ze liggen bij de onbesnedenen, en bij hen
die ten grave zijn gedaald. 30 Daar liggen alle vorsten van het noorden en alle
Sidoniërs, die gesneuveld zijn en neergedaald. Al waren ze schrikwekkend
door hun heldenkracht; toch zijn ze beschaamd, liggen als onbesnedenen bij
hen, die door het zwaard zijn getroffen, en dragen hun schande met hen, die
ten grave zijn gedaald. 31 Als Farao ze ziet, zal hij zich troosten over al zijn
drommen, die door het zwaard zijn getroffen: Farao en al zijn drommen,
zegt Jahweh, de Heer! 32 Want ook hij was schrikwekkend in het land der

levenden, maar nu krijgt hij een plaats te midden van onbesnedenen, bij hen die door het zwaard zijn getroffen: Farao en al zijn drommen, zegt Jahweh, de Heer!

33

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet uw volksgenoten toespreken, en tot hen zeggen: Gesteld, Ik laat het zwaard los op een land, en de burgers kiezen iemand uit hun midden en stellen hem aan als hun wachter. 3 Wanneer deze nu het zwaard op het land ziet afkomen, alarm blaast en de bevolking waarschuwt, 4 maar hij die het hoorngeschal verneemt, zich niet laat waarschuwen, zodat het zwaard komt en hem treft: dan komt zijn bloed op zijn eigen hoofd neer. 5 Hoewel hij het hoorngeschal vernam, heeft hij zich niet laten waarschuwen; zijn bloed komt dus neer op hemzelf. Maar de ander heeft gewaarschuwd, en daardoor zijn leven gered. 6 Maar gesteld, de wachter ziet het zwaard aankomen en hij blaast geen alarm, zodat het volk niet wordt gewaarschuwd. Komt dan het zwaard en treft het iemand van hen, dan wordt die wel getroffen om zijn eigen schuld, maar van zijn bloed zal Ik den wachter rekenschap vragen. 7 Mensenkind, zó heb Ik ú aangesteld als wachter over Israëls huis. Wanneer ge iets van Mij verneemt, moet ge hen waarschuwen namens Mij. 8 Zeg Ik tot den zondaar: Zondaar, ge zult zeker sterven; maar doet gij uw mond niet open, om den zondaar voor zijn gedrag te waarschuwen, dan zal die zondaar wel om zijn eigen schuld sterven, maar van zijn bloed zal Ik ú rekenschap vragen. 9 Maar hebt gij den zondaar gewaarschuwd, dat hij zich bekeren moet, en betert hij zijn leven niet, dan zal hij om zijn eigen schuld sterven, maar zelf hebt ge uw leven gered. 10 Mensenkind, ge moet tot het huis van Israël zeggen: Zo redeneert ge maar: “Ja, onze misdaden en onze zonden drukken toch op ons, daardoor vergaan wij; hoe zouden wij dus kunnen leven?” 11 Ge moet tot hen zeggen: Zowaar Ik leef, spreekt Jahweh, de Heer: Ik verheug Mij erover, niet dat de zondaar sterft, maar dat de zondaar zijn gedrag verbetert en blijft leven! Bekeert u, bekeert u van uw zondig gedrag; want waarom zoudt ge sterven, huis van Israël? 12 Mensenkind, ge moet tot uw volksgenoten zeggen: De deugd van den rechtschapene zal hem niet baten zodra hij zondigt, en de boosheid van den zondaar zal voor hem geen beletsel zijn, als hij zich van zijn boosheid bekeert; néén, de deugd van den rechtschapene zal hem niet in leven laten, als hij zondigt. 13 Al heb Ik ook tot den rechtschapene gezegd: ge zult blijven leven; maar vertrouwend op zijn verdiensten gaat hij slecht leven, dan zal al zijn deugd hem niet baten; hij zal sterven, om het kwaad dat hij gedaan heeft. 14 En al heb Ik ook tot den zondaar gezegd: de dood zult ge sterven; maar hij bekeert zich van zijn zonde en handelt naar wet en recht: 15 hij geeft een pand terug, betaalt het gestolen goed en onderhoudt de voorschriften des levens zonder kwaad te doen; dan zal hij zeker in leven blijven, en niet sterven! 16 Van zijn vroegere zonden zal hem niets toegerekend worden; naar wet en recht heeft hij gehandeld, hij zal dus zeker in leven blijven. 17 En dan zeggen uw volksgenoten: “De weg des Heren is niet recht!” Neen, hun eigen weg is krom! 18 Als een rechtschapene terugkomt op zijn deugd en slecht gaat leven, dan zal hij daarom sterven; 19 maar bekeert een zondaar zich van zijn boosheid en handelt hij naar wet en recht, dan zal hij daarom leven. 20 En al zegt ge: “de weg des Heren is niet recht!” toch zal Ik ieder van u richten naar zijn gedrag, huis van Israël! 21 In het twaalfde jaar van onze

verbanning, op de vijfde van de tiende maand, kwam de vluchteling uit
Jerusalem naar mij toe met de tijding: De stad is gevallen! 22 ‘s Avonds,
voordat de vluchteling kwam, had de hand van Jahweh mij aangeraakt en
mijn mond geopend. Toen dan ‘s morgens de vluchteling bij mij kwam,
was mijn mond weer geopend, en was ik niet langer stom. 23 En het woord
van Jahweh werd tot mij gericht. 24 Mensenkind, de bewoners van die
puinhopen op Israëls grondgebied zeggen: Abraham was maar alleen, en
toch bezat hij het land; nu zijn we met velen, daarom is ons het land in bezit
gegeven! 25 Daarom moet ge tot hen zeggen: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Op
de bergen houdt ge een offermaal, ge slaat uw ogen naar uw schandgoden
op en ge vergiet bloed; zult ge dan het land bezitten? 26 Ge verlaat u op
uw zwaard, ge bedrijft gruwelen en onteert elkanders vrouw; zult ge dan
het land bezitten? 27 Neen, dit moet ge hun zeggen: Dit zegt Jahweh, de
Heer! Zo waar Ik leef: zij die op de puinhopen leven, zullen neergesabeld
worden; die in het open veld wonen, geef Ik aan de dieren te verslinden;
en die in spelonken of holen verblijven, zullen sterven aan de pest! 28 Ik
zal het land tot een eenzame steppe maken; er zal een einde komen aan
zijn overmoedige trots, en de bergen van Israël zullen een wildernis zijn,
die niemand durft betreden. 29 Zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben,
als Ik het land tot een eenzame steppe heb gemaakt om al de gruwelen, die
ze hebben bedreven! 30 Mensenkind, uw volksgenoten voeren gesprekken
over u bij de muren en aan de huisdeuren. Ze zeggen tot elkaar: Laten
we eens gaan horen, wat woord van Jahweh is uitgegaan. 31 Dan komen
ze bij u in dichte drommen, gaan voor u zitten, en luisteren wel naar uw
woorden, maar ze doen er niet naar; want ze hebben leugens op hun lippen,
en hun hart is gehecht aan hun voordeel. 32 Daarom zijt ge voor hen maar
een liedjeszanger, die een mooie stem heeft en goed kan spelen; ze luisteren
wel naar uw woorden, maar ze doen er niet naar. 33 Maar als het uitkomt,
en het komt zeker uit: dan zullen ze erkennen, dat er onder hen een profeet
is geweest!

34

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge moet
profeteren tegen de herders van Israël. Profeteer en zeg tot de herders: Zo
spreekt Jahweh, de Heer! Wee de herders van Israël, die alleen zichzelven
weidden! Of moeten de herders hun schápen niet weiden? 3 De melk
drinkt ge wel op, van de wol maakt ge uw kleding, het gemeste dier slacht
ge af, maar weiden doet ge de schapen niet! 4 Het verzwakte dier hebt
ge niet gesterkt, het zieke niet genezen, het gewonde niet verbonden, het
verdwaalde niet teruggebracht, het vermiste niet opgezocht, en het gezonde
dier hebt ge afgebeuld. 5 Daarom zijn ze uiteengejaagd, omdat niemand ze
weidde; zijn ze ten prooi gevallen aan alle wilde beesten. 6 Daarom ging
mijn kudde dwalen op alle bergen en hoge heuvels, en raakten mijn schapen
over heel de aarde verstrooid. Niemand die ernaar vroeg; niemand die ze
zocht! 7 Daarom herders, luistert naar het woord van Jahweh! 8 Zowaar
Ik leef, spreekt Jahweh, de Heer: Ik zal ze! Omdat mijn kudde geroofd
werd en mijn schapen ten offer vielen aan wilde beesten, daar niemand ze
weidde; en omdat mijn herders mijn schapen niet bijeenzochten, maar in
plaats van mijn schapen, zichzelven weidden: 9 daarom herders, luistert
naar het woord van Jahweh! 10 Zo spreekt Jahweh, de Heer: Ik krijg die
herders! Ik zal mijn kudde van hen terugeisen, en hen beletten nog ooit

mijn schapen te weiden! Dan zal het gedaan zijn met dat zichzelven maar
weiden; dan zal Ik mijn kudde uit hun muil bevrijden, en vallen ze hun nooit
meer ten prooi! 11 Want dit zegt Jahweh, de Heer: Hier ben Ik zelf! Ik ga zelf
naar mijn schapen omzien en ze verzorgen. 12 Zoals een herder omziet naar
zijn kudde, als er een deel van zijn schapen verstrooid is, zo ga ook Ik voor
mijn kudde zorgen. 13 Ik zal ze terugbrengen uit alle plaatsen, waarheen ze
waren verstrooid op de dag van wolken en nevel. Ik zal ze terugvoeren uit de
volken, hen bijeenbrengen uit de landen, hen leiden naar hun eigen grond,
hen weiden op Israëls bergen, in de dalen en in alle bewoonde streken van
het land. 14 Dan weid Ik ze op een vette grond, en op de bergen van Israëls
hoogland zullen ze rusten; daar zullen ze zich neervlijen in het malse groen,
en grazen ze de vette weiden af op Israëls bergen. 15 Ik zal mijn schapen
zelf weiden, ze zelf laten legeren, zegt Jahweh, de Heer. 16 Het vermiste dier
zoek Ik op, het verdwaalde breng Ik terug; het gewonde zal Ik verbinden,
het verzwakte sterken, het vette en gezonde dier blijven verzorgen. Ik zal
ze weiden, zoals het behoort! 17 En nu mijn kudde, wat u zelf betreft, zegt
Jahweh, de Heer: Ik zal het ene schaap van het andere scheiden; de rammen
van de bokken. 18 Is het u niet voldoende, op de beste weide te grazen, dat
ge met uw hoeven het overig weiland vertrapt; of van het klaarste water
te drinken, dat ge met uw poten de rest van het water bevuilt? 19 Moet
dan mijn kudde grazen wat uw hoeven hebben vertrapt, drinken wat uw
poten hebben bevuild? 20 Daarom zegt Jahweh, de Heer: Ik kom op u af,
om recht te doen tussen het vetgemeste schaap en het magere dier; 21 want
ge hebt zolang met flank en schouder alle zwakke dieren gedrongen en
met uw horens gestoten, tot ze buiten de weide gejaagd zijn. 22 Ik zal mijn
schapen redden, zodat ze niet meer worden geroofd; maar ook zal Ik recht
doen tussen het ene schaap en het andere! 23 Ik zal over hen één Herder
aanstellen, om ze te hoeden: mijn dienaar David. Die zal ze weiden, een
echte herder voor hen zijn. 24 Ik, Jahweh, zal hun God zijn, en mijn dienaar
David een vorst in hun midden; Ik, Jahweh, heb het gezegd! 25 Ik zal met
hen een bond van vrede sluiten, en de wilde beesten uit het land verjagen,
zodat zij zelfs op de steppe nog veilig zijn, en in de bossen rustig kunnen
slapen. 26 Op zijn tijd zal Ik milde regen geven, en de buien laten stromen:
malse buien! 27 zodat de bomen op het veld hun vruchten dragen, en de
akker zijn opbrengst zal geven. Dan zullen ze rustig wonen op hun grond, en
erkennen, dat Ik Jahweh ben, als Ik de stangen van hun juk heb verbroken,
hen uit de vuist van hun verdrukkers heb bevrijd. 28 Nooit meer zullen ze
een prooi der volken worden, of zullen wilde beesten hen verscheuren; in
veiligheid zullen ze wonen, en niemand schrikt ze weer op! 29 Ik zal hun
gewassen welig doen groeien, zodat er niemand in het land van honger meer
omkomt, en ze de spot der volken niet meer hoeven te dragen. 30 Zo zullen ze
erkennen, dat Ik, Jahweh, hun God ben, en dat Israëls huis mijn volk is, zegt
Jahweh, de Heer. 31 Ja, gij zijt mijn kudde, mijn eigen schapen; en Ik ben uw
God, zegt Jahweh, de Heer!.

35

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht. 2 Mensenkind, ge moet uw
gelaat richten naar het Seïr-gebergte; profeteer ertegen, 3 en zeg: Zo spreekt
Jahweh, de Heer! Bergen van Seïr, Ik kom op u af, strek mijn hand tegen u uit,
en verander u in een steppe en een wildernis. 4 Ik maak uw steden tot puin,

en zelf zult ge een steppe worden. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben!
5 Omdat ge van oudsher vijandig waart en de zonen van Israël aan de punt
van het zwaard hebt opgeofferd, toen zij in nood verkeerden, en de schuld
het hoogtepunt bereikte; 6 daarom, zowaar Ik leef, zegt Jahweh, de Heer:
Aan bloed hebt ge u vergrepen, dan zal bloed u vervolgen. In bloed zal Ik u
veranderen, bloed zal u vervolgen. 7 Ik maak het Seïr-gebergte tot een steppe
en een wildernis; ieder, die er komt of gaat, zal Ik eruit verdelgen. 8 Met
uw gesneuvelden zal Ik uw hoogten, uw dalen en al uw kloven overdekken;
ze vallen daarin neer, getroffen door het zwaard! 9 Ik verander u in een
woestenij voor eeuwig; nooit meer worden uw steden bewoond. Zo zult ge
erkennen, dat Ik Jahweh ben! 10 Omdat ge dacht: “Beide volken en beide
landen worden van mij, wij nemen ze in bezit”; terwijl toch Jahweh daar
woont; 11 daarom zegt Jahweh, de Heer: Zowaar Ik leef, Ik zal u even toornig
en jaloers behandelen, als gij in uw haat met hen hebt gehandeld. Ik zal
Mij aan u openbaren, als Ik u richt. 12 Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh
ben. Ik heb al de schimpscheuten verstaan, die ge over de bergen van Israël
hebt uitgeroepen: Ze liggen verwoest, ze vallen ons toe als buit! 13 Ge hebt
een grote mond tegen Mij opgezet, overmoedig tegen Mij gesproken, maar
Ik heb het verstaan. 14 Dit zegt Jahweh, de Heer: Tot vreugde van heel de
aarde zal Ik u in een steppe veranderen. 15 Zoals ge u verheugd hebt over
het erfdeel van Israëls huis, omdat het verwoest ligt, zo zal Ik hetzelfde doen
met u! Verwoest zult ge liggen, bergen van Seïr, en heel Edom zal te gronde
gaan! Zó zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben!

36

1 Mensenkind, ge moet over de bergen van Israël profeteren en zeggen:
Bergen van Israël, luistert naar het woord van Jahweh! 2 Dit zegt Jahweh,
de Heer! Omdat de vijand over u heeft uitgeroepen: Haha, voorgoed zijn
ze verwoest, ze worden ons bezit; 3 daarom moet ge profeteren en zeggen:
Zo spreekt Jahweh, de Heer! Omdat uw buren u van alle kanten opgejaagd
en vertrapt hebben, om u tot bezit te maken van de overige volken, en gij
over de tong gaat in de praatjes der mensen: 4 daarom, bergen van Israël,
luistert naar het woord van Jahweh! Dit zegt Jahweh, de Heer, tot de bergen
en hoogten, de ravijnen en dalen, de eenzame puinen en verlaten steden, die
ten buit en ten spot vielen aan de overige volken om u heen. 5 Waarachtig,
zegt Jahweh, de Heer: Ik zal ze! In mijn brandende jaloezie spreek Ik tot
heel Edom en tot de overige volken, die met een vrolijk hart en bezield van
leedvermaak bezit genomen hebben van mijn land, om het als oorlogsbuit
te bezitten. 6 Profeteer daarom over het land van Israël, en roep tot de
bergen en hoogten, de ravijnen en dalen: Dit zegt Jahweh, de Heer! Daar
ben Ik! Ik spreek in mijn jaloezie en mijn toorn! Omdat gij de spot der volken
moest verduren, 7 daarom zegt Jahweh, de Heer: Nu steek Ik mijn hand op!
Waarachtig! de volken, die u omringen, zullen hun schande moeten dragen!
8 Maar gij, bergen van Israël, gij zult wortel schieten en vruchten dragen
voor mijn volk Israël; want spoedig zullen zij komen. 9 Zie, Ik nader tot u,
en ga voor u staan: ge zult weer bewerkt worden en vruchtbaar zijn. 10 Ik
geef u een dichte bevolking: het hele huis van Israël tezamen. Dan zullen
de steden bewoond, de ruïnen weer opgebouwd worden. 11 Talrijk maak
Ik op u mens en dier: zij zullen zich uitbreiden en zich vermenigvuldigen;
uw bevolking maak Ik weer dicht als vroeger, uw vruchtbaarheid rijker dan
voorheen. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh ben! 12 Ik ga weer mensen op u

vestigen, Israël mijn volk: die zullen u bezitten en beërven; nooit meer zult gij ze kinderloos maken. 13 Dit zegt Jahweh, de Heer! Omdat men u verwijt: Gij hebt mensen verslonden, en uw bevolking kinderloos gemaakt, 14 daarom zegt Jahweh, zult ge in het vervolg geen mensen meer verslinden of uw bevolking kinderloos maken. 15 Dan blijft u de spot der volken bespaard, en hoeft ge de smaad der naties niet meer te verduren, daar ge ophoudt uw volk kinderloos te maken, zegt Jahweh, de Heer! 16 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 17 Mensenkind, toen het huis van Israël in zijn eigen land woonde, hebben ze door hun handel en wandel het verontreinigd; in mijn ogen was hun gedrag onrein als een maandvloeiing. 18 Toen stortte Ik mijn toorn over hen uit, om het bloed dat ze in het land vergoten, en de nietswaardige goden waarmede ze het hebben bezoedeld. 19 Daarom heb Ik ze uiteengejaagd onder de volken, heb Ik ze over de landen verspreid, ze naar hun handel en wandel geoordeeld. 20 Maar toen ze onder de volken gekomen waren, hebben zij mijn heilige Naam ontwijd; want men zeide van hen: Dat is nu het volk van Jahweh; en tòch moesten ze zijn land verlaten! 21 Dat ging Mij aan het hart, omwille van mijn heilige Naam, die door het huis van Israël ontwijd werd bij de volken, waar ze gekomen waren. 22 Zeg derhalve tot het huis van Israël: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ik doe het niet om uwentwil, huis van Israël, maar om wille van mijn heilige Naam, die ge ontwijd hebt bij de volken, waar ge gekomen zijt. 23 Want heiligen zal Ik mijn grote Naam, die nu ontwijd is onder de volken, en die gij onder hen hebt ontwijd. Dan zullen de volken erkennen, dat Ik Jahweh ben, zegt Jahweh de Heer, als Ik in hun bijzijn door u mijn heiligheid bewijs. 24 Daarom zal Ik u uit de volken weghalen, u uit de landen bijeenroepen, u brengen naar uw eigen land. 25 Dan zal Ik u besprenkelen met zuiver water; dan zult ge gereinigd worden van al uw vlekken, en van al uw nietswaardige goden zal Ik u ontdoen. 26 Dan geef Ik u een nieuw hart en stort een nieuwe geest in uw binnenste, verwijder het stenen hart uit uw lichaam, en geef u een hart van vlees. 27 Mijn geest zal Ik in uw binnenste uitstorten, en maken, dat ge naar mijn wetten leeft, en mijn geboden nauwkeurig onderhoudt. 28 Dan zult ge wonen in het land, dat Ik aan uw vaderen heb gegeven; dan zult ge Mij tot volk, en Ik zal een God voor u zijn. 29 Zo zal Ik u bevrijden van al uw smetten. Ik zal het graan te voorschijn roepen en het overvloedig doen groeien, in plaats van u te teisteren met hongersnood. 30 Ook zal Ik de vruchtbaarheid der bomen en de opbrengst van het veld vergroten, opdat ge de schande van honger te lijden niet meer hoeft te verduren onder de volken. 31 Als ge dan terugziet op uw slecht gedrag en op uw onbehoorlijke daden, dan zal de schaamte op uw gelaat te lezen staan over uw afdwalingen en uw gruwelen. 32 Weet wèl, dat Ik het niet om uwentwil doe, zegt Jahweh de Heer! Schaam u derhalve, en bloos over uw gedrag, huis van Israël! 33 Dit zegt Jahweh, de Heer: Als Ik u gezuiverd heb van al uw smetten, en uw steden bevolkt heb; als de ruïnen herbouwd zijn, 34 en het land weer bewerkt wordt, in plaats dat het woest ligt ten aanschouwen van een ieder, die voorbijgaat; 35 dan zal men uitroepen: Dit woeste land is in een tuin van Eden veranderd; en die steden, die verwoest waren en in puin lagen, zijn nu versterkt en bewoond! 36 Zo zullen de volken, die in uw omtrek overblijven, erkennen, dat Ik, Jahweh, die puinhopen herbouwd en het woeste land weer beplant heb. Ik, Jahweh, heb het gezegd, en Ik zal het doen! 37 Dit zegt Jahweh, de Heer: Ook tot deze gunst zal Ik Mij door het huis van Israël laten

verbidden: Ik zal het zo talrijk maken, dat de mensen op kudden gelijken;
38 als offerdieren, als schapen op Jerusalems feesten, zó talrijk zullen de
ontvolkte steden met kudden van mensen worden bewoond. Zo zullen ze
erkennen, dat Ik Jahweh ben!

37

1 De hand van Jahweh raakte mij aan; in de geest van Jahweh voerde Hij
mij weg, en liet mij neer midden in de vallei: en die lag vol beenderen!
2 Aan alle kanten leidde Hij mij er langs; en ik zag, dat ze over de gehele
uitgestrektheid van het dal zeer talrijk waren en zeer dor. 3 Toen vroeg
Hij mij: Mensenkind, zullen deze beenderen weer levend worden? Ik
antwoordde: Heer Jahweh, Gij weet het. 4 En Hij sprak tot mij: Ge moet over
deze beenderen profeteren en zeggen: Dorre beenderen, luistert naar het
woord van Jahweh! 5 Dit zegt Jahweh tot deze beenderen: Waarachtig, Ik
ga een geest in u brengen, opdat ge weer levend wordt. 6 Ik zal u spieren
opleggen, vlees over u laten groeien, een huid over u heen trekken en een
geest in u storten, opdat ge levend wordt. Zo zult ge erkennen, dat Ik Jahweh
ben! 7 Ik profeteerde, zoals mij bevolen was. En terwijl ik profeteerde,
hoorde ik een geluid; er ontstond een gedruis, doordat de beenderen zich
naar elkander toe bewogen, het ene been naar het andere. 8 En terwijl
ik toekeek, kwamen er spieren op en vlees, en trok er een huid overheen;
maar nog waren ze levenloos. 9 Toen sprak Hij tot mij: Ge moet tot de
geest profeteren. Profeteer mensenkind, en zeg tot de geest: Zo spreekt
Jahweh, de Heer! Kom, o geest, van de vier windstreken, en blaas in deze
doden, opdat ze levend worden! 10 Ik profeteerde, zoals Hij Mij bevolen
had; en de geest kwam erin, zodat ze begonnen te leven en recht overeind
gingen staan: een indrukwekkende menigte! 11 Daarna verklaarde Hij mij:
Mensenkind, deze beenderen betekenen het gehele huis van Israël. Zie,
zij zuchten: Verdord zijn onze beenderen, vervlogen is onze hoop, het is
met ons gedaan! 12 Daarom moet ge profeteren en zeggen: Zo spreekt
Jahweh, de Heer! Waarachtig, Ik ga uw graven openen, u opwekken uit
uw graven, o mijn volk, en u terugbrengen naar Israëls grond. 13 Zo zult ge
erkennen, dat Ik Jahweh ben! En als Ik uw graven heb geopend, en u heb
opgewekt uit uw graven, o mijn volk, 14 dan stort Ik u mijn geest in, zodat
ge levend wordt, en vestig Ik u op uw eigen grond. Zo zult ge erkennen,
dat Ik, Jahweh, het gezegd en gedaan heb, spreekt Jahweh! 15 Het woord
van Jahweh werd tot mij gericht: 16 Mensenkind, ge moet een stok nemen
en daarop schrijven: “Juda en de Israëlieten, die daarbij horen”. Neem
dan een andere stok, en schrijf daarop: “Josef en het hele huis van Israël,
dat daarbij hoort.” 17 Leg ze dan over elkaar, de een over de ander, zodat
ze in uw hand een eenheid vormen. 18 Als dan uw volksgenoten tegen u
zeggen: Wilt ge ons niet uitleggen, wat ge daarmee bedoelt, 19 antwoord
hun dan: Dit zegt Jahweh, de Heer! Waarachtig, Ik neem de stok van Josef
en van de stammen Israëls, die daarbij behoren, en voeg ze bij de stok
van Juda, om er één stok van te maken, dat ze in mijn hand een eenheid
vormen. 20 Terwijl ge de stokken, waarop ge geschreven hebt, voor hun
ogen in uw hand houdt, 21 moet ge tot hen zeggen: Zo spreekt Jahweh, de
Heer! Zie, Ik haal de zonen Israëls weg uit de volken, waarheen ze zich
begeven moesten, en ga ze bijeenbrengen van alle kanten. Dan breng Ik ze
terug op hun eigen grond, 22 maak ze tot één volk in het land, op de bergen
van Israël. Eén koning zal over hen allen heersen; nimmermeer zullen ze

twee volken vormen, of in twee koninkrijken verdeeld zijn. 23 Nimmermeer
zullen ze zich verontreinigen door hun schandgoden, hun gruwelbeelden en
al hun afdwalingen. Ik zal ze bevrijden van al de gruwelen, waaraan ze zich
bezondigd hebben; Ik zal ze reinigen, en ze zullen voor Mij een volk, en Ik
zal een God voor hen zijn. 24 Dan zal mijn dienaar David over hen als koning
heersen: één herder voor hen allen. Ze zullen leven naar mijn geboden,
en mijn wetten nauwkeurig onderhouden. 25 Dan zullen ze wonen in het
land, dat Ik aan mijn dienaar Jakob heb gegeven, en waar hun voorvaderen
hebben gewoond. Dan zullen zij het zelf bewonen, zij en hun kinderen en
hun kleinkinderen tot in eeuwigheid toe, en mijn dienaar David zal hun
vorst zijn tot in eeuwigheid. 26 Dan zal Ik met hen een vredesbond sluiten:
een eeuwigdurend verbond, en hun mijn genade en zegen schenken. Ik zal
mijn heiligdom in hun midden plaatsen tot in eeuwigheid, 27 en mijn woning
zal onder hen gevestigd zijn: Ik zal hun een God, zij Mij een volk zijn! 28 Dan
zullen de volken erkennen, dat Ik, Jahweh, Israël heb geheiligd, als mijn
heiligdom onder hen gevestigd blijft voor eeuwig!

38

1 Het woord van Jahweh werd tot mij gericht: 2 Mensenkind, ge moet
uw gelaat richten naar Gog in het land Magog, den grootvorst van Mésjek
en Toebal. Profeteer tegen hem, 3 en zeg: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Ik
kom naar u toe, Gog, grootvorst van Mésjek en Toebal. 4 Ik lok u mee, sla
een angel in uw kaken, en laat u uitrukken, u met al uw strijdkrachten:
paarden en ruiters, allen volledig gewapend, een geweldig leger met schild
en rondas, allen met het zwaard in de vuist. 5 U zullen volgen Perzië, Ethiopië
en Poet, allen met schild en helm; 6 Gómer met al zijn troepen, Bet-Togarma
uit het hoge noorden met al zijn troepen; talloze volken trekken met u
mee. 7 Houd u bereid en maak u gereed, gij met heel het leger, dat rond u
verenigd is; gij moet hun aanvoerder zijn. 8 Na lange tijd zult ge een bevel
ontvangen, en op het einde der jaren zult ge oprukken tegen een land, dat
op het zwaard werd teruggewonnen, dat uit vele volken bijeen is gebracht
op Israëls bergen, die een blijvende ruïne geleken, dat van de volken is
weggetrokken, en zich helemaal veilig waant. 9 Als een onweer komt gij
opzetten, als de donderwolk nadert gij; ge komt, om het land te bedekken,
gij met al de troepen en de talloze volken, die met u meetrekken. 10 Dit
zegt Jahweh, de Heer. Maar dàn zullen er gedachten in uw brein opkomen,
zult ge laffe plannen beramen, 11 en denken: Laat ik oprukken tegen een
land van dorpen, een vredelievend volk overvallen, dat zich veilig waant
en niet achter muren woont, dat geen grendels of deuren kent. 12 Om buit te
maken en roof te behalen, om mijn hand te keren tegen bewoonde ruïnen en
tegen een volk dat uit de heidenen bijeengebracht is, dat zich bezit verwerft,
vermogen vormt, en het middelpunt der aarde bewoont. 13 Sjeba en Dedan
met hun kooplui, Tarsjisj met zijn handelaren zullen u vragen: Gaat ge roof
behalen? Hebt ge uw leger verzameld, om buit te maken, om goud en zilver
weg te nemen, om have en vee te bemachtigen, om een vette buit in te
palmen? 14 Daarom, mensenkind, moet ge tegen Gog profeteren en zeggen:
Zo spreekt Jahweh, de Heer! Is het niet zo? Juist wanneer mijn volk Israël
zich veilig waant, komt gij aanrukken, 15 vertrekt gij van uw woonplaats,
uit het hoge noorden, gevolgd door talrijke volken, allemaal ruiters: een
geweldig leger, een talrijke krijgsmacht. 16 Dan rukt ge tegen mijn volk Israël
op als een onweerswolk, om het land te bedekken. Ja, op het einde der tijden

zal Ik u naar mijn land laten komen, opdat de heidenen Mij leren erkennen,
als Ik met u, Gog, voor hun ogen mijn heiligheid toon! 17 Dit zegt Jahweh, de
Heer: Zijt gij het niet, van wien Ik in oeroude tijden gesproken heb door mijn
dienaren, de profeten van Israël, die in lang vervlogen dagen profeteerden,
dat Ik ú over hen zou doen komen? 18 Maar zodra Gog tegen de grond van
Israël oprukt, spreekt Jahweh, zal Ik mijn woede doen briesen, 19 en in mijn
afgunst en mijn hartstochtelijke toorn uitroepen: Ik zal hem! Dan zal er
een geweldige aardbeving over de grond van Israël komen. 20 Dan zullen
voor Mij beven de vissen in de zee, de vogels in de lucht, de wilde beesten,
al het gedierte dat over de grond kruipt, en alle mensen die de oppervlakte
der aarde bewonen. Dan zullen de bergen ontzet worden, de rotswanden
instorten, en alle muren ter aarde vallen. 21 Dan zal Ik op al mijn bergen
een zwaard tegen hem oproepen, spreekt Jahweh, de Heer: het zwaard van
den een zal zich keren tegen het zwaard van den ander. 22 Dan zal Ik hem
vonnissen met pest en met bloed; plasregens en hagelstenen, vuur en zwavel
zal Ik op hem en zijn troepen doen regenen, en op de talrijke volken die
met hem komen. 23 Zo zal Ik mijn grootheid en heiligheid tonen, en Mij
openbaren voor de ogen van vele volken. Zo zullen ze erkennen, dat Ik
Jahweh ben!

39

1 Mensenkind, ge moet over Gog profeteren en zeggen: Zo spreekt Jahweh,
de Heer! Ik kom naar u toe, Gog, grootvorst van Mésjek en Toebal. 2 Ik lok u
mee, drijf u voort, laat u oprukken uit het hoge noorden, en u op de bergen
van Israël komen. 3 Daar sla Ik u de boog uit de linkerhand, en laat uw pijlen
uit uw rechterhand vallen. 4 Op de bergen van Israël zult ge neerstorten,
met al de troepen en de talrijke volken die met u zijn: aan gieren, vogels van
allerlei slag en aan de wilde dieren geef Ik u te vreten. 5 Plat op de grond
zult ge vallen; want Ik heb het gezegd, spreekt Jahweh, de Heer! 6 Ik ga
brand stichten in Magog, en bij hen die zich op de eilanden veilig wanen;
zo zullen ze erkennen, dat Ik Jahweh ben! 7 Maar onder mijn volk Israël
zal Ik mijn heilige Naam openbaren, zal mijn heilige Naam nimmer meer
worden ontwijd. Zo zullen de volken erkennen, dat Ik Jahweh ben, Israëls
Heilige. 8 Waarachtig, het komt, het gaat gebeuren, zegt Jahweh, de Heer; dit
is de dag, waarvan Ik gesproken heb! 9 Dan trekt de bevolking van Israëls
steden naar buiten, om de brand te steken in het wapentuig, in schild en
rondas, in bogen en pijlen, in knotsen en speren. Zeven jaar lang zullen
ze daarvan stoken, 10 zodat ze geen bomen van het land hoeven weg te
halen of uit de bossen te kappen; want het wapentuig kunnen ze stoken. Zo
zullen ze beroven, die hèn wilden beroven, en plunderen, die hèn wilden
plunderen. 11 Dan zal Ik aan Gog een beruchte plaats als graf in Israël geven:
het Doortrekkersdal, dat oostelijk van de zee ligt, en dat die doortrekkers
zal insperren. Daar zal men Gog met al zijn drommen begraven, en men
zal het noemen: Dal van Gogs drommen. 12 Zeven maanden lang zal het
huis van Israël met hun begrafenis bezig blijven, om het land te zuiveren,
13 en de hele bevolking van het land zal doodgraverswerk doen; dat zal hun
tot ere strekken op de dag, dat Ik Mij verheerlijk, zegt Jahweh, de Heer.
14 Men zal mannen aanstellen, met de opdracht het land te doorkruisen, en
de doortrekkers op te zoeken, die nog op het open veld bleven liggen. Na
die zeven maanden gaan ze op zoek, om het land te reinigen. 15 Als zij dan
het land doorkruisen, en iemand van hen ziet een mensenbeen liggen, dan

zal hij er een teken naast plaatsen, totdat de doodgravers het in het dal van Gogs drommen begraven. 16 Zo zal men het land reinigen. 17 Mensenkind: zo spreekt Jahweh, de Heer! Dan moet ge roepen tot de vogels van allerlei slag en tot alle wilde dieren: Komt hier bij elkaar; verzamelt u van alle kanten rond het offer, dat Ik voor u heb klaargemaakt: een reuzen-offer op de bergen van Israël; daar kunt ge vlees vreten en bloed gaan slurpen. 18 Vlees van helden kunt ge vreten, en bloed van de prinsen der aarde slurpen: van rammen en bokken, hamels en varren, allemaal mestvee van Basjan. 19 Van het offer, dat Ik voor u heb klaargemaakt, kunt ge vet schrokken tot het u tegenstaat, bloed slurpen tot ge er zat van wordt. 20 Aan mijn tafel kunt ge u zat eten aan paarden en ruiters, helden en allerlei krijgsvolk, zegt Jahweh, de Heer. 21 Zo zal Ik mijn heerlijkheid aan de volken tonen, zullen alle volken het vonnis aanschouwen dat Ik voltrek, en de hand die Ik op hen laat drukken. 22 Zo zal ook het huis van Israël erkennen, dat Ik, Jahweh, hun God ben eens en voor al! 23 Dan zullen alle volken inzien, dat het huis van Israël door eigen schuld werd verbannen; dat Ik mijn gelaat voor hen heb verborgen, en hen heb overgeleverd in de macht van hun vijanden; en dat ze allen getroffen zijn door het zwaard, omdat zij Mij ontrouw waren; 24 dat Ik hen naar hun onreinheid en hun wandaden heb behandeld, en mijn gelaat voor hen heb verborgen. 25 Waarachtig, zegt Jahweh, de Heer: eenmaal zal Ik Jakob gelukkig maken, Mij over heel het huis van Israël erbarmen, en ijveren voor mijn heilige Naam. 26 Als zij rustig op hun eigen grond zullen wonen, en er niemand is die hen opschrikt, dan zullen ze hun schande vergeten en al de trouweloosheid, waarmee ze van Mij zijn afgevallen. 27 Als Ik ze uit de volken heb weggevoerd, en ze bijeen heb gebracht uit de landen van hun vijanden, zal Ik door hen voor de ogen van talrijke volken mijn heiligheid tonen. 28 Dan zullen ze erkennen, dat Ik, Jahweh, hun God ben, die hen wel naar de volken verbande, maar die ze naar hun eigen grond heeft teruggebracht en daar niemand heeft achtergelaten. 29 Nooit meer zal Ik mijn gelaat voor hen verbergen, omdat Ik mijn geest heb uitgestort over Israëls huis: is de godsspraak van Jahweh, den Heer!

40

1 In het vijf en twintigste jaar van onze verbanning, in het begin van het jaar, op de tiende van de maand, veertien jaren na de inneming van de stad, juist op die dag raakte de hand van Jahweh mij aan. Hij bracht mij derwaarts: 2 in goddelijke gezichten bracht Hij mij naar het land Israël. Hij liet mij neer op een zeer hoge berg, en het leek alsof aan de zuidkant daarvan een stad was gebouwd. 3 Hij bracht mij daarheen, en daar zag ik in de poort een man staan, wiens uiterlijk op brons geleek, en die in zijn hand een linnen snoer en een duimstok hield. 4 De man sprak tot mij: Mensenkind, kijk goed uit uw ogen, spits uw oren, en let aandachtig op alles wat ik u laat zien; want ge zijt hierheen gebracht om te worden ingelicht. Verkondig aan het huis Israël, al wat ge zien zult. 5 En zie, buiten het tempelgebouw liep aan alle zijden een muur. De man had in zijn hand een duimstok van zes el: ellen van een el en een handbreedte. En hij mat de dikte van de muurbouw, die bedroeg één roede, en de hoogte: ook één roede. 6 Hij bracht mij naar de poort die op het oosten ligt, ging de trap op, en mat de drempel van de poort; hij was één roede breed; ook de andere drempel was één roede breed. 7 Elke nis was één roede breed en één roede diep, en tussen de nissen was een afstand van vijf el. Ook de

drempel van de poort aan gene zijde van de poorthal, aan de binnenkant,
was één roede breed. 8 Hij mat de poorthal op, 9 die acht el diep was; en haar
deurposten, die twee el breed waren. De poorthal lag aan de binnenkant.
10 De nissen van de oosterpoort lagen tegenover elkander: drie aan de ene
en drie aan de andere kant; ze hadden alle drie dezelfde afmetingen, en ook
de muurvlakken aan weerskanten hadden dezelfde afmetingen. 11 Hij nam
de breedte van de poortdeur op: ze bedroeg tien el, en die van de poortweg
dertien el. 12 Vóór de nissen was er aan weerskanten een afgesloten ruimte
van één el, terwijl de nissen zowel aan de ene als aan de andere zijde zes
el diep waren. 13 Gemeten van de buitenmuur van een nis af tot aan de
tegenoverliggende buitenmuur, bedroeg de breedte van de poort vijf en
twintig el. De ene deur lag tegenover de andere. 14 Ook mat hij de voorhal:
twintig el. Aan de voorhal grensde aan weerszijden de voorhof. 15 Vanaf
de buitenzijde van de poortingang tot en met de voorzijde van de poorthal
aan de binnenkant, was de afstand vijftig el. 16 In de poort waren in de
nissen en hun muurvlakken aan weerszijden vensters, die naar binnen toe
schuin toeliepen. Zo waren er ook in de voorhal aan weerszijden vensters,
naar binnen toe schuin toelopend; en op de muurvlakken waren palmen
aangebracht. 17 Vervolgens bracht hij mij naar de buitenvoorhof, en daar
zag ik kamers en een plaveisel, die aan alle zijden van de voorhof waren
aangelegd. Dertig kamers kwamen uit op dat plaveisel, 18 dat zich bezijden
de poorten even ver uitstrekte als de poorten diep waren. Dit was het
laagste plaveisel. 19 Ook nam hij de afstand op van de binnenzijde van de
benedenste poort af tot aan de buitenzijde van de binnenvoorhof, en die
bedroeg honderd el. 20 Toen ging hij mij voor naar het noorden, en ik zag een
poort, die op het noorden van de buitenvoorhof lag; en hij nam haar breedte
en diepte op. 21 Haar drie nissen aan weerskanten, haar muurvlakken
en voorhal, hadden dezelfde afmetingen als die van de eerste poort; deze
zelf was eveneens vijftig el diep en vijf en twintig el breed. 22 Ook haar
vensters, voorhal en palmen waren van dezelfde afmetingen, als die van de
oosterpoort. Men betrad haar langs zeven treden, en haar voorhal lag aan de
binnenkant. 23 Tegenover de noorderpoort lag er een poort naar de binnen-
voorhof: de afstand tussen beide poorten bedroeg honderd el. 24 Daarop
liet hij mij zuidwaarts gaan, en ook aan de zuidkant zag ik een poort; hij
nam de maat van haar nissen, muurvlakken en voorhal: ze hadden dezelfde
afmetingen. 25 Aan weerszijden van de poort en haar voorhal waren er
vensters van dezelfde vorm als de andere. Ze was vijftig el diep en vijf en
twintig el breed, 26 ze had een trap van zeven treden, haar poorthal lag ook
aan de binnenkant en op haar muurvlakken waren palmen aangebracht,
aan weerskanten één. 27 Tegenover de zuiderpoort lag er een poort naar
de binnen-voorhof; de afstand tussen beide poorten bedroeg honderd el.
28 Vervolgens bracht hij mij in de zuiderpoort, die naar de binnen-voorhof
leidt. Hij mat de zuiderpoort op: ze had dezelfde afmetingen; 29 ook haar
nissen, muurvlakken en voorhal hadden dezelfde afmetingen. In de poort
en de voorhal waren aan weerskanten vensters Ze was vijftig el lang en
vijf en twintig el breed. 30 - 31 Haar voorhal echter lag aan de kant van de
buiten-voorhof. Ook op haar muurvlakken waren palmen aangebracht, en
ze had een trap van acht treden. 32 Daarna bracht hij mij naar de oostzijde
van de binnen-voorhof, en hij mat de poort op. Ze had dezelfde afmetingen;
33 ook haar nissen, muurvlakken en voorhal hadden dezelfde afmetingen.

Aan weerskanten waren er in de poort en in de voorhal vensters. Ze was vijftig el diep en vijf en twintig el breed. Ook haar voorhal lag aan de kant van de buiten-voorhof. 34 Op haar muurvlakken waren aan weerskanten palmen aangebracht, en ze had een trap van acht treden. 35 Tenslotte bracht hij mij naar de noorderpoort, en mat haar op. Ze had dezelfde afmetingen; 36 ook haar nissen, muurvlakken en voorhal hadden dezelfde afmetingen. Aan weerskanten waren er vensters. Ze was vijftig el diep en vijf en twintig el breed. 37 Ook haar voorhal lag aan de kant van de buiten-voorhof, op haar muurvlakken waren aan weerskanten palmen aangebracht, en ze had een trap van acht treden. 38 In de poorthal was een kamer met ingang; daar spoelde men het brandoffer af. 39 Binnen de poorthal stonden twee tafels aan de éne en twee tafels aan de andere kant, waarop het brandoffer, het zonde-offer en schuldoffer werden geslacht. 40 Ook aan de buitenkant van de poorthal stonden twee tafels aan de linkerzijde; eveneens aan de andere zijde van de poorthal stonden twee tafels. 41 Er waren dus vier tafels aan de ene en vier tafels aan de andere kant van de zijwand der poort; in het geheel acht tafels, waarop geslacht werd. 42 De vier tafels voor het brandoffer waren uit steen gehouwen, en waren anderhalf el lang, anderhalf el breed en één el hoog; daarop legde men de gereedschappen neer, waarmee het brand- en slachtoffer geslacht werden. 43 Aan de tafels, die binnen stonden, was langs alle kanten een rand aangebracht, een hand breed; 44 boven de tafels buiten de poort was een overkapping gemaakt, om het offervlees tegen regen en hitte te beschermen. Vervolgens leidde hij mij in de binnen-voorhof, en daar zag ik twee zalen, één ter zijde van de noorderpoort met een gevel op het zuiden, en één terzijde van de zuiderpoort met een gevel op het noorden. 45 En hij sprak tot mij: Deze zaal, die op het zuiden ligt, is bestemd voor de priesters, die de tempeldienst waarnemen; 46 en de zaal, die op het noorden ligt, is bestemd voor de priesters, die de altaardienst verrichten, namelijk voor de zonen van Sadok, die van de zonen van Levi tot Jahweh mogen naderen, om zijn dienst waar te nemen. 47 Hij mat de binnen-voorhof op: honderd el bedroeg de lengte en honderd el de breedte; het was een vierkant, en het altaar stond recht tegenover de tempel. 48 Daarna bracht hij mij naar de voorhal van de tempel, en mat de deurposten van de voorhal op: ze waren aan weerskanten vijf el diep. De poort was veertien el breed, en de zijvlakken drie el aan weerskanten. 49 De lengte van de voorhal bedroeg twintig el en de breedte twaalf el; langs tien treden ging men er heen, en tegen de deurposten stond aan weerskanten een zuil.

41

1 Hij leidde mij binnen in het Heilige, en mat de deurposten op; ze waren aan weerskanten zes el diep. 2 De breedte van de deur bedroeg tien el, juist zoals die van de tent; de zijvlakken waren aan weerskanten vijf el. Hij mat de diepte op van het Heilige: die bedroeg veertig el, en de breedte: twintig el. 3 Daarna betrad hij het Inwendige, en mat de deurpost op, die twee el diep was. De deur was zes el breed, en de zijvlakken waren aan weerskanten zeven el. 4 Hij nam de diepte op, die twintig el bedroeg; ook de breedte bedroeg twintig el. Het lag tegen het Heilige aan; en hij verklaarde mij: dit is het Allerheiligste. 5 Toen nam hij de dikte op van de wand van de tempel: die bedroeg zes el. Aan drie kanten van de tempel was er een uitbouw van vier el breedte. 6 Hier lagen de cellen in drie rijen van dertig cellen

boven elkaar; voor de cellen waren aan alle kanten inkortingen gemaakt
in de wand van de tempel, waarop de binten konden rusten; zo behoefde
men voor de steunpunten geen gaten te breken in de wand van de tempel.
7 Naar gelang men een verdieping hoger steeg, werden de cellen breder en
ruimer; want naar boven toe was de wand van de tempel aan alle zijden
van de tempel geleidelijk ingekort; daarom werd de uitbouw naar boven
toe breder. Van de begane grond af kon men langs de middelste verdieping
de bovenverdieping bereiken. 8 Aan alle kanten van de tempel zag ik als
fundament van de cellen een verhoging van een volle roede, dus zes el
ongeveer. 9 De dikte van de buitenwand der cellen was vijf el. Er was een
plein tussen de cellen van de tempel en het zalengebouw; 10 het had een
breedte van twintig el aan drie zijden van de tempel. 11 In de uitbouw was
een deur naar het plein: één deur aan de noordkant en één deur aan de
zuidkant. De verhoging, die op het plein uitkwam, was aan alle kanten
vijf el breed. 12 Het bijgebouw, dat aan de overzijde van het plein aan de
westkant lag, was zeventig el diep; de muur van het bijgebouw was aan alle
kanten vijf el dik, de lengte bedroeg negentig el. 13 Hij mat de tempel op: de
diepte bedroeg honderd el; ook de diepte van het plein met het bijgebouw
en zijn muren bedroeg honderd el; 14 de voorzijde van de tempel met het
plein naar het oosten was honderd el breed. 15 Ook mat hij de breedte op
van het gebouw, dat achter de tempel, maar met zijn gevel aan het plein
lag; met zijn muren aan weerszijden bedroeg de breedte honderd el. Het
Heilige, het Inwendige en de voorhal, die op de binnen-voorhof uitkwam,
16 waren betimmerd, en schuin toelopende vensters lieten aan alle kanten
licht toe in de drie ruimten. Aan alle kanten was er een houtbetimmering,
van de grond tot de vensters. De vensters waren met tapijten bedekt; ook
voor de toegang naar het Inwendige hing aan de buitenkant een tapijt. 17 Op
de gehele wand waren aan alle kanten, van binnen en van buiten, 18 cherubs
en palmen aangebracht: tussen twee cherubs één palm. De cherubs hadden
twee gezichten: 19 een mensengezicht, gekeerd naar de palm aan de ene
kant, en een leeuwenkop, gekeerd naar de palm aan de andere kant. Ze
waren aangebracht rondom de gehele tempel. 20 Van de grond af tot op
deurhoogte waren op de wand de cherubs en de palmen aangebracht. 21 De
deurposten van het heiligdom vormden een vierkant. Vóór het Heilige stond
iets, 22 dat op een houten altaar geleek. Het was drie el hoog en twee el
lang; het had hoornen, en de voetstukken en wanden ervan waren van hout.
Hij sprak tot mij: Dit is de tafel, die vóór Jahweh's aangezicht staat. 23 Het
Heilige had twee deuren; 24 elke deur had twee draaibare deurvleugels, twee
aan de éne en twee aan de andere deur; 25 op de deuren van het Heilige
waren cherubs en palmen aangebracht, juist zoals op de wanden. 26 Voor
de voorhal was aan de buitenzijde een houten luifel; en schuin toelopende
vensters en palmen bevonden zich aan weerszijden van de deurposten van
de voorhal. Ook de cellen van het tempelhuis hadden een luifel.

42

1 Vervolgens bracht hij mij naar buiten, naar de noordkant van de binnen-
voorhof, en leidde mij naar de zalenbouw, die ten noorden van het plein en
het bijgebouw lag. 2 De lengte ervan bedroeg aan de noordkant honderd
el, en de breedte vijftig el; 3 op de ene kant lag het aan het twintig el
brede plein van de binnen-voorhof, en op de andere kant aan het plaveisel

van de buiten-voorhof. Het had aan weerskanten een galerij van drie
verdiepingen. 4 Aan de binnenkant liep een gang vóór de zalen, van tien el
breedte en honderd el lengte. De deuren lagen op het noorden. 5 De bovenste
zalen waren smaller, omdat de galerijen daarvan meer ruimte afnamen
dan van de benedenste en de middelste zalen van het gebouw. 6 Want ze
lagen in drie verdiepingen; en omdat ze geen zuilen hadden, zoals de zalen
van de buiten-voorhof, waren de bovenste smaller dan de benedenste en de
middelste van het gebouw. 7 Buiten het gebouw, aan de voorkant van de
zalenbouw, stond er een muur, die evenwijdig liep met de zalenbouw, in de
richting van de buiten-voorhof. Hij was vijftig el lang. 8 Want de breedte
van de zalenbouw, in de richting van de buiten-voorhof, bedroeg vijftig el,
terwijl de zalenbouw tegenover de tempel honderd el lang was. 9 Onder
in de zalenbouw was aan de oostkant, tegenover de muur, een deur voor
hen, die van de binnen-voorhof kwamen. 10 Daarna bracht hij mij naar de
zuidkant van de tempel en ook daar zag ik een zalenbouw aan de overzijde
van het plein, en tegenover het bijgebouw. 11 Er liep een gang voor, en hij
had dezelfde lengte en breedte, dezelfde uitgangen, inrichting en deuren.
12 Ook onder in de zalenbouw, die zuidwaarts lag, was er bij het begin van
de muur, die in de richting van de buiten-voorhof liep, een deur voor hen,
die van het oosten kwamen. 13 Hij sprak tot mij: De noordelijke zalen en
de zuidelijke zalen, die op het plein liggen, zijn de heilige zalen, waar de
priesters, die tot Jahweh mogen naderen, het hoogheilige eten; daar moeten
ze ook het hoogheilige, het dankoffer, het zonde-offer en het schuldoffer
neerleggen, omdat die plaats heilig is. 14 Komen de priesters daar, dan
mogen ze niet uit het heilige naar de buiten-voorhof gaan, maar moeten ze
daar hun dienstgewaden neerleggen, want die zijn heilig. Ze moeten andere
gewaden aantrekken: dan eerst mogen ze op de plaats komen, die voor het
volk is bestemd 15 Toen hij klaar was met het opmeten van de binnenbouw,
bracht hij mij door de poort, die op het oosten ligt, naar buiten, en mat de
ringmuur op. 16 Hij mat met de duimstok de oostkant: vijf honderd roeden
aan de duimstok. Toen wendde hij zich naar de noordkant, 17 en mat die:
vijf honderd roeden aan de duimstok. Vervolgens wendde hij zich om naar
de zuidkant, 18 en mat die: vijfhonderd roeden aan de duimstok. 19 Tenslotte
wendde hij zich naar de westkant en mat die: vijfhonderd roeden aan de
duimstok. 20 Aan vier zijden mat hij hem op: de ringmuur, die het heilige
van het profane scheidde, was vijfhonderd el lang en vijfhonderd el breed.

43

1 Daarna bracht hij mij naar de poort, die op het oosten ligt, 2 en daar zag
ik de heerlijkheid van Israëls God van het oosten komen. Het klonk als het
ruisen van machtige wateren, en de aarde schitterde van zijn heerlijkheid.
3 De verschijning, die ik zag, geleek op de verschijning, die ik aanschouwd
had, toen Jahweh de stad kwam verwoesten, en op de verschijning, die ik
aan de Kebar-rivier had gezien. Ik viel plat ter aarde. 4 De heerlijkheid van
Jahweh ging door de poort, die op het oosten ligt, de tempel binnen. 5 Een
geest hief mij omhoog, en bracht mij naar de binnen-voorhof; daar zag ik,
hoe de tempel vol was van Jahweh's heerlijkheid. 6 Toen hoorde ik iemand
mij uit de tempel toespreken, terwijl de man nog altijd naast mij stond. 7 Hij
sprak tot mij: Mensenkind, hier ziet ge de plaats van mijn troon en de plaats
van mijn voetzolen, waar Ik voor altijd te midden van Israëls zonen zal

wonen. Het zal niet meer voorkomen, dat het huis van Israël, het volk en
zijn koningen, mijn heilige Naam met hun ontucht en met de lijken van hun
dode koningen zullen ontwijden. 8 Want ze hadden hun drempel bij mijn
drempel, en hun deurpost naast mijn deurpost geplaatst, zodat er slechts
een wand was tussen Mij en hen; en zij hebben mijn heilige Naam ontwijd
door de gruwelen die ze bedreven, zodat Ik hen in mijn toorn verteerde.
9 Maar voortaan zullen ze hun ontucht en de lijken hunner koningen ver van
Mij houden, en zal Ik voor eeuwig in hun midden wonen. 10 Mensenkind,
gij moet het huis van Israël over de tempel, zijn afmetingen en zijn model
gaan spreken, opdat ze zich schamen over hun misdaden. 11 En als ze dan
beschaamd staan over alles wat ze misdreven hebben, moet ge hen over de
vorm van het huis, zijn inrichting, zijn uitgangen en ingangen, geheel zijn
vorm en al zijn voorschriften en al zijn regels inlichten, en die in hun bijzijn
beschrijven: opdat ze zich nauwkeurig houden aan alles, wat op de vorm
en de voorschriften betrekking heeft. 12 Dit is het voorschrift omtrent de
tempel: heel zijn terrein op de top van de berg is overal hoogheilig; dit is
dus voorschrift omtrent de tempel. 13 Hier volgen de afmetingen van het
altaar in ellen: ellen van één el en één handbreedte. Zijn sokkel is een el hoog
en een el breed; aan de rand daarvan loopt aan alle kanten een richel ter
hoogte van een span; dit is de onderbouw van het altaar. 14 Van de sokkel in
de grond tot aan de benedenste omloop is het twee el, en de breedte daarvan
bedraagt een el; van de kleine omloop tot de grote omloop is het vier el, en de
breedte daarvan bedraagt één el. 15 De offerhaard is vier el hoog, en boven
de offerhaard steken vier horens uit. 16 De offerhaard is twaalf el lang en
twaalf breed, zodat zijn vier zijden een vierkant vormen. 17 De omloop is
veertien el lang en veertien breed, dus aan alle vier de kanten gelijk. De
richel, die er omheen loopt, is een halve el breed, en de goot ervan aan alle
kanten eveneens een halve el. Aan de oostzijde staat een trap. 18 Hij sprak
tot mij: Mensenkind, zegt Jahweh, de Heer: hier volgen de voorschriften
omtrent het altaar. De dag dat het gereed is, om er brandoffers op te offeren
en er bloed op te sprenkelen, 19 moet ge aan de levitische priesters die van
Sadok afstammen en tot Mij mogen naderen, om mijn dienst waar te nemen,
zegt Jahweh, de Heer, een jonge stier als zonde-offer geven. 20 Ge moet er
het bloed van nemen, en het strijken aan de vier horens, op de vier hoeken
van de omloop en aan de richel, die rondom het altaar loopt; zo moet ge
het ontsmetten en zuiveren. 21 Neem dan den jongen stier, het zonde-offer,
en verbrand hem op de daartoe bestemde plaats in de tempel, buiten het
heiligdom. 22 Op de tweede dag moet ge een gaven geitebok als zonde-offer
brengen, en moet men het altaar ontsmetten op dezelfde wijze als met den
jongen stier. 23 Zijt ge met het ontsmetten klaar, dan moet ge een gaven
jongen stier en een gaven ram uit de kudde brengen. 24 Ge moet ze vóór
Jahweh ‘s aanschijn brengen, en de priesters moeten er zout op strooien,
en ze als brandoffer aan Jahweh opdragen. 25 Zeven dagen lang moet ge
dagelijks een bok als zonde-offer brengen, en een gaven jongen stier en
een gaven bok uit de kudde opdragen. 26 Zeven dagen lang moet men het
altaar zuiveren, reinigen en inwijden. 27 Na afloop van die dagen, dus op
de achtste dag en verder, zullen de priesters op het altaar uw brandoffers
en uw dankoffers brengen, en Ik zal u genadig aannemen, zegt Jahweh, de
Heer.

44

1 Toen bracht hij mij weer naar de buitenste oosterpoort voor het heiligdom. Die was gesloten. 2 En Jahweh verklaarde mij: Deze poort moet gesloten blijven. Hij mag niet geopend worden, en niemand mag er binnen gaan; want Jahweh, de God van Israël, is er door gekomen; dus moet hij gesloten blijven. 3 Alleen de vorst mag er plaats nemen, om voor Jahweh 's aanschijn brood te eten. Langs de poorthal moet hij binnenkomen, en langs dezelfde weg terugkeren. 4 Vervolgens bracht hij mij naar de noorderpoort tegenover de tempel. Ik keek toe, en zag, hoe Jahweh's heerlijkheid het huis van Jahweh vervulde; en ik viel plat ter aarde. 5 En Jahweh sprak tot mij: Mensenkind, let aandachtig op; kijk goed uit uw ogen en scherp uw oren op alles wat Ik u ga zeggen over alle voorschriften van Jahweh's huis en over al zijn regels. Let goed op, wie er in de tempel komt door alle uitgangen van het heiligdom. 6 En zeg tot het onhandelbaar volk, tot Israëls huis: Zo spreekt Jahweh, de Heer! Laat het nu uit zijn, huis van Israël, met al uw gruwelen; 7 want ge hebt vreemdelingen, onbesneden van hart en lichaam, in mijn heiligdom toegelaten, om mijn huis te ontwijden, terwijl gij mijn spijs, vet, brood en bloed opdroegt. Ge hebt met al uw gruwelen mijn verbond verbroken; 8 en in plaats van zelf mijn heilige dienst te verrichten, hebt ge hen aangesteld, om in uw plaats de dienst in mijn heiligdom waar te nemen. 9 Dit zegt Jahweh, de Heer: Geen vreemdeling, onbesneden van hart en lichaam, mag in mijn heiligdom komen. Dit geldt voor alle vreemdelingen, die onder de Israëlieten wonen. 10 Waarachtig, de levieten, die zich van Mij verwijderd hebben, toen Israël van Mij afdwaalde en zijn gruwelen achterna liep, zij zullen hun schuld dragen, 11 en in mijn heiligdom slechts dienst mogen doen als bewakers van de tempelpoorten en als tempeldienaars. Zij moeten voor het volk de brandoffers en slachtoffers slachten, en te zijner beschikking staan, om het te dienen. 12 Omdat ze hen voor hun gruwelbeelden hebben gediend, en voor het huis van Israël een aanleiding tot zonde geweest zijn, daarom heb Ik mijn hand opgestoken, zegt Jahweh, de Heer, 13 dat zij hun schuld zullen dragen, en niet als mijn priesters tot Mij mogen naderen, of aan mijn heilige voorwerpen mogen raken, die hoogheilig zijn. Zo zullen ze hun schande ondervinden om de gruwelen, die zij bedreven. 14 Daarom heb Ik hen belast met de dienst van de tempel, met alle werkzaamheden en met alles wat er te doen valt. 15 Maar de levietische priesters, de afstammelingen van Sadok, die de dienst in mijn heiligdom hebben waargenomen, toen de Israëlieten van Mij afdwaalden, zij mogen tot Mij naderen, om Mij te dienen: zij mogen voor mijn aanschijn treden, om Mij vet en bloed te offeren, zegt Jahweh, de Heer. 16 Zij mogen in mijn heiligdom komen, zij mogen naderen tot mijn tafel, om Mij te dienen; zij mogen mijn dienst waarnemen. 17 Maar betreden zij de poorten van de binnen-voorhof, dan moeten ze linnen gewaden aantrekken; zij mogen geen wol dragen, als ze in de poorten van de binnen-voorhof en in de tempel dienst doen. 18 Een linnen wrong moeten ze om hun hoofd dragen en linnen lendenkleren om hun middel. Ze mogen geen broeiende kleding dragen. 19 Gaan ze naar de buiten-voorhof, naar het volk, dan moeten ze hun dienstkleding uittrekken, in de zalen van het heiligdom neerleggen, en andere gewaden aandoen; anders heiligen ze het volk met hun gewaden. 20 Hun hoofd mogen ze niet kaal scheren, maar ook mogen ze hun haar niet lang laten groeien; ze moeten hun hoofdhaar behoorlijk knippen. 21 Wijn mag een priester niet drinken, als hij de binnen-voorhof betreedt. 22 Een

weduwe of gescheiden vrouw mogen ze niet huwen, maar enkel meisjes van Israëlietische afkomst of de weduwe van een priester. 23 Ze moeten mijn volk het onderscheid leren tussen heilig en profaan, en hen verschil leren maken tussen rein en onrein. 24 Bij geschillen moeten zij als rechter optreden, en die naar mijn wetten beslechten. Op al mijn feesten moeten ze mijn bepalingen en voorschriften in acht nemen, en mijn sabbatten moeten ze heilig houden. 25 Ze mogen niet bij een mensenlijk komen, anders verontreinigen zij zich; enkel aan het lijk van vader of moeder, zoon of dochter, broeder of ongehuwde zuster mogen ze zich verontreinigen. 26 Is hij dan onrein geworden, dan moet hij zeven dagen laten verlopen; 27 en als hij weer het heiligdom en de binnen-voorhof betreedt, om in het heiligdom dienst te doen, moet hij zijn zonde-offer brengen, zegt Jahweh, de Heer. 28 Ze mogen geen erfdeel aanvaarden: Ik ben hun erfdeel. Er mag hun geen bezit in Israël worden geschonken: Ik ben hun bezit. 29 Van het spijsoffer, het zonde-offer en het schuldoffer moeten ze leven; voor hen is ook alles, wat in Israël met de ban wordt getroffen. 30 Van alle eerstelingen, wat het ook is, en van alle offergaven, wat het ook is, van al uw gaven, moet het beste voor de priesters zijn; ook het beste van uw meel moet ge aan de priesters geven, om zegen over uw huis te verkrijgen. 31 Vogels en beesten, die een natuurlijke dood gestorven of verscheurd zijn, mogen de priesters niet eten.

45

1 Voordat ge het land in erfdelen toewijst, moet ge aan Jahweh een gebied afstaan: een gewijd stuk grond van vijf en twintig duizend el lang en twintig duizend breed; dat zal in heel zijn omvang heilig zijn. 2 Daarvan is voor het heiligdom bestemd een vierkant van vijfhonderd el op elke zijde, met een afgesloten ruimte van vijftig el er omheen. 3 Van dat terrein moet ge verder afbakenen een lengte van vijf en twintig duizend el en een breedte van tien duizend, waarop ook het heiligdom, het hoogheilige zal komen te staan. 4 Deze gewijde strook grond zal toebehoren aan de priesters, die dienst doen in het heiligdom, en die tot Jahweh mogen naderen, om Hem te dienen: het zal dienen als een plaats voor hun huizen en een gewijde plaats voor het heiligdom. 5 Verder een lengte van vijf en twintig duizend el en een breedte van tien duizend: dat zal aan de levieten, die de tempeldienst verrichten, in eigendom behoren, met de steden, om er te wonen. 6 En als stadsbezit moet ge een strook afbakenen van vijf en twintig duizend el lang en vijf duizend breed, evenwijdig aan de heilige strook land. Het is bestemd voor het gehele huis van Israël. 7 Voor de vorst moet ge ter weerszijden van het heilig gebied en het stadsbezit, vóór het heilig gebied en langs het stadsbezit, ten westen en ten oosten een terrein bestemmen, dat even lang is als een der stamgebieden, en dat zich van de westgrens tot de oostgrens van het land uitstrekt. 8 Dat zal hem in Israël in eigendom toebehoren, opdat Israëls vorsten mijn volk niet langer tyranniseren. Daarna moet ge het land stamsgewijze aan het huis van Israël toewijzen. 9 Dit zegt Jahweh, de Heer: Laat het nu uit zijn, vorsten van Israël! Maakt een einde aan willekeur en eigenbelang; handelt naar wet en recht, en bevrijdt mijn volk van uw afpersingen, zegt Jahweh, de Heer! 10 Ge moet een juiste weegschaal gebruiken, volwaardige maten en vaten. 11 Efa en bat moeten een geijkte inhoud hebben, waarbij een bat het tiende gedeelte van een chómer bevat en een efa eveneens het tiende deel van een chómer.

De chómer moet standaardmaat zijn. 12 De sikkel is twintig gera waard, en
de mana zal bestaan uit een twintigsikkelstuk, een vijfentwintigsikkelstuk
en een vijftiensikkelstuk. 13 De volgende belasting moet ge heffen: een
zesde efa van elke chómer tarwe, en een zesde efa van elke chómer gerst.
14 Het recht op de olie bedraagt één tiende bat van elke kor; want tien bat
is een kor. 15 Verder één lam uit elke kudde van tweehonderd stuks van
Israëls veestapel. Deze belastingen zijn voor het meeloffer, het brandoffer
en het dankoffer bestemd, waardoor ge vergiffenis moet verkrijgen, zegt
Jahweh, de Heer. 16 Heel de bevolking van het land moet deze belasting
aan den vorst in Israël afdragen; 17 en op den vorst rust de verplichting, op
feesten, nieuwemaandagen en sabbatten, op alle gedenkdagen van het huis
van Israël, voor brandoffers, meeloffer en dankoffer te zorgen. Hij moet
het zonde-offer, het meeloffer, het brandoffer en de dankoffers leveren, om
voor het huis van Israël vergiffenis te verkrijgen. 18 Dit zegt Jahweh, de
Heer: Op de eerste dag van de eerste maand moet ge een gaven jongen
stier uitzoeken, om het heiligdom te ontsmetten. 19 Daartoe moet de priester
bloed van het zonde-offer nemen en het strijken aan de deurposten van de
tempel, op de vier hoeken van de omloop van het altaar, en op de deurpost
der poort van de binnen-voorhof. 20 Datzelfde moet ge doen op de eerste dag
der zevende maand voor iemand, die bij vergissing of door onwetendheid
tegen de tempel gezondigd heeft. Zo zult ge verzoening verkrijgen voor de
tempel. 21 Op de veertiende dag van de eerste maand moet ge het paasfeest
vieren; zeven dagen lang moet ge ongedesemde broden eten. 22 Die dag moet
de vorst voor zichzelf en voor de gehele bevolking van het land een var als
zonde-offer opdragen. 23 En gedurende de zeven dagen van het feest moet
hij dagelijks aan Jahweh een brandoffer brengen van zeven gave varren en
zeven gave lammeren, en elke dag één geitebok als zonde-offer; 24 bovendien
een meeloffer van een efa per var en een efa per ram, en bij elke efa een hin
olie. 25 Op het feest van de vijftiende dag der zevende maand moet hij zeven
dagen lang eenzelfde zonde-offer, brandoffer en meeloffer opdragen, met
evenveel olie.

46

1 Dit zegt Jahweh, de Heer: De oosterpoort van de binnen-voorhof moet
gedurende de zes werkdagen gesloten blijven; alleen op sabbat- en op
nieuwemaandag mag ze geopend worden. 2 Dan moet de vorst van buiten
door de poorthal binnenkomen, en in de poortdeur blijven staan; dan
zullen de priesters zijn brandoffer en dankoffers opdragen, en hij zal zich
neerbuigen op de drempel van de poort. Als hij de poort verlaten heeft, mag
die tot de avond niet gesloten worden. 3 Maar het gewone volk moet zich
op sabbat- en nieuwemaandagen buiten de ingang der poort voor Jahweh
neerbuigen. 4 Het brandoffer, dat de vorst op sabbatdag aan Jahweh moet
brengen, zal bestaan uit zes gave lammeren en één gaven ram, 5 met een
meeloffer van een efa bij den ram en een meeloffer naar eigen keuze bij
de lammeren, en bij iedere efa een hin olie. 6 Op nieuwemaandag echter
zal het offer bestaan uit een gaven jongen stier, zes gave lammeren en een
gaven ram. 7 Bij den stier en den ram moet hij een meeloffer van een
efa brengen, bij de lammeren zoveel als hij zelf verkiest, en bij iedere efa
een hin olie. 8 Als de vorst de tempel bezoekt, moet hij langs de poorthal
binnenkomen, en langs dezelfde weg terugkeren. 9 Maar komt op feestdagen

het gewone volk voor Jahweh, dan moeten zij, die langs de noorderpoort
komen aanbidden, door de zuiderpoort terugkeren; en zij die langs de
zuiderpoort binnenkomen, moeten door de noorderpoort vertrekken. Men
mag niet terugkeren door dezelfde poort, waardoor men gekomen is; men
moet langs de overkant heengaan. 10 De vorst moet tegelijk met de anderen
komen en heengaan. 11 Op feesten en gedenkdagen zal het meeloffer een
efa bedragen bij elken var en ram; bij de lammeren mag hij geven wat hij
wil, maar bij iedere efa een hin olie. 12 Als de vorst uit eigen beweging
brand- of dankoffers brengt, een vrijwillig offer aan Jahweh, dan moet
men de oosterpoort voor hem openen, opdat hij op dezelfde wijze als op
sabbatdag zijn brandoffer en dankoffer kan brengen; maar zodra hij is
heengegaan, moet men de poort achter hem sluiten. 13 Elke dag moet ge een
gaaf, éénjarig lam als brandoffer aan Jahweh opdragen; elke morgen moet
ge dat opdragen. 14 Ook moet ge er elke morgen een meeloffer bijvoegen
van een zesde efa met een derde hin olie, om de bloem aan te maken.
Dit is het dagelijks meeloffer voor Jahweh: voor altijd ingesteld. 15 Elke
morgen moet men als dagelijks brandoffer het lam, het meeloffer en de
olie opdragen. 16 Dit zegt Jahweh, de Heer: Als de vorst een stuk van zijn
erfdeel aan een van zijn zonen ten geschenke geeft, zal dat aan de zonen
in eigendom behoren, en hun erfelijk bezit zijn; 17 maar geeft hij een stuk
van zijn erfdeel ten geschenke aan een van zijn dienaren, dan zal het hem
slechts toebehoren tot het jaar der vrijlating, en daarna weer aan den vorst
vervallen; alleen het erfdeel van zijn zonen zal dus hun eigendom zijn. 18 De
vorst mag niets afnemen van het erfgoed van het volk, door ze hun bezit
af te persen; alleen eigen bezit kan hij aan zijn zonen vermaken, opdat
niemand van mijn volk uit zijn bezit verdreven wordt. 19 Toen bracht hij
mij door de ingang terzijde van de poort, naar de heilige zalen, die voor de
priesters bestemd zijn en op het noorden liggen; daar zag ik aan de uiterste
westkant een ruimte. 20 Hij sprak tot mij: Dit is de ruimte, waar de priesters
het schuldoffer en het zonde-offer moeten koken en het meeloffer bakken;
zo behoeven ze niet naar de buiten-voorhof te gaan, waardoor ze het volk
zouden heiligen. 21 Daarna bracht hij mij naar de buiten-voorhof, en leidde
mij langs de vier hoeken van de voorhof; en daar zag ik in elke hoek van
de voorhof een besloten ruimte. 22 In de vier hoeken van de voorhof waren
afgesloten ruimten van veertig el lang en dertig breed: alle vier van dezelfde
afmetingen. 23 Rond alle vier liep een galerij, en onder de galerijen waren
keukens ingericht. 24 En hij verklaarde mij: Dit zijn de keukens, waar de
tempeldienaren voor het volk de slachtoffers moeten koken.

47

1 Toen bracht hij mij terug naar de ingang van de tempel, en daar zag ik
van onder de drempel van de tempel water stromen in oostelijke richting;
want de voorzijde van de tempel ligt op het oosten. Het water vloeide
onder de rechterzijwand van de tempel door, zuidelijk langs het altaar. 2 Hij
bracht me door de noorderpoort naar buiten, en voerde me buitenom naar
de oosterpoort: daar borrelde het water op van de rechterzijwand! 3 De
man ging in oostelijke richting verder, met een duimstok in zijn hand; hij
mat een afstand af van duizend el, en liet mij door het water waden: het
water reikte tot de hiel. 4 Weer mat hij een afstand af van duizend el, en
liet mij door het water waden: het water reikte tot de knieën. Weer mat hij

een afstand af van duizend el, en liet mij door het water waden: het water
reikte tot mijn middel. 5 Nog eens mat hij een afstand af van duizend el, nu
was het een ondoorwaadbare beek; want het water was zo diep, dat men
er in zwemmen kon: een ondoorwaadbare beek. 6 Hij vroeg mij: Ziet ge
dat mensenkind? Toen liet hij mij teruggaan langs de rand van de beek,
7 en onderweg zag ik aan beide oevers van de beek een zeer groot aantal
bomen. 8 En hij zeide tot mij: Dit water stroomt naar de oostelijke landstreek,
verloopt naar de steppe, en mondt uit in de zee, de zoutwaterzee, waarvan
het water drinkbaar wordt. 9 Alle levende wezens, alles wat zich beweegt,
zal overal waar de beek komt, kunnen leven. Er zal een overvloed aan vis
daarin zijn; want wanneer dit water erin uitmondt, wordt het zeewater
drinkbaar, en alles, waar de beek bijkomt, kan leven. 10 Dan zullen van
En-Gedi tot En-Egláim vissers aan de kant staan; droogplaatsen voor netten
zullen aan haar rechteroever liggen; haar visstand zal even overvloedig
zijn als in de grote zee. 11 Maar het water van haar poelen en wadden
wordt niet drinkbaar; dat is voor zoutwinning bestemd. 12 Langs de beek
zullen aan weerszijden van haar oever allerlei vruchtbomen groeien, wier
bladeren niet verwelken en wier vrucht niet opraakt. Elk seizoen dragen
ze weer nieuwe vruchten; want het water, dat hen drenkt, stroomt uit
het heiligdom. Hun vruchten zullen eetbaar zijn, hun bladeren zullen
geneeskracht hebben. 13 Dit zegt Jahweh, de Heer: Zo zal de grens lopen,
waarbinnen ge het land aan de twaalf stammen van Israël in erfbezit moet
toewijzen, en waarvan Josef twee delen ontvangt. 14 Ieder van u zal een even
groot deel bezitten van het land, dat Ik aan uw vaderen onder ede beloofd
heb, en dat u als erfbezit werd toegewezen. 15 Zo loopt de grens van het
land. Aan de noordkant: van de grote zee af langs Chetlon in de richting van
Chamat; 16 dan over Sedad, Berota en Sibráim, dat tussen het grondgebied
van Damascus en dat van Chamat ligt; dan tot Chaser-Enon, dat tot het
gebied van de Hauran behoort; 17 zodat de grens loopt van de zee tot Chaser-
Enon, en het grondgebied van Damascus en dat van Chamat er noordelijk
van ligt. Dit is de noordkant. 18 Aan de oostkant: van Chaser-Enon, tussen
de Hauran en Damascus, vormt de Jordaan de grens tussen Gilad en het
land Israël tot de oostelijke zee, tot Tamar. Dit is de oostkant. 19 Aan de
kant van de Négeb, ten zuiden: van Tamar tot het water van Meribat-Kadesj,
langs de beek naar de grote zee. Dit is de kant van de Négeb, ten zuiden.
20 Aan de westkant vormt de grote zee de grens tot het punt, van waaruit
men Chamat bereikt. 21 Dit land moet ge volgens de stammen van Israël
onder elkaar verdelen. 22 Ge moet het als bezit toewijzen aan u zelf, en aan
de vreemdelingen die onder u verblijven en die kinderen onder u verwekt
hebben. Ge moet ze beschouwen als geboren Israëlieten, en ze zullen onder
Israëls stammen een erfdeel toegewezen krijgen; 23 ge moet hun een erfdeel
geven in de stam, waarin de vreemdeling woont, zegt Jahweh, de Heer.

48

1 Nu volgen de namen der stammen. In het uiterste noorden, naast de
weg van Chetlon in de richting van Chamat naar Chaser-Enon, en met het
grondgebied van Damascus en dat van Chamat ten noorden, krijgt Dan een
gebied van oost- tot westgrens. 2 Aser een gebied van oost- tot westgrens,
naast dat van Dan. 3 Neftali een gebied van oost- tot westgrens, naast dat van
Aser. 4 Manasse een gebied van oost- tot westgrens, naast dat van Neftali.
5 Efraïm een gebied van oost- tot westgrens, naast dat van Manasse. 6 Ruben

een gebied van oost- tot westgrens, naast dat van Efraïm. 7 Juda een gebied
van oost- tot westgrens, naast dat van Ruben. 8 Naast het gebied van Juda,
van oost- tot westgrens, komt het heilig gebied te liggen, dat ge moet afstaan,
en dat vijf en twintig duizend el breed is, en even lang als een der andere
gebieden van oost- tot westgrens. Midden daarop komt het heiligdom te
staan. 9 Het gebied, dat ge aan Jahweh moet afstaan, is vijf en twintig duizend
el lang en twintig duizend breed. 10 Voor de volgende personen zal het heilig
gebied bestemd zijn: De priesters krijgen een gebied, dat aan de noordkant
vijf en twintig duizend el lang is, aan de westkant tienduizend breed, aan de
oostkant tienduizend breed, en aan de zuidkant vijf en twintig duizend lang.
Midden daarop komt het heiligdom van Jahweh te staan. 11 Aan de gewijde
priesters, de zonen van Sadok, die mijn dienst hebben waargenomen, en
die niet evenals de levieten afgedwaald zijn, toen de Israëlieten afdwaalden,
12 zal het toebehoren als deel van het heilig gebied, als iets hoogheiligs,
grenzend aan het terrein der levieten. 13 Evenwijdig aan het terrein der
priesters krijgen de levieten een terrein van vijf en twintig duizend el lang
en tien duizend breed. Samen dus een lengte van vijf en twintig duizend el
en een breedte van twintig duizend. 14 Niets mogen ze daarvan verkopen
of inruilen; het beste van het land mag niet in andere handen overgaan,
want het is aan Jahweh gewijd. 15 De vijfduizend el, die van de breedte
overblijven, op de strook van de vijf en twintig duizend el, is profaan land,
en dient de stad tot woonplaats en weidegrond. Midden daarop komt de stad
te staan. 16 Dit is de omvang van de stad: aan de noordkant vijf en veertig
honderd el, aan de zuidkant vijf en veertig honderd, aan de oostkant vijf en
veertig honderd en aan de westkant vijf en veertig honderd. 17 Daarenboven
een weidegrond voor de stad van tweehonderd vijftig el in het noorden,
tweehonderd vijftig in het zuiden, tweehonderd vijftig in het oosten en
tweehonderd vijftig in het westen. 18 Wat er dan van de lengte langs het
heilig gebied overblijft, namelijk tienduizend el oostelijk en tienduizend
westelijk, daarvan zal de opbrengst dienen tot levensonderhoud van de
bewoners der stad. 19 Uit alle stammen van Israël zal de bevolking der
stad samengesteld zijn. 20 Dit gehele gebied:een vierkant van vijf en twintig
duizend el bij vijf en twintig duizend el, moet ge afstaan als heilig gebied
en stadsbezit. 21 Wat er overblijft is voor den vorst. Wat aan weerskanten
van het heilig gebied en het stadsbezit ligt, oostelijk naast de vijf en twintig
duizend el van het heilig gebied tot de oostgrens toe, en westelijk naast de
vijf en twintig duizend el van het heilig gebied tot de westgrens toe, en wat
evenwijdig aan de stamgebieden loopt, zal den vorst toebehoren. Het heilig
gebied met de tempel zal er middenin liggen. 22 Het land, dat enerzijds aan
het grondbezit der levieten en het stadsbezit grenst—die midden tussen het
gebied van den vorst liggen—en dat anderzijds tussen de gebieden van Juda
en Benjamin ligt, zal den vorst toebehoren. 23 Wat de overige stammen
betreft: Benjamin krijgt een gebied van oost- tot westgrens; 24 Simeon een
gebied van oost- tot westgrens, naast dat van Benjamin; 25 Issakar een gebied
van oost- tot westgrens, naast dat van Simeon; 26 Zabulon een gebied van
oost- tot westgrens, naast dat van Issakar; 27 Gad een gebied van oost- tot
westgrens, naast dat van Zabulon. 28 Naast het gebied van Gad, aan de
kant van de Négeb, ten zuiden, loopt de grens. Deze gaat van Tamar over
het water van Meribat-Kadesj en langs de beek naar de grote zee. 29 Tot

zover dus over het land, dat ge aan de stammen van Israël als erfdeel moet toewijzen, en over hun stamgebieden, spreekt Jahweh, de Heer. 30 Nu volgen de uitgangen van de stad. 31 De stadspoorten zijn naar de stammen van Israël genoemd. Aan de noordkant, die vijf en veertighonderd el lang is, liggen drie poorten: een Rubenpoort, een Judapoort en een Levipoort. 32 Aan de oostkant, die vijf en veertighonderd el lang is, liggen drie poorten: een Josefpoort, een Benjaminpoort en een Danpoort. 33 Aan de zuidkant, die vijf en veertighonderd el lang is, liggen drie poorten: een Simeonpoort, een Issakarpoort en een Zabulonpoort. 34 Aan de westzijde, die vijf en veertighonderd el lang is, liggen drie poorten: een Gadpoort, een Aserpoort en een Neftalipoort. 35 De gehele omtrek bedraagt achttienduizend el. En de naam der stad zal voortaan zijn: Jahweh is daar!

Hosea

1 Het woord, dat Jahweh richtte tot Osee, den zoon van Beëri, ten tijde
van Ozias, Jotam, Achaz en Ezekias, koningen van Juda, en ten tijde van
Jeroboam, den zoon van Joas en koning van Israël. 2 Eerste openbaring
van Jahweh aan Osee. Jahweh sprak tot Osee: Ga, neem u een overspelige
vrouw, en krijg bastaardkinderen van haar: Want het land heeft overspel
bedreven, en zich van Jahweh afgekeerd. 3 Daarom huwde hij Gómer, de
dochter van Dibláim; deze werd zwanger, en baarde hem een zoon. 4 En
Jahweh sprak tot hem: Noem hem "Jizreël"; want binnenkort zal Ik op het
huis van Jehu het bloedbad van Jizreël wreken, en een einde maken aan zijn
koningschap over Israëls huis; 5 op die dag zal Ik de boog van Israël breken
in het dal van Jizreël! 6 Weer werd ze zwanger, en bracht een dochter ter
wereld. Nu sprak Hij tot hem: Noem haar: "Zonder ontferming"; want Ik
zal Mij over het huis van Israël niet langer ontfermen, doch het heel en al
doen verdwijnen! 7 Maar Ik zal Mij over het huis van Juda ontfermen; Ik
zal ze redden door Jahweh, hun God: niet door boog of zwaard, niet door
krijgsmacht, paarden en ruiters! 8 Toen ze "Zonder ontferming" had gevoed,
werd ze weer zwanger, en baarde een zoon. 9 En weer sprak Hij: Noem hem:
"Niet langer mijn volk"; want gij zijt niet langer mijn volk, en Ik niet uw God!
10 Dan zullen Israëls kinderen weer talrijk zijn Als het zand aan de zee, Dat
niet kan worden gemeten, niet worden geteld. En in plaats, dat men hun
zal zeggen: Gij zijt "Niet langer mijn volk", Zal men ze noemen: Kinderen
van den levenden God! 11 Dan zullen Juda's kinderen zich met die van Israël
verenigen, Zich stellen onder één hoofd, En buiten de grenzen van het land
stromen! Waarachtig, groot zal de dag van Jizreël zijn:

2

1 Uw broeder zal men noemen: "Mijn volk"; Uw zuster: "Ontferming"!
2 Klaagt uw moeder aan, Klaagt haar aan, Omdat zij mijn vrouw niet meer
is, Ik haar man niet meer ben. Laat ze haar ontucht weg doen van haar
gelaat, En haar overspel tussen haar borsten. 3 Anders kleed Ik haar uit,
helemaal naakt, En laat haar, zoals ze geboren werd; Ik maak van haar een
woestijn, een uitgedroogd land, En laat ze sterven van dorst. 4 Ook over haar
kinderen ontferm Ik Mij niet; Want het zijn kinderen uit ontucht. 5 Want
hun moeder heeft ontucht bedreven, Die hen baarde, heeft zich met schande
bedekt; Ze sprak: Ik loop mijn minnaars achterna, Die mij brood en water
verschaffen, Mijn wol en mijn vlas, Mijn olie en dranken. 6 Daarom zal Ik
haar paden met doornen omheinen, Met muren versperren, zodat ze haar
weg niet meer vindt. 7 Loopt ze haar minnaars nog na, dan bereikt zij ze
niet, Zoekt zij ze nog, dan vindt zij ze niet. Dan zal ze zeggen: Ik keer terug
naar mijn vroegeren man Want toen had ik het beter dan nu. 8 Zij heeft
niet willen erkennen, dat Ik het was, Die haar koren, wijn en olie verschafte,
Dat Ik haar zilver in overvloed schonk, En goud, waar zij Báals van maakte;
9 Daarom zal Ik haar bij de oogst mijn koren ontnemen, De wijn als de tijd
ervoor aanbreekt. 10 Ik zal haar mijn wol en mijn vlas onthouden, Die haar
naaktheid moeten bedekken; Voor haar minnaars haar schaamte ontbloten,
Niemand zal ze uit mijn hand kunnen redden. 11 Dan maak Ik een einde
aan al haar vreugd, Haar hoogtij, nieuwemaan, haar sabbat en feesten! 12 Ik

zal haar wijnstok vernielen, En haar vijg, waarvan ze gezegd heeft: Dit zijn
de geschenken, Die mijn minnaars mij gaven; Ik zal er woeste struiken van
maken, En de wilde dieren vreten ze kaal. 13 Ik zal haar de dagen der Báals
doen boeten, Waarop zij offers aan hen heeft gebracht, En zich tooide met
ringen en snoeren; Waarop zij haar minnaars achterna is gelopen, Maar Mij
heeft vergeten: Is de godsspraak van Jahweh! 14 Zie, daarom zal ook Ik haar
lokken, Haar brengen in de woestijn, en spreken tot haar hart. 15 Dan geef
Ik ze haar wijngaarden terug, Het Akordal als poort der hoop. 16 Dan zal ze
weer jubelen als op de dag van haar jeugd, Toen ze optrok uit het land van
Egypte. Op die dag zal het zijn, Is de godsspraak van Jahweh, Dat ze Mij zal
noemen: “mijn man”, En niet meer “mijn báal”! 17 Want Ik zal de namen
der Báals uit haar mond doen verdwijnen, Zodat ze nooit meer worden
genoemd. 18 Op die dag sluit Ik voor haar een verbond Met de beesten op het
veld, Met de vogels in de lucht, En met de kruipende dieren op aarde. Boog,
zwaard en krijgsmacht zal Ik uit het land verwijderen, En zorgen, dat men er
veilig kan rusten. 19 Ik zal Mij verloven met u, Verloven voor eeuwig: Naar
recht en naar wet, In goedheid en liefde; 20 Mij verloven met u in onwrikbare
trouw, En gij zult Jahweh leren kennen! 21 Op die dag zal Ik mijn gunsten
verlenen, Is de godsspraak van Jahweh! Ik zal goedgunstig zijn voor de
hemel En die zal het zijn voor de aarde; 22 De aarde weer voor het koren,
de wijn en de olie, En zij weer goedgunstig voor Jizreël! 23 Ik zal haar weer
zaaien in het land: Mij weer ontfermen Over “Zonder ontferming”; Spreken
tot “Niet langer mijn volk”: Ge zijt weer mijn volk; En hij zal zeggen: Mijn
God!

3

1 Daarna sprak Jahweh tot mij: Ga nu opnieuw de vrouw beminnen, die
zich door een ander het hof laat maken en overspel doet; juist zoals Jahweh
de kinderen van Israël blijft beminnen, ofschoon ze zich tot vreemde goden
hebben gewend, en op druiven-koeken verzot zijn. 2 Ik won ze dus terug
voor vijftien zilverlingen en anderhalve maat gerst. 3 Toen sprak ik tot haar:
Blijf nu lange tijd rustig bij mij, zonder ontucht te doen, of aan een man te
behoren; ook ik blijf u getrouw. 4 Want lange tijd zullen de kinderen van
Israël zonder koning of vorst blijven zitten, zonder offer en wijsteen, zonder
orakel en goden. 5 Maar dan zullen de kinderen van Israël zich bekeren,
Jahweh, hun God, weer zoeken, en David hun koning; op het einde der dagen
keren zij vol ontzag tot Jahweh en zijn weldaden terug!

4

1 Hoort het woord van Jahweh, Israëls kinderen: Jahweh heeft een aan-
klacht Tegen de bewoners van het land! Want er is geen trouw meer, geen
liefde, Geen kennis van God in het land; 2 Zweren en liegen, moorden, stelen
en echtbreuk plegen, Het éne bloedbad volgt op het andere. 3 Daarom is het
land in rouw gedompeld, En kwijnen al zijn bewoners; Zelfs de beesten in
het wild, de vogels in de lucht, En de vissen in de zee komen om. 4 Toch is er
niemand, die zich verzet, of berispt; Priesters, ook tegen u is mijn aanklacht
gericht! 5 Gij zijt gestruikeld op klaarlichte dag, De profeet met u in de nacht.
6 Ik zal u verdelgen, zoals mijn volk wordt verdelgd, Daar het geen kennis
van God meer bezit; Omdat ook gij die kennis hebt verworpen, Zal Ik u uit
mijn priesterschap werpen. Omdat gij de wet van uw God hebt vergeten, Zal
Ik ook uw zonen vergeten; 7 Hoe talrijker ze werden, hoe meer ze tegen Mij

misdeden, En hun glorie in schande verkeerden. 8 Ze leven van de zonde van
mijn volk, En zitten te vlassen op zijn schuld; 9 Daarom zal het den priester
gaan als het volk: Ik zal zijn gedrag op hem wreken, zijn werken vergelden.
10 Ze zullen eten, maar niet worden verzadigd, Ontucht bedrijven, geen
genot er in vinden. Want ze hebben Jahweh verlaten, om ontucht te doen,
11 Wijn en most namen hun hart in beslag. 12 Mijn volk ondervraagt zijn
stuk hout, En zijn stok moet hem de toekomst voorspellen; Want hun wulpse
geest heeft ze op een dwaalspoor gebracht, Door hun ontucht hebben ze hun
God verlaten. 13 Ze offeren op de toppen der bergen, En branden wierook op
de heuvels, Onder eik, wilg en terebint, Omdat daar de schaduw zo goed is.
Neen, als uw dochters ontucht bedrijven, En uw schoondochters overspel
doen, 14 Zal Ik uw dochters niet straffen, omdat ze ontucht bedrijven, Uw
schoondochters niet, omdat ze overspel doen. Want zelf zonderen zij zich
met deernen af, En offeren met tempelhoeren; Zo is het onverstandige volk
Geheel te gronde gegaan! 15 Israël, wilt gij ontucht bedrijven, Laat Juda zich
niet schuldig maken! Gaat niet naar Gilgal, niet naar Bet-Awen, Zweert niet:
“Zo waar als Jahweh leeft!” 16 Want Israël heeft zich verzet als een koppige
koe, Nu zal Jahweh ze weiden als een losbandig lam; 17 Efraïm heeft zich
aan afgodsbeelden gekoppeld, Laat het begaan! 18 Ze slempen wijn, zijn op
ontucht verzot, En verkiezen de schande boven hun glorie! 19 Maar de storm
pakt ze weg op zijn vleugels, Van hun altaren oogsten ze schande!

5

1 Luistert nu, priesters; Huis van Israël, let op; Huis des konings, hoort
toe: Want u geldt het vonnis! Want gij zijt een strik voor Mispa geworden,
Een net over de Tabor gespannen, 2 Een diepe groeve voor Sjittim: Maar
Ik zal u allen een gesel zijn! 3 Efraïm ligt voor Mij open, En Israël kan zich
voor Mij niet verbergen: Gij, Efraïm, hebt ontucht bedreven, En Israël heeft
zich bezoedeld. 4 Hun daden zijn er niet op gericht, Om zich tot hun God
te bekeren; Want een geest van ontucht heerst in hun midden, En Jahweh
kennen ze niet! 5 De onbeschaamdheid Ligt Israël op het gelaat; Efraïm komt
door zijn eigen misdaad ten val, Ook Juda struikelt met hem. 6 Met hun
schapen en vee Willen ze Jahweh gaan zoeken; Maar ze vinden Hem niet: Hij
onttrekt zich aan hen. 7 Want ze hebben hun trouw aan Jahweh gebroken,
En bastaardkinderen verwekt; Nu zal de verdelger ze verslinden, Henzelf en
hun akkers. 8 Blaast de bazuin in Giba, De trompet in Rama; Schreeuwt het
uit in Bet-Awen, Schrikt Benjamin op! 9 Efraïm zal een wildernis worden,
Op de dag der kastijding; De stammen Israëls kondig Ik aan Wat vast is
besloten. 10 De vorsten van Juda zijn grenzenvervalsers; Als water stort Ik
mijn gramschap over hen uit. 11 Efraïm verdrukt en verkracht het recht,
Want hunkerend loopt hij het bederf achterna! 12 Voor Efraïm zal Ik zijn als
de mot, Voor het huis van Juda als wormsteek! 13 Efraïm zal zijn broosheid
bemerken, Juda zijn etterende wonde. Efraïm zal zich tot Assjoer wenden,
Juda gezanten zenden naar “Grote Koning”; Maar die zal u niet kunnen
genezen, Uw wonde niet helen. 14 Want Ik zal voor Efraïm zijn als de leeuw,
Als een leeuwenwelp voor het huis van Juda. Ik zal ze verscheuren, dan loop
Ik heen; Ik sleep ze weg, en niemand, die Mij mijn prooi ontrukt. Dan keer
Ik terug naar mijn plaats, 15 Totdat ze boete doen, mijn aangezicht zoeken,
En hunkeren naar Mij in hun nood:

6

1 “Komt, laat ons teruggaan tot Jahweh!” Want Hij verscheurt, maar Hij
zal ons genezen, Hij slaat, maar Hij zal ons verbinden; 2 Na twee dagen zal
Hij ons doen herleven, De derde dag doen verrijzen, opdat wij leven voor
zijn aanschijn! 3 Laat ons Jahweh kennen, Hem ijverig zoeken! Zodra wij
Hem zoeken, vinden wij Hem: Dan komt Hij tot ons als een milde regen,
Als een lentebui, die de aarde drenkt! 4 Efraïm, wat zal Ik u doen, Juda, hoe
met u handelen? Uw vroomheid is als een morgenwolk, Vergankelijk als de
ochtenddauw! 5 Daarom heb Ik er op ingeslagen door de profeten, Ze gedood
door de woorden van mijn mond; Is mijn gericht als het licht Te voorschijn
getreden. 6 Want vroomheid wil Ik, geen offers; Kennis van God liever
dan offeranden. 7 Maar laaghartig hebben zij mijn verbond overtreden, En
zijn Mij toen ontrouw geworden. 8 Gilad is een vesting van schurken, Vol
bloedige sporen; 9 Als een roverbende De priesterschaar! Op de weg naar
Sikem wordt gemoord, Worden boze plannen gesmeed; 10 In Betel heb Ik
gruwelen aanschouwd: Daar heeft Efraïm ontucht bedreven. Israël heeft
zich bezoedeld; 11 Juda, ook u is een oogst weggelegd: Al zou Ik het lot van
mijn volk ten beste keren, En Israël willen genezen!

7

1 De schuld van Efraïm is aan het licht getreden, De boosheid van Samaria
openbaar: Ze plegen bedrog; de dief dringt binnen de huizen, De rover
plundert op straat. 2 En ze bedenken niet bij zichzelf, Dat Ik Mij al hun
boosheid herinner; Dat hun werken hen steeds vergezellen, En voor mijn
aangezicht staan! 3 In hun boosheid maken zij den koning lustig, In hun
leugens de vorsten: 4 Ze verhitten hen allen als een oven, Door den bakker
gestookt. Als het deeg is gekneed, houdt hij op met stoken, Totdat het gegist
is; 5 Maar zij maken onzen koning onpasselijk, De vorsten bevangen door
wijn. Ze blijven aan de lustigen schenken, 6 Listig hun hart als een oven
verhitten: Heel de nacht sluimert hun woede, Maar ‘s morgens slaat ze
in vlammen uit. 7 Toen allen waren verhit als een oven, Hebben zij hun
meesters verteerd: Al hun koningen zijn gevallen, Zonder dat iemand van
hen tot Mij riep! 8 Efraïm is onder de volken Een afgeleefde geworden; Efraïm
werd als een koek, Die niet is omgekeerd. 9 Vreemden verteren zijn schatten:
Hij merkt het niet; Zijn haar begint al te grijzen: Hij bespeurt het niet. 10 De
trots ligt Israël op het gelaat: Ze bekeren zich niet tot Jahweh, hun God; Ze
zoeken Hem niet, Wat ook gebeurt! 11 Efraïm is als een duif Onnozel en
dom; Ze roepen Egypte om hulp, En trekken naar Assjoer. 12 Maar zodra
ze vertrekken, Werp Ik mijn net over hen uit, Haal ze omlaag als een vogel
uit de lucht, Sluit ze op om de faam van hun boosheid! 13 Wee hun, omdat
ze van Mij zijn weggevlucht, Verderf over hen, omdat ze tegen Mij hebben
gezondigd; Ik bracht hun verlossing, Maar zij verloochenden Mij. 14 Ze
roepen Mij niet van harte aan, Maar huilen op hun legerstede; Ze kerven zich
om brood en wijn, Maar van Mij lopen ze weg. 15 Ik heb hun arm onderricht
en gesterkt, Maar zij zinnen op kwaad tegen Mij; 16 Ze springen terug op wat
hen niet helpt, Als een weerspannige boog. Hun vorsten vallen door het
zwaard, Om het gezwets van hun tong; Dan worden ze nog uitgelachen In
het land van Egypte!

8

1 De bazuin aan uw mond: Er zweeft een gier boven de woning van

Jahweh! Want ze hebben mijn verbond overtreden, Gezondigd tegen mijn
wet. 2 Nu roepen ze tot Mij: Mijn God! Maar Wij kennen u, Israël! 3 Israël
heeft het heil verstoten, De vijand zal het vervolgen. 4 Ze hebben koningen
aangesteld, maar buiten Mij om, Vorsten gekozen, maar buiten mijn weten;
Van hun zilver en goud hebben ze goden gemaakt, Tot hun eigen verderf.
5 Samaria, Ik stoot uw kalf van Mij weg: Hoelang is er mijn toorn al tegen
ontbrand? Reinigen kan men het niet, 6 Want het is Israëls gewrocht! Een
werkman heeft het gemaakt, Het is geen God! Ja, in splinters zal het vallen,
Het kalf van Samaria! 7 Want ze zaaien wind, en oogsten storm: Een
oogst zonder aren, koren zonder meel; En brengt het iets op, dan eten het
vreemden: 8 Verslonden wordt Israël! Nu zijn ze onder de volken als een
waardeloze pot, 9 Omdat ze naar Assjoer zijn gegaan. Een wilde ezel zondert
zich af, Doch Efraïm geeft zich aan zijn minnaars. 10 Maar al verstrooien ze
zich onder de volken, Ik houd ze bijeen: Opdat ze eerst een tijd nog zuchten
Onder de druk van hun koning en vorsten. 11 Ja, Efraïm heeft vele altaren
gebouwd, Maar die altaren dienden hem enkel tot zonde; 12 Al schrijf Ik
hem nog zoveel wetten voor, Ze gelden hem niets. 13 Al brengen ze talloze
offers, Al slachten ze nog zoveel vlees En eten daarvan: Ze behagen Jahweh
niet meer! Thans zal Hij hun misdaad gedenken, En hun zonde bestraffen:
Naar Egypte moeten ze terug, In Assjoer onreine spijzen eten. 14 Israël
heeft zijn Schepper vergeten en tempels gebouwd, Juda tal van versterkte
steden gegrond: Maar Ik slinger een vuur in hun steden, Dat haar gebouwen
verteert!

9

1 Israël, verheug u maar niet, En jubel niet als de heidenen; Want ge
hebt ontucht bedreven, ver van uw God, Op hoerenloon geaast op elke
dorsvloer van koren. 2 Dorsvloer en perskuip willen niets van hen weten,
De most zal hen verloochenen; 3 Ze zullen niet blijven in Jahweh's land,
Maar Efraïm moet terug naar Egypte. 4 Ze zullen geen wijn voor Jahweh
plengen, Hem geen welgevallige offers meer brengen; Hun brood zal het
brood der treurenden zijn, Wie er van eet, wordt onrein. Want hun brood
blijft alleen voor henzelf bestemd, Het huis van Jahweh komt het niet in!
5 Wat zult ge dan op een hoogtij beginnen, Op een feestdag van Jahweh?
6 Waarachtig, als zij de verwoesting ontlopen, Zal Egypte hen verzamelen,
Mof hen begraven; Distels zullen bezit van hun schatkamers nemen, Van
hun tenten de doornen. 7 Gekomen zijn de dagen van straf, Gekomen de
dagen van vergelding! Israël roept: De profeet is een dwaas, De van geest
vervoerde een gek! Bij uw grote schuld voegt ge nog de vervolging: 8 Efraïm
loert aan de tent van den profeet, Spant een net op al zijn wegen, Vervolgt
hem nog in het huis van zijn God. 9 Ze zijn grondig bedorven, Als in de
dagen van Giba: Gedenken zal Hij hun schuld, Hun zonden bestraffen! 10 Als
druiven in de woestijn Heb Ik Israël gevonden; Als naar de eerste vrucht
van een vroege vijg Omgezien naar uw vaderen. Maar zij liepen over naar
Báal-Peor, Wijdden zich toe aan den schandgod, En werden even verfoeilijk
Als hun innig-geliefde! 11 De glorie van Efraïm Vliegt weg als een vogel:
Geen geboorte, geen schoot, Geen zwangerschap meer! 12 Waarachtig,
al brengen ze kinderen groot, Ik maak ze kinderloos, zonder bevolking.
Maar wee ook hunzelf, Als Ik Mij van hen terugtrek! 13 Zoals Ik herten
haar jongen Tot jachtwild zie werpen, Zo zal Israël zijn zonen Ter slachting

verwekken. 14 Vergeld het hun, Jahweh! Wat zult Gij hun geven? Geef
hun een onvruchtbare schoot, Verdroogde borsten. 15 Al hun zonden liggen
in Gilgal opgestapeld: Daar leerde Ik ze haten. Om de boosheid van hun
werken verdrijf Ik ze uit mijn huis: Nooit meer heb Ik ze lief! 16 Efraïm
getroffen, zijn wortel verdroogd, Geen vrucht zal het dragen; En al zouden
zij kinderen baren, Ik vermoord de kostelijke vrucht van hun schoot. 17 God
zal ze verwerpen, Omdat zij niet naar Hem wilden horen; Onder de volken
zullen zij zwerven Al hun vorsten zullen vergaan!

10

1 Israël was een welige rank Met overvloedige vruchten; Hoe meer
vruchten hij droeg, hoe meer altaren hij bouwde, Hoe rijker zijn land, hoe
rijker zijn zuilen! 2 Vals was hun hart, Maar nu zullen ze boeten: Hij breekt
hun altaren de nek, En verbrijzelt hun zuilen. 3 Waarachtig, nu zeggen zij al:
Wij hebben geen koning; Als wij Jahweh niet vrezen, Wat kan voor ons de
koning dan doen! 4 Mooie woorden spreken, Valse eden zweren, verbonden
sluiten: Intussen schiet het recht uit als een gifplant In de voren der akkers!
5 Over het kalf van Bet-Awen Zijn Samaria's bewoners in zorgen; Ja, over
hem rouwt het volk Met de bent van zijn priesters. Zij jammeren over zijn
schatten Want die zijn hem ontnomen; 6 Ook hemzelf zal men naar Assjoer
slepen, Als een geschenk voor: "Grote Koning!" Efraïm zal beschaamd
komen staan, Israël blozen over zijn beeld, 7 Samaria zal worden verwoest,
Zijn koning zal zijn als een halm op het water. 8 Israëls afgodische, zondige
hoogten worden vernield, Doornen en distels woekeren op hun altaren; Dan
zullen ze tot de bergen zeggen: Bedekt ons, Tot de heuvelen: Valt op ons
neer! 9 Zwaarder dan in de dagen van Giba, Israël, hebt ge gezondigd; Toen
bleven ze gespaard, En de strijd bereikte Giba niet. Maar op de kinderen
der boosheid 10 Kom Ik af, om te straffen; Nu spannen volkeren eendrachtig
tegen hen samen, Om hun dubbele zonde! 11 Efraïm is een afgericht rund,
dat enkel wil dorsen: Maar Ik leg een juk op zijn prachtige nek, Ik span
Efraïm in, en Israël zal ploegen, Jakob zal de eg moeten trekken. 12 Strooit
uw zaad in gerechtigheid uit, Oogst naar gelang van uw vroomheid, Ontgint
u de akker der kennis, door Jahweh te zoeken, Tot Hij zal komen, en heil
over u regent. 13 Maar ge hebt boosheid geploegd, en slechtheid geoogst,
En leugenvruchten gegeten: Want ge hebt op uw wagens vertrouwd, En
op de drommen van uw helden. 14 Krijgsgeschreeuw zal in uw steden
weergalmen, Al uw vestingen worden gesloopt: Zoals Sjalman in de strijd
Bet-Arbel vernielde, Waar moeder met kind werd verpletterd! 15 Huis van
Israël! Zo zal Ik ook met u doen, Om uw ontzettende boosheid; In de storm
gaat Efraïm te gronde, Te gronde Israëls koning!

11

1 Toen Israël een kind was, had Ik het lief, Uit Egypte heb Ik mijn zoon
geroepen. 2 Maar nauwelijks had Ik ze geroepen, of ze liepen van Mij heen,
Offerden aan Báals, brandden wierook voor beelden! 3 Ik was het, die Efraïm
leerde lopen, En hem op mijn arm heb gedragen; Maar zij erkenden niet, Dat
Ik ze verpleegde. 4 Ik bond ze aan Mij met mensen-banden En koorden der
liefde; Ik drukte ze aan mijn wang als een min, Boog Mij over hen heen, om ze
te voeden. 5 Maar nu moet hij terug naar Egypte, Assjoer zal zijn koning zijn,
omdat ze niet willen bekeren; 6 Het zwaard zal in zijn steden woeden, En zijn
zonen verslinden. Hun vestingen worden verteerd, 7 Mijn volk wordt aan

zijn woningen opgehangen, En niemand, die opgaat naar zijn steden, Haalt hen er af. 8 Efraïm, hoe kon Ik toch zo met u doen, U overleveren, Israël; Hoe heb Ik u aan Adma gelijk kunnen maken, Als met Seboïm met u gehandeld? Eens zal mijn hart zich vertederen, Eens mijn ontferming worden gewekt! 9 Neen, Ik zal mijn laaiende gramschap niet koelen, Efraïm niet opnieuw vernielen! Want Ik ben God, En geen mens! Ik ben de Heilige in uw midden, Die uw vernieling niet wil! 10 Dan zullen zij Jahweh willen volgen, En als een leeuw zal Hij brullen! Maar wanneer Hij dan brult, Snellen de kinderen toe uit het westen! 11 Als vogels snellen zij toe uit Egypte, Uit het land van Assjoer als duiven; Dan breng Ik ze naar hun woonsteden terug: Is de godsspraak van Jahweh! 12 Efraïm heeft Mij met leugens omringd, Het huis van Israël met bedrog; Ook Juda liegt altijd tegen zijn God, Tegen den Heilige, den Waarachtige!

12

1 Efraïm verlangt naar wind en jaagt de stormen na, Hij is altijd uit op valsheid en leugen: Met Assjoer sluiten zij een verbond, Naar Egypte brengen zij olie. 2 Daarom zal Jahweh Israël richten, En Jakob bestraffen, Hem naar zijn gedrag En zijn werken vergelden. 3 In de moederschoot heeft hij zijn broer onderkropen, In zijn mannelijke kracht met God durven worstelen; 4 Met den engel gestreden en hem overwonnen, Wenend hem om genade gesmeekt. In Betel vond hij Hem terug; Daar sprak Jahweh tot hem, 5 De God der heirscharen, Jahweh is zijn Naam: 6 "Met de hulp van uw God keert ge terug; Houd u aan vroomheid en recht, Blijf vertrouwen op uw God In Kanaän voor altijd!" 7 Maar gaarne bedroog hij met valse schalen, 8 Efraïm zeide: Als ik maar rijk word, en vermogen verwerf; Maar al zijn winsten wogen niet op Tegen de misdaad, die hij beging. 9 Ik ben Jahweh, uw God, Van Egypteland af: Ik zal u weer onder tenten doen wonen Als in vroegere tijd. 10 Ik heb tot de profeten gesproken, En vele visioenen doen zien; Door de mond der profeten Kondig ik hun ondergang aan. 11 In Gilad heerst enkel slechtheid en leugen, In Gilgal brengen ze stieren ten offer: Zo zullen hun altaren tot steenhopen worden In de voren der akkers. 12 Jakob vluchtte naar de vlakte van Aram, Voor een vrouw heeft Israël gediend en de kudde gehoed: 13 Maar door een profeet heeft Jahweh Israël uit Egypte geleid, Door een profeet hem gehoed. 14 Maar Efraïm is bitter Zijn God blijven tarten: Nu zal de Heer zijn bloedschuld wreken, En zijn hoon hem vergelden!

13

1 Zolang Efraïm sprak naar mijn wet, was hij in Israël een vorst; Maar toen hij zich aan Báal bezondigde, zonk hij omlaag. 2 En nu hebben ze nog zwaarder gezondigd, Zich een beeld van hun zilver gemaakt. En dat maaksel van den werkman, Heel en al timmermanswerk; Dat noemen ze goden, en brengen het offers, En mensen gaan kalveren kussen! 3 Daarom zullen ze zijn als een morgenwolk, Vergankelijk als de ochtenddauw; Als kaf, dat van de dorsvloer dwarrelt, Als rook uit de schoorsteen. 4 Want Ik ben Jahweh, uw God, Van Egypteland af; Geen God buiten Mij zult ge kennen, Niemand dan Ik kan u redden! 5 Ik weidde u in de woestijn, In het dorre land lag hun veld; 6 Maar toen ze waren verzadigd, werd hun hart overmoedig, Zo vergaten ze Mij! 7 Daarom word Ik voor hen als een leeuw, Lig als een panter langs de weg op de loer; 8 Ik overval ze als een beer, van zijn jongen beroofd, En rijt

hen de borstkas vaneen. Dan zal Ik ze als een jonge leeuw verslinden, Als
wilde beesten verscheuren; 9 Israël, Ik zal u vernielen: Wie zal u tegen Mij
helpen? 10 Waar blijft dan uw koning, Die u in alle steden kan helpen; Waar
zijn uw rechters, van wie ge gezegd hebt: Geef mij een koning en vorsten!
11 In mijn toorn heb Ik u een koning gegeven, In mijn woede neem Ik hem
terug: 12 Wèl opgestapeld is Efraïms schuld, Goed opgeborgen zijn zonde!
13 Wel gaan hem de barensweeën vooraf, Maar hij is een onverstandig wicht,
Dat te bestemder tijd niet verschijnt, Om geboren te worden. 14 Zou Ik
hem bevrijden uit de klauw van het graf, Van de dood hem verlossen?
Dood, waar blijft toch uw pest, Graf, waar blijft uw verrotting? Neen, de
ontferming is aan mijn ogen onttrokken: 15 Al tiert hij tussen het oevergras;
De oostenwind komt, De storm van Jahweh steekt op uit de steppe! Die zal
zijn wel verstoppen, Zijn bron doen verdrogen, Plunderen de schat Van heel
zijn kostbaar bezit. 16 Samaria zal worden verwoest, Omdat het zijn God
heeft getart; Door het zwaard zullen ze vallen, hun kinderen verpletterd,
Hun zwangere vrouwen worden opengescheurd.

14

1 Israël, bekeert u tot Jahweh, uw God, Want uw zonde bracht u ten val;
2 Neemt deze woorden ter harte Bekeert u tot Jahweh! Zegt tot Hem: Vergeef
al onze zonden! Wil genadig aanvaarden De vrucht onzer lippen, die wij
U brengen! 3 Neen, Assjoer zal onze helper niet zijn, Ook onze paarden
bestijgen we niet; Tegen ons maaksel zeggen we niet meer: Onze God;
Want de verweesde vindt enkel ontferming bij U! 4 Dan zal Ik hun ontrouw
genezen, ze van harte beminnen, Want mijn gramschap is dan van hen weg;
5 Ik zal voor Israël zijn als de dauw, Als een lelie bloeit hij weer op! Hij zal
wortel schieten als een ceder, 6 Zijn loten botten weer uit; Zijn pracht zal
wezen als van een olijf, Zijn geur als van het Libanon-woud! 7 Dan zal men
weer in zijn schaduw wonen, En als koren zullen ze groeien, Als de wijnstok
bloeien, Een naam verwerven als Libanon-wijn! 8 Wat heeft Efraïm nog met
beelden te maken? Ik heb hem vernederd, Ik hef hem weer op; Ik ben als
een altijd groene cypres, Door Mij alleen krijgt gij vrucht! 9 Wie wijs is,
moge het begrijpen, De verstandige inzien: Jahweh's wegen zijn recht; De
rechtvaardigen wandelen daarop, Maar de zondaars komen ten val!

Joël

1 Het woord van Jahweh, dat Joël ontving, de zoon van Petoeël. 2 Hoort
dit, gij oudsten; Luistert allen, bewoners van het land! Is er ooit zo iets
in uw dagen geschied, Of in de dagen van uw vaderen? 3 Verhaalt het
aan uw kinderen, zij aan hun zonen, Hun zonen weer aan een volgend
geslacht! 4 Wat de knaagbek overliet, Heeft de sprinkhaan verslonden; Wat
de sprinkhaan spaarde, Schrokte de langpoot op; Wat de langpoot liet staan,
Vrat de kaalvreter af. 5 Op dronkaards, uit uw slaap, en weent; Jammert
allen, gij slempers: Om de most, Die uw mond voorbijgaat! 6 Want een volk
heeft mijn land overrompeld, Geweldig, ontelbaar! Zijn tanden zijn als die
van een leeuw, Zijn kaken als van een leeuwin. 7 Het heeft mijn wijnstok
verwoest, Mijn vijgeboom geknakt; Het heeft ze ontveld en vernield: Wit
zijn hun takken. 8 Jammert als een maagd in haar rouw Om de bruidegom
van haar jeugd! 9 Spijs- en drankoffer is heen Uit Jahweh's huis; In rouw
zijn de priesters, De dienaars van Jahweh. 10 Het land is ontredderd, Het
veld ligt in rouw; Want vernield is het koren, De most mislukt, de olie
verdroogd. 11 Onthutst staat de landman, de wijnboeren klagen: Over tarwe
en gerst; want de oogst ging verloren. 12 De wijnstok verdort, De vijgeboom
kwijnt; Granaat en palm en appel, Alle bomen op het veld drogen uit. Ja,
beschaamd vlucht de vreugde Van de mensenkinderen heen! 13 Priesters,
omgordt u met rouw, Jammert, die het altaar bedient; Gaat slapen in zakken,
Gij, dienaars van mijn God; Want uit het huis van uw God Zijn spijs- en
drankoffer heen! 14 Schrijft een vastendag uit, Roept de menigte samen;
Vergadert de oudsten, Alle inwoners van het land In het huis van Jahweh,
uw God, En roept Jahweh aan! 15 Wee, wat een dag; Want nabij is de Dag van
Jahweh! Als een orkaan rukt hij van den Almachtige uit! 16 Is voor ons oog de
spijs niet verdwenen, Uit het huis van onzen God De blijdschap en jubel niet
heen? 17 De graanbakken rotten weg onder hun vuil, De zolders staan leeg,
de schuren vervallen, Want het graan is mislukt. 18 Hoe loeit het vee, en is de
kudde onrustig; Ze hebben geen wei, Zelfs de schapen lijden gebrek. 19 Tot
U, Jahweh, verhef ik mijn stem! Want het vuur heeft de vruchtbare plekken
verzengd, De brand alle bomen op het veld verschroeid. 20 Zelfs de wilde
dieren blikken smachtend naar U op; Want de waterbeken zijn uitgedroogd,
En het vuur heeft de vruchtbare plekken geblakerd.

2

1 Steekt de bazuinen op Sion, Blaast alarm op mijn heilige berg, Zodat alle
landbewoners sidderen: Want de Dag van Jahweh komt, is nabij! 2 Een
dag van duisternis en donkerte, Een dag van wolken en nevelfloers! Als
het morgenrood, Uitgespreid over de bergen, Daagt een volk op, talrijk en
machtig, Zoals er vroeger nooit een geweest is, En later nooit meer zal
zijn Tot in de verste geslachten. 3 Vóór hen uit verterend vuur, Laaiende
vlammen achter hen aan; Vóór hen is de aarde een paradijs, Achter hen
een naakte woestijn; Niets blijft er over, Dat hun ontsnapt! 4 Ze lijken op
paarden, Als rossen jagen ze voort; 5 Als rammelende wagens Hotsen ze
over de toppen der bergen; Als een knetterende vuurvlam, die de stoppels
verteert; Als een geweldige bende, ten strijde gereed! 6 De volken beven

voor hen van angst, Alle gezichten verbleken. 7 Als krijgshelden stormen ze
aan, Beklimmen de muur als oorlogsmannen; Recht gaan ze allen vooruit,
En maken geen omweg. 8 De een verdringt den ander niet, Een ieder volgt
zijn eigen pad. Ze storten zich op de pijlen in In ongebroken rijen; 9 Ze
bestormen de stad, En rennen over de muur. Ze klimmen de huizen binnen,
Sluipen als dieven door de vensters: 10 De aarde bibbert voor hun blikken,
De hemel siddert; Zon en maan verduisteren, De sterren verliezen haar
glans. 11 Jahweh laat zijn donderstem horen Aan de spits van zijn heir; Want
geweldig groot zijn zijn drommen, Machtig, die zijn last volbrengen! Ja,
groot is de Dag van Jahweh, En al te hevig! Wie kan het harden? 12 Maar ook
nu nog: Is de godsspraak van Jahweh, Keert tot Mij terug met heel uw hart,
In vasten, wenen en rouw; 13 Scheurt uw harten, niet uw kleren, Bekeert
u tot Jahweh, uw God! Want Hij is genadig en barmhartig, Lankmoedig,
rijk aan ontferming; Een, die spijt heeft over uw rampen. 14 Wie weet, of 't
Hem ook nu niet berouwt, En Hij u een zegen laat Tot spijs- en drankoffer
voor Jahweh, uw God. 15 Blaast de bazuinen op Sion; Schrijft vasten uit,
roept de menigte samen! 16 Verzamelt het volk, brengt de schare bijeen,
Roept grijzen, en kinderen en zuigelingen op; Laat de bruidegom zijn kamer
verlaten, En de bruid haar bruidsvertrek. 17 Laat tussen voorhal en altaar De
priesters wenen, de dienaars van Jahweh. Laat ze zeggen: Spaar, Jahweh,
uw volk; Geef toch uw erfdeel niet prijs aan de schande, Aan de heidenen, die
ze knechten! Waarom zou men onder de volken zeggen: Waar is hun God?
18 Nu ijvert Jahweh weer voor zijn land, En spaart Hij zijn volk! 19 Jahweh
antwoordt, en spreekt tot zijn volk: Zie, Ik zend u weer koren en wijn, En
olie, om u te verzadigen; Niet langer geef Ik u aan de hoon der heidenen
prijs! 20 Den man uit het noorden drijf Ik ver van u weg, Verjaag hem naar
een dor en woest land; Zijn voorhoede naar de zee van het oosten; Zijn
achterhoede naar de zee van het westen; Stank en verpesting stijgt van hem
op Om zijn grootdoenerij. 21 Vrees niet, akker; wees blij en vol vreugde:
Want Jahweh gaat grootse dingen doen! 22 Vreest niet langer, dieren in het
veld: Want de vruchtbare plekken worden weer groen, De bomen dragen
weer vrucht, Vijg en wijnstok schenken hun oogst. 23 En gij, kinderen van
Sion, jubileert, Verheugt u in Jahweh, uw God! Want dan zal Hij u geven
Den Leraar der Gerechtigheid; Dan schenkt Hij u de regen weer, Van na-
en voorjaar, zoals eerst. 24 Dan worden de dorsvloeren met koren bedekt,
Vloeien de perskuipen over van wijn en van olie; 25 Dan zal Ik u de jaren
vergoeden, Die de sprinkhaan verknaagde: De langpoot, de kaalvreter, de
knaagbek, Mijn machtig leger, dat Ik tegen u uitzond. 26 Dan eet ge volop,
en voelt u verzadigd, Looft ge de Naam van Jahweh, uw God, Omdat Hij
wonderen voor u deed; En nooit meer wordt mijn volk te schande. 27 Dan
weet ge, dat Ik te midden van Israël vertoef, Dat Ik, Jahweh, uw God ben,
geen ander! 28 Daarna stort Ik mijn Geest uit over alle vlees: Uw zonen en
dochters zullen profeteren, Uw grijsaards zullen dromen ontvangen, Uw
jonge mannen visioenen schouwen; 29 Zelfs over slaven en slavinnen Stort
Ik mijn Geest uit in die dagen! 30 Ik zal wonderen doen aan de hemel en
op aarde: Bloed en vuur, en walm van rook; 31 De zon zal in duisternis
verkeren, De maan in bloed; Voordat de Dag van Jahweh komt, Groot en
schrikwekkend! 32 Dan zullen allen worden behouden, Die de Naam van
Jahweh aanroepen. Want op de berg Sion En in Jerusalem zal redding zijn;
Zoals Jahweh heeft gesproken, En de herauten, die Jahweh riep!

3

1 Want zie, in die dagen en in die tijd, Waarin Ik het lot van Juda, En het
lot van Jerusalem ten beste zal keren, 2 Drijf Ik alle heidenen te hoop; In het
Dal van Josafat zal Ik ze voeren, En daar oordeel over hen houden! Omdat
ze mijn volk, en Israël mijn erfdeel, Onder de heidenen hebben verstrooid;
Mijn land onder elkander verdeeld, 3 En over mijn volk het lot geworpen;
Den knaap hebben verruild voor een deerne, Het meisje verkocht voor
wijn, om te brassen. 4 Wat wilt ge van Mij, Tyrus en Sidon, En gij allen,
Filistijnse gewesten? Wilt ge vergelding aan Mij oefenen, Of u wreken op
Mij? Bliksemsnel stort Ik uw wraak Op uw eigen hoofd terug! 5 Ge hebt mijn
zilver geroofd en mijn goud, Mijn kostbaarste schatten naar uw paleizen
gesleept; 6 De zonen van Juda en Jerusalem Aan de Grieken verkocht, Om ze
weg te voeren Ver van hun land. 7 Zie, Ik roep ze op van de plaats, waarheen
gij ze verkocht, Maar uw gedrag stort Ik terug op uw eigen hoofd: 8 Aan de
kinderen van Juda verkoop Ik uw zonen en dochters; Zij zullen ze weer aan
de Sjabeërs verkopen Voor een ver verwijderd volk: Waarachtig, Jahweh
heeft het gezegd! 9 Kondigt het onder de heidenen af: Maakt u gereed voor
de heilige strijd; Werft sterke mannen aan! Oorlogsmannen, treedt aan;
rukt allen vooruit; 10 Smeedt uw ploegen om tot zwaarden, Uw sikkels tot
lansen! Zelfs de zwakke moet zeggen: Ik ben een held! 11 Vooruit, gij allen,
u gehaast, Omliggende volken, Sluit de rangen aaneen: Jahweh, breng daar
uw strijders bijeen! 12 Op heidenen; op naar het Dal van Josafat; Want daar
zit Ik ten oordeel over alle omliggende volken! 13 Slaat de sikkel erin, want
de oogst is rijp, Gaat treden, want de perskuip is vol; De bakken vloeien
over, Want hun boosheid is groot! 14 Drommen, drommen in het Dal der
Beslissing; Want Jahweh's dag is nabij in het Dal der Beslissing! 15 Zon en
maan verduisteren, De sterren trekken haar glans terug; 16 Jahweh buldert
uit Sion, dondert uit Jerusalem: Hemel en aarde beven ervan! Maar voor
zijn volk is Jahweh een toevlucht, Een burcht voor Israëls zonen. 17 Dan zult
ge weten, dat Ik, Jahweh, uw God ben, Dat Ik woon op de Sion, mijn heilige
berg; Dan zal Jerusalem heilig wezen, Geen vreemdeling komt er meer in!
18 Op die dag druipen de bergen van wijn, Vloeien de heuvelen van melk, En
al de beken van Juda Stromen over van water. Een bron zal uit het huis van
Jahweh ontspringen, En zelfs het Sjittim-dal besproeien! 19 Egypte zal een
steppe worden, Edom een dorre woestijn; Omdat ze Juda's kinderen hebben
mishandeld, Onschuldig bloed in hun land hebben vergoten. 20 Maar Juda
zal in eeuwigheid blijven bestaan, Jerusalem van geslacht tot geslacht;
21 hun bloed laat Ik niet ongewroken: Ik, Jahweh, blijf wonen op Sion!

Amos

1 De godsspraken van Amos, die tot de schaapherders van Tekóa behoorde,
en zijn visioenen over Israël schouwde ten tijde van Ozias, den koning van
Juda, en van Jeroboam, den zoon van Joas en koning van Israël, twee jaar
voor de aardbeving. 2 Hij sprak: Jahweh buldert uit Sion, Laat uit Jerusalem
zijn donder rollen: De weiden der herders treuren ervan, De top van de
Karmel verdort! 3 Zo spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van Damascus,
Of om vier herroep Ik het niet: Omdat zij met ijzeren sleden Gilad hebben
gedorst! 4 Ik slinger een vuur in Chazaëls huis, Dat de burchten van Ben-
Hadad verteert; 5 Ik sla de grendel van Damascus aan stukken, Roei de
bewoners van het “Dal der Ongerechtigheid”, uit, Den scheptervoerder van
het “Huis van Geneugte”, Arams bevolking zal naar Kir in ballingschap
gaan: Spreekt Jahweh! 6 Zo spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van
Gaza, Of om vier herroep Ik het niet: Omdat zij heel een bevolking hebben
weggevoerd, Om ze aan Edom te verkopen! 7 Ik slinger een vuur binnen
de muren van Gaza, Dat zijn burchten verteert; 8 Ik roei de bewoners van
Asjdod uit, Den scheptervoerder van Asjkelon; Ik strek mijn hand tegen
Ekron uit, Wat van de Filistijnen nog rest, gaat te gronde: Spreekt Jahweh,
de Heer! 9 Zo spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van Tyrus, Of om
vier herroep Ik het niet: Omdat zij heel een bevolking aan Edom hebben
verkocht, Zich aan het broeder-verbond niet hebben gestoord! 10 Ik slinger
een vuur binnen de muren van Tyrus, Dat zijn burchten verteert! 11 Zo
spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van Edom, Of om vier herroep Ik
het niet: Omdat hij zijn broeder met het zwaard heeft vervolgd, En zijn
medelijden verstikt, Altijd maar wraak heeft gekoesterd, Zijn gramschap
eeuwig liet duren! 12 Ik slinger een vuur in Teman, Dat de burchten van
Bosra verteert! 13 Zo spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van de zonen
van Ammon, Of om vier herroep Ik het niet: Omdat zij Gilads zwangere
vrouwen hebben opengereten, Om hun eigen gebied te vergroten! 14 Ik
ontsteek een vuur binnen de muren van Rabba, Dat zijn burchten verteert:
Onder gehuil op de dag van de strijd, Onder geloei op de dag van de
storm; 15 Ook hun koning zal in ballingschap gaan, Tegelijk met zijn vorsten:
Spreekt Jahweh!

2

1 Zo spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van Moab, Of om vier herroep
Ik het niet: Omdat zij het gebeente van den koning van Edom Tot kalk
hebben verbrand! 2 Ik slinger een vuur in Moab, Dat de burchten van
Keri-jot verteert; Moab zal in het krijgsgewoel sterven, Onder gehuil en
het geschal der trompetten; 3 Ik zal zijn heerser uit zijn midden verdelgen,
Tegelijk met hem al zijn vorsten vermoorden: Spreekt Jahweh! 4 Zo spreekt
Jahweh! Om drie schanddaden van Juda, Of om vier herroep Ik het niet:
Omdat zij de wet van Jahweh hebben veracht, En zijn geboden niet onder-
houden; Zich lieten verleiden door hun leugens, Die hun vaderen al hadden
gevolgd! 5 Ik slinger een vuur in Juda, Dat Jerusalems burchten verteert! 6 Zo
spreekt Jahweh! Om drie schanddaden van Israël, Of om vier herroep Ik het
niet: Omdat zij den vrome om een geldschuld verkopen, Den arme om een
paar schoenen; 7 In het stof op de grond Het hoofd der zwakken vertrappen,

De behoeftigen terzijde dringen; Omdat zoon en vader naar de deerne lopen,
Om mijn heilige Naam te ontwijden; 8 Op verpande kleren liggen bij ieder
altaar, In beslag genomen wijnen drinken in het huis van hun God! 9 En
toch heb Ik den Amoriet voor u vernield, Die hoog was als ceders en sterk
als de eiken, Van boven zijn vruchten vernield, zijn wortels beneden. 10 Ik
heb u uit het land van Egypte gebracht, Door de woestijn u geleid veertig jaar
lang, Om het land der Amorieten in bezit te nemen. 11 Ik heb uit uw zonen
profeten verwekt, Nazireërs uit uw jonge mannen; 12 Maar de Nazireërs hebt
gij wijn laten drinken, De profeten verboden te profeteren! Of is het niet
waar, kinderen van Israël: Is de godsspraak van Jahweh! 13 Zie, Ik zal het
onder uw voeten doen kraken, Zoals een wagen kraakt, Hoog met schoven
beladen! 14 Dan zal de vlugge niet kunnen vluchten, De sterke zijn kracht
niet ontplooien, De krijgsman zijn leven niet redden, 15 De boogschutter
geen stand houden; De rappe zal niet ontkomen, De ruiter brengt er het
leven niet af; 16 De dapperste onder de helden Zal naakt moeten vluchten
op die dag: Is de godsspraak van Jahweh!

3

1 Hoort dit woord, Dat Jahweh heeft gesproken Over u, kinderen van Israël:
Over heel het geslacht, Dat Ik geleid heb Uit het land van Egypte! 2 Voor u
alleen heb Ik zorg gedragen Onder alle geslachten der aarde: Maar daarom
zal Ik u ook bestraffen Voor al uw zonden! 3 Wandelt men ooit tezamen,
Zonder iets met elkaar te bespreken? 4 Brult ooit een leeuw in het woud,
Als hij geen prooi heeft bemachtigd; Of gromt de jonge leeuw uit zijn hol,
Als hij geen buit heeft gemaakt? 5 Werpt zich een vogel in de knip op de
grond, Wanneer er geen lokaas voor hem ligt; Of springt een knip van de
bodem op, Zonder dat ze iets vangt? 6 Wordt de bazuin in de stad geblazen,
Zonder dat het volk ervan schrikt; Of barst er een onheil los in de stad, Dat
Jahweh niet heeft beschikt? 7 Zeker, niets doet Jahweh, de Heer, Zonder
de profeten, zijn dienaars, zijn plan te openbaren: 8 Maar de leeuw heeft
al gebruld, Wie zou er niet vrezen; Jahweh, de Heer, heeft gesproken, Wie
profeteert er dan niet? 9 Roept het uit op de burchten van Assjoer, Op
de burchten in het land van Egypte; Schreeuwt het uit: Komt bijeen Op
Samaria's gebergte! Aanschouwt in zijn veste de grote ontreddering, De
verdrukkingen binnen zijn muren! 10 Ze weten niet meer rechtschapen te
handelen, Is de godsspraak van Jahweh; Ze stapelen in hun paleizen De
schatten van onrecht en geweldpleging op! 11 Daarom spreekt Jahweh, de
Heer: De vijand zal uw land omsingelen; Uw sterkten worden gesloopt,
Uw burchten geplunderd! 12 Zo spreekt Jahweh! Zoals een herder uit de
muil van de leeuw Een paar schenkels redt, of een lap van een oor: Zo
worden de kinderen van Israël gered, Die binnen Samaria in een hoek van
een rustbank zitten, Of op kussens van damast! 13 Hoort en betuigt het aan
Jakobs huis: Spreekt Jahweh, de Heer, der heirscharen God! 14 Wanneer
Ik op Israël zijn zonden ga wreken, Zal Ik Mij wreken op de altaren van
Betel; De hoornen van het altaar worden afgehouwen, En storten neer op
de grond! 15 Ik verniel de winter- en zomerverblijven, De ivoren paleizen
worden verwoest, En talloze huizen gesloopt: Is de godsspraak van Jahweh!

4

1 Hoort dit woord, koeien van Basjan op Samaria's gebergte, Die de
zwakken verdrukt en de armen vertrapt, Tot uw mannen zegt: Brengt ons

te drinken! 2 Bij zijn heiligheid heeft Jahweh, de Heer, het gezworen: Ziet, de dagen gaan voor u komen, Dat men u ophaalt aan haken, En uw kinderen aan angels; 3 Dat ge de bressen zult uitgaan, de een na de ander, En naar de Hermon zult worden gesleurd: Is de godsspraak van Jahweh! 4 Trekt op naar Betel, en bezondigt u maar; Naar Gilgal, en maakt uw misdaad nog erger. Brengt iedere morgen uw offers, Alle drie jaren uw tienden. 5 Draagt uw ongedesemd dankoffer op, Bazuint uw vrijwillige gaven uit, Want dat doet ge zo gaarne, kinderen van Israël: Is de godsspraak van Jahweh, den Heer! 6 In al uw steden heb Ik u blanke tanden gegeven. In al uw plaatsen broodsgebrek! Maar ge hebt u tot Mij niet bekeerd: Is de godsspraak van Jahweh! 7 Ik was het, die u regen onthield, Drie maanden lang voor de oogst; Ik liet het regenen op de ene stad, Op de andere niet; De ene akker werd door de regen besproeid, De andere verdroogde, omdat er geen regen op viel. 8 Twee, drie steden sleepten zich Naar een en dezelfde stad, Om water te drinken, Zonder dat haar dorst werd gelest! Maar ge hebt u tot Mij niet bekeerd: Is de godsspraak van Jahweh! 9 Ik heb u met brand en meeldauw geslagen, Uw tuinen en gaarden vernield, En de sprinkhaan vrat uw vijg en olijf! Maar ge hebt u tot Mij niet bekeerd: Is de godsspraak van Jahweh! 10 Ik zond de pest onder u als die van Egypte, Vermoordde uw jongens met het zwaard: Uw paarden werden geroofd, De stank van uw legerplaats Liet Ik in uw neusgaten dringen! Maar ge hebt u tot Mij niet bekeerd: Is de godsspraak van Jahweh! 11 Ik heb u onderstboven geworpen, Zoals God Sodoma en Gomorra vernielde: En als brandhout werdt gij aan de vlammen ontrukt! Maar ge hebt u tot Mij niet bekeerd: Is de godsspraak van Jahweh! 12 Daarom geef Ik u, Israël, wat ge verdient; Israël, houd u gereed, om voor uw God te verschijnen: 13 Voor Hem, die de bergen boetseerde en de winden schiep, Die den mens zijn diepste gedachten onthult, De dageraad in het donker verkeert, En de hoogste toppen der aarde bestijgt: Jahweh, der heirscharen God, is zijn Naam!

5

1 Luistert dus naar dit woord, Israëls huis, Naar de klaagzang, die ik over u aanhef: 2 Gevallen, de jonkvrouw van Israël, nooit staat ze meer op, Uitgestrekt op haar grond, en niemand om haar op te heffen! 3 Want zo spreekt Jahweh, de Heer: De stad, die ten strijde trok met duizend man, Houdt er maar honderd van over; En die met honderd optrok, slechts tien. 4 Want zo spreekt Jahweh tot Israëls huis: Zoekt Mij, opdat ge moogt leven; 5 Maar zoekt Betel niet op, en gaat niet naar Gilgal, Want Gilgal moet weg, en Betel wordt niets! 6 Zoekt Jahweh, opdat ge moogt leven; Anders steekt Hij het huis van Josef in vlammen, Die het huis van Israël verteren, Zonder dat iemand kan blussen! 7 Wee hun, die het recht in alsem veranderen, De gerechtigheid tegen de grond slaan, 8 Hij, die het zevengesternte en de Orion schiep, Die de duisternis in de morgen verkeert, De dag in stikdonkere nacht; Die oproept het water der zee En het uitgiet over de aarde; Jahweh is zijn Naam: 9 Hij is het, die de sterkte sloopt, En de vesting vernielt! 10 Haten, die in de poort berispt, Verfoeien, die de waarheid spreekt! 11 Waarachtig, omdat ge den zwakke vertrapt, En hem cijns van koren afperst, Daarom kunt ge wel huizen van hardsteen bouwen, Maar bewonen zult ge ze niet! Ge moogt liefelijke wijngaarden planten, Maar ge zult er de wijn niet van drinken; 12 Want Ik weet, hoe talloos uw misdaden zijn, Hoe vreselijk uw zonden. Ge verdrukt den rechtvaardige, neemt steekgelden aan, En dringt in de poort

de armen op zij; 13 Daarom doet een verstandige er nu maar het zwijgen aan
toe, Want het is een ellendige tijd! 14 Zoekt het goede, en niet het kwaad,
Opdat ge moogt leven, En Jahweh, der heirscharen God, Met u moge blijven,
zoals ge dat zegt. 15 Haat het kwaad, hebt het goede lief, En handhaaft het
recht in de poort: Misschien zal Jahweh, der heirscharen God, Zich nog
over de resten van Josef ontfermen! 16 Daarom spreekt Jahweh, de Heer,
Der heirscharen God: Op alle pleinen breekt de jammerkreet los, Op alle
straten gilt men: Wee, wee! Men roept zelfs den landman op om te rouwen,
Om te jammeren in de rij van de klagers; 17 In alle wijngaarden wordt de
weeklacht gehoord, Want Ik trek door uw midden, spreekt Jahweh! 18 Wee
hun, die naar de Dag van Jahweh verlangen! Wat zal de Dag van Jahweh
u brengen? Duisternis en geen licht: 19 Zoals iemand, die vlucht voor een
leeuw, En aangevallen wordt door een beer; Of die zijn huis binnengaat, met
de hand aan de muur leunt, En door een slang wordt gebeten! 20 Ja, de Dag
van Jahweh zal enkel duisternis zijn en geen licht, Stikdonker zonder enige
glans! 21 Ik haat en verfoei uw feesten, En walg van uw hoogtijden! 22 Brengt
ge Mij offers en gaven, Ik wil ze niet meer, Naar uw vette offeranden zie Ik
niet om; 23 Weg van Mij het lawaai van uw zangen, Het geruis van uw harpen
wil Ik niet horen. 24 Laat liever het recht als water golven, De gerechtigheid
als een immervlietende beek! 25 Hebt ge Mij offers en gaven gebracht In
de woestijn, huis van Israël, veertig jaar lang? 26 Of hebt ge Sakkoet, uw
koning, En Kewan, uw sterrebeeld, rondgedragen, De goden, die ge u hebt
gemaakt? 27 Ik voer u weg, verder nog dan Damascus, Spreekt Jahweh: God
der heirscharen is zijn Naam!

6

1 Wee de zorgelozen van Sion, De onbezorgden van Samaria's gebergte!
Bezoekt de keur der oudste volken, huis van Israël: 2 Trekt naar Kalne en
stelt een onderzoek in; Gaat vandaar naar het machtige Chamat, Daalt af
naar Gat der Filistijnen! Zijt gij beter dan die rijken, Is ùw gebied groter dan
het hunne? 3 De dag van onheil houden zij ver van zich af, Maar de zetel
van geweld dicht bij: 4 Ze leggen zich op ivoren rustbedden neer, Strekken
zich lui op hun rustbanken uit; Ze eten de lammeren van hun kudde, En
de kalveren van hun stal; 5 Ze zingen als David bij het ruisen der harp, En
denken allerlei liederen uit! 6 Ze drinken de allerfijnste wijn, En zalven
zich met de geurigste olie; Maar ze bekreunen zich niet Om de ruïne van
Josef! 7 Daarom gaan ze nu de ballingschap in, In de voorste rijen der
ballingen; Het is uit met de bent van die slempers: 8 Is de godsspraak van
Jahweh! Jahweh, de Heer, heeft bij Zichzelf gezworen, Der heirscharen God:
Ik verfoei de hoogmoed van Jakob, En haat zijn paleizen; De stad geef Ik
prijs Met al wat er in is; 9 En al waren tien mannen overgebleven, In één
huis bijeen: ook zij zullen sterven! 10 En als hun verwanten of doodgravers
ze halen, Om de beenderen uit het huis te ruimen, Dan zal de een tot den
ander roepen, Die achter in huis is: Zijn er bij u soms nog meer? En als
hij antwoordt: Niemand meer! Dan zal de eerste zeggen: Zwijg stil; De
Naam van Jahweh niet uitgeroepen! 11 Waarachtig, Jahweh heeft het bevel
al gegeven: De huizen zal Hij vernielen, De grote tot gruizel De kleine tot
splinters! 12 Of kunnen paarden op klippen rennen, En kan men de zee met
buffels beploegen: Maar gij hebt het recht in gif veranderd, De vrucht der
gerechtigheid in alsem! 13 Ge maakt u blij met Lo-Debar, En zegt: Hebben

we niet door eigen macht Karnáim veroverd? 14 Zie, Ik laat een volk op u los,
Huis van Israël, Dat u verdrukt van Chamat af, Tot de beek der Araba toe: Is
de godsspraak van Jahweh, der heirscharen God!

7

1 Dit liet Jahweh, de Heer, mij schouwen. Zie, Hij joeg een sprinkhanenzwerm bijeen, juist toen het nagewas begon op te schieten; het was het nagewas na de snit voor den koning. 2 Maar toen ze het gewas op het land begonnen af te vreten, zeide ik: Ach Jahweh, mijn Heer; heb toch medelijden! Hoe zal Jakob blijven bestaan; het is toch zo klein! 3 Toen kreeg Jahweh er spijt van. Het zal niet gebeuren, sprak Jahweh. 4 Dit liet Jahweh, de Heer, mij nog schouwen. Zie, Hij liet een geweldige vuurgloed komen, die de onmetelijke oceaan verteerde, en het akkerland ging verslinden. 5 Ik zeide: Ach Jahweh, mijn Heer, houd toch op! Hoe zal Jakob blijven bestaan; het is toch zo klein! 6 Toen kreeg Jahweh er spijt van. Ook dit zal niet gebeuren, sprak Jahweh, de Heer. 7 Nog het volgende liet Jahweh mij schouwen. Zie, Jahweh stond op een muur, met een houweel in de hand. 8 En Jahweh sprak tot mij: Wat ziet ge, Amos? Ik gaf ten antwoord: Een houweel. Toen sprak de Heer: Zie, Ik sla het houweel midden in Israël, mijn volk; Ik zal het niet langer meer sparen. 9 De offerhoogten van Isaak zullen worden verwoest, Israëls heiligdommen vernield; tegen het huis van Jeroboam verhef Ik Mij met het zwaard. 10 Toen liet Amas-ja, de priester van Betel, Jeroboam, den koning van Israël berichten: Amos zet in het huis van Israël een samenzwering tegen u op touw; het land zal niet bestand zijn tegen al zijn godsspraken. 11 Want dit heeft Amos verkondigd: Jeroboam sterft door het zwaard, en Israël zal in ballingschap gaan, ver van zijn land! 12 En tot Amos zelf sprak Amas-ja: Ziener, pak u weg, en vlucht in uw eigen belang naar het land van Juda; daar kunt ge de kost met profeteren verdienen. 13 Maar in Betel moogt ge niet meer profeteren; want dit is een koninklijk heiligdom en rijks-tempel. 14 Amos gaf Amas-ja ten antwoord: Ik ben profeet noch profetenleerling; ik ben maar een herder en vijgenkweker. 15 Maar Jahweh heeft mij weggehaald achter de kudde, en Jahweh heeft mij gezegd: Ga profeteren tegen Israël, mijn volk! 16 Nu dan, hoor het woord van Jahweh: Gij zegt: Ge moogt tegen Israël niet profeteren, Uw woorden tegen het huis van Isaak niet laten kletteren! 17 Daarom spreekt Jahweh: Uw vrouw zal in de stad zich veil moeten geven, Uw zonen en dochters zullen vallen door het zwaard, Uw akker zal met het meetsnoer worden verdeeld. Zelf zult ge sterven op onreine bodem, En Israël zal in ballingschap gaan, ver van zijn land!

8

1 Nog dit liet Jahweh mij schouwen. Zie, daar stond een korf met rijpe vruchten. 2 Hij sprak: Wat ziet ge, Amos? Ik gaf ten antwoord: Een korf met rijpe vruchten. Toen sprak Jahweh tot mij: Het eind is gekomen voor Israëls huis; Ik zal het niet langer meer sparen. 3 De hengsels van de tempel zullen knersen op die dag: is de godsspraak van Jahweh! Ontelbaar zullen de lijken zijn; overal zal stilte heersen! 4 Hoort dit, gij die den arme vertrapt, Eenvoudige lieden verdrukt; 5 Die zegt: Wanneer is de nieuwe maan voorbij, Dat we weer koren kunnen verkopen, De sabbat, dat wij de graanschuur openen! Die de maat verkleint, de sikkel verzwaart, De weegschaal vervalst. 6 Die de zwakken om een geldschuld koopt, Den arme om een paar schoenen,

En zelfs de afval van koren verkwanselt. 7 Bij Jakobs Glorie heeft Jahweh
gezworen: In eeuwigheid zal Ik geen hunner werken vergeten! 8 Of zou het
land daarvan niet rillen, En wie erop wonen, geen rouw bedrijven; Zou het
niet overal als de Nijl in de hoogte rijzen, Wegvallen en zinken als de stroom
van Egypte? 9 Op die dag zal het gebeuren, Is de godsspraak van Jahweh: Dat
Ik de zon doe ondergaan op de middag, En de aarde verduister op klaarlichte
dag! 10 Uw feesten zal Ik in rouw verkeren, Al uw zangen in klagen; Op alle
lenden leg Ik een zak, Op alle hoofden een kale kruin. Ik zal rouw verwekken
als voor een enigen zoon, En het einde zal zijn als een bittere dag! 11 Zie, de
dagen gaan komen, Is de godsspraak van Jahweh, Dat Ik over dit land een
honger zal brengen: Geen honger naar brood, Geen dorst naar water, Maar
om het woord van Jahweh te horen! 12 Dan zal men zwerven van zee tot
zee, Doolt men rond van het noorden naar het oosten, Om het woord van
Jahweh te horen; Maar men zal het niet vinden! 13 Dan zullen de schone
maagden, De jonge mannen bezwijken van dorst. 14 En zij, die bij de zonde
van Samaria zweren, Of zeggen: Dan, bij het leven van uw God; Bersabe, zo
waar uw schutspatroon leeft: Ze zullen vallen, nooit staan ze meer op!

9

1 Eens schouwde ik Jahweh, staande naast het altaar. En Hij sprak: Sla
het altaarblad, Zodat de voetstukken dreunen; Sla ze te pletter op alle
hoofden: Wie nog overblijft, dood Ik met het zwaard. Niemand van hen
zal ontvluchten, Niemand hunner ontkomen. 2 Al dringen ze door in het
dodenrijk, Mijn hand haalt ze terug; Al stijgen ze op naar de hemel, Ik smijt
ze omlaag; 3 Al verbergen ze zich op de top van de Karmel, Ik spoor ze
op, en sleur ze weg. Al verschuilen ze zich voor mijn ogen op de bodem
der zee, Ik gebied daar de Draak, ze te bijten; 4 Al gaan ze in ballingschap,
voor hun vijanden uit, Ik beveel daar het zwaard, ze te moorden. Ik blijf
mijn oog op hen richten, Voor rampspoed en niet voor hun heil. 5 Het is
de Heer, Jahweh der heirscharen! Hij raakt de aarde aan en ze trilt, In
rouw wordt gedompeld die er op woont; Van alle kant rijst ze omhoog als
de Nijl, Zinkt weg als de stroom van Egypte. 6 In de hemel bouwt Hij zijn
opperzaal, En grondt zijn gewelf op de aarde; Hij roept de wateren van de
zee, En stort ze over de aarde uit: Jahweh is zijn Naam! 7 Zijt ge voor Mij niet
als de zonen van Koesj, Kinderen van Israël: Is de godsspraak van Jahweh!
Zeker, Ik heb Israël uit Egypte geleid, Maar ook de Filistijnen uit Kaftor, De
Arameërs uit Kir! 8 Zie, de ogen van Jahweh, den Heer, Zijn op dit zondige
rijk gericht: Ik zal het van de aarde verdelgen! Toch zal Ik niet geheel en
al Het huis van Jakob vernielen: Is de godsspraak van Jahweh! 9 Want zie,
Ik heb bevel gegeven, Om Israëls huis onder alle volken te schudden, Zoals
men schudt met een zeef, Zodat niet alles ter aarde stort. 10 Maar de zondaars
van mijn volk zullen sterven door het zwaard, Allen die zeggen: Het onheil
zal òns niet genaken, niet treffen! 11 Op die dag richt Ik de vervallen hut
van David weer op, Dicht haar scheuren, herstel haar puinen, En bouw ze
op als in vroeger tijd; 12 Opdat zij in bezit zullen nemen wat van Edom is
overgebleven, En alle volken, waarover mijn Naam is uitgeroepen: Is de
godsspraak van Jahweh, die het ook vervult. 13 Zie, de dagen gaan komen,
Is de godsspraak van Jahweh: Dat de ploeger terstond wordt gevolgd door
den maaier, De druivenperser door den zaaier; Dat de bergen druipen van
most, En de heuvels er allen van smelten! 14 Dan zal Ik het lot van Israël, mijn
volk, ten beste keren: Ze zullen de verwoeste steden herbouwen, en daarin

wonen, Wijngaarden planten, en de wijn ervan drinken, Tuinen aanleggen,
en de vrucht ervan eten; 15 Ik zal ze planten op hun bodem, En nooit meer
worden ze uitgerukt Van de grond, die Ik hun gaf, Spreekt Jahweh, uw God!

Obadja

1 Het visioen van Abdias. Zo heeft Jahweh, de Heer, Over Edom gesproken;
Wij hebben de boodschap van Jahweh vernomen, Ook onder de volken is
een bode gezonden. Op ten strijde tegen hem! 2 Zie, Ik maak u onder de
volken klein, En ten diepste veracht: 3 Uw hoogmoed heeft u bedrogen!
Gij, die in rotskloven woont, En de hoogten bezet; Die zegt bij uzelf: Wie
haalt mij omlaag? 4 Al woont ge zo hoog als de arend, En bouwt ge uw
nest tussen de sterren: Ik haal u vandaar naar beneden, Is de godsspraak
van Jahweh! 5 Als dieven bij u binnendringen, Of rovers des nachts: Hoe
zult ge dan worden geteisterd, Zal men niet stelen, zoveel men kan? Als
druivenlezers bij u komen, Laten ze dan geen napluk over? 6 Maar hoe zal
Esau worden doorzocht, Zullen zijn schatten worden doorsnuffeld over heel
zijn gebied? 7 Al uw bondgenoten zullen u verjagen, Uw beste vrienden u
overvallen en overwinnen; Die uw brood eten, spannen u strikken, Zonder
dat gij er iets van bemerkt. 8 Of zal Ik niet op die dag: Is de godsspraak van
Jahweh, De wijzen uit Edom verdrijven, Het verstand uit het gebergte van
Esau? 9 Teman, uw helden zullen versagen, Opdat allen worden uitgeroeid
uit Esau's gebergte! 10 Omdat ge Jakob, uw broeder, hebt vermoord en
mishandeld. Zult ge voor eeuwig worden beschaamd en vernield! 11 Gij
waart er bij, toen vreemden zijn leger gevangen namen, Buitenlanders zijn
poort binnendrongen; Toen zij het lot over Jerusalem wierpen, Waart ook
gij als een van hen. 12 Gij hadt u niet mogen verlustigen in de dag van
uw broeder, In de dag van zijn rampspoed; U niet blij mogen maken over
de kinderen van Juda, Op de dag van hun val. Ge hadt geen hoge toon
mogen voeren, Op de dag der benauwing; 13 Niet binnenrukken in de poort
van mijn volk, Op de dag van zijn nood. Ge hadt u over zijn rampen niet
mogen verheugen, Op de dag van zijn jammer; Uw hand niet aan zijn have
slaan, Op de dag van zijn kommer. 14 Op de kruispunten hadt ge niet mogen
staan, Om zijn vluchtelingen te vermoorden; Niet mogen uitleveren, die
waren ontsnapt, Op de dag van zijn onheil. 15 Waarachtig, nabij is de dag
van Jahweh Voor alle volken! Zoals gij hebt gedaan, zal ù geschieden, Uw
werken komen neer op uw hoofd! 16 Want zoals gij hebt gedronken op mijn
heilige berg, Zullen alle volken drinken voor immer; Ze zullen drinken en
slurpen, En worden, als waren ze nooit geweest! 17 Maar op de Sionsberg
zal redding zijn, Hij zal heilig wezen; Het huis van Jakob zal zijn vroeger
bezit Weer vermeesteren! 18 Dan wordt het huis van Jakob een vuur, dat
van Josef een vlam, Het huis van Edom tot kaf, verbrand en verteerd, En
niemand blijft over in Esau's huis: Waarachtig, Jahweh heeft het gezegd!
19 De Négeb zal Esau's gebergte bezetten, De Sjefela de Filistijnen, Efraïm de
velden van Samaria, En Benjamin Gilad! 20 De ballingen van Chalach, de
zonen van Israël, Zullen de Kanaänieten bezitten tot Sárefat toe; De ballingen
van Jerusalem in Sefarad De steden van het Zuidland. 21 Dan zullen zij, die
zijn verlost, De berg Sion bestijgen, Om het gebergte van Esau te richten: En
de heerschappij zal aan Jahweh zijn!

Jona

1 Het woord van Jahweh werd tot Jonas gericht, den zoon van Amittai: 2 Sta
op, ga naar Ninive, de grote stad, en kondig haar aan, dat haar boosheid tot
Mij is doorgedrongen. 3 Jonas stond op, maar wilde naar Tarsjisj vluchten,
ver buiten het bereik van Jahweh. Hij daalde naar Joppe af, vond er een
schip, dat op Tarsjisj voer, betaalde de overtocht, en ging aan boord, om
met de anderen naar Tarsjisj te varen, ver buiten het bereik van Jahweh.
4 Maar Jahweh slingerde een orkaan over het water, en er brak een zware
storm los op zee, die het schip dreigde te kraken. 5 In hun angst riepen de
schepelingen allen hun eigen goden aan, en wierpen de lading in zee, om
het schip te ontlasten. Maar Jonas was in het scheepsruim gegaan, had zich
daar ter ruste gelegd, en was in diepe slaap gevallen. 6 De kapitein ging naar
hem toe, en zei hem: Hoe kunt ge nog slapen! Sta op, roep uw God aan;
misschien ontfermt zich God over ons, en vergaan we niet. 7 Later zeiden ze
tot elkander: Laat ons loten, om uit te maken, door wiens schuld dit onheil
ons treft. Ze wierpen dus het lot; en het lot viel op Jonas. 8 Nu zeiden ze
hem: Zeg ons, waarom dit onheil ons treft; wat is uw beroep, waar komt ge
vandaan, wat is uw vaderland, van welk volk stamt ge af. 9 Hij gaf hun ten
antwoord: Ik ben een Hebreër; ik vereer Jahweh, den God des hemels, die
zee en land heeft gemaakt. 10 Nu werd de bemanning nog meer bevreesd, en
ze zeiden tot hem: Hoe hebt ge zo iets durven doen? Want nu wisten ze, dat
hij op de vlucht was voor Jahweh; hij had het hun zelf bekend. 11 Ze zeiden
hem: Wat moeten we met u doen, om de zee te kalmeren; want de zee raast
hoe langer hoe harder! 12 Hij antwoordde: Neem mij op, en werp mij in zee;
dan zal de zee bedaren. Want nu zie ik duidelijk in, dat door mijn schuld
deze geweldige storm u teistert. 13 Nog beproefde de bemanning, naar het
land te roeien, maar het lukte haar niet; want steeds onstuimiger beukte de
zee. 14 Toen riepen ze Jahweh aan, en zeiden: Ach Jahweh! Laat ons toch
niet vergaan om het leven van dezen man; wreek op ons geen onschuldig
bloed. Want Gij, Jahweh, hebt zelf gedaan, wat U behaagt! 15 Toen namen
ze Jonas op, en wierpen hem in zee; en aanstonds kwam de zee tot bedaren.
16 De bemanning werd van grote vrees voor Jahweh vervuld; men bracht
Jahweh een offer, en deed Hem geloften. 17 Intussen had Jahweh een grote
vis laten komen, om Jonas op te slokken: en Jonas bleef in de buik van de vis
drie dagen en drie nachten lang.

2

1 En in de buik van de vis bad Jonas tot Jahweh, zijn God. 2 Hij sprak:
In mijn angst riep ik tot Jahweh, En Hij heeft mij verhoord; Uit de schoot
der onderwereld riep ik om hulp, En Gij hebt naar mijn smeken geluisterd.
3 Gij hebt mij in de diepte geworpen, In het midden der zee; De vloed hield
mij gevangen, Uw kolken en baren sloegen over mij heen. 4 Ik sprak bij
mijzelf: Ik ben verstoten uit uw oog; Hoe zal ik ooit nog aanschouwen Uw
heilige tempel? 5 Het water steeg me tot de lippen, De afgrond hield me
gevangen; Het zeewier omkranste mijn hoofd Met een blijvende tooi. 6 Tot
de grondvesten der bergen daalde ik af, Naar het gewest met zijn eeuwige
grendels; Maar Gij hebt mij uit het graf doen verrijzen, Jahweh, mijn God!
7 Toen mijn ziel in mij versmachtte, Dacht ik aan Jahweh; En mijn gebed

drong tot U door, In uw heilige tempel. 8 Afgodendienaars weigeren hun
hulde; 9 Maar ik wil U lofzangen brengen, En wat ik beloofd heb, vervullen:
Van Jahweh komt redding! 10 Toen spuwde de vis, op Jahweh's bevel, Jonas
uit op de kust.

3

1 Voor de tweede maal werd nu het woord van Jahweh tot Jonas gericht:
2 Sta op, ga naar Ninive, de grote stad, en kondig haar aan, wat Ik u heb
bevolen. 3 En nu stond Jonas op, en ging naar Ninive op Jahweh's bevel.
Ninive was een geweldige stad, drie dagreizen groot. 4 Toen Jonas de stad een
dagreis ver was binnengetrokken, begon hij te preken: "Nog veertig dagen,
en Ninive zal vergaan!" 5 En de inwoners van Ninive geloofden in God; ze
schreven een vasten uit; groot en klein trok het boetekleed aan. 6 De mare
kwam ook den koning ter ore. Onmiddellijk stond hij op van zijn troon, legde
zijn koningskleed af, trok een boetekleed aan, en zat op as. 7 Ook liet hij
afkondigen: "Gegeven te Ninive, op last van den koning en zijn rijksgroten:
Mensen noch dieren, runderen noch schapen mogen iets nuttigen, voedsel
nemen of water drinken. 8 De mensen moeten het boetekleed aandoen, en
met aandrang roepen tot God. Ook moeten allen zich van hun slecht gedrag
bekeren, en van de ongerechtigheid hunner handen. 9 Misschien dat God
zich dan nog bedenkt, en berouw krijgt; dat Hij zijn grimmige toorn laat
varen, en wij niet om 't leven komen." 10 Toen God zag wat zij deden, en
hoe zij zich van hun slecht gedrag hadden bekeerd, kreeg Hij spijt over het
onheil, waarmee Hij ze gedreigd had, en voerde het niet uit.

4

1 Maar juist hierover was Jonas zeer ontstemd en vertoornd. 2 Hij bad tot
Jahweh, en sprak: Ach, Jahweh; heb ik het niet gezegd, toen ik nog in mijn
land vertoefde, en ben ik juist daarom niet ijlings naar Tarsjisj gevlucht? Ik
wist immers wel, dat Gij een genadig God zijt, barmhartig, lankmoedig en
rijk aan ontferming; en dat Gij dus wel spijt zoudt krijgen over het onheil.
3 Ontneem mij nu ook maar het leven; want de dood is mij liever dan het
leven. 4 Maar Jahweh zei hem: Hebt ge wel reden genoeg, om zo verdrietig
te zijn? 5 Daarop verliet Jonas de stad, en nam zijn verblijf aan de oostkant
der stad; daar maakte hij zich een loofhut, en zette zich in haar schaduw
neer, om af te wachten, wat er met de stad zou gebeuren. 6 Nu liet God de
Heer een klimop boven Jonas opschieten, om schaduw te geven voor zijn
hoofd, en hem zó van zijn kwade luim te genezen. En Jonas was inderdaad
uiterst verheugd over de klimop. 7 Maar de volgende dag liet God in de
vroege morgen een worm knagen aan de klimop, zodat hij verdorde; 8 en
toen de zon was opgegaan, deed Hij een verzengende oostenwind waaien.
Nu brandde de zon op Jonas' hoofd, en versmachtend zonk hij neer. Hij
wenste te sterven, en sprak: De dood is mij liever dan het leven! 9 Maar
God zei tot Jonas: Hebt ge wel reden genoeg, om zo verdrietig te zijn over
de klimop? Hij antwoordde: Ja ik heb reden genoeg, om dodelijk misnoegd
te zijn. 10 Nu sprak Jahweh: Gij zijt bekommerd over de klimop, waarvoor
ge geen zorg hebt gehad, en die ge niet hebt gekweekt; die in één nacht is
opgeschoten, en in één nacht verdord. 11 En Ik zou niet bekommerd zijn over
Ninive, die grote stad, waarin, behalve de vele dieren, meer dan honderd
twintig duizend mensen wonen, die het onderscheid niet kennen tussen hun
rechter- en linkerhand!

Micha

1 Het woord van Jahweh, dat tot Mikeas van Moresjet werd gericht ten
tijde van Jotam, Achaz en Ezekias, koningen van Juda, en wat hij over
Samaria en Jerusalem schouwde. 2 Hoort allen, gij volken, Luister aarde
met wat ze bevat: Jahweh, de Heer, komt tegen u getuigen, De Heer uit zijn
heilige tempel! 3 Want zie, Jahweh verlaat reeds zijn woning, Daalt neer,
en betreedt de toppen der aarde; 4 De bergen smelten onder Hem weg, de
dalen splijten vaneen Als was voor het vuur, als water dat van de helling
gutst. 5 Dat alles om de misdaad van Jakob, Om de zonden van Israëls huis!
Wat is de misdaad van Jakob: Is het niet Samaria? Wat de zonde van het
huis van Juda: Is het niet Jerusalem? 6 Van Samaria heb Ik een puinhoop
gemaakt, Een veld, om er een wijngaard te planten; Zijn stenen in het dal
doen rollen, Zijn fundamenten ontbloot. 7 Al zijn beelden vernield, al zijn
schatten verbrand, Al zijn goden heb Ik aan gruizel geslagen; Want van
hoerenloon zijn ze bijeen gebracht, Tot hoerenloon keren ze terug. 8 Daarom
wil ik klagen en jammeren, Barrevoets lopen en naakt; Als jakhalzen huilen,
En kermen als struisen! 9 Ja, zijn ramp is ongeneeslijk; Maar zij zal ook Juda
treffen, Tot de poort van mijn volk, Tot Jerusalem komen! 10 Verkondigt
het niet in Gat, Weent niet in Bokim; Wentelt in Bet-Ofra U niet in het stof.
11 Het volk van Sjafir heeft u verraden, De steden der schande zijn niet ten
strijde getrokken; Het volk van Saänan is afgevallen, Bet-Haésel heeft u zijn
bijstand onttrokken. 12 Ja, het hoopt nog op voordeel Het volk van Marot, Als
de rampspoed door Jahweh gezonden, Aan de poort van Jerusalem daalt.
13 Span de paarden voor de wagen, Bevolking van Lakisj: Dit is het begin
van uw straf, dochter van Sion, Want ook bij u worden de zonden van
Israël gevonden. 14 Daarom zult ge Morésjet-Gat Een bruidsgeschenk moeten
geven, En zullen de huizen van Akzib Een ontgoocheling voor de koningen
van Israël zijn. 15 Ook u zal Ik een veroveraar zenden, Volk van Maresja; Tot
Elam zal de glorie van Israël De wijk moeten nemen. 16 Scheer u helemaal
kaal Om uw lieve kinderen; Maak u kaal als een gier, Want ze gaan in
ballingschap van u heen!

2

1 Wee hun, die op slechtheid zinnen, En op hun legerstede boosheid
beramen: Om het in de morgenstond ten uitvoer te brengen, Wanneer ze
er de macht toe bezitten. 2 Ze begeren akkers: ze roven ze weg; Huizen:
ze nemen ze af; Ze maken zich meester van den man en zijn huis, Van
den eigenaar en zijn bezit. 3 Daarom spreekt Jahweh: Zie, Ik beraam een
onheil tegen dit ras, Dat ge niet van uw hals zult schudden, En waaronder
ge niet rechtop kunt gaan. Ja, een boze tijd zal het zijn 4 Op die dag! Dan
zal men dit spotlied, Deze klaagzang over u zingen: “Wij zijn verloren,
verloren! Het erfdeel van mijn volk is reddeloos heen; Onze akkers worden
als buit verdeeld, 5 Niemand werpt voor u het lot voor uw deel!” 6 Profeteert
toch niet in de gemeente van Jahweh, Voorspelt toch zulke dingen niet!
7 Neen, schande noch vloek Zal Jakobs huis kunnen treffen! Is Jahweh dan
niet lankmoedig, Of zijn dàt soms zijn werken; Zijn zijn woorden niet vol
goedheid Voor Israël, zijn volk? 8 Maar gij zijt niet mijn volk, Gij treedt op
als mijn vijand: Vreedzame lieden ontrooft gij hun mantel, Van argeloze

wandelaars neemt gij buit. 9 Gij verjaagt de vrouwen van mijn volk Uit het huis, dat haar lief is; En haar kinderen berooft ge Van mijn glorie voor immer. 10 Staat op, en gaat heen, Want dit land is geen rustplaats voor u; Om zijn onreinheid Gaat het onherroepelijk te gronde. 11 Als ik iemand was, Die u ijdele leugens verkondde, Dan profeteerde ik u van wijn en drank: Dat zou eerst een profeet zijn voor uw volk! 12 Maar Ik jaag heel Jakob bijeen, Haal de resten van Israël samen; Ik drijf ze opeen als benauwde schapen, Als een kudde in nood, verward door hun rampspoed. 13 De belhamel gaat voor hen uit, Ze dringen door de poort naar buiten; Hun koning trekt voor hen uit, En Jahweh is aan hun spits.

3

1 Ik zeide: Luistert dan toch, Hoofden van Jakob, Leiders van Israëls huis: Hadt gij niet het recht moeten kennen? 2 Maar ze haten het goede, en beminnen het kwaad: Zij trekken mijn volk het vel over de oren, Het vlees van zijn beenderen, 3 En verslinden het vlees. Hun huid stropen ze af, Verbrijzelen hun beenderen; Ze hakken hen in stukken als gebraad in de pan, Als vlees in de ketel. 4 Dan durven ze nog tot Jahweh roepen, Maar Hij zal ze niet horen; Op die dag zal Hij hun zijn aanschijn verbergen, Om het kwaad, dat zij hebben bedreven. 5 Zo spreekt Jahweh over de profeten, die mijn volk misleiden, Die vrede verkonden, als hun tanden te bijten krijgen, Maar wanneer men ze niets in de mond stopt, Met oorlog bedreigen. 6 Daarom zal het nacht voor u worden zonder visioen, En duisternis zonder waarzeggerij; De zon zal ondergaan over die profeten, De dag over hen verduisteren. 7 De zieners zullen te schande worden, De waarzeggers blozen; Ze zullen zich allen de baard bedekken, Omdat God hun geen antwoord meer geeft. 8 Maar ik blijf vol kracht, Door Jahweh's geest vol recht en moed, Om Jakob zijn misdaad voor te houden, En Israël zijn zonde. 9 Hoort dit, hoofden van het huis van Jakob, Leiders van Israëls huis, Die de rechtspraak verkracht, En krom maakt wat recht is. 10 Ze bouwen Sion op met bloed, En Jerusalem met misdaad; 11 Zijn hoofden spreken recht voor geschenken, Zijn priesters leren tegen betaling. Zijn profeten voorspellen voor geld, Beroepen zich op Jahweh, en zeggen: Is Jahweh niet in ons midden; Ons treffen geen rampen! 12 Daarom zal door uw schuld Sion worden omgeploegd als een akker; Jerusalem zal een puinhoop worden, De tempelberg een heuvel met struiken!

4

1 Op het einde der dagen zal de berg van Jahweh's tempel Boven de toppen der bergen staan, zich verheffen boven de heuvels; De volkeren stromen er heen, Talloze naties maken zich op. 2 Komt, zeggen ze, trekken wij naar de berg van Jahweh, Naar het huis van Jakobs God; Hij zal ons zijn wegen doen kennen, Wij zullen zijn paden betreden! Want uit Sion komt de wet, Uit Jerusalem Jahweh's woord; 3 Hij zal tussen talrijke volken scheidsrechter zijn, En recht verschaffen aan verre, machtige naties. Dan smeden ze hun zwaarden tot ploegijzers om, En hun lansen tot sikkels; Geen volk trekt zijn zwaard meer tegen een ander, En niemand oefent zich voor de strijd. 4 Dan zal iedereen rusten Onder zijn wijnstok en vijg, En niemand schrikt ze meer op. Ja, de mond van Jahweh der heirscharen heeft het gezegd! 5 Zeker, alle volken wandelen, Elk in de naam van zijn god; Maar wij zullen wandelen in de Naam van Jahweh, Onzen God voor altijd en eeuwig! 6 Op die dag: is de

godsspraak van Jahweh, Breng Ik de kreupelen samen En de verstrooiden
bijeen, Allen, die Ik heb geteisterd. 7 Dan maak Ik de kreupelen tot een Rest,
De verstrooiden tot een machtig volk; En Jahweh zal hun Koning zijn Op de
Sionsberg van nu af tot in eeuwigheid! 8 En gij, Toren der Kudde, Heuvel
van de dochter van Sion: Tot u keert de heerschappij van vroeger terug,
Het koningschap van Jerusalems dochter! 9 Waarom nu zo bitter geschreid?
Hebt ge dan geen koning meer, Of is uw raadsman verdwenen, Dochter
van Sion, als een barende vrouw; 10 Krimp van weeën ineen, Dochter van
Sion, als een barende vrouw; Want nu moet ge de stad verlaten, Op het
veld gaan wonen. Ja, ge zult naar Babel gaan, Maar daar zult ge worden
verlost; Daar zal Jahweh u bevrijden Uit de greep van uw vijanden. 11 Thans
staan machtige volken Tezamen tegen u op; Ze zeggen: Sion worde onteerd
Onze ogen zullen zich aan haar verlustigen. 12 Maar zij begrijpen niets Van
Jahweh's plannen, Zijn bedoeling vatten zij niet: Waarom Hij ze als schoven
op de dorsvloer verzamelt. 13 Ga dorsen, dochter van Sion; Ik zal uw hoorn
van ijzer maken, Uw hoeven van koper, en vele volken zult ge verpletteren;
Ge zult hun buit aan Jahweh wijden, Hun rijkdom aan den Heer van heel de
aarde.

5

1 Nu wordt ge beroofd, gij roversdochter En werpen ze een wal tegen ons
op; Nu slaan ze nog met de roede Israëls heerser op de wang 2 Maar gij,
Betlehem van Efrata, Te klein om onder Juda's gouwen te tellen: Uit u zal Mij
Een ontspruiten, die over Israël zal heersen. Wiens oorsprong ligt in oude
tijd, in eeuwige dagen! 3 Daarom geeft Hij hen prijs Tot de tijd, dat de Moeder
zal hebben gebaard. En het overschot van zijn broeders Tot Israëls zonen is
teruggekeerd. 4 Dan treedt Hij op, om hen te weiden in Jahweh's kracht, In
de majesteit van de Naam van Jahweh, zijn God! Dan zullen zij in veiligheid
wonen, want groot zal Hij zijn, Een vrede tot aan de grenzen der aarde! 5 Als
Assjoer dan in ons land zal komen, En de voet zal zetten in onze paleizen,
Dan zullen wij zeven herders tegenover hem stellen, En acht vorsten onder
de mensen. 6 Zij zullen te zwaard het land van Assjoer afweiden, En het
land van Nimrod met klingen; Hij zal ons van Assjoer verlossen, als die in
ons land komt, En onze grenzen betreedt. 7 Dan zal Jakobs Rest in de kring
van machtige volken Als de dauw van Jahweh zijn, als regen op gras, Dat
niet op mensen hoeft te wachten, Geen mensenkinderen verbeidt. 8 Dan zal
Jakobs Rest te midden der naties, En in de kring van machtige volken, Als een
leeuw zijn onder de dieren in het woud, Als een jonge leeuw te midden der
kudde. 9 Zoals die bespringt en vertrapt, Verscheurt, en niemand die redt:
Zo zal uw hand zich tegen uw verdrukkers verheffen, En al uw vijanden
zullen vergaan! 10 Dan zal het geschieden op die dag, Is de godsspraak van
Jahweh, Dat Ik de paarden uit uw midden verwijder, En uw wagens verniel!
11 Ik zal de sterkten van uw land vernielen, En al uw vestingen slopen; 12 Ik
zal de tovermiddelen uit uw handen rukken, En er zullen geen waarzeggers
meer bij u zijn. 13 Ik zal uw godenbeelden vernielen, En uw zuilen in uw
midden; Nooit meer zult ge aanbidden Het werk uwer handen. 14 Ik zal uw
heilige stammen uit uw midden rukken, Uw bomen verdelgen, 15 En in mijn
ziedende toorn Mij op de volken wreken, Die niet willen horen!

6

1 Hoort toch het woord, Dat Jahweh spreekt! Sta op, richt uw aanklacht

ten aanhoren der bergen, En laat de heuvelen uw stem vernemen! 2 Hoort
bergen, de aanklacht van Jahweh, Gij ook, onwrikbare fundamenten der
aarde: Want Jahweh heeft een beschuldiging tegen zijn volk, Een vordering
tegen Israël. 3 Mijn volk, wat heb Ik u toch gedaan, Waarmee u verdroten?
Antwoord Mij! 4 Ik heb u uit Egypte geleid, uit het slavenhuis u verlost,
Moses, Aäron en Mirjam aan uw spits laten gaan. 5 Gedenk, mijn volk,
wat Balak, de koning van Moab, beraamde. Het antwoord, dat Bilam, de
zoon van Beor, hem gaf; Wat er gebeurde van Sjittim tot Gilgal, Opdat ge
Gods genaden erkent! 6 Waarmede zal ik voor Jahweh treden, Mij buigen
voor God in de hoge? Zal ik Hem met brandoffers naderen, Met één-jarige
kalveren? 7 Zullen Jahweh de duizenden rammen behagen, Of ontelbare
stromen van olie; Zal ik voor mijn misdaad mijn eerstgeborene geven, De
vrucht van mijn schoot voor mijn zonde? 8 Hij heeft u verkondigd wat
goed is, o mens, En wat Jahweh van u verlangt: Niets anders dan recht
doen, en barmhartigheid beminnen, Deemoedig zijn jegens uw God! 9 Hoort,
Jahweh roept tot de stad, En wijsheid is het, zijn Naam te vrezen: Hoort
het, gij stam, Gij, gemeente der stad! 10 Zou Ik het huis van den goddeloze
vergeten, De boze rijkdom, de gevloekte, oneerlijke maat, 11 De bedriegelijke
weegschaal onschuldig verklaren, De buidel met valse gewichten? 12 Omdat
uw rijkaards vol onrec ht waren, Uw burgers bedriegers met een valse tong
in hun mond: 13 Daarom ben Ik begonnen, u te slaan, En te vernielen om uw
zonden! 14 Ge zult eten, maar niet verzadigd zijn, En honger in uw binnenste
voelen; Ge zult sparen, maar het niet behouden, En wat ge behoudt, geef Ik
prijs aan het zwaard. 15 Zaaien zult ge, maar niet oogsten, Olijven zult ge
gaan treden, Maar u niet zalven met olie, En most, maar er geen wijn van
drinken. 16 Ge hebt Omri's wetten onderhouden, Alle praktijken van Achabs
huis, naar hun gebruiken geleefd, Opdat Ik u prijs geef aan de vernieling, uw
burgers aan spot, En gij de hoon van de volken zoudt dragen!

7

1 Wee mij; ik ben als een vruchten-plukker, Als hij nalezing houdt na
de oogst: Er is geen druif meer om te eten, Geen vroege vijg, waarnaar
ik smacht. 2 De vrome is uit het land verdwenen, Geen rechtschapene
onder de mensen: Allen loeren op bloed, vangen elkander in netten, 3 Hun
handen deugen enkel voor kwaad. De vorst zuigt uit, de rechter is veil, De
grote roept openlijk wat hij wil; 4 De besten kronkelen zich als een heg, De
eerlijksten als een doornenhaag. Wee, de dag van hun straf is gekomen,
Nu ligt het vernield, 5 Vertrouwt geen vriend, Verlaat u niet op uw makker;
Voor haar die in uw armen rust, Bewaak de poort van uw mond. 6 Want
de zoon veracht den vader, De dochter staat tegen haar moeder op, De
schoondochter tegen haar schoonmoeder, Vijanden zijn de huisgenoten!
7 En toch zal Ik uitzien naar Jahweh, En hopen op de God van mijn heil: Mijn
God zal mij verhoren! 8 Verheug u niet over mij, mijn vijandin: Want al ben
ik gevallen, ik sta weer op; Al zit ik in duisternis, Jahweh is mij een licht!
9 Jahweh's gramschap zal ik dragen, Omdat ik tegen Hem heb gezondigd:
Tot Hij het opneemt voor mij, mij recht verschaft, Mij tot het licht geleid,
en ik zijn gerechtigheid zie. 10 Mijn vijandin zal het aanschouwen, En met
schande worden bedekt; Aan haar, die mij zeide: "Waar is Jahweh, uw God",
Zullen mijn ogen zich verlustigen. Zij zal worden vertrapt Als de modder
op straat, 11 Op de dag, dat mijn muren worden gebouwd, Al mijn grenzen

verbreed. 12 Op die dag stromen ze naar mij toe, Van Assjoer naar Egypte,
Van Egypte tot de rivier, Van zee tot zee, van berg tot berg! 13 Het land
verwoest om zijn bewoners, Tot straf voor hun werken! 14 Weid met de
herderstaf uw volk, De schapen, die uw erfdeel zijn, Die eenzaam wonen
in het woud: Midden op de Karmel. Laat hen grazen in Basjan en Gilad
Als in de dagen van weleer; 15 Toen Gij uit Egypte zijt getrokken, En ons
uw wonderen deedt aanschouwen. 16 De heidenen zullen het zien, Zich
schamen, als de macht hun ontzinkt; Ze leggen de hand op hun mond, En
hun oren worden doof. 17 Dan zullen ze stof als de slangen lekken, Bevend
uit hun schuilhoeken kruipen als de wormen der aarde, Rillen voor Jahweh,
onzen God, En voor U vrezen! 18 Welke God, die als Gij de zonde vergeeft,
En de misdaad vergeet van de Rest van uw erfdeel; Die zijn gramschap niet
eeuwig laat duren, Want Hij heeft de barmhartigheid lief! 19 Hij zal zich weer
onzer ontfermen, Met voeten treden onze schuld, En in de diepten der zee
Slingert Hij al onze misdaden heen. 20 Gij zult uw trouw aan Jakob gestand
doen, Uw ontferming aan Abraham: Zoals Gij onze vaderen hebt gezworen,
Sinds de dagen vanouds.

Nahum

1 De godsspraak over Ninive. Het boek van het visioen van Nahum uit
Elkosj. 2 Een naijverig God, een wreker is Jahweh, Een wreker is Jahweh,
vol gramschap; Jahweh wreekt zich op die Hem weerstaat, Is onverbiddelijk
voor zijn vijanden. 3 Wel is Jahweh lankmoedig, Maar groot ook in kracht,
Hij laat niets ongestraft; Zijn weg loopt door storm en orkaan, De wolken
zijn het stof van zijn voeten. 4 Hij dreigt de zee, en droogt ze uit, En al haar
stromen legt Hij bloot; Basjan en Karmel kwijnen weg, Het groen van de
Libanon verwelkt. 5 De bergen rillen voor Hem, De heuvelen smelten; De
aarde rijst op voor zijn aanschijn, De wereld met al haar bewoners. 6 Wie
houdt stand voor zijn gramschap, Wie kan zijn grimmige toorn weerstaan?
Zijn woede stort zich uit als een vuur, De rotsen splijten voor Hem uiteen!
7 Jahweh is goed voor die op Hem hopen, Een toevlucht in tijden van nood;
Hij kent, die tot Hem hun toevlucht nemen, 8 Als de branding woedt. Maar
Hij vernielt, die tegen Hem opstaan, En zijn vijanden jaagt Hij de duisternis
in; 9 Wat plannen gij ook tegen Jahweh smeedt, Hij maakt er een eind aan.
Geen tweede maal richt Hij zich op 10 Want de benauwing duurt voort; De
doornen liggen op een hoop, De slempers beschonken. Als droge stoppels
worden verteerd, 11 Die van u zijn uitgegaan, Om kwaad tegen Jahweh te
beramen, En boze plannen te smeden! 12 Zo spreekt Jahweh: Al zijn ze nog
zo voltallig en sterk, Ze worden weggemaaid en verdwijnen; Ik verneder
u, zodat Ik het niet opnieuw hoef te doen. 13 Nu breek Ik uw staf, En ruk
de ketens van u in stukken. Jahweh heeft het over u beslist: 14 Uw naam
wordt niet meer voortgeplant! Uit uw godentempel Zal Ik de gesneden en
gegoten beelden vernielen, En Ik maak uw graf Tot een schandeplek! 15 Zie,
op de bergen de voeten van den vreugdebode, Die vrede verkondigt: Vier
uw feesten, Juda, volbreng uw geloften, Belial zal niet meer tegen u woeden,
hij ligt vernield!

2

1 Een vernieler trekt op u af: Bewaak de vesting, Let op de weg, de
lenden omgord, Al uw krachten ingespannen! 2 Waarachtig Jahweh zal de
wijngaard van Jakob herstellen, Als Israëls glorie: Omdat de rovers hem
hebben geplunderd, En zijn ranken hebben vernield! 3 Het schild van zijn
helden is rood geverfd, Zijn krijgers zijn purper gekleurd; Als vuur flikkert
het staal van zijn wagens, Hij staat nu ten strijde gereed, de lansen worden
gezwaaid. 4 Over de wegen razen de wagens, Over de vlakten jagen ze
voort; Ze gloeien als fakkels Als bliksemschichten schieten ze uit. 5 Hij
roept zijn dapperen op, Ze struikelen in hun vaart, En spoeden zich naar
de wallen; 6 Het stormdak geplaatst, de sluizen der stromen geopend! Het
paleis overstroomd, 7 De vrouwen eruit, de ballingschap in: Haar maagden
klagen als duiven, En slaan op de borst. 8 Ninive is als een vijver geworden,
Waarvan het water wegloopt: “Blijft hier, blijft hier!” Maar niemand ziet
om. 9 Rooft zilver, rooft goud, Geen eind aan de schatten; Kiest het heerlijkste
uit Van haar kostbaar bezit! 10 Plundering, roof en vernieling, Bonzende
harten, knikkende knieën, Alle lenden verlamd, Alle gezichten doodsbleek.
11 Waar is nu het hol van den leeuw, De krocht van de leeuwenwelpen,
Waarheen de leeuw sluipt met de leeuwin En de welpen, door niemand

verschrikt? 12 Waar is de leeuw, die roofde voor zijn jongen, En worgde voor
zijn leeuwinnen, Die zijn holen vulde met buit, Zijn krochten met prooi?
13 Uw leger laat Ik opgaan in rook, Het zwaard zal uw welpen verslinden; Ik
zal uw buit van de aarde verdelgen, Het gebrul uwer leeuwinnen verstomt.

3

1 Wee de bloedstad, Heel en al leugen, Volgepropt met geweld, Nooit
verzadigd van roof! 2 Hoor, het klappen der zwepen, Het knarsen der wielen,
Jachtende paarden, hotsende wagens, 3 Galopperende ruiters. Flikkerende
zwaarden, bliksemende lansen, Hopen gewonden, en stapels van doden;
Ontelbare lijken, Men struikelt erover. 4 Dat komt van de eindeloze ontucht
der deerne, Van de bevallige tovenares, Die de volken in haar ontucht
verstrikte, En stammen in haar toverkunsten. 5 Zie, Ik kom op u af, Is de
godsspraak van Jahweh der heirscharen: Ik licht uw slippen omhoog Tot
over uw hoofd. Ik laat de volken uw naaktheid zien, En koninkrijken uw
schaamte; 6 Ik werp vuil op u neer, Maak u tot schande en schouwspel. 7 Dan
zal al, die u ziet, van u vluchten, En zeggen: Ninive ligt verwoest! Wie zal
haar beklagen, Waar zoek ik troosters voor haar? 8 Of zijt gij beter dan No-
Amon Dat troont aan de Nijl, van water omringd, Wiens bolwerk de zee,
Wiens muren de wateren waren? 9 Koesj en Egypte waren zijn eindeloze
kracht, Poet en de Lybiërs zijn helpers: 10 Toch moest het heen, Moest het
in ballingschap gaan! Toch werden zijn kinderen te pletter geslagen Op alle
hoeken der straten, Het lot over zijn edelen geworpen, Alle aanzienlijken in
boeien geklonken. 11 Gij ook zult u dronken drinken, En worden beneveld;
Ook gij zult op zoek moeten gaan Naar een schuilplaats tegen den vijand!
12 Al uw vestingen zijn als de vijg Met vroegrijpe vruchten: Wanneer men
ze schudt, Vallen ze den eter in de mond! 13 Zie, uw volk in uw kring is
als vrouwen De poorten van uw land Staan wagenwijd voor uw vijanden
open, Het vuur heeft uw grendels verteerd. 14 Put water voor de belegering,
Versterk uw burchten; Treed de klei, en kneed het leem, Grijp de vorm voor
de tichels! 15 Daar zal het vuur u verteren, Het zwaard u verslinden: U
verteren als de sprinkhaan, U verslinden als de knaagbek. Al zijt ge talrijk als
de sprinkhaan, 16 Uw kooplieden in groter getal Dan de sterren aan de hemel:
De knaagbek ontpopt, en vliegt heen. 17 Uw leiders zijn als de sprinkhaan,
uw beambten een zwerm, Die als het koud is, in de muren gaan schuilen;
Maar komt de zon, dan vliegen ze heen: Men kent de plaats niet, waar ze
blijven! 18 Uw herders dommelen, koning van Assjoer, Uw vorsten slapen:
Uw volk is op de bergen verstrooid, Niemand brengt het bijeen. 19 Geen heil
voor uw plaag, Ongeneeslijk uw wonde:Wie van u hoort, klapt om u in de
handen; Wie immers had niet steeds van uw boosheid te lijden?

Habakuk

1 De godsspraak, die de profeet Hababuk schouwde: 2 Hoe lang, Jahweh,
smeek ik om hulp, En wilt Gij niet horen; Roep ik tot u: Verdrukking, En
brengt Gij geen redding? 3 Waarom laat Gij mij slechtheid zien, En moet
ik onheil aanschouwen, Heb ik geweld en verdrukking voor ogen, Zijn
twist en tweedracht ontbrand? 4 De Wet ligt verkracht, Het Recht wordt
verstikt: Want de goddeloze houdt den vrome gevangen, Het recht wordt
geschonden! 5 Werpt een blik op de volken, ziet rond, En staat verbijsterd
van schrik: Want Ik ga een werk in uw dagen voltrekken, Dat ge niet zoudt
geloven, als het werd verteld. 6 Zie, Ik roep de Chaldeën op, Dat grimmige,
onstuimige volk, Dat de breedte der aarde doorkruist, Om woonsteden van
anderen te veroveren. 7 Het is geducht en verschrikkelijk, Straf en vernieling
gaan van hem uit; 8 Zijn paarden zijn sneller dan panters, Vlugger dan de
wolven uit de woestijn. Zijn ruiters springen te paard, En komen van verre
gevlogen; Zoals een gier zich werpt op zijn prooi, 9 Schieten ze allemaal toe
op geweld. Als de oostenwind giert het vooruit, En jaagt de gevangenen als
zand te hoop; 10 Met koningen drijft het de spot, Met vorsten steekt het de
draak. Het lacht om iedere vesting, Werpt aarde op, en neemt ze in; 11 Dan
jaagt het verder als een orkaan, En maakt een god van zijn kracht. 12 Zijt gij
dan niet sinds oude tijden Jahweh, mijn heilige God, die niet sterft? Jahweh,
hebt Gij hèm dan bestemd, om recht te doen, Hem gegrond als een rots, om
te straffen? 13 Uw ogen zijn toch te rein, om het kwaad te aanschouwen, Gij
kunt toch het onrecht niet zien: Hoe kunt Gij dan de trouwelozen verdragen,
Voor den boze zwijgen, die den vrome verslindt? 14 Waarom maakt Gij den
mens dan als de vissen der zee, Als het gewemel, dat geen meester heeft:
15 Hij haalt ze allen op aan de angel, En sleept ze mee in zijn net. Dan
verzamelt hij ze in zijn fuik, En verheugt en verblijdt zich erover, 16 Brengt
hij offers aan zijn net, Brandt hij wierook voor zijn fuik. Want door hun hulp
is zijn aandeel zo vet, En sappig zijn voedsel, 17 Trekt hij zijn net op, schudt
het leeg, Om altijd volken te moorden, zonder erbarmen!

2

1 Nu wil ik mijn wachtpost betrekken, En op de uitkijk gaan staan, Om te
zien, wat Hij mij zegt, Wat Hij antwoordt op mijn klacht! 2 Jahweh gaf mij
antwoord, en sprak: Schrijf het visioen neer, en grif het op tabletten, Opdat
men het gemakkelijk leest. 3 Want er is nog een ander visioen, waarvan
de tijd is bepaald, Dat zijn vervulling bereikt, en niet faalt! Mocht het al
toeven, blijf het verbeiden, Want het komt zeker, en blijft niet uit: 4 Wie
moedeloos is, in hem heeft mijn ziel geen behagen, Maar de rechtvaardige
leeft door zijn geloof! 5 Wee des te meer den vermetelen rover, Den
overmoedigen, rustelozen mens, Gulzig als de onderwereld, Onverzadelijk
als de dood! Die alle naties naar zich toetrekt, Alle volken tot zich haalt:
6 Zullen die allen geen spreuk op hem dichten, Geen spotlied en puntdicht
op hem zeggen? Wee, die ophoopt wat het zijne niet is, En zich bezwaart
met andermans goed: 7 Zullen uw schuldeisers niet plotseling opstaan, Uw
vervolgers ontwaken, en valt ge hun niet ten prooi? 8 Om uw beroving
van talloze naties Maakt de rest van de volken u buit, Om het bloed van
de mensen, het geweld tegen het land, Tegen de stad en al haar bewoners!

9 Wee hem, die vuil gewin behaalt voor zijn huis, Om zijn nest in de hoogte
te bouwen, En de greep van de ramp te ontsnappen: 10 Gij beraamt slechts
schande voor uw huis! Door vele volken te plunderen, Hebt gij uw leven
verbeurd: 11 Want de steen roept wraak uit de muur, De balk antwoordt
hem uit de binten. 12 Wee, die een stad wil bouwen in bloed, En een vesting
op onrecht wil gronden! 13 Zie, moet zo iets niet uitgaan Van Jahweh der
heirscharen? De volken tobben zich af voor het vuur, De naties maken zich
moe voor niets: 14 Maar de aarde zal worden vervuld van de kennis der
glorie van Jahweh, Zoals de wateren de bodem der zeeën bedekken! 15 Wee
hem, die zijn naaste laat drinken Uit zijn vergiftigde beker, Die hem dronken
maakt, Om zijn schaamte te zien! 16 Gij wordt dronken van schande, in plaats
van eer: Drink op uw beurt, en ontbloot uw schaamte! De beker uit Jahweh's
rechterhand wordt u gereikt, De smaad, in plaats van uw glorie. 17 Want
het geweld tegen de Libanon drukt op u neer, De moord op de dieren zal
u verschrikken: Het bloed van de mensen, het geweld tegen het land, Tegen
de stad en al haar bewoners. 18 Wat baat toch een gesneden beeld, Dat zijn
maker het snijdt; Het gegoten beeld, die leugenmeester, Wat kan het leren?
Ja, de werkman vertrouwt op zijn maaksel, Zodat hij stomme goden snijdt:
19 Wee hem, die tot hout zegt: Word wakker, En tot de stomme steen: Sta op!
Zie, het is in goud en zilver gevat, Maar levensadem heeft het niet. 20 Maar
Jahweh woont in zijn heilige tempel, Heel de aarde moet zwijgen voor Hèm!

3

1 Een gebed van den profeet Habakuk. Op de toon van een klaaglied.
2 Jahweh, ik heb uw boodschap gehoord, Vol ontzag voor uw werk, o Jahweh;
Roep het ten leven in het midden der jaren, Openbaar het in het midden
der tijden: Wil zelfs in uw gramschap De erbarming gedenken! 3 God trekt
op van Teman, De Heilige van het gebergte Paran; Zijn majesteit bedekt de
hemel, De aarde is vol van zijn glorie; 4 Zijn heerlijkheid glanst als het licht,
Zijn kracht gaat schuil in de stralen uit zijn zijde. 5 Voor hem uit gaat de pest,
Het verderf volgt zijn schreden. 6 Hij staat overeind, en schudt de aarde
dooreen, Ziet toe, en doet de volkeren rillen. De eeuwige bergen splijten
vaneen, De oude heuvelen worden geslecht als zijn eeuwige paden. 7 Ik zie
de tenten van Koesjan in nood, De zeilen uit het land van Midjan trillen.
8 Is uw woede tegen de stromen ontstoken, Jahweh, uw gramschap tegen
de zee? Neen, Gij rijdt op uw paarden En wagens, om redding te brengen!
9 Uw boog is ontbloot, Gij hebt uw koker met pijlen gevuld; 10 De aarde splijt
Gij tot rivieren, De bergen zien sidderend naar U op; Een stortvloed van
water jaagt voort, De afgrond buldert. 11 De zon steekt haar handen omhoog,
De maan trekt zich terug in haar woning Voor het licht van uw snorrende
pijlen, Voor de bliksemglans van uw speer. 12 In woede doorschrijdt Gij
de aarde, In gramschap dorst Gij de volken! 13 Gij rukt uit, om uw volk te
verlossen, En uw Gezalfde te redden; Maar Gij slaat het dak van het huis
Van den goddeloze te pletter, Legt de grondslagen bloot Tot op de rots. 14 Gij
doorboort met uw lans het hoofd van zijn helden, Die aanstormen, om mij te
verstrooien; Die al jubelen, Als hadden ze den ongelukkige in zijn schuilhoek
verslonden. 15 Met uw paarden betreedt Gij de zee, Onder het bulderen der
machtige wateren. 16 Ik hoor het, en mijn binnenste rilt, Ik verneem het
met bevende lippen; Mijn beenderen worden weggevreten, Mijn schreden
wankelen, waar ik ga: Zo verbeid ik de dag van ellende, Die aanbreekt voor
het volk, dat ons kwelt! 17 Al bloeit dan de vijgeboom niet, En geeft de

wijnstok geen vrucht; Al mislukt de oogst van de olijf, En brengt de akker
geen spijs; Al zijn de schapen weg uit de kooi, En zijn er geen runderen in
de stallen: 18 Toch zal ik mij in Jahweh verheugen, Mij verblijden in den God
van mijn heil! 19 Jahweh, de Heer, is mijn kracht, Hij maakt mijn voeten vlug
als van hinden, Én laat mij de hoogten betreden! Voor muziekbegeleiding;
met harpen.

Sefanja

1 Het woord van Jahweh, dat gericht werd tot Sofonias, den zoon van
Koesji, zoon van Gedalja, zoon van Amarja, zoon van Ezekias, in de dagen
van Josias, den zoon van Amon en koning van Juda. 2 Ik sleep alles, alles
Van de aardbodem weg, Is de godsspraak van Jahweh: 3 Ik sleep de mensen
weg en het vee! De vogels uit de lucht sleep Ik weg, met de vissen der zee;
De goddelozen zal Ik doen struikelen, De mensen van de aarde verdelgen:
Is de godsspraak van Jahweh! 4 Ik strek mijn hand tegen Juda uit, En tegen
alle bewoners van Jerusalem: Ik zal uit die plaats de rest van Báal verdelgen,
De naam van afgodendienaars en priesters. 5 Hen, die op de daken het heir
van de hemel vereren, Die Jahweh aanbidden, en bij Milkom zweren; 6 Hen,
die Jahweh hebben verlaten, Die Jahweh niet zoeken, tot Hem niet naderen.
7 Stilte: voor Jahweh den Heer; Want Jahweh's Dag is nabij! Jahweh heeft
een offermaaltijd bereid, En zijn gasten gewijd! 8 Op de dag van het offer
van Jahweh Zal Ik Mij wreken op de vorsten, Op het huis van den koning,
Op allen, die uitheemse kleding dragen. 9 Ik zal Mij wreken op die dag Op
allen, die over drempels springen, Die het huis van hun meesters vullen
Met geweld en bedrog. 10 Op die dag, is de godsspraak van Jahweh: Stijgt
er een jammerklacht op uit de Vispoort, Een gehuil uit de Voorstad, Een
luid gekraak uit de Heuvels. 11 Huilt maar, Vijzel-bewoners, Want al het
kramersvolk wordt verdelgd; Uitgeroeid worden Al die zilver-wegers. 12 Op
die dag zoek Ik Jerusalem af met een lamp, Om Mij op de mannen te wreken,
Die rustig op hun droesem liggen, en denken: Jahweh doet niets, geen kwaad
en geen goed! 13 Hun schatten worden geplunderd, Hun huizen verwoest;
Ze zullen huizen bouwen, maar niet erin wonen, Gaarden planten, maar
geen wijn ervan drinken. 14 Nabij is de grote Dag van Jahweh, Hij is nabij,
en haast zich snel! Hoort, de Dag van Jahweh: Ook de held schreeuwt het
uit van benauwdheid! 15 Die Dag is een dag van gramschap, Een dag van
benauwing en nood, Een dag van ruïne en vernieling, Een dag van duister
en donker. Een dag van wolken en nevel, 16 Een dag van bazuin en alarm:
Over de versterkte steden, En hoge torens. 17 Ik benauw de mensen, ze tasten
als blinden, Want ze hebben tegen Jahweh gezondigd; Hun bloed wordt
uitgestort als stof, Hun ingewanden als drek. 18 Hun goud en zilver kan hen
niet redden Op de Dag van de gramschap van Jahweh; Door het vuur van zijn
nijd wordt de hele aarde verteerd, Vernielt en verdelgt Hij alle bewoners der
aarde!

2

1 Treedt in uzelf, en komt tot bezinning, Tuchteloos ras: 2 Voordat ge
verstuift op die dag Als opgejaagd kaf. Voordat op u neerkomt Jahweh's
ziedende toorn, Voordat de Dag u bereikt Van de gramschap van Jahweh.
3 Zoekt Jahweh, gij nederigen der aarde, Gij allen, die zijn wil volbrengt;
Zoekt gerechtigheid, zoekt nederigheid: Misschien zijt ge veilig op de Dag
van de gramschap van Jahweh. 4 Want Gaza wordt een verlaten oord,
Asjkelon een woestijn; Asjdod wordt opgejaagd op klaarlichte dag, Ekron
ontworteld! 5 Wee u, bewoners der zeekust, Volk der Kretenzen: Het
woord van Jahweh komt over u! Kanaän, Ik zal u verwoesten, Land der
Filistijnen, ge zult zonder inwoners zijn! 6 De zeekust van Kreta zal een

weideplaats worden, Een schapenkooi: 7 Ze valt het Overschot ten deel Van
Juda's huis. Zij zullen daar weiden, en in Asjkelons huizen 's Avonds gaan
rusten; Want Jahweh, hun God, zal weer naar hen omzien, Keert hun lot
weer ten beste! 8 Ik heb het honen van Moab gehoord, En het schimpen
der zonen van Ammon, Die mijn volk hebben gesmaad, Een hoge toon tegen
zijn land gevoerd. 9 Zo waar Ik leef, spreekt Jahweh der heirscharen, Israëls
God: Daarom zal Moab als Sodoma worden, Als Gomorra de zonen van
Ammon. Een veld met doornen zal het worden, Een zouthoop, een steppe
voor eeuwig; Het Overschot van mijn volk maakt het buit, De Rest van
mijn natie ontvangt het tot erfdeel! 10 Dat zal hun lot zijn, Als loon voor
hun trots; Omdat zij hebben gesmaad en gehoond Het volk van Jahweh
der heirscharen. 11 Dan zal Jahweh door hen worden gevreesd, Omdat
Jahweh de goden der aarde vernielt; En iedereen zal op zijn eigen plaats
Hem aanbidden, Op alle eilanden der volken! 12 Gij ook, Koesjieten Zult
worden vermoord door mijn zwaard! 13 Dan strekt Hij zijn hand tegen
het noorden uit, Richt Assjoer te gronde, Maakt van Ninive een woestijn,
Verdord als een steppe. 14 Daar leggen zich de kudden neer, En allerlei
wilde beesten; Kraaien en reigers Nestelen op zijn kapitélen. Hoort, het giert
door zijn vensters, De verwoesting ligt op zijn drempel: Want het cederwerk
Heeft men afgerukt. 15 Dat is nu de dartele stad, Zo onbezorgd, Die sprak
tot zichzelf: Dat ben ik, en geen ander! Hoe is zij een puinhoop geworden,
Een leger voor beesten; Ieder die haar voorbijgaat, Blaast, en zwaait met de
hand.

3

1 Wee, de opstandige en bevlekte, De stad van geweld: 2 Die naar geen
vermaning luistert, En zich niet laat gezeggen; Die niet op Jahweh vertrouwt,
Tot haar God niet wil naderen! 3 Haar vorsten binnen haar muren zijn
brullende leeuwen, Haar rechters steppenwolven, die niets tot de mor-
gen bewaren; 4 Haar profeten ijdele zwetsers, Trouweloze mannen; Haar
priesters bezoedelen het heilige, En verkrachten de wet. 5 Jahweh was in
haar midden rechtvaardig, Hij pleegde geen onrecht! Iedere morgen sprak
Hij recht; Hij bracht het recht aan het licht, Het liet nooit op zich wachten:
Maar de boze wist van geen schaamte! 6 Ik heb die trotsaards vernield,
Hun torens verwoest, Hun wegen ontvolkt, Niemand trok er meer over; Hun
steden lagen in puin, Zonder mensen, zonder bewoners. 7 Ik sprak: Zo zult
ge Mij vrezen, En u laten gezeggen; Zo zal er niets aan haar ogen ontsnappen,
Van al wat Ik haar heb gelast! Maar ze hebben zich enkel beijverd, Al hun
werken te verpesten! 8 Maar wacht Mij nu af, is de godsspraak van Jahweh,
Op de Dag, dat Ik Mij als getuige verhef! Want Ik heb besloten, de volkeren
te verzamelen, En koninkrijken op te roepen: Om mijn woedende, ziedende
toorn over hen uit te storten; Door het vuur van mijn nijd wordt de hele
aarde verteerd! 9 Maar dan zal Ik de volkeren Reine lippen verstrekken,
Opdat allen de Naam van Jahweh aanroepen, En Hem dienen, schouder aan
schouder. 10 Dan komen van over de stromen van Koesj mijn aanbidders,
Met mijn verstrooide Dochter Mij spijsoffers brengen! 11 Op die dag behoeft
gij u niet meer te schamen Over al uw werken, waarmee ge tegen Mij hebt
gezondigd; Want dan verwijder Ik uit uw kring uw ijdele zwetsers, Ge zult
niet hoogmoedig meer zijn op mijn heilige berg: 12 Ik behoud een ootmoedig
en nederig volk in uw midden, Dat zijn toevlucht zoekt bij Jahweh's Naam.
13 Dan zal Israëls Rest geen kwaad meer bedrijven, Geen leugens meer
spreken, En wordt in hun mond Geen bedriegelijke tong meer gevonden.

Neen, ze zullen weiden en rusten, Niemand schrikt ze meer op! 14 Jubel,
dochter van Sion; Israël, juich; Verheug en verblijd u, dochter van Jerusalem,
met heel uw hart: 15 Want Jahweh heft uw straffen op, En ruimt uw vijand uit
de weg; Jahweh, Israëls Koning, is in uw midden, Gij zult geen rampen meer
zien! 16 Op die dag zal men tot Jerusalem zeggen: Vrees niet Sion, laat uw
handen niet hangen; 17 Jahweh, uw God, is te midden van u, een reddende
Held. Hij zal om u juichen van vreugde, En zijn liefde vernieuwen, Als op een
feestdag huppelen van blijdschap om u! 18 Ik neem uit u weg, die u hebben
geschandvlekt, 19 Zie, Ik verniel op die Dag uw verdrukkers; Dan red Ik de
kreupelen, En voer de verstrooiden bijeen; Ik breng hen tot glorie en eer
Over heel de aarde, waar ze werden gehoond. 20 In die tijd leid Ik u terug, In
die tijd verzamel Ik u! Waarachtig, dan schenk Ik u glorie en eer Onder alle
volken der aarde, Als Ik uw lot voor uw ogen Ten beste heb gekeerd, spreekt
Jahweh!

Haggai

1 In het tweede jaar van koning Darius, in de zesde maand en op de eerste
dag van de maand, werd het woord van Jahweh door den profeet Aggeus
gericht tot Zorobabel, den zoon van Salatiël en landvoogd van Juda, en tot
den hogepriester Jehosjóea, den zoon van Jehosadak: 2 Zo spreekt Jahweh
der heirscharen! Dit volk zegt: De tijd is nog niet gekomen, om de tempel
van Jahweh te bouwen. 3 Maar het woord van Jahweh werd door den profeet
Aggeus verkondigd: 4 Is het dan wel de tijd voor u, om in betimmerde huizen
te wonen, terwijl dit huis nog in puin ligt? 5 Welnu, zo spreekt Jahweh
der heirscharen: Let dan eens op, wat er met u is gebeurd! 6 Ge hebt veel
gezaaid, maar weinig geoogst; ge hebt gegeten, maar werdt niet verzadigd;
ge hebt gedronken, maar uw dorst niet gelest; ge hebt u gekleed, maar niet
verwarmd; en de werkman kreeg zijn loon in een buidel zonder bodem. 7 Zo
spreekt Jahweh der heirscharen: Let eens op, wat er met u is gebeurd! 8 Gaat
dus de bergen in, om hout te halen, en bouwt het huis; Ik zal er mijn vreugde
en glorie in vinden, spreekt Jahweh! 9 Ge hebt veel verwacht, maar weinig
gekregen; ge hebt het binnen gesleept, maar Ik blies het weg. Waarom? is de
godsspraak van Jahweh. Omdat mijn huis in puin ligt, terwijl gij allen u rept
voor uw eigen huis. 10 Daarom weigerde de hemel u dauw; 11 daarom heb Ik
een droogte ontboden over het land en de bergen, over koren en most, over
olie en veldvrucht, over mensen en dieren, over al het werk uwer handen!
12 Zorobabel, de zoon van Salatiël, en Jehosjóea de hogepriester, de zoon van
Jehosadak, luisterden met al het overige volk naar de stem van Jahweh, hun
God, en naar de woorden van den profeet Aggeus, welke Jahweh hem had
gelast, tot hen te spreken. En het volk werd met vrees voor Jahweh vervuld.
13 Toen sprak Aggeüs, de gezant van Jahweh, in opdracht van Jahweh tot het
volk: Ik ben met u, is de godsspraak van Jahweh! 14 Zo prikkelde Jahweh de
ijver van Zorobabel, den zoon van Salatiël en landvoogd van Juda, de ijver
van Jehosjóea, den hogepriester en zoon van Jehosadak, de ijver ook van al
het overige volk, zodat zij begonnen te werken aan het huis van Jahweh der
heirscharen, hun God. 15 Men begon op de vier en twintigste dag van de
zesde maand, in het tweede jaar van koning Darius.

2

1 In de zevende maand, de een en twintigste dag van de maand, werd
het woord van Jahweh door den profeet Aggeüs verkondigd! 2 Spreek tot
Zorobabel, den zoon van Salatiël en landvoogd van Juda, tot Jehosjóea, den
hogepriester en zoon van Jehosadak, en tot al het overige volk: 3 Wie is er
nog onder u, die dit huis in zijn vroegere glorie heeft aanschouwd; en hoe
ziet ge het nu? Is het niet in vergelijking daarmee als niets in uw ogen?
4 En toch, houd moed, Zorobabel, is de godsspraak van Jahweh; houd moed,
Jehosjóea, hogepriester en zoon van Jehosadak; houdt moed, gij allen, volk
van het land, is de godsspraak van Jahweh! Werkt voort, want Ik blijf met
u, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! 5 Ik heb u beloofd bij
uw uittocht uit Egypte: Mijn geest blijft in uw midden; ge behoeft niet te
vrezen! 6 Want zo spreekt Jahweh der heirscharen: Nog eenmaal, binnen
korte tijd, Zal Ik de hemel en aarde beroeren, De zee en het droge; 7 Ik zal
alle volken beroeren, En de schatten van alle volken komen hierheen. Ik zal

dit huis met glorie vervullen, Is de godsspraak van Jahweh der heirscharen.
8 Van Mij is het zilver, Van Mij is het goud: Is de godsspraak van Jahweh der
heirscharen! 9 De glorie van dit tweede huis Zal groter zijn dan die van het
eerste, Spreekt Jahweh der heirscharen: In deze plaats zal Ik vrede geven,
Is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! 10 Op de vier en twintigste
dag van de negende maand, in het tweede jaar van Darius, werd het woord
van Jahweh door den profeet Aggeus verkondigd: 11 Zo spreekt Jahweh der
heirscharen! Vraag aan de priesters een uitspraak: 12 Wanneer iemand
heilig vlees in de slip van zijn mantel draagt, en met die slip brood, moes,
wijn, olie of een andere spijs aanraakt: zal dit dan worden geheiligd? De
priesters gaven ten antwoord: Neen! 13 Aggeus vervolgde: Maar zo hij zich
aan een lijk heeft verontreinigd, en een van die dingen aanraakt: is het
dan onrein? De priesters antwoordden: Dan is het onrein! 14 Toen hernam
Aggeus: Zo is het ook met dit volk, zo is het ook met deze natie in hun
verhouding tot Mij, is de godsspraak van Jahweh; al wat zij doen, zelfs wat zij
offeren, is onrein! 15 Welnu, let dan eens op, wat er vóór deze dag is gebeurd,
eer de ene steen op de andere gelegd werd in de tempel van Jahweh! 16 Hoe
ging het u toen? Dan kwam men bij een korenhoop van twintig maten, en
men vond er slechts tien; en men ging naar de perskuip om er vijftig vaten
uit te scheppen, en er waren er twintig. 17 Ik heb u met brand en meeldauw
geslagen, en al uw produkten met hagel; maar ge hebt u niet tot Mij bekeerd,
is de godsspraak van Jahweh! 18 Let toch eens op, wat er vóór deze dag is
geschied: vóór de vier en twintigste dag van de negende maand, sinds de dag,
waarop de grondslag van de tempel van Jahweh gelegd is! 19 En ziet nu eens
toe: Is er nu nog zaad in de schuur? Beginnen de wijnstok en vijg, de granaat
en olijf niet te dragen? Van deze dag af zegen Ik u! 20 Het woord van Jahweh
werd op de vier en twintigste dag van de maand een tweede maal tot Aggeus
gericht: 21 Spreek tot Zorobabel, den landvoogd van Juda! Ik zal de hemel en
aarde beroeren: 22 Koningstronen werp Ik omver, En verniel de kracht der
heidense rijken. Ik werp de wagens omver, met die erop rijden; Paarden
en ruiters storten neer, De een door het zwaard van den ander! 23 Op die
dag, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen, Neem Ik u, Zorobabel,
zoon van Salatiël, Mijn dienaar, is de godsspraak van Jahweh, En draag u als
een zegelring: Want u heb Ik uitverkoren, Is de godsspraak van Jahweh der
heirscharen!

Zacharia

1 In de achtste maand van het tweede jaar van Darius werd het woord
van Jahweh tot den profeet Zakarias, den zoon van Berekja, zoon van Iddo
gericht: 2 Jahweh is hevig vergramd geweest op uw vaderen. 3 Maar nu moet
ge hun zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Bekeert u tot Mij, is de
godsspraak van Jahweh der heirscharen: en Ik. keer tot u terug, spreekt
Jahweh der heirscharen! 4 Weest niet als uw vaderen, tot wie de vroegere
profeten hebben gepredikt: “Zo spreekt Jahweh der heirscharen; bekeert
u toch van uw slecht gedrag en uw boze werken!” Maar zij hebben niet
willen horen, niet naar Mij willen luisteren, is de godsspraak van Jahweh.
5 En waar zijn nu uw vaderen; leven de profeten soms eeuwig? 6 Maar
hebben mijn bedreigingen en mijn beslissingen, waarmee Ik de profeten,
mijn dienaars, belast had, uw vaderen niet getroffen, zodat ze tot inkeer
kwamen, en zeiden: Zoals Jahweh der heirscharen om ons gedrag en onze
werken ons heeft gedreigd, zo heeft Hij ook met ons gedaan! 7 Op de vier
en twintigste dag van de elfde maand, de maand Sjebat in het tweede jaar
van Darius, werd het woord van Jahweh tot den profeet Zakarias, den zoon
van Berekjáhoe, zoon van Iddo gericht. 8 Ik schouwde die nacht een visioen.
Zie, een man was op een rood paard gezeten; het stond tussen de bergen
aan de Afgrond, en daarachter stonden zwarte, gevlekte en witte paarden.
9 Ik zeide: Wat hebben ze te betekenen, heer? En de engel, die tot mij
sprak, gaf ten antwoord: Ik zal u tonen, wat ze betekenen. 10 Toen nam de
man, die tussen de bergen stond, het woord en sprak: Dit zijn de boden, die
Jahweh heeft uitgezonden, om de aarde te doorkruisen. 11 Daarop zeiden de
ruiters tot den engel van Jahweh, die tussen de bergen stond: Wij hebben
de aarde doorkruist; zie de hele aarde is stil en rustig! 12 Toen sprak de
engel van Jahweh: Jahweh der heirscharen; hoe lang moet het nog duren,
eer Gij U ontfermt over Jerusalem en de steden van Juda, waarop Gij nu
reeds zeventig jaren vergramd zijt? 13 Nu richtte Jahweh welwillende en
troostvolle woorden tot den engel, die tot mij sprak. 14 En de engel, die tot
mij sprak, zeide tot mij: Verkondig: zo spreekt Jahweh der heirscharen! Ik
ben voor Jerusalem en Sion in brandende liefde ontvlamd, 15 maar tegen de
vermetele naties in heftige gramschap ontstoken; want terwijl Ik maar een
weinig vergramd was, hebben zij de rampen vergroot. 16 Daarom spreekt
Jahweh! Ik heb Mij vol ontferming tot Jerusalem gekeerd: mijn huis zal daar
worden herbouwd, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen; en het
meetsnoer zal over Jerusalem worden gespannen! 17 Verkondig nog verder:
Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Mijn steden zullen weer overvloeien
van zegen: Jahweh zal zich weer over Sion erbarmen, en Jerusalem weer
uitverkiezen! 18 Ik sloeg mijn ogen op, en zag toe. Zie, daar waren vier
horens. 19 Ik zei tot den engel, die tot mij sprak: Wat hebben die te
betekenen? Hij antwoordde mij: Dat zijn de horens, die Juda, Israël en
Jerusalem hebben verstrooid. 20 Daarop liet Jahweh mij vier werklieden
schouwen. 21 Ik zeide: Wat komen die doen? Hij sprak: Dàt waren de
vier horens. die Juda zodanig hebben verstrooid, dat niemand zijn hoofd
meer kon opheffen; maar zij zijn gekomen, om de bijlen te wetten en de
horens der volken af te slaan, die hun horen tegen het land van Juda hebben
opgestoken, om het te verstrooien.

2

1 Ik sloeg mijn ogen op, en zag toe. Zie, daar was een man, met een
meetsnoer in de hand. 2 Ik zeide: Waar gaat gij heen? Hij gaf mij ten
antwoord: Ik ga Jerusalem meten, om te zien, hoe groot zijn breedte en
lengte is. 3 En zie, de engel, die tot mij sprak, trad naar voren; maar een
andere engel liep hem tegemoet, 4 en sprak tot hem: Ga dien jongeman
zeggen, dat Jerusalem als een open stad zal zijn om de menigte mensen en
dieren daarbinnen. 5 Ik zelf, is de godsspraak van Jahweh, zal een muur
van vuur om hem heen zijn, en een glorie in zijn midden. 6 Op, op! Vlucht
uit het land van het noorden, Is de godsspraak van Jahweh! Want naar de
vier windstreken breid Ik u uit, Is de godsspraak van Jahweh! 7 Op, Sion,
Red u, Gij die bij de dochter van Babel woont. 8 Want zo spreekt Jahweh der
heirscharen na de verdrukking, Hij die mij tot de volken zond, die u hebben
geplunderd: Wie u aanraakt, raakt mijn oogappel aan! 9 Zie, Ik zwaai mijn
hand tegen hen: Ze worden een buit van hun slaven, En gij zult weten,
dat Jahweh der heirscharen mij heeft gezonden! 10 Verheug en verblijd
u, dochter van Sion: Want zie, Ik kom, Om in uw midden te wonen, Is de
godsspraak van Jahweh; 11 Op die dag sluiten talrijke volken zich bij Jahweh
aan, En worden mijn volk! Dan zal Ik in uw midden wonen, En gij zult
weten, dat Jahweh der heirscharen mij heeft gezonden! 12 Jahweh zal Juda
tot erfdeel bezitten op de heilige grond, En Jerusalem weer uitverkiezen.
13 Zwijg stil, alle vlees voor het aanschijn van Jahweh, Want Hij staat op uit
zijn heilige woning!

3

1 Toen liet hij mij Jehosjóea, den hogepriester, schouwen, die voor den
engel van Jahweh stond, terwijl de Satan zich aan zijn rechterhand hield,
om hem aan te klagen. 2 Maar de engel van Jahweh sprak tot Satan: Jahweh
bestraffe u, Satan; Jahweh, die Jerusalem heeft uitverkoren, bestraffe u! Is
deze niet als een stuk hout, dat uit het vuur is gerukt? 3 Want Jehosjóea stond
met besmeurde kleren voor den engel. 4 Deze hernam, en sprak tot hen, die
voor hem stonden: Trekt hem de besmeurde klederen uit! 5 En hij ging voort:
Zet hem een reine tiaar op het hoofd! Ze zetten hem een reine tiaar op het
hoofd, en trokken hem de klederen aan. De engel van Jahweh bleef erbij
staan, en sprak tot hem: Zie, ik heb uw schuld van u weggenomen, en u met
een feestgewaad bekleed. 6 Toen bezwoer de engel van Jahweh Jehosjóea: Zo
spreekt Jahweh der heirscharen! 7 Wanneer gij mijn wegen bewandelt, En
trouw in mijn bediening zijt, Dan zult gij ook mijn huis besturen, En mijn
voorhoven bewaken. Dan verleen Ik u, te mogen verkeren Onder hen, die
hier staan! 8 Hoor nu, Jehosjóea, hogepriester, Gij en uw ambtgenoten, die
voor u zitten: Gij zult tot voorteken zijn, Dat Ik mijn Dienaar, den Spruit
zal verwekken; 9 Want zie, Ik leg de steen voor Jehosjóea neer, Op die éne
steen zijn zeven ogen gericht! Zie, Ik heb er een inschrift op gebeiteld, Is de
godsspraak van Jahweh der heirscharen: Op één dag delg Ik de schuld van
het land! 10 Op die dag, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen, Nodigt
gij allen elkander uit Onder de wijnstok en vijg!

4

1 Toen kwam de engel terug, die tot mij sprak; hij wekte mij, als iemand die
uit de slaap wordt gewekt, 2 en sprak tot mij: Wat ziet ge? Ik antwoordde: Ik
zie daar een luchter, geheel van goud; er staat een oliehouder boven op, en

zeven lampen daar omheen met zeven toevoerbuizen naar de lampen, die er
eveneens op staan; 3 twee olijfbomen staan er naast: de een rechts, de ander
links van de oliehouder. 4 Ik vervolgde tot den engel, die tot mij sprak: Wat
hebben ze te betekenen, heer? 5 De engel, die tot mij sprak, gaf ten antwoord:
Weet ge niet, wat ze beduiden? Ik zeide: Neen! 6 Dit is het woord, dat Jahweh
tot Zorobabel spreekt: Niet door kracht, en niet door geweld, Maar door mijn
geest, spreekt Jahweh der heirscharen! 7 Wat gij ook zijt, gij grote berg: Voor
Zorobabel wordt gij een vlakte! Hij zal de sluitsteen plaatsen, En men zal
juichen: Hoe heerlijk, hoe heerlijk! 8 En het woord van Jahweh werd tot mij
gericht: 9 De handen van Zorobabel hebben dit huis gegrond, Zijn handen
zullen het ook voltooien, En gij zult weten, dat Jahweh der heirscharen mij
tot u heeft gezonden! 10 Waarachtig, die de dag der kleine dingen veracht, Zal
met vreugde de uitverkoren steen In de hand van Zorobabel aanschouwen!
Hij sprak: Deze zeven lampen zijn de ogen van Jahweh, die de hele aarde
doorvorsen. 11 Ik vervolgde tot hem: Wat betekenen die beide olijfbomen,
rechts en links van de oliehouder? 12 En ik herhaalde: Wat betekenen die
beide olijftakken, aan weerskanten van de twee gouden gootjes, die de olie
in de gouden oliehouder laten vloeien? 13 Hij gaf mij ten antwoord: Weet
ge niet, wat ze beduiden? Ik zeide: Neen! 14 Hij sprak: Het zijn de twee
gezalfden, die voor den Heer van de hele aarde staan.

5

1 Weer sloeg ik mijn ogen op, en zag toe. Zie, daar was een vliegende
boekrol. 2 Hij sprak tot mij: Wat ziet ge? Ik zeide: Ik zie een vliegende
boekrol, twintig el lang en tien el breed. 3 Hij sprak tot mij: Dit is de vloek, die
rondwaart door het hele land. Want, naar er op geschreven staat, wordt van
dit ogenblik af iedere dief weggevaagd, iedere meinedige weggevaagd van
dit ogenblik af. 4 Ik heb hem ontketend, is de godsspraak van Jahweh der
heirscharen; hij zal het huis van den dief binnendringen, en het huis van
hem, die meinedig zweert bij mijn Naam; hij zal in dit huis overnachten,
en het vernielen met balken en stenen. 5 Toen verscheen de engel, die tot
mij sprak, en zeide tot mij: Sla uw ogen op en zie, wat daar te voorschijn
komt. 6 Ik zeide: Wat is het? Hij sprak: Dat is de korenmaat, die te voorschijn
komt. Hij vervolgde: Dit is hun schuld in het hele land! 7 Toen werd een
loden deksel opgelicht, en zie, in de korenmaat zat een vrouw! 8 Hij sprak:
Dit is de goddeloosheid! Toen drukte hij haar in de korenmaat terug, en
sloeg het loden gewicht op de opening dicht. 9 Ik sloeg mijn ogen op, en zag
toe. En zie, daar verschenen twee vrouwen; ze hadden vleugels als die van
een ooievaar, en de wind blies in haar vleugels. Ze hieven de korenmaat op
tussen aarde en hemel. 10 Ik vroeg den engel, die tot mij sprak: Waar brengen
ze de korenmaat heen? 11 Hij gaf mij ten antwoord: Ze gaan haar een huis in
Sjinar bouwen. Wanneer dit gereed is, wordt ze daar op haar plaats gezet!

6

1 Weer sloeg ik mijn ogen op, en zag toe. Zie, daar kwamen vier wagens
tussen de twee bergen te voorschijn; de bergen waren van koper. 2 Voor
de eerste wagen stonden rode paarden; voor de tweede wagen zwarte
paarden; 3 voor de derde wagen witte paarden; voor de vierde wagen
gevlekte paarden: allemaal vurig. 4 Ik nam het woord, en zei tot den engel,
die tot mij sprak: Wat hebben ze te betekenen, heer? 5 De engel gaf mij

ten antwoord: Zij trekken naar de vier windstreken uit, nadat zij bij den
Heer van de hele aarde hun bevelen hebben gehaald. 6 Die met de zwarte
paarden gaat naar het land van het noorden; de witte gaan naar het land
van het oosten; de gevlekte naar het land van het zuiden. 7 Vurig sprongen
zij vooruit, hunkerend om uit te rukken, en de aarde te doorkruisen. Hij
sprak: Vooruit, trekt de aarde rond! En zij doorkruisten de aarde. 8 Toen
riep hij mij toe: Zie, die naar het land van het noorden trekken, gaan mijn
woede koelen op het land van het noorden! 9 Het woord van Jahweh werd tot
mij gericht. 10 Ge moet de gaven der teruggekeerde gemeente in ontvangst
nemen van Cheldai, Tobi-ja en Jedaja. Dan moet ge nog op diezelfde dag naar
de woning van Josji-ja, den zoon van Sefanja, gaan, die uit Babel is gekomen,
11 zilver en goud nemen, en daarvan kronen laten maken. Een moet ge op het
hoofd van den hogepriester Jehosjóea, den zoon van Jehosadak, zetten, 12 en
tot hem zeggen: Zo spreekt Jahweh der heirscharen! Zie, er komt een man,
die Spruit zal heten! Onder Hem zal het uitspruiten, 13 en Hij zal de tempel
van Jahweh bouwen; Hij zal met majesteit zijn bekleed, en als heerser zitten
op zijn troon. De priester zal aan zijn rechterhand zijn gezeten, en tussen
die beiden zal vreedzame verstandhouding bestaan. 14 De kronen moeten
ter ere van Cheldai, Tobi-ja, Jedaja en Josji-ja, den zoon van Sefanja, in de
tempel van Jahweh als aandenken blijven bewaard. 15 Dan zullen mensen
van verre komen, en bouwen aan de tempel van Jahweh; en gij zult weten,
dat Jahweh der heirscharen mij tot u heeft gezonden. Het zal geschieden, als
gij gewillig blijft luisteren naar de stem van Jahweh, uw God!

7

1 In het vierde jaar van koning Darius, op de vierde dag van de negende
maand, de maand Kislew, werd het woord van Jahweh tot Zakarias gericht.
2 Betel had toen Saréser en Régem-Mélek met zijn mannen afgevaardigd,
om Jahweh gunstig te stemmen, 3 en om aan de priesters van het huis
van Jahweh der heirscharen en aan de profeten te vragen: Moet ik in de
vijfde maand blijven treuren en vasten, zoals ik dat al zoveel jaren gedaan
heb? 4 Toen werd het woord van Jahweh der heirscharen tot mij gericht.
5 Spreek tot al het gewone volk en de priesters: Wanneer gij nu al zeventig
jaar lang in de vijfde en zevende maand hebt gevast en getreurd, hebt ge
dan soms om Mij gevast? 6 Als gij eet en drinkt, eet en drinkt ge toch
ook voor uzelf! 7 Heeft Jahweh u dat ook niet door de vroegere profeten
verkondigd, toen Jerusalem nog bewoond en welvarend was, en de steden
om haar heen met de Négeb en Sjefela nog waren bevolkt? 8 En het woord
van Jahweh werd tot Zakarias gericht. 9 Zo heeft Jahweh der heirscharen
gesproken: “Velt rechtvaardige vonnissen, en bewijst elkander liefde en
barmhartigheid; 10 verdrukt weduwe noch wees, vreemdeling noch arme;
beraamt elkanders ongeluk niet!” 11 Maar ze wilden er geen gehoor aan
geven; ze waren halsstarrig en verstopten hun oren, om niet te horen; 12 Ze
maakten een diamant van hun hart, om niet te luisteren naar de vermaning
en de bedreigingen, die de geest van Jahweh der heirscharen door zijn
vroegere profeten hun gaf. Toen barstte de heftige gramschap van Jahweh
der heirscharen los: 13 “Zoals Ik riep, en zij niet hoorden, zo zullen zij roepen
en Ik niet horen, spreekt Jahweh der heirscharen; 14 Ik zal ze verstrooien
onder de volken, die ze niet kennen, en het land zal achter hen worden

verwoest, zodat niemand er heengaat of terugkeert!" Zo hebben zij van het heerlijke land een steppe gemaakt.

8

1 Maar toen is de belofte van Jahweh der heirscharen gekomen! 2 Zo
spreekt Jahweh der heirscharen: Ik ben voor Sion in brandende liefde
ontvlamd, en terwille van hem in heftige gramschap ontstoken! 3 Zo spreekt
Jahweh: Ik keer naar Sion terug, en ga in Jerusalem wonen; Jerusalem
zal Stad der trouw, de berg van Jahweh der heirscharen zal Heilige Berg
worden genoemd! 4 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: Op Jerusalems
pleinen zullen weer oude mannen en vrouwen zitten, allen om hun hoge
leeftijd met de stok in de hand; 5 en de pleinen der stad zullen weer vol
zijn van knapen en meisjes, die dartelen op haar pleinen! 6 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen: Mag het ook in die dagen te wonderlijk zijn in de
ogen van de Rest van dit volk, zal het dan ook in mijn ogen te wonderlijk
zijn, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen? 7 Zo spreekt Jahweh
der heirscharen: Ik zal mijn volk verlossen uit het land van het oosten
en uit het land van het westen; 8 Ik breng ze terug, en zij zullen weer in
Jerusalem wonen; zij zullen mijn volk. en Ik zal hun God zijn, in trouw en
ontferming! 9 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: Houdt moed, gij die thans
deze beloften verneemt, welke gevloeid zijn uit de mond der profeten; thans,
nu de grondslag van het huis van Jahweh der heirscharen is gelegd, en de
tempel gebouwd wordt. 10 Want vóór deze tijd was er geen loon voor de
mensen, geen loon voor het vee; wie uitging of kwam, was voor den vijand
niet veilig; alle mensen liet Ik op elkander los. 11 Maar thans ben Ik voor
de Rest van dit volk niet meer als vroeger, is de godsspraak van Jahweh der
heirscharen! 12 Want het zaad zal gedijen, de wijnstok zijn vrucht geven,
de grond zijn oogst, de hemel zijn dauw; Ik geef dit alles aan de Rest van
dit volk tot bezit. 13 En zoals gij onder de volken een vloek zijt geweest,
huis van Juda en Israëls huis, zo zult gij door mijn redding een zegening
zijn. Weest dus niet bang, en houdt moed! 14 Want zo spreekt Jahweh der
heirscharen: Zoals Ik besloten was, u te kastijden zonder erbarmen, toen
uw vaderen Mij hadden getart, spreekt Jahweh der heirscharen: 15 zo ben Ik
thans daarentegen besloten, Jerusalem en het huis van Juda te overstelpen
met gunsten. Neen, weest niet bang! 16 Dit zijn de geboden, die ge moet
onderhouden: Spreekt de waarheid tegen elkander; velt eerlijke en billijke
vonnissen onder uw poorten; 17 beraamt elkanders ongeluk niet; hebt een
afschuw van de meineed; want dit alles haat Ik, is de godsspraak van
Jahweh! 18 Nu werd het woord van Jahweh tot mij gericht: 19 Zo spreekt
Jahweh der heirscharen! De vasten van de vierde maand, de vasten van
de vijfde, de vasten van de zevende, de vasten van de tiende maand zullen
voor het huis van Juda in vreugde en blijdschap verkeren, en in vrolijke
feesten. Hebt slechts de waarheid en vrede lief! 20 Zo spreekt Jahweh der
heirscharen: Zo zal het blijven, totdat de volkeren en de bewoners van
machtige steden komen; 21 totdat de bewoners van de ene stad tot de andere
gaan zeggen: Komt, laat ons Jahweh gunstig gaan stemmen, en Jahweh der
heirscharen zoeken; ook ik ga mee! 22 Dan zullen talrijke volken en machtige
naties naar Jerusalem komen, om Jahweh der heirscharen te zoeken, en
Jahweh gunstig te stemmen! 23 Zo spreekt Jahweh der heirscharen: In die
dagen zullen tien mannen uit alle talen der volken de slip van één joodsen

man grijpen, vasthouden, en zeggen: Wij gaan met u mee; want wij hebben gehoord, dat God met u is!

9

1 Een godsspraak: Het woord van Jahweh is over het land van Chadrak gekomen, Het zet zich in Damascus neer: Want Jahweh behoren de steden van Aram, 2 Met Chamat, dat er aan grenst, Met Tyrus en Sidon, Die zo wijs willen zijn. 3 Tyrus heeft zich een vesting gebouwd, Zilver opgehoopt als stof, En goud als slijk op de straten: 4 Toch zal de Heer het veroveren, Zijn bolwerk in de zee verpletteren, Dan wordt het verteerd door het vuur. 5 Asjkelon aanschouwt het vol angst, Gaza krimpt ineen van ontzetting, Ekron ziet zijn verwachting bedrogen. Gaza zal geen koning meer hebben, Asjkelon onbewoond blijven liggen, 6 In Asjdod zal de Bastaard wonen. Zo breek Ik de trots der Filistijnen, 7 Haal zijn bloed uit zijn mond, Zijn gruwelen tussen zijn tanden uit. Dan valt ook hij onzen God ten buit: Hij wordt een geslacht, dat tot Juda behoort, En Ekron als de Jeboesiet. 8 Dan sla Ik mijn legerplaats op Als een wachtpost voor mijn huis Tot afweer van hen, die komen en gaan. Dan zal geen dwingeland Hem meer overvallen: Want met eigen ogen zie Ik toe! 9 Juich van vreugde, dochter van Sion, Jubel, Jerusalems dochter: Zie, uw Koning komt naar u toe! Hij is Rechtvaardig en een Verlosser, Nederig, op een ezel gezeten, Op een veulen, het jong van een ezelin! 10 Uit Efraïm neemt Hij de strijdwagens weg, De paarden uit Jerusalem; De oorlogsboog wordt in stukken gebroken. Vrede zal Hij de volken verkonden; Van zee tot zee zal Hij heersen, Van de Rivier tot de grenzen der aarde! 11 En gij? Om het bloed van uw verbond Heb Ik uw gevangenen bevrijd Uit de put zonder water. 12 Zij keren terug naar de Burcht, Gevangenen, die nog hopen kunnen: Ook nu nog blijf Ik bij u! 13 Dubbel zal Ik het u vergelden: Waarachtig, Juda span Ik als mijn boog, En Efraïm leg Ik daarop als pijl. Uw zonen, Sion, vuur Ik aan, Tegen de kinderen van Kewan: Ik maak van u een heldenzwaard! 14 Jahweh zal boven hen verschijnen, Zijn pijl zal vliegen als de bliksem, De Heer Jahweh blaast de bazuin. Hij schiet uit als een orkaan uit het zuiden: 15 Jahweh der heirscharen zal hen dekken Als met een schild! Dan zullen de stenen uit zijn slinger Hun vlees verslinden, En aan hun bloed zich bedrinken. Ze worden verhit als door wijn, Raken vol als een offerschaal, En als de hoeken van een altaar. 16 Dan zal Jahweh, hun God, hen verlossen, Hen weiden als zijn kudde op die dag; Want omdat zij geen herder hadden, Waren zij over zijn land verstrooid. 17 Hoe goed zal het zijn, En hoe heerlijk! Het koren zal den jongeman, De wijn de maagden doen bloeien;

10

1 In de lente vragen zij Jahweh om regen. En Jahweh jaagt de onweerswolken bijeen; Hij zal hun slagregens schenken, Aan allen groen op het veld. 2 Waarachtig, de terafim hebben bedrogen, De waarzeggers leugen geschouwd, Lege dromen verkondigd, Met ijdele beloften gepaaid; Daarom werden zij als schapen verstrooid, Geslagen, omdat er geen herder was. 3 Tegen de herders is mijn woede ontstoken, En op de bokken zal Ik Mij wreken! Maar Jahweh der heirscharen heeft zijn kudde, Juda's huis weer bezocht; Hij maakt van hen een edel ros, Afgericht voor de strijd. 4 Van Hem de hoeksteen, de tentpaal en strijdboog, Van Hem gaan alle leiders gezamenlijk uit. 5 Ze zullen de helden vertrappen Als slijk op de wegen in de strijd; Ze zullen strijden, omdat Jahweh hen helpt, En de ruiters beschamen.

6 Het huis van Juda maak Ik sterk, Het huis van Josef zal Ik redden; Ik breng
ze terug, omdat Ik Mij hunner ontferm. Weer zullen ze zijn. als had Ik ze
nimmer verworpen; Want Ik ben Jahweh, hun God: Ik zal hen verhoren!
7 Efraïm zal zijn als een held, Zijn hart zal vrolijk zijn als van wijn; Zijn
zonen zullen het vol vreugde aanschouwen, En hun hart zal zich in Jahweh
verheugen. 8 Ik fluit ze bijeen, en verzamel ze weer; Ik koop ze vrij, ze
worden weer talrijk als vroeger! 9 Ik heb hen onder de volken verstrooid,
Maar in verre landen zullen ze Mijner gedenken, En kinderen verwekken:
dan keren ze terug. 10 Ik leid ze uit het land van Egypte, breng ze uit Assjoer
bijeen, Voer ze naar het land van Gilad en Libanon: Maar dat zal te klein
voor hen zijn! 11 Ze trekken door de Onheil-zee, en slaan op haar golven;
De kolken van de Nijl liggen droog! De trots van Assjoer ligt op de grond,
Egypte's schepter moet wijken: 12 Door Jahweh maak Ik hen sterk, In zijn
Naam trekken zij op, is de godsspraak van Jahweh!

11

1 Libanon, open uw poorten, Opdat het vuur uw ceders verteert; 2 Jammer,
cypres, want de ceder is gevallen, De machtigen liggen geveld; Huilt, gij
eiken van Basjan, Want het ondoordringbare woud ligt tegen de grond!
3 Hoor, het klagen der herders, Want hun lustoord is vernield; Hoor, het
brullen der leeuwen, Want de pracht van de Jordaan ligt verwoest! 4 Zo
spreekt Jahweh, mijn God! Weid de schapen, ter slachting bestemd; 5 die
de kopers straffeloos doden; waarvan de verkopers zeggen: Geprezen zij
Jahweh, ik ben er rijk mee geworden; waarmee de herders geen medelijden
hebben. 6 Want Ik zal de bewoners van het land niet meer sparen, is de
godsspraak van Jahweh; neen, Ik lever al die lieden aan hun herder over, en
aan hun verkoper; die zullen het land verdrukken, en Ik zal ze niet uit hun
greep verlossen. 7 Zo werd ik de herder der kudde, ter slachting bestemd,
voor de schapenkopers. Ik koos mij twee herdersstokken uit; de ene noemde
ik: "Goedheid", de andere: "Band". Toen begon ik de kudde te weiden. 8 In
één maand liet ik de drie herders verdwijnen. Toen werd ik ook met de
schapen ongeduldig, en zij kregen afkeer van mij. 9 En ik sprak: Ik weid
u niet meer; laat sterven wat dood moet, verdwijnen wat weg moet, en de
rest kan elkander verslinden! 10 Ik nam dus mijn stok "Goedheid", en brak
hem aan stukken, om het verbond te verbreken, dat ik met heel het volk
had gesloten. 11 Op diezelfde dag werd het verbroken; en de schapenkopers,
die acht op mij sloegen, begrepen, dat het een woord van Jahweh was. 12 Ik
zeide hun: Zo het u goeddunkt, geef me mijn loon; zo niet, dan kunt ge het
laten. Zij gaven mij dertig zilverlingen als loon. 13 Maar Jahweh zeide tot
mij: Werp het weg voor den pottenbakker; een mooie prijs, waarop gij door
hen wordt geschat! Ik nam dus de dertig zilverlingen, en wierp ze in het huis
van Jahweh voor den pottenbakker. 14 Vervolgens brak ik mijn tweede stok
"Band" in stukken: om de broederschap tussen Juda en Israël te verbreken.
15 Nu sprak Jahweh tot mij: Rust u nu uit als een dwaze herder! 16 Want zie, Ik
ga over het land een herder stellen, die niet omziet naar wat verdwijnt, het
ver-verstrooide niet opzoekt, het gewonde niet heelt, het gezonde niet voedt,
maar het vlees verslindt van de vetten, en hun de poten breekt. 17 Maar wee
dien dwazen herder van Mij, die de schapen verlaat! Het zwaard zal zijn
arm en rechteroog treffen; zijn arm zal verdorren, zijn rechteroog wordt
helemaal blind.

12

1 Een godsspraak: Het woord van Jahweh over Israël. De godsspraak van
Jahweh, die de hemelen spant, de aarde grondt, en de geest der mensen
in zijn binnenste vormt. 2 Zie, Ik maak Jerusalem tot een zwijmelbeker
voor alle volken om hem heen; ook over Juda komt Jerusalems benauwing.
3 Op die dag maak Ik Jerusalem tot een stenen halter voor alle volken; allen
die hem optillen, zullen er zich aan verbeuren, al spannen alle naties der
aarde tezamen er hun krachten voor in. 4 Op die dag, is de godsspraak van
Jahweh. sla Ik alle paarden schichtig en hun ruiters met razernij; voor het
huis van Juda houd Ik mijn ogen open, maar alle paarden der volken sla Ik
met blindheid. 5 Dan zullen de vorsten van Juda bij zichzelven zeggen: De
kracht van Jerusalems burgers ligt bij Jahweh der heirscharen. hun God!
6 Op die dag maak Ik de vorsten van Juda tot een vuurpan tussen het hout,
tot een brandende fakkel tussen de schoven; alle volken in het rond zullen
ze verteren rechts en links, maar Jerusalem zal op zijn plaats blijven staan.
7 Het eerst zal Jahweh de tenten van Juda verlossen, opdat de glorie van
Davids huis, de glorie van Jerusalems burgers zich niet boven Juda verheft.
8 Dan zal Jahweh op die dag Jerusalems burgers dekken met zijn schild: de
zwakste van hen zal een David worden op die dag. het huis van David een
God, en als de Engel van Jahweh aan hun spits. 9 Op die dag zoek Ik alle
volken bijeen, die tegen Jerusalem zijn opgetrokken, en zal ze vernielen!
10 Dan stort Ik over het huis van David een geest van genade en smeking
uit, en zij zullen opblikken tot Hem, dien zij hebben doorstoken; zij zullen
over Hem treuren als over een enigen zoon. als over een eerstgeborene over
Hem wenen. 11 Op die dag zal er een diepe rouw in Jerusalem zijn, als de
rouw van Hadad-Rimmon in de vlakte van Migron. 12 Het land zal rouwen.
alle geslachten, ieder voor zich: het geslacht van Davids huis voor zich, met
hun vrouwen afzonderlijk; het geslacht van Natans huis voor zich, met hun
vrouwen afzonderlijk; 13 het geslacht van Levi's huis voor zich, met hun
vrouwen afzonderlijk; het geslacht van Sjimi voor zich, met hun vrouwen
afzonderlijk; 14 al de overige geslachten, ieder voor zich en hun vrouwen
afzonderlijk.

13

1 Op die dag zal er voor het huis van David en voor de bewoners van
Jerusalem een bron ontspringen tegen zonde en onreinheid. 2 Op die dag, is
de godsspraak van Jahweh der heirscharen, vaag Ik de namen der afgoden
weg uit het land. zodat ze niet meer worden vermeld; eveneens zal Ik
de profeten uit het land verdrijven met de geest van onreinheid. 3 En als
iemand zich nog uitgeeft voor profeet, dan zullen zijn vader en moeder,
die hem hebben verwekt, tot hem zeggen: Gij blijft niet leven, want ge
spreekt leugens in Jahweh's Naam; en zijn vader en moeder, die hem hebben
verwekt, zullen hem doorboren, wanneer hij optreedt als profeet. 4 Op die
dag zullen alle profeten zich schamen over hun visioenen, die ze schouwen,
en zich niet met de haren mantel durven bekleden, om leugens te spreken.
5 Neen, hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben maar een boer; ik heb een
akker gehad van kindsbeen af. 6 En als men hem vraagt: Waar komen dan de
wonden in uw handen vandaan, zal hij zeggen: Die zijn mij in het huis van
mijn vrienden geslagen. 7 Zwaard, hef u op tegen mijn herder, tegen den
man die Mij nastaat, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen! Sla den
herder: de schapen worden verstrooid; ook op de herdersknapen leg Ik mijn

hand. 8 In heel het land, is de godsspraak van Jahweh, zullen twee derden
worden uitgeroeid en sterven, slechts één derde blijft erin over. 9 Dat derde
deel zal Ik door het vuur laten gaan; ze smelten, zoals men zilver smelt; ze
louteren, zoals goud wordt gelouterd. Dan zal het mijn Naam aanroepen, en
Ik zal het verhoren. Dan zal Ik zeggen: Dit is mijn volk; en zij zullen zeggen:
Jahweh, mijn God!

14

1 Zie, de Dag gaat komen voor Jahweh, waarop de buit wordt verdeeld, die
men binnen uw muren zal maken. 2 Want Ik zal alle volken ten strijde tegen
Jerusalem roepen; de stad zal worden ingenomen, de huizen zullen worden
geplunderd, de vrouwen onteerd; de helft der stad zal in ballingschap gaan.
Maar de Rest der bewoners zal niet uit de stad worden gesleept; 3 want dan
trekt Jahweh tegen die volken ten strijde, zoals Hij vroeger kampte op de
dag van de strijd. 4 Op die dag zullen zijn voeten op de Olijfberg staan,
die ten oosten van Jerusalem ligt! Dan splijt de Olijfberg middendoor, van
het oosten naar het westen, door een onmetelijk dal; de ene helft van de
berg wijkt uit naar het noorden, naar het zuiden de andere. 5 Dan zult gij
vluchten door het dal van mijn bergen; want het dal van de bergen loopt
uit op de plaats, waar Ik red. Maar ge zult moeten vluchten, zoals ge voor
de aardbeving vloodt in de tijd van Ozias, den koning van Juda. Dan komt
Jahweh, mijn God, en alle Heiligen met Hem! 6 Op die dag zal er geen hitte
meer zijn, geen koude, geen vorst. 7 Een onafgebroken dag zal het zijn, alleen
aan Jahweh bekend; geen dag en nacht: als de avond valt, wordt het licht.
8 Op die dag zullen er levende wateren uit Jerusalem stromen: de ene helft
naar de zee in het oosten, de andere naar de zee in het westen; zo zal het
zijn in zomer en winter. 9 Dan zal Jahweh als Koning over de hele aarde
heersen; op die dag zal het wezen: Eén Jahweh, enig zijn Naam! 10 Heel het
land wordt een vlakte van Géba tot Rimmon, ten zuiden. Maar Jerusalem
zal worden verheven, en op zijn plaats blijven tronen, van de Benjamin-
poort tot de vroegere Hoekpoort, van de Chananel-toren tot de koninklijke
graven. 11 Men zal er wonen, en geen vervloeking zal er meer zijn; Jerusalem
zal in veiligheid tronen! 12 Maar dit zal de straf zijn, waarmee Jahweh alle
volken zal treffen, die tegen Jerusalem zijn opgetrokken. Hun vlees zal
verrotten, terwijl ze nog op hun benen staan; hun ogen zullen in hun kassen
verrotten, hun tong verrotten in hun mond. 13 Op die dag zal Jahweh een
grote verwarring onder hen stichten; de een zal de hand van den ander
grijpen, de ene hand klemt zich aan de andere vast. 14 En Juda zal de gast van
Jerusalem zijn: de rijkdom van alle omliggende volken wordt opgestapeld:
goud, zilver en kleren in geweldige massa! 15 Dezelfde plaag zal ook de
paarden en muilen, de kamelen en ezels treffen met alle beesten, die in
de legerplaats zijn. 16 Dan zullen alle overlevenden onder alle volken, die
tegen Jerusalem zijn opgetrokken, jaar in jaar uit, den Koning, Jahweh der
heirscharen, komen aanbidden, en het loofhuttenfeest vieren. 17 En wie van
de geslachten der aarde niet naar Jerusalem komt, om den Koning, Jahweh
der heirscharen, te aanbidden, zal geen regen ontvangen. 18 En wanneer
het geslacht van Egypte niet optrekt en komt, dan zullen de wateren niet
rijzen, in plaats van de plaag, waarmee Jahweh de volken zal slaan, die het
loofhuttenfeest niet komen vieren. 19 Dit zal de straf van Egypte zijn, en de
straf van alle volken, die het loofhuttenfeest niet komen vieren! 20 Op die
dag zal op de bellen der paarden staan: “Aan Jahweh gewijd!” De potten

in het huis van Jahweh zullen even heilig zijn als de offerschalen voor het altaar; 21 ja, alle potten in Jerusalem en Juda zullen Jahweh der heirscharen worden gewijd: iedereen, die komt offeren, zal daaruit kiezen en erin koken. En op die dag zal er geen koopman meer zijn in het huis van Jahweh der heirscharen!

Maleachi

1 Een godsspraak: het woord van Jahweh, door Malakias tot Israël gericht.
2 Ik heb u lief, spreekt Jahweh! Gij zegt: Waaruit blijkt dan uw liefde tot ons?
Was Esau niet de broer van Jakob, is de godsspraak van Jahweh; toch heb Ik
Jakob liefgehad, 3 maar Esau heb Ik gehaat: een wildernis van zijn bergen
gemaakt, van zijn erfdeel een steppe in de woestijn. 4 En als Edom zegt:
We zijn wel vernield, maar we bouwen onze puinen weer op; dan spreekt
Jahweh der heirscharen: Zij mogen bouwen, maar Ik zal verwoesten; men
zal ze noemen: goddeloos volk, waarop Jahweh voor immer vergramd blijft!
5 Met eigen ogen zult ge het zien, en moeten erkennen: Jahweh is groot,
ook buiten Israëls gebied! 6 De zoon eert zijn vader, de knecht vreest zijn
meester! Maar zo Ik dan een Vader ben, waar is de eer, die Mij toekomt;
en ben Ik een Meester, waar is dan de vrees voor Mij? Zo spreekt Jahweh
der heirscharen tot u, priesters; gij die mijn Naam durft verachten! En
dan vraagt ge nog: Waardoor hebben wij Uw Naam veracht? 7 Door op
mijn altaar onreine spijzen te offeren! Gij zegt: Hoe hebben wij die dan
verontreinigd? Door te zeggen: De tafel van Jahweh is zoveel bijzonders
toch niet; 8 of als gij een blind dier ten offer brengt, te zeggen: Dat is geen
kwaad; of als gij een kreupel of ziek dier offert: Dat is niet zo erg! Biedt het
dan uw landvoogd eens aan; zal hèm dat bevallen en hij u gunsten bewijzen,
spreekt Jahweh der heirscharen! 9 Zoekt zo maar de gunsten van Jahweh:
Hij zal u zeker genadig zijn; door u is het bedreven: moet Hij u nu maar
gunstig zijn? 10 O, dat iemand van u de deuren maar sloot; dan zoudt gij niet
tevergeefs het vuur op mijn altaar ontsteken! Neen, Ik heb geen behagen
in u, spreekt Jahweh der heirscharen. geen lust in het offer uit uw handen.
11 Want van de opgang der zon tot aan haar ondergang is mijn Naam groot
onder de volken; op iedere plaats wordt mijn Naam een wierookoffer en een
reine offerande gebracht! Waarachtig, mijn Naam is groot onder de volken,
spreekt Jahweh der heirscharen! 12 Maar gij ontwijdt hem door te zeggen:
De tafel van Jahweh is onrein, en de spijs, die er afkomt, is minderwaardig!
13 Gij zegt: Wat een last; en gij trekt er uw neus voor op, zegt Jahweh der
heirscharen! Of gij offert iets wat gestolen is, of wat kreupel of ziek is; en
zou Ik dat van u aanvaarden, spreekt Jahweh? 14 Vervloekt de bedrieger, die
een mannelijk dier in zijn kudde bezit, maar aan den Heer een ondeugdelijk
offert, als hij een gelofte heeft gedaan! Want Ik ben een grote Koning, spreekt
Jahweh der heirscharen, en mijn Naam is onder de volken geducht!

2

1 Daarom priesters, geldt voor u dit besluit: 2 Wanneer gij niet luistert, het
niet ter harte wilt nemen, en geen eer brengt aan mijn Naam, dan slinger
Ik over uzelf de vloek, en maak ook uw zegen tot vloek. Ja, Ik heb ze nu al
tot vloek gemaakt, omdat gij het niet ter harte neemt! 3 Zie, Ik zal u de arm
afslaan, en slinger u het vuil in het gezicht; men gooit u weg met het vuil
van uw feesten. 4 Dan zult ge weten, dat Ik dit besluit aan u heb voltrokken,
om mijn verbond met Levi gestand te doen, spreekt Jahweh der heirscharen.
5 Mijn verbond met Levi hield in: leven en vrede. en Ik heb ze hem gegeven;
vrees, en hij heeft Mij gevreesd, en gesidderd voor mijn Naam. 6 De leer der

waarheid was in zijn mond, en er kwam geen onrecht over zijn lippen; in
vrede en oprechtheid heeft hij met Mij verkeerd, en velen van het kwaad
weerhouden. 7 Waarachtig, de lippen van den priester moeten de wijsheid
bewaren, uit zijn mond moet men onderricht vragen; want hij is een bode
van Jahweh der heirscharen. 8 Maar zelf zijt gij afgeweken van de weg, en
hebt vele anderen door uw lering doen struikelen; gij hebt het verbond met
de Levieten geschonden, spreekt Jahweh der heirscharen! 9 Ook daarom
maak Ik u verachtelijk en eerloos bij heel het volk, juist zoals gij mijn wegen
niet zijt gevolgd, en geen acht op mijn wet hebt geslagen! 10 Hebben wij
niet allen één Vader; heeft niet dezelfde God ons geschapen? Waarom zijn
wij dan trouweloos tegen elkander, en ontwijden wij het verbond onzer
vaderen? 11 Juda is trouweloos, in Israël en Jerusalem wordt een gruwel
bedreven! Ja, Juda heeft ontwijd wat Jahweh heilig is, en door Hem wordt
bemind: door de dochter van een vreemden god te huwen. 12 Moge Jahweh
voor den man, die zo iets durft bestaan, getuige, verdediger en offeraar aan
Jahweh der heirscharen uit de tenten van Jakob laten verdwijnen! 13 Er is
nog een tweede ding, dat ge doet. Gij bedekt het altaar van Jahweh met
tranen, wenen en zuchten, omdat Hij niet op uw offer neerblikt, en niets
met welgevallen uit uw handen aanvaardt. 14 Ge vraagt: Waarom? Omdat
Jahweh als aanklager staat tussen u en de vrouw uwer jeugd, aan wie gij
ontrouw zijt geworden: de vrouw, die uw gezellin is geweest, en met wie gij
u verbonden hadt! 15 Heeft Hij ze niet tot één vlees en leven gemaakt? En
wat wil dat éne? Kinderen Gods! Draagt dus zorg voor uw leven, en wordt
niet ontrouw aan de vrouw uwer jeugd. 16 Wie haat en verstoot, spreekt
Jahweh, Israëls God, legt nog een onrecht boven zijn kleed, spreekt Jahweh
der heirscharen! Draagt dus zorg voor uw leven, en weest niet ontrouw!
17 Gij hebt Jahweh door uw woorden vermoeid! Ge zegt: Waarmede hebben
wij Hem dan vermoeid? Door te zeggen: Die kwaad doet, is goed in de ogen
van Jahweh, en welgevallig aan Hem; of: Waar blijft toch de God van het
oordeel!

3

1 Zie, Ik zend mijn gezant voor Mij uit, om voor Mij de weg te bereiden!
Dan komt terstond tot zijn tempel de Heer, dien gij zoekt, de Engel van
het Verbond, naar wien gij verlangt. Zie, Hij komt, spreekt Jahweh der
heirscharen! 2 Maar wie kan de dag van zijn komst verdragen; wie houdt
het uit, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van den smelter,
als het loog van de blekers; 3 Hij zet zich neer, om het zilver te smelten en
te louteren! Dan zal Hij de zonen van Levi reinigen, hen louteren als goud
en zilver. Dan offeren zij Jahweh weer in gerechtigheid, 4 en de offerande
van Juda en Jerusalem zal Jahweh behagen als in de dagen van ouds, als
in vroegere jaren. 5 Dan zal Ik ook voor u ten oordeel verschijnen, en
onmiddellijk als aanklager optreden tegen de tovenaars, echtbrekers en
meinedigen, tegen de verdrukkers van werklieden, weduwen en wezen,
tegen hen, die den vreemdeling verstoten, en Mij niet vrezen, spreekt
Jahweh der heirscharen. 6 Waarachtig: Ik, Jahweh, ben niet veranderd;
en gij, zonen van Jakob, zijt dezelfden gebleven. 7 Sinds de dagen van uw
vaderen zijt gij afgeweken van mijn geboden en hebt ze niet onderhouden.
Bekeert u tot Mij, en Ik keer tot u terug, spreekt Jahweh der heirscharen! Gij
vraagt: Waarin moeten wij ons bekeren? 8 Mag een mens dan God tekort
doen, dat gij Mij tekort doet? Ge zegt: Waarin hebben wij U tekort gedaan?

In de tienden en eerstelingen? 9 Met vervloeking zijt ge geslagen, heel het volk, en toch blijft ge Mij tekort doen! 10 Brengt de tienden van alles naar de schuren, opdat er voorraad zij voor mijn huis; dan kunt gij eens de proef met Mij nemen, spreekt Jahweh der heirscharen, of Ik de sluizen des hemels niet voor u open, en geen zegen in overvloed over u uitstort. 11 Ik zal voor u de knaagbek verjagen, en hij zal de vrucht van uw akker niet vernielen; de wijnstok op het veld zal u zijn vrucht niet onthouden, spreekt Jahweh der heirscharen. 12 Dan zullen alle volken u gelukkig prijzen; want dan zijt gij een lustoord, spreekt Jahweh der heirscharen! 13 Uw taal ergert mij, spreekt Jahweh! Ge vraagt: Wat hebben wij dan tegen U onder elkander gezegd? 14 Ge hebt gezegd: Verloren moeite, God te dienen; wat hebben wij er mee gewonnen, zijn gebod te onderhouden, en in rouwgewaad voor Jahweh der heirscharen te gaan? 15 Neen, we prijzen de opstandigen gelukkig: die kwaad doen, gaat het goed; die God durven tarten, blijven ongemoeid. 16 Maar zo spreken zij, die Jahweh vrezen, onder elkander. Jahweh heeft er acht op geslagen, en het gehoord. Er ligt voor zijn aan- schijn een gedenkboek, geschreven ten gunste van hen, die Jahweh vrezen en zijn Naam in gedachtenis houden. 17 Zij zullen mijn eigendom zijn. spreekt Jahweh der heirscharen, op de dag, dat Ik handelend optreed: Ik zal Mij hunner ontfermen, zoals een mens zich ontfermt over den zoon, die hem dient. 18 Dan zult ge van inzicht veranderen, en het verschil zien tussen rechtvaardigen en goddelozen, tussen hem, die God dient, en hem die Hem niet dient.

4

1 Want zie, de Dag gaat komen, die brandt als een oven! Al de opstandigen en boosdoeners worden als kaf, en de Dag, die gaat komen, steekt ze in brand, spreekt Jahweh der heirscharen, en laat er wortel noch tak van over. 2 Maar voor u, die mijn Naam vreest, zal de zon der gerechtigheid opgaan, die genezing in haar wieken draagt. Als kalveren uit de stal zult gij uitgaan en dartelen, 3 en de goddelozen vertrappen; want zij zullen als stof zijn onder de zolen van uw voeten, op de dag dat Ik handelend optreed, spreekt Jahweh der heirscharen! 4 Denkt dus aan de wet van Moses, mijn dienaar, wien Ik op de Horeb mijn bevelen en voorschriften voor heel Israël heb gegeven. 5 Zie, Ik zal u den profeet Elias zenden, voordat de grote en ontzaglijke Dag van Jahweh komt. 6 Hij zal het hart der vaders voor de kinderen winnen, het hart der kinderen voor hun vaders; anders kom Ik, en sla het land met de ban!

Tobit

1 Tobit was uit de stam van Neftali, en uit een stad, die in Opper-Galilea
ligt ten noorden van Chasor, dus ten noorden van de weg, die naar het
westen voert en de stad Séfet links laat liggen. 2 Toen hij in de dagen
van Salmanassar, den koning der Assyriërs, krijgsgevangen was gemaakt,
week hij in de ballingschap toch niet van de weg der waarheid af; 3 zelfs
deelde hij al wat hij kon overleggen, dagelijks uit aan zijn medeballingen,
de broeders uit zijn eigen volk. 4 Reeds van zijn prilste jeugd af, toen hij nog
in de stam van Neftali woonde, was er in zijn optreden niets onmannelijks.
5 Wanneer allen naar de gouden kalveren gingen, die Jeroboam, de koning
van Israël, had opgericht, sloot hij alleen zich nooit bij hen aan; 6 hij ging naar
Jerusalem, naar de tempel des Heren, om dáár den Heer, den God van Israël,
te aanbidden, en trouw al zijn eerstelingen en tienden te offeren. 7 Ook droeg
hij om de drie jaar alle tienden af voor de proselieten en vreemdelingen.
8 Deze en dergelijke voorschriften van de Wet Gods onderhield hij reeds van
zijn prilste jeugd. 9 Nadat hij man was geworden, nam hij een vrouw uit
zijn stam, Anna geheten, en verwekte bij haar een zoon, wien hij zijn eigen
naam gaf. 10 Hij leerde hem van kindsbeen af God te vrezen en zich vrij te
houden van alle zonde. 11 Toen hij nu met vrouw en kind en geheel zijn
stam in ballingschap naar de stad Ninive was gekomen, 12 en allen van de
spijzen der heidenen begonnen te eten, zorgde hij er voor, zich nooit door
hun spijzen te verontreinigen. 13 En daar hij uit geheel zijn hart den Heer
indachtig was, bezorgde God hem de gunst van Salmanassar, den koning;
14 deze gaf hem verlof te gaan, waar hij wilde, en onbelemmerd alles te doen,
wat hij wenste. 15 Zo kon hij allen bezoeken, die in ballingschap leefden,
en hun heilzame vermaningen geven. 16 Toen hij dus eens in Rages kwam,
een stad in Medië, met tien talenten zilver bij zich, waarmee de koning hem
had vereerd, 17 trof hij daar onder de vele lieden van zijn eigen volk zijn
stamgenoot Gabaël aan; aan dezen gaf hij de genoemde som gelds tegen
een ontvangbewijs in bewaring. 18 Maar toen lange tijd later, na de dood
van koning Salmanassar, diens zoon Sinacherib in zijn plaats regeerde,
begon deze de Israëlieten zeer vijandig te behandelen; 19 doch Tobit bleef
dagelijks al zijn verwanten bezoeken, om hen te troosten en aan iedereen,
zoveel hij kon, van zijn goederen mede te delen. 20 Aan de hongerigen gaf
hij voedsel, de naakten verschafte hij kleding, en die gestorven waren of
gedood, begroef hij met de grootste zorg. 21 Toen dan ook koning Sinacherib
uit Judea op de vlucht was gedreven door de plaag, die God hem wegens
zijn godslastering toebracht, en na zijn terugkeer in zijn woede vele van
Israëls kinderen vermoordde, was het Tobit weer, die hun lijken begroef.
22 Maar toen dat aan den koning werd overgebracht, gaf deze bevel, hem
te vermoorden en heel zijn vermogen in beslag te nemen. 23 Daarom ging
Tobit met zijn zoon en zijn vrouw op de vlucht, en daar hij vele vrienden
had, slaagde hij er in-ofschoon van alles beroofd-zich verborgen te houden.
24 Maar toen vijf en veertig dagen later de koning door zijn eigen zonen werd
vermoord, 25 keerde Tobit naar zijn woning terug.

2

1 Naderhand, toen er eens op een feestdag des Heren in het huis van
Tobit een feestmaaltijd was aangericht, 2 zeide hij tot zijn zoon: Ga enkele
godvrezende stamgenoten van ons uitnodigen, om bij ons te komen eten.
3 Deze deed het, en vertelde hem bij zijn terugkomst, dat er op straat een
Israëliet vermoord lag. Onmiddellijk stond hij van tafel op, liet de maaltijd
onaangeroerd, en ging zonder gegeten te hebben naar het lijk; 4 hij nam
het op en bracht het heimelijk in zijn huis, om het na zonsondergang
behoedzaam te begraven. 5 En eerst na het lijk te hebben verborgen, nam
hij zijn maaltijd in droefheid en vrees, 6 het woord indachtig, dat de Heer
door den profeet Amos gesproken had: Uw feestdagen zullen verkeren in
geweeklaag en rouw. 7 En na zonsondergang ging hij hem begraven. 8 Maar
al zijn bloedverwanten keurden het af en zeiden hem: Men heeft al eens
bevel gegeven, u hiervoor te doden, en nauwelijks zijt gij aan dit doodvonnis
ontsnapt; en nu begraaft gij wederom de doden! 9 Tobit echter vreesde
God meer dan den koning; hij bleef de lijken van vermoorden ophalen,
verborg ze in zijn huis en begroef ze in het holst van de nacht. 10 Nu
gebeurde het eens, dat hij vermoeid van het begraven thuis kwam, zich
tegen de muur te rusten legde en insliep; 11 en terwijl hij sliep, viel hem
uit een zwaluwnest warme drek op de ogen, zodat hij blind werd. 12 De
Heer liet toe, dat deze beproeving hem trof, om de lateren een voorbeeld
van geduld te geven, zoals dat van den heiligen Job. 13 Want ofschoon hij
van zijn prilste jeugd steeds godvrezend was geweest en Gods geboden had
onderhouden, en nu met blindheid was geslagen, morde hij toch niet tegen
God; 14 neen, onwankelbaar bleef hij in de vreze Gods volharden, en God
danken alle dagen van zijn leven. 15 Maar zoals de stamvorsten den zaligen
Job hadden gehoond, zo werd ook hij door zijn verwanten en vrienden om
zijn levenswandel bespot. Ze zeiden: 16 Waar blijft nu uw hoop, waarvoor
gij aalmoezen hebt gegeven en begrafenissen hebt verzorgd? 17 Doch Tobit
berispte hen en gaf hun ten antwoord: Spreekt toch niet zo; 18 want wij zijn
van het geslacht der heiligen en verwachten het leven, dat God zal schenken
aan hen, die hun trouw jegens Hem nimmer breken4. 19 Intussen ging Anna,
zijn vrouw, dagelijks uit weven en bracht dan de eetwaren thuis, die zij voor
haar handenarbeid had kunnen bekomen. 20 Nu gebeurde het eens, dat zij
een geitebokje kreeg en meebracht naar huis. 21 Doch toen haar man het
hoorde blaten, zeide hij: Wees voorzichtig, het kon wel eens gestolen zijn;
geef het liever aan den eigenaar terug, want iets, dat gestolen is, mogen we
niet eten of behouden. 22 Maar zijn vrouw gaf hem kwaad ten antwoord:
Het is nu wel duidelijk genoeg, dat uw hoop niets meer waard is, en wat er
van uw aalmoezen terechtkomt! 23 En op een dergelijke manier bleef zij hem
verwijten doen.

3

1 Toen begon Tobit te zuchten en onder tranen te bidden: 2 Gij zijt
rechtvaardig, o Heer, en rechtvaardig is geheel uw gericht; al uw wegen
zijn barmhartigheid, waarheid en recht. 3 Wees dus mijner gedachtig, o
Heer, neem geen wraak over mijn zonden, en wil mijn overtredingen en
die van mijn vaderen niet meer gedenken. 4 Omdat wij niet gehoorzaamd
hebben aan uw geboden, daarom werden wij overgeleverd aan plundering,
verbanning en dood, aan bespotting en hoon voor alle volkeren, waaronder

Gij ons hebt verstrooid. 5 Ja, Heer; zwaar zijn uw straffen, omdat wij niet
geleefd hebben naar uw geboden en niet in oprechtheid voor uw ogen
hebben gewandeld. 6 Welnu dan, Heer; doe met mij wat Gij wilt, maar
laat mijn geest opgenomen worden in vrede; want sterven is mij liever dan
leven. 7 Nu gebeurde het dezelfde dag, dat Sara, de dochter van Raguël
in Ekbátana, de stad der Meden, eveneens verwijten moest horen van één
der dienstmeisjes van haar vader. 8 Want zij was aan zeven mannen ten
huwelijk gegeven, maar de boze geest, Asmodéus genaamd had hen gedood,
zodra zij bij haar waren binnengekomen. 9 Toen zij nu dat meisje berispte
over een fout van haar gaf het haar ten antwoord: Ik hoop, dat we van u
nooit een zoon of een dochter te zien krijgen op aarde, moordenares van
uw mannen. 10 Of wilt ge ook mij soms vermoorden, zoals ge reeds zeven
mannen vermoord hebt? Op dat gezegde ging zij naar het bovenvertrek
van haar huis en gebruikte drie dagen geen eten of drinken, 11 maar bleef
volharden in gebed en smeekte God onder tranen, haar van die smaad te
bevrijden. 12 Toen zij op de derde dag haar gebed beëindigde, loofde zij den
Heer, 13 en sprak: Gezegend is uw Naam, o God onzer vaderen, Gij, d ie weer
barmhartigheid toont, als uw toorn is bevredigd, en in dagen van lijden de
zonden vergeeft aan hen, die U aanroepen. 14 Tot U wend ik mijn aangezicht,
Heer, op U richt ik mijn ogen. 15 Ik bid U, Heer, mij uit de boeien dezer
schande te bevrijden, of anders mij weg te nemen van de aarde. 16 Gij weet,
Heer, dat ik nooit een man heb begeerd, en mijn ziel rein heb bewaard van
iedere lust. 17 Nooit heb ik aan uitspattingen meegedaan en nooit omgang
gezocht met lichtzinnige mensen. 18 Ik heb slechts een man willen nemen
in vreze voor U, en niet om mijn hartstocht te volgen. 19 Maar òfwel ik was
hunner niet waardig, of zij waren wellicht mijner niet waardig, omdat Gij
mij misschien voor een anderen man hebt bestemd. 20 Want uw raadsbesluit
kan niemand doorgronden. 21 Doch hiervan is ieder, die U eert, overtuigd:
als hij in zijn leven beproefd wordt, zal hij worden gekroond; als hij in
kwelling mocht zijn, zal hij worden bevrijd; en als hij straf ondergaat, zal
hij de weg naar uw barmhartigheid vinden. 22 Want Gij vindt geen behagen
in ons verderf; maar na de storm geeft Gij rust, en na wenen en schreien
weer blijdschap. 23 God van Israël, uw Naam zij gezegend voor eeuwig!
24 En hun beider gebed vond gelijktijdig verhoring bij de Majesteit van den
allerhoogsten God. Rafaël, de heilige engel des Heren, werd gezonden, om
hen beiden te genezen, wier gebed terzelfder tijd voor het aanschijn des
Heren was uitgesproken.

4

1 Daar Tobit meende, dat zijn gebed was verhoord en hij dus ging sterven,
riep hij zijn zoon Tobias bij zich, 2 en sprak tot hem: Mijn zoon, luister
naar de woorden van mijn mond, en leg ze als een fundament in uw hart.
3 Wanneer God mijn ziel tot Zich neemt, begraaf dan mijn lichaam, en houd
uw moeder in ere al de dagen van uw leven; 4 want gij moet er aan blijven
denken, welke vele gevaren zij voor u heeft doorstaan, toen zij u droeg. 5 En
wanneer ook zij haar levensloop heeft voltooid, begraaf haar dan naast mij.
6 Houd verder iedere dag van uw leven God voor de geest, en wacht u er
voor, ooit toe te stemmen in de zonde, en de geboden van den Heer, onzen
God, te overtreden. 7 Deel aalmoezen uit van hetgeen ge bezit, en wend u

nooit van een arme af; want dan wendt ook de Heer zijn aangezicht niet af
van u. 8 Zoveel gij kunt, moet gij barmhartigheid betonen. 9 Hebt gij veel,
geef dan overvloedig; hebt gij maar weinig, zorg er dan voor, ook van dat
weinige gaarne iets weg te schenken. 10 Want daardoor legt gij een heerlijke
schat voor u weg voor de dag van nood; 11 want de aalmoes bevrijdt van
alle zonden en van de dood, en duldt niet, dat iemand de duisternis ingaat.
12 Zo is de aalmoes voor ieder, die ze uitreikt, een waardevol onderpand bij
den allerhoogsten God. 13 Mijn zoon, wacht u voor alle ontucht, en zorg er
voor, nooit een misstap te begaan met een andere vrouw. 14 Laat nooit de
hoogmoed heersen in uw hart of uw woord; want alle bederf vond daarin
zijn oorsprong. 15 Als iemand voor u enig werk heeft verricht, geef hem dan
onmiddellijk zijn loon, en houd het loon van uw dienstknecht geen ogenblik
achter. 16 Wat gij niet wilt, dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet. 17 Deel
uw brood met hen, die hongerig en behoeftig zijn, en dek met uw kleding
den naakte. 18 Schenk uw brood en uw wijn voor de begrafenis van een
rechtvaardige, maar eet of drink er niet van met zondaars. 19 Win altijd de
raad in van verstandige mensen. 20 Zegen God ten allen tijde, en vraag Hem,
dat Hij uw wegen mag leiden, en al uw plannen doet slagen. 21 Mijn zoon,
ik heb u ook dit nog mee te delen: toen gij nog een kind waart, heb ik tien
talenten zilver in bewaring gegeven aan Gabaël, in Rages, de stad der Meden,
en zijn ontvangbewijs heb ik hier. 22 Denk er daarom eens over na, hoe gij
hem kunt bereiken, om de genoemde som van hem in ontvangst te nemen en
hem zijn bewijs terug te geven. 23 Wees overigens niet bevreesd, mijn zoon;
al zouden wij ook arm blijven, toch zullen we vele goederen bezitten, als wij
God vrezen, iedere zonde vermijden, en het goede doen!

5

1 Tobias gaf zijn vader ten antwoord: Vader, alles wat gij mij opdraagt, zal
ik doen. 2 Maar ik begrijp niet, hoe ik dat geld moet terugkrijgen. Hij kent
mij niet, en ik ken hèm niet; wat voor bewijs zal ik hem geven? Bovendien is
zelfs de weg erheen mij onbekend. 3 Maar zijn vader zeide hem: Wel, ik heb
hier toch zijn ontvangbewijs; als gij hem dat laat zien, zal hij onmiddellijk
uitbetalen. 4 En ga nu maar eens zien, of ge een betrouwbaar man kunt
vinden, die tegen een behoorlijk loon met u wil meegaan, om het geld terug
te halen, vóórdat ik sterf. 5 Tobias ging er dus op uit, en trof een deftigen
jongeman, met opgeschort kleed en kant en klaar voor de reis. 6 Zonder
te weten, dat het een engel Gods was, sprak hij hem aan en vroeg: Waar
komt ge vandaan, edele jongeling? 7 Hij antwoordde: Van de kinderen van
Israël. Tobias vroeg verder: Kent gij de weg naar het land der Meden? 8 Hij
antwoordde: Zeker, en alle wegen daarheen heb ik al dikwijls bereisd; ik
verbleef dan bij Gabaël, onzen broeder, die in Rages woont, de stad der
Meden in de bergen van Ekbátana. 9 Tobias verzocht hem: Zoudt ge een
ogenblik op mij willen wachten; dan ga ik het aan mijn vader vertellen.
10 Tobias ging dus naar huis en berichtte dit alles aan zijn vader. En zijn
vader stond er over verbaasd en liet hem vragen, bij hem binnen te komen.
11 De ander deed het, en begroette hem: Vreugde zij u ten allen tijde! 12 Maar
Tobit zeide: Wat kan er nog vreugde zijn voor mij, die in duisternis zit en
het licht van de hemel niet zie! 13 De jongeman sprak: Houd goede moed,
want God zal u weldra genezen. 14 Toen vroeg Tobit hem: Kunt gij mijn
zoon begeleiden naar Gabaël in Rages, de stad der Meden; ik zal u het loon

geven, als gij terugkomt. 15 De engel antwoordde hem: Ik zal hem er heen
begeleiden en hem bij u terugbrengen. 16 Tobit vroeg hem verder: Ik bid u
mij te willen zeggen, van welke familie en welke stam gij zijt? 17 De engel
Rafaël gaf hem ten antwoord: Zoekt gij de afkomst van den dienaar of den
dienaar zelf, om uw zoon te vergezellen? 18 Maar om u soms niet bezorgd te
maken: ik ben Azarias, den zoon van den groten Ananias. 19 Tobit sprak: Dan
zijt gij uit een voornaam geslacht; neem het mij daarom niet kwalijk, dat ik
uw afkomst wilde weten. 20 De engel verzekerde hem: Ik zal uw zoon gezond
er heen geleiden, en gezond weer bij u terugbrengen. 21 Toen sprak Tobit:
Moge uw reis voorspoedig zijn; God zij met u onderweg, en moge zijn engel u
begeleiden! 22 Toen alles was klaargemaakt, wat voor de reis moest worden
meegenomen, nam Tobias afscheid van zijn vader en zijn moeder, en ze
gingen samen op weg. 23 Maar na hun vertrek begon zijn moeder te schreien,
en sprak: De staf van onze oude dag hebt gij weggenomen en van ons heen
laten gaan. 24 Hadden wij maar nooit dat geld gehad, waarvoor gij hem hebt
uitgestuurd. 25 Want wij waren met onze armoe tevreden; en als wij onzen
zoon maar zagen, voelden wij ons rijk. 26 Maar Tobit antwoordde haar:
Schrei maar niet; onze zoon komt zeker behouden aan, en keert gezond en
wel bij ons terug; en uw ogen zullen hem weerzien. 27 Want ik geloof, dat een
goede engel Gods hem vergezelt en alles ten beste regelt, wat hem overkomt,
zodat hij vol blijdschap weer bij ons terugkeert. 28 Bij deze verzekering hield
de moeder op met schreien en zweeg.

6

1 Intussen trok Tobias verder, gevolgd door zijn hond; de eerste rust hield
hij aan de rivier de Tigris. 2 Toen hij daar zijn voeten ging wassen, schoot
er plotseling een grote vis naar voren, die hem in zijn voet wilde happen.
3 Geheel van streek schreeuwde Tobias het uit: Heer, hij valt mij aan. 4 Maar
de engel sprak: Grijp hem bij de kieuwen, en trek hem naar u toe. Hij deed
het en trok hem op het droge, waar hij lag te spartelen aan zijn voeten. 5 Toen
sprak de engel: Haal de ingewanden uit die vis en leg het hart, de gal en de
lever ter zijde; want die kunnen goede diensten bewijzen als geneesmiddel.
6 Toen hij dit had gedaan, bakten zij de vis en aten er van. Op weg naar
Ekbátana, de stad der Meden, 7 stelde Tobias den engel de vraag: Azarias,
mijn broeder, zeg mij toch eens, wat er voor geneeskracht ligt in de dingen,
die gij mij van de vis laat bewaren? 8 De engel antwoordde: Als gij een
stukje van hart en lever op kolen legt, verdrijft de rook daarvan bij mannen
of bij vrouwen alle mogelijke boze geesten, zodat ze nooit meer bij hen
terugkomen. 9 En de gal dient om er de ogen mee te bestrijken, die witte
vlekken vertonen, en ze daarmee te genezen. 10 Toen zij eindelijk Ekbtana
naderden, sprak Tobias tot den engel: Waar wilt gij, dat wij onze intrek
nemen? 11 Hij antwoordde: Hier woont een zekere Raguël, die tot uw stam
behoort en zelfs een bloedverwant van u is. Hij heeft een dochter, die Sara
heet; er is geen zoon en ook geen andere dochter dan deze. 12 Gij hebt dus
recht op geheel zijn bezit; maar dan moet ge met haar trouwen. 13 Vraag
haar dus aan haar vader; hij geeft u haar zeker tot vrouw. 14 Maar Tobias
bracht er tegen in: Ik heb horen zeggen, dat zij al aan zeven mannen is
uitgehuwd, en dat die allen gestorven zijn; ik heb zelfs gehoord, dat een boze
geest ze heeft gedood. 15 Daarom ben ik bang, dat ook mij zo iets overkomt;
want ik ben het enige kind van mijn ouders, en zou dan de schuld zijn, dat

die oude mensen van verdriet naar het dodenrijk gaan. 16 Toen sprak de
engel Rafaël tot hem: Luister eens naar me; ik zal u uitleggen, over wie
de duivel macht kan hebben. 17 De boze geest heeft macht over hen, die
zó het huwelijksleven beginnen, dat zij God buiten hun hart en hun geest
verbannen, en enkel zinnelust zoeken als een paard of een muilezel, zonder
verstand, 18 maar als gij met haar trouwt en haar kamer betreedt, moet
gij u drie dagen lang haar ontzeggen en slechts met haar bidden. 19 In de
eerste nacht zal de boze geest op de vlucht gaan, als de lever van de vis
wordt verbrand. 20 In de tweede nacht zult gij worden toegelaten tot de
gemeenschap der heilige aartsvaders. 21 En in de derde nacht zult gij de
zegen ontvangen, dat gij flinke kinderen ter wereld brengt. 22 Eerst als de
derde nacht voorbij is, moogt ge het meisje bezitten in de vreze des Heren,
meer gedreven door verlangen naar kroost, dan door genot van de zinnen;
dan zult gij in het geslacht van Abraham gezegend worden in uw kinderen.

7

1 Daarna gingen zij bij Raguël binnen, die hen vol vreugde ontving. 2 Toen
Raguël nu Tobias goed aankeek, zei hij tot Anna, zijn vrouw: Wat lijkt die
jongeman op mijn neef! 3 Daarom vroeg hij: Waar komt gij vandaan, jonge
mannen, onze broeders? Zij antwoordden: Wij zijn uit de stam van Neftali,
en behoren tot de ballingen van Ninive. 4 Raguël vroeg verder: Kent gij
dan Tobit, mijn broeder? Zij zeiden: Welzeker. 5 En toen Raguël nu veel
goeds over hem begon te vertellen, sprak de engel tot hem: Die Tobit, naar
wien gij vraagt, is zijn vader. 6 Toen sprong Raguël op en kuste hem onder
tranen; wenend viel hij hem om de hals en riep uit: 7 Wees gezegend, mijn
zoon; want gij zijt het kind van een goed en voortreffelijk man. 8 Ook Anna,
zijn vrouw, en Sara, hun dochter, begonnen te schreien. 9 Nadat zij waren
uitgesproken, liet Raguël een ram slachten en een feestmaal bereiden. Maar
toen hij hen uitnodigde, zich aan tafel te zetten, 10 sprak Tobias: Ik eet of
drink hier niet vandaag, vóórdat gij mijn verzoek hebt ingewilligd en mij
belooft, Sara, uw dochter, te geven. 11 Toen Raguël dat hoorde, werd hij
dodelijk verschrikt; want hij wist, wat die zeven mannen was overkomen,
die bij haar waren binnengegaan; daarom beving hem de vrees, dat ook hem
wellicht hetzelfde zou overkomen. Daar hij dus aarzelde en op die vraag
maar geen antwoord gaf, 12 sprak de engel hem toe: Wees niet bevreesd,
haar aan hem hier te geven; want omdat hij God vreest, is uw dochter voor
hem tot vrouw bestemd; daarom juist kon geen ander haar bezitten. 13 Toen
sprak Raguël: Nu weet ik zeker, dat God mijn gebeden en mijn tranen voor
zijn aanschijn heeft aanvaard. 14 En ik ben er van overtuigd, dat Hij u
daarom tot mij heeft gezonden, opdat zij in de echt verbonden zou worden
met haar bloedverwant, zoals de wet van Moses dat eist; twijfel er daarom
niet aan, ik geef haar aan u. 15 Toen nam hij de rechterhand van zijn dochter,
legde die in de rechterhand van Tobias, en sprak: De God van Abraham, de
God van Isaäk en de God van Jakob zij met u, en Hij verenige u; moge Hij zijn
zegen ten volle over u uitstorten! 16 En zij namen perkament en maakten
de huwelijksoorkonde op. 17 Daarna gingen zij aan tafel en prezen God.
18 Intussen riep Raguël zijn vrouw Anna binnen, en zeide haar, de andere
kamer gereed te maken. 19 Toen zij echter haar dochter Sara daar binnen
bracht, begon deze te schreien. 20 Maar zij sprak tot haar: Houd moed, mijn

kind; de Heer des Hemels zal u vreugde geven in ruil voor al het verdriet, dat gij verduurd hebt.

8

1 Na de maaltijd bracht men dus den jongeman bij haar binnen. 2 Maar de woorden van den engel indachtig, haalde Tobias uit zijn reiszak een stuk van het hart en van de lever te voorschijn, en legde dat op de gloeiende kolen. 3 Toen greep de engel Rafaël den bozen geest, en bond hem vast in de woestijn van Boven-Egypte. 4 Daarna richtte Tobias zich tot het meisje en sprak tot haar: Sara, sta op; wij moeten vandaag, morgen en overmorgen tot God blijven bidden. Deze drie nachten blijven we verbonden met God; eerst als de derde nacht voorbij is, zullen we ons huwelijksleven beginnen. 5 Wij zijn immers kinderen der heiligen, en kunnen dus het huwelijk niet beginnen als de heidenen, die God niet kennen. 6 Zij stonden dus beiden op en begonnen samen vurig te bidden, dat zij gespaard mochten blijven. 7 En Tobias sprak: Heer, God van onze vaderen; dat hemel en aarde U loven, met de zee, de bronnen en de stromen, en met al uw schepselen, die er in wonen. 8 Gij hebt Adam geschapen uit het stof van de aarde, en hem Eva toegewezen als een hulp. 9 Welnu dan Heer; Gij weet, dat ik niet uit wellust mijn zuster tot vrouw heb genomen, maar alleen uit verlangen naar kroost, opdat zij uw Naam mogen zegenen in de eeuwen der eeuwen. 10 Ook Sara sprak: Ontferm U over ons, Heer, ontferm U onzer, en houd ons beiden samen gezond tot op onze oude dag. 11 Tegen de tijd van het hanengekraai liet Raguël zijn knechten roepen, en dezen gingen met hem mee, om een graf te delven. 12 Want hij dacht: Er mocht hem toch eens hetzelfde overkomen zijn, als de zeven andere mannen, die bij haar zijn geweest. 13 Toen zij het graf gereed hadden, ging Raguël terug naar zijn vrouw en zeide haar: 14 Stuur een van uw dienstmeisjes naar binnen, om te zien, of hij dood is; dan kan ik hem nog begraven, vóórdat het dag wordt. 15 Zij stuurde dus een van haar meisjes; deze ging de kamer binnen en vond ze gezond en wel, beiden in slaap. 16 Toen zij met dat blijde nieuws terugkwam, loofden Raguël en Anna, zijn vrouw, den Heer; 17 en ze zeiden: Wij loven U, Heer, God van Israël, omdat er niet is gebeurd, wat wij vreesden. 18 Neen, Gij hebt ons barmhartigheid bewezen, en ons van den vijand, die ons vervolgde, bevrijd. 19 Gij hebt medelijden gehad met deze twee, die beiden enig kind zijn. Geef dan, Heer, dat zij U nog meer mogen loven, en dankoffers brengen voor hun geluk, opdat heel de heidenwereld moge weten, dat Gij alleen God zijt over heel de aarde! 20 Onmiddellijk gaf Raguël nu aan zijn knechten bevel, om het graf, dat zij gedolven hadden, nog vóór het daglicht dicht te werpen. 21 Hij liet zijn vrouw een feestmaal klaar maken en alles in gereedheid brengen, wat er voor het eten nodig was. 22 Ook liet hij twee vette koeien en vier rammen slachten, om een feestmaal te bereiden voor al zijn buren en vrienden. 23 Toen drong Raguël er bij Tobias op aan, dat hij nog twee weken bij hem zou blijven. 24 En de helft van alles, wat Raguël bezat, schonk hij aan Tobias, en gaf hem een schriftelijk bewijs, dat na hun dood ook de andere helft in het bezit van Tobias zou komen.

9

1 Toen riep Tobias den engel bij zich, dien hij nog altijd voor een mens aanzag, en zeide hem: Azarias, mijn broeder, ik bid u te willen luisteren naar mijn woorden. 2 Als ik mijzelf aan u zou geven als slaaf, zou dat

lang niet opwegen tegen uw goede zorgen. 3 Toch heb ik nog een verzoek
aan u: Neem rijdieren en slaven met u mee, en ga naar Gabaël in Rages,
de stad der Meden; overhandig hem zijn bewijs, neem van hem het geld
in ontvangst en nodig hem uit op mijn bruiloft. 4 Gij weet immers zelf,
hoe mijn vader de dagen telt; als ik ook maar één dag langer uitblijf, is
hij zielsbedroefd. 5 Maar gij hebt ook gezien, hoe Raguël bij mij heeft
aangedrongen, en ik kan zijn dringend verzoek niet weigeren. 6 Daarom
nam Rafaël vier slaven van Raguël en twee kamelen met zich mee, en vertrok
naar Rages, de stad der Meden; daar vond hij Gabaël, overhandigde hem
zijn ontvangbewijs en beurde van hem al het geld. 7 Ook verhaalde hij hem
alles, wat er met Tobias, den zoon van Tobit, gebeurd was, en wist hem zo te
bewegen, met hem mee te gaan naar de bruiloft. 8 Toen Gabaël het huis van
Raguël binnenkwam, trof hij Tobias aan tafel; deze sprong op en zij kusten
elkander. En Gabaël weende, en loofde God; 9 en hij sprak: Moge de God van
Israël u zegenen; want gij zijt de zoon van een voortreffelijk en rechtvaardig
man, die God vreest en veel aalmoezen geeft. 10 Ook aan uw vrouw en uw
ouders wens ik zegen toe. 11 Moogt gij uw kinderen en de kinderen uwer
kinderen aanschouwen tot in het derde en vierde geslacht; en moge uw
kroost gezegend worden door den God van Israël, die heerst in de eeuwen
der eeuwen! 12 Allen zeiden: Amen! Daarna zetten zij zich aan de maaltijd;
maar ook het bruiloftsmaal vierden zij in de vreze des Heren.

10

1 Daar Tobias nu wegens deze bruiloft langer uitbleef, werd zijn vader
Tobit bezorgd; en hij zeide Waarom zou mijn zoon nog niet komen, en wat
zou hem ginder weerhouden? 2 Zou Gabaël soms gestorven zijn, en niemand
hem het geld willen teruggeven? 3 Zo begon hij zeer verdrietig te worden, en
Anna, zijn vrouw, eveneens; en beiden begonnen samen te wenen, omdat
hun zoon nog niet bij hen terug was op de dag, dat zij hem hadden verwacht.
4 Zijn moeder bleef maar schreien en haar tranen wilden niet drogen; en zij
zuchtte: Ach, helaas, mijn zoon; waarom hebben wij u naar den vreemde
laten vertrekken, gij, het licht onzer ogen en de staf van onze oude dag, de
troost van ons leven en onze hoop op nageslacht. 5 Nooit hadden wij u van
ons moeten laten heengaan; want in u alleen bezaten wij alles. 6 Doch Tobit
sprak tot haar: Wees maar stil en maak u niet ongerust; onze zoon maakt
het goed; de man met wien wij hem hebben laten vertrekken, is geheel
te vertrouwen. 7 Maar zij was volstrekt niet te troosten; dagelijks ging zij
naar buiten en zag naar alle kanten uit; alle wegen liep zij af, waarlangs hij
misschien zou kunnen terugkeren, om zo mogelijk reeds van verre hem te
zien aankomen. 8 Intussen sprak Raguël tot zijn schoonzoon: Blijf nog wat
hier; ik zal uw vader Tobit berichten, dat gij het nog goed maakt. 9 Maar
Tobias gaf hem ten antwoord: Ik weet, dat mijn vader en mijn moeder de
dagen al tellen, en dat het een kwelling is voor hun hart. 10 En nadat Raguël
nogmaals bij Tobias had aangedrongen, maar deze bleef weigeren, gaf hij
hem eindelijk Sara mee met de helft van zijn bezit aan slaven en slavinnen,
aan schapen, kamelen en koeien, en met nog veel geld bovendien. En toen
hij gezond en blij van hem ging vertrekken, 11 sprak hij tot hem: De heilige
engel des Heren zij met u onderweg, en geleide u behouden naar huis; ik
hoop, dat gij uw ouders in welstand moogt terugzien, en dat mijn ogen nog
uw kinderen zien, eer ik sterf. 12 Dan namen de ouders hun dochter en
kusten haar vaarwel; en nog bij het vertrek 13 vermaanden zij haar, dat ze

haar schoonouders zou eren en haar man zou beminnen, dat zij haar gezin zou besturen en orde zou hebben in haar huis en zichzelf onberispelijk zou gedragen.

11

1 Op hun terugreis kwamen zij op de elfde dag bij Charan, dat halverwege
in de richting van Ninive ligt. 2 Toen sprak de engel: Tobias, mijn broeder,
gij weet in welke toestand gij uw vader hebt achtergelaten. 3 Als gij het
goedvindt, laat ons dan vooruitgaan; de slaven kunnen met uw vrouw en
het vee langzaam achter ons aankomen. 4 Nadat zij daartoe waren besloten,
zeide Rafaël tot Tobias: Neem wat gal van de vis met u mee; want gij zult
het nodig hebben. Daarom nam Tobias wat van die gal, en toen gingen zij
op weg. 5 Intussen zat Anna iedere dag langs de weg op een top van een
berg, vanwaar zij een ruim vergezicht had. 6 En toen zij op diezelfde plaats
weer eens zat uit te zien naar zijn komst, zag zij haar zoon reeds in de verte
aankomen. Zij herkende hem terstond, en haastig ging zij het nieuws aan
haar man vertellen, en riep: Luister, uw zoon komt er aan! 7 Onderwijl sprak
Rafaël tot Tobias: Als gij binnenkomt in uw huis, aanbid dan onmiddellijk
den Heer, uw God, en breng Hem uw dank. Ga dan naar uw vader, en kus
hem. 8 Bestrijk aanstonds zijn ogen met de gal van de vis, die gij bij u hebt;
want ge kunt er zeker van zijn, dat zijn ogen terstond zullen opengaan, zodat
uw vader het licht van de hemel kan zien en zich in uw aanblik verheugen.
9 De hond, die hen onderweg vergezeld had, liep hen intussen vooruit, en
als bode van het blijde nieuws kwispelde hij vrolijk met zijn staart. 10 Toen
stond zijn blinde vader op en strompelend begon hij te lopen; hij strekte de
handen uit naar zijn kind en liep zo zijn zoon tegemoet. 11 Hij omhelsde hem
en kuste hem; zijn vrouw deed evenzo, en beiden begonnen te schreien van
blijdschap. 12 Nadat zij God hadden aanbeden en gedankt gingen zij zitten.
13 Toen nam Tobias wat van de gal van de vis en streek het zijn vader op de
ogen. 14 En na ongeveer een half uur wachten begon de witte vlek, als het
velletje van een ei, uit de ogen los te laten. 15 Tobias pakte het vast, en trok
het zijn vader van de ogen. Op hetzelfde ogenblik ontving deze het gezicht
terug. 16 Toen verheerlijkten zij God, hijzelf met zijn vrouw, en allen, die
hem kenden. 17 En Tobit sprak: Ik loof U, Heer God van Israël; want wel
hebt Gij mij gekastijd, maar mij ook genezen; want zie, nu aanschouw ik
weer Tobias, mijn zoon. 18 Zeven dagen later kwam ook Sara, de vrouw
van zijn zoon, behouden aan, met al de slaven, het vee en de kamelen, en
met al het geld, zowel dat van de vrouw als hetgeen hij van Gabaël had
terugontvangen. 19 Hij verhaalde zijn ouders al de weldaden, die God hem
bewezen had door den man, die hem vergezeld had, 20 Nu kwamen ook
Achior en Nabat, de neven van Tobias, vol blijdschap hem bezoeken, om hem
geluk te wensen met al de weldaden, die God hem had bewezen. 21 En zij
vierden zeven dagen feest, en allen waren met grote blijdschap vervuld.

12

1 Toen riep Tobit zijn zoon bij zich en sprak tot hem: Wat kunnen wij
geven aan dezen heiligen man, die u begeleid heeft? 2 Tobias gaf zijn vader
ten antwoord: Vader, ja, wat zullen wij hem voor loon geven; of wat kan
er opwegen tegen zijn weldaden? 3 Hij heeft mij behouden heen en terug
gebracht en bij Gabaël het geld gehaald; hij heeft mij een vrouw bezorgd, den

bozen geest van haar verdreven en aan haar ouders vreugde verschaft; hij
heeft mij gered uit de greep van de vis, en uzelf het licht van de hemel weer
doen aanschouwen. Ja, wij zijn met allerlei weldaden door hem overladen.
Wat kunnen wij hem geven, dat daartegen opweegt? 4 Maar ik bid u, vader;
vraag hem, of hij misschien de helft wil aanvaarden van alles, wat wij
hebben meegebracht. 5 De vader en de zoon riepen hem dus terzijde en
vroegen hem, of hij de helft van alles, wat zij hadden meegebracht, zou
willen aanvaarden. 6 En terwijl hij nog met hen alleen was, sprak hij tot hen:
Richt uw dank tot God in de hemel, en looft Hem tegenover al wat leeft; want
Hij heeft u zijn barmhartigheid bewezen. 7 Zeker, het is goed, het geheim
van een koning verborgen te houden; maar de werken Gods openbaar
maken en prijzen, is eervol. 8 Bidden en vasten is een voortreffelijk werk,
en aalmoezen geven is meer waard, dan schatten gouds te verzamelen.
9 Want de aalmoes redt van de dood; zij is het, die reinigt van de zonden, en
barmhartigheid en eeuwig leven doet vinden. 10 Maar wie zonden bedrijven
en onrecht, zijn hun eigen vijand. 11 Ik ga u dus de waarheid bekend maken,
en wat nog omsluierd is, zal ik u niet langer verbergen. 12 Toen gij onder
tranen uw gebeden verrichtte, toen gij de doden begroeft en uw eten er voor
liet staan, toen gij overdag de doden in uw huis gingt verbergen, om ze 's
nachts te begraven, toen droeg ik uw gebeden op aan den Heer. 13 Maar
omdat gij welgevallig waart aan God, daarom moest gij door lijden worden
beproefd. 14 Doch nu heeft de Heer mij gezonden, om u te genezen, en Sara,
de vrouw van uw zoon, van den bozen geest te bevrijden. 15 Want ik ben de
engel Rafaël, één van de zeven, die voor s Heren aanschijn staan. 16 Toen zij
dat hoorden, verschrokken zij hevig, en wierpen zich sidderend neer, met
het gelaat op de grond. 17 Maar de engel sprak tot hen: Vrede zij u; vreest
niet. 18 Want het was door Gods wil, dat ik bij u vertoefde; zegent Hem en
zingt Hem lof. 19 Het had wel de schijn, dat ik met u at en dronk; maar ik
geniet onzichtbare spijs en drank, die geen mens kan aanschouwen. 20 Nu is
het tijd, dat ik terugkeer naar Hem, die mij heeft gezonden; looft gij echter
den Heer en verkondigt al zijn wonderdaden. 21 Toen hij dat gezegd had,
werd hij aan hun ogen onttrokken, zodat zij hem niet meer konden zien.
22 Nog drie uur lang bleven zij diep gebogen liggen en loofden God; toen
stonden zij op, en verkondigden al zijn wonderdaden.

13

1 En de oude Tobit opende zijn mond, om den Heer te loven, en sprak:
Groot zijt Gij, Heer, in eeuwigheid, En tot in alle eeuwen duurt uw rijk.
2 Want Gij slaat wel, maar geneest weer, Gij brengt naar de onderwereld,
en voert eruit terug; Niemand is er, die uw hand kan ontlopen. 3 Kinderen
Israëls, looft den Heer, En prijst Hem, dat de heidenen het horen; 4 Want Hij
verspreidde u onder volken, die Hem niet kennen. Om zijn wonderdaden
te verkonden en hen te doen weten, Dat er geen almachtige God is dan Hij.
5 Hij heeft ons getuchtigd om onze zonden, Maar Hij zal ons weer redden om
zijn barmhartigheid. 6 Ziet toch, wat Hij voor ons heeft gedaan, En looft Hem
in vreze en siddering; Verheerlijkt door uw daden den Koning der eeuwen.
7 Ik zelf wil Hem loven in het land van mijn ballingschap; Want Hij heeft zijn
glorie getoond aan het zondige volk. 8 Bekeert u dan, zondaars; beoefent
voor God de gerechtigheid; En gelooft, dat Hij u barmhartig zal zijn. 9 Met
geheel mijn ziel wil ik in Hem mij verblijden. 10 Looft den Heer, gij allen,

die Hij heeft uitverkoren; Viert dagen van blijdschap, en brengt Hem uw lof.
11 Jerusalem, gij stad van God, De Heer heeft u gestraft, om wat uw handen misdeden. 12 Loof nu den Heer door uw goede daden. En wil den God der eeuwen prijzen, Opdat Hij zijn tent weer in u opbouwe, Al uw ballingen tot u terugroepe, En gij weer vreugde moogt hebben in alle eeuwen der eeuwen.
13 Gij zult stralen in schitterend licht, En alle uiteinden der aarde zullen u huldigen. 14 Van verre zullen de volkeren komen, En met hun gaven in uw midden den Heer aanbidden; Uw land zullen zij beschouwen als heilig,
15 Want zij komen tot U, om de heerlijke Naam te vereren. 16 Vervloekt zijn allen, die u verachten; En die u belasteren, worden allen gestraft. Maar gezegend zijn zij, die u weer opbouwen. 17 Dan zult gij weer vreugde vinden in uw kinderen, Daar zij allen gezegend worden en bijeengebracht bij den Heer. 18 Gelukkig allen, die u beminnen, En verheugd zijn over uw vrede.
19 Loof, mijn ziel, den Heer, Want Hij heeft Jerusalem, zijn stad, Bevrijd van al haar kwelling, Hij, de Heer, onze God! 20 Ik zal gelukkig zijn, als mijn geslacht blijft bestaan, Om de heerlijkheid van Jerusalem te aanschouwen.
21 Jerusalems poorten worden dan opgebouwd uit safier en smaragd, En heel de kring van haar muren uit kostbare steen. 22 Al haar pleinen worden met zuiver wit marmer belegd, In haar straten wordt het Alleluja gezongen.
23 Gezegend de Heer, die haar groot heeft gemaakt, Hij heerse over haar in de eeuwen der eeuwen! Amen!

14

1 En dit is het einde der geschiedenis van Tobit. Nadat Tobit het gezicht had teruggekregen, leefde hij nog twee en veertig jaar, en mocht de kinderen van zijn kinderen nog aanschouwen. 2 Hij bereikte de leeftijd van honderd en twee jaar, en werd toen met alle eer in Ninive begraven. 3 Want zes en vijftig jaar oud verloor hij het licht der ogen en in zijn zestigste jaar kreeg hij het terug. 4 De rest van zijn leven was zeer gelukkig; hoe meer hij vooruit ging in de vreze des Heren, hoe meer hij vrede genoot. 5 Maar toen hij ging sterven, liet hij zijn zoon Tobias met diens zeven jonge zonen, zijn kleinkinderen, komen, en sprak tot hen: 6 De ondergang van Ninive moet dichtbij zijn; want het woord des Heren kan niet falen. Onze broeders, die buiten het land van Israël verstrooid zijn, zullen daarheen terugkeren; 7 heel het land, dat verlaten ligt, zal weer bevolkt worden, en het huis van God, dat daar verbrand neerligt, zal worden herbouwd. Allen, die God vrezen, keren daarheen terug; 8 zelfs de heidenen zullen hun afgoden verlaten en naar Jerusalem komen, om daar te gaan wonen; 9 en al de koningen der aarde zullen den Koning van Israël aanbidden en daar zich verblijden4.
10 Mijn kinderen, luistert dus naar uw vader: Blijft trouw in de dienst van den Heer, en beijvert u te doen wat Hem behaagt; 11 beveelt uw kinderen, de gerechtigheid te beoefenen en de weldadigheid, God voor ogen te houden en Hem trouw te loven ten allen tijde met geheel hun kracht. 12 Mijn kinderen, luistert nog verder naar mij: Gij moet hier niet blijven; maar als gij uw moeder naast mij in hetzelfde graf hebt begraven, begeeft u dan aanstonds op weg, om van hier te vertrekken; 13 want ik zie, dat de boosheid hier de ondergang zal brengen. 14 Tobias trok dan ook na de dood van zijn moeder met zijn vrouw, zijn kinderen en kleinkinderen uit Ninive weg, en keerde naar zijn schoonouders terug. 15 Hij trof hen welvarend aan in gezegende ouderdom; hij zorgde voor hen en sloot hun zelf de ogen. Hij erfde heel het

vermogen van Raguëls huis, en zag nog de kinderen van zijn kinderen tot
in het vijfde geslacht. 16 En nadat hij in de vreze des Heren met vreugde de
leeftijd van negen en negentig jaar had bereikt, werd hij ten grave gedragen.
17 Ook al zijn verwanten en heel zijn geslacht bleven in een deugdzaam leven
en een heilige levenswandel volharden, zodat zij welgevallig waren aan God
en de mensen, aan al de bewoners van dat land.

Judit

1 Eerste deel. De benauwing van betoel door Holofernes. Nabukodonosors
woede op het westen en het Joodse land. Toen Arpaksad, de koning der
Meden, een groot aantal volkeren aan zijn heerschappij had onderworpen,
bouwde hij een zeer sterke stad, die hij Ekbátana noemde. 2 Uit vierkant
gekapte stenen trok hij de muren op van zeventig el hoogte en dertig el
breedte; hij voorzag haar van torens, die honderd el hoog 3 en aan alle vier
zijden twintig voet breed waren, en hij maakte haar poorten even hoog als
de torens. 4 Overtuigd van zijn macht ging hij groot op de kracht van zijn
leger, en op de roem van zijn strijdwagens. 5 Maar in het twaalfde jaar
van zijn regering ondernam Nabukodonosor, de koning der Assyriërs, die
in de grote stad Ninive regeerde, een veldtocht tegen Arpaksad en nam hem
gevangen 6 in de grote vlakte, die Ragaoe heet. Hij werd daarbij geholpen
door de bevolking aan de Eufraat, de Tiger en de Jádason, onder aanvoering
van Arjok, den koning der Elamieten 7 Maar toen zijn rijk daardoor in
aanzien gestegen was, werd Nabukodonosor hoogmoedig. En hij zond
een oproep, om zich bij hem aan te sluiten, aan alle bewoners van Cilicië,
Damascus en de Libanon, 8 aan de volksstammen op de Karmel en in Gilad,
aan de bewoners van Galilea in de grote vlakte van Jizreël, 9 aan allen die
in Samaria woonden en over de Jordaan tot aan Jerusalem toe, en aan de
gehele landstreek Gésjem tot aan de grens van Ethiopië. 10 Naar al deze
volkeren zond Nabukodonosor, de koning der Assyriërs, zijn afgezanten;
11 maar allen weigerden eenstemmig, zonden hen onverrichterzake terug
en wezen hen oneerbiedig af. 12 Toen ontstak koning Nabukodonosor in felle
woede tegen al die landen, en zwoer bij zijn troon en zijn rijk, dat hij zich op
al die gebieden zou wreken.

2

1 In het dertiende jaar van koning Nabukodonosor, op de twee en twintig-
ste dag van de eerste maand, werd in het paleis van Nabukodonosor, den
koning der Assyriërs, besloten, dat men wraak zou nemen. 2 Hij ontbood
daarom alle oudsten en al zijn veldheren en legeraanvoerders, deelde hun
zijn geheime plannen mee, 3 en vertelde hun, dat hij voornemens was, de
gehele aarde aan zijn heerschappij te onderwerpen. 4 Toen dit plan al-
gemene instemming had gevonden, liet koning Nabukodonosor zijn opper-
bevelhebber Holofernes bij zich ontbieden, 5 en zeide hem: Trek op tegen alle
landen in het westen, en vooral tegen hen, die mijn bevel hebben geminacht.
6 Geen enkel rijk moogt ge sparen, en alle versterkte steden moet ge aan
mij onderwerpen. 7 Daarop werden alle veldheren en aanvoerders van het
assyrische leger door Holofernes opgeroepen, en begon hij, zoals de koning
hem had opgedragen een leger aan te werven van honderd twintigduizend
man voetvolk en twaalfduizend boogschutters te paard. 8 Aan de kop van het
gehele leger liet hij een ontelbaar aantal kamelen vooruittrekken, met een
grote voorraad legerproviand, en ontelbare kudden runderen en schapen.
9 Verder gaf hij bevel, dat er in heel Syrië op zijn doortocht graan voor hem
moest gereed liggen, 10 en zelf nam hij zeer veel goud en zilver mee uit
het paleis van den koning. 11 Daarna brak hij met heel dat leger op, met
wagens, ruiters en boogschutters, die als sprinkhanen de oppervlakte der

aarde bedekten. 12 Toen hij nu de grens van Assyrië was overgetrokken en
bij het hoge Ange-gebergte gekomen was, dat links van Cilicië ligt, bestormde
hij daar alle burchten, veroverde er alle vestingen, 13 en nam de beroemde
stad Melóti met geweld in. Vervolgens plunderde hij alle inwoners van
Tarsjisj en daarna de Israëlieten, die aan de rand van de woestijn ten zuiden
van het land der Chaldeën woonden. 14 Daarna trok hij de Eufraat over,
kwam in Mesopotamië, verwoestte daar alle versterkte steden van de rivier
de Abrona af tot aan de zee, 15 en veroverde het gehele gebied tot aan de
zuidelijke grenzen van Jáfet. 16 Hij voerde alle Midjanieten gevangen weg,
legde beslag op al hun bezittingen en joeg iedereen over de kling, die zich
verzette. 17 En toen de oogsttijd was aangebroken, zakte hij af naar de
vlakte van Damascus, stak al het veldgewas in brand en liet alle bomen en
wijngaarden omhakken. 18 Alle bewoners der aarde waren bang voor hem.

3

1 Toen zonden de koningen en vorsten van al die steden en streken, van
syrisch Mesopotamië en het syrisch gebied Sobal en van Lúdië en Cilicië
hun gezanten naar Holofernes. Ze zeiden hem: 2 Wees niet langer op ons
vertoornd; want het is beter, dat wij met behoud van ons leven den groten
koning Nabukodonosor dienen en ons aan u onderwerpen, dan dat wij
sterven en door onze ondergang de ellende der slavernij over ons volk
zouden brengen. 3 Al onze steden en bezittingen, al onze bergen, heuvels
en vlakten, de kudden runderen, schapen, geiten, paarden en kamelen,
al wat wij bezitten aan have en goed, dat alles staat te uwer beschikking.
4 Doe met al onze bezittingen wat gij wilt; 5 wij en onze kinderen zijn
uw slaven. 6 Kom tot ons als een vredelievend heerser, en maak gebruik
van onze dienstbaarheid, zoveel gij verkiest. 7 Daarop kwam hij met zijn
ruiterij en een geweldig leger de bergen af, en maakte zich meester van alle
steden en alle inwoners van het land. 8 Uit alle steden lijfde hij de sterkste
en beste mannen als hulptroepen bij zijn leger in; 9 en zó groot was de
vrees in die streken, dat de vorsten en de aanzienlijkste inwoners van al
die steden tezamen met het volk hem bij zijn aankomst tegemoet gingen,
10 en hem inhaalden met kransen, fakkels en reidansen, onder begeleiding
van pauken en fluiten. 11 Maar ondanks dit alles waren zij niet in staat,
zijn hardvochtig gemoed tot mildheid te stemmen, 12 en hij verwoestte hun
steden. Ook hakte hij hun heilige bossen om; 13 want koning Nabukodonosor
had hem opdracht gegeven, alle inheemse goden uit te roeien, opdat de
volkeren, die Holofernes aan zijn macht zou kunnen onderwerpen, hem
alleen als god zouden erkennen. 14 Nadat hij zo door het syrisch gebied
Sobal, geheel Apaméa en geheel Mesopotamië was heengetrokken, kwam hij
bij Jizreël in de streek Géba aan, 15 veroverde de steden, en bleef daar dertig
dagen, om in die tijd zijn gehele legermacht samen te trekken.

4

1 Toen de Israëlieten in het land Juda dit hoorden, begonnen zij zeer
bevreesd voor hem te worden; 2 een ontzettende angst sloeg hun om het hart,
daar zij bang waren, dat hij met Jerusalem en de tempel van den Heer het-
zelfde zou doen als met de andere steden en haar tempels. 3 Daarom zonden
zij een oproep naar het gehele gebied van Samaria tot aan Jericho toe, om de
bergtoppen te bezetten, 4 hun dorpen te versterken en proviand in te slaan
met het oog op de oorlog. 5 Ook zond de priester Eljakim een schrijven aan

alle bewoners van Betoel, dat tegenover Esdrelon ligt, nog vóór de vlakte
en dicht bij Dotan, en gelastte aan allen, bij wie de doortocht zou kunnen
plaats hebben, 6 dat zij de bergpassen moesten bezetten, waarlangs men
Jerusalem kon bereiken, en dat zij overal wachtposten moesten uitzetten,
waar zich mogelijkerwijze een smalle kloof tussen de bergen bevond. 7 En
de kinderen van Israël deden, wat de priester Eljakim hun had opgedragen.
8 Nu riep heel het volk met grote aandrang tot den den Heer en vrouwen
vernederden zich in vasten en gebeden; 9 de priesters deden het boetekleed
aan, kinderen wierpen zich neer voor de tempel, en men bedekte het altaar
des Heren met een boetekleed. 10 Eenparig smeekten zij den Heer, den God
van Israël, dat Hij zou verhinderen, dat hun kinderen werden geroofd, hun
vrouwen buit gemaakt, hun steden verwoest, dat hun heiligdom zou worden
onteerd en zij zelf tot spot zouden worden voor de heidenen. 11 Daarop
trok Eljakim, de hogepriester van den Heer, geheel Israël rond en sprak hun
toe: 12 Weet wel, dat de Heer uw gebeden zal verhoren, als gij maar blijft
volharden in vasten en gebeden voor den Heer. 13 Denkt aan Moses, den
dienaar des Heren. Hij versloeg Amalek, dat op zijn macht en sterkte, zijn
leger, schilden, wagens en ruiters vertrouwde, niet omdat Moses streed met
het zwaard, maar omdat hij vrome gebeden stortte. 14 Zo zal het ook nu
met alle vijanden van Israël gaan, als gij volhardt, zoals gij zijt begonnen.
15 Door deze woorden aangespoord, bleven zij in hun gebed tot God voor het
aanschijn des Heren volharden, 16 zó zelfs, dat zij, die den Heer brandoffers
moesten opdragen, dit deden met een boetekleed aan en met as op hun
hoofd. 17 En met heel hun hart smeekten zij God, dat Hij zijn volk Israël zou
bijstaan. Achior raadt Holofernes de oorlog met de Joden af.

5

1 Maar nu deelde men Holofernes, den opperbevelhebber van het as-
syrische leger, mee, dat de Israëlieten hun maatregelen hadden getroffen,
om weerstand te bieden en dat zij de bergpassen bezet hielden. 2 Toen
ontstak hij in hevige woede, ontbood alle vorsten en hoofden van Moab
en Ammon, 3 en sprak tot hen: Zegt mij eens, wat is dat voor een volk,
dat in de bergen woont; wat voor steden hebben zij, hoe zien die er uit,
en hoe groot zijn ze? Hoe groot en hoe sterk is hun leger, en wie is hun
aanvoerder? 4 Waarom zijn ze van alle volken in het westen de enigen, die
geweigerd hebben, ons tegemoet te komen en ons in vrede te ontvangen?
5 Toen antwoordde Achior, het hoofd van alle Ammonieten: Zo ge naar mij
wilt luisteren, zal ik u de waarheid zeggen over dit volk, dat in de bergen
woont en komt er geen leugen uit mijn mond. 6 Dit volk stamt af van de
Chaldeën, 7 en woonde eerst in Mesopotamië. Maar omdat zij de goden van
hun voorvaders, die in het land der Chaldeën woonden, niet wilden dienen,
8 verlieten zij het veelgodendom, de godsdienst van hun voorouders, 9 en
dienden den énen God van de hemel, die hun bevel gaf, het land te verlaten
en zich in Kanaän te vestigen. Bij het uitbreken van een hongersnood, die
het gehele land teisterde, trokken zij naar Egypte af en groeiden daar, in de
loop van vierhonderd jaar, tot zulk een menigte aan, dat hun getal niet meer
te berekenen was. 10 Maar toen de koning van Egypte hen onderdrukte, en
hen als slaven dwong, klei en tichelstenen te maken voor de bouw van hun
steden, riepen zij den Heer aan; en Hij sloeg het gehele land van Egypte
met verschillende plagen. 11 Nadat daarom de Egyptenaren hen van zich
hadden weggejaagd en de plaag was opgehouden, wilden zij hen echter

terughalen, om hen opnieuw tot slaven te maken. 12 Toen opende de God
van de hemel de zee voor de Israëlieten, zodat zij konden vluchten; want
als een muur stond het water aan weerskanten onbewegelijk overeind,
zodat zij droogvoets hun weg konden vervolgen over de bodem der zee.
13 Maar toen een ontelbaar leger van Egyptenaren hun ook hier achterna
ging, sloeg het water over de Egyptenaren heen, zodat er niemand overbleef,
om het gebeurde aan het nageslacht te vertellen. 14 Na hun doortocht door
de Rode Zee, sloegen de Israëlieten hun legerplaats op in de woestijn van
het Sinaïgebergte, waar nog nooit een mens had kunnen wonen en geen
mensenkind zich had gevestigd. 15 Daar werden bittere bronnen voor hen
in zoet drinkwater veranderd, en kregen zij veertig jaar lang voedsel uit de
hemel. 16 Overal waar zij binnentrokken zonder pijl en boog, zonder schild
en zwaard, streed hun God voor hen en behaalde de zege. 17 Niemand was bij
machte, dit volk te weerstaan, behalve wanneer het was afgeweken van de
dienst van den Heer, zijn God. 18 Want telkens, wanneer zij iemand anders
dan hun eigen God vereerden, werden zij prijsgegeven aan plundering,
zwaard en verachting. 19 Maar zodra zij berouw toonden, dat zij de dienst
van hun God hadden verlaten, gaf de God van de hemel hun de kracht terug,
om weerstand te bieden. 20 Zo versloegen zij ten slotte de koningen der
Kanaänieten, Jeboesieten, Perizzieten, Chittieten, Chiwwieten, Amorieten en
alle machthebbers van Chesjbon, en namen hun landen en steden in bezit.
21 Zolang zij dus voor het aanschijn van hun God geen zonde bedreven,
hadden zij voorspoed; want hun God haat de ongerechtigheid. 22 Toen
zij dan ook jaren geleden van de weg, die God hun had voorgeschreven,
waren afgeweken, werden zij in een groot aantal oorlogen door de volkeren
vernietigd en de meesten van hen gevangen weggevoerd naar een vreemd
land. 23 Maar omdat ze zich toen tot hun God hebben bekeerd, zijn ze
onlangs uit de wijde verstrooiing weer bijeen gekomen, hebben zich weer
overal in de bergen gevestigd en zijn opnieuw in het bezit van Jerusalem,
waar hun heiligdom is. 24 Mijn heer dient dus een onderzoek in te stellen.
Als zij zich tegenover hun God aan een of andere zonde hebben schuldig
gemaakt, moeten wij tegen hen optrekken; want dan zal hun God hen zeker
aan u overleveren, en zullen zij zich moeten buigen onder het juk van uw
macht. 25 Maar als dit volk niet tegen zijn God heeft gezondigd, zullen wij
niet tegen hen bestand zijn; want dan zal hun God ze verdedigen, en zullen
wij voor de gehele wereld te schande staan. 26 Toen Achior deze toespraak
geëindigd had, waren alle legeraanvoerders van Holofernes woedend, en
wilden hem doden. Ze riepen tot elkander: 27 Hoe durft die man beweren,
dat de Israëlieten weerstand kunnen bieden aan koning Nabukodonosor en
zijn leger? Het zijn maar ongewapende en hulpeloze mensen, die niets van
krijgskunst verstaan. 28 Laat ons het gebergte intrekken; dan kan Achior
zien, dat hij ons bedriegt. En als wij hun voornaamste mannen hebben
gevangen genomen, zal hij tegelijk met hen door het zwaard worden gedood.
29 Dan zullen alle volkeren moeten erkennen, dat Nabukodonosor de god der
wereld is, dat hij alleen god is en niemand anders.

6

1 Hierop zeide Holofernes in heftige verontwaardiging tot Achior: 2 Omdat
gij ons hebt voorspeld, dat het volk van Israël door zijn God wordt verdedigd,
zal ik u laten zien, dat alleen Nabukodonosor god is, en niemand anders.
3 Want wanneer wij hen allen als één man hebben verslagen, zult ook

gij tegelijk met hen door het zwaard der Assyriërs omkomen en zal heel Israël met u worden uitgeroeid en verdelgd. 4 Dan zult ge ondervinden, dat Nabukodonosor de heer is van de gehele aarde. Het zwaard van mijn soldaten zal uw zijde doorboren; ge zult worden doorstoken en neervallen onder de gewonden van Israël; ge zult niet langer meer leven, maar tegelijk met hen worden omgebracht. 5 Welnu, als ge meent, dat uw voorspelling op waarheid berust, dan behoeft ge toch niet zo somber te kijken! Waarom is uw gelaat zo bleek, wanneer ge toch werkelijk meent, dat mijn woorden niet uitkomen? 6 Maar om u te overtuigen, dat u hetzelfde lot als hun staat te wachten, daarom zult ge van dit ogenblik af bij dit volk worden ondergebracht. En wanneer zij door mijn zwaard hun verdiende straf zullen ondergaan, dan zal mijn wraak ook u treffen. 7 Daarop gaf Holofernes zijn dienaars bevel, Achior gevangen te nemen, naar Betoel te brengen en aan de Israëlieten over te leveren. 8 De dienaars van Holofernes grepen hem dus vast en trokken met hem door de vlakte. Maar toen zij bij het gebergte waren gekomen, kwamen er slingeraars op hen af. 9 Ze gingen dus het gebergte niet in, doch bonden Achior met handen en voeten aan een boom, lieten hem zo met touwen gebonden daar achter en keerden terug naar hun heer. 10 Nu kwamen de Israëlieten van Betoel naar omlaag en gingen naar hem toe. Zij maakten hem los en namen hem mee naar Betoel, waar zij hem in de kring van het volk plaatsten en hem vroegen, waarom de Assyriërs hem geboeid hadden achtergelaten. 11 In die dagen waren Oezzi-ja, de zoon van Mika uit de stam Simeon, en Karmi, die ook Gotoniël heette, de bestuurders der stad. 12 Te midden van de oudsten en in tegenwoordigheid van het gehele volk vertelde nu Achior alles, wat hij op de vragen van Holofernes had geantwoord, hoe de soldaten hem, om wat hij gezegd had, hadden willen vermoorden. 13 en hoe Holofernes zelf in grote woede het bevel had gegeven, Achior aan de Israëlieten uit te leveren, om hem, na zijn overwinning op de Israëlieten, onder verschillende folteringen te laten doden, omdat hij gezegd had, dat de God van de hemel hun beschermer was. 14 Toen Achior dit alles verteld had, viel het gehele volk voor God in aanbidding neer, en stortte onder algemeen klagen en wenen eenparig zijn gebeden uit voor den Heer. 15 Men sprak: Heer, God van hemel en aarde, ziet hoe overmoedig ze zijn, en aanschouw onze vernedering. Zie genadig neer op uw heilig volk, en toon, dat Gij hèn niet verlaat, die op u hopen, maar hèn vernedert, die op zichzelf vertrouwen en groot gaan op hun eigen kracht. 16 Toen het wenen bedaard was en het volk de gehele dag in gebed had doorgebracht, troostten zij Achior. 17 Ze zeiden: De God van onze vaderen, wiens macht gij hebt verkondigd, zal alles voor u ten beste keren, zodat gij getuige zult zijn van hun val. 18 En wanneer de Heer onze God zijn dienaars zal hebben bevrijd, dan moge God, die onder ons woont, ook met u zijn, en kunt ge, zo ge wilt, met al de uwen bij ons wonen. 19 Na dit onderhoud nam Oezzi-ja hem mee naar zijn huis, en richtte voor hem een groot feestmaal aan. 20 Hij nodigde alle oudsten daarbij uit, en omdat de vasten juist was geeindigd, aten zij gezamelijk. 21 Daarna werd het volk weer bijeengeroepen; zij bleven de gehele nacht bijeen in gebed, en smeekten den God van Israël om hulp.

7

1 De volgende dag liet Holofernes zijn troepen tegen Betoel oprukken. 2 Het waren honderd twintigduizend man voetvolk en twee en twintigduizend ruiters, behalve de hulptroepen van alle jongemannen, die hij in

de provincies en de steden had gevangen genomen en meegevoerd. 3 Allen
maakten zich tegelijkertijd op voor de strijd tegen de Israëlieten. Langs de
berghelling trokken zij naar de top, die Dotan beheerst, en verspreidden
zich van het punt, dat Belmáin heet, tot Chelmon tegenover Esdrelon. 4 Toen
nu de Israëlieten hun grote overmacht zagen, wierpen zij zich op de grond,
strooiden as op hun hoofd en smeekten gezamenlijk, dat de God van Israël
Zich over zijn volk zou ontfermen. 5 Daarna namen zij hun wapens op,
bezetten de punten, waar zich een smal bergpad bevond, en bleven daar
dag en nacht op wacht. 6 Nu ontdekte Holofernes, die intussen de omgeving
in ogenschouw nam, aan de zuidzijde buiten de stad een bron, waarop hun
waterleiding aansloot, en liet de watertoevoer afsnijden. 7 Daar er echter
niet ver buiten de muren nog andere bronnen waren, waaruit men de Joden
heimelijk water zag putten, niet zozeer om te drinken dan wel om zich
te verfrissen, 8 gingen de Ammonieten en Moabieten naar Holofernes en
zeiden: De Israëlieten vertrouwen niet op hun lansen en pijlen, maar op
de bergen, die hen beschermen, en op de steil aflopende heuvels, die hen
beschutten. 9 Wilt gij hen dus zonder slag of stoot in uw macht krijgen, dan
moet gij de bronnen laten bewaken en hen verhinderen, water te putten. Zo
kunt ge hen zonder wapengeweld om het leven brengen, of zullen zij van
uitputting hun stad overgeven, die volgens hen onneembaar is, omdat zij
in de bergen ligt. 10 Holofernes en zijn lijfwacht vonden dit een uitstekend
voorstel; hij gaf dus bevel, bij elke bron een wachtpost te plaatsen van
honderd man. 11 Toen deze bewaking twintig dagen geduurd had, was de
watervoorraad in de putten van alle inwoners van Betoel opgeraakt, en was
er in de stad geen voldoende drinkwater meer, zelfs niet voor één enkele
dag, ook als men het volk slechts een geringe hoeveelheid water zou geven.
12 Daarom gingen alle mannen en vrouwen, de jongemannen en de kinderen
naar Oezzija, en riepen allen tezamen: 13 God moge oordelen tussen u en
ons; want gij hebt ons in het ongeluk gestort. Omdat ge geen vrede hebt
willen sluiten met de Assyriërs, heeft God ons aan hen verkocht. 14 Dit is ook
de reden, waarom ons niemand te hulp komt, en dat wij voor hun ogen van
dorst en volkomen uitputting bezwijken. 15 Roep nu alle burgers bijeen, om
ons allen vrijwillig aan de soldaten van Holofèrnes over te geven. 16 Want
het is beter voor ons, met behoud van ons leven, God in gevangenschap te
dienen, dan te sterven en door de hele wereld bespot te worden, als wij
onze vrouwen en kinderen voor onze ogen zien sterven. 17 Wij bezweren
u heden bij hemel en aarde en bij den God onzer vaderen, die ons straft
volgens onze zonden: Geef de stad nu over aan het leger van Holofernes,
en laat het zwaard spoedig een einde aan ons maken; want anders wordt
het maar nodeloos uitgesteld, terwijl wij versmachten van dorst. 18 Hierop
begonnen alle aanwezigen luid te jammeren en te wenen, en urenlang
riepen zij eenparig tot den Heer en zeiden: 19 Ook wij hebben gezondigd,
evenals onze vaderen; wij hebben verkeerd gedaan en zonden bedreven.
20 Ontferm U over ons in uw barmhartigheid, of straf onze misdaden met
uw eigen gesels, maar lever ons, die U belijden, niet over aan een volk, dat U
niet kent. 21 Duld niet, dat men onder de heidenen zegt: “Waar is hun God?”
22 En toen zij, vermoeid van dit roepen en afgemat van het schreien, zwegen,
23 stond Oezzi-ja op, en sprak met tranen in de ogen: Broeders, houdt moed;
laat ons nog vijf dagen wachten op Gods barmhartigheid. 24 Misschien zal
Hij een einde maken aan zijn verbolgenheid, en zijn Naam verheerlijken.
25 Maar als er na verloop van vijf dagen geen hulp is gekomen, zullen wij

doen, wat gij zegt.

8

1 Deze uitspraak werd ook gehoord door een weduwe, die Judit heette. Zij was de dochter van Merari, den zoon van Oezzi zoon van Josef, zoon van Oezzi-ja, zoon van Elai, zoon van Jamnor, zoon van Gedeon, zoon van Rafaïm, zoon van Achitoeb, zoon van Melki-ja, zoon van Enan, zoon van Natanja, zoon van Sjelatiël, zoon van Sjimon, zoon van Ruben. 2 Haar man heette Manasse, en was tijdens de gersteoogst gestorven. 3 Want toen hij eens op het veld toezicht hield op de schovenbinders, kreeg hij een zonnesteek; hij stierf in zijn woonplaats Betoel en werd daar bij zijn vaderen begraven. 4 De achtergebleven Judit was op dit ogenblik reeds drie jaar en zes maanden weduwe. 5 Zij had op haar huis een afgezonderd vertrek laten maken, waar zij met haar dienstmaagden in eenzaamheid leefde. 6 Om haar lenden droeg zij een boetekleed; zij vastte iedere dag van haar leven, uitgezonderd op sabbat, nieuwe maan en de feesten van het huis van Israël. 7 Zij was een buitengewoon schone vrouw. Ook had haar man haar grote rijkdommen nagelaten, veel personeel en bezittingen, met grote kudden runderen en schapen. 8 Bij allen stond zij in hoog aanzien, omdat zij godvrezend was; en er was niemand, die zich afkeurend over haar uitliet. 9 Toen zij dan hoorde, dat Oezzi-ja beloofd had, de stad na vijf dagen te zullen overgeven, liet zij de oudsten Kabri en Karmi bij zich ontbieden. 10 En toen dezen bij haar gekomen waren, sprak zij tot hen: Hoe is het mogelijk, dat Oezzi-ja de eis heeft ingewilligd, om de stad aan de Assyriërs over te geven, als er binnen vijf dagen geen hulp voor u komt? 11 Hoe hebt gij het gewaagd, den Heer op de proef te stellen? 12 Dat is geen taal, om barmhartigheid af te smeken, maar om toorn en gramschap te doen ontbranden. 13 Gij hebt den Heer willen voorschrijven, wanneer Hij zijn barmhartigheid moet tonen, en hebt naar eigen willekeur Hem een dag daarvoor bepaald. 14 Maar de Heer is lankmoedig; laat ons hierover berouw verwekken, en Hem onder tranen om vergiffenis smeken. 15 Want God dreigt niet, gelijk een mens, en wordt niet toornig als een mensenkind. 16 Wij moeten ons dus voor Hem vernederen, Hem dienen vol ootmoed, 17 en Hem onder tranen smeken, ons zijn barmhartigheid te tonen, maar enkel zoals Hij dat wil. Dan zullen wij ons later over onze vernedering verheugen, zoals wij nu door hun overmoed in verwarring geraken. 18 Want wij hebben niet gezondigd, zoals onze vaderen. Zij hebben hun God verlaten en vreemde goden aanbeden; 19 en om die misdaad werden zij aan het zwaard en de plundering prijsgegeven en door hun vijanden bespot. Maar wij kennen geen anderen God, dan Hem alleen. 20 Laat ons dus deemoedig op zijn vertroosting wachten. Ons bloed zal Hij wreken op onze vijanden, die ons verdrukken, en alle volkeren, die tegen ons opstaan, zal Hij vernederen en onteren, Hij de Heer, onze God. 21 Welnu dan, broeders, gij zijt de oudsten van Gods volk; van u hangt dus hun leven af. Spreekt hun weer moed in. Laat hen bedenken, dat ook onze vaderen werden beproefd, opdat zou blijken, of zij hun God waarachtig dienden. 22 Zij moeten bedenken, hoe Abraham, onze vader, op de proef werd gesteld en door veel wederwaardigheden werd gelouterd, en zo Gods vriend is geworden. 23 Zo is het ook met Isaäk, Jakob, Moses gegaan en met allen, die God welgevallig waren; zij hebben grote beproevingen doorstaan, en bleven trouw. 24 Maar zij, die de beproevingen niet wilden aanvaarden

in de vreze des Heren, doch ongeduldig werden en oneerbiedig tegen
den Heer, 25 zij werden uitgeroeid door den verdelger en door de slangen
gedood. 26 Wij moeten ons dus niet tegen het lijden verzetten, 27 maar
bedenken, dat deze straffen minder zijn dan onze zonden verdienen, en
dat God ons met deze slagen tuchtigt als zijn dienaars, niet dus om ons te
vernielen, zoals wij menen, maar om ons te verbeteren. 28 Oezzi-ja en de
oudsten gaven haar ten antwoord: Al wat ge zegt, is waar, en er is niets tegen
in te brengen. 29 Bid gij dus voor ons; want gij zijt een vrome en godvruchtige
vrouw. 30 Nu sprak Judit: Wanneer gij toegeeft, dat mijn woorden van God
komen, 31 houdt u er dan van overtuigd, dat ook mijn plannen van God zijn,
en bidt slechts tot God, dat Hij mijn plan ondersteunt. 32 Stelt u vannacht bij
de stadspoort op, zodat ik met mijn dienstmaagd ongehinderd vertrekken
kan. En smeekt dan den Heer, dat Hij binnen de vijf dagen, die gij bepaald
hebt, genadig neerziet op Israël, zijn volk. 33 Maar ik wil niet, dat gij achter
mijn plannen tracht te komen; zolang gij niets van mij hoort, hebt gij niets
anders te doen, dan tot den Heer onzen God voor mij te bidden. 34 Oezzi-ja,
de vorst van Juda, sprak tot haar: Ga in vrede! De Heer moge u bijstaan, om
wraak te nemen op onze vijanden. Daarna gingen ze heen.

9

1 Toen de oudsten waren weggegaan, trok Judit zich terug in haar bid-
vertrek, deed een boetekleed aan, strooide as op haar hoofd, wierp zich neer
voor den Heer en riep 2 Heer, God van mijn vader Simeon; Gij hebt hem
een zwaard gegeven, om wraak te nemen op de vreemdelingen, die in hun
bedorvenheid een maagd overweldigden en haar lichaam op schandelijke
wijze onteerden. 3 Gij hebt toen hun vrouwen ten prooi, hun dochters
in gevangenschap en heel hun bezit als buit aan uw dienaars gegeven,
die in gloeiende ijver voor U waren ontstoken. Ik smeek U, mijn Heer
en mijn God, kom nu ook mij, een weduwe, te hulp. 4 Gij hebt bewerkt,
wat vroeger geschiedde, en wat erop volgde, hebt Gij beraamd; Gij wilt
dus ook, wat nu geschiedt. 5 Want al uw wegen zijn gebaand en al uw
beslissingen tevoren bepaald. 6 Richt thans uw blik op het assyrische leger,
zoals Gij vroeger uw blik hebt geworpen op de troepen der Egyptenaren,
toen zij in vertrouwen op hun strijdwagens, ruiterij en hun talrijke soldaten,
uw dienaars gewapend achtervolgden. 7 Toen hebt Gij uw blik over dat
leger laten gaan: en de duisternis sloeg hen met verlamming, 8 de afgrond
greep hun voeten vast en het water golfde over hen heen. 9 Heer, laat het
ook hun zo vergaan, die op hun overmacht vertrouwen, die groot gaan
op hun wagens en speren, op hun schilden, pijlen en lansen; 10 hun die
niet weten, dat Gij onze God zijt, die van ouds de oorlog beslist; hun die
niet weten, dat uw Naam is “de Heer”. 11 Verhef uw arm, als in vroeger
dagen, en breek hun sterkte door uw macht. Verpletter hun kracht onder
uw toorn, omdat zij besloten, uw heiligdom te onteren, de woonplaats van
uw Naam te bezoedelen, en met hun zwaard de hoornen van uw altaar
af te slaan. 12 Heer, laat de hoogmoedige met zijn eigen zwaard worden
onthoofd; 13 maak hem weerloos, als zijn ogen mij zien, en sla hem neer
door de slimheid van mijn lippen. 14 Verleen mijn hart standvastigheid, om
hem te verachten, en geef mij kracht, om hem neer te slaan. 15 Want het zal
een gedenksteen zijn voor uw Naam, als hij door de hand van een vrouw
ten val wordt gebracht. 16 Neen, Heer, niet in een groot getal ligt uw macht,
en uw beslissing steunt niet op de kracht van paarden. Nooit waart Gij de

trotsen genegen, maar het gebed van nederigen en ootmoedigen heeft U altijd behaagd. 17 God van de hemel, Schepper der wateren en Heer van het ganse heelal, verhoor het gebed van een rampzalige, die op uw ontferming vertrouwt. 18 Heer, gedenk uw verbond, leg mij een schrander woord in de mond en steun de plannen, die ik heb beraamd, opdat uw huis geheiligd blijft, 19 en alle heidenen mogen erkennen, dat Gij alleen God zijt, en dat er geen andere is buiten U.

10

1 Toen zij haar dringende bede tot den Heer had geëindigd, stond zij op van de plaats, waar zij zich voor den Heer had neergeworpen, 2 riep haar dienstmaagd en ging naar beneden in haar huis. Daar deed zij haar boetekleed uit, legde haar weduwkleed af, 3 waste zich en zalfde zich met mirrebalsem. Zij maakte haar hoofdhaar op, legde er een hoofdband omheen, en trok haar feestkleren aan. Zij bond sandalen aan haar voeten, deed haar armbanden om, haar halssnoeren, oorhangers en ringen, en tooide zich met al haar sieraden. 4 En de Heer verleende haar nog groter schoonheid, omdat zij zich opsierde niet uit zinnelijkheid maar met een vrome bedoeling; daarom vermeerderde de Heer nog haar schoonheid, zodat zij aan allen verscheen in onvergelijkelijke pracht. 5 Nu gaf zij haar dienstmaagd een leren zak met wijn, een kruik olie, geroosterd gerstebrood, vijgenkoeken, brood en kaas, en begaf zich op weg. 6 Bij de stadspoort gekomen, troffen zij daar Oezzi-ja aan met de oudsten der stad, die op haar wachtten. 7 Toen zij haar zagen, stonden zij stom van verbazing over haar schoonheid, 8 maar stelden geen vragen. Zij lieten haar doorgaan en zeiden slechts: De God van onze vaderen schenke u zijn genade en steune u met zijn kracht bij al de plannen, die gij beraamt, opdat Jerusalem op u mag roemen en uw naam wordt genoemd onder het getal van de heiligen en rechtvaardigen. 9 En allen, die daar tegenwoordig waren, riepen eenparig: Amen, Amen! 10 En in gebed tot den Heer ging Judit met haar dienstmaagd de poort uit. 11 Toen zij nu bij het aanbreken van de dag de berg afdaalde, kwamen er assyrische verkenners op haar af, die haar aanhielden en zeiden: Waar komt ge vandaan, en waar gaat ge naar toe? 12 Zij antwoordde: Ik ben een hebreeuwse vrouw; ik ben van hen weggevlucht, omdat ik voorzie, dat zij uw prooi zullen worden, daar zij u hebben geminacht en zich niet vrijwillig aan u wilden overgeven, om genade bij u te vinden. 13 Daarom dacht ik bij mezelf: Ik zal naar Holofernes gaan, den legeraanvoerder, om hem hun geheimen te verraden, en hem te zeggen, langs welke weg hij hen overrompelen kan, zonder ook maar één man van zijn leger te verliezen. 14 Toen de mannen haar antwoord hadden gehoord, staarden zij haar aan met verbaasde ogen, omdat zij door haar schoonheid waren verbluft. 15 En ze zeiden tot haar: Gij hebt uw leven gered, door het besluit te nemen, naar omlaag te komen en tot onzen veldheer te gaan. 16 Ge kunt er zeker van zijn, dat hij u goed zal behandelen, als ge voor hem verschijnt, en dat ge hem zeer welkom zult zijn. Zij brachten haar dus naar de tent van Holofernes, en dienden haar aan. 17 Maar nauwelijks was zij voor hem verschenen, of hij werd door haar aanblik overweldigd. 18 En zijn dienaars zeiden tot hem: Wie zou het volk der Hebreën kunnen verachten, dat zulke schone vrouwen heeft? Dit alles reeds is reden genoeg, om hen te bestrijden! 19 Zodra Judit Holofernes bemerkte, die gezeten was achter een muskietengaas van purper- en gouddraad, bezet met smaragden

en edelstenen, 20 zag zij hem aan en boog zich diep voor hem ter aarde,
om hem te huldigen. Maar op bevel van hun heer richtten de dienaars van
Holofernes haar op.

11

1 Holofernes zeide tot haar: Wees gerust en vrees niet; nog nooit heb ik
iemand kwaad gedaan, die bereid was koning Nabukodonosor te dienen;
2 en wanneer uw volk mij niet met minachting had bejegend, zou ik mijn
lans niet tegen hen hebben opgeheven. 3 Maar vertel mij nu eens: waarom
zijt ge van hen weggegaan en hebt ge het besluit genomen, naar ons over
te lopen? 4 Judit antwoordde hem: Luister welwillend naar de woorden
van uw dienstmaagd; want zo ge de raad van uw dienstmaagd volgt, zal de
Heer iets groots met u doen. 5 Bij het leven van Nabukodonosor, den koning
der wereld, en bij zijn kracht, die u is toevertrouwd, om alle afgedwaalden
te tuchtigen: aan u is het te danken, dat niet alleen de mensen hem
dienen, maar dat ook de dieren op het veld hem gehoorzamen. 6 Want uw
scherpzinnigheid is aan alle volkeren bekend; en de gehele wereld weet,
dat gij de enige bekwame en krachtige man zijt in geheel zijn rijk, en in
alle landstreken wordt uw krijgskunst geroemd. 7 Ook zijn de woorden van
Achior ons niet onbekend gebleven, en weten wij, wat er op uw bevel met
hem is gebeurd. 8 Welnu, het staat vast: onze God is door de zonde zozeer
beledigd, dat Hij door zijn profeten aan het volk bekend heeft gemaakt,
dat Hij het overlevert om zijn zonden. 9 En omdat de Israëlieten weten, dat
zij hun Heer hebben vergramd, heeft een grote angst voor u zich van hen
meester gemaakt. 10 Bovendien is er hongersnood bij hen uitgebroken, en
zijn ze door gebrek aan water ten dode gedoemd. 11 Ze zijn al tot het besluit
gekomen, hun vee te doden en het bloed daarvan te drinken. 12 Ook zijn
ze van plan, de voorraad koren, wijn en olie, die aan den Heer hun God
is gewijd, als voedsel te gebruiken, ofschoon God hun heeft verboden, hun
hand daarnaar uit te steken; zij willen zich voeden met wat zelfs niet met de
handen mag worden aangeraakt. En omdat zij dit hebben gedaan, zullen zij
zonder enige twijfel aan de ondergang worden prijsgegeven. 13 Toen ik, uw
dienstmaagd, dit begreep, ben ik van hen weggevlucht, en heeft de Heer mij
naar u gezonden, om u dit mee te delen. 14 Maar omdat uw dienstmaagd den
Heer moet dienen, ook zolang ik bij u ben, daarom zal uw dienares s'nachts
naar buiten moeten gaan, om tot God te bidden. 15 Dan zal Hij mij te kennen
geven, wanneer Hij hen straft voor hun zonden, en zal ik bij u komen, om
u ervan op de hoogte te brengen. Daarna zal ik u midden door Jerusalem
leiden; heel het volk van Israël zal in uw macht zijn, als schapen zonder
herder, en zelfs geen hond zal tegen u blaffen. 16 Dit alles werd mij door God
voorspeld; 17 en omdat God vertoornd op hen is, ben ik gezonden, om het u
te berichten. 18 Al wat zij gezegd had vond bij Holofernes en zijn dienaars
een gunstig gehoor. Zij stonden verbaasd over haar wijsheid, en zeiden tot
elkander: 19 Op de hele wereld is er geen vrouw met zo'n schoon gelaat, die
zo verstandig kan spreken. 20 En Holofernes sprak tot haar: God heeft goed
gedaan, u vooruit te zenden, om het volk aan ons over te leveren. 21 Gij hebt
iets goeds beloofd. Welnu, als God dit voor mij in vervulling doet gaan, zal
uw God ook mijn God zijn; dan zult gij in het paleis van Nabukodonosor hoog
in aanzien staan, en zal uw naam bekend worden over de gehele aarde.

12

1 Daarop liet hij haar in het vertrek brengen, waar zijn schatten lagen, en
gaf hij opdracht, dat zij daar haar verblijf zou hebben. Maar toen hij gelastte,
2 dat men haar van zijn eigen gerechten moest voorzetten, gaf Judit ten
antwoord: De spijzen, die gij me wilt laten voorzetten, zal ik nu niet kunnen
gebruiken; want dan zou ik me schuldig maken aan een overtreding; ik zal
dus eten van wat ik zelf heb meegebracht. 3 Holofernes zeide tot haar: Maar
wat zullen wij dan voor u kunnen doen, wanneer de voorraad op is, die ge
zelf hebt meegebracht? 4 Judit antwoordde: Mijn heer, zo waar gij leeft; uw
dienares zal dit alles nog niet hebben verbruikt, eer God door mijn hand
mijn plannen ten uitvoer heeft gebracht. Nu leidden zijn dienaren haar in
de tent, die hij had aangewezen. 5 En toen zij daar binnenging, vroeg zij
verlof, om 's nachts en voor zonsopgang naar buiten te gaan, om te bidden
en den Heer aan te roepen. 6 En hij beval zijn lijfwacht, haar drie dagen
lang vrij in- en uit te laten gaan, om haar God te aanbidden. 7 Zo ging zij
's nachts naar het dal van Betoel, waar zij zich waste aan de waterbron. 8 En
terwijl ze dan weer naar boven ging, bad zij den Heer, Israëls God, dat Hij
haar in staat zou stellen, haar volk te bevrijden. 9 Dan ging zij rein haar
tent weer binnen, bleef daar tot de avond, en nuttigde daar haar spijzen.
10 Maar de vierde dag gaf Holofernes een maaltijd aan zijn dienaars. En hij
beval Vágao, zijn kamerdienaar: Ga naar de hebreeuwse vrouw en tracht
haar er toe te bewegen, dat zij er vrijwillig in toestemt, bij mij te wonen;
11 want de Assyriërs vinden het een schande en een belediging voor een man,
wanneer een vrouw er in slaagt, hem ongerept te verlaten. 12 Vágao ging dus
naar Judit en zeide: Ik hoop, dat het schone meisje er niet tegen opziet, bij
mijn heer te komen, om in zijn tegenwoordigheid geëerd te worden, en met
hem vrolijk te eten en wijn te drinken. 13 Judit antwoordde: Hoe zou ik het
durven wagen, mij tegen mijn heer te verzetten? 14 Ik zal alles doen, wat hij
goed en aangenaam vindt. Want wat hem aangenaam is, zal ook voor mij het
beste wezen, zolang ik leef. 15 Zij stond dus op, en deed haar mooiste kleren
aan. Toen zij bij Holofernes binnenkwam en voor hem stond, 16 raakten zijn
zinnen geheel verward; want hij begeerde haar met brandend verlangen.
17 En Holofernes zeide haar: Drink nu, lig aan en wees vrolijk; want ge
hebt genade bij mij gevonden. 18 Judit antwoordde: Ja heer, ik zal drinken;
want nog nooit in mijn leven werd ik zó geëerd. 19 Maar zij nam wat haar
dienstmaagd voor haar had klaar gezet, en at en dronk bij hem. 20 Holofernes
was verrukt over haar, en dronk zoveel wijn, als hij heel zijn leven nog niet
had gedronken.

13

1 Toen het laat was geworden en zijn dienaars haastig naar hun tenten
waren gegaan, sloot Vágao het vertrek af en ging heen; 2 want allen waren
loom van de wijn. 3 Zo bleef Judit alleen in de tent 4 met Holofernes, die
bedwelmd op zijn bed lag, omdat hij te veel had gedronken. 5 Tevoren had
Judit haar dienstmaagd bevolen, buiten voor de kamer gereed te staan en
daar te wachten. 6 Nu trad Judit voor het bed en met tranen in de ogen
bad zij in stilte, terwijl alleen haar lippen bewogen: 7 Heer, God van Israël,
maak mij sterk, en zie op dit ogenblik neer op het werk van mijn handen,
om Jerusalem te verheerlijken, zoals Gij beloofd hebt. Laat mij voleinden,
wat ik in vertrouwen op U meende te kunnen volbrengen! 8 Hierop sloop

zij naar de zuil aan het hoofdeinde van zijn bed, en maakte zijn zwaard los,
dat daaraan was opgehangen. 9 Zij trok het uit de schede, greep hem bij de
haren en riep: Heer, God, geef mij nu kracht! 10 En met twee krachtige slagen
in zijn nek sloeg zij hem het hoofd af. Ze duwde de romp van het bed en
trok het muskietengaas van de zuilen. 11 Onmiddellijk daarop ging ze naar
buiten, gaf het hoofd van Holofernes aan haar dienstmaagd, en beduidde
haar, het in haar etenszak te bergen. 12 Evenals de andere keren, gingen ze
nu samen naar buiten, alsof ze wilden gaan bidden; ze liepen de legerplaats
door, staken het dal over en kwamen zo voor de stadspoort. 13 Reeds uit de
verte riep Judit de wachters op de muren toe: Maakt de poorten open, want
God is met ons; Hij heeft zijn kracht in Israël getoond! 14 Zodra de mannen
haar stem maar hoorden, riepen zij de oudsten der stad, 15 en alles kwam
toegelopen, groot en klein, omdat zij niet meer hadden verwacht, dat zij zou
terugkomen. 16 Zij staken de lichten aan en stelden zich allen om haar heen.
Nu ging Judit op een verhevenheid staan, en nadat zij stilte geboden had,
en allen zwegen, 17 sprak ze: Looft den Heer, onzen God; want Hij heeft
hen niet verlaten, die op Hem hopen! 18 Door mij, zijn dienares, heeft Hij
de ontferming in vervulling doen gaan, die Hij aan Israëls huis had beloofd;
door mijn hand heeft Hij deze nacht den vijand van zijn volk gedood. 19 Nu
haalde zij het hoofd van Holofernes uit de zak te voorschijn, liet het hun
zien en sprak: Hier is het hoofd van Holofernes, den aanvoerder van het
assyrische leger, en hier is het muskietengaas, waaronder hij zijn roes lag te
slapen, toen de Heer hem neersloeg door de hand van een vrouw. 20 Zo waar
de Heer leeft; zijn engel heeft mij beschermd, toen ik hier wegging, terwijl
ik daar woonde, en nu ik hier terug ben. De Heer heeft niet toegelaten, dat
zijn dienares werd onteerd. Vrij van iedere smet van zonde heeft Hij mij bij
u teruggebracht, om mij te verheugen over zijn zege, over mijn redding en
over úw bevrijding. 21 Looft Hem allen; want Hij is goed, en eeuwig duurt
zijn barmhartigheid! 22 Allen aanbaden den Heer en zeiden tot haar: De
Heer heeft u gezegend met zijn kracht; want door u heeft Hij al onze vijanden
vernietigd. 23 En Oezzi-ja, de vorst van het volk Israël, sprak haar toe: Meer
dan alle vrouwen op aarde zijt gij, dochter, gezegend door den Heer, den
allerhoogsten God! 24 Geprezen zij de Heer, de Schepper van hemel en
aarde, die u bijstond, om den aanvoerder van onze vijanden het hoofd af
te slaan. 25 Ja, vandaag heeft Hij uw naam zó verheerlijkt, dat de mensen u
steeds zullen prijzen, zolang zij de kracht van God voor eeuwig gedenken.
Omdat uw volk in druk en nood verkeerde, hebt gij uw leven veil gehad
en onze ondergang voorkomen voor het oog van onzen God. 26 En heel het
volk antwoordde: Amen, Amen! 27 Daarop werd Achior geroepen. Toen hij
gekomen was, sprak Judit tot hem: De God van Israël, van wien gij getuigd
hebt, dat Hij wraak op zijn vijanden neemt, Hij zelf heeft in deze nacht door
mijn hand het hoofd van alle ongelovigen geveld. 28 Overtuig u ervan; hier
is het hoofd van Holofernes, die in zijn trotse overmoed den God van Israël
verachtte, en u met de ondergang bedreigde, toen hij sprak: “Als het volk van
Israël in mijn macht is, laat ik uw zijde met een zwaard doorboren.” 29 Zodra
Achior het hoofd van Holofernes ontwaarde, werd hij door schrik overmand
en viel bewusteloos neer op de grond. 30 Toen hij weer was bijgekomen en
zich hersteld had, wierp hij zich voor Judit neer, om haar te huldigen. En hij
sprak: 31 Gezegend zijt gij door uw God in alle tenten van Jakob! Want bij
alle volken, die uw naam zullen horen, zal de God van Israël om u worden

verheerlijkt!

14

1 Het leger van Holofernes wordt door de Joden verslagen. Maar nu sprak
Judit tot het hele volk: Broeders, luistert naar mij. Hangt dit hoofd aan onze
muren op. 2 Bij zonsopgang moet iedereen naar zijn wapens grijpen, en rukt
gij zo krachtig mogelijk uit. Maar gij moet niet omlaag gaan, doch alleen een
schijnuitval doen. 3 Dan zullen de voorposten zeker naar hun bevelhebber
lopen, om hem te bewegen, de strijd aan te binden. 4 En wanneer dan hun
aanvoerders naar de tent van Holofernes gaan en daar zijn bebloede romp
zullen vinden, zal de schrik hen bevangen. 5 Zodra gij hen dan op de vlucht
ziet slaan, zet gij hen onmiddellijk achterna; want de Heer zal hen onder uw
voeten verpletteren. 6 Toen nu Achior zag, op hoe krachtige wijze de God
van Israël Zich openbaarde, zwoer hij de heidense godsdienst af en geloofde
in God; hij liet zich besnijden en werd met heel zijn geslacht bij het volk van
Israël ingelijfd tot de dag van vandaag. 7 Zodra de dag was aangebroken,
hingen zij het hoofd van Holofernes op aan de muur. Alle mannen grepen
naar hun wapens, en rukten met groot lawaai en geschreeuw naar buiten.
8 Toen de voorposten dit zagen, liepen zij haastig naar de tent van Holofernes;
9 ook zij, die zich in de tenten bevonden, kwamen aangelopen en maakten
lawaai voor de ingang van het slaapvertrek, om hem te wekken. Met
opzet maakten zij dit leven, opdat Holofernes door dit lawaai zou wakker
worden en niet op de gewone wijze moest worden gewekt. 10 Want niemand
durfde bij het slaapvertrek van den bevelhebber der Assyriërs aankloppen
of daar binnengaan. 11 Nu kwamen ook de oversten, hoofden en alle
legeraanvoerders van den assyrischen koning toegelopen, en zeiden tot de
kamerdienaars: 12 Gaat toch naar binnen en maakt hem wakker; want de
muizen zijn uit hun holen gekropen en wagen het, ons tot de strijd uit te
dagen. 13 Nu ging Vágao het slaapvertrek binnen, bleef voor het voorhangsel
staan en klapte in de handen, omdat hij meende, dat hij nog met Judit
sliep. 14 Maar toen hij in het bed niets hoorde bewegen, ging hij naar het
voorhangsel en lichtte het op. Toen zag hij het bebloede lijk van Holofernes
onthoofd op de grond. Hij gaf een luide gil, brak in snikken uit en scheurde
zijn klederen. 15 Hij rende de tent van Judit binnen, en toen hij ze daar niet
vond, liep hij op de soldaten toe, die buiten stonden, 16 en schreeuwde: Een
hebreeuwse vrouw heeft geheel alleen schande gebracht over het huis van
koning Nabukodonosor; want Holofernes ligt onthoofd op de grond! 17 Toen
ze dit hoorden, scheurden alle aanvoerders van het assyrische leger hun
klederen. Ondragelijke angst en ontzetting grepen hen aan; zij raakten hun
bezinning geheel en al kwijt, 18 en een weergaloos geschreeuw brak er in
hun legerplaats los.

15

1 Toen het hele leger vernam, dat Holofernes vermoord was, verloren
zij hun bezinning en waren zichzelf niet meer meester. Opgejaagd door
louter angst en ontzetting, zochten zij hun heil in de vlucht. 2 Zonder iets
met elkaar te bespreken, lieten zij moedeloos alles in de steek, om in de
grootste haast de Hebreën te ontvluchten, die zij gewapend achter zich
aan hoorden komen. Zij vluchtten voort langs velden en wegen en langs
de paden in het gebergte. 3 Toen de Israëlieten hen op de vlucht zagen

slaan, renden zij hun achterna; ze kwamen omlaag en begonnen achter hen
aan op trompetten te blazen en luidkeels te schreeuwen. 4 En terwijl de
Assyriërs niet bij elkaar konden blijven en overhaast vluchtten, kwamen de
Israëlieten in gesloten gelederen achter hen aan, en sloegen zodoende allen
neer, die zij achterhaalden. 5 Intussen had Oezzi-ja alle steden en gewesten
van Israël laten waarschuwen. 6 En nu zond ieder gewest en elke stad
de best gewapende jongemannen achter hen aan, die met het zwaard hen
achtervolgden tot aan de grenzen van hun gebied. 7 De burgers van Betoel,
die waren achtergebleven, drongen nu de legerplaats der Assyriërs binnen.
Zij legden beslag op al wat de Assyriërs hadden achtergelaten, en veroverden
een grote buit. 8 De anderen, die als overwinnaars in Betoel terugkwamen,
brachten de rest van hun bezittingen mee: een niet te tellen hoeveelheid
vee en lastdieren en heel hun have. zodat iedereen, groot en klein, een
rijk aandeel kreeg in die buit. 9 Toen kwam de hogepriester Jojakim met
al de oudsten van Jerusalem naar Betoel, om Judit te zien. 10 En toen zij
voor hen verscheen, begonnen allen haar eenparig te prijzen en zeiden: Gij
zijt de roem van Jerusalem, de vreugde van Israël, de trots van ons volk!
11 Want moedig zijt ge opgetreden en onwrikbaar was uw hart, omdat gij
de kuisheid hebt liefgehad, en na de dood van uw man geen anderen hebt
gewild. Daarom heeft de hand van den Heer u gesterkt, en zult ge geprezen
zijn voor eeuwig! 12 En heel het volk riep: Amen, Amen! 13 In dertig dagen
kon het volk van Israël ternauwernood de buit der Assyriërs bijeen brengen.
14 En alles wat het eigendom van Holofernes bleek te zijn, gaf men aan Judit;
alles wat er aanwezig was aan goud, zilver, kledingstukken, edelstenen en
allerlei huisraad, dat alles werd haar door het volk geschonken. 15 En heel
het volk, tezamen met de vrouwen, meisjes en jongemannen, gaf zich aan
de feestvreugde over onder harp- en citerspel.

16

1 Toen zong Judit dit lied voor den Heer: 2 Heft aan voor den Heer met
paukenslag, Zingt voor den Heer met cimbelspel; Laat nieuwe zangen voor
Hem klinken, Verheft en zegent zijn Naam! 3 De oorlog wordt door Hem
beslist: De Heer is zijn naam; 4 Hij sloeg bij zijn volk zijn legerplaats op,
Om ons te verlossen van al onze vijanden. 5 Uit de bergen van het noorden
kwam Assjoer aan Met zijn ontelbare legerscharen; Hun drommen hielden
de beken tegen, Hun paarden vulden de dalen. 6 Hij dreigde, mijn gebied
te verbranden, Mijn jongemannen met het zwaard te vermoorden, Mijn
kinderen uit te leveren als buit, Mijn maagden voor gevangenschap. 7 Maar
de almachtige Heer heeft hem neergeveld. Hem overgeleverd in de hand
van een vrouw. Zij heeft hun veldheer doorboord; 8 Niet door jonge-
mannen is hij gevallen! Hij werd niet verslagen door Titanen-zonen, Niet
overrompeld door geweldige reuzen; Maar Judit, de dochter van Merari,
Zij maakte hem weerloos door haar schoon gelaat. 9 Haar weduwkleren
legde zij af, Om Israëls zonen weer op te heffen; 10 Met reukwerk zalfde
zij haar gelaat, Met een hoofdband bond zij haar lokken op. Een nieuw
kleed deed zij aan, om hem te verlokken. 11 Door haar sandalen werd zijn
oog betoverd, In haar schoonheid lag zijn hart gevangen: Maar met het
zwaard doorkliefde zij zijn nek. 12 De Perzen huiverden voor haar durf,
De Meden sidderden voor haar moed; 13 Het kamp der Assyriërs begon te
schreeuwen, Bij de komst van mijn kinderen, zwak en versmachtend van
dorst. 14 Zonen van jonge vrouwen doorboorden hen, En sloegen hen neer

als weggelopen slaven; Zij kwamen om in de strijd, Voor het aanschijn van
den Heer, mijn God! 15 Nu laat ons voor den Heer een loflied zingen, Een
nieuwe lofzang voor onzen God! 16 Jahweh, Heer, Gij zijt geweldig, Uw
kracht is wonderlijk, niet te weerstaan! 17 Geheel uw schepping moet u
dienen. Gij spraakt een woord: zij waren er, Gij zondt uw geest: en zij
werden geschapen, Want aan uw stem kan niemand weerstaan. 18 Als water
drijven de bergen weg van hun fundamenten. En rotsen smelten voor uw
aanschijn als was. 19 Wie den Heer blijft vrezen, is altijd groot; 20 Maar wee
de naties, die zich tegen mijn volk verheffen! Waarachtig, de almachtige
Heer zal hen bestraffen En hen bezoeken op de oordeelsdag. 21 Hun vlees
geeft Hij prijs aan vuur en wormen, Zodat zij branden, voor eeuwig het
voelen! 22 De verdere geschiedenis van Judit. Na dit overwinningsfeest trok
heel het volk naar Jerusalem, om den Heer te aanbidden; en zodra allen
gereinigd waren, droegen zij hun brandoffers op, hun vrijwillige gaven en
geschenken. 23 Judit schonk als een wijgeschenk de gehele wapenrusting
van Holofernes, die het volk haar had gegeven, met het muskietengaas, dat
zij zelf uit zijn slaapvertrek had meegenomen. 24 Vrolijk gestemd bleef het
volk bij het heiligdom, en vierde met Judit drie maanden lang het blijde feest
van deze overwinning. 25 Daarna ging ieder terug naar zijn huis. Judit bleef
te Betoel in het hoogste aanzien, en was beroemd in heel Israël, 26 omdat
zij niet alleen moedig was, maar ook kuis. Want nadat Manasse haar man
was gestorven, had zij heel haar verder leven geen omgang meer met een
man. 27 Op de feestdagen verscheen zij in al haar pracht; 28 overigens bleef
zij in het huis van haar man. Zij werd honderd en vijf jaar oud. Aan haar
dienstmaagd schonk zij de vrijheid. Zij stierf in Betoel en werd bij haar man
begraven; 29 heel het volk rouwde zeven dagen om haar. 30 Zolang zij leefde,
en ook lange tijd na haar dood, was er niemand, die Israël verontrustte.
31 De feestdag van deze overwinning werd door de Hebreën in de reeks van
heilige dagen opgenomen, en werd van toen af tot op de dag van heden door
de Joden gevierd.

Daniël

1 In het derde jaar der regering van Jehojakim, koning van Juda, trok
Nabukodonosor, koning van Babel, tegen Jerusalem op, en belegerde het.
2 De Heer leverde Jehojakim, koning van Juda, met een gedeelte der vaten
van Gods huis aan hem uit. De tempelvaten bracht hij naar Sjinar over
in de tempel van zijn god, en plaatste ze in de schatkamer van zijn god.
3 Bovendien gaf de koning aan Asjpenaz, het hoofd zijner eunuchen, bevel,
enige Israëlieten, die van koninklijke bloede waren of tot de adel behoorden,
mee te nemen. 4 Het moesten jonge mannen zijn zonder enig lichaams-
gebrek, schoon van gestalte, veelzijdig ontwikkeld, met grote kennis en
verstandelijke aanleg, en geschikt om dienst te doen in het paleis van den
koning. Hij moest ze onderricht geven in het schrift en de taal der Chaldeën,
5 terwijl de koning zelf hun dagelijks voedsel bepaalde van de spijzen der
koninklijke tafel en van de wijn uit zijn eigen kelder. Zo moesten ze drie jaar
lang worden opgeleid, om dan in dienst van den koning te treden. 6 Onder
hen bevonden zich ook de Judeërs Daniël, Chananja, Misjaël en Azarja;
7 maar het hoofd der eunuchen gaf hun andere namen: Beltsjassar aan
Daniël, Sjadrak aan Chananja, Mesjak aan Misjaël, en Abed-Nego aan Azarja.
8 Maar Daniël had het vaste voornemen gemaakt, zich niet te verontreinigen
met de spijzen der koninklijke tafel en met de wijn uit diens kelder; daarom
vroeg hij het hoofd der eunuchen verlof, zich van onreine spijzen te mogen
onthouden. 9 Maar ofschoon God Daniël gunst en medelijden bij het hoofd
der eunuchen had doen vinden, 10 zei toch het hoofd der eunuchen tot
Daniël: Ik ben bang, dat mijn koninklijke meester, die zelf uw spijs en
drank heeft bepaald, uw voorkomen minder gunstig zal vinden dan van
de andere knapen van uw jaren, en dat ik dan door uw schuld mijn hoofd
bij den koning verbeur. 11 Nu deed Daniël een poging bij den kamerheer,
aan wiens zorg het hoofd der eunuchen Daniël, Chananja, Misjaël en Azarja
had toevertrouwd: 12 Neem eens een proef met uw dienaren tien dagen
lang, en laat ons enkel groenten eten en water drinken. 13 Vergelijk dan
ons voorkomen met dat van de knapen, die van de koninklijke dis hebben
gegeten; en handel dan met uw dienaren naar uw bevinding. 14 Hij was hun
terwille, en nam met hen een proef van tien dagen. 15 En na verloop van
tien dagen zagen zij er beter en welvarender uit dan al de andere knapen,
die van de koninklijke dis hadden gegeten. 16 Toen nam de kamerheer de
spijzen en de wijn, die ze moesten gebruiken, weg, en gaf hun groenten.
17 Daarom schonk God, behalve wijsheid, die vier jonge mannen begrip en
kennis van allerlei schrift, en aan Daniël bovendien inzicht in alle visioenen
en dromen. 18 Toen dan ook de tijd was verstreken, waarop zij op bevel van
den koning vóór hem moesten worden gebracht, en de overste der eunuchen
ze aan Nabukodonosor had voorgesteld, 19 onderhield zich de koning met
hen; en het bleek, dat niemand van hen allen zich met Daniël, Chananja,
Misjaël en Azarja kon meten. Zo traden zij in dienst van den koning, 20 en
in iedere zaak, waarbij het aankwam op wijsheid en inzicht, bemerkte de
koning, zo dikwijls hij hen ondervroeg, dat zij tienmaal bekwamer waren
dan alle zieners en waarzeggers in heel zijn rijk. 21 Daniël bleef daar tot het
eerste jaar van koning Cyrus.

2

1 In het twaalfde jaar zijner regering had Nabukodonosor een droom,
waardoor zijn geest werd ontsteld, zodat hij niet meer kon slapen. 2 Daarom
gaf de koning bevel, de zieners, waarzeggers, tovenaars en magiërs te
ontbieden, om den koning zijn droom te verklaren. Toen ze voor den koning
waren verschenen, 3 zeide hij hun: Ik heb een droom gehad; en mijn geest
is er zo van ontsteld, dat ik de droom wil begrijpen. 4 De magiërs gaven
den koning ten antwoord: De koning leve voor eeuwig! Verhaal de droom
aan uw dienaars, dan zullen wij er de uitleg van geven. 5 Maar de koning
sprak tot de magiërs: Mijn besluit is genomen! Wanneer gij me niet zowel
de droom als de uitleg kunt zeggen, zult ge in stukken worden gehouwen, en
zullen uw huizen in puin worden gelegd; 6 doch wanneer ge mij de droom
en zijn uitleg kunt geven, dan zult ge rijke geschenken van mij krijgen, en
met eer worden overladen. Vertel me derhalve de droom en zijn uitleg.
7 Maar ze zeiden opnieuw: De koning moge eerst de droom aan zijn dienaars
vertellen, dan zullen wij er de uitleg van geven. 8 Toen sprak de koning: Ik
weet heel goed, dat ge maar tijd zoekt te winnen, omdat ge ziet, dat mijn
besluit is genomen, 9 u allen met hetzelfde vonnis te treffen, wanneer ge
mij de droom niet kunt zeggen. Ge hebt afgesproken, mij te beliegen en te
bedriegen, totdat ik misschien van inzicht verander. Derhalve, vertelt mij de
droom; dan weet ik meteen, dat ge mij ook zeggen kunt, wat hij beduidt. 10 De
magiërs gaven den koning ten antwoord: Er is niemand ter wereld, die kan
vertellen wat de koning verlangt; daarom heeft nog nooit een koning, hoe
groot en machtig hij ook was, zo iets van zijn zieners, waarzeggers of magiërs
geëist. 11 Wat de koning verlangt, is veel te moeilijk, en er is niemand, die het
den koning kan zeggen dan de goden alleen; maar die hebben geen omgang
met mensen. 12 Nu werd de koning zo woedend en boos, dat hij bevel gaf,
alle wijzen van Babel te doden. 13 Toen het bevel was uitgevaardigd, de
wijzen te doden, werden ook Daniël en zijn vrienden gezocht, om te worden
vermoord. 14 Maar Daniël verzette zich met veel beleid en verstand tegen
Arjok, het hoofd van de koninklijke lijfwacht, die er op uit was getrokken,
om de wijzen van Babel te doden. 15 En hij zeide tot Arjok, den bevelhebber
des konings: Waarom heeft de koning toch zo'n hard bevel gegeven? Arjok
vertelde Daniël, wat er gebeurd was, 16 Nu liet Daniël den koning verzoeken,
hem enige tijd te laten, om den koning de uitleg te geven. 17 Daarop ging
Daniël naar huis, en deelde Chananja, Misjaël en Azarja, zijn vrienden,
mede, wat er gebeurd was. 18 Ze moesten God in de hemel om ontferming
smeken met betrekking tot dit geheim, opdat men Daniël en zijn vrienden
niet zou vermoorden met de overige wijzen van Babel. 19 Toen werd in een
nachtelijk visioen aan Daniël het geheim geopenbaard. En Daniël loofde God
in de hemel, 20 en sprak: De Naam van God moet worden geprezen In de
eeuwen der eeuwen; Want Hem is de wijsheid en kracht! 21 Hij is het, die
tijden en stonden verandert, Die koningen afzet en koningen aanstelt; Die
wijsheid verleent aan de wijzen, En inzicht aan de verstandigen. 22 Hij is het,
die openbaart wat diep en geheim is, Die weet wat in 't duister geschiedt:
Bij hem woont het licht! 23 U, den God mijner vaderen, loof ik en prijs ik,
Want Gij hebt mij wijsheid geschonken en kracht; Gij hebt mij aanstonds
doen weten, waarom wij U smeekten, Ons geopenbaard, waar de koning
naar vroeg! 24 Daarop ging Daniël naar Arjok toe, wien de koning had
opgedragen, de wijzen van Babel te doden. En hij zeide tot hem: Ge moet

de wijzen van Babel niet doden; breng mij voor den koning, dan zal ik den koning de uitleg geven. 25 Toen bracht Arjok zo gauw mogelijk Daniël voor den koning, en sprak tot hem: Ik heb onder de ballingen van Juda iemand gevonden, die den koning uitleg kan geven. 26 Nu richtte de koning het woord tot Daniël, die Beltsjassar werd genoemd: Zijt gij in staat mij te zeggen, wat voor droom ik gehad heb, en wat hij betekent? 27 Maar Daniël gaf den koning ten antwoord: Het geheim, waar de koning naar vraagt, kunnen geen wijzen, geen waarzeggers, zieners of sterrenwichelaars den koning doen kennen. 28 Maar er is een God in de hemel, die geheimen openbaart, en Hij heeft aan koning Nabukodonosor bekend willen maken, wat in de toekomst zal geschieden. Uw droom en uw visioenen, die gij op uw legerstede hadt, ontstonden, 29 toen gij op uw legerstede laagt te denken over hetgeen de toekomst zal brengen. Toen heeft Hij, die de geheimen ontsluiert, U bekend gemaakt, wat er zal geschieden. 30 En mij is dit geheim bekend, niet door een wijsheid, die ik zou vóór hebben boven andere schepselen, maar het is mij geopenbaard, opdat den koning de uitleg daarvan zou worden geschonken, en gij de gedachten van uw hart zoudt verstaan. 31 Gij hadt, o koning, het volgend visioen. Zie, voor u stond een beeld! Het was ontzaglijk hoog, had een schitterende glans, maar zijn gedaante was vreselijk. 32 Het hoofd van dat beeld was van het zuiverste goud; zijn borst en armen waren van zilver, zijn buik en lenden van koper, 33 zijn schenkels van ijzer, zijn voeten een mengsel van ijzer en leem. 34 Terwijl gij er naar bleeft kijken, raakte er, zonder dat er een hand naar werd uitgestoken, een steen van de berg los; hij trof het beeld tegen de voeten van ijzer en leem, en verbrijzelde ze. 35 Daardoor vielen ijzer, leem, koper, zilver en goud op een hoop in puinen. Ze werden als kaf op een dorsvloer in de zomer; de wind joeg ze weg, zodat er geen spoor van overbleef. Maar de steen, die het beeld had getroffen, werd een geweldige berg, die de hele aarde besloeg. 36 Dat was de droom; nu zullen we den koning zeggen, wat hij betekent. 37 Gij zelf, o koning, koning der koningen, wien God in de hemel het koningschap, kracht, sterkte en eer heeft geschonken, 38 en onder wiens macht Hij alle mensen, waar ze ook wonen, met de dieren op ‘t veld en de vogels in de lucht heeft gesteld, en die Hij over die allen deed heersen: gij zelf zijt het hoofd van goud. 39 Maar na u zal er een ander koninkrijk komen, dat geringer is dan het uwe; daarna weer een derde van koper, dat over de hele aarde zal heersen. 40 En het vierde rijk zal sterk zijn als ijzer; want zoals ijzer alles verbrijzelt, vernielt en vermorzelt, zo zal het al die anderen verbrijzelen en vermorzelen. 41 Maar dat de voeten en tenen, zoals gij gezien hebt, voor een deel van leem van den pottenbakker waren, en voor een deel van ijzer, betekent: het zal een verdeeld koninkrijk zijn Het zal iets van de stevigheid van ijzer hebben, omdat gij gezien hebt, dat het ijzer was, dat met het kleileem vermengd was. 42 En dat de tenen der voeten voor een deel uit ijzer waren en voor een deel uit leem, betekent: een deel van het rijk zal sterk zijn, en een ander deel broos. 43 En dat het ijzer, zoals gij gezien hebt, met leem vermengd was, betekent: zij zullen zich wel door huwelijk vermengen, maar de delen zullen geen eenheid vormen, evenmin als het ijzer zich met leem verbindt. 44 Maar in de dagen van die koningen zal God in de hemel een koninkrijk stichten, dat in eeuwigheid niet te gronde zal gaan, en wiens heerschappij aan geen ander volk zal worden overgedragen. Het zal al die koninkrijken vermorzelen en vernielen, maar zelf in eeuwigheid blijven bestaan. 45 Want gij hebt toch gezien, dat er een steen, zonder dat er

een hand naar werd uitgestoken, losraakte van de berg, en ijzer, koper, leem, zilver en goud verbrijzelde. De grote God heeft den koning geopenbaard, wat in de toekomst zal geschieden. De droom is waarachtig, en zijn uitleg betrouwbaar. 46 Toen viel koning Nabukodonosor op zijn aangezicht neer, bracht Daniël hulde, en beval, hem offer en wierook te brengen. 47 En de koning zeide tot Daniël: Waarachtig, uw God is de God der goden en de Heer der koningen. Hij is het, die wat verborgen is openbaart; want gij hebt dit geheim kunnen ontsluieren. 48 Daarna overlaadde de koning Daniël met eer, gaf hem vele kostbare geschenken, en stelde hem aan tot bestuurder van heel de provincie van Babel, en tot opperste leider van al de wijzen van Babel. 49 Maar op verzoek van Daniël droeg de koning het bestuur over de provincie van Babel aan Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego op, terwijl Daniël zelf aan het hof van den koning verbleef.

3

1 Eens had koning Nabukodonosor een gouden beeld laten maken, zestig el hoog en zes el breed. Hij liet het oprichten op de vlakte van Doera, in de provincie van Babel. 2 Toen liet koning Nabukodonosor de landvoogden oproepen, met de bestuurders, stadhouders, bevelhebbers, schatmeesters, staatsraden, rechters en alle provinciebeambten, om tegenwoordig te zijn bij de inwijding van het beeld, dat koning Nabukodonosor had opgericht. 3 Daarom kwamen de landvoogden, bestuurders, stadhouders, bevelhebbers, schatmeesters, staatsraden, rechters en alle provinciebeambten bijeen, om het beeld in te wijden, dat koning Nabukodonosor had opgericht. En terwijl ze voor het beeld stonden, dat Nabukodonosor had opgericht, 4 riep een heraut uit alle macht: “Volken, naties en tongen; zó luidt voor u het bevel! 5 Wanneer ge het schallen zult horen van hoornen en fluiten, citers en harpen, pijpen en orgels, en alle andere muziekinstrumenten, moet gij u neerwerpen, om het gouden beeld te aanbidden, dat koning Nabukodonosor heeft opgericht. 6 Wie dan niet neervalt om te aanbidden, zal ogenblikkelijk in een gloeiende vuuroven worden geworpen!” 7 Zodra men dan ook het schallen hoorde van hoornen en fluiten, citers en harpen, pijpen en orgels, en alle andere muziekinstrumenten, wierpen alle volken, naties en tongen zich onmiddellijk neer, en aanbaden het gouden beeld, dat koning Nabukodonosor had opgericht. 8 Maar spoedig kwamen nu enige chaldeeuwse mannen naar voren, om de Joden aan te klagen. 9 Ze namen het woord, en zeiden tot koning Nabukodonosor: De koning leve voor eeuwig! 10 Gij zelf, o koning, hebt een bevel uitgevaardigd, dat, als men het schallen zou horen van hoornen en fluiten, citers en harpen, pijpen en orgels, en alle andere muziekinstrumenten, iedereen zich neerwerpen moest, om het gouden beeld te aanbidden; 11 en wie niet neerviel ter aanbidding, in de gloeiende vuuroven zou worden geworpen. 12 Nu zijn er enige joodse mannen hier, Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego, die gij met het bestuur van de provincie Babel hebt belast. Die mannen, o koning, storen zich niet aan uw bevel; uw god vereren ze niet, en het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, aanbidden ze niet. 13 Toen beval Nabukodonosor, in woede ontstoken, Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego te gaan halen; en die mannen werden voor den koning gebracht. 14 Nabukodonosor sprak ze toe: Sjadrak, Mesjak, Abed-Nego, hebt ge met opzet mijn god niet vereerd, en het gouden beeld niet aanbeden, dat ik heb opgericht? 15 Zijt ge misschien nu nog bereid, als ge het schallen zult horen van hoornen en fluiten, citers en harpen, pijpen en

orgels, en alle andere muziekinstrumenten, u neer te werpen en het beeld te aanbidden, dat ik heb gemaakt? Zo ge het niet wilt aanbidden, zult ge onmiddellijk in de gloeiende vuuroven worden geworpen; en welke god zou u dan uit mijn hand kunnen redden? 16 Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego gaven koning Nabukodonosor ten antwoord: Wij achten het niet nodig, hierover nog iets te zeggen. 17 Als het moet, dan is onze God, dien wij vereren, machtig genoeg, om ons uit de gloeiende vuuroven te redden, en zal Hij ons ook uit uw hand verlossen, o koning. 18 Maar ook, wanneer dit niet gebeurt, weet dan, o koning, dat wij toch uw god niet vereren, en het gouden beeld niet aanbidden, dat gij hebt opgericht. 19 Toen werd Nabukodonosor zo woedend op Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego, dat zijn gelaatstrekken er zich van verwrongen. Hij beval, de oven nog zevenmaal heter dan anders te stoken; 20 en aan de sterkste mannen van zijn leger gaf hij bevel, Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego te binden, en in de gloeiende oven te werpen. 21 Terstond werden deze mannen geboeid, en met kleren en al, met hemd, muts en mantel, in de gloeiende vuuroven geworpen. 22 En de oven was op uitdrukkelijk bevel van den koning zo heet gestookt, dat de mannen, die Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego naar boven droegen, door de vlammen werden gedood. 23 Maar ofschoon deze drie mannen, Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego, geboeid in de gloeiende vuuroven waren gevallen, 24 Hevig ontsteld vloog koning Nabukodonosor overeind, en riep zijn raadsheren toe: Wij hebben toch drie mannen geboeid in het vuur geworpen? Ze gaven den koning ten antwoord: Zonder twijfel, o koning. 25 De koning hernam: Maar ik zie vier mannen vrij door het vuur gaan; zij hebben geen enkel letsel gekregen, en de vierde ziet er uit als een godenzoon. 26 Nu ging Nabukodonosor naar het gat van de gloeiende oven, en riep; Sjadrak, Mesjak, Abed-Nego, dienaars van den allerhoogsten God, klimt uit en komt hier. Toen kwamen Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego uit het vuur te voorschijn. 27 De landvoogden, bestuurders, stadhouders en raadsheren van den koning liepen te hoop, en zagen, dat het vuur het lijf van die mannen niet had gedeerd; het haar op hun hoofd was niet eens geschroeid, en hun mantels waren niet beschadigd; ze brachten zelfs geen brandlucht mee. 28 Nu nam Nabukodonosor het woord, en sprak: Geloofd zij de God van Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego; Hij heeft zijn engel gezonden, om zijn dienaars te redden, die vol vertrouwen op Hem het koninklijk bevel overtraden, en hun lichamen prijs gaven, omdat ze geen god willen vereren en aanbidden, dan hun eigen God. 29 Daarom beveel ik: “Iedereen, tot welk volk, natie of tong hij behoort, die oneerbiedig durft spreken over den God van Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego, zal in stukken worden gehouwen, en zijn huis zal in puin worden gelegd; want er is geen andere god, die zó kan verlossen.” 30 Daarop bevestigde koning Sjadrak, Mesjak en Abed-Nego in hun post in de provincie van Babel.

4

1 Koning Nabukodonosor, aan alle volken, naties en tongen, die op de gehele aarde wonen: Heil! 2 Het heeft mij behaagd, de tekenen en wonderen te verhalen, die de allerhoogste God aan mij heeft gewrocht. 3 Hoe groot zijn zijn tekenen, hoe machtig zijn wonderen; zijn koningschap is een eeuwig koningschap, zijn heerschappij duurt van geslacht tot geslacht! 4 ik, Nabukodonosor, leefde onbekommerd in mijn huis, en vol levenslust in mijn paleis. 5 Maar ik kreeg een droom, die mij opschrikte, en gezichten en

visioenen op mijn legerstee, die mij verontrustten. 6 Daarom gaf ik bevel,
alle wijzen van Babel te ontbieden, om mij de droom te verklaren. 7 Toen
de zieners, waarzeggers, magiërs en sterrenwichelaars waren verschenen,
vertelde ik hun de droom; maar ze konden er mij geen uitleg van geven.
8 Eindelijk verscheen ook Daniël, die naar de naam van mijn god Beltsjassar
genoemd wordt, en met de geest der heilige goden vervuld is. Ook hem
vertelde ik mijn droom: 9 Beltsjassar, hoofd der zieners; ik weet, dat de geest
der heilige goden in u woont, zodat geen enkel geheim u in verlegenheid
brengt. Hoor wat ik in mijn droom heb gezien, en geef mij er de verklaring
van. 10 Ik zag dan op mijn legerstee de volgende visioenen: Zie een
boom stond midden op aarde, ontzaglijk hoog, 11 en de boom was groot en
geweldig; tot de hemel reikte zijn top, tot aan de grenzen der aarde was hij
zichtbaar. 12 Zijn loof was prachtig, zijn vrucht overvloedig; aan allen bood
hij spijs, en al wat leeft vond er zijn voedsel; de wilde dieren zochten er
schaduw, in zijn takken nestelden de vogels uit de lucht. 13 Ik bleef toezien
naar de visioenen, die ik op mijn legerstee had. En zie: uit de hemel daalde
een heilige engel, 14 en riep met machtige stem: Houwt de boom om, slaat
zijn takken weg; schudt zijn loof af, verstrooit zijn vruchten; de dieren
moeten onder hem weg, de vogels heen uit zijn takken. 15 Maar laat zijn
wortels in de aarde, in boeien van ijzer en koper: midden in het groen op
het veld, bevochtigd door dauw uit de hemel; en met de dieren moet hij
het gras op de aarde delen. 16 Zijn mensenhart zal worden verwisseld, een
dierenhart hem worden gegeven. Zo zullen zeven tijden over hem heen
gaan. 17 Dit vonnis berust op de beslissing der engelen, deze uitspraak op het
woord der heiligen; opdat de levenden zullen erkennen, dat de Allerhoogste
de macht heeft over het rijk van de mensen; dat Hij het geeft aan wien Hij
wil, en zelfs den geringste der mensen daarover kan aanstellen! 18 Dit is de
droom, die ik, koning Nabukodonosor, heb gezien. Beltsjassar, geef gij mij
nu de uitleg. Want alle wijzen van mijn rijk konden er mij geen verklaring
van geven; maar gij kunt het wel, omdat de geest der heilige goden in u
woont. 19 Toen stond Daniël, die ook Beltsjassar wordt genoemd, een tijdlang
onthutst, en zijn eigen gedachten beangstigden hem. Maar de koning zeide:
Beltsjassar, laat de droom en zijn betekenis u geen angst aanjagen! Nu nam
Beltsjassar het woord en sprak: Heer, mocht de droom uw haters gelden,
en zijn betekenis uw vijanden! 20 De boom, die gij hebt gezien: die groot
was en geweldig; wiens top tot aan de hemel reikte, en gezien werd over de
hele aarde; 21 wiens loof prachtig was en wiens vrucht overvloedig; die spijs
bood aan allen; waaronder de wilde dieren vertoefden, en in wiens takken
de vogels uit de lucht nestelden: 22 gij zijt het, o koning; gij, die groot zijt
en machtig; wiens majesteit ontzaglijk is, en reikt tot de hemel; en wiens
heerschappij zich uitstrekt tot aan de grenzen der aarde. 23 En de heilige
engel, o koning, die gij uit de hemel zaagt dalen, en die sprak: Houwt die
boom om en richt hem ten gronde; maar laat zijn wortels in de aarde, in
boeien van ijzer en koper; midden in het groen op het veld en bevochtigd
door dauw uit de hemel, en delend met de dieren op het veld, totdat er zeven
tijden over hem zijn heengegaan: 24 dit is de uitleg, o koning; en het is tegelijk
het besluit van den Allerhoogste met betrekking tot mijn heer en koning.
25 Men zal u uit de gemeenschap der mensen stoten, en uw woonplaats zal
wezen bij de dieren op het veld; als runderen zal men u gras laten eten, en gij
zult worden bevochtigd door de dauw uit de hemel. Zo zullen zeven tijden
over u heengaan, totdat gij erkent, dat de Allerhoogste de macht heeft over

het rijk van de mensen, en dat Hij het geven kan wien Hij wil. 26 Maar dat
men bevel gaf, de wortels van de boom te laten staan, betekent: gij krijgt
uw koningschap terug, zodra gij de macht van de Hemel erkent. 27 Moge
daarom mijn raad u behagen, o koning! Delg uw zonden door aalmoezen
uit, en uw schuld door barmhartigheid jegens de armen. Misschien blijft uw
voorspoed dan toch bestendig! 28 Dit alles werd aan koning Nabukodonosor
vervuld. 29 Want toen de koning twaalf maanden later eens op het koninklijk
paleis in Babel wandelde, 30 riep hij uit: Is dit niet het grootse Babel, dat
ik door de macht van mijn rijkdom en tot glorie van mijn majesteit tot
koninklijk verblijf heb gebouwd! 31 Nog was het woord in de mond van den
koning, toen er een stem kwam uit de hemel: Koning Nabukodonosor, er
wordt u gezegd: het koningschap wordt u ontnomen; 32 men stoot u uit de
gemeenschap der mensen, uw woonplaats zal wezen bij de dieren op het
veld, en als runderen zal men u gras laten eten; zeven tijden zullen over u
heengaan, totdat gij erkent, dat de Allerhoogste de macht heeft over het rijk
van de mensen, en dat Hij het geven kan wien Hij wil. 33 En terstond ging
dit woord aan Nabukodonosor in vervulling. Hij werd uit de gemeenschap
der mensen gestoten, at gras als het rund, en door de dauw uit de hemel
werd zijn lichaam bevochtigd, totdat zijn haren lang als van leeuwen waren
geworden, en zijn nagels als van gieren. 34 Maar toen de tijd was verlopen,
sloeg ik, Nabukodonosor, mijn ogen ten hemel, en mijn verstand keerde
terug. En ik zegende den Allerhoogste, loofde en prees Hem, die eeuwig leeft:
Zijn macht is een eeuwige macht; Zijn koningschap duurt van geslacht tot
geslacht! 35 Al die de aarde bewonen, betekenen niets; Hij doet wat Hij wil
met het heir des hemels. Er is niemand, die zijn hand kan weerhouden, Of
tot Hem zeggen: wat doet Gij? 36 Nu is het verstand in mij terug, Met de glorie
van mijn koningschap. Mijn luister en glans keren weer, En mijn ministers
en hovelingen zoeken mij op. In mijn koningschap ben ik hersteld, Nog
groter macht is mij geschonken! 37 Nu loof ik, Nabukodonosor, Nu verhef
en prijs ik den Koning des hemels: Wiens daden allen waarheid zijn, Wiens
wegen allen gerecht; Maar die de hoogmoedigen Weet te vernederen!

5

1 Koning Belsjassar richtte eens een groot feestmaal aan voor duizend man
van zijn hof. Toen Belsjassar ten aanschouwen van die duizend man zich
aan de wijn had bedronken, 2 beval hij in zijn roes, de gouden en zilveren
vaten te halen, die zijn vader Nabukodonosor uit de tempel van Jerusalem
had weggenomen, daar de koning met zijn hof, zijn vrouwen en bijvrouwen,
daaruit wilde drinken. 3 Men bracht dus de gouden en zilveren tempelvaten,
die uit het huis van God in Jerusalem waren weggeroofd; en de koning met
zijn hof, zijn vrouwen en bijvrouwen, dronken eruit. 4 En onder het drinken
van de wijn verheerlijkten ze hun goden van goud en zilver, koper en ijzer,
hout en steen. 5 Maar eensklaps kwamen er vingers van een mensenhand
te voorschijn, en schreven iets op de gepleisterde muur van het koninklijk
paleis, juist tegenover de lichtkroon, zodat de koning de schrijvende hand
kon zien. 6 De koning verschoot van kleur en raakte helemaal onthutst;
zijn lendespieren verslapten en zijn knieën knikten tegen elkander. 7 En de
koning gilde het uit, dat men de waarzeggers, magiërs en sterrenwichelaars
zou gaan halen, en dat men hun uit naam van den koning moest zeggen: Wie
dit schrift lezen kan, en mij er de uitleg van geeft, zal met purper worden
bekleed, met een gouden keten om zijn hals, en de derde heerser zijn in

het rijk. 8 Maar ofschoon alle wijzen des konings verschenen, konden ze
toch het schrift niet lezen, en den koning er geen uitleg van geven. 9 Koning
Belsjassar werd bleek van angst en ontzetting, en ook zijn hof was ontsteld.
10 Op het gillen van koning en hof kwam de koningin de feestzaal binnen.
En de koningin sprak: De koning leve voor eeuwig! Laat uw gedachten u
niet verontrusten, en uw kleur niet verschieten. 11 Er is een man in uw rijk,
die met de geest der heilige goden vervuld is, en in wien in de dagen van
uw vader inzicht, scherpzinnigheid en haast goddelijke wijsheid werden
gevonden. Koning Nabukodonosor, uw vader, heeft hem tot leider der
zieners, waarzeggers, magiërs en sterrenwichelaars aangesteld; 12 want de
koning, uw vader, had in Daniël, dien de koning Beltsjassar genoemd had,
een buitengewone geest gevonden, met kennis en inzicht in het verklaren
van dromen, het oplossen van raadsels en het ontwarren van knopen. Laat
dus Daniël ontbieden, en hij zal u de uitleg geven. 13 Toen dan Daniël voor
den koning gebracht was, sprak de koning tot Daniël: Gij zijt dus Daniël, die
tot de joodse ballingen behoort, welke mijn koninklijke vader uit Juda heeft
overgebracht? 14 Ik heb van u gehoord, dat de geest der goden op u rust,
en dat er inzicht, scherpzinnigheid en buitengewone wijsheid in u worden
gevonden. 15 Zo juist zijn de wijzen en waarzeggers voor mij gebracht, om
dit schrift te lezen, en mij er de uitleg van te geven, maar ze konden de
zaak niet verklaren. 16 Maar ik heb van u gehoord, dat gij raadsels kunt
oplossen en knopen ontwarren. Welnu, zo gij in staat zijt, het schrift te lezen,
en mij er de uitleg van geeft, zult ge met purper worden bekleed, met een
gouden keten om uw hals, en zult ge de derde heerser zijn in het rijk. 17 Toen
nam Daniël het woord, en sprak tot den koning: Houd uw geschenken, en
geef uw gaven aan anderen. Ik zal zó wel het schrift voor den koning gaan
lezen, en hem er de uitleg van geven. 18 De allerhoogste God, o koning,
had uw vader Nabukodonosor koningschap en majesteit, glorie en luister
verleend. 19 Voor de majesteit, die Hij hem gaf, beefden en sidderden alle
volken, naties en tongen: wien hij wilde kon hij doden, en wien hij wilde
schonk hij het leven; wien hij wilde hief hij omhoog, en wien hij wilde kon
hij vernederen. 20 Maar toen zijn hart zich opblies van trots, en zijn geest
zich tot hoogmoed verstompte, werd hij verdreven van den troon van zijn
rijk, en van zijn glorie beroofd; 21 hij werd uit de gemeenschap der mensen
gestoten, en zijn hart werd gelijk aan dat van een dier; hij kreeg bij de
wilde ezels een woonplaats, men gaf hem gras te eten als runderen, en zijn
lichaam werd door de dauw uit de hemel bevochtigd, totdat hij erkende, dat
de allerhoogste God de macht heeft over het rijk van de mensen, en daarover
aanstelt wien Hij wil. 22 En gij Belsjassar, zijn zoon, ofschoon u dit alles
bekend was, hebt uw hart niet vernederd, 23 maar den Heer van de hemel
getrotseerd; men heeft u de vaten van zijn tempel gebracht, en gij hebt er
met uw hof, uw vrouwen en bijvrouwen, wijn uit gedronken; gij hebt goden
verheerlijkt van zilver en goud, van koper en ijzer, van hout en van steen,
die niet zien, niet horen, niet kennen; maar gij hebt den God niet vereerd,
in wiens hand uw adem ligt en heel uw lot. 24 Daarom heeft Hij die hand
gezonden, en dit schrift laten tekenen. 25 Dit is het, wat er getekend staat:
Mene, tekel oeparsin. 26 En dit is de uitleg er van. Mene: “geteld” heeft God
uw koningschap, en er een eind aan gemaakt. 27 Tekel: “gewogen” zijt gij op
de weegschaal, maar gij zijt te licht bevonden. 28 Peres: “losgescheurd” is uw
rijk, en aan de Meden en Perzen gegeven. 29 Toen werd Daniël op bevel van

Belsjassar met purper bekleed, met een gouden keten om zijn hals, en werd
hij uitgeroepen tot derde heerser in het rijk. 30 Maar in diezelfde nacht werd
Belsjassar, de koning der Chaldeën, gedood; 31 en Darius, de Mediër, nam het
rijk in bezit, toen hij twee en zestig jaar oud was.

6

1 Het had Darius behaagd, over het koninkrijk honderd twintig landvoog-
den aan te stellen, die over het hele rijk waren verspreid. 2 En over hen
stelde hij weer drie ministers aan, aan wie die landvoogden rekenschap
moesten afleggen, opdat de koning geen schade zou lijden; en Daniël was
er één van. 3 Maar omdat Daniël de ministers en landvoogden ver overtrof,
daar hij een buitengewone geest bezat, dacht de koning er over, hem over
het hele rijk te stellen. 4 Daarom trachtten de ministers en landvoogden
bij Daniël een reden tot aanklacht te vinden met betrekking tot zijn ri-
jksbestuur. Maar ze konden geen enkele grond ontdekken, of iets wat
verkeerd was; want hij was trouw, en er viel verzuim noch fout in hem te
bespeuren. 5 Toen zeiden die mannen: We zullen tegen dien Daniël geen
enkele aanklacht kunnen verzinnen, als we die niet tegen hem vinden door
de wet van zijn God. 6 Daarom trachtten die ministers en landvoogden
den koning te overrompelen, en zeiden tot hem. Koning Darius leve voor
eeuwig! 7 Alle rijksministers, bestuurders, landvoogden, staatsraden en
stadhouders hebben het raadzaam geacht, dat er een koninklijk besluit
wordt uitgevaardigd en een streng verbod wordt afgekondigd, dat iedereen,
die gedurende dertig dagen een bede durft richten tot god of mens, wie het
ook is. behalve alleen tot u, koning, in de leeuwenkuil zal worden geworpen.
8 Heb dus de goedheid, o koning, het verbod uit te vaardigen en het besluit
te ondertekenen, opdat het onveranderlijk wordt en onherroepelijk als een
wet van Meden en Perzen. 9 Daarom ondertekende Darius het besluit
met het verbod. 10 Zodra Daniël vernomen had, dat het bevelschrift was
uitgevaardigd, ging hij naar huis, en met de vensters van zijn opperzaal in
de richting van Jerusalem geopend, wierp hij zich drie maal per dag op de
knieën, en aanbad en loofde zijn God, juist zoals hij dat vroeger gewoon was.
11 Zo konden die mannen Daniël bespieden, en troffen ze hem aan, terwijl
hij bad en smeekte tot zijn God. 12 Toen begaven ze zich naar den koning,
om over het koninklijk verbod te spreken, en ze zeiden tot hem: Hebt gij niet
een verbod ondertekend, dat iedereen, die gedurende dertig dagen een bede
durft richten tot god of mens, wie het ook is, behalve alleen tot u, koning, in
de leeuwenkuil zal worden geworpen? De koning antwoordde: Dat staat
vast, en is onherroepelijk als een wet van Meden en Perzen. 13 Nu zeiden ze
tot den koning: Daniël, een van de joodse ballingen, stoort zich niet aan u, o
koning, noch aan het verbod door u ondertekend; hij blijft bidden, driemaal
per dag. 14 Toen de koning dit hoorde, raakte hij in grote verlegenheid; hij
zon op middelen, om Daniël te redden, en tot zonsondergang toe stelde hij
alles in het werk, om hem vrij te laten. 15 Maar die mannen bleven bij den
koning aandringen, en zeiden tot den koning: Denk er aan, o koning: het is
een wet van Meden en Perzen, dat geen enkel verbod of besluit kan worden
herroepen, dat door den koning is uitgevaardigd. 16 Daarop gaf de koning
bevel, Daniël te halen. Doch terwijl men Daniël in de leeuwenkuil wierp,
zei de koning tot hem: Moge uw God, dien gij zo trouw hebt gediend, u
redden. 17 Daarna haalde men een steen, en legde hem op de opening van de
kuil; en de koning verzegelde hem met zijn eigen zegel en met het zegel van

zijn hovelingen, opdat niemand iets tegen Daniël zou kunnen ondernemen.
18 Toen ging de koning naar zijn paleis, en bracht de nacht in vasten door; hij
liet geen vrouwen bij zich brengen, en de slaap ontvlood zijn ogen. 19 Maar
bij de eerste morgenschemering stond de koning op, en ijlde angstig naar
de leeuwenkuil. 20 En bij de kuil gekomen, riep de koning tot Daniël met
klagende stem:Daniël, dienaar van den levenden God; heeft uw God, dien
gij zo trouw hebt gediend, u van de leeuwen kunnen redden? 21 En Daniël
riep den koning terug: De koning leve voor eeuwig! 22 Mijn God heeft zijn
engel gezonden, om de muil der leeuwen te stoppen; ze hebben mij geen leed
gedaan, omdat ik niet enkel voor Hem onschuldig werd bevonden, maar
ook tegen u, o koning, geen kwaad heb gedaan. 23 Uitermate verheugd gaf
de koning bevel, Daniël uit de kuil te trekken. En toen men Daniël uit de
kuil had getrokken, kon men aan hem geen letsel bespeuren; want hij had
vertrouwd op zijn God. 24 Maar nu gaf de koning bevel, de mannen te halen,
die Daniël hadden belasterd, om ze met hun kinderen en vrouwen in de
leeuwenkuil te werpen. Nog hadden ze de grond van de kuil niet bereikt,
of de leeuwen grepen ze aan, en kraakten al hun beenderen stuk. 25 Daarop
richtte koning Darius een schrijven aan alle volken, naties en tongen, die
over de hele aarde wonen: “Heil! 26 Ik heb een bevel uitgevaardigd, dat
men in mijn hele rijksgebied den God van Daniël moet vrezen en duchten.
Want Hij is een levende God, die in eeuwigheid blijft; zijn koningschap is
onverwoestbaar, en zijn heerschappij zonder eind. 27 Hij redt en verlost,
doet tekenen en wonderen in hemel en aarde: Want Hij heeft Daniël uit de
klauwen der leeuwen gered!” 28 En Daniël bleef in hoog aanzien onder het
bestuur van Darius en onder de regering van Cyrus, den Pers.

7

1 In het eerste jaar van Belsjassar, koning van Babel, had Daniël op zijn
legerstede een droom met visioenen. Hij schreef de droom in hoofdzaken
op. 2 Daniël nam het woord en sprak: Ik zag in mijn nachtelijk visioen: Zie,
de vier winden van de hemel brachten de grote zee in beroering; 3 en vier
geweldige beesten, allen verschillend, stegen op uit de zee. 4 Het eerste was
als een leeuw, maar met adelaarsvleugels. Maar terwijl ik er naar keek,
werden zijn vleugels uitgetrokken; het werd opgeraapt van de grond, op zijn
poten gezet als een mens, en van een mensenhart voorzien. 5 Een tweede
beest kwam te voorschijn: het leek op een beer, stond half overeind, en hield
in zijn muil drie ribben tussen de tanden. Men riep het toe: Op, verslind
veel vlees. 6 Nog bleef ik toezien. Een ander beest kwam te voorschijn: het
beest was als een panter; maar het had vier vogelvleugels op zijn rug, en
het had vier koppen bovendien. Het kreeg macht. 7 Nog bleef ik staren
op mijn nachtelijk visioen. Een vierde beest kwam te voorschijn. Het was
ontstellend en vreselijk, en ongehoord sterk. Het had geweldige ijzeren
tanden, en klauwen van koper; het vrat en verscheurde, en wat het overliet,
vertrapte het nog met zijn poten. Het verschilde veel van al de voorafgaande
beesten: want het had tien horens. 8 Terwijl ik naar die horens keek,
zie: daar schoot nog een andere horen tussen hen op; hij was klein, maar
verdrong toch drie van de vorige horens. Zie, die horen had ogen als die
van een mens. maar ook een mond vol onbeschaamdheid. 9 Ik zag toe:
Toen werden er tronen geplaatst, en een Hoogbejaarde zette zich neer; zijn
kleed was wit als sneeuw, zijn hoofdhaar blank als wol. Zijn troon gloeide
als vlammen, de raderen ervan als laaiend vuur. 10 Een stroom van vuur

rolde aan, en golfde voor Hem uit. Duizendmaal duizenden dienden Hem,
en tienduizendmaal tienduizenden waren Hem dienstbaar. Het gerechtshof
zette zich neer, en de boeken werden geopend. 11 En terwijl ik bleef letten
op de onbeschaamde taal, die door de horen werd uitgeslagen, zag ik, dat
het beest werd gedood, en zijn lijk werd weggesmeten en in de vlammen
gegooid. 12 En ook de overige beesten werden beroofd van hun macht,
ofschoon hun een levensduur voor tijd en wijle was geschonken. 13 Ik bleef
staren op het nachtelijk visioen: En zie, met de wolken des hemels kwam
iemand als een mensenzoon. Hij trad tot voor den Hoogbejaarde, en werd
vóór Hem geleid. 14 Hem werd de heerschappij gegeven, met heerlijkheid en
koningschap; alle volken, naties en tongen moesten Hem dienen. Zijn macht
is een eeuwige macht, die nooit zal vergaan; en zijn koninkrijk is een rijk,
dat nooit wordt verwoest. 15 Toen werd ik, Daniël, hierdoor in mijn geest
verontrust, en de visioenen joegen mij angst aan. 16 Ik trad op een van de
aanwezigen toe, en vroeg hem, wat dit alles beduidde. Hij sprak mij toe,
en gaf mij deze uitleg: 17 Deze vier geweldige beesten zijn vier koningen,
die zullen opstaan uit de aarde. 18 Maar dàn zullen de heiligen van den
Allerhoogste het koningschap ontvangen, en dit koningschap voor eeuwig
behouden, voor altijd en immer! 19 Maar ik wilde vooral zekerheid hebben
over het vierde beest, dat van alle andere verschilde: dat zo ontstellend
en vreselijk was, dat ijzeren tanden had en klauwen van koper, dat vrat
en verscheurde, en wat het overliet nog met zijn poten vertrapte. 20 Ook
over de tien horens op zijn kop. En over die andere horen, die opschoot, en
waarvoor er drie moesten wijken; over die horen, die ogen had en een mond
vol onbeschaamdheid; die geweldiger was dan de andere. 21 Want ik had
gezien, dat die horen strijd voerde met de heiligen en de overhand op hen
had, 22 totdat de Hoogbejaarde kwam en aan de heiligen van den Allerhoog-
ste recht verschafte, en totdat de tijd was aangebroken, waarop de heiligen
het koningschap blijvend behielden. 23 Zo sprak hij: Het vierde beest is een
vierde rijk, dat op aarde zal zijn, en verschillen zal van alle andere rijken.
Het zal de hele aarde verslinden, haar vertrappen, verscheuren. 24 De tien
horens zijn tien koningen, die uit dat rijk zullen opstaan. Maar na hen zal er
een andere opstaan, die van de vorige zal verschillen. Drie koningen zal hij
doen vallen, 25 en een hoge toon tegen den Allerhoogste aanslaan. Hij zal de
heiligen van den Allerhoogste mishandelen, en zich vermeten, feesttijden
en wet te veranderen. Zij zullen aan zijn greep worden overgeleverd: één
tijd en tijden en een halve tijd. 26 Maar als het gerechtshof zich nederzet,
zal men hem zijn macht ontnemen, die verwoesten en voor altijd vernielen.
27 Maar de heerschappij, het gezag en de macht over de koninkrijken onder
de ganse hemel zal gegeven worden aan het volk, aan de heiligen van den
Allerhoogste. Hun rijk zal een rijk zijn voor eeuwig, en alle machten zullen
hen in gehoorzaamheid dienen. 28 Dit was het einde van het gezicht. Ik,
Daniël, werd er in mijn geest zozeer van ontsteld, dat mijn kleur er van
verschoot. Toch bewaarde ik het in mijn hart.

8

1 In het derde jaar der regering van koning Belsjassar had ik, Daniël,
een visioen na het andere, dat ik vroeger aanschouwd had. 2 Ik zag in dit
visioen, dat ik mij tijdens het gezicht in de vesting Sjoesjan bevond in de
provincie van Elam, en dat ik aan de rivier de Oelai stond, toen ik het visioen
aanschouwde. 3 Ik sloeg mijn ogen op en zag toe: Zie, voor de rivier stond

een ram met twee horens; de horens waren beiden groot, maar de een was
hoger dan de andere, en de grootste schoot het laatst omhoog. 4 Ik zag den
ram naar het westen stoten, en naar het noorden en zuiden; geen enkel beest
hield het tegen hem vol, of kon zich aan zijn greep ontworstelen. Hij deed
wat hij wilde, en groeide in macht. 5 Ik bleef toezien: Zie, uit het westen
kwam een geitebok over de hele oppervlakte der aarde gelopen, zonder
de grond aan te raken. De bok had een heel bijzondere horen tussen zijn
ogen. 6 Hij ging op den ram met de twee horens af, dien ik voor de rivier
had zien staan, en stormde op hem los met onstuimige kracht. 7 Ik zag,
hoe hij den ram bereikte, woedend hem aanviel, den ram maar bleef stoten
en hem zijn beide horens brak, zodat de ram geen kracht meer bezat, om
hem weerstand te bieden. Toen smeet hij hem tegen de grond en trapte
er op; en er was niemand, die den ram uit zijn greep kon verlossen. 8 Nu
werd die geitebok hoe langer hoe sterker; maar op het toppunt van zijn
macht brak de grote horen af. Vier andere kwamen in zijn plaats, naar
de vier hemelwinden gericht. 9 En uit een van die vier kwam een hoorn
te voorschijn, die klein begon, maar geweldig groeide naar het zuiden en
oosten en het Heerlijke Land. 10 Hij verhief zich tegen het hemels heir,
smeet een deel van het heir met een deel van de sterren tegen de grond, en
trapte er op. 11 Hij verhief zich zelfs tegen den Vorst van het heir, beroofde
Hem van zijn dagelijks offer, en vernederde zijn heilige woning. 12 En het
heir werd aan de goddeloosheid prijsgegeven, tegelijk met het offer, en de
waarheid tegen de grond geworpen; hij deed wat hij wilde. 13 Toen hoorde
ik een heilige spreken, en die heilige vroeg aan een andere: Hoelang blijft
dit visioen nog van kracht? Hoelang wordt het dagelijks offer gestaakt,
blijft de gruwel der verwoesting duren, wordt heiligdom en heir vertreden?
14 En hij gaf hem ten antwoord: Tweeduizend driehonderd avonden en
morgens; dan zal het heiligdom worden gereinigd. 15 Toen ik, Daniël, het
visioen had aanschouwd, en het zocht te begrijpen, zie: daar stond iemand
in mijn nabijheid, die de gedaante had van een man. 16 En ik hoorde een
mensenstem uit de Oelai roepen: Gabriël, geef hem verklaring van het
visioen. 17 Hij kwam naar de plaats waar ik stond; maar toen hij naderde,
werd ik bang, en viel op mijn aangezicht neer. Hij zeide tot mij: Let goed
op, mensenkind; want het visioen doelt op de tijd van het einde. 18 Maar
toen hij mij aansprak, viel ik in zwijm met het gezicht op de grond. Doch hij
raakte mij aan, en richtte mij weer overeind. 19 En hij sprak: Zie, ik maak
u bekend, wat zal gebeuren in de eindtijd van gramschap; want het visioen
doelt op de tijd van het einde. 20 De ram met de twee horens, dien gij gezien
hebt, doelt op de koningen der Meden en Perzen. 21 De geitebok beduidt de
koningen der Grieken; en de grote horen tussen zijn ogen is de eerste koning.
22 En dat hij afbrak, en vier anderen in zijn plaats verschenen, betekent: vier
koninkrijken zullen uit zijn volk verrijzen, maar zonder zijn kracht. 23 Maar
als hun heerschappij ten einde zal zijn, en de maat der misdaden vol: zal
een koning opstaan met onbeschaamdheid op zijn gelaat, bedreven in listen,
24 en geweldig in kracht. Ongelooflijk kwaad zal hij stichten, en doen wat
hij wil. Machtigen zal hij te gronde richten, het volk der heiligen eveneens.
25 Zijn sluwheid zal hem doen slagen, met het bedrog dat hij pleegt; dan
wordt hij trots in zijn hart, en stort hij velen onverhoeds in het verderf. Zelfs
tegen den Vorst der vorsten zal hij opstaan; maar hij zal worden gebroken,
zonder dat men een hand naar hem uitsteekt. 26 En het visioen van de

avonden en morgens is waarachtig, zoals het gezegd is. Maar gij moet het visioen verzegelen; want het wordt eerst na vele dagen vervuld. 27 Ik Daniël was aan het eind van mijn krachten, en dagen lang ziek. Toen eerst kon ik opstaan, en weer dienst bij den koning verrichten. Maar ik bleef onthutst over het visioen, ofschoon niemand het merkte.

9

1 In het eerste jaar van Darius, den zoon van Achasjwerosj, die van afkomst een Mediër was, maar koning was geworden over het rijk der Chaldeën: 2 in het eerste jaar zijner regering trachtte ik, Daniël, uit de boeken inzicht te krijgen in het getal van de zeventig jaren, die over de puinen van Jerusalem moesten voorbijgaan, zoals Jahweh tot den profeet Jeremias gezegd had. 3 En ik wendde mij tot God den Heer, om door bidden en smeken, in vasten, en in zak en as, het te kunnen verstaan. 4 Ik bad tot Jahweh, mijn God, en legde deze schuldbekentenis af: Ach mijn Heer: Gij zijt de grote en ontzaglijke God, die het verbond en de genade gestand doet aan hen, die Hem liefhebben en zijn geboden volbrengen. 5 Maar wij hebben gezondigd en kwaad gedaan; wij hebben misdreven en ons verzet, zijn afgeweken van uw geboden en wetten. 6 Wij hebben niet naar de profeten, uw dienaars, geluisterd, die in uw naam tot onze koningen hebben gesproken, en tot onze vorsten en vaderen, tot het hele volk van het land. 7 Gij zijt rechtvaardig, o Heer. Daarom ligt thans het schaamrood op ons gelaat: op de mannen van Juda en de inwoners van Jerusalem; op heel Israël in alle landen, dichtbij of veraf, waarheen Gij ze verstrooid hebt om de ontrouw, die ze tegen U hebben gepleegd. 8 Ja Heer, de schaamte bedekt ons gelaat, ons met onze koningen, vorsten en vaderen; want we hebben gezondigd tegen U. 9 Zeker, bij den Heer onzen God is erbarming en vergeving; maar wij bleven tegen Hem in verzet, 10 en luisterden niet naar de stem van Jahweh, onzen God, om volgens de wetten te leven, die Hij ons had gegeven door de profeten, zijn dienaars. 11 Heel Israël heeft uw wet overtreden, heeft U verlaten, en niet naar uw stem willen horen. Zo werden over ons de vloek en de eed uitgestort, die in de wet van Moses, den dienaar van God, staan geschreven; want wij hebben gezondigd tegen Hem. 12 Daarom ook deed Hij zijn woord gestand, dat Hij gesproken had tegen ons en onze leiders, die ons bestuurden: dat Hij een rampspoed over ons zou brengen zó groot, als er nog nooit onder heel de hemel, als er in Jerusalem nog nooit was geweest. 13 Al die rampspoed moest ons treffen, zoals in Moses' wet staat geschreven, omdat we Jahweh onzen God niet hadden vermurwd, door ons te bekeren van onze zonden en te denken aan uw getrouwheid. 14 Zo bleef Jahweh bedacht, het onheil over ons uit te storten: want Jahweh onze God is rechtvaardig in al wat Hij doet, en wij luisterden niet naar zijn stem. 15 Nu dan, mijn Heer onze God, die met krachtige hand uw volk hebt geleid uit het land van Egypte, en zó U een naam hebt verworven tot op de huidige dag: ach, we hebben gezondigd, we hebben misdreven! 16 Heer, laat toch naar de volheid van uw ontferming uw ziedende toorn van Jerusalem wijken, van uw stad en uw heilige berg; want om de zonde van ons en de ongerechtigheid van onze vaderen zijn Jerusalem en uw volk een hoon geworden voor onze hele omgeving. 17 Verhoor dan, onze God, het bidden en smeken van uw dienaar. Laat, om uwentwil zelf, uw aanschijn stralen over uw heiligdom, dat in puin ligt, o Heer. 18 Mijn God, neig uw oor en wil horen; open uw ogen en aanschouw onze puinen, en de stad, die

naar U is genoemd. Neen, niet op grond onzer werken, maar om uw grote
barmhartigheid leggen wij ons gebed voor U neer. 19 Heer, geef verhoring;
Heer, schenk vergiffenis; Heer, zie toe en grijp in! Toef niet langer, mijn
God, om uwentwil zelf; want uw stad en uw volk dragen úw Naam. 20 Zo
bleef ik spreken en bidden, mijn eigen zonde belijden en die van Israël mijn
volk, en legde ik voor Jahweh, mijn God, mijn smeekgebed neer voor de
heilige berg van mijn God. 21 Nog was ik aan het bidden, toen Gabriël, de
man dien ik vroeger in een visioen had aanschouwd, in snelle vlucht kwam
aangevlogen, en mij tegen de tijd van het avondoffer bereikte. 22 Hij kwam,
om mij te onderrichten, en sprak mij toe: Daniël, thans ben ik gekomen, om
u volledig inzicht te geven. 23 Reeds bij de aanvang van uw gebed is er een
woord gesproken, en nu ben ik gekomen, om het u bekend te maken; want
gij zijt zeer geliefd. Overweeg dus aandachtig wat er gezegd werd, en tracht
het visioen te verstaan. 24 Zeventig weken zijn vastgesteld voor uw volk en
voor uw heilige stad: om de boosheid te doen ophouden, en aan de zonde
een einde te maken; om de schuld te verzoenen, en eeuwige gerechtigheid
te brengen; om het zegel te drukken op visioen en voorspelling, en den
Heilige der heiligen te zalven. 25 Weet het dan wel, en versta het goed: Van
het ogenblik af, waarop het woord werd gesproken, om Jerusalem weer
op te bouwen, tot aan een gezalfde en vorst: zijn zeven weken. En twee
en zestig weken lang zal het hersteld en herbouwd zijn: met pleinen en
wallen, maar in troebele tijden. 26 En na die twee en zestig weken zal een
gezalfde worden gedood, en niemand komt voor hem op. Dan zullen stad
en heiligdom worden onteerd, door een vorst, die komt met zijn volk. Van
het begin tot het eind zal hij woeden door oorlog, vonnis en puin, 27 maar
met velen een innig verbond sluiten, een hele week lang. En op de helft van
die week zal hij slacht- en spijsoffer doen ophouden; en in plaats daarvan
komt een ontzettende gruwel, totdat verdelging en wraakgericht zich aan
den vernieler voltrekt!

10

1 In het derde jaar van Cyrus, den koning der Perzen, werd aan Daniël, ook
Beltsjassar geheten, een openbaring gegeven. Dit woord was waarachtig, al
sprak het ook van vreselijke nood. Daar hij die openbaring wilde verstaan,
werd hem in een visioen het inzicht verleend. 2 In die tijd was ik, Daniël,
drie weken lang in diepe rouw gedompeld; 3 ik at geen lekkere spijzen, vlees
noch wijn kwam over mijn lippen, en ik zalfde mij geen enkele keer, voordat
er drie volle weken waren verlopen. 4 Maar op de vier en twintigste dag
der eerste maand bevond ik mij aan de oever van de grote rivier, de Tigris.
5 Toen ik mijn ogen opsloeg: zie, daar zag ik een man in een linnen gewaad
en met een gordel van het fijnste goud om de lenden. 6 Zijn lichaam was als
smaragd, zijn gelaat was als een bliksemflits; zijn ogen waren als laaiende
vlammen, zijn armen en voeten als glimmend koper; en de stem waarmee
hij sprak, was als het rumoer van een volksoploop. 7 Ik alleen, Daniël,
zag die verschijning. De mannen, die bij me waren, zagen ze niet; maar
een ontzettende angst greep hen aan, zodat ze wegvluchtten, om zich te
verbergen, 8 en ik heel alleen achterbleef. Toen ik die vreselijke verschijning
aanschouwde, ontzonk mij de kracht, mijn gelaatskleur verbleekte, en ik
had geen macht meer over mezelf; 9 en toen ik de stem hoorde, waarmee
hij sprak, viel ik in zwijm, met mijn gezicht op de grond. 10 En zie, een hand
raakte mij aan, en hief mij omhoog op mijn knieën en handen. 11 Hij sprak

mij toe: Daniël, geliefde man, richt u geheel overeind, en let goed op de
woorden, die ik tot u ga spreken; want daarvoor ben ik tot u gezonden. Op
dit woord stond ik sidderend op. 12 Hij zeide tot mij: Daniël, wees niet bang;
want van de eerste dag af, dat gij er uw hart op gezet hadt, om inzicht te
krijgen, en gij u verootmoedigd hebt voor uw God, is uw smeken verhoord,
en wilde ik ingaan op uw verzoek. 13 Maar de engel van het perzische rijk
stond mij een en twintig dagen lang in de weg. Doch zie, Mikaël, een van
de aartsengelen, kwam mij te hulp. Ik liet hem ginds achter bij den engel
van het perzische rijk, 14 en ik ben nu gekomen, om u te doen zien, wat er
met uw volk zal geschieden op het einde der tijden; want ook dit visioen
heeft op de verre toekomst betrekking. 15 Terwijl hij zó tot mij sprak, sloeg
ik mijn blik naar de grond, en stond sprakeloos. 16 Maar zie, hij die op een
mensenkind leek, raakte mijn lippen aan. Ik opende mijn mond, en sprak tot
hem, die voor mij stond: Mijn Heer, door deze verschijning heeft de smart
mij overmeesterd, en is de kracht mij ontzonken. 17 Hoe zou ik hier, de
knecht van mijn Heer, tot zulk een Heer durven spreken; ik heb er de kracht
niet meer toe, en de adem is mij benomen. 18 Toen raakte hij, die op een mens
geleek, mij wederom aan, om mij de kracht te hergeven. 19 En hij sprak tot
mij: Wees niet bang, geliefde man; vrede zij u; wees krachtig en sterk! En
terwijl hij nog tot mij sprak, voelde ik mijn krachten herleven, en ik zei: Mijn
Heer moge nu spreken, want gij hebt mij gesterkt. 20 Hij sprak: Begrijpt ge
nu, waarom ik tot u ben gekomen? Maar nu moet ik terug, om tegen den
engel der Perzen te strijden; en als ik daarmee klaar ben, dan komt de engel
van Griekenland nog. 21 En niemand helpt mij tegen hem, dan Mikaël, uw
schutsengel;

11

1 ik zelf heb hem geholpen in het eerste jaar van Darius den Mediër, en hem
gesterkt en gesteund. Maar ik wil u toch eerst openbaren wat opgetekend
staat in het boek van de waarheid. 2 Ik ga u dus de waarheid verkondigen:
Zie, er zullen nog drie koningen van Perzië opstaan. En de vierde zal alle
andere in rijkdom overtreffen; en als hij zich sterk voelt door zijn rijkdom,
zal hij alles in beweging brengen tegen het rijk van de Grieken. 3 Maar
er zal een heldenkoning opstaan, die over een ontzaglijk rijk zal heersen,
en die zal doen wat hij wil. 4 Doch nauwelijks is hij opgestaan, of zijn
rijk wordt in stukken gebroken en naar de vier hemelwinden verdeeld.
Het zal niet aan zijn nazaat behoren, noch de macht bezitten, waarmee
hij heeft geheerst; want zijn rijk wordt aan flarden gescheurd, en valt
aan heel anderen ten deel. 5 Dan zal de koning van het zuiden machtig
worden. Maar een van zijn veldheren zal nog sterker worden dan hij;
hij zal heersen, en zijn macht zal geweldig zijn. 6 Na verloop van vele
jaren zullen zij een verbond met elkander sluiten, en de dochter van den
koning van het zuiden zal naar den koning van het noorden gaan, om de
vrede te verzekeren. Doch die hulp zal niet baten en standhouden; want
zij zal worden prijsgegeven met hen die haar brachten, en met haar zoon
en gemaal. 7 Maar na enige tijd zal een spruit uit haar wortels zijn plaats
innemen. Hij zal oprukken tegen het leger van den koning van het noorden,
zijn vesting binnentrekken, verwarring onder hen stichten, en hun zijn
macht doen voelen. 8 Zelfs hun goden en beelden, met hun kostbare vaten
van zilver en goud zal hij als buit naar Egypte voeren, en jarenlang zal
hij den koning van het noorden de baas zijn. 9 Dan zal deze wel het rijk

van den koning van het zuiden binnenvallen, maar naar zijn land moeten terugkeren. 10 Maar zijn zoon zal zich ten strijde rusten, en geweldige legers bijeenbrengen, tegen hem oprukken, hem overstromen en overstelpen, en bij een tweede gelegenheid doordringen zelfs tot zijn vesting. 11 Hierover verbitterd zal de koning van het zuiden uitrukken, en slag leveren met den koning van het noorden. Deze zal een talrijk leger op de been brengen, maar dat leger zal aan den ander worden overgeleverd. 12 Maar als dan die andere dat leger heeft verslagen, zal hij overmoedig worden; en al zal hij tienduizenden hebben geveld, sterk blijft hij niet. 13 Dan zal de koning van het noorden opnieuw een leger uitrusten, nog ontzaglijker dan het eerste, en na verloop van enige jaren tegen den ander optrekken met grote macht en geweldige tros. 14 In die tijd zullen velen in opstand komen tegen den koning van het zuiden, en onder uw eigen volk zullen verraders het hoofd opsteken, om een visioen te vervullen; maar ze komen ten val. 15 En als de koning van het noorden is uitgerukt, zal hij een wal opwerpen en een vesting bemachtigen; de strijdmachten van het zuiden zullen geen stand kunnen houden, en zelfs zijn keurtroepen zullen geen weerstand bieden. 16 Dan zal de aanvaller doen wat hij wil, en niemand zal hem weerstaan. Zo zal hij vaste voet krijgen in het Heerlijke Land, en het geheel in zijn macht hebben. 17 Daarna zal hij beproeven, het hele rijk van den ander onder zijn heerschappij te krijgen; hij zal een vergelijk met hem treffen, en hem een meisje tot vrouw geven, om hem in het verderf te storten. En wanneer dit geen stand houdt, en het hem niet gelukt, 18 zal hij zich tegen de kustlanden keren, en er velen veroveren. Maar een veldheer zal aan een geleden smaad een einde maken, en hem zijn belediging betaald zetten. 19 Dan zal hij zich tegen de vestingen van zijn eigen land moeten wenden, maar struikelen, vallen en spoorloos verdwijnen. 20 In zijn plaats zal er een opstaan, die door het Heerlijke Land een afperser zal laten rondgaan; maar na enkele dagen zal hij worden gebroken, en nog niet eens door gramschap of strijd. 21 Maar in zijn plaats treedt een uitvaagsel op, voor wien de koninklijke waardigheid niet was bestemd, maar die onverhoeds komt, en door huichelarij zich van het koningschap meester zal maken. 22 Hele legers zullen voor hem worden weggespoeld en vernield. Zelfs een vorst, waarmee hij een verbond heeft gesloten, 23 zal hij bedriegen, zo gauw hij zich met hem heeft verbonden; zo klimt hij omhoog, en wordt machtig, met een klein beetje volk. 24 Verraderlijk valt hij de vruchtbaarste landstreken binnen, en zal er mee doen wat zijn vaderen en voorvaderen niet hebben gedaan, en roof, buit en hun rijkdom verkwisten; zelfs tegen vestingen zal hij aanslagen smeden, maar slechts voor een tijd. 25 Dan zal hij met een machtig leger tegen den koning van het zuiden al zijn kracht en moed verzamelen. Maar ook de koning van het zuiden zal zich ten strijde rusten met een grote en geweldige krijgsmacht; doch hij zal geen stand kunnen houden. Want men zal hem verraden, 26 en zijn eigen disgenoten zullen hem breken; zijn leger zal worden weggespoeld, en veel doden zullen er vallen. 27 Dan zullen die koningen kwaad in hun schild voeren, en leugens verzinnen, aan één tafel gezeten. Maar het zal niet gelukken; want het einde blijft nog een tijdlang uit. 28 Daarna zal hij, vergezeld van een geweldige tros, naar zijn land terugkeren, met boze plannen tegen het heilig Verbond; hij zal ze eerst ten uitvoer brengen, dan gaat hij terug naar zijn land. 29 Te bestemder tijd valt hij opnieuw in het zuiden; maar het zal de tweede keer niet gaan, als de

eerste. 30 Want schepen van Cyprus zullen tegen hem uitvaren, zodat hij vernederd terugkeren moet. Daarom zal hij in zijn woede zich vergrijpen aan het heilig Verbond; en na zijn terugkeer omzien naar verraders van het heilig Verbond. 31 En hij zal bezettingen leggen, die het heiligdom en de burcht zullen ontwijden; hij zal het dagelijks offer doen staken en de ontzettende gruwel oprichten. 32 Die het Verbond al overtraden, zal hij door vleierij tot afval verleiden; maar het volk, dat zijn God blijft erkennen, zal zich moedig verzetten. 33 En de vromen onder het volk zullen velen tot bezinning brengen, maar vallen door zwaard en vuur, door kerker en roof, een hele tijd lang. 34 Maar door hun val zullen ze een kleine hulp doen ontstaan, doch daarbij sluiten zich ook veel huichelaars aan. 35 En van de vromen zullen er nog velen vallen, om ze te louteren, te reinigen, te zuiveren, totdat de tijd van het einde zal komen; want dit blijft nog een tijdlang uit. 36 Maar de koning zal doen wat hij wil. Hij zal zich opblazen van trots, en zich boven al wat god is verheffen; zelfs tegen den God der goden zal hij ongelooflijke dingen durven zeggen. Toch zal hij voorspoed genieten, totdat de gramschap haar einde bereikt; want wat besloten is, moet geschieden. 37 Noch de goden zijner vaderen, noch den lievelingsgod van de vrouwen zal hij ontzien; neen, niemand der goden zal hij achten, maar zich boven allen verheffen. 38 Maar in hun plaats zal hij den burchtgod vereren; den god, dien zijn vaders niet hebben gekend, zal hij eren met goud en zilver, met diamanten en juwelen. 39 De burchten zal hij bezetten met het volk van den vreemden god; wie dezen erkennen, zal hij met eer overladen, over velen doen heersen, en hun tot beloning land toewijzen. 40 Maar in de tijd van het einde zal de koning van het zuiden de strijd tegen hem ontketenen. De koning van het noorden zal op hem aanstormen met wagens en ruiters en talloze schepen. Dan zal hij landen binnenvallen, overstromen en overstelpen. 41 Dan dringt hij binnen in het Heerlijke Land, en tienduizenden zullen er vallen; Edom alleen, met Moab en de rest van de zonen van Ammon zullen aan zijn greep ontkomen. 42 Dan zal hij naar de landen zijn hand blijven uitstrekken, en ook het land van Egypte zal niet veilig meer zijn. 43 Dan maakt hij zich meester van de gouden en zilveren schatten en alle kostbaarheden van Egypte, en trekken Lybiërs en Koesjieten mee in zijn stoet. 44 Maar dan zullen geruchten uit oosten en noorden hem verontrusten. Dan trekt hij in grimmige woede er nogmaals opuit, om velen te verdelgen en te vernielen; 45 en zijn vorstelijke tent zal hij spannen tussen de zee en de heilige Heerlijke Berg. Maar dan komt zijn einde, en er is niemand, die hem kan helpen.

12

1 In die tijd zal Mikaël, de aartsengel, opstaan, die de kinderen van uw volk beschut. Het zal een tijd van benauwdheid zijn, zoals er nog nooit is geweest tot die dag, sinds er volken bestaan. Maar uw volk zal in die tijd worden gered: allen, die staan opgetekend in het boek. 2 Dan zullen de velen, die in het stof der aarde slapen, ontwaken: dezen ten eeuwigen leven, anderen tot smaad en eeuwige schande. 3 De vromen zullen schitteren als het licht aan de hemel; en die velen tot gerechtigheid hebben gebracht, als de sterren, voor eeuwig en immer! 4 Daniël, gij moet wat gezegd is, geheim houden, en het boek verzegelen tot de tijd van het einde; dan zullen velen er naar blijven zoeken, en zal de kennis worden vermeerderd. 5 Toen zag ik, Daniël, op; en zie: daar stonden twee anderen; één aan deze kant van

de rivier, de ander aan de overkant. 6 En men riep tot de man in het linnen
gewaad, die zich boven het water van de rivier bevond: Hoe lang zal het
duren, eer het einde dezer wonderlijke dingen zal komen? 7 Nu hief de man
in het linnen gewaad, die zich boven het water van de rivier bevond, zijn
rechter- en linkerhand naar de hemel, en ik hoorde hem zweren bij Hem,
die in eeuwigheid leeft: Een tijd, tijden en een halve tijd; wanneer de macht
van den vernieler van het heilig volk gebroken zal zijn, zal dit alles een einde
nemen! 8 Ik hoorde het wel, maar begreep het niet. Daarom zei ik: Mijn
Heer, hoe zal het einde zijn dezer dingen? 9 Maar toen sprak hij: Daniël,
ga nu maar heen; want wat gezegd is, blijft geheim en verzegeld tot aan de
tijd van het einde. 10 Velen zullen zich laten reinigen, zuiveren, louteren,
maar de goddelozen zullen kwaad blijven doen; geen der goddelozen zal
het begrijpen, maar de vromen zullen het verstaan. 11 Van de tijd, dat
het dagelijks offer zal worden gestaakt, en de ontzettende gruwel wordt
opgericht, zullen er twaalfhonderd negentig dagen verlopen. 12 Heil hem,
die ook dan nog volhardt, en dertienhonderd vijf en dertig dagen bereikt!
13 En gij, ga rustig het einde tegemoet. Gij zult opstaan tot uw bestemming
aan het einde der dagen!

13

1 Supplement. Verdere gebeurtenissen uit het leven van Daniël. Daniël en
Susanna 1. Susanna en haar belagers. Er woonde toen in Babel een man,
die Joakim heette. 2 Hij had zich een vrouw genomen, Susanna genaamd, de
dochter van Helkias. Ze was buitengewoon schoon en godvrezend; 3 want
daar ook haar ouders godvruchtige mensen waren, hadden ze hun dochter
naar de wet van Moses opgevoed. 4 Joakim was zeer rijk. Zo bezat hij ook een
tuin, die aan zijn huis grensde; en omdat hij de aanzienlijkste van allen was,
kwamen de Joden bij hem samen. 5 Nu waren er dat jaar uit het volk twee
ouderlingen tot rechters aangesteld; maar van het soort, waarvan de Heer
had gezegd: “de ongerechtigheid is van Babel uitgegaan door de oudsten,
door rechters, die het volk slechts besturen in schijn”. 6 Ze vertoefden
regelmatig in het huis van Joakim, waar iedereen naar hen toe kwam, die
rechtzaken had. 7 Wanneer dan het volk tegen de middag vertrokken was,
ging Susanna wandelen in de tuin van haar man. 8 De beide ouderlingen
zagen haar dus dagelijks daar wandelen, en kregen hevige hartstocht voor
haar. 9 Ze verstompten hun geweten, en wendden hun ogen af, om niet
naar de hemel te kijken, en niet te denken aan de rechtvaardige straffen.
10 Beiden waren door liefde gewond, maar ze vertelden elkander niets van
hun pijn. 11 Ze schaamden zich, met elkaar over hun hartstocht te spreken,
en hoe ze verlangden, haar te bezitten. 12 Maar iedere dag opnieuw bleven
ze hartstochtelijker naar een gelegenheid zoeken, om haar te begluren.
13 Eens zei de een tot den ander: Kom, laat ons naar huis gaan, want het
is tijd voor het eten. Ze scheidden dus, en gingen heen; 14 maar langs een
omweg keerden ze beiden naar dezelfde plaats terug. En toen ze elkaar
naar de reden vroegen, maakten ze hun hartstocht bekend, en bespraken
met elkander de tijd, waarop ze haar alleen konden treffen. 15 Terwijl
beiden dan op een geschikte dag wachtten, ging zij weer eens naar de tuin,
zoals ze dat al lang gewoon was, enkel van twee dienstmeisjes vergezeld;
en omdat het warm was, wilde ze baden in de tuin. 16 Er was dan ook
niemand daar aanwezig, behalve de beide ouderlingen, die zich hadden
verscholen, en haar begluurden. 17 Ze zei dus tot haar meisjes: Haalt mij

olie en zalven, en sluit de poorten van de tuin, dan kan ik gaan baden.
18 Ze deden, zoals ze bevolen had; ze sloten de poorten van de tuin, en
gingen door een achterdeur uit, om het gevraagde te halen. Maar ze wisten
niet, dat de ouderlingen zich daar hadden verscholen. 19 Zodra de meisjes
waren vertrokken, stonden de ouderlingen allebei op, liepen op haar af,
20 en zeiden: Kijk, de poorten van de tuin zijn gesloten, en er is niemand,
die ons ziet. We branden van hartstocht voor u; geef dus maar toe, en
wees ons terwille. 21 Als ge weigert, zullen we tegen u getuigen, dat er een
jongeman bij u is geweest, en dat ge daarom de meisjes hebt weggestuurd.
22 Susanna zuchtte en sprak: Het is me van alle kanten benauwd; want
doe ik het, dan wacht me de dood; doe ik het niet, dan zal ik niet aan úw
handen ontsnappen. 23 Maar toch is het veel beter, het niet te doen, en in
úw handen te vallen, dan te zondigen voor het aanschijn des Heren. 24 Nu
begon Susanna heel hard te roepen; maar de ouderlingen schreeuwden
tegen haar in, 25 en één liep gauw naar de tuinpoorten toe, om ze open te
doen. 26 Zodra de huisbedienden in de tuin hoorden schreeuwen, stormden
ze door de achterdeur er op af, om te zien, wat er gebeurde. 27 Nu legden
de ouderlingen hun verklaringen af. De bedienden waren er zeer verlegen
over; want nog nooit was zoiets van Susanna verteld. 28 Toen nu de volgende
dag het volk weer bij haar man Joakim samenkwam, gingen ook de twee
ouderlingen er heen met het goddeloze plan, om Susanna ter dood te doen
brengen. Ze spraken voor het verzamelde volk: 29 Laat Susanna halen,
de dochter van Helkias en de vrouw van Joakim. Terstond liet men ze
halen. 30 Vergezeld van haar ouders en kinderen en van al haar verwanten,
kwam ze voor. 31 Susanna was buitengewoon bevallig en schoon van gelaat.
32 Daar ze gesluierd was, gaven de booswichten bevel, haar de sluier af te
nemen, om zich ook nu nog aan haar schoonheid te verlustigen. 33 Terwijl
al haar verwanten en kennissen huilden, 34 stonden de twee ouderlingen op
in de kring van het volk, en legden hun handen op haar hoofd. 35 Zij zelf zag
schreiend op naar de hemel; want haar hart bleef op den Heer vertrouwen.
36 Toen zeiden de ouderlingen: Terwijl we met ons beiden in de tuin aan
't wandelen waren, kwam deze met twee dienstmeisjes daar binnen, sloot
de poorten van de tuin, en stuurde de meisjes heen. 37 Toen kwam er een
jongeman naar haar toe, die zich schuil had gehouden, en hij legde zich bij
haar neer. 38 Wij zelf bevonden ons toen in een hoek van de tuin; maar
toen we het misdrijf bemerkten, liepen we op hen af, 39 en we zagen, dat
ze elkaar terwille waren. Hemzelf konden we echter niet grijpen, omdat hij
sterker was dan wij; hij opende de poorten, en wist te ontsnappen. 40 Maar
deze hier grepen we vast; we vroegen haar, wie de jongeman was geweest,
41 maar ze wilde het ons niet bekennen. Dit getuigen wij. De vergadering
geloofde hen, omdat ze ouderlingen waren en de rechters van het volk; en
men sprak het doodvonnis over haar uit. 42 Toen brak Susanna in luide
weeklachten uit, en sprak: Eeuwige God, die het verborgene kent; die alles
weet, zelfs eer het geschiedt: 43 Gij weet, dat ze valse getuigenis tegen mij
hebben afgelegd; zie ik sterf, ofschoon ik onschuldig ben aan alles, wat
deze mannen met boos opzet tegen mij hebben verzonnen. 44 En de Heer
verhoorde haar smeken. 45 Want toen ze ter dood werd geleid, wekte de
Heer de heilige geest in een jongeman, Daniël genaamd. 46 En deze riep
met luider stem: Ik ben onschuldig aan haar bloed! 47 Al het volk keerde
zich naar hem toe, en zeide: Wat bedoelt ge met het woord, dat ge daar

spreekt? 48 Hij ging in hun kring staan, en sprak: Zijt ge niet goed wijs, kinderen van Israël? Veroordeelt ge een dochter van Israël zonder verder onderzoek, en zonder de ware toedracht te kennen? 49 Keert terug naar de rechtzaal; want dezen hier hebben een valse getuigenis tegen haar afgelegd. 50 Heel de menige keerde dus haastig terug. En de andere ouderlingen zeiden tot hem: Kom, neem plaats in ons midden, en licht ons in; want God heeft u de eerbiedwaardigheid van de hoge leeftijd verleend. 51 En Daniël zeide tot hen: Zondert ze van elkander af; dan zal ik ze aan een verhoor onderwerpen. 52 Toen ze dus van elkander waren gescheiden, riep hij één van hen voor, en zeide tot hem: Gij daar, vergrijsd in de boosheid; nu komt de straf voor uw zonden, die ge vroeger bedreven hebt, 53 toen ge onrechtvaardige vonnissen hebt geveld, onschuldigen hebt veroordeeld en schuldigen hebt vrijgesproken, ofschoon de Heer heeft gezegd: "Een onschuldige en rechtvaardige zult ge niet doden". 54 Nu dan, wanneer ge haar inderdaad hebt gezien, zeg dan eens: onder wat voor een boom hebt gij ze bij elkander gezien? Hij antwoordde: Onder een mastiekboom. 55 Nu sprak Daniël: Prachtig hebt ge tegen uw eigen hoofd gelogen; want Gods engel heeft al van God bevel ontvangen, u doormidden te houwen. 56 En toen hij hem had laten verdwijnen, liet hij den ander komen, en sprak tot hem: Gij daar, ras van Kanaän, en geen zaad van Juda; de schoonheid heeft u verleid, en de wellust heeft uw hart bedorven! 57 Zó hebt ge met de dochters van Israël gedaan, en uit vrees lieten ze zich met u in; maar een dochter van Juda heeft uw boosheid niet geduld. 58 Zeg op: Onder wat voor een boom hebt ge ze met elkander betrapt? Hij antwoordde: Onder een eik. 59 Daniël zei hem: Prachtig hebt ook gij tegen uw eigen hoofd gelogen; want Gods engel wacht al met het zwaard in de hand, om u doormidden te houwen, en alle twee te doden. 60 Nu begon heel de vergadering luid te juichen, en God te loven, die redt wie op Hem vertrouwen. 61 Maar toen trad men ook tegen de beide ouderlingen op; want Daniël had ze met eigen mond doen bekennen, dat ze valse getuigenis hadden afgelegd. Men vergold hun het kwaad, dat ze tegen hun naaste hadden beraamd, 62 en overeenkomstig de wet van Moses werden ze ter dood gebracht. Zo werd die dag onschuldig bloed van de ondergang gered. 63 Helkias en zijn vrouw loofden God om hun dochter Susanna; en Joakim, haar man, en al haar verwanten, sloten zich bij hen aan, omdat ze vrij was bevonden van schande. 64 En van die dag af bleef Daniël in hoog aanzien bij het volk. 65 Toen koning Astyages tot zijn vaderen was verzameld, en Cyrus, de Pers, zijn koninkrijk had overgenomen,

14

1 werd Daniël tafelvriend van den koning, en was boven al zijn gezellen geëerd. 2 Nu bezaten de Babyloniers een afgodsbeeld, dat Bel werd genoemd. Iedere nacht bracht men het twaalf maten tarwemeel, veertig schapen en zes kruiken wijn. 3 Ook de koning vereerde het, en ging het iedere dag aanbidden; maar Daniël bleef zijn God aanbidden. Daarom zei de koning hem eens: Waarom aanbidt ge Bel toch niet? 4 Hij antwoordde: Ik aanbid geen beeld, dat met handen gemaakt is, maar alleen den levenden God, die hemel en aarde gemaakt heeft, en macht heeft over al wat bestaat. 5 De koning zei hem: Houdt gij dan ook Bel niet voor een levenden God; ziet ge dan niet, hoeveel hij dagelijks eet en drinkt? 6 Daniël sprak lachend: Laat u toch niet bedriegen, o koning: dat ding is van binnen van leem, van buiten

van koper, en het heeft nog nooit iets gegeten. 7 Nu werd de koning vreselijk
kwaad; hij riep zijn priesters bijeen. en sprak tot hen: Zo ge mij niet zegt, wie
deze offergaven opeet, zult ge sterven; 8 zo ge mij echter bewijst, dat Bel ze
gebruikt, zal Daniël sterven, omdat hij dan tegen Bel heeft gelasterd. Daniël
zei tot den koning: Goed, het geschiede, zoals gij gezegd hebt. 9 Nu waren
er zeventig priesters van Bel, behalve nog hun vrouwen en kinderen. Toen
dan de koning met Daniël naar de tempel van Bel was gekomen, 10 zeiden
de priesters van Bel: Zie, wij zullen nu naar buiten gaan; zet zelf de spijzen
maar klaar, o koning, en meng de wijn; sluit dan de deur, en verzegel die
met uw zegelring. 11 En wanneer gij dan morgenvroeg terugkomt, en niet
ziet, dat alles door Bel is opgegeten, zullen wij sterven, of anders Daniël,
omdat hij ons heeft belasterd. 12 Ze meenden zich zeker van hun zaak, omdat
ze onder de offertafel een verborgen toegang hadden gemaakt, waarlangs
ze steeds heimelijk binnendrongen, om alles op te eten. 13 Maar toen ze
waren vertrokken, en de koning de spijzen voor Bel gereed had gezet, gaf
Daniël aan zijn slaven bevel, as te gaan halen, en de hele tempel er mee te
bestrooien, maar zó, dat alleen de koning het zag. Daarop gingen ze naar
buiten, sloten de deur, en verzegelde ze met de zegelring van den koning.
Toen gingen ze heen. 14 Maar 's nachts kwamen de priesters naar gewoonte
met hun vrouwen en kinderen, en aten en dronken alles op. 15 Vroeg in de
morgen trok de koning er met Daniël heen. 16 Hij zeide: Daniël, zijn de zegels
ongeschonden? Deze antwoordde: Ze zijn ongeschonden, o koning. 17 Zodra
de koning de deur had geopend, en een blik op de offertafel had geworpen,
riep hij juichend: Bel, gij zijt groot; bij u is er volstrekt geen bedrog! 18 Maar
Daniël lachte, belette den koning naar binnen te gaan, en zeide: Bezie eerst
de vloer eens, en onderzoek eens, van wie die voetstappen zijn. 19 De
koning sprak: Ik zie voetstappen van mannen, vrouwen en kinderen. 20 Nu
ontstak de koning in woede. Hij liet onmiddellijk de priesters halen met
hun vrouwen en kinderen, en ze moesten hem de geheime deuren tonen,
waarlangs ze binnen waren gekomen, om op te eten wat op de offertafel
geplaatst was. 21 Daarop liet de koning ze doden. Hij leverde Bel aan Daniël
over, en deze vernielde hem met zijn tempel. 22 Nu was er ook nog een grote
draak, die door de Babyloniërs werd vereerd. 23 En de koning zei tot Daniël:
Van hem kunt ge toch zeker niet zeggen, dat hij geen levende god is; 24 aanbid
hem dus. Daniël sprak: Ik aanbid alleen den Heer, mijn God; want Hij is
inderdaad een levende God. 25 Koning, geef me maar eens verlof, dan zal
ik zonder zwaard of stok den draak het leven benemen. De koning zei: Ik
geef het u. 26 Nu nam Daniël pek, vet en haren, kookte ze onder elkander,
maakte er ronde koeken van, en stopte ze den draak in de muil. De draak
vrat ze op, en berstte uiteen. Toen zei hij: Ziedaar, wat gij vereert! 27 Toen
de Babyloniërs hiervan hoorden, werden ze woedend; ze schoolden tegen
den koning samen, en zeiden: De koning is een Jood geworden! Bel heeft hij
vernield, den draak gedood, en de priesters laten vermoorden. 28 Ze gingen
naar den koning, en zeiden tot hem: Lever ons Daniël uit, anders doden wij
u en de uwen. 29 De koning voelde zich ernstig bedreigd, en noodgedwongen
leverde hij hun Daniël uit. 30 Men gooide hem in de leeuwenkuil, waarin hij
zes dagen bleef. 31 In die kuil waren toen zeven leeuwen, wie men dagelijks
twee lijken en twee schapen gaf; maar nu gaf men ze niets, opdat ze Daniël
zouden verslinden. 32 Toen leefde er in Juda een profeet, Habakuk genaamd.
Deze had een moes gekookt, en daarbij brood in een schotel gebrokkeld; hij

wilde nu juist naar de akker gaan, om het aan de maaiers te brengen. 33 Maar
een engel des Heren sprak Habakuk aan: Breng het maal, dat ge daar hebt,
naar Babel voor Daniël in de leeuwenkuil. 34 Habakuk antwoordde: Ik heb
Babel nog nooit gezien, en de kuil ken ik evenmin. 35 Toen greep de engel
des Heren hem bij de kruin van zijn hoofd, pakte hem bij de haren vast,
en verplaatste hem in een ademtocht naar Babel, boven de kuil. 36 Daar
riep Habakuk: Daniël, Daniël; neem het maal, dat God u zendt. 37 En Daniël
sprak: o God, Gij zijt mijner indachtig gebleven; neen, Gij verlaat niet die U
liefhebben! 38 Toen stond Daniël op, en at. En Gods engel bracht Habakuk in
een enkel ogenblik terug op zijn plaats. 39 De zevende dag ging de koning
uit, om Daniël te bewenen. Hij kwam bij de kuil, keek er in, en zag er
Daniël zitten. 40 Nu juichte de koning het uit: Groot zijt Gij, Heer, God van
Daniël; er is geen ander buiten U! En hij liet hem eruit halen. Maar die
zijn onheil hadden bewerkt, liet hij in de leeuwenkuil gooien, en ze werden
ogenblikkelijk onder zijn ogen verslonden. 41 Toen sprak de koning: Alle
bewoners van heel de wereld moeten den God van Daniël vrezen; want Hij,
die Daniël uit de leeuwenkuil heeft verlost, is een Redder, die tekenen en
wonderen doet op de aarde!

Wijsheid

1 Bemint de gerechtigheid, gij heersers der aarde: Houdt den Heer voor
ogen in rechtschapenheid, En zoekt Hem in oprechtheid des harten. 2 Want
Hij laat Zich vinden door wie Hem niet beproeven, En openbaart Zich aan
die Hem niet wantrouwen. 3 Gedachten van wantrouwen toch trekken van
God af; Beproeft men zijn almacht, dan verslaat zij de dwazen. 4 Neen,
in een arglistige ziel treedt de wijsheid niet binnen; Zij woont niet in een
lichaam, in de macht der zonde. 5 Want de heilige geest der tucht vlucht
alle onoprechtheid, Keert zich af van zondige gedachten, En trekt zich
terug, als de ongerechtigheid nadert, 6 Zeker, de wijsheid is een geest vol
mensenliefde; Maar zij laat den lasteraar niet ongestraft voor zijn taal.
Want God is getuige van zijn nieren, Waarachtige bespieder van zijn hart,
En beluisteraar van zijn tong. 7 Ja, de geest des Heren vervult het heelal;
Alles samenhoudend, draagt Hij kennis van ieder woord. 8 Daarom blijft
niemand verborgen, die goddeloos spreekt; De straffende rechtvaardigheid
gaat hem niet voorbij. 9 Want zelfs de gedachten van den zondaar worden
ontleed; Het gerucht van zijn woorden dringt door tot den Heer, Zodat zijn
zonden worden bestraft. 10 Een naijverig oor toch verneemt alle geluid;
Zelfs het zachtste gemompel blijft niet verborgen. 11 Wacht u dus wel voor
nutteloos morren, En behoedt uw tong voor de laster; Want zelfs heimelijk
spreken blijft niet ongestraft, En een mond, die lastert, brengt dood aan
de ziel. 12 Zoekt toch niet de dood door uw verkeerde wandel; Berokkent
u geen verderf door de werken van uw handen. 13 Want het is niet God,
die de dood heeft gemaakt; Hij vindt geen vreugde in de ondergang van de
levenden. 14 Hij toch heeft alles geschapen om te leven, En de schepselen
der aarde helpen mee. Geen verderfbrengend gift bevindt zich daarin,
Zelfs het dodenrijk heeft geen macht op aarde; 15 Want de gerechtigheid is
onsterfelijk. 16 Maar de goddelozen roepen de dood met daden en woorden,
Ze smachten er naar, als was hij een vriend; Ze hebben met hem een verbond
gesloten, Omdat ze verdienen, zijn buit te worden.

2

1 Want ze zeggen tot elkander in valse waan: Ons leven is maar kort en
vol verdriet; Geen redmiddel, als het einde van den mens is gekomen; Nooit
heeft men van iemand gehoord, die uit het dodenrijk redt. 2 Ja, bij toeval is
het, dat wij ontstonden, En later zal het zijn, als hadden wij nooit bestaan;
Want rook is de adem in onze neus, Ons denken een vonk, ontslagen aan
ons hart. 3 Dooft ze uit, het lichaam vergaat tot stof, En de geest vervliegt
als ijle lucht; 4 Onze naam wordt spoedig vergeten, En niemand denkt
er meer aan onze werken. Zo snelt ons leven voorbij als een drijvende
wolk, En lost zich op als een nevel, Die door de stralen van de zon wordt
verdreven, Tot neerslaan gebracht door haar gloed. 5 Ja, ons leven is een
vluchtige schaduw, En ons einde kan niet worden herroepen; Want het
wordt verzegeld, en niemand keert terug. 6 Komt dan, laat ons profiteren
van het goed, dat wij hebben, En flink van de wereld genieten, zolang wij
nog jong zijn; 7 Verzadigen wij ons met kostbare wijn en met zalven, Geen
lentebloesem mag ons ontgaan! 8 Omkransen wij ons met rozenknoppen,

eer ze verwelken, 9 Geen hof blijve verstoken van ons pleizier. Overal willen
wij de sporen achterlaten van onze vreugd; Want dit is ons deel, en dit komt
ons toe. 10 Wij willen den armen vrome verdrukken, geen weduwe sparen,
Noch het witte haar van den hoogbejaarden grijsaard ontzien. 11 Onze
kracht zal de maatstaf zijn van wat recht is; Want het zwakke bewijst zijn
eigen nuttelоosheid. 12 Wij willen den vrome belagen, want hij is ons tot
last, En verzet zich tegen ons doen. Hij beschuldigt ons van wetsovertreding,
En verwijt ons, dat wij misdoen tegen de tucht. 13 Hij beroemt er zich
op, kennis van God te bezitten, En noemt zichzelf een kind van den Heer.
14 Hij is ons een aanklacht van onze gezindheid, Reeds zijn aanblik strekt
ons tot last; 15 Want zijn leven wijkt af van dat der anderen, Zijn wegen
zijn geheel verschillend. 16 Wij gelden voor hem als valse munt, Hij mijdt
onze wegen als drek; Het einde der rechtvaardigen prijst hij gelukkig, En
trots noemt hij God zijn vader. 17 Wij willen eens zien, of zijn woorden
waar zijn, En de proef nemen, hoe het wel met hem afloopt. 18 Want is de
rechtvaardige Gods zoon, dan zal Hij hem helpen, En uit de hand van zijn
vijanden redden. 19 Met smaad en mishandeling zullen wij hem beproeven,
Om zijn zachtmoedigheid te zien, zijn geduld te toetsen. 20 Wij willen
hem veroordelen tot een schandelijke dood; Want hij wordt toch gered, zo
beweert hij. 21 Zo denken ze, maar ze dwalen; Want hun boosheid maakt hen
blind; 22 Ze hebben geen begrip van Gods geheimen, Verwachten geen loon
voor heiligheid, En geloven niet in een kroon voor vlekkeloze zielen. 23 Toch
heeft God den mens geschapen voor onsterfelijkheid, En hem gemaakt als
een beeld van zijn Wezen. 24 Maar de afgunst van den duivel bracht de dood
in de wereld; 25 Die hèm toebehoren, zullen hem smaken.

3

1 Maar de zielen der rechtvaardigen zijn in Gods hand; Geen kwelling kan
hen deren. 2 In het oog der dwazen was het, of zij stierven; Men beschouwde
hun einde wel als een ramp, 3 En hun heengaan van ons als het einde van
alles: Maar toch zijn zij in vrede. 4 Want al scheen het voor de mensen,
dat ze werden gestraft, Toch is het de onsterfelijkheid, die hen wacht, 5 En
na die korte kastijding worden ze rijkelijk beloond. Want God was het, die
hen beproefde En hen Zijner waardig bevond; 6 Als goud in de smeltoven
heeft Hij hen beproefd, Maar als een aangenaam brandoffer hen aanvaard.
7 Als de tijd van hun vergelding komt zullen zij schitteren Als sprankelende
vonken in een stoppelveld; 8 Zij zullen de volkeren richten en de naties
beheersen, En de Heer zal hun koning zijn voor eeuwig. 9 Die op Hem
hopen, zullen zijn trouw ondervinden, En die Hem trouw zijn, in zijn liefde
verblijven; Want genade en erbarming vallen zijn uitverkorenen ten deel.
10 Maar de zondaars worden naar hun gezindheid bestraft, Omdat ze den
vrome verachten en den Heer verlaten. 11 Want ongelukkig, wie wijsheid
en tucht versmaden! Ijdel is hun hoop en hun zwoegen vergeefs, Nutteloos
zijn hun werken; 12 Hun vrouwen zijn onbezonnen, Hun kinderen slecht;
13 Vervloekt is hun geslacht! Maar gelukkig de kinderloze, die haar reinheid
bewaart, En haar sponde zondeloos weet: Bij de vergelding der zielen oogst
zij haar vrucht! 14 Zo ook de eunuch, die geen boosheid bedrijft, En geen
kwaad begeert tegen den Heer; Want een heerlijk loon ontvangt hij voor zijn
trouw, Een kostelijk aandeel in de tempel des Heren. 15 Overheerlijk toch is
de vrucht der goede werken, En de wortel der wijsheid blijft onvergankelijk.

16 Maar de kinderen van echtbrekers gedijen niet; Kroost, dat in zonde
verwekt is, gaat te gronde. 17 Al leven ze ook lang, ze zijn niet in tel, En
eerloos is ten slotte hun ouderdom; 18 En sterven ze jong, ze hebben geen
hoop, Geen vertroosting op de dag van het oordeel. 19 Want rampzalig is het
einde van een boos geslacht!

4

1 Beter kinderloosheid, verbonden met deugd; Want deze blijft onsterfe-
lijk in de herinnering, Daar zij geacht wordt door God en de mensen. 2 Zolang
zij er is, volgt men haar na, En is zij heengegaan, men voelt het gemis; Voor
eeuwig triomfeert zij, de lauwerkrans dragend, Omdat zij door smetteloos
strijden de kamp heeft gewonnen. 3 Maar het grote kindertal zal den
zondaar niet baten: Door de onechte spruiten slaat het geen diepe wortels.
En kan het geen vaste grondslag vinden. 4 Al schiet het ook een tijdlang
nieuwe loten, Het staat toch niet vast, en wordt geschud door de storm;
En door de kracht van de winden wordt het ontworteld. 5 Aan alle kanten
worden zijn jonge loten gebroken, Hun vrucht is ongenietbaar, te wrang om
te eten, En nergens voor te gebruiken. 6 Ja, kinderen, uit zondige omgang
geboren, Getuigen bij het oordeel tegen het misdrijf der ouders. 7 Maar
de vrome vindt rust, al sterft hij vroeg. 8 Want niet om lange levensduur
is de ouderdom eervol, Niet naar het aantal der jaren wordt hij berekend;
9 Maar wijsheid is voor de mensen grijze haren, Een smetteloos leven hoge
ouderdom. 10 Daar hij Gode welgevallig was, werd hij bemind, Daar hij
tussen zondaars leefde, werd hij opgenomen: 11 Weggerukt, opdat het
kwaad niet zijn geest zou bederven, Of bedrog niet zijn ziel zou verleiden.
12 Want de betovering van het kwaad verduistert het goede, En de roes der
lusten bederft de onschuldige geest. 13 Vroeg voleindigd, heeft hij vele jaren
bereikt; 14 Want zijn ziel was den Heer welgevallig, En daarom nam Hij hem
ijlings weg uit het kwaad. Maar de mensen, die het zagen, verstonden het
niet, En kwamen niet op de gedachte: 15 Dat over zijn geliefden genade en
erbarming komen, En zegenrijke vergelding over zijn heiligen. 16 Maar de
vrome stelt zijn dood boven het leven der bozen, Zijn vroeg beëindigde jeugd
boven de hoge ouderdom der zondaars. 17 Want dezen zien wel het eind
van den wijze, Maar begrijpen niet, wat de Heer met hem voor heeft, En
waarom Hij hem in veiligheid bracht. 18 Ze zien het en geven hun verachting
te kennen, Maar de Heer lacht ze uit. 19 Eens toch worden ze een eerloos lijk,
Een spot onder de doden voor eeuwig; Want Hij slaat ze ter aarde neer in
verstomming, En rukt ze van hun grondvesten los. Dan worden ze geheel
weggevaagd; Ze zullen pijn moeten lijden, En hun gedachtenis zal vergaan.
20 Bij de afrekening van hun zonden verschijnen ze met angst, En hun eigen
misdaden treden als getuigen tegen hen op.

5

1 Dan staat de rechtvaardige met groot vertrouwen Tegenover hen, die
eens hem verdrukten, En verachtelijk neerzagen op zijn zwoegen. 2 Dezen
zullen bij dat gezicht van grote vreze worden bevangen, Geheel ontsteld
over dat onverwachte heil; 3 Ze zullen tegen elkander zeggen, met rouw in
het hart, En in hun zielsangst zuchten: 4 Dit is nu de man, dien wij vroeger
bespotten Als een toonbeeld van hoon, wij verdwaasden. Wij hebben zijn
leven voor waanzin gehouden, En zijn einde voor eerloos; 5 Hoe wordt hij

nu onder de kinderen Gods geteld, En deelt hij het lot van de heiligen! 6 Wij
dwaalden dus af van de weg der waarheid; Het licht van de deugd verlichtte
ons niet, En de zon ging niet over ons op. 7 Wij tobden ons af op de wegen
van zonde en verderf, Trokken ongebaande woestijnen door, Maar de weg
des Heren kenden wij niet! 8 Wat baatte ons dan die overmoed; Wat hebben
geld en grootdoen ons gebracht? 9 Het ging alles voorbij als een schaduw,
Voorbij als een loos gerucht; 10 Als een schip, dat de golvende wateren klieft,
Zonder dat men een spoor van zijn doortocht kan vinden, Of een pad van
zijn kiel in de baren. 11 Of zoals men bij een vogel, die vliegt door de lucht,
Geen enkel teken meer vindt van zijn weg: De ijle lucht wordt gezwiept
door het slaan van zijn vleugels En gekliefd door de kracht van zijn vlucht;
Met klapperende wieken trekt hij er door, Daarna wordt geen spoor van
zijn tocht meer gevonden. 12 Of zoals een pijl, naar het doel geschoten, De
lucht doorklieft, die terstond zich weer sluit, Zodat men zijn baan niet kan
zien: 13 Zó zijn wij geboren en ook weer gestorven, Zonder een spoor te
kunnen tonen van deugd; Midden in onze boosheid overviel ons het einde.
14 Ja, de hoop van den zondaar is als kaf, meegesleurd door de wind, Als het
lichte schuim, voortgedreven door de storm, Als rook, door een windvlaag
verspreid; Ze vervliegt als de herinnering aan een gast van één dag. 15 Maar
de rechtvaardigen blijven eeuwig leven; Bij den Heer vinden zij hun loon,
De Allerhoogste zorgt voor hen. 16 Daarom zullen zij het rijk der glorie
ontvangen, En een heerlijke kroon uit de hand van den Heer; Want Hij
beschermt hen met zijn rechterhand, En beschut hen met zijn arm. 17 Hij
neemt zijn ijverzucht als pantser, En bewapent de schepping om den vijand
te straffen; 18 Als harnas gordt Hij zijn rechtvaardigheid aan, En zet zijn
onfeilbaar oordeel op als helm; 19 Hij neemt zijn onoverwinlijke heiligheid
als schild, 20 Scherpt zijn strenge gramschap tot zwaard, En het heelal strijdt
met Hem mee tegen de dwazen. 21 De welgemikte pijlen van de bliksem
schieten neer, Vliegen van de strakgespannen wolkenboog naar hun doel,
22 En grimmige hagelstenen worden uit de slinger geworpen; De wateren
der zee storten zich kokend over hen uit, En de stromen bruisen onstuimig
aan; 23 De adem van den Almachtige steekt tegen hen op, En jaagt hen uiteen
als een orkaan. Zo maakt boosheid de aarde tot een woestenij, En werpt
ongerechtigheid de tronen van vorsten omver!

6

1 Hoort dan, koningen, en luistert, Geeft acht, gij, die geheel de aarde
bestuurt; 2 Leent uw oor, gij, die heerst over velen, En groot gaat op het
getal uwer onderdanen! 3 Want uw macht werd u gegeven door den Heer,
En uw heerschappij door den Allerhoogste. Hij zal uw daden nagaan en uw
plannen doorvorsen; 4 Want ofschoon gij dienaren van zijn koningschap zijt,
Hebt gij niet recht geregeerd, niet de wet onderhouden, En niet gewandeld
naar Gods wil. 5 Vol verschrikking treedt Hij weldra tegen u op; Want
hooggeplaatsten wacht een zeer streng gericht. 6 De mindere toch verdient
vergeving en medelijden, Maar de meerdere wordt des te strenger gestraft.
7 Ja, Hij, die de Heer is van allen, vreest niemand, Voor geen grootheid is
Hij beducht; Want groot en klein heeft Hij geschapen, Hij zorgt op gelijke
wijze voor allen: 8 Maar de machtigen wacht eens een streng onderzoek.
9 Tot u dus, vorsten, zijn mijn woorden gericht, Opdat gij wijsheid leert en
niet ten val komt. 10 Want wie het heilige heilig behandelt, wordt heilig,

En wie dit geleerd heeft, kan verantwoording geven. 11 Luistert dus gretig
naar mijn woorden, Hoort ze verlangend aan; dan wordt gij wijs. 12 Schoon
is de wijsheid, nimmer verwelkt zij; Wie haar beminnen, krijgen haar
gemakkelijk te zien. Wie haar zoeken, zullen haar vinden; 13 Zij voorkomt
zelfs die wens, en vertoont zich het eerst. 14 Wie vroeg om haar opstaat,
behoeft zich niet te vermoeien; Want hij vindt haar zitten voor zijn deur.
15 Naar haar te verlangen is het toppunt van doorzicht, En wie zich geen
slaap om haar gunt, is dra zonder zorgen; 16 Want zelf gaat zij rond en zoekt,
wie haar waard zijn, Vertoont zich vriendelijk aan hen op hun wegen, En
treedt hun tegemoet bij iedere gedachte. 17 Want haar aanvang is oprecht
verlangen naar tucht, 18 En verlangen naar tucht is liefde; Liefde is het
onderhouden van haar geboden, Het onderhouden der geboden onderpand
van onsterfelijkheid, 19 En onsterfelijkheid brengt in de nabijheid van God:
20 Zo voert het verlangen naar wijsheid tot het koningschap! 21 Als dus
tronen en schepters u behagen, vorsten der volken, Eert dan de wijsheid,
om voor eeuwig koning te zijn. 22 Ik wil u verkonden, wat wijsheid is, en
hoe zij ontstond; Ik wil u niet haar geheimen verbergen, Maar haar spoor
volgen sinds het begin van haar wording; Ik wil haar kennis aan het licht
doen treden, En in geen enkel opzicht de waarheid voorbijgaan. 23 Ik wil mij
ook niet laten leiden door verterende afgunst, Want die gaat met wijsheid
niet samen; 24 Maar een groot getal wijzen is de redding der wereld, En een
verstandig vorst de welvaart van zijn volk. 25 Laat u dus door mijn woorden
onderrichten, En gij zult er uw voordeel bij vinden.

7

1 Ook ik ben sterfelijk, zoals alle anderen, Een nazaat van den eerste, en
die werd uit aarde gemaakt; In de schoot van een moeder werd ik tot een
lichaam gevormd, 2 In de tijd van tien maanden uit geronnen bloed, Uit
het zaad van een man En de lust, aan echtelijke omgang verbonden. 3 Ook
ik ademde na de geboorte de gemeenschappelijke lucht, En kwam terecht
op de aarde, die allen doet lijden; Ik schreide mijn eerste geluid, gelijk alle
anderen, 4 Werd in windselen grootgebracht onder veel zorgen. 5 Want geen
koning had ooit bij zijn geboorte een ander begin; 6 Gelijk is voor allen de
aanvang en het einde van het leven. 7 Daarom heb ik gebeden: toen werd
mij inzicht gegeven; Ik smeekte: en de geest van wijsheid kwam in mij.
8 Ik heb haar gesteld boven schepters en tronen; Bij haar vergeleken, telde
ik rijkdom voor niets, 9 Zelfs de kostbaarste steen stelde ik niet met haar
gelijk; Want alle goud is met haar vergeleken wat stof, En zilver geldt naast
haar enkel als slijk. 10 Meer dan gezondheid en schoonheid had ik haar lief,
En gaf haar de voorkeur boven het licht; Want de glans, die zij uitstraalt,
dooft nooit. 11 Tegelijk met haar viel mij groter goed nog ten deel, Want
onmetelijke rijkdom ligt in haar handen; 12 Ik genoot van dit alles, daar de
wijsheid het meebracht, Zonder te weten, dat zij er de moeder van was. 13 In
oprechtheid heb ik haar leren kennen, En zonder afgunst deel ik haar mee,
14 Want zij is voor de mensen een onuitputtelijke schat; Die hem benutten,
verwerven Gods vriendschap, Omdat ze welgevallig worden door gaven van
deugd. 15 Moge God mij dan geven, overeenkomstig mijn kennis te spreken,
En gedachten te vormen, zijn gaven waardig! Hij toch is de leidsman der
wijsheid, Hij toont aan de wijzen de weg; 16 Want in zijn hand zijn wij,
evenals onze woorden, Alle inzicht, bekwaamheid en kunnen. 17 Ja, Hijzelf

schonk mij betrouwbare kennis der dingen, Om de bouw van het heelal en
de kracht der elementen te kennen: 18 Het begin, het einde en het midden der
tijden, Het wenden van de zonnestand, en de wisseling van de jaargetijden,
19 De kringloop der jaren en de stand van de sterren. 20 De natuur van
de dieren en de aard der wilde beesten, De macht van de geesten en de
gedachten der mensen, De soorten van planten en de krachten der wortels:
21 Verborgen of zichtbaar, ik heb alles leren kennen, Want de wijsheid, die
alles maakte, leerde het mij. 22 Want in haar is een geest, verstandig en heilig,
Enig, veelzijdig, onstoffelijk, Vaardig, doordringend en smetteloos, Helder,
onkwetsbaar, bedacht op het goede, scherp, Onweerstaanbaar, weldadig,
menslievend. 23 Standvastig, betrouwbaar, zonder zorgen, Alles vermogend
en alles besturend, Al de andere geesten doordringend, Hoe verstandig,
rein en scherpzinnig zij ook zijn. 24 Want de wijsheid is sneller dan al wat
beweegt, Zij doordringt en doortrekt alles door de kracht van haar reinheid.
25 Want zij is een ademtocht van de Majesteit Gods, Een reine uitstraling van
de glorie van den Almachtige; Daarom kan niets, wat besmet is, haar raken.
26 Zij is de weerglans van het eeuwige licht, Een vlekkeloze spiegel van Gods
kracht, Het beeld van zijn volmaaktheid. 27 Zij is slechts één, maar kan alles,
Blijft zelf steeds dezelfde, terwijl ze alles vernieuwt; Van geslacht tot geslacht
treedt zij binnen in heilige zielen, En vormt ze tot vrienden Gods en profeten.
28 Want God heeft hen alleen lief, Die met de wijsheid vertrouwd zijn. 29 Zij
is schoner dan de zon en heel het leger der sterren, Met het licht vergeleken,
is de voorrang aan haar; Want op het licht volgt de nacht, Maar de wijsheid
wordt nooit door de boosheid verwonnen.

8

1 Haar kracht strekt zich uit van het ene eind tot het andere, Zij is het, die
alles ten beste beschikt. 2 Ik had haar lief en zocht haar sinds mijn jeugd,
Zocht haar te winnen als bruid; Want ik werd verliefd op haar schoonheid.
3 Zij roemt haar edele afkomst; Want zij leeft in gemeenschap met God,
En Hij, die de Heer is van alles, bemint haar. 4 Ja, zij is ingewijd in de
kennis van God, En is zijn raadsvrouw bij zijn werken. 5 Als rijkdom een
begerenswaardig bezit is in het leven, Wat is er rijker dan de wijsheid,
die alles bewerkt; 6 En als iemand naar scherpzinnigheid streeft, Wie ter
wereld is vaardiger dan zij? 7 Heeft iemand de gerechtigheid lief, Heel haar
streven is op deugden gericht; Want zij leert matigheid en voorzichtigheid,
Rechtvaardigheid en sterkte; En niets bestaat er, dat nuttiger is Voor den
mens in zijn leven. 8 Wanneer iemand streeft naar rijke ervaring, Zij kent
het verleden en doorziet de toekomst; Zij verstaat de zin van spreuken,
En de oplossing van raadsels; Wonderen en tekenen kent zij te voren Met
de lotgevallen van tijden en eeuwen. 9 Ik besloot dus, haar te nemen als
levensgezellin, Wetend. dat zij mij het goede zal raden, En zal troosten
in zorgen en smart. 10 Door haar zal ik roem verwerven bij het volk, En
eer bij de oudsten, ofschoon ik nog jong ben. 11 Bij het rechtspreken zal
ik scherpzinnig zijn, En bewondering vinden in het oog van de vorsten.
12 Zwijg ik, dan zullen ze wachten, Als ik spreek, aandachtig luisteren; En
al voer ik nog langer het woord, Ze leggen de hand op hun mond. 13 Door
haar zal ik onsterfelijkheid verwerven, Een eeuwig aandenken achterlaten
bij wie na mij komen. 14 Ik zal volkeren besturen en naties onderwerpen,
15 Gevreesde tyrannen zullen met schrik van mij horen; Bij mijn volk zal ik
goed zijn, En dapper in de krijg. 16 Als ik terugkeer naar huis, bij haar vind

ik rust; Want de omgang met haar heeft nimmer iets bitters, En met haar
verkeren geeft nimmer verdriet, Maar vreugde en blijdschap. 17 Omdat ik
dit bij mijzelf bedacht, En overwoog in mijn hart: Dat er onsterfelijkheid
ligt in het gezelschap der wijsheid, 18 En edel genot in haar vriendschap,
Onuitputtelijke rijkdom in het werk van haar handen, Doorzicht in de innige
omgang met haar, En roem in het deelnemen aan haar gesprekken: Daarom
zocht ik overal rond, hoe haar tot mij te nemen. 19 Ik was een knaap van
schone gestalte, En ik had een voortreffelijke ziel ontvangen; 20 Of liever,
omdat ik voortreffelijk was, Kwam ik in een lichaam zonder gebreken.
21 Maar ik begreep, haar nooit te zullen bezitten, als God ze niet gaf; En het
is reeds wijsheid te weten, wiens gave zij is. Daarom wendde ik mij tot den
Heer in gebed, En sprak uit het diepst van mijn hart:

9

1 God der vaderen, barmhartige Heer, Die door uw woord het heelal hebt
geschapen, 2 En door uw wijsheid den mens hebt gevormd, Opdat hij zou
heersen over uw schepping, 3 Heilig en rechtvaardig de wereld besturen,
En rechtzinnig van hart zou regeren: 4 Verleen mij de wijsheid, die op
uw troon is gezeten, En sluit mij niet buiten de kring uwer kinderen. 5 Ik
ben toch uw dienstknecht, de zoon van uw dienstmaagd, Een mens vol
zwakheid en kortstondig van leven, Die weinig begrip heeft van recht en
van wetten. 6 Ja, al is iemand ook de volmaaktste der mensen, Zonder uw
wijsheid geldt hij voor niets; 7 Toch hebt Gijzelf mij verkoren tot koning
van uw volk, Tot vorst van uw zonen en dochters. 8 Gij liet mij een tempel
bouwen op uw heilige berg, En een altaar in de stad, waar Gij woont, Als
een beeld van de heilige tent, Die Gij van de aanvang af hebt bereid. 9 Bij
U toch is de wijsheid, die uw werken kent, Die tegenwoordig was, toen Gij
de wereld schiept; Die weet, wat behaaglijk is in uw ogen En wat recht
is naar uw geboden. 10 Zend haar neer uit de heilige hemel, En doe haar
uitgaan van de troon uwer glorie, Opdat zij mij ter zijde sta bij mijn werken,
En ik moge weten, wat U behaagt. 11 Zij toch weet alles en begrijpt alles;
Zij zal mij beleidvol bij mijn daden besturen, En mij beschermen door
haar glorie. 12 Dan zullen mijn werken welbehaaglijk zijn, Zal ik uw volk
rechtvaardig besturen, En de troon van mijn vader waardig zijn. 13 Want
wie van de mensen zou Gods wil kunnen kennen; Wie achterhalen, wat de
Heer verlangt? 14 De gedachten der stervelingen zijn immers weifelend, En
onzeker onze berekeningen. 15 Want het sterfelijk lichaam is een last voor
de ziel, De aardse tent belemmert de geest bij het denken; 16 Nauwelijks
bevroeden wij de dingen der aarde, Zelfs wat voor de hand ligt, verstaan
wij met moeite. Wie zal dan de dingen des hemels doorgronden, 17 Wie uw
wil kunnen kennen, Als Gij geen wijsheid zoudt schenken, Niet van boven
uw heilige geest zoudt zenden? 18 Zo alleen vinden de bewoners der aarde
rechte paden, Leren de mensen wat U welgevallig is, En worden zij gered
door de wijsheid.

10

1 Zij heeft den eerstgeschapen vader der wereld Reeds bescherming
verleend, toen hij nog alleen was. Ook uit zijn zondeval heeft zij hem gered,
2 En hem de kracht geschonken, om over alles te heersen. 3 Maar toen
een ongerechte in zijn toorn van haar afviel, Kwam hij om door de woede,

waarin hij zijn broeder doodde. 4 En toen om hem de vloed kwam over
de aarde, Bracht de wijsheid weer redding, En loodste den rechtvaardige
op nietig hout er doorheen. 5 Nadat de volken verspreid waren om de
algemene boosheid, Vond zij den gerechte, bewaarde hem voor God zonder
smet, En deed hem standvastig blijven, ondanks de liefde voor zijn kind.
6 Zij redde den rechtvaardige, bij de ondergang der zondaars, Toen hij het
vuur ontvluchtte, dat op de vijf steden neerkwam. 7 Daar bevindt zich nog
altijd als teken der boosheid Een altijd dampende woestenij, Met planten, die
op verkeerde tijden vruchten dragen, En een hoge zoutzuil als herinnering
aan een ongelovige vrouw. 8 Want zij, die de weg der wijsheid hadden
verlaten, Verloren niet alleen de kennis van het goede, Maar lieten de wereld
ook een herinnering na aan hun dwaasheid, Opdat niet verborgen zou
blijven, wat zij hebben misdreven. 9 Maar wie de wijsheid dienden, heeft
zij uit kwelling gered. 10 Toen de rechtvaardige vluchtte voor de toorn
van zijn broeder, Heeft zij hem langs veilige wegen geleid; Zij heeft hem
het rijk van God laten zien, En hem kennis van het heilige geschonken.
Zij maakte hem rijk bij zijn moeitevol werk, En schonk hem overvloedige
vrucht van zijn arbeid; 11 Zij stond hem ter zijde tegen de hebzucht van
zijn verdrukkers, Zij was het, die hem rijkdom schonk. 12 Zij beschermde
hem tegen zijn vijanden, En beschutte hem tegen zijn belagers; Bij een felle
strijd schonk zij hem de overwinning, Opdat hij zou weten, dat vroomheid
alles in kracht overtreft. 13 Zij liet den rechtvaardige, die verkocht was,
niet in de steek, Maar bewaarde hem voor de zonde; Zij daalde met hem
in de kerker af, 14 En liet hem in zijn boeien niet alleen. Ja, zij verschafte
hem een koningsschepter En macht over hen, die eerst hem verdrukten; Zij
bewees, dat zijn aanklagers leugenaars waren, En verleende hem eeuwige
roem. 15 Zij heeft een heilige natie, een geslacht zonder smet, Bevrijd van
het volk der verdrukkers; 16 Zij ging binnen in de ziel van den dienaar des
Heren, En weerstond schrikwekkende vorsten met tekenen en wonderen.
17 Zij verschafte de heiligen het loon voor hun zwoegen, En geleidde hen
langs een wondere weg; Overdag werd zij voor hen een beschutting, En 's
nachts als het licht van de sterren. 18 Zij voerde hen door de Rode Zee En
geleidde hen over het grote water; 19 Maar hun vijanden liet zij verdrinken,
En spoelde uit de diepte der zee hen weer aan. Zo hebben de rechtvaardigen
de zondaars geplunderd. 20 Zij bezongen, o Heer, uw heilige Naam, En
prezen eenstemmig uw hand, die hier streed; 21 Want de wijsheid opende
de mond van de stommen, En maakte de tong van de kleinen welsprekend.

11

1 Zij liet hun ondernemingen slagen Onder leiding van een heilig profeet.
2 Ze trokken door een onbewoonbare steppe, En richtten hun tenten op
in onbegaanbare oorden; 3 Ze boden weerstand tegen hun vijanden, En
sloegen hun tegenstanders af. 4 Als ze dorst hadden, riepen ze tot U; En
uit een steile rots ontvingen ze water, En lessing van hun dorst uit harde
steen. 5 Ja, hetzelfde, dat hun vijanden als straf overkwam Werd hùn een
zegen in hun nood. 6 Want terwijl de altijdstromende bron van de Nijl Door
walgelijk bloed werd vertroebeld, 7 Tot straf voor hun bevel, om de kinderen
te doden, Gaaft Gij hùn onverhoopt rijkelijk water. 8 Maar door hun eigen
dorst hebt Gij hun getoond, Hoe Gij hun vijanden eens hadt gestraft; 9 Want
door die beproeving, die een liefdevolle terechtwijzing was, Begrepen zij de
kwelling der bozen, die in toorn werden gestraft. 10 Hen toch hebt Gij als

een waarschuwend vader beproefd, Maar de anderen als een streng vorst
gericht en gestraft. 11 Hun kwelling bleef na het vertrek der eersten even
groot als tevoren; 12 Ja, een dubbele smart greep hen aan: Hun zuchten bij de
herinnering aan het verleden. 13 Toen ze immers vernamen, dat hun eigen
plagen Voor de eersten in weldaad verkeerden, erkenden ze de hand des
Heren. 14 Want dien ze te vondeling hadden gelegd en spottend afgewezen,
Moesten ze ten slotte bewondering schenken, Daar ze zelf een heel andere
dorst leden dan de rechtvaardigen. 15 Omdat ze, door hun dwaze, goddeloze
gedachten misleid, Redeloos gedierte en nietige insecten vereerden, Hebt Gij
hun een menigte redeloze dieren gezonden als straf, 16 Om hun te leren, dat
men gestraft wordt in hetgeen men misdoet. 17 Want het was niet moeilijk
geweest voor uw almachtige hand, Die toch de aarde gemaakt heeft uit
vormloze stof, Hun een menigte beren te zenden of grimmige leeuwen, 18 Of
nieuw-geschapen, ongekende, woedende beesten. Beesten, die gloeiende
adem uitsnuiven of sissende wolken rook, Of die vreselijke vonken uit de
ogen schieten; 19 Die niet slechts door hun geweld hen hadden kunnen
verdelgen, Maar wier aanblik alleen hen van schrik had doen sterven.
20 Ook zonder dat hadden ze door één windstoot kunnen vallen, Door uw
wraakgericht achtervolgd, En voortgejaagd door uw machtige adem; Maar
Gij hebt alles geordend naar maat, getal en gewicht. 21 Zeker, Gij kunt overal
uw grote macht ontplooien; Wie zou er kunnen weerstaan aan de kracht van
uw arm? 22 Want heel de aarde is voor U als een stofje op de weegschaal, Als
een dauwdruppel, die 's morgens neervalt op het land. 23 Maar Gij ontfermt
U over allen, omdat Gij alles vermoogt; Gij let niet op de zonden der mensen,
opdat zij zich bekeren. 24 Want Gij omsluit in uw liefde alles wat er bestaat,
En verafschuwt niets van wat Gij gemaakt hebt. Ja, als Gij iets haat, hadt
Gij het niet geschapen. 25 Hoe zou iets kunnen bestaan, als Gij het niet wilt;
Of iets kunnen standhouden, als Gij het niet roept? 26 Maar Gij spaart alles,
omdat het van U is, Gij, minnaar van al wat leeft, o Heer!

12

1 Want uw onsterfelijke geest is in alles, 2 En daarom straft Gij de zondaars
slechts matig; Gij houdt hun door die waarschuwing hun misdaad voor
ogen, Opdat zij de zonde verlaten en U trouw blijven, Heer. 3 Ook de
vroegere bewoners van uw heilig land 4 Hebt Gij gehaat om hun schandelijk
leven, 5 Om hun toverkunst en afschuwelijke gebruiken: Het meedogenloos
moorden van kinderen, Het eten van ingewanden, en vlees en bloed van
mensen. Daarom hebt Gij die ingewijden uit hun festijnen weggerukt, 6 En
de ouders, die eigenhandig hun arme kinderen doodden, Door de hand van
onze vaderen willen verdelgen: 7 Opdat het land, dat door U het hoogst
wordt geschat, Een waardige bevolking zou opnemen van kinderen Gods.
8 Toch hebt Gij ook hen, als mensen, genadig behandeld, En als voorlopers
van uw leger horzels gezonden, Om hen slechts langzaam uit te roeien;
9 Al hadt Gij de zondaars in de krijg aan de gerechten kunnen overleveren,
Of in eens verdelgen door grimmige dieren of een streng bevel. 10 Door
niet in eens te straffen gaaft Gij hun tijd tot bekering, Ofschoon Gij wist,
dat hun geslacht was bedorven, Dat de boosheid hun was aangeboren, En
dat hun gezindheid in eeuwigheid niet zou veranderen, 11 Daar hun zaad
was vervloekt van de aanvang af. Niet uit ontzag voor iemand gaaft Gij
uitstel aan hun zondestraf; 12 Want wie zal durven zeggen: “Wat doet Gij?”

Of wie zal zich verzetten tegen uw oordeel? Wie klaagt U aan, als Gij volken verdelgt, die Gij zelf hebt geschapen; Of wie treedt er tegen U op als verdediger van zondige mensen? 13 Er is geen God buiten U, die zorg draagt voor allen, En zo bewijst, dat Gij niet onrechtvaardig straft. 14 Geen koning of vorst kan U rekenschap vragen over wien Gij kastijdt; 15 Maar omdat Gij rechtvaardig zijt, ordent Gij alles rechtvaardig. Wie geen straf verdient, straffen, Acht Gij in strijd met uw macht. 16 Want uw macht is de grond van uw rechtvaardigheid; En juist wijl Gij alles beheerst, wordt door U alles gespaard. 17 Want Gij toont uw kracht slechts, als men uw almacht uitdaagt; Gij straft enkel wie ze kent, en toch overmoedig is. 18 Maar hoe groot ook uw kracht is, Gij straft met zachtheid, En heerst over ons met grote toegevendheid; Want als Gij maar wilt, het kunnen ligt in uw macht. 19 Maar Gij hebt door zo te handelen uw volk willen leren, Dat menslievendheid een plicht is voor den rechtvaardige; En Gij hebt aan uw zonen de blijde hoop gegeven, Dat Gij na de zonden bekering schenkt. 20 Want als Gij de vijanden uwer kinderen, die de dood verdienden, Zo behoedzaam en omzichtig gestraft hebt, Tijd en gelegenheid gegeven, om zich van het kwaad te bekeren: 21 Met welk een omzichtigheid zult Gij dan uw kinderen richten, Wier vaderen Gij onder eed en verbond de heerlijkste beloften hebt gegeven! 22 Ons wijst Gij terecht, onze vijanden geselt Gij duizendmaal, Opdat wij, als wij straffen, aan uw goedheid zouden denken, En als wij gestraft worden, op barmhartigheid hopen. 23 Daarom ook hebt Gij de bozen, die in dwaasheid hun leven vergooiden, Door hun eigen gruwelen gefolterd. 24 Want ze waren op de ergste doolwegen afgedwaald, Door de meest verachte en afschuwelijke beesten als god te beschouwen, En zo zichzelf te misleiden als onnozele kinderen. 25 Daarom hebt Gij hun, als kinderen zonder verstand, Een straf gezonden, die hen bespottelijk maakte. 26 Maar wie na een kastijding met spot zich niet betert, Zal een straf ondergaan, die God waardig is. 27 Want in hun lijden, toen ze zich enkel maar ergerden Over hun waangoden, waarmee ze werden gekweld, Hadden ze den waren God moeten vinden, dien ze vroeger miskenden: Daarom kwam de allerzwaarste straf over hen.

13

1 Want grote dwazen zijn alle mensen, die God niet kennen: Die niet door de zichtbare goederen heen Hem vermogen te zien, Wel zijn werken aanschouwen, maar den Schepper niet vinden; 2 Maar die het vuur of de wind of de vluchtige lucht, Of de kring van de sterren of het geweldige water, Of de luchters des hemels aanzien als goden, die de wereld besturen. 3 Als zij door hun schoonheid bekoord, ze als god beschouwden, Hadden zij moeten begrijpen, dat hun Meester heerlijker is; Want de Maker van alle schoonheid heeft ze geschapen. 4 En als hun macht en werking ze in bewondering bracht, Hadden zij moeten inzien, dat hun Schepper veel machtiger is. 5 Want uit de grootheid en schoonheid der schepselen Kent men door vergelijking den Schepper. 6 Toch zijn dezen nog minder te laken: Want zij dwalen wel, maar zoeken toch God en willen Hem vinden; 7 Zij onderzoeken tenminste zijn werken en vorsen ze na, Maar worden misleid door de schijn van hun uiterlijke pracht. 8 Van de andere kant zijn ook zij niet geheel zonder schuld: 9 Want als zij hun kennis zo ver konden brengen, Dat zij in staat waren, het heelal te doorvorsen, Waarom hebben zij dan

niet veeleer den Heer van dat alles gevonden? 10 Maar werkelijk rampzalig
zijn zij, die op doden vertrouwen, Doordat zij het werk van mensenhanden
beschouwen als god: Goud en zilver, kunstproducten en dierenbeelden, Of
waardeloze steen, oudtijds door mensenhanden bewerkt; 11 Of een stevige
boom, die een houtbewerker omzaagt, En geheel in het rond zorgvuldig van
zijn schors ontdoet, Die hij keurig bewerkt en tot een meubel maakt, Dat het
gemak des levens kan dienen. 12 Wat er afvalt bij het werk, benut hij om zijn
maal te bereiden, En zo zijn buik te vullen. 13 Blijft er dan nog wat over, dat
nergens voor dient, Een krom stuk hout, met knoesten doorgroeid, Dan gaat
hij het bewerken voor tijdverdrijf, En geeft er handig een vorm aan voor zijn
ontspanning: Hij geeft het de gedaante van een mens, 14 Of de gestalte van
een armzalig beest. Dan smeert hij er wat menie op, en kleurt het van buiten
rood; En wat voor vlekken het heeft, ze worden met verf bedekt. 15 Dan
maakt hij er een passend voetstuk onder, En hangt het aan de wand met een
spijker vast; 16 Zo zorgt hij er voor, dat het niet kan vallen. Want hij weet wel,
dat het zich niet zelf kan redden: Het is maar een beeld, dat hulp behoeft.
17 Maar als hij voor zijn bezit, voor vrouw en kinderen wil bidden, Schaamt
hij zich niet, tot het levenloze ding te gaan spreken: Om gezondheid bidt
hij het zwakke, 18 Om leven vraagt hij het dode; Om bijstand smeekt hij het
machteloze, Om een voorspoedige reis, wat geen voet kan verzetten; 19 Voor
winst en arbeid en succes bij het werk Vraagt hij kracht aan wat zijn eigen
hand niet kan roeren.

14

1 Weer een ander, die een zeereis begint, En de wilde golven gaat door-
klieven, Roept een hout aan, dat veel brozer is Dan het vaartuig, dat hem
draagt. 2 Want hieraan werd door winzucht de nodige zorg besteed, En
met vakkundig inzicht werd het gebouwd. 3 En het is uw Voorzienigheid,
o Vader, die het bestuurt; Want Gij baant ook op zee een weg, Een veilig
pad te midden der golven. 4 Gij toont daardoor, dat Gij in staat zijt, uit
alles te redden, Zodat men ook zonder stuurmanskunst zee zou durven
kiezen. 5 Maar daar Gij de werken uwer wijsheid niet onbenut wilt laten,
Vertrouwen de mensen hun leven toe aan een klein stuk hout, En varen
op een scheepje behouden door de branding. 6 Ook in de oude tijd, bij de
ondergang der trotse reuzen, Ontkwam de hoop der wereld op een schip;
En door uw hand bestuurd, bewaarde hij voor de wereld Het zaad voor een
nageslacht. 7 Want gezegend is het hout, dat tot gerechtigheid dient. 8 Maar
vervloekt het beeld, door mensenhand gemaakt, tegelijk met zijn maker:
Deze, omdat hij het heeft gemaakt; Het vergankelijk beeld, omdat het god
wordt genoemd. 9 Want de goddeloze is bij God gehaat met zijn goddeloos
werk; 10 En het maaksel wordt gestraft tegelijk met hem, die het maakte.
11 Ja, ook over de beelden der heidenen komt het gericht, Omdat zij een
gruwel werden onder de schepselen Gods, Een ergernis voor de zielen der
mensen, En een valstrik voor de voeten der dwazen. 12 Want de gedachte aan
beelden was het begin van de afval, Het uitvinden ervan werd het bederf
des levens. 13 Ze bestonden niet van de aanvang af, En zullen niet eeuwig
blijven; 14 Want door de ijdele waan der mensen kwamen ze in de wereld,
En daarom is hun een spoedig einde beschoren. 15 Een vader toch, verteerd
door onverwachte smart, Maakte een beeld van zijn kind, te vroeg hem
ontrukt; Die als mens was gestorven, vereerde hij nu als god, En stelde
voor zijn ondergeschikten een plechtige eredienst in. 16 Toen die slechte

gewoonte zich mettertijd had verbreid, 17 Gold zij als wet, en vereerde men
beelden op bevel der vorsten. Want als men om de verre afstand henzelf
niet kon vereren, Maakte men zich uit de verte een voorstelling van hun
gestalte. Men vervaardigde een prachtig beeld van den gevierden koning,
Om met alle ijver den afwezige te vleien, als was hij er bij; 18 En de eerzucht
van den kunstenaar bewoog zelfs wie den koning niet kenden. Om diens
verering nog te vergroten. 19 Want om den vorst te behagen, gaf hij zich alle
moeite, Om door zijn kunst het beeld zo schoon mogelijk te maken; 20 En
het volk, misleid door de schoonheid van het werk, Aanbad, dien men te
voren als mens eerde, voortaan als god. 21 En dit is voor de mensen een
valstrik geworden: Dat zij door ongeluk gedreven of om vorsten te vleien,
Aan hout of steen de Naam gaven, die slechts toekomt aan Eén. 22 Maar, zij
dwalen niet alleen in de kennis van God! Neen, terwijl zij door hun onkunde
leven in grote strijd, Begroeten zij zulk een ellende nog als vrede. 23 Want
zij offeren hun kinderen, vieren verborgen geheimen, Of dolle feestgelagen
met vreemde gebruiken, 24 En verwaarlozen de reinheid van leven en
huwelijk. De een vermoordt den ander of krenkt hem door echtbreuk;
25 Overal heerst zonder onderscheid moord en doodslag, Diefstal, bedrog
en verleiding, onbetrouwbaarheid, oproer en meineed; 26 Vervolging der
goeden, ondank voor weldaden, Verpesting der zielen, onkuisheid tegen
de natuur, Verwording van het huwelijk, echtbreuk en ontucht. 27 Want
de verering der verfoeilijke afgoden Is het begin, de oorzaak en het einde
van alle kwaad. 28 Ja, zij vieren hun dolle feesten en profeteren leugens,
Leven losbandig en doen valse eden zonder wroeging; 29 Want zij stellen hun
vertrouwen op levenloze goden, En verwachten daarom geen straf voor hun
meineed. 30 Maar een rechtvaardige straf treft hen voor dit dubbel vergrijp:
Dat zij goden vereren, maar kwaad denken van God; En door meineed en
bedrog de deugd vertreden. 31 Ja, al bezitten zij, bij wie men zweert, ook
geen macht, Toch volgt de straf der zonde steeds op het misdrijf der bozen.

15

1 Maar Gij, onze God, zijt goedertieren en trouw; Lankmoedig en vol
ontferming bestuurt Gij het heelal. 2 Wij zijn van U; zondigen wij ook,
wij erkennen uw macht! Maar wij willen niet zondigen, wetende, dat wij
U toebehoren! 3 Want U kennen is volmaakte gerechtigheid, Uw macht
beseffen de wortel der onsterfelijkheid. 4 Neen, ons heeft geen bedriegelijk
uitvindsel van mensen misleid, Noch de nutteloze arbeid van schilders;
Geen beeld met bonte kleuren besmeerd, 5 Dat door zijn aanblik den dwaas
verleidt, Om de dode gestalte te minnen van een levenloos beeld. 6 Minnaars
der boosheid en waard op zo iets te hopen Zijn zij, die ze maken, en die ze
liefde en eerbied betonen. 7 Een pottebakker bijvoorbeeld kneedt moeizaam
de weke klei, En vormt ten onzen gerieve allerlei vaten. Uit hetzelfde leem
vormt hij zonder verschil De vaten, die dienen voor een eerzaam gebruik,
Maar ook, die voor iets anders bedoeld zijn; En welke bestemming elk van
beide zal vinden, Het is de pottebakker, die het beslist. 8 Met onzalige
ijver maakt hij uit dezelfde klei een nietigen god: Hij, die kort geleden zelf
uit aarde ontstond, En binnenkort terugkeert naar haar, waaruit hij werd
genomen, Als de ziel, die hij te leen kreeg, wordt teruggevorderd. 9 Maar
hij denkt er niet aan, dat hij eens zal verdwijnen, En dat hij een kortstondig
leven heeft. Neen, hij wil zich met goud- en zilversmeden meten, Bootst

den koperslager na, En gaat er nog groot op, dat hij namaak levert. 10 Zijn
hart is enkel as, Nietiger nog dan zand zijn hoop; Zijn leven is nog minder
waard dan het leem. 11 Want hij miskent Hem, die hem maakte, Die hem
een werkzame geest inblies, En een levende ziel in hem plantte. 12 Ja, hij
beschouwt ons leven als een spel, Ons bestaan als een winstgevende kermis;
Uit alles, zelfs uit het kwaad, meent hij voordeel te moeten trekken. 13 Toch
weet hij beter nog dan anderen, dat hij zondigt, Als hij uit stof der aarde
broze potten en beelden maakt. 14 Grote dwazen zijn zij allen, erger nog
dan een kind, De vijanden van uw volk, die het hebben verdrukt. 15 Want
alle goden der heidenen houden zij voor god, Ofschoon die hun ogen niet
kunnen gebruiken, om te zien, Hun neus niet, om lucht in te ademen, Hun
oren niet, om te horen, De vingers van hun handen niet, om te tasten, En
wier voeten niet in staat zijn, om te gaan. 16 Want het is een mens, die ze
heeft gemaakt; Eén, die zelf de geest in leen kreeg, heeft ze gevormd. Ja, een
mens vermag niet eens, een god te maken, aan zich gelijk: 17 Zelf sterfelijk,
maakt hij met snode handen een levenloos ding; Maar zelf is hij beter, dan
dat wat hij aanbidt, Want hij bezit het leven, dat andere niet! 18 Zelfs vereren
zij de afschuwelijkste beesten, Die door hun domheid nog lager staan dan
de anderen, 19 Die niet mooi genoeg zijn, om er van te houden, Zoals dat bij
het zien van dieren mogelijk is: Maar aan wie Gods lofspraak en zegen zijn
ontgaan.

16

1 Daarom werden zij door zulke dieren naar verdienste gestraft, En door
een menigte ongedierte gekweld; 2 Maar in plaats van die straf deedt Gij
goed aan uw volk: Toen Gij als ongewone spijs voor hun gretige honger
Hun de kwartel als voedsel hebt bezorgd. 3 Want als de anderen begeerden
te eten, Moest door de afschuw voor hetgeen op hen neerkwam Zelfs
de natuurlijke honger vergaan; Terwijl dezen na een kortstondig gebrek
Zelfs een wonderbaar voedsel ontvingen. 4 Voor die verdrukkers moest
onvermijdelijk gebrek ontstaan, Maar hùn werd enkel getoond, hoe hun
vijanden werden bestraft. 5 Ja, toen hèn de grimmige woede van dieren
overviel, En zij door de beet van kronkelende slangen vergingen, Bleef uw
toorn toch niet eindeloos duren. 6 Zij werden ter waarschuwing een tijdlang
verschrikt, Maar ontvingen een reddend symbool, Om aan de geboden van
uw wet te worden herinnerd. 7 Want wie er naar keek, werd niet gered
door wat hij zag, Maar door U, den Redder van allen; 8 En daardoor hebt
Gij onze vijanden bewezen, Dat Gij het zijt, die uit alle nood bevrijdt. 9 Want
de anderen werden gedood door de beet van sprinkhaan en vlieg, En voor
hèn werd geen genezing gevonden, Omdat ze verdiend hadden, zó te worden
gestraft. 10 Maar uw kinderen kon de tand van giftige slangen niet deren;
Want uw ontferming kwam tussenbeiden, om hen te genezen. 11 Al werden
zij gestoken, om ze te herinneren aan uw geboden, Toch werden zij terstond
weer gered, Opdat zij niet uw geboden geheel en al zouden vergeten, En
niet van uw goedheid zouden worden verstoken. 12 Neen, geen kruid was
het, geen pleister, die hen genas, Maar uw woord, Heer, dat alles geneest;
13 Gij toch hebt macht over leven en dood, Gij voert naar de poorten van
het dodenrijk af, en brengt weer omhoog. 14 Een mens daarentegen kan in
zijn boosheid wel doden, Maar de geest, die ontvlood, niet doen keren, En
geen buitgemaakte ziel weer bevrijden. 15 Onmogelijk is het, uw hand te

ontvluchten! 16 Want de goddelozen, die weigerden, U te erkennen, Werden
door de kracht van uw arm getuchtigd, Door hevige regen en hagel en
verschrikkelijk onweer vervolgd, Of door het vuur van de bliksem verteerd.
Ja, nog wonderlijker: in het alles blussende water Woedde het vuur met
ongewone kracht. Ja, de schepping strijdt voor de rechtvaardigen! 18 Want
nu eens werd het vuur getemperd, Om het ongedierte niet te verbranden,
Dat was losgelaten op de zondaars, Opdat ze heel duidelijk zouden begrijpen, Dat ze door Gods oordeel werden vervolgd; 19 Dan weer brandde het,
midden in water boven zijn kracht, Om de gewassen van het zondige land
te vernielen. Uw volk daarentegen hebt Gij met Engelenspijze gevoed, 20 En
zonder moeite toebereid brood uit de hemel gezonden, Dat alle geneugten
bood en ieders smaak voldeed. 21 Want uw gave openbaarde uw goedheid
jegens uw kinderen, Doordat zij de begeerte voldeed van wie ze genoot, En
veranderde in wat men verlangde. 22 Sneeuw en ijs weerstonden het vuur
en smolten niet, Opdat men zou begrijpen, dat de oogst der vijanden werd
verteerd Door het vuur, dat in de hagel vlamde, En in de stortbuien heen en
weer flitste; 23 Terwijl het van de andere kant zijn eigen kracht vergat, Opdat
de rechtvaardigen voedsel zouden hebben. 24 Want de natuur is onderdanig
aan U, die haar schiep; Zij spant zich in tot bestraffing der zondaars, Maar
matigt zich, om wel te doen aan wie zich verlaten op U. 25 Daarom heeft
zij ook toen zich in alles geplooid, Uw alvoedende gave gediend, zoals de
gebruikers het wensten: 26 Opdat uw zonen, die Gij liefhadt, Heer, zouden
leren, Dat niet de soorten van vruchten de mensen voeden, Maar dat uw
woord onderhoudt, wie op U betrouwt. 27 Want ofschoon het door het
vuur niet kon worden verteerd, Smolt het bij de warmte van een vluchtige
zonnestraal weg. 28 Zo moest men inzien, dat men U vóór zonsopgang moet
danken, En vóór de komst van het licht voor U moet verschijnen. 29 Want de
hoop van ondankbaren smelt als rijp in de winter, Stroomt weg als water,
dat nergens toe dient.

17

1 Ja, groot zijn uw gerichten, en niet te doorgronden; Daarom vervielen
die kortzichtige mensen in dwaling. 2 Want die goddelozen meenden,
het heilige volk te verdrukken; Maar in duisternis gebonden, in lange
nacht gekluisterd, Lagen ze onder eigen dak gevangen, Verstoken van de
eeuwige Voorzienigheid. 3 Want terwijl ze zich verborgen waanden met
hun heimelijke zonden. Onder een donkere sluier van vergetelheid, Werden
ze uiteengejaagd en hevig beangstigd, Door allerlei schrikbeelden ontsteld;
4 De schuilhoek, die hen verborg, behoedde hen niet voor vrees, Maar
angstige geluiden drongen van alle kant tot hen door, En sombere spoken
doemden op met trieste gezichten. 5 Geen vuur had kracht genoeg, om licht
te geven; Zelfs de sterren met haar helder geflikker Konden die sombere
nacht niet verlichten. 6 Slechts een vuur, dat van zelf ontstond, gaf hun
af en toe licht; Dan schrokken zij op, maar als dat licht weer verdween,
Leek hun, wat zij hadden gezien, nog erger. 7 Daar lagen nu de listen van
hun toverkunst; Het pochen op hun kennis liep uit op schande. 8 Want zij,
die angst en vrees uit zieken beloofden te bannen, Waren nu zelf ziek van
belachelijke angst. 9 Want als er niets angstigs was, dat hen verschrikte,
Dan werden ze opgejaagd door het kruipen van wormen Of het sissen van
slangen, en stierven van angst, En durfden niet kijken naar de lucht, die men
nergens ontloopt. 10 Want de boosheid toont zich laf en veroordeelt zichzelf;

Altijd ducht ze gevaren, door het eigen geweten gekweld. 11 Vrees toch is
niets anders dan het prijsgeven Van de hulpmiddelen, die het overleg ons
kan bieden. 12 En al is soms inwendig de angst niet zo groot, Men voelt hem
erger, als men de oorzaak der kwelling niet kent. 13 Anderen weer, die in
de werkelijk ondragelijke nacht, Welke uit de boezem van de ondragelijke
hel was ontglipt, In hun gewone sluimer lagen gedompeld, 14 Werden ofwel
door wonderlijke beelden gepijnigd, Of door vertwijfeling verlamd, Of
door een plotselinge en onverwachte angst overvallen. 15 Zo zonk toen
iedereen neer, waar hij was, Gevangen en opgesloten in een kerker zonder
boeien. 16 Want of hij landman was of herder, Of werkman, zwoegend
in de eenzaamheid: Onverhoeds werd hij door de onafwendbare ramp
overvallen; Door dezelfde boeien van duisternis werden allen gekneveld.
17 En was het nu het suizen van de wind, Of het zoet gekweel van vogels
op lommerrijke takken, Of het bruisen van onstuimig stromend water, Of
het donderend geraas van neervallende stenen, 18 Of het onzichtbare lopen
van huppelende dieren, Of het luid gehuil van brullende wilde beesten, Of
een echo, die weerkaatste tegen de helling der bergen: Het sloeg ze lam van
schrik. 19 Want terwijl heel de wereld straalde in helder licht, En ongestoord
zich bezighield met allerlei werk, 20 Lag over hen alleen een donkere nacht
gespreid: Een beeld der duisternis, die hen eens zal opnemen. Toch hadden
ze meer last van zichzelf dan van de duisternis.

18

1 Maar voor uw heiligen was het volop licht! En toen de anderen hun stem
vernamen, zonder hen zelf te zien, Prezen ze hen gelukkig, ondanks hun
lijden van vroeger; 2 Ze waren verheugd, dat men het geleden onrecht niet
wreekte, En vroegen vergiffenis voor hun vroegere vijandschap. 3 Gij gaaft
hùn daarentegen een vurige zuil, Als gids voor de onbekende tocht, En als
een onschadelijke zon voor de roemvolle reis. 4 Want de anderen hadden
verdiend, van het licht te worden beroofd, En in duisternis gevangen te
blijven, Omdat ze uw kinderen in boeien hadden geklonken, Door wie het
onvergankelijk licht van de Wet Aan de wereld moest worden geschonken.
5 Ze hadden besloten, de kinderen der heiligen te doden; Maar één kind
werd te vondeling gelegd en gered. Gij hebt hen, tot straf, van een menigte
kinderen beroofd, En ze allen tezamen in het bruisende water verdelgd.
6 Aan onze vaderen was die nacht tevoren aangekondigd, Opdat zij wel
zouden weten, op welke eed zij hadden vertrouwd, En vol goede moed
zouden zijn. 7 Zo werd de redding van de rechtvaardigen En de ondergang
van den vijand door uw volk verwacht. 8 Ja, door de straf, die Gij over uw
tegenstanders deedt komen, Hebt Gij òns geroepen en verheerlijkt. 9 Want
terwijl de heilige kinderen der vromen heimelijk offerden, Stelden zij eens-
gezind vast als goddelijke wet, Dat de heiligen gelijkelijk geluk en gevaar
zouden delen, En hieven zij reeds het loflied der vaderen aan. 10 Maar daar
klonk als een wanklank het geklaag van den vijand, En weergalmde hun
geschrei om het betreurde kind! 11 Knecht en heer werden getroffen door
dezelfde straf, Onderdaan en vorst droegen hetzelfde leed; 12 Allen zonder
onderscheid, en door een en dezelfde dood, Hadden lijken zonder tal. Ja, de
levenden waren niet toereikend, om ze te begraven, Daar het edelste van
hun kroost door één slag was verdelgd; 13 En die om hun toverkunsten bij
alles ongelovig waren gebleven, Moesten bij de dood der eerstgeborenen

erkennen, Dat dit volk de zoon was van God! 14 Want terwijl een diepe stilte
alles omgaf, En de nacht was voortgeijld tot de helft van zijn baan, 15 Sprong
uw alvermogend woord van uw koningstroon in de hemel Als een grimmig
krijgsman midden in het land van verderf, 16 En droeg als een scherpe degen
uw onherroepelijk bevel. Daar stond het; overal verspreidde het de dood, En
terwijl het over de aarde schreed, reikte het tot de hemel. 17 Toen werden ze
plotseling door vreselijke dromen verschrikt; Onverwachte angsten stortten
zich over hen uit. 18 Hier viel de een half dood neer, daar de ander, En
deed de oorzaak van zijn sterven nog kennen: 19 Want de dromen, die
hen verschrikten, Hadden het hun gemeld, Opdat ze de dood niet zouden
vinden, Zonder te weten, waarom dat onheil hen trof. 20 Zeker, ook over de
gerechten kwam de beproeving des doods, Een slachting onder het volk in
de woestijn; Maar toen duurde uw gramschap niet lang. 21 Want snel sprong
een onberispelijk man voor hen in de bres, Met het wapen, aan zijn ambt
verbonden: Gebed en verzoenend wierookoffer. Hij weerstond de toorn,
maakte een einde aan de plaag, En toonde, dat hij uw dienaar was. 22 Het
was niet door lichaamskracht, dat hij de toorn bedwong, Noch door geweld
van wapenen; Maar door zijn woord hield hij den bestraffer tegen, Door te
herinneren aan de eed en het verbond met de vaderen. 23 Want toen de lijken
reeds bij hopen op elkander lagen, Trad hij er tussen, weerde de gramschap
af, En versperde haar de weg naar hen, die nog leefden; 24 Want hij droeg
heel de wereld op zijn opperkleed; Op vier rijen stenen stond de roem der
vaderen gegrift, En op de diadeem van zijn hoofd uw Majesteit 25 Hiervoor
week de verdelger terug, hiervoor had hij ontzag; Want de proeve van uw
gramschap was reeds genoeg.

19

1 Maar tegen de goddelozen woedde de gramschap Meedogenloos ten
einde toe. Want Hij wist reeds tevoren, hoe ze zich zouden gedragen: 2 Hoe
ze hun eerst zouden toestaan, weg te trekken, Zelfs zouden aandringen,
heen te gaan, Maar dan, door spijt gedreven, hen zouden vervolgen. 3 Ja,
nog waren ze bezig met rouwbetoon, Nog klaagden ze hun leed aan het
graf van hun doden, Of ze namen reeds een ander, een dwaas besluit, En
gingen als vluchtelingen achtervolgen, Die zij hadden gesmeekt om heen te
gaan. 4 Want een welverdiend noodlot dreef hen tot dit uiterste, En deed hen
vergeten, wat er gebeurd was: Zij moesten de straf ten volle ondergaan, Die
nog aan hun kwelling ontbrak; 5 Maar uw volk moest een wondere doortocht
bekomen, Terwijl de anderen een ongewone dood zouden vinden. 6 Want
heel de schepping werd in haar natuur hervormd, Om dienstbaar te zijn aan
uw bevelen, Opdat uw kinderen zonder letsel zouden worden behouden.
7 De wolk overschaduwde hun legerplaats, Droog land zag men oprijzen,
waar vroeger water was: Een heerbaan zonder hindernis door de Rode Zee,
Een groenend veld uit de geweldige vloed! 8 Heel het volk trok er doorheen,
Beschermd door uw hand, En aanschouwde vol verbazing uw wonderen.
9 Want zij waren als paarden, die ter weide gaan, Als huppelende lammeren,
En loofden U, Heer, die hen had gered. 10 Zo dachten zij terug aan wat in
het vreemde land was gebeurd: Hoe niet uit levende wezens, maar uit de
aarde muggen kwamen, Hoe niet de waterdieren, maar de Nijl kikvorsen
spuwde. 11 Later zagen zij ook vogels op nieuwe wijze ontstaan, Toen zij uit
zinnelust om lekkere spijzen vroegen; 12 Want om hun lust te voldoen, stegen
er kwakkels op uit de zee. 13 En de straffen kwamen niet over de zondaars

Zonder voorafgaande tekenen door felle bliksems. Het was immers billijk,
dat ze leden voor hun boze daden, Daar ze de vreemdelingen vreselijk
hadden gehaat. 14 Want terwijl anderen slechts onbekenden gastvrijheid
weigerden, Hadden zij gasten, die weldoeners waren, tot slaven gemaakt.
15 Bovendien, voor de anderen is er nog een zekere verschoning, Daar zij
de vreemdelingen aanstonds vijandig ontvingen; 16 Maar dezen namen hen
eerst met vreugde op, En gaven hun dezelfde rechten, Doch verdrukten
hen later met slavenwerk. 17 Daarom werden ook zij als met blindheid
geslagen, Zoals die anderen aan de deur van den rechtvaardige, Toen ieder,
in dichte duisternis gehuld, De toegang zocht naar zijn eigen deur. 18 Zo
toonden de elementen zich telkens weer anders, Zoals bij een citer de
tonen de aard van het rythme veranderen, Al behouden zij altijd dezelfde
klank; Uit de feiten kan men dat duidelijk zien. 19 Want landdieren werden
veranderd in waterdieren, En zwemmende dieren kwamen over het land;
20 Het vuur kreeg in het water nog groter kracht, En het water vergat zijn
macht, om te blussen. 21 Daarentegen werd het vlees van tengere dieren Niet
verzengd door de vlammen, waarin zij rondliepen, Noch het hemels voedsel
gesmolten, Dat makkelijk wegdooit als ijs. 22 Want Gij, Heer, hebt uw volk
In alles groot gemaakt en verheerlijkt; Gij hebt het nimmer verlaten, Maar
altijd en overal geholpen!

Wijsheid van Jezus Sirach

1 De wijsheid van Jesus Sirach. Eerste afdeling. De wijsheid in de practijk
van het leven. Eerste reeks. De wijsheid en onze plichten jegens God en
mensen. Inleiding. Het zedelijk karakter van de wijsheid. Alle wijsheid
komt van den Heer, En bij Hem blijft zij tot in eeuwigheid. 2 Het zand van
de zee, de druppels van de regen, En de dagen der eeuwen, wie kan ze
tellen? 3 De hoogte des hemels, de breedte der aarde, En de diepte van de
oceanen, wie zal ze doorgronden? 4 Maar vóór alle dingen werd de wijsheid
geschapen, En van eeuwigheid bestaat de verstandige kennis. 6 De wortel
der wijsheid, wien werd ze geopenbaard, En haar raadsbesluiten, wie kan
ze kennen? 8 Eén is er wijs, bovenmate vreeswekkend: De Heer, die op
zijn troon is gezeten! 9 Hij heeft haar geschapen, gezien en geteld, Over
al zijn werken haar uitgestort. 10 Zij toeft dus bij allen, naar gelang Hij ze
gaf; Hij deelt haar mee aan wie Hem beminnen. 11 De vreze des Heren is
eer en roem; Zij is blijdschap en een vreugdekrans. 12 De vreze des Heren
verheugt het hart; Zij geeft blijdschap, vreugde en lengte van dagen. 13 Wie
den Heer vreest, gaat het goed aan het einde; Op de dag van zijn dood zal
hij genade vinden. 14 Het begin der wijsheid is den Heer te vrezen; Reeds
vóór de geboorte wordt zij de vromen ingeschapen. 15 Bij de mensen heeft
zij een eeuwige woonstee gevestigd, En zich toevertrouwd aan hun geslacht.
16 De volheid der wijsheid is den Heer te vrezen, En dronken maakt zij
met haar vruchten. 17 Heel haar huis vult zij op met haar schatten, En
haar voorraadschuren met haar vruchten. 18 De kroon der wijsheid is de
vreze des Heren; Zij laat vrede bloeien en blakende welstand. 19 Zij doet
kennis en verstandig inzicht stromen, En brengt, die haar trouw blijven,
hoog in ere. 20 De wortel der wijsheid is den Heer te vrezen, En haar takken
zijn lengte van dagen. 21 De vreze des Heren houdt de zonde verre; Wie
daaraan vasthoudt, wendt de gramschap af. 22 Wie ten onrechte toornig
wordt, krijgt geen gelijk; Want de onstuimigheid van zijn toorn brengt hem
ten val. 23 Maar de lankmoedige wacht, tot zijn tijd is gekomen; En daarna
wordt blijdschap zijn deel. 24 Tot het goede ogenblik houdt hij zijn woorden
in; Daarom loven de lippen der braven zijn doorzicht. 25 In de schatten
der wijsheid zijn wijze spreuken; Maar voor den zondaar is godsvrucht een
gruwel. 26 Begeert ge dus wijsheid, onderhoud de geboden; En de Heer zal
ze u schenken. 27 Want wijsheid en tucht zijn de vreze des Heren; Trouw en
deemoed vinden zijn welbehagen. 28 Wees dus niet ongehoorzaam aan de
vreze des Heren, En treed haar niet tegen met een weifelend hart. 29 Huichel
ook niet tegenover de mensen, Maar geef acht op uw lippen; 30 Verhef u niet,
opdat ge niet valt, En geen schande brengt over uzelf. Want de Heer zal uw
geheimen onthullen, En in de kring der gemeente u doen vallen, Omdat ge
niet wandelt naar de vreze des Heren, En uw hart vol bedrog is.

2

1 Mijn zoon, zijt ge besloten, den Heer te dienen. Bereid u dan voor op
beproeving. 2 Wees sterk en standvastig, En blijf kalm in tijd van tegenspoed;
3 Blijf Hem trouw en val niet af, Opdat ge groot moogt zijn bij uw einde.
4 Neem alles aan wat u overkomt; Blijf geduldig bij de verschillende rampen.

5 Want het goud wordt beproefd in het vuur, Godgevallige mensen in de
oven van het lijden. 6 Blijf vertrouwen op Hem, Hij neemt u weer aan;
Houd het rechte pad en blijf op Hem hopen. 7 Gij, die den Heer vreest,
verbeidt zijn erbarmen, En wijkt niet af, opdat gij niet valt. 8 Gij, die den
Heer vreest, blijft op Hem vertrouwen; En uw loon zal u niet ontgaan. 9 Gij,
die den Heer vreest, hoopt op geluk. Op eeuwige vreugde en ontferming.
10 Schouwt naar de vroegere geslachten en ziet: Wie vertrouwde er op den
Heer. en is te schande geworden; Wie volhardde in zijn vreze, en werd
verlaten, Of wie riep Hem aan. en vond geen verhoring? 11 Want genadig is
de Heer en barmhartig; Hij vergeeft de zonden en redt ten tijde van nood.
12 Maar wee de weifelende harten en slappe handen; Wee den zondaar,
die op twee wegen gaat. 13 Wee het bange hart, dat geen vertrouwen meer
heeft, En daarom geen beschutting zal vinden. 14 Wee u, die het geduld hebt
verloren; Want wat zult gij doen, als de Heer komt met bezoeking? 15 Die den
Heer vrezen, onderhouden zijn geboden; En die Hem lief hebben, bewaren
zijn wegen. 16 Die den Heer vrezen, zoeken zijn welbehagen; En die Hem
beminnen, zijn vol van zijn Wet. 17 Die den Heer vrezen, houden hun harten
bereid, En vernederen zich voor zijn aanschijn. 18 Vallen we dus liever in
de handen des Heren, Dan in de handen der mensen; Want zo groot zijn
heerlijkheid is, Zo groot is ook zijn ontferming!

3

1 Kinderen, luistert naar het woord van uw vader, En handelt er naar,
opdat het u wel ga. 2 Want de Heer heeft den vader gesteld over de
kinderen, En het recht van de moeder over haar zonen vastgelegd. 3 Wie
zijn vader eerbiedigt, krijgt vergiffenis van zonden, 4 En wie zijn moeder
eert, verzamelt zich schatten. 5 Wie zijn vader acht, beleeft vreugde aan zijn
kinderen; En wanneer hij bidt, zal hij worden verhoord. 6 Wie zijn vader
eert, zal lang blijven leven, En wie den Heer gehoorzaamt, verkwikt zijn
moeder. 7 Wie den Heer vreest, eert zijn vader en moeder, En dient zijn
ouders als zijn meesters. 8 Mijn zoon, geef eer aan uw vader, in woord en
daad, Opdat u niets overkome dan zegen. 9 De zegen van vader bevestigt de
wortel, De vloek van moeder rukt de aanplanting uit. 10 Ga niet groot op de
schande van uw vader; Want dat is voor u geen eer. 11 De roem van een man
is de eer van zijn vader, Zijn grootste smaad de schande van zijn moeder.
12 Mijn zoon, kom op voor de eer van uw vader, En verwaarloos ze niet al de
dagen uws levens. 13 Als zijn geest verzwakt, wees dan toegevend; Veracht
hem nooit, zolang hij leeft. 14 De weldaad, aan vader bewezen, wordt
nimmer vergeten, Maar als een offer voor de zonde u toegerekend. 15 Op de
dag van nood zal ze u worden herdacht, Als hitte op rijp smelt ze uw zonde
weg. 16 Maar wie zijn vader veracht, is een booswicht; En wie zijn moeder
vervloekt, beledigt zijn Schepper. 17 Mijn zoon, als ge rijk zijt, wandel in
deemoed, En ge wordt meer bemind dan wie geschenken geeft. 18 Verneder
uzelf voor al het grote der wereld; Dan zult ge barmhartigheid vinden bij
God. 20 Want groot is Gods barmhartigheid, Aan de nederigen openbaart
Hij zijn raadsbesluit. 21 Streef niet naar wat u te boven gaat, En tracht het
verborgene niet te doorgronden. 22 Denk alleen aan wat bereikbaar voor u
is; Want wat verborgen is, hebt ge niet nodig. 23 Verdiep u niet in wat u te
boven gaat, Want te veel werd u reeds te zien gegeven; 24 Eindeloos immers

zijn de gedachten der mensen, En boze voorstellingen misleiden. 25 Waar
geen oogappel is, helpt geen licht; En wie geen verstand heeft, hem baat
geen wijsheid. 26 Met een vermetel hart loopt het slecht af; Maar wie het
goede bemint, zal er wel bij varen. Een hart, dat twee wegen gaat, kent geen
geluk; Want door zijn boosheid vindt het er zijn verderf. 27 Een vermetel
hart zal veel pijn moeten lijden, Want in zijn verstoktheid stapelt het zonde
op zonde. 28 Loop niet om artsenij voor de wonde van den verwaande; Er
is toch geen genezing, want zijn planting is slecht. 29 Een verstandig hart
begrijpt de spreuken der wijzen. En een oplettend oor verneemt de wijsheid
graag. Wie verstandig en wijs is, houdt zich ver van de zonde, En legt zich op
werken van gerechtigheid toe. 30 Zoals vlammend vuur wordt geblust met
water, Zo wist gerechtigheid de zonde uit. 31 Wie goed doet, gaat het goed in
het leven; En mocht hij soms wankelen, dan vindt hij een steun.

4

1 Mijn zoon, spot niet met het leven van den arme, En laat de ogen van den
bedrukte niet versmachten. 2 Stel een hongerig mens niet teleur, En verberg
u niet voor een gebroken hart. 3 Verbitter het gemoed van den arme niet, En
wil hem uw gave niet weigeren. 4 Veracht de bede van den arme niet, 5 Geef
hem geen aanleiding, om u te vloeken; 6 Want als de bedroefde roept in zijn
zielesmart, Dan hoort zijn Schepper naar zijn schreien. 7 Maak u bemind
bij de gemeente, En buig uw hoofd voor de groten der stad; 8 Maar neig
ook uw oor tot den arme, En beantwoord vriendelijk zijn groet. 9 Help den
bedrukte tegen zijn verdrukkers; Wees niet bang, om rechtvaardig vonnis
te vellen. 10 Wees voor de wezen als een vader, Voor de weduwen als een
man; God noemt u dan zijn zoon En redt u in zijn liefde van het verderf.
11 Tweede reeks. De wijsheid en de gevaren, die ons bedreigen. Inleiding.
De zegeningen der wijsheid. De wijsheid onderricht haar kinderen, En
waarschuwt allen, die haar zoeken. 12 Wie haar beminnen, beminnen
het leven, En die haar zoeken, vinden welbehagen bij God. 13 Wie haar
vasthouden, vinden glorie bij Jahweh, En wonen in de zegen van God; 14 Wie
haar dienen, dienen den Heilige, Wie haar beminnen, worden door God
bemind. 15 Wie naar mij luistert, oordeelt rechtvaardig, Wie naar mij hoort,
zal wonen in mijn huis; 16 Wie mij vertrouwt, zal mij beërven, En zijn geslacht
zal mij blijven bezitten. 17 Want omzichtig ga ik met hem om, En stel hem
in het begin op de proef; Vrees en angst slinger ik op hem neer, En toets
hem eerst door beproeving. Maar als zijn hart van mij is vervuld, 18 Maak ik
hem gelukkig, en ontsluier hem mijn geheimen. 19 Doch valt hij van mij af,
dan verwerp ik hem, En lever hem over aan verdelgers. 20 Mijn zoon, benut
de tijd en vrees het kwaad; Dan behoeft ge u niet over uzelf te schamen.
21 Want er is een schaamte, die tot zonde voert, Maar ook een schaamte,
die eer brengt en genade. 22 Wees niet toegevend voor uzelf; Dan komt ge
niet ten val tot eigen verderf. 23 Houd op zijn tijd het woord niet achter, En
uw wijsheid niet verborgen; 24 Want in het spreken leert men de wijsheid
kennen, Het inzicht in het antwoord van de tong. 25 Strijd niet tegen de
waarheid, Erken met schaamte uw ongelijk. 26 Schaam u niet, terug te keren
van het kwaad, En roei niet op tegen de stroom. 27 Onderwerp u niet aan een
dwaas, Maar verzet u niet tegen de overheid. 28 Strijd voor de deugd tot aan
de dood, En Jahweh zal strijden voor u. 29 Wees geen zwetser met de tong,
En slap en traag in uw daden; 30 Wees thuis niet als een leeuw, En schuw en

bang voor uw knechten. 31 Uw hand zij niet open om te krijgen, En gesloten, als ze moet geven.

5

1 Verlaat u niet op uw rijkdom; Denk niet: “Ik ben machtig genoeg.” 2 Verlaat u niet op uw schatten, Om uw lusten na te jagen; Loop uw hart en uw ogen niet na, Om toe te geven aan kwade begeerten. 3 Zeg niet: “Wie kan er tegen mijn rijkdom aan;” Want Jahweh wreekt de vervolgden. 4 Denk niet: Ik heb gezondigd, maar Hij doet mij niets; Want Hij is een lankmoedige God. 5 Reken niet vast op vergiffenis, Om zonde op zonde te stapelen, 6 En te zeggen: Groot is zijn ontferming; Hij vergeeft mij al mijn zonden wel. Want bij Hem is barmhartigheid, maar ook toorn, En zijn gramschap rust op de bozen. 7 Toef dus niet, om tot Hem terug te keren, En stel het niet uit van dag tot dag; Want plotseling breekt zijn gramschap los, Op de dag der vergelding wordt ge verpletterd. 8 Stel geen vertrouwen op bedriegelijke schatten, Want zij baten u niet op de dag van de wraak. 9 Ga niet wannen bij iedere wind, En wandel niet langs iedere weg; 10 Houd aan uw overtuiging vast, En blijf bij uw woord. 11 Wees prompt om te luisteren, En geef antwoord met geduld. 12 Hebt ge iets te zeggen, geef dan antwoord; Zo niet, houd de hand op uw mond. 13 Eer en schande liggen in de hand van den zwetser, En 's mensen tong is zijn val. 14 Ge moogt niet dubbelhartig heten, Of met uw tong den naaste lasteren; Want voor den dief is schande weggelegd, En bittere smaad voor de dubbele tong. 15 Werp geen smaad op groot of klein,

6

1 En word niet hun vijand in plaats van hun vriend. Verguizing en schande erft de lasteraar, Evenals de slechtaard met dubbele tong. 2 Laat u niet door uw hartstocht beheersen, Want hij graast uw kracht af als een stier; 3 Hij vreet uw blad, rukt af uw vruchten, En laat u achter als een dorre boom. 4 Want onbeheerstheid brengt verderf over wie er aan toegeeft, En verschaft leedvermaak aan den vijand; 5 Maar zachte woorden maken vele vrienden, En vriendelijke lippen worden gaarne gegroet. 6 Leef met vele mensen op goede voet, Maar uw vertrouweling zij slechts één uit duizend. 7 Wint ge een vriend, doe het door beproeving, En stel niet te gauw in hem uw vertrouwen. 8 Want soms is men vriend, zolang het uitkomt, Maar blijft het niet bij tegenspoed; 9 Menig vriend verkeert dan in vijand, En legt de twist tot uw schande uit. 10 Vriend is hij, als hij uw tafel deelt; Maar men vindt hem niet in tijd van nood. 11 Gaat het u goed, hij is het met u eens; Maar gaat het u slecht, hij gaat van u heen. 12 Als het ongeluk u treft, keert hij zich van u af, En houdt zich voor u verborgen. 13 Houd u dus ver van uw vijand, Maar wees voorzichtig met uw vrienden. 14 Een trouwe vriend is een sterke burcht; Wie er een vindt, ontdekt een vermogen. 15 Voor een trouwen vriend bestaat geen prijs, Zijn waarde is niet te betalen. 16 Een trouwe vriend is een buidel des levens; Wie God vreest, zal hem bekomen. 17 Wie den Heer vreest, is trouw in de vriendschap; Want zoals men zelf is, zo is ook de vriend. 18 Derde reeks. De wijsheid en onze maatschappelijke plichten. Inleiding. Aansporing tot beoefening der wijsheid. Mijn zoon, streef van uw jeugd af naar tucht, En tot in ouderdom zult ge wijsheid vinden. 19 Nader tot haar als een ploeger en maaier, En wacht dan op haar rijke oogst; Want in haar

dienst behoeft ge maar weinig te zwoegen, Om weldra haar vruchten te eten.
20 Hinderlijk is ze slechts voor den dwaas, En de onverstandige kan haar niet
dragen; 21 Zij drukt op hem als een zware steen, Hij zal niet aarzelen, haar af
te werpen. 22 Want de tucht is, zoals het woord het zegt; Daarom is ze slechts
weinigen welkom. 23 Mijn zoon, luister, en aanvaard mijn les; Versmaad
mijn raadgeving niet. 24 Steek uw voeten in haar boeien, En uw hals in haar
gareel; 25 Zet uw schouder er onder en draag ze, En laat haar banden u niet
verdrieten. 26 Nader tot haar met heel uw ziel, En houd haar wegen met al
uw kracht. 27 Vraag en vors; zoek en ge zult vinden; En hebt ge haar vast, laat
ze niet weer los. 28 Want tenslotte vindt ge er rust, En wordt zij voor u een
genot. 29 Haar net wordt u dan een sterke burcht, En haar boeien een kleed
van brokaat; 30 Haar juk wordt een sieraad van goud, Haar banden purperen
snoeren. 31 Dan trekt zij u een feestkleed aan, En siert u met een heerlijke
kroon. 32 Mijn zoon, als ge er lust in hebt, wordt ge wijs, En verstandig, als
ge uw hart er op zet; 33 Als ge komt om te luisteren En uw oor open zet,
wordt ge wijs. 35 Luister dus graag naar iedere onderrichting, En laat geen
wijze spreuk u ontgaan. 36 Zie wie er wijs is, en ga dien bezoeken; Uw voet
verslijte zijn drempel. 37 Uw gedachte blijve bij de vreze des Allerhoogsten,
En uw peinzen bij zijn geboden; Dan zal Hij uw hart verstandig maken En u
wijsheid geven, zoveel ge begeert.

7

1 Doe geen kwaad, dan treft u geen kwaad; 2 Houd u ver van de zonde,
dan wijkt ze van u. 3 Zaai geen wind tegen uw broeder, Want zevenvoudig
zoudt ge hem maaien. 4 Vraag van God geen heerschappij, Noch een erezetel
van den koning; 5 Reken uzelf niet rechtvaardig voor God, En speel voor den
koning niet den wijze. 6 Streef er niet naar, een ambt te bekleden, Zo ge
de overmoed niet kunt breken; Anders gaat ge wellicht voor een machtige
op zij, En laadt ge een smet op uw eerlijkheid. 7 Bezondig u niet in de
bijeenkomst aan de poort, En breng u niet ten val in de gemeente; 8 Waag het
niet, uw fout te herhalen, Want reeds de eerste maal blijft ge niet ongestraft.
9 Denk niet: Hij zal wel neerzien op mijn vele gaven; Als ik den Allerhoogste
maar offer, neemt Hij mij aan. 10 Wil uw gebeden niet verkorten, En stel
de gerechtigheid niet uit. 11 Zie nooit minachtend op een ongelukkige neer;
Bedenk, dat er Eén is, die verheft en vernedert. 12 Beraam geen misdaad
tegen uw broeder, Noch tegen een vriend of tegen een buur. 13 Schep geen
behagen in leugen op leugen; Want daarop vertrouwen brengt geen zegen.
14 Wees geen prater in de bijeenkomst der groten, En gebruik niet veel
woorden, als gebidt. 15 Wees niet afkerig van moeilijke arbeid, Noch van de
landbouw, door God zo gewild. 16 Schat u niet hoger dan uw medeburgers;
Bedenk, dat de toorn niet zal uitblijven. 17 Verneder uw hoogmoed, zo diep
gij kunt; Want het einde van den mens is de worm. Zeg niet te gauw: Wat is
dat een ramp! Laat het over aan God, en aanvaard zijn beschikking. 18 Ga
een vriend niet verruilen voor geld, Of een trouwen broeder voor goud
van Ofir. 19 Een verstandige vrouw moet ge niet verachten; Want bevallige
schoonheid gaat boven paarlen. 20 Wees niet hard voor een slaaf, die trouw
voor u werkt, Noch voor een knecht, die u vol toewijding dient; 21 Bemin
een verstandigen slaaf als uzelf, En weiger hem de vrijheid niet. 22 Draag
ook zorg voor uw vee, En doe het niet weg, zolang het van nut is. 23 Hebt ge

zonen: houd ze in tucht, En neem voor hen vrouwen, als ze nog jong zijn.
24 Hebt ge dochters: draag dan zorg voor haar reinheid; Ga niet uitgelaten
met ze om. 25 Huw uw dochter uit en uw taak is volbracht; Maar geef haar
ten huwelijk aan een verstandig man. 26 Hebt ge een vrouw, verstoot haar
niet; En huw niet een, die gescheiden is. 27 Eer uw vader met heel uw hart,
En vergeet nooit de smarten van uw moeder. 28 Bedenk, dat ge aan hen het
bestaan hebt te danken; Wat kunt ge hun geven, voor wat zij gaven aan u?
29 Heb vreze voor God, met heel uw hart, En eerbied voor zijn priesters;
30 Bemin uw Schepper met heel uw kracht, En laat zijn dienaars niet in
de steek. 31 Eer God en eerbiedig den priester, En geef hem zijn aandeel,
zoals het u is voorgeschreven: Het brood, de zoenoffers, en de hefoffers, De
reinigingsoffers en de heilige tienden. 32 Reik echter ook den arme uw hand,
Opdat uw zegen volkomen zij. 33 Geef aan alle levenden uw gaven, En weiger
ook de doden uw liefde niet. 34 Houd u niet ver van die wenen, Maar treur
met hen, die bedroefd zijn; 35 Trek uw hart niet af van den zieke, En ge zult
door hem worden bemind. 36 Bij al uw handelen denk aan het einde, En in
eeuwigheid zult ge niet zondigen.

8

1 Begin geen twist met een grote; Waarom zoudt ge u tegen hem keren?
Strijd niet met iemand, die sterker is; Waarom in zijn handen vallen? 2 Twist
niet met iemand die rijk is; Hij zou een prijs voor u betalen, om u te
verderven. Want het goud heeft velen overmoedig gemaakt, Zelfs het hart
van vorsten verleid. 3 Strijd niet tegen een grote mond; Want het is hout
werpen op het vuur. 4 Heb geen omgang met een dwaas; Anders gaan
hoogstaande lieden u verachten. 5 Maar veracht niemand, die zich van zijn
zonde bekeert; Bedenk, dat wij allen schuldig zijn. 6 Spot nooit met iemand
om zijn ouderdom, Want ook wij worden oud. 7 Wees niet verheugd over
iemands dood; Bedenk, dat wij allen eens sterven. 8 Versmaad de raad der
wijzen niet, Maar houd u bezig met hun spreuken; Van hen toch kunt ge
wijsheid leren, Om sterk te staan tegenover vorsten. 9 Veracht de verhalen
der ouden niet, Die zij hoorden van hun vaderen; Van hen toch kunt ge
wijsheid leren, Om antwoord te geven in tijd van nood. 10 Kom niet te
dicht bij de kolen der zondaars; Anders wordt ge verbrand door hun gloed.
11 Loop niet weg voor den spotter; Laat hem niet zitten als iemand, die u
een hinderlaag legt. 12 Geef niet te leen aan iemand, die machtiger is, En
als ge het doet, beschouw het dan als verloren. 13 Blijf geen borg boven uw
vermogen; Maar blijft ge borg, reken dan op betalen. 14 Begin geen proces
met een rechter; Want hij kan uitspraak doen, zoals hij wil. 15 Ga niet op
reis met een waaghals; Ge zoudt grote ongelukken kunnen belopen. Want
hij doet, wat hem invalt, En ge gaat door zijn dwaasheid te gronde. 16 Begin
geen strijd met een driftkop, En rijd niet met hem de woestijn in; Want bloed
heeft voor hem geen waarde, En hij brengt u om, zonder dat iemand u redt.
17 Pleeg geen overleg met een dwaas; Hij kan uw plannen toch niet geheim
houden. 18 Doe in andermans bijzijn niet wat geheim moet blijven; Want ge
weet niet, wat hij zal doen. 19 Leg uw hart niet bloot aan iedereen, Maar stoot
ook vriendelijkheid niet af.

9

1 Wees niet achterdochtig op de vrouw aan uw boezem; Ge leert haar maar

kwaad tot uw eigen nadeel. 2 Lever u niet over aan uw vrouw, En laat haar
niet over u heersen. 3 Onderhoud geen betrekking met andere vrouwen, Om
niet in haar strikken te vallen. 4 Leg het niet aan met zangeressen; Anders
zetten zij u in vlam met haar mond. 5 Blik niet begerig naar jonge meisjes;
Anders beloopt ge nog straf. 6 Geef u niet af met slechte vrouwen; Want zij
brengen uw erfgoed er door. 7 Spied niet rond in de straten der stad, En
slenter niet over haar pleinen. 8 Wend uw blik af van een mooie vrouw,
En kijk niet naar schoonheid, die u niet toekomt. Door vrouwenschoonheid
kwamen velen ten val; Want de hartstocht vlamt op als een vuur. 9 Eet niet
samen met andermans vrouw, En zit niet dronken met haar aan, Opdat het
hart zich niet tot haar neige, En gij ten grave zoudt dalen in bloed. 10 Laat
een ouden vriend niet gaan, Want een nieuwe is niet zo aanhankelijk. Als
nieuwe wijn is een nieuwe vriend; Eerst als hij oud is, kunt ge hem drinken.
11 Wees niet jaloers op een zondaar, Want ge weet niet, welk lot hem nog
treft. 12 Benijd den trotsaard niet, al gaat het hem goed; Bedenk, dat hij
niet tot de dood ongestraft blijft. 13 Houd u ver van den man, die macht
heeft te doden, Dan hoeft geen vrees voor de dood u te kwellen; Maar moet
ge hem naderen, doe niets verkeerds, Opdat hij u niet het leven beneemt.
Weet, dat ge loopt temidden van strikken, 14 Geef uw naaste antwoord naar
best vermogen, Maar win zelf raad bij de wijzen in. 15 Pleeg overleg met
verstandige mensen, Maar ieder besluit zij naar Jahweh's Wet. 16 Eet met
rechtschapen mannen uw brood, En in de vreze Gods zij uw roem. 17 In
vaardige handen is de kunst goed bewaard; Wie het volk bestuurt, moet wijs
zijn van inzicht. 18 Een praatvaar is gevreesd in de stad, Een woord uit zijn
mond is niet gewild.

10

1 Een verstandig vorst houdt zijn volk in tucht, En het bestuur van een
wijze is welgeordend. 2 Zoals de vorst van een volk, zo ook zijn beambten;
En zoals het hoofd van een stad, zo ook haar bewoners. 3 Een onbesuisd
koning brengt verderf over de stad, Maar de wijsheid van haar vorst brengt
de stad tot bloei. 4 In de hand van God rust het bestuur van de wereld; In
iedere tijd geeft Hij haar den geschikten man. 5 In de hand van God ligt
ieders gezag; Hij verleent den bestuurder zijn aanzien. 6 Verdruk den naaste
niet met geweld, En bewandel niet de weg van de hoogmoed. 7 Hoogmoed
is gehaat bij God en de mensen, Bij beiden nog erger dan verdrukking.
8 De heerschappij ging over van volk op volk, Ter oorzake van verdrukking
en hoogmoed. 9 Wat durft stof en as zich verheffen, Wiens lichaam reeds
bij zijn leven verteert. 10 Een lichte ziekte: de dokter lacht; Heden nog
koning: komt hij morgen ten val. 11 En sterft de mens, hij krijgt als zijn deel
ontbinding en maden, ongedierte en wormen. 12 De trots begint, als de mens
tot macht komt; Dan keert zijn hart zich af van zijn Schepper. 13 Want de
hoogmoed is een vergaarbak van zonde, Een bron, waaruit ongerechtigheid
opborrelt. Daarom zal God dat hart met kwelling vervullen, En hem slaan
tot vernietiging toe. 14 De troon der hovaardigen stort God omver; Hij zet de
deemoedigen in hun plaats. 16 De sporen der trotsen wist God uit, En hun
stronk houwt Hij af tot de grond; 17 Hij rukt ze uit het land en drijft ze weg,
En doet hun gedachtenis van de aarde verdwijnen. 18 Want hoogmoed past
niet aan den mens, Verwaten trots niet aan het kind van de vrouw. 19 Welk
mensengeslacht staat hoog in ere? Dat geslacht is in ere, dat God vreest.

Welk mensengeslacht is zonder eer? Dat geslacht is veracht, dat de geboden
overtreedt. 20 Zoals een vorst geëerd is in de kring van zijn broeders, Zo is een
godvrezende geëerd in Gods ogen; 22 Bijwoner, vreemdeling, buitenlander
of arme: Hun aller roem is de vreze Gods. 23 Veracht dus geen arme, die
rechtschapen is, En eer geen zondaar, wie het ook zij. 24 Prins, vorst en
rechter staan in ere, Maar geen is er groter, dan wie God vreest. 25 Een
verstandige slaaf wordt door vrijen gediend, En geen wijze, die er om mort.
26 Wees niet eigenwijs, dat gij slechts werkt, als het u lust, En poch niet ten
tijde van nood; 27 Beter wie werkt en van alles genoeg heeft, Dan wie pocht,
maar niets heeft te eten. 28 Mijn zoon, houd in alle ootmoed uzelf in ere, En
bezorg u de achting, zoals het behoort. 29 Wie zal hem rechtvaardigen, die
zichzelf veroordeelt; Wie hem eren, die zichzelf onteert?. 30 Soms worden
armen geëerd om hun wijsheid, Terwijl anderen in ere zijn om hun bezit.
31 Werd zo'n arme eens rijk, hoeveel groter zijn eer; Werd zo'n rijke eens
arm, hoeveel groter zijn schande!

11

1 De wijsheid van een arme verheft zijn hoofd, En geeft hem een plaats
onder de vorsten. 2 Wil dus niemand prijzen om zijn schone gestalte, En
niemand minachten om zijn uiterlijk. 3 De bij is maar nietig onder al wat
er vliegt, Maar wat zij voortbrengt, overtreft al het andere. 4 Spot dus niet
met het kleed van een stakker, En lach niet om iemand in kwade doen; Want
wonderbaar zijn de werken des Heren, En zijn beschikkingen zijn voor de
mensen verborgen. 5 Misdeelden bestegen dikwijls de troon, En aan wien
niemand dacht, verwierf de kroon; 6 Maar vele aanzienlijken kwamen ten
val, En machtigen vielen het ongeluk ten prooi. 7 Verwerp dus niet, eer ge
hebt onderzocht: Eerst onderzoeken en dan verwerpen! 8 Mijn zoon, geef
geen antwoord, vóór ge hebt geluisterd, En val den spreker niet in de rede;
9 Gaat de zaak u niet aan, twist er niet om, En bemoei u niet met de ruzie
der bozen. 10 Mijn zoon, waarom zoudt ge uw zaken vermeerderen; Want
niet zonder schade breidt ge ze uit. Hoe meer ge u haast, hoe minder ge
slaagt; En hoe meer ge zoekt, hoe minder ge vindt. 11 Soms tobt men zich
af, men zwoegt en men ijlt, En toch bereikt men geen doel. 12 Daarnaast
staat een tobber, een stakker, Zonder kracht, en door en door arm; 13 Maar
Jahweh ziet genadig hem aan, En schudt het stof en het vuil van hem af;
Hij richt zijn hoofd op en heft hem omhoog, En velen staren met verbazing
hem aan. 14 Goed en kwaad, leven en dood, Armoe en rijkdom komen van
Jahweh!. 16 In duisternis dwalen is het lot van de zondaars, Wie kwaad
doen, bij hen blijft het kwaad; 17 Maar zegen des Heren blijft het deel der
gerechten, Zijn genade geeft hun altijd geluk. 18 Soms wordt iemand rijk
door heel veel zwoegen, En dit is het loon, dat hij krijgt: 19 Eens denkt hij:
Rust wil ik vinden; Nu ga ik genieten van mijn bezit. Maar hij weet niet, wat
hem gaat overkomen; Hij laat het anderen achter, en sterft. 20 Mijn zoon,
volbreng standvastig uw plicht, Zodat ge vergrijst in uw werk. 21 Verwonder
u niet over de zondaars; Vertrouw op Jahweh en wacht op zijn licht! Want
gemakkelijk is het in de ogen van Jahweh, Plotseling den arme rijk te maken.
22 De zegen Gods is het loon van den rechtvaardige; Te zijner tijd ontluikt
zijn hoop. 23 Denk niet: Wat heb ik nog nodig; Ik doe, wat ik wil; wat wens
ik nog meer? 24 Denk niet: Ik heb toch genoeg; Welk ongeluk kan mij nog
treffen? 25 Op de dag van geluk vergeet men het ongeluk; Op de dag van

ongeluk denkt men niet meer aan geluk. 26 Want gemakkelijk is het voor
Jahweh, Den mens nog op zijn sterfdag zijn gedrag te vergelden. 27 De tijd
van ongeluk doet de vreugde vergeten, En 's mensen einde openbaart, wat
hij is. 28 Vóór de dood dus niemand gelukkig prijzen, Eerst aan zijn einde
erkent men den mens. 29 Haal niet iedereen in uw huis; Want vaak wordt
een misdaad gepleegd door zwervers. 30 Als een lokvogel in een kooi is het
hart van den trotse, Als een spion, die het zwakke punt verkent; 31 Door laster
verdraait hij het goede tot kwaad, En sticht hij tweespalt onder uw vrienden.
32 Zoals uit een vonk veel vlammen laaien, Zo loert het Belialskind op bloed.
33 Ontwijk dus den kwade, want kwaad brengt hij voort; Waarom zoudt ge
een blijvende smet op u laden? 34 Ga niet om met den boze, want hij bederft
uw gedrag, En maakt u afkerig van uw plicht.

12

1 Als ge wel doet, let dan op aan wien, Opdat ge van uw weldadigheid loon
moogt verwachten. 2 Doe wel aan den rechtvaardige: dan wordt ge beloond;
Zo niet door hem, dan tenminste door Jahweh. 3 Maar de weldoener van
bozen wordt niet beloond; Hij doet er immers geen goed werk mee. 4 Geef
den goede, maar weiger den boze; 5 Verkwik den kleine, en geef niet aan
den trotse. Geef hem geen wapens in de hand: Hij zou er mee tegen u
strijden; 6 Want ook God haat de bozen, En oefent vergelding aan de slechten.
7 Dubbel treft u de boze ten tijde van nood, Voor al het goede, dat ge hem
deedt. 8 Een vriend kan men niet erkennen bij voorspoed; Maar bij ongeluk
verbergt de vijand zich niet. 9 Als het goed gaat, is ook de vijand een vriend;
Maar bij ongeluk gaat de vriend zelfs lopen. 10 Vertrouw dus nooit op een
vijand, Want als ijzerroest zit hij vol boosheid; 11 Al luistert hij naar u nog zo
gedwee, Blijf zorgvuldig voor hem op uw hoede. Wees voor hem als iemand,
die een spiegel poetst, Begrijp, dat men nooit zeker is tegen roest. 12 Geef
hem geen plaats aan uw zijde; Anders jaagt hij u op en neemt uw plaats
in beslag. Zet hem niet aan uw rechterhand, Opdat hij niet uw zetel bezet;
Dan zoudt ge ten slotte mijn woord begrijpen, En moeten instemmen met
mijn klachten. 13 Wie beklaagt een slangenbezweerder, die wordt gebeten,
Of allen, die zich bij wilde beesten wagen? 14 Evenmin hem, die met een
hoogmoedige omgaat, En zich in diens zonde verstrikt. 15 Een tijdlang blijft
hij, zonder zich te doen kennen, Maar als ge gaat wankelen, houdt hij het niet
uit. 16 Met zijn lippen is de vijand wel vriendelijk, Maar in zijn hart graaft hij
diepe kuilen; 17 Met zijn ogen weet de vijand te wenen, Maar ziet hij de kans,
hij wordt niet zat van uw bloed. 18 Treft u een ongeluk, dan is hij aanwezig,
Als wilde hij helpen, maar hij belaagt uw hiel; Dan schudt hij het hoofd en
klapt in de handen, En vertrekt zijn gezicht tot een grijns.

13

1 Wie pek aanraakt, aan zijn hand blijft het kleven; Wie met een spotter
omgaat, krijgt zijn manieren. 2 Wilt ge dragen, wat te zwaar voor u is?
Waarom dan omgang hebben met wie rijker is dan gij? Kan de pot wel
samengaan met de ketel? Stoten ze tegen elkander, de pot zal breken. 3 Doet
de rijke onrecht, hij beroemt er zich op; De arme moet nog smeken, als
hij verdrukt wordt. 4 Zo ge hem van dienst zijt, buit hij u uit; Als ge er bij
neervalt, spaart hij u niet. 5 Zo lang ge hebt, doet hij vriendelijk met u, Maar
maakt u arm zonder enige spijt. 6 Heeft hij u nodig, dan is hij verknocht,

Schertst met u, en doet erg vertrouwelijk; 7 Totdat hij geslaagd is. drijft hij
zijn spel met u, Tweemaal, driemaal kleedt hij u uit. Ziet hij u later, dan
loopt hij u voorbij, En schudt zijn hoofd over u. 8 Geef dus acht, word niet te
overmoedig; Word niet gelijk aan mensen zonder verstand. 9 Nadert er een
prins, houd u op een afstand, Met des te groter aandrang zal hij u ontbieden;
10 Dring u niet op, anders wijst men u terug, Blijf ook niet te ver, anders wordt
ge vergeten. 11 Ga niet te vrijpostig met hem om, En vertrouw niet te veel op
zijn praten; Want hij praat zo veel, om u te beproeven, Hij schertst met u
en hoort u uit. 12 Meedogenloos drijft hij met iemand de spot, Onbarmhartig
legt hij lagen voor velen. 13 Wees dus gewaarschuwd en blijf op uw hoede; Ga
niet om met mensen van geweld. 15 Zoals ieder wezen zijns gelijke bemint,
Evenzo de mens dengene, die op hem gelijkt. 16 Ieder wezen sluit zich aan bij
zijn soort, Zo moet ook de mens slechts omgaan met zijns gelijke. 17 Sluit de
wolf zich soms aan bij het lam? Evenmin de boze bij den rechtvaardige. 18 Is
er wel vrede tussen hyena en hond? Evenmin is er vrede tussen rijk en arm.
19 De ezel der steppe is een prooi voor den leeuw, Zo zijn de armen de kudde
der rijken. 20 Zoals de trotse de ootmoed veracht, Zo minacht de rijke den
arme. 21 Wankelt de rijke, hij wordt gesteund door een vriend; Maar wankelt
de arme, men stuurt hem van den een naar den ander. 22 Als de rijke spreekt,
heeft hij vele handlangers, En zijn lelijke woorden noemt men nog mooi.
Maar spreekt de arme, dan lacht men hem uit; Al spreekt hij verstandig, hij
vindt geen gehoor. 23 Als de rijke spreekt, zwijgen allen stil, En hemelhoog
verheft men zijn onzin. Maar spreekt een arme, dan zegt men: “Wie is dat?”
Begaat hij een vergissing, dan stoot men hem neer. 24 Goed is de rijkdom, als
hij is zonder zonde; Maar slecht is de armoe, die voortkomt uit kwaad. 25 's
Mensen hart verandert zijn gelaat, Hetzij ten goede of ten kwade; 26 Een blij
gelaat is het teken van een goed geweten, In eenzaamheid peinzen het teken
van zinnen op kwaad.

14

1 Gelukkig de mens dus, wiens mond hem niet aanklaagt, En wiens hart
geen beschuldiging tegen hem uit; 2 Gelukkig de mens, wiens geweten geen
verwijten doet, Want zijn hoop zal nimmer vergaan! 3 Een gierig mens heeft
niets aan rijkdom, En een vrek is met goud niet gebaat. 4 Wie zich zelf te
kort doet, spaart voor anderen, En vreemden genieten van zijn goed. 5 Wie
zichzelf niets gunt, is voor niemand goed; Maar ook zelf geniet hij niet van
zijn bezit. 6 Wie slecht is voor zichzelf, geen slechter dan hij; Maar hij wordt
ook beloond voor zijn slechtheid! 7 Doet hij soms goed, het is bij vergissing;
Want tenslotte komt zijn ondeugd uit. 8 Slecht is de mens met hebzuchtige
blik; Hij wendt het gelaat af en bekommert zich om niemand, 9 Het oog van
den vrek heeft aan zijn bezit niet genoeg, En het afgunstig oog mergelt hem
uit. 10 Het gierig oog ziet uit naar spijzen, Want niets staat er op zijn tafel;
Maar een goed mens heeft spijs genoeg, Zelfs uit een droge bron stroomt
water op tafel. 11 Mijn zoon, zo ge wat hebt, doe uzelf dan te goed, En geniet
ervan naar vermogen; 12 Denk er aan, dat de dood niet draalt, Dat de tijd,
die u rest, u niet wordt gemeld. 13 Voordat ge sterft, doe wel aan uw naaste,
Geef hem, zoveel ge maar kunt; 14 Maar ontzeg ook uzelf geen gelukkige
dag, Laat uw deel van het genot u niet ontsnappen. 15 Moet ge niet uw bezit
aan anderen achterlaten; Zullen zij uw vermogen niet verdelen door het

lot? 16 Geef dus uw naaste, en vertroetel uzelf, Want in het dodenrijk is
geen vreugde meer te vinden; 17 Alle vlees wordt oud als een kleed, Want
van ouds luidt de wet: Het moet sterven! 18 Zoals de bloesem ontspruit aan
de groene boom, En het ene verwelkt, als het andere ontluikt, Zo ook het
geslacht van vlees en bloed: Het ene sterft uit, het andere komt op; 19 Al
zijn werken zullen vergaan, Want het werk van zijn handen komt achter
hem aan. 20 Vierde reeks. De wijsheid en de zonde der mensen. Inleiding.
De vruchten der wijsheid. Gelukkig de mens, die bedacht is op wijsheid,
En naarstig zich toelegt op inzicht; 21 Die zijn hart er op zet, haar wegen te
kennen, En inzicht te krijgen in haar geheimen; 22 Die haar achtervolgt, als
was hij een verspieder, En al haar wegen beloert; 23 Die door haar venster
naar binnen gluurt, En luistervink speelt aan haar deur; 24 Die rond haar
huis zijn verblijfplaats zoekt, En zijn tentpin in haar muren drijft; 25 Die aan
haar zijde zijn tent opslaat, En daar een goede woning vindt; 26 Die zijn nest
in haar lover bouwt, En op haar takken verpoost; 27 Die in haar schaduw zich
tegen de hitte beschut, En een schuilhoek vindt om te wonen.

15

1 Wie Jahweh vreest, zal dit alles doen, En wie de Wet nastreeft, zal haar
vinden; 2 Zij treedt als een moeder hem tegemoet, En ontvangt hem als de
vrouw zijner jeugd. 3 Dan spijst zij hem met het brood der wijsheid, En
laaft hem met het water der kennis; 4 Hij kan op haar steunen zonder te
wankelen, Op haar vertrouwen, en nooit tevergeefs. 5 Zij zal hem verheffen
boven zijn makkers, Zijn mond ontsluiten in de vergadering. 6 Vreugde
en blijdschap zal hij vinden, En eeuwige roem doet zij hem erven. 7 Maar
zondaars verkrijgen haar nooit, En trotsaards zijn voor haar blind; 8 Van
spotters houdt zij zich verre, En leugenaars gedenken haar niet. 9 In de
mond van den zondaar past haar lof niet, Want hij heeft haar van God niet
verkregen; 10 Maar de mond van den wijze verkondigt haar lof, Want wie
haar bezit, kan haar aan anderen leren. 11 Denk niet: Mijn zonde komt
van God; Want wat Hij haat, dat kan Hij niet doen. 12 Zeg toch niet: Hij
heeft mij doen vallen; Want Hij heeft den zondaar niet nodig. 13 Jahweh
haat alle zonde en kwaad, En die hem vrezen, bewaart Hij er voor. 14 Sinds
God den mens schiep in de aanvang, Heeft Hij hem overgelaten aan zijn
eigen verstand. 15 Als ge wilt, kunt ge de geboden bewaren. Als ge wijs zijt,
volbrengt ge zijn wil. 16 Vóór u zijn neergelegd water en vuur; Steek uit uw
hand naar wat ge verkiest. 17 Vóór den mens ligt de keus tussen leven en
dood; Wat hij verlangt, dat wordt hem gegeven. 18 Onmetelijk is de wijsheid
van Jahweh; Sterk is zijn kracht en alles doorschouwt Hij. 19 De ogen van God
zien neer op zijn werken, En Hij kent alle daden der mensen; 20 Hij heeft den
mens niet bevolen te zondigen, En daarom zegent Hij zondaars niet.

16

1 Verblijd u niet om de schoonheid van knapen, die niet deugen, En
verheug u niet over goddeloze kinderen; 2 Al gedijen ze ook, schep er geen
vreugde in, Als zij de vreze des Heren niet hebben. 3 Heb geen verwachtin-
gen van hun leven, En stel geen vertrouwen in hun toekomst; Want één, die
Gods wil doet, is meer waard dan duizend, Beter kinderloos sterven, dan
veel slechte kinderen. 4 Door één godvrezende blijft een stad bewoond; Maar

door een geslacht van zondaars gaat ze te gronde. 5 Meer dergelijke dingen
hebben mijn ogen gezien, Nog sterker gevallen vernamen mijn oren: 6 In
de bende der bozen ontvlamde het vuur. In het goddeloze volk ontbrandde
de toorn; 7 Hij schonk geen vergiffenis aan de reuzen der oudheid, Die
de wereld beroerden door hun kracht. 8 De medeburgers van Lot heeft
Hij niet gespaard, Toen zij Hem tartten door hun overmoed; 9 Evenmin de
volkeren, door de banvloek getroffen, Maar om hun zonden dreef Hij ze
weg. 10 Zo ook de zeshonderdduizend man voetvolk, Die werden verdelgd
om de verstoktheid huns harten. 11 Ja, al bleef er maar één hardnekkig,
Wonder, als hij niet zou worden gestraft. Want bij Hem is erbarming, maar
ook gramschap; Hij spaart en vergeeft, maar stort op de bozen zijn toorn.
12 Zo groot zijn ontferming, zo groot ook zijn straffen; Hij oordeelt eenieder
volgens zijn werken. 13 De boze zal met zijn bezit niet ontkomen; Maar de
hoop van de goeden zal Hij nimmer beschamen. 14 Ieder, die gerechtigheid
doet, zal worden beloond; Iedere mens ontvangt van Hem naar zijn werken.
17 Denk niet: Ik ben voor God verborgen; Wie in den hoge denkt er aan
mij? Onder zo'n grote massa word ik niet bemerkt; Wat ben ik onder zo
vele mensen? 18 Zie, hemel en hemel der hemelen, afgrond en aarde, Zij
beven, als Hij er op neerziet; 19 De grondslagen der bergen, de fundamenten
der aarde, Zij sidderen, als Hij ze beschouwt. 20 En toch schenkt Hij geen
aandacht aan mij; Wie zou er letten op mijn wegen? 21 Als ik zondig, geen
oog dat het ziet; Als ik lieg in het diepste geheim, wie weet het? 22 Een
goede daad, wie maakt ze bekend; Wat heb ik te hopen, al doe ik mijn
plicht? 23 Stompzinnigen zijn het, die zo denken; Alleen een dwaas kan zo
spreken! 24 Luistert naar mij en verneemt mijn wijsheid, Schenkt aandacht
aan mijn woorden; 25 Na diep gepeins zal ik mijn geest laten sprankelen,
Met bescheidenheid mijn kennis verkonden. 26 Toen God in den beginne
zijn werken schiep, En volgens hun taak hun een plaats bereidde, 27 Heeft
Hij voor immer hun werk geordend, Voor altijd hun gebied vastgesteld. Ze
worden niet hongerig en lijden geen dorst, En houden niet op met hun werk;
28 Er is er niet één, die den ander verdringt, 29 Nooit zijn ze aan zijn woord
ongehoorzaam. 30 Toen blikte de Heer op de aarde neder, En vervulde haar
met zijn gaven; 31 Hij heeft haar met allerlei levende wezens bedekt, Die eens
tot haar zullen terugkeren.

17

1 De Heer heeft den mens uit aarde geschapen, Maar Hij voert hem ook
tot haar terug; 2 Hij schonk hun slechts weinige dagen, een vaste tijd, En
gaf hun macht over wat er op aarde bestaat. 3 Naar hun aard heeft Hij hen
met macht bekleed, En naar zijn beeld hen geschapen; 4 Alle vlees vervulde
Hij met ontzag voor den mens, Want Hij maakte hem heer over dieren en
vogels. 6 Hij schonk hun een tong, ogen en oren, En gaf hun een hart om te
denken; 7 Met verstand en kennis vervulde Hij hen, En toonde hun, wat goed
is en kwaad. 8 Hij plaatste zijn oog in hun hart, Opdat zij de grootheid zijner
werken zouden begrijpen. 10 Zij zullen de lof verkonden van zijn heilige
Naam, Om de grootheid van zijn werken te prijzen. 11 Hij gaf hun nog weer
nieuwe kennis, Toen Hij hun de wet des levens gaf; 12 Hij sloot met hen een
eeuwig verbond, En openbaarde hun zijn wetten. 13 Hun ogen hebben zijn
grote glorie aanschouwd, Hun oren zijn heerlijke stem vernomen. 14 Hij

sprak tot hen: “Wacht u voor alle kwaad”; En gaf iedereen geboden over zijn naaste. 15 Hun wegen liggen altijd voor Hem open, En zijn niet verborgen voor zijn ogen; 19 Al hun werken staan als de zon voor zijn aanschijn, Want zijn ogen rusten steeds op hun wegen. 20 Hun ongerechtigheden zijn voor Hem niet verborgen; Al hun zonden liggen open voor den Heer. 22 Als een zegelring bewaart Hij de aalmoes der mensen, Iemands weldaad als de appel van het oog; 23 Later verheft Hij Zich om het hun te belonen, Of om straf op hun hoofd te doen komen. 24 Toch schenkt Hij bekering aan de boetvaardigen. En moedigt de vertwijfelden aan: 25 Keer terug tot den Heer, en verlaat de zonden; Bid voor zijn aanschijn, en verminder het kwaad. 26 Bekeer u tot God, wend u af van het onrecht. Haat, zo diep als ge kunt, alle gruwel!'. 27 Wie zal in het dodenrijk den Allerhoogste loven, Zoals de levenden Hem prijzen? 28 Een dode is niet meer; hij heeft alle lof gestaakt; De levende en gezonde kunnen Jahweh nog loven. 29 Hoe groot is Jahweh's ontferming, En zijn erbarming voor die zich tot Hem bekeren! 30 Niet alles toch is volmaakt bij de mensen, Daar het mensenkind niet onsterfelijk is. 31 Wat straalt er meer dan de zon; toch wordt ze verduisterd: En de mens is maar een schepsel van vlees en bloed. 32 Hij overziet het heir aan de hoge hemel, Maar de mensen zijn allen stof en as.

18

1 Hij die in eeuwigheid leeft, en het heelal heeft geschapen, 2 Jahweh alleen wordt rechtvaardig bevonden. 4 Geen mens is in staat, zijn werken te melden; Wie zou zijn grootheid kunnen doorgronden? 5 Wie zou zijn grote macht kunnen meten, Of wie zijn barmhartigheid kunnen verhalen? 6 Niets kan men er af doen en niets er aan toevoegen: Jahweh's wonderwerken zijn niet te doorgronden. 7 Als de mens er mee eindigt, is het pas begonnen; Als hij er mee ophoudt, staat hij verlegen. 8 Wat is de mens en waartoe van nut; Wat brengt hij voor voordeel of nadeel? 9 Het getal zijner dagen is op zijn hoogst honderd jaar; 10 Een druppel water der zee, een korreltje zand. 11 Daarom is Jahweh lankmoedig met hem, En stort Hij zijn erbarming over hem uit. 12 Hij ziet en weet, hoe moeilijk zij zich bekeren; Daarom vermeerdert Hij nog zijn erbarmen. 13 Een mens ontfermt zich slechts over zijn naaste, Maar God ontfermt Zich over alle vlees. Hij tuchtigt, bestraft en onderricht, En leidt als een herder zijn kudde; 14 Hij ontfermt Zich over hen, die zijn tucht aanvaarden, En zich beijveren voor zijn wetten. 15 Kind, voeg bij uw gave geen verwijt, Geen krenkend woord bij een gift. 16 Brengt de dauw geen verkoeling na de hitte? Zo is een goed woord beter nog dan een gave. 17 Zie, gaat een goed woord niet een goede gave te boven? Een beminnelijk man beschikt over beide; 18 Maar een dwaas doet liefdeloos verwijten, En de gift van zo'n vitter perst tranen uit de ogen. 19 Vóór ge spreekt, moet ge leren, En genezen, eer de ziekte er is. 20 Onderzoek uzelf vóór het oordeel, Om op het uur der bezoeking erbarming te vinden; 21 Vóórdat ge ziek wordt, moet ge u vernederen, Ten tijde der zonden reeds bekering tonen. 22 Verzuim niet, op tijd een belofte te vervullen, En wacht niet tot de dood, om die schuld te voldoen. 23 Eer ge iets belooft, moet ge u bezinnen; Wees niet als een mens, die Jahweh beproeft. 24 Denk aan de toorn op de dag van het einde, Aan de tijd der vergelding, als God Zich afkeert; 25 Denk aan de honger ten tijde van weelde, Aan armoe en gebrek in dagen

van rijkdom. 26 Van 's morgens tot 's avonds wisselt de tijd; Alles ijlt voorbij
voor het aanschijn van Jahweh. 27 Een verstandig man neemt zich bij alles in
acht, En wacht zich in zondige tijden voor een misstap. 28 Wie verstandig is,
wil wijsheid leren, En prijst hem, die haar heeft gevonden. 29 Die spreuken
verstaan, onderrichten de wijsheid, En brengen scherpzinnige gelijkenissen
voort. 30 Loop niet achter uw begeerten aan, En houd u ver van uw lusten;
31 Als ge u toestaat, wat de hartstocht wil, Maakt ge uzelf tot een vreugd voor
uw vijand. 32 Verheug u niet over een weinig genot, Want dubbel zwaar valt
dan het gemis; 33 Wees geen verkwister en geen drinker, Want dan blijft er
niets in de buidel.

19

1 Wie zo doet, wordt zeker niet rijk; Want wie het kleine versmaadt, gaat te
gronde. 2 Wijn en vrouwen maken het hart overmoedig, En wie met deernen
zich afgeeft, is nog vermeteler; 3 Verrotting en wormen nemen hem in bezit,
Want een vermetel mens wordt weggerukt. 4 Wie lichtvaardig gelooft, is
lichtzinnig van hart; Wie zo zich bezondigt, misdoet tegen zichzelf. 5 Want
wie zich over boosheid verheugt, wordt veracht, 6 En wie praatjes herhaalt,
heeft geen verstand. 7 Wil daarom nooit iets oververtellen, Dan zal men ook
u niet bekladden. 8 Hetzij vriend of vijand, vertel het niet; Kan het zonder
zonde, breng het niet aan. 9 Want men hoort u aan, en is voor u op zijn hoede,
En ter gelegener tijd zal men u er om haten. 10 Hebt ge iets gehoord, laat
het met u sterven; Wees gerust: het doet u niet bersten. 11 De dwaas krijgt
weeën van een nieuwtje, Zoals de barende van haar dracht; 12 Zoals een pijl
vasthaakt in het vlees van de schenkel, Zo een nieuwtje in het hart van den
dwaas. 13 Ondervraag uw vriend, of hij het niet heeft gedaan; En deed hij
het wel, dat hij het niet weer doe. 14 Ondervraag uw vriend, of hij het niet
heeft gezegd, En zei hij het wel, dat hij het niet weer zegge. 15 Ondervraag
uw vriend, want men lastert veel; Geloof dus niet al wat men zegt. 16 Men
doet soms een misstap, maar zonder bedoeling; Maar wie heeft er niet
met zijn tong gezondigd? 17 Ondervraag uw vriend, eer ge hem bedreigt,
En neem de Wet van den Allerhoogste in acht. 20 Volmaakte wijsheid is
de vreze des Heren, Volkomen wijsheid streeft naar het volbrengen der
Wet; 22 Maar de kennis der boosheid is geen wijsheid, En de raad der
zondaars geen verstand. 23 Er is een schranderheid, die een gruwel is,
En er zijn onverstandigen zonder boosheid. 24 Beter zwak van inzicht,
maar godvrezend, Dan een groot verstand, maar de Wet overtredend. 25 Er
is een geslepen sluwheid, maar onrechtvaardig, Die het recht verdraait,
als ze vonnis velt. 26 Men gaat soms rond, als gebukt onder rouw, Maar
zijn binnenste is vol bedrog; 27 Met gebogen hoofd, als wezenloos, Maar
onverhoeds zal hij u overvallen. 28 Hij mist de kracht, om zonde te doen,
Maar zo gauw hij de kans ziet, doet hij kwaad. 29 Aan het gezicht kent men
den mens, Aan de gelaatstrekken kent men den wijze. 30 's Mensen kleding,
zijn lachen en gang Tonen, wat hij werkelijk is.

20

1 Soms is een terechtwijzing wel wat ontijdig; Zwijgen kan soms verstandig
zijn. 2 Toch is het beter, te berispen dan te razen; Want wie bekent, wordt
voor slechter bewaard. 4 Als een ontmande, die in hartstocht een jonkvrouw

onteert: Zo is hij, die een berisping geeft met geweld. 5 Er zijn er, die hun
wijsheid tonen door zwijgen, Zoals anderen zich gehaat maken door hun
gepraat. 6 Er zijn er, die zwijgen, bij gebrek aan een antwoord, Maar anderen
zwijgen, en wachten hun tijd. 7 De wijze zwijgt, tot zijn tijd is gekomen, Maar
de zwetser en dwaze let op geen tijd. 8 Aan een praatvaar heeft men een
hekel, En wie zich veel aanmatigt, wordt gehaat. 9 Een schijnbaar succes
strekt den mens soms tot onheil, En een gewin wordt soms een verlies.
10 Soms brengt een geschenk u geen voordeel, En soms wordt het dubbel
vergolden. 11 Soms vindt men vernedering in plaats van glorie, En anderen
heffen na de vernedering het hoofd omhoog. 12 De een koopt veel voor
weinig geld, Een ander betaalt het zevenvoudig. 13 De wijze maakt zich
bemind met spreken, Het vleien der dwazen is tevergeefs. 14 Het geschenk
van een dwaas zal u niet baten, Want in plaats van één heeft hij vele ogen;
15 Hij geeft slechts weinig, maar doet veel verwijten, En zet zijn mond als een
omroeper open. Vandaag zal hij lenen, morgen eist hij het terug; Hoe hatelijk
is zo'n mens! 16 De dwaas moet zeggen: Ik heb geen vriend; Ik ontvang geen
dank voor mijn gaven. 17 Die zijn brood eten, hebben een valse tong; Wat
lachen zij hem dikwijls uit! Want zonder takt deelt hij uit, wat hij moest
behouden, Met wat hij niet hoeft te behouden. 18 Liever een gladde vloer
dan een gladde tong; Daardoor komt de boze spoedig ten val. 19 Een ontijdig
woord is als een onaangenaam mens; Een onbeschaafd man heeft het steeds
in de mond. 20 Een spreuk uit de mond van een dwaas heeft geen waarde;
Want hij zegt ze niet op de rechte tijd. 21 Soms wordt men door armoe belet
om te zondigen; Men heeft dan ook geen last van de wroeging. 22 Maar velen
storten zich in het verderf door schaamte, En gaan te gronde om wille van
een dwaas; 23 Zij doen aan een vriend beloften uit menselijk opzicht, En
maken hem zo tot vijand om niet. 24 De leugen is een lelijke vlek op den
mens; Toch vindt men ze dikwijls in de mond van onbeheersten. 25 Beter
een dief, dan wie altijd liegt; Maar beiden oogsten verderf. 26 Het gedrag
van een leugenaar is eerloos, En zijn schande kleeft hem altijd aan. 27 Wie
wijs is in het spreken, brengt zichzelf vooruit; Want een verstandig mens
behaagt aan de groten. 28 Wie het land bewerkt, maakt hoge schelven, Maar
wie gerechtigheid oefent, wordt zelf verheven. 29 Giften en geschenken
verblinden het oog van den wijze, En houden als een muilkorf de berisping
terug in zijn mond. 30 Verborgen wijsheid en een verstopte schat: Wat voor
nut hebben beide? 31 Beter een mens, die zijn dwaasheid verbergt, Dan een,
die zijn wijsheid verstopt.

21

1 Mijn zoon, hebt ge gezondigd, doe het niet meer, En bid voor uw vroegere
zonden. 2 Vlucht voor de zonde als voor een slang, Want als ge haar nadert,
zal ze u bijten; Leeuwentanden zijn haar tanden, Ze verslinden de zielen
der mensen. 3 Iedere zonde is als een tweesnijdend zwaard; Geen genezing
is er voor haar wonde. 4 Bedreiging en hoogmoed verwoesten de rijkdom,
Daardoor stort het huis van den trotse in puin; 5 Maar het gebed van den
kleine dringt door tot Gods oor, En hem zal spoedig recht wedervaren. 6 Wie
berisping haat, volgt het spoor van den zondaar; Maar wie God vreest, neemt
ze ter harte. 7 De snoever is alom bekend, Maar de verstandige merkt diens
misstappen wel. 8 Wie zijn huis gaat bouwen met andermans geld, Is als

een, die stenen vergaart voor de winter. 9 De bent der zondaars is een
stapel vlas; Hun einde is het vlammende vuur. 10 De weg der zondaren is
vrij van stenen; Maar aan het einde ervan ligt de diepte der hel. 11 Wie de
Wet onderhoudt, is heer van zijn denken; Want wijsheid is het einde van
de vreze des Heren. 12 Wie niet schrander is, wordt niet geleerd; Maar er
is ook een schranderheid, die vol bitterheid is. 13 De kennis van een wijze
zwelt aan als een stortvloed, En zijn schranderheid als een levende bron;
14 Maar het hart van den dwaas is als een gebroken kruik, Het kan geen
enkele kennis behouden. 15 Als de verstandige een wijs woord verneemt,
Prijst hij het en voegt er een ander aan toe; Hoort de lichtzinnige het, dan
walgt het hem, En hij werpt het achter zijn rug. 16 Het gesprek van den dwaas
is als een last op reis, Maar op de lippen van den wijze ligt bevalligheid; 17 In
de vergadering hangt men aan de mond van den wijze, En zijn woorden
overdenkt men in het hart. 18 Voor een dwaas is de wijsheid als een vervallen
huis; Zijn kennis beperkt zich tot ordeloze woorden. 19 De tucht is voor den
dwaas als kluisters aan de voeten, Als boeien aan de rechterhand. 20 Lacht
de dwaas, hij schatert het uit; De wijze echter glimlacht nauwelijks. 21 De
tucht is voor den wijze als een sieraad van goud, Als een armband aan
de rechterhand. 22 De dwaas rent hals-over-kop de huizen binnen, Maar
een man van ervaring blijft bescheiden buiten; 23 De dwaas gluurt door de
deur naar binnen, Maar een welopgevoed man blijft buiten staan. 24 Het
staat onbeschaafd, aan de deur te luisteren; Een wijs man zou daarbij van
schaamte vergaan. 25 De dwaas heeft de mond vol over anderen; De wijze
weegt zijn woorden op een schaal. 26 De dwazen hebben het hart in de mond;
De wijze heeft zijn mond in het hart. 27 Als een dwaas den satan vervloekt,
Dan vervloekt hij zichzelf; 28 Wie kwaadspreekt, schandvlekt zichzelf, En is
gehaat in heel de buurt.

22

1 De luiaard gelijkt op een smerige steen: Iedereen geeft af op zijn
schande. 2 Een luiaard gelijkt op het vuil van de mesthoop: Ieder, die het
aanraakt, veegt zijn hand af. 3 Een tuchteloos meisje is een schande voor
haar vader; Zo'n dochter berokkent hem oneer. 4 Een verstandige dochter
vindt haar man; Een eerloze echter wordt een smart voor haar vader.
5 De schaamteloze maakt vader en man te schande, En wordt door beiden
veracht. 6 Een ontijdig woord is als muziek ten tijde van rouw, Maar slagen
en tucht zijn altijd wijsheid. 9 Wie een dwaas onderricht, lijmt scherven
aaneen, Maakt een slaper wakker uit diepe rust. 10 Wie spreekt tot een
dwaas, spreekt tot iemand, die droomt; Ten slotte zal hij zeggen: “Wat is er?”
11 Ween over een dode, want het licht ging uit; Ween ook over een dwaas,
want het verstand is heen. Ween minder over een dode, want hij heeft rust
bekomen; Maar het leven van een dwaas is erger nog dan de dood. 12 Zeven
dagen moet men een dode bewenen, Maar den dwaas en goddeloze geheel
zijn leven. 13 Spreek niet veel met een dwaas, En ga niet om met onverstand;
Wacht u voor hem, om geen last te hebben, En niet door zijn aanraking te
worden besmet. Ontwijk hem, en ge zult rust vinden, En geen last hebben
van zijn dwaasheid. 14 Wat is er zwaarder dan lood? Is zijn naam niet
“een zot”? 15 Zand en zout en ijzerklompen Zijn lichter te dragen dan een
overstandig mens. 16 Houten spanten, bij het bouwen verbonden, Laten bij
geen schokken los; Zo zal het hart, dat vasthoudt aan een welberaamd plan,

Geen ogenblik van zijn stuk geraken. 17 Een hart, dat zich verlaat op een
verstandig besluit, Is sterk als een glad gepleisterde muur; 18 Maar stenen
zonder kalk op elkaar gestapeld, Houden geen stand voor de storm. Zo is
het hart, dat de plannen vreest van een dwaas, Tegen geen enkele angst
bestand. 19 Wie in het oog prikt, doet tranen vloeien, Wie prikt in het hart,
wekt gevoeligheid op; 20 Wie een steen gooit naar vogels, jaagt ze weg, Wie
zijn vriend beschimpt, verbreekt de vriendschap. 21 Al trekt getegen uw
vriend ook het zwaard, Wanhoop niet: het komt weer terecht; 22 Al zet ge een
mond op tegen uw vriend, Wees niet bevreesd; het kan nog worden hersteld;
Maar voor schimpen, trots en geheimen verklappen, Voor geniepige zetten
gaat iedere vriend op de loop. 23 Blijf uw vriend in armoe trouw, Opdat ge
ook in zijn voorspoed moogt delen. Verlaat hem niet ten tijde van nood; Dan
deelt ge ook in zijn welvaart. 24 Vóór het vuur geeft de oven rook en smook:
Zo gaat schelden aan bloedvergieten vooraf. 25 Nooit zal ik me schamen, een
vriend te beschermen, En nooit zal ik me voor hem verbergen; 26 En al zou
hij mij soms met kwaad vergelden, Ieder, die het hoort, zal zich dan voor
hem wachten. 27 Wie geeft mij een wacht op mijn mond, Een goedsluitend
zegel op mijn lippen, Opdat ik er niet door ten val moge komen, En mijn tong
mij niet in het verderf moge storten?

23

1 Jahweh, Vader en Heer van mijn leven, Laat niet toe, dat ik door hen
bezwijk. 2 Wie stelt er een tuchtroede bij mijn verstand, En een wijze regel
over mijn hart, Opdat ze mijn fouten niet sparen, En mijn zonden niet
verdragen. 3 Anders zouden mijn misslagen zich verdubbelen, En mijn
zonden nog talrijker worden; Zou ik bezwijken voor mijn belagers, En mijn
vijand zich over mij verheugen. 4 Jahweh, Vader en God van mijn leven, Laat
mij toch niet aan hun willekeur over; 5 Laat de hovaardij mijner ogen niet
toe, En houd de begeerlijkheid verre van mij; 6 Laat gulzigheid en ontucht
mij niet beheersen, En lever mij niet over aan schandelijke hartstocht.
7 Luistert, kinderen, naar de regels over het spreken; Want wie ze in acht
neemt, wordt er niet door gevangen. 8 De zondaar laat zich door zijn lippen
verstrikken, De lasteraar en trotse komen er door ten val. 9 Gewen uw mond
niet aan het zweren; Heb geen gewoonte de heilige Naam te gebruiken.
10 Want zoals een slaaf, die steeds ondervraagd wordt, Niet vrij kan blijven
van striemen, Zo zal ook wie zweert en altijd Gods naam noemt, Niet vrij
kunnen blijven van zonde. 11 Een man, die veel zweert, is vol zonde; De
roede zal niet wijken van zijn huis. Doet hij het lichtvaardig, dan is het al
zonde, En houdt hij die eed niet, het is een dubbele zonde; En zweert hij vals,
hij blijft niet ongestraft, Want zijn huis zal zich vullen met rampen. 12 Er
is nog een spreken, dat gelijk staat met de dood; Mocht het in het erfdeel
van Jakob niet worden gevonden! Want van rechtvaardigen blijft dit alles
verre; Die wentelen zich niet in de zonde. 13 Gewen uw mond niet aan
zedeloos vuil; Want in dergelijke taal ligt zonde. 14 Denk aan uw vader en
uw moeder, Wanneer ge te midden van groten zit, Opdat ge u niet bij hen
vergete, En door uw gewoonte u slecht gedraagt. Dan zoudt ge wensen, niet
te zijn geboren, En zoudt ge de dag van uw geboorte vervloeken; 15 Want een
man, die aan liederlijke taal is gewend, Leert het nooit van zijn leven meer
af. 16 wee klassen stapelen zonden op, En de derde haalt zich de Toorn op de
hals; 17 Een geile ziel is als een brandend vuur, Dat niet wordt geblust, eer

het verslonden heeft. Een mens, die onreinheid begaat met zichzelf, Houdt niet op, vóór het vuur is gedoofd. Een ontuchtig mens smaakt alle brood goed; Hij heeft er nooit genoeg van tot aan zijn dood. 18 Een mens, die de trouw van de echt overtreedt, Denkt bij zichzelf: Wie ziet mij? Duisternis omringt mij, de muren houden mij schuil; Geen mens, die mij ziet; wat heb ik te vrezen? De Allerhoogste gedenkt mijn zonden niet. 19 Hij is enkel bevreesd voor de ogen der mensen! Hij denkt er niet aan, dat de ogen des Heren Tienduizendmaal helderder zijn dan de zon; Dat zij alle wegen der mensen overschouwen, En de meest verborgen hoeken doorzien. 20 Vóór het bestaat is Hem alles bekend, En zeker, nadat het volbracht is. 21 Zo een wordt bestraft op de pleinen der stad, En gegrepen, waar hij het niet had verwacht; Voor iedereen wordt hij tot spot, Omdat hij de vreze des Heren niet kent. 22 Zo ook de vrouw, die haar man heeft verlaten, En een erfgenaam van een ander onderschuift! 23 Want vooreerst heeft zij de Wet van den Allerhoogste overtreden, Ten tweede misdreven tegen haar man; Ten derde heeft zij in ontucht echtbreuk gepleegd, En kinderen onderschoven uit een anderen man. 24 Zij zal voor de gemeente worden gebracht, En naar haar kinderen zal men onderzoek doen. 25 Haar kinderen zullen geen wortel schieten, En haar takken dragen geen vrucht; 26 Haar nagedachtenis zal een vervloeking blijven, Haar schande niet worden uitgewist. 27 Zo zullen al haar landgenoten erkennen, En die achterblijven het inzien: Dat er niets beter is dan de vreze des Heren, Niets zoeter dan Jahweh's gebod te volbrengen.

24

1 Vijfde reeks. De wijsheid en onze verhouding tot anderen. Inleiding. Het hooglied der wijsheid. De wijsheid gaat zichzelve prijzen, Te midden van haar volk zich roemen. 2 Zij opent haar mond in de gemeente van den Allerhoogste, En gaat zich verheffen voor zijn heirschaar; Bij het uitverkoren volk gaat zij zich loven, En onder de gezegenden zich verheerlijken: 3 “Uit de mond des Allerhoogsten kwam ik voort, En bedekte de aarde als een nevel; 4 In de hoogten had ik mijn woontent, Op de wolkenzuil mijn troon. 5 Ik alleen doorliep de kring des hemels, En wandelde in de diepten van de afgrond; 6 Over de golven der zee en heel de aarde, In iedere stam en volk toonde zich mijn macht. 7 Bij die allen zocht ik een rustplaats, Een erfdeel, waar ik kon blijven. 8 Toen gaf de Schepper van het heelal mij zijn bevel; Hij, die mij vormde, wees mijn tent een plaats, En sprak: “In Jakob zal uw woontent zijn, In Israël uw erfdeel.” 9 Vóór de eeuwen, van de aanvang af door Hem gevormd, Blijf ik tot in eeuwigheid bestaan. 10 In de heilige tent deed ik dienst voor zijn aanschijn, En kreeg ik op de Sion vaste voet; 11 Hij deed mij wonen in zijn geliefde stad, En vestigde in Jerusalem mijn heerschappij. 12 Zo schoot ik wortel in een roemvol volk, In het erfdeel van Jahweh, midden in zijn bezit. 13 Ik rees omhoog als een ceder op de Libanon, Als een cypres op de berg Hermon; 14 Ik schoot op als een palm in En-Gédi, Als rozenstruiken in Jericho, Als een schone olijf op het veld, En groot werd ik als een plataan. 15 Ik geurde als kaneel en muskaat, Verspreidde zoete reuk als kostelijke mirre, Als hars of nagelen en balsem, Als de geur van wierook in de Tent. 16 Ik strekte als een terebint mijn takken uit, En mijn twijgen waren vol schoonheid en pracht; 17 Als een wijnstok schoot ik frisse loten, En mijn bloesem gaf heerlijke en rijke vrucht. 18 Ik ben de moeder van de schone

liefde, Van de godsvrucht, de kennis en de heilige hoop; In mij is alle genade
van leven en waarheid, In mij alle hoop op leven en deugd. 19 Komt tot mij,
gij die mij begeert, En verzadigt u aan mijn vruchten. 20 Aan mij te denken
is zoeter dan honing, Mij te bezitten gaat boven honingraat uit; 21 Wie mij
eten, blijven naar mij hongeren, Wie mij drinken, dorsten naar meer. 22 Wie
naar mij luistert, wordt nimmer te schande, En wie zich om mij beijveren,
zondigen niet." 23 Dit alles is het Verbondsboek van den Allerhoogste, De
wet, die Moses gaf als erfgoed voor Jakobs gemeenten; 25 Die wijsheid geeft,
overvloedig als de Pisjon, Als de Tigris in de dagen der eerstelingen; 26 Die
inzicht verleent, zo vol als de Eufraat, Als de Jordaan in de dagen van de
oogst. 27 Die kennis doet stromen als de Nijl, Als de Gichon in de tijd van
de wijnoogst. 28 Geen eerste heeft haar kunnen doorgronden, Geen laatste
heeft haar doorvorst; 29 Want rijker dan de zee is haar inhoud, Rijker dan
de grote Oceaan haar zin. 30 En ik kwam als een zijtak uit die stroom, Als
een kanaal, dat een lusthof bevloeit. 31 Ik sprak: "Drenken wil ik mijn hof,
En besproeien mijn weide." En zie, mijn zijtak wies tot een stroom, En mijn
stroom tot een zee. 32 Nog meer wil ik wijsheid doen stralen als de morgen,
En tot in de verte ze doen lichten; 33 Verder nog de onderrichting als een
profetie laten stromen, En ze achterlaten voor verre geslachten. 34 Ziet, ik
zwoeg niet voor mijzelf alleen, Maar ook voor allen, die haar zoeken.

25

1 In drie dingen vindt mijn ziel behagen; Want lieflijk zijn ze voor God en
de mensen: Eendracht onder broeders, liefde voor den evenmens, En man
en vrouw, die bij elkander goed passen. 2 Maar drie soorten mensen haat
mijn ziel; Een diepe afschuw heb ik van hun leven: Een trotsen arme, een
rijken bedrieger, En een overspeligen grijsaard, zonder verstand. 3 Als ge
niet opspaart in uw jeugd, Hebt ge niets in voorraad, als ge oud zijt! 4 Hoe
schoon staat de grijze haren het oordeel, De ouden, goede raad te weten.
5 Hoe schoon past wijsheid bij grijsaards, Overleg en raad bij mannen van
aanzien. 6 Rijke ervaring is de kroon der bejaarden, Maar hun roem is de
vreze des Heren. 7 Negen dingen ken ik, die ik prijs in het hart, En het tiende
neem ik op de tong: Een man, die vreugde ondervindt van zijn kinderen,
En hij, die de val van zijn vijanden beleeft. 8 Gelukkig, wie samenwoont
met een verstandige vrouw, En hij, die niet ploegt met os en ezel tezamen;
Gelukkig, wie niet struikelt door de tong, En hij, die niet zijn mindere hoeft
te dienen. 9 Gelukkig, wie een vriend mocht vinden, En hij, die spreekt voor
luisterende oren. 10 Hoe groot is hij, die wijsheid vond; Maar niemand gaat
hem te boven, die Jahweh vreest! 11 De vreze des Heren gaat alles te boven;
Wie haar bezit, met wien zal men hem vergelijken? 12 De vreze des Heren
is het begin van de liefde; Maar het geloof is het begin van onze verbinding
met Hem. 13 Liever iedere wonde dan een hartewonde, Iedere boosheid dan
vrouwenboosheid; 14 Iedere tegenkanting dan die van haters, Iedere wraak
dan die van vijanden. 15 Geen vergif is erger dan slangenvergif, Geen toorn
heviger dan vrouwentoorn. 16 Ik wil liever wonen met een leeuw of een
draak, Dan huizen bij een kwade vrouw. 17 Boosheid vertrekt het gelaat van
een vrouw, En maakt haar uiterlijk nors als dat van een beer; 18 Al zit haar
man in de kring van zijn vrienden, Onwillekeurig moet hij zuchten. 19 Geen
kwelling is groter dan die van een vrouw; Moge het lot van de zondaars

haar treffen! 20 Als een zandige helling voor oude voeten, Is een praatzieke
vrouw voor een rustig man. 21 Laat u niet verleiden door de schoonheid
van een vrouw, en koester geen begeerten naar wat ze bezit; 22 Want het is
een harde slavernij en een schande, Als een man wordt onderhouden door
zijn vrouw. 23 Een boze vrouw bezorgt een bedrukt gemoed, Een treurig
gelaat en harteleed; Slappe handen en knikkende knieën, Al wie haar man
niet gelukkig maakt. 24 Van een vrouw kwam het begin van de zonde; Om
haar moeten wij allen sterven. 25 Geef geen vrije loop aan het water, Geen
vrijheid aan een boze vrouw. 26 Als ze niet wandelt aan uw hand, Zal ze u
beschamen tegenover uw vijanden. Snijd haar dan af van uw vlees, Opdat
zij u niet blijve misbruiken.

26

1 Een goede vrouw, gelukkig haar man; Want het getal zijner dagen
verdubbelt. 2 Een kranige vrouw verzorgt haar man, En vervult zijn jaren
met vrede. 3 Een goede vrouw is een goede gave, De godvrezenden valt ze ten
deel; 4 Rijk of arm, hun hart is monter, Hun gelaat ten allen tijde verheugd.
5 Voor drie dingen is mijn hart beducht, En het vierde doet mij ontstellen:
Opspraak in de stad, oploop van volk, En lastertaal, alle erger dan de dood.
6 Maar hartzeer en smart is een vrouw, Die jaloers is op een ander; Want haar
tong is een gesel, En aan iedereen geeft ze zijn deel. 7 Een koppel ossen, dat
schichtig opspringt, Zo is een slechte vrouw; Die haar in toom wil houden,
Grijpt als in een schorpioen. 8 Grote ergernis is een dronken vrouw; Want
zij houdt haar schande niet verborgen. 9 Men erkent de wellust van een
vrouw Aan het opslaan der blikken, aan de wimpers der ogen! 10 Houd
streng de wacht over een lichtzinnige vrouw, Opdat ze geen gelegenheid
vindt, zich te vergooien; 11 Waak over de vrouw met onbeschaamde ogen, En
verwonder u niet, als ze u ontrouw wordt. 12 Zoals een dorstige wandelaar
de mond open doet, En drinkt van alle water, dat hij vindt, Zo zet zij zich
neer bij iedere paal, En opent de koker voor iedere pijl. 13 De gratie van
een vrouw behaagt aan haar man, En haar verstandigheid versterkt zijn
gebeente. 14 Een zwijgzame gade is een gave des Heren; Niets weegt er op
tegen een welopgevoede vrouw. 15 Een zedige gade is een grote zegen; Want
niets weegt er op tegen een kuise vrouw. 16 Zoals de zon, die opgaat aan Gods
hoge hemel, Zo siert de schoonheid van een goede vrouw haar huis. 17 Als
een stralende lamp op de heilige luchter, Is de schoonheid van haar gelaat
op haar statig postuur; 18 Als gouden kolommen op zilveren voetstukken,
Rusten haar sierlijke benen op welgevormde voeten. 28 Over twee dingen
is mijn hart bedroefd, En om het derde word ik toornig: Als een rijk man
door armoe gebrek lijdt, En beroemde mannen worden veracht; Maar als
iemand van gerechtigheid terugvalt in zonde, Hem heeft de Heer bestemd
voor het zwaard. Wie handel drijft, ontkomt moeilijk aan misdrijf, En een
koopman blijft niet vrij van zonde;

27

1 Om geld hebben velen gezondigd, Want wie rijk wil worden, doet een
oogje toe. 2 Zoals men een pin slaat tussen de voegen der stenen, Zo wringt de
zonde zich vast tussen koop en verkoop. 3 Houdt iemand zich niet nauwgezet
aan de vreze des Heren, Dan gaat zijn huis weldra te gronde. 4 Schudt men de
zeef, dan blijft het kaf; Zo 's mensen fouten, als men hem nader beschouwt.

5 Het werk van den pottenbakker wordt beproefd in de oven; Zo beproeft
men een mens door een gesprek. 6 Aan de vrucht erkent men, hoe een
boom is gekweekt, Het hart van den mens aan wat hij zegt. 7 Prijs daarom
niemand, vóór ge hem hoort spreken; Want dat is de toetssteen voor den
mens. 8 Jaagt ge de gerechtigheid na, ge zult haar bereiken, En ge trekt haar
aan als een erekleed. 9 Zoals de vogels zich neerzetten bij hun soort, Zo blijft
de trouw bij die haar beoefenen; 10 Maar zoals de leeuw loert op buit, Zo
loert de zonde op wie onrecht doet. 11 Het spreken van den rechtvaardige is
altijd wijs, Maar de dwaas is veranderlijk als de maan. 12 Zijt ge bij dwazen,
let op uw tijd; Maar in de kring van verstandigen kunt ge altijd vertoeven.
13 De gesprekken van dwazen geven maar aanstoot, Hun lachen gaat met
zondige uitspatting gepaard. 14 Wie onophoudelijk zweren, doen de haren
te berge rijzen, En hun kijven maakt iemand de oren doof. 15 De twist van
gelijkhebbers loopt uit op bloedvergieten, En hun kijven is niet aan te horen.
16 Wie geheimen verraadt, verliest het vertrouwen, En vindt geen vriend
meer naar zijn hart, 17 Heb uw vriend lief en blijf hem trouw, Maar loop
hem niet meer na, als ge zijn geheim hebt verklapt. 18 Want zoals iemand
zijn vermogen verliest, Zo hebt ge de vriendschap van uw vriend verbeurd;
19 En zoals ge een vogel uit uw hand laat vliegen, Hebt ge uw vriend laten
gaan, en ge krijgt hem niet terug. 20 Loop hem niet na, want hij is reeds ver;
Hij is gevlucht als een ree uit de strik. 21 Een wonde kan men verbinden,
een belediging vergeven, Maar wie geheimen verklapt, heeft niets meer te
hopen. 22 Wie knipoogjes geeft, broedt op kwaad, En wie het bemerkt, trekt
zich van hem terug. 23 In uw bijzijn spreekt hij mooie woorden, En staat
verrukt over wat ge zegt. Maar later spreekt hij andere taal, En verwekt
aanstoot met uw woorden. 24 Veel dingen haat ik, maar niets zo zeer als hem;
Ook voor Jahweh is hij een afschuw. 25 Wie een steen omhoog werpt, krijgt
hem zelf op het hoofd; Een verraderlijke slag slaat diepe wonden. 26 Wie een
kuil graaft, valt er zelf in; Wie strikken zet, wordt er zelf in gevangen. 27 Wie
kwaad beraamt, wordt er zelf door getroffen, Zonder dat hij weet, vanwaar
het komt. 28 Spot en hoon zijn het lot van de trotsen, Want de wraak loert op
hem als een leeuw. 29 Wie blij zijn met het ongeluk van gerechten, lopen zelf
in de val, En smart verteert hen vóór hun dood. 30 Wrok en toorn, ook die
zijn afschuwelijk; Alleen een zondig mens loopt er mee rond.

28

1 Wie zint op wraak, vindt wraak bij God; Deze rekent hem zeker zijn
zonden toe. 2 Vergeef dus uw naaste het onrecht, Dan worden op uw bede
ook uw zonden vergeven. 3 De ene mens koestert toorn tegen den ander;
Toch verwacht hij genezing van God. 4 Voor een mens, zijns gelijke, heeft
hij geen erbarming; Toch bidt hij om vergiffenis van zonden! 5 Ofschoon
ook hij vlees is, koestert hij wrok; Wie zal hem dan vergiffenis van zonden
verwerven? 6 Denk aan de uitersten en houd op met uw vijandschap, Aan
ontbinding en dood, en onderhoud de geboden; 7 Denk aan de geboden en
wrok niet tegen uw naaste, Aan het verbond van den Allerhoogste en vergeef
zijn fout. 8 Wacht u voor twist, en ge vermindert uw zonden; Want een
toornig mens doet de strijd ontbranden. 9 Een goddeloze zaait tweedracht
zelfs tussen vrienden, En sticht vijandschap onder hen, die in vrede leven.
10 Naar gelang het hout is, brandt het vuur; Hoe machtiger de mens, hoe

feller zijn toorn. Zijn gramschap groeit met zijn rijkdom; En hoe heftiger
men is, des te harder de strijd. 11 Hars en pek doen het vuur oplaaien;
Onbezonnen strijd loopt op bloedvergieten uit. 12 Als ge een vonk aanblaast,
vlamt ze op; Spuwt ge er op, ze dooft uit, al komt het allebei uit één mond.
13 Vervloekt de lasteraar en de dubbele tong; Want zij hebben velen, die in
vrede leefden, ongelukkig gemaakt. 14 De tong van een derde heeft de rust
van velen verstoord, En ze opgejaagd van volk tot volk; Versterkte steden
heeft ze gesloopt En paleizen van groten verwoest; Ze heeft de macht van
volken gebroken, En sterke naties vernield. 15 De tong van een derde heeft
wakkere vrouwen verdreven, En van de vrucht van haar arbeid beroofd;
16 Wie er geloof aan slaat, heeft geen rust, Geen vrede meer in zijn huis.
17 Een slag met de gesel maakt striemen, Maar een slag van de tong slaat de
beenderen stuk; 18 Velen zijn gesneuveld door de scherpte van het zwaard,
Maar niet zo veel als er door de tong zijn gevallen. 19 Gelukkig hij, die er
voor bleef bewaard En geen prooi werd van haar woede, Die haar juk niet
behoefde te slepen En met haar boeien niet werd gebonden. 20 Want haar juk
is een ijzeren juk, Haar boeien zijn koperen boeien; 21 Een vreselijke dood
is de dood, die zij toebrengt, En de onderwereld is beter dan zij. 22 Over
de rechtvaardigen heeft ze geen macht; Die worden door haar vlam niet
gebrand. 23 Maar wie den Heer verlaten, worden haar prooi, In hen vat ze
vlam en wordt niet gedoofd; Op hen wordt ze losgelaten als een leeuw, Als
een panter zal ze hen verscheuren. 24 Zie, uw wijngaard omheint ge met
doornen; Stel deur en grendel dan ook aan uw mond! 25 Uw goud en zilver
weegt ge zorgvuldig; Maak schaal en gewicht dan ook voor uw mond. 26 Zie
toe, dat ge niet door haar struikelt, En neervalt voor hem, die op u loert.

29

1 Wie barmhartig is, leent zijn naaste; En wie hem steunt, onderhoudt de
geboden. 2 Leen den naaste, als hij in nood is; Maar van uw kant, geef het
den naaste op tijd ook terug. 3 Houd uw woord, en behandel hem eerlijk; En
steeds zult ge krijgen, wat ge nodig hebt. 4 Velen beschouwen het geleende
als een vondst; Zo brengen ze hun helpers in last. 5 Men kust iemands hand,
totdat men ontvangt, En wegens zijn geld spreekt men heel bescheiden;
Maar als men moet teruggeven, stelt men uit, Betaalt met klachten en geeft
de schuld aan de tijd. 6 Kan men betalen, men geeft nauwelijks de helft,
En beschouwt dat nog als een vondst; Kan men het niet, dan berooft men
hem van zijn geld, En wordt hem vijandig zonder enige grond. Met vloeken
en schelden betaalt men hem terug, Met schimpen inplaats van te eren;
7 Juist om die boosheid keren velen zich af: Zij duchten, zo maar te worden
beroofd. 8 Toch moet ge grootmoedig zijn jegens den arme, En hem niet
laten wachten op hulp. 9 Ontferm u over den naaste, want het is u geboden;
Zend hem niet ledig weg in zijn nood. 10 Besteed liever uw geld voor een
broer of een vriend, Dan het onder een steen te verstoppen en te verliezen.
11 Beleg uw schat, zoals de Allerhoogste het beveelt, En hij zal u meer baten
dan goud. 12 Sluit werken van naastenliefde in uw schatkamers op, Want
ze zullen u bevrijden van alle kwaad; 13 Beter dan een machtig schild en
een sterke lans Zullen ze voor u strijden tegen den vijand. 14 Een goed mens
blijft borg voor zijn naaste; Slechts wie geen schaamte kent, laat hem in de
steek. 15 Vergeet niet de weldaad van uw borg; Want hij zette zichzelf voor

u op het spel. 16 De zondaar vergeet de goedheid van zijn borg; Ondankbaar
laat hij zijn redder in de steek. 17 Het borgen heeft vele welgestelden te
gronde gericht, Ze heen en weer geslingerd als de golven der zee; 18 Het heeft
mannen van aanzien uit hun bezit verdreven, En ze tot zwervers gemaakt
onder vreemde volken. 19 De zondaar komt door borgstelling ten val, En wie
zich met alles bemoeit, vervalt in processen. 20 Help dus den naaste naar
uw vermogen; Maar let op uzelf, dat ge er niet inloopt. 21 De eerste behoefte
van het leven is water en brood, En kleding en woning tot bedekking der
schaamte. 22 Beter arm te leven onder de schutse van zijn dak, Dan heerlijke
spijzen bij vreemden. 23 Met weinig of veel, blijf tevreden; Dan verwijt men
u niet, dat ge vreemdeling zijt. 24 Een ellendig leven: van huis tot huis;
Want waar ge gast zijt, kunt ge niet vrijuit spreken. 25 Ge geeft te eten en
te drinken in ondank, En daarbij moet ge nog beledigingen horen: 26 "Kom
binnen, vreemdeling; bereid de dis, Hebt ge iets meegebracht, geef mij te
eten." 27 "Ga heen, vreemdeling, ik kan u niet hebben; Mijn broeder komt bij
me; ik heb de ontvangkamer nodig." 28 Hard zijn die dingen voor een man
met verstand: Men verwijt u uw afkomst en scheldt u woekeraar.

30

1 Wie zijn zoon liefheeft, gewent hem aan de roede, Om ten slotte vreugde
aan hem te beleven. 2 Wie zijn zoon goed opvoedt, wordt om hem geprezen,
En in de kring van bekenden kan hij groot op hem gaan. 3 Wie zijn zoon
onderricht, maakt zijn vijand jaloers, En kan zich bij zijn vrienden over
hem verheugen. 4 Sterft zijn vader, het is alsof hij niet dood is; Want hij
laat zijn evenbeeld achter. 5 Bij zijn leven zag hij het met vreugde, En bij
zijn einde heeft hij geen kommer; 6 Want den vijand laat hij een wreker na,
En de vrienden een, die hun goedheid vergeldt. 7 Wie zijn zoon vertroetelt,
verdubbelt zijn smart; Want bij ieder geschrei wordt zijn hart ontsteld. 8 Een
ongebreideld paard slaat op hol; Zo gaat een teugelloze zoon er van door.
9 Vertroetel uw kind, en het maakt u benauwd; Scherts er mee, en het doet u
pijn. 10 Lach het niet toe, anders doet het u wenen, En ge maakt ten slotte
uw tanden stomp. 11 Laat het geen baas zijn in zijn jeugd, En duld zijn
gebreken niet; Zoals ge een adder de kop verplet, Breek het de ribben, als
het nog klein is. 12 Buig zijn nek in zijn jeugd, En kastijd het, zolang het
nog klein is; Anders komt het in opstand en verzet tegen u, En berokkent
u hartzeer. 13 Tuchtig uw kind en verzwaar zijn juk; Anders wordt het u in
zijn dwaasheid de baas. 14 Beter een arme, die gezond is van leden, Dan een
rijke, geslagen met ziekte; 15 Gezondheid van lichaam is mij liever dan goud,
En opgewektheid van geest is beter dan paarlen. 16 Geen schat is groter dan
een sterke gezondheid, Geen goed meer waard dan blijheid van hart; 17 Beter
de dood dan een bitter leven, Beter eeuwige rust dan voortdurend leed.
18 Lekkernijen, opgediend aan een gesloten mond, Zijn als spijzen, neergezet
voor een afgodsbeeld. 19 Wat heeft een afgodsbeeld aan een offer; Het kan
immers niet eten of ruiken. Zo is ook hij, die door den Heer wordt gestraft, En
rijkdom bezit, zonder ervan te kunnen genieten: 20 Hij ziet het met zijn ogen
en steunt, Als een ontmande, die zuchtend een meisje omhelst. 21 Geef u niet
over aan droefheid, Opdat ge door uw tobben niet te gronde gaat; 22 Want
blijheid van hart is 's mensen leven, En vreugde maakt zijn dagen lang.
23 Houd kalm uw ziel en rustig uw hart, En jaag alle neerslachtigheid verre

van u; Want droefheid is voor velen de dood geweest, En neerslachtigheid dient tot niets. 24 Nijd en gramschap verkorten het leven, En zorg maakt oud voor de tijd; De slaap van een opgeruimd mens is als een lekkernij En zijn eten bekomt hem goed.

31

1 De slapeloosheid van een rijke teert zijn lichaam uit, En tobben verdrijft hem de slaap; 2 De zorg voor zijn onderhoud houdt hem wakker, En brengt meer slapeloosheid dan een ernstige kwaal. 3 De rijke slooft zich af, om schatten op te hopen, En houdt hij er mee op, hij kan genieten; 4 Maar de arme slooft zich af en verspilt zijn kracht, En gaat hij rusten, hij lijdt gebrek. 5 Wie het goud najaagt, blijft niet zonder schuld, En wie het geld bemint, geraakt in zonde. 6 Velen reeds werden verstrikt door het goud, Of door hun vertrouwen te stellen in paarlen; 7 Want het is een struikelblok voor de dwazen, Wie onverstandig is, raakt erin verstrikt. 8 Gelukkig de rijke, die ongerept wordt bevonden, En de mammon niet na loopt. 9 Wie is hij: dan gaan wij hem prijzen; Want iets groots volbracht hij bij zijn volk. 10 Wie werd er beproefd en ongerept bevonden? Het zal hem strekken tot roem. Wie kon zondigen en deed het niet, Kwaad doen en wilde het niet? 11 Daarom is zijn geluk bestendig, En de gemeente verkondigt zijn lof. 12 Als ge aanzit aan de dis van een grote, Zet dan geen gulzige mond daarbij op. Zeg niet: "Er is van alles genoeg;" 13 Bedenk, dat jaloerse ogen een ramp zijn. Jaloerser dan het oog heeft God niet geschapen; Daarom stort het bij alles tranen. 14 Kijkt iemand naar iets, strek er uw hand niet naar uit, En tast niet met hem in dezelfde schotel. 15 Bedenk, dat uw disgenoot is als gij zelf: Let dus op alles, waar ge hekel aan hebt; 16 Eet als een man van wat men u voorzet, En niet met lange tanden, anders wordt ge veracht. 17 Houd het eerst op, uit beleefdheid; Smak niet bij het eten, anders wordt ge bespot; 18 En zijt ge met velen aangezeten, Steek dan uw hand niet voor den ander heen. 19 Heeft een verstandig mens niet aan weinig genoeg? Hij zal er geen hinder van hebben op bed. Maar de dwaas heeft last van slapeloosheid, Van pijn en draaien der ingewanden. 20 Gezond is de slaap bij een lege maag; En als men 's morgens opstaat, is men fris. 21 Dwingt men u dus, veel te eten, Spuw het uit, het zal u verlichten. 22 Luister, mijn zoon, en versmaad mij niet; Dan zult ge ten slotte mijn woorden verstaan: Wees bescheiden bij al uw doen, Dan zal geen schade u treffen. 23 Wie aan tafel wellevend is, wordt geprezen, Zijn goede manieren worden altijd geloofd; 24 Maar over een lomperd spreekt men schande in de poort, Men vergeet zijn ongemanierdheid niet. 25 Wees ook geen held bij de wijn; Want de wijn bracht velen ten val. 26 Zoals het werk van den smid wordt beproefd in de oven, Zo ontpopt zich grootspraak door de wijn. 27 De wijn is voor den mens een levenswater, Als hij hem met mate drinkt. Wat is het leven zonder wijn? Hij werd in den beginne voor de vreugde geschapen! 28 Vreugde voor het hart, blijdschap en genot, Is de wijn, wordt hij matig gedronken; 29 Maar hoofdpijn, schelden en twist brengt de wijn, Wordt hij te haastig en driftig gezwolgen. 30 Veel wijn is voor den dwaas een valstrik, Het verteert zijn kracht en veroorzaakt wonden. 31 Berisp uw vriend niet bij een wijngelag, En minacht hem niet bij zijn vreugde; Spreek hem geen harde woorden toe, En plaag hem niet met oude schulden.

32

1 Stelt men u als leider aan, verhef u niet, Maar wees in hun kring als
een der hunnen; Zorg eerst voor hen en ga dan zitten, 2 Geef ieder het
nodige en neem dan plaats. Dan eren zij u tot uw vreugde, En ontvangt
ge de krans voor uw beleid. 3 Grijsaard, spreek want dat komt u toe; Maar
bescheiden en wijs, zonder het zingen te storen. 4 Wordt er gezongen, spreek
dan niet; Verkondig uw wijsheid niet ontijdig. 5 Als een karbonkel op een
sieraad van goud. Is de melodie van een lied bij een drinkgelag; 6 Als een
zegel van smaragd, in goud gevat, Is de klank van het lied bij zoete wijn.
7 Jongeling, spreek alleen, wanneer het moet, Als men u twee- of driemaal
dringend vraagt; 8 Wees kort van stof en spreek heel weinig, Als iemand,
die het wel weet, maar zwijgt. 9 Voer onder ouderen niet het grote woord,
En zwets niet te veel, waar voornamen zijn; 10 Zoals de bliksem uitgaat
voor de donder, Zo loopt de bescheidenheid de gunst vooruit. 11 Is de tijd
gekomen, draal dan niet, Ga naar uw huis, en toef niet langer; 12 Daar kunt ge
schertsen en u vermaken, Maar in vreze Gods, en zonder schande! 13 Dank
dan uw Schepper voor dit alles, Die u verkwikte met zijn gaven. 14 Zesde
reeks. De wijsheid en onze plichten van staat. Inleiding. Gods wet en het
menselijk handelen. Wie God zoekt, ontvangt onderrichting; Wie op Hem
acht, vindt welbehagen. 15 Wie de Wet nastreeft, zal ze ook vinden; Maar
wie huichelt, raakt er in verstrikt. 16 Wie Jahweh vreest, begrijpt wat recht is;
Rechtvaardige oordelen ontstromen zijn hart. 17 Maar de zondaar ontwijkt
het onderricht, En buigt de Wet naar eigen wil. 18 Een bedachtzaam mens
houdt de wijsheid voor ogen, Maar overmoedigen en spotters slaan geen
acht op de Wet. 19 Onderneem dus niets zonder eerst te overleggen, Dan
behoeft ge uw daden niet te berouwen; 20 Dan gaat ge geen weg, die vol ligt
met strikken, En struikelt ge niet tweemaal over een hindernis. 21 Waag
u niet op de weg der bozen, 22 Maar geef acht op uw einde. 23 Bij al uw
handelen, let op uw ziel, Want wie dat doet, onderhoudt de Wet; 24 Wie
de Wet onderhoudt, bewaart zijn ziel, Wie op God betrouwt, wordt niet te
schande.

33

1 Wie Jahweh vreest, hem treft geen onheil; En wordt hij beproefd, hij
wordt telkens bevrijd. 2 Het is niet verstandig, de Wet te haten, Want men
verliest de koers als een schip in de storm. 3 Een verstandig man geeft acht
op Gods woord, En vertrouwt op zijn Wet als op een orakel. 4 Bereid uw
zaak voor en handel dan; Zorg eerst voor een rusthuis en neem dan rust.
5 Als het rad van een wagen is het hart van een dwaas, Als een wentelend
wiel zijn gedachten. 6 Wie telkens wisselt van vriend, gelijkt op een hengst,
Die hinnikt onder iederen ruiter. 7 Waarom verschilt de ene dag van de
ander? Het licht komt toch van dezelfde zon! 8 Door Jahweh's wijsheid zijn
ze onderscheiden, Sommige er van zijn dagen van feest; 9 Want sommige
heeft Hij gezegend en geheiligd, En andere tot gewone dagen gemaakt.
10 Zo is iedere mens uit stof, Omdat de mens uit aarde is gemaakt. 11 Maar
Jahweh's wijsheid deed hen uiteengaan, En maakte hun wegen verschillend.
12 Sommigen van hen heeft Hij gezegend en verheven; Hen geheiligd, en tot
Zich getrokken; Anderen heeft Hij gevloekt en vernederd, En ze verdreven
uit hun woonsteden. 13 Zoals de klei in de hand van den pottenbakker Vorm
ontvangt naar zijn verkiezing, Zo is de mens in de hand van zijn Schepper:

Van Hem ontvangt hij zijn taak. 14 Tegenover het kwaad staat het goed,
Tegenover het leven de dood; Tegenover den goede staat de slechte, Zoals
licht tegenover duisternis staat. 15 Zie naar al de werken Gods; Altijd zijn
het er twee, het een tegenover het ander. 16 Al ben ik als laatste gekomen,
Als een arenlezer achter de maaiers, 17 Toch snelde ook ik onder Gods zegen
toe, En heb als een oogster mijn wijnkuip gevuld. 18 Ziet, hoe ik niet alleen
voor mijzelf heb gewerkt, Maar voor allen, die wijsheid zoeken. 19 Hoort
dus, prinsen van geheel het volk, Gij, leiders der gemeente, luistert naar
mij! 20 Kind of vrouw, broer of vriend, Laat ze niet heersen over uw leven.
21 Zo lang er leven in u is en adem, Zij niemand over u de baas. Geef uw
vermogen niet aan een ander, Opdat ge hem later niet behoeft te vragen.
22 Want beter is het, dat uw kinderen u moeten bidden, Dan dat gij naar de
hand van uw kinderen moet zien. 23 Blijf heer en meester bij al wat ge doet,
24 En werp geen smet op uw eer; Als het getal van uw dagen voleind is, Op
de dag van de dood, verdeel eerst dan uw bezit. 25 Zoals hooi, stok en last
bij den ezel, Zo passen straf en werk bij den slaaf. 26 Laat uw slaaf werken,
zonder verpozen, Want maakt ge het hem licht, dan wordt hij u ontrouw.
27 Juk, boeien en roede maken hem gedwee; Bestraf dus een slechten slaaf
met gestrengheid. 28 Laat uw slaaf werken, en hij wordt niet opstandig; Want
ledigheid veroorzaakt veel kwaad. 29 Zet hem aan het werk, zoals het hem
past; En gehoorzaamt hij niet, sla zijn voeten in kluisters. 30 Maar ga u nooit
tegen iemand te buiten, En doe nimmer iets zonder recht. 31 Bezit ge een
slaaf, heb hem lief als uzelf, Want ge hebt hem ook nodig als uzelf; 32 Hebt
ge een slaaf, beschouw hem als broeder, En woed niet tegen uw eigen bloed.
33 Want behandelt ge hem slecht, dan loopt hij weg; En zijt ge hem kwijt, waar
vindt ge hem terug?

34

1 Ijdele en bedriegelijke hoop is goed voor een zot, En droomgezichten
brengen de dwazen van streek; 2 Zoals iemand naar een schaduw grijpt of
de wind najaagt, Zo is hij, die op dromen vertrouwt. 3 Een droomgezicht:
dat is het een in plaats van het ander; In plaats van een gelaat de schim
van een gelaat. 4 Wat reins kan er komen van iets dat onrein is; En welke
waarheid van de leugen? 5 Waarzeggerij, wichelarij en dromen zijn ijdel;
Want het hart beeldt zich in, wat het hoopt. 6 Komen ze niet van den
Allerhoogste als een openbaring, Schenk er dan geen aandacht aan. 7 Want
de droom heeft reeds velen bedrogen, En die er op hoopten, teleurgesteld;
8 Maar de Wet gaat zonder bedrog in vervulling, De wijsheid in de mond van
wetsgetrouwen komt uit. 9 Een man van ervaring weet veel; Want wie veel
heeft beleefd, kan verstandig spreken. 10 Wie niets ondervond, weet weinig;
Maar wie veel heeft gereisd, deed veel kennis op. 11 Veel heb ik gezien op
mijn tochten, En mij overkwam veel meer dan ik zeg: 12 Zelfs was ik vaak in
doodsgevaren, Maar door Gods hulp werd ik eruit gered. 13 De geest van die
Jahweh vrezen, zal leven, Want hun hoop is op hun Redder gesteld. 14 Wie
Jahweh vreest, is niet beangst En niet versaagd, want Hij zelf is zijn hoop.
15 Wie Jahweh vreest, gelukkig zijn ziel! Wie is het, op wien hij vertrouwt, en
Wie is zijn steun? 16 De ogen van Jahweh rusten op wie Hem beminnen; Hij
is een machtig schild en een sterke steun, Een beschutting tegen de hitte, een
schaduw voor de middagzon, Een stut bij struikelen en een hulp bij vallen;

17 Hij verkwikt de ziel, en verlicht de ogen, Hij schenkt genezing, leven en
zegen. 18 Een offer uit onrechtvaardig goed is een bezoedeld offer; Zo'n
bespotting van de zondaren vindt geen behagen. 19 De offers der zondaars
zijn niet welgevallig aan God, En om de veelheid der offers vergeeft Hij geen
zonden. 20 Al wie een zoon vermoordt voor het oog van zijn vader, Is hij,
die offers brengt uit het bezit van de armen. 21 Het brood der behoeftigen is
het leven der armen, En wie er van rooft, is een man des bloeds; 22 Wie den
naaste zijn levensonderhoud ontrooft, is een moordenaar, En wie het loon
onthoudt aan zijn knecht, vergiet bloed. 23 De een bouwt op, de ander breekt
af; Wat hebben zij er meer van dan last? 24 De een bidt en de ander vloekt;
Naar wiens stem zal Jahweh nu horen? 25 Zo iemand na zijn reiniging weer
een lijk aanraakt, Wat baat hem dan zijn reiniging? 26 Zo is het met hem,
die vast om zijn zonden, En daarna weer hetzelfde gaat doen. Wie zal er
luisteren naar zijn gebed; Wat baat hem dan zijn kastijding?

35

1 Wie de Wet onderhoudt, brengt vele offers; Wie de geboden vervult,
een vrede-offer. 2 Wie de liefde beoefent, draagt een spijsoffer op; Wie een
aalmoes geeft, een offer van dank. 3 Een Gode behaaglijk offer is het, de
zonde te mijden, En een zoenoffer, zich te onthouden van kwaad. 4 Verschijn
dus niet met lege handen voor Jahweh; Want dit alles moet geschieden,
zoals het is voorgeschreven. 5 Het offer van den brave is als vet op het
altaar, Als een lieflijke geur voor den Allerhoogste; 6 Het offer van een
rechtvaardige is welbehaaglijk, En zal voortdurend in herinnering blijven.
7 Breng met gulheid Jahweh uw lof, En verminder de eerstelingen uwer
handen niet; 8 Zet een vrolijk gezicht bij iedere gave, En offer blijmoedig
uw tienden. 9 Geef aan God, naar gelang Hij u schonk, Met vreugde en naar
uw vermogen; 10 Want Hij is een God van vergelding, Die u zevenvoudig
teruggeeft. 11 Tracht niet, Hem om te kopen, want Hij neemt het niet aan,
En vertrouw niet op een offer van onrecht; 12 Want Hij is een rechtvaardig
God, Hij kent geen aanzien des persoons. 13 Hij is niet partijdig tegen den
arme; Neen, Hij luistert naar het geween der verdrukten. 14 Hij wijst het
zuchten der wezen niet af, Noch dat van de weduwe, als zij blijft klagen.
15 Lopen de tranen haar niet langs de wangen, En getuigt niet haar zuchten
tegen wie ze deed stromen? 16 Haar klagen zal genade vinden, En haar
smeken dringt door de wolken heen. 17 Het schreien van den verdrukte
dringt door de wolken, En rust niet, voordat het God heeft bereikt; 18 Het
wijkt niet, totdat de Allerhoogste er op neerziet, En de rechtvaardige Rechter
recht heeft verschaft. 19 Neen, God zal niet dralen; Als een krijgsheld deinst
Hij niet terug, 20 Tot Hij den verdrukker de lenden heeft verbrijzeld, En op
de volkeren zijn wraak heeft gekoeld; 21 Tot Hij de staf der trotsen heeft
veroverd, En de schepter der bozen gebroken; 22 Tot Hij den mens zijn werk
heeft vergolden: Het eigenmachtige doen van de mensen; 23 Tot Hij de zaak
van zijn volk heeft beslecht, En het heeft verblijd met zijn heil! 24 Lieflijk is
zijn ontferming ten tijde van druk, Als een onweersbui ten tijde van droogte.

36

1 Red ons, God van het heelal, En boezem alle naties schrik voor U in;
2 Hef uw hand op tegen het vreemde volk, Opdat zij uw machtige daden

aanschouwen. 3 Zoals Gij hùn uw heiligheid getoond hebt in òns, Laat òns
zo uw heerlijkheid zien in hén: 4 Opdat zij erkennen, zoals wij het weten,
Dat er geen God is buiten U! 5 Vernieuw de tekenen, herhaal uw wonderen,
Verheerlijk uw hand, maak sterk uw arm; 6 Wek uw gramschap op, stort
uw toorn uit, Buig den vijand, stoot den tegenstander terug. 7 Verhaast
het einde, de tijd van uw komst; Want wie zal U zeggen: Wat doet Gij?
9 Verpletter het hoofd van de vorsten van Moab, Dat zeggen durft: Niemand
hoger dan ik! 10 Roep alle stammen van Jakob terug, Opdat ze hun erfdeel
bezitten als vroeger; 11 Erbarm U over het volk, dat naar U wordt genoemd:
Over Israël, dat Gij als eerstgeborene hebt verkoren. 12 Ontferm U over uw
heilige stad, Jerusalem, de plaats van uw woning; 13 Vervul de Sion met uw
majesteit, En uw tempel met uw glorie! 14 Leg getuigenis af voor den eerste-
ling uwer schepping, Vervul de profetie, in uw Naam gesproken; 15 Geef het
loon aan hen, die op U vertrouwen, En laat uw profeten waarachtig worden
bevonden. 16 Luister naar het gebed van uw dienaren, Naar Aärons zegen
over uw volk; 17 Dan zullen al de grenzen der aarde weten, Dat Gij God zijt
voor eeuwig! 18 De keel neemt iedere spijze aan, Maar de ene spijs is beter
dan de andere; 19 Het gehemelte proeft het lekkere wild, Een verstandig hart
de verleidelijke leugen. 20 Een arglistig hart brengt droefheid, Maar een
verstandig man weet er zich tegen te weren. 21 Een vrouw neemt iederen
man; Maar de ene vrouw is beter dan de andere. 22 De schoonheid van
een vrouw brengt vreugde op het gelaat, En gaat alle weelde der ogen te
boven; 23 Heeft ze daarbij een zachte tong, Dan is haar man de gelukkigste
mens. 24 Wie een vrouw neemt, wint een kostbaar goed, Een hulp hem gelijk,
een zuil om te steunen. 25 Zonder omheining wordt de wijngaard verwoest;
Zonder vrouw dwaalt men doelloos rond. 26 Wie zal er vertrouwen op een
legerbende, Die rondtrekt van stad tot stad? 27 Zo is de man, die geen tehuis
heeft; Hij legt zich neer, waar de nacht hem verrast.

37

1 Iedere vriend zegt: Ik ben uw vriend; Maar sommigen zijn enkel
vrienden in naam. 2 Is het niet jammer als de dood, Zo een boezemvriend
uw vijand wordt? 3 Wee den slechten vriend! Waartoe werd hij geschapen?
Om de aarde te vullen met valsheid. 4 Een slechte vriend ziet naar de dis,
En in tijd van nood blijft hij weg. 5 Een goede vriend strijdt mee tegen
den vijand, En grijpt het schild tegen den tegenstander. 6 Vergeet dus uw
makker niet in de strijd, En laat hem niet in de steek bij uw buit. 7 Iedere
raadgever wijst met de hand, Maar sommigen raden in eigen belang. 8 Neem
u dus voor een raadsman in acht, En onderzoek van tevoren zijn bedoeling.
Want hij denkt ook aan zichzelf; Waarom zou hij er schade door lijden?
9 Hij zegt wel. op uw belangen te letten, Maar feitelijk let hij op uw bezit.
10 Ga niet te rade bij wie u benijdt, En verberg uw plan voor wie jaloers
op u is. 11 Raadpleeg geen vrouw over haar mededingster, Geen lafaard
over krijg; Geen koopman over zaken, Geen koper over waren; Geen slecht
mens over liefdediensten, Geen hardvochtige over barmhartigheid; Geen
luiaard over werken, Geen achteloos wachter over ontdekken van onraad.
12 Maar raadpleeg steeds den godvrezende, Van wien ge weet, dat hij de Wet
onderhoudt; Die in zijn hart één met u is, En medelijden heeft, als ge valt.
13 Maar let ook op de raad van uw eigen hart; Want wie is u trouwer dan

dit? 14 's Mensen hart zegt hem beter de waarheid, Dan zeven wachters
op een post. 15 En bid bij dit alles ook tot God, Dat Hij uw schreden richt
in de waarheid. 16 Het begin van iedere daad is het woord; Vóór iedere
handeling komt de gedachte. 17 De wortel van alle plannen is het hart; Vier
loten spruiten er uit voort: 18 Goed en kwaad, dood en leven, Maar de tong is
ze allen de baas. 19 Er zijn wijzen, die wijs zijn voor anderen, Maar dwaas
voor zichzelf; 20 Er zijn wijzen, die om hun woorden gehaat zijn, En zich
van alle geneugten beroven. 22 Sommige wijzen zijn wijs voor zichzelf, En
genieten zelf de vrucht van hun wijsheid; 23 Anderen echter zijn wijs voor
hun volk, De vrucht van hun wijsheid komt allen ten goede. 24 Wie wijs is
voor zichzelf, wordt met geneugten verzadigd, En allen die hem zien, prijzen
hem gelukkig; 26 Maar wie wijs is voor zijn volk, zal eer beërven, En zijn naam
blijft leven voor eeuwig. 27 Mijn zoon, beproef uzelf in uw leven, Zie wat
slecht voor u is, en neem het niet; 28 Want niet alles is goed voor iedereen,
Niet iedere spijs verkieslijk voor allen. 29 Wees nooit overdadig bij genot,
Niet onmatig bij lekkere spijzen; 30 Want in veel eten nestelt de ziekte, En
van onmatigheid komt braken. 31 Velen vinden door slempen de dood; Maar
wie zich in acht neemt, verlengt zijn leven.

38

1 Houd den arts te vriend, voordat ge hem nodig hebt; Want ook hij is door
God geschapen. 2 Van God heeft de arts zijn kennis, Van den koning zelfs
krijgt hij geschenken. 3 De geneesheer wordt om zijn kennis geëerd, En staat
voor vorsten als hun gelijke. 4 God doet uit de aarde artsenijen ontspruiten;
Een verstandig mens veracht ze dus niet. 5 Werd het water niet zoet door
het hout, Opdat iedereen zijn kracht zou kennen? 6 Zo gaf Hij ook aan de
mensen kennis, Om door haar kracht beroemd te worden. 7 Door haar stilt
de geneesheer de smart, Bereidt de apotheker balsem; 8 Opdat Gods werk
niet zou verdwijnen, De genezing niet van het aanschijn der aarde. 9 Mijn
zoon, maak u bij ziekte niet ongerust; Maar bid tot God, want Hij geneest.
10 Vlucht de zonde, volbreng het goede, En reinig uw hart van alle kwaad;
11 Breng een wierookoffer van zoete geur, En offer vet, zoveel ge kunt.
12 Doch maak ook plaats voor den arts, Stoot hem niet af, want ge hebt hem
nodig; 13 Ja, er komt een tijd, dat zijn hand alleen nog kan redden. 14 Want
ook hij bidt tot God, Dat Hij zijn onderzoek doet slagen En de genezing, tot
behoud van het leven. 15 Wie zondigt voor het aanschijn van zijn Schepper,
Valt in de handen van den arts. 16 Mijn zoon, stort tranen over een dode,
Rouw en hef een klaagzang aan; Begraaf zijn lijk, zoals het betaamt, En trek
u niet terug bij zijn dood. 17 Treur, mijn zoon, zing uw klaagzang uit, En rouw
over hem, zoals het behoort: Eén dag, twee dagen zelfs ter voorkoming van
opspraak, Maar getroost u dan in uw smart. 18 Droefheid immers kan slechts
schaden, Want treurigheid ondermijnt de kracht. 19 Is de dode begraven,
dan wijke de smart; Want het leven van een bedroefde is een vloek. 20 Laat
uw hart zich niet langer aan hem hechten; Denk niet meer aan hem, maar
denk aan uw einde. 21 Gedenk hem niet meer, want voor hem geen hoop!
Hem brengt ge geen nut, en uzelf doet ge schade. 22 Bedenk, dat zijn lot ook
het uwe zal zijn: Gisteren hem en heden u. 23 Als de dode rust, moet ook
zijn aandenken rusten; Als zijn ziel is verscheiden, moet ge u troosten. 24 De
wijsheid van den schriftgeleerde moet steeds groeien; Slechts wie vrij is van

zaken, kan kennis verwerven. 25 Hoe zou wijs kunnen worden, wie de ploeg
hanteert, En trots de drijversstok zwaait als een lans; Die de koeien uitdrijft
en schreeuwend ze terugleidt, En alleen maar kan praten met kalven: 26 Hij
wijdt zijn hart aan het eggen der vorens. Zijn zorg aan het mesten van de
stal. 27 Zo ook iedere arbeider en ambachtsman, Die dag en nacht hun werk
verrichten, 28 Zo ook de smid, die bij zijn aambeeld hurkt, En vol aandacht
het ruwe ijzer bekijkt; De rook van het vuur verschrompelt zijn vlees, Hij
vecht tegen de gloed van de oven; Het slaan van de hamer verdooft hem
de oren, Zijn ogen zijn op het model gericht: Hij wijdt zijn hart aan de
voltooiing van zijn werk, Zijn zorg aan het polijsten, als het gereed is. 29 Zo
ook de pottenbakker, die bij zijn werk gezeten, Met zijn voeten de draaischijf
beweegt; Die steeds bekommerd is om zijn bedrijf, En altijd zwoegt om een
groot getal. 30 Hij geeft met zijn arm een vorm aan de klei, En kneedt met
zijn voeten haar stugheid: Hij wijdt zijn hart aan het beste glazuur, Zijn
zorg aan het bakken in de oven. 31 Zij allen vertrouwen op hun handen, En
ieder is wijs in zijn eigen werk; 32 Zonder hen wordt er geen stad gebouwd,
En kan men wonen, noch reizen. 33 Maar in de vergadering zijn ze niet in
tel, En ze zitten niet op de stoel van den rechter; Want van wet en oordeel
hebben ze geen verstand, 34 En wijsheidsspreuken kennen ze niet. Maar
enkel wereldse zaken verzorgen, En al hun aandacht besteden aan hun
vak. Ze snijden figuren op zegelringen, En weven steeds maar wisselende
kleuren: Hij wijdt zijn hart aan de gelijkenis der beelden, Zijn zorg aan het
voltooien van zijn werk.

39

1 Geheel anders is hij, die zijn geest er op richt, Om de Wet van den
Allerhoogste te begrijpen: Die de wijsheid van alle ouden doorvorst, En
zich bezighoudt met de profetieën; 2 Die vasthoudt, wat beroemde mannen
hebben geleerd, En tracht door te dringen in spreuken en strofen; 3 Die
duistere gelijkenissen achterhaalt, En zich bezighoudt met raadselachtige
spreuken. 4 Temidden der groten verricht hij zijn dienst, En durft voor
den vorst te verschijnen; Door het land van vreemde volken trekt hij rond,
Want hij beproeft goed en kwaad bij de mensen. 5 Hij staat er op, vroeg
te verschijnen voor zijn Schepper en Heer, Om voor het aanschijn van
den Allerhoogste te bidden; Hij opent zijn mond tot gebed, En vraagt om
vergeving van zijn zonden. 6 Zo het den oppersten Heer behaagt, Zal Hij hem
vervullen met de geest van verstand; Dan zal hij woorden van wijsheid doen
stromen, En Jahweh loven in zijn gebed. 7 Hij zal Gods wil en beleid verstaan,
En zijn geheimenissen overwegen, 8 De tucht van zijn leer onderrichten,
En roemen op de Wet van Jahweh's verbond. 9 Velen zullen zijn wijsheid
prijzen, En nimmer wordt zij vergeten; Zijn gedachtenis zal nooit vergaan,
Want zijn naam blijft leven van geslacht tot geslacht. 10 De volkeren zullen
zijn wijsheid roemen, En de gemeente zal zijn lof verkonden; 11 Zolang
hij leeft, wordt hij boven duizend geprezen, En gaat hij te ruste, dan nog
meer. 12 Zevende reeks. De wijsheid en de wederwaardigheden des levens.
Inleiding. Lofzang op gods wijze leiding. Nog eenmaal wil ik mijn gedachten
uiten; Want vol ben ik als de volle maan! 13 Luistert naar mij, gij vrome
zonen, dan schiet gij loten Als een roos, die opbloeit aan een beek op het
veld; 14 Dan verspreidt gij goede geur als wierook, En laat bloemen ontluiken
als een lelie. Verheft uw stem en zingt een lied; Looft den Heer om al zijn

werken. 15 Geeft glorie aan zijn Naam, En prijst Hem met een jubellied, Met harpgezang en citerspel; En zo moet gij uw loflied zingen: 16 De werken Gods zijn alle goed; Al wat nodig is, geeft Hij in overvloed op zijn tijd. 17 Door zijn woord stelt Hij de wateren als een muur, Of door het bevel van zijn mond in zijn voorraadskamer 18 Wat Hem behaagt, komt ook tot stand, Geen hindernis is er, als Hij helpt. 19 Het doen van iedere mens ligt voor Hem open, Niets blijft verborgen voor zijn oog; 20 Hij blikt van eeuwigheid tot eeuwigheid, Geen grenzen zijn er voor zijn heil. Niets is Hem klein of gering, Maar ook niets wonderlijk of te zwaar. 21 Men moet dus niet zeggen: Waarom dit of dat? Want alles werd voor zijn doel bestemd. Niet zeggen: Dit is slechter dan dat; Want op zijn tijd is alles voortreffelijk. 22 Hij doet zijn zegen stromen als de Nijl, En verkwikt de aarde als de Eufraat. 23 Maar zijn toorn verdrijft de volken, Zoals Hij de gouwen veranderde in zout. 24 Voor de gerechten zijn zijn paden effen, Maar onbegaanbaar voor de slechten; 25 Goed schonk Hij aan de goeden van de aanvang af, Maar voor de kwaden maakte Hij goed tot kwaad. 26 De eerste behoefte voor 's mensen leven Zijn water en vuur, ijzer en zout, Het meel van de tarwe, melk en honing, Het sap van de druif, met olie en kleding. 27 Goed is dit alles voor de goeden, Maar voor de slechten wordt het slecht. 28 Er zijn winden, die tot straf zijn geschapen, En de bergen doen schudden, als ze razen; Die op de dag van gramschap hun kracht laten zien, En de toorn van hun Schepper bedaren. 29 Vuur en hagel, honger en pest, Ook die zijn geschapen als straf. 30 Verscheurende dieren, schorpioenen en adders Zijn een wrekend zwaard, om de slechten te doden; 31 Zij allen werden met bedoeling geschapen, In zijn schuren bewaard, op hun tijd ontboden. Als Hij ze gebiedt, jubelen ze het uit; Worden ze geroepen, zijn bevelen weerstreven ze niet. 32 Daarom was ik er van de aanvang van overtuigd, Begreep het en legde het schriftelijk vast: 33 De werken Gods zijn alle goed, Al wat nodig is, geeft Hij in overvloed op zijn tijd! 34 Zeg dus niet: Dit is slechter dan dat; Want op zijn tijd is alles voortreffelijk. 35 Juicht daarom met heel uw hart En zegent de Naam van den Heilige!

40

1 Grote kommer heeft God beschikt, Een zwaar juk drukt op den mens Van de dag af, dat Hij komt uit de schoot van zijn moeder, Tot de dag, dat hij terugkeert tot de moeder van allen! 2 Angstige bezorgdheid en hartevrees, Zorg voor de toekomst tot aan de dag van de dood 3 Is het lot van hem, die op een eretroon zetelt, Als van hem, die neerzit in zak en as; 4 Van hem, die de mijter draagt met gouden band, Als van hem, die gekleed gaat in dierenvellen. Toorn, naijver, zorg en vrees, Angst voor de dood, twist en strijd zijn zijn deel, 5 Zelfs als hij rust op zijn legerstede, Ontstelt de nachtelijke slaap nog zijn hart; 6 Een kort ogenblik slechts heeft hij rust, Dan ziet hij in de droom, als was hij klaar wakker. 7 Hij slaat op de vlucht voor de droom van zijn geest, Als een vluchteling, die wegholt voor zijn vervolger; Maar is hij ontkomen, dan schiet hij wakker, En ziet verbaasd, dat hij niets had te vrezen. 8 Op alle vlees van mens en dier, Maar op den zondaar zevenvoudig, 9 Drukt pest en bloed, en koorts en zwaard, Verwoesting, vernieling, honger en dood. 10 Wel werd om den slechte het zwaard geschapen, En komt de ondergang om zijnentwil; 11 Maar al wat uit de aarde komt, keert terug naar de aarde,

Doch wat van boven komt, naar boven. 12 Ieder onrechtvaardig geschenk
gaat te niet, Maar eerlijkheid houdt eeuwig stand. 13 Onrechtvaardig goed
is als een woeste stroom, Als een machtige vloed bij een onweersbui: 14 Ze
rukken wel rotsen mee in hun vaart, Maar weldra zijn ze voor altijd voorbij.
15 Een goddeloos geslacht zal geen loten doen spruiten; Want de wortel van
den boze ligt op puntige rotsen. 16 Het riet aan de oever van de stroom,
Verdwijnt vóór alle andere planten: 17 Maar de liefde wijkt in eeuwigheid
niet, En rechtvaardigheid houdt eeuwig stand. 18 Een leven van wijn en
most mag zoet zijn, Maar daarboven gaat het, een schat te vinden; 19 Kind
en stad houden de naam in stand, Maar daarboven gaat, wie wijsheid vindt.
Vee en land verhogen het aanzien, Maar daarboven gaat een wijze vrouw;
20 Wijn en lied verblijden het hart, Maar daarboven gaat de liefde van
vrienden. 21 Luit en harp veraangenamen het lied, Maar daarboven gaat een
zachte tong; 22 Schoonheid en bevalligheid trekken het oog, Maar daarboven
gaat het gewas op het veld. 23 Vriend en makker geven op tijd hun raad,
Maar daarboven gaat een verstandige vrouw; 24 Broer en helper steunen in
tijden van nood, Maar daarboven gaat de hulp van de deugd. 25 Goud en
zilver schragen de voet, Maar daarboven gaat een goede raad; 26 Rijkdom
en weelde verblijden het hart, Maar daarboven gaat de vreze Gods. Bij
de vreze Gods is er aan niets gebrek, Naast haar behoeft men geen andere
hulp; 27 De vreze Gods is als een paradijs vol zegen, Een baldakijn, dat alle
glorie overtreft. 28 Mijn zoon, wil niet van aalmoezen leven; Beter dood dan
een bedelaar. 29 Een man, die naar andermans tafel moet snakken, Diens
leven heet geen leven meer. Men bezoedelt zich met gekregen brokken; Een
verstandig man krijgt er maagpijn van. 30 Een brutale mond smaakt het
gebedelde zoet; Maar in zijn binnenste brandt het als vuur.

41

1 Ach dood, hoe bitter is de gedachte aan u Voor den man, die rustig in
zijn woning zit; Voor den man zonder zorgen, wien alles gelukt, Die nog
kracht bezit, om het genot te plukken. 2 Maar dood, hoe goed is uw lot Voor
den armen man, wiens kracht is gesleten; Voor den man, die struikelt en
tegen alles zich stoot, En lastig wordt, omdat hem geen hoop meer blijft.
3 Wees niet bang voor de dood, uw lot; Bedenk, dat allen, hetzij vóór u of
na u, hetzelfde treft; 4 Dit is het lot, dat God aan alle vlees heeft beschoren.
Waarom dan de Wet van den Allerhoogste gevloekt? Hetzij duizend jaar of
honderd of tien: Het dodenrijk verantwoordt het niet. 5 Het kroost der bozen
is een verachtelijk broed, Het ras der slechten een verdwaasd geslacht. 6 Den
zoon van den zondaar wordt de macht ontnomen; Steeds blijft de schande
op zijn geslacht. 7 De zoon zal zijn goddelozen vader vervloeken, Omdat
hij om zijnentwil wordt veracht. 8 Wee u, dus, goddeloze mannen, Die de
Wet van den Allerhoogste verlaat! 9 Vermenigvuldigt gij u, het is tot schade,
En als gij zonen verwekt, tot zuchten; Komt gij ten val, het is een blijvende
vreugde, En sterft gij, dan is het tot vloek. 10 Wat uit stof is geboren, keert
terug tot stof; Maar de zondaar valt van het ene niet in het andere. 11 De
mens is wel naar zijn lichaam een zucht, Maar de naam van den brave zal
nimmer vergaan. 12 Draag dus zorg voor uw naam, want hij blijft u langer
Dan duizend kostbare schatten. 13 Een goed leven duurt slechts weinige
dagen, Maar een goede naam duurt dagen zonder tal. 14 Verborgen wijsheid
en een verstopte schat; Wat voor nut hebben beide? 15 Beter een mens,

die zijn dwaasheid verbergt, Dan een, die zijn wijsheid verstopt. 16 Hoort, kinderen, de les over de schaamte, En schaamt u, zoals ik het u leer: Niet iedere schaamte komt te pas, Niet alle blozen is goed. 17 Schaam u voor vader en moeder over ontucht, Voor vorst en prins over leugen; 18 Voor heer en meesteres over bedriegen, Voor gemeente en volk over ontrouw; 19 Voor vriend en makker over onrecht, En voor uw woonplaats over vreemden; 20 Over het breken van eed en verdrag, Over het leunen op de ellebogen aan tafel; 21 Over het weigeren van een gave, die gevraagd wordt, Over het zwijgen, als men u groet; 22 Over het afwijzen van een vriend; Over het niet uitbetalen van loon, 23 Over het blikken naar andermans vrouw, 24 Over gemeenschap met haar dienstmaagd; 25 Over smadende woorden jegens uw vriend, Over verwijten doen, als ge wat geeft; 26 Over het verdraaien van wat ge hoort zeggen, En over het openbaren van geheime bespreking. 27 Dan zult ge u schamen, zoals het behoort, En welbehagen vinden bij al wat leeft!

42

1 Maar schaam u niet over wat nu gaat volgen, En zondig niet uit menselijk opzicht: 2 Over de Wet van den Allerhoogste en zijn bestel, Over zijn geboden, zodat ge den zondaar ontslaat; 3 Over verantwoording geven aan vriend of vorst, Over het verdelen van erfenis en bezit; 4 Over juistheid van balans en weegschaal, Over ongereptheid van maat en gewicht; 5 Over winsten, groot of klein, Over het betalen van koopwaar; Over veelvuldig bestraffen der kinderen, Over bloedig kastijden van een slechten slaaf. 6 Bij een slechte vrouw is een zegel verstandig; Waar veel handen zijn, komt een sleutel van pas. 7 Schrijf op, als ge iets in bewaring geeft; Uitgaven en inkomsten, alles op schrift! 8 Schaam u niet, een dwaas of een zot terecht te wijzen, Of zelfs een grijsaard, die plannen van ontucht beraamt. Dan zult ge werkelijk verstandig blijken, En achtenswaardig voor al wat leeft! 9 Een dochter is voor een vader een zorgelijke schat, De zorg over haar verstoort zijn slaap; In haar jeugd: dat ze niet blijft zitten, En is ze getrouwd: dat ze niet wordt verstoten. 10 In haar meisjesjaren: dat ze zich niet laat verleiden, In het huis van haar man: dat ze niet ontrouw wordt; In het huis van haar vader: dat ze geen moeder wordt, In het huis van haar man: dat ze niet kinderloos blijft. 11 Houd uw dochter goed onder tucht, Opdat ze u geen kwade naam bezorgt, Geen gepraat in de stad of oploop van volk, U niet te schande maakt voor de bijeenkomst in de poort. De plaats, waar ze verblijft, zij geen venster, Geen plek, waar men iedereen ziet, die voorbijgaat. 12 Ze mag geen man haar schoonheid doen zien. Zelfs niet deelnemen aan de gesprekken der vrouwen. 13 Want zoals de mot uit het kleed, Zo komt de slechtheid der vrouw van een andere vrouw. 14 Beter een slechte man dan een slechte vrouw; Want een huis vol schande brengt zo'n vrouw te weeg. 15 Tweede afdeling. De wijsheid in de historie. Eerste deel. Lof der wijsheid in Gods schepping. Ik wil de werken Gods gedenken, En wat ik gezien heb, verkonden. Door Gods woord werden zij geschapen; Zij volbrengen zijn wil naar zijn bestel. 16 Zoals de zon het heelal verlicht, Straalt Jahweh's glorie over al zijn werken. 17 Gods heiligen zelfs zijn niet bij machte, Jahweh's wonderwerken te roemen. God heeft zijn legerscharen kracht gegeven, Om voor zijn glorie te kunnen bestaan. 18 Hij peilt de afgrond en het mensenhart; Hij doorschouwt ze in al hun naaktheid. 19 Hij onthult verleden en toekomst, En maakt bekend, wat verborgen is; 20 Er bestaat geen kennis. die Hem

ontbreekt, Geen ding, dat Hem ontgaat. 21 De kracht van zijn Wijsheid staat
ongeschokt, Hij alleen is van eeuwigheid. Hij wordt niet groter en niet
kleiner: Geen raadsman heeft Hij van node. 22 Hoe lieflijk toch zijn al zijn
werken, Al zien wij er slechts een vonkje van! 23 Hij alleen leeft en blijft voor
eeuwig, Al het andere is ondergeschikt aan zijn doel; 24 Alles verschilt, het
een van het ander, Maar niets is geschapen zonder doel. 25 Het een is nog
beter dan het ander; Wie kan zich verzadigen aan die pracht?

43

1 De grootste luister is het firmament in zijn klaarheid, De gedaante des
hemels verkondigt zijn glorie. 2 De zon straalt haar gloed uit bij haar
opgang; Hoe wonderbaar is het werk van Jahweh! 3 's Middags doet zij
de aardkorst branden; Wie is er dan tegen haar hitte bestand? 4 Zoals de
laaiende oven het erts doet gloeien, Zet de zon op haar tocht de bergen in
brand; De stralen der zon verzengen het land, En door haar licht wordt het
oog verblind. 5 Hoe groot is Jahweh, die dat schiep, En door zijn woord zijn
helden leidt! 6 Ook de maan straalt haar licht op geregelde tijden, Als een
blijvend teken geeft zij de tijdsduur aan; 7 Zij bepaalt de feesten en vaste
dagen, Als een lieflijk licht doorloopt zij haar baan. 8 Iedere maand begint
zij opnieuw; Hoe indrukwekkend haar wisseling! Een legerstandaard in de
wolken daarboven; Zij overdekt het firmament met haar glans. 9 De sterren
zijn de pracht en de luister des hemels, Haar licht glanst in de hoogten
Gods; 10 Op Gods woord staan zij pal, En worden niet moe op hun post.
11 Beschouw de regenboog en loof zijn Schepper, Want heerlijk is hij in
zijn luister; 12 Hij omvademt het hemelgewelf met zijn pracht, Het is Gods
eigen hand, die hem spant. 13 Zijn almacht slingert de bliksem, En schiet
zijn straffende pijlen; 14 Zijn bevel heeft de voorraadkamers geschapen,
Waaruit de wolken vliegen als vogels. 15 Door zijn grootheid maakt Hij
de wolken hard, En brokkelen de hagelstenen zich er van af; 16 De bergen
sidderen door zijn kracht. De zuidenwind vliegt vol schrik voor Hem heen,
17 De stem van zijn donder doet de aarde beven, Met de noordenwind,
met storm en orkaan. 18 Hij stuurt zijn sneeuw als een vogelzwerm, Als
neerstrijkende sprinkhanen valt ze omlaag; Haar witte pracht verblindt het
oog, En voor haar jachten beeft het hart. 19 Ook strooit Hij de rijp uit, als
was het zout, Zodat bloemen ontluiken als van saffier. 20 Hij laat de koude
noordenwind blazen, Die het ijs doet stollen door zijn vorst; Elk watervlak
wordt er mee bedekt, De vijver bekleed als met een pantser. 21 Door droogte
verbrandt Hij het gras op de bergen, En de groene landouwen als een vlam;
22 Maar het druppelen der wolken brengt voor alles genezing, De dauw
weer verkwikking na de brand. 23 Hij liet op zijn woord de zeespiegel
dalen, En plaatste de eilanden in de oceaan. 24 Die de zee bezeilen, kunnen
haar gevaren vertellen; Onze oren tuiten, als wij het horen: 25 Daar zijn
gewrochten, de wonderbaarste onder zijn schepsels, Allerlei soort dieren en
geweldige monsters; 26 Door Hem worden ze uitgezonden als boden, Die zijn
wil volbrengen naar zijn bestel. 27 Wij willen er niets meer aan toevoegen;
Want kort gezegd: Hij is alles! 28 Prijzen wij Hem, wij doorgronden Hem
niet; Want Hij gaat al zijn werken te boven. 29 Ontzagwekkend is Jahweh
boven alle begrip, En wonderbaar zijn zijn daden. 30 Wilt gij Jahweh loven,
verheft dan uw stem, Zoveel gij kunt, want het is nooit genoeg! Schept steeds
nieuwe kracht om te prijzen, En wordt niet moede, want gij benadert Hem

niet. 31 Wie heeft Hem aanschouwd en kan Hem beschrijven; Wie zal Hem
loven, zoals Hij is? 32 Meer nog is er verborgen, dan wat ik noemde; Slechts
weinig heb ik van zijn werken gezien. 33 Jahweh heeft dit alles geschapen,
En heeft aan de vromen wijsheid verleend.

44

1 Nu wil ik de vrome mannen prijzen, Onze vaderen, naar hun geslachten,
2 Aan wie de Allerhoogste veel glorie gaf, Die groot waren in vroegere
tijden: 3 Heersers van landen door hun koningschap, Mannen van naam
door hun kracht; Raadsheren door hun schranderheid, Profeten door hun
voorzeggingen. 4 Leiders van volkeren door hun plannen, Vorsten door hun
scherpzinnigheid; Wijze denkers door hun geleerdheid, Bestuurders door
hun waakzaamheid. 5 Zangers van psalmen op maat, Dichters van spreuken
op schrift; 6 Mannen van rijkdom, steunend op hun kracht, Vreedzaam
wonend in hun oord. 7 Zij allen stonden bij hun tijdgenoten in ere, En waren
in hun dagen beroemd; 8 Sommigen van hen verwierven een naam, Zodat
men van hen met lof bleef gewagen. 9 Toch waren er anderen, die men
niet meer gedacht; Zodra ze vergingen, was het uit. Ze zijn, als waren ze
er nimmer geweest, En hun kinderen eveneens. 10 Maar de eersten waren
vrome mannen, Wier hoop niet is vervlogen; 11 Hun geluk houdt stand
bij hun geslacht, Hun erfdeel blijft bij hun kinderen. 12 Hun kroost houdt
vast aan Gods verbond, Hun kinderen, om hunnentwil; 13 Hun aandenken
blijft voor immer, Hun gerechtigheid wordt niet vergeten. 14 In vrede
werd hun lichaam begraven, Maar hun naam leeft voort van geslacht tot
geslacht; 15 Van hun wijsheid blijft de gemeente gewagen, En de vergadering
verkondigt hun lof. 16 Henok verkeerde met Jahweh en werd opgenomen:
Een toonbeeld van wijsheid voor alle geslachten. 17 Noë werd rechtschapen
en onberispelijk bevonden; In de tijd der verdelging werd hij een nieuwe
stam. Om zijnentwil bleef er een rest behouden, Om het verbond met hem
hield de zondvloed op; 18 Een eeuwig verbond werd er met hem gesloten,
Dat nooit meer alle vlees zou worden verdelgd. 19 Abraham werd de vader
van vele volken; Er kleefde geen smet op zijn eer. 20 Want hij volbracht de
bevelen van den Allerhoogste, En sloot met Hem een verbond; Hij sneed
zich het verbond in zijn vlees, En werd trouw bevonden in de beproeving.
21 Daarom beloofde Hij hem onder ede: De volkeren te zegenen in zijn zaad,
Hem talrijk te maken als het zand op de aarde, Als de sterren zijn zaad te
verheffen, Een bezit hun te geven van zee tot zee, Van de Eufraat tot aan
de grenzen der aarde. 22 Ook aan Isaäk beloofde Hij hetzelfde, Om wille
van Abraham, zijn vader. 23 Daarna schonk Hij aan Israël het verbond
der vaderen, En de zegen rustte op zijn hoofd. Want hèm stelde Hij in het
eerstgeboorterecht, Aan hèm gaf Hij zijn erfbezit, Dat Hij had vastgesteld
voor de stammen, Als een erfdeel voor de twaalf.

45

1 Uit hem liet Hij een man ontspruiten, Die genade vond in aller oog,
Bemind bij God en bij de mensen: Moses, zijn gedachtenis blijve in ere!
2 Want Hij eerde hem als een god, En maakte hem machtig door vreselijke
werken. 3 Op zijn woord geschiedden onmiddellijk wonderen; Zo maakte
Hij hem sterk voor den vorst. Hij gaf hem geboden voor het volk, En liet
hem zijn Glorie aanschouwen; 4 Om zijn trouw en zijn deemoed Koos Hij

hem uit onder alle vlees. 5 Hij liet hem zijn eigen stem vernemen, Toen
Hij hem binnenvoerde in de wolk; Hij legde de geboden in zijn hand, De
wet des levens en der wijsheid, Om aan Jakob zijn wetten te leren, Zijn
beschikkingen en voorschriften aan Israël. 6 Hij verhief Aäron, even heilig
als hij, Zijn broeder uit de stam van Levi. 7 Hij sloot met hem een eeuwig
verbond, En verleende hem een ereambt; Hij maakte hem gelukkig met
zijn luister En bond hem buffelhoornen aan. 8 Hij bekleedde hem met
volle pracht, En tooide hem met kostelijke gewaden: Met heupkleed, onder-
en opperkleed, 9 Rondom met granaten bezet. Met belletjes volop in het
rond, Om te klingelen bij het gaan, En hun klank te doen horen in het
heiligdom, Als een teken voor zijn volksgenoten. 10 Met een heilig gewaad
van goud en blauw, En purper: een kunstgewrocht; Met de borsttas voor de
orakelstenen, Uit scharlaken: een werk van weefkunst. 11 Met de edelstenen
op de borsttas, Als een zegel gesneden, in goud gevat: Een gedachtenis, in
letters gegrift, Voor al de stammen van Israël. 12 Met de gouden diadeem op
de mijter, De plaat, met het inschrift: “Aan Jahweh gewijd;” Een heerlijke
luister en grootse statie, Een lust voor de ogen, volmaakte pracht. 13 Vóór
hem heeft zo iets nimmer bestaan, En zo zal in eeuwigheid geen onbevoegde
zich kleden; Alleen voor zijn zonen werd het zo verordend, En zo zal
het blijven van geslacht tot geslacht. 14 Zijn offer werd geheel verteerd,
Bestendig, tweemaal iedere dag. 15 Moses stelde hem tot priester aan, En
zalfde hem met heilige olie. Het werd voor hem een eeuwig verbond, En
voor zijn geslacht, als de dagen des hemels: Om Hem te dienen, zijn priester
te zijn, En zijn volk te zegenen met zijn Naam. 16 Uit alle levenden koos
Hij hem uit, Om brandoffers en de beste stukken te offeren, Om geurige
wierook en het reukoffer te branden, En om verzoening te verkrijgen voor
zijn volk. 17 Hij vertrouwde hem zijn geboden toe, En gaf hem macht over
recht en wet: Om aan zijn volk de wet te leren, Het recht aan de kinderen van
Israël. 18 Onbevoegden stonden tegen hem op Uit afgunst in de woestijn: De
mannen van Datan en Abiram, En de bent van Kore in hevige twist. 19 Maar
Jahweh zag het en ziedde van woede, En verdelgde hen in gloeiende toorn;
Een wonder zelfs wrochtte Hij tegen hen, En verteerde hen in zijn laaiend
vuur. 20 Maar aan Aäron gaf Hij nog hoger luister, Door hem een eigen
erfdeel te schenken; Hij gaf voor zijn onderhoud de heilige tienden, En de
offers van Jahweh mochten zij eten. 22 Maar in het land van het volk bezat
hij geen deel, In hun midden kreeg hij geen erfgoed; Want Jahweh is zijn
deel, Zijn erfgoed onder Israëls zonen. 23 Vervolgens Pinechas, de zoon van
Elazar: Hij was de derde, die dit ambt bekleedde, Omdat hij voor den God
van het heelal had geijverd, En in de bres was gesprongen voor zijn volk;
Zijn hart had hem daartoe aangedreven, Om verzoening te verwerven voor
Israëls kinderen. 24 Daarom sloot Hij ook met hem een verbond, Een verbond
van vrede, om het heiligdom te verzorgen, Zodat bij hem en bij zijn geslacht
Het hogepriesterschap voor eeuwig zou blijven. 25 Het was dus een verbond
als dat met David, Den zoon van Jesse, uit Juda's stam: Want zoals de erfenis
des konings alleen overgaat op zijn zonen, Zo ook het erfdeel van Aäron op
heel zijn geslacht. Zegent dus Jahweh, die zo goed voor u is, En die met luister
u heeft gekroond! 26 Hij moge u wijsheid des harten verlenen, Om zijn volk
rechtvaardig te richten, Opdat uw geluk niet zal tanen, Noch uw macht tot
in verre geslachten.

46

1 Josuë, de zoon van Noen, was een machtig held, Moses' dienaar in het
profetenambt; Die geschapen was, zoals zijn naam verluidt, Om een grote
redding te zijn voor zijn uitverkorenen. Om wraak te nemen op den vijand,
En Israël in het bezit van zijn erfdeel te stellen. 2 Wat was hij groot, toen
hij zijn hand verhief, En zijn lans zwaaide tegen de stad! 3 Wie had er voor
hem stand kunnen houden, Daar hij de krijg van Jahweh streed? 4 Stond
de zon niet stil op zijn bevel; Werd niet één dag toen als twee? 5 Hij riep
den Allerhoogste aan, Toen de vijanden hem rondom belaagden; En de
allerhoogste God verhoorde hem, Met hagelstenen van geweldige kracht.
6 Hij slingerde ze neer op het vijandige volk, En verdelgde Kanaän op de
helling der bergen, Opdat alle volkeren onder de ban zouden weten, Dat
Jahweh neerzag op hun krijg. 7 Maar ook, omdat hij God had gehoorzaamd,
En in de dagen van Moses Hem trouw was gebleven: Hij en Kaleb, de
zoon van Jefoenne: Door stand te houden, toen het volk afviel, Door de
toorn af te wenden van de gemeente, En het boze morren tot bedaren te
brengen, 8 Daarom werden zij beiden alleen uitgezonderd Van de zesmaal
honderdduizend zwervers, En binnengevoerd in hun erfdeel, In het land,
dat druipt van melk en honing. 9 Aan Kaleb verleende hij bovendien kracht,
Die hem bijbleef in zijn ouderdom. Hij voerde hem op naar de hoge streken,
Waar zijn kroost zich een erfdeel verwierf; 10 Opdat heel het geslacht van
Jakob zou weten, Dat het goed is, Jahweh trouw te volgen! 11 Ook de
Rechters, ieder bij name, Allen, die onbedorven waren van hart En God
niet ontrouw werden: Hun gedachtenis blijve in zegening, 12 Hun gebeente
schiete nieuwe loten, En hun naam leve voort in hun zonen! 13 Geëerd bij zijn
volk, door zijn Schepper bemind, Was hij, wiens geboorte werd afgebeden:
Aan Jahweh gewijd in het profetenambt, Samuël, de Rechter en Priester. Op
Gods bevel stelde hij het koningschap in, En zalfde vorsten over het volk.
14 Hij gaf bevelen aan het vergaderde volk, En trok de tenten van Jakob rond;
15 Om zijn onkreukbaarheid was hij gezocht als profeet, Om zijn woord werd
hij als ziener vertrouwd. 16 Hij riep tot Jahweh, toen de vijand rondom hem
belaagde, En offerde een vlekkeloos lam. 17 En Jahweh deed uit de hemel
zijn donder weergalmen, Men hoorde zijn stem in machtig gedreun; 18 Hij
sloeg de aanvoerders van den vijand te pletter, En bracht al de vorsten der
Filistijnen ten onder 19 En toen de tijd was gekomen van zijn ontslapen, Riep
hij Jahweh en zijn gezalfde tot zijn getuige: “Van wien heb ik geschenken,
een schoen slechts genomen?” En niemand was er, die er antwoord op gaf.
20 Zelfs na zijn dood werd hij nog ondervraagd En voorspelde den koning zijn
lot; Hij verhief uit de aarde zijn profetische stem, Om een einde te maken aan
het kwaad van het volk.

47

1 Na hem trad Natan op, En stond voor het aanschijn van David. 2 Ja, zoals
het vet wordt afgezonderd van het offer, Zo David van Israël. 3 Hij speelde
met leeuwen als met lammeren, Met beren als met jonge schapen. 4 In zijn
jonge jaren sloeg hij den reus, En nam de schande weg van het volk; Door
de hand aan de slinger te slaan, Brak hij de trots van Goliat. 5 Want hij
riep tot den allerhoogsten God, En Deze gaf kracht aan zijn hand, Om den
ervaren krijgsman neer te vellen, En de hoorn van zijn volk te verheffen.
6 Daarom zongen de meisjes hem toe, En prezen hem met “Tienduizend”.

Toen hij de kroon droeg, voerde hij krijg, 7 En vernederde den vijand in het
rond; Hij sloeg de grimmige Filistijnen te pletter, En brak hun hoorn tot
de dag van vandaag. 8 Bij al zijn daden gaf hij lof Aan den allerhoogsten
God in psalmgezangen. Hij beminde zijn Schepper uit geheel zijn hart, En
loofde Hem iedere dag opnieuw; 9 Hij zorgde voor muziekinstrumenten bij
het altaar, Voor harpen bij het psalmenzingen. 10 Zo zette hij luister bij aan
de feesten, En vierde ze het hele jaar door; Van het loven van zijn heilige
Naam Weerschalde het heiligdom reeds voor de dageraad. 11 Jahweh vergaf
hem ook zijn zonden, En verhief voor immer zijn hoorn. Want Hij gaf
hem recht op het koningschap En bevestigde zijn troon over Israël; 12 Om
zijnentwil stond een zoon na hem op, Een wijs man, die ongestoord woonde.
13 Salomon was koning in dagen van vrede; Want God schonk hem rust in
het rond, Opdat hij zijn Naam een huis zou bouwen, En een heiligdom zou
stichten voor immer. 14 Wat bezat gij verstand in uw jeugd, En vloeide gij
over van wijsheid als de Nijl. 15 Gij hebt de aarde bedekt met uw geest, En
haar met raadselspreuken vervuld. 16 Uw naam drong tot de verre eilanden
door; Gij waart bemind om uw vrede. 17 Door zangen en spreuken, door
raadsels en verzen, Hebt gij de volkeren in verbazing gebracht. 18 Gij werdt
genoemd naar de heerlijke Naam, Die over Israël wordt aangeroepen. Maar
gij hebt goud verzameld als ijzer, En zilver opgehoopt als lood; 19 Gij hebt
uw lenden gegeven aan vrouwen, En haar laten heersen over uw lichaam.
20 Zo hebt gij een smet geworpen op uw roem; Gij hebt uw sponde ontwijd,
Zodat gij toorn bracht over uw geslacht En zuchten over uw huis; 21 Het volk
viel in twee rijken uiteen, Uit Efraïm groeide een onwettig rijk. 22 Maar God
trekt zijn barmhartigheid niet terug; Hij laat geen van zijn beloften zonder
vervulling; Hij houwt de stam van zijn uitverkorenen niet af, Roeit het
geslacht niet uit van wie Hem beminnen, Neen, Hij laat aan Jakob een rest,
Aan het huis van David een nieuwe spruit! 23 Salomon ontsliep hoogbejaard,
En liet een zoon na, vol overmoed, Groot in dwaasheid en klein van verstand,
Roboam, die door zijn besluit het volk deed afvallen. 24 Toen stond er een op:
zijn aandenken worde vergeten: Jeroboam, de zoon van Nebat. Hij was het,
die Israël tot zonde bracht, En ergernis gaf aan Efraïm. 25 Want hun zonde
werd hoe langer hoe groter, En zij gaven zich over aan allerlei kwaad; Totdat
de vergelding over hen kwam, En zij verdreven werden uit hun land.

48

1 Toen stond Elias op, een profeet als vuur, Met woorden als een gloeiende
oven. 2 Hij ontnam hun de laatste bete broods, Roeide door zijn ijver
hen bijna uit; 3 Hij sloot op Gods bevel de hemel, Liet vuur neerdalen tot
driemaal toe. 4 Elias, hoe eerbiedwaardig zijt gij; Wie kan zich uws gelijke
noemen! 5 Gij, die een dode ten leven hebt opgewekt, Uit de onderwereld
naar Jahweh's wil; 6 Die koningen in het verderf hebt gestort, En prinsen
van hun legersteden; 7 Die op de Sinaï straffen vernaamt, En op de Horeb
wraakgerichten; 8 Die koningen gezalfd hebt tot bestraffers, En een profeet
tot uw opvolger benoemde: 9 Die werdt opgenomen in een stormwind, En in
vurige scharen naar de hemel. 10 Die volgens de Schrift gereed staat voor
het einde, Om Gods toorn te bedaren, éér hij ontbrandt, Om het hart van
de vaders tot hun zonen te keren En Jakobs stammen weer op te richten.
11 Gelukkig wie u zag, voordat hij stierf; Maar gelukkiger nog, wie dan leeft!
12 Toen Elias opvoer in de orkaan, Werd Eliseus van zijn geest vervuld.

Hij verrichtte nog eens zoveel tekenen; Wonder was alles, wat zijn mond ontvlood. Zolang hij leefde, vreesde hij niemand; Geen sterveling heerste over zijn geest. 13 Niets was voor hem te wonderbaar, Nog in het graf werkte zijn lijk als profeet; 14 Hij deed tekenen bij zijn leven, En ook na zijn dood nog wrochtte hij wonderen. 15 Maar het volk bekeerde zich niet; Zij lieten niet af van hun zonden, Daarom werden zij tenslotte uit hun land verdreven En over heel de aarde verspreid. 16 Maar aan Juda bleef nog een rest behouden, Aan het huis van David nog een vorst. Sommigen van hen deden wat recht is; Anderen echter waren vreselijk ontrouw. 17 Ezekias versterkte zijn stad, Door er water binnen te leiden; Hij doorboorde de rotsen met ijzer, En versperde de bergen tot een waterbekken. 18 In die tijd trok Sinacherib op, En zond zijn opperbevelhebber; Hij strekte de hand tegen Sion uit, En lasterde God in zijn hoogmoed. 19 Toen sidderden hun harten om die overmoed, En ze beefden als een barende vrouw; 20 Maar ze riepen tot den allerhoogsten God, En strekten hun hand naar Hem uit. En Hij gaf gehoor aan hun gebed, En redde hen door Isaias' hand; 21 Hij sloeg het kamp der Assyriërs, En verdelgde hen door de pest. 22 Want Ezekias deed wat God behaagde En stond op Davids wegen vast, Zoals Isaias, de profeet, hem beval, Groot en betrouwbaar in zijn visioenen. 23 In zijn dagen ging de zon terug, En werd het leven van den koning verlengd. 24 In verheven geest schouwde hij het einde, En bracht aan Sions bedroefden troost; 25 Tot in verre tijden voorspelde hij de toekomst En wat verborgen was, voordat het geschiedde.

49

1 Josias' naam is als geurige wierook, Met zout gemengd, het werk van den balsembereider; Zijn gedachtenis is zoet als honing in de mond, En als een lied bij een wijngelag. 2 Want hij ontstak in toorn over onze afval, En maakte een eind aan de gruwel der afgoden. 3 Hij richtte zijn hart geheel op God; In zondige tijden beoefende hij de deugd. 4 Behalve David, Ezekias en Josias, Hebben zij allen gezondigd; Want zij verlieten de Wet van den Allerhoogste, De koningen van Juda, zij allen. 5 Zo gaven zij hun macht aan een ander, En hun glorie aan een vreemd volk, 6 Dat de heilige stad in brand stak, En haar straten verlaten liet liggen. 7 Het was om Jeremias, dien ze hadden mishandeld, Ofschoon hij van de moederschoot af tot profeet was bestemd, Om neer te werpen, uit te rukken en te verdelgen, Maar ook om te bouwen, te planten en te herstellen. 8 Ezekiël schouwde een visioen, En beschreef de gestalten bij de wagen. 9 Ook riep hij de herinnering op van Job, Die de wegen der gerechtigheid heeft bewandeld. 10 Ook de twaalf profeten wil ik prijzen: Moge hun gebeente hun graf ontspruiten; Want zij hebben Jakob genezen En door gelovig vertrouwen gered. 11 Hoe zullen we Zorobabel prijzen! Hij toch was als een zegelring aan de rechterhand. 12 Hoe ook, Jehosjóea, den zoon van Josadak? Want zij herbouwden in hun dagen de tempel, En richtten het heiligdom weer op, Voor eeuwige glorie bestemd. 13 Nehemias: zijn gedachtenis blijve in ere! Want hij heeft onze ruïnen hersteld; Hij richtte onze puinhopen weer op, En bevestigde poorten en grendels. 14 Als Henok zijn er weinigen op aarde geweest; Hij werd immers van de aarde ontrukt. 15 En als Josef werd er niemand geboren, Zelfs zijn lijk werd nog zorgzaam bewaard. Maar de eerste van zijn broeders, de roem

van zijn volk 16 Sem, Set en Enos blijven in ere, En boven alle mensen gaat de glorie van Adam;

50

1 Is Sjimon, de zoon van Onias, de hogepriester! In zijn dagen werd de tempel hersteld, Het heiligdom in die tijd versterkt; 2 In zijn dagen werd de muur herbouwd, De torens van het heiligdom bij het koninklijk paleis. 3 In zijn tijd werd de vijver gegraven, Een bekken als een bruisende zee; 4 Hij verdedigde zijn volk tegen den rover, En versterkte zijn stad tegen den vijand. 5 Hoe heerlijk was hij, als hij uit het tabernakel schouwde, En naar buiten trad achter het voorhangsel uit: 6 Als een ster, die tussen de wolken straalt, Als de volle maan in de dagen van Pasen! 7 Als een zon, die straalt over het paleis van een vorst, Als een regenboog, die tussen de wolken verschijnt; 8 Als een bloeiende twijg in zomerdagen, Als een lelie bij de waterbeken. Als het gewas van de Libanon in de tijd van de oogst, 9 Als brandende wierook op de offerpan; Als gouden vaatwerk, van gedegen goud, Met kostbare stenen bezet. 10 Als een groene olijf, beladen met vruchten, Als een wilde olijf, met welige takken: 11 Wanneer hij zich met het heerlijk gewaad had omhangen, En in zijn volle pracht was gekleed. Wanneer hij het grote altaar besteeg, Sierde hij de heilige omloop er van; 12 Dan nam hij de offers uit de hand van zijn broeders, Terwijl hij op de offerhaard stond. Een krans van zonen stond om hem heen, Als jonge ceders op de Libanon: Zij omringden hem als wilgen rond het water, 13 Al de zonen van Aäron in hun plechtig gewaad. Zij hielden Jahweh's offers in hun handen, Voor heel de gemeente van Israël; 14 Totdat hij de dienst aan het altaar had voleind, En het offer aan den Allerhoogste gebracht. 15 Dan strekte hij de hand naar het plengoffer uit, En plengde het bloed van de druif; Hij goot het uit aan de voet van het altaar, Als een welriekende geur voor den Allerhoogste. 16 Dan staken de zonen van Aäron, de priesters, De geslagen trompetten van koper; Zij bliezen en schalden met machtig geluid, Tot herinnering voor den Allerhoogste. 17 Dan viel ijlings al het volk gezamenlijk neer Met het aangezicht op de grond, Om aan den Allerhoogste aanbidding te brengen, Aan den Heilige van Israël. 18 Dan liet het koor zijn stem weerklinken, En boven de menigte zijn zangen weerschallen; 19 En al het volk juichte mee, Biddend voor het aanschijn van den Barmhartige. Wanneer hij dan de dienst aan het altaar had voleind, En aan God had gebracht, wat Hem toekomt, 20 Dan daalde hij af, en strekte zijn handen Over heel de gemeente van Israël uit. Dan was de zegen van Jahweh op zijn lippen, En tooide hij zich met Jahweh's Naam; 21 En wederom vielen allen neder, Om de zegen van hem te ontvangen. 22 Zegent dan Jahweh, Israëls God, Die wonderen wrocht op de aarde; Die den mens doet opgroeien van de moederschoot af, En met hem doet naar zijn welbehagen. 23 Hij geve u wijsheid des harten En vrede zij in uw dagen! 24 Zijn liefde blijve aan Sjimon behouden; Hij bevestige voor hem het verbond met Pinechas, Dat Hij sloot met hem en zijn geslacht, Zolang de hemel bestaat. 25 Maar twee volkeren worden door mij gehaat, En het derde volk telt niet mee: 26 De bewoners van Seïr en de Filistijnen, En het dwaze volk, dat in Sikem woont. 27 Onderricht, wijsheid en passende spreuken, Van Jesus, den zoon van Elazar, zoon van Sirach: Die uit zijn hart uitleg deed stromen En inzicht liet ontspringen als een bron. 28 Gelukkig de man, die ze overdenkt; Want wie ze ter harte neemt,

wordt wijs. 29 Wie ze volbrengt, is tot alles bekwaam; Want de vreze des Heren is zijn richtsnoer.

51

1 Ik wil u prijzen, Jahweh, mijn Koning; U loven, God van mijn heil. Ik wil uw Naam roemen, stut van mijn leven, 2 Want Gij hebt mijn ziel gered van de dood; Gij hebt mijn lichaam voor het bederf bewaard, Mijn voeten aan de greep van de onderwereld ontrukt! Gij hebt mij gered van de gesel van lastertongen, Van lippen, die leugentaal uitslaan; Gij hebt mij bijgestaan tegen mijn vijand, 3 En naar uw grote barmhartigheid mij bevrijd Uit de strikken van hen, die loerden op buit, Uit de hand van hen, die mijn leven belaagden. Gij hebt mij verlost uit grote benauwing, 4 Uit de vlammennood, die mij omgaf; Midden uit het vuur, dat zonder rust oplaaide, 5 Uit de dorre schoot van het dodenrijk; Van vuile lippen en lasterpraat, 6 En de pijlen van valse tongen. Mijn ziel was gekomen tot dicht bij de dood, Mijn leven dicht bij de onderwereld; 7 Ik wendde mij naar alle kant, Maar er was niemand, die hielp; Ik zag uit naar een stut, Maar er was er niet één. 8 Toen dacht ik aan Jahweh's barmhartigheid terug, En aan zijn goedheid van weleer: Hoe Hij redt, die op Hem vertrouwen, En hen van alle kwaad verlost! 9 Daarom verhief ik mijn stem van omlaag, Van de poorten der onderwereld rees mijn gebed. 10 Ik riep: “Jahweh, mijn Vader zijt Gij, Gij zijt de Held, die mij redt! Verlaat mij niet op de dag van benauwing, Op de dag van val en ondergang. Dan zal ik altijd uw Naam blijven loven, U blijven roemen in mijn gebed.” 11 En Jahweh luisterde naar mijn stem, En gaf gehoor aan mijn smeken; Hij verloste mij van alle kwaad, En redde mij op de dag van benauwing. 12 Daarom zal ik loven en prijzen En blijven zegenen de Naam van Jahweh! 13 Toen ik nog jong was en niet rondreisde, Vroeg ik reeds wijsheid in mijn gebed; 14 Voor de ingang van de tempel bad ik erom, En hield niet op, er naar te streven. 15 Zij gedijde als een rijpende druif, En mijn hart vond in haar zijn genot. Mijn voet ging de weg van haar waarheid, Van mijn jeugd af volgde ik haar spoor; 16 Ik heb mijn oor slechts een weinig te luisteren gelegd, Maar veel kennis heb ik gevonden. 17 Haar juk werd mijn roem; Hem, die mij leerde, geef ik de eer. 18 Zonder rust zag ik naar haar uit, En werd niet beschaamd, want ik heb haar gevonden. 19 Mijn ziel bleef haar altijd verkleefd; Ik zocht haar bij al mijn daden. Mijn hand opende haar poort; Ik trad bij haar binnen en aanschouwde haar. 20 Ik legde mij erop toe, haar te volgen, En heb haar in reinheid gevonden. Van de aanvang af heb ik door haar inzicht verkregen; Daarom zal ik haar nimmer verlaten. 21 Mijn binnenste brandde om haar te vinden; Daarom verwierf ik een heerlijk bezit. 22 Jahweh gaf mij welbespraaktheid als loon; Daarom prijs ik Hem met mijn tong. 23 Komt dus tot mij, onverstandigen, En wilt in mijn leerschool vertoeven. 24 Hoelang nog wilt gij dit alles ontberen, Terwijl uw ziel er naar dorst? 25 Ik open mijn mond, en roep u toe: Koopt u wijsheid zonder geld; 26 Buigt uw nek onder haar juk, Uw ziel drage haar last. Zij is dicht bij hen, die haar zoeken, En wie zich moeite geeft, zal haar vinden. 27 Ziet met eigen ogen, hoe weinig ik zwoegde, En hoe groot de rust is, die ik vond. 28 Luistert in uw jeugd naar mijn onderricht; Gij verwerft daardoor veel zilver en goud. 29 Wanneer uw ziel in mijn leer haar genot vindt, Stelt mijn lofzang u niet teleur. 30 Verricht uw werken in gerechtigheid, En Hij geeft u te zijner tijd uw loon!

Baruch

1 Dit is de inhoud van het boek, dat Baruk, de zoon van Neri-ja, zoon
van Machseja, zoon van Sedekias, zoon van Chasadja, zoon van Chilki-ja, in
Babel schreef, 2 in het vijfde jaar, op de zevende dag van dezelfde maand,
waarop de Chaldeën Jerusalem hadden ingenomen en in brand gestoken.
3 Toen Baruk de inhoud van dit boek had voorgelezen ten aanhoren van
Jekonias, den zoon van Jojakim en koning van Juda, en van al het volk,
dat voor de lezing was samengekomen: 4 ten aanhoren van de edelen en
prinsen, van de oudsten en heel het volk, klein en groot: ten aanhoren
van allen, die in Babel bij de rivier Soed waren gevestigd, 5 weenden zij,
en vastten en baden tot den Heer. 6 Zij zamelden geld in, zoveel ieder
kon missen, 7 en zonden het naar Jerusalem aan den priester Jojakim, den
zoon van Chilki-ja, zoon van Salom, en aan de andere priesters en heel
de bevolking, die zich met hem in Jerusalem bevonden. 8 Zij gaven het
Baruk mee, die reeds op de tiende van Siwan de vaten van het huis des
Heren, die uit de tempel waren geroofd, in ontvangst had genomen, om ze
naar het land van Juda terug te brengen. Het waren de zilveren vaten, die
Sedekias, de zoon van Josias en koning van Juda, had laten vervaardigen,
9 nadat Nabukodonosor, de koning van Babel, Jekonias met de aanvoerders,
bankwerkers, edelen en het gewone volk uit Jerusalem had weggevoerd,
en naar Babel had overgebracht. 10 Zij schreven: “Hierbij zenden wij u
geld; koopt voor dit geld brandoffers, zoenoffers en wierook, en richt een
spijsoffer aan, om het op te dragen op het altaar van den Heer, onzen God.
11 Bidt ook voor het welzijn van Nabukodonosor, den koning van Babel,
en van zijn zoon Baltassar, opdat hun dagen even lang mogen duren als
die van de hemel boven de aarde; 12 en opdat de Heer ons kracht moge
schenken en onze ogen verlichten, om in de schaduw van Nabukodonosor,
den koning van Babel, en zijn zoon Baltassar te blijven leven, hun lange tijd
dienstbaar te zijn, en genade in hun ogen te vinden. 13 Bidt ook voor ons
tot den Heer, onzen God; want wij hebben gezondigd tegen den Heer, onzen
God, en de grimmige toorn des Heren is tot heden toe niet van ons afgewend.
14 Bovendien moet gij dit boek, dat wij u ter lezing toezenden, op feestdagen
en hoogtijden in het huis des Heren hardop voorlezen.” 15 De Heer, onze
God, is rechtvaardig; maar wij moeten heden blozen van schaamte: wij, de
mannen van Juda en de bewoners van Jerusalem, 16 met onze koningen en
aanvoerders, met onze priesters en profeten, evenals onze vaderen. 17 Want
wij hebben gezondigd tegen den Heer: 18 wij bleven tegen Hem in verzet, en
luisterden niet naar de stem van den Heer, onzen God, om naar de wetten
des Heren te leven, die Hij ons had ge- geven. 19 Van de dag, dat de Heer onze
vaders uit Egypteland heeft geleid, tot op de dag van vandaag, pleegden wij
verzet tegen den Heer, onzen God, en waren wij lichtzinnig genoeg, om naar
zijn stem niet te horen. 20 Zo moest ons de ramp en vloek wel treffen, die de
Heer door Moses, zijn dienaar, had laten verkonden op de dag, dat Hij onze
vaders uit Egypteland leidde, om ons een land te geven, dat druipt van melk
en honing, zoals het heden nog doet. 21 Neen, wij luisterden niet naar de stem
van den Heer, onzen God, ondanks alle vermaningen der profeten, die Hij
ons heeft gezonden. 22 Wij bleven allen de lusten volgen van ons verdorven
hart, om vreemde goden te dienen, en kwaad te doen in de ogen des Heren.

2

1 Daarom deed ook de Heer zijn woord gestand, dat Hij gesproken had
tegen ons, tegen onze leiders die Israël bestuurden, tegen onze koningen
en vorsten, en tegen de mannen van Israël en Juda: 2 dat Hij over ons een
grote rampspoed zou brengen, en dat Jerusalem zou worden getroffen, zoals
nog nooit was gebeurd onder heel de hemel; dat zoals in Moses' wet staat
geschreven, 3 ieder van ons het vlees van zijn eigen zoon, het vlees van
zijn eigen dochter zou eten. 4 Hij leverde hen over in de macht van alle
koninkrijken, die ons omringen, en maakte hen tot spot en hoon bij alle
omliggende volken, waaronder de Heer hen had verstrooid. 5 Zo werden ze
vernederd in plaats van te heersen, omdat wij gezondigd hadden tegen den
Heer, onzen God, door niet te luisteren naar zijn stem. 6 Ja, de Heer, onze
God, is rechtvaardig; maar wij moeten blozen van schaamte, evenals onze
vaderen. 7 Al de rampen, waarmee de Heer ons gedreigd had, zijn over ons
uitgestort. 8 Wij hebben 's Heren aanschijn niet verzoend, door ons allen
af te keren van de neigingen van ons verdorven hart. 9 Daarom bleef de
Heer op de rampen bedacht, en stortte de Heer ze over ons uit. 10 Want
de Heer is rechtvaardig in al zijn daden, die Hij over ons heeft besloten;
maar wij luisterden niet naar zijn stem, en leefden niet naar de geboden,
die de Heer ons had voorgeschreven. 11 Nu dan Heer, Israëls God, die uw
volk uit het land van Egypte hebt geleid met krachtige hand, met tekens
en wonderen, met grote macht en gespierde arm, en zó U een naam hebt
verworven tot op de huidige dag: 12 Heer, onze God, wij hebben gezondigd,
goddeloos gehandeld, misdaan tegen al uw geboden! 13 Ach, wend toch uw
gramschap van ons af; want van ons zijn er maar weinigen overgebleven
onder de volken, waaronder Gij ons hebt verstrooid. 14 Heer, verhoor ons
bidden en smeken: Red ons toch om Uwentwil, en laat ons genade vinden
bij hen, die ons hebben verbannen; 15 opdat de hele aarde wete, dat Gij de
Heer zijt, onze God, en dat Israël en zijn geslacht naar Uw Naam is genoemd.
16 Heer, zie neer uit uw heilige woning, en wil ons gedenken; Heer, neig
uw oren en luister, 17 open uw ogen en zie! Neen, niet de doden in de
onderwereld, wie de adem uit de borst is genomen, kunnen de glorie des
Heren en zijn gerechtigheid prijzen; 18 maar de ziel, die ten diepste bedroefd
is, hij die gebukt gaat en gebroken, de smachtende ogen, de verhongerde
geest prijzen uw glorie en gerechtigheid, o Heer! 19 Neen, niet op grond
der verdiensten van onze vaderen en koningen leggen wij ons gebed voor U
neer, Heer, onze God! 20 Neen, Gij hebt uw grimmige toorn op ons losgelaten,
zoals Gij door de profeten, uw dienaars, gezegd had: 21 “Zo spreekt de Heer!
Buigt uw nek, en dient den koning van Babel; dan zult ge in het land blijven
wonen, dat Ik uw vaderen heb gegeven. 22 Maar wanneer ge niet luistert
naar de stem van den Heer, en den koning van Babel niet dient, 23 dan zal
Ik in de steden van Juda en in Jerusalems omgeving de kreten van vreugde
en blijdschap verstommen, de jubel van bruidegom, de jubel der bruid,
en het hele land zal een wildernis worden zonder bewoners”. 24 Maar wij
luisterden niet naar uw bevel, om den koning van Babel te dienen; toen
hebt Gij uw woord in vervulling doen gaan, dat Gij gesproken hebt door de
profeten, uw dienaars: dat het gebeente van onze koningen en onze vaderen
uit de graven zou worden geworpen. 25 En zie, het is er uitgeworpen voor de
hitte overdag, en voor de koude des nachts; ze zijn gestorven door de ergste
plagen, door de honger, het zwaard en de pest; 26 en de tempel, waarover uw

Naam was uitgeroepen, hebt Gij om de misdaad van het huis van Israël en
Juda getroffen, zoals hij heden nog ligt. 27 Maar Gij zult met ons handelen,
Heer onze God, naar heel uw goedheid en naar de volheid van uw grote
ontferming, 28 zoals Gij beloofd hebt door Moses, uw dienaar, toen Gij hem
hebt bevolen, uw wet aan de kinderen Israëls voor te schrijven: 29 "Wanneer
ge niet luistert naar mijn stem, dan zal deze grote en talrijke schare een
nietig hoopje worden onder de volkeren, waaronder Ik ze verstrooien zal;
30 ja, Ik weet, dat zij niet naar Mij zullen horen, want het is een halsstarrig
volk. Maar in het land hunner ballingschap zullen zij tot inkeer komen,
31 en erkennen, dat Ik de Heer ben, hun God. Dan zal Ik hun een gewillig
hart en gewillige oren verlenen: 32 en zij zullen Mij in het land hunner
ballingschap loven, en mijn Naam weer gedenken; 33 zij zullen zich van hun
halsstarrigheid en boze werken bekeren, indachtig het lot hunner vaderen,
die gezondigd hebben tegen den Heer. 34 Dan breng Ik ze terug naar het land,
dat Ik hun vaderen, Abraham, Isaäk en Jakob, met een eed heb beloofd; zij
zullen er bezit van nemen en Ik zal ze vermeerderen, en nooit meer worden
ze klein. 35 Dan zal Ik een eeuwig verbond met hen sluiten: Ik zal hun God,
zij zullen mijn volk zijn; en nooit meer zal Ik Israël, mijn volk, uit het land
verdrijven, dat Ik hun heb geschonken!"

3

1 Welnu dan, almachtige Heer, Israëls God: een bedrukte ziel en een
bekommerd gemoed roept tot U! 2 Luister toch, Heer, en ontferm U onzer,
want wij hebben gezondigd tegen U! 3 Gij troont voor eeuwig; en wij zouden
voor immer te gronde gaan? 4 Almachtige Heer, Israëls God; verhoor toch het
smeken van Israël, dat de dood zo nabij is; van de zonen van hen, die tegen
U hebben gezondigd, die niet naar de stem van U, hun God, wilden horen, en
over zich de rampen hebben gebracht. 5 Neen, gedenk niet de zonden onzer
vaderen; denk thans aan uw macht en uw Naam! 6 Gij zijt de Heer, onze God;
wij willen U loven, o Heer! 7 Want daarom hebt Gij de vrees voor U in ons
hart gelegd, dat wij uw Naam zouden aanroepen. Nu loven wij U in het land
onzer ballingschap; want wij hebben ons hart ontlast van al de boosheid
onzer vaderen, die tegen U hebben gezondigd. 8 En toch moeten wij thans
nog in onze ballingschap blijven, op de plaats waar Gij ons hebt verstrooid
als een hoon en een vloek, als een boete voor de zonden onzer vaderen, die
den Heer, hun God, hebben verlaten! 9 Israël, hoor de geboden des levens,
Luister aandachtig, om verstandig te worden! 10 Hoe komt het Israël, Dat
gij in het land der vijanden toeft, En op vreemde bodem verkwijnt; Dat gij
onrein zijt geworden als lijken, 11 Op één lijn gesteld met die in het graf zijn
gedaald? 12 Gij hebt de Bron der wijsheid verlaten! 13 Wanneer ge de weg
van God hadt bewandeld, Dan hadt ge in eeuwige vrede gewoond. 14 Leer
derhalve, waar de wijsheid is, Waar kracht, waar beleid zijn te vinden:
Dan weet ge meteen, waar lengte van dagen en leven, Waar stralende ogen
en vrede zijn! 15 Maar wie heeft ooit haar plaats gevonden, Wie drong
tot haar schatkamers door? 16 Waar zijn de heersers der volken, Die zelfs
de dieren der aarde temden, 17 En speelden met de vogels uit de lucht?
Waar zijn ze, die goud en zilver hebben geschraapt, Waarop de mensen
vertrouwen; Wier bezittingen eindeloos zijn, 18 Maar die toch voor wat geld
Blijven zwoegen en slaven? Hun werken vindt men niet meer, 19 Zelf zijn ze
verdwenen, neergedaald in het graf; Anderen zijn in hun plaats gekomen,
20 Een nieuw geslacht heeft het licht aanschouwd, de aarde bewoond! Maar

ook zij kenden de weg naar de wijsheid niet, 21 Noch waren met haar paden
vertrouwd; Ook hun zonen begrepen haar niet, En hielden zich ver van haar
wegen. 22 Nooit werd zij in Kanaän vernomen, Nooit in Teman aanschouwd.
23 Ook de zonen van Hagar, Die aardse schranderheid zoeken, De kooplui
van Medan en Tema, Die spreuken dichten, en zo knap willen zijn, Kenden
de weg naar de wijsheid niet, Noch waren vertrouwd met haar paden.
24 Israël, hoe groot is Gods woning, hoe uitgestrekt zijn bezit, 25 Hoe groot en
eindeloos, hoe hoog en onmetelijk! 26 Daar werden de reuzen geboren, de
beroemde mannen van vroeger, Hoog van gestalte, bekwaam in de strijd;
27 Maar hen heeft God niet uitverkoren, De weg der wijsheid niet geleerd:
28 Ze gingen te gronde, omdat hun de wijsheid ontbrak, Door hun dwaasheid
kwamen zij om! 29 Wie steeg op naar de hemel, en haalde ze daar; Wie
bracht ze uit de wolken omlaag; 30 Wie ploegde de zee, en ontdekte haar,
En verwierf haar voor het kostbaarste goud? 31 Neen, geen mens kent haar
wegen, Niemand is vertrouwd met haar pad: 32 Hij alleen kent ze, die alles
weet; Hij heeft ze met zijn blik doorvorst. Hij, die de aarde grondde voor
eeuwig, En ze met dieren heeft bevolkt; 33 Die het licht uitzendt, en het gaat,
Het terugroept, en het gehoorzaamt al bevend! 34 De sterren flonkeren op
haar posten, En stralen van vreugd; Hij roept haar, ze zeggen: Hier zijn we!
Ze lichten vol vreugde voor Hem, die ze schiep. 35 Dat is onze God: Geen
ander is aan Hem gelijk! 36 Hij heeft al de wegen der wijsheid gevonden,
Haar geopenbaard aan Jakob, zijn dienaar, en Israël zijn vriend. 37 Toen is
zij op de aarde verschenen, En heeft met de mensen verkeerd:

4

1 Zij is het Boek van Gods geboden, De Wet, die voor eeuwig bestaat! Die
haar behouden, verkrijgen het leven, Die haar verlaten, de dood. 2 Jakob,
wend u tot haar, en houd haar vast, En wandel in de glans van haar licht.
3 Geef aan anderen uw glorie niet weg, Uw voorrecht niet aan vreemde
volken! 4 Israël, hoe zijn wij gelukkig: Want ons is bekend, wat Gode be-
haagt! 5 Houd moed, mijn volk; Israël, blijf het gedenken: 6 Niet ter vernie-
ling zijt ge aan de heidenen verkocht, Maar aan uw vijand uitgeleverd, omdat
ge God hebt getart. 7 Want ge hebt uw Schepper vergramd, Door aan duivels
te offeren, niet aan God; 8 Ge hebt den eeuwigen God vergeten, die u spijsde,
Jerusalem bedroefd, die u voedde! 9 Zo zag zij Gods gramschap over u
komen, en sprak: Hoort, gij volken rond Sion: Een grote droefheid heeft
God mij bereid; 10 Want ik heb de verbanning moeten aanschouwen Van
mijn zonen en dochters, Die de Eeuwige over hen heeft gebracht! 11 Met
vreugde heb ik ze groot gebracht; Met wenen en klagen liet ik ze gaan!
12 Laat niemand zich vrolijk over mij maken: Een weduwe, door zo velen
verlaten, Eenzaam geworden, omdat mijn kinderen hebben gezondigd, Zijn
afgeweken van Gods wet; 13 Omdat zij zijn rechten hebben miskend, De
wegen van Gods geboden niet hebben bew andeld, De paden der tucht niet
hebben betreden Volgens zijn gerechtigheid. 14 Komt, gij volken rond Sion;
Denkt aan de ballingschap van mijn zonen en dochters! 15 Want Hij joeg
een ver-verwijderd volk op hen af, Een schaamteloos volk, met vreemde
spraak: Dat geen eerbied had voor den grijsaard, Geen medelijden met het
kind, 16 De lievelingen der weduwen heeft weggesleurd, De eenzame van
haar dochters beroofd! 17 Hoe zou ik u kunnen helpen? 18 Die uw onheil
voltrok, redt u uit de macht van uw vijand! 19 Trekt weg, kinderen; ach, trekt

weg; Want ik moet eenzaam achterblijven. 20 Ik legde het kleed van vrede
af, En sloeg de zak van mijn ellende om; Maar ik zal tot den Eeuwige blijven
roepen, Mijn leven lang! 21 Kinderen, houdt moed, En roept tot God! Hij zal u
redden uit het geweld En uit de macht der vijanden. 22 Ja, ik vertrouw, dat de
Eeuwige u zal bevrijden, En dat ik van den Heilige vreugde zal ontvangen,
Om de ontferming, waaraan ge spoedig deelachtig zult worden, Van den
Eeuwige, uw Verlosser! 23 Met wenen en klagen liet ik u gaan, Maar God
brengt u mij terug Tot eeuwige blijdschap en vreugde! 24 Zoals Sions buren
thans uw verbanning aanschouwen, Zo zullen ze spoedig uw verlossing
zien, Die door God wordt bewerkt, Die uw deel zal worden Met grote luister
en eeuwige glorie. 25 Kinderen, verdraagt dan geduldig de gramschap, Die
God over u heeft uitgestort. Zeker, de vijand heeft u vervolgd, Maar spoedig
zult ge zijn ondergang zien, Uw voeten zetten op zijn nek. 26 Mijn tere
kinderen moesten ruwe wegen begaan, Weggesleept als een kudde, Buit
gemaakt door den vijand. 27 Kinderen, houdt moed, En roept tot God! Want
Hij, die u dit heeft berokkend, Zal u gedenken. 28 Zoals ge geneigd waart,
af te dwalen van God, Zo beijvert u tienmaal meer, Hem te zoeken; 29 Want
Hij, die over u de rampen deed komen, Zal u redding en eeuwige vreugde
verschaffen! 30 Jerusalem, houd moed; Die u zijn naam gaf, zal u troosten!
31 Maar wee over hen, die u hebben mishandeld, En zich verheugden over
uw val. 32 Wee over de steden, Waaraan uw kinderen dienstbaar werden;
Wee over haar, Die uw zonen in ballingschap nam. 33 Waarachtig, zoals
ze zich over uw val heeft verheugd, En over uw ondergang zich vrolijk
gemaakt, Zo zal zij jammeren Over haar eigen verwoesting. 34 Ik zal haar de
vreugde over haar grote bevolking ontnemen, En haar trots zal in droefheid
vergaan; 35 Want de Eeuwige stort vuur op haar uit in lengte van dagen, Door
duivels zal zij worden bewoond, lange tijd! 36 Jerusalem, sla uw ogen op naar
het oosten, En aanschouw de vreugde, die God u zendt! 37 Zie daar komen
uw zonen, Die gij moest laten vertrekken; Daar komen zij van de opgang
der zon Tot haar ondergang, Bijeengebracht door het woord van den Heilige,
Stralend van vreugde door de glorie van God!

5

1 Jerusalem, leg af het gewaad van uw droefheid en nood, En bekleedt
u voor eeuwig met de stralende glorie van God; 2 Sla de mantel der
gerechtigheid om, door God u geschonken, Zet op uw hoofd de gloriekrans,
waarmee de Eeuwige u kroont! 3 Want God zal uw stralenkrans tonen Aan
heel de aarde onder de hemel; 4 Een naam voor eeuwig zal God u geven:
“Vrede der gerechtigheid, Glorie van vroomheid!” 5 Op, Jerusalem, bestijg
de hoogte, en blik naar het oosten: Zie uw zonen, bijeengebracht door het
woord van den Heilige Van de opgang der zon tot haar ondergang, Vol
vreugde, dat God ze gedenkt! 6 Waarachtig, te voet zijn ze van u heengegaan,
Weggesleept door den vijand, Maar God brengt ze tot u terug, In glorie
gedragen als op een koningstroon. 7 Want God heeft bevolen, iedere hoge
berg En eeuwige heuvelen te slechten, De dalen tot een effen bodem te
vullen, Opdat Israël veilig kan gaan in de glorie van God; 8 En de wouden
en alle geurende bomen Werpen op Israël hun schaduw, naar Gods bevel!
9 Ja, God geleidt Israël, vol vreugd door het licht van zijn glorie, Met zijn
ontferming en gerechtigheid!

6

1 Afschrift van de brief, die Jeremias gericht heeft aan hen, die op het
punt stonden, door den koning der Babyloniërs in ballingschap naar Babel te
worden gebracht, om hun te verkonden, wat hem door God was gelast. 2 Om
de zonden, die gij tegen God hebt bedreven, wordt gij door Nabukodonosor,
den koning der Babyloniërs, in ballingschap naar Babel gebracht. 3 En
wanneer ge in Babel zijt aangekomen, zult ge daar vele jaren en lange tijd
verblijven, gedurende zeven geslachten; maar dan breng Ik u vandaar in
vrede terug. 4 Nu zult ge in Babel zilveren, gouden en houten goden aan-
schouwen, die op de schouders worden rondgedragen, en die de heidenen
vrees aanjagen. 5 Zorgt er dan voor, dat ge die onbesnedenen niet navolgt,
en dat ook gij ze niet vreest, 6 wanneer ge ziet, hoe de drommen, die hen
vooruitgaan en volgen, hen aanbidden. Neen, ge moet bij uzelve zeggen:
U moet men aanbidden, o Heer! 7 Want mijn engel is in uw midden, die
het op u wreken zal. 8 Want hun tong is door een werkman glad gepolijst,
en al zijn ze met goud en zilver overtrokken, ze blijven een leugen, en
kunnen niet spreken. 9 Als voor een pronkerig meisje neemt men goud,
10 om er kronen van te maken voor de hoofden van hun goden; zo de
priesters tenminste hun goden niet van het goud en zilver beroven, en het
voor zichzelf behouden, 11 of er de hoeren van geven in de bordelen. Dan
trekken zij die zilveren, gouden en houten goden als mensen mooie kleren
aan; 12 maar daardoor zijn ze nog niet bestand tegen roest en mot. En al
zijn ze in purper gestoken, 13 toch moeten ze hun gezicht laten wassen van
het stof van de tempel, dat er vingerdik op ligt. 14 Dan heeft hij nog een
schepter als een plattelandsrechter, die niet eens kan doden, die zich tegen
hem vergrijpt. 15 Ook draagt hij in zijn rechterhand een zwaard en een bijl,
maar hij kan zich tegen vijand noch rovers verweren. Zo is het duidelijk, dat
ze geen goden zijn; vreest ze dus niet! 16 Zoals een schotel iemand nergens
toe dient, als hij stuk is, 17 zo is het ook met hun goden gesteld. Wanneer ze
in hun tempels staan, raken hun ogen vol stof, opgejaagd door de voeten van
hen die binnenkomen; 18 en zoals men voor iemand, die majesteitsschennis
bedreef en ter dood is veroordeeld, aan alle kanten de gevangenis afsluit, zo
sluiten de priesters ze in hun tempels op achter deuren, sloten en balken,
opdat ze niet door rovers worden gestolen. 19 Dan steken ze veel licht voor
hen aan, ofschoon niemand hunner kan zien. 20 Ze lijken op balken in
de tempel, wier hart wordt weggevreten, zoals men dat zegt; ze merken
niet eens, wanneer ze met kleren en al door wormen uit de aarde worden
weggeknaagd. 21 Hun gezicht wordt zwart van de rook in de tempel; 22 op
hun lijf en hun hoofd fladderen vleermuizen, zwaluwen en andere vogels;
ook de katten springen er op. 23 Zo kunt ge zien, dat ze geen goden zijn; vreest
ze dus niet! 24 Wanneer men de roest niet wegpoetst van het goud, waarmee
ze zijn opgesmukt, dan blinken ze niet; ze voelen het niet eens, wanneer
ze worden gegoten. 25 En ofschoon ze geen levensadem hebben, worden
ze voor de duurste prijs gekocht. 26 Ze hebben geen voeten, en moeten
op de schouders worden gedragen; zo laten zij de mensen hun nietigheid
zien; maar ook die ze dienen, moeten zich schamen. 27 En wanneer er
dan een op de grond valt, kan hij uit zichzelf niet meer opstaan; wanneer
iemand hem overeind heeft gezet, beweegt hij zich niet; wanneer hij scheef
staat, komt hij niet recht. Neen, als aan doden zet men hun offergaven
voor; 28 hun priesters verkopen hun offers voor eigen gewin, of de vrouwen

pekelen ze in, zonder er iets aan de armen en behoeftigen van te geven;
29 en vrouwen in maandstonden en bij bevalling raken ze aan. Zo weet
ge, dat ze geen goden zijn; vreest ze dus niet! 30 Hoe kan men ze dan nog
goden noemen? Vrouwen zetten die zilveren, gouden en houten goden
spijzen voor; 31 de priesters lopen in hun tempels rond met gescheurde
kleren geschoren hoofden en baarden, het hoofd onbedekt, 32 en huilen en
gillen voor hun goden, zoals men dat doet bij een dodenmaal; 33 de priesters
nemen hun de kleren af, en kleden daarmee hun vrouwen en kinderen.
34 Of ze van iemand kwaad of goed ondervinden, ze zijn niet in staat, het
te vergelden. Ze kunnen een koning aanstellen noch afzetten; 35 evenmin
kunnen ze rijkdom schenken of geld. Wanneer iemand hun een gelofte
doet, die hij niet houdt, kunnen ze niet straffen. 36 Ze redden geen mens
van de dood, en bevrijden geen zwakke uit de macht van den sterke. 37 Een
blinde geven ze het gezicht niet terug; die in nood verkeert, helpen ze niet.
38 Over een weduwe weten ze zich niet te ontfermen, voor een wees niet
te zorgen. 39 Neen, ze lijken op steenklompen uit de bergen, die houten,
vergulde en verzilverde maaksels; en die ze dienen, moeten zich schamen.
40 Hoe kan men dan menen en zeggen, dat ze goden zijn? 41 De Chaldeën
zelf onteren ze. Want wanneer ze een stomme zien, die niet kan spreken,
dan halen ze Bel, en vragen hem, dat hij den stomme laat spreken, alsof
hij iets kon verstaan. 42 En ofschoon ze het tegendeel weten, houden zij er
toch niet mee op, omdat ze te dom zijn. 43 De vrouwen zitten, met strikken
omhangen, langs de wegen, zemelen te branden. 44 Zo dikwijls dan een van
haar door een voorbijganger is meegenomen, en gemeenschap met hem
heeft gehad, hoont ze haar buurvrouw, omdat die dezelfde eer nog niet
heeft genoten, en haar strikken nog niet zijn verscheurd. 45 Leugen is al
wat er voor hen gebeurt. Hoe kan men dan menen en zeggen, dat ze goden
zijn? 46 Ze worden door werklui en goudsmeden gemaakt, en kunnen niets
anders worden, dan de werklieden er van willen maken. 47 Welnu, die ze
maken, worden niet oud; 48 hoe zou het dan anders gaan met hun maaksel?
Zo laten ze hun nageslacht enkel ontgoocheling achter, en smaad. 49 Want
als er oorlog of onheil over hen losbarst, beraadslagen de priesters onder
elkander, waar zich met hen te verschuilen. 50 Hoe is het dan mogelijk,
dat men niet inziet, dat ze geen goden kunnen zijn, daar ze zichzelf niet
kunnen redden uit oorlog en onheil? 51 Maar tenslotte zal men erkennen,
dat die houten, vergulde en verzilverde maaksels leugen zijn; alle volken
en koningen zal het duidelijk worden, dat ze geen goden zijn, maar enkel
maaksel van mensenhanden, en dat men bij hen geen goddelijke daden
moet zoeken. 52 Wie wil dan nog een bewijs, dat ze geen goden zijn? 53 Ze
stellen over een land geen koning aan, noch kunnen ze de mensen een
heerser geven. 54 Ze zijn niet in staat, hun recht te verschaffen, noch hen
voor onrecht te hoeden. 55 Ze lijken op kraaien tussen hemel en aarde. Want
als er brand uitbreekt in de tempel van die houten, vergulde en verzilverde
goden, dan slaan wel de priesters op de vlucht en worden gered, maar zelf
branden ze als balken middendoor. 56 Ook koningen en vijanden kunnen
ze geen weerstand bieden. 57 Hoe kan men dan aannemen of denken, dat
zij goden zijn! Ook voor dieven en rovers zijn die houten, verzilverde en
vergulde goden niet veilig. 58 Die zijn hun de baas, stelen het goud en het
zilver, en gaan aan de haal met de kleren, waarmee ze bekleed zijn, zonder
dat ze zich kunnen verdedigen. 59 Daarom is een koning die zijn macht kan

tonen, of nuttig huisraad waarvan de eigenaar zich kan bedienen, er beter aan toe dan die valse goden; of een huisdeur, die wat binnen is beveiligt, er beter aan toe dan die valse goden; of een houten zuil in het koninklijk paleis er beter aan toe dan die valse goden. 60 De zon, de maan en de sterren, hoe mooi zij ook glanzen, moeten gehoorzamen en op hun post blijven staan tot nut van de mensen. 61 Ook de bliksem is mooi, als hij flikkert; ook de wind, die over alle landen waait. 62 En als God de wolken gebiedt, over heel de aarde te trekken, dan volbrengen zij het bevel; 63 ook het vuur, van boven gezonden om bergen en wouden te verteren, volbrengt het bevel. Maar die maaksels evenaren hen in schoonheid noch kracht. 64 Daarom mag men denken noch zeggen, dat ze goden zijn; want ze hebben geen macht om te richten, of goed te doen aan de mensen. 65 Zo weet ge, dat ze geen goden zijn; vreest ze dus niet! 66 De koningen kunnen zij vloeken noch zegenen; 67 de volkeren geen tekens geven aan de hemel, niet eens stralen als de zon, of glans verspreiden als de maan. 68 De dieren zijn er beter aan toe; die kunnen naar een schuilplaats vluchten, en zichzelf tenminste nog redden. 69 Zo is het onder ieder opzicht klaar, dat ze geen goden zijn; vreest ze dus niet! 70 Die houten, vergulde en verzilverde goden be- veiligen evenmin als een vogelverschrikker op een veld met komkommers, 71 of een doornhaag om een tuin, waarop alle vogels gaan zitten. Ook gelijken hun houten, vergulde en verzilverde goden op lijken, die men in de duisternis werpt; 72 aan het purper en lijnwaad 8, dat op hen ligt te rotten, kan men erkennen, dat ze geen goden zijn; tenslotte worden zij zelf weggevreten, en worden een schande voor het land. 73 De rechtvaardige, die geen goden bezit, is er dus beter aan toe; want hij blijft van schande bevrijd!

Het eerste boek Makkabeeën

1 Nadat Alexander van Macedonië, de zoon van Filippus, die uit het land
Kittim was komen opzetten, Darius, den koning van Perzen en Meden,
geheel had verslagen, volgde hij hem op als wereldheerser, na eerst alleen
over Griekenland te hebben geregeerd. 2 Talrijk waren zijn krijgstochten:
hij veroverde vestingen en vermoordde koningen; 3 tot aan de grenzen der
aarde drong hij door, en brandschatte vele volkeren. De aarde durfde zich
voor hem niet verroeren, en hij begon er hoogmoedig en verwaand van
te worden. 4 Hij bracht een ontzaggelijk leger op de been, maakte zich
meester van landen, volken en vorsten, en liet hen schatting opbrengen.
5 Toen werd hij ziek. En daar hij begreep, dat hij sterven ging, 6 ontbood
hij zijn eerste vertrouwelingen, die van jongsaf met hem waren opgevoed,
en verdeelde nog bij zijn leven zijn rijk onder hen. 7 Alexander had twaalf
jaar geregeerd, toen de dood hem verraste. 8 Zijn vertrouwelingen, die
het gebied bestuurden, dat ieder van hen was toegewezen, 9 lieten zich
allen na zijn dood tot koning kronen. Later deden hun zonen jarenlang
hetzelfde, en brachten veel ellende over het land. 10 Uit hen nu ontsproot
een goddeloos wicht, Antiochus Epifanes, een zoon van koning Antiochus.
Hij was in Rome gijzelaar geweest, en kwam aan de regering in het jaar
137 van de griekse heerschappij. 11 In die tijd nu trokken er enige afvallige
Israëlieten op uit, om veel anderen voor het volgende plan te winnen: Laat
ons vriendschap gaan sluiten met de heidenen uit onze omgeving; want
sinds wij de omgang met hen hebben verbroken, worden we telkens door
rampen getroffen. 12 Dit voorstel vond bijval; 13 en enige mannen uit het volk
verklaarden zich aanstonds bereid, om naar den koning te gaan. Nadat deze
hun volmacht verleend had, om de gebruiken der heidenen in te voeren,
14 bouwden zij in Jerusalem een athletenschool, zoals de heidenen hadden,
15 lieten bij zich de besnijdenis wegwerken en verzaakten aldus aan het
heilig verbond. Ze heulden met de heidenen en verkochten zich aan de
zonde. 16 Zodra Antiochus de overtuiging had, dat zijn heerschappij genoeg
was bevestigd, vatte hij het plan op, zijn macht ook over Egypte uit te
strekken en zodoende over twee landen te regeren. 17 Hij trok dus tegen
Egypte op met een ontzaggelijk leger, met strijdwagens, olifanten en ruiters,
en tevens met een grote vloot, 18 en viel Ptoleméus, den egyptischen koning,
aan Ptoleméus sloeg voor hem op de vlucht en wist te ontkomen. Maar velen
werden er gewond en gedood; 19 de vestingen in Egypte werden veroverd
en het Egypteland leeggeplunderd. 20 Nadat Antiochus Egypte verslagen
had, keerde hij in het jaar 143 terug, en trok met een geweldig leger op
tegen Israël en Jerusalem. 21 Brutaalweg drong hij het heiligdom binnen,
nam er het gouden reukofferaltaar weg, de kandelaar met alles wat daarbij
behoorde, 22 de tafel der toonbroden, offerschalen en schotels, de gouden
wierookvaten, het voorhangsel, en rukte alle gouden kransen en andere
versieringen aan de tempelgevel af. 23 Hij stal het zilver en goud, de kostbare
benodigdheden met al wat hij aan verborgen schatten kon vinden, 24 en
trok met heel die buit terug naar zijn land. Ook richtte hij een bloedbad
aan, en braakte godslasteringen uit. 25 Toen barstte er in heel Israëls gebied
een luide weeklacht los, 26 En vorsten en oudsten begonnen te jammeren;

Meisjes en jongelingen kwijnden weg, De schoonheid der vrouwen verwelkte. 27 Iedere bruidegom was in rouw, De bruid zat in haar kamer te klagen; 28 Het land was geschokt om zijn bewoners, Heel het huis van Jakob met schande bedekt. 29 Twee jaar later zond de koning den bevelhebber der Musiërs naar de steden van Juda. Toen deze met een groot leger voor Jerusalem verscheen, 30 bood hij hun zulke sluwe vredesvoorstellen aan, dat zij vertrouwen in hem stelden. Maar geheel onverwacht bestormde hij de stad, bracht haar een geweldige nederlaag toe, en vermoordde een groot aantal Israëlieten. 31 Hij plunderde de stad, stak haar in brand, en liet huizen en ringmuren omverhalen. 32 Vrouwen en kinderen werden gevangen genomen, en er werd beslag gelegd op het vee. 33 Daarna herbouwden ze de Davidstad met hoge sterke muren en zware torens zodat zij een burcht voor hen werd. 34 Zij legden er een bezetting van goddeloze soldaten en afvalligen, die er zich in versterkten. 35 Ook voorzagen zij haar van wapens en levensmiddelen, terwijl de buit, die zij uit Jerusalem hadden weggesleept, hier eveneens werd ondergebracht. Zo werd de burcht een grote valstrik. 36 Voor het heiligdom werd ze een hinderlaag, Voor Israël een steeds dreigende satan. 37 Rondom het heiligdom vergoten zij onschuldig bloed, En ontwijdden de heilige plaats. 38 Jerusalems burgers sloegen voor hen op de vlucht, En zij werd een woonplaats voor vreemden; Voor het eigen kroost een onbekende, Door haar eigen kinderen verlaten. 39 Haar heiligdom was leeg als een steppe, Haar feesten verkeerden in rouw; Haar sabbatdagen in spot, Haar waardigheid in verachting. 40 Naar de maat van haar vroegere luister Werd zij met schande vervuld; En haar glorie van vroeger Werd in kommer veranderd. 41 Daarna vaardigde koning Antiochus voor heel zijn rijk het bevel uit, dat allen één volk moesten worden, 42 en dat iedereen zijn eigen gebruiken moest opgeven. Alle volken legden zich neer bij dit koninklijk bevel, 43 en zelfs onder de Israëlieten waren er velen, die de godsdienst van den koning omhelsden, aan de afgoden offerden en de sabbat schonden. 44 Ook naar Jerusalem en de steden van Juda zond de koning beambten met brieven, waarin werd bevolen, dat zij zich moesten aanpassen aan de uitheemse levenswijze. 45 Men moest een eind maken aan de slacht-, brand- en plengoffers in de tempel, de sabbat en andere feesten ontheiligen, 46 en de tempel met de heilige personen ontwijden. 47 Men moest altaren, heilige plaatsen en afgodstempels oprichten, en er het vlees van varkens en andere onreine dieren offeren. 48 Men moest zijn zonen onbesneden laten, en hun zielen met allerlei bederf en onreinheid bezoedelen, 49 zodat zij de wet zouden vergeten en al haar bevelen laten varen. 50 En wie niet zou gehoorzamen aan het bevel van den koning, zou worden gedood. 51 Zo luidden de bevelschriften, die hij in heel zijn rijk liet verbreiden. Tegelijkertijd stelde hij toeziende beambten aan over de gehele bevolking met de opdracht, dat alle steden van Juda één voor één moesten offeren. 52 Nu sloot zich een groot gedeelte der bevolking bij hen aan, namelijk allen, die afvallig werden van de wet. 53 Overal in het land gaf men zich over aan het kwaad, zodat de goede Israëlieten gedwongen werden, zich op alle mogelijke schuilplaatsen verborgen te houden. 54 Op de vijftiende Kislew van het jaar 145 plaatsten ze de gruwel der ontheiliging op het offeraltaar, terwijl men overal in de steden van Juda altaren oprichtte, 55 en reukoffers ging brengen voor de huisdeuren en op de straten. 56 Alle wetboeken, die men kon opsporen, werden in

stukken gescheurd en verbrand; 57 en iedereen, bij wien een boek van het
verbond werd ontdekt, of die aan de wet vasthield, werd volgens koninklijk
besluit ter dood gebracht. 58 Met dergelijke geweldmaatregelen gingen zij
maandenlang tegen iedereen Israëliet te keer, die zij in een of andere stad
konden betrappen. 59 De vijf en twintigste van de maand offerden zij op
het altaar, dat op het brandofferaltaar was geplaatst. 60 Volgens voorschrift
vermoordden zij de vrouwen, die haar kinderen hadden laten besnijden,
61 hingen haar de kinderen aan de hals, en plunderden haar huizen; en men
doodde hen, die de besnijdenis hadden voltrokken. 62 Toch waren er veel
Israëten, die standvastig waren en vastbesloten bleven, geen onreine spijzen
te eten. 63 Zij wilden liever sterven, dan zich aan spijzen verontreinigen en
het heilig verbond verbreken. Zij stierven dan ook. 64 En ontzettend zwaar
bleef Gods toorn op Israël drukken.

2

1 In die dagen trad Mattatias op, een zoon van Johannes en kleinzoon
van Sjimon. Hij was priester uit het geslacht van Jojarib te Jerusalem,
maar woonde in Modin. 2 Hij had vijf zonen: Johannes met de bijnaam
Gaddi, 3 Sjimon met de bijnaam Tassi, 4 Judas die Makkabeër genoemd
werd, 5 Elazar met de bijnaam Hauran, en Jonatan, die ook Affoes heette.
6 Toen hij nu de gruwelen in Juda en Jerusalem aanschouwde, 7 sprak hij:
Wee mij! Waartoe werd ik geboren, Nu ik de ondergang van mijn volk
aanschouw, de ruïne der heilige stad; Nu ik machteloos zit, terwijl zij aan den
vijand wordt overgeleverd En het heiligdom in de handen van vreemden
valt. 8 Haar tempel werd als een onteerde man, Nu haar heerlijke vaten
als buit zijn geroofd. 9 Haar kinderen werden in haar straten vermoord,
Haar jongemannen door het vijandig zwaard. 10 Is er nog een volk, dat
niet over haar heerste, En dat geen beslag heeft gelegd op een deel van de
buit? 11 Al haar sieraden zijn haar ontnomen; Die vroeger vrij was, werd
een slavin. 12 Ziet eens, hoe ons heiligdom, ons juweel, Hoe onze trots
is verwoest, En hoe de heidenen het hebben onteerd! 13 Waartoe leven
wij nog? 14 Mattatias en zijn zonen scheurden hun klederen, hulden zich
in boetezakken en waren diep bedroefd. 15 Op zekere dag verschenen er
ook koninklijke beambten in Modin, om de stad tot afval en tot offeren te
dwingen. 16 Vele Israëlieten liepen naar hen over, maar Mattatias en zijn
zonen bleven standvastig. 17 Daarom spraken de koninklijke beambten
Mattatias hierover aan, en zeiden tot hem: In deze stad zijt gij een der
leiders; ge staat hoog in aanzien en hebt grote invloed; bovendien staan uw
zonen en uw familie achter u. 18 Treed gij dus het eerst naar voren, en doe
wat de koning beveelt; alle volken hebben het reeds gedaan, en de mannen
uit Juda met die in Jerusalem zijn achtergebleven, eveneens. Dan zult gij en
uw zonen tot de vrienden van den koning worden gerekend, en goud, zilver
en veel andere eregeschenken ontvangen. 19 Maar Mattatias antwoordde
met luider stem: Al gehoorzamen hem alle volken in het rijksgebied van
den koning, al valt iedereen van de godsdienst zijner vaderen af en voegt
zich naar het bevel van den koning, 20 ik, mijn zonen en mijn familie blijven
trouw aan het verbond onzer vaderen! 21 Wij denken er niet aan, de wet
te verzaken en haar geboden. 22 Nooit gehoorzamen wij aan het bevel van
den koning; van onze godsdienst wijken we niet af, niet rechts en niet links!
23 Maar nauwelijks had hij uitgesproken, of er trad een jood voor aller ogen

naar voren, om volgens het bevel van den koning een offer te brengen op het
altaar van Modin. 24 Toen Mattatias dit zag, ontstak hij in heilige woede, en
heel zijn wezen kwam in opstand. Hij gaf de vrije loop aan zijn rechtmatige
toorn, sprong vooruit, en sloeg hem neer bij het altaar. 25 Tegelijkertijd
doodde hij den koninklijken beambte, die het offer had doorgedreven, en
vernielde het altaar. 26 Zo kwam hij op voor de wet, evenals Pinechas tegen
Zimri, den zoon van Sjalloem. 27 Nu liet Mattatias met luider stem in de stad
afkondigen: Iedereen die het opneemt voor de wet en trouw blijft aan het
verbond, volge mij! 28 Daarop vluchtte hij met zijn zonen naar het gebergte,
en ze lieten have en goed in de stad. 29 Toen trokken er velen, die naar recht
en gerechtigheid snakten, naar de woestijn, en bleven daar wonen 30 met
vrouwen, kinderen en vee, omdat de nood te hoog was geklommen. 31 Maar
zodra de koninklijke beambte en de bezetting, die zich te Jerusalem in de
Davidstad ophield, te weten waren gekomen, dat velen van hen, die het
koninklijk bevel in de wind hadden geslagen, naar de holen in de woestijn
waren gevlucht, 32 trokken ze hen met een groot leger achterna, haalden hen
in en omsingelden hen. Doch eerst op de sabbat gingen ze tot de aanval over,
33 en riepen hun toe: Nu is het genoeg; komt er uit! Als gij u onderwerpt
aan het bevel van den koning, blijft gij in leven! 34 Men riep hun terug: Wij
komen er niet uit; wij onderwerpen ons niet aan het bevel van den koning,
en willen nog minder de sabbat schenden. 35 Nu vielen ze hen onmiddellijk
aan. 36 Maar de anderen verweerden zich niet; ze wierpen geen enkele
steen naar hen, en sloten zelfs de holen niet af. 37 Ze riepen: We willen
allen sterven met een rein geweten! Hemel en aarde zijn onze getuigen, dat
gij ons wederrechtelijk vermoordt. 38 Zij vielen hen dus op sabbat aan, en
ongeveer duizend mannen, vrouwen en kinderen vonden de dood met het
vee. 39 Toen Mattatias en zijn vrienden dit vernamen, betreurden ze hen
diep. 40 Maar ze zeiden ook tegen elkander: Wanneer wij allen doen als
onze broeders, en ons leven en onze wet niet tegen de heidenen verdedigen
dan zullen ze ons al heel gauw van de aarde verdelgen. 41 Nog diezelfde
dag maakten ze dan ook het besluit: We grijpen iedereen aan, die ons
aanvalt op sabbat, en laten ons niet tot den laatsten man uitmoorden, zoals
onze broeders, die in de holen gedood zijn. 42 Nu sloot zich ook een groep
chasidéen bij hen aan; het waren dappere Israëlieten, die allen met hart
en ziel voor de wet opkwamen. 43 Ook allen, die voor de nood moesten
vluchten, sloten zich bij hen aan, en versterkten hun macht. 44 Zo vormden
zij een legerschare, en In hun verbittering sloegen zij de goddelozen neer,
En de afvalligen in hun woede! De rest wist zich te redden, door naar de
heidenen te vluchten. 45 Nu trokken Mattatias en zijn vrienden overal rond,
en vernielden de altaren. 46 En wanneer ze ergens binnen het gebied van
Israël een onbesneden kind ontdekten, lieten zij het desnoods met geweld
besnijden; 47 die zich hooghartig verzetten, joegen ze er uit. Hun werk werd
met goede uitslag bekroond: 48 ze beschermden de wet tegen heidenen en
koningen, en gaven de goddelozen geen kans. 49 Toen de tijd aanbrak, dat
Mattatias zou sterven, sprak hij tot zijn zonen: Nu hebben trots en geweld
de overhand, Het is een tijd van verwoesting en grimmige woede. 50 Strijdt
dus, mijn kinderen, voor de wet, En geeft uw leven voor het verbond onzer
vaderen. 51 Denkt aan het werk van uw vaderen, Dat zij bij hun leven hebben
verricht: Dan valt u grote eer ten deel, En eeuwige roem! 52 Toonde Abraham
zich niet trouw in de beproeving, En werd hem dit niet tot gerechtigheid

gerekend? 53 In zijn nood hield Josef vast aan de wet, En hij werd heer
van Egypte. 54 Pinechas, onze vader, was een voorbeeld van ijver; Daarom
werd hem een priesterschap voor eeuwig beloofd. 55 Omdat Josuël zijn plicht
vervulde, Werd hij rechter in Israël. 56 Omdat Kaleb voor het volk heeft
getuigd, Kreeg hij een erfdeel in bezit. 57 David ontving voor zijn vroomheid
De koningstroon voor altijd. 58 Omdat Elias voor de wet had geijverd, Werd
hij in de hemel opgenomen. 59 Ananja, Azarja en Misjaël werden door hun
geloof Voor de vuurdood behoed. 60 De onschuld van Daniël Redde hem uit
de muil van de leeuwen. 61 Zo kunt gij nagaan van geslacht tot geslacht,
Dat niemand, die op God vertrouwt, het onderspit delft. 62 Weest dus niet
bang voor het dreigen van den goddeloze; Want zijn pracht vervuilt en valt
de wormen ten prooi. 63 Vandaag nog is hij hoog verheven, Morgen niet
eens meer te vinden; Tot zijn stof keert hij terug, En met zijn plannen is
het gedaan. 64 Dus kinderen, weest moedig, en staat pal voor de wet, Want
daarin alleen ligt uw roem! 65 En omdat ik weet, dat uw broer Sjimon een
man is met doorzicht, moet gij altijd naar hem luisteren; hij zal uw vader
zijn. 66 Maar Judas de Makkabeër moet uw legeraanvoerder zijn, omdat hij
van jongsaf een dapper held is geweest; hij moet de leiding nemen in de
oorlog tegen de heidenen. 67 Verzamelt dan allen, die de wet onderhouden,
om u heen, en neemt wraak voor uw volk. 68 Vergeldt de heidenen wat ze
ons deden, en houdt vast aan de wet en haar geboden. 69 Daarna zegende
hij hen, en ging tot zijn vaderen. 70 Hij stierf in het jaar 146, en werd in
het familiegraf te Modin begraven. Heel Israël hield over hem een plechtige
rouwklacht.

3

1 Zijn zoon Judas, de Makkabeër genaamd, volgde hem op. 2 Al zijn
broers met heel de aanhang van zijn vader stonden hem terzijde, en streden
geestdriftig voor Israël. 3 Hij maakte alom zijn volk beroemd! Hij schoot
in het harnas als een held, In zijn wapenrusting trok hij ten strijde, En
beschutte het legerkamp met zijn schild. 4 Hij was als een leeuw in al
zijn daden, Een leeuwenwelp, die brult om prooi. 5 Afvalligen speurde hij
op, en jaagde ze na, Die zijn volk durfden kwellen, wierp hij in het vuur.
6 De trouwelozen krompen voor hem ineen van schrik, En alle boosdoeners
stonden te beven. Door hem werd de weg ter redding gebaand, 7 Maar
vele koningen heeft hij verbitterd. Hij bracht Jakob in verrukking om
wat hij deed, En bracht de verstrooiden bijeen; 8 Hij doorkruiste Juda van
stad tot stad, de goddelozen verdelgend, Maar van Israël wendde hij Gods
gramschap af. 9 Tot de grenzen der aarde reikt zijn roem, Zijn gedachtenis
blijft eeuwig in ere! 10 Nu riep Apollónius zijn heidense troepen en een
grote legermacht uit Samaria op, om tegen Israël te strijden. 11 Toen Judas
dit hoorde, trok hij hem tegemoet. Hij bracht hem de nederlaag toe, en
doodde hem; velen werden gewond en sneuvelden, en de overigen sloegen
op de vlucht. 12 Men bemachtigde de legerbuit, en Judas legde beslag op het
zwaard van Apollónius, en bleef er heel zijn leven mee strijden. 13 Intussen
had Séron, de aanvoerder van het syrische leger, vernomen, dat Judas een
leger had bijeengebracht met een groep getrouwen, die met hem in de strijd
wilden trekken. 14 En nu dacht hij bij zichzelf: Ik zal mij in het rijk bekend
en beroemd maken, door Judas te verslaan met zijn aanhang, die het bevel
van den koning verachten. 15 Zo rukte ook hij op, door een machtig leger

van goddelozen gevolgd, die hem helpen wilden, om op de zonen van Israël
wraak te nemen. 16 Zodra hij de bergpas van Bet-Choron bereikt had, trok
Judas hem met een klein troepje soldaten tegemoet. 17 Toen dezen dan ook
dat leger op zich zagen afkomen, zeiden ze tot Judas: Hoe zal een kleine
troep als de onze tegen zulk een overmacht kunnen strijden? En daar komt
nog bij, dat wij uitgeput zijn, omdat wij vandaag nog niets hebben gegeten.
18 Maar Judas sprak: Het is gemakkelijk genoeg, om een grote troep in de
handen van een kleinere over te leveren; want voor de hemel blijft het
gelijk, redding te brengen door velen of weinigen! 19 In de strijd hangt de
zege niet af van de legersterkte, maar van de kracht uit de hemel. 20 Vol
trots en boosheid komen zij op ons af, om ons te verdelgen met vrouwen
en kinderen, en ons leeg te plunderen. 21 Maar wij, wij strijden voor ons
leven en voor onze wet, 22 en God zal hen voor onze ogen verpletteren.
Weest dus voor hen maar niet bang! 23 Nauwelijks had hij dit gezegd, of
onverwacht stormde hij op hen los, zodat Séron met zijn leger door hem
werd verpletterd. 24 Ze achtervolgden hen in de pas van Bet-Choron tot
aan de vlakte; er sneuvelden van hen ongeveer achthonderd man, en de
overigen vluchtten naar het land der Filistijnen. 25 Van nu af kreeg men
ontzag voor Judas en zijn broers, en een radeloze angst maakte zich meester
van de heidenen uit hun omgeving. 26 De naam van Judas drong door tot den
koning, en de hele wereld sprak over zijn vechten. 27 Toen koning Antiochus
dit alles vernam, werd hij woedend, en liet uit de gehele weermacht van
zijn rijk een ontzaggelijk leger samenstellen. 28 Hij opende zijn schatkist,
betaalde zijn troepen een jaar soldij vooruit, en wees hen er op dat zij voor
alle mogelijke gebeurtenissen klaar moesten staan. 29 Maar hij bemerkte al
gauw, dat het geld in zijn schatkist dreigde op te raken; want de inkomsten
uit de belasting waren in zijn gebied sterk geslonken tengevolge van het
oproer en de noodtoestand, waarin hij zelf het land had gebracht door het
afschaffen der aloude gebruiken. 30 Hij begon dus te vrezen, dat hij evenals
bij vorige gelegenheden geen geld meer zou hebben voor zijn spilzucht en
voor de geschenken, die hij vroeger met kwistige hand had uitgedeeld, en
waarin hij vorige koningen verre overtrof. 31 Ten einde raad besloot hij
naar Perzië te trekken, om de belastingen der provincies te innen en zó veel
geld bijeen te brengen. 32 Hij liet echter Lúsias achter, een hooggeplaatst
persoon van koninklijke adel, om de staatszaken te regelen in de landen
tussen de Eufraat en de grens van Egypte, 33 en om zijn zoon Antiochus op
te voeden, totdat hij zou zijn teruggekeerd. 34 Hij stelde hem de helft der
weermacht en de olifanten ter beschikking, en gaf hem aanwijzingen, wat
hij allemaal wenste, vooral met betrekking tot de bewoners van Juda en
Jerusalem. 35 Hij moest namelijk een leger op hen afzenden, om het verzet
van Israël te breken, en wat er van Jerusalem nog over was te verwoesten;
36 al wat in die streek aan hen kon herinneren, moest hij uitroeien, hun hele
gebied met vreemdelingen bevolken, en hun land onder dezen door het lot
verdelen. 37 De koning zelf nam de andere helft van de troepen, vertrok in
het jaar 147 uit zijn hoofdstad Antiochië, stak de Eufraat over en doorkruiste
de hoger gelegen gebieden. 38 Nu wees Lúsias onder de vertrouwelingen
van den koning enkele dappere mannen aan; het waren Ptoleméus, de zoon
van Dorúmenes, Nikánor en Górgias. 39 Hij zond hen met veertigduizend
man voetvolk en zevenduizend ruiters uit, om Juda binnen te vallen en
het volgens koninklijk bevel geheel te verwoesten. 40 Zij trokken dus op

met al hun troepen, rukten er binnen, en sloegen hun legerkamp op in de vlakte bij Emmaus. 41 Toen de handelaars uit de omtrek het gerucht ervan hoorden, namen zij grote hoeveelheden zilver en goud en tevens voetboeien mee, en gingen het legerkamp binnen, om straks de Israëlieten als slaven te kopen. Ook sloten zich troepen uit Syrië en uit het Filistijnenland bij hen aan. 42 Judas en zijn broers zagen het gevaar steeds dreigender worden, nu het leger reeds zijn kamp in hun gebied had opgeslagen. Ook wisten ze maar al te goed, dat de koning het bevel had uitgevaardigd, om het volk geheel en al te verdelgen. 43 Daarom zeiden ze tegen elkander: Wij moeten ons verzetten tegen de vernietiging van ons volk, en strijden voor ons volk en het heiligdom! 44 Er werd dus een volksvergadering belegd, zowel om gevechtsklaar te zijn, als om te bidden en genade en barmhartigheid af te smeken. 45 Jerusalem lag onbewoond. Aan een steppe gelijk; Niet een van zijn kinderen ging er in of uit. En het heiligdom was plat getrapt. Er huisden vreemden in de burcht, Het werd een herberg voor de heidenen. De vreugde was van Jakob verdwenen, Fluit en citer waren verstomd. 46 In dichte drommen trokken ze daarom naar Mispa, dat tegenover Jerusalem ligt; want Mispa was vroeger de plaats geweest waar Israël kwam bidden. 47 Zij vastten die dag, hulden zich in boetezakken, strooiden as op hun hoofd en scheurden hun klederen. 48 Daarna rolden zij het wetboek open, met hetzelfde doel, waarmee de heidenen hun afgodsbeelden ondervragen. 49 Ook hadden zij de priesterlijke gewaden, de eerstelingen en tienden meegenomen, en de Nazireërs opgeroepen, wier tijd was verstreken. 50 Nu begonnen ze met luider stem naar de hemel te roepen: Wat vangen we hiermee toch aan, waar brengen we ze heen? 51 Want uw heiligdom is vertrapt en ontwijd, uw priesters treuren en zijn vernederd. 52 Zie, hoe de heidenen samenspannen, om ons te vernielen; U is het bekend, welke plannen ze tegen ons smeden. 53 Als Gij ons niet helpt, hoe houden wij dan tegen hen stand? 54 Toen bliezen zij op de trompetten en begonnen hardop te schreeuwen. 55 Nu benoemde Judas aanvoerders van het volk, die het bevel moesten voeren over duizend, honderd, vijftig en tien. 56 Maar hij beval, dat allen, die een huis hadden gebouwd, een vrouw hadden getrouwd of een wijnberg geplant, met de vreesachtigen naar huis zouden gaan, zoals de wet het had voorgeschreven. 57 Daarna zette het leger zich in beweging en sloeg het kamp op ten zuiden van Emmaus. 58 Toen sprak Judas: Houdt u gereed en weest dappere mannen! Morgen vroeg moet gij klaar staan, om tegen deze heidenen te strijden, die tegen ons zijn verenigd, om ons en ons heiligdom te verdelgen. 59 Want het is beter voor ons, op het slagveld te sterven, dan de ellende te zien van ons volk en ons heiligdom. 60 Maar het geschiede, zoals in de Hemel is besloten!

4

1 Intussen had Górgias vijfduizend man voetvolk en duizend uitstekende ruiters uitgekozen, en was in de nacht uit de legerplaats opgetrokken, 2 om het kamp der Joden te overrompelen en hen onverwacht neer te slaan; soldaten uit de burcht zouden hem de weg wijzen. 3 Zodra Judas dit vernam, rukte ook hij met zijn troepen op; hij wilde de koninklijke weermacht, die bij Emmaus lag, een slag toebrengen, 4 terwijl de andere troep nog ver van de legerplaats was verspreid. 5 Toen Górgias dus in de nacht bij het legerkamp van Judas kwam, trof hij er niemand meer aan. Hij ging ze nu in de bergen zoeken; want hij dacht bij zichzelf: Die zijn voor ons op de

vlucht! 6 In alle vroegte verscheen Judas in de vlakte met drieduizend man.
Ze beschikten echter niet over pantsers en zwaarden, zoals ze zo gaarne
hadden gehad, 7 nu ze de zware verschansingen van het heidenkamp zagen,
met ruiterij in de flank, en met geschoolde soldaten. 8 Maar Judas sprak
tot zijn mannen: Weest niet bang voor hun overmacht en laat de moed
niet zinken, als zij aan komen stormen. 9 Denkt er aan, hoe onze vaderen
in de Rode Zee werden gered, toen Farao hen met zijn leger achtervolgde.
10 Roepen wij thans de Hemel aan, dat Hij Zich onzer ontfermt, het verbond
onzer vaderen gedenkt, en dit leger vandaag nog voor onze ogen vernietigt.
11 Dan zal de hele wereld weten, dat er Iemand is, die voor Israël opkomt,
en het redding brengt! 12 Toen nu de heidenen opkeken en hen zagen
aanrukken, 13 verlieten zij het kamp, om de strijd aan te binden. En terwijl
de mannen van Judas op de trompetten bliezen, 14 stormde men op elkander
in. De heidenen werden verslagen, en namen de vlucht naar de vlakte.
15 Die achteraan kwamen werden over de kling gejaagd; de anderen werden
vervolgd tot aan Gézer en het laagland van Judea en tot Asjdod en Jámnia.
Er sneuvelden van hen ongeveer drieduizend man. 16 Nadat Judas met
zijn leger van de achtervolging was teruggekeerd, 17 sprak hij tot het volk:
Begeert thans geen buit; er staat ons nog een veldslag te wachten. 18 Want
Górgias staat vlak bij ons met zijn leger in de bergen. Stelt u dus tegen
onze vijanden op, en slaat ze neer; dan kunt gij buit maken, zolang als gij
wilt. 19 Terwijl Judas nog sprak, zag men een legerafdeling omzichtig uit
het gebergte te voorschijn komen. 20 Maar die begrepen terstond, dat zij
de nederlaag hadden geleden, en dat het kamp stond te branden; want uit
de rook, die zichtbaar was, bleek duidelijk, wat er gebeurd was. 21 Bij deze
ontdekking schrokken ze hevig, en daar ze zagen, dat het leger van Judas
in de vlakte voor de aanval gereed stond, 22 sloegen ze allen op de vlucht
naar het land der Filistijnen. 23 Nu eerst trok Judas op de legerplaats af, om
ze te plunderen; zij maakten veel goud en zilver buit, met violetten en echt
purperen stoffen en allerlei kostbaarheden. 24 En op de terugtocht zongen
ze de Hemel lof- en dankliederen toe: “Hij is goed, en eeuwig duurt zijn
barmhartigheid!” 25 Want die dag was Israël een grote redding geschonken.
26 De heidenen, die ontkomen waren, gingen allen naar Lúsias en deelden
hem alles mee, wat er gebeurd was. 27 Deze berichten brachten hem geheel
en al van zijn stuk, omdat het met Israël niet gegaan was, zoals hij zich
had voorgesteld, en er niets was terechtgekomen van wat de koning hem
had opgedragen. 28 Daarom wierf hij het volgende jaar een leger aan van
zestigduizend uitstekende soldaten en vijfduizend ruiters, om voor goed
met hen af te rekenen. 29 Zij rukten Idumea binnen, en sloegen hun kamp op
in Bet-Soer. Maar Judas trok hun met tienduizend man tegemoet. 30 Bij het
zien van het geweldige leger begon hij te bidden, en sprak: Geprezen zijt Gij,
Redder van Israël, die de aanval van den reus door de hand van uw dienaar
David gebroken, en die het legerkamp der Filistijnen hebt overgeleverd in
de handen van Jonatan, den zoon van Saul, en van diens wapendrager.
31 Breng nu ook dit leger in de hand van uw volk, zodat ze voor schande
komen te staan met hun legermacht en hun ruiterij. 32 Jaag ze de schrik
op het lijf, verlam hun brutaal geweld, verbijster hen om hun nederlaag,
33 en sla ze neer met het zwaard van hen, die U liefhebben. Dan zullen
allen, die uw Naam kennen, U met lofzangen prijzen! 34 Daarna stormden
zij op elkander in; het werd een strijd van man tegen man, en van Lúsias'

leger sneuvelden ongeveer vijfduizend soldaten. 35 Toen Lúsias de nederlaag
van zijn eigen leger moest aanzien, en de moed zag stijgen van Judas'
troepen, die vast besloten waren te leven of eervol te sterven, trok hij naar
Antiochië terug. Daar wierf hij huurtroepen aan, om opnieuw Judea binnen
te rukken, als het leger weer voltallig zou zijn. 36 Nu spraken Judas en zijn
broers: Ziet, onze vijanden zijn verslagen! Laat ons nu optrekken, om het
heiligdom te reinigen en het wederom in te wijden. 37 En het gehele leger
kwam weer bijeen, en rukte op naar de Sionsberg. 38 Maar toen ze het
heiligdom verwoest zagen liggen, het altaar ontwijd, de poorten verbrand,
de voorhoven vol onkruid, opgeschoten als in een bos of op een van de
bergen, en de zijvertrekken vernield: 39 scheurden zij hun klederen, hieven
een luide jammerklacht aan, bestrooiden zich met as, 40 wierpen zich plat ter
aarde, bliezen op de alarmbazuinen en schreiden ten hemel. 41 Daarop wees
Judas een groep soldaten aan, die de burchtbezetting in bedwang moesten
houden, totdat hij de tempel had gereinigd. 42 Vervolgens koos hij enige
priesters uit van onbesproken gedrag en trouw aan de wet; 43 en dezen
reinigden het heiligdom, en smeten de stenen van het afgodsaltaar op een
onreine plaats. 44 Daarna beraadslaagden zij, wat ze met het ontheiligde
brandofferaltaar zouden doen; 45 en ze kwamen op de goede gedachte, het
maar af te breken, om er later niet mee te worden bespot, omdat het door
de heidenen was ontreinigd. Zij braken dus het altaar af, 46 maar legden
de stenen op een passende plaats van de tempelberg, totdat een profeet zou
opstaan, die beslissen kon, wat er mee moest gebeuren. 47 Nu namen zij,
zoals het was voorgeschreven, ongehouwen stenen en bouwden een nieuw
altaar, gelijk aan het vorige. 48 Daarna herstelden ze het heiligdom, en wi-
jdden het inwendige van de tempel en de voorhoven in. 49 Ze lieten nieuwe
heilige vaten vervaardigen, brachten de kandelaar, het reukofferaltaar en
de tafel in de tempel, 50 lieten wierook branden op het reukofferaltaar,
staken de lampen op de kandelaar aan, zodat ze de tempel weer verlichtten,
51 legden de broden op de tafel en hingen de voorhangsels op. Toen ze
alles, wat ze hadden ondernomen, gelukkig hadden voltooid, 52 brachten
ze in de vroege morgen van de vijf en twintigste der negende maand, dus
in de maand Kislew van het jaar 148, 53 een offer volgens de wet op het
nieuw gebouwde brandofferaltaar. 54 Het was juist op hetzelfde uur en op
dezelfde dag waarop de heidenen het hadden ontheiligd, dat het weer werd
ingewijd onder lofgezang, begeleid met citers, harpen en cymbalen. 55 En
heel het volk viel in aanbidding neer, en loofde de Hemel, die hun zoveel
voorspoed had geschonken. 56 Acht dagen lang vierden zij het feest van de
altaarwijding, waarbij ze vol blijdschap brandoffers opdroegen, en dank-
en lofoffers brachten. 57 Ze versierden de tempelgevel met gouden kransen
en schilden, herstelden de poorten en zijvertrekken, en zetten de deuren
erin. 58 En er heerste een grote vreugde onder het volk, omdat de ontering
der heidenen was weggenomen. 59 Daarom nam Judas met zijn broers
en heel het volk van Israël het besluit, om zolang zij leefden, elk jaar de
dagen van de altaarwijding in vreugde en blijdschap te vieren, en wel acht
dagen lang, te beginnen met de vijf en twintigste dag van de maand Kislew.
60 Tegelijkertijd begonnen ze met de aanleg van hoge ringmuren en zware
torens rond de berg Sion, om te verhinderen dat de heidenen het heiligdom
zouden binnendringen en het evenals vroeger vernielen; 61 hij legde er een

bezetting in, om ze te bewaken. Bovendien versterkte hij Bet-Soer tot een verdedigingspost, om de bevolking tegen Idumé̱a te beschermen.

5

1 Toen de heidenen uit de omtrek hadden vernomen, dat het brandofferaltaar weer was opgebouwd en het heiligdom weer in zijn vroegere staat was hersteld, werden ze woedend; 2 ze besloten, het geslacht van Jakob, dat in hun midden leefde, uit te roeien, en begonnen reeds het volk te moorden en te vernielen. 3 Daarom trok Judas op tegen de zonen van Esau in Judea, die zich in Akrabatténe hadden gevestigd, en die het Israël in de omtrek lastig maakten. Hij bracht hun een zware nederlaag toe, maakte ze weerloos en plunderde ze uit. 4 Daarbij herinnerde hij zich de laagheid van de bewoners van Bajan, die het volk valstrikken en hinderlagen hadden gelegd en langs de wegen op hen hadden geloerd. 5 Hij sloot ze op in hun torens, belegerde hen, trof ze met de banvloek, en stak de torens met allen, die erin waren, in brand. 6 Vandaar trok hij verder naar de zonen van Ammon, waar hij op een sterke weermacht stiet met veel soldaten, die onder bevel van Timóteus stonden. 7 In een reeks gevechten, die hij hun leverde, werden zij door hem in het nauw gedreven, en geheel verslagen. 8 En nadat hij ook Jazer had bedwongen met de onderhorige plaatsen, keerde hij naar Judea terug. 9 Ook de heidenen van Gilad hadden tegen de Israëlieten, die hun gebied bewoonden, samengespannen, om hen uit te roeien. Dezen waren naar de vesting Dátema gevlucht, 10 en zonden nu brieven aan Judas en zijn broers met de volgende inhoud: De heidenen uit onze omgeving hebben tegen ons samengespannen, om ons uit te roeien. 11 Ze staan klaar, om een aanval te doen en de vesting te veroveren, waarin wij gevlucht zijn, en Timóteus heeft de leiding over hun troepen. 12 Kom ons dus uit hun handen redden! Reeds velen van ons zijn gesneuveld. 13 Al onze broeders, die de streek Toebi bewoonden, hebben ze vermoord, en hun vrouwen, kinderen en bezittingen meegenomen; ze hebben ongeveer duizend man omgebracht. 14 Nog was men bezig de brieven te lezen, toen er ook uit Galilea boden in gescheurde kleren aankwamen, die hetzelfde berichtten: 15 Ptolemáis, Tyrus en Sidon, ja het gehele heidense Galilea heeft samengespannen, om ons uit de weg te ruimen. 16 Toen Judas en het volk deze berichten vernamen, belegden zij een grote vergadering, om te beraadslagen, wat zij konden doen voor hun broeders, die in nood verkeerden en door de heidenen werden bestookt. 17 En Judas zeide tot zijn broer Sjimon: Kies mannen uit, en trek naar Galilea op, om uw broeders aldaar te bevrijden; ikzelf zal met mijn broer Jonatan naar Gilad gaan. 18 Josef, den zoon van Zekarja, en Azarja liet hij als aanvoerders met de rest van het leger in Judea als dekking achter; 19 hij gaf hun echter bevel: Neemt de leiding over deze mannen; maar begint geen gevecht met de heidenen, voordat wij terug zijn. 20 Sjimon kreeg drieduizend man, om tegen Galilea op te trekken, en Judas achtduizend man voor zijn tocht tegen Gilad. 21 Nu rukte Sjimon naar Galilea op, en leverde een reeks veldslagen tegen de heidenen. Ze werden door hem verslagen, en hij zette ze na tot aan de poort van Ptolemáis. 22 Van de heidenen sneuvelden er ongeveer drieduizend man, wier krijgsuitrusting hij in beslag nam. 23 Daarna nam hij de Joden uit Galilea en Arbátta met vrouwen, kinderen en al hun bezittingen mee, en bracht hen onder groot gejubel naar Judea. 24 Intussen was Judas de Makkabeër met zijn broer Jonatan de Jordaan overgestoken, en drie dagmarsen ver de woestijn ingetrokken.

25 Daar stieten ze op de Nabateërs die hen echter vriendelijk bejegenden, en
hun uitvoerig vertelden, wat hun broeders in Gilad was overkomen: 26 dat
er namelijk velen van hen waren opgesloten in Bossora, Bossor, Alama,
Kasfon, Maked en Karnáin, allemaal versterkte en grote steden; 27 dat er ook
in de overige steden van Gilad zaten ingesloten, en dat men bepaald had,
de vestingen de volgende dag te belegeren en in te nemen, en alle Joden
op één en dezelfde dag te vermoorden. 28 Toen maakte Judas dadelijk met
zijn leger rechtsomkeer, in de richting van de woestijn, waar Bossora lag.
Hij veroverde de stad, joeg alle mannen over de kling, nam hun gehele buit
in beslag, en stak de stad in brand. 29 Nog in dezelfde nacht brak hij op, en
trok naar de vesting Dátema. 30 Toen het morgen geworden was, en ze rond
konden kijken, zie: daar was een ontelbare drom van soldaten, die ladders
en oorlogswerktuigen aansleepten, om de vesting te belegeren en in hun
macht te krijgen. 31 Judas begreep, dat de strijd was begonnen. En terwijl uit
de stad het rumoer van trompetten en krijgsgeschreeuw de lucht vervulde,
32 riep hij zijn soldaten toe: Het zijn uw broeders, voor wie gij vandaag hebt
te strijden! 33 Toen viel hij hen in drie afdelingen van achteren aan, terwijl zij
op de trompetten bliezen en hun gebeden lieten weergalmen. 34 Maar zodra
het leger van Timóteus bemerkte, dat het de Makkabeër was, sloeg het voor
hem op de vlucht. Hij bracht hun een zware nederlaag toe, en die dag vielen
er van hen ongeveer achtduizend man. 35 Daarna boog hij af naar Alama,
viel het aan, en veroverde het; hij doodde er alle mannen, nam de buit in
beslag en stak de stad in brand. 36 Vandaar trok hij verder, en veroverde
Kasfon, Maked, Bossor en de overige steden van Gilad. 37 Enige tijd later
bracht Timóteus een nieuw leger op de been, en stelde het op voor Rafon
aan de overzijde van de beek. 38 Judas had spionnen naar de legerplaats
gezonden, en dezen deelden hem mee: Het is een ontzaglijk leger; alle
heidenen hier uit de omtrek hebben zich bij hem aangesloten, 39 en zelfs
Arabieren hebben zij als hulptroepen in dienst genomen. Hun kamp hebben
ze opgeslagen aan de overkant van de beek, en ze staan klaar, om tegen u op
te trekken. Judas ging dus op hen af. 40 Toen Judas met zijn leger de beek
naderde, sprak Timóteus tot zijn legeraanvoerders: Wanneer hij het eerst
naar ons oversteekt, kunnen we hem geen weerstand bieden; want dan is
hij ons de baas. 41 Maar is hij bang, en blijft hij aan de overkant van de
stroom, dan moeten wij naar hem oversteken, en zullen wij hem verslaan.
42 Toen Judas dus dicht bij de beek was gekomen, liet hij de leiders van het
volk bij de rivier postvatten, en gaf hun bevel: Niemand mag hier blijven,
maar allen moeten de strijd in. 43 Zelf stak hij het eerst naar hen over, en
al zijn soldaten kwamen achter hem aan. Heel het heidenleger bezweek
voor hen; ze wierpen hun wapens weg en vluchtten naar de tempel van
Karnáin. 44 Maar de Joden veroverden de stad en staken de tempel, met
allen die er in waren, in brand. Zo werd Karnáin diep vernederd, en kon
zich niet langer tegen Judas verzetten. 45 Daarop bracht Judas alle Israëlieten
uit Gilad bijeen, groot en klein, met vrouwen, kinderen, have en goed, om
met die geweldige massa naar het land van Juda te gaan. 46 Zo bereikten
ze Efron. Dit was een grote en zeer sterke stad, aan een pas gelegen, waar
men niet uitwijken kon naar links of naar rechts, doch waar men midden
door moest trekken. 47 Maar de inwoners der stad sloten de poorten voor
hen dicht, en hoopten er stenen tegen op. 48 Judas liet hun vriendelijk
vragen: Geef ons verlof, door uw gebied te trekken, om in ons land te komen.

Niemand zal u kwaad doen; wij willen er alleen maar doorheen. Maar zij
weigerden, de poorten voor hen te openen. 49 Toen liet Judas in zijn leger
het bevel uitvaardigen, dat iedereen moest halt houden op de plaats, waar
hij was. 50 En zodra zijn manschappen halt hadden gehouden, deed hij een
aanval op de stad, de hele dag en de hele nacht lang, totdat de stad zich aan
hem overgaf. 51 De mannen joeg hij over de kling, en maakte de stad met
de grond gelijk; hij legde beslag op de buit, en rukte over de lijken heen
door de stad. 52 Daarna trokken ze over de Jordaan en bereikten de grote
vlakte tegenover Bet-Sjan. 53 Intussen bleef Judas er voor zorgen, dat zij
die achteraan kwamen, bij konden blijven, en de gehele tocht sprak hij het
volk moed in, totdat hij in het land van Juda kwam. 54 Verrukt en opgetogen
bestegen zij nu de Sionsberg, en droegen brandoffers op, omdat er niemand
van hen onderweg was gevallen, maar allen behouden waren teruggekeerd.
55 Terwijl Judas met Jonatan in Gilad vertoefde, en zijn broer Sjimon in
Galilea voor Ptolemáis lag, 56 hoorden de legerbevelhebbers Josef, de zoon
van Zekarja, en Azarja van hun heldendaden en gevechten gewagen. 57 En ze
zeiden: Ook wij willen ons een naam veroveren, door ten strijde te trekken
tegen de heidenen in onze omgeving. 58 En zij gaven hun mannen bevel tot
de opmars, en rukten tegen Jámnia uit. 59 Maar Górgias deed met zijn mannen
een uitval uit de stad, en bond de strijd met hen aan. 60 Josef en Azarja
werden verslagen en achterna gezet tot aan de grenzen van Judea; die dag
vielen er van de Israëlieten ongeveer tweeduizend man. 61 Deze pijnlijke slag
trof het volk, omdat zij niet naar Judas en zijn broers hadden geluisterd,
maar van heldendaden hadden gedroomd; 62 bovendien behoorden zij niet
tot het geslacht van die mannen, door wie Israël de vrijheid moest krijgen.
63 Niettemin bleven Judas, de held, en zijn broers in het hoogste aanzien
staan bij heel Israël en zelfs bij al de heidenen; en waar maar hun naam
werd bekend, 64 ging men naar hen toe en wenste hun geluk. 65 Daarna
rukte Judas uit met zijn broers, om tegen de zonen van Esau te strijden in
het land, dat naar het zuiden ligt. Hij veroverde Hebron en de onderhorige
plaatsen, slechtte de vestingwerken, en stak op alle punten de torens in
brand. 66 Vandaar rukte hij verder op voor een tocht tegen het land der
Filistijnen, en trok door Maresja. 67 Op die dag vielen er verschillende
priesters op het slagveld, omdat ook zij heldendaden wilden verrichten, en
zich onbekookt in de strijd hadden gewaagd. 68 Daarna boog Judas af naar
Asjdod in het land der Filistijnen, vernielde er de altaren, verbrandde hun
afgodsbeelden, nam uit de steden de buit met zich mee, en keerde naar het
land van Juda terug.

6

1 Intussen doorkruiste koning Antiochus de hoger gelegen gebieden.
Daar hoorde hij, dat er in Elumáis van Perzië een stad moest liggen, die
beroemd was om haar rijkdom, haar zilver en goud. 2 Ook haar tempel
moest buitengewoon rijk zijn, en in het bezit van gouden wapenrustingen,
pantsers en zwaarden, die de macedonische koning Alexander, de zoon van
Filippus en eerste koning der Grieken, daar had achtergelaten. 3 Hij trok
er derhalve op af, en trachtte de stad in te nemen en leeg te plunderen.
Maar het gelukte hem niet, omdat zijn plan aan de inwoners verraden
werd. 4 Integendeel, zij rukten tegen hem op; hij moest de vlucht nemen,
en trok hevig teleurgesteld vandaar naar Babylonië terug. 5 Bovendien
kwam men hem in Perzië berichten, dat de legers, die tegen het land Juda

waren opgetrokken, de nederlaag hadden geleden; 6 dat ook Lúsias aan
het hoofd van een machtig leger was opgerukt, maar eveneens door de
Joden verslagen was; dat de Joden hun bewapening hadden versterkt door
de grote buit, die zij op het verslagen leger hadden behaald; 7 dat zij de
gruwel hadden neergehaald, die hij op het brandofferaltaar te Jerusalem
had opgericht, en evenals vroeger het heiligdom aan alle kanten met hoge
muren hadden omringd; en dat zij hetzelfde met zijn stad Bet-Soer hadden
gedaan. 8 Bij het horen van deze berichten stond de koning verbijsterd en
hevig geschokt. Hij moest zich te bed leggen en werd ziek van ergernis,
omdat het hem niet was gegaan, zoals hij verwacht had. 9 Zo lag hij daar
vele dagen lang, telkens opnieuw door grote ergernis verbitterd. Toen hij
dacht, dat hij sterven ging, 10 ontbood hij al zijn vertrouwelingen, en sprak
tot hen: De slaap is van mijn ogen geweken, en van kommer is mij de moed
ontzonken. 11 Ik denk bij mijzelf: In wat een ellende ben ik geraakt, en hoe
groot is de rampspoed, waarin ik mij nu bevind: ik die heel mijn regering in
aanzien stond en bemind was. 12 Nu eerst herinner ik mij al het leed, dat
ik Jerusalem heb berokkend: hoe ik daar al de gouden en zilveren vaten
heb weggeroofd, en soldaten heb afgezonden, om de bewoners van Juda
eenvoudig te vermoorden. 13 Nu zie ik in, dat dit de reden is, waarom
deze rampen mij treffen, en waarom ik van grote ellende in een vreemd
land zal moeten sterven. 14 Daarna ontbood hij Filippus, een van zijn
vertrouwelingen, en stelde hem aan over heel zijn rij; 15 hij reikte hem de
diadeem, zijn mantel en de zegelring over, daar hij zijn zoon Antiochus
moest opvoeden en nog op het koningschap moest voorbereiden. 16 Zo
stierf koning Antiochus daar in het jaar 6:149. 17 Maar toen Lúsias hoorde,
dat de koning gestorven was, riep hij diens zoon Antiochus, dien hij in
zijn jeugd had opgevoed, tot koning uit, en gaf hem de bijnaam Eúpator.
18 Ondertussen bleef de burchtbezetting rondom het heiligdom Israël lastig
vallen; ze waren er op uit, hun op alle mogelijke manieren schade toe te
brengen en de heidenen te beschermen. 19 Daarom besloot Judas, hen uit
de weg te ruimen, en riep hij het gehele volk op, om hen te gaan belegeren.
20 Ze sloten zich dus aaneen, en begonnen met de belegering in het jaar 150,
waarbij gebruik werd gemaakt van schiettorens en belegeringswerktuigen.
21 Toch wisten enkelen door de omsingeling heen te breken. Bij hen sloten
zich ook enige afvallige Israëlieten aan, 22 en samen reisden ze naar den
koning, en zeiden: Hoe lang nog talmt gij, om recht te doen, en laat gij
onze broeders ongewroken? 23 Wij hebben uw vader graag gediend; we
hielden ons aan zijn voorschriften en volgden zijn bevelen op. 24 Maar
hierom zijn onze volksgenoten ons vijandig geworden; meer nog: al de
onzen, die hun in handen vielen, werden vermoord, en onze bezittingen
hebben ze in beslag genomen. 25 En niet alleen naar ons, maar ook naar
alle grensgebieden hebben ze de hand uitgestoken. 26 En nu zijn ze weer
begonnen, de burcht van Jerusalem te belegeren, om hem in te nemen,
nadat ze de tempel en Bet-Soer al hebben versterkt. 27 Wanneer gij niet
onmiddellijk ingrijpt, zullen zij nog erger dingen doen, en zult gij hen niet
kunnen tegenhouden. 28 Toen de koning dit hoorde, werd hij woedend, en
riep al zijn rijksgroten op met de bevelhebbers van het voetvolk en van
de ruiterij. 29 Ook uit het buitenland en van de eilanden stroomden hem
huurtroepen toe; 30 het getal van zijn leger bedroeg honderdduizend man
voetvolk, twintigduizend ruiters en twee en dertig olifanten, die voor de

oorlog waren afgericht. 31 Dezen trokken door Idumé̱a, en begonnen Bet-
Soer te belegeren. Lang duurde de strijd, waarbij men gebruik maakte van
belegeringswerktuigen; maar de Joden deden telkens een uitval, staken ze
in brand en streden moedig. 32 Daarom liet Judas de burcht maar liggen, trok
het leger van den koning tegemoet, en sloeg bij Bet-Zekarja zijn legerplaats
op. 33 Maar voor dag en dauw brak de koning op, en liet zijn leger in
allerijl naar Bet-Zekarja trekken, waar de troepen onder het schetteren
der trompetten zich in slagorde stelden. 34 Ook maakte men de olifanten
dronken met druivennat en moerbeiensap, om ze strijdlustig te maken.
35 Daarna deelde men de dieren bij de verschillende afdelingen in. Bij elken
olifant stelde men duizend man op, die met schubbenpantsers waren bedekt
en koperen helmen droegen. Bovendien werd bij elk dier nog een afdeling
van vijfhonderd uitstekende ruiters gevoegd, 36 die het dier reeds enige tijd
overal hadden vergezeld, en er overal mee waren opgetrokken, zonder zich
er ooit van te scheiden. 37 Op elk dier bevond zich een sterke, goed beschutte
houten toren, die er op een bijzondere wijze op was vastgemaakt, en waarin
zich, behalve een Indiër als drijver, twee of drie mannen bevonden, die erop
moesten vechten. 38 De rest van de ruiterij stelde hij op aan weerskanten
van de beide legervleugels, met het doel, om verwarring te stichten en de
legerkorpsen te dekken. 39 Toen nu de zon op de gouden en koperen schilden
schitterde, weerkaatste het licht op de bergen, die als vlammende fakkels
begonnen te gloeien. 40 Een gedeelte van het koninklijk leger verspreidde
zich over de bergen en een ander over de vlakte; zo rukten zij zelfverzekerd
en in volmaakte orde vooruit. 41 En allen, die de dreun dezer drommen, de
opmars dezer massa en het wapengekletter hoorden, begonnen te sidderen.
Want het leger was buitengewoon groot en sterk. 42 Nu rukte Judas ook met
zijn leger vooruit, en begon de strijd; en van het koninklijk leger sneuvelden
zeshonderd man. 43 Intussen had Elazar, ook Hauran genoemd, bemerkt,
hoe een der dieren met de koninklijke pantserversiering was opgetuigd
en boven de andere dieren uitstak. Hij besloot er uit, dat de koning zich
daarop moest bevinden. 44 Toen offerde hij zich op, om zijn volk te redden
en zichzelf voor altijd beroemd te maken. 45 Moedig stormde hij er op af,
midden door de slaglinie heen; links en rechts sloeg hij er neer, zodat men
aan beide kanten voor hem moest wijken. 46 Nu kroop hij onder den olifant,
doorstak hem van onderen, en doodde hem. Het dier zakte bovenop hem
in elkaar, en hij vond hier de dood. 47 Toen zij nu echter de kracht van
het koninklijk leger en de druk van de troepen gewaar werden, weken ze
voor hen terug. 48 Het koninklijk leger trok nu naar Jerusalem op, om hen
onder schot te krijgen, en de koning sloeg daar zijn kamp op, om tegen
Judea en de berg Sion te strijden. 49 Hij had vrede gesloten met de bevolking
van Bet-Soer, die de stad had moeten verlaten, omdat ze geen voedsel meer
had, om de belegering uit te houden, daar het een sabbatjaar was voor het
bouwland. 50 Zo alleen was de koning in het bezit van Bet-Soer gekomen,
en had hij er een bezetting in kunnen leggen, om het te bewaken. 51 Nu
belegerde hij gedurende lange tijd het heiligdom, en stelde er schiettorens
tegen op en andere belegeringswerktuigen: toestellen, om brandpijlen en
steenblokken te schieten, en katapulten voor speren en slingers. 52 Maar
ook de Joden stelden werktuigen tegen de hunne op, en verdedigden zich
lange tijd. 53 Intussen echter waren de levensmiddelen in de opslagplaatsen
opgeraakt, omdat men in het sabbatjaar was, en het overschot van de
vroegere oogst was opgeteerd door hen, die uit vrees voor de heidenen in

Judea een onderkomen hadden gevonden. 54 Zo waren er nog maar weinig
mannen in het heiligdom achtergebleven; want de hongersnood had hen
gedwongen, uit elkaar te gaan, iedereen naar zijn eigen woonplaats. 55 Toen
Lúsias echter vernam, dat Filippus, dien koning Antiochus nog bij zijn leven
had aangewezen, om zijn zoon Antiochus voor het koningschap op te leiden,
56 uit Perzië en Medië was teruggekomen met de troepen, die den koning
waren gevolgd, en nu probeerde, de regering in handen te krijgen, 57 zette
hij er alles op, om zo spoedig mogelijk weg te trekken. Daarom sprak hij tot
den koning, de legerbevelhebbers en manschappen: Wij worden met de dag
zwakker en hebben maar weinig levensmiddelen meer; en de plaats, die wij
belegeren, is sterk. Bovendien vraagt het rijk zelf al onze zorgen. 58 Laat
ons daarom deze mensen de hand bieden, vrede met hen sluiten en met
geheel hun volk, 59 en hun verlof geven volgens hun eigen zeden te leven
evenals vroeger. Want omdat wij hun gebruiken hebben afgeschaft, zijn zij
woedend geworden, en hebben al deze dingen gedaan. 60 Dit voorstel beviel
den koning en zijn legeraanvoerders, en hij liet hun dus de vrede aanbieden.
Zij namen hem aan; 61 en omdat de koning en zijn veldheren hem met een
eed hadden bekrachtigd, verlieten zij de vesting, 62 en hield de koning zijn
intocht op de Sionsberg. Maar toen hij zag, hoe sterk dit punt was verdedigd,
verbrak hij de eed, die hij gezworen had, en gaf bevel, de muren aan alle
kanten te slechten. 63 Daarop trok hij haastig weg, en keerde naar Antiochië
terug; daar vond hij Filippus, die de stad in zijn macht hield; hij viel hem
aan, en nam de stad met geweld in.

7

1 In het jaar 151 wist Demétrius, de zoon van Seleúkus, uit Rome te
ontsnappen. Hij landde met een klein gevolg bij een kustplaats, en begon
daar als koning op te treden. 2 Toen hij nu het paleis van zijn voorvaderen
was binnengetrokken, namen de troepen Antiochus en Lúsias gevangen en
wilden hen voor hem brengen. 3 Maar toen men hem dit berichtte, zeide
hij: Ik wil hun gezicht niet zien! 4 Daarop brachten zijn troepen hen om het
leven, en besteeg Demétrius zijn koningstroon. 5 Nu gingen alle afvallige en
goddeloze Israëlieten naar hem toe, met Alkimus aan het hoofd, die het er
op aanlegde, hogepriester te worden. 6 Zij klaagden het volk bij den koning
aan, en zeiden: Judas en zijn broers hebben al uw vrienden omgebracht en
ons uit ons land verjaagd. 7 Zend derhalve een vertrouwd iemand, om de
gehele ontreddering te komen opnemen, die zij over ons en in het gebied
van den koning hebben aangericht, en om hen te straffen met allen, die ze
hebben geholpen. 8 Daarom wees de koning onder zijn vertrouwelingen
Bakchides aan, die landvoogd was aan de overkant der Rivier, grote invloed
had in het rijk en den koning zeer verknocht was. 9 Hem zond hij nu op de
Israëlieten af tegelijk met den goddelozen Alkimus, dien hij als hogepriester
aanstelde, en beval hem, wraak op hen te nemen. 10 Ze rukten dus op, en
drongen met een groot leger in het land van Juda binnen. Nu zond hij boden
naar Judas en diens broers met vredelievende, maar listige voorstellen.
11 Dezen gingen er echter niet op in, omdat zij heel goed wisten, dat hij met
een groot leger was binnengetrokken. 12 Maar een groep schriftgeleerden
ging met Alkimus en Bakchides besprekingen voeren, om de rechtsvraag te
onderzoeken, en 13 de chasidéen waren thans de eersten onder de Israëlieten,
die hun om vrede verzochten. 14 Want ze dachten: Er is een priester uit het
geslacht van Aäron met dit leger meegekomen; die zal ons zeker geen onrecht

doen. 15 Toen Bakchides hun dan ook de vrede beloofde, en hun onder ede
verzekerde, dat zij hun en hun vrienden niet het minste kwaad zouden doen,
16 vertrouwden zij hem. Hij liet echter zestig van hen gevangen nemen en op
één dag vermoorden, naar het woord dat geschreven staat: 17 Het vlees uwer
heiligen en hun bloed Hebben zij rondom Jerusalem geworpen; En er was
niemand, die hen begroef. 18 En het gehele volk werd van angst en schrik
voor hen vervuld; want ze zeiden: Er is bij hen geen waarheid en recht;
want ze verbreken de belofte en de eed, die ze hebben gezworen. 19 Daarna
trok Bakchides van Jerusalem weg, en sloeg zijn legerplaats bij Bezet op.
Hier liet hij vele overlopers en verschillende burgers gevangen nemen, hen
vermoorden en in de grote put werpen. 20 En nadat Bakchides het land
onder het bestuur van Alkimus had gesteld, en een legermacht bij hem had
achtergelaten, om hem te steunen, keerde hij naar den koning terug. 21 Nu
spande Alkimus al zijn krachten in, om zich als hogepriester te laten gelden,
22 en allen, die hun eigen volk hadden gekweld, sloten zich bij hem aan;
zij bemachtigden het land Juda, en richtten een grote slachting onder de
Israëlieten aan. 23 Bij het zien van al de ellende, die Alkimus en zijn aanhang,
nog meer dan de heidenen, over de zonen van Israël hadden gebracht.
24 trok Judas heel het gebied van Judea rond, wreekte zich op de overlopers,
en maakte het hun onmogelijk, zich in het land te bewegen. 25 Toen Alkimus
dus bemerkte, dat Judas en zijn aanhang weer sterker waren geworden, en
het hem bleek, dat hij hun geen tegenstand zou kunnen bieden, ging hij
naar den koning terug, en bracht gemene beschuldigingen tegen hen in.
26 Daarom zond de koning een van zijn beste veldheren, Nikánor die een
ingekankerde haat tegen de Joden had, en beval hem, het volk te vernietigen.
27 Maar toen Nikánor met een groot leger tot Jerusalem was doorgedrongen,
zond hij Judas en zijn broeders het volgende vredesaanbod vol huichelarij:
28 Laat er toch geen oorlog zijn tussen u en mij; ik zal met een klein gevolg
naar u toe komen, om vriendschappelijk met u de zaken te regelen. 29 Hij
kwam dus bij Judas, en zij begroetten elkander vriendschappelijk; maar de
vijanden stonden al klaar, om Judas te ontvoeren. 30 Judas doorzag de opzet,
en begreep, dat zijn komst louter veinzerij was geweest. Daarom vermeed
hij hem in de toekomst angstvallig, en wilde hem niet meer ontmoeten.
31 Toen Nikánor dan ook begreep, dat zijn toeleg ontdekt was, rukte hij
tegen Judas op, en stiet op hem bij Kafarsalama. 32 Maar van Nikánors leger
vielen er ongeveer vijfhonderd man, terwijl de overigen naar de Davidstad
vluchtten. 33 Enige tijd later ging Nikánor eens naar de Sionsberg, waar
enkele priesters en ouderlingen van het volk uit de tempel kwamen, om
hem vriendschappelijk te begroeten en hem te wijzen op het brandoffer, dat
voor den koning gebracht werd. 34 Maar hij spotte met hen en lachte ze uit;
hij durfde hen zelfs onteren en brutaal bejegenen, 35 en zwoer vol woede:
Wanneer Judas en zijn leger mij niet onmiddellijk worden uitgeleverd, steek
ik deze tempel in brand, zodra ik als overwinnaar ben teruggekeerd. En
hij ging woedend heen. 36 Nu gingen de priesters naar binnen, stelden zich
op voor het altaar en het tempelgebouw, en begonnen wenend te bidden:
37 Gij zelf hebt deze tempel uitverkoren, om uw Naam te dragen en voor uw
volk een huis te zijn, waar het kan bidden en smeken. 38 Wreek U dus op
dezen man met zijn leger, en laat hen vallen door het zwaard; gedenk hun
godslasteringen, en laat hen niet langer in leven! 39 Daarop trok Nikánor van
Jerusalem weg. Hij sloeg zijn legerplaats op bij Bet-Choron, waar een syrisch
leger zich bij hem aansloot, 40 terwijl Judas met drieduizend man bij Adasa

lag. Nu bad Judas: 41 Toen de gezanten van den koning der Assyriërs eens
lastertaal hadden uitgebraakt, trok uw engel uit, en sloeg honderd vijf en
tachtigduizend man van hen neer 42 Verpletter zo ook vandaag dit leger voor
onze ogen, opdat de overigen mogen erkennen, dat hij uw heiligdom heeft
gelasterd; straf hem, zoals zijn boosheid verdient. 43 Op de dertiende Adar
werden de legers handgemeen. Nikánors leger werd totaal verslagen, en
hijzelf viel het eerst in de slag. 44 Toen Nikánors leger zag, dat hij gesneuveld
was, wierpen zij hun wapens weg en sloegen op de vlucht. 45 Maar de Joden
vervolgden hen een dagreis ver, van Adasa af tot in de omgeving van Gézer,
en bliezen de alarmbazuinen bij hun achtervolging. 46 Daarom kwam men
uit alle naburige dorpen van Judea te voorschijn en omsingelde hen. Zij
poogden nog, zich tegen hen te verweren, maar zij vielen allen door het
zwaard; niet één van hen bleef er over. 47 Nu maakte men zich meester
van de buit en van wat er geroofd was; ze onthoofden Nikánor en kapten
hem de rechterhand af, die hij brutaal had uitgestoken, brachten die naar
Jerusalem, en hingen ze daar op. 48 Het volk was uitbundig van blijdschap,
en vierde die dag als een plechtige jubeldag. 49 En men besloot, deze dag elk
jaar op de dertiende Adar te vieren. 50 Het land Juda genoot nu voor korte
tijd rust.

8

1 Judas had van de roem der Romeinen gehoord: dat ze buitengewoon machtig waren; dat ze allen, die toenadering zochten, welwillend
bejegenden, en met eenieder, die zich bij hen wilde aansluiten, een
bondgenootschap sloten; kortom, dat ze machtig waren en sterk. 2 Zo
vertelde men hem van hun oorlogen en heldendaden tegen de Galliërs; hoe
zij hen hadden overwonnen en schatplichtig gemaakt. 3 Wat zij in Spanje
hadden gedaan; hoe zij zich daar van de gouden zilvermijnen hadden
meester gemaakt, 4 en ondanks de zeer grote afstand het hele land door hun
overleg en volharding hadden bemachtigd. Zij hadden zelfs de koningen,
die van de uiteinden der aarde tegen hen waren opgetrokken, verslagen,
en hun zware nederlagen toegebracht, terwijl de overigen hun jaarlijks
schatting moesten betalen. 5 Zij hadden Filippus en Pérseus, koning der
Kittiërs, met andere opstandelingen in een oorlog verslagen, en aan hun
macht onderworpen. 6 Zij hadden ook Antiochus den Grote, koning van Azië,
verslagen, ofschoon hij met honderd twintig olifanten, ruiters, strijdwagens
en een reusachtig leger tegen hen ten strijde was getrokken, 7 en hem levend
gevangen genomen; zij hadden hemzelf en zijn troonopvolgers verplicht,
een hoge schatting aan hen te betalen en gijzelaars uit te leveren; zij hadden
hem zijn mooiste stukken grondgebied afgenomen, 8 zoals Pisidië, Miluas
en Lúdië, en het aan koning Eúmenes geschonken. 9 Zij hadden, zodra zij
van het plan der Grieken hadden gehoord, die besloten hadden, hen te
komen vernielen, 10 een veldheer op hen afgezonden, de strijd tegen hen
aangebonden en velen van hen in de pan gehakt; zij hadden hun vrouwen
en kinderen gevangen weggevoerd, hen uitgeplunderd, hun land in bezit
genomen, hun vestingen verwoest, en hen aan zich onderworpen tot op de
dag van vandaag. 11 Zij hadden andere koninkrijken en eilanden vernield,
die zich nog ergens tegen hen verzetten, en ze onder hun heerschappij
gebracht. Maar met hun vrienden en bondgenoten hadden ze vriendschapsbetrekkingen aangeknoopt. 12 En zo heersten zij over koninkrijken, dicht
bij en veraf, en wie hun naam maar hoorde, beefde voor hen. 13 Iedereen,

dien zij koning wilden maken, werd koning; maar iedereen, dien zij niet
wilden, zetten ze af; zo groot was hun macht! 14 En toch was er niemand
onder hen, die zich de kroon op het hoofd zette, of zich in purper stak, om
er mee te pronken. 15 Integendeel, zij hadden een volksraad ingesteld van
driehonderd twintig raadsleden, die zich dagelijks uitsluitend bezighielden
met het welzijn van het volk, dat zij goed wilden besturen. 16 Elk jaar
vertrouwden dezen de regering van het gehele rijk aan één man toe, en
hem gehoorzaamden zij allen zonder nijd of afgunst. 17 Daarom koos
Judas nu Eupólemus uit, den zoon van Johannes en kleinzoon van Akkus,
met Jáson, den zoon van Elazar, en zond hen naar Rome, om vriend- en
bondgenootschap met hen te sluiten, 18 en om daardoor bevrijd te worden
van de griekse overheersing, die zoals zij wel zouden bemerken, zwaar op
Israël drukte. 19 Ze trokken dus naar Rome, en traden na een zeer lange
reis de senaat binnen; en daar spraken zij: 20 Judas de Makkabeër, zijn
broeders en het volk der Joden zenden ons tot u, om bondgenootschap en
vrede met u te sluiten, en onder uw bondgenoten en vrienden te worden
opgenomen. 21 Dit voorstel keurden zij goed. 22 De tekst van de oorkonde,
die zij op koperen platen lieten graveren, en naar Jerusalem zonden als een
gedenkstuk van de vrede en het bondgenootschap, luidt als volgt: 23 Moge
het de Romeinen en het volk der Joden altijd goed gaan te land en ter zee,
en zwaard en vijand ver van hen blijven! 24 Wanneer Rome of een van
zijn bondgenoten in het gehele rijksgebied het eerst door een oorlog wordt
bedreigd, 25 dan zal het volk der Joden, naarmate de omstandigheden het
van hen vorderen, vastbesloten aan de strijd deelnemen. 26 Zij behoeven
echter de strijders niet te helpen door het leveren van graan, wapens, geld
of schepen tenzij Rome het goedvindt. Aan deze bepalingen zullen zij zich
houden, zonder er iets voor te krijgen. 27 Maar wanneer het volk der Joden
het eerst in een oorlog wordt gewikkeld, dan zullen de Romeinen hun op
dezelfde wijze bereidwillig te hulp komen, naarmate de omstandigheden
het van hen vorderen. 28 Maar ook zij behoeven hun bondgenoten geen
graan, wapens, geld of schepen te leveren, tenzij Rome het goedvindt. Zij
zullen zich eerlijk aan deze bepalingen houden. 29 Op grond van deze
bepalingen sluiten de Romeinen met het volk der Joden een verdrag. 30 Zou
echter een der partijen later iets willen aanvullen of schrappen, dan kunnen
zij dat met onderling goedvinden doen; iedere toevoeging of weglating zal
dan van kracht zijn. 31 En wat de schade betreft, die koning Demétrius hun
toebrengt, daarover hebben wij hem het volgende geschreven: Waarom
legt gij onze vrienden en bondgenoten, de Joden, zulk een zwaar juk op?
32 Wanneer zij in het vervolg nog klachten tegen u inbrengen, zullen wij hun
recht verschaffen, en u te land en ter zee bestrijden.

9

1 Toen Demétrius vernomen had, dat Nikánor en zijn leger in de strijd
waren gevallen, zond hij Bakchides en Alkimus voor de tweede maal naar
Judea, en wel aan het hoofd van de rechtervleugel. 2 Zij sloegen de weg in
naar Galilea, belegerden Massalot in het gebied van Arbéla, veroverden het
en vermoordden er velen. 3 Daarop sloegen zij in de eerste maand van het
jaar 152 het beleg om Jerusalem. 4 Zij braken echter weer op, en trokken met
twintigduizend man voetvolk en tweeduizend ruiters naar Beréa, 5 omdat
Judas met drieduizend uitstekende soldaten in Elasa lag. 6 Maar toen de

Joden nu de geweldige overmacht zagen, begonnen er velen bang te worden,
en vluchtten weg uit het legerkamp, zodat er nog slechts achthonderd man
van hen overbleven. 7 Zo moest Judas het aanzien, hoe zijn leger uiteen
viel op het ogenblik, dat hij gedwongen werd, slag te leveren. Hij was zeer
terneergeslagen, omdat hij geen tijd had, hen weer te verzamelen. 8 En
in zijn vertwijfeling riep hij de overgeblevenen toe: Vooruit; trekken wij
tegen onze vijanden op; misschien zijn we hun toch nog de baas! 9 Men
poogde nog, hem hiervan af te brengen, en zeide: Dat kunnen we niet! We
moeten nu ons eigen leven maar redden. Later kunnen we dan met onze
broeders terugkeren, en tegen hen vechten; nu zijn wij met veel te weinig
man. 10 Maar Judas sprak: Dàt zal nooit gebeuren; nooit gaan we voor hen
op de vlucht! Wanneer ons uur is gekomen, laat ons dan moedig voor onze
broeders sterven, en geen vlek op onze roem laten kleven. 11 Daarop trokken
de troepen de legerplaats uit. De Syriërs stelden zich tegen hen op; hun
ruiterij was in tweeën gesplitst, en aan de spits van het leger trokken de
slingeraars en boogschutters met alle dappere voorvechters. 12 Bakchides
bevond zich op de rechtervleugel. Van twee kanten rukten nu de slaglinies
vooruit onder het schetteren van de trompetten. 13 Ook Judas' mannen
bliezen op de trompetten, zodat de aarde dreunde van het lawaai der legers.
En van de morgen tot de avond woedde de slag. 14 Zodra Judas bemerkte,
dat Bakchides zich met de kern van het leger op de rechtervleugel bevond,
schaarden alle dappere mannen zich om hem heen, 15 verpletterden de
rechtervleugel en zetten ze achterna tot het gebergte van Azor. 16 Maar
toen de soldaten op de linkervleugel zagen, dat de rechter verslagen was,
zwenkten zij om, en gingen snel achter Judas en de zijnen aan. 17 Nu ontspon
zich een verschrikkelijk gevecht, en aan beide zijden vielen ze bij hopen.
18 Ook Judas viel; en nu sloeg de rest op de vlucht. 19 Maar Jonatan en
Sjimon wisten hun broer Judas nog mee te nemen, en begroeven hem in
het graf van zijn vaderen te Modin. 20 Daar beweenden ze hem, en heel
Israël hield voor hem een plechtige dodenklacht. Dagen lang bleven ze
treuren en roepen: 21 Hoe is de held gevallen, De redder van Israël! 22 De
verdere geschiedenis van Judas, van zijn oorlogen en de heldendaden, die
hij verrichtte, en van zijn grootheid, is niet verder beschreven. Dat zou
te veel zijn geweest. 23 Na de dood van Judas doken in heel het gebied
van Israël de afvalligen weer op, terwijl ook alle misdadigers het hoofd
opstaken. 24 En omdat met hen nu ook het land afviel van God, begon er
in die tijd een ontzettende hongersnood te woeden. 25 Bakchides deed een
keuze uit die goddeloze mannen, en stelde hen aan, om het land te besturen.
26 Dezen gingen op zoek naar de vrienden van Judas, en brachten ze voor
Bakchides, die hen bestrafte en hoonde. 27 Zo brak er een heftige vervolging
in Israël uit, zoals er sinds het optreden van den laatsten profeet niet meer
was geweest. 28 Daarom sloten alle aanhangers van Juda zich aaneen, en
zeiden tot Jonatan: 29 Sinds de dood van uw broer Judas is er niemand,
die evenals hij te velde kan trekken tegen de vijanden, tegen Bakchides en
allen, die ons volk haten. 30 Daarom kiezen wij heden u, om in zijn plaats
ons opperhoofd en onze aanvoerder te zijn en onze oorlog uit te vechten.
31 Zo nam Jonatan toen de leiding op zich, en trad in de plaats van zijn broer
Judas. 32 Toen Bakchides hiervan kennis kreeg, stelde hij alle pogingen in
het werk, om hem te doden. 33 Maar zodra Jonatan en zijn broer Sjimon met
heel zijn aanhang dit vernamen, vluchtten zij naar de woestijn van Tekóa

en legerden zich bij de waterput Asfar. 35 Hij liet echter zijn broer Johannes
aan het hoofd van de tros wegtrekken, om de Nabateërs, zijn vrienden, te
verzoeken, hun omvangrijke bagage bij hen in veiligheid te mogen brengen.
36 Maar de zonen van Jámbri rukten uit Medeba op, namen Johannes met
heel zijn tros gevangen en trokken er mee weg. 37 Enige tijd later berichtte
men Jonatan en zijn broer Sjimon, dat de zonen van Jámbri een grote bruiloft
zouden vieren, en dat zij de bruid, de dochter van een vooraanstaanden
Kanaäniet, met groot gevolg van Nadabat zouden komen afhalen. 38 Toen
dachten zij aan het bloed van hun broer Johannes, trokken op en verscholen
zich in een bergspleet. 39 Zij bleven daar op de uitkijk liggen, en zie: daar
naderde een grote rumoerige stoet; daar kwam de bruidegom aan met zijn
vrienden en broers, en ging rijk uitgedost de anderen tegemoet met pauken
en andere muziekinstrumenten. 40 Nu sprongen zij uit hun schuilplaats
op hen af, en sloegen hen neer; velen bleven zwaargewond liggen, terwijl
de overigen naar de bergen vluchtten. Daarna maakten zij zich meester
van al hun have en goed. 41 De bruiloft was in droefheid veranderd, de
tonen van hun muziek in gejammer! 42 Zo wreekten zij het bloed van hun
broer. Daarna trokken ze terug naar het moeras van de Jordaan. 43 Op
het bericht hiervan begaf Bakchides zich met een aanzienlijke legermacht
naar de oevers van de Jordaan, juist op een sabbat. 44 Toch sprak Jonatan
tot zijn mannen: Op, we moeten vandaag voor ons leven vechten; want
het ziet er heden slechter uit dan ooit. 45 Ziet, van voren en van achteren
bedreigt ons de strijd; links en rechts hebben we de Jordaan met zijn water,
en de moerassen met struiken. Er is geen ontkomen meer aan! 46 Roept
dus luid de Hemel aan, opdat gij uit de handen van onze vijanden moogt
worden gered! 47 En de strijd brandde los; en reeds strekte Jonatan zijn hand
uit, om Bakchides te treffen, toen deze door een achterwaartse beweging
hem wist te ontwijken. 48 Daarop sprongen Jonatan en zijn mannen in de
Jordaan en zwommen naar de overzijde; maar de Syriërs durfden hen niet
over de Jordaan achtervolgen. 49 Op die dag vielen er aan de kant van
Bakchides ongeveer duizend man. 50 Daarop keerde deze naar Jerusalem
terug. Nu begon hij in Judea versterkte steden te bouwen: de vestingen
namelijk te Jericho, Emmaus, Bet-Choron, Betel, Timnata, Faraton en Tefon,
alle voorzien van hoge muren, poorten en grendels; 51 en in elk daarvan
legde hij een bezetting, om Israël te bestoken. 52 Daarenboven versterkte
hij de stad Bet-Soer, Gézer en de burcht, die hij van troepen en proviand
voorzag. 53 Vervolgens liet hij de zonen van de voornaamste inwoners als
gijzelaars pakken, en in de burcht van Jerusalem in verzekerde bewaring
houden. 54 In de tweede maand van het jaar 153 gaf Alkimus bevel, de muur
van de binnenste tempelvoorhof neer te halen, en daardoor het werk der
profeten te vernielen. En juist was men met het slopingswerk begonnen,
55 toen Alkimus door een beroerte werd getroffen, zodat zijn onderneming
mislukte. Door verlamming werd hem het spreken belet, zodat hij geen
woord meer kon zeggen, of beschikkingen treffen over zijn huis. 56 Zo vond
Alkimus toen onder hevige pijnen de dood. 57 En toen Bakchides vernam,
dat Alkimus was gestorven, keerde hij naar den koning terug. Het land van
Juda genoot nu twee jaren rust. 58 Daarna echter smeedden alle afvalligen
het volgende plan: Jonatan en zijn aanhang wonen thans rustig en voelen
zich onbezorgd, zoals ge ziet. Wij moeten Bakchides laten komen, om hen
allen in één nacht gevangen te nemen. 59 Zij gingen dus naar hem toe,

en legden hem hun plannen voor. 60 Toen rukte hij met een groot leger
binnen, en zond in het geheim brieven aan al zijn bondgenoten in Judea,
om Jonatan en zijn aanhang gevangen te nemen. Zij slaagden er echter
niet in, omdat hun plan bekend was geworden. 61 Maar de Joden namen
ongeveer vijftig landgenoten, die het kwaad hadden aangestookt, gevangen
en doodden hen. 62 Daarop nam Jonatan met Sjimon en hun aanhang de wijk
naar Bet-Bassi in de woestijn; wat er verwoest was bouwde hij weer op, en
versterkte de stad. 63 Toen Bakchides dit vernam, verzamelde hij zijn gehele
legermacht, en riep ook zijn aanhang in Judea onder de wapenen. 64 Hij
trok op, sloeg het beleg om Bet-Bassi en bestormde het lange tijd, waarbij
hij gebruik maakte van belegeringswerktuigen. 65 Maar Jonatan liet zijn
broer Sjimon in de stad achter, en doorkruiste met een klein troepje het land.
66 Hij versloeg Odomera met diens broeders, en de zonen van Fasiron in hun
kampementen. Door dit aanvankelijk succes nam zijn leger in aantal toe.
67 Intussen had Sjimon met zijn mannen een uitval uit de stad gedaan, en de
belegeringswerktuigen in brand gestoken. 68 Nu vielen zij Bakchides aan,
en hij werd door hen verslagen. In zijn ergernis over de mislukking van zijn
beraamde veldtocht, 69 werd hij woedend op de afvalligen, die hem hadden
aangeraden, het land binnen te rukken, en doodde velen van hen. En hij
besloot, naar zijn land terug te trekken. 70 Toen Jonatan dit hoorde, zond
hij gezanten naar hem toe, om vrede met hem te sluiten en uitlevering der
gevangenen te verkrijgen. 71 Bakchides stemde toe, willigde zijn voorstel in,
en gaf hem de verzekering onder ede, dat hij hem zijn leven lang geen kwaad
meer zou doen. 72 Ook gaf hij hem de krijgsgevangenen terug, die hij vroeger
uit het land Juda had weggevoerd. Daarop keerde hij terug naar zijn land,
en betrad nooit meer hun gebied. 73 Nu rustte het zwaard in Israël. Jonatan
vestigde zich in Mikmas; hij begon zijn volk te besturen, en de goddelozen
uit Israël te verdrijven.

10

1 In het jaar 160 begon Alexander Epifanes, de zoon van Antiochus, een
veldtocht en veroverde Ptolemáis, waar hij als koning erkend werd en
optrad. 2 Toen koning Demétrius dit hoorde, riep hij een ontzaggelijk leger
bijeen, en trok tegen hem op. 3 Daarom zond Demétrius een brief aan
Jonatan, waarin hij hem sprak van vrede en van zijn hoogachting. 4 Want hij
dacht bij zichzelf: Wij moeten zo snel mogelijk vrede met hem sluiten, eer
hij tegen ons de partij van Alexander kiest. 5 Want hij zal zeker al het kwaad
niet vergeten zijn, dat wij hem, zijn broeders en zijn volk hebben berokkend.
6 Hij machtigde hem dus, er een leger op na te houden, oorlogsmateriaal aan
te schaffen en zijn bondgenoot te worden. Ook gaf hij bevel, hem de gijze-
laars in de burcht uit te leveren. 7 Daarop ging Jonatan naar Jerusalem, en
las de brief voor ten aanhoren van heel het volk en van de burchtbezetting.
8 De burchtbezetting werd zeer bevreesd, toen zij hoorde, dat de koning
aan Jonatan machtiging had gegeven, er een leger op na te houden; 9 toch
leverde zij hem de gijzelaars uit, en deze gaf ze aan hun ouders terug. 10 Nu
vestigde Jonatan zich in Jerusalem, en begon de stad weer op te bouwen
en te herstellen. 11 Hij beval de werklieden, de muren weer op te bouwen,
en de Sionsberg aan alle kanten met gehouwen stenen te versterken. Zo
geschiedde het ook. 12 Toen vluchtten de vreemdelingen weg, die zich nog in
de vestingen bevonden, welke door Bakchides waren gebouwd; 13 iedereen

verliet zijn woonplaats, en trok naar zijn eigen land terug. 14 Alleen in Bet-
Soer bleven enigen achter, die van wet en gebod waren afgevallen, omdat
ze daar een veilige schuilplaats hadden gevonden. 15 Toen koning Alexander
hoorde, welke beloften Demétrius aan Jonatan had gedaan, en toen men hem
vertelde van de oorlogen en heldendaden, die deze en zijn broeders hadden
verricht en van de moeilijkheden, die zij hadden doorstaan, 16 zeide hij bij
zichzelf: Zou er wel iemand te vinden zijn, zoals hij? Wij moeten hem tot
onzen vriend en bondgenoot zien te maken. 17 Hij schreef derhalve een brief
en zond hem die toe. De inhoud luidde als volgt: 18 Koning Alexander aan
zijn broeder Jonatan: heil! 19 Wij hebben van u gehoord, dat gij een machtig
en invloedrijk man, en onze vriendschap waardig zijt. 20 Daarom stellen
wij u bij deze aan tot hogepriester van uw volk, en bepalen, dat uw titel zal
zijn: "Vriend des konings". (Ook zond hij hem een purperen kleed en een
gouden kroon). Kies dus onze partij, en houd vast aan onze vriendschap,
21 Daarom bekleedde Jonatan op het loofhuttenfeest in de zevende maand
van het jaar 160 zich met het heilig gewaad. Ook bracht hij een leger op
de been, en schafte veel oorlogsmateriaal aan. 22 Toen Demétrius dit alles
vernam, zeide hij in diepe verslagenheid: 23 Hoe konden wij het zo ver
laten komen, dat Alexander ons te vlug is geweest, en de vriendschap en
de steun der Joden heeft verworven? 24 Ook ik zal een afdoend schrijven
tot hem richten met toezegging van waardigheden en geschenken, om mij
van hun hulp te verzekeren. 25 Hij zond hun dus een brief van de volgende
inhoud: Koning Demétrius aan het volk der Joden: heil! 26 Wij hebben met
vreugde vernomen, dat gij de met ons gesloten verdragen zijt nagekomen,
aan onze vriendschap hebt vastgehouden, en niet naar onze vijanden zijt
overgelopen. 27 Wanneer gij dus ook in de toekomst in die trouw jegens
ons blijft volharden, zullen wij u het goede vergelden, dat gij ons bewijst,
28 door u vrij te stellen van vele lasten en u geschenken te geven. 29 Hiermede
onthef ik u, en stel ik alle Joden vrij van belasting, van accijns op zout en
van de kroongelden. 30 Evenzo doe ik van nu af voor altijd afstand van
het derde deel van de veldoogst en van de helft der boomvruchten, waarop
ik rechtens beslag kan leggen; ik zal ze van nu af nimmer meer heffen
van Juda en van de drie gewesten van Samaria, die daarbij zijn ingelijfd.
31 Jerusalem zelf met zijn gebied zal heilig zijn, en vrij van tienden en tollen.
32 Ook doe ik afstand van de macht over de burcht in Jerusalem, en geef
hem over aan den hogepriester, die hem met manschappen naar eigen
keuze kan bezetten, om hem te bewaken. 33 Aan alle Joden, die uit het land
Juda naar welk deel ook van mijn rijk zijn verbannen, geef ik zonder enige
losprijs de vrijheid; en onderweg moeten allen hen vrijstellen van tolgeld,
ook van dat voor het vee. 34 Verder zullen voor alle Joden in mijn rijk alle
feesten: iedere sabbat en nieuwe maan, alle vastgestelde feestdagen, met de
drie dagen, die aan zulk een feest voorafgaan en er op volgen, tolvrij zijn
en onbelast; 35 en niemand zal dan het recht hebben, een van hen aan te
houden of lastig te vallen om welke zaak ook. 36 Van hun kant zullen van
de Joden ongeveer dertigduizend man in het leger van den koning worden
ingelijfd. Maar aan hen zal dezelfde soldij worden uitgekeerd, als waarop
alle koninklijke troepen recht hebben. 37 Een gedeelte van hen zal in de grote
vestingen van den koning worden ondergebracht, en anderen weer zullen
zich vertrouwensposten in het rijk zien toegewezen. Hun eigen mannen
zullen hun aanvoerders en bevelhebbers zijn, en zij zullen mogen leven

volgens hun wet, zoals de koning reeds voor het land Juda heeft vastgesteld.
38 De drie gewesten van Samaria, die bij Judea zijn getrokken, zullen als
gebied van Judea worden beschouwd, zodat zij onder één leiding staan
en geen ander gezag hebben te erkennen dan dat van den hogepriester.
39 Ptolemáis met zijn gebied sta ik af als een geschenk voor de tempel te
Jerusalem, om de onkosten van het heiligdom te bestrijden. 40 Bovendien
zal ik jaarlijks uit de koninklijke schatkist vijftienduizend zilveren sikkels
beschikbaar stellen, die verhaald moeten worden op die plaatsen, waar
dit gevoegelijk gaat. 41 Al het achterstallige geld, ook dat van de vorige
jaren, dat de ambtenaren nog niet hebben afgedragen, moet van nu af aan
worden afgegeven voor het onderhoud van de tempel. 42 Verder zullen de
vijfduizend zilveren sikkels, die zij jaarlijks hieven op de tempelinkomsten,
worden vrijgegeven, en ten goede komen aan de dienstdoende priesters.
43 Daarenboven zal iedereen, die zich aan de koninklijke rechten of waaraan
ook heeft vergrepen, en gevlucht is naar de tempel van Jerusalem of ergens
binnen het tempelgebied, onschendbaar zijn met al zijn have en goed, dat
zich in mijn gebied bevindt. 44 Ook zullen de kosten van het verbouwen
en herstellen van de tempel uit de koninklijke schatkist worden bestre-
den. 45 Evenzo zullen de kosten voor het optrekken en versterken van de
muren rondom Jerusalem en voor de bouw van de muren in Judea door
de koninklijke inkomsten worden gedekt. 46 Maar toen Jonatan en het volk
deze voorstellen hoorden, vertrouwden zij ze niet; zij gingen er dus niet op
in, omdat zij zich al te goed herinnerden, hoe groot onheil hij over Israël
gebracht had, en hoezeer hij hen had verdrukt. 47 Zij bleven het dus met
Alexander houden, omdat hij hun het eerst vriendschap had aangeboden,
en waren in het vervolg zijn bondgenoten. 48 Nu bracht koning Alexander
een groot leger op de been, en stelde zich tegen Demétrius op. 49 Beide
koningen raakten slaags met elkander; het leger van Demétrius sloeg op
de vlucht en Alexander achtervolgde hem. 50 Ofschoon hij hem reeds had
overwonnen, zette hij toch de strijd hardnekkig voort tot zonsondergang,
met het gevolg dat Demétrius nog diezelfde dag sneuvelde. 51 Daarop zond
Alexander een gezantschap naar Ptoleméus, den koning van Egypte, met de
volgende boodschap: 52 Nu ik weer in mijn rijk ben teruggekeerd, heb ik
de troon van mijn vaderen bestegen en het bestuur in handen genomen.
Demétrius heb ik overwonnen en ons land in bezit gekregen. 53 Want
wij zijn met hem slaags geraakt, hebben zijn leger verpletterd, en bezit
genomen van zijn koningstroon. 54 Laat ons dus vriendschap met elkander
sluiten. Geef mij uw dochter tot vrouw, zodat ik uw schoonzoon word;
ik zal u en haar geschenken aanbieden, die u waardig zijn. 55 Hierop
antwoordde koning Ptoleméus als volgt: Gelukkig de dag, waarop gij in
het land uwer vaderen zijt teruggekeerd en bezit hebt genomen van hun
koningstroon. 56 Ik sta u toe, waarover gij hebt geschreven. Kom mij echter
in Ptolemáis tegemoet; dan kunnen wij elkander leren kennen en ik zal u
tot mijn schoonzoon maken, zoals ge gevraagd hebt. 57 Vergezeld van zijn
dochter Kleópatra verliet dus Ptoleméus Egypte, en kwam in het jaar 162 te
Ptolemáis aan, 58 waar koning Alexander hem tegemoet was gereisd. Hij
gaf hem zijn dochter Kleópatra tot vrouw, en vierde daar in Ptolemáis haar
huwelijksfeest op koninklijke wijze met pracht en praal. 59 Intussen had
koning Alexander aan Jonatan een brief geschreven, om hem uit te nodigen
bij hem te komen. 60 Rijk uitgedost vertrok deze dus naar Ptolemáis, en trof

er de beide koningen aan. Hij bood hun en hun vertrouwelingen goud en zilver en allerlei andere geschenken aan, en wist daardoor hun gunst te winnen. 61 Bij die gelegenheid staken kwaadwillige en afvallige Israëlieten de hoofden bijeen, en klaagden hem aan. Maar de koning sloeg er geen acht op. 62 Integendeel, de koning gaf bevel, dat men Jonatan zijn gewaad zou doen afleggen en hem in purper zou kleden; en zo geschiedde. 63 Daarop liet de koning hem naast zich plaats nemen, en beval zijn bevelhebbers: Gaat met hem midden door de stad, en maakt bekend, dat niemand het wage, hem van iets te beschuldigen, of hem om iets lastig te vallen. 64 Toen dus de aanklagers bemerkten, hoe hij openlijk gehuldigd werd en hem in purper zagen gekleed, namen zij allen de vlucht. 65 De koning bewees hem hoge eer, nam hem op onder zijn eerste vrienden, en stelde hem aan tot veldheer en stadhouder. 66 Zo keerde Jonatan behouden en geheel voldaan naar Jerusalem terug. 67 In het jaar 165 ging Demétrius, de zoon van Demétrius, van Kreta naar het land zijner vaderen. 68 Toen koning Alexander dit vernam, keerde hij vol bekommering naar Antiochië terug. 69 Demétrius stelde Apollónius Táos tot stadhouder van Celesyrië aan. Deze bracht een groot leger op de been, en sloeg zijn kamp bij Jámnia op. En hij liet Jonatan, den hogepriester, weten: 70 Gij zijt de enige, die zich tegen ons verzet; door uw toedoen word ik uitgelachen en bespot. Waarom durft gij u tegen ons in de bergen verzetten? 71 Wanneer gij werkelijk op uw troepen vertrouwt, kom dan omlaag, bij ons in de vlakte; dan kunnen wij ons met elkander meten. Aan mijn kant staat de legermacht der steden. 72 Vraag maar na, dan zult ge wel horen, wie ik ben, en wie onze hulptroepen zijn. Men zal u zeggen, dat gij onmogelijk tegen ons stand kunt houden. Want uw vaderen werden tot twee maal toe door ons in hun eigen land verslagen: 73 dus gij zult thans nog veel minder bestand zijn tegen zo'n geweldige ruiterij en troepenmacht, en zeker niet in de vlakte, waar steen noch kiezel, noch schuilplaats is. 74 Toen Jonatan deze grootspraak van Apollónius vernam, voelde hij zich diep gegriefd. Hij koos tienduizend soldaten uit en verliet Jerusalem; en zijn broer Sjimon sloot zich bij hem aan, om hem te helpen. 75 Zij sloegen hun kamp op voor Jóppe; maar de inwoners hielden de stad gesloten, omdat er in Jóppe een bezetting van Apollónius lag. Toen zij echter de stad bestormden, 76 deden de bang geworden inwoners hun open, en zo werd Jonatan heer en meester in Jóppe. 77 Zodra Apollónius dit hoorde, rukte hij met drieduizend ruiters en een grote legermacht uit, en trok in de richting van Asjdod, alsof hij daarheen wilde gaan. Maar vertrouwend op zijn sterke ruiterij, rukte hij eensklaps de vlakte in, 78 terwijl Jonatan hem achterna trok naar Asjdod. Zo raakten de legers slaags. 79 Apollónius had achter de linie der Joden duizend ruiters gelaten, die verdekt waren opgesteld; 80 maar Jonatan wist, dat hem een hinderlaag was gelegd. Nu sloten de Syriërs zijn leger in, en beschoten zijn volk met pijlen van de morgen tot de avond. 81 Maar het volk hield stand, zoals Jonatan hun bevolen had. Toen echter de vijandelijke ruiterij uitgeput raakte, 82 trok Sjimon zijn leger samen, en stormde op het voetvolk los. En daar de ruiterij machteloos was, werden zij door hem verslagen en gingen op de vlucht. 83 Ook de ruiterij werd in de vlakte uit elkaar gedreven. Zij vluchtten naar Asjdod, en gingen het huis van Dagon binnen, om in hun afgodstempel redding te zoeken. 84 Maar Jonatan stak Asjdod en de omliggende plaatsen in brand, maakte zich meester van de oorlogsbuit, en gaf de tempel van

Dagon met allen, die er een toevlucht hadden gezocht, aan de vlammen prijs.
85 Het getal van hen, die door het zwaard en het vuur waren omgekomen,
bedroeg ongeveer achtduizend man. 86 Toen trok Jonatan verder, en legerde
zich bij Asjkalon, waar de inwoners hem met hoge eerbewijzen ontvingen.
87 Daarna keerde Jonatan met zijn mannen en een grote buit naar Jerusalem
terug. 88 Toen koning Alexander dit hoorde, bewees hij Jonatan nog hoger
eer. Hij zond hem een gouden gesp, waarmede anders slechts personen van
koninklijken bloede werden begiftigd. Verder gaf hij hem Akkaron en het
daarbij behorende gebied in bezit.

11

1 Intussen had de koning van Egypte een leger, bijeengebracht zo talrijk
als het zand aan het strand van de zee, en een grote vloot bovendien. Hij
was van plan, zich op listige wijze meester te maken van het rijk van koning
Alexander, en het in te lijven bij zijn rijk. 2 Onder het masker van vrede
trok hij Syrië in, waar de inwoners de steden voor hem openstelden en hem
welkom heetten; want koning Alexander had bevel gegeven, hem welkom te
heten, omdat hij zijn schoonvader was. 3 Maar telkens wanneer Ptoleméus
een stad was binnengetrokken, liet hij er een afdeling soldaten als bezetting
achter. 4 Toen hij Asjdod had bereikt, wees men hem op de afgebrande
tempel van Dagon, op de puinhopen van Asjdod en van het omliggende
gebied, en op de lijken van hen, die in de oorlog waren verbrand en nu langs
de weg lagen opgestapeld. 5 Ook vertelde men den koning, wat Jonatan zou
hebben gedaan, om hem te kleineren; maar de koning zweeg. 6 Jonatan
trok nu naar Jóppe met grote praal, om den koning welkom te heten. Zij
begroetten elkander en overnachtten daar. 7 Daarna begeleidde Jonatan
den koning tot aan de rivier de Eleúterus, en keerde toen naar Jerusalem
terug. 8 Zo maakte koning Ptoleméus zich van de kuststeden meester tot
aan Seleúcië, aan de zee. En daar hij vijandige plannen tegen Alexander
beraamde, 9 zond hij een gezantschap naar koning Demétrius, en deed hem
het voorstel: Kom, laat ons een bondgenootschap sluiten. Ik zal u mijn
dochter geven, de vrouw van Alexander, en dan zult gij koning worden
over het rijk van uw vader. 10 Want het spijt me, dat ik hem mijn dochter
heb gegeven, daar hij pogingen heeft gedaan, om mij te vermoorden. 11 Zo
belasterde hij hem, daar hij zijn koninkrijk wenste. 12 Hij ontnam hem zijn
dochter, en gaf haar aan Demétrius. Zo brak hij met Alexander, en werden
zij openlijk vijanden. 13 Ptoleméus trok Antiochië binnen, en zette zich de
kroon van Azië op het hoofd, zodat hij nu twee kronen droeg, namelijk die
van Egypte en Azië. 14 Koning Alexander bevond zich toen in Cilicië, omdat
de bewoners van die streken in opstand waren gekomen. 15 Maar zodra
Alexander dit hoorde, trok hij tegen hem ten strijde. Ook Ptoleméus rukte
uit, trok hem met een machtig leger tegemoet en versloeg hem. 16 Alexander
vluchtte naar Arabië, om daar veilig te zijn; en zo behield koning Ptoleméus
de overhand. 17 Maar de Arabier Zabdiël sloeg Alexander het hoofd af, en
zond het naar Ptoleméus. 18 Drie dagen later stierf koning Ptoleméus zelf;
daarop werden de soldaten, waarmee hij zijn vestingen had bezet, door de
inwoners vermoord. 19 Zo kwam Demétrius in het jaar aan de regering. 20 In
die tijd riep Jonatan de mannen van Judea op, om de burcht van Jerusalem
te belegeren. Toen hij reeds veel belegeringswerktuigen had laten opstellen,
21 gingen enkele afvalligen, die hun volk haatten, naar den koning, en

berichtten hem, dat Jonatan de burcht belegerde. 22 Bij het bericht hiervan
ontstak de koning in woede; hij reisde terstond naar Ptolemáis, en zond
Jonatan een schriftelijk bevel, de belegering te staken en hem zo spoedig
mogelijk in Ptolemáis te ontmoeten voor een onderhoud. 23 Toch liet Jonatan
ondanks het bevel de belegering voortzetten. Maar hij koos enkele oudsten
van Israël en priesters uit, om met hen het gevaar te trotseren. 24 Hij nam
zilver en goud mee, gewaden en veel andere geschenken, ging naar den
koning in Ptolemáis, en wist diens gunst daar te winnen. 25 Wel klaagden
enige afvalligen uit het volk hem aan, 26 maar de koning behandelde hem
evenals zijn voorgangers, en bewees hem veel eer ten overstaan van al
zijn vrienden. 27 Ook bekrachtigde hij zijn aanstelling als hogepriester,
handhaafde al de andere waardigheden, die hij vroeger had ontvangen,
en liet hem onder zijn eerste vertrouwelingen opnemen. 28 Daarom deed
Jonatan den koning het verzoek, om Judea en de drie gewesten van Samaria
van belasting te ontheffen, en beloofde hem in plaats daarvan driehonderd
talenten. 29 De koning willigde het in, en liet over al deze punten de volgende
oorkonde voor Jonatan opstellen: 30 Koning Demétrius aan zijn broeder
Jonatan en het volk der Joden: heil! 31 Om u in eens op de hoogte te stellen,
zenden wij ook aan u een afschrift van de brief, die wij aan Lástenes, onzen
bloedverwant, over u hebben geschreven: 32 Koning Demétrius aan vader
Lástenes: heil! 33 Wij hebben besloten, voor het volk der Joden, dat onze
vriend is, en zijn verplichtingen jegens ons nakomt, als loon voor zijn goede
gezindheid jegens ons, een gunstige regeling te treffen. 34 Wij staan aan
hen af het gebied van Judea en van de drie gewesten Efraïm, Lúdda, en
Ramatáim die aan Samaria worden onttrokken, en in hun volle omvang bij
Judea worden ingelijfd. Bovendien geven wij aan allen, die in Jerusalem
offeren, vrijstelling van de jaarlijkse belastingen, die de koning voorheen
op hun veld- en boomvruchten hief. 35 Verder doen wij voor de toekomst
afstand van al onze rechten op tienden en tollen, die voor ons zijn bestemd,
en op de zoutvijvers en kroongelden, waarop wij aanspraak kunnen maken;
van dit alles stellen we hen vrij. 36 En niets van dit alles zal worden
ingetrokken, nu niet en nooit. 37 Zorg er ook voor, hiervan een afschrift
te laten maken en het Jonatan te geven; het moet worden aangebracht op
een in het oog lopende plaats van de heilige berg. 38 Toen koning Demétrius
zag, dat zijn land zich rustig hield en er nergens meer verzet tegen hem
heerste, zond hij al zijn troepen terug naar de plaatsen, waar zij vandaan
kwamen, uitgezonderd de vreemde huurtroepen, die hij op de eilanden der
heidenen had aangeworven. Daardoor kreeg hij heel het leger tegen zich,
dat reeds onder zijn vaderen in dienst was geweest. 39 Toen Trúfon, een
vroegere aanhanger van Alexander, dan ook zag, dat heel het leger tegen
Demétrius mopperde, ging hij naar den Arabier Imalkoeë, die Antiochus, het
zoontje van Alexander, opvoedde, 40 en verzocht hem dringend, hem den
knaap toe te vertrouwen, opdat deze in plaats van zijn vader zou kunnen
regeren. Daarom deelde hij hem mede, welke maatregelen Demétrius had
getroffen, en hoe hij daardoor zijn leger tegen zich had gekregen. Hij bleef
daar lange tijd. 41 Intussen had Jonatan bij koning Demétrius het verzoek
laten indienen, om de burchtbezetting te Jerusalem met de troepen uit
de overige vestingen terug te roepen, omdat zij Israël telkens aanvielen.
42 Demétrius liet Jonatan antwoorden: Niet alleen deze gunst zal ik u en
uw volk verlenen, maar tevens zal ik u en uw volk hoge eer bewijzen, zo

gauw ik een goede gelegenheid daartoe vind. 43 Op het ogenblik echter, nu
al mijn troepen mij in de steek hebben gelaten, doet gij beter, mij soldaten
te sturen, die het voor mij opnemen. 44 Daarom zond Jonatan drieduizend
dappere soldaten naar Antiochië. Toen dezen den koning hadden bereikt,
was hij zeer verheugd over hun komst. 45 Want er waren juist in de stad
honderd twintigduizend inwoners te hoop gelopen, die den koning wilden
vermoorden. 46 De koning was in het paleis gevlucht, maar de inwoners
hadden de straten van de stad bezet, en waren tot de aanval overgegaan.
47 Nu riep de koning de Joden te hulp, die zich als één man rondom hem
schaarden. Zij verspreidden zich in de stad, en doodden op die dag ongeveer
honderdduizend man. 48 Zij staken de stad in brand, veroverden die dag een
grote buit, en hadden den koning gered. 49 Toen nu de burgers zagen, hoe
krachtig de Joden in de stad optraden en daar deden wat ze wilden, verloren
zij de moed, en baden en smeekten den koning: 50 Reik ons de hand, en laat
de Joden niet langer woeden tegen ons en tegen de stad. 51 Zij legden de
wapenen neer en sloten vrede. De Joden echter kwamen in hoog aanzien
te staan bij den koning en al zijn onderdanen, en keerden met een grote
buit naar Jerusalem terug. 52 Maar nauwelijks zat koning Demétrius weer
vast op zijn troon, en was de rust in zijn rijk teruggekeerd, 53 of hij schond
alle beloften, die hij gezworen had, brak met Jonatan, en in plaats van hem
de bewezen diensten te vergelden, onderdrukte hij hem heel erg. 54 Enige
tijd later keerde Trúfon terug met Antiochus, die nog een zeer jonge knaap
was; hij stelde hem aan tot koning en kroonde hem. 55 En alle troepen, die
door Demétrius waren afgedankt, sloten zich bij hem aan, en streden tegen
Demétrius, die verslagen werd en moest vluchten. 56 Trúfon legde beslag
op de olifanten, en veroverde Antiochië. 57 Toen liet de jonge Antiochus
aan Jonatan schrijven:Ik handhaaf u als hogepriester en stel u aan over
de vier gewesten; gij zult tot de vertrouwelingen van den koning behoren.
58 Tegelijkertijd zond hij hem een gouden tafelservies, en gaf hem verlof, uit
een gouden beker te drinken, zich in purper te kleden en een gouden gesp
te dragen. 59 Zijn broer Sjimon stelde hij aan tot veldheer over het gebied
tussen de Tyrustrap en de grenzen van Egypte. 60 Nu rukte Jonatan op, en
trok door het gebied en de steden aan deze zijde van de Rivier, waar het
gehele syrische leger zich bij hem aansloot, om hem te steunen. Hij ging
het eerst naar Asjkalon, waar de bevolking hem met eerbewijzen ontving.
61 Vervolgens trok hij naar Gaza. Daar echter de inwoners van Gaza hun
poorten sloten, belegerde hij de stad, stak het omliggende gebied in brand
en plunderde het uit. 62 Toen smeekten Gaza's inwoners Jonatan om vrede,
en hij ging er op in; maar hij nam de zonen van de voornaamste burgers
als gijzelaars, en zond hen naar Jerusalem. Daarna doorkruiste hij het
land tot Damascus toe. 63 Maar toen Jonatan hoorde, dat de bevelhebbers
van Demétrius met een groot leger bij Kadesj in Galilea waren gelegerd,
en besloten hadden, hem ten val te brengen, 64 trok hij hun tegemoet. Hij
liet echter zijn broer Sjimon in het land achter. 65 Nu sloeg Sjimon zijn
kamp op bij Bet-Soer, belegerde de stad lange tijd en sloot haar in, 66 totdat
men hem eindelijk om vrede bad. Hij sloot vrede met hen, maar dwong
ze toch de stad te verlaten, die hij in bezit nam, en waar hij een bezetting
in legde. 67 Ondertussen was Jonatan met zijn troepen bij het meer van
Gennezaret gelegerd. 68 Toen zij nu op een vroege morgen de vlakte van
Chasor introkken, kwamen er eensklaps vreemde huurtroepen in de vlakte

op hen af. Deze stormden nu recht op hem aan, maar hadden ook een
hinderlaag in de bergen gelegd. 69 Nu sprongen dus ook de soldaten, die zich
in hinderlaag hadden gelegd, uit hun schuilplaats te voorschijn en grepen
in. 70 Het gehele leger van Jonatan sloeg op de vlucht; niet één van hen hield
stand, behalve de legeraanvoerders Mattitja, de zoon van Absalom, en Judas,
de zoon van Chalfai. 71 Toen scheurde Jonatan zijn kleren, strooide as op
zijn hoofd en begon te bidden. 72 Daarop begon hij de aanval opnieuw, en
bracht hun zulke slagen toe, dat zij de vlucht moesten nemen. 73 Zodra zijn
eigen vluchtelingen dit zagen, keerden zij terug, sloten zich weer bij hem
aan, en zetten ze na tot Kadesj, waar hun legerplaats lag. Daar hielden zij
halt. 74 Die dag waren er ongeveer drieduizend heidenen gevallen. Hierop
keerde Jonatan naar Jerusalem terug.

12

1 Toen Jonatan zag, dat het ogenblik gunstig was, wees hij enkele mannen
aan en zond hen naar Rome, om de vriendschapsbetrekkingen met de
Romeinen te versterken en te vernieuwen. 2 Ook aan de Spartanen en
andere landen zond hij brieven, die hetzelfde beoogden. 3 Zij vertrokken
dus naar Rome, traden daar de Senaat binnen, en spraken: De hogepriester
Jonatan en het volk der Joden hebben ons gezonden, om de vriendschappelijke
betrekkingen en het bondgenootschap onder de vroegere voorwaarden
te laten vernieuwen. 4 Hierop gaf men hun brieven mee voor de verschillende
plaatselijke overheden met het verzoek, hun een vrijgeleide naar het
land Juda te verstrekken. 5 Dit is het afschrift van de brief, die Jonatan
aan de Spartanen schreef: 6 De hogepriester Jonatan, de hoge raad van
het volk, de priesters en het overige volk der Joden, aan hun broeders de
Spartanen: heil! 7 Reeds vroeger heeft de hogepriester Onias een brief
ontvangen van Areios, een van uw koningen, waarin gezegd wordt, dat
gij onze broeders zijt, zoals het ingesloten afschrift bewijst. 8 Onias heeft
den gezant eervol ontvangen en aanvaardde de brief, waarin uitdrukkelijk
over een bondgenootschap en vriendschapsbetrekkingen werd gesproken.
9 Ofschoon geen noodzaak er ons toe dwingt, daar wij onze troost putten
uit de heilige boeken, die wij bezitten, 10 willen wij toch, om niet van u te
vervreemden, een poging doen, om door middel van een gezantschap de
wederzijdse banden van broeders en bondgenoten te vernieuwen. Want
het is reeds lang geleden, dat gij uw laatste gezantschap naar ons hebt
afgevaardigd. 11 Wij van onze kant laten nooit een gelegenheid voorbijgaan,
om op feesten en andere plechtige dagen bij onze offers en gebeden
aan u te denken; want het is een heilige plicht, dat broeders elkander
indachtig zijn. 12 Ook verheugen wij ons over de roem, die u ten deel
is gevallen. 13 En wat ons zelf betreft: wij hebben ons temidden van
veel verdrukkingen en oorlogen bevonden, omdat de koningen uit onze
omgeving tegen ons te velde trokken. 14 In deze strijd echter hebben wij
u, noch een van onze andere bondgenoten en vrienden willen lastig vallen.
15 Want wij hebben de hulp van de Hemel, die ons bijstaat; hierdoor werden
wij van onze vijanden verlost, en werden onze tegenstanders vernederd.
16 Nu hebben wij Noeménius, den zoon van Antiochus, en Antipater, den
zoon van Jáson, uitgekozen en hen naar de Romeinen gezonden, om de
vroegere vriendschapsbetrekkingen en het bondgenootschap met hen te
vernieuwen. 17 Tegelijkertijd droegen wij hun op, ook naar u te reizen, onze
groeten aan u over te brengen en u onze brief te overhandigen, om onze

vriendschap te vernieuwen. 18 Gij zoudt ons ten zeerste verplichten, ons
hierop een antwoord te zenden. 19 En dit is het afschrift van de brief, die aan
Onias werd gezonden: 20 Areios, koning der Spartanen, aan Onias den hoge-
priester: heil! 21 Uit een geschrift over de Spartanen en de Joden is komen
vast te staan, dat zij broeders zijn en beiden van Abraham afstammen. 22 Nu
ons dit bekend is geworden, zoudt gij ons zeer verplichten, ons te berichten,
hoe het u gaat. 23 Wij van onze kant stellen u voor: Uw vee en uw have is
als van ons, en het onze van u. Wij hebben opdracht gegeven u hiervan in
kennis te stellen. 24 Toen Jonatan hoorde, dat de aanvoerders van Demétrius
met een veel groter leger dan vroeger waren teruggekomen, om hem te
bestrijden, 25 verliet hij Jerusalem en trok hun in het gebied van Chamat
tegemoet; want hij wilde hun de kans niet geven, zijn land binnen te rukken.
26 Hij zond spionnen naar hun kamp, die met het bericht terugkwamen,
dat men voorbereidingen trof, om hen des nachts te overvallen. 27 Daarom
gaf Jonatan bij zonsondergang zijn mannen bevel, wakker en gewapend
te blijven, en de hele nacht klaar te staan voor het gevecht; tevens zette
hij rondom het kamp wachtposten uit. 28 Maar toen de vijanden hoorden,
dat Jonatan en zijn mannen strijdvaardig stonden, werden zij door vrees
overmand en verloren de moed; zij trokken weg, maar staken eerst in hun
kamp de wachtvuren aan. 29 Jonatan en zijn mannen, die deze vuren zagen
branden, bemerkten er dus niets van, vóór het morgen werd. 30 Toen zette
Jonatan ze wel achterna, maar kon ze niet meer inhalen, omdat zij reeds
de rivier de Eleúterus waren overgetrokken. 31 Nu trok Jonatan naar de
Arabieren, die men Zabadeërs noemde; hij versloeg hen en plunderde ze
uit. 32 Vandaar rukte hij verder, ging naar Damascus en doorkruiste het hele
gebied. 33 Ook Sjimon was uitgerukt en tot Asjkalon en de naastbijgelegen
vestingen doorgedrongen. Vandaar trok hij naar Jóppe en nam de stad
in, 34 omdat hij gehoord had, dat men de vesting aan de aanhangers van
Demétrius wilde uitleveren. Hij liet er ter bewaking een bezetting achter.
35 Toen Jonatan was teruggekeerd, riep hij de oudsten van het volk bijeen,
en maakte met hen het besluit, vestingen in Judea te bouwen, 36 de muren
van Jerusalem te verhogen en tussen de burcht en de stad een hoge muur
op te trekken, om de burcht volslagen van de stad af te sluiten, en hem zó te
versperren, dat alle koop en verkoop zou worden afgesneden. 37 Zij sloegen
dus de handen ineen voor de bouw van de stad; en daar een gedeelte van de
muur bij de beek in het oosten was ingestort, herstelden zij die en noemden
hem Kafenáta. 38 Sjimon werkte intussen aan de bouw en de versterking van
Chadid in de Sjefela, en voorzag het van poorten en grendels. 39 Intussen had
Trúfon plannen beraamd, om koning van Azië te worden, zich de kroon op
het hoofd te zetten en Antiochus uit de weg te ruimen. 40 Daar hij echter
vreesde dat Jonatan dit niet zou toelaten en hem zou tegenwerken, zocht hij
naar een middel, om hem gevangen te nemen en te doden. Hij rukte dus uit,
en ging naar Bet-Sjan. 41 Maar Jonatan trok met veertigduizend krijgshaftige
soldaten tegen hem op, en bereikte Bet-Sjan eveneens. 42 Toen Trúfon zag,
dat hij met een groot leger gekomen was, schrok hij ervoor terug, zich aan
hem te vergrijpen. 43 Daarna ontving hij hem met hoge eerbewijzen, stelde
hem voor aan al zijn vertrouwelingen, gaf hem geschenken, en beval zijn
vertrouwelingen en zijn troepen, Jonatan te gehoorzamen juist als hemzelf.
44 Daarna sprak hij tot Jonatan: Waarom hebt ge heel dit leger afgetobd, daar
we toch geen van beiden het plan hebben, oorlog te maken? 45 Stuur ze naar

huis terug en kies u een paar mannen uit, om u te begeleiden, en ga met mij
mee naar Ptolemáis. Daar zal ik de stad met de andere vestingen, de overige
troepen en alle ambtenaren aan u overdragen. Dan trek ik mij terug en ga
weg; want daarvoor alleen ben ik gekomen. 46 Jonatan vertrouwde hem en
deed, wat hij hem had gezegd. Hij zond de troepen weg, die naar het land
Juda teruggingen. 47 Slechts drieduizend man hield hij bij zich, waarvan
hij er nog tweeduizend naar Galilea zond, zodat er slechts duizend met
hem meegingen. 48 Maar nauwelijks was Jonatan in Ptolemáis aangekomen,
of de inwoners sloten de poorten, namen hem gevangen en joegen al zijn
begeleiders over de kling. 49 Bovendien zond Trúfon voetvolk en ruiters naar
Galilea en naar de grote vlakte, om de gehele aanhang van Jonatan uit de
weg te ruimen. 50 Daar dezen echter hadden vernomen dat Jonatan en de
zijnen zouden gevangen genomen zijn en vermoord, hitsten zij elkander op,
en rukten in gesloten gelederen vooruit, gereed om te vechten. 51 Toen de
achtervolgers dus zagen, dat zij op leven en dood wilden strijden, keerden
ze terug. 52 Zo konden zij allen behouden het land Juda bereiken, waar zij,
met grote angst in het hart, Jonatan en zijn mannen beweenden. Ook Israël
hield een grote dodenklacht. 53 Maar alle heidenen uit de omtrek stelden nu
pogingen in het werk, om hen te verdelgen. Want ze zeiden: Ze hebben geen
enkelen aanvoerder meer, die hen helpt. Nu moeten wij hen bestrijden, en
zelfs hun nagedachtenis bij de mensen verdelgen.

13

1 Toen Sjimon dus hoorde, dat Trúfon een groot leger op de been had
gebracht, om Juda binnen te vallen en het te vernietigen, 2 en hij zag, dat
het volk bang en angstig was geworden, ging hij naar Jerusalem, om een
volksvergadering te houden. 3 Daar sprak hij hun moed in en zeide: Gij weet,
wat ik, mijn broers en het huis van mijn vader hebben gedaan voor de wet
en het heiligdom, en wat voor oorlogen en rampen wij hebben doorstaan.
4 Voor deze zaak zijn al mijn broers voor Israël gesneuveld; ik alleen ben
nog overgebleven. 5 Maar ik denk er niet aan, mijn leven te sparen, onder
welke benarde omstandigheden ook; want ik ben niet beter dan mijn broers.
6 Wraak zal ik nemen voor mijn volk en het heiligdom, voor onze vrouwen
en kinderen; want uit haat hebben alle heidenen samengespannen, om
ons te verdelgen. 7 Toen het volk deze woorden hoorde, laaide de moed
weer op, en het juichte: 8 Gij zijt onze aanvoerder in de plaats van Judas
en van uw broer Jonatan. 9 Neem gij de leiding in onze krijg; wij zullen
alles doen, wat gij beveelt. 10 Nu riep hij alle strijdbare mannen op, liet de
muren van Jerusalem zo gauw mogelijk opbouwen, en versterkte de stad
aan alle kanten. 11 Bovendien zond hij Jonatan, den zoon van Absalom,
met een voldoend aantal soldaten naar Jóppe; deze joeg de inwoners weg
en hield de stad bezet. 12 Intussen was Trúfon met een groot leger van
Ptolemáis opgerukt, om het land Juda binnen te vallen; hij had Jonatan als
krijgsgevangene meegenomen. 13 Daarom sloeg Sjimon zijn kamp op bij
Chadid, aan de rand van de vlakte. 14 Toen Trúfon vernam, dat Sjimon de
plaats van zijn broer Jonatan had ingenomen, en van plan was, de strijd
tegen hem te beginnen, zond hij een gezantschap naar hem toe, en liet hem
zeggen: 15 Wij houden uw broer Jonatan vast, omdat hij bij de uitoefening
van zijn ambt schulden heeft gemaakt ten koste van de koninklijke schatkist.
16 Wij laten hem vrij, als gij ons honderd talenten zilver zendt en bovendien
twee van zijn zoons als gijzelaars; want anders valt hij na zijn vrijstelling

weer van ons af. 17 Ofschoon Sjimon het listige van hun voorstel doorzag,
liet hij het geld en de knapen toch halen, om zich niet erg gehaat te maken
bij het volk, 18 dat anders zou zeggen: Omdat hij het geld en de knapen niet
heeft willen geven, is Jonatan omgekomen. 19 Hij zond dus de knapen en de
honderd talenten; maar Trúfon brak zijn woord, en liet Jonatan niet los. 20 Nu
brak Trúfon op, om naar Judea te trekken, en het te verwoesten. Daarvoor
maakte hij een omweg over Adóra. Maar overal waar hij heentrok, trad
Sjimon met zijn leger hem in de weg. 21 De burchtbezetting zond echter een
boodschap naar Trúfon, om hem er toe te bewegen, toch door de woestijn
naar hen toe te komen, en hen van levensmiddelen te voorzien. 22 Daarom
liet Trúfon zijn gehele ruiterij er op uit rukken. Maar er viel in de nacht
zoveel sneeuw, dat men door de sneeuw niet vooruit kon. Nu trok hij maar
af, en ging naar Gilad; 23 en toen hij in de nabijheid van Báskama kwam, liet
hij Jonatan vermoorden, die daar ook begraven werd. 24 Daarop maakte
Trúfon rechtsomkeer, en ging terug naar zijn land. 25 Nu liet Sjimon het
gebeente van zijn broer Jonatan weghalen, en begroef het in Modin, de stad
van zijn vaderen. 26 Heel Israël hield een plechtige dodenklacht over hem,
en men beweende hem dagen lang. 27 Vervolgens liet Sjimon op het graf
van zijn vader en van zijn broers een gedenkteken oprichten, van voren
en achteren van gepolijste steen, en zo hoog, dat het uit verte te zien was.
28 Daarop plaatste hij zeven pyramiden tegenover elkander: voor zijn vader
en moeder en voor zijn vier broers. 29 Hier omheen ontwierp hij een sierlijke
en hoge zuilengang, en op de zuilen liet hij, tot een eeuwig aandenken,
wapenrustingen aanbrengen en naast de wapenrustingen gebeeldhouwde
schepen; want het moest door alle zeevarenden gezien kunnen worden.
30 Dit was het grafmonument, dat hij in Modin oprichtte, en en dat nu nog
bestaat. 31 Intussen was Trúfon op verraderlijke wijze tegen den jongen
koning Antiochus te werk gegaan, en had hem laten vermoorden. 32 Hij
trad in zijn plaats als koning op, zette zich de kroon van Azië op het hoofd,
en bracht veel onheil over het land. 33 Maar Sjimon ging voort met het
bouwen van vestingen in Judea; hij voorzag ze van hoge torens, zware
muren, poorten en grendels, en liet in de vestingen levensmiddelen opslaan.
34 Tevens koos Sjimon enkele mannen uit, die hij naar koning Demétrius
zond, om te verkrijgen, dat het land zou worden ontzien, daar Trúfon niets
anders gedaan had dan roven. 35 Koning Demétrius willigde zijn verzoek in,
en zond hem een schriftelijk antwoord van de volgende inhoud: 36 Koning
Demétrius, aan Sjimon, den hogepriester en vriend van de koningen, aan de
oudsten en aan het volk der Joden: heil! 37 De gouden kroon en de palmtak,
die gij hebt gezonden, hebben wij ontvangen. Wij zijn bereid, om een
duurzame vrede met u te sluiten, en zullen aan onze ambtenaren berichten,
dat zij u moeten vrijstellen van belasting. 38 Wat wij vroeger voor u hebben
bepaald, blijft van kracht; ook moogt gij de vestingen, die gij gebouwd
hebt, behouden. 39 Al uw misstappen en tekortkomingen, tot op de dag van
vandaag, schelden wij u kwijt. Bovendien zullen de kroongelden, die gij
moet opbrengen, en de andere cijnzen, die er in Jerusalem worden geheven,
niet langer verplicht zijn. 40 En wanneer er onder u mochten worden
gevonden, die geschikt zijn, om in onze lijfwacht te worden opgenomen,
dan kunnen zij worden ingeschreven. Er moet dus vrede tussen ons zijn.
41 Zo werd in het jaar het juk der heidenen van Israël weggenomen, 42 en
het volk begon in oorkonden en contracten te schrijven: In het eerste jaar

van Sjimon, den hogepriester, veldheer en vorst der Joden. 43 In die tijd
sloeg Sjimon het beleg om Gézer en sloot het met zijn leger in. Hij liet een
belegeringstoren opstellen, bracht die dicht bij de stad, en wist een der
stadstorens zo te havenen, dat hij hem kon innemen. 44 Toen sprongen de
soldaten van de belegeringstoren de stad in en verwekten grote verwarring.
45 Nu kwamen de inwoners met vrouwen en kinderen op de muren, scheur-
den hun klederen en smeekten Sjimon met luider stem, dat hij vrede zou
sluiten. 46 Zij riepen: Behandel ons niet naar onze misdaden, maar volgens
uw barmhartigheid. 47 En Sjimon liet zich verbidden, en bestreed hen niet
verder. Maar hij joeg hen de stad uit, liet de huizen reinigen, waarin zich
afgodsbeelden bevonden, en hield toen zijn intocht onder het zingen van
lofzang en danklied. 48 Al wat onrein was ruimde hij op, en liet er mensen
wonen, die de wet onderhielden; hij herstelde de vestingwerken en liet er
een huis voor zich bouwen. 49 Ondertussen bleef voor de bewoners van
de burcht in Jerusalem elk contact met de buitenwereld, en iedere koop
en verkoop afgesloten. Zij leden derhalve groot gebrek, en velen van hen
kwamen om van honger. 50 Toen smeekten zij Sjimon om vrede, en hij
schonk hun de vrede. Maar hij joeg hen de burcht uit, en reinigde die van de
ontering. 51 En op de drie en twintigste dag van de tweede maand in het jaar
171 hield hij zijn plechtige intocht onder gejuich en het wuiven van palmen,
onder het spelen van citers, cymbalen en harpen, en het zingen van hymnen
en liederen: Want de grote vijand was uit Israël verdreven! 52 En Sjimon
bepaalde, dat men deze dag elk jaar in vreugde zou vieren. Hij versterkte de
tempelberg naast de burcht, en ging daar met de zijnen wonen. 53 En omdat
Sjimon ondervonden had, dat zijn zoon Johannes een volwassen man was
geworden, stelde hij hem aan tot bevelhebber over alle troepen. Deze ging
zich toen in Gézer vestigen.

14

1 In het jaar 172 riep koning Demétrius zijn troepen bijeen, en trok naar
Medië, om daar versterking te zoeken voor zijn strijd tegen Trúfon. 2 Toen
echter Arsakes, de koning van Perzië en Medië vernam, dat Demétrius in
zijn gebied was doorgedrongen, zond hij een van zijn veldheren, om hem
levend gevangen te nemen. 3 Deze trok op, versloeg het leger van Demétrius,
nam hem gevangen en bracht hem voor Arsakes, die hem in de kerker liet
werpen. 4 Al de dagen van Sjimon genoot het land van Juda rust; Want hij
was bedacht op het heil van zijn volk. Zij verheugden zich over zijn macht,
En over zijn roem al die tijd. 5 Hij veroverde de haven van Jóppe, zijn hoogste
roem, En opende een toegang voor de eilanden in zee; 6 De grenzen van
zijn volk breidde hij uit, En maakte zich meester van het land. 7 Hij hield
velen gevangen, Bedwong Gézer, Bet-Soer en de burcht: Hij verwijderde de
ontering er uit, Zonder dat iemand hem weerstand bood. 8 Men bebouwde
zijn akker, En in vrede zijn land; De bodem bracht zijn gewassen voort, En
de boom op het veld zijn vruchten. 9 Grijsaards zaten langs de straten, En
bespraken allen de welvaart; De jongemannen waren met glorie bekleed
En met het krijgsgewaad. 10 Hij voorzag de steden van voedsel, Rustte
ze als vestingen uit, Zodat zijn naam met eer werd genoemd Tot aan de
grenzen der aarde. 11 Vrede bracht hij over het land, Israël juichte van
vreugde. 12 Iedereen zat onder zijn wijnstok en vijg, Niemand, die hen
verontrustte. 13 Er was in het land geen vijand meer over, De koningen
waren machteloos in die dagen; 14 Voor alle wankelmoedigen van zijn volk

Was hij een stut. Vol ijver was hij voor de wet, En roeide alle afvalligen
en boosdoeners uit; 15 Hij was bezorgd voor de luister van het heiligdom,
En vergrootte het getal der tempelvaten. 16 Toen in Rome en Sparta het
bericht was doorgedrongen, dat Jonatan was gestorven, was men daarover
zeer bedroefd. 17 Maar toen ze vernamen, dat zijn broer Sjimon in zijn
plaats hogepriester was geworden en over het land en de steden regeerde,
18 schreven zij hem een brief op koperen platen, om de vriendschap en het
bondgenootschap te vernieuwen, die zij met zijn broer Judas en Jonatan
hadden gesloten. 19 Dit schrijven werd in de volksvergadering te Jerusalem
voorgelezen. 20 Het afschrift van de brief, die de Spartanen zonden, luidt
als volgt: De opperhoofden van Sparta en de stad, aan den hogepriester
Sjimon, de oudsten, de priesters en het overige volk der Joden, hun broeders:
heil! 21 De gezanten, die gij naar ons volk hebt afgevaardigd, hebben ons
ingelicht over uw roem en aanzien, en wij hebben ons over hun komst
verheugd. 22 De onderhandelingen hebben wij als volgt in de staatsbesluiten
opgenomen: Noeménius, de zoon van Antiochus, en Antipater, de zoon van
Jáson, zijn bij ons gekomen als gezanten der Joden, om de vriendschap met
ons te vernieuwen. 23 Het volk besloot, deze mannen eervol te ontvangen,
en een afschrift van hun voorstellen in de staatsakten op te nemen, om het
volk der Spartanen daaraan te herinneren. Een afschrift hiervan hebben zij
den hogepriester Sjimon doen toekomen. 24 Daarna zond Sjimon Noeménius
naar Rome met een groot gouden schild ter waarde van duizend pond,
om het bondgenootschap met hen te vernieuwen. 25 Toen het volk dit
alles vernam, riep het uit: Hoe kunnen wij Sjimon en zijn zonen onze
dankbaarheid betuigen? 26 Want hijzelf, zijn broers en het huis van zijn
vader hebben zich als helden gedragen, hebben Israël van zijn vijanden
verlost en het zijn vrijheid verzekerd. Daarom lieten zij op koperen platen
een oorkonde opmaken, welke men aan een zuil op de berg Sion liet slaan.
27 De oorkonde luidde aldus: Op de achttiende Eloel van het jaar 172, het
derde jaar van Sjimon, hogepriester 28 en vorst van Gods volk, hebben wij
in een grote vergadering van priesters en volk, van volksleiders en oudsten
des lands het volgende besluit genomen: 29 In de talrijke oorlogen, die
in ons land zijn uitgebroken, hebben Sjimon, de zoon van Mattatias en
afstammeling van de zonen van Jojarib, alsmede zijn broeders hun leven
veil gehad en weerstand geboden aan de vijanden van hun volk, om hun
heiligdom en de wet te behouden. Daardoor hebben zij hun volk in hoog
aanzien gebracht. 30 Zodra Jonatan, die het volk bijeen had gebracht en
hun hogepriester was geworden, bij zijn vaderen was verzameld, 31 besloten
de vijanden, hun land binnen te vallen, om het te verwoesten en de hand
te slaan aan hun heiligdom. 32 Toen stond Sjimon op, en streed voor zijn
volk! Een groot gedeelte van zijn persoonlijk vermogen offerde hij op, om
het leger van zijn volk te bewapenen en te bezoldigen. 33 Hij versterkte de
steden van Judea; eveneens Bet-Soer aan de joodse grens, waar tevoren een
vijandelijke krijgspost was geweest, en dat hij met joodse soldaten bezette.
34 Ook versterkte hij de zeestad Jóppe; eveneens Gézer in het grensgebied
van Asjdod, dat vroeger door den vijand bewoond was, en waar hij een
joodse kolonie stichtte, die hij van alles voorzag, wat nodig was voor hun
onderhoud. 35 Toen het volk zag, hoe trouw Sjimon volhield, en hoe hij
er naar streefde, het volk in aanzien te brengen, stelde men hem tot vorst
en hogepriester aan, uit dankbaarheid voor wat hij gedaan had, voor zijn
gerechtigheid en trouw, aan zijn volk bewezen, en voor zijn streven, zijn

volk in ieder opzicht te verheffen. 36 In die dagen is het door zijn toedoen
gelukt de heidenen uit het land te verdrijven, heel bijzonder hen, die de
Davidstad te Jerusalem tot een burcht hadden omgebouwd, waaruit zij
telkens uitvallen deden, de omgeving van de tempel bezoedelden, en zijn
heiligheid schandelijk ontwijdden. 37 Hij legde er een joodse bezetting in,
versterkte de burcht ter beveiliging van land en van stad, en verhoogde de
muren van Jerusalem. 38 Dientengevolge bekrachtigde koning Demétrius
zijn aanstelling als hogepriester, 39 nam hem onder zijn vertrouwelingen op
en overlaadde hem met eerbewijzen. 40 Want hij had gehoord, dat de Joden
door de Romeinen tot vrienden, bondgenoten en broeders waren verklaard,
en dat zij de gezanten van Sjimon eervol hadden ontvangen. 41 Daarom
hebben de Joden en de priesters besloten, dat Sjimon voor altijd hun vorst
en hogepriester zal zijn, totdat een betrouwbaar profeet zal opstaan. 42 Hij
zal hun veldheer zijn, en bekwame mannen kunnen aanstellen voor het
landsbestuur, de bewapening en de verdediging. 43 Hij zal ook de zorg voor
het heiligdom hebben. Men zal hem in alles moeten gehoorzamen, en alle
contracten in het land moeten in zijn naam worden opgesteld. Hij zal zich
in purper en goud mogen kleden. 44 En het zal niemand uit het volk of
van de priesters geoorloofd zijn, een dezer bepalingen op te heffen, tegen
zijn bevelen in te gaan of zonder zijn toestemming een vergadering in het
land te beleggen, zich in purper te kleden, of een gouden gesp te dragen.
45 Wie hiertegen misdoet of iets hiervan opheft, is strafbaar. 46 Heel het volk
heeft het besluit genomen, deze voorrechten aan Sjimon te schenken, en
daarnaar te handelen. 47 En Sjimon heeft ze aangenomen en zich bereid
verklaard, hogepriester, bevelhebber, vorst der Joden en der priesters, in
één woord: hoofd van alles te zijn. 48 Zij hebben deze oorkonde op koperen
platen laten graveren, en die in de nabijheid van de tempel op een in het oog
vallende plaats laten vastslaan. 49 Ook hebben zij een afschrift hiervan in
de schatkamer gelegd, opdat Sjimon en zijn zonen het bij de hand kunnen
hebben.

15

1 Nu zond Antiochus, de zoon van koning Demétrius, van de eilanden
in de Middellandse Zee een brief aan Sjimon, den priester en vorst der
Joden, en aan heel het volk. 2 De inhoud luidde als volgt: Koning Antiochus
aan Sjimon, den hogepriester en vorst, en aan het volk der Joden: heil!
3 Nadat enige booswichten zich van het rijk onzer vaderen hadden meester
gemaakt, ben ik besloten, de heerschappij weer aan mij te trekken en deze in
de vroegere staat te herstellen. 4 Daarom heb ik veel troepen aangeworven
en oorlogsschepen uitgerust. Ik ben van plan, aan land te komen en allen
te vervolgen, die ons land hebben verwoest en vele steden in mijn rijk
hebben vernield. 5 En hiermede bekrachtig ik de vrijstelling van al de
lasten, die mijn koninklijke voorgangers u hebben verleend, met alle andere
vrijstellingen, die zij u hebben toegestaan. 6 Ik geef u verder verlof, eigen
munten voor uw land te slaan. 7 Jerusalem en het heiligdom zullen vrij
zijn; alle wapens, die gij hebt aangeschaft, en de vestingen, die gij hebt
gebouwd en die in uw bezit zijn, moogt gij in de toekomst behouden. 8 Van
al wat gij aan de kroon zijt verschuldigd en van alle andere toekomstige
rijksbelastingen zijt gij van heden af voor altijd vrijgesteld. 9 Zodra wij
ons rijk weer hebben bemachtigd, zullen wij u, uw volk en de tempel op
bijzondere wijze eren, zodat uw roem over geheel de aarde bekend wordt.

10 In het jaar 174 trok Antiochus dus het rijk van zijn vaderen binnen, en
zoveel troepen sloten zich bij hem aan, dat er maar weinigen bij Trúfon
bleven. 11 Deze werd door koning Antiochus achtervolgd, en vluchtte naar
Dora, dat aan de zee is gelegen. 12 Want hij begreep, dat hem onheil dreigde,
nu de troepen hem hadden verlaten. 13 Daarom sloeg Antiochus het beleg
om Dora met honderd twintigduizend man voetvolk en achtduizend ruiters.
14 Hij omsingelde de stad, terwijl de schepen aan de zeekant aanvielen. Zo
bracht hij de stad aan de zee- en de landzijde in het nauw, en maakte het
iedereen onmogelijk, er in of er uit te komen. 15 En Noeménius kwam met
zijn begeleiders van Rome terug met brieven voor de koningen en de landen,
van de volgende inhoud: 16 Lúcius, romeins consul, aan koning Ptoleméus:
heil! 17 De gezanten der Joden zijn bij ons gekomen als onze vrienden en
bondgenoten, om de vriendschapsbetrekkingen en het bondgenootschap
van vroeger te vernieuwen. Ze waren gezonden door den hogepriester
Sjimon en het joodse volk, 18 en brachten een gouden schild mee ter waarde
van duizend pond. 19 Daarop hebben wij besloten, aan alle koningen en
landen schriftelijk bevel te geven, niets kwaads tegen hen te beramen,
hen niet aan te vallen, noch hun steden noch hun gebied, en zich niet bij
hun vijanden aan te sluiten. 20 Want het heeft ons behaagd, het schild
van hen te aanvaarden. 21 En mochten enkele onruststokers uit hun land
naar u zijn gevlucht, dan moet gij hen uitleveren aan den hogepriester
Sjimon, die hen volgens hun eigen wet zal bestraffen. 22 Hetzelfde schreef
Lúcius aan de koningen Demétrius, Attalus, Ariarátes, en Arsakes; 23 aan
alle landen: aan Sámpsame, de Spartanen, Délos, Múndos, Sikuon, Kárië,
Samos, Pamfúlië, Lúcië, Halikarnásses, Rodus, Fasélis, Kos, Side, Aradus,
Górtuna, Knidus, Cyprus en Cyréne. 24 En een afschrift hiervan liet hij
voor Sjimon, den hogepriester maken. 25 Terwijl koning Antiochus dus
Dora aan beide zijden belegerde, steeds nieuwe troepen deed aanrukken,
belegeringswerktuigen liet opstellen, en Trúfon iedere toegang en uitgang
belette, 26 zond Sjimon hem tweeduizend uitstekende soldaten om hem te
helpen, met zilver, goud en veel oorlogsmateriaal. 27 Maar hij wilde het niet
aannemen; hij verklaarde zelfs, dat alle verdragen, die hij vroeger met hem
had gesloten, ongeldig waren, en dat hij met hem had gebroken. 28 Hij zond
zijn vertrouweling Atenóbius naar hem toe, om met hem te onderhandelen.
Hij moest hem zeggen: Gij houdt Jóppe, Gézer en de burcht van Jerusalem
in uw macht, steden, die tot mijn rijk behoren. 29 Gij hebt hun gebied
verwoest, het land grote schade toegebracht, en u van veel plaatsen in
mijn rijk meester gemaakt. 30 Gij hebt dus de steden terug te geven, die
gij bezet hebt, tegelijk met de belastingen van die plaatsen, waarvan gij u
buiten het gebied van Judea hebt meester gemaakt. 31 Doet gij dit niet, dan
moet gij inplaats daarvan vijfhonderd talenten zilver betalen, en verder
nog vijfhonderd talenten voor de schade, die gij hebt aangericht en voor de
achterstallige belastingen dezer steden. Blijft gij in gebreke, dan zullen wij
komen, om u te beoorlogen. 32 Atenóbius, de vriend van den koning, ging
dus naar Jerusalem. En toen hij de praal van Sjimon zag, de schenktafel met
de gouden en zilveren schalen en de talrijke bedienden, stond hij verbaasd.
Maar toen hij Sjimon de boodschap van den koning had overgebracht, 33 gaf
deze ten antwoord: Wij hebben ons niet meester gemaakt van andermans
land of goed, maar wel van het erfdeel onzer vaderen, dat onze vijanden,
toen ze er de kans toe zagen, wederrechtelijk hebben bemachtigd. 34 En nu

de kans ons gunstig is, houden we vast aan het erfdeel onzer vaderen. 35 Wat
echter uw eisen aangaande Jóppe en Gézer betreft: zij hebben ons volk en ons
land grote schade toegebracht; toch willen wij u daarvoor honderd talenten
geven. 36 Atenóbius gaf hierop geen antwoord, maar ging woedend naar den
koning terug, en stelde hem op de hoogte van Sjimons beslissing, van zijn
praal en pracht en van alles, wat hij gezien had. Toen barstte de koning in
woede uit. 37 Intussen had Trúfon toch scheep kunnen gaan en was naar
Ortósia gevlucht. 38 Nu stelde de koning Kendebéus tot onderbevelhebber
over de zeekust aan, voorzag hem van voetvolk en ruiters, 39 en gaf hem
bevel, zich tegen Judea te keren, Kedron tot vesting te verbouwen, de andere
steden te versterken, en het volk te beoorlogen. De koning zelf zou Trúfon
achtervolgen. 40 Kendebéus trok dus naar Jámnia, en begon het volk te
verontrusten door telkens Judea binnen te vallen, en de mensen gevangen te
nemen en te vermoorden. 41 Ook bouwde hij Kedron tot vesting om, en legde
er ruiterij en voetvolk in, om volgens het bevel van den koning uitvallen te
kunnen doen langs de wegen van Judea.

16

1 Daarom trok Johannes uit Gézer, om zijn vader Sjimon mede te delen,
wat Kendebéus had uitgericht. 2 Toen riep Sjimon zijn twee oudste zonen
Judas en Johannes, en sprak tot hen: Ik, mijn broers en het huis van mijn
vader, wij hebben van onze jeugd tot heden toe voor Israël gestreden, en
meermalen is het ons gelukt, Israël te bevrijden. 3 Nu echter ben ik oud
geworden, maar gij zijt door Gods genade nog in de kracht van uw jaren.
Neemt dus mijn plaats in en die van mijn broer. Trekt uit ten strijde voor ons
volk en moge de hulp van de Hemel u vergezellen! 4 Daarop deed Johannes
uit de bevolking een keuze van twintigduizend man voetvolk en ruiterij.
Dezen trokken tegen Kendebéus op, en overnachtten te Modin. 5 De volgende
morgen rukten zij uit, en gingen de vlakte in; en zie: daar stond tegenover
hen een groot leger van voetvolk en ruiters, die alleen door een beek van hen
waren gescheiden. 6 Toen hij zich met zijn leger tegen hen had opgesteld, en
bemerkte, dat zijn mannen er tegen opzagen, de beek over te steken, trok
hij er zelf het eerst overheen. Toen de soldaten dit zagen, trokken ze achter
hem aan. 7 Aanstonds verdeelde hij zijn troepen; en daar de vijandelijke
ruiterij zeer talrijk was, plaatste hij de zijne tussen het voetvolk. 8 Maar
zodra zij op de trompetten bliezen, werd Kendebéus met zijn leger op de
vlucht geslagen. Velen hunner werden gewond en gedood; de overigen
vluchtten naar de vesting. 9 Ook Judas, de broer van Johannes, werd toen
gewond. Maar Johannes zette de achtervolging voort tot aan Kedron. dat
Kendebéus versterkt had. 10 Nu vluchtten zij naar de vestingen in het gebied
van Asjdod; maar hij stak de stad in brand, en er sneuvelden van hen
ongeveer tweeduizend man. Daarna keerde hij behouden naar Judea terug.
11 Intussen was Ptoleméus, de zoon van Aboébus, tot bevelhebber over de
vlakte van Jericho aangesteld. Hij bezat veel zilver en goud, 12 omdat hij
een schoonzoon van den hogepriester was. 13 Maar hij werd eerzuchtig
en hunkerde er naar, zich van het land meester te maken. Hij smeedde
dus een verraderlijk plan tegen Sjimon en zijn zonen, om hen uit de weg te
ruimen. 14 Nu was Sjimon gewoon, de steden in het land af te reizen, om
te weten, wat ze nodig hadden. Zo ging hij ook naar Jericho, vergezeld van
zijn zonen Mattitja en Judas; het was de elfde maand van het jaar 177, welke
maand Sjebat genoemd wordt 15 De zoon van Aboébus ontving hen als een

verrader in de kleine vesting Dok, die hij gebouwd had, en waar hij een groot drinkgelag voor hen had aangericht, maar ook zijn handlangers verborgen hield. 16 Toen Sjimon en zijn zonen dan ook dronken waren, kwamen Ptoleméus en zijn mannen te voorschijn, grepen hun wapens, overvielen Sjimon in de eetzaal, en vermoordden hem met zijn twee zonen en enkelen van hun gevolg. 17 Zo maakte hij zich aan grote trouweloosheid schuldig, en vergold goed met kwaad. 18 Ptoleméus stelde den koning hiervan schriftelijk in kennis, in de hoop, dat hij hem hulptroepen zou zenden, en hun land met de steden aan hem zou overdragen. 19 Bovendien zond hij een andere groep naar Gézer uit, om Johannes te doden. Ook liet hij de bevelhebbers schriftelijk uitnodigen, bij hem te komen, omdat hij hun zilver, goud en andere geschenken wilde geven. 20 Zelfs zond hij anderen uit, om Jerusalem en de tempelberg te veroveren. 21 Maar er was iemand vooruit gelopen, om Johannes in Gézer te melden, dat zijn vader en zijn broers waren vermoord, en dat hij er mannen op uit had gestuurd, om ook hem te vermoorden. 22 Bij dit bericht ontstelde hij hevig. Hij liet echter de mannen, die hem kwamen vermoorden, dadelijk bij hun aankomst gevangen nemen en doden; want hij wist nu, dat zij hem wilden vermoorden. 23 De verdere geschiedenis van Johannes, met zijn oorlogen en heldendaden, het opbouwen der muren en al wat hij deed, 24 ziet, dat alles is opgetekend in de kronieken van zijn hogepriesterschap, van het ogenblik af, dat hij zijn vader opvolgde als hogepriester.

Het tweede boek Makkabeeën

1 Aan de Joden in Egypte, onze broeders: heil! De Joodse broeders in
Jerusalem en het land Judea wensen u vrede en welvaart. 2 Moge God u
zegenen, en het verbond indachtig zijn, dat Hij sloot met Abraham, Isaäk
en Jakob, zijn trouwe dienaars. 3 Hij schenke u allen het verlangen, Hem
te dienen en zijn geboden met grote toewijding en bereidwilligheid te
onderhouden. 4 Hij opene uw hart voor zijn wet en zijn geboden, en schenke
u de vrede. 5 Moge Hij uw gebeden verhoren, Zich met u verzoenen, en u
niet verlaten in tijden van nood. 6 Zo bidden wij hier voor u. 7 Onder de
regering van koning Demétrius in het jaar 169. Wij, Joden, hebben u een brief
geschreven in de uiterste nood, die in deze jaren over ons is gekomen, sinds
Jáson en zijn aanhang van het heilige land en van het rijk zijn afgevallen.
8 De hoofdingang werd in brand gestoken, en er werd onschuldig bloed
vergoten. Toen baden wij tot den Heer, en werden verhoord. Wij brachten
weer brand- en spijsoffers, staken de lampen aan en legden de toonbroden
neer. 9 Viert ook gij dus de dagen van het loofhuttenfeest in de maand Kislew.
Gegeven in het jaar 148. 10 De inwoners van Jerusalem en Judea, tezamen
met de hoge raad en met Judas, aan Aristobúlus, den leermeester van
koning Ptoleméus en afstammeling van het geslacht der gezalfde priesters,
alsmede aan de Joden van Egypte: heil en voorspoed! 11 Door God uit
grote gevaren gered, danken wij Hem vurig, dat wij zo krachtig tegen den
koning konden optreden. 12 Hij toch was het, die de vijanden met geweld
uit de heilige stad heeft verdreven. 13 Want toen de veldheer met zijn
schijnbaar onweerstaanbaar leger in Perzië was aangekomen, werden zij
in de tempel van Nána vermoord, omdat de priesters van Nána een list
hadden gebruikt. Antiochus was daar namelijk met zijn vertrouwelingen
heengetrokken, 14 onder voorwendsel van een huwelijk met de godin, maar
in werkelijkheid, om de rijke schatten als huwelijksgift mee te nemen. 15 De
Nánapriesters haalden dus de schatten te voorschijn, en Antiochus ging met
een klein gevolg de tempelafsluiting binnen. Zodra hij echter binnen was,
sloten zij de tempel, 16 openden een geheime deur in het dak en wierpen
stenen omlaag, waarmee zij den veldheer verpletterden. Zij hakten hen in
stukken, en wierpen de afgesneden hoofden naar hen, die buiten stonden.
17 Voor dit alles zij onze God geprezen, die de goddelozen in het verderf heeft
gestort! 18 Daar wij het plan hebben opgevat, op de vijf en twintigste Kislew
de reiniging van de tempel te vieren, voelen wij ons verplicht, u dit mede te
delen, opdat ook gij zowel het loofhutten- als het vuurfeest zoudt vieren, ter
herinnering aan het feit, dat Nehemias de tempel en het brandofferaltaar
weer opbouwde en offers opdroeg. 19 Want toen onze vaderen naar Perzië
werden verbannen, namen de toenmalige vrome priesters in het geheim
iets weg van het vuur van het brandofferaltaar, verborgen het in de diepte
van een uitgedroogde put, en sloten het daar zo veilig weg, dat niemand iets
van die plaats afwist. 20 Maar toen het na verloop van veel lange jaren Gode
behaagde, dat Nehemias door den koning van Perzië werd teruggezonden,
ontbood deze de afstammelingen van de priesters, die het vuur hadden
verborgen, en liet het hen zoeken. Zij deelden Nehemias echter mede, dat
er geen vuur was te vinden, maar alleen drabbig water. Toch beval hij hun,

er wat van te scheppen en het mee te brengen. 21 En toen alles voor het offer
gereed was, gaf Nehemias aan de priesters bevel, het hout, en wat daarop
lag, met dit water te begieten. Dit gebeurde. 22 Maar zodra na enige tijd de
zon, die tot dan toe door wolken bedekt was, hel begon te schijnen, laaiden
er tot aller verbazing grote vlammen uit op. Terwijl nu het offer verteerde,
23 begonnen de priesters en alle aanwezigen te bidden. Jochanan zette in,
en de overigen antwoordden tezamen met Nehemias. 24 Het gebed luidde
als volgt: Jahweh, Heer en God, Schepper van alles; Ontzagwekkende en
Machtige, Rechtvaardige en Barmhartige; Gij alleen zijt Koning en goed!
25 Gij alleen geeft het leven; Gij alleen zijt rechtvaardig, almachtig en eeuwig;
Gij zijt het, die Israël redt uit alle nood, Die onze vaderen uitverkoren hebt en
geheiligd. 26 Wil dit offer aanvaarden, Dat voor heel Israël, uw volk, wordt
gebracht; Wil uw erfdeel beschermen, En heilig het weer. 27 Breng ons uit
de verstrooiing bijeen, En verlos hen, die onder de heidenen dienen; Zie
neer op die zijn versmaad en veracht; Laat de heidenen erkennen, dat Gij
onze God zijt! 28 Straf hen, die ons geweld aandoen, En die hoogmoedig ons
honen; 29 Maar plant uw volk weer op uw heilige plaats, Zoals Moses beloofd
heeft! 30 Daarna zongen de priesters de gebruikelijke lofliederen. 31 En nadat
de offergaven geheel en al waren verbrand, liet Nehemias het overige water
op grotere stenen uitgieten. 32 Toen dit gebeurd was, laaide er een vlam
op, die echter door het opflikkerende altaarvuur werd verteerd. 33 Deze
gebeurtenis werd overal bekend; en toen men ook den perzischen koning
bericht had, dat er op de plaats, waar de verbannen priesters het vuur
hadden verborgen, water te voorschijn was gekomen, waarmee Nehemias'
mannen de offers hadden gewijd, 34 liet de koning, na een onderzoek te
hebben ingesteld, de plaats met een heining omringen en tot een heiligdom
verklaren. 35 Bovendien nam de koning veel kostbare geschenken en gaf die
aan de boden mee. 36 Nehemias' mannen noemden het water Néftar, wat
reiniging betekent; bij de meesten heet het echter Néftai.

2

1 Maar men vindt in de oude geschriften niet alleen, dat de profeet
Jeremias de ballingen opdroeg, iets van het vuur weg te nemen, zoals zo juist
is vermeld, 2 maar ook, dat de profeet aan de ballingen een wetboek gaf, en
hen vermaande, de geboden van den Heer niet te vergeten, en bij het zien
der prachtige gouden en zilveren afgodsbeelden hun geweten niet op een
dwaalspoor te brengen; 3 en dat hij er onder anderen op aandrong, hun hart
niet voor de wet te sluiten. 4 Verder stond er in het geschrift, dat de profeet
op goddelijke ingeving bevel had gegeven, hem de verbondstent en de ark
achterna te dragen, toen hij de berg besteeg, die Moses was opgegaan, om
Gods erfland te zien; 5 en dat, toen Jeremias daar was aangekomen, hij een
rotsspelonk vond, waar hij de tent, de verbondsark en het reukofferaltaar
liet heenbrengen, en de toegang versperde. 6 En toen enigen van zijn
metgezellen er op uittrokken, om zich de weg in het geheugen te prenten,
konden zij hem niet meer vinden. 7 Jeremias, die er van hoorde, viel tegen
hen uit en zeide: De plek moet onbekend blijven, totdat God zijn volk weer
samenbrengt, en zijn barmhartigheid toont. 8 Dan zal de Heer dit alles
bekend maken, en zal de glorie des Heren in een wolk verschijnen, zoals
zij in de dagen van Moses verscheen, en in Salomons dagen, toen hij bad,
dat de tempel in glorie geheiligd zou zijn. 9 Ook werd er in verteld, hoe deze
wijze man bij de inwijding en de voltooiing van de tempel een offer opdroeg;

10 hoe er op het gebed van Salomon vuur neerdaalde, dat de brandoffers
verteerde, zoals er op het gebed van Moses tot Jahweh vuur uit de hemel
was neergedaald en de offergave had verteerd; 11 hoe Moses gezegd had,
dat het zoenoffer moest worden verbrand, omdat het niet gegeten mocht
worden; 12 hoe ook Salomon een feest van acht dagen heeft gevierd. 13 En
niet alleen staat in de kronieken en gedenkschriften van Nehemias hetzelfde
vermeld, maar bovendien, dat hij een bibliotheek aanlegde, waarin hij de
boeken der koningen en der profeten met de geschriften van David en de
oorkonden der koningen over tempelgeschenken bijeen bracht. 14 En nu
heeft Judas op dezelfde wijze weer al die boeken verzameld, welke sinds het
uitbreken van de oorlog verstrooid waren geraakt. Deze zijn thans in ons
bezit; 15 en mocht gij ze nodig hebben, dan kunt ge ze u laten halen. 16 Wij
schrijven u, omdat wij het plan hebben opgevat, de reiniging van de tempel
te vieren. Want het zou een mooie daad van u zijn, eveneens deze dagen
te vieren. 17 Het is God, die zijn gehele volk heeft bevrijd en die aan hen
allen het erfland, het koningschap en de tempel heeft geschonken, 18 zoals
Hij in de wet had beloofd; van dienzelfden God verwachten wij stellig, dat Hij
Zich spoedig over ons zal ontfermen en ons uit de wijde wereld weer bijeen
zal brengen op de heilige plaats. Want Hij heeft ons uit grote rampen gered
en zijn woonplaats gereinigd! 19 De geschiedenis van Judas den Makkabeër
en zijn broers; de reiniging van de verheven tempel met de wijding van
het altaar; 20 de oorlogen tegen Antiochus Epifanes en zijn zoon Eúpator;
21 de hemelse verschijningen, die aan de roemrijke en dappere strijders
voor het jodendom ten deel zijn gevallen; hun verovering van het gehele
land ondanks hun klein aantal; het verjagen van de geweldige legers der
barbaren; 22 het weer in bezit nemen van de wereldberoemde tempel; de
bevrijding der stad; het weer invoeren van de bijna afgeschafte wetten; de
grote goedertierenheid des Heren, die Zich over hen ontfermde: 23 dit alles
heeft Jáson van Cyréne in vijf boeken beschreven, en wij willen beproeven,
hiervan in één boek een korte samenvatting te geven. 24 Want met het oog
op de grote massa getallen, en op de moeilijkheden die het overstelpende
materiaal met zich meebrengt, zo men zich in de geschiedbeschrijvingen
wil inwerken, 25 hebben wij ons best gedaan, voor het leesgrage publiek
een boeiend verhaal te schrijven, en voor de studerenden iets, dat zich
gemakkelijk laat onthouden; in één woord: iets nuttigs voor allen, die het
in handen krijgen. 26 Toch is het samenstellen van een uittreksel, waarmee
wij ons hebben belast, niet gemakkelijk. Integendeel, het is een werk
dat veel inspanning en slapeloze nachten kost, 27 zoals het ook voor een
gastheer geen gemakkelijke taak is, al zijn gasten tevreden te stellen. Toch
willen ook wij ons graag deze moeite getroosten, omdat velen ons daarvoor
dankbaar zullen zijn. 28 Terwijl wij dus het nauwkeurig onderzoek van de
feiten aan den geschiedschrijver overlaten, besteden wij alle zorg aan een
uittreksel, dat aan die eisen voldoet. 29 Gelijk de architect van een nieuw
huis voor de gehele bouw heeft te zorgen, terwijl hij, die het moet verfraaien
en beschilderen, zich alleen met de passende versiering behoeft bezig te
houden, zo is het ook, naar ik meen, met ons het geval. 30 Want het is de taak
van den oorspronkelijken geschiedschrijver, de feiten op te sporen, deze van
alle kanten te bezien, en de kleinste bijzonderheden nauwkeurig na te gaan.
31 Maar hem, die een overzicht geeft, moet het vrij staan, zich kort uit te
drukken, en af te zien van volledigheid in zijn werk. 32 Laat ons nu met het

verhaal beginnen; want onze voorrede is reeds lang genoeg. Het zou toch dwaasheid zijn, een uitvoerige inleiding op een geschiedenis te schrijven, en de geschiedenis zelf te bekorten.

3

1 Er heerste volkomen vrede in de heilige stad, en de wetten werden, dank zij de vroomheid van den hogepriester Onias en diens onverbiddelijk optreden tegen de misdaad, zo getrouw mogelijk nageleefd. 2 Het kwam zelfs voor, dat koningen hun ontzag voor de stad betoonden, en de tempel met de kostbaarste geschenken vereerden. 3 Zo bestreed Seleúkus uit eigen middelen alle uitgaven, die voor de offerdienst nodig waren. 4 Maar een zekere Sjimon, die tempeloverste was en tot de stam van Levi behoorde, had onenigheid gekregen met den hogepriester over geldelijke aangelegenheden in de stad; 5 en daar Onias zich niet gewonnen gaf, wendde hij zich tot Apollónius van Társus, die toen stadhouder was van Celesyrië en Fenicië. 6 Hij vertelde, dat er in de schatkamer te Jerusalem onnoemelijke rijkdommen lagen opgestapeld, en dat de sommen gelds niet waren te tellen; dat dit alles bovendien niet in verhouding stond tot wat er voor de offers nodig was, en dat het dus gemakkelijk ter beschikking van den koning kon komen. 7 Daarom ging Apollónius naar den koning, en stelde hem op de hoogte van de schatten, die men hem had verraden. Deze wees den rijkskanselier Heliodórus aan, en vaardigde hem af met de opdracht, de bedoelde schatten in beslag te nemen. 8 Heliodórus ging dus dadelijk op reis, schijnbaar om de steden van Celesyrië en Fenicië te bezoeken, maar feitelijk om het verlangen van den koning ten uitvoer te brengen. 9 Toen hij in Jerusalem was aangekomen, en door den hogepriester en de stad eervol was ontvangen, begon hij over het bewuste geld te spreken, en verklaarde, waarvoor hij gekomen was. Op zijn vraag, of de zaken werkelijk zo stonden, 10 legde de hogepriester hem uit, dat het hier ging over een geldbelegging van weduwen en wezen, 11 en dat een gedeelte toebehoorde aan een zekeren Hyrkánus, den zoon van Tobias, een man van zeer grote invloed. De zaken stonden derhalve niet zo, gelijk de goddeloze Sjimon het had voorgelogen; de gehele som bedroeg vierhonderd talenten zilver en tweehonderd talenten goud. 12 Het zou gewoon een laagheid zijn, mensen te benadelen, die vertrouwd hadden op de heiligheid van de plaats en op de eerbiedwaardigheid en onschendbaarheid van de tempel, welke in de gehele wereld zo hoog in aanzien stond. 13 Heliodórus echter beriep zich op de bevelen, die de koning hem had gegeven, en verklaarde, dat al het geld aan de koninklijke schatkist moest worden afgedragen. 14 Na een dag te hebben vastgesteld, ging hij er heen, om alles in ogenschouw te nemen en te regelen. En diepe verslagenheid maakte zich meester van de gehele stad. 15 De priesters wierpen zich in hun heilige gewaden voor het brandofferaltaar op de grond, en zonden smeekbeden op naar de hemel tot Hem, die hun het bezit had toevertrouwd, opdat Hij het onaangetast zou bewaren voor hen, die het daar hadden belegd. 16 Het was hartverscheurend, het gelaat van den hogepriester te zien. Want zijn ogen en de verandering van zijn gelaatskleur spraken van de doodsangst in zijn hart. 17 Zó grote ontsteltenis had hem bevangen, dat hij over zijn hele lichaam beefde, en dat de toeschouwers duidelijk konden zien, hoe hevig het zielsverdriet was, dat hem kwelde. 18 En bij hopen stormde men de huizen uit, om in het openbaar te gaan bidden, omdat het tot een tempelschennis

dreigde te komen. 19 Vrouwen in boetekleren, die onder de borst waren
vastgemaakt, kwamen in massa de straten op; en de meisjes, die anders
thuis bleven opgesloten, liepen nu bij de poorten, anderen op de muren,
weer anderen staarden de vensters uit; 20 maar allen hielden de armen
uitgestrekt naar de hemel, en baden. 21 Het was om medelijden te krijgen
met het volk, dat ordeloos door elkaar op de knieën lag; medelijden ook
met den hogepriester, die vol bezorgdheid was voor wat ging gebeuren.
22 En men smeekte den almachtigen God, dat Hij het toevertrouwde bezit
zo veilig mogelijk en in ongeschonden staat zou bewaren voor hen, die het
daar hadden belegd. 23 Intussen ging Heliodórus er heen, om zijn plan ten
uitvoer te brengen. 24 En reeds bevond hij zich met zijn lijfwacht op de
plaats bij de schatkamer, toen de Heer der geesten, die over alle macht
beschikt, zulk een ontzagwekkende verschijning liet komen, dat allen, die
het gewaagd hadden binnen te dringen, door Gods macht werden getroffen,
en in onmacht vielen van schrik. 25 Want er verscheen hun een paard
met een angstwekkenden ruiter! Het dier, dat prachtig was opgetuigd,
stormde vooruit met geweld, en stoof met zijn voorpoten op Heliodórus
af; de ruiter schitterde, in een gouden wapenrusting gedost. 26 Daarna
verschenen hem twee jongemannen, geweldig sterk, in schitterende glans
en prachtig gekleed; zij stelden zich op aan beide kanten, geselden hem
zonder ophouden, en brachten hem gevoelige slagen toe. 27 Toen viel
hij plotseling op de grond, en een dichte duisternis hield hem omvangen.
Ze grepen hem vast, legden hem neer op een baar, 28 en droegen hem
hulpeloos weg: hem, die nog kort te voren met groot gevolg en zijn gehele
lijfwacht de voornoemde schatkamer was binnengedrongen. Zo moesten
zij er wel duidelijk een teken van Gods macht in erkennen. 29 Want daar
lag hij neergesmakt door Gods kracht, sprakeloos en zonder de minste hoop
op herstel. 30 Maar de Joden prezen den Heer, die zijn woonplaats zo
onverwacht had verheerlijkt. En de tempel, waarin nog kort te voren slechts
angst en vrees had geheerst, weergalmde nu van blijdschap en vreugde,
omdat Zich de almachtige Heer had doen gelden! 31 Nu richtten enigen uit
Heliodórus gevolg haastig het verzoek tot Onias, dat hij den Allerhoogste zou
smeken, zijn leven te sparen; want hij lag reeds te sterven. 32 En daar de
hogepriester bevreesd was, dat de koning zou menen, dat de Joden zich aan
Heliodórus hadden vergrepen, bracht hij een offer voor het herstel van den
man. 33 Terwijl nu de hogepriester het offer bracht, verschenen dezelfde
jongelingen, in dezelfde klederen, Heliodórus opnieuw, gingen naast hem
staan en spraken: Ge moogt den hogepriester wel dankbaar zijn; want om
zijnentwille schenkt God u het leven. 34 En nu gij van de hemel uit zijt
getuchtigd, moet ge overal de geweldige macht van God verkonden. Na deze
woorden verdwenen zij. 35 Nu bracht Heliodórus den Heer een offer en deed
Hem de heiligste geloften, daar Hij zijn leven had gespaard. Daarna nam
hij afscheid van Onias, en keerde met zijn troepen naar den koning terug.
36 En voor iedereen legde hij getuigenis af over de wonderwerken van den
allerhoogsten God, die hij met eigen ogen aanschouwd had. 37 En toen de
koning aan Heliodórus vroeg, wie de aangewezen man wel zou zijn, om weer
naar Jerusalem te worden gezonden, gaf hij ten antwoord: 38 Als ge een
vijand hebt of een oproermaker, stuur hem er heen, en ge krijgt hem terug,
gegeseld en wel, àls hij er tenminste het leven nog afbrengt. Waarachtig,
daar woont een goddelijke macht! 39 Want Hij, die in de hemel woont,
bewaakt en beschermt die plaats, en slaat en vernietigt eenieder, die er met

slechte bedoelingen komt. 40 Zo verliep de geschiedenis van Heliodórus en
de redding van de tempelschat.

4

1 Maar nu begon bovengenoemde Sjimon, die tegelijk met de schatten
zijn vaderland had verraden, tegen Onias te lasteren, dat hij Heliodórus
zou hebben mishandeld, en het onheil zou hebben verwekt. 2 Ja, van
hoogverraad durfde hij hèm beschuldigen, die toch de weldoener was van de
stad, de beschermer van zijn volksgenoten en de ijveraar voor de wet. 3 De
vijandschap liep zo hoog, dat een van Sjimons aanhangers doodslag beging.
4 Onias zag heel goed, hoe gevaarlijk deze gespannen toestand kon worden,
omdat Apollónius, de zoon van Menésteus en stadhouder van Celesyrië en
Fenicië, het vijandig optreden van Sjimon nog steunde. 5 Daarom begaf
hij zich naar den koning, niet om een van zijn medeburgers aan te klagen,
maar uit louter bezorgdheid voor het welzijn van het gehele volk. 6 Want
hij begreep, dat een vredelievende oplossing onmogelijk zou zijn, en dat
Sjimon zijn waanzinnig optreden niet staken zou, zolang de koning niet
ingreep. 7 Toen Antiochus Epifanes na de dood van Seleúkus de regering
had overgenomen, wist Jáson, de broer van Onias, op slinkse wijze beslag
te leggen op de hogepriesterlijke waardigheid. 8 Bij een ontmoeting met
den koning beloofde hij hem driehonderd zestig talenten zilver uit de tem-
pelschat, en verder nog tachtig talenten uit andere bronnen van inkomsten.
9 Bovendien zegde hij hem toe, nog honderd vijftig talenten uit te betalen,
als hij van hem verlof kreeg, een athletenschool en een worstelperk voor
de jeugd te mogen oprichten, en de inwoners van Jerusalem als burgers
van Antiochië te laten inschrijven. 10 Toen de koning zijn toestemming had
gegeven, en Jáson de hogepriesterlijke macht in handen had gekregen, begon
hij dadelijk zijn volksgenoten naar grieks model te hervormen. 11 Hij schafte
de voor de Joden gunstige bepalingen af, welke bij de koningen waren
bedongen door Johannes, den vader van Eupólemus, die deel had uitgemaakt
van het gezantschap naar de Romeinen, om vriend- en bondgenootschap te
sluiten. Ook hief hij de gewoonten op, welke in overeenstemming waren
met de Wet, en voerde nieuwe gebruiken in, welke tegen de Wet indruisten.
12 Met opzet bouwde hij aan de voet van de burcht een athletenschool,
en bracht jongens van onze voornaamste burgers er toe, de griekse hoed
te dragen. 13 Geholpen door de verregaande schaamteloosheid van den
goddelozen en onpriesterlijken Jáson, dreef men nu de hellenisering zo ver
door en voerde men de verspreiding van vreemde elementen zo hoog op,
14 dat de priesters niets meer voelden voor de altaardienst, minachting
hadden voor de tempel en de offers verwaarloosden, maar liever naar
het worstelperk liepen, om de zondige kampspelen bij te wonen, welke
na de oproep tot het discuswerpen begonnen. 15 Terwijl zij dus niets
meer gaven om wat bij hun vaderen in ere stond, waren zij fel op griekse
onderscheidingen. 16 Maar daardoor raakten zij dan ook in een pijnlijke
toestand. Want juist diegenen, wier levenswijze zij overnamen en die zij
in alles beproefden na te volgen, werden hun vijanden en verdrukkers.
17 Het is dan ook geen kleinigheid, tegen Gods wetten te zondigen, al wreekt
dit zich ook eerst later. 18 Toen in Tyrus de vijfjaarlijkse wedstrijden in
tegenwoordigheid van den koning werden gehouden, 19 zond de ellendige
Jáson als vertegenwoordigers van Jerusalem er enkele afgevaardigden heen,

die het burgerrecht van Antiochië hadden verkregen. Dezen brachten
driehonderd zilveren drachmen mee als een offergave voor Herkules.
Maar toen zij het geld overdroegen, gaven zij als hun wens te kennen,
dat men het niet aan offers zou besteden, daar dit niet paste, maar voor
een ander doel zou uitgeven. 20 Ofschoon dus de afzender het inderdaad
voor een Herkules-offer had bestemd, werd het enkel ten believen van
de overbrengers voor de uitrusting van oorlogsschepen gebruikt. 21 Bij
gelegenheid van de troonsbestijging van koning Filómetor, was Apollónius, de
zoon van Menésteus, als afgevaardigde in Egypte geweest. Van hem hoorde
Antiochus, dat Filómetor een vijand was van zijn politiek. Daarom ging hij,
op eigen veiligheid bedacht, naar Jóppe en vandaar naar Jerusalem, 22 waar
hij door Jáson en de bevolking met pracht en praal werd ontvangen, en met
fakkellicht en onder gejubel werd ingehaald. Daarna trok hij met zijn leger
naar Fenicië. 23 Maar toen Jáson drie jaren later Meneláus, den broer van
bovengenoemden Sjimon, naar den koning zond, om het geld af te dragen
en de onderhandelingen over enkele dringende staatsaangelegenheden af
te wikkelen, 24 wist deze den koning voor zich te winnen, door zich voor
te doen als een invloedrijk man, en op de hogepriesterlijke macht beslag
te leggen, door driehonderd talenten meer te bieden dan Jáson. 25 In het
bezit van een koninklijke aanstelling kwam hij thuis. Toch was hij in geen
enkel opzicht het hogepriesterschap waardig; integendeel: hij raasde als
een wrede tyran, en ging te keer als een wild dier. 26 Zo werd Jáson zelf,
die zijn eigen broer de voet had gelicht, door een ander verdrongen, en
genoodzaakt, de vlucht te nemen naar het land der Ammonieten. 27 Nu had
Meneláus de macht wel in handen, maar voor het geld, dat hij den koning
beloofd had, zorgde hij niet, ondanks de vorderingen van Sostrátes, den
bevelhebber van de burcht, die de belastingen moest innen. 28 Daarom
werden zij beiden door den koning ontboden. 29 Meneláus liet zijn broer
Lusimachus als plaatsvervangend hogepriester achter, en Sostrátes stelde
Krátes, den bevelhebber der Cypriërs, als zijn plaatsvervanger aan. 30 Terwijl
deze zaken aanhangig waren, kwamen de inwoners van Tarsus en Málus
in opstand, omdat men hun gebied aan Antiochis, de bijzit van den koning,
ten geschenke had gegeven. 31 In allerijl trok dus de koning er heen, om het
oproer te onderdrukken, en liet Andrónikus, een van zijn hoge ambtenaren,
als plaatsvervanger achter. 32 In de mening, deze gunstige gelegenheid te
moeten benutten, roofde Meneláus enkele gouden voorwerpen uit de tempel
en schonk die aan Andrónikus, terwijl hij andere in Tyrus en omliggende
steden wist te verkopen. 33 Toen Onias hierover nauwkeurig was ingelicht,
zond hij een heftig protest uit zijn vrijplaats te Dáfne, bij Antiochië, waar
hij zich had teruggetrokken. 34 Het gevolg hiervan was, dat Meneláus er
in het geheim bij Andrónikus op aandrong, Onias uit de weg te ruimen.
Deze ging dus naar Onias toe, stelde hem door een meineed gerust, en stak
hem de hand toe. Ofschoon zijn optreden argwaan wekte, wist hij Onias
toch uit zijn vrijplaats te lokken, waarop hij hem onmiddellijk van kant
maakte, zonder de minste eerbied voor recht. 35 Hierover waren niet alleen
de Joden, maar ook verschillende andere volksgroepen ontdaan; zij waren
verontwaardigd over de wederrechtelijke moord op dien man. 36 Toen de
koning dan ook uit de streken van Cilicië was teruggekeerd, gingen de Joden
uit de stad zich bij hem beklagen en de Grieken gaven eveneens hun afkeer
te kennen over de onrechtvaardige moord op Onias. 37 Zielsbedroefd en

vol medelijden werd Antiochus tot tranen bewogen om de deugdzaamheid
en grote rechtschapenheid van den dode; 38 en in woede ontstoken, nam
hij Andrónikus onmiddellijk zijn purper af, liet hem de kleren van het lijf
rukken, door de gehele stad rondvoeren tot op de plek, waar hij zich aan
Onias had vergrepen, en liet daar den moordenaar terechtstellen. Zo had de
Heer hem naar verdienste gestraft. 39 Intussen werd er door Lusimachus,
met toestemming van Meneláus, in de stad telkens tempelroof gepleegd.
Toen het bericht zich naar buiten verspreidde, dat er reeds veel gouden
voorwerpen waren weggehaald, liep het volk tegen Lusimachus te hoop.
40 Maar Lusimachus liet tegen de opgewonden menigte, die van woede
kookte, ongeveer drieduizend man bewapenen, en begon met geweld op te
treden; een zekere Auránus, die al op jaren was, maar daarom nog niet min-
der wreed, voerde het bevel. 41 Maar zodra men bemerkte, dat Lusimachus
liet aanvallen, greep de een naar stenen, de ander naar zware stukken hout,
weer anderen pakten het vuil op, dat er lag, en gooiden alles door elkaar
naar de manschappen van Lusimachus. 42 Zo verwondden zij een groot
aantal van hen, sloegen anderen neer, joegen de hele troep op de vlucht, en
vermoordden den tempelrover zelf bij de schatkamer. 43 Naar aanleiding
hiervan werd er een gerechtelijk onderzoek tegen Meneláus ingesteld, 44 en
toen de koning daarvoor naar Tyrus kwam, dienden drie mannen, die door
de hoge raad waren afgevaardigd, een aanklacht tegen Meneláus in. 45 Daar
deze zich reeds verloren waande, beloofde hij Ptoleméus, den zoon van
Dorúmenes, veel geld, als hij den koning wist om te praten. 46 Daarom nam
Ptoleméus den koning mee naar een zuilengang, schijnbaar om hem wat
te laten uitrusten, en deed hem van mening veranderen. 47 Deze sprak
Meneláus, den hoofdschuldige van het gehele ongeluk, van alle aanklacht
vrij, maar velde het doodvonnis over de ongelukkigen, die al hadden zij
voor Skyten terechtgestaan, als onschuldigen zouden zijn vrijgesproken.
48 En de onrechtvaardige straf werd onmiddellijk voltrokken aan mensen,
die slechts voor stad en volk en voor de heilige vaten waren opgekomen.
49 Zelfs de inwoners van Tyrus waren hierover zo verontwaardigd, dat zij
op vorstelijke wijze voor hun begrafenis zorgden. 50 Zo behield Meneláus
zijn post, dank zij de hebzucht der machthebbers. Hij stapelde misdaad op
misdaad, en bleef zijn medeburgers verschrikkelijk vervolgen.

5

1 Omstreeks dezelfde tijd ondernam Antiochus zijn tweede veldtocht
tegen Egypte. 2 Men zag toen in de gehele stad ongeveer veertig dagen
lang een verschijning van ruiters, die in gouden klederen en met lansen
gewapend door de lucht trokken. 3 Men zag het trekken van zwaarden,
het in slagorde stellen van ruiterkorpsen, aanvallen en tegenaanvallen aan
beide kanten, het bewegen van schilden en speren bij massa' s, het schieten
van pijlen, het fonkelen van gouden sieraden en een bonte mengeling van
harnassen. 4 Allen baden dan ook, dat de verschijning iets goeds mocht
voorspellen. 5 Intussen verspreidde zich het valse gerucht, dat Antiochus
was gestorven. Daarom bracht Jáson minstens duizend man op de been, en
viel de stad onverhoeds aan. De soldaten op de muur werden in het nauw
gedreven en ten slotte viel de stad, zodat Meneláus in de burcht vluchtte.
6 Daarop richtte Jáson een meedogenloze slachting aan onder zijn eigen
medeburgers. Hij dacht er niet aan, dat krijgsgeluk over volksgenoten het
grootste ongeluk is, maar het leek wel, of hij oorlogsbuit bij vijanden en

niet bij volksgenoten behaalde. 7 Toch kreeg hij de macht niet in handen;
want zijn plan mislukte schandelijk, en hij moest opnieuw naar het land der
Ammonieten vluchten. 8 Het einde van zijn misdadig leven was als volgt.
Toen hij door den arabischen vorst Arétas werd gevangen gehouden, wist
hij te ontsnappen, en trok van de ene stad naar de andere; maar hij werd
door allen vervolgd en gehaat als een afvallige van de wet, en, veracht als
de beul van zijn vaderland en volksgenoten, naar Egypte verjaagd. Ten
slotte vluchtte hij naar de Spartanen, waar hij op grond van verwantschap
bescherming hoopte te vinden. 9 Zo stierf hij, die zovelen uit hun vaderland
had verbannen, zelf in den vreemde; 10 en niemand treurde om hem,
die zovelen zonder begrafenis ergens had laten neergooien. Hij kreeg
in het geheel geen begrafenis en geen graf bij zijn vaderen. 11 Toen de
berichten hiervan den koning bereikten, meende hij, dat Judea in opstand
was gekomen. Woedend als een wild dier trok hij dus uit Egypte weg en
nam de stad gewapenderhand in. 12 Aan de soldaten gaf hij bevel, allen,
die hun in handen vielen, meedogenloos neer te slaan, en iedereen die
in huis was gevlucht, om het leven te brengen. 13 Het werd een afmaken
van jong en oud, een vermoorden van mannen, vrouwen en kinderen, een
afslachten van meisjes en zuigelingen. 14 In de korte tijd van drie dagen
gingen er tachtigduizend mensen verloren; veertigduizend vielen door
het moordende staal, en een even groot aantal werd als slaven verkocht.
15 Hiermede nog niet tevreden, waagde hij het, de heiligste tempel van de
gehele wereld binnen te gaan, en Meneláus, die de wet en zijn vaderland
had verraden, was hierbij zijn gids. 16 Hij nam de heilige vaten weg met
zijn bezoedelde handen, en wat andere koningen tot verheerlijking, roem
en eer aan deze plaats hadden geschonken, sleepte hij mee met zijn onreine
handen. 17 In zijn grenzenloze hoogmoed dacht Antiochus er niet aan,
dat de Heer om de zonden van de bewoners der stad slechts voor korte
tijd was vertoornd, en dat Hij daarom de heilige plaats aan haar lot had
overgelaten. 18 Want als de last van vele zonden haar niet had bezwaard,
zou hij, toen hij zich naar binnen waagde, onmiddellijk zijn gegeseld en van
zijn vermetelheid zijn genezen, zoals het ook Heliodórus was vergaan, dien
koning Seleúkus had afgezonden, om een onderzoek naar de tempelschat in
te stellen. 19 Maar de Heer had het volk niet uitgekozen om de heilige plaats,
maar de plaats om het volk. 20 Daarom moest de heilige plaats in de rampen
delen van het volk, zoals ze later ook delen zou in zijn zegeningen. Nu werd
ze door de toorn van den Almachtige aan haar lot overgelaten; maar was
de grote Heerser eenmaal verzoend, dan zou ze in alle heerlijkheid weer
worden hersteld. 21 Nadat Antiochus zo achttienhonderd talenten uit de
tempel had weggeroofd, trok hij in allerijl naar Antiochië. In zijn hoogmoed
en grenzenloze ijdelheid waande hij, dat hij het land bevaarbaar en de zee
begaanbaar kon maken! 22 Maar hij liet ambtenaren achter, om het volk
te kwellen. In Jerusalem was het Filippus, die van afkomst een Frugiër
was, doch in zijn optreden een nog groter barbaar dan de man, die hem
had aangesteld; 23 op de Gerizzim was het Andrónikus; en als de ergste van
allen Meneláus, die zijn medeburgers uit de hoogte behandelde, en de joodse
burgers vijandig gezind was. 24 Bovendien zond hij den aartsbooswicht
Apollónius met een leger van twee en twintigduizend man er op af, en beval
hem, alle volwassenen ter dood te brengen, maar vrouwen en kinderen als
slaven te verkopen. 25 Deze begaf zich dus naar Jerusalem, maar speelde
den vredelievenden man, en hield zich rustig tot aan de heilige sabbat.

26 Toen hij zag, dat de Joden rustdag hielden, liet hij zijn manschappen
onder de wapenen komen, en allen vermoorden, die kwamen uitgelopen,
om dat schouwspel te zien. Daarna drong hij met de wapens in de hand
de stad binnen, en doodde een grote menigte mensen. 27 Toen trok Judas
de Makkabeër met nog negen anderen naar de woestijn. Evenals het wild
leefde hij met zijn mannen in de bergen, en om niet onrein te worden als de
anderen, voedden zij zich al die tijd met kruiden.

6

1 Niet lang daarna zond de koning een ouden man, uit Antiochië afkomstig,
die de Joden er toe moest dwingen, de wetten hunner vaderen te verlooch-
enen en niet meer volgens Gods geboden te leven. 2 Bovendien moest hij
de tempel van Jerusalem onteren en aan Zeus Olúmpius toewijden, terwijl
de tempel op de Gerizzim om de gastvrijheid van de bewoners dier plaats
aan Zeus Xénius moesten worden toegewijd. 3 Zo bleef het kwaad voort-
woekeren, totdat het zelfs voor de grote massa onverdragelijk en walgelijk
werd. 4 Want de hele tempel werd door de heidenen in beslag genomen
voor hun uitspattingen en drinkgelagen; zij verlustigden zich aan deernen,
gaven zich in de heilige voorhoven met vrouwen af, en brachten allerlei
andere onbehoorlijkheden naar binnen, 5 zodat het brandofferaltaar vol
kwam te liggen met ongerechtigheden, die door de wet waren verboden.
6 Het was verboden, de sabbat of de voorvaderlijke feesten te vieren, en
men mocht zich niet eens meer als Jood laten kennen. 7 Integendeel: men
werd met bruut geweld naar de offermaaltijd gesleurd, die elke maand op
de geboortedag van den koning plaats had; en op het feest van Dionúsus
werd men gedwongen met klimopkransen aan de Dionúsus-processie deel
te nemen. 8 Ook voor de naburige griekse steden werd op aanstoken van
Ptoleméus het bevel uitgevaardigd, om op dezelfde wijze tegen de Joden op
te treden en hen offermaaltijden te laten houden. 9 Wie weigeren zou, de
griekse gewoonten over te nemen, moest worden gedood. Toen kon men
het begin van de ellende aanschouwen! 10 Zo werden er twee vrouwen opge-
bracht, die haar kinderen hadden besneden. Men hing haar de kinderen aan
de hals, voerde ze openlijk door de stad, en slingerde ze toen van de muur.
11 Anderen, die ijlings in de nabijgelegen spelonken waren samengekomen,
om in het geheim de sabbat te vieren, werden aan Filippus verraden, en
stierven tezamen de vuurdood, daar zij uit eerbied voor de hoogheilige
dag zich niet durfden verdedigen. 12 Nu verzoek ik allen, die dit boek in
handen krijgen, zich niet te ergeren aan deze rampen, maar te bedenken,
dat zulke straffen niet de ondergang, maar de verbetering van ons volk
ten doel hebben gehad. 13 Want als de zondaars slechts korte tijd met rust
worden gelaten, en dadelijk hun straf krijgen, dan is dat een bewijs van grote
genade. 14 Bij andere volken toch wacht de Heer geduldig en Hij straft hen
eerst dan, wanneer zij de volle maat van hun zonden hebben bereikt. Maar
met ons besloot Hij, anders te handelen, 15 daar Hij ons niet op het laatste
ogenblik met zijn wraak wilde treffen, als onze zonden haar hoogtepunt
zouden hebben bereikt. 16 Want ons onttrekt Hij zijn barmhartigheid niet;
wel kastijdt Hij zijn volk met rampen, maar verlaten doet Hij het nooit! 17 Dit
zij ons ter overweging gezegd. Na deze korte onderbreking gaan we verder
met ons verhaal. 18 Elazar, een der meest vooraanstaande schriftgeleerden,
tevens een hoogbejaarde, indrukwekkende verschijning, werd gedwongen,
varkensvlees te eten, nadat men hem met geweld de mond had geopend.

19 Daar hij liever eervol wilde sterven, dan in verachting leven, spuwde hij
het uit, en ging vrijwillig naar de pijnbank. 20 Want zo wilde hij het voorbeeld
geven aan allen, om standvastig de spijzen te weigeren, die verboden waren,
ten koste zelfs van het leven, dat zij liefhadden. 21 Maar zij, die met het
toezicht op de onwettige offermaaltijd waren belast, namen den man, dien
zij van vroeger kenden, terzijde, en drongen er bij hem op aan, vlees te laten
komen, dat hij eten mocht. Hij zou het zelf klaar kunnen maken, maar moest
de schijn aannemen, alsof hij van het offervlees at, dat door den koning
was voorgeschreven. 22 Deed hij dit, dan zou hij de dood ontlopen, en op
grond van de oude vriendschap welwillend worden behandeld. 23 Maar hij
nam een heerlijk besluit, dat paste bij zijn leeftijd, bij het aanzien van zijn
ouderdom, bij de adel van zijn grijze haren, die hij met ere droeg, en bij
het voorbeeldig leven, dat hij van zijn jeugd af geleid had, maar dat vooral
in overeenstemming was met de heilige en door God gegeven wetten. Hij
verklaarde openlijk, dat men hem maar onverwijld ter dood moest brengen.
24 Want hij sprak: Op onze leeftijd past het niet, te huichelen. Want dan
zouden veel jonge mannen gaan menen, dat de negentigjarige Elazar naar
het heidendom is overgelopen, 25 en door mijn huichelarij en door mijn
gehechtheid aan dit klein stukje leven op een dwaalspoor worden gebracht,
terwijl ik zelf in smaad en schande mijn oude dagen zou slijten. 26 En al
zou ik voor dit ogenblik de kwellingen der mensen ontgaan, toch zou ik,
levend of dood, niet kunnen ontkomen aan de handen van den almachtigen
God. 27 Daarom geef ik nu manmoedig mijn leven, en zal ik tonen, mijn hoge
leeftijd waardig te zijn. 28 Zo laat ik ook aan de jongeren een edel voorbeeld
achter, hoe men met moed en overtuiging een schone dood kan sterven voor
de verheven en heilige wetten. Toen hij dit had gezegd, ging hij onmiddellijk
naar de pijnbank. 29 Maar bij deze woorden sloeg de mildheid, die men
hem nog kort te voren betoond had, in woede om. Men sleepte hem voort
en geselde hem, daar men meende, dat hij dol was geworden. 30 Toen hij
op het punt stond onder de geselslagen te bezwijken, sprak hij kreunend:
De Heer weet in zijn heilige wijsheid, dat ik, die de dood kon ontlopen, de
gruwelijkste geselpijnen in mijn lichaam verduur, maar dat ik ze uit ontzag
voor God met graagte lijd in mijn ziel. 31 Zo stierf hij, en liet door zijn dood
niet alleen aan de jongeren, maar ook aan het grootste deel van het volk
een voorbeeld na van edele gezindheid en een herinnering aan waarachtige
moed!

7

1 Zo gebeurde het ook, dat zeven broers met hun moeder werden gevan-
gen genomen. De koning liet hen met roeden en riemen geselen, om hen
te dwingen, het verboden varkensvlees te eten. 2 Toen sprak een van hen,
die als woordvoerder optrad: Wat verlangt ge van ons, en wat wilt ge van
ons te weten komen? Wij zijn besloten, liever te sterven, dan de wetten der
vaderen te overtreden. 3 Hierop ontstak de koning in woede, en gaf bevel,
ketels en pannen gloeiend te maken. 4 Zodra deze gloeiend waren, liet hij
hun woordvoerder de tong uitsnijden volgens Skytengebruik, de huid van
het hoofd aftrekken, en zijn handen en voeten afhakken, waarbij de overige
broers en de moeder moesten toezien. 5 Toen liet hij hem geheel verminkt,
maar nog levend, naar het vuur brengen en in de pan braden. Maar terwijl
een zware damp uit de pan opwalmde, wakkerden zij elkander nog aan,
om met hun moeder heldhaftig te sterven. 6 Ze riepen: God de Heer ziet

het, en zal Zich over ons zeker ontfermen, zoals Moses het in zijn straflied duidelijk voorspeld heeft: “En Hij ontfermt Zich over zijn dienaars!,” 7 Toen de eerste op deze wijze de geest had gegeven, bracht men den tweede op de folterplaats. Men stroopte hem de huid met haren en al van het hoofd, en vroeg hem dan, of hij niet liever wilde eten, dan zijn lichaam lid voor lid laten folteren. 8 Hij antwoordde in zijn moedertaal en riep: Neen! 9 Daarom onderging ook hij een voor een dezelfde kwellingen als de eerste. En op het laatste ogenblik riep hij nog: Ontaarde booswicht, ge ontneemt ons wel het tijdelijke leven, maar de Koning der wereld zal ons, die voor zijn wetten sterven, opwekken tot de verrijzenis van het eeuwig leven! 10 Na hem werd de derde gemarteld. Dadelijk, toen men dit van hem eiste, stak hij zijn tong uit, strekte zijn handen moedig naar voren, en sprak onverschrokken: 11 Van de Hemel heb ik deze ledematen gekregen, en uit eerbied voor zijn wetten ontzie ik ze niet; maar ik hoop ze van Hem weer terug te krijgen. 12 Nu stond zelfs de koning met zijn hof verbaasd over de moed van den jongeman, die zich letterlijk niets over de pijnen bekreunde. 13 Toen deze gestorven was, mishandelde en folterde men den vierde op dezelfde wijze. 14 En terwijl hij lag te zieltogen, riep hij nog: Het is een troost, door mensen te worden gedood, als wij van God mogen hopen en verwachten, dat Hij ons weer doet verrijzen. Maar voor u zal er geen verrijzenis ten leven zijn. 15 Onmiddellijk haalde men nu den vijfde en martelde hem. 16 Deze zag den koning aan, en sprak: Gij hebt macht, om met mensen te doen wat ge wilt, ofschoon ge sterfelijk zijt. Meen echter niet, dat God ons volk heeft verlaten. 17 Heb maar geduld; dan zult ge wel zien, hoe geweldig zijn kracht is, en hoe Hij u en uw kroost zal kastijden. 18 Daarna bracht men den zesde, die stervend nog sprak: Bedrieg u niet door ijdele waan! Want wij ondergaan dit alles door eigen schuld, en het heeft ons op ontstellende wijze getroffen, omdat wij tegen onzen God hebben gezondigd. 19 Maar denk niet, dat gij zelf ongestraft blijft; want gij hebt het gewaagd, u tegen God te verzetten. 20 Maar ook de moeder heeft recht op onze bewondering, en haar nagedachtenis verdient in ere te blijven. Want ofschoon zij op één dag haar zeven zonen zag sterven, hield ze moedig stand, omdat zij op den Heer vertrouwde. 21 Met een edele overtuiging had zij ieder van hen in hun moedertaal vermaand; en terwijl zij haar vrouwenhart met mannenmoed staalde, had zij tot hen gesproken: 22 Ik weet niet, hoe gij in mijn schoot werdt gevormd; want niet ik heb u adem en leven geschonken, of in één van u het groeien geleid. 23 Neen, het was de Schepper der wereld; Hij bewerkt het ontstaan van den mens, zoals Hij van alles de oorsprong bedenkt. Hij zal u dus in zijn barmhartigheid weer adem schenken en leven, nu gij uit eerbied voor zijn wetten uzelf niet ontziet! 24 Antiochus, die meende, dat zij op hem smaalde, en die haar er van verdacht, dat zij minachtend over hem sprak, trachtte nu den jongsten zoon, den enige, die nog over was, niet alleen met woorden te overtuigen, maar ook onder ede te verzekeren, dat hij hem rijk en gelukkig zou maken, als hij de wetten zijner vaderen wilde verloochenen; hij zou hem zelfs tot zijn vertrouweling maken en hem staatsbetrekkingen geven. 25 Maar toen de jongen er in het geheel niet op inging, riep de koning de moeder bij zich, en drong er bij haar op aan, dat zij den jongen voor zijn bestwil zou raden. 26 Daar hij lang bij haar aanhield, stemde zij er ten slotte in toe, haar zoon over te halen. 27 Zij boog zich nu over hem heen, en sprak hem, trots den wreden tiran, in haar moedertaal toe: Mijn jongen, heb medelijden met mij. Ik heb je negen maanden in mijn schoot gedragen, je drie jaar

zelf gevoed en tot op deze leeftijd verzorgd, grootgebracht en verpleegd.
28 Ik smeek je, mijn kind, beschouw de hemel en de aarde, met alles wat zij
bevatten, en bedenk, dat God dit uit het niet heeft geschapen, en dat ook het
mensengeslacht op dezelfde wijze is ontstaan. 29 Wees dus niet bang voor
dien beul, maar toon, dat ge uw broers waardig zijt; aanvaard de dood, opdat
ik je met de broers op de dag van erbarming terug mag krijgen. 30 Nauwelijks
had zij dit gezegd of de jongen sprak: Waar wacht ge op? Ik gehoorzaam
niet aan het bevel van den koning, maar luister naar het gebod van de wet,
welke Moses aan onze vaderen heeft gegeven. 31 Maar gij, die al deze rampen
voor de Hebreën hebt uitgedacht, gij zult de hand van God niet ontvluchten!
32 Het is waar, wij lijden om onze zonden; 33 doch al is de levende God voor
korte tijd op ons vertoornd, zodat Hij ons tuchtigt en straft, toch zal Hij zich
weer met zijn dienaars verzoenen. 34 Maar gij, ellendigste booswicht onder
alle mensen, gij, die u aan zijn dienaars vergrijpt, wees niet vermetel in uw
ijdele waan en in uw bedriegelijke hoop. 35 Nog zijt gij het oordeel van den
almachtigen en alzienden God niet ontlopen! 36 Thans zijn onze broeders
volgens Gods belofte, na een kortstondig lijden te hebben verduurd, het
eeuwige leven binnen gegaan; maar gij zult bij het oordeel van God de
verdiende straf voor uw hoogmoed ontvangen. 37 Evenals mijn broers geef
ook ik mijn lichaam en leven uit liefde voor de wetten der vaderen! En
ik smeek God, dat Hij het volk weer spoedig genadig mag zijn, dat Hij u
door kwelling en pijn tot de bekentenis mag dwingen, dat Hij alleen God is,
38 en dat de toorn van den Allerhoogste, die terecht tegen geheel ons volk is
ontbrand, in mij en mijn broeders een einde mag vinden! 39 Hierdoor raakte
de koning buiten zichzelf van woede, en verbitterd over die smaad, liet hij
hem nog erger dan de anderen mishandelen. 40 Maar ook hij gaf de geest met
een rein geweten en in volle overgave aan God. 41 En na haar zonen stierf
tenslotte de moeder. 42 Hiermee is, naar wij hopen, genoeg gezegd over de
offermaaltijden en de ongehoorde folteringen.

8

1 Ondertussen gingen Judas de Makkabeër en zijn aanhang in het geheim
de dorpen af, riepen hun verwanten op, verzamelden allen, die het joden-
dom waren trouw gebleven, en brachten zo ongeveer zesduizend man op de
been. 2 Zij smeekten den Heer, dat Hij zou neerzien op het volk, dat van alle
kanten in het nauw was gedreven, en Zich zou ontfermen over de tempel,
die door de goddelozen was onteerd; 3 dat Hij medelijden zou hebben met de
stad, die op het punt stond, aan de vernietiging en de ondergang te worden
prijsgegeven, en dat Hij zou luisteren naar het om wraak roepende bloed;
4 dat Hij zou denken aan het meedogenloos vermoorden van onschuldige
kinderen en aan de godslasteringen tegen zijn Naam, en er wraak op zou
nemen. 5 Toen de Makkabeër zo zijn leger bijeen had gebracht, konden
de heidenen weldra niet meer tegen hen op, omdat de toorn des Heren in
barmhartigheid was verkeerd. 6 Onverwacht viel hij steden en dorpen aan,
en stak ze in brand; en daar hij gunstig gelegen stellingen veroverde, wist hij
een niet gering aantal vijanden op de vlucht te jagen. 7 Voor dergelijke over-
vallen gebruikte hij bij voorkeur de nacht. Zo kwam het, dat de roep van zijn
dapperheid zich alom verspreidde. 8 Toen Filippus zag, dat de man in korte
tijd grote vorderingen maakte, en dat hij, aangemoedigd door het succes,
hoe langer hoe meer ondernam, schreef hij Ptoleméus, den stadhouder van

Celesyrië en Fenicië, een brief, en verzocht hem, de zaak van den koning te
steunen. 9 Dadelijk ontbood deze Nikánor, den zoon van Pátroklos, en een van
zijn eerste vertrouwelingen, en zond hem met een leger van niet minder dan
twintigduizend man uit alle mogelijke volksstammen aangeworven, om het
gehele joodse volk te vernietigen; bovendien gaf hij hem Górgias mee, een
veldheer van grote strategische ervaring. 10 Nikánor had zich voorgesteld,
aan den koning het gehele bedrag van tweeduizend talenten, dat deze als
schatting aan de Romeinen schuldig was, te kunnen aanbieden door joodse
krijgsgevangenen te verkopen. 11 Daarom liet hij terstond de kustplaatsen
waarschuwen, dat er joodse slaven te koop waren, en beloofde, negentig
stuks voor één talent te zullen leveren. Want hij had niet het flauwste
vermoeden, met welke zware straf de Allerhoogste hem spoedig zou treffen.
12 Toen Judas het bericht vernam, dat Nikánor oprukte, en zijn aanhang
de tijding deed, dat het leger in aantocht was, 13 liepen de kleinmoedigen
en die niet op Gods gerechtigheid vertrouwden, weg en maakten zich uit
de voeten. 14 De overigen verkochten wat ze nog hadden, en smeekten
tevens den Heer, dat Hij hen zou bevrijden van den goddelozen Nikánor,
die hen reeds vóór de strijd had verkocht. 15 En zo Hij dit niet ter wille
van hen zelf wilde doen, dan toch terwille van het verbond met de vaderen
en van zijn eigen heerlijke en verheven Naam, die zij droegen! 16 Toen de
Makkabeër dus zijn troepen ten getale van zesduizend man had verzameld,
vermaande hij hen, niet bang te zijn voor den vijand, en de moed niet op
te geven tegenover het grote aantal heidenen, die zonder schijn van recht
tegen hen oprukten. Neen, zij moesten dapper strijden, 17 en er aan blijven
denken, hoe goddeloos en brutaal de heidenen tegen de heilige plaats waren
opgetreden, welke gruwelen zij in de geteisterde stad hadden bedreven, en
hoe zij bovendien de eeuwenoude staatsinrichting hadden afgeschaft. 18 En
hij vervolgde: Zij steunen op hun wapenen en hun waaghalzerij, maar wij
vertrouwen op den almachtigen God, die niet alleen onze vijanden, maar
zelfs de gehele aarde met één wenk kan vernietigen. 19 Daarbij herinnerde
hij hen aan de hulp, die hun vaderen hadden ondervonden: hoe onder
Sinacherib honderd vijf en tachtigduizend man waren gevallen, 20 hoe in
de slag tegen de Galaten in Babylonië, waarbij slechts achtduizend Joden en
vierduizend Macedoniërs het veld in kwamen, die achtduizend man, toen
de Macedoniërs in het nauw werden gedreven, honderd twintigduizend
man wisten te verslaan en een rijke buit konden bemachtigen, dank zij de
hulp van de Hemel! 21 Zo moedigde hij hen aan; en nu waren zij bereid,
voor de wet en het vaderland hun leven te geven. Daarna verdeelde hij
het leger in vier afdelingen, 22 stelde over elke afdeling een van zijn broers
aan, namelijk Sjimon, Johannes en Jonatan, en gaf aan ieder van hen het
bevel over vijftienhonderd man. 23 Vervolgens liet hij Elazar uit het heilige
boek voorlezen, en gaf als parool: Met Gods hulp! Zelf stelde hij zich aan
het hoofd van de eerste afdeling, en trok zo tegen Nikánor op. 24 En omdat
de Almachtige hun bondgenoot was, sloegen ze negenduizend vijanden
neer, verwondden en verminkten het grootste gedeelte van Nikánors leger,
dwongen de rest de vlucht te nemen, 25 en legden beslag op het geld van
hen, die reeds waren toegesneld, om hen op te kopen. Daarna zetten ze hen
een eind ver achterna, en keerden eerst terug, toen de tijd begon te nijpen;
26 het was namelijk daags voor de sabbat, en daarom konden zij hen niet
verder vervolgen. 27 En na zich meester te hebben gemaakt van de wapens
en de buit van den vijand, vierden zij sabbat, en prezen en loofden vol jubel

den Heer, omdat Hij hen op die dag had geholpen, en weer was begonnen,
zijn barmhartigheid te tonen. 28 Na de sabbat gaven zij een deel van de
buit aan hen, die hadden geleden door de vervolging, en aan de weduwen
en wezen; de rest verdeelden zij onder elkaar en hun kinderen. 29 Toen ze
dit hadden volbracht, baden zij gezamenlijk tot den barmhartigen God en
smeekten Hem, dat Hij Zich met zijn dienaars geheel zou verzoenen. 30 Zo
werd Nikánor, de schurk, die al duizend slavenhandelaars had laten komen,
om de Joden op te kopen, 31 met Gods hulp juist door hen vernederd, die
hij zo had veracht. Hij moest zijn prachtige uitrusting afleggen, vluchtte
als een weggelopen slaaf door het land over eenzame wegen, en kwam in
Antiochië als een gebroken man, omdat zijn leger verslagen was. 32 Hij die
beloofd had, de belastingen aan de Romeinen te betalen uit de opbrengst
van de krijgsgevangenen uit Jerusalem, moest nu gaan melden, dat de Joden
God tot bondgenoot hadden, en dat de Joden onkwetsbaar waren, omdat zij
zich hielden aan de wetten, die God hun gegeven had. 33 Daarna raakten
zij slaags met de soldaten van Timóteus en Bakchides, doodden van hen
meer dan twintigduizend man, en bezetten de hoogstgelegen vestingen.
Zij verdeelden de rijke buit eerlijk onder elkaar en onder de misdeelden,
wezen, weduwen en grijsaards; 34 al hun buitgemaakte wapens brachten
zij zorgvuldig op geschikte plaatsen bijeen, terwijl zij de rest van de buit
meenamen naar Jerusalem. 35 Ook doodden zij Fulárches, den wreedsten
van Timóteus' soldaten, die de Joden op allerlei manieren had mishandeld.
36 Bij de viering van het overwinningsfeest in hun vaderstad verbrandden
zij Kallistenes, die de heilige poorten in brand had gestoken, en die nu in
een woonhuis gevlucht was. Hij kreeg dus het verdiende loon voor zijn
goddeloosheid.

9

1 Het gebeurde ongeveer in dezelfde tijd, dat Antiochus met schade en
schande uit de steden van Perzië moest wegtrekken. 2 Hij was namelijk
de stad Persépolis binnengedrongen, en had pogingen aangewend, om de
tempel leeg te plunderen en de stad in zijn macht te krijgen. Daarom had het
volk als één man naar de wapenen gegrepen en de aanval afgeslagen. Anti-
ochus werd door de inwoners op de vlucht gedreven en moest beschaamd de
aftocht blazen. 3 Toen hij zich nu op weg naar Ekbátana bevond, hoorde hij,
wat er met Nikánor en het leger van Timóteus was gebeurd. 4 En in razende
woede maakte hij het plan, de schande van zijn vlucht op de Joden te wreken.
Hij gaf dus aan zijn wagenmenner bevel, om aan één stuk door te rijden, en
een einde te maken aan de tocht. Maar de straf van de hemel achterhaalde
hem. Want in zijn overmoed had hij nog gezegd: Ik maak van Jerusalem een
jodenbegraafplaats, zodra ik er ben. 5 De alziende Heer, de God van Israël,
sloeg hem met een ongeneeslijke en onbekende kwaal. Want nauwelijks
had hij opgehouden te spreken, of hij kreeg een onuitstaanbare ziekte in
de ingewanden en ontzettende inwendige pijnen. 6 Dit was inderdaad
zijn verdiende loon, omdat hij anderen met allerlei doortrapte folteringen
in hun binnenste had gekweld. 7 Toch legde hij zijn hoogmoed niet af,
maar bleef trots als te voren. In zijn woede spuwde hij vuur en vlam
tegen de Joden, en gaf hij bevel, nog sneller te rijden. Toen viel hij in zijn
duizelingwekkende vaart opeens zo ongelukkig van de wagen, dat hij al zijn
ledematen verrekte. 8 En de man, die in zijn onmenselijke hoogmoed zo
even nog meende, de golven der zee te kunnen bedwingen, en de hoogste

bergen op een schaal te kunnen wegen, lag nu neergesmakt op de grond,
en moest in een draagstoel worden vervoerd, als een voor allen duidelijk
bewijs van Gods macht. 9 Ten leste kropen er wormen uit het lichaam van
den onverlaat, en onder afschuwelijke pijnen ging zijn vlees nog bij zijn
leven tot ontbinding over, zodat de hele legerplaats door, de stank van zijn
verrottend lichaam verpest werd. 10 Bij den man, die kort te voren nog
meende, de sterren des hemels te kunnen grijpen, kon niemand het meer
uithouden door de ondragelijke stank. 11 Eindelijk begon hij in de nood zijn
hoogmoed ernstig in te binden, en door Gods geselslagen gedwongen, daar
de pijnen elk ogenblik nog erger werden, kwam hij tot inkeer. 12 Toen hij
tenslotte zijn eigen stank niet kon verdragen, zeide hij: Het voegt, dat men
zich voor God vernedert, en dat een sterfelijk mens zich geen goddelijke
macht aanmatigt. 13 En de onverlaat deed aan den Heer, die Zich niet meer
over hem zou ontfermen, de gelofte, 14 dat hij de vrijheid zou erkennen van
de heilige stad, waarheen hij ijlings op reis was, om haar met de grond gelijk
te maken en in een begraafplaats te veranderen. 15 Ook zou hij alle Joden,
die hij zelfs geen begrafenis had waardig gekeurd, maar die hij met hun
kinderen als aas voor de roofvogels en wilde dieren had willen werpen,
met de burgers van Athene gelijkstellen. 16 De tempel, die hij vroeger
had leeggeplunderd, zou hij met de prachtigste wijgeschenken versieren,
de heilige vaten ruimschoots vergoeden, en bovendien de onkosten voor
de offers uit eigen middelen bestrijden. 17 Ja, hij zou zelfs jood willen
worden, en de gehele bewoonde wereld willen rondtrekken, om Gods macht
te verkondigen. 18 Maar toen de pijnen in het geheel niet verminderden,
daar Gods rechtvaardig vonnis zich aan hem had voltrokken, en hij zichzelf
geen hoop meer kon geven, schreef hij aan de Joden de volgende brief, die
eerder op een smeekschrift geleek, en aldus luidde: 19 Antiochus, koning en
veldheer, zendt aan zijn uitstekende onderdanen, de Joden, veel groeten en
wenst hun gezondheid en welvaart. 20 Wanneer het u en uw kinderen goed
gaat en alles bij u naar wens verloopt, dan dank ik daar God allerhartelijkst
voor. Want op de Hemel is mijn hoop gevestigd. 21 Aan mijn legerstede
gekluisterd, denk ik in tedere liefde aan de hoogachting en welwillendheid,
welke gij mij toedraagt. Toen ik uit de streken van Perzië terugkeerde,
werd ik door een ernstige ziekte overvallen, waarom ik het nodig oordeel,
maatregelen te nemen voor de algemene veiligheid. 22 Wel wanhoop ik nog
niet aan mijn herstel, en heb zelfs de beste verwachtingen, dat ik deze ziekte
te boven zal komen. 23 Maar toch bedenk ik, hoe mijn vader, bij gelegenheid
van zijn veldtocht in de noordelijke streken, een opvolger aanwees, 24 opdat
als er iets onverwachts mocht gebeuren of iets hachelijks mocht geschieden,
de bewoners van het land niet verontrust zouden worden, daar zij wisten,
aan wien de regering was overgedragen. 25 Tevens bedenk ik, hoe de vorsten
uit de omtrek en in de nabuurstaten op het gunstigste ogenblik zitten te
wachten en de afloop van mijn ziekte bespieden. Met het oog op dit alles
wijs ik bij deze mijn zoon Antiochus als koning aan. Ik heb hem reeds
meermalen, tijdens mijn tochten in de noordelijke streken, vol vertrouwen
bij de meesten van u aanbevolen. Hem heb ik de brief geschreven, die ik
hierbij insluit. 26 Ik verzoek u nu dringend, te willen bedenken, hoeveel
goedheid ik u heb bewezen in het algemeen en in het bizonder, en allen te
blijven volharden in uw goede gezindheid jegens mij en mijn zoon. 27 Ik ben
er van overtuigd, dat hij mijn richtlijnen mild en menslievend zal volgen,
en in goede verstandhouding met u zal leven. 28 Zo stierf deze moordenaar

en godslasteraar onder ontzettende pijnen, juist zoals hij anderen had aangedaan, een jammerlijke dood in de bergen, en ver in den vreemde.
29 Zijn lijk werd begraven door zijn gunsteling Filippus, die daarop, uit vrees voor Antiochus' zoon, de vlucht nam naar Ptoleméus Filómetor in Egypte.

10

1 Daarop namen de Makkabeër en zijn aanhang met de hulp des Heren de tempel en de stad weer in bezit. 2 Zij vernielden de altaren, die de heidenen op de markt hadden opgericht, en hun gewijde plaatsen eveneens.
3 Daarna reinigden zij de tempel, en bouwden een nieuw brandofferaltaar. Uit stenen sloegen zij vonken, ontstaken het vuur, en droegen weer offers op, na een onderbreking van twee jaar. Ook zorgden zij voor het reukwerk en de lampen, en legden de toonbroden neer. 4 Toen dit alles verricht was, wierpen zij zich op de grond, en smeekten den Heer, dat Hij hen niet meer tot zulk een ellende zou laten vervallen, maar hen, zo ze andermaal mochten zondigen, met mildheid zou straffen en hen nooit meer aan de godslasterlijke en barbaarse heidenen zou overleveren. 5 En het was heel merkwaardig, dat de tempelreiniging op dezelfde dag plaats had, waarop de tempel door de heidenen was onteerd: namelijk op de vijf en twintigste van de maand Kislew. 6 Vol vreugde vierden zij acht dagen feest, zoals op het loofhuttenfeest. En zij dachten er aan, hoe zij dit laatste feest nog kort geleden hadden moeten vieren, toen zij als wilde dieren op de bergen en in spelonken hadden gehuisd. 7 Daarom zwaaiden ze thans met klimop, groene takken en palmen, en hieven een danklied aan ter ere van Hem, die hun het geluk van de tempelreiniging had geschonken. 8 En zij bepaalden door een algemeen bevel en besluit, dat het gehele joodse volk deze dagen jaarlijks zou vieren. 9 Tweede deel. De onafhankelijkheidsoorlog onder Epifanes' opvolgers. Judas' strijd tegen de naburige volken. Dit was dus het einde van Antiochus Epifanes. 10 In het nu volgende gaan we spreken over de gebeurtenissen onder Antiochus Eúpator, den zoon van den goddeloze, waarbij we de oorlogsrampen slechts kort zullen behandelen. 11 Toen deze de regering overnam, benoemde hij een zekeren Lúsias, den vroegeren opperbevelhebber van Celesyrië en Fenicië, tot rijkskanselier. 12 Na al het onrecht, dat de Joden hadden geleden, werd nu Ptoleméus Mákron de eerste, die zijn best deed, hen rechtvaardig te behandelen en hun aangelegenheden op vreedzame wijze te regelen. 13 Maar daarom werd hij door de hovelingen bij Eúpator aangeklaagd; bovendien noemde iedereen hem een verrader, omdat hij het eiland Cyprus, waarmee Filómetor hem had belast, in de steek had gelaten en naar Antiochus Epifanes was overgelopen. Niet meer in staat zijn ambt eervol te dragen, maakte hij een eind aan zijn leven, door zich te vergiftigen. 14 Intussen was Górgias bevelhebber in die streken geworden. Hij nam huursoldaten in dienst, en hield de oorlog met de Joden voortdurend gaande. 15 Tegelijkertijd vielen de Idumeërs, die zeer gunstig gelegen vestingen hadden, de Joden lastig. Zij namen de vluchtelingen uit Jerusalem op, en deden alles, om de oorlog voort te zetten. 16 Daarom stormden de aanhangers van den Makkabeër, na in een gemeenschappelijk gebed God te hebben gesmeekt, dat Hij hun strijdgenoot zou zijn, op de vestingen der Idumeërs af. 17 Moedig vielen zij hen aan, en namen hun stellingen in; alle soldaten, die zich op de muren bevonden, sloegen zij terug en vermoordden allen, die hun in handen vielen; zo brachten zij minstens

twintigduizend man om het leven. 18 Een goede negenduizend man wist
echter naar de beide sterke torens te vluchten, die van alles waren voorzien,
wat men in geval van belegering nodig had. 19 De Makkabeër liet daarom
Sjimon, Josef en Zachéus met een voldoend aantal soldaten achter, om deze
punten te belegeren; zelf trok hij naar plaatsen, waar men hem dringender
nodig had. 20 Maar de soldaten van Sjimon lieten zich voor geld door de
bezetting der torens omkopen; zij kregen zeventigduizend drachmen, en
lieten daarvoor een gedeelte van hen ontsnappen. 21 Zodra de Makkabeër
hiervan bericht ontving, riep hij een krijgsraad bijeen, beschuldigde de
verraders, dat zij hun broeders voor geld hadden verkocht en hun hadden
tegengewerkt, door de vijanden te laten ontsnappen, 22 en liet ze terecht
stellen. Daarop bestormde hij onmiddellijk de beide torens, 23 en daar hij
overal door wapengeluk werd begunstigd, doodde hij in beide vestingen
meer dan twintigduizend man. 24 Judas' strijd tegen Antiochus Eupator. a.
De overwinning op den syrischen veldheer Timoteus. Timóteus die vroeger
door de Joden was verslagen, verzamelde nu een groot leger buitenlandse
soldaten met een aanzienlijk aantal ruiters uit Azië, en rukte aan, om Judea
met wapengeweld te veroveren. 25 Bij zijn nadering namen de Makkabeër
en zijn mannen in het gebed hun toevlucht tot God. Zij strooiden as op
hun hoofd, en omgordden hun lendenen met boetezakken. 26 Zij wierpen
zich neer aan de voet van het altaar en smeekten, dat Hij Zich over hen
zou ontfermen, en Zich vijand van hun vijanden en tegenstander van hun
tegenstanders zou tonen, zoals het in de wet was beloofd. 27 Toen zij hun
gebed hadden beëindigd, grepen zij naar de wapens, trokken ver van de stad
weg, en maakten eerst halt, toen zij in de nabijheid van den vijand waren
gekomen. 28 Heel vroeg in de morgen viel men van beide zijden aan. Maar de
ene partij had naast haar dapperheid in haar Godsvertrouwen de waarborg
voor succes en overwinning, de andere werd uitsluitend door haar strijdlust
geleid. 29 Toen dan ook de strijd op 't heetst was gelopen, zagen de vijanden
vijf schitterende ruiters uit de hemel komen, gezeten op paarden met
gouden teugels. Zij stelden zich aan de spits van de Joden, 30 en twee van hen
namen den Makkabeër in hun midden, dekten hem met hun wapenrusting
en zorgden er voor, dat hij niet gewond werd; maar op de vijanden schoten
zij pijlen en bliksemschichten af, zodat deze verblind werden en in grote
verwarring geraakten. 31 Twintigduizend vijfhonderd man voetvolk en
zesduizend ruiters werden over de kling gejaagd. 32 Timóteus zelf vluchtte
naar de sterke vesting Gézer, die onder bevel van Chaireas stond. 33 Vol
moed belegerden de soldaten van den Makkabeër de vesting vier dagen
lang, 34 terwijl de bezetting, die op de sterkte van de post vertrouwde,
godslasteringen uitbraakte en goddeloze taal. 35 Maar bij het aanbreken
van de vijfde dag bestormden twintig jongemannen uit het leger van den
Makkabeër, gloeiend van toorn om de godslasteringen, onverschrokken
de muur, en sloegen met leeuwenmoed iedereen neer, die zich durfde
verzetten. 36 Nu rukte men ook op andere punten van de omsingelde stad
tegen de belegerden op, stak houtstapels aan, joeg het vuur in de torens,
en liet de godslasteraars levend verbranden. Weer anderen hakten de
poorten open, lieten de rest der soldaten naar binnen, en bezetten de stad.
37 Timóteus, die zich in een put had verstopt, maakten zij met zijn broer
Chaireas en Apollofánes van kant. Daarna verheerlijkten zij met lofzangen
en dankliederen den Heer, die zo grote dingen voor Israël gewrocht had, en
hun de overwinning had geschonken.

11

1 Lúsias, de voogd en bloedverwant1 van den koning en tevens rijkskanselier, was over dit verloop van zaken ten zeerste verbitterd. In zeer korte tijd
2 bracht hij daarom ongeveer tachtigduizend man en de volledige ruiterij op de been, en trok tegen de Joden op. Hij was van plan, van de stad een griekse nederzetting te maken,
3 de tempel evenals andere heidense heiligdommen als een goudmijn uit te buiten, en de hogepriesterlijke waardigheid elk jaar te koop aan te bieden.
4 Geen ogenblik bedacht hij Gods macht, verblind als hij was door de tienduizenden soldaten, de duizenden ruiters en zijn tachtig olifanten.
5 Hij viel Judea binnen, trok af op de sterke vesting Bet-Soer, die ongeveer honderdvijftig stadiën van Jerusalem lag en belegerde haar.
6 Toen de soldaten van den Makkabeër hoorden, dat Lúsias de vestingen belegerde, begonnen zij te zamen met het volk onder weeklachten en tranen den Heer te smeken, dat Hij een goeden engel zou zenden, om Israël te redden.
7 Daarop greep de Makkabeër het eerst van allen naar de wapens, en vuurde de anderen aan, om samen met hem zich in de strijd te wagen en hun broeders hulp te gaan brengen. En op staande voet trokken ze moedig weg.
8 Maar nog waren ze niet ver van Jerusalem verwijderd, of er verscheen hun een in het wit geklede ruiter, die gouden wapens zwaaide en voor hen uitging.
9 Nu prezen zij allen den barmhartigen God, en hun moed werd zó gesterkt, dat zij in staat waren geweest, om niet alleen mensen, maar zelfs de wildste dieren en ijzeren muren omver te lopen.
10 Slagvaardig trokken zij voort, vergezeld van hun hemelsen medestrijder, dien Gods barmhartigheid hun had geschonken.
11 Als leeuwen vielen zij op den vijand aan, doodden elfduizend soldaten en zestienhonderd ruiters, en sloegen de overigen op de vlucht.
12 De meesten van deze laatsten waren bovendien nog gewond, en konden slechts het naakte leven redden. Lúsias zelf wist door een schandelijke vlucht te ontkomen.
13 Hij dacht over zijn nederlaag na, en had verstand genoeg, om te begrijpen, dat de Hebreën onoverwinnelijk waren, omdat ze werden geholpen door den almachtigen God.
14 Daarom zond hij hun een gezantschap met de verzekering, dat hij op alleszins billijke voorwaarden vrede wilde sluiten, en dus ook den koning zou overhalen, om hun vriend te worden.
15 Met het oog op het algemeen welzijn ging de Makkabeër op alle voorstellen van Lúsias in; de koning van zijn kant willigde alle joodse eisen in, die de Makkabeër schriftelijk aan Lúsias had medegedeeld.
16 De brief van Lúsias aan de Joden luidde als volgt: Lúsias aan het volk der Joden: heil!
17 Uw afgevaardigden, Johannes en Absalom, hebben het verzoek, door u ondertekend, overgebracht en om een antwoord op de inhoud gevraagd.
18 De punten, die eerst nog aan den koning moeten worden voorgelegd, heb ik aangewezen; maar wat onder mijn bevoegdheid valt, heb ik ingewilligd.
19 Indien gij nu in uw goede gezindheid tegenover de regering volhardt, zal ook ik nog verder mijn best doen, om uw welzijn te bevorderen.
20 Ik heb opdracht gegeven, zowel aan mijn als uw afgevaardigden, om de afzonderlijke punten met u te bespreken.
21 Moge het u goed gaan! In het jaar 148, de vier en twintigste Dústros
22 De brief van den koning luidde aldus: Koning Antiochus aan zijn broeder Lúsias: heil!
23 Nu onze vader6 onder de goden is opgenomen, is het onze wens, dat alle onderdanen van het rijk zich ongestoord aan hun zaken kunnen wijden.
24 Nu hebben wij bemerkt, dat de Joden de overgang tot het heidendom afkeuren, zoals dat door mijn vader was voorgeschreven, liever hun eigen

levenswijze willen bewaren, en daarom verzocht hebben, hun eigen wetten
te mogen behouden. 25 Wij wensen derhalve, dat ook dit volk met rust wordt
gelaten, en wij bepalen, dat de tempel hun moet worden teruggegeven,
en dat het hun vrij moet staan, hun leven volgens de gewoonten hunner
vaderen in te richten. 26 Gij zult dus goed doen, gezanten naar hen toe te
zenden en u met hen te verstaan, opdat zij bij het bekendmaken van ons
besluit goede moed krijgen en blij gestemd hun zaken behartigen. 27 De
brief van den koning aan het volk luidde aldus: Koning Antiochus aan
de Hoge Raad der Joden en aan de overige Joden: heil! 28 Wij wensen,
dat het u goed gaat. Wij persoonlijk maken het uitstekend. 29 Meneláus
heeft ons medegedeeld, dat gij naar huis terug wilt keren, om uw zaken te
behartigen. 30 Welnu, al wie voor de dertigste Xántikus teruggaat, zal worden
beschermd. Ook geven wij de verzekering, 31 dat de Joden evenals vroeger
hun eigen spijswetten en voorschriften mogen volgen, en dat niemand van
hen op enige wijze mag worden lastig gevallen over vroegere overtredingen.
32 Tegelijkertijd zend ik Meneláus naar u toe, die u verder zal geruststellen.
33 Moge het u goed gaan! De vijftiende Xántikus van het jaar 148. 34 Ook
de Romeinen zonden hun een brief van de volgende inhoud: De romeinse
gezanten, Quintus Mémmius en Titus Mánlius, aan het volk der Joden: heil!
35 Wat Lúsias, de bloedverwant van den koning, u heeft toegestaan, keuren
ook wij goed. 36 Wat de punten betreft, die naar zijn mening aan den koning
moeten worden voorgelegd, moet gij ons onmiddellijk iemand sturen, die
van de zaak op de hoogte is; dan kunnen wij naar bevinden van zaken een
beslissing nemen, daar wij toch op weg naar Antiochië zijn. 37 Zendt ons
haastig enkele mannen, opdat ook wij uw mening kennen. 38 Moge het u
goed gaan! De vijftiende Xántikus van het jaar 148.

12

1 Na het afsluiten van deze verdragen keerde Lúsias naar den koning
terug, en legden de Joden zich weer toe op de landbouw. 2 Maar enkele
legeraanvoerders in die streken, als Timóteus en Apollónius, de zoon van
Gennaius, Hierónymus en Démofon en verder Nikánor, de stadhouder van
Cyprus, gunden hun vrede noch rust. 3 Bovendien begingen de inwoners
van Jóppe de volgende misdaad: Ze nodigden de Joden uit, die bij hen
woonden, om met vrouwen en kinderen plaats te nemen in een aantal
gereedliggende scheepjes. Daar zij niets kwaads in het schild schenen te
voeren, 4 maar volgens een algemeen stadsbesluit handelden, namen de Jo-
den, die de vrede niet wilden verstoren, het zonder enige argwaan aan. Men
bracht hen echter in volle zee en liet hen verdrinken; het waren minstens
tweehonderd mensen! 5 Toen Judas vernam, hoe wreed zijn volksgenoten
waren mishandeld, deelde hij het zijn soldaten mede, 6 en rukte, na God,
den rechtvaardigen Rechter, te hebben aangeroepen, tegen de moordenaars
van zijn broeders op. Bij nacht stak hij de haven in brand, gaf de schepen
aan de vlammen prijs, en vermoordde de vluchtelingen, die daarin een
schuilplaats hadden gezocht. 7 Daar de stad zelf goed was afgesloten, trok
hij af, maar vatte het plan op, terug te komen en de gehele bevolking van
Jóppe te vernietigen. 8 En toen hij hoorde, dat ook de inwoners van Jámnia
iets dergelijks tegen de Joden, die daar woonden, wilden ondernemen,
9 overviel hij de burgers van Jámnia bij nacht, en stak de haven met de vloot
in brand. Tot in Jerusalem, dus op tweehonderd veertig stadiën afstand, zag

men de vuurgloed. 10 Toen zij nu negen stadiën verder waren getrokken,
om de veldtocht tegen Timóteus te beginnen, werd hij aangevallen door
Arabieren, die ongeveer vijfduizend man voetvolk en vijfhonderd ruiters
sterk waren. 11 Na een verbitterd gevecht behaalden Judas en zijn mannen
met Gods hulp de overwinning. De verslagen nomaden smeekten Judas
om vrede, en beloofden, dat zij hen van vee zouden voorzien en hun op
alle mogelijke manieren behulpzaam zijn. 12 Daar Judas van mening was,
dat zij hem in veel opzichten werkelijk van nut konden zijn, bood hij
hun de vrede aan. Zij gaven hem de hand er op, en trokken naar hun
tenten terug. 13 Daarna viel hij een stad aan, die Kaspin heette. Deze
was met aarden wallen verschanst, van ringmuren voorzien, en bewoond
door verschillende heidense stammen. 14 Daar de inwoners op de sterkte
der muren en op de voorraad levensmiddelen vertrouwden, daagden zij
de mannen van Juda onbeschoft uit, hoonden hen en schreeuwden hun
daarenboven godslasterlijke en onbehoorlijke woorden toe. 15 Toen riepen
Judas' soldaten den machtigen Heer der wereld aan, die Jericho in de dagen
van Josuë zonder stormram en oorlogswerktuigen had omvergeworpen.
Met leeuwenmoed bestormden zij de muren, 16 en namen de stad in, omdat
God het wilde. Zij richtten zulk een onbeschrijfelijk bloedbad aan, dat
het naburige meer, dat twee stadiën breed was, met bloed scheen gevuld.
17 Vandaar trokken zij zevenhonderd vijftig stadiën verder, en kwamen in
Charaka bij de zogenaamde Toebi-Joden. 18 Maar Timóteus troffen ze in deze
streken niet aan, daar hij onverrichterzake was weggetrokken, en slechts op
een bepaald punt een sterke bezetting had achtergelaten. 19 Daar trokken
twee veldheren van den Makkabeër, Dositéus en Sosipatros nu op af, en
vermoordden allen, die Timóteus in de vesting had achtergelaten; het waren
meer dan tienduizend mensen. 20 Nu verdeelde de Makkabeër zijn troepen
in twee afdelingen, stelde één ervan onder hun bevel, en trok tegen Timóteus
op, die honderd twintigduizend man voetvolk en vijftienhonderd ruiters bij
zich had. 21 Zodra Timóteus Judas' opmars vernam, zond hij vrouwen en
kinderen en heel de verdere bagage vooruit naar een plaats die Karnion
heette; dit punt was namelijk moeilijk in te nemen en vrijwel ontoegankelijk
door de enge passen langs alle kanten. 22 Maar toen de eerste afdeling van
Judas zich vertoonde, werden de vijanden door de verschijning van den
Alziende zó beangst en bevreesd, dat zij ijlings op de vlucht sloegen. De
een rende hier- de ander daarheen, zodat zij meermalen door hun eigen
mannen werden gewond en met hun puntige zwaarden doorboord. 23 Maar
Judas stormde ze onstuimig achterna, en stak de booswichten overhoop;
dertigduizend soldaten vonden de dood. 24 Timóteus zelf werd door de
troepen van Dositéus en Sosipatros gevangen genomen, en moest om behoud
van zijn leven smeken. Daarom deed hij het heel listig voorkomen, alsof hij
van sommigen de ouders en van anderen de broers in zijn macht had, en
dat het die anders slecht zou vergaan. 25 Van de andere kant beloofde en
verzekerde hij uitdrukkelijk, dat hij hen ongedeerd zou uitleveren. Om dus
hun broeders te redden, lieten zij hem vrij. 26 Nu trok Judas op tegen Karnion
met het tempelgebied van Atarg tis, en doodde vijf en twintig duizend man.
27 Na ze te hebben ingenomen en verwoest, rukte hij tegen de vesting Efron
op, waar allerlei uitheemse troepen waren gelegerd. Sterke jonge soldaten
hadden zich voor de muren opgesteld en weerden zich dapper, terwijl
men daarbinnen over een grote voorraad oorlogswerktuigen en katapulten
beschikte. 28 Maar de Joden riepen den Almachtige aan, die met geweld de

kracht van den vijand breekt; ze namen de stad in en doodden ongeveer twintigduizend inwoners. 29 Vandaar trokken ze verder, en rukten naar de stad Skytópolis op, die zeshonderd stadiën van Jerusalem ligt. 30 Maar de Joden, die daar woonden, verklaarden, dat de bewoners van Skytópolis altijd vriendelijk voor hen waren geweest en hen in de moeilijke tijden goed hadden behandeld. 31 Zij dankten hen daarvoor en verzochten hen, ook in het vervolg die vriendschap met hun volk te bestendigen. Daarna keerden zij naar Jerusalem terug, omdat het feest der weken in aantocht was. 32 Na het zogenaamde Pinksterfeest rukten ze tegen Górgias, den stadhouder van Iduméa, uit. 33 Deze trok hun tegemoet met drieduizend man voetvolk en vierhonderd ruiters. 34 Zodra zij slaags raakten, kwamen er enige Joden te vallen. 35 Maar nu wist Dositéus, een van Bakénors soldaten, die een buitengewoon goed ruiter was, Górgias bij zijn mantel te grijpen. Reeds sleepte hij hem met geweld mee, daar hij dien vervloekte levend wilde gevangen nemen, toen een tracische ruiter naar hem toe rende, en hem de arm afsloeg. Zo kon Górgias naar Maresja ontsnappen. 36 Intussen waren de soldaten van Ésdris door het lange vechten uitgeput. Daarom smeekte Judas den Heer, hun aanvoerder en medestrijder te zijn, 37 hief in zijn moedertaal een strijdlied aan, stormde onverwacht op de troepen van Górgias los, en joeg hen op de vlucht. 38 Daarna verzamelde Judas zijn leger, en voerde het naar de stad Adoellam. En daar de zevende dag in aantocht was, heiligden zij zich, zoals door het gebruik was voorgeschreven, en brachten daar de sabbat door. 39 Daar het echter hoog tijd was, trokken Judas' mannen de volgende dag er op uit, om de lijken van de gesneuvelden te gaan halen, en bij hun bloedverwanten in de graven hunner vaderen bij te zetten. 40 Maar nu ontdekte men onder de kleren van alle gesneuvelden amuletten van de afgoden uit Jámnia; iets wat aan de Joden door de wet was verboden. Toen werd het allen duidelijk, waarom zij waren gevallen. 41 Allen prezen den Heer, den rechtvaardigen Rechter, die het verborgene aan het licht weet te brengen. 42 Daarna gingen ze bidden, en smeekten, dat deze overtreding geheel en al mocht worden vergeven. En de edele Judas vermaande het volk, zich toch van zonde vrij te houden, daar ze bij de gesneuvelden met eigen ogen de gevolgen der zonde hadden kunnen aanschouwen. 43 Vervolgens liet hij onder de soldaten een collecte houden, die tweeduizend drachmen opbracht. Hij zond het geld naar Jerusalem, om een offer voor de zonde te laten opdragen. Dit was een zeer goede en edele daad, daar hij aan de verrijzenis dacht. 44 Want als hij niet had verwacht, dat de gesneuvelden zouden verrijzen, dan zou het nutteloos en dwaas zijn geweest, voor de doden te bidden. 45 Bovendien overwoog hij, dat hun, die godvruchtig zijn ontslapen, een heerlijke beloning te wachten staat. Inderdaad, een heilige en vrome gedachte! Daarom liet hij voor de doden een zoenoffer opdragen, opdat zij van hun zonde zouden worden verlost.

13

1 In het jaar 149 vernamen de aanhangers van Judas, dat Antiochus Eúpator met een leger tegen Juda oprukte, 2 en dat hij vergezeld was van zijn voogd Lúsias, den rijkskanselier. Met hen beiden beschikten ze over een grieks leger van honderd tienduizend man voetvolk, drie en vijftighonderd ruiters, twee en twintig olifanten en driehonderd zeiswagens. 3 Ook Meneláus had zich bij hen aangesloten en hitste met zijn aanhoudende

huichelarij Antiochus nog op. Want het was hem niet om het welzijn van
het land te doen, doch hij hoopte, in zijn ambt te worden hersteld. 4 Maar
de Koning der koningen wist de toorn van Antiochus tegen den booswicht
op te wekken; en toen Lúsias kon aantonen, dat hij de oorzaak was van
alle rampen, gaf Antiochus bevel, hem naar Beréa te brengen en hem daar
volgens plaatselijk gebruik terecht te stellen. 5 Hier bevond zich namelijk
een vijftig el hoge toren, die gevuld was met gloeiende as en voorzien van
een draaibaar toestel, waarmee de slachtoffers van alle kanten in de as
konden worden geworpen. 6 Daar werden in aller bijzijn tempelrovers
en andere grote misdadigers aan de ondergang prijs gegeven. 7 Zulk een
dood moest de goddeloze Meneláus nu sterven, 8 en hij kreeg terecht geen
graf in de aarde; want hij had zoveel misdaden bedreven tegen het altaar,
waarvan het vuur en de as heilig zijn, dat hij in de as de dood moest vinden.
9 Intussen rukte de koning in wilde vaart vooruit, met het plan, de Joden nog
gruwelijker te mishandelen, dan zijn vader gedaan had. 10 Judas hoorde
het, en spoorde allen aan, om den Heer dag en nacht te smeken, dat Hij
hun thans, evenals vroeger, zou bijstaan, omdat er gevaar dreigde, de wet,
het vaderland en de heilige tempel te verliezen, 11 en dat Hij het volk, dat
zich eerst sedert korte tijd een weinig hersteld had, toch niet opnieuw door
de goddeloze heidenen zou laten overmeesteren. 12 Ze deden dit allen
eensgezind, en op hun knieën liggend, smeekten zij drie dagen lang zonder
ophouden en onder wenen en vasten tot den barmhartigen Heer. Maar toen
wist Judas hun moed in te spreken, en gaf bevel, zich bereid te houden. 13 In
overleg met de oudsten nam hij het besluit, om op te rukken en met de hulp
des Heren de strijd uit te vechten, nog eer het leger van den koning Judea
was binnengevallen en de stad zou bemachtigen. 14 En terwijl hij de uitslag
aan den Schepper der wereld toevertrouwde, spoorde hij zijn mannen aan,
moedig tot in de dood voor wet, tempel, stad, vaderland en regering te
strijden. Daarna sloeg hij zijn legerkamp bij Modin op, 15 en gaf aan zijn
soldaten het parool: God overwint! Nu koos hij uit de jongere soldaten de
dappersten uit, deed een nachtelijke overval op de koninklijke tent, doodde
in het kamp ongeveer tweeduizend man, en wist zelfs den grootsten olifant
met zijn drijver te vellen. 16 Ten leste sloegen zij het gehele kamp met angst
en ontzetting, en trokken zegevierend af, 17 toen de dag was aangebroken.
Deze uitslag dankten zij aan de hulp en de steun van den Heer. 18 De koning,
die nu een voorproef had gekregen van de dapperheid der Joden, trachtte
daarom met list de versterkte plaatsen in zijn handen te krijgen. 19 Hij
rukte op tegen de sterke joodse vesting Bet-Soer, maar werd teruggeslagen;
hij deed een nieuwe aanval, welke eveneens mislukte. 20 Intussen bleef
Judas de bezetting van al het nodige voorzien. 21 Maar een joodse soldaat,
Rodokus geheten, verried hun geheimen aan den vijand; hij werd echter
betrapt, gegrepen en terechtgesteld. 22 Nu knoopte de koning voor de tweede
maal onderhandelingen aan met de inwoners van Bet-Soer, en deed een
vredesvoorstel, dat werd aangenomen. Hij trok dus af, maar stiet toen op
het leger van Judas en werd verslagen. 23 Daar hoorde hij eensklaps, dat
zijn rijksbestuurder Filippus in Antiochië een opstand was begonnen. In zijn
verwarring riep hij de Joden te hulp; hij werd heel inschikkelijk, en willigde
onder ede al hun rechtmatige eisen in. Na de verzoening bracht hij zelfs
een offer, en betuigde zijn eerbied voor de tempel en zijn welwillendheid
voor de stad. 24 Hij ontving den Makkabeër vriendschappelijk, en benoemde
hem tot stadhouder over het gebied tussen Ptolemáis en Gerar. 25 Vervolgens

begaf hij zich naar Ptolemáis, waar de inwoners zich ontevreden toonden
over het verdrag; zij ergerden zich aan de bepalingen, en wilden, dat ze
werden ingetrokken. 26 Toen beklom Lúsias het spreekgestoelte, verdedigde
de beslissing zo goed hij kon, en wist hen met kalmerende woorden te
overreden en tevreden te stellen. Daarna keerde hij naar Antiochië terug.
Zo verliepen de opmars en de aftocht van den koning.

14

1 Drie jaar later vernam de aanhang van Judas, dat Demétrius, de zoon van
Seleúkus, met een sterk leger en een grote vloot de haven van Tripolis was
uitgevaren, 2 zich van het land had meester gemaakt, en Antiochus met diens
voogd Lúsias uit de weg had geruimd. 3 Er was toen een zekere Alkimus, die
vroeger hogepriester was geweest, maar ten tijde der vijandelijkheden uit
eigen beweging was afgevallen. Daar hij inzag, dat hij met geen mogelijkheid meer iets kon bereiken en geen toegang zou krijgen tot het heilige
altaar, 4 ging hij in het jaar 15 naar koning Demétrius, en bracht hem een
gouden krans met een palmtak, en verder nog de gebruikelijke olijftakken
uit de tempel. Overigens hield hij zich die dag nog rustig. 5 Maar hij nam
de eerste de beste gelegenheid te baat, om zijn schandelijk plan ten uitvoer
te brengen. Want toen Demétrius hem eens op een raadsvergadering liet
komen en hem naar de stemming en de plannen der Joden vroeg, gaf hij
ten antwoord: 6 De Joden, die chasidéen worden genoemd, en die ander
leiding staan van Judas, den Makkabeër, maken telkens oorlog en oproer, en
laten het rijk niet tot rust komen. 7 Dit is de reden, dat ik van mijn erfelijke
waardigheid, ik bedoel het hogepriesterschap, werd beroofd, en dat ik nu
hier ben gekomen, 8 vooreerst uit oprechte bezorgdheid voor de rechten van
den koning, maar vervolgens ook in het belang van mijn eigen landgenoten.
Want door het domme drijven van genoemde mannen lijdt ons gehele volk
ontzaglijke schade. 9 Koning, het is dus gewenst, dat gij u over dit alles
nauwkeurig laat inlichten, en dan voor ons land en ons verdrukt volk
maatregelen treft, die ingegeven zijn door de welwillendheid, die gij allen
bewijst. 10 Want zolang Judas nog leeft, komt de staat nooit tot rust. 11 Na
deze woorden hitsten de andere gunstelingen, die Judas vijandig gezind
waren, Demétrius nog meer op. 12 En onmiddellijk ontbood hij Nikánor, den
vroegeren hoofdman over de olifanten, en stelde hem aan tot bevelhebber
over Judea. Hij liet hem vertrekken, 13 en gaf hem de schriftelijke opdracht
mee, Judas te doden, zijn aanhang uit elkaar te jagen en Alkimus aan te
stellen tot hogepriester van de verheven tempel. 14 Met hele groepen sloten
zich nu bij Nikánor al de heidenen aan, die voor Judas uit Judea waren
weggevlucht, en die nu hoopten, dat de tegenslag en het ongeluk der Joden
hun eigen geluk zouden worden. 15 Bij het bericht van Nikánors opmars
en van de vijandige houding der heidenen, bestrooiden de Joden zich met
stof, en richtten zich smekend tot Hem, die zijn volk voor eeuwig had
bevestigd, en die altijd zichtbaar zijn erfdeel beschermt. 16 Op bevel van
hun aanvoerder trokken zij in allerijl op, en stietten bij het dorp Dessaoe
op den vijand. 17 Sjimon, de broer van Judas, raakte met Nikánor slaags,
maar werd door het plotseling verschijnen van den vijand min of meer aan
het wankelen gebracht. 18 Toch waagde Nikánor het niet, het pleit met een
bloedbad te beslechten, daar hij gehoord had, hoe groot de moed was van
Judas' mannen, en hoe onverschrokken zij voor hun vaderland vochten.

19 Daarom vaardigde hij Posidónius, Teodótus en Mattatias af, om vre-
desvoorstellen in te dienen en in ontvangst te nemen. 20 Na vrij langdurige
besprekingen stelde de veldheer zijn soldaten op de hoogte van de toestand,
waarna de overeenkomst met algemene stemmen werd goedgekeurd. 21 Zij
bepaalden een dag, waarop zij elkaar onder vier ogen zouden treffen.
Van beide partijen reed een strijdwagen voor, en er waren zetels klaar
gezet. 22 Intussen had Judas op verschillende belangrijke punten gewapende
soldaten geplaatst voor het geval dat de vijand onverwachts verraad mocht
plegen. De onderhandelingen verliepen echter ongestoord. 23 Daarna
bracht Nikánor een bezoek aan Jerusalem, waar hij niets afkeurenswaardigs
deed; hij dankte zelfs de legers af, die zich met hele groepen bij hem hadden
aangesloten. 24 Voortdurend zocht hij het gezelschap van Judas, daar hij zich
met hart en ziel tot hem voelde aangetrokken. 25 Ook gaf hij hem de raad,
te trouwen en een gezin te stichten. Hij trouwde dan ook, was gelukkig en
genoot van zijn leven. 26 Maar toen Alkimus deze wederzijdse vriendschap
bemerkte, verschafte hij zich een afschrift van de afgesloten verdragen, ging
er mee naar Demétrius, en beschuldigde Nikánor van hoogverraad, omdat
hij den rijksvijand Judas als zijn opvolger zou hebben aangewezen. 27 De
koning was woedend, en opgehitst door de lasterpraatjes van den schurk,
schreef hij Nikánor, dat de verdragen zijn goedkeuring niet hadden, en dat
hij hem beval, den Makkabeër zo snel mogelijk geboeid naar Antiochië te
zenden. 28 Dit bericht bracht Nikánor in de grootste verwarring. Want van
de ene kant viel het hem zwaar, het verdrag te schenden, daar de ander geen
onrecht gepleegd had; 29 maar van de andere kant was het niet mogelijk, zich
tegen den koning te verzetten. Hij wachtte dus een geschikte gelegenheid
af, om de opdracht langs een omweg uit te voeren. 30 Intussen had Judas
bemerkt, dat Nikánor hem minder vriendelijk was gaan behandelen, en
bij de regelmatige samenkomsten tamelijk terughoudend was geworden.
Hij besloot er uit, dat deze onvriendelijkheid niets goeds kon voorspellen.
Daarom verzamelde hij een flink aantal soldaten om zich heen, en hield zich
voor Nikánor schuil. 31 Toen deze begreep, dat hij door het besliste optreden
van Judas was overtroefd, begaf hij zich naar de hoogheilige tempel juist
op het ogenblik, dat de priesters de voorgeschreven offers brachten, en
eiste van hen, dat zij den man zouden uitleveren. 32 Zij verklaarden echter
onder ede, dat zij niet wisten, waar de bedoelde zich ophield. 33 Daarop
stak hij zijn rechterhand dreigend tegen de tempel uit en zwoer: Als gij mij
Judas niet geboeid uitlevert, zal ik dit gebouw met de grond gelijk maken,
het offeraltaar vernielen en op dezelfde plaats een prachtige tempel voor
Dionúsus bouwen. 34 Na deze bedreiging trok hij af. Toen hieven de priesters
de handen ten hemel, en smeekten Hem, die altijd strijdt voor ons volk;
ze zeiden: 35 Heer, Gij hebt van niemand iets nodig, en toch hebt Gij een
tempel gewild, om onder ons te wonen. 36 Heilige Heer, Bron van alle
heiligheid, bewaar dus dit huis, dat nog pas is gereinigd, steeds voor onter-
ing. 37 Daarop werd een van de oudsten uit Jerusalem, Rages genaamd, bij
Nikánor aangeklaagd. Hij was een man, die zijn medeburgers liefhad, zeer
gunstig bekend stond, en om zijn goedhartigheid “Vader der Joden” werd
genoemd. 38 Reeds onder de vroegste vijandelijkheden had hij de zaak van
het jodendom verdedigd, en vol vuur lijf en leven voor de joodse godsdienst
op het spel gezet. 39 Maar juist daarom zond Nikánor, die een openlijk
bewijs wilde leveren van zijn haat tegen de Joden, meer dan vijfhonderd

soldaten, om hem gevangen te nemen. 40 Want hij was overtuigd, dat deze
aanhouding voor de Joden een zware slag zou betekenen. 41 Maar toen de
troepen zich van zijn verschanste woning dreigden meester te maken, en
reeds de hoofdpoort met geweld openbraken, en vuur lieten halen, om de
deuren te verbranden, doorstak hij zich met zijn zwaard, nu hij zich aan
alle kanten zag ingesloten. 42 Hij wilde liever een eervolle dood sterven,
dan in de handen van schurken vallen, die hem zouden mishandelen op
een wijze, die zijn hoge afkomst onwaardig was. 43 Doch daar de stoot,
tengevolge van opwinding en haast, minder goed was gelukt, en de troep
reeds door de deuren binnendrong, klom hij moedig op de muur, en wierp
zich onverschrokken naar beneden, boven op de troepen. 44 Deze weken
echter snel achteruit, zodat er een open ruimte ontstond, waar hij midden
op terecht kwam. 45 Maar hij leefde nog, en ofschoon het bloed bij stromen
uit zijn smartelijke wonden vloeide, sprong hij ziedend van toorn overeind,
rende door de troepen heen, klom op een steile rots, 46 en reeds geheel en al
leeggebloed, rukte hij zich nog de ingewanden uit het lijf, en wierp ze met
beide handen boven op de troepen. En nadat hij den Heer over ziel en leven
nog had gesmeekt, dat Hij ze hem terug zou geven, gaf hij de geest.

15

1 Zodra Nikánor hoorde, dat de troepen van Judas zich in het gebied van
Samaria bevonden, maakte hij het plan, hen voor alle zekerheid op een
sabbat aan te vallen. 2 Maar de Joden, die hem noodgedwongen volgden,
zeiden: Breng hen niet zo wreed en barbaars om het leven; heb eerbied
voor de dag, die de Alziende vanouds heeft geheiligd. 3 En toen de schurk
durfde vragen, of er dan in de hemel een Meester was, die het bevel had
gegeven, de sabbat te vieren, 4 gaven zij stoutweg ten antwoord: De levende
Heer, die in de hemel heerst, heeft zelf bevolen, de zevende dag in ere
te houden! 5 Maar de ander hernam: En ik ben heerser op aarde, en
geef dus bevel, de wapens op te nemen en de belangen van den koning te
behartigen. Toch gelukte het hem niet, zijn afschuwelijk plan ten uitvoer
te brengen. 6 In zijn trotse hoogmoed had Nikánor zich reeds voorgenomen,
een openbaar gedenkteken op te richten van zijn overwinning op de troepen
van Judas. 7 Maar de Makkabeër, die met het volste vertrouwen op de hulp
des Heren bleef hopen, 8 spoorde de zijnen aan, niet bang te zijn voor de
aanstormende heidenen, maar te bedenken, hoe zij reeds vroeger door de
Hemel waren geholpen, en dus ook nu op de overwinning konden rekenen,
die de Almachtige hun zeker zou schenken. 9 En hij staalde hun moed door
teksten uit de Wet en de Profeten, en wakkerde hun strijdlust aan, door de
herinnering aan de gevechten van vroeger. 10 En na ook hun gramschap te
hebben wakker geschud, door hen op de trouweloosheid en de woordbreuk
der heidenen te wijzen, gaf hij hun zijn bevelen. 11 Maar toen hij allen
reeds had gewapend, niet met vertrouwen op schild en speer, maar met
de troost van zijn treffende woorden, verhaalde hij hun bovendien een
geloofwaardige droom, waarmee hij allen in geestdrift bracht. 12 Dit was
het droomgezicht, dat hij had: Hij zag Onias, den vroegeren hogepriester,
die een goed en edel mens was geweest, bescheiden in de omgang, zacht
van karakter, waardig in zijn spreken, en van zijn prilste jeugd af in iedere
deugd onderricht. En terwijl deze met uitgestrekte handen bad voor het
gehele joodse volk, 13 verscheen er een andere man in dezelfde houding;
hij had grijze haren en een eerbiedwaardige gestalte, en was omstraald

van een wonderlijk heerlijke glans. 14 En Onias sprak: Dit is de vriend
van zijn broeders, die veel bidt voor het volk en voor de heilige stad as
de profeet van God! 15 Daarop stak Jeremias de hand uit, gaf Judas een
gouden zwaard, en sprak, terwijl hij het overreikte: 16 Ontvang dit heilige
zwaard als een geschenk van God. Hiermee zult ge uw vijand verslaan!
17 Zo werden ze gesterkt door Judas' heerlijke woorden, die uiterst geschikt
waren, om de moed van jonge mannen aan te wakkeren en hun harten
te stalen. Zij besloten dan ook, geen legerplaats meer op te slaan, maar
terstond een moedige aanval te wagen en met inspanning van alle krachten
een beslissende slag te leveren, omdat de stad, de godsdienst en de tempel
in gevaar verkeerden. 18 Ja, zij waren minder bezorgd voor hun vrouwen
en kinderen, broers en verwanten; hun eerste en grootste zorg gold de
heilige tempel! 19 Maar die in de stad waren achtergebleven, maakten zich
dodelijk bezorgd en ongerust over de aanval in het open veld, 20 en wachtten
allen met spanning op de beslissende slag, die ging komen. Reeds had de
vijand zich samengetrokken, het leger in slagorde opgesteld, de olifanten op
hun vaste plaatsen gebracht, en de ruiterij over de beide vleugels verdeeld.
21 Toen de Makkabeër de troepenmassa vooruit zag rukken, voorzien van
alle soort wapens en wilde beesten, strekte hij zijn handen naar de hemel
uit, en richtte zich smekend tot den Heer, die wonderen kan doen. Want
hij wist, dat de zege niet afhangt van wapens, maar dat God ze verleent aan
hen, die Hij daarvoor waardig keurt. 22 En hij bad: Heer, Gij hebt onder
Ezekias, den koning van Juda, uw engel gezonden, die ongeveer honderd
vijf en tachtigduizend man van Sinacheribs leger verdelgde, 23 Heer des
Hemels, zend ook thans ons een goeden engel vooruit, om angst en schrik
te verspreiden. 24 Laat hen, die onder godslasteringen oprukken tegen uw
heilig volk, door de kracht van uw arm worden verpletterd! Toen trok hij op.
25 Nikánors troepen rukten vooruit onder trompetgeschal en krijgsgezang;
26 maar Judas' mannen stormden op den vijand in onder bidden en smeken.
27 Wél streden zij met hun handen, maar hun hart bad tot God! Zo doodden
zij niet minder dan vijf en dertigduizend man, ten hoogste verheugd over
Gods zichtbare hulp. 28 Toen de slag was geëindigd en zij zich vol vreugde
terugtrokken, zagen zij Nikánor in volle wapenrusting op de grond liggen.
29 Nu barstte het schreeuwen en joelen los, en in hun moedertaal hieven zij
een lofzang aan voor den Heer. 30 En Judas, die onafgebroken met lichaam
en ziel voor zijn medeburgers op de bres had gestaan, en van zijn prilste
jeugd af de liefde voor zijn volksgenoten trouw had bewaard, gaf bevel,
het hoofd, de hand en de arm van Nikánor af te hakken en naar Jerusalem
te brengen. 31 Daar aangekomen, riep hij zijn volksgenoten bijeen, liet de
priesters voor het offeraltaar treden, en nodigde er ook de burchtbezetting
bij uit. 32 Nu toonde hij hun het hoofd van den vervloekten Nikánor en de
hand van den godslasteraar, die hij brutaal tegen het heiligdom van den
almachtigen God had uitgestoken. 33 Hij beval, de tong van den goddelozen
Nikánor uit te snijden en in stukken aan de vogels te geven, maar de hand
van den schurk hing hij aan de tempel op. 34 Toen loofden zij allen, met
de blikken ten hemel, den Heer, die Zich zo duidelijk had geopenbaard, en
ze riepen: Geprezen is Hij, die zijn woonplaats ongerept heeft bewaard!
35 Daarna liet hij het hoofd van Nikánor aan de burcht ophangen als een
zichtbaar en duidelijk bewijs voor de hulp des Heren. 36 Tenslotte namen zij
allen eenstemmig het besluit, deze dag niet ongemerkt te laten voorbijgaan,

maar hem plechtig te vieren, en wel daags voor het Mardokeusfeest, op
de dertiende van de twaalfde maand, die in het syrisch Adar heet. 37 Zo
eindigde de geschiedenis van Nikánor. En daar de Hebreën sindsdien de stad
in hun macht hielden, besluit ik hier mijn verhaal. 38 Als deze samenvatting
goed en raak is uitgevallen, dan is mijn eigen wens vervuld; maar is ze zwak
en middelmatig, dan heb ik in ieder geval gedaan, wat ik kon. 39 Want zoals
het verkeerd is, uitsluitend wijn of uitsluitend water te drinken, terwijl wijn-
met-water aangenaam is en de smaak volkomen bevredigt, zo is ook in een
boek het samengaan van stof en stijl een genot voor hen die het lezen. En dit
is het eind.

Het Evangelie volgens Matteüs

1 Geschiedboek van Jesus Christus, zoon van David, zoon van Abraham.
2 Abraham won Isaäk. Isaäk won Jakob. Jakob won Juda en zijn broeders.
3 Juda won Fares en Zara bij Tamar. Fares won Esron. Esron won Aram.
4 Aram won Amminadab. Amminadab won Naässon. Naässon won Salmon.
5 Salmon won Boöz bij Rachab. Boöz won Obed bij Rut. Obed won Jesse.
Jesse won koning David. 6 David won Sálomon bij de vrouw van Urias.
7 Sálomon won Róboam. Róboam won Abias. Abias won Asaf. 8 Asaf won
Jósafat. Jósafat won Joram. Joram won Ozias. 9 Ozias won Jóatam. Jóatam won
Achaz. Achaz won Ezekias. 10 Ezekias won Manasses. Manasses won Amon.
Amon won Josias. 11 Josias won Jekonias en zijn broeders omstreeks de tijd
der wegvoering naar Babylon. 12 En na de wegvoering naar Babylon won
Jekonias Salátiël. Salátiël won Zoróbabel. 13 Zoróbabel won Abióed. Abióed
won Eljakim, Eljakim won Azor. 14 Azor won Sadok. Sadok won Achim.
Achim won Elióed. 15 Elióed won Eleazar. Eleazar won Matan. Matan
won Jakob. 16 Jakob won Josef, den man van Maria, uit wie Jesus geboren
is, die Christus genoemd wordt. 17 Tezamen dus zijn er van Abraham tot
David veertien geslachten, en van David tot de wegvoering naar Babylon
veertien geslachten, en van de wegvoering naar Babylon tot den Christus
veertien geslachten. 18 De geboorte van Jesus Christus geschiedde aldus.
Toen Maria zijn moeder verloofd was met Josef, werd zij, voordat ze gingen
samenwonen, in gezegende toestand bevonden van den Heiligen Geest.
19 Daar Josef, haar man, een rechtvaardige was, en haar niet te schande
wilde maken, besloot hij, in stilte van haar te scheiden. 20 Terwijl hij met
die gedachte omging, zie, daar verscheen hem in een droom een engel des
Heren, en sprak: Josef, zoon van David, vrees niet, Maria, uw vrouw, tot
u te nemen; want wat in haar is geboren, is van den Heiligen Geest. 21 Ze
zal een zoon baren, en ge zult Hem Jesus noemen; want Hij zal zijn volk
verlossen van hun zonden. 22 Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden
wat de Heer gesproken heeft door den profeet, die zegt: 23 "Zie, de maagd zal
ontvangen, en een zoon baren; en men zal Hem Emmánuel noemen"; dat is
vertaald: God met ons. 24 Toen Josef uit de slaap was ontwaakt, deed hij zoals
de engel des Heren hem had bevolen; en hij nam zijn vrouw tot zich. 25 Maar
hij bekende haar niet, totdat zij een zoon had gebaard; en hij noemde Hem
Jesus.

2

1 Toen Jesus nu geboren was te Bétlehem van Juda in de dagen van koning
Herodes, zie, toen kwamen er Wijzen uit het oosten te Jerusalem. 2 Ze zeiden:
Waar is de Koning der Joden, die zo juist geboren moet zijn? Want we hebben
zijn ster in het oosten gezien, en zijn gekomen, om Hem te aanbidden.
3 Toen koning Herodes dit hoorde, werd hij ontsteld, en heel Jerusalem met
hem. 4 Hij riep alle opperpriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen,
en vroeg ze, waar de Christus zou worden geboren. 5 Ze zeiden hem: In
Bétlehem van Juda; want zo is er geschreven door den profeet: 6 "En gij,
Bétlehem, land van Juda, zijt zeker de minste niet onder de hoofdplaatsen van
Juda; want uit u zal een vorst voortkomen, die mijn volk Israël leiden zal."

7 Toen ontbood Herodes heimelijk de Wijzen, en ondervroeg ze nauwkeurig
over de tijd, waarop hun de ster was verschenen. 8 Hij zond ze naar Bétlehem
en sprak: Gaat, en doet zorgvuldig navraag naar het Kind; en als gij Het
gevonden hebt, meldt het me dan, opdat ook ik Het ga aanbidden. 9 Toen ze
den koning hadden aangehoord, gingen ze heen. En zie, de ster, die ze in het
oosten hadden gezien, ging voor hen uit, totdat ze kwam boven de plaats,
waar het Kind was, en daar bleef staan. 10 Toen ze de ster zagen, waren
ze buitengewoon verheugd. 11 En toen ze het huis waren binnengetreden,
vonden ze het Kind met zijn moeder Maria; ze vielen ter aarde neer, en
aanbaden Het. Ze openden hun schatten, en boden Het geschenken aan:
goud, wierook en mirre. 12 En daar ze in een droom waren gewaarschuwd,
om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken ze langs een andere weg
naar hun land. 13 Toen ze waren heengegaan, zie, daar verscheen een
engel des Heren in een droom aan Josef, en sprak: Sta op, neem het Kind
en zijn moeder, en vlucht naar Egypte; blijf daar, tot ik het u zeggen zal.
Want Herodes komt het Kind zoeken, om Het te doden. 14 Hij stond op,
nam midden in de nacht het Kind en zijn moeder, en vluchtte naar Egypte.
15 Daar bleef hij tot de dood van Herodes; opdat vervuld zou worden, wat de
Heer door den profeet had gezegd: “Uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen”
16 Toen Herodes bemerkte, dat hij door de Wijzen was verschalkt, werd hij
zeer toornig. Hij zond zijn lieden uit, en doodde in Bétlehem en heel de
omtrek alle knapen van twee jaar en jonger, overeenkomstig de tijd, die
hij van de Wijzen was te weten gekomen. 17 Toen werd vervuld, wat door
den profeet Jeremias gezegd was: 18 “Een stem is in Rama gehoord, Luid
geween en geschrei: Rachel beweent haar kinderen, En wil niet getroost
worden, want ze zijn niet meer.” 19 Maar toen Herodes was gestorven, zie,
daar verscheen in Egypte een engel des Heeren in een droom aan Josef,
20 en sprak: Sta op, neem het Kind en zijn moeder, en ga naar het land
van Israël; want zij, die het Kind naar het leven stonden, zijn dood. 21 Hij
stond op, nam het Kind en zijn moeder, en ging naar het land van Israël.
22 Toen hij echter vernam, dat in Judea Archelaüs heerschte in plaats van zijn
vader Herodes, vreesde hij daarheen te gaan; en nadat hij in een droom een
waarschuwing had ontvangen, begaf hij zich naar de landstreek van Galilea.
23 Daar aangekomen, vestigde hij zich in een stad, Názaret geheten; opdat
vervuld zou worden, wat door de profeten voorspeld was: Een Nazareër zal
Hij worden genoemd.

3

1 In die dagen trad Johannes de Doper op, en preekte in de woestijn van
Judea. 2 Hij sprak: Bekeert u, want het rijk der hemelen is nabij. 3 Welnu,
deze is het, van wien de profeet Isaias gesproken heeft, toen hij zeide: “De
stem van een roepende in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt
recht zijn paden.” 4 Deze Johannes droeg een kemelharen mantel, en een
leren heupkleed om zijn lenden; zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en
wilde honing. 5 Toen liep Jerusalem en heel Judea en de ganse Jordaanstreek
tot hem uit. 6 En, terwijl ze hun zonden beleden, lieten ze zich door hem
dopen in de Jordaan. 7 Toen hij echter ook vele farizeën en sadduceën om
zijn doopsel zag komen, zei hij hun: Adderenbroed, wie heeft u geleerd,
de komende wraak te ontvluchten? 8 Brengt dus waardige vruchten van
boetvaardigheid voort, 9 en doet niet, alsof gij denkt bij uzelf: We hebben

Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God de macht heeft, om uit deze
stenen voor Abraham kinderen te verwekken. 10 Reeds ligt de bijl aan
de wortel der bomen. Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, zal
omgehouwen worden en in het vuur geworpen. 11 Ik doop u met water ter
bekering, maar die na mij zal komen, is machtiger dan ik; en ik ben niet
waardig, Hem zijn schoeisel aan te dragen. Hij zal u dopen met den Heiligen
Geest en met vuur. 12 Hij heeft zijn wan in de hand, en Hij zal zijn dorsvloer
zuiveren; de tarwe verzamelen in de schuur, maar het kaf verbranden in
onuitblusbaar vuur. 13 Nu kwam ook Jesus van Galilea naar de Jordaan tot
Johannes, om Zich door hem te laten dopen. 14 Maar Johannes verzette er
zich tegen, en sprak: Ik moet gedoopt worden door U, en Gij komt tot mij?
15 Jesus antwoordde hem: Laat het nu toe; want zo betaamt het ons, alle
gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij Hem toe. 16 Nadat Jesus de doop had
ontvangen, steeg Hij onmiddellijk uit het water. En zie, de hemelen openden
zich, en Hij zag den Geest Gods als een duif nederdalen en over Zich komen.
17 En zie, een stem uit de hemel sprak: Deze is mijn beminde Zoon, in wien
Ik mijn welbehagen heb.

4

1 Toen werd Jesus door den Geest naar de woestijn geleid, om door den
duivel te worden bekoord. 2 En nadat Hij veertig dagen en veertig nachten
had gevast, kreeg Hij honger. 3 De bekoorder naderde Hem, en zeide: Indien
Gij Gods Zoon zijt, zeg dan, dat deze stenen brood moeten worden. 4 Maar
Hij antwoordde: Niet van brood alleen leeft de mens, doch van ieder woord,
dat komt uit de mond van God. 5 Toen voerde de duivel Hem naar de heilige
stad, plaatste Hem op het dakterras van de tempel, 6 en zeide: Indien Gij
Gods Zoon zijt, werp U dan naar beneden. Want er staat geschreven: “Zijn
engelen zal Hij over u bevelen, en zij zullen u op de handen dragen, opdat
ge aan geen steen uw voet zoudt stoten”. 7 Jesus zeide hem: Er staat ook
geschreven: “Gij zult den Heer uw God niet beproeven”. 8 Weer nam de
duivel Hem mee naar een zeer hoge berg, en toonde Hem alle koninkrijken
der wereld en hun heerlijkheid. 9 En hij zeide: Dit alles zal ik U geven,
zo Gij neervalt en mij aanbidt. 10 Toen sprak Jesus: Ga heen, satan; want
er staat geschreven: “Gij zult den Heer uw God aanbidden, en Hem alleen
dienen”. 11 Toen verliet Hem de duivel, en zie, de engelen naderden, en
dienden Hem. 12 Toen Jesus vernam, dat Johannes was gevangen genomen,
vertrok Hij naar Galilea. 13 En nadat Hij Názaret had verlaten. kwam Hij te
Kafárnaum wonen bij het meer, in het gebied van Zábulon en Néftali; 14 opdat
vervuld zou worden, wat door den profeet Isaias voorzegd was: 15 Het land
van Zábulon En het land van Néftali, De weg naar zee, de overzijde van
de Jordaan. Het Galilea der heidenen; 16 Het volk, dat in duisternis zat,
Heeft een groot licht aanschouwd. En over hen, die in het oord En in de
schaduw des doods waren gezeten, Is een licht opgegaan. 17 Van toen af
begon Jesus te prediken en te zeggen: Bekeert u, want het rijk der hemelen
is nabij. 18 Terwijl Jesus langs het meer van Galilea wandelde, zag Hij twee
broers het net uitwerpen in het meer: Simon, die Petrus wordt genoemd,
en Andreas zijn broer; want ze waren vissers. 19 Hij zeide hun: Volgt Mij,
en Ik zal mensenvissers van u maken. 20 Aanstonds verlieten ze hun netten,
en volgden Hem. 21 En toen Hij vandaar verder ging, zag Hij twee andere
broers, Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn broer, die met

hun vader Zebedeüs in de boot bezig waren, hun netten te herstellen; Hij
riep ook hen. 22 Onmiddellijk verlieten ze de boot en hun vader, en volgden
Hem. 23 Nu trok Jesus heel Galilea door, leerde in hun synagogen, en preekte
het Evangelie van het rijk; Hij genas iedere kwaal en iedere ziekte onder
het volk. 24 Zijn faam verspreidde zich door heel Syrië; en men bracht Hem
allerlei kranken, die met verschillende ziekten en kwalen waren bezocht,
ook bezetenen, lijders aan vallende ziekte en lammen; en Hij genas ze allen.
25 En talrijke scharen uit Galilea en de Dekápolis, uit Jerusalem, Judea en het
Overjordaanse volgden Hem.

5

1 Toen Jesus de menigte zag, besteeg Hij de berg; en nadat Hij Zich had
neergezet, naderden zijn leerlingen tot Hem. 2 En Hij opende de mond,
om hen te onderrichten, en sprak: 3 Zalig de armen van geest; want hun
behoort het rijk der hemelen. 4 Zalig de zachtmoedigen; want ze zullen
het Land bezitten. 5 Zalig, die wenen; want ze zullen worden getroost.
6 Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want ze zullen
worden verzadigd. 7 Zalig de barmhartigen; want ze zullen barmhartigheid
ondervinden. 8 Zalig de zuiveren van hart; want ze zullen God zien. 9 Zalig
de vreedzamen; want ze zullen kinderen Gods worden genoemd. 10 Zalig,
die vervolging lijden om de gerechtigheid; want hun behoort het rijk der
hemelen. 11 Zalig zijt gij, als men u om Mijnentwil beschimpt en vervolgt, en
vals beschuldigt van allerlei kwaad. 12 Verheugt en verblijdt u, want groot
is uw loon in de hemel; zo toch heeft men de profeten vervolgd, die vóór
u zijn geweest. 13 Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zout smakeloos
wordt, waarmee zal men het zouten? Het is nergens meer goed voor, dan
om weggegooid te worden, en door de mensen te worden vertrapt. 14 Gij
zijt het licht der wereld. Een stad, die boven op de berg is gelegen, kan
niet verborgen blijven. 15 Ook steekt men geen licht aan, om het onder de
korenmaat te zetten; maar op de kandelaar, om het te laten schijnen voor
allen, die in huis zijn. 16 Zo moet ook uw licht voor de mensen schijnen,
opdat ze uw goede werken mogen zien, en uw Vader verheerlijken, die in
de hemel is. 17 Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de Profeten
op te heffen. Ik ben niet komen opheffen, maar volmaken. 18 Voorwaar,
Ik zeg u: Eer hemel en aarde vergaan, zal er geen jota of stip van de Wet
vergaan, totdat alles is volbracht. 19 Wie dus een van die kleinste geboden
opheft en dit aan de mensen leert, zal de minste worden genoemd in het
rijk der hemelen; maar wie ze onderhoudt en ze leert, hij zal groot worden
genoemd in het rijk der hemelen. 20 Ik zeg u: Zo uw gerechtigheid niet
groter is dan die van schriftgeleerden en farizeën, dan zult gij het rijk der
hemelen niet binnengaan. 21 Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij
zult niet doden; en wie doodslag begaat, zal schuldig zijn voor het gerecht.
22 Maar Ik zeg u: Wie vertoornd is op zijn broeder, zal schuldig zijn voor
het gerecht. Wie tot zijn broeder zegt: Raka, zal schuldig zijn voor de Hoge
Raad. En wie zegt: Dwaas, zal strafbaar zijn met het helse vuur. 23 Als ge dus
uw offergave brengt naar het altaar, en u daar herinnert, dat uw broeder
iets tegen u heeft, 24 laat dan uw offer voor het altaar, en ga u eerst met
uw broeder verzoenen; kom dan terug, en draag uw offer op. 25 Versta u
spoedig met uw tegenpartij, terwijl ge nog met hem onderweg zijt; anders
zal uw tegenpartij u misschien overleveren aan den rechter, en de rechter

u overleveren aan den gerechtsdienaar, en zult ge in de gevangenis worden
geworpen. 26 Voorwaar, Ik zeg u: Ge zult daar niet uitkomen, voordat ge de
laatste penning hebt betaald. 27 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is:Gij zult
geen overspel doen. 28 Maar Ik zeg u: Wie met begeerte naar een vrouw ziet,
heeft reeds overspel met haar gepleegd in zijn hart. 29 Als uw rechteroog u
ergert, ruk het dan uit en werp het van u weg; want beter is het voor u, dat
één uwer ledematen verloren gaat, dan dat heel uw lichaam in de hel wordt
geworpen. 30 En zo uw rechterhand u ergert, houw ze af, en werp ze van u
weg; want beter is het voor u, dat één uwer ledematen verloren gaat, dan dat
heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. 31 Er is gezegd: Wie zijn vrouw
verstoot, moet haar een scheidingsbrief geven. 32 Maar Ik zeg u: Wie zijn
vrouw verstoot, behalve in geval van overspel, is oorzaak, dat ze overspel
bedrijft; en wie een verstoten vrouw huwt, pleegt echtbreuk. 33 Gij hebt
ook gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult geen meineed doen, maar
den Heer uw eden houden. 34 Maar Ik zeg u, in het geheel niet te zweren:
noch bij de hemel, want hij is Gods troon; 35 noch bij de aarde, want ze is
zijn voetbank; noch bij Jerusalem, want ze is de stad van den groten Koning.
36 Ook bij uw hoofd zult ge niet zweren; want ge kunt nog niet eens één enkel
haar wit of zwart maken. 37 Maar uw woord zij: ja, ja; neen, neen; wat daar
bijkomt, is uit den boze. 38 Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog voor oog,
tand voor tand. 39 Maar Ik zeg u, geen weerstand te bieden aan het onrecht.
Als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe. 40 Wil
iemand u voor het gerecht dagen, en u het onderkleed nemen, laat hem ook
de mantel. 41 Dwingt iemand u duizend schreden te gaan, leg er met hem
tweeduizend af. 42 Geef aan wie u iets vraagt; en wend u niet af van hem,
die bij u lenen wil. 43 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Uw naaste zult ge
beminnen, en uw vijand zult ge haten. 44 Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden,
en bidt voor wie u lasteren en vervolgen; 45 opdat gij kinderen moogt zijn van
uw Vader in de hemel, die zijn zon doet opgaan over slechten en goeden, en
het regenen laat over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. 46 Want zo gij
bemint, die u liefhebben, welk loon zult gij dan ontvangen? Doen dat ook de
tollenaars niet? 47 En zo gij alleen uw broeders groet, wat bijzonders doet gij
dan wel? Doen dat ook de heidenen niet? 48 Weest dus volmaakt, zoals uw
hemelse Vader volmaakt is.

6

1 Zorgt er voor, dat gij uw gerechtigheid niet beoefent voor het oog van de
mensen, om door hen gezien te worden; anders zult gij geen loon ontvangen
bij uw Vader, die in de hemel is. 2 Wanneer ge dus een aalmoes geeft, laat het
dan niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars dit doen in de synagogen
en op de straten, om geëerd te worden door de mensen; voorwaar, Ik zeg
u: Ze hebben hun loon reeds ontvangen. 3 Maar als gij een aalmoes geeft,
laat dan uw linkerhand niet weten wat uw rechterhand doet, 4 opdat uw
aalmoes verborgen blijft; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u
vergelden. 5 En als gij bidt, doet dan niet als de schijnheiligen, die er van
houden, in de synagogen en op de hoeken der straten te staan bidden, om
door de mensen gezien te worden; voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon
ontvangen. 6 Maar als gij bidt, ga dan uw binnenkamer in, sluit de deur, en
bid uw Vader in het verborgen; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het
u vergelden. 7 Als gij bidt, gebruikt dan geen stortvloed van woorden, zoals

de heidenen dit doen; want ze menen, dat ze om hun vele woorden worden verhoord. 8 Doet niet zoals zij; want uw Vader weet, wat gij nodig hebt, vóórdat gij er Hem om vraagt. 9 Zó zult gij dus bidden: Onze Vader, die in de hemel zijt: Uw naam worde geheiligd. 10 Uw rijk kome. Uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel. 11 Geef ons heden ons dagelijks brood. 12 En vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven. 13 En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade. 14 Want zo gij aan de mensen hun fouten vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven. 15 Maar vergeeft gij aan de mensen niet, dan zal uw Vader ook uw fouten niet vergeven. 16 Wanneer gij vast, trekt dan geen somber gezicht zoals de huichelaars; want ze verwringen hun gelaat, opdat de mensen hun vasten zouden zien. Voorwaar, Ik zeg u: Ze hebben hun loon al ontvangen. 17 Maar als gij vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, 18 opdat de mensen uw vasten niet merken, maar uw Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u vergelden. 19 Verzamelt u geen schatten op aarde, waar roest en worm ze verteren, en waar dieven ze opgraven en stelen. 20 Maar verzamelt u schatten in de hemel, waar roest noch worm ze verteren, en waar geen dieven ze opgraven en stelen. 21 Want waar uw schat is, daar is ook uw hart. 22 Het oog is de lamp van het lichaam. Als uw oog goed is, zal heel uw lichaam verlicht zijn. 23 Maar deugt uw oog niet, dan zal heel uw lichaam in het duister zijn. Zo dus het licht, dat in u is, duisternis wordt, hoe groot dan zal die duisternis zijn! 24 Niemand kan twee heren dienen; hij zal of den een haten en den ander beminnen, of den een aanhangen en den ander verachten. Gij kunt God niet dienen en de mammon. 25 Daarom zeg Ik u: Weest niet bezorgd voor uw leven, wat gij zult eten of drinken; noch voor uw lichaam, waarmee gij u zult kleden. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam niet meer dan de kleding? 26 Ziet de vogels in de lucht; ze zaaien noch maaien, en verzamelen niet in schuren; en toch voedt ze uw hemelse Vader. 27 Zijt gij niet meer waard dan zij? En wie van u kan door zijn tobben een el toevoegen aan zijn levensweg? 28 En wat zijt gij over kleding bekommerd? Denkt aan de lelies op het veld, hoe ze groeien; ze werken niet, en spinnen niet. 29 En toch zeg Ik u, dat zelfs Sálomon in al zijn heerlijkheid niet gekleed was als een van deze. 30 Als God nu het kruid op het veld, dat vandaag nog bestaat en morgen in de oven wordt geworpen, zó aankleedt, hoeveel te meer dan u, kleingelovigen? 31 Weest dus niet bezorgd, en zegt niet: wat zullen we eten, of wat zullen we drinken, of waarmee zullen we ons kleden? 32 Hiernaar toch vragen de heidenen; uw hemelse Vader weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. 33 Maar zoekt eerst het rijk Gods en zijn gerechtigheid, en dit alles zal u worden geschonken als toegift. 34 Weest dus niet bekommerd voor de dag van morgen. Want de dag van morgen zal bezorgd zijn voor zichzelf; iedere dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.

7

1 Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. 2 Want met het oordeel, dat gij velt, zult gij geoordeeld worden; en met de maat, waarmee gij meet, zal men ook meten voor u. 3 Waarom ziet ge de splinter in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? 4 Of waarom zegt ge tot uw broeder: laat mij de splinter uit uw oog trekken; en zie, de balk zit in uw eigen oog? 5 Huichelaar, trek eerst de balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien, hoe ge de splinter uit het oog van uw broeder moet trekken. 6 Geeft het

heilige niet aan de honden, en werpt uw paarlen niet voor de zwijnen, opdat zij ze niet met de poten vertrappen, zich omkeren, en u gaan verscheuren. 7 Vraagt en men zal u geven; zoekt en ge zult vinden; klopt en men zal u opendoen. 8 Want wie vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt, en wie klopt, hem doet men open. 9 Of wie is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt, 10 of een slang, als hij om vis vraagt? 11 Als gij dus, zondige mensen, aan uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoeveel te meer zal dan uw Vader, die in de hemelen is, het goede geven aan wie het Hem vragen. 12 Al wat gij dus wilt, dat de mensen u doen, doet het ook hun; want dat is de Wet en de Profeten. 13 Gaat binnen door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg, die ten verderve leidt; en velen zijn er, die daardoor naar binnen gaan. 14 Hoe eng is de poort en hoe smal is de weg, die ten leven voert; en weinigen zijn er, die hem vinden. 15 Wacht u voor de valse profeten, die tot u komen in schaapskleren, maar inwendig roofgierige wolven zijn. 16 Aan hun vruchten zult gij ze kennen. Plukt men wel druiven van doornen, of vijgen van distels? 17 Zo draagt iedere goede boom ook goede vruchten; maar een slechte boom draagt slechte vruchten. 18 Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, en een slechte boom geen goede vruchten. 19 Iedere boom, die geen goede vruchten draagt, zal omgehouwen worden en in het vuur geworpen. 20 Aan hun vruchten dus zult gij ze kennen. 21 Niet iedereen, die tot Mij zegt: Heer, Heer! zal binnengaan in het rijk der hemelen; maar wel wie de wil van mijn Vader volbrengt, die in de hemelen is. 22 Velen zullen op die dag tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben we niet in uw Naam voorzeggingen gedaan, in uw Naam duivels uitgedreven, in uw Naam veel wonderen verricht? 23 En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Nooit heb Ik u gekend; gaat weg van Mij, gij die ongerechtigheid doet. 24 Een ieder dus, die deze woorden van Mij hoort, en ze in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een wijzen man, die zijn huis bouwde op een rots. 25 En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; doch het zakte niet in, want het was gegrond op de rots. 26 Maar wie deze woorden van Mij hoort, doch ze niet in beoefening brengt, zal gelijk zijn aan een dwazen man, die zijn huis bouwde op het zand. 27 En de regen viel neer, en de waterstromen kwamen af, en de winden gierden en stortten zich op dat huis; het zakte in, en zijn val was geweldig. 28 Toen Jesus deze toespraak geëindigd had, stonden de scharen verbaasd over zijn leer. 29 Want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals hun schriftgeleerden.

8

1 Toen Hij van de berg was afgedaald, volgden Hem talrijke scharen. 2 En zie, een melaatse trad op Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. 3 Jesus strekte de hand uit, raakte hem aan, en sprak: Ik wil; word gereinigd. En aanstonds was hij van zijn melaatsheid gereinigd. 4 Jesus zeide tot hem: Let er op, dat ge dit aan niemand vertelt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer de gave, die Moses als een bewijs voor hen heeft voorgeschreven. 5 Toen Hij nu binnen Kafárnaum kwam, trad een honderdman op Hem toe met de bede: 6 Heer, mijn knecht ligt thuis verlamd, en lijdt hevige pijnen. 7 Jesus zeide hem: Ik zal komen, en hem genezen. 8 Maar de honderdman antwoordde: Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt: maar spreek slechts één woord, en

mijn knecht zal genezen. 9 Want ook ik ben een man, die zelf onder gezag
ben gesteld, en die soldaten onder mij heb. En tot den een zeg ik: “Ga”, en hij
gaat; en tot den ander: “Kom”, en hij komt; en tot mijn knecht: “Doe dit”, en
hij doet het. 10 Toen Jesus dit hoorde, was Hij verwonderd, en sprak tot hen,
die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Zo’n groot geloof heb Ik zelfs in Israël
niet gevonden. 11 Ik zeg u, dat velen zullen komen van het oosten en het
westen, en zullen aanzitten in het rijk der hemelen, met Abraham, Isaäk en
Jakob; 12 maar dat de kinderen van het rijk zullen worden uitgeworpen naar
buiten, de duisternis in; daar zal geween zijn en gekners der tanden. 13 En
tot den honderdman sprak Jesus: Ga, en zoals ge geloofd hebt, zo geschiede
het u. En op hetzelfde uur genas de knecht. 14 En toen Jesus in het huis
van Petrus was gekomen, zag Hij, dat zijn schoonmoeder bedlegerig was en
lijdend aan koorts. 15 Hij nam haar bij de hand, en de koorts verliet haar;
en ze stond op, en bediende Hem. 16 Bij het vallen van de avond bracht men
vele bezetenen naar Hem toe; en met één woord dreef Hij de geesten uit,
en genas Hij alle zieken; 17 opdat vervuld zou worden, wat door den profeet
Isaias was gezegd: “Hij draagt onze kwalen en torst onze smarten”. 18 Toen
Jesus eens een grote menigte rondom Zich zag, beval Hij, het meer over te
steken. 19 Een schriftgeleerde kwam naar Hem toe, en zeide: Meester, ik zal
U volgen, waarheen Gij ook gaat. 20 Doch Jesus sprak tot hem: De vossen
hebben holen, en de vogels in de lucht hebben nesten; maar de Mensenzoon
heeft niets, om er zijn hoofd op te leggen. 21 Een ander van zijn leerlingen
zeide Hem: Heer, sta me toe, eerst mijn vader te gaan begraven. 22 Maar
Jesus zei hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven. 23 Toen
Hij nu de boot in ging, volgden Hem zijn leerlingen. 24 En zie, een hevige
storm brak los op het meer, zodat de golven over de boot heensloegen; Hij
echter sliep. 25 Zijn leerlingen liepen naar Hem toe, wekten Hem, en zeiden:
Heer, red ons, wij vergaan. 26 Jesus sprak tot hen: Wat zijt gij bevreesd,
kleingelovigen? Toen stond Hij op, gebood de winden en het meer, en er
ontstond een grote kalmte. 27 De mensen waren verbaasd en zeiden: Wie is
Hij toch, dat zelfs de winden en het meer Hem gehoorzamen? 28 Toen Hij aan
de overzijde van het meer was gekomen, in het land der Gerasenen, liepen
twee bezetenen uit de grafspelonken Hem tegemoet, die zo woest waren, dat
niemand langs die weg kon gaan. 29 En zie, ze schreeuwden: Wat hebt Gij
met ons te maken, Jesus, zoon van God? Zijt Gij hier gekomen, om ons te
kwellen vóór de tijd? 30 Heel in de verte was een grote troep zwijnen aan het
grazen. 31 De duivels vroegen Hem: Als Gij ons hier uitwerpt, zend ons dan
in de troep zwijnen. 32 Hij zeide hun: Gaat. Ze gingen, en wierpen zich op
de zwijnen; en zie, de hele troep plofte van de steilte in het meer, en kwam
om in de golven. 33 Toen vluchtten de drijvers heen, en in de stad gekomen,
verhaalden ze alles, ook van hen, die bezeten waren geweest. 34 En zie, de
hele stad liep uit, Jesus tegemoet; maar zodra ze Hem zagen, verzochten ze
Hem, heen te gaan uit hun gebied.

9

1 En Hij steeg in de boot, voer over, en kwam in zijn woonplaats aan.
2 En zie, men bracht Hem een lamme, die op een bed was gelegd. Toen
Jesus hun geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Wees welgemoed, mijn
zoon; uw zonden zijn u vergeven. 3 En zie, enige schriftgeleerden zeiden
bij zichzelf: Hij lastert God. 4 Maar Jesus kende hun gedachten, en sprak:

Waarom denkt gij kwaad in uw harten? 5 Wat is gemakkelijker te zeggen:
De zonden zijn u vergeven; of: Sta op en wandel? 6 Welnu, opdat gij moogt
weten, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonde te vergeven,
(hier sprak Hij tot den lamme:) sta op, neem uw bed, en ga naar huis. 7 En
hij stond op, en ging naar huis. 8 De menigte, die het zag, werd door vrees
bevangen, en verheerlijkte God, die zulk een macht aan de mensen gaf.
9 Toen Jesus vandaar verder ging, zag Hij een man, Matteüs genaamd, bij
het tolhuis zitten. Hij zeide tot hem: Volg Mij. En hij stond op, en volgde
Hem. 10 En zie, terwijl Jesus in het huis aan tafel aanlag, kwamen vele
tollenaars en zondaars met Hem en zijn leerlingen aanliggen. 11 Toen de
farizeën dit zagen, zeiden ze tot zijn leerlingen: Waarom eet uw Meester met
tollenaars en zondaars? 12 Jesus hoorde het, en sprak: De gezonden hebben
geen geneesheer nodig, wel de zieken. 13 Gaat, en leert wat het zeggen
wil: “Barmhartigheid wil Ik, en geen offerande.” Ik ben niet gekomen,
om de rechtvaardigen, maar om de zondaars te roepen. 14 Nu kwamen de
leerlingen van Johannes naar Hem toe, en zeiden: Waarom vasten wij en
de farizeën, en vasten uw leerlingen niet? 15 Jesus sprak tot hen: Kunnen
de bruiloftsgasten treuren, zolang de bruidegom bij hen is? Maar de dagen
zullen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; dan zullen
ze vasten. 16 Niemand zet een lap nieuw laken op een oud kleed; want de
opgezette lap trekt het kleed uiteen, en er ontstaat nog groter scheur. 17 Ook
doet men geen nieuwe wijn in oude zakken; anders bersten de zakken, de
wijn loopt weg, en de zakken gaan verloren. Maar nieuwe wijn doet men in
nieuwe zakken; dan blijven beide behouden. 18 Terwijl Hij zo tot hen sprak,
zie, daar kwam een overste naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en
zeide: Heer, zo juist is mijn dochter gestorven; maar kom, leg haar de hand
op, en ze zal leven. 19 Jesus stond op, en volgde hem met zijn leerlingen. 20 En
zie, een vrouw, die twaalf jaar lang aan een bloedvloeiing leed, trad achter
Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleed aan. 21 Want ze zei bij zichzelf:
Als ik alleen maar zijn kleed aanraak, ben ik genezen. 22 Jesus keerde Zich
om, zag haar, en sprak: Wees welgemoed, mijn dochter; uw geloof heeft u
gered. Van dat ogenblik af was de vrouw genezen. 23 En toen Jesus in het huis
van den overste kwam, en de fluitspelers zag en het luidruchtige volk, zeide
Hij: 24 Gaat heen; want het meisje is niet dood, maar het slaapt. Men lachte
Hem uit. 25 Nadat de menigte verwijderd was. trad Hij binnen, en vatte haar
bij de hand. En het meisje stond op. 26 De roep hierover verspreidde zich
door heel die streek. 27 Toen Jesus vandaar verder ging, volgden Hem twee
blinden, die riepen: Heb medelijden met ons, Zoon van David. 28 En toen
Hij thuis was gekomen, kwamen de blinden naar Hem toe, en Jesus sprak
tot hen: Gelooft gij, dat Ik het doen kan? Ze zeiden: Ja, Heer. 29 Nu raakte
Hij hun ogen aan, en sprak: U geschiede naar uw geloof. 30 En hun ogen
werden geopend. Jesus gebood hun ten strengste: Let er op, dat niemand
het te weten komt. 31 Maar zodra ze waren heengegaan, maakten ze Hem
bekend in heel die streek. 32 Terwijl ze weggingen, zie, daar bracht men Hem
een stomme, die bezeten was. 33 En toen de duivel was uitgedreven, begon
de stomme te spreken. De menigte stond verbaasd, en zeide: Zo iets is nog
nooit in Israël gezien. 34 Maar de farizeën zeiden: Door den vorst der duivels
drijft Hij de duivels uit. 35 Nu trok Jesus alle steden en dorpen rond, leerde in
hun synagogen, preekte het Evangelie van het rijk, en genas alle ziekten en

kwalen. 36 Bij het zien van de scharen had Hij medelijden met hen; want ze
waren uitgeput, en lagen daar als schapen zonder herder. 37 Toen zei Hij tot
zijn leerlingen: De oogst is groot, maar werklieden zijn er weinig. 38 Vraagt
dus den Heer van de oogst, dat Hij werklieden zendt in zijn oogst.

10

1 En toen Hij zijn twaalf leerlingen bijeen had geroepen, gaf Hij hun de
macht, om de onreine geesten uit te drijven, en alle ziekten en kwalen
te genezen. 2 De namen der twaalf apostelen zijn: De eerste, Simon, die
Petrus wordt genoemd, en Andreas zijn broer; 3 Jakobus, zoon van Zebedeüs,
en zijn broer Johannes; Filippus en Bartolomeüs; Tomas en Matteüs de
tollenaar; Jakobus, zoon van Alfeüs, en Taddeüs; 4 Simon de ijveraar en Judas
Iskáriot, die Hem verraden heeft. 5 Deze twaalf zond Jesus uit, en Hij gebood
hun: Slaat niet de weg naar de heidenen in, en treedt de steden van de
Samaritanen niet binnen; 6 maar gaat liever tot de verdwaalde schapen uit
het huis van Israël. 7 Gaat, preekt hun, en zegt: Het rijk der hemelen is nabij!
8 Geneest zieken, wekt doden op, reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit.
Om niet hebt gij ontvangen; geeft om niet. 9 Goud-, zilver- noch kopergeld
moogt gij in uw gordels dragen, 10 geen tas, geen twee onderkleren, geen
schoeisel, geen reisstaf meenemen; want de arbeider heeft recht op zijn
onderhoud. 11 In welke stad of dorp gij ook komt, onderzoekt, wie daar de
waardigste is; en blijft bij hem, totdat gij weer afreist. 12 Als gij dat huis
binnentreedt, brengt het uw groet. 13 En zo dat huis het waardig is, dan
daalt uw vrede er over neer; zo niet, dan keert uw vrede terug op u. 14 En
waar men u niet ontvangt en niet luistert naar uw woorden, verlaat dat huis
of die stad, en schudt het stof van uw voeten. 15 Voorwaar, Ik zeg u: voor
het land van Sódoma en Gomorra zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag
dan voor die stad. 16 Ziet, Ik zend u als schapen midden onder de wolven.
Weest dus voorzichtig als de slangen, en eenvoudig als de duiven. 17 Wacht
u voor de mensen. Want ze zullen u overleveren aan de rechtbanken, en
geselen in hun synagogen. 18 Terwille van Mij zult gij voor landvoogden
en koningen worden gesleept, om getuigenis af te leggen bij hen en bij de
heidenen. 19 Maar als ze u overleveren, weest dan niet bezorgd, hoe of
wat gij zult spreken; want in dat uur zal u worden ingegeven, wat gij moet
zeggen. 20 Immers niet gij zijt het, die spreekt, maar het is de Geest van uw
Vader, die door u spreekt. 21 De broer zal zijn broer ter dood overleveren,
de vader zijn zoon; en de kinderen zullen opstaan tegen hun ouders, en ze
doden. 22 Om mijn Naam zult gij gehaat zijn bij allen; maar wie volhardt ten
einde toe, zal zalig worden. 23 Als men u vervolgt in de ene stad, vlucht dan
naar een andere. Voorwaar, Ik zeg u: gij zult de steden van Israël nog niet
hebben afgereisd, wanneer de Mensenzoon komt. 24 De leerling staat niet
boven zijn meester, de dienaar niet boven zijn heer. 25 Voor den leerling is
het genoeg, als het hem gaat als zijn meester; voor den dienaar, als het hem
gaat als zijn heer. Indien men den heer des huizes Beélzebub heeft genoemd,
hoeveel te meer dan zijn huisgenoten. 26 Vreest hen dus niet. Want niets is
bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat niet bekend zal worden. 27 Wat
Ik u zeg in het duister, zegt dat op klaarlichte dag; en wat gij hoort fluisteren,
verkondigt dat van de daken. 28 Weest niet bevreesd voor hen, die wel het
lichaam doden, doch de ziel niet kunnen doden; vreest liever Hem, die èn
ziel èn lichaam in de hel kan verderven. 29 Worden niet twee mussen voor

een penning verkocht? En toch zal er niet één op de grond vallen zonder
de wil van uw Vader. 30 En van u zijn alle hoofdharen geteld. 31 Vreest dus
niet; gij zijt meer waard dan een zwerm mussen. 32 Wie Mij belijdt voor de
mensen, zal ook Ik voor mijn Vader belijden, die in de hemelen is. 33 Maar
wie Mij voor de mensen verloochent, hem zal ook Ik verloochenen voor mijn
Vader, die in de hemelen is. 34 Denkt niet, dat Ik vrede ben komen brengen op
aarde; geen vrede, maar het zwaard ben Ik komen brengen. 35 Want Ik ben
verdeeldheid komen brengen tussen een man en zijn vader, tussen dochter
en moeder, tussen schoondochter en schoonmoeder; 36 en 's mensen ergste
vijanden zullen zijn huisgenoten zijn. 37 Wie zijn vader of moeder meer
bemint dan Mij, is Mijner niet waardig; wie zijn zoon of dochter meer bemint
dan Mij, is Mijner niet waardig. 38 En wie zijn kruis niet opneemt en Mij niet
volgt, is Mijner niet waardig. 39 Wie zijn leven vindt, zal het verliezen; en
wie terwille van Mij zijn leven verliest, zal het vinden. 40 Wie u opneemt,
neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt Hem op, die Mij gezonden heeft.
41 Wie een profeet opneemt, omdat hij profeet is, zal het loon van een profeet
ontvangen; en wie een rechtvaardige opneemt, omdat hij een rechtvaardige
is, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen. 42 En wie slechts een beker
koud water te drinken geeft aan een dezer kleinen, omdat hij een leerling is,
voorwaar, Ik zeg u: hem zal zijn loon niet ontgaan.

11

1 Nadat Jesus de lessen voor zijn twaalf leerlingen had geëindigd, ging
Hij heen, om te leren en te preken in hun steden. 2 Toen Johannes in de
gevangenis de werken van Christus vernam, liet hij Hem door zijn leerlingen
vragen: 3 Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we een ander verwachten?
4 Jesus antwoordde hun:Gaat en bericht aan Johannes, wat gij hoort en ziet.
5 Blinden zien en kreupelen gaan, melaatsen worden gereinigd en doven
horen, doden verrijzen en aan armen wordt het evangelie verkondigd.
6 Zalig is hij, die zich niet ergert aan Mij. 7 Toen ze waren heengegaan,
begon Jesus tot de menigte over Johannes te spreken: Wat zijt gij in de
woestijn gaan zien? Een riet, dat door de wind wordt bewogen? 8 Neen;
wat zijt gij gaan zien? Een mens, in zachte kleren gedost? Zie, die in zachte
kleren gedost gaan, zijn in de paleizen der koningen. 9 Waarom zijt ge dan
uitgelopen? Om een profeet te zien? Ja, zeg Ik u, en meer dan een profeet.
10 Hij is het, van wien geschreven staat: "Zie, Ik zend mijn gezant voor U uit,
Die U de weg zal bereiden." 11 Voorwaar, Ik zeg u: Onder de kinderen der
vrouwen is er geen opgestaan, die groter was dan Johannes de Doper; toch
is de kleinste in het rijk der hemelen groter dan hij. 12 Van de dagen van
Johannes den Doper tot heden toe wordt het rijk der hemelen met geweld
bestormd, en de bestormers nemen het weg. 13 Alle profeten en de Wet, tot
Johannes toe, hebben het voorzegd; 14 en zo gij het wilt verstaan: hijzelf is
de Elias, die komen moet. 15 Wie oren heeft om te horen, hij hore. 16 Doch
waarmee zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan kinderen, die op
de markt zitten, en hun makkers toeroepen: 17 We hebben voor u op de fluit
gespeeld, En gij hebt niet gedanst; We hebben een treurlied gezongen, En gij
hebt niet geschreid. 18 Want Johannes kwam; hij at noch dronk, en ze zeggen:
Hij is van den duivel bezeten. 19 De Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en
ze zeggen: Ziet wat een gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend
van tollenaars en zondaars. Maar de wijsheid wordt door haar werken

gerechtvaardigd. 20 Toen begon Hij de steden, waarin de meeste zijner
wonderen waren gebeurd, te verwijten, dat ze zich niet hadden bekeerd.
21 Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want zo in Tyrus en Sidon de wonderen
waren gebeurd, die in u zijn geschied, dan zouden ze al lang in zak en
as boete hebben gedaan. 22 Maar Ik zeg u: Voor Tyrus en Sidon zal het
dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. 23 En gij Kafárnaum, zult ge
tot de hemel toe worden verheven? Tot in de hel zult ge zinken; want zo
in Sódoma de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied, het zou zijn
blijven bestaan tot op de huidige dag. 24 Maar Ik zeg u: Voor het land van
Sódoma zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. 25 In die tijd
nam Jesus het woord, en sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde,
omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en aan
kleinen geopenbaard. 26 Ja, Vader, zo is uw welbehagen geweest. 27 Alles is
Mij door mijn Vader in handen gegeven. En niemand kent den Zoon, dan
de Vader alleen; en niemand kent den Vader, dan de Zoon alleen, en hij,
aan wien de Zoon het openbaren wil. 28 Komt allen tot Mij, die vermoeid
en belast zijt, en Ik zal u verkwikken. 29 Neemt mijn juk op, en leert van Mij,
omdat Ik zachtmoedig ben en nederig van harte; dan vindt gij rust voor uw
zielen. 30 Want mijn juk is zacht, mijn last is licht.

12

1 In die tijd ging Jesus op de sabbat door het korenveld, en daar zijn
leerlingen honger hadden, begonnen ze aren te plukken en op te eten. 2 De
farizeën, die dit zagen, zeiden tot Hem: Zie, uw leerlingen doen, wat men
op de sabbat niet doen mag. 3 Maar Hij zei hun: Hebt gij niet gelezen, wat
David deed, toen hij met zijn gevolg honger had? 4 Hoe hij het huis van God
binnenging en de toonbroden opat, die hij, noch zij die met hem waren,
mochten eten, maar de priesters alleen? 5 Of hebt gij niet gelezen in de
Wet, dat op de sabbat de priesters in de tempel de sabbatrust verbreken,
en toch niet schuldig zijn? 6 En Ik zeg u: hier is er een, die groter is dan de
tempel. 7 Zo gij wist, wat het zeggen wil: “Barmhartigheid wil Ik en geen
offerande,” dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld; 8 want
de Mensenzoon is heer van de sabbat. 9 Toen ging Hij heen, en kwam in
hun synagoge; 10 en zie, daar was een man, wiens hand was verdord. Om
Hem nu te kunnen beschuldigen, stelden ze Hem de vraag: Is het geoorloofd,
op de sabbat te genezen? 11 Hij zei hun: Wie is er onder u, die één enkel
schaap heeft, en het niet vastgrijpt, als het op de sabbat in een kuil valt, en
het er uittrekt? 12 Welnu, hoeveel meer is een mens waard dan een schaap!
Het is dus geoorloofd, op de sabbat goed te doen. 13 Toen sprak Hij tot den
man: Strek uw hand uit. Hij strekte ze uit, en ze was weer zo gezond als
de andere. 14 Nu gingen de farizeën heen, en spanden tegen Hem samen,
hoe ze Hem in het verderf zouden storten. 15 Maar Jesus kreeg er kennis
van, en verwijderde Zich van daar; velen volgden Hem, en Hij genas ze
allen. 16 Maar Hij verbood hun, Hem bekend te maken, 17 opdat vervuld zou
worden, wat door den profeet Isaias voorzegd was: 18 Zie mijn Dienaar, dien
Ik heb uitverkoren, Mijn Welbeminde, in wien mijn ziel behagen schept. Ik
zal mijn Geest op Hem doen rusten, En Hij zal aan de volkeren het recht
verkonden. 19 Hij zal twisten noch roepen, En niemand zal zijn stem op
de straten horen. 20 Hij zal het geknakte riet niet breken, De kwijnende
vlaspit niet doven, Totdat Hij het recht ter zegepraal voert. 21 Op zijn naam

zullen de volkeren hopen! 22 Toen werd tot Hem een bezetene gebracht, die
blind en stom was: Hij genas hem, zodat de stomme sprak en zag. 23 Heel
de menigte was verbaasd, en zeide: Zou Hij niet de Zoon van David zijn?
24 Toen de farizeën dit hoorden, zeiden ze: Hij drijft slechts de duivels uit
door Beélzebub, den vorst der duivels. 25 Maar Jesus, die hun gedachten
kende, sprak tot hen: Ieder rijk, dat inwendig verdeeld is, zal verwoest
worden: en iedere stad of woning, die inwendig verdeeld is, zal geen stand
houden. 26 Zo dus satan den satan uitdrijft, dan strijdt hij tegen zichzelf:
hoe zal zijn rijk dan stand kunnen houden? 27 En indien Ik door Beélzebub
de duivels uitdrijf, door wien drijven dan uw zonen ze uit? Daarom zullen
zijzelf uw rechters zijn. 28 Maar zo Ik door Gods Geest de duivels uitdrijf,
dan is ook het koninkrijk Gods onder u gekomen. 29 Of hoe zal iemand
het huis van een sterk man binnendringen en zijn huisraad roven, zo hij
niet eerst den sterke bindt? Eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen.
30 Wie niet met Mij is, is tegen Mij; en wie niet met Mij verzamelt, verstrooit.
31 Daarom zeg Ik u: Iedere zonde en godslastering zal aan de mensen worden
vergeven; maar het lasteren van den Geest zal niet worden vergeven. 32 En
wie iets zegt tegen den Mensenzoon, hem zal het worden vergeven; maar
wie iets zegt tegen den Heiligen Geest, hem zal het niet vergeven worden,
noch in deze wereld noch in de toekomstige. 33 Of wel: gij noemt de boom
goed, maar dan ook goed zijn vrucht; of wel: gij noemt de boom slecht,
maar dan ook slecht zijn vrucht; want de boom wordt aan de vruchten
gekend. 34 Adderenbroed, hoe zoudt gij iets goeds kunnen zeggen, terwijl
gij slecht zijt? Want de mond spreekt waar het hart van overvloeit. 35 De
goede mens brengt goed voort uit de goede schat, de kwade mens kwaad
uit de kwade schat. 36 En Ik zeg u: Van ieder ijdel woord, dat de mensen
hebben gesproken, zullen ze rekenschap geven op de oordeelsdag. 37 Op
grond van uw woorden zult ge gerechtvaardigd worden, en op grond van
uw woorden worden veroordeeld. 38 Eens spraken enige schriftgeleerden
en farizeën Hem aan, en zeiden: Meester, we verlangen een wonderteken
van U te zien. 39 Maar Hij gaf hun ten antwoord: Een boos en overspelig
geslacht vraagt een teken; maar geen teken zal hun worden gegeven, dan
het teken van Jonas, den profeet. 40 Want zoals Jonas drie dagen en drie
nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal ook de Mensenzoon drie
dagen en drie nachten in het hart der aarde zijn. 41 De Ninivieten zullen in
het oordeel opstaan te zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want zij
bekeerden zich op de prediking van Jonas; en zie, meer dan Jonas is hier.
42 De koningin van het zuiden zal in het oordeel opstaan te zamen met dit
geslacht, en het veroordelen; want zij kwam van het uiteinde der aarde om
Sálomons wijsheid te horen; en zie, meer dan Sálomon is hier. 43 Wanneer
de onreine geest van iemand is uitgegaan, zwerft hij rond in dorre oorden;
hij zoekt rust, en vindt ze niet. 44 Dan zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn
huis, waar ik ben uitgegaan. En bij zijn komst vindt hij het leeg, geveegd en
versierd. 45 Dan gaat hij heen, en neemt zeven andere geesten met zich mee,
die bozer zijn dan hijzelf; ze komen binnen, en wonen daar. En het einde
van dien man wordt erger nog dan het begin. Zo zal het ook gaan met dit
verdorven geslacht. 46 Terwijl Hij nog sprak tot de scharen, zie, daar stonden
zijn moeder en broeders buiten, en wilden Hem spreken. 47 Men zei Hem:
Zie, uw moeder en broeders staan buiten, en willen U spreken. 48 Maar Hij
antwoordde aan die Hem dit zeiden: Wie is mijn moeder, en wie zijn mijn

broeders? 49 En Hij strekte de hand naar zijn leerlingen uit en sprak: Ziedaar
mijn moeder en broeders; 50 want wie de wil van mijn Vader volbrengt, die
in de hemelen is, hij is mijn broeder en zuster en moeder.

13

1 Die dag verliet Jesus het huis, en zette Zich neer aan het meer. 2 En een
talrijke menigte verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij in een boot ging
zitten, terwijl heel de menigte op de oever bleef staan. 3 En Hij sprak hun in
gelijkenissen over vele dingen. Hij zeide: Zie, de zaaier ging uit om te zaaien.
4 En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht
kwamen, en pikten het op. 5 Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar
het niet veel aarde had. Aanstonds kwam het op, omdat het geen diepe aarde
had; 6 maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde,
daar het geen wortel geschoten had. 7 Een ander gedeelte viel tussen de
doornen; de doornen schoten op, en verstikten het. 8 Een ander gedeelte
viel op de goede aarde; en het droeg vrucht: honderd- zestig- dertigvoud.
9 Wie oren heeft om te horen, hij hore. 10 Nu kwamen de leerlingen naar
Hem toe, en zeiden: Waarom spreekt Gij tot hen in gelijkenissen? 11 Hij
antwoordde hun: U is het gegeven, de geheimen van het rijk der hemelen te
kennen; hun echter niet. 12 Want wie heeft, hem zal gegeven worden en hij
zal overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook ontnomen worden,
wat hij bezit. 13 Daarom spreek Ik tot hen in gelijkenissen; omdat ze ziende
zijn en toch niet zien, horende en toch niet horen noch verstaan. 14 In hen
wordt de voorzegging van Isaias vervuld: Met de oren zult gij horen, en niet
verstaan, En scherp zult gij zien, en niet inzien. 15 Want verstokt is het hart
van dit volk, Hun oren zijn hardhorig, En hun ogen gesloten; Opdat ze niet
zouden zien met de ogen, En horen met de oren, En verstaan met het hart;
Opdat zij zich niet zouden bekeren, En Ik hen zou genezen. 16 Maar gelukkig
zijn uw ogen, omdat ze zien; en uw oren, omdat ze horen. 17 Voorwaar, Ik
zeg u: Vele profeten en rechtvaardigen wensten te zien wat gij ziet, en ze
zagen het niet; te horen wat gij hoort, en ze hoorden het niet. 18 Hoort gij
dus, wat de gelijkenis van den zaaier betekent: 19 Als iemand het woord over
het koninkrijk hoort en het niet wil verstaan, dan komt de boze en rooft weg,
wat in zijn hart is gezaaid; dat is wat langs de weg is gezaaid. 20 En wat op
de steengrond gezaaid werd is hij, die het woord verneemt en het terstond
met vreugde aanvaardt; 21 hij heeft echter geen wortel geschoten, maar is
onstandvastig; en als er verdrukking of vervolging ontstaat om wille van het
woord, is hij aanstonds geërgerd. 22 Wat in de doornen gezaaid werd, is hij,
die wel luistert naar het woord; maar de beslommering van de wereld en
het bedriegelijke van de rijkdom verstikken het woord. en het blijft zonder
vrucht. 23 Maar wat op de goede aarde gezaaid werd, is hij, die het woord
verneemt en begrijpt, en die ook vruchten draagt; bij den een geeft het een
honderd-, bij een ander een zestig-, bij een derde een dertigvoud. 24 Een
andere gelijkenis stelde Hij hun voor, en Hij sprak: Het rijk der hemelen is
gelijk aan een man, die goed zaad op zijn akker zaaide. 25 Maar terwijl de
mensen sliepen, kwam zijn vijand, zaaide onkruid onder de tarwe, en ging
heen. 26 Toen nu het graan was opgeschoten en vrucht had gezet, vertoonde
zich ook het onkruid. 27 Nu kwamen de dienaars van den heer des huizes, en
zeiden: Heer, hebt ge geen goed zaad op uw akker gezaaid; waar komt dan
het onkruid vandaan? 28 Hij zei hun: Een vijandig mens heeft dit gedaan. De

dienaars zeiden tot hem: Wilt ge dus, dat we het gaan uitwieden? 29 Maar
hij antwoordde: Neen; want bij het uitwieden van het onkruid, zoudt gij
ook de tarwe kunnen uittrekken. 30 Laat beide opgroeien tot de oogst; in
de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: Verzamelt eerst het onkruid en
bindt het in bussels, om het te verbranden, maar brengt de tarwe in mijn
schuur. — 31 Een andere gelijkenis stelde Hij hun voor, en sprak: Het rijk der
hemelen is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand op zijn akker zaaide.
32 Het is wel het kleinste van alle zaden, maar als het is opgewassen is het
groter dan het tuingewas, en wordt het een boom, zodat de vogels in de
lucht in zijn takken komen nestelen. — 33 Nog een andere gelijkenis sprak
Hij tot hen: Het rijk der hemelen is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw
onder drie maten meel mengde, totdat het meel geheel was gegist. 34 Dit
alles zeide Jesus tot de menigte in gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak
hij hun niet toe; 35 opdat vervuld zou worden, wat door den profeet was
voorzegd: “Ik zal mijn mond openen in gelijkenissen, en openbaren, wat
verborgen was van de grondvesting der wereld af.” 36 Toen Hij de menigte
had laten gaan, keerde Hij naar huis terug. Nu kwamen zijn leerlingen naar
Hem toe, en zeiden: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid op de akker.
37 Hij antwoordde hun: Die het goede zaad uitzaait, is de Mensenzoon;
38 de akker is de wereld; het goede zaad zijn de kinderen van het rijk; het
onkruid zijn de kinderen van den boze; 39 de vijand, die het zaaide, is de
duivel; de oogst is het einde der wereld; de maaiers zijn de engelen. 40 Zoals
dus het onkruid verzameld en in het vuur wordt verbrand, zo zal het ook
geschieden aan het einde der wereld. 41 De Mensenzoon zal zijn engelen
zenden. Ze zullen uit zijn rijk alle ergernisgevers verzamelen, en hen die
ongerechtigheid plegen, 42 en ze in de vuuroven werpen; daar zal geween
zijn en gekners der tanden. 43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken als de
zon in het rijk van hun Vader. Wie oren heeft om te horen, hij hore. 44 Het rijk
der hemelen is gelijk aan een schat, die in de akker begraven is. De man, die
hem vindt, verbergt hem; en vol vreugde daarover gaat hij alles verkopen,
wat hij bezit, en koopt die akker. 45 Nog is het rijk der hemelen gelijk aan
een koopman, die schone paarlen zocht. 46 Toen hij een kostbare parel had
gevonden, ging hij alles verkopen wat hij bezat, en kocht haar. 47 Nog is het
rijk der hemelen gelijk aan een net, dat in de zee wordt uitgeworpen, en
waarmee allerlei soort van vis wordt gevangen. 48 Toen het vol was, trok
men het op het strand, zette zich neer, en zocht de goede vissen uit om ze
in vaten te doen, maar de slechte gooide men weg. 49 Zo zal het ook gaan
aan het einde der wereld. De engelen zullen uitgaan, en de bozen van de
rechtvaardigen scheiden. 50 En zij zullen ze in de vuuroven werpen; daar zal
geween zijn en gekners der tanden. 51 Hebt gij dit alles begrepen? Ze zeiden
Hem: Ja. En Hij zei hun: 52 Zo is iedere schriftgeleerde, die onderwezen is
in het rijk der hemelen, gelijk aan een huisvader, die uit zijn schat nieuw
en oud te voorschijn brengt. 53 Toen Jesus met deze gelijkenissen ten einde
was, ging Hij heen. 54 Nadat Hij in zijn vaderstad was gekomen, onderrichtte
Hij hen in hun synagoge. zodat ze verbaasd waren en zeiden: Waar heeft
Hij die wijsheid en wonderkracht vandaan? 55 Is Hij niet de zoon van den
timmerman? Heet zijn moeder niet Maria, en zijn broers niet Jakobus, Josef,
Simon en Judas? 56 En leven zijn zusters niet allen onder ons? Waar heeft
Hij dan dit alles vandaan? 57 En ze ergerden zich aan Hem. Maar Jesus zeide
hun: Een profeet wordt enkel in zijn geboortestad en in zijn eigen familie

miskend. 58 En om hun ongeloof deed Hij er maar weinig wonderen.

14

1 In die tijd drong de faam van Jesus tot den viervorst Herodes door. 2 En
hij zei tot zijn dienaars: Het is Johannes de Doper; hij is opgestaan van
de doden, en daarom werken die krachten in hem. 3 Herodes namelijk
had Johannes gegrepen, in boeien geslagen, en in de gevangenis geworpen
naar aanleiding van Heródias, de vrouw van Filippus, zijn broer. 4 Want
Johannes had hem gezegd: Ge moogt haar niet behouden. 5 Hij wilde hem ter
dood brengen, maar hij was bang voor het volk; want men hield hem voor
een profeet. 6 Maar op de verjaardag van Herodes danste de dochter van
Heródias in het midden der feestzaal, en ze behaagde aan Herodes. 7 Daarom
beloofde hij met een eed, haar alles te zullen geven, wat ze hem vragen
zou. 8 En zij, door haar moeder opgestookt, sprak: Geef me het hoofd van
Johannes den Doper hier op een schotel. 9 Wel had de koning er spijt van,
maar om de eed en om de gasten beval hij toch, het te geven. 10 Hij stuurde
iemand weg, om Johannes in de kerker te onthoofden. 11 Zijn hoofd werd
op een schotel gebracht, en aan het meisje gegeven, dat het aanbood aan
haar moeder. 12 Zijn leerlingen kwamen het lichaam halen, begroeven het,
en gingen het Jesus berichten. 13 Op deze tijding vertrok Jesus in een boot
naar een woeste plaats in de eenzaamheid. Maar de scharen hoorden het,
en gingen Hem uit de steden te voet achterna. 14 Toen Hij dus te voorschijn
trad, zag Hij een talrijke menigte; Hij had medelijden met hen, en genas
hun zieken. 15 Tegen het vallen van de avond kwamen zijn leerlingen, en
zeiden tot Hem: Deze plaats is woest, en het is reeds laat geworden; stuur de
menigte weg, dan kunnen ze naar de dorpen gaan, en zich levensmiddelen
kopen. 16 Maar Jesus sprak tot hen: Ze behoeven niet te gaan; geeft gij hun te
eten. 17 Ze antwoordden: We hebben hier slechts vijf broden en twee vissen.
18 Hij zei hun: Brengt ze Mij hier. 19 En nadat Hij de scharen bevolen had,
zich neer te zetten op het gras, nam Hij de vijf broden en de twee vissen, zag
op ten hemel en sprak er de zegen over uit: Hij brak de broden en gaf ze
aan de leerlingen, en de leerlingen gaven ze aan het volk. 20 Allen aten. en
werden verzadigd. En ze verzamelden het overschot der brokken: twaalf
korven vol. 21 Het waren ongeveer vijfduizend mannen, die hadden gegeten,
behalve nog de vrouwen en kinderen. 22 Onmiddellijk daarna dwong Hij
zijn leerlingen scheep te gaan, en vóór Hem uit naar de overkant over te
steken; intussen zond Hij de menigte heen. 23 En nadat Hij het volk had
heengezonden, besteeg Hij de berg, om in de eenzaamheid te bidden. Die
avond bleef Hij daar alleen. 24 Toen de boot reeds meerdere stadiën van de
kust was verwijderd, werd ze door de golven geteisterd; want de wind was
tegen. 25 Maar in de vierde nachtwaak kwam Hij naar hen toe, wandelend op
het meer. 26 De leerlingen, die Hem over het meer zagen wandelen, werden
ontsteld, en zeiden: Het is een spook. En ze gilden van angst. 27 Aanstonds
sprak Jesus hen toe, en zeide: Weest gerust, Ik ben het; vreest niet. 28 Petrus
antwoordde: Heer, zo Gij het zijt, beveel mij dan, over het water tot U te
komen. 29 Hij sprak: Kom! Petrus klom uit de boot, en wandelde over het
water, om bij Jesus te komen. 30 Maar bij het zien van de geweldige storm
werd hij bang, en riep, toen hij begon te zinken: Heer, red mij! 31 Aanstonds
stak Jesus de hand uit, greep hem vast, en sprak: Kleingelovige, waarom hebt
ge getwijfeld? 32 En toen zij in de boot waren geklommen, bedaarde de wind.

33 Nu wierpen zij, die in het vaartuig waren, zich voor Hem neer, en zeiden:
Waarachtig, Gij zijt de Zoon van God. 34 Toen zij de overkant hadden bereikt,
gingen zij naar het land van Gennézaret. 35 Zodra de lieden dier plaats Hem
herkenden, zonden ze bericht in heel de omtrek, en brachten alle zieken
naar Hem toe. 36 Ze vroegen Hem, enkel de zoom van zijn kleed te mogen
aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden genezen.

15

1 Toen kwamen schriftgeleerden en farizeën van Jerusalem op Hem af, en
zeiden: 2 Waarom overtreden uw leerlingen de overlevering der ouden? Zij
wassen hun handen niet eens, als ze brood eten. 3 Hij gaf hun ten antwoord:
Waarom overtreedt gijzelf Gods gebod ter wille van uw overlevering? Want
God heeft gezegd: 4 Eert uw vader en moeder; en: Wie vader of moeder
vloekt, moet sterven. 5 Maar gij verklaart: Wie tot vader of moeder zegt:
“Alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen zijn, is tot offergave bestemd,”
6 behoeft vader of moeder niet te eren. En om uw overlevering ziet gij Gods
gebod over het hoofd. 7 Huichelaars, terecht heeft Isaias van u geprofeteerd:
8 Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij. 9 Ze eren
Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen, die menselijke geboden
zijn. 10 En nadat Hij het volk tot Zich had geroepen, sprak Hij tot hen: Hoort
en verstaat. 11 Niet wat de mond ingaat, bezoedelt den mens; maar wat de
mond uitkomt, dat bezoedelt den mens. 12 Nu naderden zijn leerlingen, en
zeiden tot Hem: Weet Gij wel, dat de farizeën bij het horen van dit woord zich
hebben geërgerd? 13 Hij antwoordde: Iedere plant, die mijn hemelse Vader
niet heeft geplant, zal worden uitgerukt. 14 Laat hen begaan; ze zijn blinde
leiders van blinden; maar als de ene blinde den anderen leidt, vallen ze
allebei in de kuil. 15 Toen nam Petrus het woord, en zeide: Verklaar ons deze
gelijkenis. 16 Hij sprak: Zijt ook gij nog zonder inzicht? 17 Begrijpt gij niet, dat
alles wat de mond ingaat, in de buik terecht komt, en op zekere plaats wordt
uitgeworpen? 18 Maar wat de mond uitgaat, komt voort uit het hart, en dat
verontreinigt den mens. 19 Want uit het hart komen slechte gedachten voort,
moord, overspel, ontucht, diefstal, valse getuigenissen, godslasteringen.
20 Dit is het, wat den mens bezoedelt. Maar met ongewassen handen eten,
bezoedelt den mens niet. 21 Toen vertrok Jesus van daar, en begaf zich
naar de streek van Tyrus en Sidon. 22 En zie, een kanaänietische vrouw,
afkomstig uit die streek, riep Hem toe: Heb medelijden met mij, Heer, Zoon
van David; mijn dochter wordt vreselijk door den duivel gekweld. 23 Hij gaf
haar geen antwoord. En zijn leerlingen kwamen, en verzochten Hem: Stel
haar tevreden; want ze roept ons achterna. 24 Hij antwoordde: Alleen tot de
verloren schapen van het huis van Israël ben Ik gezonden. 25 Maar ze kwam
naar Hem toe, wierp zich voor Hem neer, en zeide: Heer, help mij. 26 Hij
gaf haar ten antwoord: Het is niet goed, het brood der kinderen te nemen,
en het voor de hondjes te werpen. 27 Maar ze zeide: Ja wel, Heer; ook de
hondjes eten toch van de kruimels, die van de tafel hunner meesters vallen.
28 Toen antwoordde Jesus: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede, zoals
ge verlangt. Van dat ogenblik af was haar dochter genezen. 29 Toen Jesus
van daar was vertrokken, kwam Hij aan het meer van Galilea, ging de berg
op, en zette Zich daar neer. 30 Daar kwamen grote scharen naar Hem toe,
die kreupelen, lammen, blinden, stommen en vele anderen bij zich hadden;
men legde ze aan zijn voeten neer, en Hij genas ze. 31 De menigte stond

verbaasd bij het zien, hoe stommen spraken, lammen genazen, kreupelen liepen, blinden zagen; en ze verheerlijkten den God van Israël. 32 Nu riep Jesus zijn leerlingen bijeen, en sprak: Ik heb medelijden met de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en ze hebben niets te eten. Ik wil ze dus niet ongespijsd laten gaan, opdat ze onderweg niet bezwijken. 33 Maar de leerlingen zeiden tot Hem: Hoe zullen we ons in een woestijn genoeg brood verschaffen, om zulk een grote menigte te verzadigen? 34 Jesus zei hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze antwoordden: Zeven, en enkele visjes. 35 Toen beval Hij het volk, op de grond te gaan zitten. 36 Hij nam de zeven broden en de vissen, sprak een dankzegging uit, brak ze, en gaf ze aan zijn leerlingen; en de leerlingen gaven ze aan het volk. 37 Allen aten, en werden verzadigd. En ze verzamelden de overgeschoten brokken: zeven korven vol. 38 Het waren ongeveer vier duizend mannen, die hadden gegeten, behalve nog de vrouwen en kinderen. 39 En nadat Hij de menigte had heengezonden, ging Hij de boot in, en vertrok naar het gebied van Magadán.

16

1 Nu kwamen de farizeën en sadduceën Hem op de proef stellen, en verlangden, dat Hij hun een teken van de hemel zou tonen. 2 Maar Hij antwoordde hun: ‘s Avonds zegt gij: Mooi weer, want de hemel ziet rood; 3 en ‘s morgens: Vandaag lelijk weer, want de hemel is somber. Het uitzicht van de hemel weet gij te beoordelen, maar kunt gij het dan de tekenen der tijden niet? 4 Een boos en overspelig geslacht vraagt een teken; en geen teken zal het gegeven worden, dan het teken van Jonas den profeet. Hij liet hen staan en ging heen. 5 Bij de overvaart vergaten zijn leerlingen, brood mee te nemen. 6 Jesus sprak tot hen: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën. 7 Ze bespraken dat met elkander, en zeiden: Dat is, omdat we geen brood hebben meegenomen. 8 Jesus bemerkte het, en sprak: Wat bespreekt gij toch met elkander, kleingelovigen? Dat gij geen brood hebt? 9 Begrijpt gij dan nog niet, en herinnert gij u niet de vijf broden voor vijf duizend mensen, en hoeveel korven gij verzameld hebt? 10 En de zeven broden voor vier duizend mensen, en hoeveel manden gij verzameld hebt? 11 Waarom begrijpt gij niet, dat Ik niet sprak over brood, toen ik zei: Wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en sadduceën? 12 Nu begrepen ze, dat Hij hun niet gezegd had, zich te wachten voor het zuurdeeg van brood, maar voor de leer van farizeën en sadduceën. 13 Toen Jesus in de streek van Cesarea Filippi was gekomen, ondervroeg Hij zijn leerlingen: Wie zeggen de mensen, dat de Mensenzoon is? 14 Ze zeiden: Sommigen zeggen: Johannes de Doper; anderen: Elias; weer anderen: Jeremias of een van de profeten. 15 Hij zeide hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? 16 Simon Petrus antwoordde: Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God! 17 Jesus antwoordde: Zalig zijt gij, Simon, zoon van Jona; want niet vlees en bloed hebben u dit geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemel is. 18 En Ik, Ik zeg u: gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal Ik mijn Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. 19 En u zal Ik de sleutels geven van het rijk der hemelen. En al wat ge op aarde zult binden, zal ook in de hemel gebonden zijn; en al wat ge op aarde zult ontbinden, zal ook in de hemel ontbonden zijn. 20 Toen gebood Hij zijn leerlingen, aan niemand te zeggen, dat Hij de Christus was. 21 Van toen af begon Jesus zijn leerlingen er op te wijzen, dat Hij naar Jerusalem moest gaan, dat Hij veel moest lijden van

oudsten, opperpriesters en schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden, en op de derde dag verrijzen. 22 Petrus trok Hem ter zijde, en begon Hem tegen te spreken: Dat nooit, Heer; zo iets zal U niet overkomen. 23 Maar Hij keerde zich om, en zei tot Petrus: Ga weg van Mij, satan; ge zijt Mij een ergernis. Want ge zijt niet bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. 24 Toen sprak Jesus tot zijn leerlingen: Zo iemand mijn volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. 25 Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie om Mij het leven verliest, zal het vinden. 26 Wat baat het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? Of wat zal de mens in ruil geven voor zijn ziel? 27 Want de Mensenzoon zal met zijn engelen komen in de heerlijkheid van zijn Vader, en dan zal Hij iedereen volgens zijn werken vergelden. 28 Voorwaar, Ik zeg u: daar zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze den Mensenzoon zien komen in zijn koninkrijk.

17

1 Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en Johannes, zijn broer, alleen met Zich mee, en bracht ze op een hoge berg. 2 En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; zijn aanschijn schitterde als de zon, en zijn klederen werden wit als sneeuw. 3 Zie, Moses en Elias verschenen hun, en spraken met Hem. 4 Toen nam Petrus het woord, en zeide: Heer, het is ons goed, hier te zijn; zo Gij wilt, zal ik hier drie tenten opslaan: één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. 5 Terwijl hij nog sprak, zie, daar overschaduwde hen een lichtende wolk. En zie, een stem sprak uit de wolk: Deze is mijn geliefde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen heb; luistert naar Hem. 6 Toen de leerlingen dit hoorden, vielen ze op hun aangezicht neer, en werden zeer bevreesd. 7 Maar Jesus kwam naar hen toe, raakte ze aan, en sprak: Staat op, en vreest niet. 8 Toen ze nu de ogen opsloegen, zagen ze niemand dan Jesus alleen. 9 En terwijl ze afdaalden van de berg, gebood Jesus hun: Vertelt aan niemand dit gezicht, voordat de Mensenzoon van de doden is opgestaan. 10 Zijn leerlingen vroegen Hem: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan, dat eerst Elias moet komen? 11 Hij antwoordde hun: Zeker, Elias komt, en zal alles herstellen. 12 Maar Ik zeg u: Elias is reeds gekomen; ze hebben hem echter niet erkend, maar met hem gedaan, wat ze wilden. Zo zal ook de Mensenzoon van hen hebben te lijden. 13 Toen begrepen de leerlingen, dat Hij hun over Johannes den Doper gesproken had. 14 En toen zij bij de menigte waren gekomen, kwam een man naar Hem toe. wierp zich voor Hem op de knieën neer, 15 en zeide: Heer, ontferm U over mijn zoon, want hij heeft de vallende ziekte en heeft veel te lijden: dikwijls valt hij in het vuur, en dikwijls in het water. 16 Ik heb hem bij uw leerlingen gebracht, maar ze konden hem niet genezen. 17 Jesus antwoordde: O ongelovig en boos geslacht, hoelang nog zal Ik bij u zijn; hoelang nog zal Ik u dulden? Breng hem hier bij Mij. 18 En Jesus bedreigde den bozen geest, en deze ging van hem uit; de knaap was genezen van dat ogenblik af. 19 Nu kwamen de leerlingen afzonderlijk bij Jesus, en zeiden: Waarom konden wij hem niet uitwerpen? 20 Jesus sprak tot hen: Om uw gebrek aan geloof. Voorwaar, Ik zeg u: Zo gij een geloof hebt als een mosterdzaadje, dan zult gij zeggen tot deze berg: Ga van hier dáár heen, en hij zal gaan; en niets zal u onmogelijk zijn. 21 Maar dit

soort wordt alleen uitgedreven door gebed en vasten. 22 Terwijl zij nu in
Galilea vertoefden, sprak Jesus tot hen: De Mensenzoon moet overgeleverd
worden in de handen der mensen, 23 en ze zullen Hem doden; maar op
de derde dag zal Hij verrijzen. Nu werden ze diep bedroefd. 24 Toen zij
te Kafárnaum waren gekomen, vervoegden zich de belastingontvangers bij
Petrus, en zeiden hem: Betaalt uw Meester de twee drachmen niet? 25 Hij
antwoordde: Wel zeker! Maar bij zijn thuiskomst voorkwam Jesus hem, en
sprak: Wat dunkt u, Simon? Van wie ontvangen de koningen der aarde tol
of schatting; van hun kinderen of van de vreemden? 26 Hij antwoordde: Van
de vreemden. Jesus zei hem: Dus zijn de kinderen vrij. 27 Maar om hun geen
aanstoot te geven, ga naar het meer, werp de hengel uit, en grijp de eerste
vis, die boven komt; en als ge hem de bek hebt geopend, zult ge daarin een
stater vinden: neem die, en geef hem hun voor Mij en voor u.

18

1 Terzelfder tijd kwamen de leerlingen bij Jesus en zeiden: Wie is wel de
grootste in het rijk der hemelen? 2 Jesus riep een kind naar Zich toe, plaatste
het in hun midden. 3 en sprak: Voorwaar, Ik zeg u: Zo gij u niet bekeert en
als kinderen wordt, zult gij het rijk der hemelen niet binnengaan. 4 Wie zich
dus vernederen zal als dit kind, zal de grootste zijn in het rijk der hemelen.
5 En wie zulk een kind opneemt in mijn naam, neemt Mij op. 6 Maar wie
ergernis geeft aan een van deze kleinen, die in Mij geloven, het ware hem
beter, dat hem een zware molensteen om de hals werd gehangen, en hij in
de diepte der zee werd verdronken. 7 Wee de wereld om de ergernis. Zeker,
het kan wel niet anders, of er moet ergernis komen; maar wee den mens,
door wien de ergernis komt. 8 Welnu, zo uw hand of voet u ergert, houw
ze af, en werp ze van u weg; want het is beter voor u, verminkt of kreupel
het Leven binnen te gaan, dan met twee handen of twee voeten geworpen
te worden in het eeuwige vuur. 9 En zo uw oog u ergert, ruk het uit, en werp
het weg; want het is beter voor u, met één oog het Leven binnen te gaan, dan
met twee ogen geworpen te worden in het helse vuur. 10 Zorgt er voor, dat
gij geen van deze kleine gering acht; want Ik zeg u: Hun engelen in de hemel
zien altijd het aanschijn van mijn Vader, die in de hemel is. 11 - 12 Wat dunkt
u? Zo iemand honderd schapen heeft, en een daarvan van is verdwaald,
laat hij dan niet de negen en negentig in het gebergte achter, om het éne te
gaan zoeken, dat verdwaald is? 13 En zo hij het vindt, voorwaar, Ik zeg u: Hij
verheugt zich over dat éne meer, dan over de negen en negentig, die niet zijn
verdwaald. 14 Zó is het ook de wil van uw Vader, die in de hemel is, dat géén
van deze kleinen verloren gaat. 15 Indien uw broeder heeft gezondigd, ga en
berisp hem tussen u beiden alleen. Zo hij naar u luistert, zult ge uw broeder
gewonnen hebben. 16 Luistert hij niet naar u, neem dan nog één of twee
personen mee, opdat door de mond van twee of drie getuigen de zaak haar
beslag krijgt. 17 Luistert hij ook niet naar hen, zeg het dan aan de Kerk; zo hij
zelfs naar de Kerk niet luistert, dan zij hij u als een heiden en een tollenaar.
18 Voorwaar, Ik zeg u: Alles wat gij zult binden op aarde, zal ook gebonden
zijn in de hemel; en alles wat gij ontbinden zult op aarde, zal ook ontbonden
zijn in de hemel. 19 Nog zeg Ik u: Zo twee van u op aarde overeenstemmen,
om wat ook te vragen, dan zullen ze het verkrijgen van mijn Vader, die in
de hemel is. 20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn Naam, daar
ben Ik in hun midden. 21 Nu kwam Petrus naar Hem toe, en sprak: Heer, hoe

dikwijls moet ik mijn broeder vergeven, die tegen mij misdoet? Tot zeven keer toe? 22 Jesus zei hem: Niet tot zeven keer toe, zeg Ik u; maar tot zeventig maal zeven keer. 23 Daarom is het rijk der hemelen gelijk aan een koning, die afrekening wilde houden met zijn dienaars. 24 Toen hij met de afrekening was begonnen, bracht men er een binnen, die hem tienduizend talenten schuldig was. 25 Daar hij niets had om te betalen, beval zijn meester, hemzelf te verkopen met zijn vrouw en zijn kinderen en alles, wat hij bezat, en zó de schuld te vereffenen. 26 Maar de knecht viel hem smekend te voet, en zeide: Heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen. 27 De heer had medelijden met dien knecht, liet hem gaan, en schold hem de schuld kwijt. 28 Maar toen die knecht was heengegaan, ontmoette hij een zijner medeknechten, die hem honderd tienlingen schuldig was; hij greep hem tot worgens toe bij de keel, en zeide: Betaal me wat ge schuldig zijt. 29 Zijn medeknecht viel hem smekend te voet, en sprak: Heb geduld met mij, en ik zal u betalen. 30 De ander wilde dit niet, maar ging heen, en liet hem in de kerker werpen, totdat hij de schuld zou hebben betaald. 31 Toen nu zijn medeknechten zagen wat er gebeurd was, werden ze diep bedroefd, en gingen hun meester alles vertellen. 32 Nu liet zijn heer hem roepen, en zei tot hem: Boze knecht, die hele schuld schold ik u kwijt, omdat ge het mij hebt gevraagd; 33 moest ook gij u dan niet ontfermen over uw medeknecht, zoals ikzelf mij over u heb ontfermd. 34 En in zijn toorn leverde de heer hem aan de beulen over, totdat hij de hele schuld zou hebben voldaan. 35 Zo zal ook mijn hemelse Vader met u handelen, als gij niet allen uw broeder van harte vergeeft.

19

1 Toen Jesus deze onderrichting geëindigd had, verliet Hij Galilea, en ging naar het gebied van Judea aan de overkant van de Jordaan. 2 En grote scharen volgden Hem, en Hij genas ze daar. 3 Ook de farizeën kwamen naar Hem toe, om Hem op de proef te stellen. Ze zeiden: Is het een man geoorloofd, zijn vrouw te verstoten, om welke reden ook? 4 Hij antwoordde hun: Hebt gij niet gelezen, dat Hij, die in het begin den mens heeft geschapen, hen man en vrouw heeft gemaakt; 5 en dat Hij gezegd heeft: “Daarom zal de man vader en moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en die twee zullen één vlees zijn”? Ze zijn dus geen twee meer, maar één vlees. 6 Wat dus God heeft verenigd, dat scheide geen mens. 7 Ze zeiden Hem: Waarom heeft Moses dan bevolen, een scheidingsbrief te geven, en eerst dan de vrouw te verstoten? 8 Hij antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft Moses u toegestaan, uw vrouw te verstoten; in het begin echter was het zo niet. 9 Maar Ik zeg u: Wie zijn vrouw verstoot, buiten het geval van overspel, en een andere huwt, begaat overspel; 10 Zijn leerlingen zeiden tot Hem: Als zó de verhouding is van den man tot de vrouw, dan is het niet raadzaam te huwen. 11 Hij sprak tot hen: Niet allen begrijpen dit woord, maar zij alleen, aan wie het gegeven is. 12 Er zijn onhuwbaren, die zo geboren zijn van de moederschoot af; en er zijn onhuwbaren, die door de mensen onhuwbaar gemaakt zijn; en er zijn onhuwbaren, die zichzelf onhuwbaar hebben gemaakt om het rijk der hemelen. Wie het vatten kan, hij vatte het. 13 Toen werden er kinderen tot Hem gebracht, opdat Hij ze de handen zou opleggen, en voor hen bidden. De leerlingen wezen ze af. 14 Maar Jesus zei hun: Laat de kinderen begaan, en belet ze niet, tot Mij

te komen; want het rijk der hemelen is voor hen, die zijn zoals zij. 15 En
na hun de handen te hebben opgelegd, ging Hij heen. 16 En zie, daar trad
iemand op Hem toe, die tot Hem sprak: Goede Meester, wat goeds moet ik
doen om het eeuwige leven te verkrijgen? 17 Hij zeide hem: Waarom vraagt
ge Mij naar het goede; Eén is er goed. Wilt ge dus het leven binnengaan,
onderhoud dan de geboden. 18 Hij zei Hem: Welke? En Jesus sprak: Gij
zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen
valse getuigenis geven; 19 eer uw vader en moeder; heb uw naaste lief als
uzelf. 20 De jonge man zeide tot Hem: Dat alles heb ik onderhouden; wat
ontbreekt me nog? 21 Jesus zeide hem: Zo ge volmaakt wilt zijn, ga dan
verkopen wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge zult een schat in de
hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. 22 Maar toen de jongeling dit woord
vernam, ging hij treurig heen; want hij had veel bezittingen. 23 Nu sprak
Jesus tot zijn leerlingen: Voorwaar, Ik zeg u: het is voor een rijke moeilijk,
het rijk der hemelen binnen te gaan. 24 En nog eens zeg Ik u: Een kameel
gaat makkelijker door het oog van een naald, dan een rijke in het koninkrijk
der hemelen. 25 Toen de leerlingen dit hoorden, waren ze zeer verwonderd,
en zeiden: Wie kan dan zalig worden? 26 Jesus zag hen aan, en sprak: Bij
de mensen is dit onmogelijk; maar bij God is alles mogelijk. 27 Nu nam
Petrus het woord, en zeide Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U
gevolgd; wat zullen wij dan ontvangen? 28 En Jesus sprak tot hen: Voorwaar,
Ik zeg u: bij de wedergeboorte, wanneer de Mensenzoon zal zetelen op de
troon zijner majesteit, dan zult ook gij, die Mij zijt gevolgd, op twaalf tronen
gezeten zijn, en de twaalf stammen van Israël oordelen. 29 En al wie zijn
huis, broers of zusters, vader of moeder, vrouw of kinderen of akkers verlaat
om mijn Naam, hij zal het honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven
verwerven. 30 Veel eersten zullen laatsten, en laatsten zullen eersten zijn.

20

1 Het rijk der hemelen toch is gelijk aan een heer des huizes, die in de
vroege morgen uitging, om arbeiders voor zijn wijngaard te huren. 2 Nadat
hij met de arbeiders was overeengekomen voor één tienling per dag, stuurde
hij ze naar zijn wijngaard. 3 En tegen het derde uur ging hij uit, en zag
anderen werkeloos staan op de markt. 4 Hij zeide hun: Gaat ook gij naar
mijn wijngaard; en wat billijk is, zal ik u geven. 5 Ze gingen er heen. Opnieuw
ging hij tegen het zesde en het negende uur, en deed eveneens. 6 Ook tegen
het elfde uur ging hij uit, en vond er nog anderen staan. En hij sprak tot
hen: Waarom staat gij hier de hele dag werkeloos? 7 Ze zeiden hem: Omdat
niemand ons heeft gehuurd. Hij zei hun: Gaat ook gij naar mijn wijngaard.
8 Toen het nu avond geworden was, sprak de heer van de wijngaard tot zijn
rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon: te beginnen bij de
laatsten, en zo tot de eersten. 9 Zij die op het elfde uur waren gekomen,
ontvingen ieder een tienling. 10 Toen nu ook de eersten kwamen, dachten
ze meer te zullen ontvangen; maar ook zij kregen ieder een tienling. 11 Ze
namen hem aan, maar begonnen tegen den heer des huizes te mopperen,
12 en zeiden: Dezen hier, die het laatst zijn gekomen, hebben slechts één
uur gewerkt; en ge stelt ze gelijk met ons, die de last en de hitte van de dag
hebben gedragen. 13 Maar hij antwoordde aan één van hen: Vriend, ik doe
u geen onrecht. Zijt ge niet voor een tienling met mij overeengekomen?
14 Neem dus het uwe, en ga heen. Ik wil aan hem, die het laatst is gekomen,

evenveel geven als aan u. 15 Of staat het me niet vrij, met het mijne te
doen wat ik wil? Of zijt ge kwaad, omdat ik goed ben? 16 Zo zullen de
laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen,
maar weinigen zijn uitverkoren. 17 Toen Jesus naar Jerusalem ging, nam
Hij onderweg de twaalf leerlingen ter zijde, en sprak tot hen: 18 Ziet, wij
gaan op naar Jerusalem; en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de
opperpriesters en schriftgeleerden, en ze zullen Hem ter dood veroordelen.
19 Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen, om Hem te bespotten en
te geselen en te kruisigen; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. 20 Nu
kwam de moeder der zonen van Zebedeüs naar Hem toe, vergezeld van haar
zonen; ze viel voor Hem neer, om Hem iets te vragen. 21 Hij zeide haar:
Wat verlangt ge? Ze sprak: Laat deze twee zonen van mij gezeten zijn in
uw rijk, de een aan uw rechter-, de ander aan uw linkerhand. 22 Maar Jesus
antwoordde: Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de kelk drinken, die Ik
drinken zal? Ze zeiden: Dat kunnen we. 23 Hij sprak tot hen: Mijn kelk
zult gij wel drinken; maar het zitten aan mijn rechter- en linkerhand kan
Ik niet geven; dit is voor hen, wien het door mijn Vader bereid is. 24 Toen
de tien anderen dit hoorden, werden ze verontwaardigd op de beide broers.
25 Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en sprak: Gij weet, dat de vorsten over
de volkeren heersen, en dat de rijksgroten ze hun macht laten voelen. 26 Zo
moet het niet zijn onder u; maar wie onder u groot wil worden, moet uw
dienaar zijn; 27 en wie onder u de eerste wil wezen, moet uw knecht zijn.
28 Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om
te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. 29 Toen zij Jericho
verlieten, volgde Hem een grote menigte. En zie, twee blinden, die langs de
weg waren gezeten, hoorden, dat Jesus voorbijging, en riepen: 30 Heer, zoon
van David, ontferm u onzer. 31 Het volk viel tegen hen uit, om hen tot zwijgen
te brengen. Maar ze riepen nog harder: Heer, zoon van David, ontferm u
onzer. 32 Jesus bleef staan, riep hen, en sprak: Wat wilt gij, dat Ik voor u
doe? 33 Ze zeiden: Heer, dat onze ogen worden geopend. 34 En Jesus, door
medelijden bewogen, raakte hun ogen aan. Aanstonds zagen ze, en volgden
Hem.

21

1 Toen zij Jerusalem naderden, en te Bétfage bij de Olijfberg waren
gekomen, zond Jesus twee leerlingen vooruit, 2 en zei tot hen: Gaat naar
het dorp, dat tegenover u ligt; terstond zult gij er een ezelin vinden, die is
vastgebonden. met een veulen erbij; maakt ze los en brengt ze Mij. 3 Zo
iemand u een bemerking maakt, zegt hem dan: De Heer heeft ze nodig.
En dadelijk zal hij ze laten gaan. 4 Dit alles geschiedde, opdat vervuld zou
worden, wat door den profeet was voorspeld: 5 "Zegt tot de dochter van Sion:
Zie, uw Koning komt naar u toe, Zachtmoedig, op een ezel gezeten, Op een
veulen, het jong van een lastdier." 6 De leerlingen gingen heen, en deden wat
Jesus hun bevolen had. 7 Ze brachten de ezelin met het veulen mee, legden
er hun mantels op, en Hij zette Zich daarop neer. 8 Nu spreidde het talrijke
volk zijn mantels uit over de weg; anderen sneden takken van de bomen,
en strooiden ze op de weg. 9 En de scharen, die voorop gingen en volgden,
riepen uit: Hosanna den Zoon van David; Gezegend die komt in de naam des
Heren; Hosanna in den hogen! 10 En toen Hij Jerusalem was binnengereden,
kwam de hele stad in beroering, en men zeide: Wie is dat? 11 De scharen

antwoordden: Dat is Jesus, de profeet van Názaret in Galilea. 12 Jesus trad de
tempel binnen, dreef er allen uit, die in de tempel verkochten en kochten,
en smeet de tafels van de wisselaars en de stoelen der duivenverkopers
omver. 13 Hij sprak tot hen: Er staat geschreven: “Mijn huis zal heten een
huis van gebed; maar gij hebt er een rovershol van gemaakt”. 14 En er
kwamen blinden en kreupelen in de tempel naar Hem toe, en Hij genas ze.
15 Toen de opperpriesters en schriftgeleerden de wonderen zagen die Hij
verrichtte, en de knapen die in de tempel riepen: “Hosanna den Zoon van
David”, werden ze verontwaardigd. 16 Ze zeiden tot Hem: Hoort Gij niet,
wat ze roepen? Jesus antwoordde hun: Zeker; hebt gij nooit gelezen: “Uit de
mond van kind en zuigeling stemt Gij U een loflied aan?” 17 Hij liet hen staan,
ging de stad uit naar Betánië, en overnachtte daar. 18 Toen Hij de volgende
morgen naar de stad terugkeerde, kreeg Hij honger. 19 Hij zag een vijgeboom
langs de weg, en ging er heen; maar hij vond er niets dan bladeren aan.
Hij sprak: Nooit in der eeuwigheid komen er nog vruchten aan u. Terstond
verdorde de vijgeboom. 20 De leerlingen, die dit zagen, waren verwonderd,
en zeiden: Hoe is de vijgeboom zo eensklaps verdord? 21 Jesus antwoordde
hun: Voorwaar. Ik zeg u: Zo gij geloof hebt en niet twijfelt, zult gij dit niet
alleen met de vijgeboom doen, maar zelfs als gij tot deze berg zult zeggen:
“Hef u op en werp u in zee”, dan zal het gebeuren. 22 En al wat gij in uw
gebed met geloof zult vragen, zult gij verkrijgen. 23 Toen Hij daarna in de
tempel gekomen was, en daar leerde, traden de oversten der priesters en
de oudsten van het volk op Hem toe, en zeiden: Met welk recht doet Gij dit
alles; en wie heeft U dit recht gegeven? 24 Jesus antwoordde hun: Ook Ik zal
u een vraag stellen; zo gij er Mij op antwoordt, zal ook Ik u zeggen, met welk
recht Ik dit alles doe. 25 Waar was het doopsel van Johannes vandaan; van
de hemel of van de mensen? Ze overlegden bij zichzelf: 26 Als we zeggen:
“van de hemel”, dan zal Hij ons toevoegen: “Waarom hebt gij hem dan niet
geloofd?” Zeggen we: “van de mensen”, dan hebben we het volk te vrezen:
want allen houden Johannes voor een profeet. 27 Ze gaven dus Jesus ten
antwoord: We weten het niet. Nu sprak Hij tot hen eveneens: Dan zeg Ik
u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe. 28 Wat dunkt u? Iemand had
twee zonen. Hij ging naar den eerste en sprak: Mijn zoon, ga vandaag in
mijn wijngaard werken. 29 Deze antwoordde: Ik ga, heer; maar hij ging
niet. 30 Hij kwam bij den ander, en zei hetzelfde. Deze antwoordde: Ik
wil niet; maar later kwam hij tot inkeer en ging. 31 Wie van de twee heeft
de wil van zijn vader volbracht? Ze zeiden: De laatste. Jesus sprak tot
hen: Voorwaar, Ik zeg u: De tollenaars en zondaressen zullen eerder in
het rijk Gods binnengaan dan gij. 32 Want Johannes kwam tot u langs de
weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en
zondaressen hebben hem wel geloofd. En zelfs toen gij dit hebt gezien, zijt
gij nog niet tot inkeer gekomen, en in hem gaan geloven. 33 Luistert naar
een andere gelijkenis: Er was een huisvader, die een wijngaard plantte; hij
omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en bouwde er een
toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers, en vertrok naar
het buitenland. 34 Toen nu de tijd van de oogst was gekomen, zond hij
zijn dienaars naar de landbouwers, om de hem verschuldigde vruchten in
ontvangst te nemen. 35 Maar de landbouwers grepen zijn dienaars vast; den
een sloegen ze, een ander doodden, een derde stenigden ze. 36 Weer zond
hij andere dienaars, talrijker nog dan de vorige; en ze behandelden hen

op dezelfde wijze. 37 Ten laatste zond hij zijn zoon tot hen; want hij sprak:
Voor mijn zoon zullen ze wel ontzag hebben. 38 Maar toen de landbouwers
den zoon zagen komen, zeiden ze onder elkaar: Dat is de erfgenaam; komt,
laten we hem doden; dan zullen wij zijn erfenis krijgen. 39 Ze grepen hem
vast, wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden hem. 40 Wanneer nu
de heer van de wijngaard terugkomt, wat zal hij dan met die landbouwers
doen? 41 Ze zeiden: Hij zal de booswichten een schrikkelijke dood doen
sterven, en zijn wijngaard aan andere landbouwers verpachten, die hem
te rechter tijd de vruchten brengen. 42 Jesus sprak tot hen: Hebt gij niet
in de Schriften gelezen: “De steen, die de bouwlieden hebben verworpen,
Is de hoeksteen geworden; De Heer heeft het gedaan: Een wonder is het
in onze ogen.” 43 Daarom zeg Ik u: Het rijk Gods zal u ontnomen worden,
en aan een volk worden gegeven, dat er de vruchten van opbrengt. 44 En
wie valt op deze steen, zal worden verbrijzeld; en op wien hij valt, dien zal
hij verpletteren. 45 Toen de opperpriesters en de farizeën zijn gelijkenissen
hoorden, begrepen ze, dat Hij hèn had bedoeld. 46 Ze zochten zich van Hem
meester te maken, maar waren bang voor het volk; want men hield Hem
voor een profeet.

22

1 Weer nam Jesus het woord, en sprak tot hen in gelijkenissen: 2 Het rijk
der hemelen is gelijk aan een koning, die een bruiloftsmaal gaf voor zijn
zoon. 3 En hij zond zijn dienaars uit, om de genodigden tot de bruiloft te
roepen; maar ze wilden niet komen. 4 Opnieuw zond hij andere dienaars,
en sprak: Zegt aan de genodigden: Ziet, ik heb mijn maaltijd gereed, mijn
ossen en mestvee zijn geslacht, en alles is klaar; komt toch ter bruiloft.
5 Maar ze sloegen er geen acht op, en gingen huns weegs; de een naar zijn
hoeve, de ander naar zijn zaken. 6 De overigen grepen zijn dienaars vast,
mishandelden en doodden ze. 7 Toen werd de koning vergramd; hij zond
zijn leger uit, doodde die moordenaars en stak hun stad in brand. 8 En hij
sprak tot zijn dienaars: Het bruiloftsmaal is wel gereed, maar de genodigden
verdienden het niet. 9 Gaat dus naar de kruispunten der straten, en nodigt
allen ter bruiloft, die gij er vinden zult. 10 Zijn dienaars gingen de straten
op, en verzamelden allen, die zij er aantroffen, slechten en goeden; en de
bruiloftszaal werd met gasten gevuld. 11 Toen nu de koning binnentrad, om
de aanliggende gasten te zien, zag hij een man, die geen bruiloftskleed aan
had. 12 En hij sprak tot hem: Vriend, hoe zijt ge hier zonder bruiloftskleed
binnengekomen? Hij wist er geen antwoord op te geven. 13 Nu zei de
koning tot zijn bedienden: Bindt hem handen en voeten, en werpt hem naar
buiten de duisternis in; daar zal geween zijn en gekners der tanden. 14 Want
velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren. 15 Daarop gingen de
farizeën heen, en beraadslaagden, hoe ze Hem in zijn eigen woorden zouden
verstrikken. 16 Ze zonden hun leerlingen met de aanhangers van Herodes
op Hem af met de vraag: Meester, we weten, dat Gij oprecht zijt, de weg
van God naar waarheid leert, en niemand naar de ogen ziet; want Gij kent
geen aanzien des persoons. 17 Zeg ons dus: wat dunkt U; is het geoorloofd
den keizer belasting te betalen, of niet? 18 Jesus kende hun boosheid, en
sprak: Huichelaars, wat stelt gij Mij op de proef? 19 Laat Mij de cijnspenning
zien. Ze hielden Hem een tienling voor. 20 Jesus zeide hun: Wiens beeld

en randschrift is dit? 21 Ze zeiden: Van den keizer. Hij sprak tot hen: Geeft
dan den keizer, wat den keizer toekomt; en geeft aan God, wat God toekomt.
22 Toen ze dit hoorden, waren ze verwonderd; ze lieten Hem met rust, en
gingen heen. 23 Op diezelfde dag kwamen de sadduceën naar Hem toe, die
de verrijzenis loochenen. Ze ondervroegen Hem: 24 Meester, Moses heeft
gezegd: Wanneer iemand kinderloos sterft, dan zal zijn broer de vrouw van
hem huwen, en nakomelingschap voor zijn broer verwekken. 25 Nu waren
er bij ons zeven broers; de eerste huwde en stierf; en daar hij geen kinderen
had, liet hij zijn vrouw achter aan zijn broer. 26 Zo ging het ook met den
tweeden en den derden, tot den zevenden toe. 27 Het laatst van allen stierf
ook de vrouw. 28 Wien van de zeven zal ze nu bij de verrijzenis als vrouw
toebehoren? Ze hebben haar immers allen gehad. 29 Jesus antwoordde: Gij
dwaalt en kent de Schriften niet, en evenmin de kracht van God. 30 Want bij
de verrijzenis huwt men niet, noch wordt men gehuwd; maar men zal zijn
als engelen Gods in de hemel. 31 En wat de verrijzenis der doden betreft, hebt
gij niet gelezen, wat God u gezegd heeft: 32 “Ik ben de God van Abraham, de
God van Isaäk, de God van Jakob?” Hij is toch geen God van doden, maar
van levenden. 33 Toen het volk dit hoorde, stond het verbaasd over zijn leer.
34 Toen de farizeën vernamen, dat Hij de sadduceën tot zwijgen gebracht had,
kwamen ze naar Hem toe; 35 en een hunner, een wetgeleerde, vroeg, om
Hem op de proef te stellen: 36 Meester, wat is het grootste gebod in de Wet?
37 Jesus zei hem: “Gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met
heel uw ziel en heel uw verstand.” 38 Dit is het grootste en eerste gebod. 39 En
het tweede daaraan gelijk: “Gij zult uw naaste beminnen als uzelf.” 40 Aan
deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten. 41 Daar nu de farizeën
toch bij elkaar waren, vroeg Jesus hun: 42 Wat dunkt u van den Christus?
Wiens zoon is Hij? Ze zeiden: Van David. 43 Hij zeide hun: Hoe noemt David
in den Geest Hem dan Heer, wanneer hij zegt: 44 “De Heer heeft gesproken
tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg Als
een voetbank voor uw voeten!” 45 Als David Hem Heer noemt, hoe is Hij dan
zijn zoon? 46 Niemand kon Hem antwoord geven; en van die dag af durfde
niemand Hem meer ondervragen.

23

1 Nu sprak Jesus tot het volk en tot zijn leerlingen: 2 Op de zetel van
Moses zitten de schriftgeleerden en farizeën. 3 Onderhoudt en doet dus
alles, wat ze u zeggen; maar handelt niet naar hun werken. Want ze zeggen
het wel, maar ze doen het niet. 4 Ze binden zware en ondragelijke lasten
bijeen, en leggen die op de schouders der mensen; maar zelf willen ze die
met hun vinger niet aanraken. 5 Al hun werken verrichten ze om door
de mensen opgemerkt te worden; ze maken hun gebedsriemen breed, en
hun mantelkwasten groot. 6 Ze zijn op de eerste plaatsen bij feestmalen
belust, op de eerste zetels in de synagogen, 7 en op de begroetingen op de
markt, en willen door de mensen rabbi worden genoemd. 8 Neen, laat u geen
rabbi noemen; want één is uw Meester, en allen zijt ge broeders. 9 Noemt
ook niemand op aarde uw vader; want één is uw Vader, die in de hemelen
is. 10 Laat u ook niet leraars noemen; want één is uw Leraar, de Christus.
11 De grootste onder u moet uw dienaar zijn. 12 Maar wie zich verheft, zal
worden vernederd; wie zich vernedert, zal worden verheven. 13 Wee u,
schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die het rijk der hemelen sluit

voor de mensen. Want gij gaat er zelf niet in; en hen die er in willen, laat
gij niet binnengaan. 14 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars,
die het goed der weduwen verslindt onder het vertoon van lange gebeden.
Daarom zult gij zo streng worden geoordeeld. 15 Wee u, schriftgeleerden
en farizeën; gij huichelaars, die land en zee doorkruist, om één enkelen
bekeerling te maken; maar als hij het geworden is, maakt gij hem tot een
kind der hel, tweemaal erger dan gijzelf. 16 Wee u, blinde leiders, die zegt:
Heeft iemand gezworen bij de tempel, dan is het niets; maar die zweert
bij het goud van de tempel, is gebonden. 17 Dwazen en verblinden! Wat
toch is meer, het goud of de tempel, waardoor het goud wordt geheiligd?
18 En: zweert men bij het altaar, dan is het niets; maar zweert men bij de
offergave, die er op ligt, dan is men gebonden. 19 Verblinden! Wat toch is
meer: de offergave of het altaar, waardoor de offergave wordt geheiligd?
20 Wie dus zweert bij het altaar, zweert bij dit en bij al wat er op ligt. 21 En wie
zweert bij de tempel, zweert bij deze en bij Hem, die er in woont. 22 En wie
zweert bij de hemel, zweert bij Gods troon, en bij Hem, die erop is gezeten.
23 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars, die tienden betaalt
van muntkruid, anijs en komijn; maar die nalatig zijt in het voornaamste
deel van de wet: rechtvaardigheid, barmhartigheid en goede trouw. Dit
moet men doen, en het andere niet laten. 24 Blinde leidslieden, die de
mug uitzeeft, maar de kameel doorslokt. 25 Wee u, schriftgeleerden en
farizeën; gij huichelaars, die de beker en de schotel van buiten reinigt, terwijl
ze van binnen vol schraapzucht en onmatigheid zijn. 26 Blinde farizeën;
reinigt eerst de beker en de schotel van binnen, opdat ook de buitenkant
rein moge worden. 27 Wee u, schriftgeleerden en farizeën; gij huichelaars.
Want gij zijt gelijk aan witgepleisterde graven, die van buiten wel mooi
zijn, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei vuil. 28 Zo schijnt
ook gij van buiten rechtvaardig voor het oog van de mensen, maar van
binnen zijt gij vol huichelarij en ongerechtigheid. 29 Wee u, schriftgeleerden
en farizeën; gij huichelaars, die grafsteden bouwt voor de profeten, de
gedenktekens der rechtvaardigen versiert, 30 en zegt: Zo wij hadden geleefd
in de dagen onzer vaderen, dan zouden wij met hen geen deel hebben
gehad aan de moord der profeten. 31 Gij getuigt dus tegen uzelf, dat gij
zonen zijt van de moordenaars der profeten. 32 Welnu dan, maakt de maat
uwer vaderen maar vol. 33 Slangen, adderenbroed, hoe zult gij de helse
verdoemenis ontkomen? 34 Ziet, daarom zend Ik tot u profeten en wijzen en
schriftgeleerden. Sommigen van hen zult gij doden en kruisigen, anderen
geselen in uw synagogen, en van stad tot stad achtervolgen, 35 opdat al
het onschuldige bloed, dat op aarde is vergoten, over u moge komen: van
het bloed van den rechtvaardigen Abel af, tot het bloed van Zakarias, den
zoon van Barakias, dien gij gedood hebt tussen de tempel en het altaar.
36 Voorwaar, Ik zeg u: neerkomen zal dit alles op dit geslacht. 37 Jerusalem,
Jerusalem, dat de profeten doodt, dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe
dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens
onder haar vleugels verzamelt; maar gij hebt niet gewild. 38 Zie, uw huis zal
in puin blijven liggen. 39 En Ik zeg u: Van nu af zult gij Mij niet meer zien,
totdat gij roept: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.

24

1 Toen verliet Jesus de tempel, en ging heen. Zijn leerlingen kwamen naar

Hem toe, en wezen Hem op de tempelgebouwen. 2 Maar Hij antwoordde
hun: Ziet gij dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: Hier zal geen steen op de
andere blijven, maar alles zal worden verwoest. 3 Terwijl Hij neerzat op
de Olijfberg, kwamen de leerlingen alleen naar Hem toe, en zeiden: Zeg
ons, wanneer dit gebeuren zal, en wat het teken zal zijn van uw komst en
van het einde der wereld? 4 Jesus antwoordde hun: Past op, dat niemand u
misleidt. 5 Want velen zullen met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben de
Christus; en ze zullen er velen misleiden. 6 En gij zult horen van oorlogen
en van oorlogsgeruchten. Past op, verschrikt er niet van; want dit moet
allemaal gebeuren. maar het is het einde nog niet. 7 Volk zal opstaan tegen
volk, en rijk tegen rijk; en er zal hongersnood zijn en aardbevingen hier en
elders. 8 Maar dit alles is slechts het begin van de weeën. 9 Dan zal men u
overleveren, om u te mishandelen en te doden; en gij zult een voorwerp
zijn van haat bij alle volken terwille van mijn Naam. 10 Dan zullen velen
zich ergeren, elkander verraden en haten. 11 Ook tal van valse profeten
zullen opstaan, en velen verleiden. 12 En omdat de ongerechtigheid dan de
overhand neemt, zal de liefde van velen verkoelen. 13 Maar wie tot het einde
toe heeft volhard, hij zal behouden worden. 14 Doch eerst zal dit Evangelie
van het rijk over heel de wereld worden verkondigd tot een getuigenis voor
alle volkeren; dan zal het einde komen. 15 Wanneer gij dus de gruwel der
ontheiliging. waarvan de profeet Daniël heeft gesproken, in de heilige plaats
zult zien staan—die het leest, begrijpe het! — 16 laten zij die in Judea zijn, dan
naar de bergen vluchten; 17 en wie op het dakterras is, dale niet af, om iets uit
zijn huis mee te nemen; 18 en wie op het veld is, kere niet terug, om zijn kleed
te gaan halen. 19 Wee in die dagen de zwangere en zogende vrouwen! 20 Bidt
toch, dat uw vlucht niet in de winter geschiedt, of op een sabbat. 21 Want
er zal grote ellende zijn, zoals er nog nooit is geweest van het begin der
wereld af tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal zijn. 22 En zo die dagen
niet werden verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen
zullen die dagen worden verkort. 23 Als dan iemand u zegt: Ziet, hier is
de Christus, of ginds; gelooft het niet. 24 Want er zal menig valse-christus
opstaan en tal van valse profeten. Ze zullen grote tekenen en wonderen
verrichten, zodat, als het mogelijk was, ze zelfs de uitverkorenen zouden
misleiden. 25 Ziet, Ik heb het u voorspeld. 26 Dus, als men u zegt: Ziet, hij is in
de woestijn, gaat er niet heen; ziet, hij is in de binnenkamers, gelooft het niet.
27 Want zooals de bliksem uitschiet van het oosten, en flitst tot het westen:
zo zal ook de komst van den Menschenzoon zijn. 28 En waar dan het aas ligt,
daar zullen zich ook de gieren verzamelen. 29 En terstond na de kwelling
dier dagen zal de zon worden verduisterd, en de maan geen licht meer
geven; de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen
zullen worden geschokt. 30 Dan zal het teken van den Mensenzoon aan
de hemel verschijnen; dan zullen alle geslachten der aarde jammeren, en
den Mensenzoon op de wolken des hemels zien komen met grote macht en
majesteit. 31 Dan zal Hij zijn engelen zenden met luid schallende bazuinen;
en ze zullen van de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van
het éne einde des hemels tot aan het andere. 32 Leert van de vijgeboom
deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht is geworden en de bladeren al
ontspruiten, dan weet ge, dat de zomer nabij is; 33 zo ook wanneer gij dit
alles ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. 34 Voorwaar, Ik zeg u: Dit
geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. 35 Hemel en aarde zullen

voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. 36 Maar van die
dag en dat uur weet niemand iets af, zelfs de engelen in de hemel niet; maar
de Vader alleen. 37 Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal ook de komst van
den Mensenzoon zijn. 38 Zoals men toch in de dagen vóór de zondvloed at en
dronk, huwde en uithuwde, tot op de dag, waarop Noë de ark binnenging:
39 en zoals men er geen acht op sloeg, totdat de zondvloed kwam en allen
verzwolg, zo zal ook de komst van den Mensenzoon zijn. 40 Dan zullen er
twee zijn op de akker: de één wordt opgenomen, de ander achtergelaten;
41 twee zullen er met de handmolen malen, de één wordt opgenomen, de
ander achtergelaten. 42 Waakt dus, omdat gij niet weet, op welke dag uw
Heer zal komen. 43 Dit weet gij wel: zo een huisvader wist, op welk uur de
dief zou komen, dan zou hij zeker wakker blijven en niet laten inbreken in
zijn huis. 44 Weest ook gij dus bereid, want de Mensenzoon komt op een
onverwacht uur. 45 Wie is nu de trouwe en voorzichtige knecht, dien de
meester over zijn ondergeschikten heeft gesteld. om hun spijs te geven te
rechter tijd? 46 Gelukkig de knecht, dien de heer bij zijn komst daarmee bezig
zal vinden. 47 Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen over heel zijn bezit.
48 Maar zo die dienaar slecht is, en denkt bij zichzelf: 49 “Mijn heer komt nog
lang niet,” zo hij zijn medeknechten gaat slaan, en met de dronkaards eet en
drinkt, 50 dan zal de heer van dien knecht komen op een dag, waarop hij het
niet verwacht, en op een uur, dat hij niet kent. 51 En hij zal hem in stukken
houwen, en hem het lot der huichelaars doen delen: daar zal geween zijn en
gekners der tanden.

25

1 Dan zal het rijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, die haar
lampen namen, om den bruidegom tegemoet te gaan. 2 Vijf van haar
waren dwaas, en vijf waren wijs. 3 De dwaze namen wel haar lampen
mee, doch geen olie. 4 Maar de wijze namen met haar lampen ook olie in
haar kruiken mee. 5 Toen nu de bruidegom toefde, werden ze slaperig en
sluimerden allemaal in. 6 Maar midden in de nacht werd er geroepen: Ziet,
de bruidegom komt; gaat naar buiten, hem te gemoet. 7 Toen stonden al
die maagden op, en brachten haar lampen in orde. 8 Nu zeiden de dwaze
tot de wijze: Geeft ons wat van uw olie; want onze lampen gaan uit. 9 De
wijze gaven ten antwoord: Neen, dan is er misschien niet genoeg voor ons
en voor u; gaat liever naar de verkopers, en koopt voor uzelf. 10 Maar terwijl
ze heengingen om te kopen, kwam de bruidegom, en zij die gereed waren,
gingen met hem ter bruiloft in; en de deur werd gesloten. 11 Later kwamen
ook de andere maagden, en zeiden: Heer, heer, doe ons open. 12 Maar hij
antwoordde: Voorwaar, ik zeg u, ik ken u niet. 13 Waakt dus, want gij kent
dag noch uur. 14 Het gaat er mee als met een mens, die naar het buitenland
vertrok, zijn dienaars riep, en hun zijn bezittingen overdroeg. 15 En aan
den één gaf hij vijf talenten, den ander twee, een derde één; ieder volgens
zijn bekwaamheid. Toen ging hij op reis. 16 Die nu de vijf talenten had
ontvangen, ging aanstonds heen, dreef er handel mee. en won er vijf andere
bij. 17 Zo ook won hij, die er twee had ontvangen, er nog twee andere
bij. 18 Maar die er één had ontvangen, ging heen, maakte een kuil in de
grond, en verborg het geld van zijn heer. 19 Na lange tijd kwam de heer
van die dienaars terug, en rekende met hen af. 20 En hij, die de vijf talenten

had ontvangen, trad naar voren, bracht nog vijf andere talenten, en zeide:
Heer, vijf talenten hebt ge mij gegeven; zie, nog vijf heb ik er bijgewonnen.
21 Zijn meester sprak tot hem: Heel best, goede en trouwe knecht; over
weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal ik u stellen; ga binnen in de
vreugde uws heren. 22 Ook hij, die de twee talenten had ontvangen, trad
naar voren, en zeide: Heer, twee talenten hebt ge mij gegeven: zie, nog
twee heb ik er bijgewonnen. 23 Zijn meester sprak tot hem: Heel best, goede
en trouwe knecht; over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal ik u
stellen; ga binnen in de vreugde uws heren. 24 Nu trad ook hij naar voren,
die het éne talent had ontvangen. Hij zeide: Heer, ik weet, dat ge een streng
man zijt; ge maait, waar ge niet hebt gezaaid, en oogst, waar ge niet hebt
uitgestrooid. 25 Ik was dus bang, en ben uw talent in de grond gaan begraven;
zie, daar hebt ge het uwe terug. 26 Maar zijn meester antwoordde hem:
Gij slechte en luie knecht; ge wist dat ik maai, waar ik niet heb gezaaid,
en dat ik oogst, waar ik niet heb uitgestrooid. 27 Ge hadt dus mijn geld bij
de wisselaars moeten beleggen; dan zou ik het bij mijn komst met rente
hebben teruggekregen. 28 Neemt dus het talent van hem af, en geeft het
aan hem, die de tien talenten heeft. 29 Want wie heeft, aan hem zal worden
gegeven, en hij zal overvloed hebben; maar wie niet heeft, hem zal ook
nog ontnomen worden wat hij bezit. 30 Werpt den onbruikbaren knecht
naar buiten de duisternis in; daar zal geween zijn, en gekners der tanden.
31 Wanneer dan de Mensenzoon in zijn heerlijkheid komt, en alle engelen
met Hem, zal Hij plaats nemen op de troon zijner majesteit. 32 En alle
volkeren zullen vóór Hem worden vergaderd: maar Hij zal ze van elkander
scheiden, zoals een herder scheiding maakt tussen schapen en bokken.
33 En de schapen zal Hij aan zijn rechterhand plaatsen, de bokken aan zijn
linkerhand. 34 Dan zal de Koning zeggen tot hen, die aan zijn rechterhand
staan: Komt, gezegenden van mijn Vader; neemt bezit van het rijk, dat voor
u is bereid van de grondvesting der wereld af. 35 Want Ik was hongerig,
en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik was dorstig, en gij hebt Mij te drinken
gegeven. Ik was vreemdeling, en gij naamt Mij op. 36 Ik was naakt, en gij
hebt Mij gekleed; ziek, en gij hebt Mij bezocht: in de gevangenis, en gij zijt Mij
komen bezoeken. 37 Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: Heer,
wanneer zagen we U hongerig, en spijsden we U: of dorstig, en gaven we U te
drinken? 38 Wanneer zagen we U als vreemdeling, en namen U op; of naakt,
en hebben we U gekleed? 39 Of wanneer zagen we U ziek of in de gevangenis,
en zijn we tot U gekomen? 40 Dan zal de Koning hun antwoorden: Voorwaar,
Ik zeg u: Wat gij voor één van mijn geringste broeders gedaan hebt, dat hebt
gij voor Mij gedaan. 41 Maar dan zal Hij zeggen tot hen, die aan de linkerhand
staan: Gaat weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige vuur, dat bereid is voor
den duivel en zijn engelen. 42 Want Ik was hongerig, en gij hebt Mij niet
te eten gegeven; dorstig, en gij hebt Mij niet te drinken gegeven. 43 Ik was
vreemdeling, en gij naamt Mij niet op; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed;
ziek en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht. 44 Dan zullen ook zij
antwoorden: Heer, wanneer zagen we U hongerig of dorstig, vreemdeling
of naakt, ziek of in de gevangenis, en hielpen we U niet? 45 Dan zal Hij hun
antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u; wat gij niet hebt gedaan voor één van deze
geringsten, dat hebt gij ook voor Mij niet gedaan. 46 Dan zullen zij gaan in de
eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.

26

1 Nadat Jesus al deze toespraken geëindigd had, zeide Hij tot zijn leerlingen:
2 Gij weet, dat het over twee dagen Pasen is; dan wordt de Mensenzoon
overgeleverd, om gekruisigd te worden. 3 Toen vergaderden de opper-
priesters en de oudsten van het volk in het paleis van den hogepriester, die
Káifas heette. 4 Ze beraadslaagden, om Jesus met list gevangen te nemen en
Hem te doden. 5 Maar ze zeiden: Niet op het feest; er mocht eens oproer
komen onder het volk. 6 Terwijl Jesus nu te Betánië was in het huis van Simon
den melaatse, 7 kwam er een vrouw naar Hem toe, die een albasten kruik vol
kostbare balsem droeg; ze goot die uit over zijn hoofd, terwijl Hij aanlag aan
tafel. 8 Toen de leerlingen dit zagen, werden ze verontwaardigd en zeiden:
Waarom die verkwisting? 9 Men had dat toch duur kunnen verkopen, en het
goed aan de armen kunnen geven. 10 Jesus merkte het, en sprak: Waarom
valt gij de vrouw lastig? Ze heeft immers een goed werk aan Mij gedaan.
11 Want de armen hebt gij altijd bij u; Mij niet. 12 Toen ze die balsem uitgoot
over mijn lichaam, deed ze dat voor mijn begrafenis. 13 Voorwaar, Ik zeg
u: overal in heel de wereld, waar dit Evangelie wordt gepreekt, zal ook
tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ze gedaan heeft. 14 Toen ging
één van de twaalf, Judas Iskáriot genaamd, naar de opperpriesters, 15 en
sprak: Wat wilt gij me geven, als ik Hem aan u overlever? Ze beloofden
hem dertig zilverlingen. 16 Van toen af zocht hij naar een gelegenheid, om
Hem te verraden. 17 Op de eerste dag der ongedesemde broden kwamen de
leerlingen bij Jesus, en zeiden: Waar wilt Gij, dat we U de toebereidselen
maken, om het paasmaal te eten? 18 Hij sprak: Gaat in de stad naar zeker
iemand, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met
mijn leerlingen het paasmaal. 19 En de leerlingen deden zoals Jesus hun had
gelast, en maakten het paasmaal gereed. 20 Toen nu de avond was gevallen,
lag Hij met zijn twaalf leerlingen aan tafel aan. 21 En terwijl zij aten. zeide
Hij: Voorwaar, Ik zeg u, één van u zal Mij verraden. 22 Nu werden ze diep
bedroefd en vroegen Hem de een na den ander: Ben ik het, Heer? 23 Hij
antwoordde: Wie de hand met Mij in de schotel steekt, die zal Mij verraden.
24 De Mensenzoon gaat wel heen, zoals van Hem geschreven staat; maar wee
den mens, door wien de Mensenzoon zal worden verraden! Het zou beter
voor hem zijn, zo hij niet was geboren, die mens! 25 Toen nam Judas, die
Hem verried, het woord en sprak: Ben ik het, Rabbi? Hij zei hem: Ge hebt
het gezegd. 26 Terwijl zij nu aten nam Jesus het brood, zegende het, brak het,
gaf het zijn leerlingen en sprak: Neemt en eet, dit is mijn lichaam. 27 Daarna
nam Hij de kelk, sprak een dankgebed uit, gaf hun de kelk, en zeide: Drinkt
allen hieruit; 28 want dit is mijn bloed van het Nieuwe Verbond, dat wordt
vergoten voor velen tot vergiffenis der zonden. 29 En Ik zeg u: Van nu af aan
zal Ik deze vrucht van de wijnstok niet meer drinken, tot op de dag, waarop
Ik ze hernieuwd met u zal drinken in het rijk van mijn Vader. 30 En nadat
zij de lofzang hadden gezongen, gingen zij naar de Olijfberg. 31 Toen sprak
Jesus tot hen: Deze nacht zult gij allen aan Mij worden geërgerd. Want er
staat geschreven: “Ik zal den herder slaan, en de schapen der kudde zullen
worden verstrooid.” 32 Maar wanneer Ik verrezen zal zijn, zal Ik u voorgaan
naar Galilea. 33 Petrus antwoordde: Al werden ook allen aan U geërgerd. ik
nooit! 34 Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: Nog deze nacht, eer er
een haan heeft gekraaid, zult ge Mij driemaal verloochenen. 35 Petrus zeide
Hem: Al moest ik zelfs met U sterven, verloochenen zal Ik U niet. Zo spraken

ook de andere leerlingen. 36 Toen kwam Jesus met hen bij een landgoed,
Getsémani genaamd. Nu zei Hij tot de leerlingen: Zet u hier neer, terwijl
Ik ginds ga bidden. 37 Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met
zich mee, en begon bedroefd en angstig te worden. 38 En Hij sprak tot hen:
Mijn ziel is dodelijk bedroefd; blijft hier met Mij waken. 39 Hij ging nog een
weinig verder, viel biddend op zijn aangezicht neer, en sprak: Mijn Vader,
indien het mogelijk is, laat deze kelk Mij voorbijgaan; maar niet zoals Ik
wil, maar zoals Gij het wilt. 40 Nu ging Hij naar zijn leerlingen terug, en
vond ze in slaap. En Hij sprak tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met
Mij waken? 41 Waakt en bidt, dat gij niet in bekoring komt. De geest is
gewillig, maar het vlees is zwak. 42 Opnieuw ging Hij heen, en bad: Mijn
Vader, zo hij niet kan voorbijgaan, zonder dat Ik hem drink, dan geschiede
Uw wil. 43 En weer kwam Hij terug, en vond ze in slaap; want hun ogen vielen
toe. 44 Nogmaals verliet Hij hen en ging heen, en bad voor de derde maal
met dezelfde woorden. 45 Toen kwam Hij bij zijn leerlingen terug, en sprak
tot hen: Slaapt nu voort, en rust uit; ziet, het uur is genaderd, waarop de
Mensenzoon zal worden overgeleverd in de handen der zondaars. 46 Staat
op, laat ons gaan; ziet, hij die Mij verraadt, is nabij. 47 Terwijl Hij nog sprak,
zie, daar kwam Judas, één van de twaalf, vergezeld van een grote bende, met
zwaarden en stokken, uitgezonden door de opperpriesters en de oudsten
van het volk. 48 De verrader had hun een teken gegeven en gezegd: Dien
ik zal kussen. Hij is het; grijpt Hem vast. 49 Haastig liep hij op Jesus toe, en
sprak: Wees gegroet, Rabbi. En hij kuste Hem. 50 Maar Jesus zeide hem:
Vriend, waartoe zijt ge gekomen? Nu kwamen ze toegelopen, sloegen de
hand aan Jesus, en grepen Hem vast. 51 En zie, een van Jesus' gezellen strekte
de hand uit, trok zijn zwaard, trof den knecht van den hogepriester, en sloeg
hem het oor af. 52 Jesus sprak tot hem: Steek uw zwaard op zijn plaats; want
allen, die het zwaard trekken, zullen omkomen door het zwaard. 53 Of meent
ge, dat mijn Vader Mij niet aanstonds meer dan twaalf legioenen engelen
zou zenden, als Ik Hem daarom bad. 54 Maar hoe zullen dan de Schriften
worden vervuld, die zeggen, dat het zó moet geschieden? 55 Nu sprak Jesus
tot de bende: Gij zijt uitgetrokken als tegen een rover, met zwaarden en
stokken, om Mij gevangen te nemen; dag aan dag zat Ik in de tempel te
leren, en gij hebt Mij niet gegrepen. 56 Maar dit alles is geschied, opdat de
Schriften der profeten zouden worden vervuld. Toen verlieten Hem al zijn
leerlingen, en namen de vlucht. 57 Zij, die Jesus hadden gegrepen, voerden
Hem weg naar Káifas den hogepriester, waar de schriftgeleerden en oudsten
waren vergaderd. 58 Petrus volgde Hem van verre, tot in de voorhof van
den hogepriester; hij trad er binnen, en zette zich bij de dienaars neer, om
de afloop te zien. 59 De opperpriesters en heel de Hoge Raad zochten naar
een valse aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen. 60 Maar ze
vonden niets, ofschoon er veel valse getuigen waren gekomen. Eindelijk
traden er twee naar voren, 61 die zeiden: Hij heeft gezegd: Ik kan Gods
tempel afbreken, en binnen drie dagen weer opbouwen. 62 Toen stond de
hogepriester op, en zeide: Antwoordt Gij niets op wat ze tegen U getuigen?
63 Maar Jesus zweeg. Nu sprak de hogepriester tot Hem: Ik bezweer U bij
den levenden God, dat Gij ons zegt, of Gij de Christus zijt, de Zoon van God.
64 Jesus zeide hem: Ge hebt het gezegd. Maar Ik zeg ú: Van nu af aan zult gij
den Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand van de Kracht, en Hem
zien komen op de wolken des hemels. 65 Toen scheurde de hogepriester zijn

klederen, en zeide: Hij heeft God gelasterd; wat hebben we nog getuigen nodig? Ziet, nu hebt gij de godslastering gehoord. 66 Wat dunkt u? En ze antwoordden: Hij is des doods schuldig. 67 Toen spuwden ze Hem in het gelaat, en gaven Hem vuistslagen; anderen sloegen Hem in het aangezicht, 68 en zeiden: Profeteer ons Christus: wie heeft U geslagen? 69 Petrus dan zat buiten in de voorhof. Een dienstmeisje kwam naar hem toe, en zeide: Ook gij waart met Jesus, den Galileër. 70 Doch hij loochende het ten aanhoren van allen, en sprak: Ik begrijp niet wat ge zegt. 71 Maar toen hij wegging naar de poort, zag hem een ander dienstmeisje, en ze sprak tot de aanwezigen: Ook deze was bij Jesus, den Nazarener. 72 Nog eens loochende hij het met een eed: Ik ken den mens niet. 73 Kort daarna kwamen de omstanders naar Petrus toe, en zeiden hem: Zeker, ook gij zijt er een van; zelfs uw spraak doet u herkennen. 74 Nu begon hij te vloeken en te zweren: Ik ken den mens niet. En aanstonds kraaide een haan. 75 Toen dacht Petrus aan het woord, dat Jesus had gesproken: Eer er een haan heeft gekraaid, zult ge Mij drie maal verloochenen. En hij ging naar buiten, en weende bitter.

27

1 Bij het aanbreken van de morgen namen al de opperpriesters en de oudsten van het volk een beslissing tegen Jesus, om Hem te doen sterven. 2 Ze lieten Hem binden, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan den landvoogd Pilatus. 3 Toen zag Judas, die Hem verraden had, dat Hij veroordeeld was; hij kreeg spijt, bracht de dertig zilverlingen aan de opperpriesters en oudsten terug, 4 en zeide: Ik heb gezondigd, door onschuldig bloed te verraden. Maar ze zeiden: Wat gaat ons dat aan? Dat moet ge zelf maar weten. 5 Doch hij wierp de zilverlingen in de tempel, vluchtte weg, en ging zich verhangen. 6 De opperpriesters raapten de zilverlingen bijeen, en zeiden: Het is niet geoorloofd, ze in de schatkist te werpen, omdat het een bloedprijs is. 7 En ze besloten, daarvoor de akker van den pottenbakker te kopen als een begraafplaats voor de vreemdelingen. 8 Daarom wordt die akker tot op de dag van heden Bloedakker genoemd. 9 Toen werd vervuld, wat de profeet had gezegd: En ze namen de dertig zilverlingen, de prijs, waarop de kinderen van Israël Mij hebben geschat; 10 en zij gaven ze voor de akker van den pottenbakker, zoals de Heer Mij bevolen heeft. 11 En toen Jesus voor den landvoogd stond, ondervroeg Hem de landvoogd en sprak: Zijt Gij de Koning der Joden? Jesus zeide hem: Ge zegt het. 12 Maar toen Hij beschuldigd werd door de opperpriesters en oudsten, antwoordde Hij niets. 13 Daarom sprak Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, wat zware beschuldigingen ze tegen U inbrengen? 14 Maar Hij antwoordde hem op geen enkele beschuldiging, zodat het den landvoogd erg verbaasde. 15 Nu was de landvoogd gewoon, op de feestdagen een gevangene vrij te laten, naar keuze van het volk. 16 Men had toen een beruchten gevangene, Barabbas genaamd 17 Daar ze nu toch bijeen waren, sprak Pilatus hen toe: Wien wilt gij, dat ik u vrijlaat, Barabbas of Jesus, die Christus genoemd wordt? 18 Want hij begreep, dat ze Hem uit afgunst hadden overgeleverd. 19 Terwijl hij daar op de rechterstoel zat, liet zijn vrouw hem zeggen: Vergrijp u niet aan dezen rechtvaardige; want ik heb heden in een droom veel om Hem geleden. 20 Intussen hitsten de opperpriesters en oudsten de menigte op, om Barabbas te vragen en Jesus te doen sterven. 21 Nu nam de landvoogd het woord, en sprak: Wien van de twee wilt gij, dat ik u vrijlaat? Ze zeiden: Barabbas. 22 Pilatus zeide tot hen:

Wat zal ik dan met Jesus doen, die Christus genoemd wordt? 23 Allen riepen:
Kruisig Hem! De landvoogd zei hun: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan?
Maar ze schreeuwden nog harder: Kruisig Hem. 24 Toen Pilatus zag, dat hij
niet slaagde, maar dat de opschudding groter werd, nam hij water, waste
zijn handen ten aanschouwen van het volk, en sprak: Ik ben onschuldig aan
het bloed van dezen rechtvaardige; gij moet het verantwoorden. 25 Heel het
volk antwoordde: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen. 26 Toen
liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jesus liet hij geselen, en gaf Hem over, om
te worden gekruisigd. 27 Daarop namen de soldaten van den landvoogd
Jesus mee in het rechthuis, en verzamelden de hele bende om Hem heen.
28 Ze trokken Hem de kleren uit, en hingen Hem een scharlaken mantel om;
29 ze vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd, en gaven
Hem een rietstok in de rechterhand; ze knielden voor Hem neer, bespotten
Hem, en zeiden: Wees gegroet, Koning der Joden. 30 Ze bespuwden Hem,
namen de rietstok, en sloegen Hem op het hoofd. 31 En nadat ze Hem hadden
bespot, deden ze Hem de mantel af, trokken Hem zijn kleren aan, en voerden
Hem weg ter kruisiging. 32 Terwijl ze nu uittrokken, ontmoetten ze een man
van Cyrene, Simon genaamd; hem dwongen ze, zijn kruis te dragen. 33 Zo
kwamen ze op een plaats, die Gólgota of schedelplaats heet. 34 Nu gaven ze
Hem wijn te drinken met gal vermengd; maar toen Hij het geproefd had,
wilde Hij niet drinken. 35 Na Hem gekruisigd te hebben, verdeelden ze zijn
klederen bij het lot; opdat vervuld zou worden, wat door den profeet is
gezegd. “Ze hebben mijn klederen onder elkander verdeeld, en over mijn
gewaad het lot geworpen.” 36 Ze zetten zich daar neer, en bewaakten Hem.
37 Boven zijn hoofd hadden ze een opschrift gehecht met de reden van zijn
veroordeling: Dit is Jesus, de koning der Joden. 38 Tegelijk met Hem werden
twee rovers gekruisigd; één aan de rechterhand, en één aan de linker. 39 En
zij die voorbij gingen, hoonden Hem, schudden het hoofd. 40 en zeiden: Gij,
die Gods tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red Uzelf; indien
Gij Gods Zoon zijt, kom dan af van het kruis. 41 Zo bespotten Hem ook de
opperpriesters met de schriftgeleerden en oudsten. Ze zeiden: 42 Anderen
heeft Hij gered. Zichzelf kan Hij niet redden; als Hij koning van Israël is,
laat Hem dan afkomen van het kruis, en we geloven in Hem. 43 Hij heeft zijn
vertrouwen gesteld op God; laat Deze Hem nu bevrijden, wanneer Hij Hem
genegen is. Hij heeft toch gezegd: Ik ben Gods Zoon. 44 Zo ook beschimpten
Hem de rovers, die met Hem waren gekruisigd. 45 Van het zesde uur af tot
het negende toe viel de duisternis neer over het hele land. 46 Omstreeks
het negende uur riep Jesus met luider stem: Eli, Eli, lamma sabaktáni; dat
is: “Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij Mij!” 47 Sommigen die daar
stonden, hoorden het, en zeiden: Hij roept Elias. 48 Aanstonds liep één
hunner heen, nam een spons, vulde ze met azijn, stak ze op een riet, en gaf
Hem te drinken. 49 Maar de anderen zeiden: Wacht, laat ons eens zien, of
Elias Hem komt bevrijden. 50 Nog eenmaal riep Jesus met luider stem, en
gaf de geest. 51 En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën
van boven tot onder: de aarde beefde, en de steenrotsen spleten vaneen;
52 de graven gingen open, en vele lichamen van ontslapen heiligen verrezen;
53 ze verlieten de graven, kwamen na zijn opstanding in de heilige stad,
en verschenen aan velen. 54 Toen nu de honderdman, en die met hem
Jesus bewaakten, de aardbeving met wat er verder gebeurde bemerkten,

verschrokken ze hevig en zeiden: Ja, waarachtig, Hij was Gods Zoon. 55 Vele
vrouwen, die Jesus van Galilea af waren gevolgd om Hem te dienen, stonden
daar van verre toe te zien; 56 onder anderen Maria Magdalena, Maria de
moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.
57 Tegen de avond kwam een rijk man, uit Arimatea afkomstig en Josef
genaamd, die eveneens leerling van Jesus was; 58 hij begaf zich naar Pilatus,
en vroeg het lichaam van Jesus. Pilatus beval, hem het lichaam te geven.
59 Josef nam het lichaam, en wikkelde het in een rein lijnwaad. 60 Hij legde
het in zijn eigen nieuw graf, dat hij in de rots had gehouwen, rolde een grote
steen voor de ingang van het graf, en ging heen. 61 Maria Magdalena en
de andere Maria waren daarbij tegenwoordig, en zaten tegenover het graf.
62 De dag daarna, dat is na de Vrijdag, kwamen de opperpriesters en farizeën
bij Pilatus bijeen. 63 en zeiden: Heer, we herinneren ons, dat deze bedrieger,
toen Hij nog leefde, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik verrijzen. 64 Gelast
dus, het graf tot de derde dag te bewaken, opdat zijn leerlingen niet komen
en Hem ontvoeren, en aan het volk gaan zeggen: Hij is opgestaan van de
doden; het laatste bedrog zou nog erger zijn dan het eerste. 65 Pilatus zeide
tot hen: Gij hebt een wacht; gaat en bewaakt het graf, zoals het u goeddunkt.
66 Ze gingen dus heen, verzegelden de steen, en lieten het graf door de wacht
bewaken.

28

1 Na de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag der week, kwamen
Maria Magdalena en de andere Maria het graf bezoeken. 2 En zie, er brak een
hevige aardbeving los. Want een engel des Heren daalde af van de hemel,
kwam naderbij, rolde de steen weg, en ging daarop zitten. 3 Zijn aangezicht
was als de bliksem, en zijn kleed wit als sneeuw. 4 En de wachters sidderden
voor hem van vrees, en werden als doden. 5 Maar de engel sprak tot de
vrouwen: Vreest niet; want ik weet, dat ge Jesus zoekt, den gekruiste. 6 Hij is
niet hier, want Hij is verrezen, zoals Hij gezegd heeft. Komt en ziet de plaats,
waar Hij was neergelegd. 7 Gaat haastig heen, en zegt aan zijn leerlingen:
Hij is verrezen van de doden. En ziet, Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult
gij Hem zien. Ziet, dat kwam ik u zeggen. 8 Haastig liepen ze weg van het
graf, met vrees, maar ook met grote blijdschap vervuld; ze snelden heen,
om aan zijn leerlingen de tijding te brengen. 9 En zie, daar kwam Jesus
haar tegen, en sprak: Weest gegroet. Ze kwamen nader, omklemden zijn
voeten, en aanbaden Hem. 10 Nu sprak Jesus tot haar: Vreest niet; gaat, en
boodschapt mijn broeders, dat ze naar Galilea moeten gaan; daar zullen ze
Mij zien. 11 Toen ze waren heengegaan, zie, daar gingen enigen van de wacht
naar de stad, en berichtten aan de opperpriesters al wat er gebeurd was.
12 Dezen vergaderden met de oudsten, en gaven na onderling overleg een
grote som gelds aan de soldaten. 13 Ze zeiden: Zegt: “Zijn leerlingen zijn
Hem ‘s nachts komen stelen, terwijl we sliepen.” 14 En als dit den landvoogd
ter ore mocht komen, dan zullen we hem wel tevreden stellen, en zorgen,
dat gij ongemoeid blijft. 15 Ze namen het geld, en deden, zoals het hun
was voorgezegd. En dit verzinsel bleef onder de Joden verspreid tot op de
huidige dag. 16 De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg, die Jesus
hun had aangewezen. 17 En toen ze Hem zagen, aanbaden ze Hem, ofschoon
ze eerst hadden getwijfeld. 18 Jesus trad op hen toe, en sprak: Mij is alle
macht gegeven in de hemel en op de aarde. 19 Gaat dus heen; onderwijst

alle volken, doopt ze in de naam van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest, 20 en leert ze onderhouden al wat Ik u heb geboden. Ziet, Ik blijf altijd bij u, tot aan het einde der wereld.

Het Evangelie volgens Marcus

1 Aanvang der blijde boodschap van Jesus Christus, den Zoon van God:
2 zoals geschreven staat bij den profeet Isaias: Zie, Ik zend mijn gezant voor
U uit, Om voor U de weg te bereiden. 3 De stem van een roepende in de
woestijn: Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden. 4 Johannes de
Doper trad op in de woestijn, en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot
vergiffenis der zonden. 5 En het hele land van Judea en allen uit Jerusalem
liepen naar hem uit, en lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan,
terwijl ze hun zonden beleden. 6 Johannes droeg een kemelharen mantel,
en een leren heupkleed om zijn lenden; hij at sprinkhanen en wilde honing.
En hij preekte aldus: 7 Na mij komt er Een, die machtiger is dan ik; ik ben
niet waardig, om mij voor Hem neer te bukken, en zijn schoenriem los
te maken. 8 Ik heb u met water gedoopt, maar Hij zal u dopen met den
Heiligen Geest. 9 In die dagen kwam Jesus uit Názaret van Galilea, en werd
in de Jordaan door Johannes gedoopt. 10 Maar onmiddellijk steeg Hij uit
het water op, en zag de Hemel geopend, en den Geest op Zich neerdalen als
een duif. 11 En er kwam een stem uit de hemel: Gij zijt mijn welbeminde
Zoon, in U heb Ik welbehagen. 12 Dadelijk daarna dreef de Geest Hem naar
de woestijn. 13 Veertig dagen bleef Hij in de woestijn, waar Hij door de
satan werd bekoord; Hij vertoefde onder de wilde dieren, en de engelen
dienden Hem. 14 Nadat Johannes was gevangen gezet, kwam Jesus in Galilea,
en verkondigde het Evangelie van het koninkrijk Gods. 15 Hij zeide: De
tijd is vervuld, en het koninkrijk Gods is nabij; bekeert u, en gelooft in het
evangelie. 16 Toen Hij eens langs het meer van Galilea ging, zag Hij Simon
en Andreas, den broer van Simon, het net uitwerpen in het meer; want ze
waren vissers. 17 En Jesus sprak tot hen: Volgt Mij; Ik zal mensenvissers van
u maken. 18 Aanstonds verlieten ze de netten, en volgden Hem. 19 Een weinig
verder zag Hij Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes zijn broer, die
ook in een boot waren en de netten herstelden. 20 Aanstonds riep Hij ze.
En ze lieten hun vader Zebedeüs in de boot met de bemanning achter, en
volgden Hem. 21 Zij begaven zich nu naar Kafárnaum. En terstond ging Hij op
de sabbat de synagoge binnen, en trad als leraar op. 22 Men stond verbaasd
over zijn leer; want Hij leerde hen als een die gezag heeft, en niet zoals de
schriftgeleerden. 23 Al heel spoedig was er in hun synagoge een man met
een onreinen geest. Hij riep: 24 Wat hebt Gij met ons te maken, Jesus van
Názaret? Zijt Gij gekomen, om ons in het verderf te storten? Ik weet, wie
Gij zijt: de Heilige Gods. 25 Maar Jesus gebood hem: Zwijg, en ga van hem
uit. 26 En onder stuiptrekken en luid geschreeuw ging de onreine geest van
hem uit. 27 Allen waren verbaasd, en vroegen zich af: Wat kan dat toch zijn?
Een nieuwe leer met gezag! Bovendien gebiedt Hij de onreine geesten, en
ze gehoorzamen Hem! 28 En zijn faam ging aanstonds overal rond door heel
het land van Galilea. 29 Toen zij de synagoge hadden verlaten, begaven zij
zich, van Jakobus en Johannes vergezeld, rechtstreeks naar het huis van
Simon en Andreas. 30 De schoonmoeder van Simon lag ziek aan de koorts;
en aanstonds vertelden ze het Hem. 31 Hij trad nader, vatte haar bij de hand,
en richtte haar op; de koorts verliet haar, en ze bediende Hem. 32 Toen het
avond was geworden en de zon was ondergegaan, bracht men alle zieken

en bezetenen naar Hem toe; 33 de hele stad stond voor de deur bijeen. 34 En
Hij genas er velen, die aan verschillende kwalen leden. Ook dreef Hij veel
duivels uit; maar Hij liet niet toe, dat de duivels zeiden, dat ze Hem kenden.
35 Zeer vroeg in de morgen stond Hij op, en ging heen; Hij begaf zich naar
een eenzame plaats, om er te bidden. 36 Simon en zijn gezellen gingen Hem
achterna, 37 vonden Hem, en zeiden: Iedereen zoekt U. 38 Maar Hij sprak tot
hen: Laten we naar de omliggende dorpen gaan, om ook daar te preken;
want daartoe ben Ik gekomen. 39 Zo trok Hij heel Galilea rond: Hij preekte
in hun synagogen, en dreef de duivels uit. 40 Eens kwam een melaatse naar
Hem toe, die smekend voor Hem op de knieën viel, en tot Hem sprak: Zo
Gij wilt, kunt Gij me reinigen. 41 Jesus had medelijden met hem: Hij strekte
zijn hand uit, raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd!
42 Terstond verdween de melaatsheid; hij was gereinigd. 43 Onmiddellijk
zond Hij hem weg, vermaande hem ernstig. 44 en zei hem: Pas op, dat ge
het niemand zegt; maar ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor
uw reiniging wat Moses als bewijs voor hen heeft voorgeschreven. 45 Maar
nauwelijks was hij heengegaan, of hij begon het overal te vertellen, en het
geval ruchtbaar te maken; zodat Jesus niet meer openlijk in een stad kon
komen, maar buiten op eenzame plaatsen vertoefde. Toch kwam men van
alle kanten naar Hem toe.

2

1 Na enige tijd kwam Hij weer te Kafárnaum terug. 2 Toen men hoorde,
dat Hij binnenshuis was, kwamen er aanstonds zo velen bijeen, dat er geen
plaats genoeg was, zelfs niet aan de deur. En Hij preekte hun het woord.
3 Nu kwam men Hem een lamme brengen, die door vier man gedragen werd.
4 Daar ze hem wegens de menigte niet bij Hem konden brengen, maakten ze
een opening in het dak, waar Hij was; en toen ze het hadden opengebroken,
lieten ze het bed, waarop de lamme lag, naar beneden. 5 Toen Jesus hun
geloof zag, sprak Hij tot den lamme: Mijn zoon, uw zonden zijn u vergeven.
6 Nu zaten er enige schriftgeleerden bij, die bij zichzelf dachten: 7 Hoe kan
Hij zó spreken? Hij lastert God! Wie kan zonden vergeven, dan God alleen?
8 Aanstonds doorzag Jesus in zijn geest, dat ze zo bij zichzelf dachten; en Hij
sprak tot hen: Waarom denkt ge dit bij uzelf? 9 Wat is gemakkelijker, tot den
lamme te zeggen: uw zonden worden u vergeven, of te zeggen: sta op, neem
uw bed, en ga heen. 10 Welnu, opdat ge weten moogt, dat de Mensenzoon
macht heeft op aarde, om zonden te vergeven, (hier sprak hij tot den lamme:)
11 Ik zeg u: sta op, neem uw bed, en ga naar huis. 12 Onmiddellijk stond hij op,
nam zijn bed, en ging heen ten aanschouwen van allen, zodat allen verbaasd
waren, God loofden, en zeiden: Nooit hebben we zo iets gezien. 13 Weer
ging Hij uit naar het meer, en heel de menigte kwam naar Hem toe; en Hij
onderrichtte ze. 14 In het voorbijgaan zag Hij Levi, den zoon van Alfeus, aan
het tolhuis zitten; en Hij zei hem: Volg Mij! Hij stond op, en volgde Hem.
15 Toen Hij eens in diens huis aan tafel was, lagen ook vele tollenaars en
zondaars met Jesus en zijn leerlingen aan; want velen waren Hem gevolgd.
16 De schriftgeleerden en farizeën zagen dus, dat Hij met de tollenaars en
zondaars at, en zeiden tot zijn leerlingen: Waarom eet Hij met tollenaars en
zondaars? 17 Jesus hoorde het, en sprak tot hen: De gezonden hebben geen
geneesheer nodig, wel de zieken. Ik ben niet gekomen, om rechtvaardigen,
maar om zondaars te roepen. 18 De leerlingen van Johannes en de farizeën

hadden eens een vastendag. En men kwam naar Hem toe, en zeide Hem:
Waarom vasten de leerlingen van Johannes en van de farizeën, en vasten
uw leerlingen niet? 19 Jesus sprak tot hen: Kunnen de bruiloftsgasten vasten,
zolang de bruidegom bij hen is? Zolang ze den bruidegom bij zich hebben,
kunnen ze niet vasten. 20 Maar de dagen zullen komen, dat de bruidegom
van hen wordt weggenomen; op die dag zullen ze vasten. 21 Niemand zet
een lap ongekrompen laken op een oud kleed; anders scheurt het nieuwe
stuk van het oude af, en er ontstaat nog groter scheur. 22 Ook giet niemand
nieuwe wijn in oude zakken; anders doet de wijn de zakken bersten en de
wijn loopt weg; neen, nieuwe wijn in nieuwe zakken! 23 Eens ging Hij op de
sabbat door het korenveld, en zijn leerlingen begonnen, al voortwandelend,
aren te plukken. 24 En de farizeën zeiden Hem: Zie, waarom doen ze op de
sabbat wat niet is geoorloofd? 25 Hij sprak tot hen: Hebt ge nooit gelezen,
wat David deed, toen hij in nood was met zijn gevolg, en honger had? 26 Hoe
hij onder den hogepriester Abjatár het huis van God binnenging, en de
toonbroden opat, die alleen de priesters mogen eten: en hoe hij er ook van
gaf aan hen, die bij hem waren? 27 En Hij vervolgde tot hen: De sabbat is om
den mens gemaakt, en niet de mens om de sabbat. 28 De Mensenzoon is dus
ook heer van de sabbat.

3

1 Eens ging Hij weer een synagoge binnen; daar was een man wiens hand
verdord was. 2 En ze bespiedden Hem, of Hij hem ook op de sabbat zou
genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigen. 3 En Hij zei tot den man
met de verdorde hand: Kom hier in het midden! 4 Toen sprak Hij tot hen:
Mag men op de sabbat goed doen of kwaad, iemand redden of doden? Ze
zwegen. 5 Toornig liet Hij zijn blik over hen rondgaan, bedroefd over de
verblinding van hun hart; en Hij sprak tot den man: Strek uw hand uit!
Hij strekte ze uit, en zijn hand was genezen. 6 Toen gingen de farizeën
heen, en spanden terstond met de herodianen tegen Hem samen, om Hem
ten val te 7 Nu ging Jesus met zijn leerlingen terug naar het meer, en een
talrijke schare uit Galilea volgde Hem. Ook uit Judea, 8 Jerusalem, Idumea,
het Overjordaanse en uit de streek van Tyrus en Sidon kwam men in grote
menigte naar Hem toe, toen men hoorde, al wat Hij deed. 9 En Hij beval zijn
leerlingen, een boot voor Hem gereed te houden met het oog op de schare,
opdat ze Hem niet zouden dringen. 10 Want Hij genas er velen; zodat allen,
die kwalen hadden, op Hem aandrongen, om Hem aan te raken. 11 En als de
onreine geesten Hem zagen, vielen ze voor Hem neer, en schreeuwden het
uit: 12 Gij zijt de Zoon van God. Maar Hij verbood hun streng, Hem bekend te
maken. 13 Vervolgens besteeg Hij de berg en riep hen, die Hij zelf wilde; en
ze kwamen bij Hem. 14 En twaalf stelde Hij er aan, om bij Hem te blijven,
en om hen ter prediking uit te zenden, 15 met de macht om duivels uit te
drijven. 16 Deze twaalf stelde Hij aan: Simon, dien Hij de bijnaam Petrus
gaf; 17 dan Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, den broer van
Jakobus, aan wie Hij de bijnaam Boanerges gaf, dat is zonen van de donder.
18 Verder Andreas en Filippus, Bartolomeus en Matteüs, Tomas en Jakobus,
den zoon van Alfeus, Taddeus en Simon den Kananeër, 19 en Judas Iskáriot,
die Hem heeft verraden. 20 Daarop ging Hij naar huis: maar weer liep de
menigte samen, zodat zij niet eens konden eten. 21 Toen zijn verwanten
dit hoorden, trokken ze er op af, om Hem vast te houden; want ze zeiden:

Hij is krankzinnig. 22 Maar de schriftgeleerden, die van Jerusalem waren
gekomen, zeiden: Hij is van Beélzebub bezeten, en door den vorst der duivels
drijft Hij de duivels uit. 23 Hij riep hen tot Zich, en sprak hen in gelijkenissen
toe: Hoe kan een satan den satan verdrijven? 24 Wanneer een rijk inwendig
is verdeeld, dan kan dat rijk niet in stand blijven. 25 En wanneer een
huis inwendig is verdeeld, dan zal dat huis geen stand kunnen houden.
26 Wanneer dus de satan in opstand komt tegen zichzelf, en verdeeld is, dan
kan hij geen stand houden, maar het loopt met hem af. 27 Niemand toch kan
het huis van een sterken man binnendringen en zijn huisraad roven, als hij
niet eerst den sterke bindt; eerst dan zal hij zijn huis kunnen plunderen.
28 Voorwaar, Ik zeg u: Alle zonden zullen aan de mensenkinderen worden
vergeven: zelfs alle godslasteringen, die ze hebben geuit. 29 Maar wie lastert
tegen den Heiligen Geest, krijgt in eeuwigheid geen vergiffenis, maar hij is
schuldig aan een eeuwige zonde. 30 Ze hadden immers gezegd: Hij heeft een
onreinen geest. 31 Toen kwamen zijn moeder en broeders; ze bleven buiten
staan en lieten Hem roepen. 32 Maar er zat een menigte om Hem heen:
men zei Hem dus: Zie, uw moeder, uw broeders en zusters staan buiten, en
zoeken U. 33 Maar Hij gaf hun ten antwoord: Wie is mijn moeder, en wie zijn
mijn broeders? 34 En terwijl Hij rondkeek naar hen, die in een kring om Hem
heen waren gezeten, sprak Hij: Ziedaar mijn moeder en broeders! 35 Wie de
wil van God volbrengt, hij is mijn broeder en zuster en moeder.

4

1 Weer ging Hij onderricht geven aan het meer. En een grote menigte
verzamelde zich om Hem heen, zodat Hij een boot in ging, en daar neerzat
op het meer, terwijl heel de menigte langs het meer aan de oever bleef staan.
2 En Hij leerde hun vele dingen in gelijkenissen, en onderrichtte hen aldus:
3 Luistert! Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. 4 En onder het zaaien viel
een gedeelte langs de weg; en de vogels uit de lucht kwamen, en pikten het
op. 5 Een ander gedeelte viel op de steengrond, waar het niet veel aarde
had. Aanstonds kwam het op, omdat het geen diepe aarde had; 6 maar toen
de zon was opgegaan, werd het verschroeid en verdorde, daar het geen
wortel geschoten had. 7 Weer een ander gedeelte viel tussen de doornen;
de doornen schoten op, en verstikten het; en het droeg geen vrucht. 8 Een
ander gedeelte viel in de goede aarde; het schoot op, groeide aan, en droeg
vrucht; het één bracht dertig- het ander zestig- en het ander honderdvoud
op. 9 En Hij sprak: Wie oren heeft om te horen, hij hore! 10 Maar toen Hij
alleen was, vroegen Hem de twaalf, en zij die bij Hem waren, naar de zin
der gelijkenis. 11 En Hij sprak tot hen: U is het geheim van het koninkrijk
Gods toevertrouwd; maar zij, die buiten staan, ontvangen alles in parabels:
12 Opdat ze scherp zouden zien, en niet inzien, Scherp zouden horen, en
niet verstaan; Opdat ze zich niet zouden bekeren, En vergiffenis zouden
bekomen. 13 En Hij zeide hun: Verstaat gij deze gelijkenis niet? Hoe zult
gij dan al de andere parabels verstaan? 14 De zaaier, hij zaait het woord.
15 Dit zijn de lieden langs de weg, waar het woord wordt gezaaid: wanneer
ze het hebben gehoord, komt aanstonds de satan en rooft het woord, dat
in hen was gezaaid. 16 Zo ook zij, die op de steengrond worden gezaaid:
dat zijn zij, die terstond met vreugde het woord aanvaarden, zodra ze het
horen; 17 ze hebben echter geen wortel geschoten, maar zijn onstandvastig;
en als er later verdrukking en vervolging ontstaat om wille van het woord,

dan zijn ze aanstonds geërgerd. 18 Anderen zijn er, die tussen de doornen
worden gezaaid: dat zijn zij, die wel luisteren naar het woord: 19 maar de
beslommering van de wereld, de verleiding van de rijkdom en de begeerten
naar andere dingen vallen er tussen, en verstikken het woord: het blijft
zonder vrucht. 20 En die op de goede aarde werden gezaaid, zijn allen, die
het woord vernemen, het aanvaarden, en het vrucht laten dragen; het éne
dertig- het andere zestig- en het andere honderdvoud. 21 Weer sprak Hij
tot hen: Haalt men soms de lamp, om ze onder de korenmaat te zetten of
onder het bed? Is het niet, om ze op de kandelaar te plaatsen? 22 Want
niets is verborgen, of het moet worden geopenbaard; en niets is geheim,
of het komt aan het licht. 23 Zo iemand oren heeft om te horen, hij hore!
24 Nog zeide Hij hun: Let op, wat gij hoort. Met de maat, waarmee gij meet,
zal u worden toegemeten, met een toemaat bovendien. 25 Want wie heeft,
hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, hem zal ook nog ontnomen
worden, wat hij bezit. 26 Weer zeide Hij: Het gaat met het koninkrijk Gods
als met een mens, die het zaad in de aarde werpt; 27 dan gaat hij slapen
des nachts, en staat op overdag. En het zaad ontkiemt en groeit op; zelf
weet hij niet, hoe. 28 Want vanzelf brengt de aarde vruchten voort, eerst de
halmen, dan de aar, daarna het volle graan in de aar. 29 En als het koren
rijp is, slaat hij er aanstonds de sikkel in; want het is tijd voor de oogst.
30 Nog sprak Hij: Waarmede zullen wij het koninkrijk Gods vergelijken, of
onder welke parabel het brengen? 31 Het is gelijk aan een mosterdzaadje;
wanneer men het zaait in de aarde, is het 't kleinste van alle zaden op aarde.
32 Maar wanneer het eenmaal gezaaid is, groeit het op, en wordt groter dan
alle tuingewas; het schiet grote takken, zodat de vogels in de lucht kunnen
nestelen onder zijn lommer. 33 En in veel gelijkenissen van die aard sprak Hij
tot hen het woord, voor zover ze het konden verstaan; 34 en zonder gelijkenis
sprak Hij hen niet toe. Maar alleen aan zijn leerlingen legde Hij alles uit.
35 Tot hen sprak Hij nog op diezelfde dag, toen het reeds laat was geworden:
Laat ons oversteken naar de andere kant. 36 Toen lieten ze de menigte gaan,
en namen Hem mee, daar Hij reeds in de boot was; ook andere boten waren
er bij. 37 En een hevige storm brak los, en de golven sloegen over de boot,
zodat ze vol water kwam. 38 Hij zelf lag aan de achtersteven op een kussen
te slapen. Ze maakten Hem wakker, en zeiden tot Hem: Meester, raakt het U
niet, dat wij vergaan? 39 Nu stond Hij op, gebood aan de wind, en sprak tot
het meer: Zwijg, wees stil! De wind ging liggen, en het werd heel stil. 40 Toen
sprak Hij tot hen: Wat zijt gij bevreesd? Hebt gij nog geen geloof? 41 Maar
een hevige angst greep hen aan, en ze zeiden tot elkander: Wie is Hij toch,
dat zelfs de wind en het meer Hem gehoorzamen?

5

1 Zo kwamen zij aan de overkant van het meer in het land der Gerasenen.
2 Zodra Hij het schip verliet, kwam Hem uit de grafspelonken een man
tegemoet, die door een onreinen geest was bezeten. 3 Hij had zijn verblijf in
de graven, en niemand kon hem zelfs met ketens meer binden; 4 meermalen
reeds was hij met voetboeien en ketens gebonden, maar hij had de ketens
stuk getrokken en de voetboeien verbroken. Niemand was in staat hem te
temmen. 5 Dag en nacht was hij in de grafspelonken en op de bergen, waar
hij schreeuwde, en zich met stenen sloeg. 6 Toen hij van verre Jesus zag,
snelde hij toe, viel voor Hem neer, 7 en schreeuwde het uit: Wat hebt Gij

met ons te maken, Jesus, Zoon van den Allerhoogsten God? Ik bezweer U
bij God, mij niet te gaan kwellen. 8 Want Hij had hem gezegd: Onreine geest,
ga uit van dien man! 9 Nu vroeg Hij hem: Hoe is uw naam? En hij zei Hem:
Legioen is mijn naam, want we zijn velen. 10 En hij bad Hem dringend, hem
toch niet buiten die streek te bannen. 11 Nu liep daar bij de berg een grote
troep zwijnen te grazen. 12 Ze smeekten Hem, en zeiden: Zend ons naar
de zwijnen, opdat we daar ingaan. 13 Hij stond het hun toe. Toen gingen
de onreine geesten uit, en wierpen zich op de zwijnen. En de troep van
ongeveer twee duizend plofte van de steilte in het meer, en verdronk in het
meer. 14 De drijvers vluchtten heen, en vertelden het in stad en land. Men
kwam dus zien, wat er gebeurd was. 15 Toen ze nu bij Jesus kwamen, en den
bezetene zagen zitten, gekleed en goed bij verstand, ofschoon hij door het
legioen was bezeten geweest, werden ze bevreesd. 16 En zij, die het gezien
hadden, verhaalden hun wat er met den bezetene was gebeurd, en ook met
de zwijnen. 17 Toen verzochten ze Hem, om heen te gaan uit hun gebied.
18 Toen Hij zich nu in de boot begaf, vroeg de gewezen bezetene verlof, bij
Hem te blijven. 19 Hij stond het niet toe, maar zei hem: Ga naar huis, naar
de uwen, en meld hun alwat de Heer u gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u
heeft ontfermd. 20 Hij ging heen, en begon te verkondigen in de Dekápolis,
wat Jesus hem had gedaan; en allen stonden verbaasd. 21 Toen Jesus in de
boot weer de overkant had bereikt, verzamelde zich een grote menigte om
Hem heen. En terwijl Hij Zich aan de oever van het meer bevond. 22 kwam
daar een van de oversten der synagoge, Jaïrus genaamd. Toen hij Hem zag,
viel hij aan zijn voeten neer, 23 en bad Hem met aandrang: Mijn dochtertje
ligt te sterven. Kom, en leg haar de handen op: dan zal ze worden gered, en
blijven leven. 24 Hij ging met hem mee. Een grote menigte volgde Hem, en
drong tegen Hem op. 25 Nu was daar een vrouw, die twaalf jaren lang aan
bloedvloeiing leed. 26 Veel had ze van verschillende geneesheren moeten
verduren; al wat ze bezat, had ze ten koste gelegd, maar heel geen baat
gevonden; ze was eer nog erger geworden. 27 Daar ze van Jesus had gehoord,
trad ze onder de menigte achter Hem aan, en raakte zijn kleed aan. 28 Want
ze dacht: Als ik alleen maar zijn kleren aanraak, zal ik genezen. 29 En
terstond droogde haar bloedvloeiing op, en gevoelde ze aan haar lichaam,
dat ze van haar kwaal was genezen. 30 Jesus was Zich bewust van de kracht,
die er van Hem was uitgegaan; aanstonds keerde Hij Zich onder de menigte
om, en sprak: Wie heeft mijn kleren aangeraakt? 31 Zijn leerlingen zeiden
tot Hem: Gij ziet, dat de menigte op U aandringt, en Gij vraagt: Wie heeft
Mij aangeraakt? 32 Maar Hij keek rond, om te zien, wie het gedaan had.
33 Angstig en bevend kwam de vrouw naderbij, daar ze wist, wat er met
haar was gebeurd; ze viel voor Hem neer, en zeide Hem de volle waarheid.
34 Maar Hij sprak tot haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; ga in vrede, en
wees genezen van uw kwaal. 35 Terwijl Hij nog sprak. kwamen er lieden van
den overste der synagoge, en zeiden: Uw dochter is gestorven; waarom den
Meester nog lastig gevallen? 36 Jesus hoorde wat er gezegd werd, en sprak tot
den overste: Vrees niet, maar geloof! 37 Hij liet niemand met Zich meegaan
dan Petrus, Jakobus en Johannes, den broer van Jakobus. 38 Toen zij bij het
huis van den overste waren gekomen, zag Hij daar het rouwmisbaar en de
wenende en luid jammerende mensen. 39 Hij ging binnen, en zeide tot hen:
Wat tiert gij, en weent gij? Het kind is niet dood, maar het slaapt. 40 Ze

lachten Hem uit. Nadat Hij ze allen had buiten gezet, nam Hij den vader
en de moeder van het kind en zijn metgezellen met Zich mee, en ging het
vertrek binnen, waar het kind lag. 41 Hij vatte het kind bij de hand, en sprak
tot haar: Talita koemi: wat betekent: Meisje, Ik zeg u, sta op! 42 Onmiddellijk
stond het meisje op, en liep heen en weer: want het was twaalf jaar oud. En
ze stonden verstomd van verbazing. 43 Maar Hij gebood hun ten strengste,
het niemand te laten weten. Ook zeide Hij nog, dat men haar te eten zou
geven.

6

1 Hij vertrok van daar, en ging naar zijn vaderstad; en zijn leerlingen
volgden Hem. 2 En op de sabbat begon Hij in de synagoge te leren. De
vele toehoorders stonden verbaasd, en ze zeiden: Waar heeft Hij dit alles
vandaan? Wat is dit voor wijsheid, die Hem is gegeven; en wat zijn het voor
wonderen, die door zijn handen gebeuren? 3 Is Hij niet de timmerman, de
zoon van Maria, de broer van Jakobus en Josef, Judas en Simon; en leven
zijn zusters niet hier onder ons? En ze ergerden zich aan Hem. 4 Maar Jesus
zeide tot hen: Een profeet wordt enkel in zijn vaderland miskend, onder
zijn verwanten en in zijn familie. 5 Hij kon daar geen wonder verrichten,
behalve enkele zieken genezen, door ze de handen op te leggen. 6 En Hij
verwonderde Zich over hun ongeloof. Nu trok Hij de dorpen in de omtrek al
lerende rond. 7 Ook riep Hij het twaalftal bij Zich, zond ze twee aan twee uit,
en gaf hun de macht over de onreine geesten. 8 Hij gebood hun, niets mee te
nemen op weg, dan alleen een staf; geen reiszak, geen brood, geen geld in de
gordel; 9 ze mochten wel sandalen dragen, maar geen dubbele onderkleding.
10 En Hij sprak tot hen: Wanneer gij een huis zijt binnengegaan. blijft dan
daar, totdat gij weer afreist. 11 En waar men u niet ontvangt en niet naar
u luistert, gaat daar vandaan, en schudt het stof van uw voeten, als een
getuigenis tegen hen. 12 Ze gingen heen, en preekten, dat men zich zou
bekeren. 13 Ze dreven vele duivels uit, zalfden vele zieken met olie, en
genazen ze. 14 Ook koning Herodes hoorde van Hem: want zijn naam werd
beroemd. Men zeide: Johannes de Doper is van de doden opgestaan; daarom
werken die krachten in Hem. 15 Anderen zeiden: Het is Elias. Anderen weer:
Hij is een gewone profeet. 16 Maar toen Herodes het hoorde, zeide hij: Het
is Johannes, dien ik onthoofd heb; hij is verrezen. 17 Herodes namelijk had
Johannes laten grijpen, in boeien geslagen en in de gevangenis geworpen,
naar aanleiding van Heródias, de vrouw van zijn broer Filippus, omdat hij
haar had gehuwd. 18 Want Johannes had tot Herodes gezegd: Ge moogt de
vrouw van uw broer niet hebben. 19 Heródias was hem dus vijandig gezind,
en wilde hem doden; maar het lukte haar niet. 20 Want Herodes had ontzag
voor Johannes, daar hij wist, dat hij een rechtvaardig en heilig man was; en
hij beschermde hem. Telkens wanneer hij hem hoorde, raakte hij in grote
verlegenheid; toch luisterde hij gaarne naar hem. 21 Maar er kwam een
gunstige dag, toen Herodes op zijn verjaringsfeest een maaltijd gaf aan zijn
groten en legeroversten en de aanzienlijken van Galilea. 22 Nu kwam de
dochter van die Heródias binnen, en danste; en ze behaagde aan Herodes
en aan de gasten. Toen sprak de koning tot het meisje: Vraag van mij wat
ge wilt, en ik zal het u geven. 23 En hij zwoer haar: Wat ge ook vraagt, ik zal
het u geven, al was het ook de helft van mijn rijk. 24 Ze ging heen. en zei
tot haar moeder: Wat zal ik vragen? Deze sprak: Het hoofd van Johannes

den Doper. 25 Aanstonds spoedde ze zich naar den koning, en eiste: Ik
verlang, dat ge me op staande voet op een schotel het hoofd van Johannes
den Doper geeft. 26 Wel had de koning er spijt van, maar om de eed en om
de gasten wilde hij haar niet teleurstellen. 27 Onmiddellijk stuurde hij een
der trawanten. en gaf bevel, het hoofd van Johannes te brengen. Deze ging
heen, en onthoofdde hem in de gevangenis. 28 Hij bracht het hoofd op een
schotel, en gaf het aan het meisje; en het meisje gaf het aan haar moeder.
29 Toen zijn leerlingen dit hadden gehoord, kwamen ze zijn lichaam halen,
en legden het in een graf. 30 Toen de apostelen te zamen bij Jesus waren
teruggekeerd, verhaalden ze Hem al wat ze hadden gedaan en geleerd. 31 En
Hij zeide tot hen: Komt nu met Mij mee naar een eenzame plaats, en rust
wat uit. Want velen liepen in en uit, zodat ze zelfs geen tijd hadden om
te eten. 32 Geheel alleen vertrokken ze dus in de boot naar een eenzame
plaats. 33 Maar velen zagen hen vertrekken, en begrepen waarheen; uit
alle steden liep men gezamenlijk te voet daar naar toe, en men was er nog
eerder dan zij. 34 Toen Jesus uitsteeg, zag Hij dus een talrijke schare. Hij had
medelijden met hen, daar ze als schapen zonder herder waren; en Hij begon
ze velerlei dingen te leren. 35 Toen het reeds laat was geworden, kwamen
zijn leerlingen naar Hem toe, en zeiden: Deze plaats is woest, en het is reeds
laat geworden; 36 stuur ze weg, dan kunnen ze naar de omliggende dorpen
en gehuchten gaan, om zich levensmiddelen te kopen. 37 Maar Hij gaf hun
ten antwoord: Geeft gij hun te eten! Ze zeiden Hem: Zullen we dan voor
tweehonderd tienlingen brood gaan kopen, en hun te eten geven? 38 Maar
Hij sprak tot hen: Hoeveel broden hebt gij? Gaat eens zien. En na gedaan
onderzoek zeiden ze: Vijf, en twee vissen. 39 Nu gebood Hij hun, ze allen
in groepen neer te zetten op het groene gras. 40 Ze gingen zitten in groepen
van honderd en groepen van vijftig. 41 Toen nam Hij de vijf broden en de
twee vissen, zag op ten hemel, en sprak er de zegen over uit: Hij brak de
broden en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan te bieden: ook de twee
vissen verdeelde Hij onder hen. 42 Allen aten en werden verzadigd. 43 En
ze verzamelden de brokken; twaalf korven vol, behalve nog het overschot
van de vissen. 44 Het waren vijf duizend mannen, die van de broden hadden
gegeten. 45 Onmiddellijk daarna dwong Hij zijn leerlingen om scheep te
gaan, en vóór Hem uit naar Betsáida over te steken; intussen zond Hij de
schare heen. 46 En nadat Hij ze had weggezonden, ging Hij het gebergte in,
om er te bidden. 47 Toen het nacht begon te worden, was de boot midden op
het meer, en Hij was alleen op het land. 48 Hij zag ze tobben, om vooruit te
komen; want de wind was tegen. En tegen de vierde nachtwaak kwam Hij
naar hen toe, wandelend op het meer; en Hij wilde ze voorbijgaan. 49 Toen
ze Hem op het meer zagen wandelen, meenden ze, dat het een spook was,
en ze gilden het uit; 50 want allen zagen Hem, en waren ontsteld. Aanstonds
sprak Hij hen toe, en zeide hun: Weest gerust, Ik ben het; vreest niet! 51 Hij
stapte bij hen in de boot, en de wind bedaarde. Nu raakten ze heel en al van
streek; 52 want ze waren door de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun
hart was blind gebleven. 53 Toen ze de overkant hadden bereikt, kwamen
ze in het land Gennézaret; daar legden ze aan. 54 Nauwelijks waren ze uit de
boot gegaan, of men had Hem herkend. 55 En men liep die hele landstreek af;
en als men hoorde, dat Hij ergens was, begon men de zieken op hun bedden
daarheen te dragen. 56 Waar Hij ook kwam, in dorpen, steden of gehuchten,
daar legden ze de zieken neer op de pleinen, en baden Hem, dat ze enkel

de zoom van zijn kleed mochten aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden genezen.

7

1 Toen kwamen de farizeën en sommige schriftgeleerden. die van
Jerusalem waren gekomen, gezamenlijk naar Hem toe. 2 Zij zagen, dat
enigen van zijn leerlingen brood aten met onreine, dat is met ongewassen
handen. 3 De farizeën toch en alle Joden eten niet, zonder zich de vinger-
toppen te hebben gewassen, getrouw aan de overlevering der ouden; 4 en ze
eten niets van de markt, zonder het eerst te besprenkelen; en vele andere
dingen zijn er, die ze krachtens overlevering te onderhouden hebben, zoals
het wassen van drinkbekers, kannen en koperen vaten. 5 De farizeën en de
schriftgeleerden vroegen Hem dus: Waarom gedragen uw leerlingen zich
niet naar de overlevering der ouden, en eten ze brood met onreine handen?
6 Hij sprak tot hen: Huichelaars; terecht heeft Isaias over u geprofeteerd,
zoals er geschreven staat: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is
verre van Mij; 7 ze eren Mij tevergeefs, daar ze leerstellingen voordragen,
die menselijke geboden zijn. 8 Gods gebod verwaarloost gij, maar aan de
overlevering der mensen houdt gij vast. 9 Nog sprak Hij tot hen: Het staat u
fraai, Gods gebod te verkrachten, om uw overlevering door te zetten. 10 Want
Moses heeft gezegd: “Eer uw vader en moeder”, en: “Wie vader of moeder
vloekt, moet sterven.” 11 Gij echter zegt: Zo iemand tot vader en moeder
zegt: “Korban (dat is offergave) is alles, waarmee ik u van dienst zou kunnen
zijn”, 12 dan mag hij volgens u niets meer voor zijn vader of moeder doen.
13 Zo verkracht gij Gods woord door uw overlevering, die gij blijft leren. En
dergelijke dingen doet gij bij hopen. 14 Hij riep de schare weer naar Zich toe,
en sprak tot hen: Hoort allen naar Mij, en verstaat het goed! 15 Niets kan den
mens verontreinigen, wat van buitenaf in hem binnenkomt; maar wat er
uitgaat van den mens, dat verontreinigt den mens. 16 Zo iemand oren heeft
om te horen, hij hore! 17 Toen Hij nu van het volk was weggegaan en thuis
was gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem naar de zin der parabel. 18 En
Hij sprak tot hen: Zijt ook gij nog zonder begrip? Begrijpt gij dan niet, dat
niets den mens kan verontreinigen, wat van buitenaf in hem binnenkomt?
19 Want het komt niet in zijn hart, maar in de buik, en het gaat weer uit
op zekere plaats. Hij verklaarde dus alle spijzen voor rein. 20 En Hij ging
voort: Wat er uitgaat van den mens, dat verontreinigt den mens. 21 Want
van binnenaf, uit het hart der mensen, komen de slechte gedachten voort,
ontucht, diefstal, moord, 22 echtbreuk, gierigheid, boosaardigheid, bedrog,
wellust, afgunst, godslastering, hoogmoed, lichtzinnigheid. 23 Al die boze
dingen komen van binnenaf, en verontreinigen den mens. 24 Toen stond Hij
op, en vertrok vandaar naar de streek van Tyrus. Daar ging Hij een huis
binnen, maar wilde niet, dat iemand het wist. Toch kon Hij niet verborgen
blijven. 25 Want een vrouw, wier dochtertje door een onreinen geest was
bezeten, kwam, zodra ze van Hem had gehoord, naar Hem toe, en wierp
zich aan zijn voeten neer. 26 De vrouw was een heiden, van syrofenicische
afkomst. Ze bad Hem, den duivel uit haar dochter te drijven. 27 Jesus zeide
tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; het is niet goed, het
brood der kinderen te nemen, en het voor de hondjes te werpen. 28 Maar
ze gaf Hem ten antwoord: Jawel, Heer: de hondjes onder de tafel eten toch
ook van de kruimels der kinderen. 29 Toen sprak Hij tot haar: Om zo’n woord

moogt ge gaan; de duivel heeft uw dochter verlaten. 30 Ze ging naar huis, en
vond het meisje te bed liggen; de duivel was uitgegaan. 31 Toen Hij weer uit
de streek van Tyrus vertrok, ging Hij over Sidon naar het meer van Galilea,
midden in het gebied der Dekápolis. 32 Daar bracht men een doofstomme
naar Hem toe, en smeekte Hem, dien de hand op te leggen. 33 Hij nam hem ter
zijde buiten de kring van de menigte, stak de vingers in zijn oren, spuwde,
en raakte zijn tong daarmee aan. 34 Hij zag op naar de hemel, slaakte een
zucht, en zeide tot hem: Effetá, dat is: ga open. 35 En terstond werden zijn
oren geopend, en de band van zijn tong werd losgemaakt, en hij sprak goed.
36 Hij verbood hun, het iemand te zeggen. Maar hoe strenger Hij het hun
verbood, des te luider ze het vertelden. 37 Ze stonden ten hoogste verbaasd,
en ze zeiden: Hij heeft alles wél gedaan; de doven doet Hij horen, en de
stommen doet Hij spreken.

8

1 In die dagen, toen er weer een grote schare bijeen was, en deze niet te
eten had, riep Hij zijn leerlingen, en zeide tot hen: 2 Ik heb medelijden met
de schare; want reeds drie dagen zijn ze bij Mij, en ze hebben niets te eten.
3 Zo Ik ze hongerig naar huis laat gaan. zullen ze onderweg bezwijken; want
sommigen van hen zijn van verre gekomen. 4 Zijn leerlingen antwoordden
Hem: Hoe zou men ze hier, in een woestijn, genoeg brood kunnen geven?
5 Hij vroeg hun: Hoeveel broden hebt gij? Ze zeiden: Zeven. 6 Toen beval Hij
de schare, zich neer te zetten op de grond. Hij nam de zeven broden, sprak
een dankzegging uit, brak ze, en gaf ze aan zijn leerlingen, om ze hun aan
te bieden. En ze reikten ze uit aan het volk. 7 Ook hadden ze enkele visjes;
Hij sprak er de zegen over uit, en beval ook deze aan te bieden. 8 Ze aten, en
werden verzadigd; en ze zamelden de overgeschoten brokken bijeen: zeven
korven vol. 9 Er waren daar ongeveer vier duizend mannen. Toen liet Hij
ze gaan. 10 Onmiddellijk daarna ging Hij met zijn leerlingen in de boot, en
begaf Hij zich naar de streek van Dalmanoeta. 11 Nu kwamen de farizeën, en
begonnen met Hem te twisten: ze eisten van Hem een teken uit de hemel,
om Hem op de proef te stellen. 12 Hij zeide met een diepe zucht: Wat, eist
dit geslacht een teken? Voorwaar, Ik zeg u: aan dit geslacht zal geen teken
worden gegeven. 13 Hij verliet ze, ging weer de boot in, en voer naar de
overzijde terug. 14 Maar ze hadden vergeten brood mee te nemen, zodat ze
niet meer dan één brood bij zich aan boord hadden. 15 Toen vermaande Hij
hen, en zeide: Let op, en wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en voor
het zuurdeeg van Herodes! 16 Ze redeneerden onder elkander, dat het was,
omdat ze geen brood bij zich hadden. 17 Jesus merkte het, en sprak tot hen:
Wat bespreekt gij toch met elkander; dat gij geen brood hebt? Hebt gij nu
nog geen verstand of begrip? Is uw hart soms verstokt? 18 Gij hebt ogen,
en toch ziet gij niet; oren, en toch hoort gij niet? Weet gij dan niet meer,
19 hoeveel korven vol brokken gij hebt verzameld, toen Ik de vijf broden
brak voor vijf duizend man? Ze zeiden Hem: Twaalf. 20 En bij de zeven
broden voor de vier duizend man, hoeveel manden met brokken hebt gij
toen wel verzameld? Ze zeiden Hem: Zeven. 21 En Hij sprak tot hen: En nòg
begrijpt gij het niet? 22 Zo kwamen ze te Betsáida aan. Daar bracht en een
blinde naar Hem toe, en verzocht Hem, dien aan te raken. 23 Hij vatte den
blinde bij de hand, en leidde hem buiten het dorp; Hij deed speeksel op zijn
ogen, legde Hem de handen op, en vroeg hem: Ziet ge iets? 24 Hij begon te

kijken, en sprak: Ik zie mensen: als bomen zie ik ze gaan. 25 Toen legde Hij
opnieuw de handen op zijn ogen; en nu zag hij scherper. Hij was genezen,
zodat hij alles duidelijk zag. 26 Hij zond hem naar huis, en zeide: Ga het
dorp zelfs niet in. 27 Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar de dorpen
van Cesarea Filippi. Onderweg ondervroeg Hij zijn leerlingen, en zeide tot
hen: Wien zeggen de mensen, dat Ik ben? 28 Ze zeiden Hem: Johannes de
Doper; anderen: Elias; anderen weer: één der profeten. 29 Nu vroeg Hij
hun: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? Petrus antwoordde Hem: Gij zijt
de Christus. 30 En Hij gebood hun ten strengste, hierover met niemand te
spreken. 31 Toen begon Hij ze te onderrichten, dat de Mensenzoon veel zou
moeten lijden, en verworpen moest worden door de oudsten, opperpriesters
en schriftgeleerden; dat Hij moest worden gedood, en na drie dagen zou
verrijzen. 32 Onbewimpeld sprak Hij er over. Petrus trok Hem ter zijde, en
begon Hem tegen te spreken. 33 Maar Hij keerde zich om, zag zijn leerlingen
aan, bestrafte Petrus, en sprak: Ga weg van Mij, satan! Want ge zijt niet
bedacht op wat God wil, maar slechts op wat de mensen willen. 34 Nu riep
Hij de schare met zijn leerlingen bijeen, en sprak tot hen: Zo iemand mijn
volgeling wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen,
en Mij volgen. 35 Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen; maar wie
zijn leven verliest om Mij en om het Evangelie, zal het redden. 36 Wat baat
het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel? 37 Of
wat zal een mens in ruil geven voor zijn ziel? 38 Want wie zich schaamt over
Mij en mijn woorden bij dit overspelig en zondig geslacht, over hem zal zich
ook de Mensenzoon schamen, als Hij in de heerlijkheid van zijn Vader komt,
te zamen met de heilige engelen.

9

1 Nog sprak Hij tot hen: Voorwaar, Ik zeg u: Daar zijn er onder de hier
aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat ze het koninkrijk Gods
hebben zien komen in kracht. 2 Zes dagen later nam Jesus Petrus, Jakobus en
Johannes met zich mee, en bracht ze heel afzonderlijk op een hoge berg. En
Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd. 3 Zijn klederen werden
blinkend en wit, zoals geen bleker op aarde ze wit kan maken. 4 Elias en
Moses verschenen hun, en spraken met Jesus. 5 Toen nam Petrus het woord,
en zei tot Jesus: Rabbi, het is ons goed, hier te zijn; laat ons drie tenten
opslaan, één voor U, één voor Moses, en één voor Elias. 6 Hij wist niet goed
wat hij zeide; want ze waren met schrik bevangen. 7 Nu kwam er een
wolk, die hen overschaduwde, en uit de wolk klonk een stem: Deze is mijn
geliefde Zoon, luistert naar Hem! 8 Op hetzelfde ogenblik keken ze rond,
maar zagen niemand meer bij zich dan Jesus alleen. 9 En terwijl ze afdaalden
van de berg, verbood Hij hun, aan iemand te vertellen wat ze hadden gezien,
voordat de Mensenzoon van de doden was opgestaan. 10 Ze hielden zich aan
dat woord. Toch vroegen ze onder elkander, wat het beduidde: op te staan
van de doden. 11 Ze ondervroegen Hem dus: Waarom zeggen de farizeën
en schriftgeleerden dan, dat eerst Elias komen moet? 12 Hij gaf hun ten
antwoord: Zeker, Elias komt ook eerst, om alles te herstellen. Maar hoe staat
er over den Mensenzoon geschreven? Dat Hij veel zal lijden en veracht zal
worden. 13 En Ik zeg u: Elias is reeds gekomen; maar ze hebben met hem
gedaan wat ze wilden, gelijk van hem geschreven staat. 14 Toen zij nu bij de
andere leerlingen kwamen, zagen zij hen omringd van een talrijke schare,

en van schriftgeleerden, die met hen twistten. 15 Zodra het volk Hem zag, liep
het verbaasd naar Hem toe, om Hem te begroeten. 16 Hij vroeg hun: Waarom
twist gij met hen? 17 Een uit de menigte antwoordde Hem: Meester, ik heb
mijn zoon tot U gebracht, die van een stommen geest is bezeten. 18 Wanneer
hij hem aangrijpt, dan werpt hij hem neer; dan schuimbekt hij, knarst met
de tanden, en verstijft. Ik heb uw leerlingen verzocht, hem uit te drijven:
maar ze konden het niet. 19 Hij antwoordde hun: O ongelovig geslacht,
hoelang nog zal Ik bij u zijn, hoelang nog zal Ik u dulden? Brengt hem hier
bij Mij! 20 Ze brachten hem. Zodra de geest Hem zag, deed hij den knaap de
stuipen krijgen; hij viel op de grond, en wentelde zich schuimbekkend rond.
21 Hij vroeg aan zijn vader: Hoe lang heeft hij dit al, dat hem dit overkomt?
Deze zeide: Van kindsbeen af; 22 dikwijls werpt hij hem in het vuur of in
het water om hem te doden. Ach, indien het U mogelijk is, help ons dan,
uit medelijden met ons. 23 Jesus sprak tot hem: Hoe; indien het U mogelijk
is? Alles is mogelijk voor hem die gelooft. 24 Aanstonds riep de vader van
den knaap onder tranen uit: Ik geloof; kom mijn ongeloof te hulp. 25 En
daar Jesus zag, dat het volk tezamen liep, gebood Hij den onreinen geest, en
zeide hem: Stomme en dove geest, Ik gebied u, ga van hem uit, en keer niet
meer bij hem terug. 26 Schreeuwend en onder hevige stuiptrekkingen ging
hij van hem uit; de knaap zag er uit als een lijk, zodat velen zeiden, dat hij
gestorven was. 27 Maar Jesus vatte hem bij de hand, en richtte hem op; en hij
stond overeind. 28 Toen Hij thuis was gekomen, vroegen zijn leerlingen Hem,
terwijl zij alleen waren: Waarom konden wij hem niet uitdrijven? 29 Hij zei
hun: Dit soort kan alleen met gebed worden uitgedreven. 30 Zij vertrokken
vandaar, en reisden Galilea door. Maar Hij wilde niet, dat iemand het wist;
31 want Hij onderrichtte zijn leerlingen. Hij sprak tot hen: De Mensenzoon
wordt overgeleverd in de handen der mensen; ze zullen Hem doden, maar
na zijn dood zal Hij de derde dag verrijzen. 32 Ze begrepen dit niet: toch
durfden ze Hem niet ondervragen. 33 Zij kwamen te Kafárnaum terug. En
thuis gekomen, vroeg Hij hun: Waarover hebt gij onderweg gesproken? 34 Ze
zwegen; want ze hadden onderweg met elkander getwist, wie de grootste
zou zijn. 35 Hij zette Zich neer, riep de twaalf, en sprak tot hen: Zo iemand de
eerste wil zijn, dan moet hij de laatste van allen zijn, en de dienaar van allen.
36 Nu nam Hij een kind, plaatste het in hun midden, omhelsde het, en zei
hun: 37 Wie een van zulke kinderen opneemt in mijn Naam, hij neemt Mij op;
en wie Mij opneemt, neemt Mij niet op, maar Hem die Mij gezonden heeft.
38 Johannes zeide tot Hem: Meester, we hebben iemand, die ons niet volgt,
duivels zien uitdrijven in uw Naam; we hebben het hem verboden, omdat
hij zich niet bij ons aansluit. 39 Maar Jesus sprak: Verbiedt het hem niet;
want er is niemand, die een wonder verricht in mijn Naam, en onmiddellijk
daarop Mij kan honen. 40 Wie niet tegen ons is, hij is voor ons. 41 En wie u
een beker water te drinken geeft, juist omdat gij van Christus zijt, voorwaar
Ik zeg u: Hij zal zijn loon niet missen. 42 Wie ergernis geeft aan een van
deze kleinen, die in Mij geloven, het ware hem beter, dat hem een zware
molensteen om de hals werd gehangen, en hij zo in de zee werd geworpen.
43 Zo uw hand u ergert, houw ze af. Het is beter, verminkt het Leven binnen
te gaan, dan met twee handen naar de hel te gaan, naar het onuitblusbaar
vuur, 45 En zo uw voet u ergert, houw hem af. Het is beter, kreupel het
Leven binnen te gaan, dan met beide voeten in de hel te worden geworpen,
in het onuitblusbaar vuur, 46 waar hun worm niet sterft, en het vuur niet

gedoofd wordt. 47 En zo uw oog u ergert, ruk het uit. Het is beter met één
enkel oog het koninkrijk Gods binnen te gaan, dan met twee ogen in de hel
te worden geworpen, 48 waar hun worm niet sterft, en het vuur niet gedoofd
wordt. 49 Allen moeten inderdaad met vuur worden gezouten. 50 Het zout is
goed: als echter het zout smakeloos wordt, waar zult gij het dan mee zouten?
Behoudt het zout in u, en leeft in vrede onder elkander.

10

1 Toen vertrok Hij vandaar, en ging naar het gebied van Judea en naar het
Overjordaanse. En weer kwam er veel volk naar Hem toe, en onderwees
Hij hen, zoals Hij gewoon was. 2 Ook de farizeën kwamen naar Hem toe,
en vroegen, om Hem op de proef te stellen, of een man zijn vrouw mag
verstoten. Hij gaf hun ten antwoord: 3 Wat heeft Moses u geboden? 4 Ze
zeiden: Moses heeft toegestaan, een scheidingsbrief te schrijven, en haar zó
te verstoten. 5 Jesus antwoordde hun: Om de hardheid van uw gemoed heeft
Moses u deze wet gegeven; 6 maar van de aanvang der schepping af, heeft
God hen man en vrouw gemaakt; 7 daarom zal de mens vader en moeder
verlaten, 8 en de twee zullen één vlees zijn. Ze zijn dus geen twee meer, maar
één vlees. 9 Wat dus God heeft verenigd, dat scheide geen mens. 10 Thuis
ondervroegen zijn leerlingen Hem hierover opnieuw. 11 En Hij sprak tot
hen: Wie zijn vrouw verstoot, en een andere huwt, begaat echtbreuk tegen
haar. 12 En wanneer een vrouw haar man verlaat en een anderen huwt,
begaat ze echtbreuk. 13 Nu bracht men kinderen naar Hem toe, opdat Hij
ze zou aanraken. Maar de leerlingen wezen ze af. 14 Toen Jesus dit zag,
werd Hij verstoord, en sprak Hij tot hen: Laat de kinderen tot Mij komen,
en houdt ze niet tegen; want het koninkrijk Gods is voor hen, die zijn zoals
zij. 15 Voorwaar, Ik zeg u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt als een
kind, zal er niet ingaan. 16 En Hij omhelsde ze, legde hun de handen op, en
zegende hen. 17 En toen Hij Zich op weg begaf, kwam iemand toegelopen,
knielde voor Hem neer, en vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen,
om het eeuwige leven te verkrijgen? 18 Jesus sprak tot hem: Waarom noemt
ge Mij goed? Niemand is goed, dan God alleen. 19 Ge kent de geboden: Gij zult
niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse
getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en moeder.
20 Hij gaf hem ten antwoord: Meester, dit heb ik allemaal van mijn jeugd af
onderhouden. 21 Toen zag Jesus hem teder aan, en sprak tot hem: Eén ding
ontbreekt u nog. Ga heen, verkoop wat ge bezit, en geef het aan de armen; en
ge zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. 22 Maar hij werd
ontstemd bij dat woord, en ging treurig heen; want hij had veel bezittingen.
23 Nu zag Jesus om Zich heen, en sprak tot zijn leerlingen: Hoe moeilijk toch
zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk Gods binnengaan. 24 De
leerlingen waren verbaasd over zijn woorden. Maar Jesus hernam, en zeide
tot hen: Kinderen, hoe moeilijk is het toch, het koninkrijk Gods binnen te
gaan! 25 Een kameel gaat makkelijker door het oog van een naald, dan een
rijke in het koninkrijk Gods. 26 Toen waren ze nog meer ontsteld, en zeiden
bij zichzelf: Wie kan dan zalig worden? 27 Jesus zag hen aan, en sprak: Bij de
mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want bij God is alles mogelijk.
28 Nu nam Petrus het woord, en zei: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U
gevolgd. 29 Jesus sprak: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die huis, broers
of zusters, vader of moeder, kinderen of akkers om Mij en om het evangelie

verlaat, 30 of hij zal ontvangen: nu in deze wereld, zij het ook te midden van vervolgingen, het honderdvoud van huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en akkers; en in de toekomstige wereld het eeuwige leven. 31 Veel eersten zullen laatsten zijn, en laatsten zullen eersten zijn. 32 Zij waren nu op weg naar Jerusalem; Jesus ging voor hen uit, en zij volgden Hem, ontsteld en bevreesd. Hij nam de twaalf weer om Zich heen, en begon hun te zeggen, wat er met Hem zou gebeuren. 33 Ziet, wij gaan naar Jerusalem op, en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de opperpriesters en schriftgeleerden; en ze zullen Hem ter dood veroordelen. Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen; 34 men zal Hem bespotten, bespuwen, geselen en doden; maar na drie dagen zal Hij verrijzen. 35 Nu kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, naar Hem toe, en zeiden: Meester, we wensen, dat Gij voor ons doet, wat we U willen vragen. 36 Hij zeide hun: Wat wenst gij, dat Ik voor u doe? 37 Ze zeiden: Verleen ons, dat wij in uw heerlijkheid mogen zitten, de één aan uw rechter-, de ander aan uw linkerhand. 38 Jesus sprak tot hen: Gij weet niet, wat gij vraagt. Kunt gij de kelk drinken, die Ik drink; of het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word? 39 Ze zeiden Hem: Dat kunnen we. Jesus sprak tot hen: Gij zult wel de kelk drinken, die Ik drink, en het doopsel ontvangen, waarmee Ik gedoopt word; 40 maar zitten aan mijn rechter- of linkerhand kan Ik niet geven; dit is voor hem, wien het bereid is. 41 Toen de tien anderen dit hoorden, werden ze verontwaardigd op Jakobus en Johannes. 42 Maar Jesus riep hen naar Zich toe, en sprak tot hen: Gij weet, dat zij, die als vorsten worden beschouwd, over de volkeren heersen, en dat hun rijksgroten ze hun macht laten voelen. 43 Zó moet het niet zijn onder u; maar wie onder u groot wil worden, moet uw dienaar zijn; 44 en wie onder u de eerste wil zijn, moet aller dienstknecht wezen. 45 Ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven tot losprijs voor velen. 46 Nu kwamen zij te Jericho aan. En toen Hij Jericho verliet, vergezeld van zijn leerlingen en een talrijke menigte, zat er een blinde bedelaar langs de weg: Bartimeüs, de zoon van Timeüs. 47 Zodra hij hoorde, dat het Jesus van Názaret was. begon hij hard te roepen: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner! 48 Velen vielen tegen hem uit, om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog harder: Zoon van David, ontferm U mijner! 49 Jesus bleef staan, en sprak: Roept hem hier. Ze riepen den blinde, en zeiden tot hem: Houd moed, sta op; Hij roept u. 50 Hij wierp zijn mantel weg, sprong overeind, en ging naar Jesus toe. 51 Jesus sprak tot hem: Wat wilt ge, dat Ik voor u doe? De blinde zeide Hem: Rabboni, dat ik zien zal. 52 En Jesus sprak tot hem: Ga; uw geloof heeft u gered. En aanstonds zag hij weer, en volgde Hem op zijn weg.

11

1 Toen zij Jerusalem naderden, bij Bétfage en Betánië op de Olijfberg, zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, 2 en zei tot hen: Gaat naar het dorp, dat tegenover u ligt. Zodra ge daar binnenkomt, zult ge er een veulen vinden vastgebonden, waarop nog geen mens heeft gezeten; maakt het los, en brengt het hier. 3 Zo iemand u zegt: Wat doet ge daar? zegt dan: de Heer heeft het nodig, maar Hij stuurt het dadelijk hier terug. 4 Ze gingen heen, en vonden een veulen, vastgebonden voor de deur buiten op straat; en ze maakten het los. 5 Enige omstanders zeiden tot hen: Wat hebt ge dat veulen los te maken? 6 Ze antwoordden hun, zoals Jesus hun bevolen had; en men

liet ze begaan 7 Ze brachten het veulen bij Jesus, en legden er hun mantels
op; en Hij zette Zich daarop neer. 8 Nu spreidden velen hun mantels over
de weg, en anderen de groene twijgen, die ze op de velden hadden gekapt.
9 En zij, die voorop gingen en volgden, riepen: Hosanna! 10 Gezegend die
komt in de naam des Heren; Gezegend het rijk van onzen vader David, dat
komt; Hosanna in den hogen! 11 Zo trok Hij Jerusalem en de tempel binnen.
En toen Hij alles had afgezien, en het intussen laat was geworden, keerde
Hij met de twaalf naar Betánië terug. 12 Toen zij de volgende dag uit Betánië
vertrokken, kreeg Hij honger. 13 Van verre zag Hij een vijgeboom, die in het
blad stond: Hij ging er heen, om te zien, of Hij er misschien iets aan kon
vinden. Maar toen Hij er bij kwam, vond Hij er niets dan bladeren aan;
want het was de tijd der vijgen niet. 14 En Hij sprak tot hem: Nooit in der
eeuwigheid eet iemand nog vruchten van u! Zijn leerlingen hoorden het.
15 Zij kwamen in Jerusalem. Hij ging de tempel binnen, en begon er allen
uit te drijven, die in de tempel verkochten en kochten; Hij smeet de tafels
der wisselaars en de stoelen der duivenverkopers omver, 16 en liet niet toe,
dat nog iemand koopwaar door de tempel droeg. 17 En Hij leerde aldus:
Staat er niet geschreven: “Mijn huis zal heten een huis van gebed voor alle
volkeren; maar gij hebt er een rovershol van gemaakt”. 18 De opperpriesters
en schriftgeleerden hoorden het, en zochten een middel om Hem te doden;
want ze waren bang voor Hem, daar al het volk in bewondering stond voor
zijn leer. 19 Tegen de avond verlieten ze de stad. 20 De volgende morgen
kwamen zij langs de vijgeboom, en zagen, dat hij van de wortel af was
verdord. 21 Petrus herinnerde zich het gebeurde, en sprak tot Hem: Rabbi,
zie eens: de vijgeboom, die Gij gevloekt hebt, is verdord. 22 Jesus gaf hun
ten antwoord: Hebt Godsgeloof! 23 Voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand zegt tot
deze berg: Hef u op, en werp u in zee; als hij niet twijfelt in zijn hart, maar
gelooft, dat er gebeurt wat hij zegt, dan zal het gebeuren. 24 Daarom zeg
Ik u: Zo gij iets vraagt in het gebed, gelooft dan, dat gij het verkrijgt; en gij
zult het verkrijgen. 25 Maar wanneer gij staat te bidden, en gij iets tegen
iemand hebt, vergeeft het dan: opdat uw Vader, die in de hemel is, ook u uw
zonden vergeeft. 26 - 27 Zo kwamen zij weer in Jerusalem terug. En terwijl
Hij rondwandelde in de tempel, traden de opperpriesters, schriftgeleerden
en oudsten op Hem toe, 28 en zeiden tot Hem: Met wat recht doet Gij dit
alles; of wie heeft U het recht gegeven, om dit te doen? 29 Jesus sprak tot hen:
Ook Ik zal U één vraag stellen; zo gij Mij daarop antwoordt, dan zal ook Ik u
zeggen, met welk recht Ik dit alles doe. 30 Was het doopsel van Johannes van
de hemel of van de mensen? Antwoordt Mij! 31 Ze overlegden bij zichzelf: Zo
we zeggen: “van de hemel”, dan zal Hij antwoorden: waarom hebt gij hem
dan niet geloofd? 32 Zouden we zeggen: “van de mensen”? ...Maar ze waren
bang voor het volk; want allen hielden Johannes voor een echten profeet.
33 Ze gaven dus Jesus ten antwoord: We weten het niet. Nu sprak Jesus tot
hen: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles doe.

12

1 Toen begon Hij tot hen in parabels te spreken: Een man plantte een
wijngaard, omringde hem met een muur, groef er een wijnpers in, en
bouwde er een toren op. Daarna verpachtte hij hem aan landbouwers,
en vertrok naar het buitenland. 2 Op de vastgestelde tijd zond hij een
knecht naar de landbouwers, om van de landbouwers zijn deel der vruchten

van de wijngaard in ontvangst te nemen. 3 Maar ze grepen en sloegen
hem, en zonden hem met lege handen heen. 4 Weer stuurde hij hun een
anderen knecht; dien sloegen ze op het hoofd, en beledigden hem. 5 Nog
eens stuurde hij een andere; en hem doodden ze. Zo nog verschillende
anderen; den een sloegen ze, den ander doodden ze. 6 Nu had hij enkel nog
zijn geliefden zoon. Ten laatste zond hij ook dezen tot hen, en sprak: Voor
mijn zoon zullen ze wel ontzag hebben. 7 Maar die landbouwers zeiden tot
elkander: Dat is de erfgenaam; komt, laten we hem doden, dan zullen wij
de erfenis krijgen. 8 Ze grepen hem vast, doodden hem, en wierpen hem
buiten de wijngaard. 9 Wat zal nu de heer van de wijngaard doen? Hij
zal de landbouwers gaan verdelgen, en de wijngaard aan anderen geven.
10 Hebt gij dit Schriftwoord niet gelezen: De steen, die de bouwlieden hebben
verworpen, Is de hoeksteen geworden; 11 De Heer heeft het gedaan: Een
wonder is het in onze ogen. 12 Toen zochten ze zich van Hem meester te
maken; maar ze vreesden het volk. Want ze begrepen, dat Hij met de parabel
hen had bedoeld. Ze lieten Hem met rust, en gingen heen. 13 Daarop zonden
ze enige farizeën en herodianen op Hem af, om Hem in zijn eigen woorden
te verstrikken. 14 Ze kwamen, en zeiden tot Hem: Meester, we weten, dat
Gij oprecht zijt, en niemand naar de ogen ziet; want Gij kent geen aanzien
des persoons, maar leert naar waarheid de weg van God. Is het geoorloofd,
den keizer belasting te betalen, of niet; moeten we betalen, of niet? 15 Maar
Hij doorzag hun list, en sprak tot hen: Wat stelt gij Mij op de proef? Laat
Mij eens een tienling zien. 16 Ze brachten er een. Hij zei hun: Wiens beeld
en randschrift is dit? Ze zeiden Hem: Van den keizer. 17 Jesus sprak tot
hen: Geeft dan den keizer, wat den keizer toekomt; en geeft aan God, wat
God toekomt. En ze stonden verbaasd over Hem. 18 Ook de sadduceën,
die de verrijzenis loochenen, kwamen op Hem af. Ze ondervroegen Hem:
19 Meester, Moses heeft ons voorgeschreven, dat, wanneer iemands broer
komt te sterven en een vrouw zonder kinderen achterlaat, zijn broer dan de
vrouw moet nemen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken.
20 Nu waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw, en stierf zonder
kinderen na te laten. 21 De tweede nam haar, en stierf; en ook deze liet
geen kinderen na. Zo ook de derde, 22 en alle zeven, zonder kinderen na te
laten. Het laatst van allen stierf de vrouw. 23 Wien van hen zal zij nu bij de
verrijzenis, wanneer ze zullen opstaan, als vrouw toebehoren? Alle zeven
hebben haar immers tot vrouw gehad. 24 Jesus sprak tot hen: Zoudt gij niet
in dwaling zijn, omdat gij de Schriften niet kent, en evenmin de kracht van
God? 25 Want wanneer men opstaat van de doden, dan huwt men niet, noch
wordt men gehuwd, maar dan zal men zijn als engelen in de hemel. 26 En
wat nu de verrijzenis der doden betreft, hebt gij in het boek van Moses bij
het braambosverhaal niet gelezen, hoe God tot hem sprak: “Ik ben de God
van Abraham, de God van Isaäk, de God van Jakob”? 27 Hij is toch geen God
van doden, maar van levenden. Gij verkeert in grote dwaling. 28 Een der
schriftgeleerden hoorde hun woordenwisseling, en kwam naderbij. Daar
hij inzag, dat Hij hun goed had geantwoord, vroeg hij Hem: Wat is het
allereerste gebod? 29 Jesus antwoordde hem: Het eerste is: Hoor Israël; de
Heer, onze God, is de énige Heer; 30 gij zult den Heer uw God beminnen met
heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw verstand en met heel uw kracht.
31 Het tweede is dit: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Groter dan deze
geboden is er geen. 32 De schriftgeleerde zeide Hem: Juist, Meester, Gij hebt

naar waarheid gezegd, dat Hij één is, en dat er geen andere bestaat buiten
Hem; 33 en dat Hem te beminnen met heel het hart en heel het verstand en
met heel de kracht, en den naaste te beminnen als zichzelf, veel beter is dan
alle brand- en slachtoffers. 34 Daar Jesus zag, dat hij verstandig geantwoord
had, sprak Hij tot hem: Ge zijt niet ver van het koninkrijk Gods. Toen durfde
niemand Hem meer ondervragen. 35 Nu nam Jesus het woord, en sprak
bij zijn onderricht in de tempel: Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen,
dat de Christus de zoon van David is? 36 David zelf heeft in den Heiligen
Geest gezegd: "De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn
rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten."
37 David zelf noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan zijn zoon? En de grote
menigte luisterde graag naar Hem. 38 Nog sprak Hij bij zijn onderricht:
Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden, in lange gewaden rond
te lopen, en op de markt te worden begroet; 39 die de eerste zetels begeren
in de synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; 40 die het goed der
weduwen verslinden, en voor de schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen
des te strenger worden gevonnist. 41 En daar Hij tegenover de offerkist zat,
zag Hij, hoe de menigte geld in de offerkist stortte. Een aantal rijken wierpen
er veel in: 42 maar er kwam ook een arme weduwe, die er twee penningen,
dat is een vierling, in deed. 43 Hij riep zijn leerlingen, en sprak tot hen:
Voorwaar, Ik zeg u: Deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gestort
dan alle anderen. 44 Want allen hebben van hun overvloed geofferd, maar
zij heeft van haar armoede alles gegeven, wat ze bezat, haar hele vermogen.

13

1 Toen Hij daarop de tempel verliet, zei een zijner leerlingen tot Hem:
Zie, Meester, wat een stenen, en wat een gebouwen! 2 Jesus sprak tot hem:
Ziet ge al die grote gebouwen? Er zal geen steen op de andere blijven,
maar alles zal worden verwoest. 3 En toen Hij op de Olijfberg tegenover
de tempel zat, ondervroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem
afzonderlijk: 4 Zeg ons: wanneer zal dat gebeuren; en wat zal het teken
zijn, dat dit alles zal worden vervuld? Nu begon Jesus hun te zeggen: 5 Past
op, dat niemand u misleidt! 6 Want velen zullen met mijn Naam optreden,
en zeggen, dat Ik het ben; en ze zullen er velen misleiden. 7 En wanneer
gij zult horen van oorlogen en oorlogsgeruchten, schrikt er niet van; want
dit moet allemaal wel gebeuren, maar het is het einde nog niet. 8 Volk
zal opstaan tegen volk, en rijk tegen rijk; en er zullen aardbevingen zijn
en hongersnood, hier en elders. Maar dit alles is slechts het begin van de
weeën. 9 Weest op uw hoede. Men zal u aan gerechtshoven overleveren,
in synagogen zult gij worden gegeseld, en voor landvoogden en koningen
zult gij terecht staan terwille van Mij, om getuigenis voor hen af te leggen.
10 Doch eerst moet aan alle volken het evangelie worden verkondigd. 11 En
wanneer men u wegvoert en verraadt, weest dan niet bezorgd, wat gij zult
zeggen; maar spreekt, wat u in dat uur zal worden ingegeven. Want niet
gij zijt het, die spreekt, maar de Heilige Geest. 12 De broer zal zijn broer
ter dood overleveren, en de vader zijn kind; de kinderen zullen opstaan
tegen hun ouders, en ze doden. 13 En gij zult gehaat zijn bij allen om mijn
naam; maar wie volhardt ten einde toe, zal zalig worden. 14 Wanneer gij de
gruwel der ontheiliging ziet staan, waar hij niet staan mag, —die het leest,
begrijpe het! —laten zij, die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; 15 en

wie op het dakterras is, dale niet af in het huis, en ga niet naar binnen, om
iets mee te nemen uit zijn huis; 16 en wie op het veld is, kere niet terug,
om zijn kleed te gaan halen. 17 Wee in die dagen de zwangere en zogende
vrouwen! 18 Bidt toch, dat het niet in de winter gebeurt. 19 Want dat zullen
dagen zijn van ellende, zoals er nooit is geweest van het begin der wereld
af, die God heeft geschapen, tot heden toe, en zoals er ook nooit meer zal
zijn. 20 En zo de Heer die dagen niet had verkort, geen mens bleef behouden;
maar om de uitverkorenen, die Hij Zich heeft gekozen, heeft Hij die dagen
verkort. 21 Als dan iemand u zegt: Zie, hier is de Christus; zie, Hij is ginds;
gelooft het niet. 22 Want er zal menig valse-christus opstaan en tal van valse
profeten, en ze zullen tekenen en wonderen verrichten; zodat als ‘t mogelijk
was, ze zelfs de uitverkorenen zouden misleiden. 23 Weest op uw hoede!
Ziet, Ik heb u alles voorspeld. 24 Maar in die dagen, na die ellende, zal de
zon worden verduisterd, en de maan geen licht meer geven: 25 de sterren
zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen worden
geschokt. 26 Dan zal men den Mensenzoon op de wolken zien komen met
grote macht en majesteit. 27 Dan zal Hij zijn engelen zenden, en Hij zal van
de vier windstreken zijn uitverkorenen verzamelen, van het einde der aarde
tot aan het einde des hemels. 28 Leert van de vijgeboom deze gelijkenis.
Wanneer zijn twijg al zacht is geworden, en de bladeren al ontspruiten, dan
weet gij, dat de zomer nabij is. 29 Zo ook, wanneer gij dit alles gebeuren
ziet, weet dan, dat het dicht voor de deur staat. 30 Voorwaar, Ik zeg u: dit
geslacht gaat niet voorbij, eer dit alles is geschied. 31 Hemel en aarde zullen
voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. 32 Maar van die
dag of dat uur weet niemand iets af, zelfs niet de engelen in de hemel, noch
de Zoon, maar de Vader alleen. 33 Weest op uw hoede en waakt! Want gij
weet niet, wanneer de tijd daar is. 34 Het gaat er mee, als met een mens, die
naar het buitenland reisde, zijn huis verliet, en het beheer aan zijn dienaars
overdroeg; aan ieder gaf hij zijn taak, en aan den deurwachter beval hij te
waken. 35 Waakt dus, want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komt:
‘s avonds laat of te middernacht, bij het hanengekraai of ‘s morgens vroeg.
36 Hij komt onverwacht; moge hij u niet slapend vinden. 37 Wat Ik ú zeg, dat
zeg Ik aan allen: Waakt!

14

1 Twee dagen later was het Pasen, en het feest van de ongedesemde
broden. En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel,
om Hem met list gevangen te nemen, en te doden. 2 Ze zeiden: Niet op het
feest; er mocht eens oproer komen onder het volk. 3 Terwijl Hij nu te Betánië
was in het huis van Simon den melaatse, en aanlag aan tafel, kwam er een
vrouw, die een albasten kruik vol echte, kostbare nardus droeg; ze brak de
kruik stuk, en goot de nardus uit over zijn hoofd. 4 Sommigen werden er
verontwaardigd over, en zeiden: Waarom die verkwisting met de balsem?
5 Want deze balsem had voor meer dan driehonderd tienlingen verkocht
kunnen worden, en aan de armen worden gegeven. En ze waren boos op
haar. 6 Maar Jesus sprak: Laat haar met rust! Waarom valt gij haar lastig?
Ze heeft een goed werk aan Mij gedaan. 7 Want de armen hebt gij altijd bij u,
en gij kunt hun goed doen, wanneer gij wilt; Mij niet. 8 Zij heeft gedaan, wat
ze kon; ze heeft reeds vooruit mijn lichaam gebalsemd voor de begrafenis.
9 Voorwaar, Ik zeg u: Overal, in heel de wereld, waar dit evangelie wordt

gepreekt, zal ook tot hare gedachtenis worden vermeld, wat ze gedaan heeft.
10 Toen ging Judas Iskáriot, een van de twaalf, naar de opperpriesters, om
Hem aan hen over te leveren. 11 Ze verheugden zich, toen ze dit hoorden,
en beloofden hem, geld te geven. Hij zocht dus naar een gelegenheid, om
Hem te verraden. 12 Op de eerste dag der ongedesemde broden, waarop
men het Pascha offerde, zeiden zijn leerlingen tot Hem: Waar wilt Gij, dat
we U de toebereidselen gaan maken, om het paasmaal te eten? 13 Hij zond
dus twee van zijn leerlingen heen, en zei hun: Gaat naar de stad; daar zult
gij een man tegenkomen, die een kruik water draagt; gaat hem achterna.
14 en zegt, waar hij binnengaat, tot den heer des huizes: De Meester zegt:
waar is de zaal, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden?
15 En Hij zal u een grote opperzaal aanwijzen, goed gemeubeld en van alles
voorzien; maakt daar alles voor ons gereed. 16 De leerlingen gingen heen,
kwamen in de stad, en vonden het, zoals Hij hun had gezegd; en ze maakten
het paasmaal gereed. 17 Tegen de avond kwam Hij met het twaalftal. 18 En
terwijl ze aanlagen en aten, sprak Jesus: Voorwaar, Ik zeg u: één van u zal
Mij verraden, een die met Mij eet. 19 Nu werden ze bedroefd, en vroegen
Hem de een na den ander: Ben ik het? 20 Hij sprak tot hen: Eén uit de twaalf,
die met Mij in de schotel doopt. 21 De Mensenzoon gaat wel heen, zoals
van Hem geschreven staat; maar wee dien mens, door wien de Mensenzoon
verraden wordt. Het zou beter voor hem zijn, zo hij niet was geboren, die
mens. 22 Terwijl zij nu aten, nam Jesus brood, zegende het, brak het, gaf
het hun, en zeide: Neemt, dit is mijn lichaam. 23 Daarna nam Hij de kelk,
sprak een dankgebed uit, en gaf hun de kelk; en zij dronken er allen uit.
24 En Hij zeide tot hen: Dit is mijn bloed van het Verbond, dat voor velen
wordt vergoten. 25 Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal de vrucht van de wijnstok
niet meer drinken tot op de dag, waarop Ik ze hernieuwd zal drinken in het
koninkrijk Gods. 26 En nadat zij de lofzang hadden gezongen, gingen zij naar
de Olijfberg. 27 Toen sprak Jesus tot hen: Deze nacht zult gij allen aan Mij
worden geërgerd. Want er staat geschreven: “Ik zal den herder slaan. en de
schapen zullen worden verstrooid.” 28 Maar wanneer Ik verrezen zal zijn,
zal Ik u voorgaan naar Galilea. 29 Petrus zei Hem: Al werden ook allen aan
U geërgerd, ik niet. 30 Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: Heden nog
in deze nacht, eer de haan twee maal gekraaid heeft, zult ge Mij driemaal
verloochenen. 31 Maar nog krachtiger zeide hij: Al moest ik zelfs met U
sterven, verloochenen zal ik U niet. Zo spraken ook allen. 32 Toen kwamen
zij aan een landgoed, Getsémani genaamd. Nu zei Hij tot zijn leerlingen: Zet
u hier neer, terwijl Ik ga bidden. 33 Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met
Zich mee, en begon ontroerd en angstig te worden. 34 En Hij sprak tot hen:
Mijn ziel is dodelijk bedroefd: blijft hier en waakt. 35 Hij ging nog een weinig
verder, viel neer ter aarde, en bad, dat dit uur, zo het mogelijk was, Hem
mocht voorbijgaan. 36 Hij sprak: Abba, Vader; alles is mogelijk bij U; neem
deze kelk van Mij weg. Maar niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt. 37 Nu ging Hij
terug, en vond hen in slaap. Hij sprak tot Petrus: Simon, slaapt ge? Kunt ge
dan niet één uur waken? 38 Waakt en bidt, opdat gij niet in bekoring komt.
De geest is gewillig, maar het vlees is zwak. 39 En weer ging Hij heen, en bad
met dezelfde woorden. 40 Hij keerde terug, en vond hen opnieuw in slaap;
want hun ogen vielen toe. Ze wisten niet, wat ze Hem zouden antwoorden.
41 Toen kwam Hij voor de derde maal, en sprak tot hen: Slaapt nu voort,
en rust uit. Het is beslist. Het uur is gekomen: ziet, de Mensenzoon wordt

overgeleverd in de handen der zondaars. 42 Staat op, laat ons gaan; ziet,
die Mij verraadt is nabij. 43 En terwijl Hij nog sprak, kwam Judas, een van
de twaalf, vergezeld van een bende met zwaarden en stokken, uitgezonden
door de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten. 44 De verrader had
hun een teken gegeven, en gezegd: Dien Ik zal kussen. Hij is het; grijpt
Hem vast, en leidt Hem weg onder strenge bewaking. 45 Hij kwam dus, liep
terstond op Hem toe, en zeide: Rabbi. En hij kuste Hem. 46 Toen sloegen
ze de hand aan Hem, en grepen Hem vast. 47 Maar een der aanwezigen
trok het zwaard, trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het
oor af. 48 Nu nam Jesus het woord, en sprak tot hen: Gij zijt uitgetrokken
als tegen een rover, met zwaarden en stokken, om Mij gevangen te nemen.
49 Dag aan dag leerde Ik bij u in de tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen.
Maar zo moeten de Schriften worden vervuld. 50 Toen verlieten Hem allen,
en namen de vlucht. 51 Maar een jonge man, met slechts een nachtkleed
om het lijf, ging Hem achterna. Ze grepen hem vast; 52 maar hij liet het
nachtkleed in de steek, en vluchtte weg, ongekleed. 53 Ze brachten Jesus
bij den hogepriester; en alle opperpriesters, oudsten en schriftgeleerden
kwamen bijeen. 54 Petrus volgde Hem van verre tot in de voorhof van den
hogepriester; hij zette zich bij de dienstknechten neer, om zich bij het vuur
te warmen. 55 De opperpriesters en heel de Hoge Raad zochten nu naar
een aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen. Maar ze vonden
niets. 56 Wel brachten velen valse beschuldigingen tegen Hem in, maar de
getuigenissen stemden niet overeen. 57 Toen traden er enigen naar voren,
die vals tegen Hem getuigden, en zeiden: 58 We hebben Hem horen zeggen:
Ik zal deze tempel afbreken, die door mensenhanden is gemaakt, en in drie
dagen een andere bouwen, die niet door mensenhanden gemaakt is. 59 Maar
ook hier stemde hun getuigenis niet overeen. 60 Toen stond de hogepriester
op in de kring, en ondervroeg Jesus, aldus: Antwoordt Gij niets? Wat
getuigen dezen tegen U? 61 Maar Hij zweeg, en antwoordde niets. Opnieuw
vroeg Hem de hogepriester, en zei Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon van
den Gezegende? 62 Jesus sprak: Ik ben het! Gij zult den Mensenzoon gezeten
zien aan de rechterhand der Majesteit, en Hem zien komen op de wolken
des hemels. 63 Toen scheurde de hogepriester zijn klederen, en zeide: Wat
hebben we nog getuigen nodig? 64 Gij hebt de godslastering gehoord. Wat
dunkt u? En allen spraken het vonnis uit, dat Hij des doods schuldig was.
65 Toen begonnen sommigen Hem te bespuwen, zijn gelaat te bedekken
en Hem kaakslagen te geven, en dan tot Hem te zeggen: Profeteer! Ook
de dienstknechten sloegen Hem in het gelaat. 66 Terwijl Petrus zich dus
beneden in de voorhof bevond, kwam daar een der dienstmeisjes van den
hogepriester; 67 en toen ze Petrus zich zag warmen, keek ze hem aan, en
sprak: Ook gij waart bij Jesus van Názaret. 68 Doch hij loochende het en sprak:
Ik weet niet, ik begrijp niet, wat ge zegt. Hij ging weg naar de voorhal; en er
kraaide een haan. 69 Maar het dienstmeisje, dat hem had opgemerkt, begon
nu weer tot de omstanders te zeggen: Hij is er een van. 70 Maar hij loochende
het opnieuw. Kort daarop zeiden ook de omstanders op hun beurt tot Petrus:
Zeker, ook gij zijt er een van, want ge zijt een Galileër. 71 Nu begon hij te
vloeken en te zweren: Ik ken den mens niet, van wien gij spreekt. 72 En
aanstonds kraaide een haan voor de tweede maal. Toen dacht Petrus aan
het woord, dat Jesus tot hem gesproken had: Eer de haan tweemaal gekraaid
heeft, zult ge Mij driemaal verloochenen. En hij barstte in tranen los.

15

1 Heel in de vroegte namen de opperpriesters met de oudsten, schrift-
geleerden en heel de Hoge Raad een beslissing. Ze lieten Jesus binden,
voerden Hem weg, en leverden Hem over aan Pilatus. 2 Pilatus ondervroeg
Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Hij gaf hem ten antwoord: Ge zegt
het. 3 Nu brachten de opperpriesters vele beschuldigingen tegen Hem
in. 4 Pilatus vroeg Hem opnieuw: Antwoordt Gij niets? Zie, wat zware
beschuldiging ze tegen U inbrengen. 5 Jesus gaf geen antwoord meer, zodat
het Pilatus verbaasde. 6 Maar op de feestdagen liet hij hun, naar eigen
keuze, een der gevangenen vrij. 7 Nu zat er een zekere Barabbas gevangen
tegelijk met andere oproermakers, die bij het oproer een moord hadden
begaan. 8 Toen het volk dan kwam opdagen, en aan Pilatus begon te vragen,
wat hij hun gewoonlijk toestond. 9 antwoordde hij hun: Wilt gij, dat ik u
den Koning der Joden vrijlaat? 10 Want hij begreep, dat de opperpriesters
Hem uit afgunst hadden overgeleverd. 11 Maar de opperpriesters hitsten
de menigte op: hij moest hun maar liever Barabbas vrijlaten. 12 Pilatus
hernam, en sprak tot hen: Wat moet ik dan met Hem doen, dien gij Koning
der Joden noemt? 13 En ze schreeuwden opnieuw: Kruisig Hem! 14 Pilatus
zei hun: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? Maar ze schreeuwden
nog harder: Kruisig Hem! 15 Toen liet Pilatus hun Barabbas vrij, om het
volk terwille te zijn: maar Jesus liet hij geselen, en gaf Hem over, om te
worden gekruisigd. 16 Nu brachten de soldaten Hem naar binnen, in de
voorhof van het rechthuis, en riepen de hele bende bijeen. 17 Ze hingen Hem
het purper om, en vlochten een doornenkroon, en zetten die op zijn hoofd.
18 Toen gingen ze Hem huldigen: Wees gegroet, Koning der Joden! 19 Dan
sloegen ze Hem met een rietstok op het hoofd, bespuwden Hem, wierpen
zich op de knieën, en brachten Hem hulde. 20 En nadat ze Hem hadden
bespot, deden ze Hem het purper af, trokken Hem zijn klederen aan, en
voerden Hem weg ter kruisiging. 21 Ze dwongen een voorbijganger, die
juist van het veld kwam, zijn kruis te dragen; het was Simon van Cyrene,
de vader van Alexander en Rufus. 22 Ze voerden Hem naar een plaats, die
Gólgota of schedelplaats heet. 23 Nu gaven ze Hem wijn te drinken met mirre
vermengd; maar Hij nam er niet van. 24 Na Hem gekruisigd te hebben,
verdeelden ze zijn klederen, en wierpen het lot over hun aandeel. 25 Het
was het derde uur, toen ze Hem kruisigden. 26 Het opschrift met de reden
van zijn veroordeling luidde: De Koning der Joden! 27 Met Hem kruisigden
ze twee rovers, één aan zijn rechterhand, en één aan zijn linker. 28 Toen werd
de Schrift vervuld, die zegt: “En onder de booswichten werd Hij gerekend.”
29 En zij die voorbijgingen, lasterden Hem, schudden het hoofd, en zeiden:
Ba! Gij, die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, 30 red Uzelf,
kom af van het kruis! 31 Zo spotten ook de opperpriesters en schriftgeleerden
onder elkander, en zeiden: Anderen heeft Hij gered, Zichzelf kan Hij niet
redden; 32 de Christus, Israëls Koning, kome nu eens af van het kruis, opdat
we het zien en geloven! Zelfs zij beschimpten Hem, die met Hem waren
gekruisigd. 33 Tegen het zesde uur tot het negende toe, viel er duisternis neer
over het hele land. 34 Omstreeks het negende uur riep Jesus met luider stem:
Eloi Eloi, lamma sabaktáni; dat is: “Mijn God, mijn God, waarom verlaat
Gij Mij!” 35 Sommigen, die daar stonden, hoorden het en zeiden: Zie, Hij
roept Elias. 36 Eén hunner liep heen, vulde een spons met azijn, stak ze op

een riet, gaf Hem te drinken, en zeide: Wacht, laat ons eens zien, of Elias
Hem er soms af komt halen. 37 Toen riep Jesus met luider stem, en gaf de
geest. 38 En het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën van boven
tot onder. 39 Toen nu de hoofdman, die tegenover Hem post had gevat, zag,
dat Hij onder zulke omstandigheden gestorven was, sprak hij: Waarachtig,
deze man was Gods Zoon. 40 Ook enige vrouwen stonden van verre toe
te zien; onder anderen, Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus
den Jongeren en van Josef en Salome; 41 ze waren Hem gevolgd, toen Hij in
Galilea was, om Hem te dienen; ook vele anderen waren er bij, die met Hem
naar Jerusalem waren opgegaan. 42 Daar het een dag van voorbereiding
was, daags voor de sabbat, en het reeds tegen de avond liep, 43 kwam Josef
van Arimatea, een voornaam raadsheer, die ook zelf het koninkrijk Gods
verwachtte, en ging vrijmoedig naar Pilatus, om hem het lichaam van Jesus
te vragen. 44 Pilatus verwonderde zich, dat Hij reeds gestorven was; hij
ontbood den hoofdman, en vroeg hem, of Hij al lang was gestorven. 45 En
toen hij dit van den hoofdman vernomen had, stond hij het lichaam aan
Josef af. 46 Nu kocht deze een lijnwaad, nam Hem af van het kruis, en
wikkelde Hem in het lijnwaad. En hij legde Hem in een graf, dat in een rots
was uitgehouwen, en rolde een steen voor de ingang van het graf. 47 Maria
Magdalena en Maria van Josef zagen toe, waar Hij werd neergelegd.

16

1 Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria van
Jakobus, en Salome specerijen, om Jesus te gaan balsemen. 2 Zeer vroeg
op de eerste dag der week, bij het opgaan der zon, kwamen ze bij het graf.
3 En ze zeiden tot elkander: Wie zal ons de steen wegrollen voor de ingang
van het graf? 4 Maar toen ze gingen zien, merkten ze, dat de steen al op zij
was gerold; want hij was zeer groot. 5 Ze gingen het graf in, en zagen aan
de rechterkant een jongeling zitten, in een wit gewaad gekleed. Ze werden
hevig ontsteld. 6 Maar hij sprak tot haar: Weest maar niet bang! Gij zoekt
Jesus van Názaret, die gekruisigd is? Hij is verrezen; hier is Hij niet. Ziet
hier de plaats, waar men Hem heeft neergelegd. 7 Gaat nu heen, en zegt aan
zijn leerlingen en aan Petrus: Hij gaat u vóór naar Galilea; daar zult gij Hem
zien, zoals Hij het u heeft gezegd. 8 Ze gingen naar buiten, en vluchtten weg
van het graf; want schrik en ontzetting had haar bevangen. En ze zeiden
er niemand iets van; zo bang waren ze. 9 Toen Hij dan verrezen was, 's
morgens vroeg, op de eerste dag van de week, verscheen Hij het eerst aan
Maria Magdalena, uit wie Hij zeven duivels had uitgedreven. 10 Deze ging
het melden aan hen, die met Hem waren geweest, en die nu treurden en
weenden. 11 Maar toen ze hoorden, dat Hij leefde en door haar was gezien,
geloofden ze het niet. 12 Daarna verscheen Hij in een andere gedaante aan
twee van hen, die op weg waren naar buiten. 13 Deze gingen terug, en
meldden het aan de anderen; maar ook hen geloofden ze niet. 14 Eindelijk
verscheen Hij aan alle elf, terwijl ze aan tafel waren. Hij verweet hun het
ongeloof en de verstoktheid van hart, omdat ze hèn niet hadden geloofd,
die Hem na de verrijzenis hadden gezien. 15 En Hij sprak tot hen: Gaat
heel de wereld door, en predikt het evangelie aan ieder schepsel. 16 Wie
gelooft en gedoopt is, zal zalig worden; maar wie niet gelooft, zal worden
veroordeeld. 17 Deze wonderen zullen hen vergezellen, die hebben geloofd:

in mijn Naam zullen ze duivels uitdrijven; vreemde talen zullen ze spreken;
18 slangen zullen ze opnemen; en al drinken ze dodelijk vergif, het zal hun
niet schaden; zieken zullen ze de handen opleggen, en zij zullen genezen.
19 Toen de Heer Jesus met hen gesproken had, is Hij opgenomen ten hemel,
en is neergezeten aan de rechterhand Gods. 20 Maar zij trokken uit, om
overal te preken; en de Heer werkte met hen mee, en bevestigde het woord
door de wonderen, die het vergezelden.

Het Evangelie volgens Lucas

1 Daar reeds velen ondernomen hebben, een verhaal samen te stellen van
de gebeurtenissen, die onder ons zijn geschied, 2 en zoals ze ons door de
eerste ooggetuigen en bedienaars van het Woord zijn overgeleverd, 3 kwam
het ook mij wenselijk voor, beste Teófilus, na alles, van de aanvang af,
nauwkeurig te hebben onderzocht, het ordelijk voor u te beschrijven, 4 om
u de waarachtigheid te doen zien van de leer, waarin ge onderwezen zijt.
5 In de dagen van Herodes, koning van Judea, was er een priester Zakarias
geheten, uit het priesterlijk geslacht van Abias; zijn vrouw behoorde tot de
dochters van Aäron, en heette Elisabet. 6 Beiden waren rechtschapen in de
ogen van God, en leefden onberispelijk in al de geboden en voorschriften
van den Heer. 7 Ze hadden geen kinderen; want Elisabet was onvruchtbaar,
en beiden waren reeds hoogbejaard. 8 Eens, dat zijn afdeling de beurt had,
om de dienst voor God te verrichten, 9 werd hij, zoals dit bij de priesters
gebruikelijk was, door het lot aangewezen, om de tempel des Heren binnen
te gaan en wierook te offeren. 10 En al het volk stond buiten te bidden op
het uur van het wierookoffer. 11 Daar verscheen hem een engel des Heren,
die rechts van het wierookaltaar stond. 12 Zakarias ontstelde bij dit gezicht,
en beefde van angst. 13 Maar de engel sprak tot hem: Vrees niet, Zakarias,
want uw gebed is verhoord; Elisabet, uw vrouw, zal u een zoon schenken,
en ge zult hem Johannes noemen. 14 Ge zult juichen en jubelen, en velen
zullen zich over zijn geboorte verheugen. 15 Want hij zal groot zijn voor den
Heer; hij zal geen wijn drinken, noch sterke drank; en reeds van de schoot
zijner moeder af zal hij worden vervuld van den Heiligen Geest. 16 En vele
kinderen van Israël zal hij bekeren tot den Heer hun God; 17 hij zal voor Hem
uitgaan met de geest en de macht van Elias, om de harten der vaders tot
de kinderen terug te brengen, en de weerspannigen tot de gezindheid van
rechtvaardigen, en den Heer een goedgestemd volk gaan bereiden. 18 Maar
Zakarias zei tot den engel: Waaraan zal ik dat erkennen? Want ik ben oud,
en ook mijn vrouw is reeds op jaren. 19 De engel antwoordde hem: Ik ben
Gábriël; ik sta voor Gods aanschijn, en ben gezonden, om u toe te spreken, en
u deze blijde boodschap te brengen. 20 Zie, ge zult stom zijn en niet kunnen
spreken, tot de dag waarop dit geschieden zal; omdat ge mijn woorden niet
hebt geloofd, die te hunner tijd in vervulling zullen gaan. 21 Intussen stond
het volk op Zakarias te wachten, en verwonderde zich er over, dat hij zolang
in de tempel bleef. 22 Maar toen hij buiten kwam, en niet tot hen kon spreken,
begrepen ze, dat hij in de tempel een verschijning gezien had; wel maakte
hij gebaren, maar hij bleef stom. 23 Toen zijn diensttijd voorbij was, ging
hij naar huis. 24 Enige tijd later kwam zijn vrouw Elisabet in gezegende
omstandigheden; ze verborg zich vijf maanden lang, en sprak: 25 Dit heeft de
Heer voor mij gedaan, toen Hij neerzag, om mijn schande bij de mensen weg
te nemen. 26 In de zesde maand werd de engel Gábriël door God naar een stad
van Galilea gezonden, Názaret genaamd, 27 tot een maagd, die verloofd was
aan een man, die Josef heette, en uit het huis van David was; de naam van de
maagd was Maria. 28 De engel trad bij haar binnen, en sprak: Wees gegroet,
vol van genade. De Heer is met u; gij zijt de gezegende onder de vrouwen.
29 Ze verschrok van dit woord, en vroeg zich af, wat die groet kon beduiden.

30 De engel zeide haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade gevonden
bij God. 31 Zie, gij zult in uw schoot ontvangen, en een Zoon baren; en gij
zult Hem Jesus noemen. 32 Hij zal groot zijn, en Zoon van den Allerhoogste
worden genoemd. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David
geven; Hij zal koning zijn over het huis van Jakob in eeuwigheid, 33 en aan
zijn koningschap zal geen einde komen. 34 Maria sprak tot den engel: Hoe
kan dit geschieden, daar ik geen man beken? 35 De engel antwoordde haar:
De Heilige Geest zal op u neerdalen, en de kracht van den Allerhoogste zal
u overschaduwen; daarom ook zal wat uit u wordt geboren, heilig zijn, en
de Zoon van God worden genoemd. 36 Zie, uw bloedverwant Elisabet heeft
ook een zoon ontvangen in haar ouderdom, en zij, die onvruchtbaar heette,
is in haar zesde maand; 37 want niets is onmogelijk bij God. 38 Nu sprak
Maria: Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord. En
de engel ging van haar heen. 39 In die dagen ging Maria op weg, en spoedde
zich het bergland in, naar een stad van Juda. 40 Ze kwam in het huis van
Zakarias, en begroette Elisabet. 41 Toen Elisabet de groet van Maria vernam,
sprong het kind op in haar schoot, en werd Elisabet van den Heiligen Geest
vervuld. 42 Met luider stem hief ze aan: Gij zijt de gezegende onder de
vrouwen, en gezegend is de vrucht van uw schoot! 43 Wat valt mij te beurt,
dat de moeder van mijn Heer naar mij toekomt? 44 Want zie, zodra de klank
van uw groet mij in de oren klonk, sprong het kind van vreugde op in mijn
schoot. 45 Zalig zij, die geloofd heeft; want wat haar namens den Heer is
gezegd, zal worden vervuld. 46 Maria sprak: Mijn ziel prijst groot den Heer,
Mijn geest jubelt van vreugde 47 In God, mijn Redder; 48 Want Hij ziet op
de geringheid neer van zijn dienstmaagd. Zie, van nu af prijzen mij zalig
Alle geslachten; 49 Want de Machtige heeft aan mij grote dingen gedaan:
Zijn Naam is heilig! 50 Zijn barmhartigheid reikt van geslacht tot geslacht
Over hen, die Hem vrezen; 51 Hij toont de kracht van zijn arm, En slaat de
trotsen van harte uiteen. 52 De machtigen haalt Hij neer van de troon, Maar
Hij verheft de geringen; 53 Behoeftigen overlaadt Hij met gaven, En rijken
zendt Hij ledig heen. 54 Hij heeft Zich over Israël, zijn dienaar, ontfermd;
Zijn barmhartigheid indachtig: 55 Zoals Hij tot onze vaderen sprak: Aan
Abraham en zijn zaad voor altijd. 56 Maria bleef ongeveer drie maanden
bij haar; toen keerde ze terug naar huis. 57 Zo kwam voor Elisabet de tijd
van haar moederschap, en ze baarde een zoon. 58 Haar buren en familie
hoorden, dat de Heer haar grote barmhartigheid had betoond, en ze deelden
in haar vreugde. 59 Op de achtste dag kwam men het kind besnijden, en
men wilde het Zakarias noemen, naar de naam van zijn vader. 60 Maar zijn
moeder nam het woord en sprak: Neen, Johannes zal hij heten. 61 Ze zeiden
haar: Er is niemand in uw familie, die deze naam heeft. 62 Nu gaven ze zijn
vader een teken, hoe hij hem wilde noemen. 63 Hij vroeg een schrijfbordje,
en schreef: Zijn naam is Johannes. Allen waren er over verwonderd. 64 Maar
op hetzelfde ogenblik ging zijn mond en tong los; hij sprak, en zegende God.
65 Al hun buren werden met ontzag vervuld, en in heel het bergland van
Judea werden al deze dingen besproken. 66 Allen, die het hoorden, dachten
er over na, en zeiden: Wat zal er toch worden van dat kind? Waarachtig,
de hand des Heren was met hem! 67 En zijn vader Zakarias, vervuld van
den Heiligen Geest, profeteerde en sprak: 68 Geloofd zij de Heer, Israëls God!
Want Hij heeft zijn volk bezocht en verlost, 69 En ons een hoorn van redding

verwekt In het huis van David, zijn dienaar. 70 Zoals Hij eeuwen geleden
beloofd had Door de mond zijner heilige profeten: 71 Om ons redding te
brengen van onze vijanden, En uit de hand van al, die ons haten. 72 Om Zich
te ontfermen over onze vaderen, En zijn heilig Verbond te gedenken, 73 De
eed, die Hij zwoer, Aan Abraham, onzen vader. 74 Om ons te vergunnen, om
zonder vrees, Uit de hand onzer vijanden verlost, 75 Hem te dienen, vroom
en rechtschapen, Voor zijn aanschijn al onze dagen. 76 En Gij nu, kleine
knaap, Zult profeet van den Allerhoogste worden genoemd; Want ge zult
uitgaan voor den Heer, Om zijn wegen te bereiden. 77 Om zijn volk het heil te
doen kennen In de vergiffenis zijner zonden, 78 Door de tedere ontferming
van onzen God, Die ons de Dageraad uit den hoge zal brengen. 79 Om te
verlichten, die in duisternis zijn, En in de schaduw van de dood zijn gezeten;
Om onze schreden te richten Naar de weg van de vrede. 80 En de knaap
groeide op, en kreeg een krachtige geest. Hij bleef in de woestijn tot de dag,
dat hij voor Israël zou optreden.

2

1 In die dagen nu verscheen er een besluit van keizer Augustus, om een
volkstelling over heel de wereld te houden. 2 Deze volkstelling had plaats,
eer Quirinius landvoogd van Syrië was. 3 Allen gingen op reis, om zich
aan te geven, ieder naar zijn eigen stad. 4 En daar Josef uit het huis en het
geslacht van David was, vertrok ook hij uit Galilea, uit de stad Názaret, naar
Judea naar de stad van David, Bétlehem geheten, 5 om zich aan te geven
met Maria, zijn verloofde vrouw, die in gezegende omstandigheden was.
6 Terwijl ze daar waren, brak de tijd van haar moederschap aan; 7 ze baarde
haar eerstgeboren Zoon, wikkelde Hem in doeken, en legde Hem neer in
een kribbe; want in het nachtverblijf was voor hen geen plaats. 8 Nu waren
er herders in die streek, die in het open veld overnachtten, en hun kudde
bewaakten. 9 Eensklaps stond er voor hen een engel des Heren, en de glorie
des Heren omstraalde hen; een hevige vrees greep hen aan. 10 Maar de
engel sprak tot hen: Vreest niet; want zie, ik verkondig u een grote vreugde,
die voor het hele volk is bestemd. 11 Heden is u in de stad van David een
Verlosser geboren, Christus de Heer! 12 Dit zal u het teken zijn: ge zult
een Kindje vinden, dat in doeken is gewikkeld, en in een kribbe ligt. 13 En
plotseling was de engel door een hemelse legerschare omringd; ze loofden
God, en zeiden: 14 Glorie aan God in den hogen, En vrede op aarde Onder
de mensen van goede wil! 15 Toen de engelen weer naar de hemel waren
gevaren, spraken de herders tot elkander: Laten we naar Bétlehem gaan,
om te zien wat er gebeurd is, en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.
16 Ze snelden er heen, en vonden Maria en Josef met het Kindje, dat in de
kribbe lag. 17 Toen ze Het zagen, verhaalden ze, wat hun over dit Kind was
gezegd. 18 Allen, die het hoorden, stonden verbaasd over het verhaal van
de herders; 19 maar Maria bewaarde dit alles in haar hart, en overwoog
het bij zichzelf. 20 Nu keerden de herders weer terug; ze loofden God, en
zongen Hem lof, om al wat ze hadden gehoord en gezien, juist zoals het
hun was gezegd. 21 Toen de acht dagen voorbij waren, die zijn besnijdenis
vooraf moesten gaan, ontving Hij de naam Jesus, die de engel Hem reeds had
gegeven, eer Hij in de moederschoot was ontvangen. 22 En toen de tijd was
gekomen voor hun reiniging volgens de Wet van Moses, brachten ze Hem

naar Jerusalem, om Hem op te dragen aan den Heer, 23 zoals er geschreven
staat in de Wet des Heren: “Ieder kind van het mannelijk geslacht, dat de
moederschoot opent, moet den Heer worden toegewijd”, 24 en ook om een
offer te brengen, naar het bevel van ‘s Heren Wet: een paar tortels of twee
jonge duiven. 25 Zie, nu was er te Jerusalem een man, Simeon genaamd; hij
was een rechtvaardig en godvrezend man, die verlangend uitzag naar de
vertroosting van Israël, en over wien de Heilige Geest was gekomen. 26 De
Heilige Geest had hem geopenbaard, dat hij de dood niet zou zien, voordat
hij den Gezalfde des Heren had aanschouwd. 27 Nu kwam hij naar de tempel,
geleid door den Geest. En toen de ouders het Kind Jesus binnenbrachten, om
voor Hem de voorschriften der Wet te volbrengen, 28 nam ook hij Het in zijn
armen, zegende God, en sprak: 29 Nu laat Gij, o Heer, uw dienaar gaan, In
vrede naar uw woord. 30 Want mijn ogen hebben uw heil aanschouwd, 31 Dat
Gij bereid hebt voor het oog aller volken: 32 Een licht, tot verlichting der
heidenen, En tot luister van Israël, uw volk. 33 Zijn vader en moeder stonden
verbaasd over wat er van Hem werd gezegd. 34 Simeon zegende hen, en
sprak tot Maria, zijn moeder: Zie, Hij is bestemd tot val en opstanding van
velen in Israël, en tot een teken van tegenspraak; 35 en een zwaard zal ook
uw eigen ziel doorboren. Zo moeten de gedachten van veler harten worden
ontsluierd. 36 Ook was er een profetes, Anna, de dochter van Fanoeél,
uit de stam van Aser. Ze was hoogbejaard. Na haar jeugd was ze zeven
jaar gehuwd geweest; 37 nu was ze een weduwe van vier en tachtig jaar.
Nooit verliet ze de tempel, maar diende God dag en nacht onder vasten en
bidden. 38 Juist op dat ogenblik kwam ook zij naderbij; ook zij loofde God,
en sprak over het Kind met allen, die Jerusalems verlossing verwachtten.
39 En toen ze alles volgens de Wet des Heren hadden volbracht, keerden ze
naar Galilea terug, en naar Názaret, hun woonplaats. 40 Het Kind groeide op,
en nam in krachten toe; Het werd van wijsheid vervuld, en Gods genade
rustte op Hem. 41 Ieder jaar reisden zijn ouders tegen het paasfeest naar
Jerusalem. 42 En toen Hij twaalf jaar oud was geworden, trokken zij weer
naar Jerusalem op, zoals dit voor het feest gebruikelijk was. 43 Maar toen
ze na afloop der feestdagen terugkeerden, bleef het Kind Jesus te Jerusalem
achter. Zijn ouders bemerkten het niet, 44 maar meenden, dat Hij Zich onder
het reisgezelschap bevond; ze reisden dus de hele dag voort, en zochten
Hem toen onder familie en bekenden. 45 Maar toen ze Hem niet vonden,
gingen ze Hem zoeken, en keerden naar Jerusalem terug. 46 Na drie dagen
vonden ze Hem in de tempel, terwijl Hij te midden der leraars zat, naar hen
luisterde en hen ondervroeg; 47 allen, die Hem hoorden, waren verbaasd
over zijn schranderheid en over zijn antwoorden. 48 Ze stonden versteld van
dat schouwspel. Maar zijn moeder zei tot Hem: Mijn Kind, waarom hebt Gij
ons dit aangedaan? Zie, uw vader en ik zoeken in doodsangst naar U. 49 Hij
sprak tot hen: Waarom hebt gij Mij gezocht? Wist gij dan niet, dat Ik in het
huis van mijn Vader moet zijn? 50 Maar ze begrepen niet, wat Hij tot hen
sprak. 51 Nu ging Hij met hen naar Názaret terug. En Hij was hun onderdanig.
Zijn moeder bewaarde dit alles in haar hart. 52 En Jesus nam toe in wijsheid
en jaren, en in welgevallen bij God en de mensen.

3

1 In het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus
landvoogd was van Judea, Herodes viervorst van Galilea, zijn broer Filippus

viervorst van Iturea en het gewest Trachonitis, en Lusánias viervorst van
Abilene. 2 onder den hogepriester Annas en Káifas, kwam Gods woord tot
Johannes, den zoon van Zakarias, in de woestijn. 3 Toen trad hij op in heel
de omtrek van de Jordaan, en preekte een doopsel van boetvaardigheid
tot vergiffenis der zonden; 4 zoals geschreven staat in het boek der voor-
spellingen van den profeet Isaias: De stem van een roepende in de woestijn.
Bereidt de weg des Heren, Maakt recht zijn paden. 5 Elk ravijn zal worden
gedempt, Iedere berg en heuvel worden geslecht; De kronkelpaden zullen
recht, De oneffene wegen effen worden. 6 En alle vlees zal zien Gods heil.
7 Hij sprak dus tot de scharen, die uitliepen, om door hem te worden gedoopt:
Adderenbroed, wie heeft u geleerd, de komende wraak te ontvluchten?
8 Brengt dus waardige vruchten van boetvaardigheid voort: en gaat niet
zeggen bij uzelf: We hebben Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God
de macht heeft, om uit deze stenen voor Abraham kinderen te verwekken.
9 Reeds ligt de bijl aan de wortel der bomen. Iedere boom, die geen goede
vruchten draagt, wordt omgehouwen, en in het vuur geworpen. 10 Het
volk ondervroeg hem en sprak: Wat moeten we doen? 11 Hij gaf hun ten
antwoord: Wie twee paar kleren heeft, moet delen met hem, die er geen
heeft; en wie te eten heeft, moet hetzelfde doen. 12 Ook tollenaars kwamen
ten doop, en zeiden hem: Meester, wat moeten wij doen? 13 Hij zei hun:
Vordert niet meer, dan wat is vastgesteld. 14 Ook soldaten ondervroegen
hem, en zeiden: En wij, wat moeten wij doen? Hij zei hun: Doet niemand
overlast aan, maakt u niet aan afpersing schuldig, en weest tevreden met uw
soldij. 15 Maar toen het volk in spanning kwam, en allen zich begonnen af te
vragen, of Johannes misschien de Christus kon zijn. 16 verklaarde Johannes
aan allen: Ik voor mij doop u met water, maar er komt er Een, die machtiger
is dan ik: ik ben niet waardig, zijn schoenriem los te maken. Hij zal u dopen
met den Heiligen Geest en met vuur. 17 Hij heeft zijn wan in de hand, en Hij
zal zijn dorsvloer zuiveren: de tarwe verzamelen in zijn schuur, maar het
kaf verbranden in onuitblusbaar vuur. 18 Zo bracht hij, met nog veel andere
vermaningen, de blijde boodschap aan het volk. 19 Maar toen de viervorst
Herodes door hem werd berispt naar aanleiding van Heródias, de vrouw van
zijn broer, en over al de misdaden die hij had bedreven, 20 voegde Herodes
nog dit er aan toe, dat hij Johannes in de kerker sloot. 21 Toen nu al het volk
zich liet dopen, en ook Jesus gedoopt was, ging eensklaps, terwijl Hij aan
het bidden was, de hemel open, 22 en daalde de Heilige Geest in lichamelijke
gedaante als een duif op Hem neer. En er klonk een stem uit de hemel: Gij
zijt mijn welbeminde Zoon; in U heb Ik welbehagen. 23 Toen Jesus optrad,
was Hij ongeveer dertig jaar oud. Hij was, naar men meende, de zoon van
Josef, den zoon van Eli, 24 zoon van Mattat, zoon van Levi, zoon van Melki,
zoon van Jannai, zoon van Josef, 25 zoon van Mattatias, zoon van Amos,
zoon van Naóem, zoon van Ésli, zoon van Naggai, 26 zoon van Maät, zoon
van Mattatias, zoon van Semëín, zoon van Josef, zoon van Juda, 27 zoon van
Jóannan, zoon van Resa, zoon van Zoróbabel, zoon van Salátiël, zoon van Neri,
28 zoon van Melki, zoon van Addi, zoon van Kosam, zoon van Elmadám, zoon
van Er, 29 zoon van Jesus, zoon van Eliëzer, zoon van Joram, zoon van Mattat,
zoon van Levi, 30 zoon van Simeon, zoon van Juda, zoon van Josef, zoon
van Jonam, zoon van Eljakim, 31 zoon van Mélea, zoon van Menna, zoon van
Máttata, zoon van Natan, zoon van David, 32 zoon van Jesse, zoon van Obed,

zoon van Boöz, zoon van Salmon, zoon van Naässon, 33 zoon van Ammínadab, zoon van Admin, zoon van Arni, zoon van Esron, zoon van Fares, zoon van Juda, 34 zoon van Jakob, zoon van Isaäk, zoon van Abraham, zoon van Tara, zoon van Nachor, 35 zoon van Seróeg, zoon van Ragaóe, zoon van Paleg, zoon van Eber, zoon van Sala, 36 zoon van Kaïnán, zoon van Arpaksád, zoon van Sem, zoon van Noë, zoon van Lamek, 37 zoon van Matóesala, zoon van Henok, zoon van Jared, zoon van Maláleël, zoon van Kaïnán, 38 zoon van Enos, zoon van Set, zoon van Adam, zoon van God.

4

1 Toen verliet Jesus, vervuld van den Heiligen Geest, de Jordaan, en werd door den Geest naar de woestijn gevoerd, 2 veertig dagen lang; en Hij werd door den duivel bekoord. In al die dagen at Hij niets; en toen ze ten einde waren, kreeg Hij honger. 3 Nu sprak de duivel tot hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot die steen, dat hij brood moet worden. 4 Jesus antwoordde hem: Er staat geschreven: “De mens zal niet leven van brood alleen”. 5 Daarna voerde hij Hem naar een hoger punt, en toonde Hem in een enkel ogenblik al de koninkrijken der wereld. 6 En de duivel zeide Hem: Ik zal U al die macht en de heerlijkheid daarvan geven; want mij zijn ze geschonken, en ik geef ze, wien ik wil. 7 Wanneer Gij mij aanbidt, zal dit alles het uwe zijn. 8 Jesus antwoordde hem: Er staat geschreven: “Ge zult den Heer uw God aanbidden, en Hem alleen dienen”. 9 Nu voerde hij Hem naar Jerusalem en plaatste Hem op het dakterras van de tempel. En hij zei Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp U dan van hier naar beneden. 10 Want er staat geschreven: Zijn engelen zal Hij over U bevelen, om U te behoeden; 11 en ze zullen U op de handen dragen, opdat Gij aan geen steen uw voet zoudt stoten. 12 Jesus antwoordde hem: Er is gezegd: “Ge zult den Heer uw God niet beproeven”. 13 Nadat de duivel al zijn bekoringen had uitgeput, verliet hij Hem voor een tijd. 14 Toen keerde Jesus in de kracht van den Geest naar Galilea terug. En zijn faam drong heel de omtrek door. 15 Hij gaf onderricht in hun synagogen, en werd door allen geëerd. 16 Zo kwam Hij ook te Názaret, waar Hij was groot gebracht, en ging naar gewoonte op de sabbat naar de synagoge. Toen Hij opstond, om de voorlezing te houden, 17 reikte men Hem het boek van den profeet Isaias over. Hij rolde het boek open, en trof de plaats, waar geschreven staat: 18 De Geest des Heren rust op Mij; Want Hij heeft Mij gezalfd, Om aan armen de blijde boodschap te brengen. 19 Hij heeft Mij gezonden, Om aan gevangenen verlossing, Aan blinden genezing te verkondigen; Om verdrukten in vrijheid te stellen, Om aan te kondigen het genadejaar van den Heer. 20 Toen rolde Hij het boek dicht, gaf het aan den beambte terug, en zette Zich neer. Aller ogen waren in de synagoge op Hem gevestigd. 21 Nu ving Hij aan, en sprak tot hen: Heden is het Schriftwoord, dat gij gehoord hebt, vervuld. 22 Allen betuigden Hem bijval, en stonden verbaasd over de lieflijke woorden, die er vloeiden uit zijn mond. En ze zeiden: Is dit niet de zoon van Josef? 23 Hij sprak tot hen: Gij zult Mij zeker dit spreekwoord doen horen: Geneesheer, genees uzelf. Doe ook hier in uw vaderstad, wat, naar we vernamen, in Kafárnaum is geschied. 24 Hij ging voort: Voorwaar, Ik zeg u: geen profeet wordt in zijn eigen geboortestad erkend. 25 Voorwaar, Ik zeg u: Er waren veel weduwen in Israël in de dagen van Elias, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten bleef, zodat er over heel het land grote hongersnood heerste; 26 en

toch, tot niemand van haar werd Elias gezonden. maar wel tot een weduwe
te Sarepta van Sidónië. 27 Ook waren er veel melaatsen in Israël in de tijd
van den profeet Eliseüs; en toch, niemand van hen werd gereinigd, maar
wel Naämán, de Syriër. 28 Toen ze dit hoorden, werden allen in de synagoge
woedend; 29 ze sprongen op, wierpen Hem de stad uit, voerden Hem naar de
rand van de berg, waarop hun stad was gebouwd, om Hem naar beneden te
storten. 30 Maar Hij ging midden door hen heen, en vertrok. 31 Nu daalde
Hij naar Kafárnaum af, een stad van Galilea, en trad op sabbat als leraar
voor hen op. 32 Men stond verbaasd over zijn leer; want Hij sprak met
gezag. 33 Eens was er in de synagoge een man, met een onreinen, duivelsen
geest. Hij riep met luider stem: 34 Wel, wat hebt Gij met ons te maken, Jesus
van Názaret? Zijt Gij gekomen, om ons in het verderf te storten? Ik weet,
wie Gij zijt: de Heilige Gods. 35 Maar Jesus gebood hem: Zwijg, en ga van
hem uit. De geest slingerde hem tussen de omstanders in, en ging van hem
uit, zonder hem enig letsel te doen. 36 Allen waren verbaasd, en zeiden tot
elkander: Wat mag dat toch zijn? Want met gezag en macht gebiedt Hij de
onreine geesten, en ze gaan uit. 37 En zijn faam ging overal in de omtrek
rond. 38 Toen Hij de synagoge had verlaten, begaf Hij Zich naar het huis
van Simon. De schoonmoeder van Simon lag ziek aan zware koorts; en men
vroeg Hem haar te helpen. 39 Hij boog Zich over haar heen, gebood de koorts,
en deze verliet haar. Onmiddellijk stond ze op, en bediende Hem. 40 Na
zonsondergang brachten allen hun zieken, aan welke kwaal ze ook leden,
naar Hem toe; Hij legde hun één voor één de handen op, en genas ze. 41 Ook
gingen van velen de boze geesten uit, terwijl ze riepen: Gij zijt de Zoon van
God. Maar ten strengste verbood Hij hun te spreken, omdat ze wisten, dat
Hij de Christus was. 42 Toen het dag was geworden, ging Hij heen, en begaf
Hij Zich naar een eenzame plaats. De scharen zochten naar Hem; en toen
ze Hem hadden bereikt, trachtten ze Hem te beletten, van hen heen te gaan.
43 Maar Hij zeide hun: Ook aan andere steden moet Ik de blijde boodschap
van het koninkrijk Gods gaan verkondigen; want daartoe ben Ik gezonden.
44 En Hij preekte in de synagogen van Judea.

5

1 Toen Hij eens aan de oever van het meer van Gennézaret stond, drong
de menigte op Hem aan, om het woord Gods te horen. 2 Nu zag Hij twee
boten liggen aan de oever van het meer; de vissers waren er uitgegaan, en
spoelden de netten. 3 Hij stapte in een der boten, die aan Simon toebehoorde,
en verzocht hem, een weinig van wal te steken. Hij zette Zich neer, en begon
van de boot uit de menigte te onderrichten. 4 Toen Hij zijn toespraak had
beëindigd, zei Hij tot Simon: Steek nu verder van wal, en werp uw netten
uit voor de vangst. 5 Maar Simon antwoordde Hem: Meester, we hebben
de hele nacht gewerkt, en niets gevangen; toch werp ik op uw woord de
netten uit. 6 Ze deden het, en vingen zoveel vis, dat hun net er van scheurde.
7 Nu wenkten ze hun makkers in de andere boot, om hen te komen helpen.
Ze kwamen, en vulden beide boten tot zinkens toe. 8 Toen Simon Petrus
dit zag, viel hij Jesus te voet, en sprak: Heer, ga weg van mij, want ik ben
een zondig mens. 9 Ontzetting had hem aangegrepen over de vangst, die ze
hadden gedaan; hem en allen die bij hem waren, 10 ook Jakobus en Johannes,
de zonen van Zebedeüs, die tot de gezellen van Simon behoorden. Maar
Jesus zei tot Simon: Vrees niet; van nu af zult ge mensen vangen. 11 Toen

brachten ze de boten aan wal, verlieten alles, en volgden Hem. 12 Eens, dat
Hij Zich in zekere stad bevond, was daar een man, die melaats was van onder
tot boven. Toen hij Jesus zag, viel hij op zijn aangezicht neer, en smeekte
Hem: Heer, zo Gij wilt, kunt Gij me reinigen. 13 Hij strekte de hand uit,
raakte hem aan, en zeide: Ik wil, word gereinigd. En terstond was zijn
melaatsheid verdwenen. 14 Hij beval hem, het niemand te zeggen, “maar
ga heen, vertoon u aan den priester, en offer voor uw reiniging, wat Moses
als bewijs voor hen heeft voorgeschreven.” 15 Hoe langer hoe meer begon
zich zijn faam te verbreiden. Talrijke scharen kwamen bijeen, om Hem
te horen en van hun ziekten te worden genezen. 16 Maar Hij trok Zich in
de eenzaamheid terug, om te bidden. 17 Op zekere dag was Hij bezig met
onderricht te geven, toen er ook farizeën bij kwamen zitten en wetgeleerden,
die uit alle dorpen van Galilea en Judea en uit Jerusalem waren gekomen. En
de kracht des Heren deed Hem genezingen verrichten. 18 Zie, daar brachten
enige mannen op een rustbed een man, die verlamd was; ze trachtten hem
binnen te dragen, en voor Hem neer te leggen. 19 Daar ze hem echter wegens
de menigte niet naar binnen konden brengen, klommen ze op het dak, en
lieten hem met het bed door het dak naar beneden, midden in het huis en
vóór Jesus. 20 Toen Hij hun geloof zag, zeide Hij: Mens, uw zonden zijn
u vergeven. 21 Maar de schriftgeleerden en farizeën begonnen zich af te
vragen: Wie is Hij dan toch? Hij zegt godslasteringen! Wie kan zonden
vergeven, dan God alleen? 22 Jesus, die hun gedachten kende, nam het woord
en zei hun: Wat overlegt gij nog bij uzelf? 23 Wat is gemakkelijker te zeggen:
uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: sta op, en ga heen? 24 Welnu, opdat
gij weten moogt, dat de Mensenzoon macht heeft op aarde, om zonden te
vergeven, (hier sprak Hij tot den lamme:) Ik zeg u: Sta op, neem uw bed, en
ga naar huis. 25 Onmiddellijk stond hij op voor aller ogen, nam zijn bed, ging
naar huis, en verheerlijkte God onderweg. 26 Allen stonden verbaasd, en
loofden God; ze werden door vrees bevangen, en zeiden: We hebben heden
wonderbare dingen gezien. 27 Toen Hij daarna verder ging, zag Hij een
tollenaar, Levi genaamd, aan het tolhuis zitten. Hij zeide hem: Volg Mij. 28 En
hij stond op, liet alles achter, en volgde Hem. 29 Nu richtte Levi in zijn huis
een groot gastmaal voor Hem aan; en een talrijke menigte van tollenaars
en anderen lagen met hen aan tafel aan. 30 De farizeën en schriftgeleerden
morden daarover tegen zijn leerlingen, en zeiden: Waarom eet en drinkt gij
met de tollenaars en zondaars? 31 Jesus gaf hun ten antwoord: De gezonden
hebben geen geneesheer nodig, wel de zieken. 32 Ik ben niet gekomen, om
de rechtvaardigen te roepen, maar wel de zondaars, om ze te bekeren. 33 Ze
zeiden tot Hem: De leerlingen van Johannes en die der farizeën vasten en
bidden dikwijls, maar de uwen eten en drinken. 34 Jesus zei hun: Kunt gij
dan de bruiloftsgasten laten vasten, zolang de bruidegom bij hen is? 35 Maar
er zullen dagen komen, dat de bruidegom van hen wordt weggenomen; in
die dagen zullen ze vasten. 36 Ook sprak Hij tot hen de volgende gelijkenis:
Niemand scheurt een lap uit een nieuw kleed, om hem op een oud kleed
te zetten; anders scheurt hij het nieuwe kleed stuk, terwijl de lap van het
nieuwe toch niet bij het oude past. 37 Ook giet niemand nieuwe wijn in oude
zakken; anders doet de nieuwe wijn de zakken bersten; de wijn loopt weg,
en de zakken gaan verloren. 38 Neen, nieuwe wijn moet men in nieuwe
zakken doen. 39 En niemand, die oude wijn heeft te drinken, verlangt naar
de nieuwe; want hij zegt: de oude is best.

6

1 Eens ging Hij op een sabbat door een korenveld, en zijn leerlingen
plukten aren af, wreven ze met de handen uit, en aten ze op. 2 Enige farizeën
zeiden dus: Waarom doet gij, wat op de sabbat niet is geoorloofd? 3 Jesus
gaf hun ten antwoord: Hebt ge dan niet gelezen, wat David deed, toen hij
met zijn gevolg honger had? 4 Hoe hij het huis van God binnenging, de
toonbroden nam en opat, en er van gaf aan hen die bij hem waren? En
toch mag niemand ze eten, dan de priesters alleen. 5 Ook zeide Hij hun: De
Mensenzoon is Heer van de sabbat. 6 Op een andere sabbat ging Hij de syna-
goge binnen, om onderricht te geven. Daar was een man, wiens rechterhand
was verdord. 7 De schriftgeleerden en farizeën bespiedden Hem, of Hij ook
op de sabbat zou genezen, om Hem dan te kunnen beschuldigingen. 8 Daar
Hij hun gedachten kende, sprak Hij tot den man met de verdorde hand: Sta
op, en kom in het midden. Hij stond op, en ging er staan. 9 Nu sprak Jesus
tot hen: Ik vraag u, of men op de sabbat goed mag doen of kwaad, iemand
redden of doden? 10 Hij liet zijn blik over hen allen gaan, en sprak tot hem:
Strek uw hand uit! Hij strekte ze uit, en zijn hand was genezen. 11 Maar
ze werden razend van woede, en bespraken onder elkander, wat ze Jesus
zouden doen. 12 In die dagen ging Hij het gebergte in, om te bidden, en
bracht er de nacht door in het gebed tot God. 13 Toen de dag aanbrak, riep
Hij zijn leerlingen bijeen, en koos er twaalf van hen uit, die Hij apostelen
noemde: 14 Simon, dien Hij ook Petrus noemde, en Andreas, zijn broer;
Jakobus en Johannes; Filippus en Bartolomeüs; 15 Matteüs en Tomas; Jakobus
van Alfeüs, en Simon, bijgenaamd de ijveraar, 16 Judas (broer) van Jakobus,
en Judas Iskáriot, die een verrader werd. 17 Nu daalde Hij met hen af, en
bleef op een vlakte staan. Daar bevond zich ook een talrijke groep van zijn
leerlingen en een grote volksmenigte uit heel Judea en Jerusalem, en uit het
kustland van Tyrus en Sidon, 18 die gekomen waren, om Hem te horen en
van hun kwalen genezen te worden. Allen, die door onreine geesten werden
gekweld, werden genezen. 19 En al het volk zocht Hem aan te raken; want
er ging een kracht van Hem uit, die allen genas. 20 Nu sloeg Hij zijn ogen
op naar zijn leerlingen, en sprak: Zalig gij armen; want aan u behoort het
koninkrijk Gods. 21 Zalig gij, die thans honger lijdt; want gij zult worden
verzadigd. Zalig gij, die nu weent; want gij zult lachen. 22 Zalig zijt gij,
wanneer de mensen u haten, u om den Mensenzoon uitbannen en honen, en
smaad werpen op uw naam. 23 Verheugt u op die dag en jubelt; zie, uw loon
is groot in de hemel. Want zó hebben hun vaders de profeten behandeld.
24 Maar wee u, rijken; want gij hebt uw troost al ontvangen. 25 Wee u, die
thans zijt verzadigd; want gij zult honger lijden. Wee u, die nu lacht; want
gij zult treuren en wenen. 26 Wee u, wanneer alle mensen u prijzen; want zó
hebben hun vaders met de valse profeten gedaan. 27 Maar Ik zeg tot u, die
naar Mij luistert: Bemint uw vijanden; doet wel aan die u haten; 28 zegent
die u vloeken; bidt voor wie u lasteren. 29 Wie u op de ene wang slaat, keer
hem ook de andere toe; en wie u van de mantel berooft, weiger hem ook het
onderkleed niet. 30 Geef aan ieder die iets van u vraagt, en eis het uwe niet
terug van hem, die het neemt. 31 En zoals ge wilt, dat de mensen u doen, doet
het ook aan hen. 32 Als gij bemint die u liefhebben, wat voor verdienste hebt
gij dan wel? Want ook de zondaars hebben lief, die hen beminnen. 33 Als
gij weldoet aan hen die u weldoen, wat voor verdienste hebt gij dan wel?

De zondaars doen dat immers ook. 34 En als gij leent aan hen, van wie gij
hoopt iets terug te krijgen, wat voor verdienste hebt gij dan wel? Ook de
zondaars lenen aan zondaars, om evenveel terug te krijgen. 35 Neen, hebt uw
vijanden lief, doet wel en leent uit, zonder er iets voor terug te hopen; dan
zal uw loon groot zijn, en zult gij kinderen zijn van den Allerhoogste. Hij is
goedertieren, zelfs voor de ondankbaren en bozen. 36 Weest dus barmhartig,
zoals ook uw Vader barmhartig is. 37 Oordeelt niet, en gij zult niet worden
geoordeeld. Vonnist niet, en gij zult niet worden gevonnist. Spreekt vrij, en
gij zult vrijgesproken worden. 38 Geeft, en u zal worden gegeven: een goede,
volgestampte, geschudde en overlopende maat zal u in de schoot worden
gestort. Want met de maat, waarmee ge meet, zal ook u worden gemeten.
39 Hij zei hun ook een gelijkenis. Kan een blinde een blinde leiden? Vallen
dan beiden niet in een kuil? 40 Geen leerling staat boven den leraar; slechts
de goedgevormde leerling zal als zijn leraar zijn. 41 Hoe ziet ge de splinter
in het oog van uw broeder, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? 42 Of
hoe kunt ge tot uw broeder zeggen: Broeder, laat mij de splinter trekken uit
uw ogen, en de balk in uw eigen oog ziet ge niet? Huichelaar, trek eerst de
balk uit uw eigen oog; dan zult ge zien, hoe ge de splinter uit het oog van uw
broeder moet trekken. 43 Neen, er is geen goede boom, die slechte vruchten
draagt; geen slechte boom, die goede vruchten draagt. 44 Want iedere boom
wordt aan zijn vruchten gekend; van doornen plukt men geen vijgen, en
van een braambos snijdt men geen druiven. 45 De goede mens brengt het
goede voort uit de goede schat van zijn hart; maar de slechte mens brengt
uit de slechte schat het slechte voort. Want de mond spreekt, waar het hart
vol van is. 46 Waarom noemt gij Mij Heer, Heer; en gij doet niet wat Ik zeg?
47 Wie tot Mij komt en mijn woorden hoort, maar zich er ook naar gedraagt.
Ik zal u tonen aan wien hij gelijk is. 48 Hij is gelijk aan een man, die een huis
wilde bouwen, die graven en uitdiepen bleef, en de grondslag legde op de
rots. Toen er nu een stortvloed kwam, beukte de stroom tegen dit huis; maar
hij kon het niet doen wankelen, want het was stevig gebouwd. 49 Maar wie
hoort, en er niet naar handelt, is gelijk aan een man, die een huis zonder
grondslag bouwde, boven op de grond. De stroom beukte er tegen aan; het
huis viel aanstonds in, en werd geheel verwoest.

7

1 Toen Hij nu zijn toespraak tot het volk geheel had beëindigd, ging Hij
naar Kafárnaum. 2 Zeker honderdman nu had een knecht, aan wien hij zeer
gehecht was; deze was ziek, en lag op sterven. 3 Daar hij van Jesus had horen
spreken, zond hij joodse ouderlingen naar Hem toe, met het verzoek, om zijn
knecht te komen genezen. 4 Toen ze bij Jesus waren gekomen, smeekten ze
Hem dringend, en zeiden: Hij verdient, dat Gij dit voor hem doet; 5 want
hij is ons volk genegen, en heeft voor ons de synagoge gebouwd. 6 Jesus
ging dus met hen mee. Toen Hij al dicht bij het huis was gekomen, zond
de honderdman vrienden naar Hem toe met de boodschap: Heer, doe geen
moeite. Neen, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt. 7 Daarom
ook heb ik me zelf niet waardig geacht, om tot U te komen; maar spreek
slechts één woord, en mijn knecht zal genezen. 8 Want ook ik ben een man,
die zelf onder gezag ben gesteld, en soldaten onder me heb. En tot den een
zeg ik: Ga, en hij gaat; en tot den ander: Kom, en hij komt; en tot mijn
knecht: Doe dit, en hij doet het. 9 Toen Jesus dit hoorde, verwonderde Hij
Zich over hem; Hij wendde Zich tot de menigte, die Hem volgde, en sprak:

Ik zeg u, zo'n groot geloof heb Ik zelfs in Israël niet gevonden. 10 En bij hun
terugkomst thuis vonden de boden den knecht gezond. 11 Enige tijd later
ging Hij naar een stad. Naïn geheten, vergezeld van zijn leerlingen en van
een talrijke schare. 12 Juist toen Hij de stadspoort naderde, werd er een
dode uitgedragen, de enige zoon van zijn moeder, die weduwe was. Heel
veel mensen uit de stad vergezelden haar. 13 Toen de Heer haar zag, had Hij
innig medelijden met haar, en zeide tot haar: Ween maar niet. 14 Hij kwam
dichterbij, en raakte de baar aan; de dragers bleven staan. En Hij sprak:
Jonge man, Ik zeg u: Sta op. 15 De dode richtte zich op, en begon te spreken.
Zo gaf Hij hem aan zijn moeder terug. 16 Allen werden door vrees bevangen;
ze verheerlijkten God en zeiden: Een groot profeet is onder ons opgestaan;
en: God heeft zijn volk bezocht! 17 En deze roep over Hem ging heel Judea
rond, en overal in de omtrek. 18 De leerlingen van Johannes gingen hem
dit alles vertellen. 19 Toen riep Johannes twee van zijn leerlingen, en zond
hen tot den Heer met de vraag: Zijt Gij het, die komen moet, of moeten we
een ander verwachten? 20 De mannen gingen dus naar Hem toe en zeiden:
Johannes de Doper heeft ons tot U gezonden met de vraag: Zijt Gij het, die
komen moet, of moeten we een ander verwachten? 21 Juist op dat ogenblik
genas Hij velen van ziekten, kwalen en boze geesten, en schonk Hij veel
blinden het gezicht terug. 22 Hij gaf hun dus ten antwoord: Gaat en bericht
aan Johannes, wat gij gezien en gehoord hebt. Blinden zien en kreupelen
gaan, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden verrijzen en aan
armen wordt het evangelie verkondigd. 23 Zalig is hij, die zich aan Mij niet
ergert. 24 Toen de boden van Johannes waren vertrokken, begon Hij tot het
volk over Johannes te spreken: Wat zijt gij in de woestijn gaan zien? Een riet,
dat door de wind wordt bewogen? 25 Neen; wat zijt gij gaan zien? Een mens
in zachte kleren gedost? Zie, die dure kleren en overvloed hebben, zijn in
de paleizen der koningen. 26 Wat zijt gij gaan zien? Een profeet? Ja, Ik zeg
u, en meer dan een profeet. 27 Hij is het, van wien geschreven staat: "Zie Ik
zend mijn gezant voor U uit, Die U de weg zal bereiden." 28 Ik zeg u: groter
profeet dan Johannes de Doper is er niet onder de kinderen der vrouwen.
Toch is de kleinste in het koninkrijk Gods groter dan hij. 29 Al het volk,
zelfs de tollenaars, hebben naar hem geluisterd, en Gods rechtvaardigheid
erkend, door het doopsel van Johannes te ontvangen. 30 Maar de farizeën
en de wetgeleerden hebben Gods raadsbesluit over zichzelf verijdeld, door
zijn doopsel niet te ontvangen. 31 Waarmee zal Ik dan de mensen van dit
geslacht vergelijken; waaraan zijn ze gelijk? 32 Ze zijn gelijk aan kinderen,
die op de markt zitten, en elkander toeroepen en zeggen: We hebben voor
u op de fluit gespeeld, En gij hebt niet gedanst; We hebben een treurlied
gezongen, En gij hebt niet geschreid. 33 Want Johannes de Doper kwam; hij
at geen brood en dronk geen wijn, en gij zegt: Hij is van den duivel bezeten.
34 Maar de Mensenzoon kwam; Hij at en dronk, en gij zegt: Zie wat een
gulzigaard, wat een wijndrinker, wat een vriend van tollenaars en zondaars.
35 Maar de wijsheid wordt gerechtvaardigd door al haar kinderen. 36 Een
der farizeën verzocht Hem eens bij zich ten eten. Hij ging het huis van den
farizeër binnen, en lag aan tafel aan. 37 En zie, daar was een vrouw, die in de
stad als zondares bekend stond. Toen ze vernam, dat Hij in het huis van den
farizeër aan tafel was, ging ze er heen met een albasten kruik vol balsem.
38 Wenend ging ze achter Hem staan, bij zijn voeten, en begon zijn voeten
met tranen te besproeien, en met het hoofdhaar af te drogen. Dan kuste ze

zijn voeten, en zalfde ze met balsem. 39 Toen de farizeër, die Hem genodigd
had, dit zag, zeide hij bij zichzelf: Als Hij een profeet was, zou Hij weten, wie
en wat voor een vrouw het is, die Hem aanraakt; een zondares! 40 Nu nam
Jesus het woord en sprak tot hem: Simon, Ik heb u iets te zeggen. Hij zeide:
Spreek, Meester. 41 Een geldschieter had twee schuldenaars; de een was hem
vijfhonderd tienlingen schuldig, de andere vijftig. 42 Daar ze niet konden
betalen, schold hij het beiden kwijt. Wie van de twee zal nu het meest van
hem houden? 43 Simon antwoordde: Ik vermoed: hij, wien hij het meest
heeft kwijtgescholden. Hij zei hem: Ge hebt juist geoordeeld. 44 Nu keerde
Hij Zich naar de vrouw, en sprak tot Simon: Ziet ge die vrouw? Ik ben in úw
huis gekomen; gij goot geen water op mijn voeten, maar zij heeft mij voeten
met haar tranen besproeid en met de haren afgedroogd. 45 Gij hebt Mij geen
kus gegeven; maar zij heeft, sinds Ik binnenkwam, niet opgehouden, mijn
voeten te kussen. 46 Gij hebt mijn hoofd niet met olie gezalfd, maar zij heeft
mijn voeten met balsem gezalfd. 47 En daarom zeg Ik u: Haar zonden, haar
vele zonden zijn haar vergeven; want zij heeft veel liefde getoond. Wien
weinig vergeven wordt, toont weinig liefde. 48 Nu sprak Hij tot haar: Uw
zonden zijn u vergeven. 49 De disgenoten begonnen bij zichzelf te zeggen:
Wie is Hij, dat Hij zelfs zonden vergeeft? 50 Maar Hij zei tot de vrouw: Uw
geloof heeft u gered, ga heen in vrede.

8

1 Daarna ging Hij rond door steden en dorpen, om te preken en het
koninkrijk Gods te verkondigen. Hij was vergezeld van het twaalftal, 2 en
van enige vrouwen, die van boze geesten en ziekten waren verlost: Maria,
Magdalena geheten, uit wie zeven duivels waren uitgegaan. 3 Johanna, de
vrouw van Choesa, den hofmeester van Herodes. Susanna en vele anderen,
die hun met haar vermogen ten dienste stonden. 4 Toen er eens een grote
menigte bijeen was, daar men uit alle steden naar Hem was toegestroomd,
sprak Hij in een gelijkenis: 5 De zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien.
En onder het zaaien viel een gedeelte langs de weg; het werd vertrapt,
en de vogels uit de lucht pikten het op. 6 Een ander gedeelte viel op de
rots: even kwam het op, maar verdorde, omdat het geen vocht had. 7 Een
ander gedeelte viel tussen de doornen; en de doornen schoten mede op, en
verstikten het. 8 Een ander gedeelte viel op de goede aarde; het schoot op,
en droeg honderdvoudige vrucht. Na deze woorden riep Hij uit: Wie oren
heeft om te horen, hij hore. 9 Zijn leerlingen vroegen Hem naar de zin der
gelijkenis. 10 Hij sprak: U is het gegeven, de geheimen te kennen van het
koninkrijk Gods, maar tot de overigen wordt in parabels gesproken; opdat
ze zouden zien en niet inzien, zouden horen en niet verstaan. 11 Dit is de
zin der gelijkenis: Het zaad is Gods woord. 12 Het zaad langs de weg zijn
zij, die het woord wel horen; maar dan komt de duivel en neemt het weg
uit hun hart, opdat ze niet zouden geloven en worden gered. 13 Het zaad op
de rots zijn zij, die het woord met vreugde aanvaarden, zodra ze het horen,
maar die geen wortel hebben geschoten; een tijd lang geloven ze wel, maar
in de tijd der beproeving vallen ze af. 14 Het zaad, dat tussen de doornen
valt, zijn zij, die wel hebben geluisterd, maar die gaandeweg door de zorgen,
de rijkdom en de genoegens van het leven zich laten verstikken en nooit tot
rijpheid komen. 15 Maar het zaad, dat in de goede aarde valt, zijn zij, die
met een goed en edel hart het woord vernemen, het aanvaarden, en het

vrucht doen dragen door te volharden. 16 Niemand steekt een lamp aan,
en verbergt ze onder een bak, of zet ze onder een bed; maar hij plaatst ze
op de kandelaar, opdat wie binnenkomt, het licht kan zien. 17 Want niets is
verborgen, of het zal worden geopenbaard; en niets is geheim, of het wordt
bekend en het komt aan het licht. 18 Let er dus op, hoe gij luistert. Want
wie heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, hem zal ook nog
ontnomen worden, wat hij meent te bezitten. 19 Nu kwamen zijn moeder en
broeders naar Hem toe, maar door de menigte konden ze Hem niet bereiken.
20 Men boodschapte Hem: Uw moeder en broeders staan buiten en willen
U zien. 21 Maar Hij gaf ten antwoord: Mijn moeder en broeders zijn zij,
die het woord Gods horen, en er naar handelen. 22 Op zekere dag ging
Hij met zijn leerlingen in een boot, en zeide tot hen: Laten we oversteken
naar de andere kant van het meer. Ze staken van wal; 23 en onder de vaart
sliep Hij in. Maar een hevige storm brak los op het meer: ze kregen water
binnen en liepen gevaar. 24 Ze gingen naar Hem toe, wekten Hem en zeiden:
Meester, Meester, we vergaan. Toen stond Hij op, en gebood aan de wind
en de golven; ze bedaarden, en het werd stil. 25 Maar tot hen zeide Hij:
Waar is uw geloof? Met angstige verbazing zeiden ze tot elkander: Wie
is Hij toch, dat Hij zelfs de winden gebiedt en het water, en dat ze Hem
gehoorzamen? 26 Ze legden aan in het land der Gerasenen, dat tegenover
Galilea ligt. 27 Zodra Hij aan wal was gestapt, kwam Hem uit de stad een man
tegemoet, die door duivels was bezeten. Sinds lang droeg hij geen kleren
meer, en verbleef niet in huis, maar in de grafspelonken. 28 Toen hij Jesus
zag, viel hij gillend voor Hem neer, en schreeuwde het uit: Wat hebt Gij met
ons te maken. Jesus, Zoon van den allerhoogsten God? Ik bid U, mij niet
te gaan kwellen. 29 Want Hij had den onreinen geest geboden, den man te
verlaten. Reeds dikwijls toch had hij zich van hem meester gemaakt. Dan
had men hem met ketens en voetboeien gebonden, om hem vast te houden;
maar hij had de boeien stuk gebroken, en was door den duivel naar eenzame
plaatsen gejaagd. 30 Jesus vroeg hem: Hoe is uw naam? Hij zei: Legioen.
Want vele duivels waren in hem gevaren. 31 Ze verzochten Hem dringend,
hun niet te gelasten, naar de afgrond te gaan. 32 Nu liep daar op de berg
een grote troep zwijnen te grazen. Ze verzochten Hem, hun toe te staan,
in die zwijnen te varen. Hij stond het hun toe. 33 Toen gingen de duivels
uit van den mens, en wierpen zich op de zwijnen; en de troep plofte van de
steilte in het meer, en verdronk. 34 Toen de drijvers zagen, wat er gebeurde,
vluchtten ze heen, en vertelden het in stad en land. 35 Men kwam dus zien,
wat er gebeurd was. Toen ze nu bij Jesus kwamen, en den man, uit wien
de duivels waren uitgegaan, gekleed en goed bij verstand aan Jesus' voeten
vonden zitten, werden ze bang. 36 Nu verhaalden nog de ooggetuigen, hoe
de bezetene was verlost. 37 Toen verzocht Hem de hele bevolking van het
gebied der Gerasenen, om van hen heen te gaan; want een ontzettende vrees
greep hen aan. Nu ging Hij weer in de boot, om terug te keren; 38 en de
man, uit wien de duivels waren uitgegaan, vroeg Hem verlof, om bij Hem
te blijven. Maar Hij zond hem heen, en zeide: 39 Ga naar huis, en verhaal
al wat God u gedaan heeft. Hij ging heen, en vertelde heel de stad door,
wat Jesus hem had gedaan. 40 Bij Jesus' terugkeer kwam Hem de schare
begroeten; ze stonden allen op Hem te wachten. 41 En zie, daar naderde
een man, Jaïrus genaamd, die overste van de synagoge was. Hij viel voor
Jesus' voeten neer, en verzocht Hem, mee naar zijn huis te komen, 42 omdat

hij een enige dochter had, ongeveer twaalf jaren oud, die op sterven lag. Terwijl Hij er heenging, drong de menigte tegen Hem op. 43 Nu was daar een vrouw, die twaalf jaar lang aan bloedvloeiing leed, en heel haar vermogen aan geneesheren had uitgegeven, maar door niemand genezen kon worden. 44 Ze trad achter Hem aan, en raakte de zoom van zijn kleed aan; aanstonds hield haar bloedvloeiing op. 45 Jesus sprak: Wie heeft Mij aangeraakt? Allen ontkenden het, en Petrus zeide:Meester, de menigte omringt U, en dringt op U aan. 46 Maar Jesus sprak: Iemand heeft Mij aangeraakt; want Ik heb een kracht van Mij voelen uitgaan. 47 Toen de vrouw zag, dat ze ontdekt was, trad ze bevend vooruit, viel Hem te voet, en verhaalde voor heel het volk, waarom ze Hem had aangeraakt, en hoe ze aanstonds was genezen. 48 Maar Hij zei haar: Dochter, uw geloof heeft u gered; ga in vrede. 49 Terwijl Hij nog sprak, kwam er iemand van den overste der synagoge, en zeide Hem: Uw dochter is gestorven; val den Meester niet langer lastig. 50 Jesus hoorde het, en sprak tot hen: Vrees niet, maar geloof; en ze zal worden gered. 51 Bij het huis gekomen, liet Hij niemand met Zich binnengaan dan Petrus, Johannes en Jakobus met den vader en de moeder van het meisje. 52 Allen weenden er, en jammerden over haar. Maar Hij sprak: Weent niet; ze is niet dood, maar ze slaapt. 53 Men lachte Hem uit, overtuigd, dat ze dood was. 54 Hij vatte haar bij de hand, en riep: Meisje, sta op! 55 En haar geest keerde weer, en ogenblikkelijk stond ze op; en Hij gelastte, dat men haar te eten zou geven. 56 Haar ouders waren buiten zichzelf van verbazing; maar Hij verbood hun, het gebeurde aan iemand te vertellen.

9

1 Nu riep Hij het twaalftal bijeen, gaf hun macht en gezag over alle duivels, en tot genezing der zieken, 2 en zond ze uit om het koninkrijk Gods te gaan preken, en zieken te genezen. 3 Hij sprak tot hen: Neemt niets mee op weg; geen stok, geen reiszak, geen brood en geen geld; zelfs geen tweede onderkleed moogt gij hebben. 4 In welk huis gij ook uw intrek neemt, blijft daar, totdat gij weer afreist. 5 En waar men u niet ontvangt, verlaat die stad, en schudt zelfs het stof van uw voeten als een getuigenis tegen hen. 6 Toen gingen ze heen, en trokken de dorpen rond; ze preekten het evangelie overal, en genazen de zieken. 7 Herodes, de viervorst, vernam het gebeurde, en wist niet, wat hij er van denken moest. Want sommigen zeiden: Johannes is van de doden opgestaan; 8 anderen: Elias is verschenen; anderen weer: Een van de oude profeten is verrezen. 9 Herodes zeide: Ik heb toch Johannes onthoofd; maar wie is deze dan, over wien ik dit alles hoor? En hij zocht een gelegenheid, om Hem te zien. 10 Toen de apostelen waren teruggekeerd, verhaalden ze Hem alwat ze gedaan hadden. Hij nam ze mee, en vertrok met hen alleen naar een stad, Betsáida genaamd. 11 Maar het volk merkte het, en ging Hem achterna. Hij ontving ze, sprak tot hen over het koninkrijk Gods, en Hij genas, wie genezing behoefde. 12 Maar toen de avond begon te vallen, kwam het twaalftal naar Hem toe, en zeide: Zend de menigte heen; dan kunnen ze naar de omliggende dorpen en vlekken gaan, om onderkomen en voedsel te vinden; want we zijn hier in een verlaten streek. 13 Hij sprak tot hen: Geeft gij hun te eten. Ze zeiden: We hebben slechts vijf broden en twee vissen; of zouden we zelf misschien voor al dat volk eten moeten gaan kopen? 14 Want er waren ongeveer vijf duizend mannen. Maar Hij zei tot zijn leerlingen: Laat hen in groepen van vijftig gaan zitten. 15 Ze

deden het, en deden ze allen neerzitten. 16 Nu nam Hij de vijf broden en
de twee vissen, zag ten hemel op, sprak er de zegen over uit, brak ze en
gaf ze aan de leerlingen, om ze de menigte aan te bieden. 17 Allen aten en
werden verzadigd; en ze verzamelden het overschot: twaalf korven met
brokken. 18 Toen Hij eens in de eenzaamheid aan het bidden was, en de
leerlingen bij Hem waren, stelde Hij hun de vraag: Wien zegt het volk, dat
Ik ben? 19 Ze antwoordden: Johannes de Doper; anderen: Elias; anderen
weer: Een van de oude profeten is verrezen. 20 Hij zeide hun: Maar gij,
wie zegt gij, dat Ik ben? Petrus antwoordde: De Christus van God. 21 En Hij
verbood hun ten strengste, dit aan iemand te zeggen. 22 Nu zeide Hij: De
Mensenzoon zal veel moeten lijden, en verworpen worden door de oudsten
en opperpriesters en schriftgeleerden. Hij zal worden gedood, en op de
derde dag verrijzen. 23 Nu sprak Hij tot allen: Zo iemand mijn volgeling
wil zijn, dan moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen iedere
dag, en Mij volgen. 24 Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen;
maar wie zijn leven verliest om Mijnentwil, zal het redden. 25 Wat baat
het den mens, zo hij de hele wereld wint, maar zichzelf prijsgeeft of schade
berokkent? 26 Want wie zich schaamt over Mij en mijn woorden, over hem
zal Zich ook de Mensenzoon schamen, als Hij in zijn heerlijkheid komt, en
in die van zijn Vader en van de heilige engelen. 27 Voorwaar, Ik zeg u: Daar
zijn er onder de hier aanwezigen, die de dood niet zullen smaken, voordat
ze het koninkrijk Gods hebben gezien. 28 Ongeveer acht dagen later nam
Jesus Petrus, Johannes en Jakobus met Zich mee, en ging de berg op, om te
bidden. 29 En terwijl Hij bad, veranderde het uiterlijk van zijn gelaat, en
zijn kleed werd schitterend wit. 30 Zie, twee mannen spraken met Hem; het
waren Moses en Elias, 31 die in heerlijkheid waren verschenen, en zijn dood
bespraken, die Hij te Jerusalem zou ondergaan. 32 Petrus en zijn gezellen
waren intussen door slaap overmand; eerst bij hun ontwaken zagen ze zijn
heerlijkheid en de beide mannen, die bij Hem stonden. 33 Toen dezen van
Hem weg wilden gaan, sprak Petrus tot Jesus: Meester, het is ons goed, hier
te zijn; laat ons drie tenten opslaan, één voor U, één voor Moses en één voor
Elias. Hij wist niet goed wat hij zeide. 34 Terwijl hij zo sprak, kwam er een
wolk, die hen overschaduwde; en toen de leerlingen hen de wolk zagen
ingaan, werden ze bang. 35 En uit de wolk klonk een stem: Deze is mijn
uitverkoren Zoon; luistert naar Hem. 36 Terwijl de stem klonk, bevond Zich
Jesus alleen. Ze bewaarden het stilzwijgen over wat ze hadden gezien, en
vertelden het toen nog aan niemand. 37 Toen ze de volgende dag van de
berg afdaalden, kwam een talrijke menigte Hem tegemoet. 38 En zie, een
man uit de menigte riep hun toe, en zeide: Meester, ik bid U, zie neer op
mijn zoon; want hij is mijn enig kind. 39 Zie, een geest grijpt hem aan, en
plotseling gilt hij het uit; hij doet hem stuiptrekken en schuimbekken, en als
hij hem heeft uitgeput, verlaat hij hem nòg bijna niet. 40 Ik heb uw leerlingen
verzocht, hem uit te drijven, maar ze konden het niet. 41 Jesus antwoordde:
O ongelovig en boos geslacht, hoe lang nog zal Ik bij u zijn, en u dulden?
Breng uw zoon hier. 42 Terwijl hij naderde, smeet de duivel hem weer tegen
de grond, en deed hem stuipen krijgen. Jesus bestrafte den onreinen geest,
genas den knaap, en gaf hem aan zijn vader terug. 43 En allen waren vol van
ontzetting voor de majesteit Gods. Maar terwijl iedereen in verwondering
was over al wat Hij deed, sprak Hij tot zijn leerlingen: 44 Houdt het goed
in gedachte: De Mensenzoon zal worden overgeleverd in de handen der

mensen. 45 Ze begrepen dit niet. Het bleef hun duister, en ze verstonden
het niet; toch durfden ze Hem ook niet over dit woord ondervragen. 46 Eens
kwam de gedachte bij hen op, wie van hen de grootste zou zijn. 47 Maar Jesus,
die de gedachte van hun hart kende, nam een kind, plaatste het naast Zich,
48 en zei hun: Wie dit kind opneemt in mijn Naam, neemt Mij op; en wie
Mij opneemt, neemt Hem op, die Mij heeft gezonden. Want wie de kleinste
is onder u allen, hij is groot. 49 Johannes nam het woord, en sprak: Meester,
we hebben iemand duivels uit zien drijven in uw Naam; we hebben het hem
verboden, omdat hij zich niet bij ons aansluit. 50 Jesus zei hem: Verbiedt
het hem niet; want wie niet tegen u is, hij is vóór u. 51 Toen nu de tijd van
zijn hemelvaart begon te naderen, besloot Hij naar Jerusalem te gaan. 52 Hij
zond boden voor Zich uit; ze gingen op reis, en kwamen in een stad der
Samaritanen, om Hem een verblijf te bereiden. 53 Maar men ontving Hem
niet, omdat Hij naar Jerusalem reisde. 54 Toen zijn leerlingen Jakobus en
Johannes dit merkten, zeiden ze: Heer, wilt Gij, dat we zeggen, dat er vuur
uit de hemel komt, om ze te verdelgen? 55 Maar Hij keerde Zich om, en
berispte hen. Hij zeide: Gij weet niet, wat voor geest u bezielt. 56 Want de
Mensenzoon is niet gekomen, om de zielen der mensen in het verderf te
storten, maar om ze te redden. Ze gingen dus naar een ander dorp. 57 Terwijl
zij voortreisden, zei iemand tot Hem: Ik zal U volgen, waarheen Gij ook gaat.
58 Jesus zeide hem: De vossen hebben holen, en de vogels in de lucht hebben
nesten; maar de Mensenzoon heeft niets, om er zijn hoofd op te leggen. 59 En
tot een ander sprak Hij: Volg Mij. Deze zeide: Heer, sta me toe, eerst mijn
vader te gaan begraven. 60 Jesus sprak tot hem: Laat de doden hun doden
begraven; ga heen, en verkondig het koninkrijk Gods. 61 Weer een ander
zeide: Ik zal U volgen Heer; maar sta me toe, eerst van mijn huisgenoten
afscheid te nemen. 62 Jesus sprak tot hem: Wie zijn hand aan de ploeg slaat
en achterwaarts blikt, is niet geschikt voor het koninkrijk Gods.

10

1 Daarna stelde de Heer nog twee en zeventig anderen aan, en zond ze
twee aan twee voor Zich uit naar elke stad of plaats, waar Hij zelf naar toe
wilde gaan. 2 En Hij sprak tot hen: De oogst is groot, maar werklieden zijn er
weinig. Vraagt dus den Heer van de oogst, dat Hij werklieden zendt in zijn
oogst. — 3 Gaat heen; zie, Ik zend u als lammeren midden onder de wolven.
4 Draagt geen beurs mee, geen reiszak, geen schoenen; en groet niemand
onderweg. — 5 Wanneer gij een huis binnenkomt, zegt dan eerst: Vrede aan
dit huis! 6 En als daar een kind van de vrede woont, zal uw vrede op hem
rusten; zo niet, dan keert hij terug op u. 7 Blijft in dat huis; eet en drinkt wat
men er heeft; want de arbeider heeft recht op zijn loon. Gaat niet van het
ene huis naar het andere. — 8 En in welke stad gij ook komt, waar men u
ontvangt, eet wat u wordt voorgezet; 9 geneest de zieken die er zijn, en zegt
hun: Het koninkrijk Gods is nabij. 10 Maar als gij in een stad komt, waar men
u niet ontvangt, gaat uit op haar pleinen, en zegt: 11 Zelfs het stof uwer stad,
dat aan onze voeten kleeft, schudden we tegen u af; toch moet gij weten:
het koninkrijk Gods is nabij. 12 Ik zeg u: Voor Sódoma zal het dragelijker zijn
op die dag dan voor die stad. — 13 Wee u, Korazin, wee u, Betsáida; want
zo in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd, die in u zijn geschied,
dan zouden ze reeds lang in zak en as zijn gezeten, en boete hebben gedaan.
14 Voor Tyrus en Sidon zal het dragelijker zijn in het oordeel dan voor u. 15 En

gij Kafárnaum, zult ge tot de hemel toe worden verheven? Tot in de hel zult ge neerzinken. — 16 Wie u hoort, hoort Mij, en wie u versmaadt, versmaadt Mij; maar wie Mij versmaadt, versmaadt Hem die Mij heeft gezonden. 17 Toen de twee en zeventig waren teruggekeerd, zeiden ze verheugd: Heer, zelfs de duivels zijn ons onderworpen in uw Naam. 18 Hij sprak tot hen: Ik zag satan als een bliksemstraal uit de hemel vallen. 19 Zie, Ik heb u de macht gegeven, om op slangen en schorpioenen te trappen, en macht over heel de kracht van den vijand: niets zal u deren. 20 Maar verheugt u niet, omdat de duivels u onderworpen zijn; verheugt u, omdat uw namen opgeschreven staan in de hemel. 21 Toen jubelde Hij het uit in den Heiligen Geest, en sprak: Ik dank U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen, en aan kleinen geopenbaard. Ja, Vader, zó is uw welbehagen geweest. 22 Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader alleen; of wie de Vader is, dan de Zoon alleen, en hij, wien de Zoon het openbaren wil. 23 Nu wendde Hij Zich tot zijn leerlingen alleen, en sprak: Zalig de ogen, die zien wat gij ziet. 24 Ik zeg u: Vele profeten en koningen wensten te zien wat gij ziet, en ze zagen het niet; te horen wat gij hoort, en ze hoorden het niet. 25 En zie, een wetgeleerde stond op, om Hem op de proef te stellen, en sprak: Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te verkrijgen? 26 Hij zei hem: Wat staat er in de Wet geschreven; wat leest ge daar? 27 Hij antwoordde: Gij zult den Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw kracht, en met heel uw verstand: en uw naaste als uzelf. 28 Hij zei hem: Ge hebt goed geantwoord; doe dit en ge zult leven. 29 Maar daar hij de schijn wilde redden, sprak hij tot Jesus: En wie is mijn naaste? 30 Jesus hernam, en sprak: Eens reisde een man van Jerusalem naar Jericho, en viel in handen van rovers; ze schudden hem uit, verwondden hem vreselijk, en lieten hem half dood achter. 31 Toevallig kwam een priester die weg langs; hij zag hem, en ging voorbij. 32 Ook een leviet kwam er langs; hij zag hem, en ging voorbij. 33 Maar ook een Samaritaan, die op reis was, kwam voorbij; hij zag hem, en kreeg medelijden. 34 Hij ging er naar toe, verbond zijn wonden, en goot er olie en wijn op; daarna hief hij hem op zijn eigen lastdier, bracht hem naar een herberg, en zorgde voor hem. 35 De volgende dag nam hij twee tienlingen, gaf ze den waard, en zeide: Blijf voor hem zorgen; en wat ge er meer aan besteedt, zal ik u bij mijn terugkomst vergoeden. 36 Wat dunkt u; wie van de drie is de naaste geweest van hem, die in de handen der rovers viel? 37 Hij sprak: Hij, die hem barmhartigheid bewees. En Jesus zeide hem: Ga, en doe gij evenzo. 38 Op hun reis kwam Hij ook in zeker dorp, waar een vrouw, Marta geheten, Hem in haar huis ontving. 39 Ze had een zuster, Maria genaamd, die mede aan Jesus' voeten zat, en luisterde naar zijn woord. 40 Maar Marta was druk in de weer met bedienen. Ze kwam er een ogenblik bij staan, en sprak: Heer, is het U onverschillig, dat mijn zuster mij alleen laat bedienen? Zeg haar dus, dat ze me helpt. 41 Maar de Heer gaf haar ten antwoord: Marta, Marta, over veel zijt ge bezorgd en bekommerd. 42 Slechts één ding is noodzakelijk. Maria heeft het beste deel gekozen, dat haar niet zal ontnomen worden.

11

1 Eens was Hij ergens aan het bidden. Toen Hij ophield, sprak een zijner leerlingen tot Hem: Heer, leer ons bidden, zoals ook Johannes het zijn

leerlingen heeft geleerd. 2 Hij sprak tot hen: Zegt, wanneer gij bidt: Vader,
uw naam worde geheiligd; uw rijk kome. 3 Geef ons elke dag ons dagelijks
brood. 4 En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven aan allen hun
schuld. En leid ons niet in bekoring. 5 Ook zeide Hij hun: Veronderstelt,
iemand van u heeft een vriend, en hij gaat te middernacht naar hem toe,
en zegt: Vriend, leen me drie broden; 6 want een van mijn vrienden is op
reis bij me aangekomen, en ik heb niets om hem voor te zetten. 7 Zou dan de
andere soms van binnen uit antwoorden, en zeggen: Val me niet lastig; de
deur is al gesloten, en mijn kinderen zijn met mij te bed; ik kan niet opstaan,
om het u te geven. 8 Ik zeg u: Al zou hij niet opstaan en het hem geven, omdat
hij zijn vriend is, dan zal hij toch om zijn lastig aanhouden opstaan, en hem
geven al wat hij nodig heeft. 9 Zo zeg Ik ook u: Vraagt en men zal u geven;
zoekt en gij zult vinden; klopt en men zal u opendoen. 10 Want wie vraagt,
ontvangt; wie zoekt, vindt: wie klopt, hem doet men open. 11 Welke vader
is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt;
of als hij om vis vraagt, hem in plaats van een vis, een slang zal geven; 12 of
als hij vraagt om een ei, hem een schorpioen geven zal? 13 Als gij dan, aan
uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoewel gij boos zijt, hoeveel te
meer zal dan de hemelse Vader den Heiligen Geest geven aan wie tot Hem
bidden! 14 Eens dreef Hij een duivel uit, die stom was; en toen de duivel was
uitgegaan, sprak de stomme. En het volk stond verbaasd. 15 Maar sommigen
hunner zeiden: Door Beélzebub, den vorst der duivels, drijft Hij de duivels
uit. 16 Anderen vroegen Hem een teken uit de hemel, om Hem op de proef
te stellen. 17 Maar Hij kende hun gedachten, en sprak tot hen: Ieder rijk,
dat inwendig verdeeld is, zal worden verwoest; het ene huis zal er op het
andere vallen. 18 Wanneer dus de satan tegen zichzelf is verdeeld, hoe zal
zijn rijk dan stand kunnen houden? Toch zegt gij, dat Ik door Beélzebub de
duivels uitdrijf. 19 Maar als Ik door Beélzebub de duivels uitdrijf, door wien
drijven dan uw zonen ze uit? Daarom zullen zijzelf uw rechters zijn. 20 Maar
als Ik door de vinger Gods de duivels uitdrijf, dan is ook het koninkrijk
Gods onder u gekomen. 21 Wanneer de sterke in volle wapenrusting zijn erf
bewaakt, dan is zijn have in veiligheid. 22 Maar wanneer een, die sterker is
dan hij, hem overvalt en overwint, dan ontneemt hij hem zijn wapenrusting,
waarop hij vertrouwde, en verdeelt zijn buit. 23 Wie niet met Mij is, is tegen
Mij; en wie niet met Mij verzamelt, verstrooit. 24 Wanneer de onreine geest
van iemand is uitgegaan, zwerft hij rond in dorre oorden; hij zoekt naar
rust, en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal terugkeren in mijn huis, waar ik
ben uitgegaan. 25 En bij zijn komst vindt hij het geveegd en versierd. 26 Dan
gaat hij heen, en neemt zeven andere geesten met zich mee, die bozer zijn
dan hijzelf; ze komen binnen, en gaan er wonen. En het einde van dien man
wordt erger nog dan het begin. 27 Terwijl Hij zo sprak, verhief een vrouw uit
het volk haar stem, en zei Hem: Zalig de schoot, die U heeft gedragen, en de
borsten die U hebben gezoogd. 28 Maar Hij zeide: Zalig eerder, die luisteren
naar Gods woord, en het beleven. 29 En toen de menigte samenstroomde,
begon Hij aldus: Dit geslacht is een boos geslacht; het vraagt een teken, en
geen teken zal hun worden gegeven, dan het teken van Jonas. 30 Want zoals
Jonas een teken was voor de Ninivieten, zo zal het ook de Mensenzoon zijn
voor dit geslacht. 31 De koningin van het Zuiden zal in het oordeel opstaan te
zamen met de mannen van dit geslacht, en ze veroordelen; want ze kwam
van het uiteinde der aarde om Sálomons wijsheid te horen; en zie, meer dan

Sálomon is hier. 32 De mannen van Ninive zullen in het oordeel opstaan te
zamen met dit geslacht, en het veroordelen; want ze bekeerden zich op de
prediking van Jonas; en zie, meer dan Jonas is hier. 33 Niemand steekt een
lamp aan, om ze in de kelder of onder de korenmaat te zetten, maar op de
kandelaar; opdat wie binnenkomt, het licht kan zien. 34 Uw oog is de lamp
van het lichaam. Als uw oog goed is, dan is heel uw lichaam verlicht; maar
deugt het niet, dan is ook uw lichaam in het duister. 35 Zorgt er dus voor,
dat het licht in u geen duisternis wordt. 36 Wanneer dus heel uw lichaam
verlicht is, zonder een enkel duister deel, hoe zal het geheel dan verlicht
zijn, als de lamp u nog met haar stralen verlicht. 37 Terwijl Hij nog sprak,
nodigde een farizeër Hem bij zich aan tafel; Hij trad binnen, en nam plaats
38 Maar de farizeër verwonderde zich, toen hij zag, dat Hij Zich niet eerst
voor de maaltijd gewassen had. 39 De Heer sprak tot hem: Gij, farizeër, gij
reinigt dus de buitenkant van beker en schotel. maar uw eigen binnenste
is vol roof en bederf. 40 Dwazen! Heeft Hij, die het uitwendige maakte, ook
het inwendige niet gemaakt? 41 Geeft liever de inhoud als aalmoes; en zie,
dan is alles u rein. 42 Maar wee u, farizeën! Want gij betaalt tienden van
muntkruid, wijnruitplant en allerlei groenten, maar gij verwaarloost het
recht en de liefde tot God. Dit moet men doen, en het andere niet laten.
43 Wee u, farizeën! Want gij zijt belust op de ereplaatsen in de synagogen
en de begroetingen op de marktpleinen. 44 Wee u! Want gij zijt gelijk aan
onzichtbare graven; de mensen lopen er over heen zonder het te weten.
45 Een van de wetgeleerden nam het woord, en zeide tot Hem: Meester, door
zo te spreken, beledigt ge ook ons. 46 Hij sprak: Ook u, wetgeleerden, wee!
Want gij legt den mensen zware lasten op, maar zelf raakt gij de lasten met
geen vinger aan. 47 Wee u! Want gij bouwt de grafsteden der profeten, maar
uw vaders hebben ze gedood. 48 Zo getuigt gij, deel te hebben aan de daden
van uw vaders; want zij doodden hen, gij bouwt. 49 Daarom heeft ook Gods
wijsheid gezegd: Ik zal tot hen profeten en apostelen zenden, en sommigen
van hen zullen ze doden en vervolgen; 50 opdat van dit geslacht het bloed
van alle profeten zou worden opgeëist, dat sinds de grondvesting der wereld
vergoten is: 51 van het bloed van Abel af, tot het bloed van Zakarias toe, die
gedood is tussen het altaar en de tempel. Ja, Ik zeg u, het zal van dit geslacht
worden opgeëist. 52 Wee u, wetgeleerden! Want gij hebt de sleutel tot de
kennis weggenomen; zelf zijt gij niet binnengegaan, en hen, die er in willen
gaan, hebt gij tegengehouden. 53 Toen Hij hun dit gezegd had, begonnen
de schriftgeleerden en farizeën Hem heftig aan te vallen, en Hem allerlei
strikvragen te stellen; 54 ze loerden er op, uit zijn mond iets op te vangen,
om Hem te beschuldigen.

12

1 Toen er intussen een menigte van vele duizenden was saamgestroomd,
zodat men elkander haast onder de voet liep, begon Hij tot zijn leerlingen
te zeggen: Vooreerst, wacht u voor het zuurdeeg der farizeën, dat is, voor
huichelarij. 2 Want niets is bedekt, dat niet ontdekt, niets verborgen, dat
niet bekend zal worden. 3 Alles dus wat gij spreekt in de duisternis, zal in
het licht worden gehoord; en wat gij in kelders in het oor hebt gefluisterd,
zal van de daken worden verkondigd. 4 Ik zeg u, mijn vrienden: Weest niet
bevreesd voor hen, die wel het lichaam doden, maar daarna niets meer
kunnen doen. 5 Ik zal u tonen, wien gij moet vrezen: Vreest Hem, die, als

Hij gedood heeft, de macht nog bezit, om in de hel te werpen. Ja, Ik zeg u:
Vreest Hem! 6 Worden niet vijf mussen voor twee penningen verkocht? En
geen enkele daarvan wordt vergeten door God. 7 Welnu, zelfs al de haren
van uw hoofd zijn geteld. Vreest dus niet; gij zijt meer waard dan een
zwerm mussen. 8 Ik zeg u: Wie Mij belijdt voor de mensen, hem zal ook
de Mensenzoon voor Gods engelen belijden. 9 Maar wie Mij verloochent
voor de mensen, zal voor Gods engelen worden verloochend. 10 Wie iets
tegen den Mensenzoon zegt, het zal hem worden vergeven: maar wie lastert
tegen den Heiligen Geest, het zal hem niet worden vergeven. 11 En wanneer
men u in de synagogen en voor vorsten en machthebbers brengt, weest dan
niet bezorgd, hoe of wat gij zult antwoorden of zeggen; 12 want de Heilige
Geest zal u leren in dat uur, wat gij moet zeggen. 13 Eens zei iemand uit de
menigte tot Hem: Meester, zeg aan mijn broer, dat hij met mij de erfenis
deelt. 14 Maar Hij zeide hem: Man, wie heeft Mij tot rechter of verdeler over
u aangesteld? 15 Toen sprak Hij tot hen: Past op, en wacht u voor allerlei
hebzucht; want ook al heeft iemand overvloed, zijn leven is door zijn bezit
niet verzekerd. 16 En Hij zei hun deze gelijkenis: De akker van een rijk man
had overvloedige oogst gedragen. 17 Toen overlegde hij bij zichzelf, en sprak:
Wat zal ik doen? Want ik kan mijn vruchten niet bergen. 18 En hij zeide:
Dit zal ik doen. Ik zal mijn schuren afbreken en grotere bouwen, en daar
al mijn graan en goed verzamelen. 19 Dan zal ik tot mijn ziel zeggen: Ziel,
ge hebt veel goederen liggen, voor vele jaren; neem uw gemak, eet, drink,
maak goede sier. 20 Maar God sprak tot hem: Dwaas, deze nacht eist men
uw ziel van u op; en wat ge verworven hebt, naar wien zal het heengaan?
21 Zó gaat het hem, die schatten voor zichzelf belegt, maar die niet rijk is
voor God. 22 En Hij sprak tot zijn leerlingen: Daarom zeg Ik u: Weest niet
bezorgd voor uw leven, wat gij zult eten, noch voor het lichaam, waarmee
gij u zult kleden. 23 Want het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam is
meer dan de kleding. 24 Ziet de raven; ze zaaien noch oogsten, hebben geen
kelder of schuur; en toch, God onderhoudt ze. Hoeveel meer zijt gij waard
dan de vogels. 25 En wie van u kan door zijn tobben een el toevoegen aan
zijn levensweg? 26 Als gij dus het minste zelfs niet kunt, wat tobt gij dan over
de rest? 27 Denkt aan de lelies, hoe ze groeien: ze werken niet en spinnen
niet. En toch zeg Ik u, dat zelfs Sálomon in al zijn heerlijkheid niet gekleed
was als een van deze. 28 Als God nu het kruid op het veld, dat vandaag nog
bestaat, en morgen in de oven wordt geworpen, zó aankleedt, hoeveel te
meer dan u, kleingelovigen! 29 Vraagt ook gij dus niet, wat gij zult eten of
drinken, en maakt u niet angstig. 30 Hiernaar vragen de heidenvolken wel;
maar uw Vader weet, dat gij dit allemaal nodig hebt. 31 Zoekt slechts zijn
rijk, en dit alles zal u worden geschonken als toegift. 32 Wees niet bezorgd,
kleine kudde; want het heeft uw Vader behaagd, u het koninkrijk te geven.
33 Verkoopt uw bezittingen, en geeft er aalmoezen van. Maakt u beurzen
die niet slijten, een onuitputtelijke schat in de hemel, waar geen dief kan bij
komen, en waar geen mot hem wegvreet. 34 Want waar uw schat is, daar is
ook uw hart. 35 Houdt uw lenden omgord, en brandend uw lampen. 36 Weest
als mensen, die wachten op hun heer, wanneer hij van de bruiloft komt, om
als hij komt en klopt, terstond hem open te doen. 37 Gelukkig de knechten,
die de heer bij zijn komst wakker zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal
zich omgorden, hen aan tafel doen aanzitten, en hen de rij langs bedienen.

38 En wanneer hij hen zó aantreft, zelfs als hij in de tweede nachtwaak of
in de derde komt, gelukkig zijn ze! 39 Gij weet het: als de huisvader wist,
op welk uur de dief zou komen, dan zou hij wakker blijven, en niet laten
inbreken in zijn huis. 40 Weest ook gij bereid; want de Mensenzoon komt op
een onverwacht uur. 41 Petrus zei Hem: Heer, zegt Gij deze gelijkenis voor
ons, of voor allen? 42 De Heer sprak: Wie is toch de trouwe en voorzichtige
hofmeester, dien de heer over zijn ondergeschikten zal stellen, om hun op
tijd de maat koren te geven? 43 Gelukkig de dienaar, dien de heer bij zijn
komst daarmee bezig vindt. 44 Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal hem stellen over al
zijn bezit. 45 Maar als die dienaar bij zichzelf gaat denken: “Mijn heer komt
nog lang niet”; als hij de knechten en dienstmeisjes begint te slaan, en gaat
eten en drinken, en zich aan dronkenschap overgeeft. 46 dan zal de heer
van dien dienaar komen op een dag, waarop hij het niet verwacht, en op
een uur, dat hij niet kent. En hij zal hem streng bestraffen, en hem het lot
der trouwelozen doen delen. 47 De dienaar toch, die de wil van zijn meester
kent, maar die zich niet volgens zijn wil heeft voorbereid of gehandeld, hij
zal veel slaag krijgen; 48 zo hij hem echter niet kent, en dingen doet, die slaag
verdienen, zal hij slechts weinig slaag krijgen. Wien veel is gegeven, hem
zal veel worden gevraagd; en wien veel is toevertrouwd. van hem zal des te
meer worden geëist. 49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te brengen; en
hoe wens Ik, dat het reeds brandt. 50 En Ik moet een doop ondergaan; en hoe
smacht Ik er naar, dat hij voltrokken wordt. 51 Denkt gij, dat Ik vrede ben
komen brengen op aarde? Neen, zeg Ik u; wel verdeeldheid. 52 Want van nu
af zullen er vijf in één huis verdeeld zijn; drie tegen twee, en twee tegen drie.
53 De vader zal verdeeld zijn tegen den zoon, en de zoon tegen den vader;
moeder tegen dochter, en dochter tegen moeder; schoonmoeder tegen haar
schoondochter, en schoondochter tegen haar schoonmoeder. 54 Nog sprak
Hij tot het volk: Wanneer gij een wolk uit het westen ziet opkomen, zegt gij
terstond: Er komt regen; en zo is het. 55 En wanneer de zuidenwind waait,
zegt gij: Het zal heet worden; en het gebeurt. 56 Huichelaars, het uitzicht
van aarde en hemel weet gij te beoordelen, maar hoe komt het dan, dat gij
deze tijd niet weet te beoordelen? 57 En waarom oordeelt gij zelf niet wat
recht is? 58 Wanneer ge met uw tegenstander naar de overheid gaat, doe dan
onderweg uw best, om van hem af te komen: anders sleept hij u misschien
voor den rechter, en levert de rechter u aan den gerechtsdienaar over, en
werpt de gerechtsdienaar u in de gevangenis. 59 Ik zeg u: Ge zult daar niet
uit komen, vóórdat ge de laatste penning hebt afbetaald.

13

1 Bij deze gelegenheid waren er enigen tegenwoordig, die Hem van de
Galileërs verhaalden, wier bloed Pilatus met dat hunner offerdieren ver-
mengd had. 2 Hij antwoordde hun: Meent gij, dat deze Galileërs groter
zondaars waren dan alle andere Galileërs, omdat hun dit overkomen is?
3 Neen, zeg Ik u: maar als gij u niet bekeert, zult gij allemaal even goed
omkomen. 4 Of meent gij, dat die achttien, die door het invallen van de toren
van Siloë gedood zijn, schuldiger waren dan al de andere bewoners van
Jerusalem? 5 Neen, zeg Ik u; maar als gij u niet bekeert, zult gij allemaal even
goed omkomen. 6 En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgeboom,
die in zijn wijngaard geplant was; hij kwam er vruchten aan zoeken, maar
vond er geen. 7 Toen zei hij tot den wijngaardenier: Zie, al drie jaar kom

ik aan die vijgeboom vruchten zoeken, en vind er geen. Houw hem om;
waarom put hij de grond nog uit? 8 Maar hij antwoordde hem: Heer, laat
hem dit jaar nog staan, totdat ik eerst de grond om hem heen heb omgespit,
en bemest. 9 Misschien draagt hij het volgend jaar vrucht. Zo niet, houw
hem dan om. 10 Eens was Hij op de sabbat in een der synagogen onderricht
aan ‘t geven. 11 En zie, daar was een vrouw, die sinds achttien jaar van een
ziektegeest was bezeten; ze ging krom, en kon onmogelijk recht overeind
staan. 12 Toen Jesus haar zag, riep Hij haar, en zeide: Vrouw, ge zijt van
uw ziekte verlost. 13 Hij legde haar de handen op, en ogenblikkelijk stond
ze recht overeind, en loofde God. 14 Maar de overste der synagoge was
verontwaardigd, omdat Jesus op de sabbat genas; hij nam het woord, en
zei tot het volk: Er zijn zes dagen, waarop men moet werken; komt dus op
die dagen, om u te laten genezen, en niet op de sabbat. 15 Maar de Heer
gaf hem ten antwoord: Huichelaars, maakt niet ieder van u op de sabbat
zijn rund of zijn ezel los van de kribbe, om ze weg te leiden en te drenken?
16 En moest dan deze dochter van Abraham, die de satan: ziet eens: achttien
jaren lang heeft gebonden, niet op de sabbat van die band worden verlost?
17 Toen Hij dit zei, werden al zijn tegenstanders beschaamd, maar heel de
menigte verheugde zich over al de heerlijke dingen, die Hij verrichtte. 18 Hij
sprak dan: Waaraan is het koninkrijk Gods gelijk, en waarmee zal Ik het
vergelijken? 19 Het is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand in zijn tuin
ging zaaien: het groeide op en werd een boom, en de vogels in de lucht
nestelden in zijn takken. 20 Ook zeide Hij: Waarmee zal Ik het koninkrijk
Gods vergelijken? 21 Het is gelijk aan het zuurdeeg, dat een vrouw nam, en
onder drie maten meel mengde. totdat dit geheel was gegist. 22 Op zijn reis
naar Jerusalem trok Hij steden en dorpen rond, om er te leren. 23 Eens zei
Hem iemand: Heer, zijn de zaligen weinig in aantal? Maar Hij sprak tot
hen: 24 Doet uw best, om binnen te gaan door de enge poort; want velen,
zeg Ik u, zullen trachten binnen te komen, en het niet kunnen. 25 Wanneer
de heer des huizes is opgestaan, en de deur heeft gesloten, dan zult gij buiten
staan, aan de deur gaan kloppen, en zeggen: Heer, doe ons open. Maar
hij zal u antwoorden: Ik weet niet, waar gij vandaan zijt. 26 Dan zult gij
gaan zeggen: We hebben bij u gegeten en gedronken, en in onze straten
hebt Gij onderricht gegeven. 27 Maar Hij zal u zeggen: Ik weet niet, waar
gij vandaan zijt. Weg van Mij, gij allen, die ongerechtigheid doet! 28 Dan zal
er geween zijn en gekners der tanden, wanneer gij Abraham, Isaäk en Jakob
en al de profeten zult zien in het koninkrijk Gods, maar uzelf uitgeworpen
naar buiten. 29 Dan zullen er komen van oost en west, en noord en zuid,
en ze zullen aanzitten in het koninkrijk Gods. 30 Zie, er zijn laatsten die
eersten, en eersten die laatsten zullen zijn. 31 Terzelfder tijd kwamen enige
farizeën naar Hem toe, en zeiden Hem: Ga hier vandaan; want Herodes wil
U doden. 32 Hij zei hun: Gaat dien vos zeggen: Zie, vandaag en morgen drijf
Ik duivels uit, en verricht Ik genezingen: overmorgen bereik Ik het einde.
33 Toch moet Ik vandaag, morgen en overmorgen verder reizen; want het
gaat niet aan, dat een profeet buiten Jerusalem zou sterven. 34 Jerusalem,
Jerusalem, dat de profeten doodt, en dat stenigt, die tot u zijn gezonden: hoe
dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens
onder haar vleugels; maar gij hebt niet gewild. 35 Zie, uw huis zal verwoest
blijven liggen. En Ik zeg u: Gij zult Mij niet meer zien, voordat de tijd komt,
dat gij roept: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.

14

1 Eens kwam Hij op een sabbat in het huis van een der voornaamsten
van de farizeën, om de maaltijd te gebruiken; en men bespiedde Hem. 2 En
zie, daar stond een man voor Hem, die aan waterzucht leed. 3 Jesus nam
het woord, en sprak tot de wetgeleerden en farizeën: Mag men op sabbat
genezen, of niet? 4 Ze zwegen. Toen raakte Hij hem aan, genas hem, en zond
hem heen. 5 Nu sprak Hij tot hen: Wie van u zal zijn zoon of zijn os, die
in de put is gevallen, niet aanstonds, ook op de sabbat, er uit trekken? 6 Ze
wisten hier niets tegen in te brengen. 7 En daar Hij bemerkte, dat de gasten
zich de beste plaatsen hadden uitgezocht, sprak Hij hun in een gelijkenis toe:
8 Wanneer ge door iemand op een bruiloft zijt uitgenodigd, ga dan niet op
de beste plaats zitten. Want misschien is er een door hem uitgenodigd, die
voornamer is dan gij. 9 Dan zou hij, die u en hem heeft genodigd, u komen
zeggen: Maak plaats voor hem. En ge zoudt vol schaamte de minste plaats
moeten innemen. 10 Maar wanneer ge genodigd zijt, ga dan op de minste
plaats zitten: opdat uw gastheer u zegt, als hij komt: Vriend, ga hoger op.
Dat zal een eer voor u zijn in het oog van al de disgenoten. 11 Want wie zich
verheft, zal vernederd, en wie zich vernedert, zal verheven worden. 12 En
tot zijn gastheer zeide Hij: Wanneer ge een middag- of avondmaal houdt,
nodig dan niet uw vrienden of broers, uw bloedverwanten of rijke buren;
want misschien nodigen ze u terug, en ge krijgt het vergolden. 13 Maar als
ge een maaltijd houdt, nodig dan armen, gebrekkigen, kreupelen, blinden.
14 Dan zult ge gelukkig zijn, omdat ze het u niet kunnen vergelden; want
dan zal men het u bij de opstanding der rechtvaardigen vergelden. 15 Een
der disgenoten, die dit hoorde, sprak tot Hem: Zalig hij, die maaltijd zal
houden in het koninkrijk Gods. 16 Maar Hij zei hem: Zeker iemand gaf een
groot feestmaal, en nodigde velen uit. 17 Tegen het uur van de maaltijd zond
hij zijn dienaar, om aan de gasten te zeggen: Komt, want alles staat klaar.
18 Maar eenparig begonnen allen zich te verontschuldigen. De eerste zei
hem: Ik heb een stuk land gekocht, en moet het noodzakelijk gaan zien: ik
bid u, verontschuldig me. 19 Een ander zei: Ik heb vijf paar ossen gekocht,
en ga ze keuren; ik bid u, verontschuldig me. 20 Weer een ander zei: Ik heb
een vrouw gehuwd, en kan dus niet komen. 21 De dienaar kwam thuis, en
boodschapte het aan zijn heer. Toen werd de heer des huizes vergramd, en
hij sprak tot zijn dienaar: Spoed u naar de pleinen en straten der stad, en
breng de armen en gebrekkigen, de blinden en kreupelen hier binnen. 22 De
dienaar zei: Heer, er is gedaan wat ge bevolen hebt; en nog is er plaats. 23 Nu
sprak de heer tot zijn dienaar: Ga uit naar wegen en heggen, en dwing ze,
om binnen te komen; want mijn huis moet vol zijn. 24 Ik zeg u: Niet één van
die mannen, die waren genodigd, zal van mijn feestmaal genieten. 25 Toen
eens een talrijke menigte Hem volgde, keerde Hij Zich om, en sprak tot hen:
26 Zo iemand tot Mij komt, en zijn vader niet haat, zijn moeder, zijn vrouw
en kinderen, zijn broers en zusters, ja zelfs zijn eigen leven, hij kan mijn
leerling niet zijn. 27 En wie zijn kruis niet opneemt, en Mij niet volgt, kan
mijn leerling niet zijn. 28 Want wie van u, die een toren wil bouwen, gaat niet
eerst de kosten zitten berekenen, of hij wel de middelen bezit, om het werk
te voltooien. 29 Anders zou hij misschien wel de grondslag leggen, maar niet
af kunnen bouwen. Dan zouden allen, die het zagen, hem uit gaan lachen,
30 en zeggen: Die man is begonnen te bouwen, en is blijven steken. 31 Of
welke koning, die een anderen koning de oorlog gaat aandoen, zit niet eerst

te overleggen, of hij met tienduizend man het hoofd kan bieden aan hem,
die met twintigduizend man op hem afkomt? 32 Zo niet, dan zendt hij een
gezantschap, terwijl de ander nog ver af is, en vraagt om de vrede. 33 Zo ook
kan dus niemand van u mijn leerling zijn, die geen afstand doet van al wat hij
bezit. 34 Het zout is dus goed; maar als het zout zelf smakeloos is geworden,
waar zal men het dan mee zouten? 35 Dan deugt het noch voor het land noch
voor de mesthoop; men gooit het weg. Wie oren heeft om te horen, hij hore.

15

1 Intussen kwamen alle tollenaars en zondaars naar Hem toe, om Hem te
horen. 2 Maar de farizeën en schriftgeleerden mopperden, en zeiden: Hij
ontvangt zondaars, en eet met hen. 3 Toen sprak Hij tot hen deze gelijkenis:
4 Wie van u, die honderd schapen heeft, en er een van verliest, laat niet
de negen en negentig andere achter in de woestijn, en gaat het verlorene
zoeken, totdat hij het terugvindt? 5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het
verheugd op zijn schouders; 6 en thuis gekomen, roept hij vrienden en buren
bijeen, en zegt hun: Verheugt u met mij; want ik heb mijn verloren schaap
teruggevonden. 7 Ik zeg u: Zó zal er meer vreugde zijn in de hemel over
één zondaar die zich bekeert, dan over negen en negentig rechtvaardigen,
die geen bekering behoeven. 8 Of welke vrouw, die tien drachmen bezit, en
één drachme verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis, en zoekt
niet zorgvuldig, totdat zij ze vindt? 9 En als zij ze gevonden heeft, roept ze
vriendinnen en buren bijeen, en zegt: Verheugt u met mij, want ik heb mijn
verloren drachme gevonden. 10 Zó, zeg Ik u, is er vreugde bij de engelen
Gods over één zondaar, die zich bekeert. 11 Nog sprak Hij: Een man had twee
zonen. 12 De jongste van beiden zei tot den vader: Vader, geef mij het deel
der goederen, dat me toekomt. En hij verdeelde zijn vermogen onder hen.
13 Een paar dagen later pakte de jongste zoon alles bijeen, en vertrok naar
een ver land. Daar verkwistte hij zijn vermogen door een losbandig leven.
14 Maar toen hij er alles had doorgejaagd, kwam er een grote hongersnood in
dat land, en begon hij gebrek te lijden. 15 En hij ging zich verhuren aan een
der burgers van dat land; en deze stuurde hem naar zijn velden, om zwijnen
te hoeden. 16 Nu had hij zo graag zijn buik willen vullen met de schillen, die
de zwijnen aten; maar niemand, die ze hem gaf. 17 Toen kwam hij tot inkeer,
en sprak: Hoeveel knechten van mijn vader hebben brood in overvloed, en
ik sterf hier van honger. 18 Ik wil opstaan en naar mijn vader gaan, en hem
zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u; 19 ik verdien
niet meer, uw zoon te heten; behandel me als een van uw knechten. 20 En
hij stond op, en ging naar zijn vader. Nog was hij ver weg, toen zijn vader
hem zag, en ten diepste ontroerd werd; hij vloog naar hem toe, viel om zijn
hals, en overlaadde hem met kussen. 21 De zoon sprak tot hem: Vader, ik
heb gezondigd tegen de hemel en tegen u; ik verdien niet meer, uw zoon te
heten. 22 Maar de vader zei tot zijn knechten: Gauw, haalt het beste kleed,
en trekt het hem aan; doet hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan zijn
voeten; 23 vooruit, slacht het gemeste kalf, en laat ons eten en vrolijk zijn.
24 Want mijn zoon hier was dood en is levend geworden, hij was verloren en
is teruggevonden. En ze begonnen feest te vieren. 25 Zijn oudste zoon was op
het land. Maar toen hij terugkeerde, dicht bij huis kwam, en muziek hoorde
en dans, 26 riep hij een der knechten, en vroeg wat er gaande was. 27 Deze
zei hem: Uw broer is gekomen; uw vader heeft het gemeste kalf geslacht,

omdat hij hem behouden heeft teruggekregen. 28 Toen werd hij kwaad, en
wilde niet naar binnen gaan. Zijn vader ging dus naar buiten, en drong er op
aan. 29 Maar hij antwoordde, en zei tot zijn vader: Zie, zoveel jaren dien ik u
reeds, en nog nooit heb ik uw gebod overtreden; toch hebt ge mij nooit een
bokje gegeven, om met mijn vrienden feest te vieren. 30 En nu die jongen van
u is teruggekomen, die uw vermogen verbrast heeft met eerloze vrouwen,
nu slacht ge voor hem het gemeste kalf. 31 Maar hij zei hem: Kind, gij zijt
altoos bij me, en al het mijne is het uwe. 32 Neen, feest en vreugde moet er
zijn; want uw broer hier was dood, en is levend geworden, hij was verloren,
en is teruggevonden.

16

1 Nog sprak Hij tot zijn leerlingen: Er was eens een rijk man, die een
rentmeester had. Deze werd bij hem aangeklaagd, dat hij zijn goederen
verkwistte. 2 Hij ontbood hem, en zeide: Wat hoor ik van u? Geef rekenschap
van uw beheer; want ge kunt geen rentmeester meer blijven. 3 Toen dacht
de rentmeester bij zichzelf: Wat zal ik doen? Want mijn heer neemt mij het
rentmeesterschap af; en voor spitten ben ik niet sterk genoeg, voor bedelen
schaam ik mij. 4 Ik weet wat ik doen moet, opdat ze mij bij zich in huis zullen
nemen, wanneer ik als rentmeester ben afgezet. 5 Hij ontbood één voor één
de schuldenaars van zijn heer. En tot den eersten sprak hij: Hoeveel zijt ge
mijn heer schuldig? 6 Hij zei: Honderd vat olie. Hij sprak tot hem: Ziehier
uw schuldbekentenis; ga zitten, en schrijf: Vijftig. 7 En tot een tweede sprak
hij: En gij, hoeveel zijt gij schuldig? Hij zei: Honderd mud tarwe. Hij sprak
tot hem: Ziehier uw schuldbekentenis; schrijf: tachtig. 8 En de heer prees
den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij met overleg had gehandeld.
Waarachtig, de kinderen dezer wereld behartigen hun belangen met meer
overleg dan de kinderen van het licht. 9 Ik zeg u: Maakt u vrienden door de
ongerechte mammon, opdat, wanneer hij u komt te ontvallen, zij u mogen
opnemen in de eeuwige tenten. 10 Wie betrouwbaar is in het kleine, is ook
betrouwbaar in het grote; en die onbetrouwbaar is in het kleine, is ook
onbetrouwbaar in het grote. 11 Zo gij dus onbetrouwbaar zijt in de valse
rijkdom, wie zal u dan de waarachtige rijkdom toevertrouwen? 12 En zo
gij onbetrouwbaar zijt in het goed van een ander, wie zal u geven, wat u
toekomt. 13 Geen dienaar kan twee heren dienen; hij zal of den één haten
en den ander beminnen, of den één aanhangen en den ander verachten.
Gij kunt God niet dienen en de mammon. 14 De farizeën hoorden dit alles;
maar omdat ze gierig waren, lachten ze Hem uit. 15 Hij zei hun: Gij doet u
als rechtvaardig voor in het oog van de mensen; maar God kent uw harten.
Want wat verheven is bij de mensen, is een gruwel in Gods oog. 16 De
Wet en de Profeten waren tot aan Johannes van kracht; van toen af is het
koninkrijk Gods verkondigd, en allen bestormen het met geweld. 17 Toch
zal gemakkelijker hemel en aarde vergaan, dan dat er een enkele streep
van de Wet zou vervallen. 18 Wie zijn vrouw verstoot, en een andere huwt,
pleegt echtbreuk; en wie een vrouw huwt, die door haar man is verstoten,
pleegt echtbreuk. 19 Er was eens een rijk man, die in purper en fijn linnen
gekleed ging, en, dag in dag uit, een weelderig leven genoot. 20 Maar er
was ook een bedelaar, Lázarus geheten, die zich bij zijn voorportaal had
neergelegd. Hij was met zweren bedekt, 21 en was begerig, om zijn honger
te stillen met de afval van de tafel van den rijke; en de honden kwamen

zijn zweren likken. 22 Maar toen de arme gestorven was, werd hij door de
engelen in Abrahams schoot gedragen. Daarna stierf ook de rijke, en werd
begraven. 23 En terwijl hij in de hel werd gefolterd, sloeg hij zijn ogen op, en
zag Abraham van verre, en Lázarus in zijn schoot. 24 En luid riep hij uit: Vader
Abraham, heb medelijden met mij, en zend Lázarus hierheen; laat hem de top
van zijn vinger in water dopen, om mijn tong te verfrissen; want ik lijd hier
geweldige smart in de vlammen. 25 Maar Abraham sprak: Kind, denk er aan,
dat gij in uw leven het goede hebt ontvangen, en Lázarus toen het kwade; nu
wordt hij hier vertroost, en gij lijdt pijn. 26 Bovendien gaapt er tussen ons
en u een geweldige afgrond; zodat men van hier niet naar u kan gaan, ook
al zou men het willen, en men van ginds niet naar ons komen kan. 27 Toen
zeide hij: Ik bid u dan, vader, dat ge hem naar het huis van mijn vader stuurt.
28 Want ik heb vijf broers; laat hij ze gaan waarschuwen, opdat ook zij niet in
deze folterplaats komen. 29 Maar Abraham sprak tot hem: Ze hebben Moses
en de profeten; laten ze luisteren naar hen. 30 Hij zei: Neen, vader Abraham;
maar wèl zullen ze zich bekeren, wanneer er iemand van de doden tot hen
komt. 31 Maar hij zei hem: Als ze niet luisteren naar Moses en de profeten,
dan zullen ze zich ook niet laten gezeggen, zelfs al stond er iemand op uit de
doden.

17

1 Nog sprak Hij tot zijn leerlingen: Het is onvermijdelijk, dat er ergernissen
komen; maar wee hem, door wien ze komen. 2 Het ware hem beter, dat
hem een molensteen om de hals werd gehangen, en hij zó in de zee werd
geworpen, dan dat hij aan een dezer kleinen ergernis geeft. 3 Neemt u
in acht. Als uw broeder zondigt, berisp hem; en als hij tot inkeer komt,
vergeef hem. 4 En als hij zevenmaal daags tegen u misdoet en zevenmaal
tot u terugkeert, en zegt: Het spijt me: dan moet ge hem vergeven. 5 En de
apostelen zeiden tot den Heer: Vermeerder ons geloof. 6 En de Heer sprak:
Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaadje, dan zoudt gij tot deze moerbei
zeggen: Trek uw wortels uit, en plant u in zee; en hij zou u gehoorzamen.
7 Wie van u, die een knecht heeft, ploeger of veehoeder, zal tot hem zeggen.
als hij thuis komt van het veld: Kom gauw hier aan tafel? 8 Neen; zal hij niet
tot hem zeggen: Maak mijn eten klaar; omgord u, en bedien me, totdat ik
klaar ben met eten en drinken; daarna kunt ge zelf eten en drinken? 9 Is
hij den knecht soms dankbaar, omdat hij deed wat bevolen was? 10 Zo moet
ook gij, wanneer gij alles gedaan hebt wat u bevolen is, nog zeggen: We zijn
onnutte knechten; we hebben alleen maar gedaan, wat we moesten doen.
11 Op zijn reis naar Jerusalem trok Hij langs de grens van Samaria en Galilea
heen. 12 Toen Hij zeker dorp binnenging, kwamen Hem tien melaatsen
tegemoet. Ze bleven op een afstand staan, 13 en riepen luid: Jesus, Meester,
ontferm U onzer. 14 Toen Hij ze zag, zei Hij hun: Gaat heen, vertoont u aan de
priesters. En terwijl ze er heen gingen, werden ze rein. 15 Eén van hen keerde
terug, zodra hij zich genezen zag. Met luider stem verheerlijkte hij God;
16 en hij viel op zijn aangezicht neer voor zijn voeten, en dankte Hem: en
dat was een Samaritaan. 17 Nu nam Jesus het woord, en sprak: Zijn er geen
tien gereinigd? Waar zijn de negen anderen? 18 Heeft men niemand anders
terug zien keren, om eer te brengen aan God, dan dezen vreemdeling alleen?
19 En Hij zeide tot hem: Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u gered. 20 De
farizeën vroegen Hem: Wanneer komt het koninkrijk Gods? Hij gaf hun ten

antwoord: Het koninkrijk Gods komt zonder opzien te verwekken. 21 Men
zal niet zeggen: Zie, hier is het; zie, daar is het. Want zie, het koninkrijk Gods
is midden onder u. 22 Nu sprak Hij tot zijn leerlingen: Er zullen dagen komen,
dat gij zult wensen, één der dagen van den Mensenzoon te zien; en gij zult
Hem niet zien. 23 Men zal tot u zeggen: Zie, ginds is Hij; zie, hier is Hij. Gaat
er niet heen, en loopt niemand na. 24 Want zoals de bliksem flikkert, en van
de ene kant van de hemel naar de andere flitst, zó zal de Mensenzoon er zijn
op zijn dag. 25 Maar eerst moet Hij veel lijden, en verworpen worden door
dit geslacht. 26 En zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het ook in de
dagen van den Mensenzoon zijn. 27 Men at en dronk, huwde en huwde uit,
tot op de dag, dat Noë de ark binnentrad, en de zondvloed kwam en allen
verzwolg. 28 Of zoals het was in de dagen van Lot: men at en dronk, kocht en
verkocht, plantte en bouwde. 29 Maar op de dag, dat Lot uit Sódoma ging, liet
God het vuur en zwavel uit de hemel regenen, en verdelgde allen. 30 Zo zal
het ook gaan op de dag, waarop de Mensenzoon verschijnt. 31 Wie die dag
op het dakterras is en zijn meubels in huis heeft hij dale niet af, om ze mee
te nemen; en wie op het veld is, kere niet terug. 32 Denkt aan de vrouw van
Lot. 33 Wie zijn leven tracht te redden, zal het verliezen; en wie het verliest,
zal het behouden. 34 Ik zeg u: In die nacht zullen er twee op één bed liggen:
de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten; 35 twee zullen er niet de
handmolen malen: de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten; 36 -
37 Ze antwoordden Hem: Waar, Heer? Hij zei hun: Waar het aas ligt, daar
zullen zich ook de gieren verzamelen.

18

1 Hij zeide hun nog een gelijkenis over de noodzakelijkheid, om altijd te
bidden, en nooit de moed te verliezen. 2 Hij sprak: In zekere stad was een
rechter, die God niet vreesde, en zich aan de mensen niet stoorde. 3 Ook
was er een weduwe in die stad, die naar hem toe ging, en sprak: Verschaf
me recht tegenover mijn tegenpartij. 4 Een tijd lang wilde hij niet. Maar
later zei hij bij zichzelf: Ofschoon ik God niet vrees en me aan de mensen
niet stoor, 5 zal ik toch die weduwe maar recht doen, omdat ze mij lastig
valt, en anders me eindeloos komt vervelen. 6 En de Heer sprak: Hoort wat
de onrechtvaardige rechter zegt. 7 En zou God dan aan zijn uitverkorenen
geen recht doen, die dag en nacht tot Hem roepen? Of zou Hij ze lang
laten wachten? 8 Ik zeg u: Hij zal hun recht doen met spoed. Maar zal
de Mensenzoon bij zijn komst wel geloof op aarde vinden? 9 Nog sprak
Hij deze gelijkenis tegen hen, die van eigen gerechtigheid overtuigd zijn,
en anderen verachten. 10 Twee mensen gingen op naar de tempel, om er
te bidden: de één was een farizeër, de ander een tollenaar. 11 De farizeër
stond recht overeind, en bad bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet ben
als de andere mensen: rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als
die tollenaar ginds. 12 Ik vast tweemaal per week, en geef tienden van al
wat ik bezit. 13 Maar de tollenaar bleef op een afstand, en durfde zelfs zijn
ogen niet ten hemel heffen; hij sloeg zich op de borst, en sprak: O God, wees
mij, zondaar, genadig. 14 Ik zeg u: Deze ging gerechtvaardigd naar huis, in
plaats van den andere. Want wie zich verheft zal vernederd, en wie zich
vernedert, zal verheven worden. 15 Men bracht zelfs de kinderen naar Hem
toe, opdat Hij ze aanraken zou. Toen de leerlingen dit zagen, wezen ze hen

af. 16 Maar Jesus riep ze naar Zich toe, en sprak: Laat de kinderen bij Mij
komen, en houdt ze niet tegen. Want het koninkrijk Gods is voor hen, die
zijn zoals zij. 17 Voorwaar, Ik zeg u: Wie het koninkrijk Gods niet aanneemt
als een kind, zal er niet ingaan. 18 Een heel voornaam man ondervroeg
Hem, en sprak: Goede Meester, wat moet ik doen, om het eeuwige leven te
verkrijgen? 19 Jesus zeide hem: Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is
goed, dan God alleen. 20 Ge kent de geboden: “Gij zult geen overspel doen; gij
zult niet doodslaan; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven;
eer uw vader en moeder”. 21 Hij antwoordde: Dit alles heb ik onderhouden
reeds van mijn jeugd af 22 Toen Jesus dit hoorde, zeide Hij hem: Eén ding
ontbreekt u nog; verkoop wat ge bezit, geef het aan de armen, en ge zult een
schat in de hemel bezitten. Kom dan, en volg Mij. 23 Maar toen hij dit hoorde,
werd hij bedroefd; want hij was zeer rijk. 24 Toen Jesus zijn droefheid zag,
zeide Hij: Hoe moeilijk zullen zij, die rijkdommen bezitten, het koninkrijk
Gods binnengaan. 25 Een kameel gaat gemakkelijker door het oog van een
naald, dan een rijke in het koninkrijk Gods. 26 De toehoorders zeiden: Wie
kan dan zalig worden? 27 Hij sprak: Wat onmogelijk is bij de mensen, is
mogelijk bij God. 28 Toen zei Petrus: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn
U gevolgd. 29 Hij zei hun: Voorwaar, Ik zeg u: Er is niemand, die huis, ouders
of broers, vrouw of kinderen verlaat om het koninkrijk Gods, 30 of hij zal veel
meer terug ontvangen in deze tijd, en in de toekomstige wereld het eeuwige
leven. 31 Nu nam Hij het twaalftal ter zijde, en sprak tot hen: Zie, wij gaan
op naar Jerusalem; en alles wat door de profeten over den Mensenzoon is
geschreven, zal worden vervuld. 32 Want Hij zal worden overgeleverd aan
de heidenen; Hij zal worden bespot, mishandeld, bespuwd. 33 Men zal Hem
geselen en doden; maar op de derde dag zal Hij verrijzen. 34 Ze begrepen er
niets van; dit woord bleef hun duister, en ze verstonden niet wat er gezegd
werd. 35 Toen Hij nu Jericho naderde, zat er een blinde te bedelen langs
de weg. 36 Hij hoorde de menigte voorbijgaan, en vroeg, wat er gebeurde.
37 Men vertelde hem, dat Jesus van Názaret voorbijkwam. 38 Toen riep hij
luide: Jesus, Zoon van David, ontferm U mijner. 39 Zij, die vooropgingen,
vielen ruw tegen hem uit, om hem tot zwijgen te brengen. Maar hij riep nog
harder: Zoon van David, ontferm U mijner. 40 Jesus bleef staan, en liet hem
bij Zich brengen. En toen hij genaderd was, vroeg Hij hem: 41 Wat wilt ge, dat
Ik voor u doe? Hij sprak: Heer, dat ik zien zal! 42 Jesus zeide hem: Zie! Uw
geloof heeft u gered. 43 En aanstonds zag hij, volgde Hem, en verheerlijkte
God. Al het volk zag het, en bracht glorie aan God.

19

1 Nu kwam Hij Jericho binnen, en trok er doorheen. 2 En zie, daar was een
man, Zacheüs geheten; hij was oppertolbeambte en rijk. 3 Hij wilde graag
zien, wat voor een man Jesus was; maar door de menigte kon hij dat niet,
want hij was klein van gestalte. 4 Om Hem toch te kunnen zien, liep hij
vooruit, en klom in een vijgeboom; want Hij moest daar voorbij. 5 Toen Jesus
daar langs kwam, keek Hij omhoog, en zei Hem: Zacheüs, kom vlug naar
beneden; want vandaag moet Ik in uw huis verblijven. 6 En hij kwam vlug
naar beneden, en ontving Hem met vreugde. 7 Allen zagen het; ze begonnen
te morren, en zeiden: Bij een zondaar heeft Hij zijn intrek genomen. 8 Maar
Zacheüs kwam bij den Heer staan, en sprak: Zie Heer, de helft van mijn
vermogen schenk ik aan de armen; en zo ik iemand te kort heb gedaan,

geef ik het vierdubbel terug. 9 Jesus zeide tot hem: Heden is er heil over dit
huis gekomen; ook hij is een kind van Abraham. 10 Want de Mensenzoon
is gekomen, om te zoeken en te redden wat verloren was. 11 Daar ook de
anderen dit hoorden, voegde Hij er een gelijkenis aan toe, omdat Hij dicht
bij Jerusalem was, en men nu dacht, dat het koninkrijk Gods terstond zou
verschijnen. 12 Hij sprak dus: Een man van hoge geboorte reisde eens
naar een ver land, om er de koninklijke waardigheid te ontvangen, en dan
terug te keren. 13 Hij riep tien van zijn dienaars, gaf hun tien ponden, en
zei hun:Drijft er handel mee, tot ik terugkom. 14 Zijn landgenoten haatten
hem echter, en zonden hem een gezantschap achterna met de opdracht:
We willen hem niet als koning over ons. 15 Toen hij nu de koninklijke
waardigheid had ontvangen, keerde hij terug, en liet de dienaars ontbieden,
wien hij het geld had gegeven, om te vernemen, wat voor zaken ze hadden
gedreven. 16 De eerste verscheen en sprak: Heer, uw pond heeft tien pond
winst opgeleverd. 17 Hij zei hem: Heel best, goede knecht; omdat ge over
weinig getrouw zijt geweest, ontvang het bestuur over tien steden. 18 De
tweede kwam, en sprak: Heer, uw pond heeft vijf pond opgebracht. 19 Tot
hem zeide hij: Voer ook gij het bewind over vijf steden. 20 Nu kwam ook de
derde en sprak: Heer, hier is uw pond; ik heb het zorgvuldig in een doek
opgeborgen. 21 Want ik was bang voor u, omdat ge een streng man zijt. Ge
vordert op, wat ge niet hebt gegeven, en ge maait wat ge niet hebt gezaaid.
22 Hij zei hem: Met uw eigen woorden zal ik u oordelen, boze knecht. Ge wist,
dat ik een streng man ben; dat ik opvorder wat ik niet heb gegeven, en maai
wat ik niet heb gezaaid. 23 Waarom hebt ge dan mijn geld niet uitgezet op de
bank; dan zou ik het bij mijn komst met rente hebben teruggekregen. 24 En
tot de omstanders zeide hij: Neemt hem het pond af, en geeft het aan hem,
die de tien ponden heeft. 25 Ze zeiden hem: Heer, hij heeft reeds tien pond.
26 Ik zeg u: Wie heeft, aan hem zal worden gegeven; maar wie niet heeft, hem
zal nog ontnomen worden wat hij bezit. 27 En wat mijn vijanden aangaat, die
me niet tot koning over zich wilden, brengt ze hier, en steekt ze voor mijn
ogen neer. 28 Na deze woorden ging Hij voorop, en trok naar Jerusalem. 29 En
toen Hij Bétfage en Betánië was genaderd, op de berg, die de Olijfberg heet,
zond Hij twee van zijn leerlingen vooruit, 30 en sprak: Gaat naar het dorp
hier tegenover; zodra gij er binnen komt, zult gij er een veulen vinden, dat
vastgebonden is, en waarop nog geen mens heeft gezeten; maakt het los, en
brengt het hier. 31 En zo iemand u vraagt: Waarom maakt gij het los? moet
gij hem zeggen: De Heer heeft het nodig. 32 Zij die vooruit werden gezonden,
gingen er heen, en vonden het, zoals Hij het hun had gezegd. 33 Toen ze
het veulen losmaakten, zeiden de eigenaars tot hen: Waarom maakt gij het
veulen los? 34 Ze zeiden: De Heer heeft het nodig. 35 En ze brachten het
veulen bij Jesus, legden er hun mantels over heen, en hielpen Jesus er op.
36 Terwijl Hij voortreed, spreidden ze hun mantels uit over de weg. 37 En
toen Hij reeds aan de helling van de Olijfberg was gekomen, begon heel de
groep van leerlingen vol blijdschap met luider stem God te verheerlijken om
al de wonderen, die ze hadden aanschouwd; 38 en ze zeiden: Gezegend de
Koning, Die komt in de naam des Heren! Vrede in de hemel, En glorie in den
hogen! 39 Enige farizeën uit de menigte zeiden tot Hem: Meester, breng uw
leerlingen tot bezinning. 40 Maar Hij gaf hun ten antwoord: Ik zeg u: Als zij
zwijgen, dan zullen de stenen gaan roepen. 41 En toen Hij de stad naderde
en haar zag, weende Hij over haar, en sprak: 42 Ach, mocht ook gij op deze

dag nog erkennen, wat u tot vrede strekt; maar dat is thans voor uw ogen
verborgen! 43 Waarachtig, er zullen dagen over u komen, dat uw vijanden
een wal om u werpen, u omsingelen, en u van alle kanten benauwen; 44 dat
ze u zullen verdelgen, u en uw kinderen, die in u wonen; en dat ze bij u geen
steen op de andere zullen laten, omdat ge uw tijd van ontferming niet hebt
erkend. 45 Toen trad Hij de tempel binnen, en begon er de kooplieden uit te
drijven. 46 Hij zei hun: Er staat geschreven: “Mijn huis is een huis van gebed;
maar gij hebt er een rovershol van gemaakt”. 47 Nu leerde Hij dagelijks in
de tempel. Maar de opperpriesters, schriftgeleerden en de hoofden van het
volk zochten Hem te doden. 48 Ze vonden echter geen middel, om hun plan
ten uitvoer te brengen; want al het volk hing Hem aan, en luisterde naar
Hem.

20

1 Op een van die dagen, dat Hij het volk in de tempel onderrichtte en
het evangelie verkondigde, traden de opperpriesters, schriftgeleerden en
oudsten op Hem toe, 2 en zeiden tot Hem: Zeg ons, met wat recht doet Gij
dit alles; of wie heeft U dit recht gegeven? 3 Hij gaf hun ten antwoord:
Ook Ik zal u een vraag stellen; antwoordt Mij. 4 Was het doopsel van
Johannes van de hemel of van de mensen? 5 Ze overlegden bij zichzelf:
Als we zeggen: “Van de hemel”, dan zal Hij antwoorden: Waarom hebt gij
hem dan niet geloofd? 6 Zeggen we: “Van de mensen”, dan zal het hele
volk ons stenigen; want het is overtuigd, dat Johannes een profeet was.
7 Ze antwoordden dus, dat ze niet wisten, waar het vandaan was. 8 Nu
sprak Jesus tot hen: Dan zeg Ik u evenmin, met welk recht Ik dit alles
doe. 9 Nu stelde Hij het volk deze gelijkenis voor: Een man plantte een
wijngaard, verpachtte hem aan landbouwers, en vertrok voor lange tijd
naar het buitenland. 10 Op de vastgestelde tijd zond hij een knecht tot de
landbouwers, opdat ze hem zijn aandeel der vruchten van de wijngaard
zouden geven. Maar de landbouwers sloegen hem, en stuurden hem met
lege handen weg. 11 Opnieuw zond hij een anderen knecht; maar ze sloegen
en hoonden hem, en stuurden hem met lege handen weg. 12 Nog zond hij
een derde; ook hem verwondden ze, en smeten hem er uit. 13 Toen sprak
de heer van de wijngaard: Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefden zoon
zenden; misschien dat ze voor hem ontzag zullen hebben. 14 Maar toen de
landbouwers hem zagen, overlegden ze met elkaar, en zeiden: Dat is de
erfgenaam; laten we hem doden, dan zullen wij de erfenis krijgen. 15 Ze
wierpen hem buiten de wijngaard, en doodden hem. Wat zal nu de heer van
de wijngaard met hen doen? 16 Hij zal die landbouwers komen verdelgen, en
de wijngaard aan anderen geven. Toen ze dit hoorden, zeiden ze: Dat nooit!
17 Maar Hij zag hen aan, en zeide: Wat betekent dan wat er geschreven staat:
“De steen, die de bouwlieden verwierpen, Hij is de hoeksteen geworden”?
18 Wie op deze steen valt, zal worden verbrijzeld; en op wien hij valt, dien
zal hij verpletteren. 19 Nu zochten de opperpriesters en schriftgeleerden
onmiddellijk de hand aan Hem te slaan; maar ze vreesden het volk. Want
ze begrepen, dat Hij met die gelijkenis op hen had gedoeld. 20 Ze lieten Hem
nu bespieden, en zonden spionnen op Hem af, die zich als goedgezinden
moesten voordoen, om Hem in zijn eigen woorden te verstrikken, en Hem
dan over te leveren aan de overheid en aan de macht van den landvoogd.
21 Ze vroegen Hem dus: Meester, we weten, dat Gij ronduit spreekt en leert,
en niemand naar de ogen ziet, maar de weg van God naar waarheid leert.

22 Is het ons geoorloofd, den keizer belasting te betalen, of niet? 23 Maar Hij
doorzag hun list, en zei tot hen: 24 Toont Mij een tienling; wiens beeld en
randschrift draagt hij? Ze zeiden: Van den keizer. 25 Hij sprak tot hen: Geeft
dan den keizer, wat den keizer toekomt, en geeft aan God, wat God toekomt.
26 Ze konden hem in het bijzijn van het volk niet in zijn eigen woorden
verstrikken; ze waren verbaasd over zijn antwoord, en zwegen stil 27 Nu
kwamen er enige sadduceën naar Hem toe, die de verrijzenis loochenen; ze
ondervroegen Hem, 28 en zeiden: Meester, Moses heeft ons voorgeschreven,
dat, zo iemands broer gehuwd is en kinderloos sterft, zijn broer de vrouw
moet huwen, en nakomelingschap voor zijn broer moet verwekken. 29 Nu
waren er zeven broers. De eerste nam een vrouw en stierf kinderloos. 30 Nu
huwde de tweede haar, 31 ook de derde, en zo verder alle zeven; en ze
stierven kinderloos. 32 Ten laatste stierf ook de vrouw. 33 Wien van hen zal
ze nu bij de verrijzenis als vrouw toebehoren? Ze hebben haar immers alle
zeven tot vrouw gehad. 34 Jesus sprak tot hen: De kinderen dezer wereld
huwen en worden uitgehuwd. 35 Maar zij, die waardig worden bevonden,
deel te hebben aan de andere wereld en aan de verrijzenis uit de doden,
zullen huwen noch uitgehuwd worden. 36 Ze kunnen immers niet meer
sterven; want ze zijn aan engelen gelijk, en als kinderen der verrijzenis ook
kinderen Gods. 37 En dat de doden verrijzen, gaf ook Moses te kennen in
het Braambosverhaal, wanneer hij den Heer den God van Abraham, den
God van Isaäk en den God van Jakob noemt. 38 Hij is toch geen God van
doden, maar van levenden; want allen leven voor Hem. 39 Toen namen
sommigen van de schriftgeleerden het woord, en zeiden: Meester, Gij hebt
goed gesproken; 40 en ze durfden Hem geen vragen meer stellen. 41 Nu sprak
Hij tot hen: Hoe beweert men toch, dat de Christus de Zoon van David is?
42 Want David zelf zegt in het boek der Psalmen: De Heer heeft gesproken
tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, 43 Totdat Ik uw vijanden leg Als
een voetbank voor uw voeten. 44 David noemt Hem dus Heer; hoe is Hij dan
zijn Zoon? 45 En terwijl al het volk het hoorde, sprak Hij tot zijn leerlingen:
46 Wacht u voor de schriftgeleerden, die er van houden in lange gewaden
rond te lopen en op de markt te worden begroet; die de eerste zetels begeren
in de synagogen, en de eerste plaatsen aan de gastmalen; 47 die het goed der
weduwen verslinden, en voor de schijn lange gebeden verrichten. Ze zullen
des te strenger worden gevonnist.

21

1 Toen Hij nu opkeek, zag Hij de rijken hun giften in de offerkist storten.
2 Maar Hij zag ook een arme weduwe, die er twee penningen in wierp. 3 En
Hij sprak: Voorwaar, Ik zeg u: deze arme weduwe heeft er meer in gestort
dan alle anderen. 4 Want allen hebben van hun overvloed geofferd, maar zij
heeft van haar armoede gegeven, heel haar vermogen. 5 Toen sommigen van
de tempel zeiden, dat hij versierd was met prachtige stenen en geschenken,
sprak Hij: 6 Er zullen dagen komen, dat van al wat ge daar ziet, geen steen
op de andere zal blijven, maar alles zal worden verwoest. 7 Ze vroegen Hem:
Meester, wanneer zal dat gebeuren, en wat zal het teken zijn, dat het op han-
den is? 8 Hij sprak: Past op, dat gij u niet laat misleiden! Want velen zullen
met mijn Naam optreden, en zeggen: Ik ben het; en de tijd is nabij. Gaat
hen niet achterna. 9 En wanneer gij hoort van oorlogen en omwentelingen,
schrikt er niet van; want eerst moet dit alles gebeuren, en ook dan nog komt

het einde niet dadelijk. 10 Toen zeide Hij hun: Volk zal opstaan tegen volk,
en rijk tegen rijk; 11 en er zullen geweldige aardbevingen zijn, en pest en
hongersnood op verschillende plaatsen; verschrikkingen zullen er komen,
en grote tekenen aan de hemel. 12 Maar eer dit alles geschiedt, zal men de
hand aan u slaan en u vervolgen; u in synagogen en kerkers brengen, u
slepen voor koningen en landvoogden terwille van mijn Naam. 13 Dat zal
u overkomen, omdat gij getuigenis afleggen moet. 14 Neemt dan bij uzelf het
besluit, er niet bezorgd voor te zijn, hoe gij u verdedigen zult. 15 Want Ik
zal u een taal en wijsheid geven, die geen uwer tegenstanders zal kunnen
weerstaan of weerspreken. 16 Gij zult overgeleverd worden door ouders en
broers, door bloedverwanten en vrienden; sommigen van u zal men doden.
17 En gij zult gehaat zijn bij allen terwille van mijn Naam; 18 maar geen haar
op uw hoofd zal verloren gaan. 19 Door uw standvastigheid zult gij uw ziel
behouden. 20 Wanneer gij Jerusalem door legers ziet ingesloten, weet dan,
dat haar verwoesting nabij is. 21 Laten zij, die in Judea zijn, dan naar de
bergen vluchten; die binnen de stad zijn, er uittrekken, en die op het land
zijn, er niet binnengaan. 22 Want dat zijn dagen van wraak; en alles wat er
geschreven staat, zal in vervulling gaan. 23 Wee in die dagen de zwangere en
de zogende vrouwen. Want daar zal grote ellende zijn in het land, en toorn
over dit volk. 24 Ze zullen over de kling worden gejaagd, en als gevangenen
worden weggevoerd onder alle volken; en Jerusalem zal door de heidenen
worden vertrapt, tot de tijden der heidenen voorbij zullen zijn. 25 En er
zullen tekenen zijn in zon en maan en sterren; en op de aarde doodsangst
onder de volken, radeloos door het donderend geweld van de zee en de
golven. 26 De mensen zullen verstijven van vrees en bange verwachting,
van wat de wereld gaat overkomen; want de krachten der hemelen zullen
worden geschokt. 27 Dan zullen ze den Mensenzoon op een wolk zien komen,
met grote macht en majesteit. 28 Welnu, wanneer dit alles een aanvang
gaat nemen, blikt op dan, en heft uw hoofden omhoog; want uw verlossing
is nabij. 29 En Hij stelde hun een gelijkenis voor: Ziet naar de vijgeboom
en alle andere bomen; 30 zodra gij ze ziet uitbotten, dan weet gij ook, dat
de zomer nabij is. 31 Zo ook, wanneer gij dit alles ziet, weet dan, dat het
koninkrijk Gods nabij is. 32 Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht gaat niet voorbij,
vóórdat dit alles is geschied. 33 Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar
mijn woorden zullen niet voorbijgaan. 34 Let op uzelf. Laat uw harten niet
worden bezwaard door brasserij, dronkenschap en de zorgen des levens; en
laat die dag u niet onverhoeds overvallen, 35 als een strik. Want hij zal komen
over allen, die de ganse aarde bewonen. 36 Waakt dus, en blijft altijd bidden,
opdat gij ontkomen moogt aan dat alles, wat er gebeuren gaat; en opdat gij
stand moogt houden voor het aanschijn van den Mensenzoon. 37 Overdag
gaf Hij onderricht in de tempel, maar ‘s nachts ging Hij heen en bleef op de
berg, die Olijfberg wordt genoemd. 38 En al het volk kwam ‘s morgens vroeg
bij Hem in de tempel, om Hem te horen.

22

1 Intussen begon het feest der ongedesemde broden te naderen, dat Pasen
heet. 2 En de opperpriesters en schriftgeleerden zochten naar een middel,
om Hem te doden; want ze waren bang voor het volk. 3 Toen voer de
satan in Judas, Iskáriot geheten, een van het twaalftal; 4 en hij ging met
de opperpriesters en bevelhebbers overleggen, hoe hij Hem aan hen zou

overleveren. 5 Ze waren verheugd, en kwamen overeen, hem geld te geven.
6 Hij stemde toe, en zocht dus naar een gelegenheid, om Hem zonder
volksoploop aan hen over te leveren. 7 Toen nu de dag der ongedesemde
broden was gekomen, waarop het Pascha moest worden geofferd, 8 stuurde
Hij Petrus en Johannes heen, en zeide: Gaat voor ons het paasmaal bereiden,
opdat we het eten. 9 Ze zeiden Hem: Waar wilt Gij, dat we het bereiden?
10 Hij zei hun: Zie, als gij de stad binnengaat, zult gij een man tegenkomen,
die een kruik water draagt; volgt hem in het huis, waar hij ingaat, 11 en zegt
tot den heer des huizes: De Meester zegt u: Waar is de zaal, waar Ik met
mijn leerlingen het paasmaal kan houden? 12 En hij zal u een grote opperzaal
aanwijzen, van alles voorzien; maakt daar alles gereed. 13 Ze gingen heen,
en vonden het, zoals Hij het hun had gezegd; en ze maakten het paasmaal
gereed. 14 Op de vastgestelde tijd ging Hij aanliggen aan tafel, en de twaalf
apostelen met Hem. 15 En Hij sprak tot hen: Vurig heb Ik verlangd, eer Ik ga
lijden, dit paasmaal met u te eten. 16 Want Ik zeg u, dat Ik het niet meer zal
eten, vóór het zijn vervulling bereikt in het koninkrijk Gods. 17 Toen nam Hij
een kelk, sprak het dankgebed uit, en zeide: Neemt en verdeelt hem onder
elkander. 18 Want Ik zeg u: Van nu af aan zal Ik de vrucht van de wijnstok niet
meer drinken, totdat het koninkrijk Gods is gekomen. 19 Toen nam Hij brood,
sprak een dankgebed uit, brak het, gaf het hun, en sprak: Dit is mijn lichaam,
dat voor u wordt overgeleverd; doet dit tot mijne gedachtenis. 20 Zo ook de
kelk, na het avondmaal; en Hij sprak: Deze kelk is het Nieuwe Verbond in
mijn bloed, dat voor u wordt vergoten. 21 Zie, de hand van hem, die Mij
verraadt, is met Mij op de tafel. 22 De Mensenzoon gaat wel heen, zoals het
is vastgesteld; maar wee dien mens, door wien Hij wordt verraden. 23 Toen
begonnen ze onder elkander te vragen, wie van hen het toch zijn kon, die dat
zou doen. 24 Nog ontstond er een twist onder hen, wie van hen als de eerste
gold. 25 Maar Hij zeide hun: De koningen der volken heersen over hen, en
die het gezag over hen voeren, laten zich weldoeners noemen. 26 Zo moet het
niet zijn onder u; maar de grootste onder u moet als de jongste zijn, en wie
aan het hoofd staat, als een die dient! 27 Wie toch is groter: hij die aan tafel
ligt, of hij die bedient? Is het niet, die aan tafel ligt? Welnu, Ik ben onder u als
de dienaar. 28 Gij zijt Mij trouw gebleven bij mijn beproevingen. 29 Daarom
verleen Ik u het koninkrijk, zoals mijn Vader het Mij heeft verleend: 30 dat gij
in mijn koninkrijk aan mijn tafel moogt eten en drinken, en op tronen moogt
zetelen, om de twaalf stammen van Israël te oordelen. 31 Simon, Simon, zie,
de satan heeft u allen willen ziften als tarwe. 32 Maar Ik heb voor u gebeden,
dat uw geloof niet zou bezwijken; en gij, wanneer ge u bekeerd hebt, bevestig
dan uw broeders. 33 Hij zei Hem: Heer, ik ben bereid, met U zelfs kerker
en dood in te gaan. 34 Maar Hij sprak: Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden
niet kraaien, voordat ge driemaal geloochend hebt, Mij te kennen. 35 Nog
sprak Hij tot hen: Toen Ik u uitzond zonder beurs en reiszak en sandalen,
heeft het u toen aan iets ontbroken? Ze zeiden: Aan niets. 36 Hij ging voort:
Maar nu, wie een beurs heeft, moet ze meenemen, en ook zijn reiszak; en
wie geen zwaard heeft, moet zijn mantel verkopen en er een kopen. 37 Want
Ik zeg u: Ook dit Schriftwoord moet aan Mij worden vervuld: “En Hij is
onder de misdadigers gerekend”. Ja, wat over Mij is gezegd, is zijn vervulling
nabij. 38 Ze zeiden: Heer, zie, hier zijn twee zwaarden. Hij zei hun: Genoeg.
39 Nu ging Hij naar buiten, en begaf Zich volgens gewoonte naar de Olijfberg;

ook zijn leerlingen gingen met Hem mee. 40 Daar aangekomen, sprak Hij
tot hen: Bidt, dat gij niet in bekoring komt. 41 Hij verwijderde Zich van
hen ongeveer een steenworp ver, viel op zijn knieën neer, 42 en bad: Vader,
indien het uw wil is, neem deze kelk van Mij weg. Neen, niet mijn wil
geschiede, maar de uwe. 43 Toen verscheen Hem een engel uit de hemel,
die Hem sterkte. 44 En door doodsangst bevangen, bad Hij nog vuriger, en
zijn zweet droop als bloeddruppels neer op de grond. 45 Toen Hij opstond
van zijn gebed, en naar de leerlingen ging, vond Hij ze van droefheid in
slaap. 46 Hij zeide hun: Hoe kunt gij slapen? Staat op, en bidt, dat gij niet
in bekoring komt. 47 Terwijl Hij nog sprak, zie daar kwam een bende aan;
en één van de twaalf, Judas genaamd, ging voor hen uit, en trad op Jesus toe,
om Hem te kussen. 48 Jesus zei hem: Judas, verraadt ge den Mensenzoon
met een kus? 49 Toen zij, die bij Hem waren, zagen wat er gebeuren ging,
zeiden ze Hem: Heer, willen we met het zwaard er op inslaan? 50 En één van
hen trof den knecht van den hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af.
51 Maar Jesus gaf ten antwoord: Houdt op; genoeg! Hij raakte het oor aan, en
genas het. 52 Nu sprak Jesus tot de opperpriesters, de bevelhebbers van de
tempel en de oudsten, die op Hem waren afgekomen: Gij zijt uitgetrokken
als tegen een rover, met zwaarden en stokken. 53 Dag aan dag was Ik bij u
in de tempel, en gij hebt geen hand naar Mij uitgestoken. Maar dit is uw
uur, en dit is de macht der duisternis. 54 Toen namen ze Hem gevangen, en
voerden Hem weg naar het huis van den hogepriester, terwijl Petrus van
verre bleef volgen. 55 Toen ze nu op de binnenhof vuur hadden ontstoken,
en er omheen waren gaan zitten, nam ook Petrus onder hen plaats. 56 Een
der dienstmeisjes zag hem in het licht zitten; ze keek hem aan, en zeide: Ook
deze hier was bij Hem. 57 Maar hij loochende het, en sprak: Vrouw, ik ken
Hem niet. 58 Kort daarop zag hem iemand anders, en zeide: Ook gij zijt een
van hen. Maar Petrus sprak: Neen man; dat ben ik niet. 59 Ongeveer een
uur later verzekerde een ander: Ja toch; ook deze hier was met Hem; want
ook hij is een Galileër. 60 Petrus sprak: Man, ik begrijp niet, wat ge zegt. Op
hetzelfde ogenblik, terwijl hij nog sprak, kraaide een haan. 61 En de Heer
keerde Zich om, en zag Petrus aan. Toen dacht Petrus aan het woord van den
Heer, en hoe Hij hem had gezegd: Eer de haan kraait, zult ge Mij driemaal
verloochenen. 62 En hij ging naar buiten, en weende bitter. 63 De mannen,
die Jesus bewaakten, bespotten en mishandelden Hem: 64 ze blinddoekten
Hem, en vroegen Hem dan: Profeteer, wie U geslagen heeft? 65 En ze beten
Hem veel andere scheldwoorden toe. 66 Toen het dag was geworden, kwam
de Raad van het volk, opperpriesters en schriftgeleerden bijeen; ze lieten
Hem voor hun rechtbank brengen, en zeiden: Zo Gij de Christus zijt, zeg het
ons dan. 67 Hij sprak tot hen: Wanneer Ik u iets zeg, gelooft gij het niet; 68 en
wanneer Ik u iets vraag, dan antwoordt gij niet. 69 Maar van nu af aan zal
de Mensenzoon zijn gezeten aan de rechterhand van de kracht Gods. 70 Nu
zeiden allen: Gij zijt dus de Zoon van God? Hij sprak tot hen: Gij zegt het; Ik
ben het. 71 Toen zeiden ze: Wat hebben we nog getuigenis nodig? We hebben
het zelf uit zijn eigen mond gehoord.

23

1 Toen stonden ze allen op, en voerden Hem gezamenlijk naar Pilatus. 2 Ze
begonnen Hem aldus te beschuldigen: We hebben bevonden, dat deze man
ons volk verleidt, en verbiedt aan den keizer schatting te betalen, en zich

uitgeeft voor Christus, den Koning. 3 Pilatus ondervroeg Hem, en zeide: Zijt
Gij de Koning der Joden? Hij antwoordde hem: Gij zegt het. 4 Nu sprak
Pilatus tot de opperpriesters en de menigte: Ik vind geen schuld in dien man.
5 Maar ze hielden aan, en zeiden: Hij ruit door zijn leer het volk op in heel
Judea, van Galilea af tot hier toe. 6 Zodra Pilatus dit hoorde, vroeg hij, of
die man een Galileër was. 7 En toen hij vernam, dat Hij uit het gebied van
Herodes was, zond hij Hem naar Herodes, die in die dagen ook te Jerusalem
vertoefde. 8 Herodes was zeer verheugd, toen hij Jesus zag. Want reeds lang
had hij verlangd, Hem te zien, om wat hij van Hem had gehoord; bovendien
hoopte hij, Hem een of ander wonder te zien verrichten. 9 Hij stelde Hem dan
vele vragen, maar Jesus gaf hem geen antwoord. 10 Ook de opperpriesters
en schriftgeleerden waren er bij tegenwoordig, en beschuldigden Hem
met grote heftigheid. 11 Nu ging Herodes met zijn gevolg Hem honen en
bespotten; hij stak Hem in een schitterend gewaad, en zond Hem toen naar
Pilatus terug. 12 Die dag werden Herodes en Pilatus met elkander bevriend;
vroeger waren ze vijanden geweest. 13 Nu riep Pilatus de opperpriesters,
de oversten en het volk bijeen, 14 en sprak tot hen: Gij hebt dezen man bij
me gebracht als een volksopruier; zie, ik heb Hem in uw bijzijn verhoord,
en dien man aan niets schuldig bevonden van al wat gij Hem ten laste legt.
15 Herodes evenmin; want hij heeft Hem naar ons teruggestuurd. Zie, Hij
heeft niets bedreven, wat de dood zou verdienen. 16 Ik zal Hem dus vrijlaten,
maar Hem eerst laten geselen! 17 Nu had hij een verplichting, hun op het
feest één gevangene vrij te laten. 18 Maar ze schreeuwden allen tezamen:
Weg met Hem, en laat ons Barabbas vrij. 19 Deze was om een oproer, dat
in de stad was uitgebroken, en om een moord in de gevangenis geworpen.
20 Opnieuw sprak Pilatus hun toe, daar hij Jesus wilde vrijlaten. 21 Maar ze
schreeuwden er tegen in: Kruisig Hem, kruisig Hem! 22 Ten derden male zei
hij hun: Wat kwaad heeft Hij dan gedaan? Ik heb in Hem geen doodschuld
gevonden; ik zal Hem dus vrijlaten, maar Hem eerst laten geselen! 23 Maar
luid gillend hielden ze aan, en eisten, dat Hij gekruisigd zou worden; en
hun kreten wonnen het pleit. 24 Pilatus besliste, dat hun eis zou worden
ingewilligd. 25 Hij liet op hun verzoek den man vrij, die om oproer en moord
in de gevangenis was geworpen; maar Jesus leverde hij aan hun willekeur
over. 26 En terwijl ze Hem wegvoerden, hielden ze zekeren Simon van
Cyrene aan, die juist van het veld kwam, en legden hem het kruis op, om
het Jesus achterna te dragen. 27 Een grote volksmenigte volgde Hem; ook
een menigte vrouwen, die zich op de borst sloegen en over Hem weenden.
28 Maar Jesus keerde Zich om, en sprak tot haar: Dochters van Jerusalem,
weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen. 29 Want
zie, er komen dagen, waarop men zal zeggen: “Zalig de onvruchtbaren; de
schoot die niet heeft gebaard, en de borsten die niet hebben gevoed.” 30 Dan
zal men tot de bergen gaan zeggen: “Valt op ons neer”; en tot de heuvelen:
“Bedekt ons”. 31 Want als men zó met het groene hout handelt, wat zal er dan
met het dorre geschieden? 32 Nog twee anderen, twee misdadigers, werden
weggeleid, om tegelijk met Hem de doodstraf te ondergaan. 33 Toen ze op
de plaats waren gekomen, die Kalvárië wordt genoemd, sloegen ze Hem aan
het kruis; zo ook de misdadigers, één aan zijn rechterhand, één aan de linker.
34 En Jesus zeide: Vader, vergeef het hun; want ze weten niet, wat ze doen.
En ze verdeelden zijn klederen bij het lot. 35 Het volk stond toe te zien; maar
de oversten beschimpten Hem, en zeiden: Anderen heeft Hij gered, laat Hij

nu Zichzelf eens redden, zo Hij de uitverkoren Christus van God is. 36 Ook de soldaten bespotten Hem; ze kwamen Hem azijn aanbieden, 37 en zeiden: Zo Gij de Koning der Joden zijt, red dan Uzelf. 38 En boven zijn hoofd stond als opschrift: Dit is de Koning der Joden. 39 Ook één der gekruisigde misdadigers begon Hem te honen, en zeide: Zijt Gij de Christus niet? Red Uzelf dan en ons! 40 Maar de ander strafte hem af, en gaf hem ten antwoord: Vreest ge God nòg niet, nu ge toch dezelfde straf ondergaat? 41 En wij te recht, wij krijgen ons verdiende loon; maar Hij heeft niets verkeerds gedaan. 42 Toen zeide hij: Jesus gedenk mijner, wanneer Gij in uw rijk zijt gekomen. 43 En Jesus sprak tot hem: Voorwaar, Ik zeg u: heden zult ge met Mij zijn in het paradijs. 44 Het was nu reeds het zesde uur ongeveer, en tot het negende toe werd het donker over heel het land; 45 want de zon werd verduisterd. Ook scheurde het voorhangsel van de tempel middendoor. 46 Toen riep Jesus met luider stem: Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest. Na deze woorden gaf Hij de geest. 47 Toen nu de honderdman zag wat er gebeurd was, verheerlijkte hij God, en zeide: Waarachtig, deze man was een rechtvaardige. 48 En heel de menigte, die voor dit schouwspel was saamgestroomd, en het gebeurde aanschouwd had, sloeg zich op de borst, en ging heen. 49 Maar al zijn bekenden, met de vrouwen, die Hem van Galilea af waren gevolgd, stonden van verre toe te zien. 50 Nu was er een man, Josef genaamd, die lid was van de Raad; maar hij was een braaf en rechtschapen man, 51 die aan hun plannen en drijven geen deel had genomen. Hij was van Arimatea, een joodse stad, en verwachtte ook zelf het koninkrijk Gods. 52 Hij ging naar Pilatus, om het lichaam van Jesus te vragen. 53 Hij nam het af, wikkelde het in lijnwaad, en legde het in een graf, dat in de rots was uitgehouwen, en waarin nog nooit iemand was neergelegd. 54 Het was vrijdag, en de sabbat brak aan. 55 De vrouwen, die met hem uit Galilea waren gekomen, gingen mee, en zagen het graf, en hoe zijn lichaam er in werd gelegd. 56 Daarna gingen ze heen, en maakten specerijen en balsem gereed; maar op de sabbat hielden ze de voorgeschreven rustdag.

24

1 Maar op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgen, gingen ze naar het graf met de specerijen, die ze hadden bereid. 2 Ze vonden de steen van het graf op zij gerold; 3 en toen ze er in waren gegaan, vonden ze het lichaam van den Heer Jesus niet. 4 Terwijl ze nu niet goed wisten, wat ze er van moesten denken, zie, daar stonden twee mannen bij haar in schitterend gewaad. 5 Toen ze hevig verschrikt het hoofd ter aarde bogen, spraken ze tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden? 6 Hier is Hij niet; Hij is verrezen. Herinnert u, wat Hij tot u heeft gezegd, toen Hij nog in Galilea was: 7 "De Mensenzoon moet in de handen van zondaars worden overgeleverd en gekruisigd, maar de derde dag zal Hij verrijzen". 8 Nu herinnerden ze zich zijn woorden. 9 Ze gingen heen van het graf, en vertelden dit alles aan al de elf en de overigen. 10 Het waren Maria Magdalena, Johanna, en Maria van Jakobus; ook de andere vrouwen, die bij haar waren, zeiden hetzelfde aan de apostelen. 11 Maar ze hielden haar woorden voor beuzelpraat, en ze geloofden haar niet. 12 Toch stond Petrus op, en liep naar het graf; hij bukte zich voorover, en zag alleen de windsels liggen. Hij ging heen, verbaasd over wat er gebeurd was. 13 En zie, diezelfde dag waren er twee van hen op weg

naar een dorp, Emmaus genaamd, dat zestig stadiën van Jerusalem ligt. 14 Ze
spraken met elkander over al wat er gebeurd was. 15 Terwijl ze met elkander
spraken en van gedachten wisselden, kwam ook Jesus er bij, en ging met hen
mee. 16 Maar hun ogen waren gesloten, zodat ze Hem niet erkenden. 17 Hij
zei hun: Wat bespreekt gij zo druk met elkaar onderweg? Verdrietig bleven
ze staan; 18 en een van hen, die Kléofas heette, gaf Hem ten antwoord: Zijt
Gij dan vreemdeling in Jerusalem, dat Gij alleen niet weet, wat daar dezer
dagen gebeurd is? 19 Hij zei hun: Wat dan? Ze zeiden Hem: Het betreft
Jesus van Názaret, die een profeet was, machtig in werk en in woord, voor
God en voor het hele volk, 20 en dien onze opperpriesters en oversten ter
dood hebben overgeleverd en gekruisigd. 21 Wij zelf hadden gehoopt, dat Hij
het was, die Israël zou verlossen; maar met dat al is het nu reeds de derde
dag, sinds dat alles gebeurd is. 22 Toch hebben enige vrouwen, die bij ons
behoren, ons doen ontstellen. Ze waren in de vroegte bij het graf gekomen,
23 en hadden zijn lichaam niet gevonden; maar ze zijn komen zeggen, dat
ze een verschijning van engelen hadden gehad, die zeiden, dat Hij leeft.
24 Daarop zijn sommigen van ons naar het graf gegaan, en hebben alles
bevonden, zoals de vrouwen het hadden verteld; maar Hemzelf hebben ze
niet gezien. 25 Nu sprak Hij tot hen: O onverstandigen en tragen van hart,
dat gij niet beter gelooft aan al wat de profeten hebben gezegd. 26 Moest de
Christus dit alles niet lijden, en zó zijn glorie binnengaan? 27 En te beginnen
met Moses en al de profeten, verklaarde Hij hun, wat in heel de Schrift over
Hem was voorspeld. 28 Toen ze bij het dorp waren gekomen, waar ze naar
toe gingen, hield Hij Zich, alsof Hij verder wilde gaan. 29 Maar ze drongen
bij Hem aan, en zeiden: Blijf bij ons, want het wordt avond, en de dag is al
voorbij. Hij ging dus naar binnen, om bij hen te blijven. 30 Nadat Hij Zich
met hen aan tafel had aangelegd, nam Hij het brood, sprak een dankgebed
uit, brak het, en reikte het hun toe. 31 Nu gingen hun de ogen open, en
herkenden ze Hem. Maar Hij verdween uit hun gezicht. 32 Ze zeiden tot
elkander: Brandde ons hart niet in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak, en
ons de Schriften verklaarde? 33 Onmiddellijk stonden ze op, en keerden naar
Jerusalem terug. Ze vonden er alle elf met hun gezellen bijeen, 34 die hun
zeiden: De Heer is waarachtig verrezen, en is aan Simon verschenen. 35 Nu
verhaalden ook zij, wat er onderweg was gebeurd, en hoe ze Hem hadden
herkend door het breken van het brood. 36 Terwijl ze nog daarover spraken,
stond Hij zelf in hun midden, en zeide hun: Vrede zij u. 37 Ze werden van
schrik en vrees bevangen, en meenden een geest te zien. 38 Maar Hij sprak
tot hen: Waarom zijt gij ontsteld, en waarom komt er twijfel op in uw hart?
39 Beziet mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij, en ziet toe;
want een geest heeft geen vlees en geen beenderen, zoals gij ziet, dat Ik
heb. 40 En bij die woorden toonde Hij hun zijn handen en voeten. 41 En
toen ze van blijdschap het nog niet geloofden, maar vol verbazing waren,
zeide Hij hun: Hebt gij hier iets te eten? 42 Ze gaven Hem een stuk gebraden
vis. 43 Hij nam het, en at er van voor hun ogen. 44 Hij sprak tot hen: Dit is
het, wat Ik tot u heb gesproken, toen Ik nog bij u was: “Alles moet worden
vervuld, wat in de Wet van Moses, in Profeten en Psalmen van Mij staat
geschreven”. 45 Toen verhelderden Hij hun inzicht, zodat ze de Schriften
konden verstaan. 46 En Hij zeide hun: Zó staat er geschreven: dat de Christus
zou lijden en op de derde dag uit de doden verrijzen; 47 en dat in zijn Naam

bekering tot vergiffenis der zonden zou worden gepreekt aan alle volken,
te beginnen bij Jerusalem. 48 Gij zijt de getuigen hiervan. 49 Zie, Ik zend
de belofte van mijn Vader over u neer; blijft in de stad, totdat gij bekleed
zijt met kracht uit den hogen. 50 Toen leidde Hij hen naar Betánië, hief zijn
handen op, en zegende hen. 51 En terwijl Hij ze zegende, scheidde Hij van
hen, en werd opgenomen ten hemel. 52 Ze aanbaden Hem, en keerden met
grote blijdschap naar Jerusalem terug. 53 En onafgebroken bleven ze God
verheerlijken in de tempel.

Het Evangelie volgens Johannes

1 In het begin was het Woord; En het Woord was bij God, En het Woord was
God; 2 Het was bij God in het begin. 3 Alles is door Hem ontstaan; En zonder
Hem is niets ontstaan. 4 In wat bestond, was Hij het leven, En het Leven was
het licht der mensen; 5 Het Licht schijnt in de duisternis, Maar de duisternis
nam het niet aan. 6 Er kwam een mens, van God gezonden; Johannes
was zijn naam. 7 Hij kwam tot getuigenis, om van het Licht te getuigen,
Opdat allen door hem zouden geloven. 8 Hijzelf was niet het Licht, Maar
hij moest getuigen van het Licht. 9 Het waarachtige Licht, Dat alle mensen
verlicht, Kwam in de wereld. 10 Hij was in de wereld, En ofschoon de wereld
door Hem was ontstaan, Erkende de wereld Hem niet. 11 Hij kwam in zijn
eigen bezit; Ook de zijnen ontvingen Hem niet. 12 Maar aan allen, die Hem
ontvingen, Gaf Hij de macht, Gods kinderen te worden: Aan allen, die in zijn
Naam geloven, 13 Die niet uit bloed, Noch uit de wil van vlees of man, Maar
die uit God zijn geboren. 14 Het Woord is vlees geworden, En heeft onder
ons gewoond! En wij hebben zijn glorie aanschouwd: Een glorie als van
den Eengeborene uit den Vader, Vol van genade en waarheid. 15 Johannes
getuigde van Hem en riep uit: Van Hem was het, dat ik sprak: Die na mij
komt, is mij voorafgegaan; Want Hij bestond eerder dan ik. 16 Waarachtig,
uit zijn volheid ontvingen wij allen De éne genade na de andere; 17 Zeker,
de Wet is door Moses gegeven, Maar de genade en waarheid zijn door
Jesus Christus gekomen. 18 Niemand heeft ooit God gezien; God zelf, de
eengeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Heeft Hem verkondigd.
19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden uit Jerusalem priesters
en levieten tot hem zonden, om hem te vragen: Wie zijt gij? 20 Hij erkende
het openlijk: Niet ik ben de Christus. 21 Ze vroegen hem: Wat dan? Zijt
gij Elias? Hij zeide: Ik ben het niet. Zijt gij de profeet? Hij antwoordde:
Neen. 22 Ze zeiden hem dan: Wie zijt ge; opdat we antwoord brengen aan
hen, die ons gezonden hebben; wat zegt ge van uzelf? 23 Hij sprak: Ik ben
de “stem van een roepende in de woestijn: Maakt recht de weg des Heren”,
zoals de profeet Isaias heeft gezegd. 24 De afgevaardigden nu behoorden tot
de farizeën; 25 ze ondervroegen hem, en zeiden: Waarom doopt ge dan, zo
ge de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? 26 Johannes gaf hun ten
antwoord: Ik doop met water; maar midden onder u staat Hij, dien gij niet
kent. 27 Hij is het, die na mij komt; ik ben niet waardig, zijn schoenriem los
te maken. 28 Dit gebeurde te Betánië, aan de overkant van de Jordaan, waar
Johannes toen doopte. 29 Daags daarna zag hij Jesus tot zich komen; en hij
zeide: Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. 30 Deze is het,
van wien ik sprak: Na mij komt een Man, die mij is voorafgegaan; want Hij
bestond eerder dan ik. 31 Ook ik kende Hem niet; maar juist daarom kwam
ik dopen met water, om Hem aan Israël bekend te maken. 32 Nog getuigde
Johannes: Ik heb den Geest als een duif uit de hemel zien dalen, en op Hem
rusten. 33 Ook ik kende Hem niet; maar Hij die mij zond, om met water te
dopen, Hij sprak tot mij: Op wien ge den Geest ziet nederdalen en rusten,
Hij is het, die doopt met den Heiligen Geest. 34 Ik heb het gezien, en ik heb
getuigd: Hij is de Zoon van God. 35 Daags daarna stond Johannes daar weer

met twee zijner leerlingen. 36 En met de blik op Jesus, die voorbijging, zeide
hij: Zie het Lam Gods. 37 De twee leerlingen hoorden hem dit zeggen, en
gingen Jesus achterna. 38 Jesus keerde Zich om, zag dat ze Hem volgden, en
sprak tot hen: Wat zoekt gij? Ze zeiden Hem: Rabbi (dat betekent: Meester),
waar houdt Gij verblijf? 39 Hij zei hun: Komt het zien. Ze kwamen dan zien,
waar Hij verblijf hield, en bleven die dag bij Hem. Het was omtrent het
tiende uur. 40 Andreas, de broer van Simon Petrus, was één van de twee, die
dit van Johannes hadden gehoord, en Hem waren gevolgd. 41 Hij ontmoette
zijn broer Simon het eerst, en zeide tot hem: We hebben den Messias (dat
betekent: Christus) gevonden. 42 En hij leidde hem tot Jesus. Jesus zag
hem aan, en sprak: Gij zijt Simon, de zoon van Jona; gij zult Kefas heten
(dat betekent: Petrus). 43 Daags daarna wilde Hij naar Galilea vertrekken;
toen ontmoette Hij Filippus. En Jesus zeide tot hem: Volg Mij. 44 Filippus
was van Betsáida, de stad van Andreas en Petrus. 45 Filippus ontmoette
Natánaël, en sprak tot hem: Van wien Moses in de Wet en ook de profeten
hebben geschreven, dien hebben we gevonden: Jesus, den zoon van Josef,
uit Názaret. 46 Natánaël zei hem: Kan er iets goeds komen uit Názaret? Filippus
zei hem: Kom het zien. 47 Jesus zag Natánaël naar Zich toe komen, en zeide
van hem: Ziedaar een waar Israëliet, in wien geen bedrog is. 48 Natánaël
zeide Hem: Hoe kent Gij mij? Jesus gaf hem ten antwoord: Voordat Filippus
u riep, zag Ik u onder de vijgeboom. 49 Natánaël antwoordde Hem: Rabbi, Gij
zijt de Zoon van God; Gij zijt de Koning van Israël. 50 Jesus antwoordde hem:
Gelooft ge, omdat Ik u zeide: Ik zag u onder de vijgeboom? Grotere dingen
zult ge zien. 51 En Hij sprak tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult de
hemel geopend zien, en de engelen Gods zien opstijgen en nederdalen over
den Mensenzoon.

2

1 En de derde dag werd er een bruiloft gevierd te Kana van Galilea. De
moeder van Jesus was er tegenwoordig, 2 en ook Jesus met zijn leerlingen
waren ter bruiloft genodigd. 3 En toen er gebrek kwam aan wijn, sprak de
moeder van Jesus tot Hem: Ze hebben geen wijn meer. 4 Maar Jesus zeide
haar: Vrouw, wat is er tussen Mij en u? Nog is mijn uur niet gekomen.
5 Zijn moeder sprak tot de bedienden: Doet wat Hij u zeggen zal. 6 Daar
waren nu zes stenen kruiken, elk van twee of drie maten inhoud, die er
voor de joodse reiniging waren geplaatst. 7 Jesus zei hun: Vult de kruiken
met water. Ze vulden ze tot boven toe. 8 Toen sprak Hij tot hen: Schept er
nu uit, en brengt het naar den hofmeester. Ze brachten het. 9 Zodra nu de
hofmeester van het water geproefd had, dat wijn was geworden, (hij wist
niet, waar die vandaan kwam; maar de bedienden, die het water hadden
geschept, wisten het wel), riep de hofmeester den bruidegom, 10 en zeide
tot hem: Iedereen schenkt eerst de goede wijn, en als men goed gedronken
heeft, dan de mindere soort; maar gij hebt de goede wijn tot nu toe bewaard.
11 Zo deed Jesus zijn eerste wonder te Kana van Galilea, en openbaarde Hij
zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem. 12 Daarna vertrok Hij
naar Kafárnaum; Hij zelf met zijn moeder en broeders en zijn leerlingen; en
zij bleven daar enkele dagen. 13 Toen het paasfeest der Joden nabij was, trok
Jesus naar Jerusalem op. 14 Hij zag in de tempel de verkopers van runderen,
schapen en duiven; ook de geldwisselaars, die zich daar hadden neergezet.
15 En Hij maakte een zweep van koorden, dreef ze allen met schapen en

runderen de tempel uit, en smeet het geld der wisselaars op de grond en de tafels omver. 16 En tot de duivenverkopers zeide Hij: Weg ermee; maakt het huis van mijn Vader niet tot een verkooplokaal. 17 Toen herinnerden zich zijn leerlingen, dat er geschreven staat: “De ijver voor uw huis zal Mij verteren.” 18 Maar nu namen de Joden het woord, en zeiden tot Hem: Wat teken laat Gij ons zien, om zo te mogen optreden? 19 Jesus gaf hun ten antwoord: Breekt deze tempel af, en in drie dagen zal Ik hem opbouwen. 20 De Joden zeiden: Zes en veertig jaar heeft men aan deze tempel gewerkt, en zult Gij hem in drie dagen opbouwen? 21 Maar Hij sprak over de tempel van zijn lichaam. 22 Toen Hij dan van de doden verrezen was, herinnerden zich zijn leerlingen, dat Hij dit had gezegd; en ze geloofden in de Schrift, en in het woord, dat Jesus gesproken had. 23 Terwijl Hij nu gedurende het paasfeest te Jerusalem was, geloofden er velen in zijn naam bij het zien van de tekenen, die Hij verrichtte. 24 Maar Jesus zelf had geen vertrouwen in hen, omdat Hij allen kende, 25 en omdat Hij niet nodig had, dat men Hem over iemand inlichtingen gaf. Want zelf wist Hij heel goed, wat er omging in den mens.

3

1 Nu was er onder de farizeën een man, Nikodemus genaamd, een overste der Joden. 2 In de nacht kwam hij bij Hem, en sprak tot Hem: Rabbi, we weten, dat Gij van Godswege als leraar zijt gekomen; want niemand kan de tekenen doen, die Gij verricht, zo God niet met hem is. 3 Jesus gaf hem ten antwoord: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand niet opnieuw wordt geboren, kan hij het koninkrijk Gods niet aanschouwen. 4 Nikodemus zei Hem: Hoe kan een mens geboren worden, wanneer hij reeds op leeftijd is? Kan hij soms terugkeren in de schoot zijner moeder, en opnieuw geboren worden? 5 Jesus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij niet ingaan in het koninkrijk Gods. 6 Wat uit het vlees is geboren, is vlees; en wat uit den Geest is geboren, is geest. — 7 Verwonder u niet, omdat Ik u zeide: Gij moet opnieuw worden geboren. 8 De wind waait, waar hij wil, en ge hoort zijn gesuis; maar ge weet niet, vanwaar hij komt en waarheen hij gaat; zó gaat het iedereen, die uit den Geest is geboren. 9 Nikodemus antwoordde Hem: Hoe kan dit geschieden? 10 Jesus gaf hem ten antwoord: Zijt gij de leraar van Israël, en begrijpt ge dit niet? 11 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wat Wij weten spreken Wij, en Wij getuigen wat Wij hebben gezien; en toch aanvaardt gij onze getuigenis niet. 12 Wanneer gij niet gelooft, als Ik u spreek over aardse dingen, hoe zult gij dan geloven, als Ik u over de hemelse spreek? — 13 Niemand is opgeklommen ten hemel, dan Hij die uit de hemel is neergedaald: de Mensenzoon, die in de hemel is. 14 En zoals Moses de slang ophief in de woestijn, zo moet de Mensenzoon worden verheven: 15 opdat ieder die in Hem gelooft, het eeuwige leven zou hebben. 16 Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eengeboren Zoon heeft gegeven: opdat allen die in Hem geloven, niet verloren zouden gaan, maar het eeuwige leven zouden hebben. 17 Want God heeft zijn Zoon in de wereld gezonden, niet om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. 18 Wie in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld; maar wie niet gelooft, is reeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van Gods eengeboren Zoon. — 19 En dit is het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de

duisternis meer dan het licht; want hun werken waren boos, 20 en allen die
kwaad doen, haten het licht en komen niet tot het licht, opdat hun werken
niet aan het licht zouden komen. 21 Maar wie handelt naar de waarheid,
komt tot het licht, opdat het van zijn werken moge blijken, dat ze in God
zijn verricht. 22 Daarna ging Jesus met zijn leerlingen naar het platteland
van Judea, waar Hij met hen enige tijd verbleef, en er doopte. 23 Maar ook
Johannes diende te Ennon bij Salim het doopsel toe; want daar was veel
water, en men ging er heen, om zich te laten dopen. 24 Johannes toch was
nog niet in de gevangenis geworpen. 25 Toen de leerlingen van Johannes
eens geschil kregen met een Jood over godsdienstige reiniging, 26 kwamen
ze bij Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi, Hij die met u was aan de overkant
van de Jordaan, en over wien ge getuigenis hebt afgelegd: zie, Hij dient het
doopsel toe, en ze gaan allen naar Hem. 27 Johannes antwoordde: Niemand
kan beslag op iets leggen, tenzij het hem gegeven is uit de hemel. 28 Gij
zelf zijt mijn getuigen, dat ik gezegd heb: Niet ik ben de Christus, maar
ik ben Hem vooruit gezonden. 29 Hij die de bruid bezit, is de bruidegom;
maar de vriend van den bruidegom, hij staat naar hem te luisteren, en is al
zielsverheugd, als hij de stem van den bruidegom hoort. Dit is mijn vreugde,
en ze is volkomen; 30 Hij moet groter, maar ik moet kleiner worden. 31 Wie
van boven komt, is boven allen. Wie van de aarde is, behoort aan de aarde en
spreekt van de aarde. Wie uit de hemel komt, is boven allen, 32 en Hij getuigt
wat Hij gezien en gehoord heeft; maar niemand neemt zijn getuigenis aan. —
33 Wie zijn getuigenis aanvaardt, drukt er zijn zegel op, dat God waarachtig
is; 34 want Hij, dien God heeft gezonden, spreekt de woorden van God; God
immers geeft den Geest zonder maat. 35 De Vader bemint den Zoon, en
heeft Hem alles in handen gegeven. — 36 Wie in den Zoon gelooft, heeft het
eeuwige leven; maar wie in den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien,
maar Gods gramschap blijft op hem liggen.

4

1 Zodra de Heer echter vernam, dat de farizeën gehoord hadden, hoe
Jesus meer leerlingen won en doopte dan Johannes, 2 (hoewel Jesus zelf
niet doopte, maar zijn leerlingen), 3 verliet Hij Judea, en vertrok Hij weer
naar Galilea. 4 En daar Hij door Samaria moest reizen, 5 kwam Hij zo in
een stad van Samaria, Sikar geheten, nabij het veld, dat Jakob aan zijn
zoon Josef geschonken had. 6 Daar bevond zich ook de bron van Jakob.
Jesus, vermoeid van de reis, zette Zich neer bij de bron. Het liep tegen het
zesde uur. 7 Een vrouw uit Samaria kwam water putten. Jesus zeide haar:
Geef Mij te drinken. 8 Want zijn leerlingen waren naar de stad gegaan, om
levensmiddelen te kopen. 9 De samaritaanse vrouw zei Hem: Hoe, Gij, een
Jood, vraagt te drinken aan mij, een samaritaanse vrouw? (Joden namelijk
hebben geen omgang met Samaritanen.) 10 Jesus gaf haar ten antwoord: Zo
ge de gave Gods verstondt, en wie het is, die u zegt: “Geef Mij te drinken”,
dan zoudt gij het Hem hebben gevraagd, en Hij zou u levend water hebben
gegeven. 11 Ze zei Hem: Heer, Gij hebt niet eens een emmer, en de put is diep;
waar haalt Gij dan het levend water vandaan? 12 Zijt Gij soms groter dan
onze vader Jakob, die ons de put heeft geschonken, en die er zelf uit dronk
met zijn zonen en zijn vee? 13 Jesus antwoordde haar: Wie van dit water
drinkt, krijgt weer dorst. Maar wie drinkt van het water, dat Ik hem zal
geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen; 14 integendeel, het water,

dat Ik hem zal geven, zal een bron in hem worden van water, dat opborrelt ten eeuwigen leven. 15 De vrouw zeide Hem: Heer, geef me dat water, opdat ik geen dorst meer krijg, en niet meer hier hoef komen putten. 16 Hij sprak tot haar: Ga uw man roepen, en kom hier terug. 17 De vrouw antwoordde: Ik heb geen man. Jesus zeide haar: Dat zegt ge wèl: “Ik heb geen man”. 18 Want vijf mannen hebt ge gehad, en dien ge nu hebt, is niet uw man; dat hebt ge naar waarheid gezegd. 19 De vrouw zei Hem: Heer, ik zie, dat Gij een profeet zijt. 20 Onze vaderen aanbaden God op deze berg, en gij allen beweert, dat in Jerusalem de plaats is gelegen, waar men Hem aanbidden moet. 21 Jesus sprak tot haar: Geloof Mij, vrouw; er komt een uur, waarin gij noch op deze berg noch te Jerusalem den Vader zult aanbidden. 22 Gij aanbidt wat gij niet kent; wij aanbidden wat we kennen; want het Heil komt uit de Joden. 23 Maar toch, er komt een uur, en het is er reeds, waarin de ware aanbidders den Vader in geest en waarheid zullen aanbidden. Want de Vader verlangt zulke aanbidders; 24 God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten in geest en waarheid aanbidden. 25 De vrouw zeide Hem: Ik weet, dat de Messias komt, (die Christus genoemd wordt); wanneer Die komt, dan zal Hij ons alles verkondigen. 26 Jesus zeide haar: Dat ben Ik, die met u spreek. 27 Op dat ogenblik kwamen zijn leerlingen terug, en ze verwonderden zich, dat Hij met een vrouw aan het spreken was. Maar niemand zeide: Wat wenst Gij, of wat bespreekt Gij met haar? 28 De vrouw liet nu haar waterkruik staan, ging naar de stad, en zei tot de mensen: 29 Komt eens zien naar een man, die mij alles gezegd heeft wat ik gedaan heb; Hij is misschien wel de Christus! 30 En men ging de stad uit, en kwam naar Hem toe. 31 Intussen nodigden de leerlingen Hem uit, en zeiden: Rabbi, eet. 32 Maar Hij sprak tot hen: Ik heb een spijs te eten, die gij niet kent. 33 De leerlingen zeiden dus tot elkander: Heeft iemand Hem soms iets te eten gebracht? 34 Jesus sprak tot hen: Mijn spijs is, de wil te volbrengen van Hem, die Mij heeft gezonden, en zijn werk te voltooien. 35 Zegt gij niet: Nog vier maanden, en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Slaat uw ogen op, en kijkt naar de velden; ze staan reeds wit voor de oogst. 36 Ook de maaier ontvangt loon, en verzamelt vrucht ten eeuwigen leven, opdat zaaier en maaier zich samen verheugen. 37 Want hier wordt het spreekwoord bewaarheid: de een zaait, de ander maait. 38 Ik zond u uit, om de oogst binnen te halen, waarvoor gij niet hebt gezwoegd; anderen hebben gezwoegd, en gij krijgt de vrucht van hun werk. 39 Vele Samaritanen uit die stad geloofden in Hem om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb. 40 Toen dus de Samaritanen bij Hem kwamen, verzochten ze Hem, bij hen te blijven. Zo bleef Hij daar twee dagen lang. 41 En door zijn prediking geloofden er nog veel meer; 42 en ze zeiden tot de vrouw: Nu geloven we niet meer op uw zeggen; want we hebben het zelf gehoord, en we weten, dat deze waarachtig de Verlosser der wereld is. 43 Toen die twee dagen voorbij waren, vertrok Hij vandaar naar Galilea. 44 Want Jesus zelf heeft verklaard, dat een profeet in zijn eigen vaderland geen aanzien geniet. 45 Toen Hij dus in Galilea kwam, namen de Galileërs Hem gunstig op, daar ze alles hadden gezien, wat Hij te Jerusalem op het feest had gedaan; want ook zij waren opgegaan naar het feest. 46 Zo kwam Hij dan opnieuw in Kana van Galilea, waar Hij het water in wijn had veranderd. Nu woonde er te Kafárnaum een zekere hofbeambte, wiens zoon ziek lag. 47 Toen hij vernam, dat Jesus uit Judea naar Galilea

gekomen was, ging hij naar Hem toe, en verzocht Hem, zijn zoon te komen genezen; want die lag op sterven. 48 Maar Jesus sprak tot hem: Zo gij geen tekenen en wonderen ziet, gelooft gij niet. 49 De hofbeambte zei Hem: Heer, kom mee, eer mijn kind dood is. 50 Jesus sprak tot hem: Ga heen, uw zoon is gezond. De man geloofde het woord, dat Jesus hem zeide, en ging heen. 51 Maar reeds onderweg kwamen zijn dienaars hem tegen en zeiden, dat zijn zoon weer gezond was. 52 Hij vroeg hen naar het uur, waarop de beterschap was ingetreden. Ze zeiden hem: Gisteren, te zeven uur, heeft de koorts hem verlaten. 53 De vader erkende, dat dit juist het uur was, waarop Jesus hem had gezegd: Uw zoon is gezond. En hij geloofde met heel zijn gezin. 54 Ook dit tweede teken deed Jesus na zijn komst uit Judea in Galilea.

5

1 Daarna was er een feest der Joden, en Jesus ging naar Jerusalem op. 2 Nu is er te Jerusalem, bij de Schaapspoort, een badinrichting met vijf zuilengangen, in het hebreeuws Bezata geheten. 3 Daarin lag een grote menigte zieken, blinden, kreupelen, lammen, op de beweging van het water te wachten. 4 Want een engel des Heren daalde van tijd tot tijd naar de vijver af, en bracht het water in beroering; wie dan het eerst na de beweging van het water daarin afdaalde, werd gezond, aan wat kwaal hij ook leed. 5 Daar was nu een man, die acht en dertig jaar ziek was. 6 Toen Jesus hem zag liggen, en vernam, dat hij reeds lange tijd lijdende was, sprak Hij tot hem: Wilt ge gezond worden? 7 De zieke antwoordde Hem: Heer, ik heb niemand om mij in de vijver te helpen, als het water in beweging komt; en terwijl ik mij er heen sleep, gaat een ander er vóór mij in. 8 Jesus sprak tot hem: Sta op, neem uw bed op, en ga. 9 En aanstonds werd de man gezond; hij nam zijn rustbed op, en liep. Maar het was sabbat die dag. 10 De Joden zeiden dus tot den genezene: Het is sabbat; ge moogt uw rustbed niet dragen. 11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond heeft gemaakt, heeft me gezegd: Neem uw bed op, en ga. 12 Ze vroegen hem: Wie is de man, die u zeide: Neem uw bed op, en ga? 13 Maar de genezene wist niet, wie het was; want Jesus had Zich onder de menigte teruggetrokken, die zich daar ter plaatse bevond. 14 Later trof Jesus hem in de tempel, en sprak tot hem: Zie, ge zijt gezond geworden: zondig niet meer, opdat u niets ergers overkomt. 15 De man ging nu aan de Joden berichten, dat het Jesus was, die hem had genezen. 16 Daarom werd Jesus door de Joden vervolgd, omdat Hij zo iets op de sabbat deed. 17 Maar Jesus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot heden toe; zo doe Ik het ook. 18 Nu zochten de Joden nog meer Hem te doden; want Hij brak niet enkel de sabbat, maar noemde ook God zijn eigen Vader, en stelde Zich dus met God gelijk. Jesus nam dus het woord, en sprak: 19 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Niets kan de Zoon doen uit Zichzelf, maar alleen wat Hij den Vader ziet doen; want al wat Deze doet, dat doet de Zoon eveneens. 20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en laat Hem alles zien wat Hij doet. —En nog groter werken zal Hij Hem tonen, zodat gij verwonderd zult staan. 21 Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend al wie Hij wil. 22 Ja, de Vader oordeelt niemand, maar heeft het oordeel geheel aan den Zoon gegeven, 23 opdat allen den Zoon zouden eren, zoals ze den Vader eren. Wie den Zoon niet eert, eert ook den Vader niet, die Hem gezonden heeft. 24 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie luistert naar mijn woord, en in

Hem gelooft, die Mij heeft gezonden, hij heeft het eeuwige leven, en in het
gericht komt hij niet; maar hij is overgegaan van de dood tot het leven. —
25 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Er komt een uur, en het is er reeds, waarin
de doden de stem van Gods Zoon zullen horen; en die er naar luisteren,
zullen herleven. 26 Want zoals de Vader in Zichzelf het leven heeft, zo gaf
Hij ook aan den Zoon, het leven in Zichzelf te hebben. 27 Ook gaf Hij Hem
macht, om oordeel te vellen, omdat Hij de Mensenzoon is. 28 Verwondert
u hierover niet. Want het uur komt, dat allen, die in de grafsteden zijn,
zijn stem zullen horen; 29 en zij die het goede hebben gedaan, zullen er
uitgaan tot opstanding ten leven, maar zij die het kwade hebben verricht,
tot opstanding ten oordeel. 30 Ik kan niets doen uit Mijzelf; maar Ik oordeel
naar wat Ik hoor; en mijn oordeel is rechtvaardig, omdat Ik mijn eigen wil
niet zoek, maar de wil van Hem die Mij heeft gezonden. 31 Indien Ik over
Mijzelf getuig, dan is mijn getuigenis niet betrouwbaar. 32 Er is een ander,
die over Mij getuigt; en Ik weet, dat het getuigenis, dat Hij over Mij aflegt,
betrouwbaar is. — 33 Gij hebt een gezantschap naar Johannes gezonden; en
hij heeft voor de waarheid getuigd. 34 Zeker, Ik aanvaard geen getuigenis
van een mens; maar Ik zeg dit, opdat gij gered moogt worden. 35 Hij was
de brandende en hel schijnende lamp; gij hebt u zelfs een ogenblik in zijn
licht willen verheugen. — 36 Maar Ik heb een getuigenis groter dan dat van
Johannes: want de werken, die de Vader Mij te volbrengen gaf, de werken
juist die Ik doe, zij getuigen van Mij, dat de Vader Mij gezonden heeft. —
37 Ook heeft de Vader, die Mij zond, zelf over Mij getuigd. Nooit hebt gij
zijn stem gehoord, en nooit zijn wezen gezien; 38 zelfs zijn woord hebt gij
niet eens blijvend in u, omdat gij Hem niet gelooft, dien Hij gezonden heeft.
39 Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent, daarin het eeuwige leven te
hebben; welnu, zij zijn het, die van Mij getuigen. 40 Maar gij wilt niet tot Mij
komen, om het leven te hebben. 41 Eer van mensen aanvaard Ik niet. 42 Maar
Ik ken u: gij hebt de liefde Gods niet in u. 43 Ik ben gekomen in de naam van
mijn Vader, maar gij neemt Mij niet aan; zo een ander komt in zijn eigen
naam, dan neemt gij hem aan. 44 Hoe zoudt gij kunnen geloven, gij die u
door elkander laat eren, maar de eer niet zoekt, die komt van den enigen
God? 45 Denkt niet, dat Ik u aanklagen zal bij den Vader; uw aanklager is
Moses, op wien gij uw hoop hebt gesteld. 46 Want zo gij Moses hadt geloofd,
dan zoudt gij ook in Mij geloven; want over Mij heeft hij geschreven. 47 Maar
zo gij zijn Schriften niet gelooft, hoe zoudt gij dan mijn woorden geloven?

6

1 Daarna begaf Jesus Zich naar de overkant van het meer van Galilea
of van Tibérias. 2 Een grote schare volgde Hem, omdat ze de wonderen
hadden gezien, die Hij voor de zieken verricht had. 3 En Jesus besteeg het
gebergte, en zette Zich daar met zijn leerlingen neer. 4 Het was kort voor
Pasen, het feest van de Joden. 5 Toen Jesus nu de ogen opsloeg en een
talrijke menigte tot Zich zag komen, sprak Hij tot Filippus: Waar zullen
we brood kopen, zodat ze kunnen eten? 6 Dit zeide Hij echter, om hem op
de proef te stellen; want zelf wist Hij goed, wat Hij doen zou. 7 Filippus
antwoordde Hem: Voor tweehonderd tienlingen brood is niet genoeg, als
ieder van hen een stukje krijgt. 8 Een zijner leerlingen, Andreas, de broer
van Simon Petrus, zeide tot Hem: 9 Hier is een jongen, die vijf gerstebroden
heeft en twee vissen; maar wat betekent dat voor zo velen? 10 Jesus sprak:

Laat de mensen gaan zitten. Er stond nu veel gras op die plaats. Ze gingen
dus zitten; er waren ongeveer vijf duizend mannen. 11 Nu nam Jesus de
broden, sprak een dankgebed uit, en deelde ze rond aan hen die daar zaten;
zo ook van de vissen, zoveel ze wilden. 12 En toen ze waren verzadigd,
zeide Hij tot zijn leerlingen: Verzamelt de overgeschoten brokken, opdat
er niets verloren gaat. 13 Zij verzamelden ze dus, en vulden twaalf korven
met de brokken der vijf gerstebroden, die na het eten waren overgebleven.
14 Bij het zien van het teken, dat Jesus gewrocht had, zeiden de mensen:
Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld moet komen! 15 Daar nu Jesus
voorzag, dat ze Hem zouden meevoeren, om Hem tot koning uit te roepen,
trok Hij Zich heel alleen weer in het gebergte terug. 16 Maar toen het avond
werd, daalden zijn leerlingen af naar het meer, 17 gingen de boot in, en
hielden koers naar Kafárnaum aan de overkant van het meer. Reeds was
de duisternis ingevallen, en nog was Jesus niet bij hen gekomen. 18 De zee
was onstuimig, want er woei een hevige wind. 19 Toen ze dan ongeveer
vijf en twintig of dertig stadiën hadden afgelegd, zagen ze Jesus over het
meer wandelen en nabij het vaartuig komen; ze werden er angstig van.
20 Maar Hij sprak tot hen: Ik ben het; weest niet bang. 21 Gewillig namen ze
Hem nu in hun vaartuig op, en terstond landde de boot aan de kust, waar
ze op afgestevend waren. 22 De volgende morgen drong het door tot de
schare, die aan de overkant van het meer was gebleven, dat er buiten dit
éne geen ander vaartuig was geweest, en dat Jesus niet met zijn leerlingen
aan boord was gegaan, maar dat zijn leerlingen alleen waren vertrokken.
23 Intussen kwamen er van Tibérias andere boten dicht bij de plaats, waar
men het brood had gegeten, na het dankgebed des Heren. 24 Toen dus de
menigte zag, dat Jesus daar niet meer was en zijn leerlingen evenmin, gingen
ze scheep, en voeren naar Kafárnaum, om Jesus te zoeken. 25 En toen ze
Hem aan de andere kant van het meer hadden gevonden, spraken ze tot
Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen? 26 Jesus antwoordde hun en
sprak: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen
hebt gezien, maar omdat gij van de broden gegeten en u verzadigd hebt.
27 Arbeidt niet voor de spijs die vergaat, maar voor de spijs die blijft tot in
het eeuwige leven, en die de Mensenzoon u zal geven. Want op Hem heeft
God, heeft de Vader zijn zegel gedrukt. 28 Ze zeiden Hem dan: Wat moeten we
doen, om de werken Gods te verrichten? 29 Jesus antwoordde hun: Dit is het
werk van God: dat gij gelooft in Hem, dien Hij gezonden heeft. 30 Ze zeiden
Hem: Wat voor teken verricht Gij dan wel, dat ons overtuigt, zodat we in
U geloven? Wat doet Gij eigenlijk? 31 Onze vaderen hebben in de woestijn
het manna gegeten, zoals er geschreven staat: “Brood uit de hemel heeft
Hij hun te eten gegeven”. 32 Nu sprak Jesus tot hen: Voorwaar, voorwaar,
Ik zeg u: Moses heeft u geen brood gegeven, dat uit de hemel kwam, maar
mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel; 33 want het brood, dat uit
de hemel neerdaalt, is het brood van God, dat leven aan de wereld schenkt.
34 Ze zeiden Hem dan: Heer, geef ons dit brood voor immer. 35 Jesus sprak
tot hen: Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt, zal geen honger
meer hebben, en wie in Mij gelooft zal nimmer meer dorst lijden. 36 Maar
Ik heb het u gezegd: gij hebt Mij gezien, en toch gelooft gij niet. 37 Al wat
de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik niet buiten
werpen. 38 Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet om mijn eigen wil
te doen, maar de wil van Hem, die Mij heeft gezonden. 39 Welnu, dit is de

wil van Hem, die Mij heeft gezonden, dat Ik niets verloren laat gaan van
wat Hij Mij heeft gegeven, maar dat Ik het op de jongste dag doe verrijzen.
40 Dit is de wil van den Vader, die Mij gezonden heeft, dat wie den Zoon
aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat Ik hem op de
jongste dag zal doen verrijzen. 41 Maar de Joden morden over Hem, omdat
Hij gezegd had: Ik ben het brood, dat uit de hemel is neergedaald. 42 En
ze zeiden: Is deze niet Jesus, de zoon van Josef, wiens vader en moeder
we kennen? Hoe zegt Hij dan: Ik ben uit de hemel neergedaald? 43 Jesus
antwoordde hun, en sprak: Mort toch niet onder elkander. 44 Niemand kan
tot Mij komen, zo de Vader, die Mij zond, hem niet trekt; en Ik zal hem op
de jongste dag doen verrijzen. 45 Er staat geschreven bij de profeten: “En
allen zullen zij onderricht worden door God”. Wie naar den Vader luistert en
door Hem is onderricht, hij komt tot Mij. 46 Niet dat iemand den Vader gezien
heeft; alleen Hij die van God stamt, Hij heeft den Vader gezien. 47 Voorwaar,
voorwaar, Ik zeg u: Wie gelooft, heeft het eeuwige leven. 48 Ik ben het brood
des levens. 49 Uw vaderen hebben het manna gegeten in de woestijn, en
ze zijn gestorven. 50 Dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt: eet men
daarvan, dan sterft men niet. 51 Ik ben het levend brood, dat uit de hemel is
neergedaald; zo iemand eet van dit brood, zal hij in eeuwigheid leven. En
het brood, dat Ik zal geven, is mijn vlees voor het leven der wereld. 52 Maar
de Joden twistten onder elkander, en zeiden: Hoe kan Hij ons zijn vlees te
eten geven? 53 Jesus sprak tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo gij het
vlees van den Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, dan hebt gij het
leven niet in u. 54 Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige
leven, en Ik zal hem op de jongste dag doen verrijzen. 55 Want mijn vlees
is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. 56 Wie mijn vlees eet en
mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem. 57 Zoals de Vader die leeft, Mij
heeft gezonden, en Ik leef door den Vader, zó zal ook hij, die Mij eet, leven
door Mij. 58 Dit is het brood, dat uit de hemel is neergedaald. Niet een brood
als de vaders hebben gegeten en toch zijn gestorven; wie dit brood eet zal
leven in eeuwigheid. 59 Zo sprak Hij bij zijn onderrichting in de synagoge
van Kafárnaum. 60 Velen van zijn leerlingen, die het hadden gehoord, zeiden:
Dit woord is hard; wie kan naar zo iets luisteren? 61 Maar Jesus, die wist dat
zijn leerlingen daarover morden, sprak tot hen: Ergert u dit? 62 En wanneer
gij nu den Mensenzoon eens ziet opstijgen naar waar Hij vroeger was? 63 Het
is de geest, die leven brengt; het vlees brengt niets daartoe bij. De woorden,
die Ik tot u sprak, zijn geest en leven. 64 Maar daar zijn er sommigen onder
u, die niet geloven. Want Jesus wist van de aanvang af, wie het waren, die
niet geloofden; en wie het was, die Hem verraden zou. 65 En Hij vervolgde:
Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij kan komen, tenzij het hem door
mijn Vader is gegeven. 66 Van dat ogenblik af trokken velen zijner leerlingen
zich terug, en bleven niet langer bij Hem. 67 Nu sprak Jesus tot de twaalf: Wilt
ook gij misschien heengaan? 68 Simon Petrus antwoordde Hem: Heer, naar
wien zouden we gaan? Gij hebt woorden van eeuwig leven; 69 we geloven
en weten: Gij zijt de Heilige Gods. 70 Jesus hernam: Heb Ik u alle twaalf
niet uitverkoren? En toch, één uwer is een duivel. 71 Hiermee bedoelde Hij
Judas, den zoon van Simon Iskáriot. Want deze, één van de twaalf, zou Hem
verraden.

7

1 Daarna trok Jesus in Galilea rond; want Hij wilde niet in Judea vertoeven,
omdat de Joden Hem zochten te doden. 2 Maar toen het loofhuttenfeest der
Joden begon te naderen, 3 zeiden zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier
en ga naar Judea, opdat ook uw leerlingen de werken zien, die Gij verricht.
4 Want niemand handelt in het verborgen, als hij bekend wil worden. Nu
Gij toch deze dingen doet, vertoon U dan ook aan de wereld. 5 Want ook zijn
broeders zelf geloofden niet in Hem. 6 Jesus sprak dus tot hen: Mijn tijd is
nog niet gekomen; maar uw tijd is er steeds. 7 U kan de wereld niet haten;
maar Mij haat ze wel, omdat Ik getuig, dat haar werken boos zijn. 8 Gaat zelf
maar naar dit feest; Ik ga nog niet naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet
is gekomen. 9 Zo sprak Hij tot hen; en Hij bleef in Galilea. 10 Eerst toen zijn
broeders waren vertrokken, vertrok Hij ook zelf naar het feest; niet publiek,
maar in stilte. 11 De Joden nu zochten Hem op het feest, en zeiden: Waar is
Hij? 12 En er werd veel over Hem onder de menigte gemompeld. Sommigen
zeiden: Hij is goed; anderen weer: Neen, Hij misleidt het volk. 13 Maar
niemand sprak publiek over Hem, uit vrees voor de Joden. 14 Toen het feest
reeds half voorbij was, ging Jesus naar de tempel, en trad als leraar op. 15 De
Joden stonden verwonderd, en zeiden: Hoe is Hij zo geleerd, ofschoon Hij
niet onderwezen is? 16 Jesus antwoordde hun en sprak: Mijn leer is niet
van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft. 17 Zo iemand bereid is,
zijn wil te volbrengen, dan zal hij weten, of die leer uit God is, of dat Ik
spreek uit Mijzelf. 18 Wie uit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar
wie de eer zoekt van Hem, die hem gezonden heeft, hij is waarachtig, en
er is in hem geen bedrog. 19 Heeft Moses u niet de Wet gegeven? En toch
niemand van u onderhoudt de Wet. 20 Waarom zoekt gij Mij te doden? De
menigte antwoordde: Gij zijt van den duivel bezeten; wie zoekt U te doden?
21 Jesus antwoordde hun, en sprak: Slechts één enkel werk heb Ik verricht,
en toch staat gij allen daarover versteld. 22 Moses heeft u de besnijdenis
gegeven; niet dat ze van Moses afkomstig is, maar van de aartsvaders; en
op sabbat dient gij iemand de besnijdenis toe. 23 Zo iemand op sabbat de
besnijdenis ontvangt, om niet de Wet van Moses te schenden, zijt gij dan
verbitterd op Mij, omdat Ik een mens heel en al gezond heb gemaakt op de
sabbat? 24 Oordeelt niet naar de uiterlijke schijn, maar velt een rechtvaardig
oordeel. 25 Sommigen van de Jerusalemmers zeiden: Is Hij het niet, dien
men zoekt te doden? 26 En zie, Hij spreekt in het openbaar, en men zegt
Hem niets. Zouden dan de overheden werkelijk hebben erkend, dat Hij de
Christus is? 27 Maar van Hem weten we, waar Hij vandaan is; als echter
de Christus komt, weet niemand, waar Hij vandaan komt. 28 Toen leerde
Jesus met luider stem in de tempel, en sprak: Gij kent Mij, en gij weet ook,
waar Ik vandaan ben? En toch ben Ik niet uit Mijzelf gekomen, maar Hij,
die Mij gezonden heeft, is de Waarachtige; Dien kent gij niet. 29 Ik ken Hem
wel, omdat Ik van Hem ben uitgegaan, en omdat Hij Mij heeft gezonden.
30 Toen zocht men Hem gevangen te nemen; toch sloeg niemand de hand
aan Hem, omdat zijn uur nog niet was gekomen. 31 Uit de menigte geloofden
er velen in Hem. Ze zeiden: Zal de Christus, als Hij komt, meer tekenen
doen dan Hij verricht? 32 De farizeën hoorden de menigte aldus over Hem
mompelen; daarom zonden de opperpriesters en farizeën dienaars uit, om
Hem gevangen te nemen. 33 Nu sprak Jesus: Nog korte tijd ben Ik bij u; dan

ga Ik terug naar Hem, die Mij heeft gezonden. 34 Gij zult Mij zoeken maar
niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen. 35 De Joden zeiden dan
tot elkander: Waar wil Hij heen, dat we Hem niet zullen vinden? Wil Hij
soms naar de verstrooiing der heidenen gaan, en de heidenen onderrichten?
36 Wat betekent dit woord, dat Hij sprak: Gij zult Mij zoeken, maar niet
vinden; en: Waar Ik ben, kunt gij niet komen? 37 Op de laatste en grootste
dag van het feest, stond Jesus daar, en riep met luider stem: Zo iemand
dorst heeft, hij kome tot Mij; hij drinke, 38 wie in Mij gelooft. Zoals de Schrift
heeft gezegd: "Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien".
39 Dit zeide Hij van den Geest, dien zij zouden ontvangen, die in Hem zouden
geloven. Want de Geest was er nog niet, daar Jesus nog niet verheerlijkt was.
40 Bij het horen dezer woorden zeiden sommigen van het volk: Deze is zeker
de profeet. 41 Anderen zeiden: Hij is de Christus. Weer anderen zeiden:
Komt dan de Christus uit Galilea? 42 Heeft dan de Schrift niet gezegd, dat
de Christus uit het geslacht van David komt, en uit Bétlehem, het dorp, waar
David woonde? 43 Zo ontstond er verdeeldheid over Hem onder het volk.
44 Sommigen van hen wilden Hem grijpen; maar niemand sloeg de hand aan
Hem. 45 Nu kwamen ook de dienaars bij de opperpriesters en farizeën terug.
Deze laatsten zeiden tot hen: Waarom hebt gij Hem niet meegebracht? 46 De
dienaars antwoordden: Nooit heeft iemand zó gesproken als deze man. 47 De
farizeën antwoordden hun: Hebt ook gij u laten misleiden? 48 Heeft soms
iemand van de overheden of van de farizeën in Hem geloofd? 49 Ja, dat volk,
dat de Wet niet kent: vervloekt zijn ze. 50 Maar één van hen, Nikodemus,
die vroeger Hem eens had bezocht, sprak tot hen: 51 Onze Wet veroordeelt
niemand, zonder hem vooraf te hebben gehoord, en zonder te weten, wat hij
doet. 52 Ze gaven hem ten antwoord: Zijt gij soms uit Galilea? Onderzoek het
maar; dan zult ge erkennen, dat er geen profeet uit Galilea opstaat. 53 Daarop
gingen ze allen naar huis.

8

1 En Jesus ging naar de Olijfberg. 2 Maar 's morgens vroeg begaf Hij Zich
weer naar de tempel, en al het volk kwam naar Hem toe. Hij ging zitten,
en onderrichtte hen. 3 Nu brachten schriftgeleerden en farizeën een vrouw
naar Hem toe, die op overspel was betrapt; ze plaatsten haar in de kring, 4 en
zeiden tot Hem: Meester, deze vrouw is op heterdaad van overspel betrapt.
5 Nu heeft Moses ons in de Wet geboden, dergelijke vrouwen te stenigen. Wat
zegt Gij nu? 6 Dit zeiden ze, om Hem een strik te spannen, en tegen Hem
een aanklacht te hebben. Maar Jesus boog Zich voorover, en schreef met
de vinger op de grond. 7 En toen ze aanhielden met vragen, richtte Hij Zich
op, en sprak tot hen: Wie van u zonder zonde is, werpe de eerste steen op
haar! 8 Weer boog Hij Zich voorover, en schreef op de grond. 9 Toen ze dit
hoorden, gingen ze heen, de een na den ander, maar de oudsten het eerst;
en Jesus bleef alleen, de vrouw nog steeds in de kring. 10 Nu richtte Jesus
Zich op, en sprak tot haar: Vrouw, waar zijn ze gebleven? Heeft niemand u
veroordeeld? 11 Ze zeide: Niemand, Heer. En Jesus sprak: Ook Ik veroordeel
u niet; ga heen, en zondig voortaan niet meer. 12 Een ander maal richtte Jesus
het woord tot hen, en sprak: Ik ben het licht der wereld. Wie Mij volgt, zal
niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens bezitten. 13 Maar
de farizeën zeiden tot Hem: Gij getuigt over Uzelf; uw getuigenis is dus niet
geldig. 14 Jesus antwoordde hun, en sprak: Ook als Ik over Mijzelf getuig, is

mijn getuigenis geldig; want Ik weet, vanwaar Ik gekomen ben en waarheen
Ik ga; maar gij weet niet, vanwaar Ik kom, en waarheen Ik ga. 15 Gij oordeelt
naar het vlees: Ik oordeel niemand. 16 Maar al zou Ik ook oordelen, dan
zou mijn oordeel geldig zijn; want Ik ben niet alleen, maar met Mij is de
Vader, die Mij heeft gezonden. 17 Welnu, in uw Wet staat geschreven: het
getuigenis van twee mensen is geldig. 18 Ik ben het, die over Mijzelf getuig;
maar ook de Vader, die Mij gezonden heeft, getuigt over Mij. 19 Ze zeiden
Hem dan: Waar is uw Vader? Jesus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch
mijn Vader; zo gij Mij zoudt kennen, dan zoudt gij ook mijn Vader kennen.
20 Deze woorden sprak Jesus bij de schatkamer, tijdens zijn onderricht in
de tempel. En niemand nam Hem gevangen, omdat zijn uur nog niet was
gekomen. 21 Een ander maal sprak Jesus tot hen: Ik ga heen, en gij zult Mij
zoeken, en in uw zonde zult gij sterven. Waar Ik heenga, kunt gij niet komen.
22 De Joden zeiden: Hij zal toch geen zelfmoord plegen, dat Hij zegt: Waar Ik
heenga, kunt gij niet komen? 23 Hij sprak tot hen: Gij zijt van beneden, Ik ben
van boven; gij zijt van deze wereld, Ik ben niet van deze wereld. 24 Daarom
heb ik u gezegd, dat gij sterven zult in uw zonden; want zo gij niet gelooft, dat
Ik het ben, zult gij sterven in uw zonden. — 25 Ze zeiden Hem dan: Gijzelf,
wie zijt Gij? Jesus zei hun: Eigenlijk gezegd, waarom zou Ik daarover nog
met u spreken? 26 Over uzelf zou Ik veel kunnen zeggen, en oordelen. Maar
Ik spreek tot de wereld, wat Ik gehoord heb van Hem, die Mij gezonden
heeft; en Deze is waarachtig. 27 Ze begrepen niet, dat Hij hun van den Vader
sprak. 28 Jesus zeide hun dan: Wanneer gij den Mensenzoon omhoog zult
hebben geheven, dan zult gij inzien, dat Ik het ben; en dat Ik niets doe uit
Mijzelf, maar spreek, zoals de Vader Mij heeft geleerd. 29 En Hij, die Mij
gezonden heeft, is met Mij, en laat Mij niet alleen; omdat Ik altijd doe wat
Hem behaagt. 30 Toen Hij aldus sprak, begonnen er velen in Hem te geloven.
31 Jesus zeide dan tot de Joden, die in Hem geloofden: Zo gij in mijn woord
volhardt, zijt gij waarlijk mijn leerlingen; 32 dan zult gij de waarheid kennen,
en de waarheid zal u bevrijden. 33 Men antwoordde Hem: We zijn kroost van
Abraham, en nooit iemands slaaf geweest; hoe kunt Gij dus zeggen: Vrij zult
gij worden? 34 Jesus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie
zonde doet, is slaaf van de zonde. 35 De slaaf nu blijft niet altijd in huis; de
zoon blijft er voor altijd. 36 Zo dus de Zoon u vrijmaakt, zult gij werkelijk
vrij zijn. 37 Ik weet, dat gij kroost van Abraham zijt; maar gij zoekt Mij te
doden, omdat mijn woord geen ingang bij u vindt. 38 Ik spreek, wat Ik bij
mijn Vader gezien heb; ook gij doet, wat gij van uw vader gehoord hebt.
39 Ze gaven Hem ten antwoord: Onze vader is Abraham. Jesus sprak tot hen:
Zo gij kinderen zijt van Abraham, doet dan ook de werken van Abraham.
40 Maar nu zoekt gij Mij te doden: een mens, die u de waarheid gezegd heeft,
welke Hij van God heeft gehoord: zo iets deed Abraham niet. 41 Gij doet
de werken van uw vader. —Ze zeiden Hem dan: We zijn niet uit ontucht
geboren, één Vader hebben we slechts, en dat is God. 42 Jesus sprak tot hen:
Zo God uw Vader was, dan zoudt gij Mij beminnen. Want van God ben Ik
uitgegaan en gekomen; niet uit Mijzelf toch ben Ik gekomen, maar Hij heeft
Mij gezonden. 43 Waarom begrijpt gij mijn taal niet? Omdat gij zelfs niet in
staat zijt, om naar mijn woord te luisteren. 44 Gij hebt den duivel tot vader,
en de zin van uw vader verkiest gij te doen. Hij was een moordenaar van
den beginne; ook hield hij zich niet met de waarheid op, omdat er in hem
geen waarheid is. Wanneer hij leugen spreekt, spreekt hij naar eigen aard;

want hij is een leugenaar, en de vader daarvan. 45 En gij gelooft niet in Mij,
juist omdat Ik de waarheid zeg. 46 Wie uwer overtuigt Mij van zonde? Zo Ik
de waarheid zeg, waarom dan gelooft gij Mij niet? 47 Wie uit God is, luistert
naar de woorden van God; daarom juist luistert gij niet, omdat gij niet uit
God zijt. 48 De Joden antwoordden Hem: Zeggen we niet met recht, dat Gij
een samaritaan zijt en van den duivel bezeten? 49 Jesus antwoordde: Ik ben
van geen duivel bezeten, doch Ik breng eer aan mijn Vader; maar gij, gij
ontrooft Mij mijn eer. 50 Niet, dat Ik mijn eigen eer zoek; daar is er Eén, die
haar zoekt, en oordeelt. 51 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Zo iemand mijn
woord onderhoudt, dan zal hij in eeuwigheid de dood niet zien. — 52 De Joden
zeiden Hem: Nu weten we, dat Gij bezeten zijt! Abraham en de profeten zijn
gestorven; en Gij zegt: Zo iemand mijn woord onderhoudt, zal hij de dood
niet sterven in eeuwigheid. 53 Zijt Gij dan groter dan onze vader Abraham?
Hij is gestorven, en ook de profeten zijn gestorven! Voor wien houdt Gij Uzelf
dan wel? 54 Jesus antwoordde: Wanneer Ik Mijzelf verheerlijk, dan is mijn
heerlijkheid niets; mijn Vader is het, die Mij verheerlijkt. 55 Gij noemt Hem
uw God, en toch erkent gij Hem niet. Maar Ik ken Hem wèl; en als Ik zeide,
Hem niet te kennen, dan was Ik een leugenaar evenals gij. Ja waarlijk, Ik ken
Hem, en zijn woord onderhoud Ik. 56 Abraham, uw vader, zag juichend van
blijdschap mijn dag tegemoet; hij heeft hem gezien en van vreugde gejubeld.
— 57 Maar de Joden zeiden Hem: Gij zijt nog geen vijftig jaar oud, en Gij hebt
Abraham gezien? 58 Jesus sprak tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Vóór
Abraham werd, ben Ik. 59 Toen grepen ze stenen, om Hem te stenigen; maar
Jesus trok Zich terug, en verliet de tempel.

9

1 En in het voorbijgaan zag Hij iemand, die blind was van zijn geboorte
af. 2 Zijn leerlingen vroegen Hem: Rabbi, wie heeft gezondigd, hij of zijn
ouders, dat hij blind werd geboren? 3 Jesus antwoordde: Noch hij noch zijn
ouders hebben gezondigd; maar de werken Gods moeten in hem worden
geopenbaard. 4 Zolang het dag is, moet Ik de werken verrichten van Hem,
die Mij heeft gezonden; er komt een nacht, waarin niemand werken kan.
5 Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht der wereld. 6 Na deze woorden
spuwde Hij op de grond, maakte slijk van het speeksel, streek hem het slijk
op de ogen, 7 en sprak tot hem: Ga u wassen in de vijver van Siloë (dat
betekent: Gezonden). Hij ging er heen, waste zich, en kwam ziende terug.
8 Zijn buren nu, en zij die hem vroeger als bedelaar hadden gekend, zeiden:
Is dat niet de man, die zat te bedelen? 9 Sommigen zeiden: Hij is het. Anderen
weer: Neen, hij lijkt op hem. Zelf zei hij: Ik ben het. 10 Men zei hem dus:
Hoe zijn dan uw ogen open gegaan? 11 Hij antwoordde: De man, die Jesus
heet, maakte slijk, bestreek er mijn ogen mee, en sprak tot Mij: Ga naar de
vijver van Siloë, en was u. Ik ging dus, waste mij, en kon zien. 12 Men zeide
hem: Waar is Hij? Hij antwoordde: Dat weet ik niet. 13 Toen bracht men
den gewezen blinde naar de farizeën. 14 Nu was het die dag juist een sabbat,
toen Jesus slijk had gemaakt en hem de ogen had geopend. 15 Ook de farizeën
ondervroegen hem, hoe hij het gezicht had teruggekregen. Hij sprak tot hen:
Hij deed slijk op mijn ogen, ik waste mij, en ik zie. 16 Sommigen van de
farizeën zeiden: Die man komt niet van God, want Hij houdt de sabbat niet.
Maar anderen zeiden: Hoe kan een zondig mens zulke wonderen doen?
En er ontstond onenigheid onder hen. 17 Men ondervroeg dus den blinde

opnieuw: Wat zegt ge zelf van Hem, nu Hij u de ogen geopend heeft? Hij
sprak: Hij is een profeet. 18 Maar nu geloofden de Joden niet, dat hij blind
was geweest, en het gezicht had teruggekregen, voordat ze de ouders van
den genezene hadden ontboden. 19 Ze ondervroegen hen: Is dit uw zoon,
die naar gij zegt, blind is geboren? Hoe ziet hij dan nu? 20 Zijn ouders gaven
ten antwoord: We weten, dat dit onze zoon is, en dat hij blind is geboren.
21 Maar hoe hij zien kan, dat weten we niet; of wie zijn ogen geopend heeft,
we weten het niet. Vraagt het hemzelf; hij is meerderjarig, en zal zich zelf
wel verantwoorden. 22 Zo spraken zijn ouders uit vrees voor de Joden; want
reeds waren de Joden overeengekomen, om iedereen uit de synagoge te
bannen, die Hem als den Christus beleed. 23 Daarom zeiden zijn ouders:
Hij is meerderjarig; ondervraagt hemzelf. 24 Opnieuw riepen ze nu den
gewezen blinde, en zeiden tot hem: Geef eer aan God; wij weten, dat die
man een zondaar is. 25 Hij antwoordde: Of Hij een zondaar is, weet ik niet.
Eén ding weet ik: dat ik blind was, en nu zie. 26 Ze zeiden hem dan: Wat
heeft Hij met u gedaan? Hoe heeft Hij u de ogen geopend? 27 Hij antwoordde
hun: Ik heb het u al gezegd, maar gij hebt niet geluisterd. Waarom wilt gij
het nog eens horen? Wilt gij ook soms zijn leerlingen worden? 28 Ze zeiden
hem honend: Gijzelf zijt een leerling van Hem; wij blijven leerlingen van
Moses. 29 We weten, dat God tot Moses gesproken heeft; maar waar Deze
vandaan is, dat weten we niet. 30 De man antwoordde hun: Het is toch
wel wonderlijk, dat gij niet weet, waar Hij vandaan is; en Hij heeft mij nog
wel de ogen geopend. 31 We weten toch, dat God geen zondaars verhoort,
maar hem alleen, die godvrezend is en zijn wil volbrengt. 32 Nooit in der
eeuwigheid is het gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft
geopend. 33 Als Hij niet van God kwam, zou Hij niets kunnen doen. 34 Ze
antwoordden hem: In zonden zijt ge geboren van boven tot onder; en ge
leest ons de les? En ze wierpen hem buiten. 35 Jesus vernam, dat men hem
buiten geworpen had; en toen Hij hem aantrof, sprak Hij tot hem: Gelooft
ge in den Mensenzoon? 36 Hij antwoordde: Wie is het, Heer; dan zal ik in
Hem geloven. 37 Jesus sprak tot hem: Ge hebt Hem gezien; Hij is het, die
met u spreekt. 38 Toen zei hij: Heer, ik geloof. En hij wierp zich voor Hem
neer. 39 En Jesus sprak: Tot dit vonnis ben Ik in deze wereld gekomen: dat de
blinden zouden zien, en de zienden blind zouden worden. 40 Enige farizeën,
die bij Hem waren, hoorden dit, en zeiden Hem: Zijn ook wij soms blind?
41 Jesus sprak tot hen: Als gij blind waart, hadt gij geen zonde; maar nu gij
zegt: We zien; nu blijft uw zonde.

10

1 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie niet door de deur de schaapstal
binnengaat, maar langs een andere zijde binnenklimt, hij is een dief en een
rover. 2 Maar die binnenkomt door de deur, is de herder der schapen. 3 De
wachter doet hem open, en de schapen luisteren naar zijn stem; hij roept
zijn eigen schapen bij hun naam, en voert ze naar buiten. 4 En als hij al zijn
schapen heeft uitgedreven, gaat hij voor hen uit; en de schapen volgen hem,
want ze kennen zijn stem. 5 Maar een vreemdeling zullen ze niet volgen,
eerder ontvluchten; want de stem van vreemden kennen ze niet. 6 Deze
gelijkenis sprak Jesus hun toe; maar ze begrepen niet, waarover Hij hun
eigenlijk sprak. 7 Daarom zei Jesus opnieuw: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:

Ik ben de deur der schapen. 8 Alle anderen, die Mij zijn voorafgegaan, waren
dieven en rovers; maar de schapen hebben niet naar hen geluisterd. 9 Ik ben
de deur: zo iemand door Mij binnentreedt, zal hij veilig zijn, in- en uitgaan,
en weiland vinden. 10 De dief komt alleen om te stelen, te slachten en te
verderven; Ik ben gekomen, opdat ze leven en overvloed hebben. 11 Ik ben
de goede herder. De goede herder geeft zijn leven voor de schapen. 12 Maar
de huurling, die de herder niet is, en wien de schapen niet toebehoren, hij
laat de schapen in de steek en slaat op de vlucht, zodra hij den wolf ziet
komen; en de wolf rooft en verstrooit ze. 13 Want hij is een huurling, en hij
heeft geen hart voor de schapen. 14 Ik ben de goede herder; Ik ken de mijnen,
en de mijnen kennen Mij, 15 zoals de Vader Mij kent, en Ik den Vader ken. En
Ik geef mijn leven voor de schapen. 16 Ik heb ook nog andere schapen, die
niet uit deze schaapstal zijn. Ook hen moet Ik leiden, en ze zullen luisteren
naar mijn stem; dan zal het worden: één kudde, één herder. 17 Hierom heeft
de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven geef, om het weer terug te nemen.
18 Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht om
het te geven, en macht om het weer terug te nemen. Dit is de opdracht,
die Ik van mijn Vader ontving. 19 Opnieuw ontstond er onenigheid onder
de Joden als gevolg van deze toespraak. 20 Velen van hen zeiden: Hij is
bezeten en krankzinnig; waarom luistert gij naar Hem? 21 Anderen: Dit
zijn geen woorden van een bezetene. Kan een duivel soms blinden de ogen
openen? 22 Men vierde te Jerusalem het feest van tempelwijding; het was
winter. 23 Toen Jesus in de tempel, in de zuilengang van Sálomon, op en neer
wandelde, 24 omringden Hem de Joden, en zeiden tot Hem: Hoe lang houdt
Gij ons nog in spanning? Zo Gij de Christus zijt, zeg het ons ronduit. 25 Jesus
antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft het niet. De werken,
die Ik verricht in de naam van mijn Vader, die getuigen voor Mij. 26 Maar
gij gelooft niet, omdat gij niet tot mijn schapen behoort. 27 Mijn schapen
luisteren naar mijn stem; Ik ken ze, en ze volgen Mij. 28 En Ik geef hun het
eeuwig leven; ze gaan in eeuwigheid niet verloren, en niemand rooft ze weg
uit mijn hand. 29 Wat mijn Vader Mij heeft gegeven, is het kostbaarste van
alles, en niemand kan het roven uit de hand van mijn Vader. 30 Ik en de
Vader zijn één. 31 Weer grepen de Joden naar stenen, om Hem te stenigen.
32 Jesus antwoordde hun: Veel heerlijke werken heb Ik u namens den Vader
getoond; om welk van die werken stenigt gij Mij? 33 De Joden antwoordden
Hem: Niet om een goed werk stenigen we U, maar om godslastering; omdat
Gij, een mens, Uzelf tot God maakt. 34 Jesus antwoordde hun: Staat er in
uw Wet niet geschreven: Ik heb gezegd: “Gij zijt goden”. 35 Wanneer de
Schrift hen nu goden noemt, tot wie Gods woord werd gericht, en ze toch
niet kan falen: 36 hoe zegt gij dan tot Hem, dien de Vader heeft geheiligd
en in de wereld gezonden: Gij lastert; omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods
Zoon? 37 Wanneer Ik de werken van mijn Vader niet doe, gelooft Mij dan niet;
38 maar doe Ik ze wel, gelooft dan de werken, ook al zoudt gij Mij niet geloven;
dan zoudt gij erkennen en weten, dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader
ben. 39 Weer zochten ze Hem nu te grijpen, maar Hij ontkwam aan hun
handen. 40 Nu begaf Hij zich weer naar de overkant van de Jordaan, naar
de plaats, waar Johannes vroeger had gedoopt; en Hij bleef daar. 41 Velen
kwamen tot Hem, en zeiden: Johannes heeft wel geen enkel teken verricht;
maar alles was waar, wat Johannes van Hem heeft gezegd. 42 En velen

geloofden daar in Hem.

11

1 Nu was er een zieke, zekere Lázarus van Betánië, uit het dorp van Maria
en van Marta, haar zuster. 2 Het was de Maria, die den Heer met reukwerk
gezalfd en zijn voeten met de haren afgedroogd heeft; de zieke Lázarus was
haar broer. 3 De zusters lieten Hem dus berichten: Zie, Heer: hij, dien
Gij liefhebt, is ziek. 4 Toen Jesus dit vernam, zeide Hij: Deze ziekte loopt
niet uit op de dood, maar ze dient tot glorie van God, en om Gods Zoon te
verheerlijken. 5 Jesus had Marta, haar zuster en ook Lázarus lief. 6 Toen Hij
had vernomen, dat hij ziek was, bleef Hij toch nog twee dagen ter plaatse,
waar Hij zich bevond. 7 Nu eerst sprak Hij tot de leerlingen: Laten we weer
naar Judea gaan. 8 De leerlingen zeiden Hem: Rabbi, kort geleden zochten de
Joden U te stenigen, en gaat Gij nu opnieuw daarheen? 9 Jesus antwoordde:
Heeft de dag geen twaalf uren? 10 Zo iemand wandelt bij dag, dan stoot
hij zich niet, omdat hij het licht dezer wereld ziet; maar als hij wandelt
bij nacht, dan stoot hij zich, omdat hij geen licht heeft. 11 Zo sprak Hij.
Daarna zei Hij tot hen: Onze vriend Lázarus is ingeslapen; maar Ik ga hem
wekken. 12 Zijn leerlingen zeiden Hem: Heer, als hij slaapt, zal hij genezen.
13 Maar Jesus had van zijn dood gesproken, terwijl zij meenden, dat Hij van
gewoon inslapen sprak. 14 Daarom zei Jesus hun toen ronduit: Lázarus is
gestorven. 15 En om u verheug Ik mij, dat Ik er niet aanwezig was, opdat gij
geloven moogt. Maar laten we nu naar hem toegaan. 16 Toen zei Tomas, ook
Didumus geheten, tot zijn medeleerlingen: Laten ook wij gaan, om met Hem
te sterven. 17 Maar bij zijn aankomst vond Jesus hem reeds vier dagen in
het graf. 18 Daar Betánië dicht bij Jerusalem lag, op ongeveer vijftien stadiën
afstand, 19 waren er veel Joden naar Marta en Maria gekomen, om haar
hun rouwbeklag te doen over haar broer. 20 Zodra Marta Jesus' aankomst
vernam, ging ze Hem tegemoet; Maria bleef thuis. 21 En Marta zei tot Jesus:
Heer, zo Gij hier waart geweest, was mijn broer niet gestorven. 22 Maar zelfs
nu weet ik nog, dat God U zal geven, wat Gij Hem vraagt. 23 Jesus sprak tot
haar: Uw broer zal verrijzen. 24 Marta zeide Hem: Ik weet, dat hij verrijzen
zal bij de opstanding op de jongste dag. 25 Jesus sprak tot haar: Ik ben de
verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven;
26 en wie leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven voor eeuwig. Gelooft ge dit?
27 Ze zeide Hem: Ja, Heer; ik geloof, dat Gij de Christus zijt, Gods Zoon, die in
de wereld komt. 28 Na deze woorden ging ze heen, om Maria, haar zuster, te
roepen; heel in stilte zeide ze haar: De Meester is daar, en roept u. 29 Zodra
deze het hoorde, stond ze haastig op, en ging naar Hem toe. 30 Jesus was
nog niet in het dorp gekomen, maar bevond Zich nog op de plaats. waar
Marta Hem had ontmoet. 31 De Joden, die bij Maria in huis waren, om hun
rouwbeklag te doen, zagen haar ijlings opstaan en heengaan; zij volgden
haar, in de mening, dat ze naar het graf ging, om er te wenen. 32 Zodra Maria
kwam, waar Jesus was, en Hem zag, viel ze voor zijn voeten neer, en sprak tot
Hem: Heer, zo Gij hier waart geweest, was mijn broer niet gestorven. 33 Toen
Jesus haar zag wenen, en de Joden zag wenen, die haar vergezelden, werd
Hij hevig bewogen en ontroerd. 34 Hij sprak: Waar hebt gij hem begraven?
Ze zeiden Hem: Heer, kom het zien. 35 En Jesus weende. 36 De Joden zeiden:
Zie, hoe Hij hem liefhad. 37 Maar sommigen hunner zeiden: Kon Hij, die

de ogen van den blinde heeft geopend, niet even goed zorgen, dat deze niet stierf? 38 Jesus dan, opnieuw hevig bewogen, kwam bij het graf. Het was een grot, en een steen sloot de ingang af. 39 Jesus sprak: Neemt de steen weg. Marta, de zuster van den overledene, zeide Hem: Heer, hij riekt al; want het is reeds de vierde dag. 40 Jesus sprak tot haar: Heb Ik u niet gezegd: Wanneer ge gelooft, zult ge Gods heerlijkheid zien? 41 Men nam dus de steen weg. Toen sloeg Jesus de ogen omhoog, en sprak: Vader, Ik dank U, omdat Gij Mij hebt verhoord. 42 Ik wist wel, dat Gij Mij altijd verhoort; maar Ik zeg het terwille van de omstaande menigte, opdat ze mogen geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. 43 Na deze woorden riep Hij met luider stem: Lázarus, kom uit. 44 En de dode kwam te voorschijn, de voeten en handen in windsels gewikkeld, en zijn gezicht met een zweetdoek omwonden. Jesus zei hun: Maakt hem los, en laat hem gaan. 45 Velen van de Joden, die naar Maria waren gekomen, en gezien hadden, wat Jesus gedaan had, geloofden daarom in Hem. 46 Maar sommigen van hen liepen naar de farizeën, en deelden hun mee, wat Jesus gedaan had. 47 Toen riepen de opperpriesters en farizeën de Hoge Raad bijeen. Ze zeiden: Wat doen we? Want die man doet veel wonderen. 48 Als we Hem zó laten begaan, zullen ze allemaal in Hem geloven; dan zullen de Romeinen komen, en ons land en volk verdelgen. 49 Maar één hunner, Káifas, die dat jaar de hogepriester was, sprak tot hen: Weet gij geen uitkomst? 50 Beseft gij dan niet, dat het goed voor u is, dat één mens sterft voor het heil van het volk, en niet het hele volk te gronde gaat? 51 Dit zei hij niet uit zichzelf. Maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jesus sterven zou voor het heil van het volk; 52 en niet voor het volk alleen, maar ook om de verstrooide kinderen Gods bijeen te brengen. 53 Van die dag af waren ze besloten, Hem te doden. 54 Daarom trad Jesus niet meer in het openbaar onder de Joden op, maar trok Hij Zich terug in een streek nabij de woestijn, in een stad, Efrem genaamd; en daar bleef Hij met zijn leerlingen. 55 Intussen was het paasfeest der Joden genaderd, en trokken er velen van het land nog vóór het paasfeest naar Jerusalem op, om zich te reinigen. 56 Ze zochten naar Jesus, en zeiden in de tempel onder elkander: Wat dunkt u? Zou Hij niet op het feest komen? 57 Maar de opperpriesters en de farizeën hadden bevel gegeven, het aan te brengen, wanneer iemand wist, waar Hij was; dan konden ze Hem gevangen nemen.

12

1 Zes dagen voor Pasen kwam Jesus te Betánië, waar Lázarus woonde, dien Jesus uit de doden had opgewekt. 2 Men richtte daar een maaltijd voor Hem aan; Marta bediende, en Lázarus was één van zijn disgenoten. 3 Toen nam Maria een pond onvervalste, kostbare nardusbalsem, zalfde de voeten van Jesus, en droogde ze met de haren af. En het huis was vol van de balsemgeur. 4 Toen zei Judas Iskáriot, een van zijn leerlingen, die Hem verraden zou: 5 Waarom die balsem niet voor driehonderd tienlingen verkocht, en ze aan de armen gegeven? 6 Dit zei hij niet, omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was; daar hij de beurs droeg, stal hij weg, wat daarin kwam. 7 Maar Jesus sprak: Laat haar begaan; ze heeft hem moeten bewaren voor de dag mijner begrafenis. 8 Want de armen behoudt gij altijd; Mij niet. 9 Toen men vernam, dat Hij Zich dáár bevond, kwam een talrijke menigte Joden daarheen, niet enkel om Jesus, maar ook om Lázarus te zien, dien Hij uit de doden had opgewekt. 10 Maar de opperpriesters besloten ook Lázarus

te doden, 11 omdat veel Joden om hem afvielen en in Jesus geloofden. 12 Toen
daags daarna de grote menigte, die naar het feest was gekomen, vernam, dat
Jesus op weg naar Jerusalem was, 13 namen ze palmtakken, trokken Hem
tegemoet, en riepen: Hosanna, Gezegend, die komt in de naam des Heren,
De Koning van Israël! 14 Jesus, die een jongen ezel gevonden had, ging er op
zitten, zoals er geschreven staat: 15 "Vrees niet, dochter van Sion; Zie, uw
Koning komt, Gezeten op een ezelsveulen." 16 (Niet aanstonds begrepen zijn
leerlingen dit; maar toen Jesus verheerlijkt was, herinnerden ze zich, dat dit
van Hem geschreven stond, en dat men dit aan Hem had vervuld.) 17 Want
de schare, die bij Hem was, toen Hij Lázarus uit het graf had geroepen en uit
de doden had opgewekt, was daarvan blijven getuigen. 18 En daarom juist
kwam de menigte Hem tegemoet, omdat ze hadden vernomen, dat Hij dit
teken verricht had. 19 Maar de farizeën zeiden tot elkander: Gij ziet, dat gij
niets verder komt. Zie, de hele wereld loopt achter Hem aan. 20 Onder hen,
die bij gelegenheid van dit feest ter aanbidding waren opgegaan, bevonden
zich ook enige heidenen. 21 Ze kwamen bij Filippus, die uit Betsáida van
Galilea was, en richtten tot hem het verzoek: Heer, we wensen Jesus te
spreken. 22 Filippus ging het aan Andreas zeggen; en Andreas en Filippus
zeiden het Jesus. 23 Jesus antwoordde hun, en sprak: Het uur is gekomen,
dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. 24 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:
Zo de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft ze alleen; maar zo
ze sterft, brengt ze rijke vruchten voort. 25 Wie zijn leven liefheeft, zal het
verliezen; maar wie in deze wereld zijn leven haat, zal het behouden ten
eeuwigen leven. 26 Zo iemand mijn dienaar wil zijn, hij volge Mij na; en waar
Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Zo iemand Mij dient, dan zal de Vader
hem eren. 27 Nu is mijn ziel ontsteld, en wat zal Ik zeggen? Vader, red Mij
uit deze stonde? Neen, want daarom juist ben Ik tot deze stonde gekomen!
28 Vader, verheerlijk uw Naam! Toen kwam er een stem uit de hemel: Ik heb
hem verheerlijkt, en Ik zal hem opnieuw verheerlijken. 29 De menigte, die
daar stond en het hoorde, meende, dat het gedonderd had. Maar anderen
zeiden: Een engel heeft Hem toegesproken. 30 Jesus antwoordde: Niet om
Mij heeft die stem geklonken, maar om u. 31 Nu wordt het oordeel over deze
wereld voltrokken; nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen.
32 En wanneer Ik van de aarde omhoog ben geheven, zal Ik allen tot Mij
trekken. 33 Dit zeide Hij, om te kennen te geven, wat voor dood Hij zou
sterven. 34 De menigte antwoordde Hem: We hebben uit de Wet vernomen,
dat de Christus in eeuwigheid blijft; en hoe zegt Gij dan, dat de Mensenzoon
omhoog geheven moet worden? Wie is die Mensenzoon? 35 Jesus sprak tot
hen: Nog een korte tijd is het licht in uw midden. Wandelt, zolang gij het
licht hebt, opdat de duisternis u niet verrast; wie in de duisternis wandelt,
weet niet, waar hij heengaat. 36 Zolang gij het licht hebt, gelooft in het licht,
om kinderen des lichts te worden. Zo sprak Jesus; toen ging Hij heen, en
verborg Zich voor hen. 37 Ofschoon Hij nu voor hun ogen zoveel tekenen had
gewrocht, geloofden ze toch niet in Hem; 38 opdat het woord in vervulling
zou gaan, dat de profeet Isaias gezegd heeft: "Heer, wie heeft onze prediking
geloofd, En wien is de arm des Heren geopenbaard?" 39 Daarom konden
ze zelfs niet geloven; want nog heeft Isaias gezegd: 40 "Hij heeft hun ogen
verblind, En hun harten versteend; Opdat ze niet zouden zien met hun ogen,
En niet verstaan met hun hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En Ik hen
zou genezen." 41 Dit zei Isaias, toen hij zijn heerlijkheid had aanschouwd, en

over Hem had gesproken. 42 Toch geloofden zelfs velen van de oversten in
Hem, maar uit vrees voor de farizeën kwamen ze er niet voor uit, om niet
uit de synagoge te worden gebannen. 43 Want ze waren meer gehecht aan
de eer van de mensen, dan aan de eer, die van God komt. 44 Jesus nu heeft
het luide verklaard: Wie in Mij gelooft, gelooft niet in Mij, maar in Hem, die
Mij heeft gezonden. 45 En wie Mij ziet, ziet Hem, die Mij heeft gezonden. 46 Ik
ben als een licht in de wereld gekomen, opdat niemand, die in Mij gelooft, in
duisternis blijft. 47 Zo iemand mijn woorden hoort, maar ze niet onderhoudt,
dan ben Ik het niet, die hem oordeel; want Ik ben niet gekomen, om de
wereld te oordelen, maar om de wereld te redden. 48 Wie Mij verwerpt en
mijn woorden niet aanneemt, heeft er een, die hem oordeelt; het woord, dat
Ik sprak, dat zal hem oordelen op de jongste dag. 49 Want niet uit Mijzelf
heb Ik gesproken, maar de Vader, die Mij gezonden heeft, Hijzelf heeft Mij
geboden, wat Ik moest zeggen en spreken. 50 En Ik weet, dat zijn gebod het
eeuwige leven is. Wat Ik dus spreek, spreek Ik zó, als de Vader het Mij heeft
gezegd.

13

1 Het was nu daags voor het paasfeest. Jesus wist, dat zijn uur was
gekomen, om uit deze wereld naar den Vader te gaan. Had Hij de zijnen
liefgehad, die in de wereld waren, thans had Hij hen lief ten einde toe. 2 Het
avondmaal was begonnen; en reeds had de duivel Judas, zoon van Simon
Iskáriot, het plan ingeblazen, om Hem te verraden. 3 Hoewel Jesus wist, dat
de Vader Hem alles in handen gesteld had, en dat Hij van God was uitgegaan
en tot God zou wederkeren, 4 stond Hij toch van tafel op, legde zijn klederen
af, nam een linnen doek, en omgordde Zich daarmee. 5 Dan goot Hij water
in het bekken, en begon de voeten der leerlingen te wassen en af te drogen
met de linnen doek, waarmee Hij omgord was. 6 Zo kwam Hij ook bij Simon
Petrus. Maar deze zeide tot Hem: Gij Heer; wast Gij mij de voeten? 7 Jesus
antwoordde hem: Wat Ik doe, begrijpt ge nu nog niet; maar later zult ge het
inzien. 8 Petrus zeide Hem: Nooit in der eeuwigheid zult Gij me de voeten
wassen. Jesus antwoordde hem: Zo Ik u niet was, hebt ge geen gemeenschap
met Mij. 9 Simon Petrus zei Hem: Heer, dan niet mijn voeten alleen, maar
ook mijn handen en mijn hoofd. 10 Jesus sprak tot hem: Wie een bad heeft
genomen, behoeft zich niet te wassen, maar hij is rein geheel en al. Ook gij
zijt rein, maar niet allen. 11 Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom
sprak Hij: Niet allen zijt gij rein. 12 Toen Hij dan hun voeten had gewassen,
en zijn klederen had aangetrokken, nam Hij weer aan tafel plaats, en sprak
tot hen: Begrijpt gij, wat Ik aan u heb verricht? 13 Gij noemt Mij Meester en
Heer, en gij zegt het terecht; want dat ben Ik. 14 Wanneer dus Ik, de Heer
en Meester, u de voeten was, dan moet ook gij elkander de voeten wassen.
15 Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij zoudt doen, zoals Ik ú
heb gedaan. 16 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Een dienaar is niet meer dan
zijn heer; een gezant niet meer dan hij, die hem zond. 17 En wanneer gij dit
alles begrijpt, dan zijt gij zalig, zo gij er ook naar handelt. 18 Ik zeg dit niet
van u allen; Ik weet, wie Ik heb uitverkoren. Neen, de Schrift moet worden
vervuld. “Die mijn brood eet, heft de hiel tegen mij op.” 19 Reeds nu zeg Ik het
u, eer het geschiedt; opdat, wanneer het gebeurd is, gij geloven moogt, dat
Ik het ben. 20 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie hem ontvangt, dien Ik zal
zenden, ontvangt Mijzelf; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij heeft

gezonden. 21 Na deze woorden werd Jesus diep ontroerd. En Hij getuigde
en sprak: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Eén van u zal Mij verraden. 22 De
leerlingen zagen elkander aan, onzeker, wien Hij bedoelde. 23 Eén zijner
leerlingen, dien Jesus beminde, was aan Jesus boezem gelegen. 24 Simon
Petrus gaf een wenk, en beduidde hem: Zeg, wie is het, dien Hij bedoelt?
25 Nu vlijde hij zich aan Jesus' borst, en sprak tot Hem: Heer, wie is het?
26 Jesus antwoordde: Hij is het, voor wien Ik het stuk brood zal indopen,
en wien Ik het toereik. Toen nam Hij een stuk brood, doopte het in, en gaf
het aan Judas, den zoon van Simon Iskáriot. 27 En met het stuk brood voer
de satan in hem. Jesus zei hem: Wat ge doet, doe dat spoedig. 28 Maar
niemand aan tafel begreep, met welke bedoeling Hij hem dit zeide. 29 Want
omdat Judas de beurs had, meenden sommigen, dat Jesus hem zeide: Koop
wat we nodig hebben voor de feestdag; of dat hij iets aan de armen moest
geven. 30 Terstond nadat hij het stuk brood had gegeten, ging hij heen. Het
was nacht. 31 Toen hij was heengegaan, sprak Jesus: Nu is de Mensenzoon
verheerlijkt, en God is verheerlijkt in Hem. 32 En wanneer God in Hem is
verheerlijkt, dan zal God ook Hem bij Zichzelf verheerlijken, en dan zal Hij
Hem spoedig verheerlijken. 33 Kindertjes, nog slechts een korte tijd ben Ik bij
u. Gij zult Mij zoeken, en zoals Ik tot de Joden gezegd heb, zo zeg Ik het thans
ook tot u: Waarheen Ik ga, kunt gij niet komen. 34 Een nieuw gebod geef Ik u:
Bemint elkander; zoals Ik u heb liefgehad, moet gij ook elkander beminnen.
35 Hieraan zullen allen erkennen, dat gij mijn leerlingen zijt, wanneer gij
elkander liefhebt. 36 Simon Petrus sprak tot Hem: Heer, waar gaat Gij heen?
Jesus antwoordde: Waar Ik heenga, kunt ge Mij thans nog niet volgen; maar
later zult ge Mij volgen. 37 Petrus zeide Hem: Heer, waarom kan ik U thans
nog niet volgen? Mijn leven zal ik voor U geven. 38 Jesus antwoordde hem:
Uw leven zult ge voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De haan zal
niet kraaien, vóórdat ge Mij driemaal verloochend hebt.

14

1 Uw hart worde niet ontsteld. Gij gelooft in God; gelooft ook in Mij. 2 In het
huis van mijn Vader zijn vele woningen. Wanneer dit zo niet was, dan zou
Ik het u hebben gezegd; want Ik ga er juist heen, om u een plaats te bereiden.
3 En wanneer Ik zal zijn heengegaan en u een plaats zal hebben bereid, dan
kom Ik terug, en zal u tot Mij nemen; opdat ook gij moogt zijn, waar Ikzelf
ben. 4 Gij kent de weg naar de plaats, waar Ik heenga. — 5 Tomas zei Hem:
Heer, we weten niet eens, waar Gij heengaat; hoe zouden we dan de weg
kennen? 6 Jesus sprak tot hem: Ik ben de weg, de waarheid en het leven;
niemand komt tot den Vader, dan door Mij. 7 Daar gij nu Mij hebt gekend,
zult gij ook den Vader kennen; van dit ogenblik af kent gij Hem, en hebt gij
Hem gezien. — 8 Filippus zei Hem: Heer, laat ons den Vader zien; dan zijn
we tevreden. 9 Jesus sprak tot hem: Zo lange tijd ben Ik bij u, en kent ge Mij
nog niet, Filippus? Wie Mij heeft gezien, heeft den Vader gezien; hoe zegt ge
dan: Laat ons den Vader zien? 10 Gelooft gij dan niet, dat Ik in den Vader ben,
en de Vader in Mij? De woorden, die Ik u toespreek, zeg Ik niet uit Mijzelf;
het is de Vader, die in Mij blijft, die zelf de werken verricht. 11 Gelooft het
van Mij: Ik ben in den Vader, en de Vader is in Mij. 12 Zo niet; gelooft het dan
op grond van de werken. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft,
ook hij zal de werken doen, die Ik zelf verricht; en zelfs grotere zal hij doen.

Want Ik ga naar den Vader; 13 en alles zal Ik doen, wat gij Hem zult vragen
in mijn naam, opdat de Vader verheerlijkt wordt in den Zoon. 14 Wanneer
gij ook Mij in mijn naam iets zult vragen, dan zal Ik het doen. — 15 Zo gij Mij
liefhebt, onderhoudt dan mijn geboden. 16 Dan zal Ik den Vader bidden, en
Hij zal u een anderen Helper geven, om bij u te blijven voor eeuwig. 17 Het
is de Geest der waarheid, dien de wereld niet kan ontvangen, omdat ze Hem
ziet noch kent; gij echter kent Hem; want Hij blijft bij u, en is in u. — 18 Ik zal u
niet als wezen achterlaten; Ik kom tot u terug. 19 Nog korte tijd en de wereld
aanschouwt Mij niet meer; gij echter aanschouwt Mij. Want Ik leef, en ook
gij zult leven. 20 Op die dag zult gij erkennen, dat Ik in mijn Vader ben, en gij
in Mij, en Ik in u. — 21 Wie mijn geboden heeft en ze onderhoudt, hij is het,
die Mij liefheeft; maar wie Mij liefheeft, zal door mijn Vader worden bemind,
en ook Ikzelf zal hem beminnen en Mij aan hem openbaren. 22 Judas, maar
niet de Iskáriot, sprak tot Hem: Heer, hoe komt het, dat Gij U wel aan ons
wilt openbaren, maar niet aan de wereld? 23 Jesus antwoordde hem: Zo
iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; dan zal mijn Vader
ook hem beminnen, en Wij zullen tot hem komen, en ons verblijf bij hem
nemen. 24 Wie Mij niet liefheeft, onderhoudt mijn woorden niet; welnu het
woord, dat gij hoort, is niet het mijne, maar dat van den Vader, die Mij heeft
gezonden. 25 Dit alles heb Ik u gezegd, terwijl Ik nog bij u was. 26 Maar de
Helper, de Heilige Geest, dien de Vader zal zenden in mijn naam, Hij zal u
alles leren en alles u in herinnering brengen, wat Ik u heb gezegd. 27 Vrede
laat Ik u na, mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u.
Uw hart zij ontsteld, noch bevreesd. — 28 Gij hebt gehoord, dat Ik u zeide: Ik
ga heen, maar Ik kom tot u terug. Zo gij Mij liefhadt, zoudt gij u verheugen,
dat Ik naar den Vader ga; want de Vader is groter dan Ik. — 29 En nu, eer
het geschied is, heb Ik het u gezegd; opdat gij moogt geloven, wanneer het
geschiedt. 30 Ik zal niet veel meer met u spreken; want de vorst van de wereld
is op komst. Zeker, hij vermag niets tegen Mij; 31 maar de wereld moet weten,
dat Ik den Vader bemin, en dat Ik volbreng, wat de Vader Mij bevolen heeft.
Staat op; laten we heengaan.

15

1 Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijngaardenier. 2 Elke rank
aan Mij, die geen vrucht draagt, snijdt Hij af; en elke rank die wèl vrucht
draagt, zuivert Hij, opdat ze nog meer vrucht mag dragen. 3 Reeds zijt gij rein
door het woord, dat Ik tot u gesproken heb. 4 Blijft in Mij, en Ik blijf in u. Zoals
de rank uit zichzelf geen vrucht kan dragen, maar alleen wanneer ze aan de
wijnstok blijft, zo kunt ook gij het niet, wanneer gij niet blijft in Mij. 5 Ik ben
de wijnstok, gij zijt de ranken. Wie in Mij blijft, en Ik in hem, hij draagt rijke
vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen. 6 Zo iemand in Mij niet blijft, dan
wordt hij weggeworpen als de rank, en verdort; men raapt ze bijeen, werpt
ze in het vuur, en verbrandt ze. 7 Maar zo gij in Mij blijft, en mijn woorden
in u blijven, vraagt dan al wat gij wilt, en gij zult het verkrijgen. 8 Dit is het,
wat mijn Vader verheerlijkt: dat gij veel vruchten draagt, en mijn leerlingen
wordt. 9 Zoals de Vader Mij heeft bemind, zo ook heb Ik u bemind; blijft in
mijn liefde. 10 Wanneer gij mijn geboden onderhoudt, zult gij in mijn liefde
blijven; zoals ook Ik de geboden van mijn Vader heb onderhouden, en in zijn
liefde blijf. 11 Dit alles heb Ik tot u gezegd, opdat mijn vreugde uw deel mag

worden, en uw vreugde volkomen mag zijn. — 12 Dit is mijn gebod: Hebt
elkander lief, zoals Ik u heb bemind. 13 Niemand heeft groter liefde dan hij,
die zijn leven geeft voor zijn vrienden. 14 Gij zijt mijn vrienden, zo gij doet,
wat Ik u gebied. 15 Ik noem u geen dienstknechten meer, want de knecht
weet niet wat zijn heer doet; maar u heb Ik vrienden genoemd, omdat Ik u
alles bekend heb gemaakt, wat Ik van mijn Vader gehoord heb. 16 Niet gij
hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb ú uitverkoren; en Ik heb u aangesteld,
om vrucht te gaan dragen, en wèl blijvende vrucht; en de Vader geve u alles,
wat gij Hem in mijn naam zult vragen. 17 Dit leg Ik u op: Hebt elkander lief.
18 Wanneer de wereld u haat, weet, dat ze Mij het eerst heeft gehaat. 19 Zo gij
van de wereld waart, zou de wereld beminnen wat haar toebehoort; maar
omdat gij niet van de wereld zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren,
daarom haat u de wereld. 20 Denkt aan het woord, dat Ik u heb gezegd: Een
dienaar is niet meer dan zijn heer. Heeft men Mij vervolgd, dan zal men
ook u vervolgen; heeft men mijn woord geacht, dan zal men ook het uwe
achten. 21 Maar dit alles zal men u aandoen om mijn naam, omdat men
Hèm niet kent, die Mij heeft gezonden. 22 Wanneer Ik niet gekomen was
en niet tot hen had gesproken, dan zouden ze geen zonde hebben; maar
nu hebben ze geen verontschuldiging voor hun zonde; 23 wie Mij haat, haat
ook mijn Vader. 24 Had Ik onder hen niet de werken gedaan, die niemand
anders gedaan heeft, dan zouden ze geen zonde hebben; maar nu hebben
zij ze gezien, en toch èn Mij èn mijn Vader gehaat. 25 Maar het woord moest
worden vervuld, dat in hun Wet staat geschreven: “Zij hebben Mij gehaat
zonder reden”. 26 Maar wanneer de Helper komt, dien Ik u van den Vader
zal zenden, de Geest der waarheid, die uitgaat van den Vader, dan zal Hij
van Mij getuigen. 27 Maar ook gij moet getuigen, omdat gij van de aanvang
af bij Mij zijt geweest.

16

1 Ik heb u dit alles gezegd, opdat het u niet aan het wankelen zou brengen.
2 Men zal u uit de synagogen bannen; ja het uur komt, dat allen die u het
leven benemen, zullen menen, een godsdienstige daad te verrichten. 3 En
ze zullen dit doen, omdat ze noch den Vader kennen noch Mij. 4 Maar Ik
heb u dit gezegd, opdat als het uur is gekomen, gij u herinneren zult, dat
Ik het u heb gezegd. Niet van de aanvang af heb Ik het u gezegd, omdat Ik
toen nog bij u was. 5 Nu ga Ik tot Hem, die Mij gezonden heeft; en toch stelt
niemand van u Mij de vraag: Waar gaat Gij heen? 6 Maar omdat Ik dit tot u
heb gezegd, is uw hart van droefheid vervuld. 7 Toch zeg Ik u de waarheid:
het is goed voor u, dat Ik heenga. Want zo Ik niet heenga, zal de Helper niet
tot u komen; maar zo Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden. 8 En wanneer
Hij komt, zal Hij de wereld tot inzicht brengen van zonde, gerechtigheid,
en vonnis: 9 van zonde, omdat men in Mij niet gelooft; 10 van gerechtigheid,
omdat Ik naar den Vader ga, en gij Mij niet meer zult zien; 11 van vonnis,
omdat de vorst dezer wereld geoordeeld is. — 12 Nog veel meer heb Ik u
te zeggen, doch gij kunt het thans nog niet dragen. 13 Maar wanneer Hij
komt, de Geest der waarheid, dan zal Hij u tot de volle waarheid geleiden;
want Hij zal niet spreken uit Zichzelf, maar spreken al wat Hij hoort, en u
de toekomstige dingen verkondigen. 14 Hij zal Mij verheerlijken; want van
het mijne zal Hij ontvangen, en het verkondigen aan u. 15 Alles wat de Vader
heeft, is het mijne; daarom zei Ik, dat Hij van het mijne ontvangt, en het u

zal verkondigen. 16 Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer; en weer een
weinig tijds, dan zult gij Mij terug zien. 17 Sommigen zijner leerlingen zeiden
tot elkander: Wat betekent toch, wat Hij ons zegt: Een weinig tijds en gij ziet
Mij niet meer, en weer een weinig tijds, dan zult gij Mij terugzien; en: Ik ga
heen naar den Vader? 18 Ze zeiden dus: Wat bedoelt Hij toch met: een weinig
tijds? We weten niet, waarover Hij spreekt. — 19 Jesus begreep, dat ze Hem
wilden ondervragen; en Hij sprak tot hen: Vraagt gij u onder elkander af,
wat Ik zeide: Een weinig tijds en gij ziet Mij niet meer, en weer een weinig
tijds, dan zult gij Mij terugzien? 20 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Gij zult
wenen en jammeren, maar de wereld zal zich verheugen; gij zult overstelpt
zijn van droefheid, maar uw droefheid zal in vreugde verkeren. 21 De vrouw
in barensnood heeft smart, omdat haar uur is gekomen; maar wanneer
ze het kind heeft gebaard, dan denkt ze niet meer aan haar weeën, van
blijdschap dat er een mens is geboren. 22 Ook gij zijt nu wel bedroefd, maar
Ik zal u weerzien; en dan zal uw hart zich verblijden, en niemand zal u deze
vreugde ontnemen 23 En op die dag zult gij Mij ook over niets ondervragen.
Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wat gij den Vader moogt vragen, Hij zal het
u geven in mijn naam. 24 Tot nu toe hebt gij niets in mijn naam gevraagd;
vraagt en gij zult verkrijgen, en dan zal uw vreugde volkomen zijn. 25 Ik
heb u in gelijkenissen over deze dingen gesproken; het uur komt, waarop
Ik niet meer in gelijkenissen tot u zal spreken, maar onbewimpeld u den
Vader verkondigen zal. 26 Op die dag zult gij bidden in mijn naam; en Ik
zeg u niet, dat Ik den Vader voor u zal vragen. 27 Want de Vader zelf heeft
u lief, omdat gij Mij hebt liefgehad, en omdat gij geloofd hebt, dat Ik van God
ben uitgegaan. 28 Ik ben van den Vader uitgegaan en in de wereld gekomen;
weer verlaat Ik de wereld, en ga naar den Vader. 29 Zijn leerlingen zeiden tot
Hem: Zie, nu spreekt Gij onbewimpeld, en zegt geen gelijkenis meer. 30 Nu
zien we, dat Gij alles weet, en dat het niet nodig is, dat iemand u ondervraagt;
daarom geloven we, dat Gij van God zijt uitgegaan. 31 Jesus antwoordde hun:
Gelooft gij nu inderdaad? 32 Zie, het uur komt, en het is reeds gekomen, dat
gij verstrooid wordt, ieder zijns weegs, en Mij alleen laat staan. Maar Ik ben
niet alleen, want met Mij is de Vader. — 33 Dit alles heb Ik u gezegd, opdat
gij vrede moogt hebben in Mij. In de wereld hebt gij verdrukking te lijden;
maar schept moed: Ik heb de wereld overwonnen.

17

1 Zo sprak Jesus. Toen sloeg Hij zijn ogen ten hemel en zeide: Vader, het uur
is gekomen; verheerlijk uw Zoon, opdat uw Zoon U verheerlijke. 2 Want Gij
hebt Hem macht gegeven over alle vlees, om het eeuwige leven te schenken
aan allen, die Gij Hem gegeven hebt. 3 Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U
kennen, den enig waarachtigen God, en Hem dien Gij gezonden hebt, Jesus
Christus. 4 Ik heb U verheerlijkt op aarde door het werk te volbrengen, dat
Gij Mij hebt opgedragen. 5 En nu Vader, verheerlijk Mij bij Uzelf met de
heerlijkheid, die Ik bij U bezat, eer de wereld bestond. 6 Ik heb uw naam
bekend gemaakt aan de mensen, die Gij Mij gegeven hebt uit de wereld.
Ze waren de uwen; maar Gij hebt ze Mij gegeven, en ze hebben uw woord
onderhouden. 7 Nu weten ze, dat alwat Gij Mij hebt gegeven, van U afkomstig
is. 8 Want Ik heb hun de woorden gebracht, die Gij Mij hebt gegeven; zij
namen ze aan, erkenden naar waarheid, dat Ik van U ben uitgegaan, en
geloofden, dat Gij Mij gezonden hebt. 9 Ik bid voor hen; Ik bid niet voor
de wereld, maar voor hen, die Gij Mij hebt gegeven, omdat ze de uwen zijn.

10 Al het mijne is het uwe, en het uwe het mijne; Ik ben verheerlijkt in hen.
11 Voortaan ben Ik niet meer in de wereld; maar zij blijven in de wereld,
terwijl Ik tot U kom. Heilige Vader, bewaar hen in uw naam, die Gij Mij
hebt gegeven; opdat ze één mogen zijn, zoals Wij. 12 Zolang Ik bij hen was,
bewaarde Ik ze in uw naam, die Gij Mij hebt gegeven; Ik heb gewaakt over
hen, en niemand van hen ging verloren dan de zoon van verderf; opdat de
Schrift zou worden vervuld. 13 Maar nu kom Ik tot U. Terwijl Ik nog in de
wereld ben, zeg Ik dit alles, opdat ze mijn vreugde ten volle in zich zouden
bezitten. 14 Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld is hen gaan haten,
omdat ze niet van de wereld zijn, zoals ook Ik niet van de wereld ben. 15 Ik
vraag niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze bewaart voor
het kwaad. 16 Van de wereld zijn ze niet, zoals Ik niet van de wereld ben.
17 Heilig hen in de waarheid; uw woord is waarheid. 18 Zoals Gij Mij in
de wereld hebt gezonden, zo heb Ik ook hen in de wereld gezonden. 19 En
Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij in waarheid geheiligd mogen zijn.
20 Ik bid niet voor hen alleen, maar ook voor allen, die door hun woord in
Mij geloven. 21 Mogen ze allen één zijn, gelijk Gij, Vader, het zijt in Mij, en
Ik in U; mogen ze ook één zijn in Ons, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij
gezonden hebt. 22 En de glorie, die Gij Mij hebt gegeven, heb ook Ik aan
hen gegeven, opdat ze één zouden zijn, gelijk Wij één zijn: 23 Ik in hen, en
Gij in Mij. Mogen ze volmaakte eenheid bezitten, opdat de wereld erkenne,
dat Gij Mij hebt gezonden, en dat Gij hen hebt bemind, gelijk Gij Mij hebt
liefgehad. 24 Vader, Ik wil, dat zij, die Gij Mij hebt gegeven, met Mij mogen
zijn, waar Ikzelf ben; dat ze mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij
Mij hebt gegeven, omdat Gij Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging der
wereld. 25 Gerechte Vader, wel heeft de wereld U niet gekend, maar Ik heb U
gekend; en zij hebben erkend, dat Gij Mij hebt gezonden. 26 Ik heb aan hen
uw naam bekend gemaakt, en zal dit blijven doen, opdat de liefde, waarmee
Gij Mij hebt bemind, in hen moge zijn, en Ik in hen.

18

1 Na deze rede ging Jesus met zijn leerlingen naar buiten, de Kedronbeek
over; daar was een hof, die Hij met zijn leerlingen binnenging. 2 Ook Judas,
zijn verrader, kende de plaats, omdat Jesus daar dikwijls met zijn leerlingen
was samengekomen. 3 Judas nam dus de krijgsbende en de trawanten der
opperpriesters en farizeën met zich mee, en trok er heen met lantaarnen,
fakkels en wapens. 4 Jesus, bewust van al wat Hem overkomen zou, trad naar
voren, en sprak tot hen: Wien zoekt gij? 5 Men antwoordde Hem: Jesus van
Názaret. Jesus zeide hun: Ik ben het. Ook Judas, die Hem verried, stond bij
hen. 6 Maar toen Hij hun zeide: “Ik ben het”‘, deinsden ze terug, en vielen ter
aarde. 7 Hij vroeg hun opnieuw: Wien zoekt gij? Ze zeiden: Jesus van Názaret.
8 Jesus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Zo gij Mij zoekt, laat
hèn dan gaan. 9 Want het woord moest worden vervuld, dat Hij gesproken
had: Van hen, die Gij Mij hebt gegeven, heb Ik niemand verloren doen gaan.
10 Toen trok Simon Petrus het zwaard, dat hij droeg, trof den knecht van den
hogepriester, en sloeg hem het rechteroor af. De knecht heette Malchus.
11 Maar Jesus sprak tot Petrus: Steek het zwaard in de schede; of zou Ik
de beker niet drinken, die de Vader Mij heeft gegeven? 12 Nu namen de
krijgsbenden met den hoofdman en de trawanten der Joden Jesus gevangen,
en boeiden Hem. 13 Het eerst voerden ze Hem naar Annas; want hij was

de schoonvader van Káifas, die dat jaar hogepriester was. 14 Het was die
Káifas, die aan de Joden de raad had gegeven: Het is goed, dat één mens sterft
voor het volk. 15 Simon Petrus en een andere leerling waren Jesus gevolgd.
Deze leerling nu was met den hogepriester bekend; hij ging met Jesus de
voorhof van den hogepriester binnen, 16 terwijl Petrus buiten aan de deur
bleef staan. Nu kwam echter de andere leerling, die met den hogepriester
bekend was, naar buiten, sprak met de deurwachteres, en bracht Petrus
naar binnen. 17 Maar het dienstmeisje, de deurwachteres, zei tot Petrus:
Zijt gij ook niet een der leerlingen van dien man? Hij zei: Neen. 18 Daar het
koud was, hadden de knechten en trawanten een kolenvuur aangelegd, en
stonden zich te warmen. Ook Petrus stond zich bij hen te warmen. 19 De
hogepriester ondervroeg Jesus nu over zijn leerlingen en over zijn leer.
20 Jesus antwoordde hem: Ik heb openlijk tot de wereld gesproken; Ik heb
altijd in de synagoge en in de tempel geleerd, waar alle Joden samenkomen,
en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd. 21 Wat ondervraagt ge Mij?
Ondervraag hen, die gehoord hebben, wat Ik tot hen heb gesproken. Zie,
zij weten, wat Ik gezegd heb. 22 Bij deze woorden gaf een der trawanten,
die bij Jesus had post gevat, Hem een kaakslag, en zeide: Antwoordt Gij den
hogepriester zó? 23 Jesus antwoordde hem: Als Ik verkeerd heb gesproken,
bewijs dan, dat het verkeerd was; maar heb Ik goed gesproken, waarom
slaat ge Mij dan? 24 Toen zond Annas Hem geboeid naar den hogepriester
Káifas. 25 Intussen stond Simon Petrus zich te warmen. En men zeide hem:
Zijt ook gij niet een van zijn leerlingen? Hij ontkende het, en sprak: Neen.
26 Een der knechten van den hogepriester, een bloedverwant van hem, dien
Petrus het oor had afgeslagen, sprak tot hem: Heb ik u in de hof niet bij
Hem gezien? 27 Opnieuw ontkende Petrus, en aanstonds kraaide een haan.
28 Nu leidden ze Jesus van Káifas naar het rechthuis; het was nog vroeg in
de morgen. Maar zelf traden ze het rechthuis niet binnen, om zich niet te
verontreinigen, en het Pascha te kunnen eten. 29 Daarom kwam Pilatus naar
buiten, en sprak tot hen: Welke aanklacht brengt gij in tegen dezen man?
30 Ze antwoordden hem: Zo Hij geen boosdoener was, zouden we Hem niet
aan u hebben overgeleverd. 31 Pilatus sprak tot hen: Neemt gij Hem zelf, en
vonnist Hem volgens uw Wet. De Joden zeiden hem: Wij hebben het recht
niet, om iemand te doden. 32 Zo zou het woord worden vervuld, dat Jesus
gesproken had, toen Hij te kennen gaf, wat voor dood Hij zou sterven. 33 Nu
ging Pilatus weer het rechthuis binnen, riep Jesus, en sprak tot Hem: Zijt Gij
de koning der Joden? 34 Jesus antwoordde: Zegt ge dit uit uzelf, of hebben
anderen u dit van Mij gezegd? 35 Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood?
Uw volk en de opperpriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt
Gij gedaan? 36 Jesus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld.
Indien mijn koninkrijk van deze wereld was, dan zouden mijn dienaars
zich te weer hebben gesteld, opdat Ik niet aan de Joden werd overgeleverd;
maar mijn koninkrijk is niet van hier. 37 Pilatus zei Hem: Gij zijt dan toch
koning? Jesus antwoordde: Gij zegt het; Ik ben koning. Ik ben geboren en
in de wereld gekomen, juist om te getuigen voor de waarheid. Alwie uit de
waarheid is, luistert naar mijn stem. 38 Pilatus zei Hem: Wat is waarheid? Na
deze woorden ging hij naar de Joden terug, en sprak tot hen: Ik vind volstrekt
geen schuld in Hem. 39 Maar gij hebt een gewoonterecht, dat ik u iemand
vrijlaat bij gelegenheid van het paasfeest. Wilt gij dus, dat ik u den koning
der Joden vrijlaat? 40 Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen, en riepen:

Niet Hem, maar Barabbas. Barabbas nu was een rover.

19

1 Toen liet Pilatus Jesus geselen. 2 En de soldaten vlochten een kroon van
doornen, en zetten ze Hem op het hoofd; ze wierpen Hem een purperen
mantel om, 3 traden op Hem toe, en zeiden: Wees gegroet, koning der Joden.
En ze sloegen Hem in het gelaat. 4 Nu kwam Pilatus weer naar buiten, en
sprak tot hen: Zie, ik breng Hem u naar buiten, om u te doen weten, dat ik
volstrekt geen schuld in Hem vind. 5 Jesus kwam dus naar buiten, met de
doornenkroon en de purperen mantel. En hij sprak tot hen: Ziet den mens.
6 Maar toen de opperpriesters en trawanten Hem zagen, schreeuwden ze het
uit: Aan het kruis, aan het kruis met Hem! Pilatus zei hun: Neemt Hem zelf,
en kruisigt Hem; want ik vind geen schuld in Hem. 7 De Joden antwoordden
hem: We hebben een Wet, en volgens de Wet moet Hij sterven; want Hij
heeft Zich uitgegeven voor Zoon van God. 8 Toen Pilatus dit hoorde, werd
hij nog meer bevreesd. 9 Hij ging opnieuw het rechthuis binnen, en sprak
tot Jesus: Van waar zijt Gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord. 10 Pilatus
zeide Hem dus: Staat Gij mij niet te woord? Weet Gij niet, dat ik de macht
heb, om U vrij te laten, en de macht, om U te kruisigen? 11 Jesus antwoordde:
Ge zoudt niet de minste macht over Mij hebben, zo ze u niet van hogerhand
was gegeven; die Mij aan u heeft overgeleverd, draagt daarom groter schuld.
12 Om die reden trachtte Pilatus Hem in vrijheid te stellen. Maar de Joden
schreeuwden het uit: Als ge Hem vrijlaat, zijt ge niet keizersgezind. Wie zich
voor koning uitgeeft, staat tegen den keizer op. 13 Toen Pilatus dit hoorde,
leidde hij Jesus naar buiten, en zette zich op de rechterstoel neer, op de plaats
die Litostrótos heet, Gábbata in het hebreeuws. 14 Het was nu daags voor het
paasfeest, ongeveer het zesde uur. En hij sprak tot de Joden: Ziet uw koning.
15 Maar ze schreeuwden: Weg, weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zei hun:
Zal ik uw Koning kruisigen? De opperpriesters antwoordden: We hebben
geen koning dan Caesar. 16 Toen gaf hij Hem aan hen over, om gekruisigd
te worden. Men voerde Jesus dus weg; 17 Zelf droeg Hij het kruis. Zo trok
Hij naar buiten naar de zogenaamde Schedelplaats, die in het hebreeuws
Gólgota wordt genoemd. 18 Daar kruisigde men Hem; en met Hem nog twee
anderen, aan elke zijde één, en Jesus in het midden. 19 Pilatus had ook een
opschrift doen schrijven, en het aan het kruis laten hechten. Er stond op
geschreven: Jesus van Názaret, de Koning der Joden. 20 Vele Joden lazen dit
opschrift; want de plaats waar Jesus gekruisigd werd, lag dicht bij de stad, en
het was geschreven in het hebreeuws, grieks en latijn. 21 De opperpriesters
der Joden zeiden dus tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden; maar:
Hij heeft gezegd: Ik ben de koning der Joden. 22 Pilatus antwoordde: Wat
ik geschreven heb, blijft geschreven. 23 Toen de soldaten Jesus dus hadden
gekruisigd, namen ze zijn klederen in bezit, en verdeelden ze in vieren; één
deel voor elken soldaat, behalve nog het onderkleed. Dat onderkleed was
zonder naad, uit één stuk geweven van boven tot onder. 24 Ze zeiden dus
tot elkander: Laten we het niet in stukken scheuren, maar er om loten, wie
het krijgt. Zo zou de Schrift worden vervuld: “Ze hebben mijn klederen
onder elkander verdeeld, En over mijn gewaad het lot geworpen.” En zo
deden het dus de soldaten. 25 Bij het kruis van Jesus stonden zijn moeder,
de zuster zijner moeder, Maria van Klopas en Maria Magdalena. 26 Jesus
zag zijn moeder staan, en naast haar den leerling, dien Hij beminde. En Hij

sprak tot zijn moeder: Vrouw, ziedaar uw zoon. 27 Daarna sprak Hij tot den
leerling: Ziedaar uw moeder. En van dat ogenblik af nam de leerling haar
bij zich op. 28 Toen wist Jesus, dat thans alles was volbracht; Hij sprak, opdat
de Schrift zou worden vervuld: Ik heb dorst. 29 Er stond daar een kruik met
azijn; men stak dan een spons vol azijn op een hysopstengel, en bracht ze
Hem aan de mond. 30 Toen Jesus de azijn had genuttigd, zeide Hij: Het is
volbracht. Hij boog het hoofd, en gaf de geest. 31 Daar het daags voor het
paasfeest was, en er op de sabbat geen lijken aan het kruis mochten blijven,
(het was nog wel een grote sabbat,) verzochten de Joden aan Pilatus, dat
men hun de benen zou breken, en hen afnemen. 32 Daarom kwamen de
soldaten en braken de benen van den eerste, die met Hem was gekruisigd,
daarna die van den tweede. 33 Toen ze bij Jesus waren gekomen en zagen,
dat Hij reeds was gestorven, braken ze Hem de benen niet. 34 Maar een
der soldaten doorboorde met een lans zijn zijde; en aanstonds vloeide er
bloed uit en water. 35 En hij, die het gezien heeft, legt er getuigenis van af,
opdat ook gij geloven moogt. Zijn getuigenis is waarachtig; ook Hij weet, dat
hij de waarheid zegt. 36 Want dit is geschied, opdat de Schrift zou worden
vervuld: “Geen been zal Hem verbrijzeld worden”. 37 En weer een ander
Schriftwoord zegt: “Ze zullen opzien tot Hem, dien ze hebben doorboord”.
38 Josef van Arimatea, die een leerling van Jesus was, maar alleen in het
geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna verlof aan Pilatus, om Jesus’
lichaam te mogen afnemen; en Pilatus stond het hem toe. Hij kwam dan,
en nam zijn lichaam af. 39 Nikodemus, die vroeger Hem ‘s nachts had
bezocht, kwam eveneens, en bracht een mengsel mee van mirre-hars en
aloë-bladeren, ongeveer honderd pond. 40 Ze namen het lichaam van Jesus,
en wikkelden het in lijnwaad, te zamen met de geurige kruiden, zoals het
onder de Joden bij begrafenis de gewoonte is. 41 Nu lag er op de plaats, waar
Hij was gekruisigd, een hof, en in de hof een nieuw graf, waarin nog niemand
was bijgezet. 42 Daar het de vooravond van het paasfeest der Joden was, en
het graf dichtbij, legden ze Jesus daarin neer.

20

1 Op de eerste dag der week kwam Maria Magdalena ‘s morgens vroeg,
terwijl het nog donker was, naar het graf, en zag de steen van het graf
afgerold. 2 Ze snelde daarom vlug naar Simon Petrus heen, en naar den
anderen leerling, dien Jesus liefhad, en zei hun: Men heeft den Heer uit het
graf genomen, en wel weten niet, waar men Hem heeft neergelegd. 3 Toen
gingen Petrus en de andere leerling op weg, en begaven zich naar het graf.
4 Ze waren samen op weg gegaan, maar de andere leerling liep sneller dan
Petrus, en kwam het eerst bij het graf. 5 Hij bukte zich voorover, en zag het
lijnwaad liggen; maar hij ging er niet binnen. 6 Nu kwam ook Simon Petrus
achter hem aan, ging het graf binnen, en zag het lijnwaad liggen, 7 met de
zweetdoek, die zijn hoofd had bedekt; deze lag niet bij het lijnwaad, maar
afzonderlijk opgerold op een andere plaats. 8 Nu ging ook de andere leerling
binnen, die het eerst bij het graf was gekomen. En nu hij het zag, geloofde hij
ook; 9 want ze kenden de Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan.
10 Toen gingen de leerlingen weer naar huis. 11 Maar Maria bleef buiten
bij het graf staan wenen. Onder het wenen bukte ze zich voorover naar
het graf, 12 en zag er twee engelen zitten in witte gewaden, de een aan het

hoofdeind, de ander aan het voeteneind van de plaats, waar Jesus' lichaam gelegen had. 13 Ze zeiden tot haar: Vrouw, waarom weent ge? Ze zei hun: Omdat men mijn Heer heeft weggenomen, en ik niet weet, waar men Hem heeft neergelegd. 14 Toen ze dit had gezegd, keerde ze zich om, en zag Jesus staan; maar ze wist niet, dat het Jesus was. 15 Jesus sprak tot haar: Vrouw, waarom weent ge; wien zoekt ge? In de mening, dat het de tuinman was, zeide ze Hem: Heer, zo gij Hem hebt weggehaald, zeg me, waar ge Hem hebt neergelegd, dan zal ik Hem wegdragen. 16 Jesus zei haar: Maria! Ze keerde zich naar Hem toe, en zei in het hebreeuws: Rabboni; dat wil zeggen: Meester! 17 Jesus sprak tot haar: Houd Mij niet vast; want nog ben Ik niet naar den Vader opgestegen. Maar ga naar mijn broeders, en zeg hun: Ik stijg op naar mijn en uw Vader, naar mijn en uw God. 18 Maria Magdalena ging aan de leerlingen zeggen: Ik heb den Heer gezien; en wat Hij tot haar had gezegd. 19 In de avond van diezelfde dag, de eerste dag der week, toen de deuren van het huis, waar de leerlingen zich bevonden, uit vrees voor de Joden waren gesloten, kwam Jesus binnen, plaatste Zich in hun midden, en sprak tot hen: Vrede zij u! 20 En na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijde. De leerlingen verheugden zich bij het zien van den Heer. 21 Nogmaals zeide Hij hun: Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend Ik u. 22 En toen Hij dit had gezegd, blies Hij over hen, en sprak: Ontvangt den Heiligen Geest. 23 Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij behoudt, hun zijn ze behouden. 24 Tomas, een van de twaalf, ook Didumus genaamd, was echter niet bij hen, toen Jesus kwam. 25 De andere leerlingen zeiden hem dus: We hebben den Heer gezien. Maar hij zei hun: Zo ik in zijn handen de wonden der nagelen niet zie, en mijn vinger niet leg in de plaats van de nagelen, en mijn hand niet in zijn zijde steek, dan geloof ik het niet. 26 Acht dagen later waren zijn leerlingen weer daarbinnen bijeen, en ook Tomas was er bij. Terwijl de deuren gesloten waren, kwam Jesus binnen, plaatste Zich in hun midden, en zeide: Vrede zij u! 27 Daarna sprak Hij tot Tomas: Leg uw vinger hier, en bezie mijn handen; steek uw hand uit, en leg ze in mijn zijde; en wees niet ongelovig, maar gelovig. 28 Tomas gaf Hem ten antwoord: Mijn Heer en mijn God! 29 Jesus sprak tot hem: Gelooft ge, omdat ge Mij hebt gezien? Zalig zij, die niet zien, en toch geloven. 30 Nog veel andere wonderen heeft Jesus in tegenwoordigheid van de leerlingen verricht, die in dit boek niet zijn beschreven. 31 Maar deze zijn opgetekend, opdat ge geloven moogt, dat Jesus de Christus is, de Zoon van God; en opdat ge, door te geloven, het leven moogt hebben in zijn naam.

21

1 Daarna verscheen Jesus nogmaals aan de leerlingen bij het meer van Tibérias. Hij verscheen op de volgende wijze: 2 Eens waren Simon Petrus, Tomas, ook Didumus geheten, Natánaël uit Kana van Galilea, de zonen van Zebedeüs, en twee anderen van zijn leerlingen bijeen. 3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vissen. Ze zeiden hem: Dan gaan wij met u mee. Ze trokken er dan op uit, en gingen de boot in; maar die nacht vingen ze niets. 4 Toen reeds de morgen was aangebroken, stond Jesus aan het strand; maar de leerlingen wisten niet, dat het Jesus was. 5 Jesus sprak tot hen: Jonge mannen, hebt gij wat vis? Ze antwoordden Hem: Neen. 6 Hij zei hun: Werpt het net uit rechts van de boot, dan zult gij slagen. Ze wierpen het net uit; maar door het groot aantal vissen konden ze het niet meer ophalen. 7 Nu sprak de leerling, dien

Jesus liefhad, tot Petrus: Het is de Heer! Toen Simon Petrus hoorde, dat het
de Heer was, deed hij, daar hij ontkleed was, zijn mantel om, en wierp zich
in het meer. 8 Daar men zich niet ver van de kust bevond, slechts ongeveer
tweehonderd el, kwamen de andere leerlingen met de boot, en sleepten het
net met de vissen achter zich aan. 9 Toen ze geland waren, zagen ze een
kolenvuur liggen, en vis en brood er bovenop. 10 Jesus zeide hun: Haalt
van de vissen, die ge nu gevangen hebt. 11 Simon Petrus ging aan boord, en
sleepte het net aan wal; het was vol grote vissen, honderd drie en vijftig in
getal; en ondanks dit aantal was het net niet gescheurd. 12 Jesus zei hun:
Komt ontbijten. Niemand van de leerlingen durfde Hem vragen: Wie zijt
Gij? Want ze wisten, dat het de Heer was. 13 Jesus kwam nader, nam het
brood en gaf het hun, en de vis eveneens. 14 Zo verscheen Jesus nu de derde
maal aan zijn leerlingen, na zijn verrijzenis uit de doden. 15 Toen ze hadden
ontbeten, sprak Jesus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, bemint
ge Mij meer dan de anderen hier? Hij zei Hem: Ja, Heer, Gij weet, dat ik U
liefheb. Hij zei hem: Weid mijn lammeren. 16 Hij sprak tot hem een tweede
maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij? Hij zei Hem: Ja Heer, Gij
weet, dat ik U liefheb. Hij zei hem: Weid mijn schaapjes. 17 Hij sprak tot
hem een derde maal: Simon, zoon van Johannes, bemint ge Mij? Petrus werd
bedroefd, omdat Hij hem voor de derde maal had gezegd: Bemint ge Mij? En
hij zeide Hem: Heer, Gij weet alles; Gij weet toch, dat ik U liefheb. Jesus sprak
tot hem: Weid mijn schapen. 18 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen ge jong
waart, deedt ge zelf uw gordel aan en zijt ge gegaan, waarheen ge zelf hebt
gewild; maar wanneer ge oud zijt, zult ge uw handen uitstrekken, een ander
zal u omgorden, en u brengen waar ge niet heen wilt. 19 Dit zeide Hij om aan
te duiden, door welke dood hij God zou verheerlijken. En na deze woorden
zeide Hij hem: Volg Mij. 20 Toen Petrus zich omkeerde, zag hij den leerling,
dien Jesus liefhad, hen volgen; dezelfde namelijk, die bij de maaltijd aan zijn
borst had gerust en gezegd had: Heer, wie is het, die U verraadt? 21 Toen
Petrus hem zag, sprak hij tot Jesus: Heer; en hij dan? 22 Jesus zeide hem:
Indien Ik hem wil laten blijven totdat Ik kom, wat maakt dit uit voor u? Volg
Mij! 23 Zo verspreidde zich het gerucht onder de broeders, dat deze leerling
niet zou sterven. Maar Jesus had hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou,
maar: Indien Ik hem wil laten blijven tot Ik kom, wat maakt dit uit voor u?
24 Dit is de leerling, die hiervan getuigt, en dit heeft geschreven; en we weten,
dat zijn getuigenis waarachtig is. 25 Er is nog veel meer wat Jesus gedaan
heeft; zo het stuk voor stuk werd beschreven, dan zou zelfs de wereld, dunkt
me, de boeken niet kunnen bevatten, die er over te schrijven zijn.

Handelingen van de Apostelen

1 Het eerste boek Teófilus, heb ik geschreven over al wat Jesus gedaan
en geleerd heeft, van de aanvang af 2 tot op de dag, dat Hij door den
Heiligen Geest zijn opdracht gaf aan de apostelen, die Hij uitverkoren had,
en opgenomen werd. 3 Door veel bewijzen had Hij hun getoond, dat Hij
ook na zijn lijden nog leefde; veertig dagen lang was Hij hun verschenen,
en had hun gesproken over het koninkrijk Gods. 4 Terwijl Hij nu met hen
samen was, gelastte Hij hun: Verlaat Jerusalem niet, maar wacht de belofte
des Vaders af, die gij van Mij hebt vernomen. 5 Want Johannes doopte met
water, maar over enkele dagen zult gij worden gedoopt met den Heiligen
Geest 6 De aanwezigen vroegen Hem echter: Heer, zult Gij in deze tijd het
koninkrijk voor Israël weer herstellen? 7 Hij sprak tot hen: U komt het
niet toe, tijden of dagen te kennen, die de Vader door eigen macht heeft
vastgesteld. 8 Maar wanneer de Heilige Geest over u komt, zult ge kracht
ontvangen, en mijn getuigen zijn in Jerusalem, in heel Judea en Samaria,
en tot aan het einde der aarde. 9 Na deze woorden werd Hij voor hun ogen
opgenomen, en een wolk onttrok Hem aan hun blikken. 10 Nog staarden ze
naar de hemel, terwijl Hij opsteeg: en zie, daar stonden twee mannen bij
hen, in witte klederen gehuld. 11 Ze zeiden: Mannen van Galilea, wat staat gij
naar de hemel te staren? Jesus, die uit uw midden ten hemel is opgenomen,
Hij zal weer op dezelfde wijze komen, als gij Hem hebt zien opstijgen ten
hemel. 12 Toen keerden ze van de berg, die Olijfberg heet, naar Jerusalem
terug; die berg ligt dicht bij Jerusalem, zover als men op sabbat mag gaan.
13 En in de stad gekomen, gingen ze naar de opperzaal, waar ze gewoonlijk
vertoefden: Petrus namelijk en Johannes, Jakobus en Andreas, Filippus en
Tomas, Bartolomeus en Matteus, Jakobus van Alfeus en Simon de Ijveraar,
en Judas, de broer van Jakobus. 14 Zij allen bleven eensgezind volharden in
het gebed, te zamen met enige vrouwen, met Maria, de moeder van Jesus,
en met zijn broeders. 15 In die dagen stond Petrus op in het midden der
broeders, (er waren ongeveer honderd twintig personen bijeen), en sprak:
16 Mannen broeders; het Schrift woord moest worden vervuld, dat de Heilige
Geest door Davids mond heeft gesproken, over Judas, den gids van hen, die
Jesus gevangen hebben genomen. 17 Zeker, hij behoorde tot ons getal, en had
zijn aandeel in dit ambt. 18 Maar hij heeft zich een akker gekocht van het loon
der ongerechtigheid; hij is voorover gevallen, en open gebarsten, en al zijn
ingewanden puilden uit. 19 Dit is aan alle inwoners van Jerusalem bekend,
zodat die akker in hun taal Hakeldama, dat is bloedakker, genoemd wordt.
20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen: “Zijn kamp worde een
steppe, En niemand wone er meer.” en ook: “Een ander ontvange zijn ambt.”
21 Het is dus noodzakelijk, dat één van de mannen, die met ons samen waren
al de tijd, dat de Heer Jesus onder ons heeft geleefd, 22 —te beginnen bij de
doop van Johannes tot op de dag, dat Hij van ons werd opgenomen, —het is
noodzakelijk, dat één van hen te zamen met ons getuige van zijn verrijzenis
wordt. 23 Toen stelde men twee mannen voor: Josef, die ook Barsabbas
heette, en de bijnaam Justus droeg, en Mattias. 24 Men bad en zeide: Gij,
Heer, die aller harten doorgrondt, wijs één van beiden aan: hem, dien Gij
hebt uitverkoren, 25 om de plaats van dit ambt en apostolaat in te nemen, die

Judas verbeurd heeft, om te gaan naar de plaats, die hem toekomt. 26 Toen
liet men hen loten; het lot viel op Mattias, en hij werd aan de elf apostelen
toegevoegd.

2

1 Toen de dag van het pinksterfeest was aangebroken, waren ze allen op
één plaats bijeen. 2 Eensklaps kwam er een geruis uit de hemel als van een
hevige windvlaag, en vulde het hele huis, waar ze waren vergaderd. 3 Vurige
tongen verschenen hun, spreidden zich rond, en zetten zich op ieder van
hen neer. 4 Allen werden vervuld van den Heiligen Geest, en begonnen
verschillende talen te spreken, naar gelang de Geest hen liet spreken. 5 Nu
vertoefden er te Jerusalem godvrezende Joden uit alle volken onder de
hemel. 6 Bij dat geruis liepen de mensen te hoop; ze stonden verwonderd, dat
iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken. 7 Ze raakten buiten zichzelf
van verbazing, en zeiden: Zie, zijn allen, die daar spreken, geen Galileërs?
8 En hoe horen wij allen ze dan in onze eigen moedertaal spreken? 9 Parten,
Meden en Elamieten; bewoners van Mesopotámië, Judea en Kappadócië, van
Pontus en Azië, 10 van Frúgië en Pamfúlië, van Egypte en de streken van
Lybië bij Cyrene: romeinse kolonisten, 11 Joden en proselieten, Kretenzen en
Arabieren: we horen ze in onze eigen taal Gods grote werken verkondigen.
12 Allen stonden verbaasd en in twijfel. Sommigen zeiden tot elkander: Wat
zou dat betekenen? 13 Maar anderen zeiden spottend: Ze zijn dronken van
zoete wijn. 14 Toen stond Petrus op, omringd van al de elf; hij verhief zijn
stem, en sprak hun toe: Joodse mannen, en gij allen, die in Jerusalem woont:
Dit moet gij weten; geeft acht op mijn woorden. 15 Neen, deze mannen zijn
niet dronken, zoals gij vermoedt; want het is eerst het derde uur van de dag.
16 Maar hier geschiedt, wat door den profeet Joël voorzegd is: 17 En het zal
geschieden op het einde der dagen, zegt God “Ik zal uitstorten van mijn Geest
over alle vlees; Uw zonen en dochters zullen profeteren, Uw jonge mannen
visioenen schouwen, Uw grijsaards dromen ontvangen; 18 Zelfs over mijn
slaven en slavinnen in die dagen, Stort Ik uit van mijn Geest, en ze zullen
profeteren. 19 Ik zal wonderen doen in de hemel daar boven, En tekenen
op de aarde beneden: Bloed en vuur, en walm van rook. 20 De zon zal in
duisternis verkeren, de maan in bloed, Voordat de Dag des Heren komt,
Groot en heerlijk. 21 Dan zal iedereen worden gered, Die de naam des Heren
aanroept! 22 Mannen van Israël, hoort deze woorden: Jesus van Názaret,
een man, voor wien God bij u heeft getuigd door krachten en wonderen en
tekenen, welke God, zo gij weet, door Hem in uw midden verrichtte: 23 Hem
hebt gij overgeleverd naar het vaste raadsbesluit en de voorkennis Gods,
en door de hand van heidenen aan het kruis geslagen en gedood. 24 Maar
God heeft Hem opgewekt, en verbroken de strikken van de dood; daar het
niet mogelijk was, dat deze Hem vasthield. 25 Want David zeide van Hem:
“Den Heer hield ik altijd voor ogen; Want Hij staat mij ter zijde, opdat ik
niet wankele 26 Daarom verheugt zich mijn hart, En jubelt mijn tong; Ook
mijn vlees zal rusten vol hoop, 27 Want Gij laat mijn ziel niet in het dodenrijk
achter. Uw Heilige laat Gij het bederf niet aanschouwen, 28 Gij hebt mij de
wegen van het leven getoond; Gij zult mij van vreugde vervullen Door uw
aanschijn! 29 Mannen broeders, van den aartsvader David mag men u zeker
wel openlijk zeggen, dat hij èn gestorven is én begraven; zijn graf staat in
ons midden tot op de huidige dag. 30 Maar hij was een profeet; en hij wist,

dat God hem onder ede beloofd had, een uit de vrucht zijner lende op zijn
troon te doen zetelen. 31 En daar hij de toekomst voorzag, heeft hij over de
verrijzenis van den Christus gezegd, dat Hij niet in het dodenrijk zou worden
achtergelaten, en dat zijn vlees het bederf niet zou zien. 32 Welnu, dezen
Jesus heeft God doen verrijzen; daarvan zijn wij allen getuigen. 33 En nu
Hij, verheven aan Gods rechterhand, van den Vader den beloofden Heiligen
Geest heeft ontvangen, nu heeft Hij Dien ook uitgestort, zoals gij ziet en
hoort. 34 David is niet ten hemel gestegen; toch zegt hij het zelf: "De Heer
heeft gesproken tot mijn Heer: Zet U aan mijn rechterhand, 35 Totdat Ik
uw vijanden leg Als een voetbank voor uw voeten." 36 Heel het huis van
Israël zij er dus van doordrongen, dat God dienzelfden Jesus, dien gij hebt
gekruisigd, tot Heer en Christus heeft gesteld. 37 Toen ze dit hoorden, werden
ze diep getroffen; en ze zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Mannen
broeders, wat moeten we doen? 38 Petrus zei hun: Bekeert u allen, en laat
u dopen in de naam van Jesus Christus, tot vergiffenis uwer zonden; dan
zult gij de gaven ontvangen van den Heiligen Geest. 39 Want voor u is de
belofte; ook voor uw kinderen, en voor allen die van verre zijn: voor allen,
die de Heer onze God Zich zal roepen. 40 Met nog veel andere woorden
legde hij getuigenis af; ook vermaande hij hen, en sprak: Redt u toch uit
dit bedorven geslacht. 41 En zij, die zijn woord aanvaardden, ontvingen het
doopsel; die dag traden er ongeveer drie duizend mensen toe. 42 Ze bleven
volharden in de leer der apostelen en de onderlinge gemeenschap, in het
breken des broods en in het gebed. 43 Allen leefden in vrees. De apostelen
verrichtten vele wonderen en tekenen. 44 En al de gelovigen waren ten
nauwste vereend, en bezaten alles in gemeenschap. 45 Ze verkochten have
en goed, en verdeelden het onder elkander, naar ieders behoefte. 46 Iedere
dag bezochten ze eendrachtig de tempel, en thuis braken ze het brood. Ze
genoten hun voedsel in opgeruimdheid en eenvoud van hart. 47 Ze loofden
God, en stonden in gunst bij heel het volk. En de Heer bracht iedere dag meer
geredden bijeen.

3

1 Eens gingen Petrus en Johannes naar de tempel tegen het negende uur,
het uur van het gebed. 2 Daar was een man, die verlamd was van de
schoot zijner moeder af, en gedragen moest worden; iedere dag zette men
hem bij de tempelpoort neer, die de Schone werd genoemd, om aan de
tempelbezoekers een aalmoes te vragen. 3 Toen hij Petrus en Johannes zag,
die juist de tempel wilden ingaan, vroeg hij hun een aalmoes. 4 Tegelijk met
Johannes zag Petrus hem aan, en sprak: Kijk ons eens aan. 5 Hij keek hen aan,
in de hoop, dat hij van hen iets zou krijgen. 6 Maar Petrus sprak: Zilver of
goud heb ik niet; wat ik wèl heb, geef ik u: In de naam van Jesus Christus van
Názaret, sta op en ga. 7 Hij nam hem bij de rechterhand, en richtte hem op.
Terstond kwam er kracht in zijn voeten en enkels; 8 hij sprong op en stond
overeind; hij liep, en ging met hen de tempel binnen; stappend en springend
verheerlijkte hij God. 9 Al het volk zag hem lopen en God verheerlijken.
10 Zij herkenden in hem den man, die gewoonlijk bij tempelpoort, de Schone,
zat te bedelen; en ze waren heel verbaasd en ontzet, om wat er met hem
was gebeurd. 11 En daar hij Petrus en Johannes bleef volgen, liep al het
volk verbaasd naar hen toe in de zuilengang van Sálomon. 12 Toen Petrus
dit zag, richtte hij het woord tot het volk: Mannen van Israël, wat staat gij

hierover verbaasd, of wat staart gij ons aan, als hadden wij hem door eigen
kracht of vroomheid doen gaan? 13 De God van Abraham, van Isaäk, en
Jakob, de God onzer vaderen, heeft Jesus zijn Dienaar verheerlijkt, dien gij
hebt overgeleverd en voor Pilatus verloochend, toen deze besloot, Hem in
vrijheid te stellen. 14 Gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend.
Gij hebt het als een gunst verzocht, dat een moordenaar genade ontving;
15 maar den Leidsman ten leven hebt gij gedood. Maar God heeft Hem
opgewekt uit de doden; daarvan zijn wij de getuigen. 16 En om het geloof
in zijn Naam heeft Hij dezen man, dien gij ziet en herkent, weer krachtig
gemaakt. Zijn Naam en het geloof dat Hij heeft verleend, heeft hem voor uw
aller oog de volkomen genezing geschonken. 17 Broeders, ik weet het wel,
dat gij uit onwetendheid hebt gehandeld, en uw leiders eveneens. 18 God
heeft vervuld, wat Hij door de mond van alle profeten voorzegd had: dat zijn
Christus zou lijden. 19 Doet boete nu en bekeert u, opdat uw zonden worden
uitgewist; 20 opdat de tijden mogen aanbreken van 's Heren verkwikking,
en opdat Hij Jesus doet komen, die u als de Christus is voorbestemd, 21 en
die nu in de hemel moet blijven wonen tot aan de tijden van het herstel
aller dingen, waarvan God van ouds heeft gesproken door de mond zijner
heilige profeten. 22 Moses toch heeft gezegd: "God, de Heer, zal voor u
uit uw broeders een profeet doen opstaan, aan mij gelijk; naar Hem moet
gij luisteren in alles wat Hij u zegt. 23 En iedereen, die niet luistert naar
dezen profeet, zal worden uitgeroeid uit het volk." 24 En al de profeten,
allen, die van Sámuël af en na hem hebben gesproken, hebben ook deze
dagen voorspeld. 25 Welnu, gij zijt de zonen van de profeten en van het
Verbond, dat God met uw vaderen sloot, toen Hij tot Abraham sprak: "En
in uw zaad zullen al de geslachten der aarde worden gezegend." 26 Tot u
het eerst heeft God dus zijn Dienaar gezonden, dien Hij verwekt heeft, om u
allen te zegenen, zo gij u van uw boosheid bekeert.

4

1 Terwijl ze nog spraken tot het volk, kwamen de priesters met den
hoofdman van de tempelwacht en de sadduceën op hen af, 2 vergramd,
omdat ze het volk onderrichtten, en in Jesus' persoon de opstanding uit
de doden verkondigden. 3 Ze sloegen de hand aan hen, en brachten ze in
verzekerde bewaring tot de volgende morgen; want het was reeds avond.
4 Maar velen van hen, die de prediking hadden gehoord, werden gelovig;
het getal der mannen steeg tot vijf duizend ongeveer. 5 De volgende morgen
kwamen de oversten, oudsten en schriftgeleerden van Jerusalem bijeen, 6 te
zamen met Annas, den hogepriester, met Káifas, Johannes en Alexander,
en met allen, die tot het hogepriesterlijk geslacht behoorden. 7 Ze lieten
hen voorbrengen, en vroegen: Door welke macht en in wiens naam hebt
gij dit gedaan? 8 Nu sprak Petrus, vervuld van den Heiligen Geest, hun
toe: Oversten van het volk, en oudsten! 9 Wanneer we heden gerechtelijk
worden verhoord over een weldaad aan een gebrekkig mens be- wezen,
en over het middel waardoor hij genas, 10 dan zij het u allen en heel het
volk van Israël bekend, dat deze man gezond hier voor u staat door de
naam van Jesus Christus van Názaret, dien gij hebt gekruisigd, maar dien
God heeft opgewekt uit de doden. 11 Hij is "de steen, die gij, de bouwlieden,
hebt verworpen; en Hij is de hoeksteen geworden." 12 Bij niemand anders
is er redding. Want onder de hemel is geen andere Naam aan de mensen

gegeven, waardoor we zalig moeten worden. 13 Toen ze de vrijmoedigheid
van Petrus en Johannes zagen, en bemerkten, dat het maar ongeletterde en
eenvoudige mensen waren, stonden ze verbaasd en herkenden hen als de
gezellen van Jesus. 14 Maar omdat ze ook den genezen man bij hen zagen
staan, konden ze er niets tegen inbrengen. 15 Ze geboden hun dus, zich
uit de vergadering te verwijderen. Toen overlegden ze met elkander, 16 en
zeiden: Wat moeten we met die mensen doen? Want dat er door hen een
opzienbarend wonder verricht is, weten alle inwoners van Jerusalem; we
kunnen het dus niet loochenen. 17 Maar om te beletten, dat het nog verder
onder het volk wordt verbreid, moeten we hun ten strengste verbieden,
nog iemand ter wereld over die Naam te spreken. 18 Nu riepen ze hen
binnen, en verboden hun ten strengste, te spreken of te onderwijzen in
Jesus' naam. 19 Maar Petrus en Johannes antwoordden hun: Oordeelt zelf,
of we het voor God verantwoorden kunnen, naar u te luisteren meer dan
naar God. 20 Neen. we kunnen niet zwijgen wat we hebben gezien en
gehoord. 21 Daarop begonnen ze hen te bedreigen; maar ze lieten hen ten
slotte vrij, daar ze om het volk geen kans zagen, hen te straffen; allen toch
verheerlijkten God om wat er gebeurd was. 22 Want de man, aan wien dat
wonder van genezing was geschied, was meer dan veertig jaren oud 23 Nadat
ze waren vrijgelaten, begaven ze zich naar hun broeders, en deelden hun
alles mee, wat de opperpriesters en oudsten hun hadden gezegd. 24 Toen
ze dit hoorden, verhieven ze eenparig hun stem tot God, en zeiden: Gij
Heer, Schepper van hemel en aarde en zee, en van al wat erin is: 25 Gij zijt
het, die in den Heiligen Geest door de mond van onzen vader David, uw
dienaar, gezegd hebt "Waarom razen de volken, Bluffen de naties, 26 Komen
de koningen der aarde bijeen, Spannen de vorsten samen tegen den Heer
en zijn Christus?" 27 Waarachtig, ze hebben in deze stad samengespannen
tegen Jesus, uw heiligen Dienaar, dien Gij gezalfd hebt: Herodes en Póntius
Pilatus met de heidenen en de stammen van Israël: 28 om te voltrekken
wat uw hand en uw raadsbesluit vooruit had beschikt. 29 Nu dan Heer,
houd hun bedreiging in het oog, en verleen aan uw dienaars, om met alle
vrijmoedigheid uw woord te spreken: 30 door uw hand uit te strekken tot
genezing, tot tekenen en wonderen, door de naam van Jesus, uw heiligen
Dienaar. 31 Na hun gebed trilde de plaats, waar ze waren vergaderd; allen
werden vervuld van den Heiligen Geest, en spraken vrijmoedig Gods woord.
32 De groep van gelovigen was één van hart en ziel; er was er niet één, die iets
van het zijne zijn eigendom noemde, maar ze hadden alles gemeen 33 Met
grote kracht legden de apostelen getuigenis af van de verrijzenis van Jesus,
den Heer, en aan allen werd grote genade geschonken. 34 Er was inderdaad
geen enkele noodlijdende onder hen. Want allen, die landerijen of huizen
bezaten, verkochten ze, brachten de opbrengst mee, 35 en legden die voor
de voeten der apostelen neer; dan werd er uitgedeeld naar ieders behoefte.
36 Zo was er een zekere Josef, door de apostelen Bárnabas (dat is: zoon van
vertroosting) geheten, een leviet, van Cyprus afkomstig; 37 hij bezat een stuk
land, verkocht het, bracht het geld mee, en legde het voor de voeten der
apostelen neer.

5

1 Toch was er ook een zeker man, Ananias genaamd, die in overleg met
Safira, zijn vrouw, een landgoed verkocht, 2 maar die met medeweten

van zijn vrouw iets van de opbrengst achterhield, er enkel een gedeelte van meebracht, en het voor de voeten der apostelen legde. 3 Toen sprak Petrus: Ananias, waarom heeft satan beslag gelegd op heel uw hart, dat ge den Heiligen Geest bedriegt en van de opbrengst van het landgoed iets achterhoudt? 4 Was het niet uw eigendom, vóór het verkocht werd; en bleef ook de verkoopprijs niet te uwer beschikking? Hoe komt het, dat ge deze daad in uw hart hebt beraamd? Ge hebt geen mensen belogen, maar God. 5 Toen Ananias deze woorden vernam, zakte hij ineen, en gaf de geest. Grote vrees beving allen, die het vernamen. 6 En de jongsten kwamen hem afleggen, droegen hem weg, en begroeven hem. 7 Drie uur later ongeveer kwam ook zijn vrouw binnen, die van het gebeurde niets wist. 8 Petrus zeide tot haar: Zeg mij; hebt gij voor zo en zoveel het landgoed verkocht? Ze zei: Ja, voor zóveel. 9 Toen sprak Petrus tot haar: Wat; hebt gij dan samengespannen, den Geest des Heren te tarten Zie, de voeten van hen, die uw man hebben begraven, staan aan de deur, om ook u uit te dragen. 10 Onmiddellijk zakte ze voor zijn voeten ineen, en gaf de geest. De jonge mannen vonden haar dood bij hun terugkomst; ze droegen haar weg en begroeven haar bij haar man. 11 En grote vrees beving heel de gemeente en allen, die het vernamen. 12 Intussen geschiedden er door de handen der apostelen veel tekenen en wonderen onder het volk. Allen bleven eendrachtig samenkomen in de zuilengang van Sálomon 13 en niemand van de anderen durfde hen lastig vallen; integendeel, het volk sprak slechts met lof over hen. 14 Steeds meer sloten er zich bij hen aan, die in den Heer geloofden; hele groepen van mannen en vrouwen. 15 Zo kwam het, dat men zelfs de zieken op straat droeg, en op rustbanken en bedden legde: opdat, als Petrus voorbijging, zijn schaduw tenminste op een van hen zou vallen. 16 Zelfs uit de steden rondom Jerusalem stroomde het volk bijeen; ze brachten de zieken mee en hen, die door onreine geesten werden gekweld; en allen werden genezen. 17 Maar nu greep de hogepriester in met heel zijn aanhang, die de sekte der sadduceën vormde; ze waren jaloers, door en door. 18 Ze sloegen de hand aan de apostelen, en wierpen ze in de openbare gevangenis. 19 Maar een engel des Heren opende ‘s nachts de deuren der gevangenis, bracht hen naar buiten, en sprak: 20 Gaat heen, treedt op in de tempel, en verkondigt aan het volk al de woorden van deze levensleer. 21 Ze gehoorzaamden, en gingen tegen de morgen naar de tempel, en gaven er onderricht. Intussen had de hogepriester met zijn partijgenoten de Hoge Raad bijeen geroepen met heel de senaat der Israëlieten, en liet men ze uit de kerker halen. 22 Maar toen de dienaars daar kwamen, vonden ze hen niet in de kerker; ze keerden dus terug, om verslag uit te brengen, 23 en zeiden: We vonden de kerker met zorg gesloten, en de wachters voor de deur; maar na opening vonden we niemand daarbinnen. 24 Toen de hoofdman der tempelwacht en de opperpriesters dit hoorden, vroegen ze zich verlegen af, wat dat betekenen moest. 25 Daar kwam iemand hun melden: Zie, de mannen, die gij in de gevangenis hebt geworpen, staan in de tempel, en onderrichten het volk. 26 Nu ging de hoofdman met de dienaars hen halen, maar zonder geweld te gebruiken; want ze waren bang, dat ze door het volk zouden worden gestenigd. 27 Ze leidden hen weg, en brachten ze voor de Hoge Raad. De hogepriester ondervroeg hen, 28 en sprak: We hebben u ten strengste verboden, in die Naam te onderrichten; en zie, gij hebt heel Jerusalem vervuld met uw leer, en wilt ons het bloed van dien mens ten laste leggen. 29 Maar Petrus en de apostelen gaven ten antwoord: Men moet

meer gehoorzaam zijn aan God, dan aan mensen. 30 De God onzer vaderen
heeft Jesus opgewekt, dien gij aan het kruis hebt geslagen, en gedood. 31 Hem
heeft God verheven aan zijn rechterhand als Leidsman en Verlosser, om aan
Israël bekering te schenken en vergiffenis van zonden. 32 En van deze dingen
zijn wij de getuigen, maar ook de Heilige Geest, dien God heeft gegeven aan
allen, die Hem gehoorzamen. 33 Toen ze dit hoorden, werden ze woedend,
en wilden hen doden. 34 Maar nu stond er in de vergadering een farizeër
op, Gamáliël genaamd, een leraar der Wet, die door het hele volk werd
vereerd; hij beval, de mannen even naar buiten te brengen. 35 Toen sprak
hij tot hen: Mannen van Israël, bedenkt goed, wat gij met deze mensen
gaat doen. 36 Enige tijd geleden stond Teudas op, en gaf zich voor heel iets
bijzonders uit; en ongeveer vierhonderd mannen sloten zich bij hem aan.
Hij werd gedood, en al zijn aanhangers werden verstrooid en verdwenen.
37 Na hem, in de dagen der volkstelling stond Judas de Galileër op, en sleepte
een grote menigte mee; ook hij vond de dood, en al zijn aanhangers werden
verstrooid. 38 En daarom zeg ik u thans: Bemoeit u niet met deze lieden, en
laat hen begaan. Want als dit plan of dit werk van mensen stamt, zal het
mislukken. 39 Maar komt het van God, dan kunt gij het niet tegenhouden,
of gij komt in verzet tegen God. 40 Men stemde hem toe. Ze riepen de
apostelen binnen, lieten hen geselen, en verboden hun, in de naam van
Jesus te spreken; toen liet men ze gaan. 41 Ze gingen heen uit de Hoge Raad,
verheugd, dat ze waardig waren bevonden, versmading te lijden voor de
Naam. 42 En ze hielden niet op, iedere dag opnieuw in de tempel en in de
huizen te leren, en de blijde boodschap te preken, dat Jesus de Christus is.

6

1 Toen in die dagen het getal der leerlingen steeds maar bleef stijgen,
begonnen de hellenisten tegen de hebreën te mopperen, dat hùn weduwen
bij de dagelijkse verzorging ten achter werden gesteld. 2 Daarom riep het
twaalftal de menigte der leerlingen bijeen, en zeide: Het is niet goed, dat
wij het woord Gods verwaarlozen, om aan tafel te dienen. 3 Kiest dus,
broeders, uit uw midden zeven mannen van goede naam, vol van den Geest
en van wijsheid. Hen zullen we aanstellen voor deze taak, 4 terwijl wij zelf
zullen voortgaan met het gebed en de dienst van het woord. 5 Het voorstel
vond bijval bij heel de menigte. Men koos Stéfanus uit, een man vol van
geloof en van den Heiligen Geest; ook Filippus, Próchorus, Nikanor, Timon,
Pármenas, en Nikolaus, een proseliet uit Antiochië. 6 Men stelde ze aan de
apostelen voor; deze baden, en legden hun de handen op. 7 En het woord
Gods breidde zich uit, en het aantal leerlingen te Jerusalem vermeerderde
sterk; ook een groot aantal priesters trad toe tot het geloof. 8 Intussen
deed Stéfanus, vol genade en kracht, grote wonderen en tekenen onder het
volk. 9 Daarom begonnen er sommigen uit de synagoge, welke die der
Vrijgelatenen Cyreneërs en Alexandrijnen wordt genoemd, en sommigen
uit Cilicië en Azië, met Stéfanus te twisten; 10 maar ze waren niet bestand
tegen de wijsheid en den Geest, waarmee hij sprak. 11 Toen stookten ze
enige lieden op, om te verklaren: We hebben hem lastertaal horen spreken
tegen Moses en tegen God. 12 Ze hitsten ook het volk, en de oudsten met
de schriftgeleerden tegen hem op, overvielen hem, sleepten hem mee, en
brachten hem voor de Hoge Raad. 13 Daar lieten ze valse getuigen komen,
die zeiden: Deze man spreekt onophoudelijk tegen de heilige plaats en

tegen de Wet; 14 want we hebben hem horen zeggen, dat die Jesus van
Názaret deze plaats zal verwoesten, en de instellingen wijzigen, die Moses
ons heeft overgeleverd. 15 Allen, die in de Raad zaten, staarden hem aan, en
aanschouwden zijn gelaat als dat van een engel.

7

1 De hogepriester vroeg, of het waar was. 2 Toen nam hij het woord
Mannen, broeders en vaders, luistert. De God van Majesteit verscheen aan
onzen vader Abraham, toen hij nog in Mesopotámië woonde, en eer hij zich
in Charán vestigde. 3 En Hij sprak tot hem: Verlaat uw land en uw familie,
en ga naar het land, dat Ik u zal tonen. 4 Toen vertrok hij uit het land der
Chaldeën, en vestigde zich te Charán. En van daar deed Hij hem, na de dood
van zijn vader, naar dit land verhuizen, dat gij nu bewoont. 5 Wel gaf Hij hem
geen enkel erfdeel, geen voetbreed zelfs; maar Hij beloofde, het in bezit te
geven aan hem en aan zijn geslacht na hem, hoewel hij geen kind had. 6 Nog
zeide hem God dat zijn kinderen als ballingen zouden wonen in een vreemd
land, en dat men ze tot slaven zou maken en mishandelen, vierhonderd jaar
lang. 7 Maar het volk, wiens slaven ze zullen zijn, zal Ik oordelen, sprak God.
Daarna zullen ze uittrekken, en Mij in deze plaats dienen. 8 Ook gaf Hij hem
het Verbond der besnijdenis. Toen kreeg hij Isaäk, en besneed hem op de
achtste dag; en Isaäk kreeg Jakob, en Jakob de twaalf aartsvaders. 9 En de
aartsvaders waren jaloers op Josef, en verkochten hem naar Egypte. Maar
God was met hem, 10 en verloste hem uit al zijn ellende; Hij schonk hem gunst
en wijsheid bij Fárao, den koning van Egypte, en deze stelde hem aan tot
bestuurder van Egypte en van heel zijn huis. 11 Toen kwam er hongersnood
over heel Egypte en Kánaän, en grote ellende; en onze vaders vonden geen
voedsel meer. 12 Toen Jakob vernam, dat er graan was in Egypte, zond hij
onze vaders er heen, een eerste maal. 13 En de tweede maal maakte Josef zich
aan zijn broers bekend, en ook Fárao leerde Josefs afkomst kennen. 14 Nu
liet Josef zijn vader Jakob ontbieden, met heel zijn familie. die uit vijf en
zeventig mensen bestond. 15 Jakob zakte af naar Egypte, en daar stierven
hij en onze vaders. 16 Ze werden naar Sikem overgebracht en bijgezet in
het graf, dat Abraham voor geld had gekocht van de zonen van Hemor in
Sikem. 17 Toen de tijd der belofte begon te naderen, die God aan Abraham
had gedaan, nam het volk in aantal toe, en werd het talrijk in Egypte, 18 totdat
er in Egypte een andere koning kwam, die Josef niet had gekend. 19 Deze,
een arglistig belager van ons geslacht, mishandelde onze vaders, door ze te
dwingen, hun kinderen weg te werpen, en uit te sterven. 20 In die tijd werd
Moses geboren, en hij was welgevallig aan God. Drie maanden lang werd
hij in het huis van zijn vader verzorgd. 21 En toen men hem te vondeling
legde, nam de dochter van Fárao hem aan, en voedde hem op als haar eigen
zoon. 22 Nu werd Moses onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en hij
werd machtig in woorden en daden. 23 Toen hij veertig jaar was geworden,
kwam het op in zijn hart, zich het lot van zijn broeders, de zonen Israëls,
aan te trekken. 24 En toen hij zag, dat een van hen werd mishandeld nam
hij zijn verdediging op, en wreekte den mishandelde, door den Egyptenaar
neer te slaan. 25 Nu meende hij, dat de broeders zouden begrijpen, dat God
hun redding bracht door zijn hand; maar ze begrepen het niet. 26 Want de
volgende dag kwam hij bij een twist tussenbeide, trachtte de twistenden
tot vrede te brengen, en sprak: “Mannen, gij zijt broeders: Waarom doet

gij elkander onrecht?” 27 Maar hij, die den ander onrecht deed, wees hem
af, en zeide: “Wie heeft u tot hoofd en rechter over ons gesteld? 28 Wilt ge
ook mij doden, zoals ge gisteren den Egyptenaar hebt gedood?” 29 Hierop
nam Moses de vlucht, en woonde als balling in het land van Midjan, waar
hij twee zonen kreeg. 30 Veertig jaar later verscheen hem in de woestijn
van de berg Sinaï een engel in de vlam van een brandend braambos 31 Bij
het zien der verschijning stond Moses verbaasd; en toen hij nader trad, om
scherper toe te zien, klonk hem de stem des Heren tegen: 32 “Ik ben de God
uwer vaderen, de God van Abraham, van Isaäk en Jakob.” Sidderend van
angst, durfde Moses niet langer toe te zien. 33 En de Heer sprak tot hem: “Doe
de schoenen van uw voeten; want de plaats, waar ge staat, is heilige grond.
34 Ik heb de mishandeling van mijn volk in Egypte gezien, en zijn zuchten
gehoord; en Ik ben neergedaald, om hen te verlossen. Ik zend dus u naar
Egypte.” 35 Dezen Moses, dien zij verloochenden, toen ze zeiden: “Wie heeft
u tot heer en rechter gesteld”, hem heeft Gòd als hoofd en verlosser gezonden
door middel van een engel, die hem in het braambos verscheen. 36 En hij
heeft ze doen uittrekken, en wonderen en tekenen verricht in het land van
Egypte, aan de Rode Zee en in de woestijn, veertig jaar lang. 37 Deze Moses is
het, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft “God zal voor u uit uw broeders
een Profeet doen opstaan, aan mij gelijk; luistert naar hem.” 38 Deze is het,
die bij de gemeente in de woestijn de middelaar was tussen onze vaderen en
den engel, die op de berg Sinaï tot hem sprak; hij is het, die de woorden des
levens ontving, om ze u over te brengen. 39 Maar onze vaderen wilden hem
niet gehoorzamen, doch ze wezen hem af, keerden hun hart naar Egypte,
40 en zeiden tot Aäron “Maak ons goden, die voor ons uit zullen gaan; want
die Moses, die ons uit het land van Egypte deed trekken: we weten niet, wat
er met hem is gebeurd”. 41 En ze maakten een kalf in die dagen, brachten het
afgodsbeeld een offer, en verlustigden zich in hun eigen maaksel. 42 Maar
God keerde Zich van hen af, en gaf ze aan de eredienst prijs van het leger
des hemels zoals geschreven staat in het boek der profeten “Hebt gij Mij
soms slacht- en brandoffers gebracht In de woestijn, huis van Israël, veertig
jaar lang? 43 Of hebt gij de tent van Molok gedragen, En het sterrebeeld van
Romfa: De beelden, die gij gemaakt hebt, Om u daarvoor neer te werpen? Ik
voer u weg verder nog dan Bábylon.” 44 Onze vaderen hadden in de woestijn
de openbaringstent naar het voorschrift van Hem, die tot Moses gezegd had,
ze naar het model te maken, dat hij gezien had. 45 Onze vaderen namen haar
mee, en brachten haar onder Jósuë’s geleide in het erfdeel der heidenen,
die God voor het aanschijn onzer vaderen verdreef, tot aan de dagen van
David. 46 Deze vond genade in het oog van God, en bad, om een woonplaats
te vinden voor Jakobs God. 47 En Sálomon bouwde Hem een woning 48 Maar
de Allerhoogste woont niet in wat met handen gemaakt is, zoals de profeet
heeft gezegd 49 “De hemel is mijn troon, En de aarde mijn voetbank! Wat
wilt gij dan een huis voor Mij bouwen, zegt de Heer, En waar is de plaats van
mijn rust? 50 Heeft niet mijn eigen hand dat alles gemaakt?” 51 Hardnekkigen
en onbesnedenen van hart en van oren: altijd weerstaat gij den Heiligen
Geest; gij, juist als uw vaderen. 52 Wien der profeten hebben uw vaderen niet
vervolgd? Zij hebben de boden gedood van de komst van den Rechtvaardige,
maar gij, gij zijt zijn verraders en moordenaars geworden; 53 gij, die de Wet
door beschikking van engelen ontvingt, maar ze niet onderhoudt. 54 Toen ze
dit hoorden, barstten ze in woede los, en knarsetandden tegen hem. 55 Maar

hij, vervuld van den Heiligen Geest, blikte op naar de hemel, en zag de heerlijkheid Gods en Jesus staande aan de rechterhand Gods. 56 En hij sprak: Zie, ik zie de hemelen open, en den Mensenzoon staan aan de rechterhand Gods. 57 Maar ze schreeuwden het uit, stopten hun oren, en stormden als één man op hem los. 58 Ze wierpen hem buiten de stad, en stenigden hem. En de getuigen legden hun mantels neer voor de voeten van een jongen man, Saul geheten. 59 En terwijl men Stéfanus stenigde, bad hij, en sprak: Heer Jesus, ontvang mijn geest. 60 Dan zonk hij op zijn knieën neer, en riep met luider stem: Heer, reken hun deze zonde niet toe. Na deze woorden ontsliep hij. Ook Saul stemde in met die moord.

8

1 Nog op diezelfde dag brak er een hevige vervolging tegen de kerk van Jerusalem los; en allen verspreidden zich over het land van Judea en Samaria, behalve de apostelen. 2 Vrome mannen droegen Stéfanus ten grave, en bedreven zware rouw over hem. 3 Ook Saul woedde tegen de Kerk; hij drong de huizen binnen, en sleepte mannen en vrouwen weg, om ze gevangen te zetten. 4 Zij, die zich hadden verspreid, trokken overal rond, om het woord te verkondigen. 5 Zo kwam ook Filippus in de stad Samaria, en preekte hun den Christus. 6 Eenparig luisterde het volk met grote aandacht naar wat Filippus sprak, daar ze de wonderen hoorden en zagen, die hij verrichtte. 7 Want van vele bezetenen gingen de onreine geesten luid schreeuwende uit; vele lammen en kreupelen werden genezen. 8 Zo heerste er in die stad grote vreugde. 9 Maar in die stad bevond zich een man, Simon genaamd, die reeds vroeger toverkunsten had verricht en het volk van Samaria in verbazing had gebracht; hij beweerde, iets heel bijzonders te zijn. 10 Allen, klein en groot, hingen hem aan, en zeiden: Hij is, wat men noemt, de grote kracht Gods. 11 Ze hingen hem aan, omdat hij hen reeds lange tijd door zijn toverkunsten in verbazing had gebracht. 12 Maar nu ze aan de prediking van Filippus geloofden over het koninkrijk Gods en over de naam van Jesus Christus, lieten mannen en vrouwen zich dopen. 13 Ook Simon zelf geloofde, liet zich dopen, en sloot zich bij Filippus aan. Zo zag hij de tekenen en grote wonderen gebeuren; en hij stond stom van verbazing. 14 Toen de apostelen te Jerusalem vernamen, dat Samaria het woord Gods had aangenomen, zonden ze Petrus en Johannes er heen. 15 Zij kwamen af, en baden voor hen, dat ze den Heiligen Geest zouden ontvangen. 16 Want deze was nog op niemand hunner neergedaald; ze waren alleen maar gedoopt in de naam van den Heer Jesus. 17 Nu legden ze hun de handen op en ze ontvingen den Heiligen Geest. 18 Toen Simon zag, dat door de handoplegging der apostelen de Geest werd meegedeeld, bood hij hun geld aan 19 en zeide: Geeft ook mij die macht, dat ieder, wien ik de handen opleg, den Heiligen Geest ontvangt. 20 Maar Petrus sprak tot hem: Uw geld ga met u ten verderve, omdat ge gemeend hebt, de gave Gods voor geld te verkrijgen. 21 Ge kunt geen deel hieraan hebben; want uw hart is niet oprecht tegenover God. 22 Heb dus berouw over uw boosheid, en bid tot God, dat die toeleg van uw hart u vergeven mag worden; 23 want ik zie u bitter als gal, en in de ongerechtigheid verstrikt 24 Simon antwoordde Bidt gij voor mij tot den Heer, dat niets van wat gij gezegd hebt, mij treffe. 25 Nadat ze hun getuigenis hadden afgelegd, en het woord des Heren hadden verkondigd, keerden ze naar Jerusalem terug, terwijl ze nog in meerdere dorpen der Samaritanen

het evangelie preekten. 26 En een engel des Heren sprak tot Filippus: Sta
op, en ga tegen de middag de weg op, die van Jerusalem naar Gaza loopt, en
wel de woestijnweg 27 Hij stond op, en ging. En zie, een man uit Ethiopië,
een hooggeplaatst kamerdienaar en opperschatmeester van Kandake, de
koningin der Ethiopiërs, was ter aanbidding naar Jerusalem gekomen. 28 Nu
was hij op de terugreis, en zat op zijn wagen den profeet Isaias te lezen. 29 En
de Geest sprak tot Filippus: Ga naast die wagen lopen. 30 Filippus ging er
naar toe, hoorde hem den profeet Isaias lezen, en zeide: Begrijpt ge wel,
wat ge leest? 31 Hij antwoordde: Hoe zou ik het kunnen, zo niemand mij
leiding geeft? Daarop nodigde hij Filippus uit, naast hem te komen zitten.
32 De Schriftuurplaats, die hij las, was de volgende “Als een schaap wordt
Hij ter slachtbank geleid; En als een lam, stom tegenover zijn scheerder,
Doet ook Hij zijn mond niet open. 33 In de vernedering wordt zijn vonnis
voltrokken; Wie zal zijn geslacht vermelden? Zijn leven wordt weggenomen
van de aarde.” 34 Nu nam de kamerdienaar het woord, en zei tot Filippus: Ik
bid u; van wien zegt de profeet dit? Van zichzelf, of van iemand anders?
35 Toen begon Filippus te spreken, en te beginnen bij deze schriftuurplaats,
verkondigde hij hem de blijde boodschap van Jesus. 36 En terwijl ze hun weg
vervolgden, kwamen ze aan een water. Nu zeide de kamerdienaar: Daar
is water; wat belet me, gedoopt te worden? 37 Filippus sprak: Als ge van
ganser harte gelooft, dan kan het geschieden. Hij antwoordde: Ik geloof,
dat Jesus Christus Gods Zoon is. 38 Hij gaf bevel, de wagen stil te houden, en
beiden, Filippus en de kamerdienaar, daalden af in het water. En hij doopte
hem. 39 Maar toen ze uit het water waren gestapt, voerde de Geest des Heren
Filippus weg. De kamerdienaar zag hem niet meer; want vol vreugde reisde
hij verder. 40 Filippus echter werd te Asjdód aangetroffen; hij reisde alle
steden af, om er het evangelie te prediken, totdat hij Cesarea bereikte.

9

1 Intussen ziedde Saul nog altijd van dreigementen en moordlust tegen
de leerlingen des Heren. Hij ging naar den hogepriester, 2 en vroeg hem
brieven voor de synagogen te Damascus, om alle lieden van dit soort,
mannen als vrouwen, geboeid naar Jerusalem te voeren. 3 Maar toen hij
op zijn reis Damascus naderde, bliksemde eensklaps een licht uit de hemel
om hem heen. 4 Hij viel op de grond, en hoorde een stem, die hem zeide:
Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij? 5 Hij sprak: Wie zijt Gij Heer? En de
stem: Ik ben Jesus, dien gij vervolgt; (het valt u hard terug te slaan tegen de
prikkel 6 Sidderend van angst zeide hij: Heer, wat wilt Gij, dat ik doe? En
de Heer zeide tot hem:) Sta op, en ga naar de stad; daar zal men u zeggen,
wat ge moet doen. 7 De mannen, die met hem reisden, stonden sprakeloos
van verbazing; want ze hoorden wel de stem maar zagen niemand. 8 Nu
stond Saul op van de grond; maar al waren zijn ogen open, hij zag niets. Men
leidde hem dus bij de hand, en bracht hem naar Damascus. 9 Hij bleef er drie
dagen zonder te zien; hij at niet en dronk niet. 10 Te Damascus woonde een
leerling, Ananias genaamd. De Heer sprak tot hem in een visioen: Ananias.
Hij antwoordde: Hier ben ik, Heer. 11 De Heer zeide hem: Sta op, en ga naar
de straat, de Rechte genaamd, en vraag in het huis van Judas naar een man
uit Tarsus Saul geheten. Zie, hij is in gebed, 12 en hij heeft een man zien
binnenkomen, die Ananias heet, en hem de handen oplegt, om hem weer te
doen zien. 13 Maar Ananias antwoordde: Heer, ik heb van velen gehoord,

hoeveel kwaad die man uw heiligen te Jerusalem heeft berokkend. 14 En
hij is hier met een volmacht van de opperpriesters, om allen, die uw Naam
aanroepen, in boeien te slaan. 15 Maar de Heer sprak tot hem: Ga. Want die
man is Mij een uitverkoren werktuig, om mijn Naam te verkondigen voor
volkeren en vorsten, en Israëls zonen; 16 en Ikzelf zal hem tonen, hoeveel
hij lijden moet voor mijn Naam. 17 Nu ging Ananias heen, trad het huis
binnen, legde hem de handen op, en sprak: Broeder Saul, de Heer Jesus, die
u onderweg is verschenen, heeft mij gezonden, opdat ge weer zien moogt,
en vervuld moogt worden van den Heiligen Geest. 18 Aanstonds vielen hem,
om zo te zeggen, de schillen van de ogen, en hij zag weer. Hij stond op, en
werd gedoopt. 19 Toen nam hij voedsel, en kwam weer op krachten. Nu bleef
hij enige dagen bij de leerlingen te Damascus, 20 en aanstonds begon hij in
de synagogen te preken, dat Jesus Gods Zoon is. 21 Allen die het hoorden,
stonden verbaasd, en zeiden: Is dat niet de man, die te Jerusalem allen
trachtte uit te roeien, die deze Naam aanroepen; en is hij niet hierheen
gekomen, om ze in boeien voor de opperpriesters te slepen? 22 Maar Saul
trad steeds krachtiger op, en bracht de Joden, die te Damascus woonden,
van hun stuk, door te bewijzen: Hij is de Christus 23 Na enige tijd spanden
de Joden dan ook samen, om hem te doden. 24 Hun plan werd echter aan
Saul bekend. En daar ze dag en nacht wacht bij de poorten hielden, om hem
te vermoorden, 25 namen de leerlingen hem op een nacht mee, en lieten hem
over de stadsmuur in een mand naar beneden. 26 Te Jerusalem aangekomen,
trachtte hij zich bij de leerlingen aan te sluiten. Maar allen waren bang
voor hem; want ze geloofden niet, dat hij een leerling was. 27 Doch Bárnabas
nam hem bij zich op, bracht hem bij de apostelen en deelde hun mee, hoe
hij onderweg den Heer had gezien en deze hem had toegesproken, en hoe
hij te Damascus vrijmoedig gepreekt had in Jesus' naam. 28 Toen ging hij
te Jerusalem vertrouwelijk met hen om, trad met vrijmoedigheid op in de
naam des Heren, 29 en redetwistte met de hellenisten maar die zochten hem
te doden. 30 Toen de broeders dit bemerkten, brachten ze hem naar Cesarea,
en lieten hem vandaar naar Tarsus vertrekken. 31 Nu genoot de kerk vrede
in heel Judea, Galilea en Samaria; steeds meer nam ze toe in de vreze des
Heren, en breidde zich uit door de inspraak van den Heiligen Geest. 32 Eens
op een rondreis bezocht Petrus ook de heiligen die te Ludda woonden.
33 Daar vond hij een man, Eneas genaamd. die sinds acht jaren bedlegerig
was en verlamd. 34 En Petrus zeide hem: Eneas, Jesus, de Christus, geneest
u; sta op, en spreid uw eigen bed. Ogenblikkelijk stond hij op. 35 Al de
inwoners van Ludda en van de Sjarónvlakte zagen hem, en bekeerden zich
tot den Heer. 36 Nu woonde er te Joppe een leerlinge, Tabita genaamd, wat
Dorkas betekent; ze deed vele goede werken en gaf veel aalmoezen. 37 Juist
in die dagen werd ze ziek en stierf; men waste haar, en legde haar in de
opperzaal neer. 38 Daar Ludda dicht bij Joppe ligt, en de leerlingen hadden
vernomen, dat Petrus zich dáár bevond, zonden ze twee mannen naar hem
toe, met het verzoek: Kom zonder uitstel naar ons over. 39 Petrus stond op,
en ging met hen mee. Bij zijn aankomst bracht men hem in de opperzaal.
Wenend stonden daar alle weduwen om hem heen, en toonden hem al de
mantels en kleren, die Dorkas gemaakt had, toen ze nog leefde. 40 Petrus
zond allen heen, knielde neer, en bad. Toen keerde hij zich tot de dode, en
sprak: Tabita, sta op. Ze opende haar ogen, en ging overeind zitten, toen ze
Petrus zag; 41 hij reikte haar de hand, en richtte ze op. Nu riep hij de heiligen
en de weduwen binnen, en plaatste haar levend in hun midden. 42 Dit werd

in heel Joppe bekend, en velen geloofden in den Heer. 43 Nog geruime tijd
bleef hij te Joppe, bij zekeren Simon, een leerlooier.

10

1 Te Cesarea woonde een man, Cornélius geheten, een honderdman van
de legerafdeling, die de Italiaanse werd genoemd. 2 Hij was vroom en
godvrezend met heel zijn gezin, gaf veel aalmoezen aan het volk en bad
zonder ophouden tot God. 3 Zekere dag, tegen het negende uur, zag hij
duidelijk in een visioen een engel Gods bij zich binnentreden, die tot hem
sprak: Cornélius! 4 Hij staarde hem angstig aan, en zeide: Wat is er, Heer?
Hij sprak tot hem: Uw gebeden en aalmoezen zijn opgestegen, en worden
voor Gods aanschijn herdacht. 5 Zend nu een paar mannen naar Joppe, om
zekeren Simon te ontbieden, die ook Petrus wordt genoemd. 6 Hij woont
bij een leerlooier Simon in, wiens huis aan zee is gelegen. 7 Zodra de engel,
die tot hem sprak, zich had verwijderd, ontbood hij twee van zijn dienaars
en een vroom soldaat uit zijn oppassers; 8 hij legde hun alles uit, en zond
hen naar Joppe. 9 De volgende dag tegen het zesde uur, terwijl ze nog.
onderweg waren, maar de stad reeds begonnen te naderen, ging Petrus naar
het dakterras, om te bidden. 10 Na enige tijd kreeg hij honger, en wilde wat
eten. Terwijl men iets gereedmaakte, kwam hij in geestverrukking. 11 Hij
zag de hemel geopend, en een soort zak als een groot laken, die aan de
vier uiteinden werd neergelaten en op de aarde terechtkwam. 12 Daarin
bevonden zich allerlei viervoetige en kruipende dieren der aarde en vogels
uit de lucht. 13 En een stem klonk hem tegen: Sta op, Petrus, slacht en
eet. 14 Maar Petrus sprak: Onmogelijk, Heer; want nog nooit heb ik iets
gegeten, wat bezoedeld is, of onrein. 15 Weer klonk tot hem een stem, nu
voor de tweede maal: Wat God rein heeft verklaard, moogt gij niet bezoedeld
noemen. 16 Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna werd plotseling de zak
naar de hemel opgetrokken. 17 Terwijl Petrus zich afvroeg, wat het visioen,
dat hij aanschouwd had, wel mocht betekenen, zie, daar stonden de mannen
voor de deur, die door Cornélius waren gezonden, en die naar het huis van
Simon vroegen. 18 Luid roepend vroegen ze, of Simon, die Petrus genoemd
wordt, daar ook verblijf hield. 19 Terwijl Petrus bleef nadenken over het
visioen, sprak de Geest: Daar zijn drie mannen, die naar u vragen. 20 Sta
dus op, ga naar beneden, en trek zonder enig bedenken met hen mee; want
Ik heb ze gezonden. 21 Petrus ging naar beneden, en sprak tot de mannen:
Zie, ik ben degene, dien gij zoekt; wat is de reden van uw komst? 22 Ze
zeiden: De honderdman Cornélius, een rechtvaardig en godvrezend man,
in hoog aanzien bij heel het joodse volk, heeft van een heiligen engel een
godsspraak ontvangen, om u in zijn huis te ontbieden, en te horen, wat ge
hem hebt te zeggen. 23 Hierop verzocht hij hun, binnen te komen en zijn
gasten te zijn. De volgende dag vertrok hij met hen, en ging op weg; ook
enige broeders uit Joppe gingen met hen mee. 24 De dag daarna kwam hij
te Cesarea aan. Cornélius verwachtte hem, en had zijn bloedverwanten en
beste vrienden bij zich genodigd. 25 Zodra Petrus aankwam, ging Cornélius
hem tegemoet, wierp zich ter aarde, en knielde aan zijn voeten neer. 26 Maar
Petrus beurde hem op, en sprak: Sta op; ook ik ben maar een mens. 27 Met
hem sprekende ging hij naar binnen, en vond er velen bijeen. 28 En hij zeide
tot hen: Gij weet, dat het een jood niet geoorloofd is, omgang te hebben met
een heiden, of hem aan huis te bezoeken; maar God heeft me doen weten,

dat geen enkel mens besmet of onrein mag worden genoemd. 29 Daarom
ben ik gekomen, toen ik ontboden werd, zonder enig bezwaar te maken. Ik
vraag dus alleen naar de reden, waarom gij mij hebt ontboden. 30 Cornélius
antwoordde; Juist vier dagen geleden, tegen het negende uur, was ik thuis
in gebed; en zie, daar stond voor mij een man, in helderwit gewaad. 31 Hij
sprak: Cornélius, uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor Gods
aanschijn herdacht. 32 Zend dus iemand naar Joppe, om Simon te ontbieden,
die ook Petrus wordt genoemd; hij verblijft in het huis van den leerlooier
Simon, dat aan zee is gelegen. 33 Toen heb ik u dadelijk ontboden; en ge
hebt goed gedaan, met over te komen. Nu zijn wij allen voor Gods aanschijn
bijeen, om alles te vernemen, wat u door den Heer is bevolen. 34 Toen opende
Petrus de mond, en sprak Nu zie ik waarachtig, dat er bij God geen aanzien
van personen bestaat; 35 maar dat al wie Hem vreest en gerechtigheid doet,
Hem welgevallig is, tot welk volk hij ook hoort. 36 Dit is het woord, dat Hij aan
de kinderen Israëls heeft verkondigd. toen Hij de blijde boodschap bracht
van vrede door Jesus Christus: Hij is de Heer van àllen. 37 Gij weet, wat er na
het doopsel, dat Johannes gepreekt heeft, van Galilea af door heel Judea is
gebeurd. 38 Hoe God Jesus van Názaret met den Heiligen Geest en met kracht
heeft gezalfd hoe Hij weldoende rondging en allen genas, die door den duivel
werden beheerst, omdat God met Hem was. 39 En wij, wij zijn getuigen van
alles wat Hij gedaan heeft in het land van de Joden en in Jerusalem. Hem
hebben ze aan het kruis geslagen, en gedood; 40 maar God heeft Hem de
derde dag opgewekt en Hem laten verschijnen: 41 niet aan heel het volk,
maar aan de getuigen, door God voorbeschikt: aan ons, die met Hem gegeten
hebben en gedronken na zijn verrijzenis uit de doden. 42 En ons heeft Hij de
opdracht gegeven, aan het volk te prediken en te getuigen, dat Hij door God
is aangesteld als Rechter van levenden en doden. 43 Van Hem getuigen al
de profeten, dat ieder. die in Hem gelooft, vergiffenis van zonden verkrijgt
door zijn Naam. 44 Nog was Petrus aan het woord, toen de Heilige Geest op
allen neerdaalde, die naar de toespraak stonden te luisteren. 45 De gelovigen
uit de besnijdenis die met Petrus waren meegekomen, stonden verbaasd.
dat de gave van den Heiligen Geest ook over de heidenen was uitgestort;
46 want ze hoorden hen in talen spreken, en God verheerlijken. Toen hernam
Petrus: 47 Zou iemand het water kunnen weigeren, en deze mensen niet
dopen, die toch den Heiligen Geest hebben ontvangen, juist zoals wij? 48 En
hij beval, hen te dopen in de naam van Jesus Christus Toen verzochten ze
hem, enkele dagen te blijven.

11

1 De apostelen en de broeders, die in Judea waren, vernamen dus, dat
ook de heidenen het woord Gods hadden ontvangen. 2 En toen Petrus te
Jerusalem kwam, begonnen de broeders uit de besnijdenis hem verwijten
te doen, 3 en zeiden: Gij zijt bij onbesnedenen binnengegaan, en hebt met
hen gegeten! 4 Nu gaf Petrus hun een geregeld verslag van de aanvang af, en
zeide: 5 Ik was in de stad Joppe bezig met bidden, toen ik in geestverrukking
het volgende visioen zag: een soort zak, als een groot laken, werd aan de
vier uiteinden afgelaten, daalde neer uit de hemel, en kwam naar mij toe.
6 Toen ik er heel aandachtig naar keek, zag ik de viervoetige landdieren en
de wilde beesten, het kruipend gedierte en de vogels uit de lucht. 7 Ook
hoorde ik een stem, die tot mij sprak: Sta op, Petrus, slacht en eet. 8 Maar

ik zeide: Onmogelijk, Heer; want nog nooit is er iets mijn mond ingegaan,
wat bezoedeld is, of onrein. 9 Een tweede maal weerklonk een stem uit de
hemel: Wat God rein heeft verklaard, moogt gij niet bezoedeld noemen.
10 Dit gebeurde tot driemaal toe; daarna werd alles weer naar de hemel
opgetrokken. 11 En zie, op hetzelfde ogenblik stonden er drie mannen, die
van Cesarea tot mij waren gezonden, voor het huis, waar ik verblijf hield.
12 En de Geest zeide mij, zonder enig bedenken met hen mee te gaan. Ook
deze zes broeders gingen met mij mee, en we kwamen in het huis van dien
man. 13 Deze verhaalde ons, hoe hij in zijn huis den engel had zien staan.
die hem zeide: Zend enige mannen naar Joppe, om Simon te ontbieden,
die ook Petrus wordt genoemd; 14 hij zal woorden tot u spreken, waardoor
ge gered zult worden, met heel uw gezin. 15 Toen ik nu begon te spreken,
daalde de Heilige Geest op hen neer, juist zoals vroeger op ons. 16 En ik
herinnerde mij het woord, dat de Heer heeft gesproken “Johannes doopte
wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest worden gedoopt”.
17 Als God dan aan hen dezelfde gave geschonken heeft als aan ons, die
in den Heer Jesus Christus geloven, wie was ik dan wel, dat ik God zou
kunnen tegenwerken? 18 Toen ze dit hadden gehoord, berustten zij er
in, verheerlijkten God, en zeiden: Dus heeft God ook aan de heidenen de
bekering ten leven geschonken. 19 Intussen waren zij, die zich hadden
verspreid om de vervolging, door het optreden van Stéfanus ontstaan, tot
Fenicië, Cyprus, en Antiochië doorgedrongen, en hadden aan niemand het
woord verkondigd, dan aan de Joden alleen. 20 Maar na hun komst te
Antiochië, begonnen sommigen van hen, de Cypriërs en de Cyreneërs, zich
ook tot de heidenen te richten, en hun den Heer Jesus te verkondigen 21 En
de hand des Heren was met hen: een groot aantal werd gelovig, en bekeerde
zich tot den Heer. 22 Zodra het gerucht hiervan de kerk van Jerusalem
ter ore kwam, vaardigde men Bárnabas naar Antiochië af. 23 Toen hij daar
aankwam, en hij Gods genade zag, was hij verheugd, en spoorde allen aan,
den Heer trouw te blijven, door de goede gesteltenis van hun hart; 24 want
hij was een vroom man, vol van den Heiligen Geest en van geloof. En een
grote schare werd voor den Heer gewonnen. 25 Vervolgens vertrok hij naar
Tarsus, om Saul op te zoeken; hij trof hem daar aan, en bracht hem naar
Antiochië. 26 Een vol jaar bleven ze in deze gemeente bij elkander, en gaven
ze onderricht aan een talrijke schare. Te Antiochië werden de leerlingen
voor het eerst christenen genoemd. 27 In die dagen kwamen er profeten
van Jerusalem te Antiochië aan. 28 Een van hen, Agabus genaamd, trad
op, en maakte door den Geest bekend, dat er een grote hongersnood over
de hele wereld zou komen; wat dan ook onder Cláudius is gebeurd. 29 De
leerlingen besloten, om elk naar vermogen een ondersteuning te zenden
aan de broeders, die in Judea woonden. 30 Dat hebben ze dan ook gedaan,
en ze aan de priesters toegezonden door bemiddeling van Bárnabas en Saul.

12

1 Omstreeks die tijd legde koning Herodes de hand op enige leden der
Kerk, om hen te mishandelen. 2 Jakobus den broer van Johannes, doodde
hij met het zwaard. 3 Toen hij zag, d t dit aan de Joden aangenaam was,
liet hij ook Petrus gevangen nemen. Het was in de dagen der ongedesemde
broden 4 Zodra hij hem in handen had, sloot hij hem in de gevangenis op, en
liet hem door vier afdelingen elk van vier soldaten, bewaken. Het was zijn

bedoeling, na het paasfeest hem voor het volk te brengen. 5 Maar terwijl
Petrus in de gevangenis bleef opgesloten, werden er zonder ophouden door
de Kerk voor hem gebeden opgedragen aan God. 6 Toen nu Herodes hem
vóór zou laten komen, sliep Petrus die nacht tussen twee soldaten; hij was
met twee kettingen geboeid, en wachters voor de deur bewaakten de kerker.
7 En zie, daar stond een engel des Heren, en een licht schitterde in de cel. Hij
stiet Petrus in de zij, wekte hem, en sprak: Sta haastig op. En de kettingen
vielen van zijn handen af. 8 De engel zei hem: Doe uw gordel om, en bind
uw sandalen aan. Hij deed het. Hij vervolgde: Sla uw mantel om, en kom
achter mij aan. 9 Hij ging naar buiten en volgde hem, zonder te weten, dat
het werkelijkheid was, wat de engel gedaan had; hij meende een visioen te
aanschouwen. 10 Ze gingen nu de eerste en de tweede wachtpost voorbij,
en kwamen aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; deze ging vanzelf
voor hen open. Ze traden naar buiten, sloegen een straat in: —en plotseling
was de engel verdwenen. 11 Nu kwam Petrus tot bezinning, en sprak: Thans
weet ik zeker, dat de Heer zijn engel heeft gezonden, en mij heeft gered
uit de hand van Herodes, en van al wat het volk der Joden verwachtte.
12 Hij dacht een ogenblik na, en ging naar het huis van Maria, de moeder
van Johannes, ook Markus genaamd, waar velen in gebed waren verenigd.
13 Toen hij aan de deur van het voorportaal klopte, kwam een dienstmeisje,
Rode genaamd, opendoen. 14 Maar toen ze de stem van Petrus herkende,
opende ze van blijdschap het voorportaal niet; ze vloog naar binnen, om
te vertellen, dat Petrus buiten het voorportaal stond. 15 Men gaf haar ten
antwoord: Ge zijt niet goed wijs. Maar ze hield vol, dat het zo was. Nu
zeide men: Dan is het zijn engel. 16 Maar toen Petrus bleef kloppen, deden
ze open, zagen hem en stonden versteld. 17 Met de hand gaf hij hun een
teken, dat ze zouden zwijgen. Hij verhaalde hun, hoe de Heer hem uit de
gevangenis geleid had, en sprak: Vertel het aan Jakobus en aan de broeders.
Toen ging hij heen, en vertrok naar een andere plaats 18 Maar toen het dag
was geworden, overviel de soldaten een ontzettende angst; waar toch Petrus
gebleven kon zijn. 19 Herodes liet naar hem zoeken, maar vond hem niet.
Nu riep hij de wachters ter verantwoording, en liet hen ter dood brengen.
Hijzelf vertrok uit Judea naar Cesarea, en hield daar zijn verblijf. 20 Nu was
hij zeer verbitterd geweest op de Tyriërs en Sidoniërs. En omdat hun land
zijn levensmiddelen betrok uit dat van den koning, gingen ze gezamenlijk
bij hem hun opwachting maken, wisten Blastus, den kamerheer van den
koning, voor zich te winnen, en smeekten om vrede. 21 Op de vastgestelde
dag zat Herodes in vorstelijk gewaad op de troon, en hield een toespraak tot
hen. 22 En het volk juichte hem toe: Dat is taal van een god, en niet van een
mens. 23 Maar op hetzelfde ogenblik sloeg hem een engel des Heren, omdat
hij aan God niet de eer had gegeven; hij werd door de wormen verteerd,
en stierf. 24 Maar het woord des Heren groeide aan, en breidde zich uit.
25 Intussen waren Bárnabas en Saul, na hun taak te hebben volbracht uit
Jerusalem teruggekeerd, en hadden Johannes, ook Markus geheten, met zich
mee gebracht.

13

1 Er waren nu in de Kerk te Antiochië de volgende profeten en leraars:
Bárnabas; Simon, bijgenaamd Niger; Lúcius, de Cyreneër; Mánahen, de zoog-
broeder van den viervorst Herodes, en Saul. 2 Terwijl ze nu eens de dienst
des Heren vierden en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert mij Saul en

Bárnabas af voor het werk, waartoe Ik ze geroepen heb. 3 Toen legde men
hun, na vasten en bidden, de handen op, en zond hen uit. 4 Nadat zij dus door
den Heiligen Geest waren uitgezonden, gingen ze naar Seléucië, en zeilden
vandaar naar Cyprus. 5 En te Sálamis gekomen, preekten ze het woord
Gods in de synagogen der Joden. Ze hadden ook Johannes als medehelper.
6 Toen ze het hele eiland hadden afgereisd tot Pafos toe, troffen ze daar
een jood aan, een tovenaar en vals profeet, Bar-Jesus genaamd; 7 hij hoorde
tot het gevolg van den proconsul Sérgius Paulus, een verstandig man. Deze
ontbood Bárnabas en Saul, en gaf het verlangen te kennen, het woord Gods
te vernemen. 8 Maar Élumas de tovenaar, (want zo is de vertaling van zijn
naam) werkte hen tegen, en zocht den proconsul van het geloof afkerig te
maken. 9 Maar Saul, die ook Paulus heet, vervuld van den Heiligen Geest,
keek hem strak in het gezicht, 10 en sprak: Gij, duivelskind, vol van allerlei
list en bedrog, vijand van alle gerechtigheid, zult ge dan nooit ophouden
de rechte wegen des Heren krom te maken? 11 Zie, thans is de hand des
Heren op u; ge zult blind zijn, en een tijd lang de zon niet meer zien. Op
hetzelfde ogenblik viel nevel en duisternis op hem neer; en rondtastende
zocht hij naar iemand, om hem bij de hand te leiden. 12 Bij het zien van dat
voorval, en diep getroffen ook door de leer des Heren, werd de proconsul
gelovig. 13 Nu voeren Paulus en zijn gezellen van Pafos weg, en kwamen te
Perge in Pamfúlië aan. Daar scheidde Johannes zich van hen af, en keerde
naar Jerusalem terug 14 Zelf trokken ze van Perge uit verder het land in, en
kwamen te Antiochië in Pisidië aan. Op de sabbat gingen ze de synagoge
binnen, en namen daar plaats. 15 Na de voorlezing van de wet en de profeten
lieten de oversten der synagoge hun vragen: Mannen, broeders, zo gij iets te
zeggen hebt ter opwekking van het volk, neemt dan het woord. 16 Toen stond
Paulus op, wenkte met de hand om stilte, en sprak Mannen van Israël en gij
godvrezenden hoort: 17 De God van dit volk van Israël heeft onze vaderen
uitverkoren, het volk groot gemaakt tijdens hun ballingschap in het land
van Egypte, en hen weggevoerd met machtige arm. 18 Toen heeft Hij veertig
jaar ongeveer in de woestijn hen vertroeteld. 19 Hij heeft zeven volkeren
in het land van Kánaän verdelgd, en hun het land als erfdeel geschonken.
20 Daarna gaf Hij hun ongeveer vierhonderdvijftig jaar lang rechters tot aan
Sámuël, den profeet. 21 Toen vroegen ze een koning, en God gaf hun Saul,
den zoon van Kis, een man uit Benjamins stam, veertig jaar lang. 22 Nadat
Hij hem had verworpen, verwekte Hij hun David tot koning, van wien Hij
heeft getuigd en gezegd “Ik heb David, den zoon van Jesse, gevonden, een
man naar mijn hart, die volbrengen zal al wat Ik wil.” 23 Uit zijn zaad
heeft God, naar zijn belofte, voor Israël Jesus als Verlosser doen opstaan.
24 Reeds vóór Hij optrad, had Johannes aan het ganse volk van Israël een
doopsel van boete gepreekt; 25 en toen zijn levenstaak ten einde liep, heeft
Johannes gezegd “Hij, voor wien gij mij houdt, ben ik niet; maar zie, na mij
komt er Een, wiens schoeisel ik niet waardig ben te ontbinden”. 26 Mannen
broeders, zonen uit Abrahams geslacht en de godvrezenden onder u: tot ons
is dit woord van verlossing gezonden. 27 Zeker, de bewoners van Jerusalem
en hun hoofden hebben Hem miskend; en door hun vonnis hebben ze in
vervulling doen gaan, wat de profeten hebben voorspeld, en wat iedere
sabbat wordt voorgelezen. 28 Ofschoon ze niets hadden gevonden wat de
doodstraf verdiende, hebben ze toch Pilatus gevraagd, Hem te doden; 29 en

toen ze alles hadden voltrokken, wat over Hem geschreven staat, heeft men Hem van het kruis genomen en neergelegd in een graf. 30 Maar God heeft Hem opgewekt uit de doden. En dagen lang is Hij verschenen aan hen, 31 die met Hem van Galilea naar Jerusalem waren gegaan, en die nu zijn getuigen zijn bij het volk. 32 En wij. wij verkondigen u de Belofte. aan onze vaderen gedaan. 33 Want God heeft ze voor ons, hun kinderen vervuld door Jesus te verwekken. zoals dat ook in de tweede Psalm staat geschreven “Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt.” 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, en Hij niet meer tot bederf terugkeren zou, heeft Hij aldus verklaard “Ik zal u de heilige gunsten schenken, aan David verzekerd.” 35 Daarom juist zegt Hij ook op een andere plaats “Gij laat uw Heilige het bederf niet aanschouwen.” 36 Welnu, David is ontslapen, na bij zijn leven Gods wil te hebben volbracht; hij is bij zijn vaderen verzameld, en heeft het bederf gezien. 37 Maar Hij, dien God deed verrijzen. heeft geen bederf gezien. 38 Weet dus, mannen broeders, dat door Hem u vergiffenis van zonden wordt aangekondigd; en dat van alles, waarvan gij door de Wet van Moses niet gerechtvaardigd kondt worden, 39 een ieder, die gelooft, gerechtvaardigd wordt door Hem. 40 Zorgt er dus voor, dat u niet overkomt, wat geschreven staat bij de profeten 41 “Hooghartigen, ziet toe, staat verbaasd en verdwijnt; Want Ik ga een werk in uw dagen verrichten: Een werk, dat gij niet zoudt geloven, Wanneer men het u vertelt.” 42 Toen ze weggingen, verzocht men hun, om de volgende sabbat hetzelfde onderwerp met hen te behandelen. 43 En bij het uitgaan van de synagoge gingen vele Joden en godvrezende proselieten met Paulus en Bárnabas mee. Dezen onderhielden zich met hen, en vermaanden ze, om in de genade Gods te volharden. 44 De volgende sabbat kwam bijna de hele stad te zamen, om het woord Gods te horen. 45 Maar toen de Joden die scharen zagen, werden ze van afgunst vervuld, en bestreden de woorden van Paulus met schelden. 46 Toen verklaarden Paulus en Bárnabas met grote beslistheid: Aan u moest het eerst Gods woord worden verkondigd; maar nu ge het verwerpt, en uzelf het eeuwige leven niet waardig oordeelt, zie. nu wenden we ons tot de heidenen. 47 Want zó heeft de Heer ons bevolen “Ik heb u gesteld tot een licht voor de heidenen, Opdat gij tot heil wordt tot aan de grenzen der aarde.” 48 Toen de heidenen dit hoorden, verheugden ze zich, en prezen het woord des Heren; en allen die voorbeschikt waren ten eeuwigen leven, werden gelovig. 49 En het woord des Heren verbreidde zich door heel die streek. 50 Maar de Joden ruiden de aanzienlijke vrouwen der godvrezenden en de voornaamste burgers der stad op; ze verwekten een vervolging tegen Paulus en Bárnabas, en verdreven ze uit hun gebied. 51 Dezen schudden het stof van hun voeten tegen hen af, en gingen naar Ikónium. 52 De leerlingen echter bleven vervuld van blijdschap en van den Heiligen Geest.

14

1 In Ikónium gingen ze eveneens de synagoge der Joden binnen, en spraken er zó, dat een grote menigte Joden en heidenen geloofde. 2 Maar de Joden, die niet geloofden, hitsten de heidenen op, en verbitterden ze tegen de broeders. 3 Toch bleven ze er geruime tijd, en traden met vrijmoedigheid op; ze vertrouwden op den Heer, die getuigenis gaf voor het woord zijner genade, en door hun handen tekenen en wonderen deed. 4 De bevolking der stad bleef verdeeld: enigen waren voor de Joden, anderen voor de apostelen.

5 Toen er nu onder de heidenen en onder de Joden met hun oversten een
sterke beweging ontstond, om hen te mishandelen en te stenigen, 6 vluchtten
ze, zodra ze het merkten, naar Lustra en Derbe, de steden van Lukaónië
en haar omgeving. 7 Ook daar verkondigden ze het evangelie. 8 Nu was er
te Lustra een man, die geen kracht in zijn voeten bezat, en moest blijven
zitten; hij was lam van zijn geboorte af, en had nog nooit kunnen lopen.
9 Ook hij hoorde Paulus spreken. Deze nam hem nauwkeurig op, zag, dat
hij het geloof bezat, om redding te bekomen, 10 en riep met luider stem: Sta
recht op uw voeten. En hij sprong op, en liep. 11 Toen de menigte zag, wat
Paulus gedaan had, jubelde ze in het lukaonisch: De goden zijn in menselijke
gedaante tot ons neergedaald. 12 Bárnabas noemden ze Júpiter, en Paulus
Hermes omdat deze het woord had gevoerd. 13 En de priester van Júpiter, den
beschermgod der stad, bracht stieren en kransen in de portieken, en wilde
met het volk een offer brengen. 14 Maar toen de apostelen Bárnabas en Paulus
dit hoorden, scheurden ze hun kleren, wierpen zich onder de menigte, 15 en
riepen: Mannen, wat gaat gij beginnen? Ook wij zijn sterfelijke mensen,
evenals gij. We komen u juist verkondigen, dat gij u van deze dwaasheden
moet bekeren tot den levenden God. Hij is het, die de hemel, de aarde,
de zee en al wat erin is, gemaakt heeft; 16 die in het verleden wel toeliet,
dat alle volkeren hun eigen weg zouden gaan, 17 maar die Zich toch nooit
onbetuigd heeft gelaten, juist door zijn weldaden: door van de hemel regen
en vruchtbare tijden te geven, door u in overvloed voedsel en vreugde des
harten te schenken. 18 En zelfs door zó te spreken, konden ze ternauwernood
het volk weerhouden, om offers aan hen te brengen. 19 Maar nu kwamen er
Joden van Antiochië en Ikónium. Ze praatten het volk om, stenigden Paulus,
en sleurden hem buiten de stad, in de mening, dat hij dood was. 20 Doch toen
de leerlingen om hem heen kwamen staan, richtte hij zich op, en ging de stad
binnen. De volgende dag vertrok hij met Bárnabas naar Derbe. 21 En nadat
ze in die stad het evangelie hadden verkondigd, en veel leerlingen hadden
gewonnen, keerden ze over Lustra en Ikónium naar Antiochië terug. 22 Ze
bevestigden de leerlingen in hun goede gezindheid, vermaanden hen, om
in het geloof te volharden, en zeiden, dat we door veel verdrukkingen het
koninkrijk Gods moeten ingaan. 23 In elke gemeente stelden ze, na bidden
en vasten, door oplegging der handen priesters over hen aan, en bevalen
ze aan bij den Heer, in wien ze hadden geloofd. 24 Vervolgens trokken ze
Pisidië door, en kwamen in Pamfúlië. 25 En na te Perge het woord te hebben
verkondigd, gingen ze naar Attália. 26 Vandaar keerden ze per schip naar
Antiochië3 terug, waar men hen aan Gods genade had toevertrouwd voor
het werk, dat ze thans hadden volbracht. 27 Na hun aankomst riepen ze
de gemeente bijeen, en verhaalden, wat grote dingen God door hen had
verricht, en hoe Hij voor de heidenen de deur van het geloof had geopend.
28 Geruime tijd bleven ze daar bij de leerlingen.

15

1 Intussen waren er enige lieden uit Judea gekomen, die aan de broeders
de leer verkondigden: Zo gij u niet laat besnijden volgens mosaïsch gebruik,
kunt gij niet worden gered. 2 Toen Paulus en Bárnabas zich hiertegen
verzetten, en er een heftig geschil ontstond, besloot men, dat Paulus en
Bárnabas met enige anderen van hen naar Jerusalem zouden gaan, en zich
voor deze strijdvraag tot de apostelen en priesters zouden wenden. 3 Nadat

dus de gemeente hun uitgeleide gedaan had, trokken ze Fenicië en Samaria door; ze verhaalden er de bekering der heidenen, en bereidden daardoor grote vreugde aan alle broeders. 4 Bij hun aankomst te Jerusalem, werden ze door de gemeente en door de apostelen en priesters ontvangen, en gaven ze verslag van de grote dingen, die God door hen had gewrocht. 5 Maar enigen van de sekte der farizeën, die gelovig waren geworden, kwamen er tegen op, en zeiden: Men moet ze besnijden, en ze gelasten, de Wet van Moses te onderhouden. 6 De apostelen en de priesters kwamen derhalve bijeen, om deze zaak te onderzoeken. 7 Toen men het niet eens kon worden, stond Petrus op, en sprak tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God reeds lang geleden mij onder u heeft uitverkoren, opdat de heidenen door mijn mond het woord van het evangelie zouden horen en zouden geloven. 8 En God, die de harten doorgrondt, heeft voor hen getuigd, door hun den Heiligen Geest te schenken, juist als aan ons. 9 Ook heeft Hij op geen enkel punt onderscheid gemaakt tussen ons en hen, maar hun harten gereinigd door het geloof. 10 Welnu dan, zoudt gij God willen uitdagen, met een juk op de hals der leerlingen te leggen, dat noch onze vaderen, noch wij zelf hebben kunnen dragen? 11 Neen; we geloven, dat wij worden gered door de genade van den Heer Jesus Christus, juist zoals zij. 12 Nu zweeg de hele vergadering en luisterde naar Bárnabas en Paulus, die de grote tekenen en wonderen verhaalden, welke God onder de heidenen door hen had verricht. 13 Toen ze waren uitgesproken, nam Jakobus het woord, en sprak: Mannen broeders, luistert naar mij. 14 Simon heeft u uiteengezet, hoe God reeds vroeger genadig op de heidenen heeft neergezien, om zich uit hen een volk te kiezen, tot eer van zijn Naam. 15 Welnu, hiermee stemmen de woorden der pro feten overeen, zoals er geschreven staat 16 “Daarna zal Ik wederkeren En de vervallen hut van David oprichten, Haar puinen herstellen, En haar weer overeind doen staan; 17 Opdat de rest der mensen den Heer zou zoeken, Met alle volken, waarover mijn Naam is uitgeroepen! Zo spreekt de Heer, die deze dingen doet, 18 Die van eeuwigheid zijn bekend.” 19 Daarom ben ik van oordeel, dat men het aan de heidenen, die zich tot God bekeren, niet moeilijk moet maken. 20 Maar wel moet men hun voorschrijven, dat ze zich onthouden van wat door de afgoden besmet is, ook van ontucht van verstikt vlees en van bloed 21 Want Moses heeft reeds lange tijd in iedere stad mensen, die hem prediken daar hij elke sabbat in de synagogen wordt voorgelezen. 22 Toen besloten de apostelen, de priesters en de hele vergadering, enige mannen uit hun midden te kiezen, en ze met Paulus en Bárnabas naar Antiochië8 te zenden: het waren: Judas bijgenaamd Barsabbas, en Silas: mannen van aanzien onder de broeders. 23 Het volgend schrijven werd hun ter hand gesteld: De apostelen en de priesters, als broeders aan de broeders uit de heidenen te Antiochië en in Syrië en Cilicië: heil! 24 Daar wij vernomen hebben, dat sommigen onzer, zonder enige opdracht van ons, u door hun woorden hebben verontrust, en uw gemoederen hebben geschokt, 25 hebben wij eenparig goedgevonden, enige mannen uit te kiezen en tot u te zenden, tezamen met onze zeer geliefde Bárnabas en Paulus: 26 mensen, die hun leven veil hebben voor de naam van onzen Heer Jesus Christus. 27 Wij zenden u dus Judas en Silas, die u hetzelfde ook mondeling zullen meedelen. 28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgedacht. u geen zwaardere last op te leggen, dan deze noodzakelijke voorschriften: 29 dat gij u onthoudt van offervlees, van bloed en verstikt vlees, en van ontucht. Zo gij u daarvoor in acht neemt, handelt

gij goed. Vaarwel. 30 Ze namen dus afscheid, en vertrokken naar Antiochië,
waar ze de gemeente bijeenriepen, en de brief overhandigden. 31 Ze lazen
hem, en verheugden zich over de bemoedigende inhoud. 32 Judas en Silas,
die profeten waren, vermaanden ook zelf de broeders, en bemoedigden ze
door een lange toespraak. 33 Na enige tijd lieten de broeders hen in vrede
naar hun lastgevers terugkeren. 34 Maar Silas vond het beter, daar te blijven;
Judas ging dus alleen naar Jerusalem terug. 35 Ook Paulus en Bárnabas bleven
te Antiochië; ze gaven daar onderricht, en preekten met nog veel anderen
het woord des Heren. 36 Maar kort daarop zei Paulus tot Bárnabas: Laten we
opnieuw de broeders gaan bezoeken in al de steden, waar we het woord
des Heren hebben verkondigd, en zien. hoe het hun gaat. 37 Nu wilde
Bárnabas ook Johannes meenemen. die ook Markus wordt genoemd; 38 maar
Paulus achtte het niet raadzaam, iemand mee te nemen, die te Pamfúlië hen
had verlaten, en hen niet bij het werk vergezeld had. 39 Hierover ontstond
onenigheid, zodat ze van elkander gingen. Bárnabas nam Markus mee, en
ging scheep naar Cyprus. 40 Paulus koos Silas, en vertrok, nadat hij door
de broeders aan Gods genade was aanbevolen. 41 Hij reisde Syrië en Cilicië
door, en bevestigde de gemeenten.

16

1 Zo kwam hij ook te Derbe en Lustra aan. En zie, daar was een leerling,
Timóteus genaamd, de zoon van een gelovige joodse vrouw en een heidensen
vader. 2 Daar de broeders van Lustra en Ikónium een goede getuigenis
over hem aflegden, 3 en Paulus hem dus als reisgezel wenste, liet hij hem
besnijden ter wille van de Joden in die plaatsen; want allen wisten, dat
zijn vader een heiden was. 4 In de steden, die ze bezochten, bevalen ze,
de voorschriften te onderhouden, die door de apostelen en de priesters
van Jerusalem waren vastgesteld. 5 Zó werden de gemeenten in het geloof
bevestigd, en namen met de dag in aantal toe. 6 Ze trokken nu Frúgië en de
streek van Galátië door, omdat de Heilige Geest hen belette, het woord in
Azië2 te verkondigen. 7 Toen ze dicht bij Músië waren gekomen, trachtten
ze naar Bitúnië te gaan, maar de Geest van Jesus liet het hun niet toe. 8 Ze
trokken dus Músië door, en zakten naar Troas af. 9 Daar had Paulus ‘s nachts
een visioen: een Macedóniër stond voor hem, en smeekte: Kom over naar
Macedónië, en help ons. 10 Zodra hij nu het visioen had aanschouwd, deden
we aanstonds ons best, om naar Macedónië te vertrekken; overtuigd, dat God
ons geroepen had, om hun het evangelie te verkondigen. 11 We scheepten
ons te Troas in, en zeilden regel. recht naar Samotrácië; de volgende dag
naar Neápolis, 12 en van daar naar Filippi, een kolonie, die de voornaamste
stad van dit deel van Macedónië is. In deze stad brachten we enige dagen
door. 13 Op de sabbat gingen we de poort uit naar een rivier, waar we een
bedeplaats vermoedden. We gingen er zitten, en onderhielden ons met de
vrouwen, die er waren samengekomen. 14 Ook een vrouw, Lúdia genaamd,
een verkoopster van purper uit de stad Tuatira, een godvrezende, hoorde
toe: en de Heer opende haar hart, zodat ze haar volle aandacht schonk aan
Paulus’ woord. 15 Toen ze met haar gezin was gedoopt, nodigde ze ons uit,
en zeide: Als gij van oordeel zijt, dat ik getrouw ben aan den Heer, komt
dan en neemt uw intrek in mijn huis. En ze drong heel sterk bij ons aan.
16 Eens, dat we naar de bedeplaats gingen, ontmoetten we een slavin, die
een waarzeggenden geest in zich had, en met waarzeggen veel voor haar

meesters verdiende. 17 Ze liep Paulus en ons achterna, en riep hardop: Deze
mensen zijn dienaars van den allerhoogsten God; ze verkondigen u de weg
des heils. 18 Zo deed ze vele dagen achtereen. Maar toen dat Paulus begon
te vervelen, keerde hij zich om, en sprak tot den geest: Ik beveel u in naam
van Jesus Christus, van haar uit te gaan. En op hetzelfde ogenblik ging hij
heen. 19 Maar zodra haar meesters bemerkten, dat hun hoop op winst was
vervlogen, grepen ze Paulus en Silas vast, sleurden ze over de markt naar het
stadsbestuur, 20 brachten ze voor de magistraten, en zeiden: Deze mensen
brengen onze stad in rep en roer. Het zijn Joden; 21 ze verkondigen zeden en
gewoonten, die wij als Romeinen niet mogen aanvaarden of volgen. 22 Ook
het volk keerde zich tegen hen. Nu lieten de magistraten hun de kleren
afrukken, en gaven bevel, hen met roeden te geselen. 23 En toen ze hun een
pak slaag hadden gegeven, stopten ze hen in de gevangenis, en gaven bevel
aan den gevangenbewaarder, om ze met grote zorg te bewaken. 24 Na zo'n
streng bevel, wierp hij ze in de binnenste afdeling der gevangenis, en sloot
hun voeten in het blok. 25 Tegen middernacht waren Paulus en Silas aan het
bidden, en zongen de lof van God; en de gevangenen luisterden naar hen.
26 Maar eensklaps kwam er een aardbeving, zo hevig, dat de grondslagen
van de gevangenis er van schudden. Opeens sprongen alle deuren open, en
bij allen lieten de boeien los. 27 De gevangenbewaarder werd wakker, en zag,
dat de deuren van de gevangenis openstonden. Hij trok zijn zwaard en wilde
zich doden; want hij meende. dat de gevangenen waren ontvlucht. 28 Maar
Paulus riep met luider stem: Doe uzelf geen kwaad; want we zijn allen nog
hier. 29 Hij vroeg om licht, snelde naar binnen, en viel sidderend Paulus
en Silas te voet. 30 Hij bracht ze naar buiten, en zeide: Heren, wat moet ik
doen, om gered te worden? 31 Ze zeiden: Geloof in den Heer Jesus, en ge zult
gered worden met uw gezin. 32 En ze verkondigden het woord des Heren
aan hem en al zijn huisgenoten. 33 Nog op hetzelfde uur van de nacht nam
hij hen bij zich op, wies hun wonden, en werd toen onmiddellijk met al de
zijnen gedoopt. 34 Nu geleidde hij ze naar boven, zette hun spijzen voor, en
verheugde zich met heel zijn gezin, dat hij het geloof in God had ontvangen.
35 Toen het dag was geworden, zonden de magistraten gerechtsdienaars met
het bevel: Laat die mannen in vrijheid. 36 De gevangenbewaarder bracht
dit bericht aan Paulus over: De magistraten hebben me laten zeggen, u in
vrijheid te laten. Gaat dus in vrede heen. 37 Maar Paulus zei hun: Zonder
verhoor hebben ze ons, romeinse burgers, in het openbaar gegeseld en in de
gevangenis geworpen; en nu laten ze ons los, maar in het geheim? Dat niet;
zelf moeten ze komen, 38 om ons in vrijheid te stellen. De gerechtsdienaars
brachten deze boodschap aan de magistraten over. Toen ze hoorden, dat
het Romeinen waren, werden ze bang; 39 ze gingen er heen, boden hun
verontschuldigingen aan, en stelden hen in vrijheid met het verzoek de stad
te verlaten. 40 Ze verlieten dus de gevangenis, en gingen bij Lúdia binnen; en
toen ze de broeders hadden gezien en vermaand, reisden ze verder.

17

1 Ze namen hun weg over Amfipolis en Apollónia, en kwamen te Tessa-
lonika aan, waar een synagoge der Joden was. 2 Volgens zijn gewoonte
ging Paulus naar hen toe, en drie sabbatdagen achtereen disputeerde hij
met hen uit de Schriften. 3 Hij zette hun uiteen en bewees: de Christus
moest lijden en opstaan uit de doden; en: deze Christus is Jesus, dien ik u

verkondig. 4 Sommigen van hen lieten zich overtuigen, en sloten zich bij
Paulus en Silas aan; ook een groot aantal godvrezende heidenen, en vele
aanzienlijke vrouwen. 5 Maar de Joden werden afgunstig. Met behulp van
enige booswichten uit het gemene volk, verwekten ze een volksoploop, en
brachten de stad in rep en roer. Voor het huis van Jason schoolden ze
samen, en trachtten hen voor het volk te brengen. 6 Toen ze hen echter
niet vonden, sleepten ze Jason en enige broeders voor het stadsbestuur, en
schreeuwden: Die mensen, die de hele wereld in opschudding brengen, zijn
nu ook hier; 7 en Jason heeft ze in huis. Allen gaan ze tegen de bevelen
van Caesar in; want ze zeggen, dat er een andere koning is: Jesus. 8 Zo
brachten ze het volk in verwarring, maar ook het stadsbestuur, dat het
hoorde. 9 Dit eiste een borgstelling van Jason en de overigen; toen liet men
ze vrij. 10 Nog in dezelfde nacht zonden de broeders Paulus en Silas naar
Berea. Zodra ze daar aankwamen, gingen ze naar de synagoge der Joden.
11 Dezen waren beter gezind dan die van Tessalonika. Ze ontvingen het
woord met alle bereidwilligheid, en onderzochten dagelijks de Schriften,
of dit alles zo was. 12 Velen van hen geloofden dan ook; en een groot
aantal aanzienlijke heidense vrouwen en mannen eveneens. 13 Zodra echter
de Joden van Tessalonika vernamen, dat door Paulus ook te Berea het
woord Gods werd verkondigd, kwamen ze ook daar het volk ophitsen en
in opschudding brengen. 14 Maar terstond lieten de broeders Paulus toen
naar zee vertrekken; Silas echter en Timóteus bleven daar. 15 Zij, die Paulus
begeleidden, brachten hem tot Athene; toen keerden ze terug, met een
bevel voor Silas en Timóteüs, om zo spoedig mogelijk bij hem te komen.
16 Terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, werd hij ten diepste bewogen,
toen hij zag, dat de stad vol afgodsbeelden was. 17 Hij disputeerde dus in de
synagoge met de Joden en godvrezenden, en dagelijks op de markt met wie
hij daar aantrof. 18 Ook enige epicurische en stoïsche wijsgeren vielen hem
aan. Sommigen zeiden: Wat heeft die praatjesmaker eigenlijk te vertellen?
Anderen: Hij schijnt een prediker van vreemde goden te zijn! Want hij had
Jesus en de opstanding verkondigd. 19 Ze namen hem mee, brachten hem
op de Areopagus en zeiden: Mogen we weten, wat dit voor een nieuwe leer
is, die ge verkondigt? 20 Want ge laat ons heel vreemde dingen horen. We
willen dus wel eens weten, wat dat alles betekent. 21 Want alle Atheners en
de vreemdelingen, die bij hen zijn gevestigd, hebben voor niets anders tijd
dan voor nieuwtjes vertellen, of nieuwtjes horen. 22 Paulus stond midden
op de Areopagus, en sprak aldus: Mannen van Athene; overal bespeur ik,
dat gij buitengewoon godsdienstig zijt. 23 Want terwijl ik rondging en uw
heiligdommen bezag vond ik zelfs een altaar met het opschrift: Aan een
onbekenden god. Welnu, wat gij vereert zonder het te kennen, dat verkondig
ik u. 24 De God, die de wereld en al wat daarin is, gemaakt heeft, die de Heer is
van hemel en aarde, Hij woont niet in tempels door handen gemaakt. 25 Ook
wordt Hij niet door mensenhanden verzorgd, alsof Hij aan iets behoefte had;
Hij die aan allen leven en adem en alles geeft. 26 Hij heeft uit één vader alle
volken der mensheid gemaakt, en ze over de ganse aarde doen wonen; Hij
stelde bepaalde tijden vast, en de grenzen van hun woongebied; 27 opdat
ze God zouden zoeken, of ze Hem misschien al tastende vinden, daar Hij
toch niet ver is van ieder van ons. 28 In Hem immers leven we, bewegen we,
zijn we; zoals ook sommigen van uw dichters dit hebben gezegd “Want wij
ook zijn van zijn geslacht.” 29 Zijn we dus van Gods geslacht, dan moeten

we ook niet denken, dat de godheid gelijk is aan goud, zilver of steen, of
aan beeldwerk van menselijke kunst en vinding. 30 Maar thans heeft God
de tijden der onwetendheid voorbijgezien; thans verkondigt Hij aan de
mensen, aan allen en overal, dat ze zich bekeren moeten. 31 Want Hij heeft
een dag bepaald, waarop Hij de wereld met rechtvaardigheid oordelen zal
door een Man, dien Hij daartoe bestemd heeft. En hiervoor gaf Hij aan
allen het zeker bewijs, door Hem op te wekken uit de doden. 32 Maar toen
ze hoorden van opstanding der doden, spotte de een, en zeide de ander:
Daarover zullen we u later wel horen. 33 Zó ging Paulus van hen weg. 34 Toch
sloten enige mannen zich bij hem aan, en geloofden; hiertoe behoorden ook
Dionúsius de Areopagiet en een vrouw met name Dámaris, en anderen met
hen.

18

1 Hierna vertrok Hij uit Athene, en ging naar Korinte. 2 Hij trof er een
zekeren Aquila aan, een jood afkomstig uit Pontus, die kort te voren met
Priskilla zijn vrouw, uit Italië was gekomen, omdat Cláudius bevolen had,
dat alle Joden Rome zouden verlaten. Hij ging naar hen toe; 3 en omdat
hij hetzelfde vak uitoefende, bleef hij bij hen, en werkten ze samen; ze
waren tentenmakers van beroep. 4 Maar iedere sabbat disputeerde hij in de
synagoge, en trachtte hij Joden en heidenen te overtuigen. 5 Toen echter Silas
en Timóteus uit Macedónië waren gekomen wijdde Paulus zich weer geheel
aan de prediking, en betuigde aan de Joden, dat Jesus de Christus is. 6 Maar
daar ze zich bleven verzetten en begonnen te schelden, schudde hij het stof
van zijn kleren, en zeide tot hen: Uw bloed kome neer op uw eigen hoofd; ik
ben er onschuldig aan. Van nu af zal ik tot de heidenen gaan. 7 Hij ging heen,
en begaf zich naar het huis van zekeren Titus Justus, een godvrezende, die
naast de synagoge woonde. 8 Crispus echter, de overste van de synagoge,
geloofde met heel zijn gezin in den Heer; ook talrijke Korintiërs gaven
gehoor, geloofden, en werden gedoopt. 9 Eens in de nacht sprak de Heer
tot Paulus in een visioen: Wees niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet.
10 Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u slaan, om u kwaad
te doen; en er is in deze stad een talrijke schare, die Mij toebehoort. 11 Zo
bleef hij daar een jaar en zes maanden, en onderwees onder hen het woord
Gods. 12 Maar toen Gállio proconsul van Achaja was geworden, deden de
Joden eenparig een aanval op Paulus, en daagden hem voor de rechterstoel
13 met de aanklacht: Deze man haalt de mensen over, God te dienen op een
manier, die strijdig is met de Wet. 14 Toen Paulus nu de mond wilde openen,
sprak Gállio tot de Joden: Ging het over enig onrecht of misdrijf, dan Joden,
zou ik volgens recht u geduldig aanhoren. 15 Maar zijn het geschillen over
een woord, over namen, of over uw Wet, regelt dat zelf; over zulke dingen
wil ik geen rechter zijn. 16 En hij joeg ze van de rechterstoel weg. 17 Maar
nu wierpen allen zich op Sóstenes, den overste der synagoge, en nog voor
de rechterstoel gaven ze hem een pak slaag, zonder dat Gállio tussenbeide
kwam. 18 Na een langdurig verblijf nam Paulus afscheid van de broeders,
en zette koers naar Syrië in gezelschap van Priskilla en Aquila; maar eerst
had hij in Kénchreën zijn hoofd laten scheren, want hij had een gelofte 19 Ze
kwamen te Éfese aan, en daar liet hij hen achter. Hij zelf begaf zich naar
de synagoge, en disputeerde met de Joden. 20 Op hun verzoek, om langer te
blijven, ging hij niet in. 21 Hij nam afscheid en sprak: Als God het wil, kom

ik weer bij u terug. En hij vertrok uit Éfese. 22 Hij landde te Cesarea, trok
verder het land in begroette de gemeente, en keerde toen naar Antiochië
terug. 23 Nadat hij daar enige tijd had doorgebracht, vertrok hij weer, reisde
achtereenvolgens de streek van Galátië en Frúgië door, en bevestigde er
al de leerlingen. 24 Intussen was er te Éfese een jood aangekomen, Apollo
genaamd; hij was Alexandrijner van geboorte, een welsprekend man, en
ervaren in de Schriften. 25 Hij was in de weg des Heren onderwezen, sprak
met veel vuur, en leerde nauwkeurig alwat Jesus betrof; toch kende hij
alleen de doop van Johannes 26 En met grote vrijmoedigheid trad hij in de
synagoge op. Toen Priskilla en Aquila hem hadden gehoord, namen ze hem
met zich mee, en zetten hem de weg van God nauwkeuriger uiteen. 27 En
toen hij het verlangen te kennen gaf, naar Achaja te gaan, moedigden de
broeders hem daartoe aan, en schreven aan de leerlingen, dat ze hem goed
zouden ontvangen. Daar aangekomen, was hij door de genade een grote
aanwinst voor de gelovigen; 28 want hij weerlegde in het openbaar de Joden
met grote kracht, en bewees uit de Schriften, dat Jesus de Christus is.

19

1 Terwijl Apollo reeds te Korinte vertoefde, trok Paulus de hogerop gelegen
streken door, en kwam te Éfese aan. Daar trof hij enige leerlingen aan,
2 tot wie hij zeide: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, toen gij gelovig
werdt? Maar ze antwoordden hem: Neen: we hebben zelfs niet eens
gehoord, dat er een Heilige Geest bestaat. 3 Hij zeide: Met welk doopsel
zijt gij dan gedoopt? Ze antwoordden: Met het doopsel van Johannes 4 Nu
sprak Paulus: Johannes heeft inderdaad met een doopsel van bekering
gedoopt, maar hij sprak daarbij tot het volk, dat ze moesten geloven in
Hem, die na hem zou komen; dat is in Jesus. 5 Toen ze dit hadden gehoord,
lieten ze zich dopen in de naam van den Heer Jesus. 6 Paulus legde hun
de handen op, en de Heilige Geest kwam over hen neer; en ze spraken in
talen en profeteerden 7 In het geheel waren het twaalf man ongeveer. 8 Drie
maanden lang ging hij naar de synagoge, en trad er met vrijmoedigheid
op; hij disputeerde er over het koninkrijk Gods, en bracht overtuigende
bewijzen naar voren. 9 Maar toen sommigen zich verhardden en niet wilden
geloven, en daarenboven voor de menigte de Weg begonnen te lasteren,
scheidde hij zich van hen af, en verzamelde zijn leerlingen afzonderlijk in
de school van Tyrannus, waar hij dagelijks onderricht gaf. 10 Dit duurde
zo twee jaren lang, zodat alle bewoners van Azië, Joden als heidenen, het
woord des Heren vernamen. 11 En God deed buitengewone wonderen door
de handen van Paulus; 12 zodat zelfs als men de doeken en gordels, die zijn
lichaam hadden aangeraakt, op de zieken legde, de kwalen hen verlieten,
en de boze geesten op de vlucht gingen. 13 Ook enige rondtrekkende joodse
duivelbezweerders beproefden eens de naam van den Heer Jesus aan te
roepen over hen, die door boze geesten waren bezeten. Ze zeiden: Ik
bezweer u bij Jesus, dien Paulus preekt. 14 Het waren de zeven zonen van
een joodsen opperpriester Skevas die dit deden. 15 Maar de boze geest
antwoordde hun: Jesus ken ik, en Paulus ken ik ook; maar wie zijt gij?
16 En de man met den bozen geest sprong op hen los, overmeesterde en
mishandelde hen, zodat ze naakt en gewond het huis uit vluchtten. 17 Dit
werd bekend aan alle Joden en heidenen, die in Éfese woonden; allen werden
van vrees vervuld, en de naam van den Heer Jesus werd verheerlijkt.

18 Velen van hen, die geloofden, kwamen openlijk belijden, wat ze misdaan
hadden. 19 Anderen, die met toverkunsten hadden omgegaan, brachten de
boeken, en verbrandden ze voor aller ogen; de waarde ervan werd op een
bedrag van vijftig duizend zilverstukken geschat. 20 Zo groeide het Woord
door 's Heren kracht, en werd het machtig. 21 Toen deze zaak was geregeld,
maakte Paulus het plan, om over Macedónië en Achaja naar Jerusalem te
gaan; en hij voegde er aan toe: Als ik daar ben geweest, moet ik ook Rome
bezoeken. 22 Hij zond twee van zijn helpers, Timóteus en Erastus, naar
Macedónië vooruit, terwijl hij zelf nog enige tijd in Azië bleef. 23 Maar juist
in deze tijd brak er een geweldige op. schudding los aangaande de Weg
24 Er was namelijk een zekere zilversmid, Demétrius genaamd, die zilveren
tempeltjes van Diana vervaardigde, en de kunstenaars daarmee veel geld
liet verdienen. 25 Deze mannen en ook de werklieden in dat bedrijf riep hij
bijeen, en zeide: Mannen! Gij weet, dat we aan dit bedrijf onze welstand
hebben te danken. 26 Nu ziet gij en hoort gij, hoe deze Paulus niet slechts
te Éfese, maar in bijna gans Azië heel wat mensen door zijn redeneren er
afkerig van maakt. Want hij beweert: Wat met de hand wordt gemaakt, zijn
geen goden. 27 We lopen dus gevaar, dat niet alleen ons bedrijf in miscrediet
komt, maar dat ook de tempel van Diana, de grote godin, in minachting
geraakt; ja, dat zij zelf, die door heel Azië en heel de wereld vereerd wordt,
van haar majesteit zal worden beroofd. 28 Toen ze dit hoorden, werden ze
woedend, en schreeuwden het uit: Groot is de Diana der Efesiërs. 29 En de
hele stad kwam in rep en roer. Als één man stormde alles naar het theater
en men sleepte ook de Macedoniërs Cajus en Aristarchus, de reisgenoten van
Paulus, daar heen. 30 Paulus wilde zich onder het volk begeven, maar de
leerlingen hielden hem tegen; 31 ook enigen der Asiarchen die hem genegen
waren, lieten hem dringend verzoeken, zich niet in het theater te wagen.
32 De vergadering zelf was in de grootste verwarring; de een riep dit, de
ander dat; de meesten wisten niet eens, waarom ze saamgekomen waren.
33 Nu drongen de Joden een zekeren Alexander uit de menigte naar voren,
om uitleg te geven. Alexander wenkte met de hand om stilte, en wilde een
pleidooi tot het volk beginnen. 34 Maar zodra ze bespeurden, dat hij een
jood was, begonnen ze allemaal te loeien, en schreeuwden bijna twee uren
lang: Groot is de Diana der Efesiërs. 35 De stadssecretaris bracht eindelijk
de menigte tot bedaren, en sprak: Efesiërs, wie ter wereld zou niet weten,
dat de stad der Efesiërs de grote Diana vereert en haar beeld, dat uit de
hemel is gevallen? 36 Daar dit dus vaststaat, moet gij u rustig houden, en
niet onberaden te werk gaan. 37 Want gij hebt deze mannen hier gebracht,
die geen heiligschenners zijn, en geen lasteraars van uw godin. 38 Wanneer
Demétrius en zijn vakgenoten klachten tegen iemand hebben, welnu er
worden rechtszittingen gehouden en er zijn proconsuls; laat ze elkaar voor
het gerecht dagen. 39 En zo gij nog iets anders verlangt, dan zal het in een
wettige vergadering worden behandeld. 40 Zo lopen we gevaar, van oproer
te worden aangeklaagd om wat vandaag is gebeurd; want er bestaat geen
enkele reden, waarmee we deze oploop verantwoorden kunnen. 41 Met die
woorden ontbond hij de vergadering.

20

1 Toen het tumult was bedaard, riep Paulus de leerlingen bijeen; hij
vermaande hen, nam afscheid en vertrok naar Macedónië. 2 Hij reisde die

streken door, en vermaande de broeders door talrijke toespraken; daarna
begaf hij zich naar Griekenland, 3 waar hij drie maanden bleef. Toen hij zich
naar Syrië wilde inschepen, legden de Joden hem een hinderlaag; daarom
besloot hij, om over Macedónië terug te keren. 4 Als reisgezellen had hij
een Bereër Sópater, den zoon van Pyrrus, Aristarchus en Secundus van
Tessalonika, Cajus van Derbe, Timóteus, en de Asiaten Túchicus en Trófimus;
5 maar zij reisden vooruit, en wachtten ons te Troas op. 6 Wijzelf scheepten
ons na de dagen der ongedesemde broden te Filippi in, en kwamen in vijf
dagen bij hen te Troas, waar we zeven dagen bleven. 7 Toen we op de eerste
dag van de week bijeen waren gekomen, om brood te breken, hield Paulus,
die de volgende morgen moest vertrekken, een toespraak tot hen, en rekte
zijn rede tot middernacht. 8 Er brandden veel lampen in de opperzaal, waar
we vergaderd waren. 9 Een jongeman, Éutuchus genaamd, was in het venster
gaan zitten. Toen nu Paulus zo lang bleef spreken, kreeg hij geweldige slaap;
en door slaap overmand, viel hij van de derde verdieping naar beneden,
en werd dood opgenomen. 10 Maar Paulus ging naar beneden, strekte zich
over hem uit, sloeg zijn armen om hem heen, en zeide: Verontrust u niet;
want zijn ziel is in hem. 11 Hij ging weer naar boven, brak en at het brood,
en sprak nog lange tijd tot aan de dageraad toe; toen vertrok hij. 12 Ze
brachten den jongeman levend naar huis, en waren niet weinig vertroost.
13 Wijzelf gingen per schip vooruit, en stevenden naar Assus, om Paulus daar
op te nemen; want zo had hij het beschikt, omdat hij zelf over land wilde
gaan. 14 Toen hij ons te Assus getroffen had, namen we hem aan boord, en
vertrokken naar Mitulene. 15 Vandaar zeilden we verder, en kwamen de
volgende dag op de hoogte van Chios. Daags daarna bereikten we Samos,
en de dag daarop kwamen we te Milete aan. 16 Want Paulus had besloten,
Éfese voorbij te varen, om geen tijd' in Azië te verliezen, daar hij zich haastte,
om zo mogelijk met Pinksteren te Jerusalem te zijn. 17 Maar van Milete uit
zond hij iemand naar Éfese, om de priesters van de gemeente te ontbieden.
18 En toen ze waren aangekomen, sprak hij hen toe: Gij weet, hoe ik, van de
eerste dag af, dat ik in Azië kwam, mij steeds onder u heb gedragen; 19 hoe
ik den Heer met alle ootmoedigheid heb gediend, onder tranen en onder
beproevingen, die mij overkwamen door de aanslagen der Joden; 20 hoe
ik niet heb nagelaten, alles wat nuttig was, u te verkondigen, en het u te
onderwijzen in het openbaar en te huis; 21 hoe ik bij Joden en heidenen
getuigd heb voor de bekering tot God, en voor het geloof in onzen Heer Jesus
Christus. 22 Zie, nu ben ik vast besloten, naar Jerusalem te gaan. Ik weet
niet, wat mij daar zal overkomen, 23 maar wel, dat de Heilige Geest van stad
tot stad mij betuigt, dat mij boeien en verdrukkingen wachten. 24 Maar zelf
hecht ik aan mijn leven geen waarde, zo ik maar mijn taak mag volbrengen,
en de bediening, die ik van den Heer Jesus ontving, om voor het evangelie
van Gods genade te getuigen. 25 Zie, thans weet ik, dat gij mij niet weerziet
gij allen, onder wie ik rondging, om het koninkrijk Gods te verkondigen.
26 Daarom betuig ik u heden, dat ik rein ben van uw aller bloed 27 want ik
heb niet nagelaten, u in zijn volle omvang Gods wil te doen kennen. 28 Geeft
acht op uzelf, en op heel de kudde, waarover de Heilige Geest u als bewakers
gesteld heeft, om Gods Kerk te besturen, die Hij zich door zijn eigen bloed
heeft verworven. 29 Ik weet, dat na mijn heengaan wrede wolven onder
u zullen komen, die de kudde niet sparen 30 en dat uit uw eigen midden

mannen zullen opstaan, die verkeerde dingen leren, om de leerlingen met
zich mee te slepen. 31 Weest daarom waakzaam, en blijft er aan denken, hoe
ik drie jaren lang niet gerust heb, nacht en dag onder tranen ieder van u te
vermanen. 32 En thans beveel ik u aan den Heer, en aan het woord zijner
genade; aan Hem, die machtig is, om de bouw te voltooien, en u te midden
van alle heiligen het erfdeel te schenken. 33 Ik heb niemands zilver, goud
of kleding begeerd. 34 Gij weet het zelf, dat deze handen hebben gearbeid
voor mijn eigen behoeften en voor mijn gezellen. 35 In ieder opzicht heb
ik u getoond, dat men zó arbeiden moet, om de zwakken te steunen, en de
woorden van den Heer Jesus indachtig te zijn, die zelf heeft gezegd “Het is
zaliger te geven dan te ontvangen”. 36 Toen hij dit had gezegd, boog hij zijn
knieën, en bad met hen allen. 37 En allen begonnen luide te wenen, vielen
Paulus om de hals, en omhelsden hem teder; 38 ze waren vooral bedroefd,
omdat hij gezegd had, dat ze hem niet zouden weerzien. Daarna deden ze
hem uitgeleide naar het schip.

21

1 Toen we afscheid van hen hadden genomen, en afgevaren waren,
stevenden we rechtdoor naar Kos, de volgende dag naar Rodus, en vandaar
naar Pátara. 2 Hier troffen we een schip, dat naar Fenicië voer; we gingen aan
boord en staken in zee. 3 Toen we Cyprus in het gezicht kregen, lieten we het
links liggen, zetten koers naar Syrië, en landden te Tyrus; want daar moest
het schip de lading lossen. 4 We zochten daar de leerlingen op, en bleven er
zeven dagen lang; ze bezwoeren Paulus door den Geest, niet naar Jerusalem
te gaan 5 Nadat we er die dagen hadden doorgebracht, vertrokken we, en
reisden verder; allen vergezelden ons met hun vrouwen en kinderen tot
buiten de stad. Op het strand knielden we neer in gebed; 6 toen zeiden we
elkander vaarwel. Wij bestegen het schip, en zij keerden naar huis terug.
7 We zeilden nu van Tyrus naar Ptolemaïs, waar we onze zeereis ten einde
brachten; we gingen er de broeders begroeten, en vertoefden één dag onder
hen. 8 De volgende dag vertrokken we weer, en kwamen te Cesarea aan. We
begaven ons naar het huis van Filippus, den evangelist, een van de zeven
en we bleven bij hem; 9 hij had vier ongehuwde dochters, die profetessen
waren. 10 Terwijl we daar meerdere dagen vertoefden, kwam er een profeet
uit Judea aan, Agabus genaamd. 11 Toen hij ons kwam bezoeken, nam hij
de gordel van Paulus, bond zich handen en voeten, en sprak: Dit zegt de
Heilige Geest: “Zó zullen de Joden te Jerusalem den man binden, wien deze
gordel behoort, en hem overleveren in de handen der heidenen”. 12 Toen
we dit hoorden, drongen we met de broeders dier plaats er op aan, dat
hij niet naar Jerusalem zou gaan. 13 Maar Paulus antwoordde: Waarom
weent gij, en breekt mij het hart? Ik ben immers bereid, mij te Jerusalem
niet alleen te laten binden, maar er zelfs te sterven voor de naam van den
Heer Jesus. 14 Daar hij zich niet liet overhalen, hielden wij ook niet langer
aan, maar zeiden: De wil des Heren geschiede. 15 Na die dagen maakten
we ons reisvaardig, en gingen op naar Jerusalem. 16 Ook enige leerlingen
van Cesarea gingen met ons mee, om ons bij zekeren Mnason van Cyprus te
brengen, die reeds sedert lang een leerling was, en bij wien we onderdak
zouden vinden. 17 Toen we te Jerusalem aankwamen, ontvingen ons de
broeders met blijdschap. 18 De volgende dag ging Paulus met ons naar
Jakobus, waar ook al de priesters bijeen waren gekomen. 19 Na de begroeting

verhaalde hij in bijzonderheden, wat God door zijn bemiddeling onder de
heidenen had verricht. 20 Toen ze dit hadden gehoord, verheerlijkten ze God
Toch zeiden ze hem: Ge ziet, broeder, hoeveel duizenden Joden er zijn, die
gelovig zijn geworden, en die allen ijveraars zijn voor de Wet. 21 Maar nu
hebben ze van u horen zeggen, dat ge afval van Moses leert aan de Joden,
die onder de heidenen leven, en hun zegt, dat ze hun kinderen niet mogen
besnijden, of volgens onze gebruiken mogen leven 22 Wat dus te doen?
Ongetwijfeld komt er een talrijke schare bijeen; want men zal vernemen,
dat ge gekomen zijt. 23 Doe derhalve, wat we u zeggen. Onder ons bevinden
zich vier mannen, die een gelofte hebben gedaan. 24 Neem ze met u mee,
laat u gelijk met hen reinigen, en betaal voor hen de kosten opdat ze zich
het hoofd kunnen laten scheren; dan zullen allen weten, dat het onwaar is,
wat ze over u hebben gehoord, maar dat ge zelf de Wet onderhoudt. 25 Wat
de heidenen betreft, die het geloof hebben aanvaard, we hebben hun onze
beslissing doen kennen, dat ze zich moeten wachten voor afgodenvlees,
voor bloed en verstikt vlees, en voor ontucht. 26 Daarom nam Paulus de
volgende dag de mannen met zich mee, liet zich tegelijk met hen reinigen,
ging met hen de tempel binnen, en kondigde aan, wanneer de dagen der
gelofte geëindigd zouden zijn, en het offer voor een ieder van hen zou worden
gebracht. 27 Maar toen de zeven dagen bijna voorbij waren, zagen de Joden
uit Azië hem in de tempel. Ze joegen al het volk bijeen, grepen hem vast, en
gilden het uit: 28 “Israëlieten, te hulp! Dit is de man, die overal iedereen leert
tegen het volk, tegen de Wet en tegen deze plaats; ook heeft hij heidenen in
de tempel gebracht, en deze plaats ontwijd.” 29 Want ze hadden Trófimus,
den Efesiër, in zijn gezelschap in de stad gezien, en meenden nu, dat Paulus
hem in de tempel gebracht had. 30 Heel de stad kwam in rep en roer, en het
volk liep te hoop. Ze maakten zich van Paulus meester, en sleurden hem
buiten de tempel, waarvan aanstonds de deuren werden gesloten. 31 Terwijl
ze hem trachtten te doden, bereikte den legerhoofdman het bericht, dat
heel Jerusalem in opschudding was. 32 Aanstonds nam hij soldaten en
honderdmannen met zich mee, en snelde er heen. Zodra men den hoofdman
en de soldaten zag, hield men op, Paulus te slaan. 33 De hoofdman kwam
naderbij, nam hem gevangen, en liet hem met twee kettingen boeien. Nu
onderzocht hij, wie hij was, en wat hij gedaan had. 34 Maar uit de hoop
schreeuwde de een dit, de ander dat. Daar hij dus door het rumoer niets
zekers te weten kon komen, gaf hij bevel, hem naar de burcht te brengen.
35 Op de trappen moest hij zelfs door de soldaten worden gedragen om het
opdringen van het volk. 36 Want de volkshoop bleef volgen, en roepen: Weg
met hem.

37 Juist toen Paulus de burcht zou worden binnengebracht, zeide hij tot
den hoofdman: Mag ik u misschien iets zeggen? Hij antwoordde: Kent ge
grieks? 38 Zijt ge dan de Egyptenaar niet, die laatst dat oproer heeft verwekt,
en vier duizend bandieten naar de woestijn met zich mee heeft gelokt?
39 Paulus hernam: Ik ben een jood, van Tarsus in Cilicië, burger ener stad,
die niet zonder betekenis is. Ik bid u, laat me spreken tot het volk. 40 Toen
hij verlof had gegeven, ging Paulus op de trappen staan, en wenkte met de
hand tot het volk. En toen het doodstil was geworden, sprak hij hen toe in
het hebreeuws, en zeide:

22

1 Mannen, broeders en vaders, luistert naar wat ik u thans te mijner
verdediging ga zeggen. 2 Toen ze hoorden, dat hij in het hebreeuws tot hen
sprak, werd het nog stiller. Hij vervolgde: 3 Ik ben een jood, geboren te
Tarsus in Cilicië, maar opgevoed in deze stad; aan de voeten van Gamáliël
ben ik geschoold volgens de strenge uitleg der voorvaderlijke Wet, en werd
ik een ijveraar voor God, zoals gij dat allen heden zijt. 4 Daarom heb ik deze
richting ten dode toe vervolgd, mannen en vrouwen in boeien geslagen en
in de gevangenis geworpen, 5 zoals ook de hogepriester en heel de Raad kan
getuigen. Zelfs kreeg ik brieven van hen mee voor de broeders in Damascus;
en ik reisde daarheen, om ook hen, die zich daar bevonden, geboeid naar
Jerusalem te voeren, en hen te doen straffen. 6 Maar toen ik op mijn reis
Damascus naderde, bliksemde eensklaps midden op de dag een schitterend
licht uit de hemel om mij heen. 7 Ik viel op de grond, en hoorde een stem,
die mij zeide: “Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij?” 8 Ik antwoordde: “Wie
zijt Gij, Heer?” Hij sprak tot mij: “Ik ben Jesus van Názaret, dien ge vervolgt”.
9 Mijn gezellen zagen wel het licht, maar de stem van Hem, die met mij sprak,
hoorden ze niet 10 Toen zei ik: “Heer, wat moet ik doen?” En de Heer sprak
tot mij: “Sta op, en ga naar Damascus; daar zal men u alles zeggen, wat u
gelast wordt”. 11 En daar ik niet meer kon zien door de glans van dat licht,
namen mijn gezellen me bij de hand, en zó kwam ik te Damascus aan. 12 Een
zekere Ananias, een vroom man naar de Wet, en in aanzien bij alle Joden, die
daar woonden, 13 kwam naar mij toe, ging voor mij staan, en sprak: “Saul,
broeder, zie op”. En op hetzelfde ogenblik zag ik hem. 14 Hij vervolgde: De
God onzer vaderen heeft u voorbestemd, om zijn wil te leren kennen, den
Gerechte te zien, en de stem uit zijn mond te vernemen. 15 Want ge zult voor
Hem bij alle mensen moeten getuigen, wat ge gezien en gehoord hebt. 16 Nu
dan, wat draalt ge? Sta op, laat u dopen, en uw zonden afwassen onder
aanroeping van zijn Naam. 17 Toen ik te Jerusalem was teruggekeerd, en
eens in de tempel aan het bidden was, geraakte ik in geestverrukking. 18 Ik
zag Hem, en Hij sprak tot mij: “Haast u, en vertrek aanstonds uit Jerusalem;
want van u zal men geen getuigenis over Mij aanvaarden”. 19 Ik zeide: Heer,
ze weten toch, dat ik het was, die allen, die in U geloofden, gevangen liet
nemen en in de synagogen liet geselen; 20 en dat ik er bij stond, toen het
bloed werd vergoten van Stéfanus, uw getuige; dat ik er behagen in had, en
de kleren bewaarde van hen, die hem doodden. 21 Maar Hij sprak tot mij:
“Ga heen; want Ik zal u zenden ver weg naar de heidenen”. 22 Tot zo ver
hadden ze naar hem geluisterd; maar nu schreeuwden ze het uit: Weg met
hem van de aarde; want hij is niet waard, dat hij leeft. 23 Ze huilden, rukten
zich de kleren af, en wierpen stof in de lucht. 24 Nu gaf de hoofdman bevel,
hem in de burcht te voeren, en hem door geselen tot bekentenis te brengen,
opdat hij te weten zou komen, waarom ze zo tegen hem te keer bleven
gaan. 25 Maar toen men Paulus had uitgestrekt, om hem te binden, zei hij
tot den aanwezigen honderdman: Is het u geoorloofd, een romeins burger
te geselen, die zelfs niet eens veroordeeld is? 26 Toen de honderdman dit
hoorde, ging hij den hoofdman berichten, en zeide: Wat gaat ge beginnen;
die man is een Romein! 27 De hoofdman ging er naar toe, en zei hem: Zeg me,
zijt ge een Romein? Hij antwoordde: Ja! 28 De hoofdman hernam: Ik heb me
dat burgerrecht voor veel geld moeten kopen. Welnu, sprak Paulus, en ik
heb het door geboorte verkregen. 29 Nu lieten zijn pijnigers hem aanstonds

met rust; en nu de hoofdman wist, dat hij Romein was, werd hij bang, ook omdat hij hem had laten boeien. 30 Daar hij echter nauwkeurig wilde weten, waarvan hij door de Joden beschuldigd werd, liet hij hem de volgende dag uit de gevangenis halen, en gaf hij bevel, dat de opperpriesters en heel de Hoge Raad bijeen zouden komen. Toen bracht hij Paulus er heen, en stelde hem in hun midden.

23

1 Paulus vestigde zijn blikken op de Raad, en sprak: Mannen broeders, met een volkomen zuiver geweten heb ik voor God gewandeld tot op de dag van vandaag. 2 Maar de hogepriester Ananias gebood aan de omstanders, hem op de mond te slaan. 3 Toen zei Paulus tot hem: God zal u slaan witgepleisterde muur. Ge zit hier, om mij te richten volgens de Wet, en tegen de Wet in geeft ge bevel, mij te slaan. 4 Maar de omstanders zeiden: Den hogepriester scheldt ge uit? 5 Paulus zeide: Ik wist niet broeders, dat hij de hogepriester was; want er staat geschreven “Een overste van uw volk zult gij niet verwensen”. 6 Daar Paulus wist, dat de Hoge Raad voor een deel uit sadduceën en voor een ander deel uit farizeën bestond, riep hij uit: Mannen broeders, ik ben een farizeër en een zoon van farizeën; om de hoop op de verrijzenis der doden sta ik terecht. 7 Toen hij dit had gezegd, ontstond er twist tussen farizeën en sadduceën, en de vergadering raakte verdeeld. 8 Want de sadduceën zeggen, dat er geen verrijzenis bestaat ook geen engelen of geesten; maar de farizeën nemen die beide punten aan. 9 Er ontstond een geweldig rumoer. En sommige schriftgeleerden van de partij der farizeën stonden op, en riepen op heftige toon: We vinden niets kwaad in die man; misschien heeft er wel een geest of een engel tot hem gesproken. 10 Toen nu de twist nog heftiger werd, en de hoofd. man begon te vrezen, dat Paulus door hen zou worden verscheurd, gebood hij aan de soldaten, naar beneden te komen, hem uit hun midden weg te halen, en naar de burcht te geleiden. 11 De nacht daarop verscheen hem de Heer, en sprak: Houd goede moed. Want zoals gij te Jerusalem van Mij hebt getuigd, zo moet gij het ook te Rome doen. 12 Toen het dag was geworden, vormden enige Joden een complot, en bezwoeren onder ede, te eten noch te drinken, eer ze Paulus hadden gedood. 13 Het waren er meer dan veertig, die deze samenzwering hadden gesmeed. 14 Ze gingen nu tot de opperpriesters en oudsten, en zeiden: We hebben onder ede gezworen, niets te gebruiken, eer we Paulus hebben gedood. 15 Richt dus tezamen met de Hoge Raad het verzoek tot den hoofdman, dat hij hem opnieuw voor u laat brengen, onder voorwendsel, dat gij zijn zaak nauwkeurig wilt onderzoeken. Wij staan klaar, hem te doden, eer hij bij u is. 16 Maar de zoon van Paulus’ zuster had van de aanslag gehoord; hij kwam de burcht binnengelopen, en deelde het aan Paulus mee. 17 Paulus riep een der honderdmannen, en zei: Breng dien jongeman naar den hoofdman; want hij heeft hem iets mede te delen. 18 Deze nam hem mee, bracht hem bij den hoofdman, en sprak: De gevangene Paulus heeft me laten roepen, en me verzocht, dien jongeman bij u te brengen, omdat hij u iets te zeggen heeft. 19 De hoofdman vatte hem bij de hand, nam hem terzijde, en vroeg hem: Wat hebt ge mij te vertellen? 20 Hij zeide: De Joden hebben afgesproken, u te verzoeken, om Paulus morgen voor de Hoge Raad te brengen, onder voorwendsel, dat ze zijn zaak nauwkeuriger willen onderzoeken. 21 Geloof ze niet. Want meer dan veertig mannen hebben tegen hem een aanslag beraamd, en hebben

onder ede gezworen, niet te eten of te drinken, eer ze hem hebben gedood;
nu staan ze gereed, en wachten uw beslissing af. 22 De hoofdman liet den
jongeman heengaan, maar legde hem op, aan niemand te zeggen, dat hij
hem dit had verteld. 23 Toen riep hij twee honderdmannen, en zeide tot hen:
Houdt tweehonderd soldaten, zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers
gereed, om tegen het derde uur van de nacht naar Cesarea te vertrekken.
24 Laat ze ook voor lastdieren zorgen, om daarop Paulus veilig naar den
landvoogd Felix te brengen. 25 Want de overste was bang dat de Joden hem
zouden oplichten en doden, en dat hij dan zelf beschuldigd zou worden, met
geld te zijn omgekocht.) 26 Hij schreef een brief van de volgende inhoud:
Claudius Lúsias aan den edelen landvoogd Felix, heil! 27 Toen deze man
door de Joden gegrepen en bijna vermoord was, ben ik met het krijgsvolk
tussenbeide gekomen en heb hem ontzet, omdat ik gehoord had, dat hij
Romein was 28 Daar ik wilde weten, waarvan ze hem beschuldigden, heb
ik hem voor de Hoge Raad gebracht. 29 Daar bevond ik, dat hij beschuldigd
werd om twistvragen hunner Wet, maar dat hem niets werd ten laste gelegd,
waarop doodstraf of gevangenis staat. 30 Daar men mij echter berichtte,
dat er een aanslag tegen hem werd beraamd, heb ik hem aanstonds naar
u gezonden, en tegelijk zijn beschuldigers doen weten, dat ze hun aanklacht
tegen hem bij u moeten indienen. Vaarwel. 31 Volgens ontvangen bevel
voerden de soldaten ‘s nachts Paulus weg, en brachten hem naar Antipatris.
32 De volgende dag lieten ze de ruiters met hem verder trekken, en keerden
zelf terug naar de burcht. 33 Na aankomst te Cesarea overhandigde men de
brief aan den landvoogd, en stelde ook Paulus te zijner beschikking. 34 Hij
las de brief, en vroeg, uit welke provincie hij was. Toen hij vernam, dat hij
van Cilicië was, 35 zeide hij hem: Ik zal u in verhoor nemen, zodra ook uw
beschuldigers zijn aangekomen. En hij gaf bevel, hem in het rechthuis van
Herodes gevangen te houden.

24

1 Vijf dagen later kwam de de hogepriester Ananias met enige oudsten,
vergezeld van een advocaat, Tertullus genaamd, om Paulus bij den land-
voogd aan te klagen. 2 Toen deze vóórgeroepen was, begon Tertullus zijn
aanklacht in deze vorm: Dat wij, dank zij u, volkomen vrede genieten, en dat
door uw beleid veel verbeteringen voor dit volk tot stand zijn gekomen, 3 dat,
edele Felix, erkennen we met grote dankbaarheid altijd en overal. 4 Maar
om u niet te lang op te houden, bid ik u, met uw gewone welwillendheid een
ogenblik naar ons te luisteren. 5 We hebben namelijk bevonden, dat deze
man een pest is; dat hij onrust stookt onder de Joden van heel de wereld;
dat hij een voorman van de sekte der Nazareërs is; 6 en dat hij zelfs heeft
getracht, de tempel te ontwijden. We hebben hem dus gegrepen, en wilden
hem oordelen naar onze Wet. 7 Maar de hoofdman Lúsias is tussenbeide
gekomen, heeft hem met groot geweld aan onze handen ontrukt, 8 en zijn
aanklagers gelast, voor u te verschijnen. Zo ge hem er naar vraagt, kunt ge
zelf alles van hem te weten komen, waarvan wij dezen hier beschuldigen.
9 De Joden vielen hem bij, en verzekerden, dat het inderdaad zó was. 10 Op
een wenk van den landvoogd, dat Paulus mocht spreken, antwoordde hij
aldus Daar ik weet, dat gij sedert vele jaren rechter zijt over dit volk, ga
ik welgemoed mij verantwoorden. 11 Ge kunt u vergewissen, dat het niet
meer dan twaalf dagen geleden is, dat ik naar Jerusalem ben gekomen,
om te aanbidden. 12 Ook heeft men mij met niemand zien redetwisten of

een volksoploop zien verwekken, noch in de tempel, noch in de synagogen,
13 noch in de stad. Ook kunnen ze u niet bewijzen, waarvan ze mij nu
beschuldigen. 14 Maar dit beken ik u wel: Ik dien den God onzer vaderen
volgens de richting, die zij ketterij gelieven te noemen, ofschoon ik toch alles
geloof, wat in de Wet en de Profeten geschreven staat. 15 Op God heb ik
de hoop gebouwd, die ze zelf ook delen, dat er een verrijzenis zal zijn van
rechtvaardigen en onrechtvaardigen. 16 En daarom doe ik mijn best, altijd
een onbesmet geweten te hebben voor God en voor de mensen. 17 Welnu,
na een afwezigheid van meerdere jaren keerde ik terug, om aalmoezen aan
mijn volk te brengen, en om offers op te dragen. 18 Terwijl ik me hiertoe
aan het reinigen was, vonden enige Joden uit Azië mij in de tempel; dus
zonder volksoploop en zonder rumoer. 19 Die lieden dus hadden eigenlijk
voor u moeten verschijnen, en mij in staat van beschuldiging stellen, zo ze
iets tegen mij hadden in te brengen. 20 Of laten zij hier eens zeggen, aan welk
misdrijf ze mij schuldig hebben bevonden, toen ik voor de Hoge Raad ben
verschenen; 21 of het moest gaan over dat éne woord, dat ik uitriep, toen ik in
hun midden stond: Om de verrijzenis der doden sta ik thans voor u terecht.
22 Ofschoon Felix zeer goed bekend was met al wat deze richting betrof,
verdaagde hij toch het proces, en zeide tot hen: Wanneer de overste Lúsias
hier is gekomen, zal ik uw zaak onderzoeken. 23 Hij beval den honderdman,
hem wel gevangen te houden, maar het hem niet moeilijk te maken, en
niemand van zijn vrienden te beletten, hem te verzorgen. 24 Enige dagen
later lieten Felix en zijn vrouw Drusilla, die een jodin was, Paulus ontbieden,
en hoorden hem over het geloof in Christus Jesus. 25 Maar toen hij sprak van
rechtvaardigheid, kuisheid en het toekomstig oordeel, werd Felix bang, en
zeide: Ga nu maar heen; als ik tijd heb, zal ik u weer laten roepen. 26 Hij
hoopte meteen, dat Paulus hem geld zou geven; ook daarom ontbood hij
hem vaak, en onderhield zich met hem. 27 Maar na verloop van twee jaren
kreeg Felix tot opvolger Pórcius Festus. En daar Felix de Joden aan zich wilde
verplichten, liet hij Paulus in de gevangenis achter.

25

1 Toen Festus in de provincie was aangekomen, ging hij drie dagen later
van Cesarea naar Jerusalem. 2 Daar kwamen de opperpriesters en de
aanzienlijksten onder de Joden Paulus bij hem aanklagen, 3 en verzochten
als gunst, dat hij hem naar Jerusalem zou laten ontbieden. Want ze wilden
hem een hinderlaag leggen, om hem onderweg te vermoorden. 4 Festus
antwoordde, dat Paulus te Cesarea in hechtenis bleef, maar dat hij zelf
spoedig daarheen zou vertrekken. 5 Laat dan, zeide hij, de voornaamsten
onder u met mij meegaan, en den man in staat van beschuldiging stellen,
zo hij enig misdrijf begaan heeft. 6 Nadat hij niet langer dan acht of tien
dagen onder hen had vertoefd, keerde hij naar Cesarea terug. De volgende
dag hield hij rechtszitting, en gaf bevel, Paulus voor te brengen. 7 Toen
hij verschenen was, plaatsten de Joden, die uit Jerusalem waren gekomen,
zich om hem heen, en brachten vele en zware beschuldigingen tegen hem
in, die ze echter niet konden bewijzen; 8 terwijl Paulus in zijn verdediging
aantoonde, dat hij noch tegen de wet van de Joden, noch tegen de tempel,
noch tegen den keizer iets had misdreven. 9 Daar Festus echter de Joden
aan zich wilde verplichten, antwoordde hij Paulus, en sprak: Wilt ge naar
Jerusalem gaan, en daar in mijn bijzijn over dit alles terecht staan? 10 Maar

Paulus zeide: Ik sta voor de rechterstoel van Caesar daar moet ik geoordeeld
worden. Tegen de Joden heb ik niets misdreven, zoals ook gij heel goed
weet. 11 Zo ik schuldig ben en iets heb misdreven, waarop de doodstraf
staat, dan weiger ik niet te sterven. Maar zo er niets staande blijft van
al de beschuldigingen, die ze tegen mij inbrengen, dan heeft niemand het
recht, mij aan hen uit te leveren, om hun te gelieven. Ik beroep me op
Caesar. 12 Toen antwoordde Festus in overleg met zijn Raad: Op Caesar
hebt ge u beroepen, tot Caesar zult ge gaan. 13 Enige dagen later kwamen
koning Agrippa en Bernike naar Cesarea, om Festus hun opwachting te
maken. 14 En daar ze er langere tijd vertoefden, legde Festus den koning
de zaak van Paulus voor, en sprak: Hier is een man, dien Felix gevangen
heeft achtergelaten, 15 en tegen wien de opperpriesters en de oudsten der
Joden tijdens mijn verblijf te Jerusalem beschuldigingen hebben ingebracht,
en wiens veroordeling ze hebben geëist. 16 Ik heb hun geantwoord, dat de
Romeinen niet gewoon zijn, iemand uit te leveren, voordat de beschuldigde
zijn aanklagers vóór zich gezien heeft, en gelegenheid heeft gehad, zich
tegen de aanklacht te verdedigen. 17 Ze zijn dus met mij meegekomen, en
zonder uitstel heb ik reeds de volgende dag zitting gehouden, en den man
laten voorbrengen. 18 Maar zijn aanklagers, die hem omringden, brachten
geen enkele beschuldiging in, waarin ik een misdaad kon zien; 19 doch ze
twistten met hem over enige punten van hun eigen geloof, en over een
zekeren Jesus, die gestorven is, en van wien Paulus beweert, dat Hij leeft.
20 Daar ik met dergelijke twistvragen verlegen zat, vroeg ik hem, of hij naar
Jerusalem wilde gaan, en daar over dit alles te recht wilde staan. 21 Maar
Paulus ging in hoger beroep, en eiste voor de rechtbank van Augustus te
worden gebracht. Ik heb dus bevolen, hem in hechtenis te houden, totdat ik
hem naar Caesar zal zenden. 22 Agrippa zeide tot Festus: Ik zou ook zelf dien
man wel eens willen horen. Morgen, antwoordde hij, zult ge hem horen.
23 De volgende dag kwam dan Agrippa en Bernike met grote praal, en in
begeleiding van de krijgsoversten en van de aanzienlijkste mannen der stad,
de gehoorzaal binnen, en werd op Festus' bevel ook Paulus binnengebracht.
24 En Festus sprak: Koning Agrippa, en gij allen, die hier tegenwoordig zijt:
gij ziet hier den man, over wien het ganse volk der Joden zich bij mij is komen
beklagen, te Jerusalem en hier, en luid heeft geschreeuwd, dat hij niet langer
mocht leven. 25 Maar ik heb bevonden, dat hij niets heeft bedreven, dat de
doodstraf verdient. Daar hij zich echter op Caesar heeft beroepen, heb ik
besloten, hem op te zenden. 26 Maar nu weet ik eigenlijk niets bepaalds over
hem aan den heer te berichten. Daarom heb ik hem voor u allen gebracht,
en vooral voor u, koning Agrippa, om na afloop van het verhoor te weten,
wat ik schrijven moet. 27 Want het lijkt me onzinnig, een gevangene op te
zenden, en niet op te geven, waarvan hij beschuldigd wordt.

26

1 Nu sprak Agrippa tot Paulus: Ge hebt verlof, u te verdedigen. Toen
strekte Paulus zijn hand uit, en sprak te zijner verdediging: 2 Ik acht me
gelukkig, koning Agrippa, dat ik heden in de gelegenheid ben, mij voor u
te rechtvaardigen op alle punten, waarvan ik door de Joden beticht word;
3 en dit des te meer, omdat gij alle gebruiken en strijdvragen der Joden kent.
Daarom bid ik u, mij geduldig aan te horen. 4 Wat mijn vroeger leven betreft,
dat is aan alle Joden bekend, daar ik het van jongsaf aan onder mijn volk te

Jerusalem heb doorgebracht. 5 Ze weten, als ze het maar willen getuigen,
dat ik van de aanvang af naar de strengste richting van onze godsdienst als
farizeër heb geleefd. 6 En thans sta ik terecht om de verwachting van de
Belofte, die God aan onze vaderen deed, 7 en wier vervulling onze twaalf
stammen vol hoop tegemoet blijven zien, door God dag en nacht met ijver te
dienen. Om die verwachting, o koning, word ik door de Joden beschuldigd.
8 Wat ongelovigs vindt gij er in, dat God doden doet verrijzen? 9 Om op
mijzelf terug te komen: ik meende dus, dat het mijn plicht was, zeer vijandig
op te treden tegen de naam van Jesus van Názaret. 10 Dat heb ik dan ook
te Jerusalem gedaan. Door de opperpriesters gemachtigd, heb ik een groot
aantal heiligen in de gevangenis geworpen; en als ze ter dood werden
gebracht, stemde ik er voor. 11 In alle synagogen heb ik ze vaak gekastijd, en
ze tot godslastering trachten te dwingen. Mijn woede kende geen grenzen;
ik heb ze vervolgd tot in de steden van het buitenland. 12 Met dat doel reisde
ik naar Damascus met volmacht en opdracht van de opperpriesters. 13 Nog
was ik op weg, toen ik, o koning, op klaarlichte dag een licht uit de hemel, dat
de glans van de zon overtrof, om mij en mijn gezellen zag bliksemen. 14 We
vielen allen neer op de grond, en ik hoorde een stem, die in het hebreeuws
tot mij sprak: “Saul, Saul, waarom vervolgt ge Mij? Het valt u hard, terug te
slaan tegen de prikkel”. 15 Ik antwoordde: “Wie zijt Gij, Heer”? En de Heer
sprak: Ik ben Jesus, dien ge vervolgt. 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten.
Want hiertoe ben Ik u verschenen, om u aan te stellen tot dienaar en getuige
van wat ge gezien hebt, en van wat Ik u zal laten zien. 17 Ik heb u afgezonderd
van het volk en van de heidenen. Ik zend u tot hen, 18 om hun ogen te openen,
hen van de duisternis tot het licht te bekeren, en van de macht van den satan
tot God; opdat ze, door in Mij te geloven, vergiffenis der zonden bekomen, en
een erfdeel te midden der heiligen. 19 Daarom, koning Agrippa, ben ik nooit
ongehoorzaam geweest aan dit hemels visioen. 20 Maar ik heb gepreekt eerst
aan de Joden van Damascus en van Jerusalem en van heel het joodse land,
later ook aan de heidenen, dat ze zich zouden bekeren en zich wenden tot
God, door waardige werken van boete te doen. 21 En daarom hebben de
Joden mij in de tempel gegrepen, en getracht mij te doden. 22 Maar door Gods
bijstand geholpen, houd ik stand tot op deze dag toe, en leg ik getuigenis af
voor klein en groot. Maar ik leer niets anders, dan wat de profeten en Moses
hebben voorspeld: 23 dat de Christus moest lijden, en als de eerste uit de
opstanding der doden, het licht zou brengen aan het volk en de heidenen.
24 Terwijl hij zich zó aan het verdedigen was, viel Festus uit: Ge raaskalt
Paulus; uw grote geleerdheid maakt u waanzinnig. 25 Maar Paulus sprak: Ik
ben niet waanzinnig, edele Festus, maar ik spreek woorden van waarheid
en wijsheid. 26 Want de koning weet van al die dingen, en ik spreek er hem
dus vrijmoedig over. Ik ben er zeker van, dat niets daarvan hem onbekend
is gebleven; want het is niet in een uithoek gebeurd. 27 Gelooft ge aan de
profeten, koning Agrippa? Ik weet, dat ge er aan gelooft. 28 Agrippa zeide tot
Paulus: Ge zoudt me haast overhalen, christen te worden. 29 En Paulus weer:
Ik zou tot God willen bidden, dat nu of later gij niet alleen, maar allen, die mij
heden aanhoren, mogen worden juist zoals ik, uitgezonderd deze boeien.
30 Nu stonden de koning, de landvoogd, Bernike, en allen die bij hen hadden
gezeten, op, 31 en zeiden bij het heengaan onder elkander: Deze man heeft
niets gedaan, wat dood of boeien verdient. 32 En Agrippa zeide tot Festus:
Deze man had vrijgelaten kunnen worden, zo hij zich niet had beroepen op
Caesar.

27

1 Toen tot onze afvaart naar Italië besloten was, werd Paulus met enige
andere gevangenen aan een honderdman van de keizerlijke legerafdeling
toevertrouwd; zijn naam was Július. 2 We gingen aan boord van een
adramutteens schip, dat de kustplaatsen van Azië zou aandoen; en we
lichtten het anker, toen ook de Macedóniër Aristarchus van Tessalonika zich
bij ons had gevoegd. 3 De volgende dag gingen we te Sidon aan land, en
Július, die Paulus heel welwillend bejegende, stond hem toe, zijn vrienden
te bezoeken, en zich door hen te laten verzorgen. 4 Toen we vandaar
vertrokken waren, zeilden we langs Cyprus heen, omdat de wind ons tegen
was. 5 We staken de zee langs Cilicië en Pamfúlië over, en kwamen te
Mura in Lúkië aan. 6 Hier vond de honderdman een alexandrijns schip, dat
naar Italië zeilde, en waarop hij ons overbracht. 7 Na veel dagen langzaam
varen kwamen we met moeite op de hoogte van Knidus; en daar de wind
ongunstig bleef, stevenden we langs Kreta heen ter hoogte van Salmone,
8 zeilden met moeite langs de kusten, en kwamen aan een plaats, Goede
Havens genaamd, in de nabijheid van de stad Lasea. 9 Daar er intussen
veel tijd was verlopen, en de scheepvaart reeds onveilig werd, nu ook de
vastentijd al voorbij was, waarschuwde Paulus hen, 10 en sprak: Mannen,
ik voorzie, dat de vaart zal geschieden met gevaar en grote schade, niet
alleen voor de lading en het schip, maar ook voor ons leven. 11 Maar de
honderdman had meer vertrouwen op den stuurman en den schipper, dan
op het zeggen van Paulus. 12 En daar de haven ook niet goed was gelegen,
om er te overwinteren, vonden de meesten het beter, van daar weg te
varen, om zo mogelijk Fenix te bereiken, een haven van Kreta, die naar het
zuid- en noordwesten uitziet, en daar te overwinteren. 13 Toen er nu een
zachte zuidenwind opstak, meenden ze hun plan te kunnen volbrengen;
ze lichtten het anker, en zeilden de kust van Kreta langs. 14 Maar al heel
spoedig sloeg over het eiland een hevige stormwind neer, die Eurákulon
wordt genoemd. 15 Met geweld werd het vaartuig meegesleurd, en kon
geen koers meer houden we gaven het op, en lieten ons drijven. 16 Onder
beschutting van een klein eiland, Klauda genaamd, slaagden we er met
moeite in, de sloep meester te worden, 17 en op te halen; men legde de
noodkabels aan, en sloeg ze om het schip uit vrees op de Surtis te stoten,
haalde men het takelwerk neer, en zwalkte zó hulpeloos rond. 18 Geweldig
bleef de storm ons beuken. De volgende dag wierp men de lading in zee, 19 en
de derde dag uit eigen beweging ook het scheepstuig overboord. 20 Meerdere
dagen was er zon noch sterren te zien; en zo hevig woedde de storm, dat
ons alle hoop op redding ontzonk. 21 Toen men reeds lang niet meer had
gegeten, ging Paulus in hun midden staan, en sprak: Mannen, men had
naar mij moeten luisteren, en niet van Kreta moeten vertrekken, en dit
gevaar en deze schade moeten voorkomen. 22 Maar nu raad ik u aan, goede
moed te houden; niemand van u zal het leven verliezen, alleen het schip
gaat verloren. 23 Want deze nacht verscheen mij een engel van den God,
wien ik toebehoor en dien ik aanbid, 24 en hij sprak tot mij: “Vrees niet,
Paulus; ge moet voor Caesar verschijnen; daarom behoudt God om u allen,
die met u op het schip zijn”. 25 Mannen, houdt dus goede moed; want dit
vertrouwen heb ik op God, dat het gebeuren zal, zoals mij gezegd is. 26 Maar
we moeten schipbreuk lijden, ergens op een eiland. 27 In de veertiende
nacht, dat we rondzwalkten in de Adriatische Zee, meende het scheepsvolk

tegen middernacht te bespeuren, dat men land begon te naderen. 28 Ze
wierpen het dieplood uit, en peilden twintig vademen; wat verder wierpen
ze het opnieuw, en peilden er vijftien. 29 Uit vrees, dat we ergens op klippen
zouden stoten, wierpen ze van de achtersteven vier ankers uit, en wachtten
in spanning de dageraad af. 30 Maar toen het scheepsvolk van het schip wilde
vluchten, en de sloep in zee liet onder voorwendsel, ook van de voorsteven
ankers te willen uitbrengen, 31 zei Paulus tot den honderdman en tot de
soldaten: Als zij niet op het schip blijven, dan is er voor u geen redding.
32 Toen kapten de soldaten de touwen van de sloep, en lieten haar in zee
vallen. 33 Tegen het aanbreken van de dag spoorde Paulus allen aan, iets te
gebruiken, en sprak: Het is vandaag de veertiende dag, dat gij in gespannen
verwachting zit, zonder te eten of iets te gebruiken. 34 Daarom raad ik u
aan, wat voedsel te nemen; want dat is nodig voor uw behoud. Neen, geen
haar van uw hoofd zal verloren gaan, van niemand van u. 35 Toen hij dit had
gezegd, nam hij brood, dankte God in het bijzijn van allen, brak het, en begon
te eten. 36 Nu schepten allen moed, en ook zij begonnen te eten. 37 Allen
tezamen waren ze met twee honderd zes en zeventig mensen aan boord.
38 Nadat ze waren verzadigd, wierpen ze de voorraad in zee, om het schip
te ontlasten. 39 Toen het dag was geworden, herkenden ze het land wel niet,
maar bespeurden ze toch een bocht met een strand, en besloten, zo mogelijk
daar het schip te doen stranden. 40 Ze kapten de ankers, en wierpen die in
zee; tegelijk maakten ze de banden der stuurriemen los, hesen de fok voor
de wind, en hielden aan op het strand. 41 Maar ze stieten op een landtong,
en leden er schipbreuk; de voorsteven raakte vast en bleef onbeweeglijk,
doch de achtersteven sloeg door de branding uiteen. 42 Nu wilden de
soldaten de gevangenen doden, opdat er niemand zou wegzwemmen en
ontsnappen. 43 Maar de honderdman, die Paulus wilde redden, belette hun
plan. Hij beval, dat allen, die konden zwemmen, het eerst overboord zouden
springen, en aan land zouden trachten te komen; 44 na hen de overigen op
planken en op de wrakken van het schip. En zó kwamen allen behouden aan
land.

28

1 Toen we gered waren, vernamen we, dat het eiland Malta heette. De
eilandbewoners bewezen ons een buitengewone menslievendheid; 2 want
ze namen ons allen op, en staken een vuur aan, omdat het regende en koud
was. 3 Terwijl Paulus een hoop dor hout bijeenraapte en op het vuur wierp,
schoot er door de hitte een adder uit, en beet zich vast aan zijn hand. 4 Toen
de inlanders het dier aan zijn hand zagen hangen, zeiden ze tot elkander:
Die man is zeker een moordenaar; want zelfs na zijn redding uit zee, laat de
Gerechtigheid hem niet in leven. 5 Maar hij schudde het dier van zich af in
het vuur, en ondervond er hoegenaamd geen letsel van. 6 Zij verwachtten,
dat hij zou opzwellen of plotseling dood zou vallen; maar toen ze na lang
wachten zagen, dat hem niets deerde, kwamen ze tot andere gedachten, en
zeiden, dat hij een god was. 7 In de nabijheid was een landgoed gelegen, dat
aan den bevelhebber van het eiland behoorde, die Públius heette. Deze nam
ons welwillend op, en verleende ons gastvrijheid, drie dagen lang. 8 Juist
lag toen de vader van Públius met koorts en buikloop te bed. Paulus ging
naar hem toe, sprak een gebed, legde hem de handen op, en genas hem.
9 Nu kwamen ook de overige zieken van het eiland, en werden genezen.
10 Ze bewezen ons grote eer, en bij onze afvaart voorzagen ze ons van alles

wat we behoefden. 11 Drie maanden later gingen we aan boord van een
alexandrijns schip, dat op het eiland overwinterd had, en de Dioskuren
als kenteken droeg. 12 We gingen te Syracuse aan wal, en bleven er drie
dagen lang. 13 Vandaar zetten we koers langs de kust, en kwamen te Régium
aan. ‘s Anderendaags kregen we zuidenwind, en een dag later bereikten we
Putéoli. 14 Hier troffen we broeders aan, die ons verzochten, zeven dagen
bij hen te blijven. Zo trokken we naar Rome op. 15 Ook vandaar kwamen de
broeders, die van ons hadden gehoord, ons tegemoet tot Appii Forum en Tres
Tabernae. Toen Paulus hen zag, dankte hij God en vatte moed. 16 Toen we
te Rome waren gekomen, werd aan Paulus toegestaan, een eigen woning te
betrekken, met den soldaat, die hem moest bewaken. 17 Drie dagen later liet
hij de voornaamsten der Joden ontbieden; en toen ze bijeen waren, sprak
hij hen toe: Mannen broeders, ofschoon ik niets heb misdaan tegen het
volk of tegen de gewoonten der vaderen, ben ik toch in Jerusalem gevangen
genomen, en in de handen der Romeinen overgeleverd. 18 Die hebben me
dan ook verhoord, en wilden me in vrijheid stellen, omdat ik niets had
misdreven, waar de doodstraf op staat. 19 Maar omdat de Joden zich bleven
verzetten, was ik genoodzaakt, mij op Caesar te beroepen; dus volstrekt
niet, omdat ik mijn volk van iets wil beschuldigen 20 Ziedaar, waarom ik
u heb ontboden, om u te zien, en te zeggen: Waarachtig, het is om Israëls
Verwachting, dat ik deze keten draag. 21 Ze zeiden tot hem: Wij hebben
over u geen brieven uit Judea ontvangen; ook is er geen van de broeders
gekomen, die iets verkeerds over u heeft bericht of gezegd. 22 We achten
het dus billijk, van u te vernemen, wat uw denkbeelden zijn. Want van
die sekte is ons slechts bekend, dat ze overal tegenspraak ontmoet. 23 Ze
bepaalden hem dus een dag, en kwamen toen in grote getale bijeen in zijn
woning. En van, s morgens vroeg tot ‘s avonds laat gaf hij hun uitleg,
getuigde hun van het koninkrijk Gods, en leverde hun het bewijs over Jesus
uit de Wet van Moses en uit de Profeten. 24 Sommigen geloofden wat hij
zeide, anderen echter geloofden het niet. 25 Onder elkander onenig gingen
ze uiteen. Toen sprak Paulus dit éne woord: Terecht heeft de Heilige Geest
door den profeet Isaias tot onze vaderen gesproken 26 Ga tot dit volk en zeg:
Met de oren zult ge horen, en niet verstaan; En scherp zult ge zien, en niet
inzien. 27 Want verstokt is het hart van dit volk, En hun oren zijn hardhorig,
En hun ogen gesloten; Opdat ze niet zouden zien met de ogen, En horen met
de oren, En verstaan met het hart; Opdat zij zich niet zouden bekeren, En
Ik hen zou genezen. 28 Weet dan, dat dit heil van God tot de heidenen is
gezonden; zij zullen luisteren. 29 En terwijl hij dit zeide, gingen de Joden
heen, en twistten heftig onder elkander. 30 Hij bleef twee volle jaren in het
huis, dat hij gehuurd had, en ontving er allen, die hem bezochten. 31 Hij
preekte het koninkrijk Gods, en leerde over den Heer Jesus Christus in alle
vrijmoedigheid en ongehinderd.

De brief aan de Romeinen

1 Paulus, dienaar van Christus Jesus, geroepen als apostel en bestemd voor
het Evangelie van God, 2 dat Deze tevoren door zijn profeten in de heilige
Schriften had aangekondigd 3 over zijn Zoon: -die naar het Vlees uit Davids
zaad is gesproten, 4 en naar den Geest van Heiligheid als Zoon van God in
kracht is gesteld door zijn opstanding uit de doden: -over Jesus Christus,
onzen Heer. 5 Door Hem hebben we genade ontvangen en het apostolaat
onder alle volken, om ze te onderwerpen aan het geloof ter ere van zijn
Naam; 6 ook gijzelf behoort daartoe, als door Jesus Christus geroepen. 7 Aan
allen, die te Rome vertoeven, die door God worden bemind en als heiligen
zijn geroepen: Genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den
Heer Jesus Christus. 8 Allereerst breng ik door Jesus Christus dank aan
mijn God voor u allen, omdat in heel de wereld uw geloof wordt geroemd.
9 God toch, dien ik met mijn geest dien, door het Evangelie van zijn Zoon
te verkondigen, Hij is mijn getuige, dat ik zonder ophouden aan u denk,
10 en steeds in mijn gebeden vraag, om door Gods wil eindelijk eens een
gelegenheid te vinden, u te bezoeken. 11 Want ik verlang u te zien, om tot
uw stichting een of andere geestelijke gave u mede te delen; 12 of liever nog:
om in uw midden tezamen de troost te genieten van ons beider geloof, het
uwe zowel als het mijne. 13 Broeders, ik wil u niet onkundig laten, dat ik
meermalen het voornemen gemaakt heb, maar tot nu toe verhinderd werd,
u te bezoeken, om ook onder u wat vruchten te plukken, zoals onder andere
volken. 14 Ik heb verplichting tegenover Grieken en Barbaren, geleerden
en eenvoudigen; 15 vandaar het verlangen mijnerzijds, om ook u in Rome
het Evangelie te verkondigen. 16 Voor het Evangelie toch schaam ik me
niet. Immers het is een goddelijke kracht ter zaligheid voor iedereen, die
gelooft; eerst voor den Jood en dan voor den Griek. 17 Want in het Evangelie
openbaart zich de gerechtigheid Gods, verkregen door een steeds groeiend
geloof; zoals geschreven staat: “Wie rechtvaardig is door het geloof, hij
zal leven”. 18 Inderdaad, Gods toorn daalt neer uit de hemel over al de
goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid geweld
aandoen door ongerechtigheid. 19 Immers, wat men weten kan over God,
kan ook door hèn worden gekend; God toch heeft het hun duidelijk gemaakt.
20 Want zijn onzichtbaar Wezen, zijn eeuwige Macht en zijn Godheid zijn van
de schepping der wereld af bij enig nadenken uit het geschapene duidelijk
te kennen. Te verontschuldigen zijn ze dus niet. 21 Want ofschoon ze God
hebben gekend, hebben ze Hem niet als God geëerd of gedankt; maar hun
bespiegelingen zijn uitgelopen op niets, en hun onverstandig hart werd
verduisterd. 22 Ze noemden zich wijs, en werden dwaas; 23 de glorie van
den onsterflijken God hebben ze verruild voor een beeld, dat lijkt op een
sterflijken mens, op vogels, op viervoetige en kruipende beesten. 24 Daarom
heeft God naar de lusten van hun hart hen prijsgegeven aan onreinheid,
zodat ze hun eigen lichaam onteren. 25 Ze hebben de waarheid van God
tegen de leugen geruild, en liever het schepsel geëerd en gediend dan den
Schepper, die geprezen moet worden in eeuwigheid. Amen! 26 En daarom
heeft God hen overgelaten aan onterende driften. Hun vrouwen hebben
de natuurlijke omgang met de tegennatuurlijke verwisseld; 27 en ook de

mannen hebben de natuurlijke omgang met de vrouw laten varen, zijn
in lust voor elkander ontvlamd, en mannen plegen ontucht met mannen.
Zó hebben ze in zichzelf het verdiende loon voor hun afdwaling ontvan-
gen. 28 En daar ze de kennis van God hebben versmaad, heeft God hen
overgeleverd aan hun smadelijke instinkten, zodat ze doen, wat niet past:
29 vol zijn ze van allerlei ongerechtigheid, boosheid, hebzucht en slechtheid;
vol van afgunst, moordlust, twist, bedrog en gemeenheid; lasteraars zijn het,
30 kwaadsprekers, godvergeten, onbeschaamd, verwaand, grootsprekers en
zinnend op kwaad; ongehoorzaam zijn ze aan hun ouders, 31 onbezonnen,
onbetrouwbaar, harteloos en onmeedogend. 32 En terwijl ze weten, dat God
heeft verordend, dat wie dergelijke dingen doet, de dood verdient, bedrijven
zij ze niet alleen, maar schenken hun bijval aan hen, die ze doen.

2

1 Maar dan zijt ook gij niet te verontschuldigen, gij mens, die oordelen
durft, wie ge ook zijt. Want, waarin ge een ander oordeelt, veroordeelt
ge uzelf; gij rechter. ge doet juist hetzelfde. 2 Welnu, we weten, dat Gods
oordeel onpartijdig allen treft, die dergelijke dingen doen. 3 En meent ge
dan, dat ge zelf Gods oordeel ontgaan zult, gij mens, die een oordeel velt
over anderen, die dergelijke daden bedrijven, maar die juist hetzelfde doet?
4 Of begrijpt ge de rijkdom van zijn goedheid, geduld en lankmoedigheid
verkeerd, en beseft ge niet, dat Gods goedheid u aanspoort tot boete?
5 Maar dan stapelt ge door uw verstoktheid en door uw onboetvaardig hart
toorn op voor uzelf tegen de Dag van de toorn en van de komst van het
rechtvaardig oordeel Gods. 6 Hij zal ieder naar zijn werken vergelden: 7 Het
eeuwig leven aan hen, die door volharding in het goede, naar glorie en eer
en onsterflijkheid streven; 8 maar toorn en gramschap aan hen, die door
hun partijzucht ongehoorzaam zijn aan de waarheid en luisteren naar de
ongerechtigheid. 9 Kommer en angst naar de ziel voor iederen mens, die
het kwade verricht, eerst voor den Jood en dan voor den Griek; 10 glorie,
eer en vrede voor ieder, die het goede verricht, eerst voor den Jood, en dan
voor den Griek. 11 Want bij God is geen aanzien des persoons. 12 Immers,
wie buiten de Wet heeft gezondigd, zal ook verloren gaan buiten de Wet;
en wie gezondigd heeft onder de Wet, zal worden geoordeeld volgens de
Wet. 13 Want niet zij, die de Wet horen, zijn rechtvaardig voor God; maar zij,
die de Wet volbrengen, zullen gerechtvaardigd worden. 14 Welnu, wanneer
de heidenen, die de Wet niet bezitten, natuurlijkerwijze de voorschriften
der Wet onderhouden, dan zijn ze zonder de Wet zichzelf tot wet. 15 Ze
tonen dan, dat de voorschriften der Wet in hun hart staan geschreven,
en hun geweten legt dezelfde getuigenis af; zo ook hun gedachten, die
beurtelings hen zullen aanklagen of vrijpleiten 16 op de Dag, dat God de
verborgen daden der mensen door Christus Jesus zal oordelen, naar mijn
Evangelie 17 Maar gij, zo ge u Jood noemt, zo ge steunt op de Wet en u op
God beroemt, 18 zo ge zijn wil kent, en onderricht door de Wet, het goed van
het kwaad onderscheidt, 19 zo ge de overtuiging bezit, dat ge een leidsman
zijt voor de blinden, een licht voor wie in het duister zijn, 20 een opvoeder
van onwetenden, een leermeester voor onmondigen, daar ge in de Wet de
maatstaf bezit van kennis en waarheid: 21 onderwijst ge uzelf dan niet,
terwijl ge anderen onderricht?. Gij die preekt, dat men niet stelen mag,
ge steelt? 22 Gij die overspel verbiedt, ge zijt een overspelige? Gij die van

de afgoden gruwt, ge plundert hun tempels? 23 Gij die pocht op de Wet,
ge onteert God door overtreding der Wet; 24 want “door uw schuld wordt
de naam van God onder de heidenen gelasterd,” zoals er geschreven staat.
25 Zeker, de besnijdenis strekt tot nut, zo ge de Wet onderhoudt; maar zo
ge de Wet overtreedt, dan staat uw besnijdenis met onbesnedenheid gelijk.
26 Wanneer dus de onbesnedene de voorschriften der Wet onderhoudt, zal
dan zijn onbesnedenheid niet voor besnijdenis gelden? 27 En zal dan de
onbesnedene, die in zijn natuurlijke staat is gebleven, maar toch de Wet
onderhoudt, geen rechter worden over u, die trots letter en besnijdenis de
Wet overtreedt? 28 Immers niet hij is een Jood, die het uiterlijk is; en dit is
geen besnijdenis, die uiterlijk geschiedt in het vlees; 29 maar hij is een Jood,
die het is in zijn binnenste; en dit is besnijdenis, die geschiedt in het hart,
naar de geest en niet naar de letter; -zo iemand krijgt lof, niet van de mensen,
maar van God.

3

1 Wat heeft de Jood dan nog vóór, of wat nut heeft de besnijdenis dan? -
Heel veel onder ieder opzicht! 2 En wel op de allereerste plaats: hem zijn de
Beloften van God toevertrouwd. 3 Maar wat zou dat nu? Wanneer er som-
migen ontrouw zijn geweest, zou dan hun ontrouw de trouw van God soms
te niet doen? 4 Onmogelijk! Integendeel, het staat vast: God is betrouwbaar,
maar iedere mens is een leugenaar, zoals er geschreven staat: “Opdat Gij
in uw woorden gerecht zoudt blijken, En zegepralen, als men recht over U
spreekt.” 5 Of wanneer onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid doet uit-
blinken, wat zullen we dan zeggen? Zou God, menselijkerwijze gesproken,
dan niet onrechtvaardig zijn, als Hij zijn toorn ontketent? 6 Onmogelijk!
Hoe zou God anders de wereld kunnen oordelen? 7 Of wanneer door mijn
leugen Gods waarachtigheid nog scherper uitkomt tot zijn glorie, waarom
zou ik dan nog als zondaar worden geoordeeld? 8 Zouden we dan niet
liever het kwade gaan doen zoals sommigen ons lasterlijk aanwrijven, opdat
het goede er uit volgt? Maar terecht wordt zo iets veroordeeld. 9 Wat
dan? Zijn wij soms beter? -Volstrekt niet! Want we hebben Joden en
Grieken toch vroeger beschuldigd, dat ze allen onder zonde gebukt gaan,
10 zoals er geschreven staat: “Er is geen rechtvaardige, zelfs niet één; 11 Er
is geen verstandige, niemand die God zoekt. 12 Allen zijn afgedwaald, even
bedorven, Er is niemand die goed doet, maar ook niet één. 13 Een open graf is
hun keel, Ze plegen bedrog met hun tong; Achter hun lippen is adderengif,
14 Vol vloek en bitterheid is hun mond. 15 Vlug zijn hun voeten, om bloed
te vergieten, 16 Vernieling en onheil zijn op hun wegen; 17 Maar de weg
van de vrede kennen ze niet, 18 Geen vreze Gods staat hun voor ogen!”
19 Welnu, we weten, dat de Wet, bij al wat ze zegt, zich richt tot hen, die staan
onder de Wet. Iedere mond is dus gestopt, en heel de wereld staat schuldig
voor God! 20 Door de voorschriften der Wet zal dus geen mens voor Hem
gerechtvaardigd worden; wèl brengt de Wet de kennis der zonde. 21 Maar
thans is, buiten de Wet om, de gerechtigheid Gods verschenen, waarvan de
Wet en de profeten getuigenis hebben afgelegd. 22 Het is de gerechtigheid
Gods, door het geloof in Jesus Christus, en voor allen die geloven. Neen, er
bestaat geen onderscheid meer. 23 Want allen hebben gezondigd, en zijn
beroofd van de heerlijkheid Gods; 24 om niet worden ze gerechtvaardigd
door zijn genade uit kracht der verlossing door Christus Jesus. 25 En God
heeft Hem aangewezen als zoenoffer door het geloof in zijn Bloed, om zijn

rechtvaardigheid te tonen bij het dulden van vroegere zonden 26 uit de tijd
van Gods lankmoedigheid; om ook zijn rechtvaardigheid te tonen in deze
tijd, en Zelf rechtvaardig te zijn, als Hij hem rechtvaardigt, die in Jesus
gelooft. 27 Waar blijft dan de eigenroem? Hij is uitgesloten! Krachtens welke
wet? Krachtens die van de werken? Neen, maar krachtens de wet van het
geloof! 28 We besluiten dus, dat de mens gerechtvaardigd wordt door het
geloof zonder de werken der Wet. 29 Of is God alléén voor de Joden en niet
voor de heidenen? Zeer zeker ook voor de heidenen! 30 Want het is dezelfde
God, die de besnedenen rechtvaardig zal maken door het geloof, maar ook
de onbesnedenen door het geloof. 31 Doen we door het geloof dan afbreuk
aan de Wet? Volstrekt niet! Integendeel, we handhaven de Wet naar haar
juiste aard.

4

1 Hoe heeft dan, naar onze redenering, Abraham, onze Vader naar het
vlees, de gerechtigheid verkregen? 2 Wanneer Abraham gerechtvaardigd
is op grond van zijn werken, dan inderdaad kan hij roemen. Maar hij kan
dit niet tegenover God. 3 Want wat zegt de Schrift? “Abraham heeft in
God geloofd, en dit werd hem als gerechtigheid toegerekend.” 4 Welnu,
wanneer iemand werkt, dan wordt hem het loon niet toegerekend als
gunst, maar volgens recht; 5 maar wanneer iemand niet werkt, doch in
Hem gelooft, die den goddeloze rechtvaardig maakt, dan wordt zijn geloof
hem als gerechtigheid toegerekend. 6 Zó ook prijst David den mens zalig,
wien God gerechtigheid toerekent zonder werken: 7 “Gelukkig zij, wier
ongerechtigheden zijn vergeven, En wier zonden zijn bedekt. 8 Gelukkig de
mens, wien de Heer de zonde niet toerekent.” 9 Geldt nu deze zaligspreking
de besnedenen of ook de onbesnedenen? We houden immers vol: “Aan
Abraham werd het geloof als gerechtigheid toegerekend”. 10 In welke
staat dan is het hem toegerekend; besneden of onbesneden? Niet toen
hij besneden, maar toen hij onbesneden was; 11 het teken der besnijdenis
ontving hij slechts als bezegeling van de gerechtigheid door het geloof, die
hij vóór de besnijdenis had ontvangen. Zó is hij de Vader geworden van
allen, die geloven zonder besneden te zijn, opdat ook hùn de gerechtigheid
zou worden toegerekend; 12 maar ook de Vader van de besnedenen, die
niet enkel besneden zijn, doch ook het geloof navolgen, dat onze vader
Abraham vóór zijn besnijdenis bezat. 13 Neen, niet ter wille van de Wet,
maar terwille. van de gerechtigheid des geloofs is aan Abraham en zijn
kroost de Belofte gedaan, dat hij de wereld zou erven. 14 Want wanneer
zij erfgenamen waren geweest uit kracht van de Wet, dan was het geloof
waardeloos en de Belofte zonder gevolg; 15 de Wet toch verwekt toorn, maar
waar geen wet is, daar is ook geen overtreding. 16 Dus zijn ze het uit kracht
van het geloof, opdat ze het zouden wezen uit genade, en opdat de Belofte
aan heel het nageslacht verzekerd zou zijn: niet alleen aan hen, die uit de
Wet, maar ook aan hen, die uit het geloof van Abraham stammen. Hij is
ons aller Vader, 17 zoals geschreven staat: “Tot een vader van vele volken
heb ik u gesteld,” juist omdat hij geloofde in God, die de doden ten leven
verwekt en bij name noemt wat niet bestaat, als was het er reeds. 18 Hij
heeft tegen alle hoop in toch geloofd, dat hij een vader van vele volken zou
worden, zoals was gezegd: “Zo talrijk zal uw nakroost zijn”. 19 En zonder in
het geloof te verflauwen, peinsde hij over zijn eigen uitgeleefd lichaam, hij

was reeds ongeveer honderd jaar oud, -en over Sara's dode schoot. 20 Neen, hij heeft niet door ongeloof aan Gods belofte getwijfeld, maar hij werd in zijn geloof nog versterkt, gaf eer aan God, 21 en bleef ten volle overtuigd, dat Deze machtig is, om te verwezenlijken, wat Hij beloofd heeft. 22 Dit werd hem dan ook tot gerechtigheid toegerekend. 23 Maar het is niet om hèm alleen, dat er geschreven staat: "het werd hem toegerekend," 24 doch ook terwille van ons, wien het toegerekend zal worden, zo we geloven in Hem, die Jesus uit de doden heeft opgewekt; onzen Heer, 25 die overgeleverd werd om onze ongerechtigheden, en opgewekt om onze rechtvaardiging.

5

1 Daar we dus door het geloof gerechtvaardigd zijn, zo laat ons de vrede bewaren met God door Jesus Christus, onzen Heer. 2 Door Hem hebben we door het geloof toegang verkregen tot deze genade, waarin we vast zijn komen staan; door Hem ook roemen we in de hoop op de heerlijkheid Gods. 3 En hierin niet alleen, maar zelfs in de wederwaardigheden gaan we roemen, omdat we weten, dat wederwaardigheid geduld voortbrengt, 4 geduld beproefde deugd, beproefde deugd weer hoop. 5 Welnu, de hoop wordt niet beschaamd, omdat de liefde Gods is uitgestort in onze harten door den heiligen Geest, die ons geschonken is. 6 Want toen we nog zwak waren, is Christus op de gestelde tijd voor goddelozen gestorven. 7 Welnu, niet licht zal iemand zijn leven voor een rechtvaardige geven, al blijft het mógelijk, dat iemand het van zich verkrijgt, voor een goede te sterven. 8 Maar God bewijst zijn liefde voor ons, doordat Christus voor ons is gestorven, toen we nog zondaars waren. 9 Hoeveel te meer dus zullen we thans door Hem van de toorn worden gered, nu we gerechtvaardigd zijn door zijn Bloed. 10 Want zo we met God zijn verzoend door de Dood van zijn Zoon, toen we nog vijanden waren, hoeveel te meer zullen we gered worden door zijn Léven, nu we Hem zijn verzoend. 11 En dit niet alleen; maar we roemen zelfs in God door onzen Heer Jesus Christus, door wien we thans de verzoening hebben verworven. 12 Zoals dan door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood, zo ook is de dood over alle mensen gekomen, omdat allen hebben gezondigd. 13 Zeker, tot aan de Wet was er zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet aangerekend, als er geen Wet bestaat. 14 En toch heeft de dood geheerst van Adam af tot Moses toe, zelfs over hen, die persoonlijk niet hadden gezondigd naar het voorbeeld der overtreding van Adam, die de voorafbeelding is van Hem, die komen moest. 15 Maar met de genadegave is het niet gesteld als met de val. Want al zijn door de val van één al die velen gestorven, veel overvloediger is de genade van God en de genadegift van den énen mens, Jesus Christus, over al die velen uitgestort. 16 Ook is het met de gift niet gesteld als met het vonnis over het zondigen van één. Want het vonnis leidde van één enkele overtreding tot verdoemenis, maar de genade van vele overtredingen tot rechtvaardiging. 17 En al heeft door de val van één de dood geheerst door dien éne, veel heerlijker zullen zij, die de overvloed der genade en de gave der gerechtigheid ontvangen, in het leven heersen door Eén, door Jesus Christus. 18 Zoals dus door de val van één over alle mensen verdoemenis is gekomen, zo komt ook door de gerechtigheid van Eén over alle mensen de rechtvaardiging ten leven. 19 Want zoals door de ongehoorzaamheid van één mens al die velen tot zondaars zijn geworden,

zo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén al die velen gerechtvaardigd worden. 20 Toen kwam de Wet tussenbeide, om de overtreding nog talrijker te maken. Doch waar de zonde tot overvloed kwam, daar kwam de genade in rijker overvloed. 21 Dus, zoals de zonde heeft geheerst door de dood, zo zal ook de genade heersen door de gerechtigheid ten eeuwigen leven door Jesus Christus onzen Heer.

6

1 Wat besluiten we hieruit? Moeten we in de zonde blijven, opdat de genade tot overvloed komt? 2 Dat nooit! Hoe toch zouden we in zonde voort blijven leven, nu we allen aan haar zijn afgestorven? 3 Of weet gij niet, dat wij allen, die gedoopt zijn tot de gemeenschap met Christus Jesus, dat we gedoopt zijn tot de gemeenschap met zijn Dood? 4 In die gemeenschap met zijn Dood zijn we dus begraven met Hem door het Doopsel, opdat ook wij een nieuw leven zouden leiden, zoals Christus door de glorie van den Vader uit de doden is opgewekt. 5 Want wanneer wij met Hem zijn saamgegroeid door het beeld van zijn Dood, dan zullen we het ook wezen door dat van zijn Verrijzenis. 6 Dit weten we: onze oude mens is gekruisigd met Hem, opdat het zondige lichaam ten onder zou worden gebracht, en wij niet langer slaven der zonde zouden zijn; 7 want wie dood is, is vrij gemaakt van de zonde. 8 Welnu, zijn we met Christus gestorven, dan geloven we ook, dat we met Hem zullen leven. 9 We weten, dat Christus, opgewekt uit de doden, niet meer sterft, en dat de dood geen macht meer over Hem heeft; 10 want zijn sterven was een sterven voor de zonde éénmaal en voor al, maar zijn leven is een leven voor God. 11 Zo ook moet gij u beschouwen als dood voor de zonde, maar als levend voor God in Christus Jesus. 12 Laat dus de zonde in uw sterfelijk lichaam niet heersen, zodat gij zijn lusten opvolgt; 13 en stelt uw ledematen niet in dienst van de zonde als werktuigen van ongerechtigheid. Maar stelt uzelf in de dienst van God als herleefd uit de dood; en uw ledematen in de dienst van God als werktuigen van gerechtigheid. 14 Neen, de zonde moet niet over u heersen; want gij zijt niet meer onder de Wet, maar onder de genade. 15 Hoe nu? Zouden we zonden bedrijven, omdat we niet staan onder de Wet, maar onder de genade? Dat nooit! 16 Weet gij niet, dat gij als slaven aan hèm gehoorzaam moet zijn, onder wiens gehoorzaamheid gij u als slaven gesteld hebt; of wel van de zonde ten dode, of van de gehoorzaamheid ter gerechtigheid? 17 Welnu, God zij dank: gij zijt wel slaven der zonde geweest, maar van harte hebt gij u onderworpen aan die bepaalde vorm van lering, waartoe gij geroepen zijt; 18 en vrijgemaakt van de zonde, zijt gij dienaars der gerechtigheid geworden. Ik druk me heel menselijk uit, om de zwakheid van uw vlees. 19 Waarachtig, zoals gij uw ledematen, als slaven der onreinheid en tuchteloosheid, in dienst van de tuchteloosheid gesteld hebt, zo moet gij thans uw ledematen, als slaven der gerechtigheid, in dienst van de heiligheid stellen. 20 Toen gij slaven waart van de zonde, stondt gij vrij tegenover de gerechtigheid. 21 Wat voor vrucht hebt gij toen wel geplukt? Thans schaamt gij u er over; want het einde ervan is de dood. 22 Maar nu gij vrij van de zonde en dienaars van God zijt geworden, plukt thans als vrucht: de heiliging; het einde ervan is het eeuwige leven. 23 Want het loon der zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jesus onzen Heer.

7

1 Of weet gij niet broeders, -ik spreek immers tot mensen, die wetgeving
verstaan, dat de wet gezag heeft over den mens, zolang deze leeft? 2 De
gehuwde vrouw is door de wet aan haar man gebonden, zolang hij leeft;
maar is de man gestorven, dan is ze vrij van de huwelijkswet. 3 Wanneer
ze dus bij het leven van haar man zich geeft aan een anderen man, dan
wordt ze echtbreekster genoemd; maar is haar man gestorven, dan is ze
vrij van de wet, en is ze geen echtbreekster, als ze zich met een anderen
man verbindt. 4 Zó, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de Wet door het
Lichaam van Christus, opdat gij aan een ander zoudt toebehoren: aan Hem,
die uit de doden is opgewekt; en opdat we vrucht zouden dragen voor God.
5 Toen we in het vlees waren, werkten in onze ledematen de zondige driften,
geprikkeld door de Wet, om vruchten te dragen voor de dood; 6 maar thans
zijn we vrij van de Wet, dood voor haar, die ons aan banden legde. Dus
moeten we dienen in een nieuwe geest, en niet naar een verouderde letter!
7 Wat besluiten we hieruit? Is de Wet zonde? Zeer zeker niet! Maar toch, ik
kende de zonde niet, tenzij door de Wet. Immers ik zou de begeerlijkheid
niet hebben gekend, als de Wet niet had gezegd: “Ge zult niet begeren.” 8 De
zonde maakte gebruik van het gebod, en wekte in mij allerlei begeerlijkheid
op; want zonder de wet is de zonde dood. 9 Voorheen toch, zonder de Wet,
was ik het die leefde; maar toen het gebod was gekomen, leefde de zonde,
10 ik echter stierf; en het gebod ten leven bleek voor mij een gebod tot de
dood. 11 De zonde maakte gebruik van het gebod; zij heeft mij verleid, en
mij gedood door het gebod. 12 De Wet zelf is dus heilig, en het gebod is heilig,
rechtvaardig en goed. 13 Is dan wat goed is, voor mij ten dode geworden?
Zeer zeker niet! Maar het is de zonde, die mij de dood heeft berokkend door
iets wat goed is; opdat de zonde zou blijken, zonde te zijn, en opdat ze juist
door het gebod nog veel meer zondig zou worden. 14 We weten, dat de Wet
geestelijk is; maar ikzelf ben vleselijk, verkocht aan de zonde. 15 Immers, ik
begrijp er niets van, wat ik doe: want ik doe niet wat ik wil, maar ik doe juist
wat ik verfoei. 16 Welnu, wanneer ik doe wat ik niet wil, dan erken ik, dat de
Wet goed is; 17 maar dan doe ikzelf het niet meer, maar de zonde, die in mij
woont. 18 Ik weet, dat er niets goeds in mij woont; ik bedoel: in mijn vlees.
Zeker, het willen is in mij wel aanwezig, maar niet het dòen van het goede;
19 want niet doe ik het goede, dat ik wil, maar wèl doe ik het kwade, dat ik
niet wil. 20 Welnu, wanneer ik wèl doe, wat ik niet wil, dan doe ikzelf het
niet meer, maar de zonde die in mij woont. 21 Ik ontdek in mij dus deze wet:
terwijl ik het goede wil doen, ligt me het kwade voor de hand. 22 Naar den
inwendigen mens schep ik behagen in Gods Wet, 23 maar in mijn ledematen
bespeur ik een andere wet, die strijd voert met de wet van mijn rede en die
mij gevangen houdt in de wet van de zonde, welke in mijn ledematen heerst.
24 O, rampzalige mens, die ik ben! Wie zal mij verlossen van dit lichaam des
doods? 25 God zij dank; het geschiedt door Jesus Christus, onzen Heer! Maar
toch blijft het staan: uit mijzelf dien ik de Wet van God met de rede, maar de
wet der zonde met het vlees.

8

1 Voor hen, die Jesus Christus toebehoren, bestaat er dus thans geen
verdoemenis meer. 2 Want de wet van den Geest, -een wet van leven in
Christus Jesus, -heeft u bevrijd van de wet van zonde en dood. 3 Wat de Wet
niet vermocht, machteloos als ze was door het vlees, dat heeft God gedaan:

Door zijn eigen Zoon te zenden in de gedaante van het zondige vlees en
terwille van de zonde, heeft Hij de zonde veroordeeld in het Vlees, 4 opdat
door ons de gerechtigheid der Wet zou worden vervuld; door ons, die leven
niet naar het vlees, maar naar de geest. 5 Immers, wie vleselijk zijn, streven
naar vleselijke dingen; maar wie geestelijk zijn, naar geestelijke dingen.
6 Welnu, het streven van het vlees is de dood; maar het streven van de geest is
leven en vrede. 7 Want het streven van het vlees staat vijandig tegen God; het
onderwerpt zich niet aan Gods Wet, en zelfs kàn het dit niet; 8 wie vleselijk
zijn, kunnen God niet behagen. 9 Welnu, gij zijt niet in het vlees, maar gij
zijt in de geest, omdat de Geest van God in u woont; wie toch den Geest van
Christus niet heeft, behoort Hem niet toe. 10 Maar zo Christus in u is, dan
is het lichaam wel dood door de zonde, doch de geest blijft in leven door de
gerechtigheid. 11 En zo in u woont de Geest van Hem, die Jesus uit de doden
heeft opgewekt, dan zal Hij, die Christus Jesus uit de doden heeft opgewekt,
ook uw sterfelijke lichamen ten leven verwekken door zijn Geest, die in u
woont. 12 Broeders, we zijn dus niet aan het vlees verplicht, naar het vlees te
leven. 13 En zo gij leeft naar het vlees, zult gij sterven; maar zo gij door den
Geest de werken van het lichaam doodt, zult gij leven. 14 Allen toch, die door
Gods Geest worden geleid, zijn kinderen Gods. 15 Want gij hebt geen geest
van slavernij ontvangen, om terug te vallen in de vrees, maar de geest van
kindschap, waardoor we roepen: “Abba, Vader!” 16 De Geest zelf getuigt met
onze geest, dat we kinderen zijn van God. 17 Zijn we kinderen, dan zijn we
erfgenamen tevens; erfgenamen van God, en medeërfgenamen van Christus,
zo we met Hem lijden, om ook met Hem verheerlijkt te worden. 18 Want
ik houd het er voor, dat het lijden dezer wereld niet opwegen kan tegen de
heerlijkheid, die ons geopenbaard zal worden. 19 Reikhalzend toch smacht
de schepping naar de openbaring der kinderen Gods. 20 Want de schepping
is aan de vergankelijkheid onderworpen, niet uit eigen wil, doch door de wil
van Hem, die ze daaraan onderwierp; maar toch met de hoop, 21 dat ook de
schepping zelf bevrijd zal worden van de slavernij der vergankelijkheid, om
deelachtig te worden aan de vrijheid der glorie van de kinderen Gods. 22 We
weten toch, dat heel de schepping tezamen zucht en kreunt in barensweeën
tot heden toe. 23 En zij niet alleen, maar ook wij, die de eerstelingen des
Geestes bezitten, ook wij zuchten in ons binnenste naar de verlossing van
ons lichaam, in smachtend verlangen naar het kindschap. 24 Want we zijn
verlost om te hopen. Maar zien wat we hopen, is geen hopen meer; hoopt
men soms nog wat men ziet? 25 Doch zo we hopen wat we niet zien, dan
smachten we er naar met geduld. 26 Eveneens komt ook de Geest onze
zwakheid te hulp. Want we weten niet eens, wat we behoren te vragen;
maar de Geest zelf smeekt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.
27 En Hij, die de harten doorgrondt, Hij weet, waar de Geest naar verzucht,
en hoe Deze voor de heiligen smeekt naar Gods wil. 28 We weten ook,
dat God alles ten goede leidt voor hen die Hem liefhebben, die naar zijn
voorbeschikking zijn geroepen. 29 Want die Hij vooruit heeft gekend, heeft
Hij ook voorbestemd, om gelijkvormig te worden aan het beeld van zijn
Zoon, opdat Deze de Eerstgeborene onder vele broeders zou zijn. 30 Welnu,
die Hij heeft voorbestemd, heeft Hij ook geroepen; en die Hij heeft geroepen,
heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij heeft gerechtvaardigd, heeft Hij
ook verheerlijkt. 31 Wat zullen we hieraan nog toevoegen? Wanneer God
vóór ons is, wie zal dan tegen ons zijn? 32 Hij, die zijn enigen Zoon niet

gespaard heeft, maar voor ons allen heeft overgeleverd, hoe zou Hij ons
tegelijk met Hem niet alles schenken? 33 Wie zal de beschuldiger zijn van de
uitverkorenen Gods? Is het God, die rechtvaardigt? 34 Wie zal veroordelen?
Zal het Christus Jesus zijn, die gestorven is, of liever die is opgewekt, die
zetelt aan Gods rechterhand, die ook onze Voorspreker is? 35 Of wie zal
ons scheiden van Christus' liefde? Wederwaardigheid of benauwdheid,
vervolging, honger, naaktheid, gevaar of het zwaard? 36 Zoals er geschreven
staat: "Om Uwentwil worden we de ganse dag gedood, Worden we als
slachtvee behandeld." 37 Maar in dit alles zegepralen we glansrijk door Hem,
die ons liefheeft. 38 En ik ben er zeker van, dat dood noch leven, engelen
noch heerschappijen, heden noch toekomst, geen machten, 39 geen hoogte
of diepte, noch enig ander schepsel ons scheiden kan van Gods liefde in
Christus Jesus, onzen Heer.

9

1 Ik spreek de waarheid in Christus en lieg niet; en ook mijn geweten
getuigt met mij mee in den heiligen Geest, 2 dat ik een grote droefheid en
een voortdurend harteleed ondervind, 3 Waarachtig, zelf zou ik van Christus
gescheiden willen zijn terwille van mijn broeders, mijn stamverwanten
naar het vlees. 4 Israëlieten zijn ze toch; aan hen behoort het kindschap, de
heerlijkheid en het Verbond, de Wet, de eredienst en de Beloften; 5 tot hen
behoren de Vaders, en van hen stamt Christus af naar het vlees: Hij die God
is, boven alles gezegend in eeuwigheid. Amen! 6 Maar toch, Gods woord
heeft niet gefaald! Want niet allen, die afstammen van Israël, behoren tot
Israël; 7 en niet allen zijn kinderen, omdat ze zijn uit Abrahams geslacht.
Integendeel: "Het kroost van Isaäk zal uw kroost worden genoemd," 8 dat
wil zeggen: niet de kinderen naar het vlees zijn de kinderen van God,
maar de kinderen der Belofte worden als kroost beschouwd. 9 De Belofte
nu was als volgt: "Omstreeks deze tijd zal ik terugkomen, en zal Sara een
zoon hebben." 10 Maar dit staat niet alleen. Ook Rebekka werd bevrucht
door één man, Isaäk, onzen Vader. 11 Welnu, toen haar kinderen nog niet
waren geboren, en goed noch kwaad hadden verricht, toen reeds, -opdat
Gods vrije raadsbesluit van kracht zou blijven, 12 dat niet afhangt van de
werken, maar van Hem die roept, -toen reeds werd haar gezegd: 13 "De
oudste zal den jongste dienen;" zoals er geschreven staat: "Jakob heb ik
bemind, maar Esau heb ik gehaat." 14 Wat zullen we daarop zeggen? Is er
dan onrechtvaardigheid bij God? Dat nooit! 15 Hij zegt immers tot Moses:
"Ik zal Mij ontfermen over wien Ik Mij ontfermen wil; en Mij erbarmen
over wien Ik Mij erbarmen wil". 16 Het hangt dus niet af van hem die wil,
noch van hem, die zijn krachten inspant, maar van de ontferming Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Fárao: "Hiertoe juist heb Ik u doen optreden,
opdat in u mijn macht zou blijken, en mijn Naam over heel de aarde zou
worden verkondigd." 18 Derhalve, Hij ontfermt Zich over wien Hij wil, en
Hij verhardt wien Hij wil. 19 Ge zult me dan zeggen: Wat heeft Hij dan
nog verwijten te doen; wie toch weerstaat aan zijn wil? 20 O mens, wie zijt
ge dan wel, dat ge opwerpingen maakt tegen God? Zegt het beeld soms
tot den boetseerder: Waarom hebt ge mij zó gemaakt? 21 Of is soms de
pottenbakker geen baas over het leem, om uit eenzelfde massa het ene vat
te maken met een eervolle, het andere met een smadelijke bestemming?
22 Maar wat dan, zo God met grote lankmoedigheid de vaten van gramschap

heeft verdragen, gereed voor de ondergang, omdat Hij zijn gramschap wil
tonen en zijn macht wil bewijzen; 23 doch, om de rijkdom zijner glorie te
tonen in de vaten van barmhartigheid, die Hij heeft voorbereid tot de glorie,
24 òns heeft geroepen niet slechts uit de Joden, maar ook uit de heidenen?
25 Zo zegt Hij ook in Osee: “Wat mijn volk niet was, zal ik mijn volk noemen;
En die de geliefde niet was, den geliefde. 26 En op de plaats waar hun gezegd
was: Mijn volk zijt gij niet, Daar zullen ze worden genoemd: Kinderen van
den levenden God.” 27 En over Israël roept Isaias het uit: “Al was het getal
van Israëls zonen Als het zand van de zee, 9:het overschot zal worden gered;
28 Want de Heer zal zijn woord op aarde gestand doen, Volkomen en snel.”
29 Zo heeft Isaias ook voorspeld: “Zo de Heer der legerscharen Ons geen
kroost had nagelaten, Dan zouden we als Sódoma zijn geworden, En aan
Gomorra gelijk.” 30 Wat zullen we daaruit besluiten? Dit! De heidenen,
die niet naar de gerechtigheid hebben gestreefd, hebben de gerechtigheid
verkregen, maar dan een gerechtigheid uit het geloof; 31 maar Israël heeft
gestreefd naar een wèt der gerechtigheid, doch heeft die wet niet bereikt.
32 Waarom? Omdat het niet uit geloof geschiedde, maar uit kracht van de
werken. Ze stieten zich aan de steen des aanstoots, 33 zoals er geschreven
staat: “Zie Ik stel in Sion een steen des aanstoots, En een rotsblok van
ergernis; En wie in Hem gelooft, Zal niet worden beschaamd.”

10

1 Broeders, de wens van mijn hart en mijn bede tot God zijn op hun redding
gericht! 2 En ik moet van hen getuigen, dat ze ijver hebben voor God, maar
niet aan het juiste inzicht gepaard. 3 Want daar ze de gerechtigheid Gods
niet hebben begrepen, en een eigen gerechtigheid tot stand wilden brengen,
hebben ze zich niet onderworpen aan de gerechtigheid Gods. 4 Immers
Christus is het eind van de Wet, om te rechtvaardigen al wie gelooft. 5 Zeker,
Moses schrijft, dat de mens, die de gerechtigheid der Wet onderhoudt,
daarin zal leven. 6 Maar de gerechtigheid uit het geloof spreekt aldus: “Zeg
niet in uw hart: wie zal opstijgen ten hemel, om Christus namelijk af te doen
komen; 7 of wie zal naar de afgrond dalen, om Christus te doen opstijgen
uit de doden.” 8 Neen, wat zegt ze? “Dicht bij u is het woord, in uw mond
en in uw hart;” en dit is het woord des geloofs, dat wij preken. 9 Welnu,
wanneer ge belijdt met uw mond, dat Jesus de Heer is, en gelooft met uw
hart, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, dan zult ge worden gered;
10 want men gelooft met het hart ter rechtvaardiging, en men belijdt met
de mond ter redding. 11 De Schrift immers zegt: “Al wie in Hem gelooft,
zal niet beschaamd komen te staan.” 12 Neen, er bestaat geen onderscheid
tussen Jood en Griek; Hij toch is dezelfde Heer voor allen; rijk voor allen, die
Hem aanroepen; 13 “Al wie immers de naam des Heren zal aanroepen, zal
worden gered.” 14 Hoe zullen ze Hem dan aanroepen, in wien ze niet hebben
geloofd? En hoe zullen ze in Hem geloven, van wien ze niet hebben gehoord?
15 En hoe zal men preken, als men niet gezonden is? Zoals er geschreven
staat: “Hoe lieflijk zijn de voeten van hen, die de blijde boodschap brengen!”
16 Maar niet allen hebben gehoor gegeven aan de Blijde Boodschap. Want
Isaias zegt: “Heer, wie heeft onze prediking geloofd?” 17 Het geloof ontstaat
dus door de prediking; de prediking geschiedt krachtens opdracht van
Christus. 18 Maar dan vraag ik: Hebben ze haar misschien niet gehoord?

Toch wel! “Hun stem heeft zich over heel de aarde verbreid, En hun
woorden tot aan de uiteinden der wereld.” 19 Maar dan vraag ik: Heeft
Israël het misschien niet begrepen? Maar vooreerst zegt reeds Moses: “Ik
zal u afgunstig maken op een volk, dat geen volk is, En toornig op een volk
zonder begrip.” 20 En Isaias durft zeggen: “Ik ben gevonden door wie Mij
niet zochten, Heb Mij geopenbaard aan wie Mij niet ondervroegen.” 21 Maar
tot Israël zegt hij: “De ganse dag stak Ik mijn handen uit Naar een ongelovig
en weerbarstig volk.” De verwerping van Israël is niet volkomen.

11

1 Ik vraag dus: Heeft God dan zijn volk soms verstoten? Verre vandaar!
Want ook ikzelf ben een Israëliet, uit het geslacht van Abraham, uit de
stam van Benjamin. 2 Neen, God heeft zijn volk niet verstoten, dat Hij
uitverkoren had. Of weet gij niet, wat de schrift door Elias zegt, toen
deze zich bij God over Israël beklaagde: 3 “Heer, uw profeten hebben ze
gedood, uw altaren omver geworpen; ik alleen ben overgebleven, en ze
staan me naar het leven.” 4 Welnu, wat antwoordt hem de godsspraak:
“Zeven duizend mannen heb Ik Mij voorbehouden, die de knie niet voor
Baäl hebben gebogen.” 5 Zo is er dan ook in deze tijd een overschot gebleven
door de uitverkiezing der genade. 6 Maar is het door de genade, dan is het
niet om de werken; anders zou de genade geen genade meer zijn. 7 Wat
volgt daaruit? Wat Israël blijft zoeken, heeft het niet verkregen. Maar de
uitverkorenen onder hen hebben het wèl verkregen; de overigen echter
werden verhard. 8 Zó staat er geschreven: “God gaf hun een geest van
loomheid; ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige
dag.” 9 En David zegt: “Hun tafel zij hun een valstrik en net, Een struikelblok
en een straf. 10 Mogen hun ogen worden verduisterd, zodat ze niet zien; En
krom hun de rug voor altijd.” 11 Ik vraag dan: Zijn ze gestruikeld, om te
blijven liggen? Zeer zeker niet! Maar dank zij hun val, is de redding aan de
heidenen ten deel gevallen, om hèn naijverig te maken. 12 Welnu, wanneer
hun val een schat werd voor de wereld, en hun getalverlies een schat voor
de heidenen, -hoeveel te meer zal hun voltalligheid het dan zijn! 13 En nu
heidenen, spreek ik tot u! Ofschoon ik apostel der heidenen ben, houd
ik mijn ambt hoog, 14 juist om mijn rasgenoten tot naijver te prikkelen en
sommigen van hen te behouden. 15 Want zo hun verwerping de verzoening
der wereld geweest is, wat zal dan hun weder-opneming anders zijn, dan
een opstanding uit de doden? 16 Zijn immers de eerstelingen heilig, dan
ook het deeg; en is de wortel heilig, dan ook de takken. 17 Welnu, wanneer
enige van die takken zijn weggekapt, en gij, wilde olijf, in hun plaats zijt
geënt en uw deel hebt gekregen van de wortel en het sap van de olijfboom,
18 gaat dan niet pochen tegen de takken. En zo ge gaat pochen; niet gij
draagt de wortel, maar de wortel draagt u! 19 Misschien zult ge zeggen: de
takken zijn weggekapt, opdat ik zou worden geënt. 20 Heel goed; maar de
takken zijn weggekapt om hun ongeloof, en gij zit vast door het geloof. -
Koester geen hoge dunk van uzelf, maar vrees; 21 wanneer God de echte
takken niet heeft ontzien, dan zal Hij ook ú niet ontzien. 22 Overweegt dus
de goedheid, maar ook de strengheid van God: Gods strengheid over hen,
die zijn weggevallen, doch zijn goedheid voor u, zo ge door zijn goedheid
volhardt; anders zult ook gij worden weggekapt. 23 Maar ook die anderen
zullen weer worden geënt, wanneer ze niet volharden in hun ongeloof; want

God is bij machte, om ze opnieuw te enten. 24 Waarachtig, wanneer gijzelf
van een wilde olijf zijt gekapt waartoe ge van nature behoort, en tegen de
natuur in, op de tamme olijf zijt geënt; hoeveel gemakkelijker zullen zij op
hun eigen olijf worden geënt, waartoe ze van nature behoren! 25 Welnu
broeders, om u te behoeden voor zelfoverschatting, wil ik u niet onkundig
laten van dit geheim: een deel van Israël is verhard, totdat de massa der
heidenen is binnengegaan; 26 en dan zal heel Israël worden gered; zoals
er geschreven staat: "De Verlosser zal komen uit Sion, De goddeloosheid
verwijderen van Jakob: 27 En dit zal mijn Verbond met hen zijn, Wanneer Ik
hun zonden zal hebben vergeven." 28 Zeker, met betrekking tot het Evangelie
zijn ze vijanden om uwentwil; maar met betrekking tot de uitverkiezing zijn
ze de welbeminden om wille der Vaders; 29 want nooit heeft God berouw
over genadegaven en roeping. 30 Zoals gij eertijds ongehoorzaam aan God
zijt geweest, maar thans door hùn ongehoorzaamheid barmhartigheid hebt
gevonden, 31 zó zijn ook zij nu nog wel ongehoorzaam om de u betoonde
ontferming, opdat eenmaal ook zij op hun beurt barmhartigheid mogen
verkrijgen. 32 Want God heeft allen onder ongehoorzaamheid gevangen
gehouden, om aan allen zijn barmhartigheid te tonen. 33 O afgrond van
rijkdom en wijsheid en kennis van God! Hoe ondoorgrondelijk zijn toch zijn
raadsbesluiten, hoe onnaspeurlijk zijn wegen! 34 "Wie toch kent 's Heren
gedachte, Of wie is zijn raadsman geweest? 35 Of wie heeft Hem het eerst
iets gegeven, Zodat hij terugontvangen moet?" 36 Immers, uit Hem en door
Hem en voor Hem is alles! Hem zij de glorie in eeuwigheid. Amen!

12

1 Derhalve broeders, bezweer ik u bij de barmhartigheid Gods, uw
lichamen aan te bieden als een levende offerande, heilig en welgevallig aan
God; als een redelijke eredienst uwerzijds. 2 Vormt u niet naar deze wereld,
maar hervormt u door vernieuwing van inzicht, opdat gij onderscheiden
moogt, wat de wil is van God, wat goed is, welbehagelijk en volmaakt.
3 Krachtens de mij geschonken genade beveel ik aan ieder van u, zich
niet hoger te stellen dan recht is, maar zich op juiste waarde te schatten
volgens de maat van het geloof, die God eenieder heeft toegemeten. 4 Want
zoals wij in één lichaam veel ledematen bezitten en niet alle ledematen
dezelfde taak verrichten, 5 zo zijn we tezamen één lichaam in Christus,
maar ieder afzonderlijk zijn we ledematen over en weer. 6 Welnu, we
hebben verschillende gaven overeenkomstig de genade, die ons geschonken
is: is het een profetie, houde zich aan de maat des geloofs; 7 is het een
bediening, men houde zich aan de bediening; wie leraar is, houde zich aan
het onderricht; 8 wie vermaant, houde zich aan de vermaning; wie uitdeelt,
doe het in eenvoud; wie vóórzit, doe het met ijver; wie barmhartigheid
beoefent, doe het blijmoedig. 9 De liefde zij ongeveinsd; verfoeit het kwaad,
blijft gehecht aan het goede! 10 Hebt in broedermin elkander hartelijk lief,
acht elkander hoger dan uzelf; 11 weest onverdroten in ijver, vurig van geest
in de dienst van den Heer. 12 Weest blijde in de hoop, geduldig in het lijden,
volhardend in het gebed; 13 helpt de heiligen in hun noden, legt u op de
gastvrijheid toe. 14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent ze, en vloekt ze niet.
15 Weest blij met de blijden, weent met de wenenden; 16 weest eensgezind
onder elkander. Weest niet hooghartig, maar daalt tot de eenvoudigen af;
wordt niet wijs in uw eigen oog. 17 Vergeldt niemand kwaad met kwaad,

maar weest goedgezind jegens alle mensen; 18 leeft zoveel mogelijk in vrede
met iedereen, zover het althans van u afhangt. 19 Geliefden, wreekt u niet,
maar laat het over aan de Toorn; want er staat geschreven: “Aan Mij is de
wraak; Ik zal vergelden, zegt de Heer.” 20 Maar, “als uw vijand honger heeft,
geef hem te eten, en als hij dorst heeft, geef hem te drinken; want dan stapelt
ge vurige kolen op zijn hoofd.” 21 Laat u niet door het kwade overwinnen,
maar overwin het kwade door het goede!

13

1 Iedereen moet onderworpen zijn aan het hogere gezag; want alle gezag
komt van God, en ook het thans bestaande gezag is verordend door God.
2 Wie zich dus verzet tegen het gezag, verzet zich tegen de verordening
van God; en de weerspannigen zullen hun veroordeling krijgen. 3 Want de
overheid is niet te duchten bij een goed, maar wel bij een slecht gedrag. Wilt
ge dus niets te vrezen hebben van het gezag? Gedraag u dan behoorlijk, en ge
zult zijn goedkeuring verwerven: 4 want het is een dienaar van God tot uw
eigen welzijn. Maar ge moet vrezen, wanneer ge u onbehoorlijk gedraagt;
want het voert het zwaard niet voor niets; want als dienaar van God is het
met de bestraffing van den misdadiger belast. 5 Het is dus noodzakelijk, dat
men zich onderwerpt; niet alleen om de straf, maar ook uit plichtsbesef.
6 Om dezelfde reden ook moet gij de belasting betalen; want de 13:is beambte
van God, en is voortdurend in beslag genomen door haar taak. 7 Geeft dus
aan allen wat hun toekomt; belasting aan wien gij belasting, tol aan wien
gij tol, ontzag aan wien gij ontzag, eer aan wien gij eer zijt verschuldigd.
8 Blijft niemand iets schuldig dan wederkerige liefde. Want hij die zijn
naaste bemint, heeft de Wet vervuld. 9 Immers het gebod: “Ge zult geen
overspel bedrijven, ge zult niet doodslaan, ge zult niet stelen, ge zult niet
begeren,” en alle andere geboden zijn samengevat in dit éne: “Ge zult den
naaste liefhebben als uzelf.” 10 De liefde berokkent den naaste geen kwaad;
de liefde volbrengt dus de ganse Wet. 11 Bovendien, gij weet, dat het tijd is,
en dat het uur is geslagen, om op te staan uit de slaap; want thans is het
heil ons meer nabij, dan toen we het geloof hebben omhelsd. 12 De nacht
is ver gevorderd, de dag breekt aan. Laat ons dus afleggen de werken der
duisternis, en ons omgorden met de wapenen van het licht. 13 Laat ons dus
onberispelijk leven, zoals we dit doen op klaarlichte dag; niet in brasserij en
dronkenschap, niet in ontucht en losbandigheid, niet in twist en ijverzucht.
14 Maar omkleedt u met den Heer Jesus Christus, en vertroetelt het vlees niet
tot begeerlijkheid.

14

1 Gij moet den zwakke in het geloof tot u trekken; maar niet om over
meningsverschillen te twisten. 2 De een toch gelooft alles te mogen eten; de
zwakke voedt zich met groenten. 3 Wie eet, moet hem niet kleineren, die
niet eet; en wie niet eet, moet geen oordeel vellen over hem, die wèl eet;
God immers heeft hem als den zijne aangenomen. 4 Wie zijt ge dan wel, die
een oordeel velt over andermans dienstknecht; of hij staat of valt, is de zaak
van zijn eigen meester. Maar hij zal staande blijven; want de Heer heeft de
macht, hem staande te houden. 5 De een stelt de ene dag boven de andere;
een ander stelt ze alle gelijk; laat iedereen zijn eigen volle overtuiging
volgen. 6 Wie aan een bepaalde dag is gehecht, doet het ter ere van den Heer;
en wie eet, eet ter ere van den Heer, daar hij dank brengt aan God; en wie

niet eet, laat het ter ere van den Heer, en dankt daarbij God. 7 Niemand van
ons leeft voor zichzelf, en niemand sterft voor zichzelf; 8 want zo we leven,
dan leven we voor den Heer, zo we sterven, dan sterven we voor den Heer.
Of we dus leven of sterven, den Heer behoren we toe. 9 Want juist daarom
is Christus gestorven en ten leven opgestaan, om de Heer te zijn van doden
en levenden. 10 Maar wat oordeelt ge dan uw broeder, of wat kleineert ge
uw broeder? Allen toch zullen we voor Gods rechterstoel moeten staan.
11 Want er staat geschreven: "Zoowaar Ik leef, zegt de Heer: Voor Mij zal
elke knie zich buigen, En alle tong zal God verheerlijken." 12 Ieder van ons
zal dus voor zichzelf rekenschap hebben te geven aan God. 13 Laat ons dus
niet langer elkander beoordelen; doch maakt liever het besluit, den broeder
geen aanstoot of ergernis te geven. 14 Ik weet, en ben er zeker van in den
Heer Jesus, dat op zichzelf niets onrein is; maar voor hem die meent, dat
het onrein is, is het onrein. 15 Maar wanneer ge uw broeder grieft door uw
eten, dan beoefent ge de liefde niet meer. Stort door uw eten niemand in
het verderf, voor wien Christus is gestorven. 16 Wat uzelf goed toeschijnt,
moet ge geen slechte naam doen krijgen. 17 Immers het koninkrijk Gods
bestaat niet in spijs en drank, maar in gerechtigheid, vrede en vreugde in
den heiligen Geest; 18 en wie zó Christus dient, is welgevallig aan God en
geacht door de mensen. 19 We moeten dus streven naar wat de vrede en de
wederkerige stichting bevordert. 20 Breekt het werk van God niet af om wat
spijs. Zeker, alles is rein; maar het wordt slecht voor den mens, die door zijn
eten aanstoot geeft. 21 Het is lofwaardig, geen vlees te eten en geen wijn of
iets anders te drinken, wanneer uw broeder zich daaraan ergert. 22 Houd uw
overtuiging voor uzelf, en voor God. -Gelukkig hij, die zich niets te verwijten
heeft bij wat hij zich veroorlooft. 23 Maar wie nog in twijfel verkeert terwijl
hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet handelt overeenkomstig zijn geloof;
alles toch is zonde, wat niet in overeenstemming is met het geloof.

15

1 Wij die sterk zijn, we moeten de gevoeligheden der zwakken ontzien,
en niet onszelf zoeken. 2 Ieder van ons moet het welzijn van den naaste
zoeken, om hem te stichten. 3 Ook Christus heeft zichzelf niet gezocht;
maar zoals geschreven staat: "De smaad van hen, die u smaden, is op
Mij gevallen;" 4 alles toch wat vroeger geschreven werd, is tot onze onder-
richting geschreven, opdat we de hoop zouden verkrijgen door het geduld
en de vertroosting, die de Schriften ons bieden. 5 De God van geduld en
vertroosting schenke u dan de geest van onderlinge eensgezindheid naar
het voorbeeld van Christus Jesus, 6 opdat gij eendrachtig en uit één mond
den God en Vader van onzen Heer Jesus Christus verheerlijken moogt. 7 Gij
moet u dus tot elkander getrokken gevoelen, zoals ook Christus Zich onzer
heeft aangetrokken tot verheerlijking van God. 8 Ik bedoel, dat Christus de
Bedienaar der besnijdenis is geworden, opdat Gods getrouwheid zou blijken
door de vervulling der beloften aan de Vaders; 9 maar dat de heidenen God
om zijn barmhartigheid moeten verheerlijken, zoals er geschreven staat:
"Daarom zal ik U onder de heidenen belijden, En een lofzang aanheffen
ter ere van uw Naam." 10 En wederom zegt ze: "Verheugt u, gij heidenen,
Te zamen met zijn volk!" 11 En eveneens: "Looft den Heer, alle heidenen,
Verheerlijkt Hem, alle naties!" 12 En Isaias zegt weer: "Het zal de Wortel
van Jesse zijn, Die opstaat om ook over de heidenen te heersen; Op Hem

zullen de heidenen hopen." 13 Moge dan de God van hoop door het geloof
u vervullen met alle vreugde en vrede; opdat gij rijke overvloed van hoop
moogt verwerven door de kracht van den heiligen Geest! 14 Eigenlijk gezegd,
mijn broeders, ben ik er voor mezelf van overtuigd, dat gij toch al vervuld
zijt met goede gevoelens en vol van alle kennis, en dat gij zelf in staat zijt,
elkaar te vermanen. 15 Toch heb ik u hier en daar tamelijk vrijmoedig
geschreven, daar ik u een en ander in herinnering had te brengen krachtens
de genade door God mij geschonken: 16 om onder de heidenen een dienaar
van Christus Jesus te zijn in de heilige dienst van het Evangelie Gods; opdat
de heidenen een welgevallige offerande zouden worden, geheiligd door den
heiligen Geest. 17 En op deze dienst van God beroem ik mij in Christus Jesus.
18 Want ik zal me niet verstouten, over iets anders te spreken, dan over wat
Christus door mij heeft uitgewerkt tot bekering der heidenen, door woord
en door daad, 19 door kracht van tekenen en wonderen, en door de kracht
van den heiligen Geest. Zó heb ik wel van Jerusalem af tot Illúrië toe in alle
richtingen het Evangelie van Christus in al zijn volheid verkondigd; 20 maar
evenzeer was het mij een erezaak, nergens het Evangelie te preken, waar
de naam van Christus reeds werd genoemd; om niet op de grondslagen van
anderen te bouwen, 21 maar zoals er geschreven staat: "Zij zullen Hem zien,
Wien Hij niet was verkondigd; Zij zullen Hem kennen, Die niet van Hem
hadden gehoord." 22 Dit is dan ook de reden, waarom ik telkens verhinderd
werd, u te bezoeken. 23 Maar nu ik in deze streken geen arbeidsveld meer
heb, en ik toch reeds sinds vele jaren het verlangen had, u te bezoeken, 24 nu
hoop ik dus, wanneer ik naar Spanje vertrek, u op mijn doorreis te zien, en
dan door u verder voortgeholpen te worden, wanneer ik eerst een weinig
althans van de omgang met u zal hebben genoten. 25 Thans vertrek ik naar
Jerusalem, om aan de heiligen mijn diensten te bewijzen. 26 Want Macedónië
en Achaja hebben het goede besluit genomen, een inzameling te houden
ten bate van de armen onder de heiligen van Jerusalem. 27 Ze hebben dat
goede besluit genomen, daar ze ook verplichtingen aan hen hebben; want
wanneer de heidenen deel hebben gekregen aan hùn geestelijke goederen,
dan zijn dezen ook verplicht, hèn met stoffelijke goederen te ondersteunen.
28 Wanneer ik dus deze zaak heb afgewikkeld en hun deze opbrengst ter
hand heb gesteld, zal ik naar Spanje vertrekken, en dan bij u aankomen.
29 En ik weet, dat ik met de volheid van Christus zegen zal komen, wanneer
ik u kom bezoeken. 30 Ik smeek u dan broeders, bij onzen Heer Jesus Christus
en bij de liefde van den Geest, mij in de strijd te helpen door uw gebeden, die
ge voor mij opstiert tot God; 31 opdat ik ontkomen mag aan de ongelovigen
van Judea, en mijn dienstbetoon voor Jerusalem door de heiligen op prijs
wordt gesteld; 32 en opdat ik dan, zo God het wil, met blijdschap u bezoeken
mag, en mij verpozen in uw midden. 33 De God van de vrede zij met u allen.
Amen!

16

1 Ik beveel u onze zuster Febe aan, diakones van de kerk te Kénchreën,
2 opdat ge haar in den Heer een ontvangst bereidt, zoals het heiligen waardig
is, en haar bijstaat in alles, waarin ze uw hulp nodig mocht hebben. Want
zelf heeft ze goede diensten bewezen aan velen, en ook aan mijzelf. 3 Groet
Priska en Aquila, mijn medehelpers in Christus Jesus, 4 die voor mijn leven
hun eigen hals hebben gewaagd, en aan wie niet ik alleen dank ben ver-
schuldigd, maar ook alle gemeenten der heidenen; 5 groet ook de gemeente

bij hen aan huis. Groet mijn dierbaren Epénetus, den eersteling van Azië
voor Christus; 6 groet Maria, die zich veel moeite voor u heeft gegeven.
7 Groet Andrónikus en Júnias, mijn stamgenoten en medegevangenen, die
in groot aanzien staan bij de Apostelen, en die zelfs vóór mij aan Christus
hebben toebehoord. 8 Groet Ampliatus, mijn geliefde in den Heer. 9 Groet
Urbanus, mijn medehelper in Christus, en mijn geliefden Stachus. 10 Groet
Apelles, die in Christus getrouw is gebleken. Groet hen, die tot het huis
van Aristobulus behoren. 11 Groet Heródion, mijn stamgenoot, Groet hen,
die tot het huis van Narcissus behoren, en volgelingen des Heren zijn.
12 Groet Trufena en Trufosa, die arbeiden in de dienst des Heren. Groet de
geliefde Persis, die veel gearbeid heeft in 's Heren dienst. 13 Groet Rufus, den
uitverkorene in den Heer; alsmede zijn moeder, die ook de mijne is. 14 Groet
Asúnkritus, Flegon, Hermes, Pátrobas, Hermas en de broeders die bij hem
zijn. 15 Groet Filólogus en Júlia, Nereus en zijn zuster, ook Olumpas met al
de heiligen die bij hen zijn. 16 Groet elkander met een heilige kus. U groeten
alle kerken van Christus. 17 Maar ik vermaan u, broeders, scherp te letten
op hen, die tweespalt en aanstoot verwekken tegen de leer, welke gij hebt
ontvangen; gij moet geen omgang met hen hebben. 18 Want zulke lieden
dienen niet Christus onzen Heer, maar wel hun eigen buik; en ze misleiden
argeloze harten door vrome praat en gefleem. 19 Zeker, uw volgzaamheid is
algemeen bekend; ik verheug me dus over u. Ik wil echter, dat gij niet slechts
wijs zijt in het goede, maar ook bestand tegen het kwaad. 20 Dan zal de God
van de vrede den Satan spoedig onder uw voeten verpletteren. De genade
van onzen Heer Jesus zij met u! 21 Timóteus, mijn medehelper, en mijn
stamgenoten Lúcius, Jason en Sosipatros laten u groeten. 22 Ik Tértius, die de
brief op schrift heb gebracht, groet u in den Heer. 23 Cajus, mijn gastheer en
die van de ganse gemeente, laat u groeten. Erastus, de stadsrentmeester,
en broeder Quartus laten u groeten. 24 De genade van onzen Heer Jesus
Christus zij met u allen. Amen! 25 Aan Hem, die bij machte is, u vast te doen
staan in overeenstemming met mijn Evangelie en de verkondiging van Jesus
Christus, -in overeenstemming ook met het heilsgeheim, dat van eeuwigheid
was verzwegen, 26 maar dat thans is geopenbaard, en op bevel van den
eeuwigen God door de profetische schriften aan alle heidenen bekend is
gemaakt, om hen tot de gehoorzaamheid aan het geloof te brengen: 27 aan
Hem, den enig wijzen God, zij door Jesus Christus de glorie in de eeuwen der
eeuwen. Amen!

De eerste brief aan de Korintiërs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, geroepen door Gods wil, en broeder
Sóstenes: 2 aan de Kerk Gods te Korinte, aan hen die geheiligd zijn door
Christus Jesus, aan de uitverkoren heiligen, en aan allen die de naam van
Jesus Christus aanroepen in iedere plaats, zowel bij hen als bij ons: 3 Genade
zij u en vrede van God onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. 4 Ten
allen tijde dank ik God om u voor Gods genade, die u gegeven is in Christus
Jesus; 5 want door Hem zijt gij rijk geworden in ieder opzicht, —in alle
woord en in alle kennis 6 in dezelfde mate als de belijdenis van Christus
vastheid onder u heeft gekregen. 7 En zo staat gij in geen enkele genadegave
ten achter al de tijd, dat gij de openbaring afwacht van onzen Heer Jesus
Christus. 8 Bovendien zal Deze u vast doen staan ten einde toe, zodat gij
onberispelijk zijn zult op de dag van onzen Heer Jesus Christus. 9 God is
getrouw; Hij door wien gij geroepen zijt tot de gemeenschap met zijn Zoon,
Jesus Christus onzen Heer. 10 Broeders, ik bezweer u uit naam van onzen
Heer Jesus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt en dat er onder u geen
scheuringen zijn, maar dat gij volkomen één zijt in dezelfde gezindheid en
dezelfde overtuiging. 11 Want, mijn broeders, door de lieden van Chloë
is me over u bekend geworden, dat er twisten onder u zijn. 12 Ik bedoel
dit: Iedereen van u zegt: “Ik ben van Paulus, ik van Apollo, ik van Kefas,
ik van Christus.” 13 Is Christus soms verdeeld? Of is Paulus soms voor u
gekruisigd, of zijt gij in Paulus’ naam gedoopt? 14 Ik ben er dankbaar om,
dat ik niemand van u gedoopt hebt behalve Krispus en Gajus, 15 zodat men
niet zeggen kan, dat gij in mijn naam zijt gedoopt. 16 Ook Stéfanas’ familie
heb ik nog gedoopt; overigens weet ik niet, dat ik iemand anders gedoopt
heb. 17 Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het
Evangelie te verkondigen: niet met wijsheid van woorden, opdat het Kruis
van Christus zijn betekenis niet zou verliezen. 18 Immers de prediking van
het Kruis is wel een dwaasheid voor hen, die verloren gaan, maar voor ons,
die behouden worden, is ze een kracht Gods. 19 Want er staat geschreven: “Ik
zal de wijsheid der wijzen verdelgen, En het beleid der verstandigen te niet
doen.” 20 Waar is de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister
dezer wereld? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want daar volgens het bestel van Gods wijsheid de wereld niet door de
wijsheid tot de kennis van God is gekomen, zo heeft het God behaagd, de
gelovigen zalig te maken door de dwaasheid der prediking. 22 Terwijl de
Joden tekenen eisen, en de Grieken wijsheid zoeken, 23 preken wij Christus
gekruisigd, voor de Joden een ergernis en voor de heidenen een dwaasheid,
24 maar voor hen, die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, een Christus,
Gods kracht en Gods wijsheid. 25 Want het dwaze van God is wijzer dan de
mensen, en het zwakke van God is krachtiger dan de mensen. 26 Inderdaad,
broeders, denkt eens aan uw eigen roeping terug; niet velen waren wijzen
naar het vlees, niet velen machtig, niet velen aanzienlijk. 27 Neen, het dwaze
der wereld heeft God uitverkoren, om de wijzen beschaamd te maken; en het
zwakke der wereld heeft God uitverkoren, om het sterke te beschamen; 28 en
het onaanzienlijke der wereld en het onbeduidende heeft God uitverkoren:
alles wat niets is, om te niet te doen, wat iets is, 29 opdat geen vlees zou

roemen voor God. 30 Door Hem toch behoort gij aan Christus Jesus, die ons
door God geworden is: Wijsheid, Gerechtigheid, Heiliging en Verlossing;
31 opdat gelijk geschreven staat: “Hij die roemt, Roeme in den Heer.”

2

1 Toen ik dus tot u kwam, broeders, ben ik niet met macht van woord of wijsheid u de getuigenis Gods komen verkondigen. 2 En ik was besloten, onder
u niets te kennen, dan Jesus Christus, en Dien gekruisigd. 3 Ik trad bij u op in
zwakheid, vrees, en grote siddering; 4 mijn spreken en preken steunden niet
op overtuigende woorden van wijsheid, maar op de overtuiging des Geestes
en der kracht, 5 opdat uw geloof niet zou rusten op wijsheid van mensen,
maar op Gods kracht. 6 Toch preken we wijsheid onder de volmaakten; maar
geen wijsheid dezer wereld, noch der machten dezer wereld, die vernietigd
zullen worden. 7 Ja, we verkondigen een Wijsheid Gods, een geheimnisvolle,
een verborgene, welke God vóór de tijden heeft voorbestemd tot onze glorie,
8 die geen der machten dezer wereld heeft gekend, —want zo ze haar gekend
hadden, zouden ze den Heer der glorie niet hebben gekruisigd, 9 maar een,
waarvan geschreven staat: “Wat het oog niet heeft gezien, Noch het oor heeft
gehoord, Noch in het hart van een mens is opgekomen, Wat God heeft bereid
voor hen, die Hem liefhebben.” 10 Immers, ònѕ heeft God ze geopenbaard
door den Geest. Want de Geest doorgrondt alles, zelfs de verborgenheden
Gods. 11 Wie der mensen toch kent de verborgenheden van den mens,
behalve de geest van den mens, die in hem is? Zo ook kent niemand die van
God, tenzij de Geest van God. 12 Welnu, we hebben niet de geest der wereld
ontvangen, maar den Geest, die uit God is, opdat we zouden kennen wat ons
door God is geschonken. 13 En dat spreken we ook uit, niet met woorden
door menselijke wijsheid aangeleerd, maar door den Geest onderwezen;
het geestelijke met het geestelijke verenigend. 14 Maar de verstands-mens
aanvaardt niet wat van Gods Geest komt, want het is hem een dwaasheid; en
hij kàn het zelfs niet kennen, omdat het op geestelijke wijze moet beoordeeld
worden. 15 De geestelijke mens daarentegen beoordeelt alles, zonder zelf
door iemand beoordeeld te worden. 16 “Wie toch kent het inzicht des Heren,
dat hij Hem zou onderrichten?” Welnu, wij hebben het inzicht van Christus.

3

1 Ook tot u, broeders, kon ik niet spreken als tot geestelijken, maar als
tot vleselijken, als tot kinderkens in Christus. 2 Melk heb ik u te drinken
gegeven, geen vaste spijs; want gij kondt er nog niet tegen. En ook nu kunt
gij het nog niet; 3 want nog zijt gij vleselijk. Immers, wanneer er onder u
naijver is en twist, zijt gij dan niet vleselijk, en wandelt gij niet volgens den
mens? 4 Want zolang de één zegt: “Ik ben van Paulus”, en de ander: “Ik
ben van Apollo”, zijt gij dan niet louter mensen? 5 Wat toch is Apollo? Wat
is Paulus? Dienaars, door wier toedoen gij het geloof hebt ontvangen; elk
op de wijze als de Heer hem gegeven heeft. 6 Ik heb geplant, Apollo heeft
begoten, maar God heeft wasdom verleend. 7 En daarom, noch hij die plant,
noch hij die begiet, betekent iets, maar God die wasdom geeft. 8 Toch zijn
ze één, hij die plant en hij die begiet; en elk zal zijn eigen loon ontvangen,
overeenkomstig eigen arbeid. 9 Wij zijn Gods medearbeiders; gij zijt Gods
akker, Gods bouwwerk. 10 Volgens Gods genade, mij geschonken, heb ik als
een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt er op.

Maar iedereen moet toezien, hoe hij daarop bouwt. 11 Want niemand mag
een ander fundament plaatsen, dan wat gelegd is, en dat is Jesus Christus.
12 Onverschillig of men op dit fundament voortbouwt met goud of zilver,
met edelstenen, hout, stro of riet; 13 eens zal ieders werk bekend worden
gemaakt. Immers de Dag zal het aantonen; want in vuur openbaart hij zich,
en het vuur zal uitwijzen, van wat gehalte het werk van een ieder is. 14 Houdt
het werk, dat hij heeft opgebouwd, stand, dan zal hij loon ontvangen. 15 Zo
zijn werk verbrandt, dan zal hij schade lijden; hij zal wel behouden worden,
maar zó, dat hij eerst door het vuur moet. 16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel
zijt en dat Gods Geest in u woont? 17 Zo iemand Gods tempel ten verderve
brengt, dan zal God ook hem verderven. Want heilig is Gods tempel, en
dat zijt gij. 18 Niemand bedriege zichzelf Zo iemand wijs onder u meent te
zijn, hij moet dwaas naar deze wereld worden, om wijs te zijn. 19 Immers
de wijsheid dezer wereld is dwaasheid voor God. Want er staat geschreven:
“Hij, die de wijzen in hun eigen arglistigheid vat.” 20 En eveneens: “De Heer
weet, dat de gedachten der wijzen ijdel zijn.” 21 Niemand mag dus op mensen
roemen. Want alles is het uwe: 22 Paulus, Apollo, Kefas, wereld, leven, dood,
heden, toekomst. Alles is het uwe; 23 maar gij behoort aan Christus, en
Christus aan God.

4

1 Men moet ons zonder meer als dienaars van Christus beschouwen, en
beheerders van Gods geheimenissen. 2 Welnu, van de beheerders wordt
slechts gevorderd, dat ze trouw worden bevonden. 3 En dàn is er mij weinig
aan gelegen, of ik door u of een menselijk gericht word geoordeeld. Ja,
ik oordeel mezelf niet eens; 4 want wel ben ik mezelf niets bewust, maar
daardoor ben ik niet gerechtvaardigd. De Heer is het, die mij oordeelt.
5 Daarom, oordeelt niet vóór de tijd, niet voordat de Heer komt, die zowel de
verborgenheden der duisternis aan het licht zal brengen, als de bedoelingen
der harten openbaren. En dan zal een ieder lof ontvangen van God.
6 Broeders, ik heb deze dingen toegepast op mijzelf en Apollo terwille van
u, opdat gij in ons voorbeeld zoudt leren: “Niet boven hetgeen geschreven
staat;” opdat de een zich niet opblaast ten voordele van een ander en ten
nadele van een derde. 7 Wie eigenlijk houdt u voor zo iets bijzonders? Of wat
hebt ge, dat ge niet verkregen hebt? En zo ge het verkregen hebt, wat pocht
ge dan, als hadt ge het niet verkregen? 8 Zeker wel, gij zijt reeds verzadigd!
Nu reeds zijt gij rijk! Buiten ons om bezit gij het koningschap! Och, was
het toch werkelijk waar, dat gij het koningschap bezat, dan mochten wij er
misschien wel in delen! 9 Want waarlijk, ik geloof, dat God ons, Apostelen,
de laatste plaats heeft toegewezen, als ter dood veroordeelden; want wij
zijn een schouwspel geworden voor de wereld, voor engelen en mensen!
10 Wij, wij zijn dwazen terwille van Christus; gij echter wijzen in Christus.
Wij zijn zwak, gij zijt sterk. Gij zijt geëerd, wij veracht. 11 Tot op dit uur lijden
we honger, dorst en naaktheid; we worden mishandeld, we zwerven rond;
12 in handenarbeid putten we ons uit. Worden we gescholden, we zegenen;
worden we vervolgd, we verdragen het; 13 worden we gelasterd, we spreken
ten goede. Als uitvaagsel der wereld zijn we geworden, het grootste uitschot
tot op de huidige dag. 14 Ik schrijf u deze dingen, niet om u te beschamen,
maar om u terecht te wijzen, als mijn geliefde kinderen. 15 Want al hadt
gij ook tienduizend leermeesters in Christus, vele vaders hebt gij niet; ik
heb u door het Evangelie in Jesus Christus verwekt. 16 En daarom smeek ik

u: weest mijn navolgers. 17 Om dezelfde reden heb ik Timóteus naar u toe
gezonden, die mijn geliefde en getrouwe zoon is in den Heer; hij zal u mijn
wegen in Christus in herinnering brengen, zoals ik ze overal in alle kerken
leer. 18 Sommigen zijn verwaand in de overtuiging, dat ik toch niet bij u
kom. 19 Toch zal ik spoedig bij u komen, zo de Heer het wil; dan zal ik me
eens op de hoogte stellen, niet van het woord van die verwaanden, maar
van hun kracht. 20 Want het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar
in kracht. 21 Wat verkiest gij? Zal ik met de roede tot u komen, of met liefde
en zachtmoedigheid?

5

1 Algemeen hoort men, dat er ontucht onder u voorkomt, en wel zulk een
ontucht, als er zelfs onder de heidenen niet bestaat: dat namelijk iemand
de vrouw van zijn vader bezit. 2 En dan zijt gij nog opgeblazen! Waart gij
niet beter terneergeslagen geweest? Dan was hij, die zo iets bedreven heeft,
wel uit uw midden verwijderd! 3 Ik zelf toch, lichamelijk afwezig, maar
tegenwoordig met de geest, heb reeds, als was ik tegenwoordig, het oordeel
geveld over hem, die zo iets gedaan heeft. 4 In de Naam van den Heer Jesus:
gij en mijn geest, toegerust met de kracht van onzen Heer Jesus: 5 wij leveren
hem over aan den satan tot verderf van het vlees, opdat de geest wordt
behouden op de dag des Heren. 6 Uw roemen staat u niet fraai! Weet gij niet,
dat een weinig zuurdeeg geheel het deeg verzuurt? 7 Doet het oude zuurdeeg
weg, opdat gij vers deeg worden moogt; gij zijt toch ongedesemd brood!
Want ook ons Pascha is geslacht: en dat is Christus. 8 Laat ons dus feest
vieren, niet met het oude zuurdeeg, noch met het zuurdeeg van slechtheid
en boosheid, maar met de ongedesemde broden van reinheid en waarheid.
9 In mijn brief heb ik u geschreven, dat gij geen omgang moogt hebben met
ontuchtigen. 10 Ik schreef niet: met alle ontuchtigen dezer wereld, of met
alle hebzuchtigen en dieven, of alle afgodendienaars; 11 anders zoudt gij
de wereld moeten verlaten. Maar ik schreef u, geen omgang te hebben
met iemand, die zich broeder noemt en toch een ontuchtige is, of een
hebzuchtige, een afgodendienaar, lasteraar, dronkaard of dief; en met zo
iemand zelfs niet te eten. 12 Want met welk recht zou ik hen oordelen, die
buiten staan? Neen, oordeelt hen, die binnen zijn; 13 God zal oordelen, die
buiten staan. Verwijdert den boze uit uw midden!

6

1 Wanneer iemand van u met een ander een geschil heeft, durft hij dan
recht zoeken bij de ongerechtigen, en niet bij de heiligen? 2 Weet gij dan niet,
dat de heiligen de wereld zullen richten? En zo zelfs de wereld door u wordt
gericht, zoudt gij dan onbevoegd zijn voor onbeduidende geschillen? 3 Weet
gij niet, dat wij engelen zullen richten? Hoeveel te meer dus de kwesties
van het dagelijks leven. 4 En toch laat gij bij uw dagelijkse geschillen juist
hen daarover zitting houden, die door de gemeente worden veracht. 5 Ik zeg
het tot uw beschaming. Is er dan onder u geen enkel verstandig man, die
tussen zijn broeders uitspraak zou kunnen doen? 6 In plaats daarvan daagt
de ene broeder den ander voor het gerecht, en dan nog wel ten overstaan
van ongelovigen. 7 Ja, het is op zichzelf voor u al meer dan erg, dat gij met
elkander geschillen hebt. Waarom lijdt gij niet liever onrecht? Waarom lijdt
gij niet liever schade? 8 In plaats daarvan doet gij zelf onrecht en schade, en

dat nog wel aan broeders. 9 Weet gij dan niet, dat zij die onrecht doen, geen
deel zullen hebben aan het koninkrijk Gods? Bedriegt u niet. Ontuchtigen,
afgodendienaars, overspelers, wellustelingen, knapenschenners, 10 dieven,
hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en rovers zullen geen deel hebben aan
het koninkrijk Gods. 11 En dit waren sommigen van u. Maar gij zijt rein
gewassen, gij zijt geheiligd, gij zijt gerechtvaardigd in de naam van den Heer
Jesus Christus en door den Geest van onzen God. 12 Alles is mij geoorloofd!
Maar alles is niet heilzaam! Alles is mij geoorloofd! Maar ik zal me door
niets laten overheersen! 13 De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor
de spijzen; maar God zal beide aan de vernietiging prijsgeven. Het lichaam
daarentegen is niet voor de ontucht, maar het behoort aan den Heer, en
de Heer aan het lichaam. 14 God heeft den Heer opgewekt, en Hij zal ook
ons doen verrijzen door zijn kracht. 15 Weet gij soms niet, dat uw lichamen
ledematen zijn van Christus? Zal ik ze dan doen ophouden, ledematen van
Christus te zijn, om er ledematen ener deerne van te maken! Dat nooit!
16 Maar weet gij ook niet, dat hij, die zich met een deerne afgeeft, met haar
één lichaam is? Want Hij zegt: “Deze twee zullen één vlees zijn.” 17 Hij
daarentegen, die den Heer aanhangt, is één geest met Hem. 18 Vlucht de
ontucht! Iedere zonde, die de mens bedrijft, is buiten het lichaam, maar
de ontuchtige zondigt tegen zijn eigen lichaam. 19 Of weet gij niet, dat uw
lichaam een tempel is van den heiligen Geest, die in u woont, en dien gij van
God hebt ontvangen; ook dat gij uzelf niet toebehoort, 20 daar gij duur zijt
gekocht? Verheerlijkt dus God in uw lichaam!

7

1 Wat de dingen betreft, waarover gij geschreven hebt: het is goed voor
een mens, geen vrouw aan te raken; 2 maar ter vermijding van allerlei
ontucht moet toch iedere man zijn eigen vrouw behouden, en iedere vrouw
haar eigen man. 3 De man moet aan de vrouw zijn plicht vervullen, zoals
ook de vrouw aan den man. 4 De vrouw heeft geen vrije beschikking over
haar eigen lichaam, maar de man. Eveneens heeft ook de man geen vrije
beschikking over zijn eigen lichaam, maar de vrouw. 5 Weigert niet aan
elkander, dan alleen met onderling goedvinden en voor een bepaalde tijd,
om u aan het gebed te wijden; en gaat er dan weer toe over, opdat de
satan u niet bekoort door uw onthouding. 6 Dit laatste echter bedoel ik als
een verlof, en niet als bevel. 7 Integendeel, ik zou willen, dat alle mensen
waren zoals ikzelf; maar iedereen heeft van God een persoonlijke gave, de
één deze, gene weer een andere. 8 Tot de ongehuwden en de weduwen
zeg ik: het is goed voor hen, zo ze blijven, zoals ikzelf ben 9 Maar zo ze
zich niet kunnen beheersen, laten ze dan trouwen. Want het is beter te
trouwen dan te verbranden. 10 Aan de gehuwden beveel niet ik maar de
Heer, dat de vrouw zich niet mag scheiden van den man; 11 en zo ze toch
gescheiden is, dat ze dan ongehuwd moet blijven of zich met den man moet
verzoenen; ook dat de man de vrouw niet mag verstoten. 12 Aan de overigen
zeg ik, niet de Heer: Wanneer een broeder een ongelovige vrouw heeft,
en deze bewilligt er in, met hem samen te wonen, dan mag hij haar niet
verstoten; 13 eveneens, wanneer een vrouw een ongelovigen man heeft,
en deze er in bewilligt, met haar samen te wonen, dan mag ze den man
niet verstoten. 14 Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw,
en de ongelovige vrouw geheiligd door den broeder; anders toch waren

uw kinderen onrein, terwijl ze inderdaad heilig zijn. 15 Maar wanneer de
ongelovige scheiden wil, laat hem scheiden; in zulke gevallen is de broeder
en de zuster niet gebonden. God heeft u toch tot vrede geroepen; 16 want
hoe weet ge, vrouw, of ge den man zult redden; en gij, man, hoe weet ge,
of ge de vrouw redden zult? 17 Iedereen heeft dus zó te leven, als de Heer
hem heeft toegedeeld, zoals God hem heeft geroepen. Zo verorden ik in alle
kerken. 18 Is iemand geroepen, nadat hij de besnijdenis had ontvangen, hij
moet ze niet wegwerken; is iemand als onbesnedene geroepen, hij moet zich
niet laten besnijden. 19 De besnijdenis is niets, de onbesnedenheid evenmin,
maar alleen de onderhouding van Gods geboden. 20 Laat iedereen in de
staat blijven, waarin hij geroepen is. 21 Zijt ge geroepen als slaaf, maak u
daarover niet bekommerd; maar zo óók gij vrij kunt worden, maak dan
liever van de gelegenheid gebruik. 22 Immers een slaaf, die geroepen is in
den Heer, is een vrijgelatene van den Heer; zoals een vrije, die geroepen is,
de slaaf is van Christus. 23 Duur zijt gij gekocht; weest geen mensen-slaven.
24 Broeders, laat iedereen voor God in de staat blijven, waarin hij geroepen
werd. 25 Wat de maagden betreft, heb ik geen gebod des Heren; maar
ik geef mijn gevoelen als iemand, die door Gods ontferming betrouwbaar
is. 26 Welnu, ik ben er van overtuigd, dat om de aanstaande Nood dit het
best is: dat namelijk iemand liefst zó blijft, als hij is. 27 Zijt ge aan een
vrouw verbonden, zoek dan geen scheiding. 28 Zijt ge niet aan een vrouw
verbonden, zoek dan geen vrouw; doch ook al huwt ge, ge zondigt niet;
en als een maagd trouwt, zondigt ze niet. Maar zulke personen zullen
bekommernissen hebben naar het vlees, en die wilde ik u besparen. 29 Dit
toch heb ik te zeggen, broeders. De tijd is kort. Daaruit volgt, dat zelfs zij,
die vrouwen hebben, moeten zijn, als hadden zij ze niet; 30 en zij die wenen,
alsof ze niet weenden; en zij die blijde zijn, als verblijdden ze zich niet; en zij
die kopen, als behielden ze het niet; 31 en zij die van de wereld genieten, als
hadden ze er niets mee op. Want de gedaante dezer wereld gaat voorbij; 32 en
daarom wil ik, dat gij zonder zorgen zijt. —De ònгehuwde is bezorgd over de
dingen des Heren, hoe hij behagen zal aan den Heer; 33 maar de gehuwde is
bezorgd over de dingen der wereld, hoe hij behagen zal aan de vrouw; 34 en
hij is verdeeld. Eveneens is ook de ongehuwde vrouw en de maagd bezorgd
over de dingen des Heren, om heilig te zijn naar lichaam en ziel, terwijl de
gehuwde bezorgd is over de dingen der wereld, hoe ze den man zal behagen.
35 Ik zeg dit tot uw eigen bestwil, niet om u een strik om te doen, maar
opdat gij onwankelbaar zoudt zijn in de eerbaarheid en in de toewijding
aan den Heer. 36 Zo iemand schande denkt te brengen op zijn jonge dochter,
als ze eens over de jaren komt, en de zaken dus toch haar verloop moeten
hebben: hij doe, wat hij wil; hij zondigt niet. Laat ze trouwen. 37 Maar hij,
die onwankelbaar in zijn gevoelen volhardt, die vrij van dwang zijn eigen
wil kan volgen, en die bij zichzelf besloten heeft, zijn jonge dochter ongerept
te bewaren, hij doet wèl. 38 Dus, die zijn dochter uithuwt, doet goed, en die ze
niet uithuwt, doet beter. 39 Een vrouw is gebonden, zolang haar man leeft.
Maar wanneer de man is ontslapen, dan is ze vrij te trouwen met wien ze
wil, mits in den Heer. 40 Toch is ze gelukkiger, zo ze blijft, zoals ze is; volgens
mijn gevoelen althans. En ik meen toch wel, Gods Geest te hebben.

8

1 Wat nu het offervlees betreft, weten we: “Allen hebben we kennis.” Maar

de kennis blaast op, de liefde bouwt op. 2 Zo iemand zich inbeeldt, iets te
kennen, dan is zijn kennis nog niet, zoals ze wezen moet; 3 doch zo iemand
liefde heeft tot God, dan is hij door Hem gekend. 4 Wat dus het eten van
het offervlees aangaat, weten we, dat er eigenlijk geen afgod in de wereld
bestaat, en dat er geen God is, behalve Eén. 5 Want al zijn er ook zogenaamde
goden in de hemel of op aarde, en zó zijn er inderdaad veel goden en veel
heren, 6 voor ons is er slechts één God, de Vader, uit wien alles voortkomt,
en tot wien we geordend zijn, en één Heer Jesus Christus, door wien alle
dingen, door wien ook wijzelf zijn. 7 Maar niet allen hebben die kennis.
Sommigen toch, ook nu nog in de overtuiging, dat er werkelijk afgoden
bestaan, eten het juist als offervlees, en hun geweten, zwak als het is, wordt
er door bezoedeld. 8 Zeker, het eten zal ons niet voor God brengen: eten we
niet, we zijn er niet minder om: eten we wel, we worden er niet beter van.
9 Toch moet gij toezien, dat uw recht de zwakken niet tot aanstoot wordt.
10 Want wanneer zo iemand u, den man van kennis, in een afgodstempel ziet
aanliggen, zal dan het geweten van dien zwakken mens niet worden gestijfd
in het eten der afgodenoffers? 11 Ja, dan gaat door uw kennis de zwakke
verloren, de broeder, voor wien Christus gestorven is. 12 Maar door zó tegen
de broeders te zondigen en hun zwak geweten te kwetsen, zondigt gij tegen
Christus. 13 Daarom, zo het eten ergernis geeft aan mijn broeder, dan zal ik
in eeuwigheid geen vlees meer eten, om mijn broeder niet te ergeren.

9

1 Ben ik niet vrij? Ben ik geen Apostel? Heb ik onzen Heer Jesus niet
gezien? Zijt gij niet mijn werk in den Heer? 2 Zo ik in de opvatting van
anderen geen Apostel ben, voor u ben ik het toch zeker wèl; gij zijt zelfs
het zegel van mijn apostolaat in den Heer. 3 Ziedaar mijn antwoord aan
hen, die iets op mij hebben aan te merken. 4 Hebben wij dan geen recht,
te eten en te drinken? 5 Hebben wij geen recht, een zuster, een vrouw mee
te nemen, zoals de overige apostelen, de broeders des Heren en Kefas? 6 Of
hebben alleen ik en Bárnabas geen recht, ons van handenarbeid ontslagen te
achten? 7 Wie dient er als soldaat op eigen kosten; wie plant een wijngaard
en eet niet van zijn vruchten; of wie weidt een kudde, en voedt zich niet
met de melk der kudde? 8 Spreek ik misschien zó naar menselijke opvatting,
of zegt ook de Wet niet hetzelfde? 9 Inderdaad, in de Wet van Moses staat
geschreven: “Een dorsenden os zult ge niet muilkorven.” Is het dan God om
de ossen te doen; 10 of zegt Hij dit eigenlijk om onzentwil? Ja, om ons werd
het geschreven; want de ploeger moet ploegen op hoop, en de dorser moet
hopen, zijn deel te ontvangen. 11 Zo we u het geestelijke hebben gezaaid,
is het dan zo buitengewoon, als we van u het vleselijke zouden maaien?
12 Wanneer anderen op u rechten kunnen doen gelden, wij niet veel meer?
Toch hebben we van dat recht geen gebruik gemaakt, maar van alles afstand
gedaan, om het Evangelie van Christus niets in de weg te leggen. 13 Weet gij
niet, dat zij die dienst doen in het heiligdom, ook van het heiligdom eten;
en dat zij die het altaar bedienen, ook met het altaar opdelen? 14 Zo heeft
eveneens de Heer verordend, dat zij, die het Evangelie verkondigen, ook
van het Evangelie zouden leven. 15 Welnu, ik voor mij heb van dit alles
geen gebruik gemaakt. Ook schrijf ik het niet, om het op mij toe te passen;
want liever wil ik sterven, dan me mijn roem laten ontnemen. 16 Immers
niet het verkondigen zelf van het Evangelie strekt me tot roem. Want dit is

mijn plicht. Ja, wee mij, zo ik het Evangelie niet zou verkondigen. 17 Welnu,
wanneer ik iets doe uit vrije beweging, dan heb ik verdienste; maar doe ik
het op bevel, dan vervul ik slechts de taak van beheerder. 18 Waarin ligt
dus mijn verdienste? Hierin, dat ik bij mijn prediking het Evangelie om
niet verkondig, zonder gebruik te maken van mijn recht, dat aan het preken
verbonden is. 19 Ja, ofschoon ik vrij sta tegenover allen, heb ik me toch tot
slaaf van allen gemaakt, om er zoveel mogelijk te winnen. 20 Voor de Joden
ben ik als een jood geworden, om Joden te winnen; voor hen, die onder de
Wet zijn, als een, die onder de Wet staat, —ook al sta ik niet onder de Wet,
—om hen te winnen, die onder de Wet staan. 21 Voor hen, die zonder Wet
zijn, als een zonder Wet, —hoewel niet zonder wet van God, maar onder
Christus' wet, om hen te winnen, die zonder Wet zijn. 22 Voor de zwakken
ben ik zwak geworden, om de zwakken te winnen. Voor allen ben ik van
alles geworden, om met alle middelen enigen te redden. 23 Welnu, dit alles
doe ik om het Evangelie, om daaraan deel te mogen hebben. 24 Weet gij niet,
dat de wedlopers in het renperk wèl allen lopen, maar dat slechts één de prijs
behaalt. Loopt dan zó, dat ook gij hem moogt winnen. 25 En hij, die in het
worstelperk optreedt, legt zich een volkomen onthouding op. Zij doen het,
om een vergankelijke kroon te ontvangen, wij om een onvergankelijke. 26 En
daarom loop ik niet als een, die in den blinde voortholt, en worstel ik niet als
een, die in de lucht slaat. 27 Maar het is mijn eigen lichaam, dat ik beuk en
dat ik er onder houd, om na heraut geweest te zijn voor anderen, zelf niet
afgewezen te worden.

10

1 Ik wil niet, broeders, dat gij er geen acht op zoudt slaan, hoe onze vaders
allen onder de wolk waren, allen door de zee heentrokken, 2 en allen door
wolk en zee in Moses werden gedoopt; 3 hoe ze allen dezelfde geestelijke
spijs hebben gegeten; 4 hoe ze allen dezelfde geestelijke drank hebben
gedronken; want ze dronken uit een geestelijke rots, die hen vergezelde,
en die rots was Christus. 5 Toch heeft God in de meesten van hen geen
welbehagen gehad, want ze werden neergeveld in de woestijn; 6 en dit is
geschied als voorafbeelding voor ons, opdat wij geen begeerte naar het
kwade zouden hebben, zoals zij dat hebben gehad. 7 Weest ook geen
afgodendienaars, zoals sommigen van hen; gelijk geschreven staat: "Het
volk zat neer, om te eten en te drinken, en men ging zich vermaken." 8 Laten
we ook geen ontucht bedrijven, zoals sommigen van hen ontucht bedreven;
en op één dag vielen er drie en twintig duizend. 9 Tarten we ook den Heer
niet, zoals sommigen van hen hebben gedaan; en ze kwamen om door de
slangen. 10 Mort ook niet, zoals sommigen van hen hebben gemord; en ze
werden uitgeroeid door den verderfengel. 11 Dit alles nu overkwam hun als
een voorafbeelding voor ons, en het werd opgeschreven tot waarschuwing
voor ons, die het einde der tijden beleven. 12 Dus, wie meent te staan, zie
toe, dat hij niet valt! 13 Gij hebt geen bovenmenselijke bekoring te doorstaan
gehad. God is getrouw; Hij zal niet toelaten, dat gij boven uw krachten
bekoord wordt, maar met de bekoring zal Hij ook het middel geven, om ze
te kunnen doorstaan. 14 En daarom, mijn geliefden, vlucht de afgoderij!
15 Ik spreek tot verstandigen; beoordeelt dus zelf, wat ik zeggen ga. 16 Is
de kelk der zegening, die wij zegenen, geen deelgenootschap aan het Bloed
van Christus; is het brood, dat wij breken, geen deelgenootschap aan het

Lichaam van Christus? 17 Omdat het één Brood is, daarom zijn wij, hoe
talrijk ook, één lichaam; want allen hebben wij deel aan het éne Brood.
18 Beschouwt het Israël naar het vlees; zijn zij, die de offerspijzen eten, niet
in gemeenschap met het altaar? 19 Wat wil ik hiermee zeggen? Dat het
offervlees iets is, of dat een afgod iets is? 20 Neen, maar wat ze offeren,
offeren ze aan duivels en niet aan God. En ik wil niet, dat gij in gemeenschap
staat met de duivels. 21 Gij kunt de kelk des Heren niet drinken en de kelk
der duivels. Gij kunt geen deel hebben aan de Tafel des Heren en aan de
tafel der duivels. 22 Of zouden we den Heer soms willen uitdagen? Zijn wij
soms sterker dan Hij? 23 Alles is geoorloofd! Maar niet alles is heilzaam!
Alles is geoorloofd! Maar niet alles is stichtend. 24 Niemand zoeke zijn eigen
belang, maar dat van den naaste. 25 Al wat in de vleeshal verkocht wordt,
moogt gij eten, zonder verder onderzoek te doen tot geruststelling van uw
geweten. 26 Want: “Aan den Heer behoort de aarde met wat ze bevat.” 27 Zo
een ongelovige u uitnodigt, en gij wilt er heen gaan, eet dan gerust al wat
u wordt voorgezet, zonder verder onderzoek te doen tot geruststelling van
het geweten. 28 Maar zo iemand u zegt: “dit is offervlees,” eet er dan niet
van, zowel om hem, die er u opmerkzaam op maakte, als om gewetenswil.
29 Ik bedoel niet uw eigen geweten, maar dat van den ander. Waarom toch
zou mijn vrijheid op zich zelf genomen afgemeten worden naar het geweten
van een ander? 30 Wanneer ik na dankzegging van iets geniet, waarom zou ik
gesmaald worden om iets, waarvoor ik dankzegging uitspreek? 31 Derhalve,
of gij eet, of drinkt, of wat gij ook doet, doet alles ter ere Gods! 32 Geeft
geen aanstoot aan Joden of heidenen, noch aan de Kerk van God; 33 zoals
ook ikzelf allen in ieder opzicht terwille ben, en niet mijn eigen belang zoek,
maar dat van de grote menigte, opdat ze behouden wordt.

11

1 Weest mijn navolgers, zoals ik het ben van Christus! 2 Ik prijs u, omdat
gij bij allerlei zaken aan mij denkt, en vasthoudt aan de voorschriften, die ik
u gegeven heb. 3 Welnu, ik wil, dat gij wèl bedenkt: het hoofd van iederen
man is Christus; het hoofd van de vrouw is de man; het hoofd van Christus
is God. 4 Iedere man, die bidt of profeteert met bedekt hoofd, doet zijn
hoofd schande aan. 5 Iedere vrouw daarentegen, die blootshoofds bidt of
profeteert, doet haar hoofd schande aan; want dat is juist hetzelfde, als deed
ze het met geschoren hoofd. 6 Ja, zo een vrouw zich niet bedekken wil, dan
moet ze zich ook maar de haren doen knippen; en zo het voor een vrouw een
schande is, zich kaal te laten knippen of scheren, dan moet ze zich ook maar
bedekken. 7 De man moet zijn hoofd niet bedekken, daar hij het evenbeeld
is en de glorie van God; maar de vrouw is de glorie van den man. 8 Want de
man is niet uit de vrouw, maar de vrouw is uit den man; 9 en de man is niet
geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man. 10 En daarom moet de
vrouw een macht over haar hoofd behouden ter wille der engelen. 11 Toch
blijft het waar: naar ‘s Heren plan is een vrouw er niet zonder man, maar
ook is een man er niet zonder vrouw. 12 Want zoals de vrouw uit den man
is ontstaan, zo ontstaat ook weer de man door de vrouw; en dit alles naar
Gods beschikking. 13 Oordeelt nu zelf: Is het betamelijk, dat een vrouw bidt
met onbedekt hoofd? 14 Leert toch de natuur zelf u niet, dat het voor den
man een schande is, lang haar te dragen; 15 terwijl het voor de vrouw een
eer is, wanneer ze lang haar draagt; want de haardos is haar gegeven bij

wijze van sluier. 16 En zo iemand nog andere bewijzen verlangt: wij hebben
zulke gebruiken niet, en de gemeenten Gods evenmin. 17 Bij de nu volgende
vermaning kan ik u niet prijzen. Want gij komt niet samen tot uw heil, maar
tot uw onheil. 18 Vooreerst toch hoor ik, dat er bij uw bijeenkomsten in de
kerk verdeeldheid onder u heerst; en gedeeltelijk geloof ik dit ook. 19 Want
het is nodig, dat er scheuringen onder u zijn, wil het blijken, wie onder u
standvastig is. 20 Wanneer gij bijeen komt, dan is dat geen nuttigen van
de Maaltijd des Heren. 21 Want iedereen begint zijn eigen maal vooruit te
eten; en zó is de een hongerig, de ander over-verzadigd. 22 Hebt gij dan geen
huizen, om te eten en te drinken? Of durft gij de kerk van God verachten, en
hen die niets bezitten, vernederen? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? Op
dit punt prijs ik u zeker niet. 23 Want ik zelf heb van den Heer ontvangen, wat
ik u ook heb overgeleverd; dat de Heer Jesus in de nacht, dat Hij verraden
werd, brood nam, 24 een dankzegging sprak, het brak en zeide: “Dit is mijn
Lichaam, dat voor u wordt overgeleverd. Doet dit tot mijn gedachtenis.”
25 Zo ook na de maaltijd de kelk, zeggende: “Deze kelk is het nieuwe Verbond
in mijn Bloed. Doet dit, zo dikwijls gij drinkt, tot mijn gedachtenis.” 26 Welnu,
zo dikwijls gij dit brood eet en de kelk drinkt, verkondigt gij de dood des
Heren, totdat Hij komt. 27 Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de
kelk des Heren drinkt, bezondigt zich aan het Lichaam en Bloed des Heren.
28 Laat dus een ieder zichzelf onderzoeken, en dan eerst eten van het brood
en drinken van de kelk. 29 Want wie eet en drinkt, eet en drinkt zich een
oordeel, zo hij het Lichaam niet naar waarde beoordeelt. 30 Daarom zijn
er onder u zoveel zwakken en zieken, en zijn er zovelen ontslapen. 31 Zo
we onszelf naar waarheid hadden beoordeeld, zouden we niet geoordeeld
worden. 32 Welnu, als we door den Heer worden gèoordeeld, dan is dat voor
ons een les, om niet met de wereld vèroordeeld te worden. 33 En daarom,
mijn broeders, wanneer gij bijeenkomt om te eten, blijft dan op elkander
wachten. 34 Zo iemand honger heeft, dan moet hij thuis maar eten. Anders
komt gij tot uw oordeel bijeen. De andere zaken zal ik wel regelen, wanneer
ik kom.

12

1 Wat de Geestesgaven betreft, broeders, wil ik u niet in het onzekere
laten; 2 gij weet het, toen gij heidenen waart, was het blindelings, dat
gij naar de stomme afgoden werdt heengedreven. 3 Daarom maak ik u
bekend, dat niemand, die spreekt door Gods Geest, zegt: “Vervloekt zij
Jesus;” en dat niemand zeggen kan: “Heer Jesus,” dan door den heiligen
Geest. 4 Welnu, er is verscheidenheid van genadegaven, maar er is slechts
één Geest; 5 en verscheidenheid van bedieningen, maar slechts één Heer;
6 en verscheidenheid van werkingen, maar slechts één God, die alles in allen
werkt. 7 En aan een ieder wordt de Geestesuiting geschonken, om er nut
mee te stichten. 8 Den één wordt het woord der wijsheid gegeven door den
Geest, den ander het woord der kennis door denzelfden Geest, 9 een ander
het geloof door denzelfden Geest, een ander de gaven der genezing door den
énen Geest. 10 Aan anderen weer het werken van wonderen, of de profetie,
of de onderscheiding der geesten, of de veelheid van talen, of de vertolking
der talen; 11 maar dit alles werkt één en dezelfde Geest, die ieder toedeelt,
zoals het Hem goeddunkt. 12 Want zoals het lichaam één is, ofschoon het
veel leden heeft, en van de andere kant al de leden van het lichaam, hoe
talrijk ook, één lichaam vormen, zo ook Christus. 13 Allen toch, Joden of

heidenen, slaven of vrijen, allen zijn we in één Geest tot één lichaam gedoopt, en allen zijn we met één Geest gedrenkt. 14 Want ook het lichaam bestaat niet uit één lid, maar uit meerdere leden. 15 Al zei de voet: omdat ik geen hand ben, behoor ik niet tot het lichaam; toch behoort hij tot het lichaam. 16 En al zei het oor: omdat ik geen oog ben, behoor ik niet tot het lichaam; toch behoort het tot het lichaam. 17 Zo het lichaam één en al oog was, waar bleef het gehoor; was het één en al gehoor, waar bleef dan de reuk? 18 Maar in werkelijkheid heeft God de leden, elk in het bijzonder, een plaats in het lichaam gegeven, zoals het Hem heeft behaagd. 19 En van de andere kant, zo alle nu eens één lid vormden, waar bleef dan het lichaam? 20 Maar in werkelijkheid zijn er veel leden, doch slechts één lichaam. 21 Het oog kan niet tot de hand zeggen: Ik heb u niet nodig; het hoofd niet tot de voeten: Ik heb u niet nodig. 22 Integendeel, juist de schijnbaar zwakkere leden van het lichaam zijn het meest noodzakelijk; 23 wat ons in het lichaam minder edel toeschijnt, bekleden we met meer luister; en juist onze oneerbare ledematen ontvangen groter kiesheid; 24 onze eerbare leden hebben dat niet nodig. Ja, God heeft het lichaam zó samengesteld, dat Hij groter eer gaf aan wat misdeeld is, 25 opdat er in het lichaam geen tweedracht zou heersen, maar de leden gelijke zorg voor elkaar zouden dragen. 26 En wanneer één lid lijdt, lijden alle leden mee; komt één lid in aanzien, alle leden delen in zijn vreugde. 27 Welnu, gij zijt het lichaam van Christus, en ieder in het bijzonder zijn leden. 28 En in de Kerk heeft God den één aangesteld tot apostel, een ander tot profeet, een derde tot leraar; dan komen de wonderen, dan de gaven der genezing, hulpbetoon, bestuur, de veelheid van talen. 29 Zijn allen soms apostelen? Allen profeten? Allen leraars? 30 Hebben allen de wondermacht, allen de gaven der genezing? Spreken allen in talen, vertolken allen? 31 Gij hunkert naar de hoogste gaven? Ik wijs u een weg, die nog veel hoger ligt.

13

1 Al spreek ik de talen van mensen en engelen, Maar ik heb de liefde niet: Ik ben een rinkelend bekken, Of een rammelend cymbaal. 2 Al heb ik de gave der profetie, Al bezit ik alle geheimen en kennis, Al heb ik het volle geloof, dat bergen verzet: Zonder liefde ben ik niets. 3 Al schenk ik weg al wat ik heb, Al geef ik mijn lichaam, om mij te laten verbranden: Zo ik de liefde niet heb, Het dient mij tot niets. 4 De liefde is geduldig, De liefde is goedertieren, De liefde is niet afgunstig, Niet pronkzuchtig, niet verwaand. 5 Zij handelt niet onedel, En zoekt zichzelve niet, Zij laat zich niet verbitteren, En rekent het kwade niet aan. 6 Over onrecht is zij niet blijde, Maar over de waarheid verheugd. 7 Alles bedekt zij, alles gelooft zij, Alles hoopt zij, alles duldt zij. 8 De liefde: zij vergaat nimmer! Maar profetieën: zij houden op, En talen: zij zullen verstommen, En kennis: zij zal vergaan. 9 Want ons kennen is ten halve, Ons profeteren slechts ten dele; 10 Maar komt eens het volmaakte, Het onvolmaakte verdwijnt. 11 Toen ik een kind was, sprak ik als kind, Voelde ik als kind, dacht ik als kind; 12 Nu ik een man ben, Leg ik het kinderlijke af. Thans zien wij in een wazige spiegel; Straks aangezicht tot aangezicht. Thans ken ik slechts ten halve; Straks ten volle, zoals ik zelf ben gekend. 13 Zo blijven bestaan Geloof, hoop en liefde, Drie in getal; Maar de grootste daarvan is de liefde.

14

1 Jaagt de liefde na, en streeft dan naar de Geestesgaven, doch naar het
profeteren het meest. 2 Wie talen spreekt, spreekt niet voor mensen, maar
voor God; want niemand verstaat hem, maar in geestverrukking spreekt hij
geheimzinnige woorden uit. 3 Maar wie profeteert, spreekt voor mensen tot
stichting, vermaning en troost. 4 Wie talen spreekt, sticht zichzelf; maar wie
profeteert, sticht de gemeente. 5 Ik wens u allen toe, dat gij in talen moogt
spreken, maar meer nog, dat gij moogt profeteren; want hij die profeteert,
overtreft hem die in talen spreekt, behalve als hij het ook vertolkt, zodat
de gemeente er stichting uit trekt. 6 Welnu broeders, als ik tot u kwam
en in talen sprak, wat nut zou ik u stichten, zo ik niet tevens u toesprak
met openbaring of kennis, met profetie of met lering? 7 Het gaat er mee
als met de levenloze muziekinstrumenten, fluit of citer; zo ze verwarde
geluiden voortbrengen, hoe komt men dan te weten, wat er gefloten of
getokkeld wordt? 8 En zo een bazuin een bazuin onzekere klank uitstoot,
wie maakt zich dan ten strijde gereed? 9 Zo gaat het ook u met uw taal;
zo gij geen verstaanbare woorden doet horen, hoe zal men dan begrijpen
wat er gesproken wordt? Gij spreekt dan tegen de wind! 10 Er zijn in de
wereld wie weet hoeveel talen, en geen enkele is er onverstaanbaar. 11 Maar
wanneer ik de zin der taal niet versta, dan ben ik een barbaar voor iemand,
die met me spreekt, en hij voor mij. 12 Zo moet ook gij, nu gij toch zo naar
geestverrukking hunkert, er ijverig naar streven, om daarmee de stichting
der gemeente zoveel mogelijk te bevorderen. 13 Dus, hij die in talen spreekt,
moet bidden, dat hij ook vertolken kan. 14 Want wanneer ik in talen bid, dan
bidt wel mijn geest, maar mijn verstand dient voor niets. 15 Hoe moet het
dan? Ik wil bidden met mijn geest, maar ook bidden met mijn verstand; ik
wil lofzingen met mijn geest, maar ook lofzingen met mijn verstand. 16 Want
wanneer ge een dankzegging uitspreekt in geestverrukking, hoe zal dan
iemand, die tot de oningewijden behoort, het "Amen" kunnen zeggen op uw
dankzegging, daar hij niet weet, wat ge zegt. 17 Zeker, gij van uw kant spreekt
een schoon dankgebed uit, maar de ander wordt er niet door gesticht. 18 Ik
dank God, dat ik meer dan gij allen in talen spreek; 19 maar toch wil ik in de
gemeente liever vijf woorden spreken met mijn verstand, om ook anderen te
onderrichten, dan tienduizend in een taal. 20 Broeders, weest geen kinderen
in uw oordeel, maar weest onmondig in het kwaad en rijp in uw oordeel.
21 In de Wet staat geschreven: "Door mensen met vreemde taal, En door
lippen van vreemden Zal Ik spreken tot dit volk; Ook dan zullen ze niet
naar Mij horen. Spreekt de Heer." 22 De talen zijn dus een teken niet voor
de gelovigen, maar voor de ongelovigen; de profetie daarentegen is niet
voor de ongelovigen, maar voor hen, die geloven. 23 Veronderstelt nu eens,
dat heel de gemeente op één plaats bijeen is en allen in talen spreken, en
dat er een oningewijde of een ongelovige binnenkomt; zullen ze dan niet
zeggen, dat gij waanzinnig zijt? 24 Maar zo allen profeteren, en er komt een
ongelovige of oningewijde binnen, dan wordt hij door allen overtuigd, door
allen geoordeeld, 25 en zijn hartsgeheimen worden blootgelegd; dan zal hij
neervallen op zijn aangezicht, God aanbidden, en het openlijk verkondigen,
dat waarlijk God in uw midden is. 26 Hoe moet het dan, broeders? Bij
uw samenkomsten mag elk iets hebben; de één een psalm, de ander een
onderrichting, openbaring, taal of vertolking. Maar alles moet tot stichting
geschieden. 27 Wanneer men in talen spreekt, dan geschiede het door twee,

hoogstens drie, en op de beurt; en één moet het vertolken. 28 Zo er geen
tolk aanwezig is, dan moet men zwijgen in de gemeente, en slechts spreken
voor zichzelf en voor God. 29 Van de profeten mogen er twee of drie het
woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen. 30 En wanneer een
ander, die er bij zit, een openbaring ontvangt, dan moet de eerste zwijgen.
31 Zeker, als het úw beurt is, moogt gij allen profeteren, opdat allen er
uit leren, en allen worden vertroost. 32 Profeten-geesten toch zijn aan de
profeten zelf onderworpen; 33 want God is geen God van wanorde, maar
van vrede. Zoals het in alle gemeenten der heiligen gebeurt, 34 moeten
de vrouwen in de bijeenkomsten zwijgen. Want het is haar taak niet, te
spreken; maar ze moeten onderdanig zijn, zoals de Wet het ook zegt. 35 En
wanneer ze inlichtingen verlangen, dan moeten ze thuis haar eigen man er
naar vragen. Want het is voor een vrouw onbetamelijk, in de kerk het woord
te voeren. 36 Is het woord Gods soms van u uitgegaan, of is het alleen tot u
doorgedrongen? 37 Zo iemand zich voor een profeet of begenadigde houdt,
hij erkenne, dat het een gebod des Heren is, wat ik u schrijf. 38 En zo hij het
miskent, dan worde hij zelf miskend. 39 Zo dan, mijn broeders, beijvert u
om te profeteren, en belemmert het spreken in talen niet. 40 Maar laat alles
betamelijk en ordelijk gebeuren.

15

1 Broeders, ik herinner u aan het Evangelie, dat ik u heb gepreekt, dat gij
ook hebt aangenomen, waarop gij gegrondvest zijt, 2 en waardoor gij zult
worden gered, zo gij vasthoudt aan de zin, waarin ik het u heb verkondigd;
in de veronderstelling althans, dat gij niet helemaal onnadenkend zijt
gaan geloven. 3 Want vóór alles heb ik u overgeleverd, wat ik zelf had
ontvangen: Christus is voor onze zonden gestorven volgens de Schriften;
4 Hij is begraven, de derde dag is Hij verrezen volgens de Schriften; 5 en Hij is
verschenen aan Kefas, daarna aan de twaalf. 6 Vervolgens is Hij verschenen
aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, waarvan de meesten thans nog
leven, en slechts enkelen zijn ontslapen. 7 Daarna is Hij verschenen aan
Jakobus, toen aan alle Apostelen. 8 Het laatst van allen verscheen Hij aan
mij als aan de misdracht. 9 Ja waarlijk, ik ben de allerminste der Apostelen,
niet waardig Apostel genoemd te worden, daar ik Gods Kerk heb vervolgd;
10 maar door Gods genade ben ik, wat ik ben, en de genade, die Hij me
schonk, is niet ijdel geweest, maar meer dan alle anderen heb ik gezwoegd;
niet ik, maar Gods genade met mij. 11 Of ik het nu ben, of de anderen: zó
preken wij, en zó hebt gij het geloofd! 12 Welnu, indien van Christus gepreekt
wordt, dat Hij van de doden is verrezen, hoe kunnen dan sommigen onder u
zeggen: De opstanding der doden is onmogelijk? 13 Indien de opstanding der
doden onmogelijk is, dan is ook Christus niet verrezen. 14 Maar zo Christus
niet is verrezen, dan is onze prediking ijdel, ijdel ook uw geloof. 15 Dan
blijken we bovendien valse getuigen van God te zijn; want we hebben van
God getuigd, dat Hij Christus heeft opgewekt; terwijl Hij Hem niet opgewekt
heeft, zo er inderdaad geen doden verrijzen. 16 Want zo er geen doden
verrijzen, dan is ook Christus niet verrezen. 17 Maar zo Christus niet is
verrezen, dan is uw geloof zonder nut, en zijt gij nog in uw zonden; 18 dan
zijn ook zij verloren, die in Christus ontsliepen. 19 Zo we alleen voor dit leven
onze hoop stellen op Christus, dan zijn we de meest beklagenswaardige
van alle mensen. 20 Maar neen, Christus is van de doden verrezen, als

Eersteling onder hen, die ontslapen zijn. 21 Want omdat door een mens de
dood is gekomen, daarom ook is door een Mens de opstanding der doden.
22 Zoals allen immers sterven door hun gemeenschap met Adam, zo zullen
ook allen door hun gemeenschap met Christus herleven. 23 Maar iedereen
naar eigen rang. Christus als Eersteling; dan zij, die Christus toebehoren bij
zijn komst. 24 Daarna komt het einde, als Hij het koningschap aan God en den
Vader overdraagt, na alle heerschappij en alle macht en kracht te hebben
vernietigd. 25 Want Hij moet Koning zijn, totdat “Hij alle vijanden onder
zijn voeten heeft gelegd”. 26 En de dood is de laatste vijand, die vernietigd
wordt; 27 want àlles heeft Hij onder zijn voeten gelegd. Wanneer Hij nu
zegt, dat àlles onderworpen is, dan is heel duidelijk Hijzelf uitgezonderd,
die alles aan Hem onderwierp. 28 Zodra dus alles aan Hem onderworpen
is, zal ook de Zoon Zichzelf onderwerpen aan Dengene, die alles aan Hem
onderwierp, opdat God zij: Alles in allen. 29 Wat toch zullen zij aanvangen,
die zich voor de doden laten dopen, zo er helemaal geen doden verrijzen?
Waarom dan laten ze zich voor hen dopen? 30 En waartoe dient het dan,
dat wijzelf ieder uur in gevaar verkeren? 31 Elke dag zie ik de dood van
nabij; broeders, zowaar ik op u roem, in Christus Jesus onzen Heer. 32 Als
ik te Éfese met wilde dieren had gevochten, zoals de mensen het wilden,
wat zou het me hebben gebaat? Wanneer de doden niet verrijzen, laat
ons dan maar eten en drinken, want morgen gaan we dood. 33 Laat u niet
verleiden: Slechte omgang bederft goede zeden. 34 Gebruikt uw nuchter
verstand, zoals het behoort, en zondigt niet. Want er zijn er, die van God
geen begrip hebben. Ik zeg het tot uw beschaming. 35 Maar, zal iemand
zeggen: Op welke wijze verrijzen de doden; met wat voor lichaam komen
ze terug? 36 Gij dwaas! Wat ge zelf zaait, wordt niet levend, zo het niet
gestorven is; 37 bovendien wat ge zaait, is niet de uitwendige gestalte, die
te voorschijn treedt, doch een naakte korrel, bijvoorbeeld van graan of iets
anders; 38 maar God geeft er een gestalte aan, zoals het Hem behaagt, en
wel aan ieder zaad zijn eigen gestalte. 39 Alle vlees is niet hetzelfde; maar
anders is dat van mensen, anders dat van het vee, van vogels en vissen.
40 Er zijn hemellichamen en aardse lichamen, maar de glans der hemelse
is anders dan die der aardse. 41 Anders is de glans van de zon, anders de
glans van de maan, anders de glans van de sterren; zelfs de ene ster verschilt
van de andere in glans. 42 Zo is het ook met de opstanding der doden: Het
wordt gezaaid in bederf, Het verrijst onbederflijk. 43 Het wordt gezaaid
in oneer, Het verrijst in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid,
Het verrijst in kracht. 44 Een ziele-lichaam wordt gezaaid, Een geestelijk
lichaam verrijst! Bestaat er een ziele-lichaam, er bestaat ook een geestelijk
lichaam. 45 Aldus staat er ook geschreven: “De eerste mens Adam werd
een levende ziel;” de laatste Adam een levendmakende Geest. 46 Niet het
geestelijke gaat vooraf, maar wel het bezielde; daarna komt het geestelijke.
47 De eerste mens was uit de aarde, aards; de tweede Mens is uit de hemel.
48 Welnu, zoals de aardse was, zo zijn ook de aardse; zoals de Hemelse was,
zo zullen ook de hemelse zijn; 49 en zoals we de gestalte van den aardsen
hebben gedragen, zo moeten we ook de gestalte van den Hemelsen dragen.
50 Ik bedoel dit, broeders: vlees en bloed kunnen geen deel hebben aan
het koninkrijk Gods, en het bederf heeft geen deel aan het onbederflijke.
51 Zie ik deel u een geheimenis mee: Niet allen zullen wij ontslapen, maar
wel allen van gedaante veranderen; 52 plotseling, in een oogwenk, bij de

laatste stoot der bazuin. Want zodra de bazuin zal schallen, zullen de
doden verrijzen, onbederflijk, maar wij van gedaante veranderen. 53 Want
dit bederflijke moet met het onbederflijke worden bekleed; dit sterflijke
met onsterflijkheid. 54 En zodra dit bederflijke met het onbederflijke is
bekleed, en dit sterflijke met onsterflijkheid, wordt het woord vervuld, dat
geschreven staat: De dood is verzwolgen in overwinning. 55 Dood, waar
is uw overwinning? Dood, waar is uw prikkel? 56 De prikkel des doods
is de zonde; de kracht der zonde de Wet. 57 Maar God zij dank, die ons
de overwinning geeft door Jesus Christus onzen Heer. 58 En daarom, mijn
geliefde broeders, staat onbewegelijk vast, weest ten allen tijde rijk in ‘s
Heren werk; gij weet, dat uw arbeid niet vergeefs is in den Heer.

16

1 Wat de collecte betreft ten bate der heiligen, zo moet ook gij doen, zoals
ik het in de kerken van Galátië geregeld heb. 2 Op de eerste dag van iedere
week moet ieder van u naar vermogen iets terzijde leggen en opsparen,
opdat de collecten niet eerst beginnen, als ik kom. 3 Bij mijn komst zal ik
dan hen, die gij daarvoor geschikt acht, met brieven naar Jerusalem zenden,
om uw liefdegave over te brengen. 4 Is het de moeite waard, dat ik zelf ga,
dan kunnen ze met me mee gaan. 5 Ik zal naar u toe komen, wanneer ik
Macedónië door ben. Want Macedónië trek ik slechts door; 6 maar bij u zal
ik, zo mogelijk, langer vertoeven, misschien wel de winter doorbrengen,
zodat gij me kunt uitrusten, wanneer ik verder reis. 7 Want ik wil u ditmaal
niet in het voorbijgaan bezoeken, maar ik hoop enige tijd bij u te blijven,
zo de Heer het toelaat. 8 Tot Pinksteren zal ik te Éfese blijven; 9 want een
grote en zware deur staat voor me open, en de tegenstanders zijn velen.
10 Wanneer Timóteus komt, zorgt dan, dat hij zonder vrees bij u kan zijn,
want hij verricht ‘s Heren werk, evenals ikzelf. 11 Niemand schiete dus te
kort in eerbied voor hem. Doet hem in vrede uitgeleide, opdat hij naar mij
heen komt; want ik en de broeders wachten op hem. 12 Wat broeder Apollo
betreft, ik heb hem dringend verzocht, naar u heen te gaan tezamen met de
broeders; maar hij heeft volstrekt geweigerd, om thans te vertrekken. Hij
zal gaan, wanneer het hem gelegen komt. 13 Weest waakzaam, staat vast
in het geloof; blijft mannen, weest kloek. 14 Alles geschiede bij u in liefde.
15 Broeders, ik heb u nog iets te verzoeken. Gij weet, dat de familie van
Stéfanas de eersteling van Achaja is, en dat ze zich ten dienste der heiligen
hebben gesteld. 16 Toont ook gij ontzag voor zulke personen, als aan allen,
die met hen meewerken en zwoegen, 17 Ik verheug me over de aanwezigheid
van Stéfanas, Fortunatus en Achá̈icus; want ze hebben me het gemis van u
vergoed, 18 en mijn geest verkwikt evenals die van u. Waardeert dus zulke
mensen. 19 De gemeenten van Azië groeten u. Aquila en Priska met heel de
gemeente, die in hun huis vergadert, laten u bijzonder groeten in den Heer.
20 Alle broeders groeten u. Groet elkander met een heilige kus. 21 De groet
is van mijn eigen hand: Paulus. 22 Zo iemand den Heer niet liefheeft, hij zij
vervloekt. “Marán-Atá”. 23 De genade van onzen Heer Jesus zij met u! 24 Mijn
liefde is met u allen in Christus Jesus.

De tweede brief aan de Korintiërs

1 Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jesus, en broeder Timóteus,
aan de Kerk Gods in en aan alle heiligen in gans Achaja: 2 Genade en vrede
zij u van God, onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. 3 Geloofd zij de
God en Vader van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der ontferming en de
God van alle vertroosting, 4 die ons troost bij al onze wederwaardigheden,
opdat wij hen, die op een of andere wijze in druk verkeren, zouden kunnen
opbeuren met de troost, waarmee wijzelf door God worden verkwikt. 5 Want
zoals in volle mate Christus' lijden ons is toegemeten, zo ook door Christus
in volle mate onze vertroosting. 6 Welnu, worden wij door lijden gekweld,
het geschiedt tot uw troost en uw heil; worden wij vertroost, het geschiedt
tot uw vertroosting, daar deze u geschonken wordt door het verdragen
van hetzelfde lijden, dat ook wij doorstaan. 7 Zó koesteren wij goede
hoop met betrekking tot u, in de overtuiging, dat gij deel zult hebben aan
de vertroosting, zoals gij deel hebt aan het lijden. 8 Want broeders, we
willen u niet onkundig laten van de wederwaardigheden, die ons in Azië
overkwamen; hoe we het namelijk zwaar te verantwoorden hadden, ver
boven onze krachten, zodat we zelfs wanhoopten aan ons leven. 9 Ja, we
hadden over onszelf reeds het doodvonnis geveld, om niet op onszelf te
vertrouwen, maar op God, die de doden opwekt. 10 Hij heeft ons van die
dood gered. Hij redt ons nog; en we vertrouwen op Hem, dat Hij ons nog
verder zal redden, 11 wanneer ook gij medewerkt door uw gebed voor ons,
opdat ook in onze plaats door velen dank zal worden gebracht voor de gunst,
ons door bemiddeling van velen geschonken. Eerste deel. Verdediging van
Paulus' apostolaat. vastheid van karakter bij Paulus' apostolaat. 12 Onze
roem toch bestaat in de getuigenis van ons geweten, dat we namelijk in
heiligheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijke wijsheid maar in Gods
genade, ons gedrag in de wereld hebben ingericht, en zeer bijzonder met
betrekking tot u. 13 We schrijven u toch niets anders, dan wat gij leest en
verstaat. Ik hoop dus, dat gij het ééns geheel en al zult verstaan, 14 zoals gij
ons reeds ten dele hebt begrepen: dat wij namelijk úw glorie zijn op de Dag
van onzen Heer Jesus, gelijk gij de onze. 15 In dit vertrouwen wilde ik het
eerst naar u heenreizen, en opdat gij een dubbele genade zoudt ontvangen
16 van u naar Macedónië trekken, en van Macedónie naar u terugkeren, om
dan verder door u naar Judea te worden gezonden. 17 Ben ik nu, door dit te
willen, wispelturig te werk gegaan; of richt ik de plannen, die ik maak, naar
het vlees in, zodat het bij mij nu eens "Ja, ja" is, dan weer "Neen, neen"? 18 Bij
Gods trouw: ons woord aan u is niet "Ja" en "Neen" tegelijk. 19 Want Gods
Zoon, Christus Jesus, die door ons onder u is gepreekt, door mij, Silvanus en
Timóteus, Hij is niet "Ja" en "Neen" geweest, maar bij Hem was het slechts
"Ja". 20 In Hem toch zijn alle beloften Gods: "Ja"; en daarom is ook door
Hem ons "Amen", God ter ere. 21 Welnu, God, die ons en u onwankelbaar
aan Christus bindt en ons heeft gezalfd, 22 Hij heeft ook zijn zegel op ons
gedrukt, en de waarborg van den Geest in onze harten gelegd. 23 Ik roep God
tot getuige aan voor mijn ziel, dat ik nog niet naar Korinte ben gekomen,
enkel om u te sparen. 24 We zijn toch geen dwingelanden over uw geloof,
maar medewerkers aan uw blijdschap; in het geloof immers staat gij vast
genoeg.

2

1 Ik had me daarom voorgenomen, niet meer bij u terug te komen in
droefheid. 2 Want indien ik ú bedroef, wie moet mij dan verblijden?
Tenslotte hij alleen, die zelf door mij zou zijn bedroefd. 3 En om dezelfde
reden heb ik u ook geschreven, opdat ik bij mijn komst niet bedroefd zou
worden door hen, over wie ik mij verheugen moest; ik vertrouwde daarbij
van u allen, dat mijn blijdschap ook uw aller blijdschap zou zijn. 4 Waarlijk
in grote bekommernis en beklemming van hart heb ik u onder veel tranen
geschreven, niet opdat gij bedroefd zoudt worden, maar opdat gij de liefde
zoudt leren kennen, die ik u zo vurig toedraag. 5 Wanneer zeker iemand
droefheid heeft veroorzaakt, dan heeft hij niet mij bedroefd, maar enigszins
althans, om niet te overdrijven, u allen. 6 Voor die persoon is de bestraffing,
door de meerderheid opgelegd, voldoende geweest, 7 zodat gij hem nu maar
vergiffenis moest schenken en bemoedigen, opdat hij niet door overdreven
droefheid te gronde gaat. 8 Ik dring er dus op aan, hem door een openlijk
besluit weer in liefde aan te nemen. 9 Want ook hierom heb ik u geschreven,
om proefondervindelijk van u te weten, of gij in alles gehoorzaam zijt. 10 En
wien gij iets vergeeft, dien schenk ook ik vergiffenis. En wat ik vergeven heb,
—zo ik tenminste iets te vergeven heb, —dat heb ik voor Christus' aanschijn
vergeven om uwentwil, 11 opdat de satan geen voorsprong op ons krijgt;
want over zijn bedoelingen tasten we niet in het duister. 12 Toen ik nu in
Troas was aangekomen, om er Christus te preken, en mij door den Heer de
deur daartoe was opengezet, 13 had ik toch geen rust voor mijn geest, omdat
ik er mijn broeder Titus niet aantrof; maar ik nam afscheid van hen, en
vertrok naar Macedónië. 14 God zij dank! Overal toch leidt Hij ons rond tot
Christus' triomf; allerwege verspreidt Hij door ons de geur van diens kennis.
15 Want Christus' geur zijn wij voor God, zowel bij hen die worden gered,
als bij hen die ten verderve gaan: 16 voor den één een doodslucht ten dode,
voor den ander een levensgeur ten leven. Wie is tot zulk een taak bekwaam?
17 Wij; daar we niet als veel anderen handel drijven met Gods woord, maar
met zuivere bedoelingen spreken, op gezag van God, ten overstaan van God,
en in Christus.

3

1 Gaan we nu opnieuw onszelf aanprijzen? Of behoeven we misschien,
als sommige anderen, aanbevelingsbrieven aan u of van u? 2 Gijzelf zijt
onze brief, wel geschreven in ons hart, maar niettemin gekend en gelezen
door alle mensen. 3 Want het is bekend, dat gij een brief van Christus zijt,
die door ons is geschreven, niet met inkt, maar met den Geest van den
levenden God; niet op stenen tafelen, maar op de vleselijke tafelen van het
hart. 4 Door Christus hebben we dit zelfvertrouwen bij God. 5 Want niet door
onszelf, en als door eigen kracht zijn we in staat, iets te bedenken; maar onze
geschiktheid is uit God, 6 die ons bekwaam heeft gemaakt, om bedienaars
te worden van een nieuw Verbond, niet van de letter, maar van den Geest.
Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. 7 Welnu, wanneer de
bediening des doods, met letters op steen gegrift, in heerlijkheid is geweest,
zodat de zonen Israëls het gelaat van Moses niet konden aanstaren om de
voorbijgaande glans van zijn aanschijn, 8 hoe veel te meer moet dan de
bediening des Geestes in heerlijkheid zijn! 9 En wanneer de bediening der

verdoeming heerlijk was, hoeveel te meer moet de bediening der rechtvaardiging overvloeien van heerlijkheid! 10 Ja, wat eens verheerlijkt was, is in vergelijking met deze allesovertreffende heerlijkheid toch eigenlijk nooit zó verheerlijkt geweest. 11 Want indien het vergankelijke van heerlijkheid is omgeven, hoeveel te meer is dan het onvergankelijke in heerlijkheid! 12 In het bezit van zulk een hoop, tonen we ook grote openhartigheid; 13 en wij doen niet als Moses, die een sluier voor zijn gelaat trok, opdat de zonen Israëls het einde niet zouden zien van de voorbijgaande glans. 14 Waarlijk, hun begrip is er door afgestompt. Want tot op de dag van heden is diezelfde sluier blijven hangen bij de voorlezing van het oude Verbond; want er werd niet ontsluierd, dat het een einde kreeg door Christus. 15 Ja, tot heden toe ligt er een sluier over hun hart, telkens als Moses wordt voorgelezen. 16 Maar de sluier wordt weggenomen, als men zich wendt tot den Heer; 17 want de Heer is de Geest, en waar de Geest des Heren is, daar is vrijheid. 18 En wij allen spiegelen met ongesluierd gelaat de heerlijkheid des Heren terug, en worden zelfs steeds heerlijker in zijn beeld herschapen, zoals dit door ‘s Heren Geest geschiedt.

4

1 En dit is de reden, dat we onbeschroomd optreden, nu we eenmaal uit barmhartigheid deze bediening hebben ontvangen. 2 Waarachtig, we hebben gebroken met schandelijke geheimzinnigheid, we houden ons niet met sluwheid op, noch vervalsen Gods woord; maar door openlijke verkondiging der waarheid zijn we voor Gods oog onze eigen aanbeveling bij ieder menselijk geweten. 3 En zo er nog een sluier ligt over ons Evangelie, dan is dit alleen voor hen, die verloren gaan, 4 en wier ongelovig verstand de god dezer wereld heeft verblind, zodat ze de uitstraling niet zien van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld is van God. 5 Wij toch preken niet onszelf, maar Christus Jesus den Heer, onszelf slechts als uw dienstknechten om Jesus’ wil. 6 Want God, die gezegd heeft: “Licht zal schijnen uit duisternis,” Hij heeft licht ontstoken in onze harten, opdat vandaar de kennis van Gods heerlijkheid, die op Christus’ aangezicht ligt, naar buiten zou stralen. 7 Maar we bezitten deze schat in lemen vaten; want de overvloed van kracht komt van God, en niet uit onszelf. 8 Zo zijn we wel op allerlei wijze bestookt, maar niet benauwd; in twijfel, maar niet in vertwijfeling; 9 vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet te gronde gericht; 10 ten allen tijde dragen we Jesus’ doodslijden in het lichaam rond, opdat ook Jesus. leven door ons lichaam wordt geopenbaard. 11 Want tijdens ons leven worden we voortdurend ten dode overgeleverd om Jesus’ wil, opdat ook het leven van Jesus door ons sterflijk vlees wordt geopenbaard. 12 Zó werkt de dood in ons, het leven in u. 13 Maar in het bezit van dezelfde geest des geloofs, waarvan geschreven staat: “Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken,” geloven ook wij en spreken het daarom ook uit; 14 wetend, dat Hij, die den Heer Jesus heeft opgewekt, ook ons met Jesus zal opwekken, en tegelijk met u voor Zich zal doen staan. 15 Want om u is dit alles geschied, opdat de genade, door zoveel middelen tot volheid gebracht, ook de dankzegging doet overvloeien, ter ere van God. 16 We worden dus niet kleinmoedig; maar al gaat onze uitwendige mens ook ten onder, onze inwendige herstelt zich iedere dag. 17 Want de tijdelijke lichte verdrukking verwerft ons een onovertroffen eeuwig gewicht van heerlijkheid. 18 En zó

geven we geen acht op het zichtbare, maar op het onzichtbare; het zichtbare toch is tijdelijk, het onzichtbare eeuwig.

5

1 Ja, we weten, dat wanneer onze aardse woontent is neergehaald, we een woonplaats ontvangen van God; een woonplaats niet met handen opgeslagen, maar een eeuwige in de hemelen. 2 Want in deze woontent zuchten we van verlangen, om onze hemelse er over heen te slaan, 3 zo we tenminste dan nog bekleed zijn en niet naakt. 4 Wij toch, die nog in de tent verblijven, we zuchten vol bekommernis, omdat we het kleed niet willen uittrekken, maar een overkleed aandoen, opdat het sterflijke verzwolgen wordt in het leven. 5 Het is God zelf, die ons daartoe in staat heeft gesteld, door ons het onderpand des Geestes te geven. 6 Daarom houden we steeds goede moed, ook al weten we, dat zolang we inwonend zijn in het lichaam, we buitengesloten zijn van den Heer; 7 want in geloof, niet in aanschouwen zwerven we rond. 8 Goede moed houden we, ook al geven we er de voorkeur aan, uit het lichaam te verhuizen en inwonend te zijn bij den Heer. 9 Maar inwonend of niet, we stellen er een eer in, Hem te behagen. 10 Want we moeten allen voor Christus' rechterstoel verschijnen, om vergelding te ontvangen voor het goed of het kwaad, dat ieder van ons tijdens zijn lichamelijk bestaan heeft verricht. 11 Daar we dus weten, dat we den Heer moeten vrezen, trachten we mensen te winnen. Voor God liggen we daarbij open geheel en al; ik hoop, voor uw geweten eveneens. Heiligheid van paulus' apostolaat als ambt der verzoening door Jesus. 12 We gaan ons niet opnieuw bij u aanprijzen, maar we geven u stof tot roem over ons, om iets bij de hand te hebben tegenover hen, die op het uiterlijk pochen, en niet op het hart. 13 Want als we ons te buiten gaan, we doen het om God; houden we ons in, dan is het om u. 14 Inderdaad, Christus' liefde dringt ons. We oordelen aldus: Eén is voor allen gestorven; dus zijn ze allen gestorven. 15 En Hij is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem, die voor hen gestorven is en verrezen. 16 Daarom ook beoordelen we van nu af niemand meer naar het vlees; en zo we Christus naar het vlees mochten beoordeeld hebben, dan doen we dit thans niet meer. 17 Derhalve, zo iemand in Christus is, dan is hij een nieuw schepsel; het oude is voorbij, zie het nieuwe is daar. 18 Welnu, dit alles is uit God, die ons door Christus met Zich heeft verzoend, en die ons de bediening der Verzoening heeft toevertrouwd. 19 Want het was God, die door Christus de wereld met Zich verzoende en haar de overtredingen niet toerekende, en die ons de prediking der Verzoening heeft opgedragen. 20 In Christus' naam treden we dus als gezanten op, alsof God zelf door ons vermaant. In Christus' naam smeken we u: Verzoent u met God. 21 Hem, die geen zonde heeft gekend, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat we door Hem zouden worden: gerechtigheid Gods.

6

1 Als medearbeiders vermanen we u bovendien, om Gods genade niet vruchteloos te ontvangen. 2 Want Hij zegt: "Op gunstige tijd heb ik u verhoord, En op de dag van heil u geholpen." Ziet, nu is het de gunstige tijd; ziet, nu is het de dag van heil. 3 Op geen enkel punt geven we aanstoot, opdat er geen smet op de bediening valt. 4 Integendeel, op alle punten strekken we

onszelf tot aanbeveling, als dienaren Gods: Door het grootste geduld, In verdrukking, nood en benauwdheid; 5 In slagen, gevangenschap en woeling, In arbeid, nachtwaken en vasten; 6 Door reinheid, kennis en lankmoedigheid, Door goedheid, heilige geest en ongeveinsde liefde; 7 Door prediking der waarheid, En goddelijke kracht; Met de wapenen der gerechtigheid In rechterhand en linkerhand; 8 In eer en in schande, In kwade en goede faam. Als bedriegers, toch zijn we oprecht; 9 Als onbekenden, toch overal bekend; Als stervenden, en zie, toch zijn we in leven; Als getuchtigden, en toch niet gedood; 10 Als treurenden, toch steeds verheugd; Als armen, en velen maken we rijk; Als bezitlozen, toch bezitten we alles. 11 Korintiërs; onze mond heeft zich voor u ontsloten, maar wagenwijd staat open ons hart. 12 Niet in ons is het u eng, maar in uw eigen binnenste is het benauwd. 13 Ik zeg het u als tot mijn kinderen: ook gij op uw beurt moet ruimer worden. 14 Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want wat hebben gerechtigheid en ongerechtigheid gemeen, of wat heeft het licht met duisternis te maken; 15 wat overeenkomst is er tussen Christus en Bélial, of wat heeft de gelovige met den ongelovige gemeen? 16 En wat heeft een tempel Gods met afgoden uit te staan? Welnu, wij zijn een tempel van den levenden God! Daarom heeft God gesproken: “Ik zal onder hen wonen en wandelen, Ik zal hun God zijn, zij mijn volk. 17 Daarom dan, gaat van hen weg, Zondert u af, zegt de Heer. Raakt niets aan wat onrein is. 18 Dan zal Ik u aannemen, En u tot Vader zijn, Gij Mij tot zonen en dochters; Zegt de almachtige Heer.”

7

1 Geliefden, laat ons, in het bezit van zulke beloften, ons reinigen van iedere smet naar lichaam en geest, en in de vreze Gods onze heiliging voltooien. 2 Doet wijd voor ons open! We hebben niemand verongelijkt, niemand te gronde gericht, niemand uitgebuit. 3 Ik zeg dit niet, om u te veroordelen; want ik heb reeds gezegd, dat gij een plaats hebt in ons hart, in dood en in leven. 4 Ik heb groot vertrouwen op u, veel over u te roemen; ik ben vervuld van troost, overstelpt van blijdschap bij al onze wederwaardigheden. 5 Zeker, bij onze aankomst in Macedónië had ons vlees rust noch duur, maar werden we van alle kanten benauw d: van buiten strijd, van binnen angst. 6 Maar God, de Trooster der bedrukten, troostte ons door Titus’ komst; 7 en niet alleen door zijn komst, maar ook door de troost, die hijzelf bij u had gevonden. Want hij verhaalde ons van uw verlangen, uw deernis, uw ijver voor mij. Daardoor werd ik nog veel blijder gestemd. 8 Al heb ik u ook bedroefd door mijn brief, toch spijt me dit niet. En al mocht ik er al spijt van hebben gehad, nu ik zie, dat die brief u inderdaad een tijdlang heeft bedroefd, 9 nu verheug ik mij er over; —niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot uw inkeer. Want gij zijt bedroefd geweest, zoals God dit verlangt; dus hebben we onder geen enkel opzicht u daarmee schade berokkend. 10 Inderdaad de droefheid, zoals God ze verlangt, brengt bekering ter zaligheid voort, die men zich nimmer berouwt; maar de droefheid der wereld heeft de dood ten gevolge. 11 Ziet nu eens, hoe juist deze Gode welgevallige droefheid bij u de oorzaak werd van grote zorgzaamheid, ja van verontschuldiging zelfs, van verontwaardiging, vrees, verlangen, ijver, bestraffing. Door dit alles hebt gij het bewijs geleverd, dat gij persoonlijk rein van schuld zijt in de bekende aangelegenheid. 12 Wanneer ik u dus daarover geschreven heb, dan was het

niet om hem, die het onrecht deed, ook niet om hem die het leed, maar om
u voor Gods aanschijn eens duidelijk uw grote bereidwilligheid jegens ons
te doen tonen. 13 Daarom zijn we van troost vervuld. Behalve onze eigen
troost, hebben we nog veel groter vreugde gesmaakt door de blijdschap van
Titus over de verkwikking, die zijn geest van u allen ondervond. 14 Want, zo
ik bij hem op een of ander punt over u heb geroemd, dan sta ik nu niet tot
schande. Integendeel ook ons roemen over u bij Titus is waarheid gebleken,
zoals we u in alles de waarheid hebben gezegd. 15 En zijn genegenheid jegens
u is nog groter geworden, nu hij zich uw aller gehoorzaamheid herinnert,
en hoe gij hem met vrezen en beven ontvingt. 16 Ik ben verheugd, dat ik dus
onder alle opzichten gerust over u kan zijn.

8

1 Broeders, we stellen u in kennis van de genade Gods, die aan de kerken
van Macedónië is geschonken; 2 zodat te midden van veel beproeving en
wederwaardigheden haar hoogste blijdschap en haar diepste armoede een
rijke overvloed van milddadigheid deden ontstaan. 3 Want ze gaven naar
vermogen; ik durf zeggen, boven vermogen. Uit vrije beweging, 4 en met
grote aandrang verzochten ze zelfs het ons als een gunst, te mogen meedoen
aan de ondersteuning der heiligen. 5 Maar wat meer was dan we hadden
durven verwachten: ze gaven zelfs hun eigen persoon, eerst aan den Heer,
toen aan ons, overeenkomstig de wil van God. 6 Daarom hebben we Titus
verzocht, dit liefdewerk, waarmee hij vroeger onder u was begonnen, nu
ook tot een goed einde te brengen; 7 maar ú, om ook in dit liefdewerk uit
te munten, zoals gij uitmunt in alles: in geloof, spreken, kennis, in ijver
op allerlei gebied, in uw liefde tot ons. 8 Ik bedoel dit niet als een bevel,
maar als een toets uwer waarachtige liefde aan de toewijding van anderen.
9 Gij kent toch de liefdedaad van onzen Heer Jesus Christus:hoe Hij om
uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij rijk zoudt worden
door zijn armoede. 10 Ik geef dus slechts een raad in deze aangelegenheid;
dit is voor u voldoende. Want verleden jaar zijt gij de eerste geweest niet
alleen in het handelen, maar zelfs in het willen. 11 Nu dan, brengt ook de
daad zelf tot een goed einde, opdat aan ijver naar de wil ook de daad naar
draagkracht mag beantwoorden. 12 Zo de goedgeefsheid evenredig is aan
wat men bezit, is ze welgevallig; zo niet, dan is ze het niet. 13 Want gij behoeft
uzelf niet in verlegenheid te brengen, om anderen te verlichten, maar het
geschiede volgens een zeker evenwicht. 14 Uw overvloed moet thans hun
gebrek ten goede komen, opdat eens ook hun overvloed uw gebrek mag
verhelpen. Zó blijft er evenwicht bestaan, 15 gelijk geschreven staat: “Hij
die veel had, had niet te veel; en hij die weinig had, kwam niet te kort.”
16 God zij dank, die in Titus’ hart zulk een ijver voor u heeft neergelegd,
17 dat hij niet slechts aan onze oproep gehoor gaf, maar geheel uit vrije
beweging en zelfs met geestdrift naar u toe is gegaan. 18 Tegelijk met hem
zenden we den broeder mee, die door alle kerken om zijn evangeliewerk
geprezen wordt, 19 en die bovendien door de kerken aangewezen is tot onzen
reisgezel bij het liefdewerk, dat we tot glorie des Heren en tot bewijs onzer
bereidvaardigheid hebben ondernomen. 20 Hierdoor voorkomen we, dat
iemand ons zou verdenken bij het beheer van deze rijke gave; 21 want we
zijn bedacht op de goede schijn, niet slechts in de ogen des Heren, maar
ook in de ogen der mensen. 22 Met hen beiden zenden we onzen broeder

mee, dien we vaak in veel zaken vol ijver bevonden, en die thans met nog meer ijver is bezield door zijn groot vertrouwen op u. 23 Wat Titus betreft, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; wat de broeders aangaat, ze zijn afgevaardigden der kerken, de glorie van Christus. 24 Welnu dan, levert hun ten overstaan der kerken het onomstotelijk bewijs van úw liefde, en van òns recht, om te roemen op u.

9

1 Het schijnt me geheel overbodig, u te schrijven over de ondersteuning zelf van de heiligen. 2 Want ik ken uw bereidwilligheid, en ik heb zelfs daarom bij de Macedoniërs over u geroemd, dat Achaja reeds verleden jaar gereed was, en dat uw ijver zeer velen heeft geprikkeld. 3 Maar wel zend ik de broeders af, opdat ons roemen over u op dit punt niet ongegrond zou blijken, en gij inderdaad gereed zult zijn, zoals ik dit heb beweerd; 4 anders zouden wij, —om van u niet te spreken, —om dit vast vertrouwen misschien nog beschaamd moeten staan, als de Macedoniërs met me meekomen en u niet gereed zouden vinden. 5 Ik oordeelde het dus nodig, de broeders te verzoeken, mij vooruit te reizen naar u toe, en uw milde gave, die ik bij voorbaat had toegezegd, in orde te brengen, zodat ze klaar zal liggen; maar dan ook werkelijk als een milde, en geen karige gift. 6 Bedenkt het wel: wie spaarzaam zaait, zal spaarzaam maaien; en wie onbekrompen zaait, zal onbekrompen maaien. 7 Ieder geve, zoals hij het in zijn hart zich heeft voorgenomen, maar niet met tegenzin of noodgedwongen. Want God heeft een blijmoedigen gever lief; 8 en God is bij machte, om u een overvloed te schenken van allerlei gunsten; zodat gij onder alle opzichten en ten allen tijde ruimschoots het nodige zult bezitten, en nog zult overhouden voor ieder goed werk; 9 zoals geschreven staat: “Milddadig deelt hij aan de armen uit: Zijn gerechtigheid houdt in eeuwigheid stand.” 10 Hij toch, die den zaaier zaad verschaft en brood tot spijze, Hij zal ook u het zaad verlenen, het doen gedijen, en de vruchten uwer gerechtigheid doen wassen. 11 En wanneer we steeds rijkelijk geven bij iedere vorm van weldadigheid, dan wordt deze door ons toedoen de oorzaak van dankzegging aan God. 12 Want de beoefening van zulk een liefdedienst voorziet niet alleen in de behoeften der heiligen, maar brengt ook een overvloed van dankzeggingen aan God. 13 Door dit bewijs van hulpvaardigheid toch verheerlijken ze God om uw gehoorzaam belijden van Christus’ Evangelie, en om uw milddadige gemeenschapszin jegens hen en jegens allen. 14 En door hun gebed voor u tonen ze u bovendien een vurige aanhankelijkheid, om de buitengewone genade Gods aan u geschonken. 15 God zij dank voor zijn onuitsprekelijke gave!

10

1 Ik, Paulus zelf, die dichtbij zo schuchter jegens u ben, maar op een afstand heel dapper, ik vermaan u bij Christus’ zachtmoedigheid en gematigdheid; 2 en ik bid u, bij mijn komst niet krachtdadig te moeten ingrijpen met die beslistheid, waarmee ik denk op te treden tegen dat slag van lieden, die menen, dat we wandelen naar het vlees. 3 Want wel wandelen we in het vlees, maar we kampen niet naar het vlees. 4 De wapens toch, waarmee we kampen, zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God, om er burchten mee neer te halen; diepzinnigheden werpen we er mee omver, 5 ook elke hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God; alle denken

nemen we er mee gevangen, om het te brengen onder gehoorzaamheid
van Christus; 6 en we houden ze gereed, om iedere ongehoorzaamheid te
straffen, zo gauw úw gehoorzaamheid maar volmaakt is. 7 Geeft acht op
wat voor de hand ligt. Is iemand overtuigd, dat hij Christus toebehoort, dan
mag hij toch wel bij zichzelf eens bedenken, dat ook wij Christus toebehoren,
evengoed als hij. 8 Ja, al ging ik nog veel verder met roemen op de volmacht,
die de Heer mij gaf, om u op te bouwen, maar niet om u te gronde te
richten, ik zou er niet over te blozen hebben. 9 Maar ik wil de schijn niet
hebben, dat ik u met mijn brieven vrees wil aanjagen. 10 Want, zo heet
het: de brieven zijn gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijk optreden
is zwak, zijn spreken onbeduidend. 11 Laat hij, die zó spreekt, er wel aan
denken, dat we van dichtbij zó zullen zijn met de daad, als we het uit de
verte in onze brieven zijn met het woord. 12 Maar wat we niet durven:
ons op één lijn stellen, of zelfs vergelijken met dat soort lieden, die zich zo
gaarne laten gelden. Zij toch meten zich af naar zichzelf, en vergelijken zich
met zichzelf, zonder het te bespeuren. 13 Wij daarentegen zullen niet gaan
roemen zonder maat te houden, maar slechts volgens het meetsnoer, dat
God ons tot maat heeft gegeven: en dit is, dat we tot u zouden doordringen.
14 We rekken ons dus niet buiten dit meetsnoer uit, als waart gij buiten
ons bereik gebleven; want feitelijk zijn we tot u doorgedrongen met het
Evangelie van Christus. 15 We beroemen ons dan ook niet buiten die maat,
en op het werk van anderen. Maar wel koesteren we de hoop, dat we, bij
het toenemen van het geloof in uw midden, met ons eigen meetsnoer ons
nog aanmerkelijk zullen uitbreiden, 16 en het Evangelie in verder liggende
streken zullen verkondigen. Maar dan niet met het meetsnoer van anderen,
om ons te roemen op wat reeds gedaan is! 17 Bovendien, “wie roemt, roeme
in den Heer.” 18 Want niet die zichzelf prijst is goed bevonden, maar die
geprezen wordt door den Heer.

11

1 Och, verdraagt van mij eens wat onverstand! Zeker, dat verdraagt gij
wel van mij. 2 Want ik ben naijverig op u met goddelijke ijverzucht. Want
aan één man heb ik u verloofd, om u als reine maagd aan Christus’ zijde
te stellen; 3 en nu bekruipt mij de vrees, dat zoals de slang met haar arglist
Eva bedroog, ook úw gezindheid verleid wordt en afgeleid van de oprechte
trouw (en de reinheid) tot Christus. 4 Want als er iemand optreedt, om u een
anderen Jesus te preken dan wij u hebben verkondigd, of als gij een anderen
Geest gaat krijgen dan gij ontvangen hebt, of een ander Evangelie dan gij
hebt aangenomen, dan verdraagt gij dit al heel gemakkelijk. 5 Toch meen ik
in geen enkel opzicht te moeten onderdoen voor dergelijke buitengewoon
uitmuntende apostelen. 6 Ook al zou ik een leek zijn in het spreken, op het
stuk van kennis ben ik het niet; want die hebben we u ten allen tijde en
op alle punten wel heel duidelijk meegedeeld. 7 Of heb ik er verkeerd aan
gedaan, met u om niet Gods Evangelie te verkondigen, mijzelf vernederend
om u te verheffen? 8 Andere gemeenten heb ik ontriefd door vergoeding aan
te nemen voor het dienen van u. 9 En toen ik bij mijn verblijf onder u nog
te kort kwam, ben ik toch niemand lastig gevallen. Want de broeders, die
uit Macedónië kwamen, hebben mijn tekort aangevuld, en ik heb mij er wèl
voor gewacht, u op een of andere wijze tot last te zijn; en ik zal dit ook blijven
doen. 10 Zo zeker als de waarheid van Christus in mij is: in de streken van

Achaja laat ik me die roem niet verkleinen. 11 Waarom? Omdat ik u niet
liefheb? Dat weet God. 12 Maar ik doe het, en zal het blijven volhouden,
om hun de kans te ontnemen, die er op uit zijn, om in dingen, waarop
men groot kan gaan, helemaal aan ons gelijk te zijn. 13 Die lieden toch zijn
schijn-apostelen, bedriegelijke arbeiders, die zich voordoen als Apostelen
van Christus. 14 En dit behoeft niemand te verwonderen; want ook Satan
zelf vermomt zich als een engel des lichts. 15 Het is dus niets bijzonders, dat
ook zijn dienaars zich voordoen als dienaars der gerechtigheid. Hun einde
zal zijn naar hun werken. 16 Ik herhaal het: Niemand houde mij voor een
dwaas; o f anders, ziet me maar aan voor een dwaas, dan mag ook ik mij
een weinig gaan roemen. 17 Zeker, wat ik op het punt van eigenroem ga
zeggen, is niet naar 's Heren geest, maar in onverstand gesproken. 18 Maar
omdat er zovelen zijn, die roemen naar het vlees, zal ook ik het eens doen.
19 Gij verdraagt toch zo makkelijk de dwazen, omdat gij zelf o zo wijs zijt!
20 Gij verdraagt het immers, als men u tyranniseert, als men u uitzuigt en
beetneemt, als men verwaand is, en u in het aangezicht slaat. 21 Ik moet het
tot mijn schande bekennen: daartoe zijn wij te zwak geweest! Maar voor
de rest—ik spreek in onverstand wat een ander aandurft, dat durf ik ook.
22 Zij zijn Hebreën? Ik ook. Zij zijn Israëlieten? Ik ook. Zij zijn Abrahams
zaad? Ik ook. 23 Zij zijn dienaars van Christus? Ik spreek als een onwijze: Ik
veel meer; in zwoegen veel meer, in gevangenschappen veel meer, in slagen
overvloedig, in doodsgevaren heel vaak. 24 Van de Joden kreeg ik vijfmaal
de veertig min één; 25 driemaal ben ik met de roede gegeseld; éénс gestenigd;
driemaal heb ik schipbreuk geleden; éénс een heel etmaal rondgezwalkt in
het holle der zee. 26 Op zwerftochten menigmaal, in gevaren van rivieren,
gevaren van rovers, gevaren van eigen volk, gevaren van heidenen, gevaren
in de stad, gevaren in de woestijn, gevaren op zee, gevaren onder valse
broeders. 27 Onder arbeid en zwoegen vaak zonder slaap, in honger en dorst,
in vasten dikwijls, in koude en naaktheid. 28 En behalve de rest, de toeloop
nog, dag in, dag uit; de zorg voor alle kerken. 29 Wie is er zwak, en ik voel
me niet zwak? Wie ondervindt ergernis, en ik gloei niet van toorn? 30 Moet
er geroemd worden, dan wil ik op mijn zwakheid gaan roemen. 31 Ik lieg
niet; dat weet de God en Vader van den Heer Jesus, in eeuwigheid geprezen.
32 Toen ik in Damascus was, liet de stadhouder van koning Aretas de stad
der Damascenen bewaken, om zich van me meester te maken; 33 maar door
een venster werd ik in een mand over de muur naar beneden gelaten, en zó
ontkwam ik aan zijn handen.

12

1 Moet er geroemd worden, al dient het nergens toe, dan kom ik nu aan
de visioenen en openbaringen des Heren. 2 Ik ken een mens in Christus, die
veertien jaar geleden naar de derde hemel is weggevoerd, —in het lichaam:
ik weet het niet, of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het.
3 En ik weet van dien mens, dat hij in het Paradijs is opgenomen, —in het
lichaam of buiten het lichaam: ik weet het niet, God weet het; 4 en dat hij
onuitsprekelijke woorden hoorde, die een mens niet nazeggen kan. 5 Over
hem zal ik roemen; over mijzelf zal ik het niet doen, dan alleen in mijn
zwakheden. 6 Maar al wilde ik ook roemen, toch was ik geen dwaas, omdat
ik de waarheid spreek; maar ik doe het niet, opdat niemand meer van mij
denken zal, dan wat hij van mij ziet of hoort, 7 zelfs niet op grond van

buitengewone openbaringen. En opdat ik hierop niet ijdel zou worden,
is mij een doorn in het vlees gestoken; een engel van Satan, om mij met
vuisten te slaan, opdat ik niet hoogmoedig zou worden. 8 Tot driemaal toe
bad ik den Heer, dat hij zou weggaan van mij. 9 Maar Hij heeft mij gezegd:
“Mijn genade is u genoeg; want juist bij zwakheid komt de Kracht tot haar
recht!” Het liefst zal ik dus op mijn zwakheden roemen, opdat de kracht van
Christus in mij mag wonen. 10 En zelfs verheug ik mij om Christus’ wil over
zwakheid en smaad, over noden, vervolgingen en angsten. Want als ik zwak
ben, ben ik sterk. 11 Zeker, ik ben onverstandig geweest; maar gij hebt me
er toe gedwongen. Want eigenlijk had ik moeten geprezen worden door ú.
Want al ben ik ook niets, toch sta ik in niets ten achter bij die buitengewone
apostelen; 12 de kentekenen toch van Apostel zijn onder u uitgewerkt met
het grootste geduld, door wondertekenen, mirakels en krachten. 13 Waarin
zijt gij dan wel bij de andere kerken achtergesteld? Alleen hierin, dat ikzelf
u niet tot last ben geweest. Vergeeft me dit onrecht. 14 Zie, ik sta op het
punt, om voor de derde keer tot u te komen, en weer zal ik u niet tot last
zijn. Want ik zoek niet het uwe, maar u. Niet de kinderen moeten schatten
beleggen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen. 15 Ik zal me dus
gaarne offers getroosten, me zelfs uitputten voor uw zielen. En wanneer ik
u zo grenzeloos liefheb, zou ik dan minder wederliefde ontvangen? 16 Goed!
Persoonlijk ben ik u niet tot last geweest, maar als sluw mens heb ik u
met list beet gehad. 17 Heb ik u soms uitgebuit door één van hen, die ik
u zond? 18 Hiervoor bestemde ik Titus, en zond den broeder met hem
mee. Heeft Titus u dan uitgebuit? Hebben we niet in dezelfde geest, niet
in dezelfde sporen gewandeld? 19 Gij zijt zeker reeds lang in de mening,
dat we ons bij u aan het verdedigen zijn. Voor God en in Christus betuigen
we: dit alles, geliefden, geschiedde om u te stichten. 20 Want ik vrees, dat
ik bij mijn komst u misschien niet zó zal vinden, als ik gaarne zou wensen;
en dat ikzelf niet door u zal bevonden worden, zoals gij het verlangt; dat
er misschien twist zal bestaan, naijver, wrok, partijzucht, kwaadspreken,
laster, verwaandheid, wanordelijkheid; 21 ook, dat bij mijn komst God me
door u zal vernederen, en dat ik verdriet zal hebben over velen, die vroeger
hebben gezondigd, en nog geen berouw hebben getoond over de onreinheid,
ontucht en ongebondenheid, waaraan ze zich schuldig hebben gemaakt.

13

1 Dit is nu de derde maal, dat ik tot u kom. “Op het woord van twee of
drie getuigen krijgt iedere zaak haar beslag.” 2 Hun die vroeger gezondigd
hebben, en al de overigen heb ik vooruit gezegd, en ik zeg het nu nog eens
vooruit, —thans bij mijn afwezigheid juist als bij mijn tweede bezoek, —dat
ik ze niet sparen zal, wanneer ik nog eens kom. 3 Gij verlangt immers een
bewijs, dat Christus door mij spreekt, die tegenover u niet zwak is, maar
krachtig. 4 Want al werd Hij uit zwakheid gekruisigd, toch leeft Hij door
Gods Kracht. Zeker, ook wij zijn zwak met Hem, maar tegenover u zullen
we leven met Hem door Gods kracht. 5 Onderzoekt uzelf, beproeft uzelf, of
gij in het geloof zijt gebleven. Bespeurt gij niet bij uzelf, dat Jesus Christus
in u is? Zo niet, dan doorstaat gij de proef niet. 6 In ieder geval hoop ik,
dat gij zult inzien, dat wij de proef wèl doorstaan. 7 We bidden dan ook tot
God, dat gij geen kwaad moogt doen; niet om zelf proefhoudend te schijnen,
maar opdat gij van uw kant het goede zoudt doen, ook al zouden wijzelf de

proef niet doorstaan. 8 Want we hebben geen macht tégen, maar wel vóór
de waarheid; 9 en we verheugen ons, zo gij sterk zijt, al waren wij zelf ook
zwak; ook voor één zaak bidden we: uw volmaaktheid. 10 En hierom schrijf
ik dit alles, terwijl ik nog afwezig ben, om bij mijn komst geen strengheid te
moeten gebruiken krachtens de volmacht, die de Heer mij gegeven heeft, om
op te bouwen, en niet om af te breken. 11 Overigens broeders, weest blijde,
verbetert u, laat u vermanen, weest eensgezind en vreedzaam; en de God
van liefde en vrede zal met u zijn. 12 Groet elkander met een heilige kus. 13 U
groeten al de heiligen. 14 De genade van den Heer Jesus Christus, de liefde
van God, en de gemeenschap van den heiligen Geest zij met u allen.

De brief aan de Galaten

1 Paulus, apostel, —niet op gezag van mensen noch door bemiddeling van
een mens, maar door Jesus Christus en door God den Vader, die Hem uit de
doden heeft opgewekt, 2 met al de broeders die bij me zijn: aan de kerken
van Galátië. 3 Genade en vrede zij u van God onzen Vader, en van den Heer
Jesus Christus, 4 die Zich voor onze zonden, —om ons te ontrukken aan deze
boze wereld, —heeft overgeleverd volgens de wil van onzen God en Vader;
5 aan wien de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! 6 Ik sta er verbaasd
over, dat gij zo spoedig af. valt van Hem, die u geroepen heeft door de
genade van Christus, en naar een ander evangelie overgaat. 7 Eigenlijk is
het geen ander; maar alleen zijn er enkelen opgestaan, die onrust onder
u stoken, en het Evangelie van Christus willen vervalsen. 8 Waarachtig,
wanneer wijzelf, of zelfs een engel uit de hemel, u een ander evangelie
zouden verkondigen, dat wat wij u verkondigd hebben, hij zij vervloekt!
9 Zoals we het vroeger hebben gezegd, zo herhaal ik het ook thans: Wanneer
iemand u een ander evangelie verkondigt dan gij ontvangen hebt, hij zij
vervloekt! 10 Heet dit nu soms mensen gunstig stemmen, of God; zoek ik
soms nu nog aan mensen te behagen? Zo ik nu nog aan mensen tracht
te behagen, dan zou ik geen dienaar van Christus zijn. 11 Ik verzeker u
toch, broeders, dat het Evangelie, door mij verkondigd, niet van menselijke
oorsprong is; 12 want ik heb het niet van een mens ontvangen of aangeleerd,
maar door een openbaring van Jesus Christus. 13 Gij hebt immers gehoord
van mijn vroeger leven in het Jodendom: hoe ik Gods Kerk heftig vervolgde
en haar trachtte te verdelgen; 14 hoe ik ook boven velen van mijn volk en van
mijn leeftijd uitblonk in het Jodendom, en hen in ijver voor de overlevering
mijner vaders verre overtrof. 15 En toen het Hem had behaagd, die mij van
de moederschoot af door zijn genade had uitverkoren en geroepen, toen het
Hem had behaagd, zijn Zoon aan mij te openbaren, 16 opdat ik Hem onder de
heidenen zou verkondigen, —toen ben ik van de aanvang af niet bij vlees en
bloed te rade gegaan, 17 of naar Jerusalem vertrokken naar hen, die vóór mij
apostelen waren; maar toen ben ik naar Arabië gegaan en naar Damascus
teruggekeerd. 18 Eerst drie jaar later ben ik naar Jerusalem vertrokken,
om Kefas te bezoeken, en ben ik veertien dagen bij hem gebleven; 19 maar
van de andere apostelen heb ik niemand gezien dan Jakobus, den broeder
des Heren. 20 Voor het aanschijn Gods: zie ik lieg niet bij wat ik u schrijf.
21 Daarna ben ik naar de gewesten van Syrië en Cilicië vertrokken. 22 Ik was
dus persoonlijk onbekend aan de kerken van Judea, die in Christus zijn. 23 Ze
hadden alleen horen zeggen: Hij die ons eertijds vervolgde, hij preekt thans
het geloof, dat hij vroeger verwoestte; 24 en ze verheerlijkten God om mij.

2

1 Veertien jaar later ging ik opnieuw naar Jerusalem tezamen met
Bárnabas, en nam ook Titus met me mee; 2 ik ging er heen op grond ener
openbaring. En ik legde hun, en heel in het bijzonder aan de mannen van
aanzien, het Evangelie voor, dat ik onder de heidenen verkondig; om te
weten, of ik soms niet nutteloos liep of gelopen had. 3 Welnu, Titus, die bij
me was, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden, ofschoon hij heiden

was; 4 zelfs niet ten believen van de ingeslopen valse broeders, die onze
vrijheid kwamen bespieden, welke we in Christus Jesus bezitten, om ons
tot slavernij te brengen. 5 Geen ogenblik hebben we hun iets toegegeven,
opdat de waarheid van het Evangelie ongerept voor u zou blijven bewaard.
6 En wat de mannen betreft, die in aanzien bleken te staan, —wat ze
feitelijk waren, gaat me niet aan; God kent geen aanzien van personen, —
die mannen van aanzien hebben me verder niets opgelegd. 7 Integendeel,
toen ze gezien hadden, dat aan mij de prediking onder de onbesnedenen
was toevertrouwd, zoals aan Petrus die onder de besnedenen, 8 (want Hij,
die aan Petrus de kracht heeft geschonken voor het apostolaat onder de
besnedenen, heeft ook aan mij de kracht geschonken voor de heidenen), 9 en
toen ze de genade hadden erkend, die mij was geschonken, toen hebben
Jakobus, Kefas en Johannes, die voor steunpilaren gelden, mij en Bárnabas
de broederhand gereikt. Wij zouden dus tot de heidenen gaan, en zij tot
de besnedenen; 10 alleen zouden we hun armen gedenken, wat ik dan ook
trouw heb gedaan. 11 Maar toen Kefas te Antiochië was gekomen, weerstond
ik hem openlijk, omdat hij in het ongelijk was. 12 Want vóórdat er enkele
lieden van Jakobus waren gekomen, at hij in gemeenschap met de heiden-
christenen; maar na hun komst trok hij zich terug, en zonderde hij zich af
uit vrees voor de besnedenen; 13 ook de overige Joden veinsden met hem
mee, zodat zelfs Bárnabas in hun veinzerij werd meegesleept. 14 Welnu, toen
ik zag, dat ze niet oprecht handelden in overeenstemming met de waarheid
van het Evangelie, sprak ik tot Kefas in het bijzijn van allen: Wanneer ge
zelf naar heidense gebruiken leeft en niet naar joodse, ofschoon ge een
Jood zijt, waarom dwingt ge dan de heidenen op joodse wijze te leven?
15 Wij zijn Joden van afkomst en geen zondaars uit de heidenen; 16 maar
omdat we weten, dat de mens niet door de werken der Wet gerechtvaardigd
wordt, doch door het geloof in Christus Jesus, daarom hebben we het
geloof in Christus Jesus aanvaard, om gerechtvaardigd te worden door het
geloof in Christus en niet door de werken der Wet; want niemand wordt
gerechtvaardigd door de werken der Wet. 17 Maar wanneer we nu toch
als zondaars worden beschouwd, juist omdat we gerechtvaardigd willen
worden in Christus, is dan soms Christus bedienaar der zonde? Dat nooit!
18 Doch wel zou ik mezelf tot een overtreder maken, wanneer ik weer
opbouw, wat ik afgebroken heb. 19 Want ik ben dood voor de Wet door een
andere wet, om te leven voor God. —Met Christus ben ik gekruisigd. 20 Ikzelf
leef niet meer, maar Christus leeft in mij; terwijl ik leef in het vlees, leef ik
in het geloof van den Zoon van God, die mij heeft liefgehad en die Zich voor
mij heeft overgeleverd. 21 Ik doe geen afbreuk aan de genade van God; want
als de gerechtigheid door de Wet wordt verkregen, dan is Christus doelloos
gestorven.

3

1 O dwaze Galaten! Wie heeft u toch door toverij verblind: u, voor
wier ogen Jesus Christus afgeschilderd is als gekruisigd? 2 Dit alleen wil
ik van u weten: Hebt gij den Geest ontvangen door de werken der Wet,
of door gehoor te geven aan het geloof? 3 Zijt gij dan zó dwaas, dat gij
thans gaat eindigen met het vlees, na met den Geest te zijn begonnen?
4 Hebt gij dan dit alles beleefd zonder vrucht? En was het nog maar alleen
zonder vrucht! 5 Nu dan, Hij die u den Geest verleent en wonderen onder
u wrocht, doet Hij dit om de werken der Wet of om de gehoorzaamheid

aan het geloof? 6 Zo ook “geloofde Abraham aan God, en dit werd hem als
gerechtigheid toegerekend.” 7 Beseft het dus wel: Wie uit het geloof zijn
geboren, zijn kinderen van Abraham! 8 En daar de Schrift heeft voorzien,
dat God de heidenen rechtvaardigen zou door het geloof, daarom heeft ze
aan Abraham de blijde Boodschap voorspeld: “In u zullen alle volkeren
worden gezegend.” 9 Wie dus uit het geloof zijn geboren, worden met den
gelovigen Abraham gezegend. 10 Allen immers die steunen op de werken
der Wet, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: “Vervloekt zij een
ieder, die niet alles onderhouden blijft, wat in het boek van de Wet staat
geschreven.” 11 Ook is het duidelijk, dat niemand bij God gerechtvaardigd
wordt door de Wet. Want: “Wie rechtvaardig is door het geloof, hij zal
leven.” 12 Welnu, de Wet is niet uit het geloof; maar “wie deze voorschriften
onderhoudt, zal daardoor leven.” 13 Christus heeft ons verlost van de vloek
van de Wet, door voor ons tot vloek te worden; —want er staat geschreven:
“Vervloekt wie hangt aan het hout;” 14 opdat door Jesus Christus de zegen
van Abraham over de heidenen zou komen, en wij door het geloof de
beloften van den Geest zouden ontvangen. 15 Broeders, ik redeneer uit
een menselijk voorbeeld. Het is er mee gesteld als met een menselijke
wilsbeschikking, die door niemand vernietigd wordt of gewijzigd, wanneer
ze eenmaal rechtsgeldigheid heeft verkregen. 16 Welnu, de Beloften zijn
gedaan aan Abraham en aan zijn Zaad; er wordt niet gezegd: “aan zijn
zaden,” alsof er spraak was van meerderen, maar “aan uw Zaad,” als van
één, en dit is Christus. 17 Ik besluit dus: een vroegere geldige wilsbeschikking
Gods wordt niet ongeldig gemaakt door een Wet, die vierhonderd dertig jaar
later komt, zodat de Belofte zou komen te vervallen. 18 Welnu, wanneer
dit Erfdeel werd geschonken uit kracht van de Wet, dan zou het niet zijn
geschonken uit kracht der Belofte; en toch heeft God het door een Belofte aan
Abraham goedgunstig verleend. 19 Wat heeft de Wet dan voor zin? Om wille
der overtredingen is ze er aan toegevoegd, totdat het Zaad zou zijn gekomen,
tot wien de Belofte gericht was. —Ze werd door engelen uitgevaardigd door
tussenkomst van een middelaar; 20 welnu een middelaar van één persoon
bestaat er niet; en God is één. 21 Is dan soms de Wet met Gods Belofte
in strijd? Onmogelijk! Zeker, wanneer er een Wet was gegeven, die het
Leven kon schenken, dan zou de gerechtigheid inderdaad afhankelijk zijn
van de Wet; 22 maar de Schrift heeft alles opgesloten onder de zonde, opdat
de Belofte aan de gelovigen zou worden vervuld door het geloof in Jesus
Christus. 23 Maar vóórdat het geloof is gekomen, waren we opgesloten onder
de bewaking der Wet, totdat het geloof zou worden geopenbaard. 24 De Wet
is dus onze tuchtmeester geweest tot Christus’ 3:opdat we gerechtvaardigd
zouden worden door het geloof. 25 Maar nu het geloof is gekomen, nu staan
we niet langer onder den tuchtmeester. 26 Want kinderen van God zijt
gij allen door het geloof in Christus Jesus; 27 allen hebt gij u met Christus
bekleed, omdat gij allen gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus.
28 Thans is er geen jood meer of heiden, geen slaaf en geen vrije, geen man
en geen vrouw. Want allen zijt gij één in Christus Jesus; 29 en wanneer gij
Christus toebehoort, dan zijt gij ook het kroost van Abraham en erfgenamen
volgens Belofte.

4

1 Dit stel ik vast: Zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets

van den slaaf, ook al is hij heer van alles; 2 maar hij staat onder voogden en
beheerders tot aan de tijd, die door zijn vader is bepaald. 3 Zó ook waren
wij, toen we nog onmondig waren, als slaven onderworpen aan de leerbe-
ginselen der wereld. 4 Maar toen de volheid van de tijd was gekomen, heeft
God zijn eigen Zoon gezonden, die uit een vrouw werd geboren en geboren
werd onder de Wet, 5 opdat Hij allen zou loskopen, die staan onder de Wet,
en wij het kindschap zouden beërven. 6 En het bewijs, dat gij kinderen zijt:
God heeft den Geest van zijn Zoon in onze harten gezonden, en Deze roept:
Abba, Vader! 7 Ge zijt dus geen slaaf meer, maar kind; zijt ge kind, dan zijt
ge ook erfgenaam, dank zij God. 8 Zeker, vroeger hebt gij God niet gekend en
zijt gij goden gaan dienen, die het in werkelijkheid niet zijn; 9 maar thans,
nu gij God kent, of liever nog, door God wordt gekend, hoe zoudt gij u weer
gaan wenden tot die zwakke en onbeduidende leerbeginselen, wier slaven
gij weer worden wilt? 10 Gij viert dagen en maanden, seizoenen en jaren?
11 Ik ben bang, dat ik misschien vruchteloos voor u heb gezwoegd! 12 Ik
smeek u, broeders, wordt zoals ik; want ik werd aan u gelijk. —Nog nooit
hebt gij mij enig verdriet aangedaan. 13 Gij herinnert u toch, hoe ik u de
eerste keer in lichaamszwakte het Evangelie verkondigd heb; 14 en hoe gij
me niet met smaad en minachting hebt bejegend om de beproeving, die mijn
lichaam u bracht; maar hoe gij me hebt ontvangen als een engel van God, als
Christus Jesus zelf. 15 Waar is nu uw zalig geluk gebleven; want ik kan van
u getuigen, dat gij zo mogelijk u de ogen zoudt hebben uitgerukt en ze aan
mij zoudt hebben gegeven! 16 Ben ik dan uw vijand geworden, omdat ik u
de waarheid zeg? 17 Zij ijveren voor u, maar niet met zuivere bedoeling;
maar ze trachten u van mij te vervreemden, opdat gij zoudt ijveren voor
hen. 18 Zeker, het valt te prijzen, wanneer er geijverd wordt; maar dan voor
het goede en ten allen tijde; niet slechts als ik bij u ben. 19 Mijn kinderkens,
voor wie ik opnieuw barensweeën moet lijden, eer Christus in u is gevormd:
20 ik zou op dit ogenblik wel bij u willen zijn, om de juiste toon te treffen;
want ik ben ten einde raad over u. 21 Zegt me nu eens, gij die onder de
Wet wilt staan, luistert gij niet naar de Wet? 22 Er staat toch geschreven,
dat Abraham twee zonen had, één bij de slavin, en één bij de vrije vrouw;
23 maar de zoon der slavin was verwekt naar het vlees, maar die van de
vrije vrouw uit kracht der Belofte. 24 Deze dingen hebben een zinnebeeldige
betekenis. Want de twee 4:verbeelden tweeërlei verbond. Het éne, dat van
de berg Sinaï, brengt slavenkinderen voort, en dat is Agar; 25 want de berg
Sinaï ligt in Arabië, en Agar is het beeld van het hedendaags Jerusalem, want
deze stad ligt in slavernij met haar kinderen. 26 Maar het Jerusalem uit
den hoge is vrij, en dat is ònze moeder. Want er staat geschreven: 27 “Jubel
onvruchtbare, die niet baart; Breek uit in gejuich, die geen barensnood
kent. Want talrijker zijn de kinderen der verlatene Dan van haar, die aan
een man is gehuwd.” 28 Welnu, broeders, gij zijt als Isaäk, kinderen der
Belofte. 29 Maar zoals eertijds hij, die naar het vlees was verwekt, hem ging
vervolgen, die verwekt was naar de geest, zo gebeurt het ook thans. 30 Maar
wat zegt de Schrift? “Jaag weg de slavin met haar zoon; want de zoon der
slavin zal niet meeërven met den zoon der vrije vrouw.” 31 Broeders, we zijn
dus geen slavenkinderen, maar kinderen der vrije vrouw!

5

1 Christus heeft ons vrij gemaakt, om in de vrijheid te blijven; staat dus

vast, en kromt u niet opnieuw onder het slavenjuk. 2 Zie, ik Paulus zeg het u:
Als gij u besnijden laat, zal Christus u niets baten. 3 En nog eens verklaar ik
aan iedereen, die zich besnijden laat, dat hij dan verplicht is de hele Wet te
onderhouden; 4 en aan ieder van u, die gerechtvaardigd wil worden door de
Wet, dat gij u losmaakt van Christus, en vervallen zijt van de genade. 5 Door
den Geest immers verwachten we de gehoopte gerechtigheid uit kracht van
het geloof; 6 want in Christus Jesus is besnijdenis noch onbesnedenheid van
waarde, maar wel het geloof, dat werkt door de liefde. 7 Gij waart zo goed
aan het lopen; wie heeft u gestuit in het volgen der waarheid? 8 Dat was
zeker geen ingeving van Hem, die u roept; 9 een weinig zuurdeeg verzuurt
al het deeg! 10 Ik vertrouw op u in den Heer, dat gij er niet anders over
zult denken; maar wie verwarring onder u zaait, zal zijn straf ondergaan;
wie het ook is. 11 Broeders, wanneer ikzelf nog steeds de besnijdenis zou
preken, waarom blijft men mij dan nog vervolgen; dan was toch de ergernis
van het kruis wel verdwenen. 12 Laten zij, die u opstoken, zich maar verder
verminken! 13 Zeker broeders, gij zijt tot vrijheid geroepen; maar tot geen
vrijheid, die een voorwendsel is voor het vlees. Integendeel, dient elkander
uit liefde; 14 want de ganse Wet wordt vervuld in één enkel gebod: “Ge zult
uw naaste liefhebben als uzelf.” 15 Maar zo gij elkander bijt en verslindt, ziet
dan toe, dat gij niet door elkaar wordt verteerd. 16 Ook zeg ik u: leeft naar
de geest, dan zult gij niet de begeerten inwilligen van het vlees. 17 Want het
vlees begeert tegen de geest, en de geest tegen het vlees; ze staan vijandig
tegenover elkaar, zodat gij niet doet, wat gij zoudt willen. 18 Indien gij
u door de geest laat leiden, dan valt gij niet onder de Wet. 19 Welnu, de
werken van het vlees zijn bekend: ontucht, onreinheid en losbandigheid;
20 afgoderij en toverij; vijandschap, twist, afgunst, gramschap, partijzucht,
verdeeldheid, scheuring, 21 en nijd; dronkenschap, brasserij en dergelijke;
en ik waarschuw u, zoals ik het ook vroeger deed: wie zo iets doet, zal
het koninkrijk Gods niet beërven. 22 Maar de vrucht van de geest is: liefde,
blijdschap en vrede; lankmoedigheid, welwillendheid en goedhartigheid;
betrouwbaarheid, 23 zachtmoedigheid en gematigdheid. En tegen dit alles
is de Wet niet gericht. 24 Welnu, zij die Christus toebehoren, hebben het
vlees gekruisigd met zijn driften en begeerten. 25 Zo we leven door de geest,
laat ons dan ook handelen naar de geest; 26 niet begerig naar ijdele glorie,
elkander niet tartend, elkaar niet benijdend.

6

1 Broeders, wanneer iemand onverhoopt een mis. stap heeft begaan,
dan moet gij, die geestelijk zijt, hem terecht helpen in de geest van zacht-
moedigheid; slaat een blik op uzelf, want ook gij kunt worden bekoord.
2 Draagt elkanders lasten; zo zult gij de Wet van Christus volbrengen. 3 Want
wanneer iemand zich inbeeldt, iets te zijn, terwijl hij niets is, dan bedriegt hij
zichzelf. 4 Laat iedereen zijn eigen gedrag maar eens onderzoeken; dan zal
hij zich hoogstens op zichzelf kunnen beroemen, maar zeker niet door een
vergelijking met anderen; 5 want iedereen gaat onder zijn eigen last gebukt.
6 Die onderwezen wordt in de leer, moet zijn leraar in al zijn goederen doen
delen. 7 Bedriegt u niet: God laat niet met Zich spotten. Wat de mens zaait,
zal hij ook oogsten; 8 wie zaait in het vlees, zal verderf oogsten uit het vlees;
maar wie zaait in de geest, zal eeuwig leven oogsten uit de geest. 9 Laat ons
dus niet moede worden, het goede te doen; want verslappen we niet, dan

zullen we oogsten te zijner tijd. 10 Welnu dan, zolang we nog tijd hebben,
laat ons wèl doen aan allen, maar het meest aan de huisgenoten des geloofs.
11 Ziet, met wat grote letters ik u schrijf met eigen hand. 12 Zij die erg bezorgd
naar het vlees willen zijn, dwingen u tot de besnijdenis, enkel en alleen,
om niet vervolgd te worden terwille van Christus' kruis. 13 Want ofschoon
ze besnedenen zijn, nemen ze zelf de Wet niet in acht; maar ze willen u
laten besnijden, om in uw vlees te kunnen roemen. 14 Wat mijzelf betreft:
het zij verre van mij, op iets anders te roemen dan op het kruis van onzen
Heer Jesus Christus, waardoor de wereld voor mij is gekruisigd, en ik voor
de wereld. 15 Want noch besnijdenis, noch onbesnedenheid heeft waarde,
maar wel het nieuwe schepsel. 16 En over allen, die naar deze regel zullen
leven, moge vrede en barmhartigheid komen: over hen en over het Israël
Gods. 17 Laat niemand mij meer lastig vallen; want ik draag de merktekenen
van Jesus in mijn lichaam! 18 Broeders, de genade van onzen Heer Jesus
Christus zij met uw geest. Amen!

De brief aan de Efeziërs

1 Paulus, door de wil van God apostel van Christus Jesus: aan de heiligen
te Éfese en de gelovigen in Christus Jesus: 2 Genade en vrede zij u van God
onzen Vader, en van den Heer Jesus Christus. 3 Geprezen zij de God en
Vader van onzen Heer Jesus Christus, die ons in Christus gezegend heeft
met allerlei geestelijke zegening uit de hemelen. 4 In Hem toch heeft Hij
ons vóór de grondvesting der wereld uitverkoren, om heilig en vlekkeloos
te zijn in zijn oog. 5 Liefdevol heeft Hij, volgens het welbehagen van zijn
wil, ons voorbestemd, om zijn kinderen te worden door Jesus Christus,
6 tot lof zijner heerlijke genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in den
Beminde. 7 In Hem bezitten we de verlossing door zijn Bloed, de vergiffenis
der zonden naar de rijkdom zijner genade. 8 Die genade heeft Hij, tezamen
met wijsheid en inzicht, in volle overvloed over ons uitgestort, 9 toen Hij ons
het geheim openbaarde van zijn raadsbesluit, dat Hij naar zijn welbehagen
bij Zichzelf had vastgesteld 10 voor het Bestel in de volheid der tijden: om
namelijk alles wat in de hemel en op aarde is, in Christus weer samen te
brengen. 11 In Hem ook hebben we het erfdeel verkregen, waartoe we waren
voorbestemd krachtens de beschikking van Hem, die alles tot stand brengt
naar het besluit van zijn wil; 12 opdat wij, die eerst op Christus hebben
gehoopt, ook zijn glorie zouden mogen loven. 13 En gij, die het woord der
waarheid, de blijde boodschap uwer zaligheid, hebt gehoord en er in hebt
geloofd, ook gij zijt in Hem verzegeld geworden met den beloofden heiligen
Geest, 14 het Onderpand onzer erfenis; opdat gij als zijn eigendom moogt
worden vrijgekocht, en zijn glorie moogt loven. 15 En omdat ik gehoord heb
van uw geloof in den Heer Jesus en van uw liefde voor alle heiligen, 16 houd ik
niet op, dank te brengen voor u, wanneer ik in mijn gebeden gedenk. 17 Moge
de God van onzen Heer Jesus Christus, de Vader der glorie, u een geest van
wijsheid en openbaring verlenen, opdat gij Hem moogt leren kennen. 18 Hij
verlichte de ogen van uw hart, opdat gij moogt inzien: welke de hoop is,
waartoe Hij u geroepen heeft; welke de rijkdom der glorie is, die Hij aan
de heiligen als erfenis schenkt; 19 en welke de overweldigende grootte der
kracht is, die Hij ons gelovigen ten dienste stelt. Dezelfde krachtige werking
zijner Macht 20 heeft Hij ook in Christus betoond, door Hem uit de doden
op te wekken, en Hem te doen zetelen aan zijn rechterhand in de hemel:
21 hoog boven alle heerschappij en macht en kracht en hoogheid, en boven
elke naam, die genoemd wordt in deze wereld niet alleen, maar ook in de
toekomstige wereld; 22 "en alles heeft Hij onder zijn voeten gesteld." En Hij
heeft Hem aan de Kerk geschonken als Hoofd van alles; 23 zij is zijn Lichaam,
vol van Hem, die alles in allen vervult.

2

1 Gij ook waart dood door uw overtredingen en zonden, 2 waarin gij
eertijds geleefd hebt in navolging van deze aardse wereld, in navolging ook
van den vorst der macht in de lucht, van den vorst van de geest, die nog
altijd werkt in de zonen der ongehoorzaamheid. 3 Ook wij allen behoorden
daartoe, en hebben vroeger naar onze vleselijke lusten geleefd, de begeerten
van het vlees en van de zinnen volbracht, en waren van nature kinderen van

toorn, juist zoals de anderen. 4 Maar God, die rijk aan ontferming is, heeft
door de grote liefde, die Hij ons toedroeg, 5 ook ons, die dood waren door
de overtredingen, ten leven verwekt tezamen met Christus; door de genade
zijt gij gered. 6 En in Christus Jesus heeft Hij ons opgewekt en in de hemel
een plaats bereid te zamen met Hem; 7 opdat in de toekomende tijden de
overgrote rijkdom zijner genade zou worden geopenbaard, die Hij in zijn
goedheid ons in Christus Jesus heeft geschonken. 8 Want uit genade zijt gij
gered door het geloof. Niet uit uzelf; Gods gave is het. 9 Niet uit de werken,
opdat niemand zou roemen; 10 want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jesus
geschapen tot goede werken, die God vooruit heeft bereid, opdat we daarin
zouden leven. De volkomen gelijkheid der goddelijke genade van roeping
voor Joden en heidenen. 11 Denkt er dus aan, dat gij eertijds heidenen
waart van geboorte, en onbesnedenen werdt genoemd door de zogenaamde
besnijdenis, die met de hand in het vlees wordt aangebracht; 12 en dat gij
toen zonder Christus waart, uitgesloten van Israëls burgerschap, vreemd
aan het verbond der Belofte, zonder hoop in de wereld en zonder God.
13 Maar thans, nu gij in Christus Jesus zijt, thans zijt gij nabij gekomen door
Christus' Bloed, gij die eertijds verre waart. 14 Want Hij is onze vrede, Hij die
beide groepen één heeft gemaakt, en de scheidsmuur-dat is de vijandschap,
-heeft weggebroken. 15 Door zijn Vlees heeft Hij de Wet afgeschaft met haar
geboden en instellingen, om als Vredestichter beide groepen om te scheppen
in Hem tot één enkelen nieuwen mens; 16 om beiden in één Lichaam met God
door het kruis te verzoenen, en zó de vijandschap te doden. 17 Hij is gekomen
om vrede te preken aan u, die verre waart, en vrede aan hen, die nabij waren
gebleven. 18 Want door Hem hebben we beiden toegang tot den Vader in één
Geest. 19 Dus zijt gij niet langer vreemdelingen en gasten, maar medeburgers
der heiligen en huisgenoten Gods, 20 gebouwd op de grondslag der Apostelen
en Profeten, waarvan Christus Jesus de hoeksteen is. 21 In Hem wordt heel
het gebouw bijeen gehouden, en rijst het op tot een tempel, heilig in den
Heer; 22 in Hem wordt ook gij opgebouwd, tezamen met de anderen, tot een
woning van God in den Geest.

3

1 En dit is de reden, waarom ik Paulus, de gevangene van Christus Jesus,
voor u heidenen ben aangesteld. 2 Gij hebt immers gehoord, dat aan mij
het beheer van Gods genadegaven voor u is toevertrouwd, 3 en dat aan
mij door openbaring het heilsgeheim bekend is gemaakt, zoals ik dit boven
in het kort heb beschreven. 4 Wanneer gij dit leest, kunt gij daaruit mijn
inzicht a fleiden in het Christus-geheim. 5 Nooit is het onder vroegere
geslachten aan de kinderen der mensen bekend gemaakt, zoals het thans
in den Geest door zijn heilige Apostelen en Profeten is geopenbaard: 6 dat
namelijk de heidenen door het Evangelie medeerfgenamen zijn, medeleden
en deelgenoten aan de Belofte in Christus Jesus. 7 Daarvan ben ik de
bedienaar geworden krachtens de genadegave, die God door zijn machtige
werking aan mij heeft verleend. 8 Aan mij, den geringste van alle heiligen,
is deze genade geschonken: aan de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdom
van Christus te verkondigen, 9 en het Bestel te doen zien van het heilsgeheim,
dat van eeuwigheid verborgen was in God, den Schepper aller dingen;
10 opdat thans door middel van de Kerk de veelzijdige Wijsheid van God
bekend zou worden gemaakt aan de hemelse heerschappijen en machten.

11 En dit is geschied volgens de eeuwige voorbeschikking, die Hij ten uitvoer
heeft gebracht in Christus Jesus onzen Heer. 12 In Hem naderen we door het
geloof in Hem, vrijmoedig en vol vertrouwen tot God. 13 Daarom bid ik u, dat
gij de moed niet verliest door mijn wederwaardigheden terwille van u; want
daarin juist ligt uw roem. 14 En daarom buig ik mijn knieën voor den Vader,
15 van wien alle geslachten in de hemel en op de aarde hun naam hebben
ontvangen: 16 dat Hij naar de rijkdom zijner glorie u moge verlenen, krachtig
naar den inwendigen mens te worden gesterkt door zijn Geest; 17 dat Hij
Christus in uw harten doe wonen door het geloof; dat gij geworteld moogt
blijven en gegrondvest in liefde. 18 Dan zult gij tezamen met alle heiligen
u een denkbeeld kunnen vormen van de breedte en lengte, de hoogte en
diepte; 19 en de liefde van Christus leren beseffen, die alle begrip te boven
gaat; dan zult gij vervuld worden van de ganse volheid van God. 20 Aan Hem,
die door de kracht die in ons werkt, veel meer kan uitrichten, dan wat wij
bidden of denken: 21 aan Hem zij de glorie in de Kerk en in Christus Jesus
ten allen tijde, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen!

4

1 Ik, de gevangene voor de zaak des Heren, vermaan u dus, dat gij u
gedraagt overeenkomstig uw roeping; 2 dat gij elkander in liefde verdraagt
met alle ootmoedigheid, zachtheid en geduld; 3 dat gij uw best doet, de
eenheid des geestes te bewaren door de band van de vrede. 4 Eén lichaam
en één geest, zoals gij ook geroepen zijt tot één hoop, die aan uw roeping
ontspruit; 5 één Heer, één geloof, één doopsel; 6 één God en Vader van allen,
die boven alles, door alles, en in alles is. 7 Aan ieder van ons is de genade
geschonken naar de maat, die Christus heeft toegemeten. 8 Daarom wordt
er gezegd: “Opgestegen ten hoge, Heeft Hij gevangenen buitgemaakt, Gaven
uitgedeeld aan de mensen.” 9 Welnu, dit “Hij is opgestegen,” wat betekent
het anders, dan dat Hij ook is neergedaald naar de onderste delen der
aarde. 10 Hij, die is neergedaald, is Dezelfde als Hij, die hoog boven alle
hemelen is opgestegen, om alles tot volheid te brengen. 11 Hijzelf is het
geweest, die sommigen tot apostelen heeft aangesteld, anderen tot profeten,
evangelisten, herders en leraars; 12 maar met het doel, om de heiligen tot
volmaakte plichtsvervulling te brengen, om op te bouwen het Lichaam
van Christus; 13 tot de tijd, dat wij allen tot de eenheid des geloofs en der
kennis van Gods Zoon zijn gekomen, een volwassen man zijn geworden,
en de mannenmaat van den volmaakten Christus hebben bereikt. 14 Dan
zullen we geen onmondige kinderen meer zijn, die heen en weer worden
geslingerd en voortgestuwd door elke windvlaag van lering, door het bedrog
van de mensen, door sluwe verleiding tot dwaling. 15 Maar we zullen de
waarheid bewaren in liefde, en zó in ieder opzicht opgroeien voor Hem,
voor Christus, die het Hoofd is. 16 Door Hem wordt het ganse lichaam
samengevoegd en samengehouden, omdat elk gewricht zijn taak vervult
met de kracht, die ieder lid in ‘t bijzonder is toegemeten; en zó voltrekt
zich de groei van het lichaam tot eigen opbouw in liefde. 17 Daarom zeg
ik en bezweer ik u in den Heer, dat gij niet langer een leven moogt leiden,
zoals de heidenen in hun ijdele gezindheid dit doen. 18 Want hun verstand
is verduisterd en ze zijn vervreemd van het leven van God, omdat er
onwetendheid onder hen heerst en hun hart is verstokt. 19 Ze hebben zich
afgestompt en zich aan losbandigheid overgegeven, zodat ze uit hebzucht

allerlei ontucht bedrijven. 20 Maar zó hebt gij Christus niet leren kennen. 21 Gij hebt toch van Hem gehoord, en zijt in Hem onderwezen, wat de waarheid in Jesus is: 22 met betrekking tot uw vroeger gedrag moet gij den ouden mens afleggen, die door bedriegelijke begeerten te gronde gaat; 23 gij moet u vernieuwen naar de inwendige geest; 24 gij moet den nieuwen mens aantrekken, die naar Gods beeld is geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid. 25 Legt daarom de leugen af en spreekt de waarheid tot den naaste, ieder voor zich; want ledematen zijn we van elkander. 26 Wordt gij toornig, zondigt dan niet; de zon ga niet onder over uw toorn; 27 geeft geen vrij spel aan den duivel. 28 De dief mag voortaan niet meer stelen, maar moet arbeiden, om met eigen handen de kost te verdienen, en iets over te houden, om het weg te schenken aan wie er behoefte aan heeft. 29 Uit uw mond kome geen vuile taal, maar goede woorden alleen, die zo nodig stichten kunnen, zodat ze voordeel brengen aan hen die ze horen. 30 Bedroeft ook niet Gods heiligen Geest, waarmee gij verzegeld zijt voor de Dag der Verlossing. 31 Verre van u alle bitterheid, gramschap, toorn, geschreeuw, laster en alle andere boosheid. 32 Maar weest minzaam en hartelijk jegens elkander; vergeeft elkander, gelijk ook God u door Christus vergiffenis heeft geschonken.

5

1 Weest dus navolgers van God, als zijn geliefde kinderen; 2 en leeft in liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft gegeven als gave en offer, tot een lieflijke geur voor God. 3 Van ontucht, alle soort van onreinheid en hebzucht mag onder u zelfs geen sprake meer zijn, zoals dit heiligen betaamt; 4 evenmin van vuile taal, zotteklap of spotternij. Deze dingen betamen niet; een dankgebed betaamt veel meer. 5 Weet wel: geen ontuchtige, onreine of hebzuchtige bezit een erfdeel in het koninkrijk van Christus en van God; zo iemand staat met een afgodendienaar gelijk. 6 Laat niemand u met holle woorden bedriegen; want daarom juist komt Gods toorn over de kinderen der ongehoorzaamheid. 7 Wordt dus hun medeplichtigen niet! 8 Vroeger waart gij duisternis, thans zijt gij licht in den Heer; gedraagt u dan ook als kinderen van het licht. 9 Want de vrucht van het licht bestaat in allerlei goedheid, gerechtigheid en waarheid. 10 Onderzoekt wat welbehaaglijk is aan den Heer, 11 en neemt geen deel aan de onvruchtbare werken der duisternis; maar keurt ze af. 12 Want wat door hen in het geheim wordt gedaan, is te schandelijk zelfs om het te noemen. 13 Alles echter wat afkeurenswaardig is, wordt openbaar gemaakt door het licht; want het licht maakt alles openbaar. 14 Daarom wordt er gezegd: “Ontwaak, gij slaper; Sta op uit de doden, En Christus zal over u lichten!” 15 Ziet dus nauwlettend toe, hoe ge u gedraagt: niet als dwazen, maar als wijzen; 16 benut de gunstige gelegenheid, want de tijden zijn boos. 17 Weest daarom niet onverstandig, maar tracht de wil des Heren te verstaan. 18 Bedrinkt u niet aan de wijn, want dit voert tot losbandigheid; maar wordt vol van den Geest. 19 Spreekt tot elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen; zingt en juicht in uw hart voor den Heer; 20 betuigt zonder ophouden voor alles uw dank aan God en den Vader, in de naam van Jesus Christus onzen Heer. 21 Weest elkander onderdanig in de vreze van Christus. 22 Gij vrouwen, weest onderdanig aan uw mannen, als aan

den Heer. 23 Want de man is het hoofd van de vrouw, zoals Christus het
Hoofd is der Kerk, Hij die de Verlosser is van het Lichaam. 24 Welnu, zoals
de Kerk onderdanig is aan Christus, zo moeten in alles de vrouwen het zijn
aan haar mannen. 25 Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, zoals ook Christus
de Kerk heeft bemind. Hij heeft Zich voor haar overgeleverd: 26 om haar te
heiligen en te reinigen door het Waterbad, vergezeld van het woord; 27 om
Zich een heerlijke Kerk te bereiden, zonder vlek of rimpel of iets van die
aard, maar heilig en zonder enige smet. 28 Zo moeten ook de mannen hun
vrouwen liefhebben als hun eigen lichaam; wie zijn vrouw bemint, heeft
zichzelf lief. 29 Welnu, niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat; maar hij
voedt en verzorgt het, zoals ook Christus het doet met de Kerk, 30 omdat
we de ledematen zijn van zijn Lichaam. 31 “Daarom zal de man vader en
moeder verlaten, en zich hechten aan zijn vrouw; en die twee zullen één
vlees worden”, 32 Dit geheim is groot; ik bedoel: zijn verhouding tot Christus
en de Kerk. 33 Maar hoe het ook zij: ieder van u moet zijn vrouw liefhebben
als zichzelf, en de vrouw moet eerbied hebben voor den man.

6

1 Gij kinderen, weest gehoorzaam aan uw ouders in den Heer; want dit
is uw plicht. 2 “Eer uw vader en uw moeder;” dit is het eerste gebod,
waaraan de belofte verbonden is: 3 “opdat het u goed moge gaan, en ge
lang moogt leven op aarde.” 4 En gij vaders, verbittert uw kinderen niet,
maar voedt ze op in de tucht en in de vermaning des Heren. 5 Gij slaven,
weest aan uw aardse meesters met vrees en siddering onderdanig: in de
eenvoud uws harten, zoals aan Christus; 6 niet uit ogendienarij, als zij die
mensen willen behagen; maar als slaven van Christus, die van harte de
wil van God volbrengen, 7 en die met goede wil hun dienst verrichten, als
dienden ze den Heer en niet de mensen. 8 Gij weet immers, dat ieder,
die het goede doet, door den Heer zal worden beloond; hij moge slaaf zijn
of vrij. 9 En gij meesters, behandelt hen op dezelfde wijze, en laat het
dreigen achterwege. Want gij weet, dat hùn en ùw meester in de hemel is,
en dat bij Hem geen aanzien van personen bestaat. 10 Ten slotte! Weest
sterk in den Heer en in zijn sterke kracht! 11 Legt aan de wapenrusting
Gods, om stand te kunnen houden tegen de listen des duivels. 12 Want
niet tegen vlees en bloed geldt onze strijd, maar tegen heerschappijen en
machten, tegen wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten
in de lucht. 13 Grijpt daarom naar de wapenrusting Gods, om weerstand te
kunnen bieden op de boze dag, en pal te blijven staan, na alles te hebben
volbracht. 14 Op dan! Uw lenden omgord met de waarheid, en het pantser
der gerechtigheid om; 15 de voeten geschoeid met bereidwilligheid voor de
blijde Boodschap van vrede; 16 het schild des geloofs steeds voor u uit, om
al de vurige pijlen van den Boze te kunnen smoren; 17 grijpt naar de helm
van het heil en het zwaard van den Geest: en dit is het woord van God.
18 Blijft bidden in den Geest ten allen tijde met gebed en smeking in allerlei
vorm; draagt daarbij zorg, om ook met grote volharding voor alle heiligen
te blijven bidden. 19 Bidt ook voor mij, dat mij het rechte woord gegeven
wordt, wanneer ik mijn mond ga openen, om vrijmoedig het geheim van
het evangelie te verkondigen; 20 daarvoor ben ik een gezant in boeien! Bidt,
dat ik vrijmoedig daarover blijf spreken, zoals het mijn plicht is. 21 Túchicus,
de geliefde broeder en trouwe dienaar in den Heer, zal u volledig inlichten,

hoe het mij gaat en wat ik doe, opdat ook gij goed op de hoogte zult blijven.
22 Daarom juist zend ik hem naar u toe, opdat gij alles over ons te weten zoudt
komen, en hij uw harten bemoedigen mag. 23 Vrede, liefde en geloof aan de
broeders, van God den Vader en van den Heer Jesus Christus. 24 De genade
zij met allen, die een onverwoestbare liefde toedragen aan Jesus Christus
onzen Heer.

De brief aan de Filippenzen

1 Paulus en Timóteus, dienaars van Christus Jesus: aan al de heiligen in
Christus Jesus, die te Filippi zijn, met hun bisschoppen en diakens: 2 Genade
en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus. 3 Ik
breng dank aan mijn God, -zo dikwijls ik aan u denk, 4 en bij al mijn gebeden
met blijdschap voor u allen bid, 5 voor uw gehechtheid aan het Evangelie
van de eerste dag af tot heden toe. 6 Want ik heb het vaste vertrouwen, dat
Hij, die in u het goede werk is begonnen, het ook zal voltooien tot op de Dag
van Christus Jesus. 7 Want het is niet meer dan billijk, dat ik zó over u allen
denk, daar ik u ronddraag in mijn hart, en daar gij allen deelgenoot aan mijn
genade zijt, zowel in mijn boeien als in de verdediging en bevestiging van het
Evangelie. 8 God is mijn getuige, hoe ik met de hartelijke liefde van Christus
Jesus naar u allen verlang. 9 En ik bid, dat uw liefde steeds meer moge
winnen aan kennis en zedelijk inzicht, 10 om scherp het goed van het kwaad
te onderscheiden; en dat gij op de Dag van Christus rein en onberispelijk
moogt zijn, 11 beladen met de vrucht der gerechtigheid, die door Jesus
Christus is verworven, tot eer en glorie van God. 12 Broeders, ik wil u doen
weten, dat mijn lotgevallen veel hebben bijgedragen tot de vooruitgang van
het Evangelie. 13 Heel de keizerlijke lijfwacht en alle anderen zijn er door te
weten gekomen, dat ik mijn boeien draag om Christus' wil; 14 en de meeste
broeders zijn door mijn boeien met vertrouwen vervuld op den Heer, en
verkondigen het woord Gods met groter durf en zonder vrees. 15 Zeker,
sommigen preken Christus uit nijd en strijd, maar anderen toch ook met een
zuivere mening. 16 Dezen preken Christus uit liefde, omdat ze weten, dat ik
voor de verdediging van het Evangelie gevangen zit; 17 anderen echter uit
partijzucht, en met de verkeerde bedoeling, om daardoor mijn boeien nog
te verzwaren. 18 Maar wat doet het er toe? Hoe dan ook, met of zonder
bijbedoeling, wanneer Christus maar wordt gepreekt! Daarover verheug
ik mij, en zal ik me ook blijven verheugen. 19 Want ik weet, dat dit mij tot
heil strekken zal, dank zij uw gebed en de bijstand van den Geest van Jesus
Christus. 20 Hiernaar smacht ik en hoop ik, dat ik in geen enkel opzicht zal
worden beschaamd, maar dat ik nu zoals immer met alle vrijmoedigheid
Christus verheerlijken zal in mijn lichaam, hetzij door leven of dood. 21 Want
leven is voor mij: "Christus," en sterven dus een gewin; 22 maar wanneer
ik in het vlees blijf leven, dan betekent dit voor mij: vruchtbare arbeid. Ik
weet dus niet, wat ik kiezen moet; 23 ik word naar twee kanten getrokken.
Ik smacht er naar, ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dit is
verreweg het beste. 24 Maar meer noodzakelijk is het om wille van u, dat ik
blijf leven in het vlees. 25 En omdat ik hiervan overtuigd ben, weet ik ook,
dat ik zal blijven leven, en bij u allen zal blijven voor uw vooruitgang in het
geloof, en uw vreugde daarin. 26 Zo zult gij bij mijn terugkeer nog meer over
mij kunnen roemen in Christus Jesus. 27 Enkel dit! Leidt een leven, dat het
Evangelie van Christus waardig is. Zó, dat ik bij mijn komst het kan zien,
of bij mijn afwezigheid horen, dat gij vast blijft staan in één geest, dat gij
eensgezind strijdt voor het geloof in het Evangelie, 28 en dat gij u helemaal
niet bang laat maken door de tegenstanders. Voor hen is dit een teken van
ondergang, maar voor u een teken van zaligheid; en wel een teken van God.

29 Want dan valt u de genade ten deel, in Christus te geloven niet alleen, maar
ook voor Hem te lijden, 30 en dezelfde strijd te doorstaan, die gij vroeger van
mij hebt gezien, en thans van mij hoort.

2

1 Wanneer dan een vermaning in Christus of een liefderijk woord, geestes-
gemeenschap, hartelijkheid of deernis nog vat op u heeft, 2 maakt dan mijn
vreugde volkomen door eensgezind te zijn, de onderlinge liefde te bewaren,
en eenstemmig hetzelfde na te streven; 3 door niets uit partijzucht of ijdele
glorie te doen, maar ootmoedig een ander hoger te achten dan uzelf; 4 door
niet alleen op uw eigen belang te letten, maar ook op dat van anderen
bedacht te zijn. 5 L at dezelfde gezindheid onder u heersen, als ook in
Christus Jesus was. 6 Want hoewel Hij Gods gestalte bezat en zijn gelijkheid
met God geen roof hoefde achten, 7 heeft Hij toch er Zich van ontdaan,
door de gestalte aan te nemen van een slaaf en gelijk te worden aan de
mensen. 8 En toen Hij uiterlijk als een mens werd bevonden, heeft Hij Zich
nog vernederd, door gehoorzaam te worden tot de dood, ja, tot de dood
van het kruis. 9 Maar daarom dan ook heeft God Hem verheven en Hem
de Naam gegeven hoog boven alle namen, 10 opdat in de Naam van Jesus
iedere knie zich zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde, 11 en
iedere tong zou belijden tot glorie van God den Vader, dat Jesus Christus
de Heer is. 12 Mijn geliefden, omdat gij altijd gehoorzaam zijt, weest het
dan ook niet alleen, wanneer ik bij u ben, maar thans bij mijn afwezigheid
nog veel meer. Bewerkt uw heil met vrezen en beven; 13 want God is
het, die naar zijn welbehagen in u het willen uitwerkt en het handelen.
14 Doet alles zonder morren en aarzelen, 15 opdat gij onberispelijk moogt
zijn en ongerept, vlekkeloze kinderen van God temidden van een krom en
verdraaid geslacht, waaronder gij schittert als sterren in het heelal. 16 Houdt
vast aan het woord des levens, opdat ik op de Dag van Christus kan roemen,
dat ik niet tevergeefs heb gelopen of tevergeefs heb gezwoegd. 17 En al word
ik dan ook als plengoffer vergoten bij de offerande en de eredienst van uw
geloof, dan blijf ik me toch nog verheugen, en mij met u allen verblijden.
18 En ook gij moet u er over verheugen, en blijde met me zijn. 19 In den
Heer Jesus hoop ik, Timóteus spoedig tot u te zenden, om ook zelf te worden
verkwikt, wanneer ik verneem, hoe het u gaat. 20 Want ik heb niemand, die
zo goed is gestemd en die zo trouw uw zaak behartigt. 21 Want allen zoeken
hun eigen belang, niet de belangen van Christus Jesus. 22 Maar gij weet, dat
zijn trouw is beproefd, en dat hij voor het Evangelie met mij heeft gezwoegd,
als een kind met zijn vader. 23 Ik hoop hem dus te zenden, zodra ik de uitslag
van mijn proces kan voorzien. 24 En ik vertrouw in den Heer, dat ik dan ook
zelf spoedig zal komen. 25 Ik heb het intussen nodig geacht, Epafroditus naar
u toe te zenden: mijn broeder, medearbeider en medestrijder; uw bode,
die me van het nodige heeft voorzien. 26 Want hij verlangt naar u allen, en
is een beetje bekommerd, omdat gij van zijn ziekte gehoord hebt. 27 Hij is
inderdaad ziek geweest, en zelfs de dood nabij. Maar God heeft medelijden
met hem gehad; en niet slechts met hem, maar ook met mij: dat ik niet het
ene verdriet na het andere zou hebben. 28 Ik zend hem dus terug met des te
meer spoed, opdat gij u verheugen moogt als gij hem weerziet, en ikzelf een
zorg minder zal hebben. 29 Ontvangt hem dus in den Heer met ongemengde
blijdschap. Houdt zulke mannen in ere; 30 want om de zaak van Christus is

hij de dood nabij geweest, en heeft hij zijn leven gewaagd, om mij uw verdere ondersteuning te brengen.

3

1 Ten slotte: Verheugt u in den Heer, mijn broeders! U nog eens hetzelfde
te schrijven, is voor mij geen last en u geeft het zekerheid. 2 Opgepast voor
de honden, opgepast voor de slechte werkers, opgepast voor de versnijding.
3 De besnijdenis immers zijn wij; wij die God dienen door zijn Geest, wij die
op Christus Jesus roemen en geen vertrouwen stellen op het vlees. 4 Zeker,
ik zelf zou op het vlees kunnen vertrouwen; en zo iemand meent, zijn
vertrouwen te kunnen stellen op het vlees, ik kan het nog meer. 5 Op de
achtste dag ben ik besneden; ik ben uit Israëls geslacht, uit de stam van
Bénjamin, Hebreër uit de Hebreën; wat de Wet betreft een Farizeër, 6 wat
ijver betreft een vervolger der Kerk, wat wettelijke gerechtigheid betreft een
heilige. 7 Maar wat winst voor mij was, heb ik schade geacht om Christus'
wil. 8 Ja, alles houd ik voor schade, omdat de kennis van Christus Jesus,
mijn Heer, alles te boven gaat. Om Hem heb ik alles prijsgegeven en heb
het als vuilnis geacht, om Christus te winnen 9 en één met Hem te zijn. Mijn
gerechtigheid heb ik niet uit de Wet, maar door het geloof in Christus; de
gerechtigheid, voortkomend uit God en berustend op het geloof. 10 Zó wilde
ik Hem leren kennen, de kracht ook zijner Verrijzenis en de gemeenschap
met zijn Lijden; zó wilde ik gelijkvormig worden aan zijn Dood, 11 om
eenmaal te kunnen komen tot de opstanding uit de doden. 12 Zeker, ik heb
het nog niet bereikt, en nog ben ik niet volmaakt; maar ik jaag het na, om
het te grijpen, omdat ik ook zelf ben gegrepen door Christus Jesus. 13 Neen
broeders, ik beeld me niet in, het reeds te hebben bereikt. Maar wel dit
éne: Ik vergeet wat achter me ligt; ik reikhals naar wat vóór me ligt; 14 het
doel jaag ik na, om de prijs te behalen van Gods hemelse roeping in Christus
Jesus. 15 Zó moeten we allen denken, als we volmaakt willen zijn. Mocht
gij dan op een of ander punt van een ander gevoelen zijn, dan zal God het
u wel duidelijk maken. 16 Maar in ieder geval moeten we blijven, waar we
gekomen zijn! 17 Broeders, volgt mij na, en richt u naar hen, die zich naar ons
voorbeeld gedragen. 18 Want zoals ik het u zo vaak heb gezegd, en het ook
thans onder tranen herhaal: Velen leven als vijanden van Christus' Kruis;
19 hun einde is de ondergang, hun god is de buik, hun eer ligt in hun schande,
hun zinnen zijn op het aardse gericht. 20 Maar ons Vaderland is in de hemel.
Vandaar verwachten we den Verlosser, Jesus Christus, den Heer; 21 Hij zal
ons vernederd lichaam herscheppen, aan zijn verheerlijkt Lichaam gelijk,
door de kracht, waarmee Hij alles aan Zich onderwerpen kan.

4

1 En daarom, mijn innig geliefde broeders, mijn vreugde en mijn kroon:
geliefden, staat vast in den Heer! 2 Evódia vermaan ik, en Suntuche ook,
om eensgezind te zijn in den Heer. 3 En u, trouwe Sunzuchus verzoek ik
dringend, beiden daarbij behulpzaam te zijn. Want ze hebben me bijgestaan
in de strijd voor het Evangelie; zij en Clemens en mijn andere medewerkers,
wier namen in het boek des levens staan. 4 Verblijdt u altijd in den Heer; ik
herhaal het: Verblijdt u! 5 Laat alle mensen uw minzaamheid zien. De Heer
is nabij; 6 maakt u over niets bezorgd, doch maakt aan God al uw wensen
bekend door bidden en smeken en danken. 7 En de vrede Gods, die alle

begrip te boven gaat, zal uw harten en zinnen bewaren in Christus Jesus.
8 Ten slotte, broeders, houdt uw aandacht gevestigd op al wat waar, op al
wat edel, rechtvaardig, rein, liefelijk en welgevallig is, op al wat deugd heet
en lof verdient. 9 Handelt naar wat gij geleerd en aanvaard hebt, naar wat gij
van mij hebt gehoord en gezien. En de God van de vrede zal met u zijn. 10 Het
was me een grote vreugde in den Heer, dat gij weer eens gelegenheid hadt,
om voor mij te zorgen. Wel zijt gij er bedacht op gebleven, maar gij hadt er
geen gelegenheid toe. 11 Ik zeg dit niet, omdat ik gebrek heb geleden. Want ik
heb geleerd, tevreden te zijn met wat ik heb. 12 Ik weet armoede te lijden en
in overvloed te leven; met alles ben ik in alle omstandigheden vertrouwd:
met verzadigd zijn en honger lijden, met overvloed en met gebrek. 13 Tot
alles ben ik in staat door Hem, die mij sterkt. 14 Toch hebt gij goed gedaan,
met me bij te staan in mijn nood. 15 Gij weet zelf toch wel, Filippenzen, dat
bij mijn vertrek uit Macedónië in het begin van mijn prediking, geen enkele
kerk, dan gij alleen, met mij een rekening had van uitgave en ontvangst,
16 en dat gij tot tweemaal toe mij ook in Tessalonika iets voor eigen gebruik
hebt gezonden. 17 Zeker, het is me niet om de gave te doen, maar het is me
te doen om de rente, die rijkelijk op uw rekening wordt geboekt. 18 Maar
nu heb ik het hele bedrag gekregen, en zelfs meer dan dat. Ik bezit volop,
sinds ik door Epafroditus uw gift heb ontvangen: een welriekende geur, een
aangenaam, Gode welgevallig offer. 19 Mijn God zal dan ook in Christus Jesus
in al uw behoeften voorzien naar zijn rijkdom en door zijn heerlijkheid.
20 Aan onzen God en Vader zij de glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen.
21 Groet alle heiligen in Christus Jesus. U groeten de broeders, die bij me
zijn. 22 Alle heiligen groeten u, vooral die tot het huis van Cesar behoren.
23 De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest.

De brief aan de Kolossenzen

1 Paulus, apostel van Christus Jesus door Gods wil, en broeder Timóteus:
2 aan de heilige en gelovige broeders in Christus te Kolosse: Genade en vrede
zij u van God onzen Vader. 3 We brengen dank aan God, den Vader van
onzen Heer Jesus Christus, telkens wanneer wij voor u bidden. 4 Want wij
hebben gehoord van uw geloof in Christus Jesus, en van de liefde, die gij
alle heiligen toedraagt, 5 om wille der hoop, die voor u is weggelegd in de
hemel, maar die gij thans reeds hebt vernomen door het waarachtige woord
van het Evangelie, 6 dat tot u is doorgedrongen. Zoals dit immers in heel de
wereld vruchten draagt en groeit, zo doet het dit ook onder u van de dag af,
waarop gij Gods genade hebt vernomen, en ze in waarheid hebt aanvaard,
7 juist zoals ge ze geleerd hebt van Épafras, onzen geliefden medearbeider.
Deze is een trouw dienaar van Christus voor u; 8 hij is het ook, die ons
bericht heeft gebracht van uw liefde in den Geest. 9 Sinds we dit vernomen
hebben, houden we dan ook niet op, voor u te bidden en te smeken: dat
gij, in het bezit van allerlei wijsheid en geestelijk inzicht, tot de volledige
kennis van zijn wil moogt geraken; 10 dat gij daardoor een leven moogt
leiden, den Heer waardig, en Hem in alles behagen; dat gij in ieder goed
werk vruchten moogt dragen, en toenemen moogt in de kennis van God;
11 dat gij door de macht zijner glorie moogt worden toegerust met alle kracht,
om alles met blijdschap te verdragen en te verduren; 12 dat gij den Vader
moogt danken, die u in staat heeft gesteld, om deel te nemen aan de erfenis
der heiligen in het licht. 13 Hij heeft ons uit de macht der duisternis bevrijd
en ons overgebracht naar het Rijk van zijn geliefden Zoon, 14 door wien we
de verlossing hebben verkregen, de vergiffenis der zonden. 15 Deze is het
Beeld van den onzichtbaren God, de Eerstgeborene van gans de schepping.
16 Want in Hem werd alles geschapen, wat in de hemel is en op de aarde,
de zichtbare en onzichtbare dingen, Tronen, Heerschappijen, Overheden en
Machten. Alles is geschapen door Hem en voor Hem; 17 Hij is vóór alles, en
alles bestaat in Hem. 18 Hij is ook het Hoofd van het Lichaam, de Kerk; Hij is
het begin, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles de Eerste zou zijn.
19 Want in Hem heeft de ganse Volheid van God willen wonen, 20 en door Hem
alles met Zich willen verzoenen: alles wat op aarde is en in de hemel: nadat
Hij vrede had gebracht door het Bloed van zijn Kruis. 21 Ook u, die eens van
God waart vervreemd, en door uw boze werken uw vjjandige gezindheid
getoond hebt, 22 ook u heeft Hij thans in zijn vleselijk Lichaam verzoend door
de dood, om u heilig en vlekkeloos en onberispelijk voor zijn aanschijn te
doen staan. 23 Maar op voorwaarde, dat gij onwankelbaar op het geloof blijft
gegrond, en onwrikbaar vasthoudt aan de hoop van het Evangelie, dat gij
vernomen hebt, dat verkondigd wordt aan alle schepselen onder de hemel,
en waarvan ik, Paulus, de bedienaar ben. 24 Thans verheug ik mij, dat ik voor
u lijden mag en aanvullen in mijn vlees, wat aan Christus' lijden ontbreekt,
ten bate van zijn Lichaam, de Kerk. 25 Ik ben haar bedienaar geworden
door de beschikking van God; zij werd mij verleend, om u Gods woord in
al zijn volheid te brengen: 26 het heilsgeheim, dat sinds de aanvang der
eeuwen en geslachten verborgen is geweest, maar thans aan zijn heiligen
is geopenbaard. 27 Aan hen heeft God bekend willen maken, hoe rijk aan
glorie dit heilsgeheim onder de heidenen is: hoe Christus namelijk onder u

is, de hoop op de glorie. 28 Hem verkondigen wij; en alle mensen vermanen
wij, en alle mensen onderrichten wij met alle wijsheid, om alle mensen tot
volmaaktheid in Christus te brengen. 29 Daarvoor zwoeg ik en strijd ik met
zijn kracht, die machtig in mij werkt.

2

1 Want ik wil, dat gij weet, welke strijd ik heb te voeren, zowel voor u,
als voor hen, die in Laodicea wonen, en voor allen, die me persoonlijk niet
hebben gekend; 2 opdat hun harten worden getroost, opdat ze, in liefde
verenigd, tot de volste rijkdom van inzicht mogen komen: tot de kennis
van Gods heilsgeheim, tot de kennis van Christus, 3 in wien alle schatten
verborgen zijn van wijsheid en kennis. 4 Dit zeg ik, opdat niemand u door
spitsvondigheden mag misleiden. 5 Want al ben ik naar het lichaam afwezig,
in de geest ben ik bij u, en verheug ik me bij het zien van de goede orde
onder u en van uw onwankelbaar geloof in Christus. 6 Zoals gij dus Christus
Jesus den Heer hebt aanvaard, moet gij ook in Hem blijven. 7 Blijft op Hem
gegrond en opgebouwd; houdt vast aan het geloof, zoals gij het hebt geleerd;
weest zeer dankbaar daarvoor 8 Past op, dat niemand u meesleept door
de wijsbegeerte of ijdele drogredenen, die op de overlevering der mensen
zijn gegrond, of op de leerbeginselen der wereld, maar niet op Christus.
9 Immers in Hem woont in werkelijkheid de ganse volheid der Godheid; 10 en
in gemeenschap met Hem zijt gij aan die volheid deelachtig geworden. Hij
is het Hoofd van alle Heerschappijen en Machten. 11 In Hem zijt gij ook
besneden met een besnijdenis, die niet met de handen verricht wordt door
de verwijdering van het vleselijk lichaam, maar door de besnijdenis van
Christus. 12 Want met Hem zijt gij door het Doopsel begraven, met Hem
zijt gij ook verrezen door het geloof in de almacht van God, die Hem uit de
doden heeft opgewekt. 13 Ook u, die dood waart door uw zonden en door uw
onbesneden vlees, heeft Hij levend gemaakt tezamen met Hem; Hij heeft ons
alle zonden vergeven. 14 Het handschrift, dat door zijn bepalingen onze aan-
klager was, heeft Hij uitgewist en vernietigd, door het te slaan aan het Kruis.
15 Hij heeft de Heerschappijen en Machten ontmaskerd en openlijk ten toon
gesteld, hen door het Kruis overwonnen. 16 Laat dus niemand u oordelen
met betrekking tot spijs en drank, of feestdag, nieuwe maan en sabbat.
17 Deze dingen zijn slechts een schaduwbeeld van de toekomstige dingen,
maar de werkelijkheid is van Christus. 18 Laat niemand u overbluffen met
gewilde nederigheid en engelendienst. Zó iemand maakt zich druk over
zijn visioenen, en wordt verwaand door zijn vleselijke gezindheid zonder
enige grond; 19 maar hij houdt zich niet vast aan het Hoofd, waaruit het
ganse lichaam door gewrichten en vezels gestut en saamgehouden wordt,
en opgroeit tot goddelijke rijpheid. 20 Indien gij met Christus zijt afgestorven
aan de leerbeginselen der wereld, waarom laat gij u dan, als iemand, die
in de wereld leeft, allerlei bepalingen voorschrijven, als: 21 “raak niet aan;
proef niet; roer niet aan!” 22 Al dergelijke bepalingen slaan op dingen, die
vergaan door het gebruik; het zijn slechts geboden en leringen van mensen!
23 Ze hebben de schijn wel van wijsheid door godzaligheid van eigen vinding,
door nederigheid en zelfkastijding, maar ze hebben geen waarde dan voor
de bevrediging van het vlees.

3

1 Zo gij dan met Christus verrezen zijt, zoekt dan ook naar wat hierboven
is: waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. 2 Weest bedacht op wat
daarboven is, en niet op het aardse. 3 Want gij zijt dood, en uw leven is
met Christus verborgen in God. 4 Maar wanneer Christus, ons leven, wordt
geopenbaard, dan zult ook gij geopenbaard worden in glorie, tezamen met
Hem. 5 Doodt dan wat aards is in uw leden: ontucht, onreinheid, drift, boze
begeerte en hebzucht, welke ten slotte afgoderij is; 6 door dit alles komt
Gods toorn. 7 Zeker, dit alles hebt gij vroeger gedaan, toen gij daarin hebt
geleefd. 8 Maar thans moet ook gij dit alles afleggen: toorn, gramschap,
boosheid, laster, oneerbare taal uit uw mond; 9 bedriegt elkander niet. Want
gij hebt den ouden mens afgelegd met zijn practijken, 10 en aangetrokken
den nieuwen mens, die tot beter inzicht vernieuwd is naar het beeld van
zijn Schepper. 11 Zó is er geen Griek meer of Jood, geen besnedene of
onbesnedene, geen barbaar en geen Scyt, geen slaaf en geen vrije; maar
Christus is alles in allen. 12 Bekleedt u dan, als Gods uitverkoren heiligen
en geliefden, met innige barmhartigheid, met goedheid, ootmoed, zachtheid
en lankmoedigheid. 13 Weest verdraagzaam jegens elkander en vergeeft
elkander, als gij over elkaar hebt te klagen; zoals de Heer ú heeft vergeven,
zo moet ook gij het doen. 14 Trekt over dit alles de liefde aan, die de band
is der volmaaktheid. 15 In uw harten heerse ook de vrede van Christus;
want daartoe zijt gij tot één lichaam geroepen. Weest dankbaar bovendien!
16 Moge Christus' woord in u wonen in rijke overvloed! Leert en vermaant
elkander met allerlei wijsheid! Looft God in uw harten op lieflijke wijze, met
psalmen, gezangen en geestelijke liederen. 17 En al wat gij doet, door woord
of door daad, doet het in de naam van Jesus den Heer, en betuigt dan door
Hem aan God den Vader uw dank! 18 Gij vrouwen, weest onderdanig aan uw
mannen, zoals het uw plicht is in den Heer. 19 Gij mannen, hebt uw vrouwen
lief, en weest niet ongenietbaar jegens haar. 20 Gij kinderen, gehoorzaamt
uw ouders in alles; want dit is welgevallig in den Heer. 21 Gij vaders,
verbittert uw kinderen niet, opdat ze niet onverschillig gaan worden. 22 Gij
slaven, gehoorzaamt uw aardse meesters in alles, niet als ogendienaars, die
mensen behagen, maar in eenvoud van hart, uit vrees voor den Heer. 23 Al
wat gij doet, doet het van harte, als voor den Heer en niet als voor mensen;
24 gij weet toch, dat gij van den Heer het erfdeel als loon zult ontvangen.
Weest slaven van Christus, den Heer! 25 Want wie onrecht doet, zal zijn
onrecht moeten boeten; er bestaat geen aanzien van personen.

4

1 Gij meesters, geeft uw slaven wat recht is en billijk; want gij weet, dat
ook gij een Meester hebt in de hemel. 2 Volhardt in het gebed, aandachtig
en dankbaar! 3 Bidt ook voor ons, dat God ons de deur der prediking mag
openen, en ik het heilsgeheim van Christus verkondigen mag, waarvoor
ik dan ook een gevangene ben; 4 en dat ik het openlijk mag preken, zoals
het mijn plicht is. 5 Uw omgang met de buitenstaanders moet met wijsheid
gebeuren; neemt daartoe elke gunstige gelegenheid te baat. 6 Uw gesprek
moet steeds opgewekt zijn, met zout gekruid; gij moet weten, hoe gij
iedereen te woord hebt te staan. 7 Túchicus, mijn geliefde broeder, de trouwe
dienaar en medearbeider in den Heer, zal u volledig inlichten over mijn
toestand. 8 Daarom juist zend ik hem naar u toe, opdat gij weten moogt,

hoe het ons gaat, en opdat hij uw harten mag troosten. 9 Met hem zend ik
Onésimus uw landgenoot, den trouwen en geliefden broeder. Zij zullen u
vertellen al wat hier gebeurt. 10 U groet Aristarchus, mijn medegevangene;
en Markus, de neef van Bárnabas, over wien gij reeds de opdracht hebt
gekregen, hem goed te ontvangen, als hij bij u komt; Jesus eveneens, ook
Justus geheten. 11 Ze zijn de enigen uit de besnijdenis, die mijn medewerkers
voor het koninkrijk Gods, en voor mijzelf een grote troost zijn geweest. 12 U
groet Épafras uw landgenoot, een dienstknecht van Christus Jesus, die steeds
voor u worstelt in zijn gebeden, opdat gij stand moogt houden, volmaakt
en volkomen, in alles wat God van u verlangt. 13 Want ik getuig over hem,
dat hij zich veel moeite getroost, zowel voor u als voor hen, die in Laodicea
en Hiërápolis zijn. 14 U groet de geliefde Lukas, de arts, en Demas eveneens.
15 Groet de broeders in Laodicea; zo ook Numfa met de gemeente, die in haar
huis vergadert. 16 En wanneer de brief bij u is voorgelezen, zorgt er dan
voor, dat hij ook in de kerk van Laodicea voorgelezen wordt, en dat gij zelf
de brief uit Laodicea te lezen krijgt. 17 En zegt aan Archippus: Zorg er voor,
dat ge het ambt naar behoren vervult, dat ge ontvangen hebt in den Heer.
18 De eigenhandige groet van mij: Paulus. Weest mijn boeien indachtig! De
genade zij met u allen!

De eerste brief aan de Tessalonicenzen

1 Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessalonicenzen, in God
den Vader en in den Heer Jesus Christus: Genade en vrede zij u. 2 Steeds
danken we God voor u allen, zo dikwijls we u herdenken in onze gebeden.
3 Zonder ophouden toch zijn we voor God, onzen Vader, uw werkdadig
geloof indachtig, uw zwoegende liefde, uw geduldige hoop op onzen Heer
Jesus Christus. 4 Van God geliefde broeders, van uw uitverkiezing zijn we
overtuigd. 5 Want ons Evangelie is niet tot u gekomen door woord alleen,
maar ook met kracht, met den heiligen Geest, en met grote beslistheid; gij
weet toch nog wel, hoe we om uwentwil onder u zijn opgetreden. 6 En gij,
van uw kant, zijt navolgers geworden van ons en van den Heer, door onder
veel wederwaardigheden met een blijdschap van den heiligen Geest het
woord te aanvaarden; 7 zodat gij een voorbeeld werdt voor alle gelovigen in
Macedonië en Achaja. 8 Want door u kreeg het woord des Heren een goede
naam niet slechts in Macedonië en Achaja, maar in iedere plaats kwam uw
geloof in God aan de dag. Ik had dus niet nodig, daarover te spreken; 9 want
uit eigen beweging vertelde men van ons: hoe wij onder u zijn opgetreden;
en hoe gij u van de afgoden tot God hebt bekeerd, om den levenden en
waarachtigen God te dienen, 10 en om uit de hemel zijn Zoon te verwachten,
dien Hij van de doden heeft opgewekt: Jesus, die ons verlost van de komende
Toorn.

2

1 Broeders, zelf weet gij toch wel, dat ons optreden onder u niet zonder
vrucht is geweest. 2 Want ofschoon we in Filippi, zoals u bekend is, veel
lijden en smaad hadden verduurd, hebben we toch door onzen God de moed
gehad, onder heftige tegenstand Gods Evangelie aan u te verkondigen. 3 Ons
troostwoord had dan ook niets te doen met dwaling, onzuivere bedoeling
of bedrog; 4 maar we verkondigen het Evangelie, zoals God ons daartoe
waardig keurde, en zoals Hij het ons heeft toevertrouwd: niet om te behagen
aan mensen maar aan God, die onze harten beproeft. 5 Nooit traden we
met vleitaal op, gij weet het; noch met hebzuchtige bedoelingen, God is mijn
getuige. 6 We zochten niet de eer van mensen, van u noch van anderen. 7 Als
apostelen van Christus hadden we ons kunnen doen gelden, maar onder
u zijn we minzaam geweest. Zoals een voedster haar kinderen koestert,
8 zó hebben wij naar u gesmacht, en was het ons een groot genot, u niet
alleen Gods Evangelie, maar ook ons eigen leven te schenken, omdat gij
ons zo dierbaar waart. 9 Broeders, gij herinnert u toch ons werken en
slaven; we hebben u Gods Evangelie verkondigd, zwoegende nacht en dag,
om niemand van u tot last te zijn. 10 Gij zijt getuigen, en God ook, hoe
heilig, rechtschapen en onberispelijk we ons onder u, gelovigen, hebben
gedragen. 11 Gij weet het ook, hoe we, als een vader het zijn kinderen doet,
ieder van u 12 hebben vermaand, bemoedigd, bezworen, een leven te leiden
welgevallig aan God, die u roept tot zijn rijk en zijn glorie. 13 En daarom
brengen ook wij dank aan God zonder einde, omdat gij het woord van God,
door ons gepreekt, hebt aanvaard, en ook ter harte genomen, niet als het
woord van mensen, maar, wat het in werkelijkheid is, als het woord van
God, dat ook in u werkt, wanneer gij gelooft. 14 Broeders, in Christus Jesus

immers zijt gij navolgers geworden van de gemeenten Gods in Judea, omdat
gij van uw eigen stamgenoten hetzelfde hebt verduurd, als zij van de Joden,
15 die den Heer Jesus en de profeten hebben gedood en ook ons hebben
vervolgd; Gode niet welgevallig, alle mensen vijandig, 16 verhinderen ze ons,
tot de heidenen te spreken, om hen te redden. Zo maken ze in ieder opzicht
de maat hunner zonden vol; dan komt de Toorn over hen ten einde toe.
17 Broeders, voor een korte tijd waren we van u verweesd naar het oog, maar
niet naar het hart; met des te groter verlangen hebben we ons best gedaan,
u weer te zien. 18 Ik, Paulus zelf, wilde dus wel naar u heen gaan, éénmaal,
tweemaal zelfs; maar de satan heeft het ons belet. 19 Want wie anders dan
gij is onze hoop, on e vreugde, onze gloriekroon voor het aanschijn van Jesus,
onzen Heer, bij zijn komst? 20 Inderdaad, onze glorie en vreugde zijt gij!

3

1 Daar we het dus niet langer meer konden uithouden, gaven we er de
voorkeur aan, alleen in Athene achter te blijven, 2 en zonden we Timóteus,
onzen broeder en Gods dienaar in het Evangelie van Christus, om u te
versterken, en u te bemoedigen in uw geloof, 3 opdat niemand door deze
wederwaardigheden aan het wankelen zou worden gebracht. Zelf weet gij
toch wel, dat dergelijke dingen ons te wachten staan; 4 bovendien hebben
we, toen we bij u waren, u toch vooruit gezegd, dat we wederwaardigheden
zouden te verduren hebben; en zo is het ook gebeurd, als gij weet. 5 Omdat ik
het dus niet langer meer uithield, heb ik er hem op afgezonden, om te weten,
hoe het staat met uw geloof: de bekoorder mocht u eens hebben verleid, en
onze arbeid vergeefs zijn geweest. 6 Zo juist is Timóteus van u teruggekeerd,
en heeft ons goede tijding gebracht van uw geloof en van uw liefde tot ons,
en hoe gij steeds een goede herinnering aan ons bewaart en vurig verlangt,
ons weer te zien, zoals wij u. 7 Daarom broeders, zijn we bij al onze nood en
druk door uw geloof met troost over u vervuld; 8 want nu leven we op, zo gij
maar vast staat in den Heer. 9 Hoe kunnen we God genoeg om u danken voor
al de vreugde, waarmee we ons over u verblijden voor het aanschijn van
onzen God. 10 Vurig bidden we nacht en dag, om u te mogen weerzien, en de
leemten aan te vullen in uw geloof. 11 Moge dan onze God en Vader zelf en
onze Heer Jesus òns de weg naar u banen; 12 moge de Heer ú echter vervullen
en doen overvloeien van liefde tot elkander en tot iedereen, zoals wij ze
hebben tot u. 13 Zo make Hij uw harten sterk en onberispelijk in heiligheid
voor het aanschijn van God, onzen Vader, bij de komst van onzen Heer Jesus,
met al zijn heiligen.

4

1 Overigens broeders, bidden en smeken we u in den Heer Jesus, dat gij
nog meer moogt uitmunten in uw levenswandel en in het behagen aan God,
zoals gij dat van ons hebt geleerd, en zoals gij dat feitelijk reeds betracht.
2 Gij weet toch wel, welke voorschriften we u uit naam van den Heer Jesus
hebben gegeven. 3 Want dit is Gods wil, uw heiliging: dat gij u namelijk van
ontucht onthoudt; 4 dat ieder van u zijn eigen vrouw weet te verwerven in
heiligheid en eerbaarheid, 5 niet in hartstochtelijke begeerlijkheid, zoals de
heidenen, die God niet kennen; 6 dat niemand zich te buiten gaat, en in deze
aangelegenheid zijn broeder bedriegt. Want de Heer is de Wreker van al

deze dingen, zoals we het vroeger hebben gezegd en voortdurend betuigd.
7 Want God heeft ons niet tot onreinheid geroepen, maar tot heiligheid.
8 Wie dit dus veracht, veracht niet een mens, maar God zelf, die ook aan
u zijn heiligen Geest heeft geschonken. 9 Over de broederliefde is het niet
nodig, u te schrijven. Want zelf hebt gij van God geleerd, elkander lief
te hebben; en gij doet het ook tegenover alle broeders in heel Macedonië.
10 Maar we vermanen u, broeders, om nog meer uit te munten, 11 en er zelfs
een eer in te stellen, om rustig te leven, u met uw eigen zaken te bemoeien,
en zelf de handen aan het werk te slaan, zoals we u dat geboden hebben.
12 Zo toch gedraagt gij u behoorlijk voor hen, die buiten staan, en hebt gij
van niemand iets nodig. 13 Broeders, wij willen u niet in onwetendheid
laten over hen die ontslapen zijn, opdat gij niet treurt als de anderen, die
geen hoop meer bezitten. 14 Want zo wij geloven, dat Jesus gestorven is
en verrezen, dan geloven wij ook, dat God hen, die in Jesus ontsliepen, zal
terugvoeren met Hem. 15 Want dit zeggen wij u op ‘s Heren woord: Wij die
leven en achter blijven tot ‘s Heren komst, wij zullen de ontslapenen zeer
zeker niet vóór gaan. 16 Want op een teken, op het geroep van den Aartsengel
en de bazuinstoot van God, zal de Heer zelf uit de hemel nederdalen, en
allereerst zullen zij verrijzen, die stierven in Christus; 17 eerst dan zullen
wij, die leven en achterblijven, tezamen met hen worden weggevoerd op de
wolken, den Heer tegemoet in de lucht. En zó zullen wij altijd bij den Heer
blijven. 18 Vertroost dus elkander met deze woorden.

5

1 Maar over tijden en stonden, broeders, behoeft u niet te worden
geschreven. 2 Want zelf weet gij goed, dat de Dag des Heren komt als een
dief in de nacht. 3 Wanneer men zegt: “Vrede en veiligheid,” dan valt op
hen het verderf onverwacht, zoals barensweeën op een zwangere vrouw;
en ontkomen doen ze zeker niet. 4 Maar gij broeders, gij verkeert niet in
duisternis, zodat de Dag u als een dief zou verrassen. 5 Want allen zijt gij
zonen van het licht, zonen ook van de dag; van nacht of duisternis zijn we
het niet. 6 Slapen we dus niet als de anderen, maar laten we waken en
nuchter blijven. 7 Want wie slapen, slapen ‘s nachts; en die zich bedrinken,
bedrinken zich ‘s nachts. 8 Maar wij moeten nuchter blijven, want we zijn
zonen van de dag; toegerust met het pantser van geloof en van liefde, en
met de helm, de hoop op de zaligheid. 9 Want God heeft ons niet bestemd
voor de Toorn, maar tot het verwerven der zaligheid door onzen Heer Jesus
Christus, 10 die voor ons is gestorven, opdat we, wakend of slapend, samen
met Hem zouden leven. 11 Troost dus elkander, sticht ook elkander, zoals
gij gewoon zijt te doen. 12 We verzoeken u, broeders, hen te waarderen, die
onder u arbeiden, die u vóórgaan, en terechtwijzen in den Heer; 13 acht ze ook
meer dan gewone liefde waardig om hun arbeid. Bewaart de vrede onder
elkander. 14 Broeders, we sporen u aan: berispt de leeglopers, bemoedigt
de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, weest jegens allen geduldig.
15 Past op, dat niemand kwaad met kwaad vergeldt; maar streeft allen het
goede na jegens elkander en jegens allen. 16 Weest altijd blijde. 17 Bidt zonder
ophouden; 18 brengt dankzegging voor alles; want dit is voor u Gods wil in
Christus Jesus. 19 Blust den Geest niet uit, 20 versmaadt de profetieën niet;
21 maar onderzoekt alles, en behoudt het goede. 22 Onthoudt u van kwaad
onder iedere vorm. 23 Dan moge de God van de vrede zelf u heiligen heel en

al; uw geest, uw ziel en uw lichaam blijve ongerept bewaard en onberispelijk
tot de komst van Jesus Christus onzen Heer. 24 Hij die roept, is ook getrouw;
Hij zal het ook ten uitvoer brengen. 25 Bidt voor ons, broeders. 26 Groet al de
broeders met een heilige kus. 27 Ik bezweer u bij den Heer, de brief aan al de
broeders voor te lezen. 28 De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met
u!

De tweede brief aan de Tessalonicenzen

1 Paulus, Silvanus en Timóteus, aan de kerk der Tessalonicenzen in God
onzen Vader en in den Heer Jesus Christus: 2 Genade en vrede zij u van
God den Vader en van den Heer Jesus Christus. 3 Broeders, steeds moeten
we, zoals het betaamt, dank brengen aan God over u, omdat uw geloof
krachtig opbloeit, en de onderlinge liefde toeneemt bij ieder van u zonder
uitzondering. 4 Daarom ook roemen wijzelf over u in Gods kerken: over uw
standvastigheid en geloof temidden van allerlei vervolgingen en kwellin-
gen, die gij doorstaat. 5 Deze zijn een zeker teken van Gods rechtvaardig
oordeel, waardoor gij waardig zult worden bevonden voor het Koninkrijk
Gods, waarvoor gij thans te lijden hebt. 6 Want het is rechtvaardig, zo
God hen, die u kwellen, met kwelling vergeldt, en u die gekweld wordt,
met verkwikking tezamen met ons. 7 En dit zal geschieden, wanneer de
Heer Jesus uit de hemel zal komen met de engelen zijner macht, 8 in een
helvlammend vuur. Dan neemt Hij wraak over hen, die God niet kennen en
niet luisteren naar het Evangelie van onzen Heer Jesus; 9 ze zullen gestraft
worden met eeuwig verderf, ver weg van den Heer en van de glorie zijner
kracht. 10 Ja, op die dag: als Hij komt, om in zijn heiligen verheerlijkt te
worden, en bewonderd in alle gelovigen; want bij u vond onze getuigenis
geloof. 11 Daarom dan ook bidden we altijd voor u, dat onze God u de roeping
waardig mag maken, en elk verlangen naar het goede, als de daad zelf uit
geloof, mag vervullen van kracht. 12 Zó moge de Naam van onzen Heer Jesus
in u worden verheerlijkt en gij in Hem; naar de mate der genade van onzen
God en van den Heer Jesus Christus.

2

1 Broeders, met betrekking tot de wederkomst van onzen Heer Jesus
Christus en onze vereniging met Hem, verzoeken we u, 2 niet zo gemakkelijk
uw bezinning te verliezen, en u niet van streek te laten brengen door
een geestesuiting, door een woord of door een brief, die van ons heet te
komen: alsof de Dag des Heren aanstaande is. 3 Laat niemand u misleiden,
hoe dan ook. Want voordat de afval heeft plaats gehad, en de Man der
goddeloosheid is verschenen, het kind der verdoeming, 4 de tegenstander
die zich verheft tegen al wat God of heilig heet, zodat hij zich neerzet in Gods
tempel en zich aanstelt als God...komt de Dag des Heren niet. 5 Herinnert
gij u niet, dat ik u dit gezegd heb, toen ik nog bij u was? 6 En nu weet
gij, wat hem tegenhoudt, zodat hij eerst te zijner tijd zich openbaren zal.
7 Zeker, het mysterie der ongerechtigheid is reeds aan het werk; maar er
is er nog een, die het tegenhoudt. Eerst als deze verdwenen zal zijn, 8 dan
zal de Goddeloze verschijnen, dien de Heer Jesus zal vernietigen door de
adem van zijn mond, en verlammen door de glans van zijn komst; 9 zijn
verschijning zal geschieden als een werk van den Satan, met allerlei valse
kracht, tekenen en wonderen, 10 en met allerlei misdadige misleiding voor
hen, die ten verderve gaan, omdat ze de liefde voor de waarheid niet
hebben aangekweekt tot hun redding. 11 En daarom zendt God hun een
kracht ter misleiding, waardoor ze de leugen geloven; 12 opdat allen zouden
veroordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar behagen

hadden in de ongerechtigheid. 13 Maar wij, wij moeten God altijd danken voor u, broeders, geliefd door den Heer, omdat God van de aanvang af door heiliging des Geestes en geloof aan de waarheid u ter zaligheid heeft uitverkoren, 14 en ook door ons Evangelie u heeft geroepen, om de heerlijkheid te verwerven van Jesus Christus onzen Heer. 15 Daarom broeders, staat pal, en houdt vast aan de overleveringen, die gij geleerd hebt door ons woord of ons schrijven. 16 Onze Heer Jesus Christus zelf en God onze Vader, die ons heeft liefgehad, en door zijn genade eeuwige troost en goede hoop heeft geschonken, 17 Hij trooste uw harten en make ze sterk in ieder goed werk en goed woord.

3

1 Verder, broeders, bidt voor ons, opdat het woord des Heren voort mag ijlen, en verheerlijkt mag worden als onder u; 2 ook dat we verlost mogen worden van onbetamelijke en slechte mensen; want niet allen bezitten het geloof. 3 De Heer is getrouw; Hij zal u sterken, en u voor het kwade bewaren. 4 Daarenboven vertrouwen we van u in den Heer, dat gij doet, wat we bevelen, en dat gij het ook zult blijven doen. 5 En de Heer neige uw harten tot de liefde voor God en tot de verwachting van Christus. 6 Broeders, in de naam van den Heer Jesus Christus drukken we u op het hart, u terug te trekken van elken broeder, die ongeregeld leeft, niet naar de overlevering, die gij van ons hebt ontvangen. 7 Zelf weet gij toch wel, hoe gij ons navolgen moet. Want we hebben onder u niet ongeregeld geleefd. 8 We hebben niemands brood om niet gegeten, maar nacht en dag gearbeid in zwoegen en slaven, om niemand van u tot last te zijn; 9 niet alsof we geen recht er op hadden, maar om onszelf aan u als voorbeeld ter navolging te stellen. 10 Bovendien, toen we bij u waren, hebben we u toch voorgehouden, dat wie niet werken wil, ook niet ete. 11 En nu horen we toch, dat sommigen onder u een ongeregeld leven leiden, zich niet druk maken, maar wel veel drukte. 12 Hen gebieden en vermanen we in den Heer Jesus Christus, om rustig te werken en hun eigen brood te eten. 13 En gij broeders, wordt niet moede, het goede te doen. 14 Zo iemand niet luistert naar ons woord in deze brief, tekent Hem aan en gaat niet met hem om, opdat hij beschaamd moge staan. 15 Toch moet ge hem niet als uw vijand beschouwen, maar als een broeder vermanen. 16 De Heer van de vrede, Hij geve u de vrede altijd en in alles. De Heer zij met u allen! 17 De groet is van mijn eigen hand: Paulus. Dit is het teken bij iedere brief; zo schrijf ik: 18 De genade van onzen Heer Jesus Christus zij met u allen.

De eerste brief aan Timoteüs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, volgens de beschikking van God,
onzen Zaligmaker, en van Christus Jesus, onze hoop: 2 aan Timóteus, zijn
rechtgeaard kind in het geloof: genade, barmhartigheid en vrede van God
den Vader en van Jesus Christus onzen Heer. 3 Zoals ik u bij mijn vertrek
naar Macedonië ver. zocht heb, moet ge in Éfese blijven, om sommige lieden
te verbieden, vreemde dingen te leren, 4 en zich bezig te houden met fabels
en eindeloze geslachtslijsten, die zich beter lenen voor twistvragen dan voor
de geloofsbedeling Gods. 5 Immers het doel der prediking is liefde, die voort-
spruit uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof. 6 Dit
hebben die lieden uit het oog verloren, en daardoor zijn ze in leeg gepraat
vervallen; 7 ze willen leraars zijn der Wet, maar begrijpen niet eens wat ze
zeggen, en wat ze zo stellig beweren. 8 Zeker we weten, dat de Wet goed is,
zo men haar toepast op wettige wijze; 9 en zo men bedenkt, dat de Wet niet
gemaakt is voor den rechtvaardige, maar voor tuchtelozen en losbandigen,
voor goddelozen en zondaars, voor heiligschenners en ongodsdienstigen,
voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, 10 ontuchtigen
en knapenschenners, voor mensenrovers, leugenaars en meinedigen, -en
wat er verder in strijd is met de gezonde leer, 11 volgens het Evangelie der
glorie van den gelukzaligen God, dat aan mij is toevertrouwd. 12 Dank
breng ik Hem, die mij sterkte, Christus Jesus onzen Heer, omdat Hij mij
trouw heeft geacht en in bediening heeft gesteld, 13 hoewel ik toch vroeger
een godslasteraar was, een vervolger en geweldenaar. Maar omdat ik het
in ongeloof onwetend deed, vond ik ontferming; 14 en overvloedig zelfs
stroomde de genade onzes Heren mij toe, met geloof en liefde in Christus
Jesus. 15 Waarachtig is het woord, en volkomen geloofwaardig, dat Christus
Jesus in de wereld is gekomen, om zondaars te redden. Ik ben de grootste
onder hen; 16 maar daarom juist heb ik ontferming gevonden, opdat aan
mij, den grootste, Jesus Christus zijn volle lankmoedigheid zou tonen, als
voorbeeld voor hen, die in Hem zullen geloven ten eeuwigen leven. 17 Aan
den Koning der eeuwen, den onvergankelijken, onzichtbaren, enigen God:
eer en glorie in de eeuwen der eeuwen. Amen! 18 Timóteus, mijn kind, deze
prediking vertrouw ik u toe krachtens de profetieën, die vroeger over u zijn
uitgebracht. Moogt ge, daarop steunend, de goede strijd blijven strijden, 19 in
het bezit van het geloof en van een goed geweten. Sommigen hebben dit van
zich afgestoten, en daardoor schipbreuk geleden in het geloof. 20 Hiertoe
behoren Humeneus en Alexander; ik heb ze Satan overgeleverd, om ze het
lasteren af te leren.

2

1 Vóór alles dus dring ik er op aan, dat er gebeden, smekingen, voorbeden
en dankzeggingen worden opgedragen voor alle mensen; 2 voor koningen
ook en alle overheden, opdat we een stil en rustig leven mogen leiden in
alle vroomheid en eerbaarheid. 3 Dit immers is goed en welgevallig aan God
onzen Zaligmaker, 4 die wil, dat àlle mensen zalig worden en tot de kennis
der waarheid geraken. 5 Want er is één God, en ook één Middelaar tussen
God en de mensen, de Mens Jesus Christus, 6 die zich gaf als losprijs voor

àllen. Zo luidt de getuigenis voor onze tijd; 7 hiertoe ben ik aangesteld als
heraut en apostel, -ik spreek waarheid, geen leugen, -als leraar der heidenen
in geloof en in waarheid. 8 Ik verlang dus, dat de mannen bidden overal, en
reine handen opheffen zonder toorn en twijfel. 9 Eveneens moeten dan de
vrouwen, eerbaar en ingetogen, zich tooien met passende kleding; niet met
haarvlechten, goud, paarlen of kostbare kleren, 10 maar met goede werken,
zoals het vrouwen betaamt, die aanspraak maken op godsdienstigheid.
11 Een vrouw moet onderricht ontvangen, zwijgend en in alle nederigheid.
12 Ik sta niet toe, dat de vrouw onderricht geeft of meestert over den man; ze
moet zich stil houden. 13 Want Adam werd het eerst geschapen, daarna Eva.
14 Ook werd Adam niet misleid, maar de vrouw werd bedrogen en kwam ten
val. 15 Toch zal ze zalig worden door het baren van kinderen, zo ze volhardt
in geloof, liefde en heiligheid, aan ingetogenheid gepaard.

3

1 Dit woord is waarachtig! Streeft iemand naar het bisschopsambt, dan
begeert hij een voortreffelijke taak. 2 De bisschop dan moet onberispelijk
zijn, slechts éénmaal gehuwd; gematigd, bezonnen, zedig, gastvrij, geschikt
voor het onderricht; 3 geen drinker, geen vechter, maar zachtzinnig, vre-
delievend, onbaatzuchtig. 4 Iemand, die zijn eigen huis goed bestiert, en
zijn kinderen onder tucht heeft met behoud zijner waardigheid; 5 zo iemand
toch zijn eigen huis niet weet te besturen, hoe zal hij zorg kunnen dragen
voor Gods Kerk? 6 Hij mag geen pasbekeerde zijn, opdat hij niet door trots
beneveld in het vonnis van den duivel valt. 7 Ook te goeder faam moet hij
bekend zijn bij hen, die buiten staan, opdat hij niet in schande valt en in de
strik van den duivel. 8 Ook diakens moeten eerbaar zijn; geen dubbele tong,
niet verslaafd aan de wijn, op schandelijk gewin niet bedacht; 9 in een rein
geweten moeten ze ronddragen het geheim des geloofs. 10 Ook zij moeten
eerst worden waardig gekeurd, en slechts wanneer ze onberispelijk zijn, als
diaken worden aangesteld. 11 Ook hun vrouwen moeten eerbaar zijn, geen
lastertongen; maar gematigd en betrouwbaar in alles. 12 Diakens mogen
slechts éénmaal gehuwd zijn, en moeten hun kinderen en gezinnen goed
besturen. 13 Zij, die het ambt van diaken goed hebben bekleed, verwerven
zich een ereplaats en groot aanzien door het geloof in Christus Jesus. 14 Dit
alles schrijf ik u, ofschoon ik hoop, spoedig bij u te komen; 15 opdat, mocht
ik vertraging hebben, ge toch weten zoudt, hoe ge u gedragen moet in
het huis van God, de Kerk van den levenden God, zuil en grondslag der
waarheid. 16 Groot is het geheim van de godsdienst, zoals het eensgezind
wordt beleden: Hij verscheen in het Vlees, Werd gerechtvaardigd door den
Geest; Hij werd door de Engelen aanschouwd, Onder de heidenen gepreekt;
Hij werd in de wereld gelovig aanvaard, En opgenomen in de heerlijkheid.

4

1 Toch zegt de Geest uitdrukkelijk, dat in de laatste tijden sommigen
zullen afvallen van het geloof, en aan dwaalgeesten en duivelse leringen
gehoor zullen geven, 2 door de huichelarij van leugenaars, die hun eigen
geweten hebben toegeschroeid. 3 Lieden, die verbieden te trouwen, en
spijzen te gebruiken, welke God heeft geschapen, om met dankzegging te
worden genuttigd door hen, die geloven en de waarheid hebben erkend.
4 Inderdaad, al wat door God is geschapen, is goed; en niets is verwerpelijk,

zo het onder dankzegging genuttigd wordt; 5 want dan wordt het geheiligd
door Gods woord en gebed. 6 Zo ge de broeders dit alles voorhoudt, zult ge
een goed dienaar zijn van Christus Jesus, u voedend met de woorden van het
geloof en met de degelijke leer, die ge u tot richtsnoer gesteld hebt. 7 Wijs
dus de profane oudewijven-fabels van u af. Oefen ook uzelf in godsvrucht.
8 Want de lichaamsoefening is van weinig nut; maar de godsvrucht is nuttig
onder alle opzichten, daar ze de belofte bezit van dit leven en van het
toekomstige. 9 Dit is een waarachtig woord en volkomen geloofwaardig.
10 Want daarom zwoegen we en strijden we, omdat we onze hoop hebben
gevestigd op den levenden God, die de Zaligmaker is van alle mensen, van de
gelovigen vooral. 11 Dit moet ge inscherpen en leren. 12 Zeker, niemand mag
uw jeugd verachten; maar wees gij dan ook een voorbeeld voor de gelovigen
in woord en in wandel, in liefde, in geloof en in onschuld. 13 Schenk uw
aandacht aan de voorlezing, opwekking en lering, totdat ik kom. 14 Wees niet
zorgeloos met de genadegave, die ge bezit, en die u krachtens een profetie
onder handoplegging der priesterschaar is geschonken. 15 Draag dáárvoor
zorg, en leef er in, opdat uw vooruitgang aan iedereen mag blijken. 16 Geef
acht op uzelf en op het onderricht; blijf daarin volharden. Want zo ge het
doet, redt ge uzelf en uw hoorders.

5

1 Ge moet niet hard optreden tegen een bejaard man, maar hem vermanen
als een vader; jongelieden als broeders, 2 bejaarde vrouwen als moeders,
jonge vrouwen als zusters in alle eerbaarheid. 3 De weduwen moet ge
eren, zo ze inderdaad als weduwen alleen staan. 4 Want zo een weduwe
kinderen of kleinkinderen heeft, dan moeten die vóór alles leren, hun
eigen familie in ere te houden, en hun ouders het goede te vergelden;
want dit is aangenaam aan God. 5 Wie werkelijk weduwe is en helemaal
alleen staat, moet haar hoop op God gevestigd houden, en volharden in
bidden en smeken, nacht en dag; 6 als ze een dartel leven leidt, is ze levend
dood. 7 Ook dit moet ge inscherpen, opdat ze zich onberispelijk gedragen.
8 En zo er een is, die zich niet om haar familie en heel in het bijzonder
zich niet om haar huisgenoten bekommert, dan verloochent ze het geloof,
en is erger dan een ongelovige. 9 Als weduwe mag op de lijst worden
geplaatst, die niet beneden de zestig jaren is, en slechts éénmaal gehuwd is
geweest. 10 Ze moet gunstig bekend staan om haar goede werken: dat ze
namelijk haar kinderen heeft opgevoed, gastvrijheid beoefend, de voeten
der heiligen gewassen, de noodlijdenden ondersteund, en zich aan allerlei
goede werken heeft toegewijd. 11 Maar jonge weduwen moet ge afwijzen.
Want wanneer oplaaiende zinnelijkheid haar van Christus vervreemdt,
willen ze trouwen; 12 en ze lopen een veroordeling in, omdat ze de vroegere
gelofte hebben verbroken. 13 Tegelijkertijd leren ze dan leeglopers worden
door het houden van huisbezoek; en niet alleen leeglopers, maar ook babbe-
laars, bemoeiallen, beuzelend over al wat niet past. 14 Ik verlang dus, dat
jongere weduwen trouwen, kinderen ter wereld brengen, haar huishouding
besturen, en dat ze den tegenstander geen enkele aanleiding geven tot
lasteren. 15 Feitelijk zijn enkelen reeds achter Satan verloren gelopen.
16 Wanneer een gelovige vrouw onder haar verwanten weduwen telt, dan
moet zij ze bijstaan; men moet de gemeente er niet mee belasten, opdat deze
de eigenlijke weduwen kan helpen. 17 De priesters, die op waardige wijze

aan het hoofd staan, moeten dubbele eer worden waardig geacht; vooral
als ze zich inspannen door prediking en onderricht. 18 De Schrift immers
zegt: “Een dorsenden os zult ge niet muilbanden,” en “de werkman is zijn
loon waard.” 19 Tegen een priester moogt ge geen aanklacht aanvaarden,
dan onder twee of drie getuigen. 20 Hebben ze gezondigd, straf ze dan in
tegenwoordigheid van allen, opdat ook de overigen worden afgeschrikt.
21 Ik bezweer u bij God en Christus Jesus en bij de uitverkoren Engelen, dat
ge dergelijke zaken zonder vooroordeel behandelt, en niets uit partijdigheid
doet. 22 Leg niemand overijld de handen op, en maak u niet schuldig aan
vreemde zonden. 23 Bewaar uw reinheid; drink niet langer water alleen,
maar gebruik wat wijn voor uw maag en uw voortdurende ongesteldheid.
24 Van sommige mensen zijn de zonden reeds vóór de rechterlijke uitspraak
bekend, van anderen eerst daarna. 25 Op dezelfde wijze raken ook de goede
werken bekend; in ieder geval, verborgen blijven kunnen ze niet.

6

1 Allen, die het slavenjuk torsen, moeten hun meesters hoogachten, opdat
de naam van God en de leer niet worden gelasterd. 2 Zij die gelovigen
tot meesters hebben, mogen ze niet minachten, omdat ze broeders zijn;
maar ze moeten hen des te beter dienen, juist omdat ze gelovigen zijn
en welbeminden, die zich toeleggen op weldoen. Zó moet ge leren en
vermanen. 3 Wie vreemde dingen leert, en zich niet houdt aan de gezonde
prediking van onzen Heer Jesus Christus en aan de vrome leer, 4 is door
hoogmoed beneveld. Hij begrijpt niets, maar hij is ziek van twistvragen
en woordenstrijd, waaruit nijd ontstaat, twist, gelaster, boze argwaan 5 en
voortdurend gewrijf van mensen, die geestelijk bedorven zijn en van de
waarheid beroofd, en die menen, dat de godsvrucht hetzelfde is als een
bron van verdiensten. 6 Zeker, de godsvrucht is een krachtige bron van
verdiensten, zo ze gepaard gaat met tevredenheid. 7 We hebben niets in
de wereld meegebracht, omdat we er toch ook niets kunnen uitdragen.
8 Hebben we dus voedsel en kleding, dan moeten we daarmee ook tevreden
zijn. 9 Zij, die echter rijk willen worden, vallen in bekoring en strik, en
in vele dwaze en schandelijke begeerten, welke de mensen neerstorten in
ondergang en verderf. 10 Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht.
Door hieraan toe te geven, zijn sommigen afgedwaald van het geloof, en
hebben zich veel stekende pijnen bereid. 11 Man Gods, gij moet u daarvoor
wachten! Streef liever naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, geduld
en zachtmoedigheid. 12 Strijd de goede strijd van het geloof; ding naar het
eeuwige leven, waartoe ge geroepen zijt, en voor vele getuigen de heerlijke
belijdenis hebt afgelegd. 13 Ik beveel u bij God, die alles ten leven verwekt,
en bij Christus Jesus, die onder Póntius Pilatus de heerlijke belijdenis heeft
afgelegd, 14 dat ge dit gebod zult volbrengen, vlekkeloos en onberispelijk
tot aan de komst van Jesus Christus onzen Heer. 15 Hem zal te zijner tijd
de zalige en enige Heerser openbaren, de Koning der koningen en Heer
der heren, 16 Hij die alleen de onsterfelijkheid bezit, die het ontoegankelijk
licht bewoont, dien geen mens heeft gezien of kàn zien, wien de eer is en
eeuwige macht. Amen! 17 Vermaan de rijken dezer wereld, dat ze niet
trots mogen zijn; dat ze hun hoop niet stellen op wisselvallige rijkdom,
maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet, om er van te genieten;
18 dat ze deugdzaam moeten zijn en rijk in goede werken, vrijgevig ook

en mededeelzaam. 19 Dan stapelen ze zich voor de toekomst een goede
grondslag op, waarop ze het eeuwig leven bereiken. 20 Timóteus, bewaar
het toevertrouwde pand. Wend u af van de profane beuzelpraat, van de
twistvragen der zogenaamde Kennis, 21 waartoe sommigen zich hebben
bekend, en het spoor in het geloof zijn bijster geworden. De genade zij met
u allen!

De tweede brief aan Timoteüs

1 Paulus, apostel van Christus Jesus, door de wil van God en ter wille der
belofte van het leven, dat in Christus Jesus is: 2 aan Timóteus, zijn geliefd
kind: Genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader en van Christus
Jesus onzen Heer. 3 Ik breng dank aan God, dien ik van geslacht op geslacht
met een rein geweten dien, wanneer ik onverpoosd nacht en dag u in mijn
gebeden gedenk. 4 En zo vaak ik terugdenk aan uw tranen, komt in mij het
verlangen op, u weer te zien, om zelf met blijdschap te worden vervuld.
5 Want ik draag de herinnering mee aan uw ongeveinsd geloof; vroeger heeft
het in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunike gewoond; ik ben er dus
zeker van, dat het ook in u verblijft. 6 En daarom herinner ik u er aan, dat ge
Gods genade moet doen opleven, die ge door mijn handoplegging verkregen
hebt. 7 Want God schonk ons niet een geest van vreesachtigheid, maar van
kracht, van liefde en zelfbeheersing. 8 Schaam u dus niet voor de belijdenis
van onzen Heer, noch over mij, zijn geboeide; maar neem uw aandeel in het
lijden voor het Evangelie door de kracht van God, 9 die ons gered heeft en
tot een heilige roeping heeft uitverkoren, niet op grond van onze werken,
maar door zijn eigen voorbeschikking en genade. Deze toch is ons van alle
eeuwigheid in Christus Jesus verleend, 10 maar thans geopenbaard door de
verschijning van onzen Zaligmaker Christus Jesus. Hij heeft de dood ten
onder gebracht, doch leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht, door
het Evangelie, 11 waartoe ik ben aangesteld als heraut, apostel en leraar.
12 Daarom lijd ik dit alles wel, maar mij er over schamen doe ik niet. Want ik
weet op wien ik mijn vertrouwen stel, en ik ben er zeker van, dat Hij machtig
is, het mij toevertrouwde pand te bewaren tot die Dag. 13 In geloof en in
liefde tot Christus Jesus: houd vast aan wat ge van mij hebt gehoord, als
aan een richtsnoer van gezonde lering; 14 bewaar dat kostelijk pand door
den heiligen Geest, die in ons woont. 15 Ge weet, dat al de Aziaten mij in
de steek hebben gelaten, onder anderen Fúgelus en Hermógenes. 16 De Heer
bewijze barmhartigheid aan het huis van Onesiforus, omdat deze me vaak
heeft opgemonterd, en zich mijn ketenen niet heeft geschaamd; 17 want toen
hij te Rome was aangekomen, heeft hij ijverig naar me gezocht, en me dan
ook gevonden. 18 Geve de Heer, dat hij zelf barmhartigheid mag vinden bij
den Heer op die Dag. En welke diensten hij in Éfese heeft bewezen, weet ge
beter dan ik.

2

1 Gij dan mijn kind, toon u kloek door de genade, die ge in Christus Jesus
bezit; 2 wat ge van mij onder vele getuigen gehoord hebt, draag dat aan
betrouwbare mannen over, die geschikt zijn, ook anderen te onderrichten;
3 neem ook uw aandeel in het lijden als een goed krijgsknecht van Christus
Jesus. 4 Wie krijgsdienst verricht, bemoeit zich niet met levensonderhoud,
om slechts den krijgsheer te behagen. 5 Eveneens wordt een kampvechter
niet gekroond, als hij niet volgens vaste regels heeft geworsteld. 6 En slechts
de landman, die zich afslooft, moet het eerst van de vruchten genieten.
7 Denk na over wat ik zeg; en de Heer zal u inzicht geven in alles. 8 Denk
ook eens terug aan “Jesus Christus, uit Davids zaad, maar van de doden

opgewekt;" zoals mijn Evangelie luidt, 9 waarvoor ik lijd, tot boeien toe,
een misdadiger gelijk; maar het Woord van God is niet geboeid! 10 Daarom
juist verdraag ik alles terwille der uitverkorenen, opdat ook zij het heil
verwerven in Christus Jesus, en de eeuwige glorie bovendien. 11 Dit woord
is waarachtig! Immers zijn wij met Hem gestorven, dan zullen wij ook met
Hem leven; 12 lijden wij, dan zullen wij ook met Hem heersen; verloochenen
wij Hem, dan zal Hij ook ons verloochenen; 13 zijn wij ontrouw, Hij blijft
trouw, want Zich verloochenen kan Hij niet. 14 Scherp hun deze dingen in,
en bezweer hen bij God, geen woordenstrijd te voeren, die tot niets anders
dient, dan tot verderf der hoorders. 15 Doe zelf uw best, voor God te staan als
een beproefd man, als arbeider, die zich niet heeft te schamen, als voorsni-
jder, die het woord der waarheid rechtaf snijdt. 16 Profane beuzelpraat moet
ge vermijden; want zij, die er zich aan schuldig maken, vervallen tot steeds
groter goddeloosheid, 17 en hun woord vreet voort als de kanker. Hiertoe
behoren Humeneus en Filetus; 18 door te beweren, dat de opstanding reeds
heeft plaats gehad, zijn ze zelf afgedwaald van de waarheid en verwoesten
ze het geloof van anderen. 19 Zeker, Gods grondsteen staat ongeschokt, en
draagt als stempel: "De Heer kent de zijnen," en "Wie de naam des Heren
aanroept, sta ver van de boosheid." 20 Maar in een groot huis zijn niet
slechts vaten van goud en zilver, maar ook van hout en leem; sommige met
eervolle, andere met smadelijke bestemming. 21 Wie zich dus rein houdt
van dit alles, zal een vat zijn tot ere, geheiligd, bruikbaar voor den Heer, en
geschikt voor ieder goed werk. 22 Vlucht dus de lusten der jeugd, en streef
naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede, in gemeenschap met hen, die
den Heer aanroepen met een zuiver hart. 23 Vermijd eveneens de dwaze en
onverstandige twistvragen, daar ge weet, dat ze slechts strijd doen ontstaan.
24 Een dienaar des Heren moet niet vechten, maar hij moet vriendelijk jegens
allen zijn, geschikt voor het onderricht en lankmoedig. 25 De koppigen moet
hij terechtwijzen met zachtheid; want misschien brengt God ze tot inkeer en
tot erkenning der waarheid, 26 en komen ze nog tot bezinning, als ze uit de
strik van den duivel door Hem zijn gevangen om zijn wil te volbrengen.

3

1 Weet wel, dat in de laatste dagen boze tijden zullen komen. 2 Want de
mensen zullen zelfzuchtig worden, geldgierig, snoevers, hoogmoedig,
lasteraars, ongehoorzaam aan hun ouders, ondankbaar, goddeloos,
3 liefdeloos, trouweloos, kwaadsprekers, onmatig, verwilderd, van het
goede vervreemd, 4 verraders, roekeloos, trots, met meer liefde voor genot
dan voor God, 5 mensen die de schijn van vroomheid bewaren, maar er
de kracht van verwerpen. Ook dit slag moet ge vermijden. 6 Want tot dit
soort behoren zij, die de huizen binnensluipen, en vrouwtjes inpalmen,
welke gedrukt gaan onder zonden en door allerlei lusten worden gedreven,
7 welke altijd door maar blijven leren en nooit tot de kennis der waarheid
kunnen geraken. 8 Zoals Jannes en Jambres zich tegen Moses verzetten,
zo ook verzet dit slag mensen zich tegen de waarheid; bedorven zijn
ze naar het verstand, zonder houvast in het geloof. 9 Maar veel verder
zullen ze het dan ook niet brengen; want hun dwaasheid zal opvallen aan
iedereen, juist als van die twee anderen. 10 Maar gij zijt mijn navolger in
leer, gedrag en besluiten, in mijn geloof, lankmoedigheid, liefde en geduld,
11 in mijn vervolgingen en lijden, die mij in Antiochië, Ikónium en Lustra

overkwamen, die ik alle geduldig verdroeg, en waaruit ook de Heer mij
verloste. 12 Inderdaad, allen zullen vervolgd worden, die in Christus Jesus
godvruchtig willen leven; 13 maar deugnieten en bedriegers zullen van
kwaad tot erger komen: anderen misleidend, blijven ze zelf in dwaling.
14 Gij echter, volhard in wat ge geleerd en gelovig aanvaard hebt; 15 omdat
ge weet, van wien ge het hebt geleerd, en omdat ge van kindsbeen af de
heilige Schriften kent, die u wijsheid ter zaligheid kunnen geven door het
geloof in Christus Jesus. 16 De hele Schrift is door God ingegeven, en is
nuttig tot onderrichting, weerlegging, terechtwijzing en opvoeding in de
gerechtigheid; 17 opdat de man Gods er door volmaakt zou worden, en
toegerust tot ieder goed werk.

4

1 Ik bezweer u bij God, en bij Christus Jesus, die levenden en doden zal
oordelen, en bij zijn Verschijning en zijn Rijk: 2 Verkondig het woord; treed
op, welkom of niet; weerleg, berisp en vermaan in alle lankmoedigheid en
met alle soort van lering. 3 Want er komt een tijd, dat men de gezonde leer
niet verdraagt, maar zich een massa leraars bijeenraapt naar eigen smaak;
dat men zich de oren laat strelen, 4 maar ze afkeert van de waarheid, om
zich te houden aan fabels. 5 Gij daarentegen, wees nuchter bij alles, wees
lijdzaam; volbreng de taak van Evangelist, vervul uw ambt ten volle. 6 Zie,
ikzelf word reeds als drankoffer geplengd, en de tijd van mijn verscheiden
is nabij. 7 De goede strijd heb ik gestreden, de wedloop volbracht, het geloof
bewaard. 8 Van nu af ligt voor mij de kroon der gerechtigheid gereed, die de
Heer, de rechtvaardige Rechter, mij schenken zal op die Dag. —En niet alleen
aan mij, maar ook aan allen, die zijn verschijnen hebben liefgehad. 9 Doe
uw best, om spoedig bij me te komen. 10 Want Demas, die deze wereld heeft
liefgekregen, heeft me verlaten, en is naar Tessalonika vertrokken; Crescens
naar Galátië, Titus naar Dalmátië. 11 Alleen Lukas is bij me gebleven. Haal
Markus op, en breng hem met u mee; want hij komt mij goed van pas bij het
werk. 12 Túchicus heb ik naar Éfese gezonden. 13 Wanneer ge komt, breng dan
de mantel mee, die ik in Troas bij Carpus heb achtergelaten; ook de boeken
en vooral de perkamenten. 14 Alexander, de edelsmid, heeft me veel kwaad
gedaan; de Heer zal hem vergelden naar werken; 15 en ook gij moet u voor
hem wachten. Zeer heftig toch heeft hij ons pleidooi bestreden. 16 Bij mijn
eerste verdediging stond niemand mij ter zijde, maar allen lieten me in de
steek; het worde hun niet toegerekend. 17 Maar de Heer heeft mij ter zijde
gestaan en mij kracht verleend, opdat door mij de prediking haar volle maat
zou krijgen, en al de heidenen ze zouden horen; zo werd ik verlost uit de muil
van den leeuw. 18 De Heer zal mij verlossen van alle boze aanslagen, en mij
behouden voor zijn hemels Rijk: Hem zij de eer in de eeuwen der eeuwen.
Amen! 19 Groet Priska en Aquila en het gezin van Onesiforus. Erastus is in
Korinte gebleven; 20 Trófimus heb ik ziek in Milete achtergelaten. 21 Doe uw
best, nog vóór de winter te komen. Eubulus, Pudens, Linus, Cláudia en alle
broeders groeten u. 22 De Heer zij met uw geest. De genade zij met u allen!

De brief aan Titus

1 Paulus, dienaar van God en apostel van Jesus Christus, -terwille van
het geloof van Gods uitverkorenen en de kennis der waarheid, die in
vroomheid wortelt, 2 terwille ook van de hoop op het eeuwige leven, dat
de waarachtige God vóór eeuwige tijden heeft beloofd, 3 en te zijner tijd als
zijn woord heeft geopenbaard door de prediking, die mij is toevertrouwd
door beschikking van God onzen Zaligmaker: 4 aan Titus, zijn rechtgeaard
kind in gemeenschappelijk geloof: Genade en vrede van God den Vader, en
van Christus Jesus onzen Verlosser. 5 Ik heb u op Kreta achtergelaten, opdat
ge zoudt voltooien wat nog onafgedaan bleef, en in iedere stad priesters
zoudt benoemen, naar de eisen welke ik u heb vastgesteld: 6 namelijk slechts
iemand, die onberispelijk is, die slechts éénmaal is gehuwd en gelovige
kinderen heeft, welke niet van losbandigheid en weerspannigheid worden
beschuldigd. 7 Want een bisschop moet onberispelijk zijn als huishouder
Gods; niet verwaand, niet driftig, geen drinker, geen vechter, niet uit op
winstbejag; 8 maar gastvrij, deugdzaam, bezonnen, rechtvaardig, vroom en
matig; 9 hij moet zich houden aan de prediking, die strookt met de ware leer,
opdat hij met gezonde onderrichting vermanen kan en de tegensprekers
weerleggen. 10 Want er zijn veel weerspannigen, holle praters en verleiders,
heel in het bijzonder onder de besnedenen. 11 Ge moet hun de mond
stoppen; anders zetten ze ganse gezinnen overhoop, door onbehoorlijke
dingen te leren uit winstbejag. 12 Een hunner, hun eigen profeet, zegt:
“Kretenzen zijn altijd leugenaars, boos vee, vadsige buiken,” 13 en deze
getuigenis is waar; daarom moet ge ze streng aanpakken, opdat ze gezond
worden in het geloof, 14 en zich niet afgeven met joodse fabels en inzettingen
van mensen, die de waarheid de rug toekeren. 15 Alles is rein voor de
reinen; maar voor den onreine en ongelovige is niets rein, doch bij hem is
bevlekt èn verstand èn geweten. 16 Ze geven voor, God te kennen, maar ze
verloochenen Hem door hun gedrag; want ze zijn verfoeilijk, weerspannig
en voor geen enkel goed werk geschikt.

2

1 Maar gij moet verkondigen, wat in overeenstemming is met de gezonde
leer. 2 De bejaarde mannen moeten sober zijn, eerbaar, bezonnen, gezond
in geloof, liefde en geduld. 3 Eveneens moeten bejaarde vrouwen zich gedragen,
zoals het heiligen betaamt; ze moeten geen lastertongen zijn en niet
verslaafd aan de wijn, maar ze moeten het goede voorbeeld geven. 4 Want
aan de jonge vrouwen moeten ze leren, bezonnen te zijn, haar mannen
en kinderen lief te hebben; 5 zich te beheersen, kuis te zijn, huishoudelijk
en goedig; onderdanig ook aan haar mannen, opdat Gods woord niet
gelasterd wordt. 6 Vermaan eveneens de jonge mannen, zich in alles te
beheersen; 7 toon hun uw eigen voorbeeld van goede werken, zuiverheid in
de leer, eerbaarheid, 8 gezonde, onberispelijke taal, zodat de tegenstander
beschaamd mag staan, daar hij van ons geen kwaad kan zeggen. 9 De slaven
moeten hun meesters onderdanig zijn en voorkómend in alles; ze moeten
niet tegenspreken, 10 niet oneerlijk zijn, maar steeds zich goed betrouwbaar
tonen, opdat ze in ieder opzicht de leer van God onzen Zaligmaker tot

sieraad strekken. 11 Want Gods genade is verschenen, redding brengend
aan alle mensen. 12 Zij voedt ons op, om goddeloosheid te verzaken en
wereldse begeerlijkheid; om ingetogen, rechtschapen, godvruchtig in deze
wereld te leven; 13 om de zalige hoop te verwachten en de openbaring der
glorie van onzen groten God en Zaligmaker Christus Jesus. 14 Hij heeft zich
voor ons gegeven, om ons van alle ongerechtigheid te verlossen, en ons te
reinigen als zijn eigen volk, vol van ijver in goede werken. 15 Zó moet ge
spreken, vermanen en straffen met volle gezag; niemand mag minachtend
op u neerzien.

3

1 Druk hun op het hart, dat ze aan machthebbers en overheden onder-
danig moeten zijn, gehoorzaam en bereid tot ieder goed werk; 2 dat ze
niemand moeten lasteren, niet strijdlustig, maar inschikkelijk zijn, en zich
heel zachtmoedig moeten tonen voor alle mensen. 3 Want ook wij zijn
vroeger onverstandig geweest, ongehoorzaam, verdwaald, slaaf van allerlei
begeerten en lusten, voortlevend in boosheid en afgunst, zelf hatelijk en
elkander hatend. 4 Maar toen de goedertierenheid en mensenliefde van
God onzen Zaligmaker zich had geopenbaard, 5 toen heeft Hij ons verlost,
niet op grond van gerechte werken, die we hadden gedaan, doch op grond
van zijn eigen barmhartigheid, door het bad van wedergeboorte en door de
vernieuwing van den heiligen Geest. 6 Overvloedig heeft Hij dien over ons
uitgestort door Jesus Christus onzen Verlosser, 7 opdat wij, door zijn genáde
gerechtvaardigd, door de hóóp erfgenamen zouden worden van het eeuwige
leven. 8 Dit woord is waarachtig; en ik verlang, dat ge krachtig optreedt voor
dit alles; opdat zij, die in God geloven, zich met zorg toeleggen op goede
werken. Dit alles is schoon en nuttig voor de mensen. 9 Ge moet u niet
ophouden met dwaze navorsingen en geslachtslijsten, noch met twist- en
strijdvragen over de Wet; want dit is nutteloos en ijdel. 10 Een ketters mens
moet ge na een eerste en tweede vermaning vermijden; 11 want ge weet, dat
zo iemand door en door bedorven is, dat hij zondigt, en zijn eigen oordeel in
zich draagt. 12 Wanneer ik Artemas en Túchicus tot u zend, kom dan spoedig
bij me te Nikópolis; want ik heb besloten, daar de winter door te brengen.
13 Zorg goed voor de reis van Zenas, den wetgeleerde, en Apollo, zodat het
hun aan niets ontbreekt. 14 Ook de ònzen moeten leren, zich toe te leggen op
goede werken, om in noodzakelijke behoeften te voorzien; anders blijven
ze zonder vrucht. 15 Allen, die bij me zijn, groeten u. Groet hen, die ons
liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen!

De brief aan Filemon

1 Paulus, de geboeide van Christus Jesus, en broeder Timóteus; aan onzen
beminden medearbeider Filemon, 2 alsook aan onze zuster Appia, aan
onzen strijdmakker Archippus en aan de gemeente, die bij u vergadert:
3 genade en vrede zij u van God onzen Vader en van den Heer Jesus Christus.
4 Ik breng dank aan mijn God, telkens wanneer ik u in mijn gebeden gedenk,
5 omdat ik hoor van uw liefde, die ge aan alle heiligen bewijst, en van uw
geloof, waarmee ge in den Heer Jesus gelooft. 6 Moge uw geloofsbezit zich
ook tonen door de daad, door de erkenning van al het goede, dat er is in
ons, die aan Christus toebehoren. 7 Ja waarlijk, broeder, door uw liefde
heb ik veel vreugde en troost ondervonden, omdat ge rust hebt gebracht
in de harten der heiligen. 8 Ofschoon ik in Christus het volste recht heb,
u te bevelen wat uw plicht is, 9 wil ik daarom toch liever een beroep op
uw liefde doen. Zie, ik Paulus, een oud man en thans bovendien nog
geboeid voor Christus Jesus, 10 ikzelf kom u smeken voor Onésimus, mijn
kind, dat ik in mijn boeien heb verwekt, 11 en dat u vroeger van weinig
nut is geweest, maar thans zowel voor u als voor mij van groot nut is
geworden. 12 Ik zend hem u terug; hem, dat is mijn eigen hart. 13 Ik had hem
gaarne bij me gehouden, opdat hij mij in úw plaats zou dienen gedurende
mijn gevangenschap voor het Evangelie. 14 Maar ik heb niets zonder uw
toestemming willen doen, opdat uw goede daad niet afgedwongen zou zijn,
maar vrijwillig zou geschieden. 15 Want misschien is hij juist daarom een
tijdje van u weg geweest, opdat ge hem zoudt bezitten voor eeuwig; 16 niet
meer als slaaf, doch meer dan dat, als een geliefden broeder. Geldt dit voor
mij, hoeveel te meer geldt het dan voor u, die hem terugkrijgt zowel naar
het lichaam als in den Heer. 17 Indien ge me dus als een vriend beschouwt,
neem hem dan op, als was ik het zelf. 18 Wanneer hij u enige schade heeft
berokkend of u iets schuldig is, zet het dan op mijn rekening; 19 ik Paulus
schrijf het eigenhandig: Ik zal het betalen. Of liever nog: zet het op uw
eigen rekening; want ge zijt mij uzelf schuldig. 20 Ja broeder, laat mij nu in
den Heer ook wat voordeel hebben van u; stel in Christus mijn hart gerust.
21 Ik schrijf u, omdat ik op uw bereidwilligheid vertrouw, en omdat ik weet,
dat ge nog meer zult doen dan ik vraag. 22 Bovendien moet ge u gereed
houden, om ook mij als gast te ontvangen; want ik hoop, dat ge mij door
uw gebeden terug zult bekomen. 23 U groet Épafras, mijn medegevangene in
Christus Jesus; 24 ook mijn medearbeiders Markus, Aristarchus, Demas en
Lukas. 25 De genade van den Heer Jesus Christus zij met uw geest!

De brief aan de Hebreeën

1 Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot de Vaders
gesproken heeft door de Profeten, 2 heeft Hij aan het einde dezer dagen tot
ons gesproken door den Zoon, dien Hij gesteld heeft tot erfgenaam van al
zijn bezit en door wien Hij de wereld gemaakt heeft. 3 Deze is de afstraling
zijner Glorie en de afdruk van zijn Wezen, en Hij draagt het heelal door het
woord zijner Macht; Hij heeft de reiniging van zonden bewerkt, en toen
Zich neergezet aan de rechterhand der Majesteit in den hoge. 4 Even hoog
staat Hij boven de engelen, als de Naam, die Hij ontving, voortreffelijker is
dan de hunne. 5 Want tot wien der engelen heeft Hij ooit gezegd: “Gij zijt
mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.” Of wederom: “Ik zal Hem tot Vader
zijn, En Hij zal Mij wezen tot Zoon.” 6 En wanneer Hij den Eerstgeborene
de wereld binnenleidt, zegt Hij opnieuw: “Alle engelen Gods moeten Hem
aanbidden.” 7 En van de engelen zegt Hij: “Die zijn engelen geesten maakt,
En zijn knechten vlammend vuur.” 8 Maar van den Zoon: Uw troon, o God,
is in de eeuwen der eeuwen, En uw koningschepter is de schepter van het
recht. 9 Gij hebt gerechtigheid bemind, En ongerechtigheid gehaat. Daarom,
o God, heeft uw God U gezalfd, Met vreugde-olie boven uw genoten. 10 En:
Heer, in den beginne hebt Gij de aarde gegrond, En de hemelen zijn de
werken uwer handen. 11 Zij zullen vergaan, maar Gij blijft! Als een kleed
zullen ze allen verslijten. 12 Als een mantel rolt Gij ze op, En als een kleed
zullen ze worden verwisseld. Maar Gij blijft dezelfde, En uw jaren nemen
geen einde. 13 En tot wien der engelen sprak Hij ooit: “Zet U aan mijn
rechterhand, Totdat Ik uw vijanden leg als een voetbank voor uw voeten.”
14 Zijn ze niet allen dienstbare geesten, uitgezonden tot hulp van hen, die de
zaligheid zullen beërven?

2

1 Daarom moeten we ons des te steviger vastklampen aan wat we gehoord
hebben; anders toch drijven we weg. 2 Want zo het woord van kracht
bleef, dat door de engelen werd verkondigd, en iedere overtreding en
ongehoorzaamheid gerechte straf ontving: 3 hoe zullen wij dan ontkomen,
wanneer we een zaligheid verwaarlozen, welke het eerst door den Heer
is gepreekt, welke onder ons werd bevestigd door hen die Hem hoorden,
4 en welke ook door God is betuigd door tekenen, wonderen en velerlei
kracht, door gaven ook van den heiligen Geest, zoals het Hem heeft behaagd?
5 Immers niet aan engelen onderwierp Hij de toekomstige wereld, waarover
we spreken. 6 Want er is ergens getuigd: Wat is een mens, dat Gij hem
zoudt gedenken, Of een mensenkind, dat Gij acht op hem slaat? 7 Een korte
tijd hebt Gij hem beneden de engelen gesteld, Hem met glorie en luister
gekroond. 8 Alles hebt Gij onderworpen aan zijn voeten. Door hem nu alles
te onderwerpen, heeft Hij niets uitgezonderd, dat hem niet onderworpen is.
Zeker, nu zien we nog niet, dat alles hem onderworpen is. 9 Maar wel zien
we Jesus met glorie en luister gekroond, omdat Hij de dood heeft ondergaan;
Hij, die een korte tijd beneden de engelen was gesteld, om door Gods genade
de dood te smaken voor allen. 10 Het lag toch voor de hand, dat Hij, om
wien en door wien alles bestaat, en die vele zonen tot glorie brengt, ook

hun Leidsman ter zaligheid door lijden tot glorie zou brengen. 11 Want Hij
die heiligt, en zij die geheiligd worden, zijn allen uit Eén. Daarom schaamt
Hij Zich niet, hen broeders te noemen, 12 als Hij zegt: “Ik zal uw Naam aan
mijn broeders verkondigen, In de kring der gemeente U prijzen.” 13 En
wederom: “Ik zal op Hem mijn betrouwen stellen.” En vervolgens: “Zie Ik
en de kinderen, Die God Mij gaf.” 14 Welnu, omdat de kinderen deel hebben
aan vlees en bloed, daarom was ook Hij daaraan deelachtig, om door de
Dood hem machteloos te maken, die macht had over de dood, en dat is de
duivel; 15 en om allen te verlossen, die uit vrees voor de dood heel hun
leven in slavernij zouden verkeren. 16 Niet engelen toch trok Hij Zich aan,
maar Abrahams zaad trok Hij Zich aan. 17 En daarom moest Hij in alles
gelijk worden aan zijn broeders, opdat Hij in hun betrekkingen tot God een
barmhartig en getrouw Hogepriester zou zijn tot uitboeting der zonde van
het volk. 18 Want juist omdat Hijzelf werd bekoord en zelf heeft geleden, kan
Hij ook hen helpen, die worden bekoord.

3

1 Heilige broeders, deelgenoten ener hemelse roeping, beschouwt dus den
Apostel en Hogepriester onzer belijdenis: Jesus, 2 die getrouw is aan Hem,
die Hem gemaakt heeft, zoals ook “Moses in geheel zijn huis.” 3 Tegenover
Moses is Hij immers in die mate groter eer waardig, als de bouwheer meer
eer geniet dan het huis. 4 Elk huis toch wordt door iemand gebouwd; maar de
Bouwheer van alles is God. 5 Moses nu was wel “getrouw in geheel zijn huis”
als dienstknecht, om getuigenis af te leggen van wat verkondigd zou worden,
6 maar Christus is het als Zoon boven zijn huis; zijn huis zijn wij, indien
wij de zekerheid der hoop en het roemen daarop ongeschokt bewaren ten
einde toe. 7 Daarom zegt de heilige Geest: Als gij dan heden mijn stem
verneemt, 8 Verstokt dan uw harten niet als bij de Verbittering, Als op de dag
der Verzoeking in de woestijn, 9 Toen uw vaders Mij tartten en beproefden,
10 Ofschoon ze mijn werken hadden aanschouwd veertig jaar lang. Daarom
werd Ik toornig op dat geslacht, En Ik sprak: Steeds dwaalt hun hart van
Mij af, En mijn wegen kennen ze niet. 11 Daarom zwoer Ik in mijn toorn:
Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust! 12 Broeders, zorgt er voor, dat
in niemand van u een boos en ongelovig hart wordt gevonden door de
afval van den levenden God; 13 maar vermaant elkander iedere dag, zolang
het “Heden” nog voortduurt, opdat niemand van u wordt verstokt door de
verleiding der zonde. 14 Want we delen slechts met Christus mee, zo we de
aanvankelijke overtuiging ongeschokt bewaren ten einde toe. 15 Wanneer
er dus wordt gezegd: “Als gij dan heden mijn stem verneemt, verstokt uw
harten niet als bij de Verbittering” 16 wie waren het dan, die vernamen
en verbitterden? Waren het niet allen, die, dank zij Moses, Egypte waren
uitgetrokken? 17 Of tegen wie toornde Hij veertig jaar lang? Was het niet
tegen hen, die gezondigd hadden, wier lijken neerlagen in de woestijn? 18 En
tegen wie anders heeft Hij gezworen, dat ze niet zouden ingaan in zijn Rust,
dan juist tegen de ongehoorzamen? 19 Zo zien we, dat ze niet konden ingaan
om hun ongeloof.

4

1 We moeten er dus wèl bevreesd voor zijn, dat iemand van u bevonden
wordt achter te blijven, terwijl de belofte nog voortduurt, om zijn Rust bin-

nen te gaan. 2 Immers ook wij hebben de belofte ontvangen, juist zoals zij. Maar hùn heeft het woord, dat ze hoorden, niet gebaat, omdat het horen niet gepaard ging met geloof; 3 want we gaan slechts binnen in de Rust, indien we geloven; zoals Hij heeft gezegd: “Daarom zwoer Ik in mijn toorn: neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust.” —Inderdaad, toen door de schepping der wereld de werken voltooid waren, 4 heeft Hij over de zevende dag ergens aldus gesproken: “En God Rustte op de zevende dag van al zijn werken;” 5 en hier weer: “Neen, ze zullen niet ingaan in mijn Rust.” 6 Welnu, daar het zeker is, dat enigen althans Haar zullen binnengaan, terwijl zij, die het eerst de belofte ontvingen, door ongehoorzaamheid er niet zijn binnengegaan, 7 daarom stelt Hij opnieuw een dag vast: “Heden”, en spreekt Hij zo lange tijd daarna door David, zoals reeds gezegd is: “Als gij heden mijn stem verneemt, verstokt uw harten niet.” 8 Zo Josuë immers de rust had gebracht, dan zou Hij niet van een andere dag spreken, die eerst later zou komen. 9 Dus is het volk Gods nog een Sabbat-Rust voorbehouden; 10 want die zijn Rust binnengaat, rust ook zelf van zijn werken, zoals ook God van de zijne. 11 Doen wij ons best dus, om binnen te gaan in die Rust, opdat niemand in dit voorbeeld van ongehoorzaamheid mag vervallen. 12 Want Gods woord is levend en krachtig, scherper dan elk tweesnijdend zwaard, dóórdringend tussen ziel en geest, gewrichten en merg, rechter ook der neigingen en overdenkingen van het hart. 13 En geen schepsel is onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt naakt en bloot voor de ogen van Hem, aan wien we verantwoording hebben af te leggen. 14 Daar we nu een groten Hogepriester hebben, die in de hemelen is doorgedrongen, Jesus, den zoon van God, zo laat ons vasthouden aan de belijdenis. 15 Want we hebben geen Hogepriester, die onze zwakheden niet meevoelen kan, maar Eén, die bekoord werd geheel op dezelfde wijze als wij, behoudens de zonde. 16 Laat ons dus met vertrouwen opgaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden tot tijdige hulp.

5

1 Want iedere hogepriester wordt uit de kring der mensen genomen, en ten bate der mensen aangesteld voor hun betrekkingen tot God, om gaven en offers te brengen voor de zonden. 2 Hij moet in staat wezen, toegeeflijk te zijn voor onwetenden en dwalenden, omdat hij zelf met zwakheid omkleed is, 3 en daarom zondeoffers moet brengen zowel voor het volk, als voor zichzelf. 4 En niemand neemt de waardigheid uit zichzelf, maar door roeping van God, zoals ook Aäron. 5 Zo ook heeft Christus Zichzelf de eer niet toegeëigend, Hogepriester te worden, maar Hij die tot Hem heeft gesproken: “Gij zijt mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt,” 6 zoals Hij dan ook op een andere plaats heeft gezegd: “Gij zijt Priester voor eeuwig, Naar de Orde van Melkisedek.” 7 En ofschoon Hij in de dagen van zijn Vlees, onder luid geroep en tranen, gebeden en smekingen heeft opgestierd tot Hem, die Hem van de dood kon redden; ofschoon Hij verhoord werd terwille van zijn godvrezendheid; 8 ofschoon Hij bovendien zelfs de Zoon was, heeft Hij toch door zijn lijden de gehoorzaamheid geleerd, 9 en is Hij na zijn verheerlijking de oorzaak van eeuwige zaligheid geworden voor allen, die Hem gehoorzaam zijn; 10 daar Hij door God was uitgeroepen tot “Hogepriester naar de Orde van Melkisedek.” 11 Over dit onderwerp hebben we veel te zeggen, en de uitleg is moeilijk, omdat gij hardhorend zijt geworden. 12 Of is het soms nog nodig,

dat men u de eerste beginselen van Gods woorden gaat leren, terwijl gij toch,
de tijd in aanmerking genomen, reeds leermeesters moest zijn; hebt gij soms
nog behoefte aan melk, niet aan vaste spijs? 13 Want wie nog melk behoeft, is
onbekwaam voor het woord der gerechtigheid, want hij is een kind; 14 maar
vaste spijs is voor de volwassenen, voor hen, die door oefening de zintuigen
hebben afgericht, om goed en kwaad te onderscheiden.

6

1 Daarom willen we de aanvangsleer over Christus laten rusten en tot
het volmaakte overgaan, zonder opnieuw een grondslag te leggen van:
bekering uit dode werken, geloof in God, 2 de leer over doopsels, hando-
plegging, opstanding der doden en eeuwig oordeel. 3 En dit gaan we nu
ondernemen, zo God het wil. 4 Want het is toch onmogelijk, om hen, die
eenmaal verlicht zijn geweest, de hemelse gaven hebben gesmaakt, den
heiligen Geest hebben ontvangen, 5 het heerlijk woord Gods en de krachten
der toekomstige wereld hebben geproefd, 6 maar afgevallen zijn: het is
onmogelijk, om hen een tweede maal tot bekering op te wekken, daar
ze, zover het hùn betreft, den Zoon van God opnieuw hebben gekruisigd
en bespot. 7 De bodem immers, die de overvloedig neervallende regen
heeft opgezogen, en nuttig gewas voortbrengt voor hen, door wie hij werd
bebouwd, hij ontvangt zegen van God; 8 maar zo hij doornen en distels
voortbrengt, dan wordt hij afgekeurd en is de vloek nabij, die uitloopt
op verbranding. 9 Maar al spreken we zó, geliefden, toch zijn we over
u van iets beters overtuigd, iets dat tot zaligheid strekt. 10 Want God is
niet onrechtvaardig; en Hij zal dus uw arbeid niet vergeten noch de liefde,
die gij om zijn Naam hebt getoond door het dienen der heiligen vroeger
en thans. 11 We wensen echter, dat gij allen dezelfde ijver aan de dag
blijft leggen, om de volle zekerheid der hoop te bewaren ten einde toe;
12 en dat gij niet traag moogt worden, maar navolgers van hen, die door
geloof en volharding de belofte hebben verkregen. 13 Want toen God aan
Abraham de belofte deed, zwoer Hij bij Zichzelf, daar Hij bij geen hogere
kon zweren en Hij sprak: 14 “Voorwaar, rijk zal Ik u zegenen, Overvloedig
u vermenigvuldigen,” 15 en zo verkreeg Abraham de vervulling der belofte
door volharding. 16 De mensen toch zweren bij hem die hoger staat, en de
eed dient hun tot bevestiging, en sluit verdere tegenspraak uit. 17 Daarom
ook heeft God een eed tot waarborg gegeven, toen Hij aan de erfgenamen
der belofte nog duidelijker de onveranderlijkheid van zijn Raadsbesluit
wilde tonen; 18 opdat wij door twee onwrikbare zaken, waardoor het God
onmogelijk is te bedriegen, een krachtige aansporing zouden ontvangen, om
onze toevlucht te nemen en ons vast te klampen aan de hoop op wat ons is
weggelegd. 19 Haar toch behouden we als een veilig en zeker anker onzer
ziel, vastzittend in het binnenste achter het Voorhangsel, 20 waar terwille
van ons onze Voorloper is binnengegaan: Jesus, “Hogepriester voor eeuwig
naar de Orde van Melkisedek.”

7

1 Deze Melkisedek immers was koning van Salem en priester van den
allerhoogsten God; hij ging Abraham tegemoet, toen deze terugkeerde van
zijn overwinning op de koningen, en hij zegende hem; 2 en Abraham gaf
hem de tiende van alles. Welnu, vooreerst betekent zijn naam: Koning

der Gerechtigheid; vervolgens was hij koning van Salem, en dit betekent:
Koning van de Vrede; 3 ook was hij zonder vader, zonder moeder, zonder
geslachtslijst, zonder begin van dagen en einde van leven; en zó is hij den
Zoon van God volkomen gelijk geworden, blijft hij priester voor eeuwig.
4 Overweegt nu eens, hoe groot hij is, dat zelfs Abraham, de aartsvader, hem
tiende gaf uit het beste van de buit. 5 Zeker, ook de zonen van Levi, die het
priesterschap ontvingen, kregen volgens de Wet bevel, om tiende te heffen
van het volk, dat is van hun broeders, ofschoon ook zij uit Abrahams lende
waren voortgesproten. 6 Maar ofschoon Melkisedek niet tot hun geslacht
behoorde, heeft hij toch tiende van Abraham ontvangen, en hem gezegend,
die de belofte bezat. 7 Welnu, het lijdt geen tegenspraak, dat het mindere
wordt gezegend door het meerdere; 8 en in het éne geval waren het sterflijke
mensen, die tiende ontvingen, in het andere geval een, van wien getuigd
wordt, dat hij leeft. 9 Bovendien heeft Levi, die zelf tiende hief, als 't ware
in Abraham tiende betaald; 10 want hij was nog in de lende van zijn vader,
toen Melkisedek dien tegemoet ging. 11 Zo dus de volmaaktheid bereikt was
door het levietische priesterschap—want daarop berustte de wetgeving voor
het volk waarom zou het dan nog nodig geweest zijn, dat er een andere
Priester werd aangesteld "naar de Orde van Melkisedek," en dat Hij niet
naar de orde van Aäron werd genoemd? 12 Met de verandering toch van
het priesterschap verandert ook noodzakelijk de wet. 13 Welnu, Hij op
wien dit alles slaat, behoorde tot een andere stam, waaruit niemand zich
aan het altaar heeft gewijd; 14 want het is bekend, dat onze Heer uit Juda
gesproten is; en met betrekking tot deze stam heeft Moses niets van priesters
gesproken. 15 En dit is nog veel duidelijker, nu als evenbeeld van Melkisedek
een ander Priester is aangesteld, 16 één, die het niet geworden is volgens
de wet ener vleselijke instelling, maar uit kracht van een onvergankelijk
leven; 17 want er is betuigd: "Gij zijt Priester voor eeuwig naar de Orde
van Melkisedek." 18 En zó werd de vroegere instelling opgeheven om haar
zwakte en nutteloosheid, 19 want de Wet heeft niets tot volmaking gebracht,
—en werd ze vervangen door een betere hoop, waardoor wij naderen tot
God. 20 Bovendien is dit ook niet zonder eed geschied. Want de anderen
zijn priesters geworden zonder eed, 21 maar Hij werd het door een eed
van Hem, die tot Hem sprak: "De Heer heeft gezworen, En het zal Hem
nimmer berouwen: Gij zijt Priester voor eeuwig!" 22 En ook in zover is
Jesus de borg geworden van een veel beter Verbond. 23 Daarenboven, die
anderen zijn priesters geworden in grote getale, omdat ze door hun dood
verhinderd werden aan te blijven. 24 Maar Hij bezit een onvervreemdbaar
Priesterschap, omdat Hij blijft voor eeuwig. 25 Daarom kan Hij ook ten allen
tijde hen redden, die tot God komen door zijn bemiddeling, daar Hij altijd
leeft, om hun Middelaar te zijn. 26 Ons voegt ook een Hogepriester, die
heilig is, onschuldig, onbezoedeld, verwijderd van de zondaars en verheven
boven de hemelen; 27 Eén, die niet zoals de hogepriesters dagelijks nodig
heeft, eerst voor eigen zonden te offeren, daarna voor die van het volk; want
dit laatste heeft Hij eens en voor al gedaan door het Offer van Zichzelf. 28 De
Wet toch stelt tot hogepriesters mensen aan, met zwakheid behept; maar
de eed-uitspraak, die na de Wet is gekomen, den Zoon, die volmaakt is voor
eeuwig.

8

1 Hoofdzaak echter van wat gesproken wordt, is het volgende: Een zo groot
Hogepriester hebben we, dat Hij gezeten is ter rechterzijde van de troon
der Majesteit in de hemelen, 2 en dat Hij Bedienaar is van het Heiligdom
en van het ware Tabernakel, dat de Heer heeft opgericht, en niet een mens.
3 Want iedere hogepriester is aangesteld, om gaven en offers te brengen;
daarom moet ook Hij iets hebben, om te offeren. 4 Welnu, indien Hij
op aarde was, dan zou Hij zelfs niet eens priester zijn. Want daar zijn
offeraars volgens de Wet, 5 en deze verrichten de dienst bij het afbeeldsel,
de schaduw der hemelse dingen; zoals dit aan Moses, toen hij het tabernakel
wilde vervaardigen, door een godsspraak werd duidelijk gemaakt, daar
Hij sprak: “Zorg er voor, dat ge alles vervaardigt naar het model, dat u
op de berg is getoond.” 6 Maar thans heeft Hij een veel voortreffelijker
bediening ontvangen, naarmate het Verbond, waarvan Hij Middelaar werd,
volmaakter is, en op volmaaktere beloften rust. 7 Want zo het eerste zonder
gebrek was geweest, dan zou er geen plaats zijn gezocht voor een tweede.
8 Maar Hij zegt, om hen te berispen: Ziet, de dagen komen, Spreekt de Heer,
Dat Ik met het huis van Israël En met het huis van Juda Een nieuw Verbond
zal sluiten. 9 Niet als het verbond, dat Ik met hun vaderen sloot, Toen Ik ze bij
de hand heb gevat, Om ze uit het land van Egypte te leiden. Want zij deden
mijn verbond niet gestand, En Ik bekommerde Mij niet over hen, Spreekt
de Heer. 10 Maar dit is het Verbond, dat Ik sluit Met Israëls huis na deze
dagen, spreekt de Heer. Mijn wetten zal Ik prenten in hun verstand, Ik zal
ze schrijven op hun hart; En Ik zal hun God, Zij zullen mijn volk zijn! 11 Dan
behoeven ze elkander niet meer te leren, De een tot den ander niet te zeggen:
Leert den Heer kennen. Neen, dan zullen zij allen Mij kennen, Kleinen en
groten; 12 Want dan zal Ik hun ongerechtigheden genadig zijn, Hun zonden
niet langer gedenken. 13 Door van een nieuw Verbond te spreken, heeft Hij
het vroegere verouderd verklaard; welnu, wat verouderd is en afgeleefd, is
zijn opheffing nabij.

9

1 Ook het eerste verbond had voorschriften omtrent de eredienst en het
aardse heiligdom. 2 Want er was een eerste tabernakel, waarin de kande-
laar, de tafel en de toonbroden waren geplaatst; dit werd het Heilige ge-
noemd. 3 Achter het tweede voorhangsel was een tabernakel, die het Heilige
der Heiligen genoemd werd. 4 Dit bevatte naast een gouden reukaltaar
ook de ark des verbonds, die geheel met goud was overtrokken, en waarin
zich de gouden vaas met het manna bevond, benevens de staf van Aäron
die gebloeid had, en de verbondstafelen; 5 en daarboven waren de cherubs
der glorie, die het zoendeksel overschaduwden. Maar het is niet nodig,
hierover thans in bijzonderheden uit te weiden. 6 En wanneer dit alles zó
was ingericht, gingen de priesters ten allen tijde in de eerste tabernakel, om
er de diensten te verrichten; 7 maar in de tweede alleen de hogepriester,
en slechts éénmaal in het jaar en niet zonder het bloed, dat hij offerde voor
zijn eigen nalatigheid en voor die van het volk. 8 Hiermee geeft de heilige
Geest te verstaan, dat de weg tot het Heiligdom nog niet open staat, zolang
de eerste tabernakel nog stand houdt, 9 die een afbeelding was van de
tegenwoordige tijd. Vandaar dat er gaven en offers worden gebracht, welke
den offeraar niet kunnen volmaken naar het geweten, 10 doch die tegelijk
met spijzen, dranken en allerlei wassingen enkel vleselijke voorschriften

zijn, vastgesteld tot aan de tijd van het volmaakte Bestel. 11 Maar Christus,
optredend als Hogepriester der toekomende goederen, is het Heiligdom
binnengegaan door de grotere en volmaaktere Tabernakel, welke niet met
handen gemaakt is, —dat wil zeggen, welke niet tot deze schepping behoort;
12 niet door bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen Bloed; éénS
voor altijd, daar Hij een eeuwige verlossing verworven had. 13 Want zo het
bloed van bokken en stieren, en de besprenkeling met as van een koe, de
onreinen heiligt tot de reinheid van het vlees, 14 hoeveel te meer zal dan
het Bloed van Christus, die door een eeuwigen Geest Zich als smetteloos
Offer opdroeg aan God, ons geweten reinigen van dode werken tot de dienst
van den levenden God? 15 En daarom is Hij de Middelaar van een nieuw
Testament, en is Hij gestorven tot verzoening van de overtredingen van
het eerste, opdat de uitverkorenen de beloofde eeuwige erfenis zouden
ontvangen. 16 Want waar een testament is, daar moet de dood van den
erflater worden vastgesteld. 17 Want het testament wordt eerst bindend
door de dood, daar het niet van kracht is, zolang de erflater leeft. 18 Daarom
ook is het eerste testament niet ingewijd zonder bloed. 19 Want nadat
Moses alle voorschriften der Wet aan heel het volk had afgekondigd, nam
hij het bloed van kalveren en bokken met water, purperwol en hysop, en
besprenkelde het boek zelf en heel het volk, 20 terwijl hij sprak: “Dit is
het bloed van het verbond, dat God met u heeft gesloten.” 21 Eveneens
besprenkelde hij de tabernakel en al het benodigde van de eredienst met het
bloed; 22 ook wordt volgens de Wet nagenoeg alles door bloed gereinigd, en
zonder bloedstorting is er geen vergiffenis. 23 Het was dus noodzakelijk, dat
de afbeeldingen der hemelse dingen op die wijze werden gereinigd, maar
de hemelse dingen zelf door volmaaktere offers. 24 Want Christus is niet een
heiligdom binnengegaan, dat met handen gemaakt is en voorafbeelding is
van het waarachtige, maar de hemel zelf, om thans voor Gods aangezicht
te verschijnen ten behoeve van ons. 25 Ook droeg Hij Zich niet meermalen
op, zoals de hogepriester ieder jaar opnieuw het heiligdom binnenging met
het bloed, dat het zijne niet was. 26 Want dan zou Hij van de schepping
der wereld af meermalen hebben moeten lijden, terwijl Hij feitelijk slechts
éénmaal en op het einde der tijden verschenen is, om door zijn Offer de zonde
te delgen. 27 En evenals het voor de mensen is vastgesteld, één enkele maal
te sterven, en daarna het oordeel volgt, 28 zo is ook Christus één enkele maal
geofferd, om veler zonden te delgen; en ten tweede male zal Hij verschijnen,
niet om wille der zonde, maar tot zaligheid van hen, die Hem verwachten.

10

1 Daar de Wet slechts de schaduw bezit der toekomstige goederen en
niet het wezen dier dingen zelf, kan ze onmogelijk door offers, welke men
jaarlijks opdraagt op dezelfde wijze, hen die er aan deelnemen, éénS en
voor al tot volmaaktheid brengen. 2 Zou anders het offeren niet hebben
opgehouden, omdat dan de offeraars éénS en voor al waren gereinigd en zich
geen zonden meer waren bewust? 3 Maar nu wordt integendeel ieder jaar de
gedachte aan zonde opnieuw daardoor opgewekt. 4 Want het is onmogelijk,
dat het bloed van stieren en bokken zonden wegneemt. 5 Daarom zegt Hij
bij zijn Intreden in de wereld: Offers noch gaven hebt Gij gewild, Maar
een Lichaam hebt Gij Mij bereid. 6 Brand- en zoenoffers behaagden U
niet, 7 Toen zeide Ik: Zie Ik kom! In de boekrol staat van Mij geschreven,

Uw wil te volbrengen, o God! 8 Daar Hij nu eerst heeft gezegd: “Offers
en gaven, brand- en zoenoffers hebt Gij niet gewild, behaagden U niet,”
ofschoon ze volgens de Wet worden geofferd; 9 en Hij vervolgens sprak: “Zie
Ik kom, om uw wil te volbrengen;” zó heeft Hij het eerste afgeschaft, om
het tweede in te stellen. 10 Uit kracht van die wil zijn wij éénѕ en voor al
geheiligd door het Offer van het Lichaam van Jesus Christus. 11 En terwijl
iedere priester, dag in dag uit, dienst staat te verrichten en meermalen
dezelfde offers opdraagt, welke toch nimmer de zonde kunnen wegnemen,
12 heeft Hij daarentegen, éénѕ en voor al, één enkel Offer gebracht voor de
zonden, “en is Hij gezeten aan Gods rechterhand,” 13 in afwachting “tot zijn
vijanden neergelegd zijn als voetbank voor zijn voeten.” 14 Immers door
één enkel Offer heeft Hij de geheiligden, éénѕ en voor al, tot volmaaktheid
gebracht. Dit getuigt ons ook de heilige Geest. 15 Want nadat Hij gesproken
heeft: 16 “Dit is het Verbond, dat Ik sluit Met hen na deze dagen,” Spreekt
de Heer: Mijn wetten zal Ik prenten in hun harten, Ik zal ze schrijven in
hun verstand; 17 En hun zonden en ongerechtigheden Zal Ik niet langer
gedenken. 18 Welnu, waar deze vergeven zijn, daar is geen offer voor de
zonde meer nodig. 19 Welnu dan broeders, daar we de vaste zekerheid
hebben, dat door het Bloed van Jesus de weg tot het Heiligdom ons open
staat, 20 —een nieuwe en levende weg, die Hij ons heeft gebaand door het
Voorhangsel heen, namelijk dat van zijn Vlees, 21 daar we eveneens “een
Hogepriester over Gods Huis” hebben: 22 zo laat ons toetreden met een
oprecht hart en in volle geloofsovertuiging; onze harten door besprenkeling
gezuiverd van een slecht geweten, ons lichaam door rein water gewassen.
23 Laat ons onwrikbaar vasthouden aan de belijdenis der hoop; want Hij die
de belofte deed, is getrouw. 24 Laat ons elkander gadeslaan, om ons tot liefde
te prikkelen en goede werken; 25 verwaarloost het gemeenschapsleven niet,
zoals sommigen plegen te doen; maar vermaant elkander, te meer, daar gij
de Dag ziet naderen. 26 Want wanneer we, na de kennis der waarheid te
hebben ontvangen, wetens en willens zondigen, dan is er geen offer voor
de zonden meer in uitzicht, 27 maar slechts een vreselijke verwachting van
oordeel en vuurgloed, die de weerspannigen zal verslinden. 28 Verwerpt
iemand de Wet van Moses, zonder genade “sterft hij op het woord van twee
of drie getuigen;” 29 hoeveel zwaarder straf, dunkt u, zal hij dan verdienen,
die den Zoon van God met voeten treedt, het Bloed van het Verbond veracht,
waardoor hij geheiligd is, en den Geest der genade durft honen? 30 We
weten toch, dat Hij gezegd heeft: “Aan Mij is de wraak; Ik zal vergelden;”
en eveneens: “de Heer zal zijn volk oordelen.” 31 Vreselijk is het, te vallen in
de handen van den levenden God. 32 Denkt eens terug aan de dagen, toen
gij het licht hebt ontvangen, en daardoor zulk een smartelijke strijd hebt
doorstaan: 33 nu eens zelf een toonbeeld van smaad en druk, dan weer één
met hen, wie het zó verging. 34 Inderdaad, toen hebt gij mee geleden met hen,
die gevangen waren, en de roof uwer goederen met blijdschap verdragen, in
de overtuiging, dat gij betere en blijvende goederen bezit. 35 Werpt dus uw
vast vertrouwen niet weg, dat een grote beloning in zich sluit. 36 Volharding
toch is noodzakelijk voor u, om de wil van God te volbrengen en te verkrijgen
wat beloofd is. 37 Want nog een kleine, kleine tijd: Hij die komt, zal komen,
En Hij zal niet toeven. 38 Mijn rechtvaardige zal leven door geloof; Maar zo
hij terugdeinst, Heeft mijn ziel geen behagen in hem. 39 Welnu, wij zijn geen

mensen van terugdeinzen ten verderve, maar van geloven tot behoud onzer ziel.

11

1 Het geloof is een vaste grond voor wat men hoopt; een overtuiging over
dingen, die men niet ziet. 2 Om het geloof zijn de Ouden met ere vermeld;
3 hierdoor ook erkennen we, dat de wereld door Gods Woord is geschapen,
dat het zichtbare uit het Onzichtbare is ontstaan. 4 Door het geloof heeft
Abel meer dan Kaïn aan God een voortreffelijk offer gebracht. Daardoor
werd van hem getuigd, dat hij rechtvaardig was; want om zijn gave heeft
God zelf dit betuigd. Door het geloof spreekt hij ook nog na zijn dood. 5 Door
het geloof werd Henok opgenomen, zodat hij de dood niet heeft gezien; hij
werd niet meer gevonden, omdat God hem opgenomen had. Want voordat
hij opgenomen werd, is van hem getuigd, dat hij welgevallig was aan God.
6 Welnu, zonder geloof is het onmogelijk, welgevallig te zijn; want wie tot
God wil naderen, moet geloven, dat Hij bestaat, en Beloner is voor hen, die
Hem zoeken. 7 Door het geloof heeft Noë, toen hem geopenbaard werd,
wat nog niet was te zien, dit ter harte genomen, en tot redding van zijn
huis de ark gebouwd; waardoor hij de wereld veroordeelde, en deelachtig
werd aan de gerechtigheid door het geloof. 8 Door het geloof ging Abraham,
toen hij geroepen werd, gehoorzaam uit naar de plaats, die hij tot erfdeel
zou ontvangen; hij vertrok. zonder te weten, waarheen hij ging. 9 Door
het geloof vestigde hij zich in het land der beloften als in den vreemde,
en woonde daar in tenten tezamen met Isaäk en Jakob, de medeërfgenamen
derzelfde belofte; 10 want hij wachtte op de stad met grondslagen, wier
kunstenaar en bouwheer God is. 11 Door het geloof heeft zelfs Sara, en
nog wel boven de bepaalde leeftijd, de kracht tot zwangerschap ontvangen,
omdat ze Hem, die het beloofd had, voor getrouw heeft gehouden. 12 Daarom
ook is uit één man, en nog wel uit een, die afgeleefd was, een geslacht
ontsproten, talrijk als de sterren aan de hemel en als het ontelbare zand
aan het strand van de zee. 13 In het geloof zijn ze allen gestorven, zonder
het beloofde te hebben ontvangen; maar ze hebben het slechts gezien en
begroet uit de verte, en beleden, dat ze vreemdelingen zijn en zwervelingen
op aarde. 14 Waarlijk, die zó iets zeggen, tonen wel degelijk, op zoek te
zijn naar een vaderland. 15 En zo ze daarbij gedacht hadden aan het land,
dat ze waren uitgetrokken, dan hadden ze tijd genoeg gehad, om daarheen
terug te keren; 16 maar feitelijk hebben ze naar een beter gesmacht, naar het
hemelse. Daarom schaamt God Zich niet, hun God te worden genoemd; want
Hij heeft voor hen een stad bereid. 17 Door het geloof heeft Abraham, toen hij
op de proef werd gesteld, Isaäk opgeofferd en zijn ééngeborene opgedragen,
18 ofschoon hij de belofte had ontvangen, en tot hem was gezegd: “In Isaäk
zal uw naam worden voortgeplant.” 19 Want hij was overtuigd, dat God
machtig was, hem op te wekken zelfs uit de doden; vanwaar hij hem dan
ook, om zo te zeggen, terug heeft ontvangen. 20 Door het geloof heeft Isaäk
een zegening uitgesproken over Jakob en Esau, zelfs met betrekking tot de
toekomstige dingen. 21 Door het geloof heeft de stervende Jakob beide zonen
van Josef gezegend, en bad hij, steunend op de knop van zijn staf. 22 Door
het geloof heeft Josef bij zijn sterven nog aan de uittocht der zonen Israëls
gedacht, en bevelen gegeven met betrekking tot zijn gebeente. 23 Door het
geloof werd Moses na zijn geboorte drie maanden lang door zijn ouders

verborgen, daar ze zagen, “dat het knaapje schoon was;” en ze hebben het
bevel van den koning niet gevreesd. 24 Door het geloof heeft Moses, toen hij
groot was geworden, geweigerd, den zoon van Fárao’s dochter te heten, 25 en
wilde hij liever smaad lijden met Gods volk dan een vergankelijk voordeel
trekken uit de zonde; 26 hij stelde de smaad van Christus boven de schatten
van Egypte, want hij hield het oog op de beloning gevestigd. 27 Door het
geloof verliet hij Egypte zonder de toorn van den koning te vrezen; want
hij stond pal, daar hij als het ware den Onzichtbare had gezien. 28 Door
het geloof heeft hij het Pascha verordend en het bestrijken met bloed, opdat
de verderver hun eerstgeborenen niet zou treffen. 29 Door het geloof zijn
ze de Rode Zee doorgetrokken als door het droge; toen de Egyptenaren
het beproefden, verdronken ze. 30 Door het geloof vielen de muren van
Jéricho om na een rondgang van zeven dagen. 31 Door het geloof kwam de
ontuchtige Rachab niet met de ongehoorzamen om, daar ze de verspieders
in vrede ontving. 32 En wat zal ik nog zeggen? De tijd zou me ontbreken, zo
ik verhalen ging van Gédeon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuël en de Pro-
feten. 33 Door het geloof hebben ze koninkrijken overweldigd, gerechtigheid
uitgeoefend, beloften zien vervullen, leeuwenmuilen gestopt; 34 hebben
ze het geweld van het vuur geblust, de scherpte van het zwaard kunnen
ontgaan, nieuwe krachten na zwakheid bekomen, sterkte ontvangen in de
strijd, heirscharen van vreemden doen wijken. 35 Vrouwen ontvingen haar
doden door opstanding terug. Anderen lieten zich folteren en namen de
vrijspraak niet aan, om een betere opstanding te bekomen. 36 Anderen
weer leden bespotting en geseling, boeien zelfs en gevangenis; 37 ze werden
gestenigd, door midden gezaagd, op de pijnbank beproefd, door het moor-
dend zwaard gedood. Ze zwierven rond in schapenvachten en geitenvellen,
verlaten, verdrukt en mishandeld: 38 de wereld was hunner niet waardig;
dus doolden ze rond in woestijnen en bergen, spelonken en holen. 39 En
toch heeft geen van hen de belofte in vervulling zien gaan. ofschoon ze om
hun geloof met ere worden vermeld. 40 Want daar God voor ons iets beters
beschikt had, mochten zij niet zonder ons tot verheerlijking komen.

12

1 Welnu dan, omringd van zulk een wolk van getuigen, laat ons iedere
belemmering en hinder van zonde wegwerpen van ons, en dan met vol-
harding de wedloop beginnen, die voor ons ligt; 2 het oog gevestigd op
Jesus, aanvang en einde van het geloof. Hij heeft in plaats van de vreugde,
die Hem toekwam, een kruis op Zich genomen, en de schande niet geacht;
maar is dan ook gezeten ter rechterzijde van Gods troon. 3 Houdt Hem
toch voor ogen, die van de zondaars zulk een tegenspraak heeft verduurd,
opdat gij niet uitgeput raakt en de zielskracht verliest. 4 Nog hebt gij niet
ten bloede toe weerstand geboden in de strijd tegen de zonde; 5 en zijt gij
dan reeds de vermaning vergeten, die u als zonen toespreekt: Mijn zoon,
verwerp de kastijding des Heren niet, En wees niet ontmoedigd, zo ge door
Hem wordt bestraft. 6 Want de Heer kastijdt dien Hij bemint, Tuchtigt
elken zoon, dien Hij liefheeft. 7 Verdraag het dus als een kastijding; God
behandelt u als zonen. Want is er wel een zoon, die door zijn vader niet
wordt gekastijd? 8 Zo gij dus zonder kastijding zoudt wezen, waarvan allen
hun deel krijgen, dan waart gij bastaards en geen zonen. 9 Bovendien, we
hebben vaders naar het vlees gehad, die ons kastijdden, en we kwamen

tot inkeer; zullen we ons dan niet veel meer onderwerpen aan den Vader
der geesten, en leven? 10 Zij toch hebben ons gekastijd ter wille van enkele
dagen en naar het hun goeddacht; maar Hij doet het tot ons nut, opdat we
zijn heiligheid deelachtig worden. 11 Elke kastijding schijnt op het ogenblik
zelf geen reden tot vreugde, maar reden tot droefheid; later echter draagt ze
hun, die er door geoefend zijn, een vredevrucht der gerechtigheid. 12 Richt
op dus de slappe handen en knikkende knieën! 13 Maakt rechte sporen
met uw voeten, opdat het kreupele niet wordt ontwricht, maar genezen
veeleer! 14 Streeft naar vrede met allen; ook naar heiligheid, zonder welke
niemand den Heer zal zien. 15 Zorgt er voor, dat niemand Gods genade
verwaarloost; dat er geen wortel van bitterheid opschiet, anderen in de
weg staat, en velen aansteekt; 16 dat niemand ontuchtig is, of onverschillig
als Esau, die voor één enkele spijs zijn eerstgeboorterecht verkocht. 17 Gij
weet toch, dat toen hij later de zegen wilde erven, hij afgewezen werd; want
hij vond geen mogelijkheid, de gezindheid van zijn vader te veranderen,
hoewel hij het onder tranen beproefde. 18 Inderdaad, gij zijt niet toegetreden
tot een tastbare berg, niet tot brandend vuur, duisternis, donkere wolk,
storm, 19 bazuingeschal; niet tot daverende woorden, waarvan de hoorders
bezwoeren, dat er geen woord meer bij mocht komen, 20 omdat het bevel
hun te machtig was: “Zelfs als een dier de berg aanraakt, moet het gestenigd
worden.” 21 En zó ontzettend was de verschijning, dat Moses uitriep: “Ik
beef en sidder van angst.” 22 Neen, gij zijt toegetreden tot de berg Sion en
de Stad van den levenden God, het hemels Jerusalem; tot de tienduizenden
engelen, tot de feestvergadering, 23 tot de gemeente der eerstgeborenen,
opgeschreven in de hemel; tot God den Rechter van allen; tot de geesten
der rechtvaardigen, die hun voleinding hebben bereikt; 24 tot Jesus den
Middelaar van het nieuwe Verbond, tot het Bloed der besprenkeling, dat iets
beters afroept dan Abels bloed. 25 Zorgt er voor, dat gij Hem niet afwijst,
die roept! Want wanneer zij niet ontkwamen, die Hem afwezen, toen Hij
op aarde sprak, hoeveel minder wij, zo we ons afkeren van Hem, die uit de
hemelen spreekt, 26 wiens stem eertijds de aarde deed sidderen, maar die
nu heeft verkondigd: “Nog eenmaal zal Ik doen beven Niet slechts de aarde,
maar ook de hemel.” 27 Welnu, dit “Nog eenmaal” wijst op de omverwerping
van wat als schepsel vergankelijk is, opdat dan het onvergankelijke blijft
bestaan. 28 Wij dus, die een onvergankelijk koninkrijk hebben ontvangen,
we moeten vasthouden aan de genade, en daardoor God dienen, zoals het
Hem welgevallig is: in vrome eerbied en ontzag. 29 Want onze God is een
verterend vuur!

13

1 Laat er altijd broederlijke liefde blijven! 2 Verwaarloost ook de gastvrij-
heid niet; want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen
geherbergd. 3 Denkt aan de gevangenen, als waart gij medegevangen; aan
hen, die mishandeld worden, als waart gijzelf in hun lichaam! 4 Het huwelijk
moet eerbaar zijn onder ieder opzicht, en onbezoedeld het huwelijksbed;
want God zal ontuchtigen en overspelers oordelen. 5 Weest niet hebzuchtig
van aard, en stelt u tevreden met wat ge bezit; want Hij heeft gezegd: Ik
zal u niet begeven, 6 Zo zeggen we met goede moed: “De Heer is mijn
Helper; ik heb niets te vrezen; Wat kan een mens mij nog doen?” 7 Denkt
aan uw leidslieden, die u het woord Gods hebben verkondigd; let op het

einde van hun leven, en volgt hun geloof na. 8 Jesus Christus is Dezelfde,
gisteren en heden en in eeuwigheid! 9 Laat u niet van de weg brengen door
veelsoortige en vreemde leringen. Want goed is het, het hart door de genade
te sterken, maar niet door spijzen, welke van geen nut zijn voor hen, die zich
daaraan hechten. 10 We hebben een Altaar, waarvan zij, die de tabernakel
bedienen, niet mogen eten. 11 Want de lichamen der dieren, wier bloed als
een zoenoffer door den hogepriester in het heiligdom is gebracht, worden
verbrand buiten de legerplaats. 12 Daarom heeft ook Jesus buiten de poort
geleden, om het volk te heiligen door zijn Bloed. 13 Laat ons dus tot Hem
uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen; 14 want we hebben
hier geen blijvende stad, maar we reikhalzen naar de toekomstige. 15 Door
Hem moeten we een altijddurend dankoffer brengen aan God, namelijk de
vrucht van lippen, die zijn Naam verheerlijken! 16 Vergeet de weldadigheid
niet en de onderlinge hulp; want in zulke offers heeft God welbehagen.
17 Weest gehoorzaam en onderdanig aan uw leidslieden; want ze waken
over uw zielen als mensen, die rekenschap hebben af te leggen. Zorgt er
voor, dat ze dit met vreugde kunnen doen en niet met zuchten; want dat
zou u niet voordelig zijn. 18 Bidt voor ons; want we vertrouwen, een rein
geweten te hebben, daar we onder ieder opzicht ons onberispelijk trachten
te gedragen. 19 Met meer nadruk verzoek ik u dit te doen, opdat ik u
spoediger teruggegeven word. 20 De God van vrede, die Jesus onzen Heer
van de doden heeft opgewekt, den groten Herder der schapen door het Bloed
van een eeuwig Verbond: 21 Hij bevestige u in alle goed, opdat gij zijn wil
moogt volbrengen; al wat Hem welbehagelijk is, werke Hij in ons uit door
Jesus Christus: Hem zij ere in de eeuwen der eeuwen. Amen! 22 Ik bid u
broeders, neemt het woord der vermaning gewillig aan! Want ik heb het
u geschreven in een korte brief. 23 Gij weet, dat onze broeder Timóteus de
vrijheid heeft verkregen. Zo hij spoedig komt, zal ik u bezoeken in zijn
gezelschap. 24 Groet al uw leidslieden en alle heiligen. De Italianen groeten
u. 25 De genade zij met u allen!

De brief van Jakobus

1 Jakobus, dienaar van God en van den Heer Jesus Christus, aan de twaalf
stammen in de verstrooiing: heil! 2 Mijn broeders, acht het een zeer grote
vreugde, wanneer gij in allerhande bekoringen valt. 3 Want gij weet, dat
de beproeving van uw geloof de oorzaak is van geduld; 4 welnu, het geduld
behoeft slechts volkomen te worden, dan zijt gij volmaakt en ongerept, en
schiet gij in niets te kort. 5 Komt iemand van u dan wijsheid te kort, hij vrage
ze aan God, die ze aan allen verleent, eenvoudigweg en zonder verwijt; dan
zal ze hem geschonken worden. 6 Maar hij moet vragen met geloof en zonder
te weifelen; want wie weifelt, gelijkt op een golf van de zee, die door de
wind wordt bewogen, en heen en weer wordt geslingerd. 7 Zo iemand toch
verbeelde zich niet, dat hij iets van den Heer zal ontvangen; 8 dubbelhartig
man als hij is, ongestadig in heel zijn gedrag. 9 Laat de broeder van nederige
staat zich op zijn verheffing beroemen. 10 Maar de rijke op zijn geringheid;
want hij zal verdwijnen als een bloem in het gras. 11 Want de zon gaat op
met haar gloed en doet het gras verdorren; dan valt ook zijn bloem, en haar
schoonheid vliedt heen. Zo zal ook de rijke verkwijnen op zijn levenspad.
12 Zalig de man, die staande blijft bij de bekoring; want wanneer hij de proef
heeft doorstaan, zal hij de kroon des levens ontvangen, die God beloofd
heeft aan hen, die Hem liefhebben. 13 Niemand mag zeggen, als hij bekoord
wordt: ik word door God bekoord. Want evenmin als God zelf door het
kwaad wordt bekoord, brengt Hij wien ook in bekoring. 14 Neen, iedere
mens wordt door zijn eigen begeerlijkheid bekoord, verleid en verlokt;
15 wanneer dan de begeerlijkheid is bevrucht, baart ze de zonde, en als
de zonde volgroeid is, brengt ze de dood. 16 Bedriegt u niet, mijn geliefde
broeders. 17 Niet dan goede gift en volmaakte gave komt van boven, en
daalt neer van den Vader der lichten, bij wien geen verandering bestaat of
schaduw van wisselvalligheid. 18 Uit vrije wil heeft Hij ons door de prediking
der waarheid verwekt, opdat we de eersteling zijner schepselen zouden zijn.
19 Verstaat dit goed, mijn geliefde broeders! Een ieder zij vlug in het horen,
maar traag in het spreken, traag in de toorn; 20 want ‘s mensen toorn bewerkt
geen gerechtigheid Gods. 21 Legt daarom alle onreinheid af en uitwas van
boosheid, maar neemt met zachtmoedigheid het woord in u op, dat op u
is geënt, en dat uw zielen kan redden. 22 Weest werkers van het woord, en
niet hoorders alleen; anders bedriegt gij uzelf. 23 Immers, wanneer iemand
het woord aanhoort, maar er zich niet naar gedraagt, dan gelijkt hij op een
man, die zijn gelaat, door de natuur hem geschonken, in een spiegel beziet;
24 want als hij toegekeken heeft en heen is gegaan, is hij aanstonds vergeten,
hoe hij er uitzag. 25 Maar hij, die met volle aandacht de volmaakte wet
der vrijheid beschouwt, en zich er ook naar gedraagt, —geen vergeetachtig
hoorder, maar een man van de daad, —hij zal zalig worden door zijn werken.
26 Zo iemand vroom meent te zijn, maar zijn tong niet beteugelt, dan bedriegt
hij zichzelf, en zijn vroomheid is ijdel. 27 Reine en vlekkeloze vroomheid
in de ogen van God en den Vader is deze: zorg te dragen voor wezen en
weduwen in hun rampspoed, en zich onbesmet van de wereld te houden.

2

1 Mijn broeders, paart het aanzien van personen niet met het geloof
in onzen verheerlijkten Heer Jesus Christus. 2 Welnu, wanneer bij uw
samenkomst een man binnentreedt met gouden ringen en een prachtig
gewaad, maar er ook een arme binnenkomt met onverzorgde kleding, 3 en
wanneer gij dan opziet tegen den man met het prachtig gewaad en hem
zegt: “Zet u hier op de ereplaats neer;” maar wanneer gij tot den arme
zegt: “Blijf ginder staan,” of “Ga zitten bij mijn voetbank,” 4 hebt gij dan
bij uzelf geen onderscheid gemaakt, en oordeelt gij dan niet op verkeerde
gronden? 5 Luistert wél, mijn geliefde broeders! Heeft God de armen der
wereld niet uitverkoren, om rijk te woren in geloof, en erfgenamen van
het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben; 6 en gij
zoudt den arme verachten? En zijn het juist de rijken niet, die u verdrukken
en u voor de rechtbank slepen; 7 zijn zij het niet, die de heerlijke Naam
lasteren, waarnaar gij genoemd wordt? 8 Welnu, wanneer gij de koninklijke
wet volbrengt, overeenkomstig de Schrift: “Ge zult uw naaste liefhebben
als uzelf,” dan doet gij wèl; 9 maar wanneer gij handelt volgens aanzien van
personen, dan zondigt gij, en wordt gij als overtreder aangeklaagd door de
wet. 10 Immers wie de ganse wet onderhoudt, maar in één punt misdoet,
is schuldig aan het geheel. 11 Want Hij, die gezegd heeft: “Ge zult geen
overspel doen, “Hij heeft ook gezegd: “Ge zult niet doodslaan.” Wanneer ge
dus geen overspel doet, maar wel doodslaat, dan zijt gij een overtreder der
wet. 12 Spreekt dus en handelt als mensen, die geoordeeld zullen worden
door de wet der vrijheid. 13 Want onbarmhartig is het oordeel over hem,
die geen barmhartigheid heeft getoond; maar de barmhartigheid neemt het
tegen het oordeel op. 14 Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert,
het geloof te bezitten, zo hij de werken niet heeft? Kan het geloof hem
soms redden? 15 Wanneer een broeder of zuster naakt zou zijn en van het
dagelijks voedsel beroofd, 16 en iemand van u zou hun zeggen: Gaat heen
in vrede, verwarmt en verzadigt u, maar gij schenkt hun niet, wat ze voor
hun lichaam behoeven, wat zal het baten? 17 Zo gaat het ook met het geloof:
zonder de werken is het innerlijk dood. 18 Bovendien zou men zo iemand
kunnen zeggen: “Gij hebt het geloof, en ik heb de werken? Toon me eens uw
geloof zonder de werken; mijn geloof zal ik u uit de werken bewijzen. 19 Ge
gelooft, dat er slechts één God bestaat? Ge doet wèl; maar ook de duivels
geloven het..., en sidderen!” 20 Wilt ge zien, lege mens, hoe het geloof zonder
de werken onvruchtbaar is? 21 Werd Abraham, onze Vader, niet uit werken
gerechtvaardigd, toen hij Isaäk, zijn zoon, op het altaar had geofferd? 22 Ge
ziet, hoe het geloof met zijn werken gepaard ging, en hoe door de werken
het geloof werd volmaakt. 23 En toen ging de Schrift in vervulling, die zegt:
“Abraham geloofde aan God, en het werd hem tot gerechtigheid gerekend;”
toen ook werd hij genoemd: “de vriend van God.” 24 Ge ziet: uit wèrken
wordt de mens gerechtvaardigd, en niet uit geloof alleen. 25 Werd ook de
ontuchtige Rachab niet gerechtvaardigd uit werken, omdat ze de boden
gastvrij ontving, en ze langs een andere weg liet vertrekken? 26 Want zoals
het lichaam dood is zonder geest, zo is ook dood het geloof zonder werken.

3

1 Laat er onder u niet velen als leermeesters optreden, mijn broeders;
want we weten, dat we dan een strenger oordeel zullen ondergaan. 2 Allen

toch struikelen we op vele punten. Zo iemand in het spreken niet struikelt,
dan is hij een volmaakt man; want dan kan hij ook heel het lichaam
beteugelen. 3 Wanneer we de paarden het gebit in de bek steken, om ze
ons te doen gehoorzamen, dan mennen we ook heel hun lijf. 4 Ziet ook eens
naar de schepen: hoe groot ze ook zijn, en door wat onstuimige winden ze
worden gedreven, door een heel klein roer worden ze gewend, waarheen de
stuurman het wil. 5 Zo ook is de tong slechts een klein lid, maar ze bezit een
grote invloed. Ziet, hoe een klein vuurtje een heel bos in brand steekt! 6 Ook
de tong is een vuur: een wereld van ongerechtigheid. Onder onze leden is
het de tong, die heel het lichaam bezoedelt, en ons levensrad in brand steekt,
zelf in vlam gezet door de hel. 7 Inderdaad, alle soorten van beesten en
vogels, kruipende dieren en beesten der zee, worden getemd en zijn getemd
door het menselijk geslacht; 8 maar de tong: geen mens kan haar temmen;
rusteloos kwaad, vol dodelijk venijn. 9 Met haar zegenen we den Heer en den
Vader, met haar ook vervloeken we de mensen, naar Gods beeld geschapen;
10 uit dezelfde mond komt zegen en vloek. —Neen mijn broeders, dit moet zó
niet zijn! 11 Of laat soms een bron uit dezelfde ader zoet en bitter water op-
borrelen? 12 Of is het mogelijk, mijn broeders, dat een vijg olijven draagt, en
een wijnstok vijgen? Ook kan een zoute bron geen zoet water geven. 13 Wie
is er onder u wijs en verstandig? Hij tone door eerzame wandel zijn werken,
met wijze zachtmoedigheid gepaard. 14 Maar zo ge bittere naijver en twist
ronddraagt in uw hart, zet gij u dan niet op tegen de waarheid, en liegt gij
dan niet tegen haar? 15 Zo'n wijsheid komt niet van boven, maar is aards,
zinnelijk en duivels; 16 want waar naijver heerst en twist, daar is onrust en
allerlei kwaad. 17 De wijsheid, die van boven komt, is vóór alles rein, maar
ook vredelievend, inschikkelijk, gezeggelijk, vol barmhartigheid en goede
vruchten, onpartijdig, ongeveinsd; 18 en de vredevrucht der gerechtigheid
wordt gezaaid door hen, die de vrede bewaren.

4

1 Vanwaar dan strijd en getwist onder u? Komt het niet voort uit uw lusten,
die door uw ledematen aan het vechten slaan? 2 Gij begeert, toch bezit gij
niet; gij moordt en benijdt, toch verkrijgt gij niet. Gij blijft dus vechten en
strijden! Gij bezit echter niet, omdat gij niet bidt; 3 gij bidt en toch verkrijgt
gij niet, omdat gij bidt met de boze bedoeling, door uw lusten te verbrassen
wat gij verkrijgt. 4 Overspelers, weet gij dan niet, dat vriendschap der wereld
vijandschap is jegens God? Wie dus een vriend van de wereld wil zijn, maakt
zich tot vijand van God. 5 Of meent gij soms, dat de Schrift het voor niets
zegt: "Tot afgunst toe begeert de Geest, dien Hij in ons deed wonen?" 6 Groter
genade geeft Hij zelfs; daarom zegt ze: "God weerstaat de hovaardigen, maar
aan de nederigen geeft Hij genade." 7 Onderwerpt u dus nederig aan God,
maar verzet u tegen den duivel, en hij zal voor u vluchten! 8 Treedt nader tot
God, en Hij zal naderen tot u! Zondaars, reinigt uw handen; dubbelhartigen,
zuivert uw harten! 9 Beseft uw ellende, jammert en weent; uw lachen
verkere in rouw, en uw vreugde in droefheid! 10 Vernedert u voor den Heer,
en Hij zal u verheffen. 11 Broeders, spreekt geen kwaad van elkander! Wie
kwaad spreekt van zijn broeder, of den broeder beoordeelt, spreekt kwaad
van de wet en oordeelt de wet; maar zo ge haar oordeelt, zijt ge geen werker
der wet, maar haar rechter. 12 Wetgever en Rechter is Eén: Hij die redden
kan en verderven. Maar wie zijt gij, dat ge den naaste beoordeelt? 13 En nu

gij daar, die zegt: “Vandaag of morgen zullen we heenreizen naar die of die
stad; een jaar zullen we daar blijven, handel drijven en winst maken.” 14 Gij
daar, die niet eens de dag van morgen kent! Wat is uw leven? Een damp
immers zijt gij, die een stonde opkomt en dan weer verdwijnt. 15 Neen, gij
moest zeggen: “Zo de Heer het wil, zullen we leven, en dit doen of dat!”
16 Maar nu bluft gij in uw verwaandheid; al dergelijk gebluf is verkeerd.
17 Nu dan, hij die weet, dat hij goed heeft te doen en het nalaat, doet zonde.

5

1 Welnu dan, gij rijken; weent en jammert om de rampen, die u bedreigen.
2 Uw rijkdom is verrot, uw gewaden zijn verteerd door de mot; 3 uw goud
en zilver is verroest, en hun roest zal tegen u getuigen en ook wegvreten
uw vlees; vuur hebt gij u als een schat opgehoopt voor het einde der dagen.
4 Ziet, het achterstallige loon der arbeiders, die uw akkers hebben gemaaid,
schreeuwt luid tegen u op; de kreten der maaiers dringen door in de oren des
Heren Sabaót. 5 Gij hebt op aarde gezwelgd en gebrast, uw harten vetgemest
voor de dag van het slachten. 6 Den gerechte hebt gij gevonnist, vermoord,
ofschoon hij uw vijand niet is. 7 Broeders, weest dan geduldig tot ‘s Heren
komst. Ziet, de landman wacht op de kostelijke vrucht van de akker, maar
oefent daarbij het geduld, totdat deze de vroege en late regen ontvangt.
8 Weest gij ook geduldig, en laat uw harten niet wankelen; want de komst
van den Heer is nabij. 9 Klaagt niet, broeders, tegen elkander, opdat gij niet
geoordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur! 10 Broeders, neemt in
lijden en dulden een voorbeeld aan de profeten, die gesproken hebben in ‘s
Heren naam. 11 Ziet, de geduldigen prijzen we zalig; gij hebt van Jobs geduld
gehoord, gij kent ook de uitkomst, die de Heer heeft geschonken, “omdat de
Heer vol medelijden is en ontferming.” 12 Vóór alles, mijn broeders, zweert
niet, noch bij de hemel, noch bij de aarde, noch met een andere eed. Maar
uw ja zij ja, en uw neen zij neen, opdat ge niet bezwijken moogt onder het
oordeel. 13 Is iemand van u in lijden: hij bidde; is hij verheugd: hij zinge
een lofzang. 14 Is iemand van u ziek: hij roepe de priesters der Kerk; laat
hen dan over hem bidden, en hem zalven met olie in de naam des Heren.
15 En het gelovig gebed zal den zieke behouden, de Heer zal hem opbeuren;
en mocht hij zonden hebben begaan, dan zullen ze hem vergeven worden.
16 Belijdt dus elkander uw zonden en bidt voor elkaar, opdat gij genezen
moogt worden. Veel vermag het krachtdadig gebed van een rechtvaardige.
17 Elias was een mens, juist zoals wij; hij bad, dat het niet regenen zou, en het
regende niet op de aarde drie jaren en zes maanden lang; 18 en weer bad hij,
en de hemel schonk regen, en de aarde bracht haar vruchten voort. 19 Mijn
broeders, wanneer iemand van u is afgedwaald van de waarheid, en een
ander brengt hem tot inkeer; 20 weet dan, dat hij, die een zondaar van zijn
dwaalweg bekeert, diens ziel van de dood zal redden, en een menigte zonden
bedekken.

De eerste brief van Petrus

1 Petrus, apostel van Jesus Christus, aan de pelgrims der Verstrooiing van
Pontus, Galátië, Kappadócië, Azië en Bitúnië, die zijn uitverkoren, 2 naar de
voorwetenschap van God den Vader en door de heiliging van den Geest, tot
de gehoorzaamheid aan Jesus Christus en de besprenkeling met zijn Bloed:
Genade en vrede zij u in volle mate. 3 Geloofd zij de God en Vader van onzen
Heer Jesus Christus, die in zijn grote barmhartigheid door de opstanding
van Jesus Christus uit de doden ons deed wedergeboren worden tot een
levende hoop, 4 tot een onbederflijke, onbezoedelde en onvergankelijke
erfenis. Deze is in de hemel weggelegd voor u, 5 die in Gods kracht door het
geloof wordt behouden, om tot een zaligheid te geraken, welke gereed ligt
voor haar openbaring op het einde der tijden. 6 Dan zult gij u verheugen, al
wordt gij ook thans, indien het zo wezen moet, voor korte tijd door allerlei
beproevingen gekweld. 7 Want wanneer uw geloof de proef heeft doorstaan,
dan heeft het hoger waarde dan vergankelijk goud, dat door het vuur is
gelouterd; en zal het strekken tot lof en eer en roem bij de verschijning van
Jesus Christus. 8 Hem hebt gij lief, ofschoon gij Hem niet hebt gezien; in
Hem gelooft gij, ofschoon gij Hem thans nog niet ziet; verheugt u dus met
onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, 9 omdat gij het doel van uw geloof
bereikt, de zaligheid uwer zielen. 10 Naar deze zaligheid hebben de profeten
gezocht en gevorst; zij profeteerden over de genade, die voor u was bestemd;
11 ze onderzochten, op wat tijd en wat uur de Geest van Christus gedoeld
heeft, die in hen was en het lijden voorzegde, dat Christus zou treffen, en
de heerlijkheid, die daarop volgen zou. 12 Maar het werd hun geopenbaard,
dat ze met dit alles zichzelf niet dienden, maar u. En thans is u dit alles
verkondigd door hen, die u de blijde boodschap brachten door den heiligen
Geest, die uit de hemel is neergezonden; en engelen zelfs zijn begerig, er
een blik in te slaan. 13 Omgordt dus de lenden van uw verstand en weest
bezonnen; richt heel uw hoop op de genade, die u geschonken wordt, als
Jesus Christus verschijnt. 14 Voegt u, als gehoorzame kinderen, niet naar
uw vroegere lusten uit de tijd der onwetendheid; 15 maar weest heilig in
heel uw wandel, zoals Hij heilig is, die u riep. 16 Want er staat geschreven:
“Weest heilig, omdat Ik heilig ben.” 17 En wanneer gij Hem aanroept als
Vader, die zonder aanzien des persoons een ieder oordeelt naar zijn werken,
brengt dan in vreze de tijd van uw ballingschap door. 18 Want gij weet,
dat gij niet met vergankelijk zilver of goud zijt vrijgekocht uit uw ijdele
levenswandel, die van uw vaders stamt, 19 maar door het kostbaar Bloed van
Christus, als van een Lam zonder vlek of gebrek. 20 Vóór de grondvesting
der wereld was Hij daartoe voorbestemd, maar eerst op het einde der tijden
is Hij verschenen terwille van u. 21 Door Hem gelooft gij in God, die Hem
van de doden heeft opgewekt en verheerlijkt; en zó is uw geloof ook hoop
op God. 22 En nu gij door gehoorzaamheid aan de waarheid uw zielen tot
ongeveinsde broederliefde hebt geheiligd, nu moet gij elkander van harte
en vurig beminnen. 23 Want gij zijt wedergeboren niet uit vergankelijk,
maar uit onvergankelijk zaad, door het levend en blijvend woord van God.
24 Want: “Alle vlees is als gras, Heel zijn glorie als een bloem in het gras.

Het gras verdort, de bloem valt af; 25 Maar het woord des Heren houdt in
eeuwigheid stand!" En dit is het woord, dat onder u is verkondigd.

2

1 Legt dan af alle boosheid, valsheid, huichelarij, afgunst en alle kwaad-
sprekerij. 2 Weest, als pasgeboren kinderkens, begerig naar onvervalste
geestelijke melk, om daardoor op te groeien tot zaligheid, 3 zo "gij reeds
gesmaakt hebt, dat de Heer goedertieren is." 4 Nadert tot Hem, de levende
steen, —door de mensen verworpen, maar uitverkoren en kostbaar bij God,
5 en laat u als levende stenen opbouwen tot een geestelijke tempel, bestemd
voor een heilig priesterschap, dat geestelijke offers brengt, welgevallig aan
God door Jesus Christus. 6 Daarom staat er in de Schrift: "Zie, Ik leg in
Sion een uitverkoren steen, een kostbare hoeksteen; En wie in Hem gelooft,
wordt niet beschaamd." 7 Voor u dus de eer, omdat gij gelooft. Maar voor
wie niet geloven, blijft het gelden: "De steen, die de bouwlieden hadden ver-
worpen, Is hoeksteen geworden; 8 Maar ook een steen des aanstoots, En een
rotsblok, waarover men struikelt." Omdat ze het woord niet geloven, stoten
ze zich; en hiertoe zijn ze voorbestemd. 9 Gij echter zijt een uitverkoren
geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilige natie, een aangeworven
volk: om te verkondigen de deugden van Hem, die u riep uit de duisternis tot
zijn wonderbaar licht. 10 Gij, vroeger geen volk, nu Gods volk; vroeger van
genade verstoken, nu begenadigd. 11 Geliefden, ik vermaan u, als pelgrims
en vreemdelingen, u verre te houden van de vleselijke lusten, die strijd
voeren tegen de ziel. 12 Leidt onder de heidenen een voorbeeldig leven,
opdat zij uw wandel, waarover ze thans u als boosdoeners lasteren, uit uw
goede werken zullen leren kennen op de dag der bezoeking, en dan glorie
zullen brengen aan God. 13 Weest onderdanig aan ieder menselijk gezag om
's Heren wil: aan den koning als opperheer; 14 aan de landvoogden als zijn
gezanten, om de boosdoeners te straffen en de goeden te prijzen. 15 Want
het is de wil van God, dat gij, door het goede te doen, het onverstand van
domme mensen tot zwijgen brengt. 16 Doet het als vrije mannen; niet als
mensen, die de vrijheid als een dekmantel der boosheid gebruiken, maar
als dienstknechten Gods. 17 Houdt alle mensen in ere, hebt de gemeenschap
lief; vreest God, eert den koning! 18 Gij slaven, weest onderdanig aan uw
meesters met alle ontzag; niet alleen aan de goede en vriendelijke, maar
ook aan de lastige. 19 Want dit is een welgevallige daad, wanneer men
uit gewetensplicht tegenover God het leed verdraagt, dat men onverdiend
moet lijden. 20 Wat eer toch steekt er in, gelaten te zijn, als gij geslagen
wordt, omdat gij misdaan hebt? Neen, dit is welgevallig aan God: gelaten
te zijn, als gij lijdt, ofschoon gij goed hebt gehandeld. 21 Hiertoe immers zijt
gij geroepen; want ook Christus heeft geleden voor u, en u een voorbeeld
nagelaten, opdat gij zijn voetstappen zoudt volgen. 22 Hij heeft geen zonde
bedreven, en er was geen bedrog in zijn mond; 23 toch hoonde Hij niet, als
Hij gehoond werd, en dreigde Hij niet, als Hij leed; maar Hij liet het over aan
Hem, die met rechtvaardigheid oordeelt. 24 Hij zelf heeft aan het kruishout
in zijn Lichaam onze zonden gedragen, opdat wij, van de zonden ontlast,
voor de gerechtigheid zouden leven. Door zijn striemen zijt gij genezen;
25 want als schapen hebt gij rondgedwaald, maar thans zijt gij teruggekeerd
tot den Herder, tot Hem, die uw zielen behoedt.

3

1 Eveneens moet gij, vrouwen, onderdanig zijn aan uw mannen; opdat
ook zij, die misschien nog onwillig staan tegenover het woord, zonder
woord, worden gewonnen door het gedrag hunner vrouwen, 2 wanneer ze
uw reine, ingetogen wandel bespeuren. 3 Uw tooi moet niet in uiterlijke
dingen bestaan: in haarvlechten, gouden smuk en klederdracht, 4 maar
in den verborgen mens van het hart: in de onvergankelijke tooi van een
zachtmoedige en ingetogen geest, die kostbaar is in Gods oog. 5 Zo immers
tooiden zich vroeger ook de heilige vrouwen, die haar hoop stelden op
God; aan haar mannen waren ze onderdanig, 6 zoals Sara aan Abraham
gehoorzaam was, en hem “heer” heeft genoemd. Haar kinderen zijt gij
geworden door het goede te doen, en geen enkel schrikbeeld te vrezen.
7 Eveneens moet gij, mannen, op redelijke wijze met uw vrouwen verkeren
als met het zwakkere vat, en haar in ere houden als medeerfgenamen van de
genade des levens, opdat uw gebeden niet worden belemmerd. 8 Ten slotte,
weest allen eensgezind, deelnemend voor elkander, vol broederliefde,
barmhartig, bescheiden; 9 vergeldt geen kwaad met kwaad, of schelden met
schelden, maar zegent elkander veeleer; gij zijt toch geroepen, om zegen te
erven. 10 Immers: “Wie het leven wil liefhebben, En goede dagen wil zien:
Beware zijn tong voor het kwaad, En zijn lippen voor leugen; 11 Hij vluchte
het kwaad, doe enkel wat goed is, Zoeke de vrede en jage hem na. 12 Want
de ogen des Heren zijn op de vromen gericht, Zijn oren naar hun smeken
gekeerd; Maar ‘s Heren aanschijn blikt grimmig tegen de bozen.” 13 En wie
zal u kwaad doen, wanneer gij ijverig zijt in het goede? 14 Maar al zoudt gij
ook lijden om de gerechtigheid, zalig zijt gij! “Vreest niet voor hen, en laat u
niet ontrusten.” 15 Heiligt Christus, den Heer, in uw harten; weest altijd tot
verantwoording bereid aan iedereen, die u rekenschap vraagt van de hoop,
die in u leeft. 16 Doet het echter met zachtheid en schroom en met een goed
geweten, opdat zij, die op uw goede wandel in Christus smalen, over hun
lastertaal beschaamd mogen staan. 17 Want het is beter te lijden, zo God het
wil, wanneer men goed doet, dan wanneer men kwaad bedrijft. 18 Immers
ook Christus is éénmaal voor de zonden gestorven, een Rechtvaardige voor
ongerechten, —om u te brengen tot God. Maar ter dood gebracht naar
het Vlees, is Hij ten leven gewekt naar den Geest. 19 In den Geest is Hij
dan ook aan de geesten in de kerker gaat preken: 20 aan hen, die eertijds
onwillig waren geweest, toen in de dagen van Noë Gods lankmoedigheid
bleef wachten, totdat de ark was gebouwd. Hierin werden enigen—acht
personen, —gered door het water heen. 21 Als voorafgebeeld Doopsel redt
thans dit water ook u; niet als een afwassing van de onreinheid naar het
vlees, maar als een bede tot God om een goed geweten, door de opstanding
van Jesus Christus. 22 Hij is opgestegen ten hemel, en is gezeten aan de
rechterhand Gods, terwijl engelen en machten en krachten aan Hem zijn
onderworpen.

4

1 Daar Christus nu naar het vlees heeft geleden, moet ook gij u wapenen
met dezelfde gedachte: wie lijdt naar het vlees, is los van de zonde; 2 zodat
gij niet langer naar de lusten der mensen, maar naar de wil van God de tijd
doorleeft, die u rest in het vlees. 3 Want lang genoeg heeft de tijd geduurd,
die nu voorbij is, waarin gij de zin der heidenen deedt, en geleefd hebt in

losbandigheid, wellust, dronkenschap, brasserij, drinkgelagen en zondige afgoderij. 4 En nu staan ze vreemd te zien en lasteren ze u, omdat gij niet meedraaft naar dezelfde modderpoel van ongebondenheid; 5 maar ze zullen hierover rekenschap hebben te geven aan Hem, die gereed staat, om levenden en doden te oordelen. 6 Immers juist hierom is ook aan de doden de blijde tijding gebracht, opdat ze bij God naar de geest zouden leven, al zijn ze ook bij de mensen geoordeeld naar het vlees. 7 Het einde nadert van alle dingen! Beheerst dus uzelf en weest bezonnen, opdat gij kunt bidden. 8 Draagt vóór alles elkander vurige liefde toe; want de liefde bedekt een menigte zonden. 9 Weest gastvrij jegens elkander, zonder te morren. 10 Dient elkander met de genadegaven, zoals elk ze ontving, als goede beheerders van de vele genaden van God: 11 wanneer iemand spreekt, het zij als Gods woord; wanneer iemand dient, het geschiede door de kracht, door God hem verleend. Moge dan in alles God worden verheerlijkt door Jesus Christus, wien de heerlijkheid is en de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! 12 Geliefden, staat niet verbaasd over de brand der beproeving, die bij u uitslaat, alsof u iets vreemds overkwam! 13 Maar verheugt u veeleer, naarmate gij deel hebt aan het lijden van Christus, opdat gij ook blijde moogt juichen als zijn glorie verschijnt. 14 Zalig zijt gij, zo gij om Christus' naam smaad ondergaat; want dan rust op u de Geest der glorie, de Geest van God. 15 Immers niemand van u mag lijden als moordenaar of dief, als misdadiger of oproermaker; 16 maar lijdt hij als christen, hij schame zich niet, doch verheerlijke God om die naam. 17 Want de tijd van het oordeel is daar, dat begint met Gods huis. Maar wanneer het met ons gaat beginnen, wat zal dan het einde zijn van hen, die niet gehoorzamen aan het Evangelie van God? 18 En wanneer de rechtvaardige ternauwernood wordt gered, waar komt dan de goddeloze en zondaar terecht? 19 Daarom ook moeten zij, die naar Gods wil lijden verduren, hun zielen veilig stellen bij den getrouwen Schepper, door het goede te doen.

5

1 De priesters onder u vermaan ik dus: ik, die hun medepriester ben, de getuige ook van Christus' lijden, en hun deelgenoot van de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: 2 Weidt Gods kudde, die aan uw zorgen is toevertrouwd; niet uit dwang, maar gewillig, zoals het God behaagt; niet uit winzucht, maar uit toegenegenheid; 3 niet als dwingelanden over de u toegewezen groepen, maar als voorbeeld der kudde. 4 Dan zult gij de onverwelkbare krans der glorie behalen, wanneer de opperste Herder verschijnt. 5 En gij jongeren, weest onderdanig aan de priesters! Gij allen, weest tegenover elkaar met het livrei der nederigheid bekleed; want "God weerstaat de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade." 6 Vernedert u dus onder Gods machtige hand, opdat Hij u te zijner tijd moge verheffen. 7 Werpt op Hem al uw bekommernis; want Hij draagt zorg voor u. 8 Weest bezonnen en waakzaam! De duivel, uw vijand, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek wien hij verslinden zal. 9 Weerstaat hem, sterk door het geloof! Denkt er aan, dat aan uw broeders, over de wereld verspreid, het lijden is toegemeten in dezelfde mate. 10 De God van alle genade, die u in Christus riep tot zijn eeuwige glorie, Hij zal u na kortstondig lijden oprichten en sterken, stevigen en bevestigen. 11 Hem is de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen! 12 Met behulp van Silvanus, dien ik hoogschat als een trouw broeder voor u, heb ik in het kort u geschreven, om

u te bemoedigen, en u te verzekeren, dat dit inderdaad waarachtige genade
van God is. Blijft daarin vaststaan! 13 De mede-uitverkorene in Babylon, en
Markus mijn zoon, groeten u. Groet elkander met een liefdekus. 14 Vrede zij
u allen, die in Christus zijt!

De tweede brief van Petrus

1 Simon Petrus, dienaar en apostel van Jesus Christus: aan hen, die door
de gerechtigheid van onzen God en Zaligmaker Jesus Christus een geloof
hebben ontvangen, even kostbaar als het onze: 2 Genade en vrede zij u in
volle mate door de kennis van God en van Jesus onzen Heer. 3 Alles toch
wat tot leven en vroomheid kan strekken, heeft zijn goddelijke macht ons
geschonken door de kennis van Hem, die ons riep door zijn glorie en kracht.
4 Hierdoor ook heeft Hij ons de meest kostelijke en heerlijke beloften gedaan:
dat gij door dit alles deelachtig zoudt worden aan Gods natuur, wanneer gij
ontkomen zult zijn aan het zinnelijk bederf van de wereld. 5 En juist Daarom
moet gij uw uiterste best doen, om met het geloof de deugd te paren, met de
deugd de kennis, 6 met de kennis de zelfbeheersing, met de zelfbeheersing
de volharding, met de volharding de vroomheid, 7 met de vroomheid de
broederlijkheid, met de broederlijkheid de liefde. 8 Want wanneer gij dit
alles bezit en in ruimer mate verkrijgt, zal het u niet leeg en onvruchtbaar
maken voor uw kennis van Jesus christus onzen Heer; 9 hij immers wien dit
alles ontbreekt, is blind En kortzichtig, en heeft vergeten, dat hij gereinigd
werd van vroegere zonden. 10 Broeders, beijvert u dus zoveel mogelijk,
om uw roeping en uitverkiezing vast te doen staan. Want wanneer gij dit
Alles beoefent, zult gij nooit struikelen, 11 en dan zal ook de toegang tot
het eeuwig koninkrijk van Jesus Christus, onzen Heer en Zaligmaker, wijd
voor u openstaan. 12 Daarom dan ook zal ik zonder ophouden u dit alles in
herinnering blijven brengen, ofschoon gij de waarheid wel kent, die gij bezit,
en er zelfs in bevestigd zijt. 13 Zolang ik in deze tentwoning blijf, acht ik het
mijn plicht, door gestadige herinnering u er toe op te wekken. 14 Want ik
weet, dat weldra mijn tent zal worden neergehaald, zoals ook Jesus Christus
onze Heer het mij bekend heeft gemaakt. 15 Ik zal er dus mijn best voor doen,
dat gij ook, na mijn heengaan, het u ten allen tijde zult blijven herinneren.
16 We hebben u immers de kracht en de komst van onzen Heer Jesus Christus
verkondigd, niet als napraters van listig verzonnen sprookjes, maar als
ooggetuigen van zijn Majesteit. 17 Want toen Hij van God den Vader eer en
glorie ontving, klonk tot Hem de stem van de Hoogwaardige Heerlijkheid:
“Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen gesteld heb.”
18 En wijzelf hebben deze stem uit de hemel gehoord, toen wij op de heilige
berg waren, tezamen met Hem. 19 Bovendien bezitten we het woord der
profeten, dat daardoor nog meer bekrachtigd werd; gij doet dus wèl, met er
acht op te slaan als op een lamp, die schijnt op een donkere plaats, totdat de
Dag gaat gloren en de Morgenster opgaat in uw harten. 20 Toch moet gij vóór
alles begrijpen, dat er geen enkele profetie der Schrift door eigenmachtige
verklaring ontstaat. 21 Want nooit is er een profetie uitgebracht door de wil
van een mens, maar onder de drang van den heiligen Geest hebben mensen
gesproken uit naam van God.

2

1 Maar er waren ook valse profeten opgestaan onder het Volk, zoals er
ook valse leraars zullen zijn onder ú. Ze zullen verderflijke ketterijen
binnensmokkelen, den Meester verloochenen, die hen heeft vrijgekocht, en
zich zó een ras verderf berokkenen. 2 En velen zullen hun losbandigheid

volgen; door hun toedoen zal de weg der Waarheid worden gelasterd.
3 Ook zullen ze, door winzucht gedreven, u uitbuiten met sluwe woorden.
Sinds lang reeds staat hun vonnis klaar, en hun ondergang sluimert niet
in. 4 Want wanneer God de zondige engelen niet spaarde, maar ze naar de
hel verwees, en opsloot in donkere holen, om ze vast te houden voor het
oordeel; 5 wanneer Hij de oude wereld niet spaarde, maar de zondvloed
bracht over de wereld der goddelozen, maar het achttal van Noë, den heraut
der gerechtigheid, in het leven behield; 6 wanneer Hij de steden Sódoma
en Gomorra in as legde, ze ten ondergang doemde en ze tot voorbeeld
stelde voor goddelozen uit later tijd, 7 maar Lot den rechtvaardige redde,
die door het liederlijk gedrag van tuchteloze lieden gekweld werd, 8 daar
deze rechtschapen man in hun midden vertoefde, en, dag in, dag uit, zijn
rechtvaardige ziel heeft gefolterd door de schandelijke daden die hij zien
moest en horen; 9 dan staat het wel vast: de Heer weet de vromen uit
de beproeving te redden, maar de bozen afgezonderd te houden, om ze
te straffen op de dag van het oordeel; 10 hen bovenal, die leven naar het
vlees in onreine begeerten, en die de Heerschappij verachten. Vermetel en
verwaand schromen ze niet, de Heerlijkheden te beschimpen. 11 En terwijl
de Engelen, hun meerderen in kracht en in macht, tegen haar geen smalend
oordeel uitspreken bij den Heer, 12 smalen zij wat ze niet kennen, als
redeloos vee, van nature tot grijpen en moorden bestemd. En aan hun eigen
verderf zullen ze ten verderve gaan; 13 ze worden bedrogen als loon voor
bedrog. Slempen des daags is hun een genot, dat vuil, die schandvlekken;
en als ze met u de gemeenschappelijke maaltijd houden, brassen ze van
hun bedriegerijen. 14 Hun ogen zijn vol overspel en rusteloos in de zonde;
wankelende zielen verlokken ze er mee. Hun hart is in hebzucht volleerd;
die kinderen der vervloeking! 15 Ze hebben de rechte weg verlaten, en zijn
aan het dwalen geraakt; ze hebben de weg van Bálaäm gevolgd, van Beórs
zoon, die het loon der ongerechtigheid liefhad, 16 maar een berisping voor
zijn overtreding ontving: het stomme lastdier, sprekend met menselijke
stem, stuitte de waanzin van den profeet. 17 Ze zijn bronnen zonder water,
nevelwolken opgestuwd door de wind; de uiterste duisternis staat hen te
wachten. 18 Want met hun ijdele grootspraak en losbandige vleselijke lusten
verlokken ze hen, die zich ternauwernood van de dolende heidenen hebben
afgewend. 19 Vrijheid spiegelen ze hun voor, maar zelf zijn ze slaven van
het bederf; want door wien men overwonnen is, van hem is men de slaaf.
20 Wanneer men immers door de kennis van Jesus Christus, onzen Heer en
Verlosser, de besmetting der wereld is ontvlucht, maar er weer in verstrikt
raakt en het onderspit delft, dan is voor zo iemand het laatste erger nog
dan het eerste. 21 Want beter was het voor hen, de weg der gerechtigheid
niet te hebben gekend, dan het heilig gebod, dat ze kregen, wèl te kennen,
maar het de rug toe te keren. 22 Voor hen blijft gelden, wat het toepasselijke
spreekwoord zegt: “Een hond keert terug naar zijn eigen braaksel,” en “een
schoon-gewassen zwijn wentelt zich weer in de modder.”

3

1 Geliefden, dit is reeds de tweede brief, die ik u schrijf. In beide trachtte
ik, door het opfrissen van het geheugen, uw goede gezindheid levendig te
houden, 2 opdat gij de voorspelling der heilige profeten indachtig zoudt
blijven, alsook het gebod van den Heer en Verlosser, door uw apostelen
verkondigd. 3 Vóór alles moet gij er aan denken, dat op het einde der tijden

spotters met bijtende spot zullen komen, die naar hun eigen lusten leven, en
zeggen: 4 “Waar blijft nu de belofte van zijn Komst? Want sinds de Vaders
zijn ontslapen, blijft alles zoals het geweest is van het begin der schepping
af!” 5 Het ontgaat hun immers met opzet, dat door Gods woord de hemelen
van oudsher bestonden, en de aarde uit water en door water ontstond;
6 en dat de toenmalige wereld door beide wateren werd overstroomd en
verging. 7 Welnu, door hetzelfde woord van God zijn de huidige hemel en
aarde zorgvuldig behouden, en bewaard voor het vuur tegen de Dag van
het Oordeel en van de ondergang der goddeloze mensen. 8 Geliefden, dit éne
mag u niet ontgaan: Voor den Heer is één dag als duizend jaren, en duizend
jaren als één dag. 9 Niet traag is de Heer met zijn belofte, zoals sommigen
dat traagheid noemen; maar lankmoedig is Hij voor u, daar Hij niet wil,
dat sommigen verloren gaan, maar dat allen zich zullen bekeren. 10 Maar
komen zal de Dag des Heren als een dief; en dan zullen de hemelen vergaan
met donderend geweld, de elementen zullen verbranden en smelten, zo ook
de aarde met al wat er op is gemaakt. 11 En wanneer zó dit alles ineen
stort, hoe moet gij dan wel uitmunten in heilige wandel en vroomheid, 12 en
reikhalzend uitzien naar de komst van de Dag van God! Terwille van hem
zullen de hemelen ineen zinken door vuur, de elementen verbranden en
smelten, 13 en verwachten we uit kracht zijner belofte een nieuwe hemel en
een nieuwe aarde, waarin de gerechtigheid woont. 14 Daarom geliefden, nu
gij dit alles verwacht, moet gij uw best doen, om smetteloos en onbevlekt te
worden bevonden, in vrede met Hem. 15 Weet ook de lankmoedigheid van
onzen Heer als een heil te waarderen, zoals onze geliefde broeder Paulus,
naar de hem geschonken wijsheid, aan u heeft geschreven, 16 en zoals hij
dit ook in al de andere brieven leert, wanneer hij over deze dingen spreekt.
Er komen daarin sommige duistere plaatsen voor, die onontwikkelde en
onstandvastige mensen verdraaien tot hun eigen verderf, zoals ze dat ook
met al de andere Schriften doen. 17 Gij dan, geliefden, nu gij het te voren
weet, weest op uw hoede, opdat gij niet door de dwaling der goddelozen
wordt meegesleept en uw eigen vastheid verliest. 18 Neemt liever toe in
genade en kennis van Jesus Christus onzen Heer en Verlosser. Hem zij de
glorie nu en tot de Dag der Eeuwigheid.

De eerste brief van Johannes

1 Wat van de aanvang af bestond, wat wij hebben gehoord, wat wij met
onze ogen hebben gezien, wat we mochten aanschouwen en onze handen
mochten betasten met betrekking tot het Woord des Levens: 2 ja waarlijk,
het Leven is verschenen en wij hebben het gezien; en wij leggen getuigenis
af en brengen u de boodschap van het eeuwig Leven, dat bij den Vader
was en aan ons is verschenen; 3 wat wij dan hebben gezien en gehoord, dat
verkondigen wij ook aan u, opdat gij gemeenschap moogt hebben met ons:
en ònze gemeenschap is met den Vader, en met Jesus Christus, zijn Zoon. 4 En
we schrijven hierover, opdat onze vreugde volkomen mag worden. 5 En dit
is de boodschap, die we van Hem hebben gehoord, en die we u verkondigen
gaan: God is Licht; en in Hem is geen spoor van duisternis! 6 Wanneer
we nu zeggen, dat we gemeenschap hebben met Hem, ofschoon we in
duisternis wandelen, dan liegen we en betrachten we de waarheid niet.
7 Maar wanneer we wandelen in het licht, zoals Hij in het Licht verkeert,
dan is er gemeenschap tussen ons beiden, en reinigt het Bloed van Jesus,
zijn Zoon, ons van alle zonde. 8 Als we beweren, geen zonde te hebben, dan
misleiden we onszelf, en is de waarheid niet in ons. 9 Maar wanneer we onze
zonden bekennen, dan is Hij getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te
vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. 10 Als we beweren, dat
we niet hebben gezondigd, dan maken we Hem tot een leugenaar, en is zijn
woord niet in ons.

2

1 Mijn kinderkens, ik schrijf u dit, opdat gij niet zondigt. En mocht iemand
zondigen, dan hebben we bij den Vader een Helper: Jesus Christus, den
Gerechte; 2 Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet voor de onze
alleen, maar ook voor die van heel de wereld. 3 En hieraan weten we, dat we
Hem kennen: wanneer we zijn geboden onderhouden. 4 Wie zegt: Ik ken
Hem, doch zijn geboden niet onderhoudt, hij is een leugenaar, en in hem is
de waarheid niet. 5 Maar wie zijn woord onderhoudt, in hem is waarlijk de
volmaakte liefde tot God; hieraan erkennen we, dat we in Hem zijn. 6 Wie
beweert, in Hem te blijven, die moet wandelen zoals Hij heeft gewandeld.
7 Geliefden, niet over een nieuw gebod schrijf ik u, maar over een oud, dat gij
gehad hebt van de aanvang af; dat oude gebod is het woord, dat gij gehoord
hebt. 8 Toch is het ook een nieuw gebod, dat ik u schrijf: -wat waar is voor
Hem en voor u; -want de duisternis is voorbij, en het ware licht is reeds aan
het schijnen. 9 Wie beweert, in het licht te zijn, maar zijn broeder haat, hij
is ook nu nog in duisternis. 10 Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht,
en voor hem ligt er geen struikelblok; 11 maar wie zijn broeder haat, hij is
in de duisternis, wandelt in duisternis, en weet niet, waartoe hij komen kan,
omdat de duisternis zijn ogen verblindt. 12 Ik schrijf u, kinderkens, omdat
de zonden u zijn vergeven om wille van zijn Naam. 13 Ik schrijf u, vaders,
omdat gij Hèm hebt leren kennen, die van de aanvang af bestaat. Ik schrijf
u, jonge mannen, omdat gij den Boze hebt overwonnen. 14 Kinderkens, ik
heb u vroeger geschreven, omdat gij den Vader hebt leren kennen. Vaders,
ik heb u geschreven, omdat gij Hèm hebt leren kennen, die van de aanvang
af bestaat. Jonge mannen, ik heb u geschreven, omdat gij sterk zijt en het

woord van God in u blijft, en omdat gij den Boze hebt overwonnen. 15 Hebt
de wereld niet lief, noch al wat er is in de wereld. Want wanneer iemand
de wereld liefheeft, dan is er geen liefde tot den Vader in hem; 16 want
al wat er is in de wereld: de begeerlijkheid des vlezes, de begeerlijkheid
der ogen en de hovaardij des levens: is niet uit den Vader, maar is uit de
wereld. 17 En de wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheid; maar wie de
wil van God volbrengt, blijft in eeuwigheid. 18 Kinderkens, het laatste uur is
daar! En zoals gij gehoord hebt, komt dan de Antichrist. Ook nu is er menig
Antichrist opgestaan; daaruit weten we, dat het laatste uur daar is. 19 Uit
ons midden kwamen ze voort, maar toch, ze maakten geen deel van ons
uit. Want hadden ze tot ons behoord, dan zouden ze bij ons zijn gebleven.
Maar dit is geschied, opdat door hen het duidelijk zou worden, dat niet allen
deel uitmaken van ons. 20 Maar gij hebt de Zalving van den Heilige, en allen
bezit gij kennis. 21 Ik schrijf u dan ook niet, omdat gij de waarheid niet kent,
maar omdat ge haar wèl kent, en weet, dat geen leugen deel uitmaakt van
de waarheid. 22 Wie anders zou er nog leugenaar zijn, wanneer hij het niet
is, die loochent, dat Jesus de Christus is? De Antichrist is hij, die loochent
den Vader en den Zoon. 23 Wie den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet;
wie den Zoon belijdt, heeft ook den Vader. 24 Wat u betreft: wat gij gehoord
hebt van de aanvang af, het blijve in u. Wanneer in u blijft, wat gij van de
aanvang af hebt gehoord, dan zult gij ook zelf blijven in den Zoon en in den
Vader. 25 En dit is dan de belofte, die Hij ons heeft gegeven: het eeuwig leven.
26 Dit alles schrijf ik u met het oog op hen, die u misleiden. 27 Wat toch uzelf
betreft: in u blijft de Zalving, die gij van Hem ontvangen hebt; gij hebt dus
niet nodig, dat iemand u leert. Maar juist zoals zijn Zalving het u leert, zó is
dat alles ook waar en geen leugen. Blijft in Hem, zoals Zij het u heeft geleerd.
28 Kinderkens, blijft thans in Hem, opdat we vertrouwen mogen hebben,
als Hij verschijnt, en niet voor Hem beschaamd zullen staan bij zijn Komst.
29 Wanneer gij weet, dat Hij rechtvaardig is, dan weet gij ook, dat allen, die
de rechtvaardigheid betrachten, uit Hem zijn geboren.

3

1 Ziet, hoe grote liefde de Vader ons heeft bewezen, dat wij kinderen Gods
worden genoemd, en het ook zijn. Daarom juist kent de wereld òns niet,
omdat ze Hèm niet kent. 2 Geliefden, thans reeds zijn wij kinderen Gods;
maar nog is het niet openbaar geworden, wat wij zùllen zijn. Toch weten
we, dat wanneer de openbaring gekomen is, wij aan Hem gelijk zullen zijn;
want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. 3 Wie deze hoop op Hem stelt, houdt
zich rein, zoals Hij rein is. 4 Wie zonde bedrijft, overtreedt ook de wet; want
de zonde is schennis der wet. 5 Welnu, gij weet, dat Hij is verschenen, om de
zonden weg te nemen; en in Hem is geen zonde. 6 Wie in Hem blijft, zondigt
niet; wie zondigt, heeft Hem gezien, noch gekend. 7 Kinderkens, laat u door
niemand misleiden! Wie de gerechtigheid beoefent, is een gerechtige, zoals
Hij Gerechtig is. 8 Maar wie zonde bedrijft, is uit den duivel, want de duivel
zondigt van de aanvang af; en daartoe juist is Gods Zoon verschenen, om de
werken van den duivel te vernietigen. 9 Wie uit God is geboren, bedrijft geen
zonde, want zijn Zaad is in hem; hij kan zelfs niet zondigen, omdat hij uit
God is geboren. 10 Hieraan zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels
te kennen: wie de gerechtigheid niet beoefent, is niet uit God. Evenmin hij,
die zijn broeder niet liefheeft. 11 Want dit is de boodschap, die gij van de

aanvang af hebt gehoord, dat we elkander moeten beminnen. 12 We moeten
niet zijn als Kaïn, die uit den Boze was en zijn broeder vermoordde. En
waarom vermoordde hij hem? Omdat zijn werken boos waren, maar die
van zijn broeder gerecht. 13 Broeders, verwondert u dus niet, zo de wereld
u haat. 14 We weten, dat we uit de dood tot het leven zijn overgegaan,
omdat we de broeders beminnen; die niet bemint, blijft in de dood. 15 Wie
zijn broeder haat, is een moordenaar; en gij weet, dat geen moordenaar
het eeuwig leven behoudt. 16 Hieraan erkennen we de liefde: Hij heeft
zijn leven gegeven voor ons; ook wij moeten ons leven geven voor onze
broeders. 17 Wie dan de goederen der wereld bezit, en zijn broeder in nood
ziet, maar zijn hart voor hem sluit, hoe blijft dan in hem de liefde tot God?
18 Kinderkens, laat ons niet liefhebben met woord of met tong, maar met
daad en in waarheid. 19 Hieraan zullen we erkennen, dat we uit de waarheid
zijn: We zullen ons hart geruststellen voor Hem, 20 ook als het hart ons
aanklaagt; want God is groter dan ons hart, en Hij weet alles. 21 Geliefden,
als ons hart ons niet aanklaagt, dan hebben we vertrouwen op God, 22 en
verkrijgen van Hem al wat we vragen. -Want we onderhouden zijn geboden
en doen wat Hem behaagt. 23 Dit immers is zijn gebod: dat we geloven in de
naam van zijn Zoon Jesus Christus, en dat we elkander beminnen, zoals Hij
het ons bevolen heeft. 24 Wie zijn geboden onderhoudt, blijft in Hem en Hij
in hem; en hieraan erkennen we, dat Hij in ons blijft: aan de geest, die Hij
ons schonk.

4

1 Geliefden, gelooft niet iedere geest, maar onderzoekt, of de geesten uit
God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan over de wereld. 2 Hieraan
erkent ge de geest van God: Iedere geest die belijdt, dat Jesus Christus in het
Vlees is gekomen, hij is uit God. 3 Maar iedere geest, die Jesus niet belijdt,
is niet uit God; dat is er een van den Antichrist, die komt, zoals gij gehoord
hebt, en die nu reeds in de wereld is. 4 Gij, kinderkens, gij zijt uit God, en
hebt ze overwonnen; want Hij die in u woont, is machtiger dan hij die in de
wereld is. 5 Zij zijn uit de wereld; daarom spreken ze naar de wereld, en de
wereld luistert naar hen. 6 Wij zijn uit God: wie God kent, luistert naar ons;
wie niet uit God is, luistert niet naar ons. -Hieraan erkennen we de geest der
waarheid en de geest der dwaling. 7 Geliefden, laat ons elkander beminnen.
Want de liefde is uit God, en wie liefheeft, is uit God geboren en kent God;
8 wie niet liefheeft, kent God niet. Want God is liefde! 9 Hierdoor heeft Gods
liefde zich aan ons geopenbaard, dat God zijn eniggeboren Zoon in de wereld
heeft gezonden, opdat wij door Hem zouden leven. 10 Hierin bestaat de
liefde: niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft bemind en
zijn Zoon heeft gezonden tot verzoening voor onze zonden. 11 Geliefden, als
God ons zó heeft liefgehad, dan moeten ook wij elkander beminnen. 12 Nooit
heeft iemand God aanschouwd; maar wanneer wij elkander beminnen,
dan blijft God in ons, en is in ons de volmaakte liefde tot Hem. 13 Hieraan
erkennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons: dat Hij ons van zijn Geest
heeft meegedeeld. 14 En we hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader
den Zoon heeft gezonden als Verlosser der wereld; 15 wie dus belijdt, dat
Jesus de Zoon is van God, in hem blijft God, en hij blijft in God; 16 dan hebben
we ook de liefde erkend en geloofd, die God voor ons heeft. God is liefde; en
wie in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. 17 Hiertoe juist is bij ons de

liefde tot volmaaktheid gebracht, dat we vertrouwen mogen hebben op de dag van het Oordeel; want dan zijn we op de wereld, gelijk Hijzelf is. 18 In de liefde bestaat er geen vrees, maar de volmaakte liefde bant de vrees; want de vrees onderstelt straf. Wie vreest, heeft dus de volmaakte liefde niet. 19 Wij hebben lief, omdat Hij ons het eerst heeft liefgehad. 20 Zo iemand zegt: “Ik heb God lief,” maar toch zijn broeder haat, hij is een leugenaar; wie immers zijn broeder, dien hij gezien heeft, niet bemint, kan God niet beminnen, dien hij niet heeft gezien. 21 Want dit gebod hebben we van Hem ontvangen: wie God bemint, moet ook zijn broeder beminnen.

5

1 Wie gelooft, dat Jesus de Christus is, hij is uit God geboren; en wie den Verwekker bemint, bemint ook hem, die door Hem is verwekt; 2 hieraan erkennen we, dat we de kinderen Gods beminnen. Wanneer we God liefhebben, dan onderhouden we ook zijn geboden; 3 want dit is juist liefde tot God, dat we zijn geboden onderhouden. En zijn geboden zijn niet zwaar; 4 want wat uit God is geboren, overwint de wereld. En dit is de overwinning, die zegepraalt over de wereld: ons geloof! 5 Wie anders toch is overwinnaar der wereld, dan hij die gelooft, dat Jesus de Zoon is van God? 6 Hij is het, die gekomen is door Water en Bloed: Jesus Christus; niet door Water alleen, maar door Water en Bloed. Ook de Geest legt getuigenis af; want de Geest is waarheid. 7 Zodat er drie zijn, die getuigenis afleggen (in de hemel: de Vader, het Woord en de heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er, die getuigenis afleggen op de aarde): 8 de Geest, het Water en het Bloed; en deze drie zijn eenstemmig. 9 Wanneer we de getuigenis van mensen aanvaarden, de getuigenis van God heeft groter gezag; omdat het is een getuigenis van God, en omdat Hij getuigenis aflegt over zijn eigen Zoon. 10 Wie in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis Gods in zich. Wie God niet gelooft, maakt Hem tot een leugenaar; want dan gelooft hij niet in de getuigenis, die God heeft gegeven over zijn eigen Zoon. 11 En dit is de getuigenis: God heeft ons het eeuwig leven geschonken; en dat leven is in zijn Zoon. 12 Wie den Zoon heeft, heeft het leven; wie den Zoon van God niet heeft, heeft ook het leven niet. 13 Dit alles heb ik u geschreven, opdat gij weten moogt, dat gij het eeuwig leven bezit, zo gij gelooft in de naam van den Zoon van God. 14 En dit is het vertrouwen, dat wij op Hem stellen: Wanneer we iets vragen overeenkomstig zijn wil, dan luistert Hij naar ons. 15 En wanneer we weten, dat Hij naar ons luistert, wat we ook vragen, dan weten we ook, dat we verkrijgen, wat we Hem hebben gevraagd. 16 Wanneer iemand zijn broeder een zonde ziet bedrijven, die niet ten dode is, dan moet hij bidden; en Hij zal het leven schenken aan hen, die niet ten dode hebben gezondigd. Er bestaat echter een zonde, die ten dode is; ik zeg niet, dat men voor die zonde moet bidden. 17 Zeker, iedere ongerechtigheid is zonde; maar niet een zonde ten dode. 18 We weten, dat wie uit God is geboren, niet zondigt; maar wie uit God is geboren, waakt over zichzelf, en de Boze heeft geen vat op hem. 19 We weten, dat we uit God zijn, maar dat de hele wereld in kwaad verkeert. 20 We weten ook, dat de Zoon van God is gekomen, en ons het inzicht heeft gegeven, om den Waarachtige te kennen. Wij zijn in den Waarachtige, en in zijn Zoon Jesus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. 21 Kinderkens, wacht u voor de afgoden!

De tweede brief van Johannes

1 De présbuter aan de uitverkoren Vrouwe en haar kinderen, die ikzelf
niet alleen, maar ook allen, die de waarheid hebben erkend, waarachtig
liefhebben 2 om de waarheid, die in ons woont en die in eeuwigheid bij
ons zal blijven: 3 de genade, barmhartigheid en vrede van God den Vader
en van Jesus Christus, den Zoon des Vaders, zullen ons deel zijn door de
waarheid en de liefde. 4 Het heeft mij uitermate verheugd, dat ik onder uw
kinderen er aangetroffen heb, die in de waarheid wandelen naar het bevel,
dat we van den Vader hebben ontvangen. 5 En nu bid ik u, Vrouwe, dat we
elkander mogen beminnen; ik schrijf u dit niet als een nieuw gebod, maar
als een, dat we bezitten van de aanvang af. 6 En dit is de liefde: laat ons dus
wandelen naar zijn geboden; dit is ook het gebod, dat gij van de aanvang af
hebt vernomen: leeft er dus naar. 7 Want er zijn veel dwaalleraars uitgegaan
over de wereld, die niet belijden, dat Jesus Christus in het Vlees is gekomen.
Zo iemand is dwaalleraar en Antichrist. 8 Let op uzelf, opdat gij niet verliest,
wat wij tot stand hebben gebracht, maar het volle loon moogt ontvangen.
9 Wie nieuwigheden aanbrengt, en niet in de leer van Christus blijft, hij heeft
God niet; maar wie standvastig blijft in de leer, hij heeft zowel den Vader
als den Zoon. 10 Wanneer iemand bij u komt en deze leer niet verkondigt,
dan moet gij hem niet in uw huis ontvangen, noch een groet tot hem richten;
11 want wie een groet tot hem richt, neemt deel aan zijn boze werken. 12 Ik
heb u nog veel te schrijven, maar ik wil het niet doen met papier en met inkt;
ik hoop echter bij u te komen, en dan te spreken van mond tot mond, opdat
onze vreugde volkomen mag zijn. 13 De kinderen van uw uitverkoren Zuster
groeten u!

De derde brief van Johannes

1 De présbuter aan den geliefden Cajus, dien ik waarachtig liefheb.
2 Geliefde, ik bid, dat ge het in ieder opzicht goed moogt stellen en een
goede gezondheid moogt genieten, evenals het u wèl gaat naar de ziel.
3 Want ik heb me buitengewoon verheugd, wanneer er broeders kwamen
en een goede getuigenis aflegden van uw waarheid, en van uw gedrag
overeenkomstig de waarheid. 4 Ik ken toch geen groter vreugde, dan
wanneer ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. 5 Geliefde, ge
handelt ook overeenkomstig uw geloof bij al wat ge doet voor de broeders,
zelfs wanneer het vreemden zijn; 6 ze hebben dan ook in de Kerk uw liefde
met lof vermeld. Ge zult goed doen, met hen ook verder voort te helpen,
zoals het God behaagt; 7 want ze zijn op reis gegaan terwille van zijn Naam,
en ze nemen niets van de heidenen aan. 8 We zijn dus verplicht, voor zulke
mannen zorg te dragen, opdat we medewerkers mogen worden voor de
Waarheid. 9 Ik heb hierover aan de gemeente geschreven. Maar Diótrefes,
die zo gaarne onder hen de eerste wil zijn, stoort zich niet aan ons. 10 Daarom
zal ik bij mijn komst hem zijn daden onder het oog brengen. Want hij strooit
boze praatjes over ons rond; en hiermee niet tevreden, neemt hij zelf de
broeders niet op, en verhindert anderen, die het wèl willen doen, en werpt
ze uit de kerk. 11 Geliefde, volgt het kwade niet na, maar wèl het goede!
Wie goed doet, is uit God; wie kwaad doet, heeft God nooit gezien. 12 Over
Demétrius is door allen een goede getuigenis afgelegd, ook door de Waarheid
zelf; ook wij zelf getuigen het, en ge weet, dat onze getuigenis waarachtig is.
13 Ik had u nog veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en met
pen; 14 ik hoop u echter spoedig te zien, en dan zullen we spreken van mond
tot mond. Vrede zij u! De vrienden groeten u. Groet de vrienden één voor
één!

De brief van Judas

1 Judas, dienaar van Jesus Christus, en broeder van Jakobus: aan de
uitverkorenen, door God den Vader bemind en voor Jesus Christus be-
houden: 2 Barmhartigheid, vrede en liefde zij in volle mate uw deel!
3 Geliefden, daar ik u vol ijver over ons gemeenschappelijk heil wilde
schrijven, heb ik mij verplicht gezien, u door een schrijven aan te sporen,
om te strijden voor het geloof, dat eens en voor al aan de heiligen is
overgeleverd. 4 Want er zijn enige lieden binnengeslopen, die reeds lang te
voren opgeschreven staan voor dit doemvonnis: goddelozen, die de genade
van onzen God in liederlijkheid verkeren, en Jesus Christus verloochenen,
onzen enigen Meester en Heer. 5 En nu gij eenmaal dit alles weet, wil ik u
ook in herinnering brengen, hoe de Heer het Volk uit het land van Egypte
verloste, maar later de ongelovigen in het verderf heeft gestort; 6 hoe Hij de
engelen, die hun Heerschappij niet bewaarden, maar hun eigen woonsteden
verlieten, met eeuwige boeien in de duisternis vasthoudt voor het gericht
van de grote Dag; 7 hoe Sódoma en Gomorra met de omliggende steden, die
ontucht bedreven evenals zij, en tegennatuurlijke vleselijke lusten hebben
nagejaagd, tot een voorbeeld gesteld zijn van de straf door het eeuwige vuur.
8 Zo bezoedelen ook deze dromers hun vlees; ze verachten de Heerschappij,
en beschimpen de Heerlijkheden. 9 Welnu, zelfs de Aartsengel Mikaël durfde
geen smadend oordeel vellen, toen hij met den duivel over het lichaam van
Moses twistte, maar hij zeide: “De Heer bestraffe u!” 10 Deze lieden echter
beschimpen wat ze niet kennen; en wat ze kennen op natuurlijke wijze
als redeloos vee, daarmee gaan ze te gronde. 11 Wee over hen! Want ze
slaan de weg van Kaïn in; om loon werpen ze zich op Bálaäms bedrog; ze
komen om in de opstand van Kore. 12 Ze zijn de schandvlekken op uw liefde-
malen, schaamteloze brassers, die zichzelf weiden; wolken zonder water,
voortgestuwd door de wind; bomen zonder vrucht in de herfst, morsdood
en ontworteld; 13 woeste golven der zee, die hun eigen schande opspatten;
dwaalsterren, wie diepste duisternis voor eeuwig wacht. 14 Tegen hen
heeft Henok, de zevende van Adam af, aldus geprofeteerd: “Zie de Heer
komt met zijn tienduizenden heiligen, 15 om gericht te houden over allen,
en om alle goddelozen te straffen voor al hun goddeloze werken, die ze
verrichten, en voor al de vermetele woorden, die de goddeloze zondaars
tegen Hem spreken.” 16 Dat zijn de morrende klagers, die leven naar hun
eigen lusten; hun mond bralt hoogmoed, ze vleien anderen uit winstbejag.
17 Gij echter, geliefden, weest de woorden indachtig, die door de apostelen
van onzen Heer Jesus Christus zijn voorspeld; 18 want ze hebben u gezegd:
“Op het einde der tijden zullen er spotters opstaan, die leven naar hun eigen
goddeloze lusten.” 19 En dit zijn zij, die scheuring verwekken, profanen,
die den Geest niet bezitten. 20 Gij echter, geliefden, bouwt voort op uw
allerheiligst geloof, bidt in den heiligen Geest, 21 bewaart uzelf in Gods liefde,
en rekent op de barmhartigheid van onzen Heer Jesus Christus ten eeuwigen
leven. 22 Hebt medelijden met hen die twijfelen; redt ze en rukt ze uit het
vuur. 23 Maar hebt medelijden met hen in vreze, en haat zelfs het kleed, dat
door het vlees is bezoedeld. 24 Aan Hem, die machtig is, u voor struikelen te
behoeden, en vlekkeloos in jubelende vreugde u voor zijn Glorie te plaatsen;

25 —aan den enigen God, onzen Redder door Jesus Christus onzen Heer, aan
Hem zij de glorie en grootheid, de kracht en de macht vóór alle eeuwigheid,
en nu en in alle eeuwigheid. Amen!

De Openbaring van Johannes

1 De openbaring van Jesus Christus, die God Hem gaf, om aan zijn dienaars
te tonen, wat weldra geschieden moet; en die Hij door het zenden van zijn
engel bekend heeft gemaakt aan zijn dienaar Johannes. 2 Deze betuigt het
woord van God en de getuigenis van Jesus Christus: al wat hij zag. 3 Zalig hij,
die de woorden voorleest der Profetie; ook zij die ze horen, en die bovendien
onderhouden, wat daarin geschreven staat. Want de tijd is nabij! 4 Johannes,
aan de zeven kerken in Azië: Genade zij u en vrede van Hem, die is, en die
wàs, en die kòmt; en van de zeven Geesten voor zijn troon; 5 en van Jesus
Christus, den waarachtigen Getuige, den Eerstgeborene der doden en den
Opperste van de koningen der aarde. Aan Hem, die ons bemint, die ons
door zijn Bloed van de zonde verlost heeft, 6 die ons ook tot een koningschap
heeft gemaakt, tot priesters voor zijn God en zijn Vader: aan Hem zij de
glorie en de macht in de eeuwen der eeuwen. Amen! 7 Zie, Hij komt met
de wolken; en alle oog zal Hem zien, zelfs zij die Hem doorstoken hebben;
en alle geslachten der aarde zullen zich op de borst kloppen om Hem. Ja!
Amen! 8 Ik ben de Alfa en Omega, zegt God de Heer, Hij die is, en die wàs
en die kòmt: de Almachtige. 9 Ik Johannes, uw broeder en uw deelgenoot
in de verdrukking, in het koningschap en de volharding in Jesus: ik was
op het eiland, Patmos genaamd, terwille van Gods woord en de getuigenis
van Jesus. 10 Op de dag des Heren was ik in geestverrukking, en ik hoorde
achter mij een machtige stem als van een bazuin. 11 Deze sprak: Wat ge
ziet, schrijf dat op in een boek, en zend het aan de zeven kerken: naar
Éfese, Smyrna, Pérgamus, en Tuatira, naar Sardes, Filadélfia en Laodicea. 12 Ik
keerde mij om, om naar de stem te zien, die tot mij sprak. En toen ik me
had omgekeerd, zag ik zeven gouden luchters; 13 en te midden der luchters
iemand, een Mensenzoon gelijk. Hij was gekleed in een lang-afhangend
gewaad, de borst omgord met een gouden gordel; 14 zijn hoofd en zijn haren
waren wit als sneeuwwitte wol; 15 zijn ogen waren als een vuurvlam, en
zijn voeten geleken glanzend koper, in de oven gegloeid; zijn stem was als
het geruis van vele wateren. 16 In zijn rechterhand had Hij zeven sterren,
en uit zijn mond ging een scherp tweesnijdend zwaard. Zijn aanblik was
schitterend, als de zon in haar kracht. 17 Toen ik Hem zag, viel ik als dood
aan zijn voeten. Maar Hij legde op mij zijn rechterhand, en Hij sprak: Vrees
niet! Ik ben de Eerste en de Laatste. 18 Ik ben de Levende; Ik was dood, doch
zie, Ik leef in de eeuwen der eeuwen. En Ik heb de sleutels van de dood en
van het dodenrijk. 19 Schrijf nu op wat ge gezien hebt: èn wat thans is, èn
wat hierna geschieden zal. 20 Dit is het geheim der zeven sterren, die ge op
mijn rechterhand hebt gezien, en van de zeven gouden luchters: De zeven
sterren zijn de engelen der zeven kerken, en de zeven luchters zijn de zeven
kerken zelf.

2

1 Schrijf aan den engel der kerk te Éfese. Dit zegt Hij, die de zeven
sterren houdt in zijn rechterhand, die rondgaat te midden der zeven gouden
luchters: 2 Ik ken uw werken, uw zwoegen en uw geduld; en Ik weet, dat ge
de bozen niet kunt verdragen. Ge hebt hen, die zich apostelen noemen, —
maar ze zijn het niet—op de proef gesteld, en ze leugenaars bevonden. 3 Ook

bezit ge geduld, en veel hebt ge uitgestaan terwille van mijn Naam, zonder
moede te worden. 4 Maar Ik heb tégen u, dat ge uw eerste liefde verloren
hebt. 5 Denk er eens aan, van welke hoogte ge zijt neergestort; bekeer u, en
doe de werken van weleer. Zo niet, dan kom Ik op u af; Ik zal uw luchter van
zijn plaats verwijderen, zo ge u niet bekeert. 6 Dit echter hebt ge vóór, dat ge
de werken der Nikolaieten haat, die ook Ik haat. 7 Wie oren heeft, die hore
wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik doen eten van de boom
des levens, die staat in het Paradijs van God. 8 Schrijf aan den engel der kerk
te Smyrna. Dit zegt de Eerste en de Laatste, Hij die dood was en levend werd:
9 Ik ken uw verdrukking en uw armoede, —toch zijt ge rijk; ook de lastering
door hen, die zich Joden noemen, —toch zijn ze het niet, maar een synagoge
van Satan. 10 Vrees niet voor wat ge lijden moet. Zie, de duivel zal sommigen
van u in de kerker werpen, om u te bekoren; ook zult ge verdrukking lijden
tien dagen lang. Wees getrouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon des leven
schenken. 11 Wie oren heeft, die hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie
overwint, zal van de tweede dood geen letsel krijgen. 12 Schrijf aan den
engel der kerk te Pérgamus. Dit zegt Hij, die voert het scherpe tweesnijdende
zwaard: 13 Ik weet, waar ge woont; daar, waar de troon van Satan staat. Toch
houdt ge vast aan mijn Naam; het geloof in Mij hebt ge niet verloochend,
zelfs in de dagen van Antipas niet, mijn trouwen getuige, die gedood werd
bij u, waar Satan woont. 14 Maar Ik heb enkele dingen tégen u. Want ge hebt
er daar, die de leer van Bálaäm volgen, van hem, die Balak een struikelblok
leerde leggen voor Israëls zonen, om afgodenoffers te eten en ontucht te
plegen; 15 zó hebt gij er ook, die de leer der Nikolaieten volgen, die hetzelfde
beoogt. 16 Bekeer u dus! Zo niet, dan kom Ik schielijk op u af; en Ik zal strijd
tegen hen voeren met het zwaard van mijn mond. 17 Wie oren heeft, die
hore wat de Geest zegt tot de kerken: Wie overwint, zal Ik van het verborgen
manna geven; en Ik zal hem schenken een witte steen, en op die steen zal
een nieuwe naam staan geschreven, die niemand kent, dan die hem krijgt.
18 Schrijf aan den engel der kerk te Tuatira. Dit zegt de Zoon van God, die
ogen heeft als een vuurvlam, wiens voeten zijn als glanzend koper. 19 Ik
ken uw werken, uw liefde, geloof, dienstvaardigheid en standvastigheid;
ook uw latere werken, talrijker nog dan de eerste. 20 Maar Ik heb tégen u,
dat ge de vrouw Izebel laat begaan, die zich profetes noemt, en door haar
leer mijn dienaars verleidt, om ontucht te plegen en afgodenoffers te eten.
21 Ik heb haar tijd gegeven, om tot inkeer te komen; maar ze wil zich niet
bekeren van haar ontucht. 22 Zie, haar werp Ik op het bed; die overspel met
haar plegen, breng Ik in grote verdrukking, wanneer ze zich niet van haar
werken bekeren; 23 haar kinderen zal Ik doen omkomen door de dood. Dan
zullen alle kerken weten, dat Ik het ben, die nieren en harten doorgrond, en
dat Ik ieder van u naar uw werken vergeld. 24 Aan de anderen van Tuatira,
aan hen, die deze leer niet aanvaarden en de diepte van Satan niet kennen,
zoals men dat noemt; aan u zeg Ik: Ik leg u geen andere last op; 25 houdt
slechts vast wat ge hebt, totdat Ik kom. 26 Wie overwint, en ten einde toe
mijn werken volbrengt, hem zal Ik macht over de heidenen geven; 27 met
ijzeren staf zal hij ze weiden, gelijk de aarden vaten worden verbrijzeld,
28 zoals Ik die macht ook van mijn Vader ontving. Ook zal Ik hem schenken
de morgenster. 29 Wie oren heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

3

1 Schrijf aan den engel der kerk te Sardes. Dit zegt Hij, die de zeven geesten
Gods en de zeven sterren heeft: Ik ken uw werken; ge hebt de naam, dat ge
leeft, maar ge zijt dood. 2 Word wakker, en geef steun aan de rest, die op
't punt van sterven staat. Want Ik heb uw werken niet volmaakt bevonden
voor het aanschijn van mijn God. 3 Herinner u dus, hoe ge ontvangen hebt en
geluisterd; onderhoud het, en kom tot inkeer. Zo ge dus niet wakker wordt,
zal Ik komen als een dief, en ge zult niet weten, op wat uur Ik u zal overvallen.
4 Toch hebt ge in Sardes er enkelen, die hun klederen niet hebben besmet;
met Mij zullen ze wandelen in het wit gekleed, omdat ze daartoe waardig
zijn. 5 Wie overwint, zal dus in witte klederen worden gehuld; zijn naam
zal Ik niet uitwissen uit het boek des levens, maar zijn naam belijden voor
mijn Vader en voor zijn engelen. 6 Wie oren heeft, die hore wat de Geest
zegt tot de kerken. 7 Schrijf aan den engel der kerk te Filadélfia. Dit zegt
de Heilige, de Waarachtige, Hij die de sleutel Davids heeft; Die opent, en
niemand zal sluiten; Die sluit, en niemand zal openen: 8 Ik ken uw werken!
Zie, Ik heb bij u een deur opengezet, die niemand kan sluiten. Want wel
hebt ge slechts geringe kracht, maar mijn woord hebt ge bewaard, en mijn
Naam niet verloochend. 9 Zie, Ik breng lieden van de synagoge van Satan, die
zeggen, dat ze Joden zijn: —toch zijn ze het niet, maar ze liegen; —zie, Ik zal
ze tot u doen komen, ze doen neervallen aan uw voeten, en ze doen weten,
dat Ik u liefhad. 10 Omdat gij mijn bevel tot volharding bewaard hebt, zal Ik
ook u in het uur der beproeving bewaren, dat over de hele wereld zal slaan,
en hen zal beproeven, die de aarde bewonen. 11 Ik kom spoedig! Houd vast
wat ge hebt, opdat niemand u berooft van de kroon. 12 Wie overwint, zal Ik
maken tot een zuil in het huis van mijn God, en nooit zal hij er uitgaan; en
Ik zal daarop schrijven de Naam van mijn God, —en de Naam van de Stad
van mijn God, van het Nieuw-Jerusalem, dat neerdaalt van mijn God uit de
hemel, —en bovendien mijn nieuwe Naam. 13 Wie oren heeft, die hore wat de
Geest zegt tot de kerken. 14 Schrijf aan den en el der kerk te Laodicea. Dit zegt
"Amen", de trouwe en waarachtige Getuige, de Aanvang van de schepping
Gods: 15 Ik ken uw werken, en weet, dat ge koud zijt noch warm. Och, waart
ge maar koud of warm! 16 Omdat ge lauw zijt, warm noch koud, daarom
zal Ik u uitspuwen uit mijn mond. 17 Ge zegt: Ik ben rijk, ik heb overvloed
en heb behoefte aan niets; daarom beseft ge ook niet, dat ge ellendig zijt en
erbarmelijk, arm, blind en naakt. 18 Ik raad u aan, om goud van Mij te kopen
door vuur gelouterd, opdat ge rijk moogt worden; en witte klederen, om ze
aan te trekken, opdat de schande uwer naaktheid niet aan de dag zal komen;
en zalf, om uw ogen te zalven, opdat ge moogt zien. 19 Ik bestraf en tuchtig
al, die Ik liefheb. Doe dus uw best en bekeer u. 20 Zie, Ik sta aan de deur
en klop; wanneer iemand luistert naar mijn stem en de deur zal ontsluiten,
dan zal Ik bij hem binnenkomen, de maaltijd met hem houden, en hij met
Mij. 21 Wie overwint, zal Ik naast Mij op mijn troon doen zitten, zoals Ik zelf
heb overwonnen, en met mijn Vader op zijn troon ben gezeten. 22 Wie oren
heeft, hore wat de Geest zegt tot de kerken.

4

1 Daarna had ik een visioen; en zie, een deur stond open in de hemel. En
de stem, die ik vroeger als een bazuin tot mij had horen spreken, zeide: Stijg
op hierheen, en ik zal u tonen, wat hierna geschieden moet. 2 Aanstonds
was ik in geestverrukking. En zie: een troon stond in de hemel, en Iemand

was op de troon gezeten. 3 En Die er op was gezeten, geleek op jaspis-steen
en sardium; en rond de troon was een regenboog, gelijkend op smaragd.
4 Rondom de troon zag ik vier en twintig tronen, en op de tronen vier en
twintig Oudsten gezeten, in witte klederen gehuld, met gouden kronen op
het hoofd. 5 Van de troon gingen bliksemstralen uit, geraas en donderslagen.
Vóór de troon brandden zeven gloeiende lampen; dat zijn de zeven Geesten
Gods. 6 En vóór de troon was een glazen zee, gelijk kristal. Midden voor de
troon en rond de troon zag ik vier Dieren, vol ogen van voren en achter: 7 het
eerste Dier als een leeuw, het tweede Dier als een rund, het derde Dier als
met een mensengelaat, het vierde Dier als een vliegende adelaar. 8 En de vier
Dieren hadden allen zes vleugels, van buiten en binnen vol ogen. Rusteloos
riepen ze dag en nacht: “Heilig, Heilig, Heilig, De Heer, de almachtige God,
Die wàs, en die is, en die kòmt!” 9 En toen de Dieren roem, en eer en dank
hadden gebracht aan Hem, die op de troon is gezeten: den Levende in de
eeuwen der eeuwen: 10 vielen de vier en twintig Oudsten neer voor Hem,
die op de troon is gezeten, aanbaden den Levende in de eeuwen der eeuwen,
legden hun kronen neer voor de troon, en riepen: 11 “Waardig zijt Gij, onze
Heer, onze God, De roem en de eer en de macht te ontvangen. Want Gij, Gij
hebt alle wezens geschapen, Door uw Wil bestaan ze, en zijn ze geschapen.”

5

1 Toen zag ik in de rechterhand van Die op de troon is gezeten, een boek
van binnen en buiten beschreven, met zeven zegels verzegeld. 2 Ook zag
ik een machtigen engel, die uitriep met geweldige stem: Wie is waardig, te
openen het boek en te verbreken zijn zegels? 3 Maar niemand in de hemel,
op de aarde of onder de aarde was bij machte, het boek te openen, of er
een blik in te slaan. 4 En ik weende bitter, omdat niemand werd waardig
bevonden, het boek te openen of er een blik in te slaan. 5 Maar één van
de Oudsten sprak tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw uit Juda’s stam, de
Wortel van David heeft overwonnen; Hij zal dus het boek en zijn zeven
zegels openen! 6 En ik zag midden tussen de troon met de vier Dieren en
tussen de Oudsten, een Lam staan, alsof het geslacht was. Het had zeven
horens en zeven ogen; dit zijn de zeven Geesten Gods, die over de ganse
aarde worden gevonden. 7 Het Lam kwam naderbij, en ontving het boek
uit de rechterhand van Hem, die op de troon was gezeten. 8 En toen het
Lam het boek had ontvangen, wierpen de vier Dieren en de vier en twintig
Oudsten zich neer voor het Lam, elk met een citer en gouden schalen vol
reukwerk; en dit zijn de gebeden der heiligen. 9 En ze zongen een nieuw
lied, en ze zeiden: Waardig zijt Gij, het boek te ontvangen, En zijn zegels
te breken. Want Gij zijt geslacht geworden, Hebt met uw Bloed voor God
gekocht: Uit alle stammen en talen, Uit alle volken en naties. 10 Gij hebt ze
gemaakt voor onzen God Tot koningschap en priesters, En heersen zullen ze
over de aarde. 11 En terwijl ik toezag, hoorde ik de stem van vele engelen,
rondom de troon, rondom de Dieren en Oudsten; hun getal was tienduizend
maal tienduizend en duizendmaal duizenden. En ze riepen met machtige
stem: 12 Waardig is het Lam dat geslacht is, Macht te ontvangen, rijkdom en
wijsheid, Kracht, ere, glorie en lof! 13 En ieder schepsel in de hemel, op de
aarde en onder de aarde, op de zee en al wat daarin is, hoorde ik roepen:
Hem die zetelt op de troon En aan het Lam: Zij lof en eer en glorie, En kracht
in de eeuwen der eeuwen! 14 En de vier Dieren riepen: Amen! En de Oudsten
vielen aanbiddend neer.

6

1 Ik bleef toezien. Toen het Lam het eerste van de zeven zegels opende,
hoorde ik één van de vier Dieren roepen als met de stem van de donder:
“Kom uit!” 2 Ik zag toe. En zie: een wit paard. En die er op zat, had een
boog, en hem werd een kroon gegeven; als overwinnaar trok hij uit, om nog
meer te overwinnen. 3 Toen het Lam het tweede zegel opende, hoorde ik het
tweede Dier roepen: “Kom uit!” 4 En een ander paard kwam te voorschijn,
vuurrood. Aan zijn berijder werd het gegeven, de vrede van de aarde weg te
nemen, zodat men elkaar zou vermoorden; een groot zwaard werd hem ter
hand gesteld. 5 Toen het Lam het derde zegel opende, hoorde ik het derde
Dier roepen: “Kom uit!” Ik zag toe. En zie: een zwart paard; en die er op
zat, had een weegschaal in zijn hand. 6 En ik hoorde een stem te midden der
vier Dieren roepen: “Een maat tarwe voor een tienling, en voor een tienling
drie maten gerst; maar de olie en de wijn moogt ge niet schaden!” 7 Toen het
Lam het vierde zegel opende, hoorde ik de stem van het vierde Dier roepen:
“Kom uit!” Ik zag toe. En zie: een vaal paard; en die er op zat, heette de Dood,
en de Onderwereld kwam achter hem aan. 8 En hun werd macht gegeven
over het vierde deel der aarde, om te doden met zwaard en hongersnood,
met pest en wilde beesten. 9 En toen het Lam het vijfde zegel opende, zag
ik onder het altaar de zielen van hen, die waren geslacht om Gods woord en
om de getuigenis, die ze hadden beleden. 10 En ze riepen met machtige stem:
Hoelang nog, o heilige, waarachtige Heer, Velt Gij geen oordeel, En wreekt
Gij ons bloed niet op hen, Die de aarde bewonen? 11 Toen werd aan ieder
van hen een wit gewaad geschonken. Maar er werd hun aangezegd, dat ze
nog een korte tijd moesten rusten, totdat hun medeknechten en broeders,
die gedood zouden worden juist zoals zij, geheel voltallig zouden zijn. 12 Ik
bleef toezien, toen het Lam het zesde zegel opende: Een hevige aardbeving
brak los; de zon werd zwart als een haren zak, de maan geheel als bloed;
13 de sterren des hemels vielen neer op de aarde, zoals een vijgeboom zijn
onrijpe vijgen laat vallen, als hij door een sterke wind wordt geschud; 14 de
hemel kromp samen als een boek, dat zich oprolt; alle bergen en eilanden
vloden weg van hun plaats. 15 En de koningen der aarde, rijksgroten en
legerhoofden, rijken en machtigen, alle slaven en vrijen, ze verborgen zich
in de spelonken en rotsen der bergen. 16 En tot bergen en rotsen riepen ze uit:
Valt op ons neer! Verbergt ons voor het aanschijn van Hem, die op de troon
is gezeten, en voor de toorn van het Lam. 17 Want gekomen is de groote Dag
van hun toorn! En wie kan dan blijven bestaan!

7

1 Daarna zag ik vier engelen staan aan de vier hoeken der aarde; de vier
winden der aarde hielden ze in bedwang, opdat geen wind zou waaien noch
over de aarde, noch over de zee, noch over een boom. 2 Nog zag ik een
anderen engel, opstijgend van de opgang der zon, dragend het zegel van
den levenden God. Met machtige stem riep hij de vier engelen toe, wien het
gegeven was, aarde en zee te beschadigen; 3 en hij sprak: Beschadigt noch
aarde, noch zee, noch de bomen, vóórdat we de dienaars van onzen God op
hun voorhoofden hebben gezegeld! 4 En ik hoorde het getal der gezegelden:
Honderd vier en veertig duizend gezegelden uit alle stammen van Israëls
zonen: 5 Uit de stam van Juda, twaalf duizend gezegelden. Uit de stam van
Ruben, twaalf duizend. Uit de stam van Gad, twaalf duizend. 6 Uit de stam
van Aser, twaalf duizend. Uit de stam van Néftali, twaalf duizend. Uit de stam

van Manasse, twaalf duizend. 7 Uit de stam van Simeon, twaalf duizend. Uit de stam van Levi, twaalf duizend. Uit de stam van Issakar twaalf duizend. 8 Uit de stam van Zábulon, twaalf duizend. Uit de stam van Josef, twaalf duizend. Uit de stam van Bénjamin, twaalf duizend gezegelden. 9 Zie, daarna zag ik een overgrote menigte, die niemand kon tellen, uit alle volken en stammen, naties en talen. Ze stonden voor de troon en het Lam, in witte klederen gehuld, met palmtakken in hun handen. 10 En ze jubelden met machtige stem, en riepen: Heil onzen God, Die op de troon is gezeten, Heil aan het Lam! 11 En al de engelen waren geschaard rond de troon, rondom de Oudsten en de vier Dieren; ze vielen op hun aangezicht neer voor de troon, aanbaden God, 12 en zeiden: Amen! Lof, glorie, wijsheid en dank, De eer, en de macht en de sterkte Aan onzen God in de eeuwen der eeuwen! Amen! 13 Toen nam één van de Oudsten het woord, en hij sprak tot mij: Die daar, in witte klederen gehuld: wie zijn ze, en vanwaar zijn ze gekomen? 14 Ik antwoordde hem: Gij weet het, mijn heer! En hij sprak tot mij: Zij zijn het, die gekomen zijn uit de grote verdrukking, Hun klederen blank hebben gewassen in het Bloed van het Lam. 15 Daarom bevinden ze zich voor Gods troon, Dienen Hem dag en nacht in zijn tempel! Die op de troon is gezeten, Zal zijn tent over hen spannen! 16 Ze zullen geen honger meer hebben, noch dorst; De zon, noch de hitte zullen hen treffen. 17 Want het Lam, midden voor de troon, zal hen weiden, Zal hen voeren naar de waterbronnen des levens! Dan zal God wegwissen Alle tranen uit hun ogen!

8

1 Engelen-tafereel van strijd en zege. De zeven bazuinen. Maar toen het Lam het zevende zegel opende, kwam er een stilte in de hemel, een half uur lang. 2 Toen zag ik de zeven engelen, die voor God staan; en hun werden zeven bazuinen gegeven. 3 Nog kwam er een andere engel, die bij het altaar ging staan; hij had een gouden wierookpan, en veel wierook werd hem gegeven, om dit met de gebeden van al de heiligen neer te leggen op het gouden altaar voor de troon. 4 En de walm van de wierook met de gebeden der heiligen steeg op uit de hand van den engel voor het aanschijn van God. 5 De engel nam de wierookpan, vulde ze met het vuur van het altaar, en wierp dit op de aarde. En donder brak los en geraas, bliksem en aardbeving. 6 Toen maakten ook de zeven engelen, met de zeven bazuinen, zich gereed om te blazen. 7 De eerste blies: Hagel en vuur brak los, met bloed gemengd, en het werd op de aarde geworpen. En het derde deel van de aarde verbrandde, het derde deel der bomen verbrandde, en al het groene gras werd verbrand. 8 De tweede engel blies: Een grote berg, laaiend van vuur, werd in de zee geworpen. En het derde deel der zee werd bloed, 9 het derde deel van de levende schepsels der zee kwam om, en het derde deel der schepen verging. 10 De derde engel blies: Een grote ster viel neer uit de hemel, brandend als een fakkel; ze viel neer op het derde deel der rivieren en op de waterbronnen; 11 en de naam der ster heet: “Alsem”. En het derde deel van het water werd alsem, en vele mensen stierven van het water, omdat het bitter was geworden. 12 De vierde engel blies: Het derde deel der zon werd getroffen, het derde deel der maan, en het derde deel van de sterren. Zó werd hun derde deel verduisterd; de dag lichtte niet voor een derde deel, en evenmin de nacht. 13 Ik zag toe. Daar hoorde ik een adelaar, vliegend hoog tegen de hemel, roepen met machtige stem: Wee! Wee! Wee! de bewoners der aarde, om de laatste stoten van de bazuin der drie engelen, die thans gaan blazen.

9

1 De vijfde engel blies: Toen zag ik een ster, die uit de hemel op aarde was
neergevallen; en haar werd de sleutel gegeven van de put van de Afgrond.
2 Ze opende de put van de Afgrond; rook steeg op uit de put als de rook van
een geweldige oven; de zon en de lucht werden verduisterd door de rook
uit de put. 3 En uit de rook stegen sprinkhanen op en streken neer op de
aarde. En er werd hun een macht gegeven, zoals aardse schorpioenen die
hebben. 4 Maar er werd hun gezegd, dat ze het gras der aarde niet mochten
beschadigen, geen groen en geen boom, doch enkel de mensen, die op het
voorhoofd niet dragen het zegel van God. 5 Niet werd hun vergund, ze te
doden, maar wèl ze te kwellen vijf maanden lang; hun kwelling is pijnlijk
als van een schorpioen, als hij een mens steekt. 6 In die dagen zullen de
mensen de dood zoeken, maar hem niet vinden; smachten zullen ze om te
sterven, maar de dood vliedt henen van hen. 7 De sprinkhanen nu zagen er
uit als paarden, toegerust tot de strijd. Op hun koppen droegen ze kronen
als van goud; hun gezichten waren als die van een mens; 8 hun haren gelijk
aan vrouwenharen; hun tanden gelijk aan leeuwentanden. 9 Ze droegen
borstharnassen als ijzeren pantsers, en het geluid hunner vleugels was als
het daveren van wagens met veel paarden, oprukkend ten strijd. 10 Als
schorpioenen droegen ze staarten met angels, en in die staarten de macht,
om de mensen te schaden, vijf maanden lang. 11 Tot koning over zich hebben
ze den Engel van de Afgrond: zijn naam is “Abaddon” in ‘t hebreeuws,
“Apollion” is zijn naam in ‘t grieks. 12 Het eerste “Wee!” is voorbij: zie nog
twee “Weeën” komen hierna. 13 De zesde engel blies: En ik hoorde een stem
uit de vier hoornen van het gouden altaar, dat staat voor het aanschijn van
God. 14 Ze riep tot den zesden engel met de bazuin: Laat los de vier engelen,
die bij de grote rivier de Eufraat zijn gebonden! 15 En losgelaten werden de
vier engelen, die zich gereed hadden gemaakt voor het uur en de dag, de
maand en het jaar, om het derde deel der mensen te doden. 16 Ik hoorde
hun getal: Het getal der bereden strijdkrachten was twintigduizend maal
tienduizend. 17 Zó zag ik in het visioen de paarden en hun berijders: ze
droegen harnassen, vuurrood, paars, zwavelgrauw; de koppen der paarden
waren als koppen van leeuwen; vuur, rook en zwavel kwam uit hun bek.
18 Door deze drie plagen werd het derde deel der mensen gedood, namelijk
door het vuur, de rook en de zwavel uit hun bek. 19 Want de macht der
paarden ligt in hun bek, maar tegelijk in hun staarten; immers hun staarten
zijn slangen gelijk, en van koppen voorzien: ook hiermee brengen ze letsel
toe. 20 En de rest van de mensen, die door deze plagen niet werden gedood,
bekeerden zich toch niet van de werken hunner handen, van de aanbidding
der duivels, en der beelden van goud, zilver en koper, steen en hout, die
niet kunnen zien, niet horen, niet gaan; 21 ze bekeerden zich niet van hun
moorden, hun toverij, hun ontucht en diefstal.

10

1 Toen zag ik een anderen machtigen engel: uit de hemel daalde hij neer,
gehuld in een wolk, de regenboog boven zijn hoofd, zijn aangezicht was als
de zon, zijn benen als zuilen van vuur. 2 Een klein open boekje hield hij in
zijn hand. Op de zee zette hij zijn rechtervoet, zijn linker op het land. 3 En
hij schreeuwde het uit met machtige stem, als een brullende leeuw. Terwijl
hij daar schreeuwde, spraken de zeven Donders hun stemmen. 4 En toen
de zeven Donders hadden gesproken, wilde ik schrijven. Maar ik hoorde

een stem uit de hemel, die sprak: “Verzegel wat de zeven Donders hebben
gesproken, en schrijf het niet op.” 5 Toen hief de engel, dien ik op de zee en
het land zag staan, zijn rechterhand ten hemel op. 6 Hij zwoer bij Hem, die
leeft in de eeuwen der eeuwen, en die de hemel heeft geschapen met al wat
er in is, de aarde met al wat er in is, en de zee met al wat er in is: Geen tijd
blijft er over; 7 maar in de dagen der stem van den zevenden engel, als deze
zal blazen, dan is Gods mysterie vervuld, zoals Hij dit verkondigd heeft aan
de profeten, zijn dienaars! 8 En de stem, die ik uit de hemel gehoord had,
sprak andermaal tot mij, en ze zeide: Ga heen; neem het boekje, dat open ligt
in de hand van den engel, die op de zee staat en het land. 9 Ik ging heen naar
den engel en vroeg hem, mij het boekje te geven. En hij sprak tot mij: Neem
het en eet het op; voor uw buik zal het bitter zijn, maar in uw mond zal het
zoet zijn als honing. 10 Ik nam dus het boekje uit de hand van den engel, en at
het op: in mijn mond was het zoet als honing, maar toen ik het gegeten had,
was er bitterheid in mijn buik. 11 En men zeide tot mij: Ge moet opnieuw
gaan profeteren over volken, naties en talen, en over talrijke koningen!

11

1 Toen werd mij een maatstaf gegeven, een roede gelijk. En hij sprak: Sta
op, meet Gods tempel en het altaar, met hen die er aanbidden. 2 Maar de
buitenste voorhof van de tempel laat ge liggen; ge moet hem niet meten;
want hij is overgeleverd aan de heidenen. Die zullen ook de heilige stad
vertrappen, twee en veertig maanden lang. 3 Maar ik zal ook mijn twee
Getuigen doen profeteren, in zakken gehuld, duizend twee honderd en
zestig dagen. 4 Dit zijn de twee olijfbomen en de twee luchters, die voor den
Heer der aarde staan. 5 Zo iemand hen wil schaden, komt er vuur uit hun
mond en verteert hun vijanden; zo iemand hen wil schaden, moet hij dus
zelf worden gedood. 6 Ze hebben de macht, om de hemel te sluiten, zodat
er geen regen valt, zolang ze profeteren; macht hebben ze over de wateren,
om die in bloed te veranderen; ook om de aarde te slaan met allerlei plagen,
zo vaak ze het willen. 7 Maar wanneer ze hun getuigenis hebben voleind,
dan zal het Beest, dat uit de afgrond omhoog stijgt, strijd met hen voeren,
ze overwinnen en doden. 8 En hun lijk zal blijven liggen op de straat der
grote stad, geestelijk “Sodoma en Egypte” geheten, waar ook hun Heer werd
gekruisigd; 9 uit volken en stammen, talen en naties zullen er hun lijk zien
liggen drie en een halve dag lang; ze zullen niet toelaten, dat hun lijk in
het graf wordt gelegd. 10 En de bewoners der aarde zullen zich over hen
verheugen, elkander gelukwensen en elkander geschenken zenden; want
deze beide profeten hadden de bewoners der aarde pijn gedaan. 11 Maar na
drie en een halve dag voer in hen een levensgeest uit God, en ze stonden op
hun voeten; grote schrik viel neer op allen, die hen zagen. 12 En ze hoorden
een machtige stem uit de hemel, die tot hen riep: “Stijgt op hierheen!” Toen
stegen ze in een wolk ten hemel op, en hun vijanden aanschouwden hen.
13 En op hetzelfde ogenblik barstte een geweldige aardbeving los; het tiende
deel der stad viel ineen, zeven duizend mensen kwamen bij die aardbeving
om. —Toen werden de overigen zeer bevreesd, en brachten eer aan den
God des hemels. 14 Het tweede “Wee” is voorbij; zie het derde “Wee” komt
ras. 15 Toen blies de zevende engel: In de hemel weerklonken machtige
stemmen; ze riepen: Gekomen is het koningschap over de wereld Van onzen
Heer en zijn Gezalfde. Hij zal heersen in de eeuwen der eeuwen! 16 En de
vier en twintig Oudsten, die op hun troon waren gezeten voor het aanschijn

van God, wierpen zich op hun aangezicht neer, aanbaden God en riepen:
17 Wij danken U, Heer, almachtige God, Die zijt en die waart; Want Gij hebt
uw oppermacht aanvaard, 18 En uw koningschap, hoe de heidenen ook
toornen. Uw toorn is gekomen, De tijd van de heidenen, om te worden
geoordeeld: Om te belonen de profeten, uw dienaars, De heiligen, die uw
Naam vrezen, klein en groot; Om te verderven, Die de aarde verdierven!
19 En de Tempel van God in de hemel ging open, en in zijn Tempel verscheen
zijn Ark des Verbonds. Bliksemstralen braken los, geraas en donderslagen,
aardbeving en geweldige hagel.

12

1 Toen verscheen er een groot teken aan de hemel: een Vrouw, bekleed
met de zon, de maan aan haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf
sterren. 2 Ze was zwanger, en kreet in haar weeën en in haar barensnood.
3 Nog een ander teken verscheen aan de hemel. Zie:een grote rossige Draak
met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen zeven kronen. 4 Zijn
staart sleepte het derde deel van de sterren des hemels weg, en wierp ze op
aarde. En de Draak stelde zich op tegenover de Vrouw, die op het punt stond
te baren, om zodra zij gebaard had, haar Kind te verslinden. 5 Ze baarde een
Kind van het mannelijk geslacht, dat alle volkeren zal weiden met ijzeren
staf. En haar Kind werd weggevoerd naar God en zijn troon. 6 Maar de
Vrouw nam de vlucht naar de woestijn, waar ze een plaats heeft, door God
haar bereid, om daar te worden gevoed duizend tweehonderd zestig dagen.
7 Toen barstte een strijd in de hemel los: Mikaël met zijn engelen streed tegen
den Draak; ook vochten de Draak en zijn engelen. 8 Maar de laatsten legden
het af, en er was geen plaats meer voor hen in de hemel. 9 De grote Draak
werd neergesmakt, de oude slang, die Duivel en Satan heet en de ganse aarde
verleidt; neergesmakt op de aarde, neergesmakt zijn engelen met hem. 10 En
ik hoorde een machtige stem in de hemel, die riep: Thans is gekomen het
heil en de macht, Het koningschap van onzen God, de heerschappij van
zijn Gezalfde; Want neergesmakt ligt hij, die onze broeders beticht, Die ze
beschuldigt voor onzen God, dag en nacht. 11 Overwonnen hebben ze hem
door het Bloed van het Lam, Door het woord van hun getuigenis. Ze hadden
hun leven niet lief tot de dood; 12 Juicht daarom hemelen, en die er in woont!
Wee echter de aarde en de zee! Want de duivel is tot u neergedaald; Hij is
ziedend van woede: Want hij weet, hij heeft slechts weinig tijd. 13 En toen de
Draak zag, dat hij op aarde was neergesmakt, ging hij de Vrouw vervolgen,
die het Kind had gebaard. 14 Maar aan de Vrouw werden de twee vleugels
van den groten adelaar gegeven, om te vliegen naar de woestijn, naar de
plaats, waar ze gevoed wordt een tijd, twee tijden en een halve tijd, buiten
bereik van de slang. 15 Wel spoot de slang uit haar bek water, als een rivier,
de Vrouw achterna, om haar mee te sleuren door de stroom; 16 doch de aarde
kwam de Vrouw te hulp; ze opende haar mond en verzwolg de rivier, die de
Draak uit zijn bek had gespoten. 17 Nu ontstak de Draak in woede tegen de
Vrouw; hij trok af, om strijd te voeren tegen de rest van haar zaad, tegen hen,
die de geboden van God onderhouden, en de getuigenis van Jesus bezitten.

13

1 Hij ging staan aan het strand van de zee. Toen zag ik uit de zee een
Beest opstijgen met tien horens en zeven koppen; op zijn horens tien kronen
en op zijn koppen godslasterlijke namen. 2 Het Beest, dat ik zag, geleek op

een panter; zijn poten waren als berenpoten, zijn muil als de muil van een leeuw. 3 De Draak gaf hem zijn kracht en zijn troon, en grote macht. Doch één van zijn koppen zag ik als ten dode gewond; maar toch, zijn dodelijke wonde genas. En heel de wereld liep in verbazing het Beest achterna. 4 Ze aanbaden den Draak, omdat hij macht aan het Beest had gegeven; maar ook het Beest aanbaden ze, en ze zeiden: Wie is gelijk aan het Beest, En wie kan het bestrijden? 5 Ook had het een bek gekregen, om grootspraak en godslastering uit te braken; en het was hem gegeven, dit te doen twee en veertig maanden lang. 6 En het opende zijn bek tot het lasteren van God, om zijn Naam te vervloeken, zijn Woontent en allen die in de hemel verblijven. 7 Ook werd hem toegestaan, strijd te voeren tegen de heiligen, en ze te overwinnen. En er werd hem macht gegeven over alle stammen en volken, talen en naties; 8 en aanbidden zullen hem alle bewoners der aarde, wier naam niet staat geschreven sinds de grondvesting der wereld in het boek des levens van het Lam, dat geslacht is. 9 Wie oren heeft, die hore! 10 Wie tot gevangenis wordt veroordeeld, ga de gevangenis in; wie met het zwaard doodt, moet zelf met het zwaard worden gedood. Hier geldt slechts het geduld der heiligen en hun geloof. 11 Toen zag ik een ander beest oprijzen uit de aarde. Het had twee horens als die van het Lam, maar het sprak als de Draak. 12 Heel de macht van het eerste Beest oefent het uit onder diens ogen. Het doet de aarde, en die er op wonen, het eerste Beest aanbidden, wiens dodelijke wonde genezen was; 13 het verricht grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel op aarde doet vallen voor de ogen der mensen. 14 En de bewoners der aarde verleidt het door de tekenen, die het in staat was te doen ten overstaan van het Beest; het zegt tot de bewoners der aarde, dat ze een beeld moeten maken voor het Beest, dat door het zwaard was gewond, maar bleef leven. 15 Zelfs was het bij machte, een geest te geven aan het beeld van het Beest, zodat het beeld van het Beest begon te spreken. En al wie het beeld van het Beest niet aanbaden, liet het doden. 16 En aan allen, kleinen en groten, aan rijken en armen, aan vrijen en slaven laat het een merkteken geven op rechterhand of voorhoofd, 17 zodat niemand kan kopen of verkopen, zo hij dat teken niet draagt, de naam van het Beest of het getal van zijn naam. 18 Hier komt de wijsheid van pas! Die doorzicht heeft, berekene het getal van het Beest. Want het is het getal van een mens; zijn getal is zeshonderd zes en zestig.

14

1 Ik bleef toezien: Zie, op de berg Sion stond het Lam, en tezamen met Hem honderd vier en veertig duizend, die zijn Naam en de Naam van zijn Vader op hun voorhoofden hadden geschreven. 2 En ik hoorde een geluid uit de hemel als het geruis van talrijke wateren en het daveren van geweldige donder, maar toch was het geluid, dat ik hoorde, als dat van citerspelers, die op hun citers tokkelen. 3 En een nieuw lied hieven ze aan voor de Troon, voor de vier Dieren en de Oudsten; niemand kon dat lied leren zingen, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde zijn vrijgekocht. 4 Zij zijn het, die zich met vrouwen niet hebben besmet, Want ze zijn maagden. Zij zijn het, die het Lam volgen, Waar Het ook gaat. Zij zijn het, die zijn vrijgekocht uit de mensen, Als eerstelingen voor God en het Lam; 5 In hun mond wordt geen leugen gevonden; Ze zijn zonder enige smet. 6 Toen zag ik een anderen engel, vliegend hoog tegen de lucht. Hij moest een eeuwig Evangelie verkondigen aan hen, die de aarde bewonen, aan alle naties en

stammen, talen en volken. 7 En hij riep met machtige stem: Vreest God!
Geeft Hem ere! Want gekomen is het uur van zijn oordeel. Aanbidt Hem, die
hemel en aarde gemaakt heeft, De zee en de waterbronnen. 8 Een andere
engel, een tweede, volgde en riep: Gevallen, gevallen! Bábylon de grote!
Die al de volken dronken maakt Met de driftwijn van haar ontucht. 9 Een
andere engel, een derde, volgde en riep met machtige stem: Zo iemand het
Beest aanbidt en zijn beeld, Het merkteken aanneemt op voorhoofd of hand;
10 Dan zal hij drinken de wijn van Gods toorn, Onvermengd bereid in de
beker van zijn gramschap. Gepijnigd zal hij worden Door vuur en door
zwavel. Ten aanschouwen der heilige engelen En voor het aanschijn van
het Lam. 11 De rook hunner foltering stijgt op in de eeuwen der eeuwen, Ze
hebben geen rust dag of nacht: Zij die aanbidden het Beest en zijn beeld, Al
wie het merkteken draagt van zijn naam. 12 Hier geldt slechts het geduld der
heiligen, Die de geboden van God en het geloof in Jesus bewaren! 13 Toen
hoorde ik een stem uit de hemel, die sprak: “Schrijf op: Zalig de doden, die
in den Heer sterven; van nu af! Ja, zegt de Geest, ze zullen uitrusten van
hun zwoegen; want hun werken volgen hen achterna.” 14 Ik zag toe, en zie:
Een witte wolk, en op die wolk zat Iemand, een Mensenzoon gelijk, met een
gouden kroon op zijn hoofd, een scherpe sikkel in zijn hand. 15 En weer een
andere engel trad uit de tempel, en riep met machtige stem tot Hem, die op
de wolk was gezeten: Sla uw scherpe sikkel uit, Want gekomen is het uur om
te maaien; Geel staat de oogst van de aarde. 16 En Die op de wolk was gezeten
sloeg zijn sikkel uit over de aarde, en de aarde werd afgemaaid. 17 Nog een
andere engel trad uit de tempel des hemels; ook hij droeg een scherpe sikkel.
18 Weer een andere trad uit van het altaar, en deze had macht over het vuur;
hij riep met geweldige stem tot hem, die de scherpe sikkel voert, en hij sprak:
Sla uw scherpe sikkel uit, Snijd af de trossen van de wijnstok der aarde; Want
zijn druiven zijn rijp. 19 Toen sloeg de engel zijn sikkel uit over de aarde;
hij sneed de trossen af van de wijnstok der aarde, en wierp ze in de grote
perskuip van Gods toorn. 20 En buiten de stad werd de perskuip getreden,
en uit de kuip stroomde het bloed tot aan de tomen der paarden, duizend
zes honderd stadiën ver.

15

1 Toen zag ik een ander teken in de hemel, groot en wonderbaar: Zeven
engelen met zeven plagen, de allerzwaarste; want hiermee heeft Gods toorn
zijn toppunt bereikt. 2 Ook zag ik een glazen zee, doorstreept als met vuur;
en de overwinnaars van het Beest, van zijn beeld en het getal van zijn naam,
stonden boven op de glazen zee, dragend de citers van God. 3 En ze zongen
het lied van Moses, den dienaar van God, en het lied van het Lam; en ze
zeiden: Groot en wonderbaar zijn uw werken, O Heer en almachtige God!
Rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, O Koning der volken! 4 Wie zou
U niet vrezen, o Heer, uw Naam niet verheerlijken, Want Gij alleen zijt heilig;
Alle volken zullen U komen aanbidden, Want uw oordelen worden thans
geopenbaard. 5 Na dit alles bleef ik nog toezien. Daar ging de hemelse tempel
van de openbaringstent open! 6 En de zeven engelen met de zeven plagen
traden de tempel uit, gekleed in rein, schitterend lijnwaad, de borsten met
gouden gordels omgord. 7 Eén van de vier Dieren gaf aan de zeven engelen
zeven gouden schalen, vol van de gramschap van God, van den Levende
in de eeuwen der eeuwen. 8 En de tempel werd vervuld met rook door de

heerlijkheid Gods en zijn macht; en niemand kon de tempel binnengaan, vóórdat de zeven plagen der zeven engelen waren voltrokken.

16

1 Toen hoorde ik een machtige stem uit de tempel, die tot de zeven engelen
sprak: “Gaat heen, en giet de zeven schalen van Gods gramschap leeg op de
aarde.” 2 De eerste ging heen, en goot zijn schaal leeg op de aarde. Kwade en
boosaardige zweren braken uit op de mensen, die het merkteken droegen
van het Beest en zijn beeld aanbaden. 3 De tweede goot zijn schaal op de
zee leeg: Ze werd bloed, als dat van een dode; en alle levende wezens der
zee kwamen om. 4 De derde goot zijn schaal leeg op de rivieren en de
waterbronnen: Ze werden bloed. 5 En den engel der wateren hoorde ik
zeggen: Rechtvaardig zijt Gij, de Heilige, die zijt en die waart, Omdat Gij
zulke oordelen velt. 6 Want ze hebben het bloed Van heiligen en profeten
vergoten; Bloed hebt Gij hun te drinken gegeven. Ze hebben het verdiend!
7 En het altaar hoorde ik roepen: Ja waarlijk, Heer en almachtige God,
Waarachtig en rechtvaardig zijn uw oordelen! 8 De vierde engel goot zijn
schaal leeg op de zon: Het werd haar gegeven, de mensen te blakeren
met vuur; 9 en de mensen werden geblakerd door geweldige hitte. Maar
ze lasterden de Naam van God, die de macht heeft over die plagen; ze
bekeerden zich niet, om Hem eer te geven. 10 De vijfde goot zijn schaal leeg
op de troon van het Beest: Zijn rijk werd verduisterd; en ze verbeten hun
tongen van pijn. 11 Maar ze lasterden den God des hemels om hun pijnen
en zweren; ze bekeerden zich niet van hun werken. 12 De zesde engel goot
zijn schaal leeg op de grote stroom, de Eufraat: Zijn water droogde op, zodat
de weg was gebaand voor de koningen van de opgang der zon. 13 Toen zag
ik uit de mond van den Draak, uit de mond van het Beest, en uit de mond
van den valsen profeet drie onreine geesten uitgaan als kikvorsen; 14 want
het zijn duivelsgeesten, die wondertekenen doen, en die zich begeven tot
de koningen van heel de wereld, om hen te verzamelen tot de strijd op de
grote dag van den almachtigen God. 15 “Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij
die waakt en zijn kleren aanhoudt, opdat hij niet naakt ga, en men zijn
schaamte niet zie.” 16 En ze verzamelden hen op de plaats, in het hebreeuws
“Harmagedón” geheten. 17 De zevende goot zijn schaal leeg op de lucht:
Er kwam een machtige stem uit de tempel en van de troon, en ze sprak:
“Het is geschied!” 18 Bliksemstralen, geraas en donderslagen barstten los,
en een geweldige aardbeving brak uit; een aardbeving zó verschrikkelijk als
er nooit is geweest, sinds er een mens op aarde woont. 19 En de grote stad
scheurde in drie delen uiteen; de steden der heidenen stortten in. Het grote
Bábylon werd voor Gods aanschijn bedacht, om het de beker te geven van
de wijn van zijn verbolgen toorn. 20 Alle eilanden vloden heen, en bergen
waren niet meer. 21 Geweldige hagel, zwaar als talenten, viel uit de hemel
neer op de mensen. Maar de mensen lasterden God om de plaag van de
hagel; want ontzettend groot was die plaag.

17

1 Toen kwam een der zeven engelen, die de zeven schalen droegen,
naderbij, en hij sprak tot mij: Kom mee; ik zal u het oordeel doen zien over
de grote Ontuchtige, die aan vele wateren is gezeten, 2 met wie de koningen
der aarde overspel hebben bedreven, en aan wier ontucht-wijn de bewoners
der aarde zich hebben bedronken. 3 In geestvervoering bracht hij me naar

een woestijn. En ik zag een Vrouw, zittend op een scharlakenrood Beest, vol
van godslasterlijke namen, met zeven koppen en tien horens. 4 De Vrouw
was in purper en scharlaken gekleed, met goud, edelstenen en paarlen
getooid. Ze droeg in haar hand een gouden beker, vol van gruwelen en van
de onreinheid harer ontucht. 5 Op haar voorhoofd stond een naam... een
geheim... geschreven: “Het grote Bábylon, de moeder van de ontuchtigen en
van de gruwelen der aarde”. 6 Dronken zag ik de Vrouw van het bloed der
heiligen en van het bloed der martelaren van Jesus. Ik was vol verbazing,
toen ik haar zag. 7 Maar de engel sprak tot mij: Waarom zijt ge verbaasd? Ik
zal u het geheim verklaren van de Vrouw en van het Beest, dat haar draagt,
met de zeven koppen en tien horens. 8 Het Beest, dat ge gezien hebt, wàs,
maar is niet; doch het zal opstijgen uit de afgrond en ten verderve gaan.
En de bewoners der aarde, wier naam niet geschreven staat in het boek
des levens van de grondvesting der wereld af, ze zullen verbaasd staan bij
het zien van het Beest, omdat het wàs, niet is, doch zàl zijn. 9 Hier komt
het doorzicht van pas, aan wijsheid gepaard. De zeven koppen zijn zeven
bergen, waarop de Vrouw is gezeten. —Maar het zijn ook zeven koningen.
10 Vijf zijn gevallen; één is er. De andere is nog niet gekomen, doch als hij
komt, moet hij een korte tijd blijven. 11 De achtste, ofschoon één van de
zeven, is zelf het Beest, dat wàs, en niet is; het gaat ten verderve. 12 De tien
horens, die ge gezien hebt, zijn tien koningen, die de heerschappij nog niet
hebben verkregen, maar die tezamen met het Beest de koninklijke macht
zullen bezitten, één uur lang. 13 Ze zijn eensgezind onder elkander, en stellen
hun macht en gezag in dienst van het Beest. 14 Ze zullen strijd voeren tegen
het Lam; maar het Lam zal hen overwinnen, —want Het is de Heer der
heren en de Koning der koningen; —ook de geroepenen zullen dit doen, de
uitverkorenen en de getrouwen, tezamen met Hem. 15 En hij sprak tot mij:
De wateren, die ge gezien hebt, waar de Ontuchtige is gezeten, zijn volken
en groepen, naties en talen. 16 De tien horens en het Beest, die ge gezien
hebt, ze zullen de Ontuchtige haten, haar eenzaam maken en naakt, haar
vlees verslinden, en haar verbranden met vuur. 17 Want God gaf hun in
het hart, zijn Wil te volbrengen: om onderling eensgezind te handelen, hun
heerschappij in dienst van het Beest te stellen, totdat de uitspraken Gods
vervuld zullen zijn. 18 De Vrouw, die ge gezien hebt, is de grote stad, die
heerschappij voert over de koningen der aarde.

18

1 Daarna zag ik een anderen engel uit de hemel nederdalen, toegerust
met grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn luister. 2 Hij riep met
machtige stem, en hij sprak: Gevallen, gevallen het grote Bábylon!
Het is
een woonplaats van duivels geworden, Een schuiloord van allerlei onreine
geesten, Een toevlucht van allerlei onreine, afschuwelijke vogels. 3 Want
alle volken hebben de driftwijn harer ontucht gedronken, De koningen der
aarde hebben met haar geboeleerd; De kooplieden der aarde hebben zich
verrijkt Door haar ontzaglijke weelde. 4 Toen hoorde ik een andere stem uit
de hemel, die sprak: Gaat uit van haar, o mijn volk! Om geen deel te nemen
aan haar zonden, En geen deel te krijgen van haar plagen. 5 Want tot de
hemel zijn opgestapeld haar zonden, En God gedenkt haar ongerechtigheid.
6 Zet haar betaald, zoals zij betaald heeft, Geeft haar het dubbele terug van
haar werken. In de beker, waarin zij gemengd heeft, Mengt haar het dubbele
terug. 7 In zoveel glorie en weelde zij baadde, Geeft haar evenveel kwelling

en rouw. Omdat ze zegt in haar hart: “Ik troon als koningin, Ben geen
weduwe, en ken geen rouw;” 8 Daarom zullen op één dag haar plagen komen:
Dood en rouw en hongersnood, En met vuur zal ze worden verbrand; Want
God de Heer, die haar oordeelt, is machtig! 9 En de koningen der aarde, die
met haar ontucht hebben bedreven en in weelde gebaad, ze zullen wenen
en klagen over haar, als ze de rook aanschouwen van haar brand. 10 Van
verre zullen ze blijven staan uit vrees voor haar plagen, en roepen: Wee,
Wee, de grote stad, Bábylon, de machtige stad; In één uur is uw oordeel
gekomen! 11 Ook de kooplieden der aarde zullen wenen en klagen over
haar, omdat niemand hun lading meer koopt: 12 Lading van goud en van
zilver, van edelstenen en paarlen, Van fijn linnen en purper, van zijde en
scharlaken, Allerlei reukhout en allerlei werk van ivoor, Van het kostbaarste
hout, van koper, ijzer en marmer. 13 Kaneel en geurige zalf, reukwerk,
balsem en wierook, Wijn, olie, meelbloem en tarwe; Runderen en schapen,
paarden en wagens, Mensen-lichamen en mensen-zielen. 14 Het ooft, waar
uw ziel naar smacht, ging van u heen, Met alles, wat schittert en blinkt;
Het is voor u verloren gegaan, En nimmermeer zal men het vinden. 15 De
handelaars in al deze dingen, die door haar zijn rijk geworden, zullen van
verre blijven staan uit vrees voor haar plagen, en zullen roepen, wenend
en klagend: 16 Wee, Wee, de grote stad, Die gekleed was in linnen, purper,
scharlaken, Gesmukt met goud, edelstenen en paarlen: 17 In één uur is al
die rijkdom verwoest! En alle stuurlieden, kustvaarders, scheepsvolk, en
al wie zee bouwt, ook zij zullen van verre blijven staan, 18 en roepen bij
het zien van de rook van haar brand: “Welke stad is gelijk aan die Grote?”
19 En ze zullen stof op hun hoofden strooien, en roepen wenend en klagend:
Wee, Wee, de grote stad, Waarin allen, die schepen bezitten op zee, Rijk zijn
geworden door haar weelde: Want in één uur werd ze verwoest! 20 Maar
gij, hemel, verheug u om haar, gij heiligen, apostelen, profeten; want God
heeft aan haar uw vonnis voltrokken! 21 Toen hief een machtige engel een
steen op, groot als een molensteen; hij wierp hem in zee, en hij sprak: Zó
zal met één slag Bábylon worden neergeworpen, De grote stad; Men zal haar
nimmermeer vinden! 22 Geen muziek van citerspelers en muzikanten, Van
fluitspelers en trompetters zal in u worden gehoord, Geen beoefenaar van
enige kunst In u nog worden gevonden, Het geluid van een molen zal nooit
meer worden gehoord, 23 Het licht ener lamp nooit meer in u schijnen, De
stem van bruidegom en bruid Nooit meer in u worden vernomen. Want
uw kooplieden waren de groten der aarde, En door uw toverdrank werden
alle volkeren verleid; 24 In haar werd het bloed van profeten en heiligen
gevonden, Van allen, die vermoord zijn op aarde.

19

1 Daarna hoorde ik een machtige stem als van een talrijke schare in de
hemel, die riep: Alleluja! Het heil, de glorie en macht Behoren onzen God;
2 Want waarachtig en rechtvaardig zijn zijn oordelen! De grote Boeleerster
heeft Hij geoordeeld, Haar, die de aarde bedierf door haar ontucht: Hij heeft
het bloed van zijn dienaars opgeëist uit haar hand! 3 En ze herhaalden:
Alleluja! Haar rook stijgt op in de eeuwen der eeuwen! 4 En de vier en twintig
Oudsten en de vier Dieren vielen neer, aanbaden God, die op de troon is
gezeten, en antwoordden: Amen! Alleluja! 5 Toen ging er een stem uit van
de troon, en deze sprak: Looft onzen God, Gij allen, zijn dienaars, Gij die
Hem vreest, Kleinen en groten! 6 En ik hoorde als het gejuich van een talrijke

schare, als het geruis van vele wateren, als het rollen van geweldige donder:
Alleluja! Want de Heer, onze God, De Almachtige heeft zijn koningschap
aanvaard! 7 Laat ons blij zijn en juichen, En Hem de glorie geven! Want
gekomen is de bruiloft van het Lam, En zijn Vrouw heeft er zich toe bereid;
8 In blinkend rein lijnwaad mag ze zich kleden, In lijnwaad: de gerechtige
werken der heiligen. 9 Toen sprak hij tot mij: Schrijf op! Zalig zij, die
geroepen zijn tot het Bruiloftsmaal van het Lam. En hij vervolgde: Dit zijn de
waarachtige woorden van God! 10 Toen viel ik voor zijn voeten neer, om hem
te aanbidden. Maar hij sprak tot mij: Houd op! Ik ben uw mededienstknecht,
en die uwer broeders, die de getuigenis van Jesus bezitten. Gòd moet gij
aanbidden! Want de getuigenis van Jesus is de geest der profetie. 11 Toen
zag ik de hemel geopend, en zie: Een wit paard. En Die er op was gezeten,
wordt "Getrouwe en Waarachtige" genoemd; met rechtvaardigheid leidt Hij
het oordeel, en voert Hij de strijd. 12 Zijn ogen waren als een vuurvlam; op
zijn hoofd waren talrijke kronen. Hij droeg een Naam, die niemand verstaat
dan Hijzelf. 13 Hij was omhangen met een kleed, gedrenkt in bloed. Zijn
Naam wordt geheten: "Het Woord van God!" 14 Op witte rossen volgen Hem
de legerscharen des hemels, gekleed in lijnwaad, wit en rein. 15 En uit zijn
mond kwam een scherp zwaard te voorschijn, om er de volkeren mee te
treffen. Hij zal ze weiden met ijzeren staf; Hij zelf treedt de perskuip van
de grimmige toorn van den almachtigen God. 16 En op zijn kleed en op zijn
heup draagt Hij de Naam geschreven: "Koning der koningen, en Heer der
heren". 17 En ik zag een engel staan in de zon; hij riep met machtige stem
al de vogels toe, die vliegen hoog in de lucht: Hierheen! Verzamelt u aan de
grote maaltijd van God, 18 Om het vlees van koningen te eten! Het vlees van
krijgsoversten en machtigen, Het vlees van paarden en ruiters, Het vlees van
alle vrijen en slaven, Van alle kleinen en groten! 19 Toen zag ik het Beest en
de koningen der aarde met hun legerscharen, die zich hadden verzameld,
om strijd te voeren met Hem, die op het paard was gezeten, en met zijn
legermacht. 20 En gegrepen werd het Beest, en met hem de valse profeet, die
onder zijn ogen de wonderen verricht had, waarmee hij hèn had verleid, die
het teken van het Beest hadden aanvaard en zijn beeld hadden aanbeden:
Levend werden beiden in de vuurpoel geworpen, met zwavel gestookt. 21 En
de overigen werden gedood met het zwaard uit de mond van Hem, die op het
paard was gezeten; en alle vogels vraten zich zat aan hun vlees.

20

1 Toen zag ik een engel uit de hemel nederdalen; de sleutel van de Afgrond
en een grote keten droeg hij in zijn hand. 2 En hij greep den Draak: de oude
slang, de duivel en Satan. Hij bond hem vast voor duizend jaar, 3 en wierp
hem in de Afgrond. Toen sloot hij hem in, en legde er een zegel op, opdat
hij de volkeren niet langer zou verleiden, totdat de duizend jaar voleindigd
zijn. Daarna moet hij losgelaten worden voor korte tijd. 4 Nu zag ik tronen;
en hun, die er op zaten, werd het oordeel toegewezen. Ook zag ik de zielen
van hen, die om de getuigenis van Jesus en om het woord van God waren
onthoofd, die het Beest noch zijn beeld hadden aanbeden, en het teken niet
hadden aanvaard op hun voorhoofd en hand. En ze leefden en heersten
met Christus, duizend jaar lang. 5 De andere doden leefden niet, voordat
de duizend jaar voleind zouden zijn. Dit is de eerste opstanding. 6 Zalig
en heilig zijn zij, die deel hebben aan de eerste opstanding. Over hen heeft

de tweede dood geen macht; maar ze zullen priesters zijn van God en van
Christus, en heersen met Hem, duizend jaar lang. 7 Wanneer de duizend
jaar voleind zullen zijn, dan zal de Satan worden losgelaten uit zijn kerker.
8 Dan zal hij uittrekken, om de volkeren te verleiden aan de vier hoeken der
aarde, —“Gog en Magog”, —en om ze te verzamelen tot de strijd; hun getal zal
zijn als het zand aan de zee. 9 En ze rukten op over de vlakte der aarde, en
omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde Stad. Maar vuur viel
neer uit de hemel, en verslond ze. 10 En de duivel, die ze verleid had, werd
weer neergeworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het Beest is
en de valse pro feet; gepijnigd zullen ze worden dag en nacht in de eeuwen
der eeuwen. 11 Toen zag ik een grote schitterende Troon; ook Hem, die er
op is gezeten. Voor zijn Aanschijn vloden hemel en aarde heen, zodat hun
plaats niet meer gevonden werd. 12 Toen zag ik de doden, groten en kleinen,
staan voor de Troon. De boeken werden opengeslagen. Nog een ander boek
werd geopend: het boek des Levens. En de doden werden naar hun werken
geoordeeld, zoals die in de boeken beschreven staan. 13 De zee gaf de doden
terug, die er in zijn; Dood en Onderwereld gaven de doden terug, die er in
zijn. En allen werden naar hun werken geoordeeld. 14 Dood en Onderwereld
werden in de vuurpoel geworpen; de vuurpoel is de tweede dood. 15 En wie
niet geschreven stond in het Boek des Levens, ook hij werd in de vuurpoel
geworpen.

21

1 Toen zag ik een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel
en de eerste aarde waren verdwenen, en ook de zee bestond niet meer. 2 En
de heilige Stad, het Nieuw-Jerusalem, zag ik neerdalen van God uit de hemel,
toegerust als een bruid, die voor haar man is getooid. 3 En ik hoorde van
de Troon een machtige stem en ze sprak: Zie, de Woonstede Gods bij de
mensen: Hij zal zijn Tent bij hen spannen. Zij zullen zijn volk zijn, Hij: God
met hen! 4 Elke traan wist Hij weg uit hun ogen; En nooit zal de dood er
meer zijn, Geen rouw, geen geween en geen smart; Want het vroegere is
voorbij! 5 En Die op de Troon is gezeten, sprak: Zie, Ik maak alles nieuw!
En Hij vervolgde: Schrijf op! Want deze woorden zijn trouw en waarachtig.
6 En Hij sprak tot mij: Het is geschied! Ik ben de Alfa en de Omega; Het
Begin en het Einde! Den dorstige zal ik te drinken geven Uit de bron des
eeuwigen Levens, om niet. 7 Die overwint, zal dit alles beërven; Ik zal hem
tot God zijn, hij Mij tot zoon. 8 Maar alle lafaards, trouwelozen, Boosdoeners
en moordenaars, Ontuchtigen, tovenaars, Afgodendienaars en leugenaars:
Ze krijgen hun deel in de poel, Die brandt van vuur en zwavel! En dit is
de tweede dood. 9 Toen kwam er één van de zeven engelen, die de zeven
schalen droegen, vol van de zeven zwaarste plagen; en hij sprak tot mij:
Kom, ik zal u tonen de Bruid, de Vrouw van het Lam. 10 In geestverrukking
voerde hij mij weg op een grote en hoge berg. En hij toonde mij de heilige
Stad, Jerusalem, neerdalend van God uit de hemel. 11 Ze prijkte met Gods
heerlijkheid; haar lichtglans leek op edelsteen, op jaspis helder als kristal.
12 Ze had een grote, hoge muur, met twaalf poorten, en twaalf engelen op
de poorten; ook waren er namen in gehouwen: die van de twaalf stammen
der zonen Israëls. 13 Ten oosten drie poorten; ten noorden drie poorten;
ten zuiden drie poorten; ten westen drie poorten. 14 De muur der Stad had
twaalf grondvesten, en daarop twaalf namen, der twaalf Apostelen van het
Lam. 15 En die met mij sprak, had een gouden roede als maatstaf, om de Stad,

haar poorten, haar muur te meten. 16 De Stad nu was vierkant, haar lengte
en breedte gelijk. Hij mat de Stad met de roede: twaalf duizend stadiën;
lengte, breedte en hoogte gelijk. 17 Hij mat ook de muur: honderd vier en
veertig el naar mensenmaat, aan engelenmaat gelijk. 18 De bouwstoffen van
haar muur waren van jaspis. —De Stad zelf was van zuiver goud, gelijkend
op helder kristal. 19 De grondvesten van de muur der Stad waren met allerlei
kostbare stenen gesierd. De eerste grondvest was jaspis, de tweede saffier,
de derde chalcedon, de vierde smaragd, 20 de vijfde sardonyx, de zesde
kornalijn, de zevende chrysoliet, de achtste beryllus, de negende topaas,
de tiende chrysopraas, de elfde hyacint, de twaalfde ametyst, 21 De twaalf
poorten waren twaalf paarlen; iedere poort op zich één paarl. —Het plein
der Stad was louter goud, doorschijnend als kristal. 22 Maar een tempel
zag ik er niet; want de Heer, de almachtige God, is haar tempel; zo ook het
Lam. 23 Ook heeft de Stad de zon niet van node, noch de maan, om haar te
beschijnen; want de Glorie van God doet haar lichten, en het Lam is haar
fakkel. 24 De volkeren zullen wandelen in haar licht, de koningen der aarde
haar hun heerlijkheid brengen. 25 Geen enkele dag zullen haar poorten
worden gesloten; want nacht zal er niet zijn. 26 Zo zal men haar brengen de
heerlijkheid en de glorie der volken. 27 Nooit zal er ingaan iets wat onrein
is, noch die gruwelen pleegt of leugens spreekt; maar zij alleen, die staan
geschreven in het boek des Levens van het Lam.

22

1 Ook toonde hij mij een stroom van het water des Levens, helder als
kristal, opbruisend uit de Troon van God en van het Lam. 2 En midden
op haar plein, aan beide kanten door de stroom omringd, stond de boom
des levens, die twaalf maal vruchten draagt, en elke maand zijn vruchten
geeft. De bladeren van de bomen dienen tot genezing der volken, 3 en geen
enkele vervloeking zal er meer zijn. 4 Daar zal ook de Troon zijn van God
en het Lam, en zullen zijn dienaars Hem dienen. Ze zullen zijn Aanschijn
aanschouwen, zijn Naam op hun voorhoofd. 5 Dan zal er geen nacht meer
zijn, en ze zullen het licht van fakkel en zon niet langer behoeven. Want God
de Heer zal over hen lichten; ze zullen heersen in de eeuwen der eeuwen!
6 Weer sprak hij tot mij: Deze woorden zijn trouw en waarachtig. De Heer,
de God van de geesten der profeten, heeft zijn engel gezonden, om aan zijn
dienaars te tonen, wat dra geschieden moet. 7 "Zie, ik kom spoedig! Zalig hij,
die de woorden der profetie van dit boek onderhoudt." 8 En ik, Johannes,
was het, die dit alles hoorde en zag. En toen ik het gehoord en gezien had,
viel ik neer in aanbidding voor de voeten van den engel, die ze mij had
getoond. 9 Maar hij sprak tot mij: Doe het niet! Ik ben uw mededienstknecht,
en die van de profeten uw broeders, en van hen, die de woorden van dit
boek onderhouden. Gòd moet ge aanbidden! 10 Toen sprak Hij tot mij:
"Verzegel niet de woorden der profetie van dit boek. Want de tijd is nabij!"
11 Wie onrecht doet, laat hem onrecht bedrijven, Wie onrein is, laat hem
zich verder bevlekken; Maar de gerechte moet steeds gerechtiger, De heilige
moet nog heiliger worden. 12 Zie, Ik kom spoedig; mijn loon draag Ik bij
Mij, Om ieder te vergelden naar werken. 13 Ik ben de Alfa en Omega, De
Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde! 14 Zalig zij, die hun klederen
wassen, Om recht te verkrijgen Op de Boom des Levens, En door de poorten
de Stad mogen binnengaan. 15 Maar naar buiten, de honden, De tovenaars

en ontuchtigen, De moordenaars en de afgodendienaars, En alwie de leugen
liefheeft en spreekt! 16 Ik, Jesus, heb mijn engel gezonden, Om u dit alles
te betuigen ten behoeve der Kerken. Ik ben Davids Wortel en Spruit; De
lichtende Morgenster! 17 En de Geest en de Bruid zeggen: “Kom!” En hij,
die het hoort, zegge: “Kom!” Wie dorst heeft, hij kome! Wie wil, neme het
water des Levens, om niet! 18 Ik betuig aan ieder, die de woorden hoort
van de profetie van dit boek: Zo iemand er iets aan toevoegt, dan zal God
hèm toevoegen de plagen, die in dit boek staan geschreven. 19 En zo iemand
iets afneemt van de woorden van dit boek der profetie, dan zal God hèm
afnemen zijn deel van de Boom des Levens, en van de heilige Stad, waarvan
geschreven staat in dit boek. 20 Hij, die dit alles betuigt, Hij zegt: Ja, Ik kom
haastig! “Amen! Heer Jesus, kom!” 21 De genade van den Heer Jesus zij met
u allen. Amen!